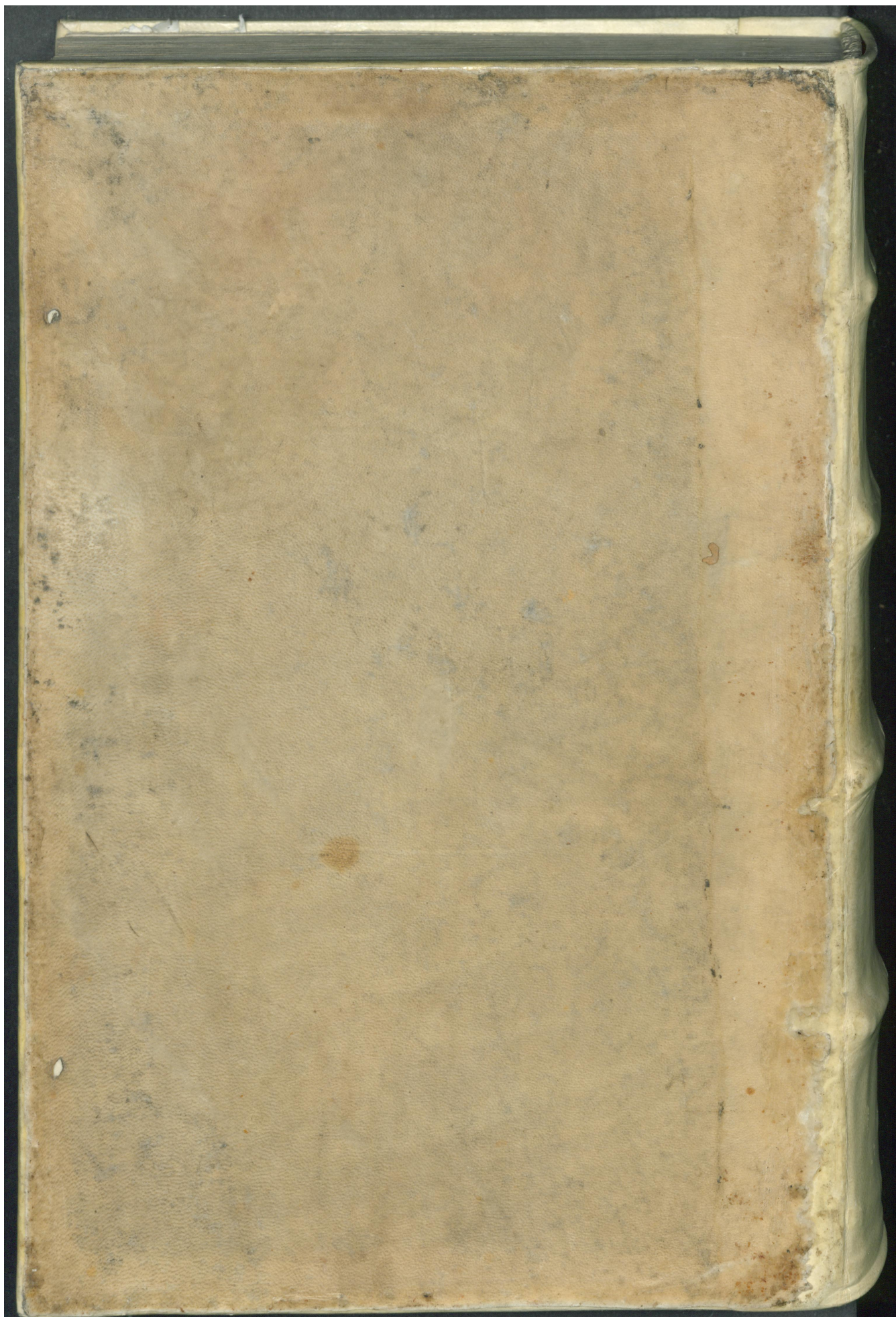

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
580/D Vol. 2

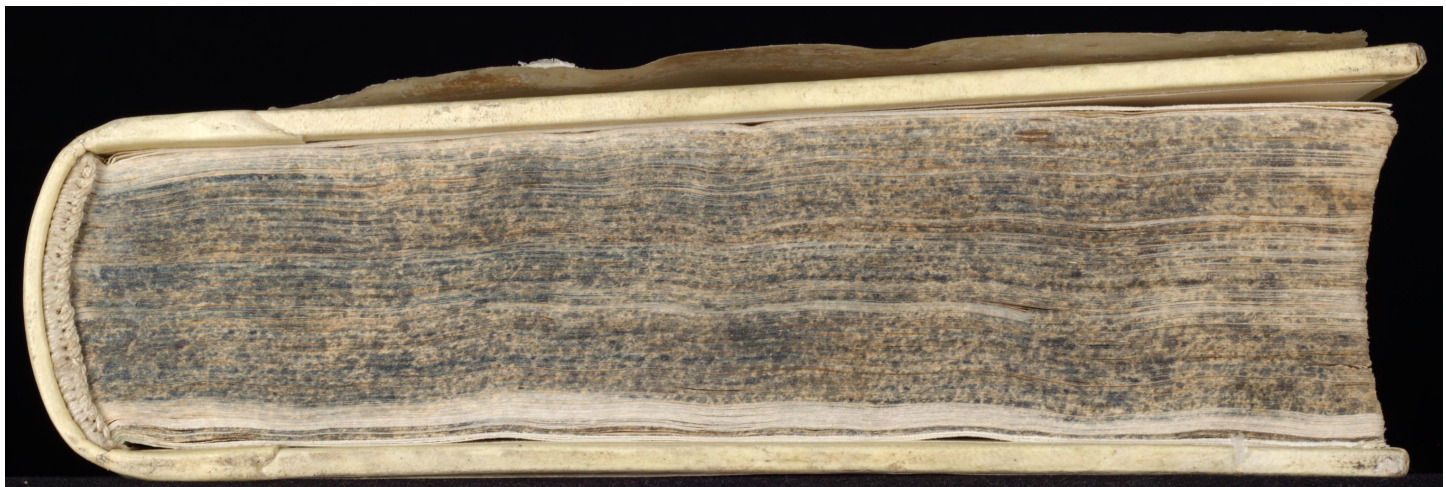

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
580/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
580/D Vol. 2

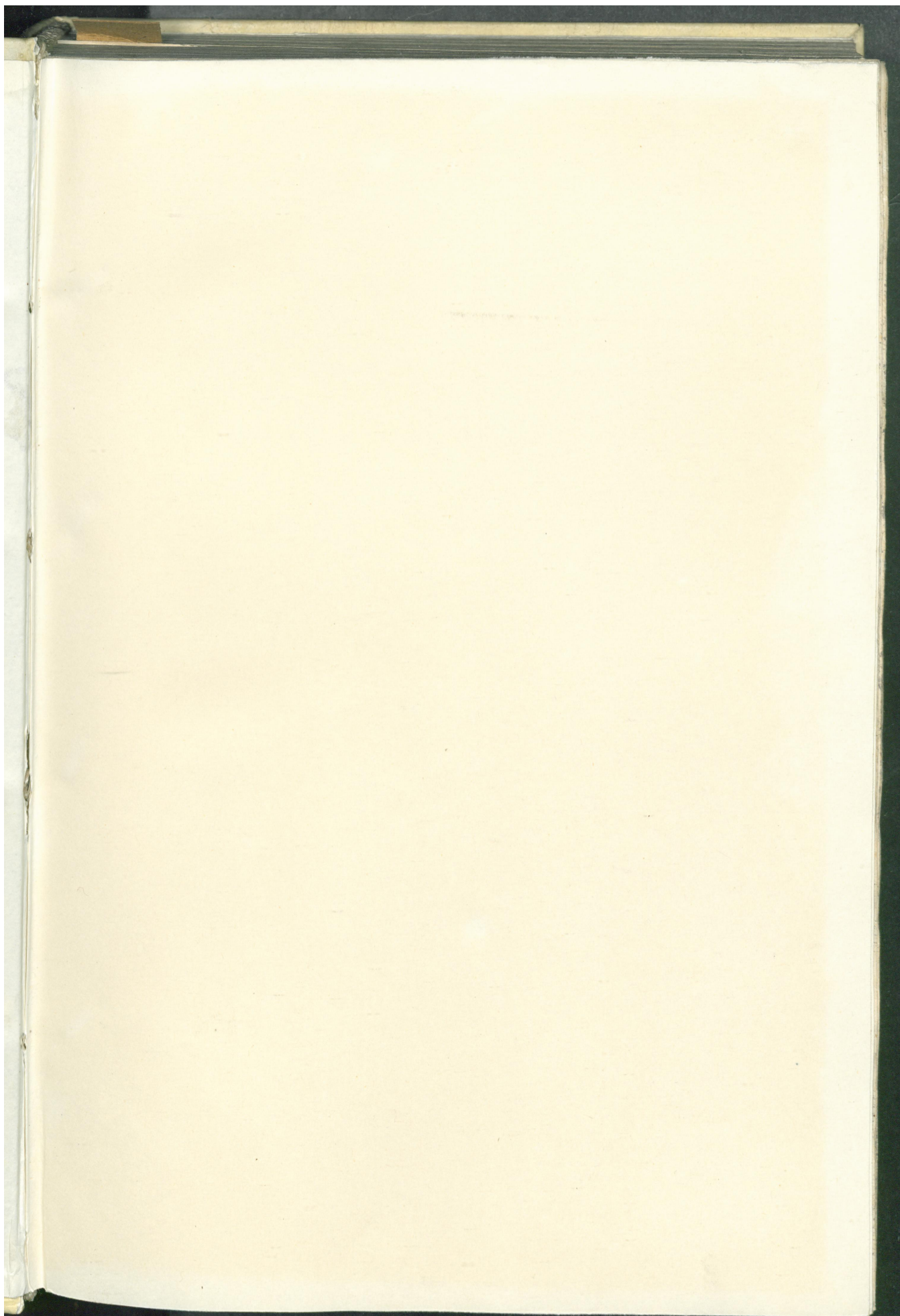

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
580/D Vol. 2

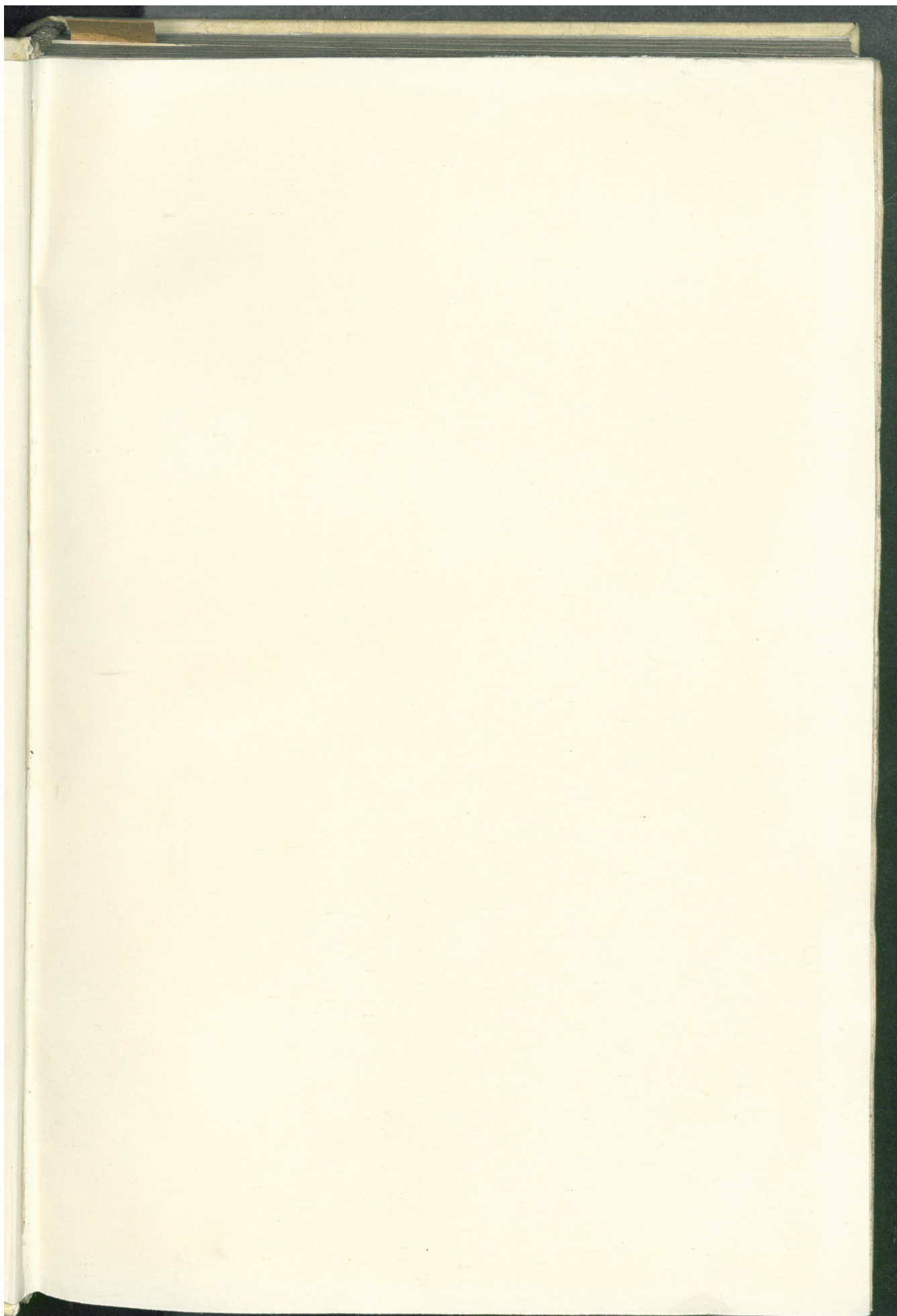
580 pt. ii

VIGENNA

MEDICORVM

LIBRVS

AVGVSTVS

AVGVSTVS

AVGVSTVS

AVGVSTVS

AVGVSTVS

AVGVSTVS

AVGVSTVS

AVGVSTVS

AVGVSTVS

AVGVSTVS

AVGVSTVS

590 10094

AVICENNÆ ARABVM MEDICORVM P R I N C I P I S.

*Ex Gerardi Cremonensis uersione, & Andreae Alpagi
Bellunensis castigatione.*

A Ioanne Costæo, & Ioanne Paulo Mongio Annotationibus
iampridem illustratus.

*Nunc vero ab eodem Costæo recognitus, & nouis alicubi
Observationibus adauctus.*

Quibus Principum Philosophorum, ac Medicorum consensus,
dissensusq; indicantur.

Tomus Secundus.

VENETIIS, M D X C V.
Apud Iuntas.

AVICENNA

ARABVM MEDICORVM

PRINCIPIS

Ex Gerardi Crononensis versione, & Andreae Spargi
Bellunensis curatione.

A Ioanne Costeo, & Ioanne Paulo Morgio Annotationibus
imprimenda illustratus.

Nunc vero ab eodem Costeo recognitus, & nouis additis
Observationibus instructus.

Quibus principum philosophorum, ac Medicorum sententiae
diligenter indicantur.

Tomus Secundus.

VENETIIS, MDCXC.

Apud Iuntas.

I N D E X

CAP. LIB. QVARTI

CANONIS PRINCIPIS

A V I C E N N A E.

Tomi Secundi.

L N C I P I T Liber Quartus canonis, de ægitudinibus particularibus, quæ quum accidunt, non appropriantur uni membro, continens septem Fen. quæ comprehendunt 24. Tractatus & summas duas.

FEN prima, est de febribus, & continet quatuor tractatus.

TRACTATVS primus de febre ephemera, & continet Capita 44.

De diffinitione febris & generibus febrium. cap. i.

De preparatis ad febres 2

De horis febrium. 3

Cognitio horarum uniuersalium ægitudinis, & proprie status. 4

Sermo uniuersalis de febribus ephemericis. 5

Signa propria febrium ephemerarum distinguuntur eas ab aliis. 6

Permutatio febris ephemera. 7

Signa permutationis febris ephemerae ad febres alia. 8

Curationes febris ephemerae secundum modum uniuersalem. 9

Species febris ephemerae. 10

De febre ephemera ex angustia, & signis eius. 11

De cura. 12

De febre ephemera ex tristitia. 13

De febre ephemera ex cogitatione. 14

De febre ephemera ex ira. 15

De cura. 16

De febre ephemera ex uigiliis. 17

De curatione. 18

De febre ephemera ex somno, & quiete. cap. 19

De curatione eius. 20

De febre ephemera ex gaudio. 21

De febre ephemera ex timore. 22

De febre ephemera ex labore. 23

De cura. 24

De febre ephemera ex euacuatione. 25

De curatione. 26

De febre ephemera ex dolore. 27

De cura eius, quæ fit ex dolore. 28

De febre ephemera ex syncope. 29

De curatione. 30

De febre ephemera ex fame. 31

De febre ephemera ex siti. 32

De febre ephemera ex oppilatione. 33

De febre ephemera ex nauseatiua satietate, & repletione. 34

De cura. 35

De febre ephemera ex apostemate. 36

De febre ephemera ex [terrestreitate] idest, quando cutis fit dura ut testa. 37

Febris ephemera ex calore. 38

De febre ephemera, quæ accidit ex soliditate causata a frigore. 39

De febre ephemera ex soliditate cutis, causata ex aquis stypticis. 40

De signis. 41

De febre ephemera ex uino. 42

De febre ephemera ex cibis calidis. 43

De cura. 44

Principium sermonis de febribus putridis,

R. Siccitate uel asperitate.

Index

& complementum sermonis est in febri-	
bus sanguinis, & choleris.	
TRACTATIVS secundus continet.	
Capita	69.
Sermo uniuersalis de feb. putridis.	cap. 1
Sermo uniuersalis de signis febrium putredi-	
nis	2
De signis inseparabilibus.	3
De rebus, in quib. differunt feb. putredinis:	
& in quibus communicant.	4
De significationibus accidentium febrium.	
cap.	5
Sermo de rigore & frigore & horripilatio-	
ne & fractione.	6
De intentione ad curationes uniuersales fe-	
brium putredinis.	7
De curatione febricitantium in generali.	8
Canon in dando in potu aquam hordei, & sy-	
rupum acetosum.	9
De curationibus febrium acutarum.	10
Rememoratio accidentium, quæ difficilia sunt	
in febribus acutis.	11
De regimine rigoris & horripilationis, quæ	
superfluunt.	12
Regimen superflui sudoris in febribus.	13
Regimen fluxus sanguinis narium superflui.	
cap.	14
Regimen uomitus, qui accidit eis.	15
Regimen fluxus uentris, qui accidit eis.	16
Regimen sitis eorum superflua.	17
De profunditate somni, quæ accidit eis.	18
De grauitate caput eorum.	19
De [inquietudine] habentium febres & alio	
rum	20
De dolore uentris, qui accidit eis.	21
De asperitate linguæ eorum. † [ ]	22
De sternutatione assidua, quæ accidit eis.	23
De dolore capitis, qui accidit eis.	24
De tussi eorum.	25
De destructione appetitus eorum.	26
De bulimo eorum.	27
De nigredine linguæ eorum.	28
De appetitu eorum canino.	29
De syncopi, quæ accidit eis.	30
De constrictione anhelitus eorum.	31
De uehementia [tristitiæ] eorum.	32
Difficultas deglutiendi, quæ accidit eis.	33
Frigus extremitatum, quod accidit eis.	34
Sermo de febre cholericæ.	35
De tertiana absolute, & nominatur tritæus.	
cap.	36
Differentia inter tertianam puram & non pu-	
ram	37
Tertiana continua.	38
Cura tertianæ puræ.	39
Cura tertianæ non puræ.	40
De febre caufon, & est illa, quæ nominatur fa-	
ricos.	41
Signa	42

¶ Vigilia super
flua uel non na-
turali.

¶ Et eius uis-
serificatio.

¶ Angustia.

Capitulorum

Cura caufonidis.	43
De febre sanguinis.	44
Signa.	45
Cura febris sanguinis.	46
De febre phlegmatica.	47
Signa phlegmaticæ periodicæ.	48
Signa phlegmaticæ inseparabilis, & est illa,	
quæ nominatur latica.	49
Febris, in qua occultatur frigus, & apparet in	
ea calor, & est epialos.	50
Febris in qua occultatur calor, & apparet in	
ea frigus, & est lipyria.	51
Febris in qua fit unaquæque duarum rerum	
in unoquoque duorum locorum.	52
Febris syncopalis humorosa.	53
Febris syncopalis minuta subtilis.	54
Febris diurna, & nocturna ex phlegmaticis.	
cap.	55
Cura eius.	56
Curatio phlegmaticæ continuæ, quæ nomi-	
natur latica.	
Cura eius.	57
Cura epialos & lipyriæ.	58
Cura febris cum syncopi humorosa.	59
Cura febris cum syncopi minuta.	60
Regimen nocturnæ & diurnæ.	61
De quartana periodica.	62
Signa.	63
Cura.	64
Rememoratio resolutiuorum, quibus indi-	
get post digesti onem.	65
Cibatio patientium quartanam.	66
Cura quartanæ continuæ.	67
De febre sextana & septena & similibus illis.	
cap.	68
Cura specierum huius febris.	69
TRACTATIVS Tertius continet.	
Capita 11.	
De febre ethica.	cap. 1
Signa.	2
Signa aldhubul.	3
Cura ethica.	4
Rememoratio medicinarum infrigidantium	
eos.	5
Rememoratio medicinarum humectantium	
eos.	6
De curatione habentium ethicam.	7
De succurrendo dispositionibus sequenti-	
bus ethicam.	8
De ethica senectutis.	9
Signa.	10
Curatio ethica senectutis.	11
TRACTATIVS quartus de febribus pe-	
stentialibus, & quæ sunt eis homoge-	
nea, & uariolis, & morbillo: & continet.	
Capita 20.	
De febre pestilentiali.	cap. 1.
Signa.	2
Signa pestilentia.	3
Cura-	

Quarti

Libri.

Curaciones febr. pestilentialium.	4
Præseruatio a pestilentia.	5
De variolis.	6
Signa apparitionis variolarum.	7
De morbillo.	8
Signa salutis eius.	9
Cura.	10
De obseruatione membrorum, & defensione eorum a nocumento uariolarum & morbilli.	11
De eradicatione vestigiorum & uariolarum. cap.	12
De febre apostematum.	13
De signis earum & ipsarum iudiciis.	14
Cura earum.	15
De dispositionibus febrium compositarum.	16
De hemitritæo.	17
Signa hemitritæi.	18
De cura hemitritæi.	19
De reciduatione.	20
FEN secunda, de prognosticatione & iudiciis crisis cap. 1. quæ est duo tractatus.	
TRACTATVS primus de crisi & [intentionibus] significationum eius, & bonitatis & malitiæ in crisi, & quid [est in] diuisionibus suis, & suis iudiciis crisis. cap.	2
Sermo uniuersalis de signis crisis.	3
Signa motus materiei in crisi ad superiora. cap.	4
Signa distinguendi omnia illa.	5
Iudicium de istis signis communibus prædictis & propriis.	6
De signis declinationis materiei ad sudorem. cap.	7
De signis declinationis materiei ad membra urinæ.	8
De signis declinationis materiei ad uiam excretionis.	9
De signis crisis quando fit ex uia matricis. cap.	10
De signis, quod crisis erit ex apertione uenarum ani.	11
Signa crisis, quæ fit cum permutatione. cap.	12
Signa quod illa permutatio est ad inferiora. cap.	13
Signa quod illa permutatio est ad superiora. cap.	14
Signa permutationis ad ægritudinem aliam. cap.	15
Signa quod crisis erit cum exitura.	16
Iudicia de huiusmodi exituris.	17
Signa euentus spasmus in pueris.	18
Signa casus rigoris.	19
Signa significantia crism bonam.	20
Signa significantia crism malam.	21
Iudicia de iudiciis signorum significantium	

B. de modis.

B. fit & de.

crism malam.	22
Signa digestionis & eius iudicia.	23
Iudicia de signis absolute.	24
Narratio signorum bonorum.	25
Iudicia signorum malorum.	26
Narratio signorum malorum.	27
Signa mala pendentia ex forma, & colore. cap.	28
Signa sumpta ex dolore capitis.	29
Signa sumpta ex parte stomachi.	30
Signa mala ex membris anhelitus.	31
Signa mala ex parte sensus.	32
Signa facta in oculo.	33
Signa proportionalia istis.	34
Signa sumpta ex parte nasi.	35
Signa sumpta ex parte auris.	36
Signa sumpta ex parte dentium.	37
Signa sumpta ex parte linguæ, & oris, & quæ sequuntur ea.	38
Signa sumpta ex radice linguæ, & gutture, & meri.	39
Signa mala sumpta ex parte venarum.	40
Signa mala sumpta ex mollificatione corporis, & malitia resupinationis, & debilitate.	41
Signa mala propter formam iacendi.	42
Signa sumpta ex cute.	43
Signa accepta ex uentre, & partibus hypochondriorum.	44
Signa sumpta ex ano.	45
Signa sumpta ex uirga & testiculis.	46
Signa sumpta ex matricibus.	47
Signa sumpta ex parte extremitatum.	48
Signa ex parte somni & uigiliæ.	49
Signa mala sumpta ex actione manus.	50
Signa sumpta ex doloribus.	51
Signa sumpta ex uoce & loquela, & silentio. cap.	52
Signa sumpta ex ratione.	53
Signa sumpta ex motibus.	54
Signa sumpta ex existimatione.	55
Iudicia sumpta ex saltu & alicibus.	56
Signa sumpta ex somniis.	57
Signa sumpta ex appetitu.	58
Iudicia & significationes ictæritæ.	59
Significationes sumptæ ex apostematibus. cap.	60
Signa sumpta ex parte pustularum, quæ simulantur eis.	61
Signa sumpta ex forma uenarum.	62
Signa sumpta ex rigore.	63
Iudicium euacuationis.	64
Iudicia sudoris.	65
Causa multitudinis sudoris.	66
Diuerfitas membrorum in sudando. cap.	67
Diuerfitas dispositionum in sudando, & aliis. cap.	68

Index

Dies, in quibus multiplicatur sudor & minoratur. 69
 Modi significationum sudoris. 70
 Signa sumpta ex parte sudoris. 71
 Signa sumpta ex parte pulsus. 72
 Iudicia fluxus sanguinis narium. 73
 Significationes sumptæ ex fluxu sanguinis narium. 74
 Significationes sumptæ ex sternutatione cap. 75
 Iudicia egestionis. 76
 Signa sumpta ex egestionem. 77
 Iudicia uomitus. 78
 Signa sumpta ex uomitu. 79
 Iudicia urinæ. 80
 Signa mala sumpta ex paucitate & multitudine urinæ. 81
 Signa sumpta ex tenuitate urinæ. 82
 Signa sumpta ex grossitudine substantiæ, & conturbatione eius. 83
 Signa sumpta ex urina alba. 84
 Signa sumpta ex colore in urina nigra in febris acutis. 85
 Signa sumpta ex urina rubea. 86
 Signa sumpta ex urina flaua. 87
 Signa sumpta ex sedimine. 88
 Signa sumpta ex dispositionibus aggregatis propter significationes diuersas coloris, & substantiæ, quarum prima est in urinis oleagineis. 89
 Signa sumpta ex parte qualitatis separationis urinæ. 90
 Numeratio signorum malorum in urina cap. 91
 Signa in ægrotis mala generum diuersorum, quorum malitia est propter aggregationem eorum in febricitantibus, & aliis. cap. 92
 Signa longitudinis ægritudinis. 93
 Signa quod ægritudo consumetur crisi aut resolutione. 94
 Iudicia reciduationis. 95
 Signa reciduationis. 96
 Causæ mortis. 97
 Species mortis, quæ accedit in horis febrium & signum qualitatis mortis infirmi. 98
 Significationes mortis absque crisi. 99
 Dispositiones accidentis conualescentibus. cap. 100
 Regimen conualescentis. 101
 Cibatio conualescentis. 102
 Motus ægritudinum. 103
 TRACTATVS secundus, de diebus crisis, & horis eius. Continet. Cap. 11.
 De principio ægritudinis, & prima computatione crisis. cap. 1.
 De causa dierum crisis, & periodorum eius. cap. 2

Capitulorum

De proportionalitate dierum crisis ad inuicem, & debilitate, & comparatione eorum ad ægritudines. 3
 Dies critici. 4
 De diebus cadentibus in medio. 5
 De uirtute dierum cadentium in medio, & debilitate eorum. 6
 De diebus bonis, & malis, qui secundum ordines suos critici sunt, aut cadentes in medio, aut dies iudicationis. 7
 De diebus qui non sunt critici neque intentione prima neque intentione secunda. 8
 De diebus iudicationis. 9
 Cognicio dierum crisis, cum dubitatur. 10
 De declaratione proportionis dierum in crisi ad plures ægritudines. 11
 FEN tertia de apostematibus, & pustulis.
 TRACTATVS primus de illis, quæ ex eis sunt calida, & corrupta. Continet. Capita 35.
 Sermo uniuersalis de apostematibus. cap. 1
 De phlegmone. 2
 Cura phlegmonis. 3
 Erysipela, & species eius 4
 Cura erysipelæ. 5
 De formica [ ] miliari. 6
 Cura formicæ, & quæ eius cursu currunt. cap. 7
 Cura miliaris. 8
 De pruna, & igne persico. 9
 Curatio prunæ, & ignis persici. 10
 De uescicis, & inflationibus. 11
 De cura inflationum. 12
 De effere. 13
 De cura effere. 14
 De [esthiomene,] & differentia inter gangrenas, & aschachilos. 15
 De cura. 16
 De althohoin. 17
 De cura. 18
 De apostematibus accidentibus in glandulis. 19
 De exituris calidis. 20
 Significatio quod apostema sit exitura. 21
 Significatio maturationis, & eius signum. 22
 Iudicia saniei. 23
 Significatio exituræ intrinsecæ. 24
 Significatio maturationis extrinsecæ. 25
 Significationes propinquitatis eruptionis intrinsecæ. 26
 Curationes exiturarum apparentium. 27
 Regimen maturationis, & ingenium ad faciendum opus in exituris apparentibus. 28
 Regimen exiturarum quando maturæ sunt. cap. 29
 De eruptionibus exituralibus. 30
 De cura. 31
 Regimen exiturarum intrinsecarum. 32
 De aldemenul. 33

B. corrosione & corruptione mē b. i.

B. erumpētibz exituras. B. —

De

Quarti

De cura aldemenul	34
De moro	35
TRACTATVS secundus de apostematibus frigidis, & quæ currunt cursu eorum, continens Capita 22.	1
De apostemate molli phlegmatico, quod nominatur oedema	2
Curatio apostematis mollis	3
De nodis	4
De cura	5
De glandulis	6
De pustulis glandulosis.	7
De fugille	8
De scrofulis	9
De cura	10
De apostematibus duris	11
De cura	12
De duritie iuncturarum	13
De eis, quæ nominantur almismar	14
De cancro	15
De cura	16
Rememoratio regiminis soluendi ipsum capitu.	17
Rememoratio medicinarum localium ad cancerum	18
De apostematibus ventosis, & inflationibus lacertorum	19
De cura	20
De vena medeni	21
De cura	22
TRACTATVS tertius de lepra, continet. Capit. 3.	
Quid sit lepra, & causa eius	cap. 1
De signis	2
De cura	3
Modus medicinarum conferentium compositarum.	
Modus confectiois nominata. [de deraui- lia] maioris.	
Modus confectiois [alsulendati.]	
Modus adustionis [alselud.]	
Modus [alsulendati] minoris.	
Modus epythematis] lepræ.	
Modus epythematis alterius.	
F E N 4. de solutione continuitatis, & est præter id, quod pendet cum fractura & algebra, & est quatuor tractatus.	
TRACTATVS primus de vulneribus in membris, continet. Capita 12.	
Sermo uniuersalis de solutione continuitatis cap.	1
Summa de vulneribus in membris	2
Sermo uniuersalis de cura vulnerum	3
De cognitione eius, quod facit nasci carnem, & quod incarnat, & quod sigillat, & quod corrodit ex medicinis	4
De perforatione vulneris, & aliorum quam oportet ut discooperiantur.	5

B. alberachali.
B. alselaha.
B. alsulad.
B. confectiois.
alselaha.
B. linimenti.

Libri

De regimine vulnerum habentium apostema, & dolores	6
Regimen uniuersale in vulneribus viscerum interioris	7
De qualitate ligandi vulnera	8
Medicinæ incarnantes vulnera	9
Medicinæ consolidatiuæ, & sigillatiuæ	10
De medicinis facientibus nasci carnem in vulneribus & ulceribus	11
De curatione vulnerum [alseiheregi. i. quæ fiunt in capite]	12
TRACTATVS secundus, de excoriatione, & attritione, & contusione, & torsione, & casu & offensione, & disrptione, & fluxu sanguinis & similibus illis, & continet. Capita 18.	
Sermo uniuersalis	1
De contusione, & attritione	2
De cura	3
De casu & effusione ad lapidem aut parietem, aut aliud	4
De cura	5
Offensio supra ventrem, & viscera	6
Dispositio verberati cum flagellis, & eorum similibus & cura eius	7
De torsione	8
De excoriatione & est in ea excoriatio calcamenti	9
De punctura & disrptione, & extractione eius quod retinetur ex spinis, & sagittis, & ossibus	10
Medicinæ attrahentes	11
Canon curationis combustionis ignis	12
Medicinæ ad combustionem, quæ sunt secundum intentionem primam	13
Medicinæ ad combustionem, quæ sunt secundum intentionem secundam	14
Combustio aquæ calidæ	15
De fluxu sanguinis & retentione eius	16
Canon curationis omnis fluxu sanguinis	17
De narratione medicinarum simplicium & compositarum specierum diuersarum, fortium in prohibitione fluxus sanguinis capiti.	18
TRACTATVS tertius de vlcibus, & continet. Cap. 14.	
Sermo uniuersalis de vlcibus	1
Canon curationis vlcum	2
Curatio vlcum virulentorum	3
Curatio vlcum sordidorum	4
Curatio vlcum profundorum & cauernarum & abscessionum	5
Curatio vermium vlcum	6
Nascentia carnis in vlcibus	7
Curatio vlcum corrodentium	8
Curatio vlcum putridorum & malorum cap.	9
Curatio eorum, quæ sunt difficilis consolidatio.	

B. alselagi. i. ex coriatione cutis capitis.

Index

ationis, & aliorum, quæ sunt in ultimo malitiæ	10
Curatio fistularum & coriorum, quæ non cō glutinantur	11
De carne addita super vulnera	12
Regimen vlcum disruptorum post consolidationem	13
Eradicatio vestigiorum vlcum, & vulnorum	14
T R A C T A T V S Quartus de solutione continuitatis neruorum, & quod non pendet cum restauratione de solutione continuitatis[neruorum] & continet Capita 14.	
De vulneribus neruorum, & quæ currunt cur su eorum	1
Canon curationis solutionis cōtinuitatis neruorum	2
Medicinæ vulnerum neruorum, & vlcum ipsorum	3
De apostematibus, quæ accidunt neruis vulneratis	4
De attritione neruorum, & eorum torsione	5
Iudicia neruorum corruptorum	6
De neruorum duritie, & eorum torsione	7
Rememoratio agriitudinum ossium	8
De ventositate spinæ, & corruptione ossis	9
Signum corruptionis ossis	10
Curatio eius	11
Modus seruandi os corruptum	12
De eo, quod remanet de frustis ossium & corticum eorum in vlcibus consolidatis	14
De medicinis fracturæ ossis	14
F E N quinta incipit de restauratione, & est tractatus tres.	
T R A C T A T V S primus de dislocatione, & restauratione, & continet Capita 31	
Sermo vniuersalis de dislocatione	1
Signa dislocationis vniuersalis	3
Signa additionis longitudinis iuncturæ absq; dislocatione	4
Curatio declinationis & dislocationis	5
Curatio elongationis iuncturæ	6
De dislocatione mandibulæ	7
De dislocatione furculæ	8
De dislocatione humeri	9
De signis dislocationis adiutorij	10
De cura dislocationis adiutorij	11
De dislocatione spatulæ	12
De dislocatione ossis parui apud humerum cap.	13
De cura.	14
De dislocatione cubiti	15
De cura	16
De dislocatione iuncturæ rascetæ	17
De dislocatione digitorum, & signis eius.	

B. ossium.

Capitulorum

cap.	18
De cura	19
De separatione ossium rascetæ	20
De dislocatione spondylium, & separatione earum	21
De cura	22
De dislocatione aliosos, idest iuncturæ ossis caudæ	23
De dislocatione anchæ	24
De signis	25
De cura	26
De dislocatione genu	27
De cura	28
De dislocatione areffatu, & est rotula genu. cap.	29
De dislocatione iuncturæ tali apud [calcaneum.]	30
De dislocatione ossis pedis	31
T R A C T A T V S Secundus de radicibus vniuersalibus in fractura, & continet. 19. cap.	
Sermo vniuersalis in fractura	1
De radicibus restaurationis, & ligaturæ capitu.	2
De admonitione restaurationis	3
De præparatione restaurandi	4
De qualitate ligamentorum & [hastellarum] cap.	5
De qualitate ligamenti cum expositione & distinctione	6
De qualitate hastellarum	7
De qualitate administrationis hastellarum, cum distinctione & expositione	8
De fractura cum vulnere	9
De fractura[male restaurata.]	10
De epythematibus fracturæ, & quæ currunt cursu eorum	11
De epythematibus conferentibus, & quæ currunt cursu eorum, & rectificandis pruritu	12
Epythemata ad indurandum aliosboth	13
De regimine equationis aliosboth	14
Medicinæ lenientes duritiem iuncturæ	15
Facientia fortitudinem mollificationis	16
De administratione aquæ calidæ & olei	17
De cibatione restaurati & potionis eius	18
De rebus, quæ consequuntur fracturam & restaurationem, & necesse est succurrere eis cap.	19
T R A C T A T V S Tertius, & continet Capita 19	
De fractura cranei	1
De fractura mandibulæ	2
De fractura nasi	3
De fractura furculæ	4
De fractura spatulæ	5
De fractura cassi	6
De fractura costarum	7

B. clauicularum.

B. puluillorum.

B. ossis male restaurati.

De

Quarti

Libri

De eo quod accidit spondylibus de fractu-

B. alhadab.

ra. 8

B. alhadab.

De fractura [adiutorij.] 9

De fractura [brachij.] 10

De fractura rascetę. 11

De ossibus digitorum fractis. 12

De fractura ossis lati, & anchę. 13

De fractura coxę. 14

De fractura rotule poplitis. 15

B. alchiab.

De [calcanei] fractura. 16

De fractura tali. 17

De fractura digiti pedis. 18

FEN Sexta libri 4. de uenenis, & est, quin-

que tractatum. 19

TRACTATUS Primus est de radici-

bus eius, quod scitur de dispositionibus

uenenorum ebibitorum, & distinctione

sermonis in curationibus uenenorum,

quę non sunt ex animalibus, cuius sunt

summę tres, & continet. 5. cap. & tres

summas. 20

Sermo uniuersalis de cautela a uenenis, quę

in potu dantur, & curatione eorum ca-

pit. 21

Sermo uniuersalis de uenenis, quę bibun-

tur. 22

Significationes specierum uenenorum. ca-

pita 23

Canon curationis eius, qui in potu sumit ue-

nenum. 24

Medicinę communes ad uenena. 25

SVMMA Prima de uenenis congelato-

rum ex mineris, & alijs. continet cap. 11. 26

B. rubeo.

De lapide [armeno] 27

De argento uiuo. 28

De lithargyrio & limatura plumbi. 29

De potatione cerusę. 30

De gypso. 31

B. zangiesar & de sech.

De [vzifur & almagra de minera] 32

De alzinia. 33

De limatura ferri, & eius scoria. 34

De calce & arsenico. 35

De aqua saponis draganthi & aluminis. ca-

pitu. 36

De potu aquę frigidę in ieiunio. 37

SVMMA Secunda uenenorum ex plan-

tis, & continet 33. cap. 38

B. farfium.

De napello. 39

De cornu spicę. 40

De [murkion.] 41

Numeratio medicinarum calidarum uene-

nosarum. 42

De euphorbio. 43

De lacte tithimallorum. 44

De scammonia. 45

De almezerion & chamelea. 46

De oleandro. 47

De anacardis. 48

De alkebi Kengi. 49

De staphisagria. 50

De ruta agresti. 51

De [thephisie.] 52

De algilbehenech. 53

De [adende asini.] 54

De condifi & elleboro albo & ciclamine, &

succo cucumeris asinini, & speciebus ni-

gellę, & agarico nigro. 55

De elleboro nigro. 56

De [amoras danich.] 57

De [aldediu.] 58

De [Kelbu al Kerua & sisamo.] 59

De castoreo. 60

De squilla [agresti.] 61

De strangulatore adib, & strangulatore [leo-

pardi.] 62

De [areddarot.] 63

De cortice rizi. 64

De semine vrticę. 65

De turbit malo citrino & nigro. 66

De sebardion. 67

De tusom. 68

De medullis fructuum rancidis. 69

De uino puro in ieiunio. 70

De melle malo. 71

De [aldibic.] 72

SVMMA Tertia de medicinis, quę sunt

ex plantis uenenosis frigidis, & continet

8. cap. 11. 73

De opio. 74

De nuce methel. 75

De [aliabroce] & est radix mandragorę & est

asfibilzezi. 76

De [darfion.] 77

De hyusquiamo al. 78

De [hyusquiamoni.] 79

De uua vulpis stupefactiua mala. 80

De coriandro humido. 81

De psyllio. 82

De fungis & tuberibus malis. 83

De sagittis armenis. 84

TRACTATUS Secundus, continet

21. cap. 85

De uenenis ebibitis, quę sunt ex anima-

libus. 86

De animalibus quę interficiunt omnino cor

poribus suis aut corrumpunt. 87

De cantharidibus. 88

De lepore marino. 89

De stellione & alharbe. 90

De lacertis. 91

De potu salamandrę. 92

Rang lacunales uirides & marinę rubę. 93

Deranis citrinis. 94

Diuisio alia huius ueneni. 95

De piscibus frigidis. 96

De

Index

De affaturis suffocatis, & carne corruptis.	11
Genus secundum de animalibus, & sunt sicut fella interficientia, & extremitas caudæ cerui.	
De felle viperæ.	12
De felle [leopardi.]	13
De felle canis aquæ.	14
De extremitatibus caudæ cerui.	15
Pars tertia de sanguine tauri recenti.	16
De sudore animalium.	17
De ouibus alharbe.	18
De lacte corrupto.	19
De sanguine congelato.	20
De congelatione lactis in stomacho.	21
Inceptio sermonis in morfione & punctura.	
TRACTATUS Tertius de regimine morfionis vniuersali, & de effugatione venenorum, & de curatione mordicationis serpentum & speciebus eorum.	
De eis, quæ bibuntur super morfionem.	2
De epythimatis super puncturas.	3
De epythimatis, ex quibus cum corpora liniuntur non approximant eis venenosa.	
cap.	4
Ad effugandum venenosa vniuersaliter.	5
De effugatione serpentum, & venenorum animalium.	6
Cautela mirabilis a venenosis animalibus.	7
Res, quas quidam dixerunt in destructione rapacium.	8
De effugatione serpentum.	9
De effugatione scorpionum & interfectione eorum.	10
De effugatione pulicum.	11
Effugatio pulicum & cimicum.	12
De effugatione mustellæ.	13
De effugatione muris & eius interfectione.	14
De effugatione formicarum.	15
De effugatione muscarum & earum interfectione.	16
De effugatione vesparum.	17
De effugatione scarabeorum.	18
De effugatione [alharathati.]	19
De effugatione tineæ.	20
De speciebus serpentum.	21
De morfu basilifchi, qui est primus furdorū & harmene, de quo ignoro an est ipse aut alius. cap.	22
De harmene.	23
Signum morfus serpentis, qui nominatur hirundo & est de furdis.	24
Signa morfus aspidis sicæ, & est de furdis. cap.	25
De morfu spuētis & t[er]asilus.	26
De cornuta.	27
Signum morfus eius.	28

Capitulorum

De serpente, qui dicitur andrius & Kedufur, cap.	29
Cura.	30
De hydra.	31
Sermo vniuersalis, de morfu viperarum, & iudicio earum.	32
Curatio morfus viperarum cum eo, quod est sicut canon.	33
Reliquæ potiones laudatæ in morfu viperarum.	34
Emplastra de foris.	35
De serpentibus, qui egredi faciunt sanguinem ex poris omnibus.	36
De cura.	37
De faciente sitim.	38
De cura.	39
De cafezati & altaratati.	40
De saliente ad duas partes.	41
[Illicinus] & est durissos.	42
De cura.	43
Miliars.	44
Serpens nominatus scisetati.	45
Serpens aracis vel aspis habens colores diuersos.	46
Serpens triscalis.	47
Famulus.	48
De amiodutus & cauharus.	49
Curatio eorum.	50
Serpens nominatus fellsir, & est putrefaciens. cap.	51
De cura.	52
De speciebus serpentum, qui nocent quando mordent per vulnus nō per venenum, de quo sit curandum, & sunt serpentes magnorum corporum valde.	
De dracone.	53
Albedifimon persin.	54
De morfu draconis marini.	55
Haren carmen.	56
De alhatraf & hauden.	57
TRACTATUS Quartus continens capitulum.	15
De morfu hominis, & quadrupedum. cap. 1.	
Sermo vniuersalis de curatione morfus.	2
Morfus hominis in homine.	3
Morfus canis domestici non rabiosi morfus, similiter adib & similibus.	4
[Morfus] canis rabiosi, & adib, rabiosi, & [mustellæ] rabiosæ, & aliorum de illis, quæ dicuntur.	5
De narratione eorum, quæ fiunt rabiosa præter ea quæ diximus.	6
Dispositiones eius, quem mordet canis rabiosus.	7
Differentia inter morsum canis rabiosi & nō rabiosi.	8
De cura.	9
De morfu [leopardi] ex genere leonis & vulnere.	

Quartius

Libri

nere vngium eorum	10
De morfu crocodilli	11
De morfu simij	12
De morfu catti	13
De morfu mustellæ	14
De morfu mugali & est alcale	15
TRACTATVS Quintus, continet	
Capita	26.
De punctura paruorum venenosorum, & morfu eorum	1
De speciebus scorpionis syluestris	2
Quod accidit, de punctura eorum	3
De algerat	4
Species araneorum & alsciben & rutelarum cap.	5
De eo, quod accidit ei quem momordit rutela vniuersaliter, & [de] distinctione	6
De cura	7
De sciebi, & cura eius, & curationes	8
Aranea, signa eius, & curationes	9
Duo animalia, quæ dixerunt quidam sapientum medicorum	10
Animal aliud nominatum tuharfe	11
Pediculus vulturis nominatus dehe perficè & menluç grecè & ragarius indicè, & hæc bestia est, sicut pediculus aut sicut est parvus alcandam	12
[Altamula] & porcus luti	13
De vespa	14
De cura	15
De apibus & cura ipforum	16
Formica volans, & res alia ei similis	17
Stellio & lacerta	18
Animal habens 44. pedes	19
De morfu salamandre	20
De cura	21
Saculusudurni campestre & marinum	22
Scorpio marinus	23
Aranea marina	24
De morfu ranæ marinæ rubeæ	25
Summa curationis reptilium marinarum, venenosorum	26
FEN Septima de decoratione, quæ est tres tractatus.	
TRACTATVS Primus continet Capita	25.
De dispositione capillorum, & in ipso sunt furtures	1
De causa destructionis capillorum	2
De pluribus embrochis capillorum	3
De facientibus nasci pilos fortibus	4
De alopecia & tyria	5
De cura	6
De eis, quæ abradunt pilos	7
De [cura eius, quem combussit psilotrum] cap.	8
De illis, quæ prohibent odorem psilotri	9
De illis, quæ prohibent ortum pilorum	10

Incrispantia	11
De eis, quæ planos faciunt capillos	12
De scissione capillorum	13
De illis, quæ subtiliant capillos	14
Sermo de [adolescentia,] & canitie	15
De eis, quæ canitiem tardant	16
Modus confectionis temperatæ bonæ.	17
Linimenta prohibentia à canitie	17
Linimentum bonum adeo quodd destruit recentem ex ea.	18
Linimentum bonum, cum quo liniatur caput tangendo.	19
De rememoratione tincturarum	20
Denigrantia	21
Gallia, quam elegerunt.	22
De facientibus flauum, & quæ currunt cursu eorum	23
De rubificantibus fortibus	24
De albificantibus	25
Succursus dispositionibus sequentibus tincturas	26
De fufuribus.	27
De cura.	28
Medicinæ fufuris leues absque mordicatione plurima.	29
Medicinæ fufuris, quæ sunt fortiores.	30
TRACTATVS Secundus, continet Capita	12.
De dispositionibus cutis ex parte [cutis] cap.	1
pit.	2
De rebz facientibus colorem bonum, cum splendore & rubificatione & absterfione subtili	3
De conseruatione cutis a sole, & vento, & frigore	4
De vestigijs percussionis, & uestigijs nigris cap.	5
Vestigia vlcerum, & variolarum	6
Sanguis mortuus, & lentigines magnæ, & pânus	7
De alquaßen.	8
De curatione albedinæ, & rubedinis superfluæ	9
De morphea & alguada, & albaras alba, & nigra	10
Cura morphea nigræ	11
De cura alguada & albaras	12
De cura albaras nigræ	13
TRACTATVS Tertius de eis, quæ accidunt in cute, non in colore eius. continet Capita	27
De sahafati & frefengi & balKiari & aluathia,]	1
De cura	2
Medicinæ locales ad sahafati siccam & anti-quam.	3
De impetigine	4
De cura impetiginis	5

B. dispositione in qua sunt capilli nigri.

B. coloris.

B. alscengi & albalchre & albotin.

Cura-

Index

	Curationes locales.	
B. laetis.	De bothor [lenibus.]	5
	De scabie, & pruritu	6
	De cura	7
B. asel.	De [de sudatione.]	8
	De cura	9
B. benar.	De [planta] noctis	10
	De cura	11
	De verrucis, quæ ex eis sunt vt clauis, & recur- uis, quæ de eis sunt vt cornua, & quæ cur- runt cursu earum	12
	De cura	13
	De cornibus	14
	De fissuris, quæ apparent super cutem & labia & extremitates, apparitione in cute in om- ni loco	15
	De cura fissurarum communi	16
	De fissura labiorum	17
	De fissuris pedum	18
	De fissuris manuum	19
B. alchatha.	De fissuris, quæ sunt inter digitos.	20
	De exulceratione [achati.]	21
	De odore horribili in cute, & ascillis, & uri- na, & egestionem	22
	De cura corruptionis odoris corporis com- munis	23
	De cura foetoris ascellarum	24
	De cura vehementiæ foetoris stercoris, & uen- tositate	25
	De foetore vrinae	26
	De pediculis, & lendibus	27
	De cura	28

F I N I S.

Capitulorum

TRACTATVS Quartus de dispositio- nibus, quæ pendent ex corpore, & extre- mitatibus, & est complementum libri de- corationis, & continet Cap.	27.
De extenuationis ablatione	1
De cura	2
Regimen bonum ad extenuationem faciendam causa [cretæ] & oppilationis partium he- patis & siphac	3
De impinguando membrum aliquod, sicut manum, aut pedem, & labium, & nasum, aut præpuum, aut virgam	4
De [macie] superflua pinguedinis	5
De extenuando	6
De extenuatione membri particularis, sicut mammilla, & testiculi, & manus, & pedis, & similia illis	7
De panaritio	8
De cura	9
Aures muris, & scissura vnguium, et exco- riatione earum & ipsarum scabies	10
Spasmus, & curuitas, & leprositatis, quæ acci- dunt vngui	11
Ingenium in [incisione] vnguis mala, in for- ma sua, & colore suo, & reliquis maculis ut nascatur loco eius vnguis bona	12
De obseruatione eius, quæ oritur	13
De baras, quæ fit super vngues	14
De ciurinitate, quæ accidit unguibus	15
De attritione vnguium	16
Mortuus sanguis sub vngue ab attritione eueniens	17

Alia littera

B. nomenclatura

Alia littera ex-
plicatione.

a
uen
fit
ce
bus
ita
fa
& n
gior

A VICENNAE ARABVM MEDICORVM PRINCIPIS.

LIBER QVARTVS CANONIS.

DE AEGRITVDINIBVS PARTICVLARIBVS,
quæ cum accidunt, non appropriantur vni membro.

EX GERARDI CREMONENSIS VERSIONE,
ET ANDREAE ALPAGI BELLVNENSIS CASTIGATIONE.

A IOANNE COSTAEO ET IOANNE PAVLO MONGIO,
ANNOTATIONIBVS IAM PRIDEM ILLVSTRATVS.

Nunc vero ab eodem COSTAEO recognitus, & nouis alicubi
obseruationibus adauctus.

Quibus principum Philosophorum ac Medicorum consensus dissensusque indicantur.

Tractatus primus de febre ephemera.

De diffinitione febris, & generibus febris. Cap. 1.

FEBRIS est calor extraneus
accensus in corde, & proce-
dens ab eo mediantibus spi-
ritu, & sanguine, per arte-
rias, & venas in totum cor-
pus: & inflammatur in eo
inflammatione, quæ nocet
operationibus naturali-

bus, non sicut caliditas iræ, & laboris,
[quum non ultimatur, & impedit operatio-
nem, ita ut retineatur.] Et sunt quidam ho-
minum, qui diuidunt febres in duas diuisiones
primas, scilicet in febrem ægritudinem, &
in febrem accedens, & ponunt febres aposte-
matum de genere febris accedentis. Et inten-
tio quidem sermonis eorum est, quod febris
ægritudinis est illa, inter quam & causam,
quæ non est ægritudo, non est medium: sicut
febris putredinis, putredo enim est causa eius
absque medio, & non est putredo in seipsa
ægritudo, immo est causa ægritudinis. Febris
verò apostematæ est accedens apostemati exi-
stens, dum est apostema, sequens ipsum, & apo-
stema est ægritudo in seipso, & contradicenti
quidem inest ut dicat, quoniam si propterea,

quod febris apostematæ sequitur caliditatem
eius, & sequitur ex dolore ipsius, [est simile,]
ut sit febris accedens, tunc oportet, ut sit pluri-
mum febrium ephemerarum accedens, & si ip-
sa sequitur putredinem, quæ est in apostema-
te, tunc apostema non est causa eius prima, vn-
de est apostema, imò quantum ad putredinē,
quæ est in ipso: causa igitur eius, quæ est essen-
tialis, est putredo, & apostema non est causa
eius nisi per accedens. Et dicimus, quod si non si-
gnificauerint per febrem accedens, hoc, immo
non intellexerunt per eam, nisi quod ipsa sequitur
apostema hoc, [& inueniunt eam] per inuen-
tionem apostematæ: similiter ergo est dispo-
sitio febrium putredinis per comparisonem
ad putredinem. Verum occupatio in huius-
modi contradictionibus est illud, quod non
confert in scientia medicinæ aliquid, & facit
medicum procedere ex arte sua ad inquisitiones,
quæ fortasse impediunt ipsum ab arte sua.
Procedamus ergo secundum id, quod consue-
tum est. Dicamus ergo, propterea quod fe-
bres apostematæ, & oppilationum sunt fe-
bres accedentes, & aliæ febres sunt ægritudi-
nes, tunc conueniens est ut dicamus, quoniam,
propterea quod omnia, quæ sunt in corpore
hominis, sunt tria genere, scilicet membra con-

AVIC. Tom. 2. A tinentia

a. quæ non per-
uenit ad hoc ut
sit accensio, & no-
ceat operationi-
bus. Alia litera.
ita ut sit accen-
sa seu firmata,
& nocet opera-
tionibus.

b. B. uidetur.

c. B. inuenit em

renocatum calorem cor maxime calefaciat, ob id, quod refi-
gerata externa arteria sunt, neque satis suffolli possunt:
alioqui enim magnos esse pulsus oporteret, nisi hac exter-
narium partium frigiditas obfisteret. In emorimentibus vero
alia ratio est, nempe propterea frigida redditur exspiratio,
quod innatus iam calor contabuit, & vitales refrigerari
sunt spiritus, neque ij solum, sed & humores & cor, & quo
circa cor, omnia. Ita ut tandem de febris genere, iudicio no-
stro, uana sit quaestio. Sed & de actionibus quoque, etsi a-
lij omnes, alij non omnes ladi a febre existimant: non ta-
men tantum inter se se hos discrepare arbitrandum est. Le-
sa profecto cordis actione consentire & ceteras omnes ne-
cesse est: simul tamen offendi omnes, quod sensu dignosci
tur, non est necesse. Etsi etiam non actiones omnes vitales,
naturales, animales speciatim aut particulatim leduntur:
ex omnibus tamen actionum generibus leduntur aliquae,
& animales & vitales, & naturales; praesertim autem vi-
tales. His ergo ita animaduertis, quod alij febris rationem
a Galeno, alij ab alijs traditam probent, non laboramus. Vi-
detur certe nobis ea, quam hoc loco Auicennas scribit,
ut omnia simul explicat, quae Galenus sparsim docuit: ita
etiam pauld ab solutio, meminit namque & de instrumen-
tis, iplis, s. uenis & arterijs, sine quarum ope accendi fe-
bris non potest. Etsi enim possunt etiam incalescente cor-
de, quae illi proxima sunt partes, contactu, incalescere: &
quae his rursus coniuncta sunt usque ad extremas, fieri ta-
men id non ita expedire potest, uideturque, non alia ratione,
sed id quod & Alexander Aphrod. in libello de febribus)
tam quae contra naturam est caliditatem uniuerso corpori
impartiri, quam per uenas & arterias, per spiritus & san-
guinem, per quae naturalem impartitur. Unum addit au-
thor in febris ratione, quod & Galenus obesse febrem ope-
rationibus naturalibus, per naturales eas quae secundum na-
turam sunt actiones intelligens. At Auicennas non actio-
nes dixit, sed etiam passionem offendi ait. Verum neque
hic discrepat, hi inter se per actiones nempe non eas solum,
quae uere actiones sunt, sed & eas quoque, quae ratione
uocantur, intelliguntur. Ita & in morbi limitatione per a-
ctiones non uera solum actiones, sed & passionem, & res
intelliguntur. *Ex sim quidam hominum, &c.* Affert quorundam sen-
tentiam, qui febrem alium morbum, aliam symptomata esse
asserunt, excludere ea uidetur. Existimant ergo aliqui
hunc Galeno addidisse, qui primo ad Glau. & paphor. fe-
bres alias symptomatas, alias morbos uocat. Licet & ipse
met lib. de diff. morb. eos accusandos, asserat, qui de febre id
arbitrantur, si post sensibilem alicuius membri adueniret
affectum, accidens esse, egritudinem alioqui censendam. Ce-
terum, quod ad hac controuersiam pertinet, quod febris a-
lia sit accidens, alia morbus ex Galeni sententia, uidere a-
perre est locis iam citatis, ad Glau. & in aphor. Neq; alio
qui obstat auctoritas posteriori loco obiecta, quando illic
non eos propterea damnat, quia febrem modo accidens, mo-
do morbum esse uelint: sed quoniam quum ij illius essent he-
reos, quod actio lesa sit morbus, ipsi, tamen suam non ser-
uantes hypothesis, conuulsionem, quae lesa est actio, quan-
doque morbi, quandoque symptomatis nomine appellaret,
ita & de febre sentirent, si post sensibilem alicuius mem-
bri affectum adueniret, accidens, alioqui esse morbum. Ita
ut non rem ipsam Galenus damnet, sed eorum inconsistan-
tiam. At uero uirum uere detur febris symptomata & febris
morbus: paucis nos explicabimus quod sentimus. Si sym-
ptomata id perpetuo est, quod absque medio morbos sequi-
tur, in infetias non potest, febris quae buboni succedunt,
imò (quod quis fortasse admiretur) febres ex obstructione
omnes esse symptomatas, quia alios morbos sequuntur, eade
tamen, quum, siue morbum sine causam morbi sequantur,

primo ledant actiones, nunquam non in morborum genere
sunt reponenda. At curationis gratia, quamuis de hac re
diutius contendere medicum non deceat, quod etiam author
noster monet, non parum referre uidetur, quia coniuncti
plerumq; sunt morbi: quid primo, quid secundo loco adue-
niat, animaduertere. Si bubo febris causa fuit, curatione bu-
bonis ipsa tollitur febris, non tamen si febricitanti bubo
superuenerit. Si ex obstructione febris aduenit, non nisi ab-
lata obstructione curatur: at si praecedente febre incide-
rit, uel ob male obitam coctionem, uel ob uictus rationem
obstructiones, alia curandi erit ratio. Ita ergo curationis
gratia, febris quandoque symptomatis, quandoque morbi
rationem habet, quamuis semper sit morbus. Sicuti & do-
lores, qui symptomata semper sunt, nonnunquam tamen mor-
bi & morbosae causae rationem obeunt. Quod tamen au-
thor noster improbare hanc sententiam uideatur, id animad-
uersa febris essentia dici putamus: non, si uel ad curationem
respicias, uel ad affectus alios, quos absque medio febris se-
quitur, qui aliquando causae, aliquando ipsi sunt morbi.

3. Quoniam propterea quod omnia quae sunt in corpore,
& c. Acumatur Galenum primo de diff. feb. ubi Hippo-
cratem commendat essentielles febrium differentias breui-
sime explicantem. & eas maxime proprias uocat, quae ex
triplici sumuntur materia in qua febris accenditur. Hanc
diuisionem ait, Auicennas propinquam esse diuisioni eue-
nienti per differentias, quasi uelut diuisionem hanc esse ue-
luti generis in species, non quidem, ut intelligunt quidam,
quod calores haec, & ephemeræ, & putrida febris specie
inter se differre putet. Imò, quum eundem sit generis calor,
ex huius tamen subiectis specie differentibus, diuersa quoque
species emant, nisi has uarias differentias non species ap-
pellare, id quod medicis non multum laborem facit. Neque
enim alioqui ignorauit hic author, has a Galeno substan-
tiales differentias nuncupari, quod a sensibilibus caloris natu-
ra, qui, quia qualitas est, in subiecto est, quodammodo desu-
manur, dixit tamen non absolute per differentias, sed per
modum propinquum diuisioni per differentias, quia reue-
re differentes sunt, & febris non sunt, quae a subiecto calo-
ris non ab ipsa eiusdem essentia eueniunt, quamuis febrium
nulla forsasse alia propinquior sit hac, quae ex materia sunt
praesentia differentia.

De preparatis ad febres

Cap. 2.

Dixerunt quidam, quod corpora vehemen-
tius preparata ad febres sunt corpora ca-
lida & humida: & proprie quum humiditas est
fortior caliditate, & isti quidem sunt foetidi fu-
doris, & yrinae, & regectionis. Et corpora calida
& seica iterum sunt preparata ad febres cal-
lidas: & incipiunt plus ephemeræ, deinde festi-
nant ad putredinem, & ad uisionem: & quando-
que faciunt cadere in hecticam, & sequuntur
ea ambo, quae sequantur in humiditate & sicci-
tate, & dominatur caliditas, & ista sunt de ge-
nere eorum, in quibus incipit febris uaporis cali-
di, deinde permittatur ad febrem humoris. Po-
stea illa, in quibus sequantur calor & frigus, &
multiplicatur humiditas, & istis quidem fe-
bres putredinis, accidunt secundum plurimū
incipiētes, & corpora frigida & humida, & fri-
gida & seica, sunt longinquiora corpora a febris-
bus, & proprie ab ephemeræ.

ANNOTATIONES.

Quaestio hoc in loco est, quae nam corpora febribus cor-
rumpi promptiora sint. Hinc absolute, quamuis aliorum
A VIC. Tom. 2. A 2 fen-

sententiam referat) *profert calida & humida. At Gal. 8. metb. calida & sicca promptius febricitare aserit. Sedatur tamen paucis hæc discordia. putridis febribus maxime omnium obnoxia sunt, quæ calida & humida. ephemeris, de quibus Galen. eo lib. method. octauo, calida, & sicca.*

De horis febrium.

Cap. 3.

Febrium horæ sunt sicut reliquarum egritudinum principium, & augmentum, & status apud vitimum, & declinatio. [†] [

Et sunt quandoque particulares [causa cuiusque paroxysmi.] & timor est in principio usque ad statum: apud declinationem verò non moritur aeger ex ipsa febre, nisi per id, quod dicemus de causa [communiter.] Et principium quidem est hora, in qua calor naturalis præfocatur a materia [submersa] in membro [tã diu, donec non appareat] maturationi, aut diversitati eius contrariæ maturationi vestigiū. Et principium quidem est inuentum in omni agitudine: verum quandoque occultatur, sicut est eius occultatio in syncho, & epilepsia, & apoplexia. Et quando principium est occultum paucorum accidētium, existimatur quod non sit principium in ea. Et similiter quandoque in die primo febrium acutarum videntur nubes, & signum maturitatis, & existimatur quod non sit ei principium, & non est ita. Et augmentum quidem est hora, in qua commouetur caliditas innata ad resistendum materiei motu manifeste, & apparent signa digestionis, aut signa contrariæ digestionis. Et status est hora, in qua vehemens est pugna inter naturam & materiam, & apparet victoria unius ambarum earum super aliam, & est hora pugne, & eius spatium est in habetibus paroxysmos acutos, paroxysmus vnus, & non cognoscitur nisi per illum, qui sequitur ipsum, aut duo paroxysmi, & cognoscitur in tertio eius, [ideo quod] non addit super illos ambos in pluribus nisi in egritudinibus macronoxijs: fortasse enim assimilantur paroxysmi plures in omnibus iudiciis suis, & illic apud statum completur vestigium digestio nis aut contrarij eius. Et declinatio quid est hora, in qua calor innatus iam dominatur materiei & s[ci]l[icet] vincit [eam, & existit in congregationis eius separatione. s[ci]l[icet] reposita rem, & tunc alleniatur caliditas [calor occultus], & expellitur ad extremitates, donec resoluitur, & multoties [ingrossatur.] Et status quidem diuersificatur in agitudinibus. Agritudinum enim ualde acutarum longinquior status est usque ad quattuor dies; & febres ephemeræ sunt de hac summa; ueruntamen ipsæ non numerantur acutæ, quoniam non sufficit in acuitate agitudinis; ut sit status eius proximius; imò sit de agitudinibus habentibus timorem, & sequuntur eas, febres acutæ absolutæ [non ualde], & sunt illæ, quarum status [ ] peruenit

usque ad xiiij. dies; [†] [ ] & quod

est supra id. Et cognitio quidem agritudinum acutarum in ordinibus suis, & chronicarum,

est iuuatua in regimine cibi egri, secundum quod dicemus in sequentibus. Et plures quidem febrium complent principium, & augmentum, & statum in paroxysmo uno, & faciunt paroxysmum alium declinando. Et febres quidem diuersificantur in his temporibus de eis enim sunt, quarum augmentum prolongatur, & de eis sunt quarum declinatio prolongatur.

minus acutæ, & illæ, & sunt illæ quarum status. m. f. B. & quæ sunt post illas sunt acutæ cronice, usque ad xxi. diē postea sunt cronice usque ad xl. & l.

ANNOTATIONES.

Galenus salubres morbos omnia habere tempora, generatim statuit, li. de totius morb. temporib. quod & hic Aui-
cen. insalubres verò ipsa carere declinatione. de crisi-
bus quod hic item auctor confirmat. Idem in lib. de opt. secta
ad Trasyb. acutissimos morbos, qualis apoplexia est, simul
atque inuaserunt ad extremum ascendere rigorem ait, &
qui iudicantur inclinatione prorsus mutari: id quod in ijs
quoque morbis, qui adhibitis uel initio, uel augmento presi-
dijs soluuntur, fieri necesse est. Caterum quum hæc Gal-
sen. tiam non uidentur tamen vacare reprehensione. At primum
quidem, quod salubres morbi omnia habeant tempora, eo
reprobatur, quod, qui adhibitis initio presidijs curantur,
hos reliquis temporibus carere oportet, ut Gal. quoque scri-
bit. Unde & is inconstantia notandus uidetur. Item uerò,
quod morbi aliqui ad uigorem absque augmento perue-
niant, fieri nullo pacto potest, quum nihil ad summum, nisi
per gradus ascendat. Adde, quod primari inclinatione mor-
bos, qui per crism soluuntur, non perpetuo uerum est, nem-
pe quum ijs qui in statu bene iudicantur, succedat etiam
declinatio. Adde tu, ut Galenum erroris arguas: si eius sen-
tentia, morbi qui iudicantur in statu iudicantur, carereq;
propterea eos inclinatione oportet: profecto ex salubribus
multi iudicantur, quos declinatione mutari oportebit;
propterea uerum esse uidetur, quod etsi uniuersalia morbo-
rum tempora quattuor sint, non plura: idem tamen in acces-
sionum partibus seu temporibus ita se habeat. Quamuis enim
de uniuersali morborum tempore uerum sit inclinante
morbo nullum mori: in ipsa tamen accessione, mori in par-
ticulari inclinatione aliquis poterit, a prioribus. s. tempori-
bus uehementer contrahitur, adeo ut inclinantem etiam ac-
cessionem sustinere nequeat. Huc accedat, quod in morbis
quibusdam inæquales accessiones infestant, præter quat-
tuor illa tempora: ut propterea inter principium & augmen-
tum inæqualitatis tempus addatur. Sed & alij quoque mor-
bi nulla particularia habent tempora, quicunque nullam
accessionem habent. alij uerò, qui ex intermittenti sunt
genere, præter prædicta tempora quattuor, interualli etiam
num tempus habent: ita ut non absolute morbi particula-
ria tempora quattuor habeant: sed quandoque ijs, aut om-
nibus, aut aliquibus careant: quandoque etiam plura obti-
neant. His ergo & Auenennas notandus erit, qui Gale-
num annulatus febrium, & aliorum morborum tempora
quattuor enumerat, tū uniuersalia, tum particularia. Cæte-
rum, ut nos ad hæc breuibus satisfaciamus. Morborum tem-
pora quæ sensu deprehendantur, & ex artis sint usus, ut Ga-
le. scribit, quattuor sunt, non plura uel pauciora. hæc ta-
men non in morbis sunt omnibus salubres certè morbi nun-
quam initio, augmento, statu, inclinatione carent, quam-
uis non semper uel sensu id pateat, uel ex artis sit usus: seu
enim per artem soluuntur morbi, seu per naturam: inclina-
tio, solutionis tempus intelligitur. ita & cætera tempo-
ra, quamuis in ipso statim principio, uena secta, uel exhi-
bito pharmaco uel aliter soluti morbi fuerint. nunquam
tamen desunt. dimetienda uerò tunc tempora ex sympto-
matum sunt magnitudine, atque is morbi status erit, quo
maxime

Cap. 3. & 4.
Cap. 2.

Cap. 47.

a f. B. Et sunt
quandoque istæ
horæ uniuersa-
les.
b. B. secundum
quemlibet paro-
xysmum.
c. — B.

d. s. submerge-
re ipsum.
e. B. & est hora
in qua non ap-
paret. Alia lre-
ra. in hora qua
non apparet.

f. B. &

g. a. Alia lre-
ra. uic.
h. B. intrinseca.

i. B. accidit er-
ror. Alia lre-
ra. accidit error in
statu.

k. — B.
l. f. B. est usque
ad septimū diē
sicut febri adu-
stia, seu cau-
sa, & tertiana
ad uicinu. Et ex
eis sunt, q. sunt

Fen i. Tract. i.

maxime ager affligitur: augmentum quo minus initium, tempus primo insultui propinquum. at hæc tempora frequentius neque sentiuntur, neque, si sentiuntur, medico agendum quidpiam significarent: propterea, nihil artem iuuarent: sicuti in acutissimis morbis euenit, qui, quum ad statum ueniant, inchoasse certe, auctosq. esse antea quam ad vigorem eant, necesse est: is tamen ad hoc præceptum per eiusmodi tempora transitus est, ut neque sensui pateant, neque ullam medici operam queant suscipere: quibus propterea temporibus si carere eos morbo dixeris, non errabis. De insalubribus uero alia ratio est: pereunt ægri quandoq. morbi initio, quandoque in clemente, sepe in statu, ut subsequenti semper tempora deesse necesse sit: nunquam tamen inclinante morbo intereunt, uere, inclinante, non falso. ut Auer. 3. Coll. aduertit: falsa uero inclinatio intelligitur, in qua, quum symptomata minuantur, & pugna natura aduersus materiam dirimi uideatur, id tamen, non nature sed morbi uictoria euenit: natura ipsa e pugna subtrahente sese, contrahenteq. a morbi uolentia, id quod Plermorati accidit, de quo Hipp. 3. uulg. morb. sect. 1. qui, quum ad uigesimum diem solutus morbo uideretur, uigesima tamen septima interijt. Constare ergo hæcenus existimamus, quo modo per uniuersalia tempora aliquando omnia, nonnunquam non omnia morbi decurrant. Sed de particularibus quoque non uidetur dispar esse ratio, quamuis enim transactio iam statu, hoc est acriori pugne tempore, quo inclinasse iam morbum dixeris ager intereat: non fuit tamen ea uera inclinatio: sed non illi dissimilis, de qua iam dictum est, propterea, remitti uidetur omnia, quod deiecta a morbi uolentia natura sese a pugna subtrahit: ut idcirco de particulari inclinatione non aliter statuendum sit, quam de uniuersali. Verum, quod præterea de inequalitatis tempore adijciunt, quam morbi partem inter principium & incrementum quam mediam ponunt: non multi nobis momenti esse uidetur. est enim iudicio nostro inequalitas hæc differentia temporis, non tempus. aliquando inequale principium est, aliquando & inequale incrementum, quod compressum a sensum, seu compressam annotationem uocari a Gal. existimamus 1. de diff. feb. tra. & interuallum, quod inter exitum iam & futuram accessionem est in intermittentibus morbis, non morbi est tempus, neque morbi pars dicenda est, quum tunc temporis in naturali fere statu sit ager, in eo, in quo & conualescentes, quos ægotare non dicas. An uero, quod postremo loco dicebatur, alioqui sint morbi, qui particularibus temporibus mutilentur omnibus, ambiguum non est, id uero neque Gal. neque Auicennas, aut alij negant.

Et principium quidem &c. Quum tripliciter principium morborum dicatur, annotante Gal. 1. de crisib. & sepe alibi: de primo morbi insultu: de tribus primis diebus: ac de toto eo tempore, quo crudus est morbus: prima duæ significationes etiam uulgaribus sunt manifestæ: tertia solis medicis propterea per coctionem uel cruditatem morbi principium ab Auicenna definitur: quod s. artificiosum est, quamuis & ex alijs quoque principijs uarias medicis agendi indicationes suggeri non negem. nempe, quum & dierum decretoriorum numerus ex die decubitus inchoetur, qui quandoq. primo ipso insultu, quandoque primis tribus diebus, quandoque etiam postea accidit, unde & dies decubitus inter morborum principia a Gal. reponitur, non quidem, quod decubitus principium sit uel pars morbi: sed quod non rectè habentis corporis testimoniū est, & signum incipientis morbi. contingitq. hic promissum in principio quocumque modo sumpto. ut errare propterea illos oporteat, qui decubitus, quartum principij modum ab alijs tribus distinctum putant. Verum dubitabit quispiam, quid sit, quod Auicennas principium per cruditatem uel co-

ctionem definiat, quum tamen perpetuum non sit principij indicium cruditas: apparet enim, ut fatetur hic author, quandoque in febrium principio coctio: quum etiam non in omnibus morbis coctio expectetur, ueluti in ephemeris febribus, & uicis intemperiebus. Profecto difficilior questio hæc est, quam quis crediderit. Putat aliqui principium hoc in loco morborum dumtaxat materialium describi: in quo certe morborum genere dubium nullum est, petenda morborum esse indicia ex notis cruditatis uel coctionis. Quum tamen Gal. lib. de tot. morb. temp. omnibus in uniuersum salubribus morbis, in quorum numero plures sunt nude intemperies, & immateriales morbi, commune id esse statuat, & habere omnia tempora, & per coctionis ac cruditatis signa cognosci: uidetur certe qui tradidit hoc in loco definitionem de morbis tantum materialibus intelligunt, Galeno aduersari. Adde, quod si hæc principij ratio non omnibus morbis communis esset, afferenda erat ab autore nostro alia communis definitio: errareque Auicennam oportet, qui statim, hoc principium in omni morbo reperiri pronunciat, a Galeno uero recensendum hoc principium inter ea significata non erat, quæ omnibus morbis sunt communia. Existimant alij, quamuis cruditatis & coctionis nota in omnibus esse morbis queant, de ijs tamen solam a medico, qui sensu in primis fideat, hanc principij rationem intelligi, in quibus coctio & cruditas possint apparere, id quod non in omnibus morbis contingit. Verum, quum, ut diximus, omnibus solubilibus morbis generatim conuenire id Gal. putet, ut per cruditatis & coctionis signa cognoscantur: inter solubiles uero morbos plures sunt, in quibus neque spectari, neque esse cruditatis indicia ulla possunt: neque his uidetur a calumnia Galenus uendicari, neque uidetur hæc principij significatio esse communis. Nobis ergo a priori solutione discedendum non uidetur. esse hanc principij rationem morbis, non omnibus, sed dumtaxat materialibus communem: immateriales uero morbos alijs notis, ueluti symptomatum occurrusibus distinguere. Quamuis autem Galenus solubilibus, ut intelligendum uidetur, salubribus omnibus commune faciat, eorum tempora signis coctionis & cruditatis cognoscere tamen ipsa docet, non salubres omnes morbos coctione uel cruditate cognosci. Afferri autem hanc principij rationem cum alijs eiusdem uocis significationibus, quæ communes sunt morbis omnibus, nihil obstat. neque id dignum accusatione Galenum facit, qui, etsi cum alijs principij significatis tertium quoque hoc protulit: non tamen communissimum hoc esse morbis omnibus initium dixit. Author uero noster, etsi principium, quod in febribus est, definit: non tamen de alio quam de febrium materialium initio intelligit. quare, quum statim reperiri principium hoc in omni morbo subiungit, de materiali morbo erit intelligendum. Unde & in definiendo, ait, principium horam esse propositam, quæ calor innatus præfocatur a materia. Dubitandum tamen adhuc de Auicenna uidetur, qui, quum febrium generatim principium definiat, includere & ephemeris uidetur: in quibus tamen, ut iam dicebamus, coctio non expectatur. Sed de hac re alijs fortasse diligentius.

Et status est hora &c. amulatur Galenum 1. de crisibus & 1. aph. Est tamen hic magna inter doctos rixæ. Pugna profectò inter naturam, & morbum signa symptomata sunt, quæ dum luctantur natura & morbus, sequi necesse est, & in maiori pugna maiora. unde & secunda aphor. Hippocrates in principijs imbecilliora, sed in statu fortiora omnia asserit. atque id de symptomatibus Galen. explicat: Rursum uero statum definit hic author esse apud quem completur uestigium coctionis, id quod & Galenus passim, principium cruditate: augmentum coctione obscura, statum manifesta coctione, sed nondum perfecta: declinationem uero, & manifesta,

AVIC. Tom. 1. A 3 & exa-

Cap. 5.

Aphor. 30.

Aphor. 30.

Ex acta collatione distingui scribens. Quæstio ergo est, an & symptomatum, & collationis summum simul in morbis accidant plurimum. n. hec nosse, ad status notitiam & ad totam uicis rationem confert, quæ inspecto status futuri tempore instituitur. Medici ergo, alij concurrere & symptomata & collationem aiunt: alij negant. Quod concurrant, auctoritas Galeni est, qui quum i. aph. morbi statum tunc ascerat, quando symptomata sunt in summo, idem collationis eiusdem nota morbi statum describit. Unde & idē, quum Hipp. consistente morbo, i. eo aph. tenuissimum uicium præscribit, duplici id ratione fieri, ait oportere: tum quod in summo symptomata sunt, tum quod natura circa collationem maxime uersatur. Passim uero & in lib. de tot. morbi temp. & alibi confirmare eandem sententiam uidetur. Ceterum quum contrarium idem Gal. 3. de rat. uic. in ac. morbi uigorem interdum cum ipsa accidere collatione scribat, interdum quoque non accidere testari uidetur. Atque, quum ibi dem. sepius affectionem, qua laborant ægri, mitiorem esse, sed symptomata augeri dicat: summum morbi, summum collationis, & summum symptomatum uigorem non semper coniungi docet. Confirmari hoc, & experientia, & Hippocratis auctoritate uidetur. experientia quidem, quoniam in pleuritide, ubi crudus adhuc est morbus, tunc maxime lateris dolor, respirandi difficultas, tussis, & febres affligunt, et hæc omnia, ubi spurum album, lene, et æquale redditur, multo sunt imbecilliora. Auctoritate uero, quoniam dum pus conficitur, dolores & febres maiores fiunt, quam confectio iam pure: confectum autem ipsum est in statu, conficitur uero ante statum. Sanè difficillima hæc quæstio est, & in qua soluenda laborarunt docti plerique omnes. periclitabimur tamen & nos quoque ipsi, scribere, quid sentiamus. Quod non semper summum & collationis & symptomatum concurrat, aperiens profecto pleuritidis exemplo est, quàm ut controuersia locum habeat. Contra etiam quod frequenter & collationis & accidentium summum simul accidant, uidere in febribus est. Nobis ergo res ita se habere uidetur: si de particularib. morbis egerimus, non oportere, ut & collationis & morbi simul sit uigor. At in febribus, quæ totius corporis sunt morbi, perpetuo concurrere hæc uidemus: nisi forte febris, alicuius partis inflammationem sequatur. Hoc patet uidetur nobis obiecta utrinque rationes sedari non diffi. ile. Libenter tamen de hac re aliorum sententiam expectabimus.

Cognitio horarum uniuersalium ægritudinis & proprii status. Cap. 4.

Cognitio horarum ægritudinis uniuersalium quandoque est ex specie ægritudinis: nam spasmi, siccus, & epilepsia, & apoplexia, & squinantia sunt ex acutis valde. & tertiana pura, & causton de acutis non valde. & quartana, & paralytis de macronoxijs, & quandoque ex motu ægritudinis: nā si paroxysmi sūt breues, significant quod status est propinquus: sicut tertiana pura: tempus. n. paroxysmorum eius est ex tribus horis usque ad xiiij. horas; & si sint prolixi, significant quod materia est grossa, & status longinquus: sicut in tertiana nō pura. & si non fuerint illic paroxysmi, imò materia eius fuerit acuta, sicut synochi: tunc ægritudo erit acuta, & si fuerint signa eius signa materię frigide grossæ, aut decliuis ad grossitudinem, tunc ægritudo erit non acuta. ^b†

] & si remanserit

cum dispositione sua, tunc ægritudo non erit illius acuitatis, & quandoque est ex uirtute ægri, cui uelociter aduenit debilitas, quare est ægritudo acuta, aut non apparet illud, & est ægritudo non acuta. Et quandoque est ex etate, & tempore, nam in tempore calido, & etate calida festinat status ægritudinum, & in temporib. frigidis, & etatibus frigidis tardatur status ægritudinum, & similiter est dispositio regionum. Et ex pulsū, nam si est uelox, frequens, magnus, tunc ægritudo est ad acuitatem decliuis, & si non, tunc non est acuta. Et ex rigore, nam si est prolixi spatij, tunc ægritudo est decliuis ad prolixitatem, & si est breuis spatij, tunc ægritudo ad acuitatem tendit. Et quando nullo modo est rigor, tunc [abbreviatur eius extensio.] Et cognoscuntur horæ ægritudinis quandoque ex parte horarum paroxysmorum, nam si fuerint procedentes secundum antecessorem superfluentem ^d [ita ut unus antecedit superfluitatem alterius, tendens] ad additionem, tunc ægritudo erit in augmento, quoniam de ægritudinibus sunt quæ currunt usque ad finem horarum suarum secundum [augmentum,] & sunt quandoque de genere tertianæ, & de genere [assiduæ.] si autem steterit [antecessio] & steterint superfluitates, tunc sine dubio erit ægritudo in statu. Et seruans horam unam est longi spatij, & si postponuntur, tunc ægritudo est in declinatione, & similiter cognoscitur dispositio horarum ex augmento accidentium febris, & statione eorum, & declinatione ipsorum, & ex additione paroxysmorum eius in longitudine, & breuiatione ipsorum, & fortasse diuersificantur, & non assimilantur, & quandoque cognoscuntur ex dispositione euacuationum, nam quum accidit in paroxysmo aliquo sudor aut uentris fluxus, & paroxysmus secundus, qui est post ipsum, est in similitudine uehementiæ primi, & fortitudine eius, aut supra ipsam, tunc euacuatio eius est propter multitudinem, non propter fortitudinem, & ægritudo iudicatur longa. Et quandoque cognoscuntur ex parte digestionis, & contrarij digestionis, secundum quod diximus, uerbi gratia quādo apparet spurum cū digestionem aliquam, aut urinam, in qua est nubes aliqua, tunc est principium augmenti, deinde quandoque multiplicatur illud, et apparet, aut contrarium eius, tunc est status, et iterum quando apparet digestio, aut contrarium eius uelociter exspuato, aut nube, tunc scias quod status est propinquus, & si tardatur, tunc scias, quod status est longinquus. Cognitio autem horarum particularium sic accipitur, nam hora principij paroxysmi est hora, in qua coarctatur pulsus, & tu iam sciuisi intentionem eius, & plumbeus sit color extremitatum, & infrigidatur extrema, & propriè extremitas auris, & nasi, usque ad horam, in qua sentitur sparsio caliditatis, & quandoque associantur principio alteratio coloris, eripigitia, et agustia, & tarditas motuū, & profunditas somni, & mollificatio palpebrarum, & grauitas sermonis, & horripilatio inter spargulas, & in dorso, et fortasse accidit in eo rigor fortis, & quādoque accidit rursus saluæ & saltus temporum, et tinnitus aurium, et sternutatio, et ^h [commotio] membrorum corporis.

Et

h B. renfio.

a B. fuerit materia eius grossa frigida.
b B. Et quique ex forma seu figura, quoniam si ipsa extenuetur, uel tornatilis fiat uelociter, & color abesse facies & hypochondria tunc ægritudo erit acuta.

c n. ipsa est ob breuiori genere ipsius.

d n. ad illam qui antecessit superfluitate tudente

e n. additione.

f n. quotidianæ g B. post antecessorem.

Et vehementius quidem debilitatur virtus propter debilitatem, que est in principio, aut statu, & horæ augmenti medietas prima est hora, in qua pulsus incipit apparere, & magnificari, & velox fieri: & spargitur calor in toto corpore secundum equalitatem, & medietas eius altera est hora, in qua non cessat hæc caliditas sparsa cum equalitate augmentari. Et hora status est hora, in qua remanet caliditas sparsa cum equalitate, & accidentia cum dispositione sua; & pulsus fit maior quam vnquam, & fit vehementius velox, & frequens, & hora declinationis est hora, in qua incipit diminutio, & incipit pulsus temperari, et equatur. deinde illa, in qua incipit corpus sudare, & perducit ad eradicationem. Et multoties quidem accidit apud mortem dispositio, que est sicut declinatio, & est quasi eger euaserit, & non oportet ut tu ocuperis in hoc, imò cognoscas dispositionem pulsus, & an magnificetur, & fortis fiat. Et si tibi uidetur ponam tibi exemplum de tertiana. At tende ergo quod cum tertiana in pluribus dispositionibus incipit horripilatio, deinde frigus, & rigor, postea fedatur rigor, & minoratur frigus, et incipit calefactio, postea æquatur calefactio, deinde additur, postea stat, deinde incipit minui usquequo eradicitur, et scias quod i[gnis] agritudo quandoque prolongatur, aut propter multitudinem materiei, aut propter grossitatem eius, aut propter frigus eius, & quandoque adiuvant ad illud tempus frigidum, & regio frigida, et ætas frigida, et debilitas caloris in nati, et soliditas corporis.

A N N O T A T I O N E S.

Aphor. 12. Quomodo morborum, & accessionum tempora dignosceas, docuit Hipp. 1. aph. quum scribit, accessiones & constitutiones morbi indicabunt & anni tempora, & circuituum successiva incrementa &c. quo loco quatuor veluti fontes proponit, morbum i. morbi speciem: anpi tempora, id est temporum naturam: circuituum successiva incrementa, hoc est, ut Gal. interpretatur, tum accessionum anticipationem, longitudinem, vehementiam, tum accessionum reditus: & mox apparentia, symptomata, & decretoria signa: que omnia suscipit Gal. & in eius loci Commentarijs & 1. de crisib. explicat. Aemulatur ergo Hippocrati hoc in loco author, ampliat tamen rem, & alia addit. ac primo quidem (quamvis in aliquibus codicibus hoc non legitur,) egrotantis figuram: nempe si egroti faciem & corpus primis statim diebus ualde fuerit extenuatum, quia hoc multum innati humiditatis dissolutum significat, acutum quoque morbum, & qui cito terminabitur indicat. Affirmat uero hoc & Hippo. 2. aph. Febricitantium, dicens, non omnino leuiter permanere corpus, & nihil minui: uel etiã, plusquam ratio postulat, contabescere, malum illud. n. morbi longitudinem, hoc uero imbecillitatem significat. quod et in libro præceptionum testari uidetur, quum ait, in morbo tranquillitas longitudinem significat. Addit Auicenna et egri vires, quæ si cito collabuntur, morbi acuti sunt signa. Subscribit huic & Gal. 3. prognost. Placidissimas, aut naturæ egroraciones ocissime superet, a difficilissimas uero celeriter uincitur. Addit & ætatem, de qua re Gal. 1. aph. in calida ætate, & iuuenili (adde & corpore natura calido) & regione calida, cito terminabiles morbi adueniunt: in frigido, contrarij. Subiungit etiam pulsus. nempe quod ex hoc morbi aduersus naturalem facultatem impetus & uis ip

sa planè significatur. Subdit etiam vigorem: quoniã, quum in hoc innati caloris ad internas partes fiat reuocatio: ex huius longitudine & breuitate, materia ostenditur crassitudo ac tenuitas, crassior enim quæ est, non ita facile discutitur, ut calor extra reuocetur. Hæc quum ad primos quatuor propositos ab Hippocrate fontes adiungat author non ster, meminit etiam de ijs (quod quidem primo loco facit) de quibus & senex; in quibus tamen omnib. passim controuersie sunt. Ac primum, quum ait [Et spasmus sic] de morbi natura agens, epilepsiam, & attonitum morbum inter ualde acutos ponit, tertianam uero puram, & ardentem febrem non ualde acutos morbos esse ait. At, quum & epilepsia, & apoplexia ex frigida materia præsertim eueniant, quum idem morbi febre plerumque careant, quam tamen acutis morbis semper coniunctam esse Galenus testatur 1. aphor. non rectè inter acutos morbos referri uidentur, præsertim uero si tertiana & ardens febris contuleris. Verum breuibus, de hac re alias quoque dictum a nobis fuit. Acutissimus morbus apoplexia est, quandoque etiam epilepsia, non materia certè gratia, quæ frigida quum sit, inducias dat curandi, neque suapte natura symptomata facit sciora. at affectu loci gratia, propterea quod obstructa, spirituum sunt uia, qui uitæ ministri & instrumenta sunt, facillime necant, & maxime acuti sunt morbi, qui tamen improprie acuti a Galeno uocantur 3. de diff. respiran. quibus etiam febrem coniungi necesse non est. Sed aliud hoc in loco disidium apparet in ijs uerbis [Et quandoque ex motu agritudinis &c.] Si accessiones breues sint, morbum cito solui asserit, sin minus, contra. At Gal. 3. de crisib. ubi accessiones producantur, continuas esse ait: sunt uero continuæ febres interpollatis breuiores. Adde, quod, quum accessiones morborum initio breues sint, ubi ex producantur, inextremum indicium est: & morbus ad statum & solutionem citius accedit. Verum ad hæc, si interpollatam febrem interpollatam, & continuam continuam conferas, cuius accessiones breuiores sunt, breuior & febris erit: nempe minorem copiam, & minus crassam adesse materiam significatur. Secus, si intermittentem continuis comparaueris. tunc enim quum in continuis materia intra uenas sit, promptius accenditur, quum si extra uenas, et morbus propterea breuior euadit. Ita etiam si unum tempus alteri conferas, dubium non est accessiones, ubi breues initio fuerint, si postea producantur (si tamen una & magnitudo & anticipatio adsit) status proximi & celerioris solutionis fore indicia. non tamen si idem tempus eidem comparaueris, principium principio, et augmentum augmento. Auicennas ergo & interpollatas interpollatis, & idem tempus eidem tempori comparant. Verum dubitatio rursum est in ijs uerbis. Et quandoque est ex uirtute &c. Ait ex uirtute imbecillitate acutum morbum significari. At Gal. 2. de diff. feb. imbecillitatem facultatis causam esse longitudinis morbi testatur. Sed breuibus controuersia est nulla. Et si enim facultatis imbecillitas morbi causa est longioris, non tamen indicium.

Cognitio autem horarum particularium &c.] Particularia accessionum tempora docet. pro qua re pete Gal. li. de morb. temporib. habes & pulchre ex Aetio lib. 5.

Sermo uniuersalis de febribus ephemeris. Cap. 5.

CAUSE omnium specierum febris ephemeræ sunt causæ primitiue calefacientes essentialiter, et calefacientes per accidens, de summa occurrentium, et assumptorum, si in cibo et in potu, et passionum corporearum, et animalium, et ex doloribus, et apostematibus: [apparantibus, et sunt de eis] ex oppilationibus, quarum causa non est primitiua, et non prou-

AVIC. Tom. 2. A 4 niunt

Aphor. 7.

cap. 9.

cap. 4.

cap. 3. & vi.

cap. 3. cap. 11. & deinceps.

Alia litera. Tractatus secundus.

a B. extrinsecis & quandoque quedam ex eis sunt.

niunt causæ earum cum vehemētia sua ad hoc, ut pertranseat illud quod inflammatur spiritum, nam si pertranseat illud, faciunt cadere in hecticam: aut in speciem febrium humorum, quā dicemus. Causæ enim primitivæ plerumque movent antecedentes. si mouerint eas ad putredinem, erunt febres putredinis. Et sunt quidam hominum, qui existimant quod febris ephemeræ non sit nisi ex labore spiritus, & corporis, & illud est error. Et istæ quidem febres secundum plurimum recedunt in die uno, & raro pertrahunt tertium diem. nam si pertranseat illam quantitatem, existimatur de esse earum, quod ipsæ permutantur. Et intentio quidem permutationis est, quod si retentio caliditatis pertrahit spiritum, aut ad corpus, aut humorem: licet sint de hominibus qui dicant, quod ipsa quandoque remanet sex diebus, & consumitur integra consumptione, cui non esset similis, si permutteretur ad genus aliud. Et hæc quidem febris est facilis curationis, & difficilis cognitionis, & similiter principium hecticæ. Et homines quidem velocius cadentes in febres ephemeræ: & qui vehementius leduntur ab eis, si erretur in eis, sunt illi, in quibus calor & siccitas sunt magis uincētes, quoniam perueniunt velociter ad hecticam, & tertianam. Deinde illi, in quibus calor & humiditas vincunt, quoniam perueniunt velociter ad febrem putredinis. Deinde illi in quibus calor est plus. Deinde illi in quibus est plus siccitas, & quum illi, qui habent complexionem siccam & calidam accidunt fames, & adueniunt cum ea uigilia, & labor animalis, & labor corporeus, festinat ad ipsum febres ephemeræ cum horripilatione quadā. Quod si non succurratur, & cibetur statim, festinabit ad ipsum febres putredinis.

b. B. accensio.

c. B. associatur ei.

A N N O T A T I O N E S.

Cap. 7. Causas ephemerarum, febrium primitivas. i. externas esse ait, quod Gal. i. de diff. feb. præcipuum scribens & in separabile ephemerarum esse indicium, a procatarteticis causis fieri. Ponunt tamen & Gal. & Auic. hoc in loco inter harum febrium causas iram, uigilias, alui fluxum, et bubones, quas omnes constat non externas, sed internas esse et corporeas. Itemque, Auic. paulo post, ex his febribus aliquas esse scribit, quæ sunt ex oppilationibus, neque earum causa primitiva est. Sanè de hac re alibi dictum est a nobis pro Galeno. neque ignoramus alios alia asserere. Nunc tamen, paucis, procatartetica causæ ex intelliguntur, quæ omnibus manifesta sunt. in harum ergo genere hæc quoque omnes sunt, de quibus iam est dictum, si quis irascatur, atque post iram febricitet, arbitrantur omnes ex ira febricitasse. ita & de reliquis sentimus: ut propterea non perperam a Gal. atque Auic. inter procatarteticas causas reponantur. Quum uero Auic. ex diariis aliquas esse ait, quæ ex obstructionibus sunt, quarum causæ primitivæ non sunt: id de diariis plurimum dierum dictum existimamus: quæ ex obstructione, ut ait Gal. 9. meth. ob glutinosos uel crassos uel copiosos, succos inciderit. quæ sanè febres, quia in his neque humor subest putrescens, neque solida corporis substantia febrilem calorem ut habitum suscepit, proptereaque, neque putridæ sunt, neque hecticæ, & inter diarias reponuntur: natura quidem eadem constantes, quæ diariæ, nomine autem non eodem. Constat ergo diarias febres, quæ uerè diariæ sunt. ab

Cap. 1.

externis omnes causis dependere.

Hæc quidem febris est facilis curationis &c. Idem & Gal. i. ad Glau. Verum idem tamen Gal. i. de diff. feb. se prima statim accessione sepe diarias cognouisse asserit, & lotum hominem ad consuetas exercitationes dimisisse, uelut non aliam accessionem habiturum: neque se falsum esse. Sed paucis. uere ait, in expertis & non satis diligentibus medicis difficiliorem hanc esse cognitu primo insultu quam uel putridam, uel hecticam: non tamen peritis id difficile est.

10

Signa propria febrium ephemerarum, distinguuntur eas ab alijs, Cap. 6.

DE proprietatibus earum est, quod ipse non sunt a causis antecedentibus: neque incipiunt cum coarctatione. & est quod ipsæ non incipiunt secundum plurimum cum rigore, & frigore extremitatum, & profundatione caliditatis, & declinatione ad pigritiam, & somnum & submersionem pulsus, & diuersitatem eius, & paruitatē ipsius. Imò fortasse accidit in principio earum similitudo frigoris, & horripilationis, & punctio, et cuius causa est uapor chymi mali, & remouetur uelociter & accidit, sed raro, rigor propter multitudinem uaporum leuentium lacertos propter punctiōem suam a superflua multitudine. & est eius inflammatio non mordicatio aspera. Imò bona, sicut caliditas corporis laborantis, & ebrii, & quum est urina in primo die digesta, & pulsus bonus, tunc iudica, quod est febris ephemeræ, & illud ideo, quoniam urina non alteratur in ea, in quantum ipsa est ephemeræ, et est secundum eius digestum, non declinat ad colorem humoris, & est quandoque nubes eius pendens, & quandoque est natans, boni coloris, & quandoque accidit ut non æquetur color eius, tamen eius substantia est æqualis, & non alteratur color eius, nisi propter id quod associatur ei de causa alterationis urinae, quamuis non sit illic febris ephemeræ ex eo, quod dicemus in tertiana. & similibus ei, & pulsus est declinatus ad spissitudinem, & fortitudinem, et magnitudinem, nisi in ea, quæ est a passionibus debilitantibus, & nisi fuerit in stomacho humor mordicatus, aut frigidus, aut causa alia de his, quæ mutant pulsum præter febrem, & raro quidem diuersificatur, si uero diuersificetur, erit ei ordo: nam si diuersificetur illud, tunc erit propter causam aliam antecedentem febrem: aut est [vicinant] ei, sicut est labor uehemens, aut mordicatio uehemens in uisceribus, & similia hæc, & quandoque accidit ut induretur pulsus propter frigus uehemens, & inspissans, infrigidans, aut propter caliditatem solis uehementem exsiccantem, aut propter uehementem laborem exsiccantem, aut famem, aut angustias, aut uigilias, aut euacuationes, & quandoque festinat in eo dilatatio, & tardatur contractio, et non festinat plusquam naturalis nisi raro, & cum uelocitate pauca, quoniam necessitas euentationis in eo est uehementior, quā necessitas educendi uaporem corruptum. uapor namque in eo non est corruptus comparatione sui ad æqualem, imò est [bonus] comparatione sui ad eum, & quum ambiguus sit tibi pulsus, & contractio ipsius, tunc scias ex anhelitu, et pul-

Cap. 22
Cap. 7.a. B. plurimam
superfluam.
b. t. a. Alia
libera, sicca.c. a. ephemeræ
ex labore.

d. B. paruifera.

e. B. associatur.

f. B. calefactus.

& pulsus quidem redit post eradicationem eius ad consuetudinem eius naturalem in illo corpore, & hoc est signum bonum, & scias penitus, quod quoties urina & pulsus sunt boni, significant quod febris est ephamera, & quando non sunt boni, non oportet ut non sit ephamera: multoties. n. est in ca vrina tincta, & pulsus diuersus & debilis, & paruus. Et de illis, quæ significant, quod ipsa est febris ephamera. est ut principium eius facile, & leue, & sit augmentum eius non addens supra duas horas, & neque associetur statui accidentia vehementia. ^{§ 1.} [^{§ 2.}] & ut non accidat in ea accidentia praua, & non sit in ea [bullitio] caloris vehemens, & minorentur cum ea dolores. Quod si cum ea dolor fuerit capitis, aut dolor alius non sit fixus, inseparabilis, post eradicationem eius, & hoc quidem significat quod ipsa est ephamera, & plurimum quidem eradicationis eius sit per sudorem, & humorem similem sudori naturali, non humore fofo, & non sit vehemens superfluitas iterum in quantitate sua, imò appropinquat sudori naturali quantitate sua: sic enim videris sudorem ei in qualitate sua. Si enim videris sudorem plurimum, tunc febris erit non ephamera. Et de eis, de quibus febris ephamera experitur, est ut ingrediatur balneum habens eam: quumque morâ fecerit, euenire in eo quasi horripilationem non confectam, scitur quod febris est febris putredinis, & egrediatur habens eam ex balneo illico, & si nihil alteratur a dispositione tua, tunc febris est ephamera.

ANNOTATIONES.

Cap. 7. De proprietatibus earum &c. Idem & supra. Et Gal. quocumque 1. de diff. febr. proprium ait & inseparabile esse ephemerarum, a procatartica causa fieri. At quod inseparabile non sit hoc indicium eo contenditur, quod ex ira, bubone, fluxione alui, &c. quocumque febris fieri solet. Quod proprium iridem non sit, eo constat, quod & alijs conuenit: id quod tum ratione, tum Galeni auctoritate probatur, ratione quidem, quando morbi omnes, non hoc solum febres, a procatartica sunt causa, quum morbus omnis sit uel cois uel dispersus, & cois ex aere, dispersus uero sit ex victu. Cap. 3. Auctoritas uero Galeni est. 1. de diff. febr. ubi in omnium febrium constitutione causas precipere testatur, quæ omnibus sunt manifestæ. Verum ad hæc, quod nulla diaria febris non a procatartica fiat causa, supra etiam explicatum est. An uero id proprium sit harum febrium indicium, ambigendum non est quin exacte potius Galeni uerba perpendenda sunt, qui (id quod a diligentibus. Paterno animaduersum nouimus) non a procatartica absolute, sed a procatartica recenti fieri ephemerarum scriptum reliquit. Quam obrem, etsi & morbi omnes (quod ratio antea obiecta) & febres omnes manifestis. i. præincipientibus causis eueniunt. id quod Gal. affirmat, non ab his tamen recentibus, quod ephemerarum est proprium.

Cap. 9. Et est quod ipsa &c.] Annotationem incompressam intelligit, in qua (ait Gal. 1. de diff. febr.) neque horror aliquis, neque extremarum partium frige factio facta est: neque ueluti quadam dormitatio, neque aliqua insignis pigritia, aut omnino inæqualitas aliqua, uel in caliditate, uel in pulsu, neque paritas aut debilitas. Hoc indicium Gal. eodem 1. de diff. febr. inseparabile & proprium hecicarum esse ait. non ergo alicui febris alteri præter hecicas conueni

re oporteret. Idem tamē ibidem, esse ab ephemeris quoque inseparabile tradit: propterea quæ & diarijs conueniat, a stipulante etiam Auicenna, inconstat Gal. accusatus uidetur. Sed uerè explicat rem hanc Gal. in lib. eodem ad eam sanè in hecicis annotatio incompressa: sed in us alla to cibo febrilis calor accenditur, id quod in ephemeris non euenit. proprium ergo hecicarum signum est totus ille signorum concursus, non unum tantum seorsum indicium. excepto uero eo, quod allato cibo incalescant: cetera ab ephemeris quoque inseparabilia sunt, ut Gal. ait. Limitat tamen hic author Galeni sententiam, etsi enim neque uera frige factio, neque horror, rigor, atque alia eius generis signa accidunt, possunt tamen accendi spiritus & uapores, aliquid facere ipsi simile, dum in sentientes & carnosas particulas feruntur. At rursus ambigit quispiam quomodo ergo ephamera a putridis distinguuntur, & uera incompressa annotatio a nō uera dignoscitur. Crediderim ex horroris, frigorisque uehementia discerni, quam certe tā accensis spiritibus, quam humoribus. minorem esse oportet. adde 20 & ex pulsibus, qui longè erunt in ephamera dissimiles atque in putrida.

Et cum est urina &c.] Idem & Gal. 1. de diff. febr. ne pe, duo hæc propria & inseparabilia ephemerarum signa esse testatur: quod etiam Auer. 4. Coll. Contra tamen 1. de crisib. Galenus cum putridis febribus nonnunquam coctionem in urina esse primis diebus testatur: id quod profecto obseruatum est in tertianis febribus sæpenumero. Sanè, quod ad hanc dubitationē facit, etsi in alijs præter ephemerarum intermittētib. febrib. primis dieb. urina cōcocta, appareret, in quibus. s. nondum cum internis uasis putredo communis est facta, uerè tamen concocta urina dici non potest, quum non talis per omne tempus appareat. atque ita uera coctio propria erit diariarum febrium nota, neque alijs conuenit. At uerò, si ita dixerimus, quomodo rursus ex urine coctione distinguere ephemerarum ab alijs, primis diebus possint quod Galeni. ait, non uideo: nisi fortasse exploranda tunc cetera esse indicia dicamus.

Et pulsus est declinans ad spissitudinem &c.] Gal. 1. de diff. febr. in ephemeris pulsus esse ait ad magnitudinem, celeritatem, ac frequentiam accedentes. Auicennas uerò, quum de frequentia & magnitudine uerba faciat, nihil tamen de celeritate; sed addit hic uehementiam, de qua Gal. nihil. Profecto non ignoramus, plura in hanc rem dici posse; ostensuque non esse difficile, in diarijs, quia ualide sunt uires, impellente calore uehementiore, & maiores pulsus, & clariore & frequentiores sæpenumero fieri ut propterea adiungi & celeritas possit, de qua Gal. & uehementia de qua Auic. Quum tamen magnitudinem & uehementiam pulsuum non semper frequentia & uelocitas sequatur: in uiris enim quod testatur Gal. in li. de pulsib. ad Tyron. maiores & fortiores pulsus quum sint, simul tamen rariore & tardiores fiunt. propterea meo periculo affirmandum in hoc codice esse: ponendamque pro fortitudine, celeritatem, ut Galeno hic author consentiat. De hac tamen re alij indicent. Plura author de diariarum indicibus subiungit, pro quibus pete Gal. 1. de diff. febr. & 1. ad Glauconem.

60 Permutatio febris ephemeræ.

Cap. 7.

Quum expedit, ut febrem ephemeram patiens cibetur, & errat medicus super eam, & non cibatur ipsum, permutatur febris in corporibus cholericis ad hecticam, [incenditatem,] & in corporibus carnosissimis ad synocham, quæ est absque putredine. et fortasse permutatur ad illam, quæ est cum putredine, & simili-

ter

ter quando necessarium est adiutorium in aperiendo poros, & rarificando corpus, & non fit inflammation in humoribus retentis in corpore, inflammatione b [cuius quod calefacit cum fortitudine eius, quod putrefacit.]

b B. quæ sit ca
lescentia cum forti
tudine, & putre
factio.

ANNOTATIONES.

Diarias febres facillime in aliud febris genus migrare, testatur Gal. 9. meth. & 1. de diff. feb. & saepe alibi. Huius vero causa, & medici et ægri & ministrantibus esse error potest, ut Gal. eo. 9. meth. testatur. præsertim tamē passiva, quam vocant, ægotantis corporis potentia, ad hoc vel illud morbi genus parat. Quare non mirum auctor noster aptos eos esse dicit, ut ab ephemeris in heclicas transiant, qui sicciore & calidiores sunt: paratos vero continentis vel putridæ vel non putridæ, qui carnosiores sunt: hoc est, quibus sanguis redundat copiosior. Tu pro hac re ad Gal. 8. meth.

Cap. 1. re, testatur Gal. 9. meth. & 1. de diff. feb. & saepe alibi. Huius vero causa, & medici et ægri & ministrantibus esse error potest, ut Gal. eo. 9. meth. testatur. præsertim tamē passiva, quam vocant, ægotantis corporis potentia, ad hoc vel illud morbi genus parat. Quare non mirum auctor noster aptos eos esse dicit, ut ab ephemeris in heclicas transiant, qui sicciore & calidiores sunt: paratos vero continentis vel putridæ vel non putridæ, qui carnosiores sunt: hoc est, quibus sanguis redundat copiosior. Tu pro hac re ad Gal. 8. meth.

Cap. 2. hac re ad Gal. 8. meth. Signa permutationis febris ephemeræ ad febres sapientias alias. Cap. 8.

Significatio illius est, quod ipsa declinat absque sudore, aut humorositate. aut cum sudore absque mundificatione per sudorem, & est declinatio longa, difficilis, & absque mundificatione pulsus: imò remanet in pulsu aliquid. & remanet dolor capitis si fuerit, & hoc totum significat permutationem ad febrem putredinis humoris, aut heclicam: nam si causa fuerint vehementes, aut prolongetur mora eius, permutabletur ad heclicam. Quod si ad heclicam permutabletur, videbis tactum arteriarum calidum valde, & videbis febrem similem, vel fixam, & in omnibus membris additur calefactio super repletionem, & in tempore acceptio nis cibi: aut videbis pulsus servare æqualitatem cum duritie, & paruitate. Et videbis signa reliqua, quæ diximus de signis heclicæ, & quæ do permutabletur ad genus febrium sanguinis, quod nominatur synocha absque putredine, videbis additionem, & repletionem caliditatis, & inflammationem faciei, & quando permutabletur ad febres putredinis, apparent horripilatione & diuersitas pulsus & paruitas, & coarctatio, & est caliditas mordicativa sicca, & vehementia accidentium. In urina autem fortasse remanet digestio b [ex substantia] & in pluribus non apparet in ea digestio.

a B. Alia litera:
ad sanguineam, &
Alia litera. ad
heclicam, &.

b n. substantia.
Alia litera. rei
præcedentis.

ANNOTATIONES.

In diariis sicuti Gal. 1. de diff. feb. ac 1. ad Glau. & supra Avicennas, quum de earum signis ageret, explicavit inclinatio cum sudore, plerumque, vel rore, aut vapore optimo facilis, cum pulsus ad naturalem statum reditu, & si ne omni prorsus morbi vestigio esse solet. Quare ubi non talis declinatio apparuerit, conuertitur diariam in aliud febrium genus erit existimandum. In quas vero febres, putridasne an heclicas vertatur, ex harum febrium signis dignoscet, de quibus postea.

Curationes febris ephemeræ secundum modum universalem. Cap. 9.

In omnibus speciebus febris ephemeræ oportet, ut afferantur super corpora patientium

eas, ea quæ nutriat eos nutrimento bono, cum velocitate digestionis, quoniam febriciens est æger, & eger est læsus. a

An quibusdam eorum conceditur declinari ea: sicut patienti ex labore, & angustia, & fame, & illis in quorum corporibus cholera plurima est. Et qui conqueritur se pati horripilationem in principio, deglutiat cibum infusum in aqua, & vino, ut sit magis penetrans, & isti quidem cibantur etiam in principio febris. Et quibusdam prohibetur delicia in ea, & innuitur eis ut fiat subrilatio, sicut in patiente febrem ex oppilatione, & soliditate, & ex apostemate. Et melius quidem est, ut ponatur cibatio usque ad declinationem, nisi in illis, quos exceperimus. Et aqua frigida quidē oportet ut non prohibeatur in principio rei, quoniam virtus est fortis: quare non timetur debilitas eius, & est melior cura in infirigidando.

do. b. f. [Embryonatio] verum si fuerit illic debilitas in visceribus, & febris iam extenditur, aut fuerit [vehemens], tunc melius est, ut de ea non multum sumatur. Et conceditur eis balneum, quum eorum paroxysmus consumitur in febribus ephemeris propter [accidentia] de quibus est humectatio, & de quibus est sudatio, & rarificatio pororum, & de eis est infirigidatio in [quies] dispositione, & prohibetur, ubi timetur casus putredinis. & non oportet, ut euitet balneum nisi habens eam ex oppilatione, [propterea quod] balneum generat ægritudinem putridam, & similiter paties eam ex satietate nauseativa, nisi in fine rei, & quum dilatantur pori, & descendit nauseativa satietas, illic enim oportet, ut balneet. & habens catarrhum non balneetur, nisi sit adustius, & omnes habentes febres ephemeræ oportet, ut non prolongent moram in aere balnei, imò in aqua eis quantum volunt, nisi habentes eam ex soliditate, & ex spissitudine: eis enim conuenit, ut prolongent moram in aere balnei, donec tudent. [Embryonatio] autem si fuerit effundendo, aut liniendo tantum, oppilar poros, & in curatione omnis febris ephemeræ, quæ est ab oppilatione extrinseca, aut intrinseca, frictio aperit poros habentis iam, deinde si obuiat humiditati plurimæ, resoluit eam, & si non obuiat humiditati parvæ, exsiccat eam, Euacuatio autem non indiget aliquis eorum, nisi habens oppilationem repletio nalem, & habens nauseatiua satietatē, & qui habent febrem ephemeram ex soliditate, cuius corpus est repletum.

a f. B. Alia litera.
ra. & læsus non
digerit, aut tar
de digerit.

b f. B. Spiritus.

c B. febris ex
oppilatione.

d B. intentiones.

e B. secunda.

f B. quandoque
enim.

g B. inunctio.

h B. corpus.

ANNOTATIONES.

Diariæ curationem susinus descripsit Gal. 8. meth. & 1. ad Glau. Habes & ex Paulo lib. 2. ca. 16. Videtur tamen hic locus esse controversus. Avicennas de balneo agens his verbis [Et non oportet ut deuitet balneum nisi habens] quum antea balneum omnibus diariis laborantibus consulerit, hic eos excipit, qui ex obstructione laborant. At Gal. 1. ad Glau. generatim omnibus ephemeræ corpeis conducere balneas testatur. & idem 8. meth. particula tim diaria ex cutis astrictione laborantem frequentatis balneis curatum scribit. Auerroes quoque 7. Col. quum balneas his omnibus curæ esse universalem dicat, eos quoque quibus

Cap. 2. & 3.
Cap. 3.

Cap. 3.

Cap. 1.

Cap. 6.

quibus densata est cutis, isdem monet esse medicandos.

Sed paucis per febrem ex oppilatione, non ex iudicio nostro, intelligenda est, quæ ex cutis adstrictione, sed qua crapulam & internam obstructionem sequitur. Embrochatio autem si fuerit &c. Per embrochationem, quam nominat, an frigida an calide affusionem intelligat, ambiguum est. Videtur tamen utrumque posse intelligi, nempe si nix balnei calida quis aqua febricitantis corpus perfuderit, quum statim refrigeretur, occludi externos cutis meatus necesse est, ita etiam si frigida usus fueris, ut propterea utraque et

cap. 2. frigida & calide affusio ledat, quia obstruit. At contra, si de frigida intellexeris, aduersari author noster Galenus debetur, qui tum alibi, tum. 8. meth. post balneum frigidam affundi iubet. Profecto, quod ad hanc rem pertinet, Auer.

cap. 6. 7. Coll. Galenum duplici nomine accusat, cum quod sæpius diaria correptis balneis consulit, quæ tamen non nisi assuetis conueniunt, tum quod post balneis frigida eos perfundit, quæ perfusio, ut Auerroes ait, pororum occlusionem facit, neque propterea opportuna est, nisi cutis meatus apertiores, aut corpus nimis sit calefactum. Nobis tamen de Galeni & Auerrois discordia modo non differitur. sed pro huius loci sententia, Bellonensis lectio aridet magis, qui non embrochationem, sed inunctionem legit, quum enim ad eum antea sit de balnei, apte subiungi uidetur de corporis inunctione, quam 1. ad Glau. Gal. commendat. Quod si rursum obijcias hanc eisdem Galeno aduersari, quum inunctionem non probet quia obstruat, non putamus aduersari. & si enim olei iniectio & affusio cutis meatus solet obstruere, si tamen perficitionem plurimam adiunxeris Galeni exemplis, discuties quicquid in cutis meatus crassioris impactum est, & rarefacies.

Spec. es febris ephemera.

Cap. 10.

De febris ephemeris sunt, quæ omnino comparantur ad dispositiones animales. Et de eis sunt, quæ comparantur ad dispositiones corporeas, & de eis sunt, quæ proportionantur ad res, quæ eueniunt de foris, & de comparatis ad dispositiones animales est illa, quæ fit ex angustia, & illa quæ fit ex tristitia, & illa quæ fit ex exultatione, & cogitatione, & ira, & vigilijs, & somno, & tranquillitate, & timore, & gaudio. & de proportionatis ad dispositiones corporeas sunt illæ, quæ comparantur ad res quæ sunt actiones & motus, & de eis sunt, quæ comparantur ad non actiones & motus, & ad contraria eorum, & comparatæ ad res, quæ sunt motus. a. t. est quæ fit ex la bore, & illa quæ ex tranquillitate, & illa quæ fit ex euacuatione, & de eis est febris ephemera ex dolore, & de eis est illa, quæ fit ex fame, & de eis est illa, quæ fit ex siti, & de comparatis ad ea, quæ non sunt actiones, est illa, quæ fit ex oppilatione, & de eis est illa, quæ fit ex nauseatiua satietate, & de eis est illa, quæ fit ex apostemate, & de eis est illa, quæ fit ex soliditate. Comparatæ autem ad res, quæ accidunt de foris, sunt sicut illa, quæ fit ex aduersione, quæcumque aduersione fuerit, & sicut quæ fit ex frigore, & soliditate, & ex ablutione. dicam itaque vnamquamque earum cum curatione sua.

De febre ephemera ex angustia, et signis eius.

Cap. 11.

Quandoque accidit ex motu spiritus ad interiora, & a occultatione eius i. eis, pro

pter superfluitatem angustia febris spiritualis. Cuius signa sunt igneitas vrine, & acuitas eius, ita ut habens eam sentiat acuitatem ipsius, propter dominium siccitatis in ea, & est motus oculi ad clausionem decliuus, & est oculus submersus propter resolutionem cum quiete, & subclausione, & facies est tendens ad citrinitatem propter profunditatem caliditatis. Et pulsus est ad debilitatem, & paruitatem decliuus, & forte declinat ad duritiem.

De cura.

Cap. 12.

Quandoque accidit ex multitudine introitus tinae. & ponat plurimum suæ intentionis in balneatione cum aqua balnei, absque aere eius. & multiplicet eam inunctionem cum a frictione post illud: oleum enim b. ali quod est magis iuuatium ei quam balneum, & utatur lenificantibus, & odoriferis frigidis. et ponat super pectus suum epithemata infri gida ex mucilaginis & succis, & aquis e bonis, & sumat in potu vinum plurimam commisionis: est enim bonum medicamen ei.

De febre ephemera ex tristitia.

Cap. 13.

Quandoque accidit ex multitudine tristitia propter rem quæ sita motus laboriosus, spiritum calefaciens, faciens cadere in febrem, cuius signa sunt similia signis eius, quæ ex angustia, nisi quia motus oculi cum profunditate sua, propter resolutionem, est ad partem extrinsecam, & pulsus non est demissus, depresso, imò est in co. t. cum debilitate, b. sed est cum eo saltus. Et cura eius est sicut cura eius, quæ est ex angustia.

De febre ephemera ex cogitatione.

Cap. 14.

Quandoque accidit ex multitudine cogitationis in rebus, febris similis illi, quæ est ex a. t. tristitia, nisi quia motus oculi est æqualis, non ad clausionem, neque ad exitum decliuus, & est decliuus ad profunditatem, & pulsus est diuersus in b. dilatatione & constrictione, & plurimum quidem est æqualis, & facies est ad citrinitatem decliuus, & cura eius est cura illius, quæ est ex tristitia.

De febre ephemera ex ira.

Cap. 15.

Quandoque accidit propter superfluitatem motus spiritus ad exteriora i. dispositione iræ, calefactio superfluat, adurens spiritum, & febris. Cuius signa sunt, rubedo faciei, nisi permisceatur ei timor, quoniam citrinatur, & inflatio faciei similis ei, quæ inflatur in b. dor mitione. Et sunt oculi rubei, tendentes exterius propter uehementiam motus spiritus ad exteriora, & quandoque accidit quibusdam corum tremor, propter motum humoris, aut propter debilitatem naturarum. & est aqua rubea, acuti tactus, propter acuitatem suam, & quandoque est cum ea aliquantulum claritatis. & pulsus est grossus, plenus, & pulsans, frequens.

De

b. n. reportis.
Alia litera.
& tepore.

a. B. oleo.
b. — B.

c. B. boni odoris.

a. t. B. eleuatio.
aliqua.
b. B. si ipsa debilitas fuerit cum eo.

c. t. a. angustia.

b. B. eleuatione
& depressione.

a. B. accensa in spiritu.

b. B. febre cauta ex uigilijs.

c. B. eleuatus.

a. t. B. & contraria eorum.

b. B. siccitate cutis.
c. B. solis.
d. n. condensatione cutis facta ex frigore & facta ex ablutione cum aquis hypotictis.

a. B. conculcatione.

De cura. Cap. 16.

Fac eos quiescere, & fac, ut occupentur leti-
ficantibus, & narrationibus, & vocibus bo-
nis, & ludis mirabilibus, & fac eos ingredi bal-
neum in aqua tepida, non plurimi caloris, &
inungantur plurimum cum aliquo oleo plu-
rimo. illud enim est magis cōueniens eis, quā
aqua calida. Et cibentur eis, quæ in frigidant, et
humectant. Et prohibeantur a uino omnino, non
enim est eis uia ad ipsum.

De febre ephemera ex vigilijs. Cap. 17.

a. n. humectatio
a. m. factam.

QVandoque etiā accidit ex vigilijs febris
ephemera, cuius signa sunt, antecessio iu-
gularum, & grauitas palpebrarum, quoniam
fortasse non aperit eas, & profundatio oculi
propter resolutionem, & inflatio palpebrarū
propter corruptionem cibi, & multitudinem
vapouris. Et conturbatio urinae propter priua-
tionem digestionis. Et debilitas pulsus. Et citri-
nitas faciei, propter malitiam digestionis. Et in-
flatio eius propter excitationem ex malitia
digestionis, sed non est cum rubedine, sicut in
illa quæ est ex ira.

De curatione. Cap. 18.

Curatio autem eius est ociari, & quiescere,
& dormire, & embrochare caput cum eis,
quæ in frigidant & humectant. & balneum hu-
midum, & cibi bonorum chymorum, & inu-
siones humectantes. Et vinum est ex rebus ma-
gis conferentibus eis, & fumant in potu ipsum
sine timore, nisi fuerit dolor capitis.

De febre ephemera ex somno, & quiete.

Cap. 19.

Aspiritu quandoque resoluuntur vapores
calidi per uigilias, & motus. Quum ergo
prolongatur somnus, & tranquillitas, & non re-
soluuntur, accidit ex eis calefactio spiritus, &
febris eius. Cuius signa sunt ista: significat enim
eam antecessio somni, & tranquillitas plurima
& proprie quæ non est in consuetudine, & ca-
dit contrarium consuetudinis & significat ip-
sam repletio vaporosa, & pulsus.

De curatione eius. Cap. 20.

Curatio eius est sudatio in aere balnei, & ab-
lutio aquaalis cum aqua calida, & paucitas
cibi, & declinatio eius ad id, quod in frigidat,
& humectat ipsum, & exercitium temperatū,
& non oportet ut bibat uinum.

De febre ephemera ex gaudio. Cap. 21.

QVandoque accidit ex gaudio febris, sicut
illa, quæ fit ex ira. Cuius signa sunt proxi-
ma signis eius, quæ est ex ira, nisi quia for-
ma oculi est forma gaudentis, non forma
irascens. Et est frequentia in pulsu minor. Et
cura eius est proxima curationi eius, quæ
est ex ira.

De febre ephemera ex timore. Cap. 22.

QVandoque accidit ex timore febris secun-
dum semitam, quæ accidit ex angustia.
Proportio nanque timoris ad angustiam est
proportio ire ad gaudium, ex hoc, quod motus
timoris est ad interiora, & ira ad exteriora, &
fit subito, & aliorum modorum fit gradatim.
Cuius signa sunt proxima signis eius, quæ fit
ex angustia, nisi quia diuersitas in pulsu est ue-
hementior, & forma oculi eius est forma terri-
ti. Curatio eius est proxima curationi eius, quæ
fit ex angustia, & oportet ut securetur a timo-
re, & ueniat ad eum cum nuntiis gaudere
facientibus, & a latificantia sunt iuuatiua ei.

a. B. vinum con-
fert.

De febre ephemera ex labore. Cap. 23.

Labor quandoque peruenit ad summum
calefaciendo corpus & spiritum, ita ut
fiat febris nocens operationibus, & est plurimi
nocumenti, & grauitatis ipsius super uitalem,
& animalem. Signa sunt antecessio laboris, &
additio calefactionis iuncturarum super alia,
& b [tactus] lassitudinis, & siccitas corporis.
Et quandoque accidit in fine eius humectatio
si fuerit labor temperatus, in eo, quando
non est in eo exsiccatum, aut frigus prohibens
sudorem. Si autem labor fuerit superfluous
minoratur humectatio, & sudor, & quādoque
sequitur ipsum tussis sicca propter communi-
tatem pulmonis & est pulsus eius paruus, debi-
lis, & quandoque declinat ad duritiem, & uri-
na est citrina, calida propter motum, &
subtilis propter resolutionem.

b. n. sensatio.

c. n. & nō fue-
rit calor exhi-
bens.

d. n. acuta.

De cura. Cap. 24.

Curatio eorum est tranquillitas, & balnea-
tio in tina, & inunctio [fricando proprie]
super iuncturas, & acceptio cibi boni chymi,
humectantis, secundum quantitatem, quæ dige-
ratur de genere carniū pullorum, & hædi, &
pisces, paruorum. Et quoniam uirtutes
eorum sunt debiles, tunc non oportet ut confi-
dant de se, posse digerere, quod digerebāt in di-
spositione sanitatis, imò minus illo, & propter
hoc cibentur eis, quorum paucum nutrit plu-
rimum, sicut ea quæ diximus, & sicut vitelli o-
uorum sorbillum, & testiculi gallorum sunt
eis boni. Quidam tamen existimauerunt, quod
oportet ut patientium lassitudinem regimen
plus subtilietur quā aliorum, sed illud non
est rectum. Et oportet ut sumant de fructi-
bus humidis, & sumant in potu uinum pluri-
mæ commissionis, si fuerint assueti, aut iuleb,
& aliud, si non fuerint consueti. Et oportet, ut
eorum inunctio sit plurima, quā inunctio alio-
rum cum oleo aliquo ut humectentur eorū
membra, & iuncturæ exsiccate, & iterum ut mol-
lificetur illud, quod accidit eis de tensione, &
oleum uiolæ est de oleis melioribus eis. Et opor-
tet ut comunicet inunctio eorum corpori,
& proprie capiti, collo, & spondylibus dor-
si, & iuncturis omnibus, & proprie post balnea-
tionem, & oportet ut [sternantur] strata eo-
rum, & aromatizentur indumēta eorū, & sedi-
lia

a. n. cum frica-
tione leui.

b. B. petroselin.

c. n. mollificen-
tur.

lia eorum, & si indigent iteratione balnei propter reliquias, iterentur omnia quæ scripta sunt in capitulo suo.

De febre ephemera ex euacuatione.

Cap. 25.

Q Vandoque accidit ex commotione humorum post ventris solutionem motus spirituum superflui, & inflammans in ipso febre propter multitudinem lassitudinis, quæ sequitur ipsam, & quandoque faciunt eam medicinæ solutiua, propterea quod calefaciunt. Et quandoque sequitur phlebotomiam, propterea quod [redire facit humiditatem vaporum,] & sanguinitatem eorum ad furiositatem cholericam.

Curatio.

Cap. 26.

O portet, vt subtilietur in retinendo naturam per ea, quæ sunt ordinata in capitulis suis, & ut cibetur ager cum eo, quod confortat plus, & secundum quantitatem, quæ digeratur, de eis quæ infrigidant, & humectant, & sunt in eo pontica, styptica, & ponantur super stomachum emplastra, & embrochæ confortantia, calefacta non tepesfacta. Nam omne tepidum est mollificatiuum, & resoluit virtutem. & de hac summa est lana infusa in oleo nardino, aut oleo frigidiore eo, aromatizato, & exprimitur adeo, donec separentur ab ea partes olei, & ponantur super cor, & hepar ea, quæ infrigidant.

De febre ephemera ex dolore.

Cap. 27.

Dolor quandoque calefaciunt spiritum adeo, donec inflammetur febris. *Signa.* dolor in capite, aut oculo, aut aure, aut dente, aut iuncturis, aut extremitatibus, aut colica, aut hæmorrhoidibus, aut alijs de doloribus, furuncolorum.

De cura eius, quæ fit ex dolore.

Cap. 28.

Regatur dolor cum eo, quod oportet, in capitulo suo, deinde curetur cura eius, quæ fit ex labore. Quod si timeatur ex potu vini motus doloris, non detur in potu.

De febre ephemera ex syncope.

Cap. 29.

Q Vandoque accidit ei cui superuenit syncope propter commotionem spiritus diuersam, calefactio, & conuertitur in febrem, & quandoque remanent de ea post ablationem timoris in syncope reliquie. *Signa.* Vicinitas syncope, & casus virtutis absque signis febrium aliarum, quæ non sunt ex febribus ephemeris: & pulsus in ea est diuersarum dispositionum. quandoque enim cadit, & destruitur, quando vincit frigus, & quandoque fit velox, & apparet, quum dominatur caliditas, & simulatur pulsus patientium extenuationem exsiccatiuam, in duritie, cum [verminatione.]

Curatio.

Cap. 30.

Cura eius est cura syncope, & dare cibos vel locis digestionis, boni chymi, de illis, quos

sciuisi, & si indigeris vt des in potu vinum, fac, & non cures de febre, Quum ergo liberatur ex syncope, & remanet febris similis ei, quæ est cum extenuatione, curetur cum eo, quod est in canone de infrigidatione, & humectatione.

De febre ephemera ex fame.

Cap. 31.

Q Vandoque acciunt vapores in corpore, quando non inueniunt nutrimentum, & generant febrem. Et eius pulsus est debilis, paruus, & quandoque declinat ad duritiem. *Curatio.* Cibatio quidem in febre est sicut ex forbitionibus factis ex Kist hordei cum oleribus, & post illas cum cibis bonis confortantibus, & balneetur, & effundatur super caput eius aqua plurima, tepida, & sedeat in ea, & humectetur corpus eius cum eis, quæ sunt sicut oleum vitæ, & ros, & cucurbitinum.

De febre ephemera ex siti.

Cap. 32.

Hac proxima est ei, quæ est ex fame, & est dignior vt accidat propter defectum [eius quo sedatur de aqua] caliditas fortis in vaporibus. *Curatio.* [ ] dare in potu aquam frigidam, & aquas fructuum frigidorum, & propriè granatorum. & humectare corpus cum tina, & si possibile est ei balneatio cum aqua frigida, faciat.

De febre ephemera ex oppilatione.

Cap. 33.

Oppilationes fiunt in poris cutis, propter [spissitudinem] eius, & paucitatem ablationis, & multitudinem [ciborum,] & propter frigiditatem, & propter ablationem cum aquis frigidis stypticis, & propter aduersionem solis. Et quandoque fit in uis venarum, & [meatibus] earum, & orificiis ipsarum, & cursibus [ ] & vijs earum. Et quum dicitur febris ephemera ex oppilatione, non innuitur nisi ad hanc speciem. Nam plurimum accidit vt minoretur resolutio, & multiplicetur repletio, & coarctatio. & priuetur respiratio, & aggregetur vapor plurimus, [ ] & non resoluitur, & tunc eueniat caliditas superflua, & dum perseverauerit eius inflammatio in [debiliore] corporibus, quod est spiritus, erit febris ephemera, quum ergo inflammatur in sanguine, est species famosa synochæ, quam dicemus, & est illa quæ est de summa febrium humorum, & non est propter putredinem, imò est propter inflammationem, & ebullitionem. Quod si pertrahat illud ad putredinem, quam facit oppilatio & priuatio respirationis, permutatur ad febres putredinis, & huiusmodi quidem oppilatio, aut fit ex multitudine humorum, & sanguinis: aut ex grossitudine eorum, aut ex viscositate eorum: aut propter casum rei de causis oppilationis in instrumento, non in [ ] cur su, imò [ ] si cut frigus constringens, aut apostema coarctans, aut nascetia rei: aut aliud de illis, quorum te oportet rememorari. & hæc quidē febris de febribus ephemeris parū permutatur ad hecticā, quoniā corpus in ea plurimā materię

Et

a B. Alia litera. remouet ab humiditatis vaporibus. Alia litera. remouet ab humiditatis vaporibus, & sanguine earum taliter, & ipse coarctatur, & efficiantur fumosi cholericæ.

a B. Alia litera. aquæ cum qua sedatur. b t. a. est.

a B. siccitatem. b B. Alia litera. pulcrit.

c B. in ramis.

d B. seu.

e t. a. calidas.

f B. Alia litera. subtiliori.

g B. meatu.

a B. dispositio- ne pulsus ver- micularis.

Alia litera.

i — B.
k B. oppilatio-
nes cū inspissatione cutis causatæ.
l † B. oppilationes.

m † B. sicut.

n † B. post phlebotomiam lateris dextri.

o B. ex oppilatione.
p B. rovida.

q B. Verum.

r — B.

Et in hac febre iterum est sitis, & inflammatio, & adherentia caliditatis, & vrina media inter igneam. ^h † [ ] Et hæc febris est difficilis ad cognoscendum, cuius similitudo est proxima similitudini febrium humorum. Et hæc febris quandoque remanet vsque ad diem tertium. ⁱ [& in eo quod est post ipsum] si sunt oppilationes plurimæ fortes, & non ^k [inspissantes. & non condensantes] de foris, & si sunt ^l † [ ] parua, festinat eius eradicatio, si non fuerit error. et hæc febris inter febres ephemeræ, quandoque accidit, & redit propter fixationem oppilationis, quæ est causa, quare fiunt ei ^m † [ ] paroxysmi. Et hæc quidem febris multoties permutatur ad frigus, & horripilationem, & significat quod ipsa sit putrida, & cum illa, quæ est ex oppilationem facit accidere dolorem post phlebotomiam in latere sinistro ⁿ † [ ] nõ, est excusatio iterationis phlebotomiam, præcipue quæ sedatur febris, & perseverat dolor. *Signa.* Quando accidit febris ephemera non a causa primitiva, & est longe declinationis, tunc existima, quod ipsa est ^o [oppilatio], & propriè quando declinat sine evacuatione ^p [cum humectatione]. Et verificant existimationem tuam signa repletionis, in corporibus plurimi sanguinis, & generantibus eum aut grossorum humorum, viscosorum, & differentia quidem inter ea ambo est, quoniam si oppilationes in eis sunt propter grossitudinem humorum, & viscositatem eorum, significant ea signa nota eis & non est illic inflatio corporis, & rubedo, & extensio, & ad summum signa multitudinis. et in illis, in quibus causa est repletio, sunt signa repletionis ex rubedine faciei, & exuberantione uenarum, & inflatione, & tensione, & alia apparentia. & si superfluunt oppilationes, pulsus est parvus, & si non superfluunt, non oportet ut minoretur pulsus. *Cura.* Quum causa est multitudo humorum, & repletio, tunc oportet ut in principio properes ad phlebotomiam, & evacuationem. Et ut phlebotomes eum quum iam non febricit, tunc est melius. Et quando febris, si non fuerit necessitas, tunc statio est magis conueniens, phlebotomia enim facit humores currere, & permiscet inter eos. Si autem nõ fuerit excusatio, tunc non oportet, ut postponatur, & tardetur phlebotomia, & evacuatio. Deinde fiat occupatio in eis, quæ aperiunt oppilationes, & mundificant meatus, et non properes ante evacuationem ad mundificandos meatus, & apertionem. Illud enim fortasse sit causa ad attrahendum humores subito ad quodam meatum, & inuisandum in eis, & illud est res in qua sunt errores plurimi, & fortasse addit in oppilationibus, si fuerint grossi, & propriè si meatus in creatione sua fuerint stricti. ^q [Quum] phlebotomia iterum, & evacuatio quandoque educant superfluitates ^r [viscosas] fumosas, facientes coarctatione sua hanc febrem, & prohibeant ut permutetur ad putredinem, & propriè quum ad ultimum facis eam peruenire, & facis appropinquare syncope, et si non sentis multitudinem humorum, imò sentis oppilationes, & quod ipse sunt accidentes a grossitudine eorum, & viscositate ipsorum,

tunc fortasse non indiges phlebotomia superflua, & evacuatione superflua, imò indiges apertione, & apertio quidem est cum abstergentibus ex medicinis, & cibis. Et propterea quod egritudo est febris, non est possibile ut redeas in aperiendo ad abstergentia calida imò ad illa, quæ sunt inter syrupum acerosum purum, usque ad illum, qui est cum seminibus, & aqua endiuie vsque ad aquam fœniculi, et cibus sit ille in quo est ablutio, & non in quo est uisefitas sicut kist hordei, et zuccarum cum hoc quod ipsum est propinquum cibo, est in ipso apertio & abstergio, non est ergo malum si miscatur cum kist hordei. Demum oportet ut confideres, quum euacuaueris, si necessaria fuerit evacuatio eius, & ^s [apparuerit sicut] diximus, an minuatur febris, & deficiat, & an, si paroxysmos habuerit, frangatur, & debilitetur paroxysmus eius secundus a primo. Et considera vrianam, & si inuenis eam non priuatam digestionem, & in pulsu, & si inuenis eum non significationem putredinem, procedes secundum hoc regimen. Et intromitte agrum in die tertio post paroxysmum in balneum, horam mollicationis paroxysmi expectati, si fuerit febris vsque ad quinque horas, et inunge eum, & frica ipsum cum rebus, in quibus est abstergio equalis. sicut quod est inter farinam fabarum vsque ad farinam orobi, & farinam radicum lili, & arid stoloehie emollita cum aliquantulo mellis & aquæ. Quod si fueris ausus uti fortiori hoc, tunc ytere spumam nitri, et si existimas, quod balneum alterat naturam eius in aliquo, & facit accidere quasi horripilationem, non moretur in eo statu oculi, oppilationes enim istæ non sunt de genere earum, quas aperit balneum. Quum ergo egreditur de balneo, non oportet ut approximet cibo, neque uino, nisi post securitatem ex paroxysmo. Si autem exigit dispositio, ut cibetur aliquantulum, & non tolerat, detur in potu id, quo est apertio, sicut aqua hordei subtilis plurimæ aque, pauci hordei, plurimæ decoctionis, decocta cum apio. Quod si paroxysmus nõ iteratur ei, tunc balnea eum secundo, si desideauerit illud, & cibi ipsum et si fuerit paroxysmus diminutus a paroxysmo primo, & urina fuerit bona, tunc confide in ueritate curationis. & paucitate oppilationis, & cura eum post eradicationem eius. sicut curasti, et cibi ipsum. Et si uenerit paroxysmus sicut fuit, aut fortior illo, & urina non fuerit sicut oportet, tunc egritudo est tendens ad putredinem, & curationis eius est curatio putredinis.

De febre ephemera ex nauseatiua satietate, & repletionem. ^{34.}

^q Vandoque accidunt ex nauseatiua satietate uapores mali ex quibus accenditur caliditas, et inflammantur spiritus, quare accidit febris, & propriè in corporibus cholericis, & in illis qui non habent amplos poros. Nam plurimum superfluitatum eorum uaporat uaporationes fumosas, & minoratur in eis eructuatio acida. et de illis, qui sunt uehementius dispositi ad illam, sunt illi, qui incipiunt post nauseatiua satietatem uti exercitio, & motu, & ire

& ire sub sole, & balneatione postquam acci-
dit eis hoc: multiplicantur enim in eis vapo-
res fumosi: & propriè quando habuerint in
corporibus suis dolorem^a† [ ] & prop-
rie in visceribus eorū. De materia verò eructua-
tionis acetosæ, & in habentibus eam, raro cō-
tingit, vt generetur febris. Si autem generetur,
erit debilis, imò non generatur. Et existima-
mus^b [quòd generatur ab eructuatione aceto-
sæ, non est nisi satietas nausætiua.] Et isti qui-
dem, quum eorum soluantur naturæ, iuuantur
valde, & remouetur febris eorum propter ex-
pulsionem superfluitatis superflue fumosæ.

^b B. febrē gene-
ratā cū eructua-
tione acetosa ef-
se propter cau-
sam aliam a sa-
tietate nausæti-
ua.

^c B. conclusiō.

Et diuersificatur quidem curatio eius, cuius
retinetur natura ex illis, & cuius solu-
uitur. Et si natura illius, qui febricit ex nausæti-
ua satietate leniatur duabus ascellationibus, aut
tribus, deinde phlebotometur, fortis sit super
eam fluxus ventris: & fortasse fiet fluxus hepaticus,
quem significant pulsus cordis, & nigredo
linguæ. Et simulantur accidentia febris
ephemeræ ex repletione, accidentibus febris
[ex ira,] rubet enim oculi, & facies valde, & sit
inflammatio vehemens, & magnificatur pulsus,
& sit velox, & rubet vrina. Amplius quā plus
remanet, non excedit tres dies. Et scias, quòd
febris ephemeræ ex nausætiua satietate quan-
doque venit cum periodis quatuor, aut septē,
& cum hoc est febris ephemeræ, verum pulsus
eius est sanus. Signa eius sunt alteratio eructua-
tionis ad acetositatem, aut fumositatem. Quā
ergo alteratur eructuatio ad sanitatem, indicat
sanitatem. Et vrina quidem istorum est pri-
uata digestionē, aquosa. Et quando causa nau-
sætiuæ satietatis est vigilia, est in facie, & fau-
cibus eorum inflatio: & in palpebris eorum
est grauitas.

De cura.

Cap. 35.

^a B. conuenien-
tius est.

Patiens hanc nausætiuam satietatem non
euacuatur, quin aut sit natura eius non
soluta, aut sit soluta. Quòd si natura eius fuerit
non soluta, tunc a [proculdubio oportet,] vt
soluas eam. Et si fuerit aliquid cibi, aut facies,
aut grauitatis remanens in stomacho, tunc o-
porbit ut facias vomere ipsum, deinde solue-
cum. Et considera vbi inuenit grauitatem, &
confidera tunc, an sit rectius euacuare illud cū
clysteribus, & suppositorijs, aut cum aliquo, qd
bibitur de super, vt soluat, aut deponat, aut dige-
rat. Et significat illud quod rectius est de hoc,
dispositio eructuationis, fortasse enim necessa-
rium erit, si fuerit cibus stans de super, & sit dif-
ficilis vomitus, vt nō aspiatur ad febrem, sed
administretur diapireon, vt precipitetur, &
descendat cum digestionē: aut administretur,
quod est debilius eo, & administrentur embro-
chæ, & emplastra digestiua cognita in capitulo
solutionis. Quum ergo descenderit, tunc aut
egredietur per se ipsum, aut iuuabitur cū sup-
positorio. Et toleretur fames super eum tam-
diu, donec non remaneat hæsitatio in destru-
ctione satietatis nausætiuæ: deinde sumat ci-
bum leuem, velocis digestionis, boni chymi, &
[sit intentio ad famem, & somnum tantum,
quod excusat sollicitudinem] in allenatione

repletionis. Quòd si natura fuerit soluta, con-
sidera an res, quæ euacuatur, sit illud quod est
corruptum. Et si fuerit illud, non retineatur
donec totum euacuatur vsque ad postremum
eius. Et expecta declinationem paroxysmi, &
fac ingredi ipsum tunc balneum, & ciba ipsum
nisi fuerit illic superfluum destruens virtutē;
tunc enim nō facias ipsum ingredi balneum,
imò ciba ipsum, & conforta stomachum eius
cum rebus, quas scies, & quarum quædam scri-
ptæ sunt in capitulis de solutione ventris: & de
illis est lana infusa in oleo, in quo est virtus ab-
sinthij, aut etiam in oleo nardino, postquam
fuerit expressa, & separata fuerit ab ea maxima
pars olei. Et si perseverat solutio, & inuenis id
quod egreditur, absque genere eius quod cor-
ruptū est, administra oleum de cydonijs^c [tep-
pidum,] recens, secundum hunc modum, &
oleum de mastiche, & non est iterum in oleo
nardino contrarietas eis. Et fortasse admini-
strabimus cerataria, & propriè quando non
suffert dispositio stricturam eorum super ven-
tres eorum. Et quandoque indigemus empla-
stris fortioribus. hoc, de emplastris prædictis in
cholericâ passione. Et da eis in potu aquas fru-
ctuum, si d [tolerat] eas, & da ei ad comedendū
illud, cuius allenatur nutrimentum, & facilis
sit digestio, sicut testiculi galli & pisces^d [ara-
drach,] & præmitte super illud aliquid de fru-
ctibus, & succis, & robur stypticis. Et si abs-
cinditur de appetitu aliquid ad moue ipsum cum
eis quæ sciuisi, & propriè cum eis quæ sunt
ex cydonijs. Et quum [euacuatum est,] non
est malum, ut administres ei electuarium for-
te de illis, quæ digerunt, & confortant stoma-
chum, & aperiunt oppilationes, & illud post
ablationem febris, & accidentium. Et iter quin-
dem ad phlebotomiam est, ut non fiat in ea,
donec declinet, tunc enim fiat; & illud quod
prius datur in potu, est aqua hordei. Et cib. sit
sicut ille, qui sit de agresta cum cucurbita, & a-
mygdalis paucis. Et in frigidetur locus eius, &
odorum eius, & trochisci de camphora,
in quibus non ponitur reubarbarum.

^c B. bonum.

^d B. desiderat.

^e B. alrad radi-
i parui, petrosi.

^f n. expeditur
fueris.

AN NOTATIONES.

Aemulatur Gal. 8. meth. Est tamen hic quæstio non
mediocris. Exhibet Auicennas ijs, qui ob crudelitatem dia-
ria febre laborant, medicamentum ex piperibus, tametsi
plerumque ciborum crudelitatem, a qua hæc oritur febris, est
fumosa & nidorosa qualitate esse existimat. At nome ni-
dorosi halitus immoderati calor indicia sunt? Perperam
ergo id medicamentum consilium. Sanè animaduertit hoc
doctissimus Trallianus li. 1. 2. quare & de Gal. maxime ad-
miratur, tunc quòd id medicamenti genus exhibeat, tunc
quod extrinsecus ipsi quoque ventriculo purpuram nardi-
no oleo, absinthio, & mastiche imbutam applicet. neque
is agenda hæc putat. Verū, etsi sumpta ex calida ventris
intēperie indicatione, huiusmodi præsidia non conueniunt,
fortasse tamen (id, quod author noster aduertit) si cor-
ruptus cibus in ventriculo sit, ac difficilis sit vomitus, condu-
cet non animaduersa febre diapireon quoque exhibere,
præcipitandi, ut hic ait, corrupti cibi gratia, et per alium
excernendi. Ita verò corroborandi ventriculi causa & me-
dicamentū ex cydonijs & purpure cum nardino alligatio
prodesse poterit si, ut hic dicit, alui solutio pseret, neq; id

cap. 5.

ex-

excernatur quod corruptum est. ea enim. ut Gal. quoque scribit, tenuiori astringendi vi prædita alibi penetrant, & siccandi etiam vim habent. Quod si forte uerearis, ne hæc nimis calefaciant, tunc docet Gal. alia plura ex frigido numero, quibus utaris, ex ananthe, hypocistide, balauistijs & palmularum carne, quæ omnia uentriculo tum refrigerando, tum firmando sunt idonea.

De febre ephemera ex apostemate. Cap. 36.

Febres sequentes apostemata interiora sunt putridæ. et quandoque associatur eis hectica, & non sunt de numero febrium ephemera rum. Apostemata verò [apparentia] sicut sunt furunculi, & exitura, vel bubones quæ eueniunt in ea, & propriè apostemata magna, quæ fiunt in membris glandulosis, & in carnibus quæ uocantur molles, sicut illa quæ fiunt in inguinibus a superfluitatibus hepatis, & in ascellis a superfluitatibus cordis, & sub aure a superfluitatibus cerebri, quandoque sequuntur febres, & non euacuantur quin aut sit illud quod peruenit ex eis ad cor, donec igneat ipsum, calefactio sola, aut cū putredine: quod si fuerit calefactio sola: tunc crit de genere febrium b t [

b t B. ephemera rum. Et si fuerit calefactio cum putredine tunc crit de genere febrium.

e a. Alia litera. est febris purdialis & plurimog illarū febrium sequentiū ad ea sunt ephemera quando febres sunt sequentes, & apostemata sunt radices, & plurimog illarū febrium sunt putride quando. t Non leguntur hæc in antiquis quibusdā Codicibus manuscriptis. Alia litera. d. B. e B. his duobus f t s. Alia litera. vel rotas resu dans a corpore

] apostematum intrinsecorum. Et plurimum quod accidit de istis febribus sequentibus apostemata sequētia causas primiti uas ex vlcerebus, & scabie, & doloribus, & percussionibus, & casibus, ad quæ expelluntur materia, & retinentur in vijs apud carnes molles est de genere febrium ephemera. Et plurimum, quod accidit de istis febribus sequentibus apostemata, quorum causæ sunt antecedentes, sicut repletiones & oppilationes præteritæ c [sunt putridæ, t & secundum plurimum] febres sunt radices, & apostemata sequentia, licet quādoque accidat e contrario. Et Hippocrates nominauit has febres malignas, quæ ex eis sunt ephemera, & quæ non sunt ephemera. f t [et febres quidem sequentes ea secundum plurimum sunt ephemera, & si non sunt ephemera, sunt malæ.] Et plurimum quidem harum sequuntur apostemata sanguinea, & quandoque accidunt sequentes erysipilam, & similia ei. Signa earum sunt ea, quæ diximus de antecessione apostematū ante eas. et facies est inflata & rubea. et est additum in e [ea] super dispositionem sanitatis. et non est caliditas vehementer mordicans, quanuis sit multitudo eius in eis, quoniā huiusmodi apostemata sunt sanguinea, nisi sint febres sequentes erysipilam & tunc istis febribus succedit humectatio. f t [ ] & est pulsus in eis velox, magnus, frequens propter repletionem, & caliditatem. Et est urina aquosa, alba, propter cursum materierum ad apostemata, & vlcera. Cura. Oportet vt antecessio fiat in ea cum phlebotomia, & fluxu ventris. et curetur apostema cum eo, quod oportet, in capitulo tuo. et subilietur regimen, & non bibat vinum omnino, & non cibetur, nisi post declinationem completam. et necessaria sunt ei extinguentia, & infrigidantia humectantia. & emplastra infrigidata cum nīue super membrum infirmum apostematum ita ut non noccant apostemati, neque fa-

ciant ipsum crudum: imò infrigidetur uia inter ipsum & cor, infrigidatione penetrante in profundum.

De febre ephemera ex a [terrestreitate, id est quando cuius sit dura ut testa. Cap. 37.

Hæc febris iterum sequitur priuationem resolutionis propter oppilationes non profundas. et plures quidem hominum quid dimitunt consuetudines suas balneandi, febriunt, et plures eorum sunt illi, in quorum corporibus generatur vapor cholericus, propter complexionem corporum eorum, & ciborum ipsorum. & aquarum ipsarū malarum, & propter dispositiones eorum accidentes ex vigilijs. b t [ ] Curatio eius est [ex tinctio] & administratio balnei, & sudare in eo post declinationem. et fricari cum eis, quæ sunt sicut furfur, & farina fabarum, & amygdala amara, semen melonis, & aliquid de [alufen] & t nitro. & sit cibis eius extinguentis, & humectans, & vinum eius sit plurimog commistionis. et iteret balneum multoties.

Febres ephemera ex calore. Cap. 38.

Quandoque accidit ex calore aeris, & calore balnei & similibus, febris ephemera & plurimum illius non accidit nisi ex vehementia caloris solis. Et est prima suspensio eius cum spiritu animali; quum primum, quod ex latitur, sit caput: calefacit enim aer eius, & peruenit ad cor, & sit febris; deinde spargitur in totum corpus. et quandoque sit eius suspensio cum corde propter caliditatem anhelitus, & quando custoditur caput a calore. Sed illa, quæ ex sole accidit, plurimum imprimis in cerebro & capite, & propter illud qui non est mundus impletur caput eius, et illa quæ non fit ex sole, sed fit ex diebus canicularibus, & ex balneatione, & ex alijs, impressione facit in cor. Signa. Si gna sunt causa eueniens ex vehementia inflammationis capitis in parte solari cerebri. et fortasse est cum grauitate, & repletionem, si non fuerit corpus mundum. et magnitudo anhelitus in parte cordiali. Et illud, quod apparet de corpore, vehemētis calefactionis, caliditas interior eius. et de illis, quibus scitur illud, est; quod sitis eius est minor siti illius, cuius caliditas est illa caliditas, & est in hac habitudine contraria vel diuersa ei, quæ est ex densitate. Cura. Est necesse farium, vt incipiatur in curatione eius cum eo, quod infrigidat ex embrochis super caput, & pectus, & ex oleis frigidis, & proprie oleo ros. infrigidato super niuem, quod fundatur super caput, & pectus ex loco lōgino, et detur in potu aqua frigida, & quæ currunt cursu eius, & sine cessatione eius fiat illud vsquequo declinet febris: Quumque aufertur, ingredietur [tinam, & non tangat cum tina] si fuerit cum eo [febris, & balnea ei cū aqua tepida, & nō permittas aerē eius calefacere ipsū, & nō timeas ex effusione aque calide super caput eius quoniā ipsa humectat, & resoluit febrē, & necessitas ad balneādū plus est, quā necessitas ad [adungēdū.] Quū ergo egreditur, [tunc frica] caput

a B. fecitate uel asperitate.

b B. Alia litera & labore. c B. mundificatio.

d Balasnan. f baurach.

a B. Alia litera balneū & nō curatur de catarrho si fuerit ei eo & balnea ei cū aqua tepida. Alia litera. tinam & non retur de catarrho. b. B. e a. ficationem d. B. iunge per hementes.

caput eius cum oleis frigidis, sicut est oleum ro-
saceum, & de nenuphare.

De febre ephemerâ, quæ accidit ex soliditate causata a frigore, & balneatione cum aquis frigidis. Cap. 39.

Q Vandoque accidit ex frigore, & balneatio-
ne cum aquis frigidis, ut condensentur
pori a [apparentes], & coardentur vapores fu-
mosi, secundum quod dictum est in illa, quæ
fit ex b [astuositate]; quare accidit febris, & mul-
toties perducit ad putridam. Et non perducit
ad illam febrem, nisi quando vapor præfoca-
tus est acutus, non suavis; suavis enim non ge-
nerat eam. Signa eius sunt causæ, & corpus in
ea in primis quum tangitur, non est vehemen-
tis caliditatis. Quumq; figitur manus, sentitur
calor eluari, & pulsus non est in paruitate, in
qua est in illa, quæ fit ex angustia, & tristitia, &
fame, quoniam non est illic resolutio: sed est ve-
lox propter necessitatem. s. attrahendi aerem,
nisi sit frigus c [ ] vehemens, & for-
tasse declinat ad duritiem. & oculus non est
profundus, immo quandoque est inflatus pro-
pter vaporem coarctatum, & vrina quadoque
est alba, quoniam caliditas est præfocata, & quan-
doque est tincta, quoniam caliditas quæ d [re-
soluitur] ex poris, expellitur ad viam urinæ. *Ch-
ratio.* Cooperiantur in febre, donec sudent.
quum ergo declinant, ingrediantur balneum,
& balneentur cum aqua ad caliditatem decli-
ui, & cum aere calido: & embrochantur super
iplos aqua, in quibus decocta sunt, sicut ama-
racum, & anethum, & siumbrium. & fricetur
cum eis, quæ diximus, quæ abstergunt poros, &
mollificant eos. Et possponitur in eis inunctio
vi quequo sudent, & fricentur, & balneentur
cum aqua calida valde, & oportet ut antecedit
balneatio cum aqua, balneationem cum aere:
deinde inungatur cum aliquo ex oleis dilatan-
tibus poros. Et fundatur super capita eorum
sicut oleum de anetho, & keiri, & chama-
milla. Et cibentur leuibis, & aromatizentur.
Et sumant in potu unum album, subtile, com-
mistum, & est melius eis quam aqua propter
id, quod est in eo de sudatione, & prouocatio-
ne. Et inunctio cum oleo aliquo patientibus ex
labore, est magis iuuatiua quam patientibus ex
soliditate.

*De febre ephemerâ ex soliditate cutis causata ex aquis
stypticis. Cap. 40.*

Q Vandoque accidit illis, qui balneantur in
aquis stypticis, facientibus sicut su-
per quam vincit virtus aluminis, aut dragan-
thi, ut vehemens fiat spissitudo pororum: [ap-
parentium]; quare comprimunt eorum vapores:
& accidit eis quod diximus aliquoties, &
multoties quidem perducit ad putredinem.

De signis.

Cap. 41.

Significant eâ causæ, & quod significatur de a-
[nigredine] cutis, quasi ipsa a [extensa] sit præ-
parata præparatione, quæ preparantur coria:
sicut si tangatur cutis infusa in aqua dragathi,

& est dispositio in additione caliditatis post tē-
pus ex tactu c [cutis] sicut in alijs de illis, quæ ac-
cidit ex oppilatione pororum. Et pulsus est de-
bilitor, & minor, & uehementioris uelocitatis.
Et vrina est uehementius alba, & tenuis, sicut vri-
na d [mulieris]; & non est in corporib. coru de-
tumentio, neq; in oculis eorum profundatio. *Ch-
ra.* Oportet, ut curetur cum propinquitate cu-
rationis eorum, qui sunt ante eos, ueruntamen
eis non datur in potu vinum, nisi post fiduciam
uehementiæ amplitudinis pororum, nisi sit cō-
densatio parua: fortasse. n. tunc aperit eam ui-
num, & oportet ut subtiliatio regiminis ipsoru
sit maior, & mora eorum in aere balnei, & bal-
neatione eorum cum aqua calida, maior. Et o-
portet ut tardetur inunctio eorum plus.

De febre ephemerâ ex uino.

Cap. 42.

Q Vandoque accidit ex uino febris epheme-
ra, & cura eorum est cura ebrietatis. Et
fortasse indigent solutione cum aqua fructuâ,
& similibus, et phlebotomia et uomitu, et pro-
prie quando perseverat dolor capitis eorum.
Et oportet, ut ingrediatur balneum post decli-
nationem.

De febre ephemerâ ex cibis calidis.

Cap. 43.

Cibi calidi faciunt febrem ephemeram, &
sicut illa quæ est ex sole secundum pluri-
mum est cerebralis, et in spiritu animali, et illa
quæ fit ex balneo, est cordialis, & in spiritu uita-
li: similiter illa, quæ fit ex cibo, est hepatica, et
in spiritu naturali.

De cura.

Cap. 44.

Etus curatio est prouocatio cum infrigidan-
tibus notis, & solutio naturæ est melior cū-
firacosi, & tamarindis. & rectificare hepar cum
eis, quæ sunt aqua endiuix, et olei, et syrupus
acetosus, et emplastra infrigidantia ex sandalis,
& camphora, et aqua rosæ, et oleo, et succo eius,
et ex succis olerum infrigidatis actu, et extin-
ctio cum cibis frigidis, & humidis.

*Principium sermonis de febribus putridis. & comple-
mentum sermonis est in febribus sanguineis, & che-
lericis.*

TRACTATUS II

Sermo uniuersalis de febribus putridis. Cap. 1.

Putredo accidit aut propter cibum malum,
quod est preparatus, ut putrefiat illud quod
generatur ab eo propter malitiam suæ substan-
tiæ. Aut propterea quod uelociter recipit cor-
ruptionem, quamuis sit bonæ substantiæ, sicut
lac. Aut quoniam est aquosus, nutrimenti ma-
li; [cuius aquositatem recipit sanguis,] sicut
illud quod generatur a fructibus b [tardis] hu-
midis valde. Aut quoniam est ex illis, quæ non
conuertuntur ad sanguinem bonum: im-
mo remanet humor malus frigidus, quem ab-
horret calor innatus, & c [succedit ei] extraneus,
ipsum.

A VIC. Tom. 2.

B sicut

sicut ille qui generatur a cucumere, & citrulo, piri & similibus. Aut ^d [malitia artificii eius. Aut hora ipsius. Aut ordo] eius, secundum quod se. Aut propter oppilationem prohibentem respirationem, & euentationem propter complexionem corporis malam. [quum non pot digestionem facere bonam, & sunt iterum uirtutes de illis,] quæ non faciunt in cibo aut humore aliquid. [propter priuationem respirationis, generantis putredinem, aut propter dispositiones extrinsecas ex aeribus malis, sicut est ac pestilentia, & aer s [lacunarum, & locorum in fusorum, in quibus madefiunt res, ut linum, & asphaltum.] & quandoque aggregatur de eis numerus rerum plurimus, & plurimum causarum putredinis humorum est. ^h [ ]

aut [propter multitudinem humoris aut grossitudinem suam, aut uiscositate sui. Et causa multitudinis humorum, & uiscositate, & grossitiei humorum sunt notæ. Et [inceptio] oppilationis est nota. Ergo quando fecerint oppilationem, accidit putredo propter euentationis priuationem, & proprie quum fuerint succedentes. ^h [ ] motus in non sua hora super repletionem, & nauseatiam satietatem. Et balneationes similiter aut ⁱ [sol calidus,] aut fumere calefactionis super repletionem, & dimissio cautelæ obseruationis digestionis in stomacho, & hepate, & succurrendi defectui si acciderit ^m [propter calefactionem amborum, in epithematibus,] & uaporationibus & putredo quidem quandoque est communis corpori, & quædoque est in membro propter debilitatem suam, aut propter uehementiam caliditatis in extra nea, & suæ acuitatis, aut doloris eius, & humor recipiens putredinem: aut est cholera. ⁿ [ ] talis modus, ut ab ea uapor egrediatur qui sit subtilis, fumosus ualde, aut sanguis. talis modus, ut euaporet ab eo uapor subtilis: aut phlegma. ^o [ ] talis modus, ut illud, quod euaporat ab eo, sit uapor spissus, aut melancholia. ^p [ ] talis modus, ut illud, quod euaporat ab ea, sit uapor fumosus, ^q [ ]

[puluerulentus, & putredo quidem cholera facit tertianam. ^r [ ] Et putredo sanguinis facit ^s [continuum,] & putredo melancholie facit quartanam, & quæ cur runt cursu eius, & putredo phlegmatis similiter ut multum, facit quotidianam, & quæ cur runt cursu eius, & sanguis. locis est intra uenas. ^t [ ] Choleræ autem & phlegma, & melancholia quandoque putrescunt intra uenas, & quandoque extra uenas, & quædo putrescunt extra uenas, si non est causa alia, neque est putredo in apostemate intrinseco, quædet cordi putredinem continuam, faciunt periodos quos diximus. ^u [ ] Sed unicuique accidit & eradicatur, [quamuis phlegmatica non eradicetur, quin ibi sint reliquæ occultæ. Et quando putrescunt intra uenas, faciunt adhaerentiam febris, & non eradicantur, neque est proxima ei, quæ eradicatur, immo est assidua, in se-

parabilis, sed ei est uehementia, per quam cognoscitur paroxysmus, quæ est ei. Et quando putredo est intrinseca, ^x [dominans] super uenas omnes, aut super plurimum ^y [eius quod sequitur cor ex eis,] non sunt forsitan additiones & diminutiones apparentes. Quum autem est secundum contrarium eius, apparent alterationes manifestæ. Et febris putredinis quidem extrinseca non eradicatur, & redit, nisi quoniam materiei, quæ putrescit, superuenit putredo in tempore paroxysmi, & ^z [ ] finit eius humiditates, ex quibus pendebat caliditas, & resoluuntur, & egrediuntur ex corpore, quoniam non sunt retentæ in uenis, ita ut prohibeat eas illud a complemento resolutionis, & remanet cinereitas eius, & ipsius terreitas, quæ non sunt uehiculū febris, & caliditatis, sicut uidetur de dispositione cumulorum stercoreum paulatim, paulatim, ^a [ ] donec fiat cinis totum: deinde non remanet caliditas. Et quando non remanet in humore adusto per putredinem, caliditas, destruitur febris, quousque aggregetur nice alia ad locum putredinis. Et iam remanserit in ea reliquæ caliditatis ex putredine prima quamuis non remaneat materia, aut propter intentionem causæ primæ putredinis in materia prima, & inflammatur in materia secunda secundum semitam putrefactionis. Res ergo putredinis ^b [ ] resoluatur secundum inuentionem caliditatis ^c [ ] non deficientis, putrescentis, & resoluentis, & facientis cinerem, & pertranseuntis ad uicinum, donec ^d [ ] abscindat terminum, & finiat materiam, & non inueniat uicinum aliud, & ^e [ ] remaneat febris expectans materiam aliam, & attrahat ad locum suum. Quum autem putredo est intra uenas, tunc accidit, ut sit resolutio completa difficilis, & [ ] non resoluatur putredo per continuitatem, quæ est in quibusdam uenis cum aliis,] & putrescit omnis res, quæ uicina est ei: deinde ^f [ ] resoluatur ad uicinum aliud. Et iterum illud, quod comprehensum est in uenis, est uehementioris ^g [ ] continuitatis] ad cor, & iste quidem febris, quibus sunt paroxysmi eradicationis & teporis, quandoque dimittunt ordinem suum propter diuersitatem materierum in multitudine, & paucitate, & grossitudine, & tenuitate, & propter diuersitatem in eis in genere, ita ut permixtur quædam materię, & fiant de genere materiei alterius, quæ diuersificatur ab eis specie, non in multitudine & paucitate, & tenuitate & grossitie tantum, & quandoque fit ex malitia regiminis ægri, aut propter debilitatem eius: aut propter multitudinem sensus eius, & paroxysmi quidem, qui eradicantur, incipiunt secundum plurimum cum horripilatione, aut frigore aut rigore, & resoluuntur per sudorem. Et non incipiunt cum frigore aut horripilatione secundum plurimum, nisi aut propter frigus humoris, aut propter ^h [ ] quare humor mordicat lacertos, aut propter profundationem caliditatis ad interiora cutis ⁱ [ ] ad partem materię: aut propter debilitatem uirtutis, aut propter frigus aeris, sicut contingit tempore hyemis, & illud, quod fit ex mordicatione caliditatis, est dignius, ut proportionetur ad horripilationem, quam ad frigus. Et plurimum quod

x B. communis
y B. earumque
vicinatur cor
di, tunc.

z B. finit

a B. putrescentis

b B. periodus
procedit

c B.
d B. Alia litera
abscindatur cor
lor, & consumitur
materia, & non
inueniatur. e B. remaneat
reliquæ febris
expectantes materiam
aliam, quæ effundatur
ad locum eius.

f B. quæ procedit
putredo propter
continuitatem
dam rei, quæ est
in uenis cum quædam
alia. g B. propter
h B. perueni-

g n. albathea
& aer almeftan
chaat.

h B. oppilatio.
f. oppilatio q.
dem, aut est.

i B. generatio.

K B. ei.

L B. statio sub
sole.

m B. cu calefa-
ctione ipsorum
amborum cu lini
mentis, seu epi-
thematibus, &
sometationib.

n B. cuius natu-
ra est, ut illud
quod ab ea va-
porat fit uapor
fumosus subtilis
acut, aut sa-
guis cuius natu-
ra est. o B. cuius natu-
ra est.

p B. cuius natu-
ra est. q B. spissus.
r B. & quæ cur-
runt cursu eius.
f B. conclusam.

s B. quare pu-
trede eius est in
tra uenas.

t B. unicuique
humori accide-
re & eradicari.

u B. quare pu-
trede eius est in
tra uenas.

accidit de eo, est ut sit sicut putatio acui in omni membro. Verum resolutio materiei cum sudore est, quoniam caliditas putrefaciens resolut ut humiditatem, & remanet cinereitas: quum ergo sit illa humiditas non obfessa in uenis, facilis sit expulsio eius per sudorem in poris Paroxysmi autem in separabilis minuuntur, & non eradicantur per sudorem, neque incipiunt cum frigore, nisi propter debilitatem uirtutis, aut propter profundationem caloris innati: in tunc enim in frigidatur extremitates, & illud est signum malum. & in quibusdam febribus componentur frigus, & horripilatio, quoniam materia, quae putrefit, est composita ex frigido, & mordacitate, & quandoque componuntur quaedam febres putredinis tali compositione, qua fiat in forma inseparabiles, & illud est verbi gratia, quando incipit humor putrefieri in loco, & quum superuenerit ei putredo, & consumitur ab ea; deinde incipit humor de genere eius, aut non de genere eius putrefieri, tunc obuiat paroxysmus secundus tempore eradicationis paroxysmi primi, deinde continuatur res ita & quandoque componuntur febres putredinis modis aliis compositionis, quos distinguam in capitulis suis. Et paroxysmi quidem febrium prolongantur quandoque, & abbreviantur: & [ ] prolongatio eorum est [ ] ergo, aut propter grossitudinem materiae, & [ ] iustitiam eius, & [ ] multitudinem eius, aut ipsius quietem, aut propter debilitatem uirtutis, aut propter debilitatem sensus, aut propter spissitudinem pororum, quare non resoluitur humor. & eorum abbreviatio est propter contraria eorum. Et paroxysmi iterum festinant, & tardantur, & tarditas eorum est, aut propterea quia eorum materia est pauca, aut tardi motus ad minorem putredinis propter grossitatem suam, & hoc quidem est sicut materia quartana, & uelocitas eorum est, quoniam ipsa est multa, sicut phlegma, nisi sit vitreum, quoniam paroxysmi eius quandoque tardantur, aut subtilis, sicut cholera. Et deteriores quidem febres sunt inseparabiles, in quibus putredo est intra venas. Deinde illae quae eradicantur, in quibus est putredo in toto corpore, aut in partibus cordis. Et parum quidem accidit senibus febris valde accensa, propter frigus complexionis eorum, & paucitatem carnis ipsorum. Pulsus uero dispositiones diuersificantur in febribus putredinis, secundum diuersitatem earum in generibus suis: & secundum diuersitatem speciei unius earum in vehementia, & debilitate, & in fortitudine accidentium, & debilitate eorum. Et quandoque accidit ei durities, aut propter apostema calidum uehementis extensionis: aut propter apostema calidum in membro: & [ ]

duro, aut propter uehementiam siccitatis, aut quum dominatur frigus in principis. Et quandoque fit lenis propter materiam lenem phlegmaticam, & sanguineam, & propterea quod apostema est in membro leni, sicut illud quod est in hepate, & peripneumonia & lethargia, aut propter humoresitatem, quum expectatur, quando uult, ut sudet. Et pulsus quidem in principio paroxysmorum est debilis, coarctatus propter aduentum uirtutis super

materiam, & occupationem eius in mundando & euentando.

ANNOTATIONES.

Quae uiuant omnia, sicuti per innatum calorem uiuant, ita eiusmodi calor innato quodam humido nutritur, conseruaturque. Quare corrupto uel calore uel naturali humido, corrumpi & uitam necesse est: sicuti per eorum conseruationem seruatur. Corruptur res quae a contrario, non a simili: quamobrem innatus calor a frigidityte, & humor a siccitate corrumpitur, proprie per accedens tamen, quia innato calori extraneus calor aduersatur, & innato humido extranea humiditas, corrumpi innatum calidum & humidum non a frigidityte solum & siccitate, sed etiam a caliditate & humiditate euenit. Priorem illam, quae a frigidityte & siccitate fit, corruptionem rebus minus omnibus, quae in sublimari hac sunt regione, natura instituto per aeris decursum accidere uidemus, nempe & saxa quoque ipsa, quum calore quodam, tametsi imbecilli, & innato humido, philosophorum testimonio consent, feruenturque, atque tandem ingruessente, refrigerato eorum calore & exsiccato humore corrumpuntur unde et eiusmodi corruptio naturalis solet nuncupari. Posterior uero non omnibus, aequae accidit, sed multis, proptereaque, naturalis nomen non meretur. Haec quum ita se habeant, constare existimamus, cur putredinem Arist. 4. meteor. corruptionem esse quandam dixerit in unoquoque humido, proprie & secundum naturam caliditatis ab externo calore. Nempe, quia haec quam putredinem uocamus, corruptio non extrema est, sed uia ad extremam, ad mortem uide icet ipsam, corruptionem quandam philosophus dixit. Per proprium uero calorem in unoquoque humido, innatum singulis rebus calorem una cum conuato eius pabulo, & humido intellexit. De effectrice dumtaxat huius putredinis causa uidetur res obfcurior. quum enim sicuti dicebamus, calori frigiditytas per se, & calor per accedens aduersetur, uidetur tamen philosophus unam dumtaxat ex contrariis causis, calorem, s. extraneum assignare, quae per accedens est, omisa propria. Verum quamuis in ipsa putredinis ratione de calore dumtaxat meminerit, statim tamen etiam de frigidityte uerba facit, putrefactione, dicens, communem esse & frigiditytis propriae & caliditatis alienae passionem. De siccitate uero propterea non meminit, quod eiusmodi corruptio non solet putrefactionis, sed tabis potius nomine nuncupari, sicuti & eiusdem calidi humidi a superfluo humore corruptio suffocatio potius, quam putrefactio dici debet. Quamobrem, quum de putrefactionis causis haec ab Arist. habeamus: ac duo potissimum effectrices putredinis sint causa calor ambiens, et frigiditytas propria, uidetur proxima eius causa semper esse propria frigiditytas, quum corrupto calore augeri frigiditytatem necesse sit: nisi forte frigiditytatem putrefactionis potius effectum dixeris, quam causam, de qua re non est, ut hoc loco susius disseramus: superestque, propterea, ueluti communis putredinis omnis causa, extranea ipsa caliditas, quare & passim legere est in Galeni, & aliorum libris effectricem putredinis causam extraneum calorem esse, ut 3. in 3. uulg. morb. & 1. de diff. feb. & saepe alibi uidere est. Quum ergo calor praeter naturam putredinis in uniuersum sit author, putreficere aptiora ea sunt, quae humidiora, magis uero etiam, quae humiditati coniunctum calorem habent, id quod et Arist. 4. meteor. & Gal. saepe testatum reliquit. sicca enim alioqui, & frigida non facile a putrido eo calore superantur. Constat ergo quantum nostri corporis humores sint, ut putredinem admittant, parati, qui actu et humidi & calidi sunt, de qua re hic agitur. Caterum si extraneus calor putredinis rerum causa est, undenam, rogabit quispiam, id caloris genus

AVIC. Tom. 2. B 2 nostrum

Text. 3.

com. 1. cap. 9.

nostrum corpus subit? Sane discrepant hic inter se docti. Alij non ab alia causa putredinem & extraneum hunc calorem gigni in corporibus putant, quam ob prohibitam innati caloris transpirationem. quum enim ex ignis & caloris sit natura, ut contabescat, nisi perpetuo disflatur, id quod uidere quotidie est, & testatur Gal. libro de caus. morb. nepe, si accensos carbonem solido quopiam operculo obtegat, extingui uides: iidem tamen cineribus aperti igniti seruantur. quum, inquam, hec caloris sit natura, nunquam in animalibus putrefcere quidpiam existimant, nisi ob prohibitam huiusce caloris disflationem. alij uero & ex putrido ambiente aere, & ex putridis & corruptis paratis alimentis putridum hunc calorem gigni arbitrantur. Verum, et si prohibita praesertim perspiratio putredinis potissima causa est, non una tamen ea & perpetua est. Videmus prauis et corruptis facilibus sumptis cibis, etiam paucis, putredinem concipi, enitari uero hanc eorum abstinence, quum corpus eque sit patens, & disflabile. Obseruare praeterea est solo putridi uel pestilentis aeris inspiratu, putredine, quum totum corpus liberè disflatur, animalia corripit. Quomobrem non probandi uidentur, qui impeditam transpirationem unam putredinis causam faciunt. & iure author noster praeter prohibitam disflationem, ciborum quoque prauitatem, aeris putridi inspiratum, et alia plura adiecit, nihil a Gal. nariis. Quod si obiciat quispiam, non esse ergo febres omnes putridas ex obstructione. Gratis admittimus, saepe enim pestilentes febres absque obstructione fuisse solo putridi spiritus inspira-
 tu, ut ex Gale, legere est 1. de diff. feb. Et si uero copiose totum hoc de putredinis causis negotium hic author noster prosequitur, tu tamen uide & Gal. 1. de diff. febr. 2. de alim. fac. & libro de cibis boni & mali succi.

cap. 4.
 cap. 4. cap. 1.
 cap. 8.

Et putredo quidem cholerae facit tertianam & c. Supponit ex putredine febrem fieri, id quod & Gal. & ceteri fere omnes sentiunt. Fuit tamen & de hac re controuersia, ut Trallianus lib. 1. memoria tradidit. Existimantur namque alij febrem in uniuersum nunquam a putredine concitari: nempe, quod humores in uenis exardeant, non autem putrescant. Verum, quum frequenter ita corrumpantur, & a naturali statu decedant, ut nutriendo corpori non amplius sint idonei, putridum etiam calorem suscipiunt: unde et febris ex putredine concitatur. Ceterum ambigunt hoc in loco docti de febrium circuitibus, quid in causa sit ut ex bile tertiani, ex pituita quotidiani, & ex atro humore quartani circuitus fiant. Atque, quum alij alia sentiant, magnum uideatur inter medicos, esse dissidium hac de re. Paucis tamē, nos sicuti eorum sententia libenter subscribimus, qui id innatae cuidam humorum naturae ascribunt, id quod author noster infra tract. 4. confirmare uidetur, unicuique humori scribens periodum inesse, quae sibi conuenit, ita cetera omnia propositam questionem non dissolvere certò scimus. Ad hunc modum setum in utero ad certum usque tempus seruari, & rerum tandem omnium generationem fieri, obseruare quotidie est. Agunt de proposita questione Gal. 2. de diff. feb. & Auer. 4. Coll. & Alex. Aphrod. 1. problem. Assentiantur nobis duo nostrae tempestatis clarissimi uiri Paternus & Fernelius.

cap. 17. & 29.
 cap. ultim.
 Probl. 10.

Cholera autem & phlegma & melancholia quandoque & c. Humores qui febrem faciunt, si intra uasa putrescant, continuam febrem, si extra uasa, intermittenter facere, non uno loco Gal. scriptum reliquit. Hunc sequitur author noster, & quotquot fere post Galenum suere. Ceterum de intermittentiū, & continuarum febrium differentia, fuit alias quidem discordia, & nunc quoque renouata est eadem de re a maximis quibusdam uiris in medium questio. Alij ergo, ut Trallianus li. 1. scriptum reliquit, continuas ab intermittentiis nihil prorsus loci, sed quantitatis & qualitatis tantum ratione differre existimant, nempe si multa,

& crassa materia sit intra uasa, continuas, quod extra uasa emitti non possit: contra uero intermittentes, ubi tenuior materia est, quae ut in extimam cutem feratur, magis idonea est. Alij uero differre etiam loco putant, quod Gal. & ceteri. Sed hi rursus inter sese discrepantes. Alij si in amplioribus uenis sit putredo, continuas: si in angustioribus, intermittentes oriri arbitrantur: quod sensisse Alexander Aphrod. uidetur 1. problem. Alij si intra uenas & arterias humores putrescant, continuas, si extra, & in corporis carnosissimis partibus, interpollatas fieri existimant, quod et Galenus & Auenennas & alij fere omnes. Recentiores tamen rursus aliqui de continuis quidem conueniunt, sed de intermittentiis dissentiant: putantque harum omnium originem in prima esse corporis regione, circum praecordia, uentriculum, diaphragma, iecoris caua, lienem, pancreas, omentum, aut mesenterium. Profecto in tanto dissensu, quid sentiendum sit difficile est, ut quis statuatur. sicuti tamen probanda non uidetur eorum sententia: qui solam cum quantitate qualitatem materiae, febres uariare opinantur, ut uel continue sint, uel interpollatae (alioquin enim & minus frequentes pituitosae sunt continue febres, quae tamen a crassiori sit & copiosiori in corpore materia, & multò etiam rariores continue sunt quartanae, quarum tamen materia crassior est, quam biliosa, id quod horum placitum euerit. Ita fortasse cetera deinceps opiniones suscipi omnes possunt. Neque uero abesse uidetur, quod de maioribus & minoribus uasis ab Alexandro scribitur. Namque, si in maiores uenas & arterias putrescat materia, quis ambigat, quin per continuam earum in totum corpus serie putredo communicetur, & continue febres ad summam usque putredinis solutionem fiant? Quae uero in minoribus putrescit uasis, sicuti ex angustioribus illis in maiora tam facile potest regredi: ita & quia in minori copia materia est, breuiorem accessionem ut faciat, necesse erit. Ita uero & Galeni sententia, quod si intra uasa humores putrescant, continuas, si extra, intermittentes fiant, non caret ratione. Videturque id nobis rigoris, horrores uel illius insulti adeo confirmari, ut super uacaneum sit dissimulare id, aut resellere. Illud uero, quod recentiores sentiunt, quod putredinis locus ad uentrem & ipsa hypochondria sit, sicuti non raro etiam in continuis febribus enuere existimamus, ita non est a Galeno prorsus ignoratum, quum is & 1. ad Glauconem et non semel alibi, pituitosas febres ex uentriculo, quartanas ex liene, tertianas ex iecore consilium testatum reliquerit. Verum hoc non in interpollatis tantum est febribus, sed etiam in continuis: ut neque absolute statui ab his possit, hypochondria & inferiorem uentrem intermittentiū putredinis esse locum. Videtur ergo nobis, (ut in paucā rem contrahamus) recte oēs de intermittentiū et continuarum febrium differentia ex loco arbitriari: sed non perpetuo tamen id esse, quod singuli asserunt.

Sermo uniuersalis de signis febrium putredinis.

Cap. 2.

Significant febres putredinis aduentus causarum antecedentium cas: et proprie quando non est in eis causa primitiua. Et pulsus, et anhelitus, [cuius] constrictio est uelox, quoniam necessitas est ad mundificandum uehemens ualde. Et est caliditas mordicativa, non fluauis, sicut est caliditas ephemeræ febris. Et plurimum quidem febrium putredinis antecedit almeliletu, et almeliletu quidem est dispositio, cui admiscetur caliditas, non perueniens ad hoc ut sit febris, et associatur ei lassitudo, & [et] pigritia, et halices, et saltus, et commotio somni, et uigilæ, et constrictio anhelitus, et tensio.

Probl. 83.

cap. 5.

2. 12.

b & B. Alia liber & fractio mentis, brorum.

ANNOTATIONES.

& tensio venarum, & hypochondriorum, & dolor capitis, & pulsatio capitis, quum ergo prolongatur, facit cadere in febres putredinis, & facit accidere debilitatem, & citrinitatem coloris. Et quandoque associatur almeliletu antecedenti febres multitudo supfluitatis, & mucus, & nausea, & urina plurima, & egestio plurima putrida, & grauitas capitis, & c. [excitatio.] & accidit frequentia in pulsu, non a causa extrinseca, sicut ex labore, aut ira, aut aliis. Quum ergo accidit in eo coarctatio, tunc iam uenit paroxysmus: & coarctatio quidem est submersio pulsus, & paruitas diuersa in quo accidit pulsationes magne fortes, & non est uelocitas eius fortis. Sed diuersitas in principio, & in augmento, est ex proprietatibus significantibus d. putredinem: quamuis non apparet in tertiana plurima apertione propter leuitatem materiei, & de signis quidem, q. febris sit putrida, est euacuatio periodi primæ [sudoris, & humectationis], ephemera enim est e contrario illius [licet in initio sit in tertiana propter leuitatem prædictam ut sit similis ephemera, quæ tamē ephemera non pmatur ad putredinem.] Et [quod] augmentum eius non permittitur, non proportionatum, non simile, & prolixitas augmenti, iterum significat, quod ipsa est putrida, & additio pulsus in magnitudine secundum processionem significat augmentum. Amplius aut est interpollata incipiens cum rigore, aut horripilatione, & h. [dimittit] secundum plurimum cum sudore & humorositate, & [resoluitur] cum paroxysmis: aut est inseparabilis cum tempore, & h. [dimittit] non similis ephemera in urina, & pulsu, & complemento mundificationis, & quiete accidentium, & l. [plurimum quidem putrida] sunt accidentia plurima ex siti, & dolore capitis, & nigredine linguæ, & proprie apud statum, & multiplicatio inquietudo ex angustia, & agitatione uehementi, quam facit pugna materiei & uirtutis, quandoque enim eleuatur materia, & quandoque confurgit uirtus. Er pulsus similiter quandoque tendit ad magnitudinem, & fortitudinem, & quandoque ad paruitatem, & coarctationem. Durities autem sit quandoque, & non oportet semper, ut sit, nisi eum febre apostema durum, in quocunque membro sit, aut apostema in membro duro quamuis non sit durum: aut iam acceiderit potus aquæ frigida, aut aliquid aliud de illis, quæ indurât pulsum, de illis, quæ dicuntur in libro pulsum. Diuersitas autem in principio, & augmento est ex proprietatibus febris putridæ, & de significationibus eius fortibus, quamuis non appareat in tertiana plurimum, propter leuitatem materiei, & dum non sit pulsus fortis, & non sit uelox uelocitate prædicta, tunc febris adhuc est ephemera, & non permittitur ad putredinem. Et est urina in principio indigesta, aut parū digesta, & fortasse est acuta. Et icias, quod a febris. acutis [interficiuntur] raro sit euasio, nisi cum uiuatur febris post quietem apostematis in pleurexi, & similibus, tunc scias quod de materia remanet aliquid, & quod materia p. [declinat] ad locum, ubi apparet dolor.

Aemulatur Gal. 1. de diff. feb. Est tamen hic dubitatio, quum ait, [Et dum non sit pulsus fortis & c.] nempe pulsum, ubi uehementis non sit, ephemera indicium facit. At nonne in ephemeris fortiores sunt pulsus quam in putridis? Profecto res ita habet: propterea q. uerba hec aliqui affirmatiue legunt. [Et dum sit pulsus fortis & c.] quia tamen etiam multi codices negationem addunt, fortasse ita est hic locus intelligendus. Putridarum febrium pulsus inæquales sunt: atque hoc earum proprium est indicium: inæquales, inquam, & in una & in pluribus pulsationibus, et in eodem accessione tempore, & in pluribus. Atque, quum initio accessionum, contrahente se se natura pulsus parui fiant, cum his tamen paruis pulsibus, dum natura materie presentia aggrauata ipsam resugit, nititurq. quod noxiam est propellere, accidunt uehementes quandoq. pulsationes, id quod testatur Gal. lib. de pulsib. ad Tyron. quandoque etiam pulsus in eadem pugna celeres, quandoque tardi sunt: neque enim alioqui potest inter pugnandum eadem uel uirtutis uel materia esse uolentia, sed hoc quidem impetu natura preuulerit, illo uero cadit. At quum eiusmodi inæquales pulsus in putridis febribus eueniant, tales in ephemeris non accidunt. propterea ergo, ubi fortes pulsus non sunt, hoc est, ubi cum imbecillis non admiscuntur fortes, neq. ueloces sunt uelocitate prædicta, inæqualis & magna, tunc febris adhuc diuersa est. Contra uero, ubi & in uehementia & in uelocitate inæqualitas est, iam putrida incipit febris. Hæc fortasse author noster proposuit uerbis intellexit.

De signis inseparabilibus.

Cap. 3.

IN continua est diuersitas pulsus, quæ est secunda dum febrem apparens valde: & est in plurimo eius non habens ordinem, neque pondus: Er persequatur febris, & non separatur post vigintiquattuor horas. Et non associatur ei, quod diximus de dispositionibus, [radicabili] ex antecessione rigoris, & aliis, & de illis, quæ significant eam, est eius assiduitas, & uehementia diuersitatis dispositionis eius apud augmentum: minuitur enim quandoque, & augeatur uice alia.

ANNOTATIONES.

Eadem ferè Gal. 1. ad Glau. Sed licet hoc in loco ambigere. Ait author continuis non accidere rigores, id, quod etiam Galenus loco iam citato. At contra tamen continuas non solum a rigore uel horrore incipere, sed etiam in earum decursu, eadem symptomata accidere, licet quotidie obseruare. Verum patet. Continuas, si initio continuas inuadant, conueniunt uel rigorem uel horrorem, & frigoris non habent, sed fortasse, quum primo sint intermittentes, in continuas degenerant: aut etiam si horum symptomatum quid in his accidat, id in semitertianis est, ut Trallian lib. 12. in quibus sanè, tamen si febris continuo affligit, non una tamen est febris, sed composita ex pituitosa continua, & tertiana intermittente: ac rigor ob tertianam est intermittente, non alia ratione. Quandoq. et in cotinuis febris, critici rigores inuadere certum est, natura ueniens materiam noxiam extra uenas propellente, a quibus etiam febres solui Hippocr. testatur. At non criticum rigorem intelligunt Galenus & author noster, quum intermittentes a cotinuis per rigores distinguunt, sed eos qui cum morbo inuadunt.

AVIC. Tom. 2.

B 3 De

c. n. rebegi.

d. B. febrem putridam.

e. B. a sudore & ab humectatione rorida.

f. B. Alia licet, dum non permittitur ad putredinem licet sit in principio febris tertianæ, propter leuitatem eius prædictam g. — B.

h. B. dimittens. i. a. procedens periodice cum paroxysmis suis. K. f. B. aut sine tempore.

l. n. cum plurimis quidem putridarum.

† Alij legunt affirmat, & dum & non sit, & c.

ra. — B. n. n. zemane. o. n. Alia licet, remaneret.

p. B. iam declinat.

cap. 14.

a. n. interpollata.

a. n. interpollata.

cap. 8.

cap. 11.

De rebus, in quibus differunt febres putredinis, & in quibus communicant.

Cap. 4.

Febri, quæ est propter putredinem cholerae motus est tertianus: siue sit motus principij paroxysmi, aut principij vehementiæ, nisi species eius, quæ dicitur adusta, cuius motus est occultus valde, & est sicut in separabilis conclusa, & tertiana quidem pura est acura propter subtilitatem materiei, & eius caliditas est magna, mordicativa, propter fortitudinem cholerae: sed est salutifera, propterea quod cholera est levis super naturam, & quoniam ipsa facit quietem. Tertiana verò non pura est longioris spatij, quam pura. Et pura quidem raro pertransit septem periodos, nisi ab errore. Continua quandoque consumitur in hebdomada, & illa quæ est ex putredine sanguinis, est continua, inseparabilis: & eius calor est plurimus, communis, cum lenitate, non cum mordicatione cholerae: & quandoque peruenit ad statum in quatuor diebus, phlegmatica autem accessione faciens, omni die est lenis caliditatis per comparationem ad cholicam. ^a [†] longa propter viscositatem materiei, & frigus eius, & multitudinem eius: & est magni timoris, quoniam habet paruum spatium ^b [interpolationis, & quietis], & quoniam ipsa associatur corruptioni & debilitati in ore stomachi: (quæ) non excusatur: & illud est de illis, quæ attrahunt accidentia mala ex syncope, & pulsus cordis, & casu appetitus. Et quæ de ea est inseparabilis, est res magis similis heclicæ, si non esset lenitas pulsus: quamvis quandoque fiat durus etiam. Et quantum est minus pura, est minoris, & breuioris paroxysmi, nisi declinet cum paruitate suæ puritatis ad melancholiā. Quartana autem est non acuta propter frigus materiei, longa propter illud, & fortasse extenditur, quæ de ea pura est anno uno, & non pura est breuioris spatij: uerum in ea non est timor, quoniam quietem facit in spatio longo, & quoniam ipsa non est talis acuitatis, quam sequantur accidentia uehementia. Et quartana quidem, & tertiana assidua, & interpolata consumuntur per vomitum, & solutionem ventris, aut sudorem, aut prouocationem urinae. Incensiva autem consumitur per huiusmodi, & fluxum sanguinis narium, & scias, quod principium prolongatur in tertiana, & status in conclusa, & declinatio in incensiva, & status & declinatio in continua, & status & declinatio in quotidiana, quæ raro inueniatur quartana continua, & quotidiana integræ eradicationis. Et febres, quando non curantur secundum quod oportet, & proprie apostemose conuertuntur ad arefactionem, & proprie in febribus acutis, in quibus oportet ut patientes eas, cibentur, & non cibantur propter intentionem, ut perueniat natura super materiam, aut oportet ut detur in potu aqua frigida, & non datur in potu propter intentionem, ut non fiat cruda, & non succurritur cum extinctione alia. Quoniam si fuerit alia intentio, quam dicturi sumus in cibatione, & dando in potu aquam frigidam, fortior duarum intentionum predictarum, præmittatur super eas ambas, & dimittatur observatio illarum duarum.

ANNOTATIONES.

Febria quæ est &c.] Cur febrium ex bile tertianarius sit motus, pituitosorum quotidianus, melancholicarum quartanarius, ambigunt docti. nos quid sentiamus, supra explicauimus. Quamuis uero sumum circuitum unusquisque humor (excepto sanguine) habeat: nullum tamen quandoque circuitus uestigium apparet, ueluti in biliosa febre, quæ causus nuncupatur. Unum subdit hoc loco author, quod Hipp. 1. uulgar. morb. sect. 3. tertianam esse salutiferam. id est Gal. 4. aphor. 4. alibi. Contra tamen nonnulli tertianam puram, non salubrem sed lethalem omnino existimant, ubi a syncera sit bile, aut nempe, quum bilis pura uehementis sit caliditatis, quæ aliena re non refrangitur: accidentia ab ea ita saua accidere, ut æger accidentium ui et morbi magnitudine illico deficiat. Sed paucis. certum est, bilis, si syncera pureseat, non leuia symptomata succedere: quoties enim uere intermittentibus, tertianis uidere est & grauissimos capitis, dorsus, uentriculi dolores, & deliria etiam quandoque? Sed eiusmodi symptomata, quum ob bilis tenuitatem cito desinant, transactaque accessione, quæ raro duodecim æquinoctiales horas pertransit, quum quietis spatium satis prolixum habeat hæc febris, quo uires reparantur, non tam facile hominem necat, ut hi aiunt. quin causus & tertiana continua, quæ ex bile, quibuscum continua ferè & uehementissima sunt symptomata, non tam cito interimant: ac non negamus cerè permixtos bili alios esse humores: uerum quod putrescit & febrim facit, sola est bilis, non etiam alij humores. alioqui profecto nulla syncera febris ex humoribus futura esset.

Text. 8.
Aphor. 45.

De significationibus accidentium febrium. Cap. 5.

Scias, quod acceptio significationum febrium est ex regimine antecedente, & quomodo fuit; & ex dispositionibus, & accidentibus presentibus, & ex regionibus, & temporibus, & ex ætate, & complexionibus, & ex pulsibus, & urina, & vomitu, & egestionibus, & fluxu sanguinis narium, & ex dispositione febris in rigore, & sudore, & qualitate caliditatis, & ex paroxysmis, & ex dispositione appetitus, & sitis, & ex dispositione anhelitus, & ex coniunctione, & inquietudine, & aliis. Febribus namque sunt accidentia ex quibus significantur dispositiones earum: de quibus sunt accidentia significantia magnitudinem earum, & ipsarum paruitatem, sicut qualitas caliditatis, & quantitas ipsius. Et de ea est, quæ est mordicativa uehementer, ex quo prius inuadit usque ad finem suum. Et de ea est, quæ mordicat in primis, deinde minuitur propter resolutionem materiei, & lenitur. Et de eis sunt, quarum caliditas est humida. Et de eis, quarum caliditas est sicca, & sunt accidentia, quæ significant genus earum sicut accidentia propria cum tertiana, sicut principium paroxysmi cum punctione, & horripilatione, & mordicatione caliditatis in eo. Et accidentia significantia malitiam earum sunt, sicut inquietudo, & alienatio, & uigilia. Et accidentia significantia digestionem, & indigestionem sicut illud, quod dicemus de dispositionibus urinae. Et accidentia, quæ significant crismum, quæ dicemus. Et accidentia significantia sospitatem, & contrarium eius, & dicemus omnia illa. Et formæ insunt iudicia plurima, sicut ille, cuius conuertitur color

a. B. ex eis, quæ dicemus.

color ad plumbeitatem ex albedine, & viriditate, & significat frigiditatem humorum, & paucitatem caloris innati: aut [excitationem,] & inflationem, sicut accidit ei, cuius febris causa est satietas nauseativa, & sicut velocitas determinationis faciei, & tornatilitas eius, & tenuitas nasi, & significant aut vehementiam caliditatis, aut subtilitatem humoris, aut velocitatem resolutionis eorum propter amplitudinem pororum, & motus in seipsis, & exitus eorum a consuetudine, aut casus eorum habent significationes, & res de illis quas dicimus, & accidentium febrium, quedam sunt, quorum hora est hora status, sicut alienatio, & commotio mentis, propter inflammationem capitis, & de illis sunt, quorum hora est principium, sicut horripilatio, & frigus, & sicut profunditas somni, quae consequitur plurimum principium febrium, propter debilitatem cerebri, & declinationem caliditatis ad interiora corporis, ubi est materia, & multitudinem vaporum eleuatorum ab ea propter commotionem incipientem in corpore, usque quo resoluat eos inflammatio, & adiuuat illud frigus cerebri in seipso & frigus humoris, qui vult putrefieri, & calefit, & res, ex quibus scitur dispositio febris, & ex qua specie fit, sunt dispositio febris in acuitate sua, & sua leuitas, & dispositio febris in hoc quod ipsa accidit causis primitiuis, & [ante]cedentibus secundum conditionem predictam. Et dispositio febris in adherentia sua, & eradicatione, & tepore suo, & dispositio febris in [acuitate] sua cum rigore, & frigore, & horripilatione, aut eius contrario, & quod est ex eo, & dispositio febris in dimissione sua cum sudore plurimo, aut paucio, aut dispositio praeterita regiminis, & aetas, & forma, & tempus, & ars, & dispositio pulsus, & vrinae.

ANNOTATIONES.

Morbis omnium nota, sicut alias admonimus, ex causis & effectibus, non aliunde petuntur. Ita & in febribus tum ex iis quae praecesserunt, causis, tum ex effectibus, petenda indicia sunt: quibus earum & speciem noscitur & differentias. Si causa, quae praecessit, tales fuerint, ut bilem copiosam gignerent, intelliguntur, in his non extrinseca solum, ut nullus ratio & aer, sed & intrinseca, temperamentum & aetas de biliosa febre suspicandum est. Effectus vero accidentia sunt corporis omnia, quae si perpendas, moris & febbris speciem & differentias, haec sunt actiones, affectus corporis sensibiles, excreta & retenta: quae omnia conferre inuicem diligenter oportet. alia vero ex his pathognomonica sunt, passionem, & significantia, alia assidentia, alia subsequenteria, quae & indicatoria dicuntur, tum longitudinis & breuitatis, tum salutis & mortis. Ad hos fontes referre licet facillime, quae hic copiose author noster de febrium significationibus scribit.

Sermo de rigore, & frigore, & horripilatione, & fractione. Cap. 6.

Horripilatio est dispositio, in qua inuenit corpus diuersitatem in frigore, & punctione in cute, & lacertis, & antecedit eam pigritia, & fractio, & quasi fractio est maneries eius. Frigus autem est, ut sentiat in membris suis, &

dorsis lacertorum suorum frigus puri. Rigor vero, est, ut non possit continere membra sua ex commotione, & tremore eueniente in eis, & moribus inuoluntariis, & fortasse est frigus forte, & non fit rigor fortis, sicut in febribus phlegmaticis, & quartana. Et de causis vehementie rigoris est vehementia virtutis expulsiue in lacertis: & propter illud quanto est causa rigoris [vis] seosior, [est] rigor vehementior, & sanguis submergitur cum rigore ad interiora. Et scias, quod humor frigidus est quietus, quem iam constituit membrum in quo est, & quiescit passio eius ab eo, quare non sentit frigus eius. Quum ergo mouetur, & spargitur sparsione plurima, aut pauca propter aliquam causam, scilicet propter caliditatem separantem, aut aliud, parit ab eo membrum, quod erat non occurrens ei, & sentit frigus eius propter causam complexio nis diuersae, & tu quidem sciisti hoc in radicibus vniuersalibus scientiae medicinae, & multoties quidem accidit a phlegmate vitreo sparsio in corpore, rigor, non perducens ad febrem. Et quandoque sunt ei periodi, & non est fortitudo eius fortitudo rigoris perducens ad febrem. Et materia, quae facit lassitudinem per paucitatem suam, facit rigorem per suam multitudinem, antequam putrefiat: nam si non putrefcit, non perducit ad febrem. Et quandoque accidit frigus, & rigor propter submersionem caloris in corpore causa cibi, & quae sunt ei similia. Et rigor, & frigus antecedunt febres, quoniam humor crudus effunditur ad lacertos in primis, & nocet frigore suo per coarctationem ad lacertos, deinde quum incipit putrefieri, incipit calefieri. Et quandoque antecedit rigor febres propter mordicationem humoris, & fortitudinem virtutis expulsiuae, quae est in lacertis, sicut excutitur homo ex effusione aquae calidae valde super cutem, & proprie quum est saluus. Et fortasse fit nocumentum eius quod mordicat, causa ut refugiat calor innatus ad interiora, & dominetur frigus: quare fit cum mordicatione caloris frigus, quasi frigus [dominetur], & mordicatio [quidem caloris est apud panniculum regentem interioris]. Et quandoque accidit rigor propterea, quia refugit calor ad interiora, sicut fit in apostematibus intrinsecis. Et quandoque significat rigor, & horripilatio sanitatem in febribus inseparabilibus, quoniam significant, quod materia expellitur ex uenis, & egreditur. verum quando non est cum digestionem, & in hora critica, & non sequitur eam lenitas, est significatio, quod expulsio illius quantitatis non est, quoniam virtus est vincens, immo quoniam materia multa, expellitur propter multitudinem suam. Et de rigore est, qui significat mortem: [est] ille, quem sequitur debilitas virtutis, & casus caloris innati, & flicitas. [Horripilatio vero fit ex causis paucioribus causis rigoris, & commotio] [animae, & periodi] indicat periodum. & senum quidem febres sunt sepultae. Et quandoque est causa in longitudine febris grossitudo in uisceribus quare resupinetur febriens, et extendat pedes suos, & tangantur uiscera sua. Et quandoque denigratur lingua febrientis cum alluminatione febri, tunc febris eius est sepulta.

AVIC. Tom. 2.

B 4 Et

a B. Alia licera mordacior.

b. a. ambiens ex triuice.

c. a. calidi sic apud panniculos interiores.

d. B. sicille & sequitur debilitatem ut turis, & casum caloris innati, & flicitas tem.

e. B. vel excitatio aldehyes, & alduar.

Et quandoque associatur febri paralysis: ergo curretur febris in primis, & de eis, quæ conueniunt illis, est syrupus acetosus permittus cum geleniabin, & aqua cicetis cum oleo, si tolerat febris. Et ratio capitis est ex eis, quæ inspissant cutem eius, quare reuertuntur uapores, & fit fortis febris.

ANNOTATIONES.

Cap. 5. Quid horror, rigor, frigus re sint, & a quibus causis fiat, fusissime Galenus 2. de symptom. caus. & lib. de trem. palp. & c. ex quibus locis desumpta hæc sunt. Ceterum de rigoris ipsius causis non una est dubitatio. Ac primum author libri de flatibus, de horrore agens, qui febrem antecedit (uidetur autem rigorem per horrores nomen intelligere) statuit aut ex iis, quæ eduntur & bibuntur excitari, & per uniuersum corpus permeantes sanguine plenas partes refrigerare; frigescentibusq. his locis, unde fontes sanguinis, & uniuerso sanguine refrigerato totum corpus horrore fieri uero horrores maiores, quanto impetu multitudinis & frigoris ipsi status præcellerint, atque ita in status & frigiditatem rigoris causam refert. Perum haec author librorum de morbis, partim consentit, partim et dissentit, neque enim ex flatibus, sed ex bile et pituita horrores & rigores (qui sola differentia secundum magis & minus differunt (est enim horrore debilissimus rigor) sequi existimat. permisceri autem sanguini aut pituitam & bilem: atque ex his sanguine refrigerari, magis etiam si sola pituita permista fuerit. Refrigerante uero sanguine refrigerare necessario et totum corpus, & hunc rigorem esse, succedere autem rigori dicit consensionem corporis, uehementiori uehementiorem, ita ergo conueniunt quidem hi, quod uterque rigorem & horrorem ex refrigeratione esse putat, differunt tamen, quod alter ex flatibus, alter ex humoribus fieri eum arbitrat. At Gal. quamuis id pro certo habeat, quod rigor refrigeratio sit quedam, subita, s. & uniuersim facta in lib. de tremore & palp. nempe impediri innatum calorem putat, & propterea dum sese colligit, ut ea, quæ ipsius transitum impediunt, propellat, externas corporis partes refrigerari, animali uirtute, una cum sanguine in profundum commeante ut 2. de sympt. caus. idem ait, unde & totum corpus concuti ac rigore fieri accidit: non tamen ijs assentitur, qui semper ex frigiditate fieri ipsum putant, id quod & iam citati scriptores & Arist. sect. probl. 8. quin etiam ex acrimonia & calore rigorem accidere arbitrat, & in iam citatis locis suis confirmat. Sunt tamen hic alia rursus controuersia. Supposito. n. quod ab humoribus & calidis & frigidis rigor concitetur, queritur, a quam causa maior fiat, calida, an frigida. Rursus uero quum rigorem hactenus constet & ex flatibus & humoribus fieri, questio est, in quem nam locum recepti hi rigorem faciunt. Namque quod ad priorem questionem pertinet, Gal. ex calore maiores esse rigores putat, id quod exemplo tertianarum febrium probat, in quibus quum sint ex bile, maxime tamen omnium egroti rigent. At contra Auerr. 3. Coll. medicos erroris arguit, quum ex frigido aere rigores accidere uideamus, non autem ex calido, quum etiam, si rigor per contractionem fit innati caloris, magis aduersetur frigiditas calori quam caliditas: quare maiori quoque opus erit pugna, & maior fiet rigor. Assentiri Auerr. 3. author quoque nos uidetur hoc loco, quum ait. [Et de causis uehementis rigoris est uehementia & c.] tanto enim uehementiorem esse rigorem testatur, quanto causa rigoris est uiscidior. At uiscidior frigida materia est pituita atque atra bilis, quam calida, qualis ipsa est bilis. Quod uero ad posteriorem dubitationem fa-

cit. Antiqui illi medici, qui librum de flatibus, & de morbis scripsere, permixto in sanguinis fontibus, & flatu, & pituita, ac bile, refrigerari aiunt sanguinem, & rigores fieri, & propterea eius materia, quæ hoc facit symptoma, locum in ipsis uenis statuunt. At Gal. non in uenis, sed extra uenas, in uisculis uidelicet & carnosus partibus effundi eam materiam putat, id quod & author noster hoc in loco, & Auerr. 3. Coll. Alij tamen, sicuti in intermittentibus febribus (de qua re antea) putrefcere humores, non extra uenas cum Galeno, sed ad uentrem, & uiscera existimant, ita & rigores, febrium præsertim, de quibus hic agitur, ob humorum ad præcordia & partes ijs circumstantes confluxum fieri arbitrantur, quæ omnes, quia membranis sepiuntur, & uentos ex sexto cerebri coniugio suscipiunt, eximio sensu præditæ sunt, atque quum magna societate & principibus, & externis partibus connexæ sint, propterea stimulatæ a sequeque uniuersum corpus in consensum trahunt. Tot ergo de rigore controuersia sunt. Ceterum ut ad omnia hæc, quantum licet, breuiter satisfaciamus. A quamam materia rigor fiat, flatibusne, an humoribus. Etsi Gal. ab acri uel frigido humore concitari hunc putat, non is tamen sententia nostra etiam, flatibus præsertim crassioribus & acrioribus fieri negaret. quin sicuti rigores multi quum repente innadant, ita etiam ubi innascent, repente soluantur, uidetur repentina hæc & innasio & solutio a uaporibus potius quam ab humoribus fieri. An uero siue a flatibus siue ab humoribus fiat rigor, is propterea eueniat, quod ex eorum occurru sanguis ac totum præterea corpus refrigeretur, certe quamuis de pituita, quæ & potestate, & actu quoque aliorum humorum comparatione frigida est, id sit uerissimile, de flatibus tamen ac de bile non ita persuasum est facile, quum bilem quidem primum, præter antiqui illius authoris librorum de morbis sententiam, calidam esse non frigidam sit deprehensum, deinceps uero in uiuente corpore iacta uel statum, uel aliorum humorum frigiditas esse nequeat, ut ex eorum contactu & totus sanguis & totum sit gescat corpus, nempe quum in animali, quod non nisi per calorem uiuit, calida sint omnia. At uero quum queritur an a frigiditate maiores rigores fiant, an a caliditate, non uidetur certe Auerr. 3. sententia a uero discrepare, quum in quartanis febribus rigores accidunt sæpenumero multo quam in tertianis maiores & diuturniores. Res tamen ita sententia nostra se habet. Poi putrescens materia ad sentientes partes in nostro corpore effunditur, non uidetur ea, frigiditatis ratione rigorem facere, quum ea, quæ putredinem concepere, calida etiam sint, licet potentia fortasse frigida: sed ob conceptam ex putredine qualitatem irritatur corpus, atque in subitam eam consensionem insurgit, quæ putrida sunt, acris & mordacia sunt. irritantur autem magis sentientes particule ex acriori materia, & maiori impetu concitantur, quare, quamuis ex frigido humore rigor quandoque accidat, non uidetur tamen ob eius frigiditatem, quæ alioqui tanta in uiuente corpore esse non potest, ut sui ratione rigorem faciat, (nisi fortasse dixeris, ut author noster, obesse sui frigiditate per comparisonem ad musculos) sed ob acrimoniam potius accidere. maior autem inest biliosa materis acrimonia, quæ etiam suapte natura est acris ante conceptam putredinem: proptereaque per se longe maiores ex caliditate quam ex frigiditate rigores eueniunt. In quartanis uero licet potentia frigida materia sit, quæ quartanam facit: actu tamen, quum putredinis naturam concepit, non solum frigida non est, imò & calida & acris. quare neque acrimonia, neque frigiditatis ratione, sed ob maiorem, resistentiam, quia crassa materia est, neque facile discutitur, producuntur rigores in quartanis neque solum producuntur, sed etiam maiores fiunt. Quamobrem, quamuis ex frigido potestate humore rigores fiant, non ita tamen ob frigiditatem

¶ B. ipse nangi
adiuuat.
¶ B. prohibet.

¶ B. non est

corpus mundi
carum indicat
recidiam.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.
¶ B. neris eius.
¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

¶ B. neris eius.

& rigor, quoniam prolongatur super eum fri-
gus, & rigor: [ipsa namque exprimunt] mate-
rias, si fuerint euntes ad quedā viscera, & [pro-
hibent] digestionem humorum, apud declina-
tionem verò est inuatius valde: & fortasse nō
nocet apud statum. Et non prohibeas ei aquam
frigidam, nisi fuerit humor, qui est in eo, cru-
dus, & grossus, tunc enim prohibet digestionē.
Et scias, quod, quando phlebotomia iuuat, dein-
de vteris via mala, [tunc non purgabitur]. Hu-
moris autem cholericus digestio est, vt conuer-
sus a sua subtilitate fiat spissus, & aqua quidem
frigida facit illud, nisi sint stomachus, aut he-
par debile, aut frigidum: aut sit in visceribus a-
postema, aut sit in b [visceribus] dolor: aut sit
complexio eius pauci sanguinis: aut caliditas e-
ius innata debilis, quare debilitatur post potū
aquæ frigidae: Aut sit non conuetus potare a-
quam frigidam: sicut illi, qui sunt de regione
calida, isti enim spasmantur velociter, & affo-
ciatur eis singultus, & extenuatus est de hac sum-
ma. Vbi autem materia calida, aut grossa iam
digesta est, & corpus est carnosum, & caliditas
innata exuberans, & virtus est fortis, & viscera
sana, & non frigida corū complexio radicalis,
& non inueta aquæ frigidae, imo assueta aquæ
frigidae valde, tunc aqua frigida est melior res,
multoties enim adiuuat ad expellendum mate-
riam cum solutione naturæ, aut per vomitum,
aut per vrinam, aut per sudorem, aut per om-
nia illa, quare sit statim, ut sanetur. Et quando-
que dat in potu medicus de aqua frigida in sir-
mo quantitatē plurimā adeo, donec [color eius
fiat viridis,] & tremat, quæ sit saltem perue-
niens vsque ad heminam unam, & dimidia.
¶ Et fortasse conuertitur febris
ad phlegmaticam, & fortasse confortatur natu-
ra, & expellit materiam cum sudore, & vrina,
& fluxu ventris, & est sanitas. Et quando iterū
sunt quedam prohibētia, deinde timetur [ma-
litia] caliditatis, & suis, & existimas quod per-
uenitur per eam ad ariditatem, vel extenuatio-
nem, non prohibeas aquam frigidam, nam ad-
ditio apostematis & cruditatis eius [¶]
melior est, quam extenuatio. Et syrupus quidē
acetosus quandoque etiam sedat sitim, & inci-
dit, & soluit: & noementum ipsius apostema-
tis non est plurimum, sicut noementum aque
& nō est ei vis aggregandi materiam, & inspis-
sandi eam, Et similiter iuleb plurimē commi-
sionis. Et quum non licet ut bibat aquam fri-
gidam, & sit audax super eam, timetur quod nō
faciat accidere constrictionem pororum, quare
sit causa febris alterius cum euentu oppilatio-
nis alterius, & fortasse erit vehemētiore prima.
Et quando obuiat membro debili, corrumpit
operationem eius, & multoties facit deglutitio-
nem difficilem, & facit difficultatem anhelitus;
& facit accidere tremorem, & spasmus, & de-
bilitatem vesicæ, aut renis, aut colon. Et ille, quē
plurimum oportet ex eis prohibere a potu a-
quæ frigidae, est cui nocet in sanitate sua, imo
quum uideris [calesfactionē] fortē, h [¶]
[¶] & complexionem calidam & sic-
cam, & euacuaueris, tunc quandoque concedes
infusionem fieri in aqua frigida, [¶] apud
declinationem & apparitionem digestionis, &

euacuationem humorum, [¶] non est mali, [¶]
vt administreretur balneum, & potus vini com-
misti subtilis, & inunctio cum oleis [lenifican-
tibus]. Et quum administraueris canones pre-
dictos in principio [accidentium] febris, tūc
oportet post illud, ut tu occuperis in digestio-
ne, & euacuatione, quæ non est secundum semi-
tam minorationis & [desiccationis,] & iam
diximus eam, imo secundum semitam abscisi-
onis causæ. Et non euacues materiam indige-
stam in calido, aut frigido nisi propter necessi-
tatem, fortasse enim multiplicatur euacuatio
[¶] humoris non [peruenien-
tis ad statum per digestionem,] vt euacuatur,
& fortasse nocet euacuatio maturationi. Et fortas-
se permiscetur eum ea malignum cum bono,
propterea quod mouetur malignum absque di-
gestionē sua. Et tu non aufcultes virum, qui exi-
stimabat, quod intentio in digerendo est subtri-
liare, & humor calidus est subtilis, quare non est
necesse vt subtilietur. Res enim non est sicut di-
xit, imo intentio in digerendo est æquare sub-
stantiā materiæ, ita ut fiant preparata ad expul-
sionem facilem, & subtile imbibitum, & grossū
fixum, & viscosum adhaerens, totum illud non
est preparatum ad expulsionem facilem: imo
est necessarium vt inspissetur subtile, q [¶]

[¶] & subtilietur spissum [paulatim,] &
incidatur viscosum. Et si vir iste non audiuit
set in sermone antiquorum de digestionē ali-
quid [antequam dixissemus illud, & rememo-
raretur dispositionis digestionis humorum fi-
xorum,] si quia, qui de eis subtilis est, indiget ut
inspissetur, & qui de eis spissus est, indiget ut
subtilietur, [oporteret ut sciret] hoc per illud.
Et quare non [oportuit ut in seipso confide-
raret & diceret,] quare urina in febribus acutis
non habent in principiis earum sedimen, dein-
de sunt habentes sedimen? & an sedimen lau-
dabile est aliquid aliud nisi humor faciens agri-
tudinem, qui iam digestus est? quare ergo non
expellitur in principiis agritudinis ad salutem,
si est subtilitas vltimum quod intenditur in di-
gestionē? ergo necessarium est vt sit in princi-
pio febrium sanguinis & cholerae sedimen lau-
dabile? Si autem naturæ non est possibile expel-
lere illam superfluitatem nisi post horā, in qua
fit preparatio ad expellendum in urina, tunc si
militer oportet, ut sciatur q arti euacuare hu-
morem ante illam horam in qua apparet dige-
stio in vrina, est [inconueniens, aut] difficile, [¶]
[malum.] Et fortasse mouet, & non operatur ul-
time, & fortasse miscet malignum cum bono.
Et esset melius homini huic, ut bene opinaretur
de illis, qui fuerunt sicut Gal. & Hipp. in eis, quæ
scripserunt de hoc, aut ualde attenderet, & tunc
rediret ad cō:radictionē, quia omnis contradi-
ctor in [primis] quum est sup veritatem, est ex-
cusatus. Verum, melius esset ei, ut [nō confide-
raret in cōsideratione sua,] Et opinor, quod ra-
ro huic uiro acciderit experimēta, quæ profue-
runt in hoc capitulo, & acquieuit in eis. Et hu-
iusmodi quidem experimētis, quæ non sunt se-
cundū canones, accidit eis, ut nec unū [valeat,
& accidit eis, ut nec unū eorū sit signū,] hoc nā
quæ est conueniens. Quum aut materia est plu-
rima, mobilis, permutabilis de membro ad mē-
brum,

l. n. resoluen-
bus.

m. B. Alia licet
euentus.

n. a. alluatio-
nis.

o. t. B. alterius
p. a. preparat-
um digestionis

q. t. a. parip-
t. B. parump-

f. B. ex gene-
eius quod disti-
mus, & confide-
rasset dispositio-
nem digestionis
humorum per
spatium expul-
sionem.

t. B. necessarii
fuisse, vt sciret.

u. B. est q non
considerauit in
seipso, & nō
xit.

x. a. prohibet
y. B. laborios-

z. B. primor-
a. a. bene con-
derasset prius.

b. a. iouet, aut
accidit eis, ut
neque unū fr-
stretur operatio-
ne sua inuati-

g. a. figuram.
h. t. a. & multa
los grossos.

i. t. B. &

bruni, & existimas quod non est spatium in digestionem eius, aut fortasse accidit ex ea apostema [pleureticū, &] aliud si dimittatur, faciet cadere in timorem ante tempus, in quo expectatur digestio eius: & illud est [per longitudinē temporis, in quo expectatur digestio equalis, proculdubio tunc est necessaria euacuatio eius, timor enim in hoc est minor, quā timor in illa, & cum hoc natura mouetur ad expellendū eam propter multitudinē sui nocuenti, quā ergo adiunatur natura, cōuenit ei adiutorium vltimum: quare non est excusatio eius. Et scias, quod phlebotomia [quando est intentio sanguinis] non est ex genere eius, in quo expectatur digestio nisi in humoribus alijs. Et quum postponitur phlebotomia [in] principio agitudinis [non amplius est] ei intentio, & fortasse interficit per aduentum debilitatis uirtutis. Et similiter, si times [victoriam humoris, magis necessaria cautela est euacuatio, & si non est digestus,] non moueas nisi in principio, apud statum uerō nō moueas aliquid, donec vincat natura, & digeratur, & si ipsa non mouet, mouetur [hora motus] eius, & si ipsa mouet aut mouit, tunc dimitte eam & operationē eius. Et hoc est illud, quod nominauit Hipp. furiositatem, ubi dixit, oportet vt administretur medicina solutua postquam digeritur agritudo. In principio autem agitudinis non oportet vt administretur illud, nisi agritudo sit furiosa, & forsitan non est secundum plurimum furiosa. Et talis est ista euacuatio necessaria, quæ non est in hora sua, sicut cibatio necessaria, quæ non est in hora sua: Et proportio istius euacuationis ad cessandum ex malitia [materie], est sicut proportio illius cibationis ad prohibēdum uirtutem a casu suo. Quum ergo exerces euacuationem, tunc cōsidera horam interpolationis, aut horā ipsius temporis, aut frigidiorē horam, quæ est in die, & non euacues per fluxum ventris in die periodi, Neque phlebotomes. Et non agas cum euacuatione artis contra partem euacuationis naturæ. Et non [diminuas humorem] per rem, quæ facit statim habitudinem [motus periodi. Et omnino] cauatur a regimine grosso in hora periodi, ita vt non detur in potu [in] aqua hordei, zucarum, neque iuleb, vt non frangat periodum cum constrictione meatuum, quoniā est timor, imō adiua. [Dicit nanque Hipp.] medicus adiutor est nature, non impediens eā. Et oportet, ut scias, quod multoties indiget medicina forti debili, sed eius fortitudo est ex hoc, quod soluit humorem [viscosum, & ipsius quidem debilitas est ex hoc, quod facit acellare semel aut bis. Et non euacuetur plurimum simul, ita ut nō cadat virtus & consilium quidem meum in phlebotomia est, ut dimittatur quantum possibile est. Si autē non est possibile, tunc multiplicatio numeri est melior multiplicatione quantitatis, oportet n. vt non euacuetur sanguis multus subito, quoniam euacuatur multum de eo, cuius nō est necessaria euacuatio. Et non [est in sanguine] excusatio ad euacuationes, quibus fortasse indiget: & debilitatur virtus a resistendo in crisi- bus expectatis. Et scias, quod quando aggregan-

tur dolor capitis, & febris, tunc curatio febris est dignior. Et scias, quod dolor capitis quandoque facit redire febrem declinatam ad augmentum, quare oportet vt sedetur. Et quum intans lactens febricitat, tunc oportet ut rectifice- tur lac matris eius. Et quādo fuerit urina [icterica] in febre, [significat apostema, quare est curatio dare in potu aquam hordei, aut syrupum acetosum]. Quum ergo quiescit febris, intentio sit ad apostema. Et quando fuerit cum febre colica, [aperietur via in dando in potu aquam hordei: imō ius galli, & leni ius] & multiplicatio uirtutis eius: deinde detur in potu aqua hordei, si necesse fuerit. De solutijs uerō est portio facta ex ramarindis, & tereniabin, & siracost, & quandoq; ponitur in ea aqua [iuleb], & quandoque ponitur in ea casia fistula. Et fortasse proijcitur desuper scammonia. Et fortasse datur in potu scammonia sola in iuleb. Et fortasse est necessarium administrare ea, quæ sunt sic- cut aloes, quando materia est grossa. Et melius quidem est ut abluatur, & nutriatur cum aqua endiuicæ, & aqua [solatri], deinde fiant ex co- pilulæ Myrobalanos uerō citrinos quidam ad- ministrauerunt, [sed non inuenitur ab eis in- tentio, secūndum quā operentur. confringunt enim poros eius] post solutionem ventris, & exasperant uiscera eorum, quod si fuerint nec- cessarii, tunc administretur post digestionē inte- grā. Et aqua duorum granatorum est maximi iuuamēti [expressa cū pul- pis amborum]. Et quandoque in horis de so- lutijs, quæ fiunt, ex uiolis, & scammonia: ita vt de uiolis sit quantitas aure j. de scammonia vsque ad [siliquam] idest & quandoque po- nitur in eis parum mentæ. & quandoque fit ex infriquantibus extinguentib. medicina, in qua ponitur scammonia, sicut pilulæ huiusmodi. Recipe coriandri, spodij, rosarum an. drach. s. camphoræ tofugi idest scammonia duodeci- ma pars drach. j. & vsque ad sextam partem eius: & detur in potu de eis. Aliud. Recipe siracost drach. v. tereniabin drach. v. succi pomorum de- seni, succi cydoniorum partes æquales, succi co- riandri humidj sextā partis vnus. aggrega suc- cos, & submerge in eis siracost, & tereniabin, & inspissetur cum eis, donec [fortasse coagulen- tur.] deinde sume cāphoræ pondus sextæ drac. j. & medietatis sextæ, scammonia [drach. j.] & [pone siracost super ignem,] & pulueriza desuper camphoram, & scammoniam. & con- sequentur, ne resoluatur cum uapore, deinde di- mittatur donec coaguletur per se cum facilita- re, & dosis eius sit a drach. ij. vsque ad drach. ij. & s. & est possibile ut fiat ex tereniabin, & siracost & zuccaro tabarzet natif idest forme quæ sunt sicut penidiæ, & ponitur in ea scammonia, & camphora secundum quantitatem, quæ cadat in una portione eius, [et] camphoræ vsque ad tofugi idest, & scammonia vsque ad sextā drac. j. quare fit tunc animæ non horribile. & febricitans quidem in æstate febre [frigida] non in- grediatur domum [uenti,] propriè quando sudat, vt non conuertatur materia a resolutio- ne sua. & trochisci quidem non sunt conue- nientes principijs harum febrium, nisi post di-

q. s. icterici. Alia litera. icte- rica in febre si- gnificauerit apo- stema, tunc cu- ratio. f. s. cruda. Alia lra. cruda. t. B. dū nō aperi- tur via nō exhi- beatur i potu a- quahordei, imo ius galli, & leni- fica cū elysteri. f. volubilis.

t. B. Alia litera. aliadib. Alia litera. & aqua aliadid. u. s. & dum in- uenit ab eis via alia, i. admini- stratio aliarum medicinarū har, quoniā ipsi con- stringūt poros. x. f. s. præcipue. y. B. in quibidā horis. Et ex so- lutijs est illud quod fit. a. B. kirat.

a. B. existime- tur, quod hinc inspissata. b. B. Alia litera. danich j. c. s. eleuetur medicina ab i- gne.

d. B. videlicet.

e. s. Alia litera. acuta. f. s. frigida uo- cosum.

gestionem, & euacuationem, et trochisci quide sunt magis conuenientes ei, cuius febris est adherens in suo stomacho, quasi ipsa sit hectica. & dimissor consuetudinis in regimine suo, sentit quandoque febrem, et non est tantum nocuum, quoniam causa eius est dimissio consuetudinis in regimine.

ANNOTATIONES.

[Scias quod intentio &c.] Febrim, quae ex humoribus dependet, curationem mira certe & breuitate & copia tradit. Proponit autem primum omnium communes in humoralibus febribus, vniuersis scopos, atque medici esse in his propositum, vel ut raret febrim, vel ut causa eius attendat. febris quidem refrigerando & humectando: cause uero ut morbificam vel concoquat vel educat. Sanè febrim, ut scriptum reliquit Gal. 8. meth. vna est differentia, in qua causa adhuc praesens est, quae febrem peperit, altera in qua causa ubi febrem excitauit, abscedit, sola autem febris remanet, talesque febres & hecticae sunt. Quae praesentem causam habent a qua fouentur, auferri nunquam nisi ablata causa poterunt, ablata tamen causa non statim ipsae auferuntur. Febris omnis calida est & sicca in temperies totum corpus occupans. Haec, si ab humorum putredine fiat, certum est non nisi ea humorum putredine ablata curari, non ipsa tamen statim ablata putredine auferuntur, sed refrigeratione praeterea eget & humectatione, atque ita, quod hic Auic. medici negotium quandoque in ipsa febris est oppugnatione, quandoque ad materiam, quae febrim facit, conuertitur. Inducit uero haec materia, statim quidem de sui ablatione, nonnunquam tamen, quia apta semper educationi non est, praeparatione opus habet, atque haec collatio maturatio est, ut author noster ait, in crassa materia attenuatione, & in tenui intrassatio, de qua re postea. Sunt ergo haec in putrida febre omni duo scopi, alter a febris natura desumptus, quae calida est & sicca in temperies, refrigerare & humectare, altera ab eius causa, quae materia est putrida, euacuare. Sed obijciat statim quispiam Galenum tres primos in putridis febribus agendorum scopos proponere

Cap. 1.

Cap. 1.

10. meth. febrem ipsam, effectricem eius causam, ac uim ipsam naturalem, quum Auic. de tertio non meminerit. Sed uerè communissimus est tertius hic scopus, non in febribus tantum, sed in morborum genere, atque in omni medici actione animaduertendus, de tuendis scilicet uiribus, hic scopos febrim ut febres sunt putridae, inquit Auic. eo supposito, sine quo nec febris curari potest, neque medicus quidpiam moliri.

Et quandoque sunt contraria &c. Febris omnis, ut febris est refrigerantia & humectantia postulat, at eius causa, quae coquenda & euacuanda est, vel frigida est, & semper calida postulat, uel calida quum sit, simul tamen conuenientiam crassitudinem habet substantiae, & tunc attenuantibus eget, quae calida ferè sunt omnia, aut certe si non est crassa, quum tamen ex prohibita praesertim perspiratione, atque obstructione putridae febres dependeant, obstructionis gratia aperientibus opus habet, quae calida sunt. quare contraria plerumque in his febribus indicationes oriuntur: a febre refrigeratio, & humectatio: a materia autem calfactio, non solum quidem si concoctione, sed etiam si euacuatione sit opus, quum quae purgant, acra sint praesertim, & calida. Quid ergo in his pugnantibus scopis agendum sit, doctè auctor noster statuit, Galenum emulatus 10. meth. attendendum nempe ei quod magis urget. Dubitare tamen hic licet, cur Auicennas in putridis febribus, sumpta ex causa indicatione plerumque calidis esse opus dicat, quum tamen putridae febres plurimè si eadem materiam spectes,

Cap. 1.

sint biliosae: & quae sumpta ex materia ratione frigida non calida postulant. Sed paucis, putridae febres omnes ex prohibita praesertim perspiratione pendunt (imo multi ex hac semper putredinem prouenire existimant) haec ex obstructione, obstructione aperientibus tollitur, haec uero ferè calida omnia sunt, quamuis non semper sint calida. Ita & de euacuantibus dicendum, quae certè omnia plerumque acra quum sint, simul etiam sunt calida.

Et scias quod febris quandoque &c. Idem & Gal. 10. meth. Quaesitio tamen hic in Auicennae uerbis excitatur. At nempe febrim etiam attendendum, hoc est summe refrigerandum, quum uires ualide non sunt. Summa autem refrigeratio per frigida praesertim aqua fit potum. In frigida tamen propinanda & author noster paulo post, & Gal. in 9. meth. uirum cauet imbecillitatem, quod imatura calore obrui nimis facile sit. Verum ad haec. Exiguntur sane in frigida exhibenda uires ualidae, at ea quamuis ualide sint pro potu tunc temporis tolerando, non tamen sufferende diutius immodicè illi caliditati sufficerent, id quod hoc in loco author noster intelligit.

Et prouide, ne occurrat paroxysmo &c. In accessionibus abstinendum a cibo monet & Hipp. 1. aph. & 1. de ratione in ac. Verum, quod non in ipsa tantum accessione, sed etiam antea neque quum ad sunt febres, neque quum futurae sunt, sit abstinendum, unde haec Auic. sententia emanat habes 4. de ratione in acut. ita tamen ut per accessionem primum illius tempus id est principium, incrementum, & statum intelligas, non tamen inclinationem, in hac enim ubi calor ad pedes descenderit relicto thorace, forbitionem dare expedit, ait senex. Sunt tamen quandoque corpora, quae in ipsa quoque accessione & in principio quoque ipso nutrire expedit, ueluti quae biliosa sint, et quae dissolui apta de quibus Gal. meth.

Et non moueas in die paroxysmi &c. Idem & Gal. in lib. quos, quando, & quibus purg. op. Sunt tamen ex recentioribus, qui non solum in accessionis die, sed in ipsa etiam accessione purgatoria medicamenta exhibeant, eo argumento, quod natura tunc temporis aduersus materiam insurgit. imitanda autem natura est. Sanè dictum de hac re a nobis fuit lib. 1. Nunc autem paucis de sudoribus & uomitionibus in ipsa accessione prouocandis, ubi horum quidpiam tentari a natura animaduertimus, certum est, si ea non exactè uel ualide agat, quo natura uergit per loca consentia, eo esse ducendum. Sed haec omnia, sicuti nunquam non tentant id natura, tentanda a medico sunt, ita etiam leniter, non uolenter sunt prouocanda. At de purgatione, de qua praesertim hic agitur, alia a medico habenda est ratio. Docet Hippo. 1. de morbis, usu id esse obseruati, agros, quibus diebus imparibus purgantia sunt exhibita medicamentum a, aut nimium fuisse expurgatos, aut etiam peremptos quare & antiquos medicos huius erroris damnat. nempe quum diebus imparibus (dies uidelicet accessionum intelligit) humores in corpore concitentur, toto corpore ad uentriculum transmittente, si rursum concitentur hi purgante immisso medicamento, nihil mihi est ex talibus hominem mori. Generatim ergo in accessionibus & accessionum diebus uerenda est purgatio, non tamen clysterium propterea usus interdicatur. An uero in quartanis febribus purgare liceat, quod multi nostra tempestate contendunt, res est prope exactè perpendenda. Obseruati id sepe est rectè cessisse, humoribus, sijs melancholicis, crassis, auulsi difficiliter medicamentis, tum naturae motu concitatis & expulsi. At saepenumero tamen, quum non crassi tantum, sed humores promiscue omnes etiam tenues relictis crassis, uolentia, non naturae consilio excernantur, deprehensum id quoque fuit, morbum ex leui, & minime molesto diffilem ac periculosum enasisse, ut propterea Galeni & Auic.

Cap. 2.

Cap. 5.

Aphor. 11.
Text. 46.

Text. 39.

CON-

consilium negligere, omnino tutum non sit.

Et oportet ut obferues &c.] Digladiantur docti, num
liceat in omni febre putrida & continua & intermittente
Cap. 13. sanguinem mittere. Gal. 1. 1. meth. saluberrimum ait in om-
ni putrida febre secare venam. Auctor verò noster non
admittit, ubi urina citrina igneaq. sit. ex qua post sectam
venam bilis dominium mereatur. Sed paucis, ijs omiffis,
quacunque recentiores de hac re. Si uero sumpta ex febris
natura indicatione, per accidens semper uena sectio proba-
tur, refrigerat nempe per accidens, ita & sumpta ex pu-
tredine indicatione, quam ex prohibita distillatione & ob-
structione pendere constat, sectio probanda perpetuo non
est. quinimo quum causa sit & multitudo, et uisciditas,
& lentor materia, si plenitudo in causa fuerit, certum est
quidem uena sectionem conuenire, at si uel uisciditas uel len-
tor probari a nobis non possunt, qui alioquin in his omnibus
sanguinem mittendum arbitrantur. Aliunt naturam por-
tionem eius, quod peccat, detracta, aggressuram quod reli-
quum est, validius. Verum si propterea sanguinem educi
oportet, quis non uidet indicari hoc a multitudine quo ad
uires, non aliunde? Sit ergo, sententia nostra, id constitutum,
sicuti uena sectio proprie ex multitudine indicatur, ita nun-
quam in febribus eam esse oportueram, nisi multitudo ad-
sit sue quo ad uasa, siue quo ad uires. Imò, quum proprie
sanguinis copia de sanguinis missione indicet, non omni etiā
multitudini commoda sectio est uene, sed uel sanguinis,
uel aliorum cum sanguine humorum. alioquin, si bilis, uel pi-
uitia redundat, sanguinis uero non multa in corpore sit co-
pia, quis non uidet id, quod auctor noster hoc in loco annuit.
& lib. 1. explicauit fore, ut, & bilis magis accendatur, &
piuitia crudior euadat? Iure ergo hic Aui. ubi urina citri-
na & ignea sit, id quod bilis redundantis indicium est, a
sectione abstinet. Recte etiam libro primo admonuit, cauē-
dum, ne ad alterum duorum egrum perducas, humorum
quidem calidiorum feruorem, frigidiorum autem cruditatē,
quippe, sicuti sanguis calidiorum est frenum, ita & frigidus
rum fomes ueluti est, ne sanguine praeter rem detracto, &
furere calidos oporteat, & frigidos consueta, a qua fouen-
tur, caliditate destitutos in crudescere. Quum ergo hec ita
se habeant, sicuti nos existimamus: intelligenda Galeni sen-
tentia uidetur, quum in omni febre putrida salubre ait san-
guinem mittere, non quod in omni particulatim febre, sed
in omni febrium genere, quando uidelicet cum peccante
humore sanguinis copia fuerit.

Ubi autem materia calida aut grossa &c.] Quando &
quibus febricitantibus frigida aqua potio conueniat, fufius
Gal. docuit 9. meth. Caterum est & de hac re inter medi-
Cap. 5. cos dissidium, de tempore quo ea sit exhibenda. Quum enim
Gal. quem & auctor noster hoc in loco sequitur, & Paulus
lib. 2. & Aetius lib. 5. non nisi morifica concocta materia
dari frigidam uelit. Contra tamen Auerr. 7. Coll. ante co-
Cap. 18. tionem eandem propinandam contendit, nempe si expectā-
Cap. 78. da sit coctio, fore ait, ut uel ager antea ui morbi intereat, uel
Cap. 8. coctio, quam expectabas, mala euadat, qua apparente ma-
la frigidam dare non licebit. Satis ergo, ait, fuerit, quia
materia, qua eiusmodi febrem facit, non ob crassitudinem
uel uisciditatem, sed ob acrimoniam nimiam mala est, pro-
pterea, sola refrigeratione opus habet ut concoquatur, ut
quam primum frigida propinetur, & ardens febris in diu-
turanam potius uertatur, quam interficiat. Adde tu. Si con-
cocta materia est, quid alio presidio est opus quam eius
60 educatione? potest autem tuto expelli medicamento, non tu-
tum autem presidium frigida potio est, quando, etiam si ni-
hil praeterea neque uires, neque consuetudo, aut corporis
habitus dissentiat, qualis exhibita frigida euentus futurus
sit ignoret, facileq. admodum ex breui in diuturnum mor-
bum huius vi migrare possit. Profecto, quid de hac re sta-

tuendum sit, non est fortasse indicatu facile. uidetur tamen
iudicio nostro sententia Auerrhois non spernenda. Et quam-
uis non nisi concocta iam materia Gal. frigidam propinet,
testari tamen nos possumus, quibus hac obseruata res est,
interdum febricitanti exhibita ad satietatem frigida aqua,
& eadem deinceps excreta per hominem simulq. cum aqua
biliosis reiectis humoribus, extinguit morbi ferē initio fe-
brem. Ac certe nos magni Auerrhois tum autoritas tum
ratio promouet, ut presidium hoc non satis tutum nobis ui-
deatur, quod apparens coctione fiat, quo tempore concocta
iam materia, quando nullum aegroti discrimen amplius im-
pendet, non periclitandum, aut incerto remedio agenda res
uidetur, sed constanti, quo re morificam causam non recit
descere, aut aliud morbi genus facere, sed educi posse arbi-
tremur. De hac tamen re aliorum iudicium libenter ex-
pectabimus.

Et non euacues materiam indigestam &c.] Desum-
ptum ex Hipp. consilium est 1. aphor. De qua tamē re qua-
stio est inter medicos, praesertim recentiores maxima, quum
aliqui etiam non concoctam materiam soluentia medica-
ta propinent. Sed satis de hac re lib. 1. fen. 4. dictum est
a nobis.

Et tu non auscultes uirum &c.] Fuit alius, & nunc a
recentioribus in lucem reuocata est quaestio, an tenues hu-
mores concocti sint, possintq. ac debeant purgante medica-
mento educi. Sanē Rasis 30. Cont. tr. 1. tenues humores
concoctos iam esse, neque ullam in his ducendis coctionem
expectandam esse arbitratur, tum ex coctionis definitione,
quae ex antiquorum sententia ea est, in qua quod est tenue
fit crassum, & quod crassum tenue, tum sumpto ex uirarū
cruditate in febribus argumento, quae profectō & tenuiores
initio sint, & absque contentis, coctae autem intelliguntur,
ubi adeat hypostasis, est uero hypostasis excrementum il-
lud ultimum, quod ex ultima in uenis coctione refecatur. Ite-
rum ergo est quia natura non nisi oblita coctione id excre-
mentum per urinas pellit, tenues humores crassitudine o-
pus habere, ut excernatur. arbitrandum ergo etiam tenues
humores coctione indigere. Hoc quum Auiennas sentiat,
contendunt tamen quidam nostra tempestate, & magni
hunc erroris arguunt, quum tenues humores fluidi sint,
& corpora ubi purganda sunt, fluida facere oporteat.
Sed paucis, ut aliis quoque diximus, natura mediocrita-
ti semper studet, neque aliud coctio est quam rei concocta
mediocritas quadam, quae tenuiora sunt, & si medicamen-
tis facile trahuntur, non tamen facile pelluntur, quum ut
expellantur, compressione opus habeant, & tenuiora ex-
pressionem diffugiant. crasse, ere ergo oportet, non quidem
crassissima euadere, sed ad moderatam substantiam duci.
Atque hec quidem mediocritas (quod hi magis admiren-
tur) non in substantia solum humorum paranda est, sed et-
iam in qualitatibus. si frigidiores humores sint, aut si cali-
diores, coquendi sunt, id quod testatur Gal. 1. in lib. de hu-
moribus Comment. 1. duplicem in nimium calidis aut fri-
gidis, crassissq. ac tenacibus, & mordacibus humoribus pro-
positam esse dicens curandi rationem, ut alterentur & edu-
cantur: ita scilicet ut coctio moderatio sit, non tam in sub-
stantia, quam in qualitatibus. Et si uero Gal. & in lib. quos
& quando purg. op. & 1. in lib. de humoribus. Com. posse te-
nues & serofos humores inter initia educi fatetur, quum
tamen de tenuibus & serofis aserat, non ipsum tamen for-
tasse de biliosis tenuibus statuit, aut certe, si de biliosis quo-
que intelligit, quum posse ait educi, non tamen oportere id
ipsum perpetuo agere decernit, sed quasi plerumque conco-
qui hos oporteat, licere tamen & eodem initio educi pronū-
ciat, ubi materia turgēt, quod paulo post ea uerba innue-
re uidetur, dicens in diuturnis expectandam coctionem quae
id morbus concedat in acutis uero non modo non expectā-
data

Apher.

Cap. p.

Cap. a.

Com. b.

Com. c.

dam coctionem, sed etiam statim in initio esse medicandū
quum materia turgeat, quasi. si non turgeat, a quacunque
fuerint humore, coctione sit opus. Non ergo tam acriter dā
nandus est Auic. quum tenuis humores crassos reddi opor
tere existimat.

De cibatione febricitantium in generali. Cap. 8.

Scias quod conuenientiores cibi febricitantibus sunt cibi humidi, & proprie ei cuius complexio est humida ex infantibus, & crassis, conueniunt enim ex hoc, quod assimilantur complexionem, & ex hoc quod sunt contrarii ægritudini. Quumque accidit febris, & natura est secca, non cibis penitus dum non egreditur per feces sex, & oportet, ut occurrant eis paroxysmi periodici, & paroxysmi, [qui sunt fortes,] vtribus ipsorum vacuis, in quibus non sit cibominino, nam si cibati fuerint, in illa hora occupabitur natura in digerendo, & dimittet digerere, & expellere, & cōfirmabitur ageritudo, & prolongabitur. Et propter illud oportet ut possint cibationem vique ad declinationem, & in eo quod est post ipsam. Et si accidat forte, ut hora declinationis sit hora consuetudinis in cibo, tunc est melius quam esse potest. Et scias, quod de cibatione & regimine est, quod est subtile valde, & de eo quod est grossum ualde, & de eo quod est inter illa, & est pars eius declinans ad subtile plus, & pars eius declinans ad ipsum plus. Et subtile vltimum in subtilitate, est prohibitio cibi. Et grossum valde, est administratio ciborum sanorum hominum, & illi, qui sequuntur latus eius subtile, quod est medium, est, ut sit cōtensus in cibo succo granatorum, & iuleb subtili ualde, & post ipsum aqua hordei subtilis, & post ipsam aqua hordei grossa, & oleribus frigidis, & humidis, sicut atriplices, & spinachia, & bliti, & similia, & postea Kist hordei sicut est, & est medium Et illi, qui sequuntur latus grossi, sunt, & [gallinæ, & extremitates. Et subtiliores eis sunt] & [alchubugi, & pulli,] & [ ] & subtiliores eis sunt [alchanzi, & oua sorbilia, pauca, subtilia, & pisces parui.] Et subtilius eis est kist hordei, sicut est. Et subtilius eo est panis similis solutus in aqua bene frigida solutione bona, subtili. Grossi autem est cibus fortior. Et Kist quidem hordei est bonus cibus ipsum enim aggregat ad glutinationem, & digestionem suam, & lenitatem, & planticem, & lubricitatem, & abstersionem, & humedationem & contrarietatem febris, & sedationem sitis, & velocitatem penetrationis, & ablationem, & non est in eo stypticitas, quapropter non residet, neque figitur in poris, & meatibus, quamuis sint contracti, & non est in ea adherentia, quum in cedit per meri, & forasce abstergit [ipsum phlegmatis,] & quando bona fit eius decoctio, non inflat omnino. & antiqui quidem uisunt, ubi necessaria est subtilitatio regiminis subtilioris regimine, quod est kist hordei & aqua eius, aqua mellis plurimæ aquæ, quoniam nutrimtum eius est paruum, & quod ipsa facit penetrare aquam, & eius humectatio, & abstertio, & eius apertio, & prouocatio eius est multa, &

caliditas eius est contrafacta, & ipsa proculdubio
quandoque addit in virtute additionem quan-
dam, quamvis sit parua. & sequitur eam syr-
pus acetosus de melle, sed est grossior, & nutri-
bilio, & fortioris incisionis, & absterfionis, &
non est in eo de calefactione, & de nocumen-
to viscerum calidorum, quod est in aqua mel-
lis. Nunc autem mel canna, quod est zuccaro,
& proprie mundificatum melius melle apis, li-
cet eius absterfio sit minor absterfione mellis,
& similiter syrupus acetosus de zuccaro, & sit
sufficiētia in syrupo acetoso, sed fortasse] facit
incurrere rasuram intestinorum, & hoc quidē
timorosum est in egritudinibus acutis, & nos
ponemus aqua hordei potationem, & syrupi
acetosi, sermonem singularem, & subtiliationē
quidem regiminis agri significat natura mate-
rici: k + [ ] & l [possibilitas] k + n. egritu-
natura, in digerendo ipsam, & resolucendo, & nis.
10 et euacuando eam. & dignior horarum ad subti-
liationem est status: hic enim est vehementia oc-
cupationis naturae in pugna materici. & non
oportet, ut ab ea recedens occupetur re alia, &
proprie apud crism, ante vero illud, pugna nō
dum est confirmata. Et de illis, quae significant,
& faciunt pertinere ad subtiliationem, est ut, si
sit necessitas phlebotomiae, aut solutionis uen-
tris, aut clysteris, aut sedationis doloris, tunc o-
portet ut des operam ad m [consumandam] il-
lam necessitatem. deinde ciba si necessarius est
cibus, nisi sit prohibens aliud, & ingrossationē
quidem regiminis significat uel requirit uir-
tutem, & dignior horarum ad ingrossandum est
hora, in qua uirtus non est ualde occupata in
materia, & est principium egritudinis, et opor-
tet, ut succurratur nocumēto illius ingrossa-
tionis cum sparsione, quoniam est leuius super
virtutem iterum, & etiam quidem propter suam
resolutionem indiget additione cibationis &
40 separatione eius, nam uirtus non sufficit ad di-
gerēdum illud, quod multum est, semel, & quo-
niam resolutio in ea est per sparsionem, tūc o-
portet, ut cambium sit per sparsionem, & in hye-
me est res e contrario, quoniam propter parui-
tatem resolutionis eius, non facit indigere cam-
bio multo. Amplius, si multum dederit cam-
bium n [subito,] erit tolerans ipsum, & fortis o
[apud expulsionem eius,] & autumnus quidē
est tempus malum, & propter hoc oportet, ut
50 subtilietur in eo inter conseruationem uirtu-
tis, et inter sparsionem materiae, et spargere
paulatim in eo est melius, et prorsus spargere
cū debilitate uirtutis est melius egro, et scias, q
non esset illud, quod pertinet uirtuti, esset ma-
gis necessarium, ut subtiliaretur cibus ultima
subtiliatione, sed uirtus non suffert illud, et defi-
cit, et quum deficit, non ualet curatio. Curans
enim sicut sciuit, est uirtus, non medicus, quo-
niam medicus p [facit] peruenire in instrumenta
ad uirtutem, et quum intellexeris hoc, tunc
oportebit ut consideres. nam si egritudo fue-
rit ualde acuta et illud est ut sit status eius pro-
pinquus, et exissimatus quod uirtus non defi-
ciet in hoc tempore, quod est inter principii
eius, usque ad statum eius, alleuiabis occupa-
tionem [a uirtute,] et incitabis eam super ma-
teriam, et non facias eam occupari in cibo spif-
fo,

h. v. melle
in hoc loco.

i B. sed conseruari in syrupo acetoso quandoque.

k † B. ægritud
nis.
l B. pmanen

m. B. expedien-
dam uel cōple-
dam.

n B. uice
uirtus.
o B. in se exp
diendo ab co
ce una.

p. B. ē minister
faciens.

q v. A lia lito
super virtute

* exacerbatio
1913.

¶ Illud quod
sequitur latus
subtile est ex eis
quæ sunt me-
dia &c.

e ꝑ B. Alia litera
 ſicut .
 al ꝑ B. ſicor .
 e ꝑ B. galliculi
 ꝑ B. alteingi &
 piſces parui nal
 de. Alia litera ,
 alꝑ pullorū & al
 teingi , & ova
 forbilis pauca
 ſubtilia & piſces
 parui. Alia lite
 ra. alteingi & pi
 ſces & ſubtilio
 res eis ſunt alꝑ
 pullorum & ꝑ
 dictū & ova for
 bilis pauca ſub
 tilia .

g B illud quod
est sicut phleg-
ma.

so, imò subtilia regimen, [saltem] cum dimissione cibi omnino, & propriè in die crisis. Et si videris aggritudinem acutam non valde, imò acutam absolute, tunc oportebit, vt subtilies regimen non in ultimo, nisi apostematum, in die crisis propriè, nisi propter causam maximam. Et si videris aggritudinem chronicam, aut propinquam chronicè, non subtilies regimen, uirtus enim non saluabitur usque ad statum cum subtiliatione regiminis. Verum est tibi necessarium cū hoc in omnibus speciebus, vt sit principium tui regiminis grossius, & postremum tui regiminis proueniens ad statum, subtilius, & gradatim procedas in eo, quod est inter illa, ita vt virtus sit conseruata usque prope statum: tunc enim intende super materiam, & non sis occupatus in alio. Et quando scis quod virtus est fortis, tunc fortasse necessarium facit dispositio, ut sis contentus iuleb solo, [ ]

[ ] & si non plus, saltem hebdomada una, & propriè in febribus apostematum. Quod si timueris debilitatem, sis contentus aqua hordei. Et quum ambigua sit tibi dispositio in aggritudine, & non cognoscis eam, tunc, ut declines ad subtiliationem, est melius, quam ut declines ad additionem, te obseruante uirtutem, & tolerantia. Et illius quidem, qui existimauit, quod cibatio in febre acuta est melior, quoniam nō est intentio in digestionē, & in [ ] euacuationē, quum uolueris faciat id natura, aut non faciat, errorem iam te scire feci, inō quando timesca sum uirtutis, tunc cibatio est melior. Et de corporibus sunt corpora cholerica, quæ requirunt regimen diuersum ab illo, quod diximus, & propriè quando sunt assucta comestioni plurimæ, ipsi enim pium non cibantur [saltem] in ipso principio febris, imò in hora, quæ est prauior ea, & est hora status, nō uacua sunt dispositiones eorum a duabus rebus, quoniam qui ipsi sunt debiliū uirtutum, superuenit eis syn copis, & moriuntur in proximo, & si sunt fortium uirtutum, cadunt in extenuationem, & apparent super eos signa ariditatis & ex minoratione nasi, & profundatione oculorū, & quod rēpora sunt depressa, & fortasse superuenit eis syn copis ante illud, propter illud quod effunditur ad stomachos eorum de cholera mordicata. & sunt de hominibus quidam, qui sunt exuberantis carnis, sed quum absceinditur ab eis cibis, debilitantur, & extenuationem incurrunt, quare non tolerant prohibitionem cibi, & omnis, cuius calor innatus fortis est ualde, aut plurimus, aut calor innatus est ualde debilis, [ ]

[ ] non potest dimittere cibum, & de eis sunt, quib. accidit dolor, & lēso in stomacho, & dolor capitis propter communitatem, & isti sunt de hoc genere, & istis fortasse sufficit aqua hordei, & fortasse egent ut misceant succum granatorum, & similia illi, ut cōfortetur os stomachi. & quandoque est nobis necessarium, ut faciamus eos uomere cum facilitate, ante cibum, & in plurimis istorū [ ] debilitantur, [ ] & propriè si [ ] superuenit eis syn copis, causa non est uehementia debilitatis, imò effusio a [ ] materiei ad os stomachi. quum ergo sumūt in potu syrupum acetosum permittum cum aqua calida multa, aut uinum permittum cum

aqua multa, euomunt in vomitu humores cholericos, & virtus eorum fit fortis, quumque cibantur aliquo robore stypticorum, sedantur. Et senes quidem, & debiles, & infantes sunt de genere eorum, qui non tolerant famē, [ ] De primis uero senibus sunt, qui [ ] sunt uehementis tolerantia famis, & sequuntur eos [ ] adolescentes: & propriè habentes solida membra, amplas uenas, in aere frigido. & multoties quidem errat medicus in huiusmodi agrotis secundum alium modum, quoniam ipse prohibet eis cibum in principio rei, & quādo appropinquat status, & sciuerit quod cadit uirtus, cibatur in illa hora necessario, iam ergo errauerat duobus modis, & si ipse cibaret eos in principio, esset error ille & ignorantia, infra hunc errorem, & accideret istis agris, ut accideret eis catarrhi [ ] nau seatiui] & cholerici, & [ ] uigilatiui, propter plenitudo & priuationē digestionis, & inque ti sunt, & [ ] reuoluuntur & alleuiantur, [ ] & coarctant materiæ uirtutes eorum, & multiplicantur ipsorum uapores, quare audiunt id, quod non est, & tremunt, & citantur uel saliant, & permutantur in lectis, & imaginantur quod non est, & [ ] tremunt uel saliant labia eorum inferiora propter dolorem oris stomachi, & contristantur animæ eorum propter grauitatem materiei.

ANNOTATIONES.

Transfert ad febres quæ de acutis morbis scripsit Hipp. & 1. aph. & in lib. de rat. uel. in acut. Sane, quia in continuo fluore nostrorum corporum substantia est, neque restitui nisi alimentis potest, summa de nutritione habenda est ratio. Nutritionis, ut alias quoque adnominamus, duo sunt scopi, alter de detrahendo, alter de exhibendo cibo. Unde & triplex nichus ratio emergit, crassissima, tenuissima, & media, de qua libro primo satis est actum ab Antic. & a Gal. 1. aph. & eopiose hōc in loco. Atque sicut ex uiribus quæ seruanda sunt, quod ex ipse morbo aduersantur nutriti discopos proponuntur, ita ex morbo abstinentia, præsertim in diuturno, alioqui enim etiam a morbis alimenta postulatur, si euacuationem sequuntur, quamuis non frequenter id accidat, ita ut a morbis ferè omnibus duo statim contrarij scopi emergant, alter a morbo, alter a uiribus. Quanquā uerò ad uires tota superandi morbi spes & totum negotiū deuoluitur, non ob id tamen scopus, qui ex uiribus, ei qui ex morbo, præferri debet. Verum quia alimenta, & si uinum conseruandarum gratia exhibentur, natura tamen ipsi & uiribus laborem faciunt, dum concoquantur, est uerò nature præterea dissipatum & continuax aduersus morbum pugna, propterea in morbis omnibus nunquam non de alimentis detrahatur, non eque tamen semper, sed quandoque multum, quandoque parum, nonnunquam etiam in totum subtrahitur, pro morbi, si uolentia maiori aut minori, ac prouinum constantia vel imbecillitate. Vbi morbus maxime urget, a multis alimentis prohibemur, qualescunque sint uires: nepe si hæc ualida sint, instauratio per cibos non egent si imbecilles, præter quam quod alimentis copiam nō ferrent, etiā ab actione aduersus morbum auerti a cibis nō oportet, proptereaque, ubi morbus in rigore consistit, tenuissimo victu utendum Hipp. 1. aph. admonet, ut, si non aliud uirum robur quam in superandis morbum impendatur. Huius pugne gratia, quæ in statu potissimum accenditur, tota uictus ratio in febribus ac morbis omnib. instituitur. proptereaque

b. s. Primi vero senes.
c. B. iuuenes.

d. B. erudi.
e. B. vigilæ, & inquietudo.
f. B. & modo quiescent, & modo mouentur.

g. B. iectigant.

Com. quæ ab eo

Aphor. 8.

Aphor. 9. *reacq. coniectandam aut senex, an eger cum uictu ad statum usq. sufficiat perdurare. 1. aph. atq. pro longitudine uel breuitate interualli inter morbi initium et statum uel de aduiciendo, uel de detrahendo consilium initur. Si propè quidè futurus sit status, tenuis et statim uictus instituitur. ubi uerò posterus, in his prius quidem uberius agendum, propè statum tamen et in statu subtrahitur. 1. aph. At uero sicut hic in morbis omnibus communis est scopus, ita non in omnibus tamen morbis, omnibus corporibus, et omnibus temporibus idem uictus est opportunus. Verum, quum triplex uictus sit ratio plenissima, tenuissima, et qua inter hec extrema est, sicuti in longis morbis pleniori uictu generatim per totum morbum est utendum ita in statu non tenuissima prorsus nutriendi ratio conuenit, quæ est nihil dare uel*

Aph. 10. *melicratum, ut ait Gal. 1. aph. In acutis uerò in uniuersum quidem tenuis uictus, præsertim uerò in statu, non in omnibus tamen aque tenuis conuenit, de qua re susus 1. de rat. uict. in ac. Hipp. et Gal. uerba faciunt. Eodem modo et ex corporibus, ex consuetudine, ætate, natura, et ex anni temporibus uaria nutriendi forma desumitur. assueta enim multis cibis corpora plenius etiam ali postulant, de qua re supra 2. de rat. uict. in ac. Hipp. sic et senes facile ieiunium ferunt, secundo loco qui ætatem consistentem habent, minus adulescentes, minime omnium pueri. 1. aph. sic et biliosi et autummo cibi diffinitione seruantur, hyeme autem et uere facilius 1. aph. sunt ergo ad hunc modum uarie nutriendi forma constituenda in morbis: quæ particulatim de febris auctor noster hoc in loco singula diligentissime persequitur.*

Aph. 11. *sa corpora 10. mch. ex inedia contabescunt. Atque statim et autummo cibi diffinitione seruantur, hyeme autem et uere facilius 1. aph. sunt ergo ad hunc modum uarie nutriendi forma constituenda in morbis: quæ particulatim de febris auctor noster hoc in loco singula diligentissime persequitur.*

Cap. 3. *sa corpora 10. mch. ex inedia contabescunt. Atque statim et autummo cibi diffinitione seruantur, hyeme autem et uere facilius 1. aph. sunt ergo ad hunc modum uarie nutriendi forma constituenda in morbis: quæ particulatim de febris auctor noster hoc in loco singula diligentissime persequitur.*

Aph. 12. & 13. *sa corpora 10. mch. ex inedia contabescunt. Atque statim et autummo cibi diffinitione seruantur, hyeme autem et uere facilius 1. aph. sunt ergo ad hunc modum uarie nutriendi forma constituenda in morbis: quæ particulatim de febris auctor noster hoc in loco singula diligentissime persequitur.*

Canon in dando in potu aquam hordei, et syrupum acetosum. **Cap. 9.**

Aqua hordei quædam est, in qua non est de corpore hordei, nisi quod est sicut uirtus, & forma, & non est ei introitus in curatio, ne, aut fiducia in inuamento, nisi quando est completa decoctionis. Et quæ de ea est melior, est, ut sit aqua quantitas sacraiat xx, & hordei sacraiat unum, & sit iā reducta proprie i ad quintam, 1 & assumatur illud quod de ea rubrum est, & subtile. Hoc enim est subtile, cuius nutrimentum est minus, & cuius humectatio est maior, & ablutio eius, & extractio superfluitatum ab ea, & digestio facta ab ipsa est multa, & equalis. Et de ea est in qua est aliquid de corpore hordei, & farina eius. Et magis dilectum mihi in huiusmodi est, ut non sit plurimum decoctum, imo secundum menturam, quæ auferat inflationem, & non pueniat ad hoc, ut faciat ipsam viscosam vehementer. Et huiusmodi quidem est pluri nutrimenti, & minoris abluitionis, & digestionis, & accidit ei multoties ut acetet in stomacho frigidus in substantia sua, & si sit in eo calor extraneus multus de malitia complexionis. & aqua quidem hordei quandoque est decocta ex hordeo ipso sicut est, & quandoque est excorticatum. Et melior quidem syrupus acetosus apud me est ille, in quo ponitur zuccarum in vase, deinde funditur super ipsum acetum forte, quod sit de uino, tantæ quantitatatis, ne cleuetur super dorsum zuccari, imo dimittat ipsum discooperitum, deinde ponantur sub vase carbones gutti 4 [et] cinis calidus donec liquescat zuccarum in aceto sine ebullitione, deinde colligitur spu

ma, & dimittitur una hora et [et] cum multo calore, donec misceatur zuccarum cum aceto, deinde funditur super ipsum aquæ quantitas duorum digitorum, & bullit uique ad spissitudinem. Et aggregare syrupum acetosum, & aquam hordei simul est illauidabile: quoniam corrumpt aquam hordei secundum plurimum, & non oportet ut detur in potu aqua hordei, quum siccitas nature adest, immo ante ipsam fiat clystere. Quod si acetet in stomacho, detur in potu quod de ea est magis subtile. Quod si acetat, coquatur cum ea radix apij, & eius simile. Si uero acetat iterum, tunc necessarium est, ut misceatur aliquid piperis cum ea, proprie quando materia non est uehementis subtilitatis, & caliditatis. Et quando multiplicatur eius inflatio, tunc misceatur cum ea ad calefactos parum aceti uini [acetosi]. Verum, quum syrupus acetosus in potu datur, incidit humores, & præparat superfluitates ad expulsionem, & tu consequenter post duas horas da aquam alkali hordei subtilem, prædictam, ut abluat quod incidit, & abstergat id, & extrahat ipsum per sudorem, & prouocationem, & non est nocuum, si detur in potu syrupus acetosus apud coenam, quum iam separatus est cibus a stomacho, & quandoque cit necessarium ut præmittatur iuleb ante aquam hordei, ut addat in humectatione, & illud est, quum uides siccitatem dominantem super corpus, & linguam, et quandoque cit necessarium, ut præmittatur ante ipsam ad leniendum naturam, aliquid de tamarindis ante illud, per duas horas.

ANOTATIONES.

Fer aquam hordei quandoque aquam, in qua hordeum incoxit, nonnunquam cremorem hordei intelligit. Tuiant aliqui et ipsam quoque prisanam eadem uoce intelligi, eo argumento, quod in hoc capite aquam hordei interdicunt, ubi sicca est aluus, quare, & clystere præmittendum iubet, in qua re amuluri Hipp. uidetur. 4. de rat. uict. in ac. Verum, quum prisanam hic auctor præcedenti capite Kist hordei uocauerit, ubi et eius usus ex Hipp. 1. de rat. uict. in ac. explicat, non putamus hoc in loco per aquam hordei quicquam aliud, quam uel hordei decoctum, uel quidem cremorem intelligi. nam et de duplici aqua hordei uerba facit, de ea in qua nihil ex hordei substantia est, et de ea in qua aliquid de hordei, nihil uero de ea memini, in qua totum est hordeum. Quum autem siccis uentribus hanc interdicit, id quod et Hipp. de prisana, fortasse de cremore, necnon etiam de hordei decocto, quam aquam hordei uulgo uocant, intelligendum est. nempe quum hæc abstergendi gratia exhibeantur, nisi aluus antea lenis fuerit, non abstergunt, quum parata uia non sit, ut ea educantur, quæ in ipso uinere sunt, de hac tamen re nos non contendimus pluribus. Illud potius inquirendum uidetur, quia aqua hordei ex hordeo tantum excorticato fieri solet, iuxta in febricitantibus probata sit magis. Auctor de hac re nihil. Nos id statuendum arbitramur, quod Hipp. 2. de diata. hordei suapte natura frigidum est, & siccum, præsertim uerò inest cortici quiddam purgatorium, cuius signum habebis, quoniam si hordeum non purgatum, cæteris purgatis succus fortiter, si uero excorticatum, perfrigerabit magis ac aluum sistet. Quare, quum hæc Hipp. asserat, non uidetur absolute statuendum hoc uel eo pacto paratum decoctum hordei, magis

a. uel circa ad duas quintas.

b. f. B. & infrigidatio eius est.

c. B. decocta.

d. B. aur.

f. B. g. f. in m. h. B.

i. B. Alia licet aqua tamarindorum.

Text. 18.

p. t. r. a. q. b. ald. f. la. r. b. ne.

gis conuenire se d animaduertendum hac in re fuerit, num
maiori abstensione sit opus: tunc vero cum cortice coquen-
dam est an maiori refrigerio indigeas, uel siccanda sit alius
tunc uero absque cortice erit deligendum.

De curationibus febrium acutarum.

Cap. 10.

Quod dictum est de regimine lenificatio-
nis, & prouocationis, & sudationis, & di-
gestionis, deinde euacuationis cum medicina
post illud: & quod dictum est de curatione post
ipsum est illud quod a [oportuit nos] rememo-
rare hic. At modi extinctionis uehementiae ca-
liditatis, sunt cum infrigidatione aeris: Et cum
infrigidatione cibi. Et cum epithematibus, &
emplastris. Et cum medicinis. Et cum retentio-
ne eorum, quae sunt sicut mucilago, & psyllii,
& mucilago granorum cydonii, & succus por-
tulacae, succus liquiritiae in ore, ut sedetur sitis;
nam assidue gutturi patientis agritudinem
b [calidam] aliquid ut remaneat c [os] humi-
dum, & non exsicceat, in curis est iuuatuum
ualde. Et quandoque iuuantur per administra-
tionem clysteris facti ex succo melonis Indii, &
cucumeris, & cucurbitae, & portulacae cum oleo
rosae. & cum aliquantulo camphorae, iuuamēto
maximo. Et oportet, ut sit aer infrigidatus quā-
tū possibile est, & eius infrigidatio est per pro-
hibitionem a [frequentia], & per suspensionē
strellorum multorum, & per positionem ni-
uis plurimae. Et si domus est proximi tempo-
ris, ex quo linita fuerit luto, e [t] [ ]
& proprie illo in quo ponitur loco palae, co-
tum papiri, tunc est melius. Et quandoque pre-
parantur in ea manationes ut fontium, & ro-
tationes, & currit in ea aqua dulcis. Aut stratus
est super lacunam coopertam cum reti f [ ]
& c [ ]

stratus, super quem dormitur ex tabari, s [ ]
& his similibus: & reliquis stratus h
[est] ex extremitatibus salicum, & cydonio-
rum, & i [myrti] aspersis aqua rosae. k [ ]
& uiolis & nenupharis & rosas. Et
ponuntur quandoque calathi, in quibus sunt
ordines dei frustis fructuum boni odoris,
frigidorum, m [ ]
sicut malorum acetosorum & cydoniorum, &
n [modorum] pirorum boni odoris aspersis
aqua rosae, & o [nenuphare] & salicibus,] super
que sunt puluerizata sandali, & rosae, & cam-
phora, & super quae iam distillatum est parum
uini odoriferi; tunc est illud quod est ultimū.
Hoc ergo est regimen aeris. Regimen autem ci-
bi iam sciuit, & si uoluntas adest, ut cum infri-
gitatione sit lenificatio, tūc detur aqua cucur-
bitae & aqua melonis Indii p [ ]
prie & aqua q [cucumeris], & lactuca cum aceto
est ultima. Et quod conueniens est ad sedandū
sitim eorum, est foca factum ex pane similia cum
aqua casei accepta ex t dog post colationē ue-
hementem, & si adest uoluntas, ut cum r [ ] feda-
tione sit retentio, tūc detur succus granati mu-
zi, & acetosi, & aqua agrestis, & aqua mori de
semit, & aqua acetositas limonis non falsi, &
aqua acetositas citri, & quae sunt his similia, &
aqua cereculi, & est berberis. Epithemata uero,
& emplastra sint ex succis notis, & pprie aqua

rosae, aut succo rosarum recentium cum sanda-
lis, & camphora, et aqua coriandri & endiniae.
cum istis enim est infrigidatio plurima, & mu-
cilago psyllii cum aceto, & aqua rosae est huius
generis. Et embrochare hepar cum infrigidantib.
est res maxima, & magis iuuans, nam quum æ-
quatur, est in eo maior pars rectificationis, et
fortasse rectificat aquam. Et quando illic est ca-
tarrhus, et tussis, aut in capite eius est grauitas,
aut tensio, significat multitudinem vaporum,
quare oportet ne fundatur super caput aqua,
aut acetum: imò occupetur cum inclinatione ca-
pitis super vapores aquae, secundū quod dispo-
sitione facit illud necessarium. Si uero non fuerit
catarrhus, neque aliquid eorum quae diximus,
tunc administra de embrochis, & epithematib.
q vis. Et nocibilior embrocha in huius dispo-
sitione repletionis capitis, est multis lacis super
caput: fortasse n. facit accidere apostema in ca-
pite, & perditionem. Et magis salua horarū em-
brochationis capitis cum repletionem eius, est
ut sit vapor cholericus, non humidus, imò in
huiusmodi hora fortasse non nocet applicatio
lacis, imò confert et cognoscitur ex dispo-
sitione somni, et uigiliis, et humiditate superio-
rum partium narium et earum siccitate. quum
ergo uideris somnum, aut profunditatem som-
ni, aut humiditatem superiorum partium na-
rium, tunc caue embrochationem, & inunctio-
nem: et stude in attrahendo materiam ad infe-
riora. et quum uideris rubedinem in naso, et fa-
cie uehementem; tunc non erit malum ut fa-
cias currere sanguinem ex naribus. Et infrigi-
da hepar cum emplastris; et quum infrigidas,
caue ne occurras cum infrigidatione uehemen-
ti, hora sudoris, et resolutionis, imò oportet ut
obserues illud, fortasse enim sit causa in longa-
tione agritudinis, licet quādoq; sit longitudo
egritudinis saluior, quā ipsius acuitas, et opor-
tet, ut caueas in febribus acutis easum rasure
s [ ]
[ ] quoniam addit in debilitate uirtu-
tis, et terretur natura a receptione superfluita-
tum ad intestina, et ab expulsionem earum ab eis
[ ] propter uictoriam superfluitatū, et fortasse
redeunt superfluitates ad superiora, et ledunt
hypocondria, et inflant ea, et laedunt caput. Et
quandoque est in [ ] [potu papaueris] iuuamen-
tū mirabile in inspissando materiam subtilen-
tū x [ ] quare digerit, et in faciendo somnum.

AN NOT A T I O N E S.

Sicut antea docuit, in febribus quae ex humorum uitio
pendent, medici consilium quandoque ad causam, aliquādo
ad febrem conuertitur, pro huius vel illius magnitudine. In
ardentibus febrib. urget uehementer febris, neque minus
animaduertendus est morbus quam causa. non omittenda
tamen causa, propterea ergo Auicennas solum breuiter ad-
uersus acutarum febrium causas de praesidijs meminit: su-
per uero ea prosequitur, quib. febrem ipsam oppugnes: quib.
bus. f. caloris immodici reprimas uolentiam. Nō propterea
tamen relinquenda curatori est causa: quin de hac primo
statim loco habenda est ratio, atque uel imminuenda, uel to-
ta prorsus educenda. si fieri possit, alui solutione, & uena ec-
tiazum sectione (quamuis de hac non meminerit) uel etiā
si educationi apta non fuerit, interea dum febris occurrat,
erit concoquenda. Seruanda uero hac in re tota ea cu-
AVIC. Tom. 2. G randi

vandi erit ratio, quam supra in putridis generatim seruandam docuit, quam certe, licet hoc in loco de ea pauca uerba faciat, supponit tamen obseruari accuratissime.

Rememoratio accidentium, quæ difficilia sunt in febribus acutis. Cap. 11.

L Oquamur itaque in primis de accidentibus, quæ uoluntaria sunt in febribus, & de curatione eorum; & festinemus ad distinguendū febres acutas. Et hæc quidem accidentia sunt sicut rigor, & frigus, & horripilatio; & sicut sudor plurimus; & sicut fluxus sanguinis narium superfluus; & sicut vomitus laboriosus; & fluxus ventris debilitans; & sicut sitis, quæ non toleratur; & sicut profunditas somni superflua; & sicut vigilatio inseparabilis; & sicut asperitas lingue, & ^a [obfuscatio] oris; & sicut sterminatio continua; & dolor capitis prauus; & tussis frequens; & sicut casus appetitus, & bolismus; & sicut appetitus caninus ^b ^f & singultus.

ANNOTATIONES.

Quamquā symptomata ablato morbo tolluntur, trahunt tamen ipsa sepe numero ad se se curatoris consilium, ut morbi quidam, præsertim uero id acutis febribus usu uenit, qui bus tam praua frequenter symptomata coniunguntur, ut et necent, quæ hæc author recenset. Dubitarit tamen quispiā quid de rigore, horrore, & frigore, uerba faciat, de symptomatis acutorum morborum tractans: quum tria hæc intermittentium, non acutorum sint accidentia. Eset pro huius dubitationis solutione alia rursus tractanda quæstio, num in terminis aliqua febris acutus dici morbus possit: quandoquidem tertianis nonnunquam febribus interpollatis adeo praua symptomata commiscuntur, & dolores capitis, et nigilias, et deliria etiam, ac multa alia, quæ cum cōtinuis ferè semper sunt, ut non ab re eiusmodi febres inter acutas reponi uideantur. præsertim quum, & Gal. 1. ad Glau. tertianam (de exquisita agens quæ interpollata est) acutā dicat, quartanam uero & quotidianam diuturnas. & Hip. quæque 1. de uulg. morb. sect. 3. quæ intanam febrem (quæ interpollata intelligitur) pessimam omnium aserat. Paucis tamen, quia febres quæcumque intermiserint periculo uacant Hippocratis testimonio, . aph. acuti uero morbi ij intelliguntur, qui quum præcipitis sint motus periculo nō uacāt, propterea seruata hac in aliud tempus quæstione. quod ad hanc dubitationem facit, coniunguntur etiam continuis febribus rigores, atque ij, (indicatorios excipio) sicuti nim morbi sequuntur, & praua indicia sunt, ita etiam nō raro morbi sic cause rationem habent, aut nires obtundunt, & idcirco non minus quam morbi curationē ad sese trahunt. Non iniuria ergo inter accidentia acutarum febrium recensentur.

De regimine rigoris, & horripilationis, quum superfluunt. Cap. 12.

QUod est de hoc sequens sudorem, rectificatur uelociter, & non indiget regimine, & critico non oportet ut contrarium fiat per remotionem, & non est de illis, quæ debilitant, & quæ faciunt aliud; & quandoque sedatur cum ligatione extremitatum & fricatione facili, & cū calefactione cooperturæ, & cū unctione de oleo de anetho, & de chamæmilla, si indiget eo. In forti autem quādo perseverat, siue

fit in febribus siue sit in alijs, oportet ut ligentur extremitates in locis plurimis & unctionio fiat cum oleo chamæmillino, & ^a [radice] lilij. Et sunt de hominibus, qui confortant illud cum eis quæ sunt sicut cardamomum, & castoreum, & ruta, & scæha, & calamentum, & ^f nitrum. & piper, et pyrethrum, et quandoque pertransit illud ad administrandum linimenta ex synapi, & assa foetida. Et quando decoquuntur medicinae istæ in aqua, deinde coquitur in eo aliquod oleum, & aqua eruce fortis est in hoc capitulo per se sola, aut cum oleo aliquo, quod decoquitur cum ea. Et similiter decoctio ocymi, & aqua eius.

ANNOTATIONES.

Symptomatum, quæ febribus accidunt curationem seu mitigationem fusius prosequitur et Gal. 1. ad Glau. & Paulus lib. 2. & Aetius lib. 5.

Confectio olei boni.

S Vmantur anethum sicum, & myrrha, et ruta et calamentum, et piper, et pyrethrum, et coquantur in vino decoctione ultima, deinde decoquatur colatum in tanto quantum est medietas eius de oleo filamino, uel quæ confumatur aqua, et remaneat oleum, et administratur in unguendo. Et de oleis fortibus in eis, in tali qualis est rigor quartanæ, est oleum de costo, et oleum de scæha, et oleum de abrotano, et oleum de lilio, et oleum de myrrha, & ponantur in vnc. j. olei pondus 3. iiii. piperis, et sexta 3. i. pyrethri tritorum, & administratur absinthium decoctum in oleo aliquo, aut oleum oliuæ, in quo decoctum est apium, et introitus in ^a [oleum] leuis caliditatis est iuuatius ualde, et fortasse nec ^b [aqua calida leuis] caliditatis, et cum incuruatione super uaporem eius, et quando non sedatur per id, si materia est grossa, decoquantur in aqua anisi, et calamentum, et semen apii, et malix, et eruca, et anethum, et similia, et ^c [balneum] in aqua, in qua decocta sunt ea quæ sunt sicut scæha, et abrotanum, et calamentum, et anethum, et squinanthum, et ruta, et samscucus, et costus, et femina calida, et oēs medicinae fortis prouocationis sedant rigorem, et de medicinis sedantibus rigorem maximū in quartana, & similibus sibi, est ut bibatur de costo aureus i. cū aqua calida, et de agarico quantum de ipso in aqua calida, et in agarico est inuamentum, & quandoque ponitur cum eo parū opii, quoniam facit dormire, et facit sudare, et prohibet uehementiam rigoris, et alia, et iterum ireos quantitas aur. i. in aqua calida. p. ^f [et de compositis est theriaca diateserone, et ^e [electuaria alia] et diacymini et diacalamethum et diapipere, et syrupsus de melle, in quo seruatur sicut assa, et ruta, et pyrethrum et piper. Pilule expertæ quæ dantur in potu ante rigorem per horā unā, infirmo ^f [erecto uel stante super lectum suum, uel scamnum suū, et acre eius calefacto cum igne, s. [et] cooperimento, quoniam temperant ipsum, aut prohibet, quæ rum confectio. Rec. storacis, myrrhæ, opii, opo

panaci

a. n. siccitas, seu exsiccatio.

b. f. n. & frigus uehemens.

a. B. radices.

f. baurac.

Cap. 14. Cap. 37. & de cep. Cap. 119. & de incep.

a. n. oleo calido

b. n. potione calida

c. B. euphorbia cum.

d. f. n. Et recte abel ydus dicitur i. cum aqua calida. Alia theriaca uerba apud montanum ponuntur aurei. cū aqua calida, et B. theriaca. z. e. B. infirmo sententia super dictum suum. B. baurac.

h f B. piperis.

panaci^a [omnium ana partem] conficiantur cum butyro. & sit dosiseius quantitas fabe. & iterum fumantur opopana- ci, castorei, dauci, assa, pyrethri, opij, ana partes aequales, fiat sicut primo fit. Descriptio bona. Recip opopanaei, serapini, ahiuden, & cymini carmeni, & seminis apij, & piperis ana aur. j. s. seminis hyusquiami albi, croci, aristolochiae, castorei, euphorbij, myrrhe, ammeos, zingibe- ris, omnium ana pondus tertie 3. j. seminis har- mel, pyrethri omnium ana aur. i. conficiantur cum melle: & dosis eius sit auellana cum aqua calida valde: & fortasse est necessarium in eo, vt detur in potu vinum calefactum, & cibi calefa- ti. Et solutio ventris cum eis, quae sunt, sicut hiera, & diacidonit, & diaphanicon: imo qua- do est rigor prauus, & propriè sine febre, den- tur in potu pilulae fortida, quoniam ipsae sunt sanitas eius.

Regimen sudoris superflui in febribus. Cap. 13.

Oportet, ne sudor criticus quantum possi- bile est, restringatur. Quum autem euenit necessitas, & pertransit terminum, tunc oportet vt euenietur, & infigidetur locus. Si autem non excusat tunc super instrumentum positus quod pueri uel iuuenes solent in aere concuti, commoueatur in loco frigido: Et non oportet vt occupetur in exsiccano illud quod rotan- do egreditur, faciendo exsuccationem post ex- succationem: nam illud est occasio ad illud pro- uocandum, & multiplicandum, & fortasse attra- hit syncopim. Nam eius abstersio addit in ip- sum, & eius dimissio restringit ipsum. Et opor- tet vt inungatur cum cum oleo rosae, & forti, & oleo myrtinos, aut cum oleo de a [salicibus], & cum oleo de balauit, aut fiat oleum cum aquis in quibus decoquantur cydonia pontica, & mala pontica, & rosa & b f [ ]

balauit, & karabe contritum sicut puluis qui apparet in radio Solis, & similia, quoniam re- stringit. Et quandoque restringit acetum mistum aqua, & succus agresta, & decoctio balauit, & decoctio gallarum, & decoctio myrti. & succus [salicis] est mirabilis, & aqua sem- peruiue. Et quum res sit vehemens liniatur cum mucilaginis frigidis, & cum gummi, & prop- rie quum [emplastratur] cum his duob. & euentatur. Et quando vehemens sit res, oportet vt ponatur nix super extrema, & [sola sint in ea] extrema, aut balneetur cum aqua frigida, si suffert eam.

Regimen fluxus sanguinis narium superflui. Cap. 14.

Oportet, ut non properetur ad prohiben- dum illum, qui creticus est, quantum pos- sibile est. Quum autem est necesse prohibere flu- xum sanguinis narium in febribus acutis, tunc liga extrema, & pone vefosas super latus quod sequitur a [latus] fluxus sanguinis narium. Dein de consequenter adhibe b [regimen] illius logi- ci, & fortasse enim [ ] possibile erit tibi, ut infri-

des, & restringatur per illud. [&] non ponas ventosas desuper. Et distilla in nasum aliquas distillationes praedictas in capitulo fluxus lan- guinis narium, & quum non est prohibens ali- quod, infrigida caput cum infrigidantib. praedictis in eo. Et quandoq; aduenit patientibus quartanam fluxus sanguinis narium, quare o- portet ut iuues cum facientibus fluere sangui- nem ex naribus scitis, in ipso enim est sanatio quartanae. Si uero superfluitatem timuerimus, faciemus sicut illud quod fecimus.

Regimen uomitus qui accidit eis. Cap. 15.

Creticus iterum non abscondatur nisi apud necessitatem, & secundum plurimum ab- scinditur. [ ] in eis per vomitum, & per adiutorium eius quo extrahi- tur humor nocuus, sicut est syrupus acetosus b f [ ] & aqua calida, & quandoque est necessarium ut confortetur, quare ponatur lo- co syrupi acetosi puri syrupus acetosus cum seminibus, & si humor est imbibitus, & grossus, tunc oportet ut fiat solutio dando in potu, qd est sicut aloes & hiera. Et quando non est imbi- bitus, fortasse confert hiera & aloes. Et si est im- bibitus, non grossus, mundat ipsum syrupus ace- tosus cum aqua calida, deinde aequat ipsum post illud aqua granatorum, quae bibatur. Quod si uo- muerit eam, bibat ipsam uice alia donec aequetur & quieteat. Et similiter syrupus de menta cum granis granatorum, & fortasse sedat ipsu infrigidario stomachi, et non oportet vt appro- ximer rebus ponticis, et sedantibus uomitum cum ponticitate sua, & acetositate sua styptica ille, qui e [uomit] propter humorem imbibitu, quia est malum, & addit imbibitioni, sed non imbibitum, fortasse facient cum deicere deor- sum, quamuis sit grossus, & fortasse iuuabunt uirtutem stomachi ad expellendum cum per su- periora. Et quando assiduauerit uomitus de cho- lera, & non fuerit de genere imbibiti, tunc utre- re styptics, & proprie emplastris muantib. fa- tis ex corticibus granatorum, & gallis, et his similibus cum uino permisto aut aceto permi- sto. Et ad uomitum quidem cholerae nigre su- perfluum submergatur spongia in aceto, et po- natur super stomachum. Quod si necessarium fuerit aliquid fortius, administra medicinas praedictas in capitulo retentionis uomitus.

Regimen fluxus uentris, qui accidit eis. Cap. 16.

Iam singulariter in capitulo fluxus uentris lo- cuti sumus in hac intentione, ergo redeamus ad illud, & de illis quae conferunt ex uia cibo- rum sunt almer torrefacti, et lentes torrefactae, & coriandrum, quodcunq; horum duorum fue- rit, elixetur & fundatur aqua ab eo, & proprie quando fit acetolum cum granis granatorum, quoniam est bonum.

Regimen sitis eorum superflue. Cap. 17.

Oportet, ut inungatur caput cum oleo fri- gido ualde, quod fundatur super ipsum, AVIC. Tom. 2. C 2 et po-

& ponatur super caput, si non fuerit quod prohibeat: & cum aquis infrigidantibus & retentione mucilaginis seminis cydoniorum permixta cum oleo ros. ultimo: aut infusionis prunorum, & medullarū^a [cucumeris, & alKhed] & cucurbitæ, & seminis b [lactuce nigre] & radicū liquiritiæ, & pilularum descriptarum in antidotario ad sitim, & de illis, quæ mastri-
cantur^c [est almosofat & sunt] tamarindi. Et sitis quidem quandoque fit ex d [rigore, & abs-
cindit eam somnus, & quandoque fit ex calore, & abscondunt eam uigilia.

^a B. alchera, & alcheted.

^b s. Alia litera. papaveris nigri.

^c B. & fugitur. Alia litera. & sunt acetosa, si-
cut.

^d B. siccitate.

De profunditate somni, quæ accidit eis. Cap. 18.

OPortet, ut remoueat a profunditate somni cum fabulis, & his similibus per voces. Et ligentur membra eorum inferiora ligatione dolorosa, postquam non fuerit quod prohibeat, & supponatur collyrium subtile si natura fuerit restricta, & in hora^a [quietis, & tempore assiduitatis, &] ventosetur quod est inter ambas spatulas, & spondyles.

^a B. temporis in assidua, & in se parabili.

De gravitate capitis eorum. Cap. 19.

OPortet, ut alienetur ab eis emulsio lactis super capita eorum: aut effusio olei super ea aut embrocha, aut caput purgium, imo sint contenti vaporationibus factis cum embrochis ex chamamilla, & sint in eis uiole, & fursur, & his similia.

^a B. vigilia super flua uel non naturalia.

^b B. Naribus attrahere oleum de papauere.

^d B. Ligamentis seu nodis velociter solubilibus.

^e s. Ligamenta velociter solubilia.

De^a [inquietudine] habentium febres, & aliorum. Cap. 20.

Olfacere uero oleum uiol. cum oleo de sem. lactuce, & oleo nenupharino, & oleo de cucurbita, & adhibere aliquid de stupefaci-
tibus famosis super tempora, & incuruare caput super vapores humectantes, & odorare nenuphar, & poma mandragoræ, & c^c [allechese-
bram] aspersum ex longinquo, & embroche humectantes, & res quas scis, & similiter, si non fuerit, quod prohibeat, detur in potu syrupus papaueris, & hoc eius. Deinde multiplicentur inter manus eius candelæ, & eleuentur voces cum fabulis, & ligentur cum institis extremitates eius ligatione dolorosa parum, cum d [an-
sis, quæ resoluantur uelociter.] Deinde præci-
piatur ei ut dormiat, & claudat oculos, quum-
que dormit parum, extinguantur candelæ, & cessent voces, & soluantur^e [anse,] quoniam dormiet. Et quum inuenit leuitatem, & quietem ex paroxysmo, aut uehementia, assiduet ablutionem faciei cum aqua, in qua decoctum est papauer nigrum, cum aliquantulo mandragoræ, & radice eius, & quum est illic humorbaurachius, confert aqua, in qua cocta sunt sim-
brium, et melilotum, et althacuen, et papauer abluendo faciem, et incuruando super uaporem eius.

De dolore uentris, quæ accidit eis. Cap. 21.

Est ex effusione cholerae ad stomachum, et si accidit in principio periodi eius, detur in

potu parum syrupi de malis cum syrupo acetoso.

De asperitate linguæ eorum. a] Cap. 22.

Incientia quidem uiscositatis fricetur cum b [brusco aut cum uirgis] faliis cum oleo amygdalino, et zuccaro tabarzet donec mundetur, aut cū spongia, et pauco sale et oleo ros. In hoc. n. est alleuiatio multa infirmi, et post illud quum eius asperitas est non propter uiscositatem, imo a siccitate, oportet ut teneat in ore suo sebesten aut nucleos prunorum, aut salem qui asportatur de India, et est in colore salis et dulcedine mellis, et sumat de eo secundum quod dixit Archigenes, quantitatem fabæ unius, et grana cydoniorum sunt ex eis, quæ humectant linguam, et prohibent ei^c [obtusationem, et oportet ut non ponantur puluina multa,] neque respicietur dormiens; nam hæc duo exsiccant linguam.

^a B. & eius uiscositate.

^b s. ohaizara aut cū uigiliis.

^c B. exiccationem eius, & oportet, ut non stent ore apertum plurimum.

De sternutatione assidua, quæ accidit eis. Cap. 23.

Qvandoque magnificatur nocumentum sternutationis assidue cum eis, ledit nanque eos, et replet capita eorum, et debilitat eorum virtutes, et fortasse facit fluxum sanguinis narium. Quare oportet, ut fricetur eorum frons, et^a [collum] et nasus, et aperiantur ora eorum et fricentur eorum palata cum uehementia, et tendantur capita eorum, et conuertantur et premantur eorum extrema, et fundantur in aures eorum olea tepida, ad caliditatem parumper decliua, et humectentur lacerti eorum, et ipsorum mandibulæ, et ponantur super eorum ceruicibus puluina calefacta, et non excitentur a somno eorum subito, b [minuantur] a puluere, et a fumo, et omni, in cuius odore est acuitas, et olfaciant fauic, et lutum^c [alnaia-
chi,] et spongiam marinam.

^a B. oculi.

^b s. prohibentur.

^c B. alnaia.

De dolore capitis, qui accidit eis. Cap. 24.

Iga extremitates eorum, et propriè coxas, et cum instita liga, et frica pedes eorum, et supponantur eis collyria trahentia materiam ad inferiora, et conforta capita eorum cum infrigidantibus. Et si non fuerit, quod prohibeat ex coryza, aut tussi, embrochentur capita ipsorum cum decoctione rosarum, et uiolarum et hordei, aut foliorum faliis, et his similibus, et similiter oleo ros. et oleo de faliis, et quando non excusat hoc, tunc permisce embrochas infrigidas cum lenitiuis, sicut chamamilla, et stupefactiuis, sicut est papauer, et non mulgeas lac, nisi quum remouetur febris. Si autem uir-
tus fuerit fortis, mulgeas lac caprinum, et si fuerit debilis, mulgeas lac muliebre, et caue lac apud repletionem humidam a^a [facientem] b [profunditatem somni,] et similiter caue humectantia, et tū non administres humectantia, nisi ubi est uapor fumosus, et caput sic-
cum, et parum somni, et quādo multiplicatur repletio in capite ex uapore humido, trahet eū ad inferiora cum collyriis, et clysteribus, et stringe membra inferiora, ita quod testiculos.

^a s. B. corporalem.

^b B. subeth.

ANNO.

Fen 1. Tract. 2.

37

ANNOTATIONES.

In sedando capitis dolore ob febres, recentiores ex calida aqua pedum & brachiorum lotiones faciunt, advertendi scilicet calidos & mordaces vapores gratia. Sunt tamen, qui hoc presidiū genus maxime improbant, propterea quod balneis non nisi peracta humorum concoctione uti liceat. unde & Gal in tertianis febribus balneum probat si signa concoctionis praecesserint, non antea. Certum autem est inuale scire capitis dolores morbi praesertim incremento ac statu. Ceterum ad haec, quum Gal. totius corporis balneationem non obita concoctione damnat, non is tamen crurum & brachiorum lotiones non probat. Neque piaculum nobis videtur in ipso etiam morbi initio incrementore, pravi illius symptomatis gratia, quod vires non imbecilliter oppugnat, horum extremorum utilioribus, quaecumque aliqui corpus cruditas obfesserit, observatum est saepenumero, renouatis a capite hoc praesidio vaporibus, qui vigilas faciebant, subsequutum somnum, & obitas postmodum feliciter concoctiones.

De tussi eorum. Cap. 25.

Tussis plurimum accedit eis ex calore, aut siccitate, quare oportet ut teneant in oribus suis pilulas bichikias, & alio hoc de papa uere facta cum medullis fructuum frigidis, & amylo, & his similibus. Et utantur ceratariis in frigidantibus factis ex oleo rosae, & ex mucillagine psyllii, & succo portulacae, & alijs.

De destructione appetitus eorum. Cap. 26.

Quandoque est causa eius humor in ore stomachi, quod scitur ex eo quod dictum est de destructione appetitus, & euacuatur per vomitum aut solutionem ventris. Et multoties iuuantur cum intromissione digitorum in gutture, & commotione stomachi, & proprie quando uomitu expellit cholicam rem, aut acetosam. Et quandoque est ex uehementia debilitatis quare curetur complexio, quae facit eam, cum eo, quod scitur. Et oportet, ut approximes eis odores bonos excitantes appetitum, sicut odor sauium, [infusi] cum aqua, aut cum aqua & aceto. Et detur eis electuarium proportionale febricitantibus, & parum uini, & b [succu] fructuum ponticorum, boni odoris, & lambant aliquid de aceto gelatinae piscium, aut hoedi, & his similibus. Et ponantur super stomachum post dies primos emplastra facta ex fructibus. Et sint in eis absinthium, & aloes secundum quod scis, & inunctio eius cum oleis bonis est iuuatiua.

De bolismo eorum. Cap. 27.

Oportet ut curentur cum odoramentis, & luto [alnatachi & armeni infusi] cum aceto, & odorem almosat, & panem mundum calidum, & carnes assatas, & stringe eorum extremitates. Et extende aures eorum, & capillos ipsorum, & conforta eorum cerebra cum embrochis in frigidantibus, & humectantibus, plurimum nanque bolismi eorum est propter destructionem. [ ] oris stomachi propter causam communicantem ramis qui adueniunt

eis cum sensu, & est corpus. [durum & induratur, uerum sensus non ultimatur cum eo.]

De nigredine linguae eorum. Cap. 28.

Oportet, ut non dimittatur super linguam nigredo, imò fricetur cum eo, quod scis & si non, cleuabuntur ad caput uapores maligni, & facient cadere in fersen.

De appetitu eorum canino. Cap. 29.

Crantur cum unctuosus frigidis, & dulcibus.

De syncopi quae accidit eis. Cap. 30.

Quandoque accidit eis syncopis in principio febrium propter effusionem cholerae ad stomachos eorum, quare oportet ut detur eis ante paroxysmum, aut apud paroxysmum frustum panis de simila cum aqua granati, & aqua agrestis. Et scias, quod quando aggregatur syncopis, & febris, tunc syncopis est dignior curatione, & si indiget [paucovino, detur pmillu cum trib. drach.] uini antiqui & si non, syrapi malorum antiqui, cuius resoluta est superfluitas. Et phlebotomia quidem multoties addit in syncopi, & clystere leue est magis conueniens. & uomitus est iuuatiuus eis. & constrictio crurum, & ponere manus & pedes in aqua calida, & quum euadunt, tunc de solitudine est: ut cibentur sauium hordei in frigidato, in quo sint grana granatorum.

De constrictione anhelitus eorum. Cap. 31.

Constrictio anhelitus accidit eis, aut propter spasmus & siccitatem, quae accidit eis in lacertis anhelitus, aut propter materiam praefocatiua descendente ad guttur eorum, aut propter debilitatem, quae dominatur nervis uenientibus ad membra anhelitus. & prima quidem curatur cum unguentis uel emplastris humectantibus, & secunda cum eis, quae prohibent strangulationem, & tertia cum equatione complexionis in cerebro, et inunctione colli cum eis, quae in frigidant et humectant, et super stomachum iterum, ex eis quae sunt sicut rasura cucurbitae, et portulacae, et sandali cum oleo rosae, et similibus ei.

De uehementia a [tristitia] eorum. Cap. 32.

Quando multiplicatur a [tristitia] causa oris stomachi, et aduentu humoris moridatiui in eo, tunc in frigidat stomachos eorum cum eis, quae scis de cibis, & [inungantur, et dormiant in loco proximo motibus aquae, strato extremitatibus, et a [fructibus] frigidis, et odoriferis frigidis, et nenufate, et rosas, et asperionibus frigidis factis ex fructibus odoriferis, frigidis, & sandalis. & multoties quidem conferunt in eorum a [tristitia] clystera frigida, facta ex aqua cucurbitae, & citruli, & succo portulacae, & semper uiuere cum oleo rosae.

AVIC, Tom.2. C 3 Diffi-

Difficultas deglutendi, quæ accidit eis.

Cap. 33.

a B. sanguinea
uel conclusa.b — B.
e s. extrahatur,
sanguis paula-
tim & cibetur
cum aceto & la-
ctucis, si appeti-
tus in eis fuerit.
aliquoties exci-
tatus, & si non
côteri sint aqua
hordei, & alie-
nent quæ subli-
to occurrunt, &
si fuerit cum eo
stypcitas natu-
ra, tunc supposi-
toria & clyste-
ria sunt melio-
ra plurimum q̃
a s. euaporatæ
facit.

Difficultas deglutendi, quum accidit eis, & febris fuerit ^a [conclusa.] tunc phlebotomia ^b [paulatim] fiat, & ^c [æquario] fiat ad retrahendum. Et suppositorium est melius quàm plurimum, solutinum desuper.

Frigus extremitatum quod accidit eis.

Cap. 34.

Multoties profundatur calor eorum, & in frigidantur eorum extrema, & ^a [tendit] calor submersus ad caput. Ponantur ergo extremitates in aqua calida, & non bibant aquam frigidam.

Sermo de febre cholera.

Cap. 35.

a — B.

b s. tumefactio-
nem membro-
rum similem ca-
chexia.
c s. nisi q̃ ei al-
sociantur exco-
rescentia & tepo-
res sui non sen-
sati.d B. vigilia.
e s. bothria-
biorum.

Febres cholericæ tres sunt, tertiana cōtinua, & tertiana periodica, & causon. et tertiana quidem periodica, aut est pura, & sit a cholera pura, aut non pura, & sit cum putredine cholerae grossæ substantiæ, propter commistionem cholerae cum phlegmate commistione. [saliqua] complexionali unita, & per hoc diuersificatur ab hemitritæo, quum hemitritæum faciant duæ materiæ separatae, & hanc faciat materia una, quæ in se ipsa est permixta, cum cuius calore permiscetur aliquatulum frigoris, quod grauat suam putredinem, & suam resolutionem, & suam digestionem, & propter illud quidem sunt in hemitritæo duo paroxysmi, & tertiana non pura paroxysmus vnus. & hæc quidem non pura quandoque prolongatur tempore longo, & circiter medietatem anni. & quandoque perducit ad ^b [mollitiem] & magnitudinem splenis. Causon uero est de genere continuæ, ^c [quoniam] differentia inter eius uehementiam, & eius teporem est insensata, & accidentia eius sunt uehementia, & causa est acuitas materiei, & multitudo, quum eius casus sit circa cor, & in uenis oris stomachi, aut in partibus hepatis propriæ, & ad summum in membris nobilibus uicinis cordi. In tertiana uero, cholera est in carne, & ad partes cutis, & in cōtinua est sparsa in uenis corporis, quæ elongatur a corde. Et uehementia quidem sitis, & angustia, & inquietudo, & ^d [impatientia] & alienatio, & nauſea, & amaritudo oris, & ^e [siccitas] labiorum, & scissio eorum, & dolor capitis multiplicatur in febribus cholericis. Et est natura in pluribus earum ad siccitatem declinans, quoniam materiei motus est ad superiora, aut ad illud quod apparet de corpore, & cutē.

A N N O T A T I O N E S.

- Cap. 27.** Biliosarum febrium species tres esse ait, tertianam intermittentem, tertianam continuam, & ardentem febrem. Videtur tamen & Paulus li. 2. & Aetius li. 3. tertianam intermittentem pro tertiana continua ardentem febrem opponere, quod ferè & Gal. 2. de crisibus. Verum quamuis non ignoremus non deesse qui idem putent tertianam esse continuam & causum seu ardentem febrem, differre tamen has Gal. & plerique existimant ut s. quum in utraque febre materia intra uenas putrescat, si propè cor bilis putrescat, ardens, si procul a corde, tertiana continua eueniat, quamuis

uero non alia ratione si materiam & accidentia species, differre hæc inter se uideantur, quam magnitudine, nempe, quod maiora in ardente febre sunt omnia quam in cōtinua, differre tamen specie dicuntur ob loci putredinis differentiam. Adde etiam, quod non omnis ardens febris est ex bile, sed quandam itidem aliam ex salsa pituita Gal. adiungit, de qua postea.

De tertiana absolute, & nominatur triteus.

Cap.

36.

Paroxysmus tertianæ incipit in primis cum horripilatione, ut punctura acus, deinde in frigidat, & incipit facere rigore difficilem valde difficiliorem reliquis rigoribus, non ^a [frigidum] aut cum paucis frigore. & non est frigus eius nisi propter profundationem caloris ad ^b [interiora] ad partem materiei. & inuenit sicut puncturas acuum. & hic quidem rigor cum uehementia sua est velocis sedationis. ^c [ ] & tu iam sciuiti causam huius rigoris, & sit rigor eius in tribus diebus primis fortior, & uehementior, & in quartana cōtrario, & iterum rigor incipit cum fortitudine, deinde lenitur paulatim, & minuitur velociter, & in quartana cōtrario, & sudor multiplicatur in tertiana, quum dimittit, & sit urina in ea rubea tendens ad igneam, in qua non est multa grossitudo. Aut est non pura, & sit urina eius cruda aut grossa, & tertianæ caliditas est saluior caliditate causonidis, & quanto prolixius manus tangit corpus, non additur inflammatio, imò quandoque minuitur inflammatio eius, & in causonide additur inflammatio, & accidentia, quæ accidunt eis in tertiana, sunt uigilie sine grauitate in capite, nisi in quibusdam non puris, & sitis, & furor, & ira, & odia locutionis. & est pulsus eius acutus, uelox per comparationem ad reliquas febres, & non est equalis cōstrictionis, & dilatarionis, quoniam humor debilitat eum, et addit ei diuersitatem apud statum, et diuersitas in ea est sub ea, quæ est in alijs febribus humoralibus, & minor ea quæ est in alijs cum duritie, et est pulsus fortior in ea, imò non est diuersitas in ea secundum plurimum, nisi diuersitas ^d [propria] cum febre, et alijs. et in principio quidem est necessariū, ut coarctetur pulsus usque ad horam dilatationis febris, [et tunc] confortatur, et fit uelox, et frequens, et eius diuersitas non est ^e [multum] superflua. et quandoque significant ipsam etas, et cōsuetudo, et regio, et ars, et forma, et tempus, et multitudo euentus tertianæ in illa hora. Quum ergo componuntur duæ tertianæ sunt paroxysmi euenientes omni die, qui ergo considerat tertianam paroxysmum errat in ea, imò oportet ut attendantur significationes aliæ ^f [quas] dicemus, et patientibus quidem tertianā accidunt uigiliæ, et amor solitudinis, et multoties sentiunt ebullitionem apud hepar.

A N N O T A T I O N E S.

Biliosarum febrium signa, & earum quæ exquisita sunt, & notharum, de quibus in sequenti cap. agit, pluribus prosequitur Gal. 2. de crisibus. & 2. de diff. feb. & 1. ad Glauc.

Sed

Cap. 3.
Cap. 35.

Sed vide & Paulum lib. 2. & Aetium lib. 5. necnon & Trallianum lib. 12.

Differentia inter tertianam purā, & non puram. Cap. 37.

PVra est subtilis, levis, cuius paroxysmus cōsumitur a quatuor horis vsque ad duodecim horas, & non addit super eas multum. Et si addit additione multa tunc est non pura. Et est secundum plurimum perueniēs ad septem horas. Et calcit in ea corpus velociter: Et vides caliditatem procedere ex corpore, & extremitates adhuc sunt frigida. Et similiter pura non addit, quum non accidit error, supra vij. periodos. Et quandoq. consumitur propter subtilitatem suae materiae in paroxysmo vno, in quo accidit vomitus, aut ventris solutio mundificans. Et apparet digestio in vrina in primo die, aut in tertio, aut in quarto, aut in septimo. Si autem addit super septem periodos additionē plurimam, tunc est de genere non purae. Et similiter si prolongatur spatium sui rigoris, & est additio suorum paroxysmorum, & antecessio^a [eorum adinuicem] secundum ordinem seruantes proportionem similes. & in non pura est illud diuersum non b [rectum] Et similiter quando assimilantur paroxysmi secundum terminum vnum: & e [ ] reliqua signa elongationis febris etiā sunt de illis, quae scis. Et quum vides principium cum rigore, secundum quod determinauimus, & statum cū sudore exuberantem: tunc non dubites quoniam ipsa sit pura. Et in pura quidem est, quum eam habēs bibit aquam, procedit d [ ] quod est in corpore eius cum vapore humido, [ ] quasi ipse uelit sudare: & quandoque sudat. Et cum non pura inuenitur grauitas plurima in capite, & extensio: & prolongatur e [rigor donec peruenit] ad viginti quatuor horas, aut triginta horas vsque ad horam suam: & tepescit donec complentur xlvij. hore, & per quantitatem additionis paroxysmi super xii. horas, est eius elongatio a puritate. Et in tertiana quidem non pura tardatur apparitio digestionis: & non apparet in forma offuscatio, neque extenuatio; & fortasse non eradicatur cum sudore copioso. Et fortasse non incipit cum rigore, f [ ] & non est caliditas cum g [multa] fortitudine, neque est augmentum eius æquale: imò est quasi ipsum addatur, deinde proceditur, & minuitur: Et accidentia saua minozantur in ea.

Tertiana continua.

Cap. 38.

Cognoscitur per vehementiam paroxysmorum tertianae, & per vehementiam accide-
tium tertianae. Et apud Gal. quidem, quum sanguis putrescit, fit de hoc genere, & de eo fiet sermo post.

Cura tertiana pura.

Cap. 39.

Oportet, vt rememoreris illud quod dedimus tibi de radicibus in curatione febris, de solutione ventris, & cibo, & in omnibus capitulis: & fabrica super illud. Et tu quidem nō

auscultes sermonem eius, qui concedit in principio solutiua fortia, & myrobalanos, & his similia, nisi a [illud quod] diximus. Imò oportet, ut properes in primis, & lenias lenitate quadam, cum eis quae diximus illic, sicut sunt tamariindi quantitate xl. 3. qui infundantur in aqua calida in nocte, & colentur, & proiciantur defuper siraco, aut tereniabin, aut aqua duorum granatorum, et sicut decoctio iuleb cum tereniabin, & passulis enucleatis, aut infusio prunorum cum tereniabin aut siraco, aut syrupus viol. & uiolae, condite. Et fortasse facit mucillago psyllii cum quibusdam syrupis, sicut est syrupus prunorum, lubricitate, & lenificatione, & cum decoctione lentium cum iuleb. Aut clysteria lenientia sicut est clyster cū decoctione altheae, & iuinbae, & sebesten, & radice b [lilij] & oleo uiol. & succo t [betae], & t [nitro] secundum modum quem scis. Et illud, quando necessitas tangit ad ipsam, rectum namque, est ne in potu detur quod est sicut e [sorbitio] hordei, neq. ei simile, neque cibi, nisi natura iam lenificata. Et si ventris solutio in principio in febre tertiana pura, minoris sit malitiae quam eius simile in aliis, licet sit eius malitia d [iterum maxima.] & quando est possibile, vt e [ ] phlebotomes vsque ad tres periodos, fac. Et f [similiter] quando times quod sit agritudo turiosa, & facis illud quod est de errore, si accidit, minus quam aliud, & oportet, vt non moucas in die paroxysmi aliquid, nisi propter necessitatem; & non ci bes nisi apud conditiones praedictas, s [aut] pro uoces urinam cum emulsione seminum, & oportet ut superueniat ei paroxysmus, dum est famelicus, & non est in stomacho eius aliquid, imò oportet ut sumat in potu syrupum acetosum omni mane, & post duas horas aquam hordei, in die, in qua non est paroxysmus, & syrupus quidem acetosus post paroxysmum est conueniens, & similiter ponere pedes in aqua h [frigida] ad attrahendum residuum caloris, & ego magis diligo vt sit in syrupo acetoso proprie in potestem, emulsio seminum frigidorum i [praedictorum], & ante paroxysmum per tres horas, aut quatuor, & detur in potu iterum post paroxysmum, aqua hordei, & quando necessaria est subtilitatio regiminis, detur in potu sicut aqua granatorum, & aqua melonis indi, & his similia, & gradatim fiat eius regimen secundum modum praedictum, et quoties appropinquat status, subtilietur, et in diebus primis cibetur cum Kist hordei, & pane k [trito] cum aqua frigida, aut sicut est, aut emulsum ex eo, qui fit ex lacte acetoso, & lentibus, et quando cibus acetat in stomacho, non detur in potu l [de] aqua hordei, quae non est ualde subtilis, m [aliquid], et si necessarium fuerit dare ipsum in potu, confortetur parum cum decoctione radices apii. Si autem stomachus fuerit frigidior illo, et febris non magna, et non pura, ponatur parum piperis secundum consilium Hip. Quod si signa significauerint, quod crisis est propinqua, tunc sufficiat ei aqua hordei, et aqua granatorum n [dulcis, et muzi], et syrupus acetosus, et fructus quidem, qui diliguntur eis, sunt granata dulcia et muza, et pruna matura, o [et immatura.] melon uero indus est maximi iuuamenti, cū

AVIC. Tom. 1.

C 4 hoc

a. b. cū cōditiō
ne, & qualitate
quam.

b. B. liquiritiae.
† siclg.
† baurac.

c. B. aqua.

d. B. magna.
e. † a. non.

f. B. Alia litera
propter illud.

g. B. & ut. Alia
litera & ut non.

h. B. Alia litera.
tepidā.
Alia litera.
calida.
i. B. diuretico, cū
aur.

k. B. eō minuto
cum aqua frigi
da sicut est aut
emulsioe panis
in ea, & cum eo
quod fit ex al
mes.

l. — B.
m. — B.

n. — B.

o. — B.

hoc quòd ipse soluit, & prouocat, & frangit ve
hementiam caloris, & facit sudare, & fortasse
non nocent P† [ ] parui, & ex

p + B. aldestem
buiat.
q B. & alcheta
& alcherad.

† B. Alia litera.
castratorum.

B. aug.

e B. Et de illis
est medicamen
solutiū istius
descriptiois.

M B. Alia litera
 & stent in ea se
 cundū quantita
 tem delectatio
 nis, est eis cōue
 niens.

x B. habens ea
liditatem con-
fractam.
y — B.

eius, quod est in eo de calefactione pauca, quare infigridat vehementer & humectat, & si fuerint illic accidentia, sitis, & dolor capitis, & uigiliarum, & aliorum, iam tibi praterit eorum cura, & quando post crism remanet aliquid caloris inseparabilis, tunc tibi superest, vt administras syrupum acetosum cum succis diureticis, aut in quo decocta sunt ^z [femina] & radices diureticae, & scias, qd cura tertiana continue, est cura tertiana interpolata, sed est declinior ad observationem dispositionum digestionis, & ad infigridandum cum syrupo acetoso facto cum seminib, vt femine citruli, & femine endiuie proprie ^a [cotritis,] & post ipsum post duas horas, datur in potu aqua hordei, & ad subtiliationem cibi, & ad administranda clysteria lenia in principio, & ad prouocationem, & oportet ut ^b [subtilient,] & non sumant in potu de solutiuis in principio ^c [neque approximerit alicui eorum, nisi eis] quæ sunt sicut syrupus uiol. & aqua fructuum, & non utantur nisi clysteribus lenibus.

z B. Alia litera
olera.

2 B. congrua

b B. cum facilitate procedant
c B. aut in eo quod ei appropinquat nisi eo

• A N N O T A T I O N E S .

*Habes de tertiana exquisita curatione ex Gal. plura 1. ad Glauc. Ameluturum, ipsum Aetius lib. 5. & Paulus lib. 2. & Trallianus lib. 12. Dissentire tamen hic inter se in aliquibus videntur. At primum de peccantis humoris educatione diffidum est, an scilicet morbi initio, forti medicamento educi possit non alia expectata concoctione. Author sane nosse primis statim verbis eos negat esse audientes, qui fortia initio medicamenta in tertiana pura exhibent, Rasin intelligens, ut videtur, qui 30. Cont. tr. 3. morbi initio myrobalanos adiunxit scammonio, & rhubarbaro exhibet. Contra tamen Gal. lib. quous quando & quib. purg. opt. 1. in lib. Hipp. de humoribus Com. tenues humores purgante medicamento educi posse testatur. Verum de Gale-
nii sententia dictum est in superioribus, quum de tenuium humorum coctione ageretur, nempe qui, non biliosos, sed tenues & serosos humores expurgari posse ait. Quaprobre non iniuria eos dampnari ait. Auic. putamus, qui iudiciora medicamenta, nullo habito cruditalis discrimine, propinat, At vero alia rursum hic dubitatio est, num in tertiana pura sanguinis missione agendum sit. De hac re Gal. 1. ad Glau. nihil, nihil Paulus, Aetius, Trallianus, uel Auerhoes. At thor. tamen nosse eam admittit, quum ait, [Et quando est possibile ut phlebotomies &c.] sed certum ad id tempus prescribit. Profecto ubi sola bilis, non etiam sanguis peccat, certum est, desumpta ex peccante materia indicatione, non mittendum sanguinem, at si vel putredinem, vel putredinis causam, calorem, s. praeter naturam animaduertas, quum uene sectio, detracta calidi, & putrescentis humoris portione, refrigerij & flubulentationis naturae sit causa, admitti hac quoque potest, atque id etiam Gal. consilio, qui in putridis febribus quibusuis saluberrimum censet, uenam incidere. At vero, quaecumq; de hac re Gal. sententia fuerit, de qua supra est actum, Author nosse, etsi hoc in loco, ubi agenda sit uenae sectio, obcurandum monet ad tertiam accessio-
nem si modo fieri id potest, non tamen obiri hanc uel omitti suadet. sed suppositis hoc in loco ijs, quae antea de mittendo generari in putridis febribus sanguine, scripserat, ubi mitti sanguinem oportere animaduertitis, certum duntaxat tempus assignat. Balneo uero oportet ne appropinquet &c. Balneum ante morbose materiae coctionem non iuxta-
bet. At Gal. 1. ad Glauc. etiam ante coctionem si bis in die lauaueris, non erratum, ait, apparente autem coctione posse*

Cap. 9.
Cap. 8Q. cap. 10
Cap. 6.

Cap. 2.
Com. 1.

Cap. 10.

Cap. 40.

lutiuis in principiis eius, quæ sunt propinquo
ra equalitati, est aqua algeleniabin decocti, & sy-
rupus acetosus. Et fortasse ponemus in ea cassi-
a fistulâ. Et fortius illo est, ut ponas in ea uirtute
turbit. et clysteria in principio sunt magis dile-
cta quâ solutiuia alia, & sunt clysteria in quib.
est uirtus althæe, & chamæmille, & ficlæ; &
cartami, & uiolarum, & sebesten & ficus. & o-
dor turbit. et [ex eis est] cassia fistula & oleu
sisaminis, & nitrum, & fortasse indigerur: m
[uno] istorum secundum elongationem febris
a pura. Adiuuantia autem ad digestionem sunt
sicut syrupus acetosus permixtus cum aliquâto
de algeleniabin. aut syrupus acetosus de radicib.
& post septimum sicut decoctio absinthii est. n.
iuuariua subtiliatiua materiei, & confortat iua
stomachi. et similiter aqua feniculi, & aqua apii
cum syrupo acetoso, et si pertransit xliii. tunc
non est malum dare in potu trochiscos ros. mi
nores. Si autem agritudo prolongatur, non in-
uenimus excusationem, quin dicemus ea quæ
sunt sicut trochisci de eupatorio, & decoctio
eius. Et calefactio partium hypochondriorum
est huius generatis et emplastrario mirachor-
um iterum cum eis, quæ digerunt, & maturât,
& mollificant tensionem quum uenerit illic.
Quum ergo sciueris, quod digestio iam adue-
nit, tunc euacua, & prouoca, & non cures. et de
euacuationibus bonis eis est, ut sumantur hic
ra pieræ drac. v. lucciⁿ [lactuce,] & eupatorii
amborum an. drach. iii. feminis apii, myrobal.
citri. kebulorum an. drach. v. turbit. drach. vii.
fiat pilulæ ex eis cum aqua apii, & sit dosis eius
drach. ij. Et de illis est decoctio bona inuentio
ne nostra Recipe eupatorii absinthij, myrobal.
kebulorum an. drach. v. feminis melonis, semi-
cucumeris, & [citrul.] sc. apii [polypodij]
fuchahæ, bedeoard omnium an. drach. x. turbit.
drach. j. cassia fist. drach. vi. passulorum enuclea-
tarum. drach. xx. ficum p. x. numero, sebesten nu-
mero. xxx. geleniabin facit cum ros. persicis pō
dus drach. xv. decoquantur omnia secundum
q [descriptionem huius.] Et sumatur de ea ca-
dus magnus. in qua posita sit filiqua i. scammo-
næ. Et fortasse necessaria est medicina fortis
uno modo, & debilis alio modo: eius uerò for-
titudō est secundum hoc, quod ipsa euacuat
humorem viscosum, sed ipsius debilitas est se-
cundum hoc, quod ipsa non euacuat plurimū
vice una, imò possibile est ut fiat gradatio i ea,
quare euacuet humorem, cuius euacuatio est
necessaria multis uicibus, ut non destruat uir-
tutē. Et hæc medicina est, quæ potest [subtilia-
re, & aggregare,] & soluat parum eius & iol-
uat plurimum eius, sed parum, parum ex malo
& plurimum plurimum ex malo. De decoctio-
nibus uerò parum fortasse non facit aliquid.
et huiusmodi quidem medicina est, ut sumatur
turbiti quantitas. drach. s. & plus, secundum
necessitatem, & scammonæ propriè altiusugi
i. aut supra id, & conficiantur cum geleniabin
prædicto, & bibatur. Aut sumatur de agarico,
& scammonæ secundum hanc compositionē
& conficiatur cum geleniabin prædicto, & biba-
tur. Aut ponatur in succo rosarum recentium,
cuius quantitas sit. unc. i. & bibatur. Aut in syru-
po ros. & bibatur.

e s. grotior.
f B. Alia litera.
supra subtilia-
tionem tertia-
na. Et subtilia-
tio eius in ea
in principis fi-
cum fame eius
plafquam subri-
liatio cum cibo
subili valde.
g t þ plus.
h b. forti.
i f. blis.
K b. aqua cice-
ris est inuacua.
l B. in eis fit.
t þaurach.
m B. acutor.

o Balchera &
p——B.

q B. q decoqui
solent huiusmo
di decoctiones.

e. partiatur in
 columbus nicib.
 & aggregetur.

Adi Galenum 1. ad Glauc. Paulum lib. 2. & Aetium lib. 5. Trallianum lib. 12. locis in superiori capite citatis. Vnum hic animaduersione dignum est, quum author noster ait [Et post septimum sit decoctio absinthij &c.] Nempe absinthij decoctum post septimam, hoc est apparente colitione in non puris tertianis exhibet. At Gal. 1. ad Glauc. id presidij genus in puris commedat. Sanè Trallianus noster diligentissimus, de Gal. admiratur, qui adeo indistinctè scripserit, ut exquisita tertiana correptis absinthij dilutum a septimo die propinandum dicat. Atque is non in exquisitis sed notis tertianis id exhibuisse testatur admisso oxymelii momento. Caterum ut pro Galeno dicamus, absinthio ut Dioscor. libro tertio, Galenus 9. de simpl. med. fac. & Paulus lib. 7. uis inest, ut biliosos & uentriculo humores per aluum & urinas ducat, quare concocta iam bile non alio presidio est opus, quam quod expurget absinthium ergo commodum presidium est, praesertim verò quòd uis sui astringentia ventri robur conliat. quamuis igitur acedinis ratione febrilem calorem sic citatè accidere huius usus posset, non tamen si semel eius dilutum exhibeas, quicquam lades, laderet autem usus frequentior. Probe ergo post septimum diem, hoc est apparente colitione absinthium Galenus ueluti expurgatorium medicamentum semel offert (neque enim sepius utendum docet.) Trallianus uerò frequentem eius usum damnat, ubi febris & exquisita tertiana est, quum in notis alioqui & is & Aui. recte exhibeant.

De febre caufon, & est illa, quae nominantur faricos.

Cap. 41.

Causon est secundum duos modos: aut enim causon est cholericus, & est causa in ea multitudo putredinis: aut intra uenas corporis totius: aut in uenis quae sequuntur partes cordis propriè, aut in uenis partium oris stomachi: aut in hepate. Aut phlegmatica, & fit ex phlegmate falso putrefacto in uenis, quae sequuntur partes cordis, sicut dixit Hippo. in epidemia. et non fit phlegma falsum, sicut sciuit, nisi ex aquositate phlegmatis cum cholera acuta. Est ergo cholera quae putrefit a [aquositas] permittit aquositati plurimae. Et quoniam causon uehementiora habet accidentia, quam tertiana, oportet ut sit breuioris spatii quam ipsa. et senibus quidem parum accidunt febres caufonides, & quum accidunt eis, percunt, quoniam non fiunt in eis nisi a causa ualde forti. Amplius eorum virtutes sunt debiles: in iuuenibus autem, & pueris plurimum accidunt, & est in infantibus leuior propter humiditatem eorum, Et quandoque est in eis cum profundatione somni, propter eleuationem uaporum ad caput. Et Hippo. quidem dixit, quòd si alicui accidit in febre caufon tremor, tunc permittio mentis re soluit ab eo tremorem. Et b [est simile] ut sit illud quoniam cerebrum calefit ualde, & calefiunt nerui, & est c [simile] ut sit causon, & sit permittio mentis, & resoluitur ab eo per tremorem, propter expulsionem materierum ad neruos. Et plurimum quidem consumitur cum uomitu, & solutione ventris, aut sudore, aut fluxu sanguinis narium.

b s. uidetur.

c s. uerisimile.

Videtur nonnunquam ardentis febris nomen de quavis magna febre dici: quandoque etiam pro tertiana continua usurpari: proprie tamen causus seu ardens febris intelligitur, quae ut in finitionibus med. scribitur, cum inflammatione multa fit nullamque corpori requiem praebeat, linguam assiccat, denigrat, frigida aediderum affert, atque ut author libri de affectionibus in qua febris detinet, & sitis fortis, & lingua aspera ac nigra fit a spiritus caliditate. & color subbiliosus fit, & sputa biliosa. Et eger extrinsecus quidem frigidus fit, intrinsecus uerò ualde calidus. atque ut Gal. ait 4. de rat. uic. in ac. quum & corporis incendit, & praeterea sitis quoque incomposibilis hominem affligit. De hac ardente febre hoc in loco agitur. Hac autem authore Gal. 4. de rat. uic. in ac. altera exquisita est, altera non exquisita ex bile intra uenas cordi propinquas putrescente, & coniuncta magna illa habet symptomata, de quibus dictum est. Non exquisita uerò ex falsa pituita est, de qua Hipp. 3. de ra. uic. in ac. in hac autem symptomatum magnitudo remittitur. De utraque plura habes ex Hipp. 4. de rat. uic. in ac. & ex Galibidem. Habes item de ardente quadam febre maligna 2. de vulgarib. morb. sect. prima plura. Pro harum uerò curatione uide Paulum lib. 2. Aetium lib. 5. Trallianum lib. 12.

Signa.

Cap. 42.

Signa eius sunt inseparabilitas, & occultatio temporum, & uehementia accidentium ex asperitate linguae, & ex citrinitate eius in primis, & ex nigredine eius secundo. Et ex retetione sudoris nisi apud crism. Et uehementia sitis. [Inquit Hipp.] nisi accidat tussis parua, & [tussis namque est accidentalis: sed a] ergo illa [sitim.] uidetur, ut sit uehementia sitis eorum propter causam pulmonis, ergo quum mouetur tussis parua, humectatur per id quod currit ad ipsum ex carne molli. Et caliditas in causone quidem secundum plurimum non est ita fortis in exterioribus, sicut fortitudo eius in interioribus. Et est contractio in ea leuior, quam in aliis. Et in facta quidem ex cholera fortia fiunt accidentia mala ex uigiliis & inquietudine, & aduersione, & permittione mentis, & fluxu sanguinis narium, & dolore capitis, & pulsatione temporum, & profunditate oculorum, & solutione uentris cum cholera pura, & casu appetitus, & quando accidit infantibus, abhorrent mamillam, & non recipiunt eam, & corrumpitur illud quod fugitur de lacte, & acetat.

Cura caufonidis.

Cap. 43.

Est cura tertianae purae. Et quum indigent euacuatione sicut cum illis quae dicta sunt, tunc festinatio est melior. Complementum uerò est apud digestionem. Et non phlebotome tur: fortasse enim inflammabit eos, & fortasse iuuabit eos, si fuerit illic turbiditas, a [ ] rubedo. Verum indigent subtiliatione, & b [regimine] uehementiore, & infrigidatione actu eius, quod quod ipsi sumunt. Et quum times casum uirtutis est

Com. 1.

Com. 13.

Tex. 13.

Text. 62. & iuceps.

cap. 30.

cap. 78. cap.

lib. 5. Trallianum lib. 12.

a B. teporis.

b B. B.

c B. que.

d B. B.

e B. B.

f B. B.

g B. B.

h B. B.

i B. B.

j B. B.

k B. B.

l B. B.

m B. B.

n B. B.

o B. B.

p B. B.

q B. B.

r B. B.

s B. B.

t B. B.

u B. B.

v B. B.

w B. B.

x B. B.

y B. B.

z B. B.

aa B. B.

ab B. B.

ac B. B.

ad B. B.

ae B. B.

af B. B.

ag B. B.

ah B. B.

ai B. B.

est necessarium cibare eos, quamuis non appetant, & proprie in eo, ex quo resoluitur res plurima, multoties. n. aduenit eis bolismus ppter priuationem sensus, & indigent lenificatione in principio fortiori, & curationibus febris acutae praedictis, secundum omnes. [species] narratas. Et quandoque conueniens est, ut dormiant apud teporem paruum febris super aquam tamarindorum. Et quandoque ponitur in ea paruum camphorae, & diligitur eius syrupus acetosus, aut emulsio seminis portulacae, aut emulsio seminis endiuiae, & d [melon alkin est bonus ualde, & sit contentus] potatione aquae frigidae secundum quod diximus illud. Si e [autem] non fuerit quod prohibeat, detur in potu de ea etiam usque ad [satiatatem] & fortasse aduenit eis permittio mentis, & obliuiscuntur petere aquam, quare oportet, ut sorbeant de ea s t [ ] paulatim sorbitiones plurimas, & proprie in eo, cuius linguam uides siccam. & cura accidetia eius superflua cu eis, quae diximus in capitulis suis. Et oportet, ut caueatur in eis timor apud eos, & oportet ut obseruetur anhelitus eorum, & non dimittas partes pectoris spalmari. Et oportet ut obserues capita eorum cum aceto, & oleo rosae, & sandalis, & aqua rosae, & camphora, & his similibus, & embroches cum decoctionibus, in quibus decocta sunt ea, quae diximus, & quando fortes sunt in eis uigiliae, tunc cura eos. & non est malum, ut in potu des syrupum de papauere etiam, & si sit de nigro, in huiusmodi dispositione, & in fine eius da in potu trochiscos, qui conueniunt eis, sicut sunt trochisci de camphora, & in illa hora conuenit eis syrupus acetosus cum emulsione seminis cucumeris, & seminis endiuiae, & seminis portulacae, de unoquoque eorum sit pondus drach. xxv. usque ad xxxv. secundum quod uidetur. & si fuerit illic uentris solutio, tunc dentur trochisci de spodio costrictiui. Trochisci boni. Recipe spodij ro. an. drac. ii. s. croci sex tam drac. i. seminis portulacae, seminis endiuiae an. drac. iii. seminis cucurbitae, seminis cucumeris an. drac. ii. sandalorum drac. i. s. succi liquiritiae, amyli an. drac. i. camphorae sextam drac. i. s. & dosis eius sit drach. [j.] & iterum rosae drac. iii. se. melonis, [citriuli, cucumeris,] & portulacae omnium an. drach. ii. croci tertiam drac. i. camphorae sextam drac. j. gummi, amyli, dragacanthi, succi liquiritiae an. drac. i. dosis eius drac. ij. & quum declinat egritudo manifeste, tunc non est malum uti balneo, cuius aqua declinat ad frigus. & illi, in quibus magis diligitur balneum ex eis, sunt quorum febris est ex phlegmate salso.

De febre sanguinis.

Cap. 44.

OPinatus est Gal. quod non sit febris sanguinis a putredine sanguinis. Nam sanguis quum putrescit, fit cholera, & non est sanguis: fit ergo tunc febris cholericus, non sanguinea, & fit causam praedictam. [et tertiana, & cura eam cum illa cura. Hic uero sermo eius est contrarius sermoni Hipp. & contrarius ei, quod est conueniens: & plurimum quidem erroris eius est in sermone eius: quando putrescit sanguis, fit cholera: ite

enim sermo facit opinari duas intentiones, quarum una est, quod quando putrescit peruenit ad hoc, ut fiat post putredinem, cholera: b t [ ]

[ ] & secunda, quod quando putrescit, [tunc fit] cholera: sicut dicitur quod lignum quando calefit, fit cinis. Consideremus itaque in vnamquamque duarum propositionum. Intellectus uero primus est corruptae acceptionis tribus modis: quorum primus est, quod sanguis quando putrescit conuertitur subtile eius ad cholera malam, & spissum eius ad melancholiam, non ergo cum totalitate sua fit cholera. & secundus est, quod illud fit post putredinem, & nostra consideratio est in dispositione putredinis. Et tertius est, quoniam post illud fit cholera, & non scimus, an in ea sit putredo, an non: nam plurimae res putrescunt, & separatur ex eis subtile, & spissum, & non est in spisso, neque in subtili putredo: quoniam non est necessarium, ut sit putridum id, quod generatur a putrido: fit. n. ex putredine, quod non est putridum. Et si generatio eius a putredine faceret putredinem eius necessariam, oportet ut esset spissum cinerulentum iterum putridum. esset ergo illis febris melancholica: eorum: hoc ergo est illud, quod facit esse necessarium expositio eius, quod prius intellectum est. Quod uero intelligitur secundo, est mendacium. a t [ ] quoniam putredo est via corruptionis. Et putredo quidem [non] habet tempus.

Et conuersio sanguinis in cholera non fit [nisi] in tpe. Et putredo quidem est corruptio accedens sanguini s [et] est sanguis: sicut accidit phlegmati, et est phlegma, et non fit cholera, neque melancholia, nisi conuertatur post illud cum complemento putredinis. Verum ueritas sana est sermo Hipp. quod ex sanguinis putredine generatur febris. Dicamus ergo nunc, quod febris sanguinis est febris putredinis, et febris calefactionis, et ebullitionis, quam nominauit Hipp. synochum conclusum h [sine aliis.] Et plurimum ebullitionis eius est ex oppilatione suffocante caliditatem. Et quandoque fit a causis aliis, quae vehementes fiunt supra uehementiam febris ephemerae et [nominatur] profundi somni, fortis. Et est de summa februm, quae sunt inter febres putredinis, et febres ephemerarum: quae differunt a febribus ephemeris, propterea quod calefactum primum in ea est humor, et differt a febribus putredinis, quoniam non est ei putredo. Et est febris acuta, non febris ephemera, neque febris hectica, neque febris putredinis. Et multoties quidem permutatur ad febrem putredinis, aut febrem hecticam. Et multoties quidem facit eam currere Gal. cursu februm dici. Et uidetur Galeno, quod febris sanguinis non componitur cum reliquis febribus, quoniam putredo in sanguine est communis omni humori: & in hoc est contradictio quibuldam intentionibus suis, in quo non est necesse prolongare sermonem, quoniam non iuuatur cum eo medicus. Et causa quidem huius febris est repletio, & oppilatio, & k [multitudo exercitij, et proprie non consueti:] et dimissio euacuationis: deinde usus exercitij laboriosi, & quandoque facit putredinem in eo multam aquositas sanguinis, ex comestione fructuum aquosorum, quare conuertitur ad putredinem, et multitudo humo-

b t B sicut dicitur. lignum, quando inflamatur, efficitur cinis, e n. fit in dispositione qua ipse putrescit.

d t a. purum. c — B. t Affirmative legit Zimara in tab. in dicta putrefactio. f — B. g s. dum.

h B. non alias Alia litera. & non a sunt alig

i B quandoque non manant in epulue forces.

K B. plurimum eius est ex exercitio, ppter non consuetudinem. Alia litera. plurimum eius est ex dimissione exercitij, ppter consuetudinem.

moris

moris erudi in eo est propinqua, quare praparat ipsum ad putredinem, sicut qui generatur ex cucumere, & alkedred, & piris, & similibus: Et hæc quidem febris est continua, quæ non tepescit propter continuitatem materiei, & eius ad hærentiam usque ad crism, aut mortem. Et eius species sunt tres, quarum saluior est [sepatum] incipiens cum difficultate, & non cessat diminui, quoniam resolutio in eo est maior quam putrefactio. Deinde est homotonus, & fortasse similatur vij. diebus, & nequior corii est augmasticus, quoniam resolutio in eo est minor quam putrefactio, & eius crisis est usque ad septimum secundum plurimum, & eius consumptio est cum euacuatione, aut sensata, aut insensata. Et quandoque permutatur ad causonidem, & ad firsen, et quandoque permutatur cum infrigidatione plurima ad lethargiam, et quandoque permutatur ad variolas, et morbillum. Et quandoque accidit in ea [profunditas] somni, et inflatio ventris, ex qua peruenit, sicut uox tympani, & non deponit eam ventris solutio cum [rarificatione]. Et quando solutio ventris, non ualet, deinde egreditur a facie uiridis lata, proprie est de signis mortis.

ANNOTATIONES.

Magna hic inter Auicennam & Galenum questio est, num ex sanguine febris putrida eueniat. Galenus passim, cap. 8. & 2. de diff. feb. & 2. de crisib. tria tantum putridarum febrium genera esse ait, biliosarum, pituitosarum, melancolicarum. Cuius rei rationem reddit 1. de crisib. & et 2. de feb. diff. nempe, dum putrescit sanguis, quod tenue est, in bilem, & quod crassum, in atrum humorem aut degenerare, dulce enim ut idem ait 2. facult. nat. quum supersaturatur tenuius fit, & amarum redditur. Ita etiã quod crassum, multo sit crassius & siccius. Contra tamen Galeni sententiam Auicennas hoc in loco ex proposito pugnat, sequiturq; buius insistentum & Auerroes 3. Coll. Profecto magna hæc questio est, in qua docti pleriq; laborarunt. Paucis tamen dari ex sanguine putridam febrem, præterquam q[uod] ualidissimis rationibus hic author probat, uel ex Galeni ipsius uerbis elicitor, qui & 2. de diff. feb. putrescere nonnumquam sanguinem in aliqua parte corporis ait fieri, ex hoc simplicio cap. 4. rem febrem quam in alijs. & 9. meth. de syncho non putrida agens, quam ex inflammato sanguine oriri putat, nisi succurratur, fieri aserit synchum putridam, ex quib. certe assentiri Galenum Auicennæ necesse est. At cur ergo rogabit quispiam, hic author Galenum carpit, si modo eiusdem est uterq; sententia? Ob id opinor, quod sicut de alijs putridis febribus & signa & curationes Gal. aperte & ex proposito tradiderat: ita de putrida sanguinea planè non eguit. id quod profectò Galenum ambiguum fuisse significat, sicuti & Auerroes 3. Coll. extitisse eum putat. Non ignoramus etiam sanguinem, ubi putrescit, ex propria natura in ichorem degenerare, bilem aut flauum, aut atrum similem (quod enim alioqui in bilem uel atrum humorem naturalem a putrido calore fiat, res est, de qua licet dubitare.) Unde & morbi qui ex eiusmodi procreantur sanguine, tertianarum ferè periodos seruare solent, quo pacto etiam pleuritides ex sanguine per tertias solent exacerbari. At uerò, quod ob id de sanguinea ea febre fuerit silendum, quoniam propriam periodum non habeat, non uidetur rationi consentaneum. curatio namque sicuti & cognitio eadem non est, quæ biliofarum febrium, & quum in his Gal. 9. meth. sanguinem ad

animi usque deliquium in laborante seruo duxerit, in biliosis tamè neque etiam de sanguinis eductione quicquam minuit. Adde item, quod ubi putrescit sanguis, etsi tenuior eius portio in bilem euadat, non in solam tamen bilem totus, sed in atrum quoque humorem, crassior eius pars conuertitur. Non temere ergo hic author de putrida sanguinea ex proposito uerba facit, & eam quæ fuisse uidetur, Galeni sententiam diluit. Ceterum quæret hoc in loco aliquis: Si hæc putrida ex sanguine febris datur, qualisne est: continua, an intermittens? Existimant nonnulli, magni sanè nominis uiri, & intermittentem dari & continuam, intermittentem quidem, quum sanguis extra uenas erumpens inflammationem facit & putrescit: continuam uero, ubi intra uasa putrescit. Verum hi, quum diariam febrem pro putrida perperam agnoscant, propriam etiam synocha nocem uidentur confundere: quæ quidem uox, si continuam significat, non intermittentem dicit. Sed magna hic rursus in Auicennæ uerbis emergit dubitatio, quum aduersum Galenum disserens ait, [Et putredo quidem non habet tempus] & c. nempe putredinem non habere ait tempus. i. non fieri in tempore. At mirum hoc uidetur, quum philosophorum omnium testimonio nulla forma in non tempore inducatur, sed præiæ uniuique generationi, & corruptioni dispositiones sint opus. Verum, quod ad hanc dubitationem pertinet, tamen si uidemus alios alia hoc in loco commentari: pro certo tamen ipsi habemus deprauatum esse codicem. adiectantq; temere esse negationem, & affirmatiue legendum [Et putredo quidem habet tempus] id quod & doctissimus M. Antonius Zimara animaduertit, in tabula in dict. putrefactio.

Signa.

Cap. 45.

Signa febris sanguineæ sunt adhærentia febris Et rubedo faciei, & oculorum, & inflatio uenarum, & temporum, & repletio completa abiq; rigore. Et non est sudor nisi apud crism, et multoties associatur ei pruritus in naso, & in loco a [coll], in quo ponitur uentose, & restrictio in anhelitu. Et multoties accidit eis profunditas somni, & difficultas sermonis, & est malum. Et similiter apostemagutturis, & duarum amygdalarum, & uic. Et cursus lachrymarum, & caliditas eius est plurima [propter humiditatem uaporosam, & lacunalem non exsiccatam.] sicut in causonide, & pulsus eius est magnus, leuis & [ ] plenus, uelox, frequens ualde, diuersus non plurimè diuersitatis, & est minoris diuersitatis, & uelocitatis quam in causonide. Et non est caliditas eius in termino causonidis, & tertianæ fortis, & illius quæ ex ea est a putredine caliditas, & accidentia sunt uehementiora, & cura eius est difficilior, & magis similis eum causonide. At uerò subtilitas, sanguinis & grossitudo cognoscuntur propter illud, quod egreditur de eo. Et synocha feruida est res magis similis in principio sui febri ephemeræ: uerum caliditas eius est parua mordicationis, & lésionis, & inuenit ex ea inflammationem, & dispncam, & est plurimum impressionis eius propè cor. Putrida uerò est æqualis, & similis æquali secundum plurimum. Signa autem permutationis eius sunt cuiusque eorum ad quod permutatur, ut præfectionis, & apostematum gutturis, & duarum amygdalarum: & tu iam sciisti ea, & signa uariolarum scies: & signa firsen, & doloris capitis, & per-

et permissionis mētis, et aliorum iam sciuiti. Signa uerò longitudinis eius, sicut iam sciuiti, sunt ex positione signorum digestionis, et tornatilitate faciei, et diuersitate dispositionis eius in spatio suo ex additione, et statione, et diminutione, ita ut sit quasi ipsa sit tepida. Illud enim significat, quod sanguis est plenus humore crudo. Spatium uero crisis eius significant apparitio signorum digestionis: quæ si tardatur usque post tertium, et quartum, non sit crisis in septimo, et multoties quidem sit crisis eius in quarto.

ANNOTATIONES.

1 Signa uerò longitudinis &c. Longitudinem synocha febris ex tarditate coctionis, & faciei extenuatione significari, ait. At contra in superioribus, quum de significationibus accidentium febrium ageret, ex celeritate faciei attenuatione celerem quoque morbi motum significari docuit, id quod & Hipp. 2. aph. Enidens profecto contradictio est. putamus autem, quamuis de sola hic longitudine morbi uerba faciat, simul tamen etiam breuitatem intelligi, quasi dicat longitudinem & breuitatem synocha febris ex positione signorum coctionis & faciei demacratione, ac ceteris ijs dignosci: hoc est, uel ex his, uel ex eorum contrarijs, ut, sicuti signorum coctionis & demacrationis tarditas prolixitatem, ita celeritas celeritatem significet.

Cura febris sanguinis.

Cap. 45.

Intentio in curatione febris sanguinis est euacuatio plurimi usque ad syncopim, et in grossatio substantiæ sanguinis, si fuerit subtilis ualde, aquosus, et cholericus. Et in frigidatio eius, et mundificatio, et subtiliatio ipsius si fuerit grossus, et sumptus æger prius generatiua sanguinis grossi, et generatiua humoris crudi. Et digestio materiei facientis febrem et eius resolutio. Euacuatio autem non est aliqua sicut phlebotomia ex manu, in quacunque hora accidat, et non expectatur crisis, neque digestio, nisi sit repletio nauseatiua: tunc enim caue eam, et remoue ipsam. Quod si febris perseverauerit, tunc phlebotomia, et non cesses phlebotomare, donec eger appropinquat syncopi, aut cadat in syncopim, si corpus fuerit forte: Syncopis nanque in frigidat cōplexionem fortē. Et scias quod phlebotomia, et fumere in potu aquam frigidam quandoque excusant, [ab in frigidatione alia,] et partitio quidem in ea est melior, si non fuerit quod necessarium faciat festinationem, nam fortasse erit. in ea, quæ est infra appropinquationem syncopis, ultimatio b [et fortasse sequetur phlebotomia ultimam statim fluxus uentris cholericus, & sudor, quem oportet omni hora abstergere, donec continuetur,] fortasse enim saluabitur cum eo, et succurrat ei quod accidit de debilitate, & syncopi cū cibo subtili, & quicquid oportet, ut d[icatur] præmittatur lenificatio naturæ cum illis, quæ sciuntur de illis, quæ sunt muzzi usque ad [terminum] [et] siracost, et tamarindi, et collyria lenia, de quibus diximus, et quandoque est necessarium apud digestionem euacuare cum eis, quæ sunt sicut my

robal, et fumus terre, et casia fist. et his similia de illis, quæ sciuiti. Quod si dispositio non tolerat phlebotomiam in manu, phlebotometur uena, quæ est [in cornu] frontis, aut ponatur ventose. Si autem non præparatur aliquid eorum, et hoc propter accidens quod prohibet, tunc fac solutionem uentris secundum modum, qui est in caulionide. Et [regimen] sit cum eis, quæ aperiunt, et incidunt, sedant ebullitionem, et si acciderit ex phlebotomia syncopis, ciba cum pane, et aqua agreste. Quod si accidat fluxus sanguinis narium per se, non abscindatur nisi quum appropinquauerit syncopis. Sanguinis uerò ingrossatio fiat cū eis, quæ sunt sicut rob iuiubarū, et est, ut decoquatur. c. iuiubæ cū lib. v. aquæ, donec remaneat tertia, et inspissetur cum zuccaro, & quanto plus minoratur zuccarum, tātō est melius. et lentes iterum propriè præparatæ cum acetofo, forti, sunt huius generis. Et caue. ne des in potu rob iuiubarū, aut corpus lentium, materia existente grossa. Eius uerò in frigidatio sit cum eis, quæ sunt sicut aqua lentium in frigidata, & aqua lactucæ in frigidata, & sumere in potu aquam frigidā, si non fuerit quod prohibeat, & fortasse sumitur in potu, donec tremere faciat, & [satiety] forsitan enim sanat eum. Et quandoque permittatur febris ad phlegmaticam, & curatur cum trochiscis de rosas, & similibus. Et hæc quidem cura est quorundam antiquorum, & sequuti sunt eam quidam modernorum. Dare autem in potu aquam hordei, est curatio conferens ei, sed cum lenitate naturæ. et melior horarum ad hoc. est hora uehementis ebullitionis & angustia, & inflammationis, & frequentia [pulvis cordis.] et scias, quod esse contentum in frigidatione, & dimittere phlebotomiam, & uentris solutionē addit in oppilatione, & coarctatione, quare additur putredo & caliditas in [reliqua] dispositione. Mundificatio enim fiat [cum eis, quæ sunt sicut soluentia cholera, secundum responsionem necessitatis] uirtutis, & debilitatis, cum digerenti bus humorem crudum. quoniam fortasse ipse est causa in putrefactione sanguinis. Et in fine eius da ei in potu, quæ sunt sicut trochisci de camphora, & trochisci de spodio, & isti etiam trochisci sunt boni. Recipe spodii. drach. iiii. seminis portulacæ. drach. v. seminis cucumeris. drach. iiii. seminis cucurbitæ. drach. vj. gummi, & dragacanthi, & amyli omnium ana drach. iiii. succi liquiritiæ pondus drach. vij. fiant ex eis trochisci. Descriptio alia, & propriè apud debilitatem hepatis. Recipe rosarum. drach. iiii. succi berberis. drach. ij. seminis cucumeris, & melonis & [citruli,] & portulacæ, & spodii omnium ana pondus drach. j. gummi, & dragacanthi, & amyli omnium ana. drach. s. raues sceni, & croci, & camphoræ omnium ana. pondus quartæ. drach. j. fiant trochisci. Cibi uerò. sint illi, qui sunt ex iuiubis, & illi qui sunt ex lentibus cum aceto, & granatis, et sumach. et si sit aliquid eorum, contritio cuius timeatur, frangatur cum siracost, et prunis, et cum [eo] qui fit de cucurbita, et cum [herba acetosa.] et eius fructus sit pira de sceni, et granata. et mala de sceni. Et eius olera, sunt [cucumeres] et cucurbita

g. s. inter duo.

h. B. in frigidatio.

i. s. in frigidat uehementer.

k. s. cafacan.

l. s. secunda. m. s. secundum diuersitatem exitus.

n. B. alcherha i. cucumeris sanguinalis.

o. s. cibo. p. s. cibo qui fit ex succo limonium vel ex acetositate citri vel arantiorum. q. B. & alcherha i. cucumer sanguinalis.

cucurbita, & alkecheted, & endiuia, & olus benedictum, & acetosa, & coriandrum, & quæ sunt eis similia. Et si accidat dolor capitis, aut pulsus cordis, aut vigilie, aut profunditas, aut fluxus sanguinis narium superfluous, destruens virtutem, & alia de accidentibus suis, cura cum eis, quæ docuimus te in loco suo.

ANNOTATIONES.

Si ex sanguine febris dependeat, mittendum aut sanguinem, ubi similitudine peccet, ad animi deliquium. Id scilicet semper esse Gal. scriptum reliquit. 8. meth. Adversatur tamen hac in re Galeno Auerroes, 7. Coll. neque unquam mitti ad animi usque deliquium sanguinem, consentit. Verum egimus & de hac re lib. 1. ut hic frustra eadem non sine repetenda.

De febre phlegmatica.

Cap. 47.

Sciuit, quod febris putredinis phlegmaticis quandoque est paroxysmalis, & quandoque est inseparabilis, & sciuit causam in hoc. Et sunt ei horæ sicut reliquis febribus, & minor horarum sui principij secundum plurimum est. xviii. dierum, & eius eradicatio in pluribus est intra. xliii. dies. Et saluior earum est illa, quæ est mundorum temporum. & præcipue illa, quæ est multi sudoris, significat enim subtilitatem materiei, & paucitatem eius, & raritatem corporis. Lōgior ergo partium huius agnitudo est augmentum: quamvis eius declinatio iterum sit longior declinatione tertianæ plurimum. Et phlegma quidem putridum quandoque est vitreum, & quandoque est acetosum, & quandoque est dulce, & quandoque est salsum, & tu iam sciuit quomodo ex falso fit causon. Et plurimum quidem accidit febris phlegmatica humidis, & quietis, & senibus & infantibus, & patientibus nauseatiam satietatem, & exercitantibus & balneantibus super repletionem, & habentibus eruptionem acetosam, & habentibus repletionem, & patientibus catarrhum, & descensum humoris ad stomachum, qui putrescit in eo. Et parum quidem euacuatur a lectione in ore stomachi, et scias quod cum omni febre, cum qua est frigus, constringitur pulsus, & minoratur.

ANNOTATIONES.

Februm quæ a putrescente pituita sunt, non una est species neque differentia, sed plures pro loci, temporis, & symptomatum ratione, ut Mesues ait, præsertim vero pro materie uarietate uariæ earum species sunt. Sanè pituitæ species libro primo susus author noster recensuit: bradibus tamen, quod ad hunc locum facit, pituita uel est naturalis uel non naturalis. naturalis insipida est, neque tenuissima, neque crassissima, non naturalis uero quæcunque ab hac substantia uel qualitatibus recedit, estque acida, dulcis, acris, salsa, uel crassior aut tenuior. adde etiam, quæcumque cum alijs humoribus immista est. Pbi naturalis pituita putrescit, arbitramur exquisitam quotidianam gigni, ex cæteris uero quibuscumque non exquisitam, uocanturque in uniuersum febres omnes a pituita quotidiana, quod singulis diebus exacerbentur, quamuis a falsa pituita etiam causus fiat & ardens febris, quæ pituitæ nomen non uidetur

suscipere, de qua supra est actum. sicuti uero quotidianarum formæ ita penes materiam & qualitates uariantur, non ita tamen uaria singulis nomina obtrigere: est quotidiana exquisita, quotidiana notha, intermittens, continua, leges etiā typhice, epiale, diurnæ, nocturnæ, syncopalis humorose, & syncopalis minute uoces; sed hæc nomina aliunde quam ex materia desumuntur, nempe ex accidentibus, sicuti singulis suis locis parebit. De febris huius causis in uniuersum habes ex Gal. 1. de diff. feb. quæcunque profecto pituitam copiosorem gignunt, ea pituitosis febribus procreandis aptissima sunt.

Signa phlegmatica periodica.

Cap. 48.

In illa quidem in qua causa est phlegma vitreum, aut acetosum, frigus multiplicatur valde et rigor in uitro est vehementior, At frigus non incipit in ea subito, imò paulatim in extremitatibus: deinde perueniunt ad hoc ut fiant sicut nix, quæ non calefiunt nisi cum difficultate, neque calefiunt subito, neque secudum gradationem continuam, imò paulatim cum reditu frigoris, & fortasse committetur frigori eius, in principio, a frigore. Fit ergo frigus propter illud, quod non putruit, & horripilatio propter illud, quod iam putruit. Et maius frigus eius, & ipsius rigor, sunt in periodis status. Et hæc quidem febris non est ex materia, quæ faciat punctiōem, ita ut sit causa rigoris in uia expulsiōis, putredo namque eius est putredo rei leuis: Et incipit cum grauitate, & profunditate somni, Et multoties incipit, in paroxysmis primis sine frigore, & neque est rigor, imò postponitur usque ad tempus, & fortasse erit frigus, & non erit rigor. Et multoties incidit cum syncopi, & non fit. Et in hac quidem agitudine multiplicetur syncopis propter debilitatem oris stomachi, & casum appetitus, & priuationem alimēti: quæ est fundamentum materiei nutrimenti & uirtutis. Illam uero, quæ est ex phlegmate falso, & sequitur horripilatio, & non fit uehementis frigus eius. Illam autem, quæ est ex phlegmate dulci, raro antecedit in principio usque ad plurimos paroxysmos horripilatio, neque frigus, neque rigor. Et plurimi quidem periodi febris phlegmatis incipiunt cum syncopi, et iam apparet in ea principiis calor uehementior, & in postremis minoratur illud. Et est simile ut sit causa in hoc, quoniam putredo antecedit prius ad magis dulce, & magis salsum, & magis subtile. deinde ad grossius & frigidius. et tactus caliditatis eius in primis est debilis, & uaporosus, deinde quom prolongatur positio manus super membrum, sentit manus acuitatem & mordicationem. Veruntamen non est similis, neque æqualis in omnibus. super quæ cadit manus, imò est diuersa: quoniam inuenit in loco uno asperitatem, & in loco alio lenitatem, & est quasi caliditas coletur post rem eribellatam. quoniam phlegma viscosum est, quare diuersificatur eius passio, a caliditate: sicut accidit in reliquis viscosis quibus ebulliant: ipsa enim di frumpuntur in quibusdam locis, & non in disrumpuntur in locis alijs. Et qualiscunque sit caliditas eius, secundum plurimum minor est, quam ut inflamet

& an-

et angustia, faciat, & magnificet desiderium aeris frigidi, & aquae frigidae [& inspissationis & rarificationis anhelitus magni, & exufflantis. Et multoties quidem accidit caliditati eius, ut] sedeat tempore ipse quo habet,] quantitate horae unius aut duarum horarum, quare existimatur quod ipsa iam peruenit ad statum, quum ipsa ad huc sit in augmento videbis enim eam iam incipere augmentari, & similiter sunt ei in declinatione stationes. Et febres quidem phlegmatis sunt multae [oppilationis] propter multitudinem humiditatis, & uaporis sui, pauci sudoris, propter viscositatem humoris. Et quum sudare facit, est res non exuberans. Et de prioribus significationibus eius est paucitas sudoris, & priuatio eius. Et sitis quidem minoratur in febribus phlegmatis, nisi propter causam falsedinis, aut causam vehementer putredinis eius, & cum hoc est minor, quassitis, quod est in aetate inflatio laterum multiplicatur in eis. et quadoque accidit curi lateris, ut subtilietur cum tione: Color autem patientium phlegmatis febrem, est declinatus ad uiriditatem, & citrinitatem, currentes in albedinem: ita ut sit illud quod aggregatum est, sicut color plumbi [ulque in statu.] Et raro quidem rubet color in eo, cuius rubedo sit rubedo in statibus reliquarum febrium. Pulsus uero eius est pulsus paruus submersus debilis, rarus in primis, deinde fit frequens in fine. Et frequentia quidem eius, & eius paruitas, vehementior est quam frequentia quartanae, & tertianae, & eius paruitas, & vehementia frequentiae eius est, propter vehementiam paruitatis ipsius, uerum non est velocior pulsus quartanae, & quandoque est tardior eo: aut similis ei in primis, & est uehementis diuersitatis, cum priuatione ordinis, & parui, & debiles ex eis, sunt in diuersitate eius plus, & significationes quidem pulsus super eam sunt de certioribus significationibus. Urina autem eius in primis quidem est alba, subtilis, propter multitudinem oppilationum, & frigoris, deinde fit rubra propter putredinem, & conturbatur propter malitiam digestionis, & quandoque alteratur in ea dispositio [uno tempore.] Et quandoque [mundificabitur] ex materia grossa & resoluatur putridum, & redibunt oppilationes, dealbabitur [una hora, & alia, quando remanet intra materiam grossam, & dispositio nem putredinis, & aqua hora oppilationum est alba:] deinde quando putrescit, res plurima post illud [ ] expellitur, & [aperit] oppilationes, quod oppilet eas uice alia de illo eodem humore. Eius uero egestio est lenis, subtilis, phlegmatica. Et de eis, quae significant, quod febris est phlegmatica, est ut sit paroxysmus eius. xviij. horis, & dimissio eius. vi. horis, & non est dimissio eius dimissio munda, quoniam materia cum grossitudine, & viscositate est multa. Significant ipsam aetatem, & consuetudinem, & tempus, & regionem, & cibum, & aduentus causarum antecedentium ex satietate naufragia, & significant ipsam formam praedictam, & debilitatem oris stomachi, & casus appetitus, & quandoque magnificatur in ea splen, &

[sequitur] cam eructatio acetosa in pluribus horis multoties.

ANNOTATIONES.

Febrium omnium, quae ex pituita fiunt, commune signum est si modo in his accessiones fiant, cum frigidityte incipere habet. uero id duplicem in hac febrium genere causam. alteram quidem omnibus putridis intermittentibus communem, innati caloris accessionum initio ab externis ad internas partes contractionem: alteram uero propriam humoris, dum super sentientes particulas affunditur, frigiditytem. Quare & quum putridae intermittentes omnes eo a Gal. distinguantur, quod a frigore, horrore, uel rigore incipiant, frigiditytas proprie pituitosis ascribitur. Solent tamen in his quoque rigores accidere, ut 1. ad Glauco. de signis tertianae: uerum non ita tamen magni ut in tertiana, neque etiam in exquisitis quotidianis, quae ex naturali putrescente pituita eueniunt, sed in spurijs, ea quae naturam propriam est egressa, quae. s. uel frigiditytate enasit, ut nitrea, uel mordacior, ut quae acris & salsa est, uel crassior aut uiscidior, aut etiam quae alijs immixta humoribus fuerit, ita ut proprie fortasse a Galeno ut proprium quotidianae exquisitae indicium positum sit, a frigiditytate inchoare. Sunt tamen praeter hoc signum, alia quoque plura, quae fuisse hic auctor prosequitur: de quibus & Gal. 2. de diff. feb. & 1. de crisib. Paulus lib. 2. Aetius li. 5. Trallianus lib. 1. 2. Est tamen hic controuersia. At auctor de pulsibus agens, hos in quotidianis frequentiores & minores esse, quam in quartanis, & tertianis. At contra Gal. 2. de crisib. quartanas adeo paruos imbecillos, tardos, & raros pulsus in inuasionibus facere ait, sicut, ulla alia dispositio. Sed assentitur auctori nostro hac in re Gal. 1. ad Glauco. ubi idem plane affirmat, in quotidianis minores esse pulsus, quam in quartanis. Quod autem in li. de crisib. secus sentire uideatur, id intelligendum est, si cum paruitate, tarditate, raritate, imbecillitatem, coniunxeris, non autem si paruitatem quartanarum cum quotidiana paruitate comparaueris.

Signa phlegmatica inseparabilia, & est illa, quae nominatur latica. Cap. 49.

Sunt sicut reliqua signa febris phlegmaticae, praeter eradicationem, & quod simulatur eradicationi, Et [apud inceptionem fiunt rigor, & frigus, & horripilatio. et est res magis similis cum hecticis, & sit illic rigor in vi. horis aut tantum superans illum, qui fit in periodica: nam] periodica [iterum non euacuatur a re fiduo, ueruntamen est occultum,] non apparere febres, quae sunt secundum plurimum de genere phlegmaticarum, & sunt quandoque ex cholera, & non sunt ex eis quae fiunt ex melancholia appropriata cum nominibus, & indicibus. Et sunt febres epialos, & lipyriae: quae ambae sunt, de summa febrium, in quibus diuersificantur loca caloris, & frigoris, intus & exterius, propter diuersitatem, [& locum] eius, quod putrescit & quod non putrescit. Et sunt tres diuisiones febris [appropriatae. syncopalis humorosa, & febris ex syncopi minuta subtilis.] & febris diuturna, & nocturna.

ANNOTATIONES.

Quotidianam continuam intelligit, quae sola exacerbatione & sola remissione ab intermittente differt. Quod uero hanc hecticam similem asserat, id ob caloris paruitatem intelligitur.

a B. praeter inceptionem cum rigore & frigore & horripilatione, & est res magis similis hecticis & est illic rigor in sex horis & simile ei supra illum, qui fit in continua quum. b B. etiam non euacuatur a tempore qui tamen est occultus. Alia licet non euacuatur remanentia uel a reliquis febris, quauis sit occulte non apparentes. c B. loci. d B. & sunt febres appropriatae nocturnae syncopales humorosae, & febris syncopalis minuta.

B. neque humores caliditas declinat ad discoperturam, & inquietudinem & magnificationem anhelitus, & exufflationem. B. iter ad quietatem.

m B. humorositas uel putredinis in euse.

n B. ita ut in statu etiam.

o B. hora post horam. p u. remanet. q B. urina.

r B. & s B. aperitur. t B. sedeat ad.

intelligendum est alioqui & mollities corporis & multa alia dissentiant.

Febris in qua occultatur frigus, & apparet in ea calor, & est epistola. Cap. 50.

a B. comprehensio.

b n. in frigidat locum.
c v. &.

d n. in frigidat

e B. fuit apparet.

f B. quoniam fuit quietum calorem &.

g B. spargitur sparsione.

h n. Alta licet opprimat totum corpus.

i n. pauca.
k n. accidetis ratio.

l — B.

m + B. ipsa est phlegmatica.
n — B.

HAcc febris fit ex phlegmate vitreo, a [sed est comprehensum] in occulto, & profundo, quod b [in frigidatur] ubi est. Verum ipsi accidit iam putredo: quare spargitur ex eo vapor eius quod coputruit & disperitur. c [ ] inflammatur in exterioribus, & illud quod non est putrefactum, d [in frigidatur] in interioribus. et eius quidem frigus non e [apparet] in huiusmodi tempore, quoniam f [est quietum, & associatur ei, & non] patitur ab eo, quod occurrit ei: postquam ergo incipit in eo putredo mouetur, & g [in frigidatur in frigidatione] quadam, quamuis non perueniat ad hoc, ut h [communicet toti corpori.]

Signa. Signa eius sunt eadem, quae praedicta sunt. Et quod eius urina est frigida, cruda, minoris caliditatis quam urina aliarum sui generis. Et pulsus eius est rarus tardus. Et ipsa secundum plurimum additur omni die: Verum propter grossitudinem materiae suae conuertitur quandoque in quartanam, & tertianam, quoniam huiusmodi materia in corpore est i [parua,] & paruae putrefactionis, k [ignea,] & paucitas quidem est ex causis elongationis periodi. l [Et praeterea quod paroxysmus non redit o[mn]i die, non remanet haec febris, quin sit phlegmatica, sed propterea est phlegmatica, quia putredo eius est putredo phlegmatis.] & hoc non extrahit eam ab hoc quin sit phlegmatica: sed m [ ] propterea quod putredo est putredo phlegmatis, non propterea quod paroxysmus n [non] redeat omni die spatium uero paroxysmi eius est a iiii. horis usque ad. xiiii. horas & secundum plurimum consumitur ante illud, quoniam haec materia non est cum illa multitudine.

ANNOTATIONES.

De epistola febre agit Gal. 2. de diff. feb. & ex pituita vitrea fieri ait. No[n] eode[m] tamen passio haec uox ab Auic. hic usurpatur, quo a Galeno & Grac. is. Gal. sentiri in toto corpore calorem simul & frigiditatem dicit eodem tempore, ut patet 2. de diff. feb. & in libro de ineq. intemp. Hic uero, quod & Mesues, quum infestare calorem & frigiditatem simul arbitretur, non in minimis tamen omnis partibus id putat accidere, sed feruere externa, interna uero uiri putat. Verum contendunt aliqui dari hoc febris genus non posse (quod alioqui Graci ignorarunt) quum in putrida febre algere interna uiscera nequeant: praesertim, quando ex Auic. sententia febrilis calor in corde primo loco inchoat. Verum ad hoc ubi vitrea pituita putrescit, intra uenas praecipue putrescit (neque enim quum crassus admodum & viscidus sit humor, ferri per musculos & extra uenas tam facile potest.) Alu[m] frigidus est hic humor, quo fit ut partes, quas tangit, refrigeret. dum tamen putrescit, ex concepta ea putredine calidi quoque uapores excitantur. atque hi dum extra in uniuersum corpus feruntur, calfaciunt, solis alioqui his partibus, in quibus pituita residet, ob illius contactum frigescentibus. Non ergo rationi reluctatur, quod auctor noster ait. Esi enim internis praesertim partes in febris putridis calidas est

se oportet ob putredinem, simul tamen ob rehentem eius humoris innatam frigiditatem, commissum calori frigus sentiunt, calorem quidem in externis partibus solos putridos vapores non etiam pituitam suscipientibus: frigus uero in internis quae vitream ipsam pituitam continent. Patet ergo fieri illud posse, ut in putrida febre frigida interna sint, calida uero externa. Quum uero a corde febris inchoare soleat, non ob id tamen rationi repugnat, dari hoc febris genus. nempe quum in uenis seu internis uisceribus pituita haec putrescat, quam diximus, non in corde tamen putrescit aut residet: feruntur tamen ad ipsum putridi uapores, qui calidi sunt, & ipsum calfaciunt, a quo postmodum in uniuersum corpus calor digeritur, ipsis alioqui partibus ubi pituita residet, frigescentibus.

Febris in qua occultatur calor, & apparet in ea frigus, & est lipyria. Cap. 51.

HAcc febris secundum plurimum non est phlegmatica, & quandoque est choleric a ex cholera grossa ualde. Quomodo autem est phlegmatica? est quoniam phlegma intrinsecum quando inflammatur, & putrescit, calefacit illud locum, i [ ] quoniam non resoluit, nisi quando b [ ] calefacit exteriora corporis cum sparsione uaporis sui calefactione plurima. Et quando uirtus effunditur ad locum, ubi est laesio, tunc euacuatur exteriora a calore, quare in frigidatur, proprie quando in exterioribus sunt phlegmata cruda, litrea, frigida. Et iterum quoniam resoluitur multoties ex eo vapor, qui non putrescit, sed eleuatur, c [& facit] caliditatem, & associatur ei caliditas spatio paruo, deinde separatur ab eo separatione uaporis aquae calefactae. Quum ergo separatur ab eo, & fuit in radice ante putredinem uementis frigiditatis, redit & in frigidat corpus. Modus autem, quo fit choleric a, est, quoniam cholera quando est pauca, & intrinseca, & putrescit, & calefacit locum, & non resoluitur ex ea aliquid, accidit quod diximus in sua compare ex phlegmate. Et appropriatur haec choleric a nomine raburos. Verum lipyria est nomen generis, & est longioris spatii quam hemitritaeus. Et habet aliqui ut dicat, quomodo erit febris & non procedit in ea caliditas ex corde in totum corpus: illud namque quod narratur, est de genere eius, in quo non procedit caliditas ex corde in totum corpus. Responsio itaque est, quod in terminis harum rerum attenditur una conditio, ut non sit quod prohibeat: sicut diffinitum aquam frigidam & humidam, quando d [disposita] est secundum naturam suam, & non fuerit quod prohibeat, & diffinitus graue, quod est illud, quod tendit inferius, quando amissum fuerit cum sua natura, & in istis omnibus caliditas peruenit ad cor, & procedit in arterias & spargitur. At uero accidit prohibitio illius, in quibusdam locis, sicut accidit ei super quem ponuntur priuine. Nocumtum uero harum necessarium est esse actu.

ANNOTATIONES.

Lipyria febris Galeno in finit. medic. ea est, in qua extrema & superficies refrigeratur, uirtus profundam, excreta

Cap. 8.

nones detinentur, aspera sitientibus lingua est, pulsus parvus, atque obscurus, quasi calor se intra receperit. Idem & in lib. de inaequali temp. lippyras febres esse affirmat, quādo intus in ipsis visceribus calor sentitur, in externis uero partibus uniuersis frigus. quāuis prater has tale esse quod iam ardentium febrium perniciosissimum genus asserat, id quod etiam 4. aph. Contraria haec est febris illi, de qua iam diximus, in qua intus frigescent, extra uero calida sunt corpora. Est uero hic quaestione dignum, a qua nam materia haec febris fiat. Author noster primis statim uerbis plenius a pituita, quandoque tamen etiam a bile fieri ait.

Com. 48.

Com. 48.

Cap. 89.

Galen. uero 4. aph. eiusmodi febres esse ait, quando aliqua fortis inflammatio uel erysipelas, in corporis parte profundiore euenit, toto, scilicet ex uniuerso corpore ad locum affectum tracto sanguine, unde & uiri profunda, & cutim refrigerari accidit. Aetius quoque lib. 5. si circa uentrem ignis fuerit facit, febrem ex hoc accensam lippyrā nominari ait, sin uero circa hepar, uentem siue fumosam, si circa pulmonem algidam. Ita ut ex Gal. & Aetij sententia lippyrā, quum ex his febribus sit, quae inflammationes sequuntur, non putrida sed diaria dici debeat, si modo febris, quae inflammationes sequuntur, diariae sunt, aut etiam si ex his sit, quae ex humoribus pendet, ab ea materia pendeat, quae inflammationes & erysipelata facit, sanguinea, scilicet & biliosa: non autem pituitosa, ut hic author scribit. Profecto facile non uidetur statuere, ut res hec se habeat. Si tamen rem diligenter perpendimus, si Gal. de pituita non meminit, non ab re tamen & hic & Mesues lippyrā ex pituita procreari existimant. Quum enim lippyrā ea sit febris, in qua quum interna urantur, frigent tamen externa, non mirum, ex tali pituita id provenire, ex quali putat Auicennas, frigida, crassa, & uiscida si enim haec putrescat, certum est ut uapores qui ex putrescente ea sunt frigidos, fore & crassos, & uiscidos: adde etiam paucos, quum crassitudo eius dissolutioni obstat. Excitantur autem hi ex profundis corporis partibus, certe quia crassi & uiscidi, non multum facile ad externas partes egredi: neque quia frigidi, calefacere multum poterunt, frigidos autem natura & potestate intelligimus, licet ob putredinem alii calidi sint: unde etiā si a fonte putredinis, a qua incaleuerit, receperint, ad propriam eorum naturam redire, frigidos uidelicet euadere oportebit. interna uero ipsa partes non dissipatis his neque dissipatis magis etiam incalescent. Ad haec uero sit etiam ut externa partes frigida pituita scateat, quod hic author ait: tunc certum est, magis id, quod diximus, sequi oportere, calescere interna, & refrigerari externa, cum enim uapores externis his partibus multa pituita crassa refrigeratis occurrentes refrigerantur, tum etiam reiecti neque disslandiam nanciscentes retrocedunt, & interni ardoris perspiratum densiori ueluti nube impediētes, maioris in his feruoris sunt cause. Ita ut probē author noster lippyrā febrem a pituita fieri dixerit. Neque uero ut ad obiectas rationes eamus obuiam, quicquam prohibet rem ita esse. Quāuis enim Gal. & Aetius ex internis inflammationibus lippyrā fieri dixerint, propterea tamen inter diarias non inter putridas est reponenda, neque enim quacunque inflammationem sequitur febris diaria est: sed tamē sententia nostra, diaria est, quādiu, inflammatio nōdum putrescit, ubi uero putrescit, tum putrida quoque ipsa enadit, testimonio est Hip. qui febres omnes ex bubone malas esse ait prater diarias 4. aph. immens profecto his uerbis buboni et inflammationibus febres succedere ab ephemeris diuersas. Quā ergo diaria haec non sit, tunc quāuis inflammationes et erysipelata hanc sequi Gal. asserat, non tamen eandem putrescenti pituitose materiae negat succedere. Ceterum, quicquid de hac re sit, licet lippyrā ea & Graecis et Arabibus intelligatur, quā interius agri uruntur, exterius uero algent: non

uidentur tamen in eius et ardoris et frigiditatis causa conuenire, quum Gal. non ob externas obstructions sed ob innati caloris et spirituum ex internae inflammationis calore uel dolore ad viscera tractionem, algere extrema, uiri uero praecordia ardeat. unde et inter arduas omnes febres perniciosissima esse hanc testatur, constat uero arduas febres, una ea excepta quae falsā pituita sequitur, de qua antea ex pituita nō accidere, praesertim crassa et nitrea, ita ut Aetius et Mesues lippyrā febri nō cōiorem faciāt, quā Gal.

10 Febris, in qua sit unaquaque duarum rerum, in unoquoque duorum locorum. Cap. 52.

SI haec febris fuerit, non erit nisi ubi sunt duae materiae frigidae, motae propter putrefactionem, quarum una est in interioribus, & altera in exterioribus, & non est aliqua earum a plu-
rimi nocumēti. Deinde quum incipiunt putrescere, mandat unaquaque earum uaporem calidum cōprehendentē cū partibus suis, & ubi est frigidū. Et tu quidē iā sciisti causam in
20 mine] humoris frigidi in dispositione motus.

a B. plurimae
sparsionis.

b B. infrigidatione.

A N N O T A T I O N E S.

De epiala nunc agit, de qua Gale. et 1. de diff. feb. et lib. de inaequali temp. et ex nitrea pituita fieri asserit putrescente mediocriter, alioqui enim si tota putresceret, quotidiana aut Paulus lib. 2. dixeret, & rigores, ut Aetius, lib. 5. febrem praecederent. Hanc rem tamen de qua et Paulus et Aetius non memini Galenum aduertisse, fortasse, quod perquam raro, ut Paulus ait, pituitam nitream totam putrescere ob eius immensam frigiditatem accidat.

Cap. 6.

Cap. 8.

Cap. 26.

Cap. 88.

30 Febris syncopalis humorosa. Cap. 52.

HAEC secundum plurimum est propter phlegma crudum, a quod est ex nauseatiua facietate repletionale, quod facit febrem dispersitā] plurimum, quod iam uincit uirtutem. Et secundum plurimum adiuuant b [super ea] debilitas oris stomachi. Et quando mouetur, & incipit in putrefactione, uincit uirtutē plus, & facit eam haesitantem, quā si dimissa fuerit cum materia, non sufficit contra materiam, & quando occupatio sit in euacuatione eius cū facilitate, sit inobediens, aut mouetur motu praefocante uirtutem, & quando occupatur in euacuatione eius cū solutione ventris, aut phlebotomia, cum labore, non tolerat uirtus. Quomodo enim tolerabit, quum sit illic cum sua quiete syncopis? Et cum hoc toto ipsi indiget euacuatione uehementer, & iterum ipsi indiget eorum nō est quod nutriat corpus, & uiuificet ipsum, & corpus eius est priuatum nutrimento. Quod si studueris in cibando, additur c [materia diminuta], & si non cibatur, cadit uirtus, & accidit in iniectione sui, ut effundatur ad cor res frigida faciēs accidere syncopim, & minoratur pulsus, & tardatur, & fit rarus. Amplius natura sollicita est in calefactione materiei, & subtiliatione eius, & putredo, quā mouetur in quasdam partes eius, adiuuat super eam, ergo euadit cor a nocumēto d [& frigore] eius, & cadit in nocumētum caloris eius, quare fit pulsus uelox, & proprie in constrictione sua, plusquam fit uelocitas aliorum, quāuis illud quod uincit, cum hoc, sit paruitas, & tarditas, & raritas, et periodus eius est periodus phlegmaticae, et non alteratur ab ea, et est cum ea inflammatio faciei, et mollities corporis. Et colores habentium eam non figuntur super dispositio-

a B. grossum se
paratum.
Alia litera. ex
nauseatiua facie
tate dispersitū.
b n. nocumē-
tum eius.

c B. in materia
aggrauante.

d n. frigoris.

A VIC. Tom. 2. D ncm

e f B. propterea, q materia eorum non figur super vnam dispositionem.

f B. Equinacii.

nem vnam, et [ ] imò quandoque est cinerea, & plumbea eius materia, & quandoque sit citrina, & quandoque sit nigra: & quandoque sit labia eorum sicut labia comedentis mora. Oculi verò eorum sunt fusci, virides, excentes valde apud commotionem egritudinis, & sit sicut [ ] maniacus: Et quod est sub hypochondriis eorum, est vehementis inflationis: & similiter viscera eorum. Et quandoque euomunt acetum, & quandoque est eis apostema in quibusdam visceribus, tunc non speratur omnino, & quandoque accidit eis in quibusdam horis ex cholera dominante, grossa, & sit cum ea in visceribus adustio, & euomunt choleram, & sunt ei perio di phlegmatica secundum plurimum.

ANNOTATIONES.

Cap. 3. Scripsit de febre hac Gal. 1. 2. meth. susus. Egit et Paulus lib. 2. & Trall. lib. 1. 2. Discrepare tamen hic a Gal. videtur, quum ait [Et iterum ipsi indigent cibo uehementer &c.] qui syncopali febre ob humorum cruditatem laborat, egere alimentis ait, q. eorum corpus non alatur. At Gale. 1. 2. meth. qui ita affecti sunt longissimam cibi abstinentiam ferre testatur, q. corpus ex crudis ipsis, quos continet, concoquitur succis alatur. Verum ita forte discordia hæc diluitur. Id eorum genus, si modò crudi, quibus affluunt succi concoquantur, mediocriter nutriuntur, alioqui vero si crudi q. succi non concoquantur, tum, quum nihil prorsus nutriantur in eo discrimine sunt, quod Auic. scribit, ut uirtus concidat, si nutriantur, quum tamen nutriri postulent. & desperatam salutem esse Gal. testatur. Fortasse ergo hos Auic. intelligit, quando nihil nutriri ait, aut etiam non prorsus nihil, sed imbecilliter nutriri intelligit.

Febris syncopalis minuta subtilis. Cap. 54.

a B. faciens cadere pulsum, & uirtutem. b B. mollitie sequente dissolutione accedente. Alia litera. additione dissolutionis accedente. c B. quorum plurimi sunt cholericici. Hæc febris est acuta, & cadit a [ ] pulsus, & uirtus in paroxysmo, uno aut duobus paroxysmis, cum b [ ] additione, & eueniens in corpore cum velocitate, & quandoque non sufficit cum ea uirtus usque ad iiii. & sit ex chymis subtilibus, c [ ] plurimum quorum cholericum est, vehementis subtilitatis, & profundationis, malæ substantiæ uenenosæ, cui iam accidit putrefactio in corporibus calidæ complexionis, sicca ualde, & plures paroxysmi huius febris sunt paroxysmi tertiana.

ANNOTATIONES.

Cap. 4. Habes & de hac re ex Gal. plurima 1. 2. meth. Scripsit & de eius curatione Paulus lib. 2. & Trall. lib. 1. 2.

Febris diurna, & nocturna ex phlegmaticis. Cap. 55.

Diurna est, cuius paroxysmus accidit in die, et eius tepor in nocte, & nocturna est e cōuerso, et utræque sunt malæ, sed diurna est longior, & deterior, et facit cadere multoties propter longitudinem suam, & suum euentum in calore diei, in hecticam. Et si ipsa non esset sæua, non accideret hora apertionis pororum, et re-

solutionis uaporis, & non accidit nisi propter multitudinem materiei, et fortitudinem eius. Et est necessarium cum hoc, ut patientes eam ci bentur in nocte, et non permittantur dormire super repletionem stomachi, et precipiantur uigilia & est ex eis quæ faciunt cadere uirtutem. Et tolerantia febris in calore diei, et uigilie in frigore noctis, sunt ex eis magis dignæ, quæ faciunt cadere in hecticam, & ad summum est de genere febrium difficilium.

ANNOTATIONES.

Nocturna ait Hipp. 1. de uulg. morb. Sect. 3. non admodum lethalis, longa tamen est, diurna longior, sunt quibus ad tabem uergat. Reddit huius sententiæ rationem Gale. in eius loci Commentariis, quam hic Auicennas.

De cura phlegmatica. Cap. 56.

Cura huius aegritudinis diuersificatur secundum horas suas, scilicet principium, & augmentum, & statum, & declinationem, & secundum apparitionem digestionis in ea, & eius occultationem, & diuersificatur secundum materias suas, scilicet phlegmaticam acetosam, & phlegmaticam vitream, & phlegmaticam salinam & dulcem. Et omnes eius species communicant in hora principii in tribus rebus in necessitate lenificationis æqualis, aut uomitus, & in necessitate administrationis subtiliantium, & incidentium, & diureticorum. Et quum superuenerint febris dies tres, subtiliatur in ea materia propter febre, & si ante illud mouebis, nocetis, & non facies aliquid. Et in a [ ] augmento cum subtiliatione regiminis secundum æqualitatem, & fortasse est contentus aqua hordei in primis tribus diebus, sperando, quod sit status eius propinquior, propter subtiliationem materiei aut paucitatem eius. Quod si certe sciretur, quod status eius esset tardus, non subtiliaretur regimen, quamuis fames, & somnus super famem, & exercitium super famem, si non debilitant, sint ultima in iuuamento huius egritudinis, imò declinaretur in principio ad ingrossationem usque ad septimum, deinde gradaretur, verum b [ ] augmentum] eger, ut subtiliatur regimen in primis. Si autem status apparet longinquus, possibile est ut succurratur illi cum ingrossatione regiminis, deinde gradetur usque ad horam statum, quoniam tempus est sufficiens in acuta. Quumque pertransierit septimus, non stes tunc super subtiliationem, quoniam illa debilitat, & addit in debilitate oris stomachi. Et quoties senseris longitudinem maiorem, subtilia minus, quamuis subtiliatio eius in ipsa, omnino magis sit necessaria quam in quartana. Et similiter oportet, ne festines cibare ipsum cum eis, quæ sunt sicut pulli, & panis cum c [ ] muzaguarac] nisi timeatur debilitas, aut appareat declinatio. Amplius diuersificatur cura eius, cuius causa est phlegma salu, & dulce, & cuius phlegma est uitreum & acetosum, & sit ex d [ ] ea nimium frigus, in qua corpus non calefit. Verum tamen in duabus primis necessaria est lenificatio cum medicina leni, & infrigidatio quædam. Et in duabus secundis cum medicina magis labo-

a B. præfatione ab alio nocompetenti subtiliatio regiminis adnante ad.

b B. cura conueniens.

c B. mercurio. Alia litera. ut sit panis cum uiculis.

d B. eis febri quæ dicitur dicitur. Alia litera. ut sit panis cum uiculis.

e B. acuitate.

£ B. iunamenti.

g † v. Alia lite-
ra. rubeo.
Alia litera.

† volubilis.

h. v. diff.

†B. stomachū.

k B. Alia litera.
labor.
B. diffi-

m B. superfluous,
& .

n B.moderata.

o v. Alia litera
mobilis, seu fu-
riosus.

p r. Alia litera
properes.

9 B. plus.

r. B. excitata fuerit.

AVIC. Tom. 2. D 2 in

f. n. virtute vnguentorum.

in ⁸ ea in unctionibus confricando] & si nō, administrantur olea subtilia, quæ ad equalitatem sunt declinata. Et quando pertransit xiiii. tunc necessarium est administrare, quod subtiliat plus, sicut fœniculum, & apium : & fortasse indigemus semine amborum, & aniso, & eo quod est sicut syrupus acetosus cum seminibus in quo ponuntur hyssopus, & alhalce, & administratione trochiscorum de rosīs, & fortasse est necessarium addere in eis propter stomachum, thus & masticen, & cyperum, & absinthium, & his similia, secundum quod exigit illud, quod præfens est. Et vinum subtile confert eis in hac hora, cum subtiliatione sua & quia confortat calorem innatum, & quia prouocat, & sudare facit. Et quum videris digestionem, & fortitudinem, dabis ei in potu post illud trochiscos de absinthio. Et quum videris frigus in principio paroxysmorum nocere, & ægritudo non est in principio, da in potu aquam calidam, in qua decocta sunt ea, quæ sunt sicut semen apii, & anisum, & ocyum, & administrabis iterum huiusmodi, & fortiora eis, embrochando, & vaporando, & huiusmodi. Et quandoque datur in potu ad rigorem vehementem decoctio, secundum hunc modum. Recipe zingiberis, origani, ammeos, omnium an. 3. iii. coriandri 3. iii. rosarum, calamenthi, amborum an. 3. iii. passularum .vii. decoquantur secundum descriptionem & sit dosis vnc. iii. Et quum videris [†] [

e. f. B. digestionem completam tunc fiat euacuatio, & prouocatio cum eo in quo est fortitudo, & datur in potu, sicut de bid. herbitta. Et si fuerit materia ex frigidiore phlegmate. u. f. B. eupatorio aut facta est x. f. B. aromatici

y. z. liquiritia.

phlegma,] dabis in potu theriacam, & dentur iterum in potu trochisci de rosīs magni cum aqua fœniculi, & datur ei omni nocte medicina de turbit, & pilulæ de aloë, factæ cum [†] [

] speciebus, [†] [

] quæ sunt sicut piper. Et ad illud est decoctio huiusmodi. Recipe hieræ 3. vii. turbit 3. x. myrobalanorum nigrorum 3. v. eupatorii 3. v. salis indi. 3. ii. bedeoard, suchaha omnium an. 3. iii. anisi. .iii. decoquantur cum aqua apii, & sumatur de ea in potu secundum quantitatem necessitatis. & fortius illo est illud, quod recipit duarum radicum, & radices [†] [lilii] omnium an. 3. x. hieræ 3. viii. succi eupatorii 3. v. seminis apii, & fœniculi, omnium an. 3. ii. spicæ, mentæ amborum ana. 3. vii. fiant ex eis trochisci & administrantur. Decoctio bona. Recipe duarum radicum ambarum an. 3. x. passularum enucleatarum 3. vii. anisi, & masticis amborum, an. 3. iii. bedeoard, & suchaha, & eupatorii, omnium an. 3. iii. decoquantur in libris tribus aque vsque quo redeat ad libram i. aquæ, & sumatur in potu aliquot diebus in ieiunio. Trochisci boni apud chronicas febres, & vehementiam rigoris. Recipe hieræ, succi eupatorii, absinthii, suchaha, bedeoard omnium an. 3. v. seminis apii, fœniculi anisi omnium an. 3. iii. sal. naphrici 3. iii. seminis euscute myrobalanorum Kebulorum, omnium an. 3. x. agarici 3. xv. trochiscorum de ros. xx. de turbit. 3. xxx. fiant ex eis trochisci, & sunt solutiu. Et iterum aloes, myrobalani, & reubar. masticis, succi eupatorii, absinthii, omnium an. partem i. croci partis unius medietatem, terantur, & administrantur.

Et iterum hieræ, myrobal. Kebulorum. salis, omnium an. 3. iii. seminis apii & fœniculi, & anisi omnium an. 3. s. absinthii 3. v. trochiscorum de ros. 3. iii. suchaha, bedeoard omnium an. 3. ii. terantur, & informantur pilulæ. Decoctio bona. Recipe eupatorii 3. v. & radices lilii, & radices liquiritiæ, & ammeos, omnium an. 3. iii. s. apii, fœniculi an. 3. iii. rosarum 3. v. decoquantur omnia, & sit dosis eius omni die vnc. iii. Et iterum, radicem trium omnium an. 3. x. seminis anisi, apii, omnium an. 3. ii. suchaha bedeoard, eupatorii, absinthii omnium an. 3. v. centaureæ 3. iii. decoquantur, & bibatur vnc. iii. Et iterum herbæ eupatorii, fumiteræ, bedeoard, suchaha, absinthii omnium an. drac. v. passularum 3. x. myrobalanorum citrinorum 3. x. Et hac quidem cura est falso & ei, in quo vincit cholera, magis conueniens, & agaricum, quum de eo sumitur in puluere ex 3. a. usque ad 3. i. & tertiam, diebus continuis prohibet elongari ægritudinem. Sumatur ergo pulvis ex eo, & commisceatur cum melle, & bibatur, & semen utricæ post digestionem est mirabile valde, sumptum in puluere, aut cum melle. Verum si [†] [acciderit ei modus aliquis solutionis ventris, oportebit ut addatur in eo] propter debilitatem hepatis [†] [semen cuscute, & propter debilitatem stomachi masticis, & anisum, & propter debilitatem splenis, & grossitudinem eius, radix [†] [apii] & scolopendria: nam multoties associatur huic ægritudini splen, & fortasse oportet, ut addantur propter ipsum cyperi, & grana de ben, & fœnugræcum, & confideretur cum hoc dispositio vehementiæ febris, ut non accidat uehementia calefactionis. De euacuationibus vero, quæ sunt fortiora & indiget eis in hac ægitudine apud digestionem, est, vt augmentetur dosis de pilulis de turbit, & administrantur elyteria fortia, & de illis sunt pilulæ istæ. Recipe masticis sextam 3. i. succi absinthii quartam 3. i. pulpæ colomynthidæ sextam 3. i. hieræ picre 3. s. agarici 3. s. informantur pilulæ cum syrupo acetoso mellino, & sumantur in potu & de illis sunt pilulæ de masticæ & de aloë. Quod si materia fuerit ad caliditatem declinans, sumantur de trochiscis de spodio solutiuus tres trochisci, & de turbit aure. i. scæmoneæ aut s. succi eupatorii aure. ii. & dentur in potu secundum quantitatem uirtutis, & iterum eupatorii, absinthii, capilli ueneris, & myrobalani, fumiteræ, passularum mundatarum æquales sumantur partes, & [†] [dentur in potu secundum quantitatem necessitatis, & si non suffert corpus solutionem uentris, perueniat ad diuretica, & febtilitina, & sudare facientia, & de summa illorum, quibus indiget, tunc est infusio aloes cum melle, & quando declinat ægritudo, non est tunc introitus balnei ante cibum malus. Cibi autem eorum sunt subiles sicut acetum & oleum, & quandoque ponitur in eis parum alumi, & proprie in sine eius. Illi autem qui sunt fortiores, sunt [†] [altaragi] et pulli, et alcubugi, et his similia, post declinationem, et oportet, ut ponantur in eis, & proprie apud digestionem ea, in quibus est incisio, sicut acetum, et synapis, et alium, et si fuerit phlegma acetosum, malum, uiscosum,

c. f. B. Alia herba decoquantur &.

d. B. altheæ

viseosum, porru & aqua ciccris sunt de meliorib. cibis eis: & quandoque ponuntur in eis cuminum, & anethum, & oleum. & iterum (be guerid) facta ex sicla, & almuri, & aceto, & oleo abluto, & alchaguamac sicut Kemmach de capparibus, & remach] de anetho, & origano, & aniuden, & asparagis. Et deuentur olea, in quibus est intrigidatio & humectatio. Et hora cibi est post teporem paroxysmi, & eradicatione eius: & ante paroxysmum ad minus iij. horis.

Mensura autem somni eorum est, vt sit æqualis vigiliis: ut sit digestio materiei ad somnum, & resolutio ad vigilias. Et balneum quidem est vehementis nocumenti, nisi post declinationem. Et succurritur vomitui eius quando superfluit. Et oportet ut administretur in illo, quod sit sicut miua, & syrupus de granatis cum menta simul cognitus, & si necessarium est fortius, tumatur de granis granatorum mazorum drach. x. & thuris albi, & masticis amborum an. drach. v. menta drach. vii. decoquantur in duabus libris aqua, in qua sint [folia menta, donec minuat.] & succurritur fluxui ventris eius, quum superfluit, cum retentione eius cum eis, que sciuit de stypticis [regimentalibus, & medicinalibus]. Sed eius quidem debilitatio ni succurrit, ut cibetur successione eius pullis assatis, & in patellis coctis, & ut adhibeantur suffumigationes, & odores virescentes. Et si acciderit inflatio in facie, & extremitatibus, iuuantur quum administrantur huiusmodi trochisci.

Recipe anisi & lacte ablute amborum an. pondus drach. v. amygdalarum & [ ] exorticatorum, croci, marmacor omnium an. drach. iiii. seminis apii, seminis foeniculi, floris squinanthi, omnium an. drach. iiii. [floris] eupatorii drach. iiii. spica drach. v. hierę picra drach. vii. rosarum drach. x. fiant ex eis trochisci, & administrentur. & fortasse indigebis eis, que sunt sicut homorusa, & dialacca, & medicamē de amygdalis amaris. & ad longitudinem febris [ ]

Recipe rosarum, pondus drach. x. masticis, & spica, & foeniculi, & seminis apii, & seminis endiuie, & succi eupatorii, & succi absinthii, omnium an. drach. iiii. spodii drach. v. fiant trochisci: & sit dosis ex duabus drach. vsque ad v. cum drach. x. de geleniabin in decoctionis foeniculi quantitate vnc. ii. & ammeos confectum cum melle est magni iuuamenti in huiusmodi loco. & fortasse indiges propter longitudinem frigoris fricatione, & modus in ea est, vt incipiat ab humeris, & inguinibus, quando spargitur caliditas in manibus, & pedibus, & calefiunt. Si autem fenterit similitudinem lassitudinis, fiat permutatio ad fricationem dorsi. & quando uehementis sit calefactio, & [ ]

que necessaria est in eis, tunc dimitte eam ad aliud membrum. & de oleis bonis eis est oleum dulce, in quo non est stypticitas, et oleum chamæmillinum, et oleum de anetho decoctum in uase dupli. Quum ergo complexeris, tunc absterge cum oleo aliquo, ut non angustietur. et non est malum, si fricationem siccam sequatur fricatio cum oleo aliquo. et de illis, que seruant stomachos eorum, ut non debilitentur, sunt

unguenta inuncta capiti stomachi, que sunt sicut chamæmillinum, et oleum nardinum, et oleum anethinum, et fortius illo [alnazoki.] et de emplastris iuuatiuis est, ut decoquatur chamemilla cum re pauca masticis decoquendo cum vino cum duplo sui de melle. et si ceciderit appetitus, tunc melius est ut non administretur vinum [solum, immo] in quo decocta sint sicut chamemilla, et [dactyli] et melilorum, et absinthium.

ANNOTATIONES.

Scripte de quotidiana intermittens curatione Gal. 1. ad Glau. scribere Paulus lib. 2. Aetius lib. 5. quam breuissimè, sicut Trallianus lib. 1. Pulchre totum hoc negotium auctor noster prosequitur. Atque, quum Gal. in tradenda pituitosa febris curatione, que uarias pituita species sequi potest, unum tamen curandi modum proponat, de qua re etiam a Tralliano taxatur: docet auctor noster quomodo huius curationem pro temporum collisionis, ac materierum uarietate uariari oporteat: qua etiam de re Trallianus plurima. Duo hic presertim animaduersione digna uidentur. Galen. in his febribus ab initio ad statum usque, materia uacat concoquendæ: a statu uero, & uomitione & purgationibus concoctam materiam educit. Auicennas tamen, quod & Trallianus, non exacta & absoluta collisione per interualla purgant: ita, ut, quod recentiores ferè omnes partim concoquant, & partim euacuent. Galenus item generatim, que incidunt attenuent, in pituitosa febre proponit. Auicennas tamen, cui & Trallianus consentit, pro uariis speciebus uarias quoque curandi formas tradit: neque in falsa pituita ratione alia curandum putat, quam ijs, que refrigerent & humectent. Verum ad hæc. An etiã ante statum purgare liceat, et partim coquere partim educere, ut nostri faciunt: an uero summus status & summa collisione expectanda, uidetur nobis non aliunde quam ex pituita natura statuendum. Hæc suapte natura frigida est, & uiscida: collisioni, propterea non satis apta. Quod si præterea, & multitudo accedat, certè multo etiam difficilius negotium reddit. Non inepte ergo partim concoquitur, partim educitur, quum tota simul concoqui nisi longissimo tempore nequeat: quum etiam, si exactissimam collisionem expectaueris, in discrimine res sit, ne, qua concoctam erat, denuo eius, que reliqua est, putrescentis pituitæ contractu recrudescat. At si uentis pituita est, non multum uiscida, neque plurima, id quod forte euenit, quum naturalis pituita putrescit, expectari summa posse collisionem uidetur, quod est a Galeno obseruatum. De uarijs uero curationum modis. iri. profectò inficias, qui rectè rem perpendit, non potest, neque unam has curandi febres esse rationem, neque saltem pituitam, que ad bilis naturam vergit, calfacientibus, attenuantibusque, sed frigidis, & humidis concoquendam. In exquisita tamen quotidiana, que ex naturali & pituita fiat, non alia curatio conueniet, quam, que a Galeno tradita est. His ira solutis questionibus, nunc reliquis prætermisiss, ea tantum perpendenda sunt uerba quum ait [Ego uero non diligo expectationem digestionis &c.] que profectò summis uiris negotium fecere. Alij enim negatiue legunt, ut modolegimus: alij affirmatiue. [Ego uero non diligo nisi expectationem. Harum lectionum utra probanda sit, difficile est indicatu, quum in educenda purgatorio medicamento materia, alij expectari collisionem uelint, alij nolint. Nobis tamen utramque elegeris, non multum uidetur laborandum. Si affirmatiue legas, non diligi nisi expectationem collisionis, ideo laudari ab Auicenna, ut collisionem expectes, id de exquisita

AVIC. Tom. 2. D 3

o B. est oleum alrazachi.

p B. imò almi bachregi, q B. Ana Litera. humilitatis.

Aphor. 25. Cap. 86. Cap. 7.

e B. qum. f B. buared.

g B. alchua-mach, sicut alchamach de rap paribus, & chamach.

h B. manipuli parui menę do nec ad medicata rem perueniat. i B. regiminis cibalis, & medicinalis. Alia litera. regimentialibus cibilibus & medicinalibus.

k B. Alia litera. amararum.

l B. succi.

m B. cum rigore & irigore.

n B. eius non est malum tunc ut fiat fricatio cum oleo ita ut in membro vli metur calefactio ei necessaria, & dimittatur ipsa uel permutetur ipsa.

aph. 22. quista purgatione erit intelligendum, qua certe non nisi obi-
ta coctione tentanda est Hipp. consilio 1. aph. sin. uero ne-
gatiue legeris, non diligere expectationem. non probari ut co-
ctio pro purgante medicamento exhibendo expectetur: id
de exquisita coctione & non exquisita purgatione dictum
erit. ut scilicet pro purgante medicamento non exquisito
perfectam coctionem expectari nolit, quin antequam perfe-
cta ea sit, si modo appareat, euacuari aliquid iubeat, sed ut
ait, cum facilitate: deinde uero expectari, ut quod reliquum
est concoquatur, cuius certe rei supra rationem attulimus,
quum causam reddidimus cur Auic. & nostri in quoti-
dianis partim concoquant, partim euacuent, neque sum-
mam coctionem pro summa purgatione expectent, facit ue-
ro & ad hanc rem eorum placitum (de quo iam saepius)
qui morborum etiam initio purgatoria exhibent. qui cer-
te si morbi initio felici euentu medicamentum ex purgan-
tibus exhibent, quanto felicius, si id apparente, licet non
perfecta coctione egeris, res euacuet? Verum obijcies statim
rem non ita se habere, quum propterea superioribus uerbis
Rasim hic auctor reprehenderit, quod hac curandi ratione
sit usus. At non eadem tamen est ratio. neque enim propte-
rea Rasim damnat, quod medicamenta non concocta ma-
teria exhibeat, sed, quod singulis noctibus si alius laxa non
erat, medicamentum ex turbitis propinaret. Videtur ergo
hic auctor frequentem et quotidianam purgationem impro-
bare, non tamen si paulatim concoxeris, & paulatim eduxe-
ris, leui tamen & facili purgatione, non autem forti. Hoc
sentire nobis Auic. uidetur, & nobis posterior hac lectio
satisfacit, quamuis, ut diximus, & alia quoque proba-
ri possit.

Cura phlegmatica continua, que nominatur latica.
Cap. 57.

a B. ista. **E**st cura facientis paroxysmum omni die, &
differt ab ea, quoniam oportet ut in [illa] sit
administratio subtiliantium calidorum cum fa-
cilitate, & b [hoc si fuerit contentus] eis, quæ
sunt sicut syrupus acetosus, & geleniabini, & iu-
leb de melle, & aqua eius. & aqua faniculi, & a-
pii, & radicum trium sine dubio confert. Et,
quandoque confert eis c [kisch] de anetho, & d
[kisch] de capparib. & proprie cum uestigiis di-
gestionis. Et præparentur cibi eorum in obser-
uatione temporum, & diuersitatis eius, & forti-
tudine uirtutis, & debilitatis eius in præpara-
tione, cuius rememoratio præterijt. Et de medi-
cinis bonis ad eos sunt trochisci de decem ge-
neribus. Et iterum de medicinis expertis ad eos
est illa, quæ recipit ros. drac. vi. succi liquiritiæ,
fumi terre, spicæ, omnium an. i. iij. masticis 3.
iij. karabe 3. iij. anisi 3. ii. præparentur. Et iterum
trochisci eupatorii drach. iiii. rosarum drac. i.
& tertiam, spodiij drach. ij. & s. e. f.

e f B. Et iterum
eupatorii unc. 3.
rosarum lib. s. spo-
dij, unc. 4. spice.
lib. s.
f f B. absinthij.
g f B. cōrundan-
tur, & cribellen-
tur, & malaxen-
tur, & fiant tro-
chisci.
h — B.

] Et iterum, troch. absinthij, quorum descri-
ptio. Rec. f f [allari, seminis a-
pii, anisi, amygdalarum amararum, suchaha, be-
doard, succi eupatorii, spicæ, masticis, omnium
an. drac. ii. g f
] b [& iterum, eupatorii unc. iij. rosarum
rubearum lib. i. spicæ, lib. s. spodiij unc. iij.]

Cura epialos & lipyrie. Cap. 58.

CVra eorum propinqua est curæ, quam dixi-
mus, & sunt ambæ associare, uni uic: & o-

portet, ut incipiatur in primis a syrupo aceto-
io mellino, & zucarino. Et præcipitur in eis
ambabus, ut administretur rob agrestis decoctum
cum melle, & syrupo ros. deinde fiat gradatio
de via fumendi in potu semina, & aquas eorum
ad infusionem aloes, & trochiscos de ros. cum
mastiche, & pilulas de aloes, & hieram picram, &
pilulas de eupatorio, & oportet ut in eis amba-
bus simul stomachi sollicitudo habeatur, & ad-
ministretur uomituum cum aqua phascolorum
& raphani, & anethi, & calamenthi, & diureti-
ca. Et de solutiuus iuuatiuis est illud, quod fit ex
myrobalanis nigris, & citrinis, & turbit, & zuc-
caro, & de illis, quæ conferunt eis iuuamentum
magnum, sunt clysteria decliua ad acuitatem,
& in quibus ponuntur medulla cartami, & cen-
taurea minor, & anethum, & chamæmilla & al-
hasech, & melilotum, & almuri & mel. Et regi-
men lipyriæ indiget subtilitate plusquam regi-
men alterius.

Cura febris cum syncopi humorosa. Cap. 59.

Hæc febris est difficilis curæ. Et modus in-
curatione eius est euacuatio gradata ex
subtili ad fortem, & proprie quando natura
non respondet ex se: tunc enim cum clysterib.
munda, quod est in intestinis & uenis propin-
quis eis, ex superfluitate. Et administra in resi-
duo subtiliationem cum fricatione. Et Galen.
quidem dixit, quod a [deficit in euacuatione
plurimum eorum] nisi cum fricatione. Et mel-
lior modorum in fricatione eorum est, ut in-
cipiat a coxis, & cruribus, descendendo a supe-
riori ad inferius, & administretur illud cum
mantili aspero, abradente cutem: deinde per mu-
teretur ad manus, descendendo ab humero ad spatu-
lam, ita ut igniatur cutis, deinde ad dorsum, &
pectus: deinde redeat ad crura, & reuertatur ad
ordinem primum & ponatur medietas tempo-
ris eorum fricationi, & medietas temporis eor-
um dormitioni, si possibile est. Et ad summum,
canon curationis eorum est subtilitatio, non
calectio valde. & de illis, quæ conferunt eis,
sunt subtiliantia, sicut aqua mellis cum uirtute
hyssopi, & seminis apij in matutinis, & similib.
eis. Quod si fuerit illic fluxus uentris super-
fluus, decoque [mel] decoctione uehementio-
re, & non soluet nisi parum, e [temperatum, iu-
uatiuum,] & syrupus acetosus mellinus iterum
confert eis, in ætate quidem & cum consuetu-
dine potus aquæ frigide, permixtus cum aqua
frigida, & in hyeme oportet ut non sumat eam
in potu penitus, & sit contentus aqua calida. &
assumere calidum ex potibus est melius eis,
nisi apud necessitatem estis ætatis, et uehemen-
tiam caloris plurimi. Et conuenientius, quo po-
tantur ad sitim, est syrupus acetosus mellinus,
et uinum d f [ ]

confert in eis principio, et proprie si fuerint
febres eorum e [sanguinea, sed parum] sunt,
et proprie in senibus. Et necessarium est eis vi-
num post cibum. et ribi quidem necessarium
est, ut consideres pulsuum habentium hanc æ-
gritudinem semper, et quum uideris eum incipe-
re debilitari, et cadere, subito ciba eum pane
infuso in uino commisso, si non prohibet apo-
stem a

a B. deficiat
iimi coram
euacuatione

b s. aqua mel-
e B. temper-
cū iuuamentum

d f s. agnol-
e B. fortis

b B.
tur
e B.
&
febr.
d s.
qui
ex
e i.
fuci

flama in visceribus. Quum ergo associatur ei huiusmodi agritudo, non est curationi modus, neque fiduciae locus, scilicet quando accidit huiusmodi alteratio in pulsu: & hec quidem cibatio est ex eis, quae necessaria sunt, quando vehemens sit syncopis, uerum oportet, ut [prohibeatur illud. [Cibus autem, super quem sit dormitio, est aqua hordei, super quam non addatur nisi quum cadit uirtus, & si additur, tunc sit panis infusus in iuleb, aut aqua mellis. & balneum quidem est de rebus nocibilioribus. istis, & calidum, & frigidum valde ex aere, cum calido enim non sit securitas de cursu humorum ad pulmonem, & ad cor, & ad cerebrum, & frigidum prohibet digestionem eius, & addit in opilationem eius. Quod si fuerit in ea humor cholericus aliquis, tunc, si facilis est uomitus, & [leniatur, est iuuatius ualde, & ad ultimum h[melius est, ut assidue proficiat in ea.

† B. sequatur il-
lam fricatio.

g B. leuis.
h a. dignus est
ut iuuet.

AN NOT A T I O N E S.

20

Habes & huius & sequentis febris curationes ex Gal.
cap. 34. 1. 2. meth. sed & Paulus lib. 2. & Aetius lib. 5. & Trallia-
nus lib. 1. 2. de iisdem scribunt.

Cura febris cum syncopi minuta. Cap. 60.

Oportet ut emplastrum pectus eius cum san-
dalis, & aqua rosae & uiuificetur cum cibo
paulatim. & sit cibus eius, sicut panis de simila
infusus in aqua granatorum, in frigidata. si de-
siderat ipsum, & similiter in aqua de fructibus.
Si autem indiget ad virtutem talmosus fati-
ctis ex pullis, cum aceto & aqua agresta, & ole-
ribus frigidis, & proprie coriandro, erit iuuam-
entum in hoc, si exhibeatur.

Regimen nocturnae & diurnae. Cap. 61.

Regimen earum ambarum est regimen phle-
gmaticarum, neque est diuersitas in eis.

De quartana periodica. Cap. 62.

Plurimum quartana est periodica, & mino-
ratur catus quartana inseparabilis. Causae
vero quartanae sunt ea, quae generant melanco-
liam, postea, & tunc iam sciisti totum illud. Et sciisti,
quod melancholia alia est, quae est fex sanguini-
s, & alia, quae est adustio eius, & cinis humo-
rum. Et sciisti, quod de illa est sanguinea, &
de illa est phlegmatica, & de illa est cholerica,
& de illa est adustio ipsius melancholiae natura-
lis, & existimauerunt quidam hominum quod
quartana non generatur ex melancholia natu-
rali, quoniam ipsa non putrescit. Et huius qui-
dem sermo non oportet ut auscultetur imo de
proprietas omnis humiditatis est, ut putre-
fiat, quamuis b[rari ficetur in preparatione, &
plurimum quidem euenit successione agritu-
dinum [febrim diuersarum] putridarum
propter diuersitatem humorum d[ex quibus
generantur, & eorum putrefactione, & quum
adunantur, & non euacuantur, multiplicatur

melancholia, deinde quum putrescit, est quarta-
na, & multoties quidem accidit successione
splenis: & cum hoc ipsa secundum plurimum
non euacuatur ex dolore splenis, aut duritie e-
ius. Et saluor quartana est illa, quae non acci-
dit ab apostemate splenis, aut aliis: aut cum qua
non est apostema splenis. Quartana enim, quae
euenit ab apostemate splenis, aut cum qua est
apostema splenis, multoties perducit ad hydro-
pism, & perniciem. Et quartana, quae salua est,
liberat ab agritudinibus malis melancholicis,
sicut melancholia, & epilepsia. Et in ea est secu-
ritas a spasmo, quoniam humor est siccus. Et
secundum plurimum est agritudo salua, & quan-
do non accidit in ea error, non addit supra an-
num: & quandoque perdurat xii. annis, & quod
est infra eos. Et quae ex ea longa est, perducit ad
hydropisim. Et scias, quod autumnus est inimi-
cus quartanae.

AN NOT A T I O N E S.

Quid quartana plerumque intermittens sint, raro aut
continua, scribit etiam Gal. 2. de diff. feb. cur uero id acci-
dat, haec uidetur ratio. nempe quod pauca plerumque atri
humoris copia in corporibus nostris affluit: ex qua propte-
rea continua febris gigni non potest. neque. n. sola secundum
locum differentia continuam aut intermittentem facit: sed
multum facit & materia copia & crassitudo & visciditas,
quamuis neque haec sola sufficiant sine loco, de qua re in su-
perioribus est actum. Quum ergo ex atra bile quartana fiat,
& uaria sint atri humoris differentiae: discentur tamen ma-
gni inter se medicinae principes uidentur, quum Gal. unam
tantum quartanae speciem ex atro humore naturali putre-
fcente agnoui se uideatur: Auicennas uero hoc in loco
febrim numerum specierum huius humoris numero respo-
dere existimet. Verum admiratur de Gal. Trallianus lib.

Cap. 3.

Cap. 8.

1. 2. quomodo, quasi una esset quartanae species, unum cura-
di modum tradiderit, quum alioqui et multiplices sint eius
species, & curationes diuersae. De his tamen rursum specie-
bus, quot sunt, non conueniunt inter se Auicennas & Trallia-
nus. sed hic quidem duplicem putat, alteram ex atro et na-
turali humore, altera uero ex assata bile: is uero & ex adu-
sio praeterea sanguine & pituita exusta fieri quartana pu-
tat. Non desuere tamen et qui naturalem atrum humorem
putrescere non posse crediderint, ut Trall. memoriae com-
mendauit sed hi quum nullus sit humor qui non putrescat,
non sunt pluribus confutandi. Haec quum ita se habeant, dam-
nant tamen nonnulli & Trallianum & Auicennam. Tral-
lianum quidem, q. de assata bile meminerit etiam Gale. 3.
progn. ubi quartanam ex melancholico fieri humore dixit,
cuius duplex generatio est, & ex crassiori sanguine, & ex
bile uehementer assata: quam rem. 3. quoq; aphor. confirma-
re uidetur. quamuis de hac, ubi ex proposito de quartana
agit 2. de diff. feb. 1. de crisib. & 1. ad Glauc. propterea no-
meminerit, quia in his locis non nisi de exquisita agit, quae ex
naturalis atro humore putrescente proficitur. Auicennam
uero eo nomine dammandum censent, q. ex pituita atram bi-
lem gigni posse, & quartana ex ea fieri existimet. id quod
tamen fieri nunquam potest. Ita ut hactenus, multiplex sit di-
scordia. Ceterum, sicut uidetur nobis Trall. non iniuria de
assata bile & de quartana, quae ex ea procreatur, mentione
& curationem a Galeno desiderare, quae diuersam curandi
rationem exigit, siue exquisita siue non exquisita dicas: ita
et doctissime author noster alias adiecit species quartanae
uidetur, ex alijs bilis speciebus manantes. An uero ex assata
pituita

Com. 27.

AVIC. Tom. 1. D 4

pituita atra fieri bilis possit, quod in cōtrouersiam uocant, nos lib. 1. fufius sumus prosequuti, ut propterea ipsi suppositis hoc in loco, quartanam ex melancholico humore, qui ex adufla pituita fiat, procreari cum medicis fere omnib. facile credamus. Atque hæc de proposita discordia dicta sint. Eset uerò hic rursus questione dignum, quia quartana nonnunquam lienis tumores sequuntur, in quarum nam febrium genere ea sint reponenda an forte inter diarias, quum tumor sequantur? Sed paucis. Febris, quæ lienis inflammationem sequitur, quartana non est, sed quamdiu non putrescit inflammatio, tamdiu fortasse diaria est, nempe, quæ neque cum putredine est humorum, neque cum solidarum partium siccitate. putrescente uerò ea & putrida hæc quoque euadit, & continua. At quum ex lienis hoc in loco uirio quartanam sequi dicimus, non ob aliam rationem sequi ea consuevit, quam ob affluentem & putrescentem atrum in uniuerso corpore succum, qui uel ob repletum lienem, uel ob infarctas crasso & uisido humore uias, per quas, quod sanguini seculentum inest, in ipsum lienem expurgari consueuerat, expurgari non potest. hæc uerò febris neque diaria est, neque lienis uirium immediatè sequitur, sed copia atri humoris, in uniuerso corpore putrescentis succedit, quamuis non ignoremus quartanis laborantes ira aliquando in accessione, lienis dolore inuadi, ut ab eo ueluti putredinis fontes accendi febris uideatur. Quamobrem quartana, etsi ob lienis uirium procreatur, nunquam tamen in diariorum genere potest collocari.

Signa.

Cap. 63.

Signa sunt, quæ quartana incipit in primis cum frigore paruo, deinde incipit frigus eius ad di, postea minoratur parum apud statum, sicut in phlegmate. Quumque calefit corpus, non est caliditas uehemens, licet sit maior, & magis apparens quam illa, quæ est in phlegmatica, ipsa enim cum difficultate sua, in inflammatione non inflammatur inflammatione de qua curatur, sicut ignis in lignis ^a [grossis,] Et non comprehendit super corpus totum, imò est illic caliditas cum horripilatione: ^b [†] [& causa in hoc est grossitudo humoris, & est cum frigore ^c [& aliquantulo dolore,] quasi frangat ossa. Et est illic ^d [contractio] propter quam frident dentes, uerum non sicut in phlegmatica, quapropter perducit illud ad debilitatem uisus, uerum ^e [lenitur] apud digestionem, quoniam malitia minoratur, sicut fuit in principio parumper. Et de signis quartanæ, sunt causæ eius antecedentes ex febribus, quæ prolongatæ fuerunt, & ex splene, aut dolore & de signis quartanæ etiam sunt dispositio complexionis, & significationes melancholiæ, & ætas, & tempus, & cibus, & forma, & consuetudo, & quæ his similia, & periodus eius est xxiii. horarum. & multoties est febris tertiana in æstate quidè, & sit quartana in hyeme. Et multoties perducunt febres diuersæ ad febres permissas, in quibus non est ordo propter diuersitatem residui humorum remanentium post febres. Quum ergo confirmatur secundum cinereitatis additionem, confirmantur super quartanam. & illius quidem, quæ est a phlegmate aduflto, sunt paroxysmi longiores. Et accidit ^f [eis frigus secundum plus successione assiduationis.] & est sudor tardior, & urina grossior, & durities uenarum minor, & sit secundum plurimum suc-

cessione febrium phlegmaticarum, et illa, quæ est a sanguine aduflto, antecedunt signa sanguinis, & febris eius, & rubedo urinæ, & significat ipsam formam, & ætas & tempus, & fortasse erit post febres sanguineas. Et in illa, quæ est a cholera aduflta, est pulsus uehementioris uelocitatis, & frequentia, & incipit cum horripilatione, & ^g [frigore] in carne, & siti, & sudore. Et quandoque sit ira ^h [& furor] et inflammatio, et significant ipsam formam, et tempus, & ætas, quandoque significant ipsam, quod ipsa sit successione febrium cholicarum. Et pulsus in quartana est decliuus ad duritiem propter siccitatem humoris. Ipse enim trahitur ad interiora, quasi ipse esset pulsus ⁱ [lenis,] et ad æqualitatem, dum non mouetur, et si moueatur, diuersificatur pulsus valde propter grossitudinem superfluitatis, et fit ^k [mundificatio] eius apparens apud teporem, et est significatio completa super quartanam. Et multoties accidit in eo diafoles inæqualis, et styloles uehementis uelocitatis, secundum contrarium eius, quod est in tertiana, et pulsus quidem quartanæ melior est pulsus phlegmaticæ in paruitate, et frequentia, sed est similis ei in tarditate, et apud iniectionem paroxysmi additur tarditas sua, et ^l [frequentia,] et diuersitas eius est maior diuersitate reliquarum febrium: deinde incipit magnificari, et fieri frequens, et uelox. Et urina in quartana est similiter horarum in priuatione digestionis, propter frigus materie, et grossitudinem eius, nisi apud statum bonum. Verum dispositiones eius, et colores eius diuersificantur, et illud ideo, quoniam melancholia generatur ex humoribus diuersis. Et de signis digestionis quartanæ est leuitas ^m [tremoris.] Urina autem in principio est alba ad viriditatem decliuus, cruda, cui non est digestio. Et post principium diuersificatur eius dispositio, ⁿ [†] [propterea quod o plurimum melancholiæ est generatum] ex humoribus diuersis, et est apud declinationem nigra. Et sudor in quartana est plurimus per comparisonem ad phlegmaticam, et non multiplicatur per cōparationem ad alias: et sitis minoratur in hac febre, nisi sit a melancholia cholericæ.

ANNOTATIO NE

Habes de quartana signis plura ex Gal. 2. de diff. feb. 2. de crisib. & 1. ad Glauco. Aetio lib. 5. Tralliano lib. 12. & Paulo lib. 2.

Cura.

Cap. 64.

Consideretur in hac ægritudine, an sit melancholia phlegmatica, aut melancholia sanguinea, aut melancholia cholericæ, aut melancholia melancholica. Deinde rege uiam quamque earum cum eo, quod ei est contentiens, de illis quæ dicemus. Verum omnibus speciebus suis sunt iudicia, in quibus communi-
cant, et illud est, quod a [ipsa] minuuntur] in principio. quare necesse est, ut attendatur, an sit sanguis dominans in ea et proprie quando quartana est a melancholia sanguinea, tunc n. phlebotometur, et extrahatur sanguis secundum quantitatem necessitatis; et fortasse exigite

a. uiridibus.

b. † B. & grauitate.

c. B. aliquid ex dolore.

d. † B. rigor & concussio uel commotio.

e. A. Alia litera. manifestatur seu clarescit.

f. A. & accidit plurimum illius successione quoridianæ.

g. B. Alia litera. fractione. contractione.

h. B. quædam & sitis.

i. B. spasmi.

k. B. raritas.

l. B. raritas.

m. B. raritas.

n. B. raritas.

o. B. raritas.

p. B. raritas.

q. B. raritas.

r. B. raritas.

s. B. raritas.

t. B. raritas.

u. B. raritas.

v. B. raritas.

w. B. raritas.

x. B. raritas.

y. B. raritas.

z. B. raritas.

aa. B. raritas.

bb. B. raritas.

cc. B. raritas.

dd. B. raritas.

ee. B. raritas.

ff. B. raritas.

gg. B. raritas.

hh. B. raritas.

ii. B. raritas.

jj. B. raritas.

kk. B. raritas.

ll. B. raritas.

mm. B. raritas.

nn. B. raritas.

oo. B. raritas.

pp. B. raritas.

qq. B. raritas.

rr. B. raritas.

ss. B. raritas.

tt. B. raritas.

uu. B. raritas.

vv. B. raritas.

ww. B. raritas.

xx. B. raritas.

yy. B. raritas.

zz. B. raritas.

aaa. B. raritas.

bbb. B. raritas.

ccc. B. raritas.

ddd. B. raritas.

eee. B. raritas.

fff. B. raritas.

ggg. B. raritas.

hhh. B. raritas.

iii. B. raritas.

jjj. B. raritas.

kkk. B. raritas.

lll. B. raritas.

mmm. B. raritas.

nnn. B. raritas.

ooo. B. raritas.

ppp. B. raritas.

qqq. B. raritas.

rrr. B. raritas.

sss. B. raritas.

¶ B. & spiffi-
tudo seu facili-
tas eius.

Alia litera.
& fecalitas &
malitia ipsius

Alia litera
one fa-
tione.
quod

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

Alia litera

multitudo eius, ^b ¶ [ut extrahatur de eo res plurima. Et quando non est necessaria phlebotomia, tunc phlebotomia est nociua, in quantum debilitat, & in quantum educit contrarium melancholiam, & in quantum mouet humores ad exteriora. Et si oportet, euacuetur a principio de humore faciente febrem aliquid, ^c [ad alleuandum, & mundificandum.] Illud enim apud digestionem ^d [est] secundum quod innuam ad ipsum. Et sit post paroxysmum per diem, & non oportet, ut fiat prouocatio in primis cum fortitudine, & oportet ut administrentur mollificantia, & si tibi non uideretur bonum uti potionibus, administra loco earum clystera conuenientia, sed oportet ut sint leuia, & non conceditur confortatio eorum, nisi quando consequitur agritudo statum. Et si medicus iam præsumpserit, & solutione eduxerit melancholiam in principio, aliquoties solutione forti & prohibuit agritudinem penitus, sed ^e [est rectum] ab errore. Et oportet, ut prohibeatur in die paroxysmi a comestione, & precipiatur ieiunium. Et prohibeatur ab aqua frigida illa die, & est necessarium in reliquis diebus uti carne tauri, aut puli, in primis tauri usque ad tres uel quattuor periodos, deinde pulli, tunc enim pullus est melior. Et sit medicina in die ^f [ ] paroxysmi geleniabin ^g [confricatum] cum aqua calida in die bis, aut ^h [ter]. Sintque drach. iij. geleniabin cum drach. x. syrupi acetosi. Alia litera. res 3. geleniabin in x diebus cum syrupo acetoso. ¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. alio adie.
g. B. committit.
h. B. tres 3. geleniabin cum 3. x. syrupi acetosi

Alia litera.
res 3. geleniabin in x diebus cum syrupo acetoso.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

¶ B. oportet ut administrentur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus turbith. Et si est melancholia.

na, in hyeme, tunc ^o ¶ [non est modus, ut dentur in potu trochisci. Et scias, quod res frigida, & humida facili digestionis, boni chymi sunt conuenientes huic agritudini ^p [in quantum est febris, & ex hoc quod] sunt contrariae uni duarum qualitatum melancholiam, quæ est siccitas, quare oportet ut administrentur iterum, ubi non timetur nocuum digestioni ^q [&] nisi sit quantitas ex qua ^r [ ] timeatur nocuum in digestionem, aut miscetur cum eis aliquid quod earum frigiditatem temperet, & non minuas earum humiditatem, & ista sunt res calida cum æqualitate. Et alienetur ovis frigidus & siccus, & res humida, & frigida huic agritudini conuenientes, sunt sicut endiuia, & lactuca, & melo, & psica quadoque. Et non oportet ut deurentur huiusmodi nisi aut propter vehementiam frigoris, & est illud inuentum sicut in lactuca, & non est inuentum sicut in melone dulci, aut propter vehementiam prouocationis perducens ad ingrossationem sanguinis, & illud est inuentum in melone dulci, aut propterea quia preparata sunt ei quod permiscet ^s [ ] putredinem, & est illud inuentum in persicis, & oportet ut obserues huiusmodi. Cibi uero calidi cum æqualitate, cum additione in humiditate, sunt iuuantes valde, & propriè quum volunt æquationem caliditatis eorum, ubi non diligitur ut per ea fiat iuuamentum ad digestionem cum frigidis, & humidis, sicut committio ficuum cum endiuia. Et non est malum in primis sumere ea, in quibus est falsedo, & [sacerdos] & incisio, quum non timetur incrementum caliditatis. In fine autem agritudinis non est excusatio illius, & trochisci de absinthio iuuatiui sunt usque ad finem agritudinis. Et de illis, quibus sit iuuamentum, est sessio in aqua calida dulci ante cibum omni die, & balneatio quæ humectat, & non facit sudare, neque excitat caliditatem, & continuatio deliciarum & quietis, & abhorre exercitium, & motus corporeos, & animales: & omnes istæ febres indigent humectantibus, & diuersificantur in quantitate infrigationis, & calefactionis. & necessitas sua, qua indigent exsiccantiis, est propter illud, quod est in eis de uirtute incisionis, et absterisionis, et solutionis, et non propter exsiccationem, & oportet, ut obseruetur stomachus cum emplastris bonis, confortatibus, quæ sunt inter uirtutem caliditatis, et subtilitatem eius secundum quod exigit dispositio. et obseruentur splen, et hepar, et regantur, ut non indurentur, et apostemetur. et fortasse est necessarium ad prouocandum vomitum uti aqua raphani cum semine suo, quæ miscantur cum syrupo acetoso. et fortasse iuuatur cum antecessione comestioni ^t [sicla.] et eius, quod salitum est de piscibus, et synapis, et his similibus ante ipsum. et adiuuatur post illud cum potu aquæ multæ. deinde fiat successio cum syrupo acetoso, et euomat, et de illis, quæ conferunt ei, est ut sumat ipsum in die paroxysmi, deinde euomat super ipsum, et securitatem facit a nocuumto ^x [febris quod est propter frigus, et rigorem, et acuitatem] febris, si sumat allia et mel, et bibat syrupum acetosum mellinum, et impleatur cibo, deinde sumat aquam calidam et euomat. Quum ergo comestum

¶ B. est cura dim cum facilitate &.

¶ B. ex parte febris & ex parte

¶ B. aut. ¶ B. non.

¶ B. ad.

¶ B. acuitas.

¶ B. Alia litera. atriplicis.

¶ B. frigoris & rigoris & acuitatis.

y f. u. rotam.

z B. mouetur.
a in die ergo.b B. etiam.
c B. quandoque
d B. in die paro-
xyismi sufficit.

e — B.

f n. properet ad
gelenabin.g — B.
h B. quandoque;

sumitur paroxysmus; eenet rē parnam, & balneetur in mane. & si sumat ante paroxysmum v. horis cibum, vt euomat, fortasse iuuabit illud, licet non euomat. [†] f.

Et uomitus ante paroxysmum, quicūque humor sit, aut alleuiat paroxysmū, aut eradicat ipsum. Et de regimine bono est, quod ieiunet in die paroxysmi, si non est quod prohibeat, & non sumat cibum, donec consumatur paroxysmus. & ingrediatur balneum die secūdo, si quidem fuerit digestio; non fiat in eo nisi effusio aquæ calide quantitate, qua delectat corpus, & humectat, minus quam ut perueniat ad hoc, ut ^z [liquefiat] ex ea humor. ^a [Et in die tertio] administretur uomitus propter illud, quod supfluit de cibo, & quod resoluit balneum, quamuis oporteat ut administretur uomitus in die paroxysmi iterum. Quod si melancholia fuerit sanguinea, iuuabitur cum phlebotomia ex basilica, deinde per euacuationem subtilem cum eo, in ²⁰ quo ponuntur de mundificantibus sanguinē, sicut uirtutes suchaha, & bedeoard, & polypodii, & fumiterræ, & myrobalanorum kebulorum, & hoc quidem genus uelociter recipit euacuationem, & si fuerit melancholia cholericā, tunc tibi inest, ut administres in frigidationem & humectationes ultimas, ex medicinis, & cibis. Et administra aquam temperatam sedando in ea & abluendo. Et fiat lenificatio naturæ in principio cum eis, quæ sunt sicut illud, quod ³⁰ fit ex uiol. & quod sit ex aqua casei cum uirtute polypodij, aut syrupus acetosus cū epithymo, & syrupus ros. & aqua luleb, & casta sist. At uero solutio eius integra speratur post xx. dies, quoniam digestio apparet in eo. ^f quando materia est melancholia cholericā, deinde fiat gradatio ad illud, quod subtiliat, & incidit. Et si necessaria est rectificatio stomachi, tunc fiat cum inunctionibus, & oleis, & epithematibus, quæ non pertranseunt uirtutem chamemillæ, & absinthij, & meliloti, & similia et ieiunium plurimum ^b [vsque] in die periodi. ^c [& quando que iterum] est ex eis, quæ non conueniunt ei. Et si sit ^d [ut in die periodi, sufficiat] eis de cibo parum modicum. Et de mundificantibus iuuantibus sunt ea, in quibus est decoctio myrobal. & epithymi, & sene in syrupo acetoso, in quo de coctæ sunt uiolæ. Et fortasse sumitur in potu ^e [ente in eo] assa in ieiuno, proprie in die paroxysmi, & euomat ipsum, si nauscat cum ea anima eius. Et si fuerit melancholia phlegmatica ^f [redeat ad syrupum acetosum] mellinum cum aqua apij, & foeniculi, & similia. Et si necessaria fuerit lenificatio, misceatur cum eo in principio uirtus solutiua phlegmatis de uirtutibus turbit, & polypodij, & fiat gradatio pauca ad uirtutem agarici. Et fiat ut uomat cum syrupo acetoso mellino de feminibus, & his similibus, vsquequo incipiat digeri. Et sit vaporatio stomachi & eius emplastratio cū eo qd est fortius, ita ut cum daetylis, & sicubus, & similib. & similiter inunge ipsum cum oleis calidis, perueniendo vsque ad oleū de costo, & fortasse est necessarium in eo prouocare uomitū cū syrupo acetoso, & sit in eo uirtus ^g [synapis, &] ellebori albi: imo ^h [fortasse] est necessarium ut in potu de tur elleborus albus in raphano, aut uirtus elle-

bori in raphano, aut elleborus cum dispositio-
ue sua, quum non timetur debilitas dispositio-
nis uirtutis. Et si fuerit melancholia melanco-
lica pura, de genere facis sanguinis, tunc rectifi-
catur solutio eius in primis cum aqua luleb,
& penidiis, & est conueniens administratio ge-
leniabin mellini, & zucarini. Et in fine eius eu-
acuatur cum eis, quæ sunt sicut decoctio my-
robalanorum citrinorum, & nigrorum, & fu-
miterre, & passularum. Quum ergo agritudo
digesta est, tunc bonum est phlebotomare ex
basilica. Et administretur uomitus super cibum
cum fortitudine: aut leuiter secundum horam
& necessitatem. Et oportet, ut assiduet ipsum,
quoniam est radix ad euacuationem cum me-
dicinis, & clysteribus fortibus. Et medicinæ
quæ administrantur in huiusmodi hora, sunt
epithymum, & polypodium, & agaricum, & ste-
chados, & lapis armenus, & lapis lazuli abluti,
& nō abluti, & succus foliorum ⁱ [centauræ] cum
syrupo mellino. Et fortasse necessarius est
elleborus niger, & fortasse ^k [infunduntur] in
cholericā, sene, & fumisterre cum epithymo,
& in syrupo acetoso. Deinde ^l [habeas consi-
lium] tunc apud euacuationem, & da in potu
phlegmatica, & melancholica ex ea theriacam,
& mitridatum, & medicamen de assa, & sulfur,
& piper solum bibat in aqua. Et de illis est si-
napis, quæ administrantur non assidue, imò in
omnibus tribus diebus, & in primis, & ante il-
lud in spatio longiore, & similiter diapipereō,
& similia illi de electuariis. Et non festines cum
aliquo horum ante digestionem: nam si tu de-
deris in potu theriacam, & similia illi in primis
compones quartanam cum quartana, & fortas-
se attrahes agritudines alias, & proprie in hyc-
me. Et in fine eius si necessaria fuerit phleboto-
mia, aude super eam. Inquit Gal. sanaui gentē
plurimam a quartana ita. Dedi eis in potu post
digestionem solutiuum, deinde, dedi eis in po-
tu tuccum absinthij, deinde dedi eis in potu the-
riacam. Et dico quod assa, & piper singularia
sunt iuuatiua valde, quando apparet digestio,
& peruenit status. Et ciba illum sahanc, & ^m [el-
bune &] keniculi capparisi, & sinapis, & al-
muri, & omnibus in quibus est uirtus solutiua
cum fortitudine. Et fortasse erit tibi necessariū,
ut des ei in potu post. xl. dies, omni mane quan-
tum est nabaca una de eis, quæ sunt sicut medi-
camen de assa, & omni secundo similiter, quū
febris non fuerit acuta, & materiei radix non
fuerit cholericā. Et de trochiscis iuuatiuis in
hac hora, & apud declinationem, sunt trochi-
sci secundum hunc modum. Recipe. succi eu-
patorii, & croci amborum an. pondus. drach. iiii.
scopolendriæ, aristol. & ⁿ [lactuce], & reubar-
bari, & spodii omnium an. drach. v. & sem. acet-
ose, & sem. portulacæ, & ros. & spicæ, & se. cu-
scutæ, & anisi, & se. apij, & radicem capparisi,
& granorum alben, & se. foeniculi, omnium an.
drach. iiii. conficiantur cum aqua apij, & fiant
trochisci, et dentur in potu cum aqua foenicu-
li, et endiuie, et cuscute, et hæc quidem medici-
na iuuatiua est modis pluribus. Et o ^o [si digerit-
tur materia,] tunc fac istud. Recipe. myrrhæ.
drach. xv. spicæ, ^p [drach. xiii. agarici, costi, floris
iquinanthi, omnium an. drach. v.] petroselinij.
drach.

i B. pentapli

K B. sufficit

l B. prouoc

m B. chama

de capparisi

synapi & al-

ri. Alla luleb

& lacte, & co-

mach de cap-

ribus.

† condico.

n B. lacte

o B. quādo

teria fuerit

gesta.

p B. pyrethri

si somnietur

iquinanthi 3.

q. B. an. melle
zingiberis.

7. n. & passula-
rum alheruy.

8. & tertiam.

9. f. B. fortifica-
tas.

drach. xv. anisi. drach. x. conficiantur cum uino
antiquo q. [et cū melle, et zingibere.] et sit dosis
eis quantum est nux. et quandoque dabis in po-
tu in fine, & conualescentibus, & apud paucita-
tem nocuenti in ea, & multitudinem calidi-
tatis cum subtiliatione materie medicinam hu-
iusmodi, Recipe seminis huiusquiam albi, mā-
dragorā, amborum an. filiquam i. & assē circi-
ter tertiam fab. i. et de hoc genere est. ut sumā-
tur iterum calamenthi domestici aur. iiii. & se-
minis urticę aure. xx. & epithymi aure. j. fiant
trochisci parui valde, et sit dosis. drach. i. et ex
eis, quę bona sunt eis, est ut administretur post
apparitionem digestionis vsque ad finem eius
istud. Sumatur passularum de semi. f. [aut de a-
lacoens] & alii syluestris et mirthi recentis,
omnium an. pars. i. & decoquatur in aqua dulci
postquam infusa sunt in ea, deinde bulliant
exquisite, et coletur, et detur de ea. unc. i. et iterū
seminis apii, et anisi, & cordumeni, omnium
an. drach. v. origani syluestris, eupatorii omnium
an. drach. vii. ammeos drach. iiii. suchaha. drach.
iii. passularum. drach. v. decoquantur in tribus
libris aque usque quo redeat ad lib. i. et de illis
quę bona sunt eis, est, ut sumantur ammeos, spi-
cē, & calamenthi omnium an. drach. x. & carui,
& anisi amborum an. drach. vii. & assē pondus
v. & zingiberis pondus drach. iiii. & cassiā pon-
dus drach. iij. conficiantur cum sufficiētia mel-
lis. et sit dosis eius pondus drach. j. cum aqua a-
pii, & fœniculi, & trochisci huiusmodi. Recipe
succū eupatorii drach. x. scolopendrię, spodii,
fœniculi, spicę, croci, omnium an. drach. v. lac-
cā, & reubarbari, omnium an. drach. iij. sem. cu-
cumeris, & seminis portulacę, oīum an. drach.
vj. fiant trochisci cum aqua apii, & sumantur in
potu cum syrupo acetoso. et iterum ad phleg-
maticam myrrhę drach. f. [xxxv.] croci, petrosē
lini, amborū an. drach. v. spicę drach. iij. s. casto-
rei drach. iij. anisi drach. iij. s. seminis apii, & kar-
ui, amborum an. drach. iiii. amomi, corticum
casę, storacis, oīum an. drach. ii. & tertiam, sifē-
leos. Adriani confectiois, omnium an. drach. i.
et tertias duas, et quando uehemens sit rigor, est
nomitus cum aqua tepida, et syrupo acetoso ad
illud inuatiuum. Quod si virtutes eius non obe-
diunt, tunc f. [ ] cum eis, quorum
rememoratio præcesserit, secundum horam, et
fiat uaporatio cum embrocha, in qua decocta
sunt scēha, et chamęmilla, et similia, homine
cooperto cum pannis lancis aggregantibus ca-
lesfactionem.

ANNOTATIONES.

Cap. 1. r.

Com. 8. 4.

Cap. 8.

Quartana curationem prosequitur Gal. 1. ad Glauc. Itē
et Paulus lib. 2. Actius lib. 5. Trallianus fufius lib. 1. 2. sed
hic propositis pro uniuscuiusque melancholię speciebus præ-
sidijs, copiosissime omnium agit.

Rememoratio solutiuiorum, quibus indigent post di-
gestionem.

Cap. 65.

Kebulorum drach. vi. epithymi, absinthii, am-
borum an. 3. v. myrobalanorum citrino-
rum, succū eupatorii, emblici omnium an. 3. iiii.
seminis apii, et anisi, seminis fœniculi, omnium

an. drach. ii. fiat ex eis decoctio, & soluatür cū
eo cum facilitate. Aut sumatur f. [absinthij pō-
dus] drach. x. myrobalanorum Kebulorum, &
epithymi omnium an. drach. viii. & fumiterrę
pondus drach. vii. & suchaha, & centaureę ma-
ioris, amborum an. pondus drach. vi. eupatorii,
& radleis squinanthi, amborum an. pondus 3.
v. decoquantur cum quinque libris aquę, do-
nec redeat ad lib. i. Pilulę leues, quę, quando
administrantur in omnibus quinque diebus se-
mel, sunt iuuantes in ea, & sunt expertę. Recipe
epithymi, & turbit amborum an. drach. x. carui,
anisi amborum an. drach. vii. ammeos drach.
vii. sem. apii, & fœniculi, amborum an. drach. iiii.
polypodii drach. vi. agarici albi, qđ facile teritur
drach. viii. salis indi drach. v. hierę picrę drach.
xv. fiat pilulę cū aqua mentę, & sit dosis 3. i. s. et
quā materia est phlegmatica, conferunt isę pi-
lulę. Recipe epithymi, agarici, ammeos, omnium
an. drach. viii. sem. apii, anisi, fœniculi, oīum an.
drach. iiii. salis naphitici drach. v. hierę picrę, tur-
bit, amborum an. pondus drach. x. f. [ ]
dosis pondus drach. ii. s. Et quādo est cum
dolore splenis, iuuatur hoc medicamine, & sol-
uit cum cum facilitate. Rec. scolopēdrię drach.
xv. agarici drach. xii. myrobalanorum nigrorum
hierę, an. drach. x. Kebulorum, absinthii, oīum
an. drach. vii. suchaha, bedeoard chamępityos,
succū eupatorii, oīum an. drach. vii. fructus ta-
marisfi, radicū capparorum amborum ana-
drach. v. s. seminis apii, anisi, seminis fœniculi,
an. drach. iiii. fiat confectio, aut pilulę.

Cibatio patientium quartanam. Cap. 66.

Rectius est, ut inclinetur regimen eorum in
primis septimanis vsque ad tres septima-
nas ad subtiliationem quandam, præter quod
destruat virtutem, & illud est, ut abstineant a car-
ne, & f. alzumet, hoc enim minorat eorum ma-
terias, & f. [alieuat] eos, & abbreviat spatium e-
gritudinis eorum, & post illud necessarium est
uirtutē viuificare cum eis, qđ sunt sicut pisces f.
aladradri, & oua sorbilia, & pulli, & f. althata-
gi. Quum ergo peruenit ad tēpus, in quo b. [se-
quuntur] in ea f. alzumet, & non minoratur
ęgritudo, tunc necessarium est custodire uirtu-
tem, & cibare cum eo, quod est fortius ex carni-
bus gallinarum, & pullorum, & arietum, & hoc
dorum, et auium mollis carnis, sicut sunt pulli,
& f. alduragi, et pisces boni, qui non sunt ma-
gni. Et scias quod conditio in eo, ex quo ciba-
tur habens quartanam, est qđ sit aggregans pro-
prietates, quarum vna est, ut non sit crudus, imo
resoluens f. [cruditatem], quam facit accidere
melancholia, et secunda est ut non sit grossum,
imō subtilians grossum, et tertia est, ut non sit
constrictiuum, imo soluens ventrem, et quarta,
ut sit sanguis ex eo generatus laudabilis. Et plu-
rimum quidem est in ea illud, quod habet cali-
ditatem et humiditatem. Et tu iam sciisti, quo
modo cibetur ante paroxysmum, et per quot
horas, et quare d. f. [ ] illud. Et sci-
uisti iterum, quod quandoque necessarius est
cib. in paroxysmo, et in proximo eius propter
causam prædictam: Verum rectius est, ut eue-
niat febris ventre vacuo, ut non occupetur na-
tura

a. B. passularum
sine arillis.

b. f. B. confici-
tur pilulę & f.

f. vna duos.
a. B. est leue su-
per.
Alia litera
alieuat eorum
materiam.
f. parui petrosi.
f. aues parue.
b. n. prohibetur
f. vna duos.
f. turtures.

c. B. ventosita-
tes.

d. f. B. at.

a B. clarum sub-
tile album est
iuvatum.

tura cum materia alia, nisi cum materia agri-
tudinis, donec expellat eam. Et unum^e [sit pu-
rum subtile.]

Cura quartanę continuę.

Cap. 67.

a B. & gelenia-
bin, & syrupus
acetosus cum se-
minibus.
b n. alia litera.
portiones uel sy-
ropi de melle.

Dispositio huius febris est secundum quod
enunciauimus ante ipsam. Et canon in
ea, est homogeneus canoni quartanę, interpol-
latę, & non diuersificatur ab ea, nisi in reb. pau-
cis. De illis est, quod declinatio in illa ad æqua-
litatem in calefacientibus, & ad infrigidatio-
nem, in hac est melior propter adhærētiam feb-
bris, quare oportet ut administrentur in cura-
tione eius ea quę sunt sicut syrupus acetosus a
[cum seminibus, & geleniabin,] & aqua de ra-
dicibus equalis, & b [suppositoria cum melle.]
Et de illis est, quod phlebotomia in hac est ma-
gis necessaria, quoniam materia est magis com-
prehensa in uenis. Et de illis est, quod licentia
in carnibus in hac agitudine est minor, ideo
caue hoc.

De febre sextana, & septenā, & similibus illis.

Cap.

a t n. imo.
b B. apparen-
tem fortiter.

c B. huiusmodi.

d B. procedit
e n. Et quom-
reiteratur.
Alia litera.

f — B.

g B. manifestan-
dum.

h B. per pthi-
sim intelligitur
hectica.
i t n. quoniam
ipsa est ante he-
ctica, & post
eam, &

ET nominatur phitanos: & quidam nomi-
nant huiusmodi febres reuolubiles. Itę
generantur ex materia homogenea materiei
quartanę, sed est minor & grossior. Et pluri-
mum quidem fiunt ex melancholia phlegma-
tica Sextanam autem & septenam, & quę sunt
post illas, Hipp. dixit, & Gal. dixit. Ego non vidi
in vita mea aliquam ex eis, a t [ ] neque
vidi quintanam b [nudam fortem,] & neque
est febris, nisi quasi occulta. Inquit, & non est
longinquum, quin sit causa in septena c [nerbi-
graria,] & nouena, regimen quod quando ad-
ministratur, & d [curritur] super ipsum, facit
febrem. e [nam iteratio] facit necessario in hu-
iusmodi hora illam febrem, & si dimitteretur,
& restitueretur, non faceret. Est ergo causa in
periodis eius, & in ipsius iterationibus, reitera-
tio regiminis, & periodi eius non sunt periodi
materię, quę effundatur, & eius reditioes. In-
quit, oportet ergo ut obseruetur in experientia
huius agitudinis hac intentio, ita ut non ac-
cidat error quamuis Gal. sit quasi negans ad-
uentum harum febrium, & quasi quidem sit
necessarium, ut sit huiusmodi febris i [alia] ra-
dix. Verum Hipp. iam verificauit sermonem in
inventionem septenę, & nouenę, & non est il-
lud manifestum mirabile, neque manifestę im-
possibilitatis, ita ut sit necessarium redire in eo
ad b [administrandum.] Et sermones quidem,
quos locutus est Hipp. in cap. harum febrium
sunt, quod septena est proluxa, & non est mor-
tiferā, & nouena est longior ea, & non est mor-
tiferā. Et dixit, quod quintana est deterior fe-
brium, quoniam sit ante pthim, & post ipsam.
Et dixit Gal. in ea sicut scitis. Ergo quidem o-
pinor huic sermoni modum quendam, & est,
ut h [sit pthim significans hectica,] & sit ser-
mo, eius quintana, subiectum propositionis in
definitę non significantis communitatem, ergo
est, quasi dicat, quod de quintana est una species
deterior febrium, i t.

ergo] est significatio huius
sermonis eius, quod, quum febres prolongan-
tur k t [ ] & permiscen-
tur, & diuersificantur, perueniunt plurimum
ad inflammandum membra principalia, & ad
hecticā, & de proprietate harum febrium est, ut
stent in fine suo secundum ordinem l [unum.]
Et plurimum illius super quartanam. Et iam
testificati sumus eam quintanam, uerum ipsa
perducit ad quartanam, quando in humoribus
est exuberatio, & in humiditatibus multitudo.
Quumq; liquefactio iam multiplicatur, & eua-
cuationes sensate, & insensate frequentes sūt,
non remanet in humoribus cinereitas, nisi il-
lud quod minus est & grossius, & illud facit esse
necessarium, ut sit paroxysmus tardior, & fiat
illa, quę fuit quartana, quintana. t in huiusmo-
di quidem dispositione m [fortasse erit] cor-
pus preparatum, ut inflammetur, & fiat hec-
tica. Et iterum hectica quando antecedit, non est
longinquum, quin faciat accidere in humori-
bus cinereitatem quandam propter paruitatem
suam in postremis hectica, & accidit illi cine-
reitati putredo, quare accidit febris, & iam de-
struxit febris hectica corpus, est ergo mala ex
hoc, quod ipsa est signum adustionis humoris,
de quo non remansit nisi parum, & sit adustus
parum, & ex hoc, quod ipsa est causa additio-
nis febris, & duplicationis eius. Et non o-
portet, ut negentur egritudines, quas non con-
tingit videre in tempore quodam, & quadam
regione, nam hoc genus non comprehendit-
ur per multitudinem. Neque iterum oportet,
ut dicatur, qd si est quintana, tunc necesse est ut
sit materia quinta, nam melancholia generat
quartanam, non propter hoc ipsum, quod ipsa
est melancholia, imo propterea qd ipsa est pau-
ca, grossa. Et iam non prolongatur, quin sit in
quibusdam corporibus melancholia grossa, pau-
ca, cui accidit putredo. Et non conuenit alicui
ut dicat, possibile est in phlegmate, ut fiant ei pa-
roxysmi alij, quādo ingrossatur, & minoratur,
quoniam concessio est res ampla, & raro fit pos-
sibile, ut necessario consequatur eius contradi-
ctio. Amplius non est dispositio in concessione
eius, quod nunquam videtur, & non auditur,
neque, de quo testificatur experimentator, aut
sapiens, sicut concessio eius quod testificatur,
qualis Hipp. Et iam retulit mihi fidelis quidam
se uidisse nouenam. Quintanam uero nos mul-
totes uidimus, & non cogimur propter hoc di-
cere, quod illic sit humor alius.

ANNOTATIONES.

De quintana, septimana, & nonana febre memi-
nit Hipp. x. de vulgaribus morbo. sect. 3. Eum locum inter-
pretatus Galenus, quintanos circuitus seipsum uidisse qui-
dem, sed obseuros testatur, septimanos uero uel nona-
nos, nunquam. Quare, si quis id febrium genus experien-
tia non auiderit, in Hippocratem, quod Diocles fecit,
cum ratione disputare posse aseruit, nempe rogan-
dum esse Hippocratem, quibus ex signis, aut humori-
bus quintanus, septimanus, nonanus, circuitus fiat. At,
si eiusmodi febres accidunt, cur in libris vulgarium mor-
borum nusquam de ipsis meminit, ubi priuatis exemplis
communia pręcepta manifestat? Ita ergo Galenus hos
circuitus eo triplicem fere rationem non admittit, tum,
quod.

k n. & lesio
fecerint.

l B. Alia litera
suum.

m n. reſtituit
quod sit.

a n
uit

Text. 2.

a B
b t
ficut

quod nullus in corpore est humor, cui hos circuitus a scribas: tum quod nullis signis dignosci hi possint; tertio quod particulatim nusquam de his senex mentionem fecerit. Ex perentia uero se nunquam quidpiam tale conspexisse, & ibidem & primo de differ. feb. restatur: quamvis obscure quintanam animaduertit. Videtur ergo hos circuitus Galenus dammare. Unde & 3. in 3. uulg. morb. ea de quinta na, septimanay, & nonana febre verba interiecta ab aliquo fuisse, non propria Hippocratis arbitrat. Caterum pluribus hoc in loco author noster Hippocratem, seu potius dari hos circuitus inuenit, ubi & preclare admodum eius uerba de quintana interpretatur. Nobis tamen liceat & de hac questione pauca dicere. Certe, si dantur, (dari autem experientia comprobatur & Auicennas et alij affirmant) hi circuitus, non tamen propterea alios esse humores oportet preter sanguinem, pituitam, utranque bilem, sed ex ipsa prorsus obmutatam uictus rationem fieri nihil obstat, id quod idem Gal. 3. in primum uulg. morb. affirmat. mutari. n. febres mutata uictus ratione, non semel deprehensum est. De signis uero quibus agnoscantur, non est fortasse prater circuitum ipsum indicium aliud: sed ne que alijs preterea indicijs est opus, quum quartanarum naturam sequantur quintanas, septimanas, nonanas, omnium testimonio. De exemplis uero, quum raro accidant febres eiusmodi, mirandum fortasse non erit, si neque hos uiderit Hippoc. sed ex superioribus tamen medicis confirmatos acceperit. Verum de hac re satis.

Cura specierum huius febris.

Cap. 69.

Appropinquat huius febris cura cure quæ tanquam phlegmaticæ, & indiget in curatione eius superfluo icunio, et subtiliatione cibi, et regiminis, et somno digerente, ut resoluitur per illud materia grossa, et digeratur, et iterum indiget ingrossatione regiminis, ut non destruatur in eo uirtus, et sunt ista duo sicut duo contraria, et propterea quod febres istæ non faciunt accidere lesionem uirtutis, non curamus si subtilis regimen, et faciamus agrum uti icunio uno tempore, et succurrimus illi si. cut ostendimus, ita ut cibemus cum eo cuius bonum est nutrimentum, et velox sit, et multiplicatur, et in quo non est ingrossatio materiei, neque additio in ea, et de curationibus magis conferentibus ad illud, est uomitus cum eleboro, et semine raphani, et raphano, et a [elleboro, et semine attriplicis,] et nuce uomica, et euacuatio cum hieris. et post illud administratio theriaci, et eis similia. et confert tunc sudatio cum medicinis, et cum balneo calido absque administratione aque, et absque administratione humectantium.

TRACTATUS III.

De hectica.

Cap. 1.

Iam sciisti, quod in membris sunt humiditates diuersarum specierum, de quibus sunt humiditates preparatæ ad nutriendum et humectandum iuncturas. De illis ergo est illud, quod est repositum in uenis, et de illis est illud, quod est sparsum in membris, sicut ros, et istæ sunt duæ diuisiones, et prima earum est materia febris putredinis. [aut] febris ebullitionis sicut sciisti, quum nutrimentum non totum expanditur b [ ]

quandoque imò remaneat de eo illud, quod est in semita expandendi, c [ ]

& remanet quod est in semita recondendi. Et de illis sunt humiditates proximi temporis coagulationi, & sunt humiditates, quæ sunt actu nutrimentum. attractæ ad locum, d [quod est permutatio] eius, quod est de eo resolutum, & sunt additio in eo similis illi, ueruntamen tempus cuius earum propinquum est, ergo sunt non coagulatæ, et de eis, sunt humiditates, cum quibus continuantur partes membrorum similium partium a principio creationis, & per ipsarum destructionem perueniunt ad separationem, et similitudo humiditatum primarum est oleum lucernæ effusum in lucerna, et similitudo scdæ est oleum imbibitum in corpore lichnii, et similitudo tertiæ humiditatis est humiditas, qua continuantur partes cotti, de quo factus est lichnii, et quum inflammantur membra radicalia, & proprie cor, est illud ipsa aggritudo, quæ est hectica, secundum quod sciisti.

et caliditas quidem hepatis quandoque perducit ad hecticam, uerum non est ipsa hectica: imò hectica est illa, quæ est causa cordis, & similiter dispositio pulmonis, & stomachi, Verum dum ipsa permanet finiando humiditates, [in digestionem prima in membris] proprie cordis sicut finit candela oleum infusum in lucerna, tunc est gradus primus appropriatus nomine generis, quod est hectica, & græcè hecticos, quum non habeat in speciebus suis nomen. et quum [ ] finit humiditates, quæ sunt diuisionis primæ, & incipit resolvere humiditates, quæ sunt diuisionis secundæ, & finire eas, sicut g [ ] finit flamma oleum euacuatum in lucerna, & incipit finire imbibitum in corpus lichnii, erit gradus secundus, & nominatur h [ ] dubul & forosmos, & habet latitudinem, & principium, et medium, et statum. Amplius non rectificatur ille, qui consequitur statum aldubul, et parum recipit curationem, nisi deus velit, et proprie quando peruenit ad hoc, ut caro i [ ] minuat. Quum ergo finiuntur istæ, et incipit finire humiditates, quæ sunt diuisionis tertiæ, sicut incipit flamma adurere corpus lichnii, et humiditates eius radicales, est aggritudo gradus tertiæ, et nominatur k [ ] curuatiuus, et almukasit, græcè. et hæc quidem aggritudo est ex febribus, quæ non habent paroxysmos, neque horas paroxysmorum, et quidam dixerunt: febres hecticæ, aut pendent cum humiditatibus propinqui temporis cum coagulatione; aut cum eis, quæ sunt sicut caro: aut cum membris radicalibus duris, sicut sunt ossa, et nerui, et si ex sermone isto intelligitur, quod pendent secundum semitam, quod finiunt quod in eis est humiditate l [ ] radicali continuata eis, erit hæc et m [ ] intentio prima æqualis.] et si significat, quod primum, quod finit hectica, est humiditates propinquit temporis cum coagulatione, non erit sermo sanus, et hectica quidem quandoque accidit post febrem ephemeram, et quandoque accidit post febres putridas, et apostematam, et longinquum est ut accidat hectica incipiendo: quare sunt membra radicalia iam inflammata, et non inflammatur humor, neque spiritus ante illud; imò oportet ut calefiant

c f. s. in cibum seu in nutrimentum.

d B. quæ sunt loco.

e n. diuisionis primæ membrorum, &.

f B. finit.

g n. quum finit.

h B. debul & marasmus.

i B. liquefiat.

k B. almefeter, & ryhas.

l n. cum eis, m n. vnum, & idem.

a n. in quo sit uirtus elebori.

a B. s. b f. s. in cibum, sicut aduenit.

in B. membra ta
dicalia vel prin
cipalia.

o. B. suspensio
nis, vel depen
dencie ipsius, & de
bilitatem suspen
sionis, vel de
pendentiam.
P. B. facit ex eis
evaporationem

fiant illa in primis, deinde secundum processio
nem dierum calefiant. [ista,] nisi accidat cau
sa fortis valde. Et causa quidem una quando
que est causa febris hecica, & quandoque est
causa febris ephemeræ, secundum vehementiam
[mutationis sue, & debilitatem suspen
sionis] suæ sicut ignis. nam ipse obuiat lignis
secundum duos modos, quorum unus est secū
dum modum, quod calefacit ea, & p[er] finiat in
eis, & secundus est secundum semitā inflam
mationis. Et febris quidem putredinis, & apo
stematis permutatur multoties ad hecicam
propter vehementiam febris, & vehementiam
subtiliationis cibi in ea, & prohibitionem a
quæ frigida, & paucitatem obseruationis late
ris cordis cum vñctionibus, & emplastris, &
epithematibus, & propriè iægritudinibus mē
brorum vicinorū cordi, sicut diaphragmatis.
Et multoties facit cadere in eam necessitas me
dicorum, propter casum uirtutis, & frequen
tiam syncopis ad dandum in potu uinum, &
aquam carnis, & medicinam de musco, & his
similia. Et quandoque componitur hecica cū
febris putredinis, & apostematum. Et hecica
quidem in principio rei est difficilis cogni
tionis, & facilis curationis. Et in fine sui est fa
cilis cognitionis, & difficilis curationis, et finis
aldubul non recipit curationem penitus.

ANNOTATIONES.

Solidarum nostri corporis partium quia continua dis
sipatio est, continuam etiam in instaurationem esse o
portuit. hæc non nisi alimentis, imò non nisi sanguine perfici
potuit. Nutritur uero, quodcumque alitur, simili. propte
reaque huius rei gratia solidis ipsis natura prudentia, tū
alteratrix ea facultas indita est, cuius ut quod longe erat
dissimile, simile tamen euadat: tum expultrix, ut quod inu
tile, propellatur: tū attraxitrix & retentrix, ut harum ope
materia alteranda in membra ipsa trahebatur, & retinere
tur. Porro alimenta hæc, ex puriori sanguinis parte mini
strantur. hic uero sicuti in uenis sedem habet, ita ab ijs, a
maioribus ad minores, a minoribus ad extrema. usque ca
pillamenta, & ex his in uacua solidorum loca, serie quadā
perpetua prorubuntur. atque, quum is, dum per varia hæc
transit loca, uenarum & partium, in quibus reperitur, sin
gularum uel, quæ inest omnibus alterandi, a priori eius na
tura commutetur: nouissime tamen in his solidis ipsis par
tibus alimento proximum redditur, ac tandem fit propriè
alimentum. est uero propriè alimentum, quando & ipsis
adhaest partibus, & simile ijs prorsum est redditum (quo
ad qualitates uidelicet, ut Auic. i. primi interpretatur: alio
qui enim non esset alimentum sed pars ipsa, si etiam quo
ad substantiam esset idem) antea uero, quum tantum uel
appositum erat, uel adhaeserat, non nutrimentum, sed uelu
ti nutrimentum erat: sicuti quum in uenis, aut uentre, aut
alibi esset, futurum nutrimentum dicit poterat. Ita & Hipp.
in lib. de alimentis nutrimentum triplex facit, quod uerè
nutrimentum est, quod ueluti nutrimentum, & quod fu
turum nutrimentum. quod & Gal. i. de facult. nat. confir
mat. Hæc, quum ita se habeant, præter humores quattuor
sanguinem, pituitam, utraque bilem, author noster libro
primo Can. quum de humoribus ageret, quattuor quasdam
humide substantias species, quas humiditates nuncupabat,
esse docuit. primam esse dicens portionem sanguinis, quæ in
paruarum uenarum extremo erat, & inominatam uocat,
secundam, id quod in membris dispersum est sanguinis, et

rorem dicunt: tertiam nutrimentum quod membris iam
adhaest, & in eorum similitudinem conuersum quo ad
qualitates, nondum tamen quo ad essentia completæ (ita
enim ait) similitudinem; & cambium uocatur. quartam
uero humorum esse ait, qui ab ortu nostri primordij sin
gulas partes coniungit seruatque continuas. Ex his pater
re existimo, in quo Hippocrati & Galeno author noster
consentiat, dissentiat uero. certe, quam tertio loco hic ponit
& cambium dicitur, Gal. proprie alimentum ex Hippo
cratis sententia uocare uidetur. quam hic secundò rorem,
Gal. proximum alimentum appellat. In eo solim discrepa
re uidentur, quòd hic inter sanguinem qui in uenis & ue
tre est, quem Galenus futurum alimentum dicit, primam
illam humiditatem in extremis uenarum finibus positam
reponit, quam inominatam uocat; quæ certe futurum et
ipsa alimentum est. sed multò quàm qui in uenis ipsis con
tinetur, aptius. ita ut, prius illud futurum alimentum, dua
bus humiditatis ut ita loquamur, speciebus commune sit,
& loco & substantia quoque ipsa (ut uerisimile est) ali
quantum differentibus. De quarta uero humiditate, quam
hic ponit, quæ partes ipsas continet, continuaque consen
tunt omnes, atque hoc innatum (quod etiam radicale di
cunt) humidum est. Sane his positis de hecica febre
Alic. quæ solidarum partium est morbus. primum
eum, de quo meminerat humorem, futurum. s. alimentum
reiecit, nempe ex sanguine, hoc est, humoribus qui intra ue
nas, ubi putrescit, putridas gigni febres constat, de quibus
Alicum est antea, reliquos uero humores tres, rorem, cambium
innatum humidum, aut si Hippocratis uocibus utaris, pro
ximum alimentum proprie alimentum, & innatum hu
midum, ad hunc locum facere admonet. quippe, quod ex
horum siccitate, tres etiam nunc hecica febris species de
sumantur, eo ordine singule deteriores, quo pro tuenda soli
darum partium natura singule necessariae sunt, unde etiam
sicuti proximum alimentum seu ros, uero alimento seu cam
bio, & innato humido minus est necessaria solidis pars, ita
& febris hecica, quæ primus ille humor consumitur, mi
nus est cæteris noxia, in quibus duo reliqui humores diffi
pantur. ita etiam, quæ cum ueri alimenti noxa est, minus
ledit, quàm si innatum humidum contabescit. Hæc quum
author noster sentiat, Gal. tamen. 10. meth. alia methode
uarias hecica species gigni putat. atque, quum hecica fe
bris ea intelligatur, quæ solidas partes occupat, eas. s. quæ
humoribus & speciebus opponuntur, has triplici rursus
constare substantia docet: primo quidem fibrosis & mem
branosis partibus, quæ & proprie solidæ sunt, & ueluti alia
rum fundamentum: secundò, carnosa substantia, quæ fibro
sas & membranosas ueluti tertio proprio, quo singula nutri
untur partes, humido, quod i. de diff. feb. naturam humi
ditatem uocare uidetur. Ubi propriam, quæ nutriuntur, par
tium humiditatem, cordis præcipue, febris depascit, tunc
primum hecicæ gradum facit, ubi carnosum id genus, quod
circa fibrosas & membranosas partes hæret, inuasit, secū
dus est gradus, hecica. s. marasmus: ubi hinc fibrosas &
membranosas ipsas partes populat, tertiam hecicæ spe
ciem putat, quàm tabem nuncupant. Hæc ferè Gal. 10. meth. de hecica speciebus pronunciat. Cæterum idem rur
sum. i. de diff. feb. alia methode eandem rem uidetur ex
plicare, quum in naturam humorem eius febris species om
nes refert: nihil de carnosa uel membranosa fibrosa ue
substantia loquitur. Nanque, ubi primum naturalis cor
dis temperies euerit caperit, atque natura humiditas, quæ
in unoquoque dispergitur corpore, in spacijs simplicium
partium intermedij, ex qua primum nutriuntur particu
le (cambium uidelicet intelligere uidetur) in cordis cor
pore effuerit, neque uirtus plurimum laborat, tunc pri
mum hecica gradum facit: ubi hæc assumpta humiditas
fuerit,

Cap. 11.

Cap. 11.

Cap. 11.

a B
megli

fuerit, tertia est species, quam talem exquisitam uocat: secunda uero inter priorem effervescentiam, & posteriorem consumptionem ambigit, dum s. protracta in longum effervescentia humidum absumentur. tunc uero ipsa similes particule, quae ueluti sunt cordis elementa, sicciores rediuntur, & inopia alimenti laborant. Atque hoc pacto, priore relicta methodo, in nativam eam humiditatem, qua nutriuntur singula, dum effervescent, dum absumentur, & qui consumpta est, omnes hecticae gradus Gal. refert. nulla de carnosiss, membranosis, fibrosisve partibus facta mentione: de quibus antea. Hec, quum hi auctores scribant, uidebatur esse diligenter, an tres ij dicendi modi possint concurrere, & an ueri singuli sint esset, explicandum. Brenibus ergo, sicuti probanda uidentur hec omnia, ita eandem esse sententiam dici non potest. aliud profecto est proprium, quo aluntur partes humidum, siccari, quod Gal. in lib. meth. & Auicennas, qui rorem hoc ipsum uocat, & aliud effervescentiam, quod idem Gal. i. de diff. feb. Aliud est carnosam liquari substantiam, quod in lib. meth. idem aserit. Aliud siccari cambium quod Auicennas. cambium enim non carnosum ipsa substantia est, sed uerum & eius, & membranae & fibrose partis alimentum, atque, quum in lib. de diff. feb. secundum hectice gradum esse dicat, quum proprium id humidum consumitur, in lib. tamen meth. quando hoc exsiccat, primum esse eiusdem gradum scribit. Ita uero & de tertio gradu, aliud est, proprium humidum, in quo particulae nutriuntur & ros a nostris uocatur, consumptum esse, quod Gal. in lib. de diff. feb. aliud quod innatum, humidum res continens, humidum s. radicale, siccetur, quod Auicennas. aliud rursus quod membranosa & fibrosa partes siccitate correpta sint. Ex his uero, quae nam maxime probanda opinio sit, nos modo non discernimus. uidentur autem probanda omnes. Et si enim auctor noster hoc in loco Galeni sententiam, de qua in lib. meth. non satis probare uideatur, (de altera enim nihil profus.) non is tamen improbat, sed interpretatur, ut licet cuique animaduertere. Hec de hectica speciebus. De earum causis, quae deinceps hic auctor subiungit, pete ex Gal. i. de diff. feb. 10. meth.

Cap. 9.
Cap. vi.

Signa.

Cap. 2.

Signa pulsus quod est minutus, durus, frequens, debilis, fixus secundum habitudinem unam, in tactu uero eorum est illud, quod sentitur de caliditate, minus caliditate synochi, & ei similitudinem inflammatarum in materia, & in principio dum tangitur, est magis suavis, & quum remanet super cum manus hora una, apparet eum fortitudine, & mordicatione, & non cessat augmentari, & est calidius quod est in eo locus venarum, & arteriarum. Et est eorum caliditas similis, non enim minuitur: uerum ipsa quando superuenit ei cibus, augmentatur uelociter, & fit fortis pulsus ualde, & incipit magnificari, & propter illud accedit stultis medicorum, quod prohibent eis cibum propter illud, quod accedit eis de eo ex accedentibus, quare perdunt eos: Sicut augmentatur flamma propter iniectionem olei, & a [sartago] quum effunditur aqua super eam. Et istae quidem significationes eius sunt fortes. Et cibus in reliquis quidem febribus proculdubio non incendit hac incensione, sicut inuenitur huic: quumuis necessario faciat diuersitatem per motus naturae, & hac inflammatio non est sicut incensio reliquarum febrium post coarctationem, neque secundum periodos notas, imo quum

a B. fixio sanguinis.

comedunt, & in quacunque hora sit. Et est habens aegritudinem non vehementer discernens illud, quod est in eodem de caliditate, quoniam facta est complexio membro conueniens, & iam sciisti in libro. i. qualitatem dispositionis in huiusmodi. uerum ipsa apparet apud susceptionem alicuius ciborum propter [vehementiam] suam, Et de significationibus permutationis febris ephemeræ ad febrem hecticam: est uolentia fortitudinis caliditatis in. iii. ualde, nam secundum plurimum incipit febris post xii. horas declinare. Quum ergo pertransit febris. xij. horas, & non apparent signa declinationis, imò continuatur usque ad tertium omni die, & fit fortis, tunc illa est hectica. et de significationibus compositionis hecticae cum febribus putredinis est remansio caliditatis siccae post finem declinationis, & post sudorem exuberantem, & additio in arefactione, & extenuatione secundum illud, quod facit necessarium illa egritudo, & uisitas in urina, & egestionem. et si fuerit hectica, & illud quod apparet, & occultum aliud,] significat ipsum coarctatio accedens in paroxysmis, huiusmodi enim est non inuentum in hectica omnino. et scias quod quandoque incipit hectica [retenta] cum stomacho, quare corrumpit complexionem hepatis per uicinatatem.

b B. exacerbationem.

c B. apparet, & alia occulta tunc.

d B. accensa.

ANNOTATIONES.

De hecticarum febrium signis, quae hic, & in sequenti capite scribit, habes ex Gal. i. de diff. feb. Habes ite ex Aetio lib. 5. Tralliano lib. 12. & Paulo lib. 2

Cap. 9. & 10.

Signa aldubul.

Cap. 3.

Signa uero aldubul sunt, quod quando febris [expellitur] aldubul, uehementius fit durities pulsus, & eius debilitas, & paruitas ipsius, & eius frequentia, & proprie quando causa casus in hecticam est apostema, quod non resoluitur, nam illud. s. frequentia additur ualde, & similiter uelocitas, & fit pulsus eius, de genere eius, qui nominatur cauda muris. Quod si fuerit ex portu calidi uini, crit loco caudae muris [acualis,] & non erunt accidentia [aldubulati] uehementia ualde, non enim dat ei spatium usque ad huiusmodi. et apparent in urina uisitas, & perala, & incipit oculus profundari. Quum ergo aldubul peruenit ad statum, fit fortior profundatio amborum oculorum, & multiplicatur lippitudo sicca, & crescunt extremitates ossium omnis membri, & in facie, & planantur tempora, & teditur cutis frontis, & destruitur color cutis, & fit quasi sit super eam pulvis quidam [ex adustione] solis, & perducit ad grauedinem eleuandi supercilia, & fit oculus somnolentus, & clausus absque somno, & subleuiatur natus, & elongantur pili, & apparent pediculi, & uidetur uenter iam minorari, & adhærere cum dorso, quasi sit cutis sicca, quae iam attracta est, & attrahitur cum ea cutis pectoris, Quum ergo curuantur ungues, & atuantur, tunc iam uenit ad statum, & incipit [tendere ad occasum, & quum incipit tendere ad occasum,] liquefiunt cartilagines.

a B. permutationem.

b s. similis.
c B. aldebul.

d B. & adustio.

e B. almeferet, & quum peruenit in almeferet.

Cura

Intentio in curatione febris hectica, est in-
frigidatio, & humectatio. Et vnaqueque earum
completur cum approximatione suarum
causarum, & expulsiōe causarum sui contrarij.
Et fortasse est causa vnius earum; causa contrarij
alterius, sicut causa infrigidatiōis. ipsa. n.
quandoque est causa exsiccationis, quæ est con-
traria humectationi, sicut infrigidatio cū tro-
chi scis camphoratis, & illis quæ sunt ex spodio,
& his similibus. Et fortasse humectatio ite-
rum est causa calefactionis, quæ contraria est
infrigidationi, sicut vinum, nam ipsum hume-
cat, sed calefacit quare oportet, ut obseruetur
illud. Et si necessitas vocat ad fortem infrigida-
tionem, ^a non erit nisi cum re, cui coniungitur,
aut quam præcedit, aut cui succedit] res, in
qua est uirtus humectationis. Et similiter quū
uocat necessitas ad fortem humectationē velo-
cem in ea, sicut aqua carnis, & vinū, tunc opor-
tet vt adiungatur ei, aut antecedit eā, aut sequa-
tur eā illud, in quo est infrigidatio. Et si fuerit
causa hectice apostema, aut læsio in mēbro, tūc
necessariū est curare ipsum in primis. et qui di-
ligit componere regimen eius ex diuersis mo-
dis conuenientibus ei, in quo febris sit vehemens
ualde, tunc necessarium est ut incipiat, & det
in potu trochiscos, & quæ currunt cursu eorū
cum syrupo acetoso, diluculo ^b t [ ] in orra
solis. [sicut] aquam hordei cum cancri, si
non aborret eos, ^d t [ ] & cum iuleb ^e t [ ] aqua
granatorum, & ^f t [ ] ad mansionem] mucillagi-
ne psyllij, si non fuerit prohibens aliquid pro-
pter stomachum, & alia. Et regimen infrigidās
est per illud, quod sciuit de potibus infrigida-
tibus, & de oleribus infrigidantibus & trochi-
scis, sicut trochisci de camphora, & emplastris,
& vnctionibus, & his similibus, & infrigidatio
ne aeris eorum, ita quod in hyeme, si autem
non tolerat, alleuetur ^g t [ ] ab eo ignis,] infrigi-
datio namque aeris eorum est melior res: & si-
cut uestire eum cum sandalatis, & camphora-
tis, & facere ipsum odorare illud, in quo sunt
rosæ, & caphora, & sādali, & fructus frigidi &
^h t [ ] schelebram, & lilium cum aqua rosacea. Et
vaporatio cum sudore & balneo.] Et oportet,
vt non prolongetur retentio emplastrorum
infrigidantium ualde super membra propin-
qua ualde membris anhelitus, fortasse enim in-
fert illud anhelitui & uoci nocumētum ma-
gnū et oportet, vt declinet ad quietem, & sō-
num, & tranquillitatem, & gaudium. Et custo-
diatur eger ab eo, quod facit ipsum irasci, et qd
facit ipsū trīstari, et qd facit ipsum angustīari
& a fame, & siti longa. Emplastrā infrigidantia
quibus oportet eos uti, sint aromatica, nam ip-
sa sunt propinquioris iuuamenti, & proprie
super pectus, & quæ sequantur ipsum & sint
infrigidata, & non sit in eis stypticitas. Styptici-
tas enim cum hoc, quod ipsa facit accidere ex-
siccationem, prohibet uirtutem medicinae pro-
fundari. Et oportet ut assidue permutatio,
ut non remaneat medicamen, & calefiat ⁱ t [ ]
cum obseruatione uehementiæ infrigidationis
eius, nam quum ipsum infrigidat uehementer,
non elongatur, quin debilitet membrum, et

quando est propē mēbra anhelitus, non est lō-
ginquū, quin impediāt diaphragma, & alia ab
emissione anhelitus cum facilitate, et de regi-
mine humectate sunt cibi ^k t [ ] leues & fructus,
& robur, & vnctiones, & ep̄lastra, & odoramē-
ta, & caput purgia, & quies, & tranquillitas, &
vt non inferatur ei uolentia in fame, aut siti.

A N N O T A T I O N E S.

Plura de huius quoque curatione habes ex Gal. 10.
meth. Actio lib. 5. Tralliano lib. 12. & Paulo lib. 2. que
tu uide.

Rememoratio medicinarum infrigidantium eos.

Cap.

5.

Illæ uerò, quæ de eis sunt infrigidantes, aut
humectantes, omnes sunt nutritiue: aut vin-
cit in eis nutritibilitas: sicut aqua hordei deco-
cta cum cancri ex parte cancri, Et oportet vt
euellantur extremitates cancrorum ex ^a t [ ] pedi-
bus suis & corporibus suis,] & abluantur cum
aqua frigida, & sale bono, cum cinere, uicibus
tribus, & supra donec mundificentur, & purgē-
tur ^b t [ ] grauitate sui odoris.] deinde decoquā-
tur in aqua hordei, & sicut aqua lactis vaccini,
de quo extractum est butyrum, & sicut succi
olerum ^c t [ ] elixatorum] prædictorum in capi-
tulis febrium acutarū. Et sicut mucillago psyl-
lij. In aceto autem uehemens exsiccatio, &
uirtus resolutionis, quare oportet, ut bibatur
cum eo, quod resistit duabus proprietatibus, s.
per commissionem aque multe, aut cum qui-
busdam humectantibus & lenificantibus. et pro-
ximū quidem est, vt lac asinæ sit cum humecta-
tione sua infrigidans, ita ut quidā faciant me-
liorē infrigidationem eius super infrigidatio-
nem lactis vaccini, de quo extractum est buty-
rum: uerū ipsum conuenit ei, qui nō habet, se-
bre periodicam, neque materiam, neque hu-
morem preparatū ad putredinem et oportet,
vt caueatur ^d t [ ] spissum lac, & de illis, quæ confe-
runt eis] est zuccarum et quum senseris putre-
dinem accidentem ex lacte, tunc solue eum fa-
cilitate, et si timueris calefactionem, tunc absti-
ne ab eo aliquot diebus, & cura in ea cum tro-
chiscis, & aquis fructuū, deinde itera lac. Medi-
cinæ uerò infrigidantes, quæ nō habēt humecta-
tionē, sunt, sicut trochisci noti narrati. s. trochi-
sci caphorati & trochisci de corallis, ^e t [ ] & succis
frigidis,] & sicut trochisci huiusmodi. Recipe
spodii boli armeni, an. drach. iiii. rosarū, drach.
vi. seminis portulacæ, & citruli, & cucurbitæ, et
karabe, oīum an. drac. iij. fiant ex eis trochisci,
& sit dosi pōdus drach. ij. et sunt boni ualde. et
iterū alij proximi eis. Recipe arnoglossæ, amyli,
& gūmi dragacathi omnium an. drach. iij. boli
armeni, spodij, amborū an. drac. iij. papaueris.
3. v. rosarum, & seminis cucurbitæ, et citruli,
et portulacæ omnium an. .vi. granorum cydo-
niorū excocticatorū, et seminis melonis, et cu-
cumeris ^f t [ ] omnium an. 3. vij. succi li-
quiritiæ pōdus. 3. x. co nſciantur cum mucilla-
gine psyllij. Vnctiones uerò, et ep̄themata, et
ēplastrā infrigidantia, et odoramenta, et caput
purgia infrigidantia sunt illa, quæ tu sciuiti,
et me-

a B & non sit,
nisi cum sicis,
contingatur cu
dis, aut proce-
dat ad ea, aut
succedat.

b t B. &
c — B.
d B. aut.
e n. aut.
f B. apud som-
num.

g n. super ipsū
coopertura.

h n. albahestra
asperam cū a
quarosata, & sit
alienario sudo-
ris, & balnei.
Alia litera. as-
sefran, & sint
ista duo aspersa
cū aqua rosata.
Alia litera liliū
cum aqua rosa-
ta. Et alienet su-
dorē & balneū.

i t n. & calefa-
ciat.

K n. facti
ete, & fructu
cine.

a B. corporu
corum, & tamē
corum.

b n. albahe-
strā.

c n. nouum

d n. mē
hectice, & qui
uolentia.

e n. elix
lactis, & quæ
probat
ipsum est.

f n. frigida

a B.
uero
B.

g t n. long
enati.

e B.
seu c

h. B. alkalef.

& meliores vñctiones sunt cum oleo de cucurbita, & de papauere, & nenuphare, & h. [salicibus,] & violis. Stratus autem in frigidantes, et humectantes sunt, qui sunt plani ualde, de corijs aspersis aqua rosata, aut de lino de genere eius, quod fit in tabraſten, & fit impletio eius illud, quod non calefacit, imò sit de genere lini pectinati, & renouetur assidue. Aut sit stratus de eo corijs, quæ iam sunt impleta aqua, postquã sunt super ea rectificationes, quæ appllant aquam bene, & prohibeant eius. [inæqualitatem,] & sint stratus propè aquas, & cursus earũ, & sub eis folia arborum frigidarum, & humidarum scilicet de salicibus, & semperuiuæ, & olera humida, & odorifera frigida, sicut rosæ, folia arborum frigidarum, & praputia vitis, & hæc similia.

h. B. sparcitatz, vel rotunditatz.

Rememoratio medicinarum humectantium eos.
Cap. 6.

Illarum quidem, quæ sunt cum in frigidatio ne, rememoratio iã preterijt, & rectat hñc considerare in qualitate dandi in potu genera lactis, & lac, de quo extractum est butyrum, & i qualitate administrationis ting, & balnei, & ad ministratione vnguentorum, & oleorum, & epithematum, & reliqui regiminis, & nos quidẽ iam docuimus modum dandi in potu genera lactis i capitulo phthisis, & siccitatis stomachi, quare oportet vt sit illud canon, & non est lac post lac mulieris, sicut de asina, postea lac caprarum, cuius pascua oportet esse ex herbis, & oleis frigidis humidis, sicut scis, nam ipsum, & propriè lac asinæ eradicat hecicam, si fuerit ei eradicator, & non est electio super ipsum, nisi prohibeat putredo accidens, aut expectatio marieriei comprehensa. Et lac quidem iuuatiuum est eis a principio hecicæ usque ad finem eius. Et lac mulieris sugendo sumptum conuenientius est omnibus. Et canon in dando in potu lac de quo extractum est butyrum, est proximus illi iterum. Et melius quidem est, vt incipias a drach. x. vsque ad xxx. & quod est supra eas, si fuerit virtus adiuuans, & tibi inest, vt committas eum eo aliquid de trochiscis in frigidantibus, & tibi in est, vt addas supra summam prædictam in portione prima & postrema, si fuerit potens virtus super digestionem. Tina autem illa est melior, quæ est tepida, in qua non est caliditas multa, & est cum hoc cum virtutibus olerum & herbarum in frigidantium, & humectantium, & non sit ita ut rorificet, nedum q sudare faciat, & non licet vt vapor tinæ sit calidus, & si nõ esset quod prohiberet administrationem tinæ frigide, non eligeretur super eam, verum quod prohibet ab hoc, est debilitas corporum eorum, & eorum extenuatio. In^a [primis verò rebus] fortasse sanat eos istud, verum debilitatem corporis sanat^b [iam] illud cum in frigidatione pauca, quam facit in complexione eius, quæ possibile est, ut curetur. Quod si fuerit debilius illo, timetur quod cadant in hecicam senilem, & illud secundum minus veruntamẽ cum illo tardatur magis tempus mortis, & fortasse viuunt cum ea tempore, cui est quãtitas, & multoties quidem est^c [rectior] permutatio eius ad illam hecicam. Illud autẽ, in quo sumus de relatione tinæ, rectius est, ut fiat inceptio in ea cum aqua, quæ est calida ad terminũ, & fiat gradatio ad frigidam, & ad temperatam frigidam tolerabilem, hæc enim gradatio facit corpus insensibile aquæ frigidæ, quum læsio non fiat nisi per aduentum contrarij in complexione subito, & iterum corpus acquirit ex aqua calida similitudinem teneritatis, & tolerat cum ea frigidam. Et si iteretur tina in die trib. vicibus erit rectum, & oportet, vt administretur cum facilitate, vt non cadat virtus. Et si sumplerit aquam hordei ante tinam duabus horis, erit conueniens, & si præmittat^d [tinam post] emulsionem lactis super corpus eius, secundum quod dicemus, vt dilatat tina meatus cibi, deinde suscipiat aquam hordei, & quæ sunt ei similia, postea expectet, deinde administretur e[st] aqua tinæ] vt dilaretur cibus, erit bonum, & admistretur post tinam, & balneum in unctio cõ oleis in frigidantibus, & humectantibus, sicut oleo viol. propriè, quando factum est ex oleo de cucurbita, similiter oleo nenupharino, & oleo de cucurbita, & si permulentur post tinã ad illud, quod est declinuius ad frigus parum tolerabile, deinde inungantur, erit rectum, & si præmittatur in unctio, & festinet^e [deinde ingrediatur aquam g [frigidam] parum, erit rectum: & illud secundum tolerantiam, & non est malum gradari in eo, & melior quidem horarum huius actionis, est post digestionem cibi, & si possibile est, vt submergatur post tinam calidam in aqua frigida subito, abique gradatione, est magis ultimũ ex parte curæ: & magis forte ex parte timoris, & effusio eius cum facilitate est minoris timoris, quàm submersio infirmi in ea subito, & minoris iuuamenti, & sit frigus secundum quantitatem frigoris aquæ æstatis, quæ est inter tepidam, & illam quæ est vehementis frigoris, & si præmittatur emulsio lactis super membra sua, si non fuerit debilis, aut eius quod misum est aqua, si fuerit debilis, deinde si administretur tina, erit rectum. Nam emulsio lactis super corpus est vehementis humectationis, & genera quidem lactis bona ad emulgendum, sunt prædicta, & oportet vt emulgeantur ex vbere, et dignius est, vt fiat fixio super inunctionem fricãdo ex^h [medicinis] prædictis corpori toti, et iuncturis. Ingressio autem balnei nõ conceditur ei, nisi fuerit ita, ne sudare faciat neque igniat, neque alteret anhelitum, et sit calidum aque eius minus calido sui aeris: et sit caliditas aque eius ita, vt delectet, et non lædat, et non faciat sudare et quando non est in corpore eius materia preparata putredini, et propriè quum illud est, et non digestus est cibus, imò oportet vt sit illud quum voluntas est, vt expandatur digestum eius in corpore, et non prolonget moram eius in eo, imò separetur ab eo velociter, et quando separatur ab eo, sumat aliquid de humiditatibus, & de sorbitionibus, quæ non nocent ei, factis ex hordeo, et lacte, et quando accidit ei in balneo sitis, sedet eam cum aqua hordei, et aqua arabis, et lac sit lac asinæ, et oportet vt sit introitus in balneum, deinde exitus eius ab eo secundum modum, ut non

AVIC. Tom. 2. E sit

a. B. principia verò rei ipsorũ.
b. B. quãdõq;.

e. B. rectificatio seu curatio.

f B. hectica por-
rata in qua sic
lectus stratus e-
qualiter planus,
donec.

K B. tunc per-
mutetur ad stra-
tum lenem ex eis
quæ sunt cōue-
nientia.

l f B. domo.
m B. quantitate
qua exuatur.
n — B.

o p. chlamide.

p B. seu.
q n. & lecticam
seu schara sua.

a f B. sfer eius.

b B. selesini, &
sunt melones al-
zachi.

e n. pullorum,
& helaman.
d B. & alcharis.
e B. bouis.
f B. alcharis.

sit labor in eo omnino. Et iam enunciauimus illud in locis alijs, & iterabimus de illo conditionem. Oportet ut permuretur ad balneum in lecto portato, in quo sunt strati stratus ingeniosè ita ut perueniat cum eo ad primam domum: & permuretur ad illud, quod ex duobus pannis factum est plenum lana vel cottor: & dicitur græce pedeto, lenes, quod conueniens est balneo, & exuatur vestimentis suis in ea aut in media. Si non fuerit calida, & non moretur in aliqua earum, nisi quantitate permutationis, & anhelitus pauci: & iam exutus vestimentis, deinde ingrediatur ad domum secundam & tertiam, veruntamen non sit vehementis caliditatis, & iter in ea, quantitate quæ tolerat tignam. Hoc est illud, quod dictum est, & quod magis est dilectum mihi, est ut sit tignam eius in domo media temperata. Quum ergo separatur a tignam frigida, cooperiatur mantili, aut stracha habente duas tunicas, & permuretur ad stratum suum & lectum suum cum sua sabana, & exierit sudor eius cum mantili, & infigatur, & cibetur.

De cibatione habentium hecticam. Cap. 7.

Oportet ut separetur in eis cibis: & non cibentur in laturitate eorum vice una. Amplius melius, quo cibantur, est aqua hordei, & hordeum, & panis tritici abluti infusus in aqua frigida. Et genera lactis, quum ab eis non prohibet aliquid eorum, quæ diximus, & lac vaccinum, de quo extractum est butyrum, quoniam est plurimi nutrimenti. Et almes, & cucurbita, & de fructibus melones, & sunt alraki cognominati apud nos indi, Et quando sentit redificationem, tunc non est malum cibare ipsum caseo humido non salito. Et si virtus debilitatur, non est malum ut cibetur iure isfidabegi cum coriandro humido, decocto cum eis quæ sunt sicut aldu ragi, & alreiugi. Et fortasse oportet ut detur eis in potu aliquid vini subtilis, permixti cum aqua multa. Et fortasse est necessarium, ut cibet cum mofos ex carne alduragi, & alreiugi, & alcubugi, & pullis & hofune acetoso, aut congelato acetoso ex carne hœdi, aut carne vaccina, quando est illic fortitudo digestionis, & acetum almosos, & congelati est iuuatiuum eis, & confortatiuum in hac dispositione. Et fortasse non est excusatio ab aqua carnis permixta cum syrupo de fructibus, frigidis, acetosis, aut uitello oui forbilis. Et quando prolongatur cum ea debilitas ad synecopim, est necessè ut cibetur aqua carnis accepta ex lateribus hœdi, cum sale paucor, quæ coletur, & fundatur super eam, quantum torum eius est de aqua malorum, & quantum est decima eius de vino odorifero, & potetur tepida. Aqua verò frigida, quæ non est valde vehemens frigoris, non est malum si in potu detur eis, si non fuerit debilis, aut aliquid prohibens, & illud prohibens, aut erit apostema sub hypocondrijs, aut erunt in corpore toto chymi putridi, & chymi crudi, qui omnes digestionem indigent, & non apparet signum digestionis, quod si appareat timor, erit minor. Et similiter, si fuerit hectica permixta ex sifen, aut

birsen, nam cum hac melius est ut interdicator potus aquæ frigida, quam cum alijs. Hectica enim quum superuenit ægitudine inibus destruentibus uirtutem, mollificantibus eam, æt facientibus ossa, & carnem, superuenit debilitati. Quum ergo coniungitur ei super debilitatem post sutionem aquæ frigida, non moratur quin cadat in genus alterius hectica, quæ communicat huic generi in siccitate, & diuersificatur ei in calore, & frigore, & nominatur hectica senectutis, & hectica senij. Et illa quidem est ægitudine saua, in qua in partibus calor iam destructus est, & similiter aqua, ut in frigoris, & plurimi, nocet eis in omni dispositione, & corrumpit innatum calorem membrorum eorum radicalium. Et fortasse festinat ad mortem cum eis, aut permixtat eos ad modum alium hectica.

De succurrendo dispositionibus sequentibus hecticam. Cap. 8.

De illis est synecopis, & iam diximus regimen in hoc multoties. Et de illis est fluxus uentris. Et oportet ut curetur, & succurratur ei. Nam in hoc est timor magnus. Et de curis citius in primis est, ut sit aqua hordei cori aqua fauic. Et ponantur in aqua hordei eorum millia torrefactum, & gummi, aut lentès elixate iterata, aut lac decoctum eum lapidibus, aut cum igne solo, donec consumatur eius aquositas, & propriè cum milio, & potent hos trochiscos. Recipe boli armeni drach. v. castaneæ torrefactæ, rosarum omnium an. drach. iij. podij. Karabe amborum, omnium an. drach. iij. seminis acetosæ ex corticati, granorum berberorum, omnium an. drach. vj. hant trochisci cum succo tydomiorum, & detur in potu aqua pistorum in mane, & apud somnum. Et detur in potu psyllium torrefactum, & similiter suffus de spodio, in quo est bdellium de mecha, est iuuatiuum valde. Et si peruenit ad excoriationem, curetur excoriatio cum clysteribus, quæ scis, quoniam illud est conueniens.

De hectica senectutis. Cap. 9.

Constituitur post febrem hecticam, & nos et incedamus uia consueta, intentio itaque hectica senectutis est dominium siccitatis super complexionem absque febre. Et quandoque fit cum æqualitate in calore & frigore, & illud est secundum minus. Et quandoque fit cum frigore, & nominatur hæc dispositio senectutis, & hectica senij, quoniam corpori accidit in illa hora senij illud, quod accidit in illa hora de aldubuly & siccitate. Et senes quidem sunt velocioris casus in ea, quam iuuenes. Et iuuenes uelocioris casus in ea quam pueri, licet accidat in iuuenibus, & pueris. Et causa faciens cadere in eam, aut est frigus dominans cum debilitate corporis, quare prohibet uirtutem nutritiuam ab operatione sua integra, sicut accidit iterum in fine uitæ, & de hoc capitulo est potus aquæ frigida non in hora sua, aut super debilitatem corporis cum febre,

De febribus pestilentialibus, & quæ sunt eis homogenea, & variolis, & morbillo.

De febre pestilentiali.

Cap. 1.

Q Vandoque accidit aeri quod docuimus te in libro vniuersaliū, sicut accidit aque de^a [alteratione] in qualitate sua ad calorem, & frigus, & de^b [alteratione] in natura sua ad^c [profundationem], & putredinē, sicut^d [profundatur] aqua, & foetet, & putrescit. & sicut aqua non putrescit^e [ullo modo propter suam simplicitatem], imò propter illud, quod admiscetur ei de corporibus terrenis malis, quæ permiscuntur ei, & accidit toti qualitas mala, similiter aer non putrescit^f [ullo modo propter suam simplicitatem], imò propter illud, quod admiscetur ei de vaporibus malis, qui permiscuntur ei, & accidit toti qualitas mala, & quādoque est illud causa ventorum deferentium ad locum bonum fumos malos ex locis^g [focidis, in quibus sunt valles profundæ, & corpora exiccata in prælio aut occisa non sepulta neque tumulata, & fortasse] est causa propinqua loco in quo uenit, & quandoque accidunt putredines in interioribus terræ propter causas, quarum euentus ignoratur, ^h [& nocere faciunt] aquam & aerem, & febres quidem accedentes causa aeris sicciⁱ [&]

sunt iterum causa, ut eueniant febres cholericæ. Pestilenciales verò sunt ex aere turbido, & humido, & febres in aere humido sunt pluris euentus, sed sunt minoris acuitatis, & longioris spatij. In æstate vero sicca, pauca pluuiæ, sunt minoris euentus, & maioris acuitatis, & uelocioris separationis, & meliora tempora sunt quæ seruant naturam suam, & principium omnium^k [horum] sunt formæ celi facientes esse necessarium illud, cuius aduentus ignoratur licet sint quidam, qui dixerunt in eo aliquid non proportionatum ad causam eius, imò oportet, ut scias quod causa prima longinqua ad illud sunt figuræ cælestes, & propinquæ dispositiones terrestres. Et quando faciunt necessarios uirtutes agentes cælestes, & uirtutes patientes terrestres, humedationem vehementer aeri, ^l [expelluntur] vapores, & fumi ad ipsum, & sparguntur in ipso, & putrefaciunt cum eū caliditate debili, & quando fit aer secundum hunc modū, venit ad cor, quare corrūpit complexionē spiritus, q̄ est in ipso, & putrescit quod circumdat ipsum de humiditate, & accidit caliditas egressa a natura, & spargitur ī corpore^m [tūc p̄ causam suam, & erit] febris pestilentialis, & communicat multitudini hoīum, qui iterū habent in se ipsīs proprietatem præparationis, agens enim solum quum peruenit, & patienti non est præparatio, non accidunt actio & passio, & præparatio corporum ad illud in quo sumus de passione, est ut sint plena humoribus malis, nā munda non forsitan patiuntur ex illo, & corpora debilia iterū patientia sunt ex ea, sicut illa, quæ multiplicat coitū, & corpora dilatatorū pororū, humida, multę balneationis.

AVIC. Tom. 2. E 2 AN-

bre, ^a [aut] in dispositione^e [&] aut succensione exercitij resoluētis uirtutem, & aperientis poros, & quod vocat ad attrahendum aquam frigidam ad viscera subito. Aut vapores mali, frigidi, qui eleuantur ad cor, & infrigidant complexionem eius. Aut caliditas, quæ resoluit, & liquefacit humiditates, quare caliditas innata debilitatur, & succedunt frigus, & siccitas. Et quandoque sequitur euacuationes. Et quandoque attrahit hanc ægritudinem superfluitas in infrigidando patientes febres, cū eis quæ bibuntur, & emplastrantur. Et hæc quidem ægritudo quando confirmatur, non curatur, & si esset ei ingenium, esset morti ingenium.

ANNOTATIONES.

Hæc febris non est, quum non adsit caliditas, sed sola est totius corporis sicca intemperies, de qua tamen hic, ubi de febribus agitur, uerba facit, ob similitudinem, quam cū heclica habet. De hac meminit Gal. 10. meth.

Cap. 11.

Signa. Cap. 10.

I N istis uidentur signa albuli, & exsiccationis, & non uidetur in eis incensio, & inflammatio, imò fortasse inueniuntur frigidi tactus. Et eorum pulsus non est sicut pulsus habentium febres heclicas, imò est tardus, paruus, & rarus, nisi fortis fiat debilitas, quoniam tunc incipit pulsus fieri frequens, proprie in illis, quibus ad uenit hoc ex potu aquæ frigide. Et quādoque est vrina eorum alba, subtilis, aquosa, & sunt in dispositionibus suis sicut senes.

Curatio heclicæ & senectutis. Cap. 11.

N On adhibetur hæc cura nisi quum nondum confirmata est, & speratur q̄ non confirmetur, & quum confirmata est, speratur ut postponatur perditio parumper. Et canon quidem in curatione eorum est calefactio, & humectatio. Et ex humectatione sunt balnea secundum quod sciuit, quæ non administrantur nisi post digestionem, nam si ipsa administrantur successione comestionis, faciunt cadere uirtutem. Et clysteria facta ex capitibus, & pedibus, & cicera^a [contrito] & ficibus cū^b [melle] & chamæmilla de quo administratur quantitas mediar lib. cum unc. ii. olei sissimini, & aliquantulo olei de ben, & administratur fricatio super cibationem. Et lac^c [coctum cum lapidibus] est uoluentis iuuamenti eis. Et mel est vltimum in iuuamēto eorum, sicut est vltimum in nocumento habentium febrē heclicam. Et omnis cibus humectans, facilis penetrationis, ueloci^d [descensionis], in quo non est viscositas, sicut aqua carnis, & ut illi ouorum sorbilibus, & vinum subtile odoriferum paruar quantitas, est uehementer conueniens eis, & oportet, ut obseruetur humectatio prædicta in capitulo heclicæ, & misceatur cum ea quod calefaciat ex odoribus, & emplastris, et unctionibus fricando, & cibis alijs.

^a B. & tritico uehementer decocto. ^b Alia licta & pedibus, & tritico uehementer decocto. ^c B. halsch. ^d B. succum ab vber.

^e B. attractiois.

^a B. conuersio. ^b B. conuersio. ^c B. transmutationem. ^d B. transmutatur. ^e B. secundum dispositionē suę simplicitatis. ^f B. secundum dispositionē suę simplicitatis.

^g B. loquens i quib^{us} sunt loca stagnosa alterata ad putredinē aut in quib. sunt corpora cadauerum corrupta i prælio, aut corpora mortua ex peste non sepulta, aut non combusta, & quandoque. ^h B. cum suis particularitatibus, quare perueniunt ad. ⁱ & minus aſte quam huiusmodi accedentes ex aere humido nisi quod cholera multiplicatur in aere sicco quare est illa. ^k B. harum alerationum.

^l B. eleuantur.

^m B. causa fluxibilitatis suæ, & sic.

ANNOTATIONES.

De aeris immutatione satis ab authore nostro lib. 1. Can. dictum est, ut hic non sit diutius laborandum. Illud nunc questione dignum, quia ijs uerbis. [Et principium omnium horum sunt formae ex formis calis &c.] pestilentis aeris causas in caelestes formas, hoc est, aspectus syderum refert, num fieri possit, ut ex astrorum aspectibus corrumperetur, vel quicquam tale pati accideret. Quum enim Astrologi id asserant, quod et author noster tum lib. 1. Can. tum in Canticis parte prima affirmasse videtur, philosophi tamen contra fieri id prorsus negant, quum ex syderibus, non nisi laudabiles actiones eueniant, quod Auer. in Com. canticorum iam citat. Verum de hac re, non contenderim profecto astris malignam quampiam vim inesse, ex earum tamen actione immutari aerem & pestilentem euadere, illud potissimum affirmare uidetur, quod certis quibusdam stellarum aspectibus immutari sepe semper aerem, & euenit, & antequam eueniat Astrologi diuinant, id, quod certe, aut astrorum lationes, aut caelestem quampiam vim sequi uidetur. An hoc tamen particularem quampiam astrorum vim, quam influentiam uocant, ut Astrologi arbitrantur, an uero communem dumtaxat luminis & motus actionem sequatur, ut philosophi res est, qua multis laborem facit, non esset tamen studiosis difficile in communem causam, calorem, frigus, humiditatem, & siccitatem, hoc ipsum & alias quasuis aeris, ac inferiorum mutationes referre. Sed hoc non est hic locus, ut pluribus prosequamur. Illud potius inquiramus, quid in causa sit, quum pestilentes febres non ex aere tantum, sed etiam ex prauis alimentis fieri uideantur primo de diff. feb. & lib. de cib. bon. & mal. succi cur Author tamen noster de solo pestilenti aere uerba faciat. Sanè pestis, a qua pestilens febris dicitur, cōis est, & vulgaris morbus, sunt autem communes morbi a cōi causa, priuati a priuata, communis causa est aer, qui nos ambit, quem oēs inspiramus, priuata uero, uicūs ratio. (non tam cibos quam somnum & uigiliam, motus & quietem, & animi perturbationes intelligimus.) Constat ergo, quum pestis communis sit morbus eam ex aere nunquam nō procreari. Eadem ergo de pestilenti febre est ratio, ut ex solo aere, non ex alia causa fiat. hoc ergo in causa fuisse arbitramur, cur de aere solum pestilenti, non etiam de uicū A uicennas uerba fecerit. Sed Galeni auctoritatem obijcis, qui primo de diff. feb. & lib. de cibis boni & mali succi, pestilentem febrem ex uicū fieri asserit. Verum paucis, neque id Gal. ait, neque alioqui uerè pestilentes febres ea dici possunt, quae communem causam, aerem, non sequuntur. At certe Gal. in lib. de bon. & mal. succ. cib. ob prauorum ciborum esum agrotasse multos, non is tamen pestilentem affectum nuncupat, quum alioqui id uicium per solos agrestes uagaretur. Et si uero in lib. de diff. febr. nonnullos ob prauorum ciborum usum pestiferis febribus interijisse affirmat, putamus tamen non uerè pestilentes eas dici, sed malignas intelligi, & ijs similes, quales in pestilenti aere solent accidere. Ex hoc genere ea uidentur esse, quas Hipp. fortasse & pemphigodes. 6. uulg. morb. sect. prima uocat, & nostra tempestate frequenter, Venetijs praesertim, est uidere, cum cute ijs maculis sedata, quas periculas uocant, quae certè etsi pestilentes dicuntur, non habent tamè communem causam sed priuata.

Signa.

Cap. 2.

HAcc febris est quæta exterius, conturbans interius, secundum plurimum pendēs, ex qua percipitur caliditas, & inflammatio fortis. Et est cum ea magnitudo anhelitus, & eius

exaltatio, & constringitur^a [multum, & curatur multum, & frequentatur] & uoluntaria sitis, & siccitas linguae. Et quandoque fit cum nausea, aut casu appetitus, & si non resistitur ei cum comestione uolenter, interficiet eum. Et dolor oris stomachi. Et magnitudo splenis. Et angustia uemens, & inquietudo. Et fortasse erit tussis sicca. Et calūs uirtutis, & peruenitur in ea ad syncopim, & commisionē rationis. Et tenditur quod est sub hypochondrijs. Et fiunt cum ea uigiliae. Et mollificatio corporis, & tepor. Et quandoque accidit cum ea bothor subalbida, & rubea, & quandoque est uelocis apparitionis, & uelocis occultationis. Et accidunt^b colica, & ulcera. Et fit pulsus secundum plurimum frequens, paruus, & sit uemens secundum plurimum in nocte. Et quandoque accidit eis dispositio sicut hydropis. Et fluxus uentris cholerae, & aliorum, & est egestio eius lenis, foeda, non naturalis, & quandoque est melancholica, & plurimum eius est spumofum, foetidum, & est in illa aliquid de genere eius quod liquefit, & ē uirina eius, aquosa, cholera, melancholica, & multoties euomunt melancholiam, cholera uero plus illa, & sudant sudore foetido, & hæc quidem febris incipit cum accidentibus praedictis cum fortitudine sua, & uenit res eius ad syncopim, & frigus extremitatum^b & [ ] & spasmodum, & alucez, & quandoque est de his febribus pestilentialibus, in qua non percipit æger, nec tangens propinquus multitudinem caloris, & non alteratur pulsus, & aqua magna alteratione, & cum hoc ipsa est interficiēs uolenter, & hæsitat medici in esse eius, & plurimi quorum anhelitus foetet ex istis, & ex primis, moriuntur, nam putredo est iam confirmata in corde.

ANNOTATIONES.

Si rerum notitia uel per causas uel per effectus est, ita & morborum & particularum pestilentis febris cognitio habenda est. hic docet quomodo praesentem pestiferam febrem ex effectibus noscat, qui ea quantur, quos omnes ad tria iam saepius repetita capita, paruo negotio ut referas, licebit, actiones lasas, affectus corporis sensibiles, ex creta & retenta. Pro his quae copiose hic author refert, spe te Paulum lib. 2. Aerium li. & Rasin in libello de peste. Unum animaduersione dignum. Auicennas scribit, quum ait, [Et quandoque est de his febribus pestilentialibus, &c.] Tale hecica nonnunquam accidere ait in qua calor neque ab egroto, neque a medico sentiatur, neque multa in pulsu aut lorio a naturali statu uariatio est, quum tamen hac cito interimat, medici de hac re ambigunt. Dissertunt hoc in loco medici, qui fieri possit, ut in tanta putredine neque calor sentiatur, neque uariantur pulsus aut uirina, & uarij uaria asserunt. Sed paucis, ut nos quoque hanc rem experiamur. Duo sunt Galeni sententia pestilentium febrium genera, altera putrida tantum, ex humorum, scordis putredine, altera uero hecica ex eius substantia, non dicā (ut uelle magnos quosdam medicos uideo) putrescente, sed aliarum hecicarum instar infecta iam a praeter naturali putredine & pestilenti calore. pestilentem & putridum calorem diximus differentia ab alijs hecicis gratia, in quibus etsi confirmata ab soluta uel caliditas et siccitas est, & corpus uelut habitus quidam occupans, non illi tamen

Cap. 3. caliditati iuncta est pestilens qualitas. de priori autem febre pestilenti ex humoribus meminit passim Gal. de hectica verò non ita quidem frequenter, verba tamen de ea in 3. de prasagit. ex pulsib. facit. His ergo ita suppositis, facile est propositam dissolvere dubitationem. arbitramur enim propositis verbis auctorem hunc pestilentem hecticam intelligere, non putridam, seu humoralem, nempe sicuti in hecticis, quæ pestilentes non sunt, calor neque a medico ferè, neque ab ægroto persentitur, equalis enim ea intemperies est, ita in pestilentibus euenire verisimile est, & id ipsum testatur Gal. 3. de prasag. ex pulsib. & 9. de simpl. med. fac. Eadem ratione & pulsus parum a naturali statu (excepta celesitate) variant, quia in cæteris hecticis. De urina uerò hec fortasse ratio est, non quia, ut aiunt, natura soli cordi racet, rerum aliarum oblitus, quin imò, quum uisus in febribus ob calorem præsertim uariantur, propterea non multum uariante a statu naturali caliditate, neque etiam has multum uariari oportet. Hæc ergo de proposita questione dicta sunt.

Signa pestilentie.

Cap. 3.

DE illis quæ significant pestilentiam, de reb. quæ currunt cursu causarum, est ut multiplicentur^a [rhotoni, et asuhub in principijs autumnii et inebul,] nam indicat pestilentiam indicatione causæ. et quod multiplicatur auster et subsolanus in^b [Kenif] diebus aliquot. Et quoties uideris turbiditatem aeris et nebulo sitatem eius, et existimaueris pluuiam, et inuenieris, et aerem uacuum siccum, et non pluit, tunc scias quod complexio hyemis erit corrupta. Pestilentiam aurem æstiuam malignam, malam, significat paucitas pluuiæ in uere, cum frigore, deinde multiplicatur auster, et conturbatur aer aliquot diebus, deinde clarificatur post hebdomadam unam^d [non supra,] et accidit frigus in nocte, et in die calor est uehementis, et præfocatio, et conturbatio, et caliditas, tunc iam uenit pestilentia, et expectantur febres pestilentie, et uariolæ, et his similia: Et similiter quando æstas non est uehementis calor, et est uehementis conturbationis, habens matutina alterata^e f.

e f. a. pulueru. lenta.
f. B. ascheb. i. apparitiones igneæ, & ignes æniæzech. i. stel la comata.

g. s. pari sedar. i. commoueri hinc inde sicut animalia ebria.

h. B. senilis na. quæ sicut allechach.

i. B. senilis na. quæ sicut allechach.

j. B. senilis na. quæ sicut allechach.

k. B. senilis na. quæ sicut allechach.

l. B. senilis na. quæ sicut allechach.

m. B. senilis na. quæ sicut allechach.

n. B. senilis na. quæ sicut allechach.

o. B. senilis na. quæ sicut allechach.

p. B. senilis na. quæ sicut allechach.

q. B. senilis na. quæ sicut allechach.

r. B. senilis na. quæ sicut allechach.

s. B. senilis na. quæ sicut allechach.

t. B. senilis na. quæ sicut allechach.

u. B. senilis na. quæ sicut allechach.

v. B. senilis na. quæ sicut allechach.

w. B. senilis na. quæ sicut allechach.

sentem, & earum, quæ continuè sunt a terra exhalationis, uaporumque naturam significent, ex quorum miscela aer alias aliter afficitur, mutaturque, propterea uidetur ea, quam hoc in loco tradit futura pestilentis febris, dignoscendi ratio, ex causa desumi. Est tamen hic dubitatio, quomodo pestilentie indicia esse igne impressiones & comete queant, quod hic auctor putat, quum contra potius omnia hæc, calor, & immoderate præsertim siccitatis ut Arist. i. meteor. testatur, sint signa. pestilentem autem aerem reddunt imbecillus calor & superflua humiditas, quæ. s. aptam faciunt putredini constitutionem. Profecto ignea hæc aeris phasmatæ nulli dubium est, quin & siccitatem & calorem sequantur, & eadem significant. Res tamen ita forte se habet. ex immodica aeris siccitate aridiora nostra redduntur corpora & acutis morbis parata. id quod & Hipp. 3. aph. simul uerò & innatus calor maxime dissipatur, & inatium humi dum exsiccat, ut propterea interire ab his acutis morbis plures eueniat. Adde, quod immodice illi siccitati, terræ quoque sterilitas succedit, & rerum penuria, ob quam & prauorum cibarium usus, & mala nutritio, & prauis ex animalium corporibus halitus effluunt, quorum expiratu aer inficitur, & inspiratu uitales & alios spiritus corrumpi necesse est, & tunc etiam uagari morbos & interitus oportet. Cæterum, quauis hæc pestilentium fortasse morborum causam docent, qui ex praua corporum dispositione uagantur, non tam corrupti aeris, nisi leuiter, causam attingunt. ferè enim estimatum dignum non est, ex prauo aliquorum expiratu halitus, longe lateque adeo corrumpti aerem, ut ex eo pestilentes tempestates eueniant. Certe si siccitates imbris salubriores, si putredo humidam præsertim constitutionem calori adiunctam sequitur, si corruptus aer & pestilens siccantibus præcipue temperatur, quomodo ex siccitatibus pestilens idem euadat, non est cognoscibile. Fortasse tamen, si reddi de hac re causa a nobis potest, in hunc modum res sese habet. Exsiccantur ob immodicam aeris caliditatem siccitatemque lacus, flumina, fontes, & maria, ex quorum deinceps limosis aluicis prauis & fetidi halitus (tales enim ferè semper sunt) uberrime excitari necesse est, ab his aer corripitur, & euadit pestilens.

Curationes febrium pestilentialium.

Cap. 4.

SYMMA curationis earum est^a [exsiccatio,] & illud cum phlebotomia, & solutione uentris, & oportet ut incipiatur in ea ad euacuandum. Si autem materia uincens fuerit sanguinea, fiat phlebotomia, & si fuerint humores alij, euacuetur. Et oportet ut infrigides domos eorum, & rectifices aeres ipsarum. Domorum autem infrigidatio fit, ut uallentur fructibus, odoriferis, frigidis, & extremitatibus arborum frigidarum & linimentis et orationibus sumptis ex fructibus frigidis, odoriferis, & ex camphora, et aqua rosæ et sandalis, et roretur domus eorum omni die aliquoties, et proprie cum aqua rosæ et de^b [salicibus] et de nenufare, et si fuerint in domo manationes, et orationes aquæ, erit melius. Aeris uerò rectificationem dicam. Et ad ministrantur eis trochisci de camphora, et robur frigida, et aqua lactis acetosi, et lac acetosum ablato butyro, et aquæ rosæ in qua dissolutum est serum^c [acetosum bonum,] et acerrum cum aqua iterum. Et aqua frigida plura subito est iuuatiua ualde, pauca autem consequenter exhibita fortasse excitat caliditatem. Quod si res prolongetur ad hoc, ut tendantur hypochondria, et infrigidentur ex-

a. B. alleuacio.

b. B. kalef.

c. B. lactis acetosi boni.

ANNOTATIONES.

^a igneæ aeris, quæ uocant, impressiones, non si ut pestilentis aeris causæ, sed signa, quum tamen hæc statum aeris præ-

trema; & prolongentur vigiliae, & pmissio mentis, & vides pectus & quod est super ipsum, eleuari, & descendere, tunc necesse est administrare d[istinctum] regimen trahens caliditatem exterius. Et quando cadit appetitus, & restaurantur ad comestionem: nam plurimi eorum, qui viriliter agunt super illud, & comedunt violenter, abso- luuntur, & viuunt, & necesse est restaurare eos super cibum. Et oportet, ut sint cibi eorum ex acetosis, & deficcatis, & sint paucae quantita- tis. Cibi nanque eorum sunt iterum mali, quare nocet eorum multitudo, inquantum sit ad ditio: & nocent, inquantum sunt mali. Recti- ficationis autem pestilentiae pars est secundum sanos, quae sunt in ea, & partes eius est secundum sanos & aegros. In illa verò, quae est secundum sanos, intentio est, ut exsicceetur ac, & fiat boni odoris: & prohibeatur eius putredo cum qua- cunque re sit, & rectificetur cum xyloaloes cru- do, & ambra, & thure, & muscho, & costo dul- ci, & storace, & sandaraca, & assa, & gariofil- lis, & masticæ, & glutine albotin, & lactano, & melle, & croco, & bomki, & cupressò, & in- niperò, & lauro, & cyperis, & squinantho, & lauina, & acoro, & galia, & amygdalis ama- ris, & assaro. Et quandoque sunt ex istis com- posita. Et aspergatur domus aceto, & assa. Secun- dum sanos verò, & iterum febricitantes, & æ- gros est suffumigatio cum sandalis, & campho- ra, & corticibus granatorum, & myrto, & ma- lis, & cydonijs, & ebeno, & alsegi, & tamari- sco, & ribes: & oportet ut multiplicetur suffu- migatio.

d B. coopertu-
ram trahentem
e B. cogatur ad
comestionem
quare necesse
cogere eos ad

f B. ex parte re-
pletionis,

g B. glutine ga-
riophylorum,

h B. sech. i. galia
i B. alharar.

k — B.
l B. alfababech.

m B. alsiagi.

ANNOTATIONES.

[Summa curationis &c.] Paucis verbis maximum negotium hic doctissimus vir explicat, summam curationis in pestilenti febre exsiccationem esse dicens, cum euacua- tione. Nempe, si pestilentis febris causa summa est putre- do, hac summam humiditatem ferè sequitur. exsiccatione ergo est opus, quae putredinem tollat. Prims tamen inchoa- tam curationem ait a sanguinis euacuatione, si affluat, & aliorum humorum euacuatione, si idem exsuperet, hoc ipsum ex ipsa quoque rei natura desumens, quum multitudo detra- ctionem postulet. Sunt tamen hoc in loco dissidia, neque ea quidem mediocria, tum enim de vena sectione ambigitur, an in pestiferis febribus conueniat, tum etiam de purga- tione. Sanè, ut priorem dubitationem breuibus examine- mus. Antiqua & toti ferè orbi communis est controuer- sia, quum alij venà intrepide secant (redundante uidelicet sanguine) alij nunquam secundam putent, alij uerò quan- doque secant, quandoque minime. Qui mittendum sanguinè putant, eo potissimum inniti videtur, quod magnus est mor- bus, extremis autem morbis extrema remedia conueniunt, praesertim uerò ex ipsa vena sectio est, quam etiam in magnis morbis Hipp. probat 4. de ra. vi. in ac. itemq, quod in om- ni febre putrida saluberrimum esse uenam incidere ait Gal. 1. meth. secanda ergo praesertim in pestifera, quae magnā putredinem sequitur. Astipulari his videtur Gal. qui 1. in 3. de uul. morb. de Hip. admittitur, cur in Critonis cura- tione pestifera febre laborantis de sanguinis missione non meminert. A sentiri Paulus lib. 2. Aetius li. 5. ex Rufi mo- nimentis videntur. & Auenzoar 3. Tbeistr. tr. 3. & Rasis in libello de peste non semel, secanda ergo in his vena uide- tur. Aduersus tamen horum sententiam, quam etiam au-

thor nosler sequitur, plura sunt, quae non iniuria quis obij- ciat. Primum autem illud constat, vires in pestilenti affe- ctu esse imbecilles, at hoc uena sectioni reluctatur. Secta ite- rem intro trahi solet, quod natura extra protrudit. aduer- satur uerò id Hippocrati qui 1. aph. quo natura uergit, eo ducendum iubet. Adde quod in his, qui uenenis periclitan- tur, non secatur vena (nisi forte in cane rabido ut Aui. pu- tat.) non dissimilis autem est febris pestilens ueneno. Acce- dat ad haec Galeni auctoritas tum in lib. de cibis boni & mali succi, ubi grassante Roma aserit pestilentia, non au- sos esse medicos sanguinem ducere, etiam initio, nisi per pau- cis neque ab re, ait Gal. quum vires prins dissoluerentur. Idem o. de simpl. med. fac. pestilentia affectos, quibus sum- pta est bolus armena, curatos testatur, quibus uerò id me- dicamentum non profuit, nullum praeterea auxilium profuis- se, neque uerò is de sanguinis missione quicquam meminit. Po- stremo si sanguinis missione aut methodo, qua in ceteris fe- bribus utimur, curari pestilens posset, mirum esset, quod neque in libris methodi, neque alibi locorum Gal. de huius cura- tione verba fecerit. Omisit uerò is propterea, quod curari methodo non potest, sed sola experientia. Haec de proposita questione quum ultro citroq, ferantur, incerta adhuc haerit febrim curandi ratio uidetur. Pro qua tamen rixa concilianda, si quod dictante ratione, & astipulante experientia a nobis uel ab alijs obseruatum est, ipsi proferemus, nolu- mus tamen in re adeo periculosa, tam sententiam nostrā, quam dubitandi rationem protulisse. Urgent profecto utrum que rationes, perget experientia. Obseruatum est a multis, in pestilenti constitutione quibus secta est vena, conualuisse. saepe etiam interuisse. Hieronymus Bonipetrus Noua- rientiis uir, nostri temporis & scientia & usu rei medicae pe- ritissimus, quum non multis abhinc annis, quibus notissi- me per totam Italiam pestis grassabatur, Vinctus medicin- nam faceret, ausus primus omnium, reluctantis alijs, ue- nam morbi initio in his trudere, felicissimo euentu, & ma- gna cum sui auctoritate, inueteratam iam contrariam opi- nionem euerit. Alij tamen tunc temporis alibi locorum, quibus sanguis missus fuerat, interuisse omnes obseruauerunt, uiri alioqui diligentissimi. Obseruatum post ea tempora fre- quentissime est, quandoque recte cessisse, nonnunquam male. Ita, ut si tum rationes tum experientiam species, statue- re nequeas, utrum agas. Breuibus tamen nos ubi morbi hu- ius naturam animaduertimus, in eam sententiam ferimur, sicuti probari perpetuo in hac febre, ita non plane impro- bari eandem posse, quando autem obeunda, & quando o- mittenda sit, ex rei natura ita doceri uidemur. Quum ue- na sectio, ex sanguinis multitudine, ex putredine, ex mor- bi magnitudine indicetur, uidendum est tamen num vires coindicent, an contraindicent, num actus nobis astipule- tur natura impetus, an contra. Si coindicent vires, si natu- ra conatus & inclinatio coindicet, nulli dubium est, id agē- dum, quod affectus primo loco indicauit. contra uerò, si aut vires, aut natura impetus contraindicent, indicante quan- tumuis morbo, ab agendo repellimur. Sit autem, ut in pesti- lenti febre ob multitudinem, ob putredinem & morbi ma- gnitudinem de secanda uena indicetur, animaduertēde fla- tim vires, animaduertendus est motus. Vires in magna hu- morum corruptela integrae profecto sunt nunquam, praeser- tim uerò in pestiferis affectibus maxime prosternuntur ob pu- tredinem immodicam, ob aduersam naturae nostrae pestis na- turā, ita ut in pestilenti febre si vires animaduertas, in ea prorsum sententia stādum uideatur nunquā esse sanguinem mittendum. Ita uerò in pestilenti, hae febres non una est naturae inclinatio, neque unus est impetus, quandoque flu- xus alui colliquantes eueniunt, quandoque carbunculi sub alis, aut pustulae, exanthematate in dorso aut toto corpore, aut alia id generis accidunt. Vbi haec adfuerint, certum est,

Cap. 1.

Cap. de pest.
Lemmia.

neque fluente alio secandam etiam uenam, neque carbunculo nel pustulis apparentibus, retrahendum esse uenam sectione naturae impetum ab externis ad internas partes. Ergo si de febre pestilenti ac de peste loquaris, pro constanti illud habendum uidetur, quod Franciscus Modegnanus Laudensis, uir quantum nostra aetas habet, eruditus, nunquam mitti secula uena sanguinem oportere. Ceterum his tamen non obstantibus, quum duplex ferè pestilentium febrium sit ortus, alia namque initio pestilentes inuadunt, alia uerò neque pestilentes inuadunt, neque ulla initio pestilentia notas secum ferunt, sicuti in prioribus febribus uires primo statim insultu maxime impugnantur, tū in ijs a uene sectione abstinendum omnino uidetur, at in posterioribus, ubi febre quis corripitur, futura quidem pestilenti, insultu suspicaris, nondum tamen tali quum & integra (quantum febris putrida ratio postulat) sint uires, nullum commodius uel utilius in huius curatione, praesidium esse uidetur, quam uena sectione, si modo & sanguinis multitudo & alia id genus consentiant. Sunt uerò huius modi pestilentes febres frequentissime. Quamobrem in his mittendus initio est sanguis, quod Aetius & Paulus ex Ruso admovent, quod admiratur Galenus in Critone ab Hippocrate praetermissum. Quum uerò pestilentes primo insultu inuadunt, tunc & omittendum sanguinis ductum (alioqui enim Rasis in libello de peste sententia nobis non placet, qui in his quoque sanguinem ducit) & solis uiribus succurrendum, quae insigniter collabuntur, pro constanti habemus. Habent namque generis febres quid ueneno simile, & solis antidotis opus habent. Sit ergo illud, quantum nos assequimur, constitutum, si libet, in pestiferis febribus ubi facta iam sunt pestilentes, ubi confirmata, non esse secandam uenam, secari autem posse & debere morbi initio, quum nondum sunt tales, futuras tamen ueris: Erit nihilominus & hac in re uirum non praesentium dimtaxat, sed futurarum quoque habenda ratio. neque, quamuis multitudo, seu aetas atque aliud quidpiā de mittendo sanguine uel indicet uel coincidet, copiosorem tamen uacuationem moliri est tutum, sed talem prorsus, quae multitudinem imminuat, quae obstructions mediocriter auferre, & uires subleuare sufficiat. His ita constitutis, non difficile esse arbitramur, ut qui uolet, obiectiones utrinque rationes dissoluat. Nunc autem quia de pustulis & exanthematis facta est mentio, sunt autem & pericula uulgo dicta, quas malignas febres & pestilentes sequi uidemus, et ipsa ex genere exanthematum, locus admovent, ut de his aliquid subiiciamus. quari enim solet, an ijs in cute apparentibus, mitti sanguis debeat. Nos ergo questionem hanc breuiter sic definiemus. si exanthemata haec a multa & larga cacochymia ortum habeant, quod certè magna ex parte contingit, statim purgandum est corpus, neque etiā cucurbitule inter initia admouenda. Quae Oribasii fuit opinio, si uerò sanguinis plenitudo sit, quod ex calore pustularum, signisq; plethorae cognoscere licet, tum, sanguinem mittere, nostra quidem sententia, nisi quid praeterea impediat, nihil obstitit, neque enim obstat, quod aliquis dixerit naturae impetum, quo ad cutem fertur, intro reuocari. alioqui enim & sudores qui in febrium principiis occurrunt a sanguinis missione purgationeq; nos detererent. Nō imus tamen in scilicet in tali morbi genere maligno & fraudulento, quum summa uirum habenda sit ratio, neque hic copiosorem sanguinis missionem probamus, sed tantum se re sanguinis detrahendum, ut quod putridi excrementi superest, natura tandem euincat, quod Galeni consultum est 9. & 11. meth. Cucurbitulas uero deinde cuti affligere tuto possumus, & naturae inclinationem illam tunc temporis adiuuare. Est ergo & sanguinis interdum missio in his exanthematis opportuna, atque hanc si quis opportu-

ne fecerit, plurimum est emolumenti aegris allatura. Nouimus nos Dominicum Castellum Venetum, uirum & doctrina & peritia insignem hoc praesidii genere hisce apparentibus, maculis felicissime usum non semel. Verum sicuti est eius remedij occasio maxime praecipua, ita etiam acerrimo iudicio opus habet. Aestimandè diligenter sunt uires. estimanda est multitudo. his uero assequitis nihil erit de quo praeterea sit uerendum. Ceterum insurger hoc in loco quispiam, & nos inconstantia accusabit, qui, paulo antea quum dixerimus, in febribus quae pestifera iam sunt, neque apparentibus, pustulis, neque fluente alio secandam uenam, nunc tamen apparentibus, periculis idem praesidium admiserimus. Mirè profectò hac repugnantia uidentur. Verum neque haec superiorem sententiam nostram interturbant. Vbi pestilens iam est febris, nunquam mitti sanguinem oportere arbitramur. Atqui febres, in quibus pericula apparent, non semper ex genere sunt pestilentium. pestilentes namque cacochymiam non sanguinis plethoram sequuntur, nos uerò, ubi cum hisce exanthematis, quae rubra sunt, sanguinis coniungitur multitudo, uenam tundimus, & pestilens affectus non est, quamuis mali, ut aiunt, moris, secus uerò si non rubra, sed uel nigra, uel uiolacea uel alterius coloris exanthemata fuerint, tunc enim, quae talia sunt cacochymiam praeseferunt, sed de hac re satis. Nunc de medicamentis, quae discretio secundo loco erat proposita expendamus quid sit sentiendum. Profectò aut hor noster primis statim uerbis, si alij a sanguine humores affluant, inchoari ex alui solutione curationem iubet. Contra tamè, quum uires in his imbecilles sint, non uidentur purgatoria medicamenta esse opportuna. Adde, quod frequenter his colliquantur fluxus iunguntur, qui purgationem omnem interdiciunt. Itemq; acria & uenena quodammodo sunt quae purgant, ut irritare potius morbum, quam eius causam apta sint educere. Sed ad haec pauca. Quod uires in hac febre sint imbecilles, noxia & praua humorum copia facit, qua propterea detracta subleuari naturam oporteat. detrahi uerò non nisi medicamentis potest, ut his agendum sit prorsus. hac tamen, sicuti non omnia unius sunt generis, & alia purgatoria sunt ac fortia, quae credine quoque alijs praesant, alia uerò leuia, ita non uno tempore omnia sunt opportuna. Morbi initio, quum nondum pestilentis affectus nota apparent in ijs, quae in pestilentes febres degenerant, nihil obstat, si quod futurum est, praerideris, etiam purgantibus & ualidis medicamentis prauos humores agredi, ut eduas. at si pestilens inuadit, aut ubi talis non erat, in talem tamè degenerat, tunc abstinendum certe ab acerbis ijs & fortibus, utendum tamen erit leuibus, qualia habemus multa, & educenda omni ingenio praua materia est. Secus si colliquantur fluxus accedant, tunc enim astrigentibus uti licebit, non soluentibus, nisi utraque ea fortasse ratione misceas, quae in dysenteria saepenumero, quum ex rhabarbaro, myrobalañis, & alijs id genus, medicamenta propinamus, educende causa gratia, quae dysenteriam facit. Sed & illud ipsum in hisce febribus, diligentius expendendum, in quibus uires magis oppugnantur.

Et quādo cadit appetitus &c. Idem ferè antea, quum de huius febris indicibus ageretur. Desumunt ex his locis multi in hoc febrium genere copiosis uti alimentis oportere. Aduersari tamen hos Hippocrati constat, qui in acutis morbis tenuem uictum, non plenum, & extremis morbis extrema remedia, etiam summā inediam praescribit. Hos ergo non est ut plurib. resellamus, quo certum est ea uictus ratione non tam egros nutrire, quam interficere, dum naturam praua materia & morbi ui oppressam etiam ciborum sarcina magis onerant. Sed & de authoris huius sententia, non est, ut multum laboremus, quum eius uerba nihil planè aliud doceant, quàm in appetitū deiectione (quod

Text. 58.

Cap. 7.

symptoma hos morbos sepius sequi solet) cogendos esse agros ut comedat. His vero, hunc emulari Hippocratem constat 3, de vulg. morb. sect. 3. ubi de diuturna quadā peste verba faciens, quum multis adeo prostrata ventriculi nis esset, ut mori mallent quam cibos capere; ex ijs conuulisse illos testatur, qui comederint. An verò pleno vel tenui victu sit utendum, tum senex in aphorismis, tum Celsus libro 3. docet; non esse dicens, agros fame cruciandos, sed nutriendos ex tenuissimis cibis. Non negarim tamen, plura in his morbis symptomata & animi deliquia & alia id genus eveniunt, paulo quoque uberius, quam in acutis alijs esse nutriendos, virum gratia, quum ea accidunt. at si ea non accidunt, quannus raro id fiat, nulla videtur adversa vi ratio, quo minus eadem in hisce atque alijs acutis morbis servari nullus ratio debeat. alioqui verò neque experientiam multum reluctari hac in re videmus.

Et aqua frigida plurima &c. Huius prorsus contrarium iussit Rasis in libello de peste. nempe frigidam paulatim sorberi ait, praesertim quum incensa est febris, quod sudorem elicit, promouetque, & revementis in extimam cutem expellendis opitulatur. Verum aliaratione uterque agit, Rasis citendi sudores, hic verò refrigerandi.

Praeservatio à pestilentia,

Cap. 5.

a. bibitiones.

b. alheliam.

c. althit.

Oportet ut extrahantur à corpore humiditates superfluae; inclinetur regimen eius ad exsiccationem ex omni modo, & ex minoratione cibi, nisi exercitio. Oportet enim ut non administraretur, neque balneum, neque [vina] neque toleretur sitis. Et rectificetur aer cum eis, quae diximus. Et declinet cibus ad acetosa. Et minoretur ex eo. Et sit caro quae administratur decocta in acetosis. Et fumatur de b. [al heluen] & alcharis, & almosos factis cum aceto, & absque aceto cum sumach, & aqua agreste, & aqua limonis, & aqua granatorum. Et condita in aceto iuuatiua sunt: & propriè capparis aceto condita. Et c. [al geleniabin] ex illis est, quae conferunt, & prohibent ab eis putredinem. Et de illis, quibus ex ea fit euasio, est administratio theriae, & mithridati ante eam, cum reliquo regimine bono. Et de medicamine facto ex aloë, & croco, & myrrha fumatur omni die circiter, 3. j. quoniam est iuuatiuum.

ANNOTATIONES.

Cap. 95.

Cap. 5.

Cap. 36.

Quomodo pestem caneamus, docet Galen. 1. de diff. feb. Sed fufius Aetius ex Rasi sententia lib. 9. & Paulus lib. 2. ac Rasis in libello de peste.

De variolis.

Cap. 6.

a. ut expellatur

b. erat.

c. n. Alia littera

supplatur.

Quandoque accidit in sanguine bullitio secundum semitam putredinis cuiusdam, de genere ebullitionum, quae accidunt succis: & talia quidem accidentia sunt per eam, ita ut partes eorum ab inuicem discernantur. Et de hoc est cuius causa est res quasi naturalis, faciens ebullitionem sanguinis, [quare putrescit] ab eo illud, quod admiscetur ei de relijs nutrimenti sui menstrualis, quod [est] in pregnatione: aut generatur in ea post illud ex cibis feculentis, & malis, de illis, quae rarificant substantiam eius, & faciunt eam ebullire, donec fiat ei substantia recta

fortior prima, & magis apparet: sicut illud quod natura efficit in succo viae, ita quod rectificat ipsum, faciendo vinum similis substantiae, & iam a [putruit] spuma aerea & fax terrena. Et de hoc est, cuius causa est res adueniens extrinsecus, ebullire faciens occulta, quae permiscet humores cum sanguine, commistione existente in dispositione ebullitionis, & e [stationis sub sole] sicut accidit apud alterationem temporis, & propriè veris ab eo, quod pertinet ei de qualitatibus & ordine. Et variolae quidem, & morbillus sunt de summa aggritudinibus [aduenientium]. Et multiplicatur eorum perflatio. Et corpus quidem variolis preparatum est illud quod est calidum & humidum, & conturbata humiditatis: propriè quod parum extrahit de sanguine per phlebotomiam. Et de cibis sunt cibi, qui faciunt cadere in variolas velociter, & propriè quando non sunt consueti; & administrantur super eos medicinae, & cibi calfacientes, sicut lac, & propriè camelaram, & equarum, quum multum repellitur ex eis ille, qui non affuetus est eis, deinde bibit vinum plurimum aut medicinas calidas. Et variolae quidem sunt quasi modus quidam crisis. Et plurimum quidem accidunt variolae infantibus: deinde inuenibus, & minoratur earum euentus in senibus nisi propter causas fortes, & in regionibus vehementis caliditatis, & humiditatis. Et earum euentus in corporibus humidis est plus, quam sit ipsarum euentus in corporibus siccis: & earum euentus in vere plus est, quam ipsarum euentus in hyeme. Et post ver, in fine autumnii: & propriè quando praecedit aestas calida, & sicca, & fuerit ille autumnus calidus & siccus. Et variolae non accidunt in cute solum, & in eo quod sequitur illud quod apparet: imò accidunt in omnibus membris similium partium, apparentibus, & occultis, ita quod velaminibus, & nervis. Et quando apparent variolae, faciunt incurrere pruritum, deinde apparent res sicut capita acuum similia milio, deinde egrediuntur, & implentur sanie, deinde [evacuantur] & sunt crustae diversorum colorum, deinde cadunt. Et fortasse permutantur variolae ad phlegmonem, & [effere] & adubellati, quae aggregat saniem, Et plurimum quidem quum apparent, habent colorem phlegmonis, veruntamen quandoque egrediuntur secundum colores diversos cineritiae, & violaceae, & nigrae. Variolae enim sunt species & colores: nam de eis sunt albæ, & de eis citrinae, & de eis sunt rubrae, & de eis sunt virides, & de eis sunt violaceae, & de eis sunt ad nigredinem declivies. Et virides quidem, & violaceae sunt malae: & quanto plus additur declinatio ad nigredinem, tanto est deterius: & quanto plus sunt decliviores ad illud, tanto plus sunt decliviores ad malitiam. Et albæ quidem sunt meliores: & propriè quando sunt pauci numeri, magne quantitatis, facili exitus, paucæ angustiae, debilis febris: et vides febrem minui cum earum apparitione, & ipsarum egressione: & est principium exitus earum in tertio, & quod ei approximatur: & post illas sunt albæ, magne, pluri numeri, propinque absque continuatione: nam illae, quae continuantur ad invicem, ita

d. n. expulsa est ab eo.

e. n. Alia littera & sonitus febris ad ebullitionem.

f. n. contagiosum.

g. n. vicerum.

h. n. malitiam.

o. B. alio loco am p.

aph.

ita vt continentur in fructu magno carnis habentes [latera] aut rotundam formam, sunt male. Et similiter iterum duplices magnæ, in ventrem vni quarû est variola alba. Alia verò partuæ, duræ, propinquæ, difficilis exitus, licet faciant existimari in principio rei salutem, tamen timetur in eis, quod difficilis fiat earum maturatio, & fiat cum eis ad perditionē, quoniam causa in eis est grossitudo materiei. Et de speciebus malarum timorofarum, quæ plerumque interficiunt, sunt illa, [quarû diuersificatur egressio,] nā quandoque apparent, & quandoque occultantur, & propriè quando apparent violaceæ: & similiter tenaces, quarû ¹ ratio non cessat à debilitate virtutis, & viridificatione membri, & nigricatione eius [perdunt. Et si viriditas, & nigredo, quibus succedunt ^m [refusatio,] non faciunt cadere virtutē, imò additur cum eis virtus, non sunt mortife res: sed fortasse cadere faciunt in vlcera, & que currunt cursu eorum. Et vt sit febris, deinde variolæ, saluius est, quàm sint variolæ præcedētes, deinde cōsequatur eas, & accidat super eas febris. Et illud quidem quod plurimum considerare oportet in esse patiētis variolas, est eius anhelitus, & ipsius vox: nam ipsa duo, quæ remanēt bona, est res salua. Et quum videris anhelitum patientis variolas consequentem, & similiter patientis morbillum, tunc existima ca³sum virtutis, aut apostema diaphragmatis: deinde quum vides sitim vehementem fieri, & angustia assidue: & ea quæ apparent, in frigidantur: & variolæ & morbilli virides fiunt, tunc iam percipitur æger mori: & ⁿ [festinat] illud, si variolæ fuerint de genere earum, quarû egressio, & apparitio tardantur. Et plurimi eorum, qui moriuntur per variolas, moriuntur præfocati ex squinantia. Et quandoque moriuntur per casum virtutis cum rasura intestinorum, & fluxu ventris. Et quum videris violaceas de variolis & morbillo profundari; tunc scias quod superueniet egro syncopis. Et quando festinat ad mingendum sanguis, & succedit ei vrina nigra: tunc est mortiferum; præcipue, quando est illic casus virtutis. Et fluxus vëtris viridis, sanguineus, aut lotius, non cum casu virtutis, & ^o [aliumera est aliquid de variolis & morbillis.] Et multoties quidem variolatur homo duabus vicibus, quando aggregatur materia ad expellendum bis. Et [†]]

ab Hippocrate existimantur 3. uulg. morb. scilicet. sub herpetum nomine, quibus Herpetes, ait multi, magni, solet enim Hipp. (ut uidetur) herpetes serpentina ulcera, non pustulas nominare. Accidere has, de quibus hic agit, uariolas omnibus hominibus semel, & communi opinione, & usque receptum est, quamuis non defuerint etiam, qui bis id ipsum uitium fuit experti, ut in hoc loco author noster testatur. putantque has Arabes, menstrui alimenti esse reliquias, quo in utero fetus est usus. Verum dubitant de hac re nostri primo quidem, quod Gal. testimonio lib. de sem. fetus in utero non ex prauo sanguine, sed ex eius purissima portione alimentum capiat. quod si etiam ex praua materia nutriti uelint, qui fieri potest, ut post multos morbos, multas febres in trigessimum, & quadragessimum usque annum id uitium prorogetur? Quomodo quis non semel, sed bis etiam eo morbo corripitur? Adde, quod, quum sanguis menstruus in membrorum carnisformium substantiam uertatur, dici non potest, ex eorum feruore uariolas gigni. Quarendum præterea esset ratio si ex sanguinis menstrui reliquis uariolæ, cur non & mulieres, in quibus supprimuntur menses, idem corripuntur? Atque si hac ita se habent, uetustissimum certe hoc uitium esse oportet. quomodo ergo neque Hippocrates neque antiqui medici de hoc suspicauerunt? Hæc serè obijciunt. Cæterum, ut ad ea pauca. Et si, quod primo loco obijciunt, ex purissima menstrui sanguinis portione fetus alitur, non is tamen ex purissimo sanguine nutriti ait. inest enim purissima illi mensium portio nisi quid noxiuum; quod processu demum temporis expultricis facultatis id ad cutim propellitur. Quod tamen diutius nonnunquam id uitium prorogetur, neque multis præcedentibus morbis expurgetur, non est certe, quod exactissimam reddamus rationem, qui tam exquisitè huius, uel illius corporis naturam scire non possumus; non id tamen mirum: scitum neque eos, quibus podagrii parentes contingere, primum statim annis, neque certo semper, & exacto tempore podagra inuadit, neque quibus epileptici fuerit, non lepra. Cur uero quandoque id uitium repetat, difficile non est deprehendere, si quis aliorum morborum reditus, & eorum causas existimat, penderit, quæ neque enim tam ualida omnibus pellendi est uis, quæ semel superande morbi causæ sufficiat, ut denovo repeteret morbos oporteat. Neque uero, quum reliquias menstrui menstrui feruere dicimus, arbitrandum est, uel partes ex menstrui sanguine genitas, uel eos ipsos humores, qui ab ortu primordiis obtigerunt, esse ferere. Solida nempe partes non essent fuerunt. (nisi qui calidiores sunt, ferere existimes) humores uero non idem numero sunt, qui in continuo fluxu, & dissipatione quum sint, continua noui alimenti adiectione reparantur, gignunturque: sed superest prauus illius sanguinis in membris qualitas, quæ tandem humorum partem aliquam inficiens, naturæ molestior redditæ, toto naturæ nixu excernitur ad cutim. Cur uero mulieres, suppressis mensibus, uariolis non corripiantur; ea esse ratio uidetur, quoniam non in membra ipsa, & solidam ipsarum substantiam prauus ille humor dispergitur, sed in uasis continetur: atque ab his, esse uaria quoque symptomata accidunt, non tam ut in sanguine molliissima substantia prædico, praua ea qualitas solidas uariissem fieri potest occupare. Quod autem neque Hipp. neque Græcorum, quispiam alius de hac re meminerit, ignoramus certe causam. fortasse autem superior illa ætate, quæ uitæ continentioris erat, id uitium genus, aut nihil profusus, aut obscure affligebat. Tu tamen uide, an hæc potius sint, quas Aetius, lib. 14. infantibus ait aliquando de in toto corpore oriri.

Signa apparitionis variolarum. Cap. 7
Q Vandoque antecedunt apparitionem va-
 riolarū dolor dorſi, & pruritus naſi, &
 timor

ANNOTATIONES.

De uariolis meminit Hippocrates uidetur tertio
 aul. morb. sect. 3. ζεαυηματα dicens ἐπιδρα, στεγνυλα,
 σμηδα, ἴσιν ἰσχυλ, πυλιν, σφυρε, rotunda, parua, uariis
 similes. Idem. 2. aph. ζεαυηματα ἕλκεα inter uernales
 morbos reponit, non tamen ex eius, uel Galeni, uel Graco-
 rum scriptis quidpiam prætere, quod ipsi uiderimus, cer-
 tum de his morbis legere est, qui affectus sint, quorum na-
 turam Arabes falsius sunt perscrutati. Neque uero alio-
 qui eorum sententia satis probata uidetur, qui de his agi

a B. faciei.
b B. of citation.

c B.
† tremor cor-
dis.

timor in somno, & punctio uehemens in mē-
bris a [corporis,] & grauitas communis, & ru-
bedo in colore faciei, & oculi, & lachrymē, &
inflammatio, & multitudo halicum, & b [sal-
tus] cum constrictione anhelitus, & raucedo
uocis, & grossitudo sputi, & grauitas capitis, &
dolor capitis, & c [& † casacam] & exsiccatio
oris, & angustia, & dolor in gutture, & pecto-
re, & tremor pedis apud resupinationem, & de-
clinationem ad ipsam. & cum hoc toto febris 10
conclusa.

De morbillo.

Cap. 8,

a B. subuersio
stomachi in eo
est plus.

S Cias, quod morbillus omnis est uariola cho-
lerica: & non est differentia inter ea ambo
in plurimo reliquarum dispositionum, nisi
quia morbillus est cholericus, & quod ipse est
minoris quantitatis, & quasi ipse non pertran-
sit cutem, & non est ei altitudo, de qua cure-
tur, propriè in principio sui. Variolæ uerò in
principio suæ apparitionis est eminentia, et al-
tudo, & morbillus est minor uariolis, & mi-
nus accidit oculo quam uariolæ. Et signa appa-
ritionis eius proxima sunt signis apparitionis
uariolarum; uerum a [lachrymæ in eo sunt plu-
res,] et angustia, & inflammatio uehementior,
et dolor dorsi minor, quoniam causa eius in
uariolis est repletio sanguinis extendens uenâ
positam super dorsum; nam generatio uario-
larum est propter multitudinē sanguinis cor-
rupti, et morbilli propter uehementiam mali-
tiæ sanguinis corrupti pauci. Et morbillus se-
cundum plurimum egreditur subito, et uario-
læ aliquid post aliquid.

A N N O T A T I O N E S.

Si recte morbilli naturam perpendas, quam hic docet, 40
non differre ab exanthematis & pulicari morbo uidetur.
Hunc affectum nosse uidetur Hippoc. quum 5. uulg. morb.
cap. 120. morb. Euphranoris filio pustulas ueluti culicum morsus ac-
cidisse asserit. & lib. 7. Pherecydē octaua die ueluti culicū
cap. 4. morsus apparuisse. Menianit & Actius lib. 5. de uibicibus
culicum morsus similib. Sed hunc affectum cum hoc, de quo
hic agitur eundem asserere non audemus, qui culicum mor-
sus in tumorem attolli si uiamus, quod in morbillis non acci-
dit. neque rursus id negamus, quum similitudinem eā non
ad tumorem, sed ad ruborem referre scire potuerit. Memi-
nit & Galenus lib. de atra bile de nigris quibusdam in pe-
stilentia affectu pustulis, quæ nigris erant exanthematis si-
miles, quib. præsertim ueluti squama deideret, talesq. etiā
cap. 12. non febricitantibus accidere testatur. de qua itidem re 5.
meth. agit. Quum tamen morbilli de quibus hic agitur, non
emineant cuti, pustula uerò aliquo pacto in tumorem elata
sint, neque id pro certo asserere audemus, eas morbillos ef-
se, fort. asse tamen uariolas intellexit. Quandoque pemphyn-
ga pulicarem hunc morbum existimauimus, & pemphyn-
goden febrem eam intelligi, quam pe. pestilentem nostris uo-
cant, cui pulicares macule coniunguntur. Verum, quū pem-
phyngodē febrem author finitionum medicarum eam esse
dicat, quæ per caloris intensiorem pustulas in ore, quæ gra-
cis phlyctides dicuntur, generat, neque id ipsum pro certo
habemus, præsertim, quod Galenus 1. in 6. de uulg. morb. de
pemphyngodē febre, quid sit, non satis aperte statuat. Vide-
tur ergo hic quoque affectus a Graecis ignorari.

Signa salutis eius.

Cap. 9.

S Vnt sicut signa salutis uariolarum: nam il-
le, qui est velocis processionis, & apparitio-
nis, & maturationis, est saluus, & durus, & uiri-
dis, violaceus est malus & qui est tardæ maturi-
tatis, frequentis syncopeis, & angustia, est perni-
ciosus, & qui occultatur iterum subito, est ma-
lus, faciens syncopeim.

Cura.

Cap. 10.

O Portet in uariolis ut incipiat, & extra-
hatur sanguis sufficienter, quum condi-
tiones tuerint. & similiter si morbillus fuerit
cum repletionē sanguinis. & spatium illius est
usque ad quartum. Sed quando procedunt va-
riolæ, non oportet tunc ut administraretur phle-
botomia, nisi inueniatur uehementia repletio-
nis, & dominium materiei, tunc enim phlebo-
tometur quantitate, quæ a [exsiccat,] & conue-
nientius quidem, quod in hac administratur
agritudine, est phlebotomia, & si phlebotome-
tur uena nasi, confert iuuamentum fluxus san-
guinis narium, & tuctur partes superiores a
malitia uariolarum, & est b [ ] facilis
super infantes, & quando necessaria est phlebo-
tomia, & non phlebotomatur iterum comple-
tè, timetur super ipsum corruptio extremitatis
Et similiter timetur, quandoque simile illi su-
per illum cuius assidue extinctio, c [& uen-
ter, resoluitur,] et oportet, ut fiat in eis cibatio
in primis cum eis. in quibus est confortatio
cum repercussione, & extinctione absque con-
strictione naturæ, & inspissatione sanguinis, si
cut quod sit de iuiubis cum tamarindis, & d
[casia sist. & cum eo quod sit ex dactylis imma-
turis,] & ex lentibus preparatis e [& isfidabe-
gi,] et lenificatio uehemens, f [similiter] oportet,
ut sint cū istis tamarindis, & g [quæ eis co n-
ueniunt, &] cibis factus ex cucurbita & me-
lon h [alraki:] imò oportet, ut sit natura lenis
in principio, & i [sit intentio in eis quibus leni-
tatur,] tamarindi, & si non obedit cum eis, ad-
ditur super eos siracost cum facilitate, & caure-
la, k [et] tereniabin, aut infusio prunorum &
confert quandoque si in potu detur in princi-
pio apparitionis uestigiorum uariolarū pon-
dus, drach. iii. de rob. l [dactylorum sylvestri-
um] cum uno de trochiscis camphoratis, &
50 syrupus † m [ ] de dactylis † n [ ]

immaturis est uehementia iuuamenti in huius
modi hora. Quum ergo o † [ ] pertransierit
agritudo diem secundum, & incipiunt uario-
læ apparere, tunc fortasse erit infrigidatio cau-
sa erroris magni, ex eo quod retinent super-
fluitatem interius, & p [delationem eius super]
membra principalia, q [& fortasse] non fit eis
possibile procedere, & apparere, & accidit in
quietudo, & angustia, & fortasse accidit, [nau-
sea.] imò oportet ut inueniatur superfluitates
in huius dispositione cum eis, quæ faciunt
ebullire, & aperiant oppilationes, sicut
foeniculum, & apium cum zuccaro, & succus
eorum, aut decoctio radicum, & seminum. &
fortasse odoratur aliquid de croco, et aqua ficuū
est bona ualde, ficus enim sunt uehementis ex-
pulsionis ad exteriora, & illud est una de causis
euationis,

euasione, a nocumento earum. & de illis, que conferunt ualde in huiusmodi hora, est ut sumatur lacce abluta drac. v. lentium excorticatarum drac. vii. dragacanthi drac. iii. deinde coquantur cum lib. s. [s.] aqua, usque quo remaneat quarta lib. vnus, & detur in potu, & de illis, que sunt vehementis iuuamenti ad faciendum apparere variolas, est ut sumantur ficuum citrinarum .vii. lentium excorticatarum drac. iii. lacce drach. iii. dragacanthi. seminis feniculi an. .ii. decoquantur cum lib. s. aque donec remaneat ex ea ferè tertia, & coletur, & detur in potu de ea. expellit. n. caliditatem a partib. cordis, & prohibet pulsus cordis, & oportet, ut non approximet in hac hora olei aliquod omnino, & oportet, ut [regatur,] & elongetur ab acre frigido, & proprie in hyeme, & fiat cum illo illud quod fit cum sudante, frigus enim oppilat poros, & redire facit materias retro, & multitudo potus aqua frigida cum niue, & introitus in domo venti mala sunt valde, & fortasse phlebotomia est mala, propterea quod repellit, & conuertit illud quod procedit, quare caueatur post duos dies, aut tres, & quandoque accidit ex cooperatura, & calefactione quasi syncopis, aut [†] [

f B. j. s.

u. s. existimatur quod. B. non est excusatio ab ingridatione aeris qui attrahitur proprie, & praeparatione.

y. B. Alia littera est timor.

z. B. acetosorum a. B. dentur lentius facit acetosum cum.

b. B. alchedar proprie & syrupus alchalh. i. de floribus dactylis immixtis & flores dactylis ipsi seminum qui primo exire incipiunt & algemar. c. B. alchedar. d. B. alchedar.

f. la. s.

jaccidit syncopis, tunc [†] [necessarium est regimen aeris, qui attrahitur, & reuertit ad odores camphoræ, & sandalorum. Et si non fuerit excusatio, quin detegatur corpus domui ventis, aut acri frigido, paulatim fiat, & similiter quod adiutorium est cum calefactione, aut dimissione in frigidationis. Et quando incipiunt exire, & non inuenitur cum exitu earum alleviatio, immo inuenitur caliditas inflammata, & lingua ad nigredinem decliuus, tunc caue ne calefacias, & oportet, ut tu alienes ab habentibus variolas, & morbillum, emplastrationem ventris: in hoc enim est timor constrictionis anhelitus subito, & [†] [quod accidit fluxus ventris malus, & mictus sanguinis. Et in fine eius oportet, ut conferatur natura, & cibetur loco lentium sicut sunt, lentibus elixatis duabus elixationib. cum renouatione aquæ, & loco lentium ^z [almakid] cum tamarindis & [†] [lentibus factis acetosis & aqua granatorum, & sumach, & agrestia, & his similibus. Medicinæ autem ingrossantes sanguinem & in frigidantes cum, prohibentes cum ab ebullitione, quæ initio præcipiuntur, sunt sicut rob de ribes, & agrestia, & aqua fructuum frigidorum, syrupus ^b [alcori] proprie, & syrupus altelea, & syrupus de zumar.] & syrupus quidem ^c [alchori] habet descriptiones plures, quas diximus in antidotario. & dicemus hic descriptionem fortem, mirabile, & est illa quæ fit cum aqua lactis acetosi iterati, & uirtus eius est vehemens ualde. Descriptio hæc est. Sume rob ^d [alcori] partes ii. si autem non fuerit tibi præsens, accipe alcori, & fac serrare ipsum, & accipe serraturam eius, aut mole ipsum, & misce molitum eius cum medietate sui de sandalis in aceto distillato, aut in aqua agrestia pure dieb. aliquot, deinde decoquatur in co de coctione cum facilitate cum longitudine, donec dissoluatur: deinde exprimatur, & sumatur de succo, & quanto acetur, aut aqua agrestia est plus, tanto est melius: deinde sumatur aqua [†] ad dog abstracto butyro, mundificata a sua calcita

te ad dog, aut cum colatione vltima, quæ fit dimittendo residere. aut cum decoctione, sicut est de coctio aquæ casei, donec separetur aquositas, deinde sumatur farina hordei, & fiat ex ea et alia qua lactis acetosi foca, et fiat acetosum illud foca, deinde coletur, postea ^e [sumatur illud foca, & fit in eo de subtili aqua hordei.] fiat acetosum, & quanto plus iteratur, tanto est melius. Sumantur ergo de eo partes v. & sumatur aqua pirorum de seni, & aqua cydoniorum acetosorum plurimæ aquæ, & aqua granatorum acetosorum, & aquæ pomorum acetosorum plurimæ aquæ, & aquæ alzarur, et aqua limonis, et aquæ prunorum acetosorum et aquæ dactylorum in primis quum incipiunt apparere, expressorum, & aquæ ^f [alcori] recentis, & aquæ mororum de seni, quæ non maturantur integre, & aquæ chrysomilorum immaturorum, & acetosorum, et succi agrestia, et succi ribes, et succi præputiorum vitis et succi rose perficæ, et succi nenupharis, et succi viol. omnium an. tertiæ partis vnus, et succi acetositis citri, et succi acetositis citranguli an. duas tertias partis vnus, et succi coriandri, et lactucæ, et foliorum papaueris humidi et endiuie, et portulacæ an. quartæ partis vnus, succi foliorum ^g [salicum], foliorum malorum, et foliorum pirorum, et foliorum alzarur, et foliorum rose, et foliorum uirge pastoris an. quartam partis vnus, succi herbe hircine, et rose ficcarum, et nenupharis sicci, et succi berberis sicci, et seminis endiuie, et sem. lactucæ et balustiarum, et nenupharis an. medietatem decimæ partis vnus, et succi mentis humidæ sextam partis aggregentur medicina, et succi berberorum humidorum medietatem partis aggregetur medicina, et succi, et componantur super ignem, et ponantur eis de lentibus partes quatuor, et de hordeo excorticato partes ii. et de sumach partes iii. et de granis granatorum partes iii. et decoquantur omnia ad ignem, donec remaneat medietas, deinde dimittatur donec in frigidetur, et confricetur fortiter, et coletur, et sumatur de camphora ad omne pondus ccc. drac. pondus aure i. et teratur camphora, et puluerizetur super ^h [radicem cucurbitæ aut kimie,] et fundatur super ea medicina cum facilitate, deinde ligetur caput eius cum re vehementis fortitudinis, deinde ponatur super prunas donec sciatur, quod forsitan feruet, et concutiat, et ponatur in vitreata et stringatur caput eius ut non perdatur camphora, et lutetur, et dosis eius sit usque ad drac. x. et de hominibus est, qui ponit in ea spice, et zingiberis et sem. feniculi, et anisi, et cyperi, et piperis partes æquales secundum quantitatem, quæ ei videtur, et quando egrediuntur uariolæ cum completamento, et pertransit septimus, et apparet in eo maturatio, tunc necesse est ut rumpantur ⁱ [et] cum acubus de auro, et auferatur humiditas cum cortio. Salitio autem necessaria est, et quum uolueris salire, tunc elonga salitionem ab eis quas erupisti de magnis dolorosis ex propinquo: illud enim facit dolorem, immo salit illas quæ sunt præter eas, et dimitte ^k [claudens cum eo niam orificiorum suorum donec fugant salium suum, et non saliantur ante complementum maturationis: illud. n. fortasse faciet accidere dolorem

e. B. renouetur foca ex eo & farina hordei.

f. B. alchondes.

g. B. kales.

h. B. fundit uas dicti cucurbitæ aut super fundam amputat.

i. B. cum facilitate.

k. B. eas ut non claudatur a sale uia seu orificiū ipsarum. Alia lre a. claudere cum eo niam orificiorum suorum deinde salit eas.

dolorem uehementem, & apostema. Et salitio quidem est res, quæ est necessaria postquã maturantur, & illud quidem fit cum aqua salis, in qua est uirtus croci. Et si aqua illa est aqua ros. tunc est melius. Et aqua in qua decoquuntur ramariscus, & lentes, & rose, deinde salitur, est ultima, & proprie si ponuntur iterum in ea camphora, & sandali: hæc n. salitio maturat, & exsiccat, & facit cadere cum uelocitate, & suffumigatio cum tamarisco, est iuuatiua ualde, et in hyeme oportet ut applicetur eger incensionem ex tamarisco, & quando variolæ sunt uehementis humiditatis, tunc necessaria est suffumigatio cum myrtho, & foliis eius. Et de regimine bono apud maturitatem variolarum [paruarum] & magnam uoluntatem exsiccationis earum, est ut dormiat patiens variolas super farina rizi, & milij, & hordei, & fabarum, & magis conueniens est ut ponas ipsam [in] impletionem culcitæ, quæ sit [ ] rara, in qua penetrat uirtus. Et folia [cupressi] sunt bona in hoc, & oleum malum est in hac hora, quoniam prohibet exsiccationem, & quando incipiunt variolæ exsiccare, tunc oportet ut liniatur super eas [ ] ex medicinis prædictis cum uirtute croci, et quando accidunt ex uariolis ulcera, confert unguentum album, & proprie permixtum cum aliquantulo camphoræ, & rasura radicum cannæ cum aqua ros. aut rasura uenarum arboris salicis, aut arboris alzarur. Et quandoque confert [ ] unguentum de cerusa, & lithargyrio, & quando sunt in naso crustæ, confert ceratum factum cum oleo ros. puro, cum uirtute cerusæ, & climig, & administratio alicuius olei post exsiccationem, & apud ulcerationem est bona, apud exsiccationes quidem cum eo quod facit cadere cum uelocitate, & apud ulcerationem, propterea quod ipsum est materia emplastri & unguenti. Unguentum quidem rubrum bonum est ad uiceram variolarum.

De obseruatione membrorum, & defensione eorum a nocumēto uariolarum, & morbilli. Cap. 11.

Membra quæ oportet custodiri a nocumēto uariolarum, sunt sicut guttur, & oculus, & partes superiores narium, & pulmo, & in testina: hæc enim membra sunt illa, quæ ulcerantur. Fortasse n. oculus destruitur, & fortasse accidit in eo albugo. In gutture uero fortasse accidit prefocatio, & fortasse accidunt ulcera, quæ prohibent deglutitionem in meri, & fortasse perueniunt ad hoc ut sit illic corrosio pernitio fa. In superioribus uero partibus narium fortasse accidunt ulcera, quæ stringunt meatus odoratus. In pulmone autem accidit fortasse ex bothor variolarum, & morbilli, constrictio anhelitus uehementis, & fortasse faciunt cadere in phthisim quum ulceratur. In intestinis fortasse accidit excoriatio, cui succurrere est difficile. Conseruatio autem oculi melior est ut fiat alcohol oculo cum almuri, & aqua coriandri, & aqua ros. in qua iam posita sunt sumach, & camphora, & proprie in primo die, & cum almuri solo. Et similiter fiat alcohol cum alcohol nutritio ex aqua coriandri, & aqua sumach,

posita in ea camphora, & succus pulpæ granatorum est bonus iterum in principio. Quum uero apparent, tunc facere alcohol cum aqua ros. & camphora est magis conueniens, & dictum est, quod facere alcohol cum naphtha alba est bonum in hoc. Et oleum de fisticis est de eis quibus utuntur mulieres in regione nostra, post variolas & euentum nocumēti in oculo, & eradicat caliginem si fuerit, & rectificat oculum, & collyrium album est bonum ualde apud apparitionem bothor. Conseruatio autem oris, & gutturis est sicut suctio granatorum, & suctio granorum eius in principio, & suctio mororum de seni, & gargarizatio cum rob eorum, & proprie quando conqueritur de dolore in eis: tunc oportet ut lambatur de rob eorum aliquid post aliquid. Sed superiores partes narium cum epithematione ex memithæ, & sandali, & robagrestæ, & aceto. & [ ] odorare acetata solum est uehementis iuuamenti. In conseruatione uero pulmonis non est, quod sit sicut lochoe ex lentib. leue cum semine papaueris. In testina autem plurimum quidem oportet ut conseruentur post inceptionem cum stypticis, & quum incipit solutio uentris in fine egritudinis, curetur cum trochiscis [de spodio] & ribes, & trochiscis de semine acetosæ.

De eradicatione uestigiorum uariolarum. Cap. 12.

In hoc quidem loquimur uice alia, quum loquimur de decoratione, nunc uero dicemus illud, quod est magis conueniens & magis pertinens. Et de eis quæ eradicant uestigia uariolarum sunt radices arundinum, & [ ] sarco colla, & semen melonis, & cortices eius exsiccati, & rizi ablutum, & aqua hordei, & albumen ouii, & creta rara uel lutum, & lithargyrium, & zucarum tabazet, & amyllum, et amygdalæ dulces, et amygdalæ amaræ, et de oleis oleum de lilio, et de fisticis, et adeps asini cum oleo ros. et quæ sunt ei similia, et aqua quæ fit in ungula [ ] camelii quæ aflatur, est ultima. Et de illis, quæ sunt fortiora, est spuma maris, et lapis piperis, et colus, et ammoniacum, et thus, et sapo cum nitro, et ossa uetusta adusta et semen raphani, fari na raphani exsiccati, aristolochia, lupini, Et de cibis rectificanti. colorē [ ] plūbeum sunt granata dulcia, et cicer, et uinum bonum, uitelli ouorum forbilium, ius galline, et alcubugi, et alduragi impingui, et oportet ut assidue habens ea balneationem, et de compositis est, ut sumas ossium adustorum, et stercoris ouini anti qui, et [ ] ostracorum nouorum, [ ] et amyli, et seminis melonis, et rizi abluti, et ciceris, omnium an. partes x. et granorum alben. et lupinorum, et costi, & aristolochiæ longæ, omnium an. partes. y. et radices arundinis sicce partes. xx. fiat ex eis [ ] epithema cum aqua melonis, aut cum aqua cucumeris syluestris, aut cum aqua hordei, aut cum aqua fabarum, et liniatur cum eo membrum, et abluatur in mane cum decoctione uiol. Aliud ostracorum nouorum, ossium antiquorum radices, arundinis persicæ, amyli, seminis melonis, rizi abluti, granorum [ ] granatorum, costi partes equales, fiat ex eis gumera, et iterum lupini, et cicer nigrum liniatur cum eis.

De

De febribus apostematum. Cap. 13.

Iam sciisti dispositiones febrium, quæ sequuntur apostemata apparentia. & quod sunt secundum plurimum de genere febrium dici, quum apostemata ipsa secundum plurimum non perueniant ad cor, nisi cum calefactione sua absq; sua putredine, & plurimum quidem horum est a causis primitiuis. Quum autem peruenit putredo eorum ad cor, propter suam magnitudinem, aut propter suam propinquitatem, fit febris ^a [fortasse] non de genere febrium dici, & plurimum quidem similium horum non fit nisi a causis antecedentibus corporeis, & repletio nali. ^b [crudis.] & quandoque sunt ex ulceribus, ad quæ attrahuntur materie malignæ, & retinentur in carnibus mollibus. Febres autem, quæ sequuntur intrinseca apostemata ^c [fortasse] non sunt] ex applicatione calefactionis ad cor sine putredine. Et ^d [vehementiores] quidem febres sunt ab apostematibus intrinsecis, quando sunt ex genere erysipilæ in quibusdam visceribus, & extenditur dolor, & sitis, & inflammatio: & significant ea significationes permissionis cholæræ plurimæ cum sanguine, & hæc apostemata intrinseca sunt sicut apostemata cerebri, & velaminum eius, & simach auris, & gutturis quandoque, & in velamine quod sequitur pectus, & hepate, & rene, & vesica, & matrice, & intestinis, quæ sunt eis similia. Et diuersificantur febres eorum in vehementia, & debilitate, secundum propinquitatem cordis, & longitudinem. & eorum iterum febres, quæ sunt in membris carnosiss, est febris uehementior. Et eorum febris, quæ sunt in panniculis, & eorum similibus, est debiliior. Et eorum, quæ sunt in vicinitate arteriarum febris est uehementior. Et eorum quæ sunt in vicinitate uenarum solum, febris est debiliior. Et non euacuantur illæ febres a periodis secundum materias quæ effunduntur ad apostemata earum: periodi namque earum sunt secundum generationem earum, & secundum motum ipsarum, & secundum attractionem caliditatis, & doloris ad eam unicuique enim humori est periodus, quæ sibi conuenit, & scias quod multoties sanatur apostemata in pleuresi, & alijs, & remanet febris, & significat tunc, quod mundificatio non accidit. Et illæ quidem febres, quando prolongantur, perducunt ad hæticam, & propriè quado apostemata sunt in hepate. Illæ vero quæ sunt in velaminibus quum confirmantur, non expectant usque ad hæticam.

ANNOTATIONES.

Febres, quæ inflammationes sequuntur, accidentia vocat Gal. . ad Glauco. Has pulchre author distinguit, quando diariæ febres dicantur, & quando non ex diariarum sint genere. Duci paulo antea nos ex rei natura, tan diu diarias esse has dicebamus, quam diu inflammationes non putrescunt, putrescentibus uero, non diarias amplius sed in putridarum esse numero referendas.

De signis earum & ipsarum indicijs. Cap. 14.

Cum febribus ex apostematibus intrinsecis inueniuntur tres species signorum, & acci-

dentium. scilicet signa, & accidentia significantia materiam, & signa, & accidentia significantia dispositionem infirmi. Prima autem signorum species est sicut pulsus ferrinus, & dolor pugnitiuus ^a [apostematis] in partibus pectoris. Et similiter tussis sicca in primis, & humida secundo, & quæ sunt illis similia, de signis pleuretis significantibus apostema in partibus pectoris, & ad summum dolor, & grauitas in membro, & est calidius reliquis membris addita calefactione non consueta. Et sicut spasmus, quoniam ipse multoties associatur apostematibus calidis in membris nervosis. Species uero secunda est sicut significatio uehementiæ febris tertianæ significat, quod materia est cholERICA. Accidentia uero infirmi sunt dispositiones, quæ indicant eius salutem, aut indicant ipsius mortem. Et ^b [membra] quidem occulta diuersificantur in faciendo febres, & ^c [recipiendo eas, & perduratio] earum, & ipsarum periodis] secundum magnitudinem eorum in se ipsis, & magnitudinem uenarum eorum, & secundum membra sua. Nam in membris intrinsecis sunt, quæ sunt propinqua cordi, & uehementis communis, sicut velamen, & pulmo, & de eis sunt, quæ sunt quæ sunt longinqua a corde, & debilis communis sicut renes: ipsi enim non semper faciunt propter apostemata sua febres fortes, neque continuas. ^d [Et] multoties quidem sunt interpollata, & sunt de genere febrium commissarum, & febrium tertianarum, & quartanarum, & quintanarum, & sextanarum, & sunt cum eis rigor, & horripilatio, & ambiguum sit esse earum. & significat ea grauitas in loco renu, & in partibus alchathin, & dolor & proprietates caliditatis in membro maioris consueta. Quum autem aggregatur in membro ^e [ut sit proximum principali] aut fortis cõitatis cum eo, aut uehementis sensus, & est neruofum, tunc cum uehementia febrium comitantium apostemata eius accidunt ei inquitudo magna, & spasmus, et fortasse comitantur ipsum accidentia extranea: sicut apostemata matricis: associatur. ne cum febre soda, & dolor ceruicis. Et caliditas quidem ^f [quamuis inflammatur] in his apostematibus, tamen non est ualde uehementis acutatis, sicut est in causo nide, nisi sit res magna, & causa in eo est, quoniam putredo non est sparsa, neque mota ad exteriora. Et pulsus quidem in febribus apostematum intrinsecorum est pulsus febrium putredinis paruus in principio, uelocis constrictionis apud statum. deinde magnificatur, et fit uelox, et spissus secundum membrum, et materiam, et secundum quod sciisti: deinde erit uindosus, et ferrinus, et faciens secundum membrum in neruositate, et carnositate sua. Et urina secundum plurimum est ad albedinem declinans, et paucitatem tincturæ, propter declinationem materici ad apostema, secundum quod sciisti.

Cura earum. Cap. 15.

Curatio harum febrium est curatio febrium acutarum post curationem apostematum. Radix enim in eis est cura apostematis, cum obseruatione curæ febris de infrigidatione, & humectatione.

^a B. Alii lite ra que a mbo signi fican apo .

^b B. Apostemata

^c B. & forritu dine earum, & cõrnuatione earum, & ipsarum teporibus.

^d B. imò.

^e B. A.

^f B. Alia liera. quando inflama matur.

a + B. ista fe-
bres diuersifica-
tur in curatione
earum a febrib.
caliditatis pu-
ta, quoniam.

meditatione. & a + f

In his febribus non conceditur
potus aquae frigidae, neque introitus balnei. Et si
fuerit apostema cryspela, licet ut fiat positio re-
rum frigidarum, & infrigidatarum actu, de foris.
super ipsum, sicut succus lactuce, & semperui-
nae, & portulacae cum aliquantulo de sauih hor-
dei albi, quae sine cessatione infrigidentur super
niuem, & permulentur, & fortasse permiscetur
cum eis oleum omphacinum, aut oleum rosa-
ceum. Et si comederit lactucas ablutas infrigi-
datas, pertransit, & iuuatur cum eis.

De dispositionibus febrium compositarum. Cap. 16.

Febres quandoque componuntur adinuicem.
Fortasse enim componuntur ex eis species
ingredientes in genera elongata, sicut compo-
sitio febris hectica cum febre putrida. Et quan-
doque componuntur species ex eis in genere
proximo convenientes, sicut est compositio spe-
cierum febrium putredinis: sicut tertiana cum
phlegmatica, ut pote febris nominata hemitri-
taus: & sicut compositio febrium apostematum.
Et quandoque componuntur de eis species co-
uenientes in specie, sicut compositio duarum
tertianarum, & duarum quartanarum, et trium
quartanarum. Quare fiunt duae tertianae in ap-
paritione dispositionis secundum paroxysmos
phlegmaticae, & tres quartanae in paroxysmis
phlegmaticae. Et quandoque componuntur tres
de febribus tertianis. Si igitur fuerint secundum
coalternationem, erit paroxysmus in die iiii. ve-
hementior: quoniam pertinet ei periodus diei
primi, & inceptio diei tertii, & similiter in die
quinto. Et similatur haec hemitriteo, sicut com-
positio duarum tertianarum, similatur paro-
xysmis phlegmaticae. Et propter huiusmodi
non oportet, ut tota occupatione occupetur
cum paroxysmis, immo oportet ut occupetur
cum accidentibus. Et a quandoque accidit si
fuerint febres istae tertianae purae, & a + f

a. s. ex eis, quae
accidentur quan-
do.
b. f. s. sunt.
c. a. breuitate.

ut fessinent paroxysmi earum ad a + f
tentam idest ad illam quae fortior est, ita ut de-
struatur debiliior earum prius. Et quandoque
significat compositionem reditio horripilationis
post quietem. Et turpe quidem est medico
scienti significationes cuiusque febris, & acci-
dentia eius, ut non percipiat compositionem a
primo die, aut secundo. Et compositio febris
hectica cum febre putredinis, est ex illis, quae
valde ambigua sunt, quoniam ipsi vident in-
terpollationes, & reditionem sudoris si fuerit, &
horas particulares, quare existimant, quod sint
illae febres putredinis tantum inseparabiles, aut
compositae ex continua & interpollata. Et quan-
doque continuatur compositio ita, ut appareat
febris una continua similis, quae similatur syno-
cho, & tunc quidem non est excusatio reditio-
nis ad significationes. Et si fuerint paroxysmi
breues, non consequitur eorum continuatio,
nisi propter rem magnam de multitudine nu-
meri eorum a + f proprie, et fortasse uides interpol-
lationes harum febrium longas. & quando
componuntur febres diuersae, sicut hemitri-
taus, eradicatur a + f postrema earum, & remanet

d. B. & proprie
in eis in quibus
eorum interpola-
tiones sunt lo-
gae.
e. B. acutior ex
eis.

chronica pura: siue sint duae interpollatae, aut
duae continuae: aut interpollata & continua.
Et quandoque componitur cum hemitriteo
alia tertiana, & phlegmatica, & melancholica,
nam si est cum tertiana, eradicatur tertiana, &
purus fit hemitriteus, & si est cum phlegmati-
ca, aut melancholica, eradicatur hemitriteus,
& depuratur phlegmatica, & similiter melacho-
lica. Et quandoque accidit compositio in eis se-
cundum modum alium, & est ut componatur
interpollata & continua diuersi generis, aut co-
uenientes ambae in eo: aut convenientes in spe-
cie, sicut tertiana periodica cum tertiana inse-
parabili, & sicut componuntur duae interpolla-
tae, similiter componuntur duae continuae. Qui-
dam autem existimauerunt, quod duae continuae
non componuntur, sicut duae tertianae, quonia
quando materia est intra uenas, non est possi-
bile, ut diuersificetur illud in quo accidit pu-
tredo: putredo enim est a + f procedens in toto, et
haec sententia non est de illis, quae necessaria sunt
proculdubio apud me, quoniam putredo inci-
pit proculdubio ex loco, deinde spargitur, de-
inde currunt iudicia uehementiae, & s + [interpol-
lationis] secundum gradationem putredinis
primae, & secundum eam sunt ei motus. h + [non
ergo] elongatur, quin accidat putredo a + f
cui sit dominium a + f aliquid incipiens in parte
materierum, cui non sit dominium sequendi
aliud imo aggregatur i ea ut incipiat, ut sequatur
simul: quare erit ei gradatio teporis i quae
experitur. i species qui dem compositionis fe-
brium sunt tres: intrans & coalternata, & com-
municans. Et intrans est ut ingrediatur una ea-
rum super alteram, & coalternata, ut ingredia-
tur post eradicationem eius, et communicans
est, ut incipiat eum ea, et quam uideris febrem
conclusam, et in ea rigor, et non sudor, et for-
tasse accidit in rigoribus pluribus. sudor unus, tunc
testifica compositionem in ea, et similiter quia
videris in conclusa superfluitatem in frigore
extremitatum, et in frigore, sed parum de ambo-
bus: tunc fortasse est in conclusa.

ANNO TATIONES

De febrium compositione: siue per a complicationem
ut aiunt, siue per confusionem plura Gal. 2. de crisib. et
de diff. feb. Vnum hic auctor si uidet animaduersione dignu
iis uerbis. [Quidam autem existimauerunt & c.] Quorum
dam sententiam damnat, qui implicari posse continuam co-
tinuam ex eadem humoris specie negarunt, quia materia in
tra uenas putrescens, ubi alicubi putrescit, in uenas statim
omnes putredinem diffundit. Impugnat ergo horum senten-
tiam uti non necessariam. si n. ut aliquo in loco materia
putrescat, puta bilis, & ex putrescente hac, per uniuersum
corpus putredo dispergatur, unde febris accenditur, inere-
scit, pro putredinis expansione, fieri tamen interea potest,
ut alio in loco, ueluti foco alio, dum prior febris affligit,
non prioris illius putredinis vi, sed suo ipse uitio eadem
bilis putrescat, et rursum febrem alteram inchoet, atque
ita duae continuae febres, altera post alteram. possunt ergo
ob locorum uarietatem in eadem humoris specie duae conti-
nuae implicari, et si n. intra uenas humor putrescit: potest ta-
men prior eius portio in iecore, altera uero in superiori-
bus uenis, puta in uena cava, quae ad inguinem, non eodem
tempore putrescere. Adde in. si eadem humoris species in
parte

Cap. 7. & 9
Cap. 7.

parte una crassior, in altera tenuior, sitq; in utraque putredi-
nis fomes, fieri potest ut quæ tenuior est primo loco putre-
scat & priorem febrem faciat, rursum vero, ubi prior ad in-
tremum accedat, quæ crassior erat, accendatur, & alte-
ram febrem producat. Non videntur profectò hæc rationi
ipsi reluctari.

De hemitritæo.

Cap. 17.

Hemitritæus est febris composita ex duabus
febris, quarum una est tertiana, & alte-
ra est phlegmatica, & fit in die uno paroxysmus
tertiana, & quotidiana simul. Aut secundum
semitam communis, & inuentionis. Aut se-
cundum semitam coalternationis, & uicinita-
tis. Aut secundum semitam introitus, & de di-
uisionibus, difficiatior ad cognoscendum est pri-
ma, deinde secunda. Et quandoque sunt febres
duæ continuæ, quando duæ putredines sunt
intrinsecæ, & quandoque duæ sunt periodicæ,
quæ eradicantur, quando duæ putredines sunt
extrinsecæ, & quandoque est continua chole-
rica, quia eius putredo est intrinseca, & phle-
gmatica est e contrario, & quandoque e con-
trario. Et quidam ponunt hemitritæam puri
febrem compositam, quæ fit ex tertiana extrin-
seca, & phlegmatica intrinseca, & illam quæ est
præter eam nominant non puram, & non est
illud de illis, in quibus superflua occupatio sit
habenda, & fortasse antecedens ad putredinem
est cholerica, & fortasse antecedens ad putredi-
nem est phlegmatica, & fortasse ueniunt simul.
Et iterum quandoque est materia faciens febrē
phlegmaticam magis dominans, & quandoque
est materia faciens febrem cholicam magis
dominans, & quomodo eunq; sit materia phle-
gmatica ponit paroxysmos cholerica longio-
res, & tardioris crisis; & materia cholerica po-
nit paroxysmos phlegmaticæ e conuerso. Et for-
tasse extenditur hemitritæus longo tempore
scilicet usque ad vii. menses, & supra, & quan-
doq; fit ex hemitritæo aggritudo acuta. Et quan-
doque est hemitritæus de febribus magis inter-
ficiantibus, quoniam perducit ad hecticam, &
aggritudines chronicas, & difficiles.

ANNOTATIONES.

Cap. 9. De hemitritæo exquisita & non exquisita agit Gal. 2.
Cap. 2. de diff. feb. Item & 2. de crisib. scribit & Aetius lib. 5. &
Paulus lib. 2.

Signa hemitritæi.

Cap. 18.

MAgis proprium signorum eius, & primū
eorum, licet necessaria sint a comparia
alia, est ut sit spatium huius febris in uno duo-
rum dierum longius spatio tertiana, & magis
quicquid deinde sit in die alio lenioris paroxys-
mi, & paucorum accidentium. Et quandoque
iteratur in ea horripilatio secundum plurimū
aliquoties, propter illud, quod accidit de pu-
gna duarum materierum, aut introitu vnius
earum super alteram. Et fortasse accidit hæc ite-
ratio tribus vicibus, aut quatuor, & iam calefiunt
membra aliqua horripilatione fixa adhuc, &
ex hac quidem, quæ est hemitritæus, corpus nō

mundificatur integrè. Et quādoque sunt prin-
cipium eius, & augmentum ipsius vehementis
commotionis, & propriè quando fuerit com-
municatio, aut fuerit introitus in huius ho-
ra: tunc enim sunt horripilationi reditus, &
est status longinquus. Et quum existimatur, q
corpus iam calefactum est, & febris habet sta-
tum, inuenis horripilationem redeuntem: &
ista accidentia sunt propter pugnam humorū.
Et status quidem huius aggritudinis in horis
particularibus, & uniuersalibus est ante statum
phlegmaticæ, & uelocior statu eius, & tardior
statu cholerica, quoniam caliditas non expan-
ditur nisi cum labore, & propriè in primis, &
fit fortis eius acuitas apud statum, & similiter
fit declinatio longa propter illud, quod accidit
de stationibus, quas efficit reluctatio unius dua-
rum materierum cum alia. Et parum quidem
repescit cum sudore. Et in hac febre dies tertius
de diebus eius est similis primo, & quartus se-
cundo. Et quandoque cadit significatio super
hemitritæum ex modis diuersis, nam quando-
que accidit ex consuetudinibus, & quandoque
accidit ex accidentibus, et casus consuetudinum
est, sicut si in corpore hominis multiplicetur
cholera & putredo eius deinde utatur delitiis,
& dimittat exercitia, & utatur cibis de speciebus
regiminis generantibus phlegma. Aut multipli-
cetur in corpore hominis phlegma, & putre-
do eius, deinde exercetur plurimum, & utatur
eo, quod generat cholera de speciebus re-
giminis, & si fecerit necessarium, ætas illud in-
co, ita ut fiat adolescens post pueritiam, & do-
minium humiditatis: aut fiat senex post iuuen-
tutem, & acuitatem complexionis. Ex acciden-
tibus uero sicut est pulsus, & urina, & [proce-
ssio eius, quod procedit ex uomitu, & egestio-
ne, & dispositione digestionis, & signa eius, et
dispositio sitis, et dispositio tactus, et dispositio
horripilationis et rigoris, et dispositiones
horarum, et paroxysmorum. Pulsus autem fit
in ea minoris magnitudinis, et uelocitatis, et fre-
quentie, quam ille, qui est in tertiana, et contra-
rie earum sunt minores, quam ille quæ sunt in
phlegmatica. Urina uero est tardæ digestionis,
et uomitus est permixtus ex cholera, et phlegma-
te. Et egestio est permixta ex cholera et phlegma-
te. De dispositione autem calefactionis, & frigo-
ris, et sitis, et horripilationis, et horarum paro-
xysmorum iam locuti fuimus quod oportuit,
et non expectatur statio super dominantē duo-
rum humorum nisi per uincem ex signifi-
cationibus: nam si dominatur phlegma, sunt
paroxysmi longiores, et horripilatio minor, et
coarctatio, et propriè in pulsu, fortior, et extre-
mitates sunt uelociiores ad suscipiendum fri-
gus in principiis aggritudinis, et tardioris mun-
dificationis a suo frigore, & sitis est minor, et
uomitibus cholera minor, et urina uehementio-
ris albedinis et cruditatis, et sudor minor, et
ætas pueritia, aut senectus, et complexio corpo-
ris significat eam, & similiter consuetudo, et
quæ currunt cum ea. Et si dominatur cholera,
sunt paroxysmi breuiiores, et extremitates uelo-
ciores, ad calefactionem, et sitis, et uomitus cho-
lere plus, et sudor magis exuberans, et fortasse
declinat ad horripilationē, quæ est sicut rigor,
et sit

b. B. inuenis.

c. B. aut.

d. egestio-
nis quod ege-
ditur.

o. B. equantur.

f. B. diminuta,
neq; perueniēs
ad diminutio-
nem.

g. u. inter inter
polatam, & con-
tinuam, & est il-
la.

h. B. debilis.

& fit urina uehementius tincta, & etas est iuuen-
tus, & complexio corporis quandoque signifi-
cat eam, & similiter consuetudo, & que currūt
cum ea. Et quando equantur duo humores^e
(frequentantur) significationes, & est horripila-
tio pura completa, non^f rigor, & non perue-
niens ad rigorem. Et quando compositio est g
(manifestior in periodica & continua, quam
plures hominum appropriant nomine hemi-
tritæ puri, & est continua ipsa phlegmatica, est
rigor^h [debilior] quando materia extrinseca
est cholericæ, & non est contrarium ei ex parte
phlegmatis extrinseci cum ea, in eo quod ne-
cessarium est de rigore, sed est debilior, & for-
tasse iteratur in ea frigus, & horripilatio ita,
ut faciat errare in statu, sicut scis. & multiplica-
tur in ea caliditas uiscerum, & uentris cum fri-
gore extremitatum. & fit pulsus uehementioris
paruitatis & raritatis. Si autem continua est ip-
sa cholericæ, non fit rigor, neque magna horri-
pilatio, & fit pulsus maior, & uelocior, & an-
gustia uehementior. Et si componuntur duæ
continue, non erit rigor omnino. & accidit
tertianæ continuæ, ut alleuietur ante alleuiatio-
nem phlegmaticæ, licet non redeat ante eius
reditionem.

De cura hemitritæ. Cap. 19.

Necessarium est in hemitritæ, ut uehemen-
tem habeas solitudinem in euacuando
materiam secundum species euacuationis ex so-
lutione uentris, & uomitu, & prouocatione, &
sudatione & plusquam uehementia, que est per
extinctionem. Et cum solutius oportet ut conue-
niat digestio, nisi sint ex genere, que leniunt na-
turam & soluunt, & non inquietant: sicut aqua
luble cum geleniabin, si fuerit illud, quod su-
perat, phlegma, & sicut tereniabin, & siracost, &
infusio tamarindi, & syrupus uiol. si dominas
fuerit cholera. Et sicut, quod componitur ex
istis si fuerint duo humores quasi pares & post
apparitionem digestionis, si euacuatio fiat hu-
moris, cum fortibus, pertransit, & uomitus o-
portet, ut sit iterum secundum humorem do-
minantem, aut ex aqua raphani cū syrupo ace-
toso, calido: aut syrupo acetoso cum aqua cali-
da, & prouocatio oportet ut fiat cum eis, in qui-
bus est equalitas. Et quum festinatur in potan-
do decoctiones ante digestionem, timetur sir-
sen. Medicinæ uero iuuatiuæ in uia peruenien-
te ad statum, ad rectificandam materiam & ma-
turandum ipsam, & succurrendum nocumen-
tis eius ex singularibus est absinthium, uerum
post septimum, & apparitionem digestionis, ita
ut sit romanum quod ex ipso bonum est, &
quum tu festinas cum eo, mouet humores. &
non euacuat eos, a [quumque sumitur] facit ac-
cidere angustiam, & tristitiam, & nauseam: de-
inde reuertitur super eos cum sua^b [caliditate]
& exsiccat eos, & [cum sua stypticitate] facit
eos pigros, & Gal. quidem & qui ante eum fue-
runt, curauit eos cum aqua hordei, in qua est
uirtus piperis. & dixit quidam primorum me-
dicorum, quod Gal.^d [transgressus est in aliena-
tione, & stetit] ubi oportet ut miretur de eo, &
non sciuit quod piper inflamat febrem, et a-

a. B. &

b. a. amaritudi-
ne.

c. a. stypticas
eos quare.

d. B. cecidit in
errore maximo
& permansit.

qua hordei pigram efficit materiam, & iste qui-
dem contradictor errauit errore, qui non ap-
propriatur in hac intentione, immo canon da-
tus in adiutorio nature, quando preparatur
ad resistendum huiusmodi materiis, est cum me-
dicinis compositis ex infrigidantibus, & calefa-
cientibus, ut discernat natura inter duas uirtu-
tes, quare occupatur infrigidatiuū cum febre,
& partibus cordis, et calefactiuum cum mate-
ria, & quis est, qui curet hemitritæ cum absque
hoc? Et si natura non est fortis ad discernen-
dum, tunc non prodest curatio quocūque mo-
do fiat. Et errauit in aliis modis, in allatione
quorum non est necesse nos incidere uia pro-
longantium. Et iste quidem contradictor dixit,
quod oportet ut administrentur subtiliantia,
in quibus non est fortis calefactio, sicut apium,
et anethum, et non sciuit quod possibile est e
[ut piper infrigidetur] minoratiōe sui ad hoc:
ut frangatur eius calefactio, et non abbrevietur
eius subtiliatio a subtiliatione apij plurimi, et
sit aqua hordei adiuuans ipsum in faciendo
peruenire uirtutem eius, et destruendo super-
fluitatem eius, et^f [faciendo cadere] materias
ad ipsum] ut alleuietur penetratio uirtutis eius
in eis. Amplius mirabile fuit, quod ipse posuit
Galen. de illis qui ignorant, quod piper inflami-
nat febrem, et nominat ipsum de illis qui obli-
uiscuntur, ab hoc ubi iudicat de hoc. Composita
uero de medicinis, quibus oportet uti in hac
hora, sunt sicut trochisci de absinthio, et tro-
chisci de rosis. Trochisci leues boni ad hemi-
tritæ. Recipe ros. radicū liquiritiæ, ambo-
rum an. drach. iij. tereniabin drach. iij. spice, suc-
ci absinthij, spodii, omnium an. pondus drach.
ii. fiant ex eis trochisci. Trochisci alii ad inflam-
mationem. Recipe ros. drach. vi. seminis acetosæ,
gummi, omnium an. drach. iiii. amyli pon-
dus drach. iiii. berberis, spodii, seminis portula-
cæ omnium an. pondus drach. ii. dragacanthi,
croci, spice, reubar. omnium an. drach. i. cam-
phoræ pondus tertiaræ drach. fiant trochisci. Tro-
chisci alii boni habentibus hanc febrem, et pro-
priè quando conqueruntur cum hoc de solu-
tione uentris, et tussi. Recipe spice aromaticæ,
xyloaloes, croci, berberis, et succi eius, omnium
an. drach. iij. reubarbari drach. iij. spodii, ros.
cum capitibus suis, laccæ, gummi torrefacti, ka-
rabe, omnium an. drach. v. sem. acetosæ torrefa-
cti drach. vi. [cretæ romanæ] drach. vii. fiant tro-
chisci. Descriptio alia bona Recipe ros. rubearum
drach. vj. berberis, gummi, seminis acetosæ
omnium an. drach. iij. spice, eupatorii, spodij,
amyli, seminis portulacæ, granorum cucume-
ris, omnium an. pondus drach. ij. seminis endi-
uiæ, seminis cuscutæ, omnium an. drach. j. s. suc-
ci liquiritiæ, drach. j. laccæ, reubarbari, amborū
an. drach. s. aggregentur illa, & fiant trochisci.
Pilulæ bonæ ad hanc ægritudinem, et omnes
chronicas febres, ludentes viscera, et propriè
quando materia phlegmatica est magis uincēs.
Recipe aloes, masticeis, myrobalanorum citri-
norum reubarbari, succi eupatorii, succi absin-
thij, ros. rubearum, omnium an. partes æquales,
croci partem mediam, fiat pilulæ cum aqua en-
diuiæ, et sit dos. drach. ij. cum syrupo acetoso.
Descriptio bona conueniens post digestionem.
Recipe

e. n. quod
piper
cum
pauca
eius.

f. a. infundens
seu lentificans
materiam.

g. B. iuxta
nisi, tertia
laccæ.

h. a. succi euph. 302j. Recip. aloes, masticis, b[ ] suc
ci abinthij, ros. omnium æqualiter, croci. 3. s.
informentur pilulæ cum aqua endiuia: & sit
dosis. 3. ij. cum syrupo acetoso.

ANNOTATIONES.

Et Gal. quidem & qui ante eum fuerunt & c. Cal. i.
ad Glau. in tertianis nothib. vbi. spiritiosa materia bilio-
sa mista est, pituitosa piper inicit, aut origanum, aut hy-
sopum. At Galeni institutum reprehendit Trallianus lib.
12. neque tutum existimat ijs in febribus piper exhibere,
quum hoc & febres vehementiores accendere possit, præ-
sertim, si biliosum sit corpus, & pituita mitior quam bilis.
Tuetur ergo Galenum Auic. hoc in loco, ut videre licet.

De reciduatione.

Cap. 20.

R Ecidiuatio est deterior radice: & consiliū
quidem est, ut in ea non fiat a[ ] inceptio]
ad curadum, donec manifestus sit modus egri-
tudinis: nam secundum plurimum est læua.

FEN SECVNDA.

De pronosticatione & indicij crisis. Cap. 1.

N Os dicemus in hac Fen dispositiones cri-
sis, & dies eius, & signa ipsius, & signa di-
gestionis, & quod appropriatur unicuique si-
gnificationum de iudicio, & de signis bonis &
non bonis. Et istæ quidem sunt res, super quas
a[ ] resoluuntur res in hac pronosticatione. Et
pronosticatio est ut b[ ] dicat de significationi-
bus inuentis super rem futuram, ad quam per-
uenit dispositio ægritudinis de euasione, aut
perditione, propter illud quod cognoscitur de
virtute, & fixatione eius, aut casu ipsius. [aut] co-
gnitione horæ eius, & modi qui erit, verbi gra-
tia. an erit, d[ ] t[ ]

TRACTATVS I.

De crisi, & a[ ] intentionibus] significationum eius &
bonitatis, & malitie in crisi, & quid b[ ] est
in] diuisionibus suis, & suis indicij
crisis. Cap. 2.

C Risis intentio est separatio in c[ ] locutio-
nibus. Et ipsius expositio, est alteratio,
quæ sit subito aut ad latus sanitatis, aut ad la-
tus egritudinis: Et habet significationes, quib.
peruenit medicus ad id, quod sit de ea. Et de-
claratio huius est, quod ægritudo corpori est
sicut inimicus exterior ciuitatis, & natura si-
cut dominus conseruans eam, inter quos am-
bos iam currebant d[ ] rixæ] leues, de quibus
non curatur, & iam vehemens sit inter vtrosq;
pugna, quare accidunt tunc ex signis vehemē-
tiæ pugne, dispositiones, & causæ, sicut [impul-
sio fortis, & sicut rugitus,] & clamor, & sicut
cursus sanguinis: deinde sit separatio in tempo-
re non sensatæ quantitatibus, & quasi in momen-
to vno, aut ut vincat dominus exterior, aut
ut vincat inimicus exterior regem: & victoria
quidem aut erit cōpleta, in qua erit vnus dua-
rum partium completa superatio, & dimissio
ciuitatis; aut erit non completa, in qua erit su-

peratio non prohibens reditum, & reuersio-
nem, ita ut accidat pugna vice alia, aut vicibus
pluribus. [ergo] erit tunc [crisis] separatio in
fine earum. Et sicut, quum dominus vincit su-
peruenientem, & fugat ipsum, & expellit, aut
ita ut expellat eum expulsionem totali, ita ut h[ ]
quiescat ciuitas ab eo & vicini eius & reliqui
fines coniuncti cum ea; aut expellit eum expul-
sione non vniuersali, imò fugat eum à ciuita-
te, & non potest fugare ipsum à finibus alijs
continuatis cum ciuitate: similiter virtus, quæ
venit cum crisi bona, aut expellit materiam læ-
dentem [à fundamēto corporis,] quod est
cor, & principalia membra, & à finibus eius,
qui sunt extremitates: aut expellit eam a funda-
mento, sed non potest expellere eam ab extre-
mitatibus: imò peruenit ad eas, & nominatur
crisis permutationis. et omnis ægritudo quæ
remouetur, aut remouetur secundum semitā
crisis, aut secundum semitam resolutionis, ita
ut resoluitur materia paulatim, donec finiatur
gradatim. et huiusmodi quidem plurimum
fit in ægritudinibus chronicis, & materijs fri-
gidis, quæ signa timorosa, & motus prauī non
antecedunt. et similiter omnis ægritudo, quæ
interficat, aut interficit secundum semitam cri-
sis, aut secundum semitā arefactionis, & est ut
[resoluitur] paulatim.]

Et melior quidem cri-
sis est completa, in qua est fiducia manifesta, ap-
parens, quæ habet accidentia salua, quam ali-
quis dierum crisis indicat m[ ] casuram esse, in
die crisis laudabilis. et omnis quidem crisis aut
est laudabilis, aut mala: & vnaqueque aut est
completa, aut diminuta. et completa quidē
[ ] aut est ita quod natura expellit mate-
riam expulsionem totali, aut cū permutatione.
et de crisi quidem diminuta est quedā aliqū-
do, quam sequitur in bona quidem resolutio:
& in mala arefactio. et diminutæ quidem cri-
sis dies indicat diem crisis.]

[complete] cadentis in ægritudinibus materierum subtilium
calidarum virtute existente forti, et permuta-
tionis crisis expectatur, vbi est virtus debilior,
& dies indicationis: & illud in bona & mala si-
mul; & expectetur crisis materia existente gros-
sior. Et primæ quidem dispositio iterum di-
uersificatur: nam quum materia existit in ea-
[vehemens,] facit crīsim per sudorem: & si fue-
rit infra illud, [quamuis] sit valde calida, facit
crīsim cum fluxu sanguinis narium: & si non,
per fluxum vrinæ; & si non, per fluxum ven-
tris, & vomitum, et sciat quod mucus, & sanies
auris, & lippa, & lachryma sunt de crisis
ægritudinum capitis. & sputum, de crisis
ægritudinum pectoris. et apertio sanguinis
hæmorrhoidarum est crisis bona ægritudinū
multarum; veruntamen non accidit secundū
plurimum, nisi in eo quo currit consuetudo
eius. et acutior quidē crīsim, & propinquior
ad separationem, est fluxus sanguinis narium;
quoniam consequitur expulsionem materiei
in vice una; deinde est fluxus ventris, postea vo-
mitus, deinde vrina, postea sudor, postea exitu-
ra. et exituræ quidem sunt de genere crisis per-
mutationis. et contingit quandoque, ut exitu

A VIC. Tom. 2.

F

ræ

f. a. &
g. — B.h. a. elongetur.
a. muris ciuita-
tis & a medio
eius uel a princi-
paliori parte
eius & a reliqs
partibus uel cō
finibus coniun-
ctis.i. B. a medio
seu a fundamē-
to & a parte
principaliori cor-
poris.k. B. fiat arefa-
ctio.l. t. B. & est ut
resoluitur uir-
tus paulatim.m. B. & cadit.
n. t. bona.o. t. a. completæ
quum fuerit in
dicatio secundū
semitam quam
declaramus
ex dispositione
dierum crisis, &
dierum indica-
tionis & illud i
bona, & mala. si
mul, & expectetur
quidem crisis.p. a. completæ ex
pulsionis in æ-
gritudinib. mat-
terierum subtili-
um calidarū &
virtute existen-
te forti & expe-
ctetur crisis per-
mutationis ubi
virtus est debi-
lior & materia
grossior.Alia litera.
Et cōpleta qui-
dē crisis est illa
quæ cadit i egri-
tudinib. mat-
terierū subtilium
calidarū, virtu-
te existente for-
ti, & expectatur
crisis permuta-
tionis, quando
virtus est debi-
lior & in dieb.
indicationis, & il-
lud in bona &
mala simul &
expectetur hæc
crisis quidō ma-
teria est gros-
sior.Alia litera.
in ægritudinib.
factis à materijs
subtilib. acutis
uirtute existen-
te forti.q. B. uehemen-
tis subtilitatis.

r. a. &

f. b. furunculi
 e. b. athoni
 u. b. sed
 x. b. cum per-
 mutatione dū
 non accide. per
 mutatio est qua
 fit crisis
 Alia litera
 deterior crisis
 f. ex permuta-
 tione qua fit
 crisis, est illa, cū
 qua non accide-
 rit, & me-
 lior quidem p-
 mutatio est illa
 quæ fit ad infe-
 riora & lauda-
 bilior exitura
 y. b. in exitura
 vel sanien, seu
 aduentu permu-
 tationis in exi-
 turam in mem-
 bro aut rē aliā
 quandoque est
 post sanitatem:
 z. b. egressionū
 & permutatio-
 nem illa.
 a. b. Et signi-
 ficatori in
 est ut significet
 ex dispositioni-
 bus testificanti-
 bus super id qd
 accide. de victo-
 ris domini de-
 fensoris aut vi-
 ctoria inimici
 superuenientis.
 Similiter medi-
 co.
 Alia litera
 b. — B.
 e. b. sunt signa
 testificanda & si-
 gnificanda ma-
 litia dispositio-
 nis domini.
 Alia litera
 tunc sunt signa
 testificanda, &
 significanda il-
 lu. q. quod cōtin-
 git ut sit de vi-
 ctoria inimici
 aduenientis vel
 expugnantis si-
 gnificet medicus
 significet vel p-
 politur ex di-
 positionibus si-
 gnificantibus, ma-
 lis super mali-
 tiam dispositio-
 nis crisis.
 d. b. Alia litera
 exituram in me-
 bro aut rē aliā
 ex eis post quas
 non est sanitas,
 neq; permuta-
 tio laudabilis
 & significat.
 e. t. b. olei.
 f. b. a fortitudi-
 ne nature id est
 eligendo horam
 & in electione
 seu cognitione
 dispositionis
 præcepti
 g. b. expugna-
 tio ante horam

re sint fortiores sudore in crisis: nam plerū
 que remouentur per eas agitudines subito, si-
 ne sint saluæ, siue male mortificantes mem-
 bra. Et exitura quidem quibus sunt crises, di-
 uersarum sunt specierum. f. ⁹ [carbunculi] &
 dubellet, & ¹ [ruyan] & formica, et erysipila, &
 ignis persicus, & herpes esthiomenus, & vario-
 lar, et synances, et vlcera multiplicata in cor-
 pore. Et fit crisis quandoque, aut aliquid eius
 cum qua cōgelantur lacertus, & neruus, et per
 scabiem quandoque, et species eius: & impeti-
 ginem: & cancrum: & albaras, & glādulas: & ru-
 purā, & varices: & inflationem extremitatū, et
 alia ab istis. Et de speciebus permutationis sunt
 quæ non perducunt ad exituram ¹⁰, [deinde] fa-
 ciunt sicut torturam, & spasmus, et mollifica-
 tionē, et dolores anchæ, et dorsi, et testiculorū,
 et geniculī, [et icteritiam et elephantiam, et ua-
 rices]. Et scias, q. crisis facta ¹¹ [ex permutatione,
 qua fit crisis, dum non accide] non accide[n]t sa-
 nitas. Alteratio autem permutationis ¹² [quæ fit
 ad inferiora, est laudabilior.] Et ¹³ [exitura est
 laudabilior. Et permutatio] quæ est ad exte-
 riora, et post digestionem completam, et longin-
 qua a mēbris principalibus est laudabilior. [Et
 significatori quidem] inest ut significet de di-
 spositionibus significantibus super crisis bonā
 nam, et crisis malam. ¹⁴ [Et] sicut quum inimi-
 cus expugnat ciuitatem, et extollitur in pugna,
 et coarctat, et sublimat litem et expanduntur si ¹⁵
 gna victoriæ uehementis, domino defensore,
 et longinquo non accipiente arma sua, neque
 potente uti instrumentis suis, [sunt signa ad te-
 stificandum illud, quod vult, ut sit victoria de-
 fensoris, aut victoria inimici expugnantis, et si
 significat de dispositionibus testificationis signi-
 ficatibus malitiam dispositionis domini.] et si
 dispositio fuerit e contrario, tunc iudiciū erit
 e contrario. Similiter, quum agritudo mouet
 signa crisis, quæ ego dicam, ante casum diges-
 tionis, significat [exiturā in membro aut rem
 aliā, et fortasse erit post sanitatem. Et laudabi-
 lior quidem permutationū significat] crisis
 malam: Et si fuerit illic digestio aliqua signifi-
 cat crisis diminutam. Et si fuerit illic digestio
 completa, significat crisis bonā completam.
 Et cōpleta quidem crisis fit apud statū: et for-
 tasse aduenit quum incipit declinatio. Et pro-
 pter hanc causam impedit crisis completam
 frigus uehemens, quoniam agritudinis status
 in ipso fit difficilis: quomodo ergo erit eius de-
 clinatio? Et multoties quidem est necessarium
 medico succurrere nocumto frigoris cale-
 faciendo locum, et fundendo super uentrē in-
 firmi oleū calidum, vsquequo videat sudorē in-
 cipere: deinde abstineat ab effusione ¹⁶ [et]
 abstergat sudorem, et conseruet locum secun-
 dum equalitatem. Et scias, q. motus crisis, quū
 accidunt in dieb. et horis, in quibus currit con-
 suetudo nature ad impugnamdam agritudinē
 expurgatione quæ fit [quum est appari-
 tio] nature in eligendo horam, aut eligendo disposi-
 tionem cum auxilio dei, sunt in quibus habe-
 tur fiducia. Si autem accideat ¹⁷ [pugna agritu-
 dine incitante] et in quietudo. [et illud
 est de eis, quæ significant uehementiam op-
 pressionis agritudinis, & permutationis ma-

teriei ¹⁸ [propter illud quod tendit semper] a-
 pud declinationem humoris ad os stomachi,
 quare mouetur uomitu: aut ad fundum eius,
 quare mouetur fluxu ventris. Et similiter est di-
 spositio, quum facit accidere tuum, & ster-
 nutationem. Et similiter, quum sunt signifi-
 cationes, quod crisis eueniat in die ¹⁹ [et]
 sicut quartodecimo, ²⁰ [quoniam antecedit su-
 per eum, & inuenitur principium crisis mo-
 uerij ante ipsum in die, quamuis sit criticus. si-
 cut] [vndecimus, tunc illud significat quod cri-
 sis non erit completa: & licet quandoque sit
 bona, ²¹ [sed significat quod natura iuuata est
 in pugna.] Quod si agritudo fuerit mala, frau-
 dulenta, tunc non speratur, quod crisis sit bo-
 na: & si egritudo fuerit salua, tunc nō speratur
 quod crisis sit completa. Et ad vltimum quidē
 antecessio motuum crisis ante statū, ²² [quum
 agritudo illa meretur:] aut fit propter virtutē
 agritudinis, aut propter uehementiam motus
 eius, & acuitatis ipsius: aut ppter causā extrin-
 secam excitantē, quod de ea quietū est propter
 errorē in cibo, aut in potu, aut exercitio, aut
 propter accedens animale. Nā accide[n]tibus ani-
 malibus inest introitus in motione crisis, & in
 alteratione partis eius. Timor enim ponit cri-
 sim ut fiat fluxu ventris, aut uomitu, aut vri-
 na, & gaudium facit, ut ipsa fiat sudore. Et illud
 quidem fit secundum motum spiritus ad inte-
 riora, & ad exteriora. Et quando antecedit pu-
 gnam taliter ut uirtus ²³ [et]
 non figuratur] cum ea vsque ad statum, est illud
 significatio mortis, & fortasse remanet virtuti
 residuum aliquod vsque ad statum, & est salu-
 um. Et scias quod crisis non cadit in ²⁴ [die &]
 hora quietis, & ²⁵ [tranquillitatis] neque in ho-
 ra tēporis a uehementia, nisi raro, & parum &
 primum amborum est minus. Et Archigenes
 quidem [neque] vidit ipsum in crisisbus suis
 nisi his: & Gal. semel. Et melior quidem cri-
 sis est illa quæ fit in hora status ²⁶ [et] in ea,
 vero quæ ipsum antecedit, nō est fiducia: imō
 est aut diminuta, aut mala, ²⁷ [et] com-
 pressua. In principio nunquā fit crisis, nisi per
 nitiosa. Et ad vltimum quidem accidentia si-
 gnorum crisis in primis diebus egritudinis, si
 gnificat perniciem: & in eius augmento quū
 est laudabilis, significat crisis diminutam: in
 declinatione verō nunquam fit crisis. Quali-
 ter verō eueniat in ipsa mors, aut dispositio ²⁸
 [quæ non est] bonæ crisis, post dicemus. Et
 scias quod crisis in agritudinibus saluis post-
 ponitur: natura enim non est ²⁹ [egressa] quia
 possibile est ei ut expedet vsquequo inueniat
 complementum digestionis: & in mortiferis
 antecedit. Et non ³⁰ [relinquitur] ager [ab
 impugnatione suæ agritudinis subito.] [Et nō
 est] secundum semitam resolutionis, nisi [quia
 est] quandoque euacuatio laudabilis, aut exi-
 tura laudabilis. ³¹ [Et] resolutionem autem libe-
 rantem, & arefactionem mortificantem, nō an-
 tecedunt accidentia timorosa, neque euacua-
 tiones sensibiles. Et scias, quod egritudines sūt
 diuersæ: de eis enim sunt, quæ mouentur in prin-
 cipio, deinde sedantur, & quiescunt: & de eis sūt
 e conuerso. Et multoties quidem significant si-
 gnificationes, quod crisis erit per expulsionem
 materiei

in qua fit huius
 modi expur-
 gatio sponte
 tunc illa expo-
 gnatio necessa-
 tur ab agri-
 tudine ipsa & in-
 gitudine, vel a
 cessitate.
 h. b. sicut fit ex
 purgatio.
 i. b. aliquo-
 n. b. & antecedit
 ad ipsum & in-
 uenitur alio-
 ratio crisis ma-
 ra.
 l. b. in die me-
 cimo.
 m. b. tamen est
 significat q. g. ra-
 tio accelerat
 pugnationem
 n. b. alia
 veridica
 agritudinis

o. b. Est enim
 gna non habet
 lis.

p. —
 q. b. eadē
 nis.

r. b. non.

t. b. veri.

u. b. cōtin-

u. b. finit-

x. b. opposi-

vel conuen-

y. b. agri-

vel autem

infirmitas, et

ritudine, et

z. b.

a. b. iam

b. —

materici ageritudinis a natura ad latus aliquod: & in expulsiōe materici ad ipsum est nocu-
mentum, quare necessarium est ut confortetur
illud latus, & illud membrū, & declinetur ma-
teria ad contrarium. Et scias quod quandoque
venit crisis [†] [ ] & numeratur ex
sexto, & est septimi. Et iam tūc uerificatur prin-
cipium ageritudinis, nam bona crisis raro fit in
sexto, & scias quod species alterationis ageritu-
dinis sunt sex, ageritudo enim aut alteratur ad
sanitatem subito, aut ad mortē subito, aut ad
sanitatem paulatim, aut ad mortem paulatim:
Aut aggregantur in ea utreque res, & conuertitur
ad mortem, aut ad sanitatem, & scias quod
nomen crisis, secundum quod dixit ille cuius
sermoni creditur, est deriuatum in lingua gre-
ca a separatione plocutionis, quæ est uni duo-
rum disputantium, aut conuersionis tantum ap-
ud iudices super alium, quasi sit separatio, &
exitus ab [†] [alteratione].

Sermo uniuersalis de signis crisis. Cap. 3.

Crisim antecedunt [†] [quandoque] si casus
eius fuerit nocturnus in die, & si fuerit ei-
us casus diurnus in nocte, dispositiones, & res,
& quæ sunt signa eius: sicut inquietudo, & an-
gustia, & uoluntatio, & grauitas, & conturbatio
[sensu], & dolor capitis, & dolor colli, et ver-
tigo, & scotomia, et imaginationes coram ocu-
lis, et tinnitus, & sonus, & pruritus in naso, et al-
teratio coloris in facie, et lepore subito ad ru-
bedinem, [&] citrinitatem, & tremor labii, et
[oculorum], & nausea, & pulsus cordis, & si-
tis, & tremor cordis, et dolor [in stom-
acho], et strictura anhelitus, et difficultas accide-
tes subito, et grauitas hypocondriorum, et ten-
sio in eis et dolor, et [saltus] et dolor in dor-
so, et [saltus] in lacerto et punctura, et [hor-
ripilatio] significans eam, et accidit dolor lassi-
tudinalis, & quandoq; alteratur pulsus a dispo-
sitione sua in ea, et significant ipsam [†] [ ]

et retinentur quandoque causa crisis, res quar-
um consuetudo fuit ut euacuarentur, ut san-
guis menstruus aut hemorrhoidarum aut flu-
xus ventris, et significant quod ^m [modus eius
uadit et contrario in parte. ⁿ [et signa noctur-
na diurnis sunt uehementiora.] et causa in hoc
procubio ut sit, est quoniam materia faciēs
ageritudinem ^o [auget] accidentia et significa-
tiones causa sui motus. ^p [et] diuersificantur,
aut propter diuersitatem materia, aut causa par-
tis diuersitatis motus, et diuersitas quidem cau-
sa diuersitatis materie est, uerbi gratia, ut sit mo-
tus materie, quando est, ad superiora, deinde si
gnificant significationes speciei ageritudinis et
ætat, et complexionis, et aliorū q; materia est
sanguinea, expectat tunc medicus fluxum san-
guinis nariū, et si significant quod ipsa est cho-
lerica, expectat uomitum secundū plurimum
nisi alia significationes ei appropriatæ signifi-
cēt fluxum sanguinis nariū, multoties enim
fit crisis eius fluxu sanguinis nariū, et antec-
dunt eam imaginationes cholerica ^q [ ] et
fluxus quidem sanguinis nariū [†] [ ]

quandoque co-
sumit materias ageritudinum [†] [sturiofarū,] &
fit sanitas statim. Causa autē partis motus est,
quoniam ipsa aut mouetur, ut [†] [uiolenter ua-
dat] super membra principalia & quæ sequun-
tur ea de uisceribus, & facit accidere nocumē-
tum in operationibus suis, & impedimentum
consequens ea, sicut eueniunt ex parte cerebri
permissio sensus, & dolor capitis, & quod dixi-
mus cum eis, & ex parte cordis, pulsus cor-
dis, & malitia anhelitus, & quod diximus cum
eis utrisque. Aut mouetur uersus expulsiōem,
& fit illud secundum duos modos, nam aut in-
cipit expellendo ex omni parte, & [†] [longitu-
dine], & est illud ad totum illud, quod appa-
ret, & est hoc cum sudore, aut incipit tendere
uersus partem unam, & quum incipit [†] [pars
eius ex omni parte] fortasse est pars taliter, q;
quando incedit, non est excusatio quin inces-

sus sit per membra principalia, sicut pars ^y [al-
tera:] nam materia tendens ad eam pertran-
sit super fines membrorum anhelitus, & super
fines cerebri, quare accidunt iterum acciden-
tia similia accidentibus [†] [eius], si non esset ex-
pulsio, imo [†] [esset uiolenter ibi permanens.]
Et fortasse est pars uersus membra, quæ sunt mi-
nus quam principalia, sicut os stomachi, quū
intentio materici expellendæ per crism est, ut
expellatur vomitu. Aut est de principalibus,

ueruntamen ^b [est tolerans commune officiū
non uelociter perueniens] ad corruptionem,
sicut peruenit ad fines hepatis, & expellitur ex
uia uelice aut fellis, & ex omni parte loci expul-
sionis crisis, sicut [in stomacho,] vomitu, &
si ad fines capitis, fluxu sanguinis nariū, & si
milibus ei, & ad fines hepatis, urina, & partes in-
testinorum, fluxu ventris. Et quando est for-
ma hæc, non est longinquum, quin motui ei-
us in omni parte sit signum significans, quod
illud quod speratur de expulsiōe eius, est il-
lius generis, si crisis quæ expectatur, fuerit bo-
na, aut signum significans malitiam eius pri-
mam, ex [†] [suo aduentu impediēte] illud me-
brum, si fuerit crisis mala. Et fortasse est signū
vnum bonum ad hoc, ut significet partes plu-
res, sicut pulsus cordis quandoque significat,
quod materia est expulsa ad os stomachi, & si-
gnificat quod materia [†] [uiolenter superuenit
cordi.] Et fortasse est signum vnum significans

rem uniuersalem communem motui, ad par-
tem unam, & expectantur signa alia, quibus si-
gnificatur modus, quo expellitur ex illa parte,
sicut dolor capitis, & strictura anhelitus et ten-
sio hypocondriorum ad superiora, ista. n. si-
gnificant, q; materia mouetur ad superiora, de
inde non iudicatur, q; ipsa expellatur ex uia vo-
mitus, aut ex uia fluxus sanguinis nariū, nisi
per signa alia. Et quādoq; significat q; crisis [†] [ ]
cadens ex parte aliqua [†] [est] retentio eius
quod currit, et separatur ex cōtrario illius par-
tis, sicut retentio naturæ eū signis crisis bonæ,
significat q; motus criticus [†] [superior non
inferior [†] [ ] est, aut fluxu urine, aut sudore
aut vomitu, aut fluxu sanguinis nariū, et quā-
doq; significat species ageritudinis partē crisis
eius: et sicut apostema hepatis, quū est in latere
gibbo, tunc crisis eius est aut p fluxum san-

guinis
AVIC. Tom. 2. F 2

f. B. pernicioso-
rum.

et aggregatur.

progi. d. d.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

uult mori. a. l.

¶ *Brigor.*

¶ *n. cum fluxu sanguinis narium aut cum sudore abundante. Et febrium phlegmaticarum, & frigidarum crisis, in u. cum speciebus. crisis, & cōpletur cū aggregatione eorum.*

guinis naris dextræ, aut per sudorem laudabilem, aut per urinam. Et si est in latere concavo, est per fluxum ventris, aut per sudorem, aut per vomitum. Et sicut febris causon: plurimum in crisis eius est aut per fluxum sanguinis narium, aut per sudorem, & antecedit eam ¶ tremor.] Et quandoque fit vomitu, & fluxu ventris, & proprie sicut tertiana. Et similiter febris apostematum capitis crisis ¶

non fit ynquam fluxu sanguinis narium: neq; peripneumonia: neque lethargia, pleuresis verò est inter hæc & hæc. Et multoties quidem fit agritudinis crisis ¶ speciebus, quarum aggregatione completur] crisis sicut causon, quod fit in ea crisis prius fluxu sanguinis narium, deinde completur sudore abundante. Et prægnans quidem multoties habet crisin cum aboitū, & scias quod non quotiescunque existunt signa crisis, faciunt necessario crisin bonam, aut malam, imò quandoque non sequitur eam crisis omnino in hora illa, licet non sit exco satio, gn crisis sequatur ea proculdubio bona, aut mala in alia hora, quam in illa hora, in qua continuatur signa. Nam, non quoties vides sudorem, & vomitum, & fluxum ventris, & dolorem capitis, & perturbationem sensus, aut malitia anhelitus, aut profunditatem somni, aut aliud de omnibus illis, quæ numerabimus, est cū eis crisis, licet secundum plurimum significent. Nam quædam eorum sunt signa tantum crisis, sicut dolor capitis. Et quædam eorum sunt signa, & pars crisis, sicut nausea. Et quum apparent signa crisis, & non sit crisis, tunc aut est secundum quod dixit Hippo. significatio mortis, aut difficultas crisis. Et quandoque est aliqua de rebus, quæ sunt de signis crisis, accidens per causam aliam ab ea, quæ facit apparere crisin, quamvis sit in alia qua horarum signorum crisis, sicut accidit in tertiana longa ante paroxysmum inquietudo, & commotio: & in pluribus horis antecedentibus paroxysmum absque significatione crisis, in tertiana verò pura secundum plurimum est signum crisis. Et de illis, quæ tibi indicant viam ad cognoscendum ¶ ex] infirmo, quod eius sanitas aut mors erit cum crisi, aut non, est consideratio tua in motu agritudinis, & virtute eius, & natura, & hora præseti, ista enim indicant tibi, quod dispositio facit necessario pugnam fortem inter materiam, & naturam, & sustinet pugnam. Et scias, quod significationes bonitatis crisis sunt significationes significantes victoriam naturæ, & non fallit hoc. Et significationes malitiæ eius, & ipsius diminutionis significant iurgium & duellum, quod erit inter naturam, & inter illud quod impugnat eam. Et non est possibile tibi, ut ex toto iudices, quod natura vincetur proculdubio nisi multiplicentur, & magnificentur. O quanta timorosa signa vidimus de profunditate somni, & casu pulsus, & abscissione sudoris, perducetia post horas ad crisin completam, & bonam, quoniam natura in huiusmodi iam cessauerat ab omnibus operibus suis, & tota occupata erat in agritudine, & postquam redijt tota virtus ad eam, vicit eam, & expulit, & fortasse non sufficit eam ea. Et illud in pluribus horis est,

quoniam ipsa non cessat ab omnibus operationibus, nisi propter rem magnam, nam dubium non est, quin propter rem magnam deficiat. Et scias, quod exuberatio signorum crisis secundum continuitatem in duobus diebus continuis, sicut tertio, & quarto, verbi gratia, significant velocitatem crisis, deinde est bonitas, et malitia secundum ¶ comparia,] quæ ego dicā, & proprie, quando antecedit paroxysmus febris plurimum, & precipue quando apparet in pulsu alteratio subito. Si ergo fuerit ad magnitudinem, & non descendit latere. Et scias, quod siccitas corporis, qualis est in senib, & eius obfuscatio in diebus agritudinis, significat tarditatem crisis. Et agritudines siccæ valde, aut sunt mortifera, aut tarda crisis. Et significat quandoque horas crisis, & et dispositiones eius omnes, & iudicia signorum eius, illud super quod ¶ inveniuntur signa] agritudinis secundum plurimum, & scias, quod pulsus apparens, est sicut significatio communis speciebus crisin ena cuationum. At vero magnus significat quod motus est ad exteriora cum sudore, aut fluxu sanguinis narium, & non magnus, & velox ad interiora, significat vomitum, & fluxum ventris, & ad summum omnis ¶ aggregatio] ad expellendam materiam natura existente forti, non caret mani testatione pulsus & si non fuerit latus, et declivis ad ambo latera, & antequam fiat fortis, indiget constrictione, & coarctatione, et fortasse aggregantur duo signa, & sunt duæ res, sicut uomitus, & sudor, et sicut uomitus & fluxus sanguinis narium, et quia iam satisfecimus de istis canonibus, intendamus in distinguendo parum.

Signa matris materiei in crisi ad superiora. Cap. 4.

Signum illius est dolor capitis propter elevationem vaporum ¶ in significationib,] vomitus,] aut cum communitate oris stomachi ¶ iterum] in significationibus uomitus, et iterum de significationibus illius sunt vertigo, & gravitas in utrisque temporibus, & sonitus, et tinnitus, et surditas, quæ omnia accidunt subito, & quandoque associantur ei, aut antecedunt illud tempore parvo constrictione anhelitus, et dolor in collo, et tensio mirach & hypochondriorum ad superiora absque dolore, & inflammatio capitis, & scias, quod agritudines et accidentia fortia sunt in nocte, quoniam natura occupatur in ¶ digerendo materiam, ¶ in aliis, & et] omni re.

Signa distinguendi omnia illa. Cap. 5.

¶ Quod si associantur omnibus illis tenebrositas, et caligo in oculo ¶ quæ non separantur,] & sint cum eis amaritudo oris, & tremor labii inferioris, et apparet affirmatio rei per casum doloris in ore stomachi, aut nauseam et attractionem salivæ, et pulsus cordis, et coarctationem pulsus, et constrictionem, et proprie quando accidunt infirmo post ista horripilationem, et frigus sub hypochondriis, tunc iudica, quod ipsa ventura est per uomitum, et proprie quando materia est cholericæ, et febris cholericæ non existens de incensibus, et proprie quando citrinatur facies in hac dispositione, et cadit color.

Et

Et multoties quidem attrahit vomitus eueniēs post grauitatem capitis. & dolorem stomachi, pueris propter debilitatem neruorum ipsorum, spasmus; & in mulieribus propter consuetudinem matricum ipsarum, dolorem matricū; & in senibus propter debilitatem virtutum eorum egritudines diuersas [expansas] propter expansionē materiei, quę mouetur in eis. Quod si associata fuerit illi tēssio in parte hepatis, aut parte splenis absque dolore; nam splen cōmunicat supremis etiam per venas, quę sunt in eo approximantes parti nasi, & venis eius, quamuis non continentur cum eis, & videt infirmus fila rubeca, aut lucentia, & resplendentia, & rubet facies multum, aut oculus, aut nasus, aut latus eius, & currunt lachrymę subito, & [apparet] pulsus, & inundat, & testatur eius dilatatio, & [accutur] nasus, & est inflammatio capitis vehemens valde, & dolor capitis percussus, tunc expectetur fluxus sanguinis nariū, & propriē quando significat aegritudo, & etas, & consuetudo, & complexio, & reliquę significationes; quod materia est sanguinea, licet materia cholera iterum faciat quandoque crissim per fluxum sanguinis [et] [et] & indicant illud splendor; & imaginationes similes filis, & res igne, citrine, visę coram oculis, & plurimum eius est in febre causone, cholera. Et quandoque significat [pars] radii, & prurit nasus, quod fluxus sanguinis nariū; & accidit ex nare dextra, & sinistra, & ex ambabus nariibus simul. Et quandoq; adiuvat istas significationes iterum frigus adueniens in die crissis, & siccitas [alchati] & cutis. Et quandoq; significat etas, fluxus enim sanguinis nariū plurimum accidit ei, cuius anni sunt infra triginta. Et quandoque adiuvant has significationes iterum uehementia doloris capitis valde [ultra hoc, quod] [facit] necessarium esse casus vomitus cum lēssionibus alijs, & inflammatio & febris, & sunt eius significationes alię, bonę nō significatione mortis, & in huiusmodi expectatur fluxus sanguinis nariū, cuius non est excusatio.

Iudicium de istis signis communibus predictis, & proprijs. Cap. 6.

DE signis communibus predictis sunt, quę sunt conuenientiora fluxui sanguinis nariū, sicut lachryma, & tinnitus, & surditas, & tensio hypochondriorum in vno duorum laterum hepatis, & splenis, absque dolore, & inflammatio capitis. Et de eis sunt propria uomitui sicut strictura anhelitus, & tensio hypochondriorum absolute in anteriori parte, cuius plurimum est cum dolore in stomacho. Et scias, quod restrictio anhelitus, & [et] tensio hypochondriorum ad interiora [in signis fluxus sanguinis nariū non] [accidit nisi quā] uehementer nititur natura ad expulsionem fluxus sanguinis nariū, propterea quod concauitas ventris impletur, & impellitur materia ad superiora, & comprimit membra anhelitus. Et de signis proprijs fluxui sanguinis nariū, & vomitui, sunt quę in vno eorum inuenta opponuntur inuentis in altero, sicut imaginatio ra-

diorum splendentium est, de signis fluxus sanguinis nariū, & opponitur ei imaginatio tenebrositatis, & caliginis. [Et] de signis vomitus [est] rubedo faciei, & de signis fluxus sanguinis nariū, & opponitur ei casus coloris, & citrinitas eius de signis uomitus. Et quandoque signum vnius eorum non est oppositum, aliquid [de signis alterius, sicut tremor labij, ipse enim est de signis vomitus, & non opponitur ei aliquid de signis fluxus sanguinis nariū, & sicut pruritus nasi, nam in se est de signis fluxus sanguinis nariū, & non opponitur ei aliquid de signis uomitus].

De signis declinationis materiei ad sudorem.

Cap. 7.

Cum sit pulsus vehementis undosus, & est tactus manus super cutem, ita quod super ea peruenit roritas, & tingitur rubee, & inuenit calefactionem cutis cum hoc maiore ea quę fuit, & [inflammationem] eius, & rubedinem ipsius maiorem ea quę fuit, & vrina est tinta, tendens ad grossitiē, & propriē quando tingitur in quarto, & ingrossatur in septimo, tunc existima quod sudor erit. Et similiter quando accidit in aegritudine, etronica rigor fortis, uehemens, & post ipsum sit febris uehemens, virtute existente forti & signis bonis, ex pecta tunc sudorem, et precipue quādo minoratur egestio, et vrina fluxus [continuatur super ipsum]. Et ad summum, febres incensuę, quę non terminantur fluxu sanguinis nariū, terminantur sudore, et antecedit ipsum rigor, et si ager videt balneum et tinam, et preparationem ad illud in somno suo, tunc est significatio sudoris. Et tinta vrina significat per significationem primam, quod materia faciat crissim per viam venarum, et illa via est sudoris, aut vrina, deinde separatur per id, quod diximus. Et non oportet, vt expectetur crissis sudoris cū solutione naturę dominante, et oportet in euacuatione expectata cum sudore, ut sit illic augmentum febris, et caloris [et] expansio, et [apparitio cum uirtute forti].

De signis declinationis materiei ad membra uring.

Cap. 8.

Significant illud grauitas in vesica, & retēssio in egestionē, et defectus signorū solutionis ventris quę ego dicam, et signorum vomitus, et fluxus sanguinis nariū, et sudoris, quę diximus. Et scias, quod ardor virgę cum grauitate vesicę, et reliquis significationibus, est significatio fortis, quod crissis erit fluxu vrina. Et quandoq; significant ipsa exuberatio vrine, et grossitudo eius in alijs dieb. et inuentio sediminis in ea. Et fortasse accidit fluxus uring in ea [secundum] significationem egestionis, et secundum quod dicā in capitulo egestionis. Et scias, quod quando multiplicatur aggregatio uring in vesica cū paucitate solutionis ventris, et paucitate sudoris in ea hora, aut in natura infirmi, et forma membrorum eius, [aut sensu quę] apparet deco, tūc expectatur crissis per urinā absque fluxu ventris, et sudore, et propriē in hyeme.

AVIC. Tom. 2. F 3 De

c — B.
d B. &

e a. aliqua

a n. inflationē

b s. Alia litera.

proceditur seu

fit continuatio

super ipsam. f.

minorationem

egestionis & u-

rina.

c — B.

d s. fortificatio

& virtus sit for-

tis.

a s. post.

b B. & siccitate

exteriori.

De signis declinationis materiei ad viam egestionis.
Cap. 9.

Significant illud in primis genus superfluitatis, quum scitur, quod non est sanguinea; & quum scitur quod cum hoc est multa: deinde fit maior affirmatio eius ^a [ex signis difficultatis] yrina; & punctura; ^b [ ] que ^c [inuenit cum] in toto ventre, & grauitatis in inferiori parte v̄tris, & defectus signorum vomitus, imo euentus rugitus, & inflatio emunctorij, & multitudo tincturae egestionis ante, & eius ^d [vocatio] plus quam fuit consuetudo, & altitudo eius quod est sub hypochondrijs, & ^e [augmentum] eius, & permutatio rugitus ad dolorem dorsi, & tortasce est illud iterum propter v̄tositatem, & fortasse prouocatur yrina post significationem egestionis, & proprie in infirmo difficilis ventris, duri ex consuetudine ^f [parui tactus], præcipue in acre frigido, ^g [ ] Et quandoque fit pulsus paruus cum uirtute & non induratur, & paruitas eius est ad coarctationem. Et significat quandoque crism, quæ fit fluxu ventris, consuetudo in paucitate fluxus sanguinis narium, & sudoris, & multitudo fluxus ventris, & proprie in eo, qui assuetus est potare aquam frigidam. Et dicitur, quod quando urina post crism in ^h [ ] omni hora est alba, subtilis: tunc expectatur fluxus ventris, qui forsit erit cum rasura intestinorum, quoniam cholera quando non egreditur cum urina, & alij, egreditur cum fluxu uentris, & raro quidem accidit crisis per solutionem ventris, cum dominio sudoris, aut fluxu urine.

De signis crisis, quando fit ex uia matricis.
Cap. 10.

Quando non inuenis reliqua signa & non uirtutem in matrice, & in charin, & dolorem illic, et tensionem, tunc existima quod erit menstrualis.

De signis quod crisis erit ex apertione uenarum ani.
Cap. 11.

Quandoque significant illud defectus reliquarum significationum, & consuetudo huius materiei fluxus, & grauitatis in partibus ani, & pulsus magnus tendens ad fortitudinem.

Signa crisis, quæ fit cum permutatione. Cap. 12.

Fortitudo febris cum fortitudine doloris, & retentio euacuationis urine, & egestionis, & sputi, & sudoris exuberantis, et tarditas digestionis, aut ipsius priuatio cū sanitate uirtutis, & bonitate pulsus, & præcipue in ægritudine saluis, tardis, priuatis digestionis, & pariter quidem permutationis significant dolor, & inflatio uenarum in locis vacuis, quæ ipsum sequuntur, & uehementia inflammationis. Et iterum pars, in qua est membrum debile, aut dolor lationis iuncturarum, aut membrum fatigatum. Ex hypochondrijs uero, quando tendū-

tur, & dolent, non est possibile ut significetur locus ipse, neque pars. ipsa enim sunt ^a [sic] communia omnibus ^b [doloribus]. Et scias quod ^c [ ] permutationes & exiturae sunt in frigore, et tempore eius, et in ætate senectutis plurimum, in primo quidem, quoniam frigus est retinens, cōstringens, in secundo uero quoniam uirtus deficit ab expulsiōe cōpleta. Quidam enim dixerunt, quod illius crisis, qui pertransit quinquaginta, imo qui pertransit triginta, raro fit per exituram, & permutationem, sed non est illud cui fit intendendum: imo permutationi sunt duæ causæ, quarum una est in materia, & est, ut non sit suscipiens expulsiōem uniuersalem propter grossitudinem sui secundum plurimum, & multitudinem suam secundum minus, & secunda est uirtus, et est ut non sit uirtus fortis ualde, uehementis ^d [importunitatis] neque debilis iterum ^e [pigra], et non expellat omnino a membris principalibus, et duæ istarum causarum sunt duæ causæ: ^f [ ] principijs senectutis, et multoties quidem antecedunt signa permutationis, et si peruenit ei euacuatio magna, et proprie per uirinam exuberantem, albam, quam obrem non accidit permutatio.

Signa, quod illa permutatio est ad inferiora. Cap. 13.

Eventus doloris ad inferiora cum inflammatione, et inflatio duorum emunctoriorum, et ancharum duarum.

Signa quod illa permutatio est ad superiora.
Cap. 14.

Significant illud grauitas capitis, et sensuum, et proprie auditus, ita ut quandoque perducat ad surditatem, post constrictionem anhelitus, et alterationem ordinis ^a [cuius, donec quasi quiescat illud] subito, et accidit in capite illud, quod accidit, et similiter ut eueniat profunditas somni. Et plurimum horum fit cum exitura in radice auris. Et similiter, si persecuerint exuberatio quidem, et pulsatio temporum, et rubedo in facie firma, quæ non separatur.

Signa permutationis ad ægritudinem aliam.
Cap. 15.

Quam uideris ægritudinem acutam fieri fortem apud declinationem, tunc scias quod ipsa tendit ad chronicam.

Signa quod crisis erit cum exitura. Cap. 16.

Quando uirtus est sana, et signa sunt bona et ^a [est] subtilitas urine tempore longo, tunc illud est de illis, quæ indicant exituram, et ^b [ ] ubi est ægritudo ^c [materiei] in qua est caliditas. Et similiter quando melioratur infirmus absque crisi apparente, imo secundum semitā permutationis, deinde uidet ambas arterias temporis uehementis dilatationis, plurimæ percussionis, quæ forsitan non quiescunt, et uides

§ B. Alia litera.
exituram.

g. e. lassitudina
libus.
h. e. grossæ vel
spissæ.

in B. aliquid per
exiturā & hoc.

K B. sunt exitu
ra.
I B. cum :0:

a B Alia litera.
apertione.

Iudicia de huiusmodi exituris. Cap. 17.

Q Væcunq; de istis exituris eueniunt, & occultantur absq; [maturatione] earum, dispositio non caret duabus rebus, aut ut redeat maior quàm fuit, aut ut redeat egritudo, aut ut expellatur materia ad iuncturas, aut ad

Signa euentus spasmi in pueris. Cap. 18.

Signa casus rigoris. Cap. 19.

Signa significantia crisim bonam. Cap. 20

Sut^a † [ ] sit completa. Dein-

AVIC. Tom. 2. E 4 de

b B. calidum.

c B. corrupta
fuerat.

1 в. ex labore
2 в. interficit.

† B. chronica.

B. occultatur.

B. in pueris,

B. capitis, &
colli.
alia litera. capi
s, & colli tunc
ffirma illud.

B. rigore est an
ecedens sudo-
em.

† B. digestio
am.

Libert quartus.

Signa digeffionis, & eius iudicia.

Cap. 23.

Digeffio cognofcitur ex vrina, & hoc iam
eft expositum in loco suo. Et oportet, vt
non confidas per vehementiam tincturae vrin-
ae, quum non fuerit sedimen; illud enim non
eft propter digeffionem. Et priuatio digeffio-
nis in substantia magis nocibilis est quam in
colore: per substantiam enim praeparatur mate-
ria ad difficultatem expulſionis, & facilitatem
eius. Et quandoque apparent signa digeffio-
nis cum principio egritudinis, tunc aegritu-
do est salua, neque est ambiguitas in ea, & tardatur,
non oportet vt sit semper cum timore, for-
tasse enim est longa, & non est in ea timor, &
est necessarium vt sit longa. Et quoties est crisis
bona, tunc iam digeffio facta est. Sed non quo-
ties digeritur, est crisis; imò quandoque egritu-
do consumitur cum resolutione. Et scias quòd
non fit febris [sublimatio] cum apparitione
digeffionis: sicut non fit cum digeffione aposte-
matis dolor vehemens, & quando tardatur di-
gessio, & uides accidentia bona, & uirtutem fi-
xam, tunc expecta eam.

Iudicia de signis absolute.

Cap. 24.

Non omnis alteratio subito facta in colo-
re, aut tactu, est mala. Imò est significans
bonitatem magnam, & crifim utilem, imò con-
sideretur cum hoc dispositio corporis post il-
lam. Nam quodcunque signorum arefactionis
in forma, & facie, & extremitatibus accidit cau-
sa vigilie, & laboris, & exercitii, & fluxus uen-
tris, est saluum, & redit ad salutem in duobus die-
bus aut tribus. Et quodcunque est causa adustio-
nis, & casus uirtutis, est malum.

Narratio signorum bonorum.

Cap. 25.

Signa bona sunt tolerantia egritudinis, & fir-
mitudo uirtutis, & forma cum ea, & si acci-
dentia eius fortiora fiant, & uirtus pulsus, et
eius fortitudo, & eius ordinatio, & apparitio
signorum digeffionis, & utilitas crisis, & bo-
nitas signorum eius, & leuitas, reperitur post
euacuationem, & redit pulsus cum ea ad boni-
tatem, & horripilatio accidens post euacuatio-
nem, de signis sunt bonis. Significant enim era-
dicationem caloris, & succedit frigus cum era-
dicatione materiei. Et melius hoc est, vt sit euacuatio
humoris [impedientis] cum facilitate
& secundum reſtitutionem, & scias, quòd fixio
uirtutis cum signis malis necessariam facit spem.
Et similiter fixio rationis, & bonitas anhelitus,
& facilitas tolerantiae eius, quod accidit super
eum de dispositionibus timorosis extraneis. Et
inuentio leuitatis post somnum est bona, & de
signis bonis est anhelitus bonus, facilis. Et de
signis bonis est appetitus cum equalitate, & bo-
nitas receptionis cibi, & eius fames, & eius utili-
tas. Et de signis bonis, optimis,
naturalibus est situs iacendi naturalis, & somnus
naturalis, & equalitas caliditatis in membris cor-
poris. Et scias, quòd signa bona cum salute uir-
tutis significant sanitatem festinam, & cum de-
bilitate eius significant sanitatem tardam.

Iudicia

de fiat in aliquo dierum crisis laudabilis, quos
ego dicam. Et iam indicauit eum aliquis dierum
indicationis ei proportionalis. Et est cum euacu-
atione, non cum permutatione, & exitura, &
euacuatio [cum qua] fit humoris facientis egritudo
in parte proportionali, & toleratur cum facilitate,
& quandoque facit sperare bonitatem crisis natura egritudinis in specie
sua: sicut tertiana: & caufon, quum inuenitur crisi
proportionalis: [aut suae dispositiones] sicut illae in quibus currunt res uirtutis. Et pulsus
secundum quod oportet: & dispositio uirtutis,
& dispositio pulsus in horis signorum pra-
uorum quando est fortis, [et rarus:] & proprie
quando additur eius uirtus, & minoratur
eius diuersitas, & equatur, tunc est [perpendi-
cularis, & sustentatio,] super quam incedendum
est, & illius complementum est aduentus tran-
quillitatis, & leuitatis. Et scias quòd signa mala
quum aggregantur, & est dies criticus, tunc spes
est uerior, & fortior, quam ut sit e contrario:
oportet ergo vt innitatur super illud, & multo
ties quidem magnificantur signa timorosa, &
videtur pulsus sanari, & aequari, & fortis fieri.
Et scias quòd infirmus bonorum humorum
quum egrotat, & apparet digessio in vrina eius
in primis quum egrotat, tunc sis securus. Et quo-
ties apparent in eo signa timorosa, tunc [sana-
tio in ipsa magis debet esse,] quoniam crisis
est propinquior.

Signa significantia crifim malam.

Cap. 21.

Ipsorum radices, & principia sunt, vt sint cō-
traria signis bonis praedictis. Et illud est sicut
fit motus crisis ante statum, & digeffionem;
quod Hip. nominauit praecessionem uiae. & tu
iam sciisti causam in malitia eius, & vt sit in
die non critico. Et vt pulsus sit cum eo ad ca-
sum, & paruitatem tendens. Et scias quòd signa
crisis quando ueniunt ante statum & digeffio-
nem, & [anteceedit ea] euacuatio multa, tunc
non decipiaris per eam; nam illud est propter
multitudinem eius: & est expulsio [a pigritia]
vel debilitate, absque regimine: sicut leuitas, quum
inuenit eger absque euacuatione manifesta, est
ex eis, in quibus non est habenda fiducia: nam
illa [quies materiei non est] propter bonita-
tem eius, imò multoties digeritur [et pigra
fit natura in] expulsione eius.

Iudicia de iudicijs signorum significantium crifim ma-
lam.

Cap. 22.

Quando aggregantur signa mala priuatio-
nis digeffionis, aut alterationis, ab eo quod
oportet, aut alicuius alterius de signis malis, iu-
dica ex eis quòd infirmus moritur. [hora]
ergo iudicij secundum uelocitatem, & tardi-
tatem est ex eo, quod scitur de dispositione cau-
sarum antecedentium crifim, de illis quas diximus:
sicut hoc, quoniam quando sunt signa
mala, & est sedimen nigrum, & alia, & illud est
in quarta, tunc mors est in septimo, aut in sex-
to si necessarium faciunt causae praedictae
[post ipsa].

Fen 2. Traet. 1.

Iudicia signorum malorum. Cap. 26.

SCias, quod signa mala, quę sunt in summo malitię, indicant mortem. Quod si virtus fuerit fortis, prolongatur ægrotudo: de inde interficat ægrū. Et si fuerit debilis, interficit absque prolongatione. Et multoties quidem apparent signa mortifera in diebus malis, deinde accidit crisis bona, & permutatio materiei ad membrum, & fit sanitas. Et oportet, vt confidas in signis bonis apud statum, & vt timeas mortalia, quum [incipiunt,] & non iudices per ea iterum, dum non vides virtutem cadere. Casus enim virtutis solus est signum malum. Amplius oportet, vt tu consideres in ægrotudinibus acutis, quarum principium est ex membro adiuuante, sicut pectus cū pleuresi, quod est de dispositionibus illius membri: ipsę enim significatione magis sunt quā dispositiones membri alterius; nā digestio sputi in pleuresi est magis significatiua salutis, quā digestio aquę, et necessarium quidem est medico physiognomico, quum videt in facie, & oculo, & alijs formam malam, non naturalem, & secundum plurimum, vt cognoscat in primis, an sit illud naturale secundum illud iudicium, & iudicium, & non iudicet temere in pulsu etiam. Et iterū, ut cognoscat, an illud sit ex ægrotudine, aut ex causa primitiua: fortasse enim eueniet, verbi gratia, super linguam tinctura mala, & asperitas superflua propter comestionem rei facientis illud, non propter ægrotudinem:

Narratio signorum malorum. Cap. 27.

Signa mala diuersificantur secundum unam quandoque operationem, & unumquodque membrum & [fortasse dicemus] illud cū distinctione.

Signa mala pendencia ex forma, & colore.

Cap. 28.

QUum forma viui est sicut forma mortui non propter uigiliam, neque propter famem neque propter euacuationem, tunc est signum malū, et facies, quę similitur faciei mortui, & diuersificatur a faciebus sanorum, est illa cuius oculi profundantur, & acuitur nasus, & planantur tempora, & contrahuntur, & infri-gidantur aures eius, & inuersatur pulpacius, & tēditur cutis ipsius, & obfuscatur color eius, & denigratur, & fit viridis, & eleuatur super eam [cinereitas, uel pilositas,] & proprię quādo est sicut [cinereitas] cotti carminati, est signum mortis festinę. Et scias, quod, quando infirmantur sani pauca infirmitatis, significat timorem. Et illud quod est de hac alteratione propter causas, quę sunt præter ægrotudinem, redit velociter ad dispositionem naturalem, et si non in breuiori tempore, saltem in die, & nocte. Aliud verò cuius causa est ægrotudo, & est illud, cuius signum est malum, non redit ad rectificationem cum facilitate. Licet plurimū qđ est causa famis, & euacuationis, & uigilię, & eius quod dictum est cum eis, non est bonū, iterum, uerum tamen est sanius alio. Si autem

accidit illud in ægrotudinibus acutis, est malū, quod significat, & ægrotudo vincet, & cum hoc est sanius quā illud, quod fit in ægrotudinibus acutis causa ægrotudinis, nō causa illorum [comparium.] Et propter illud oportet, vt cognoscatur differentia inter illud, quod apparet de signis tornatilitatis, & alterationis coloris, causa corruptionis ægrotudinis, aut causa uigilię, aut euacuationis, cum qua non est plurimum malum. Et propter illud dicimus illud in oculo. De illo est, si causa fuerit eius uigilia, quod accidit cum eis grauitas, in palpebris, & declinatio ad profunditatem somni, & spissitudo uehemens pulsus, & antecessio uigilię [impedientis.] Et in illo, cuius causa est fluxus uentris. inuenitur fluxus uentris præcessisse, & superfluissse. et in illo, quod est ex fame, inuenitur illud accidere gradatim, non subito. et de illis, quę magis affirmant, quod est ex ægrotudine, est defectus illarum causarum, & uehementia acuitatis febris, & sensibilitas rerum, quę sunt sicut scintillę offendentes manum apud tactum. Et citrinitas coloris subito, est signum non bonum. et denigratio eius subito, est signum malum, & deterius omnibus illis est niger color, & ipsius plurimum est ex morte innati caloris, & tenebrositas sequitur ipsum, & citrinitas non est bona, sed est magis salua, & quoniam quandoque fit a caliditate, non est tota a frigiditate, & fortasse est a uigilia, aut a fame, aut a dolore, & est salua. Et si acciderint in fronte & naso [rami,] nō est signum malum.

Signa sumpta ex dolore capitis.

Cap. 29.

QVando dolor capitis perseverat, & uirtus est debilis, & ægrotudo acuta, & sunt illis, signa mala, tunc ægrotudo est mortalis. et si non fuerit, tunc expecta vsque ad septimum fluxum sanguinis narium, & post septimum aliquid currere ex naso, aut aure. Quod si perseuerauerit vsque ad uigessimum, raro erit tunc resolutio eius per fluxum sanguinis narium, sed aut per saniam currentem ex naribus, aut aure, aut per exituram. & proprię inferius, et plurimum quidem incipit dolor capitis a principio ægrotudinis, & fit fortis super eam in quarto, & quinto, deinde eradicatur in septimo. Et plurimum quidem inceptions eius est in tertio, & fit difficilis in quinto, & eradicatur in [septimo] & vndecimo. Quidam uerò dixerunt, quod ratio est, vt sit in decimo, quoniam decimus est septimus tertij, sed ipse non est dies criticus, & hic sermo apud me non est aliquid. Comparatio enim non est secundum [hoc genus,] & si incipit in quinto eradicatur in quartodecimo, si res currit secundum quod oportet, et plurimum quidem, quod accidit de hoc dolore capitis, accidit in tertiana.

Signa sumpta ex parte stomachi.

Cap. 30.

Singultus in ægrotudinibus acutis malus, & proprię post fluxum uentris, & si similiter inflammatio in stomacho. Et pulsus cordis stomachalis cum caliditate febris, est malus.

Signa

c. adiuuanti.

d. nocentis.

e. ruge.

Nota qđ in textu Arabico ponitur capitulum de signis ex parte stomachi, & capitulum de signis ex mēbris anhelitus, & intemperate post capitulum de signis sumptis ex radice lingue, & gutture.

a. n. nono.

b. hanc uiam

Liber quartus.

Signa mala ex membris anhelitus. Cap. 31.

Anhelitus frigidus in aegritudinibus acutis malus; significat enim mortem innati. Et similiter diuersus malus. Et anhelitus similis anhelitui flentis, interfectus, qui attrahit aerem, a t [& est anhelitus factus] propter permissionem rationis b, [est malus.] Et ille qui est propter apostema in partibus pe-
 10 toris, est deterior. et illorum, qui morti prae-
 tes fiunt, ventres crescunt, & consequentes sunt eorum anhelitus, & anhelant c [alte,]

a t B. malitia anhelitus facta.
 b n. Alia licet. cum debilitate est mala.

c n. cu interfe-
 ctione plurima.

Signa mala ex parte sensus. Cap. 32.

Si non uidet infirmus, & non audit, est signum malum. et si fugit a vocibus, & odoribus, & coloribus habentibus fortitudinem, est signum malum, significans debilitatem spiritus animalis.

Signa facta in loco. Cap. 33.

Profundatio a [oculi, & contractio ipsius,] uel concauatio, non causa fluxus uentris, & uigilie, & famis, est signum non bonum. Et tenebrositas albedinis oculi, & eius rubificatio tendens ad colorem pauonis aut coelestem, est signum malum. Et paruitas unius duorum oculorum in aegritudinibus acutis, & phrenesi, & similibus, est mala ualde. et si non uidet infirmus aliquid, est signum mortiferum. et tortuositas oculi, & ipsius strabositas in febre acuta, est signum malum ualde. Et si haec tortuositas fuerit ex spasmo proprio lacerto oculi tantum, absque nocumento in cerebro, tunc signum illud est, quod non est permissio rationis, & similia. Signa autem sumpta ex eo, quod uidet, & splendore, sunt quoniam splendor niger significat vomitum plus b t [ ]

b t B. & embe-
 do, & splendor
 eius fluxu san-
 guinis parum
 plus.
 c n. significant
 unumquodque
 signa alia.
 d n. per fluxu
 sanguinis nati.

e n. tenso.

f t B. est mala.

g B. defectum.

h n. pp illud.

i n. sicut pun-
 ctionem.

k n. deficiat.

et declinationem sanguinis ad superiora, & [significat unumquodque signorum aliorum,] et cur sus lachryme absque uoluntate, & proprie ex uno oculo, est signum malum: nisi sit signum crisis, d [& sanitatis, &] significant ipsam alia signa fluxus sanguinis narium, cum incolumitate signorum aliorum. et considerat ex lachrymis paruitatem & multitudinem, & subtilitatem, & grossitatem, & calorem, & frigus, & exitum cum uoluntate, aut sine uoluntate. et sugere lumen, est signum non bonum. Si autem uehementis sit amor tenebre, tunc est mortale, nisi sit e [uehementia] & dolor. Quod si non fuerit, tunc est propter casum uirtutis spiritus animalis. et intuitus stans absque palpitatione, & motu, est malus. et multitudo aggregatio-
 nis lippitudinis, ita quod aliquid eius post ali-
 quid, est mala. et lippitudo sicca ualde t t [ ] et huiusmodi quidem lippitudo gene-
 10 ratur propter s [pigritiam] uirtutis oculi in-
 natæ in maturando materiam. et b [similiter]
 sentit cum plurimo eius i [per exuberatione]
 rei uenientis ad oculum, que conatur exire,
 et non licet ut dicatur, quod illud sit propter
 multitudinem humiditatum uenientium ad
 oculum, propterea quod k [pigra sit] natura

indigerendo eas, quoniam oculus in hac di-
 spositione est siccus, profundus, & signa siccita-
 tis manifesta, & l [similiter] siccitas lippitudi-
 nis m t [ ] uelox.

l B. pp illud.
 m B. est.

Signa proportionalia istis. Cap. 34.

Si aggregatur super pupillam, quum est aper-
 ta, aliquid sicut tela aranea, deinde recedit
 ad palpebram, & fit lippitudo, & non cessat ef-
 se sic, est signum propinquitatis mortis. et ue-
 hementia rubedinis oculi, & permanentia ei-
 10 us ita, in acuitate febris, est mala, & significans
 apostema cerebri calidum. a [et in ore stoma-
 chi.] et permutatio eius ad colorem pauonis,
 & coelestem, est deterior. et b [apertio oculi
 iterum, & multitudo c t [ ]
 splendoris, est significatio mala, & fortasse est
 propter materias calidas, multas, & apostema-
 20 ta in partibus cerebri. et si remanet palpebra in
 somno aperta, absque consuetudine, est signum
 non bonum. et siccitas palpebrarum est signum,
 malum. et si remanet oculus in uigilia apertus
 & approximatur ei digitus, & non palpat, est
 significatio mortis. et uehementia apertionis
 oculi iterum, cum alienatione, & debilitate, est
 mortalis. et dicitur quod ille, sub cuius oculis
 apparet pustula, sicut lens alba, moritur in die
 decimo, & apparet in eo desiderium dulcedi-
 30 ninis.

a B. aut in sta-
 macho.
 b n. emittit
 uel egressio.
 c B. Alia licet
 uisionis.

Signa sumpta ex parte nasi. Cap. 35.

Tortuositas nasi, mala, & significat propin-
 40 quitatem mortis. causa enim in ea est spas-
 mus malus, mortalis. et a [applanatio eius ite-
 rum] est mala. et esse contentus in attractione
 aeris naso, & naribus, est mala. et si inuenis ex
 anhelitu eius odorem piscis, aut butyri, aut lu-
 ti, est malum, et distillatio aque citrinae ex naso
 in febribus acutis, fortasse est significatio propin-
 50 quitatis mortis. et si non sternutat cum [op-
 tarmicis] est significatio mortis. et destructio
 sensus similiter, et si non c [facit ei] fluere san-
 guinem percussio & rascatio, et si infirmus as-
 sidue mittit digitum suum ad nasum suum,
 quasi mundificat ipsum absque causa, est si-
 60 gnum non bonum. Et exitus aque per nasum
 est malum.

a B. distillatio
 ita qd pares et
 tremantis
 uel emittit
 deantur, diuina
 etiam.
 Alia licet. de-
 pressio extremitatis
 nati eius.
 b n. medietas
 sternutare
 tibus.
 c B. facit fluere
 re sanguinem
 naribus influen-
 tia, naso supponen-
 tia, quæ solent
 prouocare fluxum
 sanguinis
 narium.

Signa sumpta ex parte auris. Cap. 36.

Exsiccatio pulpe auris, & eius inuersio, &
 contractio extremitatis a t [ ]
 est signum malum. et dicitur, quod, quum for-
 des auris dulcescit, est signum malum apud Gal.
 mortale apud primos. Aduentus doloris in au-
 60 re cum febre acuta, est timorofus, est enim mor-
 talis, nisi currat aliquid, & quiescat, & illud in
 senibus. In iuuenibus uero contingit, quod mo-
 riuntur antequam saniem faciat propter uehe-
 mentiam sensuum eorum.

a t B. cartilago
 notitatis extremitatis
 in parte ex-
 teriori auris.

Signa sumpta ex parte dentium. Cap. 37.

Commotio dentium b t [ ] in febribus acutis, & quasi ille cuius

a B. est frictio
 b n. aduersionem

e B. amentiam
seu alienationē
rationis. Et si
alienatio rōnis
iam acciderit,
d B. lacerti mā-
dibula.
† B. enim.

Denigratio linguæ in ægritudinibus acutis
est signum ad malitiam declinæ. et exlicca
o eius oris. & saluæ non sunt bonæ. Et quan
o exsiccat in primis, deinde exasperat cū
atu, deinde denigrat, est mortale. & pro
ie in quartodecimo. et scias, quod uehemen
a feotoris oris in ægritudinibus acutis, est si
nificatio mortalis: quoniam significat corru
tionem humorū omnium. Subleuatio vnius
uorum laborum† [

¶ B super alte
rū absque crea
tione est signū
malum tortuo
sitas labij.

Preſociatio ſubito facta non in die criſis,eſt ſignum malum.Et preſociatio ſine ſpuma eſt leuior: ſpuma enim non fit, niſi quum cor iam ad taram peruenerit calefactionem, quod deſtruuntur ei operationes pulmonis, & diaphragmatis,quare non poteſt facere,vt redeat anhelitus cum aequalitate,et iſtud non fit, apoſtemate non exiſtente in gutture, niſi propter rem magnam,et multoties quide fit,imò plurimum, cauſa cerebri.Et ad vltimum, quando accidunt in febre forti preſociationes praeu, tunc iam aduenit mors: quoniam cor eget cauſa vehementiæ caliditatis, anhelitu plurimo: ſed uia eius iam eſt oppilata,quam obrem inflatur cor, & ſuperfluit malitia complexionis eius,quare non tolerat uitam,et ſimiliter con-

а в. Et iterum.

Cap. 40.

b. n. strangula-
tur.
c. n. saliva.
Alia litera. cum
difficultate de-
glutit salivam
suam.

a † B. & furcu-
lam.

Cap. 42.

a † B. alium G.

b B.quare debi

præterijt. Et si diligit fugere ab hominibus, & coniecti ad parietem, est signum non bonum et declinatio in somno super uentrem, absque consuetudine, est malum: aut enim est a permissione rationis, aut a lesione in uentre, et iacere humidum est laudabile, & illud est quam iunctura ægri sunt recipientes plicationem velociter.

Signa sumpta ex cute.

Cap. 43.

QUum desiccatur cutis, ita quod, quando extendis eam, non redit ad locum suum, tunc illud est significatio mala. Exitus uaporis calidi ex cute cum anhelitu frigido, est significatio pernitiola, & non fit nisi quia caliditas cordis finita est.

Signa accepta ex uentre, et partibus hypochondriorum.

Cap. 44.

a B. detumicinis uel contritionis.

b B. eminens.

c B. eminentior.

d t. B. est significatio mala.
e t. B. cum excitatione.
f B. & sicitas eū eo, & si non, non est excitatione.

INFLatio ventris in agitudine acutis, et paucitas a complicationis eius, et proprie, quā illic est solutio uentris, est signum mortis: præcipue quando apparet in eo pustula ampla, coloris fusci. Tentio hypochondriorum, & essentia unius duorum laterum magis [augmentata], quam alterius, & similiter essentia omnis lateris [augmentatior] omni latere, quod est ei simile in eminentia, & depressione, et similiter in lenitate tactus, et duritie, d t. [ ] Quando inflatur mirach non aventositate e t. [ ] & siccitate, tunc intra ipsum est apostema, t. [ ] cum quo non est nisi dolor, et obfuscatio. Et tensio hypochondriorum, si est eū dolore, tunc materia declinat ad inferiora, et si est absque dolore tunc materia declinat ad superiora.

Signa sumpta ex ano.

Cap. 45.

EXitus ani in febris acutis per se ipsum, est significatio mala.

Signa sumpta ex uirga, & testiculis.

Cap. 46.

a t. B. magnificatio uel a ostentatio.
b t. B. caloris &

LENITAS testiculorum est signum malum: et similiter a [exuberatio] amborum in agitudine acutis. Contractio testiculorum, et uirga, significat mortem innatam t. [ ] ad 50 dolorem uehementem. Pollurio in principio agitudinis significat longitudinem, et est in postremo agitudinis laudabilior.

Signa sumpta ex matricibus.

Cap. 47.

EXitus matricis mulieris, et vulue in febricuta, est signum malum.

Signa sumpta ex parte extremitatum.

Cap. 48.

a B. quam.

DE eis sunt ex parte qualitatis earum, sicut frigus extremitatum eū caliditate febris acutæ, et fixatione eius a [et] non eradicatur, est signum non bonum, cum chronica uero nō est illud horribile, et causa eius in febris acutis est apostema magnū in cōcauitate ventris, aut

[submersio] caliditatis innatæ, aut aduentus syncopeis, & resolutionis. et fortior significatio frigoris extremitatum in febris acutis super mortem, est, quæ est frigoris accidentis eius in principio agitudinis, & similiter, quum est frigus, cum quo non calefit. & hoc totum significat fugam sanguinis totius ad interiora propter apostema. Obscuratio digitorum manuum, & pedum, & unguium eorum, est signum mortale. Rubedo extremitatum, & earum a [alteratio] subito, magis pernitiola est, quam earum obscuratio. Si autem inuenitur grauitas tunc iam appropinquat, quoniam grauitas significat debilitatem virtutis animalis, & obscuratio significat debilitatem caliditatis innatæ, & rubedo significat corruptionem & dominium humorum, & nigredo melior est, quam obscuratio, & rubedo, & cum hoc toto, quum uideris signa plurima, non est longinquum, quā saluetur infirmus, & casus extremitatum eius alteratarum, & adustio extremitatū, & cutis cum frigiditate uentris, est signum mortis iterum, & ex eis ex parte situum earum, sunt sicut spasmi, & proprie post fluxum uentris est mortale. Alueez cum alienatione, & uehementia febris, est significatio mortis.

Signa ex parte somni, & uigilia.

Cap. 49.

SI somnus sit diurnus, non nocturnus, est signum non bonum. et si non dormit in eis ambob. est deterius: causa enim est corruptio cerebri qualitercunque sit. & salubrior somnus diurnus est, qui est in principio eius, & hoc totum in statu paroxysmorum febris est deterius. In principio uero eius, multoties fit, & nō nocet, & profunditas somni cum debilitate pulsus, est malum, est enim propter debilitatem uirtutis, non propter humiditatem cerebri, & proprie quum est cum permissione rationis, & quandoque est hoc a putrefactione humoris frigidi. Somnus augmentatus in a [nocte], qui succedit permissioni rationis, & associatur frigori extremitatum, est malus, sicut somnus, cui succedit leuitas est bonus.

Signa mala sumpta ex actione manus.

Cap. 50.

COLLECTIO palmarum, & peruenire omni hora ad aliquid, quasi colligat ex se, aut ex pariete, est signum malum. & causa in eo est ex uaporibus, qui eleuantur ad cerebrum, ergo facit imaginari illud, quod non est, propter descensionem eorum ad oculum & humiditatem albugineam.

Signa sumpta ex doloribus.

Cap. 51.

DOLOR uehemens in uisceribus in febris acutis est signum malum significat enim adustionem uehementem, aut magnitudinem apostematis, aut exituram. Quum est in aliquo membrorum dolor uehemens, & sedatur subito quiete completa absque causa tunc illud est malum.

Signa

Signa sumpta ex uoce, & loquela, & silentio *Cap. 52.*

Vox foris ualde est bona, & loquela ordinata est bona, & contrarium illius est malum. et taciturnitas plurima, prolixa, significat secundum plurimum. [inquietudinem] aut mollificationem lacertorum lingua, & epiglottis, aut spasmi eorum, aut destructionem imaginationis, quæ est principium sermonis: & quum infirmus loquitur in crisi, est bonum, & ad ultimū, taciturnitas uerbosi significat [causas inceptions] alguesgues, aut aliquid de eis, quæ dicta sunt, & multitudine sermonationis in taciturno, significat initium alienationis, & permissionem rationis.

Signa sumpta ex ratione *Cap. 53.*

Lienatio cum motu, & percussione in capite, & nare, est saluum, & cum [alguacre & apoplexia] est mortalis.

Signa sumpta ex motibus *Cap. 54.*

Multitudo permissionis, & inquietudinis est signū non bonum, & significat multitudinem vaporis eleuati ad caput. Saltus infirmi omni hora, & fessio eius est significatio mala, & est propter angustiam, aut propter permissionem rationis, & constrictionem anhelitus, & præfocationem, & [in peripneumonia], deterior, quoniam plurimum eius est propter præfocationem, & constrictionem anhelitus, licet sit pp causas alias iterum, & quæ grauantur membra a motu etiam, est significatio mala, & quando obfuscantur ungues, tunc mors est præfens, & tremor est signū malum, quum non sit crisis bona.

Signa sumpta ex existimatione *Cap. 55.*

Quoniam est plurimus timor mortis, tunc est timor.

Iudicia sumpta ex saltu, & halicibus *Cap. 56.*

[Saltus] & halices fiunt propterea quod natura mouet membra lacertosa, ut expellat ex eis superfluitatem & dū membrum permanet rarum, & materia est pauca, obediens, non indiget illo, imò illud est ei necessarium propter contrarium eius, & si fuerit [per naturam] tunc [est] [signum] non malum, & significat multoties quod natura non potest facere resolutionem, nisi cum adiutorio uillorum, propter multitudinem materiei, aut propter debilitatem uirtutum.

Signa sumpta ex somnijs *Cap. 57.*

Multoties uidet infirmus de genere illius, quo fit crisis eius, sicut uidet habiturus crisin cum sudore, quod ingreditur balneum & preparatur ei.

Signa sumpta ex appetitu *Cap. 58.*

Distructio appetitus in egritudine ibi chronicis est malum, & in egritudine ibi acutis etiam, [si] est infra illud, & ad summum significat humores corruptos, aut mortem uirtutis animalis, & naturalis. & quum destruitur sitis in febribus adurentibus, est significatio mala, & proprie cum nigredine lingua.

Iudicia, & significationes icteritice *Cap. 59.*

Icteritia ante septimum, & ante digestionem est malum signum: nisi succurrat ei fluxus uentris, quemadmodum quidam existimauerunt & est secundum [considerationem] & ad ultimum icteritia ante septimum non est laudabilis. & si fuerit icteritia post septimum, tunc est iterum non ita salubris, dum non confluntur ei signa alia. Quod si accidat icteritia in septimo, aut nono, aut quatuordecimo cum signis laudabilibus, & absque no cumento in partibus hepatis, aut duritie, & apostemate, tunc est laudabilis. & multoties quidem accidit propter huiusmodi crisis complera, & significat laudem [dispositionem] leuitatis, quæ reperitur post ipsam. & significat malitiam eius dispositio [contrarii] leuitatis. & ex illis, quæ significat malitiam eius, est ut sit cum icteritia fluxus ventris cholericus, multus, qui ebullit, & exitus rerum [spumoforum] adurentium: jia huiusmodi enim timetur de infirmo, nisi succurrat ei fluxus uentris multus, mundi ficans, aut sudor communis, & sit iam uirtus fortis, tunc enim fit leuitas velociter.

Significationes sumpta ex apostematibus *Cap. 60.*

Quoniam febris acuta [pertinet ad apostematata titillicorum] & extremitatum, est deterius, quam ut sint prius illa apostematata, deinde sequatur ea febris causa putredinis, quam uis illud etiā sit malum. Apostematata, quæ accidunt in radice auris, & non maturantur cum sanio sinate, sunt mala, & [si] [aut que] non

sequitur aliqua de euacuationibus fortibus, est signum malum & non oportet iterum, ut fiducia habeatur in maturatione, quum accidit exitura, & reliqui humores sunt indigesti: illud enim est non sufficiens: sicut ista etiam multoties accidunt, & existimatur iam declinatio adesse, & interficit. Omnis pustula, & omne apostema quod apparet, & postea [redit], est malum: [ueruntamen] quandoque significat fortitudinem nature, & [fortasse] hæc apparitio, & profundatio est consueta homini alicui in natura sua: quare non est significatio uehementis malitiae.

Signa sumpta ex parte pustularum, quæ simulantur eis *Cap. 61.*

Pustula cicercalis, nigra, in febribus acutis est mala ualde, & quando [in fine] uenit, uel tardatur, moritur ille, qui eam habet, in secundo multoties. Conuersio ulcerum in corpore ad

a. sed.

a. rationem.

b. eius dispositio.

c. B. contraria.

d. B. malum aduersum.

a. B. perducit ad apostematata e-munctoriorum locorum sub aure sub ascelsis & inguinibus.

b. si. nisi sequatur ea euacuatio, quod si non fuerit aliquid illius & non fuerit digestio &.

c. B. profundator.

d. B. nisi releat tunc enim.

e. B. quando uenit.

a. B. Alia litera. multiplicatur uel excitatur.

a. imaginatio nem melam uel corruptam.

b. Alia litera. initium subet aut.

a. B. alochar. sum quiete.

a. B. peripneumonia est.

a. B. ostensiones.

b. ta illud.

c. B. d. t. B. est occupatio uel concipio nature, &

ad uiriditatem, & nigredinem, & cœlestem colorem, aut citrinitatem, est signum malum, & citrinitas est leuior eis. Dicitur, quod si apparet super genu infirmi aliquid nigrum, simile uic nigre, in cuius circuitu sit rubedo, moritur cito. Quod si protendatur usque ad diē qui in quagesimum. tunc signum mortis eius est, quod sudauit sudore frigido. Quando apparet super uenam, quæ est in gutture, aliquid simile grano alkerua, cum [variola alba, magna], & accidit ei desiderium rerum calidarum moritur in vigesimo. Et nos quidem iam diximus illud, quod accidit in lingua [ad adolescentib.] de pustulis mortiferis. Dicitur, si fuerit febris qualibet, & apparuerit super digitos vtriusque manus similis apostema nigrum, sicut granum erui, cum dolore vehementi, morietur in quarto, & accidet ei grauitas, & profunditas somni, si autem natura constringatur, cum hoc accidet [pleurefis]. Et quandoque constringitur adeo, donec sit lapis.

b B. collo.
c B. pustulis al-
bis pluribus.
Alia litera.
saphat alba plu-
rima.
d — B.

e B. sifren.

Signa sumpta ex forma uenarum. Cap. 62.
Dixit Hippoc. si apparent uenæ parue, quæ sunt in fronte, & quæ sunt in palpebris, & furcula est malum. Alteratio coloris uenarum apparentium a dispositione sua cum colore pa- uonis, & apparitio earum, quæ decis non apparebāt ante cum hoc, est malum.

a B. & ad rube-
dinem fuscam.
b B. modo.

Signa sumpta ex rigore. Cap. 63.
Rigor plurimæ reditutionis in febre praua, cum debilitate virtutis, est mortalis, et cum firmitate virtutis iterum, quando febris cum eo non remouetur, non est bonus. Et deterior omnibus est, ut sequatur ipsum euacuatio non adiuuans, & non sedetur cum eo febris, & si non accidat euacuatio iterum, tunc significat quod humor motus est vincens, & qui expelli non potest, & est malum. In accidente uero vice uia, non forsitan verificatur aphorismus iudicans, an est propter debilitatem superfluam uirtutis, aut propter aliud.

a B. deficiens a
digestione.

a B. quod euacuatio consum-
plerit uel mun-
dificauerit hu-
morem, qui est
curandus cum
medicina aut
absque.

b B. mala ex ea
est ut permutetur
ad rasuram
curath.

c B. incipit.

d B. incipit.

e B. incipit.

f B. incipit.

g B. incipit.

h B. incipit.

i B. incipit.

significant mortem, & si non sunt mala, signifi-
cant longitudinem.

Iudicia sudoris. Cap. 65.

Sudor est bona crisis in agnitudinibus acutis, & phlegmaticis, & iterum speciebus apostematum timoroso rum, & apostematibus uiscerum.

Causa multitudinis sudoris. Cap. 66.

Sudor multiplicatur aut causa materiei propter multitudinem suam, aut subtilitatem suā, aut causa uirtutis ex vehementia expulsiue, aut mollificatione retentiue: aut causa pororum eius, quando dilatantur propter causas dilationis, & minoratur sudor propter contraria illarum causarum & sudor quidem, quando tergitur, exuberat, & quando mouetur abscinditur.

Diversitas membrorum in sudando. Cap. 67.

Membra quæ plus sudant, sunt illa, in quibus est materia faciens agnitudinē ut magis, & illa quæ non sudant, sunt membra in quibus non est materia, & illa in quibus dominatur aliquid de causis constrictionis pororum: de quibus est, quod latus super quod dormit infirmus secundum plurimum, raro sudat quoniam est coarctatum, siccitas habens uias, & non currit ad ipsum humiditas, neque currit ab eo. & sudor quidem multiplicatur in membris posterioribus, ut in dorso, plusquam in anterioribus, sicut pedore. Et multiplicatur in superioribus magis, quam accidet in inferioribus, & proprie in capite.

Diversitas dispositionum in sudando, & alijs. Cap. 68.

Somnus plus facit sudare quam uigilia, quoniam calor innatus in eo plus agit in humiditate, & quia nocumentum anhelitus in ipso est, & magis parum, & illud mouet materias ad interiora. Inquit Hipp. sudor plurimus in somno absque causa faciente illud, significat quod ille plus cibi suo affert corpori, quam toleret: Si autem fuerit illud præter quod ille de cibo sumat, tunc scias quod indiget euacuatione, & causa in hoc est, quod sudor plurimus cum sanitate uirtutis, non fit nisi propter multitudinem materiei, cui pertinet ut expellat eā natura, & illa multitudo aut fit per causam propinquam, quæ est repleto propinqua, & repletio propinqua est cibi sumptis tunc, & hac repletionem expellunt fames, & exercitiū, & sudor, qui expellitur per naturam, aut fit per causam antecedentem longinquā, quæ est ex superfluitatibus antecedentibus, & non excusatur in huiusmodi nisi euacuatio mundificas corpus ex eis: per sudorem uero fortasse non egreditur de ea nisi illud, quod subtile est, tenue, paruum, & dimittit corruptum inobediens in corpore. & consuetudo natura est, quod diligit expellere humorem corruptum, & illud est de illis,

a B. faciens agnitudinē est plus uel plurima.

a B. faciens agnitudinē est plus uel plurima.

a B. diffinitione
b B. Alia litera
exteriora.

c B. oportet naturam expellere humorem corruptum.

lis, quæ debilitant eum. Et scias, quod quando plus caliditas innata est fortior, est resolutio magis occulta: quare non fit sudor, nisi fuerint causæ aliæ: & propter hoc fit sudor egrediens à natura aut à repletione, & multitudine, & vehementia dilatationis pororum: aut propter defectum virtutis à digestionem bona, aut propter vehementiam motus.

Dies in quibus multiplicatur sudor & minoratur.
Cap. 69.

Sudor in agnitudinibus acutis plurimum fit in tertio & quinto, & minoratur in quarto: imò parum contingit ut [ ] agnitudines istæ crism faciant in quarto, nisi raro. Et parum quidem contingit secundum quod experimentatores existimant, ut sudet ager in vigesimo septimo, & trigesimo primo, & trigesimo quarto.

Modi significationum sudoris. Cap. 70.

Sudor significat per tactum suum, si est calidus aut frigidus. Et significat per colorem suum, si est clarus, aut ad citrinitatem, aut viriditatem declivis. Et significat per gustum suum, si est amarus, aut dulcis, aut ad acetositatem declivis. Et significat per odorem suum, si est foetidus, aut acetosus, aut dulcis, aut alius. Et significat per substantiam suam, sicut si est subtilis, aut viscosus. Et significat per quantitatem suam, sicut si est paucus, aut multus. Et significat per locum suum, si est communis in toto corpore, aut abbreviatus. Et quod ex quocunque membro est, in ipso est agnitus. Et significat per horam suam si est in principio, aut statu, aut declinatione. Et significat per illud, quod succedit ei, sicut succedit ei nocumentum, aut leuitas, aut rigor, aut horripilatio, aut aliud.

Signa sumpta ex parte sudoris. Cap. 71.

Sudor frigidus, cum caliditate febris, est signum malum valde: & propriè qui appropriatur capiti, & collo: & significat syncopim, licet non sit frigidus: quomodo ergo frigidus? & est deterior specierum sudoris, quoniam significat [rem quæ fuit, non rem] quæ erit. Quod si febris fuerit magna, tunc est mors proxima. Et non fit sudor frigidus, nisi iam ceciderit caliditas innata: quare non servat humiditates, imò separatur ab eis, quare segregat eas, & euaporat caliditas extranea: deinde separatur ab eis illa caliditas per suam extraneitatem: quare in frigidantur. Sudor interfectus est malus. Et sudor multus significat longitudinem agnitudinis propter multitudinem materiei. Et non conveniunt habenti eum phlebotomia, & ventris solutio propter debilitatem suam, imò clysteria levia. Et quando post sudorē non inveniuntur leuitas, non est signum bonum. Quod si [fecerit] augmentum nocumenti, tunc erit signum malum, licet sit etiam communis corpori. Et sudor festinus in principio agnitudinis, est malus: significat multitudinem materiei, nisi causa in eo sint humiditates acris, propter pluviā multā, quoniam tunc cum

sua malitia erit minor malitia. Et multoties quidem incipit egritudo cum sudore, deinde sequitur ipsum febris, & prolongatur. Et quæ ex sudore accidit horripilatio, non est bonum, imò est malum: quoniam horripilatio significat expansionem humoris mali nocentis in corpore; & illud significat quod sudor non mundificat, imò mouet de humoribus malis illud, cuius acuitas [est fracta, permiscens ipsum humiditatem], quæ, resoluuntur per sudorem. Et significat quod materia a [ ] plurima [ ] non resolutur apud euacuationem sedatiuam. Et quando debilitantur virtus, & pulsus, & sudat frons parum, est signum malum: si verò cadat pulsus, tunc est mors. Sudor enim bonus, cui convenit ut sit per ipsum crisis completa, est ille, qui fit in die critico, & est communis toti corpori, abundans; & super ipsum alleviatur infirmus; & sequitur illum ille, qui non est communis, sed succedit ei leuitas. Et ad summum considera sudorem per se ipsum in caliditate sua, & frigiditate, & colore suo, & suo odore, & gustu, & quantitate sua in multitudine, & paucitate sua, & tpe suæ egressionis, aut est in principio, aut statu, aut in declinatione: & quid associatur ei de febre in fortitudine, & debilitate sua; & quid succedat ei de leuitate, & gravitate. Et scias, quod in conualescentia multiplicatur sudor eius propter reliquias materierum; quare non est malum parvam facere [minutionem]

Signa sumpta ex parte pulsus. Cap. 72.

Pulsus martellinus, & formicæ, & vehemens ferralitatis, aut vndosus malus est. Et gællinus cum debilitate est malus. Et diuersitas, in qua est intersectio vehemens, & motus debiles, deinde succurrit illi unus fortis succursu non succurrente, imò ex momento ad momentum, est mala valde. Dixerunt quidam, quum pulsus sinister est frequens, & pulsus dexter rarus, & illud est cum debilitate. tunc est significatio mala. Et scias, quod plurimorum hominum pulsus naturales sunt diuersi, mali, absque egritudine; quare oportet, ut tu scias hoc iterum.

Iudicia fluxus sanguinis narium. Cap. 73.

Et quæ sunt sicut [pleurefis] & apostema [ ] sub hypocondrijs, terminantur crisi completa per fluxum sanguinis narium: primum verò ex quacunque nare sit alia uero ex illa, quæ sequitur ea: & similiter febres incensuæ, & sunt de genere primo. Peripneumonia verò non facit crism per eum. Et pleurefis est res in eo media. Et tertiana facit crism per ipsum. Et plurimum quidem accidit fluxus sanguinis narium inuatiuis in imparibus: & parum fit in quarto: in tertio uero, & quinto, & septimo, & nono fit. Et, quum speratur fluxus sanguinis narium bonus, & est debilis, inuatur secundum quod docuit Hipp. cum effusione aquæ calidæ super caput, & cum vaporacione: si cut quando timetur superfluitas eius, prohibetur cum aqua frigida, & cum positione ventrosæ super hypocondria, & quæ sequuntur ipsum.

c B. erat con-
fracta cum per-
nitione eius
cum humidita-
tibus resolutis
cum sudore.
d i B. est
e f a. quæ

f A. phlebotomia.

a B. felsen
b B.
c f a. apostema calida.

ipsum. Et melior quidem fluxus sanguinis narium est, qui sequitur partem infirmam: et diuersificans non est cum illa bonitate. Et apostemata conuenientiora ad hoc ut crifim faciant per fluxum sanguinis narium, sunt illa, quæ sunt supra ^a [lumen.] Et in apostemate quidē phlegmatico, quod incipit transire in lapideitatem, et prolongatur ^a [saniositas] et eruptio, non expectatur crisis per fluxum sanguinis narium. Et similiter non expectatur in apostema ¹⁰ te frigido in cerebro, et in peripneumonia, crisis per fluxum sanguinis narium.

Significationes sumptæ ex fluxu sanguinis narium.
Cap. 74.

^a B. Alia litera ut plurimū fluxus sanguinis narium malus.
Fluxus sanguinis narium paruus est malus & plurimus. Et ^a [fluxus sanguinis narium pluris malitiæ] est, qui est sanguinis nigri. Et parum fit fluxus sanguinis malus ex sanguine rubeo, splendido. Et fluxus sanguinis narium qui cadit in quarto, significat difficultatem crisis. Imò bonus est ille, qui cadit in imparibus.

Significationes sumptæ ex sternutatione. Cap. 75.

Sternutatio bona est, quando accidit apud statum: in primis uero eius est de signis corryzæ, aut humoris mordicatiui.

Iudicia egestionis. Cap. 76.

^a B. conuenit. ^b B. Et scias qd qui sudat sudore plurimo nō aduenit crisis completa cum fluxu ventris.
Iam locuti fuimus de egestionem in libro primo sermonem vniuersalem abbreviatum. Et necessarium est nobis, ut repleamus sermonem in ea multa repletionem, & secundum illud, quod ^a [sequitur] de sermone in ægritudinibus acutis. ^b [ ]

Signa sumpta ex egestionem. Cap. 77. 40

^a B. solutiui diuersi fortis.
Diuersitas coloris eius, quod egreditur de egestionem, est laudabilis in duabus horis, non alibi: quarum una est diuersitas critica, post digestionem in die critico, & signo critico; & altera post potionem ^a [solutiuam, perrā seuntem, fortem.] Et significat in duabus dispositionibus mundificationem corporis expectatam. In alijs uero significat adustionem, & liquefactionem, & multitudinem humorum corruptorum. Egestio foetida similis egestionis puerorum, & infantium, est mala. Egestio cholericæ, & est non bona: & in fine eius apud declinationem significat, quod corpus mundi ficatur, & est significatio bona, et quando separatur egestio cholericæ multa, & nō alleviatur ægritudo, tunc illud est significatio mala. Et fluxus vëtris multus post signa mala, ^b [significat] casum virtutis; & præter quod succedat leuitas, est significatio mortis, licet febris etiam sit eradicata. Fluxus vëtris, super quem est vinctuositas, non ab acceptione rei vinctuosæ, significat liquefactionem mēbrorum radicalium, & est significatio mala, sed non est mortalis; & fortasse est vinctuositas ex carne. et quando super ipsam est simile virus, & emanat citrinum, &

dominatur foetor, & illud in febribus acutis, est mortale. Egestio super partes, cuius stat res subtilis, significat quod est virus ex hepate, & est mordicatiua; & facit exire egestionem cum velocitate; & fortasse egreditur sola, & est mala. Quum in egestionem sunt aliqua similia corticibus lupinorum in omnibus agritudinibus, tunc est signum mortale.

Iudicia uomitus. Cap. 78.

^a B. quid magis conueniens.
Iam locuti fuimus etiam in libro primo de vomitu. Et necessarium quidem est, ut afferamus hic aliquid de eo, & de alijs ^a [& eius positio magis licita] est in hoc loco: Dico ergo, quod vomitus magis iuuatius, est ille, qui ex phlegmate & cholera: in quo, in re uomita vel effusa est vehemens permistio, & non est vehemētis grossitiei. Et quāto plus vomitus est purior, ²⁰ tātō magis est deterior: cholericus enim purus significat vehementiam caloris: & phlegma purum significat vehementiam frigoris.

Signa sumpta ex uomitu. Cap. 79.

^a B. vehemens. ^b B. cui facit dicit spasmus. ^c B. a. ^d B. a.
Vomitum diuersificatus à calore vomitus consuetus qui est albus, aquosus, & citrinus est malus: & ille, qui est sicut viridis, & qui est sicut color porri, & proprie foetidus, & qui est sicut color sielæ. Et rubens [cum nigredine,] & obscurus. Et deterior est, qui est sicut flos æris, & niger, & proprio [eum sit spasmus subitō.] ipse enim interficit statim, nisi sit illic virtus: fortasse enim remanet usque ad duos dies. Et oportet ut consideretur in eo, ne sit tinctura in re comesta. Et quādo euomuntur omnes isti colores, est malum ualde. Et vomitus foetidus est malus. Et vomitus purus, sicut diximus, est malus.

Iudicia urinae. Cap. 80. 105

^a B. tempore. ^b B. ægritudine.
Iam præmissa sunt à nobis uerba vniuersalia de vrina in fen, in qua sunt accidentia, in libro primo: & nos afferamus hic de illo & de alijs, quod magis conueniens est huic loco. Dico ergo, quod non oportet quum non videtur in vrina signum digestionis forte, iudicare de morte: fortasse enim liberabitur eger cum hoc, per euacuationem cadentem ex parte aliqua cum virtute expellente digestum, & indigestum: & fortasse resoluetur humor secundum longitudinem [tolerantiæ:] aut fiet crisis per exituram, & proprie quādo non fuerit humor vehemētis malitiæ: sed est malus secundum plurimum, & significat fortitudinem infirmi: & minor significatio in eo est super longitudinem. Et similiter urina, quæ remanet secundum colorem urinarū sanorum in horis ægritudinis omnibus. Si autē incipit alterari cum ^b [sublimatio] ne ægritudinis, tunc est magis incolume. Et quandoq; est vrina in ægritudinibus pestilentialibus bona, naturalis in substantia sua, & colore, & sedimine, & ille cuius est, tendit ad mortem. Et scias, quod multoties mingunt infirmi vrinas malas in substantia sua, & colore, & alijs: & ē illud expulsio critica, & proprie in ægritudinibus acutis, quarum causa est hepar, & partes vrinæ.

Signa

Signa mala sumpta ex paucitate, & multitudine urinae.
Cap. 81.

VRina, quæ mingitur quandoque pauca, quandoque multa, & quandoque retinetur, & non mingitur, est signum malum in febribus acutis, significans pugnam vehementem ægritudinis, & naturæ, quæ vincitur, & vincit: & significat laborem naturæ, & significat etiam grossitudinem materiei: & quod ipsa difficulter suscipit digestionem. Si autem febres fuerint quietæ, indicat longitudinem propter grossitudinem humoris.

Signa sumpta ex tenuitate urinae. Cap. 82.

VRina tenuis quandoque fit sicut in diabeto, & est cum ea assiduatio sitis, & velocitas surgendi ad urinam, & facilitas egressionis. Et quandoque fit propter cruditatem, & oppilationem prohibentem exitum materiei. Et quandoque fit propter debilitatem virtutis alteratiæ, & non est cum facilitate exitus, & est minoris malitiæ quam diabetis. Et quando a [mingitur] vrina tenuis in ægritudinibus acutis aliquot dies, significat permissionem. Quod si accedat permisso, & perseveret tenuitas, significat mortem velocem: propterea quod materiæ super veniunt in cerebro, & auferitur anima. Et quando convertitur ad grossitudinem, cum qua non fit alleviatio; fortasse est propter liquefactionem membrorum. Quando multiplicatur vrina aquosa, apud horam b [exacerbationis] febris c [totalis,] significat quod apostema euenit in inferioribus. Et considera in substantia permista colori in capitulis, quæ sunt post istud etiam. Et scias, quod tenuitas est, sicut ipsa non iungatur nigredini, & rubedini. Si autem fuerit, tunc scias, quod causa in hoc est res tingens, aut vehementia virtutis qualitatis ægritudinalis imprimentis in a-40 quam.

Signa sumpta ex grossitudine substantiæ & conturbatione eius. Cap. 83.

QUum convertitur vrina tenuis in grossam in febre continua, & sunt signa bona, significat crîsim cum sudore. Si verò non fuerint signa bona, aut fuerit febris vehementis adustionis, significat inflammationem in corde, aut in hepate. Et clarificatio vrinæ grossæ ante crîsim, est signum non bonum: illud namque significat retentionem materiei, & defectum naturæ in expellendo eam. Vrina grossa, turbulenta, in qua non residet aliquid, & non clarificatur, significat ebullitionem humorum propter vehementiam caliditatis extrinsecæ, & debilitatem innatæ digerentis; quapropter est mala. Cum vrina spissa, & proprie in quarto, multiplicatur crîsis febrium ex lassitudine; & proprie si associatur ei fluxus sanguinis narium.

Signa sumpta ex vrina alba. Cap. 84.

VRina alba in ægritudinibus acutis significat declinationem materiei non ad par-

tem venarum, & instrumenta vrinæ: fortasse enim declinat ad cerebrum, & erit dolor capitis aut phrenesis. Et fortasse declinat ad quædam viscera, & significat apostema. Et si sunt signa ad in columitatem declinua, significant, quod egredietur cum vomitu secundum plurimum, & proprie quando non est signum in solutione ventris, cui succedat excoariatio intestinorum. Et quando est vrina alba, tenuis, in febre acuta, deinde accedit ei conturbatio, & grossitudo cum albedine sua; significat spasmus, & mortem.

Signa sumpta ex colore in vrina nigra in febribus acutis. Cap. 85.

SCias, quod non verificatur iudicium penitus de morte, propter nigredinem coloris vrinæ, in ægritudinibus acutis, licet in se ipso sit signum malum. Et quamvis associetur ei iterum signa alia mala; quum vides virtutem in ea fortem, & est potens facere euacuationes diuerfas ex omni genere, succedit ei quies: sicut accedit mulieribus, quando cum menstruis purgantur ab humoribus malis: & propter a [istæ mulieres sunt saniores,] quoniam ipsæ forsitan propter causam aliquam b [consuetæ sunt euacuari ab huiusmodi materia] ex via menstruorum. Et scias, quod vrina nigra quanto plus est pauca, tanto est deterior, significans consumptionem humiditatis. Et iterum quanto magis est grossior, tanto est deterior in ægritudinibus acutis. Et quando nigra est declinua ad subtilitatem, & tenuitatem, & est in ea sedimen pendens, & est ei odor acutus in febribus acutis, indicat dolorem capitis, & permissionem: & certior dispositionum eius est, quod significat fluxum sanguinis narium nigri; quoniam materia est acuta, vincens. Et fortasse erit cum eo sudor propter caliditatem, quum non superfluit neq; minoratur, & expellit versus superfluitatem: & antecedit sudorem eius horripilatio. & quando associatur vrinæ nigra, in qua est sedimen pendens, res nigra, rotunda aggregata [cui qua inuenitur odor malus,] & tenuio in lateribus, & apostema sub hypochondrijs, & sudor, significat mortem. & huiusmodi quidem tensio sub hypochondrijs significat spasmus; & huiusmodi quidem sudor fit ex debilitate. Vrina tenuis, aquosa, ad nigredinem declinua, significat tenuitatem suam longitudinem ægritudinis, & sua nigredine malitiam suam. & dicitur, in vrinis nigris subtilibus, quæ ille, cuius est vrina, desiderat cibarium, moritur. Et vrina tenuis nigra, quando convertitur ad d [subalbedinem, vel flauitatem,] & grossitatem, & non associatur ei vlla quies, significat ægritudinem in hepate, & proprie icteritiam; quoniam hæc conuersio, quæ est ad grossitatem a tenuitate, & ad subalbedinem a nigredine, significat diminutionem caliditatis, & casum digestionis. Et illud est de illis, quibus associatur, aut succedit leuitas. Et si non fuerit e [propter illud, significat materiam iam inuiscatam in hepate, & non propter mundificationem, & iam fecit accidere oppilationem; imò si f [est caliditas, tunc iam subito faciet accidere] apostema. Vrina tenuis nigra, quæ

a. Bistud in mulieribus est salubris.
b. euacuatur huiusmodi marcorias.

c. B. priuata odore.

d. B. rufedinem seu ad citrinitatem fuscant.

Alia litera a tenuitate ad rufedinem seu ad citrinitatem fuscant materiam ad adherentem in hepate non mundificam quæ.

f. B. fuerit caliditas vel acutitas eius tunc ea, indica quod iam acciderit

AVIC. Tom. 2. G mingi-

mingitur in febribus acutis paulatim, in tempore longo, quando est cum dolore capitis & colli, significat destructionem rationis gradatim: & est in mulieribus magis saluum.

Signa sumpta ex vrina rubea. Cap. 86.

Vrina rubea in egritudinibus acutis, quando est cum rubedine subtilis, significat cum signis laudabilibus crisis velocitatem: & cum contrariis eorum significat velocitatem mortis. Et ^a [ex toto] inflammationem vehementem. Et subtilitas cum rubedine significat in egritudinibus acutis dolorem capitis, & permissionem. Et vrina rubea, grossa, in egritudinibus acutis quando eius egressus fit paulatim & frequenter, & est cum foetore, significat timorem: quoniam significat caliditatem vehementem, & iniquitatem, & defectum naturae. Verum, quando est abundantis exitus, multi sediminis, significat separationem: & proprie in febribus incensuibus ^b [†] [

^a B. in summa significant.

^b [†] B. incensuibus perustis. Alia litera permissis.

^e s. immaturitatem. ^d [†] B. proprie.

^e B. sit

] Et qui mingit sanguinem purum in acutis, moritur: quoniam significat repletionem sanguineam, vehementem, cum acuitate ebullitionis: & timeur de huiusmodi, praefocatio, quae fit ex repletionem ventriculorum cordis, si declinat ad cor: aut apoplexia, si declinat ad cerebrum. Vrina rubea valde si conuertatur in febribus ex lassitudine factis ad grossitatem, deinde appareat sedimen plurimum, non subsidens, & sit illic dolor capitis, significat longitudinem egritudinis, quoniam materia est inobediens: quamobrem non ingrossatur prius: & postquam ingrossatur, non subsidet velociter; verum eius crisis fit per sudorem, quoniam materia est declinans ad venas. Et huiusmodi quidem vrina assimilatur vrinae ictericæ, & differt ab ea in hoc, quod non tingit pannos. Et ad summum, vrinae rubae substantiae, & rubei sediminis, significant ^c [†] [appetitum,] & cruditatem; & significant longitudinem, ^d [†] [

] quando rubedo non est vehemens, & ^e [est illa quae est] declinans ad turbulentiam.

Signa sumpta ex vrina flaua. Cap. 87.

Vrina ^a [flaua] in febre acuta, quando conuertitur ad albedinem, aut ad nigredinem, est mala: quoniam significat per albedinem eleuationem materiei ad caput, & per nigredinem acuitatem qualitatis egritudinis.

^a B. fusca, seu vrina citrina cum sulfedine.

Signa sumpta ex sedimine. Cap. 88.

Sedimen diuersum in substantia, & colore, quod significat humorum diuersorum multitudinem, est malum. Et deterius eo est illud, quod est minorum partium: significant enim, quod natura non potest expellere, nisi postquam minoratur partes. Et ^a [leue] quidem multoties est magis significatiuum bonitatis, quam album. Et multoties vinit ille, cuius sedimen est declinans ad rubedinem, sed est ^b [leue]. Et moritur ille, cuius sedimen ad albedinem declinat sed est diuersum, asperum. Substantiae enim bonitas, vehemē-

^a s. leue.

^b B. leue.

tius est facilis ad suscipiendam expulsionem, quam bonitas coloris. & significat iterum, quod humores non patiuntur ab egritudine plurimum: sicut sedimen bonum, quando minoratur eius partes, significat, quod natura operata est iam in eo valde, & egritudo non egit in eo. Sedimen spumofum, & spuma plenum, cuius albedo est propter commistionem aeris cum eo, est malum valde, egrediens à natura, & crudum est malum. & sedimen cuius ^c [superiora sunt rotunda, & mouentur, melius est quam sedimen, cuius superior superficies est congelata,] & magis significatiuum, quod egritudo est vel locis status, & acuta. & sedimen, quod non antecedit tenuitas, & ^d [paucitas superfluitatis,] imò est inuentum in principio, significat, quod humor est plurimus, non quod sit digestus, imò oportet ut ^e [rubeat] sedimen post aduentum digestionis, & postquam fuerit vrina subtilis in primis, & postquam fuerit hypostasis paucica. & dum non est ita, significat, quod materia grauis, grossa, est multa, & quod egritudo interficit. & similiter vehementia tincturae abique sedimine ^f [paucico. & dum non est ita, non significat bonum, & quandoque significat bonum, & maturitatem.] & quandoque accidit illud propter dolorem, & propter vehementia caliditatis, & famem: tinctura enim vrinae ieiunii additur, & minoratur eius sedimen. & sedimen rubeum significat multitudinem sanguinis, & tarditatem digestionis: & associantur eis in febribus incensuibus ^g [iterum] angustia, & tristitia. & si prolongatur vsque ad quadraginta, prolongatur egritudo: & fortasse non speratur crisis in sexagesimo. Iterum sedimen rubeum pendens, in quo est declinatio ad superiora quàm est in vrina tenui, significat in egritudinibus acutis permissionem rationis: si autem perseuerat, timeur perditio. Si autem vrinae substantia incipiat peruenire ad grossitudinem, & incipit pendens subsidere & albificatur, significat salutem. Sedimen, quod est secundum formam frusti carnis, in febribus acutis sine significationibus digestionis, significat, quod est ex rasura membrorum: & non est ex renibus. & quando est illic digestio, aut non est febris, significat illud, quod scis, de dispositione renium. & illud, quod est simile squamis piscis, & non est signum digestionis, & febris est acuta, est ex rasura febris, quam facit in neruis, & ossibus, & venis; & in alijs sit ex vesica. & sursum quidem significauit simile illius: & quod febris incipit radere ex profundo: & distinguit inter ipsum, & inter illud de vesica, quoniam illud de vesica est cum signis lesionis vesicae, & ^h [†] [cum digestionem, & grossitudine.

⁶⁰ *Signa sumpta ex dispositionibus aggregatis propter significationes diuersas, coloris, & substantiae, quarum prima est in vrinis oleagineis. Cap. 89.*

Oleaginea est illa, cuius color & substantia similis tur coloris [olei] & eius substantiae: & licet sit mala, tamen quando aliae significationes significant salutem, non est cum ea malum. Sedimen verò, quum est oleagineum,

^c s. pars superior est subtilior & inferiora sunt in modum rotundae. ^d s. melius est quam sedimen. ^e s. paucitas superfluitatis. ^f s. non significat bonum & digestionem.

^g s. iterum

^h [†] s. in illa est.

^a s. Vrini. ^b s. pinguis vel viscidus. ^c s. pinguis vel viscidus. ^d s. pinguis vel viscidus.

neum, est malum valde. Et omnino oleagineum purum est malum, & est illud, quod facit te videre colorem [olei] cum citrinitate, & viriditate. Et quando oleagineum est accidens post urinam nigram, tunc est significatio bona, secundum quod testificatur de ea Rufus sapiens. Et deterius oleagineum est illud, quod est in principio egritudinis, & quando significationes significant malitiam, & mingitur urina oleaginea in quarto, indicat mortem infirmi in sexto, & urina quæ alteratur subito ex signis laudabilibus ad signa vituperabilia, significat in egritudinibus acutis mortem: quoniam significat casum virtutis subito, propter pravitatem accidentium. Urina [oleaginea] quandoque significat permissionem rationis: quoniam facta est ex exsiccatione. Urina, in qua sunt frustra sanguinis congelati in febre acuta, quando cum ea est siccitas lingue, est signum malum: si autem fuerit nigra cum hoc, tunc illud est deterius, & non currit sanguis in urina in febre acuta, nisi propter vehementiam acuitatis eius, & propterea quod disrumpit vasa, & vias eius: & si eius congelatio est propter vehementiam caliditatis ipsius. Urina alba, tenuis, in qua est spuma, & nubes citrina, significat timorem vehementem propter illud quod ipsa significat de [exacerbatione] & vehementia acuitatis materiei, & nos quidem iam locuti fuimus de urina tenui, nigra, illud in quo est sufficientia. Urina tenuis [flava] in principio febrium acutarum, quando conuertitur ad grossitatem, & ad albedinem, deinde remanet sæculenta, turbida, sicut urina asini, & in capite exire inuoluntarie, et sunt illic vigiliæ, et inquietudo, significat ipsam vtriusque lateris, cui succedit mors, quando non fuerint signa bona vincentia illa. Urina enim quæ est cum [flavo] colore, non subtiliatur, nisi propter dominium humoris cholericis, calidi: & non ingrossatur, & inspissatur, nisi propter exacerbationem egritudinis, & commotionem in dispositionibus materiei, & dixerunt de urina pauca, quæ est cum colore sanguinis, quod est mala, præcipue quando cum infirmo est passio [venenosa].

Signa mala sumpta ex parte qualitatis separationis urinae, Cap. 90.

Quando febrem acutam patiens non potest mingere nisi parum, & cum dolore, absque [vulnere], aut apate in instrumentis urinae, & cum frequentia pulsus, & debilitate, est signum malum. Quum retinetur urina in febre continua, & est vehementia doloris capitis, & multitudo sudoris, significat euzegi. Urina, quæ guttatim stillatur in febre [continua], & cum vehementia doloris capitis, & multitudo sudoris, significat euzegi. Et urina, quæ guttatim stillatur in febre [quieta], significat fluxum sanguinis narium. Quod si febris fuerit acuta, incensua, significat dispositionem malam ad teniorem cerebro, & si fuerit quieta, significat multitudinem repletionis, & debilitatem naturæ in expellendo, et causa urinae egredientis in febribus acutis inuoluntarie, est debilitas virtutis, aut nocumentum in cerebro: & non sit illud,

nisi propter ascensionem materiei acutæ, calefactæ ad cerebrum, quare communicant ei membra lacerosa.

Numeratio signorum malorum in urina.

Quosa [& procedens,] & foetida, & nigra, & grossa est mala. Et illa, in quo procedit ex inferiori parte eius usque ad ipsius superiorioris sicut fumus, est mortalis, propinqua. Et iterum pinguis, cuius color est color aque carnis, cum foetore dominante, est mortalis.

Signa in egrotis mala generum diversorum, quorum malitia est propter aggregationem eorum, in febribus tantibus, & alijs. Cap. 92.

Quando aggregantur vomitus, & punctura [ ] & permissio rationis, tunc illud est signum mortale. Quando diversificatur alteratio corporis in tactu, & in colore, & in eo quod euomitur, et in eo quod euacuatur, significant quod natura est [ambigua] cum humoribus diversis, et egritudinibus diversis, cui est necessarium resistere eis omnibus, & est proculdubio de illis, quæ deficiunt ei. Quando aggregantur in febre inseparabili frigus eius quod apparet, et adustus interiorum, et vehementia sitis cum hoc, tunc illud est mortale. Quando aggregatur cum [percussione] dentium permissio in ratione, tunc eger appropinquat perditioni. Quando accidunt infirmo subito fluxus ventris nigri, cum adustione, et mortificatione, et dolore adurentem in [ventre] eius, et pulsus cordis, et syncopis, est signum mortis. Quando sudant duo cornua frontis sudore frigido, et citrinantur vngues et virides fiunt, et alterantur, & apostematur lingua, et apparet super ipsam, & super corpus pustula extranea, tunc mors est proxima. Et si fuerit in partibus hypocondriorum percussio, et [saltus] cum febre: deinde cum hoc oculus mouetur motu malo, tunc oportet ut expectetur malitia dispositionis: quoniam hæc dispositio significat ventositatem inflatiam, & percussione, quæ fit propter apostema vehemens, & propter vehementiam [constrictionis] venæ magnæ, & pulsus vehementis percussione [continua], magnus, valde associatur [mania]: & oportet ut consideretur: fortasse enim percussio, & saltus non sunt submersi ad viscera, imò in eo quod apparet de mirach; & illud non est nocuum, [quando est] cum eo apostema, nisi superfluat valde in magnitudine, & si perseverat hæc dispositio viginti diebus, & non sedantur apostema, & febris, significat quod aperietur: & tunc fortasse saluabitur infirmus: & illud erit per urinam exuberantem, aut permutationem materiei ad extremitates, & proprie ad pedes. Illi, qui debilitantur ex egritudinibus, quando accidunt eis anhelitus frequens, & syncopis, tunc iam appropinquant morti: & non addunt super quatuor horas. Quum homo habet febrem incensuam, & inuenit alleuiationem, & quietem caliditatis subito, absque crisi manifeste.

AVIC. Tom. 2.

G 2 sta

a — B.

Abilado. a f
manet lrv
adunco. a m
manet lrv a n
manet

Abilado. a f
manet lrv
adunco. a m
manet lrv a n
manet

a f B. ventris.

b a. aggrauata.

c. B. est ex eis,
quæ deficiunt
ei proculdubio
Alia litera.
illud est ex eis,
quæ deficiunt
deficere, procul
dubio.
d. a. stridore

e. a. alchatin.

f. a. iecitatio.

g. B. pulsus.
h. a. successus
vel frequens.
i. B. amenit vel
permissio rationis.

k. B. quavis &

sta cum euacuatione, aut per mutatione, & sine extinctione vltima, & sine per mutatione de aere ad aerem in regione vna, aut in duabus regionibus, & quiescit quod est in pulsu de velocitate, & inuenitur sicut tranquillitas; tunc iudica, quod moritur uelociter. Quum homini inest febris, & pulsatur cor eius subito: & inuadit eum singultus, & stringitur uenter eius sine causa cognita, moritur. Quum, qui egritudine habet acutam, mingit urinam^l [albam,] subtili, deinde ingrassatur, postea^m [ebullit,] & albescit, & remanet ebulliensⁿ [ita, &] quasi urinam asini, & mingitur inuoluntarie, & sunt vigilie, & inquietudo, significat tetanum apparentem in utrisque lateribus, deinde moritur. Dicitur, quum urina fuerit^o [similis muri,] postquam fuerit alba ante illud, & super ipsam fuerit sicut spuma, deinde cucurrit ex naribus sanguis niger, tunc illud est res mala. Et de signis malis, quae quidam medicorum dixerunt, & non tendit ratio ad ea nisi cum praegritate, sunt quod dicitur, quando apparet in homine super venam, quae est in collo eius pustula similis grano cucurbitae cum [uariolis] albis, plurimis, & accidit ei desiderium rerum calidarum. Et dicitur, quando apparet in homine in tempore sinistro pustula dura, rubea, & accidit habenti eam hoc pruritus uehemens in oculis eius, [et] moritur in die decimo, [et] habens hunc dolorem desiderat silamos. Et dicitur, quum egritudo uehemens accidit subito, deinde sequitur illam uomitus, aut fluxus uentris, est significatio mortis. Dicitur, quod quando accidunt febrenti, & alij, apostemata, & ulcera leuia, deinde destruitur ratio eius, moritur. Dicitur, quod quando inest homini mollities in facie, & corpore eius, & non est dolor, & accidit ei in principio illius pruritus in naso suo, moritur in secundo, & tertio. Et dicitur quod quando inest homini super genu eius simile vne rotunda, & illud est nigrum, & in circuitu eius rubrum, moritur cito [usque] quo expectentur quinque dies. Et signum mortis eius est, quod sudat sudore frigido.

Signa longitudinis egritudinis. Cap. 93.

SCias, quod longitudo egritudinis sit propter grossitudinem in visceribus, aut propter permissionem in regimine, & secundum omnem dispositionem debilitatur in ea stomachus, quoniam [tangit ipsum] tarditas, & digestio equalis significat eam, aut tarditas sediminis pendens, aut assiduatio sediminis rubei [et] iterum paruitas enim apparitionis [et] diminutionis] significat longitudinem egritudinis. Et similiter, quando est cum acuitate egritudinis pulsus magnus, & facies eius pinguis, & hypochondria inflata, quae non [detumescunt,] significat paucitatem resolutionis, & longitudinem egritudinis. Quum adueniunt signa crisis ante digestionem, & non cadit uirtus, & non apparent signa mortis, tunc egritudo prolongatur: & scias, quod [terribilitas crisis, quando non inuadit,] & non nocet, & dispositiones

remanent secundum modum suum, tunc egritudo est longa. Et multitudo [saltus] in egritudine, significat longitudinem eius, & proprie quum [vehemens sit] a principio rei in fine vero eius est rectus. Et quando asso ciatur euacuationibus paucis, quae significant, quod natura mouit materiam, & deficit in expulsionem eius ingras, siue sit sudor, aut fluxus sanguinis narium, aut [alia signa bona,] aut priuatio signorum malorum, significat longitudinem. Et quando remanet sedimen rubrum usque ad quadraginta dies, indicat longitudinem febris, ita ut non speretur crisis, & separatio, usque ad sexaginta. Pollutio in principio egritudinis significat longitudinem. Quum vides signa longitudinis egritudinis in diebus antecedentibus, tunc non est significatio eorum, sicut significatio ipsorum post illud. Et quum videris illud, quod est contrarium illis signis, magis verificari, forsitan apparere in medijs diebus, & in posterioribus eius, tunc considera iudicium indicationis, ut scias ipsa in quo die erit: & ille dies, quae die indicatur: & observa conditiones praedictas in ea, & considera dispositionem virtutis, & aetatis, & temporis, & complexionis, & dispositionem motuum [egri] in quantitate, & qualitate sua, & antecessione, & postpositione sua, & horarum suarum, proprie in statibus acutae, & longitudine eius, & abbreviatione eius, an sit ad motum declinans, aut ad quietem, & iudica per quantitatem eius.

Signa, quod egritudo consumetur crisi, aut resolutione. Cap. 94.

QUum fuerit virtus fortis [ualde,] & [et] paroxysmi augmentati in qualitate, & quantitate, & aetate, & complexio, & tempus declinant ad motionem, non ad quietem, & digestionis & eius contrarij signa festinantia, tunc egritudo consumetur cum crisi. Et si res fuerit contrario, et signa tarditatis inuenta, tunc egritudo prolongatur, & interficit. [cum resolutione, aut remouetur.] Et si diuersificatur, erunt crises diminutae, & tardatae, & cum per mutatione. Mors autem, & vita significantur per dispositiones virtutis, & signa [alterationis vniuersi] quae duarum rerum, & sui contrarii.

Judicia reciduationis. Cap. 95.

DEterior reciduationis est illa, quae est uelocior, & est cum virtute debiliore. Et asso ciantur ei] proculdubio, quum est eius forma hec [signa reciduationis.] Et ut eueniat reciduationis errore regiminis saluus est, quam ut eueniat per se cum rectificatione regiminis, & de errore in hoc est, dare in potu calefacientia, & medicinas, quibus vult aliqui bonitatem appetitus, & [sicut] gelaniabin mellinum, & trochisci rosacei, & similia, & reliquae, quae remanent post crism, attrahunt reciduationem cito nisi succurratur. & reciduationis uehementior est quam radix, quoniam [malitia eius est] ueniens, & status] est debilis.

Signa

l. s. subalbidus, vel flauus. m. s. conturbatur. n. s. vel conturbata.

o. B. cholericus.

p. B. difficultate.

q. pustulis.

r. B. moritur.

t. B. moritur in die quarto. Et dicitur cor sicut lens sub oculis.

u. s. & desiderat dulcia.

v. s. nisi tardaret ad.

a. B. ipse extenuatur, & signa tarditatis digestionis significant ipsam, & b. s. Et

c. B. extenuationis. d. s. extenuatur.

e. s. accidentia ipsius quando non inuadunt.

Alia littera accedens cilia quae accidunt in crisi, & passiones quando mouentur. f. B. ictericus. g. s. incipit. h. t. B. plurimus sudor signum longitudinis. i. s. aliud signum bonis.

K. B. egritudo nis.

a. B. b. t. B. & egritudo acuta.

b. B. deman unanquam

a. B.

b. B. forma signa reciduationis. Alia littera forma alicuius rei signa.

c. t. B. & egritudo nis.

d. B. egritudo est reciduationis tura sua

Signa reciduationis. iudi. Cap. 97.

ET in illo, cuius febris non quiescit per crissim completam & in die suo, timetur reciduationis. Et si fuerit quies eius sine crisi omnino, non est excusatio reciduationis: & proprie quando crisis est cum eis, quae sunt sicut varicellae, aut icteritia, aut scabies: & ad summum cum ea, quae fit in cute. Et significatur quandoque, quod erit reciduationis ex debilitate virtutis, & appetitu, & nausea, & malitia animae, & paucitate digestionis, & corruptione cibi in stomacho, tendentis ad acetositatem, & fumositatem, & inflationem hypochondriorum, & partium hepatis & splenis, & corruptione somni, & longitudine vigiliarum, & vehementia sitis. & vehementia inflationis faciei proprie est signum a [malum,] & proprie in palpebra superiore, & proprie eius apostematio, & ipsius [abreuiatio,] & similiter cum resolutione inflationis faciei. Et de illis, quae significant eam, est ut corpus bene recipiat cibum, & non remoueat per ipsum extenuatio, & proprie quando ista accidentia mala apparent, & vehementiora sunt in horis paroxysmorum agnitionis, quae sunt. Et quandoque significatur reciduationis ex pulsu, quando remanent in eo spissitudo, & velocitas. Et ex profundatione exituratum criticarum, & occultatione earum. Et ex vrina, quando in ea remanet tinctura plurimae citrinitatis, aut flauedinis, aut rubedinis, aut [ex illis, in quibus] non pendet sedimen, neque residet, & quando vrina infirmi non similatur vrinae eius naturali. Et quaedam tempora significantiora sunt reciduationis, quam quaedam alia, sicut autumnus: in ipso plus cadit reciduationis, quam in reliquis temporibus. Et genus agnitionum iterum adiuvat ad significandam reciduationem sicut febres apostematose, quum post se relinquunt caliditatem, & [inflationem] in visceribus & sicut [epilepsia,] scotomia, & dolores renum, & hepatis, & splenis, & hemierancia, & cephalica, & catarrhus, & quae ab ipso generantur de [asthmate,] & alijs, & agnitionibus anhelitus.

Causa mortis. Cap. 97.

Mors fit, aut propter causam, qua corrumpitur complexio cordis, aut propter causam, qua resoluitur virtus: quare extinguitur. Et facta propter causam, qua corrumpitur complexio cordis, aut est a [dolor vehemens,] aut qualitas superflua de qualitatibus notis, aut est qualitas extranea venenosa, aut est retentio materiei anhelitus: b [f] Et propter hoc oportet, ut ne dimittantur resupini, & ne dimittantur guttura eorum desiccari.

Species mortis, quae accidit in horis febrium, & signum qualitatis mortis infirmi. Cap. 98.

De illis est mors, quae accidit eis a [in] principio paroxysmi febris b [et] augmento eius, aut [resolutione] eius. Et plurimum pius est in febribus apostematum intrinsecum,

vbi effunditur ad ipsa superfluitas subito. Et in agnitionibus malignis, a quibus superatur natura in primis cum mouetur quod fortitudine, praecipue si fuerit debilis: & ad summum est, sicut praefocans, & sicut extinctio ignis a multis lignis. Et de illis est mors in statu paroxysmorum febris propter superationem naturae ab egritudine. Et tertia est mors facta in declinatione, & est pauca, & rara. Et plurimum eius est in declinatione particulari, non vniuersali: & causa in ea, quod natura in ipsa est sicut secuta, & expanditur caliditas, & partitur, & disparitur retentio, quae necessaria est in horis principij. Et plures eorum moriuntur cum, syncope subito, & quidam eorum gradatim. Et fortasse declinatio est declinatio, d [quae est sine mollificatione virtutis, & resolutione] caliditatis innata: quare aestimatur, quod sit declinatio e [leuis,] & pulsus quidem diuersificatur in vtriusque declinationibus: ipse enim in vera confortatur, & in falsa mollificatur, & in vera aequatur, & in falsa diuersificatur, & egreditur ab ordine. In declinatione vero totali non moritur aliquis, nisi propter causas laboriosas de foris, quae superueniunt infirmo, & est debilis; sicut motus, aut eleuatio, aut ira: & quandoque accidit huiusmodi etiam prima. Et huiusmodi quidem mortem antecedit sudor paucus, viscosus. Et multoties moritur aliquis in variolis in declinatione. Et multoties quidem antecedit eam sudor inaequalis ad frigus declinans: & fortasse est in capite, & collo tantum, aut in pectore tantum. Et quando cutis [aliqua] specie est sicca, tensa, tunc non erit mors per sudorem: & cum eius contrario, erit cum sudore. Verum plurimum mortis in agnitionibus mortalibus fit ex modo aliquo in hora, in qua fit crisis bona in egritudinibus saluis, sicut si est egritudo in paribus, erit mors in paribus: & si fuerit in imparibus, erit mors in imparibus. Et scias, quod causam, & quae ei sunt similia, attrahit mortem apud statum paroxysmi: & accidunt cum ea accidentia mala de permissione rationis, & vehementia angustiae, & profunditate somni, & debilitate tolerantiae febris: deinde accidunt dolor capitis, & tenebrositas oculorum, & dolor oris stomachi, & inquietudo. Et phlegmatica attrahit mortem in principio paroxysmi: & tunc est frigus longum, & non calefit: & pulsus paruus valde, s [vermicularis,] & vehemens fit somni profunditas, & pigritia. Et ad summum vnaquaeque attrahit mortem in hora, in qua ipsa fit vehementior super infirmum plus, siue sit incipiens, siue sit in augmento, aut in statu. Et mors quidem in augmento apparente quandoque accidit, in paucis tamen. Et quum tu consideras signa mortis in hora, quam diximus, & non inuenis ea, tunc non timeas, quod si inuenis ea tunc extrema, quod erit mors. Si autem consequutum fuerit illud aliquod malorum signorum praedictorum, tunc iudica secundum plurimum, si fuerint paroxysmi impares, quod ipse morietur in septimo, aut pares, quod morietur in sexto, praecipue si fuerit agnitus velocis motus.

d B. periodi pp mollificationem virtutis, & resolutionem.
e B. vera.

f B. dispositio ne mortis.

g B.

Significationes mortis absque crisi. Cap. 99.

DE illis est debilitas virtutis, & defectus eius ad resistendum ægritudini. Et de illis est tarditas signorum digestionis omnino. Et de illis est virtus ægritudinis cum tarditate motus ipsius. Et quando aggregantur omnia ista, est magis ^a [perniciosa.]

^a s. significatiua.

Dispositiones accidentes conualescentibus.

Cap. 100.

Quandoque accidit conualescentibus recidiuatio, ^a† [

^a † B. quæ fuerit cũ eis illud, quod diximus in capitulo regiminis eorum.

^b B. secundum.

] & accidit eis vehementia virtutis, & debilitas ipsius, ^b [quum in eis est illud] quod diximus in capitulo regiminis eorum. Et accidit eis, ne iuuentur ab eo, quod sumunt de cibo, & ne redeant corpora eorum ad virtutem. Et accidunt eis exitura, quum non sunt mundificata corpora eorum ab humoribus per euacuationem. Et quandoque accidit eis corruptio quorundam membrorum, propterea quod expellitur materia illic. Et quandoque accidunt eis ægritudines contrariæ ægritudinibus, quæ fuerunt in eis, quum superfluent in eis in contrario eius, quod est cum eis: sicut accidit eis grauitas in lingua, & paralysis, & colica frigida, & appoplexia, & epilepsia, & dolor capitis inseparabilis, & hemicrania, & quæ his sunt similes, quando in frigidatio, & humidatio modum pertransierunt. Et quandoque accidit eis pruritus plurimus, quem remouet aqua tepida. Et accidit eis, ut albificentur eorum capilli, propterea quod capilli priuantur nutrimento, & propterea, quod ^c [spargitur] humiditas innata, qua stat nigredo, sicut accidit segetibus, quod quando siccantur, albescunt; postea quando eorum dispositiones bonæ fuerint, redit nigredo capillorum, sicut accidit iterum segetibus, quando potantur aqua, quoniam tunc redit ipsarum viriditas.

^c B. Alia litera resoluitur.

Regimen conualescentis. Cap. 101.

^a s. balneis, & causis opprimentibus, ita, ut etiam voces, & alia ei non afferantur.

Oportet, ut in conualescente alleuiatio fiat in omni re: & non afferatur ei aliquid graue ex cibis, neque aliquid ex motibus, & ^a [ex calefacientibus, & causis comprimentibus, donec ad voces perueniatur] (v[er]ba quæ & alia) & gradatim perducatur ad exercitium æquale, facile: ipsum enim iuuatiuum est valde. Et, ut occuperis in eo, quod augmentum efficit in sanguine eius. Et oportet agere, ut quiescat, & lætetur, & gaudeat, & prohibeatur ab euacuationibus, & propriè coitu. Et vinum cum temperamento est ei iuuatiuum, propriè vinum subtile, tenue. Et de conualescentibus conuenientior ad hoc, ut interdicator ei satietas, est conualescens, cuius crisis fuit occulta: quoniam ipse est expositus reciduationi, & huiusmodi forsitan indiget euacuatione. Et conuenientior ei est fluxus ventris subtilis: præcipuè quum videris egestionem cholericam, aut decliuem ad colorem humoris ^b† [

^b † s. & subtilis eorum.

qui est ex humoribus, ex quibus fuit febris: & videris in appetitu defectum. Et quum volueris illud, tunc fac quiescere conualescentem, & conforta virtutem eius, ^c† [

^c † B. cum lilitate.

] deinde euacua. Et fortasse necessarium est tibi, ut euacues, & confortes simul cum ciba-

tionem: & præpara citius, verbi gratia, cibos medicinales, solutiuos: aut commisce eis virtutes medicinarum solutiuarum conuenien-

tium, sicut pruna, & siracosi, & tereniabin, & similia illis, habentibus choleram. Et quando-

que iuuantur per diuretica, & mundificantur per ea venæ eorum: & quandoque faciunt illud ista diuretica cognita, ^d [sicut] facit illud

^d s. &

vinum commistum. De phlebotomia autem sciendum est, quod parum indiget conualescens

extractione sanguinis, & fortasse indiget etiā: & significant illud forma, & signa sanguinis: præcipuè quum inuenis febrem ^e [occultam]

^e B. quæ est reliqua. Alia litera inuenitur in textu sicut reliqua.

in uenis, & vides pustulam in labio. Et fortasse cogit te ad phlebotomandum infirmum malitia sanguinis eius, propter illud, quod reman-

sit in ipso de cineritate humorum malorum: quare necessarium est ei, ut extrahatur sanguis eius malus, & augmentetur in eo sanguis bonus.

Et melius in hoc est, ut facile fiat, & non faciat aliquid subito. Et somnus diurnus fortasse est magis nociuus conualescenti, propterea, quod mollificatum, & fortasse confortatum, propterea, quod ipsum quiescere facit.

Et quando non conuenit, fortasse attrahit febrem, propterea, quod facit cruditatem, & fragit de virtute caloris innati. Et observatio in omnibus conualescentibus mundificatis, & non mundificatis, est, ut currat esse eorum secundum regimen, quod fuit in ægritudine ex-

cibarijs, & alijs duobus diebus ^f [in eo, quod est inter eos,] & ad summum secundum regimen suam, qua res dici critici pertranseat secundum regimen, quod fuit in sanitate eius, deinde illud, quod sequitur sanitatem] eius: deinde eleuetur ad illud, quod est supra ipsum.

Et oportet in mundo, & eo, cuius febris fuit salubris, ne subtilietur regimen eius, quoniam febrietur corpus eius, & mala fiet eius dispositio.

Et oportet, ut redeat ille, cuius extenuatio, & macilentia in diebus paucis fuit, ad pinguedinem in diebus paucis: quoniam virtus eius est

fixa: & fiat cum contrario eius contrarium illius. Et si non appetit conualescens, tunc in ipso est repletio. Et si appetit, & non impinguitur post ipsum, tunc affert sibi ultra virtutem suam, & supra virtutem naturæ suæ: quare non

potest digerere illud, & diuidere in corpore, aut in corpore suo sunt humores plures, in quibus natura est occupata, aut virtus stomachi eius est prostrata valde, aut virtus totius corporis eius, & caliditas ipsius innata, sunt pro-

strata: quare non alteratur cibis alteratione conuenienti, ut ^h [exemplificet, vel restauret] natura ex eo. Et huiusmodi quidem, licet appetant in principijs rei suæ cibum, tamen quandoque conuertitur in eis dispositio ad hoc, ut non appetant: quoniam nocumēta, & repletio humorum malorum, sunt fortiora, & augmentantur. Et ne appetant, deinde appetant propter viuificationem virtutis suæ, melius est

^h B. fugat.

quam

quam ut appetant, deinde non appetant. Quā ergo persequatur appetitus, & non alteratur corpus ad virtutem [dominantem,] tunc virtus appetitiva, & instrumentum eius sunt sana: & virtus digestionis, & ipsius instrumentum sunt debilia. Ergo melius est, ut gradatim deducatur conualecens ex [cauari] & pullis ad hēdum: & non reducantur ad consuetudinem, dum adhuc in venis est strictura. Et fortasse syrupus acetosus faciet eis euenire excoarationem intestinorum propter debilitatem intestinorum ipsorum, & similiter acetosa. Et de regimine conualecentium est permutatio eorum ad aerem contrarium ei in quo erant. Et de regimine conualecentium est obseruatio eius, quod oportet cauere de specie egritudinis eorum, ut opponatur ei, quod securitatem faciat ab ea: sicut in pleuriticis: oportet enim ut timeatur in eis asperitas pectoris. Et non oportet ut conualecens sudet in balneo [propter raritatem carnis suae debilis. Quum ergo multiplicatur sudor eius, tunc in ipso est superfluitas. Et abrasio cum nouacula nocet ei, propter illud cuius narratio praecessit.

Cibatio conualecentis. Cap. 102.

Oportet, ut sit cibus eius in qualitate boni chymi, facilis digestionis. Et oportet ne toleret famem, neque sitim. Et fortasse est necessarium, ut declinet qualitas ad contrarium complexionis egritudinis preterite, propter [timorem alicuius rei: & ad] cautelam. scias quod cibi humidi, fluidi [velocius nutriunt, & minus sunt audaces: & grossus, & grauis est] contratio siue sit cibus, aut potus. Et oportet ne super se afferat frigida, nisi vocet ad illud residuum caliditatis, imò ut regatur cum eo quod est temperatum, & sit ei caliditas subtilis cum humiditate completa, velociter recipiens digestionem. Et ut sit cibus eius in quantitate cum mensura, qua fiat bona eius digestio & eius superatio, & adde secundum gradationem, quum non vides grauitatem, neque rugitum, neque velocitatem descensionis, neque tarditatem: [retentionis.] Et minue ex eo si [non videatur ex eo quod uideri debet.] Et quando repletur subito, & tenditur stomachus eius, tunc fortasse febricit. Et similiter non oportet, ut bibat subito; fortasse enim est ex eo timor. Hora autem cibi eius est hora equalitatis aeris, in [vesperis,] aestatis, & hora [post meridiem] hyemis nisi [nocens aliquid festinum]. Et oportet ut diuidatur super ipsum quantitas, quae est minus satietate eius. Et aqua uehementis frigoris est ex eis, à quibus oportet alienari conualecentem: quandoque enim interficet: fortasse enim superueniet legendo quibusdam visceribus: & fortasse faciet spasmodum: & nos iam sciimus, qui mortuus est propter illum. Et scias, quod appetitus conualecentis quandoque minoratur propter debilitatem, aut propter humores in stomacho: & associatur eis secundum plurimum [synopsis]. Et quandoque minoratur causa hepatis, & paucitate attractionis eius, & apparet in

colore, & in egestionem tenui & alba. Et quandoque minoratur causa humorum in corpore toto, & satietatis nauseatiua. Et quandoque propter debilitatem virtutis corporis, & caliditatis innatae, aut in stomacho proprie. Rege verò vnumquodque cum eo, quod sciisti de regimine eius, quanto plus facilius est. Et scias, quod secaniabin de cydonijs est bonum medicamen conualecentibus, proprie quando eorum appetitus est prostratus propter debilitatem [in stomachis] eorum, & facit securitatem ab excoaratione intestinorum. De confortantibus verò stomachum, quae sunt calidiora eo, sunt sicut trochisci rosae, & quae sunt eis similia [fortasse enim] sunt causa reciduationis.

Motus egritudinum. Cap. 103.

Am sciisti horas egritudinis, & sciisti quod motus in periodis quandoque fit addendo in labore, & significat statum, & quandoque fit minuendo, & significat declinationem. Et uehementiores sunt motus egritudinum, & accidentia earum in nocte, propter uehementiam occupationis naturae in digerendo materiam tunc ab omni re.

TRACTATVS SECVNDVS,

De diebus crisis, & horis eius.

De principio egritudinis, & prima computatio ne crisis. Cap. 1.

De hominibus sunt, qui dicunt, quod principium egritudinis, ex quo numeratur computatio dierum crisis, est extremitas horae, in qua se ipsum proijcit, & apparet in eo nouum momentum operationis. Et haec quidem diuersitas non aduenit nisi in febribus, quae non accidunt subito: in illis autem, quae subito accidunt, non [est] principium horae. illud est, sicut accidit quibusdam febricitantibus, [ut incipiat febris inceptio] ne apparente, & fit homo ante illud non habens egritudinem; quare dormit, aut ingreditur balneum, aut laborat, & febricit subito. In febribus autem, quas antecedunt contractionis, & dolor capitis, & similia, deinde accidunt, [ambae res diuersificantur.] fortius est, ut consideretur hora inceptiois ipsius febris, & illic est iam apparitio exitus à dispositione naturali in complexione manifesta: inceptio verò doloris capitis, & contractionis, considerationem non habet, & quod decumbit in lecto, & somnus, non sunt de illis quibus est [intuendum:] fortasse enim infirmus non decubuit, & iam incipit febris. Et si pepererit mulier, deinde accadat ei febris, tunc [si non computetur ex febre, & non nisi ex partu, est illud error, de hoc dixerunt quidam, quod plurimum] accedit post secundum, & tertium.

De causa dierum crisis, & periodorum eius.

Cap. nono. 2.

Plures quidem homines posuerunt causam in mensuratione temporum crissum ægritudinum acutarum ex parte lunæ, & quod virtus eius est virtus incedens in humiditates mūdi, faciens in ea species alterationis, & adiuuās ad maturandum, & digerendum, aut ad contrarium, secundum præparationem materici.

a. n. fluxus aquarū & refluxus.

b. t. Plenitudo eius, seu c. a. corporis.

d. t. B. in eis &

e. t. s. & medietas diei.

f. B. cū ergo ista sint tempora prædicta, seu istæ reuolutiones erūt prædicta tempora, seu prædictæ reuolutiones.

Alia litera. Sūc ergo ista tempora, seu istæ reuolutiones prædictæ.

g. s. reuolutionum paruum.

h. t. s. tempus.

i. t. B. & materia.

K. n. tendens ad.

l. a. Amplius in istis mensurationibus, vel fractionibus partium dierū, vel calculaionibus partium.

Alia litera.

Amplius in istis mensurationibus, & experimentis & in eis sunt loca considerationum.

m. s. positiones ambiguz.

n. s. positiones ambiguz.

o. s. positiones ambiguz.

p. s. positiones ambiguz.

q. s. positiones ambiguz.

r. s. positiones ambiguz.

s. s. positiones ambiguz.

t. s. positiones ambiguz.

u. s. positiones ambiguz.

v. s. positiones ambiguz.

w. s. positiones ambiguz.

x. s. positiones ambiguz.

y. s. positiones ambiguz.

z. s. positiones ambiguz.

Et significant hoc per dispositionem^a [extensionis, & contractionis] & augmentationē cerebellorum cum augmentatione luminis in luna, & velocitatem maturationis fructuum arborum, & herbarum cum^b [apparitione eius. Et dicunt, quod humiditates c[on]iuratum] patiuntur a luna: quare diuersificantur dispositiones earum secundum diuersitatem dispositionum lunæ. Et sit vehemēior apparitio diuersitatis cum vehementia apparitionis diuersitatis in dispositione lunæ: & sit illud vehemēius, quando luna est secundum oppositionem dispositionis, in qua fuit: deinde secundum quadrationem: & hoc per diuisionem reuolutionis suæ ad medietatem: deinde ad medietatem medietatis. Dixerunt propterea, quod reuolutio lunæ est vigintinouem diebus, & tertia ferē, diminutis diebus coniunctionis ex eis: propterea, quod lunæ nō est operatio, a [quæ sunt ferē duo dies & medietas & tertia: quare remanent vigintifex dies.

Et erit medietas eius tredecim dies, & quarta diei. Et quarta ipsius sex dies, & medietas diei, & octaua diei. Et octaua eius tres dies, & quarta diei, & medietas octauæ diei: & est minor reuolutio eius. Et fortasse extrahunt eam secundum modos alios, diuersificantes has computationes parumper, & addunt in ea parumper; verū in hoc est transgressio, quia dicit, quod non debent dicere. [Sunt ergo ista tempora] facientia necessario, ut appareāt in eis diuersitates magnæ, & sunt dies^b [periodorum paruorum.] Et quando incipit, [t] & materia est bona; apparet apud statum eius alteratio manifesta tendens ad bonitatem. Et quando incipit tempus, [t] & dispositiones sunt corruptæ; est alteratio apparens apud complementum temporis^c [secundum] corruptionē. Crissus verō ægritudinum, quæ in temporibus procedunt, & ultra mensem; numerantur ex sole. [Et in hac quidem mensuratione & experientia] est ambiguitas. Et in eis sunt^m [loca tali modo, q[uod] multiplicatur occupatio cum hoc super naturalem, & non impedit super medicum aliquid. Et [super] medicum quidem non in est, nisi ut cognoscat quod egreditur cum^o [crissibus] pluribus: & non per tinet ei ut sciat, quæ sit causa eius, quum declaratio illius causæ extrahat eum ad artem aliā; imò oportet, ut sit sermo de diebus crissis, sermo quem loquimur secundum semitam experientia, aut secundum [uiam] positionis & axiomatum.] Et scias, q[uod] plures eorum nominant reuolutionem illud, ex quo non egreditur q[uod] multiplicatio a genere suo: & est eius intentio, quod non egreditur cū ea duplicatio

ad diem non criticum: & exemplum horum est quartanus, & septenus: Nam eorum [medium] peruenit semper ad diem criticum secundum [experientiam] dierum crissis, quæ accidit ægritudinibus, quibus cōueniūt isti, quartanus, & septenus. Et reuolutiones quidem bonæ radicales sunt tres, reuolutione quartanorum, [t] & reuolutio septenorum, & est cōpleta; sed reuolutio [decenorum] est magis completa, quam omnes: quadragesimus, enim & sexagesimus, & octuagesimus, & omnes illi dies sunt crissis: Verū duæ primæ reuolutiones sunt diminutæ^x [t]

[ex hoc, propter fractionem, quā attendere oportet; & per quam sunt tres septē vigintidies, [t] & quartanus primus est quartus, & quartanus secundus est in quo restauratur fractio. Et propter illud est in septimo: quoniam sunt sex dies, & res plurima de septimo, & propter illud cadit continuatus, & quartanus tertius cadit in vndecimo. Et illic^t [peruenit] hora duplicationis septeni: quare sequitur ipsum septenus secundus, & est in quatuordecimo. Et quando restaurauerimus septenum tertium, caderet in die vigesimo. iam ergo cucurrit res in quartanus secundum hoc, quod quartanus primus, & secundus sunt continuati: & secundus, & tertius digregati: & tertius & quartus continuati.

Quum ergo pertransit quartusdecimus, tunc iam cadit diuersitas. Et laudabiles quidem sicut Hippo. & Gal. incepterunt a continuatis: fuit ergo ordo dierum ita, [septimus, & quartusdecimus, & vigesimus est continuatus: ex quatuordecimo ergo viginti multiplices sunt septenorum secundum intentionem, quare inuenimus secundos] septenos segregatos, quos sequitur tertius^b [t] continuatus

complens viginti: deinde separantur ex viginti: & est vigesimus quartus: deinde vigesimus septimus continuatus: postea trigessimus primus separatus [est super quatuor septenos:] & trigessimus quartus cōtinuatus: deinde septenus cōtinuatus: quare sunt quatuordecima. Deinde currit multiplicatio super tres septenos, secundum quod ipsi sunt viginti, [ut sit continuatio] sexaginta & octuaginta & centum, & centumviginti. Et non est consideratio plurima ad illud quod est inter eos de diebus. Alij autem sicut Archigenes dixerunt, quod post quartum decimum est octauus decimus, & est dies crissis, & vigesimus primus: & vigesimus octauus: deinde trigessimus secundus: postea trigessimus [octauus] cum continuatione septeni. Et quidā numerauerunt quadragesimū secundum, & quadragesimū quintū, & quadragesimū octauum dies crissis: & iam transgressi sunt in hoc: & considerato, qualiter cadat, quod ipsi fecerūt de distinctione quartanorum, & septenorum. Nam quartanis [t]

in diebus crissis in est virtus fortis, vsque ad viginti dies: deinde virtus aduenit septenis vsque ad triginta: quatuor: quū ergo æger in ægritudine chronica pertransit viginti, tunc attende septenos. Et apud Archigenē quidē dies vigesimus primus valde plus est criticus: quā vigesimus q[uod] est septenus

Alia litera. Loca considerationum. Sed occupatio cum loca ad naturalem non confertur dico.

n. B.

o. B. experientia.

p. B. semita.

q. s. dupl.

r. B. dupl.

s. B. consideratio.

t. B. Alia litera.

u. s. vigesimus.

v. s. ab illis.

w. t. B. non reg.

x. s. primus.

y. B. restauratio.

z. B. restauratio.

a. s. septimus.

b. t. B. septenus.

c. s. Alia litera.

d. B. quare est.

e. t. s. continuatio.

f. B. Alia litera.

g. B. Archigenes.

h. B. Alia litera.

i. B. Alia litera.

j. B. Alia litera.

k. B. Alia litera.

l. B. Alia litera.

m. s. positiones.

n. s. positiones.

o. s. positiones.

p. s. positiones.

q. s. positiones.

r. s. positiones.

s. s. positiones.

t. s. positiones.

u. s. positiones.

v. s. positiones.

w. s. positiones.

x. s. positiones.

y. s. positiones.

z. s. positiones.

a. s. positiones.

b. s. positiones.

c. s. positiones.

d. s. positiones.

e. s. positiones.

f. s. positiones.

g. s. positiones.

h. s. positiones.

i. s. positiones.

j. s. positiones.

k. s. positiones.

l. s. positiones.

m. s. positiones.

n. s. positiones.

o. s. positiones.

p. s. positiones.

q. s. positiones.

r. s. positiones.

s. s. positiones.

t. s. positiones.

u. s. positiones.

v. s. positiones.

w. s. positiones.

x. s. positiones.

y. s. positiones.

z. s. positiones.

a. s. positiones.

b. s. positiones.

c. s. positiones.

d. s. positiones.

e. s. positiones.

f. s. positiones.

g. s. positiones.

h. s. positiones.

i. s. positiones.

septenus non disiunctus apud octauum decimum, ubi currunt septeni. [Hip. verò, & Gal. & qui post eos ambos fuerunt, non inuenerunt rem secundum illud. Et similiter est diuersitas in vigesimo septimo, & vigesimo octauo. Archigenes enim vidit aliud à sententia ambrosii, & fecit meliorem vigesimo octauum. Et similiter est dispositio trigessimiprimi cum trigesimo secundo; & trigessimiquarti cum trigesimo quinto; & quadagesimi cum quadagesimo secundo. Et scias, quod de ægritudinibus sunt, quarum crisis est in septem mensibus, imò in septem annis, & quatuordecim annis, & viginti vno anno. Et sunt quidā, qui existimāt, quod post quadraginta non sit crisis cū euacuatione forti, verum res non est ita. Et nō est etiam necessarium ut alteretur ægritudo in ad acutam, aut ut in ea sit recidiuatio, aut sit in ea compositio ægritudinum. Et non est prohibitū in ægritudine chronica, si quin cesset natura digerere ipsam, deinde confortetur super ipsam vice vna, & expellat eam quam uis^k [sit pauca.] Verum plurimum est secundum quod dictum est: & sit separatio in ea, aut cum crisi diminuta, aut per exituram tardi motus, aut per resolutionem. Inquit Hip. dierum criticorum alij sunt pares, & alij sunt impares. Et impares quidem fortiores sunt in crisis secundum plurimum, & in plurimo numero. Et parium quidem exemplum est quartus, & sextus, & octauus, & decimus, & quartusdecimus, & vigesimus, & vigesimusquartus, & alij, quos numerauimus de paribus secundum duas sententias. Et impares quidē sunt sicut tertius, & quintus, & septimus, & nonus, & vndecimus, & quintusdecimus, & septimusdecimus, & vigesimusprimus, & vigesimusseptimus & trigessimusprimus. Amplius Gal. negauit qd dictū est in hoc [aphorismo] de esse octauī, & decimī, & inuenit illud diuersū radicibus Hipp. Et fortasse hic sermo Hip. est antequā bene sciret esse dierū crisis: [&] habet expositionē. Et scias, qd quandoque continuantur dies, & fiunt sicut dies vnus crisi: & illud plus cōtingit post viginti, siue sit euacuatio, siue exitura. Et scias, qd in die bonę crisis, quādo apparēt signa mala, tūc illud est deterius, & significat mortem plurimum, sicut si accidat eis aliquid in septimo, & quartodecimo.

De proportionalitate dierum crisis adinuicem, & debilitate, & comparatione eorum ad ægritudines. Cap. 3.

Dierum criticorum alij sunt fortes in vltimo, in quibus fortasse semper sit crisis: & alij sunt debiles valde, & alij sunt medij. Etego dicam eos distinctē, & postquam dixero, quod primus dies crisis est dies quartus: & cū hoc non multum cadit in eo crisis, & est indicatius septimi. Dies autem septimus est dies fortis valde, & indicat ipsū quartus. Et licet vt septimus ponatur in primo ordine superiore. Et dies vndecimus non est in virtute quartidecimi, vcrū tamen in ægritudinibus, in qbus paroxysmi carū [incipiunt] in imparibus, vt tertiana, est fortis valde, & fortior quartodecimo. Et dies quartusdecimus est dies fortis valde, &

de fortitudine eius est, quod non inuenitur dies, cui non proportionatur quartusdecimus, qui sit vltimus, in fortitudine in iudicijs crisis, & salute eius, nedum à cōplemento eius. Dies septimusdecimus est fortis & qui proportionatur ei ex diebus est fortior, & proportionalitas eius ad viginti, est proportionalitas vndecimi ad quartumdecimum. Octauusdecimus est de diebus crisis [interficiētibus: & eorum magis perniciosus] est dies vigesimusseptimus, & est quasi non sit dies crisis. Et dies quadagesimus est fortior trigesimoquarto, quāuis trigessimusquartus, sit bonę virtutis, & fortior trigesimo primo. Et scias, quod ægritudines, quæ paroxysmum faciunt in imparibus, sicut tertiana, & plures nauē, sunt velocioris crisis, & earum crisis sit in imparibus: quapropter expectatur in tertiana vndecimus, & non expectatur quartusdecimus, nisi parum: quāuis secundum plurimum paroxysmus septimi declinet à quartodecimo pariter. Et illa, quæ faciunt paroxysmum in paribus, sunt tardiores. & crisis earum plus est in paribus.

[Dies critici.

Cap. 4.

Illi qui sunt in ordine superiore, sunt sicut septimus, & vndecimus, & quartusdecimus, & septimusdecimus, & vigesimus. Et quandoque fiunt reuolutiones in ægritudinibus conuenientes secundum plurimum numero dierum crism: quare fiunt septem reuolutiones tertiane, sicut septem dies caufonidis. Et quandoque sit dispositio numeri mēsum, & annorum in chronicis, secundum dispositionē numeri dierum in acutis: quare sit quartana septem mēsum, verbi gratia, & currūt eius indicationes secundum considerationem indicationum dierum: & cadit inter eas de antecessione, & postpositione secundum considerationem, quæ cadit in diebus, & dicam illud.

De diebus cadentibus in medio. Cap. 5.

Dies isti, quos diximus, sunt dies critici radicales. Verum quandoque accidit diebus criticis propter aliquam causarum accidentiū extrinsecus, aut ex ipsa ægritudine in velocitate motus sui aut tarditate sua aut ex dispositione corporis in virtute, aut debilitate, aut ex accidentibus, quæ accidunt, sicut vigilie vehemetes ex vigilijs extrinsecis, aut a [cadentium] ex causis corporeis aut animalibus, quādo superfluunt vehemēt, vt cadat ante eos festinatio, aut tardatio ab eis: licet non [cleuetur statione crisis necessaria] in hora sua; imò minuatur ex ea. Et si non esset causa fortis accedens, verificaretur crisis [&] & non antecederet, neque tardaret. Verum, quando accidit illud accedens, & est forte [declinat] hora, & tardatur, aut antecedit: & si fuerit debilis, sit difficilis crisis. Et prohibet eam ne sit completa, & nominantur dies, in quibus cadit hæc [re flexio,] dies cadentes in medio, & habent iudicia dierum crisis ex parte. Et isti dies sunt sicut tertius, & quintus, & sextus, & sicut nonus, & sicut tertiusdecimus: tertius enim & quintus con-

b. n. est ex dieb. criticis, & min^{us} proportionatur vigesimusprimus. Dies verò vigesimusquartus, & trigessimusprimus sūt ex diebus criticis raro eueniētibz, & magis raro eueniētijs, q. ipsi.

Alia licera. Et minus proportionatur vigesimusprimus diei vigesimoquarto. Et tige simusprimus est ex diebus criticis minimis, seu paruis. Et minor eo. Capitulum sequens sic continetur cum superiore. a. b. Dies autem critici.

a. b. cadentes.

b. b. sit i. statio ne necessario.

c. t. v. apud ipsā

d. b. variatur.

e. v. variatio.

con-

f. n. vicinatur il
li cadenti.

continent quartum: & nonus est inter septimum, & undecimum. Et fortasse erit dies cadens magis conueniens vni duorum dierum, qui sunt in duobus lateribus eius: aut erit dies criticus, qui [est inter illos cadentes,] in latere altero magis pertinens ei: festinatio enim undecimi ad nonum, plus est quam tardatio septimi ad nonum: quamuis vnusquisque eorum sit plurimum.

De uirtute dierum in medio, & debilitate eorum. Cap. 6.

a. n. diminuitur.

b. n. in paucitate casus crisis i eo, & casus eius malus, aut non facilis.

c. n. apoplexia.

d. B. e. n. rigor.

f. n. qualiter ergo erit: & salus eius erit cum accedente.

Scias, quod nonus est dies fortis praelatus in eis, deinde quintus, postea tertius & nonus [abbreviatur] a quarto, qui est radix, abbreviatione manifesta. Et tertiusdecimus quasi propter suam debilitatem non est de illis, in quibus sit crisis. Sextus autem est dies, in quo cadit crisis; veruntamen illa est mala. Quod si euenerit non mala, erit difficilis, occulta, diminuta, non salua a timore: & ipse [propter paruitatem casus crisis in eo siue mala sit, siue non mala,] est quasi contrarius septimo; & indicat ipsum quartus in malitia. Et parum quidem completur indicatio quarti cum bono, nisi cum difficultate: quare accidunt in ea signa timorosa, sicut: somnus profundus, & syncopis: & proprie si fuerit euacuatio, tunc accidet syncopeis d] & accidet in eo casus virtutis, & horripilatio, & destructio pulvis: si autem apparuerit in eo sudor, non erit equalis: Et fortasse minuitur in eo crisis cum euacuatione: quare erit complementum eius cum exitura mala, & icteritia. Et erit vrina mala, mali sediminis, hoc est, quando fuerit salua. Et si non fuerit, tunc quocunque modo fuerit, erit salus eius per accedens] reciduationis. Inquit Gal. Septimus est sicut rex iustus, & sextus sicut rex inuicens, iniustus: & octauus est proximus sexto.

De diebus bonis, & malis, qui secundum ordines suos critici sunt, aut cadentes in medio, aut dies indicationis. Cap. 7.

a. B. & decimus octauus.

Eorum meliores sunt septimus, & quartusdecimus: Et post eos sunt nonus, & septimusdecimus, & vigesimus: deinde quintus, postea quartus. [post octauus,] deinde tertiusdecimus. Et scias quod dies crisis fortioris, & iudicij, & fortiores dies cadentes, & dies indicationis, sunt illi, qui sunt in diebus antecedentibus: & quanto magis procedunt, debilitatur eorum iudicium.

De diebus, qui non sunt critici, neque intentione prima, neque intentione secunda. Cap. 8.

a. f. n. alia litera & sextusdecimus.

Isti sunt dies primus, & secundus, & decimus, & duodecimus, & [nonusdecimus, & quintusdecimus iterum est huius summe. Et est mirabile, quod plures eorum sequuntur diem criticum.]

Dies indicationis sunt dies in quibus videntur vestigia, quae sunt significationes alterationis materiae, aut significationes victoriae vnus duorum [alternatorum,] aegritudinis, & virtutis; aut inceptionis pugnae leuis, quae currit inter naturam, & aegritudinem, non propter separationem, sed propter furiositatem. Primae quidem sunt sicut significationes digestionis, & contrarii digestionis. Significationes vero digestionis sunt, sicut nubes rubea, aut ad albedinem tendens: significationes indigestionis iterum nota sunt. Secundae vero sunt sicut apparitio virtutis appetitus, aut casus eius in eo: & leuitas motus, aut grauitas eius. Tertiae autem sunt sicut dolor capitis, & angustia, & strictura anhelitus, & tremor, & sudor non communis, & euacuatio non completa. Quum ergo apparent ista vestigia in istis diebus, erit crisis in diebus notis sequentibus eos: & erit quartus indicans, quod erit in septimo: si fuerit signum bonum: aut sexto, si fuerit signum malum. Et proprie in caufonide, & [fixa, quod fiat in septimo, & minus, quod in sexto:] verum in tertiana multiplicatur, quod sit in sexto, & [septimo, aut] in undecimo, aut secundum plurimum in quatuordecimo, & [aut vigesimo, aut vigesimoprimo. Et septimusdecimus iterum indicat in vigesimo, aut] vigesimoprimo. Et octauusdecimus indicat [in vigesimoprimo. Et de diebus cadentibus in medio, tertius in quinto: & si fuerit malum, tunc in sexto: & quintus in nono, & si fuerit malum, tunc in octauo. Et scias, quod significationes indicationum quandoque s] [declinant] a diebus suis propter causam praedictam in declinationibus crisis a diebus suis, quos merentur ad illos, qui sunt ante eos, aut post eos. Et scias, quod [sequitur diem secundum de diebus] indicationis aliquid de genere eius, quod fuit in die indicationis tum aegritudo est velocis motus. Et considera signa festinantia & tardantia, & iudica in diebus indicationis, qui indicant ea, si festinant, aut tardantur ex hoc.

Cognitio dierum crisis, quum dubitatur. Cap. 10.

Cognitio dierum crisis est necessaria ad intentiones plures. Oportet enim, quum crisis est propinqua, ut regatur aeger regimine quodam: & quum est longinqua, ut regatur regimine alio. Et oportet in die crisis, & qui ei proximus est, ut regatur aeger regimine proprio. Non ergo moueatur omnino cum medicina: fortasse enim adiuuabit natura ad euacuationem; quare superfluet vehementer, & fortasse faciet ei contrarietatem in parte sua; quare pariet [laborem] non crism, & non fiet euacuatio, & in hoc est illud quod est in eo. Et oportet in cognitione dierum crisis, ut obserues iterum res [naturales] alterantes dies crisis notos. Et [nos inuenimus cognitionem diuidi] in duos modos, quorum vnus est in crisi aegritudinis.

De declaratione proportionis dierum crisis ad plures
egritudines. Cap. 11.

Am sciuiti, quod oportet ut crisis aegritu-
dinum valde acutarum sit ad septimū: & opor-
tet, vt illarum crises, quæ sequuntur eas in
acuitate, sit ad quartumdecimū, & ad vige-
simū: & quæ has sequuntur, ad quadragesi-
mū: deinde post illud faciunt crism aegritu-
dines chronicæ absolute. Quum incensua ue-
hemens sit in: [imparibus, illud est tunc si-
gnum malum: & multoties interficit in sexto,
& indicat in quarto: & fit in ipso sudor frigi-
dus, & his similia: Et quæ est ex siren, erit cri-
sis eius secundum plurimum ad vndecimū
cum acuitate sua: quoniam inceptio magnifi-
cationis eius sit secundum plurimum post ter-
tium, & quartum: deinde facit crism in septi-
mo: scias ergo illud.

INCIPIT FEN TERTIA,

De apostematibus, & pustulis.

TRACTATVS PRIMVS,

De illis quæ ex eis sunt calida, & corrupta.

Sermo vniuersalis de apostematibus. Cap. 1.

Am locuti fuimus in libro primo de aposte-
matibus, & speciebus eorum, & curis ipso-
rum sermone vniuersali, & ad quem redire
oportet illum, qui vult audire, quod nunc
loquemur. in hoc autem loco loquemur de
eis sermonem particularem. Dico, quod om-
ne apostema, & pustula, aut est calidum, aut est
à sanguine, & quod currit cursu eius: aut à
cholera, & quod currit cursu ipsius. Et quod
est à sanguine, aut à sanguine laudabili, aut à
sanguine malo. Et sanguis laudabilis, aut est
grossus, aut subtilis. Et factum quidem à san-
guine laudabili grosso, est phlegmon, qui ac-
cipit carnem & cutem simul, & est cum pul-
satione. Et à subtili, phlegmon, qui accipit
cutem solam, & est spina, & non est cum pul-
satione. At verò à sanguine grosso malo fiunt
species exiturarum malarum. Nam si eius ma-
litia uehemens fiat, & ipsius adustio, proueniet
erysipela: & eueniet combustio, & crusta: & de-
terior ea est ignis persicus. Et à subtili malo, ac-
cidit phlegmon, qui declinat ad erysipelam cū
malitia, & fraudulentia. Si autem fuerit sub-
tilior, erit erysipela phlegmonides, & quan-
do fuerit eius malitia maior, erit erysipela
habens inflationes, & uescas, & combustio-
nem, & crustam. Cholicum autem, aut est
à cholera subtili valde, quæ non continetur in
eo, quod sit magis intus, quam illud, quod ap-
paret de cute, & est acuta, & fit ex ea formica,
aut ambulatiua sola, & est subtilior, aut ambu-
latiua corrosiua, & est mala. Aut ex cholera
grossiore illa, & minoris caliditatis, & conti-
netur magis intus quam prima in cute: & a[est
quasi sit] in ea phlegmatica, & fit ex ea formi-
ca miliaris: & est minoris inflammationis, &
tardioris

rudinis absolute: & alter est in d[ipso] die cri-
sis [ex parte] tēporis, in quo est crisis. Fortaf-
se enim prolongātur dispositiones crisis duo-
bus diebus, vel tribus, quare dubitatur ad quē
eorum proportionetur. Modus verò primus
significatur ex duobus modis, ex signis abbrevi-
ationis aegritudinis, & longitudinis eius:
& ex naturis aegritudinum, & virtutibus earū.
Significatio uerò ex signis longitudinis, & ab-
breuiationis [est, quoniam fortasse erit] se-
cundum consumptionem aegritudinis: sicut si
sit aegritudo non de illis, quas possibile est con-
sumi in quarto, & qui ipsum sequuntur, &
possibile est consumi in septimo, & qui sequi-
tur ipsum. Nam si apparent signa digestionis
apparitione bona in eis qui sequuntur quar-
tum, speratur quod crisis erit in septimo. Et si
apparent signa longitudinis aegritudinis prædi-
cta in capitulo suo, scias quod crisis eius tarda-
bitur, & erit [successio] eius absque crisi. Et
si nullum eorum apparet, speratur quod con-
sumetur aegritudo inter septimum, & quar-
tumdecimū. Significatio uerò ex naturis
aegritudinum est, sicut sciuiti, eo quod mo-
uetur de aegritudinibus in die impari, & cum
caliditate acuta: & par est de eis, quæ diuersifi-
cantur ei. Modus uerò secundus significatur
ex modis propter considerationem reuolutio-
num, & ex numero horarum crisis, & tempore
crisis, & verificationibus dierum, & verifi-
cationibus dierum, & virtutibus eorum. Signi-
ficatio ex consideratione reuolutionum est, si-
cut, verbi gratia, tu scis, quod dies par est me-
lior cuidam aegritudini, & impar est melior
alieni aegritudini, verum ex tempore crisis est,
vt consideres, & cognoscas, in quo duorū die-
rum sit [labor] lōgior, & ponatur ei crisis: nisi
i[sequatur], quod sit fortioris iudicii quā iu-
diciū huius significationis. Et de hoc secūdo
capitulo est illud, quod facit esse necessariū, ut
ponatur [in eo] crisis dies in medio ex diebus
tribus [cū] conditione prædicta. Significatio au-
tē ex virtute dierū, & naturis ipsorum est, sicut
si sit sudor incipiens in nocte septimi, & non
sudare in octauo tota die; tunc crisis erit in se-
ptimo, non in octauo; quamuis febris eradi-
cetur in octauo. Et si fuerit secundum diuersi-
tatem huius, & incipit sudor in decimotertio,
& non cessat infirmus sudare vsque ad decimū
quartum, & eradicetur febris in decimoquar-
to; tunc non proportionabitur crisis nisi ad
decimūquartum: & illud est, quoniam octa-
uus, & decimotertius non sunt in virtute duo-
rum dierum aliorum [ex] bonitate. Et mors
cum sexto conuenientior est quā sit cum se-
ptimo, & cum decimo magis conueniēs quā sit
cum nono. Significatio autem ex aggrega-
tione iudiciorum est, sicut illud cuius narra-
tio præterijt, verbi gratia, in decimoquarto,
in eo, quod diximus, aggregantur sudor, &
eradicatio simul. Significatio uerò ex diebus
indicatiuis est, vt consideres, an inuenias in
exemplis prædictis indicationem ex quarto;
tunc indica, quod crisis erit in septimo: aut
inuenias [in] vndecimo; tunc
iudica, quod crisis erit in decimoquarto.

d. manifeste.
e. qui est ex
sanguine.

f. non est nisi.

g. consumptio.

h. a. pugna.
i. a. prohibet.l. B. crisis 1 die
medicorum.

m. h. in.

n. f. h. in septi-
mo aut.

a. a. paribus.

a. B. fuerit per-
mittum.

tardioris resolutionis. Et si fuerit materia grossior, & deterior; accidet formica corrosiva. Et si pertransierit in grossitie sua usque ad substantiam sanguinis, & fuerit mala, accidet erysipela mala. Et in omnibus illis, materia est ^b† B. mala. subtilis, quamvis diversificetur post illud, & sit propter subtilitatem suam, quod ex pellit eam natura, & non retinetur in aliquo, nisi in cute, & quod appropinquat ei. Et quando multiplicatur materia apostematis calidi, & magnificatur apostema; tunc est de summa apostematum ^a† althoin. [acutum] mortificantium. Et de summa prædictorum est, quæ dicitur barachis. Et ista species malæ, & quæ eis simulantur, multiplicatur in anno pestilentie. Et de apostematibus calidis illa sunt mala, quæ non ^d† perueniunt ad declinationem quam ^e† sequuntur leuitas, & detumitio: neque ad aggregationem materiei, imò ad corruptionem membri. Et non semper fit à magnitudine apostematis, & multitudine materiei, imò fit quandoque à malignitate materiei. Et scias, quod apostemata parum sunt singularia pura, sed plura eorum sunt composita. Et scias, quod omne apostema in exterioribus, cum quo non est pullatio, non facit saniem: de intrinsecis uero iam locuti fuimus.

† B. Alia licet, & oportet, ut detur in potu patienti apostema intrinsecum aqua solari cum medulla calidæ fistulæ.

ANNOTATIONES.

Apostematis nomine, quod etiam lib. 1. annotauimus, Græci abscessum intelligunt. hic tamen pro tumore ea vox sumitur, quæ recepta iam omnibus significatio est. Quid tumor sit, fusius est in eodem 1. lib. explicatum. nunc singulas eius species perquirat, & singulas deinceps curationes generatim in sequentibus tradet. Porro nunc subobscurè agit, ut multi discrepare eum à Galeno miris modis putent. Ab illo tamen minimum variare deprehendit, qui diligentius rem perpenderit. Hæc serè Auicenna sententia est. Tumorum alij calidi, alij non calidi. De calidis hæc verba facit. in sequentibus. verò etiam de non calidis. Calidos esse ait ex sanguine vel sanguinis sobole; et ex bile vel biliosa fluxione. Ex sanguine tumores fiunt, aut probo, aut malo. Si ex probo, vel crasso id est mediocri (neque enim crassissimum intelligit, sed crassum vocat alterius collatione, quem huic ut contrarium membrum opponit) est phlegmone cum pulsatione, carnem simul & cutem occupans: vel ex tenui, & erit phlegmone eam punctione (punctio verò spina nomine significat) quæ solè cutem apprehendit. Rursum uero si ex non laudabili sanguine tumor fiat, aut ex eo crasso, aut ex tenui. si ex crasso, vel ex malo adustoque, & esse ait erysipelas cum vesica & crusta; vel ex deteriori etiam sanguine: & fit ignis perficus. si uero ex tenui & malo, vel ex mediocriter fit tenui, est phlegmone ad erysipelas vergens, cum malitia & fraudulentia, hoc est, ut nos intelligimus, quum videatur phlegmone, fallit tamen medicum, & mala est inflammatio. vel ex tenuiori & malo sanguine, & est erysipelas habens inflationes & vesicas & combustionem & crustam. Hos tumores fieri ait ex sanguine. Gignantur uero etiam ex bile. si autem vel ex tenui, & formicam vocat, quæ solam cutem occupat: esseq; hanc ait, uel ambulatiam solum, uel etiam corrodentem: hoc est, uel solum cutem depascere, uel etiam ulcerare. aut ex minus tenui quam prior, & hic profundam carnem magis arripit, uideturque commissam habere

re pituitam, & minoris esse inflammationis, & tardioris resolutionis: vocaturq; hæc formica miliaris. aut ex crassa & deteriori bile fit tumor, & formicam esse corrodentem ait. aut ex crassiori adhuc bile, & ad substantiam sanguinis accidente, & gigni dicit erysipelas malum. Hæc Auicenna quum asserat, parte ex alia Gal. 1. ad Glauc. in hunc ferè modum eandem rem docet. Si tumor ex sanguine fiat, aut ex eo optimo & mediocrem crassitudinem obtinente, diciturque is nomine generis inflammatio: nempe tumores ex sanguine omnes, inflammationes dici solent. vel ex calido & crasso sufficienter, cui etiam ulcus coniungitur & crusta, ac quod circumiacet, in inflammatione effervescentem, grauiterque dolentem eleuatur: & carbo dicitur. vel ex serueni, crasso, & saculento tumor gignitur, qui & sanies admixta habens, pusculas quasdam per summa cutis excitat, is similes, quæ ex igne: quibus disrumpitis cristosum sub ipsis ulcus inuenitur, & carbo iisdem vocatur. At uero ex bile in aliquo membro consistente fit herpes. atque hic, si bilis crassa est, & totam cutem ad carnem usque suppositam occupat ulceratq; Hippocrati exedens dicitur. sin tenuis quidem est, & in superficie tantum ncluti deurit, absolute herpes vocatur. sin autem minus calida, minusque acris bilis fuerit quam prior, miliaris herpes nuncupatur. hunc in lib. de tumorib. præternaturam gigni ex bile & pituita, idem suspicatur. At uero quia commiscetur hi tumores plerumque, si ex bile & sanguine tumor fiat, vel etiam ex sanguine tenuissimo feruescente; tunc erysipelas, ait Gal. gignitur: idque si solam cutem occupet, nihil inferiorem carnem molestant, exquisitum erysipelas dicitur: si uero inferiorem etiam partem occupet; tunc, non exquisitum, sed erysipelas inflammationis mistum vocatur. in hoc autem uel præuolent erysipelatis accidentia, & est erysipelas phlegmonodes: uel inflammatio; & est phlegmone erysipelatos, uel neutrum præuolent inflammationis dicitur erysipelati mista. Hæc Gal. 2. ad Glauc. quæ quidem, quum ita se habeant, constat certe (ut à sanguine incipiamus) de tumoribus, qui ex probo sanguine fiunt, non multum à Gal. autorem nostrum discrepare solum, quum Gal. vnum duntaxat ex mediocriter crasso sanguine, phlegmonem. si gigni asserat, hic alterum ex tenui sanguine adiicit; non aliud tamen quàm exquisitum erysipelas intelligens, quod Gal. inter eos tumores ponit, qui ex sanguine & bile, seu ex feruescente & tenuissimo sanguine præcreantur. Placuit uero Galeno id inter bilis tumores referre, quod sanguis ex quo ipsum fit, ad bilis naturam maxime uergit. Auic. uero inter sanguineos collocat, quod uero ex ipso fit sanguine, licet tenuissimo. De tumoribus uero ex malo & crasso sanguine, si rectè aduertis, per erysipelas cum crusta & vesica, & per ignem persicum, non aliud quàm duo carbonum genera intelligere uidetur, de quibus Gal. De prauo autem & tenui sanguine discrepare certè uidentur, quum hic tres species tumoris gigni ex eo arbitretur, phlegmonem ad erysipelas inclinantem, erysipelas phlegmonodes, & erysipelas, cui bullæ, uelid, & crusta coniungitur, de quibus non uidetur Gal. meminisse. Sed & Gal. priores duas species phlegmonem erysipelaccam, & erysipelas inflammatorium, inter eos tumores posuit, qui ex sanguine & bile calidioribus, uel ex sanguine tenuissimo feruescente fiunt. de tertio uero eo erysipelate, non is quidem uidetur dixisse quidpiam, putamus tamen erysipelatis inflammatorium speciem esse ex paulo acriori & feruidiori materia genitam. De is autè, quæ ex bile, per formicam nihil aliud hic quàm herpes intelligit, uerum quum formicam dicit aliam esse ambulatiam, aliam corrosiuam; id membrum quod exquisitum herpes Gal. uocat in duo, pro bilis uolentia, secat; quæ non cutem depascit, sed etiam acriori potestate prædita ipsam uel

Cap. 11

Cap. 9

Cap. 1

† B.

† B.

† B.

ceret, profundiorē tamen substantiam intactam relinquens. per formicam verō miliarem, herpetem miliarem; per corrosivam, exedentem intelligit. Addit tantum his tumorem eum; qui ex crassiori bile ad sanguinis substantiam accedente oritur; a quo fieri ait erysipelas malum: per hoc fortasse erysipelas ulcerationem intelligens, de quo Galenus 14. meth. nempe quomodo superiora erysipelas non vicerent, hoc quod vicerat, eorum collatione malum dici potest. Non ergo tantum a Galeno, hic author discrepat, quantum dis sentire multum putant.

De phlegmone. *Cap. 1.*

Iam sciisti phlegmonem, & signa eius ex caliditate, & inflammatione, & additione quantitatis, & tensione, & impulsione, & pulsatione. si est a [submersa, vel quia est propinqua] arterijs, & membrum in quo est tale, est cui adveniunt nervi; quibus sentit b [non plus quam sensibilitas, sicut sciisti dispositionem eius.] Et quanto plus fuerint arteriae maiores, & magis grandes, erit pulsatio eius, & ipsius dolor vehementior, & eius resolutio, aut ipsius collectio uelocior. Et quum phlegmon est in membro sensibili, sequitur ipsam dolor vehemens, qualitercunque sit, & comitatur ipsam, ut appareat vena illius membri parva, quae erat occultata. Et scias, quod nomen phlegmonis in lingua graecorum est absolutum super omne, quod est inflammatum: deinde dicitur de omni apostemate calido: postea dicitur deco, quod est ex apostemate calido cum proprietate praedicta, & non caret inflammatione propter coarctationem sanguinis, & oppilationem meatuum. Et parum, quod contingit ut phlegmon sit simplex: sed secūm plurimum ei associatur erysipela aut durities, aut [furiositas.] Et habet causas, de quibus sunt antecedentes corporeae, ex repletionem, aut malitia humorum [cum debilitate] membri recipientis, licet non sit repletio, neque malitia humorum. Et de eis sunt primitivae, sicut confusio, aut incisio, aut fractura, aut dislocatio, aut vlcera, quae multiplicentur in membro, quare declinat ad ipsum materiam propter dolorem, & debilitatem: & fortasse declinant ad ipsum materiam, & retinentur in vijs, quae sunt debiliores, sicut accidunt cum vlcerebus, & scabie f. [apostemata in locis g [vacuis.] Et augmentum quidem eius declaratur additione magnitudinis, & tensionis. Et status ipsius, per [finem] eius: & illic aggregatur [materiam] si debet aggregari. Et declinatio incipit tendere ad lenitatem, & debilitatem. Et malus est, qui non tendit ad declinationem, neque aggregat saniem: & huiusmodi quidem perducit ad mortem membri, & putrefacit ipsum. Et multoties quidem fit illud propter magnitudinem apostematis, & multitudinem materiei ipsius. Et multoties fit illud causa malignitatis materiei, si apostema fuerit paruum. Et tu quidem scis illud, quod k [rarificatur, quoniam pulsatio incipit in tensione, & inflammatio incipit in sedationem.]

Et scis illud, quod aggregatur per additionem pulsationis, & caliditatis, & fixationem vtriusque. Et scis illud, quod putrefcit l [propter digestionis difficultatem, & tenebrositatem, & vehementiam tensionis. Et scias, quod dum non m [submergit naturam materiam,] non pervenit ex ea apostema, n [& respirat per ignem eius, quod apparet exterius.] Et scias, quod quando vicinatur o [pustula demenulati indicant demenul] malignum. Et oportet, ut tunc in poru tribuatur habenti apostemata interiora aqua endivia, & aqua solatri cum medulla caliae fistule.

inflammatione, quae incipit quiescere. l f B. seu coriū pitur.

m s. vincit naturam materiam. Alia litera alterat naturam materiam.

n B. o B. Boethius ad dumel. Alia litera, pustula ad dolum melix indicat apostema. f furunculi.

ANNOTATIONES.

Prima Phlegmones, seu inflammationis differentia, ait Galenus. 2. ad Glauc. est secundum quam, hanc quidem humidam: illam verō siccā esse contingit. siccā nuda est absque humore calida intemperies; humida verō, intemperies cum materia. haec verō rursum, quae cum materia est, absolute quidem calidum quemvis tumorem significat a sanguine, bile, aut quocunque alio calido humore manentem. contracto autem generis nomine tumorem ex sanguine significat, de quo hoc in loco agitur. Hanc ergo, ut Galenus, in libro de tumoribus praeternat. solent Graeci de partibus dicere, quae in maiori tumore sunt, carnosae, intente, renitentes, pulsanti dolore dolentibus, & rubentibus. Caterum, ut ibidem Galenus, quicquid in tumorem attollitur, altera ex duabus hisce causis attollitur, vel quod eiusdem rei substantia a calore funditur: sicut verō in spiritibus vertitur, & in maiorem molem excrevit, vel, quod foris aliquam novam substantiam assumit. substantia verō haec in carnosae partibus, (de his enim hic agimus) vel caro est, vel humores. videndum ergo a qua nam causa inflammatio, quam contracto generis nomine, ita vocari diximus, oriatur. Certē, si ex fusione excreverent carnosae partes, conuersa videlicet a calore in spiritus eorum substantia; tum spiritibus plenas esse quamdiu tumor adest; tum superueniente frigore, in naturalem statum redire oporteret. At nihil horum in his deprehendere est: quum si eas seces, non spiritus, sed sanguis multus effusus appareat. quum etiam refrigerata, non tamen detumescent. non ergo ex priori causa phlegmone gignitur. Quod si ex noua aliqua substantia foris assumpta in tumorem attolli dixeris: erit haec vel caro, vel sanguis. non caro, quum huic, neque color inflammationum adsit, neque calor immodicus, neque dolor, & alia id genus, quae inflammationem sequuntur, sed sola multitudo; essetque ea partis incrementum, non cum alteratione tumor. Esse ergo ex influente sanguine inflammationem oportet, ex eo, scilicet ab ipsis vasibus per eorum tunicas resudante, & in omni carnis particula rois instar permisto. Hac, pulchra sanē methodo, Galenus, libro de tumoribus praeternat. inflammationis causam inquirat, damnat verō pluribus eorum sententiam, qui ex spiritibus inflammationes oriri existimant, sed ea non est, ut hoc in loco fusius describamus. His ita constitutis, inflammatio tumor est carnisformis particula, cui succedit cutis tensio, tangenti renixus, dolor, profunda pulsatio, rubor, & calor, ut ait Galenus 14. method. & 4. in 6. vulgar. morb. quem hic author noster emulatur. Quam diximus carnisformis particula tumorem esse, ossa reiecit, quae, quia inflammatorum quiddam pati Galenus scripsit 1. de comp. med. per loca, veram inflammationem pati, quidam opinantur, quum tamen ait, neque san-

Cap. 1.

Cap. 2.

Cap. 3.

Cap. 4.

Com. 1.

Cap. 1.

a B. submersus & fuerit propinqua. b B. & non fuerit sicut phlegmon ex visceribus. c B. sciisti dispositionem eius. ip. forum.

e f a. quibus fit excitatio, & transpiratio.

d a. inflatio vlcera, seu tumor venosus, vel va porosus. e a. Alia litera, aut debilitas.

f B. dolorosa. g s. emulatur.

h a. statum. i a. sanies.

k a. resolutio ex pulsatione, q incipit sedari & minui, & ex

sanguis fluxum in se admittant, neque sentiant (nisi ambientis membrana sensum ossium esse dixeris (neque tendi uere possit). Cutis inflammatione tenditur ob sanguinis in subiectam carnem confluxum. remittitur eadem tangenti ob spiritus sanguini permixtos; & doloris ratione irruentes, tympani in modum. dolor, calidam intemperiem, & tensionem sequitur. profunda uero pulsatio, ob arteriarum, quae passim admixtae sunt carni, compressionem; de qua re Galenus, secundo de loc. aff. & libro de tumoribus praeter naturam. rubor humoris naturam: calor uero, tum materiae calidae affluxum, tum prohibitam perspirationem sequitur. Habes ergo inflammationis naturam, de qua hic uerba sunt, breuissimè explicatam.

Cura phlegmonis. Cap. 3.

QUum accidit phlegmon à causa primitiua, non deest quin aut causa primitiua, & eius uestigium inueniat mundificationem corporis, aut repletionem. Quod si obuierit mundificationi, non est necessarium nisi curatio apostematis in quantum est apostema, a tunc extrahit materiei extraneae, quae fecit accidere apostema: & illud sit per mollificatiua, & resolutiua leuia: sicut emplastrum de farina tritici cocta cum aqua & oleo: Et quandoque excusat scarificatione laborem: & b t t] pro-
prie quando apostema est multa materiei. Quum autem inueneris corporis repletionem, tunc oportet, ut non tangas apostema cum mollificatiuis, quoniam attrahetur ad ipsum supra quod resoluatur ab eo: imò oportet ut euacuetur materia per phlebotomiam: & fortasse indiget solutione uentris: & quum feceris illud, administra mollificatiua. Et eius quidem curatio est proxima curationi eius, cuius causa [primitiua inuenit mundificationem] corporis: & differt ab ea in hoc, quod non indiget [curatione cum] repercussione plurima in principio sicut indiget illa, imò minus illa. Quum autem causa est antecedens, non primitiua; tunc oportet ut incipias cum euacuatione. & comple ei quod meretur ex phlebotomia, & ex solutione uentris, si indiget ea. Et necessitas quidem eius est, aut quoniam corpus est immundum, aut quoniam egrotudo est magna; quare necessaria est euacuatio, & minoratio materiei, & attractio ad contrarium. Et licet corpus non sit multarum superfluitatum, tamen in membro quandoque aduenit, quod ipsum debilitat: quare attrahuntur ad ipsum materiae. Et oportet ut obserues conditiones praedictas in hoc, ex aetate & tempore, & regione, & alijs. Et incipe cum repercussiu, nisi in locis, quae conditionauimus in libr. primo. Deinde oppone augmento cum intromissione mollificatiuorum, & humectantium cum [refrenatiuis]. & quum procedit in augmento, procedas in additione mollificatiuorum paulatim: & apud finem, & statum, & ultimitatem magnitudinis & [additione suae ultimitatis] fac uincere mollificantia, & fac ea pura. Et [exsiccantia sunt, quae sanant in fine:] uerum hume-

stantia mollificantia sunt ad dilatandos poros, & ad sedandum dolorem. Exsiccatium est illud, quod sanat: & prohibet remanere aliquid, quod fiat sanies. Si autem non sanat integre, & dimittit aliquid, non relinquit nisi rem modicam, quam resoluit illud, in quo est acuitas. Et quandoque accidit ex [refrenatione] uehementia doloris propter [suffocationem] materiei, & soliditatem membri. Et quandoque accidit ex ea reditus materiei ad membra principalia; & quandoque accidit, ut induretur apostema. Et accidit quandoque ut incipiat membrum tendere ad uiriditatem, & nigredinem, proprie quando medicatur cum eis in fine rei, & prope statum. Et scias, quod uehementia doloris facit te indigere medicinis mollificantibus absque attractione: & fortasse erit cum eis infrigidatio non prohibens mollificationem. Ex reditu uero materiei ad membra principalia securat euacuatio: tunc [quando illud, quod prouenit ex eis, est] secundum semitam expulsionis ex eis, & [sunt] membra recipientia ab eis, sicut euacuatoria illorum. illic enim non est uia ad repellendum penitus: & nos iam uerificauimus ista in loco suo. Et quum timeretur ut declinet ad duritiem, administra mollificantia, in quibus est calefactio, & humectatio cum fortitudine. Medicinae autem repercussive, [quae sunt mediae] sicut succi herbarum frigidarum, quas multoties diximus in locis alijs: sicut succus portulacae, & cucurbitae, & endiuiae, & uirgae pastoris, & aliarum; & succus solatri proprie. Et corpora eorum contrita praeparata ad emplastrum: & succus pyllij etiam. Et ceratum cum aqua frigida. Et fortasse excusat laborem in eo spongia infusa in aceto, & aqua frigida. Et kekendi est fortis in principio: & similiter cortices granatorum, & semperniua. Et saulich decoctum ualde, & proprie cum aceto misto aut sumach, & [tilub] est bonum iterum. Et si indiget fortiore illo, adde in eis sandalum, & acaciam, & menthe, & faufel, & hyssopum album. Et herba, quae nominatur herba apostematum, est in principio ualde bona. Et quandoque inuatur eius desiccatio, & stipticitas cum croco. & humectatio in principio est timorosa. Et quando cadit superfluitas in infrigidatione, fortasse perducit ad corruptionem membri, & corruptionem humoris constricti in apostemate, & tendit apostema ad uiriditatem & nigredinem. Si ergo timueris aliquid de hoc, tunc emplastra locum cum farina hordei, & volubuli, & in quo est mollificatio. Si uero apparet aliquid de hoc, tunc scarifica locum, & p[er] excoxia ipsum, & non expectes collectionem, neque maturacionem: & illud quando uides illud, quod effusum est, plurimum ualde: & fortasse moritur membrum. & scalpellationis alia est [magis apparens, & aliamagis profunda: & illud est secundum locum apostematis, & dispositionem membri, & quum scalpellaueris, tunc embroca cum aqua maris, & reliquis aquis salis. Et emplastra cum eo, in quo est mollificatio & si non indiges

a f B. Et curatio apostematis in quantum est apostema est.

b t B. est curatio sufficiens.

z s. Aliq. litera est replecio. d B.

e B. repercussiu.

f B. Aliq. litera, & ultimitatem additionis. g s. ex exsiccat.

ribus quibus sunt plura, ponuntur in statu.

h s. repercussione. i s. concussione.

K B. Aliq. litera, nisi fuerit, & phibet aliquid, & l s. fuerit, in s. nisi fuerit.

n B. Aliq. litera, & quae decet ad medicamentum sunt.

o s. aliquid.

y B. sania.

p s. fac euacuacionem fundam.

q s. Aliq. litera, extrinsecus superficiei.

diges rarificatione, & embrocatione, sis contentus mollificatiuis. Et scias, quod administratio eorum fortiter repercutit in primis, & eorum que fortiter resoluunt in fine, est mala: caue ergo quantum potes: infrigidatio enim uehemens perducit ad illud, quod sciisti. Et aqua frigida similiter est de illis, quae oportet cauere, nisi in eis, quae sunt sicut erysipela. Et in resolutione uehementi accidit dolor. Si ergo uolueris [regere] in principio cum sedatione doloris, non approximes eis aquam calidam, & olea mollificantia, & emplastra facta ex huiusmodi medicinis: ipsa enim uehementer sunt contraria ei, quod est necessarium de prohibitione effusionis. Et [redeas ad bolū armenum solum in aqua frigida, aut cum oleo rosae, & melius oleum rosae est illud, quod est ex rosae, & oleo: in oleo quippe est resolutio quadam: aut lentes decoctas cum rosae: aut merdā fengi cum oleo rosae. Si uero ista non ualent, & quae eorum cursu currunt, administra uolubilem, quoniam ipsa est uehementius iuuamenti in principio, & statu, & [alsifengi] & alhasech, & apium, & arbedarungii similiter. Et multoties quidem sedat dolorem vinum dulce mistum cum oleo rosae. imò congelatum uuae, & parum ceræ super lanam: aut lana hyssopi infrigidata in aestate, & tepesfacta in hyeme: aut spongia infusa in vino styptico, aut aceto, & aqua frigida. Et crocus ingreditur in sedatione doloris. Quum ergo uidēs iniectionem apostematis incedere itinere exitura: tunc dimitte infrigidationem: & incede in viam eius quod maturat, & [aperit]. Quum autem apostema peruenit ad statum, tunc necessaria sunt qualia sunt anethū, & chamemilla, & maluaniscus, & semen lini, & similia: imò emplastra, quae nominantur basilicon, & quae nominantur diachylon. Et emplastrum de colcothar exsiccat abique dolore, & propter illud est eius administratio conueniens, [quum sit inflammatio] phlegmonis. Et est conueniens quando non timetur aggregatio, & melius est ut ponas super ipsam desuper lanam infusam in vino styptico. Et caro minus indiget exsiccatione, quam neruus: quoniam neruus non redit ad suam complexionem cum exsiccatione parua. Et caro minoris necessitatis est, quae pauciores habet arterias. Et multoties quidem cadit necessitas scapebandi ante maturationem. Et multoties ingeniatur in attrahendo apostema ex membro nobili ad ignobile, cum attractiuis: deinde curatur, & [aperitur]. & in apostematibus calidis, quae indigent saniositate, emplastrum caput eius cum pyllio, & cum extinctiuis in circuitu eius, & liniatur ex epithematibus, & emplastris cum penna, quoniam digri ledunt ipsum.

ANNOTATIONES.

Et incipe cum repercutiuis &c.] Digna est animaduersione questio, an semper in inflammationum principis ea sint ex usu, quae repellunt. Galenus 13. meth. generatim repellendum admonet. Nosri tamen, plures ca-

10 sus excipiunt. primo quidem, quando adenosas partes phlegmone occupat; uel prope partem ulam est principem. quando uenenata, aut multa, aut valde crassa uel impacta materia est. quum crism sequitur. quum à procatartica sit causa. quum imbecilla est pars. aut plethoricum corpus. aut maxime dolorosa inflammatio est. Addidit auctor non ster ad huius capitis initia, quando tumores puris corporibus occurrunt. Egent tamen limitatione hac omnia. primum enim quod in glandosis quoque partibus repellere liceat, testimonio est Galenus qui. 3. de comp. med. per loca in parotidibus repellentia, quamuis leuia & discutientibus multis permitta admonisse morbi initio testatur: quae tamen & in adenosos partibus, & prope cerebrum inflammatio est. Celsus quoque lib. 6. in usum si sine morbo fiant, primum esse ait experimentum reprimendum. De uenenata autem & multa materia, testatur certe id ipsum Galenus. 1. de comp. med. per loca, ut plurimum in inflammationibus repulsoriam curationem scribens conuenire: atque id maxime, quum neque malignum est, neque multum quod affluit, neque corpus humoribus ex aequo redundat. De crassa uero quod aiunt, materia, quā uis non negem ob id in carunculo pura repellentia à Galeno interdici, quod crassior materia est, quam repelliqueat. non hoc tamen reprimentia prorsus interdicat, sed moderatur, proptereaque his ea quae discutiant, admiscetur. At, quod de impactione humore dicunt, uanum esse res ipsa ostendit, quando impacta iam materia morbi initium non est, de quo hic agimus. De critica quoque inflammatione, fatemur, si bona est crisis (arripit enim quae huiusmodi fuerit, ignobilem particulam non nobilem) non esse reprimendam materiam naturae consilio impulsam. at, si mala sit crisis, feraturque ad principem partem humor, quis neget hic esse repellendum? Quod uero de procatartica causa limitant, id sicuti ex hoc male intellecto auctore desumitur, ita non perpetuo observatur. At quidem hic de procatartica causa agens, si purum sit corpus, utendum esse apostematis curatione in quantum apostema, utendum scilicet praesidiis, quae tumori iam facto conueniunt, non is tamen absolute in omnibus à procatartica causa tumoribus arceat repellentia. quoniam is, qui uelera hoc in loco inter procatarticas tumorum causas ponit, non negarit in ulceram inflammationibus reprimentibus esse utendum, si quando inflammatio in causa fuerit, ne curetur ulcus. Quum uero à partis imbecillitate prohiberi haec asserunt, grauis admittimus: idque etiam Galenus 13. meth. testatur reliquit. sicuti tamen, si imbecillitas ea innati caloris quodammodo frigiditas fuerit non uehemens exarsio, tunc ab his esse abstinendum certum est, quae quia frigida sunt, repellunt; ita etiam in eodem imbecilli calore, quamuis non satis conueniant, quae refrigerando reprimunt, non prohibentur tamen quae astringendo id agunt. De plethorico autem corpore fateri id ipsum Galenus 3. de comp. med. per loca antea citato, reperiendum docens, nisi corpus humoribus ex aequo redundet. At quod de dolore asserunt, non ita absolute uidetur statuendum. quando enim inflammationi magnus coniungitur dolor, perpendendum, an ob acriorem calidioremque materiam dolor affligat, an ob nimiam tensionem. si ob tensionem, utendum profecto est relaxantibus non repellentibus, his praesertim quae astringunt, & superficiem corporum quibus adhibentur, magis cogunt. si tamen ob calorem immodicum urget dolor; non uideo cur non refrigeres, repellaque. Est ergo, de repellentibus in inflammationum principio cuitandis, non ita plane statuendum, ut hi asserunt. Verum, si recte aduerteris in tot enumeratis casibus alia quidem repellentia prorsus interdiciunt: alia non omnia interdiciunt, sed quadam, alia eadem moderantur, non omnino reiciunt, quae omnia licet, ut

Cap. 6.

Cap. 16.

Cap. 1.

Cap. 16.

Cap. 1.

ex

ex ijs, quæ diximus, colligas. De phlegmone verò curanda, quod reliquum est, pete ex Galeno 2. ad Glauco. 13. method. Paulo libro quarto. Item, repete, quæ libro 1. Fen. 4. doct. 5. animaduersa.

Erysipela, & species eius. Cap. 4.

Iam sciisti causas erysipelæ, & species eius in libro primo. Et illa, ex quibus discernitur à phlegmone sunt, quoniam erysipela magis apparentem habet rubedinem, & a puriorem.] & ex phlegmone apparet rubedo ad nigredinem declinans, aut viriditatem. & b plurimum coloris eius occultum] in profundo. Et rubedo erysipelæ destruitur per tactum [statim,] & albet eius locus causa subtilitatis materiei rubæ, aut separationis eius: deinde redit velociter: & nō similiter est rubedo phlegmonis, & vides in rubedine erysipelæ colorem croci, & citrinitatem: & non vides illud in rubedine phlegmonis. Et apostema erysipelæ non fit nisi in eo, quod apparet de cute; & phlegmone profundatur in carne etiam. Et erysipela d [est pura;] & non est ita phlegmon, e [& peruenitur quandoque ex caliditate erysipelæ ad hoc vt comburat cutem:] & f [eius virulentia vesicat] & minoratur illud in phlegmone. Et pura non g [impellit] penitus, & phlegmon h [impellit,] & quanto plus multiplicatur additio sanguinis super cholericum, est i [impulsio] magis apprens, & dolor, & pulsatio vehementiores. Et erysipela attrahit febrem vehementius, quàm phlegmon. Et quandoque consequitur ex caliditate erysipelæ, vt comburatur cutis: k [quare alteratur illud quod nominatur erysipela] & non est ita phlegmon: non est ergo inflammatio erysipelæ minor inflammatione phlegmonis, imò plus. Verum tensio phlegmonis, & dolor eius est propter tensionem, & quandoque fit maior, quā propter dolor erysipelæ est minor. Et vbi plus accidit erysipela, accidit in facie: & incipit à lepore nasi augmentatur apostema, et expanditur in facie tota. Et quando accidit erysipela à fractura ossis sub cute, tunc illud est malum. Et tu quidem iam cognouisti diuersitatem inter erysipela, & l [phlegmonem] in loco alio ab isto.

ANNOTATIONES.

Cap. 1. De erysipelate agit, quod ex tenuissima sanguinis fit parte, vt Galenus 2. ad Glauco. Et si enim idem in libro de tumoribus, præter nat. ex bilioso hoc fieri humore ait; est tamen, vt diximus, res intelligenda; fieri certe ex sanguine exquisitum erysipelas, sed eo tamen tenuissimo, & seruido, ad bilis naturam accedente. Quamquam autem Galenus 4. method. erysipelas carnis subiectæ partem nonnunquam occupare testatur; hic verò author in sola cute consistere asserit; non differunt tamen. quin Galenus 2. ad Glauco. hoc ipsum confirmat, quum de exquisito erysipelate verba facit. non est autem Cap. 2. exquisitum id, de quo in 4. method. Unum hoc in loco Auicennas scribit, de quo quis non mediocriter admiratur, quum ait, [& peruenitur quandoque ex caliditate

te erysipela, & cet.] erysipelas autem eo quandoque caloris tendere, vt cutem urat, & sui violentia bullas excitet. Cap. 9. A Galenus 2. ad Glauco. si tenuior bilis fuerit, quod in superficie est, deuri solum dicit; tumorem verò, qui ex ea fit, herpetem simpliciter nuncupari. Item & in libro de tumoribus, præter nat. de herpete, & erysipelate agens, ex eo bilioso humore, qui cutem vlcera, fieri herpetem; ex aquosa verò sanie, & sanguine erysipelas; quod priori minus ait esse acre, magisque in tumorem attollere, quàm vlcera. Videtur ergo hic, author, id quod herpetis est, ascribere erysipelati, & vnum cum altero confundere. Sed paucis. non negat eo loco Galenus erysipelas quandoque cutem deuere vlcera; imò, quum minus acrem huius quàm herpetis materiam dicit, magisque in tumorem attollere, quàm vlcera; ex hoc erysipelas quoque vlcera innuit, magis tamen & frequentius attollere in tumorem.

Cura erysipelæ. Cap. 5.

Oportet, vt euacues corpus in ea cum solutiuo cholerae. & si indigent phlebotomia, phlebotomia etiam. & phlebotomia quidem non multum confert, nisi quando materia est inter duas a [cutes.] Si autem b [profunda] fuerit, tunc eius iuuamentum minoratur: & fortasse attrahit. & si indigneris reiteratione solutionis ventris post phlebotomiam, fac illud secundum quod c [calefit ex] duabus materijs. Deinde permuta te ad infrigidandum eam cum infrigidatiuis fortibus scitis in capite phlegmonis: & cum effusione aquæ frigida: & fac illud donec alteretur color: pura enim d [ ] destruitur cum alteratione coloris, & diminutione ipsius. Et ad vltimum infrigidatio in erysipela est magis necessaria, quoniam flamma, & dolor inflammatus in ea est plus: Et euacuatio in phlegmone est magis necessaria, quoniam materia in ea est magis inobediens, & grossior. Et oportet, vt sit infrigidatio eius in principio fortis stypticis, ad hoc, vt forsitā augmentetur eius stypticitas super ipsius frigus vehementius stypticitate eius. Et caue cum hoc ne redire facias materiam ad membrum intrinsecum, aut ad membrum nobile. Et caue iterum ne denigretur membrum, & fuscum fiat, & incipiat ire in viam corruptionis. Et quando apparet aliquid de hoc, incide in contrarium viæ stypticis, & infrigidationis. Et si fuerit erysipela e [ ] super cutem, curetur ex scoria plumbi cum vino pontico bullito cum folijs siclae bullitæ cum vino: & curetur cum eo, in quo est resolutio, & exsiccatio fortis cum infrigidatione. Et illud est sicut sumatur lanæ veteris adusta non lotæ pondus. 3. xij. & s. carbonis de f [cortice] arboris pini tantundem, cera. 3. xx. scoria plumbi. 3. ix. sepi caprini veteris abluti cum aqua. 3. xv. olei myrtini. drag. v. Et iterum leuius illo emplastrum fiat ex scoria plumbi cum succo rutæ, & oleo rosato, & cera.

ANNOT.

ANNOTATIONES.

In eryspelatibus curatione quaestio est, num vena sectio sit opportuna. Author noster eam probat, ubi est opus; conferre autem scribit non multum, nisi quam materia intra duas est cutes, minus vero si profunda fuerit. Galenus de mittendo sanguine, nihil. Paulus tamen libr. quarto, secundam aut humerariam, si vires patiantur. Et Actius hoc ipsum iubet, si sanguis redundarit. libro 14. Discrepare ergo hi à Galeno videntur. Sed fortasse non discrepant. Erysipelas, aliud diximus exquisitum solam cutem occupans: aliud non exquisitum, quod non cutem solam, sed subiectam quoque carnem apprehendit. quod in sola est cute, ex tenuissima & seruenti materia fit: quam retrahere si velis secta vena, non possis retro cedere enim non potest, quod in summam iam cuticulam euasit. At quod non exquisitum est, id non tam in summa cute, quam in subiecta est carne. hoc vero ex crassiori quam prius, sanguine esse solet, & sanguini commista est bilis. si pura enim hac esset, non erysipelas, sed herpes fieret. quod vero tale est, neque summam cutem, neque etiam profundioris partes occupat. & in eo mitti sanguinem iubet hic author: quando, materia intra duas cutes existente id ipsum consulit. At si rursum crassior materia fuerit, quae erysipelas facit, tunc in profundis partibus & sanguini crassam coniungi bilem, & vitiatum propterea sanguinem significat. quo in casu, si insigniter vitiatum est sanguis, multum pecces, si de mittendo sanguine cogites: sin autem non multum sit vitiatum, non adeo tamen vena sectio confert, ut in superiori: quum & prauus est, sed etiam probum simul educas, malo adhuc derelicto. Probè ergo de secantia vena consulere hic author videtur. Quod tamen de ea Galenus non meminerit. ob id putamus, quia de exquisito eryspelate uerba facit. Paulus vero, Aetius, & Celsus de non exquisito, quod ex bile & sanguine fit non multum tenui: quodque in facie & capite accidere consuevit, intelligunt. quo in casu duplici nomine secunda est vena, tum peccantis humoris ratione, qui non pura est bilis, sed biliosus sanguis, tum offensae partis gratia, à qua toto ingenio retrahenda est fluxio. Hac fortasse propositam dubitationem dissoluit.

Et si fuerit erysipelas super cutem & car. Multis hic locus dubitandi ansam praestitit, ita ut non desuerint, qui Auicennam erroris damnant, putentque ab eo eryspelatibus & herpetis nomina confundi. nempe ex pluribus scoria, astringente vino, & beta medicamentum pro eryspelate parat; quo Paulus libr. 4. in herpete vititur. Adde & quum proximis, verbis ait: Et cura cum eo, quo est resolutio & exsiccatio illud in hoc iubet, quod Galenus 2. ad Glau. in herpete. Vititur praeterea etiam medicamento ex lana ueteri rista: quo itidem praesidio in herpete Paulus. Accedat ad hac quod superiori loco dicebamus, quum enim supra erysipelas cutem deurere & bullas excitare afferat, quam rem herpeti Galen. ascribit, videtur omnino alterum pro altero usurpare. Sed ad hac paucis. An erysipelas cutem deurat vesicetque, supra explicuimus. Nunc autem, cisi his praesidijs in eryspelate hic vititur, non in omni tamen: sed in eo quod incedit super cutem, ut castigatio codex legit, eamque depasit: tale enim non tantum erysipelas est, sed vlcera. hoc vero, quod vlcera, non multum ab herpete differt, neque dissimilia praesidia exigit. quae propterea, quamuis Paulus vel Galenus de herpete protulerunt, eryspela-

lati tamen vlcera non minus commodè asserre, quam herpeti possunt.

De formica^a† [miliari.

Cap. 6.

a † B. &c.

Formica est pustula aut pustula, quae egrediuntur, & faciunt accidere apostema^b b. paruum. [purum,] & ambulant: & fortasse vlcera: & fortasse resoluuntur: & tu iam sciisti causam vni cuiusque illorum. Et color quidem formicae ad citrinitatem est decliuus: & est inflammata cum substantia verrucali, & rotunda: & secundum plurimum habet radicem latam, nisi quadam species eius^c [acruhaurod, & est radice parua] quasi sit pendens. Et sentitur in omni formica sicut punctura formicae. Et ad summum omne apostema^d [in cure] ambulatiuum, quod^e [latitudinem] non habet, est formica. Verum alia est miliaris, & alia est corrosiua secundum quod sciisti. Et quando fit vlcus, & putrefit, appropriatur nomine putridi.

c B. quae nomen naturae acruaro d. quae habet radicem subtilem
d B. cutaneum
e B. profunditatem.

ANNOTATIONES.

Herpetas intelligit. horum tres species fecit cap. 1. quum de tumoribus generatim verba faceret. quod & Galen. in lib. de tum. praeternat. & Aetius libr. 14. quamuis Paulus libro 4. duas tantum species agnoscat. Non videtur Paulus Galeni scripta hac de re satis percurrisse. unde & de miliari herpete agens, de Oribasij sententia ex pituita & bile excitari ipsum ait; quasi id Galenus antea memoria non commendaret in libro de tumoribus iam citato. Mirandum & de Auicenna videtur; qui de herpete, quam formicam nuncupat, verba faciens, simul etiam de verrucis & myrmeciae specie agat, quod ad herpete longe diuersum vitium est. Nos profecto, quum authorem hunc de tumoribus 1. capite agentem tres herpetum species enumerare, neque de verrucis verbum quidem: quum etiam de verrucis in sequentibus agere ipsum animaduuerimus; non possumus non admirari. suspicamurque (quamuis Rasi, quem hic passim emulatur, in eodem esse errore non ignoremus) in hoc quidem capite interiecta à quopiam ea verba [& est inflammata & car.] vsque ad ea [Et sentitur in omni formica & car.] ut legendum sit continuata serie. [Et color quidem formicae ad citrinitatem est decliuus.] Et sentitur in omni formica sicut punctura formicae. reserctis ceteris; quae certe uacant. In sequenti quoque capite ea sunt expungenda quum ait [Et Galenus quidem dixit esse conueniens & car.] vsque ad ea. [Illorum autem formicae & car.] Non audemus tamen nos, hunc in tanto hominum odio tueri contentiosius: qui & errare ipsum potius se certo scimus. Fieri nihilominus potuit, ut uerba illa à quopiam alio, qui Rasi legerit, interposita sint, quod illi interponenda viderentur. Ut ut autem res hac se habet, fluxisse profecto ex Rasi hunc errorem constat. cuius rei ansam Galenus videtur praestitisse, qui. 14. meth. de herpete agens, de myrmecia quoque meminit. Neque tamen tamen accusandi propterea tamen acriter Arabes hac de re sunt, quibus patrius sermonis usus quum sit, ut formicae nomen & herpetas & myrmecias indicet, non est tamen ipsa res ignorata.

Cap. 9.
Cap. 60.
Cap. 10.

Cap. 19.

Cap. 19.

AVIC. Tom. 2.

H

Cura

Cura formicæ, & quæ eius cursu currunt.
Cap. 7.

a. propinquo.
b. a. corrodere
c. utim corrosio-
ne.

c. f. B. non.
d. a. muscum a.
quæ.
e. B. imò
f. f. B. admini-
stra.

g. B. Alia licera
aut.

h. B. imprimi-
ta.

Cap. 17.
Cap. 15.
Cap. 60.

a. B. virtus epi-
thymi.
b. a. alcherma-
zech & sandali.

c. B. Alia licera
qua.

Q Vum non incipis in ea cum euacuatio-
ne humoris secundum quod oportet,
imò medicaris vlcus cum eo, quod fa-
nat, redit ex alio loco a [cum nocumento,] &
ex loco ipso: & non cessat b [humor facere
corrosionem] post corrosionem. Et aqua qui-
dem calci cum scammonia iuuatiua est in eua-
cuatione materiei formicæ, & ei similitum.

Via autem, secundum quam curatur formica,
est, ut quæ ex ipsa est corrosiua, alienetur ab hu-
mectatione quam iam administraſti in eryſi-
pela: humectatio enim non est conueniens ulce-
ribus. Et administra in principiis eius prius
[f] sicut lactucam, & nenuphar, &
semperuiam, & d. volubilem,] & portulacam,
[Et] si fuerit necessarium [f]
tunc quod sit sicut solatrum & proprie siccu-
tritum, in ipso est exsiccatio, & sicut arnogloſ-
sa, & rubus, & lens, & post ipsam ſauich hor-
dei, & cortices granatorum, & rami vitis. Et
quum timentur super eam corrosio, & ulcera,
administra cū istis inſrigidariis aliquid mel-
lis, & similitum, aut farinam thuris cum aceto.
et aqua, quæ currit ex ligno vitis humido, quū
aduritur, & stercus ouium cū aceto, & stercus
vaccinum cum aceto. Quum ergo corrosio,
& ulceratio apparet, tunc administra trochi-
ſchos andaron cum vino styptico aut aceto cō-
misto, aut succo cucumeris asinini, & sal, & fel
hirci, et ruta cum nitro, et piper [&] nitrum
cum vrina pueri, & Galen. quidem dixit esse
conueniens, vt ſumatur aliquid sicut embuba,
& ex extremitate pennæ, aut alterius rei, cuius
extremitas sit acuta, quam possibile sit degluti-
re formicam, deinde penetret in circuitu eius
vsque ad profundum cum acuitate sua, deinde
eradicentur cum ea formicæ cum radice sua.
Illorum autem formicæ, qui sunt sicut pueri,
deſtruuntur, si intromittantur in balneum,
& h [nocet] eis aer balnei, deinde egredian-
tur velociter, & liniantur cum oleo ros. & a-
qua ros.

ANNOTATIONES.

Habere de herpetum curatione plura ex Gal. i. l. meth.
Item ex Paulo lib. 4. & Aetio lib. 14.

Cura miliaris.

Cap. 8.

Miliaris similitur formicæ in curatione,
verum melius est in solutione eius ut
sit in eius cathartico virtus eius, quod est sicut
turbat cum eo, quod soluit cholera. et si est
ibi a [ex epithymo,] est melius, quoniam ne-
cesse est illic esse ex melancholia, & phlegmate,
quæ admiscuntur cholera. Deinde ſumantur
gallæ, & b [fructus tamarisci] & cortices gra-
natorum, & bolum armenum: aggregentur om-
nia illa in aceto, & aqua ros. cum tali quantita-
te c [ne] mordicent, & liniantur deſuper cum
penna. Et lac dulce est vehementer conueniens
curationi huius aggritudinis. Et quando per-
transit principium, oportet tunc vt curetur cū

eis, quæ sunt, sicut caput piſcis ſaliti aduſtum
cum vino pontico. Et fortius illo quando ne-
ceſſaria est exſiccatio vltima, est vt ſumantur ſo-
lia albedarungi, & ponatur in eis calcadis, &
adminiſtrentur. Et fortius hoc est, vt ſumatur
ſlos aris, & ſulfur citrinum aduſtum, & fiat ex
eis linimentum cum vino, aut aqua ligni vitis,
quæ manat ſecundum combustionem ſuam.

De pruna, & igne perſico. Cap. 9.

H Acc duo nomina fortasſe absoluta ſunt
super omnem puſtulam corrosiuam, ve-
ſicantem, adurentem, facientem accidere eſca-
ram, qualem facit accidere combuſtio, & cau-
terium. Et quadoque abſoluitur nomen ignis
perſici de illis, ſuper quod eſt illic puſtula de
genere formicæ comestiua, adurens, veſicans,
in qua eſt aliquid ambulans: & a [humiditas
est cholerica materiei,] pauca nigredinis,
pauca b [putrefactionis,] & eſt cum puſtulis
plurimis c [f] alteratis, quaſi ſit illic
humor d [& factor] plurimæ ebullitionis & e
[eleuationis:] & abſoluitur nomen pruna ſu-
per illud, quod denigrat locum, & facit mem-
brum habens colorem carbonis abſq; humidi-
tate, & eſt plurimæ nigredinis ſubmerſa, & emi-
nentia eius eſt parua quantitatis lupinalis: &
fortasſe non erit illic puſtula omnino, imò in-
cipit in primis pruna: & totum illud incipit
cum pruritu, ſicut ſcabies. Amplius quando-
que veſicat ignis perſicus, aut pruna, & currit
ex ea aliquid, ſicut currit a cauterizato cum cō-
buſtione: & eſt locus cineritij coloris, niger,
& quandoque eſt plumbeus: & eſt inſlatio ve-
hemens, qua circundatur abſque rubedine ve-
rificata, imò cum declinatione ad nigredinē.
Et illud, quod appropriatur nomine pruna,
eſt f [nigra radice ignea,] & eſt ei ſplendor
pruna. Et ignis perſicus de eis ambobus eſt
velocioris apparitionis, & motus; & pruna
eſt tardior, & profundior, & quaſi materia eius
eſt materia puſtulæ, & impetiginis, ſed eſt acu-
tior in igne perſico: Et quod ex eis accidit in
carne, eſt velocioris reſolutionis. Et quod ex
eis accidit nervis, eſt fixius, & tardioris reſolu-
tionis. Et vnumquodque amborum eſt de
cholera citrina adurente, permiſta melancholia.
Et propter illud accidit ex eis ambobus,
eſcara nigra. Et eſt quaſi ſit ignis perſicus ve-
hementius cholericus, & pruna vehementius
melancholica. Et tibi quidem ineſt, ut nomi-
nes vnumquodq; amborum cum intentione,
quæ aggregat ambo, prunam: deinde diuidas.
et ſimiliter ineſt tibi, vt nomines ea ambo ignē
perſicum propter illam eandem intentionem,
deinde diuidas. Et ineſt tibi, ut des vnicui-
que intentioni nomen: & iam fecerunt to-
tum illud, & non eſt plurima differentia in eo;
& quandoque ſunt cum [f]
formicæ ſpeciebus h [&] miliaris malæ fe-
bres, vehementis caliditatis, pernicioſæ. Et
quandoque accidunt iſta cauſa peſtilentiæ. Et
multoties ſimilantur phlegmoni, & tendunt
ad nigredinē in principio, & proprie in iſta
te ſua.]

a. B. Alia
est cholo-
materiei.
b. a. Alia
concauerit
c. f. a. pruna
d. a. caliditas
e. a. comu-
nis.

f. a. nigra
est radix
apostematis
declinans ad
guineum.

g. f. B. illud
cum m.
h. —

i. B. reſpon-
dit in anno
lenitior.

ANNO.

ANNOTATIONES.

Ex crasso & faculento sanguine ait Galenus 2. ad Glauco. duo carbonum genera oriri, alterum altero deterius: hoc verò quod deterius est, pustulas dicit per summa cutis excitare, ijs similes quæ ex igne, quibus disrupis crustosum sub ipsis vlcus inuenitur. Hanc Galeni sententiam, si cum ijs conferas, quæ hoc in loco Auicennas, nihil prorsus differre animaduertes. prunam, & ignem persicum vocat carbunculum, prunam autem quæ deterior est. Græci carbonem anthracem vocant, quamuis non ignoremus esse ex nostris, quæ carbunculum idem esse cum igne persico & pruna, differre tamen ab anthrace opinatur: quem errorem ex Rasi libro 22. tract. 7. fluxisse constat, diuersis capitibus de ijs tractante. De tumore hoc controuersia in Galeni dictis uidetur, quum. 2. ad Glauco. ex crasso & faculento sanguine carbonem utrumque gigni asserat quod etiam. 14. meth. & alibi. Idem tamen in libro de atra bile ex atra bile eundem fieri scribat, quod alibi quoque affirmat. Cui partim assentiri partim dissentiri auctor noster uidetur, ignem persicum & prunam oriri dicens ex flammabile uentre. permista cum melancholia. Verum dissolui ab eodem Galeno questio hæc uidetur in libro de tumoribus, ubi carbonum malignitatem docens, esse ait, ut uel primo initio ex atra & exusta fiat bile, uel in ipso seruire per assationem, sanguis melancholicus euadat: ita, quamuis carbo ex crasso & faculento sanguine fiat, est tamen is feruidus, & ad flauam exustæ, id est, atræ ipsius bilis naturam uergens. nulla ergo contradictio est.

Curatio pruna & ignis persici. Cap. 10.

Necessaria est phlebotomia, ut euacuetur sanguis cholericus: & quando ægritudo est timorosa, tunc necessarium est ipsam approximare syncopi. Et tortasse est necesse, & propriè in pruna, facere scalpellationem profundam, ut egrediatur sanguis malus, constrictus in ea, qui est in natura veneni. Et non fiat illud quando materia est decliuus ad cholicam. Cura autem localis necessaria est ut sit, sicut cura erysipela. Verum non oportet ut sit linimentum vehementis in frigidationis, sicut in erysipela: quoniam materia ad grossitiem est decliuus, & quoniam ipsa est taliter, quod non tolerat ut redeat parum ex ea ad interiora, quoniam materia est venenosa. Et non licet vt administrantur ea, quæ sunt vehementis stipticitatis iterum, nam illa materia est tardæ resolutionis, Et non licet vt administrantur resolutiua, neque in principio rei quum apparet, neque apud quietem inflammationis, quoniam additur in qualitate materiei: imo oportet vt administrantur medicinas exsiccativas, in quibus est in frigidatio, & resolutio quadam cum expulsiōe, sicut emplastrum, quod fit de arnoglossa, & gallis, & lentibus, & pane plurimi fursuris: nam huiusmodi panis subtilior est in substantia sua: & emplastra istis similia de illis, quæ scripta sunt in antidoratio: Et iterum gallæ cum aceto uini: Et alumen cum aceto uini. Et de medicinis bonis in hac hora, & post ipsam, est ut sumantur granata, acetosa, & scindantur, & decoquantur cum aceto, donec leniantur, deinde terantur, & ponantur super pannum, & ad

ministrantur: ipsum enim conueniens est in omni hora. & eradicat hanc ægritudinem in principio, & statu. Et quandoque cadit in medicinis huius [apostematis] nux recens, & folia eius cum sauch & uua passa, & ficus cum vino & oleo papaperis nigri: & melius est vt ex omnibus fiat emplastrum. Et de medicinis conuenientibus in pluribus horis sunt opium, & acacia, & [dragacanthum, similiter & cortices granatorum,] de vnoquoque quorum sumatur pondus. .i. flor. cris. .i. semen hyusquiami albi. Et huiusmodi medicina non ponuntur nisi super illud, quod non est vlcus. In illo vero, quod de eo est vlcus, est necessarium illud, quod fortiter exsiccat, sicut medicamen andaron, c [farasion, & trochisci ranudos, & medicamen de keisim] cum vino dulci, & cum rob: & reliqua; quæ dicta sunt in curatione erysipela vlcera, & formica miliaris. Et oportet, ut emplastrum desuper emplastra in die bis, & in nocte semel & bis. Et non administras d [exsiccativa] quantum potes, quoniam ipsa addunt in malitia ægritudinis. Et oportet vt tu subuenias ei, quod continet locum, & loca adustionis cum bolo ar. & aceto, & aqua, & reliquis, quæ intrigant & reperiunt. Et id, quod est propinquius illo, est lana hyssopi infusa in vino. Quum ergo quiescit inflammatio, & remanent vlcera, curentur cum eis, quæ sunt sicut emplastra e [de merdasengi, & emplastra diabuticaron] & cum reliquis medicinis vlcerum corrodentium predictis in antidoratio. Et nux antiqua unctiosa est conueniens igniperfico in hac hora.

ANNOTATIONES.

Orditur statim à uene sectione. At contra, quem bilis exuperet, & ex quidem atra, repugnare principiis Auicennæ id presidium uidetur, qui superante bile nunquam sanguinem educit. Verum, sicut in superiori capite dicebamus. Fit quidem carbo ex sanguine, sed ex seruido & crasso: proptereaque sectione uenæ est opus, tum ob id, tum quod carbunculo semper ferè plenitudo coniungitur, ut Galen. 3. ad Glauco. At de extrahendi sanguinis copia rursum questio est, largæ ne an parca esse debeat. Sane auctor noster ad animi deliquium ubi formidabilis est morbus, mitti sanguinem iubet. cui & Gal. 14. meth. & Actius libro 14. & Paulus lib. 4. assentiuntur. Contra tamen, quum sanguis crassior sit, ad bilem atram, exustam, uergens, unde & repellentibus in hoc morbo abstinere Galenus monet 14. meth. quod repelli ob crassitudinem eius materia nequeat: quum præterea id uirg genus ex eorum sit numero, qui plerumque maligni quatiā remanent (carbunculi enim in pestilenti constitutione frequentes sunt) non uidetur tam copiosa sanguinis euacuatio satis opportuna. Sed paucis magnarum inflammationum potissimum remedium est uenæ ad animi deliquium sectio ut testatur. aph. Gal. magnus uerò morbus carbunculus est. Et si uerò malignum ferè semper quidpiam hoc tumorum genus secum aduehit, non semper tamen pestilens. In pestilenti abstinendum à sanguinis missione & copiosa & parua. at in alijs, qui ob acriorem & feruidiorem uim maligni sunt, non est ea commodius presidium aliud: hæc enim feruidum sanguinem refrigerat, & incrementum

AVIC. Tom. 2.

H 2 tem

a. n. Alia litera hore.

b. B. Alia litera dragacanthum. furi & cortices aris.

c. B. prassium & trochisci tulon. durus & medicamen alchisur.

d. B. Alia litera putrefactia.

e. n. atra sbe & emplastrum in dia bachamum.

Cap. 58.

Cap. 25.

Cap. 10.

Cap. 10.

aph. 23.

Cap. 10.
Cap. 28.
Cap. 58.

tem tumorem cohibet. neque verò aliqui sanguinis crassitudo, eius scilicet qui tumorem facit, vena sectioni relaxatur, quæ non eum qui fluxit, sed qui influit, quine fluxus est, retrahit. Quod reliquum curationis est, pete ex Galeno 14. meth. Paulo lib. 4. & Aetio lib. 1. Dabunt autem hoc in loco nonnulli, suspectumque habent Ant. prasidium, quod hoc in loco ex malis punicis, itemque ex bolo armena parari iubet, ob id videlicet quod hæc, Galeni indicationibus non respondeant, qui profecto & repellendum & vna discutendum ait, quum hæc tantum reprimant. Verum ad hæc de prasidio ex punicis malis emulatur author noster Paulum & Aetium, quævis Aetius solos cortices exemptis interioribus in vsum vocet. neque id repellendi aut discutendi, sed sanam partem a prava separandi gratia admoetur. De eo verò, quod ex bolo armena, alia ratio est. nam præterquam quod inest maligni semper carbunculis quidpiam, cui prave qualitatibus summe efficax prasidium bolus armena est aceto subacta, prohibet etiam ne ad feruentem particulam copiosior succus irruat, & ipsum quoque feruorem refrigerat: ac præterea non mediocriter olei gratia, quod huic medicamento admiscetur, relaxat, & tumoris duritiem emollit. non ergo medicamentum hoc, quod multorum aliqui vsum, damnamum est.

De vesicis, & inflationibus, Cap. 11.

Inflationes accidunt secundum duos modos, quorum vnus est propter aquositatem, quæ expellitur ex ebullitione in humoribus, cum qua eleuatur materia subito ad illud, quod est sub cute, & inuenit cutem spissiore, quam illud, quod est sub eâ, quare non penetrat in eam, imò remanet inflatio aquosa. Et secundus est, ut sit loco aquositate sanguis, quare sit pus desubtus.

De cura inflationum, Cap. 12.

Mundificatio quidem corporis cum phlebotomia, & similibus est secundum quod sciuit: & administratur regimen, & cibus secundum modum, qui est dictus. Et ponatur super eas in primis quum apparent, quod sit sicut lentes, coctæ cum aqua, & sicut cortices granatorum, aut cortices ramorum eorum decocti cum aqua: totum illud ponatur secundum quod scis in loco suo post decoctionem, & leuitatem, tepidum. Si autem exierint vesicæ, & volueris ipsarum curationem: quoniam illæ, quæ sunt in grossiore cute dolent, oportet ut aperiantur cum acubus, & currat quod in eis est: & quæ de eis sunt subtiles, aperiantur per se. Et non oportet ut tardetur, imò aperiantur etiam: & exprimatur, quod est in eis cum facilitate, paulatim. Deinde non euacuantur, aut ut sanentur, aut ut vicerentur. Et si vicerantur cum emplastris, quæ sunt de cerusa, & quæ sunt de merdalengi, & similibus: & proprie quando cadit in eis sicut ireos: & emplastris erysipelæ quando ambulat, & corrodit: & formicæ, & reliquis, quæ diximus. Medicamen compositum etiam. Recipe merdalengi. libr. j. olei veteris. libr. j. s. arsenici. libr. j. decoquatur merdalengi cum oleo, donec non adhæreat, deinde fundatur super ipsum arsenicum. Et iterum medicamen conueniens ei, quod de

†lytargiro,

ipsis accidit super testiculos, & labia, & eis similia, & ad vltimum supra membra, quæ vehementer indigent exsiccatione. Recipe colotar, & calcadis. viij. de vnoquoque. [foliorum rosæ. iij. terantur cum aqua, & administrentur, & similiter simus caprinus cum melle. & quum cadunt escaræ, & carnes corruptæ & apparet caro sana, tunc curetur cura [vulnere] planorum.] Et cadere quidem faciunt escaræ, & carnem malam medicina nota. Et in Alexandria faciunt eas cadere cum herba nominata [sericis,] & iterum tarbehafis: Et oleum de alchacuen est bonum ad deiciendum eas. Et ad vltimum ad ministratio casus escaræ, & curationis residui cum curatione vulnere sanorum, est conueniens valde. Medicamen bonum expertum antiquorum, quod quidam modernorum concesserunt. Recipe sarococolla, & aloes, & olibani, & cerusæ, & ziniar omnium æqualiter, & quantum est totum de bolo armeno, & fiant ex eis formæ similes auellanis: sumantur, & dissoluantur cum aceto, & aqua, & liniatur cum eis locus ponendo [epithema super epithema] donec accidat in eo contractio vehemens, fiat escara: & tunc aut cadet per se si fuerit sub ea humiditas: aut est necessarium ut [radas] eam; & facias ipsam cadere, & non cesses facere illud, donec cadat totum.

De fessere.

Cap. 13.

Esere est pustula parua [lata] sicut vesicæ, & ad aliquantulum tendens rubedinem, & pruritus faciens, & angustiam: eueniens subito secundum plurimum. Et accidit quandoque ut currat ab ea humiditas: & fortasse est sanguinea. Et secundum plurimum fit vehemens in nocte, & eius angustia fit in ea vehementior, & eius tristitia. Et causa eius est vapor calidus eleuatus in corpore subito, aut a sanguine cholerico, aut a phlegmate baurachio. Et sanguinea quidem est vehementioris rubedinis, et caliditatis: & vehementioris & velocioris apparitionis. Et phlegmatica est minor in omnibus illis: & vehementia phlegmaticæ est in nocte plusquam vehementia sanguineæ. Et quum esere inuadat locum amplum, tunc si non fiat phlebotomia, timetur febris tertiana. Et oportet ut fiat phlebotomia in spatio, quod est inter illud, & inter [stadium].

De cura essere.

Cap. 14.

Si sanguis quidem fuerit vincens, tunc oportet ut in primis perueniatur ad phlebotomiam: deinde consequenter adhibeatur solutium cholera, si tolerauerit virtus, quod sit sicut, quod fit de duabus partibus myrobalanorum, & parte vna hieræ, cuius potio sit. 3. iij. in syrupo acetoso: Et seda eam cum eis quæ sint sicut tamarindi, & aqua duorum granatorum cum corticibus suis: aut aqua granati [acetosi] cum cortice suo: & infusione chrysomilorum, & aqua lactis acetosi, & trochiscis de spodio camphoratis cum aqua grana-

granatorum: Et dare in potu aquam calidam in die multoties, est ex eis, quæ conferunt ei; & lenire naturam habentis eam. Et de eis, quæ sedant eam, est infusio sumach colata, de qua sumantur. 3. iij. Et ex cibis b. f. [tabasil,] & acetum cum oleo c. f. [de amygdalis, d. f. & sisamino, & oleo cum aqua vna acerba] & lacte aceto fo. Si autem humor fuerit baurachius, euacuetur corpus cum myrobalanis, & cum turbith, de quo sit quantum est medietas myrobalanorum: & sit portio eius. 3. iij. Et detur infirmo de nuce cupressi humida. drac. cum aloes. 3. j. Et sumatur crocus hortulanus, & teratur, & concutatur cum aceto, & sumatur in potu. Aut detur in potu aqua magra, aut aqua vrcei noui. Et ad phlegmaticam sumatur cubeba. 3. i. cum tribus. 3. zuccari, & pondere. 3. iij. seminis agni casti in lacte dulci. Et de eo, quod est expertum, & conuenit in omni specie, est istud. Calamenthi. 3. iij. spodi. 3. ij. rosar. rubearum. 3. s. camphora Kirat. j. detur in potu cum aqua granati acetosi. Aut sumatur in potu c. [lauiua,] quum est ieiunus.

De 3. seshiomeno, & differentia inter ganegranas, & f. aschachilos. Cap. 15.

Sermo de his rebus est proportionalis quodammodo sermoni de rebus, quarum rememoratio præcessit. Dico ergo, quod membrum accidit corruptio, & putrefactio propter causam corruptentem complexionem eius, & spiritum animale, qui est in ipso. Aut propter aliud prohibens eum peruenire ad ipsam. Aut propter aliquid congregans utraque intentiones: sicut venena calida, & frigida: & ea, quæ cum sua substantia sunt contraria spiritui animali. Et sicut apostema, & pustula, & vlcera mala ambulatiua venenosa substantia. et ea, in quibus erratur, sicut erratur in effundendo oleum in viceribus profundis, quare putrefit caro. et cum infrigidatione vehemēti super apostemata calida, quare corrumpitur complexio membri, quæ est in ipso. Prohibens autem c. f. [cū] peruenire ad ipsum, aut aggregans utraque intentionem: prohibens quidem] est oppilatio: & illa oppilatio, aut est accidentalis c. f. [ ] primitiua, sicut constrictio quorundam membrorum in radice sua, fortis: nam illa quando perseverat, corrumpit membrum propter retentionem spiritus animalis ab eo: aut retentionem virtutis sparsæ super spiritum animale, qui est in ipso, qui expāditur ex corde, & anima: quare corrumpitur complexio eius, & moritur. et quandoque fit propter oppilationem corporalem, sicut apostema calidum, malum, fixum, magnum, grossa materia oppilans meatus, & introitum anhelitus, quo indiget spiritus animalis: & hoc cum hoc, quod retinetur, etiam corrumpit complexionem. et quod de hoc est in principio, & non corrumpitur cū eo sensus eius, cui est sensus, nominatur gangræna: & proprie, quod est phlegmoni des in principio. et quod ita confirmatum est, ut destruat sensus eius cui est sensus, & illud est ut a [destruat] caro: & quod ipsam sequi-

tur, & usque ad os, siue sit incipiens, aut succedens apostemati, nominatur f. aschachilos. et quandoque gangræna sunt aschachilos; imò sunt via ad ipsam: & totum hoc accidit in carne. & accidit in ossibus c. f. [ ] et quum eius corruptio incipit perambulare in membro, & apostematur, quod est in circuitu corrupti, & fortasse peruenit ad corruptionem; tunc dicitur f. [totum] accidens g. [esthiomenus.] et dicitur dispositio partis membri, quæ iam h. [putrefacta] est. i. f. [ ] & nisi esset propter grossitudinem materiei suæ, non adhæreret, sed expelleretur.

ANNOTATIONES.

Phagedenam, gangrenam, & sphacelon intelligit. Quod uis enim sint, qui per esthiomenon, herpetem exedentem sumi uelint, quia tamen antea, quum de formica ageret, & de exedente verba fecit, existimamus phagedenam hic ea voce significari, affectum ab herpete exedente in hoc diuersum, ut Galenus in lib. de tumor. præter nat. quod hec cum cute quæ subiecta quoque sunt attingit, herpes uerò solam cutis exulceratio est. Italis vocari phagedenam lupam arbitramur. Quid hi singuli affectus sint, quid gangræna & sphacelus, adinde Galen. & 2. ad Glauc. & in lib. de tumoribus de phagedena uerò in eodem de tumoribus. 30 Quum gangrenam ait hic author ex interclusa animalis spiritus & anime uia fieri, uitalem spiritum intelligit: id quod & alij aduertere. alioquin, animalium obstructio paralytica, atque id genus uitæ solet parere, non gangrenas. animalem autem hic spiritum uocat, quasi animæ sedem, quem etiam à corde proficisci ait, ut tu quem nam ipse spiritum dicat, statim intelligas. Quod si in exacto uocum rigore persisteras, ut stare quosdam uideo; quod animales spiritus dicat, non est rationi dissentaneum. in gangræna etenim quod primo loco pati animaduertis sensus est, ut excludi animalis spiritus uideatur. procedente tamen morbo etiam uitales prohiberi deprehendis, ut propterea non tam grauiter sit lapsus, ut ij putant.

De cura.

Cap. 16.

DE gangrænis quidem, dum in principio perseverat, speratur quod sanetur. Quum autem confirmatur corruptio in carne, tunc necessarium est accipere totum ipsius. Quum ergo uides membri colorem alterari, & est in via putrefactionis, tunc oportet ut succurras leniendo ipsum cum eo, quod prohibeat putrefactionem, sicut est bolum armenum, & terra sigillata cum aceto. Si autem illud non ualet, non inuenis exculationem, quin scalpellationem profundam facias diuersorum modorum in locis, & ponas sanguifugas, & phleboto- mes uenas proximas ei paruas, ut accipiatur sanguis malus cum cautela eius, quod circumdat locum, sicut cum epithematibus prædictis. et ponatur super ipsum locum scalpellatum, quod prohibeat putredinem, & sit ei contrarium, de illis, quibus inest profundatio fortior, sicut farina erui cum syrupo acetoso, aut cum farina fabarum: & proprie permista cum sale. et de illis, quæ desuper liniuntur, est assa, & semen urticae etiam, & aristologia rotunda.

AVIC. Tom. 2.

H 3 da

f. sphacelos

c. f. 8. & alijs.

f. B.

g. B. corrosio.

h. B. corrupta.

i. f. B. putrefactio.

Alia litera.

& dicitur dispositio

partis membri.

bri, quod est putrefactio moris.

nisi esset grossitudo

materiei tunc ipsa non

adhæreret sed expelleretur.

Cap. 15.

Cap. 9.

Cap. 13.

Cap. 6. & 8.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

a B. pericorium

b B. v. cus,

c B. carnem.

d B. non preter
e. itas incisione
g. iter. n.

e B. circuit

f B. curatio bo-
nag B. vicinitate
superfluitatem
currentium ad
ipsaCap. 9.
Cap. 19.
Cap. 56.
Cap. 26.

Cap. 33.

Cap. 26.

da, & succus foliorum a [acori:] de vnoquo-
que sumatur pars vna, floris aeris pars media.
terantur cum aqua, donec fiat secundum spissi-
tudinem mellis: & line cum eo^b] vulnus] &
in circuitu eius. Et de medicinis prohibenti-
bus corrosione, est, vt sumantur floris aeris,
& mellis, & aluminis eque partes, & liniatur
cum eis: prohibet enim & facit cadere illud,
quod est putrefactum, & seruat illud, quod se-
quitur ipsum. Si autem petransit dispositio
dispositionem apostematis, & dispositionem
corruptionis coloris eius, & incipit perueni-
re in molliem, & humectatur parumper; tunc
hæc est inceptio eius in putrefactione; quare
oportet vt puluerizetur super ipsum aristolo-
chia rotunda, & gallæ equali mētura acceptæ,
donec desiccetur. Et similiter dragacanthum
iterum, & colcothar sunt bona, propriè cum
aceto, et folia nucis, & similiter cucumeris as-
nini, aut succus eius epithemado. Quod si pars
carnis incipit corrumpi, incide eā aut fac eā cade-
re cū eis, quæ sunt sicut trochisci andarō, & for-
tius eis calcadicon. Quumq; fecerit cadere or-
dinē unum, succurre cum butyro ponendo de
super: deinde fac cadere secundo, donec perue-
nias ad c [cutem] sanam. Et dragacanthum ru-
beum est puluerizatio bona super molliem,
& putrefactionem. Et quando apparet putre-
factio, non^a [expellas cum incisione & con-
sumptione, quoniam] magnificatur malum.
Et quando magnificatur apostema in circuitu
putrefacti, tunc laudatum est ei saūch cum suc-
co hyusquiami albi verum apud me non est bo-
num ei: imò oportet ut huiusmodi admini-
strentur super locum sanum, vt prohibeat ab
ipso, & repellat. Et quum inciditur membrū,
quod putrefactum est, tunc oportet vt caute-
rizeretur illud, quod^c [continet] ipsum cum
igne: quoniam illud est f [cū cautela] aut cum
medicinis cauterizantibus, adurentibus: & pro-
prie in membris facile suscipientibus putre-
factionem, propter caliditatem suam, e [quia su-
perfluitates calidæ approximant ei] sicut sunt
testiculi, & anus: hæc est ergo quantitas, quam
diximus hic. Et tu quidem inuenies in sermo-
ne nostro, qui est de vlcerebus putrefactis, quod
oportet te addere huic capitulo.

ANNOTATIONES.

De gangræne curatione abunde agit Gal. 2. ad Gla.
agit Paulus lib. 4. & Aetius lib. 14. Item & Celsus lib.
5. Vbi gangræna in sphacelum abiit, consulunt medi-
ci de affecta parte abscondenda. nempe quæ, quum resi-
ci amplius nequeat, proximas etiam corrumpit. At ubi
agendum hoc est, queritur num id solum quod noxium
est, detrahendum, an etiam sani quidpiam. Gal. Aetius &
Paulus præcidi aiunt oportere quo sanam partem attingit:
vt nihil prorsus putridi ac carioli relinquatur. At Cel-
sus lib. 7. ex sana potius parte aliquid excidi iubet, quam
vt ex egra relinquatur. Discrepare ergo Gal. a Celso
videtur. Sed verè non discrepat, si recte aduerteris. nam
neque Celsus secari sanam partem iubet: sed & loco,
titato, & lib. 5. vsque ad sanum corpus excidendum ait.
Illud tantum innuit, quod si modo in alteram partem
sit inclinandum, de sana potius parte est detrahendum,
quam vitiati quidpiam relinquendum: de qua re Galen.

nihil. An vero id agendum quod Celsus consiluit, vel
potius contrà; res ipsa docet. Certè ea est huius mor-
bi vis malignitasque, vt si quidpiam pravi super sit, quod
reliquum est, infici oporteat, & in eundem statum mor-
bum recidere. proptereaque tutius videtur aliquid ex par-
te sana abscondere, quam eius vitiij semina remanere.
Contra tamen sæpenumero & animi deliquia, & san-
guinis fluxiones & convulsiones sequuntur, si de sana par-
te feces, quæ non minus negotij medicis plerumque fa-
ciunt, quam affectus prior. Vbi igitur (vt hanc rem
al. soluamus,) neque crassior quapiam vena astitit ne-
que nervosus locus fuerit, sed solum carnosam partem
morbos occupat; videtur certe compendiosior curatio, vt
etiam de sana parte abscondas; quam vt quidpiam cor-
rupti super sit, in quo postmodum extirpando diutius la-
bores: probaturque propterea in hoc casu Celsi potius con-
silium, quam alterum. At si eorum symptomatum discrimen
impendeat, quod non tamen semper impendet; satius
videtur, ut recentiores sequuntur, quod putridi est
reliquum, candentij ferro exuras, quam ut de sana parte
abscondas.

De † althohoin.

Cap. 17.

† bubonem
lenti

Antiquissimi antiquorum nominauerunt
cum nomine, quod translatum est in ara-
bico^a [althohoin] omne apostema existens in
membris glandosæ carnis^b [aut alibi.] Et sen-
sibilia quidem sunt sicut caro glandosa, quæ
est in^c [maxilla, & origine] linguæ. Et illa quæ
sensum non habent, sunt sicut caro glandosa,
quæ est d [in mamilla, in] subascellis, & in-
guinibus, & eis similibus. Deinde dictum
est post hoc^e [ei,] quod est cum hoc apostema
calidum^f †

perdens:] deinde dictum est g [apostema-
tio perniciofa] propter conuersionem mate-
rici eas ad substantiam venenosam, quod cor-
rumpit membrum & alterat colorē eius, quod
40 [sequitur ipsam:] & quandoque refudat san-
guinem, & virus, & similia illis: & adducit qua-
litate malam ad cor ex via arteriarum; qua-
re accidunt vomitus, & pulsus cordis, & synco-
pis: & quando eius accidentia fiunt uehemen-
tia, interficit. Et videtur, quod primi nomi-
nabant hoc postremum m [carmata. Et est ne-
cessarium, vt sit deterius eorum illud, quod ac-
cidit] secundum plurimumⁿ †

in subascellis, & inguinibus, & post au-
50 res[†] †
propter vicinitatem^m [eius] ad membra, quæ
sunt vehementius principalia. Et saluiusⁿ † al-
thoin mortalium [est illud, quod est rubrum:
deinde citrinum: Et ex eo, quod ad nigredi-
nem est decliue, non euadit aliquis. Althoin
quidem multiplicatur in pestilentia, & in re-
gione pestilentiali. Et inueniuntur nomina græ-
ca rerum, quæ assimilantur althoin, sicut tur-
sios, & o [carmata] & carmakile, & furios; ue-
rum apud nos non est magna distinctio inter
eorum nominationem.

ANNOTATIONES.

Bubonem proculdubio pestilentem intelligit, quamuis
aliqui de carbunculo pestilenti agi velint. bubonem nem-
pe

perestatur Paulus lib. 4. febribus pestiferis plurima ex parte superuenire, quod auctor noster de altoin. & buboni similis sunt, terminthum, phymata, & phygethla, quæ auctor noster ijs nominibus tursios, carmata, & carmachile, & furios, videtur significare, quum aliqui de carmunculo nihil eiusmodi sit, quod ostendas.

De cura.

Cap. 18.

E Vacuatio quidem cum phlebotomia, & cum eo, quod tolerat hora, aut, quod sit necessarium ex eis, quæ educunt humorem putrefactum, est necessaria. Deinde oportet ut reuertaris ad cor cum defensione eius, & confortatione ipsius cum eis, in quibus sint infrigidatio & odoramentum, sicut acetositas citri, & a [miuæ] & rob pomorum, & cydoniorum, & sicut granata acetosa, & olfactus sicut rosarum, & camphoræ, & sandali. Et cibus sit sicut lentes cum aceto: & sicut cibus cum aceto valde acetosus, factus ex carnibus [arahengi] & hædorum. Et oportet, ut [toretur] mansio infirmi cum aceto plurimo, & folijs salicis] & viol. & ros. & nenuphare, & similibus. Et ponantur super cor epithemata infrigidantia, confortantia, ex eis, quæ cognoscuntur de medicinis habentium pulsum cordis calidum, & habentium pestilentiam. Et ad ultimum regantur regimine habentium aetrem pestilentialem. Altoin vero ipsum, & quod currit cursu eius de eis, quæ nominata sunt, curetur in principio cum eis, quæ constringunt, & infrigidant cum spongia infusa in aqua, & aceto, aut in oleo ros. aut oleo de pomis, & arbore masticis, aut oleo de myrto. Ista fiant in principio: d [in statu vero] curetur cum e [scalpellatione] si possibile est, & fiat ut currat, quod est in ipso: & non dimittatur ut f [brunum fiat], quoniam additur venenositas eius. Et si indiget ventosis fugentibus cum subtilitate, fiat. Et in illo, quod habet substantiam exituræ, oportet ut s [administretur] apud statum eius, aut circa statum eius cum h [apertione]. Et quando est illic febris, [tardabis] cum infrigidatione, ne reducas cum ea materiam retro. Et apertio] quidem fit cum eis, quæ sunt sicut embrocha cum aqua chame millæ, & anethi, & reliquorum k [aperientiū] subtilium, quæ dicemus in capitulis vulnerū. Dixerunt l [carmata autem, & sephiros, conserit] emplastrum de capillo veneris: & atripliæ, & volubili, & radice m [hybisci cum paucagumma pini] & melle cum vino: aut n [gluten] cum gumma pini: & ceratum, aut sortides alucariorum apum: & lupini infusi in aceto: aut radix cucumeris asinini cum glutino albotin: aut nitrum cum ficibus, aut cum o [fermento].

ANNOTATIONES.

In pestifero bubone à venæ sectione curationem orditur. At contra Regis sanguinis missionem interdicit. Verum repetenda pro huius questionis dissolutione ea, quæ antea de pestilenti febre diximus. Caute hic auctor sanguinis vacationem proponit, de virum tolerantia mentionem faciens. Neque uero hic locus sententiam no-

stram de uenæ sectione in affectu pestilenti deturbat, qui ubi facta iam febris est pestilens, nullo pacto secari uenam uelimus. quum aliud sit de pestifera loqui febre, quæ communis toti corpori est morbus; aliud de pestilenti bubone, in quo totum corpus recte se habet, ea excepta particula in qua est bubo. Non negarim tamen, citissime uniuerso corpori id uirus communicari, & febre accendi: quo casu nos omnino à sanguinis missione abstinendum putamus, quamuis in ijs qui à uirulento sunt quopiam demorsi, ubi dispersum per totum corpus est uirus, qui casus est huic similis. Paulum sanguinem statim detrahare non ignoremus.

De apostematibus accidentibus in glandulis.

Cap. 19.

A Postemata glandosa, quæ non incedunt via a [atangarij] quandoque accidunt in loco aliquo casu in crisiibus: & quandoque cadunt casu expulsionis à membris radicalibus. Et fortasse attrahunt ea, vlcera & apostemata alia super extrema, ad quæ currunt materiae, [in visis quarum incedunt] carnes illæ: quare [inuoluuntur cum] eis, sicut accidit inguini, & subascellæ ex apostematione amborum in eo, qui habet scabiem, aut vlcera super pedes, & manus. Et quandoque sunt cum repletione corporis. Et quandoque non est in corpore plurima repletio. Et eorum cura d [est] diuersa à cura apostematum aliorum e [in principio, cum expletione; & non administratur in eis illud: imò euacuatio per phlebotomiam, & solationem ventris est illud, quod est necessarium. Curatio uero alia f [prolongetur] in eis, si possibile est, donec declaretur dispositio. Nam, si fuerit secundum semitam cruris, aut secundum semitam expulsionis ex membro principali, tunc non oportet ut prohibeatur omnino: imò trahatur ad membrum quacunque attractione est possibile, & etiam cum ventosis. Si autem fuerit propter multitudinem repletionis, tunc euacuatio est radix: & minoratio cibi, & subtilitatio. Et non administres expulsua, imò mollificatiua; ita tamen ut non administres mollificatiua iterum absque euacuatione: fortasse enim eueniet illud super membrum cum attractione materiei plurimæ; imò quando administras mollificatiua, euacua cum hoc: & trahemateriam ad diuersum. Timor enim in expulsuius est reditus materiei ad viscera, & ad membra principalia: Et timor in mollificatiuis, est attractio materiei plurimæ. Et euacuatio, & declinatio materiei securant ex nocumento mollificantium. Et quando dolor fit vehemens, tunc necessarium est ut sedes ipsum cum eis, quæ sunt sicut lana infusa in oleo calido: deinde adde in eo salem in fine eius, donec sedetur dolor s [statum], & in primis fortasse addit in dolore. Et quando corpus est mundum, aut mundificasti ipsum; tunc resolue, & non cures. Et quandoque ualet in resoluendo illud, quod est sicut farina tritici: & saluius illa est farina hordei. Et fortasse magnificatur per resolutionem forte apostema, quare nō administretur.

AVIC. Tom. 2. H 4 tur,

a B. althohoin

b. quæ incedunt in visis in quibus sunt.

c. a. firmatur in

d. f. B. sicut sci-

e. B. in hoc q. in eis non incipit ut cu repletionem, neque cu festinatione

f. B. expectetur

g. B. Alia litera deinde resoluatur Alia litera cum eo qd resoluat.

tur, nisi quando est necessaria repulsio ex membris principalibus, & attractio materiei ab eis ad apostema, timendò super illa principalia. Et multoties quidem sanat ea in principio oleum calefactum, quod effunditur solum. Verù quando apostema est in ^h quantitate, & substantia sua molle, in membro nobili, sicut mammilla, & testiculo, & non timetur ex prohibitione eius nocumentum; tunc prohibe, & repelle: sed quando sentis declinationem ad duritiem, tunc lini vbicunque sit.

ANNOTATIONES.

Cap. 5. & 12. Bubonum non pestilentium ortum & curationem prosequitur. pro qua re adi Gal. 13. method. & 2. ad Glaucl. Item vide qua Gal. in 3. de comp. med.

abscessibus.

De exituris calidis.

Cap. 20.

a B. existens in loco uacuo, uel concauo uel habens locum uacuum.

b B. est illa que est ex summa illorum.

c B. & que aggregat materiam alia litera tunc aggregatur sanies.

d B. sanies e B. esse

f B. imbibit eam caro

g B. & h B.

i B. materiam

k B. conuenientem propriam.

Exitura est de summa dubellet, quæ collectionem faciunt ex apostematibus calidis. quasi nomen aldubellati cadat super omne apostema (ulceratum) in interiore, cuius est locus, ad quem effunditur materia aliqua: & remanet in eo, quæcunque materia sit. Et exitura b quando est ex hac sua dispositione calida. [tunc aggregatur materia.] Et quandoque incipit apostema calidum sicut est, cum aggregatione, & solutione continuitatis intrinsece. Et quandoque non incipit ita: imò incipit in inceptione apostematum calidorum saniorum: deinde conuertitur esse eius apud statum, ut incipiat in aggregatione; & nos in posterioribus differimus sermonem de dubellet frigidis, quæ comprehendunt humores viscosos, & gypseos, & lapideos, & arenosos, & capillares, & alios, licet sint quidam, qui appropriant nomine aldubellati illud, in quo sunt humores illius generis: verum nos loquimur nunc de eo, quod aggregat d materiam: hoc enim e (si) incipit exitura, propter materiam, quam expellit natura & non est possibile ut penetraret cutem, neque f etiam superficiem carnis] imò separat eius continuitatem per grossitiem suam, separatione aperiente; tunc quiescit in vacuitate eius, quod separatur g h secundum plurimum: h quare] apparet ei caput acutum; & proprie si fuerit materia acuta. Ista ergo exitura incipiunt, & aggregant i saniem. deinde maturatur sanies, postea rumpitur. Et fortasse indiget confortatione in maturatione, & eruptione, & fortasse non indiget. et quanto plus est exitura vehementioris eleuationis, & acutioris capitis, & rubedinis, est humor attractus vehementioris caliditatis; & est velocioris maturationis, & resolutionis, & eruptionis, & proprie eminens, procedens extra pincalis. Quæ autem est cum diuersitate, lata, profunda, paucæ rubedinis, est grossæ materiei, mala, declinans ad interiora, pauci doloris, grauis motus. et deterior ista est illa, cuius eruptio est ad interiora: & corrumpit illud, super quod uadit. et est de ea, quæ expellitur ad utrumque latus, & laudabilior eruptio eius est ad ven-

triculum proprium] membro, cui est via currens ad exteriora, sicut exitura stomachi: ut. n. erumpatur ad interiora eius, & ipsius concauitatem, melius est quam rumpatur ad exteriora eius, & ad [ventriculum continentem] mirach, sicut eruptio eius, quæ in cerebro ad duos ventriculos anteriores laudabilior est, quoniam ambobus sunt meatus, sicut nasus m t.

, & aures. et quando rumpitur ad spatium continens cerebrum, aut ad ventriculum posteriorem, non inuenit meatum ad exteriora, & nocet nocumento vehementi et non est omne membrum conueniens ad hoc, ut eueniat in ipso exitura: in iunquris enim minoratur egressio exitura, quoniam in eis sunt humores mucilaginosi, & loca eorum ampla, non suffocantia materiam, neque retinentia n egressiorem putridi. Quod si egrediatur illic exitura, erit propter rem maximam. et deterior exiturarum, & malignior earum est, quæ egreditur super extremitates lacertorum, & proprie lacertorum plurium neruorum. et exitura quidem diuersificantur propter spatium maturationis saniei suæ, secundum humorem in subtilitate, & grossitudine sua: & complexionem in calore, & frigore eius, & æqualitate eius: & secundum tempus, & ætatem, & substantiam membri. et non contingit o ne maturetur exitura, & p ne conuertatur quod in ea est in pus, nisi propter paruitatem caloris innati in membro, aut propter grossitudinem substantiæ, quæ est materiei. et quandoque contingit ex hoc, ut fiat sanies in interiore parte sui, & non appareat sensui propter profunditatem puris, & grossitudinem eius, quod est super ipsum: et statim super maturitatem saniei velociter, & quandoque non statim secundum substantiam suam in grossitudine. Quod si maturatur, & subtiliatur, leniatur substantia eius velociter, & secundum quod est de carne ista plurima, & pauca. et propter q causa exitura & casus ad saniem propter repletionem & multitudinem materiei & corruptionem] eius. et causa r t] eius sunt nauseatiua satietas, & exercitia mala: & agridudines, quæ non faciunt crisim cum euacuatione apparente: & nocumenta alia ex angustijs, & sollicitudinibus corrumpentibus sanguinem. et de exituris quidem est species, quæ nominatur turmufios; & est exitura, quæ rumpitur, & quod est sub ea. est simile carni bonæ, deinde apparet ab ipsa sanies alia. et de exituris est species, quæ nominatur albir, & est exitura s [vasalis] rotunda, & rubra, quam, qui habet, secundum plurimum non expoliatur à febre, & eius euenit secundum plurimum est in capite, & quandoque accidit in alijs locis.

ANNOTATIONES.

Abscessum intelligit, quod norit qui Galenum in lib. de tumorib. præter nat. & Paulum lib. 4. accurate legerit. Prosequitur rem hanc fusius hic author & in sequentibus. Pro quibus adi Hipp. 1. progn. Gal. 2. aph. & 2. ad Glaucl. & 13. meth. & 14. meth.

Signifi-

l B. conuenientem quam continet

m t B. Alia ra & os

n B. unde eam ad nem

o B. ut non p B. non

q B. causa exiturae & casus ad saniem repleti & corruptione

r t B. causa

a t b t c u uem lor e acci d t e B. f t

Significatio quod apostema sit exitura.

Cap. 21.

Q Vum videris pulsationem plurimam, aut duritiam prolongatam, & caliditatem, tunc existima quod apostema est in via ut fiat exitura.

Significatio maturationis eius signum.

Cap. 22.

Q Vum videris lenitatem quandam, & sedationem doloris, tunc scias quod est in via maturationis.

Iudicia saniei.

Cap. 23.

Sanies laudabilis est illa, quæ est alba, lenis, cui non est odor horribilis, & in qua non operata est nisi caliditas innata, licet non sit exulatio à communitate extraneæ. Et non a [ad-] dicitur] eius lenitas, nisi ut sciatur, quod ipsa est preparata pati à virtute digestiua: & non diuersificatur eius b [preparatio] in inobediente, & obediante. Et oportet ne sit ei odor vehementis horribilitatis, ut sit longinquior à putrefactione. Dixerunt, & requiritur ex ea alba, quoniam color membrorum radicalium est albus: & non assimilat eam nisi natura potens super eam. Et sanies mala est foetida, significans putrefactionem, quæ est contraria maturationi, & si 30 gnificat dominium caliditatis extraneæ. et quædo egreditur sanies diuersarum partium, c [conuenientium] colorum, & substantiarum, est etiam de genere diuerso à bona. et necesse est omni d [saniei, ut faciat euenire in corpore putrefactionem, aut maturitatem, aut diminutionem] aut alteretur cum modo alio.

Significatio exitura intrinsecæ.

Cap. 24.

Q Vando accidit apostema calidum in visceribus, & accidunt horripilationes, & febres, & non est eis ordo, & fit dolor vehementior, & est horripilatio in primis longioris spatij, deinde non cessat abbreviari spatium eius, et additur grauitas apostematis: tunc scias quod apostema sit exitura, & quod peruenit ad collectionem sui. et non sunt dolores isti in principio vehementiores: & quanto plus approximat status, minorantur, nisi quoniam eruptio 50 sit in principio b [ ] & solutio continuatis c [ ] & dolor prouenit ex ea] quando colligitur d [ ] & quando fit materia sanies, quiescit e [etiam] calefactio fortis, & inflammatio: quare quiescit febris eueniens per communitatem cordis. et scias, quod durities pulsus est testimonium magnum. et 60 quando apparet signum exiturae f [ ] alidubellati in visceribus, & non induratur pulsus, non iudices penitus, quod sit exitura interior. In huiusmodi enim fortasse non erit in visceribus, imò in siphac quod continet viscera. et tu quidem iam lentis latus, in quo est exitura, per grauitatem, quæ pender ex eo, & per dolorem.

Significatio maturationis intrinsecæ.

Cap. 25.

Q Vando accidunt significationes exiturae intrinsecæ, deinde quiescunt accidētia, quæ sunt ex febre, & horripilatione, & dolores sedatione completa, & remanet grauitas; tunc scias quod sanies iam confirmata est, & maturatio adest.

10 Significationes propinquitatis eruptionis intrinsecæ.

Cap. 26.

Q Vando redeunt dolores, & fiunt punctiones, & mordicatio, & grauitas sit vehementior, & simulantur febres; tunc eruptio iam appropinquat. Quum ergo accedit rigor subito, & sedantur grauitas, & dolor, tunc iam eruptio facta est: & proprie quando apparet sanies euacuata, mordicans illud, quod pertransit. et est necessarium ut sit arefactio virtutis, & debilitas arefaciens. et quando exitura intrinsecæ sit eruptio subita, & egreditur res plurima; tunc fortasse accidunt pulsus cordis, & syncopis mala, & fortasse accedit mors propter resolutionem virtutis: & fortasse accidunt vomitus, & venter solutio: & fortasse accedit sputum saniei plurimæ subito, quando exitura est in pectore: & fortasse accedit prelocatio, quando erumpit ad pectus res plurima subito.

Curationes exiturarum apparentium.

Cap. 27.

Evacuationes quidem, & ea quibus medicantur apostemata in principijs suis, nisi timeatur reductio materiei ad membrum nobile sicut declarauimus, & sicut errant in hoc stolidi; sunt res, in quibus communicant exitura calida, & apostemata calida, quæ non sunt exitura. Illud verò, quod ei appropriatur de regimine, est resolutio eius, quod aggregatum est in ea. Et illud est secundum duos modos regiminis; quorum vnus est regimen currens secundum rectitudinem, quum a [agritudo] non egreditur ab eo, quod consuetum est plurimum. et est, ut ingenietur in maturatione materiei, ut fiat sanies, & in eruptione eius post illud b, [ ] ut tu obserues virtutem, & b [ ] & conserues eam ne prosternat eam dolor & eruptio subito; plures enim hominum mortui sunt syncopizando ex arefactione virtutis: imò oportet ut obseruet eam medicus, qualiter confortet virtutem, & conseruet eam cum eo, quod scis: quare oportet ut cibetur patiens dubellari cibis bonis, nisi sit exitura in visceribus: quoniam tunc oportet necessarium, ut subtilietur cibus. et secundus est regimen egrediens à rectitudine propter necessitatem dispositionis: & est, quoniam, quando agritudo est magna, & exitura pertransiens in magnitudine sua illud, quod consuetum est, & timetur c [festinatio] rei in expectatione maturationis in ea, & scitur quod virtus non sufficit in maturatione illius totius, & si administrantur maturatiua, perducet illud ad uestigium immaturationis; tunc necessaria est perforatio cum cautela, ne ferrum tangat illud, quod sequitur exituram de membris nobilibus, in tactu, quorum à ferro est timor:

a B. apostema

b f. a.

c B. magnificatio.

d B. similiter.

e n. diminutio-
nem.f n. porositati-
bus.g B. Alia litera
sacrisatioh n. scarificatio
& apertio.i n. propter il-
lud.
k B. esse cum in
cessu linearum.

l B. scarificatio.

m n. emplastre
tur.a Baqua & o-
leo.b n. &
c B. est nassur.

timor. Et [illud est] quum senseris, quod ma-
teria talis est grossitie, quod non maturabitur:
& quod calor innatus in membro tantæ est par-
uitatis, quod non maturabit: aut timueris quod
ipse propter suam [abbreviationem] est talis
quod alterabitur alteratione non maturatio-
nis veræ: aut exitura est prope iuncturas, & me-
bra principalia; quare timetur quod ipsa cor-
rumpat ea. Et si fiduciam habet in medicinis fa-
cientibus inuiscationem, & maturantibus; non
elongabitur, quin inuiscantia prohibeant pene-
trare inspirationem in [spatium,] & matura-
tiua moueant caliditatem debilem: & torum il-
lud inuat ad putrefactionem membri. in huius-
modi ergo est necessaria [incisio] profunda,
& perforatio disrumpens: deinde sequantur il-
lud medicis, que sunt in ultimo resolutionis,
& exsiccationis. Et oportet, vt sint [perfora-
tio, & sectio] incedentes in longitudinem vil-
lorum nervorum membri, nisi sit voluntas vt
destruatur operatio illius membri, timendo ea
sum spasmitur enim incide villos in latitudi-
ne & saluabis ab eo, quod timebas. Et plurimū
quidem longitudinis villorum est cum longi-
tudine corporis, nisi in membris appropriatis.
Et [similiter] inuenis plurimum longitudi-
nis villorum [cum plurimo ligaturæ,] & ru-
garum, nisi in membris appropriatis, sicut in
fronte. Et oportet, vt non approximet perfora-
to, neque [secto] aqua, neque oleum, neque
aliquid, in quo sit pingue. Et si non est excusa-
tio quin laetetur, tunc fiat cum aqua, & melle:
aut aqua cum vino, aut cum aceto. Quod si ve-
hementiora sunt apostemata, & inflammatio
post perforationem, [vaporetur] cum lenti-
bus. Et si non fuerit illud necessarium, admini-
strabis incarnatiua, & emplastra. Et scias quod
hæc perforatio est generatiua virus, & sordi-
tici, & fistularum: verum quum non inuenis
excusationem, tunc non est ingenium aliud. Et
loca conuenientiora ad expectandum vt in eis
maturetur, sunt loca carnosæ, paucorum nervo-
rum, & venarum. Et scias, quod pineales, ele-
uata, acutorum capitum, parum indigent per-
foratione, neque ante maturitatem, neque post
ipsam.

*Regimen maturationis, & ingenium ad faciendum pus in
exituris apparentibus. Cap. 28.*

Medicinarum maturatiuarum caliditas o-
portet vt sit proxima caliditati corpo-
ris, & sit eis inuiscatio quadam. De illis sunt
in primis gradibus embrocha cum aqua tepi-
da, & emplastratio cum farina tritici, aut hor-
dei: & triticum mastigatum est melius in hoc:
& panis cum [pice] aut cera: & crocus: & pu-
luis olibani, & pix cum oleo ros. aut adeps por-
ci: aut emplastrum de maluaufico, & semine li-
ni. Et iterum emplastrum de ficibus siccis, dul-
cibus, grassis, pinguibus solis: aut cum farina
hordei: & farina hordei iterum, & proprie si
ponatur in ea hyssopus & origanum syluestre:
aut aggregetur cum aqua, in qua decoquantur
cum pauco sale, & non superfluo. Et quando-
que ponitur in eo adeps, aut oleum [aut] for-
tius illo [duæ partes glutinis] albotim. Et me-

dicina composita ex vnis passis, & storace, &
galbano, & myrrha, a [ ] & [ ]
ladano, & resina, & butyro, & mastice, & hyss-
opo humida, & radice cucumeris asinini, & ra-
dice sanguinis draconis. Et emplastrum gale-
ni cum oleo de kerua absque cera: & proprie
quando soluitur hoc emplastrum in oleo: & si
militer emplastrum didimos, & emplastrum
basilicon. Et de bonis in hoc est medicamen de
lapide marchasita cum ammoniaco, quod de-
super ponatur donec cadat per se.

Regimen exiturarum, quando matura sunt. Cap. 29.

Qum inuenis exituram grossæ cutis, cum
maturacione, cuius non speratur ipsius
eruptio, & sunt illic venæ, & chordæ, & nerui;
tunc oportet vt perfores, quoniam si dimiseris
sanien, corrumpetur: & corrumpet, & corro-
det venas, & villos peruorum: & illud quidem
vehementius erit, quum fuerit prope iunctu-
ras: & tu quidem quære cum tua perforatione
locum saniei. Et sis sollicitus vt cadat porta per-
forationis inferius, nisi vbi non est possibile.
Et si illud, quod est super exituram, fuerit gros-
sum, & [seueris;] & tunc seca portam tan-
tum, quoniam [ ]
adharebit grossum cum eo, quod est post ip-
sum. Et si fuerit extenuatum tunc seca totum
cuius in longum. Et scias quod locus, in quo est
sanies, declaratur per tactum & [ ] quan-
do tangitur cum digito [proprie:] & tu ob-
serua cum digitis alijs, saltem alterius manus,
an expellatur aliquid ex [cysti.] Et locus qui-
dem saniei apparet ex declinatione coloris ad
albedinem: & dum non est matura, est decliuis
ad rubedinem. Et quandoque est locus saniei
decliuis ad [rubedinem,] & citrinitatem quā
sanies non est bona. Et sustinere in tactu abs-
que usu: verū tamen visus est adiuuans. [Opor-
tet ergo] vt in sectione [ ] consequaris li-
neas naturales [ligaturæ] [nisi, que sunt apud
fumen] ni si apud necessitatem [&] in mem-
bris diuersificantibus situm villorum in longi-
tudine sua [loco ligaturæ.] Nam si tu secus
fueris illud in perforatione exituræ, que est
super frontem. [ligaturam,] cadet cutis frō-
tis super faciem: imo oportet vt tu diuersifices
[ligaturam.] In eis vero, quæ sunt sicut ingui-
na, oportet vt vadas cum [ligatura] in latitudi-
ne cutis. Et quum tu perforaueris exituram, &
extraxeris quod in ea est: tunc necessarium est,
vt tu succuras ad conglutinandum cutem cū
carne, ut non [rumpatur & indurescat,] &
fiat taliter quod non glutinetur: quare fiat sinus,
qui non cesset impleri, & redeat similis exitu-
ræ primæ: & quoties mundificaueris, non mo-
retur iterum quin impleatur: & fiat in viridita-
te de genere fistularum. Et antequam facias ip-
sam conglutinari in hora, oportet vt munda-
eam. Et si tibi necessarium fuerit, vt in ipsam in-
tromittas radium, super cuius caput sit pannus
asper, cum quo mundifices ipsam, & frices, dein
de fac ipsam adherere, & conferues eam cum
ligatura secundum quod dicemus de ligaturis
cauernarum, & vicerum profundorum, et ita co-
ueniens valde. Et oportet, vt tu obserues in per-
forati o-

foratione illud, quod diximus de conditionibus: deinde perfora in loco maturiore⁺ [ ] & parte longiore à venis, arterijs, & chordis. Inquit Antyllus, si exitura fuerit in capite, tunc sectio eius sit sectio æqualis, & sit cum radice naturalitatis pilorum, ne sit transuersa in ea, vt cooperiant campili, & non ostendatur quum sanabitur. Dixit: & quando est locus⁺ [ ] eius oculi, tunc eius perforatio sit⁺ [ ] lata. Et si acciderit in naso, perforabimus eam æqualem cum quantitate longitudinis nasi. Et si fuerit prope oculum, perforabimus eam perforatione simili capiti lunæ nouæ, & faciemus tortuositatem inferius. Si autem acciderit in mandibulis, secabimus eam æquali sectione: quoniam compositio huius loci est equalis: & scitur illud ex corporibus senum. post aures verò perforamus illud æqualiter. Brachia autem, & cubitos, & manus, & digitos, & inguina omnia perforamus in longitudine. Inquit, & si fuerit prope coxas, perforabimus eam perforatione rotunda. Et perforatio quidem rotunda est, quæ apprehendit cum apprehensione sua in longitudine corporis aliquid de latitudine eius, Inquit, quoniam quum locus iste non perforatur rotunde, possibile est vt aggregentur in eis materia, & fiant fistulæ. Et similiter etiam perforatur quod est prope anum, propter locum humiditatis, quæ aggregatur in eo. Et in latere, & costis, perforatur⁺ [ ] aperiendo. In testiculis verò, & virga æqualiter. Inquit, & sima prompti semper, vt⁺ [ ] confutum sit sequens figuram loci: quanto plus potuerimus super ipsum. [ ] Coxæ autem, & adiutoria secantur in longitudine, & conferua vt non lædas nervos. [ ] Et scias quod perforatio diuersificatur secundum loca, quoniam quædo est apud oculum, tunc perforatio eius est⁺ [ ] lata, [ ] similis situi oculi. Et in naso est eum longitudine nasi. Et in mandibula est eum longitudine mandibulæ. Et prope aurem secatur æqualiter, quoniam compositio huius loci est æqualis. Et cognoscitur illud ex corporibus senum: Post aures verò perforatur æqualiter. Et in brachijs, in cruribus, & coxæ, & virga totum æqualiter sit in longitudine: & similiter in lacertis ventris, & in dorso, & in inguinibus, & subascellis pones eam perforationem accipientem ex latitudine etiam, ne fiat in ea sinus, qui fiat fistula. Et similiter in ea, quæ est prope anum accipe de latitudine etiam, ne proueniat sinus, & fiat fistula. Et testiculi, & virga æqualiter, & in longitudine. Et in latere, & costis accipe in latitudine etiam, vt sit⁺ [ ] transuersa, [ ] quoniam situs costarum est similiter: & caro, quæ est super eas. Inquit, considera semper situm carnis, & villos lacertorum, quoniam non sumus prompti nisi ad hoc vt perforemus cum imitatione loci, vt non proueniat incisio: & sit locus incarnationis bonus, non⁺ [ ] grossus. Et sit in omni dispositione studium tuum ne incidas arteriam, neque venam magnam, aut neruum, aut villos lacerti: & perforatio sit secundum magnitudinem exituræ. Sed si fuerit parua, & currit, quod est in ea ex loco vno, tunc seca eam in loco vno. Et si fuerit magna tunc perfora eam⁺ [ ] ex principio de inde intromitte digitum tuum indec⁺ [ ] fini

strum] in eo, & [ ] & perfora eam vbij peruenit h⁺ [ ] caput eius, deinde intromitte etiā⁺ [ ] in foramine secundo, & secundum hoc, donec venias super eā. Et si exitura fuerit locus: [ ] sufficiens, ex quo sit possibile exire, quod est in ea perforabimus ipsam in illo loco: & si fuerit rotunda, aut fuerit ei figura ne egrediatur, quod est in ea ex perforatione vna, perforabimus eā in interiore parte sui in duobus locis, aut tribus secundum quantitatem quam scis, quod omne, quod aggregat in ea, currit in hora. Inquit⁺ [ ] (nisi) sit exitura coniuncturalis, aut membrum propinquum ossi, aut panniculo, fellina bimus in perforatione eius antequam confirmetur eius maturatio, ne pus corrumpat aliquid de his membris. dico ergo, istud est regimen, quando non inuenimus excusationem de perforatione: si autem speramus quod rumpatur per se, non perforabimus. et similiter si speramus, quod ipsa erumpatur per medicinas facientes eruptionem: fortasse enim inuenimus in medicinis facientibus eruptionem, quod fiat loco perforationis. Et multoties perforatur cutis perforatione aliqua, aut accipitur de ea aliquid, postea ponitur super eam eruptionem faciens, vt sit ei profundatio.

De⁺ eruptionibus exituralibus. § Cap. 30.

EXituras quidem saluas, in quibus non est magna malitia, aperit aqua calida, & erumpit eas: putrefactæ autem seduntur ex hoc vehementer, propter illud, quod attrahitur eis ex materia. Et quum vides exituram, quam aqua calida rectificat, confide tunc de bonitate eius.

De cura.

Cap. 31. §

ET scias, quod emplastratio cum radice narcissi rumpit omne prauum: & proprie cū aqua, & melle: bulliatur totum illud cum oleo de lilio, aut irino. Aut radix cannæ recens cum melle, aut pice sicca cum sorditie aluaciorum apum: Aut emplastrum arboris: Aut supiatur ceræ, & resina, & butyri omnium an lib. j. & piceis sicca, & mellis amborum an lib. s. & floris aris drac. iij. & olei quantum sufficit. Et medicamen de allijs est bonum valde. Aut sumantur ammoniaci. vj. ceræ. iij. glutinis albotin. iij. sulfuris citrini. iij. nitri. iij. & fiat ex eis emplastrum. Et de illis, quæ nos experti sumus, est vt sumantur medulla granorum cotri, & nux rancida, et fermentum, & caules decocti, & cepæ decoctæ, & sinapis, & simus columbinus, & fiat ex eis emplastrum, rumpit enim velociter. Et iterum diaquilon solutum in mucilagine sinapis, & sapone, associatum cum ficibus. Et de medicinis erumpentibus stantibus loco perforationis, est, vt administretur emplastrum factum ex melle anacardorum, & pice humida, quæ duo aggregentur cum igne æqualiter, deinde ponantur super exituram per medium diem, quoniam rumpet eam. Et de eis iterum, quæ sunt fortia, est, vt sumantur alkali, & calx non extincta, & ponantur in⁺ [ ] submersione sui, & media aqua: deinde coletur postquam bullierunt; & sint in illa aqua alkali, & calx; deinde sumantur,

⁺ B. donec.
⁺ B. ad
⁺ B. inferius

K B. 6

a B. erumpentibus exituras

a — B.
& coninatur cū precedentia

b B. aqua qua submergitur vel cooperiatur quantitate vna & media.

tur, & ponantur in caldaria de are, & ponantur super prunas & congelentur in salem. Et sumatur de hoc sale ammoniaco, & ponatur in mucillagine nasturtij, in qua sit aliquid de melle anacardi, & administretur. Aut sumantur cantharides, & terantur, & ponantur super oleum vetus, & ponantur super ignem leuem. f. ignem prunę, donec totum e[st] coaguletur, deinde teratur sicut teritur d[icitur] emplastrum, & fiat ex eo emplastrum, & ponatur super ipsum mel anacardi: & proprię ponatur in eo stercus

c B. fiat unum
d B. vnguentum

e B. falconis.
f B. alchibichę
g

g B. minorabis
reiterationem
positionis &
embrocationis.
h f B. si accide-
rit & non con-
geletur sanies,
quod si remota
fuerit sanies, &
resolutio facta
fuerit & reman-
serit durities,
tunc.
i B. Aldebae

† baurach

k B. locum sa-
nici.
l f B. Alia li-
ra de sale am-
moniaco cuius
descriptio.

accipitris] aut stercus passerum, aut stercus anatis. Et quidam iam dixerunt t[er] alKebiKez. Et de medicinis resoluendis, est omne calidum, resolutivum, iteratum super membrum cum ratificatione membri, & raritate eius, cum vaporacionibus facientibus illud de illis, in quibus est humiditas calida. et quanto plus resoluatur, s[ed] emplastrum multoties locus, & embrochetur. et oportet ne vacuum sit regimen a medicinis lenientibus, donec leniatur durities ipsius: h t[er] [

quia] necessarium est, vt administrantur lenientia sola. et iste medicinae resoluentes saniem sunt de summa albaurach, & sinapis, & stercus auium, & arsenicum, & calx, & cordumeni: & misceantur cum eis, quę sunt, sicut thus, & glutinum albotin, & mastix, & i[ndicis] alidibic, & aggregentur cum aceto, & oleo antiquo. et medicamen factum cum alijs, aut ex albacum aut ex pyretro, & staphylogria, & t[er] nitro cū melle. et ante omnia ista mundetur locus cum aqua calida. et medicamen de marchasita, cuius descriptio. Recip lapidis marchasita. 3. xij. ammoniaci tantundem, farina fabarum. 3. vij. misceatur cum resma humida, & liniatur super cutem, & ponatur super k[er] [sanien] donec cadat per se; & oportet vt administretur statim, quoniam exsiccatur velociter. et medicamen factum l t[er] [ex salis ammoniaci quantitate partis vnus, & ex bezahard quantitate quartę partis vnus, & ex lythargyrij quantitate partis vnus & tercię, & ex olei antiqui quantitate partis vnus, & duarum tertiarum partis. sumatur ex eo linimentum, et quando non conferunt medicinę, sicut p[re]diximus, necessarium est perforare, aut cauterizare.

Regimen exiturarum intrinsecarum. Cap. 32.

Aldubelet quidem intrinsecę oportet vt regantur cum euacuatione: & proprię quando cholera est egrediens in egestionē, & vrina, significat quod sanguis totus est malus. Quando vero verificatur ex exsimatione medicini, quod sanguis est bonus, p[re]ter illum, quę expellit ad exituram, & post euacuationem; tunc oportet vt maturetur cum medicinis aqualibus, sicut est vinum tenue subtile, quum bibitur paulatim, & illud, cui innitendum est in maturatione exquisitissima eorum, sunt medicinae subtiliatiuę, & exsiccatiuę, sicut myrrha & cinnamomum, & reliquę species. & consequantur cum potu vini subtilis, quod est ad albedinem decliuę. et de compositis sunt theriaca, & mythridatum, & homorufia.

De aldemenu.

Cap. 33.

Aldemenul iterum sunt de genere exiturarum: & plurimum eorum fit ex malitia digestionis. et ex motibus super repletionem: & quę currunt cursu illorum. et deteriores aldemenu sunt, qui sunt profundiores.

ANNOTATIONES.

De furunculo agit, qui dothien gracc. De hoc Gal. in lib. de tumorib. Item & Paulus lib. 4.

Cap. 16.
Cap. 23.

De cura aldemenu.

Cap. 34.

Qvando apparent aldemenu, tunc corū cura circiter tres dies, est cura apostematum calidorum; deinde post illud oportet vt sit occupatio in resoluendo, & maturando: forasse enim resoluendo, & illud est secundum minus. & forasse maturantur. et non oportet vt sit negligentia in curatione aldemenu; multoties enim conuertitur ad exituram magnam: & a cura eius est euacuatio secundum quātatē necessitatis phlebotomię, & solutionis v[er]tris. et quum fuerit in aldemenu pulsatio, & bassis radicis, tunc est necessaria maturatio; ergo adiuuetur ad illam. et b[onum] illum quidem, qui passus est multitudinem egressionis] aldemenu liberat solutio ventris, & rarificatio cutis cum balneis administratis semper, & exercitio. et de maturatiuis quidem est semen almaru tritum cum lacte, aut cum ficibus & melle. & ficus cū melle ipso. et triticum masticatum est bonum ad maturationem eorum. et similiter passę cōfectę cum t[er] nitro. Aut ficus cum sinapi permixta cum oleo de lilio. et medicamen aldemenu cognitum. et medicamē de fermento notum. et medicamen cui inest iste modus; maturat. Recip. butyri. drac. j. & mediam, fermenti acetosi. drac. j. feminis almaru triti, & psyllii omnium an. drac. j. s. c[on] [lactis fici.] drac. iij. fenugreci, & sem. lini omnium an. 3. v. bulliant in lacte, & administretur; ipsum enim est iuuatiuū temperatum. et quum aldemenu difficiliter veniat ad pus, & cum quiete caliditatis grauis, tūc phlebotoma uenam, quę imbibit ipsum: deinde ventosa locum; & non facias istud in principio, quoniam egredietur sanguis virulentus, & retinebitur grossius, & fiet illic vlcus durū. et quando maturatur, & non aperitur, perfora ipsum, aut cum medicinis, aut cum ferro, aut secundum quod dictum est in exituris. et de bonis erumpentibus, est illud semen lini, simus cojumbinus, & fermentum.

De Moro.

Cap. 25.

Hoc est apostema molle ex carne addita, quod accidit in carne rara; & plurimum eius fit in ano, & vulua; & quandoque est saluum, & quandoque est malignum dolorosum.

ANNOTATIONES.

Thymum vel thymium, vel etiam condyloma hoc nūcupant, sed vt hoc differant, & curentur, docet Paulus lib. 6. Egit & hic author in lib. 3. Fen. 20.

TRA-

TRACTATUS II.

De apostematibus frigidis, & quæ currunt cursu eorum.
Cap. 1.

HVMores frigidi: & qui currunt cursu eorum in corpore, sunt phlegma, & melancholia, & ventositas; & compositum ex eis: & tu iam sciisti species eorum. Et apostemata frigida, aut sunt phlegmatica, aut melancholica, aut ventosa, aut composita. Et apostemata phlegmatica, aut sunt simplicia, & nominantur apostemata mollia: aut aquosa sicut accidit membro alicui ut in eo aggregetur aqua, sicut hydrophis proprie: aut dubilet, in quibus sunt sicut [nodi] lenes aut duræ, sicut scrofulæ, & nodi duri. Et melancholica aut [scrophis], aut cancer. & tu scies differentiam inter utroque. Et ventosa aut sunt [elevationis], aut inflatio. & [elevationis] quidem est quando ventositas permiscetur substantiæ membri. & inflatio est, quando est ventositas aggregata in spatio vno, fixa in eo. Et quandoque componuntur illa apostemata ad inuicem, & cum calidis ex eis.

De apostemate molli phlegmatico, quod nominatur [vndim].
Cap. 2.

Est apostema album, molle, in quo non est caliditas: & quanto plus materia est subtilior & magis madida, est mollificatio eius vehementior, & digitus facilius penetrat in eo, quod comprimit, cum prohibitione eius [quod est] in eo quod non est in [elevationis] & quanto plus materia est grossior, est aduritiam, & frigus [declinatus] plurimum eius est a vapore phlegmatis: & est de genere [elevationis]. Et differunt vndimia ab apostematibus melancholicis per paucitatem duritiei, & paucitatem obfuscationis. Et quando accidit ex percussione & similibus, & non occurrit materia, quæ attrahitur ad locum eius, nisi phlegma: tunc non apostemat præter apostema phlegmatis: & illud est parum, & non euacuatur ex dolore.

ANNOTATIONES.

Oedematis uoce tumorem omnem Hipp. intelligit. posteriores tamen medici ad laxum tumorem. qui dum premittur, dolore uacat, & digitis cedit, eam uocem contraxere, ut Galenus 1. prognost. Fit, ut Galenus 1. meth. quandoque à tenui, nonnunquam à statiosa pituita. & author noster plerumque à statiosa ipsa pituita gigni ait. Ad miratur ergo quispiam, quoniam idem Galenus statiosum tumorem ab oedemate distinguit in lib. de tumoribus, & meth. Sed uerè tumor qui ex statulenta pituita non esse ex statibus; sed mediis inter pituitosum & statiosum. dignoscitur uerò ut in eodem 1. 4. meth. Galenus scribit, quod in statioso non redditur ex digiti compressione, sive. Pro curratione uide Galenum 2. ad Glauc. & Paulum lib. 4.

Curatio apostematis mollis.
Cap. 3.

EVacuatio quidem, quæ fit cum solutione ventris, & abstinentia ab eo, quod generat phlegma, est res, quæ est necessaria. Et quum fa-

dum fuerit illud, oportet ut sit repercussio eius in principio, cum eo, quod aggregat exsiccationem, & resolutionem. Et oportet ut fricetur locus cum mastili fricatione dura, deinde administrantur super ipsum exsiccantia. Et non oportet, ut contingat ipsum aqua. Et de illis, quæ bona sunt in principio, est, ut administratur super ipsum spongia noua infusa in aceto commisso: aut infusa in aqua [nitri] & cineris. In substantia cuius spongiæ sunt exsiccatio, & resolutio. Et quoties additur agritudo, ponatur acetum, in quo infunditur spongia fortius parum. Et apud statum perueniat cum ipso finis in fortitudine, & administratur solum cum spongia, & permixtum cum oleis vehementis resolutionis. Et in illa hora iterum administra spongiam infusam in aqua cineris siccis, & vitis, & [ilicis] & similibus. Et oportet ut comprehendat spongia omnia latera, ne declinet materia ad latus aliud. Et quandoque administras loco spongiæ, quum non inuenitur, panum duplicatum in duabus tuniciis cum aqua cineris: & quando assiduatur super ipsum una vice post aliam, fortasse sufficit. Et aqua calcis est fortior. Et de illis, quæ conferunt iterum, est oleum rosæ cum aceto, & sale, & sulfure combusto. Et ipsum sulfur est bonum. Et cicer cum aqua caulis est mirabilis iuuamenti. Et menthe in principio solum, & cum quibusdam exsiccantibus calidis est bonum. Et stridura cum ligamentis confert ei, in quo non est materia grossa. Et oportet in illa ligatura ut sit inceptio ab inferiore ad superius. Et succus myrti est bonus in principio: & bonitas eius post illud est, ut cum eo conficiantur medicina post. Et quum hoc apostema est in membro nervoso, spisso, aut ligamento, aut chorda, permisceatur in medicinis, quod incidat cum lenificatione. Et quado est cum hoc dolor propter causam, quæ dicta est, tunc oportet ut sedetur dolor in primis cum his, quæ sunt sicut hyssopus humida & vinum coctum & cerataria ex oleo: & ut administratur embrocha cum vino styptico nigro: & post illud administratur, [cum cinere, & similibus]. Et de epithematibus bonis est ut sumantur myrrha, & lycium, & cyperi & aloes, & crocus, & acacia, & boli armeni parum, & conficiantur cum aceto. Et aqua caulis, & folia tamarisci, & sal, & oleum, & bolum armenum emplastra cum aceto. Et iterum ei quidam, cuius antecessit dolor, sumantur fordes balnei, & bulliant cum aqua & inspissetur cum calce, quæ ponatur in ea, donec fiat mollis, et liniatur. Et iterum liniantur loca cum oleo, & ponatur desuper spongia, aut lana imbibita aceto, & ligetur super ipsum. Et medicamen de fermento est iuuatium. Et de iis, quæ sunt iuuatua est ut sumantur folia lili, & [conterantur] bene, & exprimantur, & superponantur: est enim mirabile. Et similiter alumen, & lycium contrita cum aceto, & aqua cineris et de epithematibus fortis iuuamenti est illud, stercus vaccini, & olibanum, & storax, & vñæ, & calamus aromaticus, & spica, & absinthium, & omnia iuuatua, & omnes medicina prædictæ in arcolis apostematum, & rememorata in antidotario, et quandoque confert mollitiei accidenti in d

f baurach.

a b. glandis.

b a. aqua cineris & similia.

c a. exilientur

d a. pedibus.

[apostemate]

e. B. &

[apostematibus] pregnantium, vt submergatur summitas cannæ. de qua sunt scopæ, in aceto; & ponatur desuper. Et melius eo est istud, quod fit post contritionem, e [ex] chimolea cum aceto, & anethum. Et embrochis, decoctio caulium, & anethi: aut decoctio corticum citri. Et mollitici, quæ est sequens hydropisim, & ægritudines alias, quæritur cura, quæ est causæ.

De nodis.

Cap. 4.

a B. iuscula faring.
b B. sit necessarium ipsam repere & esse de genere melancholice ærum.

c B. grossum.

NOdi sunt dubellet phlegmatici, comprehendentes humores phlegmaticos, aut generatos a phlegmate, qui sunt facti sicut caro, aut sicut ^a [plus,] aut sicut mel, aut sicut aliud: & proprie qui conveniunt in curvaturis iuncturarum, aut res dura, non est longinquum quin ^b [necessarium faciat eius obuiatio esse melancholiam, iterum.] Nos posuimus eam phlegmaticam, quoniam radix illius duri est phlegma, cui accidit vt desiccaretur e [grossæ.] Et quandoque accidit vt nodetur nervus, & similatur nodo, & non fit de nodis: & differt a nodo per hoc, quod non separatur ex omni parte, & non separatur in longitudine, imò dextra, & sinistra. Et multoties accidit ex percussione, quod assimilatur nodis. Quum ergo curatur in principio cum strictura superposita, remouetur, & resoluitur.

ANNOTATIONES.

Cap. 5.
Cap. 4.
Cap. 37.

Melicerida, atheromata, & steatomata intelligit, de quibus Galenus in libro de tumoribus præternat. fufius etiam Paulus lib. 4. & 6.

De cura.

Cap. 5.

a B. melinis.

NOdorum, qui sunt glandosi, curatio est in cisio & perforatio, non aliud. Et similiter ^a valēs in a [duris] & similibus. Inquit Antyllus. tende in primis cutem, quæ est super nodos cum manu tua sinistra, aut minister extendat eam tibi, secundum modum, qui est possibilis. Veruntamen oportet ne secetur cystis nodi, quoniam illud prohibebit te vltimare excoriationem. Et quum extenderis tibi cutem bene, tunc seca eam cum facilitate: quoniam possibile est quandoque, vt velamen nodi tendatur cū eo in dispositionibus: tarda ergo donec appareat tibi velamen nodi: deinde extende tibi cutem vtriusque lateris cum vncinis, & incipe excoriare cystim a carne, quoniam possibile est excoriare ipsam, & fortasse est annexa ei, & tūc excoria ipsam cum gamedin, donec egrediatur cystis sana cum eo, quod est in vtre eius: illud enim est magis certum, quod esse potest. Quum ergo extraxeris illud, si cutis non superfluit a loco vulneris propter paruitatem nodi, tunc absterge sanguine & ablue vulnus cum aqua mellis, & sue eam, & incarna. Et si ^b [magnificatur] super ipsum plurimum propter cōpressionem nodi, tunc absconde e [radicem eius totam,] deinde cura. Et si nodus est vicinus nervo, aut venæ, & est de illis, qui excoriantur, tūc ^c [necesse est] excoriare ipsum, & si est de illis, qui e [excoriantur, qui non] indigent excoriatione cum gamedin, & timetur, quod abscondatur aliquid de illo; tunc extrahe ex eo illud, quod egreditur, & pone in residuo medicamē acutum, & non incarnes ipsum, donec scias, quod non remansit in eo aliquid de cysti: quoniam ^d [illud, quod de eo remanet, redit quum vult nodus magnus: ergo] imple ipsum cotto, ^e [& cura ipsum cum medicamine. et quum perforatur, oportet vt auferatur cystis, quæ est ei, cum complemento sui: & si nō cum alio, saltē cum vncinis: quoniam quando dimittitur, & si minimum sit de ea, redit. Et si possibile est vt excorietur, tūc si accipiantur cystis cum nodo, erit melius: & si relinquitur aliquid de cysti, ponatur in ea medicamen acutum, deinde consequenter adhibeatur butyrū. et in mellino quidem, quod est de exiturus, sis follicitus adeo ne rumpatur cystis eius, & ingenia vt egrediatur cum cysti: nam si eius cystis rumpitur, eius egressio erit difficilis. Si vero accidat vt rumpatur, tunc rectum est vt ^f [conferues ipsam secundum illud, quod est in ea,] & excoriatum ab ea aggregetur, & stringatur cum ligamentis. Et quando currit de illo res plurima, tunc oportet vt custodiatur patiens ipsum cum confortantibus naturam suam: & conferuetur apud somnum: fortasse enim adueniet syncopis ei: & oportet vt medicetur curatione eius, qui timet syncopim. et multi quidem de habentibus nodos, non tolerant excoriationē, neque medicinas acutas propter magnitudinē ægritudinum eorum, & propter complexionēs eorum etiam, neque sufferunt aliud nisi perforationem. Oportet ergo in istis vt perforentur eorum nodi, & extrahatur, quod egredietur ab eis; & neque præsumas de cysti: imò pone in eo omni die postquam egreditur illud, quod ^g [aggregatur,] oleum cum butyro tepidum: nā cystis putrescet, & egredietur per se. De bona autem curatione mellini fauosi est, vt incipiatur, & euaporetur cum aliquo calido: deinde emplastretrur cum passis enucleatis. et melius est vt excorietur cutis: deinde ponantur super eam emplastra. & fortasse consequitur medicamen acutum in excoriatione cutis finem notum, sicut calx, & sapo, & cinis, & alia de illis, quæ currunt cursu eorum. de illis, quæ dicta sunt in erumpentibus exituras. et iterum sumantur calcis. 3. iij. & fecis vini adusti. 3. ij. & nitri. 3. ij. magræ. 3. j. ferueant in aqua cineris ebullitionibus paucis, & ponatur in ampulla de plumbo, & roretur semper, vt non siccetur. et hoc medicamen est bonum ^h [iterum, & altheclitil] & glandibus, & similibus: et est vt sumatur ellebori, et arsenici rubei amborum an partes due, et corticum aris partes quatuor. et fiat ex eis linimentum cum oleo ros. et sumatur ex semine vrticæ, et corticibus eris, et arsenico cum oleo ros. et de emplastris bonis iterum mellino, et omnibus exituris ⁱ [&] calidis, et in quibus est humor levis, & est istud Recip. laudani, et m [galbani,] et bdellij, et sorditici vasis apis, et glutinis alborin æquales partes, ^j [sumatur ex istis.] Et ex ^k [solutis] sine plurima mordicatione est vt sumatur ^l [nitrum] et medicas eius ellebori, et fiat ex eo ^m [emplastrum] jex cera, et oleo ros. et iterum calcis pars. j. colca-

b B. superfluit.

c B. superfluum totum.

d B. non est malum.

e — B.

f B. remanet ex eo aliquid redit sicut & determinat quando incipit tur sua erationem g t B. in die.

h B. ipse super illud est in eo.

i B. facit quoniam niam illam.

k B. exitus.

l t B. & m B. n B. o B. p B. q B. r B. s B. t B. u B. v B. w B. x B. y B. z B.

et olcotar pars vna, arsenici pars j. Glandulas autem, quæ similes sunt altilac, et sunt species nodi, si tibi est possibile extrahere, extrahere sicut altilac: et si non fiat inde nocumentum nervo, aut membro vicino, fac et si fuerit in manu, et pede, et in loco coniuncto cum nervis, et choris, non præsumas extrahere ipsum: quoniam faciet cadere patientem in spasmus: imò contere ipsum, et constringe super ipsum cum aliquo, cui sit grauitas, donec [maturet cum.] et signum eius est, quòd huiusmodi compressio super ipsum stupefacit membrum.

De glandulis. Cap. 6.

Quandoque generatur in quibusdam membris apostema glandulosum, sicut auellana, et nux, et minus eis: et multoties super a [volam] manus, et super frontem: et est in principio taliter, quòd quum super ipsum fit compressio, separatur: deinde redit multoties, & multiplicatur: et fortasse non redit, et cura eius est de genere curationis nodorum, et quandoque sufficit vt conteratur, et comprimatur, deinde super ipsum stringatur plumbum grauis stricture, quoniam digerit ipsum, et proprie quando linitur super plumbo epithema digestiuium de illis, quæ sciuntur, et oportet iterum vt stricture administraretur post eius digestionem, quoniam illud est causa prohibens reductionem.

ANNOTATIONES.

Putant aliqui glandularum nomine ganglia Auicennam intelligere. Verum, quum ganglium annotante Paulolib. 4. nervorum concretio sit, hic vero de nervis nihil asserat; nos id non affirmamus, præsertim quòd de his concretis nervis in superiori cap. quum de nodis ageret, uerba fecit, & curationem tradidit. Fortasse per glandulas tumores quosdam intelligit ex concretis ueluti pituita genitos, à superioribus nodis differentes, quòd ij capsula & uesicula ueluti quadam occluduntur, hi uero nihil tale habent: unde & sola compressione & contritione curantur, quum alioqui in prioribus uesicam extrahi oporteat, quod & hic auctor admonuit.

De pustulis glandulosis. Cap. 7.

Accidunt etiam quandoque pustule glandulose parue. et earum cura est ipsarum contritio, et expressio eius, quod est in istis, et stringere plumbum super eas.

ANNOTATIONES.

Non uidentur hæc à superioribus differre, nisi magnitudine: unde & curatio eadem est.

De fugille. Cap. 8.

Fugille est de genere apostematum glandulorum: et quasi hoc nomine appropriatur illud, quod fit post aurem. et nos quidem iam diximus sermonem uniuersalem in omnibus, quæ currunt cursu eius, et cura eius est cura prædicta in capitulo apostematum glandu-

larum, & in apostematibus, quæ sunt post aurem. et de illis, quæ sunt ei propria, est cinis limaciarum confectus cum antiquo adipe, non salito: & huic quidem medicina non est par: & iterum cinis mustellæ permisto in eo cerato cum oleo de lilio. et antiquatur, & administratur: & confert scrophulis etiam.

ANNOTATIONES.

Non desunt qui parotidas per fugille putent hoc in loco intelligi. Verum, quum parotides inflammationes sint calide, hic uero de frigidis agat tumoribus, non dicuntur parotides. quamuis non ignorem proponi hoc in loco ab Auicenna, & cochlearum & mustellæ cinerem Galeni exemplo, qui 3. de comp. med. per loca ubi de parotidibus agit, isdem uritur.

De scrophulis. Cap. 9.

Scrophulæ simulantur nodis: sed differunt ab eis in hoc, quòd non sunt separate, sicut nodi, imò sunt suspensæ cum carne. Et plurimum quidem accidunt in carne molli. et est eis iterum velamen nervosum. et fortasse sit scrophula vehementis magnitudinis. et fortasse ex vna earum generantur plures: & simulantur in hoc a [altheceitil:] Et quandoque ordinantur nodi, & sunt sicut b [cingulus pendens ex collo ad vnâ partem,] & quasi sint racemus. & scrophulæ ad vltimum, sunt glandulæ c [sclerotica:] et de scrophulis quidem sunt, quibus associatur dolor, & sunt ille, quibus permiscetur apostema calidum, & materia calida: et est de eis, quibus non associatur dolor, & est difficilis curationis. et fortasse in eius curatione est necessaria perforatio, & putrefactio. et homines vehementius expositi ad habendas scrophulas in partibus colli, & capitis, sunt curatiles habentes colla, humidarum complexionum. et loca, in quibus generantur plus scrophulæ, sunt collum, & subascellæ et videtur quòd non nominantur scrophulæ, nisi propterea quòd multum accidunt porcis propter gulositatem eorum, aut propterea quòd figuræ earum secundum plurimum assimulantur porcis. et saluiores scrophulæ sunt, quæ accidunt infantibus. & grauiiores earum sunt, quæ accidunt iuuenibus.

ANNOTATIONES.

Strumæ glandule sunt scirrho indurate, ait Paulus lib. 4. & 6. scrophulæ à nostris, & à Grecis χροφιδες, quòd morbus sit qui scrophis frequens accidit.

De cura. Cap. 10.

Radix, super quam est fiducia in curatione habentium scrophulas, est euacuatio, & subtiliatio regiminis et de euacuatione laudabili est vomitus. et est necessarium solutione educere phlegma grossum: & proprie cum pilulis nominatis a [alguasili.] et iterum fumantur turbit, & zinziber, & zuccari partes equalles, & bibantur vsque ad 3. ij. & hoc quidem est cum hoc, quòd soluit phlegma grossum,

RON

a B. aluasi.
b B. chola le.
c B. schirasio.

a B. aluasi.

non calefaciens, neque intestinorum faciens ra-
suram. et phlebotomia iterum est iuuatiua: &
oportet proculdubio vt fiat ex cephalica. Regi-
minis vero subtiliatio est, quoniam oportet vt
deuiter cibos grossos, & potum aquae super eos
& nauseatiuam satietatem, & repletionem, &
toleret famem quantum potest: & abhorreat
omne quod replet caput materia: & oportet
vt custodiat praepratus eis caput ab eo, quod
facit currere ad ipsum materias ex preparatio-
nibus facientibus currere: sicut prosterne se
super faciem, & curuare se super genua proli-
xè, & habere puluinar^b [planum,] & ab opera-
tionibus, quae trahunt materias ad caput, sicut
locutio plurima, & dolor capitis, & rixa, &
ventosatio est inconueniens patientibus scro-
phulas secundum plurimum: & illud ideo, quo-
niam non est ei possibile vt euacuet ex mate-
ria, quae est in scrophulis, & quae currunt cursu
eius: imò trahit ad eas, & ingrossat ipsas per id,
quod extrahit de sanguine subtili. et multoties
quidem redeunt scrophulae incipientes exte-
nuari, & resolui, ad dispositionem suam pri-
mam. et omnino regimen scrophularum simi-
latur regimini sepiros ex parte ipsius aegritu-
dinis. et quum scrophulae sunt magnae, tunc
[plagarij] alienant se a curatione earum cum
ferro, & medicamine acuto: & illud est de il-
lis, quae ducunt ad ulcerationem earum, & ipsa-
rum corruptionem. et est necessarium in hu-
iusmodi vt euacuatione, & mundificatione,
& subtiliatione cibi, & administrare medici-
nas resolutiuas super eas cum facilitate. et iam
inuenimus d [emplastrum apostolicum rela-
tum ad Christianos, in scrophulis mortalibus,
ruptis, sanationis magne] sed cum facilitate &
lenitate et de emplastris [calefacientibus scro-
phulas] est emplastrum diaquilon. et quando-
que permiscetur cum hoc emplastro medici-
nae aliae, ¹ [quas posuit Hip.] sicut radix lilij
proprie cum proprietate, quae est in ea: & sicut
stercus caprarum, & ouium: & sicut nastur-
tium, & radix cucumeris asinini, & vnae mon-
tanae, & ficus, quae cadunt ante maturationem
[albae,] aut farina fabarum, & amygdale ama-
rae, & bdellium & aggregentur ad illud, & ad-
ministrantur, et de emplastris bonis est empla-
strum huiusmodi. Recipe farinae fabarum, &
hordei, & pinguedinis porci, & h [rici] omniū
an. partem j. & radices colloquintidae, & alumi-
nis iameni, & radicem lilij, & picis humidae
omnium an. partem. s. aggregetur illud cum
oleo antiquo i [cum pinguedine frixa,] post
liquefactionem pinguedinis, & picis in oleo.
& confert. Emplastrum bonum resoluens du-
ritiem in hebdomada, & in eo, quod est minus
ea in tribus diebus, quod Gal narravit in cata-
geni. Recipe sinapis, & seminis vrticis, & sulfu-
ris, & spumae maris & aristolochiae, & bdellij.
an. unc. j. ammoniaci, & olei antiqui, & cereae
an. unc. ij. Et de medicinis, quae super eas ponu-
tur, est pix k [confecta cum ea sicibus] aut eū
squilla, aut confecta cum ea radix gaulis con-
trita, & radix capparidis cum bdellio, & lupini
cum aceto & melle, aut cum syrupo acetoso
& stercus vaccinum aggregatis vel decoctis cum
aceto, aut omnia ista cum adipe porci, aut cum

oleo. Medicamen bonum: Foenugreci partes.
iiij. calcis, & nitri amborum an. pars j. aggre-
gentur cum melle. Et iterum radix cucumeris
asinini, & folia lauri contrita cum glutino al-
botin: aut cinis amborum aggregatus cum eo:
et iterum aggregentur farina erui, & stercus ca-
prarum, & ouium, & proprie montanarum
cum vrina infantis, & fiat linimentum. et ite-
rum hoc medicamen: Myrrhae. x. ammoniaci.
vij. & dibic. j. visci quercini ¹ [glandium. v. gal-
bani olei de bezahar] farditici alucarij apum. n
[j. teratur] & iterum aggregentur in mortario
unc. iij. aggregetur illud: & est linimentum
bonum. et de medicinis bonis sunt Cerae, gum-
mi pini, adipis porci non salite, prassij, & flo-
ris aris partes aequales, fiat ex eis linimentum.
Et iterum resinae ² [dactylorum]
corticum aris an. partes. ij. aluminis iameni, ar-
senici omnium an. partes. iij. sumatur ex eis li-
nimentum. et de medicinis bonis est medica-
men de kitram. & medicamen cucumeris asi-
nini. & medicamen de condisi: & medicamen
nominatum sandaros: & medicinae factae cum
serpētibz et singularis ex eis, est vt sumatur ser-
pens mortuus, & p [proijciatur in vas lutatum
luto sapientiae & dimittatur in furno] de late-
ribz, deinde conficiatur cum aequali quanti-
tate sui aceti permisti cum melle secundum me-
dicationem et de medicinis bonis est, medicamē
de cordumeni, & nasturtio, & fumo columbi-
no cum oleo, & omnia iuuatiua sunt iterum
singularia. et similiter farina erui cum eis, &
sola cum aceto, & cum melle, & cum pice, &
cera & oleo. et iterum sumantur vnae monta-
nae, & nitrum, & resina, & farina erui, & aggre-
gentur cum aceto & melle. Aut accipe radices
lilij, & se. lini, & ³ [infundantur] in vino, & po-
natur in eis ambobus post illud fimi columbi-
ni quantitas, quam exigit illud, quod praesens
est, & fiat ex eis quasi emplastrum, & est mira-
bile. et iam experta sunt vrina cameli arabici,
& ⁴ [anodatum eius emplastrum, aut epithe-
ma] commissis cum eis medicinis, quae sunt
ad scrophulas, & fuerunt iuuatiua. et almagat
est ex ⁵ [epithematibus] mirabilibus. et exili-
mauerunt quidam, & est Alkindus quod ⁶ [mes-
ses cornu caprini] quum aduritur & bibitur
hebdomada vna omni die pondere. ij. ⁷ [ui-
deo, quod non oportet fieri] in omni mense
hebdomada vna. Et scias, quod de scrophulis
sunt, in quibus est cancerositas: & in huiusmo-
di quidem oportet vt conficiantur medicinae
calidae praedictae cum oleo ros. & dimittantur
per dies aliquot, & administrantur. In scrophu-
lis autem, quae sunt calidae complexionis, non
oportet vt superflua sit administratio medici-
narum acutarum, imò sufficit eis, quod est si-
cut sauch de tritico cum aqua coriandri. Et
fortius illo est mirra cum duplo sui de lycio,
confecta cum aqua coriandri: & est regimen
in hoc vt vincat aqua coriandri, aut vincat me-
dicamen aliud, secundum quod praesens est:
& quod necessarium facit vehementia inflam-
mationis, aut paruitas eius. Et de illis, quae con-
ferunt eis, est, vt fiat sternutatio cum oleo de
nucleis persicorum, excorticorum, adustor-
um. Quod si necessarium fuerit in curatione
scrophu-

b n. denissum
seu non circula-
tum.

c n. chirurgici.

d B. unguetum
apostolorum q
factum fuit pro
discipulis Chri-
sti esse magne
impressionis vel
sanationis i scro-
phulis magnis p-
niciois erupit
vel ulceratis.

e B. dilectis, &
conuenientibus
scrophulis.

f B. quae faciunt
ipsum fortioris
operationis.

g B. Alia litera
& sunt exicca-
tae.

h B. anseris.

i B. contritione
bona.

k n. cum qua
sit confecta liti-
na.

l B. v. gal-
bani olei de bezahar
m. n. an. partem
j. teratur
n. B. visci
quercini
o. f. a. p.

p B. inciner-
atus in vase luto
sapientiae
q. n. h. a. l. i. t.

r B. quod
est coagulatum
appropinquat
s. n. a. u. t.

t B. m. n. a. u. t.

u B. m. n. a. u. t.

v B. m. n. a. u. t.

w B. m. n. a. u. t.

x B. m. n. a. u. t.

y B. m. n. a. u. t.

z B. m. n. a. u. t.

scrophularum uti ferro, oportet tunc, ut sit ad ministratio eius in scrophulis vicinantibus venis pluribus, & venis pulsatilibus, & nervis cum caurela, & defensione. homo enim quidam erravit quum perforaret quasdam scrophulas, & obuiauit ramo nervorum reuersuorum, quare destructa est vox: & iam accidit, ut non inueniret nervum, sed detegeret eum frigori, quare corrupta est complexio eius, & destructa est eius operatio, usquequo rediit ad ipsum eius complexio cum calefactione: & fortasse erravit, & inuenit aliquid: & deterior aliquidem in hoc est illa, quæ est profundior: quapropter quum excoiatur ex latere (saluo oportet, ut sumantur) scrophulae, & destruantur, quod residuum, est cum medicamine acuto, & non perueniat lateri læsio.

ANNOTATIONE.

Habes de huius morbi curatione ex Galeno. 14. meth. & Paulo lib. 4. & 6. Item ex Celsi lib. 5. Videntur tamen Aulic. & Celsus ab alijs discrepare. quum Celsus quidem strumis affectos elleboro expurget; & author quoque noster, tum purgationem, tum venæ sectionem in his commendat, de quibus alij ne verbum quidem. Sed paucis. si repleto adfit, supponit Galenus & Paulus, euacuandum & venæ sectionem, si redindarit sanguis; & purgationem, si humores ceteri. prætermittuntque id veluti omnibus notum præsidium. Aut fortasse de falsis strumis intelligunt, in quibus neque purgatione, neque sectione venæ induratum iam & impactam materiem retrahes.

De apostematibus duris. Cap. 11.

Apostema durum, nominatum † sephiros, quod purum est, est illud cui non associatur sensus, neque dolor. Et si remanet cum eo sensus, & dolor, partus, tunc non est sephiros purus. & purus quidem, & non purus, cum quo est sensus quidē & est priuans dolorē. et sephiros, aut sit a melancholia feculenta sola, radicali; & color eius est cineritius. Aut a melancholia commista cum phlegmate, & color eius est decliuis ad colorem corporis. Aut ex phlegmate solo, quod iam induratum fuit. Et puri quidē color, ut multum, est color plumbi, & est vehementis tensionis, & duritiei: & fortasse [supereminent ei pili,] & hoc est illud, cui non est sanitas. Et est quodam ex eo, cuius color est color corporis, & permutatur de membro ad aliud, & nominatur sermos: & quandoque est cum colore corporis durum, magnum, quod non sanatur, neque permutatur vnquam. Et omne sephiros, aut incipit [apparere] paulatim, & additur, aut conueritur ex fluxione, aut erysipila, aut exitura in loco vacuo. & quando plurimum accidit durities in visceribus, non accidit nisi post apostema calidum, quando curatur cum infrigidantibus viscosis, ex medicinis, & cibis. Et quandoque canceratur sephiros. & propinquitas sephiros ad cancerum, et elongatio eius ab eo, est secundum multitudinem inflammationis eius, & paucitatem, et apparitionem pulsationis in eo, & occultationē eius,

& apparitionem venarum in circuitu eius, & non apparitionem earum.

ANNOTATIONES.

Scirrhum exquisitum, id est, qui sine sensu, & non exquisitum intelligit: ex pituitosa materia, uel melancholica. Definit scirrhum Galenus in 2. ad Glaucon. præter nat. durum esse tumorem sine dolore, Vide & quæ in libr. de tumoribus.

De cura. Cap. 12.

Oportet, ut de his apostematibus illud curetur, cui est sensus, & ut sit a [incisio] post mundificationem corporis cum eo, quod educit humorem facientem ægritudinem: & fortasse est illa mundificatio cum phlebotomia, si est sanguis plurimè nigredinis. Et super illud sit, quod resoluit, & lenit simul. & non curetur cum eo, quod resoluit, & exsiccat tantum: quoniam illud perducit ad vehementiam lapideitatis per exsiccationem grossi, & resolutionem subtilis. Et oportet, ut ponantur curationi eius due resolutiones: reolutio resolutionis cum lenitate cum eo, quod non exsiccat plurimum, quia omne resolutum secundum plurimum exsiccat: & humectatum raro resoluit. Et oportet, ut sit gradus eius in caliditate ex secundo ad tertium: & in exsiccatione ex gradu primo. & reolutio alia lenificationis. Et sint istæ due resolutiones succedentes. & oportet, ut membrum famem pati cogatur in reuolutione resolutionis, et trahatur nutrimentum ad eius oppositum cum motione illius oppositi, et exercitio eius, et ipsius famelicatione. et [cibetur] in reuolutione lenificationis, et [fiat ei causa appetendi] nutrimentum cum fricatione, et quæ sunt ei similia, et liniatur cum pice. et diuersificetur necessitas in uirtute medicinarum resolutionum, et lenificantium, et debilitate earum secundum raritatem membri, et ipsius spissitudinem, et uolentiam duritiei, et debilitatis eius. Et iterum compositio medicinarum oportet ut aggregetur inter duas uirtutes. Et oportet ne multum utantur balneo, quoniam resolutum subtile, et aggregat spissum, et non peruenit ad hunc finem ut leniat spissum. Et lenificantia quidem, in quibus est reolutio quedam, sunt sicut adipēs gallinarum, et anserum, et uulorum, et bouum, ceruorum proprie, et medullæ eorum. Et adeps hirci, et asini adeps est bona eis, et adipēs rapacium leonum, et ursi, et a [leopardi, et ad id,] et quæ currunt cursu eorum de vulpibus, et [lupis] et adipēs rapacium auium. Et oportet ut misceantur cum eis, quæ sunt sicut ammoniacum, et bdellium, et galbanum, et storax, et mastix, quando præparantur ad resoluendum: et [sunt singulæ.] Et de prædictis adipibus melior est adeps leonum et ursi. et in mucillagine fenugraci, et lini. sunt reolutio et lenificatio. et oportet ne in istis adipibus, et earum similibus de mollificantibus, sit sal omnino: quoniam sal exsiccat, et indurat; imò oportet ut sit earum operatio operatio solis in cera, quæ lenit, et liquefacit, et non peruenit

AVIC. Tom. 2. I nit

g. a. resolutius,
in quibus est le
nificatio aliqua
h. a. alchalabi.

nit ad hoc ut exsiccet. Et de lenificantibus ite
rum, in quibus est resolutio, quædam sunt si
cut bdellium, sicilian[se] & oleum antiquum,
& oleum de alcanna, & oleum de lilio, & galba
num, & laudanum & storax, & hyssopus humi
da. Et meliora eorū sunt, quæ sunt minoris an
tiquitatis, & exsiccationis, & uehementioris
humiditatis, & iterum mastix albū appropin
quat prædictis. Et in oleo de alcanna, & oleo de
lilio, & sicubus i. t. & alkerua est

i. b. alberti.

k. B. olei semi
nis lini.

l. n. eas vnquo
sitas caude ca
strorum arie
tum.

m. B. sumatur
galbanū & opo
panacum.

n. B. euiscum
† hibici.

o. s. incipiendo,
p. s. augendo vir
tutem deinde
gradando.

q. B. sicut.

de resolutione, & lenificatione simul, quod est
supra sufficientia. Et de lenificantibus quidem
est, ut sumatur fex* [seminum] & fax aceti, &
ferueat, & effundatur post ebullitionem bonā
super [utraq;], quod est ei conuenientius, &
administretur. Et de medicinis bonis ad illud
est, ut sumantur sterces asini, & radix hybisci,
& fiat ex ambobus linimentum: & si fuerit cū
ambobus storax, erit melius. Et iterū quando
apparet lenitas, oportet ut liniatur cum ammo
niaco soluto cum aceto forti diebus pluribus,
deinde redeat lenificatio: aut galbano, & opo
panaco, i. aut sumantur galbanum, & ammoni
cum & bdellium, & terantur omnia, & inuoluā
tur cum oleo & de ben, & oleo de lilio cum ali
quantulo mucilaginis scœnugræci, & lini: &
fiat sicut emplastrum. Et sordities balnei est ex
medicinis uehementis iuuamenti quando po
nitur in emplastris apostematum durorum. Et
quum non inuenitur sordities balnei, tunc ad
ministratur loco eius [aqua et] euiscū, & ni
trum. Et de emplastris bonis in hora resolutio
nis sunt emplastra: quæ sunt ad scrophulas, de
illis, quæ diximus: & emplastra iulios, & colo
phon. Et quum apostema est uehementis, gros
sirici, tūc nō est excusatio ab aceto: ipsum enim
incidit, & debilitat uirtutem membri: & pro
prie quando est neruosum: quoniam est uehe
mentius uacuum a materia: & dimittit eā cau
sæ imprimēti de foris: uerū oportet ut sit ad mi
nistratio aceti, & intromissio eius in medici
nis, in fine rei. nō in eius principio, & ubi cadit
ultima i. lenificatione, & cū intromissione
repeditatum lenificationis: & alleuietur in ad
ministratio aceti. Et quum non fit alleui
atio cum aceto, nocet nervis, & conuertit in
lapideitatem. Et medicus tunc fit audacior in
administrando acetum, quando apostema est
in membro carnosio: sicut id, quod est in sple
ne. Et quandoque linitur locus cum aceto, &
uaporatur cum eo, deinde consequitur eū epi
thematē, sicut illud, quod est de opopanaco,
deinde ammoniaco, [deinde incipit] cū pau
co leui, postea p. [additur uirtus, deinde grada
tur] ad lenificationem. Et oportet ut admini
stretur super apostema oleum lene, in quo nō
est stypticitas: & est magis conueniens quam a
qua; & proprie oleum de anetho factum cum
anetho humido. Et illud duritiei, quod est in
neruis & chordis, curetur cum incisuiis. Et de
curationibus bonis ad illud est uaporatio ex la
pidibus ignitis, q. [i. e.] lapide molendini; & me
lius, quo fit uaporatio ab eo, est cum aceto; &
melior, a quo fit uaporatio, est marchasita. &
oportet, ut ad hanc perueniatur summam in
uaporando, & suffumigando, donec appareat
sudor. & quādoq; linitur cum marchasita tri

ta cū aceto, & confert & oportet ut alleuiatio
iterum fiat in administratione aceti, ut non se
paret subtile, & induret spissum & ut non cor
rumpat uirtutem neruorum superflue, & est in
principio deterius. & ponantur administratio
ni eius interpollationes, in quibus est lenifica
tio. quum ergo incipies, tunc uaporetur mem
brum cum eis, quæ diximus, & leniatur tunc
cum medicinis conuenientibus: & ut illud fiat
in membro carnosio, est saluius.

ANNOTATIONES.

Egit de scirrhū curatione Gal. 1. ad Glauc. & 14. me
thod. Egit & Paulus lib. 4. neuter tamen de ueno sectio
ne, aut purgatione: ea sortasse ratione, de qua in supe
rioribus, quum de strumarum curatione est actum.

De duritie iuncturarum. Cap. 13.

Quandoque accidit in iuncturis durities
prohibens moueri iuncturas cum facili
tate, et non destruit sentum. et quandoque est
neruus cum quo est stupor aliquis, et quan
doq; est b. carnosior. Et cura est cum eo, quod
sciuiti.

ANNOTATIONES.

Accidere hoc uirum solet in articulari morbo: & po
ri dicuntur, ex crasso & glutinoso humore geniti. quorum
curationem habes ex Gal. 1. meth.

De eis, quæ nominantur almisnar. Cap. 14.

[Almisnar] est nodus rotundus, albus, si
milis capiti clauī. & plurimum quod
accidit ex percussione, & post exituras & post
curationem earum amplius multiplicatur in
corpore. Et plurimum accidit in pedibus & di
gitis pedum, & in inferioribus: & lædit in tan
tum, quod prohibet incessum: quare oportet
ut sectio fiat super ipsum, & extrahatur: aut mo
neatur cum manu semper, & annexatur ei plū
bum, [quoniam] taliter est quod nō est possi
bile ut extrahatur. Et plurimum quidem eius:
quum non curatur, fit cancer.

De cancro. Cap. 15.

Cancer est apostema melancholicum de me
lancholia adusta a materia cholerica, aut
in qua est materia cholerica, cum qua combu
sta est, non a pura feculenta. & differt a sephi
ros per se, cum dolore, & acuitate, & pulsa
tione quadā, & uelocitate additionis propter
multitudinem materie, & inflatione propter
illud quod accidit in illa materia de ebullitio
ne, quum ipsa uenit ad membrum. & differt
ab eo iterum per uenas, quas mittit in circuitu
suo ad membrum in quo est, quasi pedes can
cri: & non sunt rubæ sicut in phlegmone, imō
decliues ad nigredinem, & obfuscationem,
& viriditatem. Et iam diuersificatur ab eo,
quoniam plurimum aduentus sui fit inci
piendo: et aduentus duri fit permutando ex
calido.

calido. Et differt à sephiros, a f. n. puro. quoniam est ei sensus, & illi non est sensus omnino, & plurimum quidem accidit in mēbris raris: & illud est in mollioribus plus b. in hepate, & in membris nervosis iterum. Et in primis quum accidit, est occultæ dispositionis, c. [&] quando apparet cancer, ambigitur esse eius d. in primis, &] quando apparet secundum plurimum. deinde apparēt signa eius. Et in primis quando apparet in principio, est sicut faba parua, durus, rotundus, fusci coloris, in quo est caliditas quēdam. Et cancer quidem est vehementis doloris. Et alius est parui doloris, quietus. Et alius est, qui perducit ad vlcationem: quoniam est ex melancholia, quæ est adustio sanguinis, &] adustio cholerae puræ solius. Et alius est siccus, qui non vlcatur. Et quādoque permutat vlcatur ad non vlcatur. Et quandoque reducit eum ad vlcatur curatio eius cū ferro: & ponit ei labia grossiora, & duriora. Et videtur, quod hoc apostema sit nominatum cancer propter vnam duarum rerum, aut propter suam tenacitatem cum membro, sicut est tenacitas canceri cum eo, quod vcnatur, aut propter formam suam in rotunditate sua, secundum plurimum cum colore suo, & egressione vena: quæ sunt sicut pedes eius in circuitu ipsius.

ANNOTATIONES.

Cancer ab aquatici animalis similitudine vocatus, in 30
omnibus corporis partibus, præsertim uerò in mollibus & raris membris gignitur, ut 2. ad Glau. ex atra bile exusta ortum ducens. Dubitari ergo quispiam num hic inter frigidos, an calidos tumores veniat reponendus. Certe atra bilis calida est, quæ ex superaffata laua gignitur, sicuti ater humor naturalis est frigidus. agendum ergo de cancro fuerat, quum de calidis tumoribus est actum. Verum ad hæc paucis atra bilis quādiū flaua, ex qua deuſta gignitur, seruat seminaria, calida est; post affationem uerò tandem frigescit. ex feruida atra bile carbunculi gignuntur, de quibus inter calidos tumores actum est. ex ea uerò sine seruatione, quæ aduertit ex Galeno est lib. de tumorib. præter nat. propterea, nigriores quidem canceri colore sunt, quæ inflammata sunt, sed minime calidi. Recte ergo inter frigidos tumores cancer reponitur.

De cura.

Cap. 16.

Illud, quod oportet a. cauere de cura eius, est, quoniam quum incipit fortasse est possibile ut prohibeatur, ne addatur super illud, quod ipse est: & conferuetur ita ut non vlcetur. Et accidit in quibusdam horis, ut sanetur incipiens: confirmatus uerò non. Et multoties quidem accidit cancer interius occultus, & est b. [rectificatio] in eo secundum quod dixit optimus Hipp. ut non moueatur: quoniam si mouetur, fortasse perducit ad mortem: & si dimittitur, & non curatur, fortasse prolongatur spatium cum salute quadam: & proprie quando rectificatur cibi c. & ponuntur de illis, qui] infrigidant, & humectant, & generant materiam d. f. saluam, e. f.] sicut aqua hordei. & pisces alradradi parui, & uitelli ouorum sorbilibus; & similia illis. Et quādo est illic caliditas, tunc detur lac uaccinum, statim

quum extractū est butyrū, & colatur, & quod sumitur ex oleribus humidis, f. usque ad eucurbitam. Et fortasse sufferunt canceri parui sectionem: nam si possibile est ut destruantur eū aliquo, tunc non est possibile ut destruantur nisi per incisionem uehementem, ut g. ex toto assumatur membrū inuadens, quod est in circuitu eius, in cidendo ipsum ex h. f. circundante apostema, i. f. eradicando omnes uenas, quæ imbibūt ipsum, ita ut nō remaneat de eis aliquid: & currat post illud, ex eis sanguis plurimus. Et iam antecessit mundificatio corporis per solutionem uentris, ex materia mala: & phlebotomia. Deinde conserua cum k. f.] faciendū eum stare super cibos bonæ quantitatis: & conſortatione membri ad expellendum. quamuis incisio in pluribus horis addat ei malitiam. Et fortasse indiget post incisionem cauterio. Et fortasse erit in cauterio timor magnus: & illud erit, quando fuerit cancer prope membra principalia, & nobilia. Et iam narrauit quidam primorum, q. medicus quidam incisit mammillam cancerosam radicis, & cancerata est altera: dico, q. possibile fuit, illud in uia cancerandi, quoniam in 1. n. illa. uenit illam ægritudinem: & possibile fuit, ut esset secundum semitam permutationis: & est magis apparens.

ANNOTATIONES.

Habes de huius insanabilis fere morbi curatione ex Gal. plura. 2. ad Glau. & 1. 4. meth. nec non 4. de comp. med. per genera. Adi. & Paulum lib. 4. & 6.

Cap. 10.
Cap. 11.
Cap. 26.
Cap. 45.

Rememoratio regiminis soluendi ipsum. Cap. 17.

Sumat in potu multis uicib. inter quas sint dies pauci, quaque uice quatuor aureos epithymi cum aqua casei, aut aqua mellis: aut decoctionem epithymi in syrupo acetoso. Et ei, qui ex omnibus est fortis, detur hiera ellebori.

Rememoratio medicinarum localium ad cancerum. Cap. 18.

Per medicinas locales ad cancerum requiruntur quatuor intentiones scilicet destructio canceri penitus, & est difficilis: & prohibitio ad ditionis: & prohibitio ulcerationis: & curatio vlcera. Et in illis, quibus queritur destructio canceri a. [penitus,] itur uersus illud, in quo est resolutio eius, quod collectum est de materia mala: & expulsio eius, quod præparatum est ad colligendum in membro b. [de ea: & si fuerint] uehementis uirtutis, & motionis: c.] tunc dimittatur, nam illud, quod de medicinis forte est, addit cancro malitiam. Et similiter oportet iterum ut alienentur in eis mordacitua: & propter illud sunt medicinae bonæ ei d. [in] mineralibus ablutis, sicut tucia abluta: & miscantur cum ea quandoq. de oleis, sicut est oleum ros. & oleum de keiri. Ad illud uerò, quod prohibet additionem, peruenitur cum abscessione materici: & rectificatione cibi: & cōſortatione mēbri: & cū medicinis repercussiuis notis. & AVIC. Tom. 2. I 2 admi-

f. s. ita, ut ex eucurbita.

g. n. eradicatur perueniendo ad membrum circumcens ipsum.
h. f. s. membro.
i. B. cancerosum trahendo, &

k. f. Alia litera mundificatum.

a. n. Alia litera ne augetur.

b. B. & q. n. 6. f. c. — B.

d. n. de.

administratione linimentorum mineralium, sicut linimentum frictionis lapidis molendini, & lapidis cotis, & sicut linimentum factum ex frictione eius, quod resoluitur inter tubulam, & manicam de plumbo in humiditate effusa super tabulam, quæ est sicut oleum rosæ, & sicut aqua coriandri: & iterum emplastratio cum agrestia trita est bona, iuuatiua. Et illa, quibus queritur prohibitio ulcerationis, sunt linimenta prædicta ad prohibendam additionem, quæ non fuerit in eis mordicatio: omnia enim ea sunt iuuatiua: & propriè quando miscentur cum frictione prædicta, quæ sit ex pistello, & tabula plumbeis, ^e quando est confricata, terra sigillata, aut bolum armenum, aut oleum antiquum, & aqua semperuiuæ, & cerusa, cum succo lactucæ, aut mucillagine psyllij, & cerusa. Et de eis, quæ sunt iuuatiua, est emplastratio cum caneris fluuialibus recentibus: & propriè cum climia. De illis autem, quæ in curatione ulcerati sunt bona, est, ut affidetur pannus lini infusus in aqua solatri super eum; & quoties fortasse exsiccatur, madefiat desuper cum aqua eius. Aut sumatur medullæ tritici, & olibani, & cerusæ de plumbo, omnium pondus .i. & terre sigillatæ, & boli armeni, & aloes abluti, omnium an. 3. ij. aggregentur ista, & terantur. Et administrantur super humidum pulneres: & super siccum emplastrum factum cum oleo rosæ, & quandoque confert eis cinis cancri cum cerato, ex oleo rosæ, & melius eo est cui admissum est æquale ei de climia. & quandoque confert in eo medicamen de tucia, aut tucia ab lura cum aqua portulacæ, aut mucillagine psyllij.

e s. & quæ fuerit in summa eo.

f — B.

* De apostematibus ventosis, & inflationibus læcertorum. Cap. 19.

a B. althebegi.

b B. resiliencia ad manum compimentis, & habet dispositionem si millem vtri inflatio: & fortasse causat fontem percussio ipsius cum manu.
c B. ingreditur.
d B. separat.
e s. ingreditur.

DE apostematibus ventosis aliud est, quod fit à vapore leui, & similatur ^a [æstuationi] & currit cursu eius. & aliud est, quod fit à vapore ventoso, & nominatur inflatio, & est ei ^b [impulsio, & vicissitudinaria accessio, & fortasse percussio percussione manus,] & propriè quando inuenit spatium, ad quod aggregatur, sicut stomachus, & intestina, & quod est inter panniculos circumdantes ossa, & inter ossa circumdata lacertis & inter lacertos, & similiter quod circumdat chordas. & fortasse non ^c [resoluit] spatia, imò ^d [subtiliat] membra coniuncta, & [resoluit] ea, & generatur in eis, quod facit necessarium distrumpere ea & ventositas remanet, & retinetur propter spissitudinem suam, & propter grossitudinem suam, & propter spissitudinem eius, quod continet eam. & costrictiorem pororum & quandoque existimat homo, quod super membrum eius, sicut genu fit apostema indigens perforatione; quare perforat ipsum, & egreditur ventositas tantum.

ANNOTATIONES.

Cap. 7. & deinceps.

Cap. 5. Cap. 28.

Habes & huius affectus causas signa, & curationem ex Gal. 14. meth. & 2. ad Glau. Plura & Paulus lib. 4.

De cura.

Cap. 20.

a B. althebegi curatio est ex genere.

Illi autem, quod est similis æstuationi cum augmento loci curatio est genus curationis

eius. In inflationis verò curatione est necessarium, quod cutem ingreditur, & resoluat illud, quod est in ea. Et si possibile, ut sit ei super locum mora spatij longi. Et est necessarium, ut fir in fine subtiliationis, ut firmetur subtilitas partium eius ex profundatione vltima. & fortasse indiget positione ventosarum absque scari- ficatione, ut carminetur ^b [ventositas.] & de medicinis eius localibus sunt olea calida, sicut oleum subtilium partium, in quo decocta sunt, sicut ruta, & ciminum: & de seminibus subtiliantibus semen apij, anisi, & ammeos, & quæ similia- tur illis. & de emplastris resoluētibus, & propriè propter illud, quod cadit in mebris chor- dois, & lacertosis, est illud, quod recipit for- ditiem balnei, quæ ponatur cum aqua in patel- la ^c [calcis non extinctæ secundum quantitatem,] qua proueniat ex ea spissitudo luti, et liniatur cum eo, et quandoque faciunt ex vino, & calce emplastrum æquale bonum. Aliud: sumatur hyssopus sicca, et teratur, et puluerizetur super ceratum factum ex cera, et oleo anethino, et fiat ex eo emplastrum ^d [ad liniendum.] Et in eo, quod accidit ex inflatione in lacertis pro- pter ^e [attritionem,] quæ accidit eis, oportet, ut alienentur medicinæ calidæ valde, & acutæ, ne refugiant membra ex eis, & terreantur. imò quando medicantur cum resolutiuis, tunc mi- sceatur cum eis aliquid de sedantibus doloris, et illud est, sicut curatio tua, quam facis cum eo, quod est sicut rob concussum cum oleo, in quo infusa est lana hyssopi, & si fuerit caliditas aliqua tunc cum oleo rosæ infusa in eo lana hyssopi, & dissoluta in eo aqua hyssopi humidæ. & administrantur omnia illa tepida, ad caliditatem declinua, & non permittantur infrigida- ri, quoniam frigus nocet huiusmodi. Quod si fuerit illic dolor ex principio, tunc administrè- tur desuper olea, in quibus est sedatio doloris cum prohibitione aliqua, ex principio, sicut oleum viol. rosæ cum virtute olei anethini. & quando inuenitur aliqua alleviatio, ponatur in medicinis illud, in quo est additio virtutis ad resoluendum, sicut nitrum, & acetum ^f [deinde sicut cinis,] & emplastra resolutentia, sicut em- plastrum prædictum.

De uena medeni. Cap. 21.

Est ut accidat super partem corporis pustula quedam, inflans deinde vesicat, postea egreditur ex eo quiddam rubeum, ad nigredinē declinū, deinde non cessat prolongari, & pro- longatur, & fortasse est ei ^a [motus voluntarius] sub cute, ac si esset motus animalis, & quasi in veritate sit vermis: donec existimat quidam, quod sit animal, quod generatur. & existimat quidam, quod sit ramus villi nervi, & per vehementiam grossitudinis. & plurimum quidem accidit in cruribus. & ego iam vidi eam super manus, & super latus, & multiplicatur in infantibus super vtrumque latus. Et quando extenditur, & abscinditur, magnifi- catur in ea labor, & dolor: imò ^c [per spatium dolet,] et si non incidatur. Et Galenus quidem dixit, quod non fuit comprehensum ex esse eius aliquid manifestū, super quod sit inniten- dum,

b s. Alia inflatio.

c B. & cetera tur super eis non quantitas.

d B. autem tunc. e B. Alia & aggritudine.

a i. cio b. i. eni gen pon. a. i. cio b. i. eni gen pon. a. i. cio b. i. eni gen pon.

f — B.

† dactyl.

e B. dolo Alia noui f. b.

a s. motu nifatio. Alia latio motus v.

b B. con- gressio.

c B. motu sum est in loris.

dum, quoniam ipse non uidit eam omnino. Et dixit, quod causa eius, est sanguis calidus, malus, melancholicus, aut phlegma adustum^d adu-
natum, cum uehementia siccitatis complexio-
nis. Et fortasse generant eam quedam aquae, & olera cum proprietate, quae est in eis. Et de ci-
bis, qui plurimum generant eam, est ille, qui est calidus & siccus: Et quanto plus fuerit materia, a qua generatur, acutior, erit dolor uehemen-
tior. Et fortasse accidet in corpore uno in locis quasi quadraginta eius, aut quinquaginta, ex qua tamē euadet cum curatione. Et minoratur in corporibus humidis, & afluētis balneationibus & cibis humidis, & assuetis uino cum men-
tura Et plurimum quidem generatur in ^o medena: & propter hoc proportionatur ei] & generatur etiam in terra coraseni, & alijs: & multiplicatur iterum in terra Aegypti, & in terris alijs.

ANNOTATIONES.

Cap. 3. Scribit de tibiariu draconculis Gal. 6. de loc. aff. ner-
uosa natura, colore, crassitudine, lumbricis similibus, in
quadam Arabia regione nascentibus: quos tamen nun-
quam uidisse ait. Vidit tamen & anthor noster, & Rasis.

De cura. Cap. 22.

[Sollicitudo] quidem eius in terra, in qua
generatur, ^b [& cibis, ex quibus genera-
tur, in quibus est materia, quae est causa eius] il-
lud est cum euacuatione sanguinis mali phle-
botomado ex basilica, aut ex iaphena secundum
locum: & mundificatione sanguinis cum eis,
quae sunt sicut syrupus de myrobalanis, & de-
coctio epithymi: & potare pilulas cochias pro-
prie: & administratio tryphae facta ex sene,
& fumo terrae, & humectatio corporis cum ci-
bis humectantibus: & balneationes, & reli-
quum regimen humectantium motum. Ve-
rum quum apparet esse eius in primo appari-
tionis eius, tunc rectum est ut administretur re-
gimen membri cum emplastris infrigidantibus,
& humectantibus: sicut sunt succi frigidi no-
ti, cum duobus sandalis, & caphora, post mundi-
ficationem corporis, & [administrationem] ite-
rum factam cum [emissione] sanguinis uari super
locum. Et de epithematibus bonis est epithe-
ma ex sandalo, & aloe, & caphora, aut mirrha,
& psyllium, & lac dulce. [Si autem non separa-
tur] sed incipit [cadere], fortasse prohibet
eam. & aufert eam, & alleuiat laborem in ea,
si bibat patiens eam secundum continuitatem
tribus diebus, omni die pondus 3. ij. aloes: aut
bibat de eo in die una 3. s. in secundo 3. j. & in
tertio 3. j. s. tribus diebus. Et liniatur super eam
aloes, aut liniatur super orificium eius humi-
ditas aloes humidi, viscosi. Et similiter in prin-
cipio quum egreditur, si non curatur de ea, &
egreditur tunc, rectum est ut praeparetur ei, quod
stringat eam, & super quod reuoluitur cum fa-
cilitate paulatim, donec egrediatur usque ad fi-
nem sui, absque incisione: & melius est plum-
bum, super quod inuoluitur: & sit sufficientia
super grauitatem eius in attractione eius: quo-
niam attrahitur cum facilitate, & non abscondi-

tur. Et sit studium tuum in alleuiatione egressio-
nis eius, ut incipias, & extenues membrum, &
rarifices ipsum cum embrochis, & ex aqua cali-
da, & mucilagibus infrigidantibus, & oleis
lenificantibus frigidis, & subtilis caliditatis, &
quae currunt cursu eius, ut facili fiat exitus eius.
Et fortasse non sit facilis per illud: imò indiget
eis, quae sunt sicut linimentum cum oleo de kei-
ri, imò sambacino, imò oleo de ben, & ut admi-
nistretur super ipsam emplastrum de pice. Et
si existimatio fecerit necessarium, ut perfore-
tur, ut egrediatur cum totalitate sua, & nō fue-
rit, quod prohibeat, perforetur & extrahatur.
Et si egressio eius cum extractione praedicta nō
fuerit facilis, & perforatio ipsius nō fuerit pos-
sibilis, tunc putrefac eam cum butyro: putre-
fiet enim tota, & egreditur. Et caue ne ad-
ministras calida ex medicinis, quoniam for-
tasse perueniet ad esthiomenum. Et quando
assiduatur super ^b [posteriora] eius fricatio cum
sale paulatim, ^b [et illud sit] retro, cum facilitate
& [egressione] eius cum subtilitate; egreditur
cum totalitate, ^c [et] ^c [et] proprie
quando scinditur [aut penetratur], quod est
post ipsam, & intronititur stylus sub ea illic,
& expellitur: & assiduatur absterio, quum ipsa
egreditur, cum sale paulatim, et cum facilitate:
nam quum illud sit cum ea, egreditur tota. Quod
si incidatur, ^c [et] [redit] non erit excusatio quin
perforetur: [nisi inueniatur] modus alius, dein-
de egrediatur] cum facilitate, et curetur locus
cura vulnerum.

TRACTATUS TERTIVS,

De lepra.

Quid sit [†] lepra, & causa eius. Cap. 1.

Lepra est infirmitas mala, proueniens
ex sparsione cholerae nigrae in corpo-
re toto; quare corrumpitur comple-
xio membrorum, & forma ipsorum,
et figura eorum: et fortasse corrumpitur in fi-
ne eius ipsorum continuitas, ita, ut corrodan-
tur membra, et cadant casu, qui fit ab ulcera-
tione. Et est sicut cancer communis corpori
toti; fortasse enim ulceratur, et fortasse non
ulceratur. Et est aliqua, quae cum patiente eam,
manet tempore longo ualde. Et melancholia
quidem quandoque expellitur ad membrum
unum, et facit accidere duritiem, aut [†] sephi-
ros, aut cancrum secundum dispositiones suas.
Et si fuerit subtilis dominans, proueniet est-
hiomenus: et si expellitur ad superficiem cutis,
eueniet illud, quod nominatur baras, et mor-
fea nigra, et imperigo, et his similia. Et quando-
que spargitur in corpore toto, et tunc si putre-
fiat, proueniet febris melancholica: et si ^a [con-
culcetur, et non putrefiat, eueniet lepra. et cau-
sa eius efficiens ^b [antiquior] est malitia com-
plexionis hepatis, declinans ualde ad caliditatem,
et siccitatem; quare adurit sanguinem in me-
lancholiam, aut complexio corporis totius: aut
sunt ambae ita, quae faciunt sanguinem acquirere
causas suas frigoris, et causa eius materialis sunt
cibi melancholici et cibi phlegmatici iterum, quae

AVIC. Tom. 2. I 3 do

g B. fines, & ex-
tremities.
h B. aut fricatur.
i s. cum inuaga-
tur locus, ex quo
egreditur.
Alia littera cum
extrahatur ex
loco egressione
cum subtilitate,
sen cum ingenio
& facilitate.
k [†] B. sua.
l s. locus lon-
ginquior eo.
m B. retrocedat
vel contrahatur.
n s. & capiat
vice alia dein-
de extrahatur.

[†] elephantiasis.

[†] sephirum.

a s. Alia littera
aggregetur.
b s. antecedens,
vel remota.

e B. adijgitur.
d s. &

e B. contagiosa.

f Balneat.

g B. minuitur
humiditas & ef-
ficatur tuor

h s. prima im-
pressio.

do c [componitur in] eis satietas nauseatua,
d [aut] operatur in eis caliditas, quare resoluit
subtile, & ponit ipsum melancholiam, & re-
plexiones, & comestiones super satietate sunt
ad hanc eandem intentionem. Et causae eius
iuuatuae sunt oppilatio pororum, quare præ-
focatur calor innatus, & in frigidatur sanguis,
& ingrossatur: & proprie quando splen oppila-
tus debilis non attrahit, neque potest mundifi-
care sanguinem ex humore melancholico: aut
est virtus expulsiua in visceribus debilis ab ex-
pulsione illius in venas ani, & matricis, & sunt
pori stricti, & quandoque adiuuat illud totum
corrupto aeris in se ipso, aut propter vicina-
tem leproforum, quoniam ægritudo est c [inua-
dens.] & quandoque accidit propter hæredita-
tem, & propter complexionem f [embryonis.]
ex qua erratus est in seipso propter complexio-
nem, quæ est ei, aut acquisitam in matrice, pro-
pter dispositionem, quæ est ei, sicut si accidat
ei, ut sit conceptio in dispositione menstruo-
rum, & quando aggregatur caliditas aeris cum
malitia cibi, & eius essentia ex genere piscium,
& carne salita, & carne grossa, & carnibus asino-
rum, & lentibus, proculdubio est, ut eueniat le-
pra: sicut multiplicatur in Alexandria. & cho-
lera nigra, quando permiscetur sanguini, ad-
iuuat parum eius ad generandum multum ip-
sius, quoniam proculdubio ingrossatur ex duo-
bus modis: quorum vnus est per substantiam
suam grossam, & secundus per frigus suum con-
gelans. & quando ingrossatur s [per partem hu-
miditatis suæ, tunc est] exsiccatio eius per cali-
ditatem corporis facilius. & iam peruentum est
ex grossitudine sanguinis leproforum ad hoc,
ut egrediatur in phlebotomijs eorum quiddam,
quod est sicut arena: & hæc ægritudo nomina-
tur leonina: & dicitur, quod non nominatur
ita, nisi quoniam plurimum accidit leonibus,
& dicitur quoniam terribilem facit faciem pa-
rientis eam, & ponit eam in forma leonum: &
dicitur quoniam rapaciter tenet, quod capit ra-
pacitate leonis. Et de hac ægritudine, quæ est
debilis, difficilis est curationis, & de curatione
fortis non fit spes. & incipiens quidem est su-
sceptibilior: & confirmata est magis inobediens.
Et facta ex melancholia cholere, est magis fœ-
rida, & pluris nocuenti, & difficiliorum ac-
cidentium, & vehementius adurens, & vlce-
rans, sed est susceptibilior curationis. & facta à
fœce sanguinis est saluior, & quietior, & non
vulnerat. & facta à melancholia adusta similatur
cholericæ in suis accidentibus, sed est tardius
suscipiens curationem. & hæc quidem ægritu-
do non cessat corrumpere complexionem mē-
brorum per qualitatem contrariam qualitati
conuenienti vitæ, scilicet caliditati, & humidi-
tati, donec peruenit ad membra principalia: &
illie interficit. & incipit in primis ab extremi-
tatibus, & membris leuibus: & illic cadunt pili
ab ea, & alteratur color eius, & fortasse perue-
nit ad vlcera: deinde vadit paulatim in cor-
pus totum. Nam quauis prima generatio eius
sit in visceribus, tamen h [primum vestigium]
eius est in extremitatibus, quoniam sunt debi-
liores. Veruntamen quandoque moritur patiens
eam, antequam conuertatur malitia eius appa-

parens super viscera, & membra principalia: &
est mors illius cum i [attractione,] & propter
malitiam complexionis illius. & quando can-
cer, qui est lepra membri vnus, sit de illis, qui-
bus non est sanatio: tunc quid dicemus de le-
pra, quæ est cancer corporis totius? Veruntamen
in lepra est res vna: & est, quod ægritudo
spargitur in totum corpus: & quum admini-
strantur curationes fortes k, [sustinent ægri-
tudinem, & non agit] super membra i [sim-
plicia,] & in cancro non est ita.

ANNOTATIONES.

Vbi atra bilis supra naturalem constitutionem in cor-
pore affluit, seu ob imbecillam lienis attractionem vim, seu
etiam ob icteris intemperiem, atque ad hunc gignendum
succum aptitudinem; turbidus fit & crassescit, qui in ve-
nis continetur, sanguis, ut Gal. 2. ad Glau. à venis autem
nonnunquam excreticis facultatis vi per hamor rhoidas
excernitur: sepius et ad varices decumbit: quandoque ad
partem corporis aliam consistit, ac si naturalis sit ater hu-
mor, scirrhum facit: si verò exusta & crassior bilis, cancerum
aut phagedenam. nonnunquam etiam ad cutem pellitur
vniuersam, tunc verò variæ vitiorum species fiunt. namq;
si ad cutis superficiem spargatur, & summam tantum cu-
tem infestet, gignitur, ait Auic. baras, & morphea nigra,
& impetigo, atq; alia his similia. hoc est, lepra Græcorum,
vitiligo, seu alphas nigra: & impetigo, aliaq; his similia si-
cuti scabies. Quod si non in cutem duntaxat summam, sed
sub cute in vniuersum corpus atra bilis dispergatur, si pu-
trescat, fiet sebris melancholica; sin etiam non putrescat,
ait author eueniet lepra. Quid verò lepræ nomine intelli-
gat, primis statim verbis declarat, & esse concludit, sicuti
totius corporis cancerum. quæ quidem verba, qui cum ele-
phantiasis descriptione contulerit, de qua Græci, idem pla-
ne esse lepram Arabum, & elephantiam Græcorum confi-
tebitur. Nempe elephantiasim fieri ait Gal. & 2. ad Glau.
& 3. de sympt. caus. si nigra in totum corpus, & ad cutem
vniuersam bilis expellitur; cancerum verò si in vnâ quam-
piam partem incumbat. Ac Paulus quoque lib. 4. elephan-
tiam totius corporis quandam esse cancerum, sicuti, & hoc
in loco author noster scribit. Hanc rursus subdit Paulus
aliam esse mitiorem absque vlcere: alterâ verò malignio-
rem, in qua totum corpus sedatur vlcerebus. Idem de le-
pra, & Auic. subiungit. Ait item Galenus elephantia-
sim tum icteris, tum lienis vitio procreari. 2. ad Glau. vii
ob crassi & fœculenti succi alimentâ, tum ob lentum coch-
learum rasiu carnium, & saluarii rasiu Alexandria plu-
rimum generari. eadem ferè hic Auic. repetit. Meminit
Actius, lib. 13. de duplici elephantie nomine, quam alij
leontiasim alij satyriasim vocant. hic itidem de leonina le-
pra verba facit, ut denum, qui hoc capit cum Græcorum
scriptis contulerit; nihil esse Arabum lepram, quàm Græ-
corum elephantiam sateri oporteat.

De signis. Cap. 2.

Q Vando incipit lepra, incipit color, a [faciei]
fieri rubeus, tendens ad nigredinē.
& apparet in oculis obtuscatio ad rubedinem
declinans: & apparet in anhelitu stridura, & in
voce raucedo, causa nocuenti pulmonis, &
cannæ eius. Et multitudo in sternutatione: &
apparet in naso b [gauetu,] & fortasse fit i [stri-
ctura in naribus, & cassamu.] & incipiunt ca-
pilli in subtilitatem, & paucitatem perueni-
re,

i s. lepra.

K s. fit occu-
tio, & actio
ægritudinis,
non sit nocu-
tum.
l s. Alia
sana.

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

Cap. 10

re, & apparent uenæ in pectore, & parte faciei. Et est odor corporis, & proprie in sudore, & odor anhelitus ad foetorem declinans. Et apparent mores melancholici, & mali, & dolorosi. Et multiplicantur in somno somnia melancholica. Et sentit in somno quasi super corpus suū sit grauedo maxima. Deinde apparet ^d [sparsio in capillis & casus in eis ex toto,] proprie in pilis, qui sunt in facie, & partibus eius. Et quandoque [dislocatur] locus pilorum, & finduntur vnges. Et incipit forma fieri fœda, & facies sit terribilis, & color denigratur. Et incipit sanguis congelari in iuncturis, & putrefit. Et additur constrictio anhelitus, & donec peruenit ad difficultatem uehementem, & dispirationem magnam. Et peruenit uox in fine raucedinis. Et ingrossantur labia, & denigrantur. Et apparet super corpus additio glandulosa, similis animali, quod græcè nominatur fatos. Deinde incipit corpus ulcerari, quando lepra est non quæta. Et corroditur cartilago nasi, deinde cadunt nasus & extremitates. Et currit uirus foetens. Et redit uox ad occultationem, & tunc iam non remanent pilis, & denigratur color valde. Et pulsus quidem leprosi est debilis propter debilitatem uirtutis, & paucitatem necessitatis, quum egritudo sit frigida, & [tarda] non uelox propter debilitatem frigoris, & sit necessaria spissitudo, quum non sit uelocitas, neque magnitudo.

ANNOTATIONES.

Cap. 120. Elephantiasis signa pulchre Aetius docet, libro 13. quem hic emulatur.

De cura. Cap. 3.

Portet ut, [incipiatur] in ea cum euacuationibus, & mundificatione, antequam ingrossetur egritudo. Et quum tu uerificaueris quod illic sit sanguis plurimus corruptus, tunc oportet ut [incipias] & phlebotomes phlebotomia ultima; & [et si non aliunde, saltē ex manibus.] Et si non uerificaueris illud, tunc non phlebotomes: phlebotomia enim ex uenis magnis quandoque plus nocet, quam sit eius iuamentum. Verum sit securitas cum phlebotomia eius ex separationibus uenarum paruarum, si timetur phlebotomia magnarum. Et scias, quod sanguis frigidus est in eo, quod apparet, quare sit illud magis ultimum quam uetose, & sanguisuga, & minus nocens uisceribus: & illæ sunt sicut uenæ frontis, & nasi. At uerò secundum plurimum phlebotomia est necessaria in curatione huius egritudinis. & de illis, quæ vocant ad illud, est constrictio anhelitus eius, & difficultas ipsius, & fortasse est necessarium phlebotomare ^d [guidez] apud uehementiam raucedinis uocis, & timorem præfocationis: si ergo phlebotomatur: oportet ut quiescat hebdomada una, deinde euacuetur cū eis, quæ sunt sicut hiera logodion, & hiera de pulpa coloquintide, & euacuetur cum apoze maribus, & pilulis factis ex epithymo, & stachados, & polypodio, & myrobalanis nigris, & kebulis, & elleboro nigro, & lapide lazuli, & lapi-

de armeno: & non nocet si misceatur eis pulpa coloquintida, & scāmonea etiam, proprie quando illic est cholera: & adiungantur eis aloes, & cucumer asinus: & [theodoricon] est bonū eis: & hiera picra iterum, & proprie quando sit fortis cum scāmonea, est de illis solutiuis, quæ sunt bona leprosis: & præcipue quando [odorat odoramentum] ellebori: aut ponitur cum ea lapis armenus. & in æstate oportet ut [exsicce]tur, & non ultimetur in decoctione fortiter, ut non spargatur, & multiplicetur. Decoctio ad leprosos. Recipe myrobal. citrinorū, & nigrorū amborū an. .x. ammeos, .v. althiboni. 3. s. passularū enucleatarū minā. s. decoquantur cū tribus [leberie] aque, donec perueniat ad tertiam, & exprimitur, & misceatur in ea de aqua mellis pondus. 3. v. & detur in potu. & ungatur corpus eius ex butyro, & sedeat in sole, donec [frigatur] aut ambulet septuaginta passibus: & conuertatur super dextram, et sinistram et dorsum, et uentrem. et comedat cappares cū melle. Sumat in potu hanc medicinam secundum quod narrauimus, septem diebus, et remouetur decoctio eius omni die. et non sufficit in curatione istorum, qui non sunt confirmati, euacuatio una: imò fortasse est necessaria euacuatio in mense bis, aut in omni mense semel, secundum quod testimonium facit esse necessarium: et illud cum medicinis temperatis, et quandoque soluitur omni die cum facilitate ascillatione una, aut duabus ascillationibus cū eo quod soluit illud de potionibus [iuuatiuis] ex medicinis prædictis, quadraginta diebus. Fortes uerò ualde, sicut elleborus, et ei similia. et q̄ sunt multi ponderis, sufficiunt in anno semel i uere, et semel in autumno, aut plus hoc. et oportet ut ueniatur super cerebra eorum cum mundificatione cum eis, quæ sunt sicut gargarisimata prædicta in cap. egritudinū capitis, et cum caput purgij notis. Descriptio caput purgij. Recipe macropiperis, et chelidonie, et [thapsie, et nasturtij], et burungij omnium an. 3. j. nucis muschata, pulegij amborum an. 3. s. succi agni casti cotylas. iij. olei si famini cotylas. iij. misceantur, et decoquantur donec consumatur aqua; deinde coletur, et seruetur in uitriata: et fiat caput purgium in naribus quantum capiunt: Deinde sequantur quando illud multiplicatur cum caput purgij, humectantibus prædictis: Et oportet ut prohibeantur ab omni quod exsiccat, et resoluit humiditatem innatam. et super eos interdiciantur labor, et angustia. et ut permutentur de aere ad aerem, qui cōtrarius est ei. et dentur ei in potu post mundificationem olea, sicut oleum de amygdalis cum eis, quæ sunt sicut expressum uue: et illud quando euacuati sunt multoties, et oportet, ut exercitentur omni mane post expulsionem superfluitatum ab intestinis. et præcipiantur eleuare uocem altam. et saliant, et luctentur, deinde fricentur: quum ergo sudauerint, tunc sumant potum: et post illud inungantur oleis temperatis in calido, et frigido, humectantibus secundum plurimum, confortantibus in primis: ipsi enim indigent in primis confortantibus sicut myrobalani iterum, et galie cum aceto. et quandoque ad-

e B. affadarius.

f B. ponitur odor ellebori, seu aliquid parum.

g B. Alia litera allenietur, & nō proticiatur fortia in decoctione.

h B. abarich.

i B. sudet.

k B. excellētib. seu solutiuis iuuantis.

l B. scithragi, & interioris citri omnium: Alia litera, scithragi, & nasturtij, & brēch kebuli.

ministratur super eos inunctio ex oleo cum la-
cte mulieris. Et similiter oportet ut fiat eis ca-
putpurgium cum eo, quando multiplicatur
siccatas: & quando commouetur in eis nausea,
m. u. uomant. m. caueatur, & melius quidem est ut balneetur
deinde inungantur. Et quando balneati sunt,
tunc eorum inunctiones sunt sicut oleum myr-
tinum, & masticinum, & oleum de summitati-
bus uitium, & darsisahan, & oleum de costo su-
per extremitates: deinde ille, qui de eis est medi-
catus, quiescat media hora: & præparetur uom-
mitui cum pœna: deinde sumat in potu aliquid
de abinthio. Et fortasse est necessarium inun-
gere eos in balneo cum subtiliatiuis resoluen-
tibus, in quibus cadunt nitrû, & sulfur, & bac-
cæ lauri, & glutinum carpentariorum, imò si-
napis, & origanum, & piper, & macropiper, &
pyrethrum & staphisagria, & synapis, & aloes,
& calamêthum, & emplastrare eos super iunctu-
ras eorum. imò fortasse est necessarium, quod
est sicut euphorbium: & illud, quando præcipi-
tur eius ut balneentur propter resolutionem
superfluitatum eorum: & propter sudorem ip-
forum, [Inunctio] enim eorum est canon in
curatione ipsorum. Et quandoque inunguntur fri-
cando cû theriaca, & scellite, & allefangiem. Et
fortasse est necessarium inungere cum huius-
modi in sole calido. Et melior ablutionum eo-
rum in balneo est aqua, in qua decoquitur fœ-
nugrecum cû sapone bono. Et oportet ut alie-
netur leprosus à coitu penitus. Res uero, quæ
in potu tribuuntur, multæ sunt: nam de melio-
ribus medicinis est theriaca maior, facta cum
carnibus uiperæ: & theriaca diatessaron: & ala-
smenam: & diasulfur. Et quandoque fit ca-
putpurgium cum istis etiam. Et ut in potu su-
mant de trochiscis tyri etiâ solis aure. j. in
vncia vini grossi, aut, [passi: & trochiscis squil-
læ iterum. Et scias, quod caro uiperæ, & illud,
in quo est uirtus carnis eius, est de nobilibus
medicinis ei. Et non oportet ut sit uiperæ de
luto, aut littoralis, aut de locis humidis,] quo-
niam in ea secundum plurimum est parum
iuuamenti. [Et de eis, quæ plurimæ est mali-
litæ, est illa, quæ sitim facit, cum qua est perdi-
tio: imò] eligatur montana, præcipue alba. Et
abscindantur capita earum, & caudæ uice una
subito: & tunc si multiplicatur cursus sangui-
nis & remanent uiuæ, & agitantur agitatione
plurima, tempore longo, tunc istæ sunt bonæ:
& si non, dimittantur. Et quæ ex eis sunt con-
uenientes, sunt illæ ex quibus plurimus currit
sanguis: & quæ sunt plurimæ agitationis. Et
post decollationem mundificentur, & deco-
quantur sicut dicemus tibi, & comedatur ex
eis, & iure ipsarum. Et ex potatione quidem
vini, in quo moritur uiperæ, aut, [uiu] iam
sanati sunt quidam accidentaliter, aut inten-
tione interficiendi, ex eo, qui in potu tribuit
ut moriatur ille leprosus, & quiescat aut quie-
scat ab eo: aut sit illud obediendo somno, aut
uisioni. & sal uiperæ iuuatiuus est iterum. Eli-
xatio autem uiperæ est, ut sumatur uiperæ ab-
scissis extremitatibus, mundificata à uisceri-
bus: deinde elixetur cum porris, & anetho,
& cicere, & sale pauco, & decoquatur cum
aqua plurima, donec dissoluatur: & suman-

tur ossa eius tunc ab ea, & mundetur caro ip-
sius: & detur ad comedendū caro eius, & sor-
beatur ius ipsius: & ponentur ossa eius tunc su-
per micæ panis de simila: & fortasse proijci-
tur cum ea aliquid de pullis columbarum, do-
nec bona fiat. Et huius quidem regiminis iuu-
amentum fortasse non apparet in principio:
deinde apparet subito: & fortasse antecedit sa-
nitatem separatio rationis diebus aliquot. Et
signum apparitionis iuuamenti eius: & appli-
catio ad horam, in qua oportet ut abstineatur
ab administratione eius, est, ut incipiat lepro-
sus inflari: quare inflatur: deinde fortasse per-
miscetur ratio eius: postea excoriatur: deinde
sanatur. Quum ergo non patitur scotomiam,
neque inflatur, tunc iteretur super eum regi-
men uice alia. Et de illis, quæ narrata sunt ad il-
lud, est ut sumatur serpens niger excoriatus, &
sepeliatur donec in eo fiat uermis, & extrahat-
ur cum uermibus suis, & exsiccecur, & detur
in potu illi, super quem superfluit lepra ex eo
tribus diebus, omni die pondus 3. j. cum syr-
upo de melle. Et inunctio iterum cum eo, in
quo est uirtus uiperæ, & iuuamentum ei, sicut
oleum, in quo decoquatur. & sicut hoc medi-
camentum: sumatur serpens niger excoriatus, &
ponatur in olla, & fundantur super ipsum de
aceto torti. unc. viij. & de aqua. unc. i. & de
[thapsia humida] & radice dracontæ de uno-
quoque. unc. ij. decoquatur totum super igne
leuem donec dissoluatur serpens, & coletur a-
qua à serpente: & fricetur cum ea post abrasio-
nem barbe. & capitis: fiat illud tribus diebus.
& eis quidem accidit ex administratione me-
dicinarum uiperarum excoriatio cutis corrup-
tæ: & permutatio carnis, & cutis sanæ: quam
uis inunctio leprosi cum humectatiuis tempe-
ratis in calliditate, est ex illis quæ conferunt in
quibusdam horis, quum uehementior sit sicci-
tas. & similiter facere caput purgium cum eo,
quod est sicut oleum uiol. & sit in eo parum olei
de keiri. iterum sicut adipem rapacium, & boii,
& uolatiliu: & sicut cum oleo de costo, aut
darsisahan. & oleum de lilio seruat extremita-
tes: & illud post mundificationem, & ante mu-
dificationem non inungatur omnino: quoniam
oppilat poros. & de eis, quæ bibuntur, & con-
ferunt eis, est [almuri gilin, & medicamen-
asclideni.] Et lac est de conuenientioribus,
quibus curatur: & propriè apud constrictionem
anhelitus & difficultatem eius, & raucedinem
uocis eius, & in temporibus, quæ sunt in-
ter euacuationes. & oportet, ut bibatur in di-
positione, qua mulgetur lac: & lac ouiu est de
rebus magis conuenientibus. ei: & oportet ut bi-
batur de eo quantitas, quæ digeratur: & si sint
contenti eo solo si possibile est, erit iuuarium
uale. & si fuerit necessarium, non addatur su-
per ipsum aliquid, si possibile est, præter panem
mundum, & alesidabegi cum carnibus arietis,
& quæ illis sunt, similia de eis, quæ dicemus, &
quando anhelitus redit ad rectitudinem, tunc
melius est ut dimittatur lac, & conuertatur su-
per res acuti saporis, ut uomat cum eis non pro-
pter aliud nisi illud: & euacuetur cû eo, quod
diximus: deinde si necesse fuerit redire ad lac,
fiat usque ad terminu prædictu. & oportet ut sit
hoc

m. s. sudor.

o. B. vini cocti.

p. B. de loco fœ-
rili, in quo non
nascitur aliquid
aut de loco hu-
mido, aut litto-
rali, iuxta aquas
q. B. & pp. mol-
tam manna ex
ea in faciendo
ficim, & per eā
sequitur perdi-
tio, seu mor.r. s. de quo bi-
berit uiperæ.f. s. possit
micis panis
simila & pan-
tur cum.e. s. Githap
humido.u. B. alter
li. & mor
alcladeni.

a. B.

li. &

b. k.

rât.

li.

c. a.

defec.

plur.

d. a.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
580/D Vol. 2

a B. alfulad.

Modus aduſionis a [alfeud.]

b B. alfulad.

c B. alfulad.

d B. purificetur
e t B. & de faxe
e alfulad aur.
vij.f Balanach &
liquetur plibū.g B. alanch
h B. ponatur.

i B. & alanch.

k B. clarifica-
rio autem alfe-
laha.l B. alhafech
m B. alfeclaha.n B. alhafech.
o B. alfeclaha &
regatur ſicut re-
cta.a B. confeſio-
nis alfeclaha.b n. de alfe-
la.
c B. alchur.d B. mecul me-
dium.

MAlcando ſiunt lamine de ferro, deinde decoquatur myrobalani bellirici, et emblici, et coletur aqua corum, et ponatur in vaſe eris, et accendatur ſub eo ignis leuis et calefiat ^b [alfeud.] donec rubeat, et ignitum ſubmergatur in illa aqua, deinde redeat ad ignem, et rubeat, quum ergo rubuerit, ſubmergatur iterum in illa aqua; et fiat illud viginti una vice, deinde coletur aqua illa, & ſumatur ſax in qua reſidet aliquid de ^c [felud:] deinde reducatur uas ſuper ignem, & ponatur in eo vrina vacca, & igniatur ferrum, & ſubmergatur in ea iterum viginti vna vice: & ſumatur iterum ſex eius, donec ^d [remaneant] de ſaxe eius aurei. vij. ^e + [ ] & ſimiliter fiat de are donec compleantur ex eo iterum. vij. aurei. Argērum verò limetur cum lima, donec fiat ſicut terra, deinde decoquatur cum aqua ſalis in cochleario ferro, donec aduratur bene, ſi autem non aduritur, proiciatur in cochlearium parū ſulſuris citrini, quoniam comburetur, & ſumatur de eo. vij. aurei, & totum illud ſit tritum, & cribellatum. Auri verò combuſtio eſt ita, oportet vt aurum limetur donec fiat ſimile terræ, & ſit cum eo aureus vnus ex ^f [amioch] & remaneat cum auro donec liqueſcant vtraque ſimul. deinde dimittatur per horam vnā, deinde limetur iterum, & addatur ſuper ipſum aureus vnus ex ^g [alamioch] & limetur iterum cū lima, deinde ^h [frigatur] in cochleario, & fundatur ſuper ipſum aqua ſalis, & ferueat donec conſumatur aqua, & remaneat aurum [alamioch], deinde teratur in mortario bene, donec fiat ſicut puluis, & miſceatur cum medicinis. ^k [Mundificatio autem alſuledati] eſt ſecundum hunc modū: ſumatur de aqua ^l [alhaſce] & vrina vacca, & proiciantur ambæ ſuper ^m [alſuledati] in vaſe nouo: in tanta quātitate, quod ſubmergant ipſum, & ponatur in ſole calido hora vna, deinde fricetur vehemente, & coletur aqua ab eo in vaſe nouo, & ponatur in ſole tribus diebus, deinde coletur, & ſumatur ſex eius ſpiſſa, deinde fundantur aqua ⁿ [alhaſce] et vrina ſuper ^o [alſuledati: et puluerizetur ſicut puluerizata] fuit prius, et fiat illud tribus vicibus: deinde ponatur in ſole vigintiuno die donec ingroſſetur, et fiat ſimilis melli, et denigretur ſicut pix.

Modus a [alſuledati] minoris.

ET iuamenta eius ſunt ſicut iuamenta maioris. Recipe ^b [alſuledati] colatæ partem vnā et ^c [calor] partes quatuor: teratur alcor, et miſceatur cum eis quantum eſt pondus eorum de melle, et quantum ipſum eſt de zuccaro: et quantum eſt medietas mellis de butyro vaccino, et reponatur in vitrea: et doſis eius ſit aureus vnus cum lacte vaccino tepido. Modus medicamenti conferentis lepræ. Recip. myrobalanorum nigrorum mundatorum, et zingiberis, omniū an. drach. x. ammeos. drac. v. altit bonæ. drac. iij. paſſularum mundatarum. ^d [s. meculæ] decoquantur cum tribus

^e [deguarich aquæ, & aldeguaric eſt quatuor lib. debaldach] donec coſumantur duæ tertiæ, & remaneat tertia: deinde exprimat, & coletur proiciatur ſuper colatum de melle, quod ſufficit ei: & detur in potu de eo lib. j. ungatur ſuper totum corpus infirmi butyrum vaccini, & ſedeat in ſole, donec ſudet, & præcipiatur, vt ambulet poſt illud. lxx. paſſibus: & iaceat aliquando ſuper latus ſuum dextrum, & aliquando ſuper latus ſuum ſiniſtrum, & ſemel ſuper ventrem ſuum, & ſemel ſuper dorſum ſuum: & cibetur pane, & melle, quantitate ^f [abbreuiata.] vij. diebus, ita, vt liniantur ei medicinae omni die.

Modus a [epithematis] lepræ.

SVmatur ſerpens niger excoriatus, & decolletur, & ponatur in vas: & fundatur ſuper ipſum de aceto forti. vnc. vij. & aquæ vnc. j. & alſeitaragi humidi, & radicum draconteg amborum, ana. vnc. ^b [xij.] decoquatur ſuper ignem leuem, donec decoquatur ſerpens, deinde coletur cum panno, & ſeparentur oſſa à carne, deinde ponatur ſax in vaſe vitreo. Quum ergo volueris curationem, præcipe ei, vt radat pilos ſuperciliorum, & capitis: & lini deſuper ex illo rribus diebus. Modus ^c [epithematis] alterius. Rec. ſtaphiſagrie, & myrobalanorum nigrorum mundatorum, & emblicorum, omniū an. partem j. frigrantur cum oleo ^d antiquo, & liniatur cum eo latus, vel locus poſtquam abluitur cum decoſtione ſenticis ^e [euripnum] & balauſiæ. Et iterum comburantur myrobalani, & gallæ, & liniantur deſuper cū aceto. Cibi autem eorū ſunt omnia, quæ ſunt velocis digeſtionis, boni chymi, ſicut carnes volatiliū notorum, ſcilicet earum iſtidabegi: & piſces humidi, lenis carnis, cum ſpeciebus quæ ſunt neceſſariæ. & melior cibus eorum eſt panis de ^f [ſimla mundus] et panis cauſa dari ſii, et ſorbtiones factæ ex eis: et olera humida. Et eſt neceſſarium, vt permiſceantur cum eis, quæ ſunt ſicut ſicla, et raphanus et porri: & nō oportet, vt negligat adminiſtrare inciſiua: & p̄prie ante mundificationem, ſicut cappar, et ſcœniculum, et porriſta. n. mundificant eorū cibos à ſuperfluitatibus, et præparant ſuperfluitates expulſioni. Quum ergo adminiſtraueris medicinas laudabiles, tunc adminiſtra et hoc regimen. & piſces ſaliti in hoc cap. ſunt valde boni eis. et nos promptiores ſumus ſuper iſta, quū volumus, vt faciamus eos vomere, aut ventrē eorum ſoluere. et cauſis coſert eis cum p̄prietate ſua et panis cū lacte, et melle: ſicus, et vua, et paſſulæ, et amygdalæ torrefactæ, et cartami, et pineæ et quæ ſunt ex iſtis, coſerunt eis. et oportet, vt comedat in diebus ſecundum meſuram digeſtionis. Nam ſemel comedere nocet eis. et non bibat vinum quū excitatur ægritudo, niſi parum, et quum quies eſt ægritudinis, bibat de ſubtili, quod non eſt antiquum, quantitate temperata, conſuetæ. et quando cadunt pili ſuperciliorum ex ſuperciliis, et ſimilium, tunc fiat curatio cum cura alopecie et reliquorum, quæ dicemus in libro decorationis.

Modus

Modus epibematis alterius.

Symatur staphisagrie, et myrobal. nigrorum mundatorum, & emblicorum omnium an. pars. j. et frigantur cum oleo omphacino, et liniatur cum eo locus postquam ablutus est cum decoctione senticum, et balausti. *Modus alius.* Comburantur myrobalani, et galles, et liniantur cum aceto desuper.

FEN QUARTA.

De solutione continuitatis : & est præter id, quod pendet cum fractura, & † algebra. Et est quatuor tractatus.

TRACTATUS PRIMVS,

De vulneribus in membris.

Sermo vniuersalis de solutione continuitatis.
Cap. 1.

AM ostendimus in libro j. species solutionis continuitatis secundum modos, qui necessarii fuerunt in loco simili illi. Et volumus nunc innuere summas de speciebus earum, quas oportet nobis esse notas ante illud, quod volumus declarare. Dico ergo quod nos conamur in quibusdam membris, quorum continuitas est soluta, ut redeat eorum continuitas sicut fuit, & illud sicut in carne. Et conamur in quibusdam eorum, ut remaneat contactus eorum cum conseruatione, licet non redeat ipsorum continuitas, & illud in ossibus, nisi in ossibus puerorum, & infantium. in eis enim quandoque speratur reditus ille. De neruis vero, & venis dixerunt quidam medicorum, quod non redeunt ad continuitatem, imo fortasse remanet in eis contactus conglutinationis, conseruatione currente super eos, & coniungit eos. Et dixerunt quidam, quod illud non prouenit nisi in arterijs solis. Gal. vero iam contradixit eis istud, & dixit, imo quandoque incarnantur arteria per testimonium experientia, & cum concessione rationationis. Testimonio vero quoniam nos iam vidimus arteriam, quæ est sub basilica & † capitulo arteria temporis, & cruris, incarnari. Et concessione, quæ est ex rationatione, quoniam os est extremitas in duritie, & non incarnatur nisi parum in infantibus: & caro, quæ est extremitas in lenitate, & arteria sunt media inter ossa, & carnem: quare oportet ut sit earum dispositio inter carnem, & ossa, ergo sunt minus recipientes incarnationem, quam caro: & facilius suscipientes eam, quam ossa. Et incarnantur, quando sectio est minima, & parua, & corpus est humidum, & le-

ne: Et non incarnantur in diuersificato ab eo. Et hoc est modus disputationis ^b [rhetoricus]: & illud, in quo confiditur, est experimentum.

^b B. argumenti probabilis non demonstratiuus.

ANNOTATIONES.

Solidarum nostri corporis partium alia ex sanguine, alia ex semine ortum ducunt. ex sanguine caro & glandes, ceteræ omnes, venæ, arteria, nerui, ligamenta, tenacines, cartilagine, cutis, ex semine. Harum, quædam ex sanguine, si abscindantur, gigni rursus possunt. reliquæ verò non possunt, ut Galen. 1. de semine. ac priores si transversim secantur nullo negotio, adductis dumtaxat seclorum partium labris, iunguntur: tales, prorsus redeunt, quales antea postea riores verò eo pacto (quæ prima intentio vocatur) insana-biles sunt, ait Galen. in lib. art. med. secunda tamen intentione, hoc est, glutine quopiam diuisas partes nectente, coniungi possunt. Cur verò caro & glandes coire, & si abscondatur, rursus gigni queant, cetera verò nequeant, pluribus disserit Galen. 1. de semine. cur verò illa quidem iungantur absque medio; hæc verò non nisi agglutinata; a partium natura prouenit, quæ sicciores aut molliores sunt. ita enim & in externis rebus corpora, quæ mollia sunt, facile iunguntur nullius alterius rei nexu: at quæ dura, nunquam, nisi quodam veluti glutino coniunguntur. neque enim testa cum testa, lapis cum lapide sine glutino iungi possunt, ut Gal. 5. meth. sunt verò carnes quidem & glandes, molles: alia verò duriores. Ceterum quauis hæc generatim ita se habeant, particulatim tamen, non molles solum, sed etiam duras coalescere deprehendi videtur: non tam eas quæ ex duris molliores sunt, ut venæ & arteria; sed etiam plane duras, ut ossa. De ossibus profecto, testimonio est Galen. lib. art. med. De venis verò & arterijs, disserit aduersus alios quosdam medicos Gal. 5. meth. probatque tum ratione, tum experientia etiam hæc coniungi. ratione quidem, quoniam, quum hæc non ita siccæ sint & duræ, ut ossa & cartilago, imò his longè molliores: propterea non esse ait desperandum, quo minus coeant. experientia verò, quoniam idem se coniunctam uidisse arteriam testatur. Verum sicuti ossa non nisi in infantibus, atque id etiam perraro coeunt: ita & arterias & uenas, non nisi in mollioribus natura, & habitu corporibus necti. atque etiam raro accidere Galen. locis iam citatis affirmat. Auicenna tamen hoc in loco, qui eadem fere scribit, sicuti rationem, quæ Gal. sectam arteriam aut uenam coniungi posse ait, probabilem putat: ita etiam quod de experientia idem ait neque aperte assentitur, neque dissentit. Tu uide, quod ad hunc locum facit. Hipp. 6. aphorism.

Cap. 10.

Cap. 61.

Cap. 11.

Cap. 7.

Cap. 91.

Cap. 7.

aph. 19.

Summa de vulneribus in membris. Cap. 2.

Membra, in quibus quum cadit vulnus, magnificatur eius nocumentum, & interficit secundum plurimum & † [fortasse] non interficitur [nisi] raro, sunt sicut vesica, & cerebrum, & renes, & intestina minuta, & hepar: quamuis sit possibile ut saluetur super ea, quum est leue. In corde autem non speratur salus, quum in eo accidit vulnus. Et plurimum illa; cui accidit vulnus in ventre suo, quum accidit ei nausea, aut singultus, aut solutio ventris, moritur. Et quando vulnus est in loco, in quo oportet ut vehemens fiat dolor, & apostema,

^a B. profecto. Alia litera. ^b — B.

ma, sicut sunt capita lacertorum, & posteriora eorum, & proprie illorum, qui sunt nervosi, & non accidit apostema; significat illud nocu mentum intrinsecum, ad quod conuertuntur materiae, & non perueniunt ad vulnus. & oportet, ut tu obserues illud, quod dicemus in capitulo vlcera de iudicijs. in quibus commu nicant vlcera, & vulnera, & postposuimus ea vique illic, attendentes ad illud, quod est conueniens.

A N N O T A T I O N E S.

aph. 19.

Vesica scribit Hipp. 6. aph. discissa, aut cerebro, aut corde, aut praecordijs, aut aliquo ex tenuioribus intestinis, aut ventriculo, aut iecore, lethale est. Author quoque Coac. praeuocionum, Moritur, ait, moritur ex vulneribus si quis cerebrum sauciatus fuerit, aut spinalem medullam, aut hepar, aut septum transversum, aut cor, aut vesicam, aut vena nam crassam. Moritur autem etiam si in arteriam & pulmonem valde in graue plaga fiant; ita, ut pulmone percussio paucior spiritus per os procedat, quam is est, qui ex vulnere elabitur. Verum, si uti priorem sententiam limitat Galenus de magnis vulneribus, quod innuit a se ne ait ea dictione, discissa (excepto corde, quod ne minimum quidem vulnus sustinet) ita & posterior limitanda videtur. Hippocratem emulatur, & Celsus lib. 5. feruari ait, non potest, cui basis cerebri, cui stomachus, cui iocinoris porta, cui in spina medulla percussa est, cuique, aut pulmo medius, aut iecinum, aut tenuius intestinum, aut ventriculus, aut renes vulneratae sunt, cuius circa fauces grandes uene, vel arteriae praecise sunt. Limitat tamen Author noster, quod de ventriculo dictum, est ubi ex vulnere nausca, singultus vel alui solutio accidit, nempe, ut putamus, quod symptoma ta hec interna ventriculi tunica vulneratae indicia sunt; alioqui enim si vel exterior vel carnosae pars vulnus patitur, si modo adiuuari possint medicamenta, curari & ventriculus potest. Addit etiam nervosarum ad extremarum in musculis partium vulnera, si circumstantibus partibus non sit tumor, ex Galeno 5. aph. namque exatissimi sensus eiusmodi partes sunt, & maxime propterea periculose, praesertim vero, quum materia quam extra uergere oportet, intro ad eas ipsas nervosae partes reuocetur.

Cap. 26.

Com. 66.

Sermo vniuersalis de cura vulnerum. Cap. 3.

Vulnus carnosum non euacuatur, quin aut sit sectio plana, recta: aut sectio rotunda: aut habens latera, aut sectio cum diminutione aliquatule carnis & quandoque est profundum, penetrans. & quandoque est discoopertum, & vnicuique eorum est regimen: & communicant omnia in retentione sanguinis currentis. & iam posuimus ad illud capitulum & fortasse cursus sanguinis quantitate temperata confert vulneribus, & prohibet apostema, & opilationem] & febrem. Nam de melioribus, cum quibus intendimus in vulneribus, est, ut prohibeamus eorum apostemationem: quoniam quando non accidit apostema, possibile est, ut b [eius] fiat curatio: verum quum illic est apostema, aut attritio, aut confusio, aggregatur in vacuitate eius cum vulnere sanguis, qui vult fieri apostema, aut pus, & non est possibilis curatio vulneris, [& dum non praeparatur illud tunc] curetur apostema. Et si retinetur in con tritione sanguinis, tunc d [non sit securitas,

a a. bochor.

b b. vulneris.

c c. dñ nō regi-
sur res illa, &
d d. erit necessa
ria sectio in

q ipsius resolutio festinet,] si fuerit ei quantitas, de qua sit curandum & tensio; & illud cum conuersione eius in pus. & resolutione ipsius; & illud sit cum omni calido leui de illis, quae tu scis. Et propter hoc oportet, ut adiunctur cursus sanguinis, quando abbreviatur. Quum ergo sectio est: [plana,] recta de qua nihil cecidit; sufficit in regimine eius strictura, & ligatura, & prohibitio [sanguineitatis,] & aquositas ab ea, & prohibere, quod aliqua rerum cooperiat] eam, neque pilus, neque aliud: postquam tu conseruaueris complexionem membri, & sollicitus fueris in hoc, ne attrahatur ad membrum, nisi sanguis naturalis. Et si fuerit ita magna, ut ne concurrant extremitates eius, quoniam sunt rotunda, elongata, aut diuersae figurae, aut iam destructa est ex ea caro pauca, non plurima; tunc eius cura est sutura, & prohibitio aggregationis humiditatis in ea, cum administratione exsiccantium reperculsiuorum, & h [administratione subtiliantium, quae] dicemus. Et si fuerit profunda, tunc strictura etiam facit eam adherere multoties: & non est necesse detegere eam i [

] si est possibile illud, et illud est, quando non confert strictura cum ligatura k [firmans eam: l] & fortasse necessarium est detegere eam: sicut ostendam: & proprie ubi non cadit strictura bona super radicem profundam: quare effunduntur ad ipsum materiam propter debilitatem eius, & dolorem, qui necessarius est: & propter dispositiones, quas dicam in capitulo vlcera. Et si est necessarium, ut detegatur, non erit excusatio quin ponatur cortum, & quod currit cursus eius super eius orificium, exsicicans ipsum, proprie ubi strictura non cadit super radicem, sicut diximus. Aut est eius praeparatio talis, quod non est possibile materiam malam effundi ab ea. Aut est in ea os. Aut iam m [concauata] est, & facta est fistula. & fit in ea humiditas mala valde. & est tunc in iudicio vlcera, non vulnus. & dixit sapiens, quod vulnus non indiget nisi ligatura aggregante labia, quando queritur adhaerentia, & incarnatio: verum si fuerit necessarium, ut nascatur in ea caro, tunc non est in eo necessarium illud; sed est necessaria aliquando ligatura, cum qua effundatur sordities ex orificio eius: & aliquando ligatura sit tali mensura, quae retineat medicamen desuper. Inquit, & sufficit, ut sit orificio vulneris locus, ex quo effundatur sordities semper per naturam, aut ita, ut cadat perforatio illic, aut ut tu figures ipsum cum illa figura. Ego enim iam sanavi vulnus magnum, cuius profundum erat ubi est genu, & ipsius orificium in coxa, praeter quod fecerim ei orificium aliud inferius apud genu: sed praeparavi coxam tali praeparatione, quod profundum fuit superius, & orificium inferius, quare sanatum est absque perforatione in inferiori parte. Et similiter quandoque suspenduntur brachium, & palma, & alia taliter, quod orificium semper est inferius: hoc est ergo sermo eius, et dico, q fortasse tibi cadet vulnus, ubi tibi erit necessarium incidere complete, et secare membrum. Quum autem ex vulnere abscedit caro plurima, tunc necessaria sunt ea, quae carnem nasci

resolutione
sus.e b. simplex
f a. oleum
g b. ingrediturh a. admi
tio rerum
adherere
quas
i t b. & f
est necesse
detegere
k a. firmans

m b. ostendit

nasci faciunt. Et non sufficit illud quod exsiccat, & prohibet, n[on] [et] fortasse nocet exsiccationem, & prohibitum, & ex parte quod repellit materiam, ex qua nascitur. Et quandoque est profunditas, & diminutio ossium taliter, quod non est possibile ut nascatur complete, quare remanet profundum. Sicut quandoque accidit ut nascatur plus, quam sit necesse; quare est caro addita. Et oportet ut cibetur ager, qui vult ut nascatur caro in vulnere suo, cibo laudabili, boni chymi. Et quandoque est illud, quod facit nasci, ita, quod possibile est ei ut faciat nasci carnem, cutem uero non facit nasci; quum iam ab scissa est totaliter; imò non facit nasci loco eius nisi carnem duram, supra quam non nascitur pilus. Venarum autem rami multoties [eminent,] & nascuntur sicut caro. Et de vulneribus sunt quedam habentia timorem, sicut vulnera cadentia in nervis, & extremitatibus lacertorum; & dicam ea in capitulo dispositionum nervorum: & multoties sequuntur ea accidentia mala, sicut illud, quod sequitur vulnus extremitatis lacertorum, de alteratione coloris, & casu pulsus, post spissitudinem, et paruitatem, et perducit ad syncopim, et casum virtutis: & quandoque sequitur ea spasmus. Et similiter illa, quae cadunt ante genu, apud rotulam; quoniam sequuntur ea accidentia mala, & sunt perimètia, a quibus parum liberantur. Et quando accidit spasmus ex huiusmodi vulneribus, lacertosus, et non recipit curationem; tunc curatio est incidere lacertum in latitudine; & est voluntas ut destruat operatio lacerti; Verum illud est de illis, quae oportet ut post ponantur quantum est possibile, & curetur spasmus, & permittio rationis, cum re alia præteream. Et sicut vulnus geniculi; fortasse enim necesse est, ut [ponatur cum sectione dura. Et ut sit festinatio] in apostematibus eius, & vlcerebus ipsis, et vulneribus cum phlebotomia, et solutione ventris et prohibitione incarnationis, donec mundificentur mundificatione ultima, deinde incarnentur.

A N N O T A T I O N E S.

Cap. 26. Et unicuique eorum est regimen &c. [Ubi aliquis istius est qui servari potest ait Celsus li. 5. protinus perspicenda duo sunt, ne sanguinis sit profusio, neve inflammatio intermat. Sanguinis certe profluxus anima somitem atque ipsam animam a corpore educit. Inflammatio uero & dolorum & febrium, & omnino causa est, ne curetur vulnus. Quum duo hæc vulnerum curationi incommodent, videtur tamen alterum alteri adversari: sanguinis profusio inflammationem prohibet, quo minus fiat, idem si parum profluat, inflammationem auget, propterea ergo in fluxu sanguinis ulcerum servandus ita est modus, ne eorum unum, vel alterum succedat. Sanguinis fluxio symptoma est præter naturam, quod omni recenti ulcere coniungitur, (nisi intro fortasse sanguis reuocetur, cui vulnere mors propè est) inflammatio uero non statim. Quare & primum quod in vulneribus recens illatis agendum est, sanguinis tentanda suppressio est, ut hic auctor ait. Rursum tamen cohibito sanguine, nisi satis pro arcenda inflammatione fluxerit, eiusdem fluxio erit procuranda. Hoc ipsum & Hipp. in lib. de ulceribus affirmat, quum ait, Omni recenti ulcere, præterquam in ventre, conducit frequenter sanguinem defluere facere, prout opportunum visum fuerit, & ab ipsis partibus, ulcus

completebuntibus, tum alias, tum si in tibia ulcus fuerit, aut in digito pedis aut manus, magis quàm si alicubi in alia corporis parte, sanguine enim defluente, gracile sentia sciciora sunt ac minora, prohibet enim hoc maxime talia ulcera humectari: deinde uero in omnibus putredo sanguinis ex sanguinis transmutatione fit. At dignum hic quaestione est, num si sanguis copiose non fluxerit, citandaq; propterea est fluxio, ex vulnere ipso an ex alia parte vel vicina uel remota prouocandus sit sanguis. Hipp. si iam descriptam legas sententiam, non ab ipso vulnere, sed à vicinis partibus ducere sanguinem videtur, quum dicat, à partibus vlcus completebuntibus. At contra Galenus 4. meth. si ait, perpetuum est, quod ab eo (Hippocratem intelligit) didicimus, incipientem fluxionem ad contraria trahendam esse: fixam uero in iam laborante particula vacuandam esse vel ab ipsa particula, quae affligitur, uel à maxime vicina; in promptu nobis & de sanguinis detractione colligere est, quod in principio hæc è longinquo, postea ab ipsis exulceratis partibus sit emolenda. Discrepare ergo ab Hipp. Galenus videtur, quum hic quidem initio à contrariis postea uero à vicinis exulceratis ipsis partibus. Hipp. uero neque de exulceratis neque de contrariis, sed de partibus vlcus ipsum completebuntibus sanguinem detrahat. Profecto, quid agendum in recenti sit vulnere, ubi copiosus sanguis non fluxerit, doctissime Galenus admonet: neque statuere aliter potest, qui rem animaduenerit. At de Hipp. quod à circumpositis partibus duci sanguinem velit, mirandum esset: quum in recenti adhuc vulnere, circumpositæ partis scarificatio fluxionem ad vulneratam partem concitare queat, non sedare. Sed paucis: quamuis vulgatus Comarij & Latinus & Græcus codex, quem passim sequimur, ita legat, ut supra recitauimus: legisse tamen aliter Galen. constat ex 4. meth. iam citato. Omni (legit Galen.) recens factio vulneri, nisi in uentre sit, expedit ex ipso statim sanguinem plus minusve effluere. quippe phlegmone minus tentabitur tum vlcus ipsum, tum, quæ circumposita loca sunt. Addit deinceps. Et ab his, quæ inueterata sunt ulcera, ut sanguis crebro fluat, prodest, utcumque opportunum uidebitur, tum ab ipsis vlcerebus, tum à circumpositis ulceri partibus. Ita legit Galen.

60 Quum ergo sectio est plana &c. Vulnere, sicuti primis statim uerbis admonuit, uel simplicia absque substantia amissione sunt, et recta, uel rotunda, alterius re figure; uel cū amissione substantiæ, uel profunda, uel superficiem tantum occupantia. Ut hæc singula curari debeant, breuissime hic explicat. Galen. & in lib. ar. med. & 3. meth. præsertim & 2. ad Glaucon imitatus. Est tamen hic illud animaduersione dignum. De simplici vulnere hos scopos proponit strictionem, ligaturam; externorum corporum prohibitionem;

Cap. 6.

Cap. 6.

Cap. 4.

Cap. 90.

Cap. 8.

Cap. 2.

nem; partis temperiem conseruandam; & prauū humoris a vulnere auersionem. At nonne & in simplici vulnere futura quādoque est opus, ueluti si transversim secetur musculus, ut Galenus. 3. de comp. med. per loca: non hic tamen meminit de sutura. Quum item de seruanda partium temperie ait, quaritur quo nam pacto temperamētum uulneratæ partis seruetur? Conseruantur profecto similia similibus. an ergo uulnerata humida parte humidis utendum erit? Hoc si asseras, aduersaris Galeno, qui seruari partium temperaturam ait mediocriter exsiccantibus. Quod si etiam rursum statuas exsiccantibus utendum; aduersatur communis medicorum nostri temporis consuetudo, qui humectans semper aliquid, quod ipsi digestiuium nuncupent, medicamentis admiscunt. Sed ad hæc paucis. Per ligaturam, conseruationem coniunctorum ulcers labiorum intelligi ab Aui. putamus; siue per fascias, sibilas uel, siue per suturas, seu etiam per panni alicuius supra ulcus agglutinationē fiat. De seruanda uero partis temperie, caro quāuis temperamento, quantum uis humido constans sicca est, ubi sana est, Hippoc. enim in libro. de ulceribus siccam sano propius esse ait, & humidum non sano. propterea, non nisi exsiccantibus uulneratæ partis temperies seruatur, magis tamen aut minus pro temperamenti cuiusvis ratione. Quod tamen nostri digestiui quæ uocant, passim utantur; id non conseruandæ partis gratia, sed ut humores, qui in affectum locum plerunque fluunt, & ipsi uulneratis paribus impacti sunt, concoquant: alioqui, si in ipsam affectarum partium substantiam non affluant succi, temere concoquentia adhiberi certum est magis quam ut pluribus disceramus.

Cap. 3.

Et oportet ut cibetur ager &c. Si gigni proba caro non potest nisi ex probo sanguine, quod Galenus 3. meth. ubi dicit bio procul optimis cibis in uulneratis est opus. quod hic auctor. At uero num multis an paucis, num pleno uictu an tenui, non explicat. Docet autem id Hipp. in lib. de ulceribus. Modicus, inquit, cibus & aqua, quam maxime omnibus ulceribus conducunt, & magis recentioribus quam uetustioribus (& si quod aliud ulcus inflammatum est, aut inflammationem minatur, & si periculum est corruptionis) & ulceribus, ac inflammationibus in articulis: et ubi conuulsionem fieri periculum est: & uulneribus in uentre: maxime uero omnium fracturis in capite ac femore, & si cui alij parti fractura contigerit. Atque huius certe præcepti non alia esse uidetur ratio, quam exsiccandi scopus, qui ulceribus & uulneribus omnibus est communis; quum siccam sit sano propius, & humidum non sano. Certum autem est & ex uictus parsimonia minus alimenti ad uulneratam partem ferri, & ex aqua potu minus concitari, fluereque ad affectam partem humores; id quod tamen limitat in recentibus uulneribus, magis quam in antiquis esse obseruandum. Sunt tamen nostra tempestate etiam, qui & satis plenum uictum, & uinum quoque ipsum meracissimum seruandarum, ut aiunt, uirum gratia exhibent: quæ profecto uictus ratio, quum uires non tantum seruet, quantum fluxionem plerunque & inflammationem amplificat, ita, quamuis quandoque bene cedat res, plurimum, solet interficere, nisi purum & minime pletoricum sit eius, qui curatur, corpus. Medicus uero, qui Hippocratem emulatur, tamdiu & a pleno uictu, & a uini potu abstinebit (nisi quidpiam, ut syncope, & uirum imbecillitas obstitit) quamdiu inflammationis uel copiosioris ad uulnus materie confluxus discrimen fuerit; quod sane tempus, & si septem dierum a medicis passim præscribitur. neque tamen semper idem est, neque a medico tam exacte statui potest, quum non una omnium sit & corporum & temporum uis & natura.

De cognitione eius, quod facit nasci, & quod incarnat, & quod sigillat, & quod corrodit, ex medicinis.

Cep.

4.

Medicamen faciens nasci carnem est illud, quod coagulat sanguinem sanum in carnem. Quod si fuerit exsiccatio ei uehemens, prohibet sanguinem uenientem: quare non habebit materiam caro. Et si est ei absterfio uehemens, remouet eum, & facit eum currere: quare consumit materiam inuentam carni: ergo oportet ut non sit ei plurima exsiccatio, imò utque ad terminum: neque absterfio fortis ualde, imò absterfio pauca, in tanta quantitate, ut abstergat sorditiem, absque mordicatione: & non indiget stypticitate, de qua est curandum. Et oportet iterum, ut sit in caliditate, & frigiditate sua a + [ ] in complexione sua, si fuerit separata b + [ ] cum contrario, secundum quantitatem separationis. Et si non fuerit separata separatione, de qua curetur, tunc assimilatur calido ualde calidum ualde, & frigido ualde frigidum ualde. Et obseruetur iterum impressio medicinæ in loco, ut opponatur ei: si superfluit, in malitia complexionis. Medicinæ autem incarnationis sunt ille, quæ aggregant inter duo elongata: non oportet ut operetur nisi in superficiebus amborum, & facientes adherere inter ea utraque cum rore, qui est in substantia amborum, et si fuerit sanguis purus, tunc est illud quod exsiccet sanguinem c [plurimum, sufficiens cum eo in adhaerentia] cum exsiccatione d [uehementi], ueloci, antequam fiat pus, et non firmat ei illud, nisi fuerit cum illo superfluitas uirtutis in exsiccando, uerò oportet, ne sit abstergens, quoniam absterfio est contraria intentioni, quæ est in eo; quoniam intentio in eo est ponere illud quod e [colligitur de sanguine, nutrimentum, & adhaerentia] & abstergens abstergit illud sanguinem: quare dissipatur, ergo f [consumitur] materiam, quæ expectatur coagulationis. & non indiget diminutione in exsiccatione, sicut indiget ea illud, quod facit nasci; quoniam faciens nasci indiget ut, currat ad ipsum materiam, & illius materiei cursum prohibet exsiccatio; & in carnatiui non indiget; imò indiget incarnationis exsiccatione fortiore, & pauca stypticitate. Consolidatiui uero sigillatiui uehementius indiget stypticitate, quia illa duo; quoniam est ei necessarium g [recuperet] quod est per naturam uehementioris exsiccationis. scilicet cutem; & quoniam indiget ut exsiccat humiditatem extraneam, & radicalem uehementer, & illud, quod est ante ipsum, eget ut exsiccat humiditatem extraneam exsiccatione plurima; & radicalem cum mensura, quæ conglutinetur, & ingrossetur, & non minuatur ex substantia. At corrosiua diminues carnem h [oportet ut sit uehementis absterfionis ualde] [Et illud quidem, quod est rectum in curatione uulnere quando perforantur, est ut non approximet eis aqua. & si fuerit necessarium. & non susterat ager a balneatione, oportet ut ponatur super ea de emplastris, & de panis infuso cum oleo secundum modos ligationis, & non permittatur aqua peruenire ad ipsum.]

AN-

ANNOTATIONES.

Per medicamentum faciens nasci carnem, id intelligit, quod sarcoticon Greci vocant, exsiccat videlicet primo gradu, & mediocriter ac citra morsum abstergens; quod profecto eo nomine vocatur, quod ipsum carnem gignat, id enim nature est munus; sed quod tum sordem tum ichorem auferat, quæ gigni carnem prohibeant. habet tamen hic gradus latitudinem; conveniuntque nonnunquam sicca magis vel minus, propriis & corporis cui adhibentur; temperamento, ut susius Gal. 3. meth. Sed obijciat statim hoc in loco quispiam Aristotelem, qui. 1. problem. scilicet. puris et sanescentibus vulceribus humida imponi asserit. Verum animadvertere ex eo loco est, humida ipsum medicamenta hęc nuncupare acrimum & sicciorum comparatione, quæ tetrus vulceribus admoventur, quum tamen et hæc sicca esse oporteat. Post carnis generationem, agglutinantia (incarnantia à nostris vocantur) usu veniunt; quæ. 1. quod iam genium est firmant, roborantq; ac veluti conglutinant; suntq; hæc secundo ordine vel etiam tertio exsiccantia; non tamen detergentia ut priora, sed astringentia. sui profecto astringentia & siccatione carnem in vulnere ortam quodammodo obdurant, uniuersq; non mediocriter. Accedunt tertio loco epulotica, quæ à nostris consolidantia, prioribus sicciora & magis astringentia, minus uero abstergentia. hæc enim obdura tam iam carnem maiori desiccatione astringentia, ita densant, ut vicem cutis præbeat, quæ aliqui absissa gigni rursum non possunt. sunt præterea & medicamenta alia, quæ redundantia carni auferenda admoventur; atque hæc corrodiuntia vocant, quæ, quum potenter desiccant, potenter etiam abstergunt. sed hæc omnia uberius ex Galeno habes. 3. meth.

De perforatione vulneris, & aliorum: quum oportet ut discooperiantur. Cap. 5.

Dixit Gal. oportet ut feces ex loco eius vehementioris eminentiæ: a [& ut inclines ipsum.] Et non sit [tractus] perforationis nisi ex ad partem, ex qua est possibile currere pus ad inferiora. Et ut obseruentur in perforatione [&] alefuirari, & ruge secundum modum, quæ diximus in capitulo [vulnerum,] & dubitet, nisi in eis, quæ excepimus. In eis verò, quæ sunt sicut in lingua, & subascelle oportet ut vadat perforatio cum cute in natura: Deinde ponantur desuper exsiccatia absque mordicatione, de illis, quæ sunt posita in tabulis medicinarum singularium. Et pulvis olibani melior est in eis: quam olibanum, quoniam illud est vehementius stypticum. Et reperforatur, ne approximet eis aqua. Et si fuerit necessarium, & ager non fuffert à balneatione, tunc oportet ut vulnus occludatur sub emplastro convenientibus, tectis cum pannis infusis cum oleis, secundum modum cooperturæ, quæ separat inter aquam balnei, & humiditatem eius, & inter vulnera: aut ingeneretur in illo aliquid ingeniorum possibile in ipso.

ANNOTATIONES.

Ubi vulnera sinum habeant, in quem sanies recipitur

neque effluit; nunquam sanescunt, nisi sanici effluxum pares fieri id quandoque solo membri situ commutato potest, quandoque etiam, nisi alterius loci sectione non potest, ut 2. ad Glauco. Vbi de sectione hac obmunda constitueris, admonet quæ seruari oportet ear: de quibus etiam antea, quum de absterfibus secandis ageret. Vnum hic admonet, quod & in iam citato loco cauendum in ulceribus ab aqua, id quod sermè etiam ab Hippocr. in lib. de vlcibus. est animaduertsum, quum vulnera non nisi vino humectanda docuit. Quod si fistulas idem Hipp. in lib. de fistulis calente aqua persundit; id agis emollienda fistula & calli gratia, ut emollita ea pars exsiccantibus facilius abradi possit. Ita etiam sicciora vulnera nonnunquam restituenda temperamenti causa, sine quo curari vulnus non potest, calida aqua abluimus.

De regimine vulnerum habentium apostema, & dolores. Cap. 6.

Necessarium est in huiusmodi vulneribus a [alleuiare,] & credere quod vulnus non consolidatur omnino, dum apostema non sedatur. Et illud, quod non completur nisi cum eo, in quo est exsiccatio, & in frigidatio in principio rei: & mollificatio in secundo: & ut admittretur in eo cura apostematum omnino. Et quod est proprium in hoc cum communitate sui iuuamenti in omni membro à capite vsque ad pedes, est ut sumatur granatum dulce, & decoquatur cum vino pontico, & emplastretur cum eo locus. & oportet ut tu obserues illud, ad quod conuertitur dispositio apostematis: sicut si tu administraueris vnguentum nigrum, & videris vulneris ruborem vehementem fieri, & vesicari, declina ad in frigidantia, & ad vnguentum album: & si videris ipsum mollificari, aut indurari, & tu iam administraisti album, administra nigrum & alia.

ANNOTATIONES.

Vbi vlceri coniuncta inflammatio est, curari vlceris nisi ablata ea non potest: quod frequentissime Galen. in libris meth. admonet. Quomodo inflammationes curari debeant, supra docuit, & hic quoque breuissime repetit, curandum dicens in initio, ante absolutam videlicet inflammationem, ijs, in quibus desiccandi & refrigerandi vis inest; ipsi. s. repellentibus; deinceps verò mollientibus, id est suppurantibus; ac demum tumorum curatione, quæ reliqua est. Roget hic quispiam cur non discutientibus potius agatur res in inflammationum harum statu, quæ præterquam quod inflammationem curant, eo etiam nomine quod exsiccant, vlceri sunt opportuna? His ita satisfacere est. Quæ discutunt non leuiter calida sunt, quæ propterea, si inflammata & vulnerata particula apponantur, igneorem feruorem vulnere inducunt ex quo & augebitur phlegmone, & subiectæ partis temperamentum alterabitur. Satiùs ergo est suppurare: id quod lenibus, calidis. s. & humidis sit medicamentis, quæ affesse partis calorem non multum excellunt. Ob id forte ait Hipp. in lib. de vlcibus vlcerum omnia recentia, tum ipsa, tum circumstantes partes minime inflammari: incurrere, si quis quam citissime suppuret: ac, si pus ab osculo vlceris non interceptum supprimatur.

Cap. 1.
Fen. 3. u. l. c. 17.

a B. procedere cum facilitate.

a. a. & tumoris aut subulore.
b. B. locus.
c. B. locus.

d. Balasore, fibra.

e. a. exaurati.

Alia

ip. in
lib. p.
lib. p.
lib. p.

a. B. &

b. B. albelabes.
Alia litera al-
mas quado de-
coquitur.

c. B. sufficietia.

d. B. si disrupti
fuerit mirach
ventris, ita, vt
e. B. ordinetur.f. B. alphere, &
alphere est me-
dium ventris, &
duo illa sunt in
duobus laterib.
g. B. distantia,
& alphere.
h. B. alphere.i. B. egrediantur
quodam intes-
tina, & emineant
seu exeant ex il-
la disruptione.
k. B. expriment
ipsa, & non.
l. B. ipsa.

Intentio in eo, quod existimamus, quod est
fissura, aut disruptio interius, est ut incarne-
tur: & non dimittatur sanguis congelari in in-
terioribus, a [ita] ut prohibeatur fluxus sangui-
nis. Et medicinae conferentes in vtrisque intes-
tinationibus primis sunt sicut, [vestimenta], quan-
do decoquuntur in aceto. Aut detur in potu
de centaurea maiore pondus. j. Et terra sigil-
lata in hoc inest [curatio] magna. Illud autem,
quod in potu sumitur causa fluxus sanguinis,
est sicut dauc vnum & s. de semine hyusquia,
mi al cum aqua mellis, & relique medicinae p
dictae in prohibitione sputi sanguinis. & fluxus
sanguinis. De vulnere autem, & fissura apparē-
tibus, dedit sapiens d [quod in dispositione mi-
rach ventris, donec egrediantur quedam inte-
stina, oportet ut scias quomodo e [applices] in
testina, & intromittatur. Quod si egrediantur
aliquid de zirbo, oportet ut scias an sit necessa-
rium ut ligetur cum ligatura firma, aut non: &
an suatur. vulnus, aut non; & qualiter sit usa
in suendo ipsum. Et Gal. quidem dixit anatō-
mā al mirach, & diximus nos ipsum in anatō-
mia. Et propter illud, qd iam diximus in anatō-
mia, locus illorū est minoris timoris quā di-
frumpitur, quā locus l [aluonrari]. Et aluonrari,
quidē est medium corporis utriusque lateris j
mēfura quatuor digitorum k [ab alborati. i. um-
bilico.] Inquit, quoniam fissura quum accidit
in loco h [alborati] egrediantur cum ea intesti-
na plus: & reditus eorū in ea est difficilis. Et il-
lud ideo, quoniam res, quae tenet eam, nō est nisi
duo lacerti descendentes in longitudine cor-
poris, qui protenduntur ex pectore vsque ad
os pectinis, & propter illud quando disrumpit-
ur unus horum duorum lacertorum, oportet
uti [egrediantur pars intestinorum, & augmē-
tatur inde disruptio] & illud ideo, quoniam la-
ceri, qui sunt in vtrisque illis, plus k [coarctat
ipsum: verū] est ei in medio lacertus fortis con-
tinens l [ipsum]. Si autem praeparatur, ut sit dis-
ruptio magna, egredietur numeratio intestino-
rū: quare erit eorū intromissio uehementior, &
difficilior. In vulneribus autē paruis, si nō suc-
curratur cū intromissione intestini, inflatur,
& ingrossatur. Et istud propter illud, quod ge-
neratur in eo de ventositatē: quare non ingre-
ditur ex illa disruptione. Et propter illud sal-
uora vulnera accidentia in mirach, disrupten-
tia, sunt illa, quae sunt equalis magnitudinis. In-
quit: & indigēt ista vulnera rebus quatuor, qua-
rum prima est, ut reducatur intestinum appa-
rens ad locum, qui est ei proprius: & secūda, vt
suatur: & tertia, ut ponatur super eā medicamē
conueniens: & quarta ut sit sollicitudo ne pro-
ueniat alicui membrorum nobilium propter
illud timor. Pone ergo q sit vulnus tantae quā-
titatis, ut non possimus propter paruitatē eius
intromittere intestinum procedens ab eo, tūc
quidem est nobis necessarium, ut resoluamus
illam ventositatem, aut ut dilatemus ipsam di-
sruptionem: & ut dissoluamus ventositatem,
est melius si possibile est in ea, & causa quidem
in inflatione intestini est frigus aeris: pro-

pter illud ergo oportet, ut submergatur spon-
gia in aqua calida, & exprimas ipsam, & uapo-
res ipsum. Et unum stypticum quando cale-
fit, etiam est iuuatiuū in hoc loco: & illud, quo
niam calefacit plus quā sit calefactio aquae,
& confortat intestinum. Quod si haec cura nō
resoluit inflationem intestinorum, tunc admi-
nistretur amplificatio vulneris. Et conuenien-
tius instrumentorum ad hanc sectionem, & in-
strumentum, quod cognoscitur ad perforandas
fistulas. cultelli autem perforandi acuti ex duab.
partibus [facti ad caput] caueantur: & rectior
figurarum, & preparatio infirmo est, ut si fue-
rit vulnus laesum, uadens ad partem inferiorem,
sit figura, & preparatio ad superiorem. Et si fue-
rit vulnus uadens ad superiorem, figura & prae-
paratio uadant ad inferiorem. Sit ergo inten-
tio tua, quam intendis in vtrisque rebus simul,
ut non cadat reliqua intestina super intestinū,
[cuius inferius apparet.] & quum tu posueris
hanc tuam intentionē, scias, q si fuerit vulnus
in parte dextra, tunc oportebit ut scias agrum
declinare ad partem sinistram, et si fuerit in par-
te sinistra, facias eum declinare ad dextram. &
sit intentio tua semper, ut ponas partem, in
qua est vulnus, altiore parte altera; haec est. n.
res, quae est cōmunis omnibus istis vulneribus.
Quum ergo seruantur intestina in locis suis,
quae sunt eis propria, postquam reducta sunt
ad ventrem, quum uulnera sunt magna, tunc
necessarius est minister edoctus: & illud ideo,
quoniam oportet ut teneat locum illius vulne-
ris totum manu sua de foris, & colligat ipsum,
& aggreget, & detegat de eo aliquid ministro
suenti ipsum, & redeat ad illud, quod iam su-
rum est de eo etiam, & aggreget ipsum, & colli-
gat paulatim, donec suatur vulnus totū futura
decēti, & ego narro tibi illud, quod melius est
de suitione, ventris: dico ergo quoniam pro-
pterea, quod res, quae est necessaria est ut [com-
prehendatur illud, quod est inter] mirach & si-
phach iā est necessarium tibi ut incipias, & in-
tromittas acum in cutem de foris ad interiorem
partem. quum ergo penetrauerit acus in cutē
& in lacertum euntē secūdu rectitudinē in
longitudine ventris totius, dimitte marginem
siphac in hoc latere, & non intromittas in ip-
sum acum, & fac penetrare acum in margine
alium de intus ad exteriora p [deinde fac pene-
trare eā ab intus ad exteriora] in margine alio
mirach: & quum feceris eam penetrare, tunc
fac penetrare eam secūdo in hoc eodem mar-
gine mirach, aut de foris ad interiora: & dimit-
te margine siphac, qui est in hoc latere: fac ergo
penetrare acum in latus aliud de intus ad exte-
riora: & fac eam penetrare cum tua penetratio-
ne in siphac in margine mirach, qui est in par-
te eius, donec facias eam penetrare totū: dein-
de incipe iterum ab hoc eodem latere, & suc-
ipsum cū margine, qui est siphac in latere alio:
& extrahe acum ex cute, quam penetrauit: dein-
de reduc. acum in illam cutem. & suc margine
siphac, qui est in latere alio cum hoc margine
mirach; & extrahe eam ex cute, quae est in parte
eius: & fac illud una uice post aliam, vsquequo
suas vulnus totum secūdu illud exemplū. In
mēfura autem, quae est inter duo puncta, cauea-

tur superfluitas in latitudine, & strictura: quoniam amplitudo non tenet secundum, quod oportet: & strictura q[ua] adunat. Et filum iterum, si fuerit chordosum adiuvat ad distrumpendū, & si fuerit molle, abscinditur, & eligatur lenius, durum.] Et similiter si profundaueris puncturam in cute, nam si fuerit longinqua punctura, verum remanserit de vacuitate intra ipsum & extra eam, non incarnatur, & serua qualitatem illic etiam. Inquit: & pone intentio tuam in suendo ventrem adhaerentiam siphac cum mirach, fortasse enim adhaerebit, & incarnabitur: quoniam est neruosum. Et ita conferunt ipsum quidam secidum hunc modum. Oportet ergo ut figamus acum in marginem mirach exteriore, & faciamus eam penetrare ad interiora, & dimittamus marginē siphac totum: deinde reducamus acum, & faciamus eam penetrare: deinde penetret acus ex contrario partis, quam penetrauit, deinde faciamus eam penetrare in marginem alium de marginibus mirach secundum hoc. Et iste modus confuendi est melior consuetudine communi, quā comprehendit quatuor margines in punctione vna: & illud ideo, quoniam cum hac consuetudine iterum, quam iam diximus, iam cooperitur siphac retro mirach, & continuatur cū cooperitura decente. Inquit: deinde pone super ipsum de medicinis incarnatiuis. Et necessitas ad ligandum est vehementior in his vulneribus, madefactam in arahaze cum oleo calido parum, & inuolue super a[li]a libreni, & alalibreni sicut vadunt, & clysteriza ipsum cum aliquo mollificatio etiam, sicut sunt olea, & mucilagines. Et si vulnus iam peruenerit ad intestina, & suisi ipsum, tunc regimen sit illud, quod diximus. Veruntamen oportet ut clysterizetur cum vino nigro, styptico, tepido: & proprie si vulnus iam consecutum fuerit, aut appropinquauerit ad minura intestina: quoniam intestinum icium non sanatur omnino ex vulnere. quod in ipso accidit, propter subtilitatem sui corporis & multitudinem eius, quod est in eo de venis, & propinquitatem suam ad naturam neruorum, & multitudinem effusionis choleræ ad ipsum, & vehementiam caliditatis eius, quoniam est magis propinquum hepati, quam intestina alia. Inferiora vero ventris propterea quod sunt de natura carnis, sis de medicatione ipsorum confidens. Inquit Galenum in libro de ingenio sanitatis: & sit intentio tua apud distrupcionem mirach ventris cum siphac, ut suas eam consuetudine conglutinante siphac cū mirach, quoniam est neruosum, tardā incarnationis cum alio: & illud cum modo suitionis, quæ diximus: quoniam ipsa aggregat, & conglutinatur in punctura siphac. Inquit: & intestina quum egrediuntur, tunc confert vinum nigrum forte, & calefiat, & submergatur in eo lana, & ponatur desuper: quoniam ipsa dispergit inflationem eorum, & detumescere ea facit: Si autem non fuerit præsens, tunc adminitra quasdam aquas stypticitatis fortis, calesfactas. Quod si non fuerint præsentes, tunc vapora ea cum aqua calida, donec detumescant. Si autem non ingrediuntur in illud, amplificetur locus. Inquit Hip. quum egredi-

tur zirbum ventris in vulnere, necesse est ut putrefiat, quod de eo egreditur, quamuis moretur tempore paruo: & est in hoc vehementius quam intestina, & z[ir] hepar, quoniam intestina, & extremitates hepatis, si non remanent exterius spatio longo, donec infrigidentur valde vehementer, tunc quum ingrediuntur ventrem, & incarnatur vulnus, redeunt ad naturas suas, zirbum verò licet moretur tempore paruo, tamen necesse est ut quod ex eo quod apparet, ingreditur ventrem, putrefiat. et propter illud properant medici in incidendo ipsum: & non intromittunt quod de ipso apparet in ventrem. quod si inueniatur in zirbo diuersum ab hoc, illud est valde parum: fortasse non inuenitur. et si egreditur aliquid de zirbo, tunc necesse est tibi ut scias, an oporteat incidere, an non: & an oporteat sui vulnus, an non: & qualiter suatur. Nam si vulnus cadat in alnourati] & est medium ventris, tunc est pluris rimoris: quoniam sunt extremitates lacertorum cooperatæ super ventrem. si autem fuerit in ilijs, & sunt a duobus lateribus medij ventris, a dextra, & sinistra quasi quatuor digitis, tunc est saluior: quoniam non est in eo aliquid, de extremitatibus lacertorum neruorum. Loci vero alborati] futura iterum est difficilis, & illud ideo, quoniam intestina eminent, & egrediuntur a distrupcione, quæ est in hoc loco: & reditur eorum in hoc loco est difficilis: & illud quia illud, quod plicat ea intentione eorum, est duo lacerti protensi in longitudine ventris, carnosus, qui descendunt ex pectore ad rachaba, & est os peccinis. Et propter illud quando cadit vulnus in hoc loco, & incidunt hos lacertos] & est eminentia intestini vehementior: quoniam lacerti, qui sunt in ilio continent ipsum, & non est eis in medio lacertus fortis, retinens ipsum. Si autem preparatur] cum hoc, ut sit vulnus magnum, tunc necesse est, ut emineat & egrediatur ex eo numerus intestinorum: quare sit intromissio eorum difficilior.

ANNOTATIONES.

Intentio in eo quod existimamus &c. Scripserat in superioribus in vulneribus ut sanguis effluat conserre, de qua re nos plura. hic ventris vulnera excipit (thoracem. & imum ventrem intelligens) Hippocratem emulatus, qui in lib. de ulceribus ventrem ipse quoque excipit. At cur ventrem excipit? Fortasse id ueretur, ne dum sanguis effluit, ad internas partes aliqua eius portio effundatur, putrescatque & praua aliqua symptomata producantur. Fortasse etiam supprimi vulnera hæc statim iubet, ne tū ex sanguinis profusio, tum ex ambiente aere, interne ea partes innati caloris sedes perfrigerentur, ac sanguis ipse frigidior euadat, & corrumpatur. propterea ut quod hi de ventris vulneribus iubent, de internis dumtaxat & profundis intelligas.

De vulnere autem &c. Aemulatur Gal. 6. met. habi de omenti putrescentis excisione plura. pro qua re adi Paulum lib. 6.

z. B. extremitates hepatis.

a. B. albare.

b. B. extensori super ventrem neruosa. Alia litera in medio ipsius. c. B. eis. d. B. neruosa. e. B. albare.

f. B. aggregat & tenet ea.

g. B. inciduntur isti lacerti. h. B. & egredietur. i. B. illis exprimentur ea. k. B. accidas.

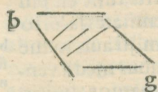
Cap. 4. cap. 6.

De qualitate ligandi vulnera.

Cap. 8.

Vulnera autem, & fissura apparentia quum vis ut incarnentur, tunc fac illud, quod dixit sapiens de illis, quæ sunt huius artis. Inquit: quum vis ut incarnetur huiusmodi fissura, tunc adhære ei ligaturam incipientem ex duobus capitibus, non aliam de ligaturis. Quod si fuerit magna, erit tibi necessarium ut adherere ei facias puluillos triangulatos. et si fuerit locus [de cliuis] indiget futura etiam. et puluilli quidem triangulati meliores sunt in aggregando labia [ulcerum] quam quadrati: quoniam coarctant super fixuram tantum, & situs puluillorum triangulorum est secundum hoc exemplum; linea recta inter duos puluillos sit fissura, & duorum puluillorum triangulorum vnus sit. b. & alter. g. decenter compositi secundum figuram, quam vides.

Quum ergo ligatur locus ille, & cadit ligamen duorum capitum, est ligamen tenens super locum fixuræ vehementius, quam si fuerint quadrati.

a. B. plenus.
b. a. vulnerum.

c. a. Alia litera vulnerum.

d. B. ligatura.
e. a. puluinar magnum.
f. B. preparati.

g. B. vulnera alia litera exitu sui indigent ut sanguis eorum fiat sanies, quia mora & statio ipsorum est intra usque, quod plerentur cum eis.

h. B. alia litera & melius & rectius est ut fiat ex cognitione.

Et non licet ut sit in applicatione [ulcerum] ligamen non habens duo capita: & isti sunt puluilli triangulati, & figura stringendi. Et dicitur in libro de ingenio sanitatis: quidam homo habuit vulnus, cuius profundum erat proximum inguinibus, & ipsius orificium proximum genu, & sanauimus ipsum sine [perforatione] penitus, ita quod posuimus sub genu eius [puluillos], & preparauimus ipsum taliter, quod [factum] est orificium eius directum cum facilitate: & similiter fecimus de vulnere, quod fuit in coxa, & brachio: & sanata sunt omnia. Inquit ille, qui iam prauidit in experientia, scias quod [vulnera] indigent et fiat sanies si possibile est eis intus, ad hoc ut penetrent cum ea [reliqua], quæ sunt illic meliora & velocioris alterationis simul. Vulnera disrpta, elongatorum labiorum, egent ut aggregentur cum ligamento aggregante labia eorum, nisi fuerit super ea ex illo dolor, aut fuerint apostemosa, quoniam dolent propter illud, quamuis sit cum facilitate: aut fuerit lacertus, qui sit disrptus in latitudine, quoniam non aggregatur: imò ponatur in medio lycinium, timendo ne incarnetur cutis: & remaneat lacertus non incarnatus. Inquit: & similiter quando findimus cutem capitis, ponimus inter labia aliquid, quod impleat ea: fortasse enim contrahitur cutis labiorum ad interiora vulneris: quare necesse est tunc, ut coneris cum ligamentis, ut trahas eam ad exteriora. Et quum cadit vulnus in longitudine, tunc ligamen sufficit, & aggregat ipsam decenter: & quum fuerit in latitudine, indiget ut fuatur: & secundum mensuram profunditatis vulneris erit profunditas futura [dignior ex additione] anatomie. Inquit, quando fuerit nobis necessarium ut addamus in amplitudine vulneris, quum est strictum, & timuerimus quod propter profunditatem eius incarnetur eius superius, & non incarnetur eius profundum, aut fuit membrum vulneratum in ora vulneris secundum figuram, quod quando redit ad equalitatem suam, non est possibile ut cur

rat ex eo sanies, neque ut ingrediatur ipsum medicina, & [ut redeat] ad suam figuram quando egreditur, & [et commouet] dolorem alium: tunc necesse est ut findatur sectione conuenienti. Et scias secundum summam, quod vulnera, quæ sunt in latitudine lacerti, sunt digniora ut labia eorum sint vehementius elongata: quapropter sunt facientia maiorem necessitatem ad perscrutandum subtiliter in aggregando labia. et fortasse non erit excusatio a futura, & ad ministracione puluillorum triangulorum, & propriè si ceciderit in carne diminutio: nam cadens in longitudine minus eget illo.

ANNOTATIONES.

De vulneribus fascia vel sutura coniungendis habes ex Hippoc. plura in lib. de officina medici. commentario 2. & in de articulis & fracturis, passim. Habes & ex Gal. 3. meth. & 3. de comp. med. per genera plura. sed vide & Paulum lib. 4. & Celsum lib. 5.

Medicina incarnantes vulnera. Cap. 9.

Harum medicinarum virtutes iam narrauiimus, & a [continuationis earum locum] & non dubitamus quin sit necessarium ut puluis earum sit minoris virtutis, quæ illud, quod eis sit cum oleis, & ceratis. et necessitas quidem perducens ad olea, & cerata, est propterea quod medicina siccæ, & propriè, quæ sunt sicut merdæ senci, & reliquæ minerales, non submerguntur vique ad profundum, & non penetrant in poros. quum ergo ex eis sit ceratum, ad vltimū peruenire facit eas cursus olei ad locum, quod volumus. et istæ medicinæ incarnatiuæ sunt ex mineralibus, & sunt ex plantis, & animalibus, & ex omni specie. et sunt ex mineralibus sicut cerusa, & oleum myrtinum, & cera ex plantis folia, sicut folia quercus masculæ, emplastrata, folia [salicis] & folia caulis, & folia arborum malorum, & cortex [palmarum], & folia arnoglossæ, & [spartum] infusum in aceto, aut aliquantulo vini: & propriè quando miscentur folia arboris pini masculæ, & femina, ligata cum corticibus suis, & folia cupressi, & rami eius, & folia pentaphyl. cum melle. Et ex gummis glutinum albotin propriè prope [membra magna]. Et ex fructibus, & granis nux recens contrita cum aqua, & sale, aut vino, bullita cum foliis acetosæ, aut foliis sicel, aut lactuca, & pirorum syluestrium cum eo, quod est in eis de prohibitione fluxus: & nux cupressi: & alia combusta: & puluis molendini: & hordeum adustum propriè senibus, cum cera, & oleo ros. et de illis, quæ simulantur floribus, flos sorbæ: & herba caudæ equinæ, & propriè in vicinitate [impletionis] membri, aut carnis, & ad vulnera, quæ sunt propinqua lacertorum capitibus. et ex animalibus, lac acetosum valde conglutinat vulnera magna. et de compositis medicamen Rusti, & aureum, & esculcus, & medicamen de salicibus, & pulegio, & emplastrum de lino.

ANNOTATIONES.

Quæ carnem gignunt propemodum infinita sunt. plura de his Galenus 2. de comp. med. per genera. & Paulus libro 4.

Medicina

Medicine consolidatiue, & sigillatiue. Cap. 10.

HArum medicinarum naturas iam sciuiti:
 & scis iterum, quod oportet ne puluis earum
 sit in virtute eius, quod ponitur in emplastris.
 Et nunc oportet ut scias, quod non est necessa-
 rium ut medicina ista administretur, quum
 iam aequata est superficies carnis duræ cum eu-
 te vltima æqualitate: Verum caro humida [ia]
 æquatur, & additur, sed est [spissa] taliter qu-
 quum exsiccat descendit: imò non oportet,
 ut administras eas [nisi cum hoc, quod est ita
 quod quando exsiccat æquatur.] Et hæc res
 cognoscitur ex iustificatione. Oportet ergo ut
 administretur medicina consolidatiua ante-
 quam carnis nascencia in vulnere, in quo caro
 nascitur, ad hunc finem perueniat, quoniam
 consolidatiua etiam addit in quantitate carnis
 vsquequo consolidat, & additur cum ea virtus
 naturalis: ergo additur secundum hanc vltima-
 tionem, imò oportet ut sit taliter, quod quan-
 do exsiccat, & facit operationem suam, iam na-
 tura fecerit nasci cum quantitate ei necessaria
 cum vltimatione consolidatiue vltimæ in cõ-
 solidando, quæ compleat duas operationes d
 [continuando inter carnem, & cutem] prædi-
 ctas, mensura, quæ æquetur superficies vlcera-
 ta. Quod si non auferatur illud, proculdubio
 fiet vestigium vulneris [superius in cure.] Et
 oportet, ut administras sigillatiuum in primis,
 quum ipsum administras, humidum: deinde
 administra ipsum siccum tunc, quum appro-
 pinquatur sigillationi, faciens ipsum transire
 super ipsum cum extremitate radij, et medic-
 ne quidem ista sunt, sicut cortices arboris pini
 cum cerato de oleo ros. aut myrtino: & resina
 seica, & abrotanum assatum, & cortices æris, &
 pulvis olivani, & merdæ fengi, & centaurea mi-
 nor, & venæ sunt bonæ, & ossa combusta iterũ,
 & aristolochia adusta est vehemens consoli-
 dat ionis, & alumen iterum, & gallæ immature
 & folia fici. Et Hipp. quidem [inquit de pe-
 de alhaucas, sicut dixerunt: & est simile,] quod
 intellexit per eum herbam, quæ nominatur pes
 corui. Et sterus canis comedentis ossa, & ster-
 cus lacerti: veruntamen est [acutius primo,]
 quare oportet ut frãgas ipsum cum stypticis,
 & radix lilij celestis, & cortices h [t] [t]
 opopanacis, & tutia. Et de facientibus nasci car-
 nem mirabilibus in vulneribus calida comple-
 xionis, apostemosis, sunt sandali, & nenuphar,
 & aloes: & proprie in partibus ani, & testiculo
 rum, i [& medicina aristolochie] si fiat vngu-
 tum, aut indiges eo, quod est fortius de illis,
 quæ sunt inter consolidantia, sicut climia, &
 lithargyrium, & colcotar combustum, &
 in medicinis eius draganthum, & colcotar:
 quamuis sint de summa corrodentium, carnẽ
 verum ipsa fortasse consolidant in vehementi
 humiditate, & proprie quando aduruntur
 [sunt minoris consolidationis, & non minui-
 tur de corrosione eorum,] & præcipue si aluã-
 tur, i [ ] sunt ad consolidationem de-
 cliuiora. Flos vero æris, & medicina, quæ sunt
 vehementioris corrosionis non [ ] sunt rectæ
 ad illud, nisi cum regimine forti, & in quibus-

dam vulneribus, & vlceribus vehementis humi-
 ditatis. Aes vero adustum, quando abluatur, est
 bonum in consolidatione, et quum voluntas
 est ut fiat emplastrum, sunt necessaria, quæ sunt
 fortiora, de illis, quæ sunt inter consolidatiua,
 sicut climia, & proprie adusta, & colcotar adu-
 stum, & lithargyrium, & cerusa. Qualitas vero
 faciendi illud est, ut dissoluatur cerusa, & mer-
 dæ fengi cum aceto, deinde administretur: & cli-
 mia teratur, et melius quidem est ut aduratur,
 deinde misceatur illud cum colcotar, & imbi-
 batur oleo [ros.] cum aceto, & vino styptico.
 et fortasse adduntur super ipsum draganthum
 adustum, & balaustie, & gallæ: quando vulnus,
 & vlcus sunt vehementis humiditatis. Empla-
 strum de lino etiam est mirabile. Sume pannũ
 de lino ablutum, nitidum, & tere donec fiat si-
 cut alcohol, deinde sume oleũ fortis styptici
 tatis, aut oleum myrtinum, & pone in ipso pa-
 rum galbani, & dissolue in oleo, & pone in ip-
 so pannum contritum: & fac de eo emplastrũ,
 quoniam est mirabile. Et vnguentum nigrum
 magnum facit nasci carnem. Quod si volueris
 ut fortius faciat nasci, tunc pone in ipso de thu-
 re, opopanaco, & aristolochia [adusta] æquales
 partes, ut sit sicut pondus medicinarũ quatuor.
 Modus pulueris alius. Recipe cerusa, & merda
 fengi amborum an. partem j. scorie plumbi, &
 myrrhæ & gallarum omnium an. partem s. Pul-
 vis alius ostracorum combustorum. 3. xij. gra-
 nati parui quod cadit ab arbore, & exsiccatum
 est, calcadis amborum an. 3. xvj. cornu ceruini
 combusti, abrotani, climie, resine, radicum lilij,
 omnium an. 3. iij. minuti thuris, corticum ar-
 boris pini amborum an. 3. vj. corticum grana-
 torum, cerusæ, aluminis, omnium an. 3. viij. gal-
 larum. 3. j. Pulvis [rubeus] Recipe [rubeus] ossiũ
 combustorum, merdæ fengi omnium an. 3. ij.
 thuris, aloes, amborum an. 3. iij. sarcocolla: me-
 mithæ amborum an. 3. j. fiat pulvis. Pulvis alius.
 Rosarum, cerusæ plumbi, balaustie, omnium
 an. 3. viij. gallarum, & seminis rosarum, & alu-
 minis æqualiter, aristol. aure. ij. minuti thuris
 aure. j. Modus emplastri ad vulnera corporum
 senum. Combustur hordcum, & fiat ex eo ce-
 ratum cum oleo ros. aut oleo myrtino cum ce-
 rusa plumbi.

ANNOTATIONES.

Glutinantia dicebamus ea esse quæ secundo ordine des-
 siccant, absque absterfione. ita & Gal. 3. meth. statuit,
 quem vide & 2. de comp. med. per genera. Ad & Pau-
 lum lib. 4.

De medicinis facientibus nasci carnem in vulneribus, &
 vlceribus. Cap. 11.

IAm sciuiti proprietatem medicinarum fa-
 cientium nasci carnem: & quomodo opor-
 tet ut sint in complexionibus suis. Et oportet
 ut administretur medicina facientes nasci car-
 nẽ, cũ iam mundificatus est locus a fordibus, &
 similibus: & si non fuerit basis vulnerũ nisi os,
 tunc mundifica illud os, & exsicca in vltimo: & nõ
 dimittas in eo obfuscationẽ, aut corruptionẽ,
 neque corticẽ, & humiditatem, quæ non exsic-
 cetur,

AVIC. Tom. 2. K 2 cetur,

a B. fricatur.
b B. quod peruenit super ipsum de materia ex qua generatur caro magis firmum.

c B. secundum.
d B. absterfio.

e B. sicis quæ pertranseunt.
f B. quo scitur illud quod est ex exsiccatione, & itatione, scilicet qd non ultra operatur & qd facit nasci carnem secundum processionem vel eorum suæ cessare & quod sordidat seu qd sordidum generat.
g B. & si sit sordidus, tunc adde in siccitate.
h B. cognitio- ne causarum.

i B. quæ sunt medicæ.

ectur, & proprie in capite: nam lenitas ossis, & eius humiditas est vna causarum prohibentiū natiuitatem carnis super ipsum: & quam. [exsiccat,] & exasperatur, est illud, b [super quod sit materia, ex qua generatur caro, in eo magis faciens nasci.] Et scias quod quandoque est medicina, faciens nasci carnem in corpore, aut mēbro, & non est faciens nasci in alio: & illud ideo, quoniam fortasse exsiccatur in corpore & non exsiccatur in corpore c [propter] complexionēs duorum corporum. et secundum quod sciuit, fortasse superfluit d [ ] in corpore: & non superfluit in corpore, neque est absterfio omnino: quum hæc medicina indigeat exsiccatione quadam, & absterfione quadam mensuratis secundum corpus, non absolutis: & res mensurata est diuersa cum impressione sua in rebus, quæ non sunt conuenientis quantitatis in passione. et omne exsiccatiuum quidem, cuius siccitas est minor siccitate corporis, quod cum eo curatur, est iterum abbreviatum ab hoc ut faciat nasci carnem eius; imò oportet ut sit siccior eo. et propter illud sit quod olibanum non facit nasci carnem in corporibus e [donec pertranseant] æqualitatem in siccitate. Et experimentum quidem est illud, f [quod scitur, quod est ex exsiccantibus, & stantibus: aut ex nascentia carnis secundum processionē, vel continuitatem: aut ex sordidatione.] Quod si videris exsiccationem, cum qua fortasse non nascitur caro, tunc humecta parumper medicamina sicca: g [ ] & dimitte illud, quod vadit secundum virtutem suam. et quādoque iterum est quibusdam corporibus proportionalitas, cum quibusdam medicinis, absque h [aspectu operationis] earum: propter illud ergo oportet, ut misceantur medicinae plures debiles, & fortes. At verò quare facta sint emplastra, & quæ sit eorum necessitas, iam sciuit. Et oportet ut non sis contentus medicina super exsiccationem, & humectationem; imò observa ambas qualitates agentes, secundum qd premisimus earum narrationem: neque iterum super exsiccationem, & humectationem; imò cum consuetudine considerationis inter dispositionem vlcis, & dispositionē complexionis corporis: quandoque enim corpus est humidum, & vlcus siccum: & quandoque est corpus siccum, & vlcus humidum: & quandoque sunt ambo humida: & quandoque sunt ambo sicca, et administrentur in primis, quæ sunt debiliora, sicut olibanum, & farina fabarum, & farina hordei, & similia. Quod si corpus fuerit siccum, & vlcus humidum valde; tunc necessariæ sunt medicinae vehementis exsiccationis cum comparatione ad medicinas facientes nasci carnem, sicut aristolochia, & radix opopanax, & draganthum adustum: & in residuo sunt necessariæ medicinae i [ ] sicut ieros, & farina lupinorum. et quandoque accidit ut sint quædam medicinae, in quibus sit aliquid proprietatis, quæ egent medicinis facientes nasci carnem de exsiccatione, & absterfione, sed superfluit: sunt ergo, verbi gratia, propter exsiccationem suam vehementem retinentes sordiditatem, & prohibentes materiam: & superfluit absterfio, & corrosio: sed quando

permiscetur cum ea aliquid de illis, quæ sunt illi contraria, frangit ex eo, & temperat ipsum, & sit faciens nasci, sicut flos eris: quum enim cum ipso associantur oleum, & cera, & k [quæ humectant membrum, & fixum faciunt; tunc ipsum propter exsiccationem, & vehementiam absterfionis, sit consolidatiuum: quare] oportet ut sit flos eris vnam decem partium cerati, quādo administratur in corporibus, quæ sunt sicciora: & vna duodecim partium, quando administratur in corporibus, quæ sunt humidiora: & oportet ut obseruetur in istis, quando experiuntur prædicta. Senes egent medicinis, in quibus est caliditas maior, & attractio fortior. et cadunt in eis, quæ sunt sicut pix, & thus, & farina hordei, & farina fabarum, & farina erui, & radix lilij, & aristolochia, & climia, & herba opopanax, et quando prohibetur medicina a iuuamento, declina ad aliam: quum ergo sit difficilis, cupetur cum eo, quod est proprium vlcibus.

ANNOTATIONES.

Habes hæc serè omnia ex Galeno 3. meth.

De curatione vultuum a seiberegi i. quæ sunt in capite. Cap. 12.

R Eginem quidem ossis in eis, & quid accidat ex accidentibus eorum timidis, iam dictum est in capitulo ossium, & b [algebra.] Verum incarnatina vlcis eorum, & quæ sunt extra ea, sufficiunt qualibet medicinae exsiccantiæ, leues, puluerizate super ea ex medicina c [ ] Et d [ ] medicina, quæ est facta ex aloë, & myrrha, & olibano, & sanguine draconis: & similiter medicinae leues, prædictæ in vultibus. Quod si fuerit illic curius sanguinis, tunc curetur cum eo, quod diximus in cap. fluxus sanguinis. et oportet ut cibetur habens eam cerebellis gallinarum assatis, quantum possibile est: ipsa enim secundum quod testificantur quidam, confortant cerebrum, & retinent sanguinis fluxum: licet sit in eis sententia alia. et similiter aqua granati mui, & emplastratur cum virga pastoris. et de medicinis bonis ad vultus, & sanguinem, est ut sumatur fermentum e [ ] purum] siccum, & teratur, & puluerizetur de super, & non humectetur. Quod autem prohibet f [agritudinem] est emplastratio cum farina hordei, & similia confectis cum hyssopo humida: & similiter cum sanich hordei, s [ ] cum calametho: & confert attritioni eius: & reliquum regimen sumatur ex cap. ossium.

TRACTATUS II.

De excoaratione, & attritione, & contusione, & torsione, & casu, & offensione, & disruptione, & fluxu sanguinis, & similibus illis.

Sermo vniuersalis.

Cap. 1.

I Am sciuit in libro primo, quæ sit intentio contusionis, & attritionis. Contusio autem est, ut sit membrum separatum a iunctura sua, separatione non completa, neque apparente manifeste.

nifesta a [quare est] dislocatio. Et b [egumen] quidem est infra torsionem: & est quasi [aliqua] tulum tensionis commouens ligamentum in iunctura, & quod continetur de eo in carne.] Et si cum eo fuerit aliquantulum separationis, erit torsio. Et de hominibus sunt, qui nominant a [ ] intentionem, quam nominauimus, torsionem nomine communi. Et de hominibus sunt, qui nominant torsionem separationem vnius duorum laterum [la] certi,] sicut vnius duorum laterum f [lacerati] volæ manus, & rascete] cum adherentia lateris alterius, quamvis separatio sit apparens. Illud autem, quod volumus premittere & loqui de eo in primis, est contusio, quæ accidit laceratis in medio eorum: & attritio in extremitatibus ipsorum.

De contusione, & attritione. Cap. 2.

Quando accidit laceratio vt contundatur, accidit ex hoc inter partes eius numerus solutionis continuitatis. ^a f [ ] & b [multoties] effunditur ad ipsum sanguis plurimus, ex quo apostematur. Et c [pauciores] sunt eius dispositiones, in quibus non aggregetur ad ipsum sanguis, & putrefiat: quoniam plurimum speratur eius resolutio per poros, & proprie per poros, qui sunt confractione impellente, ab illo, quod fecit contusionem exterius, & a confractione accidente ex apostemate interius, & propter illud, si non succurratur ei in ea, perducit ad corruptionem membri. Et fortasse d [excoriatio] sequitur casum, & offensionem:] quare oportet vt præparetur ad curationem eius, vt non canceretur: & e [oportet] vt administratio fiat in attritione, cum reditioe continuitatis villorum incisorum, imò ad sedandum dolorem.

ANNOTATIONES.

Contusionem vocat solutionem continui in carne ex re graui: attritionem verò quæ in nervosis partibus, vt ex superioris capite habes: quas tamen communi contusionis nomine licebit vt vocas. Hæc ubi accidit, tum ex contusa parte in carniū spatia sanguis effunditur; tum ex vicinis particulis frequenter eodem aliquid trahitur, unde & intumescere quæ contunduntur vides. Quamquam autem, quicquid effunditur, corrumpi necesse est, teste Hippocrate 6. apb. non id tamen vno semper & eodem fit modo: sed magis aut minus, pro innati ipsius caloris perspiratione plus minusve prohibita corrumpitur, hæc verò pro humorum in affectu particule spatia effusorum copia maiori aut minori variatur. Vbi partis dumtaxat offensa humores effunduntur, quamvis non æquè disletur calor, ut antea; perspirat tamen adhuc, & effusum sanguinem quantum potest regit, & a putredine quantum potest auerit, ac processu temporis tandem disciuit. at non ita, si præter proprium affectu particule humorem ex circumstantibus quoque particulis fiat fluxio, id quod frequenter evenit: tunc enim ita obstruitur, ut nisi occurreris, & partes laxas reddideris, humores attenuaris, & calorem innatum temperare calidis molliter foveris, non difficile emoriatur, particulæ ipsa tandem suppuretur. Hæc quum ita se habeant, quid hic sibi Anic. velit, patere existimo. quum enim varientur codices, & antiqua versio obscurior

fit, recentior verò correctio non satis clara; quia ut diximus, in contusione minor aut maior innati caloris fit obstructio, videtur hæc ferè author hoc in loco asserere. raro contusiones fieri, in quibus non putrefcat; quod tamen quando accidit, plerumque sanguinis illius, qui effluerit, speratur diffusio per cutis meatus, quamvis ex contusione re ydem astrictiones fuerint redditi. At si ex irruente a vicinis partibus fluxione obstruione augeatur; tum nisi occurreris, contusioni membri successuram siderationem.

De cura.

Cap. 3.

Non reperitur in pluribus harum dispositionum in hac a [accidentia] exculatio a phlebotomia: imò opifices artis properant ad illud, quamvis sit corpus mundum. Et quando fit phlebotomia, & festinatur ad emplastra prohibentia, oppilantia, non accidit ex eis illud, ²⁰ quod est necessarium ad curationem, b [quam] multum conuenit,] & est eorum prohibitio cum infrigidatione, & stypticitate: aut cum vno eorū. Quum autem tardatur illud, & properat sanguis ad c [dispositionem] solutionis, & times nocumenta prædicta; necessarium est in curatione eius extrahere sanguinem illum, vt non d [redeat] apud continuationem ad dispositionem eius. Quod si fuerit taliter, quod sit possibile vt resoluetur propter raritatem pororum cum embrochis aquarum calidarum, & si milium eis fiat: & fortasse administratur super verberatos de illis, quæ diximus, & iterum cum medicinis carminantibus sanguinem mortuū & oleis resoluentibus lassitudinem, & vt dentur in potu deintus res adiuuantes ad resolutionem, fiat illud: & sis contentus illo. & ista ³⁰ [mundificantia] adiuuantia ad illud, sunt sicut bdellium iudaicum, & costus, & centaurea maior cum syrupo acetoso, & vt adiuuet syrupus acetosus iterum ad illud cum incisione. Medicinæ verò carminantes sanguinem mortuū sunt, sicut farina hordei, & hyssopi humida, & similia confecta cum aqua. Et forte est sicut calamentum montanum cum sauih: & proprie quando cadit in capite. Et ad vltimū illud, cui est mollificatio cum caliditate subtili, resoluente resolutione subtili, & ex eis, quæ exsiccant exsiccatione subtili. Nam ea, quæ sunt vehementis resolutionis, & exsiccationis, ⁴⁰ f [B. festinant] in impressione eorū quæ c. g B. retinetur,] quum administrantur, in impressione eius resoluunt subtile, & h [inspissant] spissum cum exsiccatione sua, & hæc fortasse mensura excusat sollicitudinem in eo, cuius continuitas soluitur propè cutem: & in eo, quod apparet non profunda. Quod si non fuerit ita, & fuerit solutiones multæ, & profundæ, & longinquæ ab eo, quod apparet, non erit excusatio a scalpella ⁵⁰ tione: & h [resoluetur, quod resoluunt] in h B. curatione quæ sit,] apothematibus, & vlcibus malis. Et eius quidem dispositio non est dispositio verberati: in verberato enim trahitur materia ad cutem: & cutis est in via ulcerationis: Et in hoc si soluitur continuitas profundæ submergæ, tunc ⁶⁰ i [illud non speratur:] quapropter necessarium est administrare attrahentia cum fortitudine, & ventosas, & scalpellationem: AVIC. Tom. 2. K 3 for-

a B. ægritudine accidentie

b B. cum quo multum fatigatur.

c B. concauitatem.

d B. impediatur reditio continuitatis.

e B. carminantes.

f B. festinant in impressione eorū quæ c. g B. retinetur.

h B. curatione quæ sit.

i B. propter illud non obedi.

k B. maior ista
& sic membrum
declinans ad a-
postema ma-
gnum acutum, quod
collectionem fa-
ciat.
l B. facientia sa-
niem & conser-
tionem eius.
m B. eo quod fa-
cit sanem. Illud
enim secundum
omnem disposi-
tionem facit sa-
niem velocius.
n B. fiat pus.
Alia litera.

o — B.
p B. sanem sa-
cientem.
q B. amplius do-
porum.
Alia litera.

r — B.
s B. & non po-
nas.

fortasse erit res ^k [maxima, & fiet ad apostema-
tionem magnam exterius, & aggregabit.] Et
tunc oportebit ut festinetur ad ^l [aperiendum,
& resoluendum illud,] quod aggregatur in eo,
in sanem, ut sedetur dolor cum eo, quod facit
pus, & resoluatur materia cum ^m [apertione, il-
lud enim est secundum dispositionem apertien-
tem,] & ut ⁿ [aperiat] [velocius] cum adiuro-
rio curationis est saluus. et fortasse resoluunt
eam medicinæ ^p [aperient. s] absque saniofita-
te, proprie quando adiuuant eas caliditas inna-
ta, & ^q [pori.] Amplius obserua medicinas præ-
dictas in cap. casus, & offensionis. Ligatura au-
tem, quæ administratur super contusionem, iā
dictum est in modo suo, quod quando accidit
attritio, aut contusio, tunc liga ipsam: & sit in-
strumentum super locum ipsum strictum valde.
& vadat cū ligatura ad superiora processio-
ne plurima ^r [ad partes hepatis] & ad inferiora
parum: & non addas hastellas neque puluili-
los. ^s [lini ergo] desuper hastellas plurimas:
quoniam est necessarium resolucere illum san-
guinem mortuum: & est necessarium multum
intendere, ut vadat ligatura ad superiora, ne ef-
fundatur ad ipsam aliquid: & eius processio de
super sit mollior. et sit pannus durus subtilis,
& fufferat striduram, et festinet continuitas em-
brocharum cum ea. et præparetur membrum
ad superiora, sicut in fluxu sanguinis. Et hæc cu-
ra scilicet ligatura, oportet ut sit antequā apo-
stemetur membrum: quoniam membrum quā-
do apostemat, non suffert nisi ligaturam æ-
qualem, nedum a vehementia compressionis:
& propter illud medicetur tunc cum empla-
stris, & continuitate effusionis aquæ calidæ de
super. Glandularum autem curatio, quæ sequi-
tur contusionem, est quum plumbo desuper
posito ne addantur, & magnificentur, & fortas-
se euacuantur, & fit in eis contusio.

AN NOTATIONES.

Si qua caro, ait Hipp. in lib. de vlcibus, ex toto con-
tusa & dissecta est, eam curare oportet, quo quam celeri-
mè suppuretur: nam & minus inflammatur: & necesse
est carnes contusas, ac dissectas putrescere, ac pus fieri, &
eliquari, ac consumi: & postea novas carnes nasci. Alibi
quoque & hic & Galenus in vulneribus cum contusione
omnibus, ad suppurantia statim properandum admonet,
ut inflammatio prohibeatur, quæ attenuantibus & discen-
tientibus excitatur. Caterum si contusio tamen incidat le-
uis aut absque vulnere, non suppurantibus illico, sed dis-
cutientibus tentare antea oportet, ut effusum sanguinem
dissipes. postmodum verò si id non assequaris, suppuran-
tibus vri licebit. Hoc fuit a nobis aduertendum propter
eos qui re non animaduersi contusiones promiscue omnes
suppurantibus curari contendunt. Vide quod ad hunc lo-
cum facit, Gal. 4. meth. & Paulum lib. 4.

Cap. 30.

De casu, & offensione ad lapidem, aut parietem,
aut aliud. Cap. 4.

Casus & offensus lædunt, & impediunt cū
contusione, & attritione: & est in eis timor
propter solutionem continuitatis. ^r [ ]
accidentem in visceribus, sci-
licet in panniculis suis, & nervis eorum, & ve-

a B. offis aut so-
lutionem conti-
nuitatis.

nis magnis: quæ sunt in eis. Et est in eis timor
iterum propter vehementiam doloris. Et quan-
to plus corpus est maius, est timor vehemen-
tior. Et propter illud fit, quod non accidit in-
fantibus in casibus eorum de læsione, quod ac-
cidit puberibus. et glandulæ iterum multipli-
cantur in casibus, & offensionibus, & verbera-
tionibus. et est necessarium ut succurratur cum
eo, quod narrauimus in loco suo. et accidunt
quandoque ex casu, & offensione nouimenta
magna ex incisione lateris in corde, aut stoma-
cho, & moritur statim. et accidit quandoque
ut retineatur vrina, & egestio: & egrediuntur in
uoluntariè. et quandoque accidunt vomitus
sanguinis, & fluxus sanguinis narium vehem-
mens, propter incisionem venæ in capite, aut
hepate, aut splene. Et ^b [apertio] ventris. et stric-
tura anhelitus, & abscissio vocis, & locutio-
nis. et iste, cui aduenit offensus, aut casus, aut
aliud, & abscinditur sermo eius, & inclinatur
caput eius, & arefcit anhelitus eius, & sudat
frons ipsius, et ^c [ ]
moritur statim. et quando accidit ei, ^d [aut
punctio, aut verberatio] percussione clamosa,
vomit sanguinis in hora, & lenitas natura,
moritur. et ^e [facilius] est ei ut euomat ipsum
permixtum cum cibo proprie. et si illud, quod
apparet, iam apostematum fuerit, deinde oc-
cultatur apostema & quiescit apostema, dein-
de euomit post ipsum sanem, moritur statim.
et ille, qui cadit super ^f [planitiem,] deinde
currit ex eo sanguis plurimus, tunc necessa-
rium est ut apostemetur, & moriatur. et ille,
qui cadit super caput suum, multoties non lo-
quitur: & quum remanet vsque ad tertium,
non minuitur, neque additur, ^g [tunc lauda-
tur] in tertio. expectatur vsque ad septimum,
& non mouetur ante illud cum aliquo. Et
quum locus casus, illius, qui cadit, non rubet,
tunc locus est neruosus.

AN NOTATIONES.

Et quanto plus corpus est maius & c. ^z Non videtur
apposita ratio asserri, cur pueruli ex casu & contusione
minus lædantur quam maiores natu. neque enim id ob cor-
poris magnitudinem accidit, sed ob molliorem. mollia nam
que minus ex collidentibus offenduntur quam dura. Sed
non aliud planè author intellexit, si modo maioris corpo-
ris nuncupatione antiquius intelligas. sicciora enim sunt
que antiquiora; molliora verò, que primo ortu propiora.
Quod si de magnitudine corporis, non de ætate loqui ve-
lis, alia erit ratio; graviora nempe corpora terræ allisa ma-
gis quam leuia offenduntur.

De cura.

Cap. 5.

Si non fuerit fractura, & dislocatio, & fluxus
sanguinis, oportet ut succurratur membro
offenso, aut læso per casum, quare ponatur sup
ipsum, quod stringat ipsum. Et cum hoc est neces-
se curanti hoc capitulum, ut refirmet donec vi-
deatur ei, quod interius non est causa properans
ad perditionem. et si est necessarium ut ^a [festinet]
plus, & fecerit necessarium dispositio illud, oportet
tunc ut properet & phlebotomet, & mini-
stret clystere leue, subtile: deinde si possibile est
ei

60

b B. Alia
inflatio.c t B. & c.
sic citius
ridis.
d B. & p.
& uerbum
e B. facilius

f B. semper

g

h

i

k

l

m

n

o

p

q

r

ei vt stringat locum, & oppilet fistulam, si acci-
dit, cum eis, quæ diximus, properet ad illum. et
medicines, quæ sunt necessarie, sunt oppilantes,
conglutinant etiam & resoluentes materiam
cum facilitate, & mollificantes sicut in contu-
sione, & incarnatione annexæ de foris, & intus.
Et melioribus eius oportet fumere illum, qui pa-
titur contusionem, aut offensionem, aut casum
melior, & ^b [antecedens] est mumia pura cum
oleo nominato sambacino, & vino. Et quan-
doque fiat consecutio cum aliquo clysterio.

Et detur in potu ^c [reu] seni cum aureo vno
rubeæ tindorum in vino, & ^d [bolu] ar. & post
ipsum allemu & armenum, & sumach. & sar-
cocolla confert valde cum ^e [incarnatione] sua.

Et alumen annexu est iuuatuum, constrictiuu,
& est de eis quoru iuuamentum fit vehemens.
Et arsenico est virtus mirabilis in omnibus,
quæ sunt necessaria de incarnatione, & resolu-
tione sanguinis, & prohibitione nocimenti,
quum in potu sumitur. et succus cætauræ ma-
ioris, & aristolochia, & bdellium, & costus, ebi-
bita cū syrupo acetoso iuuatiua sunt omnia.
et de illis, quæ in potu dantur ad leniendū, &
soluendum, sunt casia fist. & oleum amygdal.

Trochiscus bonus. Recipe reu seni. viij. laccæ
rubeæ an. iij. terræ sigillatæ iij. fiant trochisci,
sumat in potu cum aqua ciceris et de medicis-
nis, quæ desuper ponuntur, sunt ^f [althea], &
myrrha, & mastix, & almugath, quando cū co-
fit emplastrum, aut bibitur. Nam ei est proprie-
tas bona in fractura, & dislocatione, & in tor-
sione, & contorsione, & verberatione, & casu,
& offensione: ipsam enim sanat, & incarnat velo-
citer: & sedat dolorem, & si fuerit ^g [habens] ve-
hementem fracturam, indurat eam, & fortem
facit. et de medicis oppilantibus est acacia: est
enim mirabilis in ^h [algebra]. Iteru sicut aloes,
& bolus ar. & [allemu] & sumach, & almes, &
gypsum, & calx abo extincta, & rizi contritum.
et de glutinantibus est sarcocolla. et de vapo-
rationibus bonis, sunt folia cupressi decocta
cum ⁱ [stampsuco], & similiter folia ^j [althe-
thil.] et similiter si ponatur in eis ^k [lac acetosum].

ANNOTATIONES.

Et arsenico est virtus mirabilis &c. Mirandum hic
videtur, quomodo arsenicum potius det, venenum alioqui
perniciiosum. Sed de arsenico alias dictum est a nobis,
quum etiam in thoracis affectibus lib. 3. hic author idem
probat. Nunc verò eorum sententia non displicet, qui non
arsenicum, sed arseni legunt, quam cinnamomi nigri spe-
ciem esse Auenzoar testatur lib. 1. de curat. renum cal-
culi agens. Fortasse autem & in lib. 3. vbi de arsenico in
tro assumendo verba sunt, arseni & cinnamomi speciem
hanc Aui. intellexit.

Am diximus de hoc in lib. iij. in quo est excu-
satio: & oportet vt iteretur super eam opera-
tio. et sit cibus omne lenituum, & in frigidati-
uum sicut volubilis, & chrysolacana, & malua.
et de facientibus glutinationem iterum, sicut
arno glossa. et detur in potu iterum in princi-
pio de succis in frigidantibus cum permissione
lenificationis, sicut est expressio solatri, aut ar-
noglossæ aut endiuicæ cum casia fist. Et de illis,
quæ experta sunt iterum in hoc capitulo est, vt
teratur psyllium, & sumatur de eo pars vna, &
laccæ, & Karabæ amborum an. medietas quar-
tæ partis vnius, & croci. viij. partis. & portio eius
sit. 3. ij. cum aqua calida et detur in potu trochi-
scus huiusmodi. Recipe karabæ. x. rosarum. v. a-
caciæ ablutæ vnc. j. spice indæ. vj. & meliloti. x.
& masticis. iij. & corticum thuris. iij. & boli ar.
vij. & croci. vj. & nucis cupressi. viij. fiant tro-
chisci cum aqua arnoglossæ: hoc quidem cō-
uenit proprie quando egritudo pertransierit
principium, et ponatur emplastrum ex huius-
modi genere. Sumantur mala ^a [alscenia] deco-
quantur cum ^b [decocto] odorifero, donec
sint discotta. & fiat optima eorum contritio,
& sumantur de eis. 3. c. & laudani. xx. & ros. xxi.
& spice, & masticis, & ^c [eupatorii] abluti om-
nium. xiiii. & conficiantur cum aqua cupressi
expressa cum ^d [ ]

oleo] de lilio, & emplastretur cum eis.

Dispositio verberati cum flagellis, & eorum similibus, &
cura eius. Cap. 7.

Oportet, vt sit cibus verberati cum flagellis,
ex cicere excorticato, & contrito: et ex fa-
scolis rubeis excorticatis et in potu sumat loco
aquæ, aqua ciceris infusi. et dentur in potu ite-
rum medicinæ eius, qui cecidit, & proprie bo-
lus ar. et iterum ^a [reu] & zingiber coniungan-
tur, & de coniunctione amborum detur in po-
tu. 3. j. s. cum aqua calida. De eis verò, quæ super
ponuntur, melior res ei est, vt sumatur pellis
ouis excoriata statim, & dum est calida, & hu-
mida inuiscetur super locum, & dimittatur su-
per eum, et non remoueat: fortasse enim sa-
nat ipsum in die secundo: et quandoque resolu-
it apostema, et prohibet putrefactionem: et
proprie quando puluerizatur sub ^b [ ]
excoriata aliquantulum salis vehementer con-
tritæ et de illis, quæ desuper puluerizantur, sunt
[nasturtium tritum, et semen apij,] et his simi-
lia. et iterum sumatur merdaliengi, et cerusæ
partes æquales, et fiat ex eis ceratum cum oleo
ros. et cera. et iterum epithema ex dragantho,
et croco æquali mensura. et si remanserit velli-
gium, lini ipsum cum arsenico, et lapide pipe-
ris. Et nos iam dicemus illud in libro decora-
tionis.

De torsione.

Cap. 8.

Melior curatio torsionis iuncturarum offi-
cialium, sunt ^a [nuclei dactylorum] de-
superpositi, & dimittantur, quoniam ipsi sa-
AVIC. Tom. 2. K 4 nant

a. scemia.
b. humo cocto.

c. acaciæ ablu-
ta.
d. f. R. aqua ar-
noglossæ & a-
qua coriandri est
mihî magis dis-
secta, & est con-
ueniens vt cum
eo miscetur e-
leum.

a. reubarba-
rum.

b. f. B. pelle.

c. B. chaz. com-
trita & terra seu
puluis alachun.

a. B. dactyl.

a — B. nant eam, quum^s [autem] accidit torsio^c +
c + B. & [ ] nos iam diximus in cap. fracturæ of-
d s. Et si fuerit illic dolor tunc molliſſica l gatu iam & si non tunc non est cu- randum.

De excoriatione, & est in ea excoriatio calcia-
menti. Cap. 9.

EXcoriatio est ruptio, quæ accidit in superfi-
cie cutis per tactum laboriosum. et quan-
doque est cum apostemate: & quandoque est si-
ne apostemate. et quandoque est cutis tota ex-
coriata, aut incisa, aut pendens: & est necessariū
inuiscare ipsam; quare curetur cum inuiscatio-
ne, quæ dicta est in capitulo vulnerum, et opor-
tet quantum possibile est, ne incidatur cutis;
imò dilatio super eam fiat, & si multoties fiat,
quoniam inuiscatur in sine rei. Et si non adhæ-
ret, inuiscetur cum emplastris factis: ad hanc
rem. In detecta vero est melius, ut administretur
desuper medicamen absque ligatura, nisi si
non fuerit possibile: Nam eius exsiccatio cum
medicinis, cum adiutorio acris, est melior. In
excoriatione autem leui, de medicinis bonis ex-
coriationi singulari, & proprie excoriationi
calciamenti, est ut sumatur pulmo, & proprie
pulmo arictis, & inuiscetur desuper, & sanat ip-
sam. Et si non a [fuerit apostema, tunc confert
ei pannus adustus] aut oleum ros. & arsenicum
rubeum. Et cucurbita adusta est valde mirabi-
lis, cum qua est fiducia: & proprie in excoria-
tione calciamenti, et ex medicinis sigillatiuis,
incarnatiuis, consolidatiuis, est omne illud, in
quo est stypticitas levis, sicut acacia, & gallæ, &
proprie adusta: & quum sit illud in excoriatio-
nibus leuibis, & ^b [raris], sufficit et fortasse suf-
ficat iterum vnguentum album. et de illis, quæ
sunt fortiora, est ut sumantur cerusa & ammo-
niacum, & oleum ros. & myrri, aut oleum de
kerua, & oleum de lilio: dissoluatur ammoniacum
cum aqua, & vino, & fiat ex eis emplastrum.
Et fortasse sufficient myrrha, & merdasengi so-
la cum vino. Et sumach est exsicicans excoria-
tionem leuem, & prohibens apostema. Et ex
embrochis proprie quando accidunt fissuræ
ex^c [excoriatione], sunt lentes, & decoctio oro-
bi, & lentes, & aqua maris tepida: & emplastra
tio cum fœce sicca. Si autem destruitur cutis
tota, tunc necessarium est ut prohibeatur apo-
stema, cum eis, in quibus est exsiccatio, & sigilla-
tio fortis: & fit res in ea magis difficilis.

ANNOTATIONES.

Comp. 43. Excoriationem, cutis agglutinatione curari docet, quod
Cap. 14. & Galenus in lib. de fract. Com. 3. Contra tamen nostra
sempestate quosdam temere cutim abscondere videas, 60
Aemulatur & Paulum lib. 4.

De punctura & disruptione & extrahione eius, quod re-
tinetur ex spinis, & sagittis, & ossibus.
Cap. 10.

Punctura, & disruptio vicinæ sunt ex hoc,
quod vnaquæque earum est penetratio cor-

poris acuti duri in corpore. Et a [iterum] di-
uersificantur b + [ ] in quantitate cor-
poris penetrantis: & c [simulatur ut punctura
sit cum paruitate penetrationis signans parui-
tatem penetrationis, quasi ipsa non pertran-
seat cutem.] Et huiusmodi quidem est levis
nocuenti, d [si non commoueatur, & quan-
do dimittitur] rectificatur per se, quamuis in-
ueniat malitiam carnis: nisi in vehementi ma-
litia carnis: fortasse enim apostematur locus
eius, & accidit ei pulsario: & proprie, quando
est illa disruptio, & punctura vehementior, &
facta est punctio perueniens ad carnem. Et pluri-
mū quidē meditationis huiusmodi est, ut sede-
tur apostema eius, & dolor ipsius: & non indi-
get regimine vulneris, Disruptio verò indiget
regimine vulneris, & regimine doloris: + [ ]

[ ] apostematis. Et iam quidem dictum est
in regimine vulnere, & in regimine aposte-
matum illud, in quo est sufficientia. Et illud,
quod necesse esse est nos rememorari in hoc lo-
co de esse puncture, f [ ] est regimen
in extrahendo illud, quod retinetur in corpo-
re de re^b [pungente, & disruptente,] siue sit
spina, siue sagitta, & quæ sūt similia illis. Et hec
extractio quandoque fit cum instrumentis cō-
tinentibus rem, quam trahunt: & quandoque
fit cū expressione, & quæ ei simulantur: & quan-
doque fit cum proprietatibus medicinarum
trahentium, quæ extrahunt illud, a quo defi-
ciunt^h [forpices] & reliqua instrumenta. Ca-
non autem in eo, quod extrahitur cum instru-
mentis retinentibus, est sicut extractio sagitta-
rum cum forpicebus habetibus capita ut lime,
ut vehemens fiat earum retentio. Canon ergo
in ea est, ut caueatur contrafractio eius, quod eis
comprehenditur, + [ ] ut sit via earum
ad illud, quod auferendum est ampliata, non
prohibens bonitatem possibilitatis tenendi il-
lud: & ut inquiratur facilius via extrahendi ip-
sum. Et si fuerit penetrans ex duobus lateribus;
tunc dilatetur, latus, quod est magis conueniens
ad hoc, ut egrediatur ipsum k + [ ]

[ ] Ingenium verò ad hoc, ut non frangatur,
est, ut non moueatur motione, + [ ]
subita: imò comprehendat super ipsum: & cō-
moueatur concussionem, qua sciatur quantitas
fixionis eius: & tunc capiat ipsum, aut^m [suspē-
datur in eo,] deinde trahatur tractione, quæ est
secundum rectitudinem. Et multoties est neces-
sarium, ut dimittatur aliquot diebus, utⁿ [suspē-
datur] in eo, deinde extrahatur. et iā dixerunt
quidam sapientes huius artis sermonem quem
attulimus secundum suum modum: q̄ iste, qui
aufert sagittas, oportet ut sciat ante illud spe-
cies sagittarū: nam quedā earum sunt ex ligno,
& quedam ex arundine, & earum [zugij] sunt
ex ferro, & ex ere, & ex plumbo, & alcalai, & ex
cornibus, & ex ossibus, & ex lapidibus. et quedā
earum sunt rotundæ, & quedam habent tres an-
gulos, & quatuor angulos. et de eis sunt quæ ha-
bent linguam vnā, aut linguas duas, aut tres.
et de eis sunt, quæ habent zugij, p + [ ]

[ ] Et illarum quæ
habēt zugij, fortasse est zugij earum inclinatum
retro, ut quādo tenditur ad exteriora, suspenda-
tur cum carne. et in quibusdam earum est zugij
ad

ad anteriora, vt impellat. Et quædam carum sunt, quarū ^q [zugi] mouetur cū re simili ⁷ [tor no.] Quumque extenditur ad exteriora dilatur, & prohibentur sagittæ ab egressione. Et quædam sunt, quæ habent ⁸ [zugi] magnū ^c [aut] est ei extremitas quantitate ^u [†] [ ] digiti vnus & nominatur caudata.

Et quædam sunt [†] [planæ], & quædam sunt, super quas adduntur ferra minuta. Quum ergo extrahitur sagitta remanent ferra illa in profundo [†] [sagittarum.] Et quorundam ² [zugi] est fixum in hastula, & quorundam ³ [zugi] habet cannulam, in qua ingreditur hastula. Et hastula. Et quædam stringuntur ex ipso, vt quædo trahuntur ad exteriora, separetur hastula à ^b [zugi] & remaneat ^c [zugi] in corpore. Et quædam sunt venenosæ, & quædam sunt non venenosæ. Et sagittæ quidem extrahuntur secundum duos modos: vnus quorum est extractio, & alter est impulsio. Et illud est, quoniam quæ sagittæ figuntur in eo, quod apparet de corpore, tunc extractio earum fit cum attractione, & administratur iterum ^d [cum attractione,] quoniam figitur sagitta in profundo corporis. Et nos quidem timemus ex locis, quæ sunt opposita sagittis, quod si extrahantur, accidet ex eis fluxus sanguinis, qui interficiet aut nocuentum vehemens faciet. Et egreditur ^e [†] [ ] sagitta cum impulsione, quando figitur in carne: & ^f [†] [ ] in corporibus, & in eis, quæ opponuntur ei non est aliquid, quod prohibeat à scissione, neque neruus, neque os, neque aliquid aliud simile illis rebus. Quod si illud, quod extrahendum est, fuerit os, tunc nos administrabimus attractionem. Quod si fuerit sagitta apparens, tunc trahimus ipsam: & si est occulta, tunc oportet, sicut dixit Hipp. si possibile est vulneratio, vt ponat se ipsum secundum figuram, secundum quam fuit, quando fuit vulneratus, quare oportet vt significetur ⁴⁰ per ipsum super sagittam. Et si non est possibile, tunc oportet vt resupinetur secundum quod est ei possibile ex figura, & vt administratur inquisitio, & expressio. Et si est fixa in carne, tunc trahatur cum manibus, aut cum ligno suo, si non ceciderit; præcipue si non fuerit ex arundine: & si iam cecidit lignum eius, tunc extrahatur extractione, quæ fit cū ^g [forpicebus,] aut cum instrumento, quo extrahuntur sagittæ. Et oportet in quibusdam horis vt fundatur caro scissione plurima, quædo non est possibile vt egrediatur ^h [†] [zugi] ex scissione prima. Et si sagitta peruenit ad oppositionem membri vulnerati, & non est possibile ut egrediat ex latere, per quod intrauit, tunc oportet, ut fundamus illa loca, quæ opponuntur ei: & extrahatur ex eis, aut per extractionem aut per impulsione ⁱ [†] [ ]

Et ex alteratione sua ^j [†] [ ] à carne sana. Caro enim venenosa est mali coloris, fusca, & quasi ipsa sit caro ^k [maligna,] si autem sagitta figatur in os, extrahemus eam cum instrumento: si autem prohibet ex hoc aliquid carniū, tunc oportet, vt concauemus ipsum, aut ^l [perforemus] illum. Quod si sagitta infixæ fuerit in profundum ossis, tunc nos sciemus illud ex firmitudine sagittæ, & paruitate motionis eius, quum mouerimus eam: tunc necessarium erit nobis, ut incidamus in primis os, quod est, supra sagittam, cum incisorio: aut perforemus ipsum cū terebellio faciendo foramen in circuitu eius, si os fuerit grossum, & euadit sagitta per illud. Quod si sagitta fixa fuerit in aliquo membro principalium, sicut cerebro, aut corde, aut pulmone, aut ventre, aut intestinis, aut hepate, aut matrice, aut vesica, & apparent signa mortis, tunc oportet ut abstinamus ab attractione sagittæ, quoniam fiet inde inquietudo plurima, ne superueniat nobis locus sermonis stolidorum cum hoc, quod parum conferemus in firmo. Si autem non apparuerint signa mala [†] [alia,] ex quibus timemus de accidentibus tunc premittemus sermonem in perditione, quæ accidet plurimum, deinde incipimus in curatione: multoties enim de illis, quibus accidet illud, saluatur, aliquis absque spe mirabiliter. Et multoties egreditur pars hepatis, & aliquid de si-phac, quod est super ventrem, & zirbo, & matrice tota, & non accidet inde mors. Veruntamen si nos dimiserimus iterum in his membris principalibus, accidet mors secundum omnem dispositionem, & proportionabimur ad paucitatem misericordiarum: si autem abstulerimus sagittam, fortasse saluabitur infirmus quædoque.

putrefactionis, & est possibile ut ponas in ea ferra alia minuta, tunc administra inquisitionem iterum. Quod si inuenerimus scissuram ex istis ferris, extrahemus eam cum hoc ingenio. Quod si zugi habuerit ramos diuersos, & non obedit nobis ad egressionem, tunc necesse est nobis vt dilatemus scissuram, si non fuerit propè ipsum locum membrum, de quo rimemur ^m [†] [ ]

adeo ut quando detexerimus illud zugi, extrahemus ipsum cū facilitate. Et de omnibus sunt, qui ponunt ramos in canna, ut non ⁿ [egrediat] caro, deinde si vulneratus fuerit quietus [†] [non] habens apostema calidum administra futuram [†] [aut] copleurationem, quæ facit nasci carnem. Quod si acciderit vulnere apostema calidum, tunc oportet, vt curetur cum embrochis, & emplastris. In sagittis autem venenosis oportet, ut concauetur caro [†] [†] [ ]

Ex alteratione sua ^j [†] [ ] à carne sana. Caro enim venenosa est mali coloris, fusca, & quasi ipsa sit caro ^k [maligna,] si autem sagitta figatur in os, extrahemus eam cum instrumento: si autem prohibet ex hoc aliquid carniū, tunc oportet, vt concauemus ipsum, aut ^l [perforemus] illum. Quod si sagitta infixæ fuerit in profundum ossis, tunc nos sciemus illud ex firmitudine sagittæ, & paruitate motionis eius, quum mouerimus eam: tunc necessarium erit nobis, ut incidamus in primis os, quod est, supra sagittam, cum incisorio: aut perforemus ipsum cū terebellio faciendo foramen in circuitu eius, si os fuerit grossum, & euadit sagitta per illud. Quod si sagitta fixa fuerit in aliquo membro principalium, sicut cerebro, aut corde, aut pulmone, aut ventre, aut intestinis, aut hepate, aut matrice, aut vesica, & apparent signa mortis, tunc oportet ut abstinamus ab attractione sagittæ, quoniam fiet inde inquietudo plurima, ne superueniat nobis locus sermonis stolidorum cum hoc, quod parum conferemus in firmo. Si autem non apparuerint signa mala [†] [alia,] ex quibus timemus de accidentibus tunc premittemus sermonem in perditione, quæ accidet plurimum, deinde incipimus in curatione: multoties enim de illis, quibus accidet illud, saluatur, aliquis absque spe mirabiliter. Et multoties egreditur pars hepatis, & aliquid de si-phac, quod est super ventrem, & zirbo, & matrice tota, & non accidet inde mors. Veruntamen si nos dimiserimus iterum in his membris principalibus, accidet mors secundum omnem dispositionem, & proportionabimur ad paucitatem misericordiarum: si autem abstulerimus sagittam, fortasse saluabitur infirmus quædoque.

ANNOTATIONES.

Plura hic ex Paulo mutuatur lib. 6. Sed vide, quod ad hunc locum facit & Celsus lib. 7. & Adi & Galenus 5. de comp. med. per genera.

Medicine attrahentes.

Cap. 11.

Oportet, vt super illum locum ponatur ammoniacum, quoniam est attractiuum fortis.

in eo loca perforata & sic possibile q in eis applicata fuerint.

m t B. fluxum sanguinis.

n B. vulnerent carnem deinde si valens fuerit quietum. o B. primo de inde.

p t B. ad quam peruenit sagitta si fuerit possibile, ut scitur illi caro. q t B. & per mutatione sua. r B. mortua. s B. scindamus Alia litera deter gamus ipsum cū instrumentum.

t B. postponemus seu tardabimus propter illud quod time mus accidere, & premittemus sermonem declarando altantibus periculum, & perditionem, quæ accidet ex illo secundum.

Cap. 38. Cap. 5.

te. Aut fumatur radix arundinis, & teratur, & emplastretrur cum ea, & fortasse conficitur cum melle. Et affodili iterum. Et folia papaueris nigri. Et folia arboris fici cum fauic. Aut semen hyusquiami^a [albi] proprie cum calcadis. Et similiter fructus hyusquiami albi cum dispositione sua: Eriterum alkeiri, & species eius: & aristolochia: & cape narcissi. Et ex animalibus res plures, de quibus est rana excoriata: & est mirabilis valde fixis in ossibus. Et similiter eradicat dentes. Et cancer iterum contritus, & b [vtri que lepores] & coagula omnia. Et dicitur quod lacerta est vehementis attractionis ad illud, super quod finditur. Et de compositis, caput lacerte statim cum abscinditur cum aristolochia longa: & radix cannæ, & cepe narcissi. Illud verò, quod appropriatum est cum attractione ossium corruptorum de subulceribus, quæ consolidantur dicemus in capitulo ossium.

Canon curationis combustionis ignis. Cap. 12.

Intentio in curatione combustionis ignis, est duæ intentiones: vna earum est^a sequi cum prohibitione veficationis. Et secunda est rectificare, quod est combustum. Et sunt necessaria in prohibitione veficationis medicinae infrigidentes, præter quod associetur eis mordicatio. Et secunda ubi curatur, quod est combustum, indiget medicinis, in quibus est absterfio quædam cum exsiccatione quadam, non magna: & præter quod mordicent, cum hoc ut sint temperatæ in caliditate, & frigiditate: & quando indiget b [regimine] simul, regatur cum infrigidatiis prius, deinde si indiget secunda, fiat. Si autem c [inuenitur, & iam veficatum est,] tunc necessarium est regimen secundum. Et medicinae eius sunt sicut chimolea, & lutorum genera, d [exsiccantia,] & lentes decoctæ, & encaustum indum, & similia. Ea verò quæ sunt thus, & glutinum, & pingua, non conueniunt ad illud: quoniam quædam eorum sunt calidiora quàm oportet: & non f [curant] virtute mordicantia: & quædam eorum sunt humidiora quàm oportet.

ANNOTATIONES.

Cap. 18. De ambustis plura habes ex Paulo lib. 4.

Medicina ad combustionem, quæ sunt secundum intentionem primam. Cap. 13.

Svmantur sandali, & faufel, & later albus, recens, aut ostracum, & liniantur cum aqua solatri, & aqua rosar. Aut vnguentum de vitellis ouorum, & oleo ros. Et iterum endiuia, & farina hordei abluta, & vitelli ouorum, & oleum ros. & lentes elixatæ cum ros. cum oleo ros. Et iterum bolum armenum, & acetum. Et iterum oleum ros. & cera secundum quod oportet, deinde ponatur in eo de calce abluta ablutione integra, cum cerusa, & opio, & albumine oui, & aliquantulo lactis. Et iterum sumantur folia malua, & sicla: & elixentur cum aqua dulci, deinde terantur, & mudentur a rebus filosis, quæ sunt in eis: deinde aggregentur eis merdalen-gi conditi cum climia, & cerusæ de plumbo^a

[algalai] amborum an. partes. ij. s. & olei ros. partes. iij. & aqua solatri, & aqua coriandri amborum an. pars vna.

Medicina, quæ sunt ad combustionem, secundum intentionem secundam. Cap. 14.

Melior rerum ad illud est vnguentum de calce. Sumatur calx, & abluatur septies, donec separetur eius acuitas tota, deinde conquassetur cum oleo ros. aut oleo oliuæ, & pauca cera, si indiget ea: & fortasse adduntur super ipsum chimolea, & albumen oui, & parum [vini.] Vnguentum calcis cum modo alio. Abluatur calx sicut sciuisti, & fiat ex ea cum aqua foliorum sicla, & cum aqua foliorum caulis, & oleo ros. & cera vnguentum. Et de illis quæ conueniunt hic, & ubi non timetur pustulatio, & veficatio, est b [ligare] desuper folia althelil adufla, aut filiqua combusta. Vnguentum conueniens ad paruitatem caliditatis: & est longe compositionis: expertum est, & inuentum est bonum. Recipe stercoreis vacca pascens exsiccati, & corticum arboris pini, & pulegii omnium an. x. merdalen-gi. iij. scorie argenti. ij. scorie plumbi. iij. caleis ablute cum aqua frigida multoties. v. & chimolea. v. & lati alcabrusij, aut romani, aut armeni, & cerusæ, omnium an. vij. virgæ pastoris contrita. x. encaustri persici, aut syrij. vi. tutia viridis vij. stercoreis ouis. vij. granorum volubilis, & foliorum eius amborum. xv. scorie ferri, & succi foliorum maluauisci, & succi foliorum malua omnium an. x. [lilij domus,] & cape eius, & lilij celestis, & croci, omnium an. v. camphora. iij. ceræ faui, & olei ros. & medullæ cerui, & adipis eius quantum sufficit. Et de illis, quæ sunt fortitudinis vehementioris, & conueniunt ei, quod est minoris caliditatis, est, ut fumantur limatura eris, & ferri, & conficiantur cum luto d [t] aut luto rubeo, deinde comburantur in patella, aut furno, & fiant inde trochisci, & seruentur, & administrantur redacti in puluerem: ubi necessaria est exsiccatio, aut liniantur cum oleo ros. Et de hoc genere iterum est illud. comburatur simus columbinus in panno lini, donec c [accédatur,] & liniatur cum oleo aliquo, quoniam est mirabile. Et locis vlceratis conferunt porri elixati, aut portulaca cum fauic, et folia myrti contrita in puluerem redacta. Si autem fiat inobediens, tunc folia f [althelil] adufla aut folia g [algebut] adufla. et si fuerit magis inobediens illo, administrantur medicinae consolidantes vlcera maligna.

Combustio aqua calida. Cap. 15.

Qvandoque accedit, ut effundatur olla feruens, aut aqua calida super membrum hominis, et facit operationem ignis, et conuenientius ei est, ut succurratur statim, antequam veficetur cum eis, quæ sunt sicut sandali, et aqua ros. et camphora: et non dimittantur exsiccari, imò consequenter adhibeatur omni hora pannus infusus in aqua frigida congesta: hoc enim prohibet ipsum veficari. et quidam properant, et roant desuper aquam oliuarum, aut aquam cineris: et melius est ut teratur

a B. alchathai.

fatut quodlibet amborum cum saucha: aut vnguentum de calce. Et iterum medicamen factum de fimo columbino prædictum est mirabile valde. Et vlcera quidem curantur cum porris elixatis; aut exliccatis contritis, & est melius, & cum reliquis, quæ diximus in capitulo primo.

De fluxu sanguinis, & retentione eius. Cap. 16

Iam scitum est in libro primo, quod sanguis egreditur à venis: & non egreditur nisi aut propter apertionem orificiorum venarum propter debilitatem in venis: aut propter vehementiam repletionis: aut propter motum fortem [vsque ad vocem.] & saltum: aut propter [vaporem] accidentem [ ] venientem de foris: aut propter disruptionem earum: & ipsarum incisionem propter causam primitiuam incidentem, contundentem: aut propter causam corrodentem interius: aut vehementiam motus cum repletionem: aut propter resudationem ab eis propter raritatem accidentem corpori venarum, & panniculo earum. Et conuenientior venarum ad hoc vt currat, quod est in ea, quando inuenit viam, est arteria. Nam corpus eius est mobile, & quod est in ea quandoque contrahitur, & quandoque expanditur; & quando non desuper coarctatur locus eius post solutionem continuitatis eius, & inuenit vacuitatem, peruenit res ad emborismum, quod nominatur mater sanguinis. Et arteria quidē licet sit de illis, quæ incarnantur; tamen est de illis, quorum difficilis est incarnatio. Et multo ties quidem non incarnatur arteria, & incarnatur illud, quod continet arteriam, & coarctat super eam; quare sanguis non potest facere cursum superfluum; imò egreditur ex eo aliquid vsque ad fines cutis. s. quantitas quam capit. et quando [ ] alleuiatur cum compressione redit, & occultatur; sicut accidit rupturæ. Et fortasse remanet vena [ ] sola sub cute, & sentitur pulsus eius, & ipsius successio. Et multoties accidit illud arterijs deintus, & disrumpuntur præter quod disrumpatur cutis, & congregatur sub cute emborisma scilicet apostema leue ex sanguine, & ventositate; quod possibile est quiescere cum compressione; & hoc quidē multoties accidit in collo, et inguinibus, & curuaturis per se; & multoties accidit ex causa extrinseca, aut ex phlebotomia. Et multi medicorum existimant, quod omnis disruptio arteriarum perducit ad matrem sanguinis, [ ] quæ quidem plurimum fit, si incarnetur [ ] illud, quod est in circuitu eius, & fiat apostema notum, sed ipsamet non incarnatur; & res non est ita. Ille quidem, qui negauit incarnationem [ ] conuersionem. Considerationem verò, quoniam una duarum tunicarum arteriæ est cartilaginosa, & cartilago non incarnatur. Experimento verò, quoniam non visâ est incarnatio. Et opposuit eis Gal. cum consideratione, & experimento, consideratio uerò est rethorica, & eius forma est, quod [ ] est inter incarnatum sicut caro, & non incarnatum sicut os; quare oportet ut sit incarnata, sed est diffi-

lis incarnationis. [ ] et testimonium quidem [ ] quoniam ipse narrauit se medicasse plures arterias, & fuerunt incarnatæ, & hæc quidem est res, à qua nos iam expediti sumus. Nos uerò dicimus nunc, quod dispositio processionis sanguinis à membris, diuersificatur [ ]

i. s. experientia vero est testimonium.

k. f. n. quædam sunt à quibus emanatio sanguinis est multata.

disrumpuntur, sicut hepar, & pulmo. et de illis sunt, à quibus parū procedit sanguis. et in una quaque duarum diuisionum sunt, quæ sunt timorosa, & de eis sunt, quæ sunt absque timore, sicut emanatio sanguinis ex pulmone [ ]

in qua

est timor, & ab utrisque emanat sanguis plurimus. et de illis sunt, sicut uesica, & matrix, & renes, ab eis enim non emanat sanguis plurimus valde summam, imò quandoque multiplicatur cum longitudine spatij; & peruenit ad [ ] successiones illaudabiles, & diuersificatur dispositio fluxus sanguinis ex arterijs, quoniam fit in quibusdam earum difficilis, valde timorosa, sicut ex arterijs magnis, quæ sunt super manus & pedes: & huiusmodi interficiunt secundum plurimum, & non retinetur, & in quibusdam fit facilis sicut in arterijs cranei: retentio enim fluxus sanguinis earum est facilis, & sufficit in eis constrictio sola. et multoties quidem currit ex arterijs paruis sanguis, deinde retinetur per se. et differentia quidem inter sanguinem arterie, & aliarum cognoscitur, quoniam sanguis arteriæ egreditur cum saltu & impulsione [ ] & est vehementioris purpureitatis, quam alius: neque declinat ad nigredinem sanguinis venæ, & eius essentia. et scias quod omnis, cui accidit euacuatio, & propriè sanguinea, & propriè arterialis, & superfluit, & accidit ei spasmus, est malum. Et similiter si accidit ei singultus, est mortalis. Quod si fuerit syncopis cum singultu, tunc mors est festina: & alienatio, & permistio rationis sunt mala. Quod si fuerit spasmus, tunc est mortale secundum plurimum.

l. f. B. & ex naso quoniam emanatio sanguinis ex pulmone est periculosa, & ex naso est non periculosa.

m. B. suam illaudabilem.

n. f. B. & est subtilior.

ANNOTATIONES.

Actum de sanguinis fluxione libro primo & alibi sepe est, vt hic plura repetere non oporteat. Facit ad hunc locum Gal. 5. meth. Vide & Paul. in lib. 4.

Cap. 23. & deinceps. Cap. 53.

Canon curationis omnis fluxus sanguinis. Cap. 17.

Oportet in curatione fluxus sanguinis, ut incipiatur, & retineatur: deinde cures vlcus eius si fuerit. Et non est tibi possibile [ ] in eo, cuius causa est fixa, ex corrodente, & similibus, nisi ita ut auferatur causa. Et si dispositio non tolerat ut auferatur causa, est necessarium ut retineatur cum suis retentiuis: & [ ] sunt in causis, quæ sunt ei, et abscindunt sanguinem currentem; et illæ causæ sunt scitæ in libro j. Verum ego narra- bo eas secundum modum [ ] festinationis. Di- co ergo quod istæ [ ] causæ, aut sunt prohiben- tes in illo illud, quod egreditur ab exitu: aut sunt aggregantes rem de illo, aut res. et diuisio prima est conuersio ad partem aliam, quæ aut sit cum attractione ad contrariū præter quod fiat

a. f. B. ut retineas.

b. B. Alia litera quæ sunt res quibus inest uicris abscindendi sanguinem fluentē & ille res.

c. B. pręuisiois & maioris declarationis.

d. B. res autem diuerentes uel attrahentes ad

partem aliam a parte illa i qua est exitus, aut sunt retinentes infra partē exitus ante aduentum ad locum exitus aut sunt prohibentes in loco exitus illud quod egreditur ab egressione, aut sunt aggregantes dors res de illis, aut plures & diuisio prima quæ est diuersio & attractio ad partem aliam sit aut. e. B. ingrossantem vel inspissantem.

f. n. strictura facta cum alachā aut cum strictura ab q; alachā. g. n. prohibens plurimas ex istis operationibus & non est possibile ligare cum filis, neque intrinsece licinia, neq; strictura laboriosa non.

h. B. faciente doctorem.

i. B. elenatio partis ex qua fluit sanguis.

k. n. descensus. l. n. illud quod est magis conueniens.

m. B. ad contrarium non ad locum exitus quædam est faciens dolere membrum cum fricatione & ligatura & cum strictura & cum venosis. Et oportet ut sit membrum communicans loco lesio situm super extremitatem i extremitate alia metri vnus quæ cadit inter ea in longitudine aut in latitudine, & eligitur de membro contrario. n. B. expectare diuersionem completam.

o. B. fiat strictura.

p. n. incipiendo a loco qui est propinquior membro aliani.

q. B. sed est.

fiat exitus alius: sicut ponuntur ventosæ super hepar: & remouetur fluxus sanguinis ex nare dextra: aut ita quod accidit exitus alius, sicut phlebōtomatur patiens fluxum sanguinis narium ex manu pertineti nari phlebōtomia stricta: Retinens autem sine exitu, est illud, quod prohibet motum sanguinis, & eius penetrationem. Et est aut per causam^e [signientem] aut per causam stupefacientem. Et stupefaciens quidem aut est medicina, aut est dispositio corporis, sicut syncopis: ipsa enim multoties retinet sanguinem. Causa autem retinens sanguinem in locis, est oppilans exitum aut cum ligatura, aut cum [repulsione ex buccellatione, aut cum repulsione absque buccellatione:] aut escara cum cauterio: aut medicina cauterizante: aut cum congelatione rei retentæ: aut cum inuiscatione: aut cum exsiccatione: aut cum incarnatione: aut cum coarctatione carnis circundantis venas; quare oppilat ipsum, & claudit ipsum clausione vehemēti. Et oportet, vt scias, quod quando associatur vulnere apostema g [cum quantitate plurima huius, non est possibile ligare cum filis: neque intrinsece licinia; neque strictura laboriosa, & neque] est possibile tunc, nisi administrare glutinationē, & stypticitatem, & stupefactionem, & inspissationem sanguinis. Et si est curatio ex strictura, aut fistula, aut propinquitate medicinæ, h [quando est dolor] est mala valde; Et omnis præparatio dolorosa est mala. Et oportet vt præparatio sit aggregans duas res, quarum vna est defectus doloris, & altera est, [refrenatio partis cursus sanguinis,] quare non adiunatur cum appensione, & suspensione, & fiat facilis k [processio] sanguinis, & eius exitus. Et quum prohibent duæ intentiones, declinetur ad l [leuiorem] secundum illud, & quod præsens est, & propinquum ad tolerandum in dispositione. Et est necessarium vt narremus modum eius, postquā sciueris, quod primum, quod oportet considerare est, ut cognoscas an vena sit arteria, aut vena per signa sua, quare agas cum arteria, & sis sollicitus plus, quā sollicitus, & agas cum vena. Amplius dicimus quod de attractione m [vera ad contrarium, non ad exitum, est necesse] membro cum fricatione aut ligatione & strictura aut cum ventosis. Et oportet ut sit membrum communicans positum ex membro cognitio super extremitatem lineæ vnus continuitatis inter ea ambo cum longitudine & latitudine, & eligitur de diuersificato in situ longitudinis, & latitudinis quodcunque amborum est longinquū, & dimittitur quod est propinquum, sicut fit in duobus lateribus capitis, aut duobus lateribus manus, nam longitudo inter ista duo est propinquior illa, ex qua oportet n [timere] nocuum completum,] Et hæc res exigit ut rememoremur illud, quod in ea diximus, vbi locuti fuimus in libro j. de canonicis euacuationis. Et oportet ut o [sint] extensio j & frictio, & his similia p [ad idua ex eo quod est propinquius membro secundo] deinde descendatur ab eo. Et oportet ut non expectetur in disruptionibus arteriarū, & ei similia, quod sit hoc artificium sufficiens in retinendo fluxum sanguinis q [&] adiuvans. Et si-

militer est iudicium in phlebōtomia lateris communis longinqui. Vnus autem duorum modorum diuisionis secundæ, & est causa^f [stupefaciens,] est verbi gratia, vt cibetur ille, cuius fluxus sanguinis narium multiplicatur, aut alius ab illo, cibis grossi chymi ingrossantibus sanguinem, sicut sunt lentes, & iuuibæ, & eis similia. Modus autem secundus est verbi gratia, ut in potu dentur stupefacientia. s [frigida vero exponunt] corpus frigori, & t t

[fortasse accidit syncopis, & retinetur fluxus sanguinis. Modus autem prædictus in diuisione alia est quoniam oportet ut obseruetur in eo capitulum unum, & est, quoniam fortasse arteria non est u [vna] duarum, quæ continentur cordi, imò duorum laterum eius, ita ut quum strinxeris eam, inuenies eam firmiorem,] imò fortasse continuatur cum latere altero ramus alterius arteriæ, quæ x [accidit in eo] et adducit ad eam sanguinem y [præter viā.] quā strinxisti, quare indiges stricturis duabus. Et z [ante illud] oportet ut cognoscas partem, quæ est principium venæ, in quibusdam enim locis est inferius, et in quibusdam est desuper. Et in quibus est inferius, sunt sicut collo. Et in quibus desuper sunt sicut in coxa, et pede. Et quando cognoueris partem, administra in ea ligaturam, et stricturam. Et de regimine in illo est ut peruenias ad extrahendam uenam cum vincino, et etiam cum incisione paucae carnis, quæ velat eam, et occultat ipsam, deinde inuolue eam, postea administra medicinas, quas dicemus. Quod si fuerit pulsatilis, tunc melius est ut a [veles] eam cum filis lini, et similiter si fuerit non pulsatilis, ueruntamen multoties b [eleuatur] sanguis eius. Quum ergo feceris illud, deinde annexeris ei medicinas, tunc dimitte ligaturam usque ad diem tertium, et quartum. Quod si tunc videris medicinam glutinationem facientem, adhaerentem loco eius, tunc non eradices eam omnino, sed pone in circuitu eius de genere ipsius aliquid, quod madescat ipsam parumper. Quod si accidat ei c [processio] ex se ipso, quando tu auferis illud, quod est super ipsum, tunc d [tene, quod est sub loco in uia itineris uenæ] et prime pressione, cum qua fiat securitas de saltu sanguinis, et eradicat illud e [quod eleuatur de eo] in loco suo, et permuta illud cum alio. Et sit præparatio tua, quam facis membro in ista hora, secundum quod oportet, et est ut sit orificium eius i [magis imum] quā principium, ita ut quando est uerbi gratia in inferioribus intestini, et matricis, tunc sternatur stratum aliquid, quod eleuet inferiora, et deponat superiora secundum maiorem elongationem, quæ est ex dolore, deinde dimitte ipsum tribus diebus, deinde annecte ei hunc modum usque quo g seleuetur sanguis. Refrenatio autem cum buccellatione j non est possibilis nisi in arterijs magnis, fac ergo licinium ex pilis leporis, aut ex tela araneæ, aut subtili cotto, aut panno lini ueteri, deinde pulueriza super medicinas prohibentes sanguinem. Et mitte in ipsam arteriam sicut buccellam, deinde stringe super ipsam ligaturam. et fortasse administrabis licinium ex pilis leporis solis, et excusat sollicitudinem. et oportet ut

Aringas

stringas stricture adhaerente, quæ non separetur, donec incarnetur. Licinium verò h[oc] ex se naturam regit in extractione eius paulatim, & expulsiōe eius, aut alijs ab hoc. [Impletio verò sine buccellatione] est vt imponatur, nerbi gratia, illa res in orificium eius, & ligetur desuper prater penetrationem eius in venas: & ut retineatur cū eis, quæ sunt sicut puluilli: & propriè spongia: & cū vitis k[on] fortis stricture stringentibus ipsum cum conuersione stricture, quæ est attrahens. Stricture verò prima oportet vt sit prope orificium: deinde [inuoluatur] vadens retro, & solue stricturem gradatim. Et scias, quod stricture puluillorum, & vittarum, quando est debilis, venit ex ea nocumentū stricture: & est attractio: & nō prouenit ex ea iuuamentum stricture, & est retentio, & impletio: oportet ergo vt subtilietur in hoc capitulo:

Quum ergo stringitur stricture bona, & stringitur iterum ex latere diuerso, declinat materiam, & resistit attractioni hæc stricture. Et nō oportet vt perueniatur cum stricture, & prohibitione, nisi quæ sit infra dolorem: nisi illud fuerit necessarium in primis, deinde mollifica cam paulatim. Et multoties quidem oportet vt suas fixuram carnis, & colligas labia eius, & vitis tegas: multoties enim sufficit collectio labiorum, & positio puluillorum seruat ea [colligendo] venas ipsorum. Amplius stringe super medicinas puluerizatas rare. Et inclina ante aliquid egredi quando contrahitur, vbi coarctatur apud principium suum cum digitis vnus duarum manuum: deinde annecte ei medicinas, & puluillos apud orificium eius cum manu altera. [Impletio verò cum refrenatiuis] prouenit, aut cum stricture impletis in facie orificii eius, cum manu altera non cessante: retinere, donec congeletur sanguis, & fiat [impletio]: aut cum re infrigidante valde, quæ [infrigidat] sanguinem, & congelat ipsum in orificio eius: [aut] propterea quod caro coarctat locum] sicut si incidatur vena in latitudine, & [suspendatur] ad duo latera in prima vice, quæ re claudit super eam caro ex latere, ex quo currit: & hoc non fit nisi in loco carnosio. Et multoties quidem accidit, quod necessarium est in eidere tantum extremitatis venæ, vt sit introitus eius in profundum vehementior, deinde ponuntur desuper medicinae. Et multoties accidit incarnatio meatus absque marre sanguinis. Stricture autem escara fit cum igne ipso, quando magnificatur timor, & fit cum medicinis cauterizantibus, sicut calce & flore aris: & generibus draganthi, & generibus arsenici, & cymino etiam, & similibus, & cum eo, quod est debilius, quando

uerizatur super locum, & stringitur, retinet. Verum timor in illo est, quod escara est velocis eradicationis ex se, & ex quolibet resistente eruptione sanguinis, & quolibet aliarū cauus. [Et] propter illud præceperunt, vt fiat cauterium cum ferro vehementer ignito, profundè, ita faciat escaras profundas, grossas: quarū casus non sit facilis, & cadant in tempore longo, in quarum similicaro iam est nata, ex cau-

terio namque debili proueniunt escara debiles, quæ cadunt ex qualibet causa, & [cum hoc] facit accidere saniem, & calefacit uehementer. Cauterium verò forte implet cum escaris fortibus, & remouet rupturam, & [detumescere eam facit], & contrahit eam. Et de cauterizantibus bonis temperati regiminis est, ut sumatur albugo oui, & aggregetur cum calce nō extincta, & inuoluatur cum eo pili leporis, aut ei similia, & ponatur super locum, & stringatur. Et de bonis peruenientibus ad ultimum multoties, est vt sumantur cyminum, & calx, & ponantur super locum, & stringantur, & quandoque super additur eis colcothar. Et genera draganthi in hac summa sunt habentia stypticitatem cum cauterio: calx vero est cauterium, in quo non est stypticitas, de qua sit curandum. Et illud, quod generatur de escaris cum cauterio, quod habet stypticitatem, est longioris fixationis & profundius. Et succus fimi asinini, & substantia stercoris asinini sunt de illis, quæ aggregant ad cauterium acuitatem, & glutinationem. Medicinæ uero retinentes cū glutinatione sunt sicut gypsum ablutum, & glutinum decoctum, & amyllum, & puluis molidini, & gumma, & thus, & resina, & iterum passæ de visis ipsis. Et rana sunt huius generis, secundum quod dicitur. Et iterum stella seminis. Medicinæ uero retinentes cum exsiccatione, & incarnatione sunt sicut aloes, & cortex thuris. Et sicut interiora passularum vugæ trita ualde, & gallæ cum oleo aliquo, & comburantur, & quando completur inflammatio earum, extinguantur, & papyrus adustus: & resina: & [scoria] ferri, & stercus equi, & stercus asini adusta & non adusta, & cinis ossium

ANNOTATIONES.

Pulchre & breuiter admodum Hippoc. 6. uulg. morb. sect. 7. sanguinis profusionem curari docet his uerbis. Sanguinis uenarum suppressiones faciunt animi deliquium, figura alterata, interceptio, linamentum intortum, appositio, deligatio. Addit uero etiam in lib. de loc. in homine. uisionem & uenæ media sectionem. Uerrimè, hoc negotium auctor noster prosequitur. pro qua re uide etiam Galenum in lib. de curandi rati. per sanguinis miss.

De narratione medicinarum simplicium. & compositarum, specierum diuersarum, sortium in prohibitione fluxus sanguinis. Cap. 18.

ET de illis, quæ dixit Gal. & narrauit bene. & experta sunt post ipsum, & inuenta sunt plurimi iuuamenti, est ut sumantur de colcothar. xx. & de minato thure xvj. & de aloes, & glutino sicco an. viij. & de arsenico. iij. & de gypso uehementer trito puluerizato ut atomi post cribellationem. xx. curetur cum eo puluerizato super licinia, & spargendo super locū, quoniam est mirabile. Aut sumatur sarcocolla, & aloes de mecha, & sanguis draconis, & ponantur super liciniū, & stringatur. Et aloes, et thus solum

u B. attrahens
mare 12 pluri-
ma.
x B. oppilat seu
stringit.

y B. gugo.
z t. ultracorch.

Tex. 5.

Cap. 18.

solum cum pilis secundum quod sciisti. Et iterum spongia adusta, sicut diximus, & later adustus. Sumantur spongia, & scoria plumbi, & tutia, & aloes. Aut sumantur thus, & aloes, sulfur, aut thus, & sulfur, & fiat pulvis: aut administretur licinium cum albumine oui. Aut sumantur de colcotar. xx. & de thure, aut minuto thuris. viij. & refinæ. viij. & de gypso adusto. viij. Aut sumantur colcotar, & de gypso, & calcadis, & draganthi adusti partes æquales. Et de bonis ad fluxum sanguinis propriè ex a [dragantho], est ut sumatur aloes pars. j. b [s.] primum amborum in corpore graui, & secundum eorum in corpore leui, & corticum thuris i corpore graui. drac. j. & thuris ipsius grossi pinguis in corpore leui pars una, sint contenti super ea ambo. Aut sanguis draconis, & sarcocolla, & conficiantur cum albumine oui, & ponantur super pilos leporis, & præparentur secundum locum.

TRACTATVS TERTIVS,

De vlceribus.

Sermo vniuersalis de vlceribus. Cap. I.

a n. Nam.

VLcera generantur à vulneribus, & ab exituris eruptis, & à pustulis. a [Et] solutio continuitatis in carne quando facit sanem, & pus, nominatur vlcus: Et non facit pus, nisi propterea quod cibus, qui venit ad ea, conuertitur ad corruptionem propter debilitatem suam resoluuntur ad ipsum, & attrahuntur versus ipsum superfluitates membrorum vicinantium ei: aut propter vnguenta mollificantia membrum, & lenientia ipsum cum humiditate sua, & vinctuositate sua. Et quod est de genere pus subtile, nominatur virus: & quod est grossum, & nominatur sordities: & est res spissa coagulata alba, aut ad nigredinem decliuus, aut sicut fex. Et virus quidem non generatur nisi ex subtilitate humorum b [aquois] & ipsorum calido. Et sordities generatur ex grossitie humorum. Et virus quidem multiplicatur cum generatione apostematis. Et virus eget exsiccante: & sordities abstergente. Et vlcera sunt apparentia: & sunt habentia profunditatem. Et vlcus, quod profunditatem, habet non euacuat quin aut iam indurata sit caro circundans ipsum, & nominatur fistula: & est sicut canna penetrans in membrum: aut non induratur ali quid, & nominatur abscessio, & cauerna. Et quandoque dicunt quidam abscessionem illud, quod c [elongatum est] sub cute, & separatur ab eo cutis. Et cauernam illud, quod inflatur sub carne, & dilatatur in ea. Dicunt quidam, imò dilatatum est cauerna, & strictum profundum fistula: & non est contrarietas in nominatione. Et quando est durities super vlcus apparens, nominatur vlcus ostracinum. Et fistula quidem mala est illa, quæ non sentit: & secundum quantitatem elongationis eius à sen su, erit eius malitia. Et de ipsa quedam est æ-

b n. & aquositate ipsorum & caliditate ipsorum.

c B. penetrat.

qualis: & de ea est quedam obliqua. Et quæ vadit ad neruum, dolet vehementer: & propriè quando tangitur eius interius cum d [tentata,] & fortasse difficilis sit operatio illius membri: & est humiditas subtilis, tenuis, sicut fit ab illa, quæ peruenit ad os. Et quando peruenit ad ligamentum, est illud, quod currit, propinquum illis. Verum dolor in ossuosa, & ligamentali fortasse non magnificatur. et humiditas, quæ vadit ad os, est subtilior, & declinior ad citrinitatem. et ex perueniente ad venas, & arterias multoties egreditur e [fex. et] quandoque si fuerit tendens ad venam sanguis plurimus f [ad arteriam] sanguis g [subalbidus] cum fluxu sanguinis, & h [processione]. et ex ea quæ peruenit ad carnem, currit humiditas viscosa, grossa, turbida, cruda. et multoties sunt fistule officia plurima, cuius esse ambigitur. & non scitur, an sit fistula vna. et multoties effunditur in quoddam officiorum eius humiditas habens tincturam: & tunc si fuerit fistula una, egreditur ex officijs alijs i [color unus, qui est fistula scilicet diuersus, albus, & tenebrosus, & alius]. et vlcera quidem diuiduntur in specie diuisionum, & dicuntur quod vlcera quedam sunt, quæ sunt dolorosa, & quedam sunt, quæ sunt priuata dolore. et quedam sunt apostemosa, & quedam sunt priuata apostemate. et quedam sunt immunda; et immunda quidem propterea quod in eis superfluit humor plurimus, et humiditas copiosa, quamuis non sint mala. et de eis sunt sordida, et de eis sunt k [minorata]. et de vlceribus sunt putrida. et de rebus magis no ciuis eis, sunt meridies, et humiditas aeris cum caliditate ipsius. et de eis sunt corrosiua. et de eis sunt ambulatoria. et de eis sunt mollia l [aut dura] aut frigida, aut calida. et mollia sunt de vlceribus facientibus cadere pilos ab eo, quod sequitur ea. et sunt quandoque de vlceribus, quædam resudantia, ex quibus resudat virus citrinum, calidum, et fortasse m [est calidum] comburens, quod est in circuitu eius, et est malum mortificans. et de eis sunt difficilis consolidacionis. et putrefactio est n [præter corrosiorem]. Quod si fuerint erunt ambæ ambulatoria: et fortasse corrodens est corrodens illud, quod continuatur ei, propriè propter acuitatem absque putrefactione; et neque est febris omnino. Verum cum ambulatorio putrefactiuo multiplicatur febris, aut non separatur ab eo. et Galen. quidem nominavit huiusmodi vlcera corrosiua, ignem persicum, et tor micam ambulatoriam. o [et post vlcus putrefactum est compositum ex vlcere, et ex agitudine putrefacta, et vnicuique eorum est dispositio]. et vlcera quidem dura, incipientia ire versus uiriditatem, et nigredinem, sunt mala. et vlcera frigida sunt mollia, alba, quiescentia propter medicinas calefacientes; et calida ad rubedinem decliuia p [delectantur] frigore. et quando vlceribus malis associatur color corporis malus, sicut albus, plumbeus, aut citrinus; tunc illud est significatio super corruptionem complexionis hepatis, et corruptionem sanguinis, qui venit ad vlcus: quare sit difficilis con-

eius consolidatio. et vulcerum quidem, quorum radices ^q [sunt acutę,] & cum quibus est pruritus, superfluitates sunt acutę: & quorum radices sunt latę, albę, pauci pruritus, illorum complexiones sunt frigidę. Et vlceragenerata successione agritudinum, sunt mala: quoniam natura expellit ad ea residuum corruptionis superfluitatum. & vlceragenerata deicientia pilos ab eo, quod sequitur ea, sunt mala. ^{B.} & meliores significationes significantes salutem vlcerum & vulnerum, sunt quum succedentia eorum decliua sunt ad sanietatem. & dicitur in signis mortis velocis quum sunt homini apostemata, & vlceraleuia, & destruitur eius ratio, moritur. et malignorum quidem vlcerum causę, sunt quandoque vulnera obuiantia superfluitatibus. malignis corporis, aut regimini corrupto, & quandoque sunt sequentia pustulas malas: quare sunt ab eis festinantia ad vlcerationem post pustulas. et significant malignitatę vlceris, eius putrefactio, & ipsius ambulatio, & corruptio eius, quod est in ipsius circuitu, & difficultas sanationis in se ipso, cum rectificatione curationis exhibet ei. & meliores significationes significantes salutem vlcerum, & vulnerum sunt, quum in ^{B. sine vel procul.} [successionibus], eorum est sanies, quę est cum medicina faciente pus, & ex operatione naturę: illa enim operatio naturę est secundum cursum naturalem: & non generatur sanies nisi a digestionē naturali: & non associatur ei malum ex accidentibus vlcerum malorum; & proprie sanies laudabilis, alba, lenis, & qualis, quę consecuta est complementum digestionis: & neque associatur ei fetor, quum in ea non sit putrefactio; & fortasse non euacuatur a fetore paruo ^{B. quę sanies.} [sanies, cui] accidit cum adiutorio caliditatis innatę, & alterius extraneę. & nos quidem iam locuti fuimus de sanie in locis alijs. Vlceragenerata autem quę accidere faciunt spasmodum, & vlceragenerata ^{B. putrida & alchiranie} [putrefacta, scrofulosa, & algeromatij] & corrosiua, & cancerosa, & quę eorum cursu currunt, sunt in quibus non generatur sanies; imo quando apparet in vlcere sanies, & apostema, est signum bonum, cum quo non timetur spasmus, & permissio rationis, & his similia: quamuis sint in loco, quod facit illud necessarium: sicut sunt membra posteriora, & anteriora: nisi res pertransierit terminum. Quod si apostema occultetur subito, & ^{B. profunda & y. B. deinde sit vicinam.} [non redeat] non resoluetur per pus aut ei similia. ^{B. etiam sunt super lacertis pernosq. sunt in eis coueritatem.} [Amplius sunt vicinaria] membris nervosis, sicut vlceragenerata dorsalia, quoniam sunt in vicinitate dorsi, & nuce: & vlceragenerata quę cadunt in anteriore parte coxę, & genu, quoniam ipsa ^{B. venosis & plurimis eorum sunt in antero. B. x. immedia- te in interiori venosis. B. recidat.} [iterum sunt sicut lacerti nervosi, in quibus conuertitur] ad spasmus, & permissionem rationis etiam. Si autem euenerint in membris dente extensionis corporis timetur aut cursus sanguinis, si ceciderint ^{B. x. immedia- te in interiori venosis. B. recidat.} [immediate] inferiori extensionis. Et similiter timetur ex eis quando que permissio rationis. & timetur quod ^{B. x. immedia- te in interiori venosis. B. recidat.} [cadit] pleureis, & saniofitas post ipsam: aut quod proueniat spiritus sanguinis si ceciderint in medietate superiore eius: & tu iam sciisti interionem saniofitatis in pectore ex lib. iij. Et quandoque timetur in eis iterum permissio ratio-

nis. Et de signis bonis in vlceribus est, vt in circuitu eorum nascentur pili, qui ceciderunt. Et corpora susceptibilia curationis vlcerum sunt, quę sunt melioris complexionis, & paucioris humiditatis superflue, cum inuentione sanguinis boni in eis. Illa verò, quę sunt multę humiditatis, aut siccitatis, sunt tardę suscipientia rectificationem vlcerum. quamuis humida, sicut infantum sunt susceptibilia, quam sicca sicut senum; & proprie quando complexio radicalis est sicca, priuata sanguine mundo, & accidentalis humida, mollis, sicut in senibus iterum. Et propter illud iterum sit in hydropicis curatio vlcerum eorum difficilis; & in pregnantibus iterum, propter retentionem superfluitatum earum, propterea quod ipsarum menstrua retinentur. Sed & in senibus non sanantur eorum vlceragenerata propter illud, & propter paucitatem sanguinis eorum boni. Et quandoque sanantur vlceragenerata, deinde ^{B. recidant} [rescinduntur], quoniam non generatur in eis caro nisi ante mundificationem; quando ergo retinetur in eis superfluitas non munda, oportet inde vt corrumpatur continuas proueniens, secundo. Et quandoque existimantur fistule, propterea quod accidit eis dispositio exsiccationis, & ^{B. firmitudo credulitas dicit.} [retentionis prohibentis respirationem] quod ipse sunt sanate: quoniam illarum earum dispositio est similis salutis, sicut diximus, deinde ^{B. recidant} [rescinduntur] propter quemlibet motum, & commotionem, & tussim, & offensionem, & malitiam iacendi, & alia. Et de vlceribus, in quibus nascitur caro, quędam sunt in quibus nascitur caro addita; & quędam in quibus non nascitur illud. Et illa in quibus generatur caro addita, sunt illa, in quibus sit festinatio nascentię carnis ante mundificationem. Et illa in quibus non nascitur illud, sunt illa, in quibus non nascitur caro nisi post mundificationem. Quum ergo prolongatur spatium vlceris, & corroditur, et putrefit, & destruitur de substantia eius res plurima, tunc non expectatur consolidatio eius, nisi secundum profundum. Et proprie quando vlceris est antiquum, remanens spatium anni. & ^{B. simile ei aut fuerit ostracum vel incipit ostracari vel indurari.} [proprie] quando est disruptum, & incipit ex eo disruptio. fistula, & antiquum, necesse est vt educat os ex ossibus, quę ei sunt vicina. Et vlceragenerata quidem melancholica non sanantur, nisi ab eis auferatur tota eorum corruptio usque ad carnem, & ossa sana. Et causę quę quum accidunt, & corrumpunt vlceragenerata, sunt debilitas uirtutis membri; quare recipit omnem materiam, & malitia complexionis membri, et malitia eius, quod aduenit ei de sanguine, aut in qualitate, aut in quantitate; In qualitate verò plurimum eius est propter malitiam complexionis hepatis, et color est in eo, decliuis ad albedinem plumbeam, aut citriniratem: aut propter splenem, et est color ad nigredinem, et alterationem decliuis, et lentiginosiratem; quare est cum eo malitia omnium humorum in corpore. Et huiusmodi quidem præter hoc, quod ex ipso non acquiritur, quod conuertatur in carnem, nocet per illud quod conuertitur ad ipsum de superfluitatibus. In quantitate uero quia additur, aut diminuitur; quare non inuenitur cum quo caro vlceris generetur; et est vlceris

h. a. Alia litera
an impleatur si
fuerit.
Alia litera non
operatur nisi
fuerit.

vlcus clarum, mundum, properas ad escaram:
& nescitur^h [si est] corpus mundum pauci san-
guinis, aut est propter ostracositatem, quæ acci-
dit parietis eius & margini ipsius: aut propter
dilatationem venarum, quæ adueniunt ei: aut
propter corruptionem quæ sequitur ipsum, ex
osse, aut propter corruptionem eius incipien-
tem ire versus tenebrositatem, & viriditatem,
& nigredinem: aut propter membrum malæ
complexionis, quod vicinatur ei. Et ulcera
quidem prauæ curationis sicut rotunda, & eis
similia, sunt interficientia infantes, non tole-
rantes vehementiam dolorum, & vlcis, &
difficultatem curationis eorum, & ipsorum pra-
uitatem.

ANNOTATIONES.

Habent ulcera, sicut morbi alij suas causas, symptoma-
ta, signa diagnostica & prognostica. Hæc omnia vberri-
me hic prosequitur, ut additione opus non habeant. Unus
tantum à nobis excidendus est scrupulus quam breuissi-
me. Receptum iam omnibus fere est, ulcera procatartici-
cas causas non habere, sicuti & vulnera internis carent.
Verum quod si fallantur, qui ita sentiunt, vel ex eo constat,
quod & ex vrente causticorum medicamento membra ul-
cerentur; & ex eorum consuetudine, qui vel scabie vel Gal-
licis ulceribus & elephantiasi laborant, ulcera contraban-
tur est ranunculi, est taliethi cuiusdam erodentis species,
cuius contactu crura ulcerantur. plures sunt denum hu-
iusmodi res, à quibus ulcerari accidunt. Quamobrem etsi à
procatarticiis causis non ita frequenter ulcera sunt: quod
in causa fuit, ut non nisi de internis causis scriptores me-
minerint: sunt tamen quandoque sicut et alij morbi, ab ex-
ternis, qui tamen vulnera non nisi extrinsecus adueniunt.

Canon curationis ulcerum.

Cap. 2.

a—B.

h. B. ab eis pp
dispositiones q
occurrunt ulce-
ribus diuersas
ab ipso ulcere.

e. B. quod est
humidum appa-
renter, sit siccu-
intrinsecus &
virtualiter.
d. v. virtualis
eius vincens hu-
miditatem cor-
poris.

Scias, quod omnia vlcera indigent exsiccatione^a [quadam], præter facta ex attritione la-
certorum, & ipsorum cõfusione. Ista enim in-
digent in primis vt mollescentur, & humecten-
tur. Et cum hoc quod indigent vlcera in do-
minantiore dispositionum exsiccatione, indi-
gent quandoque dispositionibus alijs mundifi-
cationis, & absterfionis, & aliorum^b [confe-
quentibus vlcera, præter ipsa vlcera.] Et quanto
plus est vlcus maius, & profundius, indiget ex-
siccatione vehementiore: & ut aggregentur la-
bia eius vehementiore percrutatione. Et for-
tasse est tibi necessarium scire ea. Et considera
ex dispositionibus necessitatis ad percrutandū
in illo, & eis similibus, illud quod diximus
in cap. vulnerum. Et scias quod vlcera fortasse
indigent in curationibus suis administratione
medicinarum, quarum quædam sunt cur-
rentes, penetrantes, & quæ iniiciuntur profun-
dantes: & tunc necessarium est vt sint vnguen-
ta, & eis similia: quare oportet tunc vt sit [il-
lud, quod apparet humidum, & quod occultū
est, siccu.] & proprie in illis, quæ sunt ad fi-
stulam oportet vt sit siccitas [orificiorū eius
vincens humiditatem substantiæ] eius uehemē-
ter. Et est quidem quandoque necessarium ut
earum medicina permisceatur cum eo, quod
currit, vt fiant viscosæ, adherentes, scias ergo il-
lud iterum in eis. Et scias quod vlcera indigent

ligaturis, & strictura propter tres modos: quo-
rum vnus est, vt currat sordities: quare oportet
vt sit fortitudo stricturæ eius [à fine stricturæ]
viceris: & mollificatio stricturæ ipsius apud
eius orificium, vt ipsius expressio bona fiat: Et
secundus est, vt seruetur medicamen incarna-
tium super vlcus: & non indiget strictura ve-
hementi. Et tertius est ad incarnationem labio-
rum: & oportet vt non sit strictura in ipsa mol-
lis apud duo labia, imò complicata complica-
tione vehementi. Et non oportet vt cum liga-
tura perueniatur ad lationem, ita vt aposteme-
tur. Et oportet vt [sit adiuuans] in prohiben-
do apostema, quoniam non est possibile cum
apostemate vt curetur vlcus. Et si non est tibi
possibile vt prohibeas, & apparet apostema,
tunc occupatus sis cum apostemate, & cura e-
ius: quodcunque apostema fuerit cum obserua-
tione ipsius viceris, vique quo [separeris] ex
curatione apostematis: & tunc remanebit sola
obseruatio viceris. et similiter quando corri-
pitur, quod est i circuitu ulceris, & viridescit,
& nigrescit, cura illud cum scalpillatione, &
extractione sanguinis: & si etiam cum ventosi-
fis: deinde adhære ei spongiam siccam, & pos-
tea medicinas exsiccantes. et quum [separatur]
vlcus, aut inuenis vlcus purum, tunc oportet
vt obserues in primis an ex corpore aliquid
ad vlcus effundatur, aut non effundatur, imò
iam sit abscissum: quod si nihil effundatur ad
ipsum, sit intentio tua in medicando ipsum: &
si aliquid effundatur ad ipsum, sis sollicitus in
eo, i [eo] quod ad ipsum effunditur cum phle-
botomia, aut solutione vtrius, aut uomitu: quo-
niam vomitus quandoque cõfert etiam in hoc:
& Hippoc. testificatur de eo. et si in ulceribus
fuerint frusta ossium, & panniculi, aut alia, nō
properes in extrahendo ea, sed fac illud, quod
diximus in cap. ossium. et primum quidem
quod oportet te [præparare] de esse ulceris,
est [apertio] cum medicinis suis: deinde na-
scentia carnis, & cõsolidatio. et si inueneris vl-
cus mundum æquale, quod non habet profun-
ditatem; tunc consolidatio tantum fiat cum
eo, quod non habet mordicationem. In sordi-
dis uerò necessarium est abstergens, mordicis.
et in primis quum curantur, indigent mordi-
catione, quoniam sensus non sentit ipsum: de-
inde gradatim perueniatur ad illud, quod est
leuioris mordicationis, usquequo [sentiat]
hora nascentiæ carnis. et caue in omnibus illis
ne dolere facias, quantum potes: & proprie
quando est illic caliditas, & inflammatio. et
oportet, ut remoueas causas prohibentes a con-
solidatione, & sunt cause, quas numerauimus,
& diximus, quæ declinant cum ulcere ad mali-
tiam. Nam situ [ ] curaueris eas in
primis, non eris vacans ad curationem ulcerum
sicut oportet: imò nō erit tibi possibile. & mul-
toties quidem rectificata est complexio mem-
bri, & sufficit in rectificatione ulceris. et mul-
toties est vlcus molle super quod oritur caro
mala, quæ est in scipia ad rubedinem, & calefa-
ctionem decliuis, ergo curetur cum epithema-
tibus infrigidantibus carnem circumdantē ip-
sum, sicut succus solatri cum bolo armeno &
aceto, epithemata de sandalis, & camphora in-
frigidata

frigida cum nite; quare non cessat confolida-
ri uulnus, & constringi. Et oportet in vlceribus
dolorosis, quę sunt vehementis doloris sis oc-
cupatis in primis in sedatione doloris, & illud cũ
mollificatis, quę tu scis proculdubio, & quā-
uis sint contraria vlceri. veruntamen quā non
sedatur dolor, non preparatur nobis vt cure-
mus. quum ergo sedauerimus, [o cōsequemur.]
Et vlcera quidem sordida indigent, vt munden-
tur, & sunt illa, quorum humiditas. & quod ex
eis currit, est plurimum. Et forsitan mundificā-
tur cum ^p [melle,] & fortasse mundificant cũ
pulueribus, & vnguentis; & quando non mun-
dificantur, non est possibile vt obuiet eis medi-
camentum purum vsque ad corpus eorum, & pro-
prię pulueres; quare oportet vt mundificētur,
deinde nascatur caro. Erit mundificante qui-
dem est absterfio plus ^q & f

ro mala; quare est necessarium vt corrodat
cum medicamine acuto; & liniatur deforis cū
infrigidatibus. deinde eradiceur cum eo, quo
eradicatur escara: deinde curetur. † †

Et medicamen quidem vnum secundum quædam corpora facit nasci carnem, & secundum quædam eorum est corrosiuum vehementis absterisionis, quum corpora illa sint leuia valde: aut est secundum quædam eorum non abstergens, neque faciens nasci, & propter illud eget medicamen vt confortetur, aut [franger] do commissionem] eius, aut minuendo eius vñtuoositatem, aut inungendo ei medicamen aliud, in quo sint exsiccatio & absterfio. Et in corpore alio est per comparationem ad ipsum corrosiuum, indigens vt minuat de pondere eius, aut ad datur in vñtuoositate eius, aut adiungatur ei styptica aliqua. Digniora ergo vlcera ut confortetur eorum medicamen sunt illa, quorum difficilis est consolidatio. & de illis, quæ sunt necessaria est, vt dimittatur medicamen super vlcus tribus diebus, deinde dissoluatur; nam si [ipsum] tunc non operatum fuerit, non faciet suam operationem. et oportet ut elongetur oleum quodlibet ab vlcerebus, quod si fuerit necessarium, tunc oleum de Keraua, & oleum myrtinum, & oleum masticinum, & quum ibi non est nisi vlcus, tunc oportet, vt al leuietur in sensibili membrorum, non tolerantium ipsum, & caueatur à doloratione eius cum medicamento forti. In illo verò, quod est parui sensus, non absteineat à necessaria medicatio ne. Et intrinseca quidem, & sublimia preciosa, & multi iuuamenti, & suscipientia nocumenta velociter, sunt de capitulo sensibili, & iudicio eius, & eorum contraria sunt de capitulo insensibili, aut quorū sensus est debilis. Et propter huiusmodi causam non sufferunt vlcera intrinseca ea, quæ sunt sicut flos aris, & ei similia: & propriæ ea, quæ bibuntur: & indigent illis quæ faciunt glutinationem plus, sicut draganthum, & gummi: Et illa, quibus clysterizatur, indigent eo, quod est inter duas res. Et de illis, quæ recta sunt in curatione vlcerū, est, vt quieti sint membra eorum, & non moueantur: Et si moueantur in principio motu paruo, minus nocumentum est, quam si moueantur post prin-

capitulum motu laborioso: & proprie in corpore
malorum humorum. Et oportet vt timeatur in
viceribus quod cadat ex vicinitate eorum in
carnatio inter duo membra vicinantia, sicut ad
herentia quæ accidit inter palpebram, & ocu-
lum: & inter duas palpebras, & inter duos digi-
tos. Et caueræ, & abscessiones sunt velocis co-
uerfionis ad fistulas. Et vlcera quidem vicinan-
tia arterijs, & venis magnis perducunt ad apo-
stema illud, quod vicinatur eis de carne molli,
sicut [testiculij] & subascellæ, & quod est post
aurem: sicut perducit scabies, & ei similia, de il-
lis, quæ diximus propter illam eandem causam:
& proprie quando corpus est plenum mala su-
perfluitate, & tunc quidem vehemens fit dolor,
& peruenit ad vlcus: quare oportet vt curetur
illud cum mundificatione corporis, & cum co-
quod est dictum in capitulo. Et dum non nu-
dicatur apostema, non speratur eius curatio.

20 Et est necessarium in huiusmodi vt tu caris vlcus ex nocumento cum basilicon, & ei similib. si corpus fuerit mundificatum. Et ponas inter ipsum & inter membrum, quod distinguat, & prohibeat nocumentum peruenire ad vlcus in omni dispositione. Et oportet vt audias sermonem communem, & est qd de illis quas sunt necessarias, est vt sit illud quod curatur, vlcus aut conueniens, aut inconueniens. Et conueniens licet non conferat in dispositione, tamen non associat ei nocumentum. Et inconuenientia [d]iuerificatio] aut est quoniā ipsum est debilius, & significat illud additio eius quod est contrarium ei, quod ex ipso expectatur de exsiccatione, aut mundificatione, aut alijs prater corruptionem aliam; quare oportet vt addatur in virtute eius; aut est [d]iuerfitas,] propter modos alios, sicut quia ipsum calefacit vltra quam necesse sit ei; quare facit accidere rubedinem, & inflammationem; quapropter oportet, vt minuat de fortitudine eius, & extingatur de inflammatione eius cum emplastro refrigerante: aut declinat cum eo ad nigredinem, & obfuscationem; quare scitur, quod infrigat ipsum; aut non calefacit ipsum mensura quā indiget; ergo oportet vt addatur in virtute calefactionis eius; aut molliciat ipsum; quare indiget vt addatur in virtute styptici, & exsiccatorum, sicut sunt balaustia, & galla, & ei similia quae exsiccant, vt succurratur cum exsiccatione eorū de illis, de quibus diximus tibi; aut corrodit, & profundat ipsum sicut osensum est; quare oportet vt frangatur fortitudo abstersionis: Et multoties quidem non conuenit medicamen propterea quod complexio infirmi est superflua in capitulo eius, cuius medicamen oportet esse fortius in [trahendo illud capituli]; adeo donec reducat ipsum ad complexionem suam; aut debilis in capitulo conueniente ei.

ANNOTATIONES.

Ulcera ratione, quæ ulcera sunt, unitatem continuitatis
inducunt, ratione autem, quæ duplici semper excremento
aqueo & fœdido affluunt, exsiccandum & abstergendum
significant. Quæ abstergunt, eadem etiam sicca sunt: non
tamen sicca omnia abstergunt, quando & acerbæ & astrin-
gentiæ quum fœcibus non abstergunt. Querat ergo quispiã,
AVIC. Tom. 2. L si duo

AVIC. Tom. 2.

u B.inguin2.

x B. mala con-
uenientia.

y B. mala con-
ueniencia.

Z B. contrario
illius capituli.

si duo humores, seu duo potius excrementa in vlceribus affluunt, quorum alterum desiccari, abstergi alterum debet; cur tamen de sola exsiccatione verba fiant, quando de vlceribus agitur; neque de absterfione quicquam? Sed facile ad hoc respondere est. Quod vlcus desiccantia postulet, hoc in vlceribus perpetuum est, quæ etiam si nullo excremento scateant, exsiccari tamen ob id postulant, quod humidiora sunt sanis partibus, vt Hipp. in lib. de vlcerb. at absterfione, neque vbi agglutinandum est vlcus, neque vbi excitari cutem oporteat, vii est opus. propterea q, communis vlcerum omnium indicatio desiccatio est, non etiam absterfio. De vlcerum curatione copiosissime hic scribit. Tu vide etiam Gal. 3. meth. quem præsertim æmulatur.

Curatio vlcerum virulentorum.

Cap. 3.

a b & admini-
strentur super
ea medicinæ fa-
cientes nasci
carnem, tunc fi-
ciant ipsa pro-
funda, & putri-
da.

Necessarium est vt in eis administrētur me-
dicinæ exsiccatiue, vt mundificetur virus:
deinde sit occupatio in nascentia carnis. Quod
si fuerint mollia, a [tunc administrantur super
ea medicinæ ad faciendum nasci eorum pro-
funditatem, & ipsorum margines] propter debi-
lilitatem corporum illorum vlcerum: sed o-
portet vt exsiccantur in primis, deinde admini-
strentur. Et quum tu administrueris medica-
men, & non inueneris humiditatem minui,
aut videris eam augeri; tunc scias, quod medica-
men secundum illud corpus non est exsiccati-
uum: quare adde in confortatione eius, & ip-
sius exsiccatione: & adiua ipsum cum abster-
fione pauca, sicut est mel, verbi gratia, & medi-
cinis stypticis, sicut sunt balaustia, & alumen:
& minora de virtute olei: & pone ipsum oleū,
in quo fit exsiccatio: Quod si videris vlcus iam
superfluere iterum in exsiccatione, tunc minue
de virtutibus omnibus. s. exsiccatione, & abster-
fione, & stypticitate: & serua hoc præceptum
in medicinis facientibus nasci carnem vlcerū.
Et non faciat te errare quiddam, & est vt sit me-
dicinæ magis absterfium quàm oportet, qua-
re corrodit membrum, & resoluit carnosita-
tem eius ad humiditatem currentem, quam exi-
stimas virus, & addis in virtute absterfionis: &
huiusmodi quidem medicamen ponit vlcus
profundius, & calidius, & magis simile cum a-
postemoso: & sentit b f t

b f b. labia o-
stensa & sen-
tit.

c. albana.

Infirmus
mordicationem manifestam. Et scias, quod me-
dicinarum exsiccantium vlcera, quædam sunt,
quæ sunt vehementis infrigidationis, sicut hy-
squium album, & opium, & radix mandra-
goræ: & quædam sunt vehementis calefactio-
nis, sicut resina, & pix: quare tibi inest vt tempe-
res vnâ earum cum alia: & secundum oppo-
sitionem alicuius complexionum particula-
rium. Et medicinæ quidem mundificantes vi-
rus sunt istæ medicinæ exsiccatiuæ, sicut alu-
men, & gallæ, & cortices granatorum, & cortex
thuris, & merdasengi, & farina hordei, & eius
sauiæ, & flores papaueris rufi, & folia arboris
[culi cum.] Quum ergo fit emplastrum cū
folijs nucis recentis: & fit emplastrum cum nu-
ce sicut est, aut decocta cum vino; confert val-
de: & exsiccatur humiditates absque nocumento.
Emplastrum bonum, sumatur merdasengi, &
imbibatur aceto vice vna & vice alia oleo, do-
nec albefcat: deinde sumantur antimonij & cal-

cucecaumenon, & venarum, & gallarum, & ba-
laustiarū, sanguinis drac. & aluminis, & climiæ
argenti, omnium partes æquales, terantur bene,
& sit de vnoquoque. vii. pars eius, quod præpara-
tum est de merdasengi, & misceantur omnia.
& administrantur medicinæ quas dicemus in
antidotario, d f t

In vlceribus profundis: & de
illis est aqua maris. Aqua uero aluminis abluit,
& repercutit, & exsiccatur. Et omnes istæ medici-
næ prædictæ nunc, nocent, si cum ulcere est apo-
stema. Et aqua, in qua decocti sunt cyperi, est bo-
na ad exsiccationem. Et decoctio mirobal. ci-
trin. & belliricorum, & emblicorum, & deco-
ctio [cetarach,] & folia asedre sunt bona in
illo.

ANNOTATIONES.

Vlcera intelligit humidiora, propterea desiccantibus in-
sistit, non etiam abstergentibus. ita tamen vt intelligas ab-
stergentia reui non planè omnia, sed ualida, quando fieri
ferè non potest, quin aliquid sicce illius sordidæ adfit, quod
absterfione opus habet. quando etiam quæ siccant, nisi a-
stringentia sint, aliquid omnino abstergunt.

Curatio vlcerum sordidorum.

Cap. 4.

Oportet, ut in eis administrantur medicinæ
abstergentes, & incipiatur in primis ab eo
quod est fortis mordicationis, secundum quod,
diximus in canone: deinde gradatim peruenia-
tur ad illud, quod est sicut a [thapsia,] & aristo-
lochia cum melle, & pauco aceto. Et iterum glu-
tinum albotin cum æquali mensura sui olei ro-
sa aut butyri. Et iterum radix lilij cum melle.
Et iterum farina erui, & herba opopanax. Et
de compositis emplastrum indum: & unguen-
ta uiridia omnia cum flore aris, & simplicia,
aut permista cum ammoniaco, & similibus. Et
emplastra corticalia, & emplastra facta cum fa-
rina erui. & emplastrum de sale. Et trochiscus
niger, & trochiscus uiridis. Et medicinæ ex-
siccatiuæ. sumantur feces olei, & mellis, & alu-
minis iam eni partes quales. Et sumantur ceru-
se, & polij partes quales. Et quando uehemens
sit sordiditas, sumatur prassium cum melle. Et de
emplastris bonis sunt oliuæ salutæ. Et quando-
que accidit necessitas hic iterum administran-
di aliquid de currentibus, quo abluatur secun-
dum quod dicemus in capitulo profundorū:
& omnia lædunt ea, si fuerint apostemata.

ANNOTATIONES.

Hic maiori absterfione quàm siccitate utendum est, ubi
etiam maior crassi & sordidi excrementi copia affluit. Vi-
de Gal. loco antea citato.

60 Cura vlcerum profundorum, & cauernarum, &
abscissionum. Cap. 5.

Ista indigent in curatione sua, ut carne re-
pleantur, & illud quidem non fit nisi cū u-
bertate cibi, & sanguinis. Et sunt necessariz in
hoc medicis uehemētis exsiccationis, & mūdi-
ficationis simul. Et oportet ut sit situs eorū ta-
lis, ne in eis retineat uirus, imò currat: & si inue-
nis

nis hunc situm conuenientem : & est in eo radix ulceris membri ad superiora , & orificium eius ad inferiora ; tunc iste est . Quod si fuerit diuersum illius , & fuerit possibile homini ut alteret situm profundi , cū eo quod a [pōt facere de prapratione alterationis naturalis ; faciat . Et si non est ei possibile , non est excusatio , quin secetur uicus usque ad radicem suam sectione exquisitissima , qua non relinquat cauernam : aut fiat , ut accidat cursus ; aut meatus in radice sua prater eius orificium [talis , ut recipiat salutem .] Et obseruetur in hoc dispositio membri ; & an accidat ei timor ex illo . Quum ergo factum fuerit illud , stringatur ulcus cum ligatura incipiendo ob orificio eius , & perueniendo ad radicem , à qua decoctio facta est : & in [principio] e contrario illius : & ponatur stritura in parte superiore in duobus modis simul . Et non oportet ut perueniatur cum ligatura ad dolorem . a †

Et quando non est tibi possibile ut scindas , administra abluionem : & intronitte tentas facientes nasci , & mundificantes ; quarum mundificatio non destruit eius natiuitatem propter uirtutem duarum rerum , in eis . Et nos qui dem iam experti fuimus emplastrum apostolicon , & fuit bonum ultimum , conferens [per medicationem .] Et centaurea , quando ab ea impletur , est mirabilis valde deinde suscitatio : postea ireos : deinde farina erui . Et absconsione bus , quando , non succurritur , non adharet cutis conglutinatione bona : uerū est possibile ut exsiccat cutis ita , ut conglutinetur cōglutinatione simili sanæ . Et vlcera quidē profunda , & absconsiones , & cauernas nō mundificat medicinē mūdificatione ultima , neq ; faciunt in eis nasci carnem , nisi fiant currentes , lauantes , q̄ in ea iniiciuntur cū iniectionis : aut mittuntur cū tentis : & proprie quum eorum figura non est figura in mundificatione , quorū sufficiant preparatio , & expressio ligaturæ , secundum qđ ostendimus . & mel quidem est ex lauatiuis , & proprie mistum cū uino : & in aqua ciccris est ablutio fortis , quam non suffert quod ex vlceribus parum est fordium . Et aqua maris propinqua est illi : quoniam ipsa lauat , & exsiccat . aqua aluminosa est lauatiua , & cū hoc est prohibitiua eius , quod attrahitur ad membrum . Et quando est apostema , non conuenit aliquid ex illis , neque uinum . Et oportet , ut ponantur super ista vlcera , supra medicinas in ligaturis earum , panni liniati ex eis , quibus indiget membrum in rectificatione suæ complexionis : & quibus indiget ad resistendum emplastris , quæ interius administrantur , & sit super orificium vlceris pannus alius liniatus cum eo , quod oportet , ex medicamine . et significatio qđ ipsum cōglutinatur , est paucitas eius , quod currit , & [descensio] eius ad inferiora . Et fortasse exprimuntur ab eo cum ligatura , et uirtute medicinæ , humiditates plurimę subito : deinde exsiccat , et conglutinatur .

ANNOTATIONES.

Quod profunda & cauernosa vlcera eueniant , erodentium excrementorum & sorditiei & ichoris copia facit .

tendumq ; propterea summe exsiccantibus & abstergentibus . non tamen abstergentia exsiccantibus . paria sint oportet , ob carnis quæ restituenda est defectum , quam quæ maxime abstergunt , imminuunt , non augent . Aemulatur hic Gal. 2 . tum . 3 . ad Glau . tum in lib . met . 3 . & 4 . Num . ta men scribit quod aduersari quis Hippocrati crediderit . Probat maritimam & aluminosam aquam in ulceribus . At Hipp . vlcera humectari prohibet , nisi uino . Sed uerè Hipp . quum uinum probet , ea rejicit , quæ extra uini facultatem sunt . uinum exsiccat abstergitq ; aqua uerò dulcis & simplex humectat . non ita tamen quæ salsa & aluminosa est : quum hæc & exsiccent ut uinum , & abstergant .

Curatio uermium vlcerum . Cap. 6.

DE rebus conferentibus ad illud est succus calamenthi fluuiialis : et medicinæ quas diximus in capitulo uermium auris in libro tertio .

Nascencia carnis in vlceribus . Cap. 7.

OPortet , ut non crescat caro .] donec mūdificetur , aut trahatur ad ipsum nutrimentum , si minoratur , et non peruenit ad ipsum . Quū ergo mundificata est , tunc elongetur omne mordicatum , et abstergium cum fortitudine , qualiacunque sint vlcera ; et vbicunque sint . et oportet . ut in administratione obseruetur medicinarum facientium nasci carnē precepta , prædicta de [eo quod oportet ex superfluitate humiditatis , aut superfluitate exsiccationis : fac ergo illud quod diximus in capitulo vlcerum virulentorum : et non in quantum remanent vlcera humida , aut fuerint sicca exsiccatione uehementi ; imò quantum ad carnē , quæ creatur , quum est uehementis humiditatis , aut pauca exsiccationis . et de illis , quæ minorant exsiccationem eius , est et [

additio in cera eius , et ipsius oleo , si est [emplastrum .] et de eis , quæ addunt in eius exsiccatione , est ut ingrossetur , et inspissetur , et minoretur eius uictuositas , et multitudo medicinarum , aut addatur in eis sicut mel . et creatio quidem carnis in eis cum emplastris conuenientior est , et tardior , et cum pulueribus difficilior , et uelocior . et quandoque induratur caro : et est tunc de rectificatione , ut puluerizentur pulueres : et circumdetur cum emplastris , et uino , proprie styptico . Medicamen bonum ad omnia vlcera cum eo quod lauat , et exsiccat [

Nos quidem iam diximus medicinas creatiuas carnis in capitulo uulnerum , et fortasse commemorabimur de electoribus earum hic aliquid , et est dignius in hoc loco , et est antimonium adustum , et sarcocolla , et glutinum piscium , et limacia adusta , scoriar [ascerebacham .] et plumbum adustum , et acorus , et beremasis , et dragontea , et cyperi , et proprie ad fordida , et polium est forte , et centaurea est ultima , et g [nitrum] adustum est mirabile in exsiccatione eorum , et ipsorum consolidatione .

Cap. 8.

a n. administratur facientia nasci carnem .

b B. obseruatio ne exquisita eius , quod apparet ex superflua humiditate in eo .

c f n. facere ipsam fluidam , & d B. uiguentia .

e f B. & mundificat & fortificat , &

f B. alfaberchā

g B. vitrum .

Curatio vlcerum corrodentium se. Cap. 8.

CAnon vniuersalis in curatione corrosiuo-
rum, & fraudulentorum est, vt mundifice-
tur corpus, & membrum, si fuerit corpus mun-
dum cum vctosis, & mistione sanguifugarum
super ipsum, & permutatione complexionis eius
cum epithermatibus, & redificatione cibi absq;
tarditate, & dilatione: Nam dilatio in hoc est
ex eis, quæ addunt in malitia eorum. Et quædo
que facit esse necessarium ambulatio corrosio-
nis, vt incidatur membrum. Et confert corrosi-
uis, cum quibus non est putrefactio, embrocha
tio cum aqua frigida, & aqua myrti, & aqua ro-
sarum, & aqua virgæ pastoris, & vino styptico
si non fuerit caliditas, & aceto permixto cum
aqua rosæ, & aqua pura plurima, si fuerit calidi-
tas, & similibus ex aquis in frigidantibus; & ex-
siccantibus. Et si fuerit illic putrefactio, tunc a-
qua maris, & reliqua de illis, quæ diximus in ca-
pitulo putridorum. Amplius melior curatio
eorum administratio stypticorum exsiccantiū
in frigidantium, sicut cortices granatorum, &
lentes, & folia mastice, & semen rosarum, &
spina egyptiaca, & grana myrti, & embrocha-
harum medicinarum. Et confortentur huius-
modi cum alumine, & similibus: & similiter em-
plastratio cum folijs acetosæ, & ramis eius bulli-
tis cum vino. Et emplastratio cum bolo armeno
confecto, aut syrupo acetoso, aut cucurbita
sicca adusta, aut arnoglossa cum sauch, aut folijs
olivarum † [

† a. recentibus

ANNOTATIONES.

Serpentia vlcera & phagedanas intelligit. In his Pau-
lus is vritur quæ desiccant, astringunt ve. quæ hic au-
thor proponit. Vritur tamen præterea Auicenna frigidæ
aqua assusione, quæ in re aduersus Hippocrati videtur, qui
non nisi vino vlcera iubet perfundi. Verum, hæc, quæ hic
vritur, frigidæ perfusio, non vlcis curatio est, sed feroris
qui vlceri coniungitur. neque alienum in calidiori hac in-
temperie id presidium est. Alioqui vero non desunt etiam
nostra tempestate, qui non vlcera hæc solum, sed vulnera
omnia, solius frigidæ, & dulcis aquæ ablutione curant. quæ
certè, tum repellendo sui frigiditate inflammari ea probi-
bet: tum ob filamenta quæ ad vulnus post profusionem su-
clam adhibentur, exsiccare etiam non mediocriter potest:
quamuis non ignoremus adungi præterea à supersticiosi-
susurramenta, & verborum quorundam formulam, ex qui-
bus agi hæc non naturali & manifesta vi, sed incantatio-
ne quissimam crediderit.

Curatio vlcerum putridorum, & malorum. Cap. 9.

Horum malorum vlcerum curatio melior
est mundificatio corporis, aut membri ip-
sius, si corpus fuerit mundum, cum eo quod
mundificat ipsum solum cum ventosis, & san-
guifugis, & epithermatibus redificationibus com-
plexionem, secundum quod diximus multo-
ties, & a [similibus, & cibo.] Et non oportet vt
sit dilatio in curatione eorum, nam eorum b [pu-
trefactio] addit ipsorum malitiam. Et oportet,
vt prohibeantur ab eis apostemata calida: & de
illis, quæ eam sedant, est semen hyusquiami al-
bi cum c [sauch.] Et iterum, quum huiusmodi

a. mundificatio
ne cibi.
b. Antiquitas.c. Alia litera
lupinis.

vlcera superfluunt in corruptione, sit necessa-
rium vt euellantur cum cauterio cum igne, aut
cum medicamine acuto, aut cum incisione, ut
non remaneat nisi caro sana, cognita per boni-
tatem sanguinis eius aut coloris ipsius, & os sa-
num album mundum. Et medicamen quidem
acutum accipit omnem ostracitatem, & extra-
hit ipsam; & succurritur d [complemento] eius
cum butyro, ponendo desuper vice vna post a-
liam: ista enim licet non sint fistulæ, neq; ostraca,
tamen sunt mala fraudulenta. Et fortasse
sit necessarium incidere membrum, vt saluetur
ex putrefactione sua. Et embrochæ quæ conue-
niunt ei, sunt, sicut aqua maris, & aquæ predi-
ctæ in capitulo fistularum. Et quum super ista
vlcera, & alia administrantur medicina, oportet
vt dimittantur diebus aliquot, & non solu-
vantur. Et medicinæ quas oportet administrare
in istis sunt sicut farina hordei, & farina erui cum
aliquantulo aluminis: aut caro piscium salita,
sicca cum aliquantulo medullæ panis: & aristol.
& radix caulis, & radix sicæ, & radix cucume-
ris asinini, & semen lini contritum cum calca-
dis: & hæc cum passis, e [aut sicibus] † [

aut emplastra cum cepa muris decocta cum mel-
le, aut caulibus, f † [aut cucubi-
ta sicca combusta, & folijs oliuarum recentib.
Compositum Recipe aristol. & succi foliorū
al Kerua amarorum an. partes. j. floris aris par-
tem. s. fiat ex eo linimentum cum aqua in spissi-
tudine mellis. Et fortasse est necessarium: ut co-
fortetur cum succo cucumeris asinini, & h [al-
furie;] & ponantur desuper panni sicci. Et ite-
rum aristol. & gallarum, & olei equales partes,
fiat ex eis linimentum ulceri & in circuitu eius.
Aut calcis, & colcotar partes æquales, arsenici
partem. s. Et iterum alfurie partes. xij. colcotar.
x. draganthi. iij. fiat ex eis linimentum: & de-
coquantur in aceti fortis media cotyla, donec
consumatur acetum: deinde fumatur ex, [eis
in frigidatis] postea liniatur cum eis vlcus. Et ite-
rum sumantur colcotar, & draganthi ambo-
rum an. xx. corticum ferri. xvj. gallarum † [

] perforatarum. x. Aut fumatur salis pars.
j. aluminis vsti & corticum aris, [abrotani] u-
sti pars. s. Emplastrum bonum. sarcocolla, cal-
cucecaumenon, & galla, & flos aris & aristolo-
chia, aggregentur cum aliquantulo glutini, vt
medicinis sit conglutinatio: & administretur
post mundificationem vlcis. Medicamen vi-
timum, expertum. draganthi rubei. xxiij. calcis
viuæ. xvj. aluminis. xvj. corticum granatorum.
xvj. thuris, & gallarum, amborum an. xxxij. ce-
re. cxx. olei antiqui cotylas. Aliud bonum plu-
bi vsti cum sulfure, aris vsti, cerusæ plumbi,
thuris, merdasengi, climiæ, ammoniaci, opopa-
naxis, mastice omnium an. 3. ij. adipis renum
vaccæ, resinæ, glutinis alimbat, olei myrtini. ce-
ræ omnium an. 3. iij. soluantur quæ soluenda
sunt † [

] quan-
titate, qua conficiantur ea quæ soluantur, &
teruntur, n † [

conficiatur. Medicamen conferens, quod Ga-
len. & alij o [aggregauerunt.] Recip. scorie gris. (unc.
vnc).

p. n. gumi lac-
ris & est ala-
rea.

vnc. j. floris aris fricati. vnc. j. cere. lib. s. ^p par-
uam lindris [vnc. j. s. fiat ex eis emplastrum, se-
cundum descriptionem suam: soluantur ea,
quæ soluuntur, & terantur ea quæ teruntur, &
addatur cera, & minuatur secundum quantita-
tem necessitatis: & diligunt vt misceantur cum
eo. ^q†]

[Et quando fuerit
vlcera ^r [difficilis sanationis administrentur in
eis chartæ combustæ.] & medicamen Andro-
nij: & cucurbita sicca combusta: aut lana fordi-
da combusta, aut emplastrum foliorum cupres-
si, aut foliorum dulbadustorum.

ANNOTATIONES.

Vlcera quæ medicamentis non cedunt vite restet, adhi-
bitis, casoethe à Grecis, à nostris contumacia, & rebellia
nuncupata, ex vitiosis admodum succis proueniunt vt 4.
meth. habes. Curari hæc docet, etiam vltione, ex ignito seu
Cap. 5. scalpello, seu medicamento. In hanc rem Hipp. 7. aph. Que
cunque ait, medicamentis non curatur, ferrum curat, quæ
aph. 9. ferro non curantur, ignis curat, quæ igne non curantur: ea exi-
stimare oportet immedicabilia.

Curatio eorum, quæ sunt difficilis consolidationis, & alio-
rum, quæ sunt in vltimo malitia. Cap. 10.

SCias, quòd vlcera difficilis consolidationis
absolutè sunt præter corrosiua, & præter
putrida: sicut est commune præter proprium: ip-
sa enim ambo sunt ambulatiua: & cum istis
quandoque non est ambulatorio: & stant secun-
dum dispositionem suam per aliquod spatiū.
Et ista sunt præter fistulas, iterum quoniam ^a [op-
portet vt ipsa sint incedentia.] Et ad vltimum
corrosiua putrida, & fistulæ sunt ex summa dif-
ficilis consolidationis absque conuersione.

^b [Alienati] verò sunt vltima in corruptione
in elongatione à consolidatione. Et canon in
curatione horum vlcetum est, vt si causa fue-
rit malitia complexionis rectificetur, aut si fue-
rit malitia sanguinis, ponatur cibus qui gene-
ret sanguinem bonum contrarium illi: Aut
paucitas eius, multiplicatio eius, & dilatio in
cibo bono. Quòd si causa fuerit mollificatio, &
sordidatio, tunc cura curatione mollis, & sordi-
di. Et si causa fuerit exsiccatio superflua, &
non fuerint fistulæ adhuc, tunc cura cum hume-
datione æquali. Et de eo, quod bonum est in il-
lo, est vt facias ea sudare cum aqua calida, vsque
quo sudet membrum, & rubeat, & infletur: de-
inde absterge, & non pertransas illam quantita-
tem, quoniam attrahes cum eo materiam pluri-
mam, & nocumentum maximum ad mem-
brum: Et fac vt medicamen post illud sit mino-
ris exsiccationis. Et fortasse confert ponere pan-
nos infusos in aqua tepida. Et quandoque est
necessarium fricare vlcus, ^c†]

fricare
membrum eius, & administrare emplastra at-
tractionis accidentis ei, quod continetur cū eo de
carne, cura cū eo quod sciuisi, ex scalpellatio-
ne, & extractione sanguinis, & succursu cū ex-
siccationis. Et si causa ^a [fuerit vitis ambulatiua,
incide eam.] & fac currere sanguinem ^c [eius,

aut extrahe eam,] quoniam multoties facit quie-
scere illud. Et si fuerit repletio, tunc incipe cum
phlebotomia & euacuatione humoris eius me-
lancholici, si fuerit; deinde ^b [obuia viti,] & fac
currere ex ea sanguinem, quantum tibi possibi-
le est, vt non accidat ex obuiatione tua ad ^s [ui-
tem] quod est deterius ulcere primo; deinde cu-
ra vulnus, quod accidit ex ^h [vite,] post ea vlcus
difficile. Et si causa fuerit debilitas membri, &
10 illud est propter malitiam complexionis, non
qualitercunque accidat, imò malitiam com-
plexionis superflua, elongata ab æqualitate,
quæ existimamus ex calore, & frigore, & quod
sequitur complexionem ex raritate superflua,
aut spissitudine vehementi: & primum est vt se-
quatur caliditas, & humiditas; & secundum,
frigiditas, & siccitas; oportebit vt curetur fa-
ciens illud cum contrario. Et multoties qui-
dem contingit, quòd causa est à caliditate at-

trahente materiam, & mittente eam; & sunt ne-
cessaria in curatione eius infrigidantia stypti-
ca. Quòd si causa fuerit fistula, tunc cura cura-
tione fistulæ. Et si causa fuerit corruptio ossis,
quod sequitur ipsum, incidemus, & detegemus
ab osse. Et si fuerit possibile auferre illud, quod
est super ipsum cum fricatione, faciemus: &
subtilissime inquiramus; & si non, incidemus,
& faciemus illud cuius expositio est in capitu-
lo corruptionis ossis. Inquit Gal. fuit adole-
scens habens fistulam in pectore suo, quæ iam
peruenerat ad os, quod est in medio casti sui;

deteximus ergo ab osse casti totum illud, quod
continet ipsum, & inuenimus iam aduenisse
corruptionem: & fuit nobis necessarium inci-
dere ipsum: & fuit locus corruptus, ex eo lo-
cus super quem figitur suspensorium cordis.
postquam ergo vidimus illud, stetit statio-
ne uehementi in ablatione ossis corrupti, & fuit
finis noster dimittere panniculum tegentem
ipsum de intus, & seruare ipsum secundum sa-
lutem suam: & fuit illud quod continuatur de
hoc panniculo cum casto iam putrefactū. Ite-
rū inquit & nos aspeximus ad cor aspectu ma-
nifesto, sicut illud quod vidimus cum detexi-
mus ab eo cum voluntate cum anatomia ingt,

sanatus est ergo iste adolescens, & nara est caro
in illo membro, quod incisimus ex casto, donec
repletum est, & continuatum est adinuicem; &
factū est stans inter velamen cordis, & uelamen
ipsum, sicut stetit cū eo ante illud cap. capsulæ
cordis. Inquit, & non est hoc maius quam vul-
nera in quibus respirat pectus. Et [hoc dixit: quòd
quando putrefiunt vena, & antiquantur,] tunc
de eo quod est rectum, est ^k [currat ex eis san-
guis] secundum quantitatem, quæ licita est in eis.

Medicine uerò preparatæ ad difficultatem cō-
solidationis, & dominantibus dispositionibus,
sunt sicut scoria eris, & flos eris adustus, & nō
60 adustus, & scoria ^l [ascehesebram, & scoria reli-
qui ferri, & conglutinatio auri,] fiant ex eis ce-
rata: & colcorat, & dragathū, & quæ sunt eis si-
milia cū rebus prohibentibus attractionem ad mē-
brum, si fuerit, sicut sunt alumen, & galle. Et de
illis, quibus curatur ea, quæ sunt difficilis cōsolida-
tionis, est illud quod recipit climie, & cōsolidati-
onis auri, & aluminis. omniū an. viij. floris æ-
ris, & corticum eris an. j. gummi cupressi, iij.

AVIC. Tom. 2. L 3 cera,

f. B. sis occupa-
tus circa varicē.

g. B. uarices.

h. B. uarices.

i. B. Alia litera

dico quòd quā

do vlcera sunt

antiquata & lō

gi temporis.

k. B. facias floe

re sanguinem,

ex eis - cura ru-

bificandibus.

Alia litera.

cum incisione

facias ex eis

fluere sanguinē

l. B. alfaburchi

& scoria reli-

qua um specie

rata ferri, & id

quo aurum ad-

heret.

m — B. cere, & olei, m [aluminis] quantum scis. & iterū sumantur ceræ, & gummæ pini an. vij. climiē. iij. & colcotar. vj. & olei myrtini quantum sufficit. & iterum decoquantur colcotar, & climia cum aqua maris, aut aqua agrestæ, aut aqua in qua decocta sunt alkali. & calx, decoctione pauca secundum commissionem nutritionis eorum in sole in æstate: deinde coletur ab eis præter, quod fiat sal desuper aqua maris, aut aqua alkali. & iterum sumantur æris usti, & resina, & salis gemmæ omnium an. vnc. ij. ceræ, olei myrtini quantum sufficit. & conferunt eis medicinæ fistulares, quando exsiccantur, & teruntur. & ex eis sunt farina crui, & iresos, & aristolochia adusta, & æs ustum, & terra thuris secundum diuersitatē, quam meretur omne corpus ex compositione. Medicamen bonum fumantur limatura æris, & limatura ferri, & conficiantur cum aqua aluminis, & argillentur cum argilla rubea, & adurantur in furno, deinde extrahantur, & terantur, & administrentur puluerizata, aut fiat ex eis, & ex merdasengi emplastrū. Modus emplastri aurei boni. Recipe merdasengi aurei boni minam vnam, ceræ, & radicis almezerion an. aur. xxxvj. floris æris aurei. xvij. limaturæ auri trite, limaturæ almerdasengi an. aure. xl. olei antiqui. libr. iij. ponantur super ipsum in primis merdasengi, & aurum, & flos æris, deinde reliquiæ medicinæ. & iterum sumantur ostracum furnorum, & cinis venarum, & plumbum combustum ablutum, et fiat ex eis emplastrum cum oleo myrtino. et oportet, ut sit illud oleum inspissatum cum merdasengi, verbi gratia. vnc. j. et ex aceti acuti triplo ipsius, et ex oleo, aut oleo myrtino, aut olei n [anethi. vnc. j.] moueantur cum facilitate, donec resoluatur merdasengi, et inspissetur, et non aduratur: Et ^o [alierenati de eis] cortices æris, flos æris, calx abluta sine exquisitione, fiat ex eis puluis: et antecedit, et liniat ea cum melle, deinde puluerizet super ea hunc puluerem contritum. ^p† [æris partes. ij. q† [ceræ. x. dissoluantur digitis in sole et administrentur. Aut cerusē, et aluminis an. vij. corticum æris, salis gemmæ, thuris, floris æris, corticum granatorum, omnium, an. partes. ij. calcis pars. j. ceræ. x. olei myrtini quantum sufficit. et iterum merdasengi, olei an. lib. j. gallarum non perforatarum, aristol. an. vnc. j. ammoniaci. vnc. i. minuti thuris, vnc. ij. fiat ex eis linimentum super ignem, et moueatur, cum radice canne.

n s. aut oleo quocunque.
o B. ad vlcera de eis, quæ dicuntur alchitrame fumantur.
p † s. Recipe corticum.
q † B. aluminis partes duas.

ANNOTATIONES.

Cap. 27.

Sunt & hæc ex superiorum genere, sed peiora, taliave quæ Chironem medicum optarent. Habes de his plura 4. meth. Repetit hoc in loco Auic. Hippocratis præceptum, quod in antiquis ulceribus, in lib. de ulcerib. conducere scribit, ut frequenter tum ex circumstantibus tum ex affectibus partibus sanguis effluat.

Curatio fistularum, & coriorum, quæ non conglutinantur. Cap. 11.

IN fistulis verò, et earum iudicijs, et speciebus Ipsarum iam est dictum, quod dictum est.

Verum quod necessarium est de regimine curfus uirus, et humiditatum corruptarum ab eis, præparatione aut perforatione, iam declarauimus iterum in locis ante hunc locum. Curatio autem propria fistulis diuersificatur iterū. Fistulæ enim aut sunt recentes ^a [currentes: aut sunt antiquæ, quarum ^b [concauitates] iam profundatæ sunt in carne uehementer; et istæ quidem sunt difficilis curationis: nam illud quod necessarium est in ^c [hoc, est acceptio illius concavitatis totius] cum incisione eradicante ex lateribus cum nouacula aut alijs, aut per cauterium cum igne, aut cum medicamine; et illud est præuim, et inquietum, et proprie quando est in vicinitate nerui aut membri sublimis. et fortasse eger est declinior ad hoc, ut remaneat illud cum eo, et toleret illud, quam ut patiat eam curam, et fortasse est possibile, ut exsiccecur, et corrodat eam caro ^d [vntuosa, fraudulenta] intra ipsam, et exsiccecur residuum carnis eius mortuæ, et consolidetur, et remaneat quæta spatio lōgo, præter quod sit adhuc consolidata integre. et qui vult illud, oportet, ut mundificet fistulam à carne fraudulenta ^e [vntuosa,] quæ est in ea: deinde impleat eam medicinis exsiccantijs, et dimittat eam cum dispositione exsiccationis eius; quoniam ipsa ^f [remanet,] dum non cadit, ^g [timor] in repletione, aut humiditate complexionis, aut aduentu aquæ, aut situ iacendi super eam doloroso, aut offensione, aut verberatione, aut tussi, aut tremore. De curatione verò eradicationis eius, et ipsius euulsione. scias, quod quæ ipsa est fraudulenta ^h [putrida,] antiqua, non est medicamen, nisi abscissio, [cum aduisione,] aut cauterizare eam cum igne, secundum quod ostendimus, cum perforatione ^k [meatus tortuosi inter meatus eius, ut sciatur intentio cauterij, et penetratio cum cautela inuentionis eius, donec coquat, vel cauterizet, et abscindatur. et cauterium cum medicinis acutis est] sicut sunt sal ammoniacum, et arsenicum, et sulfur, et flos æris et argentum viuum est de summa eorum. Extinguatur argentum viuum, et misceatur cum tanto limaturæ ferri, quantum ipsum est, et alkali quantum est eius medietas, et calcis quantum est eius medietas, et sublimetur in aluthel ^l [aut prefocetur in kimima] secundum quod sciunt illi, qui occupati sunt cum hoc capitulo, et sublimetur sicur sal. Quum ergo ponitur ex eo super fistulā, inflāmat, et aflatur, et separat à carne, quod accipiat eum forcipibus, et extrahatur, et aspiductur cibario membri ex butyro vna hora post aliā, ut quiescat dolor: deinde curtur euratione vlcera. De fistulis verò, quæ est recēs, ^m [currentes,] oportet, ut abluatur cum medicinis fortibus ⁿ [sicut kitram, et aqua cinerum, et aqua maris, o [et sicut] salsa, et aqua saponis, permixtis cum ea arsenico, et sale ammoniaco, et aqua sublimata ex calcucaumenon, et sale ammoniaco ^p [sicco, et ex sampsuco non corrente, et aqua, in qua decoquantur alkali, et calx corticum ouorum, et calx. Quum ergo mundificata fuerit, ponatur super eam medicamen de kerua. et emplastrum de arsenico ^q [reiterato] in medicinis algarab, est mirabilis iuuamenti, et medicamen Galalcaruū.

a B. facies
b s. ollu
tes.

c B. istis
ceptio, ve
modo illu
fractio

d B. p
dilect
Alia sunt
fractio
alud

e B. alud

f B. m
g B. c

h s. l
p
p
p

i B. l
p
p

j B. l
p
p

k B. l
p
p

l B. l
p
p

m B. l
p
p

n B. l
p
p

o B. l
p
p

p B. l
p
p

q B. l
p
p

r B. l
p
p

s B. l
p
p

t B. l
p
p

menti. Et medicamen Gal.¹ alcartusini. & medicina composita ex dragantho, & calcadis, & ere usto, & flore eris, & quæ sunt similia illis; & Et ex centaurea, & farina crui, & ireos, & [surtas]. Et iam experta est radix scolopendriæ: nam ipsa quum fistula impletur ex ea, sanat ipsam. & similiter quum fistula impletur ex ea, sanat ipsam. et similiter [alsenij] & similiter succus cucumeris agrestis cum glutino albotin. aut succus radicis almaroth, aut flos æris, aut ammoniacum, & [ ]

7 & calcadis, & draganthum, & colcotar, & gummi cum aceto. Aut sumatur urina infantum, & sine cessatione teratur in mortario plumbeo, donec inspissetur, & exsiccat, & administretur. Medicamen, quo vtuntur illi de Alexandria [topopanacis], draganthi assati, & colcotar, & floris æris, & aluminis omnium an. pars. j. cantharidarum pars. s. fiat pulvis, aut emplastrum, aut aggregetur cum aceto, in quo decoctæ sunt cantharides: & fortasse ponitur cum eo mel. & iterum sumatur aloes, & flos eris, & merdasengi, & cortices ouorum calcinati, quod est eis fortius plurimum, et permiscantur. & iterum medicinæ fortes, quas diximus in capitulo eorum, quæ sunt difficilis consolidationis. Et quum apparet caro bona, administretur conglutinantia, facientia nasci carnem. Et quando est propè eam os corruptum, tunc oportet ut redificetur & curetur curatio ne sua. & quum uides humiditates virulentas minoriari, aut saniofas redire, tunc iam curatio confert.

ANNOTATIONES.

Fistule generationem, curationemq, abunde Hipp. in li. Cap. 77. de fistulis prosequitur. De his Gal. in lib. de tumorib. præter nat. Agit & Paulus lib. 6. ex quo discet contra quam multi sentiant, fistula callum coniungi.

Da carne addita super vulnere.

Cap. 12.

IN curatione illius sunt necessariæ medicinæ abstersiue, & exsiccatiue; & quanto magis sunt minoris mordicationis, tanto sunt meliores. & oportet ut non expectetur hoc de adiutorio nature, quod expectatur in nascencia carnis; nascencia enim carnis est opus nature. & [omne, quod natura nasci non facit, siue sit] cum adiutorio medicinæ, aut absque eius auxilio, est contrarium operationi nature: propter illud igitur oportet ut sit plurimum sustentationis super medicinam. Et scias, quod trochisci facti ad hoc non conferunt illi, quod ex ea antiquum est, imò recenti. Quod si ex eis fuerit aliquid necessarium, tunc oportebit ut in facie do trochiscos sit conseruatio, & reponantur in loco, quem non corrumpat aer. et iam laudatæ sunt ad hoc fæces acetii; sed illud non est apud me penitus sanum: & facere eos trochiscos, & formas similes auellanis est magis conseruans uirtutem. Quod uero dicitur quod ipsa indiget ut imbatur aqua [calida] de arsenico, et alijs [ ] est illud quod præparat eam ad resolutionem uirtutis, et adiuuat acere corruptentem eam. Et medicamen quidem

quod est grossius, & fixioris uirtutis, est magis iuuatiuum in hoc capitulo, non ex parte uirtutis, quoniam fortasse subtile est fortius: sed propterea quod passio eius ex aere, & humoribus commixtis est minor, & fixio eius cum dispositione sua est maior. Et istæ medicinæ sunt sicut cortices æris, & ostraca adusta, & duæ species eritorum adustorum cum carnibus suis: verum eritij [ ] remanent] & constringunt carnem plusquam oporteat. & fortius de illis, quæ numerauimus, est flos lapidis nominati [ ] scilicet, & fortius eo est [ ] scoria] & glutinum auri, & colcotar. & [ ] draganthum adustionis] minorat uirtutem eorum, & mordicationem simul, & addit eorum subtiliationem: & flos eris est fortis, & non est sicut ziniar: & proprie factum ex corticibus eris. Et ex eis, quæ corrodunt carnem additam [ ]

est, ut sumatur

alkali, & calx non extincta, & dimittatur in sex cuplo sui aque in sole septem diebus, et moueantur omni hora donec ingrossentur, et fiat sicut lutum, et fiant ex eis trochisci, et administrentur. Et similiter trochiscus fistilicus, et vnguentum viride est mirabile, et uiride factum cum sale gemma. Et vnguentum quod nominatur alclecorexelin, corrodit carnem sine mordicatione: et medicamen dudume, et medicamen dianor, et medicamen factum ex corticibus eris, et minuti thuris, est conueniens carni [ ] male, et accipit humiditatem] sicut cottum, et omnes medicinæ factæ ad [ ] hoc, ut mittantur in nasum.]

Regimen ulcerum disruptorum post consolidationem.

Cap.

13.

VRatio post eorum disruptionem est, ut accipiat caro mala, et os quod sequitur eam deinde occuperis in desiccatione eius, secundum quod scis. Et extrahentia ossa fortasse sunt cum medicinis attractiuis, sicut sunt folia papaneris nigri emplastrata cum foliis fici, et sauiich: aut semen hyusquiami albi, et calcadis equalibus partibus emplastrata.

Eradicatio uestigiorum ulcerum, & vulnere.

Cap.

14.

INDiget eradicatio uestigiorum ulcerum, et vulnere medicinis abstersiuis, fortis abstersionis, mundificatiuis; et sint uirtutes earum proximæ uirtuti eius, quod absterunt; ergo curetur forte cum forti; et quod est minus eo cum eo quod est minus eo. Medicinæ autem mundificatiue fortium uirtutum sunt, verbi gratia, ut sumatur squama ferri cum laeca, et tryphera, et liniantur desuper [ ]

calx, et mel aut succus calamentei, et albugo ouii [ ] arsenicum, et lapis piperis cum eo. Medicinæ autem [ ] leues lenibus] sunt faba, et farina cicercis, et semen raphani, et lutum molle, rarum [ ]

AVIC. Tom. 2. L 4] et

d. mundificat parum.

e. affus. f. affus. g. vitriolum. Et adustio.

h. t. corrosio ne bona est alchali & uiride æris. Et multo res soluit carnem addita & detumescere facit eam si proijciatur super eam pannus infusus in aqua maris aut in aqua in qua dissolutum fuerit sal amarum. & quando que sumitur.

i. B. quæ est addita valde rara vel mollis. k. h. hemorrhoides nas.

J& cortices melonis. Et adeps asini est bona valde: & propriè quando associantur ei quædam prædicta. Vestigia autem ulcerationis, aut verberationis, absterfio, cum oleo de lilio delet velociter. Amplius ^c [trochisci, quos] ego dicam in cap. decorationis.

TRACTATUS QVARTVS,

De solutione cōtinuitatis neruorum, & quod non pendet cum restauratione de solutione continuitatis ^a [neruorum.]

De vulneribus neruorum, & quæ currunt cursu eorum.
Cap. 1.

NERVIS propter vehementiam sensus eorum, & continuitatem suam cum cerebro accidunt ex vulneribus dolores vehementes valde: & laciones valde magnæ, sicut spasmus, & perfusio rationis, & multoties perducunt ad spasmus absque antecessione lationis præuæ: & non fit in eis excusatio, quin illic sit apostema magnum absque dolore magno. Et faciliores eorum dispositiones sunt febres: & apostemata multa apparent in alijs locis, quam in vulneribus; & sitis, & vigiliæ, & desiccatio lingue, & propriè quando accidit illic apostema. Et similiter est dispositio vulnerum chordarum laceratorum: & propriè in latere capitis eorum. Et quando apostemantur nerui, & quæ sunt eis similia: aut aduenit eis frigus, spasmantur. Et si aduenit eis putrefactio, ^b [corruptitur membrum, & augmentatur.] Et putrefactio quidem festinat ad eos, quoniam ipsi sunt creati ex humiditate, quam congelauit, & coagulauit frigus. Et ad huiusmodi quidem properat putrefactio ex humiditate, & ex caliditate humida, & deconquitur in eo. Et similiter aquæ quidem frigide nocent ex parte spasmii: & calidæ ex hoc, quod putrefaciunt: & similiter oleum. Verum oleum quandoque est necessarium. Illud quod est calefactum propter necessitatem sedandi dolorem, aut propter subtiliandas medicinas, & facere eas currere; & sunt medicinæ resistentes qualitati humectanti. Et ^c [pungentes solè quandoque perficiunt hanc operationem.] Et quandoque qui ex eis vulneratus est, apostematur ^d [etiam, & est eius operatio tardior.] & similiter eius maturatio, & curationis susceptio est tardior. Et quandoque ulcerantur nerui; & sūt vlcera tardioris consolidationis, & tardioris maturationis. Et omne vulnus, quod fit in neruis, aut est punctura, aut scissio. Et fissura quidem aut fit cum detectione nerui, aut sine eius detectione: & illud quidem aut fit in longitudine, aut latitudine. Et vulnera quidem cadentia secundum longitudinem in neruis, saluiora sunt cadentibus in latitudine: villus enim sanus læditur ex vicinitate incisionis, & nocetur per ipsum, & nocet cerebro, & facit accidere spasmus, & ægritudines magnas. Et fit iterum multoties necessarium tunc abscindere vulneratum, & punctum cum toralitate, & prouenit ex eo quies, & sperantur accidentia mala. Et vulnera quidem in panniculis sunt leuiora eis,

quæ sunt in chordis, necdum eis, quæ sunt in cruris: & tu quidem scis panniculum cum testimonio, & fortasse sciisti eum ex anatomia. Et si panniculus apostematur, non videtur in eo incesus villorum in lōgitudine: & in chorda panniculari videtur incesus ^e [panniculorum] in longitudine. et chorda est dura valde, & non est pannicularis in eius duritie: et panniculus suffert futuram. et in vulneribus, & disruptionibus, quæ adueniunt ligamenti nalcetibus ex osse ad os non est malum, & suffertur vehementiorem curam, & non timetur ab scissione neruorum illud, quod timetur de eorum conuassatione, & de incisione partis eorum in latitudine, quamuis membrum ^f [contrahatur.]

ANNOTATIONES.

²⁰ Quo differant nerui, tendines, ligamenta, cartilagine, cuique patet. Ex his autem sicut ligamenta & cartilagine (ea ligamenta excipio, quæ tendinibus iunguntur) nihil sentiant ita exactissime nerui, qui sensuum instrumenta sūt minus uerò exacte tendines. Sanè si sensus ex neruis est ip sis, atque ipsi exactissime sentiant, statim constat, quantum discriminis horum vulnera afferant, præsertim uerò quæ neruis ipsis inflata sunt, postea uerò quæ tendinibus. Certè quia exactissimi sunt sensus, dolores uehementes excitari oportet. dolorem inflammationes sequuntur. inflammatione tum conuulsiones, tum febres, tum delirium ob ipsum cum cerebro consensum. quod hoc in loco Auic. ait, quod Paulus lib. 4. quod antea Gal. 6. meth. quem hic per omnia æmulatur. Accidit uerò ad hæc omnia putrefactio. cui maxime opportuni sunt nerui, nempe quod ex humida substantia generi sint, frigoris vi concreta, ut hic auctor scribit. Sed obijciat statim quispiam. Primum quidem friuola & uana ratio est, quæ putrefecere neruos facile afferis, quia frigidi sint & humidi. quom aduersetur putredini frigidas, non parit. Post uerò, quod nerui non ex humida substantia, neque ex frigore concreuant, ostenditur, tum huiusmet auctoris testimonio, qui lib. Canonis. 1. neruos inter siccas corporis partes reponit: quam rem etiam omnes affirmant. tum Aristotelis auctoritate, qui 2. de generat. animal. neruos et ossa ab interno calore fieri testatur reliquit. quod & Hipp. antea in lib. de carnibus. Sed paucis ad hæc. Quod concretum sit à frigido id dissoluitur à calore, ut in 4. meteor. Arist. docet. iure ergo, si nerui ex frigido constiterent, etiam ex calido dissoluerentur corruptenturq. Quod uerò secundo loco obijcis. quamuis nerui sicca constent substantia, eorum tamen ortus ex humiditate est, atque ut ait Arist. 3. de hist. animal. ex humore qui mucori est similis. nihil. n. uidetur neruus, quam mucus congelatus. unde & accidente humido & calido facillime nerui dissoluantur: cum alioqui neque carnes neque ossa ita dissoluantur. Quamuis uerò ex caliditate & nerui & reliqua in corpore omnia gignantur, hi tamen ex imbecillo sunt calore; ut ex frigiditate quodammodo constare uideantur.

Canon curationis solutionis continuitatis neruorum.
Cap. 2.

Medicamen vulnerū neruorum est illud, quod est calidum, siccum, subtilium partium, æqualis caliditatis, ita ut non mordicet, & sit eius exsiccatio uehemens valde cum attractione, non cum stypticitate omnino. Et omne, in quo est caliditas subtilis cum exsiccatione

a. B. ossium.

b. B. corruptit membrum apostemando.

c. B. punctura sola quandoque perficit.
d. B. & est apostematis apparitio tarda.

tionē uehementi, subtilis substantiæ, non euacuatur ab attractione: & caueatur stypticum in eis, & propriè in principio rei, nisi sit cum absterfione, sicut æs ustū, & scorïa æris. & qđ est [huius generis substantiæ:] subtilia ipsū cum trituratione in aceto, in quo non est stypticitas, & quandoque timetur ex aceto, & subriliatione eius [processio] caliditatis subtilis in re spissa. & si necessaria est fortis caliditas quādoque, tunc necessaria est ut non sit profundans tantum: sed ut frangatur, & declinetur eum ea ex eo, quod ei admiscetur ad æqualitatem, ut calefaciat cum mensura, & exsiccat cum fortitudine. & si fuerit nervus detectus, nō sufficit aliquid cui sit acuitas omnino: & est nocumētum illius cum eo magnum. & similiter, si [in uenerit] medicamen, aut panum, a quo ad ministratur super vulnus, cui obuiat dum est frigidū actū, tunc lāsio nerui ab eo est uehemens. & quando accidunt vulnera in neruis, tunc nō oportet ut properet ad incarnationē, sed oportet ut incipiatur à sedatione doloris, uaporando cum pannis calidis, & cum oleis [calidis,] & cum oleo omphacino propriè, quoniam in ipso est stypticitas quadam: & cū adipibus iterum. Et sit eorum calefactio supra tepidū [propter frigida. Et similiter sit tua intentio] in sedatione apostematis. Et de illis, quæ administrantur etiam tunc, sunt emplastra facta cum syrupo acetoso, & cum aqua cineris, & ex [cibis & potibus] sicut farina fabarum, & erui, & ciceris, & lupini amari, & fauich hordei, & alijs: imò ista iterum administrantur antequā apostementur. Et quandoque confert administrare illud, quod est leue. Quū ergo sit in eis illud, & accidit securitas ex superfluitatibus, quæ effunduntur, per illud qđ administratur de phlebotomia, & euacuatione, tunc incarna. Et non sedes dolorem eorum cum aqua calida omnino, imò cum oleo subtilium partium, in quo non est stypticitas, calido usq; ad terminū nō [superfluum:] calidum enim superflue, & frigidum non conueniunt ei. Et multoties quidē contingit, qđ vulnus iam propinquat sanitati, & nocet ei frigus, & sit uehemens dolor, & redit lāsio: quare necessarium ut succurratur statim cum sedatione, & cum oleis calefactis embrochando cum eis. Quod si nervus ille fuerit discooptus, & fuerit incisio in longitudine, tunc stude ut cooperias ipsū carne. & pone super ipsū medicinas [pungitiuas] quas diximus. Et stringe ipsū cum pannis [longis] stridura colligente, & aggregatē [semper] rem magnam loci sani. Si autem [dirumpatur] in latitudine, tunc necessarium est suere ipsū. Et si non [con]glutinetur. Et quando [pro]perat res, & times putrefactionem, succurre quātum tibi est possibile. Quod si apostemetur & adueniat frigus ei, proueniet ei spasmus, & putrefactio contrahit membrum: [quapropter non oportet, ut incarnetur caput vulneris, neque colligatur nisi post sanitatem. Quum ergo est in eo stridura, ampletur: quoniam illud perducit ad putrefactionem vulnērum per illud quod aggregatur in eis de uiru, & alijs: & cum hoc dolor sit uehemens: quare non oportet ut incarnetur

omnino, nisi postquam exsiccatur exsiccatione decenti: & securitas sit ex omni apostemate, & putrefactione. Et propter illud oportet ut soluatur stridura [super medicamen, & medicamen, ut festinetur] ex alio. Et fortasse soluitur in die, aut in nocte bis aut ter. Et fortasse est necessarium ut faciat illud, iterum in nocte illius diei, aut die illius noctis, si fuerit [in] longitudine, & propriè quando illic est mordicatio. ¹⁰ Quod si non fuerit, tūc necessitas illius erit minor, & sufficit bis facere illud, mane, & uespere. Et oportet, ut obserues in medicinis eorum ne calefaciant ultra quam sit necesse, neque ab breuietur in calefactione necessaria: & similiter in absterfione, & exsiccatione, & in contrario vtriusque. Quum ergo uideris quod iā calefactum est, tunc infrigida ipsū. s. mēbrum cū mensura, quæ minuatur additionem ab eo, quod est necessarium. Et quandoque experiuntur ce ²⁰ rata facta cū euphorbio super crus hominis sani: & similis infirmo in cōplexione sua, & ipsius forma; & consideratur an superfluant in calefactione eius, an nō calefaciant ipsū in aliquo, de quo sit curandū. aut calefaciant ipsū calefactione tēperata: & tunc secundum illam quantitatem postea administratur super infirmum & experiuntur super ipsū secundo, uerū experiantur super alium de illis, qui simulantur ei in primis, est melius; ut non sit necessaria in experiētia eorum super ipsū alteratio plurima. Et cum hoc toto quum nervus est discooptus, & vulnus amplum ualde, & nō suffert aliquid ualde calidū sicut euphorbiū suffur, & eis similia: imò indiget medicamine qđ est sicut tutia: & iterum medicamine facto ex calce abluta ablutione ultima in hora una. Et oportet ut sit oleum quod administratur in ceratis eius, & eius linimentis, sicut oleum ros. & myrtinum, quod non tetigit sal. Et glutinum iterum quando administratur in istis medicinis, oportet ut sit ablutum. Et mel iterum, ut sit ablutū, & tutia oportet ut sit abluta. Et non oportet omnino, ut sit in eis de acuitate, & mordicatione. Et si fuerit in eis stypticitas parua in curatione discoopti, [licet] cum virtute resolvente sine mordicatione, & propriè quando infirmus est debilis cōplexionis. [Membra itaque digniora] elōgari à frigido, & aquo sitate, & unctuositate, & eis similibus sūt [quæ sunt discoopta: non enim est eorum nocumentum in discoopto cui obuiat, & quod ledunt, sicut est eorum nocumentum in eo cui non obuiat, nisi parum: & non obuiat nisi ei, quod continet ipsū, & ipsū sequitur: & si non fuerit excusatio, tunc secundum qđ diximus. Quod si fuerit illic uirtus aliqua in creatione, tunc non erit malū si administres trochiscos Pauli, & trochiscos de colcotar, et trochiscos Andronis, & prassium cum uino cocto, aut cum oleo: in hyeme quidem cum oleo subtili, sed in æstate cum oleo ros. Et thus, & glutinum albotin, & albezarum cum quantitate minore quam de medicinis discoopti. Et de eo quod rectum est, qualiacunque sint uulnera est ut ponatur super medicamen [methahazelenis infusus] in oleo. Et sicut nervus discooptus est dignior alijs neruis, ut alleviatio

& adueniat ei
ligus pueniet
ei spasmus, &
putrefactio de
struentes mo
rum membri.
p. b. a medice
mine velocius,
quam.
q. s. longa.

r. b. est licet.

r. b. & nerui di
gniores.

u. s. nerui di
scooperti.

x. b. methazi in
fusa.

tio fiat in eo, similiter ligamenta quæ nascuntur inter ossa sunt figurarum digniorum, ut operetur super ea cum medicamine forti. Ligamenta autem, quæ continuantur cum laceratis, sunt inter utraq; res. Et de vulneribus à quibus necesse est magis elongare aquam, est vulnus nervi: & similiter frigus, quamvis minoretur; tamen est de rebus nocibilibus ei. Et oleum iterum nocet, & non est necessarium nisi apud sedationem doloris calidum. Et non oportet ut ablatur vulnus, neque cum aqua, neque cum oleo; imò sollicitus sis ut abstergas humiditatem cum pannis, aut lana in sine lenitatis: neque etiam cum uino cocto, nisi sis securus à nocumento humiditatis eius. Et quando exigit aliqua ægrotudinem ut super ipsam ponatur, & propriè super illud, quod est discooperitum, oleum; tunc oportet ut transeat super ipsum in primis uinum coctum, deinde oleum. Inquit Gal. accidit cuidam homini punctura cum ferro minuti capitis, & disrumpita est cutis; & continuata est quibusdā nervis manus eius: medicus ergo posuit emplastrum, quod iam expertus fuerat in incarnatione vulnerum magnorum in carne; quare apostematus est locus: & postquam apostematus fuit, posuit desuper medicinas mollificantes, sicut emplastrum de farina tritici, & aqua & oleo, quare putrefacta est manus hominis, & mortuus est. Et quādo accidit spasmus ex ulceribus in eis, tūc de eo quod necessarium est, si iam [stricta fuerit fissura cutis, est] ut aperiatur, & administretur medicinæ conferentes illis ulceribus exsiccentes eas, subtile ualde, et ut sit sollicitudo in hoc, ut perueniant ad profundum. Et quando est [vulneris disrumpitio] & punctura, et nō est apostema, tūc curatio est curatio localis. Et oportet ut sit fortioris caliditatis, & fortioris exsiccationis, quā illud, quod administratur super fissuram: quoniam illud penetrat ad ægrotudinem facilius. Et oportet ut sit regimen vulnerati in nervis, subtile, & ut sit in ultimo subtiliationis. Et quādo lor facit accidere apostema, tunc necessarium est dare cibum: & propriè quando vulnera sunt in latitudine: nam necessaria est illic phlebectomia uenæ sine sollicitudine, & sine timore syn copis uerbi gratia. Et oportet, ut sit stratus eius [humidus.] & obserues membra propinqua vulneribus cum inunctione: & similiter caput eius, & collum, & subascellas ipsius cum inunctione, si fuerit vulnus in superioribus: & similiter pectinē & inguen, & propriè si fuerit vulnus in inferioribus, & partibus cruris.

ANNOTATIONES.

Cap. 2. & 3.
Cap. 2. 7.
Cap. 1.
Cap. 54.

Aemulatur per omnia Galenum. 6. meth. & 3. de cōp. med. per genera, & Actium lib. 1. 4. & Paulum libro 4. Est autem hic dubitandi locus. In vulneratis, offensarum partium temperies seruanda est. nervi autem frigidi sunt & siccī. sicuti ergo in his secandum, & strenuē quidem ob eorum temperamentum medici iubent: cur non etiā refrigerandum? Atque si desiccandum est, quomodo oleum in his admittitur, quod mollit & humectat? Ac si calefaciendum, cur oleum omphacini probatur? Verum ad hæc. Seruandum perpetuū vulneratarum partium temperamentum est. & in vulneratis nervis duplici nomine desiccandū.

dum; tum ulceris, tum nervorum gratia: unde & ualide siccare oportet. Oportet etiam, si eorum temperamentum spectes, frigidis vii, non calidis. Verum, quia hi frigidi quā sint, facile in maiorem labuntur frigiditatem, præsertim quum vulnerati sunt, propterea rationi consentaneum est, ait Galenus 5. aph. in his calida admoeri. in qua tamē re ea nervorum ratio habetur, & eorum temperamenti, quod non calidiora, sed moderatē calida admoventur. Quum uero perpetuū siccandi in his propositus sit scopus, licebit tamen nonnunquam doloris, & convulsione gratia vii, quæ actu emolliant, humectentq; facultate tamen desiccet. propterea non quouis oleo, uel hic, uel Galenus viitur, sed veteri: quod scilicet potestate siccet. quauquam neq; summe uetus, sed uel bimum, uel trimum usu venit doloris gratia, qui ualidiora discussoria ferre non potest. Quod uero hic omphacinum oleum proponat, quod potestate frigidum est; non curandi, sed sedandi & hoc ipsum doloris sit gratia. atque id actu tamen calidum admoventur. Adde quod non ipsum oleum affundere Auic. uidetur; sed sedandum ait dolorem esse uaporando.

Medicina vulnerum, nervorum, & ulcerum ipsorum. Cap. 3.

Glutinum albotin est de melioribus medicinis vulnerum nervorum. Verum illis, qui sunt sicut infantes, & mulieres, & cuius complexio est vehemens humiditatis, sufficit, quod est sicut glutinum albotin solum, puluerizatum cum pauco oleo, quod ipsum leniat, & viscosū faciat, si fuerit siccum: & resina loco eius. In illo autem, cuius complexio est siccior, & caro durior; oportet ut misceatur cum eo euphorbium & quod est ei simile: aut uetus, aut recēs, aut parum, aut multum secundum complexionem corporis: & eius calefactionem. & sit summa eius, quod datur de forti recenti. xij. pars cerati, aut de de glutino albotin, aut ei simili sit. iij. pars cerati, aut eius cum quo misceatur. Et quandoque admiscetur ei præter euphorbium de lacte tithymali. quoniam est mirabile, & de assa, & de serapino, & de opopanaxo; & quod est debilius. sit nitro. & spuma eius, & sulphur calefactum cum oleo secundum quantitatem sorditici balnei, & flos lapidis asui: & omne attractium humiditatum ad exteriora: & dragacum iterum, & cinis purgationis ærist. & conglutinatio auri. Et

fortasse non reperitur in principiis vulnerum nervorum nisi fermentum; & administratur, & cōfert eis, & attrahit ex profundo attractione bona. & multoties iuuantur cum sorditici vasorum apum, quum est non præsens euphorbium, aut farina lolij cum aqua cineris emplastrata. & administratio glutini albotin est melior res, cum qua incipitur. Et post ipsum sicut emplastrum basilicon confortatum cum eo, cum quo oportet ut confortetur de illis, quæ dicta sunt: & fortasse permiscetur.

Item ceratis, & calefacit ea: & oportet ut sit ablutum. & quod eo melius est, est illud quod est ablutum cum aqua maris in sole calido: & quanto abluitur plus, sit magis iuuatuum. Et de medicinis bonis est medicamen Gal. compositum ex cera, & resina, & euphorbio & pice. & [oleo grosso] de vnoquoque sit pars media, & de oleo pars una. Et oleum

balsami cum subtilitate sua non est multę calefactionis: dico propter uelocitatem suę resolutionis. Et quum [vulnera fuerint gauziratū] aut punctura, & non associatur eis apostema, neque putrefactio, tunc oportet ut administretur emplastrum cum euphorbio, aut simo colūbino, scilicet ponatur in corpore [subtiliore euphorbium, & in spissiore simus colūbinus: & adde, & minue secundum quod uidēs de dispositione corporis, & eius forma:]

& dilata, si sunt stricte. Et scias q̄ medicamen quod necessarium est in [grauē] necessariū est, ut sit fortius eo, quod est necessarium in scissione. Et quum accidit in vulneribus putrefactio, tunc serapinu m est bonum, & farina erui: uerum quum accidunt apostemata, tunc farina hordei, & farina fabarum, & farina erui iterum, quę iam decoctę sunt cum aqua cineris, aut aqua pura, in qua sit uirtus serapini. Et quum uidēs vulnera ad sanitatem peruenire, non timeas tunc administrare desuper uinum coctum. oportet ergo ut administres medicinas [in] infusis in eo, deinde calefac [ipsum, & accipe ipsum cum pannis infusis, & stringe] desuper.

ANNO TATIONES.

Habes & hac, & quę deinceps de vulneratis neruis, omnia. 6. method. & 3. de comp. med. per genera. Vide & Actium lib. 14. & Paulum lib. 4.

De apostematibus, quę accidunt neruis vulneratis. Cap. 4.

I Am scitur ex eis, quę pręmissimus, & scire fecimus ex canone curationis neruorum, quis sit modus curationis apostematum, quę accidunt eis, quum vulnerantur. Et oportet ut iteremus illud explanando. Dico ergo illud, qđ Gal. dixit in libro catageni. Inquit, quum accidit in vulneribus neruorum, & membrorum neruorum phlegmon: & phlegmon est fortis inflammans ualde, tunc oportet ut administrentur in curatione eius medicinę factę cum aceto, & lapidibus mineralibus, quas dixi, & plurimum eorum est in tractatu secundo catageni, quarum una hæc est. Recipe calcadis. 3. j. & quartam, & draganthi. 3. ix. & s. quartam, & scorie. [plumbi]. vnc. ij. & 3. ij. s. & corticum thuris. vnc. j. s. bezard. vnc. j. & ceræ. vnc. vij. & olei. vnc. ix. & aceti fortis lib. ij. & quartam: terā tur medicinę sicce, & infundantur cum aceto. x. diebus, & soluantur ea, quę soluantur, & infrigidentur & misceantur omnia in olla, & moueantur motu exquisitissimo donec eguentur. Et oportet ut distilletur super membrū infirmum ex oleo bis, aut ter in die. Et quū ponitur hoc medicamen desuper, oportet ut ponatur super ipsum de foris lana iam infusa in aceto & oleo calefactis æquali caliditate. Nā nō est aliquid nocibilius omnino neruis infirmis, neque deterius super eos, quā illud quod est frigidum. Quod si necessarium sit emplastrare ista membra in dispositione, emplastro facto cum

aceto, & melle & cinere; tunc oportet ut emplastrū sit coctum, & ut sit farina eius farina erui. Si autem non fuerit tibi præsens, tunc administra farinam fabarum, aut hordei.

De attritione neruorum, & eorum torsione.

Cap. 5.

Quum neruis aduenit attritio; tunc si non fuerint cum eo vulnera, neque apostemata adhuc, curetur cum eo, quod sedat dolorem. Et similiter quando accidit apostema, tunc non cures ipsum cum eo, quod [rumpit,] sicut aqua cineris, & similia: imō cura ipsum cū sedatibus dolorem: & similiter oportet ut embrochetur membrum cum oleo calefacto embrochatione continua: & sint in uirtute illius olei mollificatio, & resolutio. Et de oleis bonis in hoc est oleum anethinum, & oleum de alachoen, & oleum de ruta: & similiter emplastra conueniētia ad illud. Et similiter malua uiscus est mirabilis, quum teritur, & ponitur super neruos tritos. Et caro [verneriarum] est mirabilis. Et fortasse curatur cum [cepa bis cocta.] Quod si fuerit illic apostema, tunc regimen in sedatione apostematis eius, est ut administretur desuper congelatum uix cum uino, & paulo aceto, & oleo cum quantitate conueniente: & calefiat cum æqualitate, & submergatur lana fordida, & pprie lana hyssopi, & ponatur desuper. Et si fuerit hæc læsio in iuncturis, tunc illic est melius ut sedetur dolor, & ponatur medicamen fortius, & compositum cum eo quod maturat, & resoluit: sed cum stypticitate temperata: & opponatur per id apostemati, & non addat in eo. Et considera in dolore, & apostemate, & intende ad id ex eis, quod est uehementioris intentionis. Et quando non est dolor, tunc perfora, & administra id quod est forte, sicut aqua cineris, & acetum, & uinum iterum. Et quando apostema iam prolongatum est, tunc conforta medicamen

factum cum aqua cineris, & quod sit cum sordidie balnei. Quod si fuerint illic in cute vulnera etiam, tunc necessaria sunt illa in quibus sunt exsiccatio fortis, & aggregatio, & stricturna, quibus [colligantur partes]

sicut farina fabarum, & acetum, & mel; & est medicamen bonum. Et si uis, ut sit fortioris exsiccationis, pone in eo farinam erui: et si adest uoluntas ut sit fortius iterum, ponatur in ipso radix lilij. Et si fuerint vulnera taliter ut nō curetur de eis; tunc curentur nerui cum eo quod prohibet apostemationem neruorum, et non sit occupatio eum eis. Et caro ostræarum est mirabilis, et quandoque curatur cum cerato ex sale. & emplastrum cum olibano, et myrrha est communis iuuamenti in utrisque dispositionibus. et si fuerit cum utrisque rebus dolor clamorosus, tunc oportet ut misceatur cum medicinis pix, et emplastrum cum illo calido. et oportet ut caueatur in torsione neruorum aqua, et non approximetur neque calida, neque frigida;

a B. resoluit.

b B. ostracorū.

c B. bulbis uehementem coctis.

d f s. & appone resoluens uehementius, neque timeas ponere i eo styptica omnino sicut medicamen forte.

e f s. aggregantur partes contusę, & confrat vulneri.

Quod si nō aduenit eui aliquid de attritione, vel contusione, & vulnere, tunc administra emplastra facta ex his, quę sūt.

frigida; imò administrentur olea, in quibus est virtus aromaticorum stypticorum, calefacta, & specierum, cum quibus est hæc dispositio.

Indicia nervorum corruptorum. Cap. 6.

Q Vadoque accidit frustis nervorum corruptio: et est necessarium, ut extrahantur: oportet ergo, ut extrahantur extractione venarum civilis.

De nervorum duritie, & eorum torsione. Cap. 7.

Hoc multoties accidit à verberatione, aut casu: & quando premitur, sentitur cum eo stupor. Et cura duritie nervorum proxima est curationi apostematum durorum, & alrosbot: & nos diximus in tabulis medicinarum singularium, & in antidotario, quod necessarium est rememorari de medicinis eius. & quod narrabimus hic, sunt medicinæ expertæ in eo, de quibus sunt leues, sicut ut sumatur bdellii Iudaici pondus. 3. x. & infundatur in aqua, & solvatur in ea, & conficiatur cum eo quantum ipsum est de radice malvaufici contriti valde, & emplastratur cum eo. & similiter radix lilij cōfecta cum congelato vug. & iterum ammoniacum, & galbanum, & euphorbium aggregata cum fecce olei. & iterum sumatur semen almaru: & fiat emplastrum cum vino cocto. & iterum medicamen diaquilon cum medietate sui de stercore caprino est ultimum.

Rememoratio agritudinum ossium. Cap. 8.

In ossibus autē accidunt agritudines ex corruptione complexionis, & ex solutione singularis, & fractura, & dislocatione, & putrefactione, & ulceratione, & excoaratione. & nos quidē loquimur de fractura, & dislocatione, quæ indigent restauratione, post hunc locum. Illas autem, quæ de eis indigēt aliis medicinis, dicemus hoc quærentes auxilium à Deo.

De ventositate spinæ, & corruptione ossis. Cap. 9.

Ventositatis spinæ causa sunt humores acuti, penetrantes in os, et corrodes ipsū, et incessus ventositatis spinæ, est incessus doloris iuncturarum. Veruntamen materia in dolore iuncturarum est in carne, et in ventositate spinæ est in osse, et [eius additio corrumpit] ossis partem vnam post aliam. Dixerunt quidam, quod spina est spasmus in toto corpore propter vlcus, & non affirmatur.

Signa corruptionis ossis. Cap. 10.

Q Vum ossi accidit corruptio uides carnē super ipsum mollescere, & mollem fieri: & incipit in uia foetoris, & uirus: & penetrat per eam tenta facillime ad os. Quumque peruenit ad os, non inuenit ipsum lene, ita ut lubricet ab eo: imò adhæret ei parumper, & quasi inuenit rem non firmam in se ipsa, imò habentem fracturam, aut putrefactionem; &

[fortasse destruitur] & lenitur, & propriè quæ non est corruptio in principio. Nam in hora principij non apparet illud cum tenta. Et fortasse significat lubricitas eius superflua corruptionem eius ex hoc, quod quando lubricat in eo tenta in omni latere, significat separationem panniculi ab eo: & illud propter corruptionem eius, quæ incipit, & illa quæ incipit, quæ corrumpitur caro supra ipsum. Et quum discooperueris eam ab eo, inuenies ipsum mali coloris. Et multoties quidem antecedit ipsum apostema, & corruptio carnis, & membri in primis, & mors deinde venit ad ipsum.

Curatio eius. Cap. 11.

Curatio corruptionis ossis est eius fricatio & ipsius destructio: aut eius abscissio, & ipsius serratura, siue sit fistula, siue nō sit. Nam necesse est fricare ipsum & radere: aut cauterizare perueniendo ad vltimum corruptionis eius, ut cadant cortices corrupti, & remaneat sanum. Et quandoque cadunt cortices ossium per medicinas iterum, sicut cadunt cortices capituli, & aliorū. Et de illis est medicamen, cuius hæc est descriptio. Recip. aristol. ireos, myrrham, aloem, cortices plantæ opopanax, cambil adustum, scoriam æris, cortices pini, aggregetur, & est mirabile faciens cadere cortices ossium, & nasci carnem bonam super ea. Et si fuerit corruptio ossis profundior illa, tunc necesse est cōcanare ipsum. Quod si corruptio iam, persecta est medullam, non est excusatio, quin assumatur illud os cū medulla sua. Et si corruptio fuerit de illis, quas nō sanat nisi abscissio, & serratura totius ossis membri, aut plurimum eius quod circumdat ipsum; tunc scias locū, in quo oportet ut incidatur, ita, ut reuoluatur tenta viquequo consequatur locum, in quo inuenit adhaerentiam ossis vltimam: quoniam illic est terminus. Verū, quando est os corruptum ex capite coxæ, & anchæ, & sicut spondyli dor si, tunc fugere ab eius curatione est melius propter nuchā. & si timetur, quod corruptio ossis sequatur corruptionem carnis cuius casus accidit prius, tunc [infrigidare,] & accidere carnem ab eo est conueniens, & est eius cura. Et oportet ut infrigidetur membrum sanum cū epithematibus, quæ sciisti in capitulo corruptionis carnis discooperatæ ab eo etiam, & cū eorum similibus.

Modus serrandi os corruptum. Cap. 12.

Inquit eleuetur caro ab eo ossē ita, ut ponatur in extremitate eius filum, cum quo tendatur ad superiora [uita, ergo] tendatur cum eo membrum, aut aliud ex illo loco ad inferiora, ut non associetur ei dentes, & serra ipsum. Et quando est tibi necessarium serrare costam, aut os, sub quo est tunica, aut aliquid nobile, sicut tunica costarum nuchæ; pone sub serra laminam, qua conseruetur membrum nobile. Quod si caro fuerit, secundum rotunditatem suam tota discooperata, tunc serratur ipsum: quoniam non oritur caro super os, quod

a. n. est eius incessus, vel eius dilatio vel progressio corrupta.

F E N Q V I N T A

Incipit de refectione: & sunt tractatus tres.

T R A C T A T V S P R I M V S .

De dislocatione, & refectione.

quod iam discoopertum est ex omnibus lateribus suis. Quod si partes ossis corrupti fuerint proximæ iuncturæ, tunc extrahe ipsum ex iunctura. Et si corrumpitur os brachii totum, aut cruris, tunc auferatur totum. Caput autem anchæ, & coxæ, et spondyles dorsi, quando curruntur, tunc fugiatur ex curatione eorum propter locum anchæ.

De eo, quod remanet de frustis ossium, & corticium eorum in ulceribus consolidatis. Cap. 13.

Sermo vniuersalis de dislocatione. Cap. 1.

DISLOCATIO est egressio ossis ex loco suo, & situ suo: qui est per naturam apud illud, quod ei uicinum existit.†

a b. egressione.

Integra. Si autem non egrediatur integrè, nominatur separatio iuncturæ ad partem profundam, aut procedentem uel eminentem, quæ cognoscitur sensu. Et separatio non integra, quæ quidam nominant torsionem. Quum ergo est latio quæ non b [mouet os, sed attrahit quod continet ipsum, tunc est alga enu.] & non est ex genere torsionis. Et quandoque accidit iunctura res tertia, & est ut elongetur, & addat super longitudinem suam naturalem, & non consequitur ad hoc dislocationis. Et illud quidem multoties accidit in adiutorio, & coxa. Et de hominibus est quidam, qui paratus est dislocationi in iuncturis suis, quoniam concavitates ossium iuncturarum suarum non sunt profundæ, & buccellæ, quæ ingrediuntur eas, non sunt intrantes: & ligamentum quod ordinatur inter ea ambo, non est firmum, imò debile in creatione sua, minutum, aut humidum suscipiens extensionem: aut iam effusæ sunt ad ipsum humiditates, uiscosæ, lubricare facientes: aut facti sunt margines concavitarum ossium, in quas ingrediuntur de ossibus iuncturarum: quare sunt concavitates prostratæ super quas non est distinctio. Et de iuncturis quidem sunt iuncturæ facili dislocationis: & de eis sunt iuncturæ prauæ dislocationis: & de eis sunt mediæ. Facilis ergo sicut iunctura poplitis propter lenitatem ligamenti sui: quoniam ipsa est creata lenis ligamenti propter iuuenta scita in anatomia: ergo fit propter illud facilis dislocationis; & propter illud sustentatur cum pila. Et fit iterum facilis reditio ad salutem; nam facilitas reditiois est secundum quantitatem facilitatis dislocationis; & difficultas eius est secundum difficultatem eius. Et iunctura humeri est proxima ei in macilentis, non in pinguibus. Præuæ uero dislocationis sunt sicut iuncturæ digitorum. ipsæ enim fortasse non dislocantur, imò franguntur antequam dislocentur: & sicut iunctura cubiti, & propter illud reditio eius est praua. Mediæ uero sunt sicut iuncturæ anchæ. Et quandoque accidit, ut sit facilis dislocationis, quæ non est facilis dislocationis propter aliquam causarum: quare fit etiam facilis reditiois: sicut accidit, ut fiat pyxis anchæ plena humiditate, quare fit facilis eius dislocatio, & cū hoc fit facilis eius reditio, sicut accidit habentibus [uenam uesæ] quare ei omni hora dislocatur eius anchæ, & redit per quæ libet laborem, deinde dislocatur, postea redit: & hoc indiget cauterio, et non alio. Et prauior disloca-

b. extrahit os, vel ex qua non egreditur, vel cōterit illud quod continet, vel circuit ipsa sic est altheæ.

e. sciaticam.

De medicinis fracturæ ossis. Cap. 14.

FRACTURÆ est curatio cum manu, quam dicimus, & curatio cum medicinis quas dicimus, conferentibus fracturæ ossium, & torsioni. Epithema ad fracturæ & torsionem. Recip. mugath mes excorticorum ana. [x.] aloes, maluauici albi, acaciæ an. v. luti. xx. liniantur cum albumine oui, si fuerit apostema calidum. Iterum folia alethil, & cupressi, & myrti, & salicis terantur, & exprimantur, & sumantur gallia, & rosæ, & capæ narcissi [est, de illis, quæ dicta sunt.] & de sandalis rub. & bolus armenus & laudanum, & faufel, & Kamaha, & althea, & mes, & acacia, & melilotum, & sampsucum: & adde in eo si indiges calefactione, & sampsucum, & enulam, & cupressum. Ad fracturam, & torsionem cum apostemate calido. Recip. mes excorticorum. i. xx. mugath, balaustig, acaciæ, emplastrum: & est forte ualde. Et de medicinis eius sunt folia myrti, & laudanum & galia, & croci, & lutum est bonum ad fracturam, & ad dislocationem, & ad torsionem. Iterum mugath, & mes, althea, acacia, lutum, aloes, myrrha, liniantur cum aqua myrti.

a. b. quib. inest conuenientia, vt exeat, & manifestetur, vel ex ea egrediatur.

a. b. g. x. minia

b. a. Alia littera & myrsabolion.

e. b. althea, &

dislocatio est, cum qua absconditur capita frustorum ossis, quod conglutinat os cum osse, & parum reuertitur ad dispositionem suam naturalem: & plurimum illius fit in capite anchi, deinde in capite adiutorij, & in duobus facilibus duorum pedum apud calcaneum. Et dislocatio quidem est sedior, quam fractura, quum neque redit dislocatio, neque restauratur fractura.

ANNOTATIONES.

Cap. 1.

Text 31.

Cap. 21.

Cap. 111. & deinceps.

Quot modis ossa in animalium corporibus ex natura instituta iungi solent, totidem luxationum species sunt, nō tres, ut quidam putant. carent tamen ea proprijs nominibus, quum aliqui contraria ipsis coniunctiones, quæ tum per unionem tum per articulum sunt, sua ferè singula nomina obtinuerint, de quibus Gal. in libello de ossibus. Generatim verò luxationes, vel perfectæ sunt, quibus ossa suis sedibus prorsum excipere. & generis nomine ea luxationes dicuntur ab Hippocrate in lib. de offic. med. sect. 3. excidentis dicuntur, vel ossa nō prorsus excidere, sed à naturali tamen connexionē decedere, & hæc subluxationes dici possunt, vel quum non exciderint, quoquo tamen pacto, vel peruersa, vel distorta ossa, vel eorum ligamenta luxata, aut producta sunt. & huiusmodi luxatio tortio dici solet ab Hippocrate in de offic. med. iam citato. De luxationum modis curationibusq; habes Hippocratis libellum de articulis cum Gal. Commentarijs. multa & de hac re passim in lib. de fracturis. Plura & Celsus, lib. 8. & Paulus lib. 6. Sed ne nos singula prosequamur, vide Tagaultij compendium hac de re, ex iam dictis scriptoribus doctissime collectum.

Signa dislocationis uniuersalis. Cap. 2.

Accidit in iunctura inclinatio, & profunditas insolita, sicut accidit accedens apparens in magnitudine carnis spatula, & in dislocatione iunctura pedis: & magis apparet, quam illa, quæ est in iunctura colli. Et comparatio est ex illis, quæ extrahunt illud extractione sana: & est, ut tu consideres infirmam cum sorore sua sana illius infirmi eiusdem, nō alterius. & quū videris iuncturam non moueri, tunc iudica, quod dislocata est dislocatione integra, sicut quādo mouetur motu suo ad omnes partes, & peruenit ad omnes fines suos, non est cum ea ægritudo pendens cum separatione.

De signis declinationis. Cap. 3.

a. a. eminentia.
b. b. consideretur
sensu eminentia
quæ fuit sensata
propter pen-
etrationem, vel
introitum.

Est, ut videatur concauitas cum a [augmento] alterius lateris, & b [priuetur in sensu] augmento, quod fuit sensatum ad interiora] in huiusmodi cum hoc, quod quidam motus est possibilis.

Signa additionis longitudinis iunctura, absque dislocatione. Cap. 4.

Signum eius est, ut sit sicut suspensarum er-
go compresseris eam, redit ad mensuram suā naturalem absque labore: si verò dimiseris eā, redit ad mensuram suam accidentalem. & accidit profunditas, in quam fortasse ingreditur

digitus, ubi non est caro vehementis multitudinis, sicut humerus.

Curatio declinationis, & dislocationis. Cap. 5.

Non euacuatur, quin dislocatio, aut perueniat ad medicum singularis, aut composita cum ægritudine alia ex vlcere, & vulnere, & apostemate, & alijs. Quod si fuerit cum alia, tunc oportet ut consideres: quoniam si dislocatio fuerit ex illis, quæ redunt cum tensione leui, non faciente dolore vlcus dolore uehementi, qui perducit ad apostema non tolerabile; fac redire dislocationem. Et si res fuerit à contrario, tunc oportet ut curetur in primis vlcus, aut vulnus: deinde cura dislocationem, & propriè in iuncturis [difficilibus]. Quum uerò uolumus curare dislocationem, tunc fortasse perducit illud ad spasmus maximum secundum plurimum. Et propriè quando dislocatio est in membris proximis membris principalibus. Et similiter est dispositio in apostematibus, in quibus est regimen secundum quod nos experimur. Nam si res fuerit facilis, & non commouetur ex ea dolor, neque reditio cum ea est difficilis, restauramus dislocationem, & non curamus. Si autem accidit dolor, tunc oportet ut non præsumamus: & si fecerimus: tunc oportet ut destruiamus ligaturam, si fuerit dolorosa. Quod si ingrediatur cum facilitate, curabimus apostema iterum, & vlcus. Et si fuerint dislocatio, & fractura simul, & fuerit tensio in parte una permittens regimen utriusque rei, fiat. Et sapiens quidem narrauit, quod cecidit lapis super extremitatem humeri hominis, & vulnerata est cutis & caro, donec apparuit extremitas lacerti nuda, & iam dislocatum erat subtus eam caput furculæ: tunc ergo quidam stolidorum experimentorum occupatus est in æquando os, & reduxit super ipsum carnem, & cutem: & emplastrauit, & strinxit: quare accidit, ut foret caro, & corrumpere propter vicinitatem suam os, donec factum est viride & non sciuit, quod oportet, ut huiusmodi caro abscondatur, & [coquatur] ille locus cum oleo feruente. Et similiter si fuerit illic apostema magnum, oportet, ut curetur apostema in primis. In dislocationis autem singularis, & simplicis rectificatione regimen est, ut tendatur ad contrarium partis, à qua separatum est, donec opponatur extremitas ossis extremitati ossis alterius; deinde reducat ad locum, à quo exiuit, & tunc redit. & multoties quidem significat illud vox; quæ auditur deinde ligetur: & in ligatura est securitas ab apostemate, aut adiutorium ne apostema laboriosum, est maior. & abhorretur, ut mēbro obuiant panni [callidi], quoniam ipsi calefaciunt, & addunt in apostemate: imò oportet, ut sint infusi cerato infrigidato, aut vino potico. Veruntamen Hipp. iussit, ut tardentur tensio, & reditio usque ad diem tertium & quartum, nisi in diebus exceptis. & declinationi iterum necessaria sunt huiusmodi. deinde ligetur. & quando membrum dislocatur in omni motu, & quoties redit, dislocatur, tunc illud est propter mollificationem, & humiditatem; quare

quare indiget canterio. Et quando remanet post reductionem dislocationi aut separationi, durities, & quasi apostema; administra epithemata, & embrochas lenificantia. In inceptione uero indiget epithematibus, & embrochis confortantibus. Et melius est, ut embrochetur super striduram proculdubio, in hunc quidem cum oleo calefacto, quod fit ex oleis confortantibus, & in æstate cum aqua frigida. Et oportet, ut sit cibatio in dislocatis cum eo, quod confortat iuncturam, & ligat eam secundum firmitudinem necessitatis.

Curatio elongationis iuncturae. Cap. 6.

Oportet, ut reducat os mollescatum ad interiora illius, in quo quiescit, à quo mollescatum est: & emplastre cum emplastris, in quibus est virtus styptica, commistis cum eis, quæ habent uirtutem calefactiuam: sicut si misceantur gallæ, & balaustia, & acacia, & similia; sicut cum aliquantulo castorei, & costi, & vñæ. Et iterum sufficiat quod est sicut nux cupressi, & iuniperus, & reliqua, quæ cadunt in emplastris rupturæ: deinde stringatur sicut caput.

De dislocatione mandibulae. Cap. 7.

Accidit mandibulae inferiori, ut dislocetur ab ordine suo; quare remanet os a-³⁰ pertum; quamuis sit illud de illis, quæ parum sunt, & non accidit casu completo. Et quando dislocatur, inclinatur ad anteriora, ex contrario eius, quod accidit apud mollescationem; quæ fortasse accidit ei apud [saltum.] & est applicatio vnius eorum ad aliam difficultis: licet non priuatur motu cum lacertis suis, qui veniunt ei à posterioribus. Et quandoque cadit dislocatio ex latere vno: est ergo tunc forma significans ipsam, quum declinatio mandibule est ad anteriora cum transuersione: & curatio quidem est vna. Et est de summa eius quod indiget ut festinetur ad reducendum ipsum, & si non, perducet ad ægritudines, & nocumenta, & cum hoc sit praua eius reditio, nam facilius reditio eius est uelocior, quod si differatur, indurat, & apostemat, & extendit lacertos, & commouet febres inseparabiles, & dolorem capitis stantem propter illud quod associatur ei de uehementia tensionis lacertorum, & fortasse sit res praua, donec interficiat in decimo. Et quandoque accidit ut soluiatur ei uenter cum superfluitatibus cholericis, multis puris, et euomat similes eis, quare oportet ut festinetur ad curam. Et modus regiminis eius est, ut teneat vnus caput eius, deinde intromittat restaurator pollicem suum in os, et conuenit infirmo mollescare mandibulam suam ex omni modo, nam illic sunt lacerti qui iam transuerati sunt propter uehementiam dislocationis: postea moueat mandibulam dextram, et sinistram: deinde extendat eam subito, deinde reducat eam. Et ipsa quidem non intrat ad illud, à quo separata est, nisi retro: quare oportet ut extendat eam ita, ut æquetur secundum illam preparationem. Et signum æquationis

eius est æquatio quadruplorum, & coopertura, & clausio: deinde [sustentetur] cum puluillis, & cerato ex cera, & oleo ros. deinde dimittat eam, quoniam sanabitur quā uelocius est possibile. Si autem non festine fiat, & iam acciderit durities, oportebit tunc ut incipias, & lenias duritiem cum embrochis ex aqua calida, et oleo, in balneo, embrochatione plurima, donec leniatur, deinde sedeat restaurator post infirmum, & trahat mandibulam eius ad posteriora donec decenter locetur, & stringatur. & oportet post illud, ut resupinetur æger super puluinar, cuius impletio sit lenis: ut teneat vnus caput eius, ut non moueatur, viquequo compleatur sanatio.

De dislocatione furculæ. Cap. 8.

Inquit, furcula non separatur à latere interiore, quoniam ipsa est continuata cum pectore, non separata ab eo. Et propter hoc non mouetur ex hoc latere: & si percutiatur deforis percussione uehementi, & [stringatur,] tunc ipsa æquatur: & curatur curatione, qua curatur si frangitur. Veruntamen extremitas eius, quæ sequitur humerum, & separatur ex eo, non dislocatur plurimum: quoniam lacertus, qui habet duo capita, prohibet eam ab hoc: Et prohibet eam iterum caput spatulae. et non mouetur iterum furcula motu uehementi, quoniam ipsa non est posita, nisi ut separet pectus, & amplifcet ipsum. Et propter hoc est furcula facta homini soli inter reliqua animalia. Et si accidit ei dislocatio ex luctamine, aut ex re alia simili huic, tunc ipsa æquatur, & ingreditur ad locum suum cum manu, aut puluillis plurimis, qui ponuntur super eam cum ligatura, quæ necessaria est. Et rectificat hæc cura extremitates humeri iterum quum separantur, & reducit eas ad locum suum. Et illud, quo ligantur furcula, & humerus, est os cartilaginolum, & b [ipsum ingrossatur in macilentis. Et quando] remouetur, existimat ille cui non est experientia, quod caput adiutorij iam separatum sit, ut exiit de loco suo; & [quod] caput spatulae uidetur tunc acutius, & uidetur locus qui est eo inferior, concauus: uerum oportet ut distinguatur cum significationibus. [De curatione eius est ut nullo modo applicetur ad caput. & similiter humerus.]

De dislocatione humeri. Cap. 9.

Humerus quandoque dislocatur [aut] in dislocatione spatulae ambigitur, & b [magis] significatur si dislocatur. Verum quandoque accidit iuncturæ humeri ex adiutorio, ut dislocetur facile, quoniam eius concauitas non est profunda, & ligamenta eius non sunt firma, imò sunt leuia, subrilia, posita [propter illud] facilis motus. Et eius dislocatio est res, in qua non accidit in eo quod scimus, nisi secundum partem vnā exitus apparens plurimus: ipsa enim non dislocatur ad superiora, quoniam eminentia humeri prohibet ipsam; neque ad posteriora, quoniam spatula prohibet

b n. ligeur.

a n. paretur.

b B. est istud quo accidit error in macilentis quum enim.

c n. quoniam.

d n. & de signis eius est, q. contrahitur manus versus caput, & in spatula nō est sic.

a B. sed.

b n. est qd magnū, & mirabile, q. ipsam dislocatur.

Nota, q. ubi habetur humerus in arabico habetur almencheb, & ubi habetur spatula in arabico habetur alcheif.

c n. sicut sit.

bet eam: neque ad pattem ventris, quoniam la-
certus habens duo capita ex anteriori non per-
mittit eam cum prohibitione capitis humeri:
verum non dislocatur nisi ad latus domesticū,
aut syluestre, & separatur ad illud separatione
parua: ad latus uero inferius egreditur quando
que exitu plurimo, & proprie in extenuatis, ma-
cilēis: in istis enim cadit dislocatio adiutorij,
& eius reditio per quālibet causam. Et res utrā
que sunt in pinguibus prae ualde. Et quando
que accidit adiutorio dislocatio in hora par-
tus difficilis, & apud sectionem ab embrione;
deinde si non redit uelociter, non cre-
scit post illud in longitudine, & remanet post
illud cubitus paruus, quāuis rectificetur. et quā-
doque non recipit etiam in quibusdam eor-
um; imò remanet breuis, minutus, minutum
habens adiutorium, & brachium in pluribus
eorum. [& recipit] & sit bonae dispositionis
in pluribus eorum, sed est secundum disposi-
tionem breuem similis pedi mustellae. Coxa
uero non euacuatur à duabus diminutionibus
simul. Et quando accidit adiutorio fractura in
latitudine sua, deinde restauratur. tunc non est
possibile reducere dislocationem eius, nisi etiā
frangatur restauratio.

De signis dislocationis adiutorij. Cap. 10.

Signum eius est, ut videatur concauitas apud
caput humeri & a [in firmamento:] uerunta-
men istud non est proprium isti; imò est iter-
um propter conuersionem capitis spatulae: &
uidetur extremitas humeri alterius acutior
hac extremitate si non acciderit ei iterum se-
paratio in se ipsa, aut in ossē, qđ est caput eius
per offensionem, aut per aliud. Et quandoque
sedatur cum curatione lesio eius, & existima-
tur, quod non sit lesio cum eo. Et uidetur capi-
ti adiutorij dislocatio, cum eminentia [pluri-
ma] in parte subascellae ad inferiora: & for-
tasse est possibile in infantibus ut aequetur ca-
put adiutorij; & uideatur adiutorium non be-
ne annexum lateri, bonitate annexionis ma-
nus sane, ad quam non appropinquat nisi cum
labore, & dolore uehementi. Quod si desiderat
eleuare manum ad superiora, & tangere aurē
suam, non preparatur ei, & difficiles fiunt eis
motus alij. Et ista signa iterum quandoque ac-
cidūt propter torsionem, & apostema, aut per-
cussionem.

De cura dislocationis adiutorij. Cap. 11.

Curatio quidem illius, quae de illa est faci-
lis, & in corporibus infantium, & qui le-
uia habent corpora, est ut extendatur cum ma-
nu, & intromittatur [sub titillico] apud pro-
pinqutatem capitis adiutorij: deinde teneat
illam propinqutatem, & impellat eam ad su-
periora: & manus altera extendat adiutorium
ad inferiora. Et fortasse est possibile in infan-
tibus, & ut aequetur caput adiutorij cum digi-
to medio, & extendatur cum illa eadem ma-
nu. Quod autem est uehementioris disloca-
tionis in corporibus fortibus, leuior modo-
rum in illo est, ut restaurator intromittat pe-

dem suum in latus infirmi, & locet calcaneum
suum propè caput adiutorij, aut pilam siccam,
aut inunctam, si fuerit apostema adhærens pro-
pè caput adiutorij, infirmo resupino, & exten-
dat manū manibus suis secūm rectitudinē,
quasi uelit eradicare eam ex spatula: & inclinet
manum suā parūper ad interiora, & ingredie-
tur, & iste est rectior modorum omnium & le-
uior eorum. Et iterū quaratur uir fortis lōgus,
longior infirmo, & intromittat humerum suū
sub ascella infirmi, & eleuet ipsū à terra suspen-
sum ab humero suo, & iam extendant b [ma-
nū eius] ad ventrem ipsius. Quod si infirmus
fuerit leuis ponderis, cuius corpus non grauet
super manum eius, suspendat eum eo aliquid
quod grauet ipsum, & quandoque ponitur lo-
cos [pedis perpendicularis eleuata super terrā &
est super caput eius pila ex panis &] coriis sās
in operatione loco humeri uiri: & restaurator
extendit manū ex latere alio, & grauat uirū, si
necessariū est ei illud cū pōdere, aut suspensio-
ne. Et quādo sit prauum, aut sit difficile, & pro-
longatur tempus; tunc fortasse indiges eo, qđ
est fortius post embrochationes, & balneatio-
nes. & sit quādoque instrumentū simile manu-
brio sarculi, & est uirga breuis, cuius lōgitudo
est lōgitudo adiutorij, aut plus, aut minus, sup-
eius caput est pila, & ipsius pila facilius est ut
sit ex pannis & coriis, & impellatur [ ] cum
illa uirga spera sub titillico. & oportet tūc, quā
uolūtas est, ut fiat, [ut annectat uir fortis instru-
mentum titillico,] impellendo ipsum cum eo
ad superiora, aut duo uiri, [donec] resistant re-
stauratori extendenti manū, & teneat uir alius
humerum eius alterum, ut non [separetur su-
bito aut impellat illum humerum,] & restau-
rator ille iam incepit extēdere manum eius, &
trahere eam ac si in uoluntate eius sit, ut separet
eā à spatula eradicando, & sit illud adh [anteriora]
parumper, & quando sit illud, cadit adiuto-
rium in iūctura sua, deinde pila annectatur ti-
tillico annexione forti, sustentādo ad superio-
ra caput adiutorij: & oportet, ut sit [sustenta-
tio secundū ipsum, & spera sit super illud qđ se-
gitur caput adiutorij in infirmo, & oportet, ut
in fine qđ est sub eo,] ut nō frāgatur adiutorij:
quoniam non est possibile post restorationem
eius, ut redeat ad locū suum ut propter illud,
quod sciuit. & medicatur quandoque cū sca-
la ita, ut ponatur caput adiutorij super gradū
scalae, qui iam lenificatus est, preparatus cū in-
uolutionibus secundum formam conuenien-
tem: & suspenditur uir ex alio latere, & exten-
ditur manus, & ingreditur caput adiutorij in lo-
cum suum: uerum oportet ut sit suspensio, &
gradus scalae propè caput adiutorij, ut non frā-
gatur: & fortasse ponitur loco gradus, & glome-
ris spherici, res potens ex illo eodem loco, &
non remouetur ab eo ad locum alium, quoniam
timetur ex hoc fractura adiutorij. & curatur
quādoque aliis modis deriuatis ex istis modis:
& melior modorum est modus primus. Quum
ergo redit dislocatio ad locum suum, tunc me-
lior ligatura eius est, ut ligetur pila cū humero,
ligatura facta cū uittis latis, prohibentibus sepa-
rationē eius quod redit; & oportet ut penetret
vitta super ipsum, aut vitta alia desuper secūdū
modum

d. p. quoniam.

e. B. ingrossatur.

f. B. ingrossatur.

a. B. descensio
conuulsa.b. a. spherica.
e. — B.a. B. manus sub
ascella.

modum crucis vsque ad humerum alterum. Et quandoque cadit crux super humerum infirmum, deinde ligatur adiutorium cum latere ad inferiora, & ligatur cubitus, & extremitas manus ad superiora ex parte colli; & non resoluitur vsque ad septimum, aut post ipsum. & ciba ipsum sicut scis. Quod si [affluatio fiat], quoties redit: tunc necessarium est cauterium.

De dislocatione spatulae.

Cap. 12.

Iam dictum est illud, & est de illis quorum casus non accidit: & mirantur ex ea tales quales Hipp. & Gal.

De dislocatione ossis parui apud humerum.

Cap. 13.

Accidit quandoque ossi paruo, quod est caput humeri, ut separetur a loco suo; quare accidit etiam concavitas, sicut in dislocatione.

De cura.

Cap. 14.

Non oportet, ut extendatur tensione fracti, sed coardetur, & stringatur cum digitis, & inclinetur ad locum suum, & stringatur sicut stringitur furcula cum puluillis. Nam ipsa ligatura iterum quandoque facit ipsum redire ad locum suum violenter: & non curatur de illo, quod est de vehementia illius ligaturae, & seruatione eius, sicut curatur de eo in furcula.

De dislocatione cubiti.

Cap. 15.

Huius [membr]i dislocatio fit difficilis, & fit difficilis ipsius reditio propter vehementiam ligamentorum continentium ipsum, & eorum breuitatem, & propter suam [contrarietatem] concavitati. Et quandoque accidit ei separatio parua. Et accidit ei dislocatio integra in quibusdam horis. Et quando dislocatur, significat eius dislocationem gibbositas in latere, & [arcuatio] in latere. Et deterior eius est, quod dislocatur ad posteriora; quoniam [est] inobedientis curationis] valde. Et plurima quidem dislocatio non accidit nisi in foci inferiori, & est turpior, & foedior propter illud, quod accidit ei de reditione. foci vero superiori parum accidit, & non est cum foeditate dislocationis inferioris: quoniam ipsum est vehementioris continuationis cum [vola], & est longinquius ab hoc ut remoueat: Et non est possibile, ut dislocetur vnū duorum focium, nisi elongetur a secundo [elongatione aliqua].

De cura.

Cap. 16.

Oportet, ut festinetur ad eius curationem, quoniam properat ad ipsum apostema calidum, prohibens a curatione; quoniam extendere ad equandum ipsum tunc, perducit ad perditionem: licet iterum non sit possibile ut sequetur apostemate illic existente. Et separa-

tioni quidem parua succurritur cum qualibet [difficultate], imò adiungat uolam cum reditione eius] ad locum suum. Et dislocatio completa si est ad interiora, est ei regimen: & si est ad posteriora, est ei regimen aliud. Et illa quae est ad interiora, redit ad locum suum, quoniam percutit uola sua humerum, qui opponitur ei, percussionebus aliquibus, manu iam preparata sicut oportet, & adiuuatur manu altera & ingreditur. Dislocatio uero ad posteriora, oportet ut extendatur tensione vehementi, deinde percutiat eam ad posteriora. Quod si non obedit per illud, teneat adiutorium, & brachium duo fortes, & linat restaurator manu suam cum oleo, & incipiat abstergendo iniungere cubitum cum vehementia, donec ingrediatur: deinde oportet ut stringat ipsum & ponat brachio [suspendorium] dimittens cubitum angulatum] secundum quantitatem, quam tolerat in prima hora, deinde non cesset constringere suspendorium paulatim, donec constringatur [angulus].

De dislocatione iuncturae rasetae.

Cap. 17.

Iunctura rasetae est facilis dislocationis, & difficilis unitio: nam quando extenditur extensione parua, & opponitur unum duorum membrorum alteri, redit, sed eius buccellatio est praua, quoniam illud quod continet ipsam de corporibus, apostematur, & prohibet bonitatem unitiois. Et modus extensionis eius est, ut extendat uir foci ad posteriora, & extendat restaurator uolam ad contrarium illius partis, imò ad anteriora, & extendat unum quemque digitum incipiens a pollice, & proueniens ad minimum: nam aequatur per illud, & redit: deinde emplastret ipsum, & stringat.

De dislocatione digitorum, & signis eius.

Cap. 18.

Quando dislocantur digiti, inclinatur ad interiora: & apparet illic eminentia in interioribus, & apparet concavitas in dorso. Et similiter fit in omnibus rasetae.

De cura.

Cap. 19.

In reditione digitorum a dislocatione est difficultas quaedam, & non oportet, ut extendantur extensione aequali: imò oportet [ut] expectes super eos, & eleues radicem ex manu tua, sub qua cadit radix eius, quando stringis super eum ad inferiora, ac si tu radices ipsum ex loco suo, & tunc uidebis dislocationem iam intrasse, & rectificari.]

De separatione ossium rasetae.

Cap. 20.

Oportet, ut in ea fiat, quod possibile est de aequatione, & impulsione omnis declinationis, & eminentiae ad contrarium partis illius, & positione hastellarum, & strictione earum desuper, & dimittantur super eam, & ut ponatur loco earum super eam plum-

AVIC. Tom. 2.

M. bum

a. B. compressio ne facta cum ra dice uole man quae reducit.

b. B. rem quae ipsum suspendat dimittens cubitum arcuatum seu aliquam liter flexum.

c. B. arcuatio uel constringatur plicatio cubiti angulariter facta.

a. B. Dislocatio iuncturae rasetae est facilis reditionis & difficilis firmationis uel stabilitatis.

a. B. ut constringas eos seu teneas eos & eleues ad superiora digitus index manus tuae quae cadit sub eius radice apud id quod constringitur, ac si tu radices eos, & tunc uidebis quod dislocatum est intrare & fontem reddere.

bum æquatum conseruans locum cum grauitate sua. Verum oportet vt antequam ponatur defuper hastella, aut plumbum, vt emplafres cum emplastro confortatiuo de illis, quæ scis, & non moueatur.

De dislocatione spondylium, & separatione earum.
Cap. 21.

Q Vando spondyles dislocantur dislocatione completa, interficit proculdubio. Et non completa iterum, quando remouentur remotione plurima, quamuis sit minus quam completa, est mortalis: quoniam proculdubio coarctat nucham coarctatione forti^a [si resistit, & non obedit]. Et si est spondylis prima colli, & quæ sequitur eam, priuat animal anhelitu, & moritur statim: quoniam nerui anhelitus coarctantur; quare non faciunt operationem suam. Et si est de spondylis dorsi, & dislocatur ad partem anteriorem, non est possibile vt curetur: & est de illis, quæ interficiunt uelociter. Et si moratur, & non est possibile taliter quod prohibeat anhelitu, retinet sterqus, & urinam, & interficit. Et si moratur, non coarctat nucham coarctatione uehementi, aut coarctat, & non apostemat: aut sedatur quod est cum eo de apostemate, non est excusatio, quin nocumentum ingrediatur nucham, & neruos, qui sunt sub illo loco, & facit superfluitates exire inuoluntarie. Et si est ad posteriorem, tunc nocumentum quod facit nucham, est minus: verum necessariū est nocumentum iterum: & ^b [coarctatio neruorum, quæ debilitat pedes, debilitat lacertos] uescit, & ani: quare necessaria est virtus fortis, & impulsio uehemens, & percussio magna, quæ ferè franget^c [simeniam] eius, donec redeat ad locum suum: & antequam redeat ad locum suum, iam fracta sunt per illud eius^d [sinemia]. Et quando dislocantur ad duo latera, & ad superiora. Et in huius quidem capituli diuisionibus iam locuti fuimus, ubi locuti fuimus de gibbositate, ergo compleatur illic. Et signum illius est, quod uides illic aut eminentiam in posterioribus, aut arcuationem in pectore, ac si fractum sit^e [simenium]: sed in eius fractura non est magnum malum. Et in dislocatione spondylis, est tumor mortis.

De cura. Cap. 22.

I N illa quidem, quæ est ad anteriora ex dorso, spes est parua. & paruus profectus est in eius curatione. Illa uero, quæ est ad posteriora, indiget^a [compressione cum renibus, & fortitudine, sicut operantur balneatores, & ponantur super eam] cum fortitudine, aut faciat ipsum iacere super ventrem suum, & stet super eum cum calcaneis suis, aut fricat ipsum eum^b [aliobich fricatione asini lilazaraeti]. Quod si res fuerit uehementior illa, & fuerit recens, dixit Hippoc. quod oportet ut sumatur lignum, cuius longitudo & latitudo sit tantæ quantitatæ, quæ capiat infirmum, & terminetur ita, ut sit^c [secundum hanc mensuram pro-

pè parietem^d [extensum] ad latus parietis in longitudine: & non sit elongatio eius a pariete plus quantitate unius pedis: & ponatur super ipsum stratus planus ad corpus infirmi, deinde balneetur, & [applanetur super lignum, aut super podiale] super faciem suam: deinde inuoluantur super pectus infirmi ligaturæ amplæ duabus vicibus: & earum extremitates egrediuntur de subascellis, & ligentur inter duas spatulas. & ligentur extremitates ligaturarum laterum ad lignum longum simile. ^f [manubrio mortarij; & eleuetur hoc lignum super lignum positum, aut podiale: & detur ministro stanti apud caput infirmi, ut teneat ipsum] ^g [ut fiat extremitas inferior inuoluta ad] aliquid, & extendatur superior, quæ est apud caput, in hora, qua oportet, & fiat per illud extensio: & ligentur iterum pedes ambo simul cum ligatura amplâ alia super genua: & supra^h [duas spatulas iterum, ligando iterum loca quæ eleuantur ex loco,] in quo aggregantur duæ coxæ cum ligamento alio, & aggregentur extremitates horum ligamentorum, & ligentur ad lignum aliquod simile manubrio mortarij, sicut est lignum cuius præcessit narratio, & ⁱ [eleua ipsum apud extremitatem ligni primij] deinde præcipe ministris, ut extendant^k [cum hoc ligno] extensione, quæ sit secundum contrarium. Et de hominibus sunt, qui faciunt hanc extensionem cum instrumentis, & sunt ^l [sicut sagittæ super lignum erectum apud extremitatem huius ligni magni, aut podialis scilicet duas extremitates, quæ sequuntur caput, & pedes; & quando reuoluntur illæ sagittæ, inuoluntur] cum eis ligaturæ, quæ extenduntur. Et oportet, ut quando fit extensio, ^m [impulsio fiat apud] gibbositatem cum radice uolarum manuum. Quod si fuerit nobis necesse sedere super ipsum, faciemus illud, & non timebimus aliquid. Et si non equatur spondylis cum istis rebus, & infirmus fuerit tolerans compressionem, tunc oportet ut concauetur fovea in pariete, qui est propinquus, ⁿ [cum] longitudine similis canali, ^o [recipiens gibbositatem cum mensura, quæ sit longitudo foveæ] quantitas unius brachij: & non sit altior spondyli infirmi, neque inferior ea plurimum; imò oportet ut iam primum sit facta. Verum ad hanc ægritudinem, ad quam diximus in principio, ut sit lignum positum propè parietem, deinde sumatur tabula æqualis mensuræ, & ponatur una extremitatum eius in foueam, quæ est in pariete, & ponatur medium ^p [loci, qui consequitur ex ea] super gibbositatem, deinde impellatur extremitas eius alia inferius, donec uideas quod spondylis iam æquata est equatione manifesta. Et Hippoc. quidem iam dixit, quod ^q [concauatio] sola absque tabula rectificat hanc rem. Et dixit iterum, quod compressio cum tabula sola facit illud. Quod si illud est uerum, tunc non est ^r [possibile,] ut administretur extensio, quam diximus ^s + [

[in principio speciei, quæ nominatur separatio spondylium ad anteriora absque compressione. Et oportet post equationem ut administres tabulam de ligno, cuius

^a B. licet prolegetur uel aliquantulum tardetur mors & non soluat coarctationem.

^b B. debilitatio neruorum qui sunt inferius quare debilitantur pedes & debilitantur lacerti.
^c B. senale.
^d B. senale.

^e B. senale.

^a B. ut genibus reneantur uel amplectantur sicut operantur balneatores, & onerent uel aggrauent super eum.
^b B. aliquid est fortitudine fricatione uel compressione quæ faciunt pillores Jelsazaraeti.
^c B. aut fiat tabula aut capia,

d. extensio

e. B. extensio infirmus per lignum per fundum aut per pradias & tendatur.

f. B. manubrio mortarij; & eleuetur hoc lignum super lignum positum, aut podiale: & detur ministro stanti apud caput infirmi, ut teneat ipsum

g. ut fiat extremitas inferior inuoluta ad aliquid, & extendatur superior, quæ est apud caput, in hora, qua oportet, & fiat per illud extensio: & ligentur iterum pedes ambo simul cum ligatura amplâ alia super genua: & supra

h. duas spatulas iterum, ligando iterum loca quæ eleuantur ex loco, in quo aggregantur duæ coxæ cum ligamento alio, & aggregentur extremitates horum ligamentorum, & ligentur ad lignum aliquod simile manubrio mortarij, sicut est lignum cuius præcessit narratio, & eleua ipsum apud extremitatem ligni primij

i. deinde præcipe ministris, ut extendant cum hoc ligno extensione, quæ sit secundum contrarium. Et de hominibus sunt, qui faciunt hanc extensionem cum instrumentis, & sunt sicut sagittæ super lignum erectum apud extremitatem huius ligni magni, aut podialis scilicet duas extremitates, quæ sequuntur caput, & pedes; & quando reuoluntur illæ sagittæ, inuoluntur cum eis ligaturæ, quæ extenduntur. Et oportet, ut quando fit extensio, impulsio fiat apud gibbositatem cum radice uolarum manuum. Quod si fuerit nobis necesse sedere super ipsum, faciemus illud, & non timebimus aliquid. Et si non equatur spondylis cum istis rebus, & infirmus fuerit tolerans compressionem, tunc oportet ut concauetur fovea in pariete, qui est propinquus, cum longitudine similis canali, recipiens gibbositatem cum mensura, quæ sit longitudo foveæ quantitas unius brachij: & non sit altior spondyli infirmi, neque inferior ea plurimum; imò oportet ut iam primum sit facta. Verum ad hanc ægritudinem, ad quam diximus in principio, ut sit lignum positum propè parietem, deinde sumatur tabula æqualis mensuræ, & ponatur una extremitatum eius in foueam, quæ est in pariete, & ponatur medium loci, qui consequitur ex ea super gibbositatem, deinde impellatur extremitas eius alia inferius, donec uideas quod spondylis iam æquata est equatione manifesta. Et Hippoc. quidem iam dixit, quod concauatio sola absque tabula rectificat hanc rem. Et dixit iterum, quod compressio cum tabula sola facit illud. Quod si illud est uerum, tunc non est possibile, ut administretur extensio, quam diximus

q. concauatio sola absque tabula rectificat hanc rem. Et dixit iterum, quod compressio cum tabula sola facit illud. Quod si illud est uerum, tunc non est possibile, ut administretur extensio, quam diximus

r. possibile, ut administretur extensio, quam diximus

s. + [in principio speciei, quæ nominatur separatio spondylium ad anteriora absque compressione. Et oportet post equationem ut administres tabulam de ligno, cuius

De signis.

Cap. 25.

ius fatitudo sit quantitas trium digitorum, & eius longitudo quantitas, quæ comprehendit gibbositatem, & quoddam [partis sani:] & inuoluantur super eam panni linei, aut stappa in cisa, ut non sit dura: & ponatur super [gibbositatem,] & ligetur cum ligamento, quod est necessarium: & administretur infirmo cibus subtilis. Et si remanserit post illud residuum ex gibbositate, tunc oportet administrare curationem, quæ sit cum medicinis quæ mollescant, & leniunt cum administratione tabule, quam narrauimus tempore longo. Et quidam homines administrant tabulam de plumbo. Et si dislocatur ad unum duorum laterum, æquatur cum hastella, aut hastellis duabus, & stringitur. In facta verò ex hoc in collo ad posteriora, & est illa quæ curatur, oportet ut resupinetur infirmus: deinde extendatur caput eius ad superiora cum facilitate, & æquetur spondylis eius cū compressione, & absterfione: & quando æquatur, ponatur super eam emplastrum confortatiuum: & vela super ipsum cum pannis, & stringe desuper hastellam cum mensura colli, & longitudine eius, & liga eam ad caput & [adiutorium,] ita ut non cadat ligamentum ad guttur, & soluatur in numero dierum, & ponantur, fila cum quibus stringis secundum formam vitarum, ex marginibus pannorum, quoniam illa quæ rotundantur, lædunt.

De dislocatione albosos id est iunctura ossis cauda.

Cap. 23.

Alhosos, quando dislocatur, tunc illud scitur sensu. Sed & magnitudinem dislocationis scies per sensum iterum: & quod æger non expandit pedem, neque in loco dislocationis neque apud genu, imò est plicatio genu ei laboriosior. Regimen verò illius est, quoniam quum vis æquare illud, oportet ut intromittas medium digitum in anum, vsquequo opponatur loco: deinde preme cum eo ad superiora cū fortitudine: & obserua cum manu tua alia locum alhosos, donec æques ipsum: deinde emplastra ipsum, & stringe: & æger minore cibū, & [minorabitur] egestio: & sumat cum hoc quod leniat naturam.

De dislocatione anchæ.

Cap. 24.

Coxæ quandoque accidit simile ei, quod accidit adiutorio de dislocatione ad inferiora, sicut mollescere. Et non est possibile si dislocatur coxa, ut expandatur pes, neque iuxta dislocationem, neque apud genu: imò est illud in genu magis prauum. Et eius quidem dislocatio quandoque fit ad interiora: & quandoque fit ad exteriora. Verum plurimum dislocationis eius est ad exteriora: & minoratur eius dislocatio ad interiora. Et dislocatur iterum ad interiora, & ad posteriora, & per illas easdem causas. Et quando accidit in dispositione partus [striatura super embryonem, quod dislocatur ille pes; tunc facit eum habere crus minus,] deficiens à delatione corporis: quare debilitatur, & non [corruptitur.]

Accidit ex dislocatione anchæ ad interiora, ut videas pedem dislocatum longior altero, & genu eminentius: & non potest duplicare pedem suum apud inguem inflatū, apostematū, quoniam caput coxæ iam intrauit in ipsum. Et si dislocatur ad exteriora, abbreviatur pes; & apparet in inguine profunditas; & accidit in eo, quod opponitur ei à posterioribus, eminentia, & inflatio; & genu est quasi ipsum sit submersum ad interiora, pes est longior: & est possibile infirmo ut expandat crus suum, & non sit ei possibile, ut plicet ipsum nisi cum dolore: & non preparatur ei de ambulatione penitus: & si vult ambulare, ambulat super calcaneum: & accidit ei multoties ex hoc ut apostemetur inguen eius, & retineatur eius urina. Et si dislocatur ad posteriora, abbreviatur pes eius, & sit super eum expansio difficilis;

[& apparet in ipsius inguine mollescatio; & est caput coxæ declinæ ad b [obliquationem.]

De cura.

Cap. 26.

Oportet, ut ad curandum sit festinatio, nam si non redit velociter, fortasse effundentur ad eam humiditates, & putrescent, & perducunt ad corruptionem membri totius, & sequetur illud de timore id quod scis. Regimen uerò dislocationis coxæ ad inferiora, est ut extendas pedem; deinde fac eum redire cum uoluntate postquam moueris cum dextra & sinistra, donec opponatur ei ad quod redit; a † [

[& pone pedi quasi stasam, & stringe super crus, deinde stringe super coxam, & super genu strictura quæ seruet eam, deinde suspendatur ex humero suspensione, ne sit possibile eriri cum hoc ut extendatur; Quando uero dislocatur ad interiora, tunc præcipitur ut [flectat genua,] & teneat eū homo fortis ex latere emulcorio, & capiat restaurator manu sua caput coxæ apud genu, & trahat ipsum, ad interiora, ita ut impellat extremitatem aliam, & impellat ipsum impulsione tendente ad superiora, & exteriora. Et si adiuvat eum alius ab extremitate alia, ex contrario motus eius, & iam ligauit eam cum vitta, aut cum fune; erit bene, deinde ligetur cum ligamento. Verum quando dislocatur ad exteriora, oportet tunc, ut [firmet] restaurator extremitatem coxæ, quæ est apud genu; & moueat eam ex contrario motus prædicti; & sit alius tenens ab extremitate alia mouens eam ex contrario motus primi; et iam ligauit uitam, aut funem. Et in illa, quæ est ex illo ad interiora, aut posteriora, stringat restaurator radicē coxæ cum ligatura lata, et capiat super humerum ad partem, quæ oportet secundum declinationem dislocationis; et accipiant uiri duas extremitates ligaturæ amplæ; deinde extendant eam omnes simul extensione, qua suspendant infirmum in aere. Et cum huiusmodi iterum est possibile, ut redeant

AVIC. Tom. 2. M 2 modi

a † B. & constrictio simul uerū quandoque plicatur crus cum plicatione coxæ ad inguina. b Balhafagi.

a † a. & accipiat fascia fortis aut cingulum latum.

b a. infirmus stado flectat caput & humeros

c B. capiat firmiter.

d B. albiram.

e B. canali.

f B. quatuor.
g B. elongatio.h B. albiram.
i s. cum qua su-
stentatur seu fir-
matur.k B. figurar.
l B. habentis fo-
ueas prædictas.m B. æger sup
dorsum, sit hoc
lignum stans in
ter alhahægi &caput coxæ cir-
ca quod lignū
infirmus in gi-
rum vertitur,quoniam tale li-
gnum prohibet
corpus infirmine sequatur ex-
tensionem quæ
fit in partibuspedum ipsius &
secundum plu-
rimum nō indi-
get extensionequæ sit ad supe-
riora licet quæ-
damque fiat illud
etiam.n f B. quoniam
p B. extensio.
q B. a latere.r B. rium.
s B. iha.

t s. tertium.

v B. uel elauicu-
lam calcanei.
w B. extensio aut
cū ligno quod
est simile pistel-
lo mortarij se-
cundum quod
administratur.x B. aut.
y f B. &

modi prædicti ad rectificationem: & medicat
eam quandoque cum ^a [thibrem.] & modus il-
lius est secundum quod retulit de eo quidam
eorum, & bene egit: inquit, oportet ut caues
foueam lōgam in ligno toto similem ^e [aque
ductibus,] & non sit longitudo foueæ, & pro-
funditas eius plus quantitate [trium] digito-
rum, & non sit ^s [longitudo] eorum ad inui-
cem plus quatuor digitis, & ponatur extremi-
tas ^h [alithibrem] in partem illius foueæ, ⁱ [& su-
stentent cum eo, & sit impulsio eius ad partem
ad quam oportet impellere, & oportet ut ^k [su-
stententur] in medio ligni magni ^l [aut podia-
lis] lignum aliud erectum, cuius longitudo sit
quantitas unius pedis, & grossitudo eius qua-
ntitas manubrij fossorij, ut quando resupinat ^m
[super dorsum reuoluatur hoc lignum in eo
quod est inter alhahægi & caput coxæ, quo-
niam prohibet sequi illud quod extendit ip-
sum a parte pedum, licet illud iterum multo-
ties indigeat extensione quæ sit a superiorib.]
Et cum hoc, ⁿ ^t [quum corpus im-
pellitur ad inferiora, impellit hoc lignum cap-
ut anchæ ad exteriora: & oportet ut sit ^o [ma-
nus] ad interiora secundum modum, quem di-
ximus ante hoc, præcipue ex pede. Quod si cap-
ut coxæ non ingreditur ut auferatur lignū ere-
ctum sustentatum; & ut figatur duo ligna alia ^p
[super duo domicilia loci illius ligni scilicet
in omni latere eius lignum, ut sint sicut postes
portæ, & nō sit unumquodque eorum minus
pede; deinde equitet super ealignum aliud, si-
cut equitat lignum scalæ, ut sit figura ^q [sex] li-
gnorum, similis literæ, quæ nominatur græcè
[bitaneu,] hæc enim figura sit quum ponitur
lignum ^r [trinum] in medio inferius duobus
extremis parumper: deinde oportet ut resupi-
netur infirmus super latus sanum & extendat
coxam sanam in eo, quod est inter hos duos
postes, sub ligno quod est simile gradui scalæ,
& ponatur coxa infirma super hunc postem,
ut sit caput coxæ equitans super ipsum, post
quam expansi fuerint super postes panni plica-
ti plicatione plurima, ut non lædat postis cox-
am: postea sumatur lignum aliud æqualis la-
titudinis, cuius longitudo sit tantæ quantita-
tis, quæ comprehendat ex capite coxæ usque ad
locum calcanei, & ponatur in lōgitudine sub
coxa ab interiori parte, ut retineat caput coxæ
ad calcaneum ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b

De dislocatione areffatu, & est rotula genu.
Cap. 29.

Q Vando accidit ei dislocatio, oportet ut pes planè ponatur in terra, & reducat^{ur} rotula: deinde impleatur curuatura geniculi pannis prohibentibus à duplicatione, & ponantur desuper hastellæ resistentes ei in parte, ad quam declinat. Quum ergo restringitur, & adhæret, non duplicetur genu cum festinatione, sed paulatim, donec alleuietur.

De dislocatione iunctura tali apud ^a [calcaneum].
Cap. 30.

Dislocatur ^b [calcaneus] indiget ergo, si dislocatur, extensione forti, & cutatione vehementi, & impulsione cum formidine ut redeat. Deinde oportet ut dimittat deambulationem circiter xl. dies, vt non dislocetur secundo. In separatione verò pauca sufficit qualibet extensio, deinde reducat^{ur}. Et quādo complete dislocatur, tunc oportet ^c [vt reducat^{ur}

secundum quod dicunt antiqui. inquit, oportet ut extendatur infirmus super dorsum suum super terram, & ^d [ab eo quod est inter coxas eius apud alahafegi sit paxillus longus] intrans in profunditatem terræ, non permit^{tens} corpus eius moueri, quum ^e [procedit pes] eius ad inferiora: imò oportet ut figatur iste paxillus antequam resupinetur infirmus. Quod si præsens tibi fuerit lignum magnum ^f [ ] in cuius medio ^g [diximus esse] aliud lignum fixum, tunc oportebit vt fiat extensio super hoc lignum: & oportet ut sit minister tenens coxam, & extendens eam, & minister alius extendens pedē, aut manibus suis, aut ligamento secundum cō^{tra}trarium extensionis minister prius: & æquet medicus manu separationem, & teneat minister alius pedem alium ad inferiora. Et oportet, post æquationem vt ligetur ligamenti fortibus, & vadat cum parte ligamenti ad pedem pedis, & cum parte eius ad ^h [calcaneum], & ligetur illic. Et oportet vt caueatur ex nervis, qui sunt supra talum posterius, ut non sit super eos ligatura vehemens, & ut prohibeatur infirmus à deambulatione. xl. diebus: isti, si ⁱ [ ] conantur ambulare: [ante, non sanatur secundum complementum, & dissoluitur] in eis mē^{bris} & corrumpitur curatio. Quod si separatur os tali ex saltu: nā illud accidit multoties: oportet tunc vt præparetur hoc membrum cū resupinatione infirmi super faciem suam, & extensione membri & æquatione eius, & cum embrochis, quæ sedant apostemata calida: & administratione ligamentorum fortium; & ut quiescat infirmus, & non moueatur donec rectificetur membrum integrè. Et ligatura quidē ^k [tali] oportet ut sit ^l [ad] digitos, & dimittatur ^m [talus] apertus.

De dislocatione ossis pedis. Cap. 31.

Elus regimen est proximum regimini dislocationis ossis ^a [calcanei], & fortasse sus-

ficit vt æques, ita, ut ^b [calces] cum pede tuo ^c [sub] B. uel prem: per ipsum pāno existente inter ea, donec æquetur: deinde emplastra, & stringe secundū modum quem scis,

TRACTATUS II.

De radicibus vniuersalibus in fractura.

Sermo vniuersalis in fractura. Cap. 1.

TRACTURA est solutio continuitatis propria ossibus. Et accidit quādoque ^a [sparsa]: & quandoque non est sparsa, & quādoque accidit æqualis, & quandoque accidit scissā.] Et æqualis quandoque accidit in latitudine: & quandoque accidit in longitudine. Et cadens in latitudine quandoque accidit ^b [diuisa], & quandoque accidit non diuisa. Et cadens in longitudine est diuisio & aliam quæ non accidit separata.] Et quidam nominauerunt species fracturæ nominibus suis, dicentes fracturā magnam incedentem in latitudine & profunditate ^c [raphanalem] & hastalem, & arundinalem. Et dicentes incedentem in longitudine, fracturā linealem. Et dicentes incedentem in latitudine cum longitudine, lunalem, & nerualem. Et illa quæ est paruorum partium ^d [unam sauciem, & alierusiem cum alhuberiem]. Et quando fractura completur, non est possibile ut remaneant duo ossa, secundum quod necessè est inter ea de oppositione secundum præparationem continuitatis naturalis. imò separatur necessārio ab oppositione. Et similiter separatio faciens accidere puncturam necessārio in eo quod continetur de uelaminibus, & carne: ^e quare accidit dolor sequens eam. Et quando est æquatio] rotunda, sine frustis, ^f [conuertitur] membrum cū facilitate. Et ut declinet fractura ad exteriora secundum quod dixit Hippocr. melius est quā ut declinet ad interiora, quoniam illud, quod occurrit ei de nervis illis illic, est plus: quare lædit. Et quando cadit fractura apud iuncturam, & ^g [ ]

a B. quædam ex ea separans partes ossis adinuitem separatione totali & nominatur quando partes eius fuerint valde paræ cōterio. Et quandoque accidit non separans partes ossis adinuitem separatione totali. & quæ non est separans partes ossis ad inuitem separatione totali, quandoque accidit æqualis & quādoque accidit ratiocura.

b s. totaliter diuidens: vel separans, & quæ non totaliter diuidens, & ea dēs in longitudine, q̄ est assidua & aliam nō cadit totaliter diuidens.

c B. Alia litera raphali.

d B. nominatur alchichi & algeri & alhauri.

e s. dolor ad quem sequitur apostema. & q̄ est fractura totaliter diuidēs.

f s. restatur

g t. s. facti sunt margines, qui sunt super nōeram ossium, & super conuersionem ipsorum,

in qua recipitur buccellario, seu additamentum iuncturæ efficiunt iunctura, illa preparata ad dislocationē.

h. Et quicadit fractura apud iuncturam & h. p. rosbo seu carnem callosā quæ indiget tempore donec leniatur.

i B. clauicalæ.

k B. quæ præparant sanguinem ad illam re.

restauratur, remanet motus difficilis propter duritiem, & ^h [raphadij] quod accidit indiget spatio donec declinetur. Et illud quidem prauius accidit in iuncturis ossium paruorum. et de illo iterum est, ubi est iunctura in creatione strictior, sicut est iunctura ⁱ [cauillæ].] et fractura prauioris incarnationis, & unctionis est illa, quæ est secundum rotunditatem: deinde illa, quæ declinat: non enim adhæret nisi super ipsum prolongatur ligatura habens fabricationem mirabilem tempore longissimo: & sumat ex cibis, & medicinis: ^k [& ex eo quod mittit sanguinem ad illam partem,] secundum quod dicemus. Et deterior fractura ossium est ad interiora, non ad exteriora secundum quod dicitur. Et quod dicitur de incisione medullæ, & interfi-

AVIC. Tom. 2. M 3 cit,

In corrosione membri; quare oportet ut scal-
pelletur locus ad hoc ut egrediatur sanguis;
quoniam in ipso est timor, & est ut moriatur
membrum. Et si fluat sanguis, tunc oportet ut
retineatur. Et multoties quidem fit necessariū
propter timorem apostematis, & nocumētum
vulneris, ut facias aliud quā sit necessariū
de curatione membri: quare phlebotomas, &
soluis ventrem, & subtilias cibum. Et quando-
que accidit ex strictura, pruritus; & est necessa-
rium ut solvatur, aut embrochetur membrum
cum aqua calida, donec resoluatur humida
tes mordicatiua. Et Hipp. quidem precipit ei,
qui restauratur, ut fugat aliquid de elleboro in
illa hora; & fuit eius intentio ut trahantur ma-
teriae ad interiora; & Galen. prohibet hoc, imo
precipit, ut bibatur agaricum. Quod si fuerit
necessarium, tunc detur aliquid de syrupo ac-
toso, in quo sit virtus ^m [acuta] & dicitur quod
illud fuit in tempore Hipp. Et ⁿ [superfluitas
que est] inter duo tempora, est mirabilis. Et quā
volueris facere restorationem, deinde dolet,
& inquietat, tunc rectius est ut dimittas illud;
& extrahe illud quod redire fecisti; fortasse e-
nim remouebis per illud infirmum à dolori-
bus. In fractura autem in longitudine sufficit,
ut membrum adhæreat cum strictura uchemē-
ti, & vehementiore, quā in aliis, in cuius cō-
pressionē vltimatio fiat ad anteriora. In fractu-
ra autem, quæ est ^o [in ossē], oportet ut duo os-
sa stent secundum rectitudinem in fine, qui pos-
sibilis est, obseruando illud ex parte situs par-
tium sanarum; & considera an sit oppositio of-
sis huius ad suum compar ossis alterius, deinde
restaura, & obserua; ^p [nam inter illud sunt
res de illis sicut] frusta, & additiones, & de il-
lis sunt vacuitates; Verum frusta quando ^q [nō
decenter componuntur, soluant inter os, & in
ter restorationem]. Et quando frangitur ite-
rum, & remanent inter duas scissuras ossis, nō
permittunt ut adhæreat una earum alteri, & se-
parantur; quare fit vlcus, in quo super aggrega-
tur virus; quare accidit inde, quod ipsum nec
putrefcit, & putrefacit membrum; Amplius vni-
tio non fit fortis; fortis enim non fit, nisi quan-
do decenter continuantur frusta, & additio-
nes in oppositione sua, quæ ei opponitur, est er-
go necessaria extensio, postquam fuerit uerifi-
cata oppositio inter duo ossa, et inter additio-
nes, & ^r [meatus qui deglutit] eas, et uerifica-
ta fuerit restauratio. Quum ergo extenderis, et
opposueris, rectum est quum inuenis opposi-
tionem uerificatam, ut mollifices extensionem
paulatim, et obserues oppositionem, ut non de-
clinet cum attractione, et obserues cum manu
tua dispositionem eius, quod decenter com-
ponitur; et si inueneris eminentiam, aut aliud
rectifica illud cum manu; deinde necessariū
est ligamentum conferuans membrum secundum
quietem suam; non durum, quoniam do-
lere facit valde; neque lenē, quoniam dimittit
conseruationem, et de rebus, quæ earum est me-
dia, est melior. Et oportet ut sit ligamentum po-
situm ad illud, ad quod est inclinatio, uchemen-
tius. Et si fractura est completa, tunc opor-
tet ut æquetur æquatione stringente eam ex
omni parte. Quod si fractura fuerit in par-

te plus, oportebit ut sit strictura illic plus. Et
si cum fractura fuerit aliquid ex frustis, ossi-
bus paruis, tunc si fuerit lædens, dolorem fa-
ciens, tunc ^s [vade ad illud] cum rectificatio-
ne, quod si non fuerit lædens, tunc non cures
de eo, neque apponas manum. Quod si, verbi
gratia, audita fuerit eius crepitatio, tunc spera-
tur quod currit super eam rosboth. Quum er-
go ^t [securus fueris] de illo, tunc nō oportet ut
tardetur res eius. Et quando accidit ex frustis
disruptio carnis, non est tunc rectum occupari
in dilatatione disruptionis, operatione stoli-
dorum; sed est necesse, ut extendantur duo ossa
ad duo latera secundum vltimum finem recti-
tudinis, ne sit tortuositas in eis, quoniam in
tortuositate tunc est corruptio ossis, quum er-
go extenderis ipsum, tunc redi ad frustum, &
reduc ipsum, & stringe illud. Si autem non re-
dit, tunc non dilates disruptionem; imo ^x [præ-
sens sis ut videas] mēsuram, qua indiges; & per-
fora in ea secundum quantitatem, quæ ingre-
diatur in eam, frustum; & compone super ip-
sum frustum cutis lenis, super quod possit esse
foramen spissum, & penetret frustum in ipsum;
& preme super cutem, & manum, & compres-
sione grauante eas ambas; & procedet os in fo-
ramine, processione ad radicem suam; deinde
ferretur cū serra operationis, & est serra mi-
nuta, subtilis, acuta, sicut serra facientium pe-
ctines. Et fortasse perforatur radix, cuius ^y [perfo-
ratio est necessaria cum tripano,] faciendo fo-
ramina continua, accipiendo locum, ^z [cuius
queritur fractura: & illud non est auferens ti-
morem, ubi est post os corpus nobile; licet for-
tasse, sit saluius, quā instrumenta mouentia
motu suo, aut sua collectione, aut incisione
sua. Et quandoque ingeniatur ut ponatur tri-
panum super latitudinem substantiæ, non per-
mittentem tripanum penetrare, nisi secundum
quantitatem adiuuantem; quare est tunc mino-
ris nocumēti, quā instrumenta mouentia,
et propter hoc oportet, ut sint apud restaurato-
res ipsorum tripanorum species plures præpa-
ratæ. et fortasse non apparet frustum, sed ^a [est
necessarium ad intus illud] quod exsiccat, & re-
tinet ipsum; deinde ^b [fieri] illud quod opor-
tet. Quod si fuerit frustum, aut petia ossium se-
paratum, pungens ^c [locum, &] dolorem faciēs,
tunc necesse est ^d [scindere: & uti regimine ad
extrahendum illud quod egreditur: & multo-
ties oportet ferrare illud,] et quando fuerit il-
lud, quod fractum est, ^e [comminutum. ma-
gnum,] & fuerit eius confractio, & comminu-
tio plurima, tunc necesse erit ut extrahatur to-
tum. Si autem fractura non fuerit cum com-
minutione, & fuerit dislocatio eius, & scissura
capiens locum plurimum, tunc incide infir-
miorem locum, & dimitte reliquum; quoniam
non est nocumentum in eo; imo nocumētum
in abscindendo totum est magnum.

De admonitione restorationis.

Cap. 3.

Necesse est restauratori, ut consideret incli-
nationem ossis, quoniam ipse inuenit
apud partem ad quam inclinatur, gibbosita-
tem, & apud partem à qua inclinatur, concaui-
tatem.

A VIC. Tom. 2. M 4 tatem.

f. B. obuia ei.
c. B. non sperat.
u. B. dimitatur.
x. B. sic præsens
ubi filum seu
pannus grossus
mollis quantita-
te qua indiget,
& fac stramen
in eo secundum
mēsuram qua
ingredietur in-
uidia in eo fru-
stum ossis & su-
perpone super
ipsum filum su-
um cutis uel
corij lenis quan-
titate ipsius, &
sic foramen in
eo sicut est fora-
men illius f. fil-
tri & in eo pe-
netret frustum
ossis & compri-
matur super ea-
tem uel coriū,
& filum com-
pressionē pre-
mente ea ambo
ad inferiora, &
procedat os uel
egredietur os in
foramine pro-
cessione uel e-
gressione qua
os egredietur ut
que ad rad. com-
muni deinde
ferretur os cum
serra commu-
ni uel cum serra
qua cūcter fa-
ber lignarius o-
peratur.
y. B. necessarium
est ut manifeste
tur uel ut abscin-
datur cum tere-
bello.
z. B. a quo quæ-
ritur ut franga-
tur uel remo-
ueatur frustum
ossis, & illud o-
cit absq; timore.
a. B. ex necessi-
tate sicut uirulen-
tia quare signi-
ficatur per illi
super frustum.
& curetur illa
uirtuētia cum
eo.
b. B. fiat.
c. B. lacertis, aut
d. B. regimine
uti ad extrahi-
dum illud quod
egredietur, & se-
radum illud quod
oportet se rare-
re. B. comminu-
tum valde.

a. n. protrahat.
b. n. pefisionis.

c. B. secundum
quod non.

d. s. or. est ino-
bediens uel im-
pedi-ns & non
prodest. f. cura-
tio uel operatio,
tunc non oportet
ut laboret.
e. B. dolore cau-
sant ualde redi-
tio, & redifi-
catio.
f. B. erunt.
g. B. quies.

h. B. quæ sunt
oppositæ causis
in dantibus ip-
sam prædictis.
Et prima earū
est cum eo qd
generat sangui-
nem uiscosum.

tatem. Et plurimum quidem intelligit illud cū
ractu. & illud iterum quando dolor fit uehe-
mens in parte, ad quam est inclinatio, & crepi-
ratio, iterum significat illud: & super illud fa-
bricet rem suam. Et est necessarium restaurato-
ri, aut a [extendat] manum suam super locum
fracturæ in dispositione b [itineris] eius ad su-
periora, & inferiora cum facilitate, & subtilita-
te, donec si uiderit separationem, aut eminen-
tiam, aut frustum, cognoscat ipsum, ut nō liget
vice altera, c [non secundum quod] oportet:
quoniam accidet contusio, aut dolor. Et non
oportet ut confidas in æquatione sensata per
manum ante completum sanitatis: nā mul-
toties occulrat apostema contusionem, & tor-
sionem. Quum ergo restaurator peruenit ad
fracturā, & inuenit illud; si non exquisitè ope-
ratur in eo, deturpatur membrum: & si exquisi-
te operatur, perducit ad spasimum, & febrē pra-
uiam: ergo melius est ut dimittat illud, & non
tangat ipsum. Quum ergo incipit peruenire
ad restaurationem partis ossium, & d [non pe-
netrat, oportet ut non uim faciat:] & faciat ip-
sam ingredi cum difficultate secundum om-
nem dispositionem, quoniam ingreditur su-
per infirmum quod est maius, quā ut rema-
neat os non æquatum. Et si e [dolet re ditio, &
redificatio ualde,] & est possibile medico, ut
reducatur illud ad dispositionem fracturæ, tūc f
[est delitiae infirmo,] g [concupiscentia] magna.
Et oportet ut restaurator festinet ad restaurā-
dum illud, quod fractum est, & restauret in die
suo; quoniam quanto plus elongatur, tanto est
eius introitus difficilior, & nocumenta in ip-
so sunt plurima, & propē in ossibus, quæ cir-
cundant lacerti, & nerui plures, sicut coxa. Et
oportet ut adiunct ad festinationem restaura-
tionis cum causis h [in contrario causarum op-
positarum prædictarum: & prima est conglu-
tinatio sanguinis uiscosi.]

De preparatione restaurandi. Cap. 4.

a. B. Alia littera
alruie ad pectus
& in pede decli-
natio ad tensio-
nem.

b. B. firma uel
adherens alicui
fiat.
c. B. eleuatio.

Oportet, ut omni membro, quod tu restau-
ras, sit preparatio conueniens, prohibēs
dolorem: & melior preparatio cum hoc est il-
la, quæ est ei per naturam: uerbi gratia, ut sit in
manu a [ad furculam: & sit in pede ad illud
quod impellit,] obseruando consuetudinem
infirmi in hoc. Et sicut membrum quod opor-
tet suspendi, oportet ut suspendatur secundum
æqualitatem; similiter membrum, cuius dispo-
sio significat ne suspendatur: oportet ut sit
eius accubitatio, & ipsius locus super rem pla-
nam, ut non suspendatur pars eius, & b [restrin-
gatur] pars eius. Et suspensio quidem est ma-
iō omni restaurato; sicut c [impulsio] ad supe-
riora est illi conueniens, dum prohibens non
prohibet. E. quum preparatio membri sit ita,
ut sit alterius quā oportet, aut magis infir-
mum; inclinatur membrum, & contorquet ip-
sum secundum inclinationem suspensionis, &
preparationis.

Oportet, ut sint panni ligamentorum mun-
di: nam sordidus est durus, & facit dolo-
rem. Et sit subtilis, ut penetret res, si linitur su-
per ipsum. Et sit leuis, ut non grauet super
membrum infirmum. Et oportet, ut ligamen-
ta capiant de loco sano aliquid, cū sit quanti-
tas; illud enim est magis tenens restauratos,
quā ut separetur, & magis firmum: quāuis
sit necessarium, ut non sit superfluitas in illo;
quoniam faciet ut membrum habeat meatus
strictos, non suscipientes nutrimentum. Et ite-
rum illud, quod admonuimus de strictura, est
magis exprimens humiditatem effusam ad mē-
brum infirmum, ad illud quod est longin-
quius eo expellendo, & magis prohibēs illud,
quod attrahit ad ipsum. Et ligamentum latum
ad illud est melius, quoniam magis facit adhæ-
rere, & plus dilatans: uerum secundum quod
possibile est in omni membro: nā illud quod
possibile est ex hoc in pectore, non est sicut il-
lud quod possibile est in manu, & quod non
est ex membris latum: nam illud non est pos-
sibile in eo: imō quando lara est uitta, non sit
bona eius ordinatio super membrum simili il-
li, b [imō sit foeda] quapropter oportet ut sit
contentus de huiusmodi in illa cuius ampli-
tudo est trium digitorum, uique ad quatuor;
Et illa sunt sicut focile, & furcula, & sicut illis
similia, nam non est in eis possibile illud; imō
si non ligantur cum subtili, non est possibile;
in furcula enim non conuenit lara. Et in huius-
modi quidem est necessarium multiplicare in
uolutiones, ut stent loco dilatationis; Et uitta
quæ innoluitur, sufficit ut sit latitudo eius triū
digitorum, aut quatuor, & longitudo ipsius
trium cubitorum. et puluillorum c [fortitu-
do] quandoque sit uehemens in adiutorio li-
gamentorum, ad faciendum adhaerentiam, ue-
rum puluillorum sunt duæ species: Vna earū
est, in qua est intentio æquare concauitatem
membri; & adhibeatur studium, ut non cadat
inter d [ea ambo foramen,] & ut non superpo-
nantur superpositione diuersa, & ut e [buccel-
lentur cum eis vlcera,] et altera est, in qua est
intentio, ut cooperiat cum ea ligamentum, &
æquet æquatione secundum quod sunt hastel-
læ: & ligamentum inferius prohibet materias,
& secundum torsionem; Et oportet ut sint mar-
gines puluillorum ubi possibile est, & illa quā-
titas exigit, ut sit numerus f [puluillorum.] Et
fortasse est necessarium administrare puluil-
los paruos, quos cooperit puluillus vnus æ-
quans super eos in longitudine ligamenti ca-
dentis super locum. Et ligamentum, quod no-
minatur habens duas facies, & habens duo ca-
pita, est illud quod administratur ita. ponatur
medium panni cum quo conseruatur æquatio
loci infirmi super locum suum, & sit illud in
medio g [alhadacati; deinde accipiat cum] una
queque duarum medietatum ad partem di-
uersam, & fiat in inuolutione earum cum
vtriusque manibus simul, secundum quod est
famosum, quod non est nobis necessarium ex-
ponere.

De

De qualitate ligamenti cum expositione, & distinctione.
Cap. 6.

Oportet vt incipiatur cum ligamento a loco fracto, & ab eo vbi declinat ad os, & illic sic vehementius strictum: & vbi fractura est vehementior, oportet vt sit ligamentum fortius. Et ad vltimum a† [ ]

locus fracturæ, & locus a quo est necessarium expellere materias, & vt seruetur super eam situs, b [& illud quidem securat ab apostematione, imò fortasse resoluit apostemationem: & est cum securatione ab apostematione, & a putrefactione ossis. iterum illud quidem non confert] ad virus, si generatur in ipso osse perueniens ad medullam, & corumpens medullam, & os. Et est necessarium vt frangatur, & ab eo discooperiatur: & vt fiant viæ ad pus ad egrediendum.

Et c [est melior locorum cum defensione eius, quod venit de eius genere, qui sit,] licet membrum inferius quandoque expellat ad superius superfluitatem suam: quando superius est debile. Et nō oportet vt fiat vltimatio in strictura ligamentorum, & hastellarum tanta, quæ prohibeat aduentum nutrimenti, & sanguinis: illud namque est ex illis quæ prohibent restaurationem. Et Hipp. quidem adiuvat ligamenta in eo, quod conatur de expulsiōe apostematis, cum ceratis repercutiis cum oleo omphacino, & cera: a† [ ]

& fortasse est necessarium sedare apostema cuius, quæ sunt sicut oleum chamæmillinum, & sicut cum vino styptico: nam ipsum resoluit apostema & confortat membrum. Et vbi fuerit vlcus, non appropinquet ceratum. et fortasse est necessarium illud in quod est c [fortitudo, & resolutio] sicut oleum & mastix, & ammoniacum. Et ad vltimum quum ligamentum administratur, & fractura est recens, quæ nondum apostematur: tunc oportet, vt sit c [ex ligno, & infrigidatum repercutiū. et fortasse sufficit, vt liniatur cum aqua & aceto: & fortasse administratur cum cerato, & similibus de illis quæ narrauimus. et si administratur post apostema, tunc melius est, vt sit ligamentum ex lana, quæ sit infusa in oleo resolvente apostema, & liniente ipsum. et secundum omnem dispositionem c [in ligamento, super quod ponitur ceratum desubtus,] est securatio a commotione doloris: & propriè quando medicus nō est presens: quum ergo accidit dolor, succurritur cum solutione, & ligatione. et non oportet, ut administretur ceratum, & propriè quando est illic vlcus, fortasse enim attrahet ad membrum putredinem: & ponatur loco eius vinum nigrum, et plurimo quidem fracturæ b† [ ]

associatur vlcus: quapropter oportet vt elongetur ceratum: & sit sufficientia in vino styptico, in quo infusus sit puluillus longus. et nos quidem ponemus epithematibus fracturæ capitulum lingulare. et quum inceperis cum ligamento a loco exigente, tunc inuolue ipsum inuolutionibus, quas addes secundum additionem magnitudinis fracturæ, & c [parum carum] secundum diminutionem eius, & secundum apostema, si

fuerit apparens: deinde reduc ipsum ad illum locum, deinde vadat vsque ad locum sanum. hoc est ergo ligamentum primum, & deinde fac presens ligamentum secundum, & inuolue ipsum super fracturam bis, aut ter: deinde fac ipsum descendere ad inferiora, mollificando paulatim: postea fac esse presens ligamentum tertium, & fac similiter ad superiora, & tunc facies ligamenta esse paria ad expellendum superfluitates a membro, & ad c [rectificandum ipsum super intentionem in preparatione] huius ligamenti. Et non sis superfluus iterum in elongando stricturam in vtrisque lateribus; quoniam sit membrum oppilatarum venarum, non suscipiens nutrimentum: & fortasse c [co trahitur,] & quandoque non fit ita; imò incipitur cum ligamento ascendendo; deinde sequitur cum ligamento descendendo; dein de cum ligamento incipiente ab inferiori parte

ligamenti inferioris ad superiorem partem ligamenti ascendentis, quasi ipsum sit conseruans duo ligamenta illa, & ponatur vehementior strictura eius apud fracturam. Et intentio quidem in vno duorum ligamentorum est contraria intentioni in ligamento, quo queritur attractio materiei ad membrum: quare stringit sub membro cum longitudine ab eo, & nō cessat mollificari inuolutio: & est ligamentum diuersificas. Ista ergo sunt ligamenta, quæ sunt sub hastellis: & hæc sunt ligamenta, quæ sunt supra hastellas. Ligamentum verò superius oportet vt sit ita, vt ponat membrum sicut frustum vnum, cui non sit motus, & prohibeat torsionem. Et quum fractura est in latitudine completa, sit necessarium vt ligamentum sit æqualis m [commissionis] & stricturæ. Et si fuerit plurimum fracturæ ad partem vnā, & ex fractura, n† [ ]

oportet vt sit o† [ ] solitudo vehementior super latus, in quo est fractura plus. et non oportet vt diuersifices super eam figuras ligamenti, faciendo figuram post figuram; quoniam illud corrumpit illud, quod confortauit restauratio: & dolorem quidem facit incurrere contorsio quæ fortasse accidit inde: & c [strictura ligamenti spasmodica;] nam quum stringitur, facit dolorem: & quum mollificatur, torquet. Et Hipp. quidem facit esse rectum, vt soluatur ligamentum vna die sic, & vna die non: illud enim est melius vt non irascatur infirmus, & non approximet cum cum palpatione eius, & ipsius fricatione, propter illud quod necessarium est vt proueniat ad membrum de humiditate subtili impediēte, quæ fortasse conuertitur in virus. et magis conueniens horarum q [consuetudinis bonitatis] ligamenti, & conseruationis eius secundum conditiones prædictas, est post c [fracturam propter partes] viginti: nam illud est hora inceptionis alrosboth c [rubei: deinde quando adheret os, non stringatur valde: & respiret] locus strictus eius, vt non coarctetur, & prohibeatur alrosboth, aut prohibeatur eius generatio cum quantitate sufficiente: quare non accidet nisi subtile debile: nisi quando accidit iam alrosboth, c [&] incipit addere magnitudinem, qua non indiget, & tendit in superfluitatem.

Nam

k B. fortificandum ipsum & ad intentionem preparationis.

l B. extenuatur vel moritur.

m B. inuolutio nis.

n† B. debilitare vel est ex fractura locus debilis.

o† B. fundamentum &

p B. deerride strictura est illa, quæ est ipsa mass.

q a. horarum ad inspicendum bonitatem r B. decem dies vel cetera.

f B. quod partes ossis incarnat & conungit.

Deinde quado adheret vel costringitur ossis tunc non stringatur valde & relaxetur. t B. quod.

u B. crasis pro
hibentibus ip-
sum.

x B. quiescat
seu volupue-
tur, & permit-
tur abique.

a v. flexibilita-
tem.

b B. grossior ha-
stella prima ca-
rum quæ.
c v. vehemen-
tioris.
d B. & sint ex-
tremitates le-
nes vt non sit
ea si obuiatio
& contrarius dis-
filiis, & asper-
imo sint mol-
les & planæ ad
ligaturam.
e v. detrimen-
tum si hastella
rum longitudo
capit statum
quod est circi-
ter a iunctura
vique ad

Nam vna de [conuenientijs eius] est stric-
tura vehemens: & iterum administratio styptico-
rum prohibentium. ipsam enim prohibent nu-
trimentum, & stringunt aliosboth: ergo non
penetrat in ipsum nutrimentum iterum. Et nõ
oportet iterum, vt [licentia detur, & permit-
tatur vt fiat] ligatura in non sua hora.

De qualitate hastellarum.

Cap. 7.

Oportet, vt sit substantia, de qua sũt hastelle,
aggregans ad duritiem suam [tenacita-
tem,] & lenitatem, sicut alcona, & lignum olea-
dri, & lignum granati, & eis similia. et oportet
vt sit grossius quod est in ea, locus qui obuiet
fracturæ duobus lateribus: nam oportet ut sit
[grossius hastellarum principium earũ, quod]
sequitur latus fracturæ, aut partem [vehemen-
tioris] fracturæ: & sint latera earum subtilio-
ra: & d [vt sint plenarum extremitatum, ne op-
ponatur in eis glutinatio, imò planum liga-
menti.] Et si ponantur hastellæ a lateribus qua-
tuor, tunc est magis defendens: & non est ma-
lum si est ei superfluitas longitudinis: quoniã
non est nocumentum in illo, [neque detri-
mentum in hoc scilicet si capiunt prop] iun-
cturam, præter quod tegat iuncturam ipsam.
et longius laterum eius sit ad latus, ad quod est
motus inclinationis membri, cum hoc scilicet
vt non sit ita quod grauet, neque premat uehe-
menter, neque coarctet: & vt non minuantur
ab eo ligamenta diminutione plurima: quo-
niam sũt hastellæ comprimentes, coarctan-
tes. Et quum uideris aliquid de hoc, oppone
cum diminutione, donec inuenias equalita-
tem, et non oportet, vt hastelle obuiet loco de
nudato, super quem non est caro, imò est ner-
uosus, ossuosus.

De qualitate administrationis hastellarum cum disti-
ctione, & expositione. Cap. 8.

a B. membrum
est magnum.

b v. situationis.

c B. adherente
& retinente &
circundante &

d v. non adhe-
rentes membro
nisi secundum
extremitatē ip-
sorum.
e B. & eorum
involuntio qm
quum non ad-
herent membro
nisi secundum
eorum extremit

Hora, quæ exigit, vt ponantur hastellæ, est
post v. dies, & supra: vsquequo fiat securi-
tas a nocumentis. et quanto plus [magnifica-
tur timor,] tanto magis oportet vt tardetur po-
sicio hastellarum: & multoties attrahit festina-
tio in hoc nocumẽta ex apostematibus, & pru-
ritu, uescis. Verum quum tardantur hastellæ,
tunc oportet ut sit illic, quod stet loco earum
ex bonitate ligaturæ cum uitta, & de bonitate
[preparationis.] Quod si illud non fuerit, tunc
necessariæ sunt hastellæ etiam in principio rei.
Oportet ergo, vt annectantur hastellis ligamen-
ta, & puluilli annexione [descendente, æquã
te, cooperiente,] decenter componente, quorũ
grossius sit apud fracturam: & non fortiter
stringat: imò addatur in stricтура paulatim cũ
experiẽtia infirmi, & cum dispositione ipsius.
Et si fuerint ligamenta, & puluilli [grauan-
tes eam,] tunc non fiat eorum multiplicatio. [Et
de nocumentis eorum quando descendũt,
est ligamentum molle.] Et oportet, vt non li-
gentur ligamenta superiora super hastellas liga-
tura [dissolvente eas,] & remouente ipsas a
decente compositione situs earum. Et oportet,
vt soluantur ligamenta necessitate electionis

in omnibus duobus diebus, in principio rei
& propriè quando accidit pruritus: & tunc
quidẽ oportet vt fiat illud, quod præcipimus.
Quum ergo pertransit septimus a stricтура, sol-
uatur in spatio tardiore, & in omnibus qua-
tuor, aut quinque: in hac enim hora sit securi-
tas a pruritu, & apostemate. Et illic iterum fiat
mollicatio ligamentorum paulatim, vt non
prohibeat penetrationem nutrimenti. Et si fue-
rit tibi possibile vt retineas hastellas, & non sol-
uas eas etiam vsque ad xx. g [non erit nocibi-
le: deinde solve] eas. Attamen quandoque sol-
uuntur in quibusdam horis non propter cau-
sam apparentem, sed propter defensionem, &
ad videndum illud quod accidit, & considera-
re ad illud quod discooperum est de carne, si
fuerit, an corruptus sit color eius, & eius dispo-
sicio. Et iam sciuisi, quod oportet, vt non fiat
ultimatio cum stricтура, ultimatio prohibẽ-
te aduentum nutrimenti ad fracturam: ipsa
enim non restauratur nisi cum sanguine, &
nutrimento forti, quod venit ad eam. Et non
sit festinatio in auferendo hastellas, & prohi-
ciendo eas, quamuis credatur esse coherentia:
quoniam fortasse accidit inde, vt sit aliosboth
non confirmatum adhuc: quare contorque-
tur membrum. et vt remaneant hastelle super
membrum, quum non sunt necessariæ, est me-
lius, quam vt deponantur ab ante, [quum] nõ
sunt necessariæ: non ergo festines, sed tarda.

De fractura cum vulnere. Cap. 9.

ET quando aggregantur fractura, & vulnus,
tunc restaurator vehementer alleuiet restau-
rationem, & [faciat penetrare] hastellas a loco
vulneris: & ponat super vulnus quod oportet
ex emplastris, & propriè piceis: & quidam præ-
cipiunt, vt incipiant cum stricтура a duobus la-
teribus vulneris, & dimittatur vulnus discoo-
pertum: & hoc quidem est melius, si vulnus nõ
fuerit super fracturam ipsam. deinde oportet
vt sit super ipsum velamen, [ita vt tegat ipsum ab aere. Quod si fuerit super
fracturam, tunc oportet vt ingeniatur in figu-
ratione stricтурæ cum ingenio ita, ut [mundi-
ficetur] ex omni latere: & separetur parumper
a vulnere ipso cum preparatione conueniente
ad illud: & infundantur puluilli in vino nigro
styptico. Et hoc ingenium est, vt ponatur extre-
mitas ligamenti super labium vulneris: deinde
[torqueatur retro,] & firmetur cum liga-
mento alio: & ponatur super labium aliud in-
ferius, deinde ordinetur reliquum ligamentũ,
secundum quod oportet: deinde [torqueatur]
ita vt remaneat vulnus ipsum apertũ: & quod
est præter ipsum, sit firmum ex eo, ita quod iã
ascendit ligamentum, & descendit ligamentũ:
& cadat super fracturam stricтура vehemens,
& remaneat vulnus apertum, ut [discoope-
riat ipsum propter illud: & oportet vt ponat
super hastellas foramen & contrario illius, ut
perueniat superfluitas medicinae vulneris ad il-
lud. Si posuerit super hastellas foramen oppo-
situm illi, ut perueniat bonitas medicinae ad
vulnus,] & sit possibilis egressio virus ab eo: &
sit ita, ut possit tegere super ea utraque simul
quamuis

quamvis dimittere vulnus coopertum sit malum, & propriè in frigore: imò oportet ut nō sit coarctatum tantum, & ut ⁸ [custodiat] in nocte. Quod si vulnus ¹ [sanatur,] administratur hastellæ si ¹ [iam est conglutinatum,] & fit ma hastellam illi loco, si ille locus fuerit ⁸ [declinatus] ab eo. Et quum voluntas fuerit solvere illud, quod tegit vulnus, mane, & vespere, est magis possibile propter curationem eius propriam: & non sit ex eo contrarietas in ligamento reitauratiōis fracturæ omnino. Inquit Hippo, oportet ut ligetur vulnus ex medio ligamenti, si fuerit recens: & si est antiquum, & fecit pus post maturitatem, tunc ligetur ex superiori eius, usquequo consequatur medium eius. et de illo, quod est bonum, est ut ponatur illud, quod sequitur vulnus ex ligamentis, & propriè superius, strictius, ut sit possibilitas currendi: verum eius strictura sit secundum tolerantiam: & quanto magis elongatur a vulnere, ponatur leuius. et quando est vulnere profunditas vehemens, stringatur super locum profunditatis ligatura ligamenti. et si conuenit strictura ligamenti loco reitauratiōis, tunc iam peruenit intentio. et si non, ¹ [incipere] velare vulnus] cum eo quod diximus, et quum peruenitur ad fracturam, iterum ponatur ligamentum strictius: & oportet ut ponatur præparatio membri ita, ut facilis fiat cursus puris si aggregatur in vulnere. et oportet in æstate, ut ²⁰ infrigidentur ligamenta continentia vulnus etiam, ut sit adiutorium ad prohibendum apostema et non oportet ut appropinquet loco cecuratum, & propriè in æstate, quoniam fortasse putrefieret membrum: imò si necessaria est repercussio, tunc fiat cum vino hyppico, secundum quod præterit a nobis eius declaratio. et quæ fracturæ est attritio, & timetur mors membri, tunc scalpellatur, et scias omnino, quod quando vulnus ligatur secundum quod conuenit, ⁴⁰ expellit ^m [ligamentum descensionis.] Et si erratur in ligamento, apostemat: & propriè quando mollificatur super locum vulneris, & stringitur super illud, quod est post ipsum: & si non fuerit ei detectio, non currerit ab eo virus: neque perueniet ad ipsum medicamen. & si dimittitur discoopertum, putrefcit, & infrigidatur, & accidit mors membri, & perducit ad dolores, & febres: quare necessarium est medico, ⁵⁰ ut faciat aliquid inter hoc, & hoc, & consideret illud quod accidit, & succurrat ei, antequam confirmetur.

De fractura ^a [male reitaurata.] Cap. 10.

Q Vandoque fractura est reitaurata non secundum quod oportet: & est necessarium ut iteretur eius fractura: quare oportet ut reitaurator sciat dispositionem alrosboth, qui reitaurauit os. Quod si fuerit magnus, fortis, non vadat ad frangendum ipsum secundo. fortasse enim non erit possibile, ut frangatur ex loco fracturæ primæ propter fortitudinem alrosboth, quare frangatur in alia parte loci. Quod si non inuenitur excusatio: tunc oportet ut præcedat, & leniat, donec mollificetur alrosboth: & mollificanti ipsum sunt medicinæ præ-

dictæ in capitulo duritierum illic, sicut cutis ^b [alleuiati] & dactyli, & sicut species focum oleorum, & ^c [alleile] & medullæ ossium, & medullæ granorum cocti, & eis similia: deinde frangatur. & oportet ut assiduatur cum hoc embrochatio cum aqua calida, & introitus tunc in die multoties. Quod si non profecerit illud, & experimentum, & motio significauerint firmitudinem vehementem: tunc oportebit, ut sece-
¹⁰ tur caro ita, ut sit possibile fricare alrosboth ex latere, & destruere ^a [cum ea, deinde frangatur, & restauretur: & curetur vulnus curatione sua. & multoties quidem est possibile, ut curetur fractura male reitaurata absque fractura secunda, leniendo alrosboth cum eo quod scis, deinde æquetur: & quando seruatur super ipsam, æquatur super ipsam alrosboth iterum, & excusat fracturam, propriè in corporibus lenibus.]

De epithematibus fracturæ, & quæ currunt cursu eorum. Cap. 11.

E pithematum alia sunt, quæ prohibent apostema, & reitificant pruritum & alia sunt ad indurandum alrosboth, & ^a [glutinationem faciendam in ipso] & alia sunt ad æquandum alrosboth magnum. & alia sunt ad remouendam duritiem iuncturarum, quæ accidit post reitauratiōem. & alia sunt ad auferendam mollificationem, si ceciderit in iuncturis.

De epithematibus conferentibus, & quæ currunt cursu eorum, & reitificantibus pruritum. Cap. 12.

I am diximus in capitulo ligamenti ^a [vittas] ad illud, quod oportet sciri in hoc capitulo: & diximus cerata, & embrochas cum vino hyppico, & illis similia: & reiteramus nunc, & dicimus. Non oportet ut sit illud, quod administratur de cerato, aut aliis, ita, ut asperitas sit in eo aliquo modo: imò sit leuius, quanto plus esse potest, & mollius. & non oportet ut administrantur cerata, ubi timetur putrefactio, neque ubi multiplicantur partes fracturæ: huiusmodi enim præparatum est ad suscipiendam putrefactionem, quoniam plurimum eius est cum vlceribus. Super aquis autem calidis, & earum effusione iam locuti fuimus: & fecimus scire, quod utilitas in eis est resolutio materierum, quæ incurrere faciunt pruritum, & attractio materiei nutritiæ. & sunt iterum necessariae quandoque, quum membrum iam debilitauit strictura, & exsiccauit ipsum: & illud quod ultime consequitur, est scitum.

Epithemata ad indurandum alrosboth. Cap. 13.

R es conferentes in hoc sunt embrochæ stypticæ, subtiles, & emplastra, quæ simulantur eis, sicut decoctio myrti, & eius oleum, si necessarium est oleum: & oleum alcannæ: & epithema cum aqua foliorum myrti, & granorum eius: & decoctio arboris ^a [alcort,] & decoctio ^a [alcordi] radicis aldirar: & decoctio foliorum eius est incarnatiua, induratiua. & emplastrum factum ex mcs, propriè quando ponuntur cum eo crocus,

b s. alalie.
c s. alahcalat.

d t. s. vd debi
litare.

a s. fortifican-
dum ipsum.

a s. dicta com-
pendiosa.

a s. alcardi.

b B. cortices al
zhalha.

cus, & myrrha, & conficitur cum vino odori-
fero, est bonum valde. Et b [distillatio spatula-
rum] palmæ est bona iterum.

De regimine æquationis alrosboth. Cap. 14.

IN principio quidem, & dum permanet re-
cens styptica prædicta: quoniam ipsa aggre-
gant ipsum, & stringunt ipsum, & minorant
quantitatem eius: post illud verò, quando su-
perfluit, & proprie prope iuncturam, est neces-
sarium secare ab eo, & fricare, donec eque-
tur. Et omnia ista cum eo, quod dictum est in eo.

Medicina lenientes duritiem iuncturæ. Cap. 15.

OPortet vt embroches, & incipias cum aqua
calida: deinde administres desuper empla-
stra, & inunctiones, quæ fricando fiunt, leniē-
tes, factæ ex mucillaginibus & gummis, & adi-
pibus, & oleis: & si ponatur in eis acetum forte,
erunt magis profundatiua. et de illis quorum
administratio propinquat, est dactyli: & a [alle-
liati] & oleum sisaminum: quoniam est empla-
strum leue. & iterum b [mollitium de cerua]
permisceatur cum tanto butyro quanta est ip-
sius medietas, & mellis quantum est ipsius quar-
ta. et fortasse sufficit ceratum de oleo lilij solū.
et quandoque adiuvatur cum omnibus lenifi-
cantibus prædictis in capitulo f sephyros. Et
quum sentis alterationem complexionis ad fri-
gus, tunc adde in eis ex castoreo, & serapino, &
opopanaco. Medicamen bonum. Recipe fœ-
cem olei de lino, & fœcem olei sisamini, & fœ-
nugracum coctum in lacte, & c [heil] ad ipsū,
& administretur. Et iterum radices althææ, &
radices cucumeris asinini, & bdellium, & am-
moniacum, & opopanaxum dissoluantur cum
aceto forti & liniantur. & vnguentum eburneū
est bonum. Medicamen bonum. Recipe mucil-
laginis fœnugraci, & seminis lini, & mucilagi-
nem cucumeris asinini, & ammoniacum, &
laudanum, & hyssopum humidam, & oleum
de lilio, & adipem anatis, & bdellium lene & f d
[purum, & medullam vituli. res-
soluantur in oleo, & fiat vnguētum. Aliud for-
te. Recipe olei veteris lib. 1. olei de lilio. lib. s. flo-
racis liquidæ lib. quartam, ceræ citrinæ. lib. s.
glutinis albotim. vnc. 2. euporij. vnc. 2. medul-
læ ossium cerui. vnc. iij. fiat vnguentum. Vn-
guentum bonum ad duritiem iuncturarum,
quam acquisiuit restauratio. Ammoniaci par-
tem j. bdellij iudaici partem j. laudani partem s.
olei de alcanna, adipis anatis, amborum ana
partis quartam: solue gummas, & aggrega om-
nia. Vnguentum bonum. Ammoniaci. vnc. 6.
& ceræ citrinæ tantundem, gummi albotim,
bdellij, & galbani omnium ana vnc. viij. olei de
alcanna. vnc. iij. terantur gumma contrita in
aceto, deinde aggregentur in mortario inun-
cto cum oleo de lilio: & similiter e f [

e f s. pistello ip-
sius mortarij in-
uncto &
f B. ubicunque
sit iam diximus
in capitulo suo
administratio-
nem vnguento-
rum.

ad spaf-
mum earum, & nodationem: quæ accidit sicut
glandula f [ubi est. et iam diximus eam in ca-
pitulo suo, & administrentur vnguenta] quæ
diximus nunc, & administratio castorei, & co-
sti, & fimi columbini, & sinapis emplastrando

est ultima. Lenitium bonū. Recipe facis olei
de lilio. unc. j. & facis olei seminis lini. unc. j. &
storacis liquidæ, & galbani, & serapini, & opo-
panaci, & ammoniaci omnium ana. unc. s. bdell-
lij lenis. unc. j. adipis ursi, aut gallinæ, aut porci
s f [ ] apud illum qui diligit illud ex g f B. m. j.
sapientibus diuitum. fiat ex eis vnguentum.

Facientia fortitudinem mollificationis. Cap. 16.

Sustentatio in curatione eius est super stypti-
ca subtilia sicut a [sauiina, & dactyli immatu-
ri] & his similia, aut super styptica ipsa. Et quā-
doque misceantur cum his sicut crocus, & cin-
namomum, & myrrha. Et enula est bona valde:
& proprie quando coquitur cum ea acorus, &
cinis vitis cum adipe antiquo: & cortices b [spa-
tulorum palmæ,] & omnia quæ dicta sunt in
indurando alrosboth.

De administratione aqua calida, & olei. Cap. 17.

SCias quod aqua calida, & oleum non con-
ueniunt ad restaurationem: quoniam prohi-
bent restaurationem: sed conueniunt ante ip-
sam: quoniam ambo preparant restaurationē:
& conueniunt post ipsam, quoniam ipsa abster-
gunt, quod remanet ex apostemate, & duritie,
& alrosboth, & c [pustulas quas] euenire fece-
runt ligamenta in nervis: quare fit motus cum
eis non facilis. Quā ergo administrantur aqua
calida, & oleum, & adipem, & medullæ, succur-
runt illis nocuentis: inter illud verò aqua &
oleum sunt valde prohibētia ab incarnatione.
& fortasse administrantur in infantibus, & qui
sunt eis proximi, non in alijs, quum emplastra
exsiccata sunt super eos, & faciunt eis dolorē:
quare indigent tunc ut oleo inungatur locus,
qui dolet: deinde b [sustentetur] & restauretur:
apud quietem verò c f [non]
datur licentia in hoc. Et medici quandoque
vtuntur embrocha ex aqua calida, quum ipsi
soluunt ligamentum primum, quæretes ex eo
iuuamentum: & est, vt attrahant ad ipsum ma-
teriam. Et oportet, vt sit illa aqua talis, ut quā
cadit apud infirmum, sit tēperata: calida enim
fortasse resoluunt ex corpore mundo supra illud
quod attrahit: & proprie quādo prolongatur
tempus effusionis eius: & attrahit ex corpore
repleto supra illud, quod oportet: & proprie si
abbrevietur tēpus eius: imo oportet ut sit aqua
cum caliditate ad equalitatem tendens: & sit
tempus effusionis eius secundum quantitatem,
quæ videtur ex augmento membri, & eius infla-
tione: & non effundatur quum incipit detume-
scere. Et nos quidem iam diximus de iudicijs
embrochæ in capitulo dislocationis illud, qd
oportet attendere etiam hic. Et magis dilectum
mihi, quando non est illic dolor, est ut non ap-
propinquet membro oleum, neque aqua cali-
da omnino, nisi illud quod antecedit ipsum in
principio rei ad defensionem. Et de illis quæ
ponuntur super iuncturas, quæ induratur post
restorationem, super torsionem, & attritio-
nem, sunt dactyli & a [alleliati] emplastrando.

De

Oportet, ut sit cibus eius ex eis quæ generant sanguinem spissum siccum; & non spissum siccum, imò spissum viscosum, ut generet alroboth a [tenacem] fortem non siccum debile b [lenem]; & illa sunt sicut pedes, & frumentum coctum cum multa aqua quousque sit sicut puls, & ventres, & capita, & cutis hœdi, & arietis decocta, & similia eis: & vinum grossum, stypticum; & ex illis quæ dantur in secunda mensa, sunt castaneæ, & grana, in quibus non est acuitas. et alienet omnia quæ subtiliant sanguinem, & calefaciunt ipsum, & elongant ipsum a coagulatione, sicut vinum subtile, & res c [confortantes] valde: d f [

Et ad summum regimen eius sit ingrossatio, nisi sit illic prohibens ex vulnere requirente subtiliationem cibi, secundum illud quod est super ipsum de magnitudine eius, aut ipsius paruitate, & apud timorem doloris. Qui verò securus est ab illo, dilatetur in cibo, & potu. et qui amat defensionem, incipiat cum regimine subtiliante, ut securetur a malitia apostematis. et illud est, sicut si oporteat iterum ut pleboto metur, & soluatut veter: deinde post dies paucos administret illud, quamvis sit quandoque necessarium iterum ut dimittat hoc regimen, quando superfluit rosboth in magnitudine, & est necesse prohibere ipsum. Modus cibarii conuenientis ei quod administratur hora coagulationis. Sumatur panis de simila, & farina rizi, & seipum vaccæ pinguis, & lac, & fiat ex eis cibarium simile frumento cocto ut puls cum bonitate suæ concussionis: Medicina autem eius, quam sumit ad restaurationem, mumia est, quæ est mirabilis.

De rebus, quæ consequuntur fracturam, & restorationem: & necesse est succurrere eis.
Cap. 19.

Quandoque accidit ex a [rupturis] disruptio carnis, quæ non conglutinetur. Quod si non incidatur, putreficit, & putrefacit illud quod sequitur eam ex offe: quare est necessarium ut incidatur, & b [coquatur.] et quandoque accidit fluxus sanguinis, & est necesse ut prohibeatur. et quandoque accidit contusio, & attritio fortis carni, quæ si non curentur cum scalpellatione, aut cum medicinis prohibentibus putrefactionem, pervenit ad esthiomenum: quare oportet ut observetur illud. et quandoque accidit apostema calidum, in quo est timor; quare oportet ut regatur regimine suo. et quandoque accidunt vulnera, quæ egent ut curentur cum eo cuius præterit narratio. et quandoque accidit alroboth superfluum in fractura, cuius quantitas non est necessaria: quare oportet ut minoretur nutrimentum, & prohibeatur eius generatio cum prohibitione cibi, & strictura desuper, & reliquis quæ sunt dicta. et quandoque accidit mollificatio iuncturarum ex extensione. et quandoque accidit ut curetur virus ad medullam, quæ generatur in offe: quare necesse est ut extrahatur os, & discooperiantur via virus ad c [intus.]

Multoties accidit ut fingatur cranium, & non findatur cutis, imò apostemetur. Quum ergo occupatio sit in curatione apostematis, & non a [peruenitur ad plagam,] fortasse accidit ut putrefiat os defubtus. et accidunt ante sanitatem, aut post ipsam, ægritudines multæ ex febribus, & tremore, & destructione rationis, & aliis: quare est necessarium ut findatur. et multoties quidem significat locum infirmus ipse, b [quod tagit ipsum omni hora, & hoc proprie,] & tunc quidem est necessarium ut redeat vulnus ad dispositionem suam. [Et] ut curetur fractura, d f [oportet ut findatur c [a cute] cum quantitate, quæ non retineatur in ea virus in hoc f [neque aliud:

oportet enim ut non retineatur virus, nisi fueris securus de additione apostematis, & inueneris apostema g f [

ruptum, & appareat fractura una. h [Quandoque enim] accidit inde error magnus: putatur enim quod non sit fractura nisi illa: & propter hoc oportet ut consideretur dispositio fracturæ consideratione bona. Illud verò, in quo declinatur cum exultatione ad rectificationem, est ut consideretur causa fracturæ, & ultimatio virtutis rei frangentis in gravitate sua, aut in sua magnitudine, aut in sua fortitudine, ut per illud sciatur ultimatio, quæ oportet esse ex fractura: & similiter accidentia quandoque significant illud, sicut apoplexia, & scotomia, & destructio vocis, & quæ sunt eis similia. et quædoque significat fissura cutis in multitudine sua, & sua diuersitate, & in suo casu i [super rectitudinem unam] & dispositionem fracturæ iterum, licet non sit hoc significatio significans omnem partem. Fortasse enim est fractura interior plurima, & magna: & non est super cutem fissura; aut est fissura parua: quare oportet tunc necessarium ut cognoscatur dispositio eum k [significationibus, in] quibus l [queritur de fractura, & firmetur membrum] si est possibile, & in huiusmodi dispositionibus est necessarium incidere cutem m [duræ, & discooperire] donec appareat os n [dubitatum] totum. et si accidat fluxus sanguinis, impleatur illud quod discooperitum est, pannis siccis: deinde o [si] fissura cum puluillo infuso p q r [

& dimitte ipsum usque mane. Vulnerum autem capitis usque ad terminum almochati cura est illa, quæ iam dicta est in capitulo vlcum, & ante ipsum. q [Findentia vero os, & eduentia os,] & similia, r f [

illis de illis quæ dicuntur hic. Et s [mi]nores dispositiones fracturæ ossium in capite, est si accidit in eis scissura parua non penetrans usque ad latus aliud, imò: [succedit apud quædam experimenta: & similis illi] magis rectum est iterum, ut friges illud usquequo non remaneat de scissura aliquid: et si amas, ut a [festin] cum effusione humiditatis nigre, donec uehemens fiat apparitio scissuræ per eam, fac, Et

a B curatur scissura uel excor-tatio.

b ex cōref-tione & tactu quem facit super ipsum omni hora.

c — B. d f. & e s. cutis. f f B. qualiter conque hic. Alia licet & in alio.

g f B. diminutū & si fuerit scissio in cute parua, quæ non op-ponitur nisi fracturæ uni ex numero fracturarum, aut fuerit apostema. h B. tantū tūc. i n. secundū viā uel lineam unā rectam uel secundum diame-trum ei oppositam.

k B. Alia licet instrumentis seu cum illis. l B. inuestigatur fractura cōfirmatione visus uel cum firmo iunctu.

m B. cruciatim uel in modum crucis & excor-care uel separare eam.

n B. quod suspi-catur fractum uellatum.

o s. suppone puluillum infusum.

p f B. styptico. q B. vulnera uel ro alba line, & almenach ele. r f B. sunt.

s B. minor dispositionum fracturæ ossium capitis est ut accidat in ea contentio uel scissio corticalis. t s. itas & remanet apud quædam commoda ram uel apud quandam partem ossis proximam, & huiusmodi est quasi occultus sensus & intus. u B. certifice-ris uel ut appa-seat.

Et

Et frica donec non remaneat vestigium: & sint apud te fricatoria diuersarum quantitatium: & administra in primis lata eorum: deinde quæ sequuntur illa. Quumque fricueris, administra medicinam capitalem, & sufficit tibi. et medici næ quidem capitales sunt sicut ireos, & farina erui, minutum olibani, & aristol. & cortices radicis opopanacis, & myrrha, & sarcocolla, & sanguis drac. & omne exsiccatium sine mordicatione: & curetur curatione vlcerum. Si autem existimaueris, quod fissura sit penetrans vsque ad latus aliud, tunc fricatio non finit eam [vsque ad elongationem.] Et caue ne multum procedas in fricatione: imò [vbi iam securus fueris,] & z [cognoueris] dispositionem velaminis, an sit seruans situm ex osse; tunc nocuum est minus, & a [res magis apparens, & est euētus apostematis minor, & saluior, & paruior, & appetitio puris maturi velocior, & magis completa. Aut iam separauit ipsum percussio ab osse: & illud est in quo est timor plus, & dolores, & febres, & quæ sequuntur ea plus, & susceptio ab osse alterationis coloris velocior, & cursus puris virulenti, subtilis in eo plus; & quod accidit ex doloribus, & febribus, & tetano, & syncopi, & destructione rationis propter dimissionem curationis in eo plus. et in huiusmodi quidem dispositione, imò in omni dispositione, oportet vt vehementer caueatur frigus, etiam in æstate: quoniam in eo est timor magnus. In fissuris verò b + t [

] in quibus non est nisi fissura, c + t [ ] sed est plurima, & apparet cum ea d [illud inter quas & os nō est nisi cortex,] multoties sufficiunt strictura, & ligamentum, & emplastrum e [& in frigidantia.] Verum illud quod est rectius, est vt incipiatur. & fundatur super scissuram oleum ros. tepidum: deinde f [aggregetur inter duas extremitates] vulneris: & suantur si necessarium est illud, & puluerizetur desuper puluis capitalis: & ponantur super g + t [

] puluilli imbibiti uino styptico concussio cum oleo; deinde reliqua ligamenta: & quiescat infirmus: & fiat delitiosus: & fiat vt dormiat. et phlebotometur si indiget. et non quæritur in omni scissura, & fractura, vt accipiat os totum: quoniam hoc non est possibile in omni osse: verum recordare eius, quod præcipimus in capitulo vniuersali de fractura, & restauratione. Veruntamen multi homines acceperunt os ex capitibus eorum, incidendo h [secundum modum, & creuerunt caro & cutis] super vulnus, & euaserunt. In i [frangentibus verò os] & quæ sunt post ea, scias quod ossa capitis diuersificantur ab ossibus aliis, quum franguntur: quoniam quum ipsa franguntur, non restaurat natura super ea alios both fortem, sicut attrahit ipsum, & nasci facit super reliqua ossa: imò rem debilem: quapropter vt non effundatur pus ad interiora, oportet vt extrahatur, si fuerit k [plaga capitis] completa: aut incidatur, si non fuerit completa: & non fiat occupatio in restauratione eius: et oportet vt non tardetur illud in æstate vltra vij. dies: & in hyeme vltra x. dies: & quanto fuerit velocius, erit melius, & longinquius ab hoc

vt accidant nocumenta magna. & de illis quæ vocant ad illud, & faciunt esse necessarium, est quod ab ossibus aliis præter ossa capitis l [conuertit ligamentum reditione:] & hoc ligamentum non est possibile super caput: propter illud ergo necesse est m [accipere os, & fracturam] cui est quantitas, donec egrediatur virus, sicut est necessarium. et iterum si accideret virus inter os restauratum ligatum ligamento opprimente, expellente materiam, quum iam esset generatum illud de viru ex ipso loco, & penetraret ad medullam, esset nobis necessarium, vt discooperiremus, & mundificaremus. qualiter ergo in huiusmodi membro? non est igitur excusatio de hac collectione, incisione, & detentione loci, & prohibitione incarnationis eius, vsque quo securus sis. & si non n [est timor cursus virus vsque ad interiora ossis, quod incidimus.] Et oportet, vt sit incisio ex loco cōuenientiore: & conuenientior quidem est aggregans ad oppositionem quam existimas, quod virus currat ex eo melius, & ad facilitatem incisionis, & paucitatem necessitatis ad hoc vt moueatur, & o [extendatur secundo,] & est cum hoc longinquior locus a nervis sicut sinciput. Nam medium eius non obuiat origini neruorum: et stude ne frigus adueniat velamini, quoniam est malum, & timorofum. et subtilia regimen, & assidua effusionem olei tepidi. et si appareret super velamen nigredo, & est fortasse in eo, quod apparet de ipso, & non est nocens, & fortasse causa eius sunt medicinæ: tunc cura ipsam cum melle concussio cum triplo sui olei ros. donec remoueat nigredo: & pulueriza desuper medicinam capitalem: & si nigredo fuerit confirmata, tunc fuge. Quum ergo verificatur necessitas p [extendendi] aliquid, et incidendi illud, aut extrahendi ipsum, tunc festinetur, et non expectetur complementum generationis puris in loco: et hoc quidem nō toleratur, nisi vbi non est panniculus nominatus mater, coarctatus aut punctus: quoniam punctura facit in dispositione apostema, et spasmus, et fortasse perducit ad apoplexiam: quare oportet ut extrahatur illud os statim, et redibit sensus, si fuerit apoplexia, statim. Si autem fuerit foramen, tunc res erit vehementioris festinationis. et quando frangitur cranium, et q [infrigidatur] velamen, et apostematur, nominatur illud [fracturam,] tunc tibi inest in eo quod diximus cū huiusmodi festinatione: aut si fuerit necessaria expectatio, tunc sit vsque ad duos dies, aut tres. et in plurimo rei oportet vt curetur in secundo r [cum incisione: et] quandoque fit cum ferula subtili t [predicta,] et quandoque fit ita, ut fiant foramina parua u [similia foraminibus,] quæ fiunt ab acubus quibus subfellia suuntur,] ubi oportet, ut cadat ex eis, licet in eis sit timor: quoniam fortasse penetrant subito vsque ad panniculum, vbi ingeniatur cum instrumento quod diximus, quoniam est saluus: qualiter uero fit hæc curatio, nos dicemus in hoc illud, quod dixerunt primi. Inquiunt: Oportet vt radatur in primis caput vulnerati, et fiant in eodua fissuræ se secantes orthogonaliter, et secet vna earum alteram secundum figuram crucis: et oportet, ut sit una quarum sectionum, se

atio

x B. nisi cum penetratione.

y B. sta & permansit ubi ad ultimum peruenit, vel ubi peruenit ad ultimam vel inferiorem partem ossis.

z Alia litera cognosce.

a a. securitas.

b + t a. seu in contusionibus.

c + t B. uel contusio.

d a. alsemach seu superficies aut cortex ossis crani.

e B. cum infrigidantibus.

f B. aggregatur labia.

g + t B. ea pannus lini madefactus cum albumine oui & super ipsam.

h B. secundum modum alii, & fecerunt nasci carnem & cutim.

i a. albasine uero ossis capitis, uel in scissura eius.

k B. Alia litera solutio cōtinuei uel separatio ossis crani.

atio prima, quæ fuit ex percussione, deinde oportet, vt excorietur sub angulis quatuor, vt discooperiatur os totum, cuius [concauatio] debet fieri. Quod si accidat inde fluxus sanguinis, tunc oportet, vt impleatur panno infuso in aqua, & aceto: & si non, imple ipsum panno sicco: deinde pone super eum puluillum infusum in vino, & oleo: & administretur ligamentum quod conuenit ad illud, ita vt quum fuerit mane, si non acciderit aliquid ex accidentibus malis, tunc oportebit vt incipias [concauare] os fractum. Et illud est, quoniam oportet, ut facias federe infirmum, aut precipias ei vt resupinetur secundum figuram quæ conuenit fracturæ deinde oppila aures eius cum lana, aut cotto, vt non lædatur ex voce percussione: & solue ligamentum vulneris, & aufer pannum ex eo, & absterge ipsum: deinde præcipe duobus ministris vt teneant cum pannis subtilibus quatuor angulos cutis, quæ iam scissa fuit, & extendant eam ad superiora, scilicet cutem quæ est super os fractum, et si os fuerit debile ex natura sui, aut ex fractura, quæ accidit ei tunc oportebit vt auferas ipsum cum incisoriis ponendo quædam contra alia: & incipiendo ab eo quod ex eis est latius ² [fiat permutatio ex eis ad incisoria subtilia: deinde peruenias ad capillaria, et administra facilitatem in] [percussione praua, & magna] vt non lædatur caput, & inquit ipsum, et si [caput fuerit forte, tunc oportebit in primis vt perforetur cum tripanis, quæ nominantur non profundantia: & sunt perforatoria quibus est eminentia parua] [interius ex locis acutis eorum, vt prohibeat ea illa eminentia profundare: & peruenire ad siphac, donec concaues cum eis os scissum. & eradicet ipsum & non subito] imò paulatim: & si fuerit nobis possibile vt eradicemus ipsum cum digitis, tunc illud, est ⁴ [ ]: & si non, cum tenalijis aut cum forcipibus aut his similibus, et oportet, vt sit inter ⁵ [illud ex foraminibus exitus] quantitate stili ita, vt [fiant] propè superficiem ossis interioris, et oportet, ut ⁶ [remaneat actui foraminis] aliquid ex siphac. Et propter hoc oportet, vt sint perforatoria secundum mensuram essentia ossis: & vt administretur in hoc perforatoria plurima: Quum ergo fractura non est nisi in loco ⁷ [originis ossis] tantum, tunc oportet, vt ⁸ [fiat permutatio ad illas res] tantum: ita vt cum cauaueris os, tunc oportebit vt æques asperitatem ossis capitis, quæ fit ex incisione, & concauatione, aut cum ⁹ [homo] uacula] aut cum aliquo incisoriis, quæ simulari ¹ [aciei ensis] postquam posueris ¹⁰ [instrumentum] quod cooperit siphac, & seruat ipsum, et si remanserit aliquid ex ossibus paruis, aut frustis, tunc oportebit vt accipiantur cum facilitate: deinde perueniatur in curatione cum ¹¹ [ope] ratione] aut vnguentis. Nam iste est facilior qui fit ex modis curationis, & minoris nocuæ partis partem ossis capitis, tunc pone sub eo incisoriis, in fine cuius est pars quæ assimilatur lenti, eminus, si est lenis, & est acuitas in longitudine, donec sit latitudo lenti similis, sustentata super siphac, & oportet, vt percutiatur

de super cum malleo paruo, & incidatur os capitis: Quum ergo fecerimus illud, erit ex eo totum illud quo indigemus: & illud est quoniam siphac non ¹ [mouetur] tunc, neque si medicans esset ² [dormiens], quoniam siphac opponitur lateri lato instrumenti similis lenti, et si peruenit hoc instrumentum ad os capitis, tunc ipsum eradicat illud absque læsione: & illud ideo, quoniam postremum figura ³ [similis lenti] circundans hoc incisoriis retro, incidit] os capitis: & non est possibile vt inueniatur species alia ad eradicandum hoc os facilius, neque velocioris operationis quam hæc species. Curationem verò quæ sit cum feris & instrumentis, quæ nominant, ⁴ [ ]

moderni uituperauerunt propter malitiam eius: hic est ergo sermo noster in curatione ossis capitis, quum accidit ei scissura. Et conuenit hæc eadem curationi in reliquis speciebus fracturæ, quæ incidit ossi capitis, quamuis nos non diximus nisi curationem scissuræ, & posuimus eam exemplum aliis. Inquit Paulus, & Galenus iterum docuit nos quantitatem ossium, quæ oportet incidi: & iste est sermo eius. ⁵ [Non oportet, vt incidatur ex osse nisi illud, quod est infirmum, nam] illud, quod ex eo est comminutum vehementer, oportet vt auferatur totum: In illo autem ex quo extenduntur scissuræ extensione plurima ⁶ [nam illud, quandoque accidit] non oportet tunc vt consequaris scissuram vsque ad finem eorum: & vt scias, quod non accidit propter hanc causam res nociua, quando in reliquis operationibus, quas oportet ipsum facere, est secundum quod oportet. Amplius oportet post curationem cum ferro, vt accipias pannum lini extensum quantitate ossis vulneris, & infunde ipsum in oleo ros. & cooperi eum eo os vulneris, deinde accipe pannum duplicatum aut triplicatum, & infunde ipsum in uino, & oleo ros. & lini vulnus totum oleo ros. deinde pone super ipsum pannum, quanto leuius potes, vt non grauet siphac, deinde administra desuper ligamentum latum, & non stringas ipsum nisi cum quantitate, quæ teneat pannos tantum: deinde administra regimen, quod remoueat inflammationem, & destruat febre, & humecta velamen desuper cum oleo ros. in omni hora: & solue ipsum in dieterio, & absterge ipsum, & cura ipsum curatione qua creat carnem, & sedat inflationem, & pulueriza super siphac puluerem ex medicinis siccis, quæ nominantur medicina capitis, donec oriatur caro ⁷ [ ] in

quibusdam horis ⁸ [super] os, si indiguerimus hoc, quum ossa sunt eminentia: & vt nascatur caro velociter, & cura ipsum cum reliquis medicinis, quas diximus in curatione vulnerum. Et inquit Paulus. Multoties accidit in siphac capitis post curationem cum ferro, apostema calidum, ita quod ⁹ [super] ueniet spissitudini ossis capitis, & spissitudini cutis iterum, & est cum hoc grauitas, & prohibio motus eius naturalis. Et multoties accidunt istis extensio, & accidentia alia mala, & sequitur has res mors. et non accidit apostema calidum siphac nisi, aut propter os ¹⁰ [em] nens

o B. Alia litera mouetur ad extra.

Alia litera diffinitur tunc nisi sit cyrugicus & nolens aut ineptus.

p a. sonolentus aut ineptus.

q B. quod similatur lenti rotam dum repellit incisoriis retro quare inciditur.

r sB hancide:

f s. illud autem quod oportet incidi ex osse infirmo est quoniam.

in s. & u. B. Africa.

x B. Supereminet & eleuetur super spissitudinem uel grossitatem cutis etiam & est cum hoc durum & prohibens motus eius naturales.

y B. Alia litera os separatum pignus ipsum.

nens sub eo: aut propter gravitatem tentarum aut propter frigus: aut multitudinem cibi: aut multitudinem vini: aut propter causam aliam occultam. Quod si apostematis calidi causa est manifesta, tunc oportet ut abscindas illam causam velociter. Quod si est ex causa occulta, tunc stude in separatione eius, & administra phlebotomiam, veng, si non fuerit prohibens ad hoc, & minorationem cibi, & regimen quod convenit apostematibus calidis, sicut embrochatio cum oleo ros. calido, aut cum aqua in qua bullita sunt althæa, & foenugræcum, & semen lini, & chamæmilla, & eis similia: & administra emplastrum ex sarina hordei factum cum aqua calida, & oleo, & semine lini. Et administra adipem gallinæ in lana, & humecta cum ea caput, & ceruicem, & spondyles, & distilla in aures aliquid ex oleis, quæ sedant caliditates. Et fac sedere infirmum in aqua calida in domo, & z [iunge] ipsum. Quod si apostema calidum periculerat, & non est aliquid quod prohibeat, [ ] sumere medicamen solutivum [ ] solvens semel, [ ] fiat illud: nam Hipp. præcipit illud. Inquit Paulus: si denigratur siphac, & nigredo est in superficie eius: & illud est [ ] in medicamine iterum, quo curatur, nam medicamen nigrum fortasse facit illud, tunc oportet ut sumas ex melle, & oleo ros. iij. partes, & permisceas, & linias cum eo pannum & ponas super siphac. Quod si accidit in siphac nigredo ex seipso, & pervenit usque ad oculum, præcipue cum signis aliis malis, tunc oportet ut desperes de salute huius infirmi: quoniam est significatio consumptionis caliditatis innate, & destructionis eius. et ego iam vidi quendam cui accidit fractura in capite suo, & conevatum est os capitis eius post annum, & sanatus est: & illud ideo, quoniam fractura fuit in sincipite, & fuit ex percussione sagittæ, & erat ei cursus, & propter hoc non advenit siphac aliquid, imò saluatum est a corruptione. Inquit Galenus accidit homini ut frangeretur sinciput eius, & iterum os temporis fractura extensa, & [ ] composita est fractura cum dispositione rerum ossis [ ] sincipitis, & incidimus ipsum ad intentionem notam, & suffecit illud, & sanatus est vir.

A N N O T A T I O N E S.

Cap. 6. Multoties accidit ut findatur & c. De vulneribus capitis Hippocrates integrum libellum scripsit. Eadem de re Galenus 6. Meth. & Paulus libro 6. necnon Celsus libro 8. Sanè pericranium quod cuti statim subiaceret, si vulneretur, non maiorem sui gratia diligentiam postulat, quam aliorum ossium tegmentum, quod periostium vocant. Ita & calvaria si rumpatur, suapte natura neque symptomatum malorum est causa, neque difficilior est curatu. Verum pericranium quidem cranij, id verò membranarum cerebrum involuentium causa, atque haurisum ob cerebrum summa egent animadversione. Si frangatur calvaria, ex eius fractura vel aliquid sanguinis in subiectas membranas illabi accidit, hic verò putrescens (quod fieri oportet semper, ubi præter naturam sanguis effunditur) & membranas & cerebrum

quoque ipsum inficit, & pravorum symptomatum est autor. vel offensum os aut eius pars ita deprimatur, ut membranam suo innixu premat, pugnatque, aut eius pars avulsa in membranas cadat: quod, quum evenit, & convulsiois & doloris & febrium atque aliorum symptomatum est causa. Ob id ergo, cranij summa ratio habetur: neque huius solum, sed etiam pericranij. hoc enim si offensum sit, evidens fractura calvaria indicium videtur: non tamen si non offensum appareat, incolumis eiusdem cranij certum est signum, quum id sæpenumero eveniat frangi alterum altero non offenso. Fit ergo, quia tanti momenti res est calvariam frangi, vel integram remanere, ut in capitis vulneribus medici tantum adhibeant diligentie. Profecto os capitis multifariam frangi accidit, quam rem Hippocrates in de vulneribus capitis, & Galenus 6. meth. & Paulus libro 6. & autor finitionum medic. Simples tamen fracturas tres esse videntur, quas Galenus in 6. meth. recenset: fissura, confusio, sectio seu sedes seu telli nescigium. Ex his verò alias & ab Hippocrate. & a Galeno, & a Paulo enumeratas species: si quis animadverterit, componi videbit. Ex quibus tamen omnibus, quæ profunda sunt, multi æstimantur: superficiei parvum negotium faciunt, quum ex his neque sanguis effluat, neque os comprimi eveniat. Ubi interiores membranas vel sanguine infici vel comprimi ex fractio ose accidit, solum præsidium est absterge sanguinem, & auferri quod pungit, comprimere, molestare. Fieri verò horum nihil potest nisi aperta sit calvaria. Quamobrem illud quoque plane perpetuum esse videtur, ubi horum quidpiam veremur, ut aperiatur cranium, atque libera tum inspectioni, tum manibus pateat via, quam rem Hippocrates. Galenus, Paulus, Celsus, & autor noster hoc in loco pluribus prosequuntur. Est tamen hac de re non levis controversia. Primum quidem, an ubi de ossis ruptione veremur, perpetuo aperienda calvaria sit: deinde verò ubi agendum id fuerit, quando agi oporteat. Profecto Hippocrates. in libro de vulneribus cap. si nudum & conspicuum os non fuerit, interrogatione & mente colligendum ait citra specilli admonitionem, an sit fractum. Contra tamen Paulus, & Celsus, vulnus ampliant, & cutem atque ipsum pericranium scindunt, ut, & oculis, & specillo demisso fracturam pernoscant. De tempore etiam, quando id agi oporteat, ubi oporteat, Hippocrates triduum ait excedere non oportere citra perforationem: sed tunc perforandum, tum alias, tum tempore calido, si ab initio curationem susceperis. Paulus tamen hyeme omnino ante quartumdecimum, æstate verò ante septimum diem auferri iubet, prius quam prava symptomata oriantur. Sanè in tanta discordia, in tanti momenti re, quid sit statuendum, non satis est indicatu facile. Dicemus tamen nos quod sentimus. An, ubi os nudatum non est, secari semper & cutis & pericranium debeat: quamvis & Celsus & Paulus & plerique nostra tempestatis chirurgi id asserant: videtur tamen nobis adversus horum sententiam divini ab Hippocrate controversia. qui ait mente & interrogatione colligendum, an cranium sit abruptum. Namque si fractum iudicaris, non negat senex nudandum os & aperiendum. At si eius rei indicia non appareant, quorsum pro unius mali curatione aliud temere ex industria procurare? præsertim quum non mediocriter pericranium sentiat, & ex eo inciso dolores & alia mala sequi possint. His ergo fortasse hos autores conciliabis. At verò quo tempore, ubi agi id oportuerit, aperienda calvaria sit. Innuit certe Paulus rationem, cur intra septimum aut quartumdecimum diem secari oporteat, nempe, quod eo tempore sequi prava symptomata soleant, qua ratione per se ipsum indidem Hippo-

z a. frica.

a + b omnino
b. B.

e B. ex

d a. profundū.

e B. dimissa est
fractura tota cū
dispositione sua
nisi aliqua pars.Cap.
Cap.a. h. fr.
sus in
n. l. p.
dus p.
ratio
li. m.
fuit m.
dura
te digi
cem
vian
& elem
p. m. m.

Hippocratem putamus. Videndum tamen erit, quo tempore symptomata oriantur, & inualescant, atque iuxta horum tum ortum tum incrementum soluenda quaestio videtur. Certè si recte aduerteris, licet inflammationes, dolores, & alia id genus, in septima, aut decima quarta potissimum exasperentur; eadem tamen antea etiam infestare solent: neque certum huic rei praescriptum est tempus. Tutius ergo Hippocratis consilium videtur quam Pauli, quamvis nostri temporis medicos Pauli praesertim institutum sequi non ignoremus.

Verum illud quod est rectius &c.] Quaestio hoc in loco est, an capitis vulnera perfundi oleo sit ex usu. Author noster roscacem tepidum, ut affundatur, probat. At Hipp. in lib. de vulneribus capitis, nihil tale proponit; sed tantum ait, ut vlcus quam ciusissime siccum fiat. & sectione peracta cetera agi iubet, quae vlcis curatio postulat. Porro eiusque roscaci vsus processit; ut nostra tempestate non solum hoc ritantur, sed minimum quod vis, & cuiusvis generis vulnus, quod capiti accidit, ad satietatem & nauseam usque perfundatur: id quod adversari Hippocrati nullus non videt. Nostra ergo sententia, quod Avicennas roscacem supra fissuram, ut ait, adhibeat; non quod vulnus ipsum eo perfundatur, intelligi oportet, quod certè non minus sordida, & mala huius partis vlcera reddere, quam alterius potest. neque id etiam perpetuo agi iubet. Verum, quod in ceteris vulneribus vsu venit, ubi inflammationis periculum sit; vel si sanguinis profluvium urgeat; leviter repellentibus, quale roscaceum oleum est, & inflammatio arceda, & profluvium sistendum. non ut ipsi vulnere oleum affundatur, sed ut circumstantes illi partes illinantur. In his enim (ait Hipp. 5. apb.) frigido vitandus est, unde fluit sanguis, aut fluxurus est, non ad ipsa, sed circa ipsa unde influit. At ipsum vulnus, & lineamentis, & astringentibus vino, & pulueribus, quos capitales vocat hic author, praesertim si sanguis profluat, & ea in uniuersum curandi ratione tractari oportet, quae cetera, quae Hipp. vitandū iubet.

Et si appareat super velamen nigredo &c.] Idem Paulus, idem & Celsus. Non est tamen prorsus desperandum, etiam si denigrata membrana est sui ipsius vitio, quae mellis roscaci usu abstergi nequeat, nisi in imo potissimum nigredo consisteret, ut ait Paulus. Claudius Ricardus Imperatoris medicus superioribus annis, quum Venetijs medicinam faceret, ostendit nobis denigratam in iuvene quodam membranam, quam duram vocant, quae si apte sponte non medicamento infecta mellis, vel alterius medicamenti usu abstergi non poterat. Videre id ipsum, & alij ex primarijs medicis. Mortem uno omnes ore praedicunt. Nos uero & magnum virum robur, & symptomatum lenitatem intui non desperamus. Absterse tandem huius diligentissimi medici studio membrana est, & euasit ille admirantibus multis. Sed haec, sicuti non nisi optimi curatoris sollicitudinem postulant, ita etiam raro accidunt: ut propterea & hic author, & Celsus, & Paulus de salute ambigant non iniuria.

De fractura mandibulae. Cap. 2.

Inquit sapiens, quum a [incipitur ad interiora] non frangatur: si frangitur mandibula dextra, tunc intromitte indicem, & mediū manus sinistrae in os infirmi. Et si frangitur mandibula sinistra, tunc intromitte digitū indicis, & mediū manus dextrae, & eleua cum eis marginē fracturae exterius, & interius: & oppone eas ambas cum manu altera de foris, & aequa cam, & cognosce eius aequationem ex aequatione dentium, qui sunt in ea. Si autem b [frangatur mā-

dibula in duobus locis,] tunc extende eam in duo latera secundum oppositionem, ministro extendente eam, & ministro retinente ipsam: deinde veniat medicus ad aequandum ipsam, secundum quod diximus, & liga dentes, qui torti sunt, & separati sunt adinuicem. Si autem accidat cum fractura vulnus, aut frustum, c† [ ] tunc d† [ ]

administra consuturam, & puluillos, & medicinas incarnatiuas post reductionem, & aequationem. Inquit: & ligamentum eius sit secundum hunc modum. Ponere [medicamen vitae] super nucham colli: & vadant duae extremitates a duobus lateribus super duas aures usque ad extremitatem mandibulae: deinde vadat cum eis iterum ad nucham: deinde usque ad locum sub mandibula super duas maxillas usque ad synciput [vadens] ex eo iterum usque ad locum, qui est sub nucha: & ponatur ligamentum aliud super frontem, & in posterioribus capitis, & stringatur tota inuolutio, quae inuoluta est: & ponatur desuper g [pannus] lenis. Et si separantur ambae mandibulae simul ex extremitatibus earum, tunc h [incipiatur] cum utrisque manibus paulatim, deinde i [opponantur] & coniungantur: & consideretur ad compositionem dentium; & ligandae cum filo auri, k [ut non separaretur rectificatio, & ponatur medicamen ligamenti super collum, & vadat] caput eius ad extremitatem mandibulae, & praecipitur infirmo, ut quiescat, & sit tranquillus, & dimittat locutionem: & ponatur cibis eius forbitiones. Et si alteratur aliud ex figura, tunc solutur ligamentum, nisi accidat apostema calidum. Quod si accidat tunc, non negligas uti emplastris, & embrochis, quae conueniunt ad illud ex illis, quae sedant, & resoluunt cum aequalitate. Et os quidem mandibulae stringitur ante tres hebdomadas: quoniam est lene, & est in eo medulla plurima replens ipsam.

De fractura nasi. Cap. 3.

Nasi superior pars est os, & inferior est cartilago, & illi quidem cartilagini non accidit fractura, imò attritio, a [& quod comprimendo dilatur tota: & quod dilatur inferior pars eius superiore remanente ut est, et separatio] ad vnum latus. Superiori vero parti osis accidit quandoque fractura. Et quando frangitur nasus, et non curatur, perducit ad b [calum.] Et iterum quandoque induratur, et remanet secundum tortuositatem suam, quare non recipit aequationem; oportet ergo, ut festinetur in die primo, et non pertranseat decimum. Et scias, quod quando fractura nasi consequitur loca superiora eius, magis conueniens est et rectius regimen in ea est, ut sumatur stilus decenter factus, lenis, et intromittatur cum facilitate in nasum, usque ad finem alchiaasim, et teneat ipsum cum manu sua, et aequet nasum cum manu altera, donec aequetur: deinde subilicetur intromittendo licinium conseruans ipsum in figura equationis, et melius quidem est ut sit ex lino. Et cautela est, ut intromittatur in utraque nares simul, licet non sit necommentum, nisi

natūram fracturæ versus exterioriora ab interiori, & oppone eis.

b B. Alia litera v[er]o separatur mandibula in duas partes separatione totali.

c f B. osis pungentis.

d f B. scindatur aut dilatur, & extrahatur frustum, & e B. vitam, seu bindam.

f B. deinde procedatur.

g B. hastela.

h B. extendatur. i B. continetur.

k B. & non remoueat statio, seu aptitudo, aut eorū firmitudo, ut ponatur mediū ligamentū per partem capitis posteriori, & procedat, seu extendatur.

a B. vel cōmūso & cōpressio faciens nasum firmum, seu laciū compressum, & declinatō.

b B. priuationē olfactus.

e. in interio-
ri parte hinc
radix penitus
fit magis conue-
niens ei deinde
emplastrum &
adhaereat super
eum pānus em-
plastrum ut nō ex-
trahatur.
d. h. vique quo
peruenit ad
summam & per
fectam confir-
mationem, &
e. v. inuoluatur
f. n. finem co-
pressum.
g. h. quam de-
pressio hinc
cat.

h. B. comminu-
es os.

i. n. suatur, &
post.

k. B. Alia litera
incipiendo.
l. n. latere colli-
ad quod.
m. f. h. &
n. f. a. est.

o. B. a quo.

a. n. frangitur.

b. n. frangitur.

c. B. alius colli-
d. B. oppositum.

e. n. attrahatur,
& ad extra ex-
trahatur.

f. B. ex pāno, &
impellat.

nisi in latere vno. Et quandoque ponitur e. f. i.

licinium d. [in] latus vnum, vsque quo eius vlti-
matio peruenit ad confirmationem, & restau-
rationem. Et non e. [componatur] super nasum
ligamentum, quoniam facit ipsum f. [latus],
nisi sit illic eminentia magna, & timeatur se-
cundum eam descensio. Quum autem accidit
in partibus inferioribus, tunc possibile est vt e-
quetur cum duobus digitis duarum manuum,
sicut duobus indicibus, aut duobus auricula-
ribus. Et quando accidit in hac dispositione
apostema, tunc vnguentum diaquilon est bo-
num valde: quoniam sedat apostema, & conser-
uat iterum figuram æquationis, & confortat.
Et similiter medicamen factum cum aceto,
& oleo, & similia, & minuto thuris, super quod
puluerizetur cinis, & emplastrum cum eo. Et
quando fractura est attritio [aperta], tunc nō
est possibile, vt redeat cum ea ad rectificatio-
nem, nisi postquam finditur, & extrahitur cō-
minutio ossium, & [cum] sutura eius & pul-
uerizentur desuper pulueres. Et quando acci-
dunt inclinatio, & separatio cartilaginis, tunc
aqua eam violenter, deinde liga eam ligatura
conseruante eam super illud: & est vt ponas li-
gamentum k. [extensum] ex l. [latitudine] cervi-
cis, super quam est inclinatio. m. f. [ex]
eis quibus sit facile hoc ligamentum, & n. f. [ex]

bonum, est vt sumas marginem panni
fortis, aut corrigiā, cui sit latitudo digiti vnus:
& lini vnam extremitatem eius cum glutino
piscium, & glutino corii, vaccini, aut cum gum-
ma, aut cum reliquis glutinationem facienti-
bus: & inuisca ipsam super extremitatem nasi
ex latere [super quod] est inclinatio, donec ex-
siccetur super ipsum, & reducatur nasus ad si-
tum suum cum violentia. deinde extende illā
corrigiam, aut pannum, donec æquetur cum
eo, & inclina ipsum ad latus diuersum incli-
nationi primæ, & restaura ipsum super collū,
& liga ipsum ligamento tenente ipsum secun-
dum illam formam, & emplastra cum empla-
stris, quæ sunt necessaria.

De fractura furculæ. Cap. 4.

Furcula frangitur, aut propter pondus dela-
tum, aut propter casum magnum, aut pro-
pter percussionem vehementem. Amplius fur-
culæ restauratio sit difficilis, & indiget subtilia-
tione. Dixerunt in restauratione eius, si a [con-
teritur] propè casum erit descensio capitis ad
iutorij inferius minus. Inquit, quando [con-
teritur] furcula in duas medietates, tunc fac se-
dere infirmum super sedem, & teneat minister
adiutorium, in quo est furcula fracta, & exten-
dat ipsum ad exteriora, & ad superiora iterū,
& extendat minister [iterum] ceruicem, & hu-
merum [inclinatum], cum quantitate, quæ est
necessaria. Et æquat medicus cum digitis suis
illud quod est eminens, impellens ipsum, &
quod est concauum [commoueat ante, & re-
tro, & extrahat ipsum.] Et si indiget in illo ex-
tensione plurima, ponat sub titillico pilam ma-
gnam f. [de pilis, & eleuet] cubitum, donec ap-

proximet ipsum costis, quoniam extendetur se-
cundum quod vult. Et si h. [inciditur] extremitas
furculæ ad interiora b. [frangendo, aut] non
obedit cum attractione medici, & non i. [suspe-
ditur], quoniam est ad profundum plurimū;
tunc prosterne infirmum super collum suum,
& pone sub humero puluinar gibbosum, & k.
[demerge] humerum eius inferius, donec ele-
uetur ad os furculæ: deinde aqua ipsum, & re-
ctifica cum digito tuo, & stringe. Quod si infir-
mus inuenerit puncturam ex deambulatione
manus super ipsum, l. [tunc frustum] pungit ip-
sum secundū m. [situm: ergo] scinde, & aufer fru-
stum: & fiat illud a te cum facilitate, & propriè
si fuerit frustum subius, vt non dirumpas si-
phac pectoris: & intramitte instrumentum cō-
seruans si phac pectoris sub osse, deinde frange
os. Quod si non acciderit apostema calidum,
tunc tue scissuram, & incarna eam. Et si acci-
dat apostema calidum, tunc infunde puluillos
cum oleo aliquo. Et si p. [dimittitur] caput adiu-
torij apud fracturam cum frusto furculæ ad
inferiora, tunc oportet, vt suspendatur adiuto-
rium cum ligamento lato & o. [eleuetur ad par-
tem] ceruicis. Et si frustum furculæ fuerit incli-
natum ad superiora, & illum quidem parū sit,
tunc non suspendatur adiutorium: sed resūpi-
na illum, cuius est furcula fracta super dorsum
suum, & subtilia regimen eius, & p. [stringetur]
furcula in mense, & minus. De furcula autem
dixerunt: quod furcula non ieiungitur ex late-
re intrinseco, quoniam annexa est pectori, non
seiuunda ex eo: & propter hoc non mouetur
ex hoc latere. Et si percutiatur exterius vhe-
menter, & separetur, tunc ipsa æquatur, & cu-
ratur curatione, qua curatur quum frangitur.
extremitas uero eius, quæ sequitur humerum,
& separatur ab eo, non dislocatur plurimum:
quoniam lacertus, qui habet duo capita, prohi-
bet eam ab hoc, & prohibet eam iterum caput
spatulæ. et non mouetur furcula motu vhe-
menti, quoniam ipsa non est posita, nisi ut se-
paretur pectus tantum, & dilatet ipsum: & pro-
pter hoc facta est furcula homini soli inter
reliqua animalia. Quod si accidat ei dislocatio
ex luctamine, aut re alia simili huic; tunc ipsa
æquetur, & intromittatur ad locum suum cū
manu, & puluillis plurimis, qui ponuntur su-
per eam ligamento, quod oportet, et conuenit
hæc curatio extremitati humeri iterum, quū
separatur, & reducit eam ad locum suum. & il-
lud, quo ligatur furcula humero, & humerus,
est os cartilaginofum, & ipsum ingrossatur in
macilentis, et quum remouetur, existimat ille
cui non est experientia, q. caput adiutorij iam
separatū, & exiuit de loco suo, caput enim
spatulæ videtur tunc vnum, & videtur locus, a
quo permutatum est, concauum: verūm opor-
tet ut distinguatur significationibus, quas ex
periemur post.

De fractura spatulæ. Cap. 5.

Spatulæ quidem locus latus parum fragitur.
Plurimū enim qd accidit de fractura eius, ac-
cidit marginibus, & lateribus, & frustis. et quā-
do accidit, cognoscitur tactu, et per illud quod
sequitur

sequitur eam de punctura, uerum plurimum accidit ei scissura; quā significat asperitas, quæ cognoscitur tactu, & dolore locali, & punctura, si fuerit, licet non sint reliqua signa. Et fortasse accidit fractura ad interiora, & significat ipsam a [scissio] accidens, et crepitatione leuis, quam percipit auditus b [quum crepitat miser cum ea; et inuenitur per attractionem manus quæ consequitur eam, et dolorem. Et cura eius iterum est subtilisatio manus, et bonitas conuenientie impulsione ab inferioribus, et æquationis: et fortasse indiget uentosis, secundum quod existimo, donec attrahitur ad c [superiora, et æquetur cum cautela à nocumento in aggregatione materiei. Frustrula autem spatulæ quum franguntur, si sunt iniquitancia, pungentia, lædentia, tunc necessarium est extrahere ea: et si sunt quæta, æquantur et ligentur ligamentis similibus ligamentis furculæ. Et oportet ut dormiat habens fracturam spatulæ super latus sanum, non super aliud.

De fractura cassi. Cap. 6.

Accidit casso scissio sicut ligno: et accidit fractura ad interiora. Et primum quidem cognoscitur sonitu sensato per tactu, et auditum, et quandoque inuenis ipsam manifestam, cuius duæ partes sunt manifestæ: et cū extensione doloris: secundum uero sequuntur accidentia mala ex contritione anhelitus, et tussi sicca: et fortasse patiens illud, spuit sanguinem, et quandoque generatur ex eo putrefactio uelaminis. Et cura istorum est cura illius, qui habet illud in humero. Et si inclinatur inferius, tunc cura est illa, quæ descripta est in compressione furculæ depressæ per fracturam. Et si ingreditur costæ, administra super eas ligamentum factum ex lana cum reuolutione, post ligamenta posita super eas de subris cum reuolutione: deinde aggrega extremitates duorum ligamentorum, et liga eas adinuicem, quoniam ipsæ prohibent ligamenta reuoluta à solutione.

De fractura costarum. Cap. 7.

Costis ueris septem accidit fractura, à duobus lateribus: falsis uero accidit fractura à latere dorsi. Et quoniam extremitas, alia est cartilago hypochondriorum, secundum quod scimus, non accidit ei a t [ ] attritio. Cognitio autem fracture costarum est facilis, quæ non occultatur tactui propter illud, quod sentitur de asperitate & motu in non suo loco: et fortasse auditur, si auscultatur crepitatione occulta. Quod si fuerit inclinatio costæ ad interiora, et significat eam accidentia pleuresis, et est fortasse cum ea spatum sanguinis, tunc non audet restauratores curare ipsam cū extensione ad exteriora pp defectum ingenij, quoniam illud est difficile absq; ventosis, & quoniam ex ventosis timetur quod aggregetur materia plurima ad corruptionem locum: et est in ea illud, quod est de longas retentionem earum, non est malum. Verum quandoque cibant infirmum cibis instatiuis ualde, ut infletur uenter eius, et compri-

mat inflatio fracturam, et impellat eam ad exteriora. Et hoc quamuis sit de illis, à quibus in quibusdam horis non est excusatio, est tamen causa magna ad faciendum ut accidat apostema. Inquit quidam sapientum Oportet, ut cooperiatur locus cum lana infusa in oleo calido, et ponantur puluilli in eo quod est inter costas, donec repleatur, ut sit ligamentum æquale, quando inuoluitur secundum rotunditatem, sicut narrauimus in pectore: deinde ponatur sicut ponitur in habentibus pleuresim secundum quantitatem conuenientem ossi. et si oppreserit nos res uehemens, et os pungit uelamen punctura lædente, tunc oportet, ut findatur cutis, et discooperiatur illud, quod discooperitum est, de costa: deinde ponatur sub eo instrumentum quod conseruat siphac, ut non egrediatur siphac, et incidantur cum facilitate ossa, quæ pungunt, et exire facias: deinde, si non accidit apostema calidum, aggregentur fissuræ, et medicentur cum unguento. Et si accidit ei apostema calidum, cooperiatur cum puluillis infusis in oleo, et cibetur infirmus et curetur cum eo, quod sedat apostema calidum: et resupinetur super latus, c [quod leue est super ipsum.]

De eo, quod accidit spondylibus, de fractura. Cap. 8.

Inquit Paulus, rotunditatibus spondylium accidit quandoque attritio, sed fractura parum accidit: a [et tunc minuitur siphac et] nucha: et nucha ipsa, et communicant eis ambabus nerui in nocumento, et sequitur ea utraque mors, b t [ ] si accidat illud spondyli colli. Et propter hoc oportet, ut præmittamus sermonem, et enuntiemus perditionem factam. Et si est possibile ut præsumamus, et auferamus os lædens cum scissione, tunc illud c [est,] et si non, d [oportet, ut uisitemus eos] cum regimine quod sedat apostemata calida. Et si remanet aliquid ex partibus eminentibus spondylis, e [ex qua sunt,] quæ nominantur spinæ. (nam illud cadit uelociter sub digitis, quum uolumus eius commotione, quoniam illud, quod comminutum est, mouetur, et separatur à loco suo) tunc oportet, ut auferatur illud scindendo cutem exterius, deinde aggregetur cum sutura, et administretur in eo curatio incarnatiua. Et si frangitur os alkeil in inferiore parte alchatim, et alohofos, tunc intromittatur digitus index sinistræ manus in anum, et æquetur os fractum cum manu altera secundum q possibile est, et si senserimus os fractum iam separatum esse tunc oportebit iterum, ut auferatur cum scissione, sicut diximus, deinde administretur ligamentum, quod conuenit ano, et curatio conueniens ei.

De fractura adiutorij. § Cap. 9.

Os adiutoris, quum frangitur, secundum plurimum non declinat nisi ad exteriora, quare oportet, ut tu facias illud, quod oportet fieri in reditione fracture b, [cuius situs est] secundum quod scinisti, et tange ipsam manu tua æquatione ultima, et liga eam cū ligamen-

c n. super quod alleviatur.

a B. eis & tunc exprimitur, seu comprimuntur panniculi.
b t. a. præcipue.

c B. fiat.
d B. tunc oportet, ut regiminetur ipsum sit.
e B. q. d. sit ex eis.

a B. Nota, q. ubi habetur adiutorium in arabico habetur alhadal, & ubi habetur brachium in arabico habetur alshad.
b B. ad locum suum.

to ascendente etiam vsque ad humerū: & strin-
ge cum eo si est proxima illi: deinde ligamēto
c [communij] secundum, quod sciuiſti etiā vsq;
sub cubito, si fuerit fractura propinqua cubito:
postea liga ipsam ligamēto tertio ascendēte
ab inferiori vsque superius: & suspende manū
d [angulariter & multiplicetur eius suspensio
extendendo,] quoniam est malum. Et melius
quidem est, vt e [stringatur] adiutorium ad pe-
ctus † †.

d B. mezu, vel
meruzi, & non
fit suspensio me-
deli.
e B. ligetur.
f B. & secun-
dum meuzi &
g B. &

h B. necessitas.

i B. Alia litera,
vt bona fiat re-
ditio, vel reite-
ratio.

k B. cubito.

l † B. æquatur,
quod si est ex-
tatio, vel si suffi-
ciat.
m B. i. cere.
n B. versus infe-
riora.

o B. vna & æqua
l: elongatione.
p B. Alia litera
adiutorij.
q B. vnum, vel
ad extremitatē
vnum.
r B. illi.
s B. & elongari
ab altera extre-
mitate.
t B. confusio.
u B. cubitoniis.

a † B. facilliter.

secundum angularitatem in cubito, vt nō mo-
ueatur, & propē cubitum. § Ergo pone super li-
gamenta, aut aquam, & acetum, aut aquam so-
lam, si fractura adhuc non apostematur: & fac
ipsam ex lino cuius latitudo sit quatuor digito-
rum, non plus. & si iam superuenit ei spatium,
& apostema est, tunc pone ipsam ex lana, & ab-
lue ipsam in oleo, si tibi possibile est: & si non
fuerit aliquod prohibens, non soluas vsq; ad se-
ptem, & quod est post eos vsque ad decē: tunc
solue, & liga cum hastellis: & si h [defensio] vo-
cat te ad aliud, tunc solue in tertio: & est illud
ad quod inclinatur Hipp. quoniam aufert no-
cumenta, licet noceat restaurationi. Verum in
qualitate ponendi hastellas oportet, vt sufficiat
tibi illud, quod tibi declarauimus in cap. sup:
& non separe ab ea stricturem ad minus vsque
ad xl. dies, Et quando indiges [secundum con-
suetudinem] extensione vehemēti, & nō obe-
dit tibi, & nō excusaris auxilio alicuius adiuuā-
tis te, tunc fac sedere infirmum super sedē sub-
leuatam, & sit ad stantē plus decliuis, quā ad
sedentem: & appodictur super gradum scalæ,
aut qđ simile sit ex eis, que sciuiſti in cap. dislo-
cationis, & locus ille sit planus factus, & molli-
ficatus & linitus: deinde suspēde in* [humero]
eius aliquid graue extendēs ipsum ad inferiora:
quum ergo extenderis extensione quæſita,

† †
tunc liga cum vitra forti sub fractura, & supra
illam: & fac^m [dormire] infirmum resupinū, &
extende illud quod ligasti vitra cum fortibus
virisⁿ [vsq; subtus] & ad superiora: in illo n. est
sufficiētia. Et quādo fractura est in medio ad-
iutorij, pone ligamentum cum^o [longitudine
vna] a duabus extremitatibus^p [iuncturæ]. Et si
fuerit propinquior ad latus, † †
pone ligamentum
vehementioris propinquitatis † † [extre-
mitatis] longinquæ quā alij. Et si fuerit
† [scissura] sola, tūc cura est curatioⁿ [scissuræ],
& stringatur super eam ligamentum.

De fractura brachij. Cap. 20.

Accidit quandoque, vt frangantur duō fo-
cilia simul. Et quandoque accidit, vt fran-
gatur vnum eorum. Et fractura fociis inferioris
est vehementior, & turpior, quā fractura
fociis superioris, quando singularis sit fractu-
ra vnius eorum: & illud ideo, quoniam focile
inferius est brachium deferens: quare eius fra-
ctura est deterior, & quoniam est nudū carne,
tunc est fractura turpior. Et iterum superius fo-
cile suscipit curationem † †, [& sufficit ei extensio parua, & non similiter est
inferius; & propriē si frangatur simul. Et opor-

ter, vt sustentetur apud extensionem adiutorij
super^b [alchoi] & est radix volę. Et cognoscitur
strictura ligamenti, quoniam si accidit ex ea
in digito apostema paruum, aut dolor paruus,
tunc ligamētum est æquale: & si non est, [tūc]
est molle, quod si est plurimum superfluum, tunc
est vehemens, & oportet vt mollificetur. Posi-
tio autem hastellarū non est ex illis, que occul-
tantur tibi, sed oportet, vt non consequantur
cum longitudine sua volam, & radices digito-
rum: imō abbrevientur ab hoc parumper, nisi
necessarium faciat illud propinquitas fracture
iuncturę rascere. Verum tunc iterum oportet,
vt non tēgant a [albaragim] digitorum. Et quū
restauratur, & ligatur, oportet, vt suspendatur
ad collum secundum figuram angularem. Et
oportet, vt sit suspensio eius, propriē si est eius
fractura ad inferiora, cū panno, cuius latitudo
capiat longitudinem brachij totius, quoniam
si fuerit obuiatio suspensorij propē fracturam
† †
& reliquum eius separatū a su-
stentatione, accidet tortuositas proculdubio, &
declinatio [super illud quod facit ipsam sicut
volam] imō oportet, vt sit vola, & plurimū bra-
chij in suspensorio. At verō si fractura fuerit
ad superiora, oportebit, vt suspensio sit ita, vt vi-
deatur fractura, & eleuet duas extremitates ex
latere volę, & ex latere cubiti. Quod si separe-
tur, quod est inter illud, erit adiuuās ipsum ad
æquationem figurę. Et sit suspensorium pan-
nus leuis. Et sit suspensio taliter, ne villo mo-
do^s [sit possibile moueri], & vt non dilatat ip-
sum dilatatione laboriosa. Et fortasse accidit
brachio, vt restaureturⁿ [in latitudine] circi-
ter xx. & octo dies.

De fractura rascetæ. Cap. 11.

Offibus istis parum accidit fractura, quo-
niam ipsa sunt dura valde, & quando ad-
uenit eis causa aliqua, remouet ea a locis suis,
& non frangit ipsa. quare^a [sunt vltima ad cu-
rationem], quemadmodum diximus in dislo-
catione.

De offibus digitorum fractis. Cap. 12.

Istis iterum parum accidit fractura; imō ac-
cidit separatio. Dixerunt quidam, si accidit
eis fractura, oportet, vt sedeat infirmus super
sedem eleuatam, & præcipiatur ei, vt ponat vo-
lam super sedem equalem, et extendat ossa fra-
cta minister, et æquet ea medicus cum pollice,
et indice. Quod si pollex fuerit inclinatus ad
inferiora, tunc oportebit administrare liga-
mentum desuper, et fortasse accidit apostema
calidum. Et ad locum mollificationis horum
ossium aggregatur superfluitas plurima, et co-
agulatur velociter; quare stringitur. Et si ac-
cidat fractura [suleni] aut digito, si est pol-
lex, oportet, vt ligetur ligamento proprio ei,
et vt ligetur iterum cum vola, vt firmetur,
et non moueatur. Et si accidit fractura ali-
cui reliquorum digitorum, si fuerit index, aut
auricularis, tunc ligetur cum illo, qui appropi-
met ei. Et si est de digitis medijs, tunc ligetur
cum illo, qui est ex latere eius: aut ligentur om-
nes

nes secundum continuitatem adinuicem, quoniam est melius: firmantur enim & non mouetur, & sunt tunc quasi ligati sint cum hastellis, scilicet ossa fracta.

De fractura ossis lati, & ancha. Cap. 13.

O Sanchæ quandoque frangitur: sed raro cum dispositione fortitudinis suæ. Et accidit illud ei secundum semitam comminutionis extremitatum. Et quandoque finditur in longitudine; & quandoque impellitur intus ad ventrem. Et accidit post istas dispositiones iterum ex dolore, & punctura, & stupore cruris, & coxæ proximū ei quod accidit adiutorio ex fractura humeri. Et quando frangitur os latum, quod est supra alios, aut - [finditur ut lingua lacerti eius;] sit res difficilis in reificatione eius: quare sit vna duarum anchorarum declinans ad diminutionem. Et cura eius est, ut iaceat infirmus, & incipiant duo homines fortes extendere duas coxas eius, quisque eorum extendat coxam; & iam tenuit ante unum manus eius, ut non [fessinet ad expellendum illum,] qui extendit coxam eius: & incipiant duo restauratores comprimere ancham eius cum uehementia, & fortitudine, donec æquetur: deinde preparēt super eam emplastrū, postea resupinetur super aliquid, quod sit sicut glomer ex panno, aut ei simile ex illis, quæ habent duritiem. Et hoc quidem est proximū ei, cum quo curatur spatula iterum. Et quando frangitur ex latere anchæ, tunc cura eius est eura e[ ] humeri. Et oportet, ut administretur humectatio super ligamentū: & equeuntur puluilli sicut oportet: & est necesse ut sit sustentatū super locū planum.

De fractura coxæ. Cap. 14.

Q Vum coxa frangitur, necessaria est extensio uehementis: deinde æquetur secundum formam naturalem, quæ est ei: et est gibbositas lyluestris partis eius, & concauitas pauca in eius domesticco, secundum ambulationem formæ, quæ est ei in sanitate. & obseruentur in dispositione fracturæ medij eius, aut extremitatis eius superioris, & inferioris, dispositiones, quæ dictæ sunt in capitulo adiutorij. & sit fractura ad superiora conseruans, & retinens. Dixerunt quando frangitur, conuertitur ad loca anteriora, & ad exteriora: & illud ideo est, quoniam ipsa est lara ab hac parte per naturam. & æquetur manibus, & ligamentis, & speciebus extensionis, quæ sunt secundū equalitatem; aut cum strictura vnus duarum ligaturarum supra fracturam. [in medio.] Si autem fractura fuerit inclinata à medio, & fuerit propinqua capiti coxæ, tunc sumatur ligamentum & inuoluatur in medio eius lana, ut non incidat carnē, & ponatur medium eius super pectinē, & ascendant extremitates eius ad partē capitis. Et si fractura fuerit in eo, quod sequitur genu, tunc nos ponemus ligamentum in superiore parte fracturæ, & eleuabimus extremitates eius ad illū, qui extendat eas ad superiora: & teneat

genu cum ligamento, inuoluēs ipsum desuper & æquetur membrū illud infirmo iacēte super faciem suā, & crure eius extenso. & si fuerint ossa pungentia, tunc oportet ut æquetur, sicut diximus multoties. & quæ ex eis eleuantur, capiantur: regimen uero sit secundum quod diximus in curatione adiutorij. Et os quidē coxæ stringitur in 30. noctibus. et ego enūtiabo quomodo oportet ut sit situs eius, postquam aggregatur curatio cruris: & oportet ut ponatur inter duas coxas tunc pila de ligno, & ei similibus, seruans eam ad formam, secundum quā equata est: & restauretur restauratione cognita, [secundum quod intelligitur propter illud,] quod accidit de apostemate, & pruritu. & quando accidit super coxam [nam est apostema forte,] & est ex eis quæ festinant ad coxam, tunc oportet ut [proprie perueniatur] ad soluendum ut respiret. & extendatur apostema: et tu quidem iam scinisti embrochas proprias. Verū in caualib, & albarauach, & sunt tabulæ magnæ in quibus est parum concauitatis, ut decenter componantur] super inuolutiones, & capiant longitudinem pedis: quoniam si breuiatur, & non restaurantur [f]

[super cruris: &]

[abscondūt infra illud. utilitas non est; utilitas quaesita. & si prolongantur, & infirmus ex eis in labore, licet si ipsæ abbrevientur, non erit ex pers laboris & utilitas elongationis earum est, ut prohibeant iterum partem sanam pedis moueri, quum fuerit motus illius quantitatis nouius fracturæ: & proprie in dispositione dormitationis, & somni. & necessitas horū instrumentorum non est nisi in fractura magna ualde. & non est possibile cum hoc uti, nisi antequā apostemeretur, quoniam apostema non tolerat huiusmodi. & ad vltimum est grauitas, & malitia, & labor. & oportet ut fugiatur ab eis, dum [exceptio perseverat] cum ingenijs alijs. Si tunc autem restaurata coxæ oportet ut sit secundum quod fuit consuetudo eius in sanitate, de assiduatione contractionis, & dilatationis. & illud quod est magis uincēs, est dilatatio. et scias, p[er] ille, cuius coxa, & ancha sunt fractæ, parum denudatur à claudicatione & quando absconduntur frusta lacertorum eius, [mandat prius, deinde minuitur] secundo.

De fractura rotule poplitis. Cap. 15.

R Otula parum frangitur, & secundum plurimum conteritur. Et cognoscitur illud quod accidit [f] cum tactu, & asperitate, & [cum uacuitate, quæ intelligitur ei cum tactu, & auditu aure.] & oportet in curatione eius, ut extendatur crus, deinde intromittatur rotula in locum suum, et si separata fuerit, aggregetur prius, deinde intromittatur.

De fractura cruris. Cap. 16.

Q Vando frangitur os paruum cruris, est saluius, quā si frangatur os magnum. et quando frangitur arundo parua superior, est inclinatio ad exteriora, ante: et est ambulatio cum hoc possibilis. et si frangitur arundo

AVIC. Tom. 2. N 3 magna

b B. cum animaduersione, et obseruatione eius.

c B. aperta quæ quidem est magnum.

d s. festinetur.

e s. applicetur.

f t B. ser uo ap plicatur. g B. absconduntur infra illud tunc non est ex eis in quib. sit.

h s. est excusatio.

i n. prolongatur, seu relaxatur primo deinde contrahitur.

a f B. Alia litera ci. b s. auditu aus.

^a [†] ⁿ. posterior
ia, &

magna inferior, declinat erus: [†] [

] exteriora. & quando franguntur utraq;
arundines simul, tunc est deterius: & tunc qui-
dem accidit cruri inclinatio ad omnes partes.
& scias, q^d curatio fracturæ cruris est secundum
considerationem curationis ^b [adiutorij] & in
eius similitudinem. Et non est dispositio cruris
in tortuositate, quæ accidit figuræ suæ natu-
rali, sicut dispositio adiutorij: imò est rectum.
Quare oportet, ut sit extensio eius ad hoc, ut re-
deat ad rectitudinem.

^a B. alchiab.

De ^a [Calcanei fractura. Cap. 17.

^b B. clavicula.

^b [C]alcaneus] est excusatus à fractura pro-
pter duritiem suam, & per circunda-
tionem defensionum, & plurimum eius, quod
accidit ei, non est nisi dislocatio, & iam dictū
est de ea.

De fractura tali. Cap. 18.

^a B. & cadit, su
per pedem:

^b [†] ⁿ. lacerto-
rum.

Fractura tali est prava: & eius curatio est dif-
ficilis: & plurimum quidem frangitur, quā
cadit homo ex loco alto. [quoniam conteri-
tur superius pedis.] & fortasse accidit cum eo
attritio ossis cum cursu sanguinis ad ventres
^b [†] [qui coagulatur in eis. & quan-
doque perducit ad ægri tudines magnas ex fe-
bre, & permissione rationis ex tremore, & spas-
mo pedis. Quum ergo accidit in eo apostema
congelatum, quod non apparet, & non egredi-
tur: & apparet iam tenebrositas, quæ non fuit;
est signum malū, significans q^d est in via putre-
factionis. si autem est apostema apparēs, impel-
lens manum, tunc est melius: & fortasse sit faci-
lis eis eruptio. & quando talus restauratur, de-
ambulatio est dolorosa super ipsum. Et quan-
do non restauratur talus secundum quod oportet,
destruitur iuamentum.

De fractura digiti pedis. Cap. 19.

Curatio eorū in fractura, & dislocatione,
est curatio digitorum manus. & quando-
que restaurator æquat eos pede suo, calcando
eos cum eo.

FEN SEXTA LIBRI QVARTI De venenis.

Est quinque tractatum.

TRACTATUS PRIMVS.

Est de radicibus eius, quod scitur de disposi-
tionibus venenorum cibitorum, & distin-
ctione sermonis in curationibus veneno-
rum, quæ nō sunt ex animalibus: cuius sunt
summæ tres.

Sermo vniuersalis de cautela à venenis, quæ in potu dan-
tur, & curatione eorum. Cap. 1.

VI timet, q^d in potu sumat venenū,
oportet, ut sibi caueat à cibis domi-
narium saporum, in acerositate, aut
salcedine, aut acuitate, aut dulcedi-

ne aut dominantium odorum: ipsi enim fran-
gunt ^a [per illud quod ponunt, odorem eius.]
Et oportet, ut non p^rsentetur ei aliquid ex eis,
quæ diximus, super famem vehementem, & si-
tim vehementem: vnaqueque earum enim oc-
cultat illud quod oportet, ut detegatur ei pro-
pter vehementiam voracitatis. ^b [Et iterum, ga-
quum repletur cibo, & potu: & quum in potu
sumit] venenum, accidunt veneno duo accidē-
tia, quorū vnum est, quod sepelitur in vacuita-
te eius, quo repletus est: & secundum est, q^d venæ
sunt plenæ: quare non inuenit venenum in eis
penetrationem. & fortasse est in eo [sapor rei
repugnantis veneno. & necessarium est ei ite-
rum, ut ipse sit suscipiens secundum viam con-
suetudinis medicinas expellentes nocuentū
venenorum, sicut mithridatum: nā eius exper-
tum est iuuamentum, sicut & confectio de bo-
lo armeno. & similiter ficus cum folijs rutæ, &
nucibus, & sale trito: pondera verò sunt, quo-
niam sumuntur rutæ siccæ partes. xx. & nucum
partes. ij. & salis partes. v. & ficuum siccarū par-
tes. v. Et algeduar est mirabile in expellēdo no-
cumentum venenorum omnium, & [facit fidu-
tiam iterum.] Et ego non verifico an sint duæ
medicinae, aut vna medicina. Et iterum feminis
[napi parui pondus. 3. j. s. f.] decoquatur cum
uino decocto. Et ruta, & sal etiam similiter.
Et necessarium est cauendi, ut nō sit omnis cau-
tela eius in cibo dato ab alio, aut quod in po-
tu sumit tantum; quoniam fortasse accidit ei
unde non existimabit: imò quandoque con-
tingit, ut cadat res maligna sicut lacerta, & ru-
tela, & scorpio in eo quod decoquitur, & in
uasis in quibus est uinum: plurima namque
uenenosorum diligunt odorem uini, & cur-
runt ad ipsum: & quandoque moriuntur in
[cecubis:] & quandoque bibunt ex eo, & euo-
munt in ipso: & propter hoc oportet ut caueā-
tur testa: & quod est sub arboribus magnis: &
herbosa loca.

Sermo vniuersalis de venenis, quæ bibuntur. Cap. 2.

Species venenorum sunt duæ, scilicet faciens opera-
tionem suam cum qualitate, quæ est in ipso,
& efficiens cum forma sua, & tota substantia
sua. & primum quidem aut est corrodens, pu-
trefaciens, sicut lepus marinus. Aut inflam-
mans calefaciens, sicut euphorbium. Aut in-
frigidatus stupefaciens, sicut opium. Aut op-
pilans vias anhelitus in corpore, sicut [plum-
bum uinum.] efficiens autem cum tota sub-
stantia est sicut napellus, & sicut alhelcil, quod
dicitur esse gūmi napelli, & sicut cornu spice,
sicut fel bⁱ leopardi,] & quæ sunt illi similia, &
hæc sunt deteriora venena. & iterum de vene-
nis sunt, quæ agunt super vnum & idem mem-
brum, sicut cantharides super uescam, & lepus
marinus super pulmonem. & de eis sunt, quæ
agunt super totum corpus, sicut opium. & c.
[omnis quidem, qui] interficit cum permuta-
tione complexionis, aut cū putrefactione, aut
cum aduentu super membrum: possibile est ut
sit effectus post tempus, licet putrefaciens quā-
to plus remaneat in corpore, tanto plus esse
dus eius deterior. & saluus ex eo est cum resolu-
tione

tione accidente ei: & per illud quod succedit ei per sudorem, & similia: aut per curationem contrariam. Et scias, quod nocumentum nartocorum in complexionibus calidis ex parte est debilius: & ex parte est fortius: & quęcunq; duru fuerit dominans, erit iudiciu ei: in quantum enim complexio calida in corde resistit eis, est eorum effectus debilior: & in quantum ipsa inueniunt in corporibus calidis, subtiliatione substantię suę frigidę, grauis, & attractionem per virtutem motus arteriarum, & attractio earu est apud constrictionem: erit eorum nocumentum in corporibus calidis uehementius: precipue quum ipsa sint contraria complexioni eorum. Et d[icitur] simile: ut sit sermo in uenenis calidis ille sermo iterum: complexio enim calida resistit eis cum expulsiōe a corde, & resoluit uirtutem calidiorum uenenorum; sed arterię complexionis calide attrahunt ea: quare accidit sicut illud. Et propter illud dixit Gal. q[uod] e[st] [alfarfas] & exilimo ipsum esse napellum, aut uenenum interficiens, interficit hominē, & nō interficit [turdos]. quoniam ipse non peruenit in [turdos] ad cor, nisi post spatium in quod iam passus est a corpore passionem, postquam non remanet nisi passio conuersionis cibi: & in homine festinat ante illud, propter latitudinem meatuum, & uehementiam caliditatis, & uirtutem motuum attrahentium arteriarum: & dico q[uod] iste est modus, quidam. Verum proportionalitates iterum inter uirtutes agentes, & patientes, sunt ex eis, quę oportet considerari. Et unde sciuit, q[uod] h[ic] [alfarfas] sit uenenum per comparationem ad complexionem latam, quę est animalis absolute ita, ut sit interficiens, quū figitur in homine; & non interficiens, quum non firmatur in [turdos] fortasse enim [alfarfas] non est uenenum per comparationem ad complexionem [turdorum]. Et si conuerteretur in cibum uel nutrimentum, & perueniret ad cor eorum, sicut ipsum peruenit ad cor hominis cum uelocitate, non interficeret. Inquit, & fuit quedam anus suscipiens in principio rei de napello rem paruum: deinde non cessauit uti eo, donec assuescēta est eo natura: & audacter usa est, eo, & nihil nocuit ei. Et dico hoc: & dixit Rufus, quod nutrita fuit puella cum ueneno, ut interficeretur per eam reges, qui cum ea conuenerent. Et quod ipsa in complexione sua consecuta est consecutionem maximam, ita ut salua eius interficeret animal, & non appropinquaret eius saluę gallina.

Significationes specierum uenenorum. Cap. 3.

Significantur quandoque per ea, quę eueniunt in corpore de [egritudinibus]. Nam si euenit simile mordicationi, & incisioni, & puncture, & corrosioni, sicut quod uenenum est de genere medicinarum acutarum, calidarum, mordicantium, sicut arsenicum: & b[is] [aluminis], & argentum uiuum extinctum. Et accidunt inflammatio uehemens, & exuberatio [sudoris] & rubedo oculi, & angustia, & sitis, significant, quod est uenenum propter calidita-

tem tantum, sicut euphorbium. Et si accidunt profunditas somni, & stupor, & frigus, significant quod uenenum est de genere nartocorum. Et si non apparent nisi casus uirtutum, et sudor frigidus, et syncopis, tunc est de uenenis, quę contraria sunt d[icitur] [rebus] cum tota substantia; et est deterius eorum. Et quandoque significantur per odores, aut odorem corporis totius, sicut e[st] [sensibilitas odoris] opii in eo, qui bibit ipsum: aut odorem membri eius, sicut odor oris, quum bibuntur uenena putrefacientia, sicut lepus marinus, et f[er] [alfarfas] et cantharides. Et quandoque significantur per vomitum: nam quum euomit uenenum, non elongatur, quin uisus cadat super substantiam eius, quod in potu datum fuit de eo: aut cognoscatur per odorem, aut per saporem; sicut cadit uisus super lithargyrium, et gypsum, et super sanguinem congelatum, et lac coagulatum: et similiter opium cognoscitur per odorem: & lepus marinus: & rane per abominabilem saporem. Signa mala. Quū incipit ei, qui uenenum sumpsit, superuenire syncopis, & permutatur eius pupilla, & occulatur eius nigredo; tunc non speratur euasio: & similiter si rubeant oculi eius, & egrediat[ur] lingua ipsius. Et casus pulsus, & sudor frigidus est significatio mala. Et in huiusmodi dispositione parum uiuit,

Canon curationis eius, qui in potu sumit uenenum.

Cap.

4.

Portet, ut non moretur, imò properet quum sentit ipsum, antequam uirtus eius perambulet in corpore, & bibat aquam tepidā, & oleum sisaminum, aut oleum de oliuis, & euomat; & perueniat in hoc ad ultimum quantum potest. Et melius quidem est, ut in ea sit uirtus [aluminis], & [nitri]. Et quandoque admiscetur cum oleo lycium, & adeps anseris. Et diligitur ut sit illud, quod ipse bibit ad uomendum [propter hoc, & alia, aqua] plurimā, & cibi plurimi: ipsi enim licet non euomantur, tamen quandoque frangunt uenenum, & superant ipsum: & quum uomuerit quod possibile est ei: deinde bibat lac plurimū: quoniam ipsum frangit nocumentum ueneni. Et non est malum si euomit ipsum iterum, ut bibat decoctionem feminis urticę cum butyro cocto, ad expellendum uenenum uomendo, & solutionem faciendo: deinde bibat lac. (& butyrum crudum est melius lacte.) & iterū decoctionem feminis lini. Et similiter vinum dulce cum adipe anseris liquefacto. Et similiter aquam cineris lignorum uitis. Et oportet, ut sequantur uomitum clysteria, propriē quādo sentitur decessus lęsionis ad inferiora. Si autem fuerit commotio supra illud, utatur eo, quod facit uomere, & soluit. Et non dimittatur potus lactis: & si tibi necessarium fuerit, ut in potu tribuas ei uerbi gratia, theriacam de terra sigillatā, fac: ipsa enim adiuvat corpus ad expellendū uenenum, & propriē quum in potu datur in principio rei: ipsa enim facit uomere uenenu sicut est, cuius descriptio est. Baccharū lauri aure. ij. terre sigillatę aure. ij. & ireos, conficiatur cum oleo. & sit dosis eius auellana

AVIC. Tom. 2. N 4 vna.

d B. homin.

e B. Alia litera fortis odor.

f B. alchunites

a B. Alie litera anethi.

† baurach.

b B. Alia litera de his & aliis ics.

e n. rāpe sūe-
ftris.

d — B.

e n. alfelodegi
fluidam.

f n. Alia litera
alleum.

g B. Alia litera
aqua carnis.

h B. Alia litera
sustiantur.

i B. cū eo quod
est sicut lac.

vna. Et iterum carpobalsami. hyssopi sicca, se-
minis ^c [napi sylvestris,] piperis albi, & nigri,
piperis longi, acori, anisi, petroselin, assari, cy-
mini carmeni, feminis hyusquiami albi, om-
nium an. aure. v. casia. 3. xviii. amomi, croci, am-
borum an. aure. vi. conficiantur cum melle: &
detur in potu quantum est faba romana. & su-
mere in potu terram sigillatam, sicut ipsamet
est, cum vino, facit illud. Et existimauerūt qui-
dam, q̄ quū in potu sumitur steruus galli, d [in
dispositione,] statim facit euomere venenum.
& ex eis, quæ in potu dantur iterum, sunt suc-
cus prassii, & folia cannæ, & celtica, & semen
baucia, & castoreum & auellana, & ficus, & ru-
ra, & de illis, quæ laudata sunt in hoc capitulo,
est vt in potu detur galbani foetidi pondus. 3.
iiii. & myrrha. i. j. cum vino dulci. Et quando
post vomitum accidit inflammatio vehemens,
tūc da ei in potu aquam niuis, & oleum ros. in-
frigidatum, & vomat cum hoc. Et oportet, vt
non dormiat omnino: & non dimittat se ipsū
taliter, vt dormiat: imò oportet, vt euigilare ip-
sum faciant omnino: & rideant, & clament
in circuitu eius. Quumque manifestatur ei
forma, & cognoscitur venenum, curetur om-
ne venenum, cum eo quod dicitur in suo ca-
pitulo. Et hæc quidem manifestatio fit secun-
dum duos modos, quorum vnus est, vt co-
gnoscatur cuius generis sit venenum: & secun-
dus, vt sciatur cuius speciei ipsum sit. Exem-
plum primi est, vt sciatur, q̄ ipsum est ex in-
cisiuis acutis, quare curet ipsum cum eis, quæ
sunt sicut lac, & butyrum crudum, & ^e feludē
currens: factum cum oleo amygdalino, aut bu-
tyro cocto; & cum omni quod frangit acuita-
tem. Aut sciatur, quod est ex inflamentibus;
quare infrigidetur cum cāphora, & aqua ros.
& aqua coriandri, & quæ sunt similia illis. Et
omnia illa sint infrigidata cum niue: & empla-
strentur membra eius principalia cū eis, quæ
sunt sicut altahaleb, & alia, & renouetur super
eum infrigidatio in omni hora. & ex eis, quæ
conferunt huiusmodi valde, est lac vaccinum,
de quo extractum est butyrum infrigidatum.
Et si indiget phlebotomia, phlebotometur.
Aut sciatur, q̄ ipsum est ex stupefaciētibus, qua-
re administrentur ea, quæ sunt sicut theriaca,
& medicamen de assa foetida in vino puro: &
similiter ⁱ [alia.] Aut sciatur, q̄ est contrarium
per substantiam; quare curetur cum mithrida-
to, & theriaca, & medicamine muschi, & be-
zard; & vtatur ^s [carne] & vino. & administre-
tur agro aromaticum. & euenterur locus, ad
quem vadit, causa morandi. & induatur vesti-
bus aromatizatis. & sternuet. & fricetur os sto-
machi eius, & suffletur in os ipsius. & ^h [tendā
tur] capilli ipsius. Quum autem cognoscitur
species veneni, curetur cum eo, quod ipsi pro-
prium est, de illis, quæ dicemus. Et ad summū
ex medicinis, quæ bibūt causa venenorum, aut
quæritur confractio acuitatis veneni, aut reso-
lutio substantiæ eius: [sicut ex lacte] & albeza-
har. Aut quæritur per eas exitus substantiæ
eius, sicut per terram sigillatam. Aut quæritur
oppositio qualitatis eius, sicut potare allium in
vino ad illam, quem pungit scorpio.

Medicina communes ad venena. Cap. 5.

SVnt medicina, quæ contrariæ sunt veneno;
Square non permittunt ipsum peruenire ad
cor, et sunt sicut theriaca, et mithridatum, et al-
bezharet: quæ sunt experta, et terra sigillata, et
theriaca facta ex ea, et theriaca diateseron. et di-
xerunt quidam, q̄ flos oleandri, et folia eius li-
berant a veneno, et dicitur, quod granum iu-
niperi in hac re non est par. Recip. aniu den,
et radices eius, amborum an. 3. j. & scena arme-
næ. 3. ij. conficiantur cum melle, et detur in po-
tu cum aqua malorum. et medicamen ex eo fa-
ctum est vltimum. et radix buchormariæ quan-
do potatur cum vino, et calamentho iterum;
et semen ^b [napi.] Et iterum agarici. 3. ij. cum vi-
no, et capilli veneris, et malua, et semen eius, et
folia ipsius iterum: et cinnamomum, et medul-
la leporis cum duabus vnc. aceti de vino, aut de
castoreo aureus vnus cum vnc. ij. olei oliuæ, et
abrotani. et iterum sumatur aqua ^c [althasce]
expressa: et detur in potu. Et semen baucia, pro-
priè Cretensis, et assa, et decoctio polij, et deco-
ctio siseleos, et semen arboris a ^t [ ]
mirabile est. Compositum. Recip. seminis ^e [na-
pi] sylvestris, et castorei, et foliorū arundinis,
omnium an. partem j. pulpæ coloquinthide tri-
plum omniū, detur in potu ex ea auellana ma-
gna. et res, quarum operationes proportionan-
tur cum proprietatibus in eis, sunt sicut illud,
quod dixerunt, quod caro donnule sylvestris
mundificata, salita, est de fortioribus medici-
nis ad expellenda venena.

S V M M A P R I M A,

De venenis congelatorum ex mineris, et alijs.

De lapide ^a [armeno].

Cap. 1.

DIXERVNT quidam hominum, q̄
in lapidib. est lapis venenosus, similis
corallo, et q̄ pondus sextæ. 3. j. ex eo
est interficiens. Et inuenimus ipsum
in venenis veris, quæ operantur tota substantia,
sicut napellus. Et dixerunt, quod cura eius est
cura napelli, et medicinæ magis iuuatiuæ sunt
albezard.

De argento niuo.

Cap. 2.

ARgentum quidem vinum plurimi, qui bi-
bunt, non læduntur eo. Egreditur enim
cum dispositione sua per inferiorem regionē.
At verò ei, in cuius aure funditur argentum vi-
num, accidunt dolor vehemens, et commissio
rationis, et quandoque perducit ad spasum
et sentit grauedinem vehementem illius lare-
ris: et quandoque perducit ad epilepsiam, et ad
apoplexiam propter lesionem substantiæ cerebri
cum frigore eius, et commotionē, et permuta-
tionem ipsius. Extinctum autem, et sublimatū,
vel subtiliatum est malum, nociuum, incisiuū;
ex quo accidunt accidentia similia accidentib.
eius, qui bibit lithargyrium, ex punctura, et tor-
sione intestinaorum, et ^a [deambulatione] san-
guinis,

guinis. & grauitate linguæ, & grauedine stomachi; & apostematur corpus eius, & retinetur vrina ipsius. Cura. de bona curatione post nomitum, & ea quæ currunt cursu eius, est ut in potu detur de medicinis, quæ sunt sicut myrrha, pondus. iij. in uino: & tribuatur in potu cum aqua mellis uice una post aliam. Et iterum fiat clystere cum ea cum baurach: deinde consequenter post illud adhibeatur curatio rasura, & clystere eius, cum confortatione cordis iterum cum medicinis communibus. Quia autem est effusum in aure, oportet tunc ut surgat super pedem vnum, & saliat super partem illam, quum inclinauerit caput suum quia plurimum possibile est ei declinare, & proprie quando suspenditur per manum, quæ est in latere alio ab aliqua re: & similiter quando commouetur super illam partem. Et ille, qui vult colligere ipsum cum radio plumbi intromisso in aure, & inuenit argentum uiuum cum eo suspensum, est errans, quoniam argentum uiuum quando est in illo loco, & qui propinquius est ei, non indiget patiens, nisi ut concutatur, & saliat tantum: & si fuerit profundius quam in illo loco, non fit iuamētum per illum stylum, & non peruenit ad ipsum.

De lithargyrio, & limatura plumbi. Cap. 3.

Accidit ei, qui bibit lithargyrium, ut apostemetur corpus eius, & grauetur lingua ipsius, & retineatur eius vrina & sterco: & fortasse non retinetur sterco, imò superfluit fluxus uentris eius, & sentit grauitatem in stomacho suo, & suis intestinis: ita ut quandoque egrediatur anus, & perueniat ad rasuram, & sit in supremo eius inflatio; & exit in ventre eius quasi glandula lapidea; & fit color eius plumbinus; & constringitur anhelitus ipsius, & fortasse præfocatur, & quandoque accidunt cum eo accidentia ileos, & fit color corporis, sicut color plumbi. a.†

] Et similiter li-

matura plumbi. Cura eius. oportet, ut succurratur, & incipiatur cum curatione communi ex uomitu. & sit cum aliquo, in quo sit apertio sicut decoctio feminis apij, & ficus, & anethi &† nitri. Et oportet, ut in potu dentur myrrha. 3. iij. in nino; aut detur in potu spica romana cum sima columbæ pascensis cum uino, quoniam ipse curat. Et oportet, ut in potu tribuatur absinthium, & hyssopus: aut semen apij: aut piper proprie totum illud cum uino: aut pondus. i. j. myrrhæ cum pondere mediæ. 3. piperris, donec indet. Et dentur ei in potu sex [salicibus] scammonæ in aqua mellis: Et cibi eius, quibus oportet ipsum assidue uti, sunt alefida begi facta ex carne agni. Et signū sanitatis eius est, quod soluitur natura, & prouocatur urina, & ad vltimum indiget aperitiuis [cognitis, prouocatiuis,] & solutiuis.

De potatione ceruse. Cap. 4.

Accidit ei, qui bibit ipsam, ut albisceatur lingua eius, & mollescentur membra ipsius, & uehementes fiat tussis, & singultus eius

& permisceatur eius ratio, & in frigidetur corpus eius, & in frigidetur eius cerebrum, & exsiccetur, & superueniat ei syncopis: et quandoque sentit in gutture suo ponticitatem, & inuenit in vna, & lingua sua asperitatem, & siccitatem: et in uentre suo puncturam, & in stomacho mordicationem, & in ore stomachi dolorem, & in hypochondriis tensionem, & in anhelitu strictionem: et fortasse peruenit ad præfocationem, & albificatur color corporis eius: et quandoque mingit nigrum, & sanguinem. Cura eius, est similis curæ lithargyrii. et datur in potu scammonæ in aqua mellis: et prouocantia urinam: et clysterizatur: & non permittitur dormire. & de his, quæ ingrediuntur in faciendo ipsum uomere, sunt oleum alacoliæ, & oleum de lilio, & oleum de narcisso: & cadunt in medicinis eius gumpæ pruni: & medicamen de sanguine draconis: & fraxinus. Et iterum de illis, quæ conferunt ei, est ut comedat sisamum paruum, et mastice ipsum, et bibat super ipsum uinum.

De gypso.

Cap. 5.

Ex gypso accidit simile ei, quod accidit ex cerula. Verum eius strangulatio magnificatur: et oportet, ut curetur cura cerule, & curatione fungorum: deinde dentur in potu mucilagines uiscosæ, et remoueatur asperitas gutturis propter lenificationem prædictam, et sorbitiones lenificantes. et indiget solutione uentris cum scammonæ, et similibus: et iteretur solutio aliquoties: et si abrasio fiat, curetur abrasio. et de eis, quæ rememorantur ad gypsum, est cinis extremitatum uitris cum hæce.

De a [uzifur, & almagra de minera] Cap. 6.

a. b. zangiesar
& de sech.

Accidunt ex ambobus accidentia similia accidentibus argenti uiui extincti: uerū ex b [almagra] quandoque accidit solutio uentris plurima: et est dignius signorum eius. Cura est illa eadem cura. deinde administrantur sorbitiones pingues: et adipēs lenes.

De† alzinar.

Cap. 7.

† xrogina

Accidunt ex eo punctura uehemens, et mordicatio fortis in gutture, et incisio in uisceribus. et vlcera et uomitus. Curatio est similis curationi arsenici, quam dicemus.

De limatura ferri, & eius scoria. Cap. 8.

Accidunt ex illis dolor uehemens in uentre & siccitas in ore, & inflammatio, & superat dolor capitis. Cura est dare in potu lac cum eo quod soluit cum fortitudine: deinde detur in potu butyrum coctum, & erudum, tã diu donec sedentur dispositiones illæ. Et assiduetur effusio olei ros. & olei uiol. & olei de a [salicibus,] conuallatorum cum aceto super capita eorum. Et quandoque datur in potu potanti ipsum aliquid de magnete, ut aggregetur illud quod separatum est ad se ipsum: deinde consequenter adhibentur solutiuia prædicta. Et quando-

a. b. kasef.

quādoq; datur ei in potu ex ipso omni die pō-
dus. 3. j. deinde dantur ei ad forbēdum post ip-
sum iura vinctuosa, lubricatiua, cum butyro
vaccino, coctos; [&] solutio ventris fiat, si fuerit
descendens, aut euomat ipsum cum eis, si est ad
huc in stomacho.

De calce, & arsenico.

Cap. 9.

E I, cui datur in potu ex ambobus simul, acci-
dunt punctura, & vlcera in intestinis. Et
ei, cui in potu datur arsenicum sublimatum, ac-
cidit ex ipso proximum illi, quod accidit ei ex
a [magra.] Et quandoque accidit tussis lædens.
Et cui in potu datur calx sola, accidunt siccitas
oris, & dolor stomachi, & difficultas vrine, &
solutio ventris cum sanguine & egreditur calx
in vrina eius; & quandoque accidit ex ea frigus
extremitatum, & accidit syncopis, & quando-
que exsiccatur lingua, & accidit p̄focatio. Cu-
ra. Incipiat cum eo quod oportet: b̄ deinde de-
tur in potu aqua calida cum iuleb, vt euomat,
aut cum oleo; deinde sumat decoctionem se-
minis lini, & decoctionem rizi, & decoctionē
crucæ, & aggregationem ambarum, aut succum
molochiæ cum melle; & non cesset fumere in
potu lac, & mucilagines, & uiscosa, & vinctuo-
sa, & iura cum adipibus; & propriè cum mal-
uis. Et curetur tussis si acciderit ei cum leni-
tiuis; & cura calcis est uomitus, & clysteria, &
unctuositas, & lenificatio. Et cura eius est proxi-
ma cura c [arsenicorum, & de istis quæ dicun-
tur in hoc, est ut sumatur urina asini & fel gaze-
li, & detur in potu quantitas. 3. j. in aqua calida.

De aqua saponis, & draganthi, & aluminis.

Cap.

10.

A Qua saponis propinqua est dispositioni
calcis, & arsenici. & cura eorum est cura
illius: a [draganthum, & alumen] commoue-
tur ex potu amborum tussis vehemens, perdu-
cens ad phthisim. Cura eorum est potare lac asi-
ninum, & potare butyrum crudum, & zucca-
rum, & syrupos de hyslopo, & similia.

De potu aqua frigida in ieiunio. Cap. 11.

E X potu illius in ieiunio, & post balneū, aut
coitum, timetur corruptio complexionis
& hydropisis. Cura est medicamen de curcu-
ma, & medicamen de a [muscho] & similia: Et
quandoque sufficit vinum purum, & potare ip-
sum super cam.

S V M M A S E C V N D A.

Venenorum ex plantis.

De napello.

Cap.

1.

N A P E L L V S est de deterioribus. Et
accidit potanti ipsum, ut apostemen-
tur labia ipsius, & lingua eius, & e-
grediuntur oculi eius, & frequens
sunt super ipsum vertigo, & syncopis, & a
[crura ipsius non operantur,] & est malum:

& qui euadunt ex eo, raro euadunt, quin
cadant in hecticam, aut phthisim, & quando-
que^b [accidit tenasmon.] & eius succo imbibū-
tur sagittæ, & interficiunt quem inueniunt sta-
tim. Cura. Oportet, vt festinetur ad faciendum
vomere bibentem ipsum cum decoctione se-
minis c [napi,] & dentur in potu vinum, & bu-
tyrum coctum vaccinum, dando potum super
potum: & similiter decoctio corticum glandiū
cum vino. Deinde cura eius principalis est be-
zahar, & medicamen de muscho, & algeduar,
& d [thure.] & theriaca magna quandoq; con-
fert in eo vsque ad terminum. & de meliorib.
rebus, est vt in potu detur muschus in fricatio-
ne albezahard; aut quantitas. 3. j. de medicami-
ne muschi cū siliqua vna muschi. & existimant
quidam, q̄ radices capparitis sunt bezahar napel-
li. & omnia albezahard sunt bona ei: & propriè
illud, quod simulatur alumini, & habet fila si-
cut fila lithargyrii. & animal nominatum e [sur-
rinus] & est mus contrarius napello, & destrui li-
tur eius operatio, quum comedit ex ipso.

De cornu spiciæ.

Cap. 2.

A P P A R E N T. in eo, qui in potu ex eis sit
mit, signa sirsen, & nigredo lingue, & distillat
sanguis ex virga eius guttatim. Cura. Oportet
post curam cōem ex vomitu cum aqua hordei
cū oleo rostepido, & similibus, vt in potu de-
tur camphora aure. i. in vncj aquæ ros. & em-
plastretur hepar, & cor ipsius cū emplastris ve-
hementis a [siccitatis,] & camphoratis, & cum
sandalis confectis. & detur in potu, quod sit si-
cut sauih malorū acetosorum: & sauih hor-
dei cum aqua niuis in iuleb: & dentur in potu
succus granatorum acetosorū: & succus citru-
lorum & melonum [alraki] & aqua hordei, et
aqua solatri, et aqua lactis acetosi.

De a [murkion.]

Cap. 3.

H A n c medicinam ignoro: & existimo ex
quibusdam modis existimationis, q̄ ipsa
est similis napello. & signa, quæ propria sunt
huius medicinæ, dicuntur esse, q̄ accidunt ei,
qui bibit ipsam mordicatio in ventre, & singul-
tus, et syncopis, & citrinitas in facie tota & p-
priè in labijs, et in frigidatur anhelitus eius, et
foetet corpus eius, et stupefit, et permiscetur ex-
caratio post grauitatem in capite, et minora-
tur pulsus, et abscinditur, et sudat sudore fri-
gido, et rubet, et moritur. Et cura eius est cura
napelli.

Numeratio medicinarum uenenosarum calidarum.

De euphorbio.

Cap. 4.

A C c i d u n t ex eo angustia vehemens, et in-
stamatio, et eueniunt mordicatio in ven-
tre, et singultus, et fluxus vëtris ex ipso cum su-
perfluitate. Curatio. Oportet vt euomat, deinde
infrigidetur, et detur in potu butyrum cru-
dum, et coctum cum fortitudine: deinde cure-
tur curatione cornu picæ: et stet super aquam
granati muzi, et aquam malorum muzorum,
et aquam lactis acetosi.

b. s. ut.

a. B. sech.

b. B. ex potu a-
quæ calidæ.

c. B. cantaridū.

a. B. Capitulo
de dragaro seu
vitriolo, & alu-
mine.

a. B. lacca.

a. B. & nō exer-
cet seu nō mo-
uere potest, em-
pla ipsius.

De

Fen. 6. Tract. 1.

203

De lacte tichymalorum. Cap. 5.

ET ipsa quidem sunt septem dicta in medicinis singularibus: et proprie lac alfabrem, et lac alhafcir, et lac alhagiati, et non accidit ex eis ex mordicatione, et solutione ventris sublimi, nisi quod accidit ex euphorbio: quare oportet ut frangatur eorum uirtus cum lacte extracto butyro: & butyro cocto, & crudo. Et curetur accidens proueniens ex eis de solutione uentris cum sanguine, aut mictu eius, cum eo quod scitur in capitulo eius. Et dicitur, quod de lacte fabrem interficit pondus. 3. ij. Et curacius est balneatio cum aqua a [daetylorum immaturorum.] Et lactis alhafcir interficit pondus. 3. iij. in duobus diebus, & b [constringit hepar.] Et cura eius iterum est similis illi.

De scammonia. Cap. 6.

DOffis eius interficiens est. 3. ij. & habet dispositiones proximas illis, quae dictae sunt. Et de eis, quae oportet, ut frangant malitiam eius, sunt lac extracto butyro, & sauch malorum, & rob cydoniorum, & rob de ribes, & sum ach.

De almezerion, & chamaelea. Cap. 7.

DOffis interficiens eius est. 3. ij. Et accidunt ex eo uomitus, & solutio uentris superflua. Et nigrum, quod nominatur chamaelea, est interficiens plus: & accidunt ex eo mordicatio uehemens in uisceribus, & dolor in corpore toto, & commotio, & singultus: deinde uomitus phlegmaticus, et spumofus, deinde perducit ad spasum, & destruit uocem: Cura. Necessarium est dare in potu lac dulce, & butyrum coctum frequenter, & iuleb iterum, ut illud frangat malitiam eius. Et quando magnificatur timor, tunc necessarium est dare in potu theriacam, & mithridatum, & medicamen de terra sigillata. Et quum sedatur, dentur in potu post ipsa, oxymel & endiuia diebus aliquot, ut remoueat malitia complexionis.

De oleandro. Cap. 8.

OLEander plurimum interficit homines, & animalia, & parum ipsius facit incurere angustiam uehementem, & a [inflammationem] uentris, & inflammationem maximam: Et est calida, & sicca, mordicatio, in cistua. Et aqua, in qua nascitur oleander, est mala: quum non est excusatio ab ea, oportet tunc ut distilletur, aut misceatur cum iuleb. Cura. Oportet ut sumat decoctionem foenugraeci, & dactylos b [acesebehir,] quoniam sunt mirabiles. & semeborum est theriaca eius: & ficus cum melle, & zuccaro, & iuleb, & dulcia omnia, & rob uuae est bonum. & cum hoc necessaria sunt unctio sa, quae sciuit multoties, & sequi ea cum clysteribus.

De Anachardis. Cap. 9.

ACCidunt ex eis in cistua in gutture, & concavitate uentris, & inflammatio, & aggrines acutae, & quandoque a [destruunt] quaedam membra. Et quum ex eis saluatur, faciunt accidere alienationem, propterea quia adurunt melancholiam. Et, quod de eis interficit, est podus. ij. aureorum. Et quandoque non nocent quibusdam hominibus cum proprietate: & proprie quando comedunt eos cum nucibus. Et ego iam uidi, qui ex eis b [mordebat] cum nucibus, & non c [corrumpebatur] ex eis. Curatio. Dentur in potu oleum amygdalinum, & sissaminum, & butyrum coctum, & crudum: & lac dulce, & unctiosa ex iuribus, et ea quae currunt hoc cursu, ut sedentur mordicatio et d [madhi] deinde detur in potu lac acetosum uacuum, in frigidatum cum niue: et oleum uiol. in frigidatum: et aqua hordei in frigidata: et aqua fructuum in frigidata: et sedeat in aqua e [daetylorum immaturorum,] et curetur curatione sirsen. Et de rebus quibus curatur, sunt grana pini. Et nux est eorum bezahar.

De alkebikengi. Cap. 10.

EST iterum de eis, quae interficiunt sua acuitate. Eius cura est similis cure anacardorum. Et olea sunt de rebus magis iuuatiuis no-cumento eius.

De staphisagria. Cap. 11.

ACCidentia eius, et dolores ipsius sunt sicut accidentia catharidarum. Et cura earum est cura eius. Et nos dicemus illud in capitulo suo.

De ruta agrefli. Cap. 12.

ACCidunt eis, qui bibunt ex ea, egressio oculi ad exteriora, et adustio, et inflammatio uehemens. Cura eius. Oportet, ut euomat cum aqua calida, et oleo: deinde curetur cura oleandri, et similium.

De a [thessie.] Cap. 13.

HAcc est gumma rutae montanae: et quandoque sentitur in sapore eius sicut sapor albedarungi: et est calida: Et accidit illi, qui bibit eam, retentio eorum omnium, quae currunt ex utrisque uis: et apostemat lingua, et accidunt rugitus, et inflammatio et adustio in gutture, et stomacho: et egressio oculi, et rubedo faciei: et tortasse fiunt fere in corpore ex acuitate eius: et multoties perducit ad difficultatem, et paruitatem anhelitus. Cura est ut properet, et euomat, et sumat in potu post illud lac, et butyrum coctum, et crudum, et aquam hordei, et gargarizet: et cum oleo ros. et lacte dulci, et detur in potu syrupus acetosus, et infusio absinthii. Et ex eis, quae nota sunt apud eos, sunt sicut bezahar, et semen eius: et gluten albotin, et radix almaruth, et decoctio origani. Et dicitur

a B. paraliticantur.

b B. comedebatur. c B. noccebat.

d B. adustio accidens ex mordicatione.

e B. niuis.

a B. cassia

f essere. i. epinyrides.

tur iterum, quod castoreum cum aceto calfacto, aut melle: & hoc forsitan est secundum semitam proprietatis, aut secundum semitam expellendi à corpore cum resolutione. verum secundum apparitionem necessitatis in frigidatio est conuenientior.

De algilbehenech. Cap. 14.

Accidentia eius, & cura ipsius. & curatio conditi, & ellebori albi sunt eadem.

a. aldend syni.

De^a [adende asini.] Cap. 15.

Accidit ex eis solutio ventris maxima ualde. Cura. Oportet ut euomat, si potest: & frangatur uirtus eius dando in potu lac, & butyrum crudum, potum post potum: aut detur in potu lac extracto butyro: & elaboretur in prohibendo solutionem ventris. Et quandoque succurrit ad nocumentum earum ad prohibendam solutionem ipsarum theriaca.

De conditi, & elleboro albo, & ciclamine, & succo cucumeris asini, & speciebus nigella mala, & Agarico nigro. Cap. 16.

Conditi facit euomere uomitum magnum, & quandoque fit prefocatio ex eo. Et similiter ciclamen, & elleborus albus: ipse. n. facit vomere, & facit nauseam, & quandoque aggregat quod non expellitur: imò prefocat: & quandoque mouet solutionem ventris. Et omnia perueniunt cum homine ad synepim, & casum uirtutis, & sudorem frigidum, & spasum: & proprie elleborus albus, & agaricum nigrum: quoniam ambo sunt similis impressionis. Inquit Gal. pulsus bibentis elleborum albu in principio suo est latus, rarus, debilis ualde, tardus ualde propter prefocationem caloris innati sub materia plurima, quam consecuta est uirtus medicinae subito, & non potest eam expellere natura. Et quum dominatur, apparet diuersitas, cui non est ordo: quoniam uirtus intrinseca est coarctata. Quum autem incipit ordinari, & aequari ualde, incipit agri dispositio bona fieri. Quia si eius dispositio non fuerit tendens ad reformationem, imò ad singultum, & spasum, debilitatur pulsus & diuersificatur, & inspissatur ualde: quum ergo prefocatur, [rarificatur] sine ordine, & tardatur, quoniam calor extinguitur: & quandoque apparet in ipso undositas [humiditatis]. Et elleborus quidem est ex eis, quae interficiunt canes. Cura. Oportet ut peres ad mundificandum eum cum eis quae seis, aut facias descendere materia nocumenti eius cum clysteri forti, cum eis quae sunt sicut pulpa coloquinthidae: deinde [ad ministra ei clystere] cum eis quae dominantur in capitulo futorum. et quando minoratur uomitus, si est in principio fiat ut euomat, & non sit res plurima, quare oportet ut impleatur uenter eius aqua tepida deinde euomat, deinde iteretur. Et quando accidit spasmus, detur in potu lac cum butyro plurimo, & inungantur iuncturae eius cum ceratis lenibus: & applicentur tinx temperatae, & curetur cura spasmi sicci.

a. B. perducunt hominem.

b. n. aggregauit vel adiuuauit.

a. n. efficitur frequens.

d. B. propter humiditatem.

a. n. curetur prefocatio eius.

De elleboro nigro. Cap. 17.

Accidit ex eo solutio uentris uehemens, & prefocatio: & quum dantur in potu. 3. ij. spasmat, & interficit, & antecedunt illud pulsus cordis, adustio linguae, & [strictura] super eam, & eructatio plurima, & inflatio: deinde spasmat^b [ex eo quod est cum ipso:] & tremat, & moritur. Cura. Frange iterum uirtutem eius cum eis, quae sciuisi, & des in potu absinthium cum uino. Aut fumantur cymini, & anisi, & castorei, & spicae partes aequales, & dentur in potu ex eo circiter. 3. ij. cum uino. Et pone super inflationem pannos calefactos, propter putrefactiones exsiccantes ex eis, quae sciuisi: deinde eiba ipsum castoreo recenti cum melle, & butyro recente, & cocto, et iuribus unctuosiss, et uino dulci, et uino plurima commistionis. Et si acciderit ex eo spasmus, tunc fac illud quod dictum est in capitulo ellebori albi. Et quum solutio uentris eius superfluit, sedcat in aqua frigida, et bibat arobub et medicinas restringentes.

De^a [amoras danic.] Cap. 18.

Accidit ex pondere. 3. ij. eius pruritus, et apostema mortale. Cura eius est cura euphorbij.

De^a [aldediu.] Cap. 19.

Qvando plurimum sumitur ex eo, interficit. Cura eius est illud, quod facit uomere, et solutionem uentris cum generibus lactis, et unctuosiss, secundum modum quem sciuisi.

De^a [kesbu algherna & sisamo.] Cap. 20.

Dicitur, quod perseruatio ultima in expressione horum duorum est uenenum uehemens interficiens. Et quod cura eius est cura communis.

De castoreo. Cap. 21.

Quoniam castoreum rancidum fit, accidit ex eo accidentia bisen calidi, cum strangulatione, et interficit illud in die uno, et proprie illud, quod de eo est nigrum, et foetidum, et cinerulatum, quod declinat ad nigredinem. Cura. Oportet ut euomat ex eo cum aqua anethi, et calamenthi, et sebesten cum melle, et uino: deinde dentur in potu acetosa, sicut acetositas citri, et robur fructuum acetosorum, et acetum uini solum, et lac uaccinum acetosum, et succus malorum, et lac asinum.

De squilla^a [agrestis.] Cap. 22.

Qvandoque accidit ex acceptione eius, et ex multo usu tenendi [eam, et differendi iterum,] exulceratio intestinorum, et uariis hepatis, et antecedunt eam punctura, et incisio, quum accidit illud: quare oportet ut festinet, et sumat in potu lac decoctum cum frustis fer

a. B. modio, eu cum aceto cum melle.

b. B. bibet sum.

e. B. & f. riones cap.

a. n. humilich.

a. n. alid.

a. B. keshu uo, & sisamo.

a. B. B. B. B.

a. n. Alia mala.

b. n. eius est basia.

ri ignitis, & vitellos. onorum elixatorum in
acero, & suffus seminum, & cum frxis, & si-
milibus.

*De strangulatore adib, & strangulatore a [leo-
pardi.] Cap. 23.*

Accidunt ei, qui sumit ex eis ambobus, pō-
ticitas in palato, & vna, & meri, & can-
na pulmonis: & siccitas cum apostemate, & ele-
uatur ex ore eius uapor fumosus: & peruenit b
llesio ad separationem lingue eius, & tremo-
rem temporum ipsius: deinde ad tremorem, &
spasmus, & obfuscationem coloris, & præfo-
cationem: & fit illud cum rugitu in uentre, &
uentositate plurima: & accidunt bibenti stran-
gulatorem leopardi, scotomia, & tenebrositas
oculi, quoties vult ire, cum humore in oculis:
& grauatur pectus eius: & strangulator quidē
c [leopardi] nascitur in terris d [edeilla] & lo-
cis alijs, & est amari saporis, & horridi odoris.
Cura. Oportet, ut properes ad faciendum ipsū
uomere cum eis, quæ scis: deinde clysteriza ip-
sum, postea da in potu sicut origanum monta-
num, & prassium, & ruta, & absinthium, &
secha armenum cum vino, & chamapityos in
uino: aut detur in potu olei balsami quantitas.
3-j. in vino. Et melius uinum est illud, in quo
extinctum est ferrum, & argentum, & aurum,
& scoria ferri ipsius est bona: & coagula, & pro-
prie coagulum cerui, & gazeli, & hoedi: deinde
iura vinctuosa.

De a [Aredarot.] Cap. 24.

Folia eius interficiunt animalia, & lignum
eius quandoque interficit. & cura eius est
cura communis: & est proxima cura oleadri.

De cortice rizi. Cap. 25.

Illi, cui datur in potu cortex rizi, secundum
dixerunt quidam primorum accidit statim
dolor in ore, & in lingua, & apostematur lin-
gua eius, deinde extenditur dolor in a [umbli-
co] & stomacho, & intestinis eius: & inflamma-
torum corpus eius, & nominant eum b [in
uenenis.] Cura. curetur curatione cantharidū,
& oportet ut sint in oleo, quod ipse in potu su-
mit, decocta cydonia.

De semine urtica. Cap. 26.

Accidit ex eo illud, quod accidit ex squilla;
& iterum accidit ex eo quandoque tussis
fortis: & cura eius est cura squilla. Verū tussis
eius curatur cū lenitiuis, sicut est syrupus uiol.
cum aqua hordei & alijs, & medicinis tussis.

*De Turbith malo, citrino, & nigro.
Cap. 27.*

Accidunt ex eo sicut sunt accidentia elle-
bori nigri, & agarici nigri. Et cura eius est
illa cura: & appropriatur ei sorbere oleū amy-
dalæ a [magnæ.]

De Sebardion. Cap. 28.

Ego non cognosco naturam huius medici-
næ, neque curam eius, nisi communem: &
existimo ipsam esse de acutis: & non elongatur
quin sit de non acutis. Dixerunt ergo, est medi-
cina, ex qua accidit permistio rationis, & retar-
ditur risu: & exemplificant Greci q ipse
ridet risu a [sebardion.] Et cura eius est cura cō-
munis. Et dixerūt quidam oportet, ut cuomat
bibens ipsam, & bibat post ipsam aquam mel-
lis: & conferunt ei potus lactis, & inungere ma-
nus cum calefacientibus: & administratio ti-
næ calidæ: & fricatio: & medicina ad spasmi
malignum.

De tusom. Cap. 29.

Huius iterum non cognosco naturam, ne-
que curam, & existimo ipsam esse de acu-
tis: & non est longinquum, quin sit de non acu-
tis. Et dicitur, q facit accidere phlegmonem in
labijs, & lingua, & maniam, & alienationem, &
casum pulsus.

*De medullis fructuum rancidis.
Cap. 30.*

Dispositiones earum, & cura, proxima sunt
eis, quæ dicta sunt in squilla: & proprie cū
robore fructuum, sicut est syrupus de agresta, &
ribes, & malorum, & vrticæ, & accidunt ex eis
nausea, & syncopis, & angustia, & istæ medul-
læ sunt sicut nuges, & nuclei chrysomilorum
neregil, & amygdalæ.

De uino puro in ieiuno. Cap. 31.

Multoties facit illud accidere præfocatio-
nem, & dolores, & inflammationem, &
proprie post exercitium, & laborē, & proprie
quando uinum est grossum, & dulce. Cura est
euacuatio per phlebotomiam, & solutionem
uentris, si necesse est, & uomitus est optima me-
dicina, si a [possibile] est deinde infrigidetur cō-
plexio cum aqua frigida, & aqua lactis acetosi,
de quo extractū est butyrum, & aqua fructuū,
& trochiscis de camphora, et similibus.

De melle malo. Cap. 32.

Purimum eius affertur de regione Ara-
biæ, et hoc mel est acutum, faciens sternuta-
re illum, qui ipsum odorat, et accidunt ex ipso
iterum accidentia mala, & similia eis, quæ acci-
dunt ex squilla, et urtica, et similibus. Et festine
ueniunt a [odoranti] ipsum syncopis, et sudor
frigidus. Et de melle est aliud malum, quod di-
cam in accidentibus suis. Et cura eius est sicut
iudicium b [hyusquiami nigri], ut comedat
rutam, et pisces salitos, et noter syrupum no-
minatum aumeli, et nō cesset comedere et no-
mere quantum possibile est ei.

De

a. B. aldbach.

De^a [aldbic.] Cap. 33.

b. B. aldbach.

e. B. aceto plu-
rimo.

Alia litera, vino

plurimo, & sy-

rupus acetoso

d. n. est deco-

ctio.

obscure

SI quis bibito [aldbic], accidunt rugitus in vētre, & punctura absque fluxu ventris, & vertigo. Cura. Oportet, ut in potu dentur aqua, & mel, & euomat ea: & clysterizetur clysteri leui: & confert ei sumere in potu absinthium cum [melle,] & syrupum acetosum. Et illud, quod appropriatur [cum decoctione] eruce. Et iterum spicam cum castoreo, & pipere, & uapore tur cum aqua calida & aceto.

S V M M A T E R T I A,

De medicinis, quæ sunt ex plantis uenē-
nolis frigidis.

De opio. Cap. 1.

ACCIDUNT si bibitur opium, stu-
por extremitatum, & frigus earum,
& pruritus, ex quibus odoratur o-
dor opij, & vertigo, & singultus, & re-
nebrofitas oculorum, & strictura gutturis, &
anhelitus, & [c]irrin-
tas eorum, & obfuscatio extremitatum, & ci-
trinitas labiorum, & faciei, & difficultas [sen-
sata,] & profunditas somni, & [e] [retentio] lin-
guæ, & [d] [sub-
mersio oculorum deinde perducit ad spas-
mū præfocantē, & sudorem frigidum, & anhel-
tum frigidum, & mortem. Et de causis interfe-
ctionis eius est ingrossatio sanguinis, quare nō
currit: & quod ipsum infrigidat spiritum: &
spasmat instrumenta anhelitus. Et dosi ex eo
interficiens est pondus. 3. ij. interficit enim in
duobus diebus: & propriè quando datur in po-
tu cum uino: quoniam ipsum facit illud mag-
is operari, nisi uinum ad hanc summam de-
ueniat, ut ei resistat: & in corporibus calidis:
quoniam uehementius est ei contrarium, &
uelocius penetrans, secundum quod diximus
in canone. Cura eius. Administrentur in eo re-
gulæ euacuatiuæ communes ex uomitu cum
oleo, & aqua, & sale & [f] nitro: deinde cum sy-
rupus acetoso: & dentur in potu aqua, & mel:
deinde clysterizetur clysteribus fortibus. Et de
medicinis eius sunt syrupus acetosus, & absin-
thium: & iterum syrupus de absinthio: & assa
est theriaca eius, & similiter cinnamomum pro-
priè, & cum aceto, & syrupus acetoso iterum: &
similiter castoreum propriè: & piper cum ui-
no, aut syrupus acetoso: & origanum, & ruta,
& sal. & similiter oleū [e] [ros,] cum aceto, [aut]
cum melle: Et alia, & nuges sunt bona in eo. Et
datur in potu bibenti ipsum theriaca propria
ei. Recipe assæ, & [f] [saich] & castorei, & pipe-
ris equales partes conficiatur cum melle, cuius
dosis sit à quantitate auellane usque ad quanti-
tatem nucis. Et multoties liberat ab eo potare
aure. j. assæ in pondere. 3. xxv. uini odoriferi. Et
uinum antiquum plurimè quantitatis est mi-
rabile ei, & propriè quando est subtile odorife-
rum, plurimum tolerans aquam: et est cum cin-
namomo: et non est quod sit sicut theriaca, et
sagzenea, et mithridatum cum uino. Et oportet

a. B. Alia litera

b. B. eructatio-

nis.

c. B. granitas.

d. B. & offita-

tio.

f. B. & offita-

tio.

f. B. arach.

e. B. Alia litera

amygdalarum.

f. B. Alia litera,

et

g. B. abel.

h. B. abel.

i. B. abel.

j. B. abel.

k. B. abel.

l. B. abel.

m. B. abel.

n. B. abel.

o. B. abel.

p. B. abel.

q. B. abel.

r. B. abel.

s. B. abel.

t. B. abel.

u. B. abel.

v. B. abel.

w. B. abel.

x. B. abel.

y. B. abel.

z. B. abel.

tet, ut commoueatur cerebrum eius per sternu-
tationem cum conditi, et similibus: quoniam
est curatio bona ad expellendas causas eius. Et
oportet, ut [h] [trahantur] capilli eius, et non per-
mittantur dormire, et ut instigatur corpus eius
cum oleis calidis, sicut est oleum de costo, et
oleum de lilio, et odoret quod est sicut casto-
reum, et sicut muschus. Et oportet, ut sedeat in
tina calida, ut non spasmetur, et non fiat fortis
cum eo pruritus, et sorbeat iura pinguis, et me-
dullas propriè, et adipēs.

De nuce methel. Cap. 2.

ACCIDUNT ex ea uertigo, et rubedo oculo-
rum et tenebrofitas, & ebrietas, & profun-
ditas somni, et quandoque interficit ex ea au-
reus vnus in die uno, et propriè est illa, quæ est
Inda, & antequam interficiat, accidunt ex ea
sudor, et anhelitus frigidus. Illa autem, quæ est
minus media. 3. facit profunditatem somni &
inebriat, & non interficit nisi debiles hominū.
cura. Maior cura eius est uomere cum nitro, et
aqua, & oleo, & a [buryro,] & [theriaca] eius, &
detur in potu cum ea uinum plurimum cum
pipere, et pirethro, & bacis lauri, & cinnamo-
mo, & castoreo: et confert ponere extrema in
aqua calida, & calefiat corpus cum panno. Et
inungatur cum oleo de ben, & costo, et laboret
quantum possibile est ei, et exercitetur, et cibe-
tur post illud cibis pinguibus, & uino dulci, et
administretur cura opij.

De [a] alibrocce, & est radix mandragoræ: & est
assebizegi. Cap. 3.

ACCIDENTIA eius sunt accidentia nucis me-
thel, & dispositio eius est sicut lethargia, et
pruritus est, sunt cortices ipsius: & grana ipsi-
us, sunt proxima illis: & corpus eius iterū quā-
doque efficit aliquid ex hoc. Cura proxima est
cura nucis methel, & opij. Et oportet, ut in po-
tu detur absinthium in vino, & iterum piper,
& castoreum & vinum, & sinapis, & acetum
inuatiuum est eis, & omnibus [e] [calefactis.] Et
fiat ut sternutet iterum cum huiusmodi medi-
cinis, & olfaciat picem, & fumum [e] [galbani] ex-
tincti. Et de eis quæ oportet, ut ponantur su-
per capita eorum, sunt acetum uini, & oleum
ros & non dimittantur dormire: imò euigilen-
tur trahendo capillos, & faciendo sternutare,
& premendo radicem pollicis.

De [a] Darson. Cap. 4.

Est medicina de summa narcoticorum: &
est in natura hyusquiami albi, & inebriat.
Et accidit ex ea in primis nausea, & singultus,
& punctura, & dispositio sicut ileos: & quan-
doque facit uomere sanguinem, & solutione
ventris facit ipsum exire, & perducit ad synco-
pim, & facit profundum somnum, & mortifi-
cat ex quarto usque ad septimum post stupefa-
ctionem corporis totius. Et cura eius est cura
communis.

De

De hyusquiamo albo. Cap. 5.

Accidit ipsum bibenti, vt mollificentur mēbra eius, & apostemetur lingua ipsius, & egrediatur spuma ex ore eius, & rubent oculi ipsius, & accidunt ei vertigo, & tenebrositas oculorum, & constrictio anhelitus, & surditas, & pruritus corporis, & gingiua, & ebrietas, & permistio rationis, & fortasse facit epilepsiam, & quandoque narrat vocibus diuersis, & quandoque rudis, & quandoque hinnit, & quandoque emittit vocem^a [ut mulus: & quandoque ut mula.] Cura. Oportet, vt in potu dentur statim aqua, & mel, & lac vaccinum, aut caprinū, aut ouinum iterum cum melle, & absq; melle, et butyrum, et grana pini decocta cum uino, aut amygdalae pini, et iterum decoctio ficuum, et iterum vinum dulce plurimum, et iterum cepae assatum: et detur in potu semen raphani: et sinapis, et nasturtij, et semen vrticæ, et omne acutum incisuum. Et dentur in potu aqua cepae, et alij, et raphani, et semen eorum. Et non est aliquid sicut mithridatum, et theriac, et sagzenea, et similia, et theriaca opij. et cura eius est vomere.

De [Hyusquiamo nigro.] Cap. 6.

Accidunt ex eo præfocatio, et frigus extremitatum, et tensio vehemens, præfocās, et tenebrositas uisus: et forsitan non videt aliquid, et destruit imaginationem, et infrigidat extrema: deinde spāmat, et præfocat, et interficit. Cura. Administra in primis clysteria, et vomitum, et uentris solutionem secundum quod sciuiti, incipiendo à clysteribus: deinde da in potu de uino puro aliquid post aliquid, hora post horam: quoniam est magni iuuamenti^b [cum eo quod bibit] et absinthium: et detur in potu piper cum uino: et similiter castoreum, et ruta, et mentha, et alit, et folia lauri, et grana eius, et rob uiae iterum. et theriaca opij iuuatiua est ei. et ex illis, quæ conferunt eis, sunt semen vrticæ, et alniuden, et cordumeni, et storax, omnia illa cum uino: et similiter decoctio corticum mori, et oleum balsami cum lacte. et oportet, vt emplastrentur venter eius, et stomachus ex farina tritici cum uino.

De uia uulpis sinepaciua, mala. Cap. 7.

Accidunt ex ea obfuscatio coloris, et exsiccatio lingue, et singultus et vomitus plurimus, et subito, et fluxus ventris cum abrasione, mucosus. et accidit ex ea in gustu sicut sapor lactis. Cura eorum est secundum curationem communem: fiat illud: aut detur in potu lac asinum cum aqua mellis: et lac caprinum iterum: et alit cum aniso, et cochleæ omnes iuuatiuæ sunt ei: et pectora gallinarū decocta; et comestio amygdalarum amararum.

De coriandro humido. Cap. 8.

Quum multum sumitur de coriandro humido, et comeditur circiter media libra,

aut bibitur de succo eius subito, & quod proximum sit ei. unc. iiii. eueniunt inde vertigo, & scotomia, & permistio rationis, & grossitudo vocis, & profunditas somni, & defectus vocis, & sermonis, sicut ebrietas ex sordidis sermonibus ebrietatis, & alia: & odoratur ex eo odor coriandri. Cura. Oportet vt euomat, & proprie cum oleo de lilio, aut oleo oliuæ, proprie cum decoctione anethi: & sit in ea nitrum, & cibetur vitellis ouorum sorbillum cum sale, & pipere, & iure gallinæ pinguis cum sale plurimo, & pipere: & similiter iure anseris cum uino fortis, puro: & detur ei in potu paulatim: & sit illud quod ipse comedit, cum pipere plurimo, & sale. ^a†]

] & confert ei

aqua salsa. & b[rob] est vltimum ei.

De psyllio. Cap. 9.

Accidunt ei, qui bibit psyllium, casus virtutis, & pulsus, & frigus totius corporis, & tristitia, & constrictio anhelitus, & tensio, & in quietudo, & est stupor cum debilitate, deinde syncopis. Cura eius est sicut cura coriandri.

De fungis, & tuberibus malis. Cap. 10.

Nocumētum fungorum, aut est per genus eorum, quoniam de eis sunt qui sunt mortales: aut propter multam comestionem ex eis. Et mali quidem in genere suo sunt illi, quorum ortus non est in loco, in quo cognoscitur salus eius, quod nascitur in ipso: imō est natiuitas eius in loco malo, & apud lapides venenosorum, & apud arbores fortis qualitatibus. Et qui de eis nigri sunt, & virides, & vt color pavonis, omnes sunt mali. & accidunt ex eis strangulatio, & constrictio anhelitus, & inflatio vtrius, & stomachi, & singultus, & punctura, & citrinitas coloris, & paruitas pulsus, & horripilatio, & syncopis, & sudor frigidus, & interficiunt. Cura. Fiat vt euomant cum eis quæ scis, & proprie cū succo raphani cum ^a [folijs suis:] deinde detur eis cinis vitis in syrupo acetoso: & pyra sunt theriaca eorum. ^b†]

] & oportet post

vomitum, vt in potu detur de muri nabati aliquid post aliquid; & de† nitro. Et mel iterum est theriaca eis. Et stercus gallinæ est maximi iuuamenti eis, quum in potu datur in syrupo acetoso: &† nitrum iterum: & sal Indus: & succus calamenthi cum syrupo acetoso, &† nitro. Et confectiones calidæ sicut diapipercon: & dycimimum, & vinum antiquum forte, & aristol. & radix popanacis, & sax vini, & sinapis: & iterum absinthium, & origanum montanum, & decoctio amborum: & decoctio ficuum. Et oportet, vt vaporetur quod est sub hypochondrijs eius, semper.

De sagittis Armenis.

Cap. 11.

Et de illis quæ conueniunt in hoc capitulo est regimen curationis ^a [eius, quem aduertunt] sagittæ Armenæ. Dixerunt quidam, oportet,

^a† B. & confert eis absinthium & cinnamomū aut pipere in uino. ^b B uinum co-
quum.

^a B. Alia litera baurach. ^b† B. proprie folia arboris, q̄ ex eis est sylue stris, & aluari etiam est theriaca eorum. ^b baurach.

† baurach; [†] baurach.

^a B. vulneris.

b B. extractis.

tet, vt bibat statim galbanum, quoniam est curatio illius. Dixerunt, & donnula syluestris exco-
[ex eius] visceribus saliat, & exsicce-
tur & bibantur ex ea duo aurei cum vino. & iā
peruenit ad me, quod potus stercoris humani
est theriaca ad illud.

TRACTATVS SECVNDVS.

De venenis ebibitis, quæ sunt ex animalibus.

Cap. 1.

ORVM venenorum ebitorum ex
animalibus quædam sunt, quæ sunt
caro illius animalis, & totum cor-
pus eius, qualitercunque sit. Et quæ-
dam, quæ sunt membrum proprium animalis.
Et quædam, quæ sunt in humiditate eius. Et
omnis diuifio est secundum duas diuiffiones:
ex ipso enim est quod est propter substantiam
eius, sicut caro ranarum lacunalium: & ex ipso
est, quod est propter accidens ei, sicut pisces fri-
gidi, & affaturæ suffocata, & lac coagulatum
in stomacho.

De animalibus, quæ interficiunt omnino corporibus
suis, aut corrumpunt.

Cap. 2.

PRIMA quidem diuifio ex diuiffionibus est
stellio, & cantharides, & ranæ, & lepus mari-
nus, & lacertus. Et diuifio secunda est pisces
frigidi, & affaturæ suffocata.

De cantharidibus.

Cap. 3.

a B. perniciose.

b B. Alia litera
visceribus.

c B. rentes.

d B. carnis.

e B. Alia litera,
& nauica, & gra-
uitas.f B. apud ortum
alchari.

CAntharides sunt acutæ, mordicatiuæ^a &
[ ] facientes accide-
re puncturam, & dolorem in^b [membris,] &
omnino dolorem extensum ab ore vsq; ad pe-
ctinem, & etiam apud anchas, & genua, & hy-
pochondria, & ulcerant vesicam vlcatione do-
loris, apostemante: & apostemant virgam, &
pectinem, & partes eius cum inflammatione
vehementi, & faciunt surgere ad urinā. Quum-
que ille, qui eas sumpfit, vult mingere, non po-
test, aut mingit sanguinem, & frustum^d [sangu-
nis] cum dolore vehementi. Et quandoque ac-
cidunt cum hoc solutio ventris cum abrasio-
ne: & syncopis, & grauitas, & permiffio ratio-
nis, & casus quum surgit ad scellam.^e & [ ]
[ ] plurimum lationis
earum est in vesica. & inuenit sumens eas in
ore suo saporem alkitræ, & picis. & ista quidē
animalia sunt nocibilia^f [ ] in eo quod sequi-
tur ortum affetigara^g ante, & post: & in autum-
no. Cura. Oportet vt euomat, & clysterizetur
sicut scis: & oportet vt ponatur in eo cum quo
vomit, & clysterizatur, nitrum: & decoctio fi-
cium iterum: & sit vomitus continuus, vel fre-
quens. Et si viderit, vt intendat conseruatio-
nem vesicæ, faciat. deinde detur in potu lac po-
tu frequente: & iterum psyllium, & aqua por-
tulacæ, & butyrum crudum plurimum: deinde
clysterizetur iste cum aqua hordei, & altheæ,
et albumine oui, et mucillagine feminis lini,
aut aqua hordei, et aqua rizi, et decoctione fē-
nugræci, aut decoctione candarusij, et iuribus

pinguibus, et oleo amygdalino, et adipe anse-
ris, & vitellis ouorum forbilibum, et butyro co-
cto, et melle, aut ius[eb], et oleo amygdalino. Et
lac acetosum vaccinum bonum est ei. Et con-
ferunt ei aqua mellis, & [ ]

& decoctio cum granis diureticis: sicut sunt
grana melonis, & cucumeris, & decoctio ficu-
rum cum syrupo violaceo. Et sicut si in potu detur
oleum de cydonijs, est theriaca ei: et oleum de
lilio: et similiter lutum samium. Et confert ei
solutio ventris cum syrupo hydromelle. Et opor-
tet ut distilletur in virga bibēdis ipsum oleum
ros. nō, cum^h [clepsydra, imō cum emboto] sub
tili, et leniore quod est: et administretur tina to-
pida.

De lepore marino.

Cap. 4.

ACidunt ex ipso, si de eo in potu datur,
constrictio anhelitus, et difficultas eius,
et rubedo oculorum, et tussis sicca, et sputum
sanguinis, et difficultas urine, et mictus sangui-
nis. & [et] urina violacea, et dolor in stomacho,
et vomitus superfluous cholere, et sanguinis: et
icteritia, et angustia, et dolor renum: et egestio
eius est violacea, et quandoque est mucosa: et
sudat sudore foetido, & abhorret cibum, &
quum videt pisces, terretur ab eis. Et quum sit
talis, vt non terreatur ab eis, tunc iam sanatur:
et inuenit saporem pisces foetidi in ore suo, et
in eructatione sua cum faldine etiam. Et plu-
res qui ex eo euadunt, cadunt in pthifim. Cu-
ratio eius, confert ei potare lac caprinum iua-
mentum vltimum, et lac asininum iterum, et
lac mulieris ex mamilla: et b [virge aleanne] et
semen altheæ [humidum] elixatum: et ius can-
cri fluuiialis propriæ, quoniam ipse potest co-
medere ipsum sine reliquis lenificantibus: et
ericius affatur recens, aut sanguis eius. Et la-
certum marinum non refugit, et comedit ex
eo. De medicinis uerō fortibus sunt calamen-
thum fluuiiale, calidum, recens, et sanguis anse-
ris etiam: et urina hominis antiqua: et radicū
buchormariem octo oboli cum uino: aut ki-
tram illa quantitas, et in uino, ellebori parum
cum uino: et quum aduenit dies secundus ex-
citationis accidentium, et quiescunt, fiant ei
pillule de elleboro nigro, et scammonia, et aga-
rico cum succo liquiritiæ & [ ]

[ ] partibus equalibus, quarum dosis sit.
2. j. et quod supra est parum cum^e [Kilef.] Et
signum sanitatis est, quod uidet pisces, et non
terretur ex eis, et comedit. Et quum uadit in
pthifim, curetur pthifis.

De stellione, & alharbe.

Cap. 5.

CAro stellionis mortificans est: et quando-
que cadit in uino, et moritur in eo. et dis-
solvitur, et fit illud uinum sicut venenum: et
accidunt ei qui ipsum bibit, vomitus, et dolor
oris stomachi vehemens, et alharbe iterum mor-
tificatiua est [circiter ut hoc] et ouum eius, si-
cut dicitur, est venenum unius hore et dicā ip-
sum, et dixerunt quidam: quod quum hoc ani-
mal decoquitur, et spargitur decoctio eius in
aqua

aqua balnei, fit viridis omnis qui balneatur ex eo spatio quodam, deinde redit ad dispositionem paulatim et hunc quidem sermonem non verifico. Cura est cura communis: & est sicut cura cantharidum.

De Lacertis.

Cap. 6.

Species lacertorum est salamandra: aut in ipsa est similitudo naturae eius. et, quae ei simulantur, mortificant. & accidunt ei qui bibit carnem eius, apostema linguae, & pruritus, & dolor capitis, & adustio, & tenebrositas oculorum. Cura. Sumantur sisamum, & xylocoracta nabati, & zuccarum aequaliter: & dentur in potu cum butyro cocto vaccino. et oportet, ut detur in potu lac dulce, & inungatur cum oleo aliquo, & balneetur.

De potu Salamandra.

Cap. 7.

Haec est species a [mordicantium,] quam dicam in capitulo mordicationis: & accidunt a potu eius dolores vehementes in [ano,] & apostema sicut hydropisis, & in ventre spasmus, & retentio urinae. et dicunt quidam aliter dicentes, & est Atrius alamediu, & alij: quod accidunt ei, qui bibit ipsam, apostema linguae, & destructio rationis, & mollificatio, & [zemenaj] denigratio locorum corporis, & putrefactio partium corporis, quae cadunt quum cura tur homo; quare sanatur. Cura eius communis est, ut cura opij: & dentur in potu theriacae [plures] sicut alfaroch, & mithridatum, & similia. Atrius autem almediu dixit, quod cura eius est cura illius, qui accepit cantharides. et de illis, quae appropriantur ei, est ut sumantur [ammoniacum,] & gluten albotin, & fumatur de eis, aut ambo, cum storace. et confert ei aqua decoctionis chamepityos, in qua decocta sunt grana pini parua, & folia cupressi, & semen urticae, & bibatur cum oleo: & similiter confertur oua testudinis marinae, & ranarum decocta cum calamentum.

Ranae lacrimales virides, & marinae rubae.

Cap. 8.

Accidunt ei qui bibit eas, obscuratio coloris ad citrinitatem tendens, & apostema corporis secundum semitam mollitiei, & adustio in gutture, & ore, et difficultas anhelitus, et tenebrositas oculorum, et vertigo, et fetor oris. et quandoque accidunt ipsi, aut tetanus, et quandoque accidunt ei solutio ventris dysenterica, et nausea, et vomitus, et permissio rationis, et syncope, et quandoque expellit spermata, et [urinae], et menstrua sine voluntate. et eius qui euadit ex eis, non soluuntur dentes, imò cadunt. Cura. Euomat cum oleo, et aqua calida, aut vino plurimo, et multum utatur exercitio, et [appropinquetur] balneo, et tinea caesert ei dyacurcunia, et [et] et omne quod confert hydropisi. et conferunt ei vinum plurimum, [et] et pondus [3. iij. radi]

cum arundinis: et similiter cyperus, et calamus aromaticus cum vino.

De ranis citrinis.

Cap. 9.

Abscinditur ex eis appetitus cibi, et acetat cruciatio et corrumpitur color, et fit syncope, et nausea, et vomitus, et dolor oris stomachi, et apostemantur ventres, et crura. Cura proxima est curae ranarum primarum lacunarium, et marinarum.

Diuisio alia huius veneni.

De piscibus frigidis.

Cap. 10.

Ex piscibus frigidis, et proprie positus in loco humoroso, accidunt accidentia fungorum: et quandoque non apparet aliquid vique ad unum diem, aut duos. Cura eorum est mundificatio: et reliqua cura fungorum.

De asaturis suffocatis, & carne corrupta.

Cap. 11.

Oportet quum assatur caro, quaecunque caro sit, ut non cooperiatur submergendo, imò dimittatur discooperta donec euaporet. Nam quum submergendo cooperitur, fit venenum, ex quo accidunt signa cholerica passionis ex tristitia, et solutione ventris: et quandoque deficit ratio comedentis ipsam uno die, aut duobus diebus, et quandoque facit profunditatem somni, et [et] interficit. Cura. Euomat et dentur ei in potu miua, et b [abnesus,] et vinum odoriferum cum succo cydoniorum, et malorum. et terra sigillata est bona ei post vomitum, et curetur eius cholerica passio. et [et]

a + B. quando que.
b a. almisuseu.

c + B. curatio.
ne cholerica passionis.

Genus secundum de animalibus, & sunt sicut sella interfecta, & extremitas cauda cervi. De selle vipera.

Cap. 12.

Hoc est ex venenis, quod quum bibitur secundum modum quo interficit, frequens fit syncope, et parum confert medicina. Cura. Si aliquid confert, tunc vomitus cum butyro cocto una dispositione post dispositionem aliam. Et illud quo succurritur post vomitum, est theriaca et mithridatum. et albezahar est sublimis res ei, et muschus est medicamentum eius. et quum frequens fit syncope, dentur ad sorbendum vinum, et aqua carnis pullorum cum aliquo vel aliqua re muschi, aut medicinis de muscho.

De selle [Leopardi].

Cap. 13.

a Balnemer.

Acidit ei, qui bibit ex eo, ut euomat choleam viridem, aut citrinam: et inuenit odorem aloes in naso suo, et saporem eius in ore suo, et accidit ex eo icteritia, et est mortale: quod si pertrahat tres horas, speratur. Cura. Euomat sicut fecis, et detur in potu theriaca propria ei, quae recipit terrae sigillatae, et baccarum lauri, amborum an. partem j. et coaguli gazeli partes iij. et seminis rutae, et myrrhae, amborum an. partem s.

A VIC. Tom. 2.

O con-

conficiantur cum melle cuius dosi sit ei quā-
tum est nux: & cum hoc euomat iterum: & o-
portet ut fiat tina ex aqua b† [ ]
odorifera.

b† a. in qua
fuerint.

De felle canis aquatici.

Cap. 14.

Dixerunt quidam, si comederit homo de
felle canis aquae quantitatem lentis vnus,
interficiat post hebdomadam. Cura. Detur in
potu butyrum coctum vaccinum cum gentia-
na romana, & cinnamomo: & iterum coagu-
lum leporis: & inungatur cum oleo aromati-
co: & subtiliet regimen.

De extremitatibus caudae cerui.

Cap. 15.

Accidunt eis qui bibunt ipsam, angustia ve-
hemens, & syncopis: & est venenum inter-
ficiens. Cura. Euomat bibens ipsam sicut scis, &
melius eius est cum butyro a† [ ]
& anetho: deinde dentur in potu auellanae, &
silici, & b† [feluzaharagi] confecta simul, omni
hora auellana magna detur ei in potu, illud in
die quater, c† [ ]

a† B. & oleo si
fami.
b b filzaharagi.
c† B alia lura.
De castoreo ra-
cido. Ex casto-
reo rancido ac-
cidunt acciden-
tia birstem vel
sirstem calidi est
odore eius & in-
terficiat in die, &
pprie quod ex
eo est nigium
fortidum, & pul-
uerulentum, qd
declinat ad ni-
gredinem.
a b. duarū amy-
gdalarum.
Alia lura capi-
tis & rubedo lin-
guae.
b† B. & cuzea.

Pars tertia de sanguine Lauī recentis.

Cap. 16.

Accidunt ei qui bibit illud, qui ex eo re-
cens est, difficultas anhelitus & dolor a
[bronchi,] & meri, & rubedo linguae, & frusta
sanguinis congelati in dentibus, & gingiuis,
& nausea vehemens, & angustia, deinde appa-
ret corrosio in lingua: deinde perducit ad pra-
focationem, & spasmus b† [ ] Cura.
Oportet ut ipse properet ad clystere, & solutio-
nem ventris: nam vomitus timorosis est: quā-
doque enim expellitur, cuius expulsio non to-
leratur; quare praefocat, et oportet ut in potu
dentur medicinae conferentes in congelatione
sanguinis, sicut ficus immatura plena c† [cru-
da,] & semen caulis, & radix alaniudem, & assa,
& baurach, & cinis lignorum fici in aceto, &
piper in aceto, & succus foliorum d† [alhalach]
in aceto, & coagula in aceto. Quum ergo abscon-
derimus c† [ ] sanguinem con-
gelatum f† [in ventre eius,] cum medicinis solu-
natur tunc, & emplastratur venter eius ex fari-
na hordei g† [cum aqua alcarati.]

a B. iace.
d B. mbi.
e† B. seu dissol-
uerimus.
f — B.
g b. alia lura
cum melicato.

De sudore animalium.

Cap. 17.

EX eo fit facies viridis, & apostemat, & cur-
rit ex corpore sudor foetidus ut ex ascellis.
Cura. Vomatur cum aqua tepida, & detur in po-
tu vinum cum olei ros. pondere media. 3. &
reubarbari media. 3. & salis gemmae. Et confert
ei theriaca de terra sigillata.

De Onis albarbe.

Cap. 18.

Existimant quidam, quod qui bibit de onis
albarbe, moritur statim: & si non festinetur
non confert aliquid. Cura eius, detur in potu
stercus a† [accipitris] in vino, deinde euomat
vomitu integro, & inungatur corpus eius cū
butyro vaccino cocto: & emplastratur caput

a B. falconis.

eius cum sale: & cibetur ficibus siccis, & b† [o. b B. alia lura
leo,] & gentiana.

De lacte corrupto.

Cap. 19.

Est illud quod conuertitur in via acetosita-
tis ad putrefactionem aliam, & generantur
ab eo vertigo & syncopis, & punctura in ore
stomachi. & quandoque accidit ex ea choleri-
ca passio mortifera. Cura eius est euomere cū
aqua mellis, deinde potare vinum purum cum
diapipereon, & euaporare stomachum eius
cum oleo nardino.

De sanguine congelato. Cap. 20.

Sanguis congelatus in ventre est proculdu-
sio venenum huius generis, licet ipse non
adeptus sit venenositatem extra corpus: quo-
niam ex ipso vbicunq; congelatur in eo, scili-
cet ex concavitatibus ventris, pectoris, & sto-
machi, aut intestinorum, & vesicae accidunt ac-
cidentia mala. Quum enim ipse congelatur in
pectore, destruitur color, & minoratur pulsus,
& debilitatur, & perducit in primis ad frequē-
tiam, & mollificationem aegri, & perducit ad
syncopim: & quādo congeiatur in stomacho,
infrigidatur corpus, & accidunt praefocatio,
& paruitas pulsus, & syncopis continua: et quā-
do congelatur in vesica, accidunt accidentia
proxima illis quae diximus: & similiter in in-
testinis. Medicinae communes ad illud, sunt ala-
cohen alba proprie, & rubea etiam: & bdellium,
& alhasec: & coagulorum tres oboli, & pro-
prie coaguli leporis: & lac fici: & acetum acu-
tum: & alit: & aqua cineris lignorum fici, ite-
rata. et ex eis, quae dixerunt, (& est mirabile) est
lac caprinum: dixerunt enim quod ipsum li-
quefacit coagulatum omne in concavitatibus,
et iterum sumantur alaniudem & caulium
partes aequales, & detur in potu cum aceto, &
est medicamen mirabile. Cura coagulati sangui-
nis in stomacho, & vesica. Nos iam diximus il-
lud in libro iij. semel, quare apponamus nunc
duo capitula, & dicamus, quod habens illud,
oportet ut euomat illud si potest, cum melle,
& succo apij, et conferunt ad illud theriaca de
terra sigillata. et farina cartami, quum soluitur
in aqua calida, est inuatiua valde, et hoc est me-
dicamen. Recipite terre sigillatae viij. 3. coaguli le-
poris 3. xxxvj. coaguli gazel. 3. xxxij. gentianae.
aristol. ros. seminis rutae sylvestris, myrrhæ a† [ ]
[ ] omnium an. 3. iij. conficiantur
cum melle: & sit dosi eius sicut nux in a-
qua calida, aut in syrupo acetoso. et iterum su-
matur cineris ficium pondus 3. ij. cum medul-
la leporis quantitate aurei vnus: & existimo,
quod sit coagulum liquefactum in aceto ui-
ni, & bibatur et sal gemma cum coagulo hœdi
iterum: aut aureus vnus stercoris canis. et ap-
propriatur ei, quod de eo congelatur in vesica,
ut infirmo detur succus foliorum zeridarae:
ei enim est proprietas mirabilis in hoc,
& assidnet potum syrapi acetosi b† [ ]

] aut in aceto iterum,
acetum

acetum enim est bonum huic rei. et similiter aureus vnus cordumeni cum aqua calida, & medio aureo altit. Aut detur ei potu agaricū, aut si seleos, aut aliquid coagulorum, aut 3. ij. carpobalsami, aut 3. ij. blattæ bizantie, aut 3. ij. ligni pœoniæ. et administrantur medicine frāgentes lapidem bibitæ, & clysterizata, & liniatæ. et iniiciatur in vesicam eius pondus nuclei vnus salis triti soluti in aqua: aut administrantur aquę cineris vitis. Si verò hoc non valuerit, non erit excusatio scindendi a sanguine congelato, & extrahendi cum sicut extrahitur lapis.

De congelatione lactis in stomacho. Cap. 21.

Q Vandoque congelatur lac in stomacho propter aliquam causam^a [lædentiū] congelantur: aut propter preparationem fortis in lacte. aut propter coagulum bibitum in lacte, & accidunt ex eo sudor frigidus, & syncopis, & febris rigoris. et si eius congelatio fuerit cum coagulo, tunc erit deterior, & velocior ad præfocandum. et congelatio quidem lactis in stomacho est ex genere congelationis sanguinis: & accidunt ex ea dispositiones malæ, sicut accidunt ex illa, & ex venenis. Nam accidunt iterum propter congelationem ipsius in stomacho frigus corporis, & paruitas pulsus: & præfocatio constringens anhelitum, & syncopis: & quandoque accidit inflatio ventris bibenti ipsum. Cura. Oportet vt alienetur ille, in cuius stomacho caleatur lac, a salitis: ipsa enim addunt ei caliditatem. Verum oportet, vt detur ei in potu acetum solum aut mistum cum aqua. et detur ei in potu calamenthi sicci pondus 3. v. quoniam est mirabile, resoluens ipsum statim: & propter virtutem suam in hoc prohibet lac^b [multum] a calefactione, & c^c t^d conseruat ipsum. et detur ei in potu de coagulis aliquid vsque ad aureum vnum: ipsa namque resoluunt ipsum, aut educunt ipsum per vomitum, aut solutionem. et dentur ei in potu iterum medicine prædictæ ad congelationem sanguinis in stomacho: & proprie quę sunt ex terra sigillata, de illis quas dixi: & medicamen alaniudum^d [caulium]: & dentur in potu cũ equalitate in aceto. et aqua cineris ligni fici iterum, quando iteratur, & administratur cinis in ea.

Inceptio sermonis in morsione, & punctura.

TRACTATVS TERTIVS.

De regimine morsionis vniuersali. Et de effugatione venenosorum. Et de curatione mordicationis serpentum, & specibus eorum.

Cap. 1.

S Cias, quod canon maximus in curatione veneni est confortatio caloris innati, & excitatio ipsius ad expellendum, a^a t^b [sic] ut facit theriaca, & b^c [napus barbaricus] ut [lu]bricare faciat venenum, & expellat ipsum ad exteriora. et consideratio confortationis visce

rum, deinde expulsio veneni, & destructio operationis eius cum potionibus, & epithematibus, quibus inest illud cum proprietate sua, aut natura sua cognita, secundum quod dicam. et quadoque ingreditur in his intentionibus res alia, & est regimen^d [in humiditatibus, quando inuenit eas, aut calcet eas.] Et ingrediuntur in hoc capitulo phlebotomia, & solutio ventris, & similia. et conuenientior horarum phlebotomia est quam scitur, quod venenum iam sparsum est in corpore: & non est ex eis, quę attrahuntur: & proprie ei, qui est repletus. et quadoque ingreditur in hoc capitulo res alia, & est facere humores moueri ad partem^e [membrorum principalium.] Et ea quę bibuntur super venenum, aut sunt theriaca, & bezahart vniuersalis, aut proprie illi veneno: aut medicina contrarie veneno cum complexione, sicut altit contraria est veneno scorpionum cũ proprietate sua: aut perducetes venenum ad exteriora, cum motione humorum ad exteriora, sicut medicina^f [notæ], aut medicina remouentes humores a facie veneni. non ergo inuenitur ex eis, quę diximus compositum, sicut medicina solutina, & vomitiu, & diuretica. b^g t^h

] & in medicinis quę administrantur^h [super morsiones venenosas] epithematⁱ t^j [sunt intentiones, quarum vna est vt prohibeant penetrationem veneni in corpore: & illud sit aut cum ligamentis, & constrictione^k [extremitatis], & prohibitione somni: vt moueatur calor innatus ad exteriora, & expellat, & de hoc capitulo est incisio membri morfi. aut cum medicinis, & causis attractiuis. et propter illud styptica nocua sunt eis: quoniam non est aliquid magis iuuatiuū, quam medicamen quod trahit venenum ad exteriora, & prohibet ipsum penetrare ad interiora: & proprie quando venenum est ad exteriora adhuc, & non spargitur. & huius quidem generis sunt ventose: & fortasse indiget incisio ne, si iam submersum est, & elongatur. & l^m [est infirmum. et missio sanguifugarum bona] est excusans ab illo, & a suctione dū permanet in cute: nam suctione quandoque sufficit. et oportet, vt sugens sit non ieiunus, imò iam comedere rit, & abluat os suum, & habeat dentesⁿ [iam] corrofos, & colluat os cum vino odorifero et bibat ex eo aliquid, et teneat in ore suo oleum rosæ, aut oleum viol. et quum fuerit in ore suo^o [aliquid, et expellit totum] quod sugit iste sugens, tunc oportet vt expuat. o^p t^q Medicina verò, quę sunt sicut notæ, ebibitæ, rubificantes etiā, et attrahentes venenū, aut sunt propter virtutē calefacientē attrahentē, r^s t^t [aut causa similitudinis ad attrahendū illud] quod simile est ei, sicut facit adeps crocodili ad morsū crocodili. et caro viperæ post abscissio nē extremitatū eius in attractione veneni suā ita vt accidat medicinis valētibus ad venenā: t^u t^v [iterū: verū] t^w [sunt debiliora: et quā si ipsæ sunt inter cōplexionem corporis, et cōplexionē veneni: et sermo hoc est ex eis, in quibus oportet cũ sapientibus considerare, ut sciat] tur q^x est^y [inconueniens: et] medico autem nō

AVIC. Tom. 2. O 2 nocet,

d B. Alia literatura minorans humores corporis quoniam penetratio veneni in membris radicalibus duris diffilior est & laboriosa magis super ea quam penetratio eius ad humiditates quū inuenit eas vel defertur super eas.

e B. Alia literatura aliam a membris principalibus.

f n. prouocantes sudorem.

g t^s. in morsionibus & similiter prouocatiue aut medicina mouentes materias ad longinquum a membris principalibus quare expellit, quod mouetur ad ipsa propter istas medicinas solutivas & vomitivas & prouocatiuas.

h — B. i t^s. uel linig. k B. Alia literatura mecatum.

l B. si est possibile in sio uel inpositio sanguifugarum tunc.

m s. non.

n B. nocumen- tum tunc sugat & expellat subito, & quoties sugit.

o t^s B. illud quod sugit.

p t^s B. ven. n. m.

q t^s B. quibusdam ut sint uenena. r t^s B. ipsa.

s B. non uerificatum.

t B. permuatans
uel conuertens
naturam vene-
ni permutatio
ne una ex per
mutationibus,
aut congelatio-
ne.
u B. aut adu-
fione.
x B. cum
y B. contraria
ci.

α α.α.α.α.α.

b & algiedu-
ar seu zedoaria,
& bifinus buha
& bis mus & q
vescitur napol-
lo & aladriun
& albedoard &
nasturrium & cy
minum.

c B. Alia litera
eius & folia a-
bel.
d B. Alia litera
eius.

e *B. alchanthi*.

f B. decoctæ vi-
 æ ita quòd vi-
 na ponatur ad
 ebulliendum &

sic decoqu
 & ius mure
 gni decoq
 ut vt super
 bibitur cu

conficiatur cum melle, et aqua eruca, cuius do-
sis sit aureus vnus cum decoctionibus bonis. et
iterum medicamen terre figillata, [baccarum
lauri, ana,] aure. ij. terrefigillata, [obolos duos:]
bibatur cum oleo: et sit dosis auellana vna in tri-
bus, unc. aqua mellis. Et iterum theriaca com-
munis ad puncturam, et ea qua bibuntur. Rec-
pe piperis pondus. drac. x. spica aristol. et radi-
cis ^k [baucia] omnium an. drac. j. conficiantur
cum succo xylocaractæ, et ponatur in sole. xl.
diebus, et moueatur omni die semel, et quoties
exsiccatur, humectetur, et detur in potu cum a-
qua calida. et dixerunt quidam, quod ipsa con-
fert iterum facto alcohol ex ea et decoctio can-
cerum fluuiialium, et sanguinis testudinis, et
testudo magna, salita. Medicamen iuuatuum
ad omnem morsum. Recipe nigella, seminis
alhermel, cymini, omnium an. drac. ij. gērianæ,
aristol. rotundæ, an. drac. j. piperis albi, myrrhæ,
an. dracs. conficiantur cum melle, cuius dosis
sit faba una romana in vino. et iterum gentia-
næ aure. ij. piperis, rutæ amborum an. aure. j. co-
ficiatur cum melle, et est dosis una in uino. et
iterum amomi, carpobalsami an. aure. ij. aristol.
radicum alaniudeni nigri amborum an. aure. ij.
myrrhæ, et croci amborum an. aure. j. luti [ala-
bohera,] aure. iij. conficiantur cum melle di-
spumato, et sit dosis quantum est faba. et iterum
carpobalsami hyssopi sicce, et seminis ^m [napis]
sylvestris, et piperis albi, et nigri, et macropipe-
ris, et acori et anisi, et petroselin, et asfari, et cy-
mini carmeni, et seminis hyssiquiame albi, om-
nium, an. drac. iij. spica, floris squinanthi am-
borum an. drac. vj. conficiantur cum melle, et
sit dosis faba romana.

De epithematibus super puncturas. Cap. 3.

DE eis, quę super eas liniuntur, est petroleū
alburnum, aut subalbidum, aut allium sicut est
elixatum, cum butyro cocto, aut castoreum cum
oleo, aut succus porri quod non tetigit aqua, &
calamentum fluuiale optime attrahit venenū
& sulsur cum vrina: & gallina, & gallus scissi-
dum viuī sunt, & emplastratur cum eis punctu-
ravel morlus, & permiscetur omni hora; & ad-
ministratur emplastrum. Quidam autem dixe-
runt, q[uod] gallina est vehementis calorīs, & pro-
pter illud eliquat[ur] ossis deglutitum, & arenā,
& lapidem: & videtur quod fiat illud in^b gutture,
& i[n] stomacho, & nō alibi, et ex eis quidē, quę em-
plastrantur, est sal, aut aceturum, aut fel tauri, aut

sisimbrium, & folia asphodili, & cinis, & acetū,
& proprie cinis ligni fici, & vitis, & proprie in
principio, & [oleum] & sal decocta. et dixe-
runt, quod emplastrum cum alliis, & sale, &
stercore caprino, iuuatium est in omni mor-
sione, nisi mordicatione aspidis. et emplastrum
cum calce, & melle, & oleo, iuuatium est, ita
quod ad aspidem. et iterum sumantur sinapis,
& calx, & acetū, & liniantur desuper cum aqua
saponis, & alkitrā, aut cum decoctione picis,
& cum sale, & liniatur. et pix feruens bona est
in lana a f f [super morsionem, ita quod
morsui viperae: & est ex curationibus ægyptio-
rum: & est e [bona valde.] Et cepe cum sauiich,
& emplastrum factum cum sale, & emplastrum
de nitro. et de embrochis bonis est aqua ma-
ris calida, singularis f f f [cum
aceto: & decoctio muris s [habitantis in do-
mo, & mustelle.]

De epithematibus, ex quibus quum corpora li-
nuntur, non approximant eis uenosa.

Cap. 4.

DE illis, quę dicta sunt ad hanc rem, sunt ce-
rebrum leporis cum aceto, & oleo. et sto-
rax, quando soluitur in oleo. et olcum in quo
infusa sunt folia pini recentia, trita cum ea: aut
flos cupressi, & grana a [iuniperi.] & similiter
folia agni casti in oleo, & abrotanum, & radix
aniuden, & asphodili, & daucus, & carpobal-
samum, & radix nasturtij: & omnia illa cum
oleo: et composita, de quibus est, vt sumantur
radicis aniuden nigri, & floris assegi recentis,
& granorum b [iuniperi] omnium an. partes
ij. radicis mandragorę medietas partis j. carpo-
balsami, cordumeni, omnium an. partes iij. te-
rantur: & cum oleo tam diu bene coquantur,
donec habeant spissitudinem sordis balnei, &
inungatur cum eo. et iterum asphodili z. j. &
carpobalsami, & hyusquiami albi, amborum
an. aureus medius, misceatur cū aceto, & oleo;
& liniatur cum eo. et iterum floris pini pars j.
radicis mandragorę partes ij. feminis hyus-
quiami albi partes iij. misceantur omnia cum
oleo, & liniatur cum eo: et hoc iterum conue-
niens est ad suffumigandum. et iterum grano-
rum c [iuniperi] partes ij. storacis pars j. mi-
sceatur totum cum oleo & liniatur cum eo.
et epithematio cum oleo de raphano fugat ci-
mices.

Ad effugandum venenosa uniuersaliter. Cap. 5.

OPortet vt aspergatur domus eis, quę dice-
mus: & sternatur eis: & liniantur forami-
na, & fenestra eis, quibus embrochatur, ex illis
quę dicemus in suffumigationibus, & alijs, vt
non approximant eis venenosa et suffumiga-
tiones sunt sicut fumus ligni granati, quoniā
ipse effugat venenosa. et similiter radix lilij. et
uirgę granati sunt mirabiles in hoc. et simili-
ter galbanum. et cornua, & vngulę, quę findun-
tur vt bouis. et vngulę quę non finduntur, ut
equi, & pili. et serapinum, & assa, & folia lauri,
& grana eius. et calamentum, & sccha, a f f

& stramentum cum eis: suffumigium est
pini, & proprie cum galbano, si fiat suffumigiū
ex opio, & nigella, & galbano, & cornu cerui-
no, & sulfure, & cornibus caprę.

De effugatione serpentum, & venenosorum animalium.
Cap. 6.

10 ET iterum storax & cornu ceruinum, & ni-
gella, & asphaltum de vnoquoque pars j. &
suffumigetur cum eo lectus. Aliud, cordume-
ni, & radicis aniuden nigri, & storacis omniū
3 j. corticum oui struthij, nigelle, feminis har-
mel omnium an. unc. ij. et iterum feminis hyus-
quiami albi, foliorum cupressi, & pini, nigellę,
omnium an. aure. j. corticum radicis mandra-
gorę aure. j. capillorum capitis, aure. iij. cala-
menthi. j. asphalti aure. iij. misceatur totum,
20 & fiat suffumigatio cum eo super a [os fenestra
rum,] & in suffumigatione est securitas. et de
illis, ex quibus fugiunt plura venenosorum
animalium, quando cum eis sternitur locus,
sunt sisimbrium, & ozymum, & agnus castus.

Cautea mirabilis a venenosis animalibus.

Cap. 7.

Q Vando sternitur in circuitu dormitori,
sisimbrium, & sccha iterum, & assa iterū
& laurus, est mirabilis in hoc. et similiter quan-
do ponitur in circuitu loci quo sedetur, a [mā
dilla ex cinere] ligni pini. et de illis, quibus est
apparitio in elongando ea, est vt ponantur ce-
rei, & candelę in loco longinquo a dormito-
rio, quoniam declinant ad ipsum. et de illis, in
quibus est apparitio in expellendo venenosa,
est tenere ea quę sunt sicut grues, & pauones,
& b [cigni] & ceruus c f [&
40 catrus, & mustella, & quę currunt cursu eorū:
venenosa enim animalia terrentur ex istis quę
apparent, & mordent ea. et dixerunt quidam,
ei qui facit sibi stratum ex corio d [leopardo-
rum] non approximatur serpens: & similiter,
si ex eis facit sibi coopertorium. hoc autem nar-
rauit, in cuius sermone non est fiducia.

Res, quas quidam dixerunt in destructione rapacium.

Cap. 8.

INquiunt. elleborus interficit canes, & mu-
scas. et strangulator a [leopardi interficit leo-
pardum.] Et strangulator adib interficit adib,
& canem, & b [ibenangue] & amygdala ama-
ra interficit vulpes. et oleander, & folia c [alze-
ridarac interficiunt albeihem:] & plurimum
horum est notum.

De effugatione serpentum. Cap. 9.

DE illis, quę fugant eos ex suffumigationi-
bus sunt cornua cerui, & radix lilij, et pyre-
trum, et sulfur. et qui linit manus suas spolio
dragonetę, et succo eius, et decoctione eius,
non mordet ipsum vipera. et aspersio loci ex
aqua, in qua solutum est sal ammoniacum, est

A VIC. Tom. 2. O 3 ex

suffumigium est
agno casto, &
fiat stramentum
cum eo.

a B. super pru-
nas ligni vitis.

a B. mendel in
quo sit ciuis.

b B. ciconia.
c f B. & ericius.

d B. altamur.

a B. alnemer in
terficit alnemer

b B. abenau,
c B. azadarache
interficiunt al-
bheaim.

ex eis a quo fugiunt. Et sinapis interficit eam; & quando ponitur super semitas eius, refugit ab eo. Et de illis que interficiunt serpentes: est sputum ieiuni proiectum in os eius, & proprie quando assumit in ore suo sal ammoniacum.

De effugatione scorpionum, et interfectione eorum.
Cap. 10.

Scorpiones interficit sputum ieiuni, calida ¹⁰ Scōplexionis, super eos proiectum: & raphanus ^{a. n. Alia litera} a [masticatus,] & succus eius quum tangit ^{contritus.} ipsum, vel eos: & folia ipsius: & similiter albedarungi, Suffumigium educens scorpiones. sumantur storacis, & arsenici, & stercoris ouis, & adipis zirbi omnium an. partes equales: dissoluantur cum vino, & misceantur cum eo medicina, & fiat suffumigatio apud foramen scorpionum. et quando ponitur raphanus incisus super foramen scorpionum, non time- ²⁰ tur, quod egrediantur ex eo: & est ex suffumigationibus ad scorpiones ipsos, quum sit suffumigatio ex ipso: & similiter arsenicum.

De effugatione pulicum, Cap. 11.

Qvando aspergitur domus cum infusione coloquinthide, saliant pulices, & fugiunt, & similiter ex decoctione rubei. Et dixerunt quidam, quando ponitur sanguis hirci in fouea, in domo, aggregantur pulices apud eū, deinde moriuntur, et similiter aggregantur super lignum linitum ex adipe eritij: & effugiant ex odore ^a [caulis,] & foliorum oleandri. Et ^{a. B. sulfuris.} est hæc herba notab ^{b. B. nominata} † [iecum cimen] scilicet ^{chichuanu.} herba pulicum, quæ quum ponitur in lecto, ¹ inebriat eos, & stupescit eos, quare non vivificantur.

Effugatione pulicem, & cimicum. Cap. 12.

Fiat suffumigium cum serraturis ligni pini, aut cum calcadis, aut cum nigella: & melius quidem est ut aggregatio fiat inter ea. et similiter suffumigatio cum myrto sicca, & cum sulfure, & bdellio, & spina foetida nominata coru, & stercore vaccino, & alharmel tritum, & positum super lectos, & fenestras, & cum foliis cupressi, & nuce eius. et quando aspergitur domus ex decoctione radice lupinorum, confert: aut ex decoctione nigellæ, aut decoctione harmel, aut decoctione absinthij, aut de coctione rutæ.

De effugatione mustellæ. Cap. 13.

Dixerunt. effugat eam odor rutæ.

De effugatione muris, et eius interfectione. Cap. 14.

Mvrem interficiunt ^a [lithargyrium,] & ^{a. n. mendafeni.} elleborus, & iterum elleborus, & semen hyusquiami albi, & similiter radix ^b [caulis,] & similiter cepa muris, & ^c [suc,] & scoria ferri, & crocus eius. et fugat ipsos mus masculus quum excoiatur, & dimittitur in domo, aut calcitratur, aut abscinditur cauda eius, & excoria ^{b. n. Alia litera} ^{lagri.} ^{c. B. alfech.}

tio est fortior. et dicitur, quod si ligatur murcorum in domo, ligato pede cum filo ad paxillum, effugiunt reliqui: & in eo est consideratio.

De effugatione formicarum. Cap. 15.

Qvando ponitur super cauernam eorum kitran, fugiunt ex ea: & similiter ex magnete: & ex felle tauri: & ex pice: & ex assa: & fugiunt ex fumo ipsarum formicarum.

De effugatione muscarum, & earum interfectione.
Cap. 16.

Interficat eas arsenicum, quando de eo ponitur aliquid in lacte, & sugant muscæ, & interficit eas fumus eius, & fumus thuris, & decoctio ellebori nigri.

De effugatione uesparum. Cap. 17.

Effugiunt ex suffumigatione ^a [sulfuris] & ^{a. n. Alia} alliorum. et non appropinquant ei qui lini ^{caulium.} tur ex althæa: aut succo malue, & oleo.

De effugatione scarabeorum. Cap. 18.

Evgat eos secundum quod dicitur, fumus alidub, & proprie fumus foliorum eius:

De effugatione ^a [alharathati]. Cap. 19.

Non aggregantur ^b [alharathati] in domo, ^{a. B. alidub} in qua sunt hudud. et suffumigatio cum ^{b. B. alidub} membris ad hudud, & pennis eius, interficit ^{c. B. alidub} [alharathati] secundum quod dicitur.

De effugatione tineæ. Cap. 20.

Absinthium prohibet pannos a tineæ, & similiter calamenthum, & similiter cortices Citri.

De speciebus serpentum. Cap. 21.

Sapientes esse serpentum, et naturas eorum sin tres diuidunt partes, scilicet vehementis acuitatis non morantes ex dispositione ultra tres horas: et neque morsus eorum curantur, quoniam sunt surdi, et alafilet: et neque valent ad eos nisi incisio membri statim, aut combustio ultima penetrans, quoniam comburit venenum, et constringit meatus. et quandoque [confert in curatione eorum vomitus post eam] super repletionem ex piscibus salitis; deinde post illud succedunt curationes aliæ. et si serpens est debilius parum, sufficit ligatio vehemens, deinde reliqua curatio communis. et ^{a. n. Alia} [partem debilem parum interficientem, et partem ^{confertur} mediam, quæ non tardatur a tribus horis usque ad septem. Inquiunt: draconis autem marini, et similitum serpentum] magni corporis morsus curatur in quantum est vlcus tantum; non in quantum est venenum, de quo fit curandum. et dixerunt: ordo primus est generalis: de eis enim est sicut serpens, qui nominatur regulus, et græcè basiliscus, qui quidem interficit

ficat suo visu, & auditu vocis suae. et de eis est serpens nominatus hirundo, cuius color similis est colori hirundinis, & longitudo ipsius est circiter cubitum vnum, & interficit ante horas duas. et de eis est serpens nominatus aspis sicca, propter vehementiam siccitatis suae cutis: & est in quantitate sua inter tres cubitos vsque ad quinque: & color ipsius est cineritius, & ad citrinitatem decliuus, & oculi eius sunt vehementis luminis, & interficit a duabus horis vsque ad tres. et de eis est expuens, quoniam ipse potest interficere per sputum suum, & proiciunt ipsum quidam dentes eius constricti super alios, quare interficit illud super quod cadit sputum eius, & odor sputi eius: & longitudo eius est vsque ad duos cubitos, & color eius cineritius ad citrinitatem declinans, & interficit illum quem mordet, antequam fredeat. Et ordo quidem hic non rememoratur in libris propter spem plurimam, quae sit in curatione eius: verum non valet ad ipsum curatio, nisi illa, cuius operationem diximus ipsa enim confert quandoque cum eo quod diximus ibi. Et surdi arcuati habent species alias, quae multiplicantur in terris aegypti. Et quandoque quidem eorum habent duo cornua, quorum color est diuersus, albus, & subalbidus, & rubeus, & melinus, & cineritius: & quandoque sunt secundum creationem viperarum. et quidam eorum habent dentes, sicut vncinos. et dracones interficientes statim, sunt huius generis. et ordo secundus est de viperis, quarum species iterum sunt diuersae. de eis enim sunt viperæ alefilati: & de eis sunt viperæ quercinae, & de eis sunt facientes sifire, & reliquæ quas dicemus. et accidit serpentibus diuersitas iterum, non in specie, imò secundum conuenientiam in specie vna, quando diuersificantur in masculinitate, & foeminitate: & masculi quidem pauciores habent dentes, & plus veneni, & acutius; licet quidam dicant quod foeminae sunt deteriores

propter multitudinem dentium suorum, & iterum propter aetatem, quoniam senes deteriores sunt iuuenibus propter corpus, nam magni deteriores sunt paruis, curtis, quum species eorum est vna. Aut propter locum. nam illi qui habitant loca inaquosa, & montes, deteriores sunt eis, qui habitant littora, & loca plurius aquarum. Aut propter dispositionem suam in repletionem, & vacuitatem: nam illi qui de eis famelici sunt, deteriores sunt veneni. Aut propter passionem eorum animales: nam irati, & audaces deteriores sunt eorum. Aut propter tempus: nam venenum eorum in aestate est deterius. Quidam autem existimauerunt, quod venenum serpentum, & viperarum est frigidum, & est error. Et illud quod accidit ex frigore morso ab eis, est propter mortificationem caloris innati propter contrarietatem veneni: calor enim innatus est qui calefacit corpus sua sparsione, & inflammatione. Quum autem non est calor innatus, & si inflammetur cor igne leui, non oportet tamen ut calefiant propter ipsum extremitates. Et quidam existimauerunt, quod venenum alefilati proprie est frigidum, & aggregat sanguinem cordis, & congelat ipsum, & propter hoc stupefacit valde:

sed non est ita, imò fortasse resoluit calorem innatum, & mortificat ipsum. et illud, quo ratiocinatur istud, est, quod animalia frigide complexionis sunt in hyeme mortua, & calore calor additur & acuitas. & quicumque sit qui hoc dicat, sciat, quod eius ratiocinatio non est sana: & neque hæc dictio est in venenosis paruis, sed in animalibus magnorum corporum. et quod significat corruptionem huius sermonis est vespæ calidæ complexionis valde, & est ex eis quæ mortificantur in hyeme, quare non mouetur: & non est longinquum quin sit serpens cum caliditate complexionis suæ, quæ non mouetur propter contrarietatem complexionis naturalis: & propter illud, quod accidet ei de rebus aliis.

De morfu basilisci, qui est primus furdorum, & harmene, de quo igitur an est ipse aut alius. Cap. 22.

Dixit quidam ipse nominatur regulus, quoniam habet coronatum caput, cuius longitudo est duorum palmorum, & caput est acutum valde, et oculi eius sunt rubei, & color eius ad nigredinem & citrinitatem decliuus, qui adurit torum super quod incedit, & neque oritur in circuitu: cauernæ eius aliquid: & quum opponitur habitationi eius auis, cadit, & non sentit ipsum animal, quod non terreatur, quod si sit propinquius hoc, stupefit, quare non mouetur. & interficit sibilo suo si exaltat ipsum: & ille super quem cadit visus eius. & ex longinquo, moritur, et non est sicut dicitur, quod ille cuius visus cadit super ipsum, moritur, et illius quem mordet corpus liquefit, et inflatur, et currit uirus, et moritur statim, et moritur omnis qui appropinquat illi mortuo. Et parum quidem euadit qui præsens sit vicinitati eius. At verò possibile est in quibusdam horis, ut tangat eum cum virga. et secundum quidem plurimum qui tangit eum cum virga, moritur; et est mediata virga: et propter illud iam tetigit illud miles quidam cum lancea sua: quare mortuus est miles, et animal eius, et tetigit ipse labium equi; quare mortuus est equus, et miles, et hic quidem serpens multiplicatur in terra [arorch], et Nubia. Signa morfus eius sunt, si videris mortuum subito absque casu causæ primitiue apparentis, et proprie quando est in loco ubi scitur illud animal, et non est curatio ei prorsus.

De harmene.

Cap. 23.

Iam diximus harmene in proprietatibus proximis reguli, ex hoc quod non æquatur, et interficit morfu tantum, imò et visu, et auditu sui sibili: et quodcumque animal mordet dissoluitur, et moritur quod appropinquat ei ex animalibus. At vero quantitatem eius narrauerunt diuersam a quantitate reguli: existimauerunt enim quod est ab uno cubito vsque ad cubitum et semis. et dixerunt quod morso ab eo non confert aliquid: si vero aliquid confert ei, tunc semen papaueris valet vsque ad 3. j. et castoreum vsque ad 3. j. quidam iam testificati sunt illud.

AVIC. Tom. 2 O 4 Signum

c. n. calor augmen-
tat calorem
eius & acuitatem
eius.

a. b. & si sit.

b. a. turchorum.

Signum morsus serpentis, qui nominatur hirundo, & est de surdis. Cap. 24.

Accidunt ei singultus, & alteratio coloris, & stupor, & frigus membrorum, & profunditas somni, & clausio palpebrarum cum vehementia pulsus cordis ei propria, & magnitudo doloris. et cura eius est cura surdarum.

Signa morsus aspidis sicca, & est de surdis. Cap. 25.

Illi, quem mordet, accidit illud quod accidit ei quem mordet hirundo: quare alteratur color eius, & stupefit, & multiplicatur singultus eius, & in frigidantur membra ipsius, & clauduntur eius palpebre, & profunde dormit. et cura eius est cura surdorum: & iam diximus eam.

a + B. est.

De morsu spuientis, & a + [ ] asylus. Cap. 26.

b B. oscitatio nem incedentem continuat.

c B. naufragium &

Quem mordet, remanet sine sensu, & sine motu, quietus, profunde dormiens post res alias predictas in capitulo aspidis, post b [saltus continuos,] & clausiorem oculorum, & torsionem colli, & spasmus, & pulsus inordinatum, & non sentit dolorem: & quandoque sentit in initio rei dolorem c [intestinatorum, quem] videbis intromittentem digitos suos in guttur suum, ut euomat, & quidam iam rememorati sunt asylus, & narrauerunt de eo quod eleuat caput suum, & expuit venenum. Ego igitur non scio, an ipse, & ille quem diximus, sint vnus speciei: & est de genere spuientium. Verum dicitur de accidentibus eius, quod locus morsus eius est parvus secundum quantitatem puncturæ acis absque apostemate, & currit ex eo sanguis paucus niger. Et accidunt ei, qui ab eo morsus est, tenebrositas oculorum, & dolor in visceribus, & ore stomachi in primis; deinde accidunt clausio oculorum, & profunditas somni; & non viuunt ultra tertiam diem. et cura eius est de genere curationis surdorum, & iam diximus eam.

De cornuta.

Cap. 27.

a B. Alia littera curum.

b B. habens magnas maxillas & proprie hoc nominatur maxillaris.

Cornuta est genus surdorum, cuius longitudo est ab vno cubito vsque ad duos: & sunt super caput eius duæ eminentiæ, sicut duo cornua. & color corporis eius est color cineris, & venter eius est sicut squamæ sicca, duræ, quæ strident super terram cum strepitu. & dentes eius sunt æquales non recurui. & plurimum eius est in locis arenosis. Inquiunt quidam, & de eis est genus quod nominatur a [paruum,] & est propterea quod cornua eius sunt breuia, aut iam ceciderunt cornua eius, & est etiam parvus, brevis: & est b [pluris generis, & similiter nominatur græcè.]

Signum morsus eius.

Cap. 29.

a B. palpebræ.

Sentitur in locis morsus quasi acus, aut clauis infixi in eius. et dixerunt, continuatur corpori eius grauitas maxima, & inflantur a [labia] eius, & accidunt ei vertigo, & tenebrositas oculorum, & destruitur ratio. et cura eius iterum

est cura surdorum. et quod ei appropriatur, est ut in potu detur semen raphani cum vino: & proprie quando euomit cum eo, & quum euomuerit, confert ei cyminum Indum: & sisamum confert ei iterum quem momordit, cum uino: & castoreum cum vino: & calamentum campestre cum vino: & semen raphani est mirabilis iuuamenti in eo. et ponatur super morsum sal tritus confectus cum alkitran: aut cape tritum cum aceto.

De serpente, qui dicitur Andrius, & Kedusu durus. Cap. 29.

Hunc serpentem, quum est in aqua, nominant græci Andrius. et quando habitatio eius est in campo, nominatur Kedusu, durus & est minor quam alesilati surda, & latioris a [capitis,] & deterior, & nocibilior: & accidit ex morsu eius, ut incipiat morsus cum dolore vehementi, & inflammetur. deinde fit viridis, & corrodit, & accidit morsu vertigo, & vomitus b [cholera foetida,] & motus inordinatus, & debilitas virtutis, & moritur secundum plurimum in hora tertia, & non transit tertiam. Si autem euadit, quoniam est aquosus, aut quoniam complexio morfi est fortis, comitantur cum ægritudines, a quibus forsitan non sanabitur.

Cura.

Cap. 30.

Curatio eius est cura communis, a + [ ] & illud, quod ei appropriatur, est ut bibat de nuce cupressi mundata cum granis myrti, de vnoquoque aureum vnum cum aqua mellis aut vino: & similiter aristol. pondus 3. ij. cum vino, aut cum aceto commisto: & similiter sucum prassij. Et emplastre tur cum calce, & oleo, & calamentum montano, & corticibus radicis quercus, & similibus, singulariter, & compositis. Et de eis, quæ illis admiscuntur, est farina hordei.

De Hydra.

Cap. 31.

Non dixi hydram in summa, nisi quia non sum confidens an ipsa, & Andrius sit vnus, quum iam diuersificetur per deriuationem, & nomen, sicut cadit in scriptura sermo num græcorum: aut serpens alius. Verum locum, ex quo hoc consideratur, iam dixi narrans accidentia alia morsus eius: & dixi quod morsus eius egreditur, & dilatatur, & obfuscat color eius, & egreditur ex eo humiditas nigra, plurima, foetida valde: & prolongatur curatio eius, & fit difficilis. quare oportet, ut consideret alius a me in hoc, & cognoscat dispositionem eius ut permutetur ad secundum ordinem serpentum.

Sermo uniuersalis de morsu viperarum, & iudicio earum. Cap. 32.

Deteriores viperarum, & draconum sunt de eis, qui sunt masculi. Feminae verò sunt incolumiores. et morsus quidam feminae cognoscitur

tur per inuentionem fixationum plurimū quā duorum dentium in parte in qua momordit; & egreditur à principio rei ex loco duorum dentium, aut dentium plurium, sanguis; deinde virus feruens. Et fortasse incipit aquosus, deinde spumofus, deinde vt ærugo æris, & tunc quidem conuertitur ad substantiam veneni, & colorem eius. Et dolet locus: deinde perambulat dolor eius: postea apparet apostema calidū, rubeum, habens bothor, & vesicas, sicut ex aduisione ignis: & quandoque perambulat, deinde fit viride illud apostema propē morsum, & sub ore: & accidit in visceribus inflammatio, & in corpore ^a [rubedo] cum rigore, deinde sudor frigidus, & corruptio coloris, declius ad viriditatem: & commotio vertiginis, & frequentia anhelitus, & nauſea, & singultus, & quandoque euomit humorem cholicum: & difficultas sit vrinæ, & grauatur caput: & quandoque aduenit ei fluxus sanguinis narium, & apparet grauitas in dorſo, deinde sudor frigidus, et tremor vehemens, & syncopis. Et plurimum quidem moritur in tribus diebus, & quandoque remanet vsque ad septem.

Curatio morsus viperarum cum eo, quod est sicut canon.
Cap. 33.

Considera radices communes in curatione. deinde fortior curatio est properare ad theriacam de viperis: & quum tardatur, tūc possibile est, vt conferat theriaca multoties. & possibile est vt non conferat. Nocumtum autem instrumenti veneni non est malum, quoniam natura est quæ vitur instrumentis. ^a [Rei verò extraneæ] non est possibile vt utatur eis, nisi accidat commotio amborum simul. Et si possibile est vt multitudinem ^b [sonni] & vini, fortasse excusat ab omni curatione, & similiter cappe, & porri cum vino, si non inueniuntur allia. Et iam dixerunt quidam, quod virga cerui assata, quum comeditur, in dispositione confert. Et alharmel est de medicinis liberantibus. Et similiter grana citri. Et de theriacis proprijs eis fortibus est illa quæ recipit anisi ^c [sufeni pondus. drac. j.] & piperis aure. iij. corticis aristol. rotundæ, castorei ^d [amborum] an. aure. j. conficiantur cum vino, cuius dosis sit nux una. Et iterum myrrhæ, & castorei, & piperis, arsenici, rubei omnium an. drac. ij. seminis anethi. ^e unc. ij. conficiantur cum vino. Et iterum semen andacochæ, & aristol. rotunda, & ruta syluestris, & non est alharmel, secundum quod existimauerunt quidam: imò est species rutæ ipsius. Et oportet, vt detur butyrum vetus plurimum ei, propriè antiquum. multoties enim liberat butyrum solum, & sedeat in tina lactis, & indicantur ei vigilie, & fiat vt deambulet, & balneetur in quibusdam horis, & in balneo faciente sudare: & dentur ei in potu coagula, & similia successione eorum: & melius eorum est coagulum leporis recens: & ipsum iterum est melius quando sumitur in potu cum iij. unc. aceti vini permisti cum æqualitate: & coagulum cerui iterum est bonum. Dixerunt quidam, si homo accipiat cepe syluestre, & masticet ipsū, & deglutiatur illud, quod currit ex eo, & empla-

stretur cum fece eius, non morietur penitus. Et quidam experti fuerunt ius ranæ, & fuit iuuatiuum liberans, quum comestum fuit. Et caro mustellæ condita aceto, & sale. Et cancri marini. Et sanguis testudinis marinæ. Et dixerunt quidam, quod in lapide, qui nominatur lapis serpentis, quum suspenditur, est sanatio.

Reliqua potiones laudatæ in morsu viperarum.
Cap. 34.

Dixerunt quidam, apium syluestre, & est sumirion, est bonum ad illud, & radix acori, & folia aristol. & radix eius, & radix ^a [almaru alſefir aut jalsfereſi, aut agaricum quodcunque illorum fuerit, sumatur ex eo in potu cum vino dulci quantitas vnus aurei, similiter succus anagal. scilicet auriculæ muris: & similiter cyminum, præcipuè montanum, & succus caulis, aut costi duo aurei cum duobus obolis piperis: aut radix buchormariæ, aut semen Keisim, aut radix eius, & semen alharmel cū succo porri, aut succo ^b [cardui] & iterum coagulum leporis, & farina erui propriè, & zingiber in lacte mulieris, & detur in potu radix ^c [baucia], aut harmel, quæ est cognita in partibus ^d [frigoris], & est vehementis iuuamenti; & cortex aristol. & radix alandacochæ. Et quidam iam existimauerunt, quod quum turbith sumitur in potu cum lacte dulci, est iuuatiuum valde, & lac ^e [alagati]. & existimo ipsum est theriacam alfarauia. & alkusaki est iuuatiuum. Et iterum de eis quæ dicta sunt ad morsum viperarum, & omnium venenosorum animalium, est opopanaci pondus. drac. ij. cum aceto: & iterum sumantur costi aurei. iij. & gentianæ. Et iterum quæ bona sunt, est steracus caprinum comminutum in uino, & detur in potu. Et omnia incisiua acuta, & propriè allia et cepe, et porri, et raphanus, et aquæ eorum, et omnia salita, propriè uenter mustellæ, et scorpio assatus, & fel galli, et reliquarum auium. Et de succis vehementis iuuamenti sunt succus rutæ, et succus foliorum malorum, et succus sampſuci, et acetum ipsum, de quo bulliantur. unc. iij. et dentur in potu, et succus extremitatum caulis nabathi, et vrina hominis secundū quod dicitur.

Emplastra de foris.

Cap. 35.

Emplastra ista sunt attractiua, quæ administrantur antequam apostematio fiat: et sunt facta ex ^a [ſauina], et baccis lauri, et ex chamæmilla, et squilla assata propriè, et farina erui: omnia illa singulariter, aut commista cum uino. Et emplastratio cum caseo antiquo est bona ultima. Et emplastratio cum gallina fissâ est bona ualde ultima. et similiter cum carne uiperæ, et cum ranis scissis. Et ex oleis oleum laurinum, et oleum in quo decoquitur laurus.

De serpentibus, qui egredi faciunt sanguinem ex poris omnibus. Sicut sunt Aspidius, & salrin.

Cap. 36.

Isti serpentes sunt mali; et quum mordent, dirumpuntur porri et meatus omnes fluctuos,

^a n. Alia licera myrrhæ & alſefera.

^b B. cardii.

^c B. alhaza.

^d B. turchie.

^e n. alhaie.

^a B. abel.

a f. ualde.
b s. vulneribus.

tes, & manantes a f.

Ita quod ex b [vulneribus] consolidatis cum dolore continuo, & vomitu sanguinis, & sputo sanguinis. Et sapientes quidam dixerunt, quod isti duo serpentes corpora habent arena, & super corpora eorum sunt puncta nigra, & alba: & longitudo eorum est longitudo cornuti. Et dixerunt quidam, quod ipsi sunt minores viperis: & capita eorum, & ipsorum caudae sunt minuta, & sunt coloris arenosi. Et quandoque sunt nigri, & rubei, & albi, & sunt super eorum capita squammæ albæ incisæ, & eorum incessui est strepitus propter siccitatem corticis in ventrium ipsorum ac si esset strepitus c [foliorum virgæ], & sunt grauis motus, equalium dentium: & hos narrant cum speciebus quibusdam ordinis primi. Et horum quidem serpentium morsus dirumpit poros, & meatus naturales, facies ex eis manare sanguinem, ita quod ex angulis oculorum, & comprimitur in sanguine, & sputo sanguinis narium, & vomitu, & dolore in stomacho. Et dixerunt quidam, quod locus apostematur, & denigratur, & currit ex eo res parua aquosa, & soluitur venter, & constringitur anhelitus, & difficultas fit urinae, & absconditur vox, & mollescentur membra, & vincit super corpus dispositio obliuionis, & accidit spasmus, & cadunt dentes, & moritur patiens.

De cura.

Cap. 37.

Vra eorum est proxima curæ alaflet, & uiperarum, in quantum datur eis in potu vinum plurimum, & euomunt super ipsum post cibationem cum eis, quæ sunt sicut a Jona tunicæ, & pisces saliti, & alia. Et iteretur super eos vomitus: deinde comedant post illud panem, & pisces positos super prunas, & comedat uvas passas. Et semen raphani iterum est ex eis, quæ conferunt ipsis, & propriè cum vino, & succo papaueris cum radice lilij celestis cum uino. Et quandoque confert eis albugo oui cum vino. Et confert eis in quantum est b [expulsio] sanguinis, emplastratio cum portulaca, & farina hordei aut folijs vitis decoctis, aut arnoglossa, aut gallis. Et ex eis, quæ retinent sanguinem per cauterium, sunt porri, & vrtica, & ruta cum farina hordei, & albumine oui.

De faciente sitim.

Cap. 38.

a B. candam.

Dixerunt, quod serpentis facientis sitim longitudo est palmi unius, & super a [corpus] eius sunt vestigia nigra, plurima: & caput eius paruum, & collum ipsius grossum, & incipit creatura eius ex collo grosso usque ad caudam subtilem. Et dixerunt quidam, quod hic plurimum est in regione b [lokiati, & alsim]: et forma eius est forma viperæ, et color postremi eius usque ad caudas est ad nigredinem decliuus, et incedit quatendo caudam suam. Et dixerunt quidam, quod est in littoribus. Et dixerunt quod accidit morsio ab eo ut aduratur uenter eius, et inflametur, quare non sanatur ex aqua, imo non cessat bibere absque exitu alicuius rei per urinam, aut sudorem, ita quod inflatur uenter eius totius: et currit aqua in uenas ipsius.

b B. Iubie & syrie.

De cura.

Cap. 39.

Regimen eorum post commune regimen, est indefinenter facere eos bibere oleum plurimum, et euomere: deinde clysterizare eos cum eis quæ educunt faeces, et humiditates, et trahunt aquam ad inferiora: et ut dentur diuretica, sicut decoctio apij, et spicæ Indæ, et cynamomi, et assari, et fiseleos, et petroselini, et similia. Et emplastratur exterius cum sale, et calce, et oleo. Et emplastratio, quæ dicemus ad morsum canis rabiosi, confert.

De caferzati, et altararati.

Cap. 40.

Sti serpentes sunt parui, breues, minuti, qui quandoque occultantur in arboribus, insidiantes ut proiciant se ipsos ad illum, qui transit per eos, et exeunt procedentes ad eum. Et ego quidem dico, quod vidi genus horum serpentium in partibus de Hestem, et sunt ad rubedinem decliuus et sunt a [calidi] ualde. Et dixerunt, accidit ex morsu eorum dolor vehemens, et [pertransit] in totum corpus, si fuerit de genere quod vidi, et accidit ex eo mors. Et dixerunt, cura eorum est cura communis, et cura viperarum.

De saliente ad duas partes.

Cap. 41.

Dixerunt quidam serpentem cuius nomen ankelimen, et dixerunt quod ipse est saliens ad duas partes; verum ego non verifico, quod ipse sit saliens, aut alius, ut ipsi narrauerunt ei: quod due extremitates eius sunt equalles in grossitudine, et æquales medio, et existimo quod hic est ille, quem vidi in ueritate.

a [Ilicinus, & est durissos].

Cap. 42.

Iste habitat in b [ilicibus] et accidit ex morsu eius excoaratio cutis eius quem momordit, et excoaratio cutis illius qui permiscetur ei, et curat ipsum: et habet odorem malignum, et mortificans eum, qui præsens est, morti eius, siue sit lædens, siue non lædens. Et accidunt ex eo iterum accidentia morsus uiperarum.

De cura.

Cap. 43

Vra ipsius est cura uiperarum, et confert eis propriè bibere aristol. longam cum uino, et similiter a [alhandal] coctam, et aphodil. radicem et uinum. b f.

Miliare

Cap. 44.

Serpentum huius generis color propter citrinitatem suam est quasi color mili. et accidunt ei quem mordent, accidentia malarum uiperarum: et cura eorum est cura illa.

Serpens nominatus sciserati.

Cap. 45.

Color eius similis est salienti ad duas partes, sed ille est deterior, et accidentia eius sunt illa, et cura eius est illa cura.

De

Serpens araxis, uel aspis habens colores diuersos.
Cap. 46.

Quidam dixerunt, quod est malignus, interficiens in die secundo, cum corrosio ne hepatis, & contractione intestino- rum. Et curatio eius est curatio viperarum pra- narum.

Serpens triscialis. Cap. 47.

Narratum est de hoc, quod eius accidentia similia sunt accidentibus viperarum; ve- rum sunt cum inflatione loci morsus, & vesi- cis, & duritie apparente, & cursu humiditatis sanguineae, nigrae ex illo loco: & accidunt ei al- teratio rationis, & tenebrositas visus, & spas- mus mortificans. Et cura eius est cura vipe- rarum. Et ego quidem dixi hunc serpentem in hoc loco existimari: & non nosco cum ne- que ordinem eius, neque ipsius genus cum ve- rificatione; & neque scio an iste sit in iteratio- ne, an non.

Famulus. Cap. 48.

Dixerunt, morsus eius est similis morsui ui- perarum, sed accidunt carni eis qui mor- sus est ab eo, corruptio, & mollificatio, sicut ac- cidit ei qui habet hydropisum; & accidunt ei profunditas somni, & obliuio, & aegritudines in hepate, & [ieiuno, & colon.] Et sermonem quidem in hoc serpente attuli secundum existi- mationem in hoc loco, sicut sermonem de illo qui est ante ipsum; & fortasse non est huius or- dinis, imo est ordinis putrefacientium. Et cura eius est cura viperarum.

De amandutus, & canbaris. Cap. 49.

Dixerunt quidam, quod longitudo cuius- que horum serpentum est usque ad cubi- tum, & color eorum est color arenae, & super corpora ipsorum sunt vestigia. Dixerunt, & ac- cidit ei quem mordent, & dolor uehemens loci morsus, & apostema maximum, & currit ex eo virus.† [

& interficiunt in tertio, & b 50
[mora eius] post septimum.

Curatio eorum. Cap. 50.

Dixerunt, quod curatio eorum est curatio communis: & est eius proprium dare in potu castoreum & cinnamomum, & radicem centaureae, de quocunque istorum fuerit drac- ij. cum vino. Et confert eius radix aristol. & pro- prie longae iuuamentum maximum. Et simili- ter radix [saluosir,] & succus eius proprie, & radix gentianae. Et conferunt eis ex emplastris mel decoctum, & exsiccatum, & tritum: & radi- ces granatorum: & similiter centaurea, & semē lini, & lastruce, & semen harmel, & uolubilis, et rura syluestris: & cōferunt eis emplastra appo- priata ulceribus putridis.

Serpens nominatus selsir, & est putrefaciens.
Cap. 51.

Existimauerunt quidam, quod sunt serpen- tes, qui sunt in regionibus [Assen] & in a B. Syrie. in Aegypto, habentes lata capita [parua] col- b B. subtilia. la, curtas caudas, ventres rotundos, & non sunt super eorum capita lineae, & squammæ, sed su- per corpora eorum sunt lineae diuersi coloris: & quum incedunt, non e[st] rectificatur, imò c B. elenatur uel eriguntur in suu erecto. contrahuntur. & accidunt ei quem mordent, apostema dolorosum, & putrefactio totius cor- poris post contritionem eius, et capillorum ca- sus. Et quandoque festinat putrefactio perdens illud quod sanum est, et sunt quasi species vipe- rarum.

De cura. Cap. 52.

Oportet, ut sit cura eorum cura communis: & cura media curae uiperarum: deinde curatio eius quod accidit ex morfu eorum de dispositionibus, et accidentibus.

De speciebus serpentum, qui nocent quando mordent per uulnus, non per uenenum, de quo sit curandum; & sunt serpentes magnorum corporum valde. De dracone. Cap. 53.

Dixerunt, minor specierum draconum, se- cundum quod dixerunt quidam, est quin- que cubitorum; magni uero sunt xxx. cubito- rum, et supra. Dixerunt, et sunt draconi duo oeu- li magni, et sub mandibula inferiore est eminē- tia sicut mentum; quare sunt ei dentes plurimi. Et dixerunt quidam, quod ipsi multiplicatur in partibus Nubiae.† [et a f B & iudie, b s. alio. Indi sunt maiores, et illi de Nubia qui sunt in regione b [Assen] sunt usque ad quatuor cubi- ros: et Indi sunt magni ualde. Et dixerunt, de illis sunt quos diximus: et habent facies citri- nas, et nigras, et sunt eis ora uehementis ampli- tudinis, et supercilia cooperiunt oculos eorum, et super colla eorum sunt squammæ. Et in omni mandibula sunt tres dentes. et ego di- co, quod iam uidi quendam huius generis, su- per collum cuius in latitudine descendente e- rant piligrossi. Dixerunt, et accidit ex morfu eorum dolor paruus, deinde inflammat: et ma- sculi eorum sunt deteriores foeminis. et dico, quod iam uerificatum est, quod in regionibus alijs ab India, sunt dracones magni ualde. et dixerunt, cura eorum est cura ulcerum malo- rum tantum.

Albedisimon persia. Cap. 54.

Videtur, quod sit iste de generibus draconū, et dixerunt quod illi, quem mordet albe- disimon, accidit ea quae accidunt reliquis mor- sibus draconum. Sed dixerunt de draconibus, quod eorum dentes sunt uehementes. et de proprietate eius est quod, [carminat carnem; quare effodit eam;] quamobrem magnificatur timor in vulnere eius, et indiget curatione vul- nerum malorum valde.

a B. facit eam se- fœridam quare fœrida efficitur Alia litera. carnem facit se- idam cum suo morfu.

De

De morfu draconis marini.

Cap. 55.

DIxerunt liniatur morfus eius cum sulfure, & aceto. & dixerunt conferunt ei adeps crocodili emplastrata, & piscis nominatus tricola: & plumbum quando fricatur super ipsum, iuuatur eo. Et medicinae quas scribemus in c. rutulae, & proprie theriaca prima. Et albedarum gi bibitum & emplastratum confert ei.

Harem carmen.

Cap. 56.

DIxerunt quidam Arabes sapientes. & existimo quod sunt de genere draconum marinorum, aut aliorum, quos ambos nominavit semurion ille sapiens, dicens, quod accidit ex morfu viperarum. Et similatur quod sit cura eorum cura viperarum.

De albatraf & hauden.

Cap. 57.

DIxerunt quem mordet alhatraf, & haudē, accidunt ei dolor vehemens, & frigiditas plurima, & stupor, & mors proculdubio, & peruenit ad hoc ut sit eius cura frigidorum venenorum. Dixerunt quidam, oportet ut embrochetur morfus eius cum aceto tepido, & emplafretur locus cum folijs lauri, & inungatur cum oleo costino, & oleo de pyrethro, & quae simulantur eis ex oleis, in quibus est virtus squillae, & vrticae. Ea verò, quae in potu dantur eis, sunt ut [succus] foliorum lauri cum aceto: & aniu-den cum ruta. aut sumantur myrrhae, & piperis, & rute partes aequales, cuius dosis sit aureus vnus in vino. Et theriaca prima dicta in cap. rutulae.

a B. decoctio.

TRACTATUS QVARTVS.

De morfu hominis & quadrupedum.

Cap. 1.

ICAM in hoc tractatu leſiones morſus hominis, & morſus canis, & leporis, & ſimilium, & morſus canis rabioſi, & luporum, & crocodili, & morſus ſimij, & muſtella, & morſus aleale, & mugali.

Sermo uniuersalis de curatione morſus.

Cap. 2.

DEterior morſus eſt ille, qui eſt à ieiuino: ſiue ſit homo, aut nō homo. Et qui vult curare morſum, oportet ut ponat in primis ſuper morſum pannum inſuſum in oleo, aut inungat abſtergendo cum ipſo oleo: deinde ſi [conſequitur] ipſum intentione b [&] emplafretur cum eis, quae ſunt ſicut mel, & cepe, & fabae maſticatae, [&] crudae ſicut ſunt: illud enim eſt mirabile in hac re. Et iterum vinum coctum, & a [lithargyrium.] Et emplaſtratio cum c [oleo] orobi eſt mirabilis. Et ſi videtur in eo corruptio, muſtificetur prius cum ſuctione d [uentoſarum] aut medicamine e [acuto,] & dimittatur, donec faciat pus. Et conſideretur: & tunc ſi videtur in ſuppuratione eius putrefactio, tunc ſcitur quod muſtificatio, & attractio leſionis non fuit vltima: quare curetur cum attractiuis fortibus, quae diximus

a + B. non.

b — B.

c — B.

d B. merdaſen.

gi.

e B. farina.

f h. aut cum uſ.

toſis.

g B. attrahene

in cap. morſus ſerpentum. Et ſi non fuerit in h h B. morſus corruptio, prohibeatur apoſtematio, &] conſolidetur vulnus. Et de melioribus vnguentis ad morſum, & inſiſiones vnguium auium, & ſpinarum, & ſimilium, eſt vnguentum nigrum adminiſtratum poſt extractionem malitiae, ſi ea indiget, & poſt abluſionem cum aqua, & ſale.

10

Morſus hominis, in homine.

Cap. 3.

Ponantur ſub morſum, quum accidit ut ſit vehemens, cepe, & ſal, & mel die, & nocte: deinde curetur cum vnguento nigro factio ex adipe, & cera, & oleo, & albedard: eſt enim melius emplaſtrum ad illud, quod morſum eſt. Et ſimiliter cinis conſectus cum aceto & melle.

a + [ ] Et iterum minutum a + B. c.

thūs cum uino, & oleo. Et iterum oſſa vitulorum aduſta viſque quo albiſcentur conſecta cum melle. Et iterum ſal tritum cum melle. Aut myrrha, & gummi albotin vulnere iam repleto anetho ſiccato, aduſto, & liniatur cum eo, & ligetur. Et liniatur ſuper ipſum iterum cinis caulium. Et quandoque accidit ex morſu hominis, & proprie ieiuini b [accipientis medullas granorum preparatas] ad corruptionem, et proprie lentes c [corruptio.] quare oportet, ut inungatur morſus cum oleo, abſtergendo: et emplafretur ex radice foeniculi cum melle, aut farina fabarum cum aqua, & aceto: et permutetur emplaſtrum omni vice.

Morſus canis domeſtici, non rabioſi: morſus ſimiliter adib, & ſimilium. Cap. 4.

Singularis curatio illius ex eis, quae diximus in cap. uniuersali, et in curatione morſus hominis: et fortaiſſe ſufficit ut aſpergatur locus ſtatim aceto: et conſuaſetur manu multoties: deinde ponatur ſuper ipſum nitrum cum aceto, et renouetur ſuper ipſum omnibus tribus diebus. et proprie quum timetur malitia rabiei. Et quandoque ſufficit ut curetur cum cepe et ſale, et ruta, et fabis, et amygdalis amaris cum melle, aut arnogloſſa cum ſale, et folijs cucumeris, et citruli, et calamentho contrito cum vino. Et iterum epithema ſuper ipſum lithargyrio: et proprie quum eſt illic inflammatio vehemens, cum farina orobi cum melle: Et ex illis, quae conferunt ei, eſt origanum campeſtre cum ſale, et melle. Et almuſi [reſolutum cum aceto liquido] diſmiſſum diebus aliquot: et hoc quidem confert omnibus primis.

a [Morſus] canis rabioſi, & adib rabioſi, & b [muſtelle rabioſe: & blorum de illis, quae dicuntur.]

Cap.

5.

Accidit cani rabies, quae eſt conuerſio ſuae complexionis ad e [malitiam malam,] malignam, nenenolaſam. Et accidit ei haec conuerſio, aut ex aere, aut ex cibis et potibus. ex aere uero quoniam calor vehemens adurit humores eius: quare ſit rabioſus in autumno: aut congelat frigus vehemens ſanguinem eius, faciens ipſum

ipsum declinem ad d [nigredinem;] quare fit rabiosus in vere. Ex cibis verò, & potionibus; quoniam lambit [in sanguine interfectori;] & comedit ex cadaueribus, & bibit ex aquis putridis, quare f [impletur melancholia putrida.] quamobrem accidit iterum creaturæ eius, ut varietur: & accidit complexioni. Et quandoque apostemat corpus eius, & couertitur color eius ad cinereitatem, & additur perseverantia in causis corruptionis eius: ipse namque famem patitur, & non comedit, [†] [ ] & non bibit aquam: & quando obuiat aquæ, timet ex ea, & abhorret eam, & quandoque horripilatur ex ea, & tremet, & ^h [multiplicatur horripilatio, & est in cute faciei suæ, imò quandoque moritur ex ea timendo, & propriè in fine rei suæ. Et accidit ei multitudo tenebrositatis oculorum, & est semper solitarius, ignarus, non cognoscens dominum suum, & uidebis eum rubeum oculos, vehementis aspectus. & horribilis: & extrahit linguam, & currit salua spumosa, & fluit [†] [nasus] capite eius iam dimisso, & auribus eius mollificatis: quare mouet eas ambas: & iam ^h [curuatum est dorsum, & inclinatur dorsum eius ad latus. quare fit iā tortus ad latus & ad superiora, & ad latus. Et si firmatur cauda eius,] ambulat timidus, declinans quasi sit ebrius, tristis, angustiosus, & præceps fit in omni passu. Et quum apparet ei forma, currit contra illam, inuadendo ipsam, siue sit paries, aut arbor, aut animal: & [†] [parum parificatur] inualio ipsius cum eius latratu ad illud quod inuadit, secundum consuetudinem canum; imò est tacitus, squalidus, & quando latrat ^m [ ] videbis canes fugere à via eius, & fugiunt ab eo ipso longinquo. Quòd si fiat præsens alicui eorum, repente blanditur ei, & obediens sit inter manus eius, & conatur fugere ab eo. Et [†] [adib] deterior est eo, & similiter ^o [qui de lupis] est in quantitate eius, ea quæ diximus.

De narratione eorum, quæ fiunt rabiosa, præter ea quæ diximus. Cap. 6.

Dicitur, quòd vulpes sit rabiosa, & mustela sit rabiosa. Et dixerunt quidam, quòd quidam muli rabiosi facti sunt, & momorderunt dominos suos, & incurserunt maniam, quæ accidit ex reliquis rabiebus.

Dispositiones eius, quem mordet canis rabiosus. Cap. 7.

Quoniam canis rabiosus mordet homines, non videtur nisi vulnus habens dolorē, sicut reliqua vulnera: deinde apparent super ipsos post dies aliquot, aliquid de cogitationibus corruptis, & somnus corruptus, & dispositio quasi ira & murmuratio, & commissio rationis, & responsio absque eo quod queritur ab eo, & uides spasmari extremos eius, contrahendo ea ad se, & refugit lumen, & saltus velaminis, & singultus, & litis, & siccitas oris, & fugit ex [†] [pressura, & amat accensionem luminis:] & quandoque abhorret lumen, & rubent membra eius, & propriè facies eorum, & rauceſcunt

uoces ipsorum, & plorant ^b [in timore aquæ & humiditatis.] & quoties approximat eis aqua, imaginantur canem, quare timent ex eo: & quandoque non terrentur; imò nauscant eam, & quandoque diligunt volutari in terra. Et quandoque accidit eis proiectio spermatis sine desiderio, & perducit proculdubio ad spasmus, & cūez: & quandoque peruenit ad sudorē frigidum, & syncopim, & mortem: & quandoque moritur ante has dispositiones stitendo: et quandoque desiderat aquam, deinde proclamat ex ea, quum obuiat ei: & quandoque forbet ex ea, quare strangulatur per eam, et moritur: et quandoque latrat sicut canis, & quasi sit cum eo rauceſco: & quandoque absconditur uox eius, & sit sicut apoplecticus, non ualens tolerare ut clamet. Et quandoque mingit ^c [pinguedinem, in qua sunt] res carnosæ mirabiles, quasi sint animalia, & quasi canes parui. In pluribus uerò dispositionibus est urina eius subtilis, et quandoque mingit nigrum, et aliquando retinetur urina eius, quare penitus mingere non ualet: et uenter eius secundum plurimum est siccus. Et de mirabilibus dispositionibus eius est, quòd ipse est prorsus ad moriendum hominem. Quòd si momorderit hominem post commotionem suam, accidit illi homini illud quod accidit ei, et similiter ^d [ ]

ex superfluitate cibi eius sit illud.] Et non territus est aliquis eorum ex aqua, qui euasit per curationem, aut absque ea, propriè quum uidit faciem suam in speculo, et non cognouit seipsum: aut cui in eo imaginatus est canis, nisi duo uiripsum namque, secundum quòd existimant primi, vixerunt in huiusmodi dispositione. Et ipse quidem canis non momordit eos ambos: imò non momordit eos ambos, nisi homo quem canis rabiosus momorderat. Ante uerò terrorem ex aqua, cura eius est propinqua. Et quandoque interficit inter hebdomadam, et similia usque ad sex menses. Et spatium temperatum est. xl. dies. Et dixerunt quidam, et non creditum est, quandoque terretur post septem annos. Dixerunt quidam, et est sicut Rufus, non terrentur ex aqua, et diligunt volutari in terra, nisi quoniam complexionibus eorum ^e [iam dilexerunt siccitatem;] quare abhorrent contrarium complexionis, et diligunt conueniens. Ad hunc sermonem nō est declinatio. [Declinatio enim ad illud, quod conuenit complexionis propinque, est ex eis ad quæ non currit.] Et sanioris dispositionis quæ momordit hic canis, est ille, ex cuius morſu plurimum ^g [ ] currit. Et propter illud quando mingit post potum medicinarum theriacalium sanguinem, securatur ex timore aquæ. ^h [scias ergo.]

Differentia inter morſum canis rabiosi, & non rabiosi. Cap. 8.

Quandoque mordet homines canis, et nō aduenit affirmatio formæ eius, et uerificatio dispositionum eius, et indiget curatione eius.

b a. & in fine incipiunt timere ex aqua & ex humiditatibus. Alia litera rauceſcant uoces ipsorum deinde cadunt in timorem aquæ & humiditatis.

c B. rem in qua apparent.

d † B. quod superfluit ex aqua, aut potum quem ipse bibit & quod superfluit ex cibo quem ipse comedit operantur illud in eo quod ex am bobus aduenit pſerit uel come derit.

e B. confirmare sunt in siccitate.

f B. quoniam declinatio complexionis extrahit id quod est cōueniens seu cōſi nile est ex eis, quæ non habent radicem seu ueritatem.

g B. sanioris, h — B.

eius. Et curatio quidem eius inquātum est vulnus, est consolidatio: & inquantum est morsus canis rabiosi, est saniofitas, & apertio. Nam si consolidatur, est in ea perditio: quare indiget illud signo, ex quo eius dispositio cognoscatur. Et ex eis, quæ dixerunt in hoc, est ut sumatur nux regalis aut alia: & ponatur super vulnus: & dimittatur super ipsum una hora. deinde sumatur, & proijciatur gallinæ: tunc si renuit eā, canis est rabiosus: & si comedit eam, & moritur, tunc canis iterum est rabiosus: sumatur frustum panis & liniatur cum eo, quod currit ex illo vulnere, siue fuerit sanguis, siue non sanguis: & proijciatur canibus. Et si renuit ipsum, tunc morsus est morsus canis rabiosi. Et dixerunt, quod de signis eius est, quia quando funditur super ipsum aqua frigida, calefit corpus eius successione eius: & dico, quod hoc signū est non proprium.

De cura.

Cap. 9.

Oportet in principio rei, ut non dimittas vulnus consolidari: imo dilata, & aperi, si non fuerit amplum: & fac cum eo de functione, & positione ventosarum quod dictum est tibi in cap: morsus serpentum. Et minus, in quo nō oportet consolidari vulnus, est spatium xl. dierum. Et si traxeris in principio, deinde non consolidaueris: facies operationem iuuatiam valde. Et si error iam ceciderit, & consolidatum est, tunc oportet ut a [conuertatur,] & ad vltimum perueniatur in eo. Et oportet ut ponas super ipsum de aperitiuis, quum b [consecutus fueris ipsum] in primis diebus: sicut sunt opopanax, & nux, & allia: & emplastrum de pice, & opopanax, & aceto, & sumatur aceti Xist. j. & oportet ut sit acutum, & picis lib. j. & opopanaxi. unc. iij. infundatur opopanax in aceto, donec resoluatur, deinde misceantur omnia. Et fortasse sufficiunt allia, & cepe. & eruca iterum, & siela, & alit composita, & simplicia. Et cum siela iterum quādo ponitur enula. Et fortasse necessarium erit tibi vt utaris medicinis corrosiuis, sicut alcahadicon: deinde consequenter adhibeatur butyrum. Et ex dilatantibus quidem est, ut sumantur salis partes. iij. salis ammoniaci partes ij. calcadis partes viij. squillæ aslæ partes xvj. rutæ partes iij. coralli partes x. æris adusti partes iij. floris æris partes iij. seminis prassii partes ij. ponatur super ipsum cribellatus cum orali. et necessarium est in principio facere, ut ipse sudet ex eis, quibus possibile est ex ambulatione, & balneatione. et nō oportet, ut properes in diebus primis ad euacuantia: sed occupare in trahendo ad exteriora: nam euacuatio quādoque adiuuat ad hoc vt venenum penetret ad profundum, & prohibet attractionem eius ad exteriora. et quoniam ipsa trahit humores ad interiora, tunc trahit cum eis venenum. Quum ergo trahis quod tibi possibile est post duos dies. aut tres: tunc occupa in euacuando, quod iam fortitan c [penetravit. Et si facta non fuerit attractio, & acciderit negligentia, tunc euacuatio in ea hora erit magis necessaria: & melius est ut sit fortior. Et si uideris repletionem d [augumentatam,] phle-

a. n. apertio uel
fissio fiat.
b. b. occurrit ei.

e. B. Alia litera
potes uel quod
fortitan existi-
mas. si dēre mo-
ueri quamuis
non acciderit,
& non expulsio
facta fuerit tūc
enim euacuatio
est.
d. B. sanguinea.

botoma. & si non, tunc non. et quum phlebotomas, tunc non dimittas cum intueri sanguinem suum, & propriē in fine rei. Cathartici verō sit illud, quod educit melancholiam, ita ut sit elleborus, & pilulæ de elleboro, & similia de illis, quæ necessaria sunt: & hiera Ruffi est mirabilis eis. Et ex illis, quibus oportet solucere eos, est cucumer asininus. Confectio cathartici ad eos. Recipe myrobalanorum Kebulorum aure. ij. [opii] aure. i. & s. sal. Indi aure. s. polypodii, lapidis armeni, amborum ana aure. i. agarici aure. i. s. ellebori nigri aure. ii. fitque dosis ex omnibus in pilulis confectis aure. ii. Quum ergo ipsum soluerint cathartica fortia, tunc necessarium est iterum administrare in omni die, aut duobus diebus clystere non lædens anum, sicut oleum, & aquam siela, aut solutium sicut [asphodili] cum epithymo. & oportet ut sit cibus eius post catharticum ille, qui fit ex duragi, & pullis impugnatiss. et admittantur post illud diuretica subtiliantia, & vinum dulce, & propriē vetus, cum dulcedine: & vinum coctum iterum, et lac, et uinum est vehementis iuuamenti ad eos. et magis necessaria res sunt aquatio cibi eius, & humectatio: est enim necessarium rei eius. et illa sunt sicut iura auium [lypticarum, et panis adarmache] in aqua frigida. et confert eis ex aquis, aqua, in qua extinguitur ferum multoties. Verum cepe, & allia sunt ex cibis, qui resistunt uenenis, et abscondunt ea, et repellunt ipsa a corpore, ubi non excusatur eorum usus, quamuis ipsa sint medicina, et ut tu properes, et des eis in potu theriacam magnam, et medicamen de cancriis, proprium est. et dicitur quod theriaca diatesseron est vehementer conferens eis: et similiter theriaca [alanefta] quam dicemus; et ciba eos cancriis fluuiialibus. et iam expertum est, ut sumatur de pulpa cancri fluuiialis adusta super lignum vitis albæ cum aqualitate, secundū quantitatem, qua teratur, et [carbone gentianæ] super illud idem lignum, et cum illa quantitate: et detur ex eo in potu cum vino puro: et sit dosis eius cochlearia quatuor in illo uino: et oportet ut ambo sint trita, sicut alcohol. et huius iterum est descriptio altera. Sumatur [carbonis] cancrorum fluuiialium captorum dum sol est in signo leonis, assatorum in furno, aut in uase æneo, res æqualis; et iam [positæ] sint in eo ex ipsis partes. v. et gentianæ partes. v. et [pyrorum] pars i. terantur. et misceantur cum eis: et sit dosis in diebus primis cochlearium unum in aqua: et detur in potu post dies præteritos duo cochlearia. et similiter adde in eo usque ad quatuor cochlearia. et ex medicinis narratis, et quæ est vltima ad eos, est medicamen de cantharidibus, et dicā ipsum in proximo. et medicamen de cancriis nō detur in potu in primis, nisi ei cum quo est euentus timoris aquæ. et quādoque ponitur in descriptio necius de gentiana quantum est medicas cancrorum [marinorum]. Si autem [consequeris] post duos dies, aut tres, oportet tunc vt sit quod in potu das de medicamine duorum cinerum, duplum eius, quod in potu dares, si p[er] seum consecutus fuisset in principio. et similiter est dispositio medicinarum aliarum quas dicemus.

e. B. opii

f. B. aqua

g. B. huius
uel autem
guum
rum in die
& panis
ri.

h. B. huius

i. B. carbonis

K. B. Alia

l. B. huius

m. B. huius

n. B. huius

o. B. huius

p. B. huius

dicemus. Et si fuerit post septem dies, tunc sint
plura duplicia. Et tunc scalpella ⁹ [scalpellatio-
nem laboriosam,] & fuge luctione vehemen-
ti. Et si ² [consecutus fueris eum post dies plu-
res illis ei superuenientes,] tunc in ³ [dilatio-
ne] vulneris nō erit utilitas: & neque superflue
laboretur in ea, quoniam lēdetur aeger sine plu-
rima utilitate: imō stude in hoc, ut non rema-
neat apertum: nam dilatio ⁴ [iam praterijt in
diebus tribus primis,] & qui appropinquant
eis: quoniam venenum iam sparsum est. Sis er-
go contentus tunc vt remaneat vulnus apertū,
& adiunge ei reliquum regimen dando in po-
tu theriacam eius, & administrando euacuatio-
nem eius. Et ⁵ [similatur] quod venenum sit
sparsum vsque ad quatuor dies, si fuerit forte:
& in minore spatio eo iterum. multoties enim
interficat in hebdomada vna. Et proculdubio
ipsum spargitur velociter, & velocius quā di-
ximus. Et nō est aliquid de attrahentibus, si-
cut cauterium: ita quod quando est spatium lō-
gius illo, & timetur casus in ⁶ [terrore,] prope-
ratur ad cauterium magnum post spatium, nō
est longinquum quin conferat: nō est ergo at-
tractio cauterij, & corruptio ipsius in substan-
tia veneni, sicut est attractio aliorum, & corru-
ptio ipsorum. Quod si aliquid ab hoc prohi-
buerit, administra medicinas, quæ stant loco
cauterij, sicut emplastrum de sale: & medicinæ
rubiſcantes, sicut emplastrum de synapi, & si-
30 milia. Et non intromittas eum in huiusmodi
hora in balneum omnino. Nam si balneau-
ris eum, interficiet ipsum. Et dicitur, quod sede-
re in tina, est ex eis quæ conferunt: & existimo
quod illud est in primis. Et frigus est ex eis, à
quibus oportet ipsum cauere. Et fortasse est tibi
necessariū in hac hora, & post ipsam, ut phle-
botomes eum secundo: ergo phlebotoma ip-
sum: & non permittas eum iterum intueri san-
guinem suum. Quod si videris eum iam tende-
re ad sanationem, paulatim tunc fac eum uti
exercitio temperato. Et balnea eum cum aqua
litate: & funde super ipsum aquæ tepidæ pluri-
mum: & frica eum, & inunge eum oleo tempe-
rato. Et quando peruenit esse suum ad timo-
rem aquæ, tunc tu non paucas iterum, dum nō
fit talis, vt non cognoscat faciem suam in spe-
culo. Dixerunt enim, fortasse ipse cognoscit fa-
ciem sui ipsius, & fortasse imaginatur post il-
lud, quod in speculo sit canis, Et daci in potu il-
lud quod diximus, de aqua in qua extinguitur
ferrum cum ingenio, quod dicemus, est enim
curatio optima. Et ingenia super ipsum cum
omni ingenio in dando ei in potu aquam. Et
si necessariū fuerit tibi stringere ipsum, & vim
inferre, tūc emplastra stomachum eius cum in-
frigidantibus. Et iam quidem expertum est vi-
num mistum per medium, & contulit iuamē-
tum mirabile. Et contulit quidem in hac hora
medicamen huiusmodi. Recipe coaguli lepo-
ris, & luti lacunæ asportati de Alexandria, & gra-
norum ⁷ [iuniperi, & gentianæ omnium an-
aure. iij. baccarum lauri, & myrrhæ, amborū
an. aure. viij. conficiatur cum melle: & sit dosis,
quantum faba ægyptiaca. Et iterum sigillorum
lacunæ, & granorum iuniperi, amborū an. x.
coagula vulpis. iij. coagula leporis v. radicum

aristol. rotundæ, baccarum lauri, seminis amo-
mi, seminis rutæ sylvestris, omnium ana aure.
iij. præparetur eorum massa cum vino dulci:
deinde conficiatur cum melle: & sit dosis faba
una. Et iterum, terræ sigillatæ aure. viij. grano-
rum aldemeſt tantundem, coagula leporis. xvj.
coagula gazel. xxxij. radicum gentianæ. iij. myr-
rhæ. iij. aggregentur cum melle, & retineatur:
cuius dosis sit ut cicer, cum aqua calida. Et qui-
dam homines dixerunt, qui suspēdit super cor-
pus suum dentem canis rabiosi, fugit ab eo can-
is rabiosus, & non intendit ad eum: similiter
reliqui canes, & nō est ex eis, in quo est fiducia.
Medicinæ quæ bibuntur, simplices quidē sunt
lycium, & altit, & absinthium, & polium & ter-
ra sigillata cum vino: & ⁸ [nigella] est mirabi-
lis in hoc capitulo: ita quod nomen eius in gre-
co est derivatum ex interione iuuante ad mor-
sum canis rabiosi. Et myrrhæ bona est bibita, &
10 emplastrata. Et dixerunt, non est ad illud medi-
cina melior gentiana; & chamædryos iterum.
Et dicunt quidam, quod oculi cancri, quum
bibuntur, sunt magis iuuatiuæ res ad illud. et
dixerunt quidam, quod si in potu detur coagu-
lum ⁹ [muris] parui in aqua, sanat, et existimant
quidam, quod sanguis ipsius canis rabiosi, est
curatio. Verum ego non audeo illud, et simili-
ter dixerunt, ciba illum hepate canis, ¹⁰ [et]
proprie illius, qui eum momordit. et dixerunt
post timorem aquæ, ciba eum hepate prædicto,
& ante ipsum; aut cute ¹¹ [adabaci claudicantis]
allata. et dixerunt, quum in potu dederis ¹² [meu
bedhana] & castoreum in hac dispositione, &
feceris collyrium ex eo, iuuabitur eo, & remo-
uebitur timor. et de compositis sunt medica-
men Gal. & theriaca propinqua ei, quod dixi-
mus in præterito. Recipe cancri fluuiialis adu-
sti, & gentianæ, amborum an. partes v. thuris, ca-
lamethi an. partes iij. terræ sigillatæ partes ij. su-
40 mat in puluere ex ea. 3. iij. in ieiunio cum aqua
tepidā, & tres alias in vesperis: & vtatur illa die-
bus pluribus ante xl. Al. Recipe cantharidarum
magnarum, pinguium, ablatis pedibus, & capi-
tibus, & alis partem j. lentium excorticatarum
partem j. & croci, & spice, & gariophyllorū, &
cinnamomi, & piperis, omnium sextam partis
vnius: terantur omnia optime, & proprie can-
tharides, & conficiantur cum aqua, & infor-
mentur trochisci ex eis, quorum vnusquisque
50 contineat tertiā 3. j. et detur in potu ex eis om-
ni die trochiscus vnus cum aqua tepida. et si ac-
ciderit punctura in vesica, bibat decoctionem
lentium excorticatarum, & oleum amygdali-
num, aut butyrum crudum, & coctum. et ingra-
diatur balneum omni die post potum eius, &
sedeat donec mingat in tina. et administretur
cibus humectatiuus, & ales fidabegi cum pullo
impinguato, & bibat vinum, & caueat sibi a fri-
gore. Descriptio abbreviata medicaminis de
cantharidibus. Sumantur cantharides secundū
quod narrauimus, & infundantur in lacte aceto-
so die, & nocte, deinde effundatur illud lac
acetosum ab eis, & permuetetur aliud lac aceto-
sum, & dimittatur in eo die & nocte, & fiat il-
lud tribus vicibus, deinde exsiccentur in um-
bra, & terantur cum tantis lentibus excortica-
ris quantæ sunt ipsæ: & fiant ex eis trochisci, de
qui-

x B. Alia litera
a. alufen.

a B. Alia litera
canis.

b f. a. allato.

c e. al. dabaz.
d B. al. maudan.

quibus sit dosis tertia. drac.j. cū vino, aut aqua tepida. Quum ergo biberit ipsum, fiat ut perueniat ad sudandum curā eo, quod est ei possibile de deambulacione, aut cooperimento. Si autē illud quod bibit, angustiat ipsum, bibat super ipsum sacraiaia de butyro cocto, aut oleo, & vtatur tina, & mingat in ea: quum ergo minxerit sanguinē, tunc iam securabitur a timore aquae. Emplastrā, & similia ad attrahendum. Alia est emplastrum bonum. & dicitur quod emplastratio eius cum hepate canis rabiosi iuuatiua est valde, & testatur de ea cōmunitas. Et alia emplastrata, & bibita, & caro piscium salita est bona iuuatiua. Et de eis quae trahunt venenū ab eo cum fortitudine, est ut ponatur super morsum urina hominis: [iuuenis,] & propriē cū nitro. Et cinis vitis solus, & acerrum, & menta cum sale. Et opopanacum mirabile est valde. Et folia cucumeris hortulani uehementis iuamenti sunt ad illud & radix fœniculi. Et dixerunt, quandoque confert ei iuamentum mirabile, vt liniatur locus ex glutino piscium multoties. Et iterum vt emplastraretur cum formicis tritis. Et iterum. sumantur floris aris, & salis, amborum partes. iij. adipis vitulorum partes. xij. fiat ex eis emplastrum. Et iterum uolubilis. drac. iij. ꝑ nitri. drac. ij. ꝑ mæris drac. j. salis drac. iij. adipis anferis. drac. x. olei de alcanna quantum necesse est. Ingenium in dando aquā in potu. Quidam dixerunt sicut ꝑ feligoris, quod quando timet ex aqua tunc detur in potu ei in vas ex cute^f [adabon] & aliorum, aut in vase cooperto cum cute^g [adabon] & propriē si fuerit de ligno, aut cute canis rabiosi. Et dixerūt quidam ut ponatur super vas, aut sub eo pannus, qui sit de pannis latrinæ. Et dixerunt alii ab istis, quod aliquid de hoc nō excusatur. Et quidam ingeniosē faciunt canalem longum, & mittunt in guttur eius a longe, & fundūt aquā in ipsum tectum ex eo quod cooperiat aquam scilicet ponitur eius extremitas in guttur, & funditur aqua in ipsum, aut fistulam propriē ex argento. Et ex eo quod bonum est in dando aquam in potu, est ut fiat iterum lignum concauum ex congelato melle, aut ex cera, & ponatur in eo aqua, & præcipiatur deglutire ipsum.

• v. antiquata
feu iam diu mi
sta.

†baurach.

†philagrius.
f B. aldabha.

g B. aldabha.

W. B. Alnemer &
Alfred & Co.

De morsu^a [leopardi ex genere] leonis, & vulnere
unguium eorum. Cap. 10.

Isti rapaces, & qui simulantur eis, non sunt sicut canes salui, & homines: imò dentes eorum, & ungues ipsorum non sunt vacui à natura venenosa: quapropter oportet, ut curentur in primis cum attractione: deinde cum consolidatione. Et in eius attractione sufficit res parua.

De morſu crocodili.

Cap. II.

Ille, quem mordet crocodilus, regatur regi-
mine prædicto in cap. morsus canis non ra-
biosi cum attractione veneni, ex quo non euacu-
atur morsus eius, quamuis sit saluus. Et illud
fiat cum illis, quæ sunt sicut nitrum, & mel. et
quando a disinguitur fissura eius, liniatur vul-
nus cum adipæ cerui, & adipæ anseris & mel-

2 B. existimat
mundificatio
eius impleatur
vulnus buryro
&.

le: deinde consolidetur. et adeps eius est magis
iuuatiuus ferum ad morsum eius. Dixerunt qui
dam, quod sanatio vulneris eius, quod fit quā
crocodilus corrodit partē corporis alicuius,
est adeps crocodili.

De morſu ſimij.

Cap. 12.

In illo iterum, quē mordet simius, fiat quod attrahat venenum eius, si fuerit in morfu eius. et illud fit cum eis, quæ sunt sicut emplastratio cum cinere & aceto ⁊ ⁊ melle: aut amygdalis amaris, & ficibus, & propriè immaturis: & lithargyrium cum sale: & radicis feniculi: & sedar apostema eius lithargyrium liquefactum in aqua: & ⁊ cooperari ipsum cum nigella & melle & eruo & melle.

De morfu catti.

Cap. 13.

Q Vandoque accidit ex morſu catti dolor
vehemens, & viriditas in toto corpore.
tur cum emplastro cepe, & emplaſtratione ca-
lamenti campeſtris, & per comeliſionem am-
borum iterum: & cum emplastro facto ex ni-
gella, & ſiſamo cum aqua.

De morſu muſtella.

Cap. 14.

DIxerunt quòd morsus eius est velocis doloris: & est color eius decliuus ad obfusticationem. et cura eius proxima est cura, quam diximus ex emplastratione cum capis, & alliis, & comestione amborum cum vino puro super ambo. et conferunt ad illud ficus immaturæ cum farina orobi. ei in lib. quidem theriacæ dicitur, quòd si emplastratur cum ea morsus super morsum eius, & super morsum canis rabiosi, est bona iuuatiua, sanans statim.

De morſu mugali & eſt alcale.

Сар. 15.

DIxerūt quidam, hoc animal minus est mu-
stellā in quantitate eius, et color eius est
declius ad cinereitatem cum subtilitate, & te-
nuitate: & longitudo oris est ad vltimum, &
[labium eius] in vltimo: dixerunt & hoc, quia
videt animal salit ad ipsum, & suspendit cū
testiculis eius, et dixerunt quidam est in forma
muris, & in colore eius, uerū b[is] mulsida] eius
est acuta, & oculi sui sunt parui, & dentes eius
habēt tres ordines, quorum alii super alios tor-
ti sunt retorsione parua ad superiora, et dixe-
runt quidam accidunt ex mortu eius dolores
vehementes, & punctura in corpore, & appari-
tio ruboris in locis secundum dētes eius, & ac-
cidunt in circuitu morsus vesicæ plenæ humi-
ditate sanguinea, & [super bases fuscas, & quod
ipse continent] fuscum: & quia a [sinduntur
ab eo quod est sub eis,] egreditur caro alba in
colore nerui, habens tunicas: & quādoque cor-
roditur, & cadit: imō currit in primis pus viru-
lentum, deinde ē putrefit & corroditur, & ca-
dit caro eius, et quādoque percutit res ad pū-
cturam in intestinis, & difficultatem vrinae, &
sudorem frigidum corruptum. Cura, Dixerūt,
opor-

oportet ut ponatur super locum galbanum sin-
gulare, & cum aceto: & embrochetur cum
aqua [†] [

farina hordei, syrupo acetoso: & findatur ani-
mal ipsum, & ponatur super ipsum pyrethrum,
aut malum, aut allia contrita, aut synapis: totum
illud, si non fuerit apostema. cum apostemate
verò, cortices granati dulcis decocti, & empla-
stretur cum eis. Illud verò quod in potu datur
ei, est scea armenum bullitum cum vino, aut
eruca, aut sifimbrium, aut nux cupressi cum vi-
no aut pyrethrum, & semen crucæ & cartamū.
Et ex eis, quæ sunt iuuatiua, fortia, est buchor-
marien cum syrupo acetoso: aut opopanax cum:
aut radix gentianæ: aut coagulum agni, & coa-
gulum hœdi: & sunt ambo bona valde. Et con-
feret ei lac cum syrupo acetoso iuuamentum vl-
timum. Et dixerunt quidam sapientes. res mag-
gis conferens ei est succus foliorum lauri, & fo-
lia lauri humida cum vino decocto, aut eruca:
aut decoctio abrotani: aut decoctio luleb cum
vino, aut storax iterum bona est ei, quum datur
in potu cum vino. Et similiter quum comedū-
tur res prædictæ cum dispositione sua. Quum
ergo cadit caro corrupta, curetur vulnus attra-
ctione sua.

TRACTATUS QUINTVS.

De punctura paruorum venenosorum, & morfu eorum
Cap. 1.

DICAM in hoc tractatu puncturam
scorpionum, & rutelæ, & uesparum,
& araneæ, & eorum, quæ currunt cur-
su illorum: & incipiam ab habenti-
bus aculeos de eis.

De speciebus scorpionis syluestris.

Cap. 2.

Dixerunt quidam, quod scorpio foemina
maior est masculo: masculus enim exte-
nuatus est, minutus: & femina pinguis, magna;
& aculeus foeminae est subtilis: & masculi acu-
leus est grossus. Et accidit, vt quibusdam scor-
pionibus sint duo aculei secundum quod exi-
stunt quidam; quoniam dimittunt duo fo-
ramina apud puncturam suam: & intrigatur
punctura, & calefit reliquum corpus, & infrigi-
datur sudor iterum. Scorpio autem cum alis
est magnus: & prohibet multoties cum ventus,
quum volat, ab hoc ut cadat, quare vadit cum
eo de regione in regionem. Et in dispositioni-
bus quidem caudæ scorpionum diuersificatio
est: de eis enim sunt qui habent sex spondyles,
quorum malitia fit fortis in tempore ortus ^a
[alshara,] & interficit morsus eius. & de eis
sunt qui habent pauciores. Et existimauerūt qui
dam, quod scorpiones sunt nouem colorum,
albi, citrini, rubei, & cineritij: ^b [ferrandi:] & vi-
das, & de eis sunt aurei, habentes nigras cau-
noli coloris, de quorum percussione sentitur
fumosi, & accidit ex morfu eorum ^c [risus,]
& permissio rationis.

Quod accidit de punctura eorum. Cap. 3.

Accidit punctura eius ut apostemetur ab
hora sua apostemate duro, rubeo; & do-
lor protensus, & quandoque inflammatur, &
quandoque infrigidatur, & imaginatur apud
eum, quod corpus eius ^a [comprimatur cum
pilis sal.] Et accidunt dolores subito, & punctu-
ra, sicut punctura acus; et sequuntur illud su-
dor, & tremor labij, & frigus eius, & expulsio
vomitu rei viscosæ, quæ congelatur super ip-
sum; & horripilatio, & ^b [ruptura] pilorum, &
tremor & frigus extremitatum, propriè earū,
quæ sequuntur vulnus; & mollificatio totius
corporis, & eminentia amborum inguinum,
& tensio virgæ; & accidit inflatio in ventre, &
fortasse excitatur super morsum ^c [bumbus,]
& propriè si fuerit morsus in inferiore; & acci-
dunt apostemata ascellarum, & eructatio plu-
rima, & propriè si fuerit percussio superius, et
alteratur color. Si autem scorpio fuerit uche-
mentis malitiæ, erunt accidentia mala valde,
superfluunt dispositiones prædictæ, et punctu-
ra sicut cauterium in adurendo; et corpus to-
tum rigorem patitur cum frigore; et eleuatur
super labium humiditas viscosa, quæ congela-
tur super ipsum, et currit ex oculo similiter hu-
miditas; deinde coagulatur lipa in angulis; et
cadit alteratio formæ, et egreditur anus, et apo-
stematur priapus, et ingrossatur lingua, et stri-
dent dentes, et spasmanatur membra postero-
ra, et quandoque componuntur quidam dentes
super alios, et non aperiuntur, et est significa-
tio mala. Inquit Galen. si sua percussione inue-
nerit arterias, accidet syncope, aut inuenerit
neruos, accidet spasmus; aut inuenerit uenas,
accidet putrefactio. Cura. Curetur per cano-
nes communes, et per uaporationem cum eis
quæ sunt sicut sal, et milium, et similia. Et pri-
mum, quod facis, est suctio cum conditioni-
bus suis. et reliqua quæ dicta sunt in attractio-
ne, et administrantur super ipsum medicina acu-
tæ, subtiles, uelocis inflammationis, sicut sunt
assa, et allium, et pyrethrum. Verum ^d [stercus]
est de melioribus medicinis ei. Et similiter est
auellana Indæ, et omnis auellana; et herba cuius
folia sunt quasi folia samplici, expansa super
terram secundum rotunditatem, cuius diame-
ter est vnus palmi, et in sapore eius est viscosi-
tas, cuius gustus est sicut gustus alnabac recen-
tis, et bibitur cum aqua, et sedat dolorem sta-
tim. et dixerunt iterum herbas et arbores cum
nominibus suis, quas ego non noui. et ite-
rum arbor, cuius crus eleuatur super terram
quantitate vnus digiti, deinde nascuntur vir-
gæ æquales, quæ eleuantur quantitate vnus cu-
biti, et apparet super eas res, sicut ^e [bala] cuius
sapor est sapor ^f [bala. i. saccus palme in quo da-
tyli nascuntur,] cuius potus sedat dolorem
statim. et napi ^g [barbari sunt vltimi] in hoc.
et capa squilla est mirabilis quando comedi-
tur; et conferunt ei theriaca magna, et mytrida-
tum, et theriaca Eldræ, et theriaca diatesicron,
et sagzenea, et medicamen de assa. et assa est
medicamen bonum ei, et vitis alba, et alhar-
mel est ex eis quæ experta sunt nunc. et car-
tamum

a. percussus
cum frustis ro-
tundis ex niue
constructis.

Alia litera sup
corpus eius pro-
iciantur frustra
niue rotunda.
b. Alia litera
contractio.

c. seu in homi-
ne qui est mor-
sus exitus uen-
colitatis per in-
feriora cum so-
nitu.

d. B. alhara.

e. Alia litera
nix.
f. B. balha. i. flo-
rum dactylorū.
g. n. abe barba-
rie sunt vltimæ.

AVIC. Tom. 2. P tamum

calidum; & multiplicatur in alcoz, & in ascaris honontio, & propriè in mineris alaniuden. & quando mordent, non curatur de eis in hora illa, imò in mane, aut post: deinde accidit angustia, & alteratur color. Et quandoque accidit ictericia, & apostematur lingua, & ulceratur locus puncturæ, & mingit sanguinem: & quandoque retinetur natura, & fortasse conuertitur esse eius ad perditionem, & incipit cum pulsu cordis, & syncopi: & non oportet ut negligatur propter lenitatem a [situs] eius, quoniam est mali veneni. Cura. Post curam communem meliores curationes, sunt cauterizare locum, & potiones ^b [aqua lactucæ amaræ,] & aquæ al taraxacon, & aquæ hordei, & omnia extinctiua propriè, quum fortis sit ^c [inflammatio. Et melior curationum eius expertarū, est sauch malorum cum aqua frigida. Et dixit quidam, radix polij quum bibitur cum aqua, confert. Et enula est medicamen bonū ei, secundum quod dicitur. Et theriaca alhascari est bona, cuius descriptio est hæc. Corticum capparis, gentianæ, absinthij romani, aristol. rotundā. ^d]

omnium an. pars j. terantur omnia: & sit dosis eius pondus. drac. ij. Theriaca alia eis. Taraxacon sicca, & foliorum malorum acetosorum, coriandri, omnium partes æquales: sumatur pulueris eius quantum in uola manus capitur. Et quum accidit ei inflammatio vehemens, sedetur cum aquis fructuum, & succo eorum infrigidatis. Et si acciderit pulsus cordis, confert syrupus de malis alsemis, & sauch de malis, & lac valde acetosum cum trochiscis de camphora. Et si angustia sit fortior, tunc adhibeantur aquæ fructuum cum oleo ros. infrigidato. Quod si natura retineatur, clysterizetur. Et si mingit sanguinem, phlebotometur, & administretur curatio mictus sanguinis. Et si apostematur lingua, phlebotometur vena, quæ est sub ea, & gargarizet cum aqua endiuæ, & syrupo acetoso. Et si acciderit in morfu corrosio, curetur cum medicamine acuto, & in partibus eius cum bolo armeno, & aceto linito. Et curetur cura vlcerum malignorum.

Species aranearum, & asceiben, & rutelarum.
Cap. 5.

DE rutelis quidam iam dixerunt illi, qui considerant, & experiuntur has res, quod sunt sex species: deinde diuersificati sunt interpretando de proprietate omnis speciei earum. Dixerunt enim quidam antiquorum medicorum, quod prima species earum nominatur albarhation, rotundæ figuræ, vici coloris: & significat per vnum colorem, illū qui est ad nigredinem decliuus. Et secunda nominatur anchos, & est latioris corporis illa, rotundæ figuræ: & in partibus, quæ sunt in ^a [loco] eius, sunt squamæ apparentes: super os cuius sunt tria corpora eminentia. Procedentia ad exteriora, rara, leue ^b [apis] magnæ, nominatæ ageruf, & color eius est ad cinereitatem decliuus, & tegitur corbeis, & propriè apud dorsum eius. Et quarta est sagluucoslon, quoniam totum corpus eius,

& caput eius est durum: & est habens alas, sicut sunt alæ formicæ magnæ. Et quinta est fucilon, nam ipsa est longi corporis, subtilis, & super corpus eius sunt puncta, & propriè apud caput eius, & ipsius collum. Et sexta est furbulentis, nam ipsa est longi corporis, uiridis coloris, cui est quasi aculeus sub collo ipsius. Et ille medicus posuit puncturæ omnium specierum rutelarum accidentia una, & addidit alius accidentia propria. Et alius ab his duobus viris dixit: rutela est animal simile araneæ, quæ nominatur alsched: & est uenatrix muscarum, & quod species eius sunt plures. Et secundū quod dixit Gal. Gal. sunt duodecim species, & earum deterior est ægyptiaca. De eis enim est rubca quasi ipsa sit aranea rotunda ^c [

Et de eis est alba habens rotundum uentrem, paruum os, stellata: & ipsa est acuti dorfi cum lineis lucidis. Et de eis est citrina, pilosa: & de eis est ueca appropriata hoc nomine. Et de eis est cuius medium capitis, & pedes sunt breuia, decliuia ad posteriora; & quum vult pungere proicit se super pedes suos: & quādo vult d [bibere] euomit humiditatem paucam, & est subtilior ueca prima. Et de eis est formicalis, similis formicæ, rubecum habens collum, nigrum caput, album dorsum, punctura coloribus diuersis, ^e [

Et de eis est vespalis ^f [rubca similis vespæ: deinde ponit unicuique earum accidentia. et de eis est f [alkeseniati,] quæ nominatur per hoc propter paruitatem suam, & est quasi ipsa sit eruus, rotunda, paruum habens os, & subalbidum uentrem, albos pedes, & multorum pilorum. Ægyptiaca uerò, quæ dicta fuit prius, est maligna, habens ventrem magnum, et caput magnum, simile animali quod uolat in circuitu candela.

De eo quid accidit ei, quem momordit rutela uniuersaliter, & ^a [de] distinctione. Cap. 6.

Inquit Gal. non accidit morsui rutelæ quod accidit puncturæ scorpionis; quamobrem non obuiat venæ ledendo, & ^b [non facit diffcultatem egestionis] secundum plurimum. et inquit ille, qui dixit species rutelarum, & nominavit eas nominibus primis, quod omnes ille, communicant in apostematione loci morsionis: & est locus morsionis in ^c [primis] horis rubcus, et in plurimis ^d [eorum] est coagulatio sanguinis viridis, in quo habetur pruritus, et quod sequitur ipsum: & quandoque extenditur usque ad crus: & addiderunt alij, quod est illic eminentia plurima valde, & inflatio. Et dixit primus, & accidit membris nervosis, & ossibus frigiditas semper. scis quæ sunt sicut genua, & alchatim, & dorsum, & spatulæ; & fortasse infrigidatur corpus, ^e [

& tremuit, & horripilatur. Inquit, & sunt illic dolor vehemens, clamorosus, & vigilie, & citrinitas coloris: ^f [& imaginatur in oculis, quod ambo sunt humidiores, quàm consueuerunt: & distillant lachrymæ guttis frequentibus: & sentitur in inferiore parte ventris, et propriè propè petinē, sicut euacuatio, & inanitio; et incipit na-

AVIC. Tom. 2. P 2 tura

^c f B. & de eis est nigra fumo-sa quæ simulatur vnæ etiā & de eis est rachæ.

^d B. pungere vel percutere.

^e f B. & ex eis est cantaridalis.

^f B. horrobasis.

^b B. inducit uenem frigus.

^c B. Alia litera paucioribus.

^d B. est fuscus.

^e f B. totum.

^f B. Alia litera faciei eius.

tura expellere materiam aquosam superius, & inferius: & quandoque apparet in illa materia quod est sicut tela aranea: & accidit inguinibus, & testiculis inflatio: & iuncturis contractio, sicut spasmus, quorum forsitan dilatio non æquatur, & accidit dolor oris stomachi, & nausea: & emittit corpus sudorem frigidum: & fortasse capitis incurrit dolorem sicut est dolor capitis patientium birsen. Et addiderunt alij, quod accidit faciei citrinitas, & corpori grauitas, & yrinæ motus, cui fortasse associatur punctura,] & quandoque egreditur cum ea sicut aranea: & accidit nervis, & genibus, & pectini tensio vehemens, & similiter in stomacho & lingua abbreviatio & retentio,] & fortes fiunt dolores. Inquit Primus proprietas autem speciei sextæ, & secundum quod narrauerunt est quod accidunt ex ea dolor vehemens in stomacho, & rigor vehemens valde, cum tremore plurimo ualde: hoc dixit. Distinctio uero quam dixerunt Gal. & alij, est quod ipsi dixerunt: ex morfu quidem eius, quæ de illis rubea est accidit dolor paruus, velocis sedationis. In nigra uero, aut variæ morfu, fit fortis dolor cum horripilatione, & frigore, & tremore, & grauitate in coxis:††[

g B. difficultas.

h B. linguæ ingrossatio & retentio. Alia lingua in lingua coadunatio & asperitas.

i† a. ex morfu però albæ rotundi corporis & paruioris accidit dolor paruus cum pruritu & dolore pigritudo uentris.

k B. nigra.

l B. morfum uicæ erectionis.

m B. salubris. n† B. quæ sunt sicut catharides

o B. horobalis.

p B. uelox.

q B. alida.

& pruritu, & putrefactione] & mollificatione ventris, & fluxu eius. In stellatæ uero morfu fit fortis dolor cum pruritu, & horripilatione, & stupore, & grauitate capitis, & mollificatione corporis. Ex uicæ uero accidunt dolor vehemens in loco percussionis, & frigus corporis totius, & horripilatio, & tremor, & spasmus, & sudor currit frigidus, & ab scissio uocis, & stupor in corpore toto, & apostema in ventre, & tensio in uirga & pectine, & vomitus rei absque uoluntate, & yrina turbida. Verum [magna] fumosa est maligna, & accidit ex ea dolor stomachi, & frequentia vomitus, & dolor capitis: et tussis consecutua, & difficultas egerendi interficiens uelociter. Ex morfu autem citrinæ pilosæ fit dolor fortis valde, & accidit tremor, & sudor frigidus cum inflatione ventris, et interficit multoties. Et addunt quidam eorum in narrando [quandam uicam de erectione] uirgæ, & tensione priapi, et ab scissione uocis, et expulsiōe spermatis, & spasmo: et illud non est fidum, existens ex eis quæ approbamus. Formicæ autem morfus est vehemens,††[ ] paruus dolorosus. Sed ex eis††[

] accidunt vesicatio corporis, et grauitas linguæ. Ex uespali uero accidunt apostema in loco, et spasmus, et profundus somnus, dominans, et debilitas amborum genuum. Verum [alkesinati] est maligna, cuius accidentia sunt de genere accidentium uicæ, sed ipsa sunt difficiliora accidentibus uicæ. Aegyptiaca uero est maligna, et facit accidere dolorem capitis vehementem, et profunditatem somni, et succedit ei mors:††[et uita.]

De cura.

Cap. 7.

IN cura eorum iterum administratur canon uniuersalis ex attractione, et suctione, et liniatur cum aqua salsa:††[

et dantur theriacæ prædictæ in cap. scorpionum, et balnea, et tina sunt velociore res in sedando dolores eorum. Nam quum ipsi humectantur in tina, sedatur dolor eorum: et si egrediuntur ab ea, redit: quare oportet ut balneetur omni hora. Theriaca bona ad rutelam, et draconem marinum, et genera serpentum. Dixerunt de tur in potu in morfu eorum, quæ sunt sicut: sicut rugon medicamen huiusmodi [bdellij al.] aristol. radices lilij celestis, spica celtica, [seruca] pyrethri, dauci, elebori nigri, et cymini, [et aliphodili, et foliorum agembin, et asuiton] capitum granatorum, coaguli leporis, cinnamomi, cancri fluuiialis, stercoris, succi papaueris, carpobalsami, omnium an. unc. j. terantur, et conficiantur,††[

et informantur trochisci, quorum unusquisque sit vnus aurei. et est dosi una: detur in potu cum uino, et [semine alandacochar, et nucis cupressi, et semine apij.] Reliquæ medicinæ. Grana pini, et cyminum athiopicum, et folia arboris aldulb, et cortices eius, et semen alandacochar, et cicer nigrum, et propriæ campestres, et grana [magna] sunt bona ualde: et semen abrotani, et semen anethi, et aristol. et fructus tamariscii, et succus semperuuiæ, et lac lactuce campestris: et dosi cuiuslibet istorum sit pondus. ij. aure. cum uino. Et iterum uinum, in quo decocta est nux cupressi, et propriæ cum cinnamomo: et ius cæcorum: et ius anseris, et decoctio radicum asparagi cum uino, et aqua. Et ex eis, ipsi in potu tribuuntur compositæ, sunt, arist. et cymini partes æquales. et sit dosi eius. drac. iij. in aqua calida. Theriaca ad illud experta. Recipe nigellæ. drac. x. dauci, cymini amborum an. drac. v. radices nucis, cupressi, amborum an. 3. iij. spica nardi, et baccharum lauri, et aristul. ro. et carpobalsami, et cinnamomi, gentianæ, seminis andacochar, sem. apij, omnium an. pondus. drac. ij. conficiantur cum melle, et dosi sit quætitas nucis cum uino antiquo. Epithemata, et similia. De bonis eorum est cinis ligni fici confectus cum uino, et sale, et [calcasia], et spogia infusa in aceto, et expressa, & aristol. cum farina hordei confecta cum aceto, et folia [alcorusuf,] et porri, et uirgæ pastoris, et aristol. cum arbore fici. Emplastrum bonum, fumantur cortices granatorum, aristol. et farina hordei cum aceto, administrentur post abluionem vulneris cum aqua, et sale. Et de vnguentis est oleum de andacochar, embrochatum, calefactum: Et de embrochis est aqua marina calefacta. Et omnis aqua salsa, et decoctio [alcorusuf,] et decoctio nucis cupressi.

De Sciebi, & cura eius.

Cap. 8.

HOc est sicut aranea habens plures pedes, et longos. et dixerunt, accidunt ex morfu eius dolor stomachi††[et vomitus et difficultas urinae, et egestionis, et interficiens, et aegyptiacum est deterius. Dico autem quod ego nescio an hoc aegyptiacum est illud, quod prædictum est in capitulo rutelæ aut illud. Et cura eius est cura rutelæ.

Aranea, signa eius, & curationis.

Cap. 11.

Accidunt ex morfu eius uentrositas plurima in uentre cum horripilatione, et frigore

re extremitatum, et erigitur uirga. Et cura eorum est ex genere curæ rutelæ. Et confert eis sumere in potu vinum. [alicuius quantitatis post aliam] tota die, et b [ponere morisionem] in uino; & sudare in balneo. Et de medicinis eorum sunt nigella, et uinum, et ruta sicca cum uino sola, aut cum cyperis.

Duo animalia, quæ dixerunt quidam sapientum medicorum.

Cap. 12.

Sunt ambo iterum de genere cuius præterijt rememoratio. Verum ego non scio esse eorum, & an ipsa ingrediatur in eis, quæ sunt præterita, aut non: & cognoscuntur per hoc, quod habent quatuor mandibulas. Inquit ille sapiens, sunt ambo ex genere rutelæ: & unum eorum est latum habens pedes albos, & super caput eius sunt duæ eminentiæ, quarum una descendit in anteriore parte capitis secundum rectitudinem: & altera transit incidendo hanc in latitudine: quare facit imaginari illud quod habet duos ora, & quatuor mandibulas. In alio vero loco eminentiarum sunt duæ lineæ facientes imaginari illam imaginationem. Et accidit ex morfu eorum illud, quod accidit ex morfu scorpionum, & dolor vehemens, & albedo coloris morfonis, si extenuatio faciei, & capitis, & vigilie. Et cura illius est cura morfonis rutelæ: & medicinæ magis propriæ de illis quæ sunt ad rutelæ sunt ozymum, & radix opopanax, & alandacocha, & abrotanum.

Animal aliud nominatum tuharfe.

Cap. 11.

Hoc animal retulit ille sapiens, & dixit accidit ex morfu eius dolor vehemens, & rubedo, & difficultas urinæ. & conferunt patienti per ipsum fructus tamarisci, & cuminum campestre, & folia nucis, & allia, & uinum dulce.

Pediculus uulturis, nominatus debe persicæ, & menluce græcæ: & vagarius, indicæ, & hæc bestia est sicut pediculus, aut sicut parus aleandam.

Cap. 12.

Dixit Gal. est paruus, a quo non cauetur, & fortasse non videtur morsus eius. Et est ex eis, quæ faciunt erumpere sanguinem per uenam, & per nares, & in ano, & ex stomacho per vomitum, & ex pectore, & pulmone, & ex radicibus dentium: & quandoque magnificatur timor in eo, quare non recipit medicinam. cuius cura est similis curæ algerarati. Et ex eis quæ ei propria est, sunt ut liniatur morsio cum bezaflar, & cum succo lactucæ, & sandalis rubeis, & butyrum crudum, & terra sigillata, & algeduar, & portulaca, & succus eius, & psylliū, & mucilago eius: & reliqua extinguentia, sicut aqua en diuia, & aqua lactucæ, & cucurbitæ, & citruli.

[Altamula] & porcus luti.

Cap. 13.

Est bestia habens multos pedes acuti veneni, & est in iudicio pediculi uulturis, & vesparum.

De uespa.

Cap. 14.

Est vehementioris calesfactionis quam apis: & accidunt ex morfu eius dolor, & rubedo, & apostema: & de vespis magnis est genus habentium capita nigra, & habentium aculeos plurimos interficiens. Et magnæ quidem sunt maioris cautelæ prorsus, & magis perniciosæ: quapropter fortasse perducunt ad spasum, & ad debilitatem genuum, sed in paruorum iterum morfu quandoque magnificatur timor, quare faciunt accidere vesicas, & grauant linguam.

De cura.

Cap. 15.

Administratur desuper ex suctione illud quod scis; & si magnificatur timor, tunc illud quod succurrit tunc, est pondus mediæ drac. feminis samplici, quoniam sedat dolorem in loco eius: aut tres volæ coriandri sicci: & summat succos infrigidentes cognitos, & potus in frigidantes. Et quandoque supponitur glacies sicut collyrium, & confert. Et de epithematibus eius est aqua maluæ, & aqua albedarungi, & [citruli sunt] mirabiles cum proprietate sua, & althæa iterum & [blitis] et solatrum, et sisamum: contritum, et folia eius, et iterum ficus: et acetum, et lutum, et aqua agrestæ, et iterum stercus vaccinum, propriè cum aceto: et iterum folia siumbrij, et folia lauri recentis. Et iterum sumantur opium, et semen hyusquiami nigri, et camphora, et liniatur cum succis frigidis, et tegatur cum panno lini infuso in aqua frigida: et liniatur in circuito eius cum luto, et aceto. Et similiter herba fluminis cum aceto est mirabilis. Et similiter viriditas, quæ accidit super cursum aquæ. Et iterum, secundum quod existimant quidam, vaporetur cum aqua, et sale, et liniantur cum lacte [fici]. Et iterum surgei parietum cum aceto: et quandoque sunt ex aquis horum, et decoctionibus ipsorum, embrochæ. Et expertum est, quod quando membrum dimittitur in aqua calida hora una, deinde permutatur subito ad aquam falsam, mistam cum aceto, sedatur statim. Et de fricationibus eius sunt mulcæ, quoniam ipsæ sedant dolorem.

a B. malus est.
b B. blitus genus.
menum.

c — B.

De apibus, & cura ipsorum.

Cap. 16.

Habent dispositiones proximas uespæ, nisi quia dimittit aculeum in punctura. Et cura eius proxima est curæ vesparum.

Formica volans, & res alia ei similis.

Cap. 17.

Illa est dispositionis proximæ api, et sanior ea. Et dico, quod de habentibus mucronem, et aculeum, est res similis formicæ volanti, uerum tamen est longior ea plurimum, et non est longitudine eius, et habet pedes araneales, longos, citrinos, longiores pedibus vesparum, et [cingulum, quod habet, est citrinum,] et non est ei de ingenio ad fabricandum habitaculum suum, quod est vespis: imò fabricat ipsum de luto, habente orificium.

a B. habet aculeum minorem

AVIC. Tom. 2.

P 3 cia

cia lata, & facit pullos, sicut aranea: qui quum egrediuntur de cauernis suis, incedunt ambulatione araneæ, quasi excoriantur posterius, & volant: & apud me est de iudicio vesparum.

Stellio, & lacerta.

Cap. 17;

Q Vando mordet, dimittit in loco sui morsus dentes paruos, subtiles, nigros; & non cessat locus dolere, & prurire, donec auferantur cum ferra, aut cucullo trāseunte super eos. & assumat eos, & colligat eos: quare sedatur dolor. Et quandoque extrahit dentes eius oleum & cinis: deinde sugatur locus, & ponatur in aqua calida. Et dictum est, quod comedere altaxacon, valde iuuatium est ad morsum eius. Quod si dolor magnificetur, detur in potu theriaca rutelæ.

Animal habens quadraginta quatuor pedes. Cap. 18, 20

E St animal cognitum per intromissionē auris: & quandoque est in longitudine eius palmus unus, & habet in omni latere viginti duos pedes: & quandoque ambulat ad interiora, & quandoque conuertitur eius dispositio: & habet secundum quod dicitur, venenū quoddam, cum quo accidit dolor paruus, qui sedatur statim. Et flos asphodili est de theriacis eius: & quandoque sufficit in eo administratio salis cum aceto.

De morfu salamandræ.

Cap. 19.

E xistimatur, quod ipsa sit bestia similis laceræ, habens quatuor pedes, curtæ caudæ. Et existimant quidam, quod ipsa non adurit: & si proicitur in larem, extinguit ignem. & accidunt ei quem mordet, dolor vehemens, & inflammatio in corpore. ^a & ^b [& grauitas linguæ, & ^b [punctio eius] & tremor, & stupor: & multoties accidit nigredo membri secundum figuram rotundā, & casus eius.

^a a ignes & apostema calidum in lingua.
^b t B. loquella difficilis in qua pronuncietur momu.

De cura.

Cap. 20.

D ixerunt quidam, cura eius est cura cantharidis: & proprius quo curantur, est ut in potu detur resina ex quacunque pino fuerit cum melle, & detur eis in potu decoctio chamæpitios, & decoctio lilij cum folijs urticæ, & oleo. Et de eis sunt, qui dant illis, ranas decoctas, & dant ipsis in potu de iure earum. & emplastrat eos cum carne ipsarum, & quandoque comedunt eas. Et similiter ^a [est fustio] testudinis cæpestris: & marinæ decoctæ.

^a B. ova.

Saculus fudurni campestre, & marinum.

Cap. 21.

E T ego quidem non cognosco ipsam, & non est longinquum quin iam expleuerimus narrationem eorum. Dixerunt quidam, accidit ex morfu cæpestris, ut obfusceatur morsio, & fiat rosei coloris, & parum ruber rubedine clara, imò parum valde: & fiunt dolor uehemens, & pruritus in corpore. Marini verò mor-

sus est aquosi coloris, & simulatur ut sit curæ eius cura rutelæ, & similitum. Et dixerunt quidam, emplastratur cum sale: aut cinere cum vino, aut cinere confecto cum aceto squillitico, cum sisamo adusto, & uino, & embrochetur prius cum oleo plurimo, & aqua calida, dein de ponatur desuper.

Scorpio marinus.

Cap. 22.

E xistimo, quod accidunt ex morfu scorpionis marini inflatio vētris, & forma hydro-pica; & quandoque accidit ex eo exitus uentositatis absque voluntate; & oportet ut caueatur in cognitione eius. Et cura eius est cura draconis marini, & rutelæ. Et dixit quidam, in cuius sermone non confiditur, quod scorpionis aquæ est calidi veneni.

Aranea marina.

Cap. 23.

V idetur, quod sint dispositiones eius propinquæ dispositionibus scorpionis marini.

De morfu ranæ marinæ rubæ.

Cap. 24.

N arrauerunt plures sapientum, quod ipsa est maligna, mala, innadens animalia, & corpora, & salit ad ea ex longinquo, ut mordeat ea; & si non potest mordere, sufflat ad ipsa exustationem nociuam: & accidunt ex morfu eius apostema magnum, & perditio velox. Dico, simile est ut sit cura eius cum theriaca magna; & quod est eius generis.

Summa curationis reptilium marinarum venenosorum.
Cap. 25.

D ixerunt, oportet ut curentur cum theriacis, & cum eis quibus curatur venenum frigidum, & cum medicinis rutelarum, & theriaca earum.

FEN SEPTIMA.

De decoratione, quæ est tres tractatus.

TRACTATVS PRIMVS.

De dispositione capillorum: & in ipso sunt surfures.
Cap. 1.

A PILLVS nascitur ex vapore fumo quando coagulatur in poris, & oritur super eos ^a [& propriè per illud quod assumit] ex alimento; & propriè quando est humiditas corporis uiscosa, unctiosa, non aquosa, neque lutosa, sicut arborum unctuosarum folia non cadunt. Et iam quidè dictum est in lib. j. de denigratione eius, & canitie ipsius, & reliquis coloribus. Verum quod pendet ex sermone de decoratione, est regimen substantiæ eius cum nascentia, & depilatione. et regimen numerationis eius cum multiplicatione, & minoratione. et regimen quantitatis eius cum ingrossatione, & subtiliatione, &

& prolongatione. Et regimen figuræ eius cum
applanitione, & crispatione. Et regimen coloris
eius cum denigratione, & [subalbatione] &
dealbatione. Et nos loquamur in hoc tractatu
secundum hanc intentionem.

De causa destructionis capillorum. Cap. 2.

Capilli destruuntur, vel minuitur aut pro-
pter causam in materia: aut propter cau-
sam in re in qua nascuntur. Et causa in materia
est ut minoretur, aut priuetur. Et [paruitas] est
aut causa eius quod ipsam submergit, aut alte-
rat eam, aut causa [paruitatis] substantiæ pri-
mæ, sicut est [paruitas] vaporis fumosi in
pueris: & mulieribus propter multitudinē va-
poris humidi: quare non nascitur barba eis: par-
uitas autem [radicis sub-
stantiæ, aut est propter accidens, aut quoniam
natura consumit eam. Illud verò, quod est pro-
pter accidens, est sicut accidit conualescenti-
bus, cum exciccat eos ægritudines longæ, phthi-
sica, & hæctice: quare non remanet eis materia,
de qua cibentur capilli: quare cadunt, & nō na-
suntur, sicut accidit plantis irrigatis, quando
non irrigantur. Et sicut accidit castratis ex simi-
litudine eorum cum mulieribus in humiditate,
& frigore propter causam testiculorum eo-
rum: & propterea quod illud quod generatur
sperma, concucatur in eis, & infrigidatur, &
peruenit frigus eius ad membra sublimia, & in-
frigidat ea: quare nō resoluitur humiditas eorū
ad excicandum, et qd̄ resoluitur non remanet
in poris, propter paruitatem suam, & subtilita-
tem ipsius, imò egreditur. Et sicut ei, qui assuetū
vitur [inlitis] grauibz super caput suum. Il-
lud verò quod est ex uia naturæ est sicut calui-
tium: caluitium enim accidit propter abbrenia-
tionem materici pilorum [ex caluitio.] Et il-
lud est propter [paruitatem] eius aut propter
submersionem [et] [et]
cerebri ab eo quod tãgit ipsum de craneo: qua-
re non imbibit ipsum ea imbibitione, qua im-
bibit, quum est obuians. Illud autem quod fit
propter causam in re, in qua nascuntur, est se-
cundum tres modos, aut ut non penetret in eā
materia pilorum: aut ut penetret in eam, sed nō
retineatur: aut ut corrumpatur in ea, & [resol-
uatur] ad qualitatem non convenientem ut pi-
li generentur. Et non penetrat in eam, nisi pro-
pter oppilationem pororum: & non oppilan-
tur pori nisi propter vehementiam soliditatis
eius per siccitatem ipsius, sicut est de adiuuanti-
bus ad caluitium, & festinat in calida comple-
xione propter velocitatem excicationis eius:
& propter illud multiplicantur super præpara-
tos ad caluitium pili corporis & pectoris pro-
pter caliditatem complexionis eorum. nam pa-
rum quod est ex pilis eorum est difficilis euul-
sionis: aut propter soliditatem eius, causa vesti-
tio in [glabris]. Et illud quod non retinetur
in ea, est propter vehementiam raritatis eius, &
amplitudinem pororū eius, sicut est ex aliquo
adiuantium ad hoc, ut non nascatur barba

etiam usque] in fine ui-

ta: aut propter siccitatem complexionis: quare
constringuntur pori cum humiditate comple-
xionis propter paruitatem caliditatis. An non
vides, quod non fit caluitium: & est residuum
capillorum istorum subtile, facilis euulsionis,
sicut est mulieribus, & castratis? Et illud quod
corrumpitur in ea aut est propter humorem
fixum, malignum. sicut in alopecia, & tyria:
aut propter ulcera mala corrosiua, sicut est in
quibusdam speciebus [glabritiei.] Et calui-
tici quidem curatio est difficilis, quamuis sit
possibile ipsam repellere antequam incipiat,
aut tardare eam. Et propter illud quidē quod
dixit Hippocr. quod quando caluis varices ac-
cidunt, nascuntur capilli eorum. voluit per de-
pilatos intelligi alopeciam, & similia. Et pili su-
perciliorum & palpebrarum non cadunt velo-
citer, propterea quod eorum origo est spissa,
cartilaginosa, conseruatiua: & propter illud
tardatur caluitium in [æthiopibus & cingi]
propterea quod cutes eorum vehementer reti-
nent pilos eorum: durum enim non euellitur.
& propter illud minorantur cum eo pili uerū
ipsum seruat pilos. quare non cadunt veloci-
ter, & non depilantur. Et [blefi] quidem nō
fiunt calui propter multitudinem humiditatis
cerebrorum eorum: & propter illud multipli-
catur in eis diarrhoea facta à catarrho. Medi-
cinæ conseruantes capillos sunt illæ, in quibus
est caliditas subtilis, attractiua, & virtus stypti-
ca: & illæ, in quibus sunt proprietates, quibus
operatur: & iam diximus simplices harum me-
dicinarum in medicinis singularibus: & dice-
mus iterum in antidotario composita ad eos.
Et dicemus hoc de medicinis, quæ sunt conue-
nientiores huic loco. Medicinæ igitur simpli-
ces, quæ conueniunt ad conseruationem capil-
lorum, & succurrendum inceptioni eorum in
casu, secundum summam viquequo conditio
nemus post conditiones necessarias, in regimi-
ne ipsarum, sunt huiusmodi. myrtus, & grana
eius, & laudanum, & emblici, & myrobalani
kebuli, & myrrha, & aloes, & capillus ueneris.
Et cadunt in eis gallæ propter stypticitatē earū,
& alfelecaharagi propriè cum vino styptico. &
oleo myrtino, aut oleo masticino, & aqua myr-
ti, aut succo foliorum [alcerideract.] & ite-
rum adustum [et]
adustæ cum semine suo linitur cum oleo. Et

iterum cortices nucis adusti. quando miscen-
tur cum oleo myrtino, & uino styptico, & inū-
guntur cum eis, & propriè pueri. Et ex compo-
sitis est illud quod recipit grana myrti, & gallas
& emblicos. decoquantur cum oleo rosar. aut
oleo myrtino secundum modum notum, &
administrentur. et iterum folia myrti humide,
& laudanum, & [ramus,] & extremitates cu-
pressi, & grana myrti fumantur, & cum eis
[commouendo tangatur caput tritis dissolu-
tis cum oleo oliuæ.] Et iterum granorum myr-
ti nigra, & seminis apij, extremitatum myrti, &
seminis sicla, & extremitatum rhamni, omniū
an. pars i. capilli ueneris, & laudani ambo-
rum an. pars. s. uini nigri partes. vi. dissoluantur
medicinæ in ipso, decoquendo donec rema-
neat tertia uini: deinde proiciantur desuper
olei oliuæ aromatizati cū cyperis & spica par-

AVIC. Tom. 2.

P 4 tcs

m B. dinez.

n B. abifinis &
in xengi.

o B. trauli.

p B. azadaruch
q B. seu cinis.

r B. haufegi. &
sic ubique pro
ranno h. gi.
s B. dissolutis cū
oleo oliuæ inū-
gatur caput.

* B. iterum.

u ts. corticum
nucis.

* B. aur. adipis

y. quantum
sufficit. Recipe
thuris stercoreis
ericij marini
ojum an. 3 v.
z. B. Alia litera
sifumbrij partes
iij. virge pallo
ris.
Alia litera par-
tes iij. postus
eolumborum.
a ts. oleo myr-
tino aromatiza-
to aut.
b s. quantum
ipsum.
c B. alferas.
fbsaurach.

* B. lurum.

tes. ij. Et * [iterum] decoctio eius, donec ferueat
tribus ebullitionibus, deinde coletur aqua, &
oleum à medicinis, cum expressione vehemen-
ti: & ponantur in vase vitreato, quod sit ad mo-
dum pyxidis, & concutiat, & administretur
apud necessitatem: est enim conferuatiuum, &
denigratiuum, Et iterum seminis apij, & semi-
nis siclae, & capilli uene, & thuris, omnium an.
unc. ij. + [nuce]

xv. nu-
mero, corticum pini lib. j. & assentur omnia in
nocte in furno posita in vase lutato, & dimittā-
tur donec adurantur omnes partes eorum, &
conterantur contritione bona, & proiciantur
super ea lib. j. adipis vrsi, quæ est melior * [adipe-
] anferis, & reponantur: & quoties indiget
eo, liquefiat in oleo aromatico, & administretur
super ea lib. j. s. decoquatur laudanum in uino
cocto, donec inspissetur, & proiciantur super
ipsum medicinæ, & misceantur, & reponatur:
& quando indiget eo, sumatur ex ipso ali-
quid in oleo aromatizato. Et melius oleum est
oleum nardinum, & liniatur: & quandoque li-
nuitur sine oleo. Et ex eis, quæ sunt leuia, est ut
sumantur myrrha, & laudanum, & oleum myr-
tinum, & propriè quod sit ex oleo de Keiri, &
aqua myrti decoctæ, & vino styptico, & misce-
tur secundum quod exigit illud, quod est præ-
sens, & liniatur cum eo. Aut sumantur folia flo-
rum papau. rufi cum oleo myrtino, & inunga-
tur caput, & dimittatur in nocte, deinde balnee-
tur ipsum enim conferuat, & denigrat. Aut su-
mantur laudanum, & capillus veneris, & cinis
corticu pini, & adeps vrsi, & uini pontici quā-
tum sufficit commissio ei, cum oleo masticie-
no, aut myrtino. Aut sumantur capilli veneris,
& laudani æqualiter, & olei myrtini + [

omnium an. aure. i.] rutæ montanæ au-
re ij. terantur cum vino styptico, & misceantur
cum adipe vrsi, & administrentur. Medicamen-
tum conferuans pilos superciliorum. Recipe rosa-
rum papau. rufi [partes. iij. fumi terræ] cum
radicibus suis, & extremitatibus fici omnium
an. partē j. laudani partes iij. capilli veneris par-
tes ii. conterantur & administrentur cum

oleo masti-
cino. b [Simile ei] iterum, radicem vitis albæ,
aut radicem c [alascas,] & cineris arboris pini
recentis. omnium an. pars i. + [nitri partes ii. mi-
] sceantur cum oleo myrtino aromatico: hic ce-
go est sermo plurimus. At verò si fuerit causa
siccitas complexionalis, & paucitas sanguinis,
delitiis foueatur corpus, & cibetur eis quæ sunt
boni nutrimenti, & pinguis, ex ipsis in quibus
est declinatio ad caliditatem subtilem: & dimit-
tat omne salsum, & acetosum, & ponticum. Et
deuiter coitum. Et de vino deuiter illud quod
est antiquum. Et assidue balneationem cum a-
quis dulcibus. Et non approximetur corpori ni-
trum, nec vinum neque saporem: quod sit sicut
farina fabarum, aut grana melonis, aut d [cre-
ta,] & psyllium, & similia. Et si fuerit propterea
quod pori contracti sunt valde, indiget eis

quæ resoluunt, & rarificant: & diligitur ut po-
nantur in cibo ea quæ aperiant, sicut synapis,
& allia, et porri: & liniatur cutis iterum cum
eis, quæ sunt sicut gummæ rutæ syluestris, & sy-
napi, et calamentum, et ruta, et cepe: & admini-
strentur in balneo aque resoluentes: & abluat-
ur caput cum + nitro, & spuma maris. Et
oportet ut abstineat patiens illud ab oleis.

Et ad illud quod est propter raritatem, con-
ferunt medicinæ prædictæ, plurimum de-
clinationis quarum est ad stypticatam, & epi-
themata, & olea styptica: et introitus balnei, et
administratio + [tepida,] deinde + [consecutio cum farina] subito.

De pluribus embrochis capillorum.

Cap. 3.

Plures embrochæ capillorum sunt in qua-
rum substantia est viscositas, ex qua possi-
bile est ut capilli assumant, & sunt sicut folia si-
sami, & folia cucurbitæ, & olea in quibus sunt
caliditas & stypticitas, sicut oleum de lilio mi-
stum cum cera, aut sicut est oleum de alcan-
na, & oleum myrtinum propriè. Et cadit in il-
lis ablutio capitis cum infusione coliquit. Et
ex eis, quæ conferunt in hoc, est ut sumatur lau-
danum, et dissoluatur quod de eo bonum est
in testeo vase lutato super prunas subtiles, li-
quefactione facta in oleo oliuæ, et puluerize-
tur super ipsum aliquid de nucleis + [oliuarū]

combusti, et commisceantur omnia super pru-
nas commissione subtili, et administrentur. Et
foliis quidem alzerideract, et aquæ foliorum
eius inest proprietas bona in hoc, et + [corpori]
seminis lini administrato cum oleo sisami-
no. Compositum. sumantur folia alzerideract,
et capillus ueneris recens romanus: & myrrha,
et emblicæ: et + [commouendo regatur] cum eis
caput in quibusdam ablutionibus cognitis. Et
iterum synapis: et ponatur in decoctione siclae:
et abluatur cum ea caput, et inungatur post ip-
sam cum oleo myrtino, aut cum oleo de embli-
cis. Compositum bonum. Recipe fellis taurini,
et fellis vrsi, et myrobalanorum emblicorum,
Kebulorum, et belliricorum, et d [sede guarā]
et gallarum integrarum, omnium an. partem
i. terantur, et nutriantur cum succo solatri. vii.
diebus, deinde exsiccentur, et administrentur ex
eis epithemata cum aliqua decoctione post ablu-
tionem capitis et barbæ cum aqua, et melle, et + [

[nitro] contrito. Et iterum hordei cōtriti. drac.
xxx. emblicorum. drac. v. decoquantur cum aqua
decoctione vehementi, donec aqua sumat vir-
tutem amborum, et decoquantur in illa aqua
existente in ipsa olei viol. quantum est medie-
tas aquæ, et laudani pondus. drac. iij. foliorum
sisami, et foliorum althææ, et foliorum cucur-
humidorum aut siccorum omnium an. pōdus
drac. x. non cessetur decoqui aqua donec con-
sumatur, et remanet oleum. Descriptio alia, et
refertur ad Alkindum: sciremblegi. 3. x. deco-

quantur cum duabus lib. aquæ, usquequo re-
deat ad quartam, et fundatur super eam quan-
tum ipsa est olei de ben, et aliquid hordei ex-
corticati, aliquid laudani, et decoquatur usque
quo sedeat ad tertiam.

De faciendis nasi pilis fortibus.

Cap. 4.

Et in ipsis est + [cura caluitiei, cuius ratio
est possibilis, et catus] super ciliorum, et li-
miliū:

miliū: et omnes medicinā quas dicemus in capitulo alopecia: et omnis modus regiminis ex fricatione capitis, et rubificatione eius, et administratione adipum super ipsum, deinde ad ministracione medicinarum fortis attractio- nis, et resolutionis, cum proprietate quam habent in alopecia, sunt iuuatiua in caluitio, et faci- endo nasci pilos in depilato, et in superciliis, et barba. et corticibus radicis ^b [fali cis] cum oleo est confortatio, et conseruatio mirabilis cū denigratione. Medicinē autem, de quibus est nostra intentio, vñ hic narremus eas, quamuis iterum sint iuuatiua in alopecia, postquam fecerimus illud quod diximus, in fine capituli conseruationis capillorum, sunt ista: sumantur cantharides recutes, ablatis pedibus et capitis, exsiccate in ymbra, et terantur in oleo viol. aut decoquantur in eo, aut in oleo oliuæ donec ingrossetur, et lini cum eo, vbi volueris: vesicabit enim, deinde nascentur pili. et similiter mel anacardi, quando ponitur super locū, cuius pili depilati sunt. aut teratur condisi in oleo ouorum, et liniatur cum eo homo ^c [†].

vbi voluerit, multoties: faciet enim nasci pilos. Aut sumatur vngula asini adusta, et cornua combusta, et liniatur cum ^d [oleo si- samino:] est enim forte. Qua autem formica- rum cum oleo de ben sunt conuenientia in fa- cientibus nasci et apud communitatem homi- num, sunt ex eis quæ prohibent ortum. et ex eis quæ sunt experta, est lacerta, quæ est in do- mibus, quæ interficiatur, et exsicceetur, et tera- tur, et liniatur cum oleo, et iterum tritura ^e [nitri Pharaonis cum sambaco. et ex eis quæ sunt leuiores illo, est vt fiat manica, et tabula de plū- bo, et ponatur inter ea ambo aliq̃ ex oleis ad capillos, aut adeps ex eis, quæ sciuntur, et teran- tur. donec resoluatur ad ipsum virtus plumbi, et liniatur cum eo, et emplastreus locus cum foliis fici bene decoctis, et vsque ad virtutem quandam. et iterum sumatur medulla xx. auel- lanarum, et assetur donec teratur, et aggregetur cum oleo raphani, aut sumatur herba nomi- nata ^f [harcus.] et priapi asini, et splenis eius assarorum, omnium an. lib. s. et laudani. xx. pon- dera: misceantur omnia post solutionem lau- dani in vino, et administrentur. et ex eis quæ dixit Philagrius, est, vt sumantur adipis tauri saliti. 3. 96. alusthem, et gumma rutæ agrestis amborum an. 3. 28. myrrhæ. 3. 8. laudani tantum ^g [†].

et teratur, et aggregetur totum cum nino nigro, et radatur caput, et liniatur cū eo, et dimittatur quinque diebus, deinde abluatur et dimittatur quiescere duobus diebus, deinde iteretur: q̃ si exulcerauerit, curetur locus cum adipe anieris. et iterum ad depilatos. sumantur sex ventres leporum, et exsiccentur. optimè, & adurantur in vase lutato, & proiciatur super eos de foliis rhamni, & de foliis, myrti tātundē & de capillo ven. 3. viij. & adurantur vice alia in vase vitri, deinde teratur: & misceatur cum tri- bus lib. adipis vrsi, & quantum ipsum olei de raphano, & reponatur, & administretur quum necessarium fuerit in oleo aliquo aromatico: & bacca lauri, & oleum de pipere, & oleum de

Kerua: & similiter illud quod adiuuat in faciē do nasci. et iterum cinis abrotani quando mi- scetur cum oleo antiquo, facit nasci barbā tar- dā nascentē. & ⁱ [cinis lilij cum aqua & pro- prie in superciliis.] Et iterum ad supercilia cō- burantur duæ nuces, vsquequo terantur tantū, & adiungatur eis ambabus aure. j. de nucleis da- styorum ^k [†].

similiter absque per- scrutatione vltima. & xv. grana piperis, & bul- liat cum oleo ros. et iterum cinis abrotani, & auellane adusta, & laudanum, & cantharides, & condisi bulliant in oleo de ben in conchica- rio ^l [†]. donec denigrentur, & mi- sceatur cum tanto galie, quantum ipsum est, et fricetur locus, & liniatur cum eo. et iterum ca- pillus ven. & grana myrti, & semen apij, adurā- tur parum, donec denigrentur, & aggregentur cum adipe vrsi, & oleo raphani. Medicamen fa- ciens nasci pilos in superciliis. Recipe thuris aure. iij. stercoreis crocodili, stercoreis critij ma- rini, & rutæ montanæ, omnium an. aure. j. terā- tur cum vino styptico, & misceantur cum adipe vrsi, & administrentur. Aliud ad depilatio- nem antiquam. difficilem ex alopecia, & aliis. Recipe secha partem j. spumę maris partes viij. euphorbii, & baccarum lauri, amborū an. par- tes iij. picis humidæ partes ij. liquefiat pix cum oleo de lilio, & liquefiat in ea euphorbium, de- inde admisceantur cum eo reliquæ medicī- nę ^m [†]. Simile eiradicum arundinis adustę partes vij. cineris ranarum partes v. se- minis cruce partes iij. radicis ⁿ [alistas] partes iij. teratur cum oleo laurino, & administretur.

De Alopecia & thyria.

Cap. 5.

I Am sciuiti, quod causa in generando alope- ciam est materia mala, manens in cute, in o- riginibus radicū pilorum: quare corrumpit radices originum pilorum, corrodens eas, pro- hibens nutrimentum bonum eis, & nominatur alopecia, propterea quia ipsa accidit vulvibus. et differentia quidem inter ipsam, & thyriam est, quod in thyria nō tantum cadunt pili, imō excoariatur eum ea cutis tenuis, sicut accidit ser- penti. et fortasse accidit in ea figuratio proue- niens, sicut figura serpentis, et materia quidem quæ facit accidere, & incurrere alopeciam & thyriam quandoque est cholerica: & quando- que est melancholica: & quandoque est phleg- matica, & quandoque est ex sanguine corru- pto. et significatur super totum illud per illud, quod apparet quum sit abrasio, ex colore cutis: & proprie quum fricatur illud fricatione ali- qua. et quandoque significatur illud ex regimi- ne precedente, & ex accidentibus quæ associan- tur ei. et ex eis quæ significant illud, est humor dominans de illis quos sciuiti. et quandoque significatur velocitas sanationis eius, & tardi- tas ex eo quod videtur de velocitate rubifica- tionis eius, per fricationem ^a [†]. propter velocitatem attractionis sanguinis bo- ni ad ipsam, aut tarditatem eius, quamuis fri- catio plurima exulceret, quare prohibet origi- nem pilorum.

De cura.

Cap. 6.

N On est dubium, quin rectificatio regimi- nis in ea sit euacuatio illius humoris, fa- cientis

i n & emulso nigellæ cum aqua & proprie ad supercilia,

k fB. adustorfi.

l fB ferreo.

m fB. Aliud.

n a. alferas.

a fB. & abrasio nem.

cientis in primis, & intromissio ciborum chymi valde boni ad corpus, de illis quos sciisti. et vini temperati, commisti, deinde ad impressionem dulcedinis parum, cum tenuitate, & claritate: nam hoc nutritibilis est. et balneum confert ei ante omnem frictionem, & post ipsū. et incipiat prima res cum euacuatione corporis in primis ab humore faciente cum medicinis educantibus ipsum, aut cum phlebotomia, si materia exigerit illud: deinde cum euacuatione capitis ab eo cum quo sciisti de caput purgiis, & odoramentis, & gargarismis, ex eis quæ dicta sunt in cap. mundificationis capitis, secundum vnamquamque superfluitatem; deinde de permurandum est super cutem, & mundificationem eius ab eo, quod in ea mansuum est, & extractionem eius ab ea, & resolutionem ipsius. et festinandum est in hoc, ut non recipiat cutis qualitatem mansuam malam. et non est ambiguum in hoc, quin oporteat ut medicinæ euacuantes ex locis materiam malignam, sint incisuræ, & resolutione resolutione non consequente exsiccationem, propter vehementiam calefactionis; quare adipiscatur cutis^a [calefactionem, quæ in futuro sit] causa casus pilorum, quamuis in presenti forsitan] destruat alopeciam. Quod si fuerit calida fortis, sicut [gumma rutæ agrestis] quæ est radix in cap. d[†] [frangatur caliditas eius cum oleis temperatis, vincetibus super eam, & cum aquis^c [quibus subtiliatur. Et de ea quidē melior est recens: & illa super quam præterierunt anni tres, est debilis. et de iudicio fortis est, ut minoretur ipsius quantitas, & si frangatur eius complexio:] & festinè accipiat ab eo quod cum ipsa linitur. et de iudicio debilis est, ut fiat è contrario & oportet, ut sit subtilis: & si nō penetrabit virtus eius in profundum cutis. et oportet ut sit in illis medicinis confortatio, & prohibitio, ut nō recipiat caput materiam malignam. et non oportet ut associetur illi virtuti stypticitas plurima, prohibens materiam penetrare ad locum, deinde penetrare in poros eius. Quum ergo corpus mundificatum est ab illo, oportet tunc ut in eis sit virtus attrahens sanguinem eius bonum, & vaporem [eius temperatum] postquam ipsa resolverit corruptū, qui est in cute: ut aggreget resolutionem corrupti^h [propinqui] & attractionem boni longinqui: & illud post mundificationem et quum tu administras has medicinas, oportet ut tu consideres impressionem earum: & incipias in eis a debilibus in complexione & minoratione. & considera in eo quod est ex eis quod si inuenis egrum tolerantem, & impressionem in columnam, adde in virtute. & si non tolerat, & magnificatur impressio, minue quantitatem, & commistionem: & stude ita ne perducas ad exulcerationem, & apostemationem, & proprie in corporibus levis complexionis, aut ætatis, aut temperis. et si perduxerit ad apostemationem, & exulcerationem, succurre illi cum adipibus, & lini eos desuper sicut est adeps anatis, & gallinæ: & sicut ceratum leue. quum ergo sedatur, reitara cum quantitate quam tolerat. Quumq; magnificatur res parū, non cesses facere illud, donec resoluitur corruptum, & attrahatur bo-

num. et signum quidem impressionis medicinæ in ea est, ut rubeat cutis cum frictionibusⁱ [minoris numeri, quā frictiones, quibus rubeat ante administrationem medicinæ: si autem dispositio non alteratur, tunc scias quod indiget medicina fortiore: & quando non rubet, frica cum panno vehementius quam sit illud, donec timeatur excoarctatio; deinde frica cum eis quæ sunt sicut cape. Quod si non rubet, non erit excusatio quin scalpelletur locus, & liniatur cum eis, quæ sunt sicut allia. & de eis quibus indiget in mundificanda cute a materia alopecia malæ, sunt sanguisuga, & ventosatio, & ungere cum acubus pluribus. et iterum vesicatio cum medicinis acutis, quas dicam: & mundificatio eius quod vesicatum est, & sanatio eius ut egrediantur pili ab ea. et de eis quæ adiuuant in resoluen-do materiam, est cooperire caput pileo de pellibus semper nocte, & die: ipse enim resoluit, & facit sudare. et oportet ut radatur omnibus duobus diebus, aut tribus cum nouacula: & quoties nascuntur, radatur caput. et oportet ante administrationem epithematum, ut radatur caput, & fricetur cum panno aspero, aut sicut cum cepe, aut corticibus raphani, donec rubeat, & fiat susceptibile virtutis medicinæ [apertis poris.] & quandoque excusat balneum^l [ab hoc.] quod si non raditur, subtiliatur medicina perueniens ad illud. De euacuantibus autem euacuetur cholerica cum decoctione myrobalanorum. & cum virtute elebori, & epithymo, & pilulis cochiis, & cum hiera picra: & iterum hiera diacoloquinthidos est bona, proprie phlegmatica. Si autem fuerit illic melancholia, misceatur cum ea aliquid de elleboro nigro. et si fuerit illic cholera, misceatur cum ea scammonia. & hiera Rufi, & logodion bonæ sunt, proprie melancholicæ. et multoties quidem sanatur euacuatione vna. et species quidem horum euacuantium sunt de eis, quorum scientiam collegisti in eis, quæ sunt præterita. et si volueris leuius illo, da ei in potu de hiera amara composita cum pulpa coloquinthidæ, & turbitin mense tres potiones, aut quatuor. et quando non valet euacuatio vna, itera post quietes in eo quod est inter illud. et quū videris cutem capitis rubere, aut venas eius rubedine repletionali, phlebotoma post phlebotomiam vniuersalem si exigit illud consilium, venas capitis, & venas frontis, & temporum. Si autem non [volueris] illud, tunc non facias aliquid de hoc. sanguis enim est quo indiget illud. Gargarismata autem, & caput purgia, & similia iam sciisti in cap. curationum capitis. Medicinarum verò superponendarum fortiorum est euphorbium, super quod non transierunt ultra tres anni, præparatū secundum quod dedimus de regimine in canone. et post ipsum est gumma rutæ syluestris, quoniam ipsa est mirabilis valde. Deinde nasturtium, & sinapis, & cinis cætharidarum confectus cum pice humida aut slaphysagria cōfecta cum oleo laurino, aut lactithy mali cum quo vesicetur: & aperiatur, ut currat quod sub ea est. et quum cadit cortex oriuntur pili sub eo: & [alzegi] ponitur super membrum tempore paruo: & indiget in caliditate, & alopecia, quæ est fortis. et post illud suffur, & duo

a B. Alia litera
exsiccatione, q
est in hora seu
statum est.

b B. principio
exsiccationis.

c B. taffia.

d † B. & aqua
non est excusa-
tio.

e B. conuenien-
tibus in ea.

f B. Alia litera
augumentetur
eius mīlio.

g B. Alia litera
dulcem ex cor-
pore.

h B. Alia litera
extranei.

duo ellebori, & semen cruce, & spuma ⁊ nitri, & duæ species spumæ maris, & cortices arundinum, & radices earum adustæ, & stercus muris, & stercus ouium adustum inunctum, & piper longum, & sinapis, aut auellane combustæ, & folia fici, & condisi & ° [venæ chelidonia] & alkitrā: & quandoque confert in ea fel tau-
 10 rinum. deinde quod est sicut amygdalæ amaræ, adustæ cum cortice suo, & sicut thus tritū aliquot diebus in aceto bono, et xylocaractæ nabathi sunt ex medicinis huius ægritudinis. et de istis oleis administratis in ea, meliora sūt oleum laurinum, & oleum de kera. et de medicinis, quæ sunt p[er] cereæ] melior est alkitrā, deinde pix: de adipibus melior est adeps vrsi: & proprie qui antiquatur. ⁊ t[er]t[us]

[Linimentū for-

te: euphorbij, gumma rutæ agrestis, olei laurini, omnium an. aur. ij. sulfuris viui, & ellebori de quocunque amborum fuerint nigro, aut al-
 20 bo, omnium an. aure. j. fiat ceratum cum cera, quantum sufficit. Et iterum ⁊ nitri Aphricani partes ij. salis ammoniaci pars j. adurantur ambo, & terantur in aceto forti, & liniuntur cum eo loco, post frictionem faciendo epithema leue: & iterum post tres horas, medicamine iam exsiccatō in die t[er]t[us]

[tribus diebus. Si autem vesicauerit, fac illud quod scis. et iterum cantharides, & sinapis decoquantur in oleo, donec fiant sicut algalia: deinde vesicetur
 30 cum eo locus fortis, & frangatur virtus eius cū commissione ⁊ t[er]t[us]

[debili. et de illis quæ sunt leuiores hoc, & sunt mirabilis iuuamenti, est vt sumatur acetū forte cum tanto oleo ros-
 40 bono quantum ipsum est, & t[er]t[us] cum galange:] deinde fricetur locus cum panno aspero, & liniatur ex eo. et iterum inunctio cum algalia, in qua est aliquid de gumma rutæ agrestis. et scias, quod infantibus sufficit abstinentia, & puberes tolerant. ⁊ s. de pilulis cochijs. & habentes annos x. tertiam ⁊ vnius.

De eis, quæ abradunt pilos.

Cap. 7.

Vmantur calcis partes ij. & arsenici partes
 50 ij. & liniuntur cum eis ambobus cum paucō aloe posito in eis: abradet enim statim. et si ponantur calcis partes plures, & arsenici pauciores, erit magis equale: & si addatur calx, erit rari-
 60 oris operationis: veruntamen operabitur. et quandoque sumuntur calcis, & arsenici partes ij. & pars j. a [⁊] decoquuntur in aqua tandiu donec depilet pennam. Quod si iteretur operatio in illa aqua, erit melior. et sumatur aqua illa, & decoquatur in ea oleum minus ea [secundum plurimum] donec recipiat virtutem eius, & liniatur cum ea. et quandoque dimittitur aqua illa coagulari in salem, & administratur sal ille
 70 calcis cum arsenico: & est subtilior. et si sumatur loco calcis aqua calcis, in qua calx iteratur, ponendo sub sole, aut decoquendo, & ponatur in aqua arsenicum tritum, erit bonum. et quādoque administrantur etiam sanguisuga viri-
 80 illud quod nascitur, subtile, proiciatur pilos- tro, cinis vitis, aut ⁊ nitri: & multiplicetur eius [commotio:] deinde abluatur cū farina hor-

dei, & fabarum, & semine melonum. et quan-
 doque componuntur calx, & arsenicum cū eis quæ sunt sicut aqua alkisch, & aqua rizi. et quādoque ponuntur in ea myrrha & mastix: & quādoque iuuatur cum spuma maris.

De a [cura eius, quem combussit pilosorum.] Cap. 8.

a B. his quæ p[ro]hibent adustio- nem pilosori.
 b B. Alia lita. a fricatio:

Portet vt minoretur eius [motio] & fe-
 10 stinetur ipsius ablutio cum oleo rosaceo iam super eam premisso: quumque abluatur cū aqua calida, sedeat post illud in aqua frigida: il-
 20 lud enim est curatio bona: deinde liniuntur desuper lentes ex cortice, trita cum aqua rosacea, & sandalis. & proprie si adurit. Quod si for-
 tem fecerit adustionem, tunc necessarium est adhibere, quod sit sicut vnguentum cerusæ, & sicut epithema cum lithargyrio nutrito cum al-
 bumine oui, & oleo ros. & camphora.

De eis quæ prohibent odorem pilosori.

Cap. 9.

Liniatur post ipsum cum creta nutrita cum
 aromaticis, aut creta cum aceto, & cum aqua ros. Et folijs persici inest proprietas in hoc
 10 mirabilis, & folijs vitis, & folijs alchese fabram tritis, & alcanne, & facis croci hortulani, & ro-
 20 sis, & cyperis, & galiæ, & squinantho, & simili- bus singularibus, & compositis.

De illis, quæ prohibent ortum pilorum.

Cap. 10.

Prohibent ipsum stupefacientia, infrigidan-
 tia, sicut vt incipiatur, & depiletur, deinde
 liniatur cum hyusquiamo albo, & opio, & ace-
 10 to, & aqua hyusquiami nigri cum eis. & sola. & si fuerint decocta in aceto, erit melius. et cor-
 20 pus ranæ lacunalis exsiccatum est ex prohiben- tibus, quum teritur, & miscetur cum mucillagi-
 30 ne p[er]yllij, aut succo hyusquiami albi, aut aceto, iteretur illud. et dicitur, quod si liniatur cum
 40 oleo, in quo dissoluta est lacerta coquendo, est ex eis quæ prohibent ortum eorum: & simili-
 50 ter cum oleo, in quo decoquitur ericius. et for- tasse dicitur contrarium illius. et de eis, quæ di-
 cuntur, est vt sumantur chimolea, & cerusa plu-
 60 bi æqualiter, & aluminis medietas partis, & te- rantur cum aqua hyusquiami albi humidi. et
 existimauerunt quidam, quod sanguis ranarū
 70 lacunalium, et sanguis testudinis fluitualis pro- hibent illud. dixerunt, & similiter sanguis ve-
 80 spertilionum, & cerebella eorum ⁊ t[er]t[us]

a ⁊ B. & hepa-
 iporum.

[⁊] composuerunt medicamen-
 de istis. Dixerunt. sumantur ranæ de lacu arun-
 10 dinum, & exsiccentur, et sumatur de carne ea- rum sicca, et sanguinis testudinis fluitualis exsic-
 20 cati, et b [rosarum rubearum] et lithargyrii, et ostracorum, margaritarum, adustarum, partes
 30 æquales; conficiatur cum aqua. et administre- tur super depilationem pilorum in pectine, et
 40 in ascellis. et semen vrticæ cum oleo est ex eis, quæ depilant pilos cum fortitudine.

scripsantia.

Cap. 11.

Vnt sicut farina foenugraci, et oleum eius et
 10 [alsidre] album, et myrrha, et galle, et calx a B. alseder.
 20 et lithargyrium misceantur: et sit sufficientia in quibuldā eorum. et b [commoueat] cū
 30 cis

b B. inungatur.

eis caput tangendo, et quandoque ponuntur in eis semen hyusquiami abbi, et oleum eius, et quandoque administratur hyusquiamum album sicut est solum, et calx est ex eis quæ faciunt planos] et adurit parum, quum soluitur in hac summa: proprie quando equantur cum ea duæ tertiæ ipsius de a] sidre,] quæ ambo sint confecta cum aqua frigida: et similiter spuma salis amari incrispat eos vehementer. Incrispatium bonum. Recipe gallarum, et alcar mezeigi, et limature acuum, et foliorum eupressi, et granorum eius, et granorum cydoniorum, et lithargyrii, et dragacanthi, et boli [et alcauizi:] et emblicorum omnium an. partem]. calcis, quæ non est extincta partem mediam, conficiatur cum aqua siccle, et administretur: est enim bonum crispans, denigrans.

De eis quæ planos faciunt capillos. Cap. 12.

CVra eius est cura scissionis capillorum prædicta: et omnio est administratio oleorum mollificantium, et mucillaginum humectantium.

De scissione capillorum. Cap. 13.

CAusa eius est siccitas, et cibus succus: et prohibent ipsam olea lenitiva equalia, et mucillagines viscosæ, sicut mucillago altheæ, et mucillago psyllii, et mucillago foliorum salicis, et omnia in quibus est humectatio.

De illis, quæ subtrahunt capillos. Cap. 14.

BAurach quando ponitur in medicinis capillorum, subtiliat eos.

Sermo de a] adolescentia,] et canitie. Cap. 15.

IAm locuti fuimus in alio loco ab isto de b] canitie adolescentium, et canities quam hic dicemus,] est, quod dum sanguis permanet pinguis, spissus, calidus, viscosus, capilli sunt nigri: quum vero ad aquositatem tendere incipit, declinant capilli ad canitiem.

De eis, quæ canitiem tardant. Cap. 16.

DE rebus canitiem tardantibus, est regimen eorum primarum, et de eis est regimen eius, quod peruenit ad capillos ipsos. Primæ autem sunt euacuatio humoris phlegmatici omni hora: et proprie cum vomitu super cibum, et per clysteria iterum, et requiescere, et iterum: deinde administrentur confectiones et medicinæ facientes a] [adolescentiam, quas dicemus cum administratione ciborum boni chymi cum æqualitate, ex genere eorum ex quibus generatur sanguis laudabilis, spissus: sicut sunt frixa ea, quæ in patellis præparantur: et ea quæ cooperta coquantur sine aqua: et assata abique iure, et o] f] nuce] in iure: et studeat ita vt sicut cum quantitate digestionis, quoniam est radix: nam, quum digestio corrumpitur, corrumpitur sanguis, et oportet, quum complexio fuerit humida val

de, vt administrentur semina calida sicut sinapis, et piper, et species condientes, et caugamich, et almuri: et proprie in ieiunio: et sicla cum sinapi. et fit [sufficientia in potando vinum parum, et deuiter fructus, et olera humectantia, et genera lactis, et pisces, et triticum coctum cum aqua vt plus, et a] [pulles] et porum aquæ plurimæ, et phlebotomia plurimam, et euulsionem capillorum, et ebrietatem superfluam, et coitum plurimum: et tægere cum eis, quæ sunt sicut camphora, et aqua rosæ, et oleum sambacini, et aqua sambaci. capillos: et deuiter multitudinem vsus aquæ dulcis. c] f] [

Quod si fecerit, exsicca illud: et exsicca cum velocitate, licet ablutio capillorum conferuet eorum virtutem. Qd si balneetur, vtatur eis, quæ sunt sicut pulpa coliquinthidæ, et nigella, et nitrum, et fel tauri abluendo. Confectiones vero et species, quæ abscindunt materiam phlegmatis, et tardant canitiem, sunt sicut masticatio myrobalanorum Kebulorum, de quibus omni die [cum numero superueniente sibi, sumatur, et] masticetur, et deglutatur: hoc enim fortasse conferuabit adolescentiam vsque ad finem vitæ, et similiter triphere factæ ex myrobal. minor, et maior, et confectio de scoria ferri. et melior ex ea est si fuerit in caaurum, et ex hac. Recipe myrobal. nigrorum, et emblicorum amborum an. partem mellis anacardorum extracti ab eis medieta-tem octauæ partis j. misceatur cum butyro cocto, et conficiatur cum melle, et administretur: et hoc est forte bonum. et oportet vt administretur paulatim in tanta quantitate, quæ non efficiat impressionem malam. et s] f] [mithridatum est forte: et the-riaca est tortis: et carnes vipere sunt conferuantes adolescentiam, et virtutem quum assiduatur earum comestio.

Modus confectionis temperatæ, bonæ.

MYrobalani nigri, et durungi, et piper longum, et emblici, et quandoque est loco piperis longi scoria ferri, et zucarum, fiat ex eis tryphera, et de bonis expertis, est vt sumantur zingiber, et myrobal. Kebulorum, et macropiperis partes equales, et administretur. et iterum vt sumatur myrobal. kebulorum pondus 3. xx. schoria ferri pondus 3. iij. agarici 3. v. et zingiberis et macropiperis, et gariophyllorum omnium an. 3. iij. et conficiantur cum melle. et oportet vt sumat ista facientia adolescentiam anno integro amator adolescentiæ, ex huiusmodi confectionibus, super quas expectet vsque ad meridiem, deinde comedat cibum.

Linimenta prohibentia a canitie. Cap. 17.

OMnia olea calida, confortantia, et omnia ocurrentia quæ sunt similia in natura, sunt conferuantia complexionem capillorum, super calorem innatum, et non a] [rugatur] quod penetrat in eis de nutrimento; ista sunt sicut alkitran: et quum eo linitur, dimittatur quatuor horis: deinde ingrediatur balneum, et dixit iterum curationem habentis caput [calidæ] complexioni.

e n. Alia litera incrispat.

d n. alfeder.

e B. alchuzi.

a n. dispositio-
ne in qua sunt
capilli nigri.
b n. causa qua-
ra in dispositio-
ne sunt capilli
nigri, et de cau-
sa canitie, et q
dicimus.

a f B. vel con-
seruantes.

b f n. mace pa-
nis.

e B. coctum
potare parum
vini.

d B. infusa
tarina et
decocta.

e f. Alia
balneum.

f B. melle
mero quo.

e f. melle
na est.

plexionis. et similiter iterum pix humida, currens subtilis. et similiter oleum de costo, quoniam est forte valde, et oleum de ben, et oleum de nigella est forte valde fortius omni re: et oleum factum cum pulpa coloquin. et oleum de synapi. et bonum forte est: vt sumatur de oleo synapis, et de nigella, et vt coquatur in eo nigella, deinde coquatur in ipso coloquin. post ipsam, aut cum ea. et oleum expressum ex oliuis syluestribus, quando assiduatur inunctio cum eo omni die, prohibet canitiem. Oleum bonū. olei omphacini. [acat] tres, spicæ vnc. s. blattæ bizantiæ, floris squinanthi amboruna. an. vnc. s. decoquantur medicinae aut in oleo, donec remaneat tertia eius, aut in aqua, donec suscipiat virtutem earum vehementer; deinde decoquatur oleum iterum in illa aqua, donec consumatur aqua. et rectius quidem est tunc, vt minoretur quantitas olei, sufficiat Kist. j. et s. de inde sumatur vnc. j. acaciæ, et dissoluatur cum vino, et teratur optimè, et misceatur cum eo acaciæ, et administretur. Oleum bonum d. f. [

oleum de granis corti, et olei myrtini, et olei de emblicis partes equales: et mensuretur de summa eorum lib. j. sumantur cyperi et casia. et spicæ, et nigellæ, et gariophyllorū, et pulpa coloquin. et costi, et xyloaloes erudi, et florum squinanthi, et calami aromatici, omnium partes equales: et sumatur earum pondus 3. c. et decoquatur in succo coloquin. si inuenitur, aut in succo corticum nucis. cuius quantitas sit libræ iij. quumque mediatur aqua, ponatur super eam oleum, et incessanter decoquatur, donec remaneat oleum, et consumatur aqua, et coletur, et administretur.

Linimentum bonum adeo, quod destruit recentem ex ea.

Svmanetur acacia, et galgæ, et scœnogræcum, et semen melon. et coriandrum siccum, et spica, et laudanum, et succus corticum nucis exsiccat, et succus florum papau. Ruffi exsiccat, et rubigo ferri et calcuceaumenon, et [re meah] et alumen nigrum, de quibus fiant trochisci subtiles, et exsiccentur ei, et administrentur in mense tribus vicibus liniendo cum aqua emblicorum, aut aqua myrti.

Linimentum bonum cum quo liniatur caput tangendo.

Myrobalanorum nigrorum, emblicorum, et gallarū omnium partes x. laudani partes xx. foliorū myrti, et granorū eius an. partes xxx. ponantur in tribus lib. olei, et dimittantur in eo tribus diebus, deinde coquantur donec ingrossentur, et fricentur cum eo capilli. et de eis quæ experti sunt illi, qui fuerunt ante nos, et experta sunt in tempore nostro, est potare draganthi rubei alba. Kac pondus 3. j. ipsum enim depilat canos, et facit nasci loco eorum capillos nigras: veruntamen non tolerat illud nisi qui habet forte corpus, et humectatum. et oportet vt administretur post ipsum, quod mundificet pulmonem, et humectet ipsum.

De rememoracione tincturarum.

Raperiuntur in libris olea, de quibus existimatur quod sint tincture. et experimen-

tum a [facit esse necessaria virtutes specierum] propriarum, quibus cum supereminet oleum, resoluit inter eas, & inter capillos: quare nō penetrant in eis, & operantur aliquid, nisi fuerit illic virtus vehemens, aut proprietas maxima: & non speratur virtus vehemens, nisi ex rebus fortis tincture, sicut est erugo ferri, & sicut est erugo plumbi, & sicut cortices nucis: tūc enim forsitan istæ, & similes eis, quā virtutes earū iterantur in oleis, & virtutes medicinarum penetrare facientium medicinae interueniunt, sicut aceti, & vini, operantur: nam si possibile est vt sit aliquid, tunc est istud. Video & audio quosdam testantes veritatem eius, quod dicitur: q. vna ex b[venis] nucis quando inciditur in principio veris, & ponitur vt buccella in vase vitri, in qua est oleum, & sepeliuntur simul in terra, exsiccat illud quod est in vase: & exsiccando, & fugendo: deinde remittit illud in autumno, & reddit plurimum eius ad vas, & est tinctura. et plurimum quod accidit de hoc capitulo, & imprimis, non sit illud ex eo nisi cum iteratione. Amplius species tincturae, quibus tinguntur ea pilli, sunt tres, denigrans, & faciens flauos, & dealbans: & nos incipimus narrare numerum denigrantium bonorum.

Denigrantia.

Cap. 19.

Alcanna quidem, & a [indicium] sunt radix, super quam aggregantur homines. & diuersificantur amborum impressiones secundum diuersitatem, & preparationem capillorum. et b [homines] incipiunt cum alcanna, deinde consequenter adhibent indicium post abluitionem: & expectant super vnumquodque amborum mora, quæ quantitatem habet: & quanto plus expectant, est melius. et de hominibus sunt qui aggregant ea: et de hominibus sunt, qui sunt contenti alcanna, & delectantur eius flauitate. et de eis sunt, qui sunt contenti indicio, & delectantur colore pauonis proveniente ex eo. et indicium quidem Indum bonum est, velocius tincture: sed est vehementius faciens colorem pauonis, & flauitatem. et indicium carmenum est minus tingens, & tardius: verū eius tinctura est declius ad nigredinem [flauani], & non est multitudo coloris pauonis in ea. et qui vult vt redeat tinctura indicii ad colorem capillorum, & destruat eius flauitas, a [

a B. affirmat q. quando olea apponantur super virtutes specierum, seu medicinarum tunc in eripias & inter capillos cadit medians prohibes quia in ipsos capillos non penetrant illæ virtutes & non.

b B. radicibus.

a B. alusme. Et sic vbiq. per indicium in hoc cap. intelligatur alusme. b B. plerumq. in unum.

c B. capillorum

d f. B. & eius tinctura. e f. B. eam.

f B. capillorum

g B. sum. ch.

alcannam vice alia. et si fuerit eius administratio ante eam, tunc ipsa destruet colorem pauonis, & reducet eam ad colorem [flauitatis]. Et melius quidem est, vt nō prolongetur eius mora, imò festinetur ad abluendum eam. f. alcannam. quæ fuit post tincturam primam. et de hominibus sunt, qui coniungunt ea cum aqua [sic] & cum aqua granatorum, aut cum aqua lactis acetosi: aut componunt cum eis almal, & aqua corticum nucis: & totum illud est iuuatium. et de eis sunt, qui coniungunt ea cum aqua in qua proiciuntur calx, & lithargyrium decoquendo, aut sub sole dimittendo, donec denigret lanam. et hoc iterum bonum est, quando ponitur in tinctura pondus 3. j. gariophyllorum, denigrat valde: & prohibet malitiam eius a cerebro. Tinctura autem alia, quæ administratur

tur multoties, veruntamen minus quam admi-
nistratur prima, est, vt sumantur galles, & inun-
gantur cum oleo, & adurantur cum oleo. Et
quod de hoc est melius, est vt fiat in vase luto-
to: & finis adustionis est quantitas qua denigrē-
tur, & terantur: & non perueniatur ad vltimū
in ea. et sumatur de eis pondus. drach. xx. & cal-
cucecaumenon. drach. x. & aluminis. drach. ij.
& salis gemme 3. j. & fiat ex eis tinctura: deni-
grat enim capillos denigratione fixa. et quādo-
que administratur secundum hanc descriptio-
nem. Sumatur lib. gallarum, quæ cum oleo in-
ungantur, & frigantur, donec seindantur, & su-
mantur calcucecaumeni, & aluminis, & dragā
thi omnium an. 3. xx. & salis 3. viij. terantur be-
ne omnia, & conficiantur cum aqua calida, &
tingatur cum eis, & dimittatur tribus horis: &
quandoque permiscantur cum eis alcannam, &
indicum. et illud quod est famosum post hoc,
est illud quod fit ex calce, & lithargyrio, & cre-
ta quæ comeditur, aut alcanni, aut creta chimo-
lea, aut quamcunque cretam volueris de spe-
ciebus cretæ capitis partibus æqualibus assu-
ptis, conficiatur cum aqua confectione tinctu-
ræ, & administrantur, & cooperiatur foliis fi-
clæ: & necessarium rei est vehementia cōtritio
nis lithargyrij. et si sit aqua eius aqua alcannæ,
& indici, facta cum iteratione decoctionis am-
borum, aut positionis eorum sub sole in ea, tūc
est melior: verum necessarium est vt dimittan-
tur circiter sex horas, & conseruetur super eā
humiditas eius. et iterum sumantur alcannæ, &
indici, & lithargyrij triti, sicut alcohol, & cal-
cis, & gallarū frigarum, & calcucecaumenon,
& aluminis, & draganthi, & gariophyl. partes
æqual. & tingatur cum eis. et hic sunt tincturæ
denigrantes, quæ iam dictæ sunt in libris, de qui-
bus attuli illas, quæ sunt propinquiores ad hoc
vt diligat eos cor, aut cū quibus cadat fiducia.
Modus tincturæ bonæ. Recipe alcannæ partem
j. & indici partes ij. & calcucecaumenon, & alu-
minis, & salis gemmæ, & gallarum frigarum,
& scoriarū ferri partes æquales. terantur cum ace-
to, & dimittantur donec fermententur, & admi-
nistrantur. et de illis quæ dicuntur in hoc, est vt
sumatur scoria ferri post contritionem in ace-
to vini supereminente ei quatuor digitis, con-
tritione vehemēti: & decoquatur vsque ad sui
medietatem, deinde dimittatur in eo duabus
hebdomadis donec æruginetur, & sumatur
quantum est scoria de myrrobalan. nigris, &
fundatur super eos illud acetum post contri-
tionem eorum: & decoquatur donec exsicce-
tur illud acetum, & fiat sicut h. [alcohol.] deinde
submergatur cum oleo, & decoquatur do-
nece fiat sicut algalia: & si volueris, aromatiza ip-
sum. et hoc si tingit cum oleagineitate, tunc pro-
pter virtutem rubiginis ferri. et iterum scoria
argenti decocta in aceto vehementer, numerat-
ur de summa denigrantium fortiter. et magis
dilectum apud me est, vt sit loco aceti, & aceto-
fitas: [citranguli,] aut citri: & vt loco decoctio-
nis sit dimissio ferri in eis spatio aliquo. et di-
xerunt iterum, si ponatur in kenina ordo vnus
de floribus papau. rufi, & ordo alius aluminis:
& sepeliatur in stercore, resoluitur in tincturā
bonam. Dixerunt, & similiter si inhumeretur plū-

ta hordei humida antequam spicas habeat cū
medietate sui de alumine in fimo, in concavi-
tate vasis vitrei, fiet totum aqua nigra, & lini-
mentum denigrans. Dixerunt, & similiter si cu-
curbita humida existēs super arborem suam, k
[cū circuitione aperiat,] & extrahatur, quod
in ea est, & ponatur in ea sal, & aliquid parum
de scoria ferri, & [reducatur cortex, qui cum
circuitione] fuit ablatus, & lutetur tunc totum
quod in ea est, resoluetur in aquam nigrā, quæ
erit tinctura vt encaustum. Dixerunt, & si te-
rantur folia capparis & decoquantur cum la-
cte, & propriæ lacte mulieris donec perueniat
ad tertiam, & dimittatur nocte tota, erit tinctu-
ra bona. et melius quidem est apud me, vt sit de
summa cōseruantium. et Gal. quidem testatur
de hac tinctura & inquit, sumatur de flore qui
est sicut m. [vua] in arbore nucis, & teratur cum
oleo, & liniatur ex eo cum n. [butyro vaccino]
humido. et dixerunt quidam, quando misce-
tur cum eo sterco caprinum, fit bonum. et di-
xerunt: & similiter quando cortices radicem
algarab teruntur cum oleo, & inungitur cum
eo, tunc ipsum denigrat. et apud me quidem, si
fuerit tingens etiam, debilitat operationē eius
oleum: & si esset loco olei aqua, forsitan esset
melius. et similiter est sermo meus in eo quod
dixit Paulus, quod si rosē papau. rufi conterun-
tur in oleo, donec fiat sicut algalia fit tinctura:
Nam si fuerit o. [sintio] ad hoc, tunc necessa-
ria sunt, p. [profundantia] sicut alumen. et simi-
liter est sermo eorum in nutriendo oleum cū
corticibus nucis: & in hoc quod ipsi decoquūt
ipsum in aqua eius: & intrinsece parum alu-
minis in eo: & totū hoc est ex eis, quæ debilitāt
ipsum: & similiter illud quod dicitur in deco-
ctione olei in aqua papau. rufi, donec finiatur.
et sicut illud quod dixerunt, quod oportet ut
sumatur oleum sisaminum & proiciatur super
ipsum tertia sui emblicorum, & decoqua-
tur hora vna cum facilitate, & coletur q. t. [ ] & su-
matur ad omnem libram, quarta libræ lamina-
rum plumbi subtilium, deinde frigitur cum fa-
cilitate, vt non liquefiat plumbum, & vt non in-
flammetur oleum, & moueatur semper, deinde
dimittatur tribus diebus, deinde sumatur:
& dico, in hoc est fiducia aliqua, proprie quan-
do est in eo alumen. Dixerūt, & similiter cum
ponitur oleum de ben in concavitate: [auer-
gilati, deinde firmatur ex] lutatione eius, & po-
nitur in furno positione cum cautela, egredi-
tur oleum tingens: & melius est vt numeretur
hoc in summa eorum, quæ prohibent canitiē.
Dixerunt: & si mudentur grana passularum,
& terantur optime sicut alcohol, & submergā-
tur cum oleo sisamino, & inhumentur mente
vno in fimo, erit tinctura bona: & bonum.
[Et ex eis quæ sunt quasi illud super quod est
conuenientia, est quod ouum alactar, est tinctu-
ra fortis, & similiter ouum auis tardæ. et acci-
dit quod in tempore nostro in diebus vitæ Re-
gis Sedubelaa, ut egeret vna de genetis suis su-
per vnam partem barbæ gener alterius dormi-
tis, & tinxit eam nigredine.

h. B. alchaluch

i. B. Nota quod
ubi habetur ci-
tranguli in ara-
bico habetur a-
raciorum.

Galat

Galia quam elegerunt.

† [& misceatur cum oleo de
ben, aut oleo de squinantho.

De albificantibus,

Cap. 22.

DE eis est stercus hirudinum, & de eis sunt^a [vesfri] & de eis sunt almes: & de eis est flos^b [album,] & de eis sunt cortices raphani, & scl tauri, et vapor sulfuris, et cacumen capparis, et cacumen oliuarum singulariter, et coniunctim: et proprie cum aceto: et proprie post vaporatio nem eius cum sulfure Sumantur semen enule, et cortices raphani sicci, et alumen, et aggregetur cum attritione cum medietate partis. de gummi arabico. et iterum sumantur folia^c [a- luefri] et cortices cappari, et mandrag et si fuerit loco amborum hyusquiami albi erit forte, et misceatur tinctura: et si fuerint in eo camphora, et aqua ros. erit melius. et quandoque²⁰ madefiunt capilli, deinde inuoluuntur in sulfu re, deinde suffumigantur cum eo: fiat cum eo il lud in nocte semel, aut quibus vicibus,

Succursus dispositionibus sequentibus tincturas.

Cap. 23.

Plures species tincturæ sunt infrigidentes cerebrum, et corrumpentes ipsum, et faciē tes ipsum cadere in preparationē ad catarrhos, et ad apoplexiam, et similia, curetur ergo illud cum eis, quæ vicinatur tincturis aut admini stretur successione earum de aromaticis cali dis, sicut sunt muschus, et gariophylli, et simi lia, et quandoque accidit ex tinctura, vt tenda tur capilli quasi vt chordę. et remoueat eor um crispitudo, et deturpetur eorum situs: et succurritur illi, si ponatur cum tinctura illud, quod, subtiliat, et crispat, et proprie in genere capillorum, qui faciunt illud, et quandoque ac cidit ex tinctura, vt a [debilitentur capilli, et ex sicceat] barba, b [et denigretur facies,] et rum pantur capilli, et succurritur illi, si consequen ter adhibeatur oleum violaceum, et oleum al Keiri. et quandoque accidit ex tinctura vt de nigretur facies: et homines quidam lauant eam cum farina fabarum, et ciceris, et similiū: et non est melior ablutio ad illud quam de oleo calido, et quandoque accidunt post tincturam alnuful. et melius quod administratur in eis, est, vt sumatur de tinctura, quantum est nux, et exsicceat, et proprie de tinctura, in qua est vir tus profundans: et quoties apparet alnuful, aut forsitan apparebunt, accipe lignum sicut illud cum quo fricatur gingiua, et inuolue^c [vnū super extremitatem eius de resolutione illius tinctura coagulata, et consequere] cum eo al nuful. et quidam accipiunt fumum olei aro matici sicut oleum debent, et laudanum, aut ce ram, et inungunt cum eo alnuful: et quando exsicceat, linitur.

De furfuribus.

Cap. 24.

QVoniam sermo de furfuribus est propor tionalis sermoni de capillis ex aliquibus modis, tunc loquimur de eis. Furfur est [alabi rati id est cantabrum,] quod est in capite b [†]] modus excorticationis levis acci dentis

Dixerunt sumatur [†. j. salis & lib. j. & s. j] aquæ myrti humidæ expressę, & ii. lib. aquæ, decoquatur donec minuatur medietas: deinde remoueat ab igne, & sumantur [lib. iij. hybisci, & l. alcannæ, & l. indici] & drach. xx. gallarum frigarum, & drach. x. draganthi, & 3. l. gummi, & proiciantur in ea & ingrossetur cum decoctione, & aromatizetur cū muscho, & galia: & c [cooperiendo cum ea tangendo] il lud quod volunt tingere d [tanta quantitate q̄ ei supereminet.] Dixerunt: et sumatur olei de granis corti pondus 3. xxx. et proiciatur in eo limaturæ ferri, et limaturę plumbi, et caluce caumenon, omnium an. pondus 3. iij. teratur totum cum eo: et dimittatur, donec denigretur, deinde frigatur, et aromatizetur cum muscho. Et scias quod hordeum combustum, aut cortices fabarum, aut cortices granato rum, sunt de summa eorum, quæ intrant in tincturis introitu alcannæ: et similiter cor tices nucis. Et nos quidem iam diximus me dicinas tincturæ in medicinis singularibus: & quod ipsæ sunt sicut e [capsia] & myrrha, & lycium, & sinapis, & sal, & elleborus, & attri plex, & emblici, & capillus veneris. & rosę papau. rufi, & alcanna, & indicum, & es vstum, & scoria ferri, & aqua corticum fabarum humi darum, & cortices nucis, & aqua eorum, & aca cia, & foenugræ. & semen siclæ, & myrrus, & grana eius, & laudanum, & lithargyrium, & calx, & scorie omnes, & limaturę.

De facientibus flauum, & quę currunt cursu eorum.

Cap. 20.

Dixerunt, quod a [currit ex arundine naba thi recente] ablato ab eo cortice eius, quū accenditur super b [cam ab alio latere] tingit si cut aurum. et similiter ærugo ferri cum aqua draganthi, super quam expectetur, sicut expecta tur super alcannam. Aut sumantur alcannæ, et fecis vini, & c [gummæ] partes æqual. & aliquid de squinantho & tingatur cum eo. Aut sumat ur alcanna, & tingatur cum ea, postquam cō ficitur cum decoctione conditi. Dixerunt, & tingatur cum alumina, & d [aliffico & croco,] aut cum myrrha, & staphysagria] & dimitta tur die ac nocte cum aqua, & iteretur illud die bus aliquot. et cum iterantur e [†]] super ipsum lupini confecti⁵⁰ cum aceto, est bonum. et iterum sumantur lu pinorum contritorum 3. x. myrrhę 3. v. salis i [tingentis scilicet alfauregi] 3. iij. focis vini ex siccate adustę 3. iij. aquæ cineris ligni vitis, quā tum sufficit.

De rubificantibus fortibus.

Cap. 21.

SVmatur sumach vnc. ij. & gallarum. vnc. iij. & alidion citri. vnc. ij. & capilli veneris due baccæ, & abinthium baccarum 3. j. & lupi terantur, & infundantur in lib. x. aquæ diebus aliquibus, deinde emplastratur cum eo caput, quum est tepidum. Dixerunt: & decoctio len tium, & conditi in aqua est bona faciens flauū fortis. Dixerunt, sumatur focis vini adusta,

a. n. alneferin
Alia licera ni
gella.
b. B. albusci al
bi.

c. B. alneferin.

a. n. infiltrantur
capilli & corru
guntur.
b. — B.

c. B. & accipe su
per extremitatē
eius de illa tin
ctura & inuolue.

a. B. alhebric, i.
furfur.
b. † B. & est ali
quis.

dentis capiti, propter corruptionem accidentem in complexione, proprie cum impressione in superficie superiore cutis. et peior peruenit ad vlcera, & ad corrumpendum origines capillorum, & fit a materia acuta, baurachia, aut sanguine melancholico. et quandoque est propter malitiam complexionis in capite: quare corrumpitur illud quod peruenit ad ipsum. et forsitan est quod facit ipsum, siccitas nuda: & non est reliqua complexio in corpore, nisi bona: & quandoque fit per communitatem.

De cura.

Cap. 25.

Fururi qui est levis, sufficit cura levis: & destruit ipsum epithemare caput cum oleo rosa. & viol. & cum mucillaginibus. et de fursure est qui est vehementior illo: & indiget eis in quibus abstersio est, & resolutio fortis: deinde consequenter adhibeantur ea quæ humectant, & aquent. et de eo est malus valde, perducens ad ulcerationem. & necessarium in curatione eius est ut mundificetur corpus cum phlebotomia, & solutione ventris, si fuerit necessarium illud: & si causa fuerit secundum quod videtur, in capite, repletio corporis: deinde curetur: & quoties curatur cum eo quod tradit, consequenter adhibeantur olea.

Medicina furfuris leues absque mordicatione plurima.

Sufficit furfuri propinquo, debilis ablutio cum aqua sicla, & cum aqua foenugraei, & cum granis melonis, & cum farina ciceris, & lupinorum, & fabarum, & semine althææ decocto in oleo, & cum mucillagine cydoniorum, & althææ, & draganthi, & cum creta alcanzi, & chymolea, & proprie cum succo sicla postquam dimittitur super caput hora vna. et sit contentus foliis salicis humidis, quoniam sunt vltima et cum tamarindis, & apio, & succo eius, & decoctione azedaræ, & foliis cannabis, & foliis sisami, et fortasse cum delibutione amborum destruitur: fortis: & similiter succus amborum, & amygdalarum excorticatarum cum aceto, & farina foenugraei cum aceto. Aut sumatur farina ciceris cum foliis sisami tritis, & misceatur cum aqua sicla, & aliquantulo aceti vini. Aut sumatur cicer tritum, et althæa, et conficiantur cum aceto, et liniantur. Aut abluatur caput cum cacumine mori trito sicut pulvis, administrato sicut althæa, aut althæa cum oleo, aut thus resolutum in vino, quod mistum sit cum oleo. iteretur illud duabus hebdomadis. et de subtilibus, et facilibus est ablutio capitis, cum aqua foliorum salicis humidorum: est enim bona vltima, experta, salua: et oportet ut abluatur cum quocunque fuerit, deinde inungantur in die cum oleo quod sit sicut oleum viol. et ros.

Medicina furfuris, quæ sunt fortiores.

Misceantur cum ablutione nitrum, aut sulfur, aut fel tauri, aut pulpa coloquinthide, aut fœx vini, aut synapis, aut staphysagria, aut nitrum adustum, aut gummam rutæ agrestis, et similia. et iterum, sumatur chymo-

lea, et conficiatur cum felle vaccino, et administretur, et dimittatur duabus horis: aut granum alben, et farina fabarum cum æqualitate, decoquantur cum aqua, et abluatur cum ea caput. Aut sumantur olei de ruta lib. j. et saponis vnc. j. et nitri aure. iiii. aggregetur totum, et liniatur cum eo caput, deinde abluatur cum aqua sicla, et farina ciceris, deinde administretur oleum myrtinum, et linitur etiam caput cum stercore vaccino, et confert valde, et quiescat vna nocte, et liniatur alia nocte. et ablutio ipsius cum vrina cameli, proprie Arabici, est vehementis iuuamenti. et nitrum tritum est forte in cap. furfuris mali. et de eis quæ conferunt in ea, sunt calcanthum, et staphysagria. Aut sumantur spuma nitri, et calcanthum equali mensura, et liniantur super caput post rationem: et fortasse aggregantur cum oleo. Aut teratur staphysagria in oleo, et inungatur cum ea. Aut sumantur sulfur, et calcanthum, et nitrum æquali mensura, et aggregetur cum laudano dissoluto in oleo masticino, et dimittantur super caput et fortasse ponitur in eo elleborus. Medicamen quod sibi attribuunt quidam moderni, etiam expertum est, et inuentum bonum et forte: sumatur hyssopi humidæ, pars s. et d. pulpa coloquin. pars j. et olei de Keiri pars j. gumma rutæ agrestis iiii. pars j. et laudani partes ij. abluatur caput cum aqua calida, et saponem, deinde fricetur cum panno aspero, donec rubeat, et liniatur cum eo die ac nocte.

TRACTATUS SECVNDVS.

De dispositionibus cutis ex parte cutis. Cap. 1.

Dolor conuertitur ad nigredinem causa solis, aut frigoris, aut venti, aut sortitici aut paruitatis balneationis, aut comestionis salforum, aut conuersionis sanguinis ad melancholiam. Et conuertitur ad citrinitatem ex causis citrinantibus, quæ sunt ægritudines, et tristitia, et defectus nutrimenti, et multitudo coitus et fames, et calor aeris vehemens, et potus aquarum stantium. Et ex comestis sicut ammos, et olfactus eius: et consideratio ad ipsum secundum quod dicitur: et acetum, et assiduatio eius citrinat faciem, et cyminum potatum, et delibutum cum aceto, et longa statio in domo, in qua est cyminum plurimum, et multum uti aceto, et comestio cretæ, ita quod facit cadere oppilationem in orificiis venarum, quare non vadit ad cutem sanguis rubicundus, imo aliquid de vapore cholera.

De rebus facientibus colorem bonum cum splendore, et rubificatione et abstersione subtili. Cap. 2.

Scias, quia omne, quod mouet sanguinem, et spiritum ad cutem, induit eam pulchritudinem puerilem, et mundificationem, et rubedinem, et adiuuat ipsum illud, quod abstergit abstersione leui, ponens cutem subtiliorem, et detegit ab ea illud quod est mortuum super faciem eius, detractione subtili: et proprie si fuerit tinctura: et indiget cum hoc toto cautela calore.

a. B. lineam.

b. B. Alia litera abstergit.

a. B. impetigo.

b. B. Alia litera semen althææ.

c. B. kales.

d. B. nocte.

† baurach.

a. B. vitrum.

calore, & frigore, & vento. Et res quidem mo-
uantes sanguinem ad cutem, efficiunt illud se-
cundum tres modos. De eis enim sunt, quæ ge-
nerat sanguinem, & propriè subtilem: sanguis
namque bonus quum generatur, & multiplica-
tur, & spargitur, consequitur ipsum omnis lo-
cus. Et de eis sunt mundificantes sanguinem.
Et de eis sunt spargentes sanguinem, & dilatan-
tes ipsum, propterea, quod mouent eum ad ex-
teriora, et aperiunt meatus, & attrahendo ipsū
violenter ab interioribus ad exteriora. Et res,
quæ bonum faciunt colorem per viam primā,
sunt, sicut assumere cicer, & oua forbilia, & a-
quā carnis, & vinum odoriferum, & assuptio
ficum: ipsæ. n. generant sanguinem subtilem,
expulsam ad cutē, & propter illud faciūt pedi-
culos. & si color alicuius conualescentiū tur-
pis fiat, tunc si voluerit, vt redeat ad colorē suū
pristinum, iuuabitur cum sicibus siccis, & a-
qua dactylorū immaturorū: ambæ. n. sunt ad-
dentes in sanguine subtili, & caliditate innata.
Et de eis, quæ sunt experta ad illud, est vt bibat
diebus cōtinuis in ieiunio vinum, & lac. & res
quæ operantur per mundificationē sanguinis,
sunt sicut tryphera minor, & myrobalani con-
diti, quum administrantur secundum assidua-
tionē, & myrobalani kebuli sunt fortiores try-
phera, & res, quæ faciunt illud cum dilata-
tione sanguinis, & sparsione eius, sunt sicut alit, & pi-
per, & cyperi, & gariophylli, quum ponūt in
cibo, & sicut crocus, licet crocus tingat sangui-
nē iterum, & propriè in vino cocto, cuius dos-
is sit vsque ad dra. j. & sicut hyssopus. Sumatur
hyssopi. dr. ij. & croci. dr. s. & potentur cū zucca-
ro, & acorus iterum facit colorem bonū, & cū
napi de Barbaria ex. dr. j. vsq; ad dr. ij. quādo po-
tillud vehemens, vt non incurrat inflationem
turpem. Et de oleribus, sicut raphanus, & por-
rum, & cepe, & caulis propriè & assiduatio co-
mestionis eius, & allium iterum, & de operatio-
nibus, et motibus, iracundia, et ira, et alteratio,
& exercitium temperatum, & luctatio, & iterū
gaudium, et letitia, et aspicere, quod delectat de
actionibus, & operationibus sicut est cantilena
cum instrumentis, et gaudium, et sedere cū pul-
chris decenter indutis, et aspicere ad species liti-
gantium de pignoribus in victoria, & iurgii,
& alia. Et res, quæ faciunt deforis cū attractio-
ne, et absterfione iterum, sunt linimenta, et ab-
lutiones acceptæ ex farina fabarum excortica-
tarum, et farina hordei, et farina orobi, et fari-
na tritici, et amylo, et farina ciceris, et ter ppro-
farina lentium, & farina rizi, et glutine pisciū,
& iros, et laudano, et sicibus, et thure, et ma-
stice, et oleo eius, et corticib. oui, et carne ostrac-
corum et bdellio, et lithargyrio, et cerussa, et li-
matura eboris, et ossibus vetustis, et almahaleb,
& d. rubea aromatica est fortis iterū, et amy-
gonis, et atriplicis, et cucurbitæ, et farina semi-
nis raphani, et semen erucæ. Et multoties quā-
dam clarificat faciem, & mundificat eā, epithe-
dic: et succus i [cucumeris syluestris, et hachar]
croci hortulani: et lac sicut mulgetur, et deco-
ctio vngularum vitulorum. & iam expertus sū

in eo decoctionem carnis ostracorum, & albu-
minis oui, et decoctionem fœnugraci, aut de-
coctionem meliloti. Ablutio bona. Sumantur
fabæ excorticatæ, cruus, lupini, semen rapha-
ni, semen melonum excorticatum, cicer, amy-
lum, fiat ex eis ablutio. Gumera bona. Recipe fa-
rinæ fabarum, et farine hordei omnium ana-
partem j. et farine ciceris partem j. lentium ex-
corticatarum, draganthi, amyli, omnium ana-
partē s. granorum melonis partes. ij. croci quā-
titatem, quæ tingat, liniatur in nocte, et ablu-
tur in die cum decoctione corticum melonis,
et decoctione viol. et similia. Alia. Recipe a-
mygdalarum dulcium, et draganthi, et gummi
et farine fabarum, et iros, et glutinis piscium
partes æquales, liquefiat gluten in aqua, quæ suf-
ficiat omnibus; deinde ponatur in ea medici-
næ, et fiat cum ea epithema. Alia. Sumatur fari-
na fabarum, et hordei, et ciceris, et similia, et li-
niatur cum albumine oui, et de eis, quæ abster-
gūt absterfione forti, sunt bulbus, et cepe, et ni-
trum, et ammeos cum melle, et ammoniacum,
et oleum chamæmillæ, et storax humida sunt
vehementis iuuamenti, et sulfur iterum, et arse-
nicum, et stercus lacerti, et radix narcissi. Gu-
mera fortis. Sumatur s. [sex croci hortulani] et
decoquatur vsquequo ingrosetur, et sumatur
de ea. vnc. j. et conficiantur cum ea confectio-
ne epithematis istæ medicinæ, stercus passerum, fa-
rina lupinorum, farina ciceris, semen melonis
excorticatum, terantur, et aggregentur cū ea,
et liniatur. Gumera alia. Recipe dragan. h. [nitri
de seni triti, sicut puluis, et croci, et lupinorū,
et medullæ granorum corti omnium an. aure.
j. liniatur cum oleo amygdalarum. Et quando-
que linitur facies omni nocte cum sinapi albo
et arsenico rubeo, et citrino cum lacte, et ablu-
tur in mane, rubet facies rubore vehemēti. Et
istæ medicinæ fortis absterfionis conferūt for-
mæ, quæ est ex principio lepræ, quæ nomina-
tur alokt, et borhor. Et butyrum coctum quū
administratur super eas, destruit eas. Et de eis,
quæ sunt propria ad hoc iterum, et mundifi-
cant cū fortitudine, est gummi albumi nitrum,
thus, et sulfuris citrini æquali mensura: fiat tro-
chisci cum aceto, et exsiccentur, et administrentur,
quam necesse fuerit cum aceto, et melle. Et
spuma nitri melior est in hoc, quam nitrum. Et
iterum sumatur lib. saponis, et ammoniaci
tantundem, et resoluantur liquefaciēdo in iij.
lib. aquæ, deinde proiciantur desuper thuris,
et mastice, et nitri partes æquales cum vnc. vij.
et terantur omnia in vase [vitreato] vehemen-
ter, et administrentur in nocte. Et iterum farine
erui, et farine ciceris, et fabarū, et hordei, et lu-
pinorum, et iros, et radicis narcif. omniū par-
tes æquales, et gummi, et radicis lilij amborum
an. pars. s. fiat trochisci. Et scias, qd omne, quod
confert pāno, et maculis lentiginum maiorū,
et vestigijs, et tenebrositati sanguinis, cōfert in
hoc fortiori iuuamine: et parum de eo sufficit

De conseruatione cutis à Sole, & vento, & frigore.
Cap. 3.

Oportet, vt liniatur cum albumine oui, aut
cum aqua gummi, aut cum cera, a. t. a. t. B. & oleo.
A VIC. Tom. 2. Q.] aut

] aut sumatur grossum similæ infusæ in aqua colatæ, & misceatur cum æquali mensura albuminis oui, & inungatur cum eo facies.

De vestigijs percussionis, & vestigijs nigris.
Cap. 4.

ERadica ea lithargyrium albificatum, quādo linitur cum aliquo ex adipibus, aut cū medulla panis. Et similiter^a piper notum^a confert ad illud, quādo cum eo linitur, manifestè. Et olus, quod dicitur piper aquæ: & similiter thus & folia caulis, & coriandrū, & raphanus, & mentastrum humidum, & b [arsenicum,] totum illud cum aqua coriandri, & apij, & quādo linitur locus cum calce, aut nitro rubeo cū aceto forti, remouetur vestigia viridia: & similiter cum thure, & nitro. & aloes eradicat vestigia coloris melongenæ: & absinthium cū melle: & similiter cum glutine albotin: & laudanū iterum oportet, vt dimittatur super locum diebus aliquot. Et emplastrum dyaquilon est bonum iterum. Epithema ad illud bonū. Amygdalæ excorticatæ. dr. j. ostracorum adustorum, nasturtij albi, amborum an. dr. ij. mes excorticatum. dr. s. ciceris albi excorticati. dr. ij. orobi. dr. j. lupinorum. dr. s. spumæ maris. dr. j. ossium vehementis exsiccationis, & vetustatis. dr. ij. far cocol. dr. j. terantur, & conficiantur cum aqua hordei, & zuccaro, & liniantur cū aqua [ros.] & iterum confricatio^d [astraci. & liniatur super locum, Keiken,] cum oleo^e [amygdalino.] & iterum nitri, ammoniaci, myrrhæ, sulfuris citrini, omnium æqualiter, fiat ex eis epithema cum aceto contractum vt non vlceret & similiter chimolæ, & simi columbini, & taponis, & thuris æquales partes, & liniatur cum aceto, & cornu cerui adusti donec albefcat, & thuris, farinæ lupinorum, & farinæ erui, & farinæ fabarum partes æquales ammoniaci^f [†]] amygdalæ amaræ omniū tertia partis. j. draganthi, gumme amborū an. iij. partem vnus. Et iterum emplastrum cum glutine, deinde fumantur nitrum, & calx, & cinis vitis, & aggregentur cum melle, & liniatur: & hoc est conueniens lentiginibus, & vestigijs vlcis, & fortasse indigent scalpellatione.

Vestigia vlcis, & variolarum. Cap. 5.

OMne, quod est forte de illis, quæ diximus, confert debilibus vestigiorum vlcis. et de medicinis prædictis ad illud, & expertis, sūt adipis asini, & succus radicum arundinum humidarum cum aliquanto mellis, & a [caseus cū sale massæ confectus] cum melle apum, & decoquatur vitis alba in oleo, donec ingrossetur, & est expertum. Et similiter emplastrum huius^a modi ireos, & costus, & lithargyrium ablutū, & cornu ceruinum adustum, & † nitrū, & ammoniacum, & stercus antiquū administretur, ita qd ad lentigines, & pannum. & iterum sumatur stercoris antiqui, veteris longi temporis, albi, & ossium veterum amborum an. partes x. radicum arundinis sicce, partes xx. & nasturtij recentis partes. x. amyli partes x. & lupinorū par-

tes v. seminis melon. excorticati, rizi excorticati, & farinæ ciceris, omnium an. partes x. & granorum debent partes xv. conficiatur cum aqua hordei, & liniatur. & si ponantur in eo costi, & myrrhæ, & aristol. omnium an. partes x. erit melius. Et nos quidem iam innumus ad curationes horum vestigiorum in loco, qui est ante hunc locum.

Sanguis mortuus, & lentigines magnæ, & pannus.
Cap. 6.

Lentigines & sanguis mortuus sūt propter sanguinem, a quo apertum fuit orificium venæ, vt euomeret repletionē, aut scissum fuit eius orificium propter percussionē, aut aliud. & præfocatus, & sub superiore parte cutis in loco, in quo apparet color eius, & figura eius. & ille, qui est ad rubedinem declinans, est lētigo. & qui de eo [delinitus] est, nominatur pannus. & quidam nominant punctualem pannū. & ille, qui est ad nigredinem declinans, est baraslen. & multoties quidem accidit habenti lentiginis, scissura laborū pp siccitatem complexionis suæ. & oportet, vt præparetur ad curationē omnium illorum antequam vehemens fiat b [rubedo] sanguinis, & denigretur: nam post illud, eorum cura est difficilis. At verò sanguis mortuus, & baras, quandoque egreditur cum extremitate phlebotomi, remouendo cutem subtilē [ablatione] non ab vlcerante. Quòd si fuerit ille aliquid congelatum, accipimus cum facilitate: & si fuerit non congelatum adhuc, fiat vt currat cum facilitate: deinde curetur per complementum abstersionis cum medicinis. & nos quidem iam curauimus albas, & lentigines, & huiusmodi, & ablatae sunt. verum oportet, vt consequatur illud emplastrū, in quo sit stypticitas, vt non currat ex orificijs venarum sanguis vice alia: licet necessaria sit commissio medicinarum stypticarū in eo, quod administratur, & resoluentiū, vt non attrahant resolutiua materiam ex via, quæ dilatata est venarum. & propriè in iniectione panni: & similiter illud super quod non oportet, vt sit vehemens mordicatio: antiquus verò stans non timet illud, imò oportet, vt administrentur super ipsum resolutiua, mordicatiua, auferendo, & ponendo secundū continuitatem: & antiquus niger, non alius. & quandoque possibile est, vt resoluatur sanguis mortuus in principio rei embrochado ipsum cum aqua calida, plurima, tēpore longo, & propriè si fuerit in illa aqua virtus resolutiua. Et quandoque scalpellamus in primis, & quandoque confert collyrium de myrrha, & collyrium rosarū ad illud linitū. & iteretur illud, & quod currit cursu eius in die bis, postquam abluitur locus cum eis, quæ sunt sicut decoctio meliloti. & melius, quo administratur ista due medicinæ & alia, est aqua foenugraci. & collyrium factū ex myrrha eradicat illud, quod residuum est ex mundificatione medicinarum, q̄ sunt debiliores. & si quis infuset in aceto, aceto ita, quandoq; resoluunt sanguinem mortuū: & similiter nitrū aslatum, & simus colubinus, & † nitrum cū æqualitate sumpta, & liniatur cū melle. & iterum abluitur locus cū nitro: deinde

de emplastreter cū gumma albotim, et ligetur
strictē sex diebus, deinde a bluat, & pungatur
cū acubus, vt sāguinetur, deinde exsicce-
tur cū sale, et dimittatur sex diebus: deinde fricetur
super ipsum hoc medicamen, qd̄ dicemus.
v. diebus, quare egreditur totum residuum san-
guinis. Medicamen est istud. thus, et nitrum, et
calx, et cera, et mel: liquefiat cera cum melle, et
misceantur, et fiat cum eo emplastrum, et admi-
nistretur in oībus tribus diebus, aut quatuor
vsq; ad v. dimittendo super locum: resoluētur
ergo vestigia sanguinis mortui, et alguassem, et
de medicinis singularibus bonis est conditi cū
medulla panis, et amygdalā amarā, et semē cau-
lis, et semen raphani, et lac fici, et aqua [calcis]
cum felle vaccino, et [thus] et folia mādrago-
rā fricata super lentigines, & alia vestigiorum,
& hebdomada vna. Et sampucus quidem est li-
nimētum bonum ad sanguinem mortuum, et
omnes medicinē fortis abstersionis prædictæ
in capitulis præteritis, et iterum sicut cordume-
ni, et myrrha, et gumma [pigan] et cēpa azir,
et radix serpentarij cum melle. Et iam expertus
est Gal. et alij nucem rancidam terendo eam
optimē, et ligādo desuper in nocte, deinde ite-
retur. Et vitis alba iterum, et albesifresim, et fax
granorum albē, et sambacus, et propriē humi-
da, et limatura eboris, et crocus hortulanus cū
aceto, et duo ellebori. et cinnamomum, et ac-
tositas citri est bona iterum, et andacocha ite-
rum, et stercus columbarum, et stercus passerū,
et stercus [accipitris]. Aut sumatur piperis
pars j. calcis pars j. & arsenici rubei, et citrini
amborū an. partes ii. conficiatur cum melle, et
reponatur in vase figuli, ei quando ipsū est ne-
cessarium, abluatur locus cū nitro, deinde em-
plastreter cum gūma pini quinque diebus, de-
inde resoluatur, et pūgatur locus cum acubus,
et exuccetur, et puluerizetur super ipsum sal: et
iteretur super cum medicamen quinque dieb.
aliis, fiat illud aliquoties, quonia debet sangui-
nem mortuum, et alguassem. Aut sumatur [ni-
trum, et dragacathum cum equalitate, et infor-
mentur inde trochisci, et liniatur cum aceto,
et abluatur cum sapone. Aut liniatur cū cucur-
bita sicca trita bene cum paucis croci: est enim
bonum vltimum. Aut sumatur bolū de creta,
et grana corri, et aggregetur cum aqua saponis,
et liniatur: sanat enim pannum, et bothor, et lē-
tigines. Et similiter fax olei adusta, et [oleum
de cruo] et farina lupinorum accepta secundū
equales partes, conficiantur cum sicibus infu-
sis in aceto. Et de medicinis leuibus, quæ conse-
runt albaras, et lentiginibus, et omnibus vesti-
giis, est mucilago cydoniorum cum croco, et
grana cucurbitæ cum decoctione fœnugraci.
Et de eis, quæ delent pannū, sunt semen rapha-
ni, et sinapis confecta cū sicibus infusis in ace-
to. Et medicamē factum ex sinapi, et arsenico,
quando est secundum quantitatem, quæ exco-
riat parum, et non vicerat. Et deletur iterum, si
sumatur coctus cū cinnamomo, quæ ambo cō-
tinentur terrā argenti viui, et semē melonis, et alma-
haleb, et amygdalā amarā, et administrentur.
Et iterum [aldargagi] confectis cum eo bdel-

lio, & semine erucæ. Et iterum bdellium cum
aceto. Administrentur ista medicinæ, & quo-
ties mordicant, auferantur, deinde iterentur.
Et iterum cēpe croci, & cēpe narcissi. Et iterū
sumatur seminis erucæ, & amyli, & lithargyrij
albificati omnium an. pars j. [piperis,] croci, 1 B. parum.
stercoris lacerti, & stercoris canis, & farinæ fa-
barum, & farinæ hordei, & farinæ fœnugraci
omnium an. partes. ij. olei amygd. dulcium, &
olei alneregil, cum quo aggregentur. et iterum
dyaquilon secundum hunc modum. decoqua-
tur. vnc. lithargyrij in duabus vnc. olei antiqui,
donec resoluatur in eo: deinde sumatur mucil-
laginis fœnugraci, & mucilaginis sinapis an.
vnc. j. & bdellij, & myrrhæ amborum an. drac.
v. duæ medicinæ terantur, deinde super eas ani-
bas proiciantur mucilagines, & teratur vehe-
menter, deinde aggregetur cum oleo, & fiat ex
eis dyaquilon. Trochiscus bonus. Recip. meze-
rion. dr. iij. sinapis albi. dr. x. ammoniaci. dr. ij.
bdellij. dr. ij. dissoluantur in aqua secundū quā-
tatem, qua residuum aggregetur, & fiant tro-
chisci. Medicamē vigilantis bonum. Rec. [sen-
kesud] dr. j. [nitri] dr. j. seminis raphani, & ossis
putridi & granorum albem & lapidis piperis,
& lupinorū, & seminis melonis, & costi, & a-
mygdalarum amararū, fiant ex eis trochisci, et
administrentur. Medicamen bonum vltimū, cui
par non inuenitur: interficiatur argenti viui.
dr. j. in molitione. dr. iij. amygdalarū amararū,
conterendo, donec non appareat eius vestigiū,
& denigretur post molitionem: deinde proij-
ciatur quantū est totum de semine melonis tri-
to valde, & liniatur per hebdomadam vnā om-
ni nocte, & abluatur in mane. Et iterū rutā mō-
tanę, & hyssopi, amborum an. pars j. marmoris,
boli viridis tertia partis vnus, thuris pars j. [ni-
tri] partes ij. et s. & gummi albotin cum oleo
rosi. resoluantur [nitrum, & marmor boli cū
aqua calida, & aggregentur omnia, & miscea-
tur cum eo aliquid mellis: & administretur se-
cundum cautelam ab ulceratione. Dixerunt, &
de eis, quæ delēt pannum est phlebotomia [ve-
næ leporis:] veruntamen ponit faciem in ru-
bedine faciei [habentis asahafa.]

De Alguassem. Cap. 7.

Q Vandoque eradicant alguassem duæ me-
dicinæ, quas prædiximus in capitulo len-
tiginum. Et fortasse sufficit, vt abluatur locus
cum nitro, & ponatur super ipsum gluten al-
botin hebdomada vna, & stringatur ligando,
deinde soluat, & fricetur cum sale bene, &
reiteretur super ipsum gluten albotin, vsque-
quo eradicetur, existente cum eo nigredine al-
guassem. Quod si illud non confert, non crit
excusatio, quin consequatur punctio vestigio-
rum alguassem distillando anacardos, vt vlcere-
rent ea, & corroderent ipsa.

De curatione albedsanem, & rubedinis superflua.
Cap. 8.

Albedsanem est rubedo extranea similis
rubedinis eius, in quo incipit lepra, quæ
apparet super faciem eius, & super extremita-
tes, & propriē in hyeme, & frigore: & fortasse
AVIC. Tom. 2. Q 2 sunt

sunt cum ea vlcera. Et causa eius est, quia frigus coardat vaporem plurimum sanguineum. & eius curatio est vtrius solutio, & phlebotomia, & ventosa, & appositio sanguisugorum, deinde administratio regiminis eius, qui habet alseker in principio lepre, predicti in capitulo ante hoc capitulum.

De morphea, & alguada, & albaras alba, & nigra. Cap. 9.

Differentia inter duas morpheas, & albaras albam veram, est quod vtrique morphea est in cute, & si est profunda, est parum valde, & albaras est in cute, & carne usque ad os. & causa communis omnibus est debilitas operationis alteratiue, quando non assimilatur assimilatione integra: verum materia est in vtrique morphea. ^a [subtilior, & virtus expulsiua fortior: quare expellit ad superficiem: & materia in baras est grossior, & virtus expulsiua debilior, fixa interiore parte: et corrumpit complexione eius, quod penetrat in ea: quare est additio, & adherentia, & non fit assimilatio: & tu quidem iam sciisti has intentiones in capitulo virtutum. Et quando ^b [componitur] hanc materia, conuertitur nutrimentum, quod uenit ad eam, ad naturam suam, & si fit melius nutrimentum: sicut complexio bona conuertit materiam corruptam ad rectificationem, & facit eam conuenientem: & sicut arbores permutantur de plantatione ad plantationem, & conuertuntur a venenositate ad comestibilitatem: & a comestibilitate ad venenositatem: sicut narravit Gal. & alii, quod arbor nominata allabea est in Persia venenosi fructus, & quum plantatur in aegypto est fructus eius de eis, que comeduntur: & sicut color animalis, & plantae ^c [conuertuntur secundum regiones similiter non est longinquum quum conuertatur materia].

conuertuntur materiam secundum membra, quoniam ipsa sunt eis, sicut regiones: & quoniam membrum sit phlegmaticum: & caro eius est sicut caro ostracorum, & conuertit sanguinem bonum ad complexionem suam phlegmaticam, & colorem suum album. Et differentia quidem inter ambas morpheas est, quod vna earum est propter materiam melancholicam, & altera propter phlegmaticam ^d [proprie]. Res vero, quae nominatur albaras nigra, proportio ad albaras albam, non est proportio morphea nigra ad morpheam albam: imo est genus diuersum in intentione ad albaras albam: & illud ideo quoniam albaras nigra est illud quod nominatur impetigo excorticatiua, & est scabiositas accedens cuti, aspera, vehemens, & facit squamas, sicut sunt piscium cum pruritu, & est pro humorem melancholicum imbibentem cutem de eo, quod est iuxta eam imbibitione fortiore, quam in colore imprimat tantum: & est de antecedentibus lepra, & est cum malitia: & cum hoc, quod quae est ex ea antiqua, non sanatur: & similiter, quae ex morphea est antiqua, est magis salua, quam albaras alba: & causa huius totius est nota. Et scias, quod albaras sequitur ventosa: & apparent vestigia eorum, & multiplicatur super ea propter illud, quod attrahitur cum sanguine de humiditate, & non associatur ei, quum suctio sit ventosarum, & remanet in cute: & propterea quod debilitatur cu-

tis ulcerata a complemento suae operationis. Signa. Morphea quidem nigra esse non ambigitur: Ambiguum vero est differentia inter alguada, quae est morphea alba, & albaras mala. Et de differentia quidem inter vtrasque est, quod pili oriuntur super alguada, & sunt pili nigri, & flauii, & nascuntur super albaras albi, non alii: & est cutis magis depressa, & vehementius depressa, quam cutis reliqui corporis. & fortasse est illud in alguada, sed est parum valde. Et iterum puctura cum acu extrahit ex alguada sanguinem, & ex baras non sanguinem imo humiditatem aquosam: & hoc non sanatur. & iterum, quae rubet cum fricatione: est ad speciem declinans, & ad hoc ut sit morphea: & quae non rubet per eam, est mala. Differentia vero inter morpheam nigram, & albaras nigram, est excorticatio, & squamositas, & testositas: quoniam ipsae non sunt in morphea nigra. Amplius albaras iterum est rara, & quoniam de ea est aspera, & de ea est leuius & leuior vtrarumque nigram est melior, quoniam est morphea. Et de ea est vehemens elongarons a colore corporis: & de ea est, quae est propinquo ei, & est magis salua. Et in ea, quae est submersa, & non rubet, neque sanguinem emittit, & est vehemens dilatationis, capiens locum magnum, non est species. Et similiter illa, quae omni hora incipit in additione, quoniam complexio eius est fortis, conuertens illud quod ad eam vadit ad suam similitudinem: & propter illud est mala valde.

Curra Morphea nigra. Cap. 10.

Oportet, ut incipiat cum phlebotomia, si fuerit illic multitudo sanguinis, & cum euacuatione humoris adusti, & melancholici cum eis, quae sunt sicut decoctio epithymi, & agarici, & myrobalanorum, & polypodij, & stachados cum passulis, & ficibus, & similibus: & lapis armenus, & lazuli quando ponitur in medicinis eius est inuatiuus, & elleborus, & hieralogo dion, & hiera Rusi, & alia ab illis. Et de euacuationibus subtilibus est aqua casei cum epithymo: potetur omni die pondus drach. j. epithymi in cada vno aquae casei. & a [dare in potu sambacum confert ei.] & confert ei administratio ciborum boni chymi, & administratio balneorum, & administratio tryphera rum factarum cum epithymo. Suffus inuatiuum ei, & baras nigra. Recipe myrobalanorum, nigrorum emblicorum, nigellae omnium an. partem. j. zuferae partem. j. & s. bibat omni die drach. iij. in mane, & iij. drach. in sero, & quando calescit corpus, dimittatur aliquot diebus; deinde iteretur. & oportet, ut praecipiat eis, quatenus occupetur in dispositione rectificandi splenem, si fuerit corruptus, aut debilis ab attrahendo ^b [sanguinem], & post illud administrentur epithemata fortis abstersionis, & fortiter attrahentia sanguinem sanum, quum ergo vesicator, quiescat diebus aliquot, donec cadat cutis: deinde iteretur si eius fuerit necessitas, et quandoque non dimittitur [cadere]; imo quoties incipit mordicare aut feratur, donec quiescat: deinde iteratur. Et istae medicinae sunt sicut gumma ruta agrestis, & piper, & tynapis & nasturtium, et lac tithymali, &

Et de thapsia et harmel, et semen raphani, et cortices radicum capparis, et Kebikengi. Et alkebikengi iterum est iuuatium in morphea, et baras, propterea, quod vehementer attrahit sanguinem, et ossa putrida, et nuclei oliuarum antiqui, putridi, collecti ex parietibus, et omnia attractiua fortia posita in capitulo eradicationis vestigiorum: et aque quibus linitur, sunt aque f [cucumeris, et seminis eius] et decoctio colochinth. Modus epithematis boni. Sumatur semen raphani, et teratur cum conditi, et liniatur cum eo morphea nigra in balneo. Et iterum sumatur semen raphani, et semen sinapis confecta cum sicibus decoctis in aceto. Modus epithematis. Recipe nigelle torrefacte, capsie persice omnium an. drac. x. aluminis iameni. drac. ij. draganthe, gallarum, amborum an. drac. 3. ij. seminis harmel torrefacti. drac. v. liniatur cum aceto forti: deinde succurratur vestigijs accidentibus cum lacte mulieris. Et omnia epithemata fortia, predicta in capitulo albaras, et lentiginum, et aliorum sunt iuuatiua ad morpheam nigram.

De cura alguada, et albaras. Cap. ii.

Oportet, ut deuitetur phlebotomia [licet] non faciat ipsam necessariam res fortis.

Et coitus: quandoque secundum ieiunium: et vinum, nisi purum. Et sudare in balneo confecti, si fuerit mundificatio corporis. Et administratur vomitus in primis: deinde medicina euacuans phlegma, si non fuerit corpus mundum: deinde diuretica, et solutionem ventris facientia, sicut hieras magnas, proprie hieram de pulpa colochinthide et pilule, que simulantur ei, et hiera dentur in potu decoctionis myrobalanorum, et polypodii, et passularum, et salis. Et in granis alui est proprietates mirabilis in euacuando humorem [residuum morpheae albe] et albaras. Et de solutiuis conuenientibus eis est hiera picra composita cum pulpa colochinth. Aut secundum hanc descriptionem. Recip. cinnamomi, et spice, et xylobalsami, et mastice, et assari, et croci, et folii, et calamathi fluuiialis, et pulpe colochinthide, omnium an. drach. i. aloes. drac. xviii. cuius dosi sit. drach. i. aut aur. i. cum syrupo acetoso mellino, et aqua calida. et de solutiuis conuenientibus eis est, ut sumatur myrobal. kebulorum, et emblicorum ana pars i. et turbit partes. iij. et sit omnis pars. vnc. i. dissoluatur de penidiis lib. s. cum aqua, et inspissetur, et conficiatur, cuius dosi sit detribus ad quinque. et ego diligo, ut ponatur in eo zingiberis pars. i. Et ad ministrantur cofectiones trypherales, et electuarium nostrum huiusmodi. Recip. myrobal. nigr. thuris al. amborum an. partem j. zingiberis quartam partem. i. conficiatur cum melle passularum: et sumatur de eo omni die quantitas oui. Et iterum myrobalanorum nigrorum, emblicorum nigrorum, nigella, omnium partes aequales, zuzera pars j. s. bibat omni die de co. [vnc. ij.] & dimittat ipsum quando febricit. Et iterum acori & macropiperis, & myrobalanorum kebulorum & mastice, & thuris, & nigella, & baccarum lauri om-

nium equales partes: et [ ]

Et sit dosi eius drac. ij. Et de eis, quae dicta sunt in libro abbreviationum, est ut sumatur modus sauich, de tritico vehementer torrefacto: & si est necessarium, ut iteretur torrefactio eius, fiat & bibat super impressionem eius mediam, vnc. muri nabathi: & toleret situm usque ad meridiem. Et in zuzera, & semine eius in uino, in hoc capitulo est proprietas mirabilis. Et de succo quidem extremitatum vitis [amar] bibatur omni die cadus vnus, quoniam exsiccat albaras, & prohibet additionem eius. Et potare theriacam, & comedere carnem viperis est iuuatium valde in hoc, & trochisci tyri iterum. Et de cofectionibus & medicinis, quae sunt inter trypherales, & solutiuas, est ut sumatur seminis de zuzera partes ij. & seminis vrticae pars. s. & aloes pars quarta: aggregetur cum melle: & sit dosi. drach. ij. administretur illud semper. Et de hominibus sunt, qui ponunt cum eo acorum, et epithimum. Et iterum alkekengi. drach. ij. myrobal. nigri. drac. j. epithymi tertia. drac. j. poterit anno completo cum complemento suo. xij. mensibus. Et de eis, quae currunt hoc cursu, veruntamen est fortius, & manifestioris iuuamenti, & oportet, ut bibatur per animum, est ut sumantur acori. drac. vi. myrobalanorum kebulorum, polypodii an. drac. x. myrobalanorum citrinoi drac. xv. hiera picra. drac. xx. salis Indi. drac. vij. seminis alzuzera. drac. xx. & pyrethri. drach. x. turbit. drac. [l.] pulpe colochinth. drac. xx. & agarici. drac. v. & scamoneas pondus. drac. viij. conficiatur cum melle [originali] & sit dosi ex aure. j. usque ad aure. ij. Et huius quidem generis est medicamentum Alkindi, quod recipit seminis nasturtii. vij. kleiati, zuzera, & aloes Scotrensis amborum an. drac. iij. proiciatur super illud lib. j. & s. mellis, & inspissetur: cuius dosi ante cibum sit quantum necesse est cum sauich: deinde forbeat post illud tres forbitiones muri, et conseruet cap. cum oleo violaceo, & oleo rosaceo: & tibus post ipsum sit alesidabegi. Et quandoque permittitur ut administretur logodion & theodoricon omni die: & sit eius dosi parua usque ad drac. s. & minus. Et quidam iam inuenerunt cauterizando loca albaras, & euaserunt, & quicquid verum hoc possibile est in ea, quae est parua quantitas. Et qui corpus est mundum, & complexio corporis est aequalis, tunc dimitte medicinas, quae bibuntur, quoniam ipse fortasse afferent nocumentum: & minus illius est, quod ipse faciunt fluere sanguinem, & minorant spiritum, quae ambo sunt de illis, quibus indiget in curatione albaras: & sit sufficientia super curationem membri cum eo, quod appropriatur ei de epithematibus, & ei similibus.

[ ] & pone cibum

eius velocis digestionis, in quo non sit viscositas, neque vntuositas. Et deuitet olera, & frumetum coctum ut puls, & quae currunt cursu eorum. Medicinarum autem ad guada, & ad baras gradus primus est, ut sint vehementis absterfionis,

AVIC. Tom. 2.

Q3 for.

et s. conficiatur cum melle.

f B. Alia litera muze.

g n. v. h B. collato ab apibus ex herbis origani.

i s. Alia litera & scias, quod euacuationes in habentibus hac agitudine oportet, ut sint in debilibus euacuationes, subiles, vel tenues cum gradatione, & aqua radicum est digestiua praeparans. via medicinis, & in fine sumantur sicut pilulae foetidae: deinde reuertantur ad aquam radicum duabus hebdomadis.

fortiter attrahentes sanguinem, vehementer ca-
lescentes complexionis membri, post illud ve-
rò sint ulcerati, excorticati. Et in medi-
cinis, quæ sunt ad guada sunt medicina, quæ ad-
ministrantur ad hoc, ut tingant, & quod magis
diligo, est ut administrantur medicina locales
post frictionem, & rubificationem, & ut sit fri-
ctio cum eis, quæ sunt sicut folia fici, usquequo
fortitan sanguinetur, aut post puncturam acui
in locis pluribus. Et de adiuvantibus ad iuvamen-
tum medicinarum est, ut administrantur linimenta
in sole. Et melior medicinarum ad baras est il-
la, quæ ulcerat, aut vesicat, quoniam facit curre-
re materiam, & sanantur. & iteretur: & fortasse
non dimittitur, ut vesicet, imò mordicet eam,
& iteratur post quietem. Et medicina ad baras
secundum experientiam primam sunt fortes de
illis quas diximus, sicut ^k [elleborus] & calx, &
arsenicum, & conditi, & staphysagria, & radix
vitis albe, & gentiana, & saulina, & gummæ pi-
ni, & radix sanguinis drac. & radix aphodii, &
spuma maris, & assa, & cortices radices cappari-
s, & sinapis & harmel, & semen raphani, & ra-
dix cucumeris asinini, & cruce, & rubra, & car-
damomum, & almezerion, & dragathum, & cal-
canthum, & arsenicum, & sulfur, & alkitran in
balneo & bulbus, & costus, & aristol. & flos
papaveris, rufi, & gummæ rutæ agrestis, & eu-
phorbiū, & cordumeni est vehementis iuvamen-
ti, & sulfur iterum cum aceto, faciendo epithema
post epithemationem: & cepe narcissi. & de eis, quæ
sunt experta, est sal ammoniacus, & oleum ouo-
rum. ^{††} [ ] Epithema bonum ^{m†} [ ] tra-
dix dragontem ^{††} [ ]
& radix nenupharis ad guada: & sanguis ^o [ser-
pentis nigri excoriati] & radix scammonæ, et
folia fici sicca, & folia oleandri, & enula, & fo-
lia eius, & alastirgar. Aqua verò sunt acetum,
& aqua ^p [adardagi], & aqua cucumeris campe-
stris, & aqua bulbi, & aqua squillæ propriæ: &
aqua samplici, & propriæ super baras vesigiorum
ventosarum: & succus enule, & surabegi car-
nis viperæ. Et de epithematibus bonis sunt the-
riaca, & mithridatum, & logodion, & aqua cu-
cumeris campestris. & de oleis bonis est oleum
myrtinum, in quo decocta est capsia adusta, com-
misto cum eo post illud dragatho. Et de epithe-
matibus bonis sunt cantharides, quæ terantur
cum aceto, & liniantur. Aut sumatur fumister-
re humidus, aut siccus; & ponatur in ventre
viperæ decollatæ mudificato ventre, & impleat-
ur, & sumatur, & afficitur donec decoquatur
bene: deinde extrahatur ille fumus terræ humi-
dus, & emplastrum cum eo albaras, quoniam sa-
nat. Aut sumantur folia oleandri recentia, &
frigantur cum oleo, donec exsiccentur folia, &
coletur oleum, & ponatur super ipsum cera co-
lata cum mēsurā: deinde pulverizetur desuper
sulfur citrinum & fiat sicut emplastrum, & li-
niatur cum eo in sole. Epithema Indorum. Su-
matur costus, & capsia Inda, & arsenicum ru-
beum, & piper, & flos aris, & terantur cum ace-
to in vase æreo, & dimittatur hebdomada una,
& liniatur cum eo: & stet in sole: destruit enim
morphæam, & albaras incipientes. Et conferunt
alcali, & calx in vrinis in fantium lactentium, et
renouetur desuper septem diebus, deinde deco-

quatur sicut mel, & administratur donec vlcere-
ret, deinde fumantur pix, & cera, & Kitram, et
cortices nucis adusti, et sanguis pulli columbi-
ni, et oleum de alcanna, et decoquantur donec
permisceantur, deinde ponantur super locum
donec sanetur: et color eius sit color corporis.
Et melius quidem est, ut iteretur in sole calido
aliquoties. Et scias, quod euacuatio habentis
hanc ægritudinem, oportet, ut fiat cum debili
euacuatore, subtili cum gradatione. Et aqua qui-
dem radicum est digestiva, faciens viam medici-
næ. Et in fine eius bibat pilulas foetidas, deinde
iteret aquam radicum duabus hebdomadis, et
fiat ut generetur sanguis eius ex carnibus cali-
dis avium frixarum: et abhorreat acetosā, et
^q [muza, nisi zirabegi] [quandoque. Et præci-
piatur ei, ut abstineat ab aqua, et frangatur cum
vino antiquo absque multiplicatione. Et oportet,
ut fricetur locus cum omni hora cum pan-
no aspero, ut attrahatur ad ipsum sanguis. Et
introitus balnei nocet ei: et cibis grossius, et fru-
ctus humidus, et siccus. Et cauterium super baras
est malum: et fortasse spargitur, et multiplicatur
albaras. Et albaras, quæ apparet successione cau-
terij ex causa aliqua, non occultatur, et simili-
ter in circuitu scalpellati. Epithema plurimarum
comissionis factum ad mutuassem. Recip. san-
guinis [nigri excoriati.] vnc. iij. et sanguinis
corui habentis pennas varias, et albacham, et
aliuhab, et pullorum alguaressem, et alfaki, et
testudinis [†] [marine], omnium an. vnc. j. et al-
kitran et picis humidæ, et naphthæ, et mellis
anacardi omnium an. vnc. j. misceantur ista, et
exsiccentur. Et sumantur aquæ colocynthide
humidæ pars j. et vini antiqui partes. ij. et aquæ
enulæ partes. ij. et aquæ rutæ, et aquæ sinapis
[†] [munda] omnium an. pars j. aggregentur ista:
et sit de eis in summa, lib. x. secundum hanc de-
scriptionem, et ponantur ^u [in patella vitrea],
et proiciant super ea melanopiperis, et macro-
piperis, et zingiberis, et nigelle, et castorei, et py-
rethri, et conditi & gummæ ^x [pigani], gario-
phyllotum, et cassiæ lignæ, et mezerion, et ra-
dicis cucumeris asinini, & ellebori nigri, et o-
popanaci, omnium an. vnc. j. decoquatur cum
aquis, donec remaneat tertia: et coletur à medi-
cinis: et ponatur super sanguines, et comissio-
nes prædictas, donec exsiccentur, deinde fuma-
tur aqua colocynthide humidæ, et enulæ humi-
dæ, et squillæ, et aqua samplici, et aliquid de vi-
no antiquo roretur super aquas, et sint omnia
lib. viij. et proiciatur super ea assa foetida, et
alastirgar, et vtriusque arsenici, et floris aris, et
sulfuris omnium an. vnc. j. s. et decoquatur in
aquis usquequo remaneat quarta: et coletur, et
incessanter sanguines, et [†] [humores exsiccati]
imbibatur ex ea, et terantur donec bibant tori,
et exsiccentur, deinde liniatur cum eo in bal-
neo. Dico autem, quod possibile est, ut hoc medica-
men administratur leuiore sollicitudine. Et sit
fortioris impressionis, quam illud, in quo la-
boravit medicus regis. Epithema ^z [vigilantis]
bonum. Recipe [†] [ ]
rum papaveris rufi, radicum cap. omnium an.
partem. j. capsie lycii ^b [cineris] myrrhæ, arseni-
ci, oium an. 3. s. liniatur in sole. Epithema boni
iuuarium, et est flos papaveris rufi, et alze-
rchalen

k B. ellebori
duo.

l + B. est.
m + B. &
n + B. est bona
mirabilis.
o = viperæ ni-
græ.

p B. alzardach,
& aqua alchana
beri.

rhasen cum aceto. Et iterum rubea tinctorū,
 spuma maris, semen raphani, condisi cum ace
 to uini. Et iterum sumatur limatura aluminis,
 & ellebori nigri, & aris adusti, & cantharida
 rum, & arsenici rubei omnium an. 3. j. confi
 ciantur cum kitran dissoluto in aceto: & linia
 tur cum quantitate quam scis. Et iterum Ori
 bafii sapientis: elleborus albus, piper, nigella,
 spuma maris, sulfur, arsenicum rubrum, rubea
 tinctorum, capsia, flos aris, cantharides: teran
 tur cum aceto, & informantur trochisci, & ex
 ficcentur, & quum necesse fuerit, teratur cum
 aceto, & liniatur post frictionem cum uino,
 & liniatur. Et iterum ex libro decorationis
 Tarciton, elleborus niger, utis la. radix almeze
 rion, sulfur citrinum, draganthum, flos aris, li
 matura ferri, spuma maris, folia fici, terantur
 cum aceto sicut alcohol, & feruetur in vase
 plūbi, & liniatur in sole post frictionē. Aliud
 Gabriel. sulfuris, euphorbii, ellebori omnium 20
 an. 3. j. anacardi, pyrethri, capsie omniū an. auri
 c. j. liniatur cum aceto. Iterum seminis rapha
 ni, condisi, gumma [pigani] & mezerion, rubea
 tinctorum, capsia, nasturtium, pyrethrum,
 staphisagria, aggregentur cum sanguine [nigri
 excocti] & informantur trochisci, & admi
 nistrantur cum aqua rubee tinctura, deco
 ctū uehementer, colata, post balneum. Et iterū
 rubee tinctura, capsie omnium ana 3. v. semi
 nis raphani. 3. x. condisi. 3. vii. liniatur cum a 30
 ceto post balneum. Medicamen regale. folia
 almezerion, & semen eius excoctum, & elle
 borus niger, & piper decoquantur cum sub
 mersione aceti, donec bifcocta sint, deinde pii
 ciatur in eo draganthum & cantharides. & li
 matura ferri, & nitrum, & spuma maris, & deco
 quatur, donec ferueat, et liniatur, & toleretur,
 & non abluatur quantum possibile est, et
 aperiantur uesciæ. Et aliud bonum. mellis ana
 cardii 3. vii. pyrethri gumme [pigani] an. 3. iij. 40
 euphorbii 3. iij. capsie perficæ 3. j. liniatur cū
 eo confecto cum lacte. Et in eis que experti su
 mus, est ut sumantur mellis anacardi, & alkebi
 kengi, & fimi columbini, et cantharidarum, & cap
 sia, & seminis raphani & seminis sinapi, &
 rubee tinctura & alcanna, & Indici, & dragan
 thi omnium partes aequales: uescietur cum eo,
 & aperiantur uesciæ, & eurentur ulcera, & ite
 retur donec sanetur. Et illud, quod debet baras
 nestigiorum uentofarum, est aqua cucumeris 50
 agrestis, & aqua samplici, & rubea tinctura, &
 capsia linata cum aqua albacham. In ucluris
 autem que administrantur super albaras, nō est
 possibile, ut referantur secundum pondera eadē
 dem, propter diuersitatem colorum facierū,
 imō in eis afferuntur canones, & pramittuntur,
 & postponuntur. de eis itaque est ut sumā
 tur [mandragora,] & myrrha, & fex uini, &
 magna, & rubea, & alumen, & similia, & cōpo
 nantur, & liniantur. Aut cum tindura nigra, 60
 quam experti sumus. Recip. cortices nucis, &
 quantū ipse sunt de alcanna, & quantū est alcā
 na de Indico. Et iterum calcis, & arsenici, & cap
 sie omnium ana pars j. rubee tinctura partes ij.
 aggregetur illud cum aqua cepæ, & administre
 tur secundum quod uidetur. Tinctura alia, li
 thargyrium, & calx, & galie, draganthum, alcan

na, conficiantur cum melle, & cū aceto nigro, et ad ministretur ex eis epithema. Et iterum draganthum, & calcanthum, & gallæ terantur, & conficiantur cum aceto nigro: et fricetur membrum in sole, & liniatur cum eo de libationib. aliquibus: & est tinctura remanens. Et iterum capla nigra, & scoria ferri, & draganthum citrinum, & flos æris, & rubea tinctura, & cortices granatorum terantur cum aceto uini, donec denigretur, & liniatur super eam unum. Et cibi habentis hanc passionem sint assata, & friza, & quæ præparata sunt in patella, & quæ cæta sunt cū oppilatione uasis ex carnisbus leuibus, cum seminibus. Et sit contentus uino, & dimittat potum aquæ omnino, si possibile est, aut minore ipsum: et utatur illa, quæ ex ea decocta est, aut mista cum uino.

De cura albaras nigra.

Cap. 12.

Est cura morpheæ nigrae: & indiget humectatione corporis uehemētiore, et euacuatione fortiore: deinde administratur magis abstinentiæ medicina morpheæ nigrae. Et accidit quandoque habenti eam, ut inuictur coitu: uerū balneum plurimum confert ei, quod si uehemens fiat, et ad vltimum perueniat, curretur curatione lepræ.

TRACTATUS TERTIVS.

De eis quę accidunt in cute, nō in colore eius.

De sahafati, a [refrengi, & balkiati, & aluathim.]

De † sabafati. Cap. I.

a B. alfirengi, &
albalcote, & al-
bothin.
tachoribus.

SAHAFATI est de summa bothor
vicerofarum: et cucurrit consuetudo
in pluribus libit dicatur in capitulo
decorationis. Et sahafati quid^a
incipiens est bothor^b [parua, fixa, leues, diuisi]
in numeratione locorum: deinde exulcerantur
ulceribus crustosis, & sunt ad rubedinem
declives: quandoque etiam emittit uirus, &
nominatur^c [refrengi,] & sahafati humida. Et
quandoque^d [incipiunt squamae sicca.] Et mul-
totes apparet in hyeme, & auferunt uelociter.
Et causa quidem sahafati est humiditas mala,
acuta, corrosiua, quæ, permiscetur sanguini:
& humores grossi iterum mali, quare grossum
^e [fit] apo-
stema, & [exsiccat] subtile. Et causa eius
quæ de ea sicca est, est humor melancholicus,
plurimus, cui permiscetur humiditas acuta,
quare expellitur ad cutem, & corrumpit, &
corrodit. balkiari uerò est de genere sahafati
malæ, sed^f [aluathim] sunt ulcera melanco-
lica, quæ apparent in crure, ex eadem materia,
ex qua fiunt uarices: et appropinquat cura eius
curationi earum.

b v. pruritum fa-
ciens leue diui-
sum.

c B. alfirengi.
d B. incipit im-
petiginosa sicca.

e † B. retinetur,
& facit.
f resolvitur.

g B. albobrin.

De cura.

Сар. 2.

CVra eius est curationi proxima impetiginis, & dicemus illud. Nos verò dicemus nunc, quòd confert alfabafati sicca euacua-

AVIC, Tom.2.

Q 4 tio

& floris eris, & ammoniaci, & bdellij, et synapi, et dragacanthi partes æquales: aggregentur cum oleo de frumento, et aceto quantum est oleum, et paucio melle: et administretur.

De impetigine.

Cap. 3.

Impetigo non est longinqua à safahati, et nõ diuersificatur ab ea, nisi cum re occulta: et propriè al safahati sicca. Et pertransit, ut sit al safahati sicca impetigo malignior, et deterior, et magis corrosiua, et longinquior profunditatis. Et causa impetiginis est propinqua causæ al safahati: Nam est aquosa herisiati acuta, permixta iterum materiæ grossæ melancholicæ, grossiori materiæ scabiei. Et impetigo quidem uelocioris sanationis, est illa cuius subtile est magis uincens. Et impetigo quidem alia est humida, sanguinea, in qua apparet, quum fricatur, ros, et est magis salua. et alia est sicca, cuius plurimum est à phlegmate falso, conuerso per aduersionem in melancholiam. et de impetigine est excorticata propter uehementiam siccitatis, et multitudinem profundationis: et est sicut albaras nigra, et sicut cortices. et de ea est non excorticata. et de impetigine est ambulatiua, maligna. et de ea est stans. et de impetigine est recens, et de ea est antiqua, mala, et est gtritudo a [herisiati.]

De cura impetiginis.

Cap. 4.

Indiget impetigo in radice curationis medicinis aggregantibus resolutionem, et incisionem, et liquefactionem, et subtiliationem cum sedatione, et humectatione. et prima earum est secundum materiam grossam. et secunda est secundum materiam acutam subtilem. et secundum dominium vnius duorum rerum, est necessarium vincat vnum duorum regiminum. Et appositio sanguifugarum est de melioribus medicinis eius. Et est necessarium in re eius, mundificare, & consequenter adhibere aquam casei secundum modum quæ exigit illud, quod est præsens. & cibationis & humectationis, & regiminis humectantis illud quod est necessarium al safahati. Et similiter balneum est de sublimioribus curationibus eius. Et fortasse indiget separatione aeris sicci. Dixerunt quidam, & de eis quæ prohibent euenire impetiginem & sanant quod de ea euenit, est vt in potu detur lacce abluta ablutione aloes, pondus. 3. j. cum tribus. 3. decoctionis [myrri.] Et quando expanditur impetigo, & multiplicatur, tunc cura eius est curalepra.

Curationes locales.

Cap. 4.

De medicinis quidẽ singularibus eius, quæ recens est & media, est acetositas citri. Et fortis iterum, gummi arabicum cum aceto: & guma amygdalæ: & gumma [pini] cum aceto: & storax liquida cum aceto: & synapi cum aceto est vltima: & aqua sulfurea, & aqua salia, & spuma maris, & glutinum de coriis, & salina hominis leuini, & illud quod residet super detes eius, & semen melonis, & radix aphodili, &

b [salifras] cum oleo amygdalarum amararum est bonum, & folia capparis cum aceto. Et [saia noua] confert omni impetigini cum proprietate sua, & acacia, & mugath. Et oleum de tritico est conueniens ei quæ accidit omni corpori, & debili, & forri, & venæ citrinæ: & incipienti vt asiduetur effusio aquæ calidæ super eam, deinde fricetur cum oleo viol. fiat illud secundum asiduationem. et aqua hordei linita fortasse delectet eam, & propriè cum [semine] tamarisici. & conferat al safahati [humidæ cucumer] & mu cillago psyllij, & succus humidi eius. & aqua portulacæ, & guma prunorum confert ad impetiginem infantium. sumatur guma amygdalæ, & glutini de coriis, & storacis partes æquales, & aggregetur cum aceto, & liniatur: aut sumantur gluten carpentariorum & thus, & sulfur, & acetum, & terantur, & administrentur.

Antiqua verò mala ex ea indiget medicinis fortioribus, sicut succo acetositis citrif [cofortato] cum decoctione, & sicut oleo ciceris, & oleo riai, & oleo frumenti propriè, & guma amygdalarum amararum, & sulfure, & stercore caprino adusto, & spuma maris, & alkitra, & pix: ut mirabilia ambo. & similiter assiduatio epithemandi eam cum naphra alba, & stercore animalium predictorum in capitulo al safahati, & agnus castus, & capparis, & aromaticum, & elleborus, & grana albam, & guma rute agrellis propriè: præcipue quæ fit ex ea ceratum cum oleo [sinapi, & [sifami], & ammoniacum] cum aceto, & cordumeni, & condifi, & cinis balnei, & condifi. & venæ, & synapi, & nasturtium, & semine erucæ, & mel anacardi est vltimum & de compositis est vt sumatur cordumeni, & teratur, & aggregetur cum oleo tritici: & cinis aliorum cum melle, & sulfur cum guma albotini: & grana albam.

cum aceto sunt fortia valde. & ad excorticatam iterum, vt sumatur thuris & dragacanthi, & sulfuris, & aloes omnium an. 3. i. & gummi. 3. ii. liniatur cum aceto. Aut sumantur nitri armeni aurei. olei de tritico. 3. iii. acetositis citri, asphalti, seminis erucæ an. 3. ii. nigelle 3. j. s. ellebori nigri, dragacanthi adulti amborum an. 3. j. s. fiat ex eis epithema: aut sumatur [saia noua] et liniatur cum aceto: aut sumantur dragacanthum, & myrrha: & olibanum & aluinen, & sulfur, & aloes: conficiantur cum vino cocto, & liniatur.

Medicamen bonum. Recipe granorum alben partes. x. sulfuris citrini partes. iij. [saia noua] pars j. eius cõtritio optime fiat, et liniatur cum aceto vini, et oleo antiquo. Aut sumantur stercoris canini, & vsnem [fullonum albi] et ruta, & fulliginis furni, et corticis granatorum, & cineris balnei, & vtriusque: arlenici, & sulfuris citrini æquales partes. dissoluatur cum aceto, et oleo, et liniatur.

De bothor [lenibus.] Cap. 5.

Qvandoque spargitur super nasum, & super poma maxillarum bothor albe, quasi ipsa sint puncta lactis propter materiam virulentam expulsam ad superficiem de vapore corporis: et cura eius est omne in quo est exsiccatio, & resolutio, sicut elleborus albus cum medietate sui de ireos, de quo fiat linimentum: & semen lini, et. nitrum, & ficus, et nigella cum aceto.

b a. alferas.
c a. fengiabue.

d B. fructu, vel nuce.
e B. sicce citruli

f B. in piffato.

g B. de.

h a. fengiabue.

i t a. contrita grosso modo.

t baurach.

k B. fengiabue.

l B. fengiabue.

m B. alia litera asafir albi & sulfuris albi.

a B. lacteis.

t baurach.

De

Materia, ex qua generatur scabies, aut est materia sanguinea, cui admiscetur cholera, quæ forsitan conuersa est in melancholiam: aut cõuersa est pars eius in melancholiã. Aut materia ^a ^f ^f cui admiscetur phlegma falsum, baurachium. Et prima quidem est scabies sicca, & materia sicca ad grossitudinem decliuus. Et altera est scabies humida, & humiditas eius est humiditas ad subtilitatẽ decliuus. & plurimum quidem generatur ab acceptione in conestione salforum, & acutorũ, & amarorum, & specierum quæ pro condimẽto admiscuntur cibis, b[acutatum] & similitum. & illa quæ est magis sparsa, & corpulentior, et acutioris capitis ex omnibus bothor, est acutioris humoris: & quæ est latior, et vehemẽtioris profundationis, eius humor est minoris acuitatis. & causæ quidem generantes materiã scabiei sunt causæ generantes materiam pruritus, verum ipsæ sũt fortiores, et appropinquat causis generantibus pediculos, et alsahafati, et fursures, et impetiginem, & approximant eis in curatione. Et scabies quidem differt à pruritu in hoc quod cũ pruritu non sunt bothor, sicut sunt in scabie: quoniam ipsa est à materia subtiliore, et minus declinãte ad saltedinem: et in ea generatur, et fixio generationis eius in cute, postquã natura expellit eam, est oppilatio pororum, & paruitas mundificationis. Aut retinetur propter debilitatem expulsiuã, sicut accidit decrepitis in fine egritudinum, et propriè quando materia est plurima, aut grossa. Aut propter cibos malos, ex quibus generatur chymus malus, acutus: sicut sunt cibi falsi, et acuti, & similes eis. Aut propter malitiam digestionis, cum qua putrescit cibus. Et à pruritu quidẽ resoluuntur cortices fursurei, et non accidunt ex profundo aliquid. et pruritus quidem senilis parum obedit curationi: neque valet ei, nisi ut regatur, et blandiatur. et scias quod scabies excorticata, et impetigines multiplicantur in autumno. & ad ultimum materia pruritus aggregatur inter duas cutes. Quod si de ea aliquid est in corpore, tunc est scabies sicca. et dulcia quidem generant pruritus, et bothor. et non accidunt plurimum, nisi inter digitos, quoniam sunt debiliores, et scabies quidem sedit attrahit [vulnera], et permutatur ad impetigines, et alsahafati. et olea nocent eis. et syrupus acetosus confert eis, si non timetur rasura.

CVra quidem scabiei prima, et melior, et cũ qua multoties est sufficientia, est euacuatio cum eo quod deducit humorem acutum, adustũ, et phlegma falsum: deinde rectificatio cibi, et regimen humectationis secundũ quod seuisi in dispositionibus huius capituli. et ad ministratio rerum aquosarum inspidarum, a [velocitas putrefactionis, quarum sit secura] sicut sunt melones indi, et lactuca, et endiuia, et similia, et extrinsecus iterum. et dimittat coitũ omnino: coitus enim mouet materias ad exteriora, et excitat vaporem calidum, putridum,

uentem ad partem superficiei cutis, quare putrefacit illic, et propter illud foetet iterum odor corporis. et propter hoc præcipitur frictio in ablutione pollutionis: et de bonis quidem euacuantibus species materierum scabiei est decoctio epithymi cum mirobal. citrinis, et fumoterræ, et sene, et polypodio, et absinthio. et quandoque ponuntur in ea rose, et semen endiuia, et similia. et quandoque ponitur in eam b [chelidonia] cum proprietate, quæ est in ipsa. et quandoque ponitur in ea scammonia. et iterum pilulæ de aloë, et scammonia sunt bonæ, iuuatiuæ. Decoctio bona sumatur myrobalanorum citrinorum, et passularum an. pondus. 3. xx. et decoquatur cum. iij. lib. aquæ, donec remaneat tertia, et coletur, et sumantur de tota aqua duæ tertie. lib. j. in qua fricentur manibus calic fist. x. 3. quumque in ea confricantur sunt, coletur iterum. et ponatur in ea agarici. 3. j. Pilulæ bonæ, & sunt pilulæ de fumoterræ. Recipe mirobalanorum citrinorum, & kebulorum, & nigrorum, omniũ an. 3. v. & aloes Scotrensis. 3. vii. & scammonie. 3. v. sine cessatio ne conficiatur cum aqua fumiterre, & dimittantur donec exsiccentur, & bibantur vice altera, & dimittantur donec exsiccentur, & fiat illud tribus vicibus, & in omni uice fiat sicut forbitio: deinde dimittatur donec inspissetur, & compactum fiat, & fiant inde pilulæ. Medicamen bonum, forte ad antiquam scabiem. Recipe myrobalanorum citrinorum, & myrobalanorum nigrorum, et emblicorum [abrungi, et kebulorum] excorticatorum omnium an. drac. j. et turbit. drac. ij. conficiantur cum penidiis, et fiant inde trochisci: & sit dosis ad solutionem integram ex drac. x. vsque ad drac. xv. et vsque ad xx. cum aqua calida: & for tasse ponitur in ea scammonia, quum potantur. et for tasse liberat ex scabie mala antiqua, si assidue tur potus aloes, sed frequenter, tribus diebus, omni die, sumendo aurej. deinde d [tertietur post diem, et diem] non, tribus diebus currentibus secundum dimissionem tertij: aut dimittatur diebus tribus: et iteretur frequentia: [deinde tertietur post diem et noctem.] aut quiescat, prout videtur secundum [q] præsens fuerit. et curetur rasura, si superuenerit, cũ clysteribus, illud enim est iuuatiuum, eradicans scabiem. et bonum quidem est, ut bibat ipsum infusum in aqua endiuie, et cum ea sit parum aquæ foeniculi, si non fuerit ab aqua feniculi aliquid prohibens. et quantitas quæ est in ipsa de aloë, sit ex drac. j. vsque ad aureum. et quando non tolerat medicationem, dimittatur. et infusiones de prunis sunt iuuatiuæ iterum. Aut sumatur myrobalanorum citrinorum factum ex excicatione aquæ, in qua ipsi decocti sunt, exsiccat do in sole: et sumatur ex eo humidum quod sit ex. v. usque ad x. cum zuccaro: et est ad cholericam, et humidam. et possibile est, ut fiat simile illius ex omnibus solutiuis [bonis], et misceantur adinuicem: ei quoniam componuntur adinuicem, et sunt ex eis robur, et pilulæ, et aqua [calida] calci, et epithymum bona sunt quando administrantur omni die secundum quod dictum est nuper in alio capitulo ab isto, et cum myrobalanis, et succo fumiterre diebus,

continuis est vltima. Et de eis, quæ currunt cur
su mundificantium cum facilitate, est vt fiant
pillule de aloes cum scammonia, & croco: & su-
mantur de eis in omni dosi, quinque cicera, &
est descriptio. myrobalanorum citrinorum, a-
loes Scottenfis, amborum ana drac. j. dragacan-
thi, rosarum, amborum ana drac. j. croci [drac.
ij.] Et iterum sumatur ex medicamine in quo
ponitur abrungi, & nos ita diximus ipsum, om-
ni die, aut duobus diebus à drac. ij. usq; ad drag.
ij. Dixerunt quidam, quando multiplicantur
euacuationes, & non inuenitur vtilitas, tunc
melius est vt alleuietur, & sufficiat dare in potu
habenti passionem omni die mane & sero sa-
uich de tritico cum zuccaro, & aqua plurima.
Dixerunt de eis quæ cõferunt habenti scabiẽ
siccã & pruritũ ostrachinum, est vt bibat tribus
diebus omni die de sisamino pondus drac. c. &
xxx. cum medietate sui de syrupo acetoso, & si-
milibus: & de hominibus sunt qui miscent cũ
eo aquam iuiubarum, & nos ita experti sumus
hoc, & fuit curatio vltima, verumtamen debilitat
stomachum. ^k & de compositis proportio-
nalibus istis medicinis, est scorïa argenti, & li-
thargyrium, & cambil, & venæ. conficiantur
cum aceto, & oleo ros. & liniatur: & hoc est ad
[sortem vltimum iterum.] Et leuius illo est, bo-
li armeni, camphoræ croci, omnium. an. drac.
s. cum aceto: & aqua squillæ, & oleum ros. sunt
communia ad exticcationem. Et ad illam, quæ
est fortior parum ^m [semen fœniculi] teratur
cum aceto, & oleo ros. & administretur in bal-
neo. & iterum aqua granatorum, & nitrum: &
melior aqua granatorum est illa, in qua est vir-
tus pulpæ eorum: & similiter farina lentium,
& magra, & acetum misceatur & ponatur in so-
le donec igniatur, deinde liniatur. Confectio-
nes verò, quibus oportet potare habentes impe-
tiginẽ, & aliahafati, & morpheam. quæ de eis
sunt leues ex tryphera minima cum kelmis. &
iterum sicut hæc confectio. Recipe amyli, &
sumiterræ, amborum an. 3. ij. & myrobalano-
rum citrinorum pondus 3. iiii. & alkefmes ab-
lutarum duplum totius. Medicinæ autem loca-
les ad scabiẽ sunt omnes, in quibus est abster-
sio: & quandoque sufficit illud, cuius abster-
sio est cum confortatione cutis, & rectificatione
complexionis eius, sicut aqua maluarum, & a-
cetosa, & si clæ, & granatorum, & sicut fursur
simile, & farina lentium excorticatarum. & ite-
rum acacia cum aceto: & grana melonis: & ven-
ter melonis ⁿ & sicut est, &
[vesicæ citrinum,] & succus apij, & deco-
ctio apij, & decoctio scenugræci: & aqua corti-
cum ^p [muzzi.] & fortasse indiget eis in quibus
est resolutio fortis, sicut pulpa coloquithide,
& gluten alimbat cum aqua menthæ, & gūma
pini cum aceto: & draganthum assatum, & pro-
piet citrinum cum aceto, & oleo ros. & simili-
ter calcanthum, & quæ sunt de genere ipsius. &
oleander est fortis valde: & fortasse sufficit ace-
tum eius in quo ponitur, deinde coquitur cũ
ros. vt prohibeat superfluitatem: & sicut corti-
ces granatorum, & cõsimilium illius, & ex eis,
quæ experta sunt est semen eruce, cuius oleum
sumatur, & fricetur cum eo scabies: & inunga-

tur cum eo in sole calido aut focalari: & itere-
tur, quoniam est bonum & vltimum. Medica-
men bonum. Recipe lythargirii, & draganthi,
& encaustri equales partes, quæ terantur cum
aceto vini, & ponatur in urceolo testeo, vitrea-
to, & sepehatur in loco humido, mense uno: &
administretur post illud epithemado: est enim
iuuatium in ultimo cum pauca mordicatio-
ne, & conditi, & argentum viuum extinctum:
10 & scorïa [argenti] & aristol. & sulfur, & cãbil:
& alkali & æs adustum, & almugath, & sal am-
moniacum, & flos eris, & ushen ^r [fullonum,]
& stercus canis, & stercora prædicta in ea aliis,
& cucumer asininus. & iterum cortices ligni
vitis adusti puluerizentur super locum scabiei
inunctum cum butyro crudo: & ligetur stricte
post illud, & renouetur vsquequo destruat. &
& quandoque confert cordumeni cum aceto,
& gluten alimbat cum eo. & de compositis no-
20 stris bonis, est vt fiat ex argento uiuo extincto,
& ex foliis oleandri, & ex climia argenti, & ly-
thargyrio epithema cum aceto, & oleo ros. su-
per quod dormiat in nocte, & abluat corpus in
mane in balneo cum aceto, & vsnen viridi, cũ
aqua calida in primis: deinde ^t & t

[]properet, & inungatur cum
oleo. Medicamen facile: sumantur lythargyrii,
& draganthi citrini partes equales, terantur cũ
aceto hebdomada una in sole, et liniatur cum
eo quum necesse fuerit. & iterum argentũ vi-
uum, extinctum, & storax liquida, & oleum ro-
30 sat. aggregentur, & administrantur. & iterum
argenti viui extincti ^t & t
& florum viol. & costi partes æquales. et iterũ
conditi pars. i. & magræ partes. iij. & liniatur
cum aceto. et quum administras fortia exsicca-
tiua resolutentia, et sicca exsiccatia, tunc conse-
quere eam cum oleis cognitis, sicut est oleũ de
cyperis, et salicibus, & nenupharis, et uiol. et si-
40 milia illis: et propriè in sicca, et in illa quæ est
pauce humiditatis, et administra in humida ea
quæ sunt vehementioris exsiccationis: et in sic-
ca, quæ sunt minoris exsiccationis, et longa il-
lad in quo ponitur argẽtum viuum extinctũ,
quantum poteris, a partibus stomachi, et mem-
brorum nobilium. Cura autem pruritus sicci
post euacuationem, si indiget ea cum illis quæ
scis, est ut des in potu lac vaccinum acetosum:
50 et sicut balneario cum aqua tepida: et admini-
stratio inunctionum oleaginarum ex oleis fri-
gidis: et propriè quando ponitur in eis succus
apij, et curatio scabiei siccæ, et pruritus sicci est
vicina. et de medicinis leuibis in hoc est pa-
pauer tritus cum aceto: et iterum folia ^u [lilii.]
et iterum aloes cum aqua endiuia. et sene ite-
rum est ex eis, quæ ponuntur in medicinis eius:
et aqua apij, et acetum, et aqua ros. sunt bona.
et de medicinis fortibus est ceratũ in quo po-
60 nitur opium, cum quo inungatur corpus, et
quiescet pruritus. et ex medicinis fortibus, est
vt componatur ex medicinis primis compo-
situm, et ponatur in eo sal ammoniacus: et linia-
tur cũ aceto, et propriè super testiculos, et iterũ
alumen frixum, et alkiran, et hoc iterum con-
fert pruritibus intrinsecis in uulua, et ano quod
ponatur super pñum. Et scies quidem iuuan-
tur in curatione pruritus, qui accidit eis si li-
niant.

q. Alia litera
ferri.

r. B. asafir.

f. B. cum frigi
da deinde.

t. B. & storax
liquida.

u. B. Alia litera
liquiritia.

x B. carnibus.

niantur ex face vini cum aliquanto x [anetho humido.] Balnea verò pruritus, & scabiei sunt sicut aqua maris calefacta, aut cum dispositione sua, aut decoctio cucumeris asinini. Cibis autem habentium scabiem, & pruritus sit ex eis quæ humectant, & generant sanguinem laudabilem ex cibis decliuis ad frigiditatem, & humiditatem: & y t [ ] sequa libus. & habentibus pruritus ostrachinum necessarium est administrare olea lenia in eis, quæ assumunt, sicut oleum amygdalinum, & siliaminum, & similia illis. Et scias, quod ventosæ in vtriusque cruribus conferunt scabiei foedæ.

y B. aluminis humidi.

a B. hasef.

De a [desudatione.]

Cap. 8.

b n. & sunt bothoripinosi.

Quandoque sunt bothor in corpore, aut membro plurimi sudoris valde, pauca ablutionis, aut parua frictionis apud ablutionem, & propriè in regionibus calidis: b [spatio] sa, quasi ipsæ sunt ex materiis, quæ sunt pigrae, propter suam grauitatem, in consequendo sudorem velocis consumptionis, propter subtilitatem sue materiei, quare retinetur in superficie cutis, & sunt quasi sint sudoris feces, inobedientes ad resudandum. Et quandoque non sunt bothor apparentes, imò accidunt, & sit asperitas.

De cura.

Cap. 9.

a B. cum alabastris.

Incidunt materiam, si multiplicatur in corpore, phlebotomia, & solutio ventris, & similiter oportet ut properet alietus ex omni hora in euacuando humores acutos, & ex eis, quæ prohibent eam, & auferunt ipsam, sunt balneatio, & mundificatio: deinde administratur aqua frigida balneando in ea: & confert eis fricatio in balneo ex carne melonis cum farina lentium post sudorem: [deinde alseheffabrem post ipsam:] & caro melonis cum lentibus, & farina fabarum. Sandali verò prohibent eam à pruritu, qui accidunt cum ea. Quum ergo sunt cum camphora, non faciunt illud, & alcanna iterum, si non abhorretur eius tinctura, confert ei, & assu mere illud cui assimilantur aqua granatorum, & acetosa, & lentes, & pruna, & tamarindi. & administratio omnis quidem prohibet sudorem ex eis, quæ sunt sicut decoctio myrti, et rosarum: & aqua coriandri, et confert ei aqua calefacta in sole. Et prohibent eam omnes aquæ, quum decoquuntur in eis styptica: et dimissio motus, et alienatio à locis calidis sudare facientibus: et petere loca ventosa, et flabellatio cum flabellis plurimis: et ablutio cum aqua frigida, et iterum inunctiones ex eis quæ sunt sicut oleum myrtinum, et oleum rosæ, et butyro crudo inest proprietates maxima in ipsa, propriè cum dragantho, & gummi. & iterum inunctiones, in quibus est virtus lythargyrii, & scoriorum. Et tunc inest proprietates, & cinis foliorum myrti, & b [ammoniacum,] & folia lauri recentia, & rura, & minutum thus. Et quandoque confert de sudationi epithema glutinis piscium dissoluti in aqua. Et quandoque indiget fortis staphylagria & thure. & sulfure, illa verò quæ de ea iam vicerata est, curetur cum eis quæ sunt sicut venæ, & gallæ, & bolus armenus & cerula

b B. Alia licet a puluis foliorum myrti.

cum c [cera,] & emplastrum de cerusa est bonum ad illud. Et fortasse prauenient vlcera ista ad finem maximum corruptionis: quare erit eorum cura adustionis ignis. Nam illa, quæ de ea confirmata est, curatur curatione alahafati.

De a [planta] noctis.

Cap. 10.

Si quis passus est desudationem cutis, & oppilationem pororum, & bonitatem digestionis, quandoque accidunt in frigore noctis pruritus, & asperitas, & bothor parua, quæ nominantur b [planta] noctis: & causa est retentio eius, quod oportet ut resoluatur, propter constrictionem c [pororum in radice] quam adiuuat, & in qua addit soliditas frigoris: & propriè in hora, in qua multiplicatur digestio: & sequitur multitudinem eius multitudo vaporis, & aer noctis: & propter illud nominatur planta noctis, quia plurimum accidit eius est in nocte. Et de dispositionibus huius passionis est, quod pruritus in ea sit vehemens, & delectat prius, deinde perducit ad dolores vehementes, quos efficit in locis pruritus.

De cura.

Cap. 11.

Oportet, ut sit regimen in dilatando poros cum balneis: & inunctionibus notis ad illud, & in mundificando venas à materia plurima; & illud phlebotomia, & euacuatione secundum quod dictum est in capit. pruritus, si fuerit illius necessitas, & non fuerit sufficientia in medicinis localibus. Medicinæ verò locales, sunt aloes: & myrrha est de melioribus medicinis, et propriè cum aqua mellis. Et similiter aloes cum farina lentium, cum pauco aceto, et melle. Et aqua apij de currentibus est ei proportionalis: Et de medicinis conferentibus ei sunt feces acetii sola, et nitrum, et alcanna, et crocus.

De verrucis, quæ ex eis sunt ut clavi: & recuruis, quæ de eis sunt ut cornua, & quæ currunt cursu earum.

Cap. 12.

Causa efficiens eas prima, est expulsio naturalis: et materialis est humor grossus melancholicus. Et quandoque conuertitur melacholia à phlegmate sicco valde, quando multiplicatur in sanguine. Et quandoque accidunt ipsi sanguini propterea quod ipse coarctatur, et multiplicatur, et propter priuationem causarum putrefactionis, ut conuertatur ad siccitatem, et frigus, et propriè in venis paruis, in quarum similibus non putrefit sanguis propter suam paruitatem, et propinquitatem ad causas extrinsecas, quæ sunt ad hoc ut ipse exsiccent velociores, quam ad hoc ut putrefaciant: precipue quum sanguis non valde est calidus in substantia sua: et quandoque oritur ex eis vena magna, et sit causa ad conuertendam complexionem eius, quod peruenit membro vicino de nutrimento ad complexionem materiei sue, quare desiccatur illud, et in frigidatur, et multiplicatur verruca: quum ergo cadit, aut destruitur per quodlibet regimen, cadunt alie: et nominatur magne habent.

habentes capita, sicut capita clauorum habentes subtiles radices clauu. et longe recuru cor nua. et de verrucis est genus quod nominatur rufius, et numeratur in eis licet sit necessarium vt discernatur ab eis: et funditur quando scinduntur a sanie, que est sub eis.

De cura.

Cap. 13.

Properare quidem ad minorandum sanguinem a [et ad euacuandam melancholiam est res que est necessaria: b [&] quando multiplicatur agritudo c [iteretur phlebotomia,] & similiter regimen generans bonum chymum: & alia de illis quorum praterijt rememoratio multoties. Cu ra autem localis est cum medicinis, quae habet amaritudinem, & stypticitatem ad leues ex eis: sicut est inunctio verrucarum cum oleo ficti no assidue, aut cum decoctione d [olerum] cola

ta, dimissa post tres dies: & aqua porri alnabathi cum sumach, & oleo de ben. Et iterum cum foliis capparis, & nuce eupressi: & oliuæ immatu ra: & fructus tamarisci est bonum iterum: & folia myrti humidæ sunt bona ad fortes: & cortices nucis humidæ cum sicibus siccis: & xylocaractæ cum paucis no cumento suo conuenientes sunt illis, quæ de eis sunt magnæ, & ad fortes. Et cortices radicum algarab, & cinis eius cum aceto vini. Et de eis, quæ sunt bona, & vni ma, est vt sumantur alhar mel, & alcanna: cribel sentur & liniantur cum aqua frigida. verum quod ex eis forte est ad fortes, sicut epithemata facta ex calce, & arsenico, & alcali: & propriè cum argento viuo extincto, præcipuè cum cinere quercus & oleo. Et sal cum aqua cepe, & bulbys, & sterco caprinum. Et iteum cantharides cum arsenico. Et iterum [sex mel

lis anacardi est fortis in puluerizatione sua.] Et actithymali quando iteratur super eas ali quoties deicit eas: & lachryma vitis, & alkebi kengi iterum magnificè deicit eas. Et nigellæ confectæ cum vrina, si emplastrum cum eis, sunt mirabiles: & fel hirci iterum, & assa, & emplastrum acutum & disrumpens aldubeller, & est emplastrum de anacardis. Compositum æquale corticum nucis humidorum, & dragā thi, & calcis viuæ, omnium an. pars. j. terantur, & cribellentur, & ponantur desuper. Aut sumantur floris aris, & chartarum f [ ]

amborum an. .v. & pulpe co loquinthidæ. .vi. nitri. .vi. salis ammoniaci. .iii. cali, & arsenici citrini amborum an. .vi. fellis vaccini. .vi. usnen persici. .vi. terantur, & cribellentur & liniantur desuper cum aqua saponis. Et de curationibus verrucarum est eam eradicationis: & illud quidem quandoque fit cum cannulis de penna, aut de canna aut de ferro, quarum concavitas sit cum quantitate in qua deglutiantur verruæ, deglutitione s [ ]

in qua sit difficultas quædam, & inuoluatur super ea, & h [ ] profundetur parum apud radicem eius, i [ ] quare eradicetur eam. Aut tende eas cum vncinis, donec extendantur eorum radices, deinde assumentur cum instrumento acuto, submersio ad radices

earum. & ponatur super eas butyrum coctum post radicationem. Et iterum quoties tægit eas medicamen acutum, & infestat, auferatur medicamen acutum. & ponatur desuper butyrū coctum. & dimittatur parumper, deinde iteretur vsquequo compleatur earum casus. & inciduntur ita vt, quod est in circuitu earum, sece tur cum ferro subtili, aperiendo in circuitu, deinde vadit super eas medicamen acutum. & nos iam experti sumus cum nouacula profundius, quantum possibile est cum cautela (superfici ei cutis, deinde fricando locum cum sapone, & cyperis, & rosis, donec cucurrat quod fluxit de sanguine, & retentus est. & deicit post illud, qd remansit, si accipiat lignum, & incendatur in igne, donec inflammetur, & approximetur verrucis, donec excorticentur verruæ, & inungantur cum manu, vna vice post aliam, donec dealeantur.

De cornibus.

Cap. 14.

Sunt additiones spissæ [vngulares,] nascentes super iuncturas in extremitatibus propter vehementiam operationis. & cura eorum est incisio, vt b [resoluatur] ex eis illud quod non dolet: deinde administrentur super residuum medicinae vehementer acutæ ex medicinis verrucarum, donec cadat: deinde consequatur butyrum coctum.

De fissuris, quæ apparent super cutem, & labiis, & extremitates, apparitione in cute in omni loco.

Cap. 15.

Causa omnium fissurarum est siccitas in cute adeo, donec a [exsiccentur] illa siccitas, aut b [ ] propter complexionem singularem, aut propter malitiam humorum mittentium materiam exsiccantem, acutā, aut propter calorem exsiccantem, aut vërositatem exsiccantem rorem, aut frigus indurans, in spissans, sicut accidit terræ exsiccatæ, & arefactæ per ventum, aut calorem, & commotæ, valde vt findatur. Et quandoque accidit causa aquarum stypticarum, & illarum in quibus est virtus aluminis, & similitum, quando accidit vt cum eis fiat ablutio. Et eis quidem sunt contrariæ aque sulfureæ, & aspaltinge: & nos experti sumus differentiam inter aquam a [enidem, & quod est in circuitu eius, & aquam in labor,] & non fuit in hoc capitulo experimentum forte.

De cura fissurarum communi.

Cap. 16.

Oportet, vt euacuetur, si fuerit humor malus: & permuetur, si fuerit complexio sicca: & bibat olea propriè sisami excorticati vsq; ad vnc. j. s. omni die in expressione uuæ, aut infusione passularum dulcium aliquot diebus: & similiter decoctio cancrorum fluuiatium cum aqua, & zuccaro. & assidue inungi. Et si sunt ex frigore, tunc confert eis acacia. & iterum de coctio a [naporum, & napi,] & folia sicla, & decoctio eius, & propriè ceratis factis ex eis, cum adipibus notis, & medullis, & pice humida, & alkitrā. & si fuerint ex calore, tunc cum ceratis

a B. curue.

b B. remouetur.

a B. scindatur & b B. est.

c B. Alia litera, aut infrigidat vt de vel congelare.

d B. heindam & quod est in circuitu, & aquam in labor.

a B. raparum. Alia litera raparum, & rapz.

tis frigidis, & humidis, conuassatis cum succis frigidis & humidis. Et rectificatio cibi, & administratio balnei cum aqua b [calida.]

b a. tepida.

De fissura labiorum. Cap. 17.

CVra in fissuris labiorum est siccitas, aut propter ventum contrahentem cutem, & desiccantem eam, & exsiccatem ipsius rorem: aut propter frigus: aut propter calorem: aut propter complexionem siccam sicut sciisti. Prohibitio vero eius est, ut liniatur antequam perueniatur ad ipsius a [curam] cum ceratis, & adipibus, & medullis, & oleo ros. cum hyssopo humida, & ista iterum quandoque auferunt illud quod accidit. & facere ut adhæreant pellicula super ea, sicut pellicula oui, & arundinis, & cortices aliorum, & ceparum: ablationi autem eius quod de ipsis accidit de eo quod bonum est, est ut sumantur fæx b † †

a B. caufam.

b fæ. vini.

jassata, & glutinum albotin, & misceantur cum adipe, sicut gallinæ, & anseris, & melle. Aut sumatur tritura gallarum immaturarum sicut puluis, confecta cum gūma albotin, liquefacta super ignem. Et dictum est, quod inungere umbilicum in hora dormiendi, aut applicare cottum submersum in oleo, cōcauitati umbilici, est iuuatuum, & bonum.

De fissuris pedum. Cap. 18.

QVandoque accidunt propter vapores malos: & quandoque accidunt propter siccitatem, & ariditatem denigrantem. Et ad summum quandoque contingit de eis iuuamentum propter illud, quod resoluuntur ex ipsis, si possibile est ut remoueat cum assiduatione ponendi pedes in aqua calida, & inungendi eos cum oleis, & adipibus, & proprie adipe caprarum, & vaccarum, & ouium confortatis pariter cum cera, & iterum oleum de kerua a [proprie, & oleum alketi] & oleum de lini, quonia est vicinum valde, & oleum effusum b [delentico] opposito igni, quoniam est bonum valde. & alcanna est bona, & proprie confecta cum decoctione alharmel, & [sergin uua] est bona curatio eius. & si non valent illa, indiget buccella faciente glutinationem, & penetrante in ea, sicut curant eam quidam post balneationem, & positionem pedum in aquam calidam: tunc oportet ut ponatur dragacanthum præparatum cum contritione in fissura, quoniam est mirabile, & iterum sumantur cera, & oleum sisaminum, & glutinum albotin, & storax liquida, aggregetur, & fissuris ut buccella adhibeatur, quoniam est mirabile, & iterum alkitran cum molitione sisami est mirabile valde: & olibanum a tritum, & olea, & adipēs iuuatiua sunt valde. & iterum epithema ex cancro adusto, contrito cum oleo oliuæ, & est in fissuris manuum velocius, & magis iuuatuum. Aut sumatur interius cæpæ squillæ, & ferueat in oleo, in quo liquefactum sit glutinum albotin, & ponatur in fissuris, & glutinum albotin iterum in oleo solum est vltimum. & iterum confectio: sumatur de farina granorum alkerua emollitorum cum pauca aqua, & fiat ut adhæreat calcaneo.

a B. oleum, seu vinctuofias, quæ colligitur ex decoctione pedum arietum veliementer decoctum.
b B. ex aldaru.
c B. sergi vna.
Alia litera sive gi storacis.

d B. Alia litera contritum cum oleis, & adipib.

& ipse fructus alkerua est bonus ad antiquas, & vlceras. Aut sumatur lythargyrium, & cera, & oleum. & mel cum æqualitate, & fiat ex eis aliquid præparatum. Aut decoquantur cancri fluuiales, & filamum, & iterum sumantur fæx olei, & adeps anatis, & glutinum albotin. Curatio bona nostra: sumatur dragacanthum, & teratur sicut puluis, & radicem polypodij pondus medietatis eius, & karabæ, & thuris tritorum omnium ana tria pondera, & glutinis albotin duplum dragacanthi, terantur omnia cum oleo de kerua, & administrentur. et dicimus, qui vltus fuerit in unctione calcanei omni nocte, non dimittens, securatur ex hoc.

De fissuris manuum. Cap. 19.

CVrentur curatione fissurarum pedum leuium.

De fissuris quæ sunt inter digitos.

CVrentur cum huiusmodi. Et eis quidem proprium est, ut emplastreter cum radice polypodij trita sicut puluis.

De exulceratione a [alchatin]. Cap. 20.

QVandoque accidit b [alchatin] ut rubeat in primis, et findatur, aut ulceretur propter multitudinem resupinationis, et proprie in ægris: quare oportet, quum incipit rubere, ut dimittatur resupinatio, et administretur de super percussiuua. In egris vero administretur stratus ex eis, quæ sunt sicut folia falsicis, ablata a virgis, et sicut milia, et sicut pennæ, et totum illud fiat implendo c [sicut pennæ leues, aut cui similes sunt alkitriss]. Si autem exulceretur, tunc emplastrum de cerussa adhibeatur.

De odore horribili in cute, & a scellis, & vrina, & egestione. Cap. 21.

ODor corrumpitur propter putrefactionem humoris, aut sudoris. Et quandoque adiuuant ad illud motus commouentes humores, et dimissio ablutionis a pollutione, et menstruis, et retardatio eius, et assumere ea quæ sunt sicut fenugrecum: et ea de proprietate quorū est mouere materias acutas ad manifestum corporis: de foetore vero oris, iam dictum est.

De cura corruptionis odoris corporis communis. Cap. 22.

Illud a [uerō], quod rectificat humorem, est a [uerō] est euacuatio, et b [complexio cum permuratione, et acceptione] eius, cuius bona sit digestio in qualitate, et quantitate: et mundificatio in balneo, et alia. et assumere in ieiunio per quod sudor sit boni odoris, sicut est casia, et feleniati, et iterum apium, et capita cardui, et asparagus, et omne prouocatum urinae, mundificatum sanguinis a putrefactione: verum quædam eorum, sicut asparagus, faciunt foetere urinam, et de eis, quæ conferunt ad illud, est ut bibat infusionem chrysomelorum, boni odoris, et chrysomela ipsa. et liniatur super corpus,

corpus, quod sit sicut aqua myrti, et aqua in qua dissoluta est alumen iameni, et ^c [almei sus] & decoctio siumbrij, & mentae, & calamen thi, & sampsi, & folia citri, & folia salicis. & similiter inunctio cum myrto trita. & iterum sandali propriè, & cyperi, & flos squinanthi, & calamus aromaticus, & alidere, & rosae, & propriè sampsi, & ^d alchebabrem, & alusnathi, & folia citri, & cortex eius, & folia malorum, & folia lilij iuuatua sunt in hoc capitulo valde. Et iterum trochisci de rosis cum ^e [zuccaro], & iterum de eis quae oppilant poros, & prohibent sudorem, sunt lythargyrium, & tucia, & cinis foliorum lilij, & alumen, & similia eis, & myrrha, & aloes, & oleum myrtinum, & olei rosatum.

De cura fteoris ascellarum.

Cap. 23.

Existimauerunt quidam, quod fteor ascellarum, et pediculi sunt ex reliquijs vestigiorum spermatis, ex quo creatus est homo, quae iam ceciderunt in partibus ascellarum, & pene trauerunt in poris cutis: & hoc non est ex eis quibus oportet inniti: & ut proportionetur ad vaporem materiei, quae conuertitur in sperma in homine, & ad ^a [mouentem ipsam] in eo est melius. Cura autem eorum est, quoniam oportet ut curentur post mundificationem, sicut ea indiget cum tucia, & lythargyrio condito et clymij, & cum cinere myrti, & oleo myrtino, & cum aqua, in qua soluitur alumen: & quandoque conficiantur ista cum sandalis, & permiscetur cum camphora. Trochiscus bonus. Recipe sandalorum & casiae & galie, & spicae, & alumai nis, & myrrhae, & folij, & rosarum omnium an. partem j. & tucia, & lithargyrij albificati amborum an. partes iij. & camphorae partem s. fiat ex eis trochisci cum aqua rosae & administretur post exsiccationem. Et iterum sumantur rosarum rubearum lib. j. & galie, & spicae, & cyperi & myrrhae, & aluminis omnium an. 3. x. fiat trochisci cum aqua rosae & administretur, delibutionem faciendo. Pulvis bene faciens redolere corpus, & confortat complexionibus calidis. Recipe spicae & cyperi, & folij, & floris squinanthi, & storacis ^b [assimine, et est lubria ro.] omnium an. aure. x. rosarum siccarum, extremitatum myrti omnium an. aure. xx. spica, cyperu, & flos squinanthi, & folium madefiant cum vino odorifero, & exsiccantur, et terantur: deinde proiciantur super ea rosae, & extremitates myrti contrite, & dissoluatur crocus cum aqua rosae & permisce ipsum cum medicinis reliquis & exsiccet eas in umbra, deinde tere ipsam, & pulveriza super corpus post balneationem, ita ut exsiccet sudorem corporis in primis exsiccatione ultima, deinde pulveriza super ipsis medicinis. Aliud abscondens odorem sudoris fetidi, conueniens habentibus complexionibus frigidis. Recipe spicae aromaticae, & gariophyllorum, & amomi, & xylobalsami, & casiae, omnium an. aure. iij. costi, & blattae bizantiae, & spicromitarum sampsi, & spicae ro. omnium an. aure. iij. [lubrie ro.] resoluatur ista cum vino, & tere reliqua cum aqua balsamitae, & admini

fra illud. Aliud secundum illud exemplum abscondens odorem sudoris. Recipe cinnamomi, et spicae Indae, et blattae bizantiae, et costi omnium an. vnc. ij. ^d [absin. et boli lacunae] et [corie plumbi, et cerussae ablatae, omnium an. unc. s. sccha, et spicae rom. omnium an. unc. i. croci, et rosarum siccarum amborum an. unc. iij. tere sicca cum aqua myrti, et crorum cum aceto uini odori ferri, et administretur.

De cura uehementia fteoris stercoreis, & ventositate.

Cap.

24.

It illud causa putrefactionis humorum: ^a [et causa rerum, de proprietate quarum est illud, sicut alastirgar et allia, et eruca, et pori, et alaniuden, et alalthit, et iterum oua. Verum eorum fteorem delet bonitas digestionis: et assumere ea quae declinare faciunt putrefactionem ad ^b [partem urine sicut foenugraecum, ipsum enim facit fetere sudorem, et urinam: et delet fteorem digestionis. et uinum aromaticum aufert fteorem digestionis.]

De fteore urine.

Cap. 25.

Causa fteoris egestionis: et iterum diuretica, sicut asparagus, et similia: ipsa enim faciunt bonum corporis odorem: et faciunt foetere odorem urine. et iterum ulcera vesicae. et cura eius est facilis ex eis, quae sciinisti.

De pediculis, & lendibus.

Cap. 26.

Materia humiditatis in qua est caliditas aliqua, quum expellitur ad cutem, fortasse est tantae tenuitatis, et subtilitatis, ut resoluitur, et non sentiat. et sequitur ea illud, quod resoluitur in sudorem. et sequitur eam quod resoluitur, et coagulatur in sordes. et sequitur eam quod retinetur in spuma tunicarum cutis, et generantur ex ea sicut furfures et deludationes ^a [et quae sunt ambabus similia. et sequitur ea quod retinetur profundius illo. Quod si fuerit mala valde, facit sicut alopeciam, et similia illi, et impetiginem, et aliafati. et si fuerit minus mala, et non fuerit ^b [uitus virulenta, et non festinat ad eam putrefactio] ^c [dominans] vltima, et est conueniens ut sit materia recipiens vitam, influitur super ipsam uita ex creatore suo, et proueniunt pediculi, et mouentur, et egrediuntur: et quandoque accidit de eis plurimum subito. et quandoque adiuuant ad generationem pediculorum, et mouent eos cibi boni chymi, tenuis ^d [motus] ad illud, quod apparet, sicut ficus. et ad illud adiuuant motus mouentes eum ad illud, precipue quum associatur ei vapor spermatis ^e [generantis, sicut coitus. Et quandoque adiuuant ad illud dimissio mundificationis, et ablutionis, et administratio eius quod aperit poros cutis, et mouet materias retentas in ea ad resolutionem, et facit ingredi ad eam ^f [flatum] prohibentem eam a conuersionibus putrefactionis, et assimilatione cum putrefactione. Et quandoque superat pediculi

d B. lati liberi.

a t B. alia litera & causa corruptionis digestionis humorum.

b t B. cutis & ad

a t B. seu borbo parui.

b t B. in ea.

c B. festinatio.

d B. motus.

e B. generatus, & commotus a coitu, uel apud coitum.

f B. aer respirans, seu aerem temperantem, & alia litera, aerem respirantem, seu aerem frigidum contra perantem prohibentem a coeutionibus putredinibus, & ab eis, quae simulantur putredini.

g B. Alia literatura
cibi abhorreat
habens.

pediculi adeo, donec [fluat sanguis habentis] eos, & citrinetur color eius, & cadit appetitus eius, & extenuetur corpus ipsius, & resoluatur eius virtus.

De cura.

Cap. 27.

a. quorum ge-
neratio non ab-
scinditur.

Pediculi plures generati [non abscissi] indi-
gent in curatione sua in primis mundifica-
tione corporis: & propriè euacuatione cū phle-
botomia, & rectificatione regiminis, & dimis-
sione eius, quod mouet materias ad exteriora
de eis quæ diximus. Deinde administra medi-
cinas locales: & confert ad illud assiduatio bal-
neationis, & mundificationis. Et ut assiduet bal-
neationem cum aqua salia, deinde cum aqua
dulci, est melius. Et oportet ut assiduet permuta-
tionem vestium, & induatur serico & lino:
& bibat medicinas interficientes pediculos, si-
cut allia decocta, & calamentum montanum.
Medicina verò locales oportet ut sint exsicca-
tiua, resolutiua, attractiua ad exteriora b f f

b B. alia literatura
ita q materia p
exteriora, & per
poros insensibili-
ter egrediatur.

[Quod si fuerit res magna, est necessarium
ut misceantur cum eis virtutes venenosæ. & de
medicinis localibus sunt sumach, & oleum, &
acetosa etiam, & folia eius, & radix eius, aut alu-
men cum oleo, aut folia azedaract, aut folia gra-
natorum, & semē lini. & calamus aromaticus,
& cinnamomum, aut folia coloquinthidæ, aut
folia myrti, aut folia cupressi. & oleum cartami
iuuatiuum est, prohibitium. & oleum de
raphano est mirabile, & cortices cassie ligneæ,
& reubarbarum, & pyrethri, & radix altheæ,
& sisimbrium & polium, & anisum, & pulegiū
& semen urticæ, & alberengeis, & cordoneni.
Sumantur sies memithe. 3. iij. costi. 3. s. f. niri.
3. j. amyli quantum omnia, soluantur, & lini-
antur. & de ablutionibus, est decoctio lupinorū,
quoniā est bona fortis: & decoctio siele, & de-
coctio tamarisci, & decoctio calamentum mon-
tani, & decoctio foliorum cupressi. & foliorū
pini. & genera fellis, quum ponuntur in ablu-
tionibus, sunt bona. & de suffumigationibus
est suffumigatio cum condisi, & staphysagria,
& a scum gumma pini, & cum galia propriè, &
cum sulfure. Et de medicinis fortibus est ut su-
mantur staphysagria, & arsenicum rubeum, &
nitrum: iteratū omnia cum aceto, & oleo, &
liniatur cum eo caput. Aut elleborus albus, & f
nitrum, aut folia oleandri cum oleo. Aut folia
coloquinthidæ. Aut sumantur synapis, & con-
diti trita & fundatur super ea parū aceti, & ex-
tinguatur post illud in eis argentum viuum re-
tendo: & est forte. & similiter quod fit ex sulfu-
re, & arsenico & aristol. & cinere [ilicis], & co-
sto, et myrrha. Aut sumantur condisi, et arseni-
cum rubeum, et aristol. longa, et alkitran, et fel-
lis vaccini quantitas tanta de vtriusque, cū qua
medicinæ conficiantur: & est epithema forte.
et iterum alkitran, et gentiana et arsenicum, et
oleum de lilio. et iterum staphysagria, et folia
oleandri, et alumen iameni. et iterum liniatur
in balneo cum sies memithe parte, et f nitri me-
dietae partis, costi f f

c Baristolo-
chiz.

f baurach.

d B. arsenico, &
realgar, seu toxi-
co muris pro-
prie &

f baurach.
f baurach.

e B. quercus.

f baurach.
f B. amari.

co post pylorum coesto cum aceto, et admi-

nistra has medicinas post vaporationem cum
eis, quæ sunt sicut condisi et staphysagria est me-
lior, et propriè quum incipit ab ablutionibus
de genere eius, quod diximus.

TRACTATVS QVARTVS.

De dispositionibus, quæ pendent ex corpore,
et extremitatibus: & est complementum li-
bri decorationis.

De extenuationis ablacione. Cap. 1.

Extenuatio fit aut propter priuationē
materiei pinguedinis a f lcibi:

[aut fit propter multitudinem vsus
cibi subtiliantis, quare non generatur in cor-
pore sanguis plurimus, et ex regimine b [contē-
to de eo quod est præter illud quod non gene-
ratur in corpore] sanguis bonus: aut propter
debilitatem uirtutis operantis in cibo, aut di-
gestiue, aut attractiua ad membra, propter cor-
ruptionem complexionis, cuius plurimum est
frigidum: aut propter quietem plurimam, cū
qua sopitur virtus attractiua, propriè quando
est post exercitia: quorum auxilio cōsuevit na-
tura attrahere cibum. Quum ergo dimittunt,
non attrahit neque nutrimentum temperatū
etiam: aut propterea quod sanguis conuertitur
ad materiam cholericam [uel melancholicā
ex humida aquosa:] aut propterea quod splen
comprimit hepar, quum magnificatur, quare
attrahitur ad ipsum plus sanguinis, & debilita-
tur virtus hepatis per contrarietatem, quæ est
inter utraque: aut propterea quia vermes coar-
ctant corpus: aut propter cōstrictionem poro-
rum, d [aut] propter ipsorum [coarctationē]
ab humoribus: aut cooperturam eorū [scien-
ter] quam fecit frigus, aut calor, aut nuda siccitas.
quorum vnumquodq; cognoscitur suo si-
gno: aut propter ligamenta a f dua super ipsū;
quare oppilantur pori, & meatus; quamobrē
non attrahitur ad ipsum nutrimentum et pro-
priè a f [creta comesta:] aut propter multitu-
dinem resolutionis, quare nō figitur quod attra-
hitur de nutrimento ad membra, imò separa-
tur, sicut accidit in exercitijs velocibus, et tristi-
tia et angustia, et egritudine inibus resolucentibus.
Et corpora quidem, quæ extenuantur in tēpo-
re breui, tolerant ut redeat ad ea b [tēneritas] in
tempore longo, non tolerant nisi blandimentū de-
bilitati virtutis, ad hoc ut administret nutrime-
tum plurimum. Corpora igitur susceptibilia
pinguedinis, sunt quæ de eis meliorem habent
cutem et quæ de eis magis susceptibilia sunt iē-
sionis. Et de eis quæ faciunt homini esse neces-
sarium fugere ab extenuatione, sunt debilitas,
et vehementia passionum a calore, et frigore, et
a verberibus, et a percussionibus, et a passioni-
animalibus, et onere, et labore, et inquietudine;
et ab euacuatione, et coitu, et retinetur nutri-
mentum [scius in venis ipsius] et nō penetrat
quare putrefit, et pinguedini iterum in sunt no
cumenta, quæ ego dicā. Et non est sicut eguale.
dum ergo perseverat pinguedo, ita quod non
facit accidere nocumentum, non abhorreas
cam,

eam. vita namque in humiditate existit. Verum oportet vt tu caueas, & abhorreas eam in via superfluitatis, licet non appareat eius nocumentum quoniam eius nocumentum repēte aduenit, & subito, secundum quod dicitur in loco suo, & quando desiccantur corpora ^h propter aerem, est] extenuatio.

De cura.

Cap. 2.

OPorter, vt consideretur, quæ causa sit in extenuatione de causis extenuationis, quas diximus: & curetur, & remoueat, verbi gratia, si fuerit cibus non generans sanguinē grossum, fortem, afferatur ille qui generat ipsum, & non sit contentus eo, qui generat sanguinē laudabilem tantum, quoniam fortasse generabit subtilem, & resolutiū. Quod si fuerit virtus attractiua ad membra, pigra; moueatur, & confortetur: & consideretur ad malitiam complexionis, si fuerit, & permutetur. et frictio in hora expergefactionis a somno est ex eis quæ expergefaciunt virtutem attractiuam. et quandoque est necessarium prohibere nutrimentū a latere altero, & attrahere ipsum ad latus extenuatum, quum diuersificatur duo latera: sicut si sit vna duarum manuum extenuata, & altera pinguis: tunc enim necessariū est vt ligetur pinguis cum panno, incipiendo ab inferiore, ligatura non vehementi, neque dolorosa. ^h [

cum mensura quæ constringat tantum, & prohibeat nutrimentum a penetratione, quæ redeat ad locum] [diuersionis,] & attrahatur ad latus alterum. et excita attractiuam cum fricatione, & proprie cum oleo aliquo, sicut oleo oliuæ cum pauca cera calefacto, fricatione non exsiccente: & quoties inflatur membrum, & calefit, dimittatur, deinde iteretur, quū quiescit. et si pori fuerint oppilati, tunc oportebit, si corpus fuerit vehementis soliditatis, quapropter oppilentur pori, mollificare cum humectatione, & calefactione, cum calefacientibus ex eis, quæ assumentur, & motibus corporeis, & animalibus, si fuerit frigus illud, quod inspissauit ipsum: et infrigidatione, et humectatione, si fuerit calor inspissans ipsum, & patiens ipsum eodem pactum. et melius, quo calefit membrum, quod non recipit] [calefactionē] propter frigus suū, est vt fricetur: deinde ponatur super ipsum rubificatiuum. et si fuerit causa in extenuatione propter splenem, curetur splen. et si fuerit extenuatio propter vermes, interficiantur, & extrahantur cum omnibus quæ dicta sunt in cap. eo rum. et adhibeantur ei delitæ, & amoenitas, & stramenta lenia, & habitet in vmbra, ^h [& dilatetur] & aromatizetur, & detur in potu. ^h [

] frigida: ista enim confortant virtutem naturalem valde: quare bona sit eius administratio in nutriendo, & expellendo superfluitates: et illud quidem est principium causarum pinguedinis. et de impinguantibus est assumptio vini grossi: & cibi boni chymi, fortis, ^h [exsiccat] quum digeritur, sicut frumentum sine corlaete, & affata de carnibus, propter illud quod retinetur in eis de virtute carnis, & generant carnem duram: decoctum autem ex carnibus

generat molliem, & teneritudinem non firmam. et caro anatis est impinguiua: & caro gallinæ similiter: & caro alcubegi est vltima in eo. et similiter ^h [sub zuccari.] Et balneum post cibum est vehementer attrahens nutrimentum ad corpus, impinguiuum: verum vtens eo exponitur oppilationi accidēti in hepate suo, proprie quum est cibus eius cibus eorum qui sunt impinguandi: & propter illud multiplicatur lapis in eo, qui quærit hoc: & illi sunt aptiores ad hoc vt in eis multiplicentur istæ oppilationes, & lapis, quorū venæ sunt in creatione strictæ, & sunt non omnes ita. et isti, quum sentiūt grauitatem, in latere dextro, sumant in potu aperitiua in oppilationibus hepatis nota: & sumant in potu ante cibum suum capparem cum aceto, & melle, & oxymelle cum seminibus, donec auferatur grauitas. et melius quidem balneum est illud quod est post digestionem primam, & quum iam descenderit cibus: licet comedere cibum post egressionem a balneo absque ^h [superfluitate] est de causis impinguiuationis. et balneum quidem est bonum impinguiuum pluribus hominibus, & proprie illis qui sunt in dispositione, quæ est sicut arefactio. et oportet vt sit balneum post primam digestionē scilicet quando descenderit cibus a stomacho, nisi in rebus eisdem. et calefactis quidem est ^h [ad hoc congruum factum ex lacte, de quo extractum est butyrum, non factum] acetoso. et de ingenio impinguandi, est retentio sanguinis super membrum, ligando membrum quod ei æque distat in latere altero, sicut diximus ante: & ligetur illud quod est sub membro, ex quo vadit nutrimentum ad ipsum, quum est pingue, aut non quærat eus impinguiatio, sicut cum alfeid est extenuatum, & planta manus est sana, & pinguis, tunc ligetur apud rascetam: aut quū adiutorium est extenuatum, & alfeid ^h [non] ligetur apud cubitum, a superiore parte alfeid. et ex impinguiatibus est illud, quod pēdet ex exercitio: & est omne exercitium lenē, tardum: & totum illud sit æquale post fricationem velocem, bonam, paruam, temperatam in duritie et lenitate: & proprie fricationem, quum incipit ad hoc peruenire, vt rubificet cutem: et post illud exercitetur cum æqualitate. & balneetur balneatione breui: deinde inungatur corpus eius & fricetur fricatione sicca: deinde administrantur linimenta impinguiua. et permutatio quidem aeris, et aquæ est ex vno eorum, quæ oportet obseruare, quoniam fortasse extenuatio est causa eorum. et de impinguiuius sunt linimenta, quæ administrantur post motionem membrorum, et ipsorum rubificationem, sicut est pix sola, ita ut sit vehementer liquida, aut soluta in oleo cum quantitate, quæ faciat eam currere linimentum: et quandoque administratur sola super cutem approximata igni, donec liquefiat: deinde inuiscatur, et eleuatur quando cōgelatur; ipsa enim attrahit nutrimentum ad membrum, et retinet ipsum in eo, et remouet frigus eius, si fuerit causa eius debilitas virtutis, aut oppilatio pororum in cute; et dat ei viscositatem et asperitatem, et stringit super ipsum poros, et excitat virtutem attractiuam: quare remanet mora tanta, qua figitur,

A VIC. Tom. 2.

R et

h B. lebab cum zuccaro.

i B. Alia litera temporis intermissione.

k B. congruum aldog factū ex raib non.

l B. sanum pingue.

& fit pars membri, & non resoluitur, et oportet ut administratur in ætate semel in die, in quo administratur, & in hyeme bis. et consideretur in ablatione eius a mēbro, & dimissione ipsius super ipsum, velocitas rubificationis eius, & inflationis, quas facit ei & tarditas ipsius. Quum ipsa enim festinat in hoc, non sit ultimatio in dimissione eius super ipsum, & dominatione ipsius; imò remoueatur velociter: & fortasse sufficit ut auferatur quando inuisatur calida, & in frigidatur. et quādoque cōfert ut præcedat super picem fricatio velox, aspera, dura: deinde liniatur: aut percutiatur cum virga brusci equali, non nodosa, & proprie inuncta, donec rubeat, & inflatur, deinde absteineat: nam additio in fricatione, & percussione resoluit: deinde inuisetur pix calefacta cū æqualitate apud ignem. Quumque coagulatur, & in frigidatur, auferatur ab eo euellendo subito. et melius quidem est ut effundatur super ipsum ante picem aqua ad caliditatem, & mordicationem quandam decliuus, deinde apponatur pix, et aqua sulfurea, & quæ sunt de asphalto, sunt attractiue iterum nutrimenti ad illud quod apparet. Inquit Gal. iam vidi venditorē animalium impinguasse hoc regimine adolescentem sine natibus; & factus est lenis, habens pingues anchas in tempore breui. Qui verò abhorret picem vtatur loco eius oleo ex oleis oppilantibus cū caliditate quadam: & si vtatur aqua frigida, & tolerat eam super corpus totum, aut super mēbrum, faciat. et melior horarum ad illud est hora, qua operatur lini mētum in attracto: fortasse enim tunc virtus resoluit ipsum in sanguinē & non oportet ut fugias a cura, quum prolongatur, & non confert: imò oportet ut assidues fricationem cum pānis, & effusionem aquæ calidæ: deinde cum fricatione cum manu: deinde adhibeas picem et fortasse est necessarium vt trahatur sanguis absque fricatione, imò cū medicinis rubificantibus, & cum eis quæ sunt sicut pyrethrum, & sulfur, & cum eis quæ sunt sicut gummæ rutæ agrestis. et de membris sunt quædam, quæ egent ad impinguationem sui nutrimento pluri consueto: quoniam resoluitur ex eo iam plus consueto, & indiget impinguatione superfluitate remanente, præcipue quum fricatio iam resoluit. et referamus nunc medicinas quæ assumuntur, & clysteria. In eis autem, quæ sumuntur, est intentio, vt medicinæ confortēt digestionem: & retineant cibum in stomacho, & in intestinis parum, propter virtutem retentionis: & faciūt ipsum penetrare in venis, & ad partes hepatis, & faciunt illud diuretica equalia, & proprie quum bibuntur in cibo, & post ipsum spatio paruo. et est necessarium vt coaguletur in membro: & faciunt illud in frigidantia, & stupefacientia, sicut hyusquamum albū, & ei similia. et de habentibus proprietatem, & quæ sunt nobiliorū virtutum ad temperatos, est illud quod recipit amygdalas, & fillicos excorticatos, & grana viridia, & sisamum, et grana pini maioris: conficiantur cum melle, et hāt inde pilulæ similes nucibus, et sumantur de eis omni die quinque nuges vsque ad decem: et bibat super eas vinum: hoc enim impingat, et bonum facit colorem, et confortat super volū-

tate coeundi. Medicamen bonum, quod impingat, et colorem efficit bonum. Recipe ^m [mutu]c] farinæ simile et vnc. v. sarcocollæ, et inuoluantur cum butyro vaccino cocto inuolutione forti, et fiant ex eis trochisci: et comedantur mane, et vespere. Aut assumantur amygdalæ, et auellane excorticatæ, et grana viridia, et sisamū, et papauer cum æqualitate kesile media pars, penidiorum quantum est totum, sumatur in puluere omni mane, et apud somnum vsque ad drac. xx. et Alkindi medicamen, quod recipit quartam Keleiat de kerua excorticato, cuius tritura fiat optima, et fundantur super ipsum lib. ij. lactis dulcis, et conficiatur bene cum farina tritici, quantum ipsum tolerat: et fiant trochisci ex eo, quorum omnis sit vnc. j. s. et fiant ut panis, et siccentur: et sumantur de omni die duo trochisci contriti.

20 Regimen bonum ad extenuationem scilicet causa a [creta], & oppilationis partium hepatis, & siphac. Cap. 3.

Sumantur passulæ bonæ, et fundantur super eas quatuor pondra ipsarum de aqua, et decoquantur vsque ad medietatem, et proiciantur super omne Kafirium passularum pondus. ij. lib. scorie ferri, et pugillus j. ammeos, et pugillus j. zuccari, et pugillus j. origani, et quando feruet, dimittatur duobus diebus aut tribus, deinde coletur; et bibat de eo in ieiunio quantitate lib. j. et post tres horas comedat panem cū Kemich capparis, et pororum: et bibat super ipsum vinum forte quantitate lib. j. deinde quando prætereunt vij. horæ, comedat carnem pinguem, et bibat vinum durum vsque ad iij. lib. hoc enim efficit in complexionibus fortibus operationem mirabilem, et colorem facit bonum. Aut sumantur dragacanthi, et seminis papau. et nucis hendem, et amborum been, et caparis et ^b [zedoaria] et almugath omnium andra. iij. s. terantur, et frigantur in butyro, et proiciantur super pondus duarū minarum sauch tritici, et sumatur omni die de toto vsque ad drac. xxx. et decoquatur de eo sorbitio cum lacte, et butyro cocto, et zuccaro, et sorbeat, et balneetur post ipsum balneatione leui. Aut sumatur almugath. drac. l. ellebori drac. xx. dragacan. drac. xl. [zedoaria] drac. xxx. cribellentur, et sumatur quantum est tertia totius de pane similia, et quantum est tertia eius de amygdalis excorticatis, et quantum est tertia eius de zuccaro sulimani, et sumatur de eo omni die pōdus drac. xx. i. lacte ouino, et expressione vñe de vno quoque quorum sit lib. j. et fiat sorbitio: et sorbeat ipsam. et vtatur de medicinis impinguationis temperatis ex medullis: et nux hendem, et al Kesile proprie cum sauch quoniam ipsum ^d [frangit] inflatorem] sauch, et genera impinguandi, verum ipsa tardantur in stomacho: et almugath, et zedoaria, et duo been: et omnia quæ mouent sperma ex eis quæ sunt sicut bulbus, et erui, et falcoli. et ex eis quæ currunt cursu proprietatum est, ut sumatur vermis apis, et exlicetetur, et teratur, et misceatur de eo aliquid cum sauch, et detur de eo in potu aliquando. De

De regimine bono ad calefactos est, vt sumatur dog lactis dulcis, cuius no vehemens sit coa-
gulario, neq; acetositas, imò accepta est, & abla-
ticius vñctuositas, vt sit magis penetrariuum, &
& leuius: & detur de eo in potu extenuato quã-
titas mediæ lib. & moretur super ipsum tribus
horis, donec digerat ipsum: deinde sumat de
eo in potu tantumdem vice altera, & abstineat
a cibo vsque ad noctem: & sit cibus eius pullus
vnguicatus: & si tolerat vt bibat vinum subtri-
le, faciat: & si balneetur ante cenam super illud
quum iam biberit cadum vini tenuis ¹ [puri,
deinde egrediatur, & cænet, erit melius. et su-
matur cicer, & infundatur in lacte vaccino die
& nocte: & firenouetur super ipsum lac, & nu-
triatur in eo plus illo, licet. et sumatur rizi ablu-
ti albi, et seminis papaueris triti, & tritici, & hor-
dei tritiorum, om̃ium an. pondus drac. xxx. &
panis de simila exsiccati, & zuccari alb. ambori
an. pōdus drac. xxx. amygdalarum excorticata-
rum dracj. aggregentur omnia: & decoquatur
de eo omni die pondus drac. xxx. cum lacte dul-
ci, aut oleo, & butyro cocto: & bibat ipsum: &
balneetur in tina post ipsum quantitate, qua ⁵
resoluitur.] Aut sumatur lib. i. lactis dulcis, &
lib. j. aque, ferueat cum facilitate, donec consu-
matur aqua, & proiciatur super ipsū vnc. j. pe-
nidiorum, & vnc. j. butyri vaccini cocti, & oleū
sisaminum, & ferueat bullitione vna, & sorbea-
tur. Aut sumantur farinæ ciceris, & fabarū, &
hordei, & rizi partes æquales, lentium excorti-
catarū, & papueris albi, & mes excorticati, om-
nium an. pars s. tritici triti, sisami excorticati,
amborum an. pars s. zuccari partes ii. fiat forbi-
tio cum lacte ouino, & sorbeat in mane. Aut su-
matur hyusquiamum album, & decoquatur in
aqua decoctione bona, & coletur ab eo aqua
fortiter, deinde exsicceetur in vmbra, & ponatur
i medio massa, & fiat panis, & coquatur in fur-
no super laterem: quumque massa rubet, ac si ef-
feth [tolta] extrahatur, & teratur, & proiciatur
ii. aurei in lib. i. pulvis facte ex sisamo, & papau-
re, & sumantur de eo mane & vespere tres plā-
tæ manus Medicamen mirabile: sumatur hyus-
quiamum al. & abluatur cum aqua ¹ [ ]
] postquam infusum est in eadie, & no-
cte, exsicceetur. & inuoluatur butyro cocto in-
uolutione facili, & bulliat quātum meretur, &
proiciatur sup ipsum quadruplū sui de amy-
gdalis excorticatis, & quantum ipsum est, de nu-
cibus, & quantum ipsum est de zuccaro: & su-
mat de eo ⁴ [ad mansiōē] pondus drac. v. & isti
quidem impinguantur cum Kekengi, & sola-
tro, & lactuca, & [moris] & carne alcubegi. et
qui ad vltimum peruenient in extenuatione,
indigent ad curationem sui humectatiuis, quæ
stomachi, quare redi ad ea. et isti iterum oport-
et vt liniantur cum pice, omnibus quatuor
diebus aut tribus secundum modum notum.
De illo regimine est ad infrigidatos. Recipe
ellebori al. ¹ [ ]
] seminis papaueris al. omnium an. pondus drac.
ii. j. tritici, & granorum pini amborum an. drac.
iii. granorum impingundi pondus drac. iiii.
hermodactylorum, seminis hyusquiami, pyre-
thri, galangæ, & ben albi, omnium an. pondus

drac.i. Kefile pondus drac.v. **tritici albi** [mou- n s. muchu-
tuc,] idest infundatur triticum in lacte donec
turgescat, deinde exciccetur in vmbra & torre
fiat, & fumatur de eo in puluere omni mane,
& sero pondus drac.x & super ipsum bibatur
lac. Aliud norum. ellebori albi, farinæ ciceris,
& ammeos, omnium an.pars.i. kefile partes ii.
cymini karmeni, & piperis, amborum an.pars
s.terantur, & conficiantur, & coquantur in fur
no vt panis, & exciccetur, & commisceatur cū
tanto pane de simila exciccato, quantum ipsum
est: & fiat de eo omni die sorbitio cum lacte, &
fumatur : aut ponatur in iure pulli pinguis, &
sorbeatur ante cibū. Vinum ad eos. Recipe kefi
le pondus drac v. & dimitatur super ii lib.vini
boni, cui non sit acetositas omnino, et bibat de
eo tres cados mane, et vespere. ^q [et ad man-
sionem]. Sin omni dispositione cadum i.et co
fert vt consequenter adhibeatur saulich. et napi
Barbarici in saulich sunt vehementis iuuamen-
ti ad eos, calefaciendo, et humectando eos. ve-
rum ipsi sunt vehementis caliditatis. et de illo
est ad habentes siccitatem, qui curentur cura-
tionibus eorum cum humectantibus notis, et
regimine hestecorum: deinde regatur ille, siccita-
tem cuius attrahit caliditas, regimine calefa-
ctorum, et ille, siccitati cuius associatur frigus,
cum regimine habentium hestecam senectæ.
Clysteria vero sunt, omne clystere impingans
renes, sicut lac ouinum, et proprie quando solu-
uitur in eo de albezar aliquid: et de eis sunt cō
posita, quæ iam dicta sunt in capitulo de siderii
coeundi, et dicam de eis vnum. fumatur caput
ouis pinguis et mūdificetur, deinde teratur val-
de, et aggregentur illi s. lib. ^p [illiati] et ii. lib. la-
ctis, et fumatur tritici, et rizi, et ciceris tritorii,
omnium an. quartam lib.i. postquam fuerit iā
aggregatum totū illud, et dissolutum in aqua,
et colatum: et fundatur ipsum, et aqua eius ite-
rum super coctionem aliam, et reducatur
totum ad decoquēdum in furno, donec disco-
ctum sit caput iterum, et coletur totum: et su-
mantur de iure vnc. iiii. et de pingui. vnc. ii. et
de ^q [farina] amygdalarum, et nucum amba-
ruman. vnc.i. fiat clystere cum eo, et dormiat
super ipsum.

De impinguando membrum aliquod sicut manum, aut pedem, & labium, & nasum, aut preputium, aut virgam. Cap. 4.

Possibile in hoc est illud quod appropriatur illi membro: et non est illud ex parte eius comeditur, et bibit: quoniam illud commune est corpori: imo ex parte attractionis cibi ad ipsum, et retentionis eius super ipsum: et conuersionis eius ad naturam ipsius. et illud quē admodū sciuit sit per fricationē rubificantē, cum asperitate: et cum medicinis rubificantibus: deinde cū fricatione quā est fortior: et cū effusione aquę calidę: deinde liniatur pix: et quādam ponūt sanguifugas campestres, et sunt vermes rubei in virtute picis. et tu quidem iā sciuit in primis cap. qualiter administretur pix: et administratur secūdū modum quem necessarium facit materia veniens ad ipsum, stringēdo viam ab eo ad aliud: et appropriatur ei ali-

qua ex operationibus ferri, sicut labio, & naso, & auri. et dictum est in capitulo alio ab isto. Dixerunt: quum labium, & nasus sunt diminuta, oportet tunc ut aperiatur membrum, & discooperiatur cutis ab utroque latere, & incidatur caro, quæ est in medio: quæ indurata est ex ea, quare prolongabitur, & aufertur ab ea [co callositas.]

a B contractio.

a B. nocumento

De^a [macie] superflue pinguedinis. Cap. 5.

b B. operatione

Pinguedo superflua est cõpes corporis a motu, & deambulatione, & b [conuersione] coarctans venas coarctatione constringente eas, quare oppilat spiritui vias suas, quamobrẽ extinguitur multoties: & similiter non peruenit ad eos spiraculũ aeris, quare corrumpitur propter illud complexio spiritus eorum: & sunt in timore quod expellatur sanguis eorum iterũ ad locum constrictum: quare fortasse findetur vena subito scissione pernitiõsa. et in huiusmodi quidem dispositione, quæ est ante eam, accidunt eis constrictio anhelitus, & pulsus cordis: quare succurratur tunc dispositioni eorum cũ phlebotomia, et isti quidẽ penitus expositi sũt morti repentinæ. et ad summum mors super ultimos in pinguedine festinat, & proprie illos, qui impinguantur in prima etate: ipsi enim minutas habent venas, & cõstrictas. et sunt expositi apoplexiæ, & paralyti, & pulsui cordis & t̃diariæ propter humiditatem ipsorum, & malitiæ anhelitus, & syncopi, & febribus malis: & non tolerant famem, neque sitim causa constrictiõnis meatuum spiritus, & vehementiæ frigoris complexionis, & paucitas sanguinis, & multitudinis phlegmatis. et homo quidem nõ peruenit ad vltimum magnitudinis impinguationis, nisi quum est frigida complexionis. et similiter isti c [sunt non generantes, neque in semine suo ad commodum peruenientes,] & sperma ipsorum est paucũ: & similiter quæ de mulieribus sunt pingues non concipiunt, & quum concipiunt, abortiuntur, & earum appetitus iterum est debilis. et quum isti quidem omnes curantur cum medicinis, non fortasse penetrant medicinæ in venas eorum vsque ad membra eorum læta. et quando infirmantur, non sentiunt nocumentum velociter, quoniam sensus eorum sunt debiles. et phlebotomia eorum est difficilis. et in eorum solutione ventris est timor: fortasse enim mouebit humores eorum, et non erit possibile ut penetrent in venas redeundo propter coarctationem earum: quare fortasse ducet ad perditionem illud. Si autẽ faciunt aliquid, infirmat eos: quoniam calor eorum innatus est debilis. quoniam eius locus est strictus. et nos quidem iam diximus, quod laudandus est temperatus: & proprie in adolescentia. et pingua quamuis laborent, & debilitentur a motu, tamen ipsa per id quod associatur eis de significatione humiditatis, significant longitudinem vitæ.

† diarrhœa.

c non sunt generantes neque producentes embryonem.

De extenuando. Cap. 6.

Regimen extenuandi est contrarium regimini impinguandi: & est minoratio cibi: et

post ipsum balneum: & exercitium vehemens, cum penetratione eius: & ponere ipsum de genere qui non nutrit, & de genere eius cuius nutrimentum est siccum, aut^a [acre] aut salsum, si cur sunt lentes & cauguamich, & [acetosa] et sit panis corũ panis, de quo non est eiectus furfur, & panis de hordeo. et multiplicent species calidas quæ pro condimento ponuntur in cibariis suis. et de eis quæ adiuuant ad minorandum cibum eorum prædictũ cum eo quod narratur, est ut sit pinguis valde, ut satiet velociter: quoniam appetitus eorum debilitantur, et sunt cibi, & potus eorum tales, ut adiuuent ad resolutionem materiam, si aggregatur de ea. et adiuuat ad illud vehementia raritatis corporis eorum per exercitia laboriosa, & grossitudinem indumenti, & lecti, & permutationem aquæ frigide ad calidum, & aeris frigidi ad calidum: & detestio semper ad frigus, ut constringantur pori, & oppilentur, & consolidetur corpus propter horripilationem, quare non recipiat nutrimentum, & prohibeat resolutionem æqualem, quæ præcedit attractionem eius, quod est post ipsam. Quod si fuerit cõstrictum, detegatur calori, donec multiplicetur eius resolutio: quare resoluitur supra illud, quod attrahitur ad membrum. et euacuationes, & vomitus non æqualis: nam vomitus quum est æqualis ante cibum, & post ipsum, impinguat: verum illud quod est plurimum, extenuat. et alteratio cõplexionis ad contrarium complexionis facientis pinguedinẽ, si est frigus, tunc calefactio: & si est caliditas æqualis, tunc inclinatio eius ad frigus, aut calorem superfluum. et secundum plurimum de rebus magis iuuatiuis pluribus, qui superfluit in pinguedine & sit verbi gratia illud a frigore, est ad ministratio medicinarum subtiliantium. & hoc iterum ad calorem est iuuatiuum. et oportet ut adhibeantur eis exercitia laboriosa, & euacuationes. ipsa enim efficiunt in humoribus tres operationes: quarum vnaquæque est iuuatiua ad extenuandum: & de illis est subtiliatio humoris in eo, & elongatio eius a coagulatione: & exponere ipsum ad resolutionem. et de illis est, quod ipsa prouocant, & mouent humores non ad partem venarũ. et de illis est, quod ipsa faciunt sanguinem lucrari qualitatem acutam, non malignam, ad virtutẽ attractiuã. et medicinarum administratæ in doloribus iuncturarum sunt valde fortes in prouocatione vrinæ, non temperatæ, quæ quum permiscuntur vadunt cũ cibo ad venas, & non possunt perducere materias ad solutionẽ venarum, neque ad partem vrinæ, sumendo a parte venarũ, nisi in potu sumatur quũ iã secunda aduenit digestio: tunc enim perueniunt ad hepar, et illic incipit prima operatio eorum: imò fortes quæ remanent discernentes valde humores ad non partem venarum, quare famem patiuntur venæ: & faciunt reliquas operationes: et istæ medicinæ iterum prouocant menstrua cum virtute, quamobrem adiuuat ad extenuandum in mulieribus. et istæ quidem medicinæ sunt sicut gentiana, et semen rutæ, et aristol. rotun. et petroselinum, et polium, et sandaracæ quidem inest virtus extenuatiua valde, contraria uirtuti Karabæ. Et laccæ habet in hoc uirtutem propriam iterum.

Et

Et similiter semē apij. et draganthum forte est
[sed est timorofum. et ama-
racum similiter. Compositum. Recipe aristol.
ro. pondus drac. j. centaurea minoris ij. tertias
drac. j. gentianæ rom. & polij. & petroselinij. &
salis viperae, omnium an. drac. iij. & est dosis j.
Medicamē forte. sumatur radix cucumeris asi-
nini, & radix altheæ, & radix opopanacis, & su-
matur in pulvere decoctio drac. j. et iterum su-
mantur seminis ammeos, & sem. rutæ, & cymi-
ni æquales partes, & sampfuci, & † nitri ambo-
rum ana, quarta partis vnius, & lacca pars j. cu-
ius dosis omni die sit aureus. et de medicinis
subtiliantibus sunt acetum, & almuri, & pro-
prie in ieiunio: veruntamen ille qui habet debi-
litate neruorum, & quæ habent nocumētū
in matrice, deuitent acetum. et potare vinū in
ieiunio quandoque extenuat iterum per hoc
quod resoluit, & per hoc quod replet venas va-
pore, quū fuerit illud quod potatur plurimū:
quare venæ non recipiunt inferius aliud super
ipsum ex cibo. et similiter medicinæ lenientes
naturam: ipsæ enim conuertunt cibum a venis
& quando administrantur multoties, fit virtus
attractiua pigra, & confuscunt vene euacuari
ab eo quod vadit ad eas apud quemlibet motū
humorum ad intestina. et quando apparēt me-
dicinæ lenientes naturam, & subtiliantes, diu-
reticæ, non peruenit ad venas res magna. et de
medicinis extenuantibus sunt theriaca & vsus
eius, & sal viperae, & diacurcuma, & dyaciminū
& diapipereon, & sagzeneæ, & anacardinum, &
medicamen de lacca, & athanasia, & homoru-
fia, & tryphera minor. Epithemata verò corū
oportet vt sint de genere eorum quæ infrigi-
dant, & stupefaciunt virtutem attractiuam, &
fit in eis venenositas: sicut hyusquiamum ni-
grum, & hyusquiamum album. Aut de genere
eorum quæ resolunt resolutione vehementi,
sicut sunt olea, & inunctiones fortis resolutio-
nis. et oportet vt sit corū balneatio in ieiunio:
& sit acrea, sudare faciens, non aquosa & hu-
medans. et si fuerit aquosa resolutiua, sit assi-
duatio in ea, vt non accidat ex ea attractio su-
perflua absque resolutione: deinde nō festinet
ad comedendum super ipsam; imò expectet, &
dormiat post ipsam, aut moueatur, & exercite-
tur. deinde quiescat: post comedat rem debilem.
et similiter oportet vt sit fricatio eius fricatio
resolutiua, continua.

De extenuatione membri particularis sicut mamma, &
testiculi, & manus, & pedis, & similia illis.

Cap.

7.

Redi in hoc regimine iterum ad dispositio-
ne, & conditiones, quas dixi in extenua-
tione absoluta, & inuener cum iuuantibus qui-
bus appropriantur. et inuener ad illud, sicut face-
re ipsum quiescere cum frigore suo, & ligare
vias cibi ad ipsum, et stringere cum ligamento,
et assiduatio eius super illas vias sub eo, et attra-
ctio cibi ad oppositum eius. et de epithemati-
bus, quæ prohibent testiculum fieri magnum,
et mammillam a magnificatione, est vt iuma-
tur chymolea, et cerusa plumbi, et misceantur
cum expressione hyusquiami albi, et oleo myr-

tino, et administretur in vnguento: et assidue
tur epithematio eius ex fricatione lapidis, in
quo phlebotomatores sua acunt ferramenta,
quum vnus fricatur super alium cū aceto, aut
cum succo hyusquiami albi. et similiter multi-
tudo epithemadi cum alumine omni die. Aut
sumatur creta pars j. et gallarum viridum, quæ
vtraque sint trita, et liniantur cum melle in
die: deinde abluatur cum aqua frigida: fiat il-
lud in mense iij. vicibus. et appropriatur mam-
millæ vt ligetur super eam cyminum, contri-
tum confectum cum aceto, ex quo emplastre-
tur mammilla; et dimittatur super eam pan-
nus infusus aceto, tribus diebus, deinde solua-
tur, et consequenter adhibeatur capra lilij albi,
et stringatur, et nō soluatur tribus diebus aliis:
fiat illud in mense tribus vicibus. Loquamur
nunc de cegritudinibus vnguium.

De panaritio.

Cap. 8.

Panaritium est apostema calidum, exitura
ile, accidens in latere vnguis, et est difficile,
vehementis doloris: et quandoque vlceratur,
et perducit ad corrosionem. et quandoque cur-
rit ex vlceratione eius sanies subtilis, foetida, et
est in hoc timor digiti.

De cura.

Cap. 9.

Si necessaria est phlebotomia et ventris solu-
tio, fiat. et est necessarium subtiliare cibum,
et infrigidare ipsum. et oportet vt currat in cu-
ratione cursu reliquorum apostematum, scili-
cet in obseruatione dispositionis principij, et
augmenti, et status et declinationis, secundum
quod sciisti. Medicinæ autē locales sunt, quo-
niam in principio oportet vt submergatur in
aceto calido. Gal. namque narravit, quod est ve-
hementis iuuamenti ad panaritium, et non est
dubium, quin principio sit magis iuuatiuum,
et proprie cum sulfure, aut farina hordei et em-
plastre tur camphoratum factum ex campho-
ra: et quando conficitur opium cum mucillagi-
ne psyllij extracta cum aceto, est iuuatiuum val-
de. et emplastra cum gallis contritis pulueriza-
tis fortasse refrenant ipsum. et similiter sordes
auris cū lycio quandoque prohibet ipsum col-
lectionem facere, et lycium iterum iuuatiuum
est bonum. et similiter † [

a † B sum. ch &
abrafio eboris,
& acacia admini-
strata cum ea
cum syrupo ace-
toso emplastra-
ta & similiter.

b s. scoria vel
cortices aris &
ficus sicce.
Alia litera scho-
ria vel cortices
aris & amirba-
ris.

gallæ confectæ cum melle: illud enim est ex eis
quæ prohibet eius confirmationem: et submer-
gatur semper in aqua frigida, et sedatur dolor
eius cū opio, quoniam est mirabile: et mucillago
psyllij tūc est iuuatiua. Aut sumantur gallæ, et
cortices granatorū acetosorum, et lapides cal-
cis, et ficus sicce, cum æquali mensura, conficia-
tur cum melle, aut cū rob vna, aut cum iuleb:
et ligetur super ipsum. et nō approximet oleo
aliquo, neq; humiditati, quum timetur vlcera-
tio. et radix lilij, et olibanum tritum solum, et
cum aliis, et grana myrti decocta cum rob vna
fortasse refrenat ipsum. Medicamē sanas pana-
ritium. sumantur aloes, et balaustia, et olibanū
et gallæ, et aggregentur cum melle, et admini-
strentur. et nō oportet, vt stet super infrigi-

AVIC. Tomo 2. R 3 dantia:

dantia: nā ipsa quando transit hora prima principij, inspissant cutem, & obsident materiam, et vehementior fit dolor. et non attendatur tunc illud quod sentitur de caliditate, quamvis sit sicut ignis, imō resoluatur, & exsicceetur. et fortasse confert submersio in oleo calefacto, & tolerantia super ipsam. et in medio teratur olibanum, & ponatur super ipsum aut^o (flos ferri, & jngella iterum trita: & mucillagines iterum lenientes, & adipēs, & similiter trochisci † Andaron, & Mulces, & sordes auris bona est ei ante collectionem et quā accidit maturatio, tunc pone super ipsum semen almaru, & psyllium cum lacte. et quum est prope statū, & collectionem, tunc perforetur perforatione subtili, & parua, ut egrediatur quod est in ipso: & emplastretrur quum egressum fuerit, cum stypticis, sicut sunt lētes, & rose: & sicut sauch de nabach, & sauch malorum, & sauch de zarur. et post illud ex farina lupinorum cum melle et quando ulceratur, tunc aloes est de melioribus curationibus eius. et similiter thus cū arsenico. et emplastrum de flore gris permistum cum emplastro de cerusa, & sarcocolla, & cooperiatur illud cum panno imbibito in vino. et oportet tunc ut separetur caro ab vngue ab omni parte, & incidatur illud quod pūgit carnem ex vngue. Emplastrum bonum quod dixit Paulus. Recipe draganthi vsti, thuris, amborum an. partem j. floris aris partem s. teratur cum melle, & administretur. et iterum emplastrum huiusmodi. cortices granatorum acetosorum, & galla, & scoria gris, & flos eius misceatur cum melle, & liniatur, & ligetur. et non tangat locum aqua, neque oleum. Emplastrum bonum, draganthi vsti, & thuris, amborum an. pars j. d †

† B. aut pingu
ferri aut.
† Andronis &
Mulz.

† B. viridis ar
is pars media

† n. Alia li
ja ferida.

aggregetur cum melle, & ponatur super ipsū. et fortasse est necessarium, quum est timor corrosionis, administrare calcadicon ex arsenico, & dragātho, & flore aris, & calce, quoniam exsiccat ipsum & non est melius eo. & quādo incipit currere ex panaritio ulcerato sanies, † tunc cauterizetur, & incidatur, ut non perambulet malitia eius in digito toto. et nos quāsi iam locuti fuimus de panaritio vice alia.

Aures muris, & scissura vnguium, & excoꝛiatio earum, & ipsarum scabies. Cap. 10.

Quandoque accidunt hec accidentia causa siccitatis complexio nis melancholicę. et illa fissura vnguium, quę est de cliuis ad partes acutas pendentes cum carne, & pungentes & quę lædunt, dicitur auris muris. In curatione verō eius est necessaria mundificatio corporis cum euacuatione humoris melancholici, si fuerit dominans. et medicinę locales sunt, ut liniatur alafas cum sale massę, & fœce vini: & emplastretrur cum capā muris assata, & proprie cum oleo sisamino, aut seminis lini: aut nasturtium: & emplastrum factum ligetur super ipsum cum melle. et nasturtium, & sal trita conferunt ad illud, & eradicant frustra. Aut liniatur †

† B. cum alafas
ras & aceto, aut

cum alafas, & sale, & fœce vini: & hoc confert

scabiei, & excoꝛiatiōi. et similiter mastix dissolutum cum sale trito.

Spasmus, & curvitas & leprositās, quę accidunt vngui. Cap. 11.

Ita passiones iterum accidunt vngui secundum plurimum ex melancholia, quare convertit eam, & spasmat eam, & curuat ipsam, & facit eam leprosam. et multoties quidem est causa eius aliquod eradicantium accidens vngui: quum ergo vult oriri origine bona, nō custoditur, & tangitur multoties, & non egreditur: & si egreditur, egreditur secundum formā malā: & vadit in generatione super illam summam: quia illud quod aduenit ei de nutrimento, aduenit ei, & non inuenit in ea penetrationem, & de eo resolutionē secundum duos modos naturales: quare componitur in radice vnguis tali compositione, quod fit ei difficilis extensio totius radicis. et multoties quidem curatur curuata cum adipe vij. diebus, deinde fricatur cum vitro: deinde iteratur donec æquatur, et multoties eradicatur vnguis per casum: quare fit fortis dolor, & facit incurrere febrem. Cura. Illa cuius causa est melancholia, indiget euacuatione eius, si fuerit corpori communis, & fuerint omnes vngues iam facti similiter. et reificatio cibi est de rebus magis convenientibus ad illud: & qui bibit oleum sisaminum & assiduat ipsum, æquantur vngues eius. et si fuerit melancholia propria vni vngui, tunc oportet ut curetur curationibus localibus. et de curationibus quidem localibus ad illud, alia sūt, quę leniunt vnguem, & præparant ipsam ad excoꝛiandum & equandum, sicut administratio calcis, & arsenici super eam: quare fit talis ut radas cum cultello quam quantitatem volueris. et similiter multitudo emplastrationis cum fœce alfochaha: quoniam facit eam facilem ad equandum. et similiter si tolerat manus, calefac eam cum cera, & aqua eam. et gumma cupressi est emplastrum bonum ad liniendum eam: & semen lini iterum est bonum ad spasmum. et adeps ovis, quando ligatur super ipsam diebus aliquot, & dimittitur, lenit eam: si autem non sufficit, iteretur super ipsam multoties vsquequo leniatur, & præparetur ad æquandum: & confert ad scabiem vnguium iterum.

Ingenium in^a [incisione] vnguis malę in forma sua, & eo a B. Alia
lore suo & reliquis maculis, ut nascatur loco eius
vnguis bona. Cap. 12.

Sumatur gūma cupressi, & emplastretrur cū vt leniatur: deinde pungatur radix eius cū aculeo, et currat de ea sanguis plurimus: dein de ligetur super eam allia cōtrita die & nocte: deinde renouentur super eā allia in die & nocte bis, quoniam ipsa cadet. et assiduatio emplastrandi cā iterum cum^b [oleo,] quandoque præparat cā ad casum cum quolibet regimine, proprie quādo miscetur cum eo opopanacli, & sulfur tritum, cōtritum cum adipe. et de medicinis fortibus ad eradicandum vnguem, est † [serapinū, &

& iterum dabag glandis & gumma pigani] & arsenicum, & cantharides aggregentur cum aceto: & affiduetur emplastratio eius cum eis in omnibus x. diebus. et iterum vtrunque arsenicum, & sulfur citrinum, & glutinum albotin: fiat ex eis emplastrum cum aceto, & resoluatur omni hebdomada.

De obseruatione eius, quæ oritur. Cap. 13.

^{a. cooperia-}
^{re.}
^{b. perforatio}
^{super apertura.}
^{c. dimittatur.}
Oportet, vt ingenietur, donec magnificetur, & tueatur a tactu cum manu, & aere, & aliis, & a crescat. Iet magis conueniens quod scitur ad illud, est vt fiat aliquid super digitum, sicut pileus de argento, & sit in eo connexio retis, & [ruptura] vt non prohibeatur aer omnino: Quod si oportuerit prohibere aerem propter calorem, aut frigiditatem, aut aliud, cooperiatur cum re alia: & oportet vt figura huius pilei sit figura, qua fiat securitas ab obuiatione digiti a parte vnguis, quum ligatur super ipsum, & obuiet ex parte ante, & [obliuiscatur] super digitum spatio mensis vnus: tunc enim nascetur vnguis melior, quæ est.

De baras, quæ sit super ungues. Cap. 14.

^{a. id propri-}
SVmatur nux cupressi, & teratur, & misceatur cum aceto, & farina, & proprie farina lupinorum, & emplastretur cum eo: quoniam eradicat albaras. et similiter semen lini, cum nasturtio. et similiter foex adusta permista cum arsenico rubeo. et gumma pini, & pix humida mirabiles sunt in hoc a† [ ] cum arsenico rubeo cum nucis cupressi. et glutinum piscium est mirabile vltimum. et radix acetosæ iterum linita cum aceto.

De citrinitate, quæ accidit unguibus. Cap. 15.

SVmantur ex gallis, & alumine cum adipe anatis, aut cum felle vaccino, aut cum semine erucæ contrito, bene confecto cum aceto.

De attritione unguium. Cap. 16.

¹⁰ EMplastretur in primis cum foliis myrti, aut cum foliis granatorum lenibus, deinde adhibeantur lenientia. et si accidit capitibus nervorum earum venientium ad eas dilatatio, administra super ea adipem notos, & cerataria lenia.

Mortuus sanguis sub vngue ab attritione eueniens. Cap. 17.

²⁰ CVretur cum farina permista cum pice, & emplastretur cum ea: si autem non excusat, imò indiget operatione manus; tunc oportet vt findatur vnguis cum facilitate, scilicet obliqua, cum instrumento acuto, ita vt egrediatur sanguis, qui est sub ea. quod si accidit ex hoc vt eradicetur vnguis, fac vt currat sanguis, & inuisetur vnguis: & super illud quod est sub ea cum facilitate, vt sit iuvamen eius, & non doleat: deinde consideret post dies aliquot: & si fuerit illic virus, prematur vnguis a [aut] finde eam cum facilitate, & reducatur, & ligetur. et non diuidas carnem, quoniam commouet dolorem magnum, maiorem quam panaritium, imò tege eam cum ipsa. et embrocha super unguem aquam & oleum tepidum. et pone super ipsam post, & in fine eius, emplastrum basilicon.

* B. aug.

Finis Libri Quarti Can. Auicennæ.

LIBER QVINTVS

CAN. PRINCIPIS

A VICENNÆ.

ET EST ANTIDOTARIVM.

POSTQVAM expediti sumus in Libris Quatuor a relatione summæ scientiæ speculatiuæ, & operatiuæ artis medicinæ conseruantis sanitatem, & facientis acquisitionem sanitatis, adest nobis tempus sigillandi librum canonis per librum quintum. [variatur] in medicinis compositis, vt sit sicut antidotarium libri. Et hunc quidem librum diuisimus in tractatum scientialem, in quo innuimus ad radices scientiæ compositionis, in duas summas. Summa prima est de compositis essentialibus, quæ est xij. tractatus. Primus est de theriacis, & de confectionibus magnis. Secundus de hieris. Tertius est de electuariis nutritiuorum solutiuis, & non solutiuis. Quartus de suffusis, & alchamaia, & muret infantium. Quintus de lochat ad spiritualia. Sextus de syrupis, & rob. Septimus de conditis, & aligibet. Octauus de trochiscis. Nonus de decoctionibus, & pilulis. Decimus de oleis. Vndecimus de vnguentis, & emplastris. Duodecimus de iuuamento dictorum appropriato vnique membro. Et summa secunda est de medicinis compositis expertis in vnaquaque ægritudine, quæ est octo tractatus. Tractatus primus est de medicinis compositis conferentibus ægritudinibus capitis, & eis quæ sunt in ipso. Secundus de medicinis oculi. Tertius est de medicinis doloris auris, & apostematis eius, & puris ipsius, & grauitate eius. Quartus de medicinis dentium, & dolorum ipsorum. Quintus de medicinis oris, & gutturis, & ventris superioris. Sextus de medicinis ventris inferioris. Septimus de medicinis doloris iuncturarum, & sciaticæ. Octauus de medicinis alopecie. Quam ergo attulerimus hos tres modos, sigillabimus librum.

^a B editum vel compilarum.

TRACTATVS SCIENTIALIS.

In quo innuimus ad radices scientiæ compositionis.

De necessitate compositarum medicinarum.

Vandoque non inuenimus in omni ægritudine, proprie composita, medicinam oppositam ei de singularibus: & si inueniremus non eligeremus super eam. Imò fortasse non inuenimus de compositis, quam opponamus compositæ. Aut inuenimus eam: verum tamen indigemus virtute addente in vno simplicium eius, quare est nobis necessarium vt adiungamus ei simplicem, confortantem virtutem eius: sicut est chamæmilla: ea enim est virtus resolutionis plus, & virtus stypticitatis minus; quare confortamus virtutem stypticitatis cū medicina simplici styptica, adiungentes eam ipsi. et quandoque inuenimus medicinam singularem calefacientem, verum nobis est necessarium calefacere minus, quam ipsa: quare est nobis necessarium vt adiungamus ei infrigidantia: aut plus ipsa, quam obrem est necessarium nobis vt adiungamus ei calefacientem aliam. et quandoque indigemus medicina calefaciente quatuor partibus, & non inuenimus nisi quæ calefaciat tribus partibus, & aliam calefacientem quinque partibus: quare aggregamus inter eas, confidendo quod proveniat ex toto calefaciens quatuor partibus. Et quandoque est medicina, quæ addimus, iuuatiua in eo quod volumus: sed est nociua in re alia: quare est necessarium vt permiscemus cū ea, quod frangit partem nocuenti eius. et quædoque est abhominabilis, horribilis quum gustatur, quam abhorret stomachus, & expellit; quare adiungimus ei quod eam bonam faciat. Et quandoque est intentio in ea vt agat in membro

bro lōginq̄, quamobrem timemus q̄ fragat
eius virtutem digestio prima, & digestio secun-
da: quare associamus eam cum cōseruante, nō
patientē conuētere ab ea audaciam duarum
digestionum, ita vt perueniat ad membrum,
de quo intenditur sanatio. sicut ponimus opū
in medicinis theriacā. Et quandoque est inten-
tio in ea penetratio, sicut proijcimus crocum
in trochiscis caphorē, vt faciat eos penetrare
ad cor: verū quum ipsi peruenierint ad cor,
insurgit virtus discretiua, & denudat ab eis cro-
cū, & destruit ipsum, & operantur in frigidita-
ua extinguentia in corde, sicut facit virtus di-
cretiua separando virtutes resolutionis, & sty-
pticis, siue medicina sit naturalis, siue facta:
quare procedit resolutiua ad ipsum membrū
laxum, a [quare] resoluit materiā, & b [refrena-
tiua] ad vias materiā ad ipsum, c [quare] prohi-
bet materiā. Et quandoq; volumus medicinā
quā moretur in transitu suo parū, donec ope-
retur illi actionem nobilem, plurimā: deinde
sit medicina illa velocis penetrationis: quam-
obrem permiscemus eam cū re tardante sicut
sunt plures medicinarum aperitiuarum. ipse n.
sunt velocis penetrationis ab hepate, & fortas-
se est necessaria mora earū in hepate, quare per-
miscemus cum eis medicinas attractiuas ad cō-
trarium hepatis: sicut semen raphani attrahens
ad os stomachi: quamobrē d [he sitat] medicina e
[in quantitate, qua] perueniat eius inuamentū
ad hepar, deinde penetrat. Et quandoq; est me-
dicina quam inuenimus, cōmunis duabus viis:
& intentio nostra est in via una: quamobrē asso-
ciamus cum ea quod deferat eam ad illam, si-
cut cum ponimus cantharides in medicinis a-
peritiuis, vt conuertant eas ā parte venaarū ad
partem renū & vesicę. Et scias, q̄ plurimis me-
dicinarum insunt operatio, & f [statio]. Et quā-
doq; intenditur cum ea operatio longinquior
statione eius: quare indiget faciente viam. Et
quandoq; intenditur cum ea operatio propin-
quior statione eius; quare indiget figente, vel
tardante. Et scias q̄ medicina experta melior est
non experta. Et parum medicinarū melius est
plurimo earum in intentione una. Causa autē
in hoc, q̄ parum medicinarū est melius pluri-
mo earum, iam exposita est in principio libri
secundi: At verō causa in hoc, q̄ experta melior
est non experta, est q̄ omnis medicina compo-
sita habet iudicium ex simplicibus suis, & iudi-
cium ex tota forma sua. Et non experta non iu-
dicatur nisi ex s [enunciatione suorum] simpli-
cium tantum: & non scimus illud, quod facit ei
necessarium complexio eius facta ab eis, an est
addens in intentione earum, an non addens, an
est contra agens in sua forma. Et expertę quidē
iam verificatę sunt utręque res. Et fortasse est
utilitas in forma complexionali maior, quā
illa, quę accidit ex simplicibus eius.

De qualitate compositionis.

SCias, quōd quādo accidunt tibi quatuor ne-
cessitates, & non inuenias ad eas medicinā
in natura, nisi artificialem: sicut si indiges eua-
thidē, & aloē, & turbit: & vis aggregare ista ut
sit tibi medicina aggregata: tunc considera si ne-
cessitas earum, & operationis ipsarum fuerit

æqualis, quum ipsę sint quatuor medicinę: tūc
accipe de vnaquaq; earum quartam potionis,
& compone. Et si non fuerit necessitas earum
æqualis, imō quarundam earum magis, & qua-
rundam ipsarum minus, tunc exstima exi-
stimatione artificiali, & mensura summam
necessitatis, & pone proportionem necessita-
tis ad necessitatem, canonem: & adde super illā
portionem aggregatam quantitatem cuiusdam,
10 & minue quantitatem cuiusdam secundum pro-
portionem necessitatis: & compone. Et scias, q̄
medicina composita conferenti, ut theriaca,
insunt secundum simplicia eius, vestigia & vir-
tutes, & secundum formam ipsius, quę nō fer-
mentatur in spatio, nisi ut faciat accidere com-
plexio eius vestigia, & virtutes, & fortasse sunt
meliora, quā simplicium. Non ergo respicias
ad illud quod dicunt medici, quōd confert the-
riaca ad hoc propter spicam, & confert ad hoc
20 propter myrrham: imō cōfert ita; verū illud
cui intendendum est est forma eius. Et iam ad-
uenit per accidens a [sublimitas inuatiua, & nō
possumus innuere ad eam, & ad proportionali-
tatem eius ad operationes ipsius innuentione no-
bili]. Et scias, quōd in compositis sunt medici-
næ quę sunt quibus est innitendū, & radix qua
quum priuantur destruitur basis, sicut caro vi-
perę in theriaca, & aloes in hiera picra, & elle-
borus in hieralogodion; & medicina conue-
30 nientes ad hoc ut eiiciantur, & permutentur, et
vt addatur in eis aut minuatur; & medicina,
quę si adduntur, nocerent, nam si ponerentur
in theriaca anacardi, corrumpērēt medicinas.
& proprię carnem viperę. Et medicinę, quę si
aderentur, non nocerēt, sicut si tu adderes in
theriaca nucem muschatam, non inuenires b
[cum impietate magna]. Et scias, quōd c [pluri-
mum compositionis perducit ad corruptionē,
& plurimum eius perducit] ad perfectionem,
& operationem eius. Et quōd plurimum cōpo-
sitionis sit ā singularibus, & compositis: sicut
theriaca ā singularibus suis, & a trochiscis tri-
bus: nā unicuiq; trochisco cā complexio in
est proprietas, q̄ nō reperitur in singularibus.
Et quādoq; est medicina cōposita ex cōpositis.

SVMMA PRIMA DE COMPOSI- tis essentialibus.

TRACTATVS PRIMVS.

De theriacis & confectiōibus magnis a f t
[theriaca alfaroch.

MAE theriaca est sublimior medici-
narum compositarum, & melior ea-
rum, propter multitudinē sui iuua-
mēt: et proprię in uenenis, quę sunt
ex puncturis, sicut serpentum, & scorpionis, &
canis rabiosi, & uenenis ebibitis interficienti-
bus. Et aggritudines phlegmaticas, & melanco-
licas, & febres earum: & ad uentositates mali-
gnas, & paralytim, & apoplexiam, & epilepsiā,
& torturam, & tremorem, & ad eum qui se-
cum loquitur, & b [maniam] & ad lepram pro-
prię, & albaras: & confortat cor, & acuit sensus,
& appetitus, et confortat stomachum, et alle-
uiat anhelitum, et delet pulsū cordis, et reti-
net sputum sanguinis, et cōfert ad plures dolo-
tes

a B. iuuamentū
eius sublime
uel manifestum
& non est possi-
bile vt loqua-
mur de ipsa &
de proportio-
nate eius ad
suas operationes
sermone mani-
festo.

b B. peccatum
magnum seu er-
rorem magnū.
c B. plurima ex
compositis seu
quod quādam
composita per-
ducit ad cor-
ruptionē & qui-
dam ex compo-
sitis perducun-
tur.

a f B. De.

a B. soliditate.

e B. Alia licera.

d. B.

e. fluxum hu-
morum ex am-
bobus causa de-
bilitatis ipsorum.
Alia licera pro-
uocatio vel diu-
reticatio ex eis.
f. B. expulsiōne
contrariantium
frigidorum &
calidorum.

a. exigens.

h. B. aut.

k. t. n. & inter
fortem.
l. t. B. & inter
bonam.

m. B. sucharan.

res renum & vesicæ, ex quacunque causa sint;
& frangit lapidem, [proprie in vesica:] & con-
fert ad vlcera intestinorum: & durities intrin-
secas in hepate, & splene, & in alijs ab eis a [vtrif-
que:] & ad e [periodos amborum.] Et non effi-
cit has operationes nisi propter proprietatem
formæ eius, sequentem complexionem simpli-
cium ipsius, ita vt confortet spiritum, & calorem
innatum; quare iuuatur natura per illud super
[contrarietatem facientia frigida, & calida] &
vincit virtutes earum. Et melior descriptio-
nū huius medicinæ est descriptio radicalis Andro-
machi. Et iam dixi, sunt plures medicorum, si-
cut Gal. & alij, vt adderent, & minuerent in ea:
non propter necessitatem facientem necessa-
rium illud eis, neque propter aliquid forte vo-
cans eos ad illud: sed quærentes vt rememora-
rentur, & ut remaneret ab eis in ipsa vestigium,
sicut remansit Andromacho. Et meum quidē
cōsiliū est, ut non remoueat aliquid, quod
experimentū iuuatū inuenit: fortasse enim
illa complexio cum illo pondere est [signifi-
cans] illud cuius iuuamentum inuenit experi-
mentum: quod quando ipsa mouetur a suo pō-
dere, non consequitur illam proprietatē. Quod
si aliquis eorum dicat, quod scit causam faciē-
tem illa pondera facere illam proprietatem,
tunc dicet mendacium in eo: cui contradice-
tur super illud: sicut si dicat aliquis scientiam
ponderum elementorum in equis, & homine,
& alijs. Et theriacæ quidem adfunt infantia, &
pubertas, & adoleſcentia, & senectus, & mors.
Et fit infans post sex menses: deinde incipit in
pubertate, & augmento vsq; ad tempus, in quo
stat per x. annos in regionibus calidis, & xx. an-
nos in regionibus frigidis: deinde stat aut. x.
annis aut viginti: deinde declinat aut post vi-
ginti annos, [deinde] post xl. annos: deinde ex-
poliatur virtute theriacæ, aut post xl. annos, aut
post lx. & fit vna confectionum declinata a gra-
du theriacæ. Et oportet ut detur in potu mor-
ſo de illa, quæ est recens, & fortis: & reliquis
quibus in potu datur de alia, quæ est debili-
or, & fortasse est necesse ut in potu detur morſo de
recenti ex medio aureo vsque ad aure. i. Et ex
eis, quibus distinguitur inter illam, quæ est re-
cens, i. [et fortis] & inter antiquam, k. t. [et
& debilem, l. t.]

[et] & malam: de experimentis quidē
est, ut in potu sumat homo catharticum, & cō-
fidenter tunc si soluerit eum, sumat in potu the-
riacam: tunc, si retinet eum, est recens bona: &
si non, est mala. Et ex experimentis est illud,
quod dixit Galen. quoniam oportet vt capiatur
gallus syluestris, quoniam ipse est ſecioris cō-
plexionis, quā ille, qui nutritur in domibus,
& existimo ipsum esse phasianum masculum,
et mittatur super ipsum animal venenosum,
deinde detur ei in potu theriaca: si ergo uixe-
rit, tunc theriaca est bona. Et iterum experitur
in illo, qui in potu sumit opium, & m. [hyuſ-
quiamum nigrum,] & alia. Ip. napello autem
iuuamentum theriacæ est paruum: & quanti-
tas eius vt expellat mortem, est mora parua. Et
forsitan medicamen de muscho, sicut existi-
mant quidam, est magis iuuatuum in eo, quā
omnīa. Quantitates autem quæ in potu dantur

de theriaca in unaquaque egritudine, sunt iste.
In tussi quidem antiqua, & dolore pectoris, &
lateris datur in potu lupinus vnus in aqua mel-
lis, aut iuleb, si fuerit febris. In rigore autem pe-
riodico, & frigore, & vomitu in initio periodi,
detur in potu lupinus vnus cum aqua, aut cum
vino quod non sit minus tribus. vnc. neq; plus
quatuor. vnc. & s. Et sumat in potu ille, qui ha-
bet colicam, & inflationem in stomacho, &
puncturam, quantitatem lupini cum aqua mel-
lis, aut iuleb sicut ſcis. Et patiens casum appeti-
tus similiter in aqua aut vino, sicut ſcis, & de
theriaca lupinum in decoctione assari. Et de-
tur in potu in hydropsi ante cibum lupinus
vnus de ea, deglutiendo, aut cum quantitate,
vnc. j. s. aceti commisti. Et sumat in potu patiens
sputum sanguinis, si fuerit tempus eius in agri-
tudine propinquum, vsque ad aure. vnum in
aceto commisto. Et si fuerit spatium cum eo
antiquum, detur in potu vltimum in decoctio-
ne n. [sumifuton] mane, & sero. Ille verò qui pa-
titur abscessum uocis, sumat in potu de ea
fabam vnā in aqua mellis, aut rob vna: aut te-
neat eam sub lingua. Et detur in potu ad vlcera
intestinorum, & solutionem ventris cum san-
guine in aqua ſumach. Et ad constrictionē an-
helitus cum oxymelle squillitico, quod sit mi-
nus. vnc. i. Et fiat gargarismus ad epilepsiam in
primis: deinde detur in potu de ea quantitas
quarta aure. vnus vsque ad medium aure. in
aqua, aut oxymelle squillitico. Et similiter in
dolore capitis, & hemiplegia. Amplius ipsa
frangit lapidem in vesica & renibus, quum po-
tatur in decoctione apij. Et prohibet choleri-
cam passionem. Et retinet naturam. Et illi, qui
utitur ea in hora sanitatis, non nocent uenena:
& non impetunt in eo nocumenra, & fit secu-
rus ab egritudinibus pestilentie. Descriptio.
Recipe trochiscorum squillæ aure. xlvij. tro-
chiscorum uiperæ aure. xxij. trochiscorum
allindaracron, & piperis nigri, et opij, omnium
an. tantundem, & cinnamomi in descriptione
aur. xij. & in descriptione aur. xxij. ros. aur. xij.
& in descriptione aure. xxij. & seminis o. [na-
pi syluestris rotundi,] & scordei, & radicis lilij
celestis, & agarici, & succi liquiritiæ, & olei bal-
sami, omnium an. quantum est hoc pondus, &
myrrhæ, & croci, & zingiberis, & reubarbari,
& p. [centauræ, & calamenthi montani, & pral-
ſij, & petroselinij, & ſtechados, & costi, & piperis
albi, & macropiperis, & pulegij Indi,] & oli-
bani, & floris squinanthi, & gummi albotin, et
casia lignea nigra, et spice, et polij, omnium
an. aure. vi. et stioracis liquidæ, et sem. apij, et
[sifselcos,] et seminis sifseleos, s. t. [et
ammeos, et chamædryos, et
chamæpityos, et succi hypoquistidos, et spice
celticæ, et ſcehæ montanæ, et folij, et gentianæ,
et seminis ſceniculi, et terræ sigillatæ, et coloco-
tar adusti,] et am-
mij, & acori, & nasturtij albi, & carpopallami, et
hypericon, & p. [phu] & gummi, & cordume-
ni, & anisi, & acaciæ, omnium an. aure. iij. dau-
ci, et bdellij subalidi, omnium an. aure. iij. be-
zard, et alphalti, et opopanax, et centaureæ mi-
noris, et aristol. rot. omnium ana. aure. ij. et in a-
lia descriptione centaureæ, aristol. rotun. loco
longe.

longæ, castorei verò in descriptione quadam
aur.ij.& in descriptione,aur.iiiij.& similiter est
fermo in serapino: & mellis lib.x. & vini anti-
qui odoriferi kist.ij.liquefacti quæ de eis lique-
scunt,& infundantur quæ infunduntur,& te-
rantur sicca,& cribellentur,& conficiantur cū
melle:& ponatur in vase vitreo,aus plumbeo,
aut argenteo,& non impleatur vas,imò sit in
eo superfluitas,vt respiret medicina. Et omnes
medicinæ præter mel,& vinum,sunt.xliiij.Des-
criptio alia. Recipe trochiscorum squilla^a au-
re.^a [xxviiiij.] trochiscorum viperæ,& trochi-
scorum alindaracaron,& piperis nigri,& opi-
boni,omnium an. aure. xxiij. & alij sylvestris,
& rosarum rubearum siccarum,& seminis v-
[napi] sylvestris & ireos,& agarici,& succi li-
quiritiæ,& olei balsami,& cinnamomi, om-
nium an.aure.xij.myrrha,& prassij,& croci,&
macropiperis,& zingiberis,& ozymi monta-
ni,& petroselinij,& pentaphylon sylvestris,& ^z
[reusini],& costi amari albi,& stecchados,& pi-
peris albi,& muschi,& pulegij,& ^a [superioris]
siquanathi,& glutinis alimbat,& olibani,& ca-
siæ,& spicæ,omnium an.aur.vj.& gentianæ,& ^b
[almeslesis],& est nasurtium album,& stora-
cis liquidæ,& fisteleos,& spicæ celticæ:& est ne-
reiden,& seminis ammos,& chamædryos,&
chamæpitys,& hypoquistidos,& solij,& epi-
thymij,& phu,& meu,et seminis apij,et semi-
nis scæniculij,et c[oli lacunna],et colcotar as-
fati,et amomi,et hypericon,et acori,et carpo-
balsami,et acaciæ,et gummi arabici,& cordu-
meni,omnium an.^a [aur.iiiij. et azufera,] et gal-
bani,et opoponacis & serapini, & bituminis iu-
daici,& centaureæ,& aristolochiæ rotundæ,&
castorei,omnium ana pondus aur.ii. Et addite
sunt in hac descriptione istæ medicinæ:& sunt
firmatæ in descriptionibus aliarum linguarū:
& sunt ozymi fluuiialis,& c[galbani] & draga-
canthi,& ciclaminis,& aristolochiæ longæ,& ^a
seminis hyulquiami albi,omnium ana aure.ii.
Iste ergo sunt species.lxx.in commissione,exce-
pto melle:& mel sit duplum medicinarū: qua-
rum fit summa eius,quod est in theriaca,mille,
et quadringenti et triginta quatuor aurei: et te-
ratur crocus per se,et infundatur uino,et tera-
tur myrrha,et opium,et olibanum per se,et in-
fundatur illud in vino decocto nocte:et lique-
fiant glutinum,et galbanum cum oleo balsami,
et teratur colcoar solum:deinde terantur reli-
quæ medicinæ,& cribellentur,& conficiantur
summa earum cum melle despumato.Et conte-
ratur,quum fit aggregatio,in mortario,contri-
tione bona,donec commisceantur,deinde po-
natur in vase vitri,quod fit sicut urinale,ante te-
co vitreato,et administretur post quatuor an-
os.Et fit dosis integra pondus. drac.i.cū aqua
epida in ieiunio.Descriptio alia.Recip.trochi-
quillæ aur.xlviii. et trochi.tyri.aure.xxiij. pi-
ris longi aure.xxiij.troch.alindaracaron po-
ndus aur.xxiij.ros.rubearum siccarum ablati ca-
stibis aure.xii,radicis lili cœlestis aure.xii. et
adiciis liquiri.aure.xii seminis [napi] sylve-
stris aure.xii. et scordeon aur.xii.xylobalsami^b
aur.x.opii,aur.xii. agarici aure.xii, piperis albi
aur.vi.reusini sem.apii ana aure.xii.myrrhe pu-
ræ aure.vi.costi amari aure.vi.croci,aure.vi.ca-

siæ aure.vi.] spicæ indæ aure.vi. melanopiperis
aure.xxiiii.& thuctaminis & est pulegium, au-
re.vi.& prassij aure.vi.^h † [

h † B. & sūmita
rum squinanthi
& calamen hi
montani & thu
ris masculi &
polii omnium
an. aur. vi.

& ftechados aure.vi.& petroselini & eft ſemen
apii montani, [aur.vi.]macedonici aure. vi.
k† [ ] & quinqe folii
i† [ ] aure.vi. chamapityos
aure.iii.& amomi aure,iii.^m [& meu]aur.iii.
& nereiden & eft ſpica romana,aur.iii.& ſimi
liter chamadryos aure.iii. gentiana romana
aur.iii.anifi aur.iii.gummi aur.iii.ſem ſceni-
culi aure ii. i cordum aure.iii.ſiſeleos aure.
iii.ammoe aure.iii.ſerapini aure.iii.caſtorci
aure.ii.ariftolechia longa aure.ii.cetauria mi-
noris aure ii.bezard & eft galbanum,aure.ii.&
fiat de ea quod diximus de contritione,cribel-
latione,& confectione cum melle.

k † s. mastice
& gummi alba
tin & zingibe-
ris.
l † B. oñum an.
m B Alia litera
terræ sigillatæ
aur.iiii.phu.

Ars trochiscorum de viperis.

Accipiantur viperæ quum est finis ueris, incipit æstas: etsi fuerit uer hyemale, dimittantur usquequo consequatur æstas. Et uiperæ quidem sunt serpentes capita habentes plana, quæ sunt lata propriè apud propinquitatem colla minuti, subtilis valde, quorum caudæ sunt curte. [strepitum facientes, & sonitum in incessu.] Et istis quidem trochiscis non conueniunt omnes viperæ, imò flauæ, & de flauis fœminæ. Et eorum signum est quòd masculi in omni latere habent unum dentem: & fœminæ plures uno. Et oportet ut alienentur cornutæ, et uariæ aspides decluius ad albedinem. Et non capiuntur ex [piscinis, & litoribus fluuiorū, & aquarum, et marium: neque petrosæ] quoniā in eis sunt quereinæ, facientes sitim imò capiuntur in loco longinquo ab humorositate. Et non capiuntur illæ, quæ sunt debilis motus, imò eligantur illæ quæ sunt uelocis motus, habentes caput eleuatum. Et oportet ut non morentur, quum capiuntur, si possibile est, et abiciantur a parte capitis eius quatuor digiti et similiter, à parte caudæ ipsius, et ani eius. Quòd si cucurrerit ex ea sanguis plurimus, et fuerit motus eius in illa dispositione plurimus, et mors ipsius tarda, tunc erit electa. Et si fuerit paruus motus, et pauci sanguinis, uelocis mortis, tunc erit mala. Et de signis eius iterum est, ut sit motus eius uelox, et aspectus eius aspectus audaciæ, et presumptionis: et sit egressio fecis eius [ex prostreto] caudæ eius. Quumque mortua est, extrahantur viscera eius, et propriè se ipsius: et abluta cum aqua, et sale abluione exquisitisime facta: deinde decoquatur in aqua, et sale: et si cū ea fuerit anethum, non erit malum in eo decoctione discoquente: cū qua leuis fiat collectio carnis eius ab ossè ipsius. Mundificetur ergo caro eius ab ossè: & proiciatur in mortario, et teratur bene: et præcipiatur illi, qui facit illud, ut odoret oleum balsami, et iungat ipsum super digitos. Quum ergo contrita est, misceatur cū tortellis secundum descriptiones diuisas, et non eligatur supra descriptionem Andromachi: deinde fiant ex ea trochisci minuti, subtiles: et excuscentur.

a B. sufflatione
cum sonitu vel
strepitu facien-
tes.

b B. locis aridis
& littoribus flu-
minum & mariū
neque ex locis
nemorosis seu
arborosis.

ε Β. prope po-
stremum.

siccantur in umbra, et reponantur in repositoryo. Et oportet, ut non cadat super eos radius solis omnino, neque ante exsiccationem, neque post ipsam: sol namque destruit, & exfoliat eos à virtute appropriata carnibus viperarum d [interficiendo venena, quæ sunt ex mor- sione, & ebibita.]

d n. opposita ve-
nenis quæ sunt
ex morione &
venenis ebibi-
tis.

Ars trochiscorum squille.

Oportet ut eligatur de squillis humidis illa quæ est gravis, & non est magna, & noli-
nias ipsam cum luto, quoniam illud facit eam rancidam, & corrumpit ipsam: imò line eam cum fermento, & assa eam in olla, donec coquat-
ur aut in furno iam calefacto, & extracto cine-
re eius: aut in patella de terra, super quam co-
quitur panis eius. Quum ergo extrahitur inde,
tunc sumatur interius eius lene, & teratur opti-
mè, & misceatur cum eo farina orobi recens a
[secundum virtutem squillæ,] & b [exitus] eius.
Andromachus verò miscebat cum parte vna
squillæ duas partes farinæ, & alij equali men-
sura. Quum ergo permixta est squilla cum fari-
na orobi, tunc fac ex ea trochiscos subtiles: &
inunge manus tuas, quum facis ex ea trochis-
cos, oleo ros. & exsicca eos, & serua eos sicut
conseruas trochiscos de viperis. Medici autem
nostri temporis accipiunt squillæ partes. ij. &
farinæ orobi partem vnā.

a B. Alia litera.

b n. Alia litera
retentiam seu
nouitatem.

† thedyeroi.

Descriptio trochiscorum † alindaracon.

Recipe corticum radices aldarisifahan aure.
vi. superioris squinanthi aure. xij. calami
aromatici, & costi, & xylobalsami, & assari, &
myrrhæ, & amomi, & polij, omnium an. au-
re. xliiij. mastice, & emerucit & est alachoen
alba, & phu, omnium an. aure. vi. a [poni] ut or
aure. xx. reubarbari, filiquæ, cinnami an. aure.
x. spice Indæ aur. xvi. folij tantundem, croci au-
re. xij. teratur totum, & cribelletur per se, & con-
ficiantur cum uino odorifero, antiquo, decli-
nante ad dulcedinem, & fiant trochisci, & exsic-
centur in umbra, & conseruentur, sicut conser-
uantur trochisci de viperis.

a n. reubarbari
c. fixa lignæ cin-
namomi omnia.

b n. m. &

Descriptio alia horum trochiscorum. Reci-
peligni aldarisifahan, & calami aromatici, &
& costi, & assari, & xylobalsami, & amomi & b
[myrrhæ] kic, & phu, & alacohen, omnium an.
aure. xliiij. & croci aure. xii. & spice Indæ & fo-
lij amborum an. aure. xii. & myrrhæ aur. xliiij.
teratur totum, & fiant trochisci sicut diximus in
vnaquaq; descriptionum, quæ sunt ante istam.

c n. m.

Descriptio alia horum trochiscorum. Reci-
pe asclibet, & est darisifahan aur. vi. floris squin-
thi aur. xij. calami aromatici aur. vi. c [myrrhæ]
& assari, & xylobalsami, omnium an. aur. vi. cin-
namomi aure. xliiij. amomi aur. xliiij. casie au-
re. vi. & amaracon & est alacohen alba, aur. xx.
spice Indæ aure. xvi. polij aur. vi. in alio mirrhæ
aure. xliiij. mastice aure. vi. croci aur. xii. aggre-
ga has medicinas tritas, & puluerizatas, & cōfi-
ce cum vino puro, & fac trochiscos sicut dixi-
mus, & conserua.

Confectio mithridati nobilis.

Est confectio quam fecit Mithridates rex Pō-
ti, & nominauit suo nomine, & cōposuit
ipsam, & est ex medicinis expertis super vene-
na propriæ, & super ægritudines alias, ut esset
aggregatiuum iuuamenti uenenorum diuerso-
rum, & ægritudinum diuersarum: fuit ergo ip-
sum theriaca in illo tempore: deinde postquā
10 accidit Andromacho illud, quod expertus fuit
ipsum super iuuamentum carnum serpentum,
& aliorum, & addidit in eo trochiscos de uipe-
ris, alteratum est parum per additionem, & di-
minutionē. Fuit ergo theriaca magna in mul-
titudine iuuamenti: uerum tamen theriaca ma-
gna est magis iuuatiua ipso in re una, & est ve-
nenum serpentum. In reliquis verò rebus non
diminuitur mithridatū a theriaca diminutio-
ne, de qua sit curandum: imò est magis additi-
20 in pluribus carum iuuamenti, & confidentio-
ris utilitatis. & non prolongemus sermonem
in numero illorum iuuamentorum quoniam
ipsa sunt illa prædicta, quæ sunt theriaca, & sit
dosis copiosior parumper.

Confectio mithridati ex descriptione communi omnium.

Recipe myrrhæ, & croci, & agarici, & zingi-
beris, & cinnamomi, & dragacanthi, om-
nium an. drac. x. spice, & olibani a [alleis] & est a
nasturtium babylonicum, squinanthi, xylobal-
sami, stœchados, & siseleos & costi, & chamæpi-
tyos, & galbani, & b [nebefcet,] & macropipe-
ris, & succi barbæ hii cing, & castorei, & c [me-
lakion et est opium, et folij Indi] et storacis,
et opopanacis omnium an. drac. viij. casie, et
leucopiperis, et melanopiperis, et hermodacty-
lorum, et polij, et scordeon, et dauci, et melilo-
ti, et gentianæ, et olei balsami, et carpobalsami,
40 et trochiscorum cokion, et bdelij, omnium an.
drac. viij. rutę drac. ij. ammoniaci. et spice roma-
næ, et mastice, et gummi, et petroselinæ, et cor-
dumeni, et sem. feniculi omnium an. drac. v.
anisi, et acori et d [meu] et serapini et assari, om-
nium an. drac. iij. opij, et rosarum rubearum,
et pulegij, omnium drac. v. phu, et acacię, et vi-
bilici stinci, et sem. hyperici, omnium an. drac.
iij. uini odoriferi antiqui, in quo infundatur
50 ea, quæ oportet infundi. mellis despumati, qd
sufficit. Misceatur, et seruetur, et administretur
post sex menses. Et sit dosis sicut auellana cum
eo quod est conueniens de potibus. Et in hac
quidem descriptione sunt medicinę, quę non
sunt in descriptione Gal. tresdecim: et sunt aga-
ricum, et hermodactyli, et ruta, et ammonia-
cum, et c [dicates,] et assarum, et dragacanthi,
et stœchados, et chamæpityos, et meliloti, et
xylobalsamum, et melanopiper, et bdellium. Et
60 in descriptione Galen. sunt duę medicinę, quę
non sunt in hac descriptione, et sunt radix liliij,
et sal, et in descriptione alia est medicina una,
quę nō est in hac descriptione: et est semen rute.

Ars † cōkion administrari in mithridato.

Recipe passularum rubearum enucleatarū
pondus drac. iij. glutinis alborin podus
drac.

drac.xxiii. squinanthi, & myrrhæ, amborū an.
drac.xij. cinnamomi, & bdellii subalbidi, et blat
ta bizantie, & spica romanæ, & cassia, & meli
loti, & cyperi, & baccarum lauri, omnium an.
drac.iii. calami aromatici pondus. drac.ix. cro
ci. drac.i. bituminis iudaici drac.ii.s. Et hæc de
scriptio est Sabor filij Schel, in qua est additum
bitumen iudaicum. Et in descriptione alia
a f f
est additum darfishan
pondus drac. ii. s. Et in descriptione alia sunt
additæ assari. drac.ii.s.

Theriaca Esfarg.

R Ecipe amomi pondus aure. xii. superioris
squinanthi aure. viii. pyrethri aure. vi. cro
ci aure. xxxvi. cinnamomi aure. vi. & myrrhæ au
re. xii. petroselinii, & est semen apii montani, &
danci & est semen banciae sylvestris montanæ
Cretensis, omnium an. aure. iii. dragacanthi, au
re. xxx. succi hypoquistidos aure. viii. radici li
lii celestis aure. xv. sem. feniculi aure. vi. a f bdell
lii subalbidi aure. viii.

sem. hyusquiami albi aure. xxxviii. cassie lignee
aure. ix. sem. papau. al. aure. xxx. spicæ Indæ aure.
xii. sem. rutæ aure. i. granorum citri excortica
torum, sumach semis amborum an. aure. ii. sem.
anethi, & hepatis almeliki, & assari, & cordu
meni, & euphorbij, & opij, omnium an. aure. vi.
melanopiperis aure. xxx. rosarum rubearum sic
carum ablatis capitibus aure. ix. folii Indi aure.
xii. olei balsæ aure. xiiii. nereiden Cretensis &
est spica Romana b ameis & est superius. vitis,
amborum ana. aure. c [vi.] & rosarum oleand
ri, & d [superioris] almaru, amborum an. aure.
iiii. lacæ mundatæ aure. xii. memithæ, gario
phyllorum, amborum an. aure. xii. superioris
spicæ romanæ aure. iii. c [reusini aure. xii. succi
alitis, & est alfelengeff] & dicitur f f

Jabrotanum sylvestre, aure. x. & radici
endiutæ aure. xx. & costi, & gentianæ romanæ,
amborum aure. xii. foliorum citri. aure. xiiii. &
trochiscorum alindaracaron aur. vii. anisi aur.
vi. squinanthi aure. xii. Aggrega has medicinas
terendo, cribellando, infundendo quæ de eis in
funduntur in vino clare substantiæ, & est radix,
aut s [communi] aut triplicato, aut vino b [pas
so] aut mellino, & confice cum melle despuma
to secundum quantitatem, quæ necessaria est;
& reponatur in vase, & administretur sicut ad
ministratur theriaca maior. Et de medicinis
sunt quidam, qui ponunt in ea de ammoniaco:
& de eis sunt quibus illud non videtur, quo
niam ammoniacum nocet stomacho.

Descriptio theriaca Esfira.

R Ecipe amomi, a [myrrhæ] amborum ana
vnc. v. pyrethri. vnc. ii. s. squinanthi. vnc. iii.
cassie lignæ. vnc. xii. s. storacis liquide. vnc. vi.
s. danci. vnc. i. croci. vnc. xii. petroselinii vnc.
i. & drach. ii. irosos vnc. ii. s. sem. feniculi, &
bdellii, amborum an. vnc. iii. s. olibani. vnc. ix.
dragacanthi. vnc. x. succi hypoquistidos. vnc.
iii. granorum citri excorticorum, aure. i. sem.
anethi, & hepatis almeliki, & lignorum citri
porum, omnium an. aure. ii. hyusquiami albi

lib. i. sem. papaueris albi, lib. ii. spicæ. vnc. ix. &
drac. i. rutæ sicce, vnc. i. & drac. ii. sumac. vnc.
iii. anisi, & assari, & cordumeni, omnium ana
vnc. iii. opij vnc. ii. & drac. i. s. euphorbij. vnc.
ii. s. piperis. vnc. i. s. rosarum. vnc. iii. folii Indi,
& carpobalsami, amborum an. vnc. iii. anacar
di. vnc. ii. s. lacæ mundatæ. vnc. v. cinnamomi,
vnc. iii. b. men. vnc. ii. spicæ Cretensis. vnc. ix.
sulfuris. vnc. iii. memithæ, & reusini, & costi a
mari, omnium an. aure. iii. foliorum citri. aure.
v. trochiscorum alindaracaron aur. iii. olei bal
sami aure. vii. succi abrotani lib. i. galangæ,
c f f
lib. ii. vnc. vi. gariophyllorum. vnc. v. mellis quan
tum sufficit.

*Confectio trochiscorum alindaracaron administrato
rum in ea.*

R Ecipe chamæmil. rub. & chamæmillæ al
bæ, & sumach a f f
& phu, & anisi, & assari, vñee, & calami aroma
tici, & xylobalsami, omnium partes equalis pō
deris. aggrega has medicinas contritas, & cri
bellatas: & confice cum uino puro, bonæ sub
stantiæ, & est radix, aut b [communi] tribus die
bus continuis, & moueatur in omni die semel:
& adde, super illud de uno horum uinorum, si
indiget illo: & fac trochiscos ponderis aurei i.
& exticea in umbra. Hanc theriacam fecit Ef
dras, & est vicaria theriacæ alfaroch in rebys
omnibus.

Theriaca diatesseron.

R Ecipe gentianæ romanæ, baccarum lauri,
aristolochiæ longæ, & myrrhæ, omnium
partes equalis, terantur, & conficiantur cum
melle despumato secundum quantitatem suffi
cientem: cuius dosi sit aure. i. cum aqua calida.
et dicitur, quod de medicinis quidam sunt, qui
ponunt loco myrrhæ costum amatum. Et re
fert Seruaget quod inuenit in descriptione qua
dam additionem croci partis. i. Hæc theriaca de
quatuor speciebus confert puncturæ scorpio
num: & araneorum, & ægritudinibus frigidis,
proprie epiplexiæ, quæ subito accidit, & tremo
ri oris stomachi.

Sotira liberans magna.

Hæc medicina est aggregatiua iuuamenti,
conferens epipleptæ, & vertigini, et dolo
ri capitis antiquo, et tremori, et prohibet ma
teriam attrahi ad oculum, et quandoque fit cū
ea alcohol post a [abstractionem aquæ:] quare
prohibet f[anem] et prohibet euentum nocu
menti ad oculum, et abscissionem uocis, et pa
ralysum, et alguefques, et dolorem dentium, et
et dolorem oculi, et dolores pulmonis, et late
ris, et pectoris, et hypochondriorum, bibita in
aqua mellis: et ualet ad expulsionem sanguinis
potata in aqua arnoglossæ, et uirge pastoris: et
uentositatibus in stomacho, et doloribus eius,
et

b B. myrrhæ.

c f B. & gentia
næ omnium.

] a f B. & mu.

b B. uino ue
teri.a B. ulcera uel
successionem vi
cerum.
b B. materiam.

c—B. & icteritiæ & apud passiones frigidas, & clarificat colorem, & delet cogitationes, & remouet eruptionem, ^d† [& sanat] & vesicam, & ægri-
tudes intestinorum, & [puncturam] eorum: ^e [quare eradicantur] ap-
ostemata eorum apostemata splenis & pro-
uocat superfluitates renum, & vesicæ, & con-
fortat testiculos, & linitur super eos, & additur
desiderium, & confert doloribus iuncturarum,
& spasmo & podagræ, & confert ad venena ex
morsionibus, & ebibita, & confert febribus an-
tiquis & periodis rigoris, & resoluit apostema-
ta. Cuius permistio. Recipe myrrhæ, & casia, &
squinantii, omnium an. vnc. i. s. castorei, & pe-
troscelini, & est semen apij syluestris montani,
amborum an. aur. xv. seminis apij, vnc. ij. s. felleos
aure. i. costi amari, & cinnamomi, & trochisco-
rum aladarmeu, & storacis liquidæ, & assari,
omnium an. aure. vi. anisi aure. x. piper al. aure.
xij. piper lon. aure. iij. spicæ, aure. iij. amomi, &
croci, amborum an. aure. iij. opij, aur. x. aggrega-
has medicinas tritas, & cicotrigonizatas, &
confice cum melle dispumato, & repone in va-
se, & utere post sex menses.

Ars trochiscorum aladarmau administrato-
rum in liberante magna. Recipe amomi, & dar-
sisahan, & costi amari, & calami aromatici, &
gariophyllorum, et piperis albi, & ammeos, om-
nium ana aure. iij. cinnamomi, & mastice, &
croci, omnium ana aure. vi. phu aure. j. spicæ ro-
maticæ, & folij. Indi, amborum an. aure. vij.
myrrhæ aure. vi. aggrega has medicinas con-
tritas, & cicotrigonizatas, & confice cum vi-
no claro, aut alio, & fac trochiscos paruos
ponderantes aureum vnum, & exsicca in um-
bra, & utere.

Nedrech Darij.

Nedrech Darij est vna de medicinis Persi-
cis, magnis, electis, quæ procedit in cessio-
ne philonij, & theriacæ, & scelithe: & ipsius iu-
uamentum est magnum in colica. Cuius hæc
est permistio. Accipe croci, & sem. hyulquiami
albi, amborum an. sextarium. i. opij & euphor-
bij amborum an. drac. xx. & spicæ, & storacis li-
quidæ amborum an. sextaria duo, & folij In-
di, & gariophyllorum amborum an. drac. iij.
& piper al. drac. ij. & margaritarum non perfo-
ratarum, & salis ammoniaci, & sem. rutæ sylue-
stris, & muschi, & camphoræ & cardamomi,
& cinnamomi, & casia, omnium ana pondus.
drac. i. & costi, drac. viii. & sem. alharmel, & py-
rethri, & macropiperis omnium an. drac. iij.
serapini, & castorei, et opopanacis, omnium
an. pondus, drac. ii. & [zedoariæ,] & daroni-
ci, & olei balsami, omnium an. aure. viii. & in
descriptione Syra, & Græca, myrrhæ, drac. iij.
& camphoræ, drac. iij. tere, sicca, & cicotri-
goniza, & infunde ea quæ liquefunt in vino de-
cocto, deinde aggrega omnia, confice cum mel-
le, & antiqua sex mensibus. Cuius dosis sit
sicut nux cum aqua tepida.

Confectio philosophorum & est illa quæ
nominatur materia vitæ. Valet ad superfluita-
tes phlegmatis, confortat animam, letificat, di-

gerit, facit eruere, assimilata ut sit sicut viati-
cum adolescentiæ, & addit in conseruatione, et
memoria, & rationem efficit bonam, & absol-
uit linguam, & destruit frigora, et abscondit flu-
xum vrine, & sedat ventositates, et addit in sper-
mate, et confortat memoriam, et detumescere
facit carnem gingiuarum, et stringit dentes, et
remouet dolores dorsii, et iuncturarum, et ilio-
rum, et emundiorum: Cuius permistio. Re-
cipe piperis, et macropiperis et zingib. et cinna-
momi emblicorum, et belliricorum et [ca-
sia,] et aristol. rot. de sceni, et uenarum citrina-
rum, et ventris granorum pinæ maioris. Et in
descriptione alia, nucis Indi [sucution] et est
testiculus vulpis, omnium an. drac. i. s. chama-
millæ, vnc. s. et plantæ granorum vna, vnc. iij.
auferatur interius passularum rubearum, deinde
teratur bene, et sumatur quantum sunt om-
nes medicina mellis, et coaguletur: deinde co-
ficiatur cum eo species quas diximus: et sumatur
de ea secundum omnem dispositionem, quæ
tum est nux parua [in olei nucis Indi mensu-
ra, cum qua inuoluatur.]

Scelithe.

In hac medicina sub fideiussione affirmant
omne iuuamentum existeret, et in composi-
tione eius omne mirabile. Nos verò non inue-
nimus ei impressionem plurimam, nisi in [ca-
speritate] accidente lingue et mollificatione
eius. At uerò medici dicunt, quod scelithe
magnum confert iuuamentum mania, et ægri-
tudinibus frigidis melancholicis, et phlegma-
ticis, et paralyti, et epilepsia, et apoplexia, et
tortura, et aluesques, et locutioni anime, et
dolori capitis, et hemicranæ, et obliuioni, et
melancholiæ, et frigori cerebri, et tremori, et
pulsui cordis, et conseruat embrionem, et con-
fert abortui, et confert distillationi vrine, et do-
loribus matricis, et uentositati eius, et mollifi-
cationi linguæ, et uertigini, et tristitia, et no-
cumento fungorum, et uenenis, et lacti, quod
coagulatur in stomacho, & alijs, & con-
fert doloribus iuncturarum, & omnibus do-
loribus antiquis, frigidis. Et datur in potu ad
omnem rem ad quam pertinet, sicut ad frigus
vehemens in aqua casia fistule: et dicitur quod
in vino est magis iuuatiuum: et ad oppilationes
intrinsecas cum aqua radicum: et ad dolores
matricis cum aqua anisi: et ad dolores superio-
res cum aqua samplici, aut cum aqua radicum
ficla: et pueris cum oleo violaceo. hæc ergo
sunt ea, quæ dicunt medici. Et illud quod est
apud me, est quod est medicina inordinata, non
ordinata compositionis, adurens sanguinem,
et humores, deficiens a trochiscis. Cuius com-
mistio. Recipe muschi et camphoræ, et ambre,
omnium an. pondus, drac. ii. margaritarum non
perforatarum, et croci, amborum an. drac. x. au-
ri contriti, et argenti contriti, amborum ana
drac. s. amomi, et sem. harmel, et euphorbij, et
usnen nabati, et usne, et sem. apij, et sem. rutæ,
et stercoreis uaccæ montanæ, et sulfuris rubei,
et citrini, et ellebori al. et storacis liquidæ, et cy-
peri, et [muscisulen,] et sunt ligna asparagi, et cy-
uenarum alesfind et est alharmel alba, et [che-
lidonia,] et granorum almahaleb, et xyloballa c. B. m.

mi, & hezerhafen, & sinfindar, omnium an. pō-
 dus. drac. ij. & floris squinanthi, & folij, & nu-
 cis muschata, & castorei, & sem. erucæ, & sem.
 bauciæ, omnium an. pōdus. drac. x. & a [elzarub
 & azkei, & draganthi magisterij,] & nigellæ, &
 stercoris vulpis, & radicis capparidis. omnium
 an. drac. s. & ferici crudi, & sem. anethi, & radi-
 cum eius, & [zedoaria,] & doronici, & zingi-
 beris, & gentianæ, & lingue auis, & salis Indi, et
 pyrethri, & corali, & bituminis iudaici, et phu,
 & psyllij, omnium an. drac. iiii. gariophyllorum,
 & spicæ, & assari, et costi, & casia, & cardamo-
 mi, & capilli veneris, omnium an. drac. viii. &
 macis, & ireos, amborum an. pondus. drac. i. &
 fructum mandragoræ siccorum numero x. x.
 & casia mundata, et lignorum casia, amborū
 an. pondus. drac. s. & floris squinanthi pōdus
 drac. x. & sem. feniculi & hyssopi sicca, ambo-
 rum an. drac. x. & origani persici, & origani f
 [alinci] amborū an. drac. iiii. & bedoard, & no
 20 dorum palæa veteris in parietibus, & reusini
 omnium an. drac. vii. & piperis albi, et nigri,
 & macropiperis, & opii, et aristolochiæ longæ, &
 rotundæ, et granorum almahaleb, omnium an.
 drac. xx. & [auellana Indæ] pondus. drac. ii. &
 duas tertias. drac. i. & h [superioris salicis, et ue
 narum Indarum siccarum & est almeius] & po
 lii, et succi ireos, & darsi sahan, et abrotani, om-
 nium an. pondus. drac. i. & aniu den nigre pon-
 dus. drac. iiii. & quarta, et meliloti pōdus drac.
 iiii. & duarum tertiarum. drac. i. & capillorum
 algo, & digitorum citrinorum, et [gutta bara
 cost,] et altit boni odoris, & scapini, et opopa-
 naxis, omnium an. pondus drach. ii. & terra.
 [vitarum quadratarum,] pondus. drac. iiii. Et il-
 lud, quod inuenitur de medicinis, quæ intrant
 in scellitæ, in codicibus grecis additum supra
 illud quod est in hac descriptione, est illud: [al
 zurub, & alesis] albæ an. drac. ii. radice alkeirei
 40 rubei pōdus. drac. iiii. superioris alcanæ. drac.
 ii. agni casti. drac. iiii. cordumeni pondus. drac.
 ii. reusini, et carpobalsami, et xylobalsami, et gra-
 norum myrthi ægyptiæ, et [sigillati] regis
 n [t] & assæ foetide, omnium
 an. drac. ii. nucis muschate. drac. iiii. granorum
 alben excorticorum. drac. iiii. spodii. drac. i.
 & nucis sauina, et mugath, et marmacor, & v-
 triusq; been rubei et albi, omnium ana. drac. ii.
 anisi. drac. iiii. sccha. drac. iiii. salis tabarzet, salis
 ci liquiritiæ, & succi eupatorii, omnium an. 3.
 ii. et corticum citri siccorum, & fusium pæo-
 nias, omnium ana pōdus. 3. iiii. churud. 3. v. & ma-
 gnetis. 3. vi. calcanil, & est ozymū montanū, &
 amygdalarum amararū, omnium an. drac. vii.
 Tere, sicca, & cicotrigoniza, & infunde ea, quæ
 liquescunt, in uino bono, et confice cum melle,
 quod sit triplum ponderis medicinarum, & re-
 pone in vase vitreo, quod sit sicut vrinale: &
 antiquetur sex mensibus. Cuius dosis sit quan-
 tum est cicor cum aqua tepida.
 Commistio eius secundum aliam descriptione
 nem. Recipe muschi boni pondus. drac. ii. mar-
 garitarum non perforatarum pōdus. drac. x. P
 [auri fusi, & argenti fusi] amborum an. pōdus.
 drac. s. ambræ pondus. drac. iiii. zarub pondus.

drac. i. ferici adusti aut nō adusti pondus drac.
 iiii. gariophyllorum, et spicæ boni odoris, ana-
 borum an. 3. iiii. croci pondus. 1. x. zedoar iē, &
 doronici, amborū an. 3. iiii. radicis lilii celestis
 pondus. 3. i. amomi pondus. 1. ii. mastice pon-
 dus. 3. s. folii Indi, pondus. 1. x. carpobalsami pō-
 dus. 3. s. macis pondus. 3. i. fructuum mandrago-
 ræ numero x. lignorum casie, et casie. amborū
 ana 3. v. leucopiperis, et zingiberis, & radicem
 10 anethi, omnium an. 3. iiii. costi amari pondus.
 3. viii. nucis muschate pondus. 1. x. castorei pō-
 dus. 3. x. euphorbii pondus. 3. ii. floris squinan-
 thi pondus. 3. x. sem. anethi, et gētiang romang,
 et superioris lingue auis, omnium ana pōdus.
 3. iiii. cardamomi pondus. 3. viii. seminis har-
 mel. 3. viii. seminis fenugreci pondus. 1. vi. fu-
 sium capillorum veneris pondus. 3. viii. salis
 Indi pondus. 3. iiii. nigelle, et est granum nigrū,
 pondus. 3. s. origani persici pondus. 3. iiii. phu,
 20 pondus. 3. vi. draganthi [artificij] pondus. 3. s.
 [sine nabathi pondus. 3. ii. sem. apii, sem. rure,
 & usneæ, & sulfuris citrini, omnium an. 3. ii.
 stercoris vacce montanæ, aut capre montanæ
 pondus. 3. ii. bedoard pondus. 3. vii. sem. erucæ
 pondus. 3. x. sauing pondus. 3. iiii. melanopipe-
 ris, & macropiperis, et seminis hyusquiami al-
 bi, + [ ] omnium an. 3. xx.
 + [ ] [terre] [vitarum quadrata-
 rum] pondus. 3. i. aristolochiæ longe pondus. 3.
 30 aristolochiæ rotundæ pondus. 3. iiii. reusini
 pondus. 3. vii. seminis alzufere pondus. 3. x. se-
 minis [endiuiæ pondus. 3. iiii. sem. alaniuden
 pondus. 3. iiii. & sexta. 3. i. meliloti pōdus. 3. iiii.
 s. psyllii & x [isfidis,] omnium ana pōdus. 3. iiii.
 granorum cucumeris excorticorum 3. iiii. et
 tertiam. 3. i. bituminis iudaici pondus. 3. iiii. cā-
 phoræ & ellebori albi, et nigri, et cyperi, & sto-
 racis liquide, & chelidonia. & sem. asparagi,
 40 omnium ana pondus. 3. ii. et digitorum citri-
 num et capillorum algo, et radicis endiuic et y
 [casie, et baracost,] omnium ana pondus. 3. ii.
 xylobalsami pondus. 3. ii. aque nigellæ, et aque
 spinatæ nominatæ alcanæ, ana pondus. 3. i. et
 granorum almahaleb pondus. 3. i. radicum
 [asfidi et est synapis albi pondus. 3. ii. nodorum
 palæa, quæ est in parietibus. 3. vii. stercoris vul-
 pis pondus. 3. s. corticum radicis capparidis pon-
 dus drac. s. hezerhafen. et a [isfindar] amborū
 50 ana pondus. 3. iiii. Aggrega has medicinas con-
 tritas, cicotrigonizatas, et infunde quæ infun-
 denda sunt de eis in vino odorifero, et confice
 cum melle despumato, et repone in uasis. et ad-
 ministra post sex menses. Dosis sicut cicor cū
 aqua corticum radicis feniculi, et apii, et fac
 caput purgum ex ea quātitate unius grani fru-
 menti cum aqua cannabis.

Arius Darij.

ET est medicina Indæ, quæ iustificat, et con-
 fortat cor et corpus, et colorem efficit bo-
 num, et aufert a [lumbrosos] et facit odorē oris
 bonum et sudoris: et iuuamentum eius ad hep-
 60 par est magnum, et non est in ea nocumentum
 apparen, et sumitur ante cibum et post ipsum.
 Cuius commistio. Recipe rosarum rubearum
 pōdus. 3. vi. cyperi pondus. 3. v. gariophyllorū,
 et mastice, et spicæ, et assari, omnium an. 3. iiii.
 cinnami, et [alzarub] et croci, et maris, et car-
 damo-

q B quod admi-
nistratur in co-
rijs preparadisx B. & opii.
f t a. & pyre-
thri. drac. iiii.
t B. loci qua-
drii.u B. Alia litera
auellana Indæ.
x B. alcid.y n. kestibaci-
kist.

z s. alcid.

a B. alcid.

a s. citrinata.

b s. alzarub.

moni, & nucis muschatæ, omnium an. pōdus. 3. ii. Sumehas species post cicotrigonizationē cum orali, & permisce permissione decenti cōterendo, deinde accipe emblicorum mundatorum bonorum recentium lib. i. & decoquatur in lib. ix. aquæ dulcis, donec remaneat tertia: de inde coletur, & iteretur illa aqua in olla, super quam projiciatur de penidijs sacchari lib. ii. de inde bulliat cum facilitate donec ingrossetur, & fiat in spissitudine lo hoc ad pectus grossi, de inde auferatur olla ab igne, & puluerizentur in ea medicina, & moueatur cū ligno salicis, donec permisceantur commitione æquali. Quinque in frigidantur, reponantur in vase viridi. Cuius dosi sit quod est ab uno aureo ad duos.

e f n. proxima
primæ in utili-
tate bonificat co-
lorem, cōfortat
dentes, & uisum
& stomachum
& mūdificat ea,
& lenit naturā,
& confert hæ-
morroidibus.

Confessio alia Inda.

e f [

R Ecipe piperis, & macropiperis, & myrobalanorum nigrorum, & belliricorū, & emblicorum ablatis nucleis ipforum, & centaureæ, omnium an. sextaria iii. & mellis, & butyri vaccini quantum conficiat ipsam: cuius dosi sit aure. i. aut plus vnicuique homini secundum quantitatem suæ uirtutis.

Confessio nominata algere.

a f B. & alme. il-
lorum.

Q Væ confert vtrique cholera, a f [ ] & pruritui, & frigorebus, & confortat stomachum: & valet ad colicam, & uentositates, & facit appetere cibum, & confortat ad coitum. Cuius permistio. Recipe scammonæ, & medullæ turbit, & macropiperis, omniū an. 3. vi. pyrethri, & sem. apii, & ammeos, & zingiberis, & salis Indi, omnium an. pondus. 3. i. gariophyllorum, & b [zarub] amborum an. 3. s. allengeri aur. i. mahaleb excorticatæ. 3. ii. zucea ri tabarzet & croci, amborum an. 3. iii. Accipe has medicinas post cicotrigonizationem, exceptis scammonæ, & croco: quoniam e [ipsi simul] teruntur deinde permisce medicinas commitione decenti, & confice cum melle despumato, secundum pondus earum bis, & semis: cuius dosi sit ab eo quod est inter. 3. ii. usque ad 3. iis. & usque ad drac. iii.

b B. zarneb.

e B. ipsa per se
sola.

d B. citrinitatē.

e B. heynabus.

Confessio alia dilatans animam, confortās, & latificans & confortans corpus, colorem faciens bonum, destruens a [lumbricos], odorem oris faciens odoriferum, & sudorem, & confert stomacho, & hepati: et non est in ea nocumentum: et recipitur ante cibū et post ipsum. Cuius commistio. Recipe rosarum rubearum partes. vi. cyperi partes. viii. gariophy & mastice, et spicæ, et assari, omnium partes. iii. cinnamomi, & zarub, et croci an. partes. ii. macis, et cardamomi, et e [elbaugue] & nucis muscha. omnium an. partem. i. Terantur, et cribellentur & sumatur ad omne pondus. 3. xxxiii. de omnibus medicinis lib. i. emblicorum recentium, et decoquatur omnis lib. cum ix. lib. aquæ usquequo remaneant lib. ii. deinde coletur, & projiciatur super illam aquam pro omni lib. emblicorum, lib. i. penidiiorum sacchari, et decoquantur donec fiat in spissitudine electuarii grossi: deinde puluerizentur desuper medicina, & conueniē-

ter fiat eius pmistio, et reponatur i vase vitro viridi: cuius dosi sit ab aur. i. usque ad aur. i. & s.

Confessio theriacalis magna ex nostra arte expertorum iuuamentorum, prædictorum in confectiōibus, quæ sunt ante eam. Recipe corticum citri, & gentianæ, & myrrhæ, & carpobalsami, & foliorum [tozmi citrati] et sem. eius, et sem. alfengelgemisch, & zedoariæ, et doronici, omnium an. 3. iii. & muschi, & ambra amborum an. aur. i. & xyloaloes Indi aure. ii. & camphoræ aure. s. et costi, et cinnamomi, et acori, et croci, & spicæ celticæ, et absinthii, omniū an. 3. iii. et phu, et meu, et petroselini, omnium ana. 3. iis. et sem. cruce, et sem. g [napi,] et sem. porri, et lingue auis, et granorum b [piperis:] omnium an. pondus. drac. ii. et opii pondus. 3. iii. conficiatur secundum descriptionem, et fermentetur sex mensibus, deinde bibatur.

Confessio theriacalis minor ex arte nostra.

R Ecipe carpobalsami, et costi, et myrrhæ, et gentianæ, et cinnamomi, et leucopiperis, et xyloaloes Indi, et petroselini, omnium ana. partem unam, et muschi tertiam partis, castorei quartam partis. Conficiatur cum melle et administratur.

Confessio Casaris valens ad pulsū cordis, et epilepsiam, et dolores stomachi frigidi, et intestinorum, et oppilationes, et putrefactionem sanguinis longam, et difficultatem digestionis, et difficultatem anhelitus, et singultum uehementem. Cuius permistio. Recipe castorei et succi liquiritiæ, et casia, et costi amari, et melanopiperis, macropiperis, et storacis, et opii, et croci, et spicæ aromaticæ, omnium an. pondus 3. iii. opopanacis pondus. 3. i. muschi pōdus sex tæ. 3. i. b [zedoariæ] doronici, et margaritarum non perforatarum, omnium ana. 3. s. myrrhæ pondus. 3. ix. aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, et confice cum melle despumato, et utere quum necesse est, quantitate ciceris.

Tryphera magna ualens ad malitiam digestionis, et frigus stomachi proprii, et intestinorum: et mollificationem in stomacho, et vesica. et addit in desiderio cocundi. Cuius permistio. Recipe myrobalanorum nigrorum excorticatarum pondus. 3. vi. belliricorum et emblic et sem. apii montani, et b [casie Inde], & ammeos, et origani persici, omnium an. unc. i. spicæ, et amomi, et heil, et acori ana pondus. 3. iii. cinnamomi pondus. 3. iii. leucopiperis, et melanopiperis, et neremisch, et salis Indi, omnium ana. unc. s. scorix ferri unc. iii. synapis. unc. i. s. et salis ammoniaci. 3. s. tere, et cicotrigoniza et inuolue cum oleo amygdalino, et confice cum melle despumato, de quo sit triplum ponderis specierum, et utere quum necesse fuerit.

Descriptio alia.

R Ecipe myrobalanorum Kebulorum, & belliricorum, et sciremblegi b f [ ] et buzeidem, et macis, et e [scalie Inde], et secacul omnium ana partem unam, d [be darungi] rubei, et e [bedarungi] albi, et lingua auis, been albi, et been rubei, omnium ana partem unam.

sem mediam. Aggrega has medicinas cōtritas, cribellatas, et confice cum melle despumato, & butyro, & vtere, quum necesse fuerit.

Zehemirem magnum.

Est medicina Ind a, conferens malitię complexionis frigide, & debilitati stomachi, & addit in desiderio cocundi, et confert algues, et melacholice, & rectificat motus corporis, & conseruat embryonem, & conseruat renes, & vesicam, et frangit lapidem. Cuius permistio. Recipe acori, & costi amari, & aristolochie longe, & aristolochie rotunde, omnium an. sextaria iii. macropiperis, & zingiberis amborum an. pondus sextariorum v. sem. apii, & ammeos, & carui, & sem. feniculi, & seminis [alrathai] & seminis portulacę, & sem. erucę, & bedarungi rubei, et bedarungi albi, & auriculę muris, & cymini carmeni, et sem. anethi, omnium an. pondus sextariorum vi. gario phyllorum, & usneę, et calami aromatici, & xylobalsami, omnium an. sextaria tria, meliloti, et sceha, et zarub, et carpobalsami, omnium an. sextaria tria, et castę, & macis, & cardamomi, & cinnami, omnium an. sextaria iiij. myrobalanorum, citrinorum, et seremlegi, et belliricorum ablati nucleis, omnium an. sextaria viij. pomorum mandragore siccorum, et ellebori albi, et marmacor, et sem. hyusquiami albi syluestris, & sem. hyusquiami albi hortulani, & asch hortulani, et casę Indę, et [zerese] et granorum citri excorticatorum, et [venarum, et seritem] Indi, & been rubei, & been al. & lingue auis, omnium aure. xiiii. nucis muschate. xxx. numero, radicum cucumeris syluestris, & sem. agni casti, omnium an. sextaria iii. sem. baucię, & amomi, amborum an. 3. vi. opii, & euphorbii, et castorei, omnium an. 3. iii. myrobalanorum nigrorum ablati nucleis pondere 3. iiii. folij Indi, et fenugreci, et meu, et petroselinii, & dauci, et reusini, omnium an. dr. vi. aggregetur medicina istę trite, & cribellate Et sumantur penidii albi pondere medicinarum dictarum omnium, et butyrum vaccinum pondere medicinarum, & penidiorum simul: & mellis despumati pondere medicinarum, et penidiorum, et butyri simul: & conficiantur secundum hunc modum. Sumantur penidij, & incidantur & proiciantur super eos tres lib. aque, & decoquantur donec liquefiant, et ingrossentur, & fiant sicut mel: deinde proiciatur super eos mel, et fiat tepidum butyrum vaccinum, & inuoluantur cum eo medicina trite, et cribellate, deinde proiciantur penidii, & mel cocta simul in mortario magno, & puluerizentur desuper medicina inuolutę in butyro, & conficiantur donec equentur, & reponantur in vase, in quo fuit mel tempore longo, et reponatur sex mensis sicut galla in principio d. [dici] & sine eius, tribus diebus, & tribus noctibus cum aqua calida, aut cum aliquo de vinis.

Permissio eius ex descriptione alia.

Recipe assari, & costi amari, et aristolochie longe, et rotunde, omnium an. sextaria tria,

macropiperis, & zingiberis an. sextaria v. & in descriptione alia, amborum an. sextaria duo lo co quinque, sem. apii, & ammeos, & karui, & sem. feniculi, & sem. alrotab, & sem. portulacę, & sem. erucę, & sem. samplici, et tuder albi, & rubei, et cymini carmeni, et sem. anethi, oium an. sextaria vi. gario phyllorum, usneę, calami aromatici, [carpobalsami] omnium an. sextaria iii. meliloti, et sceha, et zarub, et carpobalsami, et castę, et macis, & cardamomi, et cinnami, omnium an. sextaria iiij. myrobalanorum citrinorum, et belliricorum, et emblicorum, omnium an. sextaria viij. pomorum mandragore siccorum, & myrti sicca, et ellebori albi, et marmacor, et sem. hyusquiami albi syluestris, et sem. hyusq. albi hortulani, et b. [asch], et casę indę, & zerese, et granorum citri excorticatorum, & scires indi, et zaror, et been albi, et rubei, et lingue auis, omnium an. aure. xiiii. nucis muschate xxx. numero, radicum cucumeris syluestris, et sem. agni casti, amborum an. sextaria iii. sem. baucię, et amomi, amborum an. 3. vi. opii, & euphorbii, et castorei, omnium an. 3. iii. myrobalanorum nigrorum pondus 3. iiii. folij indi, et petroselinii, et dauci, et reusini, omnium an. 3. vi. aggrega has medicinas post cicotrigonizationem, et pone cum eis penidios secundum pondus medicinarum omnium & inuolue cum butyro, et confice cum melle despumato, & repon in vase. Cuius dosi sit 3. ii. s. forti, et debili minus hoc.

Alzheimirem parum.

Ivuamētorum proximorum est ei. Recipe acori, et costi, & aristol. rot. et longe omnium an. sextaria iiij. granorum [arasch] & sem. har mel, amborum an. sextaria ii. et piperis, & maero piperis, et zingiberis, omnium an. sextaria v. et sem. apii, & b. [carui] & cyperi, et sem. [napi] et sem. alrotab & sem. erucę, & sem. erucę & zaror et tuder rubei, et albi & sem. porri, et sem. lini, & sem. andacoche, et sem. foeniculi, et ammeos, et sem. citri excorticati, et sem. portulacę, & calamethi, et bechir, et fenugraci, et sem. samplici, et cymini carmeni d. [t] [et sem. baucię, omnium an. 3. x. gario phyllorum, et heil, et usneę, et folij Indi, et cardamomi, et cinnami, et enulę, et cyperi, et nucis muschate, et calami aromatici, et zarub, et meliloti, et marmacor, et carpobalsami, omnium an. dr. xx. et casę, et macis, et granorum myrti, et zerese, et lingue auis, et spice, omnium an. pondus drac. xiiii. et ros. siccarum pondus dr. v. et myrobalanorum nigrorum, et kebulorum, et belliricorum, et emblicorum, omnium an. sextaria iiij. sem. hyusquiami albi, et euphorbii, et opii, omnium an. dr. iii. castorei sextarium i. et [casę indę,] et alafsch, et zedoarie, et been rubei, et albi, et reusini, et durungi, et sem. portulacę, et galange, et storacis, omnium an. sextaria iiij. & penidiorum cum pondere omnium harum medicinarum, et commisce, et inuolue butyro uaccino, et confice cum melle despumato. Cuius dosi sit aure. j. cum aqua tepida.

Confessio Gal.

Haec confessio calefacit instrumenta vrine ex renibus, et vesica: aperit oppilationes, et

AVIC. Tom. 2.

S recti-

a. B. xylobalsami.

b. B. hascech, et sythragi.

a. B. rofed.

b. B. seminis portulacę.

c. B. rapę.

d. B. seminis anethi.

e. B. sythragi Indi.

redificat corpus. Cuius permistio. Recipe leu-
copiperis, et melanopiperis, & amomi, & costi
amari, & spice aromaticæ, & folii Indi, & cro-
ci, & sem. apii, et anisi, et pyrethri, & sem. vrti-
cæ, & sem. rutæ montanæ, omnium an. partes
equales. Aggrega has medicinas tritas, et cõfice
cũ melle despumato, & utere. Cuius dosis sit
pondus drac. j. cum aqua corticum radices feni-
culi, & corticum radices apii. Cuius permistio
ex descriptione alia. Recipe piperis nigri, & al-
bi, & amomi, & costi, & spice, & calami aroma-
tici, & folii Indi, & sem. apii, & croci, & anisi, &
sem. urtica, & pyrethri, & sem. rutæ montanæ,
omnium an. partes equales: conficiantur cum
melle: & sit dosis pondus drac. j. cum aqua radi-
cum fœniculi, & apii.

Confectio alia Gal. valens ad dolorem hepa-
tis, & tussim, & expulsionem sanguinis. Cuius
permistio. Recipe croci, cinnamomi, amborũ
an. pondus dr. i. bdelli dr. iiii. [alaber] duas
tertias. [unc. j. i. squinanthi dr. iiii. calami aro-
matici dr. ii. casia, spice celticæ, myrrhæ, oñum
ana dr. ii. gummi cupressi sextaria iii. & mellis
unc. iiii. pastularum enucleatarum, pondus dra-
xl. & vini boni quod sufficit. terantur, & cico-
trigonizentur, & conficiantur cum melle.

Confectio Hermetis, conferens podagræ val-
de, et doloribus iuncturarum, et doloribus re-
num, et stomachi, & v̄tositatibus, & ulceribus
intestinatorum, et hydropis, et icteritiæ, & uerti-
gini: & eius quidem proprietas est in iuncturis
& podagra. Et sit dosis aure. i. aut. drac. ii. Cuius
permistio. Recipe agarici, & assari, & acori, &
cordamenti: & sem. rute, & euphorbi, & phu,
& hyssopi sicce, omnium an. drac. i. aristol. lon-
gæ, & radicem cyclaminis amborum an. dra. ii.
ammeos, & gariophyllorum, amborum ana
unc. ii. gentianæ Romanæ, unc. vi. hæce, & sem.
apii, amborum an. unc. ii. c f

e f. spice aro-
maticæ, & sem.
hyosquiami mō-
tani, & petroseli-
ni omnium un-
cias ij
d B. alhaziz
aliamenti.

[centaureæ minoris, & est a [alhalci] unc. viii. casia,
& costi amari, & myrrhæ, omnium an. unc. iij.
spice aromaticæ, et secha montani, et petroseli-
ni, omnium an. unc. ii. polij, & prasilij, amborũ
ana unc. viii. chamæpityos, & chamædryos, &
scordeon, omnium an. unc. viii. Aggrega has
medicinas tritas, & cicotrigonizatas, & confice
cum melle despumato, & repone in uase: &
bibatur in diebus eius. Commistio eius ex de-
scriptione alia. Recipe agarici, et acori, & assa-
ri, & cordamenti, & sem. rutæ, & euphorbi, &
phu, & hyssopi sicce, omniũ an. unc. i. ammeos,
et gariophyllorum, amborum an. unc. ii. gen-
tianæ unc. vi. casia, & seminis apii, amborũ ana
unc. ii. centaureæ minoris unc. viii. casia, & co-
sti, & aristoloch. longæ, omnium an. unc. iij. e
[myrrhæ] & spice, et calamenthi montani, &
petroselini, omnium an. unc. ii. prasilij, & polij,
amborum ana unc. iij. chamædryos, & chama-
pityos, & scordeon, omnium ana unc. viij.
mellis quantum sufficit. Cuius dosis sit drac. ii.
aut aure. i. in hora veris.

Confectio Hermetis valens ad tenasmonē,
quum de ea sumitur in potu pondus f [drac.
xxx.] cum aqua frigida, et ad dolorem capitis
cum aqua mellis rosæ, et ad febrem cum aqua te-

pida, et ad dolorem stomachi cum aceto cõmi-
sto, et ad dolorem renũ cum uino commisto,
& ad reliquos dolores, et prefocationem cum
aqua tepida, et si non fuerit cum eis febris, cum
uino commisto, et ad expulsionem sanguinis
cum aceto commisto in quantitate fabæ, et ad
dolorem ilij sicut quantitas illa, et ad retentio-
nem intestinatorum, et uentositates cum uino
antiquo commisto, et est conueniens ad dolo-
rem capitis, et alguefques, & maniam, quum in
potu sumitur in nocte, & ad tussim siccam po-
tata in principio noctis cum uino commisto,
& ad morsum serpentum cum aqua alterenia-
bin, et liniatur super locum morsum, et cõfert
ad venena mortalia, quando in potu sumitur
cum aqua gētiænæ, et ad morsum canis rabiosi,
quando in potu datur cum lacte de indaru.
Existimauit ille, qui ipsum edidit, quod est ex-
pertum. Cuius permistio. Recipe piperis albi,
sem. hyosquiami albi, amborum an. sextaria v.
croci, et [lūmon] amborum an. sextaria x. i [et
opij] et ammoniaci, et folij, et pyrethri, et radi-
cum mandragoræ, et k [althomiati] et casia, et
spice, et sem. apii omnium an. sextaria vi. et xy-
lobalsami sextaria iiii. & mellis despumati quā-
tum sufficit, conficiantur, et administrantur
sicut narrauimus.

Alkefkinengi est confectio plurimorum iu-
uamentorum valens ad agnitudines infantium,
et puerorum, et ad epilepsiam ipsorum, et tor-
turam eorum, et spasum ipsorum, et colicā
eorum, et confert prefocationi matricis, et
temperat additionem menstruorum, et sedat
uentositates matricis. Cuius permistio. Recipe
casia, et [gesta] frid. [et radices mandragoræ, et
sem. harniel, et sem. fœniculi, et carpopalsami,
& aristol. longæ, et rotundæ, et muschi, et am-
bræ, omnium an. 3. iiii. heil. 3. xxiij. opij, et co-
sti, et nucis muschatæ, et myrobalanorũ citri-
norum, omniũ an. 3. xii. gariophyllorũ 3. xxiij.
cinnami, et confectiois alkefise, et arfenici ci-
tini, et sem. lilij omnium an. 3. ii. acori 3. viii.
serapini, et daronici, et myrrhæ, et m [olei de
steragē] omniũ an. 3. vj. [legall] et macis, et cy-
peri, et croci, omniũ an. 3. x. mugath 3. xv. flo-
racis liquidæ 3. xv. murtasacron, et foliorum
myrti, et nucis cupressi, et seminis sauinæ, om-
nium an. dr. iiii. teratur, et cribelletur, et confi-
ciatur cũ melle despumato, et administretur.

Confectio alkefise administrati in ea. Reci-
pe calami aromatici, et blattæ bizantiæ, et oli-
bani, omnium an. dra. iiii. usneæ, et cinnami,
et croci, omnium an. dr. i. storacis 3. iiii. muschi,
& xyloales, amborum an. dr. s. conficiatur cum
uino antiquo odorifero, et dimittatur donec
fermentetur, et administretur.

Confectio de muscho, faciēs ad pulsū cor-
dis, et ad omnes infirmitates melancholiæ, et
ad difficultatem anhelitus, et est medicina con-
fortans animam. Cuius permistio. Recipe [zc
doariæ] et daronici, et margaritarum non per-
foratarum, et karabe, et coralli, omniũ an. 3. i.
ferici crudi dr. i. s. been rubei, et albi, et folij In-
di, et spice, et cardamomi, et gariophyllorũ, et
castorei omnium an. 3. i. s. zingiberis, et macro-
piperis, amborum an. tertiam dr. i. muschi oña
uam dr. i. Terantur omnia, et cõficiantur cum
melle

e B. mu:

f B. tertiz. 3. i.

melle crudo. Cuius dosi sit sicut cicer cum ui
no odorifero.

Confectio de muscho alia, quæ ualeat ad do-
lorem hepatis, & stomachi, et debilitatem eo-
rum, et resoluit ventositates, et inflammationē.
Cuius permistio. Recipe pondus tertiæ dr. j. de
muscho, et spice aromaticæ, et casie, et folii In-
di, et laccæ mundatæ, et reusini, omnium an. pō-
dus dr. ij. gentianæ Romanæ pondus drach. ij.
croci, & ammeos, & seminis apii, & masticeis,
omnium an. 3. iiii. cinnamomi, & piperis, & a-
ristol. rotundæ, omnium ana pondus drac. i. ii.
xyloales Indi, et gariophyllorum, & myrrhæ,
omnium an. pondus drac. j. s. confice has medi-
cinas tritas, cicotrigonizatas cum melle despu-
mato, & repone in uase, & vtere. Cuius dosi sit
sicut faba cum aqua calida.

Medicina de muscho cum absinthio, quæ va-
let ad pulsus cordis, & alguescens, & aposte-
mata epiglottidis, & exsiccat humorositatem sto-
machi. Cuius permistio. Recipe absinthii, & a-
loes, amborū dra. viii. reusini dra. viii. ammeos
dr. viii. & croci, & sem. apii, amborum an. 3. iiii.
muschi, & nereiden, & folii, & myrrhæ, omniū
an. 3. ii. castorei 3. i. s. commisce, et confice cum
melle. Medicina de muscho alia, conferens ad
melancholiam cholericam. Recipe masticeis, &
croci, amborum an. dr. i. s. superioris absinthii,
et p. [ozymi citrati] & epithymi, omnium ana
dr. j. xyloales, & galliæ, amborum an. dr. j. s. mu-
chi dra. s. 9. [zedoariæ] doronici, amborum an.
drac. ij. margaritarum, & Karabe, & coralli, &
serici, omnium ana drac. iii. aloes dr. xxiii. mel-
lis quantum sufficit. Dosis eius integra pondus
drac. duarum cum aqua tepida.

Medicina de muscho dulcis, valens ad pul-
sum cordis, & egritudines melancholicas, &
difficultates anhelitus, & ad epilepsiam, & para-
lysim, & torturam, & quartanam. Cuius per-
mistio. Recipe [zedoariæ] & doronici, ambo-
rum an. pondus dr. j. margaritarum non perfo-
rararū, et coralli, & karabe, & serici crudi adu-
sti, omnium an. pondus dr. j. s. been albi, & ru-
bei, & folii indi & spice, et gariophyllorum, &
castorei, omnium ana pondus duarum tertiā-
rum dr. i. & zingiberis, & macropiperis, ambo-
rum an. tertiā duas dr. j. muschi pondus sextā,
& s. dr. i. Tere medicinas, & cribella, & confice
cum melle, quod est sicut extrahitur de fauis,
quod non inuenit ignis, crudum, ad unū tria-
et repone in uase, & vtere.

Medicina de muscho alia efficiens illa iuu-
menta. Recipe [zedoariæ] & doronici, & mar-
garitarum paruarum, & karabe, & coralli, om-
nium ana dr. iiii. & tertiā dra i & serici crudi
pōdus dr. ii. & been albi, et rubei, & spice, & fo-
lii, et cardamomi, et gariophyllorum, omniū
ana dr. iiii. & duas tertiā dra. i. & usneq, et ma-
cropiperis, & zingiberis, omnium an. pondus
dr. i. & tertiā dra. i. castorei pondus tertiā dr. j. &
muschi boni pondus aure. j. incidatur sericum
in cisione parua donec fiet sicut pulvis. deinde
aggregetur in mortario cum margaritis, & co-
rallo & karabe, & teratur optime, et teratur alię
medicines, et confice cum melle crudo. Cuius
dosi sit pondus medii aure. cum aqua tepida.

Medicina de muscho alia similis illi. Cuius

commistio. Recipe absinthii & aloes, & ambo-
rum an. dr. viii. spice, et muschi, et folii, et myr-
rhæ, omnium an. pondus dr. ii. reusini pondus
3. vi. ammeos, & croci, et sem. apii, omnium an.
pondus dr. iiii. castorei 3. i. s. Tere, et confice cū
melle. Cuius dosi integra sit aure. j.

Sagzenea magna. Hęc medicina est experta,
valens ad omnes passiones frigidas, & uentosi-
tates grossas, et dolorem dentium, et corrosio-
nem eorum, et ad frigus stomachi, et tarditatē
digestionis, et colicā, et difficultatem urinæ, et
ad frigus, & phlegma, et ad mucositatem vrinę.
Cuius permistio. Recipe castorei, et opii, & cin-
namomi, et assari, et phu, et meu, et dauci, om-
niū an. 3. j. piperis, et macropiperis, et galbani,
& costi 1 1 1

omniū an. 3. vi. 1 1 1
croci 3. s. liquefiant cum aqua mellis, et teratur
sicca, et resoluatur galbanum cum melle, & cō-
ficiatur, et administretur post sex menses. 1 1 1

1 1 1 B. myrrhæ.

u 1 B. alia litera
& dosi eius est
a danich uno v f
que ad aure. ii.

Cuius permistio ex descriptione alia.
Recipe castorei, et melanopiperis, et croci, et
meu, et phu, & dauci, et assari, et opii, et leucopi-
peris, et bezard, omnium an. pondus dr. ii. costi
pondus dr. i. cinnamomi dr. ii. terantur, et cri-
bellentur, et cōficiatur cum melle despumato.

Sagzenea minor, quæ est in intentione eius.
Recipe castorei, & opii, amborum an. dr. x. pi-
peris, et macropiperis, et galbani, et myrrhæ, et
costi, omnium an. dr. x. 1 1 1 et cinnamomi, et
meu, et phu, et dauci, et assari, omniū an. dra. x.
et croci pondus quartę unc. i. Et in descriptio-
ne alia, zingiberis unc. j. et storacis liquide unc.
iii. Et in descriptione alia, castorei, et melanopi-
peris, et croci, & meu, & phu, et dauci, et assari,
& opii, et cinnamomi, et leucopiperis, omniū
an. 3. i. costi pondus dr. i. Tere omnia, et cōfice
cum melle, et antiquetur sex mensibus. Cuius
dosi sit aure. s. cum aqua tepida in ieiunio. Et
in descriptione alia, dosi quod est inter sextā
dr. j. usque ad duos aure. Et in descriptione alia
dosi quantum est granum piperis. Et dicitur,

quod teratur filiqua, et liniatur y [ad uenena.]
Et ad ventositates in matricibus, et paucitatem
conceptionis, et menstruæ, soluatur de ea, quā-
tum est faba, cum oleo de lilio, et supponatur
cum lana, et liquefiat de ea cum oleo sambaci-
no, et odoret de ea mulier, et suffumigerur cū
ea etiam. Et ad dolorem pectoris, et tussim, et
renes, & difficultatē urinę ex frigore, bibat
de ea mulier, quantum est cicer, cū uino puro
& ad nauseatiuā satietatē aure. i. cū uino puro.

Homorussia, quæ confert ad debilitatem he-
patis, et splenis, et duritiem eorum, et aperit op-
pilationem, et prouocat vrinam, et frangit lapi-
dem in renibus: et iuuamentum eius in ince-
ptione hydropisis est magnum. Cuius pmistio.
Recipe dauci, et est semen baucię syluestris, &
cymini carmeni, xylobalsami, casie, cordume-
ni, floris squinathi, seminis apii, omnium ana
pondus dra. i. macropiperis, et costi amborum
ana dr. s. leucopiperis dr. s. 2 [myrrhæ] pondus
dra. iiii. baccarum lauri. x. numero, acori, et cro-
ci, amborum an. pondus dr. ii. Aggrega has me-
dicinas tritas, et cribellatas, et confice cum mel-
le despumato. Cuius dosi sit secundum quan-
tatem auellanæ cum aqua tepida.

x B. Alia litera
deceem.

y B. alia litera lo-
cus morphæ.

x B. Alia litera
aloes.

^a a. alzemone. Anacardinum, & est albeladurum, quod est iuuatium ad ^a [contractionem], id est eos, qui se mouere non possunt. Cuius permissio. Recipe myrobalanorum nigrorum, & belliricorū, & emblicorum omnium an. dra. xxxvi. nigellæ pondus dr. xxiii. podii pondus dr. vi. heil pondus dra. vii. cyperi dr. vi. anacardi dr. vi. piperis, & macropiperis, & zingiberis, & ^b [felsemure] & anisi, omnium ana. drac. xij. Tere, & cribella, & permisce cum eo penidiorum pondus dra. dc. & resoluantur cum aqua secundum quantitatem, quæ sufficit, & confice medicinas, & sepe li uas in quo est medicina, in hordeo sex mensibus: deinde utere.

Confectio anacardi, quæ confert ad omnes species dolorum stomachi, & confert ad dolorem capitis antiquum, & ad vertiginem stomachicam, & ad maniam, & alienationem, & dolorem pectoris, & hepatis, & splenis, & renum, & complexionem frigidam, & dolores matricū, & podagrā, & lepram, & aggritudines melancholicæ. Cuius permissio. Recipe spicæ, & mei, & croci, et casie & folij & epithymi, & squināthi, & carpobalsami, & aristol. longæ, & gariophyllorum, & granorum alben, & zingiberis, & aloes, & bdellii, et myrrhæ, & olei balsami, omnium ana. vnc. i. masticis, & mellis anacardi, & agarici, omnium an. partes viii. radices lilij cœlestis, unc. ii. corticū radices feniculi lib. iiii. acetij ^c [asceri]. iiii. Infunde cortices feniculi in aceto tribus diebus, & proiciantur in ollam, & ferueat bullitione leui, et coletur, & exprimantur radices, & adiungatur illi aceto mellis lib. j. s. & bulliat ad ignem leuem super carbones, donec ingrossetur parumper, & permisceatur cū eo medicina. Et sit dos pondus drac. ii. cum eo quod conuenit de potibus.

Confectio alia anacardina faciens ad paraly sim, & ei similia, & ad torturam & mollificationem, & abstergit cerebrum, & facit ipsum bonum. Cuius permissio. Recipe spicæ, casie, folij indi, myrrhæ, croci, sccha armeni, epithymi, superioris ^d [saladion], carpobalsami, gariophyllorum omnium an. pondus dr. ii. granorum alben ex corticatorū, & zingiberis, amborum an. unc. i. ^e [alkei] & mellis anacardi, et kerbel, omnium an. un. iiii. agarici pōdus. j. ii. & in descriptione alia, pondus. j. viii. aloes Scottensis vnc. i. ireos unc. ii. corticū venarū feniculi lib. iiii. aceti fortis lib. ix. infundatur cortices in aceto tribus diebus continuis, & proiciantur tunc in vase, et ferueat tribus ebullitionibus cū igne medio, deinde coletur, & proiciantur cortices, & iterum reponatur acetum in ollā, & effundatur super ipsum de melle lib. xs. decoquatur cū igne leui, donec ingrossetur, et puluerizetur desuper tūc medicis trita ^f [d] & p. m. t. c. a. s. & utere hac confectioe post vi menses. Cuius dos integra sit pond. dr. j. cū aqua tepida.

Ariston magnum. Et eius expositio est, bonum, conferens ad frigus corporis, & ad phthisim, & dolorem uētris, et febrem committam, & ad quartanam, et ad colicam, & dolorem matricis. Cuius permissio. Recipe opii, & croci, & casie, et amomi, et euphorbi, et acaciæ, et costi, et myrrhæ & spicæ, & gummi arabici, et sem. alkerua, et sem. alandarocha, et granorum urti

cæ, et bdellii, et olibani, & ^f [adibic] et sumac, et ^g [s. alder] sulfuris citrini, et storacis liquidæ, et leucopiperis omnium an. j. v. pyrethri, et sem. artanthæ, et est adranoch, et rosarum siccarum, et sem. min. raphani, et sem. apii, et feminis citri, omnium ana. dra. iiii. ammos, et sem. altaracon syluestris, omnium an. dr. iiii. feminis synapis dr. j. feminis hyusquiami albi, pondus dr. decē, cartami, et zingiberis amborum ana. pond. j. ii. de eis quidā sunt, qui non ponunt in ea piper. Tere, sicca, et infunde reliqua in uino odorifero tribus diebus, donec resoluantur, & ponantur cum melle, et tūc effundatur desuper olei balsami boni unc. j. et ponatur super ignem in vase lapideo, et accende sub eo, et ferueat duabus ebullitionibus, deinde remoueat ab igne & antiquetur sex mensibus. Cuius dos integra sit pondus aure. j. Et quanto plus antiquatur est melius.

²⁰ Ariston minus, conferens ad omnia, quibus confert maius. Recipe opii pondus drac. iiii. acaciæ, et piperis, amborum an. unc. i. pyrethri pondus dra. iiii. amomi dr. v. casie dr. iiii. croci dr. iiii. et sulfuris citrini unc. i. & euphorbi dr. iiii. spicæ unc. j. Terantur, et cribellantur, & conficiantur cum melle.

Diamarte, quod est iuuatium ad oppilationes hepatis, et splenis, et frigus matricum, et tussim humidam, et quartanam, et constrictionem anhelitus, et isteritiam oppilatiuā, et mollificationem. Cuius permissio. Recipe sem. har mel heminam. i. s. olibani dr. x. aristol. longæ, et reusini, amborum an. dr. xx. ^g [zedoarie], & do ^h [s. zedoarie], & do ⁱ [s. zedoarie], & do ^j [s. zedoarie], & do ^k [s. zedoarie], & do ^l [s. zedoarie], & do ^m [s. zedoarie], & do ⁿ [s. zedoarie], & do ^o [s. zedoarie], & do ^p [s. zedoarie], & do ^q [s. zedoarie], & do ^r [s. zedoarie], & do ^s [s. zedoarie], & do ^t [s. zedoarie], & do ^u [s. zedoarie], & do ^v [s. zedoarie], & do ^w [s. zedoarie], & do ^x [s. zedoarie], & do ^y [s. zedoarie], & do ^z [s. zedoarie].

Bedemeregi. Eius iuuamēta sunt sicut iuuamēta diamarte. Cuius permissio. Recipe ^h [zedoarie] & doronici, et opii, et castorei, et pyrethri, et piperis, et macropiperis, et casie, et ⁱ [s. zedoarie], et ^j [s. zedoarie], et ^k [s. zedoarie], et ^l [s. zedoarie], et ^m [s. zedoarie], et ⁿ [s. zedoarie], et ^o [s. zedoarie], et ^p [s. zedoarie], et ^q [s. zedoarie], et ^r [s. zedoarie], et ^s [s. zedoarie], et ^t [s. zedoarie], et ^u [s. zedoarie], et ^v [s. zedoarie], et ^w [s. zedoarie], et ^x [s. zedoarie], et ^y [s. zedoarie], et ^z [s. zedoarie].

⁵⁰ quidē, et opopanaci, et croci, ^k [s. zedoarie], et ^l [s. zedoarie], et ^m [s. zedoarie], et ⁿ [s. zedoarie], et ^o [s. zedoarie], et ^p [s. zedoarie], et ^q [s. zedoarie], et ^r [s. zedoarie], et ^s [s. zedoarie], et ^t [s. zedoarie], et ^u [s. zedoarie], et ^v [s. zedoarie], et ^w [s. zedoarie], et ^x [s. zedoarie], et ^y [s. zedoarie], et ^z [s. zedoarie].

Confectio algarith. conferens ad dolorem capitis antiquum, et datur in potu cū uino commisto cum melle, et aqua tepida. et confert illis, qui epilepsiam patiuntur, quum bibūt de ea. et est iuuatiua ad obliuionē, et ad apostema durū, & abscindit superfluitates, quæ attrahuntur ad oculos. Cuius permissio. Recipe myrrhæ, et casie, et macropiperis, et cinnamomi, & siscleos, & amomi, omnium ana. pondus drach. iiii. et spicæ, et floris squinanthi, amborum an. dr. xii. et croci pondus drach. vi. et opii pondus dra. v. et sem. apii montani pondus dr. xv. anisi, et sem. apii hortulani, amborum an. dr. xxi. et piperis pondus

confectio de allis, faciens ad morpheam, &
 gigitatē & humorē crudum, & phlegma, &
 dit in uirtute, & clarificat calorem, & cōuer-
 ventem se quasi ad formā adoleſcentiē, cō-
 ſcit omni egritudine: potatur in hyme, calc-
 cit corpus, & alleviat corpus, & erigit naturā.
 ius permiſtio. R. Recipe cafios duos ciceris
 ſeci, qui infundantur in nocte in aqua dul-
 deinde cum igne leui coquatur donec aqua
 ſe denigretur, & confrangatur cicer, deinde
 letur aqua: poſtea fumantur allia, & fundan-
 r vnumquodq; granum corū, deinde coquā

Ars diacurcumae maioris ex arte Gal. quod confert ad dolores antiquos existētes in hepate, et splene ex frigore, et grossitudine: et aperit oppilationes accidentes in omnibus infirmis. Et est nutrimenti, et fugat ventositates grossas ab eis, et prouocat urinam, et confert omnib. doloribus renum, uescicæ, et matricis acedētibus.

q B. ignis, vel
flāmæ lampadis

ex materijs grossis, & duritie quæ est in eis, & hydropicis. Cuius cōmissio est hæc. Croci pondus dr. xii. & meu. & phu, amborū ana, pondus drac. iij. & spicæ pondus dr. vi. & anisi, & dauci, & assari, & reusini, & petroselinī, omniū ana pondus dr. iij. costi, & casia, & floris squinanthi [†] [omnium ana pondus dr. i. & rubec pōdus dr. ij. & succi lilij, & eupatorij, & polij, & scolopendriæ, omniū ana pondus dr. iij. & olei balsami unc. s. & myrrhæ dr. iij. & in descriptiōe alia, loco [†] [spicæ,] carpobalsami dr. j. capparis Romanæ dr. iij. Tere. & cribella, & confice cum melle postquā inuoluūtur cum oleo balsami. Cuius dosis sit pondus drach. j. cum syrupo, de melle.

Dialacca magna conferens iuuamenta diacurcumæ, et frangit lapidem. Cuius permistio. Recipe lacce dr. viij. amygdalæ excorticatæ, & cinnamomi, & folij. et gariophyllorum, oīum an. dr. v. chamæpityos, & meu, et phu, & myrrhæ & hyssopi sicce, omniū an. 3. iij. spicæ dr. xij. dauci, & sem. apij, et bdellij, omniū an. dr. vij. s. croci drac. iij. assari dra. vij. carpobalsami, et casie, & masticis, et calami aromatici, omniū an. dra. iij. gentianæ, & aristol. rotundæ, omniū ana drac. vii. & succi liquiritiæ drach. xii. s. reubarbari dr. xv. spolij, & squinanthi, omniū ana drac. iij. piperis nigri, & costi, amborum an. dr. x. s. fiseleos, & olei balsami amborum an. dr. iij. s. Tere, sicca, et cribella, et solue quæ liquefiunt, cum uino odorifero: & confice cum melle quantum sufficit. Et dosis eis sit sicut auellana cum eo quod conuenit ei de potibus, & additur in ea vnc. i. aloes, & piperis nigri, & aristol. longe, & coriandri, omniū ana drac. iij.

Dialacca minor, quæ confert ad debilitatem hepatis, & stomachi, & frigus amborum, & duritiem eorum, & ad duritiem splenis, et aperit oppilationes. Cuius permistio. Recipe lacce, & costi, & baccarum lauri, & lupinorum, et fenu græci, et piperis, omniū ana dra. ij. reusini. 3. iij. mellis quantum sufficit. Cuius dosis sit pondus dra. i. cum aqua decoctionis absinthii. Er in descriptione alia loco baccarum lauri, ponitur flos squinanthi.

Ars alkokin, quod confert ad tussim, et duritiem hepatis, & pleuresim. Cuius permistio. Recipe myrrhæ, et [†] [meisliit,] amborum an. dr. iij. spicæ, et croci, & cinnamomi, et casia, omniū ana pondus dr. j. floris squinanthi, et calami aromatici, et bdellii subalbidī, omniū ana pondus dr. ii. s. et in quibusdam descriptionibus loco bdellii mucalibus passularum magnarum enucleatarum et ablatis corticibus dr. xv. mellis quantum sufficit. Cuius dosis sit pondus dra. i. cum decoctione hyssopi. Infundantur, quæ infundenda sunt de medicinis cū passulis in uino odorifero: & terantur sicca, et cribellantur, & resoluantur sicca cum melle, & misceantur omnia, et conquassentur.

Philonium Romanum Tarsense, quod facit ad egritudines plurimas, & propriè ad dolores colicæ: & ipsum est sedatiuum dolorū. Inquit Gal. in lib. decem tractatum, in quo narrauit narrationē Philonis: inquit enim verba medicinæ. ego sum de expositione Philonis medici Tarsensis: & meum quidē iuuamentum ad eū

cui dimissa est mors, est iuuamentum maximū. Et rectifico dolores accidentes in egritudinibus pluribus, & illud est: quoniam si accadat in testino nominato colon, et est dolor colicæ, & sumat in potu patiens dolorē de me uice vna, sedo dolorē eius. et si data fuero in potu ei qui patiat difficultatē urinae, aut ei qui patitur lapidem ledētem ipsum, confero ei, et sano splenem etiam, et anhelitum præparationis lædentem, & phthisim, & spasmus, & dolorē amborum laterum timor osum. Et si data fuero in potu ei, qui spuit sanguinem, aut euomit sanguinem, separo inter ipsum et mortem, et separo eam ab eo, & sedo omnem dolorē accidentē in intestinis, et visceribus, et tussim, & præfocitationes, et singultum, et catarrhos descendētes à capite. Cuius permistio. Recipe leuco piperis, & sem. hyusquiami albi, amborum ana aur. xx. opii aure. x. croci aure. v. euphorbii, & spicæ, & pyrethri, omniū ana aure. i. castorei, & zedoariæ, et doronici, et margaritarum non perforatarum, & fel, omniū ana dr. j. mellis despumati quantum sufficit. Dosis eius sicut cicer cum aqua tepida.

Philonium persicum valens ad fluxum menstruorum, & hæmorrhoidarum, et solutionem nature, & processionem sanguinis, et illas quæ de prægnantibus menstruantur, & ad ventositates accidentes in matricibus, et cōseruat embryones. [†] [

Cuius permistio. Recipe piperis albi, & seminis hyusquiami albi, amborum an. drac. xx. opii, et terræ sigillatæ amborum an. pondus dr. x. croci dr. v. euphorbii, & spicæ, & pyrethri, omniū an. pondus dr. ii. castorei pondus dra. i. s. [zedoariæ,] et doronici et margaritarum non perforatarum, et muschi omniū an. dra. s. caphoræ sextam & semis dra. i. mellis despumati, & colati quantum sufficit. Dosis eius pondus drac. i. cum eo quod conuenit de potu.

Confectio alkekengi conferens ad ulcera in vesica, & renibus, & ad eos qui mingūt sanguinem, experta. Cuius permistio. Recipe sem. hyusquiami albi, & sem. apij, & sem. feniculi, oīum an. dr. vii. granorum cucumeris dr. v. Et in descriptione alia, granorū cucumeris 3. ii. [hyusquiami nigri] & sem. acetosæ, et opii, et granorum pineæ frixorum, et croci, & auellanarū asatarum, et amygdalarum amararum frixarū, omniū an. dra. iij. grana alkekengi numero xxv. dragacathi. 3. iij. Tere, et cribella, et cōfice cum vino cocto. Cuius dosis sit pōdus dr. j. cū candicon, aut cum aqua mellis post sex menses.

Diahirundinis, valens ad dolorem gutturis, & squinantiam, et dolores, qui sunt supra hypochondria. Cuius permistio. Recipe anisi, et sem. apij, et ammeos, et floris squinanthi, et radicis lilij, et cinnamomi, et amomi, et aristol. lō ge, et aluminis iameni, et sem. harmel, et myrrhæ, et radicis [†] [lilij,] et cassie, et croci, omniū an. vnc. i. cōfessionis crocomagmaris, et sem. rosarū sicci, et rosarum siccarū, omniū an. vnc. ii. costi, et cineris hyrundinū recētis, omniū an. a [3.] iij. spicæ, et amyli de tritico, omniū ana unc. s. gallæ immaturæ mediæ, in quantitate nuero 8. tere, et cribella, et cōfice cū melle despumato

r + v & carpobalsami.

f v. Alia litera balsami.

B. tena f b.

spumato, & vtere: & sumatur de eo quantitas gallæ.j. & dissoluatur cum aqua mellis, aut cū aqua hordei, aut cum decoctione rosarum, & lentum, & radicis liquiritiæ: & gargarizet cū ea: & administretur iterum cum vino, tribus aut quatuor vicibus in die.

Ar̃s crocomagñetis adminiſtrati in diahirũ
dine. Recipe croci, et cinnamomi amborũ an.
drach.ij. roſarum ſicarum amomi, coſti, om-
nium an. drac.ij. myrrhæ drac. iiii. radicis liqui-
ritiæ, & foli ind. amborum an. drac. iiii. Terã
trita, & conficiantur cum vino, & fiant trochi-
ſci, & exciſcentur in vmbra.

Diaphor. fortasse medicina hæc equatur the
riacæ: quare confert ad febres periodicas frigi
das. & ad febrem quartanā, & febrē phlegma
tis, & tussim propriē antiquā, & spūtū sanieī,
& constrictionem anhelitus, & cōfert spāsmo
& valet ad hydropisum, & splenē, et prouocat
vrinam, et extrahit lapidem. Amplius confert
ad puncturam serpentum, & scorpionum iu
uamentum manifestum: & liberat ex nocuē
to medicinarum perimentum. Cuius permi
stio. Recipe sulfuris citrini, & sem. hyssuyami
albi, & cōrdumēni, & storacis, myrrhæ, omniū
an. drac. vii. rutæ, & costi, amborum an. dr. x. o
pii, & croci, amborū an. drac. ii. casia. 3. xii. leu
copiperis drac. xxii. Tere medicinas, et confice
in melle, et vtere post sex menses: & sumat in
potu æger de eo ante periodum febris seculū
mensuram suæ ætatis.

Confectio de asla, quæ confert ad periodos febrium, et aufert febrem quartanam apud digestionem, & expellit nocumentum puncture, propriè scorpionis, et rutelæ, & quæ sunt sicut illa duo. Cuius permistio. Recipe assæ, & piperis, & myrrhæ, & foliorum ruta partes æquales, conficiantur cum melle. Cuius dosi sit pōdus drac. i. in pūctura scorpionum cū vino, & in febre cū oxymelle ante periodos horā vnā. Cōfectio salis indi, mundificans stomachū, & retipens vomitū.

Confectio falis indi, mundificans stomachū,
& retinens vomitum phlegmaticum & melā-
cholicum, & sanat vertiginem factam ex phleg-
mate, & melancholia. Cuius permissio. Recipe
myrobalanorum nigrorum, & belliricorum,
& emblicorum, & myrobalanorum kebulorum,
& stecados omnium an. ʒ. iiii. cpithimi dr. iiii.
falis indi drac. ii. hierę picę dr. x. agarici ʒ. iiii.
Terantur, & cribellentur, & conficiantur cum
syropo acetoso. Dosıs eius pondus drac. iiii. in
mane, in ieiunio cum aqua tepida.
Diacoctio

24. Infundatur myrrha in uino, & coletur, & proiciatur desuper medicinæ, & conficiantur cum melle despumato. Cuius dosis sit tripulum vnius, & administretur.

Confectio Kabith regis faciens ad dolorem
lunularum, & podagram, sedas dolor eius,
& prohibens eam accidere, & ad febrem anti-
qua, & dolorē splenis, & ventositate grossam,
& difficultatē anhelitus, & tussim, et ulcera in-
testinorū, & syncopeim, et dolores oculi, et gut-

turis, quæ bibitur duobus diebus: & conferuat
corpus quum eam sumit homo, a passionibus,
& egritudinibus. Cuius permittio. Recipe sem-
ruræ, & prassij, & scordeon, & chamæpityos, &
opopanax, et gētianæ Romanæ, et stachados,
et cordermeni, et storacis liquidæ, omnium ana-
pondus aur. v. myrrhæ, & croci, & costæ ama-
ri, et piperis albi, & squinanthi, et spicæ nardi,
& euphorbii, & corticum radicis madragore,
& ammoniaci, et calamenthi, et sem. feniculi,
& sem. bauciæ syluestris Creticæ, ros. rub. sicca-
rum ablatis capitibus & carpobalsami, omnium
10 a. aure. iij. cinnamonomi aur. viii. cassiæ unc. i. fuc-
ci eupatorii, & keisim, et sem. andacochæ, et gū-
mi amygdalæ, omnium an. aur. iij. opii, et semi-
nisi hyulquiami albi, amborū an. aure. vi. aggre-
ga has medicinas tritas, et cribellatas, et in fun-
de ex eis illas, quæ in funduntur, aut in uino bo-
no claro, & est radix: aut alio. et confice cū mel-
10 le despumato, et repone in uasē, et utere.

Alchaichatarahan magnū, quod confert ad
abortum embryonū, et dolores mulierū, et ad
oēs egritudines: & est medicina Indica. Cuius
permistio. Recipe opii pondus sextarii iiii.
et duarum tertiarū dr. i. euphorbii .vi. acacie
pondus sextariorum v. et pondus 3. ii. et duarū
tertiarū dra. i. amomi pondus sextariorū iii. et
duas tertias 3. i. costi amari sextaria ii. pipis sex-
taria ii. et duas tertias 3. i. pyrethri pōdus dr. vi.
30 et alfesira, et est b [hazarasē et fefiresetara et est
mesedar] amborū, an. pondus 3. iiii. serici crudi
sextaria ii. argenti combusti pondus dr. vi. rosa-
rum rub. siccarum ablati capitis dr. vi. c. f.

[ammeos pōdus dr.iii. fē. hyul
quia.al.pondus sextariorum ix.et 3.ii.superio-
ris uitis pondus dr.iiii.corticū radicis apii.pō-
dus sextariorū iii.et dr.ii.fem.portulacae sexta-
ria x. granorū alkerua excorticatorū sextaria
viii.flusuris citrini sextaria v.gūmi pōdus sex-
tariorum iii.et pōdus dr.ii.floracis liquidepō-
dus sextariorū iii.& pōdus 3.ij.et duarū tertia-
rum dr.i.bellii fubalbidis sextaria ii.thuris ma-
sculi sextaria v.et dr.ii.galbani sextaria ix et dr.
ii.et duas tertias dr.i. [dibic] mundati sexta-
ria v.et duas tertias dr.i.nyrti sextaria ii.malli-
cis sextaria iii.et duas tertias dr.i.aristol.rof.sex-
taria iii.et duas tertias dr. i.radicis lili celestis
sextaria iii.et dr.ii.cordumeni sextaria vi.radi-
cū alkekengi dr.i.felidulci dr.ii.

cū alkekeni dr.vi. folii Indi sextaria iii. et duas
tertias dr.i. carpopalsami, et calami aromatici,
et casie, et zedairi, et daronici, omnium an.
sextaria duo, sem. man dragore pondus dr.iiii.
cinnamomi pondus dr.vi. affari pōdus dr.iiii.
cardamomi grana integra, [l.] gariophyllorū
maſculorū sextaria v. gariophyllorū feminarū
sextaria iii. r[os] b[er]cerodani sextaria ii. et dr.ii. cin
namomi sextaria duo, galange pōd. dr.iiii. mar
garitarū non perforatarum pōdus dr.v. coralli
sextaria duo, et dr.i. arifol. lo nge pondus sex
riorum ix. zūfere pondus dr.ii. acori albi sextaria
duo, et dr.ii. ⁸ [casie Inde] pōdus sextarii
ii. ^b [zingiberis, et piperis albi, amborum an sex
taria v. atomet, et tuzerit] amborū an. 3. xii. sure
ni d sextaria duo, et 3. ii. et duas tertias 3. i. beē al
bi, et rub. amborum an. sextaria duo, et duas ter
tias 3. i. fellis uaccini pōdus 3. ii. fellis adib, et fel
lis urſi, et fellis corui, omniū ana pondus 3. i. ag

S 4 grega

b B hezargiesā
& faferastin, &
est sendar.

c † B. seminis
apii sextaria
duo muschi.
dra. vj.

d B. debach.

e B. numero
cccc.
f B. Florum ba-
gliconis.

g n. sythragi
ndi.
B. athius bu-
eiden.

grega has medicinas tritas, & cribellatas, infusis, quæ ex eis infunduntur, in vino, septem diebus; & post illud proijce super eas medicinas contritas, & cōfice cum melle despumato olei balsami sextaria. iij. & sit quantitas vini in quo infuse sunt medicines, quantitas in qua soluantur medicina, & fiant sicut i. [electuarium,] & ponatur in vase siguli, aut lapidis mūdo, & ferueat. v. aut sex ebullitionibus, & auferatur ab igne, & infrigidetur, & reponatur in vase vitri. Et post illud sumat i. [debohaton claudam] fœminam, & decrepitam, et ligentur manus, & pedes eius aduicem, et ponatur in vase aris, & proijciatur desuper lupinorum alborū, & anethi, amborum an. pugillus. i. & proijciatur desuper aquæ dulcis quantum necesse est, & cooperiatur os vasis, & decoquatur cum leui igne, donec discoquatur, & post illud auferatur ab igne, & coletur ius, & sumatur, & mundificetur cutis eius, & ossa ipsius, & pili eius, & reducat ius ad vas mundum, & proijciatur super ipsum olei balsami, et olei nardini quantitas sacraiat vnius de vnoquoque: & decoquatur lento igne, donec remaneat eius tertia: deinde, proijciatur super ipsum mel secundum quantitatem iuris, & decoquatur donec ingrossetur, & conuertatur in spissitudinem mellis grossi. deinde proijciatur desuper medicina confecta prædicta in principio confectiois. & infrigidetur, & reponatur in vase vitri, & dimittatur sex mensibus: & administretur post illud: & nō ad ministretur ante illud, quoniam interficiet.

Alchalcharahan minus. Recipe carpobalsami pondus. 3. ij. croci pondus. .x. muschi pondus tertia dra. j. ellebori albi drac. iij. opii pondus drac. xv. conditi pondus drac. ij. piperis pondus drac. x. serici crudi pondus drac. ij. feminis hyusquiami. al. pondus drach. x. euphorbii pondus drac. vij. amomi, & corticū radicis mādragoræ, omnium an. pondus drac. ii. usneq. & castæ, & ammoniaci, et olibani, et radicis lilii, xylobalsami, & pulpæ coloquinthidæ, & zingiberis, et serapini, et opopanaci, et cinnamomi, & castorei, & i. [hezerihafen, & mesefdar, & castia. In dē, omnium an. 3. ij. feminis alba mel, & gariophyllorum, et folij Indi, et adipi. i. i. & fellis elephantis, omnium an. 3. iij. auri, et argēti, amborum ana pondus sextæ. 3. i. m. [tritiorum & cribellatorum] & n. [zedoarie] et doronici, & camphoræ, omnium an. 3. iij. spicæ aromaticæ pondus. 3. iij. costi amari pondus. 3. iij. carui pondus drac. ii. aristolochiæ rotundæ pondus dr. i. ammeos, & origani persici, & radicis alzuferæ & granorum capparis, omnium an. pondus drac. i. interfectoris patris sui, & zuccari, & baccharum lauri, & sanguinis draconis, omnium an. pondus. ii. salis indi, et vīnen masculi amborū an. pondus 3. ij. sulfuris marini pondus drac. i. burungi, et piperis, amborum ana pondus. 3. ij. castia fistulæ mundatæ à canna, & granis suis, & o. [chir & vananeul] & radicū [cannabis] & rizi, omnium ana pondus. drach. i. aggrega has medicinas tritas, & cribellatas. & infunde quæ ex eis infunduntur, in uino: & confice cū melle despumato, & utere post sex menses.

Alkelkelēgi magnum, quod confert ad mol-

lificationē stomachi, et frigus eius, & ad febrēs antiquas, & syncopim, & difficultatē urīnæ, & albaras, & morphæa, & uigilias, et fracturā ossium, et tussim humidā, et phthysicos quando non adest febris et ad illū cuius iā infrigidatū est corpus, & ad hæmorrhoidas, & spleneticos, & ad dubellati, et colicā, et hydropicos, & ad mulierē quæ egrotat in p̄gnatione sua, & ad p̄focacionem matricis, & uentositates quæ sunt in iuncturis, et inflammationē, et ad dolores genu, et dorsū, et lacerti. Cuius permistio. Recipe myrobalanorum nigrorū, et belliricorū sciræblegi, et piperis, et macropiperis, et zingiberis fini, et spicæ, et i. [castia, et fulfulminæ,] et salis Indi et salis rubei, et salis naphatici, et salis [masfæ] et lingvæ auis, et cyperi, et heil, et cinnamī, & borungi, et origani persici, et nigellæ, et granorum nil, et cymini, et folij Indi, et sem. apii, et coriandri sicci. Et inuenimus in quibusdam descriptionibus has medicinas, iterū i. [faufel, et est iafel, et alammuth, et encoftbaracost] omniū an. 3. iij. opopanacis. 3. viii. turbit li. i. et sextaria iij. et passularum enucleatarū aure c. emblicorum aur. cc. penidiōrū lib. v. s. olei sisami lib. iij. et in descriptione alia lib. i. Tere medicinas, et cicotrigoniza, et cribella, et decoque passulas per se cum aqua, et cola, et infunde castia fistulam in ea, et infunde emblicos in aquæ libris. 4. die, et nocte: decoq. usquequo remaneat lib. viii. et proice emblicos, et reducaquā emblicorum ad uas secundū. et confrica in ea castia fistulā in aqua passularum fricatione bona, aut adiunge ad aquā emblicorum, quæ est in vase, et proice desuper penidiōs, et decoque cum leui igne usquequo resoluantur penidi, et conuertatur aqua in spissitudine mellis, et post illud proice super eam oleum sisaminū, et cōmoue usquequo commisceatur cū aqua, et non adhereat manui, aut panno: et remoue ab igne, et pulueriza desuper medicinas contritas: et utere. Cuius dosis sit aur. iij. aut. iij. vni-
enique homini secundū mensurā suę virtutis.

Alkelkelengi minus, valens ad hydropicos, et dolores hepatis, et splenis, et ictēritiā, et opilationem, et carbunculos: est sanum, et expertum Cuius permistio. Recipe myrobalanorum citrinorum. 3. xx. myrobalanorū nigrorū et belliricorum, omnium ana. 3. xv. emblicorū lib. iij. tamarindorum. 3. l. passularum enucleatarū lib. j. aggrega has medicinas, et proice super eas aquæ lib. xxx. et bulliat usquequo remaneat de ea lib. viii. et coletur, et accipe castiæ fistulā mundatā à canna, et granis suis lib. j. et proijce super eam aquā colatam, et ferueat ebullitione vna et confrica bene, et cola per colatoriū, et accipe lib. iij. penidiōrū, et proice super eam cum aqua, et bulliat usquequo resoluatur penidi, et fiat eis spissitudo mellis: deinde proice desuper olei sisamini recētis lib. j. s. et cōmisce cū eis bene, et ferueat duabus ebullitionibus. et remoueat ab igne: et accipe laccæ ablutę, et spicæ, et rosarum, et petroselinū, et dauci, et plu, et reusini, et salis Indi, et radicis lilii celestis, et agarici, omniū ana. drach. vj. chamedreos, et si seleos, et aristolochię lōgę, et assari, et masticis, et xylobalsami, et gentianę, et i. [torongi] ex corticati, et castiæ, omnium ana drach. iij. fucea-
cupa.

l n. hezeriafen,
& rure, & lycra
gi Indi, & pul-
pæ alcherchedē

m — B.
n B. zurumbet.

o n. chalisfar.
p capparis.

enpatorii, et succi absinthii, et cyperi, et floris
squanthii, omnium an. dr. v. seminis cuscute,
& seminis attriplicis, & radice liquiritie, & suc
ci liquiritie, & scammonie, omnium ana. dr.
x. seminis apij, & costi, & acori, & seminis feni
culi, et anisi, omnium ana. dr. iij. turbit albi, dr.
cl. cymini carmeni nigri. drach. iij. Tere, &
cribella has medicinas, & accipe mezerion.
drach. xx. & funde super ipsum aqua libr. j. &
olei sisamini. vnc. iij. ferueat donec consumatur
aqua, & cola oleum, deinde inuolue cu eo me
dicinas, & proice super eas penidios decoctos,
& commisce bene, & pone in vase vitreato. sit
dos. drach. iij. cum lacte camela. aut cum aqua
casei, aut cu aqua vna vulpis, & alkekengi. Et ego
dicam in descriptione alia in summa secunda.

Confectio candorius, valens ad ventositates
grossas, & puncturam, & colicam, & obliuio
nem, & datur in potu mulieribus pregnantib.
pp illud quod accidit eis de aegritudinibus tri
gidis. Cuius permistio. Recipe seminis hyu
quiami albi, & opij amboru. an. dr. xx. euphor
bij, & pyrethri, & spicae, & croci, omnium ana
dr. vij. Terantur, & cribellentur, & conficiatur
cum melle, & administretur post sex menses.

Confectio cognominata condari, preciosa
valde. Recip. croci aure. ij. myrrhae, & assari, &
phu, & reusini, & dauci, & petroselini, & meu,
omniu an. aur. iij. spicae Indae, & Romanae, am
borum an. aur. vi. costi, & cassiae, & floris squin
thii, omnium an. aur. j. carpobalsami aure. dra. s.
rubeae aure. viij. succi liquiritie, & scolopendrie,
& polij, & succi eupatorii, omnium an. aur. iij.
olei balsami aur. vi. permistio nis andaracon au
re. v. mellis quantum sufficit. Cuius dos sit si
cut auellana cum geleniabin de melle. vnc. j.

Confectio de calametho, quae confert do
loribus stomachi, & hepatis, frigidis, & horripi
lacioni vehementi, & febribus habetibus perio
dos. Cuius permistio. Recipe calamenti fluui
alis, & montani, & petroselini, & fileris, omniu
ana dr. xx. seminis apij, & chamemille, & halsee,
omnium ana dr. iij. [reusini, dr. xv. piperis. dr.
44. Et in descriptione alia, dra. 24. conficiantur
cum melle, & administretur.

Confectio de feminibus, faciens ad dolores
hepatis, & splenis, & stomachi, & ventositates
generatas in ventre. Cuius permistio. Recip. ca
siae, & amomi, & spicae, & ammos, & seminis
foniculi, & sem. apij & anisi, & fiseleos, et ca
storei, & sem. anethi, & aristolochiae longae, &
galbani, & assari, & carui, omnium partes equa
les, & mellis dispumati quantum sufficit, & per
misceatur, & administretur.

Confectio de hiacyntho, nostra. Haec est co
nfectio nostra, quam experti sumus in regibus,
& eorum similibus, & cognouimus in ea iuu
amentum maximum, proprie in aegritudinibus
alguesques, & alguescet, & pulsu cordis, & debi
litate cordis. & iam eradicaui de eis aegritudi
nes. & inuenimus in quibus non coterunt curatio
nes. & inuenimus in ea iuuamentum maximu
tis, & proprie splenis, & colicae, & valet ad dolo
res iuncturatum, & febres antiquas. Cuius de
scriptio. Recipe fracturae hiacynthi, & proprie
[rubeae granatae] & ci similiu, pōdus aur. i.

quae ponantur in instrumento terendi, & inci
piatur eius contritio cum facilitate subtiliter,
vt teratur, deinde ponatur in tabula, & praepar
retur super eam ad terendum, & sumatur [la
pidis aluminis] pondus dr. j. [alihakic] pon
dus, drach. i. & auri liquati in crucibulo suo li
nito cum lithargyrio, donec aurū fiat, sicut vi
trum, et teratur, pondus tertig, drach. i. et argen
ti vitreati cum odore stanni. pondus sexte. dra.

10 i. & fiat cum vnoquoque eorum de contritio
ne puluerizatione illud, quod fit in hiacyntho:
deinde sumatur summa eorum, & proiciatur
in tabulam vitrea, & inuoluatur in vino odo
rifero, & teratur donec exsicceatur, & teratur
donec fiat puluis subtilissimus, deinde suma
tur, & reponatur. Sit ergo summa pars i. deinde
sumatur agarici, & epithymi, & piperis, et
zingiberis, et gariophyllorum, & samplici, om
nium an pars s. & sumatur lapidis armeni, et la
pidis azuli, et salis naphtrici, et zedoariae, et do
ronici, et been, et linguae bouis omnium an. ter
tia partis. i. deinde sumatur spice, celticae, et est
nereidē, et amomi, et acori, et folij, et cinnamo
mi, et origani, et halsee, et hyssopi, et cymini, om
nium an. quarta partis. i. deinde sumatur pule
gii, et petroselini, et lapidis iudaici, et sem. apij,
& myrrhae, et olibani, et croci, et piperis albi,
omnium an. sexta partis. i. et sumatur ossiū ele
phantis tertia partis. i. Tere ergo omnes has me
dicinas, et proice super eas calcem lapidum, et
tere, et confice cum melle emblicorum, quod
sit pondus dupli eorum: & factrochiscos au
re. i. & da in potu.

Confectio alia de medicinis Gal quae con
fert aegritudinibus cannae pulmonis, et vlcere
pulmonis, et sputo sanguinis, et puris, et sanici
attractae ad pectus, et difficultati sputi. Cuius
permistio. Rec. gummi albotin aure. iij. croci
aure. iij. olibani aur. iij. myrrhae aur. iij. radi
cum lilij excorticatarum, aur. iij. granorum pi
ni magni aure. iij. spicae scemi aur. ii. s. casiae
nigrae aure. ii. dragacanthi aur. iij. carnis dacty
lorum scemi aur. iij. cretae scemius, quae dicitur
stella aur. iij. Galbani clari mundi aure. xxx. co
sti aure. iij. et inuenimus in descriptione alia
aure. i. mellis boni cotylas iij. decoquantur mel,
et gummi albotin in vase duplici: quumq; per
uenit ad terminum spissitudinis, tunc permisce
cum eo galbanum, et decoque ipsum, donec
perueniat ad terminu, valet vt quum de eo di
stillatur stilla vna, non dilatetur. deinde infrigi
da ipsum, & proice super ipsum medicinas re
liquas tritas, et permisce ipsum: et vtere.

Confectio, quae pertinet aro stomachis, mira
bilis ad tussim, et sputu sanguinis, et vlcus pul
monis, et sanici eius collecta. et apostema ip
sius, et corruptionem lacerti, et uomitum cibi,
et cholicam passionem, et fluxum ventris, et
60 lacertum vesicae, et praefocationem matricis, et
febres habentes paroxysmos data in potu ante
horam per horam vnam, et extenuationem, et
malitiam complexionis, et venena ebibita, et ex
percussione euientia. Cuius permistio. Reci
pe nereiden, costi, galbani, castorei, opij, mela
nopiperis et macropiperis, et storacis, omniū
ana vnc. i. mellis Kist. i. Tere medicinas secas, et
cribella galbanum verò decoq; cum melle do
nec

y s. i. spidis.
z B. & alha
chich.

nec liquefiat, et quum liquefcit, tunc cola ipſū et funde ſuper ipſum medicinas, et pone in vaſe vitri, aut vaſe argenti: et de ea da in potu quā- tum eſt faba ægyptiaca cum aqua mellis, quan- titate duorum cadorum: et diſtilla ſuper ipſam digitis tuis de oleo ſiſamino guttas tres.

Cōtectio, quæ comparatur ad canabitis, ex- trahēs arenam in vrina, et reliquas materias vl- cerum. Cuius permiſtio. Recipe radicem lilii aure. iiii. ſiſeleos, chamædreos, ſenichia, hype- ricon, et eſt folium alchemelon, hayf et eſt ſe- men alkanabotis, omnium ana aure. iiii. amo- mi aure. viii. cinnamomi aure. xii. ſileris mon- tani, ſpicæ Indæ, croci, ſanalaſin, ſeminis apii montani, polii, ſem. rutæ ſylueſtris, pulegii Cre- tenſis, omnium ana pōdus illud idem, radicis liquiritiæ, lapidis ſcemi maſculi, et ſœminæ, omnium ana aur. 16. naſturtii babylonici aur. 24. ſem. agni caſti, ſaradie amborū ana aure. 24. cordumeni aure. 48. conficiantur cū melle deco- cto: et detur de ea in potu quantitas auella- nę cum ſyrupo mellino commiſto quantitate quatuor cadorum.

Ars medicinæ de gentiana: valens ad duri- tiem, et oppilationem, et dolorem hepatis, et ſplenis, et febrē antiquam Cuius permiſtio eſt, vt ſumatur gentianæ, et piperis, amborum ana pondus. dra. x. et dactylorum alborū ſiccorum, folii, et ſpicę, et ariſtol. omnium ana vnci. Tere et pulueriza ipſa, et cōſice ea cum melle diſpu- mato. ita vt fiat in loco mellis ſpiſſi Cuius do- ſis ſit pondus. dr. i. cum aqua rute decoctæ.

Ars medicinæ, quæ nominatur donum Dei, et fuit inuenta in theſauro Regis, et dixerunt, q̄ confert podagræ, et hæmorrhoidibus, et corru- ptioni ani, et frigoris, et facit appetere cibū et coitum, et prouocat, et conſeruat ſanitatē quando bibitur in tempore veris, aut hyemis tribus mēſibus in omni die ventris omnis mē- ſis. Cuius permiſtio eſt. Vt ſumatur myrobala- norum nigrorum, & belliricorum, & emblico- rum, & acori, & ariſtol. longæ, & rotundæ, & ſecacul, & heil, & cardamomi, et gariophyllo- rum, & chamæmille, & zingiberis, & ſiſami nō excorticati, omnium an pondus. vnc. vi. & nu- cis muſchata, & ſpicæ, & turbit albi, i alio myr- rhæ, & meu, & plu, & dauci, & aſſari, & ſe. apij montani, & euphorbij, omnium an pondus, vnc. ij. & almene, & eſt ammeos, & medullæ tri- tici, & ſe. porri, & tuder al. & papaueris, & ze- doariæ, & doronici, & [venarum liquiritiæ] & amomi, et pyrethri, & ſpodij, & ſiſeleos, et aſſæ foetide, et cymini, & cinnamomi, et [ca- ſiæ Indæ, & caſiæ perſicæ, et alcatamon] & vl- nę, & cyperi, & radicis nenupharis, et macro- piperis, et calami aromatici, et caſtorei, omniū ana vnc. iiii. & corticum radicis apij. vnc. viii. & ſcoriæ ſerri mundatæ, trita nutritæ tribus heb- domadis, ſ. hebdomada vna cum zuccaro, & hebdomada cum aqua & melle. et hebdomada cum aceto: deinde incipe & infunde eam vno die in aceto, deinde conuerte eam in mane ad zuccarum, & tertia die cōuerte eam ad aquam mellis, ſac illud de ea tribus hebdomadis ſecun- dum hunc modū: deinde ſicca eam in vmbra, & tere eam, donec fiat ſicut alcohol, et tere reli- quas medicinas, et pulueriza eas, et cribella ip- ſas: deinde pōdera de medicinis partes. iiii. et de ſcoria partem vnam: deinde inuolue eas ex bu- tyro vaccino bono, & conſice cum melle bo- no, & pone cum eo de penidijs pondus ſcoriæ: deinde liqueſce penidijs, & funde eos de ſuper cum melle, donec fiat in loco mellis ſpiſſi: de- inde pone eam in vaſe viridi nouo mundo, et li- ga caput eius, & da ipſum in potu. Cuius doſis ſit ſicut galla in mane ieiuo, & non comedat aliquid donec tres horæ dici prætereant: de in- de comedat, & rege ipſum regimine æquali: et fugiat ab eo nauſeatua ſatietas et præparatio, et reliqua ex quibus timetur ei nocumentum. Quidam autem medicorum exiſtimauerunt, q̄ hæc medicina effugit malitiā, & neni perni- tioſi, et facit poſſidere ſanitatē.

Medicina conſecta, quæ confert debilitati hepatis, et torſioni, et ſpuro ſanguinis. Rec. ba- lauſtiarum, et ſanguinis draconis, et foliorum alaiſi, et aluminis iameni, an. partem vnam, te- re ea, & pulueriza, et decoque ipſa, et cola aquā eius, et da ipſam ad potandum tepidam, quo- niam bona eſt.

Conſectio kiume medici, quæ facit ad cor- ruptionem complexionis, et apoſtemata hepa- tis et confortat ſtomachum, et clarificat colo- rem. Cuius permiſtio eſt. Vt ſumatur myroba- lanorum, et [alkegin] amborum ana pondus. drach. 3. zingiberis, cinnamomi ana. drach. x. piperis al pondus, drach. 24. et [altalaſir] pō- dus. drac. iiii. et galangæ pondus, drach. x. et ne- remiſch pondus, drach. vi. et ſucci abſinthij. dr. v. et vini cocti, et almeiſus quantitas, qua confi- ciantur medicinę. Tere medicinas, et pulueri- za eas, et cōſice eas cum vino, et almeiſus: et ſac de eis pilulas ſimiles piperi, et ſit doſis eius, dr. v. cum aqua tepida.

Conſectio cognominata imperialis: quæ cō- fert ad difficultatem vrinę, et dolorem doſi, et debilitatem renum, et frangit lapidem. Cuius permiſtio. Recipe ſeminis papaueris, et ſeminis porri, et ſeminis anethi, et ſeminis apij, et ſem. lilii, et ſeminis lactucæ, et ſem. endiuiz, et ſem. min. portulacæ, et been albi, et rubei, et linguz anis, et ſeminis alkeruæ, et Keſile, et ſem. [al- ſcheſabrem], et ſeminis ſampſuei, et [ſeminis KeKilie] et piperis, et turbit, et granorum na- ſturtij, et ſeminis maru, et vſnæ, et ammoni- ci, et floris ſquinantii, et ſeminis napi, et draga- canthi, et ſeminis hyuſquiami albi, et origani, et zarub, et ſelepiati, et granorum nil, et coſi, et carui, et pſyllii, et ſauinæ, et enulæ, et olibani, et ſeminis merſulen, et caſiæ, et ſemin. lini, et ſalis Indi, et ſemin rutæ, et ſem. al Keiri rubei, et albi, et cymini carmeni, et cinnamomi, et ſem. ſelengemiſk, et mugat, et ſene de Mecha, et her- modactylorum, et epithymi, et aniſi, et ſemin. ſullæ, et ſtirach granorum ſolis, omnium ana drac. iiii. tuder albi, et rubei, et ammeos, et [ze- doariæ, et kinau] et ſeminis ſœniculi, et cinna- momi, et myrobalanorum, et citrinorum, et kebulorum, et ſeminis harmel, et granorum myrti, et ſinapis, et cannabis, et ſiſami excorti- cati, et ſœnogræci, et ſeminis bauciæ, omnium ana drach. v. ſecacul, et zingiberis, amborum ana drach. iiii. Kie, et piperis albi, et gariophyl- li, et ſpicæ, et florum alcannæ, et pyrethri, om- nium

a B Alia litera
radicum amira-
beris.
b B ſychnagi In-
di, & perſici, &
alſeſeſum.

c B Alia
d B Alia

e B Alia
f B Alia

g B Alia
h B Alia

nium drach. i. s. scammonæ pondus tertie, drac. j. seminis melonis, & seminis melonis lōgi, amborum ana drach. x. olei sisamini drach. xl. mellis libr. ij. dosis integra, drach. ij. cū aqua tepida.

Confectio quam narravit Asaimeri, & dixit quod est experta, quæ est conueniens paralyti, & torturæ, & mollificationi, & reliquis agritudinibus, quarum radix est phlegma: de qua sumatur secundum quātitatem quam tolerat æger. & si liniatur ex ea membrum mollificatū, iuuat. Cuius permissio. Recipe opij, & euphorbij, & castorei, & cinnamomi, & macropiperis, & hyusquiami albi, & spicæ, & zingiberis, & croci, omnium ana partes æquales. Tere, & cribella, & confice cum melle dispumato. & pone in vase vitreo, & vtere quum necesse fuerit.

Confectio impinguatua nostra experta. Recipe mugath, & nucis endem, & been, & ^h [zedoaria,] & dragacanthi, & seminis papaueris, & karabe, omnium ana pondus, drach. iij. Tere, & pulueriza, & frige cum butyro frixione leui: & permisce cum duabus heminis paruis sauietriti, & hemina. i. zuccari, mensurata cū hemina parua: deinde sumatur omni die pondus dr. xx. et decoquatur cum duabus libris lactis: et projiciatur de super de butyro, quātum necesse est: & sorbeatur, quoniam bonum est.

Explicit tractatus primus.

INCIPIT SECVNDVS.

De hieris.

HIERA est nomen solutiui rectificatis: & huius quidem interpretatio, et expositio est medicina diuina. Et primum quidem solutiuum de cognitis fuit hiera Rusi: & antiquitus nō cadebat nomen hieræ, nisi super hanc: deinde nominata sunt alia eo. Et non dicitur medicina diuina, nisi quia actio solutiui est res diuina, saluās ex virtutibus suæ naturæ. Et antiquitus quidem non fuerunt data in potu hieræ, nisi quoniam medici timebant ex malitiis solutiuiorum simplicium, sicut pulpæ coloquinthidæ, & ellebori et aliorum. Et quum volebant vti eis, permiscebant ea cum facientibus penetrare, & rectificantibus, & bezahard, donec ausi facti sunt in vsum eorum. Postea edomiti sunt in eis, & acceptum succum eorum, deinde ausi sunt in eis adeo, donec acceperunt ea sicut sunt in pilulis. Sciat ergo medicus, quod hieræ magis saluæ, quā decoctiones, et pilulæ. Et non dimittuntur propter malitiam suam: imò propter ea quæ excusant ab eis propter consuetudinē malam. Et quoniam ipsæ non trahunt ex longinquo, sicut decoctiones, & pilulæ. Et dosis de hieris est vsque ad iij. aureos. Et quandoq; proiiciunt super eas salem massæ. Et magis conueniens cum quo in potu dantur, est aqua epithymidis, sicut de quorundam mundatis, propriè secundum descriptionem quorundam eorum, quæ recipiunt epithymi, drach. iij. passularum mundatarum, drach. x. myrobalanorum nigrorum mundatorum, dr. j. stachados, dr. iij. aquæ lib. iij. aniu-
den mundati lib. s. datur ad porandum in ieiunio.

no. & consequenter detur seminis althæe, dr. j. seminis citrini, drach. s. cum pauco oleo nucis, & aqua tepida. Et cibus tribus diebus sit zibrabegi cum aqua commissa.

Hiera picra, scilicet amara. Hæc est hiera de aloë, & associatur ei cinnamomū propter subtilitatem suam, & iuuamentum quod facit visceribus, & stomacho. Et mastix similiter, & vt conseruet. Et similiter castia. Et crocus propter digestionem, & confortationem cordis, et stomachi. Et fortasse crocus facit incurere in ea dolorem capitis: quare oportet, vt minoretur pondus eius, aut expellatur. Et assarum quoniam inest ei adiutorium ad solutionem faciendam, & præcipitationem humiditatum. Et quandoque ponitur loco eius cubebe, et sunt subtiles. Et carpobalsamum, & xylobalsamum propter confortationem stomachi, et resolutionem, et albezarati. & de hominibus sunt quidam, qui ponunt in ea florem squinanthi, quoniam prohibet rasuram, quæ timetur ex aloë, & sofas, vt expellant malitiā caliditatis aloës à stomacho, & capite. Et quandoque fermentatur cum tanto melle, quātum ipsa est. Et quandoque est sicca non fermentata. Ego verò informo de ipsa puluerizata trochiscos cum aqua bdellij, et exsicco eos in vmbra, & vtor eis: nam inuenio illud magis vltimū, quā aliud; & fortasse bdellium est ferè pars j. Et antiqui quidem diuersificati sunt in quantitate rectificationis aloës.

Sunt enim decies quidam, qui ponunt pondus medicinarum sexcuplum ponderis aloës: et de eis sunt qui octuplum, & addunt, & minuunt. Et iterum quādoque accipiunt ipsum ex abluto, quod est debilius soluens, & magis conueniens calefacto, et febrienti. & non dant ipsum in potu omni febrienti: imò ei cuius febris est leuis. Et de eis sunt, qui accipiunt de aloë non abluto, & est fortius soluens: sed est magis nocuum febrientibus: quamuis de eo sumant in potu quidem, & non noceat eis. Et hiera quidē non est res festinans in solutione: imò eius solutio fit cum facilitate, & paulatim, & cum tarditate: & fortasse efficit operationem suam in die secundo. & non est iterum eius solutio cū attractione ex longinquo: imò nō soluit nisi illud cui obuiat, & cui commiscetur, ex stomacho, & intestinis. Et longinquior terminus sue attractionis est pars hepatis absq; venis. Descriptio autem cognita vniuersitatis est hæc descriptio, quæ confert ad humiditates generatas in capite, & stomacho, & dolores iuncturarum, et colicam, & torturam, et grauitatem linguæ, & mollificationem membrorum. Cuius hæc est permissio. Recipe mastix, & cinnamomi, & assari, & spicæ, & carpobalsami, & croci, & xylobalsami, & castiæ, omnium ana pondus, drac. j. aloës sublimis duplum medicinarum. Tere, & cribella: & sit dosis integra, drach. j. cum melle, & aqua tepida.

Hieralogodion: Hæc cōfectio est benedicta, plurimi iuuamenti, mundificans corpus ab vltimis extremitatibus suis cū solutione, in qua non est labor, omnium humori, & superfluitatum: & confert ad ægri tudines capitis, & dolorem, & hemicraniam, & cephalæam, & vertiginem, & alguesgues, & maniam, et epilepsiam, &

& timorem & paralyſim, & mollificationem, imò ad apoplexiam. Et totum illud accepta in puluere, ſicut dictum eſt de ſcelithe, & eſt melior illo plurimū. Et cōfert ad dolores auris, & oculi, & confortat ſtomachum, & aperit oppilationes hepatis, & prouocat menſtrua, & ſoluet difficultatem anhelitus, & cōfert ad quartanā, et omnes paſſiones phlegmaticas crudas, et febres antiquas, et ualet ad dolores iuncturarū, et podagram, et uenam ſciaticā: et utilis ad tyriā, et alopeciam et ulcera antiqua in capite, et alia, et ad baras, et morpheā, et impetiginē, et exco-
 10 riationem, et lepram, et ad ſerophulas, et apoſte-
 mata frigida, et cāeros. Cuius hæc eſt permiſſio. Recipe pulpe coloquintidæ .j. v. cepæ ſquillæ aſ-
 ſatæ, et agarici, et ſcammonæ, et ellebori ni. et
 ammoniaci, et ſcordeon, omniū an. .j. iiii. s. et in
 deſcriptione alia omniū an. .j. ii. s. epithymi, et
 chamædryos, et bdellij, et aloes omniū an. .j.
 20 iiii. hæſce, hypericō, et ſolij Indi, et praſij, et po-
 lij, et calſie, et melanopiperis, et leucopiperis, et
 macropiperis, et croci, et cinnamomi, et opopa-
 naci, et polypodij, et ſerapini, et caſtorei, et myr-
 rhæ, et petroſelini, et ariſtol. longæ, et ſucci ab-
 ſinthij, et euphorbij, et ſpicæ, et amomi, et zingi-
 beris, omniū an. pōdus .j. ii. gērianæ, et ſtechados
 an. .j. i. s. mellis quantū ſufficit: et doſis integra
 aur. iiii. cum aqua tepida, et melle: aut cum deco-
 30 coctione epithymi, et paſſularum enucleatarū.

a B. agarici.

Hieralogodion ſecundum deſcriptionem
 Philagrii Recipe pulpe coloquintidæ, et aſcro-
 cijet ammoniaci, et corticū ellebori albi, et ſcā-
 moneæ, et hypericon, omniū an. aur. x. epithy-
 mi, et polypodij, et bdellij, et aloes, et chamæ-
 dryos, et praſij, et caſiæ omniū an. aure. viij. ma-
 cropiperis, et leucopiperis, et melanopiperis, et
 cinnamo. et croci, et opopanac. et ſerapini, et ca-
 ſtorei, et petroſelini, et ariſtol. longæ omniū
 an. aure. 4. conficiatur cum melle diſpumato: et
 ſit doſis aur. iiii. aur. iiii. ſecundum uirtutem cuius
 40 que hominis cum aqua mellis, et ſale.

Hieralogodion ſecundum deſcriptionem
 Pauli. Recipe pulpe coloquintidæ aure. xx. ce-
 pæ muris aſſatæ, & agarici, & ammoniaci, & cor-
 ticum ellebori ni. & ſcammonæ, & hypericō,
 omniū ana. aur. x. polypodij, et epithymi, &
 bdellij, & aloes, & chamædryos, & praſij, & ca-
 ſiæ, omniū an. aur. viij. myrrhæ, & opopona-
 ci, & ſerapini, & petroſelini, & trium pipe-
 rum, & cinnamomi, et croci, & caſtorei, & ari-
 ſtolochiæ longæ, omniū an. aure. iiii. mellis
 50 quantū ſufficit.

Hiera Ruſi, faciens ad choleram nigram, &
 phlegma, & alopeciam. Reci. pulpe coloquin-
 thidæ aur. xx. chamædryos aureos x ſerapini, &
 opopanaci, amborum an. aur. viij. ſeminis apij
 montani, aur. v. ariſtol. rotundæ aur. v. piperis
 albi, & nigri. amborum an. aur. v. cinnamomi,
 aure. iiii. caſiæ, aur. viij. ſtechados, & croci, et po-
 lij, & myrrhæ, omniū an. aur. iiii. infunde myr-
 60 rham cum vino, & tere medicinas, & confice
 cum melle diſpumato, & pone in vaſe, & vt
 quum neceſſe fuerit. Et in deſcriptione alia pul-
 pæ coloquintidæ, drach. xx. aloes Scotrenſis
 pondus, dr. v. galange, dr. x. chamædryos, dr. xx.
 ſerapini, et opopanaci, amborum an. drac. viij.
 ariſtol. rotundæ, et petroſelini, et piperis al. & ni

gri, omniū an. dr. v. ſpicæ, & caſiæ, & cinnamomi, & croci, & zingiberis, & myrrhæ, et po-
 lij omniū an. aure. ii. et inuenimus additum
 in deſcriptione alia relatum ad hoc, quod eſt
 in ſuriamatij de medicinis, chamæpithyos,
 & agarici, et praſij, omniū an. drac. x. & con-
 10 ficiantur cum melle. et ſit doſis eius pondus.
 drach. iiii. cum aqua calida, & melle, et ſale in
 ieiunio poſt abſtinentiam

Deſcriptio vniuerſitatis hieræ Archigenis,
 q̄ confert omni ægitudine generatæ ex phleg-
 mate crudo, & non crudo, & melancholia, &
 15 [uitio] aquæ in oculo, & dolori capitis, & facit
 ad vertiginē, & epilepſiā, et ualet ad inceptiōē
 ægitudinum viſus, et raucedinem humidā, &
 dolores gutturis, et difficultatem anhelitus, et
 ſpasmum, et exituras ex materiis groſſis, et con-
 fert ad aquam citrinam, et ſcabie. Et quandoq;
 20 datur in potu paſſim propter dolores ſtomachi, et ventris, et matricis, et cum decoctione ru-

tæ. Et quandoq; ponitur in ea caſtorei parum,
 ſi vſque ad ſiliquas iiii. & ad dolorē doſi, et me-
 tron, et ad venam ſciaticam, et ei ſimilia cum
 aqua centaureæ, & permixcentur cum ea etiam
 ſuccus cucumeris aſinini, et coloquintidæ ſi-
 liquæ, iiii. in aqua abrotani, et datur in potu ad
 morſum canis rabioſi, & facit ſecuritatem à ti-
 more aquæ præcipue cum pondere, drach. i. de
 30 aduſtione caneri fluuialis. Cuius hæc eſt permi-
 ſſio. Recipe pulpe coloquintidæ, drach. x. ii.
 praſij, et ſtechados, et ellebori, ni. & chamæ-
 dryos, et ſcammonæ, et leucopiperis, et macro-
 piperis, omniū an. dr. ii. cepæ muris aſſatæ, et eu-
 phorbij, & aloes, et croci, et gērianæ, et petroſe-
 lini, et ammoniaci, et opopanaci, omniū an.
 vnc. j. polij, et cinnamomi, et ſerapini, et myr-
 rhæ, et ſpicæ, et ſquināthi, et calamēthi mōtani,
 et ariſtolochiæ rotundæ, omniū an. dr. ii. mel-
 lis quantum ſufficit: & ſit doſis aur. iiii. cū de-
 40 coctione epithymi, et paſſularū mundatarum.

Hiera Archigenis ex deſcriptione Pauli. Rec.
 praſij, et agarici, et chamædryos, & pulpe colo-
 quintidæ, & ſtechados, omniū an. pondus
 aure. xx. opopanaci, et ſerapini, et petroſelini, et
 ariſtol. rotundæ, et piperis al. omniū an. aure.
 v. cinnamomi et ſpicæ, et polij, et croci, omniū
 an. aure. iiii. Tere ex medicinis, quæ ſicca ſunt.
 Et conquaſſa gummas, et infunde in melle, et
 50 permixce: et ſit doſis aure. iiii. cum ſalis triti pō-
 dere, drach. i. cum aqua mellis.

Theodoricon magnum, quod ualet ad cor-
 ruptionem complexionis frigidæ, et repletio-
 nē et ſuperfluitates viſcoſas groſſas, et obliuio-
 nem, et tenebroſitatem viſus, et difficultatē an-
 helitus, et ſtoporem, et dolores hepatis, et ſto-
 machi, et ſplenis, et renum, et matricū, et pro-
 hibitionem menſtruum, et colicam, et eſt ſo-
 lutiuum abſq; labore: cuius doſis ſit pōdus aur.
 60 iiii. cum decoctione epithymi, et agarici, aur. cū
 aqua calida. Cuius hæc eſt permiſſio. Recipe
 aloes Scotrenſis pondus, drac. x. agarici albi pō-
 dus, drach. xx. croci, et cinnamomi, et acori, et
 maſticis, et olei baſſami, omniū an. pondus,
 drac. iiii. reuſini, dr. i. s. xylobaſſami, et carpoſal-
 ſami, et euphorbij, et macropiperis albi, et ni-
 gri, et gentianæ ro. et ſloris ſquinanthi, omniū
 an.

an. pondus dr. ii. costi amati, chamædryos, epithymi, omniū an. dr. iiii. aslari, et casie, & scammonæ omniū an. pondus, dr. vj. spicæ odoriferæ pōdus, dra. iiii. s. meu, & amomi amborū ana pondus, dra. j. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & confice cum melle dispumato, et reponē in vase, & vtēre post sex mēses.

Theodoricon aliud, quod confert omnibus ægitudinibus excitatis ex frigore, & phlegmate. Recipe aloes pondus, dr. xxx. agarici pōdus, dr. xii. acori, et croci, & cinnamomi, & f[alkeia] & hermodactylorum, & casie omnium an. drac. iiii. chamædryos, & leucopiperis, & aslari, & xylobalsami, omnium an. pondus, drac. ii. melanopiperis, & castorei, amborum an. drac. iiii. reusini, & s[er] myrrhæ, & spicæ omnium ana pondus, dra. i. mellis quātum sufficit: dosi eius pondus, drach. iiii. cum aqua calida: & antiquetur. vj. mēsisibus.

Theodoricon aliud faciēs ad illas passiones. Cuius hæc est permissio. Recipe ^h acori pondus, drac. viii. nucis muschatæ dr. xii. aloes Sco trensis, dr. lx. agarici pondus, drac. xliiii. reusini dra. iiii. piperis albi, & gentianæ, amborum ana pondus, dr. iiii. croci, & gariophyllorū, et acori, i[tem] in alio galbani, et keiati, et cinnamomi oīum an. dr. vi. aslari, et xylobalsami, amborum an. pōdus, dra. iiii. casie et scammonæ omniū an. pondus, dr. xii. spicæ, dr. viii. scordeon pondus, dra. ix. amomi, et rubeg, et piperis ni. et piperis lōgi, et squināthi, omniū an. pondus, dr. ii. ieros pondus, dr. viii. Tere, et cribella, et cum melle quantum sufficit, confice, et antiquetur. vi. mē. & sit dosi pondus, dr. iiii. cum aqua calida.

Theodoricon cum nuce muschatæ, faciēs ad omnes ægitudines antiquas capitis, & ad maniam, & alguesgues, et dolorē capitis, et vertiginem, et ad epilepsiam, et ad debilitatem visus, et ad dolorem hepatis et splenis, & renum, et colicam, et prouocat mēstrua retenta, et ad leprā, et baras. et ad dolorem podagræ, et iuncturarū, & ancharum, et ad febres chronicas antecessentes: & eius solutio est sine nocumēto. Cuius hæc est permissio. Recipe aloes, drac. lx. agarici, drach. xliiii. scordeos, et xylobalsami amborū ana dra. iiii. costi, drach. viii. acori, et masticeis, et cinnamomi, et gariophyllorum omnium ana drac. vi. casie, et nucis muschatæ amborum an. drach. xii. epithymi, drach. xviii. spicæ dr. vi. cha 50 medryos, dr. viii. s[er] myrrhæ, dr. ii. triū piperū, et euphorbii ana, dr. iiii. floris squināthi, dr. ii. gentianæ, dr. iiii. amomi, dr. ii. scammonæ, dr. xviii. mellis dispumati quantum sufficit. Cuius dosi sit, dr. iiii. cum decoctione epithymi.

Theodoricon aliud vsitātū. Recipe aloes, dr. lx. agarici, dr. xliiii. masticeis, et croci, et acori, et cinnamomi, et spicæ, omnium an. dr. vi. aristol. & carpobalsami, et euphorbii, et trium piperū, & gentianæ, omniū an. dra. iiii. chamædryos, et costi amborum ana dr. v. casie, et epithymi amborum ana dr. xii. myrrhæ, et floris squināthi, et amomi, omnium ana dr. ii. scammonæ dr. xx. mellis quantum sufficit. Cuius dosi, et ad ministratio, et iuuamenta sunt sicut primi.

Hiera Gal. descriptione vnuerſitatis. & de iuuamentis eius est, q[uod] ipsa est subtilior, & efficacior q[uam] theodoricon, et logodion: faciēs ad pa

ralysim, et torturā, et spasmus, et mollificatio nē et purgat a corpore superfluitates viscosas, grossas, & diuersas, & stringit mollificationem vesicæ, & exitum vrinæ abiq[ue] voluntate. Cuius hæc est permissio. Reci. pulpæ coloquinthidæ, & agarici, et capæ muris aslatæ, & ammoniaci, & scammonæ, & ellebori nigri, et hypericon, & euphorbii, omnium ana dr. xvj. polypodij, et epithymi, et bdellij subalbidi, et chamædryos, 10 et prassij, & casie, omnium ana pondus dra. viij. myrrhæ, & serapini, & aristol. longæ, & trium piperum, & cinnamom. & opopanaci, & castorei, & petroselinii omnium ana drach. iiii. Et de hominibus sunt quidam, qui ponūt in ea croci pōdus, dr. iiii. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas infulis eis, quæ ex ipsis infunduntur in triplicato, & cōfice cum melle dispumato, & vtēre quum necesse fuerit post sex mēses.

Hiera Gal. descriptione Pauli. Recipe chamædryos, & leucopiperis, et macropiperis, et agarici, & stachados, & ellebori nigri, & scammonæ, & spicæ, et epithymi, & capæ muris aslatæ, omnium an. aure. vi. myrrhæ, & croci, & ammoniaci, & hypericon, omnium an. aure. viij. mellis quantum sufficit.

Hiera Gal. Recipe pulpæ coloquinthidæ, dr. iiii. chamædryos, & capæ muris aslatæ, & croci, & agarici, scammonæ, et ellebori nigri, & stachados, & ammoniaci, & hypericon, omnium ana, drach. iiii. & sextam, drac. j. epithymi, & polij, & bdellij, & chamæpithyos, & prassij, et aloes, & casie, & polypodij omnium an. dra. i. s. & trium piperum, & myrrhæ, & cinnamomi, & croci, & opopanaci, et serapini, et castorei, et petroselinii, & aristolochiæ rotundæ, et euphorbii, omnium ana medietatem, et tertiam, drac. j. & mellis quantum sufficit. Dosi sicut logodion, & iuuamenta eius sicut illius.

Hiera eufacaris, & est Hipp. medici, confers ad humiditatem stomachi, & ad dolores capitis generatos ex vaporib[us] corruptis, et ex tristitia timere faciente. Cuius hæc est permissio. Rec. gentianæ, et spicæ, & aristol. rotundæ, et casie, et cinnamomi, omnium ana pondus, drac. j. petroselinii, & chamædryos, et stachados, et [ful 1 s. fulfulumum & ozymum montanum, et Keiati] fulimon. et est ozymum montanum, et Keiati] 20 omnium an. dr. i. myrrhæ pondus, drac. iiii. granorum alben, et croci, amborum ana drach. j. s. aloes ru. pondus, dr. viii. pulpæ coloquinthidæ pōdus, drac. vi. conficiatur cū melle, et ad ministratur post sex mēses. Dosi eius pōdus dr. iiii.

Hiera alia Hipp. quæ facit ad mania, et alguesgues, et vertiginē in capite, & dolorē capitis vehemētē, et spasmus, et scissuram manuum, et dolorem iuncturarū, et ad permissionem rationis, et corruptionē intellectus, et dilatationē pupille, et inceptionem, quæ in oculo, et ad lepram, et albaras, et ad paralyſim, et torturam. Cuius hæc est permissio. Recipe cucumeris asinini, et trium piperum, et chamædryos, omniū ana pondus aur. v. croci, et myrrhæ, et scammonæ, omnium ana pondus, drach. ii. ammoniaci pondus drach. i. mellis quantum sufficit. Dosi eius medietas vne. i. cum aqua calida.

Hiera Andromachi, quæ confert ad dolorē stomachi, et ventris. Cuius hæc est permissio. Rec. cinnamomi, et casie nigre, et calami aromatici,

m s. species.

n B. chie.

matici, & xylobalsami, & floris squinanthi, omnium ana vnc. iij. s. Tere medicinas, & proice in vase figuli nouo, & funde super eas aque pluuiialis danich. vi. & decoq; ad medietatē, & colla: deinde accipe aloes rubei lib. j. s. & pone super ipsum aquae pluuiialis quantum sufficit, & tere in meridie, & ablue donec abstergetur, & funde super ipsum^m [aquam specierum] & tere in sole donec exsicceatur deinde tere, & proice in ipso croci, & myrrhe, et^m [alkeiati] omnium ana vnc. iij. et in descriptione antiqua, omnium ana vnc. j. deinde tere oia, et pone in vase vitri, aut vitreato, & vtere: est. n. iuuatiua ad spasmus, & ad reperussionē, quae fit obuiando, & percussione, & fracturam, & ad dolorē lateris, & aperit stomachum, & dolores eius, & sputū sanguinis, & dolorem iiii. Dosis eius integra pondus, drach. j. cum aqua tepida, & omni homini secū dum quantitatem suae virtutis: & ad apostemata dura cum syrupo acetofo, & sit ex ea emplastrum ad apostemata oculi cum succo mentae, aut vuae vulpis, & apostemata ani cum oleo rosaceo, & vino bono, et confert ad vlcera, quae ac eidunt vnguibus, quando liquefit cum aceto vini, & ad adustionem oris gargarizata.

Hiera Andromachi faciens ad retentionem menstruum, & ad lepram, & tumorem. Cuius haec est permissio. Rec. stachados, & chamædryos, & agarici, & ellebori nigri, & piperis nigri, & albi, & mezerion, & scammonē, et squilae assata, omnium ana pondus drach. viij. croci, & euphorbij, & ammoniaci, omnium ana drach. viij. myrrhae, drach. iij. interioris cucumeris asinini, drach. iij. mellis lib. v. dosis eius pondus drach. ii. cum melle, & aqua & sale.

Hiera Faneligoris faciens ad melancholiam, & mundificat velamina cerebri, & aufert chymos grossos, viscosos, terrestres: Cuius haec est permissio. Rec. prassij, & stachados, et ellebori nigri, & chamæpityos, & chamædryos, et petroselin, & polij, et aristol. rotunda, et croci, et gentianae, & [keiati], & dragacanthi, & foij, & allari, et amomi, & costi, et cinnamomi, & phu, & meu, et piperis, et carpobalsami, et alij syluestris, et casie, & hypericon, et floris squinanthi, et spicae, omnium ana pondus, drach. ii. epithymi, & agarici, & polypodij, et pulpae colocynthidae, omnium ana, drach. iij. aloes Scottensis, vnc. vj. Tere, et confice, & antiqua sex mensibus. Dosis eius tertia, drach. i. cum aqua calida.

Hiera Busitus, conferens ad visum, et confortans eum, et sedat dolorem capitis assiduum, & confert ad dolores stomachi, et splenis, et hepatis, et ad dolores melancholicos, et phlegmaticos, et ad vertiginem, et dolorem, qui nominatur corona. Cuius haec est permissio. Recipe chamædryos, pondus, vnc. xii. agarici pondus, vnc. xvi. & in descriptione alia. agarici, vnc. x. pulpae colocynthidae, vnc. ii. stachados, & piperis albi, et nigri, omnium ana. vnc. xii. meu. vnc. iij. croci, vnc. xxviii. ellebori nigri, et scammonē, et aloes Scottensis oīum ana vnc. xvi. Tere, & cribella, et confice cum melle: dosis eius, dra. iij. post sex men. et in descriptione alia, spicae, et casiae, amborum ana, vnc. xii. bibatur cū infusione epithymi post abstinentiam.

Hiera Catagini Anthiocheni, quae confert ad

spasmus, et dolorem capitis antiquū, et ad tremorem accidentem ex melancholia, et ad tremorem iuncturarum. Cuius haec est permissio. Rec. pulpae colocynthidae pondus, dr. xx. chamædryos, et prassij, et agarici, omnium an. dr. x. aristolochiae longa, et petroselini, et piperis albi, et serapini, et opopanaci, omnium an. dr. v. myrrhae, et spicae, et polij, et croci, et cinnamomi, oīum an. dra. iij. Infundantur humida cum melle deinde coquantur super ignē parūper, et terantur sicca, et proiciantur super ea, et misceatur, et administretur post sex menses.

Descriptione alia hiera, quae addit in visū, & confortat ipsum, et confortat ad dolorē capitis et p[er] t[er]m[in]um

passiones stomachi, & hepatis, et splenis. Cuius haec est permissio. Rec. pulpae colocynthidae, drach. x. chamædryos, & casie, et trium piperū, oīum an. dr. ii. aloes, et myrrhae, et thuris masculi, et croci, oīum an. dr. j. scammonē, dr. vi. succi absinthij pondus dr. ii. mellis quantum sufficit. Dosis pondus, dr. iij. cum aqua calida.

Hiera nostra experta. Recip. ellebori pondus dr. i. pulpae colocynthidae aur. i. et aloes aure. ii. et salis Indi. dr. i. et tertiam, et agarici pōdus aure. ii. et lapidis armeni aur. s. et rosarum pōdus, dra. i. et piperis albi pondus aure. i. et zingiberis pondus aur. ii. et acori, et ammomi, et assari, et carpobalsami, et alhafee, et origani, et seminis apij et dauci, et est semen bauciae, omnium an. drach. iij. & buglossae pondus dr. x. seminis alfaheslebram, et seminis. alfelengemisch, et seminis [ozymi citrati] et seminis citri, et mentae siccae, omnium an. dra. ii. et epithymi pondus, dr. ii. s. conficiantur omnia cum duplo sui mellis, et reponatur sex mensib. deinde administretur.

TRACTATUS TERTIVS.

De electuarijs solutiuis, et non solutiuis.

NOS dicere volumus in hac summa de electuariis famosis, et quae sunt similia vniuersalibus. Illorum verō, quorum iuuamenta sunt particula-

ria, digniora loca dicēdi sūt in summa secūda. Electuarium dyaciminū faciens ad dolores viscerum, quos generauit frigiditas, et ad agitudinem phlegmatis senum, et confortat stomachum, et digerit cibum, et aufert appetitum caninū, et eruatiōnē acetosam. et sit dosis agnitus galie cū aqua calida. et confert iterū ad febres frigidas melancholicas, et phlegmaticas. Cuius haec est permissio. Rec. cymini carmeni infusi in aceto vini die, et nocte, exsiccati, torrefacti, et foliorū rutae exsiccati in vmbra, et piperis, et zingiberis oīum an sextaria. v. baurach armeni pondus, dr. x. Aggrega has medicinas, tritas, cribellatas: et confice cū melle dispūmato, et reponatur in vase, et administretur.

Diacyminum Gal. quod facit ad ventositates frigidas, et satietatem nauaeatiua, et resoluunt ventositates, et confert ei, qui non digerit cibū. Cuius haec est permissio. Rec. baurach medietatem partis, cymini carmeni infusi in aceto, torrefacti, piperis albi, et piperis longi, foliorū rutae, omnium ana partem vnā. Et hoc quid sit secū-

secundum duas descriptiones. quandoque. n. fit ex partibus aequalibus in omnibus suis com-
missionibus. scilicet cimini, piperis, & trite baurach:
& iste modus resoluit naturam valde. Et quan-
doque permiscetur de speciebus reliquis quan-
titas aequalis, et de baurach medietas huius qua-
titatis. Et eligitur de cymino, carmenum: & in-
funditur in aceto forti, deinde torrefit. Et fit pi-
per album: & illud ideo, quoniam ipsum confortat
stomachum plusquam duae aliae species, scilicet pi-
per longum, & piper nigrum: & hoc est illud,
quod non est parum, neque contractum, & neque
est cortex eius grossus, imò est ex illo, quod di-
citur grauis ponderis: & eligatur de eo magnū,
& sanum; Et baurach. Fiat ergo medicina ad il-
lum, cuius natura retinetur cum baurach dicto,
nitrum nauarcon, & est rubrum. Et quum fe-
ceris ipsam ad illū, cuius natura est soluta, ad-
ministrabis baurach aliud. Et fit illud, quod de
eo prolicies, medietas quantitatis vniuscuius-
que medicinarum quas diximus. Et folia rutae
iterum. Sint ergo sicca cum mensura: & illud
ideo, quoniam si exsiccantur vehementer, quā-
tum sint calidae complexionis, est calefactio eorum
vltra mensuram, & si non exsiccantur vehemē-
ter, remanet in eis humiditas superflua, quae nō
cōsequitur vltimationem digestionis; quapro-
pter non destruitur eius inflatio in aliquo. Et
istae quatuor species quandoque permiscantur
cum melle dispumato, & quandoque non per-
miscantur cum aliquo, & referantur per se abs-
que melle. Quia ergo ipsae sunt necessariae, pro-
ficiuntur in aqua hordei, aut in cibo alio con-
ueniente: Et haec medicina sumitur sola ante ci-
bum, & post cibum. Et illa, quae permiscetur cum
melle dispumato, est magis cōueniens in hac di-
spositione: & illud ideo, quoniam ipsa destruit
inflammationē omnino. Et oportet iterum, vt
sit mel bonum, quum nō sit necessarium, vt sit
haec medicina nisi fortis in resoluendo vtero-
sitas, & euacuet cum fortitudine. Et oportet,
vt scias iterum, quādo vis, vt sit eius euacua-
tio plus, sit contritio medicinarū non subtilis,
sed grossa: & illud ideo, quoniam scio hominē,
qui contriuit hanc medicinam contritione vl-
tima, quoniam nō sciuit illud, quod ego dixi;
quare non resoluit naturā omnino, imò pro-
uocauit fortiter, & venit ad nos mirans, & quae
rens de causa in hoc: & illud ideo, quoniam ip-
se existimabat, quod in corpore illius viri esset pro-
prietas, quae esset causa in hoc, quod accidit.
Postquā ergo feci scire eū, quod causa in illo esset
dispositio cōpositionis eius, tūc composuit eam
secundo, sicut precepi ei, & cōpleta est eius ope-
ratio. Et oportet, vt seruetur hic determinatio
in compositione reliquarum medicinarum.
Electuariū ad subulitū, & est aggregationis,
quod est conueniens ad frigiditatem stomachi ve-
hemētis frigoris: & cruetuationem acetosam,
& appetitum caninum et singultū, qui fit ex re-
pletione chymorū grossorum, et phlegmatico-
rum, & febres antiquas, quae sunt per frigus, &
malitiam digestionis. Cuius permixtio haec est.
Recip. cimini infusi in aceto exsiccati sextaria
xv. piperis, & zingiberis, & rutae siccae, & bau-
rach, omnium ana. dr. xx. Terantur, & conficiantur
cum melle dispumato, & administrentur.

Electuariū de calametho fluuiali descriptio-
ne Gal. Rec. calamethi fluuialis, & campestris, et
petroselinī, omnium ana. dra. xij. zingiberis aur.
vj. sem. apij, & capitum alhaesce amborū ana. aur.
iiij. keisim aur. xvj. piperis aure. xlviii. siselcos au.
re. v. Tere, & confice cum melle dispumato.

Electuariū de myrto, conferens ad solu-
tionem naturae, & vomitum phlegmatis, & hu-
miditatis, & malitiā digestionis, quae est ex sto-
macho. Cuius permixtio haec est. Recip. grano-
rum myrti bonorū siccorum heminā. j. miro-
balanorum nigrorum, & bellicorum, & embli-
corum, & talasfir omnium ana. dr. xx. leucopipe-
ris, & macropiperis, et zingiberis, omnium ana
drac. x. masticis, & cordumēni & carui, & anisi,
& cimini, & spicae, & casiae, & cardamomi, &
costi, omnium ana. dr. vj. nucis muscatae, & se.
apij, & ammeos, omnium ana. dr. v. folij Indi, et
amomi, amborum ana. dra. iiii. Tere, & confice
cum melle dispumato & dosis sit, drach. j.

Electuariū sicut alcanzi est bonum. Cuius
haec est permixtio. Recipe granorum myrti kei-
liati, drac. s. spicae vnc. iiii. nucis muscatae cum
cortice suo lib. s. gariophyllorum, & cardamo-
mi, & anisi torrefacti, & sem. apij torrefacti, &
vsnæ, omnium ana. vnc. ii. macis, vnc. j. s. casiae,
vnc. iiii. myrobalanorum kebulorum, & belli-
ricorum, & emblicorum, omnium ana. vnc. iiii.
macis. dr. j. s. bulliant medicinae cum vino odo-
rifero feruore vno, deinde exsiccantur, & bul-
liant ebullitione cum aqua cydoniorum, & ex-
siccantur super fixorium calidum, & terantur,
et inuoluantur miua. Et fit dosis aure. ii. aut dr.
iii. cum syrupo cydoniorum.

Electuariū Almutaguachil relatum Salo-
moni, quod confortat stomachum, et confert
ad malitiā digestionis. Et est illud, quod in po-
tu dabat Israelita Mutaguachil, quoniam est
bonum & expertum. Cuius haec est permixtio.
Recipe spicae, & gariophyllorum, & cinnamo-
mi, & nucis muscatae, & cardamomi, & galiae
bonae, omnium ana. aure. i. piperis albi, & zingi-
beris, et castorei, omnium ana. drac. ii. thuris albi
masculi, aur. iiii. zuccari tabarzet quantum sunt
medicinae: commisceantur medicinae cum zuc-
caro, et conficiantur cum melle dispumato.
Et dosis eius, aure. iiii.

Diacyminum aliud, cōferens ad dolores vē-
tris commotos à frigiditate, & ad febrem quar-
tanā, & ad appetitum caninum, & febres phleg-
maticas, et melancholicas, et ad phlegma pluri-
mum, quod accidit senibus, et ad vehemētiam
frigoris, quod accidit in stomacho, & ad cruetua-
tionē acetosam, & ad sputum quod fit ex mul-
titudine superfluitatum phlegmaticarū. Cuius
pmixtio. Rec. cimini infusi in aceto die, & no-
cte, torrefacti, & rutae siccae, et zingiberis, et pipe-
ris, omnium ana. sextaria decem. et baurach ar-
meni, dr. x. conficiantur cum melle dispumato.

Electuariū diacyminum aliud. Recipe cy-
mini recentis boni, vnc. vii. in fundatur in aceto
vini die & nocte: deinde extrahatur, & pij-
ciatur super corium rubeum, & moueatur: &
quando exsiccat, torrefiat torrefactione leui
cum igne, et piperis, vnc. iiii. zingiberis fini. dr.
iiii. baurach armeni. drach. ii. commisceantur,
et conficiantur cum melle.

Diapi-

Diapereon facies ad frigora, & humorē crudum, & dolorem stomachi, & malitiam digestionis, & ventositates grossas, & cruationē acetosam et appetitū caninū. Cuius permistio est. Vt fumantur leucopiperis, & melanopiperis, & macropiperis, omnium ana. vnc. iii. Et in descriptione alia. vnc. ii. & xylobalsami, vnc. i. et amomi, & spicæ, amborū an. dr. iii. & zingiberis, & semini apij, & fiseleos, & casie, & assari, & enulæ, omnium an. dr. i. Tere, & cribella, & cōfice cum melle dispumato. Dosis eius pondus. dr. iii. cum aqua tepida in ieiunio.

Electuarium alfendedicon valens ad dolorē stomachi, & hepatis frigidi, & debilis, generantis ventositates grossas. Cuius permistio. Reci. zingiberis, & piperis, & spicæ odorifera, omnium an. dr. vi. masticis, & ammeos, amborum an. pondus dr. iii. sem. apij, & meu, & phu, omnium an. dr. v. cymini carmeni, & casie, & carpobalsami, & pyrethri, omnium an. pōdus. dr. ii. folij Indi pōdus. dra. i. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & cōfice cū melle dispumato, & reponē in vase, & vtere quum necesse fuerit.

Electuarium Alcanzi faciens ad solutionem ventris, & ad malitiam digestionis, & debilitatē stomachi, & frigus eius. Cuius hæc est permistio. Sumantur costi, & cinnami, & spicæ odorifera, & carpobalsami, & casie, omnium an. dr. x. nucis muschatæ v. numero, cardamomi, & gariophyllorum, & anisi, & meliloti, & [casie Indi] oium an. pōdus, dr. iii. b. f. f.

Jaristolochiæ, & vñea, amborū an. dr. ii. cyperi, & zingiberis, amborum an. pōdus sextariorū. x. calami aromatici, & piperis, et macropiperis, omnium an. pondus dr. v. myrobalanorum nigrorum, enucleatorū sextaria ii. bellirici enucleati. x. numero, granorum myrti kañcius semis bonorum seburi. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & confice cum melle de arundinibus zuccari, & reponē in vase, & vtere quū necesse fuerit, post duos mēses.

Descriptio electuarij alcanzi alia, conferens ad debilitatē hepatis, & stomachi, & frigus amborum, & ad solutionem ventris, & malitiam digestionis, & confert illis, super quos timetur aqua citrina: & est bonū spleni, prouocans vrinam. Cuius hæc est permistio. Recipe costi, & cinnamomi, & spicæ, & carpobalsami, & casie, omnium an. dr. x. & de nucibus muschatis nucis. v. et cardamomi, & gariophyll. & anisi, et meliloti, et [casie], & neremisch, omnium ana. vnc. iii. macis, pondus, dr. iii. & burungi kebuli drac. viii. & reusini, et aristolochiæ longe, et vñea, omnium an. pondus, drac. v. myrobalanorum, nigrorū, et kebulorum an. sextaria ii. & de belliricis bellirici. x. et granorū myrti, quātum est pondus medicinarum omnium. Terantur sicut alcohol, & conficiantur cum melle tabarzet. Dosis eius sicut galla cū aqua frigida. Et in descriptione alia, zingiberis sextaria decem.

Electuarium alkefin dictum electuariū ambra. Et hoc electuario vñ fuerūt Reges Græciæ. Et hoc confert ad aggritudines frigoris, et propriè renum, et addit in desiderio coitus: et valet ad paralytim, et torturam, et tremorē, et pulsum cordis, et addit in recordatione et sensu, et exsiccat humiditatē stomachi, et facit digestio-

nem esse bonam. et est ex eis, quæ conueniunt senibus. Cuius permistio hæc est. Rec. cardamomi maioris, et minoris, et macis, omnium ana. pōdus, drac. iii. zingiberis, et macropiperis, amborū ana. sextaria. ii. cinnamomi. dr. iii. vñea. pondus. dr. ii. cinnami pondus. dr. i. gariophyllorum, et croci omnium an. pondus. dr. x. nucis muschatæ pondus. dr. v. Et in quibusdam descriptionibus nucis. v. spicæ odorifera, & masticis, et ambra, omnium ana. pondus. dr. ii. muschi, pondus. dr. i. sem. hyusquiami albi, et opii, amborum, ana. pondus, drac. i. olei balsami, pōdus drac. vi. Aggrega has medicinas tritas, et cribellatas, et infunde opium in mensura sacraia. i. de vino bono, et confice cum melle dispumato, et vtere post sex mēses, et liquefac ambra cum oleo balsami, et adhibeatur de oleo alben quantitas, qua omnia inuoluantur.

Electuarium alscchereben conferens ad frigus hepatis, et stomachi, et aquam citrinam, et cholera nigram, et est soluens vētem. Cuius hæc est permistio. Sumatur [casie Indi] et zingiberis, et piperis, et cinnami, et cardamomi minoris, et gariophyllorum, et pyrethri, et folij Indi, et amyli de tritico, et masticis, et cardamomi maioris, et cinnamomi, et spicæ, et casie, et sem. apij, et anethi, et ameos, et sem. fœniculi, et anisi omnium, an. dr. vi. epithymi Cretensis, et turbit, amborum ana. dr. xii. scammonæ, dr. x. zuccari tabarzet pondus, dr. xx. Aggrega has medicinas tritas, et cicotrigonitas, et confice cum melle tabarzet dispumato, et vtere quum necesse fuerit.

Electuarium diaphenicon est electuariū propriū iuuamenti in coica, et resoluens cam, et confert ad humorem crudum, et frigora, et ad difficultatem vrinæ. Cuius hæc est permistio. Sumatur baurach armeni, cymini carmeni, et petroselin, et zingiberis, et piperis albi, omnium ana. pondus. dr. xxii. scammonæ pondus. dr. v. daçylorum heyron mundatorum ex nucleis, et amygdalarum excorticatarū ex duabus corticibus, et foliorum rutæ, omnium an. pondus drac. x. Aggrega has medicinas omnes tritas, et cicotrigonizatas, et infunde daçylos in aceto vini die, et nocte, et tere bene, et permisce cum medicinis, et confice cum melle dispumato, et vtere quum necesse fuerit.

Diaphenicon aliud. Rec. daçylorum heyron ablatis nucleis. c. numero, et infunde eos in aceto die, et nocte, et cōfrica manibus, et cola, et rutæ sicca, et zingiberis, amborum an. dr. xiii. et piperis albi. xiii. numero, et baurach armeni pondus. dr. v. et de amygdalis excorticatis ex duobus corticibus. cl. numero, et scammonæ pondus drac. xv. et turbit pondus. dra. xx. Tere, et cribella, et commisce cum melle.

Diaphenicon aliud, quod cōfert ad febres, et alia, et potatur in astate, et hyeme. et soluit sine inquietudine. Cuius hæc est permistio. Reci. zingiberis, et piperis albi, amborum ana. vñea. scammonæ. vnc. ii. s. tamarindi heyron mundatorum ex nucleis, aut siren, et amygdalarū dulcium excorticatarū a duobus corticibus et foliorū rutæ, omnium ana. vnc. iij. Tere medicinas secundum singularitatem suā, et infunde daçylos in aceto vini, et terantur per se, et colentur, &

a n. sythragi Indi.
b f. B. macis. dr. iii. Beengl drac. viij. nagaser. dr. iij.

ex. sythragi.

& terantur amygdalæ iterum per se, & misceantur omnia post illud, & conficiantur cum melle despumato, & sit dos. drac. ii.

Electuarium cabrosius muschatum, faciens ad ventositates, & hæmorrhoidas, & humore crudum, & confortat stomachum, & adiuuat ad desiderium coitus, & clarificat colorem, & calefacit renes, & confert ad ventositates matris, & fluxum ^e† l

qui fit ex hæmorrhoidibus. Cuius hæc est permissio. Recipe myrobalanorum citrinorum, myrobalanorum, & [†] [casia] & seminis apii, omnium ana. 3. vi. belliricorum, & emblicorum, & ammeos, & tuderii rubei, & albi, & macropiperis, & sisami excorticati, omnium ana pondus. 3. iiii. cinnami, & nucis muschate, & zingiberis, & [†] [alfululimon]. omnium ana. 3. vii. girbue, & costi, & casia, & gariophyllorum, & macis, & galangæ, & neremisch, omnium ana. 3. vi. cyperi, pondus drac. x. & muschi, pondus aur. ii. & ambre aure. i. & scorie ferri nutritæ quantum est pondus medicinarum omnium, & butyri sextaria. x. Conficiatur cum melle despumato. Et sit dos. pondus. 3. ii. cum lacte vaccino concusso, sublato butyro, aut cum vino passo bono duabus hebdomadis.

Electuarium de thure. Recipe thuris pondus 3. ix. piperis, & macropiperis, amborum ana. 3. x. zuccari 3. ix. zingiberis, & galangæ, amborum ana. 3. xii. nucis muschate, & gariophylli, & ^h [girbue] omnium ana. 3. v. muschi boni 3. s. Teratur vnumquodque eorum per se, & cribelletur, & conficiantur cum melle.

Electuarium altalisafar faciens ad frigus stomachi, & ventositates grossas in stomacho, & hepate. Cuius permissio. Recipe talisafar pondus 3. v. zingiberis pondus 3. xx. piperis pondus 3. xii. heil, & cinnamomi, amborum ana pondus 3. vii. zuccari tabarzet lib. v. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, reponere in vase, & utere.

Electuarium Episcopi. Recipe scammonæ Antiochenæ, & turbit concaui, albi, amborum ana. aur. v. piperis, & cardamomi, amborum ana. aure. iii. zingiberis, & cinnamomi, & emblicorum, & gariophylli, & polypodii, & nucis muschate, omnium ana. aure. ii. s. Et in descriptione alia, scammonæ, & turbit, amborum ana. aure. iii. Tere, & cictrigoniza, & proice super ea lib. i. zuccari contriti, & confice cum melle. Cuius dos. integra sit aure. iiii.

Tryphera de scorie ferri magna, faciens ad ventositates hæmorrhoidarum, & mollificatio nem vesicæ, & stomachi, & addit in desiderio coitus, & calefacit stomachum. Cuius hæc est permissio. Sumantur myrobalanorum nigrocleis, & [†] [casia Indæ] & sciremblegi ablatis, nuroigani perfici, omnium ana. vnc. i. spicæ odoriii. cinnamomi pondus 3. iiii. piperis, & macropiperis, & pyrethri, & salis Indii, omnium ana. pondus 3. iiii. Aggrega has medicinas tritas, & cictrigonizatas, & confice cum melle despumato, & utere.

Tryphera minor faciens ad mollificationem

stomachi, & humiditatem eius, & ventositates hæmorrhoidarum, & colorem efficit bonum. Cuius hæc est permissio. Sumantur myrobalanorum Këbulorum, & sciremblegi, & belliricorum ablatis nucleis, omnium partes æquales, in uolue cum butyro vaccino, et confice cum melle despumato, et reponere in vase, & utere.

Electuarium anacardinum, conueniens ad dolorem stomachi antiquum et frigus, et obliuionem, & facit bonum esse colorem, & subtiliat cogitationem, & sensum, et est electuarium sapientium et dicitur quod est Salomonis. Cuius hæc est permissio. Recipe piperis, et macropiperis, myrobalanorum nigro, ei belliricorum et emblicorum, et castorei, oium ana. 3. iiii. costi, et anacardi, et burungi, et zuccari tabarzet, et baccarum lauri, oium ana. 3. xii. cyperi. 3. viii. Tere anacardos solos bene, et tere medicinas, & cribella, et bulli butyrum uaccinum, & mel cum æqualitate, et proice super ea medicinas, et coagula, et utere post sex menses. Dos eius. 3. ii. cum aqua decoctionis apii, et feniculi. Et seruet se a labore, et angustia, et ira, et uino plurimo, et coitu, et comedat ius isfidabegi subtile.

Electuarium alfangus, quod est inuatiuum ad mollificationem stomachi, et ventositates hæmorrhoidarum, et corruptionem complexionis, & fœditatem coloris, et addit in coitu. Cuius hæc est permissio. Recipe myrobalanorum belliricorum, & sciremblegi ablatis nucleis, & piperis, & macropiperis, et zingiberis, et cyperi ^k [casia Indæ], & spicæ, omnium ana. 3. x. seminis anethi, et sem. porri, amborum, ana. pondus 3. iiii. scorie ferri tritæ infusæ in aceto vini. xiiii. diebus, exsiccatæ, torrefactæ. 3. c. Aggrega has medicinas tritas, et cictrigonizatas, & confice cum melle despumato, et butyro uaccino, quantum necesse est, & reponere in vase, & utere post sex menses. Et sit dos. eius pondus 3. ii. & ponantur in eo iterum de muscho. 3. ii.

Fangius aliud cum muscho etiam, quod confortat stomachum, et calefacit ipsum, et confert ad hæmorrhoidas, et addit in coitu, et est expertum. Cuius hæc est permissio. Recipe myrobalanorum Këbulorum, et belliricorum, et emblicorum, et piperis, et macropiperis, et zingiberis, et cymini, et sem. anethi, et sem. apii, et seminis porri, & sem. erucæ, et sem. [napi] & sem. baucis, & affeniati, & rosarum rubearum, et casia, et cyperi, & cinnamomi, et gariophyllorum, et nucis muschate, omnium ana. 3. i. macis, et heil, et cardamomi, & galig, et xyloaloes crudi, et muschi, omnium ana. 3. ii. granorum uasturtii albi. unc. iiii. scorie ferri quantum sunt medicinarum, teratur, et conficiatur cum melle despumato.

Fangius aliud Recipe ^m [casia Indæ] et zarub, et talisafar, et heil, et myrobalanorum nigrorum, et belliricorum, et myrobalanorum citrinorum, et gariophyllorum, et carpobalsami, et granorum almahaleb, oium ana. aur. vi. mentæ, et ⁿ [teleniati], & doaria, et doronici, et piperis longi, et emblicorum, oium ana. aur. ii. cinnamomi, et cinnami, et spicæ, et nucis muschate, et costi, et zingiberis, et sulfulimon, omnium ana. aur. viii. cyperi aur. x. zuccari aur. xvi. scorie ferri ^o [hemnam. i.] muschi. 3. i. conficiatur cum melle despumato.

Ars scorie decoctæ, quæ confert ad frigora, & dolorem dorsum, et corruptionem meultruo-

AVIC. Tom. 2. T rum,

rum, & hamorrhoidarum, & clarificat colore,
& facit appetere cibum, & destruit humore cru-
du, & infrigidationes, & confortat stomachu
& matrices, & vesicam. Cuius hæc est permi-
stio. Recipe seminis apij, & seminis feniculi, &
anisi, & petroselini, & dauci, & seminis baucis,
& seminis porri, & seminis cepæ, & seminis p
[napi,] & seminis raphani, & seminis [alrarab,]
& ammeos, & seminis urticæ, & granorū uiri-
diū, & aniden, & seminis anethi, et piperis, &
seminis lini, & cymini, & coriadi oīum an. pō
dus. 3. iiii. & zedoaria, & doronici, & been albi,
& rubei, & tuderī rubei, & albi, & nucis mu-
schatæ, & macis, & cinnamomi, & galangæ, &
zingiberis, & piperis, & cyperi, & spicæ, & sisini
brij, omnium an. 3. iiii. et myrobalanorum belli-
ricorum, & emblicorum, & [gest] glandiū, &
corticū radices capparis, omnium an. 3. decē
[cassia, & usneæ, et assari, & blattæ bizantiæ, et ca-
lami aromatici, et lingue auis. et neremise] p.
fici, & [ ] & cardamomi, et [u]
[gir
boe,] & sandali, et cinnami, et nucis muschatæ,
omnium an. 3. v. & nucis enden, & nasturtij &
[Keiati,] & rosarum siccarum, & marmacor, et
corticum thuris, & mentæ, et calamenthi, om-
nium an. 3. vij. & scorix albasari calefactæ et extin-
ctæ in uino odorifero multoties secundū
mensuram medicinarum omnium. Decoquat
cum uino pontico, donec ingrossetur, et au-
feratur ab igne, & coletur. Et detur de eo in po-
tu quantitas. 3. i. in ieiunio dum est tepidum, et
comedat post medium diem isidabegiati cum
carne caprina, & bibat uinum purum, hebdo-
mada una, aut duabus hebdomadis.

Descriptio alia de scoria ferri, & conueniēs
ad frigus stomachi, & hamorrhoidas. Cuius
permissio. Recipe myrobalanorum Kebulorū,
& belliricorum, et emblicorum, et radicum li-
lij, et zingiberis, et xyloaloes crudi, et nucis mu-
schatæ, & galix, et rosarum, et spicæ, et squinan-
thi, et masticis, omnium ana. 3. x. muschi. 3. i. li-
matūræ acuum infuse in uino odorifero septē
diebus, et sumatur, et teratur, & torrefiat super
frigorium ferri, & misceatur cum medicinis, et
inuoluatur oleo de amygdalis dulcibus, et con-
ficiatur cum melle despumato. Cuius dosis sit
aureorum duorum cum uino odorifero.

Descriptio alia de scoria ferri, conueniēs ad
debilitatē stomachi calidi. Quæ recipit myro-
balanorum Kebulorum, et belliricorum, et em-
blicorum, & radicum lilij, et rosarum rubearū,
et squinanthi, omnium an. 3. x. scorix ferri quā-
tum omnes medicinx. Infundatur scoria sep-
tē diebus in aceto, et coletur ab eo, et frigatur
super frigorium, et conficiatur cum melle ra-
barzet. Et sit dosis. ii. 3. s. cum syrupo de malis.
Scoria ferri decocta, conueniens ad debili-
tatem stomachi, et caliditatem complexionis.
Cuius commissio hæc est. Recipe scorix ferri
de bassari, & myrobalanorum nigrorum, et bel-
liricorum, et emblicorum, et rosarum et balau-
stiarum, et squinanthi, omnium partes aqua-
les bulliant cum uino, et dentur in potu de eo.
unc. iiii.

Electuarium dyacitoniten, retinens naturā
ex solutione uentris et debilitate stomachi, &
uomitū, & malitia digestionis, & facit colorem

esse bonum. Cuius hæc est permissio. Sumantur
cydoniorum excorticatorum mundatis interio-
ribus, et mellis despumati, amborum an. lib.
ij. piperis, et macropiperis, et zingiberis, om-
nium an. 3. v. heil pondus. 3. viii. cardamomi, et
gariophyllorū, et spicæ odoriferæ, et cinnamo-
mi, et croci, omnium an. pondus 3. ii. Aggrega
has medicinas tritas, et cribellatas: & fume cy-
donia, et decoque cum aceto uini boni. Et de
medicinis sunt quidam qui decoquunt ea cū
uino: & ipsū est radix: deinde remoue ab igne,
et cola, et dimitte donec currat ab eis a qualitas
humiditatis, et tere bene, et fume mel, et cōmi-
sce cum eis, et decoque cum igne leui, et moue
paulatim donec ferē coaguletur: & cōmoue do-
nec aquentur, et destruat aquositas cydonio-
rum ab eis: deinde remoue ab igne, & pulueri-
za super ea medicinas, et concute donec aqūe-
tur: & projice super tabulam marmoris, aut mē-
sam planam inunctam oleo rosaceo, aut oleo
sisamino, et dilata super eam dilatatione aqua
lij, et dimitte duobus diebus, aut tribus, donec ex-
siccetur, et induretur: et incide cum cultello in
frusta quadrata, et sit frustum pondus aur. iiii.
et ponatur gradatim in foliis citri, et ligetur,
et reponatur, et administretur quum necesse
fuerit. Et de medicinis sunt quidam, qui ponūt
in ipso pondus drach. ii. muschi.

Electuarium dyacitoniten solutiuum uen-
tris, quod confert ad colicam, et exsiccat super
fluitates corporis. Recipe cydoniorum excor-
ticatorum mundatis interioribus, lib. i. & mel-
lis despumati lib. ii. zingiberis, & macropiperis,
amborum an. 3. iiii. cinnamomi pondus 3. iiii.
heil, et cardamomi, et croci, omnium ana. 3.
iii. masticis pondus drac. v. scammonæ pōdus
drac. x. turbit albi pondus drach. xxx. Aggrega
has medicinas tritas, et cribellatas, et decoque
cydonia cum uino, & fac de eo sicut factum est
de dyacitoniten retentio: & præparetur sicut
est illius preparatio, et reponatur in uase, & ad-
ministretur. Cuius dosis sit aure. iiii. cum aqua
calida.

Descriptio alia dyacitoniten laxatiui. Suma-
tur cydonium boni odoris, & induatur super
ipsum deforis fermentum, et assetur: et suma-
tur de carne eius. 3. iiii. piperis, & zingiberis.
Amborum an. 3. ii. scammonæ pondus. 3. i. te-
ratur & conficiatur cum melle. Cuius dosis sit
pondus drac. i. cum uino.

Electuarium dyacitoniten factum cum suc-
co cydoniorum, quod confert ad destructionē
appetitus, & ad eum qui non digerit cibū suū,
faciens ad illum, cuius hepar est debile, & strin-
git stomachum. Sumantur cydonia magna mū-
data intus & foris, et terantur, et exprimantur,
et sumantur de aqua eorum kist. ii. romani, et
misceatur cum ea mellis despumati, quantum
ipsa est, et aceti de uino Kist. i. s. & decoquatur
super ignē leuem, et auferatur spuma eius, et sū-
matur zingiberis vnc. iii. piperis albirunc. ii. re-
ratur, et projiciatur desuper, et coaguletur sicut
conueniens est electuario. Hoc namque cōfert
ei, cuius hepar est debile. & oportet ut sumatur
secundum plurimum ante cibum duabus ho-
ris, aut tribus. Et non nocet si accipiat post ci-
bū. Quod si tu feceris hanc medicinam ei, in cu-
ius

ius stomacho est caliditas, aut in cuius stomacho est cholera, aut quocunque modo sit, oportet ut proicias ab ea piper, & zingiber, & admixtis aquam cydoniorum & mel, & acetum tantum, secundum quantitatem mensuræ quā diximus. Et si feceris eam illis, quorum complexioniones sunt mediæ, ita ut nō aggregetur in eis superfluitas cholæræ, neque superfluitas phlegmatis, proijce in eam medietatem quantitatis quam diximus de zingibere, & pipere. s. ut proicias in ea piperis unc. i. & zingiberis. unc. i. s. Et si feceris eam illis, in quorum stomachis aggregatur phlegma, pone duplum quantitatis, quā diximus, pones. n. in ea zingiberis. unc. vi. et piperis. unc. iiii. Cuius dosi sit. unc. i. s.

Electuarium dyacitoniten, quod facit appetere cibum, & confortat stomachum. Sumantur succi cydoniorum lib. iiii. mellis lib. iij. decoquantur super prunas, & auferatur spuma eius, & sumantur zingiberis. drach. v. piperis albi, & nigri, & macropiperis an. drach. iiii. cinnamomi. drach. ii. xyloaloes crudi. drach. iiii. Terantur & cōmiscantur cum melle, & aqua cydoniorum, et aceto: & coquatur donec coaguletur. Cuius dosi sit cochlearium vnum ante cibum, & expectet super ipsum duabus horis.

Electuarium Indum faciens ad colicam, & dolorem iuncturarum, & podagram, & dolorem dorsi. Cuius hæc est permissio. Recipe scāmoneæ aure. x. [girboe,] & cardamomi, & zingiberis, & cinnamomi, et cinnami, & neri-misch, & gariophyllorum, & piperis, omnium an. aure. v. & turbit aure. c. zuccari, aure. c. Tere has medicinas simul, & cribella, & confice cum melle.

Electuarium Regum & est medicina anni quæ sumitur anno integro omni die. Eius igitur acceptio rectificat suscipientem se usque ad finem uitæ suæ præcepto dei, & qui affligat ipsam, non videt aggritudinem in corpore suo quæ non sanetur, & neque canescit, nisi quantum factus est canus ante eius acceptionem. Et est medicina regum, qui secundum quod narratur, cum ea medicati fuerunt, valens ad [fistulas] nigras, & albas, & rubeas, & ad cursum cholericum & frigora, & pulsationem cordis, & iuncturarum, & abstergit uisum, & colorem, & multiplicat coitum, & non est ei malitia, & non abstinet super eam utens ea. Cuius permissio est hæc. Sumantur myrobalanorum nigrorum, & belliricorum, & emblicorum, omnium ana aure. vj. nigellæ aure. xxxiiii. leucopiperis, & ammoniaci, et macropiperis, & zingiberis, & anacardi, amborum ana aure. ii. cubebæ, et anacardi, amborum ana aure. vj. Tere unumquodque per se, & cribella, ita ut nihil remaneat, & proueniat secundum suam diuisionem, & qd narrauimus de ponderibus. per misce ergo ea, deinde accipe. aur. de penidiorū [sahakir,] & pone in patella, aut uase mundo æreo, & accende sub eo ignem leuem, et aspernidij. Quum ergo liquefacti sunt & bulliunt, tunc proice super eos hæc commista, & move ea tandiu, donec optime commisceantur, & aufer ea ab igne, et dimitte ea donec tepescent, deinde fac de eis formas auellanis simili-

les, quarum unaquæquæ sit aure. ii. & quarta: et inunge manum tuam oleo, aut butyro vaccino. Deinde bibe de eo omni die formam unā similem auellanæ cum aqua frigida. Et ipsum est dominus medicinarum.

Electuarium musuachoiem, faciens ad podagram, et dolorem dorsi, et omnes egritudines frigidas. Cuius hæc est permissio. Recipe scamoneæ, et cinnamomi, et cassiæ, et zingiberis, omnium ana. drach. viii. piperis. drach. vi. cardamomi, et gariophyllorum, et seminis apii, et ammeos, omnium ana. drach. ii. s. musuachoiem. drach. iiii. Tere et confice cum melle. Cuius dosi sit. drach. iiii. aut. drach. ii. cum aqua tepida.

Electuarium de sisamo. Recipe sisami excorticati, et cymini carmeni, et zingiberis, omnium ana. drach. x. macropiperis, et piperis, amborum ana pondus. drach. v. cinnamomi pondus. drach. ii. cardamomi, et heil, amborum an. drach. iiii. et zuccari tabarzet. drach. lx. Aggrega has medicinas tritas et repone in uase, et utere.

Electuarium de granis uiridibus, quod facit ad hæmorrhoidas, et frigus stomachi, et malitiam digestionis, et solutionem uētris. Cuius permissio. Recipe granorum viridum, et mellis anacardi, et sisami excorticati, omnium anafextaria. vi. zuccari tabarzet sextaria. xxiiii. myrobalanorum Kebutorum, et belliricorum, et emblicorum ablatis nucleis, et zingiberis, et macropiperis, et burungi, et folii Indi, et c [cassia,] omnium ana. pondus. drach. iiii. piperis, et samfuci, et cassiæ, ana pondus. drach. ii. confice has medicinas cum melle despumato, et butyro vaccino, et utere post sex menses. Dosis eius pondus. drach. ii. cum lacte vaccino concussio. In cibo autem sit rizi decoctum cum lacte, dum perseverat accipiens ipsum.

Electuarium de aniuden, faciens ad inflationem uentris, et stomachi, et rugitum, et uentositatem grossam. Cuius hæc est permissio. Sumantur piperis, et sem. apii, amborum ana. drach. xii. aniuden nigri pondus. drach. xiiii. petroselinii, et chelidoniæ, et calamenthi, et hæce, et siseleos, omnium ana. drach. viii. Kesim. drach. xiiii. Aggrega has medicinas tritas, et cicotrigonizatas, et confice cum melle despumato, et repone in uase, et utere quum necesse fuerit.

Descriptio alia de aniuden, faciens ad a [magitudinem] hepatis, et frigus eius, et aquam citrinam, et frigus stomachi, et renium. Recipe aniuden nigri pondus. drach. x. seminis cruce, et sem. porri, omnium an. pondus. drach. vi. zingiberis, et belliricorum, et emblicorum ablatis nucleis, omnium an. pondus. drach. vii. ammeos, et seminis apii, et anisi, et cardamomi minoris, et cymini carmeni, et cinnamomi, omnium ana pondus. drach. v. myrobalanorum nigrorū sublatis nucleis pondus. drach. vii. cinnamomi pondus. drach. i. piperis, et macropiperis, amborum an. pondus. drach. iiii. spicæ odoriferæ pondus. drach. ii. penidiorum alborum pondus. 3. xx. Aggrega has medicinas tritas, et confice cum melle despumato, et repone in uase, et utere quum necesse fuerit. Dosis eius pondus drach. ii. cum aqua anisi, et masticis, et spicæ.

AVIC. Tom. 2. T 2 Electua-

Electuarium de camphora, valens ad debilitatem stomachi, & hepatis, & fugat uentositates grossas, & adiuvat ad digestionem. Cuius hæc est permissio. Recipe camphoræ, & croci, & xyloaloes, & cardamomi, & [girboe], & cu bebe, & kesim, & cinnami, & gariophyllorum, & vñeç, & spicæ, & macis, & sandali albi, & macropiperis, & cinnamomi, & [casia], & nere misch, & secacul, & galangæ, & nucis muscha tæ, & zingiberis, & cyperi, & [fulfulmina], om nium partes aequales. zuccari quantum est pon dus medicinarum omnium.

Electuarium de camphora descriptione a lia, faciens ad malitiam digestionis, & debilita tem stomachi, & phlegma grossum. Cuius hæc est permissio. Recipe piperis, & nucis muscha tæ, & zingiberis, & gariophyllorum, & macis, & cinnamomi, & cinnami, & pyrethri, & h [fulfulminæ], & gariophyllorum hortula norum, & camphoræ, & croci, omnium ana pondus. drach. ii. Tere has medicinas tritas & cribellatas, & confice cum melle despumato, & reponere in vase, & utere quum neces se fuerit.

Electuarium de camphora fortius primo. Cu ius hæc est permissio. Recipe zingiberis, & pi peris, & macropiperis, & cinnamomi, & cinna mi, & folij Indi, & spicæ odoriferæ, & [cas sia Indæ], & nucis muschatæ, & sandali citri ni, & carpobalsami, & cardamomi, & macis, & gariophyllorum, & pyrethri, & talisafar, & cyperi, & ipodii, & xyloaloes Indi, puri, omnium ana pondus. vnc. s. camphoræ, & muschi, ambo rum ana drach. ii. zuccari tabarzet, unc. x. s. Con ficiantur cum melle despumato, & reponatur in vase, & administretur quum necesse fuerit.

Electuarium de xyloaloe quod confortat sto machum, & calefacit eum absque superfluitate, & digerit cibum, & exsiccat phlegma. Cu ius hæc est permissio. Recipe spicæ odorifere, & spicæ romanæ, & sem. apii, & anisi, & masti cis, omnium an. drach. i. xyloaloes. drach. iii. gario phyllorum. drach. ii. macis. drach. ii. s. cinnami, & galie, amborum an. drach. ii. myrobalanorum Kebutorum infusorum in vino & torrefacto rum, & felenginisk amborum an. drach. ii. s. nu cis muschatæ. drach. i. s. marmacor. drach. iii. rosa rum, & calami aromatici amborum an. 3. ii. cõ ficiantur cum miua. Dosis eius. aure. ii.

Electuarium de cinnamomo valens ad debi litatem hepatis, & stomachi, et renum, & mudi ficat humores grossos, & fugat uentositates Cu ius hæc est permissio. Recipe cinnamomi, et xy loaloes, & enulæ, omnium an. 3. vi. gariophyllo rum, & piperis nigri, & macropiperis, & spicæ, & assari, omnium an. pōdus. 3. v. zingiberis vnc. i. mentæ. 3. viii. [girboe, & cinnami, jamborū an. 3. ii. [Keiatij] & anisi, & sem. feniculi, et ca sia, omnium an. pondus. drach. iii. conficiantur cum melle despumato, et administretur.

Electuarium Indum faciens ad colicam & frigus stomachi, & dolorem iuncturarum, et podagram. Cuius permissio hæc est. Recipe [casie], & folij Indi, amborum an. pondus drac. iiii. [nucis muschatæ], & ammeos, amborum, ana sextaria. ii. piperis, & macropiperis, ambo rum, ana sextaria. v. zingiberis sextaria. v. myro

balanorum nigrorum sextaria. xxx. nere misch sextaria. ii. gariophyllorum. 3. v. nucis muscha tæ, sextaria. ii. macis. 3. iiii. penidiorū sextaria. x. Sumantur de pulvere eius quum necesse fue rit, drach. ii. cum uino antiquo.

Electuarium de zingibere conferens ad debi litatem stomachi & intestinorum, & digerit ci bum, & fugat uentositates, & ualet ad choleri cam passionem, & retinet uentrem. Cuius per missio hæc est. Recipe zingiberis. 3. xx. gummi arabici, & [girboe], jamborum an. pondus. 3. x. gariophyllorum, & cinnamomi, omnium an. 3. v. de nucibus muschatis nux. 3. i. croci pōdus. 3. i. amyli. 3. xlii. zuccari tabarzet. lib. i.

Electuarium de muscho, conferens ad debi litatem stomachi, & inflationem eius, & uento sitates hæmorrhoidarum, et pulsū oris sto machi. Cuius hæc est permissio. Recipe muschi aure. i. s. [girboe], & cardamomi, et gariophyl lorum, et zingiberis, et macropiperis, omnium an. pondus. drach. x. cinnamomi. pondus. drach. iiii. xyloaloes Indi. unc. i. croci. drach. ii. zuccari quantum pondus medicinarum omnium: de inde conficiantur cum melle.

Electuarium de citro, quod fugat uentositates, et digerit cibum, et odorem oris efficit bo num. Cuius hæc est permissio. Recipe corticū citri, citrinorum siccorum pondus. dra. xxx. ga riophyllorum, et nucis, muschatæ, et macropi peris, et piperis, et [girboe], et cinnamomi, et galangæ, et zingiberis, omnium ana pondus. 3. i. et muschi pondus sextæ et s. drac. i. conficia tur cum melle, et administretur.

Electuarium Casaris conferens ad colicam, et frigora, et humorem crudum, et extrahit superfluitates grossas viscosas, et ualet ad poda gram. Cuius hæc est permissio. Recipe macropi peris, zingiberis, et myrobalanorum citrino rum, et scammonæ, et turbit, omnium ana. 3. xii. seminis apii, et ammeos, et pyrethri, et salis tabarzet, omnium an. drach. vi. zuccari. drach. xvi. conficiantur cum melle, et administretur.

Electuarium de stinco addens in coitu: Cu ius hæc est permissio. Recipe sem. asparagi, et sem. capæ, et sem. [napi] et sem. [alrotab], et seminis porri, et seminis baucig, et seminis cru cæ, et sem. urticæ, et granorum uiridium, et lin guæ auis, et sisami excorticati, et seminis rapha ni, et tuderū utriusque, et amygdalarum, et pi neæ, et granorum nasturtii, omnium ana. 3. iiii. zingiberis, et secacul, et galangæ, et macropi peris, omnium an. pondus. 3. v. cinnamomi, et nu cis muschatæ, et been utriusque, omnium ana. 3. ii. seminis stinci. 3. v. squille assatæ pondus. 3. iiii. penidiorum quantum pondus harum om nium medicinarum. Tere et cribella et confice cum melle despumato. Dosis eius pondus. 3. ii. cum triplicato, aut cum lacte dulci, aut cum aqua melis in ieiunio.

Electuarium aliud conferens ad pulsū cor dis, et confortat stomachum, et digerit cibum, et soluit uentrem. Cuius hæc est permissio. Re cipe myrobalanorum Kebutorum. drach. xv. ta lisafar. drach. v. zedoaria, et daronici, et calisæ, omnium an. drach. iiii. turbit. drach. xx. scammo næ. drach. iiii. penidiorum. drach. xx. conficiatur cum melle. Dosis eius. drach. iiii.

Electua-

Electuarium expertum nostrum. Recipe xyloaloes. drac. iij. camphore quartam drac. i. muſchi. drac. iij. macis. neremisch. cyperi. felenge-
mis. K. zurumbet. zedoaria. omnium ana aure. i. cinnamomi. & masticis. zingiberis. piperis. & gariophyllorum. omnium ana drac. ii. buglossę. drac. quinque. seminis feniculi. & seminis apij & acori. & spicę. omnium ana. drac. iij. Aggre-
getur cum melle.

Tryphera maior. quę facit ad mollificatio-
nem stomachi. & ventositates hæmorrhoida-
rum intrinsecarum. & addit in coitu. Cuius
hęc est permissio. Recipe myrobalanorum ni-
grorum. & belliricorū. & emblicorum. & ma-
tropiperis. & piperis. omnium ana partes tres.
zingiberis. & buzeiden. & scirembegi. & cas-
sia Inda. Et in descriptione alia. macis. om-
nium ana pars i. tuderī albi. & tuderī rubei. &
lingę auis. & seminis granati sylvestris. & est
aschedengę. & granorum alkil Kil. & est per
fici darſſahan. & sisami excorticari. & zuccari
tabarzet. omnium ana partes duas. been albi. &
rubei amborum ana pars. s. Terrefica per se. &
sisamum per se. & inuolue cum butyro. & con-
fice eum melle despumato.

Electuarium de xyloaloe nostrum. Recipe
heil. & zingiberis. & cinnami. & casia. & croci.
& piperis. & felengenisch. & zedoaria. omniū
an. drac. v. cyperi. [zarub.] folij Indi. & gario-
phyllorum. omniū an. drac. iij. xyloaloes eru-
di pondus. drac. vii. ambre aur. i. lapidis lazuli.
& camphore an. tertia. drac. i. turbit drach. iij.
salis Indi pōdus. 3. i. conterantur omnia. & fiat
ex eis electuarium cum melle aut zuccaro.

T R A C T A T V S. III.

De suffufet. & alchamaia. & mure infantium.

Non afferentis de suffufet nisi si-
mle illi. quod attulimus de electua-
riis. & postponemus reliquum usque
ad locum suum.

Miclete conferens ad tenasmonem & pun-
tionem. & solutionem ventris. & hæmorrhoi-
das. Cuius hęc est permissio. Recipe granorum
nasturtij torrefactorum lib. i. cimini carne-
ni in fusi in acetoidie & mōto. & sem. porri tor-
refacti. amborum an. sextaria. & seminis lini tor-
refacti unc. iij. & Keiat i. unc. i. myrobalanorū
kebulorum. molitorum cum butyro uac-
cino. unc. iij. Dosis eius. drac. i. cum rob. decy-
doniis & aqua frigida. Et si sit puer.

Vffuf conferens ad uēositates hæmorrhoi-
darum. & solutionem ventris. & tenasmo-
nem. & puncturam. Recipe granorum nastur-
tij torrefactorū lib. i. seminis lini torrefacti. et
psyllii. oīum an. pōdus. 3. iij. sem. apij torrefacti.
& boli armeni & seminum marū. omniū ana
pondus. drac. ii. s. gummi arabici drac. i.

Vffuf. quod nominatur Kesile. retinens
uentrem. Cuius hęc est permissio. Recipe
Kessila. & granorum jellebori albi. & zedo-
rie. & nucis eodem. & dragacathi. & mugathi.
& lycij. & auellana. & fistulicorū. om-
nium ana partem i. & amygdalarum dulcium
excorticatarum ex cortice luo. pondus. drac. x.

& farina adarmachæ. unc. xx. permisceatur. &
administretur.

Vffuf hobede. quod confert prægnantibus.
& fugat uentositates. & confortat hepar. &
stomachum. Recipe margaritarum paruarum.
& pyrethri. omnium an. drac. i. zingiberis. &
[visci] romani. amborum an. pondus. drac. iij.
zedoaria. & daronici. & seminis apij. & acori
& girboe. j. & nucis mulchata. & piperis. &
cinnamomi. omnium ana aure. ii. & tuderun-
gi. & seminis feniculi. omnium ana aure. i.
zuccari quantum pondus medicinarum om-
nium.

Vffuf hobede. quod confert ad extenuatio-
nem & hepatis & mollificationem stoma-
chi. & humiditatem eius. Recipe lacca ligno-
rum. j. & granorum myrti. & glandium sicca-
rum. & zuccari tabarzet. & masticis. & corticū
granatorum. et gallarum. omniū an. partem
unam. olibani. & zingiberis. amborū an. quar-
tam partis. misceantur post cicorigonizatio-
nem. et sumatur puluis eius mane. et quum est
hora dormiendi. ab aure. i. usque ad ii. hebdo-
mada una. et non gustet carnem.

Vffuf. quod facit ad caliditatem in corpore
& febrem. et erysipelam. et alſahara. et sternu-
tationem. et retentionem linguę. et bilsen. et
fricatur eī eo lingua. Cuius hęc est permissio.
Recipe muschi pondus tertia. 3. i. galie. et lycii.
amborum an. 3. ii. camphorę 3. i. et tertiari. 3. i.
croci pondus. 3. ii. cardamomi. et gariophyllo-
rum. et nucis mulchata. omnium an. pondus
aur. iij. rosarum tubearum. et balauftiarum. et
spodii. omniū an. aure. vi. zuccari tabarzet al-
bi. 3. ix. commisceantur medicina. ista post ci-
corigonizationem. Et si dominans fuerit su-
per ipsum caliditas. extrahatur ex eo quo me-
dicatur. nux mulchata. et est inuariatum. Dosis
eius magno sit medietas aurei. et paruo quod
est a duobus granis usque ad siliquam unam.

KAmiat melonis longi. quod est adritoma-
chum mollem. et retinet uērem ex domi-
nio mollificationis stomachi. et confortat ani-
mā debilem. Cuius hęc est permissio. Sumatur
melon longus. et extrahatur quod est in cōca-
uitate eius de granis. et aliis. deinde impleatur
saueh de nabac. et saueh de bdellio. et hypo-
quistidos. et glutino medenio tūto. et rizi tor-
refacto. acceptis æquali mēsuræ. et dimittatur
donec melonis humiditas exsicceat. deinde ex-
trahatur quod intus est. et exsicceat. et teratur.
et sumatur de eo uolamagna quantitas. quę
sit. drac. iij. est enim bonum et expertum.

Vffuf. quod sit pueris. quibus dominatur
humiditas. Sumantur myrob. nigroīum.
et cimini carment. amborum an. 3. v. masticis.
3. xx. zingiberis. 3. iij. Teratur unumquodq. eo-
rum per se. et cribelletur. deinde fiat eorum per-
missio. et inuoluatur in reſate. cum oleo sisami.
no. et in hyeme oleo oliuę. et zuccarum eius in
aſtate tabarzet. et extrahatur ex eo zingiber. Et
hoc quidem non conuenit nisi illis pueris. in
quibus dominatur humiditas.

Vffuf. Aristotelis. quod ipse scripsit Alexan-
dro. ad diarriam. et corruptionem stoma-
chi. et citrinitatem coloris. et foetorem oris. et
obliuionem. et digerit. et laxificat. Cuius hęc

A VIC. Tom. 2. T 3 est

g n. kie.

h—B.

est permistio. Sumatur cinnami, & solij Indi, & heil, & xyloaloes Indi, & aslari, & a [Keiati] & myrobalanorum Kebulorum enucleatoru, & meliloti & ^hexistimo ipsum esse telegenisk, & neremisch, & narkeisar, & cymini, & cinnamomi, & vñeæ, & piperis, & macropiperis, & zingiberis & gariophyllorum, & granoru granatorum, & nucis muschata, & cardamomi, omnium an. partes. ii. muschi, & ambra, & camphora, omnium an. pars. i. zuccari tabarzet sexcuplum medicina totius. Dosis eius, quod est inter pondus. drac. i. usque ad drac. iii. cum aqua frigida in ieiunio, & post cibum est magni iuuamenti in eo quod narraui.

S Vffus albarmak quod est iuuatium ad uermes, & debilitatem stomachi. Cuius hæc est permistio. Recipe myrobal Kebulorum, & emblicorum, & citrinorum, omnium an. partem unam, & medullæ turbit quantum illud totu, & penidiorum tabarzet duplum illius totius. Dosis eius, drac. x.

i n. ugiot.

S Vffus de squilla, quod est i [viur] puerorum, expertum, faciens ambulare, & facit currere ventrem, & abscondit ab eis nocumentum cholera, & phlegmatis. Recipe myrobalanoru belliricorum, & emblicorum, & pyrethri, & rosarum rubearum, & balautiarum, & sumach, & Keimuradat, & uenarum, & nucis uomica, & granorum myrti, & gallarum, et ozymi, & cardamomi, & gariophyllorum, omnium an. partes æquales. Tere, & cribella, et utere. est enim iuuatium.

K B. habde.
I B. feudiane.

Vur ad pueros; mundificans corpora eorum a phlegmate, & cholera. Cuius permistio. Recipe ^m [hadebe] & spodii, et ambra ^l [et asleidenem] et chelidonæ, et ozymi, et balautiarum, et myrobalanorum citrinorum. v. et lycii, et galia, et croci, et cardamomi, et gallarum et zuccari tabarzet, omnium ana quantum est pondus myrobalanorum, & sumat de eo secundum quantitatem suæ magnitudinis, et paruitatis.

m n. habde.

Vur aliud ad pueros. Recipe ros. & balautiarum, & climia, & pyrethri, et sumac, et succi liquiritia ^m [hadebe], & myrobalanorum, et belliricorum, et gallarum, et macis, et granorum myrti, et spodii, et cubebe, et cardamomi, et lycii, et croci, et galia, et uenarum, et casia, et ambra, et asleiden, et ozymi, et corticum rizi, omnium partes æquales, commisceatur post cribellationem.

Vur aliud ad pueros. Recipe zuccari tabarzet, et rosarum rub. siccarum, et lycii, et croci, et sumach, et spodii, et chelidonæ, et ozymi, et balautia, et acacia, et haldati, omnium ana partem vnam. Dosis Kirat vnum paruo, et magno secundum quantitatem illius.

† cortic. granatorum.

K Amiari, ad rasuram et solutionem uetris, & debilitatem eius. Recipe cort. et hypoquistidos, amborum ana partes. v. galia partem i. Teratur vnumquodque per se, et misceatur, et sumatur de eo omni mane pondus. drac. ii. et in sero tantumdem: est enim iuuatium.

S Vffus ad splenem et malitiam digestionis, et coloris. Recipe ellebori albi quartâ Keiati, super quem funtatur quod submergat ipsum

sum de oleo sisamino, et accendatur sub eo ignis leuis, donec coaguletur: deinde projice super ipsum almugath contriti pondus. drac. lxxiii. cymini carmeni. drach. iiii. ammeos de Scemi pondus. drac. ii. sumat de eo in mane uolam unam cum aqua frigida: et abstineat super ipsum ab aceto, et piscibus salitis, et recentibus, et ab omni quod est ex lacte, et oleribus, et fructibus.

S Vffus conueniens ei, qui habet icteritiam, et dolorem hepatis, et uomitum cholera citrinæ. Recipe laccæ abluta aure. i. spodii. drac. ii. croci. drach. i. reusini sextam et medicratem sextæ. drach. i. camphora sextam. drach. i. Dosis eius drach. ii. cum decoctione prunorum, et aqua tamarindorum quantitate lib. s.

S Vffus conueniens illi, qui habet dolorem hepatis et splenis, et solutionem uentris propter cholera. Cuius hæc est permistio. Recipe secis uini, et reubarbari, et spica, et laccæ abluta, omnium ana aure. i. scoriz ferri ballari. 3. vii. Tere. Dosis eius aure. i. cum aqua coriandri sicci, quantitate. unc. i.

S Vffus, quod confert ad hepar et icteritiam, et oppilationes, et spurum sanguinis. Recipe granorum cydoniorum excorticatorum, et amyli, et seminis citruli excorticati, omnium ana drach. iiii. boli armeni, et laccæ, et rosari, et spica, et liquiritia, omnium ana drac. i. spodii. drach. s. malticis. drach. i. tertiam. Dosis eius. drach. i. cum aqua frigida.

S Al conueniens calcfactis, ad resolutionem vtriusque cholera, et facit appetere cibum. Sumatur sal gemma, et disrumpatur in frusta parua, et torreat super sartagine terri, aut sit per lapidem, aut vas figuli: deinde aspergatur super ipsum acutum uini forte multoties: deinde teratur, et cicotrigonizetur, et misceatur cum eo de granis granatorum torrefactorum parumper, et sumach mundati ex granis suis quantum est tertia salis, et coriandri sicci torrefacti, et succi amirberis contriti: commisceatur, administretur.

S Al alius facies stomacho et hepati, et ad duorem iuncturaru, et ad omnes passiones, quæ sunt propter superfluitates. Recipe salis cibi pondus lib. i. salis ammoniaci pōdus vnc. ii. et piperis albi pondus unc. iii. et zingiberis, et piperis nigri, amborum ana pondus unc. ii. et anisi, et granorum pini, et granorum cruce, et ammeos, et spica, omnium ana unc. i. et ozymi unc. ii. et granorum apii syluestris unc. i. s. Tere, et pulueriza. Et sit dosis pondus aure. ii. cum aqua tepida.

TRACTATUS V.

De allohocat ad spiritualia.

S ERMO noster in allohocat est secundum modum nostri sermonis in capitulis, quæ sunt ante ipsum. Et allohocat quidem non sumuntur secundum plurimum nisi ut teneantur in ore, & currat ex eis aliquid post aliquid ad pulmonem, & non impellantur subito ad stomachum: quia prolon-

prolongatur spatium eorum ex stomacho ad pulmonem.

L Ohoc ad tussim siccam. Sumatur semen lini torrefactum, & conficiatur cum melle, & reponatur in vase, & administretur quum necesse fuerit.

L Ohoc aliud ad tussim ex caliditate, & siccitate. Recipe sem. citruli excorticati. drach. v. amygdalarum dulcium excorticatarum. 3. vi. sem. althæ, & seminis maluæ amborum an. 7. v. gummi, & dragacanthi, & amyli, & granorū cydoniorum excorticatarum, omnium an. 3. iiii. succi liquiritiæ, & penidiorum, amborum an. drach. iiii. s. Terantur, & cicotrigonizentur, & sumantur radices liquiritiæ mundatæ, & sebesten, & passulæ dulces mundatæ, & decoquantur cum aqua donec aqua ingrossetur: deinde projiciatur cum ea rob, & coagulentur cum ea medicinz. Et detur in potu cum pulibus factis ex aqua turfuris, & farina fabarum, & penidijs, & oleo amygdalino dulci, & potetur post ipsum aqua hordei.

L Ohoc ad tussim ex caliditate. Recipe sebesten pugillos tres, iuiuas magnas numero. l. radicem liquiritiæ excorticatarum, contritarum. drach. xx. & tertiam, keifmen dulcium mundatarum. drach. xl. casia fistulæ mundatæ ex arundine sua. drach. xx. decoquantur cum lib. vij. aquæ donec remaneat lib. i. deinde coletur, & projiciatur desuper rob. lib. s. penidiorum tertia lib. i. & decoquatur donec ingrossetur sicut mel: deinde miscetur cum ea farina fabarum cicotrigonizata, cum orali quantum sufficit.

L Ohoc de papauere, conferens ad expulsiōnem sanguinis per vomitum, & febrem calidam, & tussim, & dolorem pectoris, & pleuresim. Cuius hæc est permissio. Recipe rosarum rubearum ablatis capitibus, & gummi arabici, amborum ana. drach. s. amyli de frumento, & dragacanthi, & granorum papaueris, omnium ana. pondus. drach. ii. spodij, & croci, amborum an. drach. s. succi liquiritiæ pondus. drach. ii. Aggrega has medicinas, tritas & cribellatas, quæ ex eis cribellantur, & confice cum triplicato, & repone in vase, & utere quum necesse fuerit. & bibatur cum tereniabin, aut decoctione hyssopi.

L Ohoc de spodio, conferens ad tussim, & [vomitū] sanguinis, & superfluitates grossas, & dolorem pectoris, & vlcera pulmonis. Recipe cardamomi pondus. drach. iiii. gummi pondus. drach. viii. amyli de tritico, & granorum papaueris albi, & zingiberis, omnium ana. drach. decem. spodij pondus. drach. iiii. zuccari tabar-corticatarum, [amygdalarum excorticatarum,] omnium an. pondus drach. viii. [amygdalarū amararum excorticatarum ex duobus corticibus suis] & succi liquiritiæ, & dragacanthi, omnium ana. pondus. 3. v. seminis feniculi pondus. 7. ii. granorum papaueris nigri pondus. 3. ii. Terantur, & aggregentur medicinz istæ trite, & cicotrigonizata decies, quæ cribellantur, & conficiantur cum melle despumato, & butyro vaccino confectio leui, & ponatur in vase, & administretur quum necesse fuerit.

L Ohoc aliud de spodio, conferens ad febres phthificas, & ulcera pulmonis. Recipe gūmi, & cardamomi, amborum an. pondus. drach. vi. zingiberis, & amyli ex tritico, amborum an. pondus. drach. xii. spodij pondus. drach. iiii. zuccari pondus. drach. xl. granorum cucumeris excorticatarum, & granorum pini excorticatarum, amborum an. drach. vii. Aggrega has medicinas tritas & cicotrigonizatas, quæ cicotrigonizantur decies, & confice cum butyro, & melle despumato confectio leui, & repone in vase vitri, & lambat de eo, & bibat cum aqua calida, aut cum lacte asinæ.

L Ohoc de squilla, conferens ad difficultatem anhelitus & sputi, & dolorem laterum, & pectoris. Sumantur succus squillæ, & mel despumatum, & coagulentur simul, & lambat de eo ante cibum, & post ipsum.

L Ohoc de alliis faciens ad tussim excitatam a phlegmate, & mundificat pectus & digerit materias subtiles. Sumatur alliorum mundatarum lib. i. & decoquantur cum lib. i. butyri, donec dissoluta sint in decoctione, & coletur & terantur alia optime, & fundatur super ea mellis despumati lib. ii. & decoquatur lento igne, donec ingrossetur, et remoueat ab igne.

L Ohoc aliud. Recipe granorum cydoniorum, & pŷyllij, amborum an. drach. v. seminis papaueris pondus. drach. x. radicem liquiritiæ, & sebesten, amborum ana. drach. vii. decoquatur cum aqua libræ iiii. et decoquantur cum lento igne, donec ingrossetur, & fundatur desuper de rob pondus. drach. xii. & dragacanthi & gummi arabici, amborum an. pondus. drach. vii. & penidiorum sextarius unus.

L Ohoc albotin, ad raucedinem uocis, & ulcus pectoris, & ad illum qui sputat sanguinem, & aperit oppilationes: Cuius hæc est permissio. Recipe seminis lini torrefacti, & passul. mundatarum, amborum an. lib. i. amygdalarū pini, & amygdalarum dulcium, & amygdalarū amararum mundatarum, omnium an. drach. vi. auellanarum torrefactarū, & glutinis albotin, & [

d f s. liquiritiæ & gummi omnium an. 3. xxx. piperis albi & farina fabarum & ciceris & aristolochiæ & amyli & ameos & naturij & storacis li quid.

] & radicem lili cœlestis, omnium an. unc. i. myrrhæ, & croci, & thuris masculi, omnium an. drach. s. Terantur, & cribellantur, & inuoluantur cum lacte asinæ, & conficiantur cum eo, & fiant trochisci, & exsiccentur in umbra, deinde terantur, & conficiantur cum melle: & sumatur de eo cochlearium unū in mane, & cochlearium unum in sero: deinde fiant ex eo collyria, & pilulæ, & ponatur decies in nocte sub ligna.

TRACTATUS VI.

De syrups, & robub.

NOSTRA narratio in syrups, & robub est secundum modum, ad quē inuimus in eis, quæ sunt ante. Et differentia quidem inter syrupsos & robub est, quod robub sunt succi inspissati per se ipsos: et syrups sunt decoctiones, et succi inspissati cum dulcedine.

AVIC. Tom. 2. T 4 Syru-

Syrupus acetosus communis est cum semini-
bus, qui extinguit febres & inflationem sto-
machi, & incidit phlegma & abstergit ipsum,
& vincit choleram, & aperit oppilationes in he-
pate, & splene & pronocat urinam. Cuius hæc
est permissio. Sumantur aceti antiqui boni lib.
x. & projiciantur super ipsum aquæ dulcis claræ
lib. xx. aut plus, aut minus secundum quantitatem
acetositatis aceti, & bonitatis eius: & ponantur
in eo cortium radicem feniculi, & corticium ra-
dicum apij, omnium an. vnc. iii. sem. feniculi, et
sem. apij, amborum an. vnc. i. & dimittatur die &
nocte. & post hoc decoquatur lento igne, donec
consumatur eius sexta, deinde auferatur ab igne,
& dimittatur donec infrigidetur. postea coe-
latur: & projiciatur super ipsum pro omnibus dua-
bus partibus huius aquæ & aceti decoctorum cum
radicibus & seminibus, pars. i. zuccari tabarzet,
aut mellis pro omnibus duabus partibus & s.
aceti & aquæ decoctorum cum radicibus & se-
minibus, pars. i. & decoquatur lento igne do-
nec remaneat medietas eius, & remoueat ab
igne, & infrigidetur, & coelatur, & administre-
tur, spuma eius iam collecta in hora ebullitio-
nis eius. Et qui vult, ponat in eo post ablato-
nem spumæ eius, & postquam bullierit ebulli-
tione una, aut duabus, croci non moliti pon-
dus. drac. iii. in panno, & suspendat in vase, &
fricat manibus, aut instrumento aliquo hora
post horam, donec egrediatur virtus eius in eo.
Et est de hominibus qui fricant in eo post ex-
pletionem eius croci moliti pondus. drac. ii. &
non coquant ipsum.

Modus syrupi acetosi Gal. mel bonum po-
ne super leues prunas, & aufer spumam
eius, & projice super ipsum acetum, quod non
sit apparentis acetositatis, neque debilis: & bul-
liant ad ignem paulatim, donec commiscean-
tur bene, & non sit acetum crudum. deinde re-
moucantur ab igne, & serua ipsum. Si ergo vo-
lueris uti eo, commisce ipsum aqua tanta, quan-
tus est syrupus. Et si ille, qui bibit ipsum, abhor-
ret ipsum propter acetositatem eius, aut dulce-
dinem ipsius, tunc a† [juratur eo assidue.
Quod si voluerit bibere ipsum ita, ut sit mani-
festæ acetositatis, tunc addatur in aceto eius:

† [& illud est, quoniam non est lauda-
bile ut fiat secundum quantitatem vnam. Et vi-
detur mihi, quod hoc simile sit ei, quod facit
homo quando præcipit hominibus, qui bibunt
vinum, ut commisceant ipsum cum aqua præ-
ter quod sciat quod in eis sunt quidam qui consu-
nerunt bibere ipsum (sic): quum ergo bibunt
ipsum d [forte,] purum, e† [

† [aduntur statim: & illi qui consueti
sunt bibere ipsum † [forte] quum bibunt ipsum
plurimæ commistionis, patiuntur nausæ. Quum
ergo huiusmodi accidens contingat in potu vi-
ni & sit de consuetudine hominum ut bibant
ipsum plurimum, quomodo non contingit in
potu syrupi acetosi plusquam sit consuetudo
nostra ut bibamus ipsum minus, quàm bibamus
vinum valde, & sit eo fortior? quare oportet
ut eius equalitatem præparemus secundum eum,
qui ipsum bibit, & non secundum nos. Et ego
quidē diligo, ut scias quod magis conueniens ei qui

ipsum sumit, est ille qui apud eum est magis de-
lectabilis, & propter hoc ipse plus confert ei, &
qui ab eo leditur est ille qui abhorret ipsum: &
æquatio harum specierum est, ut fiat secundum
quod conuenit pluribus hominum: & ita oportet
ut fiat secundum omnem dispositionem. Suma-
tur aceti pars. i. & misceantur cum ea mellis de-
spumati partes. ii. & decoquantur super ignem
leuem, donec commisceantur saporibus eorum.
similiter sapor aceti iterum non remaneat cru-
dus a principio sui. Et similiter oportet ut fiat
in melle de quo fit syrupus acetosus. f. ponatur
super omnem partem mellis quatuor partes a-
quæ puræ, deinde decoquatur lento igne cum
æqualitate, donec eleuetur spuma mellis b [ma-
li, quoniam malo mellis] spuma eleuetur: b† [

] quapropter non est necessarium
ut decoquatur plurimum, sicut eget illud quod
est ante ipsum. Et plurimum quidem quod re-
manet de primo, qui permiscetur hac quanti-
tate, est medietas eius: & iteratur eius decoctio,
donec commisceatur bene, & non remaneat a-
cetum crudum. Et fit syrupus acetosus, quādo
permiscetur species tres a principio. † [

] Funduntur aceti pars
una, & mellis partes duæ, & aquæ partes qua-
tuor, & decoquantur donec remaneat quarta,
& auferatur spuma eis. Quum ergo vis ipsum fa-
cere fortiorem, pone tantum aceti quantum mel-
lis, & bibatur sicut bibitur vinum cōmisti-
um; & nō bibat ipsum assidue, imò die, & die, quo-
niam ipse submergitur in iuncturis, & attrahit
chymum ex intestinis inferioribus, & resoluit
humiditatem corporis. Et de hominibus sunt
qui bibunt ipsum sine aqua, quæ sit quantum
est syrupus acetosus, sicut bibunt unc. i. & post
ipsum illud quo vult habens agritudinem ut
extrahatur humiditas ex ore stomachi, & tra-
hat ipsam ad inferiora. Et qui bibit ipsum, ex-
pectet super ipsum usque ad medium diem, de-
inde utatur pullis, & alzirabegi.

Syrupus acetosus noster. Accipe zuccarū ho-
num, & assa ipsum in patella, & infunde su-
per ipsum aceti fortis. f. aceti vini tantum, quod ap-
paret submersio eius sub zuccaro, & non coo-
periat zuccarum. Et si vis ne acetet, minue de
hac quantitate, deinde pone ipsum super prunas
aut ignem leuem, donec liqueat, & aufer spu-
mam eius cum* [radicibus titularum, & accipe
eam cum panno: & non expumes ipsum nisi
cum eleuatione, & positione absque collectio-
ne:] quum ergo mundificatum fuerit, fundes
super ipsum aquam donec subtilietur, deinde
decoque ipsum, & inspissabis eum.

Syrupus acetosus solutione educens cholera.
Sumat mel despumatum, aut zuccarū, & ace-
tū forte sicut narrauimus prius, & decoque len-
to igne, & accipe succi cucumeris afinini, & scā-
moneæ, amborum an. unc. i. aut plus, aut minus
secundum quantitatem necessitatis, & secundum me-
suram quam vis: & tere ipsa, & pone in panno
lini, & suspēde ipsum in vase, & confica omni
hora, donec consumatur, & nō remaneat in pā-
no aliquid. Quum ergo coaguletur, remoue ip-
sum ab igne. Et quidam projiciunt loco scā-
moneæ, radicem scāmoneæ cum radice apij, &
radicibus feniculi in principio decoctionis.
Syrupus

† [a non,

† [B. & si volue-
rit bibere ipsū
pauce acetosita-
tis, un c minua-
tur de aceto e-
jus.

† [B. permistum
d. — B.
† [B. etiam si
sit modice qua-
ritatis.
† [B. purum.

Syrupus aceto sis alius educens phlegma: Sumantur mel, & acetum squille cū radicibus prædictis, et decoquantur, et accipe medullæ cartami, quod scis esse cōueniens virtuti hominis, et tere ipsam, et pone in panno, et suspende in vase sicut primum, et vtere ipso.

Syrupus acetosus alius expellēs melancholiā: Sumatur mel aut zuccarum, & acetum, & decoquatur sicut decoquitur primus. deinde epithymi quantum vis, et poly podij, et ellebo. nigri, et tere ipsa, et pone in panno, et suspende in vase, et coque ipsum sicut primum.

Operatio aceti squillitici. Accipe squillā albā mundatā, et incide ipsā cum cultello de ligno, et infila ipsā cū filo, ita vt frustra de inuicem non adhæcant, et munda ea, et pone in filo, et nō sit vnū, vbi est aliud, et exsiccā in umbra xl. diebus: deinde accipe de ea heminam i, et proiice super eam aceti boni lib. xvij. & pone ipsum in sole lx. diebus, & oppila vas bene, deinde extrahe ex eo squillam, & exprime ipsā, & cola ipsam cum panno. Quidam verō accipiūt ad vnamquamque heminam squillā, aceti lib. viij. s. & alij nō exsiccant squillam in vmbra, sed mundant eam, & ponunt de ea illud idem pondus, & dimittunt eam sex [diebus:] quare est illud quod sit secundum hunc modum, magis soluens. et confert, quando colluitur cū eo os, ori & carni gingivarum, & sanguinem currentem ex eis abscondit, quoniam constringit ipsum, & exsiccāt humiditatem carnis gingivarum, & dentium, & indurat dentes, qui mouētur, & facit os odoriferum, & odorem oris, & valet ad foetorem oris. Nā si de eo detur in potu, abstergit cannam pulmonis, & indurat eā, & clarificat vocem, & confortat eam: & est cōueniens iterum ei, qui habet dolorē stomachi, & ei qui non digerit cibū, & ei qui patitur epilepsiam, & ad scotomiam, & ei cui dominatur cholera nigra, & almatine, & alguesgues, et iterum ei qui habet præfocationem matricis, & ei qui habet splenē grossum, et ad uenā sciaticā, et confortat corpus molliciatum arefactū, et colorem corporis efficit bonum, et acuit visū, et confert ad stricturā pectoris et anhelitus. et si administratur in dolore auris, quū funditur in eam, sedat ipsum: et cōuenit ad omne quod dixi, si non fuerit intus in aure vlcus. et sumatur in potu omni die de eo in ieiunio parumper, et gradatim, donec perueniat ad vnc. j. s.

Syrupus acetosus squilliticus solutius, cōferens ad difficultatem vrinæ, et dolorem laterum, et stomachi, et malitiam digestionis, et eruptionem acetosam. Recipe interioris cepæ squille lib. ij. zingiberis vnc. j. sem. apij vnc. ij. leminis bauciae syluestris vnc. s. sem. fœniculi, et anisi, amborum an. vnc. j. ammeos drac. s. cymini carmeni vnc. i. radicem aniuadē, et pyrethri, amborum an. vnc. i. superioris hyssopi vnc. i. calamenthi, et mentæ, amborum an. vnc. i. Keivnc. s. cordonum pondus drac. ii. myrrhæ vnc. s. sem. rutæ vnc. s. folij Indi. vnc. s. trita contritione grossā infundantur in aceti squillitici Kist. vi. et mellis dispumati kist. ii. et ponatur in vase vitri, et administratur, et bibatur ante cibum et post cibum.

Modus faciendi iuleb. Sumatur hemina vna

zuccari, et fundantur super ipsum aqua vnc. iij. et decoquatur lento igne, et fundantur de super aqua rosaceæ vnc. ii. et auferatur ab igne, et coletur, et administratur.

Aque mellis et zuccari faciens ad ægritudines frigidas, et dolorem hepatis, et pectoris. Mellis pars i. aque partes ii. sumantur, et decoquatur lento igne, et auferatur spuma eius, et ferueat donec remaneat tertia eius, et auferatur ab igne, et coletur. et similiter aqua zuccari etiam, quum ergo volumus calefacere ipsam, et fortiorem facere, ponimus in ipsa post ablationē spumæ, mastice, et croci, et aliarum specierum, sicut cinnamomi, et galange, et aliarum aliquid.

Descriptio aquæ mellis alia, quæ confert ad febrem, et inflationem, et multitudinē sitis in stomacho, et tussim ex caliditate, et confert ad pleuresim. Sume rosarum rubearū mundatarum lib. iij. et pone eas in vase vitri die et nocte, et proiice super eas aqua calidæ lib. x. et stringe caput valis super eas oppilando bene, et dimitte eas die et nocte, deinde extrahe eas, et exprime valde, et cola ipsam, et proiice super eam zuccari lib. x. et coque ipsam lento igne donec ingrossetur, et cola, et vtere.

Iuleb cum aqua rosacea Sumatur zuccarum tabarzet tritum, et mensuretur, et proiciantur super omnem mensuram zuccari, tres mensuræ aquæ rosæ. clare, bonæ substantiæ: et decoquatur lento igne. donec remaneat eius tertia, et auferatur spuma. et qui vult ponere in ipso crocum dum coquitur, tunc quum sublata est spuma eius, proiciat in ipso de croco non trito in panno, et exprimat hora post horam vsque ad complementum ipsius. et qui vult ponere in ipso crocum post decoctionem, tunc quum deponit ipsum ab igne, confricat in eo crocum tritum antequam infrigidetur: et reponatur in vase vitri, et administratur.

Syrupus de cydoniis, et est miua qui confortat stomachum, et stringit ventrem, et confert ad dolorem hepatis, et vomitum, et nauſeam, et singultum. Cuius hæc est permissio. Recipe succi cydoniorum acetosorum lib. xxx. vini boni antiqui lib. xxv. decoquatur leui igne donec consumatur medietas: deinde tollatur spuma eius, et coletur, et auferatur ab igne donec clarificetur, et reducat ad vas secundo: et proiciantur super ipsum mellis clari dispumati lib. x. et bulli ipsum lento igne: deinde sumantur zingiberis, et mastice, amborum an. drac. ii. cardamomi maioris, et minoris, et cinnamomi, et heil, omnium an. drac. iij. gariophyllorum drac. iij. croci non triti drac. iij. Tere cōtritio negrossa, et pone in panno lini, et proiice in vase, et confrica omni hora, et bulliat super ignē donec in spissetur: deinde deponere ab igne, et cola ipsum. deinde accipe muschi drac. s. et pone ipsum in vino antiquo, et proiice ipsum desuper, et permissio ipsum bene, et reponere eum vsque ad horam administrationis. Quod si volueris facere ipsum sine speciebus, tunc fac ipsum cum succo cydoniorū muzorum, et decoque ipsum vsque ad medium, et cola eum, et accipe de eo lib. ii. et succi malorum montanorū muzorū decocti vsque ad medium, et colati, lib. i. vini

vini antiqui boni lib. j. mellis boni aut zuccari lib. j. decoquatur leui igne donec ingrossetur, & aufer spumam eius, deinde accipe xyloales crudi drac. ij. mastice, & galie, & croci capillorum, omnium an. drac. j. macis drac. i. s. spica, & gariophyllorum, & nucis muschatæ, & heil, & ^m [cardamomi.] & cinnamomi, & zingiberis, omnium ana. drac. j. muschi tertiam drac. j. Tere omnia præter muschum, & galiam: & liga in panno lini, & proiice in vase in quo est succus: & tere muschum, & galiam per se: & permisce ipsa cum vino; & permisce cum medicinis, & vt tere.

m B. chachole.

n B. chandieu

ⁿ [Conditum] conueniens ad frigus stomachi, & diminutionem digestionis, & debilitatem hepatis ex frigore, & quartanam, & ad senes. Recipe vini veteris lib. v. mellis clari lib. j. s. zingiberis drac. v. o [cardamomi, & heil, amborum an. dracs. j. gariophyllorum sextam drac. j. croci sextam drac. j. cinnamomi sextam & medietatem sextæ drac. j. piperis nigri, & muschi, amborum an. sextam & medietatem sextæ drac. i. Terantur medicina contritione grossa præter muschum, & crocum, & ligentur in panno lini cū croco, & decoquatur donec ingrossetur, & antequam deponatur ab igne, proiciatur in eo muschus, & deponatur ab igne & reponatur in vase, & administratur.

o — B.

p B. claudicun

^p [Conditum] aliud Recipe spica, & gariophyllorum, & cardamomi, & xyloales crudi, omnium an. aure ii. croci aure. i. cinnamomi, & zingiberis, & piperis, omnium an. aure iii. galie aure. s. muschi quartam aure. i. Tere medicinas contritione grossa, & liga in panno lini præter muschum, & galiam, & proiice super eas vini odoriferi antiqui lib. xii. & dimitte duobus diebus & duabus noctibus. deinde redi ad vas, & proiice desuper mellis clari lib. iii. & zuccari tabazet lib. ii. decoquatur donec fiat ei spissitudo, & auferatur ab igne, & proiciatur super ipsum muschus, & alia, & reponatur, & administratur.

^s Yrupus salmuniu, qui confortat stomachū, & facit appetere cibū, & destruit pulsum cordis. Recipe lib. i. cortici citri vnc. i. marmacori, aure. ii. gariophyllorum, aure. i. xyloales crudi: conterantur, & proiciantur super ea lib. v. vini & dimittantur tribus diebus cū noctibus suis, deinde proiciantur super ea lib. iii. zuccari albi tabazet, & aure. i. mastice, & drac. s. croci, & tertia drac. i. galie bonæ: & decoquatur lento igne donec compleantur, & coeantur. et recondatur in vase: & administratur sicut iuleb.

^s Yrupus de granis myrti, conferens ad debilitatem stomachi, & solutionem ventris super fluam, & retinet menstrua, & confortat viscera. Cuius hæc est permissio. Recipe succi granorū myrti decocti colati, dauich x. mellis colati dauich x. permisceantur ambo, decoquantur donec ingrossentur, & administratur.

Rob de myrto. decoquatur succus myrti solus donec ingrossetur, & administratur.

q n. submersio nem stomachi.

^s Yrupus de menta faciens ad vomitum, & satietatem nauſeatiuiam, & nauſeam, & singultum, & fluxum ventris. Cuius hæc est permissio. Terantur granata dulcia & acetosa cū pulpis suis, & decoquatur succus donec medietur,

deinde sumantur de eo lib. ii. & succi mentelli bræ i. mellis lib. i. aut zuccari lib. i. & decoquatur donec ingrossetur, & coeatur.

^s Yrupus de pyris faciens ad fluxum ventris, & confortat stomachum. Sumatur pyra non matura, & decoquatur donec dissoluta sint, & coeantur: & reducat ad vas secundo: & decoquatur donec ingrossetur, & administratur.

^s Yrupus de malis, faciens ad debilitatem stomachi, & pulsum oris stomachi ex caliditate, & abscindit vomitum cholicum, & sitim. Sumatur malorum montanorum hemina, terantur: & exprimantur, & decoquatur succus donec medietur, & coeatur & dimittatur in nocte, & reducat ad vas, & decoquatur lento igne donec ingrossetur, & coeatur, & ponatur in vase vitri. Si autem fuerit æstas, tunc dimitte ipsum in sole diebus aliquot, donec consumatur eius aquositas, & seruetur, & administratur. Quod si volueris ipsum dulcorare, pone ad omnem heminam succi lib. i. zuccari, & coque ipsum & vt tere.

^s Yrupus de agresta faciens ad caliditatem stomachi, & solutionem ventris cholicam, et dolores caliditatis, & venena, & abscindit sitim & confortat stomachos pregnantium vt non recipiant humores malos. Sumatur succus agrestis, & decoquatur donec remaneat medietas, et coeatur, et dimittatur in nocte, deinde reducatur ad vas, & proiciantur super ipsum drac. ii. gariophyllorum, et decoquatur donec auferatur ab eo odor, et ingrossetur, et coeatur, et administratur. Si autem volueris ipsum dulcorare, proiice super ipsum zuccarum post decoctionem cum lento igne, donec ingrossetur secundum quantitatem subtilitatis succi, et inspissa ipsum, & vt tere.

^s Yrupus de fructibus, confortans stomachū, & viscera, et abscindit vomitum, et solutionem ventris, et cholera, et confert pregnantibus, quum vomitus aduenit eis. Cuius hæc est permissio. Sumatur succus cydoniorum, et malorum, et pyrorum, et granatorum mazorum, et sumac, et zarur: et decoquatur leui igne donec ingrossetur. Si autem vis dulcorare ipsum, proiice super ipsum zuccari quantum vis, et bulli ipsum et cola, et vt tere.

^s Yrupus delectabilis, confortans stomachū. Cuius hæc est permissio. Sume de corticibus citri recentibus lib. i. et decoque eos cum aque Kist. i. s. donec remaneat tertia, et cola ipsam, et proiice super eam mel, et decoque ipsum lento igne donec ingrossetur, et vt tere sicut iuleb.

^s Yrupus de papauere. Oportet vt sumantur ceterum papauera media in quantitate, postquam exsiccantur super arborem suam: non ergo habeant succum, et neque sint multum immatura, et non exprimatur ab eis nisi subtile: et non sit subtile eius currens subtilis expressionis, multarum superfluitatum: deinde proiciantur super ea kist. x. aquæ pluuiialis, si inuenitur propter eius elongationem a putrefactione, aut aquæ fontium: et infundantur in ea die et nocte, donec leniantur. Si autem non leniantur, dimittantur plus hoc, deinde decoquantur viquequo dissoluantur cum facilitate, deinde exprimantur: deinde inspiscantur cum medietate, et

te suæ mensuræ de dulcedine. Quod si fuerit ad¹ [moilificandum] illud quod est in pectore, & subtiliandum ipsum, ponatur mel: & rob
yua est magis aggregans iuuentum.

Descriptio syrupi de papauere alia, confers ad eos, quibus materię descendit; & prohibet illos qui euomunt sanguinem. Sumantur de papaueribus mundatis ducenta, numero, & aquæ pluuiialis lib. xv. & infundantur in ea tribus diebus & decoquantur donec dissoluantur, & consumatur eius medietas, & exprimentur papauera, et proiciantur, & coletur aqua bene, & mēsurentur de ea lib. iiii. s. & mellis, & decoctionis, amborum an. lib. i. s. & decoquantur, donec fiat ei spissitudo, deinde terantur acaciæ rubæ, & croci & myrrhæ, & balaustiarum, & succi barbæ hircine omnium an. draci. Insipiscitur bene, & reponatur in vase, & administratur.

Descriptio syrupi, qui confert ad tussim, & pleuresim, & confortat stomachum. Recipe aquæ granatorum dulcium lib. iiii. aquæ malorum de scemi lib. i. aquæ cannarum zuccari tabarzet, aut penidiorum lib. i. decoquatur donec habeat spissitudinem, & administratur.

Syropus de fauis mellis ex sermone Gal. & ipse bibitur iterum sicut bibuntur res infrigedantes: quoniam ipse destruit sitim in æstate, quum miscetur cum aqua frigida, & confert ei in quo sunt humores viscosi, qui non digeruntur, & proprie quando accesserint, & illud est quoniam læditur ex istis qui suscipit ipsum propter multitudinem eius, & paucitatem: & quandoque fit cum quacunque aqua præsentī, & non fit cum aqua pluuiali, sicut fit syrupus de melle, et hic est modus eius. Extrahatur mel bonum de fauis, deinde fundatur in patella in aqua, & est aqua fontium clara, dulcis: & decoquatur cum ea donec consumatur reliqua aquositas in eo: deinde reponatur aqua, & seruetur, & administratur.

Syropus de fauis mellis alius. Proiciantur super partem i. mellis partes ii. aquæ pluuialis antiquæ, & ponatur in sole, & quidam fundunt super ipsum aqua fontium, & decoquant ipsum donec remaneat tertia, & seruant ipsū.

Syropus de absinthio, confers ad casum apertus, & debilitatem stomachi. Sumantur vini antiqui kist. iiii. mellis dispumati Kist. ii. proiciantur super ipsum masticis drac. iiii. squinanthi, & folii Indi, & spicæ, et rosarum rubearum siccarum, et aloes Scotrensis, omnium an. drac. ii. costi drac. iiii. herbæ absinthii romani drac. vii. agarici drac. ii. croci drac. i. Tere medinas grosse, et liga eas in panno lini, et infunde in vino septem diebus in sole in æstate, et cōfrica pannum omni die multoties, deinde vtere. Sitque dos eius vnc. i. in ieiunio.

Syropus de absinthio ex compositione nostrā, et experti sumus ipsum, et confert plus illo. Sumantur absinthii romani pondus drac. e. et coquantur in tribus heminis aquæ paruis, donec remaneat quarta, et illud cum igne leui valde, et confricetur manibus, et coletur, et sumatur de succo eius tertia illius aquæ, et mellis quarta eius, et vini medietas eius, et decoquantur totum, et insipiscitur.

Syropus extinguens, et confers ad sitim. Sumatur aqua granatorum acetosorum lib. i. et aquæ acetosiratis citri lib. s. et aquæ [pyrorum] lib. i. et aquæ tamarindorū lib. i. decoquantur lento igne donec ingrossetur, et detur de eo in potu cum aqua frigida, aut cum aqua niuis.

Syropus de fructibus confers ad vomitū, qui accidit ex cholera citrina et facit calefactos appetere cibum, et confortat stomachum. Cuius hæc est permissio. Sumantur cydonia, et mala, et acetositas citri, et pyra, et granata, et agrestia, et exprimatur aqua eorum omnium: et infundatur in ea aliquid de sumach, et zarur, et alnabach, et granis myrti, et almirberis, et dimittatur die et nocte: et exprimatur, et coletur: et proiciatur desuper mel, et decoquatur donec fiat ei spissitudo, et administratur.

Syropus de prunis, confers ad sitim, et resoluunt naturam. Sumatur de prunis dulcibus quantum necesse est, et extrahantur nuclei eorum, et ponantur in vase lapidis mundi: et fundatur super ea de aqua quod cooperiat ipsa: et decoquantur bene donec resoluantur. deinde coletur, et reducat ad ignem secundo: et ponatur super ipsam zuccari tabarzet, quantum necesse est, et decoquatur donec insipiscitur, et cōuertatur ad spissitudinem mellis.

Syropus Democriti, qui conseruauit eum ab infirmitatibus omnibus diebus vitæ suæ, et est confers ad debilitatem stomachi et splenis, et corruptionem complexionis. Cuius hæc est permissio. Recipe ireos, et sem. feniculi, et piperis albi, omnium an. pondus drac. i. et cassiæ drac. iiii. et myrrhæ, et sem. absinthii, amborum ana. pondus drac. ii. Terantur, et ponantur in uase vitri, et fundatur super ea vini albi quantitas quæ submergat ea additione digitorum iiii. et stringatur ex capite suo, et administratur post sex menses, et in quibusdam descriptionibus [danich] vnum.

Syropus deuia, confers ad dolores gutturis, et apostema quod fit in eo ex vlcibus factis in stomacho. Cuius hæc est permissio. Sumantur succi vuyæ ponticæ stypticæ lib. vi. et decoquatur vsque ad tertiam, et fundatur super ipsum mellis lib. i. et sumac, et radices liquiritiæ, et gallarum, et balaustiarū, et superioris rosarum, omnium ana sextarium i. et croci pondus drac. ii. et myrrhæ, et aluminis iamenti, amborum ana drac. i. et decoquatur, et coletur, et potetur.

Rasaton. sumitur de eo in hyeme senibus. Sumantur succi vuyæ bonæ [substantiæ] daugua in x. et daurac lib. iiii. et decoquatur lento igne donec auferatur spuma eius: deinde proiciatur super ipsum mellis boni spissi ad omnes iiii. lib. i. et bulliat lento igne, donec auferatur spuma eius iterum, et consumatur eius medietas deinde sumatur heil, et cardamomi, et cinnamomi, et gariophyllorum, et macropiperis, omnium ana pondus drac. i. terantur contritione subtili, et ponantur in panno lini subtili, et proiciantur cum eo in decoctione post ablationem spumæ. Quumque completur eius decoctio, et possibile est intrmittere manum in eo, confricetur pannus in eo vehementer, donec egrediat, et ponatur in eo cro-

B. prunorum.

B. daruch.

B. daruc x & daruch est pondus lib. iiii.

ci pōdus drac. iij. ponatur in ampullis, & strin-
gatur ex capitibus suis. et si fuerit in eo subtili-
tas, ponatur in sole, deinde tollatur ab eo. &
quanto plus antiquatur, est melius.

y B. rosarum.

Syrupus de absinthio, qui confortat stoma-
chum, & aperit oppilationes, & solutione e-
ducit choleram. Recipe [pondus] drach. viij.
agarici drac. iij. aloes drac. ij. masticis, & sem.
apij, & squinanthi, & anisi, omnium an. drac. j.
mentæ drach. iij. calamenthi drac. j. s. croci dra-
ij. radicum amborum, an. drac. ii. absinthii dra-
ij. radicis liquiritiæ drac. iij. assæ tantum de spi-
ce, & assari, & folij, omnium an. drac. i. decoquan-
tur cum viij. lib. vini, donec remaneat medietas,
& coletur, & coaguletur cum lib. i. s. mellis.

Rista omnia sunt sicut syrupi eorum, nisi
quia ipsi succi eorum inspissantur cum facilitate
absque dulcedine.

z B. alkedre.

Syrupus [al]kedre rex compositione nostra,
Sumantur de succo alkedre partes ii. & si
non est præsens, sumatur ipsummet alkedre, &
ferretur, & sumatur eius ferratura, & tere, & ac-
cipe contritum eius, & adijunge cum medietate
sui de sandalis in aceto distillato, aut in aqua
agrestæ præ aliquot diebus, deinde decoquan-
tur in eo decoctione facili cum longitudine,
donec dissolvatur, deinde exprimatur, & suma-
tur de expressione. & quanto est acetum plus,
aut aqua agrestæ, est melius: deinde sumatur a-
qua adog acetosi, ablatis ex casco adog, aut di-
mittendo residere vltimæ, & mutando de vase
in vas, aut cum decoctione, sicut est decoctio
aquæ casci, donec auferatur aquositas: deinde
sumatur farina hordei, & fiat ex ea & ex aqua al-
raib focha, & fiat acetosum illud focha, deinde
resideat, postea renouetur acceptio alfocha
eius ex farina hordei: & quanto plus iteratur,
est melius. et sumantur de eo partes v. & suma-
tur aquæ pyrorum de scemi, & aquæ cydonio-
rum acetosorum plurimæ aquæ, et aquæ alza-
rur, et aquæ prunorum acetosorum, et aquæ at-
tala, et aquæ alcondisi recentis, et aquæ moro-
rum de scemi, quæ non integra sunt natura: et
aquæ chrysolimorum immaturorum acetoso-
rum et succi agrestæ, et succi ribes, et succi præ-
putiorum vitis, et succi rosarum persicarum, et
succu nenufaris, et succu violarum, omnium an.
tertia partis i. et succu acetosifatis citri, et succu
acetosifatis citræguli, amborum an. tertia i. par-
tis. et succu coriandri, et lactuce, et foliorum pa-
paueris humidi, et endiuig, et portulacæ, om-
nium an. quarta partis i. et succu foliorum sa-
licis, et foliorum malorum, et foliorum pino-
rum, et foliorum alzarur, et foliorum rosarū,
et foliorum virgæ pastoris, omnium an. quar-
ta partis i. et succu barba hirci, et rosarum sic-
carum, et nenufaris, et sem. almirberis, et sem.
endiuig, et sem. lactuce, et balaustig, omnium an.
medietas partis i. et succu mentæ humidæ sexta
partis vnius, et succu almirberis humidi medietas
partis. Aggrega medicinas istas et succos et
componere super ignem, et proice in eo lentius
partes iij. hordei excorticati partes ii. et su-
machi partes iij. et decoquantur omnia super
ignem, donec remaneat medietas: deinde depo-
natur ab igne, et dimittatur donec infrigidetur

et confricetur fortiter, et coletur, et sumatur
camphoræ ad omne pondus drac. xxx. aure. i. et
teratur camphora, et puluerizetur super a [radi-
cem] cucurbitæ aut b [Kinuener] et fundantur
super eam medicamina cum facilitate, deinde
obstruatur caput eius cum re vehementis vir-
tutis, deinde ponatur super prunas, donec scia-
tur quod forsitan bullit, postea sumatur, et con-
cutiatur, et ponatur in c [bustuca], et stringatur
caput eius vt non euaporet camphora, et euo-
let. Dosis eius vsque ad drach. x. et de homini-
bus sunt qui ponunt in eo spice, et zingibe-
ris, et seminis foeniculi, et anisi, et cyperi, et pi-
peris partes equalles, secundum quod videtur.

Descriptio focha nostræ, quod est inuatiuū,
Et addit in coitu. Recipe piperis, et zingibe-
ris, et spice, et nucis muschatæ, omnium an.
drac. v. scoriz ferri trita drac. x. sem. porri dra-
xv. sem. erucæ, et seminis napi, et sem. vrticæ, et
synapis, omnium an. drac. iij. lingvæ auis, et gra-
norum alkilkil, et granorum d [alkelem], et gra-
norum viridium omnium an. drac. iij. Teran-
tur, et ponantur in panno sicut scis, deinde po-
natur hoc in dog. xi. diebus, et moueatur in eo,
et misceatur illud adog cum focha panis, et
fiat focha.

Descriptio syrupi de absinthio nostræ. Reci-
pe absinthii pondera c. et vini ccc. et succi
cydoniorum ccc. infundantur in eis tribus die-
bus, et ponantur super ipsum mellis c. et inspi-
setur super ignem.

Medicina nostræ conueniens ad vlcus vesi-
cæ, et vlcus viæ virgæ, iniecta in foramen
virgæ. Recipe plumbi vlti, et medullæ seminis
melonis, omnium ana drach. v. spodii drac. ii.
gummi arabici, et sem. papaueris, et cornu cer-
uini adusti, omnium ana drac. iij. opij drac. s.
hyusquiami albi tertiam drac. ii. myrrhæ drac.
ii. Terantur omnia bene, et fiat ex eis collyrium
cum aqua endiuig, sicut collyria oculi: et ad-
ministretur cum iniectione resolutum in la-
cte, aut in oleo degranis melonis.

TRACTATUS SEPTIMVS.

De conditis, et alingibet.

Eleniabin inuatiuum ad febrem, et do-
lorem stomachi. Sumantur rosæ ru-
beæ ablatis capitibus, incisæ, munda-
tæ ex venis suis albis, duris et expan-
dantur: exsiccentur humiditas earum, et proi-
ciatur in liurello, et fricetur donec [dissolue]
sint, et proiciatur super eas mellis dispensati
quantitas, qua conficiantur, confectio leui,
et ponantur in vase vitri, aut vitreato, et ponan-
tur in sole xl. diebus, et moueatur in man, et
vesperis. et si indiget melle, addatur in eo, et re-
ponatur, et administretur post sex menses: et
similiter fit cum uiol. Quod si fiat cum zucca-
ro geleniabin, aut uiol; soluatur zuccarum
cum modico aquæ duleis, donec fiat sicut fit
al geleniabin.

Citrum conditum, conueniens ad debilita-
tem stomachi, et digerit cibū. Sumatur ci-
trum recens, et incidatur secundum longitu-
dinem in quatuor partes totum citrum, et nu-
detur

detur interius totum acetosum, & proiciatur in liurello testeo, & infundatur ex aqua dulci clara cum sale grosso albo septem diebus, donec stringatur: deinde septem diebus aliis sine sale, imò cum aqua, donec alteretur color eius, & sit album illud quod est exterius, sicut quod est interius; & gustetur aqua tam diu donec non sit in ea salicedo. et sumantur mellis boni pars j. aquae partes ij. secundum quantitatem, quae cooperiat citrū, & proiciatur in vase: & decoquantur leni igne duabus horis: deinde tollatur ab aqua & melle, & in mane sumatur mel, & ferueat, & tollatur spuma eius, & proiciatur in eo citrum, & ferueat bullitione vna, & tollatur & reducatur citrum in liurello, & puluerizetur super ipsum ista medicina ad omnes duas heminas citri. Croci, & heil, & cardamomi, omnium ana aurej. gariophyllorum, & cinnamomi, amborum an. aur. s. muschi sexta & medietas sextae dracj. Tere has medicinas, & pulueriza super citrum ex vtroque latere eius, & proiciatur in vase, & proiciatur super ipsum mel, & administretur.

Descriptio alia. Sumantur de citris media matura, aequalis superficiei, longa: & scindantur in longū, & fiant de vnoquoque citro iiii. frusta, & infundantur in liurello testeo novo, & illud sit in [Kenini] primo quum sol ingreditur Capricornum et melius quod sit de eis, est in anno vehementis frigoris: quoniam quanto plus congelatur super ea aqua, est magis indurans ea, & sunt magis remanentia: deinde abluantur in omni diebus, postquam fricata sunt cum sale grosso, & mundificentur, & reducantur ad aquam frigidam vsquequo trāseant super ea tres hebdomadae, deinde extrahantur ex aqua, & fundantur super planū aliquod vt tabula, & mundificentur cum cultello si iam aliquid computruit ex eis, & reducantur ad aquam dulcem, & abluantur in extremitatibus dici cum facilitate, donec pretereant super ea xl. dies: deinde extrahantur ab aqua, & abluantur ab omnibus quae adueniunt eis ex putrefactione, & corrosione: & dimittantur die & nocte, donec auferatur ab eis humorositas, deinde ponantur quasi in mane in vase habente latum caput, aut patella munda, & effundatur super ea tantum aqua quod ipsa cooperiat, & puluerizetur super ea de zuccaro contrito, quantum est tertia ponderis citrorum, & decoquantur igne leui, & misceantur cum spatula, deinde extrahantur, & abstergantur & mundificantur, & ponantur super planum vt est tabula, & dimittantur duobus diebus contritiis: deinde reducantur ad patellam, & proiciatur super ea de zuccaro quantum est medietas ponderis citrorum, & aquae quae cooperiat ea: & superfluat iiii. digitis coniunctis, & decoquantur leni igne sicut coxisti ea prius, & caue in hoc ne corrumpantur in igne, quoniam sunt debiliores eorum quae coniunguntur. et sit mens tua, & intellectus tuus totus ad ea, quum ignem accendis sub eis, vt sit ignis leuis, & quietus: deinde extrahantur, & expandantur super tabulam, & dimittantur tribus diebus contritiis, & noctibus suis: & a die quarto mudentur, & mundificentur cum capite cultelli, & reducantur ad

vas, & fundatur super ea mellis colati quantitas, quae cooperiat ea, & superfluat iiii. digitis, & decoquantur leui igne quinque horis, aut sex, donec videatur mel egredi super illud quod apparet de citro, sicut similitudo margaritarum, & ingrossetur mel ingrossatione aliqua: deinde auferantur ab igne, & infrigidentur. & sumantur spice, & gariophylli, & cinnamomi, & zingiberis, & cardamomi, & macropiperis, & [girboe], omnium an pars j. & sit pondus omnium quantitas medietatis decimae ponderis citrorum. et est vt sint duo sextaria pro vnaqua quae hemina citrorum, & terantur grosse: & ponantur in vase viridi, & puluerizetur in cores parua de medicina, & fundantur de super citra quantitatem tunicae vnius, deinde puluerizentur super ea medicina. & fiat cum eis ita, donec compleantur ambo simul: deinde fundantur super ea in patella de reliquiis mellis donec cooperiat ea, et superfluat iiii. digitis, & stringatur caput vasis, & ponatur in loco, in quo non adueniat ei frigus, neque humorositas. et scias quod signum maturitatis citri, est eius submersio in liurello sub aqua.

Cidonia condita, quae conueniunt ad confortandum stomachum, & stringunt naturam, & ad malitiam digestionis, & vomitum propter causam oris stomachi. Sumantur cydonia bona magna, & mudentur interius, & excorticentur, & incidantur in frusta, & decoquantur cum aqua, & melle. et sint aquae partes ij. & mellis pars j. Quidam vero decoquunt ea cum vino, & melle, & est melior operatio, & infrigidentur, & in die secundo decoquantur cum melle solo: deinde expandantur in liurello, & puluerizentur super ea medicinae praedictae in citris, et fundatur super ea mel, & feruentur.

Descriptio alia cydoniorum conditorum, quae conferunt ad debilitatem stomachi, & solutionem ventris. Sumantur de cydoniis matura, et incidantur in iiii. frusta, & mudentur quod est in interiore parte eorum ex granis, & abstergantur interiora eorum cum mantili de lino, & fundantur super ea mellis pars i. et aquae partes iiii. cum quantitate quae cooperiat cydonia, et ferueat duabus ebullitionibus, aut tribus: deinde colentur, et reducantur ad vas, et fundantur super ea mellis dispersi pars i. et aquae pars i. et bulliant ebullitionibus duabus, aut tribus: deinde colentur et expandantur super planum aliquod vt est tabula, et dimittentur donec exsiccentur quod in eis est de humorositate: deinde abstergantur, et reducantur ad vas: et fundatur super ea mellis quantitas, quae submergat ea, et emineat iiii. digitis coniunctis, et ebulliant ebullitione vna, et puluerizentur super ea species, quas diximus in operatione citrorum, et ponantur in vase vitreato viridi, et oppiletur stricte caput eius. Quidam vero medici non proiciunt super ea de speciebus nisi cardamomum, et gariophyllos, et crocū.

Baucia condita, quae conferunt ad frigorē, et debilitatem renum, et dolorem dorsū, et adiuvant ad voluntatem coeundi. Sumantur de [baucis dura] clari coloris, munda, et abscindantur duae earum extremitates, deinde proiciantur super eas penidiorum, aut zuccari

c B. nucis muschatz.

d s. Alia licera naces.

e Baucibus duris.

f. B. forditia.

zuccari pondus ipsarum, et fundatur super eas de aqua, quod cooperiat eas, et decoquantur leui igne donec leniantur, et auferantur ab igne, et expandantur super planum aliquod vt tabula, donec exsiccentur, et abstergantur ex eis quod supereminet eis ex malo et reducantur ad vas, et fundatur super eas mellis dispumati quantitas cooperiens eas, et supereminens eis quatuor digitis, et decoquantur lento igne, donec videatur mel penetrare ex omnibus partibus earum, et auferatur ab igne, et ponatur tunica vna ex eis in vase vitreato, et puluerizentur super eas species: et fiat de eis ita usque ad finem ipsarum.

MYROBALANI conditi sunt ex recentibus in Sini, & India, & qui afferuntur inde sunt boni valde, & fiunt apud nos hic secundum hunc modum. Sumuntur myrobalani Kebuli, & fit fouca in terra in loco humoso, arena dulcis, non salza, & ponitur de myrobalanis tunica vna, & supra eos de arena humida tunica vna, & sub eis de arena tunica vna. & aspergitur super eos de aqua: & post duos dies accipiuntur myrobalani, & proicitur super eos arena alia recens, non prima, & dimittuntur duobus diebus donec humectantur. Fit illud decem diebus donec intumescant myrobalani, & humectentur & inflentur: tunc ergo ablue eos cum aqua dulci ter, aut quater, & accipe dactylos, & cyperum, decoque eos cum aqua plurima, & proice myrobalanos in illam aquam decoctam, & decoque eos paulatim super ignem leuem. Quum ergo decocti sunt, ablue eos abluitione mundante, deinde accipe mel, & bulli ipsum, & aufer spumam eius, & coque eos cum eo, et accipe medicinas quas diximus in citris conditis, & pone eas in panno lini, mundo, subtili, & suspende ipsum in vase, & confrica ipsum omni hora donec egrediatur virtus specierum cum myrobal. Quum ergo decocti sunt, tunc proice eos in catino vitreato, & dimitte eos duobus diebus, aut tribus, donec recipiant myrobalani virtutem medicinarum. & proice eos in vase vitri, & proice in eo mel dispumatū, & proice super eos muschi, & croci, & parum ambræ quantitate quamuis, & stringe os vasis, & vttere eis. et quanto plus antiquantur, sunt meliores.

DEScriptio alia myrobalanorum conditorum. Sumantur de myrobalanis magnis kebulis centum numero, & infundantur in aqua, & ponantur ad solem v. diebus, deinde extrahantur ex aqua, & ponantur infimo humido v. diebus, in omni die extrahantur, & abluantur abluitione mundante, & reducantur ad firmum humidum, & sepeliantur in eorum fiat tribus vicibus: deinde extrahantur, & lauentur abluitione mundante, & proiciantur in aquam rizi, & zuccari drac. xxx. et dactylorum quantitate cooperiente ipsos, et decoquantur leui igne donec consumatur aqua, et extrahantur, et abstergantur cum pannolino, et pungantur cum acubus: et fundatur super eos mellis arundinum quantitas cooperiens eos, et supereminens iiii. digitis, et decoquantur donec ingrossentur, et administrentur.

Species eorum alia. Sumantur ex myrobalanis Kebulis bonis c. myrobal. et lauentur

abluitione mundante, et dimittantur nocte donec exsiccentur paulatim, et fundatur super eos aqua aur aqua alKisch hordei cum quantitate, quæ cooperiat eos, et supereminet iiii. digitis, et decoquantur leui igne donec consumatur aqua, et ponantur in furno, et quasi maneat extrahantur, et expandantur super vas planum vt tabula, et abstergantur cum panno, et pungantur cum acubus: deinde fundantur super eos de rob, et decoquantur donec leniantur, et deponantur ab igne, et puluerizentur super eos species, et reponantur et administrentur.

SECACUL conditum. Secacul est veng sicut zingiber et adfertur ex India, et fit de eo cum teneitudine sua conditum in loco suo, et est nobile valde. Apud nos autem fit secundum hunc modum. Humectatur in primis cum aqua calida, donec mollificetur cortex eius exterior, deinde excorticatur cum cultello, postea infunditur in aqua frigida vij. diebus: et omni die alteratur aqua. et fit illud de eo donec humectatur interius eius, et ipsius exterior, et leniatur: deinde decoquitur cum aqua, et melle postquam humectatur, et sint aquæ partes ii. et mellis pars i. deinde ponitur mel solum, et bullit ebullitione vna, et proicitur in vase vitri: et quum subtiliatur mel ex humiditate eius extrahitur ab illo melle, et ponitur in vase alio dispumato cum speciebus quas diximus.

ZINGIBER conditum. Zingiber est vena de vetreterra, sicut venæ tinctorum, et fit de eo conditum in Sini cum teneitudine sua. Apud nos autem affertur conditum cum melle, aut cum aqua rizi, et fit apud nos cum melle, et speciebus cum siccitate sua postquam infunditur mense vno absque sale. Quidam verò alii sepe liunt ipsum in arena sicut myrobal. deinde decoquatur, et fit secundum modum quem diximus in myrobal.

PRUNA condita: si sunt humida decoquantur postquam tolluntur interiora eorum cum melle, et aqua: deinde cum melle solo, et proiciuntur super ea species, secundum quod diximus ante: et si sunt sicca, tunc infundantur in aqua tribus diebus, deinde decoquantur.

NAPI conditi. Sumantur napi boni et infundantur in quatuor partes, et secundum quantitatem magnitudinis, et paruitatis eorum excorticentur ex cortice suo exteriori, et infundantur in aqua et sale iiii. diebus: deinde tribus diebus cum aqua calida; et decoquantur cum aqua, et melle: deinde cum melle solo, et fiant odoriferi.

MYGDALÆ conditæ. Eligantur de eis dulces cum teneritate sua, et corticibus suis: et coquantur ita vt non infundantur, et perforentur, et ponentur in speciebus boni odoris.

LIGNA balsami condita. et fit ex lignis balsamiferis, quando decoquantur duabus vicibus, et proiciuntur super ea species sicut diximus.

EMBLICI conditi. Eligantur ex emblicis meliores, qui non sunt fracti, et infundantur vij. diebus in aqua frigida, donec leniantur, et inflentur, et humectentur: deinde decoquantur bis secundum quod diximus, et proiciantur super eos species, deinde ferueant duabus ebullitionibus.

litionibus cū aqua: et proiciatur super eos mel dispumarum, et species. et administrentur.

Mala condita conuenientia ad vomitum: decoquantur poma dulcia de scemi cum duabus partibus aqua, et parte vna mellis: dein de decoquantur secundo cum melle solo. et ponantur in vase vitri, et proiciatur super ea mel dispumarum, et proiciantur super ea species prædictæ in operatione citrorum.

TRACTATUS OCTAVVS.

De trochiscis.

Sermo noster in hac summa est sicut sermo præteritus.

Trochisci stelle: Iam consecutum est ex magnificatione antiquorum medicorum, quod nominauerunt trochiscos stellæ almaracane. s. trochiscos stelle, qui non permittunt vitam recedere. et isti quidem trochisci conueniunt stomacho recipienti superfluitates expulsas ex reliquis membris, et auferunt eructationē acetosam, et liniuntur super frontem, et sedāt dolorem capitis, et conferunt ad catarrhos, et dolorem dentium positi cum galbano in corrosio ex eis, et conferunt ad dolorem auris, et conferunt ad sputum sanguinis et cursum eius ex omni membro, et ad tussim chronicam, et conferunt ad febres periodicas sumpti in potu cū aqua sampuci, & ad venena ex percussione ebibita cū aqua rutæ, & ponitur in eis stella terræ. et dixerunt plurimi eorum, q̄ est talk: & quidam eorum q̄ est lutum scemium, & fortasse talk le nit a [asperitatē] stomachi, & [in]sidere, & nō patitur a calore innato donec agat ipsū in alio. Et nos dicemus corū permissionē sicut ipsi dixerunt. Quorū hæc est permissio. Myrrhæ, et castorei, & spicæ, & casie, & terræ sigillatæ, & corticum mādragoræ, omnium an. drac. iiii. opii, & croci, & costi, & stellæ terræ & est talk, omnium an. drac. v. papaueris albi drac. vi. dauci, & anisi, et fiseleos, et sem. hyusquiami albi, et stora cis liquidæ, & seminis api, omnium drac. viii. in funde gūmas in vino odorifero, & tere medicinas, & confice cum eo: & fac trochiscos pōderantes drac. s. & exsiccentur in vmbra.

Trochisci de rosīs vniuersitatis, qui cōferūt ad dolorem stomachi, & absterunt humiditates stomachi, & auferunt febres phlegmaticas, & chronicas. Quorū hæc est permissio. Sumantur rosarum rub. ablati capitis drac. xx. spicæ odoriferæ, & radicū liquiritiæ, omnium an. pondus drac. x. & sunt quidam medicorum qui ponunt loco radicū liquiritiæ succum liquiritiæ. Aggrega has medicinas tritas, et cribellatas: & confice cum triplicato, et fac trochiscos, et exsicca in vmbra.

Descriptio trochiscorum de rosīs Asclepiadis, qui extinguunt et conferunt ad dolorem stomachi, et confortant ipsum, et ad dyspnoeam et caliditatem, et inflammationem, et humiditatem, et subuersionē stomachi, et adustionem. Quorū hæc est permissio. Recipe rosarum recentium aure vi. radicū liquiritiæ aure iiii. spicæ Indæ aure ij. conficiantur cum

rob et informantur trochisci ponderis drac. i. et exsiccentur in vmbra

Trochisci de ros. cum scammonia qui cōferunt ad febres, et ad difficultatē. Recipe rosarum rubearū ablati capitis drac. xij. spicæ odoriferæ, et radicū liquiritiæ, omnium an. drac. viij. scammonie pondus drac. iij. Aggrega has medicinas tritas, et cribellatas: et confice, et fac trochiscos, et exsicca in vmbra, et bibantur cum aqua frigida, et iuleb. et syrupo acetoso.

Trochisci de ros. cum spodio qui conferunt ad febres cōmistas ex phlegmate et cholera antiquas. Recipe rosarum rubearum ablati capitis pondus drac. v. spicæ odoriferæ pōdus drac. ii. spodii pondus drac. i. succi eupatorii, pondus drac. viii. Aggrega has medicinas tritas, et cribellatas, et fac trochiscos, et exsicca, et vtere quum necesse fuerit.

Trochisci de rosīs, nominati diarhodon, qui conferunt ad oppilationes splenis, et hepatis, et febres melancholicas, et phlegmaticas. Quorū hæc est permissio. Recipe rosarum drac. x. et succi liquiritiæ drac. v. et spicæ, et casie, et floris squinanthi, et croci, et myrrhæ, et masticis, omnium an. pondus drac. ii. Terantur et cribellentur, et infundantur myrrha, et crocus in aceto: et conficiantur cum eo, et fiat trochisci: et si vis, confice cum melle.

Trochisci de rosīs conferentes ad febrē tertianam. Recipe rosarum rub. partes v. spicæ et croci, et masticis, et anisi, et laccæ absque lignis, omnium ana partes x. succi eupatorii, et absinthii, amborū ana partes ii. floris squinanthi, et myrobala. citrinorum, amborum an. partē i. et in descriptione alia rosarū quantū spicæ, et masticis. Tere, et confice cum aqua api, et fac trochiscos quorum vniūscuique sit aure. s.

Trochisci de rosīs cū spica, facientes ad dolorem hepatis. Recipe spicæ, et laccæ ablutæ, et radicū liquiritiæ, omnium an. drac. iiii. absinthii, et [keia] et croci, et succi eupatorii, et reusini, omnium an. pondus drac. iiii. rosarum drach. vii. Tere, et cribella, et confice cum aqua, et fac trochiscos.

Trochisci de camphora extinguentes inflammationem febrili, conferentes ad hæcticā, et phthisim, et auferunt sitim, et angustiam, et vomitum sanguinis. Quorū hæc est permissio. Recipe spodii drac. iiii. ros. drac. vii. sem. maluæ et sem. portulacæ, et sem. dulcis cucurbitæ, et dragacanthi et nereiden, et gummi, et liquiritiæ, et xyloaloes crudi: et cardamomi omnium an. drac. iiii. croci drac. ii. zuccari tabarzet, et tereniabin, omnium an. drach. vii. camphoræ drac. i. s. Terantur, et conficiantur cum mucillagine psyllii, et informantur trochisci.

Descriptio alia trochiscorum de camphora, qui conferunt ad inflammationē, quæ sit in stomacho et hepate, et vomitum sanguinis, et sitim, et febres acutas, quorum hæc est permissio. Sumantur spodii pondus drac. iiii. rosarū rubearum ablati capitis pondus drac. x. xyloaloes puri boni, et cardamomi, et succi liquiritiæ, omnium an. pondus drac. iiii. zuccari tabarzet, et tereniabin, et granorum cucumeris ex corticatorum, omnium an. pondus drac. ii. croci, et camphoræ, amborum an. pondus drac. i.

Aggrega

c. s. & l.

Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & confice cum mucillagine psyllij, & informa trochiscos a [drachmeos,] & exsicca in umbra, & vtere.

Trochisci de camphora secundum descriptionem aliam, qui conferunt ad febres acutas, & aperiunt oppilationem hepatis vehementem. Quorum permissio hæc est. Recipe violarum siccarum, & nenufaris, amborum ana drac. iij. & seminis cucumeris, & spodij, & croci, omnium ana pondus drac. ij. & rosarum drac. v. & reusini, & laccæ, amborum ana pondus drac. j. & dragacanthi, & gummi arabici, & succi liquiritiæ, omnium ana pondus drac. ij. camphoræ aureæ s. et in descriptione alia, camphoræ aureæ j. tereniabin, & zuccari, amborum ana pondus drac. x. Terantur, & fiant trochisci.

Descriptio alia caphoræ, & xyloaloes crudi, amborum ana pondus drac. s. croci, & spodij, amborum ana pondus aure ij. seminis cucumeris, & seminis alcond, & dragacanthi, & laccæ, & succi liquiritiæ, & cardamomi, omnium ana drac. ij. & rosarum drac. vii. & zuccari, & tereniabin, amborum ana pondus drac. x. Terantur, & conficiantur, & informantur trochisci.

Trochisci caphoræ nostri. Recipe sem. endiuicæ, & lactucæ, & portulacæ, omnium ana drac. ii. & granorum cucurbitæ excorticatorum, omnium ana pondus drac. ii. & tertiam, & seminis alKedre si inuenitur, & si non, sandali drac. iii. & cancri combusti, & croci, & succi liquiritiæ, & camphoræ, omnium ana pondus drac. i. rosarum drac. iii. & informantur trochisci.

Trochisci de spodio cum tereniabin, qui prosunt ad febrem acutam, & extinguunt. Recipe rosarum drac. vi. tereniabin drac. iii. amyli drac. iii. gummi arabici, & dragacanthi, & spodij, & croci, omnium ana drac. ii. conficiantur cum aqua tereniabin, & mucillagine psyllij. Quidam aut addunt in eis seminis citruli, & seminis cucumeris, & seminis portulacæ, & seminis cucurbitæ dulcis omnium ana drac. ii. terantur, & conficiantur & informantur trochisci.

Trochisci de spodio cum semine acetosæ facientes ad febres cholericas, & tertianam, & præcipue quando est illic solutio naturæ. Cuius hæc est permissio. Recipe rosarum drac. vii. gumi, & seminis acetosæ excorticati. & amyli torrefacti parvi, omnium ana drac. iii. spodij drac. iii. croci drac. ii. Tere, & confice cum aqua granati acetosi, aut cum aqua agrestæ, & informa trochiscos, & dentur in potu cum eo quod coquunt in eis boli armeni, & succi berberis, amborum ana drac. ii. castanearum torrefactarum drac. iii.

Trochisci de berberis, facientes ad febrem acutam, & apostemata in hepate, & sitim vehementem. Recipe succi berberis drac. iii. seminis citruli, & mastice, & spodij, omnium ana drac. ii. laccæ, & reusini, amborum ana drac. i. rosarum drac. xii. croci drac. i. spice, & succi eupatorii, & radicis liquiritiæ, & tereniabin, omnium ana drac. ii. informantur trochisci pondere drac. i. & dentur in potu cum eo quod coquunt ex potibus. Quidam aut addunt in eis succi absinthij, & assari, & semini apii, & seminis feniculi omnium ana drac. i. rubec tinctorum drac. i. s.

Trochisci de berberis descriptione alia, qui conferunt ad febres inflammatas, & apostemata hepatis & apostemata stomachi. Recipe berberis, & succi liquiritiæ, & rosarum, & seminis cucumeris, & seminis melonis excorticati, contriti. & cribellati, omnium ana pondus drac. iii. mastice, & spice odorifere, & succi eupatorii, omnium ana pondus drac. ii. rubec, & reusini, & croci, omnium ana pondus drac. i. seminis cuscute, & seminis endiuicæ, omnium ana pondus drac. iii. spodij pondus drac. i. s. tereniabin pondus drac. vi. Tere, & confice cum aqua tereniabin, & informa trochiscos, quorum unusquisque sit aurei. & potentur.

Trochisci de berberi, qui conueniunt ad dolores hepatis cum febre, & siti, & icteritia. Recipe rosarum recentium drac. vii. succi berberis, & tereniabin, amborum ana drac. iii. culcutæ sicci, aut seminis eius drac. i. s. nereiden, & spodij, amborum ana drac. i. s. croci, & laccæ, & reubarbari, omnium ana drac. i. succi liquiritiæ drac. ii. s. Tere, & confice cum aqua tereniabin, aut cum aqua endiuicæ.

Descriptio alia trochiscorum de berberis, qui conueniunt ad febres inflammatas, & sitim & angustiam, & extinguunt valde. Recipe berberis aut succi eius, et succi liquiritiæ, aut spodij, omnium ana drac. iii. spice drach. i. seminis citruli pondus drac. iii. s. ros. drac. vi. s. seminis portulacæ, & croci, amyli dragacanthi, omnium ana drac. ii. caphoræ drac. s. conficiantur cum aqua tereniabin, & informantur trochisci.

Descriptio alia trochiscorum de berberis, qui faciunt ad febrem, & tussim, & dolorem hepatis, & sedant sitim. Recipe berberis pondus drac. xii. & seminis cucumeris, et alcondi, & mastice, & spodij, omnium ana pondus drac. vi. laccæ, & reusini, amborum ana drac. iii. et rosarum drac. xl. croci, et spice, et succi eupatorii, et succi liquiritiæ, & tereniabin, omnium ana drac. vi. Tere, et fac trochiscos.

Trochisci de berberis descriptione alia. Recipe berberis, et spice, & seminis portulacæ, et liquiritiæ, et dragacanthi, et gummi arabici, et amyli, omnium ana drac. iii. s. spodij, et camphoræ, et croci, omnium ana pondus drac. i. Tere, et confice cum aqua, et informa trochiscos.

Trochisci de berberis. Recipe succi berberis drac. v. eupatorii, et spodij amborum ana drac. ii. laccæ ablutæ, et croci, et Keder et spice, et succi absinthij, et reubarbari, et buglossæ, omnium ana drac. ii. s. seminis endiuicæ, et sem. cuscute, omnium ana pondus drac. iii. seminis portulacæ drac. i. s. croci pondus drac. i. informa trochiscos cum aqua endiuicæ.

Trochiscus de absinthio, coferens ad febres antiquas, aperitiuus valde, prouocatiuus, faciens appetere. Recipe anisi, et absinthij, et assari, et seminis apii, et amygdalarum excorticatarum, omnium partes æquales: conficiantur cum aqua frigida, et fiant trochisci, et dentur in potu.

Trochisci de absinthio alij, facientes ad hepatis plenitudo, et stomachum, et febrem tertianam [et triangulam.] Recipe anisi aurei, et assari, et absinthij romani, et seminis apii, et amygdalarum excorticatarum ex cortice suo, &

& masticis, & spice, omnium ana. aure. j. aloes
Scotrensis, & folij Indi, amborum ana. aure. j.
succi eupatorii aure. j. Terantur & confician-
tur, informantur trochisci.

Trochisci de eupatorio, qui conferunt ad
febres inflammatas, antiquas: & ad sitim,
& oppilationes: & apostemata hepatis, & sple-
nis, & icteritiam. Recipe succi eupatorii sexta-
ria. vi. rosarum rubearum ablatis capitibus, &
spice odorifera, omnium an. sextaria. ij. terenia
bin mundata sextaria. vi. spodij pondus drach.
iij. Aggrega has medicinas tritas & cribella-
tas, & confice, & fac trochiscos.

Trochisci de cappare, qui conferunt ad do-
lores splenis. Recipe corticum radices cap-
paris sextaria. iij. ammoniaci sextaria. iij. reu-
barbari sextaria. ij. seminis agni casti, & piperis,
omnium an. pondus sextarium. vi. Aggrega
has medicinas tritas, & confice ammoniacum
cum aceto vini, & aggrega cum eo medicinas,
& fac trochiscos.

Trochisci de lacca. Recipe lacca lignorum,
& rubea, & anisi, & sem. apij, & absinthij, &
allari, & amygdalarum amararum mundata-
rum, & costi, & cinnamomi, & aristolochia lō-
ga, & succi eupatorii, omnium an. drac. v. Tere,
& confice trochiscos.

Trochisci alkekengi, conferentes ad dolo-
res renum, & vesicæ, & mictum sanguinis,
& saniei, & ad vrinam mucosam, & conferunt
ad scabiem vesicæ: quorum hæc est permissio.
Recipe seminis melonis aure. xxxvj. opij aure.
vj. seminis hyusquiami albi, & sem. apij, & sem.
acetosæ omnium an. aure. vj. seminis hyusquia-
mi nigri, & sem. coriandri, amborum ana. aure.
xviij. seminis foeniculi, & granorum pini torre-
factorum, & croci, & amygdalarum amararū,
omnium ana. aure. ix. & granorum alkekengi
montani grana. lxxv. Tere, & confice cum co-
gulo vuae, & fac trochiscos. Dosis sit a duobus
aure. vsque ad iij.

Trochisci alkekengi, descriptione alia, qui
conferunt ad vlcus tenum, & vesicæ, & ad
distillationem vrinæ. Recipe seminis apij, &
seminis hyusquiami albi, & scheidnigi, om-
nium an. pondus dra. vi. seminis foeniculi dra.
ij. croci & seminis acetosæ sylvestris, & amyg-
dalarum pini, & opij, & amygdalarum amara-
rum excorticatarum, omnium an. dra. iij. & gra-
norum alkekengi magnorum numero. xxv.
& sem. cucumeris drac. xij. Tere, & confice, &
fac trochiscos.

Trochisci de reubarbaro conferentes ad
agritudines antiquas, & duritiem hepatis,
& gravitatem eius, & apostemata ipsius, & do-
lores splenis, & percussione euenientem in
corpore. Recipe reusini pondus dra. viij. rube-
gignorum, lacca mundata, omnium ana. pon-
dus dra. iij. seminis apij, & eupatorii, & anisi,
omnium ana. pondus dra. iij. Aggrega has me-
dicinas tritas, & cribellatas, & fac trochiscos
secundum descriptionem.

Trochisci, quos composuit Aminullus, qui
conferunt ad caliditatem, & solutionem
ventris, & dolorem hepatis, quorum hæc est
permissio. Recipe spodij, & berberis, & xylo-
aloes, & seminis acetosæ, & masticis, & galia, &

spica, omnium ana. aut. j. gummi aure. iij. rosa-
rum aure. x. conficiantur cum aqua ros. & in-
formantur trochisci.

Trochisci alii. Anisi, & seminis apij, ambo-
rum ana. pondus drac. i. amyli, & amygda-
larum amararum, & masticis, & spice & folij
Indi, omnium ana. pondus drac. i. & succi eu-
patorii, & aloes, amborum ana. drac. ii. affari.
drach. i. Tere & confice, & fac trochiscos.

Trochisci alii amygdalarum amararum, &
Anisi, & absinthij, omnium ana. drac. ii. affa-
ri. drac. i. Tere, & confice, & fac trochiscos.

Trochisci meron: & sunt cogniti betricon.
Recipe croci, & opij, & myrrha, & semi-
nis hyusquiami albi, & corticum radices man-
dragoræ partes æquales: conficiantur cum suc-
co lactucæ, & fiant trochisci, & quum necesse
fuerit, tere, & dissolue cum aqua, & line super
tempora.

Permistio trochiscorum. Recipe calami aro-
matici, & meliloti, amborum an. dra. iij. car-
damomi vnc. i. s. foliorum anefrin vnc. i. rosa-
rum rubearum vnc. s. muschi aure. i. Tere, &
cribella & fac trochiscos.

Trochisci valentes ad vlcus intestinorum,
& expulsionem sanguinis vndeunque sit.
Recipe superioris de rosas, & opij, & acaciæ, &
gummi, omnium an. vnc. i. galla um. vnc. s. felu
zaharagi vnc. i. s. conficiantur cum succo [alca-
eos] & fiant trochisci.

Trochisci Andromachi. conferentes ad ex-
pulsionem sanguinis. Recipe arsenici, &
corain, omnium an. drac. iij. olibani. dra. viij.
stelle terræ, & amyli, & boli armeni, omnium
an. drac. iij. seminis papaveris drac. ii. balauisti-
drach. s. Tere, & confice, & fac trochiscos.

Trochisci Andromachi. descriptione alia,
facientes ad dolorem stomachi, & ad [dis-
ficultatem] uentris, & difficultatem urinae.
Recipe seminis apij drach. vi. anisi. drach. iij.

Trochisci Andromachi. conferentes ad ex-
pulsionem sanguinis. Recipe arsenici, &
corain, omnium an. drac. iij. olibani. dra. viij.
stelle terræ, & amyli, & boli armeni, omnium
an. drac. iij. seminis papaveris drac. ii. balauisti-
drach. s. Tere, & confice, & fac trochiscos.

Trochisci Alkindi, qui conferunt hepatis,
quod debilitatum est in generando sangui-
nem, adeo quod debilitatus est appetitus cibi,
& appetitus coitus. Recipe lacca lignorum
partes v. berberis partes iij. reusini, rosarum
rubearum, & xyloaloes Indi, omnium ana.
tertiam partis i. stachados, & venarum lilij sub-
albidi, amborum ana. partem s. croci, & anisi,
& seminis apij, & Keisim romani, & petroseli-
ni, omnium ana. quartam partis vnius. Tere, &
fac trochiscos.

Trochisci Andromachi absterfui conse-
rètes ad humorem crudum, & choleram,
fortes valde. Recipe myrobala. belliricorum, &
emblicorum, & burungi, omniū partem i. post
cicotrigonizationem, & medullæ turbiti albi
& quantum est illud totum, & penidiorū qua-
tum omnia. ponantur penidii in patella & fun-
datur super eos aliquid aquæ. Quum ergo bulli-
erint, auferantur: & puluerizentur sup eos me-
dicine post cōmissionem, & permisceantur cō-

missione decenti, deinde fiant trochisci: & sic unusquisque trochiscus ponderis dra. v. Dosis sit trochiscus vnus cum aqua, in qua infusum est coriandrum siccum a principio noctis: deinde coletur hora qua potatur medicina mane. ipsi enim faciunt ascellare a decem sellis usque ad xx. & sit cibus eius super ipsos quum fuerit vespere, micē⁸ in aqua ciceris cum oleo abluto. et si est necessarium, vt educatur phlegma vitreum viscosum, addatur in eis quantum quarta pars myrobal. de pulpa coloquinthide.

Trochisci almezerion, conferentes ad nauisam, & singultū, & tenasmon. Recipe anisi, & seminis apii, & calamenthi hortulani, & mēte, & petroselinū, & ammeos, omniū an. dra. vi. & opii, & castorei, & piperis albi, & macropiperis, & sisimbrii, & myrrhæ, & absinthii, omniū an. pondus dra. iiii. & corticum casie, dra. xii. cōficiantur cum melle, & fiant trochisci.

Trochisci mezerion alii. Recipe seminis apii, & anisi, & cinnamomi, omniū an. dra. vi. absinthii romani dra. iiii. myrrhæ, & piperis, & opii, & castorei, omniū an. dra. ii. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & fac trochiscum cum triplicato, & vtere ad debilitatē stomachi, & fluxum ventris, & vomitum.

Trochisci alKondinon, conferentes ad febres inflammatas, & apostemata hepatis, et sanguine, & humiditate. Recipe rosarū rubearum ablatis capitibus pondus dra. vi. spicæ odoriferæ, & croci, amborum an. dra. ii. succi liquiritiæ, & radicū liquiritiæ, & granorū cucumeris excorticatorum, & tereniabin mundati, omniū an. dra. iiii. dragacanthi, & gummi, amborum an. pondus dra. i. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & confice cum aqua dulci, & fac trochiscos.

Trochisci alKondinon descriptione alia. Recipe granorum melonis, & granorum citruli & granorum cucumeris, & cucurbitæ dulcis excorticatorum, omniū ana pondus dra. x. succi liquiritiæ pondus dra. vi. dragacanthi pōdus dra. iiii. seminis foeniculi, & rosarū, amborū, an. dra. ii. croci pōdus dra. i. tere, & cōfice cum aqua psyllii, et fac trochiscos, et vtere.

Trochisci marini, conferentes quum appropinquant aeger ileos, valentes ad inflammationem, et conferentes ad vomitum. Quorum permistio. Recipe seminis apii, et anisi, amborum an. pondus dra. vi. absinthii romani, mastice, an. pondus dra. iiii. piperis, et myrrhæ ana pondus dra. i. cinnamomi pondus dra. vi. opii, dra. ii. castorei pondus dra. ii. Tere, et cribella, et cōfice, et fac trochiscos.

Trochisci de papauere, conferentes ad fluxum sanguinis, et tussim, et febrem, et dolorem pectoris. Recipe rosarum, gummi arabici, amborum, ana pondus dra. iiii. amyli, et dragacanthi, amborum ana pondus dra. ii. papaueris albi, et nigri, amborum ana pondus drach. iiii. spodii pondus drach. i. succi liquiritiæ pondus dra. ii. croci pondus tertiæ dra. i. Tere, aggrega, et fac trochiscos.

Trochisci de balaustis, conuenientes eis qui habent fluxū ventris, et egestionem emittūt sanguineam et sanicem, et habent tenasmon. Re-

cipe balaustiarū, et sumach, et corticum gladii torrefactorum, et sauich nabath, et granorum myrti, oīum an. dra. viii. et gallarū torrefactorū extingarum cum aceto, cymini infusi in acetum, torrefacti, omniū an. dra. iiii. Tere et confice cum aqua ros. aut succo malorum, et informa trochiscos drachmeos.

Trochisci dissulidis, cōferentes ad vlcera renū, et vesicæ, et mictū sanguinis, et difficultatem vrine. Quorum hæc est permistio. Recipe seminis apii, et seminis hyusquiami albi, et scedhenigi, omniū an. pondus, dra. v. seminis fēniculi pondus dra. ii. croci, et granorum pini, et seminis acetosæ, et opii, et amygdalarum amararum excorticatarum, omniū an. dra. iii. granorum alKekengi montani xv. numero, seminis cucumeris excorticati. dra. xii. Tere, et confice, et informa trochiscos.

Trochisci alādarō descriptione ascelenidis. Recipe capitū granatorū dra. s. aluminis iameni. dra. iiii. calcadis. dra. xii. dragacanthi dra. xii. myrrhæ dra. iiii. olibani. dra. viii. aristolochiæ. dra. xii. confice cū aqua mellis, et fac trochiscos.

Descriptio alia. Recipe aristol. et gallarum viridium, omniū an. dra. viii. et reliquarū medicinarū secundum quantitatem zuccari, et informetur trochisci.

Trochiscus alius: q cōfert ad vlcera testino rū, & sputū sanguinis ex pectore, et cōferuat foetū. Recipe antimonii, et scedhenigi, et sanguinis draconis, oīum ana sextaria. iiii. sedaran sextariū. i. laudani, et zuccari. et croci, omniū an. dra. iiii. balaustiarū, et gallarū, omniū an. dra. xx. lycii, et cornu cerui adusti, et acaciæ, omniū an. dra. x. conficiantur cum aqua arnoglossæ, aut cū aqua virgæ pastoris, et administretur secundum tres modos. Ad cursū^h t^h inferioribus cum clysteri in receptrice. et modo secundo supponatur cum lana. et modo tertio detur in potu cum succo citri, et cum aqua virgæ pastoris. et ad sputū sanguinis ex pectore, cum aqua portulacæ: et dysentericæ cum rob cydoniorum puro.

Trochisci de aniso, aperientes oppilationes, rectificantes hepar, lenificantes naturā, auferentes febres antiquas. Quorū hæc est permistio. Recipe anisi dra. iiii. absinthii, et assari, et seminis apii, et amygdalarum amararum excorticatarum, et spicæ, et mastice, et folii, et seminis anethi, omniū an. dra. i. eupatorii. dra. iiii. aloes. dra. iiii. s. conficiantur cum aqua absinthii, et fiant trochisci drachmei, et dentur in potu cum syrupo acetoso.

Trochisci lenientes naturā, auferentes angustiam, conferentes ad stricturam anhelitus, prohibentes vomitum. Quorum hæc est permistio. Recipe turbith. dra. v. violarum siccarum dra. x. succi liquiritiæ. dra. ii. s. conficiantur cum aqua, et fiant trochisci. Dosis eorum dra. iii. aut iiii. et bibantur cum dra. x. zuccari.

Trochisci de feminibus: qui conferunt ad resolutionem nature, et vlcera quæ sunt in intestinis, et ad illum qui non digerit cibos, et punitionem vehementem, et tenasmon, et fluxum sanguinis mulierum frequentem. Quorum hæc est permistio. Recipe granorum myrti. dra. ii. et seminis fēniculi, anisi, ammeos

g B panis cum.

seminis apij, seminis hyusquiami, & dauci, omnium ana. vnc. i. opij dra. vi. conficiantur cum vino, & fiant trochisci ponderantes drac. s. & administrentur post sex menses.

Trochisci ad iniectionem aque & ad duri-
tiem hepatis. Recipe ros. drac. iij. berberis.
drac. ij. spice tantundem, masticis, & succi eu-
patorii, & absinthij, & squinanthi, & assari, &
anisi, & seminis apij, & seminis foeniculi, &
scelopendriæ, & fructus tamarisci, & radicem
capparis, omnium ana dra. i. reubarbari, & lac-
cæ, & succi liquiritiæ, omnium an. dra. i. s. cro-
ci. dra. s. informetur trochisci.

Trochisci de rosis: qui conferunt ad dolo-
rē stomachi, & febrē phlegmaticā. Recipe
rosarum siccarum dra. ii. spice, & radice liqui-
ritiæ, omnium an. dra. i. karabe & masticis, am-
borum an. dra. vii. carpobalsami. dra. v. Tere, &
confice cum rob. & fac trochiscos.

Trochisci de rosis lenitui: qui in æstate in
potu sumuntur. Recipe ros. pondus dra. x.
spice, radicem liquiritiæ, omnium an. drac. v.
scamoneæ dra. iij. Terantur & conficiantur
cum aqua frigida, & informetur trochisci.

Trochisci de rosis & eupatorio, conuenien-
tes ad febres antiquas, & dolorem hepatis,
& ictericiam. Recipe ros. dra. v. spice dra. ii. spo-
dii dra. i. succi eupatorii. dra. viii. Tere, & con-
fice cum aqua tereniabin, & fac trochiscos, &
da in potu cum aliquo syruporum.

Trochisci de laccā conuenientes ad oppila-
tiones hepatis, & splenis, & febrē asiduā,
& prouocant yrinam. Quorum hæc est permissio.
Recipe laccæ, & rubeg. & anisi, & seminis
apii, & absinthij romani, & assari, & amygdala-
rum amararum excorticatarum, & costi, & ari-
stol. longæ, & succi eupatorii, & succi liquiri-
tiæ, & succi berberis, omnium an. pars i. infor-
mentur trochisci drachmei, & dentur in potu
cum eo quod conuenit de syrupis.

Trochisci, de rubea: qui conueniunt ad gra-
uedinem splenis, & dolorem hepatis, & fe-
brem chronicam. Quorum hæc est permissio.
Recipe rubeæ drach. xii. corticum radicem
capparis, & aristol. longæ, & radicem liquiri-
tiæ, omnium ana dra. i. conficiantur cum sy-
rupo acetoso, & informetur trochisci pon-
derantes drac. i. Dosis sit vnus cum decoctio-
ne absinthij.

Trochisci de cuscute conuenientes ad fe-
bres chronicas, & extinguunt. Quorū hæc
est permissio. Recipe seminis citruli, & seminis
alchetafrem, omnium ana dra. iij. fucacha, &
bedoard, & fumiterre, omnium ana drac. iij.
dragacanthi, & amyli, & gummi, omnium an.
drach. i. s. spodii, & turbit, & seminis cuscute,
omnium ana dra. iij. tereniabin. drac. xxx. zuc-
cari alhasir drac. xxx. croci. drac. iij. confician-
tur cum aqua, et melle, et fiant trochisci, et ad-
ministrentur.

Trochisci de decem medicinis: qui conue-
niunt ad quartanam antiquam, & dolorē
hepatis, & mollitiem. Recipe anisi dra. iij. assa-
ri, & folii Indi, & absinthij, & seminis apij, &
spice, & amygdalarum amararum excorticata-
rum, & masticis, omnium an. pondus dra. i. aloes
dra. ii. succi eupatorii dra. iij. Tere, & confice cū

decoctione absinthij, & informa trochiscos
drachmeos, et da in potu cum aqua tepida.

Trochisci cōferentes ad febres antiquas, &
inflammationē, & vomitum, & leniunt natu-
ram. Recipe rosarū rubearum ablatis capitibus
pondus dra. vi. granorum cucumeris excortica-
torū, & masticis, & reusini, & succi eupatorii,
omnium an. pondus dra. iij. croci pondus dra.
ii. aloes Scotrēsis pōdus dra. i. Aggrega has me-
dicinas tritas et cicotrigonizatas, & confice cū
aqua dulci, & fac trochiscos, & vtere cum aqua
frigida, aut citruli, aut cum syrupo acetoso.

TRACTATUS NONVS.

De decoctionibus, et pilulis.

Nos postponemus sermonē de cathar-
ticis: quorum quædam sunt apozē-
mata, & quædam pilulæ: & sermonē
de gargarismis, & obtarmicis, & em-
plastris, & epithematibus, & medicinis oculi, et
dentis, & aliorum, vsque ad summam secun-
dam: & sigillabimus hanc summam loquendo
de oleis, & vnguentis: & ante illud afferemus
descriptiones apozematum, & pilularum, quo-
rum narrationem vidimus esse ante hanc sum-
mam secundam.

Decoctio aque de radicibus conferēs ad op-
pilationes, & difficultatē vrinæ, et dolorē
hepatis, & stomachi, & administratur cū oleis,
& aliis. Recipe corticum radicem foeniculi, &
corticum radicem apii, & radicem squinanthi,
& seminis feniculi, & apii, & anisi, & spice odo-
rifere, & capilli veneris, & masticis, & passularū
enucleatarum quantum necesse est: decoquantur,
& dentur in potu quantum est necesse.

Decoctio aque de radicibus ad dolorē hepa-
tis Alkindi. Recipe corticū radicis fenicu-
li, & apii, amborū an. pondus dra. i. seminis foe-
niculi, & seminis apii amborū an. pondus dra.
s. ros. rubearū mollitarū, & calamēthi, & squi-
nanthi, omnium an. dra. s. & passularū enucleata-
rū pondus dra. ii. & assari pōdus tertiæ dra. i. &
spice pondus tertiæ drac. i. fundantur super ea
aqua tertiæ duæ lib. vnus, et decoquantur do-
nec remaneant. vnc. ii. et plus parū, deinde co-
letur, et fundatur super eam ex oleo amygdali
no dulci pondus drac. vnus, deinde potetur.

Pozema de absinthio, conferens ad dolo-
rē hepatis et stomachi, et febres cōmixtas
frigidas phlegmaticas, et melancholicas. Cuius
hæc est permissio. Recipe anisi, et seminis apii,
et absinthij romani, et assari, et seminis foenicu-
li, et radicem squinanthi, omnium quantum
necesse est: decoquantur, et extrahatur aqua eo-
rum, et detur in potu.

Decoctio eupatorii, conueniens ei, qui ha-
bet febrem quartanam, et febrem phleg-
maticam, et febrem diuersam, et lenit naturā.
Recipe myrobalanorum nigrorum, et passula-
rum mundatarum, et fumiterre, et bedoard, et
eupatorii, et fucacha, omnium aequaliter, deco-
quantur, et colentur.

Capitulum de pilulis.

Pilulæ quæ conueniunt illi, qui habet ventosi-
tatem grossam, & inflationem, & spasmus
neruorum, & inflationem testiculorum. Reci-

pe seminis apij, & seminis harmel, & anisi, & masticis, & croci, oīum an. dra.ii. myrobal. nigrorum, & belliricorū, et emblicorū, oīum an. dra.ii. serapini, & bdellij subalbi, omnium ana. dra.i.s. calamenthi, & petroselini, & floris (qui nathi, & assari, & costi, & zedoarie, et ligni acori, omnium ana. drac. s. informantur pilulę.

Pilulę foetide magnę: quę expellunt humores grossos, & aperiunt oppilationes, & conferunt ad dolores iuncturarum et iliorum, et albaras, et morpheam, et lepram, et elephantiam. et sunt pilulę cognite almeheru Recipe amoniaci, et serapini, et opopanaci, et bdellij, et aloes, et harmel, et myrobal. et pulpe coloquithidę, oīum an. drac. viii. et alsabram, et epithymi, et euphorbij, et casie, et hermodactylorum, omniū ana. pondus drac. iiii. et turbit. drac. x. et castorei pondus drac. ii. et scammonę pōdus dra. iii. agarici. drac. ii. et croci, et spicę, et cardamomi, et radicis althęę albę, et alkeia, et cinna-

Pilulę fetidę maiores conferentes ad dolorē colicę, et podagrę, et dorsi, et genium: et resoluunt humorē grossum viscosum in corpore, quarum hęc est permissio. Recipe bdellij, serapini, ammoniaci, opopanaci, seminis harmel, et pilulę coloquithidę, et aloes Scotrensis, et epithymi, omniū an. drac. x. scammonę dra. vi. cinnamomi, spicę, croci, et castorei, omniū an. drac. ii. euphorbij drac. i. infundatur gūmę in aqua porri, et fiant pilulę. Dosis drac. ii.

Pilulę foetide minores, mundificantes humorē grossum, viscosum, ex dorso, et genibus. Recipe serapini de spahani, et ammoniaci, et opopanaci, et bdellij, omnium ana. drac. x. turbit. dra. xx. pulpe coloquithidę drac. xii. infundantur gummi, et conficiantur cum eis medicina. Dosis drac. ii. cum aqua tepida.

Pilulę foetide Alkindi. conferunt ad dolorē iuncturarum et podagrę, et omnem dolorem ex humore crudo, et cholera, et melanco-
lia et paralytim: quarum permissio hęc est. Recipe aloes, et myrobal. citrinorum enucleatorum, et harmel, et epithymi Cretensis, et medullę turbit, et ammoniaci, et opopanaci, et serapini, et bdellij iudaici, omnium ana. partes iiii. pulpe coloquithidę partes iiii. scammonę partes ii. euphorbij, et castorei, et cinnamomi, et croci, omnium ana. partem j. infunde gummas in aqua porri, aut caulis drę et nocte: deinde tere medicinas, et tere gummas, donec fiant sicut vnguentum: deinde pulueriza medicinas super eas, et tere donec permisceantur, et fac pilulas similes piperi, et exsicca in vmbra. Dosis earum pondus drac. ii. in principio noctis cū aqua tepida, et sit cibis super eas pullus conditus in zibrabegi, et vinum eius sit vinum mellis, aut de passis.

a B. scythragi.

Pilulę de [capsia] maiores: quę sunt conferentes ad dolores humerorum, et ancharū, et venę sciaticę: et solutione educunt humorē grossum viscosum. Recipe serapini, et ammoniaci, et bdellij, et euphorbij, et opopanaci, omnium ana. drac. i. aloes, et epithymi, et agarici, omnium an. drac. i. s. aristolochię rotundę, et centaureę, et castorei, omnium an. drac. ii. macropiperis, et zingiberis, et cymini, et ammeos,

et seminis apii, et anisi, et myrrhę, et eroci, omnium ana. tertias. ii. drac. i. myrobal. citrinorū, et hermodactylorum, et radicis almehcheizah-regi, omniū an. drac. ii. s. synapis, et [casie], et pulpę coloquithidę. et ligni acori, et salis Indii, omnium ana. tertias ii. drach. i. confice cum aqua alkekengi, et fiant inde pilulę. Dosis pondus drach. ii.

Pilulę [de casia], minores, conferentes ad mollificationem partis, et paralytim, et dolorem ancharum et genium et iuncturarum, et podagram frigidam et solutione educunt humorem crudum grossum. Recipe myrobalanorum citrinorum drac. x. aloes drac. xx. zingiberis dra. ii. piperis, et macropiperis, omnium an. drac. i. synapis drac. iii. [casia Indę], et salis Indii, et pulpe coloquithidę omnium an. dra. ii. penidiarum drac. iiii. conficiantur cum aqua [porri], et informantur pilulę. Dosis drachmę duc cum aqua tepida.

Pilulę de casia descriptione alia. Recipe aloes, et turbit. et hermodactylorum, omnium an. drac. x. casie, et acori, et salis naphitici, et pulpe coloquithidę, et agarici, et granorum harmel, et bdellij, et serapini, omniū an. drac. ii. zingiberis, et macropiperis, et piperis, et masticis, et synapis, et anisi, et costi, et ammeos, omnium an. drac. ii. epithymi, et myrobalanorum nigrorum amborum an. drac. v. conficiantur cum aqua caulis, et alkekengi, quorum dosis sit. dra. ii. aut. iii. cum aqua calida.

Pilulę de eupatorio, facientes ad dolorem hepatis, et icteritiam, et ad febres. Recipe aloes, et succi eupatorii, et myrobal. citrinorum, omnium equaliter. Tere, et cribella, et confice cum aqua apii, et fac pilulas. Dosis pondus drachmarum duarum.

Pilulę proficui, conferentes ad paralytim, et torturam, et dolorem genuum, et dolores iuncturarum ex phlegmate. Recipe albedu-
maru, et est medicina Inda, et satil, et asrang: et est medicina alia Inda: et turbit, et granorum alnil Indii, et herbę eupatorii, omnium an. aure. xx. decoquantur cum lib. l. aquę, donec remaneat medietas: deinde colentur, et reducatur aqua eorum ad ignem, et bulliat donec coaguletur, et proiciatur super eam [dende] de lce mi mundati a cortice suo exteriore, et est simile lingue auis positę in medio sui, et sumantur cinnami, et agarici, et masticis, et aloes Scotrensis, et albrengi excorticati, et succi liquiritię, omnium an. aure. xx. Tere et cribella cum orali preter [dende] deinde tere [dende] solum, et misceatur cum medicinis, quoniam non cribellatur propter vntuositatem suam, deinde proiciantur super illam aquam decoctā coagulata, et facta est ei spissitudo mellis, et conficiantur cum ea istę medicinę, et informantur pilulę, et sumatur de eis pondus tertie drach. i. vsque ad drach. s. et quando multiplicas, da duas tertias. drach. i. cum aqua calida in nocte.

Pilulę aliathelic: et sunt pilulę abstergentes phlegma, et melacholiā, et educentes ea ambo, et frangunt vētositatem debilitatis digestio-
nis, et dantur in potu hyeme et estare, quarum hęc est permissio. Recipe cinnamomi, et costi

& spice, & anioni, & chamædryos, & granorū alben, & mahaleb, & cinnamomi, & agarici, omnium an. pondus dra. ij. & myrrhæ, & croci, & gariophyllorū, omnium an. dra. iiii. aloes drac. xvi. fiant pilulæ in æstate cum succo rosarum, & in hyeme cum succo caulis. Dosis earum pondus drac. ii. cum vino ante cibum, & ciberur in hora sua cum aqua ciceris.

Pilulæ aldurie ex libro Alcalamet: quæ odori-ferum efficiunt oris odorem, & abstergunt visum, & consumunt phlegma, & faciunt appetere cibum, & confortant dentes mastigantes. Recipe cinnami, & piperis, & rubæ, & coriandri & heilbæ, & cōdeiat, & faufel, & cabreus, omnium ana pondus drach. ii. & Kirat. i. muschi. Tere, & cribella, & confice cū aqua gummi soluti.

Pilulæ, quæ conferunt ad ventositatem, & debilitatem stomachi, & ad hæmorrhoidas: quarum hæc est permissio. Recipe scorie ferri aureæ. quæ infunduntur in aqua porri septem diebus continuis, & renouetur aqua in ea omni die semel, & granorum nasturtii drac. cc. seminis porri & seminis erucæ, & seminis alfesul, & seminis api, & seminis baucie, & seminis raphani, & foenugraci & seminis cepæ, omnium ana drac. xxv. Tere, & confice cum aqua porri, & sit forma pilulæ sicut ciceris.

Pilulæ de dēde conferentes ad torturam, & colicam, & dolores dorsi, & genuū, & omnem dolorem, cuius causa est phlegma grossū viscosum, & omnem vētositatem grossā. Recipe [cinnamomi] excorticati a cortice suo superiōre, de quo proiciantur linguæ repertæ inter duo frusta & granorum dēde, & succi liquiritiæ, & agarici albi, et [salkeiat] et herbæ eupatorii, et absinthii, aloes, partes æquales. Tere, & confice cum aqua api, et informetur pilulæ parvæ, et ille, qui de eis facit pilulas, inungat manum suam oleo balsami odorifero. Dosis earum est quod est a drac. i. usque ad drach. ii. Et cibus super eas zibrabegi.

Al solutiūus, conferens ad torturam, et abstergit visum, et acuit auditum, et ad dolores splenis, et ad podagram, et dolores iuncturarum, et mollificationem lacerti, et nocumen- ra frigoris, et humiditatis. Curus hæc est permissio. Salis gemmæ drac. vi. piperis drac. xii. zingiberis, et seminis api, et hyssopi, et aniden, et petroselin, et seminis fœniculi, et anisi, et folii Indi, et agarici et scammonæ, et nasturtii, et gariophyllorum, omnium ana drac. iiii. Aggregentur post cribellationem, et reponantur in vase, et ad ministrantur.

Pilulæ stomaticæ Alkindi: quæ cōtortant stomachum, et faciunt appetere cibum, et sunt valentes ad stomachum, et hepar, et splenem, et mundificant sensus, et intestina, et educunt superfluitates ex toto corpore, et phlegma. Recipe myrobalanorum Kēbalorum partes vi. salis monæ subalbidæ, omnium ana partes iiii. assari, et anisi, et seminis api, omnium ana partes i. medullæ turbit albi partes xvii. epithymi Cretenfis rubei, mundi, recentis, partes v. hyeræ piceæ partes vii. gariophyllorum partem i. commiscantur medicina ista post cribellationem,

deinde ponatur super eas paulatim et ipsæ conterantur aqua in qua bullitæ sunt partes iiii. pe- nidiorū sacchari, donec conuerla sit in substā- tia succi dactylorum, deinde informentur pilulæ similes piperi. Dosis sit pondus aure. ii.

Pilulæ albaromaki mundificantes caput, et extremitates, et conferunt ad apostemata. bibantur, et dormiatur super eas propterea quod sunt vltimæ in attractione: quarum permissio hæc est. Recipe aloes Scottensis, et pulpæ coloquinthidæ, amborum aure. vii. eroci, et spice, et cinnamomi, et granorum balsami, et assari, et masticeis, et absinthii romani, et scammonæ, et turbit, omnium ana. aure. ii. casie aure. s. Tere bene, et cribella, et confice cum aqua tepida, et fac pilulas, et inungat manum suam oleo amygdalino dulci, et sumatur de eis secundum quantitatem lenitatis naturæ, et siccitatis eius, minus pilulis iiii. et plus de eis pilulæ ix. Dosis integra drac. ii. quum vadit ad lectum suum.

Pilulæ filii Alharith expertæ ad morpheam tegdam, auferunt enim eam in tribus diebus, et conferunt ad febrem, et ventositatem, et dolores iuncturati, et omnem passionem phlegmaticam et melancholicam. Recipe myrobalanorum nigrorum, et citrinorum, et aloes Scottensis et sarcocolle et bdellii rubei, et serapini de saphani, et pulpæ coloquinthidæ, omniū an. partes v. nasturtii albi, et origani persici, et nigellæ, et cinnami carmeni, et salis gemmæ, et visci romani omnium an. partem i. Accipe has medicinas post contritionem, et cribellationem, et commisce perfecte, et infunde gummas in aqua porri in vase eris tante quantitatis qua conficiantur medicina, et ponatur in sole donec resoluantur gumme, deinde proiciantur medicina cribellare desuper, et conficiantur bene vehementer conterendo, donec sit possibile ut fiant pilulæ similes piperi, et exsiccentur in umbra. Dosis earū aure. i. cum aqua tepida. et abstineat ante ipsas duobus diebus ab omnibus rebus nisi pane, et alizibrabegi.

Pilulæ filii Hubeire, super quibus est conuenientia manifesti iuuamenti in ventositatibus, et cholera, et ventositatibus hæmorrhoidarum, et humore crudo, et morpheæ, et pruritu. et bibantur in omni die, et nocte, hyeme, et æstate, quarum permissio hæc est. Recipe myrobalanorum citrinorum, et nigrorum, et belliricorum, ablatiis nucis, omnium ana. aure. xii. emblicorum aure. vi. [casie Inde,] et macropiperis, amborum ana. aure. v. nucis muschatæ, et salis gemmæ, omnium ana. aure. ii. turbit albi, et aloes, amborum ana. aure. iiii. Tere et cribella omnia, et fac confectionem cum oleo uiolaceo, et fac pilulas, et exsicca in umbra. Dosis earum aure. vi. apud mediam noctem cum aqua calida, videbis enim mirabilia ex iuuamento.

Pilulæ aggregatiuæ filii ilgeben: quæ cōferunt ad superfluitatem existentem in corpore ex phlegmate, et cholera rubea, et cholera nigra, et similiter conferunt capiti quum in ipso est superfluitas ex istis humoribus, aut ex vno eorū, et resoluunt surditatē accidentem inde, et cōferunt stomacho, et hepati, et confortant ea, et conferunt ad omnē febrem antiquam, et sedant

A V I C. Tom. 2. V 3 humo-

n. B. sythragi
Indi.

humores omnes, & sedant sanguinem, & sanāt species vlcum, & pruritū. et ille qui habet hæ morrhoidas, & indiget potu earum, tangat indicem & pollicem suum cum aliquanto oleo amygdalino, deinde tangat illas pilulas digitis suis quantitate qua fluant cum oleo, deinde bibat eas: non enim nocebunt ei quum fecerit illud quarum permissio est hæ. Recipe hieræ pi cræ drac. xxiiij. mirobalanorum nigrorum, & citrinorum, amborum ana drac. vj. mastice, & anisi, & succi eupatorii, & succi absinthij, omnium ana dra. ii. rosarum rubearum dra. iiij. Terantur, & cribellentur, & conficiantur cū aqua, & informantur pilulæ similes piperi. Dosis dra. ij. vsque ad dra. ij. s. & bibantur post duas horas a principio noctis, antequam dormiat vtēs eis, deinde surgat, & facient ascellare a duabus scellis vsque ad iiij. & erit earum operatio in die.

Pilulæ factæ cum euphorbio conferentes ad aquam citrinam, & ad dolorem dorsi, & anchæ, & podagram, & mollificationem mēbro- rum: Quarū permissio hæc est. Recipe euphorbij, & mastice, eorum amborum an. drach. iij. scammonæ, & agarici, amborum an. drach. v. pulpæ coloquinthidæ dra. iij. aloes, & epithymi, amborum ana pondus drac. xx. succi absinthij pondus dra. v. salis Indi pondus dra. i. s. macropiperis pondus dra. ii. anisi pondus dra. iij. spicæ pondus dra. x. Tere medicinas & cribella, & confice cum aqua caulis, & informa pilulas sicut piperis. Dosis huius medicinæ, est xi. pilulæ vsque ad quantitatem drac. s. ante cibum, & post ipsum. et bibatur super eis aqua calida.

Pilulæ aliæ conferentes ad febrem chronicā, & debilitatē splenis, & hepatis, & inceptionē aquæ. Recipe chamæpityos, & chamædryos & radicū liquiritiæ, & croci, & laccæ, & absinthij, omnium an. dra. x. seminis apii, & anisi, & seminis feniculi, omnium an. dra. v. succi eupatorii, & reusini, & rosarū omnium an. dra. viij. seminis cuscute dra. xv. polii, & si habuerit splenem, ad de in eis scolopendriæ drac. x. radicis capparidis, & fructus tamarisci, amborum an. drac. viij.

Pilulæ aliæ ad febrem chronicā ex humoribus commistis, & dolorem hepatis, & inceptionem aquæ. Recipe absinthij, & succi eupatorii, & myrobalanorum citrinorum, & aloes, & mastice, & croci, & aristol. & laccæ, & anisi, & casia, & hieræ, omnium ana partē i. Terantur & informantur pilulæ.

Pilulæ conferentes ad febrem chronicā accidē tē ab humoribus cōmistis, & ad dolorem hepatis, & inceptionem hydropisis. Recipe absinthij aut succi eius, & succi eupatorii, & myrobal. citrinorū, & aloes, & mastice, & croci, & reubarbari, & laccæ ablutæ, & anisi, & [folii sic ci] & hieræ picræ oīum an. partē i. Terantur & conficiantur cū succo solatri, & informantur pilulæ. Dosis pondus aure. i. cū aqua tepida in nocte. Quod si fuerit tussis, permisce cum medicinis succi liquiritiæ quantum sit mediætas ponderis omnium medicinarum.

Pilulæ quæ aperiunt oppilationes: & subtiliāt humores grossos, & faciunt descendere humores, & humiditates viscosas, & mucilaginosas. Quarū hæc est permissio. Recipe folii Indi, & myrrhæ, & floris squinanthi, & floris absin-

thii romani, & mastice, & croci, oīum an. dr. s. seminis apii, & anisi, & bdellii, & serapini, & opopanaci, oīum an. dra. i. aloes dra. vii. turbit, & agarici, amborū an. dra. iij. et s. fiant pilulæ.

Pilulæ de serapino: quæ conueniunt ad dolorem genuum, & ancharū, et laterum. Quarum hæc est permissio. Recipe seminis apii, & seminis harmel, amborū an. dra. i. serapini, & bdellii amborū an. dra. ii. hieræ dra. ii. pulpæ coloquinthidæ, & agarici, amborū an. dra. i. turbit. dra. vi. fiant pilulæ. Dosis dra. ii. cum aqua tepida.

Pilulæ de opopanaco Salomon. conueniētes ad dolorem genuum, & dorsi, & paralyfim, et torturam. Recipe zingiberis, & piperis, & macropiperis, & capsiæ Indæ, & myrobalanorum citrinorum, & bellricorum, & emblicorum, & myrrhæ, & turbit, & scammonæ, & croci, & castorei, omnium an. dra. ii. opopanaci, & hermodactylorum, & serapini, & bdellii, et ammoniaci, & pulpæ coloquinthidæ, omnium an. dr. x. aloes drac. xx. infundantur gummæ in aqua caulis, et conficiantur cum eis medicina, et informantur pilulæ. Dosis dra. ii.

Pilulæ de euphorbio conferentes ad paralyfim, et mollificationem, et humores crudos descendentes ad neruos. Recipe agarici, pulpæ coloquinthidæ, euphorbij, serapini, bdellii, oīum an. drac. i. aloes drac. ii. Terantur et conficiantur cum aqua caulis, et fiant pilulæ.

Pilulæ Indæ factæ cum mūcho conferentes ad dolorem stomachi, et auferunt foetorem oris, et malum odorem potus vini, et exsiccant humiditates eorum. Recipe [remisk] et capparis, amborum ana lib. i. conterantur, et abluantur, cum aqua et proiciantur in vase, et proiciantur super ea aquæ lib. xl. et decoquantur donec remaneant lib. v. et coletur: deinde reducatur ad vas mundum, et decoquantur cum aqua secundo sola, donec coaguletur: et tu remouebis eā cū cochleario ita, vt nō adhæreat, et aduratur: deinde proiciatur in catino viridi, et exsicceatur sicut exsiccat aloes abluti. Quū ergo volueris facere ex eis pilulas, sume de eis aure. xx. et tere, et cribella: deinde accipe heil. et gario phyl. et nucis muschatæ, et macis, et xyloaloes Indi, et folii, et centaureæ, et sandali albi, et girbaugue, et cubebe, omnium an. aure. i. muschi aure. v. camphoræ, aure. x. Tere vnumquodq; per se, et cribella, deinde permisce: postea accipe aquæ vnc. vi. decoque eam donec remaneant vnc. ii. et cola eam, et confice cū ea medicinas, et informa pilulas sicut cicer, et exsicca eas, et vtere eis, quum necesse fuerit.

TRACTATUS DECIMVS.

De oleis.

Ermo noster in hac summa de oleis est secundum nostram conditionē. Oleum nardinum. Eius quidē iuamenta sunt multa, & est de nobilioribus oleis ad omnem dolorem, qui fit ex frigidityte in ventre, & ventosityte intrinsecā, & sedat dolores auris frigidos, & remouet eos, & auferit dolorem capitis, & hemicraniam factō caput purgio ex eo, & colorem efficit bonum, & auferit colicam, & punctiōem ventris.

o. p. furnicatus
sicca.

fam, & confert ad dolores earum, & sedat do-
lorem hepatis, & ventris, & calefacit matricē,
& iniicitur in foramen virgæ, & confert reni-
bus, & vesicæ, & ad mollificationem vesicæ. Cu-
ius hæc est permissio. Sumantur calami aroma-
tici, & cyperi, & foliorū lauri, & xylobalami,
& folij Indi, & enule, & sauinæ, & squinanthi,
& myrti, et cordumeni, et sampfuci, omniū an.
vnc. ii. Terantur contritione grossa, et proiciā-
tur in vase, et proficiantur super ea vinum et
aqua, et infundantur sup ea olei sisamini Kist.
v. et decoquantur lento igne in vase duplici sex
horis, et moueantur omni hora: deinde auferā-
tur ab igne, et dimittatur donec infrigidetur,
et coletur oleum. Decoctio secunda. Cuius hæc
est permissio. Recipe ros. rub. et casæ, et succi
myrti humidi et myrrhæ omniū an. drac. ii.
Terantur grosse, et proiciatur super ea aqua,
aut vinum donec humedentur, et oleum deco-
ctum: et decoquantur leui igne tribus horis, et
infrigidetur, et coletur. Decoctio tertia. Cuius
hæc est permissio. Spicæ et gariophyllorum, et
storacis, omniū an. vnc. iiij. nucis muschatae.
vnc. v. olei balsami. vnc. vj. Tere medicinas gros-
sæ, et proice super eas aquam quum ergo cale-
fit, proice desuper oleum quod decoctum est,
et oleum balsami, et storacem liquidam, et mo-
ue donec misceantur, et ferueant donec consu-
meur aqua et remaneat oleum.

Oleum de storace conueniens iuncturis, ad
quas effunditur materia, et calefacit lacer-
tos, et apostemata frigida, et matricem frigida,
et calefacit renes, et vesicam ex frigiditate. Re-
cipe olei sisamini Kist. j. storacis sicæ. vnc. iij. de-
coquatur lento igne donec sumat oleum virtu-
tem storacis, et reponatur.

Oleum de chamæmilla. Recipe olei sisami-
ni Kist. j. scænegreci, superiori chamæmil-
læ abluti, et exsiccati in vmbra, amborum ana.
vnc. ij. et reponatur in vase vitri, et ponatur in
sole. xl. diebus, et administretur.

Oleum de mastice, conueniens ad debilita-
tem stomachi, et apostemata eius, et lenit
duritiem. Recipe olei sisamini Kist. ij. masticeis.
vnc. vj. Teratur mastix, et proiciatur super o-
leum in vase duplici.

Oleum de absinthio, factum in sole, calefa-
ciens et confortans membra frigida. Reci-
pe olei sisamini * [danic] j. proice ipsum in va-
se vitri, et absinthii. vnc. ii. et ponatur in sole. xl.
diebus, et administretur.

Oleum de anetho. Recipe olei sisamini Kist.
i. seminis anethi exsiccati in vmbra. vnc. i.
proiciantur in vase vitri, et ponantur in sole
xx. diebus, et administretur.

Oleum de lilio: quod confert ad frigus ma-
trici, et praefocationem matricis, et ad co-
licam, et calefacit renes, et vesicam. Recipe ca-
sæ lignæ, et costi, et carpobalsami, et masticeis,
omniū an. vnc. i. gariophyllorum, et cinna-
momi, amborum an. drac. s. croci. vnc. i. Tere et
proice in vase vitri cum lib. i. s. olei sisamini,
quod est in eis de citrinitate, et radices folio-
rum eorum, et ponatur in vmbra in loco tem-
perato, vsquequo sumat oleum virtutem eius,
et administretur.

Oleum de b [hasce] quod confert ad diffi-
cultatem vrinæ. Recipe olei sisamini. vnc.
i. aque lib. i. et quartam, zingiberis. drac. iij. [ha-
sce] drac. x. Tere medicinas grosse, et proice in
vase cum aqua et oleo sisamino, et decoquatur
donec consumetur aqua, et remaneat oleum:
et distilleretur de eo in foramen virgæ.

Oleum de [hasce] aliud, ad iuncturas, et co-
lorem efficit bonum, et addit in desiderio
coeundi, et commouet super coitum et rectifi-
cat renes, et vesicam, et dorsum, quum de eo bi-
bitur quantitas. vnc. i. omni die cum rob. aut cū
vino, et administratur etiam in clysteribus. Cu-
ius hæc est permissio. Recipe olei sisamini, et la-
cæ vaccini dulcis, et succi [hasce] humidi, om-
nium an. lib. x. penidiorum alborum lib. v. zin-
giberis lib. iij. s. Terantur penidii, et cribellentur
et proiciantur omnia in vase figuli, et accenda-
tur sub eo ignis leuis donec cōsumetur aqua
[hasce] et lac, et remaneat oleum solum, et biba-
tur de eo sicut diximus: est enim iuuatium ad
debilitatem renum, et addit in desiderio coeū-
di, et spermate.

Oleum de [hasce] aliud, conueniens ad dif-
ficultatem [ventris] et dolorem illorum,
et renum, et vesicæ. Cuius hæc est permissio. Re-
cipe aque dulcis sacraiat. xv. zingiberis pōdus
drac. iij. contriti [hasce] pondus drac. x. olei
sisamini sacraiat. i. decoquantur in vase mūn-
do, igne leui, donec consumetur aqua, et rema-
neat oleum: et auferatur, et dimittatur donec
infrigidetur; et coletur, et fiat clystere ex eo po-
sterius, et ante, effundendo in foramen virgæ.

Oleum de serpentibus, conferens ad impeti-
ginem et mollificationem [stomachi]. Su-
matur olei sisamini Kist. iij. et ponantur in va-
se figuli, et ponantur in eo de serpentibus ni-
gris a v. vsque ad x. et stringatur caput vasis, et
decoquatur lento igne, donec in decoctione
dissoluantur, et auferantur ab igne, et dimit-
tantur donec infrigidentur, et aperiatur caput
eius, et caueatur a vapore eius: quare dimitta-
tur, donec infrigidetur, et respiret, et auferatur
ab eo vapor, et ponatur in vase, et administre-
tur in epithemate quum ipsum est necessa-
rium cum penna inunctum.

Oleum regis David; quod est iuuatium ad
paralytim, et torturam, et podagram, et tre-
morem, et dolores iuncturarum, et dorsi, et ad
fistulas, et hæmorrhoidas, et ad colicam, et ele-
phantiam. Cuius hæc est permissio. Recipe
bdellii drach. x. ammoniaci, et serapini, et opo-
panaci, et carpobalsami, et opii, et polypo-
dii, et ellebori albi, et zarur, et [felienati],
et casæ, et amygdalarum amararum excor-
ficatarum, omniū ana drach. vi. gariophyl-
lorum, et nucis muschatae, et zingiberis, et
galangæ, et cinnamomi, et laudani, et casto-
rei, omniū an. drach. iij. kessile, et seminis
hyusquiami albi, et fiseleos, et oliban, et ni-
gellæ, et seminis cruce, et seminis porri, et
ammeos, et costi, omniū an. drac. v. cyperi, et
granorum harmel, et myrthi et granorum viri-
diū, et granorum alkerua, et sampfuci, omniū
an. dra. iij. foliorū eupatorii, et vñee amborū
an. 3. v. Teratur medicinæ istæ cōtritione gros-
sa, et proiciantur in vase, et fundantur super

b s. hascech.

c s. hascech.

d s. hascech.

e s. hascech.

f s. hascech.

g s. hascech.

h s. urinæ.

i s. hascech.

k s. aui.

l s. felange, &
sychragi.

cas lib. vi. succi caulis, et decoquatur igne leui, donec redeat ad lib. ii. et remoueat ab igne, et coletur, et exprimat ita ut non remaneat in eo aliquid de virtutibus harum medicinarum, & reducat ad vas, & fundantur super ipsum de oleo oliuæ lib. vi. & butyri vaccini, & olei m. ^{m. s. alrazachi.} tarazaki, & olei de Kerua, & olei aldemest decocti cum speciebus, & affertur hoc oleum ex Aegyptio, omnium ana dra. x. & farina amygdalarum amaram dra. ii. granorum lauri, & pinjamborum ana dra. vi. olei de lilio, & olei de eruca, amborum ana dra. v. granorum viridum pondus dra. x. olei sisamini aut arazaki, in quo decocti sunt rutæ dra. iii. vñæ dra. iii. olei de alkanna dra. v. mellis anacardi dra. iii. & addantur super olea in vase, & dissoluatur cum paulo illius aquæ de sagzenea pondus dra. x. decoquantur lento igne secundum facilitatem donec remaneat aquæ quantitas sacraiatii. & auferatur ab igne, & coletur cum mantili spisso, & reducat ad vas & proficiantur ammoniaci dra. x. mellis dra. x. & ponatur super prunas donec liqueat, & misceantur cum eo de storace liquida, & napha alba, & olei balsami, omnium ana dra. x. & ponatur in ampulla, & clauatur stricte caput eius. Dosis eius a quarta dr. i. usque ad aure i. cum aqua ciceris tepida.

Oleum de costo datur in potu & confert ad frigus lacertorum & proprie hepatis, & stomachi, & aperit oppilationes lacertorum, confertans eos, faciens colorem esse bonum confertans nigredinem capillorum. Recipe costi amari dra. x. casie dra. vi. foliorum almarmacor sextaria. x. Terantur grosse, & infundantur in vino in nocte, & proficiantur super eas olei sisamini lib. i. s. & decoquatur in vase duplici, donec consumetur vinum, & remaneat oleum.

Oleum de costo aliud, ad dolorem hepatis, & stomachi, & dolorem iuncturæ cum ex frigiditate, & mollificatione lateris. Recipe gariophyllorum vñc i. calami aromatici, & spicæ & folii Indi, & storacis, & radices lilii coelestis, & cinnamomi, & vñæ, & costi, omnium ana vñc. ii. enule, & casie ana vñc. i. myrrhæ vñc. s. Tere medicinas grosse, et infunde in aceto in nocte, et effunde super eas olei & aquæ amborum ana lib. v. et decoquantur lento igne donec consumetur aqua, et remaneat oleum, et coletur, et misceatur cum primo.

Oleum terbuet. et est medicina Indæ, facies ad ventositates grossas, et ad dolorem matricis frigidum. Recipe serapini, et galbani, et cyperi, et synapis, et ellebori, omnium ana dra. xv. glutinis alimbat dra. viii. opoponaci, dra. iii. cinnamini, et costi, et aristolochiæ lögæ et rotundæ, omnium ana pondus dra. ii. acori, et ammoniaci, et sir, et est medicina Indæ, et fel, et pyrethri, osium ana dra. ii. s. zedoariæ, et daronici, et castorei, et rutæ, et haicæ, et abrotani, et radices liquiritiæ, et rutæ montane, et maruas de sirem, et caulis et samplici, et submbrii, et gariophyllorum hortulanorum, omnium ana dra. s. myrrhæ, et assæ odoriferæ, et fetidæ, et alaniudæ, omnium ana dra. quartam i. olei oliuæ lib. ix. et aquæ lib. xviii. decoquantur lento igne donec consumetur aqua, et remaneat oleum. Dosis eius a media dra. vi. usque ad duas cum aqua anethi.

Oleum sindin, quod nominatur abrusmed, confert ad tussim, et ventositates grossas, et attrahit humores grossos, et confert ad hæmorrhoidas. Cuius hæc est pmistio. Recipe lauinæ, et piperis, et macropiperis, et Kesim, et zingiberis, et casie Indæ, et salis rubei, et cymini. omnium ana dra. vi. sauc nabac Kaficinus. i. in aqua et coletur super medicinas.

Oleum de Kerua, quod confert ad mollificationem, et paralytim, et torturam, et aperit oppilationes hepatis et splenis, et confert ad colicam. Cuius hæc est pmistio. Recipe ammeos, et origani, et calamenthi montani, et myrrhæ, et macor, et seminis apii, et seminis feniculi, et amisi, et seminis alandaocha, et masticis, et assari, et foenugreci, omnium ana dra. vii. et alfel, et albel, et alfel, et acori, et casie Indæ, et bdellii, omnium ana dra. v. serapini, et ammoniaci, et opoponaci, omnium ana dra. iii. et radicem apii, et corticum radicem feniculi, et squinanthi, et radicem liquiritiæ, et enule sicce, et P. halsæ, omnium ana dra. x. hezerihafen, et fufider, amborum ana dra. iii. zingiberis, et cinnamomi, et gariophyllorum et cardamomi, et girbauge, et cubebe et macropiperis, et piperis, et nucis muschatæ, et macis et nigellæ, et costi, et carui, omnium ana dra. iii. zedoariæ et daronici, amborum ana dra. v. Tere medicinas grosse, et funde super eas de aqua quod submergat eas, et decoquantur donec dissoluatur, et coletur, et fundatur super eas olei de kerua recentis lib. vii. et decoquantur lento igne, donec consumetur aqua, et remaneat oleum: et ad ministrantur cum necesse fuerit pondus aure. ii. aut iii. cum aqua de radicibus.

Oleum de kerua simplex. Decoquitur cum aqua sola, et minoratur a caliditate sua, quod decoquitur cum aqua sola, et est in loco olei arazaki, quod abluitur cum aqua sola.

Oleum de cucurbita: quod confert ad omnem caliditatem, et ad acuitatem in toto corpore, si fuerit mæbrum inunctum cum eo, et si fuerit in vesica aut renibus, inungatur cum eo: et olfaciat ex eo, et inungatur cum eo. et si fuerit in capite, fiat caput purgum ex eo: et si fuerit in intestinis acuitas cholericæ fumere i. potu ex eo est iuuariuum ad omnia illa. Cuius hæc est pmistio. Sumatur cucurbita magna integra, et excorticetur, et teratur, et exprimat, et sumatur de aqua eius partes quatuor, et olei sisamini recentis pars i. decoquatur lento igne, donec consumatur aqua, et remaneat oleum: deinde coletur in vase vitreato, et administratur.

Oleum [ascheshabren]: quod confert ad ventositates i. genibus, et iuncturis, et toto corpore. Sumatur aqua ascheshabren pars i. et olei sisamini pars i. et decoquatur donec consumetur aqua tota, et remaneat oleum: coletur ergo et reponatur in vase uitri et claudatur stricte os eius. Dosis sit ab aure. i. usque ad unc. s. sicut diximus: et bibatur super mensuram vñc. ii. aquæ ciceris, in qua quum cicere decoctum sit aliquid cymini: et sit cibis super ipsum zibrabegi, et fiat ex eo inunctio super membra, confert.

Oleum auri. Recipe olei sisamini lib. ii. origani dra. xv. rubec unc. ii. opoponaci, et serapini, & myrrhæ, & bdellii, & ammoniaci, & aloes, & olibani, omnium ana dra. ii. Tere medicinas

cinas, & proiice super eas parum aquæ, & confricentur cum manu bene, & projiciatur super eas oleum, & decoquatur lento igne donec inspissetur: & coletur, & administretur.

Oleum auris descriptione alia. Recipe scella. vnc. ii. quæ confricentur cum olei lib. i. & aquæ sampsuci lib. s. decoque omnia lento igne in cochleario ferreo, & cola ipsum, & distilla de ipso in aurem.

Oleum alfelud conueniens ad dolorem iuncturarum, & spasmus, & mollificationem membrorum. Recipe sel, & bel, & sel, et acori, & casia, & enulæ, & macropiperis, et nucis vomice, et radicis lilii, & seminis feniculi, & costi, & myrrhæ, et zedoariæ, et doronici, omnium an. 3. v. Terantur grossè, & proiciantur in ollam, & proiciantur super ea olei sisamini, & lactis, et aquæ, omnium ana heming. ii. decoquantur in vase duplici, donec consumantur aqua, & lac, & remaneat oleum, & coletur, & administretur.

Descriptione alia, quæ confert ad dolores uetricæ, & matricis frigidarum, & ad uenæ sciaticam, & frigus renum, & mollificationem membrorum, & colicam, et torturam, & paralytum, & ad ventositates frigidas grossas, quæ accidunt in neruis, & dolorem dorsi, & omnem dolorem qui fit ex frigore, & grossitudine, & est oleum Indum. Recipe sel, et bel, et sel, et acori, & casia, et radicis lilii celestis, et enulæ, & macropiperis, et nucis uomice, et nucis cupressi, & pini, et costi et seminis feniculi, et zedoariæ, & buzed, et doronici, omnium an. 3. x. Terantur omnia grossè, & sumantur lactis dulcis: et aquæ, amborum an. lib. x. et olei sisamini lib. v. decoquantur in vase duplici, donec consumatur aqua, & remaneat oleum.

Oleum de ouis fit aut molendo uitellos elixatorum, aut distillando in vase vitreo composito: aut cum distillatione sublimata.

Oleum alkekengi: quod est conueniens ad epilepsiam, & paralytum, et mollificationem, et frigiditatem, et spasmus, et debilitatem stomachi, & uenæ sciaticam, et dolores iuncturarum, et dorsi, et confert ad colicam, & prouocat menstrua, et calefacit matricem, et frangit lapidem & sedat dolorem ani, & aperit oppilationes corporis. Recipe myrobalanorum Kibulorum, et belliricorum, et myrobalanorum nigrorum, & emblicorum, omnium an. 3. x. radicis apii, et radicis feniculi, amborum ana. 3. vii. macropiperis, et piperis, et zingiberis, omnium an. 3. v. opopanacis hyusquiami, & secundapini, omnium an. 3. v. turbit sextaria. iiii. caulis recentis, et rutæ recentis et [hæce] humidi, omnium an. m. j. Terantur sicca grossè, & incendantur olera, & proiciantur in uas, et proticiantur super ea aquæ lib. xxxiiii. & decoquantur donec remaneat medietas, et proiciantur super ea olei de Ketua hemina. iiii. et decoquantur donec consumatur aqua, et remaneat oleum. Quidam uero addunt in eo radicem lilii sextaria. ii. et [casia] 3. iiii. et anisi, et edebes, et asid, et cordumeni, omnium an. i. ii.

Oleum de croco: quod lenit neruos, et auferit spasmus, et confert ad duritiem matricis, et colorem efficit bonum. Recipe croci.

3. vi. calami aromatici. v. myrrhæ 2. s. cordumeni. .vi. infundantur medicine per se, et myrrhæ per se in aceto, præter cordumeni: et dimittantur diebus. v. in sexto die infundantur cordumeni in aceto, et dimittatur die uno, et infundantur super ea in die septimo olei sextaria. v. et decoquatur lento igne donec consumatur aqua, et remaneat oleum.

Oleum de vñee. Recipe vñee sextaria. v. costi 3. x. casia, et calami aromatici, amborum ana. 3. iii. marmacor. 3. ii. storacis 3. v. olei myrti lib. s. Terantur medicine, et infundantur in aceto, & dimittantur tribus diebus continuis, et coquantur cum oleo, donec consumatur acetum, et remaneat oleum, et coletur, et recondatur.

Oleum de euforbio nostrum, confert ad dolores frigidos, et proprie in neruis, et ad uenæ sciaticam, et dolorem dorsi, et pedum. Cuius hæc est permistio. Recipe costi amari pondus. 3. x. castorei pondus. 3. v. et calamenthi sicci pondus. 3. xii. et pyrethri pondus. 3. vii. et condifi pondus. 3. iiii. et staphisagria pondus. 3. iii. Terantur omnia, et decoquantur in uase cum. xl. 3. uini odori ferri postquam infusa sunt in eo die et nocte, usquequo perueniat ad id, quod est minus tertia, deinde in frigidantur, et confricentur uehementer, et coletur et fundatur super ipsum quantum est medietas ponderis eius sisamini, aut olei sambacini, aut olei alkei, et decoquantur usquequo consumatur uinum, et remaneat oleum deinde sumantur ad omnia. x. pondera olei euphorbii albi recentis. 3. ii. et teratur sicut puluis, et misceatur cum oleo, et ponatur super ignem donec bulliat, et recondatur.

Oleum, quod romanè dicitur demanum, et eius expositio est medicina. x. specierum, confert ad frigus neruorum et stomachi, confortans membra, repellens superfluitates, lenificans neruos. Recipe storacis. unc. iiii. et mastice pondus. unc. xii. et folii Indii, et spice, amborum an. vnc. iiii. et euphorbii olei. ii. cianamomi unc. vi. ceræ albæ unc. xii. olei de ben. unc. xlviii. olei balsami unc. xii. piperis unc. i. Terantur sicca, et soluantur quæ sunt præter illa, et reponatur.

Oleum de floribus papaueris Rusi, calefaciens stomachum frigidum: resoluit commotionem, et apostemationem quando commiscetur cum adipe anseris, aut gallinæ. Sumantur olei boni lib. i. et ros. papaueris Rusi unc. ii. ponatur illud in uase, et ponatur in sole. x. diebus, et reponatur: ueruntamen non habet illud oleum odorem.

Oleum pura de lilio, et cydoniis, et malis, et synapi, et cucumere asinino, sunt ita ut sint olei sisamini pars. i. et aquæ partes. iiii. et stent sole quadraginta diebus, et reponatur.

TRACTATUS XI.

De unguentis, & emplastris.

UNGVENTVM de cerussa, quod confert ad aduersionem ignis, et excoriationem. Recipe lithargyrii. 3. v. ceræ albæ. 3. vii. olei ros. unc. ii. liquefiant cera, et oleum, proiciantur super ea cerussa, et lithargyrium in mortarium, et misceantur.

fceantur simul antequā in frigidetur, & misceatur cum eo albugo oui vnus, et administretur.

Vnguentum aliud. Recipe cerusæ. 3. iiii. lithargyrij. 3. ii. scoræ argenti aur. i. draga canthi. 3. i. Terantur, & cribellentur cum orali, & sumatur ceræ albæ unc. i. quæ liquefiat cum vnc. iii. olei ros. & proiciantur super ea medicina in mortario, & conterantur.

Vnguentum basilicon magnum conferens ad vlcera, & cōuenit locis neruosis, & vlnaribus in quibus non est caliditas. Recipe ceræ lib. i. picis vnc. viii. myrrhæ, & resinæ, omnium ana unc. iiii. glutinis alimbat vnc. iiii. olei lib. vi.

Vnguentum basilicon minus. Recipe resinæ, & picis, & ceræ equales partes, & administratur cum oleo oliuæ.

a. f. n. & cerusæ.
b. B. uasæ.

Vnguentum de cerusâ cum aceto. Sumeli lithargyrij ^a + [ ] quantum vis, & cribella & proiice in ^b [ciminili], & proiice super ipsum acetum, & oleum, & commisce bene cum manu, & utere.

Vnguentum de flore aris ad vlcera antiqua. Floris aris. 3. ii. ceræ, & resinæ, amborum an. 3. v. teratur flos aris, & liquefiant reliquæ medicina cum oleo, mensura quæ est necessaria, & proiciatur desuper flos aris, & commoueat donec æquetur, & administretur.

c. B. marthechi.

Vnguentum de calcadis: quod nominauit Gal. [murkin] conferens ad apostemata pestilentia, & consolidat vulnera, quæ difficile consolidantur, & sanguinea, & confert ad difficultatem urinae, & difficultatem egestionis, & omnia apostemata. Recipe adipis zirbi antiqui lib. iii. olei antiqui lib. iii. calcadis. unc. iiii. liquefiat adeps, & teratur calcadis, & misceatur cum tribus lib. olei, & terantur lib. iii. lithargyrij, & misceatur cum eis, & cum adipe in mortario, deinde ponatur in frixorio mundo, & permisce ea cum spatula quæ sit abscessa ex palma, donec æquetur, & administretur.

d. f. n. consolidans ulcera & fistulas in corporibus teneris sicut sunt pueri & mulieres & castrati. Recipe.

Vnguentum nigrum ^a + [ ] lithargyrij. vnc. i. aceti fortis unc. iii. olei. vnc. ii. decoquatur omnia cum studio ne adurantur, & cum moueatur donec coaguletur.

Vnguentum diaquilon, cōferens ad nodos, & scrofulas, & apostemata dura. Cuius hæc est permissio. Fenugraci, & sem. lini, & altheæ albæ, omnium an. Keliati. i. infundatur unumquodq; eorū per se die & nocte, deinde fuman tur de mucillagine vnusquisque eorum lib. j. & quarta, & lithargyrij lib. ii. & s. & olei lib. ii. bulliant mucillagines ebullitione una, deinde auferatur ab igne, postea bulliat oleum cum lithargyrio trito, donec coaguletur, & alteretur color eius, deinde proiciatur super ipsum mucillagines una possaliam, & coaguletur igne leui.

Vnguentum rubrum. Recipe lithargyrij heminam, contriti cribellati, olei oliuæ lib. ii. aceti lib. x. cōcutiatur donec coaguletur, & ponatur super ipsum postquam coagulatur lib. i. de venis tinctorum.

e. n. althamarin.

Vnguentum apostolorum: & est apostolicon, & nominatur vnguentum [ueneris], & est vnguentum redificans cum facilitate fistulas difficiles, & scrofulas paruas; nec est

aliquid simile ei, & mundificat vulnera ex carne mortua, & pus, & cōsolidat. Et dicitur quod est medicina xii. apostolorum. Cuius hæc est permissio. Recipe terebinthine, ceræ albæ, & resinæ, omnium an. 3. xiii. opopanaci, & floris aris, amborum an. 3. ii. ammoniaci pondus drag. xiii. aristol. longe, & thuris masculi, amborum ana 3. vi. myrrhæ, & galbani, & amborum ana 3. iiii. bdellij pondus. 3. vi. lithargyrij pondus. 3. ix. infundatur bdellium in aceto vini, & decoquatur in æstate cum duabus lib. olei, & in hunc cum lib. iii.

Vnguentum de uzifur, conferens ad scrofulas, & cancerum, & apostemata testiculorum. Recipe lithargyrij, & galbani, amborum an. 3. v. olivani, & ammoniaci, amborum an. pōdus. 3. x. glutinis alimbat. 3. vi. ceræ sexta. x. uzifur 3. viii. & olei quantum sufficit.

Vnguentum [karmez & alKarmum] conferens ad dolorem ani, & ignem persicū. Recipe pulpæ coloquinthidæ, & condifi, & vinen, et sulfuris, omnium an. 3. iii. lithargyrij, & sief memithe, amborum an. 3. vi. harmel, & [marcor], & est vermis [alKarmez], omnium an. 3. xii. sambaci. 3. ii. picis 3. x. liquefiat almarcor cum oleo, & administretur.

Vnguentum cauterij. Recipe colcotar affati pondus. 3. x. calcis non extinctæ, & stioracis liquidæ, omnium an. drac. ii.

Vnguentum generati. Recipe chelidoniar, & uenarum citrinarum, & galbani, et ammoniaci, et sarcocollæ, & gummi, et sanguinis draconis, omnium ana partem. i. lithargyrij quantum est pondus medicinarum omnium, et olei sisamini, & olei oliuæ quantum est pondus medicinarum omnium: liquefiat cera cum oleo in vase testeo nouo, & puluerizentur desuper medicina trita, et cribellata. misceatur & administretur.

Capitulum de emplastris.

Emplastrum Andromachi: quod confert spleneticis, & hydropicis, et qui paritur tensionem laterum, & ad dolorem iuncturarū, et ad uenam sciaticam, et aggritudines chronicas antiquas. Cuius permissio hæc est. Recipe ceræ, et picis, omnium an. lib. i. gummi pini lib. i. olei ^a [cyathi. j. viii. arsenici rubei vel aurei, aluminis iameni, calcis quam aqua non inuenit, omnium an. unc. ii. prepara ipsum secundum quod narratur.

Emplastrum mirabile, relatum ad Andromachum, quod conuenit ubi vult aliquis ut surgatur ex eo aliquid: frangit ei ipsum, et extrahit ossa corrupta, et furunculos, et spinas, et cōfert ad uenam sciaticam, et sputum saniei, et duritiem viscerum, et torsionem membri super membrum, et sigillationem vulnerum. Recipe granorum quæ inueniuntur in fructu plantæ, quæ dicitur aumeli, erbaurach rubei, et salis ammoniaci, et aristol. Creticæ, et radicis cucumeris asinini, et gummi albotin, omnium an. pōdus aur. xx. piperis, et macropiperis, et ammoniaci, et amomi, et xylobalsami, omnium an. aur. x. thuris masculi, et myrrhæ, et resinæ siccæ, b [saldæ] bac frigida, omnium an. aur. x. et lactis arboris mori

mori aure. x. cere. aure. xxx. & adipis capræ aur. xv. & fecis olei de lilio, quantum sufficit ad cōficiendum medicinam. Terantur medicina sicca, & fricentur etiam, & inungat qui frigit eas, manus suas cum face olei de lilio, ita ut quum permixta fuerint omnia, bene reponatur, & ferretur: & quum necesse fuerit uti eo ad auferendam laxitudinem, tūc sumantur de eo. unc. iiii. adipis anatis unc. iiii. & olei de alcanna. unc. iiii. & permisceatur, & administretur.

Emplastrum ad dolorem iuncturarum, et podagræ, & est medicamen expertum vtile. Seminis hyuquiniam Kist. i. agarici, & scœnugre ci, an kist. i. baurac. vnc. i. cere lib. i. resinæ decoctæ lib. i. olei antiqui lib. j. medullæ ossium certui. unc. iiii. radiceis lili. unc. iiii. Terantur medicina sicca, & cribellentur, & liquefiant ea quæ liquefiunt, & dimitantur donec infrigidetur, & proiciantur super medicinas siccas, & commisceantur, & reponatur, & administretur.

Emplastrum philagrius ad dolorem stomachi, & hepatis, & dolores matricum, & apostemata, quæ linitur exterius, & administratur mulieribus in lana liniendo cum eo matricē. Recipe croci. 3. ii. & in descriptione alia. 3. xii. bdellii, & masticis, & ammoniaci, & aloes, & storacis humida, omnium an. 3. vii. cere, sextaria. iiii. adipis anferis. 3. xii. hyssopi sicca aut humida. 3. xxx. olei nardini, quantum sufficit.

Vnguentum, quod confert ad vehementiā debilitatis hepatis & stomachi, & lenit duritiem, & retinet ascillationem [epithematū] Recipe tortellarum de scemi pondus. 3. iiii. d[al]Keia, & absinthij, & olibani, omnium an. pondus. 3. ii. & myrrhæ, & aloes, & faderirari, & xyloaloes, & acaciæ, omnium an. pondus. 3. i. & laudani pondus. unc. ii. & cydoniorum excorticatum decoctum mundatum a granis suis, pondus. 3. vi. & dactylorū alcabs dactylos. l. numero, & cere, & olei nardini, & olei ros. quātitatem cū qua fiat unguentum. Infunde dactylos, & tortellas in uino, & accipe cydonia, & munda ea ex cortice & granis suis: deinde coque ea in uino donec mollia sint, & quæ decocta sunt tere ea bene, & permisce ipsa cū dactylis & tortellis: deinde contere ea cum tortellis, donec misceantur, & liquefac ceram cū oleo, & tere reliquas medicinas. & cribella eas, et pulueriza eas super ceram liquefactam cum oleo: deinde aggrega eas simul mortario, et permisce eas in eo, donec permisceantur bene: deinde line ex eo super lanam. i. pannum, & pone ipsum super hepar, & stomachum.

Vnguentum factum cum pulpa coloquinthidæ, quod confert ad illud quod dictū est. Cuius hæc est permissio pulpæ coloquinthidæ pondus. 3. xii. turbit, & scammonæ, & euphorbii, omnium an. 3. viii. seminis anethi, & salis, & myrrhæ, & aloes, & fellis uaccini, et salis Indici, & nigellæ, & staphisagrie montanæ, & piperis, & zingiberis, & myrobal. citrinorū, & mezerion, & belliricorum omnium an. pondus. 3. xii. & amygdalarum, & ammoniaci, et opopana ci, & serapini omnium an. 3. vii. baurac, & sulfuris citrini, amborū an. 3. xv. scœnugre ci, et chamæmillæ, & seminis lini omnium an. pondus. 3. x. storacis, & cere, amborum an. sextaria x. li-

quefacea quæ liquefiunt de istis medicinis cū butyro vaccino, & infunde quæ ex eis infunduntur in uino, & tere quæ ex eis sicca sunt, & cribella ea: deinde tere infusa, & permisce ea simul donec fiat unguentum: deinde line ex eo stomachum, & hepar: ipsum enim facit descendere aquam citrinam. Et qui indiget ascillatione, & non potest bibere medicinam linat ipsum super stomachum, quoniam soluet eum.

Emplastrum factum cum cordumēni, quod confert ad dolores antiquos, qui sunt in hepate, & stomacho, et splene, et duritiem accidentem in eis, & frigus. Recipe cordumēni, & spicæ, & amomi, & piperis, et macropiperis, et colli, & casie mundatæ & thuris & pyrethri, et amygdalarū, & ammoniaci, & [al]Keia, & myrrhæ, & storacis, & carpobalsami, et aristolol. long. & rotun. et cyperi, et meliloti, et laudani, et gariophyllorū, omnium an. pondus. 3. iiii. croci, pondus. 3. ii. & ireos, et opobalsami, et adipis vacce aut anatis, omnium an. pondus. 3. v. et gūmi amygdalæ amaræ, pondus. 3. v. liquefac cerā cū oleo nardino: et fac ipsum sicut narraui tibi.

TRACTATUS XII.

De iuuamento harum medicinarum appropriato unicuique membro.

Ad frigus capitis conferunt scelithe, et anacardinum, et diacyminum caput purgio facto. Grauitati capitis confert infusio de hiera et pilulæ alboromaki, quæ mundificant caput.

Ad dolorem capitis frigidū antiquum sotira, scelithe secundum quod dicitur, hiera Euftratis, hiera picra, hiera Archigenis. Theodoricon, hiera catagini, trochisci stellæ epithemati super frontem. Et ad cephalicam iterum oleum nardinum. Ad hemierancam trochisci, stellæ liniti super frontem, oleum nardinum, suffus in fusione hieræ, confectio Hermetis facto caput purgio.

Ad uertiginem sotira pura, confectio Hermetis, anacardinum, hiera Archigenis, theodoricon, electuarium de ambra magnum.

Ad obliuionem: et recollectionem, et mentem, anacardinum, electuarium de anacardis, scelithe secundū quod dicitur facto caput purgio ex eo, suffus Aristotelis, electuarium de ambra, sirimos, hiera picra.

Ad alguesgues, et maniam theriaca, & mithridatum, theriaca Eldræ, scelithe secundum quod dicitur, theriaca iarbe ramaguem, hiera catagini. medicina de muscho et proprie descriptio facta ad melancholiam anacardinum quando æquatur in sua receptione, confectio de hiacynto nostra.

Quæ confortat sensus, sunt theriaca, mythridatum, pilulæ stomatiche Alkindi.

Ad epilepsiam theriaca, mithridatum, theriaca Eldræ, theriaca diatessero sotira, scelithe, Theriaca nostra, confectio Cæsaris, alkelKilengi, proprie ad pueros, Theodoricon, hiera garios, hiera nostra, medicina de muscho dulcis, et amara, hiera picra, acetum squille, et ozymelcius.

Ad

Ad apoplexiam theriaca, mythridatum, theriaca Eldra, oleum alKekengi.

Ad paralyſim, & molliſicationem in mēbris, theriaca, mithrydatum, theriaca Eldre, theriaca diateſtero, medicina de muſcho dulcis, & amara, anacardinum, diamarte, bedemeregi, hiera noſtra: electuarium de vua, pilulæ utilitatis, oleum araſed, hiera Gal. epiſcopalis, pilulæ de euphorbio, conſectio aſci meri, caput purgum alhabis, hiera picra clyſterizata.

Ad torturam ſcelithe. Medicina de muſcho dulcis, & amara, anacardinum, electuarium de vua, pilulæ proſicui, pilulæ de dende ſal.

Ad tremorē, theriaca, mithrydatū, theriaca Eldra, ſotira, electuarium noſtrū, hiera catagini.

Ad ſpasmus, ſotira, oleum alKekengi, oleū de croco: hiera Gal. hiera catagini.

Ad dolorem oculi ſotira, hiera picra, medicina Keted regis.

Ad cæcitatem & aquam quæ ſit in oculo: hiera Archigenis in principio.

Ad dolorem auris: trochiſci ſtellæ, oleum nardinum.

Ad frigidum: acetum ſquilliticum, & oxymel eius ad illam in qua non eſt vlcus.

Ad dolorem dentium: ſotira, ſagzenea, conſectio de ſcoria, trochiſci ſtellæ. In corroſo. Conſectio philoſophorum, oxymel ſquilliticum, acetum eius reſtringit ſanguinem, & detumescere facit carnem gingivarum.

Rectificatio noſtræ dationis linguæ, & molliſicationis eius: ſcelithe eſt electum in hoc conſectio philoſophorum, hiera picra.

Ad apoſtemata [cordis] & dolores eius. Conſectio de muſcho, medicina Keted regis, medicina Gal. aqua, conſert ad ægri tudines canna.

Ea quæ confortant cor ſunt, theriaca, mithrydatum, theriaca Eldre, theriaca diateſlaron, nadrech Darii, reſus Darii, conſectio AlKindi, theriaca noſtra, conſectio de hiacyntho noſtra: conſectio Gal. electuarium de ambra, electuarium aliud.

Ad pulſum cordis, theriaca, mithrydatū, ſcelithe theriaca noſtra, conſectio Cæſaris, miua, ſyrupus de malis calidus, conſectio de muſcho, medicina de muſcho dulcis & amara.

Ad ſyncopim. medicina de muſcho, mithrydatum Kelkelengi.

Ea quæ mundificant cannā pulmonis, & pectus, medicina Galen. & pilulæ quæ ſunt in x. tractatibus, & medicina: lohoc de alſis, trochiſci de ſtomachis ſunt mirabiles, ſyrupus de hyſſopo.

Ad raucedinem uocis & abſciſſionem eius, lohoc de melone, acetum ſquilliticum, & oxymel eius, pilulæ quæ ſunt in x. tractatibus.

Ad abſciſſionem uocis. theriaca, mithrydatum. Ad difficultatem anhelitus: conſectio Cæſaris, medicina de muſcho, pilulæ dictæ in x. tractatibus, medicina diamarte, de eucuma, diaſulfur, philoniū, medicina Keted regis.

Ad aſthma & anhelitum præparationis, lohoc de ſquilla, & eius oxymel.

Ad difficultatem & conſtrictionem, trochiſci de papauere.

Ad dolores pulmonis, & pectoris, & hypochō

driorum, ſolira, Kokium. theriaca manducos, theriaca Eldra conſecta.

Ad tuſſim antiquam. theriaca, & mithrydatum, & ſcelithe ſecundum quod dicitur, & diaſulfur, oleum aſindin, et lohoc de papauere, trochiſci de papauere.

Ad ſputum ſanguinis, & fluxum eius, & ipſius uomitum, & ſanici. Trochiſci Gal. propriè conferentes ſanici, trochiſci Ariſtomachi mirabiles, lohoc de papauere.

Ad uomitum ſanguinis, et ſputū eius medicina alheirō, lohoc de melone, lohoc de ſpodio.

Ad frigus hepatis oleum de anetho Alcāzi, ſchereriaran, oleum de laſce, pilulæ quæ ſunt in decem tractatibus.

Ad dolorem hepatis conſectio de ſeminibus, medicina de gentiana, unguentum de cordumē, trochiſci de eupatorio, aqua de radicibus, trochiſci de decem tractatibus conſectio de muſcho, conſectio de calamentho, athanaſia, conſectio Hermetis cū aqua algeleniabin, diacurcuma, diacoſtum, philoniū, kelkelengi, ſuſuf de acoro ſacto trochiſco. pilulæ de eupatorio, theodoricon, ſal, acetum ſquilla.

Debilitas hepatis, & quæ confortant ipſum. dialacca, & pilulæ ſtomachicæ Alkindi, & unguentum cum pulpa coloquinthidæ, ſal eſt plurimū, & medicina alindrion, diacurcuma, medicina quam Alkindus, & alii dixerunt eſſe Galen. Alcanzi, conſectio de ſcoria, electuarium Gal. oleum de cinnamomo, ſuſuf hubede.

Ad extenuationē hepatis, reſus Darii eſt confortatium ualde, theriaca noſtra, conſectio Alkindi, conſectio de muſcho, ſagzenea, ſingularia fecimus oia, quæ conſerunt ad dolorē eius.

Ad apoſtema hepatis medicina kiume medic, trochiſci de berberis, trochiſci de reubarbaro, trochiſci alzedarſion.

Ad dūritiem hepatis, & ſplenis, trochiſci de reubarbaro, electuarium de aniuden.

Ad dolorem hepatis, & ſplenis. Theriaca Eldra, mithrydatum, diacurcuma, dialacca.

Ad hydropiſm & initium eius, theriaca, mithrydatum, conſectio Hermetis, medicina kiume, hiera Archigenis.

Ad malitiam complexionis, [trochiſci] oleum de euphorbio ſuſuf alkeken- gi, [baſtiſſucha] diaſulfur.

Ad inſeptionem malitię complexionis, homoruſia, diacurcuma, dialacca, trochiſci de berberis, medicina kiume, aqua de radicibus pilule alKekengi. Et ad fortem iterum Alcanzi, ſchererian ſanios, et rectificat ſanguinē. electuarium aliud.

Ad debilitatem ſtomachi. medicina Kiume. Unguentum ad debilitatem hepatis, & ſtomachi, electuarium de xyloaloes, & ſagzenea, ſal ta ctus ſuſuf, donum dei.

Et ad debilitatem, & corruptionem ſuam electuarium Alcanzi, electuarium Kameiati recti ficat corruptionem eius.

Ad corruptionem, & molliſicationem eius, oleum aſtime, conſectio Hermetis, diacurcuma, oleum aliud, aqua de radicibus, theriaca, mithrydatum, alkarme, theriaca noſtra, electuarium de ambra, trochiſci ſtellæ.

Expellunt ab eo ſuperfluitates, pilulæ alkeken- gi.

a n. Alia litera
ambra.
b tB. præpara-
tuma.

c B. gutturis.

gi, hiera picra, diacyminum, cōfectio Alkindi, infusio picra mundificat eū, suffus aburmaKi, acetum squilla, & oxymel eius, miua, syrupus de malis calidis, & syrupus de pyris, & citrū cōditum, & cydonia condita. Et de eis quæ mundificant ipsum, sunt electuarium Gal. pilulæ stomachicæ simul, tryphera de scoria, & alia.

Et ad mollificationem eius. tryphera maior, tryphera de scoria, suffus, hobede, oleum de scorpionibus.

Ad caliditatem stomachi confert syrupus de agresta.

Ad frigus stomachi, electuariū dextroaloes tēperatum, oleum mēnum, oleū de costo, oleū de papauere rufo, electuariū de aniuden, electuariū alfangius, fenedicon, alcanzi, seheraren, tryphera de scoria, electuariū talisafar.

Ad infusionem stomachi. hiera picra, pilulæ Indæ, hiera picra, tryphera, suffus hobede.

Ad dolorem stomachi, cōfectio de seminibus, dactylicon, medicina de gentiana, aqua de radicibus, hiera Andromachi, electuariū diapipercon seheraren. Vnguentum de cordumēni, pilulæ Indæ, oleum ros oleum de costo, electuariū Gal. cōfectio Hermetis, pilulæ bong ad dolorem ventris, emplastrum philagrius, aradon, diacurcuma, philonium, cōfectio de calamentho.

Ad ventositatē stomachi sotira, nedrech Darjal Karmiu, tryphera magna, oleū nardinum.

Ad apostema stomachi conferunt trochisci de berberis, & eupatorio, † †

Ad duritiem stomachi oleum de mastice.

Ad appetitum electuaria, & alKekengi confortat appetitum.

Ad appetitum caninum, de curatione eius est dyaciminum.

Ad digestionē, theriaca, mithrydatum, cōfectio philosophorum, cōfectio Cēsar. alcanzi diacydoniten propē mulchatum, tryphera magna, cōfectio de muscho, sagzenea, diacyminum, electuariū de ambra, suffus aristol. electuariū de granis uiridibus, cōfectio de hiacyntho nostra, electuariū aliud, citrum conditum electuariū.

Ad singultum, cōfectio Cēsar. est bona in eo valde, miua, syrupus de menta, & trochisci de mezeceon.

Ad vomitū, nausē, trochisci Aristomachi, cōfectio de sale Indo, ppriē ad phlegmaticū & melancholicū, syrupus de mēra, syrupus de malis, syrupus de prunis, & confert ad syncopim.

Ad sitim syrupus de agresta, camphora, trochisci de spodio, & si fuerit cum resolutione natura.

Ad cructuationem acidam, dyaciminū, trochisci stellæ, diapipereon.

Ad splenem, sotira, homorufia, Kelkelengi, cōfectio de seminibus, anacardinum, alcanzi, dyamarte, & aperit oppilationem eius, bedeme regi, diacurcuma, dialulfur, oleum albusume, cōfectio de hiacyntho nostra, theodorico, hiera nostra sal. † †

Vnguentū cordu Ad frigus intestinorum, pilulæ quæ mundificant intestina, pilulæ stomachicæ Alkindi, pilulæ aburmaKi.

Ad colicam, & siccitatē naturæ araston. Kelkelengi, oleū de nasturtio, oleū de Kerua, h [fer h B. & chinu- mos, sehercarē, dactylicon.] Et ad dolorē eius, philonium, episcopale, dyacidoniten soluriū, electuariū Indum, electuariū Cēsar.

Ea, q̄ leniunt naturā, sunt hiera picra, cōfectio Inda, syrupus de prunis, [parū de bdellio, pilulæ de casia, trochisci.] & cōfectio de alliis.

Solutiua grossa, pilulæ stomachicæ Alkindi, pilulæ aliæ ad melancholiā, pilulæ de casia, hiera Gal. pilulæ de euphorbio. attrahunt ex longinquo & ex neruis, hiera philagrius, electuariū Cēsar, seheraren, pilulæ filii Alharith.

Ad retentionem solutionis nētris, theriaca, mithrydatum, diacydoniten * † [i B. & parum de eo quod est sicut pilulæ de sythragi & trochisci de ros.] muschatū, unguentū Alkindi, syrupus de agresta. ad cholicos suffus conueniens cholicis camehatu. Descriptio ex selangios, suffus Aristotelis, miua, syrupus de malis, syrupus de mēra, syrupus de pyris, cydonia condita, trochisci de balauftijs, trochisci de spodio, trochisci de seminibus, trochisci de diafacramenton ad difficultatem urinæ.

Ad solutionē uentris cū sanguine & sanie, trochisci diafacramenton, trochisci de lacca.

Ad vlcera intestinorū, & rasurā, theriaca, mithrydatum, theriaca Eldre, cōfectio Hermetis, trochisci nostri, trochisci alij, athanasia medica na keted regis, trochisci de balauftijs, trochisci diafacramenton, trochisci de seminibus.

Ad punctionem, trochisci de seminibus.

Ad vehementem punctionem, micleta, firduros, oleum nardinū suffus ad tenasmon, miclete, cōfectio Hermetis, trochisci de mezeceon, trochisci de seminibus, trochisci de balauftijs, suffus ad colicā passionem, theriaca, electuariū filij Messeniati, electuariū de granis uiridibus.

Ad dolorem ani. oleum alkeKēgi. Et hēmorhoidas electuariū de muscho, donum dei, suffus, miclete, oleum alfindin.

Et ad dolorem renum, & uescicē, theriaca, mithrydatum, theriaca Eldra, theriaca nostra, cōfectio alKekengi, electuariū de aniudē, ad frigus amborum.

Conferunt renibus, & uescicē omnia quæ confortat ea trochisci alKekengi, oleum de kerua pilulæ ad frigus renū trochisci regales, electuariū ad dolores amborū, cōfectio Hermetis, diacurcuma. Et ad dolorē amborum cōfectio alKekengi, nux condita, oleum de storace.

Quæ mundificant renes, & uescicam, mithrydatum, theodoricon, anacardinum, hiera nostra, electuariū de ambra.

Et conferunt ad frigus amborum, trochisci alKekengi.

Et ad mollificationem uescicæ hiera Gal. tryphera de scoria tryphera aliæ.

Et ad mictum sanguinis & puris, cōfectio de pilulis alKekengi, & trochisci alKekengi.

Et ad inuoluntariam emissionem urinæ & distillationem eius, cōfectio philosophorum, scelithe secundum quod dicitur, hiera Gal.

Ad lapidem. theriaca, mithrydatum, theriaca Eldra homorufia, dialacca, dialulfur, pilulæ in decem tractatibus.

Educentes arenam in urina. trochisci Arcomacris.

Ad

Ad frigus matricis, oleum de storace, oleum de biritar, oleum nardinum, alkeKengi.

Ad ventositatem matricis, alkeKengi.

Et ad dolores matricis scelithe secundum quod dicitur, anacardinum, diamarte, bedemeregi, philoniū propriè prægnantium, sermos Archigenis, emplastrum philagrius, diacurcuma.

Ad præfocationem matricis alkeKengi, acetum squillæ, & oxymel eius.

Et ad duritiem matricis pilulæ memithæ, diacurcuma, oleum de croco.

Ad corruptionem menstruorum rectificat ea theodoricon, Kelkelengi, trochisci de feminibus, confectio de scoria.

Ad prægnantes, & conseruationem fetus, suffus, theriaca conseruat foetum, mithrydatum, scelithe secundum quod dicitur, & alca catara han sermos.

Ad dolorem iuncturarum, & podagræ, & nemam sciaticam, sotira, scelithe secundum quod dicitur, confectio philosophorum, confectio Hermacris, anacardinum, confectio hieræ Archigenis, theodoricon, electuarium de massacumia, emplastrum, electuarium Indum, electuarium Cæsaris propriè ad podagram, oleum de storace calefacit iuncturas & expellit ab eis superfluitates clysterizatum. Et ad venam sciaticā, electuarium phlegmaticum, medicina kebeth regis, hiera pira, oleum assed, ramissed, oleum alkeifed, oleum alkelkelengi, & propriè ad venam sciaticam Kelkelengi, & propriè ad ventositates iuncturarum, hiera catagini, & propriè ad tremorem earum, pilulæ de capsia, sal.

Ad dolorem dorsi hiera Archigenis, pilulæ iuuamenti, pilulæ de dende, oleum kemissed, oleum Kelkelengi, oleum de euphorbio, pilulæ de casia, pilulæ alia de Kelkelengi, electuarium Indum, confectio de scoria, nuges conditæ, & ad dolorem dorsi clysterizatio.

Et ad dolorem ancarum, pilulæ de casia descriptione nostra, oleum de euphorbio, confectio Hermetis.

Expleta est summa prima antidotarij.

S V M M A S E C V N D A

Incipit.

In hac summa afferemus de medicinis compositis illas quæ sunt magis propriè unicuique ægritudini: post quā reitrabimus rememorationem eorū quæ dicta sunt in summa prima ut sit ei qui legit hunc librum comprehensio omnium curationum aut plurimum earum ualde: & illud est, quoniam uerbi gratia, quum comprehendit curationes scabiei eat ad librum secundum, & est liber medicinarum simplicium, & sciet in hora una comprehensionem omnium medicinarum particularium ex tabulis: deinde, quum permittatur ad capitula libri tertij, & quarti, quærat capitulum scabiei, & comprehendet curationes prædictas deinde quum permittatur ad antidotarium, comprehendet reliquas curationes compositas. Erit ergo ei uia ad comprehendendum curationes particulares omnes, aut plurimum earum. Et diuisi hanc summam in tractatus.

TRACTATUS I.

De dispositionibus capitis & de eis quæ sunt in eo, ut cerebrum.

TV P E F A C T I V V M doloris capitis Antilis. Cuius hic est permittio. lactis alfarfandi aur. xvi. lactis paueris & est opium aure. iiii. anil, croci, seminis hyusquiami albi, scammonæ, omnium an. aure. iiii. conficiantur omnia cum aceto, deinde fiant ex eis trochisci, & exsiccantur in umbra, quumque indiges eis, liquefac, & lini super frontem ab uno tempore ad aliud: quod si infirmus fuerit febriens, liquefac eos cum aqua, & lini eos.

T R o c h i s c i, quibus utebatur Antil. Recipe baccarum lauri aur. iiii. scammonæ, & opij & myrrhæ & succi aquæ agrestæ, omnium an. aur. iiii. seminis apij, & croci, & amomi, omnium an. aur. viii. conficiatur illud cum aceto quantitate quæ sufficit, & fiant ex eo trochisci, & administrentur liniendo.

C A p u t p u r g i u m, quod mundificat caput, & confert patienti ophthalmiam longam, & cui aduenit dolor capitis, & facit descendere ex capite humiditatem plurimam. Recipe nigellæ aur. iii. salis ammoniaci aur. ii. succi cucumeris asinini aur. i. Teratur illud bene & conficiatur cum oleo quod fit ex oleo quod dicitur sicionum, aut cum oleo de nigellâ, aut cum oleo de alcanna, donec perueniat ad ipsitudinem ceræ: liquefactæ cum oleo liquefactione humida, & pone ipsum in vase & utere ipso ita ut linas ex ipso in concauitate narium, & præcipe infirmo ut naribus attrahat aerem.

C A p u t p u r g i u m aliud, quod purgat sine no cumento, & sedat dolorem capitis statim. Sumantur buchormarien aure. viii. radicem li lii aur. ii. baurach rubei aur. i. misceantur, & administrentur.

C A p u t p u r g i u m aliud. Buchormarien. unc. iiii. succi foliorum lebleb unc. i. s. alfedion sextam aur. i. succi cucumeris asinini sextam aure. i. permisce ea, & conserua ipsum in uase utriusque ergo indiges eo, fac de ipso collyrium, & liquefac ipsum cum lacte mulieris, & fac caput purgium cum eo.

C A p u t p u r g i u m, quod confert ad paralyfiam cet torturam, & mollificationem membrorum & tremorem, & ad omnes dolores frigidus, & humidus, & oppilationes, quæ accidunt ex frigidityte & humiditate in lacertis, & neruis. Cuius permittio hæc est. Sumatur succi radicis coloquinthidæ humidæ, & succi radicis sicelæ, & succi radicis rute, omnium an. cochlearium. i. & nigellæ, & grana harmel, & terantur ambo bene, deinde cõfice ea cum his succis ita, ut commisceantur, deinde repone ea: quumque indiges eo, sume de hyssopo pondus sextæ. i. & folue caput purgium cum lacte mulieris lactantis puellam, & fac caput purgium infirmo ex eo: ipsum enim aperit oppilationes, et calefacit, & confert cerebro, & capiti illud quod est in ipso de superfluitatibus.

C A p u t p u r g i u m aliud conferens ad dolores capitis antecedentes. Recipe mumie, & nucis

cis muschata, & ambra, & camphora, & muschi, omnium an. pondus 3. j. Teratur unumquodque eorum per se, deinde misceantur, & conficiantur cum oleo sisamino, & aliquanto olei de balsamo, & sumatur de eo pondus granorum. vi. & solvatur cum aliqua aquarum, & fiat caput purgium cum eo.

Confectio hieræ mundificantis expertæ quæ mundificat caput, & expellit ex eo illud quod est in ipso de superfluitatibus, & ægrotudines malas. Pulpe coloquinthidæ mundatæ ex granis & corticibus suis pondus aur. x. thuris, & piperis albi, & nigri, & macropiperis, omnium an. aur. iiii. & croci aur. i. scammonæ assatæ pondus aure. vi. & succi absinthii aure. ii. Terantur, & cribellentur, & conficiantur. Dosis eius sit aure. iiii.

Hiera relata ad Buscos, quæ confert ad dolorem capitis, & tenebrositatem, & dolorem stomachi, & splenis, & hepatis. Cuius hæc est permixtio. Sumantur thuris mundati, & agarici, amborum an. aur. xvi. & pulpe coloquinthidæ mundatæ ex cortice & granis suis pondus aure. ii. & stachados, & piperis albi, & nigri, omnium an. aur. xvi. & myrrhæ aure. iiii. & croci aur. vi. & corticum ellebori nigri, & aloes, & scammonæ, & squillæ assatæ, & spicæ, & casie, omnium an. aur. xvi. & sandaracæ, et euphorbii, omnium an. aur. viii. Terantur medicinae sicce, & infundantur gumme, & misceantur, & conficiantur, & sit dosis eius aur. iiii.

Confectio hieræ relata ad Drios. Pulpe coloquinthidæ mundatæ, & excorticatæ a granis suis, & thuris, amborum ana. 3. xx. & aristolorum, & seminis apii montani, & piperis albi, omnium an. 3. v. & serapini, & opopanaci, amborum an. pondus 3. viii. & spicæ odoriferæ, & lingue auis, & cinnamomi, & casie, & croci, & zingiberis, & polii, osum an. 3. iiii. Teratur medicinae sicce, & infundantur gummi, & misceantur.

Pulpe saluæ mundificantis caput. Recipe turbithe, & aloes, amborum an. 3. x. coloquinthidæ, & scammonæ, omnium an. 3. iiii. anisi, & salis, amborum an. 3. ii. Dosis eius. 3. ii. & debilis aur. i.

Pulpe conferentes ad dolorem capitis ex melancholia. Epithymi, & agarici, amborum an. 3. iiii. polypodii. 3. iiii. hieræ. 3. vii. salis. 3. ii. s. myrobalanorum nigrorum. 3. v. lapidis lazuli. 3. ii. Dosis. 3. ii. s.

Pulpe conferentes ad dolorem capitis ex phlegmate, & melancholia. Recipe myrobalanorum, & belliricorum, & emblicorum, omnium an. pondus 3. iiii. salis. 3. iiii. stachados. 3. ii. hieræ picæ. 3. viii. pulpe coloquinthidæ. 3. iiii. absinthii. 3. ii. agarici. 3. viii. turbithe & epithymi, amborum an. 3. xv. ellebori nigri. 3. v. Dosis eorum. 3. ii. s.

Decoctio aquæ de radicibus cum qua sumitur in potu oleum de Kerua ad dolorem capitis ex phlegmate, & uertiginem, & epilepsiam. Recipe corticum radicum apii, & feniculi, omnium an. 3. x. radicem squinanthi, & calamentum an. 3. viii. summittæ. 3. vii. myrobalanorum citrinorum pondus. 3. viii. epithymi. 3. iiii. masticis. 3. iiii. polii. 3. iiii. decoquantur cum. iiii.

lib. aquæ donec remaneat lib. i. & infundantur in ea hieræ picæ. 3. iiii. & sumantur de ea omni die. unc. iiii. cum pondere. 3. i. olei de Kerua.

Decoctio collecta. quæ solutione educit humores. Recipe myrobalanorum, nigrorum, & citrinorum, & kebulorum, omnium an. 3. x. pruna. xxx. numero, tamarindorum. 3. xv. summittæ. 3. vii. absinthii. 3. iiii. decoquantur cum tribus lib. aquæ donec remaneat lib. i. s. & sumatur de ea duæ tertie. lib. s. & conficiantur in ea. 3. j. turbithe, & aloes duæ tertie. 3. i. agarici. tertie. 3. i. & bibatur. Et si uoluerint eam debilem, non proiciantur illa tria, sed fricat in ea casia fistulæ mundatæ a granis suis. 3. x.

Hemicranca trochisci qui conferunt & efficiunt operationem quum linitur ex eis bis, aut ter ex tempore ad tempus. Quorum hæc est permixtio. Recipe croci aur. xv. & calcadis aure. x. & myrrhæ, & aluminis, & opii, & succi agrestæ, & succi coleotar, omnium an. aure. iiii. & gummi aure. xv. Terantur illa, & proiciatur desuper uini styptici quantum sufficit, & teratur sicut teritur collyrium, & fiant ex eo trochisci. Quumque indigebis eis, liquefac eos cum aceto permixto, & utere eis.

Medicamen ad hemicraniam antiquam. Piperis albi, aure. ii. [cum mixtionis croci] aur. ii. euphorbii, aure. s. fimi columbini aure. s. encaustri scriptorum aure. s. Tere has medicinas, & permisce. & confice, & line cum eo lacerum temporis & annecte fronti illius partis.

b B facis olei de croco.

TRACTATUS II.

De oculo, ophthalmia, & attractione materierum ad oculum.

COLLYRIUM quod composuit uir faciens alcohol de terra persarum. Recip. sief memithe aur. xlviii. sarcocollæ aur. xxiii. seedenigi aur. xii. opii aure. xii. succi mandragoræ aure. viii. gummi aureos xvi. dragacanthi aur. xii. conficiantur cum aqua pluuiali, & administrentur cum albumine oui.

Confectio medicinae Aristoteli faciens ad scabiem, & ophthalmiam antiquam, & confert auri ex qua currit pus, & ulceribus quorum consolidatio est difficilis, & corrosioni quæ accidit in ore. Recipe uetri combusti aur. ii. myrrhæ aur. ii. dragathi adusti aur. i. piperis aur. iiii. croci aur. s. vini. unc. ix. coagulati unæ. unc. xlv. Tere medicinas siccas, & asperge super eas i trituratione vinum. Et quum exsiccat proice super eas coagulatum uis, & terantur cum eo, & ponantur in uase, & decoquantur lento igne, & seruetur in uase æris.

Epithyma quod composuit Filodesifis conferens ad materiam plurimam, & dolorem uementem. Recipe rosarum recentium aur. ii. seminis hyusquiami albi aur. viii. thuris aur. vi. myrrhæ aur. iiii. sauch hor. 3. xviii. uitellum oui assati, succi mandragoræ aur. iiii. croci aure. ii. opii aure. iiii. conficiantur cum uini styptici quantitate quæ sufficiat, & fiant ex eis trochisci, & administrentur.

Aliud quod dicitur vulnera. Acris usui ab luti aur. xii. croci. aure. vi. piperis albi aur. iiii.

iii. myrrhæ, & opii amborum an. aur. iiii. gummi aure. xii. Terantur cum uino, & administrantur.

Collyrium aliud quod administratur ante balneum conferens ad cursum materierum plurimarum, & propriè quando oculus est difficilis humectationis, & est apostema eius ad albedinè declinè in colore suo, ita ut sit in eo aliquid de vestigijs ophthalmiæ uehementis, in qua eleuatur albedo oculi super nigredinè eius. Et non est nobis necessarium ut utamur eo nisi in hora quâ precipimus infirmo, ut ingreditur in balneum in successione eius. Recipe lapidis quod dicitur sahafatos aure. viii. thuris aur. vii. æris vñi abluti, & opii, & gummi omnium an. aure. viii. myrrhæ aur. iiii. conficiantur cum uini quantitate quæ sufficit, & administratur cum albumine oui subtile ita, ut distilletur de eo in oculo multoties.

Collyrium aliud quod administratur ante balneum, quod composuit Hermes factor alcohol, faciens ad dolores uehementes, & sedat eos in die suo sedatione plurima, & confert ad ophthalmiam antiquâ eius. Aloes aur. vii. æris vñi abluti, opii, & gummi omnium an. aure. xvi. myrrhæ aure. xii. croci aur. viii. climiæ aure. iiii. thuris aur. iiii. conficiatur cum uino uel syrupo quod dicitur caudinton, & administratur cum albumine oui, & soluitur subtile, & oportet ut oculo fiat alcohol ex eo in horis separatis, in eo quod est inter oēs tres horas, aut quatuor, deinde dimittatur oculus quiescere, & pauare, & precipiat infirmo post illud, ut ingreditur balneo.

Collyriū valens quod sedat dolorem in die suo & dicitur rabiosum & resoluit apostemata, & carminat ipsum in hora sua. Recipe antimonij, & acaciæ amborum an. aur. xl. climiæ aure. vi. æris vñi abluti aur. xiiii. cerusæ de plumbo aur. viii. spicæ, & lycij, amborum an. aur. iiii. castorei, & aloes, & apij, & coleotar adulti, omnium an. aure. ii. gummi aur. xl. conficiantur cum aqua, in qua decoctæ sunt rosæ & administratur cum albumine oui, & liquefiat declinās ad spissitudinem quandam.

Collyrium quod composuit Gal. & cognominatur cōpositum proprium, proficiens ad dolores uehementes, & ægritudines, quoniam sunt in declinatione sua. Recipe climiæ ablute aur. xvi. acaciæ aur. xl. æris vñi abluti aure. xiiii. opij, & lycij & folij, & spicæ odoriferæ, & croci, & aloes, & castorei, omnium an. aur. ii. myrrhæ aure. iiii. cerusæ de plumbo, & antimonij abluti amborum an. aur. viii. gummi aur. xl. conficiantur cum aqua, & administratur in inceptione ægritudinis.

Collyrium quod dicitur fakis, & composuit ipsum mulier regine faciens ad dolores uehementes. Cuius hæc est permissio. Climiæ aur. xvi. cerusæ ablute aur. xl. amyli, & dragacanthi, & acaciæ, & opij, omnium an. aur. ii. gummi aure. xii. conficiatur cum aqua pluuiali. Si autem aduenit hora in qua facis ex eo collyrium, projice super albumen oui recentis, & utere eo.

Collyrium quod nominatur estium. Climie adustæ ablute, & boli, sermos, cerusæ de plumbo omnium an. aure. xx. corticum gris ablutorum, & acaciæ, & corticum thuris, omnium

an. aure. ii. dragacanthi aure. v. gummi aure. xv. conficiantur cum aqua, & administratur cum albumine oui.

Collyrium quod dicitur stella: quod non uincitur, conferens ad dolores uehementes, et bothor, & apertionem pupillæ, & ulcera fordida, & ulcera corrosa, & ægritudines antiquas, & abstergit, & aufert uestigia. Recipe climiæ adustæ ablute, & cerusæ de plumbo ablute, omnium an. aure. xv. amyli, & antimonij amborum an. aure. xii. cineris de fornace in qua purgatur es, stanni adusti abluti boli sermos, omnium an. aure. viii. myrrhæ, opij, amborum an. aur. ii. dragacanthi aur. viii. conficiatur cum aqua pluuiali.

Collyrium Theocratis: & est medicamentum ualens. Recipe climiæ & croci amborum an. aure. xii. opij, & corticum æris, amborum an. aur. vi. corticum sabrocæ mundatorum, & plumbi adusti abluti, amborum an. aur. v. myrrhæ aure. iiii. spicæ odoriferæ aur. ii. acaciæ aure. ii. succi rosarum, & gummi, omnium an. aure. xii. conficiantur cum aqua pluuiali.

Collyrium quod nominatur rosaceum: & composuit ipsum Biblis, faciens ad dolores uehementem, & ad attractionem materierum subtilium plurimarum, & bothor, & dilatationem pupillæ. Cuius hæc est permissio. Rosarum recentium ablatis capitibus aur. iiii. croci aure. iiii. opij sextam aure. i. spicæ odoriferæ, sextam aur. i. gummi aur. iiii. conficiatur cum aqua pluuiali, & administratur cum albumine oui.

Collyrium aliud rosaceum: quod nominatur bonum, & confert ad has ægritudines prædictas. Recipe rosarum mundarum aure. xxiiij. croci aur. xii. amyli aur. vi. balaustiarum aur. iiii. opij aur. iiii. dragacanthi aur. viii. conficiantur cum succo foliorum cupressi.

Collyrium rosaceum quod composuit Terentius. Recipe rosarum recentium aure. xii. cineris de fornace in qua purificatur es, & spicæ odoriferæ, & croci, & opij, & gummi omnium an. aur. iiii. conficiantur cum aqua pluuiæ.

Collyrium rosaceum quod composuit Debigorus, & nominatur collyrium magnū, conferens ad dolorem uehementem in locis bothor, & ulcera profunda saniosa, accidentia in tunica cornea, & dilatationem pupillæ, & materiam quæ attrahitur tempore longo, & ophthalmiam antiquam, cuius sanatio est difficilis. Recipe rosarum recentium ablatis capitibus aur. lxxij. climiæ adustæ ablute aur. vi. opij aur. iiii. antimonij aure. ij. & quidam ponunt de eo aur. vi. corticum æris, spicæ odoriferæ an. aur. ii. myrrhæ aur. iiii. Et quidam homines ponunt de eo aur. vi. floris æris aure. ij. Et quidam ponunt de eo aur. ii. gummi aur. xiiii. conficiantur cum aqua pluuiali, & administratur cum lacte.

Collyrium iuuatium factum cum ieufermin conferens ad attractionem materierum. Recipe acaciæ, & succi sambac, amborum an. aur. xlvij. cineris fornacis in qua purgatur es, & croci, amborum an. aur. xxiiij. opij aure. iiii. & in descriptione alia aure. vi. myrrhæ aur. iiii. succi hyulquiami albi aure. iiii. æris vñi abluti aure. iiii. gummi aure. xl. conficiatur cum uino.

Collyriū quod dicitur pomale, conueniens ei, cuius non tolerat oculos tactum medicinarum,

narum, & confert ad bothor, & ulcera profun-
da, & sordida accidētia in tunica cornea, & ad
dilationem pupillę, & ad materiam plurimā,
& aggritudines proximi temporis. Recipe cly-
mię aduſtę extinctę in lacte au. xvi. ceruſſę de
plumbo ablutę aure. viij. croci aure. iij. draga-
canthi aurei. conficiantur cum aqua pluuiali,
& adminiſtretur cum albumine oui.

Collyriū qd nominatur nomine deriuato
a nomine illius, qui composuit ipſum Suri-
bes, & eſt collyrium vtile, conferens ad dolo-
res antiquos, & conſumit carnē additam, quę
eſt in angulo maiore de angulis oculi, & eſt æ-
gritudo quę dicitur lachryma, & ad vulnera
quę excunt in hoc angulo, & ſunt fiſſulę. Reci-
pe clymię ablutę, & ſcedenę aduſti abluti, om-
niū an. aur. xxvij. cineris de fornace in qua pur-
gatur æs aut. xxij. myrrhę aur. xlvij. croci aur.
iij. opij aure. viij. piperis albi gran. xxx. nume-
ro gummi aure. vi. conficiantur cum uino, &
adminiſtretur cum albumine oui in locis pro-
pinqui temporis, & ſit vtile. et quidam homi-
nes ſunt qui ponunt in eo croci aure xii.

Collyrium acutum qd nominatur Indū. de
propriate cuius eſt vt prohibeat genera-
tionē omnis ſpeciei ophthalmię, & cōfert ad
corruptionem, & pruritum, & corroſionē an-
guli maioris oculi, & delet veſtigia, & conſer-
uat oculum cui ex eo ſit alcohol, ita vt non cō-
turbetur cū eo poſt ipſum. Recipe ceruſſę de
plumbo aur. xlvij. clymię cabruſię aure. xxij.
encauſtri Indi aure. v. armenioſ, & commiſſio-
nis, quę dicitur Keſuricon & eius expoſitio eſt
hędus, & ſucci agreſtę ſicci, & opij, omniū an.
aure. v. piperis albi aur. vi. olei baſami aur. viij.
Et in deſcriptione alia aure. vi. gummi Arabici
aure. xvi. cinnamomi aure. ii. conficiantur cum
aquā pluuiali, & adminiſtretur.

Medicamen conferens ad apoſtēma vehe-
mens, & apoſtēma oculi quod excitatur
ex attractione caliditatis. Recipe opij, & draga-
canthi, & ſeluzcharagi, & ceruſſę, omniū an. dr.
vi. gūmi Arabici. drac. xii. Tere, oſiā & contere,
deinde accipe ſehesfabrem recens & decoq; ip-
ſum cū lib. i. laque pluuialis, donec perueniat ad
tertiam. deinde cola aquam eius, & confice cū
ea medicamē. deinde fac ipſum in pilulas ſimi-
les ciceri, & exſicca eas in vmbra. Quumq; vo-
lueris facere oculo alcohol ex ipſis, frica eas cū
aqua frigida, aut cum lacte mulieris, aut cū al-
bumine oui, aut cū aqua ſenugręci decocti ſu-
per fructum oſtrachi, aut ſuper cotem uiridē,
deinde fac oculo alcohol ex eo in mane, duo-
decies imponendo cum radio, aut ſepties: & in
veſperis totidē. ipſum enim frāgit caliditatem,
& abſcindit inſuſionem quę attrahitur ad ip-
ſum, & confortat oculum, & delet apoſtēma.

Medicamen conferens ad ophthalmiam ve-
hementem, ſedans apoſtēma, & remouet
inſuſionem, & ſedat caliditatē. Recipe ſief me-
mithe. dra. xlvij. croci pondus. dr. xxij. & opij
pondus. dra. xii. & ſeluzcharagi, & trochiſcorū
ſucci hyuſquiāmi albi ſicci, omniū an. dr. vi. &
foliorum roſarum humidarū, quorū foliorū
radices albę abſciſſę ſunt pondus. dra. xl. & gū-
mi Arabici pondus. dra. xlvij. Tere totū illud,
& contere ipſum cū aquā pluuiali, & aqua me-

liloti ſi fuerit humidum, & exprime ipſum. Si
uero fuerit ſiccum, decoque ipſum, deinde co-
la aquā eius, & contere medicinas, & cōſice eas
cum aqua eius, deinde fac de eo pilulas ſimiles
ciceri, & exſicca eas, deinde frica iplas ſuper co-
tem aut oſtracum cum aqua frigida, aut cū lac-
te mulieris, aut cum albumine oui, deinde fac
oculo cum eo alcohol materię, & in ſero.

Medicamen quod nominatur duo maiora
rubeum faciens ad ulcera quę ſunt in o-
culo, & ad ardorem vehementem, & mundiſi-
cat oculum ex humorofitate quę attrahitur in
eo ex multitudine humiditatis, & ſuperfluita-
tum, & cōfortat tegmentū oculorum. Recipe
opij, & ſcedenę, æris vſti, & oſtracorū aduſto-
rum, & medullę tritici omnium ana. pondus.
dra. viij. gummi Arabici pondus. dra. xlvij. ceru-
ſſę pondus. dra. xlvij. clymię. dra. xxvij. Tere
ſcedenę, & æs vſtum per ſe cum aqua contri-
tione bona, deinde permiſce omnia, & conte-
re ea quum ſunt ſicca, deinde fac ex eo alcohol
oculo, ſicut ſit alcohol cum antimonio.

Conſectio emplatri: qd ponitur ſuper ocu-
lū, conferens ad vehementem calorem, &
[exſiccationem] oculi, & abſcindit ab eo humi-
ditatem quę attrahitur ad ipſum, & confortat
oculum, & ſedat dolorē. Recipe foliorum ro-
ſarū ſiccarū, & corticum granatorum dul-
ciū humidorum & lentium, omnium an. pon-
dus. dra. v. & funde ſuper ea lib. i. aquę, & deco-
que ea bene, & cola ipſa ex aqua, & cōtere ea be-
ne, & confice ea cum aliquanto aquę roſacę,
& olei roſacę: deinde pone ea ſuper oculum.

Medicamen conferens ad dolores oculi ca-
lidos. Recipe croci & olibani, & aloes, &
myrrhę, & opij, & ſarcocollę omnium an. dr.
v. diſtrumpe, & contere ea, & lini ſuper oculum,
in principio doloris cum aceto, & aqua endi-
uię, aut aqua portulacę, aut aqua hyuſquiāmi
albi, aut aqua coriandri humidī. Quum autem
protenditur dolor, lini ex eo ſuper oculum, &
frontem, & cornua frontis cum uino, & cale-
fac ipſum aliquātulum: aut ſume de ſauic hor-
dei pondus. drac. iij. & croci horulani ſylue-
ſtris pondus. drac. ii. & opij pondus. dra. i. Tere
ipſa bene, & confice ea cum oleo roſacę, & po-
ne ipſum ſuper oculum patientem ophthal-
miam, & apoſtēma calidum.

Chol qd nominatur aſtaliticon cōferens qd
conturbationi oculi, & rubificationi eius,
quū ſtillatur, & quū ſit ex eo alcohol ad in-
ceptionē catarrhorū. Et quādo miſcetur cum eo
alcohol roſaceum. Recipe tutię, & æris vſti, &
aloes omniū ana partē i. & myrrhę, & ſpicę,
omniū an. quintū partis vnus, & croci, & opij,
amborum an. partē i. & acacię purę partes iij.
& lycii quintā partis i. & gummi Arabici par-
tes iij. Tere tutiā, & æs, & aloem & acaciā
cum aquę dulcis ſextariis iij. deinde tere lyciū
& crocum, & opium in tabula alia quinq; die-
bus, deinde cōmiſce cum eis, & inſunde aloem
in aqua ita ut liqueſcat, & funde ſuper medi-
cinas, & permiſce conterendo, deinde fac tro-
chiſcos, aut pilulas, & fac cum eis alcohol.

Chol conferens ad omnes dolores oculi
accidētes ex catarrhis. Sumantur folia ru-
bi, & exprimatur aqua eorum, & coletur, & te-

A V I C. Tomo 2. X ratur

a B tumefactio
nem.

anthon d

ratur in tabula donec ingrossetur, & teras paulatim, deinde sumatur quantum ipsa est de gummi Arabico, & fundatur cum aqua pauca ita ut liquefiat, & fiat sicut mel: deinde misceatur cum aqua rubi, & conficiatur cum ea.†

b † B. & dimittatur.

aliquot diebus ita ut sit possibile fieri ex eis pilulas, deinde fiant pilulae, & exsiccentur in umbra, & fiat cum eis alcohol.

V Scias quod collyrium stellae praedictum est uehementis iuuamenti in eis, & similiter collyrium iuuatium, & collyrium pomale est ultimum.

Collyrium quod refertur ad macur faciens ad aegritudines, & pus quae sunt in oculo. Recipe tutiae aure. xxxii. aris vlti aure. xxi. croci aur. xvi. myrrhe aur. xvi. sedine aure. x. piperis albi grana xl. numero, gummi aure. xl. conficiatur cum vino, & in descriptione alia, ponitur in eo opij aure. x.

Distructio corneae. Collyrium rosaceum conferens ad omnes aegritudines, & species dilatationis pupillae.

Pluis replens foucas corneae. Recipe ostracorum magnorum adustorum, & scedenegei, amborum ana drach. j. terantur, & puluerizetur cum eo oculus.

Algarab. Collyrium quod composuit Suri bes est iuuatium ad algarab.

Albedo vestigiorum ulcerum Conferunt ad albedinem medicamen aegyptium, & collyrium Indum, & alcohol cum stercore stellionis est iuuatium.

e Bantiquas.

Collyrium citrinum aliud scitur kiles alma tran, conferens ad caliginem, & tenebrositatem visus, & ad aegritudines facutas, & delet vestigia, & durities. Recipe clymiae au. xxi. succi agrestis sicci au. xii. salis ammoniaci tantum dem, opij aure. viij. gummi aure. xxiij. cerusae de plumbo tantumdem, croci aur. xvi. piperis albi aure xxiij. confice cum aqua pluuiali.

Cohol aliud mirabile: quod expertum est, & laudatur in albedine & lachryma, & est messe, & abstergit caliginem & omnem grossitudinem quae est in palpebra, & acuit visum valde. Recipe tutiae drac. i. s. antimonij de spahani. dra. iij. marchasitae pondus. dra. ij. s. aris vlti pondus. drac. ij. & duarum tertiarum. drac. j. clymiae auri, & clymiae argenti amborum. an. aur. i. scedenegei pondus. dra. j. coralli, & margaritarum paruarum, & corticum eris, omnium an. pondus. dra. ij. secha armene pondus. dra. ij. & duarum tertiarum. dra. j. aquae distillationis vitri pondus. dra. s. & vitri pharaonis pondus. drac. s. Tere has medicinas cum aqua pluuiali, & quae contrite sunt. proijce super eas caphorae trite pondus sexta. drach. i. muschi pondus filique. j. & misce conterendo, & fac pilulas, & exsicca in umbra, & trica in ostraco cum aqua. & fac alcohol cum eo.

Aliud iuuatium ad albedinem expertum mirabile. Sumantur limaturae acus. drach. ij. & sabaci pondus. dra. j. deinde terantur ambo simul, & ponantur in concavitate arundinis, & stringat os cannulae oppilando cum massa, & cooperiat arundo tota cum massa, & desuper inuoluatur luto confecto cum capillis, inuoluantur super ipsum, & cooperiat post illud cum luto

alio: deinde apponatur carbonibus donec uertatur in lapide, & fiat sicut testis, & extrahatur, & auferatur medicina illa, & accipiat clymiae albae trita pondus. dra. iij. & misceatur cum hac medicina, & reducat ad cannulam aliam, deinde fiat ex ea sicut factum est ex prima. Quum ergo in lapide conuertitur, extrahatur, & intendantur ad folia lini collecta, antequam aduenerit eis pluuia, & exsiccata, & sumatur de eis pondus. drac. i. & margaritarum non perforatarum pondus. drac. s. & terantur bene cum reliquis medicinis, & terantur omnia simul contritione vltima, donec fiant sicut puluis. Quum ergo volueris curationem facere cum eo, tunc fac oculo alcohol cum succo radicis lilij tribus diebus contrinuis, deinde fac ei alcohol post cum hac medicina, & fac alcohol post illud uno die ex hac medicina, & vno die ex succo lilij.

Pluis ad albedinem. Reci. floris aris, & ammoniaci, & cancri marini adusti, oium ana. dra. v. pulpae coloquithidae. dra. ii. s. fellis tauri, & baurach armeni, omnium ana. dra. ii. salis gumme. dra. iij. piperis albi. dra. xx. spuma maris. dra. iij. corticum ouorum ex quibus egressi sunt puluili sub gallina. drac. iij. limaturae cotis. dra. v. stercoreis lacerti. drac. x. margaritarum. drac. iij.

Sebel. Cohol bonum ad sebel de eis quae exspectata sunt & laudata. Sumantur cortices ouorum hora qua aperiuntur sub gallina, & bulliant cum aceto forti decem diebus continuis, deinde coeulentur, & ponantur in ampulla vitri, aut in uase vitreato, & ponatur uas in loco qui sit ut nidus sub sole donec exsiccet, quod in ipso est, deinde sumatur, & teratur, & fiat alcohol cum eo.

Lachryma Collyrium quod dixit Mesias ad albuginem factum ex tutia confert ad eas.

Rositudo palpebrarum: & grauitas earum. Confert ad eam alcohol cognominatum misfandros, & dicam ipsum in capitulo scabiei, & confert medicamen Aristatis praedictum, & collyrium de tutia quod dixit Mesias ad albedinem.

Collyrium expertum Kebime, aegyptium conferens ad durities, & albedinem, & abscondit corticem durum statim. Reci. floris aris, & ammoniaci, amborum ana. aure. vi. salis defossi aure. iij. pulpae coloquithidae aure. iij. & duas tertias aure. i. fellis uaccini aure. ii. baurach nigri aur. i. & s. piperis albi grana xl. numero, melis boni cyathos. vi. & vnc. ix. permisceatur, & ponatur in uase, & recondatur.

Collyrium quod dicitur arastusemon confert ad attractionem materierum chronicarum, & ad grauitatem palpebrarum, & asperitatem earum, & liquefactionem lachrymalis oculi, & sectionem eius, & corrosionem ipsius, & ad humiditatem plurimam quae est in oculo, & ad augmentum paniculi, & auferit vestigia, & durities. Reci. antimonij aur. iij. aris vlti, & cerusae de plumbo, amborum ana. aur. ii. trochisci, & myrrhe, & corticum thuris, & floris eris, & lentium rubearum, omnium ana. aure. i. piperis albi aur. s. gummi aure. ii. conficiatur cum uino, & ad ministretur dissolutum cum eo.

Collyrium citrinum quod dicitur Fanaratis, & est collyrium iuuatium conferens ad scabiem, & corrosionem in utrifque lachrymalibus, & pruritum uehementem, & granedinem palpe-

palpebrarum. Recipe clymiæ aur. lxxx. colcotar albi aure. xx. conficiatur cum aqua pluuiali.

Scabies oculi & pruritus eius. Collyrium Indum confert ad prurimum.

C Ohol non errans: quod composuit Cæsar factor alcohol, faciens ad prurimum, & ad grossitudinē palpebrarum. Recipe clymiæ ca-brusiæ aur. xxiij. sedine aur. vj. Et in descriptione alia aur. xvj. Terantur, donec fiant in loco sa-
uic & conficiatur cum melle, & aduratur, & in fundatur vinū quod extinguat ipsum, & exsic-
cetur, deinde teratur, & fiat cum eo alcohol.

C Ohol mesiton ad prurimum & humiditatem oculi, & corrosiōnem lachrymalium, & scabi-
em vehementem in palpebris. Clymia fran-
gatur in frusta parua, & conficiatur cum melle,
& ponatur in vrecolo figuli & oppiletur os ei-
us, & luto liniatur & fiat foramen in medio
cooperitorij, vt sit fumo eleuato ex aduisione
medicine spiraculum, per quod egrediatur, de-
inde ponatur vrecolus preparatus in medio
carbonum accēforum. Quumque inceperit cly-
mia aduri, tunc considera fumum ascendente,
tunc si videris eum decliuem adhuc ad nigre-
dinem dimitte medicinam comburi, donec vi-
deas illum fumum fieri album, tunc enim scias
quod medicina iam confirmata est cōbustio:
tunc ergo remoue urceolum ab igne, & extra-
he clymiam, & funde super eam vini quantita-
tem qua in frigidetur, deinde pone eā in mor-
tario, & contere eam bene, & exsicca, & serua
eam donec commisceas ipsam in alcohol, cū
quo permiscetur: & hæc est descriptio alcohol.
Recipe clymiæ huius aur. vij. & antimonij tan-
tundem, tere omnia, & conserua, & facire ex
eo super palpebras mane & sero.

C Olyrium Apollonij ad scabiem, & casum
palpebrarum, & agritudines antiquas. Sce-
denegi adusti abluti aur. xxxij. æris adusti ablu-
ti aur. xvj. lapidis saialistos adusti abluti aureos
xxxij. floris æris fricati aur. xvj. opij aure. iij. Et
in descriptione alia, aur. vj. clymiæ aur. iij. col-
cotar adusti aur. iij. gummi aur. xvi. conficiatur
eum aqua pluuiali.

M Edicamen qd cōposuit Cassius, ad aquā, q̄
descendit in oculum. Sumatur fel tauri, et
euacua ipsum in vase æris, & dimitte ipsum. x.
diebus, deinde fume de ipso au. xii. croci, & olei
balsami, & opopanaci, omniū an. aur. ii. piperis
grana. xij. numero, mellis boni duplū quatitatis
fellis: misce oia & decoque in vase æris, deinde
pone ipsum in pyxide æris, & conserua ipsum.

M Edicamen aliud, quod cōposuit Poloni-
os. Sume spumam maris, & adure ipsam
super testam, & tere cinerem eius, & confice ip-
sum cum sanguine a [tice] & pone in vase de
cornu. Quumque euelluntur pili, tunc lini su-
per locum eorum de hoc medicamine.

Pithema quod composuit Fulkesanis cō-
ferens ad materiam plurimam, & dolorem
vehementem. Recipe ros. recentium aur. ii. fem.
hyssiquami al. aure. viij. thuris aure. vi. myrrhe
aur. iij. sauc de hordeo aur. xvij. vitellum ouī.
i. assari, succi mandragoræ aure. iij. croci aure.
ij. opij aur. iij. conficiatur cum vini styptici pu-
xi quantitate quæ sufficit, & fiant ex eo trochi-
sci, & administrentur.

C Olyrium quod dicitur Indum, & regiam,
cōterens ad inceptionem descensus aquæ,
& ad omnem caliginem humidam existentem
in oculo, & aufert uestigia vlcerum in oculo.
Clymiæ ruberæ adustæ ablutę. unc. xvj. encausti
Indi. .vi. cerusæ de plumbo. vnc. iij. piperis al.
vnc. vj. fellis deboha. j. & fellis safer & existima-
uerunt quod est subor. vij. fellium alcubugi. iij.
lactis papaueris. vnc. j. olei balsami. unc. ij. opo-
panaci, & serapini, amborum an. unc. ij. gum-
mi, vnc. xj. confice cum succo feniculi, aut cum
succo plantę quæ dicitur abradies.

C Ohol conferens ad tenebrositatem: & ince-
ptionem aquæ in oculo. Fellis ursi. unc. iij.
opopanaci, & piperis amborum ana. drach. iij.
olei antiqui, & [oppobalsami,] & succi fœni-
culi humidi, omnium ana. drac. ij. clymię pon-
dus drach. j. mellis. unc. j. Tere ipsum, & mi-
sce, & pone ipsum in ampulla uitri munda,
& pone ipsum in sole diebus vii. deinde fac
oculo alcohol ex ipso cum extremitate radij
mane & sero.

M Edicamen quod confert ad tenebrosita-
tem: & ad illum qui videt rem ex longin-
quo, & non uidet eam ex proximo, & ad aggre-
gationem aquæ in oculo. Cuius hæc est per-
missio. Fellis corui nigri, & fellis perdicis, &
fellis gruis, & fellis adhoba, & fellis capræ, om-
nium ana pondus drac. ij. mellis colati pondus
drac. iij. & olei balsami. drach. j. & s. Tere simul
& permisce ipsa, & fac oculo alcohol cum eo
mane & sero.

D Estructio uisus. Collyrium citrinū est iu-
uatiuū ad debilitatē superflua in uisu: &
collyriū de tutia qd dixit Mesias in albedine.

C Olyrium quo utebatur Floris. Recipe, aca-
ciæ, & ros. siccarum, & meliloti, omnium
an. aur. xlvij. cineris fornacis in qua purgatur
as aure. xxiij. mandragoræ aur. xij. seminis iu-
squamii albi aur. xvij. opij aur. vj. gummi aur.
xl. uini unc. ix. aquæ pluuialis. unc. ix. cōmisco-
tur aqua cum uino, & proiciantur super ea ro-
sæ, & melilotum, & iusquiamum, & postea mā-
dragora aut cortices mandragoræ, & dimitte
ea donec infundantur tribus diebus, aut quin-
que, & exprime ea & accipe expressiōnem eo-
rum & confice cum ea medicamen, & fac ex cō-
collyria, & utere eis.

M Edicamen basilicon: & ipsum est abster-
siuū oculi, ex quo fit alcohol in dispositio-
ne sanitatis in omni die semel, aut in omnibus
duobus semel, & abstergit visum, & conseruat
uisum sanum secundum dispositionem suam.
Recipe clymię, & spumę maris, omnium an. .x.
x. æris usti drach. v. cerussæ, & salis gemmæ om-
niū an. .3. iij. salis ammoniaci, & macropiperis
omniū an. .3. ii. gariophyllorum, & usnecæ am-
borum an. .3. i. piperis. .3. iij. camphoræ. .3. s. Te-
re optime, & fac oculo alcohol cum eo.

Basilicon aliud conferens ad omnia, quæ di-
ximus. Recipe clymiæ. .3. vii. seedenegi, &
macropiperis amborum an. .3. ij. salis ammonia-
ci drach. ii. æris usti, & cerussæ, & salis gemmæ,
omniū an. drac. iij. spumę maris. .3. iij. salis
Indi, & gariophyllorum, & heil, & usnec, & tpi-
cæ, omnium an. drac. i. Confringe, & contere
ipsum, & fac ex ipso oculo alcohol.

A VIC. Tom. 2. X 2 Medi-

e. n. olei de bal-
samo.

Confectio scoriae ferri : & est medicamen-
forte. Sumatur scoria ferri, & conteratur,
et abluatur cum aceto, deinde proijciatur super
testam, & exsicceatur: deinde proijciatur secun-
do, & tertio, & fiat illud sepius, deinde deco-
quatur cum aceto forti decoctione uehemen-
ti, donec fiat sicut mel, & auferatur & distille-
tur de eo in aurem quum indigetur eo.

Vlcera nasi. Confectio sacra moscos, & est me-
dicamen eradicans omnem additionē quę
oritur in b [corpore.] Recipe draganthi adusti,
& colcotar adusti, aut calcanthi adusti, aut
draganthi rubei, & corticum eris, omniū par-
tes aequales. Tercio ergo ea, & cura cum eis siccis:
& oportet ut frices additionem, antequam me-
dices eam cum hoc medicamine per diem, de-
inde medica cum eo in mane postquam pa-
tiens aegritudinem comederit cibum suum. Et
quum tu curas cum eo fistulas nasi, tunc lini an-
te curationem interiora nasi asphalto, aut pice
humida, aut pinguedine myrrhae.

TRACTATUS IIII.

Dedentibus, & doloribus eorum.

Onueniens est ad dolores difficiles
vehementes & ad corrosionem den-
tium, & confert iterum ad tussim
medicamen, quod recipit opij aur.
ii. myrrhę tantundem a [hasce] tantundem, pi-
peris albi, galbani, an. tantundem. conficiantur
cum coagulati vae quantitate quę sufficit, & re-
rantur simul, & fiant ex eis collyria, & liniatur
ex eis super dentes, & ponantur de eis super
locum corrosum.

Medicamē, quod narravit Andromachus
ad omnem dolorem dentium, & ad om-
nes egritudines accidentes ex eo, & ad stuporē.
Recipe piperis, & pyrethri, & lactis tithymali,
& galbani, omnium an. partem. i. Terantur &
conficiantur cum storace, & ponatur super lo-
cum corrosum.

Medicamen iuuatium: ad pulsationem dē-
tium. Recipe pulpę colocynthidę par-
tem. i. & aloes partem. i. & bulliant in b [pyxide]
lapidis, aut cochleari de ferro, ebullitione uehe-
menti cum oleo, & aceto uini, deinde auferatur
ab igne, & distilletur de eo in aurem quę se-
quitur molarem dolentem distillationē, post
destillationem.

Cauterium molaris. Intēde ad molarem in-
quo non ualet medicamen uehementis pul-
sationis: assume ex oleo quantitatē unc. i. &
aqua sampsuci sicci, & harmel, omnium an. 3.
s. Terantur bene, deinde proijciantur in oleo,
deinde intende ad duas acus magnas quibus v-
tuntur scellarij, & igni eas in loco foraminis
earum, deinde aperis os aegri, & considera den-
tem, quem uis cauterizare: & tunc si fuerit in
eo aliquid, munda ipsum: & pone super ipsum
cannulam ferri, aut arundinis: aut argenti, &
submerge vnam duarum acuum in oleo illo,
deinde intromitte eam in cannulam, & pone
eam super molarem. Quumque infrigidatur il-
la, accipe aliam, fac illud septem vicibus nume-
ro: nam dolor eius sedatur, & egreditur ex mo-
lari aqua coloris dentium.

Dentifricium, quo fricantur dentes: quod
narravit Democritus in libro suo. Accipe
cornu cerui adusti quartam libr. xvi. sal. unc. ii.
ammoniacy sicci quod non est amari saporis,
frustum. i. magnum, vel masticis. lib. iii. aut plus
parum, squinanthi albi tantundem, piperis albi
unc. i. folii unc. ii. Terantur omnia & admini-
strentur.

Medicamen, quod nominatur surmale, cō-
ferens ad apostemata gingiuar, & mollifi-
cationem eius, & mundificat dētes. Accipe cor-
ticum granatorum pondus. drac. ii. & uenarū,
& balauftiæ, & sumac, omnium an. unc. i. con-
fringe, & cōtere illud, deinde affer ex eo cum di-
gitis tuis, & frica cum eo locum doloris, deinde
accipe ex eo cum panno lini, & pone ipsum
super eum.

Dentifricium mundificans dentes: & strin-
git gingiuam, & efficit bonum oris odo-
rem. Sumatur salgemma, & teratur, & conficia-
tur cum melle, & ligetur in charra, & proijcia-
tur in prunis, & dimittatur ibi donec fiat sicut
prunæ, deinde auferatur ab igne, & extingua-
tur cum Kitram, & proijciatur in vino bono,
aut meisu, & dimittatur donec infrigidetur,
& teratur, & sumatur de eo pars. i. & spumę
maris pars. i. & ponatur cum illo cinnamomi
pars. i. & myrrhę pars. i. & cineris scēha, & cy-
peri, & floris squinanthi, omnium an. vi. partis.
i. fragmentorum xyloaloes, medietas partis. i. et
zuccari partes. iii. & camphorę. x. partis. i. Tera-
tur illud, & misceatur, & fiat dentifricium in
omni mane.

Medicamen, quod confortat dentes: & mo-
lares, quum est in eis debilitas. Recipe ce-
rę & mellis, amborum an. partes. ii. liquefiant
in sole, aut cum aqua calida, & commisceatur
cum eis picis pars. i. & ponatur in termino un-
guenti & præcipiatur utenti eo, ut masticeet ip-
sum. Quod si videris medicamen exsiccatum,
permisce in eo aliquantulum olei. Et mastic ite-
rum quum masticatur, facit in hoc ultimam
operationem.

Aliud, quod confortat dētes & gingiuam.
Cornu ceruini adusti pondus. 3. x. & folio-
rum cupressi adustorum pondus. 3. v. & nucū
cupressi non adustorum pondus. 3. v. & radicis
centaureę pondus. 3. x. & capilli ueneris adusti
pondus. drac. v. & ros. ablatis capitibus, & spicę
odorifere, omnium an. pōdus. 3. iii. Tere & cri-
bella cum orali & utere.

TRACTATUS V.

De ore, & gutture, & ventre superiore,
& squinanthia.

Nquit Gal. quidam existimauerunt q-
pulli hirundinum siue sint recentes,
siue sicci saliti, sanant sinanthiam sta-
tim: & permisceatur pueris, & seni-
bus cum radice liquiritiæ.

De vuula, & duabus amygdalis. Medicamen
conueniens ad vuulam mollificaram apo-
stemosam. Piperis albi aure. i. myrrhę aur. i. alu-
minis iamēni aur. ii. gallarum viridium aur. ii.
terantur, & administrentur.

AVIC. Tom. 2. X 3 Ven-

Venter superior: humiditas pectoris. Medicamen iuuatuum ad humiditatem factā in pectore. Recipe galbani, et storacis liquidæ, amborum ana vnc.ii. opii quartam vnc.i. radicem liquiritiæ vnc.ii. Terantur, quæ ex eis teritur, et misceantur cum storace, et galbano, et ali quantulo mellis dispumati, et lambatur ex eo.

De tussi medicamen gutturale. Dixit Gal. q̄ ipse medicabatur cum eo. Recipe olibani aur. i. et in descriptione alia, aur. iiii. myrrhæ aur. i. et in descriptione alia, aure. iiii. croci aure. ii. Et in descriptione alia, aur. iiii. squillæ aur. ii. vini dulcis sacraiat. iiii. decoquatur squilla cum vino donec vinum inspissetur, deinde proiciatur squilla, et ponantur reliquæ medicinæ super vinum.

Medicamen gutturale: quod refertur Tellu fatis, dixit Gal. q̄ ipse medicatus est cum eo illum, qui habebat vlcus in pulmone, et est medicamen iuuatuum valde. Recip. spicæ Cre tēsis aur. iiii. amomi aur. viii. folii Indi aur. iiii. spicæ Indæ aur. iiii. squinanthi aur. ii. casia aur. viii. cinnamomi aur. x. olibani aur. iiii. myrrhæ aur. iiii. costi aure. iiii. commistio affedegi aur. iiii. succi liquiritiæ aure. iiii. succi mandragoræ aur. v. masticis aure. iiii. croci aure. vii. Aggrega has medicinas, deinde accipe dactylos, et decoquantur in aqua mellis, aut vino bene, et fume de eo sacraiat. i. et projice in eo de granis pini maioris contritis grana. xx. et commisce cū eo de medicamine quantitatem auellanae i. et da in potu post ipsam de medicamine duobus dieb. aut tribus ita, vt non commisceatur cum oleo aliud præter ipsum: deinde sumat in potu post ipsum de hiera facta cum aloë quantitatem eo chleat. i. j. in die vno cum aqua: et cura cum hac medicina illum, in canna pulmonis cuius est ægritudo, cum lacte asinino et præcipe egro, vt gargarizet cum ea, deinde dimitte eū aliquot diebus, et cura cum per hoc medicamen cū assiduatione medicinarum, quæ sedant dolorem. Quod si materierum curtus fuerit fortis, tunc permisce in hac medicina opium, et castoreū.

Aliud de medicinis Gal. faciens ad ægritudinem canna pulmonis, et vlcera pulmonis, et sputum puris, et sanguinis, et materiā attractam ad pectus, et ad illud cuius sputum est difficile, et est medicamen valde forte. Rec. gummi albotin aur. iiii. croci aur. iiii. olibani tantundem, myrrhæ tantundem, cinnamomi tantundem, amomi au. iiii. granorū pini magne aur. iiii. radicem lilii excorticatarum tantundem, spicæ de Scemi aur. ii. s. casia lignea nigra aur. ii. draganthi aur. ii. carnis dactylorū de scemi aur. iiii. [trusezus] qd dicitur stella aur. iiii. galbani clari mūdi duas tertias aur. i. costi aur. iiii. Et inueni in descriptione alia, aure. i. mellis boni corylas. iiii. decoquatur mel, & gummi albotin in vase duplici. Quumq; sit in termino spissitudinis, tūc permisce cum eo galbanum, & decoque ipsum donec perueniat ad terminum, ut quū de eo distillatur stilla aliqua non dilatetur, deinde intrigida ipsum & proice super ipsum medicinas cōtritas, & utere eo, & quum fugitor de aqua caulis masticado, & proiciatur sex, & deglutitur succus, valet ad illud valde.

Pilulæ quæ ponuntur sub lingua, & confectur

runt ad asperitatem canna pulmonis, & abscessionem uocis, & reliquas ægritudines canna. Recipe dragacanthi, & gummi amborum ana aure. iiii. myrrhæ, & olibani, amborum ana aure. i. s. croci aure. i. succi liquiritiæ aure. s. carnem dactylorum trium, vini dulcis quantum sufficit ad conficiendum cum eo, & ponatur sub lingua de hac medicina quantitas fabæ, & præcipiatur ægro, vt deglutiat quod liquefit de ea.

Natit ad illum qui habet tussim. Recipe seminis lini torrefacti contriti, & passularū carnosarum enucleatarum, amborum an. kist. i. granorum pini magni torrefactorum, & auellanae excorticatarum, amborum an. corylā. i. piperis albi unc. ii. croci unc. i. mellis boni lib. iiii. confringantur, & terantur, & decoquantur semen lini, & mel donec inspissentur, deinde proiciantur super ipsum reliquæ medicinae, & permisce eas, & confice, & da de eo quantum sufficit.

Oleum diuinum conferens ad tussim, & est medicina nobilis, de qua dixit Gal. quod ipse medicatus est cum ea. Recip. opii aur. x. sem. lactuca aur. xx. castorei aur. xviii. ruta hortulanæ sicca aure. xiiii. sem. lini aure. xvi. radicem opoponaci aur. xxxvi. myrrhæ aur. xiiii. croci aure. vii. conficiantur cum melle, & detur de eo in potu quantitas fabæ unius: & oportet ut sumat de eo in potu illi, qui habet febrem cum aqua, & qui febrem non habet, cum vino, & illud infuso.

Pilulæ ad tussim. Recipe storacis, & myrrhæ, & opii, omnium an. aur. iiii. olei balsami, & croci amborum an. aure. ii. Tere simul, & confice & utere.

Medicamen quod confert ad omnem tussim: & ad omnem materiam currentem, & dubellet interiores quod narravit Abulucos Recipe serapini, gentiane, myrrhæ, opoponaci, piperis albi, onanium an. aur. ii. baccaurum lauri mundatarum aur. iiii. Terantur & conficiantur cum aqua.

Medicamen ad sputū sanguinis: quod narravit Andromachus. Recipe acaciæ aure. iiii. rosarum siccarum aure. viii. fructus granatæ agrestis aur. viii. myrrhæ aur. ii. dragacanthi aur. i. conficiatur cum aqua, & fiant ex eo trochisci: & sit pondus cuiusque trochisci aur. i. & detur in potu cum aqua pluuiali.

Medicamen aliud ad tussim conferens ad species tussis, & abscessionem uocis. Recipe granorum papaueris, & sunt papauera cū cortice suo. l. numero, & apii montani triti lib. iiii. & sucoton, mundati, & reusini, & rosicarum, & radicem lilii, & balauiliarum, onanium an. unc. iiii. & cinnamomi pondus drach. ii. & spicæ pondus drach. i. s. contere has medicinas, & infunde in aqua pluuiali aefat. v. & dimitte tribus diebus, deinde decoque super ignem, donec remaneat aqua tertia pars, deinde exprime, & cola, & proice facem eius, deinde tere gummi arabici, & dragacanthi, amborum an. lib. i. myrrhæ lib. s. succi liquiritiæ lib. i. & masticis, & croci amborum pondus drac. i. Teratur totum illud ultime, & imbibatur ex illa aqua paulatim donec complectur

a B. Iulianus.

tur tota, deinde fundatur super ipsum rob lib. xxi. et decoquatur leui igne, donec coaguletur, & reponatur in vase vitri, et medicetur cum eo omnes species tussis.

Loch de pino, quod confert illis, super quos lussis fit vehemens, et quando excitatur in eis expellunt pus, et superfluitates. Cuius hæc est permissio. Seminis lini torrefacti, et amygdalarum dulcium mundatarum, et granorum, pini, et gummi arabici, et dragaganihi, omniū an pondus. drach. iiii. et dactylorum alheiron. x numero. Tere medicinas, et dactylos, & funde super eas mellis, et butyri quantum sufficit, et teratur, donec fiat, sicut mel spissum. Cuius dosis sit sicut galla mane, et sero.

Loch, quod fit cum glutino alimbat, faciens ad asperitatem gutturis, et abscissionē vocis, et sputum sanguinis, et puris, et aperit oppilationes. Cuius hæc est permissio. Seminis lini torrefacti, & passularum ablatis granis, amborum ana lib. i. granorum pini, et amygdalarum dulcium, et amygdalarum amararum, omniū an. vnc. vi. & ireos, & assari, & glutinis alimbat, & venarum liquiritiæ, & gummi arabici, omnium an. vnc. iiii. & foenugræci cocti, & dragacanthi, amborum an. vnc. iiii. & piperis albi, & crucæ emollitæ, & ciceris molliti, & aristol. & medullæ tritici, & ammeos, & nasturtij, & firicum, omnium an. vnc. i. & myrrhæ, & croci, & olibani, omnium ana. vnc. s. confrange totū, & contere ipsum bene, & confice cum melle, aut cum vino decocto, & fac lambere de ipso mane, & sero quantum est galla. i. & ponat ipsū sub lingua sua quando dormit.

Medicamen, quod confert ad tussim, & vehementi siccitati pectoris. Amygdalarum dulcium, & amararum, & sem. lini torrefacti, et granorum pini, omnium an. drach. s. & anisi, & dragacanthi, & gummi arabici, omnium ana. drach. ii. & succi liquiritiæ, aut venarum eius pondus. drach. i. & zuccari, & penidiorum, amborum ana. vnc. ii. Tere ea & pulveriza, & confice ipsum cum aqua foeniculi humidi, & fac de ipso pilulas, & ponat sub lingua sua ille, qui vult dormire, vnam, aut duas.

Loch ad tussim, quando fit ex chymo frigido viscoso. Cinnamomi, & sem. foeniculi amborum an. dr. v. storacis liquidæ. dr. x. fistici, & amygdalarum, amborum an pondus. dr. x. olibani, & gūmi amygdalarū, & glutini omnium an. dr. v. kesmes, & sunt passulæ parvulæ sine granis, dr. xx. agarici, dr. v. storacis, et aloes, amborum an. dr. iiii. Tere storacem cum melle, et infunde olibanū, & aloen, & alkesmes in rob, et tere reliqua, & confice cum melle storacis. Dos. dr. j.

Ad sputum sanguinis. Trochisci quos composuit medicus de illis de tebulis, conferentes patientibus sputum sanguinis, & patientibus vlcus in pulmone, & habentibus sanielem aggregatam in pulmone, & patientibus ægritudines, quæ sunt ex genere materiariū attractariū. Quorū hæc est permissio. Sem. hyusquiami albi, & corticum mandragoræ, amborum an. aure. v. masticeis aar. xx. Karabe, & radicū lilij, & croci, omnium ana. aure. xxx. psyllij aure. xlv. aquæ dulcis aciat. iij. permisceatur, & administratur.

Trochisci alij, qui nominantur piper, conferentes patientibus sputum sanguinis, & habentibus fluxum ventris, & vlcera in intestinis, & ei ad cuius stomachum attrahitur materia. Recipe florum caducorum granatorum, et spinarum ægyptiarum, & granatorum sylvestrium, & succi barbæ hirci, & succi acaciæ, omnium ana. aur. vi. lycii, & reubarbari, & opij, omnium ana. aur. iiii. myrrhæ aur. ii. Terantur bene, & conficiantur cum aqua, in qua decocta sunt grana myrti, aut cum aqua frigida, & administrantur.

Confectio, quæ refertur A rastomacis: & est medicina mirabilis conferens patientibus sputum sanguinis, & habentibus tussim, et qui habet vlcus in pulmone, & ei in cuius pectore est sanies congregata, & ad disruptionem accedentem in lacertis, & ad stomachum, qui expellit cibum, et cholicam passionē, et fluxum ventris, et vlcera in intestinis, et ægritudines vesicæ & præfocationem matricis, et febres, quæ habent paroxysmos, quum deca sumitur in potu parum ante horam periodi per horam vnam, & ad malitiam cõplexionis, et extenuationem, et medicinas perniciosas, et morsum reptiliū habentium venenū. Cuius permissio hæc est. Cinnamomi, et costi, et galbani, et castorei, et opij, et melanopiperis, et macropiperis, et storacis, oīum an. vnc. i. mellis Kist. i. Terantur medicæ, et cicotrigonizetur, et decoquatur galbanum cum melle donec liquefiat, deinde coletur, et proiciatur desuper reliquæ medicinæ, et reponatur in vase vitri, aut argenti: & detur in potu de ea quantitas fabæ cum aqua mellis, et distilletur super ipsum de oleo sisamino tres guttæ.

Syrupus, qui refertur faciens ad difficultatē sanhelitus, et est medicamen vtile. Sumatur passularum enucleatarum acfumen. i. et est pars, & foenugræci abluti tantundē, & aquæ pluuiialis kist. i. decoquantur donec dissoluantur, et coletur aqua eorum, & seruetur, et sumatur de ea in potu multoties continuo postquam calescit.

Medicamen conferens ad sputum sanguinis, et pus, et superfluitates, quæ attrahuntur ad pectus. Recipe granorū hyusquiami albi, et corticum radicū mandragoræ, et vini boni, et olibani albi, et storacis liquidæ, et opij, et granorum pini, et cupressi, omnium an. pondus, drach. x. et masticeis, et karabe, et alesius, omnium ana. drach. xxx. infundatur alesius in aqua calida nocte vna, deinde exprimatur, et sumatur aqua eius, et terantur, reliquæ medicinæ bene, et misceantur ad inuicem, et fiant trochisci. Sitque vnusquisque trochiscus. drach. s. et detur in potu apud mansionem trochiscus vnus cum aqua frigida.

Medicamen, quod confert ad sputum sanguinis. Opī pondus. dra. i. et cinnamomi pondus. dr. i. et castorei, et piperis, et macropiperis, et myrrhæ, omnium ana. dr. i. et croci pondus. dr. ii. s. et Karabe pondus dr. s. et balaustrarum, et gummi, et anisi, omnium ana. dra. i. Terantur medicinæ, et cõficiantur cum succo auriculæ hoedi, et fiant trochisci, et sit omnis trochiscus. dr. s. et exsiccentur in vmbra, et bibatur de eis trochiscus vnus cum aqua tepida.

A VIC. Tom. 2. X 4 Tro-

T Rochiscus alius. Recipe karabe, et coralli, amborum an. dr. iij. acacie, et succi barbae hircinae amborum ana dr. ij. balauftia. dr. ij. sem. portulacae. dr. vij. papaueris albi, et nigri, et rosarum, et spodij, omnium an. drac. ij. cornu cerni adusti. dr. ij. s. reusini dr. j. s. cochlearum adustarum ij. terra sigillata. dr. iij. fiant trochisci aurei. et ad ministrentur.

T Rochiscus alius ad sputum sanguinis, quoniam est ex humiditate, et mollificatione uenarum. Corticum thuris, et thuris amborum ana drach. v. radices squinanthi. dr. vij. reusini, et masticeis, amborum an. dr. iij. darisfahan, et cymini torrefacti, et calamenthi montani, omnium an. drac. v. myrrhae, et croci, amborum ana drach. vii. calcadis. drac. iij. spicae, et castorei, et succi barbae hircinae, et acacie, et rosarum, omnium an. dr. iij. Tere, et confice cum decoctione gallicarum, et fac trochiscos aurei vnus.

Coagulatione saniei in pectore. Medicamen conferens ad illud. Foenugraeci molliti. dr. ii. aristol. pondus. dr. i. myrrhae pondus. dr. iij. anisi rosarum amborum ana drac. ii. radicem liquiritiae, et piperis, et salis, omnium an. dr. j. Constringantur, et conterantur, et conficiatur cum aqua frigida, et fiant trochisci, quorum vnusquisque sit pondus drac. j. et exsiccentur in umbra, et detur in potu de eis trochiscus vnus cum aqua radicem feniculi, et radicem apij decoctarum, quantitate sacchari. i. teratur trochiscus, et miscetur cum ea, et sumatur in potu: est enim medicamen bonum, quoniam liquefacit sanguinem congelatum, et educit ipsum, et mundificat locum eius.

Phthisis et vlcera pulmonis. Medicamen conferens ad vlcera quae sunt in pectore, et pulmone, et consolidat ea, et sanat ea. Rec. balustiarum, et rosarum siccatum, amborum an. dr. iij. sanguinis draconis, et medullae tritici, et olibani, omnium ana drac. ij. gummi arabici, et dragacanthi, et masticeis, omnium an. pondus. dr. ij. acacie, et croci, amborum ana dr. s. karabe, et myrrhae, amborum ana drach. j. anarcine. drach. v. Terantur, et conficiantur cum rob cydoniorum, aut rob myrti, deinde fiant trochisci: sitque omnis trochiscus aur. i. et exsiccentur in umbra, et dentur in potu.

Medicinae quae sunt ad cor. Confectio, in qua ponitur harmel iuuatiua. Rec. semi. harmel, et nigelle, et camphorae, et castorei, et semi. hyusquiami albi, et aristol. et cyperi, et alfeire, et alfeiresum, et pyrethri, et piperis, et origani, et coloquintidae, et spicae, et semi. apij, et seminis rutae, et earui, et croci, et nucis muschatae, et casiae, et costi, omnium an. dr. s. et ferapini et opopanaci, amborum an. drac. iij. et zuccari pondus. drac. j. et mellis quantum necesse est. Dosis eius forti pondus drac. j. et debili pondus drach. s.

Medicamen aliud conferens ad pulsus cordis, et timorem, et epilepsiam. Spicae, et cinnamomi, et zedoariae, et daronici, omnium ana drach. ij. seminis anethi. drach. i. s. medicinae terantur, et permisceantur, et detur in potu de eo pondus drach. i. cum drach. i. vini in quo infusa fuit lingua bouis, et bibatur de illis in omni mense tribus diebus continuis.

TRACTATVS SEXTVS.

De ventre inferiore.

Debilis stomachi.

LEV M inuatiuum ad mollificationem stomachi, et eius debilitatem. cuius haec est permistio. Masticeis, et aloes, et succi absinthij, et opii et olei nardini, et olei de cydoniis quantum sufficit, permisceatur, et infundatur cum eo stomachus cum lana leni. Quod si volueris, vt adiciatur huius medicinae calor, adde in ea laudani partem vnā, et stercoris partes duas. Si verò volueris facere ipsam stypticam confortatiuam, tunc adde super illud de succo agrestis, aut succo hypoquistidos.

Medicamen ad debilitatem stomachi: et malitiam digestionis. Kebuturum bullitorum cum aqua cydoniorum, et bulliant, drach. iij. belluricorum, et emblicorum m, et cymini intusi in aceto, et torrefacti, et cyperi, et masticeis, omnium an. drach. ii. seminis apij, et anisi infusorum in aceto, amborum an. drach. i. xyloales, et galiae, amborum ana. drach. i. s. mentae drac. iij. [mugdunis.] drach. i. s. rosarum drach. iij. granorum granatorum, drach. viii. sumach. drach. iij. cinnami, et corticum thuris, et spicae, omnium ana. drach. i.

Achlachatum confortans stomachum. Aquae aloes, et aquae rosarum, et aquae malorum, et aquae cydoniorum, et aquae salicis omnium an. pars vna, sandali albi, et rubei, et rosarum, et croci, et camphorae, et laudani, et balustiarum, et ramichi, et xyloaloes, et galiae, omnium ana. pars s.

Emplastrum ad apostema stomachi. Durii. Recipe absinthij, et spicae, et casiae, omnium ana. drach. viii. aloes, et stercoris, amborum ana. drach. iij. croci drac. ii. xylobalsami, et carpopalsami, et myrrhae, omnium ana. drach. i. olei nardini quantum necesse est.

Ad stomachicos. Hiera, quae refertur antipetros, confert stomacho. Recipe aloes aur. iij. masticeis aur. ii. assari. vnc. s. rosarum siccatum, et floris squinanthi, et casiae, omnium an. dr. s. vtatur ea sicca, sicut vtitur hiera.

T Rochisci, qui dicuntur Amedunius. facientes ad inquietudinem stomachi propinquam ileos et ad omnem inflationem, et est conueniens ei, qui euomit cibum suum, et ad agitudines intrinsecas. Recip. semi. apij aur. vi. anisi aure. vi. absinthij aure. iij. Et inueni in descriptione alia, masticeis iterum aure. iij. piperis aure. ii. myrrhae aur. ii. cinnamomi aur. vi. opii aure. ii. castorei aur. ii. conficiatur cum aqua, et fiant de eis trochisci, et detur in potu. Dosis eius aequalis est aur. i. ad stomachicos cum vino misto.

Hiera, quae refertur Menison, conferens ad inquietudinem stomachi, et ei, qui inuenit inflationem, et auferit omnem inflationem, et confert ad tarditatem digestionis, et ad agitudines matricum, et ipsa iterum prouocat urinam, et est medicina mirabilis ad hepaticos, et ad illum qui habet dolorē renum, et prouocat mēstruam. Recipe

Recipe aloes aur. c. mastice vnc. j. & croci vnc. j. spice unc. i. cinnamomi, & assari, & carpobalsami, omnium ana vnc. j. Tere, & cribella, et serua eam siccā, & utere ita, vt dñs in potu illi cuius digestio tardatur pondus aure. j. cum aqua frigida, et illi qui euomit cholera, & effunditur ad stomachum eius materia, da in potu de ea aure. s. & illi qui habet apostema in aliquo membrorum interiorum, cōfert quum sumit de ea in potu cum aqua mellis, & ille qui indiget ut prouocetur urina eius, aut prouocentur menstrua, sumat de ea in potu cum aqua feniculi contriti bulliti, & colati.

Emplastrum Polyarchis conferēs ad omnes egritudines humidas intrinsecas. Recipe cyperi, cordumeni, minuti thuris, cere, omniū ana heminam. i. gummi albotin heminam. j. s. olei de alcanna quantum sufficit. et quandoq; additur bdellij iudaici hemina vna.

Medicamen quod dicitur diareos, faciens ad omnes corruptiones complexionis stomachi, & aggregationem aquæ, et lenit ventrem. Recipe iros pondus dr. xiii. piperis pondus dr. xx. zingiberis, & aniden, amborum an. dr. xij. anisi, et mastice, & sem. feniculi, omniū an. dr. iiii. ammeos, & seminis apii, omnium an. dr. viii. Tere, & confice cum melle. Dosis eius sicut galla cum aqua.

Lectuarium de carui. conferens ad dolores stomachi, & oppilationes quæ sunt in eo, & in hepate, & paruitatem digestionis. Sumantur carui, & ammeos & sem. apii, & zingiberis, & passularum enucleatarum, & fiseleos, & sem. baucie, omnium an. dr. iiii. amygdalarū amararum mundatarum ex cortice suo pondus dr. vi. Tere, et confice cum melle. Dosis eius quantum nabacca cum aqua tepida.

Lectuarium de galanga, conferens ad uehementiam frigoris in stomacho, & hepate, & digerit cibum, & fugat uetustitates, & stomachum efficit bonum. Recipe galangæ, & cinnamomi, & piperis albi, omnium an. j. iiii. heil, & cinnamomi, et neremisch, omnium an. 3. iiii. macropiperis dr. vi. zingiberis dr. viii. sem. apii, & anisi, & cymini, et carui, & talisafar, omnium an. j. i. penidiorum, & zuccari triplum medicinali. Tere, commisce, et sit dosis eius dra. ii.

Appetitus. Confectio abscondens appetitum luri. Recipe hieræ dr. vi. myrobalanorum nigrorum et belliricorum, & emblicorū, omnium an. dr. iiii. nucis henden dr. vi. conficiatur cum melle despumato, & dentur in potu de ea dr. iij. cum aqua, in qua decocta sunt mastix, & anisum, & menta, et scoria decocta.

Vomitibus, & nausea. Syrupus abscondens vomitum phlegmatis. Recipe cymini dr. ii. j. mastice dr. iij. granorum granatorum dra. xx. mentæ, & sisimbrii, amborum an. [tunicas] v. decoquatur cum aqua lib. iiii. donec remaneat lib. j. & coletur, & proiciatur galæ dra. j. & dentur in potu de eo in mane & sero.

Ingultus. Medicamen ad singulum mirabilis, forti. Vini boni odoris lib. viii. mellis despumati lib. ii. decoquatur illud bulliat, & consumatur eius sexta, deinde auferatur ab igne, & proiciantur in eo costi, & mastice, amborum an. dr. iij. abanthii pondus dr. vii. squinan

thi, et spice, et folii, & rosarum, et aloes, et agarici, & croci, omnium an. dr. ii. assari, & xyloales Indi, et casie, omnium an. dr. iiii. tritorum. Et sit dosis eius cochlearium.

Hepar & apostemata hepatis. Vnguentum de [muradasacrim] conferens ad apostema quod accidit ex corrosione, aut aliis. Cuius permistio hæc est. Recipe [almuradasacrim] dr. iiii. & xyloales, & croci, et baccarum lauri, & ammoniaci, et myrrhe, & [alkeiat,] omnium an. pondus dr. iiii. & ceræ pondus dr. iiii. cōfringe ea & contere, & aggrega ipsa & liquefac ceram cum sufficienti quantitate olei de lilio, & olei arazaki pondus dr. iiii.

Dirities hepatis. Confectio facta cum hepate adib. conferens ad dolorem hepatis, & splenis, & stomachi, & uentositates, & dysenteriam, et tussim chronicam, et illis qui euomunt sanguinem. Recipe croci, et myrrhæ, & opii et castorei, et sem. hyusquiami albi, et cordumeni, et papaueris, et spice et eupatorii, & hepatis adib., & cornu dextri de cornibus capre adusti, omnium partes equales. Terantur quæ ex eis teruntur, & soluantur quæ soluenda sunt in vino, et conficiantur cum melle despumato, & administretur post sex menses. Et sit dosis sicut cicer cum eo quod conuenit de potibus.

Malitia complexionis. Oleum de mezereō drac. x. infundatur in lib. i. aquæ die & nocte, & ponatur in uase, et bulliat lento igne, donec remaneat de aqua lib. s. & auferatur ab igne, et dimittatur donec in frigidetur, et coletur, et reducat ad uas, et fundatur super eam olei amygdalini dulcis quarta lib. i. et bulliat donec consumatur aqua, et remaneat oleum, et inuoluantur medicinæ contritæ cribellate cum hoc oleo. Et sunt, myrobalanorū citrinorum, et belliricorum et emblicorum, omnium an. .xx. tamarindorum 3. lxxx. prunorū xxx. nuro, iuiubarum tantundem, casia fistulæ lib. i. passularum lib. s. Aggrega has medicinas tritas præter casiam fistulam, et pone in uase lapidis, et funde super eas aquæ lib. x. et decoquatur donec remaneat tertia, et coletur super casiam fistulam, et confricetur manibus, et coletur, et reducat ad uas, & proiciatur super eam penidiorum hemina. i. et decoquatur donec fiat ei spissitudo mellis, et fundatur super ipsam olei amygdali lib. s. et puluerizentur desuper medicinæ cribellate delinitæ oleo prædicto, et bulliat donec coaguletur, et deponatur ab igne, et ponatur in uase uetri. Cuius dosis sit 3. vi.

Suffus ad inceptionem aquæ factum cū lacte camelarum, aut cum aqua casei, aut cū aqua olerum. Cuius hæc est permistio. Recipe succi eupatorii 3. i. laccæ dr. ii. aristol. drach. i. s. floris squinanthi dr. i. croci. 3. i. s. seminis cuscute dr. ii. seminis cucumeris, et portulacæ, amborum an. dr. i. scamnone dr. i. Dosis aur. i.

Splen. isteritia medicinæ splenetica. Medica men iuuatium, quod nominatur medicamen uomitus. Recipe dabach glandium lib. ii. calcis lib. i. ponatur aldabach in uase figuli, et ponatur super prunas donec liquefiat. Quumque liquefcit, puluerizetur super ipsum calx, et permisceantur ambo simul, et iniatur ex eo dū perferuerat calidum super cutem adib., et ponatur.

c B. morda.
fran.
d B. morda.
sian.
e B. tharis.

tur. Et oportet quando administratur hoc medicamen, ut ingrediatur ager utens eo balneū, & dimittat emplastrum super se, & non auferat ipsum donec cadat per seipsum, & oportet ut sit sollicitus ita ut abscindat illud, quod augmentatur de corpore in primis.

Aliud: operatio iuuamenti cuius ad spleneticos est manifesta in die suo. Et oportet antequam cum eo emplastretur, ut regatur æger regimine quo oportet tribus diebus. Cuius hæc est permissio. Recipe myrrhæ unc. iij. thuris minuti unc. iij. synapis Alexandrini, cordumeni, amborum an. unc. ii. aceti squillæ quantum sufficit. Terantur syaapis, & cordumeni, & cribellentur. Minutum verò thuris, & myrrha terantur, & proiciantur super ea ambo medicamen siccum, & cōficiatur, & fiat simile vnguento, & ponatur ab hora duarum horarum usque; ad horam nouem horarum: deinde ingrediatur æger balneum, & stet emplastrum super eū, quum ergo mollescat, fac eum ingredi tinā, & præcipe ei ut prolonget moram in tina, & egrediatur illud quod est in eo de aqua, & ut non superueniat ei syncopis approximetur nafo eius acetū, & calamentum syluestre, quæ ipse olfaciat: & solue pannos quibus ligatū est emplastrum paulatim. Quumq; egreditur de balneo, ciba eum piscibus salitis sine pane, & da ei in potu die primo, & in die tertio, & præcipe ei ut excitetur ante illud exercitio in quo possibile est ut fiat anhelitus frequens continuus.

Aliud fugitiuum forte: & est medicamen utile & confert hydropicis, & splenetis, & habentibus ægritudines antiquas. Recipe resine decoctæ lib. iij. cere lib. ij. sulfuris, quæ non inuenit ignis lib. i. minuti thuris lib. j. picis lib. ij. aluminis humidī lib. j. baurach lib. i. aristolo. vnc. iij. radicis cucumeris asinini vnc. iij. aloes vnc. vi. pyrethri unc. vj. lactis mori unc. iij. aceti kist. s. uini Italici kist. s. & nos ponimus loco aceti olei corylas. iij. præpara ipsa secundum illud exemplum.

Aliud fugitiuum forte de illis quæ efficiunt operationē ultimam, est hoc medicamen. Sumatur de cancribus fluuiatilibus, & abscindantur pedes eorum & caudæ ipsorum, & exsiccantur ipsos, & contere eos, & accipe de eis pondus aur. j. & commisce cum eo opii sextam aur. i. & solue ipsum cum aqua illius fluuii, à qua sumptus fuit cancer, & da ipsum in potu habenti ægritudine & pone in quibusdā horis cum opio de oleo balsami cum pondere sui secundū ægritudinē.

Durities splenis. Vnguentum, quod cōfert ad duritiem existentem in splene, & sanat. Recipe cordumeni, & synapis, & pyrethri, & fenugreci decocti, omnium an. partem j. Tere ergo ea bene, & contere ipsa cum aceto, deinde funde super ea oleum, deinde line cum eo splenem, & habens ipsum abluat se in balneo, deinde ponatur emplastrum.

Capitulum de intestinis.

Clystere conferens ad vlcera in uentre, ex quibus habens ea emittit sanguinē, & nominant ipsa Romani dysenteriam. Accipe de adipere num capræ iuuenis, & decoque eam

cum Kisch, deinde accipe de aqua kisch, & pinguedine adipis sacraiat i. ii. & accipe de aqua rizi decocti, & oleo ros. de vnoquoq; sacraiat i. & acaciæ trite, pondus 3. i. s. & gummi arabici triti, & cerusæ trite, amborum an. pondus j. & vitellum oui, permisce ergo simul omnia, donec fiant in loco vnguēti, & clysteriza cū eo, aut accipe sacraiat i. aquæ alberfandaru humidī, & sacraiat s. olei ros. & misce illud per clystere. et fac ut cibus eius sit ius cicercis cum oleo amygdalino, & granis granatorum, & fac ipsū bonum quantum potes, & ciba ipsum de fructibus cydoniorum.

Solutio ventris. Suffus conferens ad fluxum ventris chronicum. Recipe balaustrum, & glandium infusarum in aceto, & torrefacturū, & sumach, & granorum myrrhi, & corath & hypoquistidos, omnium an. dr. ij. cymini, & gallarum torrefactarum in aceto, & capitum granatorum dulcium, & fructus tamarisci, et ramich, omnium an. dr. i. xyloaloes, & galic, et masticis, & spicæ, omnium an. dr. i. sem. acetosæ, & gummi, & boli, & succi barbe hircinæ, et granorum passularum torrefactarum, & xyloci adæ, & inest omnium an. dr. s.

Electuarium ad abscindendum fluxum ventris factum à frigore, & ventositate. Recipe semina apii, & calami aromatici, & cyperi, & ammeos, & xyloballami, & laudani, et macis, omnium an. dr. v. anisi dr. iij. piperis albi dr. ii. cinnamomi dr. iij. croci dr. vii. camphoræ dr. iij. blatte bizantie dr. iij. s. radicem squinanthi dr. iij. cordumeni dr. ii. sandali albi dr. iij. dauci dra. iij. zingiberis dr. iij. granorum myrrhi dr. vij. conficiatur cum rob malorum.

Syrupus de fructibus, abscindens fluxū ventris, & superans choleram. Recipe acetositaris citri, & berberis, et ribes, omnium ana. lib. j. zarur, granorum granatorum, & sumach, omnium an. lib. iij. cydoniorum, et malorum granatorū, et pyrorum, omnium an. lib. iij. aquæ tantundem: infundantur duobus diebus, & decoquantur donec sint discotta, et coletur, et coquatur secundo, et ponatur super ipsā zuccharū.

Rasura & vlcera intestinorum. Medicamen, quod dicitur sangui fuga: conferens ad vlcera intestinorum. Recipe acaciæ aur. xxv. corticum granatorū aur. lxx v. gallarum aure. xxv. opii aur. xxv. seminis hyusquiami albi aur. lvi. a

[auellanaum tritarum] au. clx. sumach scemii aur. lxx. succi sumach scemii aur. ii. s. thuris aur. xxv. Terantur, et aggregentur, et commisceantur cum vino nigro. Dosis eius integra aure. i. Medicamen quod bibitur, & refertur ad Lukios Tarsensem, et est medicamen iuuamentum ad omnem materiam quæ attrahitur, et ad omnem inflationem. Recipe anisi, et semina apii, amborum an. aur. ii. sem. feniculi, et seminis baucis syluestris, et sem. atardilon, et est ipse

60 cibus fiseleos, omnium ana aur. iij. opii, et seminis hyusquiami albi, amborum an. aur. i. s. conficiatur cum aqua, & administratur.

Clystere, quo utebatur Gal. est clystere eius, et est conueniens ad descriptiones plurimas antiquorum. Recipe succi agrestis sicci aur. vi. aluminis iamenti tantundem, calcis quæ non inuenit aqua, corticum [thuris] omnium b. an.

Capitulum de lapido renum.

Dico, quod omne, quod frangit lapidem uesicæ, non est dubium, quin frangat lapidē renum sed non conuertitur.

Confectio conferens illi: qui habet lapidē, quoniam est medicina, quæ frangit lapidē, & prohibet generationem eius post ipsum. Recipe casie aure. ii. feminis apij aur. iij. myrrhe aure. iij. piperis albi aur. ii. thuris aure iij lapidis scemii masculi aure. i. feminis bauciae, anissi amborum ana aure. ii. storacis. unc. iij. radices li li j alozonkiu aur. iij. feminis papaueris albi aure. ij. spicæ tantundem, amygdalarum amararum excorticatarum, asari, amborum an aure. iij. feminis lini, & cyperi, amborum an. aure. ii. mellis boni quantum sufficit, sumatur in potu de ea omni die.

Medicamen aliud utile inquit Gal. Scio plurimos de illis quorū renes erant egri, qui medicati cum eo, & sanati sunt a suis egritudinibus. et oportet quidem, ut assiduatur usus huius medicine diebus pluribus. est enim medicina sanans illum qui habet lapidem: & qui habet egritudinem colicæ, & sanat iterum egritudinem uesicæ: & est iste modus artificii eius. Recipe auellandarum excorticatarum & feminis cucumeris hortulani excorticati, & feminis carui mundati, omnium an. aur. iij. feminis hyusquiami nigri, & croci (feminis citruli albi,) omnium an. aur. vi. feminis hyusquiami albi, feminis apij, amborum ana aure. xii. cōficiantur cum melle, & fiant de eis trochisci. et detur in potu de eis aur. s. cū aqua mellis tepida munda ta quātitate cyathorū iij. et inueni in descriptione alia, q̄ ponuntur in eo harmel aure. vi.

Lapis uesicæ: quod dictum est in hoc cap. & testificatur, est q̄ quum lepus comburitur subtiliter sicut scis, & conseruatur combustū eius, & sumitur de eo in potu diebus aliquot pōdus drac. ii. cū aqua tepida. frangit lapidē.

Ars medicamenti: quod fit cum scorpioni bus, frangens lapidē qui generatur in renibus, & saluat illū qui eo utitur, a generatione lapidis in renibus suis. & hoc medicamentum facit suam operationem cum proprietate non per complexionem. Sumantur de scorpionibus uiuis x. numero, & ponantur in olla noua munda, & liniatur olla ex massa tritici, deinde deferatur ad furnum, & calefiat cum lignis uitis donec rubeat, & ponatur olla in illo furno sero, & dimittatur in eo in nocte, deinde extra hatur post illud, & sumatur quod inuenitur in olla de cinere scorpionum, postquam infrigida fuerit, & reponatur in uase, & administratur de eo mane, & uespere in hora curationis dolorum renum, pōdus siliquarum. ii. cum uino quod dicitur [nardicon.] Frangit enim lapides, & facit eos descendere in urina frustim. et illud ideo, quoniam scorpiones in naturis suis sunt contrarii lapidibus generatis in renibus, & uesica, sicut carnes uiperæ sunt contrariæ uenenis serpentum, & reliquorum reptilium uenenosorum.

Confectio trochiscorum: qui frangunt lapidem generatum in uesica, & renibus. Recipe feminis bauciae syluestris, & feminis cucumeris alreckii, et anisi, et myrrhe, et feminis apij montani,

an. aure. vj. arsenici rub. aure. iij. arsenici citrini aure. viij. chartæ combustæ, aureos. xv. conficiatur cum syrupo de granis myrti, & fiant ex eis trochisci, & sit pondus trochisci aure. iij. aut. iij. & clysterizetur ex eo cum uino permisto cum aqua quantitate cyathorum. ij. & in quibusdam clysterizatur ex eo cum aqua pluuiæ.

Trochisci alfenginati: qui conferunt ad fluxū uētris, & ad ulcera intestinorū, & nominantur trochisci beritos, & sunt ex medicinis utilibus abscondentes fluxum uentris. Quorum hæc est permistio. Croci aur. iij. myrrhæ aur. ij. aloes Indi, succi barbæ hircinæ. lycij Indi. succi eupatorii, opij, gallarum recentium, dragacanthi, piperis albi, omnium an. aur. ii. conficiantur cum uino, & fiant ex eis trochisci, cuiusque quorum pondus sit aur. s.

Vterius ad rasuram ex phlegmate falso. Recipe Snausturij torrefacti drach. x. sem. [alfehesabren.] drac. vii. mastice drac. v. sem. maru. drac. x. sem. porri. drac. v. bdellij tantundem, gummi fixi drac. vii. boli armeni drac. x. Dosis drac. iij.

Clystere ad rasuram propter medicinā ebitam, & clysterizatur cum butyro, & sanguine draconis, & est clystere ad inceptionem rasuræ, & cholera, & expulsionem materiei. Recipe lentium drac. x. granorum myrthi, & corticum granatorum & zarur, omnium ana. drac. vii. cydoniorum mundatorum ex granis suis, & pyrorum, omnium an. drac. xv. decoquantur cum tribus libris aque, & unc. iij. aquæ granatorum mizorum, & aquæ agrestis hemina. i. donec remaneat lib. i. & coletur, & sumatur de ea tertia. & misceatur cum boli armeni aur. i. gummi tantundem, chartæ combustæ, & acaciæ, & cerulsæ, omnium ana drach. i.

Confectio medicinæ ad colicam, mirabilis, quæ usus est Gal. in eo, cui aduenit egritudo, q̄ dicitur ileos, & in eo qui euomit ilercus suum, & datur in potu de ea quum dolor est uehemens, quantitas fabæ cum quantitate trium, aut iij. cyathorum aque frigide. Recipe feminis hyusquiami albi, piperis albi amborum an. aure. lx. opij. aur. xx. croci aur. x. spicæ odoriteræ, euphorbij, pyrethri, omnium an. aur. ij. conficiatur cum melle decocto.

Medicamen ad colicam secundum q̄ inuenit ipsum Gal. in libro rabeo Socratis, & nominatur albobeis, & confert stomachicis, & patientibus ophthalmiis, quando in eis uehemens sit dolor, & ad dolorem matricum, quando bibitur cum aqua, & melle, in qua decocta est ruta. Cuius hæc est permistio. Croci aur. i. spicæ aur. ii. myrrhæ aure. ii. costi, piperis albi, mastice, galbani, omnium an. aure. ii. olei balsami aure. iij. cinnamomi, & corticum radices mandragoræ. et inueni in descriptione alia, succi mandragoræ, castorei, omnium an. aur. ii. feminis dauci aure. iij. s. serapini aur. iij. casia aur. iij. conficiatur cum melle.

Mollificatio ani: & egressio eius. Medicamen- tus plantæ quæ dicitur [arbei.] gallarum cerus- ticum pini, quæ dicitur fantis, thuris, & myrrhæ, omnium an. aur. iij. puluerizentur sicca, postquam abluuntur anus cum uino pontico.

a B. Alia libra cucumeris, & opii.

b B. chartæ.

montani. & seminis apij hortulani, & casia, & cinnamomi, & spica, omnium an. partem i. Tere has medicinas, & cicotrigoniza, & confice cum aqua, & fac trochiscos in vnoquoque quorum sit pondus drac. i. aut aure. i. aut fac pilulas magnas, sicut eicer, & da in potu de eis pilulas decem in ieiunio cum aqua calida.

Confectio quae frangit lapidem. Recipe spicae Indae, darkimet. iij. zinziberis, darkimet. iij. macropiperis, tantundem, assari drach. i. dauci tantundem casiae filiquas. xij. cinnamomi darkimet. iij. polij darkimet. iij. croci darkimet. ij. castorei darkimet. iij. floris squinanthi tantundem, scordeon tantundem, costi darkimet. ii. piperis albi tantundem, petroselinum tantundem, carpobalsami darkimet. iij. acori darkimet. ij. conficiatur cum melle.

Distillatio urinae. Trochiscus conferens ad distillationem & diarrhoeam. Reci. castorei. drac. ii. & samplici, & ruta, & seminis hyosquiami albi, & anisi, omnium ana pondus. dra. i. & granorum granatorum grana. xv. Teratur, & fiant trochisci, & sit dosis pondus. drac. ii. Et da ei in potu pondus. drac. i. de granis cucumeris mundatis cum albumine oui subtili.

Debilitas erectionis: & desiderij. Confect ad illud hoc medicamen. Reci. seminis cepae. dra. ij. & granorum eruca pondus. dra. iij. & seminis aschedenigi, & buzeiden, & [alfahafda] & squilla assata, omnium ana pondus. dra. vi. & secacul pondus. dra. iij. & sisami mundati pondus. drach. v. & alaniuden, & alnaricu albi, amborum. ana pondus. drac. iij. & penidiorum pondus. drac. vj. tere ea & permisce, & sit dosis pondus. drac. ij. cum uino permisto.

Et confert ad illud hoc medicamen. Sume Euenarum alfarunigi, & est asparagus & lactis uaccini, & butyri uaccini, omnium ana lib. iij. & seminis eruca, & seminis baucia, & seminis [napi]. omnium ana. unc. iij. Tere medicinas siccas, & permisce cum lacte, & butyro. Dosius eius pondus sextariorum. v. aut x. postquam decoxeris ipsum donec consumatur lac, & remaneat butyrum, & cola ipsum. & da ipsum in potu.

Ars electuarij Indi: quod addit in spermate & confortat appetitum. [Recipe] zingiberis, & piperis, & macropiperis, & cinnamomi & folij, & spicae, & nucis muschat, & sandali rubei, & cardamomi minoris, & macis, & tagamed, & talisafar, & Kerfeteni, & cyperi, & spodij, & nucis Indae, omnium ana dra. iij. muschi, & camphorae, amborum ana. x. zuccari tabarzet quantum medicinae omnes, tere, & cribella quantum sufficit cum melle dispumato, dosis eius sit pondus. drac. ij.

Confectio medicaminis alterius: quod addit in spermate, & conuenit regibus. Recipe caudae stinci. vnc. i. s. seminis napi, & sem. bauciae & allest, & seminis capae albae dulcis, & seminis vrtice, & seminis eruca, omnium ana. vnc. i. & melanopiperis, & leucopiperis, & macropiperis, omnium ana. dra. v. & cepae muris assatae pondus. drac. iij. pincarum excorticatarum. unc. ij. s. & pyrethri pondus dra. iij. & linguae auis pondus. dra. vj. & cerebellorum passerum masculorum, quin idificant in parietibus pondus. dra. iij. & testiculorum galli, unc. i. Tere has medi-

cinas, & confice cum butyro uaccino, & melle & sit butyri tertia, & mellis tertiae dua, & repone in uase. Dosius illius sit. drach. s. cum uino dulci post cibum.

Ars olei cum quo inunguntur pestem, & uirga, & quod est coram renibus, & erum pere facit desiderium cocundi, & addit in co. Recipe euphorbij, & galbani, amborum ana. pondus. drach. ij. macis pondus. drac. i. macropiperis. dra. i. s. pyrethri pondus. drac. ij. s. & seminis eruca, & castorei amborum ana. drach. s. olei de narcisso unc. i. s. & cerae. dra. s. Tere medicinas siccas, & liquefac ceram cum oleo, & proice super eam medicinas, & permisce bene, & inungatur cum illo.

Dvrities matricis. Pessarium ad matricem frigidam, & apostema durum resolutiuum. Vnguenti diaquilon, unguenti basilicon, & adipis tauri, & gummi amygdali, & adipis galline, & adipis anatis, & medullae cruris cerui, & [ster] coris] ouini, & storacis liquidae romanae, & olei nardini, omnium ana. unc. j. nyrrhae purae. unc. s. croci. drac. ij. liquefac adipem cum oleo, & aggrega omnia, & pone de eis super pessarium de lana, & administra.

TRACTATUS SEPTIMVS.

De doloribus iuncturarum, & podagra, & vena sciatica.

Mplastrum ad dolorem iuncturarum, & podagram factum cum hyosquiamo nigro, & agarico, & est medicamen utile, seminis hyosquiami nigri Kist. i. agarici Kist. i. foenugraeci Kist. i. baurach. vnc. j. cerae lib. j. resine decoctae lib. j. olei antiqui lib. j. medullae ossium cerui. unc. iij. radicis lii alurikiu. vnc. iij. Tere medicinas siccas, & cribella cum cicotricozinio, & liquefac medicinas quae liquefiunt, & dimitte donec infrigantur, & proice super medicinas siccas, & permisce, & repone, & utere.

Et confert ad illud hoc medicamen. Recipe hermodactylorum. drach. xii. & ellebori albi pondus. drac. iij. & piperis, & cymini amborum ana. drac. iij. Tere, & pulueriza. Dosius eius pondus. drac. i. cum aqua mellis.

Mplastrum, quod confert ad debilitatem, quae accidit in pedibus. Recipe assari, & aloes, & sicf memithe, & casiae, & guttae. i. costi, & farcori collae, & myrrhae, omnium ana. drac. iij. & castorei drac. iij. cetera, & tere ipsa cum uino boni odoris, deinde lini ipsum desuper.

Ars medicaminis pilularum: quae sunt cum alfesira, & est medicamen factum cum herihasen, & est inuatiuum ad podagram, & dolorem genuum, & dolorem iuncturarum. Recipe medicinae quae dicitur alfesire pondus. drac. i. & hermodactylorum pondus. dra. xx. cymini carmeni pondus. drac. i. cinnamomi, & origani persici, & aristol. rotunde, & zingiberis, & foliorum capparis, & cineris hirundinum, omnium ana. pondus. drac. i. Tere has medicinas, & pulueriza, & confice cum uino, & fac pilulas paruas, & exsicca in umbra. Dosius illius pondus. s. cum aqua, in qua decoctum est anethum, aut fiat de eo suffus pondere. drac. s. cum aqua mellis

e. B. & ammono-
nisi, & assari.

d. B. raps.

e. f. B. coitus.

lis calida, in qua decoctū est anethum, cochlearijs duobus, & olei cochleario, i.

Pillule alie: quæ sunt cum alcanna ad podagram, laudatæ. Recipe myroballa, nigrorum ablati nucleis pondus. drac. x. belliricorum, & emblicorum, ^a[& casia,] & cinnamomi, & zingiberis, & macropiperis, & salis Indi, omnium an. pondus. drac. iiii. aloes pondus. drac. xxx. origani persici, & radices capparis, & bdellii, & alcanna, omnium an. pondus. drac. ii. hermodactylorum quatum medicine omnes. Tere medicinas, & cicotrigoniza, & infunde bdellium in vino, & permisce, & confice, & fac pilulas paruas, & sit Dosis earum pondus. drac. ii.

Vena sciatica. Medicamen ad uenam sciaticam quod sedat eam vltime. Cuius hæc est permistio. Picis partes. ii. sulfuris quod non inuenit ignis pars. i. Terantur simul & permisceantur, & puluerizentur super locum infirmum, postquam ingressus fuerit habens eam balneum vt adhæreat ei medicamen, & conglutinetur super ipsum charta, & dimitatur usque quo cadat per se ipsum.

Podagra. Medicamen de hys quamo nostro prædictum in cap. dolorum iuncturarum est vltimum ad eam.

TRACTATUS OCTAVVS.

De alopecia.

Onfectio ^a[lohoc] ad alopeciam. Recipe euphorbii, & gumme rutæ agrestis, & olei lauri, omnium an. aur. ij. & sulfuris quod non inuenit ignis, & ellebori nigri, aut albi quodcunque duorum est repertum, omnium an. pondus aur. i. Aggrega has medicinas tritas & cribellatas, & permisce cum pondere. drac. ix. cere liquefactæ cum oleo laurino, aut oleo al Kerua, aut oliuæ oleo antiquo, & vtere hoc medicamine secundum quod ipsum est forte valde in curatione alopecie, quum prolongatur, & difficilis sit eius cura. Inquit Gal. ego permiscui cum eo in quibusdam horis nasturtij pondus aur. i. & spume adusta pondus aure. i.

Alkidob nigrum in quo inuoluuntur capilli: vel manus: vel aliquot membro rum. Existi mauit Gal. quod quando sumitur urina canis, & putrefit quinque diebus aut sex, deinde fit cum ea illud conseruat nigredinem.

Descriptio ponderum, & mensurarum ex breuiario alseir. i. uigilia.

Inquit ^a[Kist hordei est. vnc. xviii. Kist vini est lib. lx. Kist mellis est lib. c. viii.] Chous vi n. est lib. ^b[ix.] Chous mellis est lib. xxiii. & s.

Corboni olei est. vnc. ix. Corboni vini. vnc. x. Corboni mellis. vnc. xiii. s. ^c[Mesitrum] magnū olei est. vnc. iiii. ^d[Mesitrum] magnum vini est. vnc. iiii. gurmie. viii. ^e[Mesitrum] mellis. vnc. iiii. s. ^f[Acfunef] olei darkimet. xvi. ^g[Acfunef] vini. vnc. ii. & quarta darKimet. i. ^h[Acfunef] mellis. vnc. iiii. & quarta & octaua. ⁱ[Choatus] olei darKimet. xii. ^k[Choatus] vini. vnc. i. & medietas darkimet & tertia. ^l[Choatus] mellis pondus. vnc. ii. & quarta. ^m[Mesitron] olei est darkimet. vi. ⁿ[Mesitron] vini est gurmie. xx. ^o[Mesitron] mellis drachimet. vii.

Descriptio mensurarum & ponderum ex breuiario filij Serapionis.

Exceptum est ab hoc capitulo in hoc aggregato, quoniam non dixi omnem mensuram quā i ipso attuli, nisi quæ cognita est apud eos qui lingua vtuntur arabica in capitulis suis. Verum quidam coegerunt me ad transferendum quærentes a me translationem eius vt iuuamentum fiat per illud in aliis ab isto libro Kist apud gentes, quæ lingua græca loquuntur, cognitum est. super mensuram vero non conueniunt omnes, & illud est quoniam quidam eorum vtuntur alia quam vtantur alii. Kist enim apud romanos capit lib. i. s. & sextam quare est. vnc. xx. Et Kist. ^a[Italicum] lib. i. s. Et lib. est. vnc. xii. Et mina romana est vnc. xx. Et mina Italica, & Aegyptiaca est vnc. xvi. Et mina est sextaria. xl. Et lib. est sextaria xx. Sextarii est. vnc. vi. & danich. ii. aut aure. iiii. Et darkimet est aur. i. Et dorach Italicum est iohcin. viii. Et iohcin est acsar Romana sex. Et cotyla. i. vnc. ix. Mesitron magnum est. vnc. iiii. & paruum est darkimet. vi. Acfunefi est darKimet. xviii. ^b[Choatus] est vnc. i. s. Gurmia est quarta drac. vsque ad duos danich. Aumiut & andanikis est. vnc. i. & unaquæque carū est aur. vii. Adar. vnc. i. Euib mellis lib. ii. s. Euib olei mina. i. s. Aldorach lib. iiii. kist mellis lib. ii. & s. Alhemen sextaria. v. & drac. xxx. & antulii. iiii. Semimet min. x. & s. Faba Aegyptiaca semimet quatuor. Obolus est danich. i. s. sicut inuenit Alexandrinus antulii. iiii. Auellana. i. est darKimet. i. Nux est xiiii. semimet. Alsacraiat parua est semimet. vii. Alsacraiat magna est semimet. xiiii. Faba græca est duo semimet, aut duo oboli. Alsacraiat est sextaria. vi. & quarta. Cochlearium mellis est aur. iiii. Cochlearium medicinarum est aure. i. & drach. i. Alsatil. i. est sextaria. ii. DarKimet est oboli. vi. Et omnis obolus est Kirat. iiii. Et omnis kirat est. iiii. grana hordei. Et oboli. iiii. sunt Kirat. ix. Alcautus est. vnc. i. s. Choati. ii. sunt. unc. iiii. Oboli. viii. sunt Kirat. xxiiii.

Finis librorum Canonis Principis Auicennæ.

LIBELLVS AVICENNÆ

DE a [VIRIBVS CORDIS.]

a A. medicinis
cordialibus.

TRANSLATVS AB ARNALDO DE VILLANOVA
BARCHIONE FELICITER INCIPIT.

Tractatus Primus de origine spiritus, & generibus eius: & principijs suæ
generationis, & informationis.

Capitulum primum de origine spiritus.

CREAVIT Deus ex concaui-
tatibus cordis sinistram, ut ef-
fet armarium spiritus & mine-
ra generationis illius. Creauit
que spiritum latorem uirtutū
anime in membra animalium
tendentium mediante ipso. Creauit itaque pri-
mum appendiculum uirium anime spiritum,
& manationem secundam in membris corpo-
ris mediante ipso. Produxit etiam spiritum ex
[subtilitate humorū, & igneitate] quemadmo-
dum produxit corpus ex grossitie ipsorum &
terrestreitate. Etenim comparatio spiritus ad
humorum subtilitatem, est sicut comparatio
corporis ad ipsos humores, quemadmodum
enim membra constituuntur ^c & [

b B. subtili par-
te humorum &
ex uaporibus ip-
sorum.

c & B. ex humo-
ribus.

d B. unam com-
plexionalem.

e & B. perducen-
tem.

f B. unam com-
plexionalem.

g B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

h B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

i B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

k B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

l B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

m B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

n B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

o B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

p B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

q B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

r B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

s B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

t B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

u B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

v B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

w B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

x B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

y B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

z B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

aa B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

ab B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

ac B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

ad B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

ae B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

af B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

ag B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

ah B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

ai B. Inno princi-
pium ipsū est
ex manatione di-
uina extrahente
eas de potentia
ad actum absq;
intermissione te-
poris & absque
auaritia quando
cōpleta est prę-
paratio ipsarum
ad suam perfe-
ctionem, & sicut
unicuique mem-
bro inest cōple-
tio proprii, quā
uis ex ipsis hu-
moribus substā-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sarum cōplexio
appropriata nisi
propter propor-
tionem quatita-
tum humorum,
& propter for-
mam & qualita-
tem permittio-
nis.

quitur, qua disponitur ad receptionem uirtu-
tum sensus & motus. in hepate uero comple-
xionem susceptiuam uirtutum nutritionis, &
augmenti. in testiculis autem acquirit comple-
xionem, qua præparatur ad ⁿ [receptionem uel
ad recipiendum generationem.] Et existit tamē
harum omnium uirtutum principium dictū
philosophorum, in corde, quemadmodū apud
eos qui diuersificantur a sententia eius, princi-
pium uirtutis uisus, auditus, & gustatus, est
in cerebro: sed nihilominus secundum eos spi-
ritus disponitur ad recipiendum has uirtutes
[particulares] in membris aliis, ita quod uisus
mediante complexione chrystallinæ humidi-
tatis, quando complexioni spiritus coniungi-
tur: auditus uero mediante complexione ^p [co-
phici nerui:] gustatus autem mediante com-
plexione humiditatis, quam sub radice linguæ
generat spōgiōsa caro. Supradictorum autem
repugnantium quidam sunt asserentes, quod
uirtutes spiritus affert a cerebro, nullo modo
egens ad perfectionē uirtutis complexione mē-
bri ad quod procedit: sed ipsum membrum est
tantum conueniens instrumentum actioni uir-
tutis naturalis, nihil cōferens eius essentia. Ve-
runtamen exquisita persequutio veritatis om-
nino cassat istorum opinionem, & verificat in-
super, quod ^q [causationem] uirtutis adipisci-
tur spiritus in membro, quod est operis instru-
mentum ^r [secundum formam prædictæ opi-
nionis. Dixerunt] quidam ex sequentibus phi-
losophis, quod spiritus ^s [et]
anime recipit a corde perfecte ^t [ita quod ad re-
ceptionem ipsarum perfecte in ipso corde di-
sponitur taliter, quod non indiget alio mem-
bro, sicut de hepate, aut de cerebro.] Sed hanc
opinionem respuit, & penitus cassat ultima in-
quisitio ueritatis.

Capitulum secundum de definitione & natura spi- ritus, & eius utilitate.

^a [V]Ita & quæcunq; perfectio, & omne bo-
num quibus res distinguuntur, non ni-
si a prima ueritate sunt, quæ omnium bonorū
prima est, & uniformis manatio. At uero recep-
tabilia sunt carētia dispositionis ad receptio-
nem ipsorum. Et ideo quodlibet susceptibi-
le non est dispositionis cuiuslibet receptiui:
quapropter nequit lana in quantum lana, reci-
pere formam ensis, nec similiter aqua sub for-
ma aque recipere ^b [uirtutem humane nature].
Sic igitur omnia corpora recipiunt uirtutē, pro-
pter illa quæ numero & quantitate sunt dimi-
nuta. Numero quidem, quoniam non uirtutē
corpora,

corpora, quatuor elementa sunt, & quæ illis ap-
proximant in natura. Quæritur uero, quia om-
nia elementa quatuor ^c sunt fere insensibilis

quantitatis & minima sunt ^d ff. ^e omni-
bus rotabilibus sphaeris: nec elongatur ab intel-
lectu, quin ex stellis fixis sit aliqua maior eis. De
monstratio iterum concludit, quod hæc omnia
elementorum corpora ^f uel demonstrato ite-
rum hoc, & quod omnia elementorum corpo-
ra sint ueluti punctus respectu corporis Satur-
ni: quanto igitur est amplius respectu superio-
rum? Amplius autem apud comprehensores ver-
itatis causa propter quam non receperunt ui-
tae formam hæc corpora, est illud quo cætera

uiuientia corpora tam simplicia quam compo-
sita diuersificantur ab eis, scilicet contrarietas
naturarum: natura enim uniuersalisque est al-
terius nature contraria. Ideo a genere corpo-
rum celestium ualde elongantur: quoniam ce-
lestia corpora disposita sunt ad nobiliorem spe-
ciem uitæ corporalis. Elementa uero a uita om-
nino sunt elongata: in corporibus autem com-

positis committit frangit formam contrarie-
tatis eorum: & exinde causatur forma comple-
xionis, quæ quidem complexio medium quod
dam est inter contraria. Medio uero nihil abso-
lute est contrarium. Et idcirco compositum di-
sponitur ad uitæ receptionem, ita uidelicet q[uo]-
tanto amplius ad medium complexio uicina-
tur, tanto mistum redditur habilis ad recipi-

endum nobilioris uitæ perfectionem, ^g adeo q[uo]-
quando intantum temperatur complexio, q[uo]-
per æqualitatem cessat contrarietas, disponitur
mistum ad receptionem uitæ conformis] uitæ
celestium corporum: quæ dispositio in huma-
no ^h [tantum] spiritu reperitur. ⁱ [est igitur in
summa spiritus sub generata] committione ele-
mentorum uergens in similitudinem cele-
stium corporum, et propterea iudicatur de spi-
ritu, quod sit substantia luminosa: propter q[uo]-
d dicitur de uiuuo spiritu, quod sit radius atque

lux. Et exinde anima gaudet ex intuitu lucis, &
tristatur in tenebris; quoniam ^j [spiritui, qui
sedes est animæ, illud est conforme: id autem]
contrarium.

*Capitulum tertium de principalibus passionibus spiritus
cordialis, & primis causis ipsorum: scilicet po-
tentia, & dispositione.*

Sapientes philosophorum, & medici eos se-
quentes concorditer ponunt q[uo]d gaudium &
tristitia, & timor, & ira, sunt ex passionibus ^k ^l
[spiritus cordialis, et quod qualibet
passionum intenditur & remittitur non solu[m]
propter agens, sed etiam propter intentionem
tantis. Assignant etiam sapientes subtiliter dif-
ferentiam inter potetiam, & dispositionem, di-
centes quod potentia respicit utrunque con-
trarium æqualiter, dispositio uero non. quæ-
mo; nihilominus aliquis est ratum ad letitiam
dispositus: aliquis uero ad tristitiam tantum. et
simile iudicium est de timore, & ira, & cæte-
ris passionibus. est igitur esse & ratio spiritus
gaudentis in potentia ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z

aliud esse ab esse & ratione spiritus dispositi ad
alterum prædictorum. Videtur enim quod di-
positio sit perfectio potentie respectu alterius
oppositorum. Ex quo patet, quod si spiritui co-
ueniat in quantum inest ei potetia, tristari uel
gaudere ^a [indifferenter,] non tamen ei conue-
nit ex parte ipsius dispositionis ^b [indifferenter
alterutrum.] Rursus etiam ex hoc patet, quod
potentia ad hoc duo inseparabiliter inhaeret
spiritui ex generatione ipsius. Dispositio ue-
ro, quæ ipsum ad alterum oppositum inclinat,
non inseparabiliter ex generatione inhaeret ei,
sed accidere potest ex superuenientibus causis.

*Capitulum quartum de gaudio, & intrinsecis causis dele-
ctionis, & tristitia: & eorum diuersitate.*

Gaudium est delectatio quædam: omnis au-
tem delectatio est apprehensio aduentus ^a
[proprie perfectionis ab aliqua uirtute appre-
hensiuæ,] sicut in sensibus apprehensio dulcis
& sapidi gustui: ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z

scilicet uirtuti: & præceptio alicuius uilis con-
tingentis exultatiuæ, & opinatiuæ uirtuti. Om-
nis autem perfectio ^a [seu etiam delectatio est
naturalis alicui uirtuti] & conuersio. Omnis d-
[namque perfectio alicui uirtuti est delectatio
ei.] Foritan autem contingit in aliquibus uir-
tutibus, q[uo]d non omnino delectantur nisi apud
separationem dispositionis innaturalis. ppter
quod ^c [etiam] quidam opinantur quod dele-
ctatio sit exitus a dispositione innaturali. ^d [Fi-
xio namque a dispositione uel habitu naturali
non est] delectatio. hic autem error incidit, q[uo]-
d quod est per accidens, accipitur ut per se: in
lenchis enim ostensum est quoniam hæc est una
fallaciæ. Delectatio uero huiusmodi, quan-
tum ad propositum spectat, est quoniam nulli
apprehendens aliquid apprehendit nisi apud
alterationem, sicut in tactu patet. tangibilis enim
qualitas tandiu ^e [delectat] quamdiu membrum
radiuum permanet ^f [contrariæ qualitaris, &
patitur ab alterante qualitate.] Quum ergo fue-
rit passum ab ea ^g [sufficiente], efficitur quali-
tatis complexio membri. Et ideo ^h [non delecta-
tur ab ea quoniam omnis alteratio cum qua-
dam alteratione persistit] & nihil alteratur a se
metipso. ⁱ [Similiter in contrario non læditur
quidam hæcticus calore qui fortior est quæ sit
in acute febricitantibus. Acute tamen febrici-
tans læditur calore, qui secundum ueritatem est
citra illud.] Et hoc, quia calor in hæctica est col-
locatus seu habitatus in mēbris ac si esset eo-
rum complexio. ^m [in acuta uero febre est quasi
uolitans supra ipsa, & timetur a complexione
membrorum.] Medici etiam proprio nomine
uocant qualitatem inhaerentem membris, si-
cut in hæctica, malam complexionem æqualē.
Quæ autem se habet sicut in causis, proprie
uocant malam complexionem diuersam. Iam
igitur ex his relinquitur manifestum, q[uo]d causa
propter quam delectatio cessat, postquam habi-
tuata fuerint perfectiones sensibiles, est priua-
tio apprehensionis ⁿ [introitus ipsarum,] & q[uo]-
d causa delectationis apud principium exitus o-
la dispositione innaturali, est apprehensio in-
triotus

c B. simul seu
qualiter.
d B. nisi unum
ipsorum.
a s perfectionis
appropriatæ ali-
cui uirtuti appre-
hensiuæ.
b tñ. & appre-
hensio hont o-
doris sensui ol-
factus.
c B. est res natu-
ralis.
d B. igitur ap-
prehensio rei na-
turalis cum uir-
tute aliqua est
delectatio.
e — B.
f a. & quod si-
xio super dispo-
sitionem natura-
lem non sit pos-
sibile ut sit.
g a. sentitur.
h u diuersum ei
in qualitate &
patitur ab ea.
i B. & qualitas
ipsa fuerit fir-
mata.
k B. ipsa nō sen-
tatur, quum om-
nis sensatio fiat
cum quadam al-
teratione.
l B. Et patiens
hæctica nō læ-
ditur a caliditate
nehelementi,
est fortior cali-
ditate febris cau-
tionis. et patiens
cautionem lædi-
tura caliditate,
quæ est minor
illa.
m B. ne caliditas
febris cautionis
est accidens sup
membra & con-
plexio membro-
rum diuersifica-
tur ab ea
n — B.
o B. ad dispo-
sitionem naturalem
est aduentus ap-
prehensionis. Sed
propterea quod
accidit si fuerit
aduentus appre-
hensionis cū exi-
tu a dispositio-
ne non natura-
li, ut sit cum illo
extrinsecus, idcirco
causa q[uo]d illud sit
causa eius, sed
non est ita, immo
causa est aduen-
tus perfectionis
apprehensio.

*Capitulum quartum de gaudio, & intrinsecis causis dele-
ctionis, & tristitia: & eorum diuersitate.*

Gaudium est delectatio quædam: omnis au-
tem delectatio est apprehensio aduentus ^a
[proprie perfectionis ab aliqua uirtute appre-
hensiuæ,] sicut in sensibus apprehensio dulcis
& sapidi gustui: ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z

scilicet uirtuti: & præceptio alicuius uilis con-
tingentis exultatiuæ, & opinatiuæ uirtuti. Om-
nis autem perfectio ^a [seu etiam delectatio est
naturalis alicui uirtuti] & conuersio. Omnis d-
[namque perfectio alicui uirtuti est delectatio
ei.] Foritan autem contingit in aliquibus uir-
tutibus, q[uo]d non omnino delectantur nisi apud
separationem dispositionis innaturalis. ppter
quod ^c [etiam] quidam opinantur quod dele-
ctatio sit exitus a dispositione innaturali. ^d [Fi-
xio namque a dispositione uel habitu naturali
non est] delectatio. hic autem error incidit, q[uo]-
d quod est per accidens, accipitur ut per se: in
lenchis enim ostensum est quoniam hæc est una
fallaciæ. Delectatio uero huiusmodi, quan-
tum ad propositum spectat, est quoniam nulli
apprehendens aliquid apprehendit nisi apud
alterationem, sicut in tactu patet. tangibilis enim
qualitas tandiu ^e [delectat] quamdiu membrum
radiuum permanet ^f [contrariæ qualitaris, &
patitur ab alterante qualitate.] Quum ergo fue-
rit passum ab ea ^g [sufficiente], efficitur quali-
tatis complexio membri. Et ideo ^h [non delecta-
tur ab ea quoniam omnis alteratio cum qua-
dam alteratione persistit] & nihil alteratur a se
metipso. ⁱ [Similiter in contrario non læditur
quidam hæcticus calore qui fortior est quæ sit
in acute febricitantibus. Acute tamen febrici-
tans læditur calore, qui secundum ueritatem est
citra illud.] Et hoc, quia calor in hæctica est col-
locatus seu habitatus in mēbris ac si esset eo-
rum complexio. ^m [in acuta uero febre est quasi
uolitans supra ipsa, & timetur a complexione
membrorum.] Medici etiam proprio nomine
uocant qualitatem inhaerentem membris, si-
cut in hæctica, malam complexionem æqualē.
Quæ autem se habet sicut in causis, proprie
uocant malam complexionem diuersam. Iam
igitur ex his relinquitur manifestum, q[uo]d causa
propter quam delectatio cessat, postquam habi-
tuata fuerint perfectiones sensibiles, est priua-
tio apprehensionis ⁿ [introitus ipsarum,] & q[uo]-
d causa delectationis apud principium exitus o-
la dispositione innaturali, est apprehensio in-
triotus

scilicet uirtuti: & præceptio alicuius uilis con-
tingentis exultatiuæ, & opinatiuæ uirtuti. Om-
nis autem perfectio ^a [seu etiam delectatio est
naturalis alicui uirtuti] & conuersio. Omnis d-
[namque perfectio alicui uirtuti est delectatio
ei.] Foritan autem contingit in aliquibus uir-
tutibus, q[uo]d non omnino delectantur nisi apud
separationem dispositionis innaturalis. ppter
quod ^c [etiam] quidam opinantur quod dele-
ctatio sit exitus a dispositione innaturali. ^d [Fi-
xio namque a dispositione uel habitu naturali
non est] delectatio. hic autem error incidit, q[uo]-
d quod est per accidens, accipitur ut per se: in
lenchis enim ostensum est quoniam hæc est una
fallaciæ. Delectatio uero huiusmodi, quan-
tum ad propositum spectat, est quoniam nulli
apprehendens aliquid apprehendit nisi apud
alterationem, sicut in tactu patet. tangibilis enim
qualitas tandiu ^e [delectat] quamdiu membrum
radiuum permanet ^f [contrariæ qualitaris, &
patitur ab alterante qualitate.] Quum ergo fue-
rit passum ab ea ^g [sufficiente], efficitur quali-
tatis complexio membri. Et ideo ^h [non delecta-
tur ab ea quoniam omnis alteratio cum qua-
dam alteratione persistit] & nihil alteratur a se
metipso. ⁱ [Similiter in contrario non læditur
quidam hæcticus calore qui fortior est quæ sit
in acute febricitantibus. Acute tamen febrici-
tans læditur calore, qui secundum ueritatem est
citra illud.] Et hoc, quia calor in hæctica est col-
locatus seu habitatus in mēbris ac si esset eo-
rum complexio. ^m [in acuta uero febre est quasi
uolitans supra ipsa, & timetur a complexione
membrorum.] Medici etiam proprio nomine
uocant qualitatem inhaerentem membris, si-
cut in hæctica, malam complexionem æqualē.
Quæ autem se habet sicut in causis, proprie
uocant malam complexionem diuersam. Iam
igitur ex his relinquitur manifestum, q[uo]d causa
propter quam delectatio cessat, postquam habi-
tuata fuerint perfectiones sensibiles, est priua-
tio apprehensionis ⁿ [introitus ipsarum,] & q[uo]-
d causa delectationis apud principium exitus o-
la dispositione innaturali, est apprehensio in-
triotus

scilicet uirtuti: & præceptio alicuius uilis con-
tingentis exultatiuæ, & opinatiuæ uirtuti. Om-
nis autem perfectio ^a [seu etiam delectatio est
naturalis alicui uirtuti] & conuersio. Omnis d-
[namque perfectio alicui uirtuti est delectatio
ei.] Foritan autem contingit in aliquibus uir-
tutibus, q[uo]d non omnino delectantur nisi apud
separationem dispositionis innaturalis. ppter
quod ^c [etiam] quidam opinantur quod dele-
ctatio sit exitus a dispositione innaturali. ^d [Fi-
xio namque a dispositione uel habitu naturali
non est] delectatio. hic autem error incidit, q[uo]-
d quod est per accidens, accipitur ut per se: in
lenchis enim ostensum est quoniam hæc est una
fallaciæ. Delectatio uero huiusmodi, quan-
tum ad propositum spectat, est quoniam nulli
apprehendens aliquid apprehendit nisi apud
alterationem, sicut in tactu patet. tangibilis enim
qualitas tandiu ^e [delectat] quamdiu membrum
radiuum permanet ^f [contrariæ qualitaris, &
patitur ab alterante qualitate.] Quum ergo fue-
rit passum ab ea ^g [sufficiente], efficitur quali-
tatis complexio membri. Et ideo ^h [non delecta-
tur ab ea quoniam omnis alteratio cum qua-
dam alteratione persistit] & nihil alteratur a se
metipso. ⁱ [Similiter in contrario non læditur
quidam hæcticus calore qui fortior est quæ sit
in acute febricitantibus. Acute tamen febrici-
tans læditur calore, qui secundum ueritatem est
citra illud.] Et hoc, quia calor in hæctica est col-
locatus seu habitatus in mēbris ac si esset eo-
rum complexio. ^m [in acuta uero febre est quasi
uolitans supra ipsa, & timetur a complexione
membrorum.] Medici etiam proprio nomine
uocant qualitatem inhaerentem membris, si-
cut in hæctica, malam complexionem æqualē.
Quæ autem se habet sicut in causis, proprie
uocant malam complexionem diuersam. Iam
igitur ex his relinquitur manifestum, q[uo]d causa
propter quam delectatio cessat, postquam habi-
tuata fuerint perfectiones sensibiles, est priua-
tio apprehensionis ⁿ [introitus ipsarum,] & q[uo]-
d causa delectationis apud principium exitus o-
la dispositione innaturali, est apprehensio in-
triotus

scilicet uirtuti: & præceptio alicuius uilis con-
tingentis exultatiuæ, & opinatiuæ uirtuti. Om-
nis autem perfectio ^a [seu etiam delectatio est
naturalis alicui uirtuti] & conuersio. Omnis d-
[namque perfectio alicui uirtuti est delectatio
ei.] Foritan autem contingit in aliquibus uir-
tutibus, q[uo]d non omnino delectantur nisi apud
separationem dispositionis innaturalis. ppter
quod ^c [etiam] quidam opinantur quod dele-
ctatio sit exitus a dispositione innaturali. ^d [Fi-
xio namque a dispositione uel habitu naturali
non est] delectatio. hic autem error incidit, q[uo]-
d quod est per accidens, accipitur ut per se: in
lenchis enim ostensum est quoniam hæc est una
fallaciæ. Delectatio uero huiusmodi, quan-
tum ad propositum spectat, est quoniam nulli
apprehendens aliquid apprehendit nisi apud
alterationem, sicut in tactu patet. tangibilis enim
qualitas tandiu ^e [delectat] quamdiu membrum
radiuum permanet ^f [contrariæ qualitaris, &
patitur ab alterante qualitate.] Quum ergo fue-
rit passum ab ea ^g [sufficiente], efficitur quali-
tatis complexio membri. Et ideo ^h [non delecta-
tur ab ea quoniam omnis alteratio cum qua-
dam alteratione persistit] & nihil alteratur a se
metipso. ⁱ [Similiter in contrario non læditur
quidam hæcticus calore qui fortior est quæ sit
in acute febricitantibus. Acute tamen febrici-
tans læditur calore, qui secundum ueritatem est
citra illud.] Et hoc, quia calor in hæctica est col-
locatus seu habitatus in mēbris ac si esset eo-
rum complexio. ^m [in acuta uero febre est quasi
uolitans supra ipsa, & timetur a complexione
membrorum.] Medici etiam proprio nomine
uocant qualitatem inhaerentem membris, si-
cut in hæctica, malam complexionem æqualē.
Quæ autem se habet sicut in causis, proprie
uocant malam complexionem diuersam. Iam
igitur ex his relinquitur manifestum, q[uo]d causa
propter quam delectatio cessat, postquam habi-
tuata fuerint perfectiones sensibiles, est priua-
tio apprehensionis ⁿ [introitus ipsarum,] & q[uo]-
d causa delectationis apud principium exitus o-
la dispositione innaturali, est apprehensio in-
triotus

scilicet uirtuti: & præceptio alicuius uilis con-
tingentis exultatiuæ, & opinatiuæ uirtuti. Om-
nis autem perfectio ^a [seu etiam delectatio est
naturalis alicui uirtuti] & conuersio. Omnis d-
[namque perfectio alicui uirtuti est delectatio
ei.] Foritan autem contingit in aliquibus uir-
tutibus, q[uo]d non omnino delectantur nisi apud
separationem dispositionis innaturalis. ppter
quod ^c [etiam] quidam opinantur quod dele-
ctatio sit exitus a dispositione innaturali. ^d [Fi-
xio namque a dispositione uel habitu naturali
non est] delectatio. hic autem error incidit, q[uo]-
d quod est per accidens, accipitur ut per se: in
lenchis enim ostensum est quoniam hæc est una
fallaciæ. Delectatio uero huiusmodi, quan-
tum ad propositum spectat, est quoniam nulli
apprehendens aliquid apprehendit nisi apud
alterationem, sicut in tactu patet. tangibilis enim
qualitas tandiu ^e [delectat] quamdiu membrum
radiuum permanet ^f [contrariæ qualitaris, &
patitur ab alterante qualitate.] Quum ergo fue-
rit passum ab ea ^g [sufficiente], efficitur quali-
tatis complexio membri. Et ideo ^h [non delecta-
tur ab ea quoniam omnis alteratio cum qua-
dam alteratione persistit] & nihil alteratur a se
metipso. ⁱ [Similiter in contrario non læditur
quidam hæcticus calore qui fortior est quæ sit
in acute febricitantibus. Acute tamen febrici-
tans læditur calore, qui secundum ueritatem est
citra illud.] Et hoc, quia calor in hæctica est col-
locatus seu habitatus in mēbris ac si esset eo-
rum complexio. ^m [in acuta uero febre est quasi
uolitans supra ipsa, & timetur a complexione
membrorum.] Medici etiam proprio nomine
uocant qualitatem inhaerentem membris, si-
cut in hæctica, malam complexionem æqualē.
Quæ autem se habet sicut in causis, proprie
uocant malam complexionem diuersam. Iam
igitur ex his relinquitur manifestum, q[uo]d causa
propter quam delectatio cessat, postquam habi-
tuata fuerint perfectiones sensibiles, est priua-
tio apprehensionis ⁿ [introitus ipsarum,] & q[uo]-
d causa delectationis apud principium exitus o-
la dispositione innaturali, est apprehensio in-
triotus

scilicet uirtuti: & præceptio alicuius uilis con-
tingentis exultatiuæ, & opinatiuæ uirtuti. Om-
nis autem perfectio ^a [seu etiam delectatio est
naturalis alicui uirtuti] & conuersio. Omnis d-
[namque perfectio alicui uirtuti est delectatio
ei.] Foritan autem contingit in aliquibus uir-
tutibus, q[uo]d non omnino delectantur nisi apud
separationem dispositionis innaturalis. ppter
quod ^c [etiam] quidam opinantur quod dele-
ctatio sit exitus a dispositione innaturali. ^d [Fi-
xio namque a dispositione uel habitu naturali
non est] delectatio. hic autem error incidit, q[uo]-
d quod est per accidens, accipitur ut per se: in
lenchis enim ostensum est quoniam hæc est una
fallaciæ. Delectatio uero huiusmodi, quan-
tum ad propositum spectat, est quoniam nulli
apprehendens aliquid apprehendit nisi apud
alterationem, sicut in tactu patet. tangibilis enim
qualitas tandiu ^e [delectat] quamdiu membrum
radiuum permanet ^f [contrariæ qualitaris, &
patitur ab alterante qualitate.] Quum ergo fue-
rit passum ab ea ^g [sufficiente], efficitur quali-
tatis complexio membri. Et ideo ^h [non delecta-
tur ab ea quoniam omnis alteratio cum qua-
dam alteratione persistit] & nihil alteratur a se
metipso. ⁱ [Similiter in contrario non læditur
quidam hæcticus calore qui fortior est quæ sit
in acute febricitantibus. Acute tamen febrici-
tans læditur calore, qui secundum ueritatem est
citra illud.] Et hoc, quia calor in hæctica est col-
locatus seu habitatus in mēbris ac si esset eo-
rum complexio. ^m [in acuta uero febre est quasi
uolitans supra ipsa, & timetur a complexione
membrorum.] Medici etiam proprio nomine
uocant qualitatem inhaerentem membris, si-
cut in hæctica, malam complexionem æqualē.
Quæ autem se habet sicut in causis, proprie
uocant malam complexionem diuersam. Iam
igitur ex his relinquitur manifestum, q[uo]d causa
propter quam delectatio cessat, postquam habi-
tuata fuerint perfectiones sensibiles, est priua-
tio apprehensionis ⁿ [introitus ipsarum,] & q[uo]-
d causa delectationis apud principium exitus o-
la dispositione innaturali, est apprehensio in-
triotus

scilicet uirtuti: & præceptio alicuius uilis con-
tingentis exultatiuæ, & opinatiuæ uirtuti. Om-
nis autem perfectio ^a [seu etiam delectatio est
naturalis alicui uirtuti] & conuersio. Omnis d-
[namque perfectio alicui uirtuti est delectatio
ei.] Foritan autem contingit in aliquibus uir-
tutibus, q[uo]d non omnino delectantur nisi apud
separationem dispositionis innaturalis. ppter
quod ^c [etiam] quidam opinantur quod dele-
ctatio sit exitus a dispositione innaturali. ^d [Fi-
xio namque a dispositione uel habitu naturali
non est] delectatio. hic autem error incidit, q[uo]-
d quod est per accidens, accipitur ut per se: in
lenchis enim ostensum est quoniam hæc est una
fallaciæ. Delectatio uero huiusmodi, quan-
tum ad propositum spectat, est quoniam nulli
apprehendens aliquid apprehendit nisi apud
alterationem, sicut in tactu patet. tangibilis enim
qualitas tandiu ^e [delectat] quamdiu membrum
radiuum permanet ^f [contrariæ qualitaris, &
patitur ab alterante qualitate.] Quum ergo fue-
rit passum ab ea ^g [sufficiente], efficitur quali-
tatis complexio membri. Et ideo ^h [non delecta-
tur ab ea quoniam omnis alteratio cum qua-
dam alteratione persistit] & nihil alteratur a se
metipso. ⁱ [Similiter in contrario non læditur
quidam hæcticus calore qui fortior est quæ sit
in acute febricitantibus. Acute tamen febrici-
tans læditur calore, qui secundum ueritatem est
citra illud.] Et hoc, quia calor in hæctica est col-
locatus seu habitatus in mēbris ac si esset eo-
rum complexio. ^m [in acuta uero febre est quasi
uolitans supra ipsa, & timetur a complexione
membrorum.] Medici etiam proprio nomine
uocant qualitatem inhaerentem membris, si-
cut in hæctica, malam complexionem æqualē.
Quæ autem se habet sicut in causis, proprie
uocant malam complexionem diuersam. Iam
igitur ex his relinquitur manifestum, q[uo]d causa
propter quam delectatio cessat, postquam habi-
tuata fuerint perfectiones sensibiles, est priua-
tio apprehensionis ⁿ [introitus ipsarum,] & q[uo]-
d causa delectationis apud principium exitus o-
la dispositione innaturali, est apprehensio in-
triotus

scilicet uirtuti: & præceptio alicuius uilis con-
tingentis exultatiuæ, & opinatiuæ uirtuti. Om-
nis autem perfectio ^a [seu etiam delectatio est
naturalis alicui uirtuti] & conuersio. Omnis d-
[namque perfectio alicui uirtuti est delectatio
ei.] Foritan autem contingit in aliquibus uir-
tutibus, q[uo]d non omnino delectantur nisi apud
separationem dispositionis innaturalis. ppter
quod ^c [etiam] quidam opinantur quod dele-
ctatio sit exitus a dispositione innaturali. ^d [Fi-
xio namque a dispositione uel habitu naturali
non est] delectatio. hic autem error incidit, q[uo]-
d quod est per accidens, accipitur ut per se: in
lenchis enim ostensum est quoniam hæc est una
fallaciæ. Delectatio uero huiusmodi, quan-
tum ad propositum spectat, est quoniam nulli
apprehendens aliquid apprehendit nisi apud
alterationem, sicut in tactu patet. tangibilis enim
qualitas tandiu ^e [delectat] quamdiu membrum
radiuum permanet ^f [contrariæ qualitaris, &
patitur ab alterante qualitate.] Quum ergo fue-
rit passum ab ea ^g [sufficiente], efficitur quali-
tatis complexio membri. Et ideo ^h [non delecta-
tur ab ea quoniam omnis alteratio cum qua-
dam alteratione persistit] & nihil alteratur a se
metipso. ⁱ [Similiter in contrario non læditur
quidam hæcticus calore qui fortior est quæ sit
in acute febricitantibus. Acute tamen febrici-
tans læditur calore, qui secundum ueritatem est
citra illud.] Et hoc, quia calor in hæctica est col-
locatus seu habitatus in mēbris ac si esset eo-
rum complexio. ^m [in acuta uero febre est quasi
uolitans supra ipsa, & timetur a complexione
membrorum.] Medici etiam proprio nomine
uocant qualitatem inhaerentem membris, si-
cut in hæctica, malam complexionem æqualē.
Quæ autem se habet sicut in causis, proprie
uocant malam complexionem diuersam. Iam
igitur ex his relinquitur manifestum, q[uo]d causa
propter quam delectatio cessat, postquam habi-
tuata fuerint perfectiones sensibiles, est priua-
tio apprehensionis ⁿ [introitus ipsarum,] & q[uo]-
d causa delectationis apud principium exitus o-
la dispositione innaturali, est apprehensio in-
triotus

introitus dispositionis naturalis. Sed propterea quod currit apprehensio introitus dispositionis naturalis cum exitu a dispositione innaturali, contingit ut sit delectatio cum exitu illo: & idcirco putatur, quod dictum est: sed non est ita. sed causa est introitus perfectionis sensu perceptae, & non aliud: hæc namque est causa delectationis per se. Causa vero dispositionis ad delectationem est [circa delectabiles spiritus secundum meliorem habitum] in quantitate & qualitate. Sicut non sit in substantia diminutus, nec habitus siue dispositio eius sit innaturalis in his, quæ conveniunt ei. In quantitate quidem, quoniam si spiritus [et]

p. esse eius quod delectatur secundum meliorem dispositionem.

q. B. qui delectatur.

r. natura tunc avara sic de ipso & retinet.

f. a. debilibus & gritu dimibus.

e. B. debilibus. u. B. dilataris non sit sufficiens.

a. B. dispositio ad aliquem effectum sufficit debilibus causa.

b. a. latari.

[tunc] multus, vehementior erit virtus ipsius. Augmentum enim in quantitate prestat additamentum virtuti in fortitudine: quemadmodum est in radicibus scientiæ naturalis declaratum, et exinde est, quod propter multitudinem suam durat amplius in abundanti mensura in origine seu minera ipsius, et diffusio eius abinde ad membra in dilatazione quæ est apud gaudium & delectationem, sit ab abundantiori mensura: si enim modicus fuerit, [quia cito dissoluitur, natura] conservatur apud originem suam, nec dat ei facultatem libere dilatandi. In qualitate vero, quoniam si fuerit nobilissime complexionis, & nobilissime substantiæ, i. abundantissime lucis, tunc est substantiæ celestis simillimus, hæc ergo sunt causæ dispositionis ad delectationem & gaudium: contrariæ vero sunt causæ dispositionis ad tristitiam, & dolorē. Quum enim scitur quod hæc sunt causæ delectationis in genere, consequenter proculdubio scitur quia eadem sunt causæ gaudij, quod delectationis est species. Spiritus ergo, qui est in corde, quoniam multus existit in quantitate, propter materiæ multitudinem ex qua velociter & contineatur generatur, & est temperatus in complexionem, & in substantia luminosus, splendens, tunc est ad gaudium dispositio fortis. Quum autem fuerit exigua quantitas, sicut in convalescentibus, & [diuturnus morbis] & senibus, non temperatus in complexionem sicut in morbis: & fuerit valde ipsius, & grossæ substantiæ, sicut in melancholicis, & senibus, ita quod delectari nequit propter grossitatem & spissitudinem eius, aut fuerit nimis tenuis substantiæ sicut in [convalescentibus] & mulieribus ita ut [quum] dilataris sanari non possit: [et] aut fuerit tenebrosus sicut in melancholicis, tunc est vehementis dispositio ad tristitiam.

Capitulum quintum de causis exterioribus delectationis, & tristitiæ, & earum diversitate.

Perfecte, [dispositum ad effectum] aliquem est duplici causarum illius effectus, sicut sulfur ad inflammationem: ipsum enim adeo igne modico inflammatur, quod cum duplo eius lignum inflammari non potest. Quum ergo anima habuerit spiritum perfecte dispositum ad recipiendum legitimatum causarum impressiones, modica ex causa lætatur: propter quod in bibentibus laudabile vinum, lætitia multiplicatur intantum aliquando, quod putatur sine causa [ridere], quoniam tamen ita non sit. Etenim impossibile est, quod in aliqua re fiat impressio sine aliquo impressore. Sed causa est quia vinum quando bibitur moderatè copiosum, generat spiritum moderatè complexionis, & substantiæ, & vehementis lætitiæ, & splendoris: unde ad lætitiā valde disponitur. et [idcirco] valde lætificatur ob minimam causarum [suscitantium] & recipit impressionem in causis vtilibus in presenti fortius, quā ex causis vtilibus in futuro. & ex causis convenientibus delectationi amplius, quam ex causis convenientibus honestati. et similiter recipit tunc impressionem a causis, quæ congruunt potius ad generandum opinionem, quam solidum intellectum. et huius quidem causa est, quia virtus animæ suam in cerebro exercet actionem, & exigit spiritum temperatè humiditatis, ut obediatur motui cogitationis, & exercitio intellectus. [Tunc autem] est vehementis humiditatis [et] nimii motus propter missionem vaporum ascendentium & inundantium ibi [immoderate] humidantium ipsum; [et] quomobrem [et] non obtemperat intellectui, nec motibus cogitationis, nisi in rebus [valde] materialibus & corporeis; non in rebus subtilibus. [valde] & spiritualibus: & cum in stabilitate seu agitatione ipsius non obedit [et] formationi [seu] presentationi rerum spiritualium, sed formationi tantum [valde] corporalium rerum: [unde] veritas seu perfectio sui operis apud cognitionem valde debilitatur, & retrahitur intellectiva virtus ab eo tantum, quantum exigit, aut procreat dispositio eius donec ad temperamentum eius complexio reducat, & ipsius inundatio quietetur: [et] quia enim] virtus animæ, quæ in corde est, vehementis [et] existit dispositionis ad gaudium, & non pervenit ad eam lætificantiā [visitata inter] sensum & phantasiam aut etiam cogitationem, quibus opus animatarum virium roboratur, propterea quod diximus tunc concommitari spiritum, quæ fortiora sunt in eo, secundum excessum humiditatis, & inundatio; idcirco tunc] sensus dominatur interiori spiritui, & supra motum eius efficitur intellectu potior: intellectus autem, quando contra se illum spiritum invenit sic proteruum, inuatur sensui & [subiicit] ipsum, sicut in geometricis, & cæteris scientiis fit. Quando igitur res taliter se habet, diminuitur in anima potioris impressio, & [et] honestorum, & intelligibilium, & prevalet impressio legitimatum [et] delectabilium, sensibus presentium maxime: et quoniam est dispositio fortis, idcirco sufficit ad lætificandum debilissima causa: sicut in pueris patet, propter quod putatur, quod sine causa lætentur, quum tamen sit impossibile: quinimo causarum gaudij & tristitiæ quedam sunt fortes, quedam sunt debiles: quedam cognite, siue manifeste quedam incognite siue occulte. Earum vero quæ [incognite] sunt siue occulte, plures sunt assuetæ: quanto enim amplius assuetæ sunt, tanto minus percipiuntur. De causis autem gaudij & lætitiæ fortibus, & manifestis, non est necessarium facere mentionem. Aliæ vero sunt sicut intuitus cæli inter lætificantes: cuius signum est, quia contrarium tristitiam causat, scilicet in tenebris, permanere. Aut sicut conuersari cum consimilibus: cuius signum est,

deratè copiosum, generat spiritum moderatè complexionis, & substantiæ, & vehementis lætitiæ, & splendoris: unde ad lætitiā valde disponitur. et [idcirco] valde lætificatur ob minimam causarum [suscitantium] & recipit impressionem in causis vtilibus in presenti fortius, quā ex causis vtilibus in futuro. & ex causis convenientibus delectationi amplius, quam ex causis convenientibus honestati. et similiter recipit tunc impressionem a causis, quæ congruunt potius ad generandum opinionem, quam solidum intellectum. et huius quidem causa est, quia virtus animæ suam in cerebro exercet actionem, & exigit spiritum temperatè humiditatis, ut obediatur motui cogitationis, & exercitio intellectus. [Tunc autem] est vehementis humiditatis [et] nimii motus propter missionem vaporum ascendentium & inundantium ibi [immoderate] humidantium ipsum; [et] quomobrem [et] non obtemperat intellectui, nec motibus cogitationis, nisi in rebus [valde] materialibus & corporeis; non in rebus subtilibus. [valde] & spiritualibus: & cum in stabilitate seu agitatione ipsius non obedit [et] formationi [seu] presentationi rerum spiritualium, sed formationi tantum [valde] corporalium rerum: [unde] veritas seu perfectio sui operis apud cognitionem valde debilitatur, & retrahitur intellectiva virtus ab eo tantum, quantum exigit, aut procreat dispositio eius donec ad temperamentum eius complexio reducat, & ipsius inundatio quietetur: [et] quia enim] virtus animæ, quæ in corde est, vehementis [et] existit dispositionis ad gaudium, & non pervenit ad eam lætificantiā [visitata inter] sensum & phantasiam aut etiam cogitationem, quibus opus animatarum virium roboratur, propterea quod diximus tunc concommitari spiritum, quæ fortiora sunt in eo, secundum excessum humiditatis, & inundatio; idcirco tunc] sensus dominatur interiori spiritui, & supra motum eius efficitur intellectu potior: intellectus autem, quando contra se illum spiritum invenit sic proteruum, inuatur sensui & [subiicit] ipsum, sicut in geometricis, & cæteris scientiis fit. Quando igitur res taliter se habet, diminuitur in anima potioris impressio, & [et] honestorum, & intelligibilium, & prevalet impressio legitimatum [et] delectabilium, sensibus presentium maxime: et quoniam est dispositio fortis, idcirco sufficit ad lætificandum debilissima causa: sicut in pueris patet, propter quod putatur, quod sine causa lætentur, quum tamen sit impossibile: quinimo causarum gaudij & tristitiæ quedam sunt fortes, quedam sunt debiles: quedam cognite, siue manifeste quedam incognite siue occulte. Earum vero quæ [incognite] sunt siue occulte, plures sunt assuetæ: quanto enim amplius assuetæ sunt, tanto minus percipiuntur. De causis autem gaudij & lætitiæ fortibus, & manifestis, non est necessarium facere mentionem. Aliæ vero sunt sicut intuitus cæli inter lætificantes: cuius signum est, quia contrarium tristitiam causat, scilicet in tenebris, permanere. Aut sicut conuersari cum consimilibus: cuius signum est,

est, quod solitudo attrahat. De letificantibus similiter, obtinere desideratum & explere intentionem secundum exigentiam intenti sine impedimento: & præponere facere quicquam placidum: & similiter confidentia: & memoria præteriti delectabilis, & futuri, & spes: & meditatio in rebus ambiosis: & mutua confabulatio dilectorum: & euasio a tormento: & extraneitas rerum: & admiratio, & eleuatio mentis: & obuiatio amicorum, & amicitium vicinorum: & quandoque delusio & defraudatio, & uictoria in minimis rebus: & multa cõsimilia quorum mentio fit in libris rhetorum, & moralium: quæ inquam omnia diuersificantur in gentibus secundum affectus, & consuetudines, & ætates: nec aliquis ab eis reperitur omnimode uacans, ^y [nec contingit similiter ut causæ cõmuniter letificantes in duplo plus, aut amplius letificent cæteris, nisi pro tanto, quia] dispositio ²⁷ [quandoque vehementer respicit alterum oppositorum,] & non patitur a causis alterius, ^a [ ] nisi fuerint valde fortes, patitur tamen a causis ^b [suis] & si fuerint debiles. et propter hanc causam in ebriosis durat letitia: & in melancholicis habentibus spiritus tenebrosos perdurat tristitia ^c [leuius] ex causis desolationis, & tristitiæ: sicut rememoratio distantis patriæ naturalis: & reminiscencia multorum nocementorum iam diu præteritorum: & odia seu rancores: & difficultas sanationis, & onerosa conuersatio: & imaginatio terribilium futurorum, & proprie necessitatis mortis, a qua se auertit intellectus & intelligens desideret, quum sit inuitabile mori: & cogitatio sollicitantis meditationis in aliquo. Et separatio ab occupatione placentis, & cogitatio distractionis ab ea, & distractio a desiderato seu a uolito. Et multa alia cõsimilia, & aliqua quæ nequeunt comprehendi: hoc enim & cõsimilia contristant de facili animam dispositam ad tristandum. Amplius in melancholico fortitudo imaginationis contristantium rerum facit ei apparere, quod iam sit in actu res cuius similitudo animæ representatur; & idcirco in continua perseverat tristitia. Fortitudo autem imaginationis erat propter siccitatē spiritus, quam uis rectificet motum eius. Et etiam quia intellectus a sensu & phantasia distrahitur ab actionis rationis, propter corruptionem completam exigentiam disponentis complexionis, & qualitatis pessimæ, & obscuræ.

Capitulum sextum in quo ostenditur, quod unaquæque passio cordis disponitur ad generationem suipsius.

Non est autem opinandum, quod omnis causa mediate disponens ad gaudium vel tristitiam, [immediate] coniungatur substantiæ spiritus, sicut quantitas eius, & qualitas: imo alias esse contingit causas a quantitate, & qualitate spiritus: ut sponere ^b [animæ] passiones] quæ nihilominus di hoc faciant predictorum, ^c [quamuis] spiritui scilicet quantitate, & qualitate ipsius: hoc est, quia temperant complexionem ipsius: aut rectificant spiritum, & multiplicant quan-

titatem] & sic disponunt ad gaudium: aut accedit eis causa contraria, & sic ad tristitiam contrario modo disponunt. ^d [sunt ergo causæ exteriores primariæ & remotæ. Inherentes vero ad rationem vnicam deducuntur:] & est, quia omnis actio contrarium habens, si sapius iteretur, reddit virtutem eius cuius est, potentiorē ad imprimendum effectum. omnis autem fortificatio virtutis fit quadam dispositio ad effectum: hoc autem sufficienter inductione manifestatur. Et enim corpus si pluries calefiat, disponitur ad calefactionem velocem: similiter si pluries in frigidetur: aut rarificetur, aut spissetur, & in interioribus virtutibus accidit illud. etenim ex frequēti actione, & passione fortes habitus generantur in eis: sic enim morales habitus acquiruntur. Huius autem causa forsitan est, quia passio ^e [adueniens rei frequenter efficitur] conueniens substantiæ eius, quod autem est alicui conueniens, suo contrario disconueniens est. ^f [Si ergo sepius iteretur, diminuit dispositionem ad illud contrarium expellendo id, quod est conueniens illi. hæc igitur est declaratio supradicti per inductionem. manifestare vero illud syllogismo ex per se notis accepto, & demonstratiua ratione, valde prolixum est. Sed ex predictis elicitur, quod latandi frequentia disponit spiritum ad letitiam, & tristandi frequentia ad desolationem & tristitiam.] Causa vero huius secundum naturalem perquisitionem est, quia latandi frequentia duo consequuntur. Et primum scilicet fortificatio naturalis virtutis, secundum vero ratificatio spiritus, quam in letitia propter dilatationē acquirat. Confortationē vero naturalis virtutis hæc tria consequuntur, quorum quodlibet est causa latitiæ, primum est temperamētum spiritus, secundum vero est multiplicatio generationis ipsius ^g [super illud] quod ex eo dissoluitur, tertium est conseruatio ipsius a dissolutione superflua. Ratificationē vero spiritus consequuntur duo, videlicet dispositio ad motum & dilatationem propter subtilitatem substantiæ eius, & secundū est attractio nutrimenti ipsius propter motum dilatationis in quædam partem motui nutrimenti. ista autem ^h [natura] est inclinatio naturalis corporalis ad euitandum vacuum. De natura enim est talis motus ut in ipso motu succedere faciat posteriora prioribus. Et secundum hanc naturam trahuntur aquæ valde distantes usque ad primos fluxus ipsarū: & venti similiter: & cutis etiam a ventosis, & aque iterum in fistulis. Tristandi vero frequentia, duo consequuntur, videlicet debilitas naturalis virtutis, & secundum scilicet inspissatio spiritus, propter frigiditatem accidentem apud extinctionem caloris naturalis causatam a vehemēti coadunatione, & coarctatione spiritus. Ad hæc vero duo sequuntur contraria eorum. quæ paulo ante iam diximus. Est igitur manifestum, quod latandi frequentia disponit spiritum ad letitiam, & tristandi ad tristitiam. Et quod in dispositis ad letitiam contristantia non imprimunt, nisi fortia sint. letificantia tamen debilia imprimunt. ⁱ [Et similiter in tristitia fit e conuersio.]

d n. & illæ causæ extrinsecæ sūt causæ primæ & itæ substantiales id est accidentes substantiæ spiritus sunt causæ secunde & proxime, & itæ causæ accidentales remotæ non existimantur, quod non possint computari vel comprehendendi in numero, aut difficultatis est earum numeratio. Verum summa earum sicut puto comprehenditur in una intentione. e. inherens est tunc alicui rei quando accidit est.

Alia litera omnis passio pducens ad actionem est.

f. B. & contrario disconueniens quando reiterat multoties, tunc diminuitur dispositio, vel preparatio ei opposita, & additur in dispositione, vel preparatio ne contraria, quæ est in conueniens. Declaratio uera supradicta intentionis fit per inductionem, & syllogismū seu per rationem assumptam ex per se notis, manifestare vero illud ratione demonstrationis est ualde prolixum.

Cōsideratio autem in hoc quæ magis pertinet ad perquisitionem naturalem. Alia litera, & contrario disconueniens quando reiteratur tunc diminuitur dispositio, vel preparatio ei opposita & augmentatur preparatio contraria, quæ est ei conueniens. Quam ergo ita sit tunc frequentia latandi præparat ad letitiam & frequentia tristandi præparat ad tristitiam & desolationem.

g. n. loco eius. h. n. attractio. i. B. in eis. Dispositio uero eorum qui sunt præparati ad tristitiam est e contrario.

Capitulum septimum de differentia debilitatis cordis, seu pusillanimitatis, & tristitia, & eorum contrariis.

a B. Alia litera in hoc capitulo consideratur dispositio quæ est debilitas cordis & alia dispositio, quæ dicitur tristitia, seu fastidium & tristitia pectoris quæ ambæ dispositiones simulantur, sed tamen inter eas est differentia. Similiter in hoc capitulo consideratur dispositio, quæ dicitur dilatio pectoris, & ambæ istæ dispositiones simulantur, inter eas tamen est differentia.

b J. secundum plurimum.

c — B.

d a. secundum quod cor parum tolerat ipsam. Strictura vero pectoris & tristitia.

e a. corporale.

f B. animale.

g J. diuersa.

h J. B. quandoque.

i B. ad motum elongantem.

K a. seu in strictura pectoris.

J B. intentione aliam.

m B. a re nociva & erit ille appetitus voluntarius seu electivus &

n B. corpora diuersa.

Debilitas cordis & tristitia, quam quidam vocant contractionem pectoris siue cordis, similia sunt, & nihilominus differunt. Et idem similiter est iudicium de ipsorum contrariis. scilicet fortitudine cordis, & letitia, quam quidam appellant dilationem pectoris, siue cordis. Latet autem differentia inter ista, propterea quia ad alterutra communiter consequuntur: b J.

putatur enim de duobus primis, quod sunt passivæ dispositiones, de alijs vero duobus, quod sunt actiue: attamen inter extrema utriusque contrarietatis est differentia manifesta: primo quidem quia non consequuntur ad inuicem; non enim omnis debilis corde, est tristis, nec omnis tristis corde debilis: [cordis est per comparisonem ad rem contristantem,] similiter iterum nec omnis fortis corde est gaudens, nec etiam e contrario. Secundo vero quoniam ipsorum rationes sunt differentes: debilitas enim cordis est dispositio sumpta respectu terribilium rerum, d

[quoniam est impotentia tolerandi res illas. Tristitia vero] sumitur respectu contristantium rerum, quoniam est paucitas tolerantie ipsarum a corde: & terribile nocitium quidem est e [cordi:] tristitia vero nocitium¹ [animæ] est. Tertio similiter differunt quantum ad consequentia, quæ sunt animæ: b J. [nam debilitas cordis mouet ad fugam: tristitia vero seu cordis strictura^h J.] mouet ad resistentiam,

siue ad repellendum; & causat effectum eius, quod est contrarium fugæ, scilicet inuadendi præterea debilitas cordis tepescere facit motiua virrutes: tristitia vero excitat & mouet easdem. Et sic in debilitate cordis duæ sunt passionis, scilicet vna lesionis, & alia desiderij siue affectus: i

J. In tristitia vero^k J.

Junica est passio, scilicet nocimenti vel lesionis: nec naturaliter sequitur eam affectus ad fugam: imo forsitan eligitur ipsa fuga, propter¹ [aliquid accidens] abique appetitu inclinate ad recedendum, m Et si dicatur, appetitus est electivus, & non naturalis, aut forsitan eligitur inuasio, & repugnantia, & non fuga. Quarto iterum differunt quantum ad consequentiaⁿ [quæ corporis sunt.] debilitatem namque cordis apud obuiationem proprii nociui sequitur remissio naturalis caloris, & victoria frigoris: tristitiam vero apud obuiationem proprii obiecti vel nociui, inflammatio naturalis caliditatis. Quinto etiam differunt penes causas dispositionis: ad cordis namque debilitatem nimia subtilitas spiritus disponit. & frigiditas complexionis ipsius: ad tristitiam vero densitas spiritus, & caliditas suæ complexionis.

Capitulum octauum, qualiter sanguis secundum sui diuersitatem causat differentes passionis cordis.

a B. Sanguis exuberans clarus temperate substantiæ & complexionis propterea, quod ex ipso generat plurimum de spiritu splendido modo, temperate sub

Sanguis abundans, & clarus, & additæ caliditatis, propter multitudinem suam inflammationis, & uelocitatem sui motus, disponit ad iram. Abundans autem & clarus, & temperatus, quoniam ex eo generatur copia clari spiritus, & substantiæ laudabilis, & temperatæ complexionis, disponit ad gaudium. Sanguis autem subtilis, & clarus, & aquosus, & frigidus di

ponit ad timorem, & cordis debilitatem: propterea quia spiritus ex eo generatus est grauis, motus ad extra, & inflammationis modice propter frigiditatem, & humiditatem illius: & ideo non disponit ad letitiam, nec ad iram. Et quoniam sit celeris resolutionis propter suam subtilitatem, est etiam generationis exigua propter frigiditatem. Sanguis autem grossus, & turbidus, & additæ caliditatis, disponit ad tristitiam, & ad iram etiam perdurantem. ad tristitiam quidem, quia generatur ex eo spiritus turbidus: ad iram vero, quia velociter inflammatur propter caliditatem suam: quod autem efficit firmam iram, est spissitudo eius. spissum enim quando calefit, tarde infrigidatur. Ira vero causata ex sanguine cholerico & subtili velociter excitatur, & deletur, propter intensam caliditatem spiritus ex eo generati, & eius tenuitatem: si vero cum hoc splendidus, & clarus fuerit sanguis, est etiam lætificans. Sanguis autem grossus, & additæ caliditatis, non tamen turbidus, (quod raro contingit) efficit hominem non tristem, sed audacem, & fortis cordis: & est modice iræ, propterea quia letitia frangit iram: & tristitia disponit ad eam. Ira enim est motus ad expellendum: lætificantia uero delectationi conuenientia sunt. In delectatione uero fit b

[quasi] motus ad attrahendum: idcirco in tali homine ex rebus magnis creatur ira: & est f [uehementis propter spissitudinem] spiritus eius: & propter etiam eandem causam est parui timoris. Sanguis autem grossus, & additæ frigiditatis, & non turbidus, nec tristabilis, nec iocundum efficit hominem: nec etiam fortis iræ: sed est mediocriter timidus: & est etiam hebes, & sincerus in omnibus rebus propter similitudinem sui spiritus ad sanguinem eius. Sanguis autem grossus, & additæ frigiditatis, & turbidus, facit hominem desolabilem, & tristabilem, & etiam læte ire, nisi ex forti causa. Et eius ira d

[minus] est firma, quam in calido, & habente ceteras conditiones e [huiusmodi similes] firmior tamen est in eo quam in sanguine subtilis substantiæ, proinde est homo rancoris ant odij. f [Odium enim] est perseverantia formæ nociui in imaginatione seu phantasia: & perseverantia simul imaginationis affectus ad vindictam sumendam ex eo: hoc autem est ideo, quia ira est quodammodo firma: & motus ad

uindictam non valde fortis, Et quia etiam ira non est contra valde fortem, nec contra debilem valde. Sciendum est enim quod ira quando cessat uelociter, non perdurat in imaginatione seu phantasia forma nociui, sed cito deletur: & ideo non causat rancorem; Et similiter quando est affectus & motus ad vindictam valde fortis, accidit duo prohibentia: [odium seu rancorem:] quorum vnum est, quoniam anima quando totaliter ad vindictam trahitur, & mouetur, & auertitur a consideratione conditionum nociui, & h J.

eorum quæ sequuntur ad ipsam¹ [ab instantia formationis memoriæ.] De natura enim motiua uirtutis est. ut ab apprehensione nociui retrahat animam: & etiam e conuerso. k J.

J Sciendum uero est, quia quando valde

valde intenditur affectus ad vindictam in aliquo, & non ingreditur ipsum timor, peruenit ad hoc ex affectu. [Instantia] ut efficiatur quasi fiti quasi apprehensum & iam obtentum apud imaginationem ipsius. Quoniam enim aliquis virtutis motus intenditur & versus illud festinat, valde representat illud imaginatio quasi obtentum, & iam existens. Quum vero in imaginatione imprimitur forma quasi fiti, siue desiderati, sicut forma iam existens. [Et ad eam] peruenit forma cuius sicut forma rei ad quam terminatur motus.

Icastratur affectus ab imaginatione, & delectur in eo forma, ita quod in memoria non perdat ideo non sit rancor. Nocium vero, quando est magnus, sicut res aliqua magni timoris, tunc desperatio de vindicta obtinenda, & timor prohibet fixationem in anima forma desiderij ad vindictam: proinde [deleatur] representatio forme desiderij, & forme nocui ab imaginatione seu phantasia: quinimodo representatur forma timoris [existens in anima] proinde etiam ibi representatur forma desiderij ad fugam, non ad inuasionem: & ideo tunc in anima non perdat forma rancoris. De pueris autem, & debilibus, quia facilis est possibilitas sumendi vindictam ab eis, & modicum timeatur, representatur ac si iam fuisset accepta. Etenim nimia leuitas accipienda vindictam, representatur apud imaginationem quasi obtentum, & iam existens: imaginatio autem mouet non secundum id quod in re, sed secundum id quod in ea representatur: & ideo quando apud eam vindicandi leuitas presentatur quasi obtentum, reputatur vindictio ex debilibus sicut accepta: & idcirco in continuo cadit affectus ad eam, & omnino deleatur. Quod autem imaginatio moueat secundum representatam, non secundum exigentiam rerum, manifestatur ex eo, quod homines melius abhorrent, quando apud eos assimilatur euomit cholera: similiter cibos laudabiles atque sapidos, quando colores eorum assimilantur coloribus horribilibus corporum: & etiam forma formis quamuis etiam talia non esse credantur: Similiter in proposito quando quedam similitudo rei super dictam representatur, siue propter vehementiam motus desiderij, siue propter leuitatem [acquisitionis desiderati] tanquam esset obtentum, afficit ac si iam realiter esset: ideo non fit rancor: Sic ergo ex predictis [est] manifestum, quod inter completiones superius nominatas ultima est valde dispositio ad rancorem.

Capitulum nonum de differentiis modis latificandi, & confortandi repertis in medicinis.

Medicina latificantes, latificant quidem potius vel quia nutriendo restantur spiritui, sicut sicut margarita, & fericum, & cum potentia abstergerendi quam habent: Aut congregando, b[on]is prohibendo celerem dissolutionem ipsius: Aut temperando complexionem, siue cum caliditate vel doronicum: siue cum frigidityte ut camphora, & aqua rosae. Aut confortando: per delectabilem complexionem ipsius, sicut inuaua

aromatica,] aut sequestrando melancholicum & turbidum [humorem] ab eis: sicut buglossa, & lapis lazuli, & illud separatim, ut dictum est, aut coniunctim: sicut si coniungatur corallus, & Karabe, & buglossa quemadmodum docebitur in cap. vltimis huius libri. Aut forte latificatur propter proprietatem [innatam] sicut hinc cynthus. Proprietas autem quandoque coniungitur alicui predictarum causarum, sicut in muscho, & ambra: hanc enim latificant cum proprietate, quae coniungitur aromaticitati refocillanti spiritus: similiter etiam succus matianorum, ipse enim latificat cum proprietate: & quando spiritus complexio est calida, valde latificat, simul quidem cum proprietate ignota, & cum aliqua causa ex cognitis, valet cum frigidityte. Doronicum similiter quidem cum proprietate latificat, & quoniam spiritus complexio frigida est: latificat etiam cum proprietate simul temperando complexionem [per calefactionem].

[Supradictarum autem, illa, quae proprietati coniungitur, quandoque est vniuersalis, quandoque particularis: illa ergo quae vniuersalis est, nullius eget repressione in aliqua causa debilitatis cordis aut tristitiae, qualis causa est aromaticitas. Si vero particularis fuerit, in aliquibus eget repressione, sicut frigiditytas succi vel syrupi matianorum, quae in qua latificat in vna complexione, & non in alia. Quoniam ergo quis in frigida complexione uti propoluerit ad latificandum syrupo matianorum, [frangere] oportet cum calefacientibus ipsius frigiditytem. Erit autem rectius si frangitur cum calefaciente quod etiam ex proprietate latificat, sicut si miscetur syrupo matianorum aliquid mutchi vel ambrae, quando secundum intentionem curationis ad latificationem propinatur frigida complexionem habenti. Ad qualitates autem convenientes substantiae [naturalis] cum appetitu inclinatur virtutes [quarum] propria sunt obiecta, sicut sunt aromaticitas & dulcedo, hoc enim desiderat olfactiva, & gustativa, & [naturalis] virtus etiam inclinatur naturaliter ad ipsas. Duarum enim medicinarum aequalium in virtute, dulcior quidem & aromatica magis efficacior est iuuamenti, propterea quod virtus attractiva [membrorum] recipit fortius: & spiritus celerius inde nutritur, si potentiam habuerit nutriendi: & ab ea celerius patitur [in quantum est medicina]. Verum tamen substantia aromaticitatis est substantia potius exigitur aromaticitas quam dulcedo, quoniam cor est minera generationis nutrimenti spirituum. Hepar autem [quia] est minera generationis nutrimenti corporis [exigit] in nutrimenti ipsius de aromaticitate minus & de dulcedine plusquam in corde aromaticitas autem exigitur in eis, idcirco quia hepar est minera generationis ipsius [apud] contemplatores ueritatis [sed] tantum

Alia litera substantiam ipsorum cum conuenientibus naturae eorum delectantibus ipsos, sicut species boni odoris & dulcia, s. vaporum, g. solum oculum sicut iachur.

h. t. s. iporum & calefaciendo eos, & quandoque aggregatur proprietates cum causis cognitis pluribus quam una sola.

i. t. B. cum proprietate sua.

k. B. spiritus, l. B. sentientes eas, & reliquae substantiae spiritus per naturam, m. s. vitalis. Alia litera virtus naturalis & virtus vitalis.

n. t. s. hepatis, o. s. quae habuerit qualitates predictas si ipse ambe fuerit medicinales.

p. t. B. subtilis, q. s. medicinis, r. t. s. & medicinae hepaticae potius exigitur dulcedinem quam aromaticitatem.

s. B. e. s. & illud quod de aromaticitate exigitur in hepate est plusquam illud, quod de sapore exigitur in corde. u. s. imo est minera permanencia eius. u. B. & non apud eos qui speculantur in scientia medicinae tantum.

tantum minera receptionis & sedes: apud tamē artificem medicine sic.] Spiritus enim naturalis inclinatur ad aromaticitatem, & confortatur, & refocillatur ab ea, & consequenter inde virtutes naturales proculdubio confortantur.

Capitulum decimum de proprietate, quid sit, & quantum differat a naturalitate.

a B. non est in veritate res alia a natura & definitio quidē natura est q ipsa. b B. quæ acti bñtur proprie tati.

c B. subiecta. d a. sunt.

e f B. primæ. f B. virtutes ignis & terræ & aquæ & aeris.

Et post eas sūt secundæ quum acciderit in eis complexio cum qua acciderit eis dispositio, vel pparatio ad recipiendū eas.

g B. quedā formæ quum adueniunt in materia acquiruntur dispositiones, q prius non erat.

h B. heule.

i a. prohibitio.

ne.

k B. heule.

l B. ex formis & virtutibus est aliqua quæ non existit in dispositione simplicium & nō completur quidem præparatio ad eam nisi.

m B. & non est inuenta in vna duarum virtutū in elementis p se, sed est ab extra.

n B. extrahente.

o a. secundum unum duorum modorum aut mediante præparatione prima inherente materie seu heule, aut mediante complexione quæ q dem complexio p B. efficiens ipsam.

q f B. ultima.

Proprietas^a [est in veritate nihil aliud q natura. Natura vero] est principium motus, & quietis in rebus in quibus est, per se cunctarūque operationum per se^b [convenientiū eis, & propriarum.] Veruntamē differt proprietates a natura, sicut proprium a communi. Vulgaris autem opinio est, quod differant sicut opposita: veruntamen non est sic: sed veritas quidem est, quod in elementis, quæ^c [compositi] sunt generabilium & corruptibilium corporū, q [primo causantur] quedam virtutes actiue^d [prout existant in statu simplici. s. prout sūt [ignis & aer & aqua & terra. Secūdo vero causantur alię in cōmixtis causata cōplexione, mediante qua disponuntur ad receptionem earū] secūdam quācumque duarum opinionum: quarum quidem vna est, quod^e [in generatione formarū dispositiones introducuntur:] alia vero, quod omnes formarū dispositiones inherant materie vel h [hyle] ex sui primordiali origine. Sed quando aliqua ex formis aduenit materie, prohibet siue ligat aliarum formarū dispositiones. Quum vero alia forma superuenit auferens præexistentē, cassando illam, cassat dispositiones: [prohibitionis] ipsius, & tunc^f [hyle] ad naturā potentiam dispositionis regreditur. Sed qualitercūq; sit, hoc est verum, quod^g [a forma huiusmodi perfectius manat in composito virtus, quæ nequit in simplicibus inueniri; & quod dispositio ad receptionē illius completur] post commissionem simplicium verbi gratia, sicut est in magnete virtus attractiua ferri^h [quam nulla elementariū virtutū inuenit habere. Sed exitus eius est] a manatione diuina procedente in oībus rebus &ⁱ [producente] cunctas virtutes de potentia in actū^j [siue cum dispositione prima sicut in elementis, siue cum dispositione secunda quæ est cōplexio in compositis seu compositis: ipsa enim] disponit ad receptionem prædictæ virtutis, & non est ipsamet virtus, p [nec forma ipsius.] Et eadem^k [quidē est respōsio ad quæstionem de proprietate factā, quæ est respōsio facta ad quæstionem de natura. sicut enim qñq; ratur propter quid comburit ignis, nemo potest aliter dicere vel respondere q propter caliditatem; & hoc quidem nihil aliud dicere est, q quia habet per naturam caliditatem comburiuam; similiter si dicatur, quare magnes attrahit ferrum, non potest quidē aliter respōderi, quam quod dicatur, q naturalem habet virtutem attractiuam ipsius. Ex quo patet, quoniā si cut sciēs q propter caliditatem cōburit ignis, est sciens secundum veritatē, & non est ignorās: si militer & qui scit q magnes attrahit ferrū, q virtutem habet, cuius natura est attrahere ferrū, sicut natura virtutis q nominat caliditas, est in igne comburens; proculdubio sciens est

non ignorans: sed combustiua quidem virtus nomen habet appropriatum: alia vero non: & [est etiam communiter alia via quasi] extranea. Nec opinandum est quod rei perfecta notitia per hoc nomen habeatur, s [adeo quod si ne ipso haberi non possit vilo modo; quoniā notitia impositi nominis non tollit ignorantia, quam inducit extraneitas rei.] Prædicta autem respōsione non sunt contenti vulgares, ideo, quia supponitur apud eos, quod omnis operatio procedēs a corpore fiat a caliditate, vel frigiditate, vel humiditate, vel siccitate: aut grauedine, aut leuitate, aut motu: vel aliquo ex his q in simplicibus manifeste inueniuntur. Quē ergo actio nulli attribuitur prædictorum: nec est^l [sensu manifesta ratio processus eius ab illo corpore,] putat quod omnia principia eius ignota sint: quum tamen non ita sit. Enim intelligens, bene scit quia procedit vel a virtute naturali, vel animali, vel intellectuā, vel accidetali. Cetera quæ dicuntur super actione magnetis. s. quod trahit ferrum cum caliditate sua, vel frigiditate, vel anima^m [et]

[uel cum emissionē corporum curuorum ad modum hami, vel cum similitudine, quam natura eius habet cum natura ferri, uel cum vacuitate, quæ est in ipso, omnia inquam falsa sunt: quorum falsitas consideranti veritatem lenissime reuelatur. magnes enim adipiscitur virtutem ferri attractiuam cum complexione: sicut planta acquirit cum complexione nutritiuam virtutem. Nec ignorantia de ista virtute quare potius sit in magnete quā in aliqua re alia, inuenitur maior quam ignorantia in aliis rebus. Hęc enim ignorantia in duobus consistit, quorum primum est ignorantia factiua principiorum productentium hanc virtutem in esse: hæc autem ignorantia non magis appropriatur huic virtuti, quā cuiuslibet cognite nature. Secundum vero est ignorantia receptibilis, uidelicet dubitare de causa propter q ad receptionem virtutis huius disponitur plus hoc quam aliud corpus. Et hæc similiter ignorantia non est magnis propria huius virtutis quam aliarum naturalium rerum. talis enim ignorantia est in nobis de coloribus, & odoribus, & virtutibus animæ, ceterisque similibus. De omnibus enim his rebus scimus, quoniam ad actum essendi perueniunt a principis actiuis, quorum causa Deus est benedictus, & sciuntur etiam quoniā illud est propter appropriationem materie, causa dispositionis sequentis complexionem: ponimus etiam proportionem simplicium causare complexionem alia, quam quidem proportionem simplicem huius commissionis ignorabimus quamdiu viuimus in hoc mundo. unde patet, quoniam ignorantia causarum penitus huius virtutis in magnete non est mirabilior, quam ignorantia causarum disponentium res ad rubedinem, aut citrinitatem, aut corpus, aut animam. Sed a rebus quidem consuetis admiratio cadit, & negligit anima de ipsis inquirere. quod autem raro est, excitat admirationem, & inducit ad inquirendum, & ad speculandum de causis eius. In summa ergo, proprietates est natura inuenta in commissis corporibus, procedens in eis

eisa superna & plenissima influentia, & ppter complexionem propriam, quę particulare & propria dispositionem acquirit. ^a [Etenim loquendum est secundum veritatem de proprietate corporum committorum.] Veruntamen secundum consuetam opinionem differt proprietates a natura, quoniam proprietates dicitur virtus in committis inuenta corporibus, a qua procedit in alio corpore actio insueta quantū ad manifestam naturam. Dicitur vero natura, virtus qua corpora simplicia operantur. De hoc igitur ad tantum se extendit cognitio vulgarium, & debiliter perscrutantur veritatem. Quod si ignis esset res difficilis inuentionis, & de longinquis partibus afferretur, admiraretur utique vulgus de proprietate eius amplius quam de proprietate corporum ceterorum: & inquireret attentione de causis proprietatis ipsius, quā de causis aliarum proprietatum, quoniam ipsius operationes valde mirabiles sunt. Etenim presentia eius extrahit visum de potentia ad actum: & tangi se prohibet: & ascendit sursum: & ascendere facit ea quę vincere potest: & generatur ex modico ipsius in vna hora quantitas magna: & corrumpit omne illud, cui obuiat, & transmutat ad sui substantiam: nec etiam minuitur si accipiat ex eo. Et hæc quidem in veritate mirabilia sunt, quam tractus ferri a magnete, vel quam ceterę proprietates. Sed quoniam ista visitata sunt, & quotidie apparentia, cadit ab eis admiratio, & sollicitudo perquirendi causam ipsorum. Ad quod vero magnetis quia rara est, & inusitata, inducit admirationem, & prouocat ad inquirendum de causa ipsius.

TRACTATVS SECVNDVS.

Capitulum primum de numero & notificatione virtutum medicinarum in genere.

LXpedit, vt tractare volentes de conditionibus medicinarum cordialium, memoremus opera cuiuslibet speciei ipsarum: ante tñ hoc conueniens est, vt omnium medicinarum uniuersaliter qualitates secundum ordinem numeremus, diuinarum quędam inherēt ipsi substantiis medicinarum ex se, siue ante pariantur a corpore, siue non; quędam vero eis attribuntur per comparisonem ad effectum, quem in corpore derelinquunt, & in his, quę in ipso reperiuntur. Qualitates autem quę in ipsis substantiis medicinarum ratione sui attribuntur, sunt verbi gratia, caliditas, frigiditas, siccitas, humiditas, subtilitas, & grossities, & congelatio, ^a & [viscositas, liquiditas, ^b minutio saporis & odorum.] Dicitur autem calida quę quā caliditatem a naturali virtute nostri corporis, calefit primo, deinde calefacit postmodum corpus nostrum. Similiter intelligendum est frigida, & siccā, & humidā. Subtilis vero medicina, quę postquam passa fuerit a prædicta virtute in corpore nostro, uelociter in minimas partes diuiditur quātum est possibile, sicut cinamomum, atque crocus. Grossa vero dicitur, quę huic contraria est, sicut cucurbita, & gyp-

sum. Coagulatiua vero medicina est, [quę frigore coagulata calore dissoluitur, & liquefit, atque calore dissoluta frigore coagulatur.] Medicina vero liquida est, cuius partes de facili recedunt a loco in quo ponuntur. Viscosa vero dicitur, quę tolerat extensionem absque intermissione. Communibilis vero medicina est, quę diuidi potest in minimas partes a debili causa. Quid autem sit sapor, & odor, iam notum est. Qualitatem autem quę medicinis attribuntur respectu impressionis quę in corpore [vel conuenientibus ei] relinquuntur: quędam accipiuntur ab actionibus absolutis: quędam vero ab actionibus relatis ad [partes corporis speciales.] Primę vero sunt quę significantur quā dicitur medicina subtiliatiua, aperitiua, relaxatiua, lauariua, incisuiua, attractiua, mordicatiua, dissolutiua, absteruiua, & asperatiua, rubificatiua, vlceratiua, pruritiua, combustiua, corrosiua, putrefactiua, cauterizatiua, maturatiua, digestiua, inflatiua, frangitiua, uentositatis, ⁱ & [ingrossatiua inuiscatiua, lenitiua, lubrificatiua, constrictiua, expressiua, opplatiua, repercussiuua, stupefactiua, confortatiua, incrudatiua, mortifera, corruptiua, seu venenosatiua, theriacalis.] Alię vero, qualitates sunt quę significantur, quā dicitur medicina laxatiua, prouocatiua vrinę, aut sudoris, [inductiua, vel nauicatiua] vomitiua, retentiua sanguinis, aut vrinę, cōstipatiua, cicatrizatiua vlcerum, ^h generatiua & mundificatiua ipsorum, decoratiua, excorticatiua. Ad distinctam autem cognitionem cuiuslibet qualitatum volumus explicare cuiuscunque prædictorum vocabulorum intentionem. Subiliatiua ergo medicina est illa, quę substantiam humoris efficit tenuem, leuiter dissoluendo eam temperata caliditate. Dissolutiua vero medicina est illa, quę propter excellentiam suę caliditatis humorem diuidit sub forma vaporis, & eius partes extrahit successiue a loco in quo includitur, donec consumatur. Absteruiua quidem est, quę remouet a superficie membrorum, & orificiis pororum coagulatas & viscosas humiditates. Exasperatiua vero est, ⁱ [quę membrum efficit in superficie diuersarum partium quo ad situm: & exasperans quidem efficitur absteruiua, quādo transit super membrum solidę substantiæ sicut cartilago, & os, ^k & [cuius quidam superficies naturaliter partes habet diuersas in situ: sed humiditas viscosa vel leuis currens super ipsum applanat eam accidentaliter, unde absteruiua transiens super eam reducit ipsam ad naturalem asperitatem. Aperitiua est, quę non tantum ab orificiis meatuum, sed a concauitatibus ipsorum, mouet materiam ad extra, intus contentam. Relaxatiua est, quę substantiam membrorum habentium spissos poros efficit leuiorem caliditate & humiditate, propter quod ^l & [expulsiua superfluitatum quę continentur in eis sit leuior. Lauariua vero est, quę abstergit, & non cum actiua virtute, sed cum passiua scilicet humiditate, & hoc ideo, quia currit super orificia pororum, leniēs humores viscosos, & congelatos, existentes ibidē, seu humiditate ^m [lubrificatiua, commiscendo se illis, quamob-

c B. Alia literatura cuius partes difficle est ut moueantur a loco in quo ponuntur.

d — B.

e B. magnas res corporis. Alia literatura plarimas corporis partes.

f in. Alia literatura & in alio ordine medicinarum est medicina.

g B aut sanguinis prouocatiua aborsus & prouocans spiritum & h B. faciens nasci carnem solidans vlcera, & mundificatiua ipsorum, & excorticatiua.

i — B.

k f B. & neruus.

l f B. sunt porositates ampliores & magis aperte &

m B. & fluxibilitate.

n. B. facta cum aqua dulci.

o. B. alufmen.

p. B. uel parvis cans magnitudinem ipsius humoris seu paruas efficiēs partes magnitudinis ipsius humoris absque subtiliatione subtilitatis aut cōsumptionis subtilitatis ipsius facta cum resolutione.

q. B. ingrossatio uel inspissatio.

r. B. uacuitates uel cōcavitates rei rarificatio.

f. B. Alia literatura subtilis.

t. B. attractione faciente peruenire ipsum ad exteriora uel ad superficiē, quare rubificatio sinapis & ficus & mentastrum & rubificatio quidem.

u. f. B. in cute.

x. B. chebichengi.

y. B. naturalis.

z. B. rapia.

a. B. præter illa quæ egat uel cōmone partes & eas indurac.

rem remouet eos abunde propter motum eius super illorum superficies: sicut aqua hordei, n [& aqua simplex calida:] q si fuerit ibi virtus absteruua, erit ablutio fortis, sicut est aqua saponis, & o [saponaria.] Incisua autem est medicina subtilis, perfecte potens penetrare inter superficiem membri, & superficiē viscosi humoris, adherentis ei, donec separet ipsum ab ea: & similiter penetrare potens inter partes humoris, donec diuidat eas, & continuitate remoueat diminuens p [cōgeries ipsius humoris absque subtilitate substantie, atque ipsū soluendo consumit.] Et incisuiū quidē opponitur ad hærenti viscoso, quæadmodū subtiliatiū q [grosso] opponit. Attractiua uero est medicina habens virtutē ualde penetratiuā, mouens humore, quē attingit, ad superficiē, aut cū proprietate, aut cū calefactione: calefactione quidē quia dissoluit, & ad locū dissolutę humiditatis, necesse sitate vacui, alia subsequi vice primę: iterum et quia rarificat, propter quod attractio fit ad replendum i [uacuum.] & iterum propterea quia causat dolorem. Et ad membrum quidē dolens confluunt materiæ duplici de causa, quarū prima est, quia dolor uirtutem membri debilitat, & idcirco recipit superfluitates, quæ ab alijs mēbris expelluntur ad ipsum. Secunda uero est, quia spiritus naturalis procedit ad ipsum ad impugnandum causam nociuam, quæ sequit sanguinis multitudo. Mordicatiua uero medicina est illa quæ habet qualitatem i [subtiliter] penetrantē, causans in continuitate solutionē multiplicem numero, parue tamen quantitatis, & propinquius situs, generans dolorem Rubificatiua uero est, quæ forti caliditate membrū cui obuiat calefacit in tantum, ut ad ipsum fortiter trahat subtilem sanguinem i [& rubificantem superficiem eius, sicut synapis cum sicibus & mentastro: propter quod eius actio] uicem cauterij supplet. u [ ] Viceratiua uero est, quæ habet potentiam rubificandi adeo excellentem, ut dissoluat humiditatem continuatiuam partiū, quibus obuiat, causatque: ulcera uel vulnera, & attrahit ad ipsum superfluitates, quamobrem uicus efficiunt: qualis est anacardus. Pruritiua autem est quæ potest acumine & caliditate sui usque ad poros humores mordicantes attrahere, nec tamē ulcerare potest: quæadmodum x [serapinum.] Adustiua uero est quæ facit euaporare humiditatem ab humoribus, relinquens cineritatem ipsum in corpore: sicut euforbium, & assa fetida. Corrosiua uero est quæ dissolueno & ulcerando, peruenit ad diminuendū substantiā carnis. Putrefactiua uero est, quæ continuitatem membri corrumpit, dissolueno naturalē spiritum, atque calorem ipsius y [ ] absque eo quod corrodatur ipsum, aut cauterizetur, aut cōburat: sed relinquit in eo humiditatem in quam agit calor innaturalis: Dispositio autē humiditatis: in quam agit calor innaturalis, putrefactio nominatur, i [ales autem medicinæ sunt arsenicum, & z [ruta syluestris.] Cauterizatiua uero est quæ cutem comburit taliter, ut eius consumat humiditatem, a [propter quod eius partes corrugantur] sicut in eo quod asatur: quæobrem efficitur substantiā cutis oppilans meatum humoris fluētis. Maturatiua medicina est

illa, quæ rectificat substantiam humoris, utpote subtiliando b [ ] si fuerit grossus, aut e contra, propter quod ad expellendum habilitat. Et illud quidem facit quandoque cum substantia sua: nam si subtilis fuerit, subtiliat nimis grossum: si uero grossa, quod nimis est subtile, ingrossat. quandoque uero facit illud cū qualitate: nam si fuerit calida, maturat per se: frigida uero per accidens. Etenim calida subtiliat quod est grossum, & naturaliter separat inter corpora, & rem extraneam: frigida uero quæque nimis subtilis procurat substantiā mediocrem, & nimiam caliditatis cōplexionem temperat. Et omne quidē, quod a calido liquefit, a frigido coagulatur: & e contra. Quum ergo subtilitas humoris causat a caliditate extranea, ita quod caliditas naturalis efficitur propter illud impotens ad expellendum ipsum, frigidum quidem tunc frangit extranei caloris acumen. Digestiua uero medicina est, quæ transmutat cibum in humores laudabiles, quibus corpus nutrit: & humores in substantiam corporis. Inflatiua uero est medicina est, in cuius substantia dominatur grossa humiditas extranea a [tēperate cōmixta] in qua cum egerit caliditas naturalis e [ ] generat inde ventositas, quæ non dissoluitur, sicut sunt fæculi. Istarum uero medicinarum quædā causant inflationem in stomacho: quædā in uenis, in quibus cū prædicta humiditas fortius est cōmixta, non dissoluitur inde multa uentositas, nisi apud separationem partium medicinæ, idcirco causatur in uenis inflatio, non in stomacho: tales autem medicinæ sunt sicut zingiber, & eruca: & sunt medicinæ congruentes ad excitandum libidinem. Frangitiua ventositatis medicina cōmplex est cum caliditate subtili i [& ignea] defecū caliditatis debilis, quæ dissoluere nequit uentositatem humiditatem in quam agit. Dissolutio autem huius medicinæ quædoque peruenit ad dissolutionem inflationis causatam in uenis a cibis & medicinis: quæ leest semē rutę, & agni casti: & huiusmodi medicinæ nocent libidini. Ingrossatiua uero medicina est cōtraria subtiliatiuæ. Inuiscatiua seu b [ ]

lenificatiua medicina est illa, quæ sui viscositate exten- ditur supra superficiem membri diuersarum partium in situ, scilicet asperi, sicut stomachi, & matricis, & tracheæ arteriæ, quamobrem causat in eis superficiem extraneam i [atque] lenē. Lubrificatiua autem medicina est, quæ humectat superficiem corporis in meatu retenti, & liberat meatum ab eo, quod retinetur: corpus namque retentum cum grauitate propria & naturali e [ ] mouetur: propter quod medicina efficitur per accidens mouens ipsū, quales medicinæ sunt pruna, & mucillagines. Cōpressiua uero medicina est sicca, causans in mebro siccitatem, & coadunationem ipsius ad se ipsum, unde obturatur transitus & meatus: & ex fortitudine compressionis, & coadunationis partium membri adinuicem, coguntur humores subtiles in eius concavitatibus premissis exprimi uiolenter ex motu eius opposito. Oppilatiua medicina est illa, quæ in meatibus currens resistit uirtuti motoris, & remanet apud

apud quamlibet constrictiuam, & replet vlcus, sicut est lutum comestibile. Repercussiuua vero, medicina est frigida, quæ adeo in frigidat membrum, quod ipsum inspissat, & eius meatus restringit, & fluens ad ipsum coëgelat, & inspissat extinguendo caliditatem ipsius: quamobrem retinet ipsum, & prohibet eius motum, & proprie si fuerit grossa substantia: sicut oleum rosatum in frigidatum, & mucillago psyllij, & consimilia. Stupesciua, est medicina frigida, quæ adeo in frigidat membrum, quod propter frigiditatem alterat substantiam spiritus penetrantis in ipsum, & extrahit a complexione sua, quæ recipit virtutem sensus & motus, & permutat etiam complexionem ipsius membri, unde amputat sensum eius. Confortatiua medicina est quæ adeo temperat ^m complexione membri, ut prohibeat ipsum recipere ⁿ corruptionem: aut cum proprietate, ^o [†] aut cum sua complexione, ita scilicet quod in frigidat nimis calidum, & nimis frigidum calefacit, quemadmodum de oleo rosato commemorat Gal. Inerudatiua medicina est, quæ frigiditate sua prohibet maturationem, & digestionem: sicut aqua frigida cum bibitur in apostemate stomachi. Mortificatiua medicina est illa, quæ corrumpit complexionem, & substantiam spiritus cordis: aut per formam ipsius specificam, sicut venenum: aut per excellentiam alicuius qualitatis actiuæ, sicut opium per frigiditatem, & euphorbium per caliditatem. Medicina autem, quæ proprie appellatur venenum, est illa, quæ corrumpit complexionem spiritus per contrarietatem substantiæ speciei suæ ad substantiam & speciem spiritus, sicut napellus. Medicina autem theriacalis, & liberans a veneno est illa, quæ complexionem spiritus ab impressione veneni reducit ad naturalitatem, & ab ipsa præseruat eam cum sua proprietate. Medicina autem prouocatiua urinæ, ac sudoris, & medicina laxatiua, & iterum sanguinis educatiua, & retentiua ipsius, & his consimiles, manifestas quidem habent intentiones: quapropter notificatione non indigent.

Capitulum secundum, in quo ostendit quæ sunt virtutes medicinarum, quæ ad confortationem cordis, & laxationem conferre possunt aliquo modo.

Supra nominatarum medicinarum, quædam medicinas cordis ingrediuntur: quædam vero non. Faciemus autem nunc de ingredientibus mentionem: Medicinæ laxatiuæ profunt ad confortationem cordis dupliciter. Vno quidem modo intendit iuuamentum cum eis procurari iam dictum per euacuationem nociui humoris a toto corpore, aut a partibus: [hepatis,] & cerebri, sicut fit cum decoctione epithymi, aut cum ^d [medicina cum epithymo confecta. Secundo vero modo quando intenditur cum medicina laxatiua non prædicta euacuatio, sed mundificatio tantum sanguinis quod proprie est in corde, ad hoc quod spiritus mundus generetur in eo: sicut quando ponitur in medicina cordis lapis lazuli, aut armerius, ex quibus medicinis quam peruenerit eorum uirtus ad cor, adipiscitur [†] virtutem expulsiuam melancholici humoris a

sanguine tendente ad ipsum, & melancholici vaporis a ^d [sanguine generati in ipso quidem] etiam iuuamentum procedit ex corde ad cerebrum. Nocet veruntamen medicina laxatiua cordi, quoniam omnis euacuatio naturam duobus modis comprimit. primo quidem quoniam cum eo quod nocium est, euacuatur aliquid de conueniente nature. secundo vero, quoniam affert supra naturam ^e [ad] membra, quod trahit a membris, unde ^f [grauantur: natura enim] trahit humores ad sedem ipsorum, & ibidem quiescere facit eos. medicina vero laxatiua huic contrarium efficit. ^g [accidit ergo ex hoc natura debilitas & pigrities, quamobrem non præualeat ei. Theriacalis autem medicina] sistit vomitum, atque fluxum ^h [†] confortando naturam, & ⁱ [repugnando illi prout habet substantiam venenosam, & cum sua venenositate euacuat.] Et ideo fertur bene dixisse sapiens Hippocritus ^j quod medicina laxatiua mundificat, atque ^k [laxat.] Rursus autem iuuamentum laxationis maius quidem est in tristitia propter mundificationem spiritus, quam in cordis debilitate. laxatio namque diminuit materiam spiritus, & debilitat cordis ^l [complexionem]. Medicinæ vero prouocantes vrinam, & sudorem sunt vriles in debilitate cordis, quæ causatur ex subtilitate sanguinis, & eius aquositate: nociua autem in tristitia quæ causatur ex turbido, ac melancholico sanguine, quoniam augent sanguinis siccitatem, & grossitatem, & turbulentiam ^m [melancholicam]. Euacuatio vero sanguinis nocet debilitati cordis quæ causatur ex frigiditate sanguinis, & paucitate ⁿ [†] prodest autem debilitati, quæ causatur ex suffocatione caloris naturalis, & superfluo sanguine, sicut in ^o [cardiacis, & hæc est synocha inflatiua sanguinea.] Medicina subtiliatiua medicinis cordialibus associata, quoniam tristitia causatur ex turbiditate sanguinis aut in debilitate cordis quæ ex grossitie sanguinis, & eius frigiditate causatur, unde generatio multi, & temperati spiritus prohibetur. Eodem uero modo similiter absterfuiua, & aperitiua illis adiungitur, ut cum sui aperiendi potentia penetrare faciat medicinas cordis, quæ sunt sicut Karabe, & terra sigillata. Inflatiua medicina ualde nociua est tristibus, & corde debilibus, quoniam replet substantiam spiritus vaporibus ^p [†] incongruis & intransmutabilibus, ^q [†] habentibus se ad ipsos sicut se habent superfluitates ad membra. obtenebrant ergo spiritus, atque grauiant, & ad suas operationes debiles eos reddunt: propter quod debilitationem cordis atque tristitiam simul causant. Constrictiua medicina, & ^r [inuisatiua] medicinas cordis ingrediuntur ut substantiæ spiritus soliditatem & continuitatem laudabilem tribuant; ne uelociter dissoluatur quolibet leui motu: ueruntamen ipsarum utilitas in debilitate cordis est maior, quam in tristitia; quoniam ex subtilitate spiritus, & sanguinis, cordis debilitas amplius accidit. Tristitia uero potius fit ex grossitie sanguinis & turbulentia eius. Repercussiuua uero medicina tunc medicinas cordis ingreditur, quando propter debilitatem eius causatam a mala complexione calida, patitur nocumenta. Stupesciua

d. n. spiritibus, generatis in eos & illud quidē.

e. B. & f. B. violentam naturam quoniam natura.

g. B. & dum ipsa non accideret facit debilitatem in uirtute naturæ & defectu, tunc ipsa non præualeat eis (seu non potest super eos. Theriaca autem, h. p. uentris. i. B. faciendo eam dominari super id quod est uenosa substantia cum qualitate enim uenosa sic euacuat. k. n. inneterat. l. B. uirtutem.

Alia liera. m. B.

n. n. & subtilitate. o. B. cacania seu tremore cordis sanguineo.

p. n. non proportionatis. q. t. n. ad ipsos &

r. n. glutinatiua.

B. corpore.
B. etiam rema-
neat.

u f B. zurumbed
&

x f B. ficut cam-
phora & semen
lactuce.

y a. quoniam ue-
nenum quod est
cum sui substan-
tia contrariū sub-
stantie spiritus
efficitur etia ei
contrarium cum
qualitate sua, &
quandoque ue-
nenum non est
contrarium n si
cū qualitate sua
solummodo ita
ut sine tunc ne-
cessaria ille qua-
litate theriacali
prædictorum, &
fortasse i theria-
calibus necessa-
ria est caliditas
vehemens mul-
tis ex causis quæ
sunt ut sit spiri-
tus fortis motus
& vehemens ex-
tensionis uel spar-
sionis ut obuiet
ueneno ex longi-
nquo scipue
cū theriacali p-
prietate uel co-
trarietate quare
resistat ueneno.

z B. &
a B. faciliens
spiritum.

b B. corpore
sunt crudi.

c — B.
d f B. cum re-
lutione subtilis.

e B. mēthastum
& ficut myroba-
lani.

a B. uia uniuersa
li.

medicina poni in medicinis cordis, ut virtu-
tes ipsarū a corruptione custodiat in uia usque
ad cor, & in ^o [corde] postmodum tempore suf-
ficienti ^o [similiter] ad faciendum impressionē,
sicut opium in cōfectionibus cordialibus. Me-
dicinæ autem cōfortantes theriacitate sua om-
nes inquam medicinas cordis ingrediuntur,
quoniam humanæ naturæ eius proprietate cō-
ueniunt, cuius inquam naturæ principium cor
existit, & quoniam etiam cor cōfortant, ut a

10
venenis non patiatur, quales sunt doronicum,
& ^u f [ ] muschus. Et omnes quidē
medicinæ latificantes cor, & cōfortantes ip-
sum, sunt theriaces, non tamen oēs theriaca-
les sunt letificantes, propterea quia quædam ip-
sarum sunt ualde calidæ ut castoreum, quædā
ualde frigidæ, ^x [ ] ut lactuca,]
& portulaca, et sunt quædā theriaces illis qua-
litatebus indigentes ^y [diuersis ex causis, uene-
num enim cui repugnat, contrariatur cum sui
substantia, & forte cum qualitate prædictæ qua-
litate contraria, aut solum contrariatur cū qua-
litate qualitati prædictæ contraria, aut forte ne-
cessarium est ut medicina ueneno repugnans
siue calido siue frigido sit vehementis calidita-
tis multis ex causis, quarum una est ut sit spiri-
tus fortis motus Secunda quidem est ut sit ue-
hementis extensionis ad hoc quidem ut cū po-
tentia mortificandi & theriacali quam habet lō-
ge possit obuiare ueneno,] impugnando & ex-
pellendo ipsum antequam cor attingat. ^z [Ter-
tia uero] ut sit fortis ad corrumpendum & cō-
burendū uenū in modico tempore, in quo,
cum hoc quod dictum est, insuper cōseruatur
spiritus in suo saluo esse theriacali p-
prietate. ^a [Vomitua] uero medicina prodest cordi, quo-
niam alleuiat anhelitū, ut inde cor melius eue-
tetur. Dissolutiua medicina debilitati cordis,
& tristitia ualde nocet, nisi ex grossitie spiri-
tus, & frigiditate causetur, & in ^o [corde] sint in-
flatiui humores, nocet autem debilitati cordis
propterea quia dissoluit spiritum exiguum, &
subtilem, quod enim dissoluitur, quæcūque sit
substantia eius, ex genere est uaporis, & uenti.
Tristibus autem nocet, quoniam tristitia si cau-
satur ex paucitate spiritus, dissoluendo addit in
paucitate, aut ^c [subtilem] spiritum efficit turbu-
lentum ^d f [ ] & remanenti
spissitudinem auget. Quod si necessitas coege-
rit ut ea, expedit ei commisceri cōfortatiuas
medicinas, & congregantes, aut continuitatem
seruantes, dum tamen sint ex his quæ conue-
niunt cordi sicut ^e [myrtus, &] Kebuli.

De simplicibus medicinis cordialibus secundum ordinem
alphabeti. Cap. 3.

Postquam locuti sumus de uniuersalibus in-
diciis medicinarum, & ostendimus ^a f [ ]
quæ ex eis me-
dicationi cordis conueniunt, & quæ non, &
etiam propter quid: nunc iam expedit, ut tam
ad iudicia particularia medicinarum cordia-
lium simplicium, quam compositarum, amo-
do descendamus, a simplicibus inchoantes se-
cundum ordinem alphabeti.

Inquit translator. quoniam alpha-
betum arabicum nequit ordinem
alphabeti nostri seruare: iccirco
medicinas simplices de quibus au-
tor hic loquitur, ad alleuiandum
laborem studentibus secundum se-
riem nostri alphabeti scripsimus.

De litera. A.

Ambra. Aurum. Argentum. Accedula.
Agaricus.

De ambra.

Ambra calida & sicca in secundo, ^a f [& cū
subtilitate,] & uiscositate sua nihilomi-
nus habet vehementem proprietatem latifica-
di, & cōfortandi simul. Est autem ad hoc po-
tentior propter fortitudinem suæ aromaticita-
tis. Et ideo cōfortatiua est substantiæ cuiusli-
bet spiritus. ^b [Et membrorum principalium &
multiplicatiua ipsius effectus,] & est multo tē-
perantior muscho. Iam autem patens est huius
natura cū subtilitate, & uiscositate, et soliditate.

De auro.

Aurum iudicatur inter iudicium argenti,
& iudicium hyacinthi: & est quidē infra
hiacynthum, & supra argentum. cuius quidem
complexio temperata est, aliquantulum uicina
calori, & est eius operatio a proprietate.

De argento.

Argentum aliquantulum est frigidum &
siccum. Et eius quidem effectus similis est
effectui hiacynthi, hoc excepto quod est mul-
to debilius illo.

De ^a [accedula.]

^b [Accedula] propinqua est acetositati citri:
attamen quamuis in complexionem nō
sit ea debilior, in proprietate tamen multo de-
biliores.

De agarico.

Agaricus calidus est in primo, siccus in se-
cundo. Inest autem ei proprietas theriaca-
lis contra omne uenenum, & propter subtili-
tatem quæ eius caliditati commissa est, aperiti-
uus est, & laxatiuus humoris turbidi: propter
quæ omnia inest ei proprietas cōfortandi
cor, & latificandi.

De litera. B.

Basilicon, Ben.

De a [basilico.]

De croco.

Basilicon calidum est & siccum in primo, habet autem aromaticitatem & stypticitatem cum b [subtilitate. prater hoc etiam] est in eo superflua humiditas, latificat autem cu proprietate, quam adiuuat aromaticitas, stypticitati & subtilitati associata: Finaliter tamē vsus eius non est in latificatione laudabilis: quoniam substantia nutritiua quæ est in ipso, contrariatur ipsius medicinali substantiæ, etenim substantia medicinalis efficit quæ dicta sunt. nutritiua uero sanguinem turbidum atque melancholicum generat. c [Et] illa superfluitas d [in sup.] q̄ est in ipso, causat inflationem in uenis. iam autē ostensum est quod nociua sunt e [ista duo.]

Rocus calidus est in secundo, siccus in primo: & sunt in eo stypticitas, & dissolutio fortes: ad quæ digestio sequitur proculdubio. Et inest ei proprietas vehemens in confortando cor, & substantiam spiritus, & letificandi, cum hoc quod illuminat, & dilatat, & solidat ipsum: & adiuuant ad hæc aromaticitas fortis cum natura predicta. Multitudo uero comestionis eius, superflue dilatat spiritum, & mouet ad extra donec accidat propter hoc, ut discedat a nutrimentali materia, & sequatur inde mors. Dosis autem eius ad hoc non a [est, nec oportet de ipsa mentionem facere.]

a B. ne ipsa cognita exhibetur a malis uolis. Alia litera fuit inuenta sed melius est non facere mentionē de ipsa.

a B. & habet proprietatem forte ut sit conueniens substantiæ. b t b. in corde.

De been.

De camphora.

Been calidum est in secundo, siccum in primo. Ipsiū autem quoddam est albū, quoddam rubrum. Sed rubrum quidem calidius est. Et est nihilominus in utroque stypticitas cum subtiliatione, & apertione. Inest ei fortis proprietas confortandi cor: & etiam simul letificandi: ad quæ quidem iuuatur stypticitate subtiliationi coniuncta.

Camphora frigida est & sicca in tertio a [vir] tus eius est saluare substantiam spiritus cui dominio suæ frigiditatis quando eius quantitas moderatur & fortasse adiuuat ipsam absolute frigiditas in calida complexione: quando b t [ ] propter malitiam eius complexionis debilitatur spiritus, & dissoluitur. Aromaticitas autem eius adiuuat absolute proprietatē ipsius in omni complexione. Temperatur uero frigiditas eius cum ambra, & muscho. Sicci tas autem cum oleis humidis, & aromaticis, sicut est c t [ ] Joleum uiol. et est the-riaca, & proprie contra calida uenena. et acquirit ab ea spiritus subtilitatem, & luminositatem uehementem, & propterea latificat, & confortat in hoc autem karabe assimilatur ei. Sed camphora quidem fortioris proprietatis est, & uehementioris a [saluationis].

c t b. oleum de Keiri &

d B. conuenientia.

De litera. C.

Citrum.	Corallus.	Cinnamomum.
Crocus.	Camphora.	Coriandrum.
Calamentum.	Casia lignea.	Caro. Cyperus.

De citro.

De coriandro.

Citri cortex est ex letificantibus theriacalibus, cuius proprietatem caliditas quidem adiuuat. Est enim calidum & siccum in tertio, cui appropinquat folium, & flos eius, suntque subtiliores eo. Et eius etiam acetositas est ex confortantibus cor calidæ, a [& sicce,] complexionis: & est ex cōferētibz cardiacæ calidæ: post hoc autem est in eo theriacalitas, unde confert morui b [reptilio, & serpentis,] & est frigida & sicca in tertio. Semē autem eius est theriacale c [conferens] uenis. Videtur etiam quod sit ex confortantibus cor præbendo soliditatē substantiæ spiritus: d [& est frigide ac sicce complexionis in tertio:] nec elongatur e [ab intellectu,] quin sit ex alleuiantibus ipsum.

Coriandrum a t [ ] frigidum est in secundo, siccum in tertio. et inest ei proprietas confortandi cor, & letificandi: & proprie in calida complexione. & adiuuat ipsum aromaticitas & stypticitas eius. b t [ ]

a t b. siccum.

b t b. condē ans uel solidans substantiam spiritus. a B neman. b B. Neman.

De casia lignea.

Calamentum si reprimatur eius caliditas, & siccitas cum oleo uiol. & remanescit aromaticitas, & penetratio eius, confert in temperando spiritum in cerebro existentem: & proprie si fuerit complexionis phlegmaticæ: tunc enim repressione non indiget, nec est auditum quod spiritui conferat, qui existit in corde, inuamento magno: ueruntamen ex his quæ diximus de qualitatibus, eius, uidetur quod cōferre possit eidem.

De casia lignea.

Casia lignea appropinquat in complexione cinnamomo alitino, nō tamen in subtilitate.

De carne.

Carolice sit nutrienda pure, attamen aqua ei ingreditur curationem debilitatis a [eius:] non igitur obest de ipsa loqui. & idcirco dicimus quod carnis aqua si laudabilis fuerit caro animalis, aut b [bidensis] ouis, aut iuuenis arietis, aut hœdi: uel caro laudabiliū auiū: est

a B. cordis. b B. ex carne arietis iuuenis aut carne alteri id est capre iuuenis aut ex carne agnorum Alia litera

De corallo.

Corallus frigidus est in primo, siccus in secundo: & cum proprietate confortat cor, & latificat: quam quidem proprietatem adiuuat illuminatio, & a [absterfio,] & solidatio cū stypticitate.

De cinnamomo.

Cinnamomum alitinium calidum est in secundum, siccum in tertio, habetque proprietatem: & inest ei letificandi proprietas, quam adiuuat aromaticitas eius, & a [fortitudo] subtilitatis. et propterea confert inuamento theriacæ.

ex carne arietis
alib. i. ex car
ne arietis unius
anni, aut ex car
ne arietis albe
u. i. ex carne
arietis duorum
annorum, aut ex
carne agnorum
c. B. subtilitate.
d. B. arietis iuue
nis. Alia litera
arietis vnius an
ni, aut arietis
duorum anno
rum.

a. u. spica & cy
pero & folio.
b. h. ista sunt
propinqua ina
tura & videtur
quod sint in se
cundo calida &
seca & iudiciu
ipiorum est iu
diciu specterit
aromaticaru, in
quibus est sty
plicitas cu sub
tilitate: & pro
prietas ipiorum
est confortare &
laxare, quare
lege quae de
illis dicta sunt.
a. u. caliditas.
b. B. substantia
styptica.
c. i. B. fortis.
d. B. forte.

est vltima rerum debilitati cordis. Quod si cau
satur ex c [debilitate] spiritus, tunc vtilior est ca
ro d [animalis aut bidentis ouis.] Si vero ex ip
sius grossitie, & turbate & paucitate, tunc le
uiores ex eis meliores sunt. Plures autem medi
corum sunt opinari, q[uod] aqua carnis sit brodium
decoctionis ipsius n[on] tamen est ira. Sed potius
aqua carnis est succus per decoctionem extra
ctus a carnibus comminutis, donec refudando
fluat ab eis, & in qua frigitur caro, cuius colatu
rapotui ministratur.

De a [cypero.]

b [Cyperus. de eo dicitur in cap. de spica
nardi.]

De litera. D.

Doronicum.

De doronico.

Doronicum calidum & siccum est in prin
cipio secundi gradus. Inest autem ei pro
prietas valde fortis in confortando cor, & in
laxificando: cui non repugnat excessus a [ ]
] & adiuuat theriacalitas ipsius & quod in
ipso est de b [stypticitate subtili:] & proinde est
theriaca a [ ] cunctis uenenis, & laxifi
cans a [ ] & confortans. reprimatur autem exce
sus sue caliditatis cum commistione syrupi ma
tianorum. Sed in cardiaca valde calida commi
scetur ei modicum caphora, propter quod re
manet proprietates eius, & reprimatur caliditas.

De litera. E.

Emblicus. Endiuia.

De emblico.

Emblicus, de complexione eius sunt differen
tes opiniones. I. thi qui plures sunt, dicunt
eum esse frigidum a [ ] & humidum, & hoc qui
dem rectius est. Isaac autem Iudaeus opinatus
est, ut dicitur, ipsum esse calidum. Sed qui frigi
dum iudicant, diuersificatur: nam quidam po
nunt frigiditatem eius in primo: quidam vero
in secundo, uidetur tamen q[uod] sit in fine primi:
siccitas autem eius est in secundo: propter quod
est ex b [mere] confortantibus stypticitate. Et in
est ei proprietates confortandi cor, & laxificandi:
quam adiuuat stypticitas eius: cuius etiam frigi
ditas in complexionibus a [ ]] frigidis
cum modica re leuiter temperatur. Est .n. medici
na d [solutiva spirituum.] eius tamen iuuamen
tum in confortatione maius est quam in tristi
tia: tunc autem in tristitia prodest, quando est
eius causa subtilitas c [sanguinis] cum paucita
te, atq[ue] velocitas dissolutionis illius. Et quonia
est ex medicinis confortantibus cor propter pro
prietatem & propter hoc quod i [mundificat
etiam:] Idcirco est medicina vehementer con
ferens intellectui & memoriae. b [ ]]

De a [endiuia.]

b [Endiuia syluestris] sicca est in primo. In
est autem ei proprietates theriacalis, & in
greditur cordis medicationem potata & em
plastrata.

De litera. F.

De fisticis.

Fisticis inest aromaticitas, & stypticitas cum
viscositate: propter quod aiunt esse laxifica
tes cor, & confortantes: & inde numerantur in
ter medicinas theriacales.

De litera. I.

De hiacyntho.

Iacinthus temperata esse videtur. Inest autē
ei proprietates laxificandi, & confortandi cor,
& fortiter obuiadi ueneno. Et hec quidem pro
prietates est uirtus non suis attribuenda compo
nentibus, sed manat ab ipsa eo modo quo a di
ximus de magnete. De his autem quae in con
sideratione hiacynthi persuadere oportet, est
ut inconueniens esse dicatur calorem natura
le agere in hiacyntho, quum sumitur intra cor
pus, transmutationem, & dissolutionem, atque
commistionem eius substantiae cum euapora
bili substantia spiritus, quemadmodum b [dici
mus de] croco & similibus. Et in summa c [ ] co
gruum] quidem est quod dicatur quod hiacy
nthus in substantia sui patitur a calore naturali:
& exinde post modum eius opus manifestari.
Etenim eius substantia, quemadmodum patet
sensui, ualde est ab huius passione remota. Vi
detur ergo, q[uod] calor naturalis nec imprimat in
substantia, nec in accidentibus formae suae in
haerentibus,] sed solum in ubi eius, & loco, &
qualitatibus eius accidentalibus. In ubi quide,
& loco, quoniam facit ipsum cum sanguine
penetrare usque ad partes cordis. quapropter
quum efficiatur propinquius passo, fortius im
primit suum effectum. In qualitatibus quidem
accidentalibus, quoniam calefacit ipsam hia
cynthi: de natura uero calefactionis est, ut ma
nifestet proprietatem, & c [educat] uirtutem. si
cut apparet in Karabe: ipsum .n. quando debili
ter paleam trahere uidetur, fricatur quidem do
nec calefeat, post hoc apponitur palea: i [trahes
ipsam.] Videtur ergo b [ ] finitur q[uod] impressio
hiacynthi sit ista, & quod actio eius sit secun
dum additionem elongationis aut appropin
quationis eius ad id, in quod naturaliter impi
mit.] Illud autem in quo testificantur antiqui
laxificare hiacynthum h [scilicet ferre] ipsam,
& proprie in ore, testantur quoniam ad laxifi
cationem alteratione non indiget in substantia
sua, uel in accidentibus i [inhærentibus ei.] nec
est necessarium q[uod] passum tangatur ab ea: sed
sufficit q[uod] uirtus laxificandi quae ab ea manat, ip
sum attingat: quamuis eius actio confortetur
calefactione, & appropinquatione sicut in pro
prietatibus ceterorum. a [ ]]
Videtur etiam q[uod] adiuuet actionē suae propie
tatis quod habet de illuminatione l [ ] cum ab
sterfione, &] temperamento complexionis.

De a [ixymel.]

b [I Xymel] planta est aromatica similis cinna
momo c [ ] quam quidam de Lameche af
ferri dicunt. Et est calida in secundo, sicca in pri
mo.

mo. Et est ei proprietates ualde sublimis confortandi spiritum, quam adiuuat aromaticitas & stypticitas cum subtilitate, sicut frequenter in prædictis recolimus: confortat etiam cor & cerebrum & omnia viscera: & in summa, omnium virtutum naturam adiuuat, & actiones.

De litera. K.

Kadrem. Karabe.

De^a [Kadrem.]

Kadrem] est ex medicinis lætificantibus, & confortantibus magnis: & est ex nobilioribus theriacis contra morsum serpentis & puncturam, nec habet excellentem caliditatem. Et idcirco cum hoc, quod est theriaca, confortat, & lætificat simul. Est enim herba similis aristolochie, crescens cum napello^c [cui napellus cum ei vicinatur in quocumque loco nec fructificat, non frondescit, propter quod quidam opinati sunt quod sit tithymalus, quoniam hæc ei conuenit, non tamen est ita.]

De Karabe.

Karabe calida est in primo, sicca in secundo. Opinio tamen est quod sit frigida. Inest autem ei aromaticitas camphoralis, & radiositas modica, & proprietates confortandi cor, & ipsi³⁰ lætificandi ac depellendi cardiacam^a [iuuamēto tēperato, et soliditate, quam præbet spiritui.]

De litera L.

Lingua bouis. Lapis lazuli. Lapis armenus. Lilium. Lignum aloes.

De lingua bouis.

Lingua bouis calida est, & humida in primo: cuius proprietates est lætificare, & [mundificat] nanque substantiam cordis. Melior tamen est quæ de b. [Corintho] affertur, habens spissum fo-
lium, velarum plurima lanugine: quod inquam post exsiccationem nec contrahitur, nec est sic-
cum: quæ autem in his partibus reperitur, est ex genere^c [alterius plantæ], & accipitur pro-
lam, quum tamen non sit illa. d. [Sed etiam con-
uenit ei cum uirtute proprietatis, & appropin-
quat eius natura temperamento, nec tamen im-
primi t sicut illa.]

De lapide armeno.

Lapis armenus proprietatem habet confor-
tandi cor, & ipsum lætificandi: separando
a spiritu, & mundificando similiter corpus ab
humore melancholico.

De lapide lazuli.

Lapis lazuli similem uim habet cum eo quod
dicitur de armenico lapide, nisi quia est ip-
so debilior.

De a [lilio.]

a. s. fufen azad.
b. s. fufen azad.

Lilium] in iudicio & natura croco appro-
pinquat: minus tamen habet caliditatis,
& siccitatis eo. I. t. lilium quidem conuenien-
tius est ad confortationem cordis. Crocus au-
tem ad lætificationem. In lilio est potentia soli-
dandi spiritum, propinqua ei quæ est in croco,
non tamen habet^e [siccitatē, & crocus habet]
vehementem potentiam dilatandi spiritum fo-
ras & mouendi extra: d. t. [ ] proin-
de amplius confert syncopei quam crocus. Li-
lium enim^f [mouet] spiritus minute dilatan-
do, & t. t. [ ] extrahendo, & fortius dila-
tando, & extrahendo.

c. — B.
d. B. quam ha-
bet crocus.

e. B. confortat.
f. B. minuat.

De ligno aloes.

Lignum aloes appropinquat in iudicio am-
bra, tamen est ea debilior. Etenim tempe-
ramento propinquior est complexio eius, &
omnia membra confortat.

a. — B.

De litera. M.

Myrtus. Myrobal. Melissa. Macis.
Muschus. Mumia. Menta. Malum
granatum. Matianum. Margarita.

De myrto.

Myrtus non est ita perfectæ commissio-
nis ut pater, quam unica & singulariter
prædominans uirtus ei conueniat per naturā:
imo uidetur duplicem habere substantiam, in
quarum una frigiditas dominatur, in altera ue-
rò caliditas: inter quas quidem commissio nō
perficitur, nec actio & passio taliter, ut perdu-
cat ad complexionem unicam dominantē eis:
quo quidem iudicio plurimæ considerationis
est myrtus: uidetur enim^a [plus esse frigidita-
tis in ipsa:] nec tamen adeo fortis est ipsarum
commissio, quin calor naturalis separet inter
eas: quumque separauerit, penetrat primo sub-
stantia calida & calefacit: postea uerò sequitur
substantia frigida, & confortat, & stringit: & id
circo excellit eius iuuamentum in generatio-
ne pilorum: etenim substantia calida trahit pri-
mo materiam, & dilatat poros: quum ergo ad
ipsos trahitur materia conueniens generatio-
ni pilorum, condensatur in pilum. Est autem se-
des aromaticitatis, quæ in ipsa est, substantia ca-
lida. b. t. [ ] Quum autē
iudicatur myrtus secundum complexionē eius
prædominantem, & fortiorem, est frigida in
primo, & sicca in secundo: & inest ei cum hoc
subtilitas: est quoque conueniens spiritui pro-
pter aromaticitatem suam, & t. t. [ ]
stypticitatem cum subtilitate subtiliatiua eius.
[Et mundificatiua, etiam propter alteram sub-
stantiarum eius simplicem:] & propter quæ ite-
rum omnia est ex medicinis cōferentibus car-
diacæ, & cordis debilitati, proprietate quam
complexio adiuuat:

a. s. q. substan-
tia subtilis i qua
dominantur cali-
ditas sic minor
& substantia ip-
sa in qua domi-
natur frigiditas
sic plus.

b. t. B. & sedes
ponticitatis eius
est substantia fri-
gida.

c. t. n. propter id
d. B. est faciens
ipsum spissum
len solidum mū-
dificans substan-
tiam eius dila-
tans uel spargens
ipsum.

De myrobalanis a t. t. [ ]

Myrobalani Kebuli frigidi sunt in primo,
sicci in secundo: inestque naturaliter eis
stypticitas, quod significat ipsorum pontici-
tas.

a. t. B. kebulis
& indis.

b B. nō soluunt
nisi.

c n. expressio
& abstergent
cum pontica
te & ambo sol-
uunt & præci-
pue indi nigri
& ambo aggre-
gans mundifica-
tionem sangui-
nis a corde, &
hepate &.

tas. Et b [soluunt] cum proprietate, quā c [con-
plexio adiuuat myrobal. Indi, tamē ad hoc for-
tiores sunt & ebullis. Communicant tamen in
mundificatio cor, & consolidando, & confor-
tando etiam: idcirco latificant. videtur etiam
quod ad hoc similiter insit proprietas.

De melissa.

Melissa calida est & sicca in secundo. Inest
autem ei proprietas mirabilis letificandi,
& confortandi cor similiter: quam quidem ad-
iuuat aromaticitas, & subtilitas aperitiua, & sty-
pticitas, quæ in ea sunt. Et cum hoc etiam cun-
ctis visceribus confert. habetq. naturam leuiter
solutiua, ita scilicet quod sufficit ad solu-
endum a spiritu vapores melancholicos, & a [san-
guinem, qui existit in corde: nec tamen id effi-
cere valet à cæteris membris, & corpore toto.

a B. a sanguine.

De mace.

Macis. deco dicitur in capitulo de spica.

De muscho.

a n. ulrimatur
in virtute eius
vel non tamen
peruenit ad hoc
ut sit sic: vir-
tus eius.
b f. contra ue-
nenum regio-
nis alhelele si-
cut.

Musculus calidus est, & siccus in tertio. Est
autem similis croco. non tamen a [cro-
cus loco eius permutari potest in omni loco.]
Et musculus est theriacalium nobilior b [†
] contra napellum. c [† & grana-
cuius] & cornu spica: & reprimatur caliditas
eius cum camphora, & siccitas cum oleis hu-
midis, sicut cum oleo violaceo, & rosi.

c — B.

De mumia.

a n. secundi.

b B. & ipsam
adiuat viscosi-
tas condensans,
solidans spiritū

Mumia calida est in fine a [tertij] sicca pro-
ut creditur in primo. Inest autem ei pro-
prietas omnem spiritum confortandi, b [quod
adiuat continuatiua viscositas.]

De menta.

a f. iusmen-
to mirabili.

Menta habet subtilem aromaticitatem, & 40
dulcedinem amaritudini commistam, cū
delectabili commistione ponticitatis. & con-
uenientis stypticitatis: quæ inquam sicut sæpe
diximus, adiuuant letificandi proprietatem.
a [†] videtur autem quod rursus
complexio sit calida in fine primi, sicca in prin-
cipio secundi.

De malo granato.

Malum granatum dulce conueniens est cō 50
plexioni spiritus cum bonitate, & dulcedi-
ne sua, & proprie spiritus qui existit in hepate.

De matiano.

Matianum frigidum est, & siccum in pri-
mo: & inest ei magna proprietas latifican-
di, & confortandi, quam adiuuat aromati-
citas & dulcedo, & cum hoc quod est medicina,
est nutriendus: quamobrem confert spiritui nu-
triendo, & temperando ipsum: & prodest etiā 60
ei sua proprietate.

De margarita.

a B. forclores
sunt valde q̄ ka-
rabe.

Margarite similes sunt Karabe in natura, &
luminositate: uerum a [tamen in opere nō
consequitur illas: tamen ei inest proprietas val-
de magna.

De litera. N.

Nenufar.

De nenufare.

Nenufar appropinquat camphora re in iudi-
cio, nisi quia est a [humidior ea.] Et eius
quidem humiditas b [†]

Causat in substantia spiritus qui existit in cere-
bro pigritiam, & torporem, nisi egeat & hume-
statione ut temperetur spiritus autem qui est
in corde, non uidetur ab ea pati hoc nocumen-
tum, quod patitur spiritus cerebri: imò præbet
forte iuuentum: nam proprietas suæ aroma-
ticitatis confortat spiritum qui in corde est: no-
cumentum uerò frigiditatis & humiditatis ip-
sius est secundum quid, & temperatur croco,
& cinnamomo.

De litera. O.

Oua. Olibanum. Ozimum.

De ouis.

Oua quamuis a [medicina] non sint, ad con-
fortationem cordis tamen recipiuntur, ip-
sum enim valde confortant, uitella b [videli-
cet:] dummodo tamen accipiatur ex ouis vola-
tilium, laudabilis carnis, sicut gallinae, & perdi-
cum, & starnæ, & phasiani. Ista enim uitella tē-
perata complexionis sunt: quibus tria conue-
niunt, scilicet uelociter in sanguinem transmu-
tari: & parum superfluitatis post transmutatio-
nem relinquere, & sanguinem generare cōfor-
mem sanguini, quo nutritur cor. f. subtilem &
clarum pellitur ergo festināter ad ipsum. Et id
circo præceteris nutrientibus conueniens est
in dissolutione substantiæ spiritus, & diminu-
tione materiæ ipsius, sanguinis. f. cordialis.

De Olibano.

Olibanum calidum est in secundo gradu &
siccum in primo. Estque confortatiuum vi-
talis spiritus & animalis: & proinde confert he-
betudini, & obliuioni: cuius inquam operatio
conformis est operationi been, a [nisi quia eo
debilius est in confortatione cordis, & maioris
aromaticitatis, & propter theriacitatem, quæ in
ipso est,] prodest fumus eius in pestilentijs.

De ozymo.

Ozimum est basilicon, de quo superius est
dictum: minus autem est melissæ in iudicio
simile, excepto quod est ea calidius modicum.

De litera. P.

Polypodium. Pyra. Peonia.

De a [polypodio.]

b [P]olypodium latificat, non per se, sed per
accidens: euacuat enim a corde, & cere-
bro, & corpore toto c [melancholiam.]

De pyris.

Pyra quidem habent aromaticitatem & sty-
pticitatem atq; soliditatem substantiæ: quæ
inquam ad frigiditatem declinātia, habent vir-
tutem confortandi cor: & adiuuant eam quæ
dixi.

diximus. Matiana tamen ad hoc meliora sunt
eis.

De spodio.

Paeonia a + [ ] temperata est in
caliditate & frigiditate, fortē habens siccita-
tem, & stypticitatem, cum subtilitate, quē in
quam, omnia proprietatem ipsius adiuuant in
cōfortatione spiritus animati, et expulsiōne su-
perfluitatū a cerebro, cum potentia, quam ha-
bet educendi melancholiā, & phlegma ex illius
substantia tantū: a cuius proprietate adipiscitur
cerebrum potentiā resistendi eorum receptio-
ni. Videtur etiam illi convenire uniuersaliter
impressio in corde, quamuis non recitur.

De litera. R. Rosa.

Rosa a [ ] imperfecta commisionis est in eius
substantia, sicut diximus de myrto. Est. n.
in ea substantia cuius complexio frigida est in
secundo, & substantia cuius complexio calida
est in primo. Et est in ea substantia lenitina, &
humectatiua, & substantia inspissatiua & sicca.
Conuenitque cum aromaticitate sua substantie
spiritus, & propriē quando supercalescētus ex-
titerit, confert enim ei tunc sua frigiditate, ac
solidat ipsum cum sua stypticitate, propter qd
valde proficit & syncopi, & cardiacae, + [ ]
quando paulatim deglutitur aqua ipsius.
Estque cunctis visceribus conferens.

De litera. S. Sericum. Strachados. Spodium. Sanda-
lus, Secacul.

De serico.

Sericum ex fortibus laticantibus est: excel-
lentius tamen est crudum. Sed quandoq; ca-
dit in visum coctum, potissimē si non fuerit tin-
ctum. Est autem calidum & siccum in primo:
& a [ ] insunt ei subtilitas, & raritas, & paruitas,
atque fulgor, & proprietates laticandi, & cōfor-
tandi cor, ad quod inuatur praedictis, unde di-
latat spiritum, & solidat, & abstergit, & clarifi-
cat, & illuminat: nec tamen eius confortatio
tantum vni appropriatur spiritui, b + [ ]

sed est potius conueniens substan-
tie spiritus cuiuslibet, ita qd cōfert spiritui ani-
mato: quod patet ex eo qd visum confortat, si
oculi ex ipso colliguntur: patet etiam propte-
rea quia confert memorie. Et qd spiritum prae-
terea confortat qui existit in hepate, quod im-
pinguat manifestat: planum est aut qd nō im-
pinguat, propterea qd tēperet corpus, relinqui-
natur ergo qd facit hoc, quia confortat spiritum
naturale ad nutriendi actionem perfectius cau-
sandam. vtimur etiam eo [ ] sine repressiōne.]

De strachados.

Strachados arabicu calidum est in primo, sic-
cū in secundo, inest aut ei proprietates educēdi
humorem melancholicum, & propriē ex cere-
bro, & ex corde, unde etiam laticat, & confor-
tat cor depurando substantiam spiritus in ce-
stypticitatem modicam, & ideo substantiā
spiritus [ ] in corde consolidat, videtur etiam
quod propter hoc proprietatem habeat cōfor-
tandi cor: propter quā b [ ] vehementer confert
in uenenis pūctionum & morsura & ad cōfor-
tandum cor, & ad corroborandum memoriā.

Spodio inest proprietates confortandi cor, &
laticandi. Confert multum cardiacae, &
syncopi calidis: cuius proprietatem stypticitas
adiuuat. + [ ] complexionaliter autem est frigi-
dum in secundo. In complexionibus frigidis
tēperatur cum croco, uidetur quod laticet,
& confortet causando luminositatem, & soli-
ditatem in spiritu.

De sandalis.

Sandalus habet proprietatem laticandi, &
cōfortandi cor, quam quidem adiuuant aro-
maticitas, & stypticitas, & a [ ] illius subtilitas.
Estque complexio eius frigida, quamuis albus
frigidior sit et minus siccus, omnes tamē in his
qualitatibus perueniunt ad secundum gradū.]

De secacul.

Secacul quidem est secundum ueritatem
frigida, ut fertur, propter subtilitatem, &
caliditatem, & humiditatem] addit in uirtute
spiritus.

De litera. T.

Terra sigillata Tamarindi.

De terra sigillata.

Terra sigillata temperata complexionis est
in caliditate & frigiditate, conformis a + [ ]
humanae complexionis: nisi quia
eius siccitas maior est humiditate ipsius: habet
que humiditatem cum sua siccitate uehemēter
commistam. Et propterea insunt ei uiscositas,
& b [ ] confortatio, quia uerō maior est siccitas
in ea, ideo cum illis inest etiam eidem [ ] ab-
stergio.] Habet et proprietatem mirabilem lēti-
ficandi, & confortandi cor cum theriacitate d
[ ] manifesta, propter quod cunctis obuiat uen-
enis: ita, quod, siue bibatur ante uenenum, siue
post, naturam e [ ] sustinet] & confortat ad ex-
pellendum ipsum. Videtur etiam quod insit ei
proprietates illuminandi, & temperandi spiri-
tum. Adiuuant autem uiscositas, & stypticitas
quae in eo sunt. Etenim soliditatem & conti-
nuitatem augeat spiritum, propter quod fortis
laticat, & confortat.

De tamarindis.

Tamarindi frigidi sunt & siccī in secundo:
de quibus opinio est, quod cōfortant cor:
videtur tamen quod illud propriē sit in haben-
tibus malam complexionem ad naturam chole-
ricam declinantem. Etenim temperant in frigi-
dando, et a cholera mundant cum uirtute solu-
tiua quam habent.

De litera. V.

Vinea.

De usnee.

Vsnee calida est in primo, sicca in secundo:
quae propter sui aromaticitatem conue-
niens est substantiae spiritus a [ ] quam et solidi-
te, & stypticitate consolidat & confortat de fa-
cili, & c [ ] penetrat pp sui subtilitatem. Et ideo
confortatiua est cordis, & cardiacae conferens.

De litera. Z.

Zedoaria.

De a [ ] Zedoaria.

Zedoarium utrunque calidum est & sic-
cum in tertio: in quibus etiam inest
cum subtilitate stypticitas, & c [ ] conuenit eis
cum

a B. in comple-
xione calida in
frigiditate eius
autem est.

a B. subtilitatio
subtilis in eo,
frigiditas autē
eius non adiu-
uat nisi in com-
plexione lapsa
a natura in cali-
ditate, & cibus
ex eo est uehe-
mentioris frigi-
ditatis, & est in
secundo & siccitas
eius est mi-
nor quam siccitas
rubei quae
est in secundo
etiam uerum sic-
citas: albi est in
principio eius,
& siccitas rubei
in fine ipsius &
spiritus acqui-
runt ex eo mo-
tum dilatio-
nis cum solidi-
tate ipsorum.

a. Opinaror

quod secacul

pter suam cale-

factionem.

a + b. valde.

b. s. conglutina-

rio.

c. s. exnecatio.

d. B. absolut.

e. s. inclinat.

f. s. siccitas.

g. s. siccitas.

h. s. siccitas.

i. s. siccitas.

k. s. siccitas.

l. s. siccitas.

m. s. siccitas.

n. s. siccitas.

o. s. siccitas.

p. s. siccitas.

q. s. siccitas.

r. s. siccitas.

s. s. siccitas.

t. s. siccitas.

u. s. siccitas.

v. s. siccitas.

w. s. siccitas.

x. s. siccitas.

y. s. siccitas.

z. s. siccitas.

aa. s. siccitas.

ab. s. siccitas.

ac. s. siccitas.

ad. s. siccitas.

ae. s. siccitas.

af. s. siccitas.

ag. s. siccitas.

ah. s. siccitas.

ai. s. siccitas.

aj. s. siccitas.

ak. s. siccitas.

al. s. siccitas.

am. s. siccitas.

an. s. siccitas.

ao. s. siccitas.

ap. s. siccitas.

aq. s. siccitas.

ar. s. siccitas.

as. s. siccitas.

at. s. siccitas.

au. s. siccitas.

av. s. siccitas.

aw. s. siccitas.

ax. s. siccitas.

ay. s. siccitas.

az. s. siccitas.

quoniam aide-
tur quod zar-
mib leuifcer &
confortet cor
causa naturae
sue, & qualitas
sue plus quam
causa proprietatis
sue, & illa
natura eius est
aromaticitas, &
est in eo, & sty-
pticitas eius est
subtilitas. Sed
in iurisdictione
operis sunt pp-
rietates ipsius
fortem, quoniam
admiratur stypti-
cas eius & subti-
litas eius, & ip-
sum ponitur.
a. a. conuenien-
tia ad.
b. B. in confor-
tatione.

c. B. nos scire
theriacam & my-
thridatum con-
fortare cor &
hepar propter
medicinam in eis
existentem cuius
est facere illud.

d. a. quare ista
proportio quae
est inter uirtu-
tes medicinarum
simplicium &
ponderum ipsa-
rum necessitat
istam dispositio-
nem uel praepa-
rationem ad su-
scipiendam uir-
tutem seu pro-
prietatem the-
riacae.

e. n. similibus.
f. n. seu cogni-
tio.

g. B. frigiditatis.
h. B. iam sperat
quod accidet in eis
post fermenta-
tionem & com-
plexionem pro-
prietatis aggre-
gans proprietates
simplicium
debiliorem tamen
eis.

cum proprietate & aromaticitate cor conforta-
re: adiunq; stypticitas & subtilitas. Sed in do-
mestico quidem fortior est confortandi pro-
prietas & aromaticitas etiam: poniturq; in ma-
gis theriacis. Et quoniam vehementer conue-
nit substantiae spiritus, idcirco confortat spiri-
tum in hepate existentem, adeo quidem ut in-
ter impinguantia computetur.

De differentiis modis leuificandi, & confortandi reper-
tis in medicinis. Cap. 4.

Determinatis nostrae intentionis sermoni-
bus in medicinis simplicibus cordis, a
modo loquimur de compositis medicinis. Et
primo de mythridato, & theriaca magna: nullo
modo compositarum medicinarum equiparatur
eis in a. temperato complexione humana, &
& conferendo ei b. ac latificatione cordis, &
ablatione tristitia: nec non in obuiando vene-
nis, ac morbis venenosis. Ambarum n. medici-
narum aliquid est notum: aliquid uero ignotum.
Notum autem est quod eis aduenit ex simpli-
cibus. ignotum uero quod eis aduenit post com-
missionem. Exemplum autem primi est, sicut si di-
camus nos scire theriacam & mythridatum uen-
eno thiri, & scorpionis conferre, propterea
quia in eis reperiuntur medicinae conferentes
ad illud. t. c. similiter tamen propter hoc dici-
tur conferre cardiaca, aut debilitati uirtutis exis-
tentis in hepate. Exemplum autem secundi est, ut
dicamus, quod nobilior operationum ipsarum est
quae prouenit utrisque post commissionem a
natura conuenienti ualde naturae humanae, ad
quam quidem suscipiendam complexio prepa-
rauit eam, & eius est principium ab extrinseco
est. Nos autem ignoramus causam d. inuentio-
nis quantitatum medicinarum simplicium pro-
portionatarum ad hanc dispositionem in eis, i.
quemadmodum ignoramus in ceteris. e. In
eis est similiter accedit & j. quae non artificiali-
ter, sed naturaliter componuntur. Sapientes au-
tem speculatores praecise determinant quod direc-
tio f. g.

Jad compositionem ista-
rum medicinarum processit ab inspiratione ac
providentia diuina: aut a re inspirationis simili.
Etenim deductio rationis non pertingit effi-
caciae compositionis ipsarum: sed attingit ex
ipsa compositione quam narramus paulo an-
te. Quod si tota operatio theriacae, & procederet
ex parte simplicium & non ex parte dispositio-
nis quam sua complexio praebet, esset utique: reces-
sificacior & utilior fermentata, cuius contra-
rium tamen est. Recens. n. pauci iuuamenti est:
& illud quidem iuuamentum quod ei ex sua
proprietate conuenit, non inuenitur sensibili-
ter apprehendi, nisi in fermentata: perficitur
aut fermentatio ipsius secundum modernos in
x. annis secundum Gal. tamen in annis. xx. secu-
lum diuersitate caliditatis, & siccitatis regio-
num, ac climatum. Et apud aliquos modernorum
speratur eius iuuamentum post sex menses.
Verum tamen nec apud nos nec apud Gal. de-
monstratio est i. hoc praedecessores autem. Ga-
leni dicitur hanc proprietatem in praedictis am-
babus medicinis necessario peruenire post ue-
hementem commissionem, & h. fermentationem
proprietatum congregantem simplicium
proprietates: illis tamen debiliorem esse. Time-

mebant. n. nihilominus quod commissio amputa-
ret praedictas i. g.

Sed reuelatio ac diuina providentia perduxit &
ad illud: postquam uero examinata fuerit earum
complexio, examinare cepit timida existimatio,
& verificata est opinio veritatis. Rursus autem
imperiti medicorum credit in theriaca, & my-
thridato esse excellentem caliditatem: & idcirco
respuunt ex ipsis dare quantitatem medicina-
rei: nec tamen dubitant de diacymino, & dia-
trionpipereon quatuor aureos propinare, quoniam
tamen concludat perferutatio ronis, quod in hac
dosi istarum f. g.

confectionum multo
etiam amplior sit caliditas, quam in dosi praedi-
ctarum, etenim in medio aureo m. i. i. i. s. medicina-
rum sunt: j. s. mellis, & i. i. s. medicina-
rum: secundum quam quantitatem acquiritur mel-
lis uirtus. Sicut in ea praeterea medicinae infrigi-
dantes: inter quas opium est habens sufficientem

frigiditatem, quae n. inquam rei fermentatae co-
munes sunt. In re autem fermentata o. (duplatur)
uirtus quaecumque sit illa, siue caliditas siue frigi-
ditas, p. quoniam n. in substantia humida confici-
tur, fermentatio augeat caliditatem, theriaca au-
tem uera recipit fortius, quam recipiant supra
nominatae confectiones. Et idcirco uirtus ip-
sius quamuis equalis esset uirtuti alterius praedi-
ctarum, ut dictum est. Verum tamen nullas supra

d. eorum uementi audacia subito prorumpit
in administrando theriacam, sicut in confectionibus
alijs: in ambabus n. praedictis primae
duae intentiones reperiuntur, dum fuerint fer-
mentatae, nec tamen uti respuunt fermentatis
sed abstinent ab usu ambarum recentium. Sed
huius audaciae simile quid habent q. f. g.

operatorum huius qui ministrant pilulas co-
chias, inferidatas & hermodactylos, et euphor-
bium, & respuunt dare hieralogodion, & hie-
ram Archigenis: quoniam tamen in his exsiccan-
tes medicinae minoris existant ponderis, & plu-
ribus reprimetibus coaequantur. Postquam ta-
men considerationem diligenter adhibuissim
computando existimaui caliditatem mythri-
dati & theriacae, inueniuntque caliditatem theriacae
in fine secundi, & mythridati caliditatem, citra
aliquantulum: quoniam uis sua composita for-
tiora sunt & maioris etiam ponderis. Sed existi-
matio perluadet, quod complexio per fermentatio-
nem adipsam caliditatem uehementem uenit

tem ab extra: quod quidem syllogisticè copone-
hedi non potest, sed solummodo existimatione aut
artificiali & experimentalis. Experimentum autem
ostendit nobis theriacam & mythridatum mi-
nus notabiliter calefacere corpora nostra qua-
m diacyminum & diatrionpipereon. Opera uero
fortiora & nobiliora, quae quidem ex theriaca &
mythridato procedere cernimus manifeste, non
ex uehementia caliditatis, aut frigiditatis pro-
cedunt, sed ex nobiliori proprietate ipsorum: i.
tam proprietate simplicium, quam ex proprie-
tate eis ab extrinseco data. Sic igitur ex praedi-
ctis relinquitur manifestum, quod theriaca, & my-
thridatum non imprimunt, quemadmodum
opinari sunt quidam calefactione, & aduulso-
nem, quas aliae uisuales medicinae seu confectiones
non imprimunt. Hoc autem temperate com-
plexio-

plexionis quādo utitur altero ipsorum rēpore temperato aut frigido, & in quantitate ēt moderata nec minus frequenter, ¹ [profunt ei ad confortationem cordis maximo iuuamento,] & conseruat sanitatē in ipso, atq; securum efficit ² [ab incurfu pestilentialium accidentium,] & a prauis humorum motibus, atq; lāsonibus obuijs uenenorum, cuncta q; uirtutes eius corroborat, & vitæ longitudinem præstat ei. Qui uerò calidæ complexionis existit ³ [

] & in calida regione, nec istis, nec etiā alijs confectioibus calidis uti debet, nisi in neceisitatibus manifestis. ⁴ [Præterea ex c. mythridati & theriacæ sunt] diamusculus amarus, & dulcis; sed amarus quidē conueniens est temperatam habentibus complexionem, aut frigidā; dulcis autē habētibus calidam. Ceterum diamusculus in latificando non multo debilior est q̃ theriacæ. ⁵ [in confortatione tamen cordis ea moderatē debilior est in cōfortatione quidē] ceterorum membrorum multo debilior est ipsa. ⁶ [Amplius autē impressio eius in corde latificatio est, & uiuificatio ipsius.] Insuper autem utilitas, quæ in moribus, & pñcturis est minor est quā eius utilitas in uenenis bibitis. Theriacæ uerò, & mythridatum ad omnia profunt; Potest autem diamusculus amarus sic temperari, uidelicet, ut accipiantur ex eo aur. x. & ex succo matianorum dulcium, & granatorum dulcium, & cydoniorum dulcium, an. aur. l. & co-

quantur simul usq; ad spissitudinem, post hoc uerò poterit eo uti calidam habens complexio nem. Quod si utens ualde calidā cōplexione extiterit, fiat illud cum succo ⁷ [acedulæ] & citri acetositate. sitq; uerò dosi quantitas, ut dosi. s. diamusculi cum adiuncto saluetur: sicut si dosi succorum huius sit aur. iij. aut. iij. tanta quidē diamusculi adiungatur q̃ repressa excellētī qualitate ipsius prodesse possit secundum sui proprietatem. Et similiter intelligendum est in cæ-

teris lētificantibus tam magnis, quā paruis. Cōfectio uerò ⁸ [profectus,] quam Alchindus cōposuit, utilis est ualde melancholici cordis debilitati ex morbo melancholiæ: amplius autē confert purificando quam confortando. Diamusculus uerò & latificans confectio manifestius confortando præstat iuuamentum quā purificando: & idcirco ⁹ [confectio profectus conuenientior est] tristitiæ melacholice & ipsi tificans potius cōueniunt syncopi & cardiace ni conueniunt, sunt illę quas nos finimus exper-

ti, & quarum compositio fuit inuenta post tēpū compositionis memoratū: ex quibus ¹⁰ [una] bus tristitiam melacholicam, & ¹¹ [epilepsiam] arq; digerit; præterea leui solutione euacuat. Recipe epithymi. 3. x. polypodij. 3. vi. buglossæ 3. iij. capillorū ueneris. 3. v. turbit. 3. vi. [utriusq;] ozymi, seminis melissæ, zedoariæ, becn alnū an. 3. iij. s. ¹² [cuscute, sem. endiuie radici eiusdē] [radici lilij] an. 3. xii. zucc. ros. ad pondus omnium. Supradicta igitur omnia

¹³ [in purissimo & fortissimo aceto remolliantur] per diem & noctem. ¹⁴ [

] In crastino uerò adiungatur toti. lib. ¹⁵ [vij.] aquæ mundissimæ, totumq; suauiter decoquatur usq; quo redeat ¹⁶ [quasi] ad medietatem aceti. ¹⁷ [q̃ si zuccarum rosaceum non suffecerit dulcorare tantum ut in his remaneat sapor zuccari ad hoc sufficiens, sunt addēda.] postea uerò ab igne depositū seruetur: sit autem dosi eius a 3. xv. ad xx. q̃ si recipiatur x. diebus continue, manifestabitur eius iuuamentum in his, in quibus fuerit multa materia melancholica. Si uero modica fuerit materia, sed membra principalia tamen disposita sunt ad hoc ut ¹⁸ [humor generetur in his, & illa modica ipsius quantitas in lacertis maneat, & arterijs, & uenis, tunc experti sumus in tali casu syrupum, cuius dispensatio talis existit. Recipe sem. endiuie, & seminis melissæ;

¹⁹ [ozymi minoris, omnium an. 3. xx. radicum lilij. 3. v. buglossæ. 3. xxx. foliorū melissæ. 3. xv. polypodij, marathi, omniū an. 3. vij.] omnia hæc coquantur in ²⁰ [septuplo] sui de aqua, & duplo sui de succo matianorum dulcium, usq; quo sui tertia remanserit pars: postmodum coletur, & colaturæ addatur zuccarum, & syrupizetur ad modum iuleb. uel pōt fieri ad modum syrupi acetosi secundum mensuram decoctionis. ²¹ [

] Confectio alia nobilis ualde, quam experti sumus in forma electuarij: & ēt trochisci, cui addidi & subtraxi secundum diuersitatem complexionum: prodest. n. uehementi iuuamine cordi ad confortandum. Recipe margaritarum, Karabe, coralli, omnium an. aur. i. s. scici crudi, cancrorum fluuiialium adustorum, omnium an. aur. i. & s. buglossæ 3. v. limaturæ aur. ²² [3. i. seminis] melissæ, ozymi utriusq; an. 3. iij. been albi & rubei, ligni aloes, lapidis armeni, lapidis lazuli loti, mastice, casia lignea, cinnamomi y [alitinij], croci, ²³ [nucis muschatæ, cardamomi minoris, cubebe,] omnium, an. au. i. epithymi. 3. ii. & s. tarchados ²⁴ [arabici] 3. iij. b [ambræ] aur. j. quod si non inueniatur, ponatur loco ipsius ²⁵ [dupli zedoariæ] doronici d [romani aur. ij. seminis endiuie. 3. v. seminis cumeris. 3. iij. manna. 3. decem, rosarum rubearum. 3. iij. muschi. 3. ij. camphoræ aur. j. ambræ aur. i. spicē nardi, folij, amborū an. 3. ij. Hæc igitur sunt radix, & firmamentum: & sunt inde troch. cum melle: præparatur autem quandoq; secundum exigentiā temperatę complexionis, & tunc nulla fit in eo mutatio. Quandoq; uerò præparatur habenti malam complexionē calidam, aut malam cōplexionem frigidam, & tūc secundum exigentiā cuiusq; fit in ea mutatio. fiant ergo trochisci ad pondus unius aurei, cum triplo sui de melle optime despumato. Si uerò fermentari debeat propter conseruationē, & post fermentationem usui referuari, expedit ut addantur opij. 3. v. & castorei puluerizati tātundem: quibus appositis non usui ministretur nisi post sex menses. Si cui autē dominetur mala complexio calida, expedit ut crocus, & musculus ad medium aurei reducantur: & subtrahatur epithymum, uice cuius ponantur. 3. v. fumiterræ, & iij. 3. senæ: addanturque ros. 3. xvij. seminis portulacæ, & spodij. 3. j. seminis

m. infundatur in aceto forti & puro.

n. f. B. & si quācitas aceti tanta quam supra dicta cooperiatur seu remolliatur o. B. v.

p. — B.

q. n. & si fuerit aqua plus erit cōuenientius de inde coletur aceturum & proli ciatur super ipsum zuccari quātas qua fiat mazi saporis & inspicetur.

r. f. Bille.

s. n. ozymi gariophyllati, radi cis ireos. 3. v. buglossæ 3. xxx. radici liquiritiæ. 3. x. polypodij sem. feniculi. Alia litera melissæ. 3. xv. radici liquiritiæ 3. x. polypodij sem. feniculi. omniū an. 3. vii. e. B. sextuplo. u. f. a. prima.

x. B. danich duo hiacynthi com. triti. 3. i. sem. o. zymi gariophyllati & sem. albe darungi & y. — B.

z. B. heilba cardamomi maioris cubebe m. cis.

a. — B.

b. B. giedu. r.

c. n. zorum & aure. ii.

d. — B.

e B.

f B. medietate
dosis.
g B. rob
h B. sumat do-
sim eius cum da-
nich vel cū sex-
ta parte 3. i. al-
rich id est affe-
dulcis.
i a. rubei.

K f. habenti-
bus complexio-
nem calidam.
l f. calidam.

m B. omnium
ana. aur. ii. sanda-
lorum aure. ij.
rob alkedar &
si nō inuenitur
ponatur ligni al-
kedar aur. ij. li-
gni aloes, doro-
nici, zurumbet,
beē albi, omniū
an. 3. ii. canero-
rum fluuialium
adustorum feri-
ci erudi incisi,
omniū an. aur. i.

n B. fuerit cum
eo buglossa ita
quod si fuerit
sicca decoquat
in aceto cum a-
qua, & tunc mi-
sceatur succus
eius cum succo
iporum.
o f. B. & si non
ponatur ex eis.
p f. B. & fiat ex
hoc iuleb.

a n. enim. Alia
litera si abunda-
uerit.

minis lactuæ. 3. ij. sandalorum 3. iij. ceterę ue-
rō medicinę remaneant sicut prius, & fiat tro-
chisci sicut diximus. [cum melle optime de-
spumato.] Cui verō mala complexio frigida
dominatur, expedit adiungere medicinis præ-
dictis corticem nucis muschata, & corticē ci-
tri, & xylobalsami, atque piper, & zingiber: ex
uno quoq; videlicet 3. i. castorei. 3. ij. & subtra-
he de camphora medium aureum. Habens etiā
malam complexionem calidam, sumat f [do-
sim] ipsius cum aureo spodij, & s [sapā] maria-
norum. Qui frigidam autem habent comple-
xionem, h [cum 3. j. castorei.] Iam autem cum
hac medicina curauimus quosdam circa prin-
cipium de melancholia vergente in maniam,
quæ lupinum demonium appellatur, & adiun-
ximus dispensationi temperatę. 3. j. hiacynthi i
[rubificantis,] & splendidi, & perfecte pulueri-
zati: & adiuti fuerunt maximo iuuamēto post
desperationem. Compositio autem propria k f
[ijs] qui propter malam com-
plexionem l f [ ] labuntur in cardia-
cam, & cordis debilitatem, est ista. Recipe semi-
nis lactuæ, & melonis, & cucurbitę, & cucume-
ris mundatorum an. 3. quinque seminis por-
tulacę 3. iij. margaritarum, coralli, karabe m [cā-
crorum fluuij adustorum, serici crudi, omniū
an. aur. i. sapā, olibani aur. j. Si uerō non inue-
niatur, loco ipsius ponatur ij. aur. ligni eius, li-
gni aloes, zedoarię, doronici, been albi et rubei, 30
an. 3. duas. f. spodij, cardamomi minoris, ana. 3.
tres, rosarum rubearum mundatarum a capu-
lis & in umbra exsiccatarum. 3. sex, croci, aur. s.
camphorę uehementer contritę cum x. sui de
muscho, & sexta sui de ambra aur. j. s. buglossę
aureos quinq;. Ex omnibus supradictis fiat tro-
chisci cum sapā matianorum, & cydoniorū, &
malorum granatorum: his inquam sapis equa-
liter acceptis secundum quantitatem cōfectio-
ni sufficientem. Ad illud etiam iuleb ex succo
buglossę, cum rāundem succi endiuie, & qua-
druplo sui de succo matianorum, & duplo de
aqua rosacea, & sexto totius de albisimo zuc-
cero, quæ inquam suauiter decoquantur vsq;
ad spissitudinem. Et fit iterū iuleb ex folijs mel-
lissę coctis i aqua rosacea. donec receperit uir-
tutem ipsorum: Aut ponitur succus eius in
xxxiiij. sui de aqua rosacea. hoc enim proficit
cunctis patientibus cordis debilitatem, potius
simē si n [addatur ita, videlicet q si fuerit sicca 50
cum ea coquatur in aqua rosacea: si uerō recēs,
commisceatur illi succus illius.] Quod si com-
plexio uehemētis caliditatis extiterit, dimina-
tur succus mellissę, & augeatur succus buglos-
sę, o f [ ] quantitaribus exi-
stentibus æqualibus. f [ ]

De medicinis soluiuis agnitudinum cordis. Cap. 5.

E Vacuatio autem conuenit in melancholia
Ecis uti post digestionem. & ipsarū lenitio-
nem. Si a [uerō] in toto corpore abundauerit
humor nociuus, totū corpus incipiemus euac-
uare. Id autem quo euacuatur, conuenientius
est, ut dissoluantur. vi. 3. hieralogodion in xx.
3. decoctionis epithymi factę secundum hanc
formam. Recipe epithymi. unc. j. uvarum pas-

sularū unc. ij. coquantur in duabus lib. aquę tā-
tum, donec possit ex colatura extrahi inde so-
lummodo pondus xxx. drac. Quod si cum hoc
non euacuetur, fiat decoctio epithymi nota:
aut cum ix. drac. recentis epithymi b [Cretenfis
ut in supra rememorata oxyzacara dissolutis,
nisi fortis dysenteria timeretur. & digeratur
cum iuleb. quod post prædictam oxyzacarā su-
perius scripsimus.] Ex pilulis autem fortibus,
ad hoc congruentibus sunt huiusmodi. Recipe
hierę picrę, epithymi an. drac. ij. polypodij, ste-
chados arabici, agarici an. drac. s. pulpę colo-
quinthidę quartam partem unius drach. scam-
monę, bdellij, salis c f [ ] ana gra. v. Alię
uerō nobiliores prædictis sunt hæ. Recipe pi-
crę, epithymi, stęchados arabici ana drac. s. la-
pidis lazuli, lapidis armeni, ablutorum, agarici,
pulpę coloquinthidę, salis d f [ ] Jana
quartam partem unius drac. ligni aloes, masti-
cis e [myrrhę] ana gra. v. ellebori gra. ij. & s. scā
monę, gra. iij. Scias autem quod in decoctio-
nibus ellebori dosis est f [drac. j. in pilulis au-
tem gra. ij. s.] & quum nihil noceat, actionem
medicinę confortat. Si uerō phlegma melan-
cholię iungatur, tunc fiat euacuatio cum hu-
iusmodi pilulis. Recipe epithymi, turbith ana
draci. thymi, pulpę coloquinthidę, agarici, la-
pidis armeni lori, ana drach. j. quartam scam-
monę, salis naphthici, stęchados arabici, ana
gra. v. ellebori gra. ij. s. fiant pilulę cum succo
porrorum. In pilulis autem, quæ intra prædi-
ctas sunt in uirtute, non oportet permutari cō-
positionem, aut medicinas: sed sufficit uariare
dosim secundum existimationem artificialem
a medietate usque ad duas tertias. Quum au-
tem euacuatio corporis non intenditur, sed
partium solummodo, ut cordis, aut capitis,
tunc conuenientius est uti pilulis g [quas dice-
mus. Si ergo fuerit complexio melancholica
pura, & propria.] Recipe epithymi, myrobala-
norum Indorum ana par. i. hierę picrę partē
unam & mediā, stęchados arabici par. i. duas
tertias, ellebori nigri partis unius sextam, ma-
sticis, ligni aloes crudi, polypodij, lapidis arme-
ni lori, pulpę coloquinthidę an. partis. j. tertiā:
hæc omnia conficiantur cum succo matiano-
rum, & fiant inde pilulę ad quantitatem cice-
ris, ex quibus sumatur a drac. j. usq; ad aure j.
de nocte cū uino: de die uerō ante gargarize-
tur h [oxyzacara minoris decoctionis.] Cui ue-
rō complexio phlegmatica & melancholica
fuerit. Recipe turbith, agarici, epithymi, Kebu-
li, stęchados i [arabici, ana partem. j. s. aloes par-
tem. j. & s. ligni aloes partem mediam.] fiant pi-
lulę sicut prius. Cui autem complexio melan-
cholica & cholerică fuerit. Recipe turbith, epi-
thymi, fenę, fumiterre, an. partem j. & tertiam
eius. rosarum partis unius duas tertias, fiant pi-
lulę sicut prius.

Hæc sunt ergo, quę in quātum potuimus, sub
compendio præscripsimus in sermonibus me-
dicinarum cordialium, finē huic operi impo-
nentes cum laude Dei, qui uirtutem largiri di-
gnatus est opusculum terminandi. Amen.

F I N I S.

LIBEL

LIBELLVS AVICENNAE

D E R E M O V E N D I S

N O C V M E N T I S,

Quæ accidunt in regimine sanitatis, scilicet ex errore
vsus rerum non naturalium,

*Traductus ex Arabico in Latinum, per Andream de Alpago
Bellunensem, Physicum Damascenum.*

PROOEMIUM AVICENNAE.

PRINCEPS Mahamet Al-
schehel omni virtute clarissi-
mus, amatorque omnium scien-
tiarum animaduertens medi-
cos in suis codicibus summa
cum diligentia commemoras-
se res homini noxias in vniuersali, & cau-
endas pro conseruatione sanitatis: remedia verò
nocumentorum ex vsu rerum prædictarum ac-
cidentium ab ipsis medicis prætermissa fuisse,
atque ipsos in hoc maxime defecisse; rogauit,
vt ego Auicenna huic defectui supplerem, & li-
bellum componerem de remouendis nocumē-
tis accidentibus ex illis rebus noxiis: vt si quis
aut ex appetitu inordinato, aut re cogente: aut
alio quouis modo rebus prædictis vsus fuerit,
a nocumentis ipsarum absolui valeat. Quam
quidem petitionem quum iustam, & utilem ef-
se conspicerem, statui voluntati Principis pro
mutua beniuolentia, & pro immensis suis be-
neficijs in me collatis satisfacere; & compen-
dium hoc compilare: in cuius tractatu primo
species errorum in regimine rerum non natu-
ralium, & rectificationem ipsarum secundum
modum vniuersalem commemorabo: postea
in alijs sex tractatibus magis distinctè proce-
dens remedia nocumentorum supradictorū
ad Principis desiderium pro viribus describe-
re conabor. Et Deus sit dator auxiliij.

TRACTATUS PRIMVS.

*De speciebus errorum accidentium in rebus non natu-
ralibus, & de æquatione seu rectificatione ipsarum se-
cundum modum vniuersalem.* Cap. 1.

INCIPIENDO ergo dicamus, q̃
quia sanitas sequitur æqualitatem
complexionis, & æqualitatem com-
positionis, sicut declarauimus in li-
bris vniuersalibus. Ideo conseruatio ipsius san-
nitatis fit cum æquatione rerum, & cum absti-
nentia corporis à multis rebus. æquatio verò
rerum est, sicut æquatio cibi, & potus, & æqua-
litas somni, & vigilæ, & æqualitas motuū cor-
poraliū, & animalium, & conseruantia
quietis, & ocij, & æqualitas eius, quod euacua-

tur, & eius, quod retinetur. Abstinencia verò
humani corporis a rebus est, sicut abstinere ab
eo, quod cōrundit, & frangit, & quod incidit,
& quod congelat, & ab eo quod assat, & quod
adurit, & ab eo quod putrefacit, & ab eo, quod
generat malitiam cōplexionis perniciosam fri-
gidam, aut calidam, & ab eo, quod contrariatur
complexioni cum proprietate. Et propterea
quod vnumquodque istorum prædictorum
est genus commune, sub quo ordinantur spe-
cies distinctæ per differentias, & species distin-
ctæ per proprietates, necessarium crit nobis ip-
sas dilatare, & multiplicare, & numerare spe-
cies egredientes a termino quem diximus, &
numerare, quæ accidunt de vnoquoque erro-
re in vnaquaque complexione & quæ oppo-
nuntur vniuique illorum. Et nobis conue-
niens esset, ut manifestaremus hoc secundum
viam diuisionis logicalis: verum intentio no-
stra in hoc libello, sicut est quæsitum, est abbre-
uiatio, & utilitas operandi, non utilitas veræ
scientiæ, & conuenit nobis, quod alienemus
hic sermones in eis, quorum rememoratio ab
antiquis diffuse, & sufficienter tradita est. Qua-
re nos non adducemus hic ea, quæ alienari de-
bent, sed erimus occupati circa ea, quæ rectifi-
cant, & remouent nocumenta. Quia enumera-
bimus nunc species errorum cadentium in eis
non secundum semitam diuisionis, sed secun-
dum semitam compilationis, & aggregatio-
nis secundum modum vniuersalem: postea suc-
cedet distinctio, & sermo particularis in uno-
quoque capitulo. Et nos incipimus ab aeris
contemperantia. Et aer quidem in libris medi-
corum accipitur pro aere communi, & pro ae-
re particulari, & cōmunis quidem est aer om-
nibus communis: particularis autem est, sicut
aer balnei. Et sermo quidem de balneo ingre-
ditur in sermone de aere. Verum nos incipie-
mus de aere communi. Dicamus ergo, quod
rectificatio aeris, & eius contemperantia com-
pletur cum contemperantia ipsius in calore, &
frigore, & contemperantia ipsius etiam in hu-
miditate, sicut oportet fieri in locis mariti-
mis, & in siccitate, sicut oportet in locis cam-
pestribus, & petrosis, & aridis, & montuosis, &
contemperantia, & rectificatione ipsius aeris
in permutatione de calore ad frigus, & de fri-
gore ad calorem, sicut est rectificatio in horis

AVIC. Tom. 2. Z autu

autumni, & in ingressu balnearum; & contem-
perantia etiam aeris de foetido ad odoriferū,
& de odorifero ad foetidū, & rectificatio, quan-
do fit permutatio à septentrione ad austrum,
& ab austro ad septentrionem, & rectificatio
eius: etiam quando fit permutatio ex comple-
xione regionis ad complexionem alterius re-
gionis, & rectificatio putredinis aeris. s. pestilē-
tialis: quando. n. pestilentia fuerit putredo aer-
is, oportet cauere ab eo, & ipsum euitare in
hora anhelitus vel respirationis: & rectificatio
aeris conculcati, & aeris commoti. Nam aer
firmo non commoto accidit alteratio aliqua
declinans aut ad similitudinem pestilentie ex pu-
tredine calida, quamuis non sit pestilentia vera,
pestilentia enim non accidit nisi à causis alijs:
aut declinans ad qualitatem frigidam, cœno-
sam, paludosam. Et ex aere quidem existente
in motu continuo sequuntur etiam species
nocuementorum in corporibus, sicut dicemus
in capitulo suo. Non enim euacuatur, quin ex
eo sequatur permutatio vaporum, & puluerū
malorum ex locis longinquis ad loca munda,
vel ad habitationes mundas. In balneo uerò
sunt capitula rectificationis, vel contemperan-
tiæ ipsius: & eius quidem rectificatio est, ut ordi-
nata sit ingressio in eo. s. ut non fiat subita &
est rectificatio aquæ ipsius balnei. s. ut sit dul-
cis. quæ non sit calida valde, neque frigida, &
rectificatio seu regimen morandi in ipso bal-
neo, & regimen ordinis egrediendi ex ipso, &
regimen ordinis administrandi fricationes, &
vnditiones, & ablutionis in eo: deinde in eo al-
lientur motus fortes, & coitus, & cibus, &
res fluidæ: frigida ætate, aut quæ sint fortis cali-
ditatis in potentia. Et rectificatio seu regimen
horæ ingressionis in balneum: s. ut non sit su-
per vacuitatem stomachi, aut super repletionē:
& ut non sit post rem, quæ cadere facit virtutē,
vel quæ valde debilitet virtutem, sicut motus la-
boriosus, aut euacuatio sanguinis, aut solutio
ventris, aut coitus multus. Amplius, non sit fe-
stina egressio ab eo, imò prolongetur in eo sta-
tio seu mora, & sit assiduatio sudoris, & se-
deat in loco calido. Iam ergo diximus de di-
spositionibus aeris, & de eius rectificatione, &
de regimine balnei secundum modum vni-
uersalem.

De regimine, seu rectificatione cibi in uniuersali. Cap. 2.

Rectificatio autem cibi aut est in quantita-
te, quando est plus, aut minus, quam de-
bet: aut in qualitate. s. quando est calidior, aut
frigidior, aut siccior, aut humidior: aut uehe-
menter debilis substantiæ, vnde velociter putre-
fit, sicut lac, & aqua pluuialis, aut vehementer
fortis substantiæ: sicut, risum, & grana surgis: aut
est cibus horribilis, sicut panis Almeli. i. panis
male coctus super cineres: aut propter vinctuo-
sitate, sicut res plurimæ vinctuositate: aut quia
rancidum, sicut res habens vinctuositatem alte-
ratam: aut propter acuitatem in sapore suo, si-
cut cæpe, & allia: aut propter amaritudinem, si-
cut amygdalæ amaræ: aut propter acerositate
sicut acetum forte: aut propter viscositatem, si-
cut atherise. i. ferculum ex frumento fracti spif

sum sicut puls, & sicut pisces: aut propter aspe-
ritatē, & stypticitatē, sicut gobera, & nabach
& citonia: aut propter lenitatem, sicut alfelu-
degi, & gummi: aut propter inflationem resul-
tantem propter complexionem humidam, &
siccam non bene permistam interius, sicut fa-
seoli, & mora: aut propter inflationem causa
humiditatis cum frigiditate, sicut lac acetosū.
Et est species rectificationis seu regiminis in
ordine cibi, & aggregatione diuersorum cibo-
rum adinuicem. Et error quidem in regimi-
ne est, ut post cibū tardæ digestionis exhibea-
tur cibus facilis digestionis, & sic eius digestio
præcedet, & retinebitur talis cibus a penetratio-
ne propter existentiam cibi tardæ digestionis
sub ipso. Aut error committitur, si accipiat
aliquid lubricatiuum ante cibum tardæ dige-
stionis, aut solutiuum cum eo, aut sumatur hu-
iusmodi, ante, aut post cibum: aut sumatur ali-
quid exprimens vel comprimens post cibum, si-
cut citonia: aut sumatur aliquid retinens vel
tardans in stomacho ante cibum, sicut corian-
dum: aut sumatur adiuuans ad corruptionem
cibo accidentem, sicut si sumantur allia super
caules, aut caseus super lac, acceptio. n. unius ilo-
rum festinat ad corruptionem, & alterum ad
cascationem. Et corruptio quidem ciborū ag-
gregatorum vel permistorum, aut est propter
preparationem ipsorum ad putredinem: aut
propter coagulationem, & malitiam, & pro-
pter moram in stomacho aut propter descen-
sionem ita ut lubricet, aut exprimat vel cōpri-
mat, aut soluat, aut modo alio. Et species cor-
ruptionis ciborum diuersorum aggregatorum
vel permistorum, est dependens a proprietati-
bus ipsorum. Et ex speciebus rectificationis ci-
bi est hora ipsius, & est, ut sumatur secundus ci-
bus, quum iam descenderit primus, & ut suma-
tur cibus, quum iam uera fuerit fames natura-
lis, non accidentalis, & egritudinalis, sicut fa-
mes canina: & comedatur, quādo iam egressus
est ex stomacho humor, de quo timetur, ne ad
ipsum conuertatur cibus, sicut quando come-
ditur mel existente cholera in stomacho, aut
comeditur lac acetosum existente phlegma-
te in stomacho. aut comedatur cibus, quan-
do est iam hora conueniens pro exercitio cibi
præcedentis hesterni. Et est rectificatio eorum,
quæ post cibum consequuntur, sicut conside-
ratio, & regimen eorum, quæ post cibum admi-
nistrantur ex motu, & quiete, somno & vigilia
ita, ut cibus non agitetur motu continuo, neque
incrudet ipsum quies continua post eius dige-
stionē, & vigilia quidē est sicut motus: & som-
nus est sicut quies. Et ex huiusmodi capitulis
est consideratio dispositionum animæ ex ira,
& tristitia, & lætitia, & delectatione, & alia ab
istis. Nam cibi calidi cum ira assumpti nocent,
& cibi sicci cum tristitia nocent, & cibi humi-
di cum lætitia generant multitudinem humores
rum, & sunt augentes communiter humores
quattuor, & similiter cibi frigidi cū timore ve-
hementi, aut lætitia superflua nocent, & simili-
ter cibus multus cū quiete nocet: & paucitas ci-
bi cum motu et nocet. Potus autem rectifica-
tio, & regimen fit modis similibus istis prædi-
ctis, & potus quidē dicitur de aqua, & dicitur
de co,

Regimen uni-
uersale in bal-
neo obseruan-
dum.

Res in balneo
alienandæ.

Horæ ingressio-
nis.

Alia litera ra-
vera

de eo, quod inebriat, & dicitur etiā de robur,
& de portionibus fructuum: sed hic non est inten-
tio nostra nisi de aqua, & de re alia. scilicet, quod inebriat. Dicamus ergo, quod rectificatio aquę aut est
in quantitate ita, ut non sit supra quantitatem
quę oportet, aut minus, quā oportet: aut est in
qualitate ita, ut ipsa aqua sit, & debeat esse subti-
lis, levis ponderis, priuata sapore, & odore reci-
piens calorem, & frigus velociter, & sit ex flumi-
ne currenti super lutum purum, aut super ter-
rā dulcem uelociter currens, lōgiqua a prin-
cipio a quo oritur, discooperata soli, & uento;
& si fuerit ex flumine maiori, est melior, & quā
ipsa sit delectabilis in gustu, & sit velocis descen-
sus ab ore stomachi, & ab hypochondrijs: & sit
uelociter prouocans urinā & sudorē. Quod si ip-
sa aqua fuerit paludosa, in qua nascuntur can-
nulę, aut sulturea, aut aluminosa, aut utriuslo-
sa aut creta, aut lithargyriosa, aut in ea fuerit uir-
tus alicuius mineralis, tunc facit possidere spe-
cies egritudinis. Et melior quidem aquarum
mineralium est aqua ferrea. Et de hoc capitulo
sunt aquę salse, & aquę mali saporis, amarę, &
aquę acetosę. Et de rectificatione aquarū est il-
lud, quod dependet ab hora bibitionis ipsarū
ita, ut aqua non bibatur super ieiunium, neque
post repletionem, hora, qua cōpleta est assump-
tio cibi, neque post motum laboriosum, neque
post causam rarefacientem corpus supra mod-
um, sicut est coitus, & balneum, neque post causā
spargentem vel diffundentem calorem in natū
superfluum, sicut ira, & lætitia, sed sit post subtilia-
tionem cibi, & digestionem eius per transmu-
tationem factam in chylū: tunc enim est cōueniēs
ad faciendum penetrare, & est cōueniens etiā
ad curationem egritudinum acutarum vel ca-
lidarum. Regimen autem potus alterius, Linebriantis est in quantitate sua, quando enim fuerit
multa quantitas, tunc operatur duas opera-
tiones contrarias: nam in corporibus calidis
operatur augmentum cholere, aut sanguinis ca-
lidi. Cholericis, & calefacit istos humores, aut
facit eos putrescere, aut facit eos fluere ad pro-
fundū membrorum. In corporibus autem frigi-
dis operatur, & causat humiditatem, & frigi-
ditatem, secundum quod postea dicemus. Re-
gimen autem in qualitate vini est, quod in cor-
poribus calidis multa cholere vinum non dēt
esse grossę substantię: In frigidis uero corpori-
bus non dēt esse vinum uoluentis ponticita-
tis, & substantię tenuis: Et in corporibus quidē
temperatis non administratur vinum amarū,
neque ualde tinctum in colore, neque vinum co-
rum sit habens saporem excessiuū, neque odorē
superfluum: sed sit boni saporis, super linguam
discurrens, non causans in ea stypticitatē, neque
amaritudinem, neque acetositatem. Amplius vi-
num magis cōueniens corporibus calidis est
vinum album, subtile, factum ex uuis, in quibus
est aliqua acetositas: Sed corporibus frigidis
vinū cōueniens est uinum uetus, clarum, ru-
becum, potens, boni odoris. Et corporibus tem-
peratis vinum cōueniens est uinū æquale uel
mediocre: vinum uero permixtum aqua cōue-
niens est corpori calido, & sicco. Et nocet habē-
tibus neruos debiles, & habentibus augmentū
humiditatis seu multam humiditatē. Regimē

uero uini secundū horam bibitionis, est, ut nō
bibatur super uacuitatē, & stomacho ieiuno, p-
cipue in corporibus calidis siccis: neque ēt po-
randum est super cibū: neque super cibū acutū,
& post sodā, et stricūrā anhelitus a cholera, aut
in principio ophthalmiæ: neque bibat ille, qui
habet species, lassitudinis tres simplices, laborio-
sam, extensiuam, & vlcerosam, & species las-
situdinis compositas ex eis: neque bibat ille, in
quo præcesserunt dispositiones eausantes rari-
tatem meatuum, & sparsionem caliditatis natu-
ralis: neque bibatur vinū super ebrietatē, quo-
niam nocet: non enim est, sicut quidam putaue-
runt quod iuuat ebrietati: neque hoc est ex eis, quę
sunt obseruanda. De motu autem qui dam est
motus itineris: & quidam est motus exercitij:
& quidam est motus, qui sit in coitu: qui licet
sit cōueniens, ut ponatur in capitulo euacua-
tionis, tamen uilum est nobis ponere ipsum in
hoc capitulo: & quidā est motus animalis. De
motu quidem itineris iam composuimus epi-
stolam uel consilium pro quodam Principe,
& ibi didū est diffuse. De motu uero exercitij
est species regiminis dependens a quantitate
sua ita, ut nō sit laboriosus, longus: neque sit pau-
cus ualde. Regimen uero a qualitate dependēs
debet esse ita, ut non sit uehemēs ualde taliter,
quod sit sicut longus, quamuis sit breuis: neque
motus prædictus dēt esse debilis taliter, quod
sit sicut paucus, quamuis fuerit longus: sed re-
gimen motus exercitij dependens ab hora sua
est, ut fiat post digestionem cibi primi in uiscer-
ibus, & uenis & ante cibum secundum, non
super cibum & repletionem, neque etiam super
uacuitatem superfluum, sed post distantiam tē-
poris magnam a cibo, sicut in ieiuno: neque post
euacuationes præcedētes solutionis uentris, aut
coitus, aut sudoris: aut fluxus sanguinis nariū,
aut fluxus superflui mēstrualis, uel alio modo,
aut prouocationis urinae, aut post euacuatio-
nem ex eruptione, aut apertura apostematis,
aut alia eruptione: quod si accidat necessitas
ad motum fortem nocentem, procedatur ad
ipsum gradatim cum facilitate. Motus autē coi-
tus oportet, ut non fiat super uacuitatem pu-
ram, ne superueniat commotio cholere, aut
aliud ex iis, quę dicemus: neque super repletio-
nem purā neque post phlebotomiā, aut uentris
solutionē: aut motum laboriosum: aut febrē:
aut syncopim: aut debilitatem factā aliquo mo-
do: neque super cibum crudum difficilis dige-
stionis: neque super egritudines renū chronicas, si-
cut generatio lapidis, aut mictus urinae inuo-
luntarię, aut ardor urinae, aut eius difficultas,
aut diabetes: neque motus coitus fiat cū dolori-
bus iuncturarum, sicut podagra & sciatica &
quę eis similitur: neque cū nucementis sensus et
motus, sicut stupor, & paralyfis, & ophthalmia,
& debilitas auditus: neque administretur coitus in
hora, in qua laboriosū est natura: sperma emit-
tere: neque est coitus cōueniens ei, qui nō appe-
tit ipsum, neque illi, qui coitu uirum abiq; uero up-
petitu: neque coitus cōueniens est illi, qui sicce-
st est cōplexionis, proprie frigida: neque illi, cuius
membra generationis sūt frigida: neque illi, cuius
forma est macilenta: aut membra radicalia ipsius
sunt debilia a generatione. Et dimissio etiā coi-

Regimen mo-
tus in uniuersa
li.

Regimē coitus.

Quibus nocet
dimissio coi-
tus.

A V I C. Tom. 2.

Z 2 t u s

Regimen somni & vigilia.

Regimen eius quod euacuat aut retinetur.

Regimen euacuationis per phlebotomia.

Nota.

Regimen per solutionem ventris.

Regimen vomitus, vrinae, & sudoris.

tus nocet ei, qui consuetus est, præcipue si fuerit uehemens appetitus, & fuerit temporis distantia magna a tempore, quo usus fuerit coitu, præcipue quando fuerit ociose uiuens, & fuerit corpus pingue uel carnosum, multi sanguinis. Regiminis somni, & uigiliae sunt species seu modi; oportet. n. quod somnus sit in hora, qua oportet, .i. super cibum; secundum quantitatem, qua stomachus alleuietur ab eo, & secundum quantitatem temporis digestionis cibi, & secundum quantitatem temporis æqualem, & est circa duodecim horas non continuas; & plurimum eius sit nocturnus; & sit diurnus per spatium unius horæ, aut duarum horarum, si in prandio cibum sumperit; si uero non pransus fuerit, dixerunt antiqui, uituperandum est, nisi propter aliquam causam exigentium illud, .i. ex labore uehementi, aut ira superflua, aut cogitatione, aut tristitia. Et uigilia superflua nocet præcipue corporibus macris, & habentibus complexionem calidam. Et somnus quidem superfluous, nocet maxime corporibus pinguibus repletis. Euacuationes uero cõsuetæ sunt, sicut phlebotomia, & ventris solutio, & vomitus, & sudor, & vrina, & spermatis emissio per coitum. Iam quidem diximus de spermatis emissionem, .i. de coitu. Phlebotomia uero oportet, ut fiat post ea, quæ ipsam requirunt, & tolerantiam ætatis, & naturæ, & cõsuetudinis, & virtutis, & temporis. Et oportet quidem, ut non fiat post motum, & repletionem, & coitum, et balneum, et laborem, qualitercunque sit, nisi apud necessitatem, neque post præcessionem potus aquæ plurimæ, aut potus aquæ plurimæ, aut potus vini vel potionis agentis humores: neque fiat phlebotomia cum debilitate stomachi, aut cordis, quantum sit possibile. & procurandum est ira, ut egrediatur quantitas sanguinis quæ sita duabus vicibus, aut tribus, nisi apud voluntatem sedandi dolores: post succedat ei quies, & non dormiat super eam, quantum est possibile. contrarium autem istius facit accidere præparatio nes ad ægritudines, quas dicemus. Amplius phlebotomia addita super quantitatem naturalem festinat sanationem ægritudinis doloris, ex quacunque materia fuerit: Verum substantia vel fundamentum caloris naturalis dependens est a sanguine: & substantia uel fundamentum vitæ est dependens a caliditate naturali: & propter hoc securitas, & confidentia in ea est melior, & magis obseruanda. Ventris autem solutio oportet est, ut fiat secundum virtutem corporis, & necessitatem: & fiat cum his, quibus soluitur humor dominans nocius: & fiat post bonitatem dietæ: & oportet, ne succedat ad ipsam, neque præcedat motus laboriosus, aut coitus, neque bibatur super eam aqua plurima, neque sit in stomacho cibis plurimus: neque sumatur super ipsam cibis, dum non retinetur solutio eius: & oportet ut alleuietur cibis, & potus in illa die valde: & tibi sufficiat, & contentus sit re modica ex eis, quantum est possibile. Et ex eis, quæ continua sunt huic capitulo, vel pertinent ad hoc capitulum, est succurrere ei, qui bibit solutiuum, & non soluit, aut solutio eius est supra mensuram, quæ oportet. Vomitus uero, quando multiplicatur, nocet nocumētis plu-

rimis: & ex vomitus administratione aliquibus horis vel aliquando sequitur inuamentum magnum quibusdam hominibus in ieiunio: & quibusdam super cibum, & dignior horarum in eius administratione est æstas. Et vrinae quidem prouocatio oportet, ut non sit superflua, neque etiam pauca: Similiter & sudor.

TRACTATVS SECVNDVS.

De remedijs nocumentorum accidentium ex aere non conuenienti, & ex rebus sibi coniuñctis. Cap. 1.

ER quidem calidus calefacit, rarificat cutem, postea inspissat, & præparat ad putredinem cholerae: & ad fluxum sanguinis narium, & sordam: & ad febres acutas: & est pauci nocumēti in corporibus, quorum complexio naturalis est calida, aut quorum complexio præter naturalis est frigida valde: & est plurimi nocumēti in corporibus è contrario se habentibus. & caute la, & regimen præseruandi a nocumēto ipsius est cum quiete in locis frigidis, & rebus infrigidantibus, & alijs similibus. Illa uero, quibus nocet aer calidus, aut sunt corpora calida, & sic ea extenuata, macra: & accidit eis ex hoc febris ephemera, aut febris putrida, & quandoque accidit eis hectica: & accidit eis etiam fluxus sanguinis narium, & sorda, & alia ab istis: aut sunt corpora frigida humida, unde accidit eis sorda lenis, & structura anhelitus, & debilitas iuncturarum, & difficultas motuum: & talis aer reducit eos ad æqualitatem. & oportet, ut patiens hoc odoret camphoram, & sandalos, & aquam rosatam, & abluatur facies, & corpus, & pedes cum aqua rosata infrigidata, aut cum aqua frigida: & nutriatur cibis leuibus subtilibus, sicut ferculo de agresta, aut ferculo de berberis, aut ferculo facto de nisch, aut ferculo de almes: & emplastretrur cum portulaca, & sandalis, & aqua rosata, & camphora: & odoret odores frigidis: & dentur in potu potiones acetosæ & potionibus fructuum: & consideretur post illud, an moueatur aliquis ex humoribus, & an in eis euaporentur vapores. Et commotionem quidem humorum significant dolores, qui de membro ad membrum permutantur: & est repiditas in commotione prædicta, præcipue si fuerint humores graues, aut humidj: & est si cut punctura acuum, & mordicatio in lacertis, præcipue si fuerint humores cholericj: & vapores demonstrantur, & significantur per tinnitum in capite, & obsecritatem in oculo, & sordam, quæ permutatur, & præcipue incipiens a posteriore parte capitis cum paucitate grauitatis: & confirmat illud scotomia, & vertigo cum leuitate. Quod si commoti fuerint humores graues, tunc phlebotomia est eis inuatiua, qualitercunque sit: si uero fuerint cholericj, tunc oportet, ut euacuentur non cum omni, quod euacuat cholera, sed cum eo, quod euacuat, & operatur illud subtiliter seu facilliter. sicut si racost, & tamarindi, & alnisch, & almen, id est species mannae alia à siracost, & quæ sunt ei similia: & quando existimatur, quod humores non sunt multi, & non nocent, nisi in motu suo, tunc administrentur ea, quæ ipsos sedant

Nisi est
cis præ
paratio
gione
Cap. 1.

Alia sunt
cingent
fuch in
co inter
element
aliorum

fedant cum eis, quæ in frigidant: & quies est melior in omni dispositione ita, ut etiam non est post administrandum solutivum debile. Et ex eis, quæ maximè iuvant, est lac acetosum in frigidatū, & focha seu cerussa facta ex chisch hordei, & ex cibarijs bonis, sicut species alcharis. i. cibi acetosi facti cum piscibus, aut carne vaccina, si virtus digestiva stomachi fortis fuerit. Et granata muza habent proprietatem in hoc, & granata acria sunt vehemētioris extinctiōis, sed in eis est superflua asperitas. Plurimum verò nocumētū ex acre accidit eordē: et poma quidem sunt ex eis, quæ iuvant iuamētō vltimo.

De nocumētis a frigore accidentibus. Cap. 2.

Frigus operatur in corporib. absolute operationes, quæ sunt inspissatio, & aggregatio caliditatis naturalis interioribus mēbrorum: deinde extinguit eam in fine rei: postea putrefacit: deinde interficit. Et frigori quidem resistitur cum complexione naturali frigida, quia nihil patitur a suo simili, sed a suo contrario: aut resistitur cum cōplexione calida fortiter prohibente: nam contrarium, quando est forte in expellendo suum contrarium, non patitur ab eo. Et frigus quidem, quando operatur inspissationem solum, quæ non fuerit multum distas ab eo, causat prohibitionem vaporum a resolutione in corporibus repletis: quare causat putredinem, & accidentia, sicut febres putredinis: sed in corporibus mundis inspissatio moderata causat retentionem vel retractionem caloris innati ad interiora, quare aggregatur caliditas innata, & fortificatur: unde reperitur in eis digestio cibi, & maturatio humorum plurima, & magis completa. Quando autem frigus fortificatur ita, ut ingrediatur in interiore parte membri, tunc sine dubio extinguit calorem innatum, & succurritur ei velociter per illud, quod facit retrocedere ipsum frigus. Strahendo ipsum per principium vel per viam, per quam introiit, & impressit in natura: & si nō fiet hoc, tunc putrefiet mēbrum: quoniam putredo fit propterea, quod humiditas relinquitur a caliditate naturali regente ipsam, & dominatur super eam caliditas accidentalis agens in humiditatem prædictam non secundum modum, secundum quem operatur in ea caliditas naturalis. Curatio autem, quæ prohibet inspissationem, est balneum, & inunctio, & fricatio, & compressio leuiter facta super mēbra, & præcipue balneatio facta cum aquis, in quibus decocta sunt lenificantia, sicut fursus, & chamomilla, et violæ, & melilotum, & anethū. Olea verò oportet alienare in curatione inspissationis vel cōdensationis, nisi succedat post inunctionē ablutio vehemens ita, ut destruat oppilatio porositatem, & remaneat lenificatio. Modus verò præseruationis a putredine extremarū est fricatio ipsarū cū oleis calidis valde, sicut oleū balsami, & oleū naphthicum, & oleum de assa fetida, & alia ab his. Et quando inceperit putrefactio, tunc fiat scarificatio, secundum quod dicitur in consilio de regimine itinerantium. Sed conservatio cordis, & viscerum a frigore: & confortatio cōplexionis calidæ, ut probeatur nocumētum frigoris, est, ut suman-

tur confectioes calefacientes, & vinum purū antiquum, & allium proprie, præcipue cum uino, & quæ illis simulantur. Cumq; homo læditur a frigore, tunc ex rebus ei convenientibus est: ut sorbeat iura pingua ex carnibus permixta cum syrupo aromatizato cum pipere, & alio, & cinnamomo. hæc ergo sufficiant nobis circa rem frigoris.

De eo, qui læsus est ab odoribus fetidis. Cap. 3.

Cura læsionis ab odorib. foetidis est, ut odor cret camphoram, & sandalos & alia odorifera: & naribus attrahat oleum rosatum, & uio latum, & oleum nenupharinum: hoc fiat, quando non fuerint odores locorum paludosorum, aut cœnosorum si autem fuerit odor rei cœnosæ, & paludosæ, tunc cura est ei opposita cum speciebus suffumigationis ligni aloes, & odore muschi, & croci. & effundatur aqua calida super caput.

De eo, qui læsus est ex odore carbonum. Cap. 4.

Carbones causant odorem calefacientem, & exsiccantem, & lædunt, & debilitant virtutem cerebri secundum qualitatem uenensam, non secundum qualitatem tangibilem: & cura talis nocumēti est odorare fructus, præcipue stypticos, ut ingrossentur spiritus cū eo, quod eis conuenit: & odorent camphoram, & sandalos, & combustionem corticum granatorum, & citroniorū. Quod si homo lædatur ex odore carbonū & perueniatur ad sodam, iuuatur cum uomitu, & cum aqua calida effusa super cerebrū, & exhibeatur ei allium, & assiduatur attractionem aquæ dulcis per nares, et abluatur nasus, & addatur attractio aquæ rosatæ per nares. Et de rebus convenientioribus in corpore repleto est abstinentia a cibo.

De eo, qui læsus est ex odoribus bonis. Cap. 5.

Omnis odor bonus per hoc, quod est bonus, & odoriterus, confortat cerebrum, & cor: sed per hoc, quod calefacit, aut in frigidat, nocet in quibusdam dispositionibus: aut per hoc, quod exsiccet, aut humectat, aut exprimit, aut stypticat: odores. n. boni aromatici sunt, sicut camphora, & muschus, & lignum aloes, & similia, quorum plurima conueniunt in exsiccatione. Amplius camphora in frigidat, & muschus calefacit, & unumquodque amborum est cura alterius in calefactione, & in frigidatione. Et ligno aloes, & croco opponitur camphora cum muscho; & sandalis opponitur muschus cum camphora. Verum oportet sollicitari circa reificationem exsiccationis, aut cum odoriferis humectantibus, sicut uiolæ, & nenuphar, aut cū oleis attractis per nares. Amplius reliqua odorifera humectantia sunt frigida proculdubio, quod si lædant cū sua humectatione quibusdam cōplexionibus & quibusdā agritudinibus ita, ut augeant agritudinem, aut faciant eā accidere, hæc curatio est muschus, & crocus, & galia. Illa uero, quæ nocent exprimendo uel comprimendo, sunt, sicut rosa, ipsa. n. sua compressione causat coryzam secundum aliquos, aut acuitate, quod est in ipsa rosa secundum alios, aut in frigidatione, quæ ipsa imprimit in cerebro secundum opinionē aliam a prædictis; sed quod illud fiat

Rosa qualiter
causet coryzam.

per viam compressionis est magis proximum ueritati. Si ergo nocumentum prædictum. sc. coryza caulatur a rosa propter compressionem, tunc eius cura est, quod mollit vel relaxat, sicut olfacere odores mollificantes; & propter hoc dicitur, quod uiolæ, & nenufar curant nocumentum rosarum, uerum non iuuat tantum, quantum facit assiduatio effusionis aquæ calidæ super caput. Odoris uero nocumenti causati ex stypticitate, sicut odoris cypresi, & cypri, curatio est administrare mollificantia prædicta. Et melius quidem est ad id, quod nocet sua compressione, ut olfaciat styptica, & effundantur super caput mollificantia, donec retineatur, quod resoluitur ex membro, & soluitur quod constringit, & condensat: & propter illud ex odore nigellæ cum balneo est iuamētum plurimum ad remouendum nocumentum rosarum; imò propter hoc, quando aggregantur cypri, & rosæ, & cum hoc naribus attrahatur oleum, non accidet coryza ab ipsa rosa.

De nocumento septentrionis. Cap. 6.

Nocumentum septentrionis est condensare corpus, & prohibere resolutionem, & exprimere cerebrum, & ventrem: & propter illud sequitur ad ipsum ophthalmia, & tussis. Cura nocumenti septentrionis est administratio balnei, & cohol cum tutia nutrita vel præparata cum agresta: & comedere cibum factum ex papauere cum croco: & administratio trochilicorum rosarum paruorum: & distillatio olei Keirini permisti cum oleo rosarum tepidi in aure.

De nocumento venti australis. Cap. 7.

Proprietas venti australis est dissoluere humores, & facere ipsos fluere ad profundum corporis, & replere cerebrum vaporibus, unde sequuntur ex hoc absque dubio sedar. i. scotomia, & vertigo, & scabies, & dumel. i. furunculi, & alia ab istis: & cura est festinare ad phlebotomiam, si fuerit corpus repletum: & administrare fructus stypticos, & rubub fructuum stypticorum: & administrare oleum myrtinum super caput, s. v. confortetur caput: & odorare camphoram, & sandalos: & administrare coriandrum humidum, & siccum in cibo. & dimittere carnem: sed si non sit excusatio ab ea, tunc administretur ipsa caro cum acetosis, & elongetur vinum: si uero ab eo non fuerit excusatio, tunc administretur vinum factum ex uis pōticis, & ex uis, in quibus est pauca acetositas: & fiat oris collutio, & narium attractio cum aqua frigida, præcipue cum aqua rosarum: & abluatur, antequam firmetur, cum aqua frigida.

De permutatione ab aere ad aerem. Cap. 8.

Permutatio dicitur ab aere ad aerem non euacuatur, quin autem sit permutatio ex aere humidiori ad aerem sicciorum aut è contra: aut ex aere frigido ad aerem calidum, aut è contra: aut ex aere putrido putrefactione aliqua ad aerem magis putridum putrefactione alia, sicut permutatio ex putredine stercorum ad putredinem aeris paludosum. Et iam dictum est, qualiter sit rectificatio uniuscuiusque eorum. Sed in rectifica-

tionem, & regimine permutationis de quodam eorum ad quendam alium tria requiruntur, seu sunt necessaria, videlicet tarditas permutationis ita, ut ipsa fiat gradatim: secunda quod ille, qui permutatur, utatur longo tempore uetustibus, & odoribus, & cibis conuenientibus aeri primo: deinde sit curatio eius, quod accidit magis ultima vel magis fortis, quam curatio alterius permutationis ad contrarium: Et propter hoc præceperunt medici antiqui, quod homo deferat secum aquam suæ regionis, & lutum seu terram, super quam currit aqua suæ regionis, ut permisceat cum aquis, quas inueniet, & projiciat lutum seu terram prædictam in eis.

De rectificatione pestilentia. Cap. 9.

Pestilentia quidem est putrefactio aeris, & illud quando permiscetur aeri uapores mali, aut boni, uerum remanent tales uapores, & non remouet eos ventus, donec alterentur: & propterea quod homo indiget attractione huius aeris per anhelitum, & per porositates corporis, postea perducitur aer attractus modo prædicto ad mineram uitæ: quare conueniens est, ut nocumentum pestilentia sit corruptio complexionis cordis, & spirituum vitalium, qui sunt in eo: postea reliquæ partes corporis consequuntur nocumentum sequens ad cor, vel nocumentum accidens cordi: & sequitur febres malæ, lenes uel quietæ exterius propter profunditatem caloris naturalis: & conturbantes, adurētes interius, ad quas sequitur synecopis semper, & casus virtutis, & sudor frigidus, & paruitas pulsus.

De iis, quæ opponuntur pestilentia. Cap. 10.

Quando videntur signa pestilentia, quæ sunt humiditas aeris præterita, postea eius calefactio, & status austri non flante uento boreali, tunc propterea ad phlebotomiam, & uetitis solutionem, & administrantur omnia, quæ condensant, & extinguunt, & intrigidant, sicut rob citoniorum, & pomorum, & agrestis, & rob iuiubarum: & fiant cibaria ex tumach, & granis granatorum, & quæ current cursu eorum: & assidue olfacere camphoram, & sandalos: & propter aerem frigidum. Et illi, quibus magis nocet pestilentia, sunt corpora sanguinea. Et ex eis, in quibus conuenerunt antiqui super conuenientiam, & iuuamentum ad resistendum pestilentia, est theriaca magna Andromachi ita, quod Galenus existimauit, quod a pestilentia magna, quæ accidit, non euasit aliquis, nisi per administrationem theriacæ.

De nocumento aeris flantis, non commoti. Cap. 11.

Ex aere flante, non commoto sequitur concussio uaporum malorum, & fumosiorum corruptorum in eo: & sequitur dispositio similis pestilentia, aut alteratio naturæ ipsius declinans ad aerem locorum paludosorum.

De iis, quæ opponuntur nocumento prædicto aeris non commoti. Cap. 12.

Oportet, in huiusmodi aere, si declinat ad caliditatem aliquam, ut continue munda-
ficetur corpus, & administrantur potiones

nes styptice, & robur fructuum eis, quorū complexio est calida: & administratur diamuscum dulce, & latificans, & mythridatum eis, quorū complexio est frigida: & quod alleuietur in eo cibaria: & quod odorent odorifera frigida. Sed quando alteratio aeris declinat ad humiditatem paludosam, sicut aer, in quo nascuntur canna palustres, & aer loci cœnosi vel limosi; tunc oppositio fiat ei olfaciendo muschum, & crocum: & administratur exercitium, & sudare facientia, & fricationes. & assa fœtida in hoc capitulo est magni iuuamenti.

De nocumento aeris commoti. Cap. 13.

A Er quidem vehementer commotus generat condensationem pororum, & catarrhos, & tussis, & lachrymas, & priuationē cordis ab aere, qui proximus est caliditati naturali: & si fuerit aer discurrens vel commotus super loca cœnosa, aut super loca mala, erit corruptio illa similis etiam corruptioni pestilentia. Et oppositum illius, qui simulatur pestilentia, est ut fiat illud, quod diximus in capitulo pestilentia. Oppositum verò seu regimen resistens ei, qui non currit cursu pestilentia, est, ut affluat balneationem cum aquis dulcibus, & fricationes, & vnctiones, & exercitium.

TRACTATUS TERTIVS.

De remedijs nocumentorum accidentium ex malo regimine circa balneum. Cap. 1.

NOCVMENTVM balnei est, quod aer balnei non est temperatus: & temperamentum quidem aeris balnei in vniuersali vel in summa est, ut non sit vehementer calidus, neque frigidus, in quo difficilis est sudor. In particulari vero, & distincte rectificatio & cōuenientia balnei est, quod in ipso balneo ad minus sint tres mansiones, vel casus: & quod sit in mansione vel in casa prima temperies, id est quod in ea non sentiat calor, neque frigus: & quod mansio uel casa secunda non sit faciens angustias: & quod mansio tertia non sit æstuosa adurens, neque prohibens anhelitum rectum, firmum. Balneum quidem calidum valde facit fluere humores congelatos ad profundum membrorum, & facit accidere aut oppilationem, aut apostema, & facit ascendere ad cerebrum, unde facit accidere sordem vehementem, aut fistulam, aut cursum humiditatum ad concauitates vacuas, unde facit accidere epilepsiam, aut apoplexiam: & cautio quidem epilepsiam, quando fuerit oppilatione diminuta: sed quando oppilatio fuerit cōpleta, tunc causat apoplexiam. Balneum verò frigidum facit currere materiam ad viam sudoris motu diminuto: quare accidit ex hoc nocumenta: & quandoque facit accidere pruritum, & scabiem: & quandoque facit accidere coryzam: & quandoque punctiōem vel dolorem ventris. Curatio verò nocumenti ex balneo calido aut sit potionibus, & extinguiuis, sicut rob pomorum, & rob cytoniorum, & rob acetositaris citri, & syrupus de tamarindis, & syrupus alnifich, & syrupus de alchedar, & sy-

rupus acetosus, & alia ab his frigidis non infirmitatis cum niue, aut cum linimentis cū sandalis, & aqua coriandri, & aceto super hepar, & cor: & positio commissionis ex oleo rosarum, & aceto super caput temperatæ caliditatis, & frigiditatis: etiam positio pedum per horam in aqua frigida: deinde parum post effundatur modicum ex ea super spatulas: deinde post horam liniatur caput cum ea: postea effundatur parum super corpus: & oportet, ut sit aqua frigida moderatæ non uehementis frigiditatis: & oportet, ut non fiat subito post balneum calidum: postea dormiat super stratum lenē temperatum. Rectificatio, verò nocumenti ex balneo frigido est applicare [aqua calida] moderate secundum mensuram, quam tolerat natura: & effundatur super caput aqua calida per horam ante egressionem: & assidue fricationes, & vnctiones, & compresiones manibus factæ super membra, & ingenia preparata ad sudorem: postea quā primum egreditur, assidue effusio aquæ calidæ super caput solum, postea cooperiatur caput coopertura moderata in æstate, & coopertura magna in uehementi frigore: & egrediatur, & dormiat.

De errore qui accidit ex ingressu in balneum subito, & ex egressione ab eo subito. Cap. 2.

IN illis, qui ingrediuntur balneum subito, id est absque gradatione, si fuerit complexio ipsorum calida, timetur, ne accidat spasio caliditatis innate, ad quod postea sequitur debilitas cordis, & chafacham. In eis verò, qui egrediuntur a balneo subito, timetur catarrhi acuti, & excoriatio intestinorum, & dolor iuncturarum. In illis autem, qui sunt frigida complexionis, timetur ex ingressu in balneum subito apoplexia, & paralytis, & chafacham: & ex egressione subita timetur congelatio, & saccus, & mictus urinae inuoluntarius, & tremor. Aura eius, qui ingreditur balneum subito, si est complexionis calidæ, est, ut gradatim exeat ad domum uel mansionem balnei primam, & aspergatur super ascella sinistra aqua rosata subito, & quod induat vestimenta frigida, neque fugat seu bibat aquam frigidam subito, deinde curetur cū eo, quo curatur nocumentum uehementis caloris balnei. Si verò fuerit frigida complexionis, administratur ei illa, deinde administratur in potu aliquid de rob pomorum cū pauco diamuschi & dormiat. In cura eius, qui egreditur e balneo subito, si fuerit calidæ complexionis, effundatur super eum, & super caput eius aqua calida plurima: & fomentetur caput eius, cum panno calido, & dormiat. Si verò fuerit frigida complexionis, tunc sedeat in mansione calida valde: & naribus attrahat oleum hiasiminū, & oleū de lilio, aut oleum rosarum alneserim: & liniatur caput cū mitione facta ex spica, & cypero: & siccentur membra: & exhibeatur in potu mythridatum, & theriaca de quattuor rebus: & cibetur cibario, in quo sit allium: & detur in potu parū de vino puro, & dormiat.

De aqua salsa in balneo. Cap. 3.

A Qua salsa in balneo confert scabiei, & pruritus: verum rarefacit cutem, postea condensat. Et quando non fuerit pruritus, AVIC. Tom. 2. Z 4 tunc

Syrupus de alchedar est ille, de quo habetur in quarta can. de cura uariolarum.

Alia licet ea, q̄ calefaciunt.

Saccus est disposicio, qua homo stat, sicut congelatus in tuendo semper oculis apertis versus locum unum.

Lutum odoriferum est lutum comestibile, qd comedunt prægnantes, quando appetunt aliquod extraneum, & Damascenus mulieres virtut eo in balneis ad capillos prolongat.

tunc ipsa facit accidere pruritus, & macrefcit corpus, & nocet oculis, & facit accidere catarrhos, & ophthalmiam, & sensuum turbationem. Cura nocumenti ex balneatione cum aqua salia est, ut ablutio fiat cum aqua frigida: & confert lutum boni odoris liniendo corpus cum eo, postea ablucendo cum aqua calida dulci: deinde fiat fricatio cum oleo rosato odorifero cum facilitate, & frequentetur ablutio cum aqua dulci post eum.

De aqua aluminosa.

Cap. 4.

Aqua aluminosa condensat cutim & constringit ipsam, & quandoq; facit accidere febrem ephemeram corporibus macris: & quandoq; ex ea fit casus in spasmodum. Cura nocumenti ex ablutione cum aqua aluminosa: abluantur isti post eam cum aqua calida multoties, ablutione vehementi: deinde fricentur, donec sudet: deinde abluantur post, deinde inungantur cum oleo chamomillino, aut oleo de Keiri, postea dormiant.

De aqua sulphurea, & naphthica.

Cap. 5.

Aqua sulphurea, & naphthica corrumpit complexionem cutis corporis, & præparat ipsum ad putredinem, & facit accidere catarrhos: & si prolongatur mansio in aere ipsius, timetur ex eo hydropisis: sed quod magis accidit ex ea, est ictericia. Cura nocumenti ex ablutione cum aqua sulphurea, & naphthica. Ablutio fiat cum aqua temperata frigiditatis, deinde cum aqua calida, deinde sudet, postea abluatur cum aqua tepida, postea inungatur cum oleo rosato bono postea dormiat.

De aqua ferrea.

Cap. 6.

Ablutio cum aqua ferrea confert iuuamentis plurimis, & non accidunt ex ea nocumenta plurima: quod si nocet, non nocet, nisi quia condensat cutim.

De administratione frictionis, & unctionis, & ablutionis in balneo.

Cap. 7.

Corpus temperatum, quando ingreditur balneum, sedere debet in qualibet mansione balnei hora una, postea expectare, donec corpus eius incipiat rectificari, & aliquantulum inflari, & appareat sudor: & tunc effundatur aqua primo super spatulas, & reliqua membra, deinde super caput, postea radatur caput seu administratur abrasio capitis, postea fiat compressio membrorum cum manibus, & fricatio cum facilitate, & sollicitudo sit administrare huiusmodi super iuncturas, neque fiat illud in reliquis membris, nisi in patiente asthma, ut resoluantur humores mali: neque fiat aliquod dolorosum seu fricatio dolorosa, nisi in habentibus phlegma crudum, ut resoluantur humores crudi a iuncturis.

De errore, & nocumento accidente ex fricatione superflua.

Cap. 8.

Illi, cui administratur fricatio superflua, si fuerit calida complexionis, aut sicca, accidunt casus virtutis, & commotio cholerae, & quandoq; præparatur ad febrem: & si fuerit ea putrepleta, accidit ex illo commotio humo-

rum. Cura quidem est ungere cum oleo rosato, & oleo violato, & concedere cibos leues extinguentes sicut alchisch, & almes, & assumere syropos extinguentes, sicut syropus acetosus, & iuleb. Et cui accidit ex hoc confusio naturæ, detur in potu syropus alnifuch.

De operatione, & nocumento aquæ frigide in balneo.

Cap. 9.

Operatio aquæ frigide in balneo, si balneum fuerit calidum, est sicut operatio, & nocumentum egressionis ab eo subito, & nocumentum est maius. Et cura ipsius est curatio illius, & magis fortis. Sed quando fuerit balneum frigidum, eius operatio etiam, & nocumentum est, sicut operatio aeris frigidi. Et quando nocet, tunc eius cura est illud, quod dictum est.

De operatione, & nocumento aquæ calide in balneo.

Cap. 10.

Nocumentum operatio aquæ prædictæ est, sicut operatio aeris calidi vehementer in balneo, & nocumentum magis forte. Verum propter breuitatem temporis eius, est minoris impressionis, & propterea quod non aduenit cordi, sicut aduenit aer calidus, quare minus & leuius debilitat, & cura eius est cura similis illi: & administratur syropus de tamarindis, & illis, quibus cum hoc nocumento accidit fluxus ventris, exhibeatur syropus pomorum, & citoniorum, & agrestæ.

De errore, & nocumento ex mora in balneo.

Cap. 11.

Ex mora in balneo in consuetis hominibus accidit dolor iuncturarum, & extensio in lacertis, & quandoque sequitur ephemera, & cura est abluere cum aqua calida, & fricatio facilis cum oleo chamomellino, & oleo oliuari nouo, & si non sedatur cum hoc, oportet, ut fiat phlebotomia in omni dispositione in die secundo post balneum.

De eo, qui usus est exercitio forti ante balneum, aut post egressionem a balneo.

Cap. 12.

Balneum quidem temperatum non nocet plurimum eis, quibus accidit motus superfluus, aut eis, qui volunt uti motu post balneum. Imò quando fuerit balneum temperatum, & non fuerit in eo mora, quæ faciat sudare plurimum, & non fuerit in eo mora, nisi secundum mensuram, qui ex balneo acquiritur corpori humidatio, vel humiditas, est iuuamentum eis, quibus accidit motus fortis, & non nocet, nisi per longam moram in balneo ita, ut balneum accipiat de humiditate, plusquam tribuat. Et cui accidit hoc, perducitur ad hecticam, quum vehemens fiat cordis calefactio, aut perducitur ad hydropisim, si resoluta fuerit caliditas naturalis, & debilitata, & infrigidata fuerit complexio viscerum. Cura illius est balneatio cum aqua frigida, & effundere oleum tepidum in hyeme, & in aestate intrigidatum, & lac nouiter multum super caput, & applicare iuncturis mucillaginem althææ conuassatam cum oleo uiolato, & bibere vinum album ualde permixtum, & sorbere iura facta ex aribus contusis vel contritis, & ex carne arierum castoreum.

stratorum cōtrita, & si appareat frigus in visceribus, cuius signum est mala digestio, & inflatio, & eructatio acetosa, tunc succurratur cum diacurcuma, & distilletur oleum violatum in auribus eius, in quo dominatur cholera, & oleum alkeiri in eo, cuius viscera sunt in frigida, confert in hac ægritudine.

De longa mora in balneo. Cap. 13.

Longa mora in balneo operatur operatio nem, quam operatur motus vehemens, & cura eius est, sicut illa cura.

De nocumentis balnei super cibum. Cap. 14.

Balneum super cibum causat oppilationes in hepate, & venis propterea quod attrahit materias cibi indigestas ad exteriora corporis propter fluxum humiditatum ad ea per sudorem, & ad oppilationes sequuntur ægritudines oppilationis, sicut apostemata, & prohibitio cibine vadat seu transeat ad exteriora, & sequitur fluxus ventris periodocus, & sequuntur febres putredinis, quia oppilatio est vna ex causis putredinis. Cura vero est administrare syrupum acetosum de seminibus, & euacuatio debilis facta cum hiera picra, & administrare cibos leues aliquibus diebus.

De nocumento eius, qui bibit in balneo rem frigidam. Cap. 15.

Potare in balneo rem aliquam frigidam, sicut aqua frigida, & ceruicia, est timorolum valde. Quoniam res frigida fluida, quando peruenit ad stomachum in balneo, in quo iam porositates sunt apertæ, & meatus sunt rectificati, & aperti, subito attrahitur ad hepar, & ad cor, quare in frigidam ambo in frigidatione vehementi, aut debilitat caliditas naturalis, & debilitant omnia viscera, & disponunt ad hydropisim. Succurrit vero illi nocumento assumendo aliquid modicum de uino puro post balneum, aut potando diamusculum, aut dialaccam, aut diacurcum, aut myrridatum, aut fomentando hepar, & cor cum pannis calidis, aut assumere cibaria aromatizata. Et caulibus inest proprietates remouendi hoc nocumentum, & ex oleribus est enula, & ex potionibus est syrupus de pastinaca, & syrupus de absinthio, & syrupus de alchandicum.

De nocumento ex ingressu balnei corpore repleto. Cap. 16.

Hoc etiam est periculosum, quoniam ex eo accidit putredo humorum retentorum in corpore, & agitatio ipsorum, & apostemata in visceribus, sicut pleuresis, & peripneumonia, & apostema hepatis, & timentur ex eo etiam nocumenta cerebri, & ipsius apostema: aut timentur febres, quæ sunt ex rebus, quæ magis proximæ sunt, ut accidunt, quam aliæ. Cura eius est, quum succedit ei grauitas, & lassitudo, aut taretus vlcis, aut tensio, tunc oportet, ut propere fiat phlebotomia, & extrahatur quantitas conueniens de sanguine. Quod si remouet, & quiescat ex hoc, bonum est: si non, tunc euacuetur cum syrupo de fructibus, & assumat potiones prohibentes putrefactionem, sicut rob citonio

rum, rob pomorum, rob prunorum, & alia ab istis. Et liniatur hepar, & cor cum linimentis conuenientibus, sicut coriandrum, & acetum, & solatrum cum paucis caphoræ, & sandalis.

TRACTATUS QUARTVS.

De remedijs nocumentorum accidentium ex errore regiminis circa cibum. Cap. 1.

Multa cibatio causat, quod corpus parum restaurat ex cibo illo addito uel multo, & causat in corpore multiplicationem humorum crudorum, & causat oppilationes in meatibus, & debilitat virtutes naturales, & causat putredinem, & febres permittas, & difficultatem anhelitus, & sciaticam, & dolores iuncturarum. Succurrit autem errori illi leniendo naturam cum cibis lenificibus naturam. In habentibus quidem complexionem frigidam cum eis, quæ sunt, sicut ius caulium, & aqua cicerum. In habentibus uero complexionem calidam exhibeatur, sicut ius blitis, vel sicut decoctio blitis, & decoctio sucus lentium, & almes, & chitch, & melius his in habentibus complexionem calidam est syrupus rosarum: & alienetur syrupus sprunorum, & tamarindorum, quoniam ipse debilitat stomachum, & auget debilitatem acquisitam ex grauitate cibi. Et in frigida quidem complexione sicut cochlearium seriaram, & confectio regalis, & diaciminum, deinde alleuietur cibis per vnum diem, aut duobus diebus & administretur exercitium, si non præcesserit causa exigens repletionem.

De nocumento paucitatis cibi. Cap. 2.

Quandoque accidit multis hominibus, quod famescant fame vehementi in tempore sterilitatis, aut in itinerationibus, aut in mari, aut propter causas alias ex ægritudinibus: unde causatur casus appetitus, & casus virtutis, & paratio fit ad hecticam, & syncopim: & quandoque facit cadere habentes complexionem frigidam in speciem hecticæ, quæ hectica senectutis nuncupatur. In succursu, & remedio illius non oportet ut isti festinent ad saturandum cum cibis se ipsos subito: iam enim uidimus copiam hominum interiri, & ex hac vita decelsisse, propterea quod huiusmodi homines, quæ prius egrediuntur sunt ex sterilitate magna, quæ accidit in ciuitate dicta Bochara, in qua sterilitate homines illi assumebant herbas in cibum, quum non esset possibile ipsos habere panem, aut carnes: statim uero inuento pane, & habita carne abundanter comederunt ex eis quantitate multam, & mortui sunt. Pluribus hominibus vero illius ciuitatis ex consilio præceptum est, ut post illam famem subito non saturarentur, sed gradatim cibum assumerent, & tales euaserunt. Sed illi, quibus accidit paucitas cibi prædicta, oportet, ut primo festinent ad illud, quod de cibis est subtile, & leue, sicut sunt alcauium, & aqua hordei, & alia: deinde paulatim paulatim accipiant in comestione cibos consuetos: & quod assidue interim masticationem thuris, & mundificationem stomachi intrinsecus tendendo

Intromissio pænz in gutture commouet st.

machum vnde
licet non vomat
tur aliquid ra-
men ex tali vo-
mitu stomachus
nigroatur.

tendo pennam in gulam absque voluntate vomitus: & fricetur cum facilitate illud, quod est sub hypochondriis: & quod administratur cibibus vicibus frequentibus parum pro vice, quoniam cum hoc ingenio, & regimine possibile est, quod euadant.

De nocumento cibi calidi grosse, vel subtilis substantia. Cap. 3.

Alium calefacit
sanguinem, &
putrefacit ipsum.

Cibi calidi aut sunt levis, seu debilis substantia, sicut allium, aut grauis substantia, sicut melongena. Et illud quidem, quod est sicut allium, nocet cerebro magis, & de proprietate eius est calefacere sanguinem, & ipsum putrefacere: sed nocumentum cibi grauis substantia est ledere magis membra inferiora. Amplius talis cibus grauis generat sanguinem melancholicum, quare nocet hepatis sua contrarietate, & spleni apostemando ipsum, & replendo: & communitate amborum leduntur reliqua membra. Et nocumentum quidem primæ diuisionis est velocius, & magis propinquum ut ei succurratur id est facilius curare: nocumentum vero diuisionis secundæ est tardius, & magis remotum, ut ei succurratur. Succurritur vero diuisioni primæ cum his, quæ alterant complexionem, & eam permutant, & extinguunt, & cum hoc in eis est aliqua incisio, sicut syrupus acetosus: aut cum his, cum quibus prohibentur vapores a cerebro, sicut syrupus rosarum, & syrupus cytoniorum, & syrupus iuiubarum. Sed succurrendo diuisioni secundæ exhibeantur ea, quæ extinguunt, & aperiunt oppilationes, & incidunt, & soluunt naturam: & magis conueniens omnibus illis est syrupus acetosus de seminibus, & syrupus acetosus factus cum epithymo, & quandoque operatur vinum album subtili operationem eius. Et qui multiplicat usum istorum ciborum calidorum grossorum, festinet ad phlebotomiam, & solutionem ventris cum eo, in quo cadit epithymum. Et huiusmodi cibi sunt, sicut melongena, & caro cameli, & caro equi, & caro asini syluestris, & carnes salitæ exsiccatæ, & pisces salsi, & quæ currunt cursu eorum. Et quando non administratur euacuatio, timetur super eum lepra, & albaras, & morphea nigra, & impetigo, & febres quartanæ, & apostemata splenis, & species epilepsiæ, & hæmorrhoides, & varices, & alopecia, & tyria, & elephantia & corrosio, & quæ eis simulantur.

De nocumento frigidorum ciborum, grosse, vel subtilis substantia. Cap. 4.

Ex cibis frigidis etiam sunt, qui sunt debilis vel levis substantia, sicut almes, & aqua hordei, & quidam sunt grauis substantia declinantes ad humiditatem, sicut pisces, & lac acetosus, & quidam est grauis declinans ad siccitatem sicut lens, & sicut cytonia pontica: & qui ex eis sunt leues, non imprimunt supra permutationem complexionis impressionem notabilem. Cibi vero graues humidi generant humores crudos, vnde sequitur paralytis, tortura oris, & tremor, & sciatica, & lapsus renibus, & species epilepsiæ, & apoplexiæ, & ægrotudines alia similes istis. Cibi vero graues grossi siccis generant me-

lancholiam quietam, vnde sequitur apostema splenis, & cancri quieti, & varices, & imaginatio mala seu sollicitudo: & quoniam putrefit, facit accidere illud, quod dictum est de cibis grauibas calidis. Succurritur autem eis opponendo frigidis leuibas cum his, quæ permutant complexionem, & prouocant sicut aqua mellis, & vinum puri, & syrupus de enula. Sed opponendo cibis frigidis humidis grauibas oportet, ut sollicitudo sit in veloci extractione ipsorum ex corpore: & similiter cibis siccis frigidis grauibas, nisi in eis, qui indigent huiusmodi cibis secundum curationis, & medicamentorum: & oportet, ut administretur in cura nocumenti ciborum frigidorum grauium humidorum, sicut diacyninum, & diapipereon: & quando tardatur eorum euacuatio, exhibeatur seriaram, & electuarium de dactylis, nisi uideatur, quod homo sua complexionem resistat illi nocumento, tunc enim oportet, ut dimittatur natura: postea in fine rei exhibeatur aqua mellis, & syrupus acetosus de seminibus fortium feminum ut abluat, quod remansit ex eis, & abstergat, & aperiat oppilationes eorum. Sed succurrendo nocumento ciborum frigidorum grauium siccorum oportet, ut iuper eos, sumatur vinum vetus purum in eo, quod non habet complexionem superflue calidam acquisitam, & exhibeatur syrupus acetosus de epithymo factus cum fortibus feminibus ei, in quo erat superflua malitia complexionis calidæ: deinde oportet, in cibos secundo ut opponatur cum contrario temperato.

De nocumento ciborum, qui sunt debilis substantia. Cap. 5.

Intentio sermonis nostri, quum diximus de debilis substantia, est, quod humiditas ipsius cibi non sit bene permixta cum sua siccitate ita, ut uelociter ab ea separatur, deinde humiditas eius uelocis sit conuersionis ad omnem naturam cui obuiat uel occurrat, sicut lac, & piscia, & chrysolyma, & melon, & quæ eis simulantur: & aqua pluuialis similitur istis, & proprietates quidem istorum rerum est uelox ipsarum conuersio uel alteratio, quoniam remanent. Et quoniam administrantur huiusmodi cibi, & in stomacho existat cholera, tunc conuertuntur ad ipsam choleram, & si sit phlegma, tunc huiusmodi cibi conuertuntur ad ipsum phlegma, & tales quidem cibi velociter putrescunt: & ad quancunque materiam conuertantur, sequitur ex eis aut febris cholericæ, aut febris phlegmatica secundum plurimum. Pro rectificatione vero nocumenti ipsorum oportet, ut administrentur super eos, si fuerit natura calida, syrupus acetosus simplex: & si fuerit frigida, syrupus acetosus de seminibus aut aqua mellis: & in summa exhibeatur id, quod prouocat naturam: & si in hoc accidit defectus, tunc sit sollicitudo in prouocatione sudoris cum iis, quæ faciunt sudare.

De nocumento ciborum difficilis vel fortis substantia. Cap. 6.

Cibi difficilis vel fortis substantia sunt cibi, & parum recipiunt de digestionem, & alterationem, sicut rizus, & grana surgit, & quæ eis simulantur: & causatur ab huiusmodi cibis ventositas, & retentio naturæ, & dolores viscerum ipsorum.

ipforum grauitatem: & generatur egritudines crudæ. Remediū, & rectificatio istorum ciborum est, vt bibatur super eos in principio comestionis in homine calidæ complexionis vinū subtile, aut aqua mellis plurimę permissionis: sed in homine frigidæ complexionis bibatur vinum purum, aut aqua mellis fortis: deinde consequenter exhibeantur ea, quæ digerunt, & quæ faciunt descendere, & lubricare illos cibos, sicut electuarium de daçylis cum oleo amygdalarum, & feriam cum oleo: & intentio quidem in oleis est lubricare.

De nocumento ciborum horribilium. Cap. 7.

Virtutes quidem naturales mēbrorum abhorrent cibos abhominabiles naturaliter. Vnde sequitur defectus in digestionē, & retentionē, & expulsionē, & extractionē, & accidit ex eis operatio fastidians: postea ex abhominatōne, & fastidio corrumpitur cōplexio stomachi, & corrumpitur appetitus. Remedium autē est aut vomitus, aut super tales cibos abhominabiles comedantur ea, quæ anima appetit, & desiderat, scilicet aut dulcia, aut amara, aut acetosa secundū appetitū. Et acetosa quidē dulcorata, id est permixta cum aliquo dulci proprietatem habent remouendi abhominatōnem.

De nocumento ciborum pinguium, uel unctuosorum. Cap. 8.

Res quidem unctuosæ pingues debilitant stomachū, & proprios eius: & oppilant meatus: & prohibent cibum a penetratione: sed nutrit plurimum. Rectificatio nocumenti ipsorum est comedere super ipsas cibaria styptica exsiccantia, sicut citonia, & incisiua, sicut acetum, & syrupus acetosus. Et ingeniatio sit in veloci ipsarum descensu: deinde sequantur ea, quæ abstergunt, sicut aqua mellis, & syrupus acetosus de seminibus, aut id, quod remouet unctuositatem uel eius nocumentum, sicut ca-

De nocumento cibi acuti, uel amari, uel horribilis saporis. Cap. 9.

Cibi horribilis saporis sunt velocis putrefactionis cum reliquis, quæ diximus de unctuosos. Rectificatio nocumenti est administrare quod dictum est in capitulo unctuosos: sed debent addi aromata, sicut cinnamomum, & semina, & alia aromata. Et quando de assa proijcitur aliquid modicum in cibis, destruitur horribilitas saporis eorum.

De nocumento ciborum calidorum. Cap. 10.

Cibi quidem calidi, qui sunt, sicut allium, & cæpe, mordicant stomachum, & ledunt os stomachi, & faciunt cadere virtutes naturales stomachi, & faciunt accidere in superficie stomachi, & intestinorum vlcera. Succurratur comedendo super eos cibaria, quæ eis contrariantur sicut confectioes: & ad mordicationem sumantur unctuosæ, & insipidæ, & priuata omnino impressione saporis, seu etiam priuata sapore, sicut amyllum, & quod fit ex eis. Et portulaca quidem, & olus iamenum, & cucurbita, & cucumeris, & citrulli multum imprimunt in

expellendo nocumentum istarum rerum. Et oportet vt non administretur acetum pro oppositione istorum ciborum vel pro rectificatione nocumenti istorum ciborum, quoniam acetum adiuuat operationem ipsorum sua mordicatione.

De cibo amaro. Cap. 11.

Amarum contrariatur complexionī, & appetitui, & naturæ, quoniam est ex rebus magis remotis substantia cibi, quum cibi substantia sit dulcis secundum sententiam Galeni: & fortasse amarum facit accidere spasmus. Rectificatio est, vt comedatur dulcia, & vnctuosâ leuia: & administrentur odorifera olfaciendō ipsa, & masticando.

De cibo acetoso. Cap. 12.

Acetosa nocent stomacho, & hepati cum vehementi asperitate ipsorum, & abstersione humiditatum existentium in facie neruorum, & exteriori parte ipsorum, & cum vehementi extinctione, & mordicatione ipsorum acetosorum contraria virtutibus sensitiuis: quare faciunt accidere singultum, & spasmus, & cuez. Rectificatio nocumenti est cum eo, quod conglutinat, sicut mucillago psyllij, & cucurbita, & gummi arabicum, & amyllum, & dulcia decocta: aut cum eo, quod mollificat, sicut iura pinguia: & delectant sensum, sicut cibaria ex carne conuenientia complexionī ex sua substantia, non ex sua qualitate: & bibere oleum amygdalarum tepidum, & butyrum quidem cum lacte proprietatem habet remouendi hoc nocumentum.

De aspero styptico. Cap. 13.

Aspera styptica generant cholicam, & exsiccationem humiditatum naturalium. Rectificatio nocumenti est, vt comedatur ferculum factum ex prunis, aut chrysomilis: aut ferculum ex chisch cum oleo plurimo, uel unctuositate plurima.

De inflatiuis. Cap. 14.

Inflatiua cibaria generant colicam, & sodā, & prohibent digestionem cibi, & generant inflationem, & apertionem seu rupturam uenarum, & arteriarum: & tinnitum, & sibilum. Rectificatio est masticatio thuris, & cymini, & comedere confectioem calamenthi, & dia cyminum, & parum bibere de aqua super ea. Et quando post eorum assumptionem pertransierint horum quattuor, assumat in potu quantitatem moderatam vini.

De nocumento comestionis cibi facilis digestionis post cibum tardæ digestionis. Cap. 15.

Cibus quidem facilis digestionis, quum assumitur post cibū tardæ digestionis, tunc dicitur geritur ante cibum tardæ digestionis: & quoniam talis cibus facilis digestionis digestus fuerit, indiget, vt expellatur ad intestina, & egrediatur ex stomacho, & non inuenit uiam ad hoc, quum cibus difficilis digestionis sub eo existens prohibeat: quare remanet supra, & putrescit ipse, & quod ei associatur de cibo, & generat humores malos:

malos: & ad cerebrum ascendunt vapores mali nocentes corruptētes. Rectificatio, & remedium conuenientius, & dignius est, vt soluat̃ur cum quibusdam solutiuis securis prædictis, sicut sunt pruna, & syracost, & syrupus de fructibus, & loch fructuum in habentibus complexionem calidam: & seriaram, & electuarium regale, & electuarium factū cū absinthio in habentibus complexionem frigidam: in quibus est alia cura: & est, vt ipsi assumant res bonificantes digestiuam cum substantia sua forti operatione ita, ut non sit necessaria repletio supra repletionem: Immo faciat intentionem possibilem cum modico ipsius, & virtute medicinali in eo existente, sicut coriandrum sicum, & caseus humidus recens, & cytonia pontica, & psyllium, & portulaca.

De nocumento lubricantium ante cibum tarda digestionis. Cap. 16.

Abſque tēpore, ſabſque intermiſſione tem poris.

Q Vādo poſt cibos lubricantes, ſicut batheca ſeu melo, & chryſomila, & pruna, & mora, ſuccedit cibis aliquis, habens ſubſtantia abſque tēpore, tunc eſt cauſa, quod iſte cibus grauius lubricat ex lubricatione cibi lubricantis, & feſtinat eius deſcenſio ante digeſtionem ipſius in ſtomacho: quare deſcendit cibus ad hepar in melaraicas non exiſtente adhuc cibo digeſto, neque tranſmutato tranſmutatione cōpleta: quare facit accidere oppilationes. Rectificatio illius aut eſt velocitudo egreſſionem eius: aut aſſumendo (exaſperantia) ante cibum ſuper cibum lubricantem, ſi eſt poſſibile: aut poſt ipſum, deinde iaceat, & dormiat ſuper latus ſiniſtrum, poſtea adminiſtrentur diuretica aperientia oppilationes, ſicut vinum, & ſyrupus acetofus de ſeminibus, aut aqua mellis ſecundum diſpoſitiones, ſecundum quod dictum eſt.

Alia liſera caleſcentia.

De nocumento cibi compreſſi. Cap. 17.

Nocumentum cibi compreſſi poſt cibum eſt proximum nocumento cibi lubricatiui ſecundum vnum modum: & eſt longinquum ab eo ſecundum alium modum: ſimilatur enim ei ex parte, quod velocitat deſcenſum illius cibi, qui eſt tenuis, & ſubtilis: & eſt longinquum ab eo ex parte, quod cibus groſſus tarde deſcendit, quare cibus compreſſius nocet nocumento cibi lubricantis, & nocet nocumento putredinis. Rectificatio eius eſt adminiſtrare lenientia molliſcantia ſuper ipſum, ſicut ſerculum factū de prunis, & tamarindis, & ſicut ſyracost, & ſicut cibus de almes, & de alniſuch in habentibus complexionem calidam, & in dominio caloris, & conſidera qđ dictum eſt: & habentibus complexionem frigidam exhibeat ſicut electuarium regale, & seriaram, imo etiam adminiſtrētur penidij, & mel, quoniam ſunt meliora, & conuenientiora: deinde curetur poſt egreſſionem eius cum abſterſione, & apertione, & prouocatione vicina cum eis, quæ diximus.

De ijs, quæ morantur in ſtomacho. Cap. 18.

Morantia in ſtomacho, & retinentia cibū in eo eſt, ſicut coriandrum. Nocumentū eius eſt putrefactio. Rectificatio eſt ſimilis eis, quæ dicta ſunt in cap. præcedenti.

De ijs, quæ adiuuant ad putredinem. Cap. 19.

Q Vādo aſſumitur in cibum aliquid, cuius natura eſt, vt recipiat putredinem: deinde ſuccedit illud, quod adiuuat ipſam putredinem ſicut allium, & caules, tunc nocumentum eſt velocitas putredinis. Rectificatio eſt aſſumere extinctiua, incisiua, ſicut ſyrupus acetofus, aut ſtyptica, ſicut rob cytoniorum, & rob pomorum, & rob agreſtæ.

De adiuuantibus ad coagulationem, & ingroſſationem uel condensationem. Cap. 20.

Huiusmodi ſunt: ſicut caſeus cum lacte, & Hæcetum ſuper ipſum lac, & quæ illi ſimilatur, & ſicut caſeus ſuper oua, & cytonia ſup piſces, & ſimilia, & nocumentum horum eſt nauſea ſatietas, & colica. Rectificatio, & cura eſt adminiſtrare illud, quod incidit, & reſoluit, ſicut ſengius, & ſyrupus de ſcoria: & in ſine rei vomitus cum aqua anethi, dum permanet in ſtomacho: quumq; puenit ad inteſtina, adminiſtretur ſeriaram, & electuarium regale, & quæ ſimilantur: & ſupponantur ſuppoſitoria ſoluentia naturam moderatæ fortitudinis.

De nocumento cibi aſumpti ſuper cibum. Cap. 21.

Cibus aſſumptus ſupra cibum nocet tribus modis: quorum vnus eſt, qđ virtus non eſt fortis, niſi poſt quietem eius a cibo primo: quare applicatio eius ad cibum ſecundum, & ad digeſtionem eius perducit ad debilitatem ipſius. Et ſecundus modus eſt, quod cibus digeſtus permiscetur cum indigeſto, & currit ſic in uenas: quare facit accidere oppilationes. Tertius vero modus ſeu tertia ratio eſt, quod cibus digeſtus permiscetur cum indigeſto, & retinetur cū eo, donec ipſe digeratur & obediat ad penetrandū eum eo, vel tardat, vt penetret cum eo, & putrefit propter longam moram, & additionem more ſupra id, quod requirit natura de ipſo. Rectificatio non eſt alia, niſi vomitus, & ventris ſolutio, poſtea abſterſio, & ablutio prædicta in reliquis capitulis, poſtea prolongare famem: & ſomnus pluriſus poſt illum cibum: & exercitium poſt talem ſomnum.

De eo, qui comedit cibum conuertibilem ad materiam exiſtentem in ſtomacho. Cap. 22.

Q Vi comeditur cibum conuertibilē ad materiam exiſtētem in ſtomacho, ſunt ſicut ſi comedant mel cholera in ſtomacho exiſtente: aut comedant lac exiſtente phlegmate in ſtomacho. Et conuenientius quidem eſt, vt illi vomant ante comeſtionem, vt non multiplicet materia mala propter conuerſionem cibi ad ipſam, quæ facit accidere omnem ſpeciem aggritudinem ei appropriatam prædictam. Rectificatio, vt euomat̃ur iſte cibus: aut opponat̃ ei cū ſuo cōtrario: ſi enim fuerit materia cholericā, bibat̃ ſyrupus de agreſtæ, & ſyrupus de pomis, & ſyrupus granatorū, & ſyrupus acetofus. Et ex cibis comedat̃, ſicut cucumeres longi arcuati, & cucurbita, & portulaca: & confert ei inuamento maximo psyllium cum ſyrupo acetofos: deinde poſt eius digeſtionem ſuccedant ſolutiua, ſicut quæ ſunt facta ex prunis, & alniſuch, &

& tamarindis: Si vero in stomacho materia fuerit phlegmatica, tunc bibatur vinum purum, & aqua mellis, & syrupus acetosus factus cum reubarbaro, & confectio de cymino: deinde post eius digestionem solvatur cum electuario regali, & suffus de turbit cum zingibere, & hiera picra solutione parua; neque pretermittatur, quoniam nocet vehementer.

De exercitio, & iuuamento eius. Cap. 23.

EX superfluitatibus quædam sunt superfluitates primi cibi, & expelluntur cum egestionibus, & vrina. quædam vero sunt superfluitates, quæ remanent in partibus hepatis, & cystis felleis, & splenis, deinde in venis, & arterijs, deinde in lacertis, deinde in iuncturis: & ite quidæ superfluitates quæ successiue expurgantur, & continue expelluntur, tunc remanet corpus absque superfluitatibus. Et modus quidem expulsionis illarum superfluitatum, quæ sunt propinque intestinis, est cum lenitiuis, & diureticis, & exercitio. Sed modus expellendi superfluitates, quæ sunt vicine profunditati membrorum, fit cum exercitio, & cum lenitiuis. Et diuretica quidem mediocria in huiusmodi non conferunt, nisi præcesserint solutiua fortia supra ea, quæ currunt cursu consuetudinis, vel supra ea, quæ sunt consuetæ. Exercitium vero solum per se sufficit ad duas res simul: nam ipsum soluit naturam, & prouocat vrinam, & sudorem. Et exercitium etiam adiuuat, ut quod de cibis est propinquum digestionem, & adhuc est crudum, digeratur complete fortificando caliditatem naturalem. Et exercitium quidem est iuuamentum excellens in conseruatione sanitatis.

De nocumento propter diminutum exercitium. Cap. 24.

NOcumentum ex intromissione cibi super cibum, postquam est digestum sed non est super administratum exercitium, est maius, quam nocumentum ex intromissione cibi super cibum non digestum: Et illud, quoniam cibum quæ intromittitur super cibum indigestum, est secundum plurimum grauis, & deicedit, & egreditur, neque sunt superfluitates eius, & corruptio eius, quæ penetrent ad profundum membrorum: quare tempore proximo seu breui possibile est, ut euacuetur cum quocunque leniente naturam id, quod erat retentum in meatibus corporis. Sed illud, quod oportet, ut per exercitium euacuetur, est superfluitas profunda, quæ penetrat in profundum membrorum. Rectificatio quidæ huius, si fuerit plurimum, quod faciat accidere tensionem, aut dolorem, aut vlcus, aut laborem seu lassitudinem absque causa solutione ventris forti, aut temperata, secundum quod melius uidetur. Si nocumentum non fuerit plurimum, & superfluitates non fuerint, tunc rectificatio fiat cum tolerantia famis, & exercitio forti transeunte equalitatem: postea administrantur diuretica post exercitium, & lenitiuum, sicut syrupus acetosus de seminibus, aut syrupus acetosus de epithymo, aut syrupus acetosus de seminibus, in quo sit positum turbit cum cinnamomo quantitate moderata.

De motu supra cibum.

Cap. 25.

MOtus supra cibum corrumpit cibum: & nocet tribus modis: quorum vnus est, quia agit cibum commotione tali, quod non adharet cibis superficiei instrumentorum circueuentium ipsum, quare non digeritur. Et secundus est, quod ex motu prædicto spargitur caliditas naturalis ad exteriora corporis, & remanet pars eius interior frigida, & priuatur virtus digestiua eo, quod de calore naturali requiritur. Tertius autem modus est, quod motus talis facit descendere cibum adhuc non digestum, quare operatur, quod dictum est. Rectificatio est sollicitari in expellendo illum cibum omni sollicitudine, postea abluere impressionem eius cum eo, de quo præcessit sermo in capitulis præcedentibus.

Superficiei instrumentorum circueuentium .i. superficiei stomachi.

De quiete multa.

Cap. 26.

Quietudo multa nocet in crudendo cibum: & prohibet superfluitates secundas, & tertias a resolutione: & retinet materias in iuncturis, & lacertis, & aggregat eas in eis. Rectificatio eius est rectificatio nocumenti sequentis ex priuatione exercitij.

Alia litera congelat.

De reliquis dispositionibus, quæ cibo associantur. Cap. 27.

Item cibo associantur aliquæ dispositiones calefacientes, aut infrigidantes animales, aut naturales, redire debeat ad id, quod dictum est.

TRACTATUS QUINTVS.

De aqua, & ijs, quæ bibuntur.

De nocumento potus plurimæ aque.

Cap. 1.

Potus plurimæ aque nocet tribus modis: quorum vnus est quod debilitat caliditatem naturalem in membris vniuersaliter, & debilitat membra principalia: quare accidit eis tunc debilitas virtutum naturalium quattuor. Membris autem instrumentalibus accidit debilitas motuum, & tremor. Secundus modus est, quod virtus sequestratiua in hepate debilitatur in sequestrando omnem aquositatem a sanguine, quare aut effunditur aquositas ad partes inter mirach & fisch, & accidit hydropisis aquosa: aut penetrat aquositas cum sanguine ad membra, & accidit hydropisis carnosa. Et virtus sequestratiua in renibus debilitatur, quia accidit ex eo myctus vrinae inuoluntarius cum difficultate in ea, & debilitantur renes. Tertius vero modus seu tertia ratio est quod ipsa aqua multa soluit cibum, & facit ipsum descendere ante horam. Rectificatio in habente quidæ complexione frigida fit bibendo super ipsam aquam dialacca in vino, aut arthanasia, aut myrridarum ita, ut prouocet cum fortitudine, sed habentes complexione calida sumant super eam prouocantia vrinam, & confectiorem de seminibus, & vinum subtile odoriferum: deinde transglutiant aquam frigidam post illud: & expectent super eam: & sint cibi ipsorum ea, quæ prouocant, & sedant sitim: sicut cibus de spinachijs, & cibus de cydonijs.

De

De nocumento aquæ mali odoris, cœnosa, in qua nascuntur cannulae. Cap. 2.

Aquæ mali odoris, cœnosa, tardant descensionem suam a stomacho, & penetrationem cibi. Et sitis quidē augetur cū aquis huiusmodi, & virtus debilitatur. Et quia ipse non sunt puræ simplices, imo in huiusmodi aquis est terreatas plurima, quare ex eis generatur humor aut phlegmaticus vitreus, aut melancholicus: & per illud multiplicant egritudines splenis in hominibus, qui plurimū bibunt de ipsis: & accidere faciunt hæmorrhoidas, & hydropisim propter malitiam complexionis hepatis inducā ab eis, & mictum vrinae inuoluntarium propter malitiam complexionis renū. Rectificatio istarum aquarum est, ut ipsæ distillantur, si possibile est, aut cū lambico, aut cum panno posito super orificium valis, in quo bulliatur, & postea exprimendo pannū illum: aut colantur, & purificantur tales aquæ cū pane, aut pomis, aut cydonijs, & talis colatura est melior: si vero aquæ illæ bullitæ fuerint secundū dispositionem suā, scilicet secundum quod sunt, oportet ut super eas fumatur cōfectio de aristolochia, & sumantur super eas illa, quæ prouocant vrinam plurimā, & bibatur super eas vinum plurimum. Et cepe proprietatem habent in resistendo aquis prædictis, quando comeduntur crude: Et quando homo post potum aquarum prædictarum per diem biberit vinum purum modicum in ieiunio, & non fuerit quod prohibeat ex parte complexionis eius, confert vehementer.

De nocumento aquæ sulphureæ. Cap. 3.

Istæ quidem aquæ adurunt humores, & eos putrefaciunt: quare sequuntur in principio febres cholericæ, postea in fine febres melancholicæ propter adustionem sanguinis ex eis factā. Et melancholicus quidem humor, qui ex huiusmodi aquis generatur, est humor melancholicus malus, qui nominatur cholera nigra. Et nocumentū istarum aquarum est causare icteritiam, & pruritum, & febres tertianas, & cōclusam, & sodā, & ophthalmiam, & catarrhos calidos, & vrinae difficultatem, & corporis maciem. Rectificatio earum, si est possibile ipsas distillare, sicut dictū est, erit conuenientior. Et si bibantur cum aceto & proiciantur in eis lutum Armenum, & lutum sigillatum, frangitur nocumentum ipsarum. Sed quando bibuntur, sicut sunt, vel secundum suam dispositionem, tunc syrupus granatorum cum syrupo violato frangit plurimum de nocumento ipsarum. Et syrupus quidē acetosus zuccarinus factus cum aceto, & succo citoniorum resistit eis vehementer. Et lac seminis portulacæ triti assumptū cum syrupo violato, & syrupo de pomis est iuuatiuū. Et potus aquæ rosatæ super ipsas aquas prædictas est et confers. Amplius sint cibaria leuia vinctuosa, in quibus ponitur oleum, & butyrum calefactum. Et quando apparet earum nocumentum, & non fuerit febris cum eo, tunc bibatur lac, & butyrum calefactum. Si vero fuerit febris, bibatur aqua hordei cum syrupo acetoso, & aqua granatorum mizorum.

De aqua aluminosa. Cap. 4.

Nocumentum istarum aquarū est stypticare, & cōstringere naturam, & asperare peccus & vocem, & causare difficultatem vrinae, & stringere vias cibi, & causare corporis maciem. Rectificatio nocumenti est administrare pinguiā, & transglutire oleum oliuæ, & amygdalarum super eas, & vinum subtile odoriferum. Et ex potibus est syrupus violatus, & syrupus prunorum. Et aqua hordei resistit eis valde. Et aqua quidem ciccerum cum oleo bono, quodque oleū sit comestibile, est iuuatiua. Et magis iuuatiua omnibus rebus in resistendo aquis prædictis est sorbitio facta ex decoctione furfuris cum zucaro administrata. Et confectiones de granis, vel medullis sunt iuuatiuæ non modicum.

De nocumento aquarum nitriolarum, seu currentium super mineram nitrioli, vel in qua fuerit positum nitriolum. Cap. 5.

Nocumentum istarum est compositum ex nocumento aquæ aluminosæ, & nocumento aquæ sulphureæ: quare accidit ex stypticitate, & exasperatione res similis ei, quæ accidit ex aqua aluminosa: & ex putrefactione, & adustione materierum vel humorum accidit res similis ei, quæ accidit ex aqua sulphurea. Et nocumentum, quod faciunt huiusmodi aquæ vitrioli in pulmone, est magis vitium seu vehementius. Rectificatio est bibere syrupū de hyssopo denominatum frigidum, & assumere syrupum rosarum cum syrupo de liquiritia, & aquam melonis Indi extractam post ipsius assationem in pasta, aut aquam cucumeris, & citrulli, aut mucilaginem psyllij, & seminis citoniorum cum violis cōditis: quodcumque istorum resistit nocumento prædicto.

De aqua mineræ lythargyrii, vel de aqua, in qua positum fuerit lythargyrium. Cap. 6.

Nocumentum istius aquæ est simile nocumento aquæ sulphureæ: sed hæc proprietas habet ulcerandi intestina. Rectificatio est similis rectificationi nocumenti aquæ sulphureæ, & additur administratio eorum, quæ prohibent ulcerationem intestinorum, sicut sunt troc de gummis, & troc de spodio cum syrupo violato, ut resistat stypticitati eius vehementi. Et psyllium confert ei valde.

De aqua mineræ viridis æris, vel de aqua, in qua positum fuerit viride æs. Cap. 7.

Nocumentū istius aquæ est simile citiā nocumento aquæ sulphureæ: verum est maioris nocumenti, quam illud secundū vñ modum: & est, quod huiusmodi aqua aperit orificia venarū, & ladic ea, & facit accidere mictum sanguinis, & fluxū sanguinis per ventrē, & spū sanguinis ex pulmone. Rectificatio est administrare troch. de Karabe super eam, & administrare sumach, & berberos. Et troc. de terra sigillata remouent nocumentum eius cū stypticitate, & virtute theriacali, quæ est in eis. Et syrupus de iuiubis ingrossando sanguinem. Et administrare hoc de papauere, confert nocumento pulmonis, & renū. Et confidere impressio, in quo membro vehementer fuerit, & curetur cum eis.

Nota, quod si ponatur pānus super orificium valis, in quo bullitur aqua, tunc vapores aquæ recipiuntur in tali pāno & conuertuntur in aquam, quare si talis pānus postea exprimitur, tunc ab eo exprimitur aqua subtilis distillata item colantur aquæ ponendo panem, aut citonia in aquis: aut faciendo, bullire a quas illas cum pane, aut pomis quare per hoc fit residentia, & sequestratio partium malarum, & sicut panis, aut poma, uel pyra decocta cum fungis resistent, ita &c.

eis, quæ sunt appropriata illi membro. Et hepar quidem, & quæ ei continentur, appropriantur troch. de Karabe. Pulmoni vero appropriantur troch. de papauere. Intestinis autem appropriantur troch. de terra sigillata. Renibus troch. alkengi, & troch. de papauere cum balauftiis

De aqua salis armoniaci.

Cap. 8.

Nocumentum aque salis armoniaci est, sicut nocumentum aquæ viridis eris, & distillat eo. Et proprietates eius est nocere cerebro, & oculis. Rectificatio est, ut administratur omnia, quæ administrantur pro rectificatione nocumenti aque viridis æris cum extinctione vehementi facta cum troch. de camphora, & odore ipsius, & cum linimentis frigidis super caput ex oleo rosarum, & aceto, & aqua rosata, & sandalis, & succo olerum frigidorum, & facere oculis alcohol cum aqua coriandri, & antimonio nutrito cum agresta.

De aqua aris.

Cap. 9.

Nocumentum istius aque debilius est, quàm nocumentum aquæ viridis aris, & quod ei similatur.

De aqua naphthica.

Cap. 10.

Nocumentum istius aquæ est debilius, quàm nocumentum aque sulphuris, & quod ei similatur.

De aqua salsa.

Cap. 11.

Proprietas istius aquæ est facere obscuritatem visus, & grauitatem auditus, & sibilum in capite, & pruritum. Rectificatio est extinguere cum robur frigidis, in quibus non est stypticitas vehemens: & administrare vntuosa secundum quod dictum est in capitulis præcedentibus: & collyrium oculis facere cum tutia nutrita cum aqua agresta: & distillare oleum de Keiri in auribus.

De aqua amara.

Cap. 12.

Aqua amara putrefacit, & facit accidere febres cholericas: & timet ex ea hydropisis. Rectificatio est administrare potus dulces, sicut iuleb. & syrupum violatum: & administrare ea, quæ prouocant urinam, sicut medullam seu semina melonis, citruli, cucumeris, et cucurbitæ.

De aqua acetosa.

Cap. 13.

Aqua acetosa vlcera intestina, & stomachum, & facit nauseam, & facit accidere hydro-pisim. Rectificatio est administrare glutinamenta sicut pedes, cum cymino, & quæ frangunt venositas, sicut carui, & origanum, & assumere syrupum de pastinaca, & syrupum de enula: & ex cibis administrare oua sorbilia, & medullas ossium cum sale aromatizato cum speciebus.

De nocumento aquæ bibite in ieiunio.

Cap. 14.

Aqua bibita in ieiunio debilitat stomachum, & facit accidere catarrhos infrigidando cerebrum, propter duas rationes: quarum una est propter communiter stomachi cum cerebro: & secunda ratio est propter ascensum vaporum aquosorum purorum: nocet etiam infrigidando hepar, & splenem: & preparat ad hydropi-

sim. Rectificatio est assumere aliquid modicum de vino puro veteri, odorifero super eam: deinde festinare ad comedendum panem siccum, & tortellas tritas, & suich, vel sauch, & ea, quæ habent proprietatem exsiccandi acuositatem, & retinendi ipsam a veloci penetratione ita, ut resistatur infrigidationi cum uino antiquo, & melle: & penetrationi cum his, quæ ingrossant, & inipillant.

De nocumento aquæ bibite super cibum, & repletionem.

Cap. 15.

Nocumentum bibitionis aque super cibum, & repletionem est interpositio ipsius inter cibum, & inter partes stomachi apprehendentes, & circumdantes ipsum cibum ita, ut ex hac impediatur cibus a digestionem: Nocet etiam extinguendo vel infrigidando partes stomachi a fundo eius usque ad os ipsius: & frangit virtutem digestiuam, & debilitat eam sua infrigidatione: & facit penetrare cibum indigestum propter fluxibilitatem substantiæ aquæ: & multoties facit accidere dolorem hepatis, & stomachi. Rectificatio est assumere compressiuam super ipsam cum diureticis velociter, sicut cydonia, quoniam expellet acuositatem velociter, postea prouocabit. Et non est aliquid in hoc capitulo, sicut cydonium, verum oportet, ut bibat post digestionem aliquid vini, aut mellis, ut frangat, quod aggregauit vel causauit potus aquæ plurimæ, & cydonium sua infrigidatione: aut sumat aliquid de semine apij cum penidiis. Quod si accidet dolor in hepate, aut stomacho, curet cum diacymino. Et si sentitur corruptio cibi ex hoc, & declinet ad fumosum, tunc soluitur cum syrupo de fructibus: si uero declinat ad acetosum, soluitur cum electuario Alseriaræ, & non oportet, ut in hoc deficias.

De nocumento aquæ potatæ super motum laboriosum, aut super raritatem corporis a causis alijs.

Cap. 16.

Nocumentum est rarificare corpus propter causas alias similes eis, quas diximus de potu aque in balneo communi. Rectificatio est rectificatio illius.

De nocumento potus aquæ super coitum.

Cap. 17.

Potus aque super coitum facit accidere tremorem cordis, & debilitatem eius propriam, & ea, quæ diximus in balneo communi. Rectificatio est olfacere muscum, & assumere diamuscum dulce in habente complexionem calidam cum syrupo de pomis, sed in habente complexionem frigidam cum uino puro; & comedat alzarani.

De nocumento focha.

Cap. 18.

Potus focha corrumpit hepar, & cerebrum, & cor, & stomachum, & splenem, & intestina, & renes, & vesicam, & debilitat ipsa, deinde generat tremorem, paralytum, & lepram, & baras, & mixtum urinæ inuoluntarium, & lapidum uescicæ, & renum, & hydropisim: & est ex rebus, quæ magis nocent nervis, & contrariatur coitu, quoniam infrigidat, & humectat, & spargit humiditates, quæ sunt in facie neruorum: & facit accidere catar-

Alzarani est confectio.

Focha est potus factus ex hordeo, & licet fiat etiam ex passulis, sicut hodie nunc temporibus tamen hic non intelligitur, nisi de facho ex hordeo.

Nocumentum potus uini super rem malam, aut ante ipsam.

catarrhos malos, & scrofulas. Rectificatio est administrare nuces, & amygdalas, & medullas fructuum: & administratio eorum, quæ prouocant urinam. Et caueatur potatio vini super potum focha: aut caueatur potare ipsum focha super vinum: quoniam vinum facit penetrare velociter ad profundum membrorum, & iuncturarum: imo oportet, ut super focha sumatur lambendo mel, & butyrum, & administratio prouocantium plurimorum. Et alzaruni est theriaca ipsius focha omnibus modis. Et melius focha est illud, quod fit ex pane, & in eo ponitur multum de cinnamomo, & ruta, & origano.

De nocumento vini multi. Cap. 19.

Potus multi vini in habentibus complexionem valde calidam multiplicat cholera in uisceribus, & venis eius: & dominium sanguinis in eo. Et timetur, ne adueniat ei repletio, quæ est secundum receptacula, & vasa: unde accidit apoplexia sanguinea, & mors subitanea. in habentibus vero complexionem frigidam accidunt egritudines nervorum omnes propter duas causas: quarum una est humectatio superflua vel mala ex operatione vini: & secunda est conuersio vini ad acetositatem: unde ex hoc nervi læduntur, & abraduntur. Et accidit ex illo apoplexia frigida, subet, lithargia, & paralyfis, & tremor, & tortura oris, & stupor: & est magis incolumis, quam illud, quod fit a causis alijs propter leuitatem materiam generatam a vino. Rectificatio est, quod oportet habentes complexionem calidam ut assidue phlebotomiam, seu frequenter vtantur phlebotomia, & euacuatione cum syrupo fructuum, & vtantur syrupo granatorum plurimo, quoniam est eis theriaca. Habentibus uero complexionem frigidam oportet, ut exhibeantur troch. de absinthio, & troch. de sytargi in aqua radicis fortium: & administretur etiam exercitium. Et quando sentitur tensio grauis, & sentiuntur iectigationes, tunc euacua cum pilulis alstomaticon.

De nocumento vini fortis, nigri. Cap. 20.

Vinum forte, nigrum, adurit sanguinem, & corrumpit humores, & causat apostema in velamine seu diaphragmate, & cerebro, & phthisim. Rectificatio est, ut bibatur syrupus granatorum cum syrupo violato: & administretur syrupus acetosus simplex, & aqua hordei: & administrentur epithemata vel linimenta frigida prædicta super hepar, & cor, & cerebrum: & assumentur troc. sandalini minores: & super ipsum comedat citonia, & iuiubas: & declinet cibis ad acetosum.

De nocumento vini subtilis aquosi. Cap. 21.

Vinum subtile aquosum in corporibus phlegmaticis facit accidere catarrhos, & egritudines nervorum. Rectificatio est administrare super ipsum syrupum de hyssopo fortem, factum cum papauere, & bibatur cum paucis athanasie dissolutæ in eo: & iterum sumatur de mistura turbit, & zingiberis cum melle lambitio una, aut duas in die secundo, & vtatur exercitio, si non fuerit corpus vehementer repletum: & manibus compressione laboriosa.

Ex illo. i. ex potatione vini multi in habentibus complexionem frigidam.

In aqua radicis fortis, id est in decoctione radicum habentium virtutem fortem.

Super ipsum. i. vinum forte, nigrum.

Lambitio una est, ut assematur tantum, quantum digito uno capi potest de melle, aut loch.

De nocumento vini pontici. Cap. 22.

Vinum ponticum, constringit naturam, & turbidat, & inspissat sanguinem. Rectificatio est super ipsum assumere vinum dulce post eius purificationem seu clarificationem, aut syrupum de melle. In habentibus vero complexionem calidam sumatur vinum album muzzi saporis cum syrupo violato. verum in habentibus complexionem calidam parum nocet.

De nocumento vini in iciunio. Cap. 23.

Vinum bibitum stomacho iciuno causat hepaticam, & apostemata in visceribus, & febres putridas, & sordam dominantem. Rectificatio est assumere super ipsum saucum hordei infumendo ipsum in modum suffus, & fragere virtutem ipsius, & assumere spodium cum luto armeno super ipsum vinum seu in fine mense, aut iuiubas, aut cytonium. Quod si nocet, tunc ex rebus melioribus ad opponendum nocumeto eius est rob granatorum acetosorum, & rob agrestis: quod si nocumentum vini est uehemens, tunc sumantur troc. camphoræ in potu, neque administretur syrupus acetosus super eum: quoniam dulce non confert iuuamento plurimo: imo nocet, & conuertit in cholera. Et acetosum modificat, & lædit suam acetositatem, & addit nocumetum super nocumentum vini. Amplius oportet, ut sit sollicitudo in epithemando ab extra cum rebus odoriferis super hepar, cor, & cerebrum.

De eo, qui bibit vinum, & est febriens, aut patiens sordam. Cap. 24.

Rectificatio nocumenti ex potu vini assumpti cum febre, aut sorda, si fuerit cum repletione uehementi, est præparare ad phlebotomiam, & extrahere materiam sanguinis, donec timeatur syncopis: & quandoque præcedat ad phlebotomiam per horam potus rob fructuum soluti uel lenitui, sicut rob de prunis, & rob alni: such, & rob de moris, & syrupus uiolatus: Et si non fuerit repletio, tunc assumat troc. camphoræ in syrupo rosarum, aut syrupo prunorum: & fiat epithema frigidum: & effundatur aqua frigida super caput, non in reliquis membris.

De potu vini in stricture anhelitus facta a calore. Cap. 25.

Si patiens stricturem anhelitus a calore, aut a natura cholericâ biberit uinum, tunc succurriendo nocumento illius oportet, ut bibat super eum syrupum de papauere permixtum cum syrupo uiolato: & loco aquæ detur aqua rosata, & alleuietur cibus.

De potu vini in ophthalmia. Cap. 26.

Si quis patiens ophthalmiam biberit uinum in principio ipsius ophthalmie, oportet, ut succurriendo nocumento eius festinet ad solutionem uentris cum decoctione myrabol. subito, & assumat coriandrum siccum cum psyllio & zucararo super ipsum, postquam biberit: & fiant epithemata frigida super cerebrum. Et semper cautio est ex eis, quæ iuuant in huiusmodi dispositione, quando assumitur cum coriandro & gualibin zucarino recenti sicut est.

*De eo, qui bibit unum super unam trium specierum
[repletionis.]* Cap. 27.

hibeatur aqua carnis fortis, cum modico vini aromatici.

De motu uehementi. Cap. 2.

Operatio motus uehementis seu fortis est proxima operationi motus plurimi in calefactione: sed est minor ea in resolutione. In rectificatione nocumenti oportet, ut sit intentio ad æquandum complexionem calidam magis declinans, quam ad uiuificandū cum cibis: quare exhibeantur in potu rob fructuum, & aqua frigida post quietem cordis, & pulsus.

De quiete plurima. Cap. 3.

Quies plurima generat humores crudos, & prohibitionem chordarum ab obedientia lacertorum in motibus, & hebetat sensus. Rectificatio nocumenti est, quod si fuerit illud in longo tempore, euacuetur cum pilulis stomachicis, aut pilulis cochiis. Si vero fuerit non longi temporis, tunc succurratur cum exercitio forti, & fricatione, & compressione membrorum in balneo.

De motu post euacuationes. Cap. 4.

Oportet, ut sorbeat super eum ius carnis cum uino odorifero: & bibat super eum habens complexionem calidam syrupum de pomis cum lactificantiis frigidis: & habens complexionem frigidam bibat unum purum cum lactificantibus calidis, & diamuscho.

De motu super cibum. Cap. 5.

Iam præcessit sermo de nocumento motus super cibum: & est, quod agitat cibum, & prohibet digestionem, & facit descendere cibum ante digestionem: & causat oppilationes. Rectificatio est, ut ingenietur in eius extractione, & solutione ex corpore: postea succedant ea, quæ aperiunt oppilationes, & abluat impressionem nocumenti præcedentis: deinde alleuietur cibus post ipsum.

De vigilia uehementi plurima. Cap. 6.

Vigilia uehementi plurima est similis motui uehementi plurimo: verum eius nocumentum magis dominatur cerebro, & cordi. Rectificatio est uehementer inungere caput cum oleo uiolato, & naribus ipsum attrahere, & distillare in aurem: & olfacere aquam rosatam, & bibere uinum multæ permissionis ita, ut humectetur, cerebrum: & administretur balneatio leuis cum aqua dulci temperatæ caliditatis: & sorbeat ius spinachie uel secundum aliam literam ius carniū, & ferculum de cucurbita, ferculum de blitis: & assumat syrupum de pomis: & epithemetur cor cum linimentis, uel epithematibus frigidis.

De somno plurimo. Cap. 7.

Somnus plurimus operatur operationem quietis plurimæ: verum nocet cerebro magis. Rectificatio est similis rectificationi quietis plurimæ: verum oportet, ut maior sollicitudo habeatur de cerebro: quare administrentur sternutatoria: & olfaciat muschum, & althith id est assam, & gargarizatio fiat cum almuri, & synapi, &

A VIC. Tom. 2. A a hiera

De nocumento uini super ebrietatem. Cap. 28.

Nocumentum uini super ebrietatem est facere sodam uehementem, & nauseam, & heticam, & febres difficiles, & apostemata viscerum. Rectificatio & remedium est procurare, ut fiat vomitus cum syrupo acetoso, & aqua calida: deinde exprimantur granata plurima, & bibatur ex illo succo paulatim paulatim, donec expuat. Quod si accidat vomitus, reuertatur ad ipsum vice alia: quumque sedatus fuerit vomitus, exhibeat rob agrestæ, & syrupus eius. Et sit cibus alhelam id est cibus ex carne bouina cum aceto preparatus, & alcharis id est cibus ex carnibus leuibus cum aceto preparatus, sicut gelatina, & pisces parui præparati cum aceto in modum gelatinæ: & abluatur, & dormiat, & administretur pyllium cum aceto super caput, & stomachum: & tale pyllium sit infrigidatum, nisi fuerit tempus hyemis, quoniam tunc emplastre- tur uelliniatur cum eo tepido caput: & cum eo moderate frigido emplastre- tur stomachus.

TRACTATUS SEXTVS.

De motu, & quiete.

De motu plurimo. Cap. 1.

Plorus plurimus calefacit primo calefactione uehementi, & exsiccatur: deinde in fine infrigidatur. Et ex nocumentis primis est putrefactio, & facere fluere materiam malam ad profundum membrorum. Et ex nocumentis secundis sunt ægritudines nervorum frigide, & casus virtutis: & quædoque facit accidere caphacem, & syncopin. Rectificatio est, quod oportet, ut abluatur in ergro cum aqua frigida: in hyeme uero cum aqua dulci tepida. Et suffumigetur cum suffumigatione facta ex camphora: & sorbeat ex forbitionibus factis cum carne, in quibus non sit, nisi caro contrita, & parum ciceris, & non superfluat in eo: postea inungatur eum oleo: & inungantur iuncturæ inunctione uehementi: aures: & mulgeatur lac super caput: & dormiat, & quiescat tempore: & subtilietur cibus primo, & nutriatur cum uitello oui sorbilis, & cum alis auium: & gradatim ascendatur ad cibos cōsuetos, nisi apud calum virtutis: tunc enim ex-

hiera, piera. Et si dispositio requirit euacuati-
onem, fiat euacuatio cum pilulis coctus, aut cū
pilulis de hiera.

De nocumento coitus plurimi. Cap. 8.

Coitus coactus absque desiderio nocet di-
minuendo substantiam spiritus vitalis, &
debilitando cor, & causat chafacham, & obre-
nebrat sensus, & facit cadere virtutem, & præ-
parat ad omnes ægrotudines neruorum in ho-
mine complexionis frigide: sed in homine cō-
plexionis calide præparat ad hæticam. Rectifi-
catio est secundum duos modos: quare nocu-
mentum huius capituli est secundum duos mo-
dos: quorum vnus est, quod facit declinare cō-
plexionem ad frigus: cuius signum est, quod
pulsus est paruus, aut rarus, aut tardus: & senti-
tur frigus in membris, & læditur homo a frigo-
re: & iuuatur, & quiescit cum calore. secundus
modus nocumenti est, quod facit declinare cō-
plexionem ad caliditatem, & hæticam: cuius si-
gnum est frequentia pulsus cum velocitate, &
inuentio caliditatis post quietem a motu coi-
tus, & inuenitur angustia, & inflammatio post
cibum. Rectificatio igitur est secundum duos
modos: in rectificatione enim nocumenti fa-
cientis declinare complexionē ad frigus, opor-
tet, vt exhibeatur in potu vinum odoriferum:
& cibetur aqua carnis contrite decocta: cū fa-
cilitate: donec penetret in ea sapor carnis: & mi-
sceatur cum aqua prædicta vitellum oui con-
quassatum, & aromatizetur cum cinnamomo,
& gariophyllis, & secacul: & odorent muscum:
& assumant diamuscum: & misceantur eorum
sorbitiones, & iura cū vino: & exhibeantur fri-
tale & facte ex ouis cum cepa, & porris: & mul-
tum vtantur ciceribus, seu multum comedant
de ciceribus: & bibant infusionem cicerum per
mistam cum vino: & balneentur cum aqua ca-
lida: & vngantur cum oleo chamæmillino, &
oleo rosato permixtis: & dormiant super sari-
ritatem cibi aromatizati. Et si fuerit stomachus
fortis, exhibeatur cepe assatum, & pastinaca, &
rapa, & ambo sint assate, & comedantur cū sa-
le, in quo sit semen pastinacæ vel carote, aut sal-
stinchorum. Si vero ex coitu prædicto declina-
uerit complexio ad caliditatem, tunc oportet,
vt administrēt ea, in quibus aggregatur duæ
intentiones, scilicet extinctio, & generatio eius,
quod de spermate fuit resolutum: & hoc est, si-
cut cibis de cucurbita: & de blitis, & oua for-
bilia sumendo vitellum: & albumen eorum: &
lac dulce: & tereniabin, & chisch confectum
cum aqua tribulorum humidorum: & sorbi-
tiones facte de chisch, & ciceribus elixatis: &
cerebra gallinarum & gallorum: & pisces assa-
ti, dum sunt calidi acti, si fuerint equales tēpe-
rati in paruitate, & magnitudine: & confectio-
nes facte cum zuccaro, & amygdalis excortica-
tis contritis: & semen papaueris contritum, de
quo assumatur quantitas: & administrēt her-
modactyli seu bugidē cum zuccaro, & amy-
gdalis, quoniam proprietatem habent in hoc: &
sorbeant ius carniū cum syrupo pomorum:
& odorent camphoram modicum, & infrigi-
detur cor cum epithematiis.

*De nocumento dimissionis coitus in consuetis ho-
minibus. Cap. 9.*

Dolorem iuncturarum, & testiculorum, &
grauitatem capitis, & motuum, & colli dolo-
rem. Rectificatio, administretur coitus, si fue-
rit possibile: & si non, administretur suffus se-
minis agni casti, & seminis rutæ cum zuccaro
in habentibus complexionem frigidam: sed in
habentibus complexionem calidam exhibea-
tur semen lactuæ, & semen portulacæ: & ex-
hibeantur cibi paucae carnis, & acetosi: & lige-
tur plumbum super alchatin.

De nocumento coitus super cibi vacuitatem. Cap. 10.

Nocumentum coitus super vacuitatem ci-
bi est, sicut nocumentum coitus plurimi.
Rectificatio eius est, sicut rectificatio illius: ve-
rum cibis ex carne est conueniens. Et vt præ-
seruatio fiat ab hætica cum troch. endiuia est
conuenientius.

De nocumento coitus super repletionem. Cap. 11.

Nocumentum coitus super repletionem est
simile nocumento motus super repleti-
onem: verum est vehementioris, & pluris nocu-
menti: facit enim penetrare cibum indigestum
ad profundū: & quæque accidit ex eo colica dif-
ficilis. Rectificatio est, vt consideretur, an cibis
declinat ad lenitatem, aut inflationem aut cō-
strictionem naturæ: & an reperiatur punctura
in partibus mēbrorum. Quod si declinat ad le-
nitatem, tunc dimittatur, donec egeratur: dein
debatur post illud aqua cicerum decoctorū
permixta cum modico vini potatione exuberā-
ti: postea assumatur confectio de thure. In eo
uero, qui est frigidioris complexionis, exhibea-
tur athanasia: deinde sorbeat ius carniū absque
onis, & bibat infusionem cicerum absque deco-
ctione. Et cibis si declinauerit ad inflationem, vt
tunc assumat super eum diacymnum ita, vt re-
moueat inflationem: & si cibis cōstringit natu-
ram, soluat ventrem cum ijs, quæ lubricant: &
fuerit cibis retentus propter sui siccitatem, &
asperitatem, sicut est rizum, & milium. Lubri-
cans vero est sicut syrupus de fructibus, & ca-
sia fistula cum re modica ex eis, quæ resoluūt,
& aperiunt, sicut cinnamomum & turbit. Et
si fuerit ex cibis viscosis humidis constringen-
tibus, administretur super eum hiera piera, aut
electuarium alseriarum.

De nocumento coitus cum phlebotomia. Cap. 12.

Oportet ut qui administrauerit coitum cū
phlebotomia, festine sorbeat iura carniū
secundum descriptionem, quam diximus in
capitulo superflui coitus, aut intinctum cibū
cū oleo de Kervia: aut effundatur deco super
ius carnis, & conquassetur vitellū oui calefactū
cū vino: & puluerizetur super eo aliquid modi-
cū de muscho ad quantitatē grani hordei, &
bibatur: & decoquatur fereculū de pomis cum
carne contrita ducocta ita, ut destruat sapor
carnis: postea exprimat cepe, & fundatur aqua,
vel succus eius in eo, deinde fundat desū pars
vna vini in partibus deco aquæ, in qua est po-
stea sumat farina cicerū, & fabarū, & proficiat
desuper

desuper ita, ut fiat sicut forbitio subtilis: postea bulliat ebullitione, deinde fundatur in eo uirellum oui, postea sorbeatur nō subito, seu paulatim paulatim aliquid post aliquid: deinde balneetur cum aqua calida: & inungatur cerebrum vehementer cum oleo myrtino, & rosato, & dormiat. Et vngantur pedes eius cum adipe caprarum dissoluto, colato, aut oleo rosato conuassato cum adipe anatis.

De coitu facto cum solutione ventris. Cap. 13.

Nocumentum coitus cum solutione ventris est vehemētius predicto. Rectificatio est, ut primo quidem bibant rob pomorum cum lactificantiis, aut diamuscum, postea masticetur olibanum per horam, si non accidit syncopis: deinde sorbeant aliquid modicum de zirbagi, id est de cibario facto ex brodio carnis, & aceto, & speciebus: postea sorbeant ius predictum, deinde assument super eum frusta cydonij, & sugatur succus eius proiciendo fecem eius, seu partem grossam eius, quæ masticata fuit: deinde dormiat. Quod si inuenitur infatio, bibat modicum de uino aromatico: Si vero accidat syncopis, necessarium est sorbere aquam carnis cum uino: & inungantur iuncturæ omnes cum oleo: & exhibeantur tortellæ infusæ in uino aromatico, & aspergatur aqua frigida, & aqua rosata super faciem eius.

De rectificatione nocumenti coitus cum debilitate renum. Cap. 14.

Rectificatio nocumenti ex coitu facto cum debilitate renum est, ut administrantur medullæ, sicut nuges, & amygdalæ, & auellanae, & pineæ, & grana alzelem id est dolcigini, & grana alchalcæ, & grana viridia cum dactylis. Quod si debilitas fuerit ex malitia complexionis calidæ, tunc administrantur amygdalæ: & papauer, & zucarum secundum quod diximus ante.

De rectificatione nocumenti coitus cum lapide. Cap. 15.

Rectificatio nocumenti coitus cum lapide est, ut administretur confectio alzarani, & mithridatum.

De nocumento coitus cum soda. Cap. 16.

Rectificatio nocumenti coitus cum soda est: & inungere ipsum cum mucillagine psyllij: melius: & stringere uel ligare brachia, & pedes in hora coitus, & bibere mucillaginem seminis lini.

De nocumento coitus cum ophthalmia. Cap. 17.

Rectificatio nocumenti coitus cum ophthalmia est similis rectificationi nocumenti coitus cum soda, & distilletur aqua coriandri humidi cum albumine oui in oculo: & applicentur ventosæ cum igne inter duas spatulas, & dormiat resupine.

De rectificatione nocumenti coitus in patiente dolore iuncturarum. Cap. 18.

Rectificatio nocumenti ex coitu in patiente dolorem iuncturarum est, quod oportet, ut isti cum facilitate, & leuiter faciant illud apud motum eius: & quod ante ipsum inungatur iuncturæ dolentes cum psyllio per horam: & quod ligent iuncturas oppositas iuncturis secundum situationem, scilicet superioris ad inferiorem, & dextri ad sinistram ligatione forti: deinde aluietur cibus, & administretur vomitus: & confortetur cerebrum cum oleo myrtino, permixto cum oleo chamomelino.

Ante ipsum. l. coitum.

De refectione, seu remedio nocumenti coitus in habentibus agitudines frigidæ nervorum. Cap. 19.

Rectificatio seu remedium nocumenti ex coitu in habentibus agitudines frigidæ nervorum est, ut administretur electuarium de stinchis: & assidue inungere loca dolorosa cum oleo cassino, & castoreo: & administrant aquam carnis fortem permixtam cum uino puro antiquo, & multiplicent ipsum: & prolongent balneationem, & odorent muschum, & ambracam continue.

Prolongent balneationem, id est stent longo tempore in balneo.

De rectificatione nocumenti coitus in habente complexionem calidam. Cap. 20.

Rectificatio nocumenti coitus in habente complexionem calidam fit cum lacte, & tereniabin, sicut diximus: & cibo facto de papa uere, & amygdalis.

De rectificatione nocumenti coitus in complexione sicca. Cap. 21.

Rectificatio nocumenti coitus in habente complexionem siccam est administrare aquam carnis, & vitellæ ouorum sorbilibus: in habente uero frigidam complexionem est administrare aquam carniū cum seminibus fortibus predictis, & oleo de Kerua.

TRACTATUS SEPTIMVS.

De euacuatione.

De eo, qui nocetur a phlebotomia. Cap. 1.

Ille, qui læditur a phlebotomia, curatur cum eo, quo curatur ille, cui nocet coitus.

De nocumento phlebotomiæ super potum aqua plurima. Cap. 2.

Ineo, qui phlebotomatur post potum aquæ plurimum, timetur hydropis propter expulsionem aquæ attractæ cum sanguine ad profundum membrorum: quare oportet, ut sit occupatus in prouocando urinam, si fuerit calidæ complexionis cum diuretico facto ex alkeken gi: si uero fuerit frigidæ complexionis, cum mythriddato, & prouocatio de capparibus: & bibat uinum purum.

AVIC. Tom. 2.

Aa 2 De

De eo qui phlebotomatus est post comestionem
rei agitantis humores. Cap. 3.

IN eo, qui phlebotomatus est post comestionem
rei agitantis humores, timetur cursus hu-
morum commotorum cursu cibi vel nutri-
menti in venas sequentium sanguinem: quare
oportet, vt bibantur ante, si fuerit complexio
calida, robur fructuum acetosorum: si vero fue-
rit frigide complexionis, solvatur cum eo, qd
declinat ad caliditatem, sicut loch de casia fistu-
la. si vero accidat illud, oportet vt sis sollicitus
in prouocatione sudoris post potum eius, q
prohibet putredinem, & motum humorum: in
habente complexionem calidam cum rob fru-
ctuum: in habente vero complexionem frigi-
dam cum mythridato. Et si fuerit sudatio non
completa, occupetur cum cibis cōuenientibus
contrariis humoribus, vt frāgatur malitia eius,
quod ex eis currit in venis.

De eo, qui post solutionem ventris bibit aquam
plurimam. Cap. 4.

IN eo, qui post solutionem ventris bibit aquā
plurimam, timetur hydropisis, & egritudi-
nes neruorum, & excoariatio intestinorum. Re-
ctificatio est, vt prouocetur illa aqua, sicut dixi-
mus in capitulo phlebotomie: postea bibat a-
thanasiam, aut dialaccam, & diacureumam po-
tionem vnam, si non fuerit complexio calida
prohibens ab ea: quod si fuerit, tunc dētur pro-
uocantia vel diuretica: deinde oportet, vt assu-
mant psyllium torrefactum, aut semen lini tor-

refactum: aut gummi arabicum cum oleo ro-
sato sufficit.

De eo, qui assumpsit cibum in hora solutio-
nis ventris. Cap. 5.

IN eo, qui assumpsit cibum in hora solutio-
nis ventris, timetur excoariatio intestinorū,
& oppilatio. Quod si venter retinetur propter
ipsū, & supponantur suppositoria: si vero egre-
ditur, timetur vehemens cholericā passio: qua-
re oportet, vt sis sollicitus in retinēdo naturā:
deinde comedat glutinaria, sicut uitellū oui,
& pedes, & psyllium, & quæ eis simulantur.

De eo, qui multiplicat cibum post retentionem so-
lutionis ventris. Cap. 6.

IN eo, qui multiplicauit cibum post retentio-
nem, solutionis ventris, oportet, vt sollicitu-
do sit vt fiat vomitus: quod si vomitus non
fuerit possibilis, assumatur dyaciminum, si ui-
des inflationem, & rugitum: & electuarium de
casia fistula in die secundo, si uides restrictio-
nem ventris: & exercitetur in die secundo exer-
citio moderato: & bibat post exercitiū tres cya-
thos vini: & adiuuetur cum somno, quoniam est
radix. Quod si accidat egressio cibi indigesti, &
excoariatio intestinorū, curetur excoariatio cū
eis, quæ diximus. Prohibitio uero solutionis,
& regimen eius quod non soluit, existit in li-
bris. Et hæc sufficiat ad intentionem nostram.

Laus Deo semper.

373

TRACTATUS DE SYRVO ACETOSO AVICENNAE,

TRADVCTVS EX ARABICO IN LATINVM

Per Andream Bellunensem Physicum Damascenum.

*Capitulum Primum utrum in compositione radicali syr-
vi acetosi sint addenda semina, & radices, aut non.*

Petisti a me o Bassad, vt tibi de-
scribe rem summam, seu com-
pendium de syrupo nomina-
to squinzibin, idest syrupo a-
cetoso: & manifestarem tibi ve-
ritatem in cōtrouersia, quæ est
inter te, & quosdam medicos de syrupo ace-
toso simplici. Et ego volēs satisfacere huic tuæ
petitioni auxilio dei altissimi dico, quod ille er-
rauerit in dictis suis, tu autem recte dixisti: & il-
lud, quia syrupus acetosus antiquo tēpore nō
est, nisi cōpositus ex aceto, & melle: & hoc etiā
exquirat nomen Iudaicum, idest Græcum nam
in idiomate ipsorum talis syrupus appellatur
aluumali, vel achsumali, idest syrupus composi-
tus ex aceto, & melle. Intentio præterea huius
syrupi est, quod confert incidendo, & subtiliā-
do absque calefactione, & hoc est ex his, quæ ex-
quirunt, quod talis syrupus sit cōpositus ex ace-
to, & melle solum: si enim volueris per ipsum
absterfionem absque infrigidatione, tunc con-
tentari syrupo facto de melle esset melius: si ve-
ro per syrupum acetosum volueris incisionē,
tunc medicina acutē essent in hoc magis con-
ferentes, quam syrupus acetosus prædictus: ve-
rum quia per ipsum syrupum acetosum inten-
ditur, quod in eo cadat absterfio, & subtiliatio,
& cum hoc in eo nō sit calefactio, ideo res ma-
gis conuenientes in his operationibus essent
permistio aceti, & mellis. Nam per hanc perfici-
tur incisio, & subtiliatio, & infrigidatio, & sit
fractio caliditatis mellis, & prohibitio, ne con-
uertatur ad cholera, & non prohibetur ipse
ab absterfione & ablutione. Nam ipse per se in-
cidit, & subtiliat, & incisio quidem, & subtilia-
tio vicina est, & coniuncta absterfioni. Et quia
medici solertes considerauerunt ea, quæ dixi-
mus de syrupo acetoso, & cognouerunt, quod
zuccarum non deficit in absterfione, imo ab-
stergit absterfione ultima, & cum hoc est mino-
ris caliditatis, quam mel, & magis remotum, vt
conuertatur in cholera, ideo dixerunt esse
utile ponere in syrupo prædicto zuccharum lo-
co mellis, præcipue in corporibus calidis. Nam
syrupus acetosus zuccharinus non deficit in ab-
sterfione ab ipso melle: & ipse est maioris infri-
gidationis, quam mellinus, & magis remotus,
vt conuertatur in cholera. Amplius quidam
medicorum postea voluerunt, quod per syru-
pum acetosum non intendatur, nisi subtiliatio
tantum, & apertio oppilationum hepatis, &
splenis: & ex hoc consulunt, quod in syrupo

prædicto ponantur radices, & semina: & hoc
quidem consilium non est laudabile: nam com-
positio simplicium est facilis possibilis, quum
volueris ex eis ipsam facere: & non est separa-
tio ipsorum facilis. Et syrupus quidem aceto-
sus de seminibus est calefactiuus: neque conue-
niens est habentibus complexionem inflam-
matam, & hepar calidum, neque in tempori-
bus, & regionibus calidis: sicut istis est conue-
niens syrupus acetosus simplex. Et quando
cum syrupo acetoso simplici indiges incisio-
ne, & subtiliatione, possibile est, quod bullias
istas radices, & semina in aqua, & effundas ta-
lem decoctionem super syrupum acetosum
simplicem, & contentari ipso solo, & eo, quod
est fortius eo. Et quando necessarium est, ut
cum incisione, & subtiliatione sit infrigidatio,
non est possibile, neque conueniens admini-
strare syrupum acetosum de seminibus: qua-
re melius est, vt fiat semper syrupus acetosus
simplex: quoniam eius infrigidatio, quando
volueris, est facilis: sed in syrupo acetoso non
simplici non est ita possibilis extractio seu se-
paratio nocimenti caliditatis radicum, & se-
minum ab eo, quando caliditas illa non est ne-
cessaria. Et non fuerunt radices, & semina ad-
dita syrupo acetoso, nisi per quosdam de secta
Alchuzi. Radix igitur in eo, & fundamentum
eius est aceto, & mel, & hoc est inuentum in
libris Græcorum antiquorum: uidelicet quod
descriptio quælibet syrui acetosi non est, nisi
illa, quæ sit ex aceto, & melle secundum diuer-
sitatem eius in quantitate ipsorum secundum
necessitatem incisionis, & subtiliationis, & in-
frigidationis. Iam manifestum est, quod dixi-
mus, quod opinio, quæ intendit, vel quæ vult
semina, & radices calidas ingredi in composi-
tione syrui acetosi, est opinio non vera, non
secura: quia per hanc destruitur vna duarum
intentionum a syrupo acetoso: neque perfici-
tur intentio altera perfectione completa: quū
reperiantur res plures magis iuuantes in aper-
tione oppilationum, si administrantur simpli-
citer, quam iuuat syrupus acetosus, & fortio-
res in hoc, quam radices, & semina ipsa admi-
nistrata in syrupo acetoso, quando intentio
non fuerit, nisi subtiliatio, incisio, & apertio:
quoniam quando fuerit necessitas ad has in-
tentiones tantum, tunc non est uia admini-
strandī syrupum acetosum compositum cum
radicibus propter debilitatem ipsius in hoc o-
pere vel in hac intentione: immo oportet, ut
exhibeantur in illa hora medicinae fortes in
hac operatione. In syrupo autem acetoso non
est intentio vna, immo duæ, sicut diximus: &

AVIC. Tom. 2. Aa 3 maior

maior duarum est subtiliatio, & in frigidatio. Et ab eo quidem non fit subtiliatio, & incisio, nisi cum extinctione, & in frigidatione. Et apparet etiam, quod sententia, quæ vult, quod in syrupo acetoso ponatur zucearum loco mellis, est sententia melior, & nobilior, quam opinio, quæ facit compositionem syrapi acetosi cum seminibus, & radicibus: quum zucearum in absterfione non deficiat a melle plurimum valde: & sit zucearum minus calidum, quàm mel, & magis remotum valde, ut couertatur in choleram, quam mel. Et manifestum est, quod conuenientius est, quod fiat syrupus acetosus zucearius, quia currit consuetudo hominum administrare ipsum in æstatis tempore, & in ebrietate, & dispositionibus, in quibus existimant homines, quod indigeant extinctione, & in frigidatione. Syrupus autem acetosus de seminibus secundum plurimum priuatur hoc modo iuuamenti scilicet extinctione: imo quandoque nocet calefactis, & habentibus hepã calidã in tempore calido noemento maximo: & in eo cum hoc est etiam maxima horribilitas vel abominatio, præcipue quum fuerint radices, & semina plurima; quare ex hoc fit deterior stomacho, & multo magis excitans nauseam, & vomitum, quam syrupus acetosus simplex: præcipue in eo, in quo os stomachi fuerit valde sensitiuum: nam in huiusmodi subuertitur anima ipsorum ex odore syrapi acetosi de seminibus multis, ne dum a potu ipsius. Et ex scientia Gal. eximii apparet, quod ex hoc, quod syrupus acetosus non est conueniens stomacho, fuit necessarium, ut fiat syrupus acetosus cum succo cytoniorum, ubi necessaria est confortatio stomachi cū subtiliatio, & extinctione, aut confortatione absque calefactione: & dixit descriptionem huius syrapi acetosi cum succo cytoniorum in libro de regimine sanitatis. Iam diximus sufficienter in hoc capitulo, secundum quod petisti.

Capitulum secundum de iuuamentis syrapi acetosi excellentibus, & de eius noementis.

Dicamus igitur nunc, quod iuuamenta syrapi acetosi magna excellentia, quæ in aliis syrapis non existimantur reperiri, sunt incisio, & subtiliatio, & apertio absque calefactione: & huiusmodi via quidem est magni iuuamenti, multe utilitatis vel sufficientis in arte medicina. nam principalis uia conseruationis sanitatis est prohibere oppilationem, ne accidat in corpore ita, ut medici medicinas, & cibaria aperitiua appellent sana, id est conseruantia sanitatem: & hoc est necessarium in his, in quibus conueniunt sermones ipsorum super hoc: syrupus autem acetosus operatur hanc operationem in sanitate absque calefactione corporum: quare est possibile, ut ipse propter hoc administraretur semper. Et si administrarent sani ad hanc intentionem rem aliam a syrupo acetoso, quæ res esset ex eis, quæ non extinguunt, & non in frigidant; tunc calefieret hepã ipsorum, & acciderent eis ægritudines calidæ. De necessitate

autem syrapi acetosi, quam habent febrientes, qui indigent apertione oppilationum, quæ sunt in meatibus strictis sui hepatis, non oportet aliquid dicere, quum hoc sit clarius, & manifestius, quam quod oporteat de eo aliquid dicere, quum ab ipso syrupo acetoso febrientes prædicti: non debeant recedere, neque aliquid loco eius sumendum, neque est aliquid, quod teneat locum eius omnino: nam ipse syrupus acetosus aggregat in febrientibus hæc iuuamenta, uidelicet extinctionem febris, & in frigidationem hepatis, & apertionem oppilationum eius, & incisionem humorum grossorum, si fuerint in partibus mesaraicarum, & in inferioribus stomachi. Et hoc quidem est præcipuum, quo magis indigent febrientes. Et in syrupo acetoso etiam est sedatio sitis causate ab inflammatione stomachi, & hepatis, quæ quidem sedatio non est in aliis potionibus seu syrapi: licet enim reperiantur potiones seu syrapi frigidiore, quam syrupus acetosus; tamen non penetrant, & non mouent uelociter, sicut penetrat syrupus acetosus: aut quia cum potionibus uel syrapi prædictis est stypticitas, sicut in syrupo facto de cydoniis, & pomis acetosis, & similibus, in quibus est stypticitas, & ponticitas: aut quia ipsæ sunt superfue frigide generantes caliditatem, sicut est acetositas citri, & aqua ipsa ueri frigoris. Et acetum quidem ipsum licet bibatur cum aqua, tamen non peruenit ad actum sedandi sitim calidam, sicut peruenit syrupus acetosus: & illud quia in eo cadit [infrigidatio subtilis mirabilis,] & speculatio subtilis in permistione mellis cum acetato, & eis, quod hepã accelerat attractionem rerum dulcium ultima attractione, & fugit ex eis ultima suctione illud, quod ei conueniens est ex natura, & ex communitate substantiæ. Quum ergo permiscetur acetum cum melle, fit illud causa, quod ex eo attrahatur attractio ne in maiori quantitate, & uelocius quam attraheretur de aceto solo: immo ex aceto per se non attrahitur res plurima propter paucam conuenientiam naturalem cum ea. Et si attraheretur etiam de aqua quantitas, quæ attrahitur ex syrupo acetoso, non in frigidaret, sicut syrupus acetosus, quia mel uel zucearum in hoc loco est causa, quod perducatur acetum, & aqua ad has profunditates corporis uelociter. Et si exhibeatur sitienti quantitas similis de aqua mellis simplicis, licet hepã attrahat eam fortius & uelocius, tamen non ita sedat sitim, sicut sedat syrupus acetosus: nam illud, quod in frigidat, & extinguit, non est nisi acetum, & non mel: & plurima attractio hepatis ex aqua mellis facit peruenire in meatibus mel plurimum: & aqua quidem separatur a melle: quare calefacit, & causat sitim, & auget choleram, & fortasse generat oppilationem quando multiplicatur: quoniam plurimum generationis oppilationum in hepate non est ex cibis dulcibus, nisi propter multam suctionem hepatis ex illis, quæ hepã adherent propter suam multitudinem, uel ex huiusmodi dulcibus, quæ sua multitudine coarctant hepã, & ipsam oppilant, quia ex natura dulcis non est oppilare, imò ipsa est absterfium, aperitiuum: & non oppilat, nisi

*Veri signum
est acetum
gale
Alia her
men fuit
tabile*

*Multiplicatio
melle*

nisi quia ipsum ab hepate attractum in magna quantitate coarctat, & oppilat meatus hepatis. Iam ergo apparet subtilis ingeniatio in permissione mellis cum aceto, & magnum iuuamentum ex illa. Et ex magnis iuuamentis syrups acetosi est incidere materiam febrium: & illud, quod occurrit, ei quod in inferioribus stomachi reperitur, & in partibus ei vicinis, & ei quod de phlegmate vicinatur: & huiusmodi per occursum in hoc loco fit sequestratio materierum, quare expellit partem earum per secessum, partem per vrinam: & si fuerint materiae in dispositione leuigantium, seu natantium, expellit eas per vomitum: quare fit illud causa abscissionis phlegmaticae, & cum hoc extinguit caliditatem extraneam generatam ex putredine, quae caliditas est ipsa febris: quare syrups acetosus est causa abscindens materiam febris: & ex hoc et extinguit eam. Medici namque solertes, quaeque concedunt, quod per exhibitionem alicuius potionis augeatur caliditas febris, ut abscindatur materia eius, & exhibent in potu febricitantibus propter illam intentionem medicinas calidas: qualiter ergo vel quanto magis iudicandum est oportere cum festinatione exhibere syrups acetosum, propterea quod ipse extinguit febrem. & cum hoc incidit materiam eius? Et syrups acetosus etiam quando permiscetur cum phlegmate grosso, incidit ipsum: quare fit ille causa egressionis eius a corpore. Et quoniam syrups acetosus occurrit humori preparato, ut conuertatur in cholera rubeam, prohibet ipsum conuerti ad eam: & si permiscetur syrups acetosus cum cholera citrina, resoluit eam, si fuerit paucum quantitas, & frangit superfluum eius caliditatem, & eius acuitatem vel nocumentum: si vero cholera fuerit multa, expellit eam per vomitum, vel per secessum, aut per vrinam. Et ex iuuamentis etiam syrups acetosi est, quod ipse aperit oppilationes hepatis cum infrigidatione eius temperata ita, ut prohibeat ipsum, ne inflammetur, aut accidat in eo apostema calidum. Amplius ipse syrups acetosus subtiliat cum hoc grossitatem splenis, & extenuat eum, & attenuat seculentiam sanguinis, quae est in eo ita, ut effundere faciat plurimum seculentiae eius ab ipso splene ad intestina, & paucifaciat effusionem eius ad os stomachi: quare in hoc est magni iuuamenti. Et ex iuuamentis etiam syrups acetosi est, quod fit causa paucae generationis cholerae nigrae in corpore, propterea quod expellit materiam eius ad intestina de die in diem. Et ex eis est imprimere appetitum cibi, propterea quod ad os stomachi pro appetitu excitando peruenit de hoc humore melancholico, cuius uicissitudo est in aceto, vel cuius locum tenet acetum. Et ex eis est, quod ipse syrups acetosus est fundamentum conseruationis sanitatis conseruando in columia haec duo membra, scilicet hepar, & splenem: Etiam syrups acetosus aggregat conseruationem amborum membrorum secundum dispositionem suam naturalem: quoniam plurimum incolumitatis hepatis non est, nisi aperitio concauitatis uenarum paruorum peruenientium a concauo hepatis ad gibbositatem ipsius, & prohibitio, ne accidat in eo inflammatio, aut apostema calidum. Et plurimum

quidem apostematum splenis non accidit, nisi propter multam adhaerentiam foeculentiae sanguinis in eo. Syrups acetosus etiam mundificat, vel incidit, quod in pulmone de humoribus grossis oportet expelli: quare per hoc confert asthmati grosso, vel asthmato causato a materia grossa: & confert tussi factae a materia grossa, non ex hoc, quod prohibeat tussim, immo quia excitat tussim, & abscindit illos humores: quare fit illud causa expulsionis eius, quod in canna pulmonis reperitur, & mundificationis eius. Et propter hoc Hippocrates, & alii antiqui administrauerunt syrups acetosum in fine solati, & rabu seu asthmatis grossi, & similibus aggritudinum pectoris, & pulmonis. Haec igitur sunt, quae scio de iuuamentis syrups acetosi sublimibus. Habet etiam syrups acetosus adhuc iuuamenta plurima praeter supradicta, sicut est iuuamentum eius in epilepsia, praecipue syrups acetosus squilliticus, & in squinantia, quando fit gargarissima cum eo, & in descensione phlegmatis a cerebro, & exsiccatione linguae, & mundificatione phlegmatis a partibus oris: & iuuat bothor, & alchola, & foetori oris, qui est ex calore stomachi: & prohibet generationem vermium, & ascaridum: & adiuuat ad vomitum & mundificationem stomachi: & soluit scrophulas non ulceratas, quando cum eo permiscetur farina hordei: neque inflammat in suis iuuamentis plurimis. Illud autem, quod antiqui dixerunt de syrupo acetoso, est, quod Dioscorides dixit, quod syrups acetosus factus cum aqua maris soluit humores grossos: & propter hoc confert sciaticae, & doloribus iuncturarum, & morsui uiperarum, & ei, qui sumpsit in potu opium, & taphasia, quae est gummata rutae montanae: & cum praedicto syrupo acetoso fit gargarisma ad squinantiam. Dixit Galenus, quod ipse est potio magis conueniens omnibus complexionibus, & aetatibus pro conseruatione sanitatis ipsarum, quoniam ipse aperit oppilationes, & vias strictas, & prohibet ne retineantur in eis chymi grossi: & ipse est ex medicinis sanis. Et sufficiunt tibi laudes, & excellentia iuuamenta, quae Galenus sermone absoluto attribuit syrupo acetoso: & non sic loquitur in operatione aliarum medicinarum, quia de eis non commemorat iuuamenta, nisi etiam adiungat nocumenta ipsarum, a quibus cauere oportet. Et dixit Galenus, quod syrups acetosus factus cum aceto squillitico non nocet neruis: & factus cum succo cytoniorum non laedit stomachum. Et dixit Rufus, quod syrups acetosus contrariatur phlegmati, & cholerae, & prohibet generationem amborum, & commouet appetitum. Commemoratio uero nocumentorum, & dispositionum, & horarum, in quibus oportet cauere a syrupo acetoso, est in principio excoriationis intestinorum, nedum in hora confirmationis seu status eius, & in hora zair. Et aliena ipsum uehementer, seu caue ab ipso uehementer in doloribus matricis, & in hora generationis colicae, scilicet in principio eius usque quo remoueatur. Et nocet patienti tenesmon, & hemorrhoidas, & rhagadias in ano,

Nocumenta syrups acetosi.

& egressioni ipsius ani. Et caueat ab eo patiens nauicam plurimam, & subuersionem animę: & patiens fluxum salinæ ab ore, nisi quando per ipsum syrupum acetosum uoluerit uomitum. Et caueat etiam ab eo patiens tremorem: & ille, in quo incæperint icterigationes: & ille, in quo timetur paralyfis, quoniam ipse in summa nocet nervis: & propter hoc ipse est non iuuans stomacho, & intestinis, & uescicæ, & matrici. Et est malus ei, qui patitur distillationem urinæ a frigore uehementi, & ei, qui patitur dolorem dorsi, & genuum ab humore frigido crudo: & patientibus melancholiam, & cogitationes malas. & in summa nocet patientibus accidentia melancholica, & ei, qui patitur cancerum. Et maior ipsius lesio est in stomachicis, & sunt illi, qui uomunt cibum suum

cum acetositate sua, quæ est in stomachis ipsorum: & in mulieribus, in quibus est dolor matricis antiquus. Et syrupus acetosus etiam est ex eis, quæ abscindunt coitum: & infrigidat partes renum, & uescicæ: & multitudo ipsius syrupi acetosi cauisset sperma subtile, non aptum generationi. Et in eo, qui multum utitur eo, & non habet fortem calorem hepatis, & stomachi, & non fuerit corpus bonæ habitudinis, multæ carnis, perducit multitudinem usus eius ad corruptionem complexionis illius, & ad hydropisim. Iam ergo diximus sufficienter de syrupo acetoso, secundum quod petiisti, & laudes, & inuamenta, ac nomenclatura ipsius manifestauimus.

Finis Tractatus de syrupo acetoso.

AVICENNÆ

AVICENNAE CANTICA.

TRANSLATA EX
ARABICO IN LATINVM

A Magistro Armegando Blasij de Montepesulano.

Textus primus. Inquit a [Benchine uel ziem.]

De complexionibus hominum.

Medicina est conseruatio san-
tatis: & curatio egritudinis,
quæ accidit ex b[accidenti-
bus in corpore. In al. quæ ac-
cidit ex] causa quæ in corpo-
re existit.

Cuius prima diuissio in theoricam, & pra-
cticam: Et theorica ex tribus rebus perfici-
tur, & completur.

Ex c[rebus autem] sunt septem naturales:
& ex eis sunt. 6. & omnes sunt necessariae.

Adhuc sunt alie tres in libris scriptæ, scili-
cet morbi, causa: & accidentia.

Practica diuiditur in duas species: quarū
una manibus exercetur: & alia cum medica-
na, nec non eo quod ex cibis ordinatur.

REMORATIO RERVM NA-
turalium: & primo de elementis.

Proculdubio ex rebus naturalibus sunt e-
lementa, ex quorum compositione exi-
stunt corpora.

Sermo quidem Hippocratis in libro de e-
lementis in his est sermo verus: scilicet quod
sunt quatuor: aqua, ignis, aer, terra.

Probatio ueritatis predicti sermonis est,
quoniam quum corpus corrumpitur, reuer-
titur in easdem.

Si non esset nisi vnum elementum, non es-
set aliquod animal cū morbo corruptibile.

Rememoratio secunda rei naturalis, & est complexio.

Post hæc autem scientia complexionis est
ex iudiciis in medicina conferentibus.

Quatuor sunt potentie seu uirtutes com-
plexionis, siue diuiserit, seu composuerit eas
uir consultus.

De complexionibus in se.

Sensus tactus sentit & percipit caliditatē,
frigiditatem, siccitatem, & humiditatem.

Predictæ uirtutes seu potentie reperiun-
tur in elementis a f[er] [tempore] [eo quo]
augetur, seu pullulat, & in loco.

Elementum ponitur in ultimo simplicis
complexionis.

Caliditas est in igne, & aere, frigiditas ue-
ro in terra, & aqua: & siccitas inter ignem &
terram: & teneritas inter aquam & nubem.

Significatur nobis esse & generatim inter
species ipsorum, quum diuersificentur ad in-
uicem, & uniantur, siue coniungantur.

Diuersificata fuerunt inuicem, ne essent
quid unum & idem: & fuerunt coniun-
cta, & unita, ne uiderentur omnino contra-
ria.

Imaginamur complexionem in alio ab
elementis, puta in composito a [ab] eis a præ-
dominante.

Ponimus æquale & temperatum ad refe-
rendum ei, eo quod habeat quatuor facies
coniunctas.

Fuerunt autem mixte & incomplete in co-
secundum existimationem, ut esset pondus
& mensura.

Si aliquod ex eis declinauerit ad aliquod
extremorum, non tamen inde expoliabitur
uel circumscribetur a uirtutibus predictis: &
erunt nihilominus in eo absque æqualitate,
& temperie predicta.

Denominatur autem a nomine prædomi-
nantis, ut ignem, terreum, aqueum, aereum.
sunt enim ex eis quæ comparantur aeri. om-
nes autem dicuntur b[is] sic per modum tran-
situs, & minus proprie.

Iam quidem perfecte sunt nouem species
complexionis: neque c[nunc accedam ad di-
uisionem nouam.]

Rememoratio de complexionibus temporum.

Nunc autem loquar de tempore secun-
dum opinionem, & existimationē: non
enim cessit in eo stylus & modus inuestigan-
di subtilis. Hyems autem habet uim & natu-
ram phlegmatis. Et uer excitat sanguinem:
Aestas uero choleram rubeam. Et autumnus
choleram nigram.

Rememoratio partium & specierum eius, quod augetur,
& regitur.

Quod autem augetur & minoratur, di-
uiditur in species mineralium, & plan-
tarum, & animalium corpus habentium.

Quod uincit & superat corpus, est medici-
na: Quod uero nutrit & auget, est cibus.

Complexio habetur & cognoscitur ex sa-
pore, & a [hoc syllogismo uero & iusto.]

Dulcis & salus & amarus, siccitatem, acu-
tus uero calorem.

Omne liquidum, non habens saporem
manifestum, est æquale, & temperatæ forte
complexionis.

Omnis sapor. ponticus, & acetosus frigi-
dus est & siccus: nec non etiam omnis sty-
pticus.

31 Omne

31 Omne habens dominium pinguedinis & vntuositatis, est calidum et humidum: & pure insipidum, frigidum & humidum.

Rememoratio complexionum etatum.

32 **A** Nimal per complexionem suam diuersificatur in etatibus: erit tamen sermo nunc in homine solum.

33 Calor puerorum appropinquat calori iuuenum in complexione.

34 Iuuenes tamen declinant versus siccitatem: puer vero est dominus humiditatis sensibilis.

35 Senectus autem frigida quum ponderabis eam, est, sicut decrepitas ipsa: & adhuc amplius in complexione cuiuslibet ex eis siccitas manifesta existit: nihilominus & cruditas in humoribus decrepiti.

Rememoratio complexionum masculorum, & feminarum.

36 **I** N masculis existit caliditas & siccitas, in feminis vero frigiditas & humiditas.

Secunda pars primo de signis complexionum sumptis ab habitudine.

a v. humiditas.
b v. corpore pingui & molli.

37 **F** Rigiditas & ^a tenebreitas dominatur in b complexione pinguis, & laudabilis corporis.

38 Habitus corporis macra & extenua significat complexionem ipsius esse siccam.

39 Omnes, quorum uena sunt ex ipsorum corpore lata, sunt calidi.

40 Quicumque autem habent contrariam dispositionem eorum, habet eam propter malitiam frigiditatis.

41 Gradus quidem corporis æqualis & iusti cecidit inter omnes.

Rememoratio signorum a colore corporis, & primo a colore carnis.

42 **N** On sumas signa a coloribus, si contingat eorum mutatio ratione regionis.

43 Caliditas immutauit adeo corpora incolarum in regione Aethiopum & nigrorum, quod nigredo cooperuit uniuersaliter corpora ipsorum: habitantes uero in Sclauonia tantam adepti sunt albedinem, quod efficit & redigit eorum cutes rutilantes, & candentes.

44 Si determines septem climata, scies species complexionum.

45 Quartum ex eis iustum & æquale, in quo color sequitur post complexionem.

46 Fuscus croceus cholera rubeam; sed obscurus ^a [brunus] cholera nigram.

a B. puluerulentus.

47 Corpus est rubrum ex dominio sanguinis; & album in colore sicut ebur ex humore phlegmatico.

48 Complexio habentis colorem mistum ex albo & rubeo est secundum estimationem æqualis & temperata.

49 Albus capillus est frigida complexionis; sed capillus niger est calida complexionis,

50 Cuius complexio est diminuta frigiditatis, habet capillos aureos flauos. Et cuius complexio est diminuta caliditatis, habet capillos rubeos.

51 Color capillorum habentis complexionem æqualem & temperatam est aureus, ex flauo & rubeo mistus & compositus.

Rememoratio signorum sumptorum a colore oculi.

52 **S** I corpus humiditatis glacialis & albuginea fuerit peruium, purum, & parua quantitas, & exterius localiter prominuerit, quarum lux seu splendor fuerit pure coruscans candens; efficietur quidem inde color oculorum glaucus, & ex causis contrariis contingit antimonialis, id est niger, aut subniger sicut antimonium.

53 Si causa glaucedinis complectuntur cum causis antimonialitatis, sit fasola. i. uarietas.

54 Si fuerit spiritus visibilis paruus, fiet obscuritas. Si uero multus, continget inde splendor, & luminositas.

Rememoratio de rebus naturalibus, & sunt humores.

55 **C** Orpus est generatum ex humoribus uariis & diuersis in colore & complexione scilicet ex phlegmate, cholera rubea, & sanguine, & cholera nigra.

De phlegmate.

56 **P** hlegma naturale est insipidum, & frigiditatis temperata.

57 Ex eo autem est quod nascitur uitreo nominis: est autem grossum & frigida complexionis.

58 Ex eo autem est adhuc phlegma dulce, quod non absoluitur omnino a calore.

59 Rursus ex eo est quod uocatur salum: & hoc uidetur uersus calorem & siccitatem declinare.

60 Ex eo est quasi acetosum ^a [ ] quum corrumpitur cibus in stomacho.

De cholera.

61 **C** holera sunt uariae coloribus: & quaedam ex ea nominatur fumosa.

62 Ex ea etiam est similis uiridi æris & porroista quidem sunt magnæ malitiæ.

63 Est etiam alia a prædictis quæ vitellina dicitur: neque est perniciose uirtutis & potest esse cholera.

64 ^a [Alia species ex ea,] est cuius habitatio est in Kisti tellis, & omnes quidem declinant & uergunt ad caliditatem.

De sanguine.

65 **O** rigo & augmentum sanguinis est ab hebate, & transit inde per uenas eius ad totum corpus.

66 Ex eo est sanguis quem continet cor. sanguis autem calidus & humidus est qualitatis.

De melancholia.

67 **S** itus cholera nigra est in splendore, neque est falsa opinio ista.

68 Turbulentia sanguinis est naturalis, quæ libet

libet autem ab ista in naturalis.

69 Quæ proculdubio generatur ex commi-
stione, & adustione aliorum humorum.

*Rememoratio quartæ ex rebus naturalibus, & sunt
membra.*

70a [Principia & radices] corporis sunt
quatuor, alia autem ab eis sunt velut

rami.

71 Vnum ex his est hepar, & ipsum quidem
præstet cibo & nutrimento in corpore.

72 Cor autem alit corpus uitæ, & nisi ipsum
esset corpus assimilaretur plantæ.

73 Abinde est calor qui est corpori sicut ele-
mentum, quod [transire facit] [ip-
sum abzar.]

74 Ecce quod cerebrum cum nervis & [filo
nuchæ] custodit & præseruat ignem & calo-
rem cordis ab inflammatione.

75 Ex eis est motus iuncturarum, sed testicu-
li sunt [membra, alias] organa generationis.

76 Ex generatione eorum species conseruan-
tur, in quorum terminatione fieret termina-
tio & abscissio. [†]

77 Caro, pinguedo, & species glandularum
sunt tanquam famulantes prædictis.

78 Ossâ, & panniculi, & ligamenta sunt velut
columnæ, & fulcimenta corporis.

79 Ungues autem fuerunt in extremitatibus
propter auxilium, sed pili fuerunt propter
superfluitates, vel ornatum.

80 Hæc autem omnia sunt famulantia, quum
perficiant statum, & figuram per radices.

*Rememoratio 1^a de spiritibus, & primo de naturali, & po-
teſta de vitali.*

81 Spiritus [naturalis efficitur ex fumo seu]
vapore laudabili puro & mundo.

82 Quod autem ex eo iam purificato] exi-
sit in corde, est [illud per quod] permanet
vita.

83 Sed generatio eius quod ex eo fertur in
cerebro, & eius mirra, sit voluendo.]

84 Insunt autem huic spiritui imaginatio, ra-
tio seu intellectus & memoria, quum cōplen-
tur, & perficiuntur ipsius species in ventricu-
li cerebri.

85 In quolibet ex spiritibus est virtus propria
alia ab illa quæ est in alio.

*Rememoratio sextæ ex rebus non naturalibus, & sunt
virtutes.*

86 Septem virtutes numerantur in natura se-
cundum diuersitatem earum in forma et
species.

87 Ex his est virtus immutatio spermatidis,
præter quod depingat ipsum.

88 Ex his etiam est virtus, quæ aliqua forma
& figura informat corpora: necnon & quan-
titate, & numero.

89 Est etiam virtus attractiua, digestiua, reten-
tiua, & expulsiua.

90 Est etiam ex his virtus uniens membris,
quod similatur corpori ex nutrimento.

91 Duæ sunt species virtutis vitalis, & actio-
nis eius, licet ex eis sint duæ partes, ex quibus

est una, quæ fit actio pulsus per dilationem,
& constrictionem venarum pulsatilium.

92 Soror autem huius est illa, quæ [aguntur
actiones cuiusq; agibiles,] sicut est amare ali-
quid, & habere illud odio: & depressio ani-
mæ, & eius exaltatio. c [†]

93 Nouem sunt virtutes, quæ ab anima nu-
merantur, ex quibus sunt quinq. sub sensiti-
ua, scilicet visiva, auditiva, olfactiua, gustati-
ua, & tactiua vniuersalis.

94 Est etiam virtus ad [nervos] perueniens,
ex qua seu per quam mouet quis artus & iū-
cturas suas.

95 Ex eis etiam est virtus, quæ imaginantur
res sicut [videntur.]

96 Est adhuc ex eis virtus, in qua est ratio:
etiam in qua est memoria.

97 Omnes operationes virtutum numerantur
secundum ipsas virtutes, quarum sunt ope-
rationes.

98 Hæc autem operatio dicitur [æquiocce
de quibus dicitur] sicut de attractione, dige-
stione, & retentione.

99 Et sicut de transitu secundum penetratio-
nem cibi, & appetitu: nam attractio est opera-
tio simplex vnius virtutis solius, appetitus ve-
rò cibi existit ex duabus operationibus. simul
compositis, scilicet ex operatione sentiendi,
& attrahendi: operatio autem sentiendi, & im-
pellendi efficit transitum & penetrationem
cibi, hæc enim opera ex prædictis ambobus
efficiuntur:

De rebus non naturalibus a [†] & primo de aere.

100 Sol habet iudicia super aerem, quæ qui-
dem in temporibus anni manifestantur
ex impressionibus, climata etiam habent su-
per hæc iudicia.

101 Aer etiam alteratur, & immutatur ratio-
ne alicuius astri orientis vel occidentis.

102 Quum enim sol appropinquat, inflamma-
tis stellis incendit, & inflamat aerem.

103 Hoc siquidem verum est in tantum etiā,
quum inflammata elongatur aliquo mo-
do a sole, videmus aerem aliquantulum in-
frigidari.

104 Si etiam stellæ quæ dicuntur infortunatæ,
fuerint in exaltatione sua, significabunt sup-
corruptionem animatorum. Si uerò quæ for-
tunate dicuntur fuerint ibidem, significa-
bunt salutem eorundem omnimodam.

105 Tanto frigidior est uilla quanto altius su-
per montes existit, complexio uerò uillæ exi-
stentis in ualle, iudicatur calida.

106 Si uerò montes fuerint a parte septentrio-
nis & claudatur montibus, iudicetur infri-
gidari a septentrione.

107 Villa ædificata a parte meridiei iudicetur
calida ratione exsufflationis illius uenti me-
ridionalis super eam.

108 Sed si sit ex parte occidentis, habebit aer
cuius grossitiem: si uerò ex parte orientis, ha-
bebit subtilitatem.

109 Maria habent contrarium iudicium in
hoc

b. B. patitur pas-
siones.

c. f. & illa quæ
disponit aliquid
ad operationes.
d. f. De uirtu-
tibus animalibus.

e. a. lacertos.

f. a. in speculo.

g. f. B. De opera-
tionibus.

h. a. communi-
ter.

a. f. B. necessa-
rijs.

hoc sicut sapientes retulerunt.

b B. impressio
nes exiles.

110 Venti etiam generant in aere illud quod generant in eo b [mansiones.]

111 Est quidem in meridionali caliditas, & humiditas: pro tanto generat supercalefactionem, & putrefactionem.

112 Frigiditas, & siccitas insunt septentrionali, & ideo generatur inde tussis.

113 Calor & subtilitas insunt orientali. Et frigiditas & grossities occidentali.

c n. locus terræ
paludosa, circa
quem sunt loca
aquosa.

114 Omnis c [angulus terræ mollis cuius circumferentiæ sunt discooperte montibus, & habens fontes aquæ dulcis,] est quidem complexionis humida.

115 Generatur autem siccitas in aere appropinquante alicui villæ, cuius terra velut locus saxosus est, & salus.

116 Domus valde patula, & omnibus ventis discooperta est in hyeme valde frigida, æstate verò calida.

117 Ex domo autem depressa & subterranea habetur iudicium contrarium.

d n. macthal
ineff.

118 Calor ineff panno facto ex serico, & cotto. Et frigus d [in faskulo, idest panno plano non lanuginoso seu velleroso, & linco.]

119 In compositis ex pilo, & lana ineff cū caliditate aliquantulum siccitatis.

120 Iudicatur caliditas super complexionem cuiuslibet floris & cuiuslibet aromatici, exceptis. v. f. myrto, salice, nenuphare, ros. et uiolac. e [quæ quidem sunt frigida, & cum hoc aromatica.]

e B. Et aromati
ca odorifera sūt
calida præter sā
dalos, & cam
phoram.
f B. quādo splē
dent & sunt pu
ri.

121 Laudabilior & utilior ex coloribus uisui, est niger, aut viridis: albus autem & citrinus f [necnon omne splendidum lædit,] & disgregat lucem oculorum.

Secunda ex rebus non naturalibus scilicet cibus & potus.

122 S Cito quod vera cibi actio est augere augenda, & restaurare omne deperditum ex dissolutione corporis, & ad pristinum statum deducere.

123 Est autem ex eo eligendus ille, qui in sanguinem laudabiliorem conuertitur, & transmutatur.

124 Lenis autem & subtilis, est panis tritici, & carnes paruorum pullorum gallinæ, & sicut bliti oleribus, hi enim conueniunt patitibus ægitudine.

125 Grossi autem ex vsualibus sunt similia, & sicut muto laudabilis duorum annorum:

a B inter saxa.

126 Pifeis notus habitans a [in rupibus,] est cibus congruus vexato ab exercitio, & labore.

127 Ex eis sunt subtilis malitie sicut synapis, caepe, & allium, hi autem generant cholera rubeam. vnde & quandoque sumuntur via medicina.

128 Ex eis sunt etiam generantes melancholiam: ex qua in quibusdam corporibus morbi generantur: velut hirci antiqui, boues, panis fursureus, & caseus.

129 Rursus quidam ex his causant, & efficiunt humorem phlegmaticum, sicut pisces grossi, & genera lactis.

130 Aquæ delectabiles & fluuiales conseruat humiditatem radicalem; & causant egrediū

facum & superfluitatum, digeruntq; & deducunt cibum per uenas.

131 Melior est ex aquis pluuialis munda quoniam nihil admiscetur eis, quod inferat eis nocumentum.

132 Ex eis autem sunt egredientes a naturali dispositione earum, quarum propria actio est secundum complexionem eius, quod admiscetur eis.

133 Omne quod bibitur ex ceruisijs, lacte, & vino nutrit corpus.

134 Potus conuertens corpus ad sui naturam est sicut oxymel ex sui iuuamento.

Tertia ex rebus non naturalibus.

135 S Ommis est quies virtutum animalium motiuarum, & sensitiuarum.

136 Ipse n. calefacit corporis interiora, ex quo fit cibi digestio laudabilior, & melior.

137 Si autem somnus multum prolongatur, replebitur caput humoribus.

138 Ipse etiam humectat corpora, & relaxat, extinguitque calorem viuificantem ipsa.

139 Temperata vigilia excitat valde sensus, et disponit virtutes ad exercendum operationes suas, & cum hoc mundificat corpus a fecibus, & superfluitatibus.

140 Ex longa autem vigilia contingit expurgatio, & insomnietas generans anxietatem, & angustiam animæ. Ipsa etiam dissoluit spiritus, & corpora sedat, & corrumpit splendorem & claritatem corporis & colorem eius, & profundat oculos, nocetq; digestionem, & mentem tollit & disturbat, & corpus a [in] frigidat.]

Quarta ex rebus non naturalibus.

141 I N exercitijs est quod est temperatum, & hoc decet quod fiat, nam ipsum æquat, & temperat corpora, & efficit egressum superfluitatum & a [humiditatum.]

142 Disponit etiam corpus ad hoc ut nutriatur, & disponit parum ad hoc ut augeatur.

143 Immoderatum autem ex eo proprie dicitur labor, qui quidem spiritum etiauat, & educit, & lassat corpus, & emacerat pingues & carnosos, & inflamat calorem extraneum & ducit etiam humiditates a corpore, & debilitat neruos ex violentia dolorum, & facit corpus senescere ante ætatem senectutis.

144 Vltimata autem quies est inconueniens, neque est iuuamentum in vltimitate eius, imo quidem replet corpus humiditatibus, sicut & gladiis, & nodis, neque disponit corpus ad aliquem cibum.

Quinta ex rebus non naturalibus.

145 C Orpus indiget vniuersali euacuatione omnium membrorum per phlegmiam, & pharmaciam, ex qua quidem est perfectum iuuamentum in vere.

146 Vomitus fiat in æstate, sed melancholia educatur in autumno.

147 Gargarismata, & dentifricia purgant, & mundificant palatum & dentes.

148 Prouoca vrinam, aliis incidit in hydro p em.

pem. Et prouocat menstrua; sin autem, cor-
rumpuntur corpora earum.

149 Edue feces in colica. nam in earum edu-
ctione curabitur patiens.

150 Vtere balneo ad tollendum sordes, & im-
munditiam. neq; sis in hoc piger si uelis edu-
cere superfluitates a corporis superficie: &
cutem ab accidentibus immunditiei mun-
dam facere.

151 Coitus etiam commendatur iuuenibus, 10
quatenus per eum a nocuentis pernitiolis
liberentur.

152 Nequaquam autem concedatur macris, se-
nibus, aut etiam debilibus.

153 Incurret podagram, & dolores alios ille
qui vitur coitu immediate post cibum sum-
ptum.

154 Multus coitus debilitat corpus, facitq; ip-
sum hereditare uarias species nocumento-
rum, & dolorum.

Sexta ex rebus non naturalibus.

155 **I**Ra animæ excitat calorem generatq; in-
terdum alia nocumenta.

156 Timor animæ incitat frigiditatem, qui
quandoque magnificatur in patiente intan-
tum, donec ledat in ultimo.

157 Magnum & multum gaudiū impinguat
corpus, & ideo multum lædit pinguem &
crassum.

158 Ex lamento quidem & tristitia fertur iudi-
cium nocuenti super macrum, & confert
indigenti dissolutione.

TRACTATUS II.

*De rebus extranaturam, & primo de morbis generatis
in membris consimilibus.*

159 **M**ORBI ex superfluo calore in mē-
bris consimilibus absque super-
fluitate generati sunt sicut mor-
bus febrilis & consumptiuus, si-
cut in hætica & phthisi.

160 Morbus autem ex calore cum humore, est
sicut febris putrida.

161 Ex eis etiam sunt morbi frigidi absq; ma-
teria, sicut congelatio contingens ex niue,
grandine, uel frigore. Et ex eis est frigus cum
materia, sicut paralytis cum magna quantita-
te phlegmatis.

162 Ex eis est humidus absq; [superfluitate,]
sicut habitudo corporis. quæ laxa uel mollis
uidetur. Et ex eis est morbus humidus cum
materia humoralis, sicut repletio uentris in
hydropse.

163 Morbus siccus cum materia est sicut can-
cer uel glandula. Sed siccus præter quod in
corporibus sit materia, est sicut spasmus ex
inanitione.

164 In membris organicis existunt morbi cū
accidit in plasmatione læsio, uel nocumētū.

165 Est autem morbus in augmento, si fuerit
caput nimis magnum. Et in diminutione si
fuerit stomachus nimis paruus.

166 Si uideatur forma capitis lata uel com-

pressa, erit error uel peccatū in plasmatione.

167 Ex eis etiam est morbus in concanitate,
quum accidit ei nocumentum, sicut cum
planta pedis carne repletur.

168 Aut si accidat etiam quod interponatur
aliquid in poris & meatibus, sicut contingit
in oppilationibus ex lapidibus renum con-
tingentibus.

169 Aut si membrum quod debet esse asperū
sit lene, ut stomachus in quo superflua humi-
ditas exuberat, aut si quod debet esse lene exa-
speretur, sicut canna pulmonis quum ex-
siccat.

170 Est autem numerus à natura egrediens in
sex, uel quatuor digitis.

171 Interdum uniuntur duo digiti, & coniun-
guntur. Et interdum ^b [iuncta naturaliter]
separantur.

172 Solutio unionis existit in ^c [cōiunctione
membrorum, aut in separatione. In coniun-
ctione] quidem sicut in dislocatione bra-
chij, & incisione pedis uel manus.

173 ^d [Solutio in ossi-
bus est fractura, in tunicis autem & uenis di-
citur ruptura, sed solutio facta secundum la-
tum uel longum in neruis, dicitur fixura uel
punctura.

174 Solutio facta in ligamētis uel chordis dici-
tur ^e [quassatio,] & arabice dicitur rabathe;
sed facta in carne dicitur vulnus. Si tamen
produceretur tempus eius diceretur vlcus.
Sed facta in musculis uel laceis dicit attri-
tio. Sed facta in sola cute dicitur excoriatio

^b B mandiba-
la innaturali-
ter.

^c s. membris
compositis, aut
in simplicibus
iū cōpositis.

^d + B in simpli-
cibus quidem.

^e B. adhærech.

*Capitulum de rebus egredientibus a natura uidelicet de
causis morborum.*

175 **C**AUSÆ diuiduntur in ^a [manifestas ap-
parentes, quæ scilicet contingunt cu-
ti, & superficiem corporum, sicut ignis, & nix,
percussio, aut ruptura contingens ex saltu.

176 Ex causis etiam sunt, quæ dicuntur conui-
tæ: & ipse quidem sunt inter has species dif-
ferentes, & hoc quidem, quia quandiu con-
tinuatur putrefactio, continuatur febris pu-
trida. Ex causis etiam sunt quæ antecedentes
appellantur, omni repleto corpori con-
gruentes.

177 Ex causis efficientibus uniuersaliter est
quicquid corrumpit membri complexio-
nem ex infusione humoris ad ipsum.

178 Hæc sunt potentia impellentis, & debili-
tas seu impotentia recipientis, & multitudo
mali humoris fluentis, & latitudo meatuū,
& debilitas nutritiæ: hoc enim est iusticiæ
summa earum: necnon etiam quia uidebis
qualitatem in substantia corporis existentē
superari, & ad suam contrariam declinare.

179 Quod generat in eo calorem est quidem
causa quare contingat corpori illud quod
inde eidem contingere consuevit, usus autē
efus alij est calidum in potentia. Sed calidū
in actu est sicut calor solis, ^b [

180 Ex his sunt motus animæ, sicut ira, & mo-
tus corporis, sicut labor, & corruptio & pu-
trefactio, & cibi paruitas: & quod poros cu-
tis claudit, & constringit sicut aer.

^a B. primiciuas.

^b s. uel æstua-
tio aeris.

Causæ

Causæ aggritudinum ex frigiditate.

- 181 **C**ausa verò harum aggritudinū est quicquid in eo frigiditatē generat, & quandoque soluitur ex eo continuum, cuius virtus aut est in potētia, uelut cōtingit in hyusquiamo assumpto, aut in actū sicut in niue.
- 182 Fames est cum pabulum spirituum terminatur, & sicut cōtingit quum terminatur & consumitur oleum in lampade uel crucibulo. vehemens etiam saturitas, & crapula calorem suffocat, & extinguit.
- 183 Morus autem fortes & diurni sunt causa euacuationis spirituum, & in frigidationis corporis, quicquid etiam in frigidatur calor, sicut & flamma fumo extinguitur.
- 184 Fortis & valida corporis densitas concludit calorem in corpore donec extinguitur. corpus immoderate rarū seu spongiosum de facili in frigidatur, quum sit propinquū & dispositum ad hoc in eo calor de facili dissoluatur.

Causæ aggritudinum ex humiditate.

^a B. humida a. Qualiter.

- 185 **Q**uinq̃ sunt numero scripta: [humiditatem generantia], ex quibus aqua calida dulcis super totum corpus infusa est humida in actū.
- 186 Ex humectantibus autem in potentia est vsus lactis, & piscium delectabilium, casei re cētis, quies corporis, etiam reclusio humiditatum, & immoderata refectio uel saturitas.

Causæ ex siccitate.

- 187 **Q**uinq̃ sunt siccitatem generantia sensū intellecta uel apprehēsa, ex quibus quedā actū exsiccant, sicut boreas: & quedā potentia sicut esus synapis, & tanta fames seu abstinentia per quā humiditas corporis consumatur, & omnis motus fortis & uiolētus. contingit etiam corporis exsiccatio ex ventris solutione.

Causæ aggritudinum organicarum.

- 188 **C**ausæ magnitudinis membrorum sunt fortitudo, & potentia formatiua, & etiam nutrens.

189 Causæ paruitatis membrorum sunt contrariæ eis quæ magnitudinē efficiunt eis dē.

190 Causa corruptionis formarum est, in numero similitudinū, quod quidē ratione malitiæ complexionis existentis in matrice cōtingit, aut ^a [paruitate spermatis,] aut malo egressu fētus in oru suo, ex cuius tortura cōtingit peccatum in figura, & forma.

^a B. paruitate receptionis spermatis grossi coagulati.

191 Ex his etiam est nutritrix, si deliquerit fasciādo ipsum, aut eleuando, uel deprimendo ipsum.

192 Vel si forsan augeatur in eo cibus, aut ad nutrimentum malus existat.

193 Aut si puer debilitate sua cadat, quum regitur ab aliquo, & ipsius tibia aut crus in frangatur: uel eius nāsus percutiatur taliter quod inde rēssionem & depressi onem patiatur: nō enim potest materia rectificari, si moueatur quis impotēs se sustinere ratione fracturæ ossis nondum perfectē consolidata.

194 Hoc etiam facit multitudo humorum, sicut in leprosis: & ^b [paruitas] eorūdem. sicut in hecicam diurnam, & continuas febres patientibus.

195 Aut tortura oris & faciei contingens ex mollitie, & relaxatione nerui, aut corrugatione & nerui tensione uerius collum declinante.

196 Vestigia apostematum, & cicatrices ulcerum, & vulnere proculdubio formas in superficie corrumpunt.

Causæ clausiōnis meatuum & pororum.

167 **S**apientes dederunt operam in collectioe eorum, quæ sunt de genere claudentium & obturantium poros & meatus: ex quibus sunt fortitudo retentiua, & debilitas expulsiua: interdum etiam frigus est causa huius. ^a [ ]

198 Siccitas etiam coarctat eos ualde: & similiter faciunt ligaturæ: apostema etiā angustat, & ^b [obliquat] eos per constrictionem exterioris in aliquo membro generatam,] stringit etiam eos medicina styptica.

199 Hoc etiam contingit interdum consolutione vulnerum & ulcerum: & etiam uerruca seu porro, & carne innaturaliter augmentata.

200 Hoc etiam humor facit, aut sanies, uel sanguis, lac coagulatum, & aqua. ^c [ ]

201 Hoc etiam faciunt uermes, lapis, & sex sicca dura, & aer. ^d [ ]

Causæ aperitiōnis meatuum.

202 **C**ausæ aperitiōnis meatuum sunt fortitudo expulsiua, & debilitas retentiua.

103 Ex his etiam est omnis medicina aperitiua calida & humida necessario.

Causæ aggritudinis in quantitate.

204 **Q**uicquid augetur & excedit numero in nobis augetur sicut ex multa materia, ut digitus si fuerit materia laudabilis, aut ^a [rana] si fuerit materia illaudabilis.

205 Quicquid minuitur in nobis numero, cōtingit a contrario eius, cuius rememoratiōnem fecimus.

Causæ asperitatis.

205 **C**ausa generans asperitatem est ablatio humiditatis, quæ interdum ex humore frigido contingit, puluere, stypticitate ciborum, & medicinarum.

207 Causa leniens asperitatem est sicut humor viscosus: & omne pingue, & uictuosum.

Causæ coniunctionis, & unionis separatorum.

208 **P**roculdubio omne illud de cuius natura est ut sit separatū ab aliquo, cum aliquo modo ei vnitur, si cum eodem coniungitur. Si vulnus non debite consolidatur, quod si res in membro inopinata, ostenditur.

209 Ex hoc etiam est fortitudo immutatiua, & debilitas informatiua.

Quamuis

210 Quamuis separatio cōtingens cuiuslibet ex eis, de quorum natura est ut sit in situ cōiuncta, sit de genere & numero aegritudinū situs, & positionis in mēbris organicis: nihilominus est propriē de genere solutionis diuisi, seu continuitatis, cuius quidem solutio nis causā hic referuntur.

Causae solutionis diuisi.

211 Quidam est humor habēs vim & qua-
litate vtiuam, & calefactiuam, &
corrosiuam, aut hypostasis impulsā seu imbi-
bita contusionem conferens, vel viscositas
relaxans quod mouere deberet, vel saltus cō-
tundens, lanians & distumpens, vel lapis of-
fendens, & contundens.

212 Ex eis sunt medicinae corrosivae, & vtiuae
ut ferrum corrodens, & lanians: & quando-
que ventus scindit ratione tensionis. Idem
etiam agit ignis sicut & in ceteris.

Capitulum tertium de rebus egredientibus à natura, & sunt accidentia morborum.

213 Quidam ex accidentibus reperiuntur
in operationibus, & quaedam in qui-
busdam corpori contingentibus, & quaedam
in egredientibus ab eodem: puta in sputo, fa-
cibus, egressu sanguinis, sudore, & vrina.

214 Egressus naturalis operationis à disposi-
tione sua est triplex, scilicet ipsius debilitas, 30
ipsius ablatio, & ipsius immutatio seu corru-
ptio, quod in quolibet mēbro est etiam ma-
nifestum.

215 Debilitas enim operationis visus est quā
aliquis debiliter videt, & ipsius ablatio quā
omnino visus prohibetur vel aufertur, & ip-
sius corruptio, & inconueniens immutatio,
quā imaginatur se videre, quā non videt.

216 Exempla accidentium proportionalia re-
periuntur in accidentibus contingentibus 40
alijs operationibus.

Accidentia super aequalitate corporis.

217 Sensus visus attingit, & percipit interdū
aliquod ex accidentibus qualitati cor-
pori cōtingentibus, sicut citrinitatem, & ru-
morem visu perceptibilem. Et interdum at-
tingit & percipit auris aliquod ex eisdem, si-
cut sonum ventris in hydrope. Et percipit
etiā ex eis aliquod sensus odoratus, quemad- 50
modum fetorem cōtingentem in vlceribus
putridis, & corruptus. Ex eis etiam est quod
suo sapore gustu percipitur, sicut contingit
cum aceto vel acetositas in ore percipitur.
Tactu etiā quoddam ex eis cognoscitur: sic
enim per tactū cognoscitur canceri durities.

Accidentia ab egredientibus a corpore.

218 Super accidentia ab egredientibus a cor-
pore sumpta, excitantur quidem quinque: 60
sensus.

219 Sicut vrina, si rubea sit vel nigra, & sputo
si fuerit velut sanguis, vel sicut butyrū, & in
eo quod quidem ratione dissolutionis vel
resolutionis egreditur, sicut contingit in vē-
rositate, sternutatione, singultu. In vomitu et
requiritur interdum acetositas, amaritudo,

vel stypticitas: & cum vrina fuerit fetida, si-
gnificat quidem super vesicā vlcera, & in su-
dore sentitur si frigidus fuerit vel calidus, te-
nuis, vel viscosus.

220 Hæc quidem accidentia sunt patientium
passiones, & apud nos signa & demonstratio-
nes. Et postquam feci rememorationem de
his quasi transitoriē, & in generali, faciam
nunc rememorationē de eisdem in speciali.

Rememoratio signorum.

221 Omne signum sicut dictum est, est reme-
moratiuum, aut præsentis indicatiuum,
vel futuri prognosticum: est tamen utile nō
necessarium nobis quod referimus ex eo quod
præterijt, sicut humiditas terminati sudoris.

222 Omne illud quod significat super illud
quod iam existit, neque non etiam quod si-
gnificat super illud quod speramus, est qui-
dem multum necessarium, cura enim conue-
niens sit a nobis cum auxilio huius rei.

223 Ex his quidem signis sunt quaedam gene-
ralia, & quaedam specialia, & particularia ali-
cui ex membris: de quibus quidem specia-
lius faciam rememorationē in arte seu par-
te artis curatiuæ.

Rememoratio signorum indicatiuorum.

224 Omne signum generale sumitur à mem-
bris principalitatem & dominium ha-
bentibus puta ab hepate, cerebro, & corde,
hæc enim secundum veritatem dicuntur
principalia.

225 Ut quum est rectæ formationis seu ima-
ginationis: & ratiocinationis seu cogitatio-
nis, sanæ memoriæ & recordationis.

226 Motus etiam & sensus laudabilis signifi-
cat super capitis sanitatem, & nocumenta
eis contingentia denotant proculdubio, quod
morbi existant in cerebro.

227 Quum cor incedit rectæ in pulsatione
sua, tunc eius dispositio est pacifica & tran-
quilla. 1

Genera pulsus.

228 Nequaquam fuerunt genera pulsus in
numero denario posita nisi ab ore sa-
pientis, quorum quidem primus ab estimati-
one dilatationis est assumptus: ipse enim
significat super dominium & fortitudinem
virtutis: & ipsius aequalitatem.

229 Magnus autem est, cuius dimēiones emi-
nent: [& descendunt,] & significant super for-
titudinem secundum suam existimationē.

230 Paruus pulsus est contrarius in virtute, &
etiam pulsus longus, & brevis.

231 Ex eo etiam est strictus, & latus, necnon
etiam eminens, & profundus.

232 Genus eius relatum tēpori motus, est ua-
riū & diuersum, ex quo est pulsus uelox, ma-
gne iactantis, & significat quidem super vim
& calorem. Ex eo etiam pulsus est tardus do-
minans congelationis unde significat super
debilitatem cum frigidityte.

233 Genus sumptum ad existimatione tēpo-
ris quietis diuiditur in suas species, scilicet
in

a B. Et pulsus
quando variat
a consuetudo mo-
do significat
corruptionem.
Et per discreti-
tatem pulsus si-
gnificatur super
speciem diuersas
aegritudinum.

a B. vel eleuan-
tur.

b. a. calorem.

in frequentem spissum & sine quiete, significans super debilitatem virtutis & caloris, & in rarum, sibi contrarium qui super laxitatem & frigiditatem attestatur.

234 Genus sumptum à dispositione virtutis diuiditur in fortiter pulsantem & magnū, & in sibi contrarium debilem, cuius pulsatio profunda est & exilis.

235 Ex genere sumpto a corpore venæ per tactum est pulsus durus, qui attestatur super siccitatem, & ex eo est qui tactu mollis & humidus reperitur, significans super sui corporis humiditatem.

236 Genus sumptum a prima qualitate corporis venæ significat rectè super complexionē, scilicet frigidus super frigidam, & calidus super calidam.

237 Genus sumptum ab eo quo repletur vena: declarat dispositionem & esse humorū eius: plenus enim super humorum abundantiam, & vacuus super ipsorum diminutionē habet attestari.

238 Genus sumptum ex motionibus & quietibus pulsus, detegit quidem ad sensum tactus species eius, est autem ex eo species iusti ponderis, & conueniens pulsibus ætatum, temporum anni, & regionis. Ex eo etiam est egrediens a debito consuetudo.

239 Ex eo etiam est pulsus contrarius ei, quem præmissi sine pondere.

240 Aliud genus eius sumitur ab æqualitate, vniuniformitate, aut diuersitate, & inæqualitate ipsius.

241 Qui rectè incedit vniuniformiter & ordinate, dicitur vnitus siue æqualis: qui uerò claudicat & deuiat in hoc, inæqualis dicitur & diuersus.

242 In diuersitate generis sumpti a numero percussionum arteriæ sunt differentiæ.

243 Differens pluribus percussionibus diuiditur in duas species.

c. B. in ordinatum d. uersum.

244 c. In æqualitate & diuersitatibus ordinatum] & ordine carentem, quem scilicet anima percipere nequit.

245 Dominus huius ordinis dicitur reuersiuus, & est secundum dictum nostrum ille qui postquam nunc sic percussit, reuertitur consequenter ad percutiendum sicut prius.

d. a. Et quidā.

246 d. (Ex eo etiam) est cuius regressus minime sunt vniiformes, & talis est qui cauda foricis appellatur.

247 Est etiam ex eo qui differens seu diuersus in vna percussione reperitur cum mensura quatuor digitorum.

248 Ex eo etiam est proportionatus alicui rei, & quidam sunt qui nulli rei referuntur, & sermo quidem noster erit nunc super nominas.

e. a. ex his est habens coniunctionem.

249 Ex his quidē est pulsus intercisus, & dominus coniunctionis, ex his etiam est altus, humilis, & depressus.

250 Ex his etiam est in cuius percussione duo sunt ictus, & ex eis in quo sunt plures.

251 Est etiam ex eis vermicularis, & ferrinus: similiter formicularis, & vndosus.

252 Ex his etiam est ille, qui tremulus dicitur: ex quo est significans super hecticam.

253 Omne quidē pulsus genus continet duas species, & ambæ sunt contrariæ, inter quas est vna æqualis, quæ ambabus contrariis descendit seu reponitur in gradu.

254 Inter spēs verò generalis diuersitas est multa, & nō est æqualis, & media in diuersitate.

255 Ex pulsu tēperari corporis cognosces pulsus cuiuslibet: donec scias ex eo cui lateri æquatur, aut inæqualis efficiatur.

256 Omnis pulsus egrediens a dispositione conuenienti dicitur comparari ad egressum complexionis eius.

257 Scito esse varias species pulsuum in diuersis ætatibus, quatuor anni temporibus, & diuersis regionibus.

258 Et est in diuersis complexionibus hominū, & habitudinibus: masculis & mulieribus.

259 Pulsus velocitas cum magnitudine est calido. Sicut etiam & in ætate iuuentutis, & in masculino.

260 Talis autem est in regione & habitatione meridionali, macro, pregnante, & æstate.

261 In frigido enim est pulsus paruitas, & tarditas, & cōsimilis quidem est in senibus, & in autumno.

262 Cōsimilis quidem est in mulieribus, & in pingui carnem laxam habenti: & talis etiam est in septentrionali.

263 Cuiuslibet siccus quidē pulsus est durus, & cuiuslibet humidus est quidē pulsus mollis.

264 Pulsus cuiuslibet habentis complexionem æqualem & temperatam, similatur quidem pulsui perfecto ipsius veris.

265 Quantum clima sequitur complexio prædicta.

266 Pulsus infantis frequens est & mollis: pulsus autem senis est tardus & durus.

267 Pulsus cuiuslibet corporis multū humorem ferentis est ualde plenus.

268 Omne corpus vacuū a materia habet pulsus illauidabilem, & vacuum.

Signa a sputo.

269 **P**ectus & pulmo sunt organa animæ, quæ si quidem sana fuerint, vitæ conseruabuntur.

270 Si operationes eorum declināt ad aliquā malitiam, cor siquidem ignitur ex sui inflammatione.

271 Et sputum quidem habet significare super accidentia pectori contingentia in quacumque ægritudine eidem contingente.

272 Ablatio sputi proculdubio super principium attestatur: significat enim quod materia in multo est digesta.

273 Si autem fuerit paruum & tenue, habebit super digestionem debilem attestari.

274 Si verò fuerit medium & æquale, in hoc quidem significatur quod morbus iam ad medium augmentum peruenerit.

275 Si autem fuerit multum spissum, tūc proculdubio est morbus in statu.

276 Tenuitas etiam sputi significat quod humor faciens morbum leuis sit & subtilis.

277 Tale est significat quod morbus sit velocis & citus [digestionis]. Si uerò fuerit grossum, significabit supra contrarium, & tardum.

Nigre.

278 Nigredo sputi t[ ] significat
super uiolentiam uisionis.

279 Sputum verò viridis coloris significat su-
per choleram citrinam, & porrinam.

280 Sputum habens citrinitatē claram signifi-
cat super choleram vitellinam.

281 Sputum album significat super humorem
phlegmaticum t[ ] rubeum super sanguinē.
Et sputum cuiusq[ue] fetidum est proculdubio
putrefactionis significatiuum.

282 Omne sputum sine fetore significat quod
in eius pulmone nulla sit putrefactio.

283 Si sputi figura rotunda sit, & cum hoc pa-
tiens, febrem patiat[ur], hoc erit quidem ex si-
gnis quod [in diaphragmate eius sit apo-
stema.]

284 Si patiens non cessauerit tussire, iam qui-
dem incidit in phthisim. Sputum autē egre-
diēs sine tulli & difficultate, significat super
perfectam digestionem. d[ ] t[ ]

*Rememoratio signorum symptomum ab operatio-
ne hepatis.*

285 **G**eneratio quatuor humorum est in he-
pate, ex cuius augmento augetur hu-
mor in corpore.

286 Omne mēbrum rōne ipsius augetur: est ni-
hilominus in ipso mēbro propria operatio.

287 Ex vapore autem ipsius fit spiritus.

288 Ex reliquo corpore seu humore eius a [sa-
no] sit corpus sanū: est autem humor sanus,
quum hepar sanum fuerit.

289 Et aquae quidem deuehunt cibum ad ip-
sum: miscenturq[ue] culibet humori super eū
dominanti.

290 Aquae etiam mittuntur ab ipso hepate ad
eius colatoria: & ipsae nihilominus cum hu-
moribus commiscuntur.

291 Et ipsa quidē aqua fert secum colores co-
rum, b[ ] necnō ēt omne illud quod est neces-
sariū in declaratione & significatione eius.]

292 Et proculdubio quicquid diximus est ma-
nifestū, super cuius ueritatem sensus ēt atte-
statur: sunt. n[on] apud nos ex urina significatio-
nes significantes qualis sit processus patietis.

De urina, & primo de coloribus.

293 **A**lbis color urinae est ex signis sup[er] mul-
titudinem cibi & potus, seu nauicati-
nam satietatem significantibus. aut super do-
minium frigoris, vel humiditatis phlegma-
ticae: aut super fluxum urinae, vel oppilationis
hepatis.

294 Quum autem urina videtur modicum ci-
trina, significat quidem super paruitatē cho-
lerae: sed quum est in colore ignea, significat
super multitudinem cholerae.

295 Et color quidē clarus sub rubeo ponitur,
in eo tamen est amplior cholera rubea.

296 Valde autem rubeus erit color eius a na-
tura sanguinis, nisi tamen fuerit talis ex al[ia] sū
ptione croci, aut applicatione alicuius tin-
gētis ut alcāne, aut ex colica. t[ ] t[ ]

297 Si autem videatur nigra, postquā uisa fue-
rit fusca, significabit quidem super fortē al-
gorem: si uerō talis appareat postquā praeces-
sit valde rubea, significabit super fortem hu-
moris uisionem.

298 Iudica autem super morbū ex colore uri-
nae, nisi tamen fuerit talis ex cibo ipsam tin-
gēte putā oleribus, casia fistula, & omni re cā
breuiter tingente, sicut alimuri, & similibus.

Rememoratio substantiae urinae.

299 **T**enuitas quidem substantiae in urinis si-
gnificat super paruitatem digestionis.

300 Et proculdubio efficitur urina tenuis a [p
corruptionem cibi,] & oppilationem hepa-
tis, & apostema.

301 Urinae autem grossities significat super di-
gestionem, aut super multitudinem humo-
ris phlegmatici in corpore existentis.

*Rememoratio fecis hypostaticae tripliciter varia-
tur ex colore, loco, & substantia.*

302 **C**um hypostasis uidebitur alba in colo-
re, significabit quidem super salutem
infirmorum.

303 Si autem color eius appareat citrinus, hoc
erit ex acumine cholerae rubeae.

304 Si uerō appareat rubea uelut [sanguis, si-
gnificabit proculdubio super malitiam dige-
stionis ipsius sanguinis.]

305 Et si talis dispositio ipsius prolongetur, ne-
que uarietur, erit ex hepate apostemato.

306 Et si fuerit nigra post intensam rubedinē,
& petens fundum, postquam prius apparue-
rit in alto, significat quidem quod iam per-
uenit patiens ad hoc quod anima separetur
ab eo: & pessime cum casu uirtutis: neq[ue] est
spes de eo aliqua, neq[ue] potest enim quicquā
proficere, quum sit mors propinqua ex b[ ]
[uiolentia] uisionis.

307 Et si appareat nigra post eius fuscedinem,
praeter q[uod] morbi materia sit acuta, & potis-
sime si cū tali fuscedine ad sit aliquod signū
laudabile, & radix morbi fuerit ex melācho-
lia; significabit quidem super morbi cōsum-
ptionem: & hoc secundum plurimum.

308 Si appareat nubes supernatans in superio-
ri parte uasis significabit super cruditatem, li-
cēt sit in ea aliquid digestionis, quē ex uetō-
sitate commiscente se ei impeditur, & inde
sursum eleuatur.

309 Et scito q[uod] si uideatur pendere in medio,
quod parua uentositas est in tali hypostasi.

310 Et scito quod si praeeunte citrina, fuerit al-
ba lenis & coniuncta, & inferius depressa, &
talis continuo appareat, quod digestio mor-
bi sit completa.

Rememoratio substantiae.

311 **C**um autem a [ ] apparet hypostasis non
continuata] significat super debilitatē
uirtutis.

312 Si uerō fuerint contēta in ea similia frag-
mentis hordei, significabit quidē super ralu-
ram uenarum: sed si assimiletur fursuri, & b[ ]
[sine] fetore, significabit super ulcera uescē.

Si autem similetur squammis metallorum,
significabit super uisionem & c[ ] & lamina-
tionem continentem.]

313 Si sanies appareat in vase, significabit super
apertionem apostematis.

314 Si uerō prolongetur egressus eius cum san-
guine corrupto, significabit super apostema
phlegmonicum.

AVIC. Tom. 2. Bb Quum

a. B. post nau-
searum satie-
tatem.

a. B. res habens
colorem ualde
rubeū gris, eff
propter malitia
digestionis acri-
tudo sanguinea

b. B. uehemen-
tia.

a. B. hypostasis
incipit appare-
re, & non perse-
uerat, sed desi-
nit apparere.

b. B. cum.

c. B. incisione.

315 Quum autem hypostasis petit fundum, & spermati similatur, est quidem ex humore grosso & crudo: & si cū eadem sit arena mixta, scito illum cuius est, esse calculosum.

Rememoratio odoris.

a n. mulcendo vel fortitudo.

316^a **P**riuatio quidem] fœtoris contingit ex priuatione coctionis & digestionis, aut ex indigestione ratione indigestibilis.

317 Omne illud quod est vltimati fœtoris, est vltimate corruptionis.

318 Si autem odor eius sit extraneus horribilis, scito illum cuius est, pati morbum vesicæ.

319 Iam quidem retuli genera urinæ simplicia. ex dictis verò meis poterit quis uti in iudicijs compositorum ex eis.

Rememoratio signorum sumptorum à facibus, & primo à quantitate.

320 **I**nterdum attestantur fæces super stomachū, & interdum super intestina, & ipsum hepar.

321 Fæces quidem minuuntur ratione magnæ transmutationis alimenti quū conuertitur in membris: nisi illius cuius expulsua fuerit debilis, & attractiua fortis, ratione alicuius nocumenti contingentis: & hoc quidem significat repletionem corporis patientis ex malis humoribus.

322 Si autem fuerint magnæ in quantitate, erit quidem signum quod cibis non præbeat augmentum corpori, aut quod attractiua sit in eo debilis & diminuta, & expulsua fortis ratione alicuius morbi vel nocumenti.

323 Si autē fæces fuerint albe, erit oppilatio vel sclirosis in meatibus Kistis fellis Et ictericia quidem est ex significantibus super hoc sensibilibus. sub hoc etiam genere est urinæ citrinæ: nisi quū corpus humore phlegmatico vel mala complexionē frigida inficiatur.

324 Si uerò appareant rubæ: vel ignitæ, significant super excessum, & dominium cholerae rubæ.

325 Sed si simulentur porro aut viridi æris in colore, significant quidem morbum & malitiam magnam.

326 Quum autem apparebūt nigra in colore, hoc quidem cōtinget ex forti & antiqua frigidityte corporis cuius sunt: & si tales appareant in morbo acuto, significant super mortem futuram in propinquo.

327 Si autem fæces fuerint duræ, significant super fortitudinem attractiua, aut super calorem urentem, vel super cibum stypticum & constrictiui.

328 Si uerò fuerint fæces molles, & liquidæ, non erit fortis attractiua in corpore: aut in corpore erit frigiditas mala: aut hoc contingit ex mala alia dispositione corporis: uel ex cibo qui soluit ventrem, & mollificat per naturam suam.

329 Si differatur & tardetur egressus fœcū post cibum sumptum, hoc quidem contingit ex difficultate digestionis ipsarum, aut diminutione & debilitate expulsua, aut forti frigidityte, aut ex ventrem necessario constrictiui.

330 Si autem citius debito egrediantur, hoc

quid erit ratione cibi non constrictiui, sed potius per naturā suam mollificatis, & a [soluentis,] aut rōne humorū & humiditatum ad eas fortiter impulsarū: uel ratione mesaraicarū non sugentium & attrahentium, aut ratione nocumentorum in intestinis cōtingentium, utpote apostematis uel ulceris, aut corruptionis digestionis, & aliarum specierum morborum eisdem contingentium.

331 Si egrediantur cum sono, significantur super naturam uentositatem.

332 Si uerò fuerint misce saniei, significantur super apostematis in organis cibi existentia.

333 Sed si appareat sanguis cum eis, significabit quidem super ulcera, & [tenafmonem.]

334 Si autem sunt multum fatidæ, significantur super magnam corruptionem. Si uerò uelut oleum supernat eis, significantur super liquefactionem pinguedinis corporis, & [erūt proculdubio odoris acetosi ex humore acetoso.]

Rememoratio signorum sumptorum à sudore, & primo quantitate.

335 **S**vdor multus in morbis [humidis] factus, & [ex accidentibus vim & naturam ipsorum referētibus, neque est sicut ille, ex quo fit iuuamentum.]

336 Superfluous autem in vltimo cum casu uirtutis patientis, contingit proculdubio ex labore, & debilitate uirtutis, & naturæ, unde mors est in propinquo.

337 Sed paruus sudor in morbis, super oppilationem, & clausiōnem cutis, & grossitiē humoris, & debilitatem expulsua, & paruītatē digestionis, & uentris mollietiem, & fluxum significat.

338 Si appareat sudor ualde albus in morbis significabit super humorem phlegmaticum. Si uerò sit citrinus, significabit super choleram citrinā, & si niger, super melancholiā. Si autem sit rubeus, erit morbus ex sanguine, & si militer præbet nobis signa suū sapore.

339 Sudor subtilis contingit ex subtilitate humorum, & grossius ex grossitie eorundem.

340 Si autem fuerit uniuersalis in toto corpore, est bonus. Sed si sit particularis & specialis in uno loco, est malus, & illaudabilis.

341 Qui est contingit tempore suo una cū circuitibus ex paroxysmis febrium, aut in die critica, est quidē bonus & laudabilis: contrarij autem bonitas longinqua est & remota.

Rememoratio signorum prognosticorum generalium.

342 **P**rognosticatio diuiditur in referentē, & significantem morbum futurum generari in sano, & in significantem quod debet contingere patienti in morbo suo.

343 Signa autem referentia super ægritudinē futuram sumuntur ex accidentibus uel euacuatiōnem cerebri, aut residui corporis.

344 Significat autem super repletionem, quies, multitudo cibi, raritas balnei, & exercitij: ex his nanque accidentibus contingit repletio nis ægritudo, & his contraria pronostificant super [intentionis] ægritudines.

Signa

Signa repletionis, & primo secundum uirtutem.

345 **G**enus repletionis diuiditur in repletio-
nem penes uirtutē animæ, quæ si fuerit
respectu immutariæ, & digestiue. nequa-
quam erit appetitus comedendi laudabilis,
eritq; egestio mollis & liquida: neque erit di-
gestio in urina.

346 Significatur autem super repletionem re-
spectu uirtutis motiue ex grauitate & læsio-
ne motus.

347 Si autem sit repletio respectu pulsatiue,
erit quidem patens debilitas, & pigritia pulsa-
tionis eius.

348 Causa uero debilitatis animarum seu po-
tētiarum est illud, quod nequeat pati ex chy-
mis: nam parum ex eis lædit & grauat eas:
non autem ideo quia membrorum concui-
tates ex eis repleantur.

Signa repletionis secundum membra.

349 **E**t autem alia repletio a prædicta penes
concauitates organorum, si quum nō
poterunt tolerare id ex quo membrorum
concauitates replebuntur.

350 Hoc autem genus contingit ex repletionem
aut sanguinis puri & mūdi, aut cholera, aut
humoris phlegmatici, interdum autem ani-
mæ seu potētiæ fortes sunt: nec grauant eas
chymi.

Signa dominij sanguinis.

351 **C**um dominatur sanguis alijs humori-
bus, ad sunt somnus & dolor capitis in
excessu cum tumore & rubore uenarum. Est
que possibile q̄ in de cogitationes mutentur,
cum grauitate capitis: & debilitate, & fatiga-
tione sensuum. reperitur etiam tactu calidus
cum grauitate a humori, & scapularum &
cum oscitatione Et b̄ sunt interdū graui la-
tera, & hypochondria, & manifestus fluxus
sanguinis a naribus, cum alicibus, & ēr nen-
ter est laxus: nō tamen multum cum delecta-
tione, & suauitate uitæ,] & apparebūt som-
nia lætitiæ, & iucunda, cū uarietate & multi-
tudine colorum. accidet ēr pruritus in loco
phlebotomiæ, cū rubedine oculi insolita, &
apostematibus, aut variolis, aut pustulis cor-
poris, & opinabitur se comedere dulcia in
somnia, & uidebit q̄ gustet dulcia, & si prius
ea non comederit. Vnde si hæc accidētia sint
in uere, aut in principio iuuentutis nouelle,
significabunt quidem nobis super ægritudi-
nes ex sanguine generandas, quæ quidem de
facto consequenter apparebunt.

Signa cholerae.

352 **C**um dominatur cholera citrina aut
croccea, apparet quidem color cutis ci-
trinus, cum debilitate, & casu appetitus cibi,
& reperit ille in quo dominatur, oris amari-
tudinem, & mordicationem ex ipsa cholera
rubea in stomacho contingentem. accidetq;
ei uentris solutio cū qua est cholera rubea
& infomnietas cum profunditate oculorū,
& siccitas oris & lingue: & eius urina est in
colore ualde citrina, accidetq; ei syncopis,
& riger cutis eius cū permissione, & pertur-
batione, accidet ei sitis post ieiunium, & ap-
parent ei in somno coruscationes cū subti-
litate pulsus, & calore corporis. Sūt ēr ex his

accidentibus multa & frequēs balneatio in
aquis calidis, & sulphureis: & motus laborio-
si qui sunt in regionibus & villis a] septen-
trionalibus,] & frequēs & continuus eius
acutorum, & maxime si fiat tempore æstiuo.

Signa melancholiae.

353 **S**i uero cholera nigra in corpore domine-
tur, erit quidem fuscus color corporis,
cum forti & iugi meditatione & cogitatio-
ne, & appetitu cibi forti, & reperietur in ore
sapor acetosus.

354 Est etiam cum malitia animæ a] intuitus
fortis, & affixus.] & pulsus durus est, & tar-
dus. b̄]

355 Et urina quidem est alba tenuis, & cruda;
nec est in egestionem decoctio.

356 Et cibus siccus aridus, anxietas, timor con-
tinuus, & tristitia.

357 Videtur etiam quod interficiatur in som-
nis, apparentque in somno eius omnia cum
exterrentia.

358 Actas senum, autumnus & c̄] habitationes
meridionales.] & corporis macies.

Signa phlegmatici.

359 **S**i dominetur humor phlegmaticus i cor-
pore, aggrauabitur caput eius somnus
eius erit longus, & a] fatigabitur inter agē-
do de facili,] & erit eius appetitus debilis, cū
repletionem penes uirtutem, & b̄] turbationē
seu permissionem & sopita laxitate.]

360 Ex his etiam est fluxus saliuæ, & sputi, & tu-
mor uultus, & color patētis albus, & erit in
pulsu eius c̄ occultatio, &] tarditas, & in uri-
na turbulentia, & grossities, & cruditas.

361 Nec est in eo sitis, nisi fuerit phlegma sal-
sum, aut putrefactio affuerit.

362 Ex his etiam accidentibus sunt usus om-
nium ciborum humidorum, & frigidorū, et
ætas senectutis, & tempus hyemale, & priua-
tio exercitij, & balnei, & excedens quantitas
cibi, & habitatio humida ratione fluminū, et
apparitio mariū in somnis, & querimonia
ex incubo facta & ipotētia digestionis chyli.

363 Quum autem apparebunt tempore sanita-
tis continuo accidentia de necessitate super
aduentum ægritudinum significantia, cito
sollicitus in ablatione eorundem.

*Rememoratio signorum pronosticorum tempore morbi
contingentium.*

364 **E**x signis pronosticis est significās mor-
tem futuram. Et ex eis est quod signifi-
cat futuram sanitatem seu euasione, & a
] proprie ex his est scientia pronostica.]

365 Ex scientia istorum uidebit medicus, &
sciet, quis moriatur, retrahetq; inde manus
suas a cura eius, sicut etiam uidebit ex sciētia
eorūdem quis euadere debeat, & curari. pro-
tanto notificabit & pronosticauit illud.

366 Principium huius scientiæ, est scientia de
temporibus morborum, & eo quod appa-
ret in eis de dispositione morborum. est ēt
scientia de longitudine & breuitate, & forti-
tudine, & uiolentia, debilitate, seu tranquilli-
tate ægritudinum: & etiam de iudicio eius
quod debet generari ex crisi in temporibus
morbi.

AVIC. Tom. 2. Bb 2 De

a B meridiona-
libus, & ætas iu-
uentutis.

a B. cum quā
accidit chuerub
uel cubub.
b̄] B. Et stoma-
chi seu uentris
constrictio &
morphea nigra,
& timor, & uigi-
lia abique agita-
tione & angus-
tia.

c B. regio septē-
trionalis.

a B. erit piger
in actionibus, &
motibus.

b̄ B. pigritia in
deambulatione,
& sopita laxitas
absque confue-
tudine.

c B. grossities.

a B. hæc in sciē-
tia pronostica-
tionis declaran-
tur.

De temporibus morbi.

367 **I**n quolibet morbo sunt diuisa tempora, in quorum aliquo contingit mors & vita vel salus: & sunt principium, augmentum, status. In quolibet potest mors contingere. In quarto autem quod declinatio appellatur, non contingit mors, nisi contingat error vndeunque.

368 Principium autem est in quo cōtingit nocumentum in operationibus, & debilitas in negocijs affluctis.

a. ex. ex. lib. 369 Et hoc quidem tempus durat, donec digestio appareat in a [hypothasi,] [spūto,] fecibus, & vrina: & post ipsum apparet & cognoscitur augmentum ex longitudine paroxysmi, febrium, & operationibus, & accidentibus.

370 Status verò est quum post dictū negociū perfecta digestio apparebit, nec paroxysmi morborū augebuntur, & accidentia in quantitate æquabuntur.

371 Accipit etiam morbus diminutionem & fit interdum crisis perfecta. Vnde quū hoc signum uidebitur, pronosticetur pax & salus patientis nam mors minime accidit in declinatione, nisi errore super patiente commissio, aut a re b [complexionis] malæ & illaudabilis, nec non etiam omni extrinseco contrario eidem contingente.

b. a. pestilentiali.

372 Scientia autem nostra per quam cognoscimus terminum principij confert quidē in subtiliando cibum, & diætā, sicut decet, & in mediando subtilitatem eius in augmento. Nam hoc expedit patienti donec morbus ad statum peruenerit: tunc autem decet medicum esse sollicitum ad subtiliandum perfectē diætā.

Rememoratio longitudinis & breuitatis morbi.

373 **O**mnis morbus perficitur in mensura: 40 quæ si fuerit brevis, dicitur acutus, & nec aut interficit in breui tempore, aut per crīsim laudabilem terminatur.

374 Ipse ē morbus est citæ digestionis, & breuium temporum, austerus & periculosus.

375 Cognoscitur autem ex breuitate sui principij, pro tanto regatur diætā cōnuententi.

376 Non. n. sunt multum aggrauandæ eius uirtutes, nec est auferendus & prohibendus ei cibus omnino a principio, nam forsitan caderet uirtus eius, nec etiam est debilitandus ante statum ipsius: Sed est potius prudenter in quantitate reficiendus sufficienti secundum exigentiam sui a [itineris].

a. B. uiciat.

377 Si autem uideas difficultatem, & malitiam signorū, & periculorum, & dolores fortes, et violentos cum mala dispositione, & casu uirtutis, & rōne diminuta & permixta, ita q̄ uirtus nequeat morbi malitiā tolerare; pronostica mortem eius futuram ante statum, quā quidem ex malitia accidentiū ex morbo cho- 50 lerico contingentium pronosticabis.

378 Ex morbis etiam est diu durans, & longi tēporis, qui chronicus seu temporalis appellatur, qui quidem minime corpus celeriter cōsumit & dissoluit, sed aut necat ipsum cum phthysi & hectica, egressu sanguinis, aut ma-

cic, aut patiens etiam longo tempore curabitur: & morbus per paulatinam dissolutionē, & digestionem consumetur.

379 Cognoscēs autem ipsum ex leuitate & facilitate accidentium eius, & frigiditate cuiuslibet ex his morbis.

380 Non cibus istum patientem modico cibo, quoniam caderent uirtutes eius.

381 Inter autē morbos istos sunt alij medij, quorum. s. tempora nō sunt absolute breuia, nec longa: unde cibus eorum in subtilitate medietur: nec sit multus, neque paruus.

De crisi & signis eius.

382 **S**cito q̄ crisis est uelox & subita mutatio quæ suo tempore ex difficultate seu malitia accidentium & pugna existente inter uirtutem & morbum generatur, ut celeriter ad uitam uel mortem perueniat.

383 Sex sunt species mutationum in morbis contingentium. Nam aut negocia tardatur, aut citantur in eis, unde interdum conuertitur in temporibus breuibus corpus ad bonū & uitam.

384 Si fuerit laudabile quod præcedit eam, pronosticabis sic super ipsam, scilicet super crīsim securam, & laudabilem.

385 Est autem alia mutatio uelox ad prædictā, quæ quidem significat mortem, in hac quidē veloci malitia est angustus processus medicinarum hæc crisis est necans, & perniciosa.

386 Tertia ex prædictis mutationibus est mutatio tarda inducens ad dispositionem sanitatis, & curans morbum, non tamen cū crīsi, sed potius per dissolutionem paulatinam in ea contingentem.

387 Quarta autem species prædictarum mutationum est mutatio tarda ducens patientem ad interitū, nec fit cum euacuatione, sed potius cū hectica dissolvente corpus patientis.

388 Quinta autem ex prædictis est inter eas media quum inducit mortem, & malitiam ultimam.

389 Sexta uerò perducit ad uitam in medio tēporum.

390 Hæ autem crises sibi inuicem dicuntur contrariæ compositæ.

391 Crisis quidem laudabilis accidit in statu cum perfecta digestionē & uirtutis fortitudine, contraria uerò ei puta illaudabilis fit in augmento.

Rememoratio eorum quæ oportet sciri in crisi.

392 **T**ria oportet scire in crisi. Scientiam uidelicet de prognosticatione eius, & de diebus criticis, & scientiam etiam eius quod significatur per signa nobis significantia in quam crisis speciem terminetur, quum perficitur crisis cuiuslibet morbi.

394 Omnis autem crisis pronosticatur ex uolentia accidentium quæ dicimus.

395 Et sunt permixtio sensus, & intellectus, & dolor aurium & capitis.

396 Et fluxus lachrymæ: angustia, a [parua] fa- 60 mis, seu casus appetitus motus laboriosus, et uigiliarum instantia, & dolor in pectore uel collo, & illaudabilis excitatio a somno cum motu, & rubedine oculorum.

Et

397 Et frendere dentibus, & limatio eorundē in somno, & eorundem percussio, & fortis fricatio nasi patientis.

398 Et interdum insinuat aliquis commouēdo cum labijs suis. Videbiturque interdum sugere ea.

399 Et velocitas quidem anhelitus, & desiderium trahendi aerem frigidum cum angustia, & velocitas pulsus, & frequentia, & tulsis cū infusione, & sonitu, & gargarismatis.

400 Et pulsatio cordis continua & syncopis, & conatur patiens a lecto suo surgere, & recedere.

401 Et dolor gutturis & meri cum angustia, quā si perseverauerit contingeret ei syncopis magna & fortis.

402 Et pulsatio in lateribus, & ^b [dorso, cum torsionibus violētis, & fortibus, & continuo dolore stomachi cū querimonia stomachi vel hepatis, aut dolor ventris aut circa pectus, aut etiam in renibus & vesica, aut dolor fortis circa ^c [virgam], vel in virga aut in matrice, aut in omnibus iuncturis, aut quibusdam aut ex eis intus vel exterius.

403 Quum ergo videbitur augmentum horum accidentium in die critica, erit proculdubio bonum & laudabile, & potissimē si prius digestio apparuerit: sin autem, erit quidem contrarium manifestum.

De diebus criticis.

404 **C**ausa quidem crisis, si sit eorum relatio vera, est quoniam luna variat actionem in morbis.

405 Iam quidem quum peragrat, & abscondit celeriter circulum suum, est quidē causa celeris motus & mutationis, & fortificatur quidem interdum in hoc, & interdum debilitatur. hoc autem notum est in arte astronomorum.

406 Nequaquam est operatio suae actionis sensibilis in eius inuamēto uel nocumēto, sicut quidē est ad sensū visibilis eius figura ex eo qd in ea existit de claritate uel lumine solis.

407 Eius autem quarta relucet in quarto, & eius medietas in septima.

408 Et morbus quidem minime contingit nisi ex dispositione qua debilitatur opus naturae, qui si cū auxilio producat, curabitur quidem patiens & vita prolongabitur: sed si cum derimento, morietur quidem, & uita perdetur, & separabitur.

409 Crises contingūt interdum in quaternis, & interdum in septenis. Et illae quidē bonae sunt & laudabiles, quibus cōiunguntur digestio, & pronosticatio attestantes super ipsas.

410 In alijs quidem ab istis nequaquam circuitus & periodi reperiuntur ratione turbationis, & dubitationis contingentis in eisdem.

411 In non habentibus verō digestionē & pronosticationem, contingit quidem dubium in eorum accidentibus, nec contingit crisis in his diebus, nisi quum contingit consequēter aliquod sinistrum.

Rememoratio signorum super fluxum sanguinis.

412 **Q**uam videris morbum sanguineum, austerum, & violentum valde, cum illa laudabili & impetuoso motu: cuius signa

patula sint in capite, & manifesta, quae usque ad omnes sensus extendantur, cum rubore & pruritu nasi, erit proculdubio crisis eius per fluxum sanguinis narium.

413 Si verō accidentia ipsius deorsum, & in parte inferiori appareant cum dolore continuo umbilici, & praecesserit retentio menstruum; contingeret quidem crisis per fluxum menstruum.

10 414 Sed si pars suprema corporis incolumis fuerit, & a dolore immunis, cum dolore tamen hypochondriorum, & patiens querulus sit de hepate, & dolor usque ad anum extendatur, nequaquam quidem committeretur error si pronosticetur crisis illa futura per fluxum sanguinis haemorrhoidarum.

415 Si autē morbus ex cholera rubea sit in statu acciderit; apostema capiti, & dolor capitis, & angustia augeantur, nequaquam quidem est desperandum, quoniam contingeret crisis eius per fluxum sanguinis narium.

Signa crisis per fluxum ventris, uomitum, & urinam, & sudorem, & dolorem.

416 **V**erum si eius accidentia sunt in stomacho, & cum hoc prius conquestus fuerit patiens de hepate, cum angustia, & syncopi valida, erit quidē crisis eius per uomitū.

417 Si uerō caput eius fuerit sine dolore, & cū angustia ventris, & eminentia umbilici & praecedente ventris constipatione, pronosticanda quidem erit futura crisis per fluxum ventris.

418 Quod si ueter eius pacem habuerit, & digestionem laudabilem, praeter quod morbus eius violentus sit & austerus, cum aliquantulo tamen labore, & vigilijs, circumscriptis accidentibus sudoris, morbo quidem sic molli & leuato existente, cum doloribus pectinis, erit sermo meus veridicus, scilicet quod crisis huius patientis contingeret per urinam.

419 Verum si cū pace & quiete & praedicta retineatur urina, praeter quod morbus sit in ultimo acuminis, cum apertione tamen pororum cutis, sine forti dolore, & vigilijs & siccitate, erit quidē crisis eius forsitan cum sudore.

420 Si autem contingat dolor membri uel iusturarum in acutis, contingeret proculdubio crisis earum per apostemata.

Rememoratio pronosticorum signorum mortalium sumptorum ex operationibus.

421 **V**ere laudabili regimine ex signis super mortem, euasione, seu quietem, & pacem significantibus.

422 Ex his quidem sunt horror luminis, & lucis, & fluxus lachrymarum cum ^a [rubore] motu a — B forti, & vertigine.

423 Et paruitas oculi in uno latere, & apertio oris absque oscitatione.

424 Et quū quis iacet & dormit resupinus manibus & pedibus suis protensis & relaxatis.

425 Ex his etiam est si uideatur patiens descendere in lecto suo, & manus & pedes suos detegere.

426 Necnon mala & illauidabilis imaginatio, qua uideatur fila a pannis suis euellere.

427 Ex his etiam est ultimata grauitas: aut eius manifesta suspensio.

428 Et etiam frendere dentibus praeter solitū, AVIC. Tom. 2. B b 3 &

& apponere manus super caput, et pulvinar.
 429 Aut etiam si imaginetur q̄ vel pertilionem
 nigri coloris capiat, & velit eum interficere.
 430 Nam hoc contingente in morbo acuto,
 mors quidem appropinquabit.
 431 Ex his etiam est si tacitus efficiatur uerbo
 sus, & mitis pacificus, iurgiosus.
 432 Aut si conqueratur de cecitate, & surdita-
 te, vel calu uirtutis, ratione violentie morbi.
 433 Vel etiam si uideatur patiegi dum dormit
 in statu, quod cadat nix super caput eius.
 434 Et anima quidem inquieta, domina ma-
 gnæ frigiditatis, est res mala & illaudabilis.
 435 Ex his sunt vigilia nocturna, & somnus
 diurnus, aut omnimoda priuatio somni.
 436 Necnō si dispositio agri in somno & post
 somnū deterioretur, & cū dolore efficiatur:
 437 Si etiam medicus ordinate & recte opere-
 tur præter quod appareat operationis inten-
 tum, erit malum.

*Rememoratio signorum pronosticorum mortalium assum-
 ptorum à qualitate corporis.*

438 **E**X his autem sunt facies mortuorum
 faciebus consimiles cum planitie seu
 extensione temporum, ex morbo contingē-
 t, & constrictione aurium, & ipsarum frigi-
 ditate, & earum inuersione, & oculorum
 profunditate.

439 Etiam rubor, vel nigredo oculorum, aut
 eorum eminentia, vel principium fuscedi-
 nis ipsorum.

440 Aut etiam si quicuerint, a† [ ] vel si fuerint
 in frigidati: b [aut palpebrarum tortura.]

441 Aut si fuerit natus acutus cū obliqua fron-
 te, ex c [latere labij contractio uel marcido.]

442 Frigiditas quidem extremorum patientis
 cum ulcere, & nigredine linguæ d [laborio-
 sa, & similia cruciantia, sunt quidem illauda-
 bilia] in febre vrente,

443 Ex his etiam est: [vicidis rubor] unguium,
 & viror in corpore cū uestigio nigredinis.

444 Ex his et est ictericia, si ante septimam diē
 apparet cum macie hypochondriorum.

445 Et si frigiditas sit in manifesto, & superficie
 corporis, & calor fuerit & sit interior, et præ-
 sertim si adhuc sit, & remanserit super mem-
 bra principalia.

446 Et tumor quidem vultus, cum tumore ex-
 tremorum ante duo septenaria, est quidem
 terribilis, nam huius patientis materia ue-
 lox est, f [& cita,] unde non videtur quod ad-
 minus duorum septenariorum valeat per-
 uenire.

447 Aut si quiescat & cesset febris absq; crisi,
 aut si eius fortificatio palam augeatur in die-
 bus paribus,

448 **E**X his quidem est fax nigra, vel niris,
 foetida, pinguis, rubra, & sicut aqua
 a† [ ] butyro-
 sa, & alba. Hæ namque malæ sunt, & illauda-
 biles.

449 Necnon etiam si appareat diuersorum co-
 lorum: hoc namque mortem, b [aut crism
 futuram] significat.

450 Et si cum casu appetitus egestio sit choleri-

ca, cū qua egrediatur frustū sanguinis cōge-
 latū primo: & consequenter frustū carnis.

451 Et etiam si post egressum cholere appareat
 sanguis absq; punctione & stimulatione.

452 Et si post extenuationem & macerationē
 corporis appareat & egrediatur fax nigra.

453 Et quum constipabitur uenter in febre vrē
 te, & uexabitur cerebrum.

454 Si etiam egrediatur uentositas cum sono
 inuerecundo præter solitum, erit malum.

455 Et urina quidem nigra, tenuis, & pauca si-
 gnificat patientis interitum, estq; timendū
 ut plurimum, & periculosum quum accidit
 permissio rationis, & intellectus cum tenui-
 tate urinae.

456 Ex his sunt uomitus, & fluxus c† [ ]
 cum nigredine, & fætor ex putrefa-
 ctione contingens.

457 Frequens et tussis cum modico sputo est
 signum malum & illaudabile. d† [ ]

458 Spurum etiam diuersorum colorum e [in
 pleuresi cum tussi laboriosa & difficili:] si-
 gnificat mortis propinquitatem.

459 Et sudor solius capitis ad quem, seu ad eu-
 ius euacuationem non subsequitur quies,
 est malus.

Rememoratio signorum laudabilium pronosticorum.

460 **S**i facies eorum appareant, quales fuerint
 tempore sanitatis, eorum quidem cura
 & certa euasio erit manifesta.

461 Ex his et est uniformitas, & æqualitas calo-
 ris circumscripta macie hypochondriorū.

462 Et si post septimam diem erit manifesta &
 perfecta ratiocinatio absq; malitia, & nigor
 motus, & sensuum omnium, concomitante fa-
 cilitate & leuitate sui corporis, & solitus de-
 cubitus, & somni aduentus in nocte ut pluri-
 mū sine somno diurno cū vigore patientis
 post somnū. Omnis et somnus tollens dolo-
 rē, & perturbationem seu permissionem rō-
 nis, & mitigans ægritudinem, est laudabilis.

463 Cerebrum quidem patitur ex quibusdam
 membris compatiētibz secum in passione.
 Vnde si tunc euaserit à permissione conti-
 nua, euadet quidem patiens laudabiliter ab
 hoc morbo.

464 Et si cum apostemate capitis adsit sternu-
 ratio, ex signis erit super sanitatem. signifi-
 cantibus.

465 Omnis fluxus sanguinis a† [ ]
 etiam ab aure in morbis capitis, est curati-
 uus corporis.

266 Anhelitus manifestus non frequēs, aut tar-
 dus est laudabilis: nec est veredus si non fue-
 rit intercisus, separatus: aut orthopnoiosus,
 cogens erigere patientem.

467 Et similiter est laudabile quum pulsus est
 virtuosus fortis b [sine angustia] nec est an-
 helitus urens, nec inflammatus.

468 Ex his et sunt bonitas appetitus, & digestio
 nis cū æqualitate, & laudabili subsistentia fe-
 cum, & c [colore medio] in citrinitate circū-
 scripta nigredine earū uisua, & uiriditate.

469 Aut exitus etiam humoris cum lumbricis
 in die critica, hoc quidem est signum uitæ,
 hoc. n. contingente aufertur morbus quum
 fuerit ex illo humore.

Egre-

a† B, & oculi
 stent continue
 aperti in unum
 locum intuen-
 res.
 b B. palpebris
 ipsarum acide
 re-tortura.
 c B. & labium
 inferius contra-
 ctum uel con-
 uersum fuerit.
 d B. cum inquie-
 tudine & dispo-
 sitione angustia
 te est mala.
 e B. rubedo &
 viriditatis.

f e, ad hydro-
 psum.

a† B, & egestio
 spumosa uel.

b B, nisi illud
 accidat a crisi.

470 Egreſſiente cholera rubga, & auferitur ſurdi-
tas, tolliturque inde nocumētum in mor-
bo cerebri.

471 Sanguis etiam hæmorrhoidarū curat mor-
bum ſplenis: hoc etiam eſt laudabile in me-
lancholia.

472 Et fluxus quidem aquæ, & humoris phleg-
matici, eſt cura morbi in hydropiſi.

473 Egreſſus quoque cholere citrinæ in ophthal-
mia feſtinat curam eius.

474 Ex his quidē ſignis eſt, vt uideas urinam ſi-
milem in colore pomo citrino: cum hypo-
ſtaſi alba, in fundo reſidente.

475 Et ſi etiam uideas ſudorē infirmi æqualem
in febre continua.

476 Et tumorē exterius apparentem in ſquina-
tia, hoc enim bonum & laudabile eſt.

477 Tumor quidem teſticulorū in tuſſi chro-
nica, eſt cura corporis.

478 Et ſimiliter apoſtoma pedis in morbis pul-
monis: necnon apoſtoma generatum in iun-
ctura cruris, & in inguinibus.

479 Et puſtula narium aut labiorum in tertia
na eſt ſignum ſalutis pronotiſticum.

480 Et varices quidem innatæ ſunt cura alope-
ciæ, necnon eius qđ eſt in uentre, & ſplene.

481 Et oxyregmia quidē in lienteria inteſtini
contingit ex retentione cibi.

482 Et febre contingente in ſpaſmo vel epilep-
ſia, ſit eorum cura.

483 Si patienti ſingultum, contingat ſternuta-
tio, eſt cura quidem.

*Rememoratio canonum quibus vtendum eſt in iudicio pro
noſticandi.*

484 **D** Ecet quidem vt quum uolueris iudica-
re patientem, quod utaris a [propor-
tione.]

485 Nam ex ſignis ſunt, quorum virtus uera
eſt & certa. Et ex eis ſunt quæ per alia falſifi-
cantur.

486 Iuſta autem ſignificatio ſumitur inter mē-
bra ex eis quæ apparent in capite.

487 Si ergo uideas aliquam ſignificationem iu-
ſtē ſignificantem in corpore, & aliam ſibi cō-
trariam ſic ſignificantem.

488 Contingit etiam qđ apparet ſuper cōtra-
riū corporis non ſit niſi teſtimonia debilia.

489 Omne ſignum non habens contrarium ſi
gnificat recte ſuper curam & euationem.

490 Et omne ſignum pronotiſticationis prædi-
ctis cōtrariū ſignificat mortē & perditiōē.

491 Quum autem apparebunt tibi ſigna con-
traria & debilia, ſequitur quidem ad hoc du-
bium. Vnde ſta tunc, & prolonga iudicium.

492 Quum ergo erunt æquata in diſpoſitioni-
nibus ſuis, ſta. Sed iudica a prædominante,
cum erunt cōtingentia in inæqualitate ſua.

INCIPIT PARS SECVNDA
Canticorum, & eſt pars prædictæ.

POST QVAM ordinaui in parte
theoricæ medicinæ, quod ſeriatim
audiuiſtis, et hoc ſecundū quod in
mea mente præordinauerā, inci-
piam quidem nunc in practica ipſius. Iam
autem retuli in principio huius libri illud a

[propter] quod eſt neceſſarium b [illud, cu-
ius relationem faciam] in hoc capitulo. Ope-
rationis autē practicæ ſunt duo modi: quo-
rum vnus manualiter exercetur: Alter uerò
medicis, & cōuenienti regimine in cibis. Eſt
autem non modicum quod per illud regi-
men exercetur. Hoc autem regimen in duas
partes diuiditur: quarum vna conſeruantia
ſanitatis dicitur. Et altera ægritudinis cura-
tiua: & hoc per vitam meam c [in perfectio-
ne medicinæ continetur.

b — B.

c B. eſt ſinis
medicing.

2 Et conſeruatiua quidem ſanitatis dicitur ſe-
cundum veritatem de habente eam perfectē
& abſolutē: necnō etiam de eo cuius ſanitas
eſt imperfecta. & huius quidem ſunt ſecun-
dum operationem due ſpecies. Vna eſt in eo
cuius debilitas permiſſa eſt per totam ſuam
ſubſtātiā in omnibus tēporibus ſuis, ſicut
in ſene conualeſcente, & paruulo: in quibus
ſ. debilitas eſt per totum miſta, & in eo in
quo apparet aliquod ſignum præcedens me-
tum quod appareat in eo lapſus in aliquem
morbum.

3 Alia eſt in eo in quo apparet morbus in ali-
qua ex partibus ſolum ſui corporis, puta in
cute eius, aut carne, uel oſſibus eius. Et ſicut
etiam eſt in habente ſtomachum debilē fri-
gidum d [egrum naturaliter], necnon etiam
in habente læſionem ab utero, & matrice: ſi-
cut in habente ſextum digitum, aut e [tumo-
rem gibbum.]

d B. naturali-
ter, & extenua-
tum.
e B. apoſtoma.

4 Et in eo in quo apparet in aliqua ætate, & in
aliquo ex temporibus anni, & non in alijs,
ſicut humidis in complexionē eſt debilis in
pueritia, & poſtquā auctus fuerit eſt ſanus
& fortis. Et ſiccus per complexionem de-
ſtruetur uiribus in autumnō, præter quod
in uere debilis efficiatur.

40 *Regimen corporis ſani perfectē & primo quantum ad æ-
rem eius in generali.*

5 **C**onſeruatio quidem ſanitatis eſt quod-
dam genus generale duas comprhen-
dens ſpecies ex operationibus medicinæ. ex
quibus eſt una, ut quum intendetur ad con-
ſeruationem complexionis alicuius qđ ordi-
netur ei cibus, & diæta ſimilis. Sed quum in-
tendetur translatio corporis eius a ſua com-
plexione. a t [ ] fiat huiusmodi eo

a t. naturali.

quod contrarietur complexionī antedictæ.
Verum regimen ſani ſimpliciter & abſolute
eſt, qđ attenuatur ad conſeruandum ipſius
laudabilem diſpoſitionem.

6 Et moretur ſeu faciat reſidentiam ſuam in
aliqua ex ciuitatibus quarti climatis, quæ ſ.
perfectum ærem habeant & vaporem. b [&
habeat ſpeculam uerſus heremum, & ſyluā,
& inſpiciat etiam uerſus partem orientālē,
quia ipſa eſt ſubtilior.

b B. ſanum, &
in loco eminē-
ti a quo uidean-
tur loca plana,
& .

7 Tempore uerò æſtuo declinet ad montes,
ſitque habitationis locus apertus a parte ſe-
ptentrionali.

8 In noctibus quoque habitet, & quieſcat in ſu-
perioribus locis, & ſedibus. In die uerò de-
ſcendat ad inferiores.

9 Caueat etiam & uitet pannos laneos, & de
bōbice, & condeſcendat ad ſubriles lineos.

AVIC. Tom. 2. Bb 4 Vtatur

10 Utatur etiam aromaticis frigidis, sicut ex oleo rosaceo.

11 Protegatq; oculos suos à puluere, fumo, uapore turbido, & corrupto, & à radio solis hora meridiei & feruoris, necnon ab occurſu fortis caliditatis, nec etiam attente inspiciat figuras exiles, & subtiliter intrincatas, nec literam minutam & subtilem.

Regimen comestionis uel cibi in generali.

12 **D**Ebeat autem ad minus quilibet comedere semel inter diem, & noctem, & ad plus bis; medium autem inter hoc est, si comedatur a [ter in duobus diebus.]

13 Prolongetur etiam tempus [refectionis,] ut fiat cibi bona digestio. fiant etiam paruæ buccellæ, ut bene digerantur.

14 Nam omne id quod [contundere non poteris,] erit apud te digestionis difficilis.

15 d [Attendatur etiam ut omne præter naturam, & illudabile curetur] cum contrario eius conuenienti secundum complexionē & malitiam ipsius.

16 Sunt autem quàm plures complexionēs inæquales [cum malitia cibi rectificabiles.]

17 Utatur ergo eis homo secundum vsum & cōsuetudinem suam. nec sunt appetitus nec delectatio cibi omittendi.

18 Omnis namq; consuetudo subito, & sine gradatione ablata, nocet, & offendit illum cuius est.

De ordine ciborum & rectificatione eorum.

19 **E**co preponendū. Estq; sapor dulcis acetoſo uenien dus. Et siccum cum humido rectificandum. Et frigidum cum calido, & contrario. Quod si timeatur [defœdatio] oleaginosi uel eius quod est malæ digestionis ratione pinguedinis, addatur sal eis, aut aliqd acutum, nam hæc iuuant ad subtiliandum.

Hora refectiois.

20 **P**ost exercitiū quoq; est refectio faciendā, & ipsum postquam exiuerit fœx ab eo.

21 Est autem querendus locus tranquillus & frigidus, & a vento euentatus ad laudabilem refectioem faciendum, necnon etiam tempus & hora frigida, unde decet hominem esse attentum in hoc regimine.

Regimen cibi in qualitate, & quantitate.

22 **T**empore quidem æstiuo est cibi quantitas minuenda. Estq; tūc ad subtiliter nutrientia declinandū, unde vitandæ sunt tunc carnes grossæ, & vtendum est oleribus, & lactis speciebus.

23 Et piscibus recentibus, hædo, & agno medio cris ætatis, & pullis gallinaceis, & gallinis, carnibus quoque [columbarum, & coturnicū.]

24 Sunt etiam ex conferentibus tunc fercula ex coriandro, & agreita composita & b [sata] beg, & ceribat.]

Regimen potus aquæ.

25 **S**i quis ergo velit a morbis euadere, diuisat regimen suum in tria, quorum vnum tribuatur animæ, & aliud cibo, & aliud potui uel aquæ.

26 Et parum quidem aquæ frigidæ satiat, &

situm sedat: ad hoc tamen nō sufficeret multum tepidæ.

27 Non est autem aquæ potus frigidæ nimium a [frequentandus, eo quod] neruis obsit.

28 Non est etiam offerendus potus aquæ niuis nisi pingui sanguineo, multæ carnis.

29 Est etiam vitandus potus aquæ in mensa nisi b [ratione adhærentiæ, & tardi descensus] buccellæ.]

30 Non est etiam sumenda aqua cum cibo, nec in egressu à balneo.

31 Nec etiam post forte exercitium, & coitum, hoc enim est malum & illudabile.

32 Si tamen quis ex modica tolerandi potentia siti urgeatur, sumat ex ea parum, tantū. q declinatio & impulsio cibi ad inferius sto machi compleatur, quatenus ibidem digeratur. Sumat tamen ex aquis illam quæ sitim sedet & satiet. aut ex vino quod & quantum congruat & sufficiat.

33 Et si sumpta aqua ad satietatem, aut vino sufficienti, accidat sitis, vitentur potus eorum, quoniam talis sitis est mendosa.

Regimen uini.

34 **N**on est curandum de assumptione mul ti uini: debet; sufficere modicū quum est in vſu, nec est continuandus omni die potus uini: nec est bibendum in ieiunio: nec est post sumptionem cibi subtilis uel acuti. estque omni tempore uitæ, nisi semel in mensa, ebrietas euitanda.

35 [Et bibat uinum aromaticum: adiuncta si bi acetositate mali granati, aut succo cytoniorum, & cucumeris, ille cui accidit ex potu uini dolor capitis, sup calefactio, & ebrietas, bibatq; ipsum cum aqua mistum.]

36 Et dandum est in potu ei qui querelofus est ratione uentositatum in corpore suo existitium uinum purum & citrinum: nam fortius ex eis congruit eis amplius, expedit etiā ut cum salis coniungantur.

37 Tempore autem æstiuo sumendum est uinū album & aquosum, eo quod sit subtilitati & simplicitati propinquius, b [cui addatur acetosa, & super comedantur styptica.]

Regimen somni.

38 **N**on prolongetur somnus, quoniam ob est animæ, nec etiam uigiliæ, quoniam inde debilitantur sensus.

39 Prolongatio uerò somni congruit ei, cuius cibis est indigestus: necnon super a [malitia] cibi non recipientis digestionem.]

40 Nec est somnus prolongandus in ieiunio, & tēpore famis. Nam repletur caput fumo, & uaporibus, a fœcibus & superfluitatibus eleuatis.

41 Non est quoq; immediate post cibum uel comestionem dormiendum accumbendo, donec ad locum digestionis peruenerit cibus assumptus.

Regimen motus exercitiū.

42 **N**on est exercitandum exercitio magno, & forti, nec est tantum quiescendū q omitatur omne exercitium: imò est a [hoc] uitandum.]

Sunt

a B. semel tantum, talis comestio uero nō debet esse nisi post 24. horas. Et si bis, post horas xii. Et si ter in duobus diebus, talis comestio debet esse inter xvi. horas.

b B. masticatio nis. c B. est difficilis contritiōis ex masticatione d Et quoties appetitus desiderat cibum malum, dimittatur comestio ipsius. Et si intentio fuerit firma ad illū rectificetur.

e B. quibus comestio cibi mali & illudabilia

a B. abhominatio.

a B. perdicum & franquilinoz.

b B. schbagi, & zirbagi, & diligat dulcia sicut est ehabilla, & cibaria de casta, & almeſus.

43 Sunt ergo taliter membra exercitanda, & per exercitium adiuuanda, ne colligatur qđ timeretur colligi in eis ex malis humoribus.

44 Eundo ^b [vel clamando] si volueris, donec appareat velox & ^c [cita expiratio.]

45 Macer autē & extenuatus non debet exercitari, ne ipsius dissolutio amplius augeatur.

46 Verum debet exercitari pinguis & multae adipis & axungie: est tamen accingendus si habuerit ventrem magnum.

47 Tempore vero æstiuo est minuendū exercitium: quum tunc dissoluatur & subtilietur homo per sudorem.

48 Iam quidem retuli in capitulis theoricæ regimen eius: cuius corpus indiget euacuatione superflui, aut retentione contrarij ^d [addens huic quod mihi placuit.]

49 Congruit quidem vsus omnium: quorum præmissi relationem secundum qualitatem dictam, in tempore æstiuo, super calefacto ²⁰ iuueni, & ciuitatibus meridionalibus.

50 Et tempore quidem hyemali est vtendum contrarijs eis, quæ retulimus: vt obuietur & resistatur frigiditati ipsius.

51 Vere quoque & autumnū incedendum est inter æstatem & hyemem.

52 Congruitque regimen exsiccatiuum in vere, & humectatiuum in autumnū. Vnde fugienda est exsiccatio in eodem.

53 Est autem vtendum regimine conuenienti ³⁰ tempore æstiuo: & in fine veris, & in principio autumnū.

54 Verum in principio veris, & in fine autumnū debet regimen conformari regimine hyemis. Vnde vtendum est tunc cibis calefacientibus.

55 Regimen autem eis cuius relatio dicta est, congruit habitantibus, & residentiam facientibus in ciuitatibus, & castris. Verū ^e [mercatores] sunt regendi regimine iter agentium. ⁴⁰ *Regimen iter agentium, & primo nauigantium.*

56 **E**st quidem vitanda nauigatio per mare in hyeme, & ^a [et]

[volens nauigare debet assumere & colligere aquam multam, & multa vasa munda, cui preparanda & offerenda sunt cibaria humida. Venter & natura eius est cum medicinis mollificanda. Vnde si timeatur vomitus cholerae, euacuetur per secessum: quibus peractis ingrediatur nauim, & imponat secū ⁵⁰ succos acetosos, & cum eis stypticos.

57 Et ad vitandum defœdantia, & sordes, præparet sibi mundas vestes.

58 Quum autem in aliquo ex iter agentibus multiplicabuntur pediculi, quos non possit interficere: lana cōtorta, & ^b [mersa in oleo: in quo argentum viuum fuerit extinctum, appendatur] vestibus eius, donec videantur cadere pediculi ab eo.

59 Iter autem agens per ^c [siccum] regatur cum regimine frigoris.

Regimen a [distorum, & primo cum] frigore.

60 **E**st ergo cauendum ne obuiet ei ^b [frigus, quoniam perdetur ratione alioris, & cōgelationis.]

61 Et reficiatur vsque ad saturitatem: ne moriatur fame.

62 Et si fuerit in frigidatus, ingrediatur balneū, & ^c [vniatur cum habentibus] corpora pingua & carnosia.

63 Et si caligent oculi eius, visusque ipsius digregetur ex gelu, ponatur super faciem eius peplum nigrum.

64 Et eius extrema protegantur a frigore, & oleo ^d [ ] fomententur. ^e [unde] inuoluantur pedes eius multis coopertorijs priusquam sotulares calcientur.

65 Vnde si cessante dolore extremorum non recuperent sensum, scito ea esse dissoluta & mortificata a frigore: pro tanto tunc iugiter sunt fricanda, & calefacienda cum oleo de synapi calefacto, & consequenter fascianda.

66 Et si inde pedes fuerint nigri, aut liuidi, scarificentur: & si fuerit in eis putredo mundeatur, & si aliquid dissolutum fuerit, abscindatur illud ab eis.

67 Qui vero inde lassitudinem incurrerit, curetur cum oleo, & seruet regimen & dietam subtilem, friceturque & extendantur ipsius membra in balneo, & requiescat consequenter aliquibus diebus.

Regimen iter agentis per siccum tempore calido, & sicco.

68 **I**ter agens tempore æstiuo & calido sic est regendus, vt scilicet prohibeatur ei ne aggrediatur iter suum hora æstus & feruoris in meridie, estque primo minuendus ne supercalefiat ex labore itineris, pro tanto extrahatur sanguis ab eo in ^a [magna] quantitate, & sic efficietur securus ab apostemate, scilicet per phlebotomiam.

69 Verum si cholera in eo dominetur, educatur ab eodē, & sic sitis malitia alleuiabitur, aut tollitur. estque ante aggressum itineris succis cōuenientibus extinguenda. ^b [alias verēdum est, ne calore ipsius periculo exponat.]

70 Et fiat vt comedat aliquantulum ex herbis frigidis, & simul & semel saturetur aqua, & quiescat quum poterit, nec irascatur fortiter ^c [aliquatenus, & moretur in locis umbratis:] & viter seu dimittat clamorem & sermonem, nec non etiam bellum & iurgium, nec moretur in loco nimis calido, & sumat in potu syrupum ex succo vūæ acerbae cum succo portulacæ & aqua.

71 Et si sitiāt in ^d [meridie], teneat in ore suo pilulam vnā ad quantitatem lupini factā ex trochiscis cāphoræ. Et si timeat ne facies alteretur a sole, & nigrescat eius cutis, dissoluāt seu liquefaciat rector eius oleum cum cera ^e [ ] simul iuncta præsertim in mulieribus.

Regimen infantis dum adhuc est in utero.

72 **V**itodiatur taliter infans in utero, ne cōtingat corpori eius aliquod nocumētū.

73 Et eligatur nutrix quæ cibabit & potabit eū, vt sit boni nutrimenti apud eum.

74 Talis est etiā apponenda intentio super stomachum prægnātis: ne contingat corruptio in desideriis seu appetitibus eius.

75 Rectificetur etiam sanguis eius ^a [ ] & ipsius superfluitates educantur: ne infantes superfluitatibus offendantur: verum si sanguis excitaretur in eis, minime tamē minuatur. Sed vice prædictæ euacuationis infrigidetur sanguis, seu eius feruor extinguatur.

Si

^c n. amplectatur.

^d t. n. costino, ^e n. deinde.

^a B. sufficienti.

^b B. quoniam timenda est caliditas eius.

^c n. & utatur rebus facientibus umbram & his quæ pares, & os cooperiūt a puluere.

^d B. hora uehementis caloris.

^e t. n. lba.

^a n. ex quo infans generatur, & nutritur.

b. humoz.

76 Si etiam^b [phlegma] in ea excitetur: minime tamen euacuetur secessiuis, vtatur nihilominus tunc conuenienter subtiliantibus.

Regimen tempore partus.

a. B. partes dī-
ca vuluam exi-
stentes.

77 **Q** Vum autem instabit tempus partus: vtendum est partum facilem efficiendi bus, vnde fricentur in balneo ex omni parte cum oleo ilia ipsius, & a [quod coniungitur vtri eius] ut sic nervi eius & musculi mollicentur, ne partus eius laboriosus efficiatur.

78 Vnde vtatur oleo i cibis eius, & forbeat brodium seu ius pingue.

79 Et protegatur a clamore, saltu, timore, pugna, & percussione, & in agone, & violentia eius offeratur ei decoctio dactylorum, & fce nugreci.

b. a. comprimatur

80 Expedit etiam vt in partu habeatur obstetrix discreta: que circumscrip̃ta omni pusillanimitate trahat fortiter pedes eius, & b [imprimat] ventrem eius, caute tamen & discrete: postquam subito eam surgere fecerit.

81 Et si fluat ab ea sanguis multus, offerantur in potu trochisci ex Karabe, si vero ratione alicuius impedimenti non egrediatur ab eo sanguis in conuenienti quantitate, sumat in potu trochiscos de myrrha.

e. fa. sen grano-
rum abel.

82 Et vtatur sumigijs dissolutis ex myrrha, Kytram, lauina, & t [ ] sulphure; & coloquinthida factis, si secundina non egrediatur.

Elesio nutritis.

a. B. pinguis &
ani.

83 **E** St ergo nutritrix eligenda medioeris ætatis, & carnosæ: non tamen laxæ carnis, p complexionem suam appropinquans æqualitati, & temperici, a [alti & erecti] corporis, & magnarum mamillarum: habens caput mundum & sanum, & oculos immunes ab omni nocumento intrinseco, & q̃ sit sana breuiter in membris, & iuncturis suis.

84 Et habeat multum lac, cuius color sit albus, nec sit nimis subtile, nec nimis grossum, & sit sapor eius dulcis, b [sine horrore aliquo] sitque coniunctum in partibus, & non fluidum. c t [ ]

85 Congruit autem vt dulcibus pinguibus, & piscibus recentibus d [cum oleo] nutriatur.

Regimen infantis quem exit ab utero.

86 **V** Ngatur ergo & liniatur stypticis cum fasciabitur, donec manifeste induretur cutis eius, & a [calefiat] & ab humiditatibus eius mundaetur: & mediocri ligatura fascietur. b t [ ]

87 Nec est etiam ei longo tempore prohibendum lac, quoniam supercaleficeret inde.

88 Suntque tollenda & vitanda omnia ipsum ad iram excitantia, & ipsius somnum impediencia, si enim velit quis somnum prouocare, ponatur stratus eius e [capax, & latus satis] in loco opaco: & imponatur papauer in cibis suis, si ex ablatione somni seu vigiliarum instantia cōtingeret ei aliquod nocumentū.

89 Vtilius tamen esset multum, magisque necessarium, ne alicui infantium daretur aliquid ad comedendum excepto lacte solo: do nec habuerit dentes suos.

90 Et quum surget a somno & excitabitur, necessietur ad videndum lucem: taliter etiam

quod inspiciat astra in coelo; videat etiam in die colores uarios & diuersos: quatenus d [in hoc exercitetur.]

91 **E** t loquatur semper alte quicumque aut quæcunque habebit accessum ad ipsum qui uoluerit quis ipsum instruere & assuescere ad loquendum.

92 Et ponatur mel in ore eius, leniendo & fricando ex eo palatum, gingiuas, & linguā eius, & addatur cum eo aliquantulum thuris, & t [ ] liquiritiæ.

93 Et prouocetur ei sternutatio, quatenus ipsius nasi oppilationes aperiantur & mundaetur: hoc enim rectificat & clarificat uocem suam, omnes etiam sensus eius, & cum hoc dilatat pectus & anhelitum bonum facit.

94 Et uitet phlebotomiam, & pharmaciam, donec ad ætatem adolescentiæ peruenierit, nec resistatur apostemati, variolæ seu exituræ eadem contingenti cum s [attractione.]

Regimen conualescentium.

95 **L** iet conualescentes ab egritudine sani existant, eorū tamen corpora non sunt fortia, sed debilia, sicut sunt debiles immunes a morbo, quorū virtutibus accidit fatigatio, & sanguinis priuatio in eorum corporibus.

96 Si autem macies & extenuatio corporum ipsorum fuerit longi temporis, & chronica, reducantur paulatim ad consuetudinem propriam nec fiat hoc subito & festinanter: si vero emacerati fuerint, & extenuati in tempore breui, a t [ ]

ad solita, est nihilominus gradatim subtiliandus, donec euasio corporis ipsorum sit manifesta.

97 Detur ergo ei parum ex cibo, qui tamen laudabilis sit virtutis & chymi.

98 Et sit in quiete & tranquillitate, eo quod eorum membra tenera sunt & mollia, rectificeturque eorum animæ bono b [confortio,] & laudabili sede, & minitrentur eis aromatica, & omnes flores laudabilis odoris, & gaudeant & latentur, & c t [ ]

ipsos exhilarantibus rectificentur, & vident meditationem, & tristitiam, & ingrediantur tinas in balneo: nec tamen ibi diu a [sedent]: & ungantur ibi membra eorum oleis conuenientibus: non tamen cum forti fricatione, nam hæc efficiunt in eis calorem innaturalem.]

Regimen senum.

99 **V** ires & virtutes senum retrocedunt omni die, & etiam minuuntur.

100 Vnde detur eis fortis cibus in parua quantitate sumptus: qui scilicet non aggrauet membra ipsorum.

101 Et si euacuantur, nequaquam cholera educatur, sed potius dimittatur, cum sit in eorum corporibus medicina.

102 Nec phibeatur eis totaliter phlebotomia, si iam vti fuerint ea: imo minuatur etiam in hoc casu sexagenarius, si corpulentus fuerit & carnosus bis in anno, nec aburatur hoc in duobus anni temporibus, prohibeatur tamē ei omnino phlebotomia ex cephalica, & sic erit eius regimen bene ordinatum.

103 Quum etiam peruenierit ad septuagesimū annum,

annum, minuatut semel in anno, nec secun-
detur in eo etiam in corpulentis, nec etiam
est ex tunc de mediana minuendus, & si fue-
rit corpus eius quasi plenum; unde cum pro-
cesserit in etate amplius v. annis, minuatut
bis de basilica in duobus annis.

104 Post hanc autem etatem est eis omnino
phlebotomia prohibenda. Nam obest mul-
tum senioribus, & decrepitis, nec etiam sunt
eorum apostemata [mitiganda,] nec est
etiam attractio in apostematibus eorum for-
tificanda.

105 Sunt nihilominus mundificandi cum fri-
catione & sudore, denturque eis b [pingues
scilicet fici] per interualla, & mundificen-
tur etiam cum cibis mollificantibus, destru-
ctio autem eorum cum medicinis est omni-
no prohibenda.

*Regimen eius, cuius sanitas est diminuta in aliquo ex mem-
bris, & non in alijs, aut in aliquo tempore, &
non alijs.*

106 **Q**ui ergo patitur in aliquo tempore de-
terminato, curetur prius quam in-
currat morbum.

107 Et curetur cum contrario eius, de quo co-
queritur illo tempore, & commuta tempus
pro tempore.

108 Si ergo aliquis patiatur in aliquo ex mem-
bris suis, attendatur & recipiatur cura eius
ex his, quæ colligam in curis morborum, do-
nec liberetur & mundetur ab illo morbo.

Regimen eius in quo apparent signa futuri morbi.
109 **E**t si appareat in alicuius corpore signū
significans super morbum futurum, p-
hibeatur attente aduentus eius, quoniam oc-
cultā est causā in corpore eius pro tanto au-
feratur priusquam detegatur; iam autem re-
tuli quid significat accedens apparens in cor-
pore, & de qua egritudine timendum sit ex
eo, unde attente curandum est de eo facien-
do cessare causas eius, ex his quæ retulimus 40
in capitulo suo.

INCIPIT TERTIA PARS.

Practica de reductione sanitatis in ægris cum
cibis & medicinis.

1 **P**ostquā ergo ordinavi cōtenta sub
genere cōseruationis sanitatis,
nunc incipiam loqui de cura ip-
sius morbi. & hoc quidem est unū
ex generibus practicae, hoc autem sit obuiā
do ei cum suo cōtrario, ut si fuerit morbus
ex caliditate curetur cum frigiditate, & e cō-
uerso, & si fuerit ex humiditate curetur cū
siccitate: & e cōuerso.

2 Curetur ergo cerebri repletio cum euacua-
tione, & sic fiat de membris alijs, & in patiē-
te obturationem ex oppilatione fiat apertio,
donec eius mali-
tia fuerit rectificata & lenitas corporis noci-
ua exasperetur, & similiter asperitas leniā.

Rememoratio specierum medicinarum.

3 **I**cquidē faciā mentionem medicina-
rum humores educentium per fecesū.
4 Unde referam illam super quam domina-

tur aliqua complexio, & habentem potentiā
educendi aliquem humorem, & habentem
uim aperitiuam, aut mollificatiuam, & ha-
bentem potentiā vrendi, vel putrefacien-
di, a f [ ] claudendi & aperitiuam op-
pilationis, & attractiuam, b [ ]
exsiccatiuiam, aut sanatiuam carnis generati-
uam, aut sigillatiuam, & his similes in virtu-
tibus secundis & tertijs.

Rememoratio solutiuiorum cholerae.

5 **E**ducit autem fortiter cholera rubeam
scammonea, cuius dosis est a tertia vnius
drachmæ, vsque ad vnum Kirat. habet etiā
potentiā super alios humores, cuius qui-
dem rectificatio fit cum cydoniis, ne lædat
stomachum, & hepar.

6 Detur autem ex aloë solidum vnum, & si
fuerit necesse a [ ] duplicetur pondus illud
cum speciebus conuenientibus, & si detur
multum ex eo, rectificetur cum bdellio, gū-
mi, & dragacantho.

7 Et ex myrobalanis citrinis offeratur in po-
tu vnc. j. & tantundem offeratur de violis, sic
etiam fiat de medullis casie fistulæ & tamar-
indis, & non amplius.

Rememoratio solutiuium phlegma.

8 **D**entur ad hoc dauic. ij. ex pulpa colo-
quithidæ mundæ, & rectificatæ bdellio.
& similiter fiat cum cucumere amaro,
quod est ei simile in hac operatione, rectifi-
cato cū pondere sui ex conuenienti ad hoc.

9 Detur autem drac. s. ex sale nitro & sale, nam
expellunt phlegma: sed dentur ex turbit [da-
rham, ij. cum datur in potu, ponantur in deco-
ctione sequali. ij.]

10 Et detur ad minus ex agarico b [darhan. j. &
quatuor ex granis.]

Rememoratio educentium aquam citrinam.

11 **H**æc quidem medicina educunt aquam
citrinam, scilicet pondus. ij. dauic a [lau-
reolæ,] & pondus vnius dauic euphorbij nō
antiqui, tantundem ex b [tithymalo] rectifi-
cato, sicut rectificauimus ipsam aloem, & etiam
pondus c [darhan. j.] ex centaurea.

Rememoratio solutiuium melancholiam.

12 **D**etur ergo in potu ex senæ, polypodio,
epithymo myrobal. Indis, & etiam ex fu-
mo terre, & buglossa secundum quantitatē,
quam ex ea educere intenderis. unde si æqua-
liter & temperate eam velis educere da. unc. s.
& ex lazulo a [darhan. v. ipse tamen est signā-
ter periculosus & verendus.

Rememoratio compositionis medicinarum.

13 **R**adix autem veridica esset, ut si posset
fieri, ministraretur semper vnica & sim-
plex medicina in omni morbo, donec eius
operatio panderetur: fuit nihilominus ne-
cessaria earum compositio propter illud,
quod nunc dicam.

14 Scilicet propter morborum compositio-
nem adinuicem, & propter medicinarum
adæquationem, & dulcorationem mali saporis
& amari ipsarum, & ad iuuandum carū
transitum si fuerit difficilis & tardus, & re-
tificandum difficilem glutitionem ipsarū a
[uentris soluentium.]

a f B. aut digre-
di, aut.

b f B. aut abiller
suam, aut rarifi-
catiuiam, aut.

a B. rectificetur.

a B. drac. ij. & est
datur in potu in
decoctione de-
tur aut. ij.
b B. drac. ij. & si
militer deat ex
granis nil.

a B. de meze-
reon.

b B. scbram.

c B. drac. ii.

a B. dracs. hoc
enim est pro-
prium ad ipsam
educendam.

a B. & quod ad
iuuand uentris
solutionem.

Quæ

Quae dosis debet dari ex medicinis.

Quum ergo fueris attentus in compositione solutiuarum: pone debitum ordinem & numerum earum in compositione: accipe ergo cum propriis dosibus, & determinato numero, medicinas solutivas, sicut volueris rectificatas, & diuide consequenter certis portionibus doses earum: & detur in potu ex ea secundum numerum componentium ipsam, & sic fiat quum sic componitur, quod totum compositum propinetur, & composita seruentur necessitati tempore opportuno.

16 ^a†[

Huiusmodi sunt myrtha, sumach ^b[berberis, & foex ferri, myrobacacia, coralli, & emblici, lutum armenicum uel terra. & ^c[rumex seu arius.]

17 Et ^d[cappæ glandium, sanguis draconis, & gallia mulchata,] & balauitia cū spodio mista, & auellana Indica, coriandrum sicum, & ^e†[folium] cum plantagine, hæc enim styptica sunt in actione sua.

18 Et galgē, ^f[slapatium,] ribes, berberis, sunt frigida, & constrictiua.

De simplicibus medicinis calefacientibus præter quod educant.

19 **S**cito quod calefacientes medicinae secundum quod retulerunt & expertū est, sunt conditi, thus, piper, cardamomum, & piper longum.

20 Et cartamum, mentha, squinanthum, & cinamomum, & ^a[passæ montanae, i. staphisagria,] & capparis.

21 Et ^b[scantonica, vrtica, & melissa] storax, & ambra.

22 Et lignum aloes, acorus, melilotum, cuscute, & zingiber.

23 Et gentiana ^c[basilicon] pœonia, lacca, & reubarbarum.

24 Et folium, laudanum, & baccæ lauri & ammeos. ^d†[

25 Et anethum, & cataputia, & ^e[alcanna rubra & myrtha.]

26 Prasilium, serapinum, acorus & anisum.

27 Et carui, cuminum, ^f[& seminis apij campestris.]

28 Et spica, capill. uen. ^g[satureia, & darfaan.]

29 Et casia lignea, galanga, chelidonia, & assarum, pix, hyssopus, & alchitram, pyrethrum, & balsamus.

30 Et maiorana ^h†[& papauer rub. & ⁱ[celicerta] calamus aromaticus, & camomilla.

31 Et nigella, assa foetida ^k[terbentina,] & sulfur ammoniacum, synapis ^l[allium, cubebæ,] costum.

Doctrina quæ siccum ab humido distinguit, & gradum medicinarum simplicium.

32 **O**mne autem frigidum & calidum erit siccum vel molle seu humidum, & ex stypticitate quidem siccitas cognoscitur: ex lenitate uero humiditas.

33 Est autem apud medicos nota graduum diuersitas. Nam immutatio & alteratio solo in

tellectu & ratione pcepta est ^m primo gradu. **34** Omne autem cuius immutatio sensu percipitur sine violentia, habet manifestam significationem quod sit in gradu secundo. Omne autem cuius immutatio sensu percipitur cum læsione, sed non destruit, est in gradu tertio.

35 Omne autem quod sui violenta uisione, aut stupefactione, seu narcotizatione corrumpit quod immutat, exiit a temperie uel que ad quartum gradum.

Rememoratio uirtutum secundarum medicinarum simplicium, & primo medicina attrahens.

36 **S**cito quod in omni maturatio est viscositas cum calore medioeri, & temperato, & proportionali, cū calore membri, in quo maturatio intenditur, cuiusmodi sunt adipēs, pix, & gummi pini: & oleum cum cera si mul mista, & oleum ^a[cum cera bene mistū, & agitarum,] & frumentum in oleo coctū.

37 Omnis medicina mollificatiua est fortioris caloris, quam sit membrum in quo mollificatio intenditur: non tamen est tantæ uirtutis & potentia, ^b[quod sui dissolutione, & subtiliatione manifestetur in corpore nocuum] cuiusmodi sunt galbanum, bdellium, ammoniacum, storax, & medulla ribæ ceruina.

38 ^c†[^dIndurantes quidem medicinae frigidae sunt sicut solatrum, lentigo uallorum, & similes his.

39 Omnis medicina oppilatiua est ^e[caliditate & siccitate expoliata manifesta] non mordicans membrum cui coniungitur, & cū hoc terrestri est aut viscosa.

40 Est autem notū, quod omnis medicina oppilationis aperitiua, incisuiua est & subtiliariua: cuius sapor est salsus uel amarus: cuiusmodi sunt cepe ^f[marinae] & radix lilij, radix ^g[prouinche, sal nitrum] capparis, & ^h[faba lupina.]

41 Et stypticum quidem potest esse aperitiuum, sed nullo modo aperiet exterius applicatum: nihilominus in potu assumptum oppilationem aperiet in membris existentem.

42 Medicina quidem mundificatiua & abstersiua est minoris subtilitatis, quam sit præcedens sicut faba: ⁱ[fortius tamen eis est dulce] sicut mel, & dulces amygdalæ.

43 In omni quidem rarificatiuo, & resolutiue existit calor temperatus, sicut est oleum catapuciæ, & chamomillæ, & oleum ^j[radicum fœniculi.]

44 Omnis quidem medicina orificiorum uenarum aperitiua ^k[mundificatiua] est habens calorem ^l†[^mmixtum cum grossitie, cuiusmodi sunt allia, cepe, & fella.

45 Quicquid confert ad obturandum & constringendum meatus, debet esse stypticum, & mordicatione priuatum.

46 Omnis medicina uisiua est magni & fortis caloris, & uisum grossitici.

47 Omnis medicina putrefactiua est ⁿ[perfecta] caliditatis, & subtilis subtilitatis.

48 Medicinæ autem carnis diminutiue sunt debiliores prædictis, sed sigillatim uicem abstersiue sunt & desiccatiue.

Medicina

^a B. Et medici-
nae habent uir-
tutem primam,
& similiter uir-
tutem secundam,
& quadam me-
dicinae habent
uirtutem tertiam
a quibus fluunt
operationes.
Virtus autem pri-
ma medicinarum
est sicut calefac-
tio & infrigida-
tio, & defeca-
tio, & humectatio.
Et hic incipimus
adducere medicinas,
q̄ infrigidant.
^b B. bellinei,
scoria ferri, my-
robalani chebuli.
^c B. alhanfegi.
^d B. cortex inter-
rior glandium
subrinus & san-
guis draconis,
& sicut ram-
ech & galia & alcha-
rathis, quæ om-
nia sunt constri-
ctiua.
^e B. folium In-
dom.
Alia litera he-
matites.
^f B. Alia litera
granata acetosa
a. B. mahaleb.
^g B. seha, & ur-
tica & origanum,
& uisuen.
^h B. bedoard.
ⁱ B. & cyperi
& B. blatæ bi-
zantiæ, & alcan-
na & fuer myr-
tha, & andaro-
cha.
^j B. B. ruta, &
semen apij syl-
uestris.
^k B. hæce &
darifahan.
^l B. B. anudé.
^m B. lucnaha &
fomiculus.
ⁿ B. granum ui-
ride.
^o B. nath.

49 Medicina quæ a tota specie attrahit humorem seu humiditatem aliquam, est bezahar, & medicinæ laxatiuæ seu educitiuæ.

50 Omnis autem actio medicinæ attrahentis ratione qualitatis notæ fit a calore ipsius naturalis & subtilitate substantiæ, cuiusmodi sunt ammoniacum, bdellium, aut a putrefacientie, sicut in egestionibus, & stercoreibus.

51 Bezahar autem confert quum superat, aut ratione qualitatis conuertentis, & immutatis, aut ex sui natura propria, aut eo etiam quod confert educendo [per modum qualitatis necantis a veneno.] Vnus autem harum non est conueniens tempore sanitatis, ideoque [qui vitur frequenter eis, incurrit inde nocumtum.]

52 [Hæc medicina calida est, & aperitiua, incisa sua, & mollificatiua.] Ex ea etiam est quæ stupefaciendo confert, sicut opium & ceteræ narcotice.

Rememoratio virtutum tertiarum medicinarum.

53 Post relaxationem quidem predictorum, reperietur relatio tertiarum virtutum super his quæ contingunt, & generantur, ex quibus est comminutio lapidis in renibus, quæ quidem fit ex omni eo quod dissoluit, incidit, subriliat, & mollificat, dum tamen calorem non habeat manifestum, cuiusmodi sunt radix asparagi, & radix arundinis, & vitrum vitum, & a [passæ montanæ, i. staphisagria.]

54 Et similes istis habentes scilicet aliquam caliditatem & humiditatem, faciunt egredi quod est in pectore per screatum.

55 Quæ etiam sunt temperatæ caliditatis, generant lac.

56 Et omnis medicina iuuans screatum prouocat menstrua [ ] dum auctam habuerit caliditatem, præter quod [fortius] exliccet.

57 Et hæc quidem omnes prouocant vrinam, acutæ tamen sunt in hoc certiores, & magis conuenientes.

58 Postquam ergo retuli vires & virtutes complexionum medicinarum, incipiam nunc referre modos medicaminum, & antidotorum. referam ergo omnes modos earum, quibus vtuntur medici tam in interioribus assumptis, quam in exterioribus applicatis. Et sunt velut decorationes, [ ] [pilule, syrapi, [ ] loc, linimenta, cerata, ablutiones, fomentationes, fricationes, stussa vel pyria, balnea, trochisci, electuaria, suppositoria, licinia, clysteria, stillicida seu stillicidia, iniectiones, magdaleones, detestificia, sternutatoria, acuatoria, syringa, emplastra, & vnguenta, pulueres oculorum, & sinapisma, & sunt caputpurgia, collyria, nasalalia, decoctio, colatura, opiata, & fumigia per traiectionem, & sine fricatione, saccellationes, infusiones, traze, confectioes.]

Rememoratio reificationis corruptionis, & significationis ipsius.

59 Omnis morbus quem sumus relaturi existit vniuersaliter in toto corpore aut specialiter in aliquo ex membris eius. Qui si fuerit sine materia, erit quidem cum complexioni suæ contrario eius cura. [ ]

60 Discernitur autem morbus repleti corporis a morbo predicto, sumendo experientiā ab eo per inuestigationem artificialem, scilicet si non addit cum eo aliquod ex signis super repletionem corporis signantibus.

61 Si autem contingat nocumtum ex operatione in cura morbi, erit quidem medicamentum simile, scilicet morbo in complexione, & recipiet iuuamentum ex eo quod contrariatur causæ efficienti corruptionem, & morbum.

62 Potest etiam sumi significatio super morbum ex sensu tactus, & debilitate operationis.

63 Et etiam ex eo quod apparet ex illa uoluntatibus [ ] secundum species & modos suos, & etiam ex eo quod videtur de superfluitatibus excurrentibus.

64 Si ergo patientis vrina fuerint sine hypostasi, & residuiis, & pulsus inæqualis, nequaquam ex repletionem patietur, sed morbus eius reponetur potius sub genere morbi inanitis & consumptiui.

65 Et si dolor sit in aliquo loco, specialiter significabit super passionem illius loci.

66 Sumitur etiam significatio super ipsum ex ætate, & complexione corporis, & ipsius colore, & quatuor anni temporibus, & eorum constitutionibus, & ipsius propria habitatione, & ciuitatibus eius, & ex eo quod præcessit de regimine proprio, ex his enim fit iuuamentum super cognitionem & præcognitionem morbi.

Rememoratio morborum significantium supra morbos ex mala complexione calida.

67 I ergo corpus patiat de caliditate, lædetur quidem ab omni calido, & tactu caliditate reperietur; eius vrina rubea, & pulsus velox & inquietus, cum siti, & labore seu angustia, & vigiliarum instantia, cum motu inordinato, habitudine extenuata, & colore citrino & habitatione meridionali ciuitatis, & ætate iuuenili. [ ] & discursu eorum quæ calorem efficiunt, pro tanto curetur cum infrigidantibus febrē vrentem, & [ ] omne quod laborem infert curantibus, & sit cibus eius secundum quantitatem virtutis, & quantitatem eius, quod apparebit ex appetitu ipsius frigide.

De signis male complexionis.

68 I vero ex mala complexione frigida patiat, constat quod infrigidantia oberunt ei, & omnia calida proderunt eidem, eius etiam frigiditas percipietur sensu tactus, & color eius signanter albus reperietur, pulsusque tardus, nec patietur sitim, nec vigiliarum instantiam, quod si pateretur, [ ] non tamen inde molestaretur. & si cum colore albo adsit lassitas, & mollities corporis, ætas senectutis, & locus, quem inhabitat fuerit septentrionalis, & tempus anni hyems, & usus fuerit in præterito infrigidantibus; erit quidem significatio certa super isto, pro tanto si medicetur & curetur in aliquo, curetur cum calefacientibus, & breuiter intendatur in cura eius secundum curam qua curatur spasmus.

De signis ex mala complexione calida & secca.

69 I quidem duo morbi non priuantur aliter ex duobus, unde si fuerit morbus siccus,

b. 13. dispositio
nibus.

a. B. & ætate,
& causæ præterite.

b. B. ægriendi-
nem facientem
angustiam.

a. B. uigilias.

a B. & gingiua
rum & aposte-
mate gulæ, &
amygdalarum,
& in squinātia,
& in catarrhis,
& in pleureſi, &
peripneumonia
& in apoſtoma
te hepatis & ſto-
machi, & i apo

98 Et maculae subtiles, & nigrae, & oppilationes hepatis, & apostema matricis, & pleurexis & ^a [calus] & ablatio appetitus.

99 Et vertigo, & fissura labiorum, & dolor vus, & fortis fluxus ventris.]

100 Et vlcus quod dilatatur, & dubellet, & tumor existens in ano.

101 Et pruritus, & variola, aut formica, & erysipela, & pulmonis vlcera.

102 In cura quidem horum morborum est sicut in cura febris tertianae procedendum: educatur ergo cholera absque phlebotomia, & attendatur ad in frigidationem ipsorum, sicut in morbis sanguineis. verum morbi cholericus specialiter humectentur, nam praedicti ambo morbi vniuocantur, & conueniunt in caliditate, necnon etiam in omni eo quod per eam infertur patientibus nocumentum. Sumantur autem signa super hos morbos si gnificancia ex capitulo signorum dominiū cholerae significantium.

De morbis ex humore phlegmatico.

103 Omnis quidē morbus ex humore phlegmatico generatus est sicut apostema tumidum, & laxum, paralytis, & relaxatio, dolor capitis ^a [de frigida, & epilepsia.]

104 Et sicut scabies magna, & ^b [grossa, & ipsius constipatio, & retentio,] & tumores colli, id est glandulae, & squammæ capitis, & obliuio, & dolor aurium ^c [de frigida, & borat] & macula alba seu morphea, & apoplexia, tussis ^a [sicca] & tortura oris.

105 Et sicut elephātia pedum, casus appetitus, pediculi, & tumor ani, & ancharum, & aqua oculorum, & ipsorum dilatatio, & foetor a fecellarum.

106 Et ex passionibus ventris, sicut lubricitas intestinorum, & vermes.

107 Vermes etiam ex humore phlegmatico generantur, & difficultas partus, & secundinae retentio in eodem.

108 Et dolor renum, & febris quotidiana, & frigiditas splenis, & hepatis, & egressus seu eminentia vmbilici, & passio cum egestione saniei.

109 Et dolor artuum: & nigredo ^e [corporis, & viror cutis superficiei,] aut ipsius fuscedo, & morbus hydropicus, sicut vterina, canosa, & tympanites.

110 Procedendum est in cura huius speciei: sicut proceditur in cura complexionis frigidae & humidæ. Super cuius ^f [complexione] vtendum est signis positiss in capitulo de signis dominiū humoris phlegmatici significantibus. Estque vtendum in euacuatione horum morborū, eo quod retulimus in cura per quā euacuatur phlegmaticus humor. Estque consequenter vtendum in his corporibus iis, quæ corpus calefaciunt & exsiccat: & cibo calido & subtili, & in summa curentur calefacientibus intus & exterius sicut fit in paralyti cum pilulis foetidis: g ^h [& similibus educitiuis.

De morbis ex melancholia generatis.

111 Omnis morbus ex cholera nigra generatus in corpore est sicut verruca, & febris, quartana, hæmorrhoides, epilepsia, poly-

pus, & spasmus.

112 Et dolor ventris, & cancer, & morphea, & dolor capitis, & vigiliarum instantia.

113 Et apostema durum, & lepra: & quod ex cibo in corporibus corrumpitur: & tussis sicca, & splenis durities, & ventositas.

114 Et melancholica passio in capite, & retentio vrine in ea.

115 Et passio colica, alopecia, & morsus canis rabidi.

116 Et ^a [ficus,] & lac coagulatum in corpore, ^a ^b impetigo, & algor hepatis.

117 Et caninus appetitus, & rimulatio seu ruptura in anchis facta, & lapis factus in renibus, & vesica: & tumor ancharū dolorosus: & tumor in duobus lateribus, seu hypochondriis factus: necnon etiam tumor in capite, auribus, palpebris, & pedibus generatus.

118 Procedatur in hac specie morborū secundū q̄ proceditur in cura, & regimine lepræ, accipianturq; signa super ipsam ex capitulo signorum dominiū melancholiæ significantium. euacuetur ergo cum epithymo vel polypodio: & cum aliis quæ retuli. si autem vta tur quis calefacientibus & humectantibus, prosperabuntur ipsius opera in eisdem.

INCIPIT PARS QUARTA practicæ, & est manualis operatio quæ in tres diuiditur partes.

Postquam perfecti primum regimē curationis, incipiam nunc in operatione manuali: ex qua faciā primum regimen in venis magnis, & paruis: & secundum faciam in carne: & tertium in ossē.

2 Ex genere venarum sunt quædam quas aperimus: & quædam quas ligamus, & ^a [in parte scindimus & sequestramus.]

3 Est autem mediana aperiēda in omni morbo capitis & pectoris, sicut in apostemate ipsius.

4 Et cephalica superior aperiēda est in forti dolore capitis & fluxu sanguinis narium.

5 Erb ^b [inferior] in medicatione nocumento pectori & pulmōni contingentium.

6 Et quæ dicitur ^c [almerina arabi] in malitia morborum splenis, & hepatis.

7 Et in absentia basilicæ, debet funis brachij aperiiri.

8 Venæ quoque temporum sunt in cōtinuo dolore ipsorum aperiēda.

9 Et existens post aures in hemi cranca, & antiquo vlcere capitis.

10 Sed quæ sunt in ^a [ambabus oculorum extremitatibus] in morbis eorum aperiuntur.

11 Et minuatur existens in supremo capitis in ulceribus, & apostematibus seu pustulis in superficie & cute generatis. uenæ autem ^c [colli sunt] in lepra aperiēda.

12 Et vena frontis est aperiēda passionibus oculi: & in continuo dolore capitis: & ^f [tinea:

] aperiatur etiam in parte posteriori ^g [existens in continuo dolore capitis ^h [Et existens inter nares meatu nasi, ratione

^a B. quasdam incidimus, & ex toto secamus.

^b B. basilica.

^c B. almadian.

^d B. ambobus oculorum angulis.

^e B. quidegi sūt precipue.

^f B. & lafadi. Et uena inter nares existens quæ doque phlebotomatur, quum uides bothor in pomis maxillaram, &

^g B. capitis.

^h B.

ratione pustulæ seu variole faciei, & existēs sub lingua in squinantia.

13 Et aperiat vena cauilla in morbis intesti-
norum sub umbilico existētiū. Et saphe-
na existens in tibijs in morbo crurium.

14 Et minuat sciatica in sciatica: & vena pe-
dis in accidentibus eius.

15 Venæ quoque pulsatiles sunt in dolore ca-
pitis incidendæ, & sequestrandæ. et in dolo-
re oculi: quā etiā timueris ex violentia mor-
bi, ex fluxu, & descensu aquæ ad oculum.

16 Quum etiam generabitur apostema ex aper-
tione ipsius præter quod fluat sanguis ex ip-
sius superficie, incidemus & sequestrabimus
eam vel cauterizabimus ipsam: aut si quis ma-
luerit, minuat aut omnino abscindatur, &
sistatur fluxus sanguinis ab ea cum ligatura,
vel cauterio, deinde curetur cum medicinis,
quibus vulnera curantur, donec sanitati fue-
rit restitutus.

17 Ex operibus autem in carne faciendā sunt
scarificatio, incisio, & cauterizatio. [ ]
sunt ex scarificationibus quædam ex quibus
fluit sanguis. [ ]

Ja superficie cum ventosis, & hoc in cor-
poribus patientibus vlcera, & [variolas.]

18 Ponimus autem ventosas sine scarificatione
in eo quo intendimus solum euulsionem, &
diuersionem materiæ.

19 Et interdum coniungimus eas vacuas: & in-
terdum cum toto vrente ad consumendum
illius loci ventositates, & ad rectificandum
membrorum malitiam cum caliditate.

20 Quod scinditur est sicut clauī & alazar.

21 Et omne quod superfluit & putrescit in ex-
tremitatibus, sicut besbeia nasi, & digitus su-
perfluit, aut in separabiliter coniunctus, &
coniunctio palpebrarum.

22 Et vena eminens, praputium claudens cana-
lem virgæ.

23 Et caro in vlcere innaturaliter aucta, & pu-
trefacta, & vlcus ex contusione putrefactum.

24 Est etiam abscindendum quod innaturaliter
augetur in lingua, & quod cadit in auribus.

25 Est etiam caro incidenda super vitrum in
membro fixum, & profundatum, spinam,
aut festucam. [ ]

[ ] ut inde
predicta extrahantur. mammae etiam homi-
num abscindantur interdum, & varices in ti-
bijs apparentes.

26 Et [ ] [boaislar & noaislar.]

27 Et quod fuerit iam denigratum ex pingue-
dine, [ ] aut putrefactum ex carne.

28 Et etiam omne illud quo elongatur vulua,
& omne quod augetur super gingiuas.

29 Abscindatur etiam caro venæ [ ] [madan,] &
omne quod nobis aures claudit & obturat.

30 Et omne quod [ ] [existit super visum, & ve-
lat ipsum:] & quod denigratur in nobis ex
praputio: & [ ] [quod claudit anum & tussia,
& satera & tuffar, & non habens sextum ma-
nifestum, & ruptura] umbilici.

31 Et vulnus quod contingit ex omni eo, quod
scinditur, vniuersaliter cura cum futura. &
omne membrum vulneratum consolidan-
do ipsum.

Ars cauterij faciendi in carne.

32 Omne corpus cauterizatur ad sistendum
hæmorrhagiam sanguinis a vena pulsa-
tili: aut [apertione] venæ magnæ fatigan-
te medicum in resistendo fluxui sanguinis
ab ea.

33 Fit etiam in corporibus humidis ad exsic-
candum ea: & in carnibus laxis ad induran-
dum eas, & calefaciendum corpora infrigi-
data: necnon ad tollendum humiditates egre-
dientes a natura.

Ars perforationis.

34 Timur quandoque perforatione ad ex-
trahendum humiditatem nocuam, si-
cut saniem quam sic extrahimus ab aposte-
mate, & sanguinem alicubi corruptum, &
aquam ab oculo vel grandinem: & aquam a
capite, & nodum.

35 Et sicut in hydrope & hernia aquosa, & car-
nosa.

*Pars tertia manualis in ossibus cuius principium debet es-
se in consolidationibus fracturarum ipsorum.*

36 Vicquid sit per operationem in osse,
est sicut in fractura aut dislocatione
ipsius curabimus autem quamcunque fra-
cturam cum consolidatione ipsius, & redu-
ctione ipsius fracturæ in osse, donec inde ad
proprium situm reducat: & ablatione cu-
iuscunque pungentis & mordicantis ipsū,
& ligatura manu facta, quæ neque laborem,
neque molestiam inferat, scilicet non nimis
forti, aut debili. Inchoetur autem fasciatio a
medio ipsius, & fortificetur strictura super
amplius, & ligetur & superadantur puluil-
li & desuper hastellæ coniunctim.

37 Subtiliabimus quoque dicetam eius a prin-
cipio, & in fine ingrossabimus eam, quate-
nus bene restituetur.

38 Est autem cauendum a principio, ne apo-
stema calidum generetur. diuertendo, & a-
[trahendo ad locum fracturæ quod intun-
ditur] ex sanguine toto posse, & prohiben-
do fluxum eius cum omni frigido compe-
tenti, & prohibendo donec curatus fuerit,
motum patienti. Cura enim eius sine longa
quiete non perficitur.

39 Cura autem dislocationis est cum eo quod
trahit ipsum os dislocatum: donec ipsum
ad locum proprium redire faciat.

40 Postquam autem reductum fuerit sic: lige-
tur stricte: & stet sic [quanto tempore dice-
mus, & vtatur stypticis medicinis,] & come-
dat patiens cibos acetosos, donec fuerit se-
curus ab apostemate, nec timeatur de colle-
ctione sanguinis. continuetur autem cura
ista ad minus per mensem vnum, & inter-
dum amplius per x. dies. Jam ergo perfecti-
curā omnium morborum: & ex nunc ab-
scindam sermonem meum, ex quo iam per-
feci librum istum.

F I N I S.

Laus Deo Opt. Max.

1 B. & apertio
seu perforatio,
&
h. t. n. & ex eis
sunt ex quibus
fugitur sanguis
quum ponun-
tur super eas
ventosæ & cum
eis fluit sanguis
1 B. bochor.

m. t. n. vel sagit-
tum.

n. B. hæmor-
rhoides, & qd
putrescit ex situ
lis.

o. t. s. zirbi.

p. B. medeni.

q. n. est additū
super vulnum,
& quod additū
est in ungue.
r. B. in ano, &
morum, & alle-
thar, vel altezar
& ungula oculi,
& herma-
phrodus, &
eminētia.

401

ANDREAE DE ALPAGO BELLVNENSIS DE
ARABICORVM NOMINVM SIGNIFICATV COMPENDIVM.

Ostquam ego Andreas de Alpago Bellunensis physicus correctiones super libros Auicennæ, quos de medicina conscripsit, hoc est quinque libros Canonis, de medicinis cordialibus, & Cantica ex originali arabico assumptas edidi, animaduertens propter imperitiam nominum medicinarum simplicium, necnō aliarum dictionum arabitarum excellentissimos philosophos, & medicos multum laborasse, ac varias, atque stolidas expositiones in libris prædictis commentos esse, statui in honorem Dei, & ad communem hominum vtilitatem arabicas omnes dictiones in his septem voluminibus re-
pertas ad mentem Ebenbitar, Ebenfis, Sirasi, Benagi albian, & aliorum expositorum arabum seruatō ordine alphabeti pro viribus interpretari. Diuino itaque auxilio implorato prius notabo aliqua circa titulum libri canonis, nomen, & patriam auctoris declarando. Titulus igitur libri in arabico sic habet. Liber canonis in medicina, quem princeps sapientissimus philosophus Abuhali, Alhasen: Ebenhali, Ebenfina composuit. Circa quem titulum sciendum, quod Arabes appellant aliquem hominem, si filios procreauerit, nominando ipsum primo patrem primogeniti sui specificando nomen primogeniti; deinde addunt nomen ipsius proprium significando cuius sit filius usque ad nomen aui sui. Nomen Auicennæ fuit Hasen, cuius pater fuit nominatus Hali, qui quidem Hali fuit filius Sina. & Auicenna habuit filium etiam nominatum Hali. Auicenna igitur ab Arabicis nominatus fuit hoc ordine. Alraijs Abuhali, Alhasen, Ebenhali, Ebenfina. quorum verborum interpretatio est. Princeps pater Hali Alhasen filius Hali filii Sina. Et consuetudo quidem Arabum est nominare aliquem in quantum est pater nominando suum primogenitum, & sic Mesue & alii nominant Auicennam, Abuhali, id est pater Hali; aliquando nominant ipsum in quantum est descendens à patre, & sic dicitur Ebenhali; aliquando in quantum descendens ab auctore, & sic dicitur Ebenfina, & corrupto vocabulo appellatur Auicenna. Considerandum vltius, quod ille terminus, Alraijs scriptus per duplicem litteram, i.e. id est litteram, i. apud Arabes importat primarium in gradu dignitatis, & honoris, & scriptus per simplicem litteram, i. denotat quemcunque præstitem & principalem in aliqua arte, & gubernatione nauis, & villæ, & similium. Auicenna autem fuit dictus Alraijs, id est princeps, seu primarius in dignitate, & honore non solum, quia fuit excellentissimus in scientiis omnibus, sed etiam, quia fuit Vzir regis Persiæ, id est primarius, & honoratior secretarius regis Persiæ. Notandum præterea, quod Auicenna non fuit Hispanus; sicut aliqui de ipso scribunt; imò fuit Persicus ex ciuitate dicta Bochara, sicut in historia arabica de vitis philosophorum, & medicorum Arabum, & Græcorum per me ex arabica lingua in latinam traducta apparet. Quod etiam potest colligi. 2. fen, primi cap. 3. de naturis temporum, & 2. can. cap. de tereniabin, & multis alijs locis. Sciendum vltius, quod canon secundum expositores arabes est dictio græca, aut secundum alios est dictio Syra, & Arabes vtuntur ea, & intentio apud eos per hoc nomen, canon, idem est, quod Arabice Almetara, quod est instrumentum, & tabula filis inherrentibus directè lineata, cum qua scriptores lineant chartas, vt dirigantur in scribendo recte. Et permutatum est hoc nomen, canon, ad vniuersale, sicut scitur, quod hæc, vel illa, aut illa sanitas conseruatur suo simili ex cognitione istius vniuersalis, videlicet omnis sanitas conseruatur suo simili. Et iudicia quidem, & sententiæ vniuersales non dicuntur canones, nisi quia consideratio ipsorum prohibet, ne quis diuertat à via recta. Vltimo est notandū, quod ly, al, est quidam articulus, qui apud Arabes nominibus tantum quandoque secundum exigentiam loci præponitur, nunquam tamen eius nominis, cui præadditus est, significatum variat. Et ideo, si aliquando in expositionibus nominum nequaquā exponemus; putā si exposuerimus albacham in littera A. postea inuenerimus Bachā; hoc in littera. B. non exponemus; sed remitemus lectorem ad expositionem Albacham. si in littera. A. ex quo Bacqam & Albacham sunt idem. Et si reperietur quandoque in lectione ipsius principis aliquid nomen incipiens ab al, puta Alchalef; nec in littera. A. expositionem posuerimus: oportebit lectionem repetire in littera. C. videlicet Chalef: ibi namque eius expositio inuenietur: & hoc fecimus ne nullis repetitio fiat: ex quo Chalef & Alchalef sunt idem: & ita in similibus. Et si in aliquibus hic non fiat canon non seruabitur, scito nos id consulto fecisse: vt melius manifestetur quodcunque nomen, cum al, addito, quā sine al, idem penitus significare, vt supra diximus.

ANDREAE BELLVNENSIS, ARABICORVM NOMINVM,
Quæ in hisce Auicennæ Libris sparsim legebantur, ad mentem
expositorum Arabum Latina interpretatio.

ALVSEN, seu aalufen secundum Ebenbitar scribitur per duplicem litteram alef & est herba habens folia parua cito cadentia, fructus vero ipsius est maior folijs, & est ad quantitate seminis cucurbitæ figuratus ad formam clypei secundum hanc figuram. & fructus hic habet duas tunicas, inter quas sit in vagina à dextris, & à sinistris continentur semina lenticulis paruis similia, & in quolibet stipite istius herbae multiplicatur huiusmodi fructus. Et stipites non eleuantur à terra nisi circa quantitatem palmi. Et apud Arabes vagina continentes semina dicuntur fructus. Et quia iste fructus simulatur altoris, quod arabice interpretatur clypeus. ideo talis herba nominatur arabice altorsia, idest clypealis. De hac herba scribit Auic. 4. can. cap. de cura morsus canis rabidi. De iuuamento etiam huius plantæ contra morsum canis rabidi scribitur diffuse in libro Ebenbitar de simplicibus. Et est valde nota in Syria.

Abadan est regio in qua reperitur aliquid ex blattis bizantijs, secundum Auic. 2. can. cap. de blattis bizantijs.

Abarich, idest vasis paruis, scilicet amphibialis.

Adenau, idest babuin, & est animal simile cani, latrans in nocte, & comedens cadauera, & in Syria inter Damascum, & Berutum reperitur tale animal in magna copia.

Abhel secundum glossam arabicam, non est verum albarar, sed est species eius. Et in libro Ebenbitar scribitur, quod illi, qui dicunt abhel esse albarar, errant. Et auctoritate Dioscoridi ibidem scribitur, quod folia arboris abhel sunt similia folijs cypressi. Et quidam dicunt, quod simulatur folijs tamarisci: & quod fructus abhel simulatur aliquo modo nabach. Verum fructus abhel est valde notus apud aromatarios Damasci, & habet magnitudinem quasi nucis cypressi, & colorem rufum ad nigredinem declinantem. Et cortex eius habet quasdam eminentias mirabiliter & naturaliter figuratas. Et physisi Orientales vtuntur huiusmodi abhel in decoctionibus ad menstrua prouocanda, sicut in Italia administratur sanguina, unde ex operationi-

bus & ex folijs abhel similibus folijs tamarisci, ut dictum est, iudicari potest quod sit fructus sanguina, aut species eius, & quod non sit fructus iuniperi, sicut credunt Itali, et quod non sit etiam fructus albarar, quæ est species pini sylvestris.

Abissia est regio orientalis, ad quam transit nilus fluuius, & ideo quidam opinatur ipsum ab ea originem trahere, & ab hac regione Abissini dicuntur Aethiopes orientales.

Abubali vide in probemio.

Abugilefa idem est, quod lactuca asini, & abuchalefa etiam est species eius.

Abutilon est planta habens fructum et folia similia fructibus et folijs cucurbitæ. Sed fructus istius plantæ est longus non rotundus, & reperitur huiusmodi planta in ciuitate Gazæ non multum distante à Hierusalem.

Aburbatus est nomen medici.

Abulusan seu aulusan est pondus duorum obolorum.

Acacia vide alcharad.

Acetum almosos est brodum almosos acetosum.

Acchmas est pars concaua, vel curuata in planta pedis ad latus domesticum declinans.

Achatal vide allarich.

Achafunas est species lactuce asini.

Achfunest est pondus.

Achalach albachel est permissio rationis seu intellectus.

Achfat est pondus. vi. kist.

Achid alhaneb secundum aliquos est oleum factum ex floribus ruz, seu ritatis. Quidam alij dicunt, quod est oleum factum ex succo ruz multum inspissato ad substantiam mellis, & hæc videtur verior sententia.

Achfuta est nomen ponderis grecorum.

Acustum secundum glossam arabicam, est interfector lupi.

Adbe vide alachel.

Adesia safra est ferculum ex lentibus excorticatis habens colorem citrinum.

Adincharut est radix herbae asæ, ex cuius radice extrahitur gummi asæ.

Abeal, idest melleosum pingue, & albeet siue alalbeet, idest unctuosum, vel pinguis.

Aulusan vide abulusan.

Alanamel sunt extremitates digitorum quæ à vulgaribus pupule appellantur.

Alachalium, id est calcaneo attributorum.

Alarguan secundum Ebenbitar est herba cuius flos, & folia sunt rubea val-

de, & tinctiores vtuntur ea, & rei colorata colore rubeo dicitur habere colorem alarginiani. Dixit Syriaci quod color alarginiani est color compositus ex citrino, & viridi, cuius superuenit nigredo. Dixit Lachi abreniator Auicennæ caput de coloribus vrinae, quod color alarginiani in vrina est color rubicus ad nigredinem tendens. Et hæc herba secundum quendam arabem nascitur in mari, & ideo quandoque dicitur alarginian marinum.

Alarde est animal habens caput paruum, & latine dicitur tinea, & corollæ ligna. pannos. libros.

Alarfeji quidam dicunt, quod est bulbosus & quod est radix anara.

Alargiba est numeri pluralis istius nominis alargiaba, quod est funis suspensa sine suspensorum in quo paucari sedent & ludentes mouentur. & talis motus dicitur alargiabat, & etiam altere giba.

Alastardad fricatio est fricatio rethionis.

Alascilem vena secundum Syriacos est vena, quæ est inter digitum anulare & auricularem situata, & apud Latinos communiter dicitur saluarella.

Alarchub in homine idem est quod clauicula pedis. In animalibus vero est duo additamenta nervosa habentia ungulas in parte posteriori pedis situata, vt patet in porcis & bobus.

Alij vero arabes dicunt quod est vnus grossus in parte posteriori pedis descendens, & terminans ad clauiculae canem.

Alacriti est illud, quod oritur in insula Creta.

Alainochi, stannum.

Alacath seu alacac, vide alabi.

Alcharas, idest mucositates stagnantes intestina.

Alassest secundum Ebenbitar est rotabulum Persicum, & est idem quod fassafa quæ est species trifolij: quod datur equis impinguandis, & in Syria est cibum omnium animalium. Et dum est sicca, appellatur cot: & dum est humida, appellatur alrathbe.

Alarazi vide rathegi.

Alasfan seu alasfaban est regio Persia & illud quod oritur, vel deservit ea dicitur alasfaban.

Albachauen seu alachauan est marica ria, & illa dicitur alachauen alba cuius flos est albus circumferentialiter, & in medio est citrinus, sicut patet in maricaria. Et vulgares Arabici appellant

appellant alachauem herbam quæ apud latinos dicitur calendula.

Alastergar est illud de quo scribitur. 2. can. cap. astargar.

Aladar est prosequi equum currentem cum baculis ipsum percutiendo: cum gradum seu cursum sistere voluerit. Et est exercitium forte.

Alaschase. vide enclastrum vel tintura nigra alaschase.

Alaserse vide ventositas alaserse.

Alaschar apud Arabes est color pilorū barbe aut capillorum rufus, et vulgares appellant pilos huiusmodi rubeos.

Alathel est arbor nota Aegypto habens folia similia folijs tamarisci, et ex hoc quidam putant quod sit species eius. Sed alathel est arbor magna cuius rami dilatantur et faciunt umbram et semen huius arboris appellatur Althe seu hadebe et est stypticum: et apud medicos orientales est valde in usu. Et Ebebitar multas proprietates scribit de hac arboris et semine ipsius, inter quas est quod semen eius impingat: et infusio seu decoctio eius prouocat vomitum. Et appellatur etiam chermazech huiusmodi semen siue fructus, et administratur in medicinis stypticis exficcatius. Et chermazech appellatur etiam fructus tamarisci.

Alame est solutio continuitatis in panculo dura mater appellato.

Alamech et alrahune idem important, et significant lesionem cogitationis secundum diminutionem aut destructionem.

Alalem idem est apud arabes quod dolor. Verum dolor non attribuitur nisi sensui tactus. Alalem uero est communis ad sensum tactus et ad alios sensus cum non percipiunt obiectum conueniens. Et sic secundum Ebenesim expositorem arabicum isti duo termini isti conuertuntur. Et glossa lateralis arabica dicit quod alalem idem est quod egritudo, unde Arabes appellant membra alaleme membra infirma et si sint absque dolore.

Et iste terminus alalem seu alem seu alm quæ idem sunt, deriuatur a uulgo arabico quod significat idem quod dolorem efficit. Et ugiā idem est quod alem apud Arabes.

Alasch sicut scribit Ebenesim, est species volubilis quæ inuoluitur super similitudinem alhasch nominatur quædam egritudo, quia exsiccat patientem ipsam, et remouet ab eo colorem splendidiū vitæ.

Alabadate uide etas alabadate.

Alastadad uide exercitium alastadad.

Alastardat uide exercitium alastardat.

Alabaria uide ossa shemie.

Alabar idest plumbum.

Alantifac est tumor palpebræ.

Alasus est herba psyllij.

Alasfar sunt extremitates palpebrarū in quibus sunt orti et fixi pili.

Alarbian ut scribunt arabes sicut Ebenesim et alij est animal aquaticum declinans ad colorem citrinum et dicitur etiam de carne molli addita in naso quæ conuenit cum hamorrhoidibus.

Alarach est lignum arboris delatum ex Mecha, quo Aegyptij, et Syrij, et Persici cōter fricant suos dentes.

Alachadin idest duabus eminentijs posterioris partis capitis.

Alatum est lapis super quem frequenter accēso ignis, sicut lateres furni.

Alaschise est atramentum nigrum, quo utuntur preparatores coriorum, sicut scribitur in libro alchui arabis.

Alaseras est radix uiscosa sicut consolidas, et ex eius puluere fit colla, quæ valde in usu Damasci. Et reperitur aliud alseras quod est alcambidi est aphodilus. Et verisimile est quod alaseras prædictum sit species consolidæ.

Alabezir idest specierum aromaticarū.

Alasere idest lineamenta.

Alabathein idest duas subscellæ.

Alani idest lutum comestibile.

Alacham idest re obturante foramen.

Alabheat uide abeat.

Alathba idest unius tabulæ ossis.

Alachich idest corniole.

Alasif secundum quosdam est capparitis.

Alasmazoni uide color alasmazoni.

Alairongi uide calor alatrongi.

Albengia kebuli est semen de quo habetur ab Aui. 2. can. cap. Brēgikebuli, et est dictio persica. nam brēch seu brengi apud Persicos significat rizum, et totum aggregatum scilicet brengikebuli significat rizum kebuli.

Albagadedi est illud quod oritur in regione Bagaded.

Albelut uide Giest albelut.

Albedasnan est inflatio nasi cum rubedine fusca in ipso.

Albelchend sicut exponit glossa arabica et Syrafi est panis azymus frixus in oleo et submersus, seu intinctus in aliquo dulci sicut mel, aut sapientia similibus.

Albehar est species oxymy seu basiliconis. Ebenesim autem in libro suo de simplicibus dicit, quod est illud quod nominatur chiaugesem idest oculus bovis.

Albehar est dispnia seu difficultas anhelus.

Albehar est dispnia seu difficultas anhelus.

AVIC. Tom. 2.

litus causata ex repletionē arteriarum.

Albucalmun uide almencalun.

Albengi idest hyusquiamus.

Albassari uide alcarad.

Albegi seu allebegi aut allebengi secundum Ebenbitar auctoritate Dioscoridis est radix, quæ defertur ex India habens colorem rubeum.

Albegath sunt aues magnæ, quæ semper volant iuxta terram.

Albedo oui apud Arabes intelligitur pars albuminis oui viscosa, grossa. Pars uero eiusdem albuminis, quæ est subtilis, apud eos appellatur alzenbach oui seu alrachich oui, nam isti duo termini idem important.

Albegiendach uide allui.

Albazi est anis, quæ dicitur falco.

Albagiat uide bagi.

Albusien abruzij secundum Ebenbitar est herba cuius folia simulantur folijs citruli seu cucumeris anguinatis.

Albeizadach est species balaxorum.

Albarbaia sunt loca paludosa uel lacunarum, ubi nascuntur iunci et canna palustres.

Albesti idest pinguibus.

Albisi est medicamen, in quo cadit albis idest napellus.

Alberzachali est confectio, de qua scribitur in antidotario.

Albhere est locus circa umbilicum.

Albhaud est aldidar quæ est arbor cimini cum.

Albaud idest pediculi pharaonis.

Albiam idest baculo.

Albaragen idest radicem.

Albheaim idest animalia domestica sicut iumenta.

Albalchi est regio Persia.

Albusir idest tassi barbaasi.

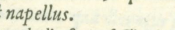
Albacha idest uerzin, et est lignum rubrum, quo tintiores utuntur ad colorem rubeum faciendum.

Albedarumbe idest melissa.

Alchatin est pars continens spondyles quinque qui sunt immediate infra spondylem. xij.

Alchangiari est nomen deriuatum ab hoc nomine alchangiar quod significat gladium ualde usitatum in Syria et est ad latitudinem tendens, cuius cuspis est incisus, et cartilago in fine thoracis quæ aspectum habet ad os stomachi denominatur alchangiari quia extremitati gladij prædicti assimilatur.

Figura gladij alchangiar.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alcath uide elleborum alcath.

Alca pedis & in parte sylvestri, que quidem eminentie opponuntur directe & sunt extremitates ossium cruris videlicet canna maioris & minoris & talis pars communiter appellatur clavicula pedis; & ab imperitis tenetur quod talis pars sit alcahab. Medici vero indagatores veritatis asserunt quod alcahab est pars pedis infra duas eminentias si pradiatas, scilicet infra claviculam, & incipit ab interiori parte pedis infra rasetam pedis & terminatur ad calcaneum. Et si quis bene consideret verba Auenic. primo can. e. de anatomia pedis, fatebitur quod alcahab non est eminentia, sed pars infra eminentias, ut dictum est.

Alchad est pars carnosus musculosus situata infra oculos supra os maxillare superius occupans magnum spatium faciei. Pomus vero maxillaris qui paruum occupat spatium & a quibusdam latinis gena vocatur, ab arabicis appellatur *rgene*.

Alcharba naturalis idem est quod caluities naturalis. Casus vero capillorum propter vlcera seu borbor seu tineam in capite & similia dicitur apud Arabes *Alcharba* non naturalis.

Alchalach est inquietudo causata a calido astuoso, aut a re alia stimulantem & ledente.

Alcola est vlcus paruum quod accidit in pinculo oris & lingue quod non est putridum proprie, illud vero quod est putridum proprie dicitur corrosio.

Alchafazi est saltus sursum ad rem ut cum ea saliens suspendatur, & est exercitium uelox uehemens.

Alchalambar secundum expositores arabes maxime Ebembitar, est gummi arboris siccioris. Alij dicunt quod est gummi alboris alboris id est re-rebinti, & est terebintina.

Alcheta est cucumer longus arcuatus subtilis, qui apud latinos dicitur cucumer anguinalis seu citrulus & reperitur in Syria, & etiam Venetijs in hortis religiosorum.

Alchamich sunt res preparatae cum aceto, & sale sicut cappare & oliua, & alia olera. Et sicut scribitur in libro Menagi albiarum arabico alchamich quandoque fit ex mentastro, aut ex alijs herbis acutis cum sale trito & lacte simul adinuicem permistis in uase obturato, & soli exposto, donec fermentetur, postea adduntur semina, aut species acutae ad lictum & secundum exigentiam. Quidam vero faciunt alchamich absque lacte permiscendo herbas odoriferas acuti saporis cum sale & farina hordei uel frumenti & parum

aque, & talem missionem exponunt soli per aliquot dies donec putrescat, & fermentetur, deinde vsui reueratur, & huiusmodi est verum alchamich apud aliquos arabes. Et nota quod alchamich est terminus pluralis numeri. Chamach vero seu alchamach est singularis numeri, & ideo quandoque reperitur chamach de capparibus & similia, & per chamach debet intelligi confectio modo superscripto.

Alcubab vel alchebab est caro minutim incisa seu trita postea compressa ad formam rotundam ad quantitatem nucis uel circa, & postea affata vel frixa in aliquo vinctuoso, uel elixata in aliquo serculo sapido muzzo, & quandoque cum pradiata carne permiscetur herbae & species odoriferae.

Alcherna est planta que dicitur cataputia maior, & apud vulgares Venetos dicitur mirasol. folia eius simulantur folijs arboris platani sicut scribit Serapio cap. proprio. Et semen ipsius est uehementer solutivum, & apud aliquos dicitur granum regale. Et vidi ego huiusmodi plantam in magnitudine arboris ficus parua cum stipite & ramis notabiliter grossis.

Alchel seu alcheel secundum arabes & precipue Sirasim est locus inter duas spatulas, inde uento & dicitur alchaelie quando ponuntur super alchael.

Alchaela sunt duo eminentia posterioris capitis & vicine duabus uenis situatis in latere colli ad caput ascendentibus.

Alcheshbar uide panis alcheshbar.

Alchathais uide panis alchathais.

Alchambudue sicut dicit Syriaci est locus eleuatus supra noeram. Et quidam dicunt, quod est alchafa id est pars capitis posterior que obuiat terree, cum homo iacet supinus.

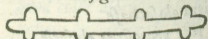
Alchesfir secundum arabes est rasbat id est caro callosa, & est uocabulum persicum, quod significat laminam aut stannum quous mediantibus partes vasorum aeris discontinuata adinuicem coniunguntur.

Alchaseri corpus valde infrigidatum. *Alcalchab* est species utrioli de quo in secundo can.

Alcolchotar est species utrioli de quo in secundo can.

Alcharad uel archard est fructus arboris magni spinosi, qui oritur in Aegypto, & in regione dicta Basra, que non multum distat ab insula Ormus in mari uel sinu persico, ubi margaritae piscantur, & talis arbor ab aegyptijs appellatur Setan

& licet ex hoc arbore colligatur quoniam simile gummi arabico, tamen gummi arabicum est illud, quod colligitur ex arbore dicta Angailam. Et acacia fit ex fructu arboris Setan qui alcharad appellatur & est fructus stypticus in uaginis contentus in modum fabarum & fasciculorum secundum hanc figuram.

Acacia igitur fit ex hoc fructu dum est uiridis bullito cum suis uaginibus uehementer, postea talis decoctio bene exprimitur & colatur & in sole efficitur sicut fit succus liquoris. Alij vero dicunt quod in decoctione predicta non solum decoquuntur fructus cum suis uaginibus sed etiam cum folijs & ramulis arboris eius. Et illa acacia dicitur alchaseri quia defertur ex regione Basra supra dicta.

Alchor est sasfasa, que est species in folijs.

Alcharad est species pediculorum habentium plures pedes, & apud vulgares appellantur pitarole.

Alchar est quoddam fluidum minerale simile pici scaturiens ex terra sicut aqua ex fonte in regione Bagaded seu Ninine, & in loco suo. ornus est aliu calidum fluidum. Dum uero super terram infrigidatur efficitur ab aere glutinosum & magis densum, quam pix liquida, & vulgariter ab arabicis appellatur Chir.

Alchabegi seu alchubugi sunt cornices habentes rostra & pedes rubeos, & sunt similes perdicibus in magnitudine.

Alchata est species columborum sybistrum quorum alae sunt longe ualde, & penna ipsorum & pluma habent colorem qualescentium, & curis ipsorum extrinseca est ualde dura, & propter hoc physici orientales precipiunt huiusmodi columbos excoarari & cutem ab eis remoueri. Et in Syria hac species columborum est ualde nota, & habent pedes nigros & curtos ualde.

Alchanabiri est avis nota Damasci, et apud vulgares nostros appellatur Capelluda.

Alchathad seu alchethad est planta spinosa conglobata ualde non multum a terra eleuata.

Alchetbed est species cucumeris grossi ad rotunditatem declinantis.

Alchorat est animal, quod adheret canibus, & dicitur apud vulgares cancha.

Alchast hali id est simile papaueri. *Alchailan* seu alchilan id est uespigia nigra.

Alchanna

Alchama seu alcona sunt arbores sub-
tiles longe, habentes nodos sicut can-
na, sed differunt eo quod huiusmodi
alchama non habet concavitatem, et
Arabes utuntur eis loco lancearii, et
ex eis reperiuntur arbores grossae, ex
quibus conficiuntur uasa magna uti-
lia. Et spodium fit maxime ex radici-
bus arborum praedictarum subtilium
combustis.
Alcharam seu alcharamid apud ara-
bes sunt lateres in igne valde deco-
cti, antiquati, et indurati, caren-
tes humiditate putrida.
Alchani seu cani uide color alchani.
Alchani uide color alchati.
Alcham apud quosdam Arabes est
plantula non multum a terra elenata,
habens stipites subtiles, et folia mi-
nuta subtilia si ut folia semperuinae.
Et color eorum est uiridis, ad albedi-
nem decedens cum quadam lanugi-
ne, et flos eius est citrinus, et ipse
folia eius sunt amari saporis et odo-
ris acuti.
Alchamber uide conditi.
Alchade est species fode, quae dicitur
alchis. hae est ferculum factum ex hor-
deis excoctis, et fractis
Alchafad, depresso.
Alchabara uel alfatara, res eminens
necesse ad extra tumens.
Alchafie est lesio rationis, quae acci-
dit quibusdam decrepitis.
Alchax est dolor uehemens subito
accidens in tibis dormientium, et
non diu permanens, qui apud Vene-
tos dicitur granfo, et ab Arabicis
alchahal, et ex hoc quod causatur a
nequitia quia cito accidit, et cito
cessat, quia sicut dixit Auicenna
Alchahal est nequitia.
Alchahali est quadam regio sic nomi-
nata.
Alchahen, ut scribit glossa arabica, est
aquid simile alchahne. et Ebenli-
ter dicit, quod est semen speciei al-
chahne, et est nouum in Andalusia.
Et bene Albi scribit, quod est uisus
et uisus sunt filia nil.
Alchahali est herba multum comen-
tata a Serapione et Rasi in hydro-
pica passione, et apud physicos Vene-
tos dicitur Soldanella.
Alchahagi, i. salus.
Alchahereb est medicamen compositum.
Alchaharus, i. urtica.
Alchaharus, i. far, quod est species tri-
tici.
Alchahidum est uinum decoctum cum
aromatibus, et zuccaro, aut melle.
Et apud quosdam Italos dicitur cla-
re, et eius descriptio habetur in lib.
speculic Ebenes,

Alchax est illud sic nominatum.
Alchatis idem est quod cibarium fa-
ctum ex carnibus aut piscibus deco-
ctis cum aceto et aqua.
Alchabise est cibarium factum ex fa-
rina amyli et zuccari et oleo amygdalino aut alio oleo in modum saponis. Et similiter Alfeludegi, et alchathais sunt genera cibariorum facta ex zuccaro uel melle, et amylo, et alijs, quae habent oppilare. Alchardnach est pullus uel caro auis uel alterius animalis primo elixata, postea asata.
Alchal est mes Indum ut patet ab Auicenna. 2. can. cap. chalt. Et quidam dicunt, quod est granum, seu milium folis.
Alchibabat, seu il uubebe sunt carnes assatae super prunas. Alij dicunt quod sunt ballorae quaedam factae ex carne minutim incisa, et permixta cum speciebus et herbis odoriferis, et talis caro reducitur ad quantitatem nucis aut pomi parui, et frigitur, aut elixatur, et est in usu in Syria, et Aegypto.
Alchusegi sunt pisces absque squamis, sicut sunt tinche, et similes pisces, viscosi.
Alchunchar est species cardii.
Alchias henegi est confectio composita scripta in 5. can.
Alchaluch sicut scribit Benagi Albani est medicamen compositum ex croco et calamo aromatico, et cinnamomo, et alijs aromaticis.
Alchade est prinatio gressus, seu ambulationis.
Alchais, id est domum frigidam uentotam.
Alchensuri uide sies alchenduri.
Alchazani, i. duris bonis.
Alchalche, i. forularium ueterum adu-
storum.
Alchazach, i. disruptione.
Alcalai, i. ex stanno.
Alchesf est pars media inter collum et extremitatem humeri.
Alchiab, i. clauicula.
Alchanaberi est herba de qua in 2. can.
Alchalifi, i. autumnalis.
Alchatba est pars immediate sub alchatin, et supra os caude.
Alcherbes est uocabulum persicini, et significat idem quod latine Stratum, seu lectum super quod dormitur.
Alchafme, i. omnium.
Alchercheden est animal, quod dicitur Unicornu habens in fronte cornu unum, et tale cornu est contra venenum.
Aldarab est fluxus humoralis chronicus, et apud aliquos est quid commune ad fluxum sanguinis, et fluxum aliorum humorum, et ad fluxum diuer-

forum colorum, et apud alios est fluxus humoralis sine sanguine, qui latine dicitur diarrhoea.
Aldumel, i. furunculus.
Aldemamil, i. furunculus.
Aldessifi, id est similis frustulis magnis frumenti fracti maioribus quam sint frustula tritici.
Aldog est lac acetosum coagulatum de quo extractum est butyrum.
Aldubeleri, seu aldubelati est exitura, seu apostema quod colligit et facit sanem.
Aldesbod, seu aldesbet est carnositas callosa quae generatur circa fracturam ossis, et nominatur a Latinis robor.
Aldebaeli est preparatio, seu incoratio et proprie preparatio coriorum cum gallis et specie atramenti et alijs ita, ut fiant dura compacta resistentia rebus duris, et acutis ipsa frangentibus.
Aldum est arbor similis palmae syluestri, producens fructus similes nucis Indici, sed minores et duriores, quibus fabri lignarii utuntur in capite terebellorum suorum cum arcu comotorum.
Alduragi sunt aues, quae dicuntur fructulim latine.
Alaib, i. lupus.
Alaib alambal, i. lupus furiosus.
Alahen, i. mentis, seu rationis.
Alahar apud arabes idem est, quod apud nos reuolutio.
Aldebari seu aldebari, i. muscalis.
Aldab est animal simile lacerto in figura, sed quantitate maior, et est serpens habens quatuor pedes.
Aldub est animal, quod apud latinos dicitur visus.
Aldadkir, i. radix squinanthi.
Alderuzi est extremitas gingiae superior ex qua dens oritur, et egreditur secundum partem eius, quae apparet uisui.
Aldebagin uide sumach aldebagin.
Aldebbi, i. decollatio.
Aldiacud est syrupus, seu confectio de papauere.
Aldemest est arbor lauri.
Aldadi est granum simile hordeo notum in Mecha, et de ipso loquitur Auicenna. 2. c.
Aldulab est rota, in qua sunt uasa quibus aqua extrahitur et euacuatur postmodum dum ipsa circulariter mouetur, et talis rota communiter usitur in Italia apud fullones.
Aldestembuiat sunt species melonis, et sunt rotundi parui dulces, et color corticis eorum similatur cortici coquinibidae uiridis matura, et est ad magnitudinem eius. Et uulgares Damasci appellant hanc speciem melonis senan.

Aldumelia, id est habentes naturam frumculi

Aldamij, ex quo exit sanguis

Aldidar, seu alderdar uide albabud

Aldent syni, granum regum

Aldaru est arbutum habens folia, & fructus, seu grana similia folijs, & granis terebinti sicut scribitur in libro Ebenbitar

Aldebach almanul, id est uisci facti cum igne

Alem uide alalem, quia idem sunt

Alchas est res cooperiens caput.

Alcfiniati, i in qua decocta sunt plurima aromata

Alfbagi, i. deambulationis turpis qua homines incedunt pedibus & cruribus palde distantibus ad seinnicem, coxis uero & genibus sibi ualde propinquis

Alfadag uide chadessan.

Alferengi, i. portulaca syluestris ita exponitur ab Arabibus

Alfengius uide alfenchal

Alfeludegi est confectio ex farina amyli, & zuccaro aut melle & croco: et parum quidam addunt oleum amygdalium et amygdalas tritas & est sicut saponia. Et descriptio eius habetur in lib. Benagi Alalan

Alfraeh est nomen commune ad omnes pullos, & quandoque dicitur de gallina iuueni, quae nondum oua peperit, sed absolute prolutum dicitur columbinus

Alferbi, i. unius anni, aut unius cum dimidio, aut duorum annorum.

Alfuachar seu alfuacher est species tururum habentium colorem camelinum seu cineritum. Alij dicunt quod est species columborum syluestrium parvorum habens colorem praedictum, & in Syria sunt nota species, et nomen ipsorum.

Alfeluz, i. haragi, seu alfelzheregi secundum Sirasin est herba, ex cuius succo fit lycium Indum. Et secundum alios quos est ipsius lycium, & reperitur in India, & apud Mecha

Alhedji, leopardus

Alfbah est nomen speciei uiperae, ex qua fit theriaca

Alfagius est concavitas cerebri

Alfafa est enacnatio sanguinis per incisionem venae artificiosum, s. phlebotomia.

Alfaux uide altnabel.

Alfatara uide alcharbara, quia idem sunt

Alfenid sunt penidij

Alferbian uide atas alferbian

Alferit uide panis alferit

Alfag uide grana alfagd

Alfelerai, i. uitis alba

Alfelerasin, i. uitis nigra

Alfendeneji sicut scribit Ebenbitar tres

sunt species, scilicet campestre, montanum & fluviatile. & propter hoc per faudenegi quandoque intelligitur, calamentum, quandoque pulegium, quandoque mentastrum.

Alfarad est arbor mororum dulcium arborum

Alfagar, i. apertio oris

Alfeci est commissura, quae incipit a superiori parte frontis descendens per nasum usque ad mentum diuidens faciem in duas partes dextram, & sinistram

Alfalsidicum est medicamentum compositum

Alfesafes est animal ex specie echinarum quae canibus & bobus & vulpibus adhaerent sugendo ab eis sanguinem. & An. de ipso facit cap. 2. can.

Alfaruzegi est lapis apud Latinos turchois appellatur

Alfulfuli, i. diapiperon

Alfelfedum est medicamentum compositum

Alfulad, i. balybis

Alfelange est herba similis oxymo.

Algiethu est sessio hominis super calcaneos pedum suorum iuncturis poplitum plicatis, & super terram adhaerentibus

Algam est passio animae dolorosa ex apprehensione al cuius damni praeteriti absque spe aliqua prohibendi illud, aut ex timore alicuius mali absque spe euadendi ab illo

Algarichi sicut exponit glossa arabica: sunt cortices subiles interiores ouorum. Et Anic. cap. de cura algarab & apostematum lachrymalium dicit. Et ex eis quae mundificant est, ut sumatur garichi harundinum, id est panniculus subtilis interiorum adhaerens superficiei concavitate caninarum, qui panniculus simulatur cortici ouorum praedicti

Algarab est arbor nota iuxta flumen Euphratis, & arabice etiam dicitur Athaa. Et quidam dicunt, quod est salix, sed non est ita.

Algarabe est apostema, uel fistula lachrymalis in angulo lachrymalis oculi.

Algsuan secundum glossam arabicam, est dictio persica, & est dactylus immaturus & aliquantulum elixatus, et decoctus, & postea exsiccatus in sole, & huiusmodi dactyli infilzantur in chorda sicut pater nostri, & deferuntur de Mecha, & administrantur ad stringendum uentrem.

Algielban est herba producens semina, quae & ipsa arabice dicuntur algielban, & apud vulgares Latinos dicitur ceserchia seu cesarella.

Algasas est dispositio, in qua cibus remanet circa partes gutturis, & in

meri non deglutitus, & non descendit nisi bibatur aliquid, aut collum extrinsece patiatur

Algiassie est serculum factum ex prunis elixatis vehementer, & postea tritis & colatis per tansum in decoctione sua miscendo huiusmodi misturam cum pane cocto, aut cum his decoctis, aut cum cucurbita & similibus, & est in usu in Oriente

Algiaise est separatio continuitatis, quae peruenit ad substantiam cerebri

Algielagiel est instrumentum factum ex duabus laminis auricalchis, quarum figura est in modum sicut rotundi parui, & est habens in medio quandam concavitate, & fit fortius percussio artificiose laminas praedictas adinuicem. Et est valde in usu in Syria.

Algulamia uide atas algulamie

Algorab uide monchar algorab

Algiemix uel algiemixi uide sicut de giemix

Algamur, uel alhamur est caro rubra continens & circumens radicem dentis

Algiebeli, i. Alfiassagria

Algiudebegi est nomen singulare, & algiudenar plurale, & significat cibarium factum ex amylo, aut melle, aut lacte, aut zuccaro, aut melle, & huiusmodi cibarium quandoque ponitur inter duo folia pastae, & signatur cum oleo amygdalino, aut eduntur aut butyro. Et quandoque fit cum dactylis, et quandoque cum baceca dactylis, & quandoque cum baceca dactylis, & quandoque cum baceca dactylis. Et modi diversi in conficiendo huiusmodi cibarium scribuntur in libro Benagi albian.

Al gas, m. est membrum circa vulvum

& partes gutturis

Algobere est fructus, de quo Anic. facit cap. in can

Algeri est piscis habens ex utraque parte oris sui aliquid egrediens ad longitudinem digiti rotundum, & magnitudinem grossi versus fauces, quam uersa extremities & dicuntur pisces barbatiter reperiuntur tam in aqua dulci, quam in mari.

Algiebar uide albalba.

Algiemar, i. restauratio.

Algiueh est instrumentum, quo pasta dura malaxatur, & comprimitur

et est ligneum cuius una extremitas tenetur sub ascella, et altera seculata deprimitur in pasta. & huiusmodi dicitur la cruzola

Algiellaneh seu algiellaneh est color paruum coloris citrini, uel magis fi, quod asportatur ex Persia, & est semen turbi nigri.

Algerara est species scorpionis, cuius acus pungens in cauda non potest

in elevata sed trahitur super terrā.

Alph. Veneris

Alphareth secundum Sirasim est uocabulum, & idem est quod uena quatuor laborum à parte intrinseca

Albasen vide in problemio

Albandan uide islimbre

Albandagi uide islimbre

Albadei, id est dulce quod saporem non habet, neque substantiam grossam.

Unde pro declaratione sciendum, quod apud Arabes reperiuntur isti termini, scilicet a thadeb, quod significat dulce supradictum, sicut est aqua & albebe, quod idem est quod

aspidium: quod non attribuitur ipsi aquae, nisi raro, sed attribuitur rei liquidae substantiali. Mesicb uero non attribuitur nisi rei grosse sicut pblegmati, & non aquae, tamen omnes tres termini important id, quod saporem non habet.

Albacab sunt ligamenta seu iborde, quae nascuntur ex extremitatibus ossium, sicut quae sunt inter duo extrema ossium iuncturae seu inter os & aliamembra: & annexit unum cum alio annexione forti, & propter talem annexionem fortem denominatur albacab: nam albacab arabice est uerus camelorum contusus in villis, quibus simul cum colla inuoluntur arcus ligatione forti, sicut fit in ciuitate Damasci.

Albagi est pars continens tres spongyles immediate sub albarin.

Albasos est extremitas dorsus continens tres spongyles, & terminatur ad si-

borita, quod albasos est inferior pars dorsus, quae dicitur os caudae.

Albasine uide uulnera albascine.

Albasch, sicut scribit Ebenes, est species volubilis, quae inuoluitur super arbores, & exciscat eas, & ad eius similitudinem albasch dicitur de quadam seritudine quae exciscat palmetem ipsam, & remouet ab eo colorem splendidi nita.

Albach est pars gutturis, ubi fit deglutitio cibi & potus.

Albalbum est pars gutturis, ubi caninae pulmonis & epiglottis primū ipsū habet à parte superiori.

Albaluane sunt uirtutes, quae animali appropriantur, & huiusmodi apud Latinos vitales dicuntur; nam albai uen arabice idem est, quod Latine animal.

Albem est tristitia seu fastidium de futuro malo; & est passio composita ex timore & spe.

Albach uel albuch est species oxymini habens folia lata.

Alber semina Ebenitar est terra creta viscosa, ex qua sunt lateres.

Alberle est animal quadruplex quod

Plinius appellat chamaleontem

Albeame est pars anterior capitis circa verticem eius. Et uena albeame secundum Arabes est situata in summitate frontis.

Albasusa secundum Sirasim est os post aures eminens à capillis denudatum

Alhanfabe uena est parum infra labium inferiorem à parte exteriori, et supra mentum.

Albelagel est species napelli

Albaleb significat emunctorium, seu in guen, inde albalebi, seu albalebia, id est emunctorialis seu inguinalis. Et medicinis dicuntur albalebia, quae conferunt apostematibus inguinum, & dicitur albaleb, quia per ipsum transit intrinsecus porus uritides, qui ab Arabicis proprie dicitur albaleb.

Albasec, i. tribuli.

Albacur sunt ulcera non antiqua, neque multum putrida.

Albathae, seu albadae est lacertus parvus in domibus, & hortis communiter reperiuntur à uulgaribus appellatur lucerta.

Alhanari est farina ex frumento in aqua loto, & infuso non adeo depurata à furfure sicut simila: alij uero dicunt quod est frumentum ipsum infusum in aqua & ablutum postea exsiccatum; & ipsum seu farina ipsius est proxima amylo

Alberis est ferculum factum ex frumento fracto, & uehementer cocto in aqua, aut brodio carniū.

Albadefiat sunt lentigines.

Albaes est regio Australis, ex qua fluuium Nilū originem uidetur habere. & est regio amplissima quam habitant Christiani; quorum rex est Alexander dictus Preteianc. et licet sint nigri, non tamen sunt nigredinis ita inuense si ut Aethyopes Africae.

Albaagi, uel albagi sunt arbores, quae in regione Coraseni, & regione Aui. sic appellantur: & super eas cadit manna dicta tereniabin: & non multum à terra eleuantur; sicut scribunt Arabes.

Albasser est arbor, super quam cadit manna, quae dicitur zuccarum albasfer; & reperitur in Aegypto, et Mecha.

Albasf, uide condisi.

Alberais uel alberisa est ferculum factum ex granis frumenti, uel hordei confractis, seu contusis, & decoctis cum brodio carnis, aut cum aqua, & parum de oleo.

Albedian est multa loquutio praeter naturalis cum permissione rationis.

Albeal uel albey est cardamomum minus.

Albal est axis magna sicut asper

non multum uolās, & est nota apud venatores Damasci.

Albada est auis quae dicitur miluus.

Albalefa uide uena albalefa

Albalm uide dentes albalm.

Alharar uide abbel

Alhabach ut scribit Ebenesle dicitur

prisc, quod est origanum, & dicitur quod est calamenum. & dicitur, quod est folia salicis, & sunt tres species, scilicet montanum, hortulanum, & fluuiale. Dixit Ebenitar quod est species origani, cuius folia simulantur folijs sisimbri.

Alhamur uide algamur.

Albab albadara, i. granorum uiridum

Albars uide alased.

Alhamad est herba quae dicitur acetosa.

Albauleich est arbor spinosa, quae habet folia acetosa, & styptica maxime tempore veris

Albelamie est cibus factus ex carne grossa cum aceto.

Albaya est species tithymalorum.

Albonsoli, i. squilla.

Alhausfegi est arbor spinosa, cuius spinae sunt longe acutae. Et in euangelica passione, ubi in Latina lingua habetur spinea corona, in Arabico habetur alhausfegi.

Albaleich est arbor spinosa producens mora syluestria, & dicitur rubus.

Alhudud, seu alhedud est auis, quae dicitur pupa, & apud vulgares Patavos dicitur gallus paradisi.

Albagie ex vitellis ouorum est cibus; quem Veneti fitalcam appellant.

Albalibie, i. emunctorijs

Albaza, i. zuffare. quid autem sit zuffare lege secundo canon.

Albalebetin, i. duo inguina.

Albalef, i. iuncus.

Albalche, i. sanguine congelato.

Albehen, i. lafioni.

Albasagi, i. partes ani.

Alhadab est pars brachij à cubito usque ad humerum.

Albaie est species lacticiui.

Albariz alimeni est uocabulum Persicum, & est idem, quod centaurea.

Aliebruhaj, i. mandragora.

Aliemen est regio, quae incipit ab exitu sinus maris rubri usque ad principium sinus Persici, in quo est locus dictus duo maria, non multum distans ab insula Ormus, & in loco duo maria dicto expiscantur margaritae ceteris praestantiores.

Aliembut est nomen commune ad arborē ex qua fit pix, & ad plantam in qua produciturn carum seu chi, id est xyloaracta spina. Et Ebenes, & omnes alij Arabes in libris simplicium dicunt, quod est carum nababth, seu carum spina, cuius planta

à terra eleuatur per cubitum & est spinosa, & eius fructus est longus, & grossus ad magnitudinem dactyli magni, sed tendit ad obliquum, & nominatur siliqua, seu carum spina. & licet tendat ad rotundum sicut dactylus, tamen secundum colorem & femina intrinseca similatur siliquis seu carubis domesticis & communiter usitatis in cibo. & Damasce reperitur huiusmodi fructus.

Alibarmacham i. regionis safet.

Alhiercha id est uigilia naturalis

Alhierch, id est uenas labiorum interiorum

Aliebra alberi, id est mandragora syluestris

Aliebera, secundum aliquos est ericius magnus spinosus, secundum alios vero est ericius minor

Alkali secundum exteriores arabes est cinis herba quæ ab *Auic.* & ab alijs *afnen*, uel *afnen* appellatur, & pars cineris istius herba combusta, quæ est in modum lapidis, & residentia reliquarum partium cineris prædicti est verum alkali, & reliquæ uero partes impropiè apud vulgares appellantur alkali, & Itali appellant huiusmodi cinerem alume catina, ex quo cinere sunt uasa uitrea, & saponæ.

Alchelef, ut patet lib. 4. fen. de decoratione, idem est quod pannus, seu macula

Alkaratan, i. mel

Alkarmir, i. fructus tamarisci

Alkeiran est instrumentum, quod administratur circa partes gutturis, et solet fieri ex ligno molli, & similibus

Alkabrusi est illud quod oritur in chabros, seu chobros, i. insula Cypri

Aichefmes sunt passule sine arillis naturaliter productæ

Alkifsi h. i. pistana

Alkifchar est panis aliquantulum fursuraceus

Alkalasia, i. cereforum

Alkalkal, seu *alkalkit* est semen grana ti syluestris cuius radix est mugat, de qua habetur cap. 2. can.

Alleba est pars concaua, quæ immediate est supra furculam colli

Allachalach ut scribitur Arabes est quid compositum ex succo foliorum myrti, & aqua rosata, & sandalis, & pauum aceti, & aqua alkales, aut ex succo fructuum bene redolentium, & huiusmodi mistum fluidum ponitur in vase stricti orificij, & ex applicatione postea uasis prædicti, & concussionem ipsius iuxta nares sentitur odor uirtutem ualde confortans.

Aut *allachalach* est mistum ex pulueribus odoriferis, aut ex rebus odoriferis grosso modo incisus, uel con-

tusus absq; aliquo liquore permistis sumendo resas & folia miri recentia, puluerem sandalorum citrinorum & flores alchales aut flores nenufaris aut alia odorifera ex herbis, aut floribus, aut folijs aut fructibus, aut alijs speciebus odoriferis calidis, aut frigidis secundum exigentiam rei. Et huiusmodi quidem sic mista confortant ualde uirtutem.

Allebe uena est uena existens in medio furculæ in radice colli à parte anteriori parum supra os furculæ situata.

Allebengi seu *allebegi* uide *albegi*

Alhabbe barbaria est radix nota Damasci & simulatur raphano paruo oblongo. Et quidam dicunt, quod est quedam species hermodactylorum & appellatur etiam apud Arabes *hurgeiden*.

Alie est cauda arietum pinguis ualde ita ut propter suam pinguedinem sit ad pondus x. lib.

Allimnie ut patet in lib. Ebegian cap. de limonibus, est ferculum factum cum succo limonum, & modico cinnamomi, & cum amygdalis, & zucaro, & est confortans stomachum, & potest fieri cum carne & absque carne, sicut cum herbis aut cucurbita, & similibus, & in cura sode minorantur aromata, quæ non miscentur nisi ad corrigendum acetositatem limonum

Allasid est id capparitis ita exponit glossa Arabica. Scribitur etiam in libro Benegi albian quod est radix capparitis

Adai Arabicè significat contorsionem, & ab hoc accidente denominatur quedam egritudo, quam comitantur contorsiones faciei & colli & humerorum & brachiorum. Et hæc egritudo Persice dicitur *albegien-das*. Et quia talem egritudinem comitantur tensiones brachiorum cum quadam contorsione ipsorum sicut fit in patientibus alices & ositationes, ideo dicitur etiam *altemded* id est tensio.

Allasach est gummi ammoniaci seu amoniacum de quo scribit *Auic.* 2. can. cap. *Assach*, & apud vulgares Arabicos dicitur *Ussach*.

Allest uide *alseigiem*

Allethe est pars gingiue infra extremi-tatem superiorem, ex qua oritur & egreditur secundum partem eius, quæ apparet visui

Alusid dragontea

Alengid est arbor similis seder quæ alio nomine appellatur *lebach* apud Aegyptios nota

Allezin uide *derustam*

Almetara uide in prognio

Almetachalem uide *alphachi*

Almachem, i. anguli lacrimales oculorum, & derivatum est ab *almach*, quod interpretatur angulus lacrymalis oculi

Almahagiat, i. oculi egressio

Almethenein sunt duo musculi in fine dorsi sub albos uerfus nates, quorum unus est à dextris, alter à sinistris.

Almebatase est ex speciebus exercitij fortis velocis

Almelache est percussio adherendo uel approximando pectus unius super pectus alterius, & est exercitium forte velocis

Atmagarab, i. multum seu copiosum

Almasal secundum aliquos est quid commune ad aquam casei, seu ad aquam lactis crudi seu ad aquam lactis decocti cum modico aceto, aut cum syrupo acetoso composito in ipso lacte

Almifusen est syrupus de susan, id est de lilij factus cum aromatibus cuius descriptio habetur in libro *Al-nagi* albian.

Almarjegi secundum quod scribitur in libro Samarcandi de signis, & causis quod etiā affirmat Syraci, est egressio tunica uocalis apud corruptionem

cornæ causa ulceris aut borbore aut vulneris accidentis in ipsa cornæ

& differt à borbore quoniam albuginem est in cornæ sicut caput formicæ album, aut sicut granum perlæ formicæ. Et paruum simile capiti formicæ. Et ego uidi in filia *Maamet* hanc egritudinem. Borbor uero non habet albedinem neque similitudinem cum capite formicæ.

Almachade est secundum omnes Arabes est anus, seu sifteri.

Almarmabeigi est piscis marinus, qui uiperæ similatur, & dixit *Syraci* quod est nomen persicum compositum ex

mar, quod est nomen uiperæ, & *Almarmabeigi* quod est nomen piscis, & *Aegyptij* appellant hunc piscem *ihaiam* marinum. Et propter hoc anguille, & alij pisces sine squamis similes appellantur hoc nomine.

Almeracha, id est pollutio, seu emissio spermatis

Almabat, uel *alambit* uide uent *alambit*

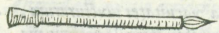
Almechbelin uide etas *almechbelin*

Almele, uide panis *almele*

Almencalium, seu *almebacalium* est illud quod Aegyptij uocant *almebacalium*, & est avis aquatilis, quæ in bitantes infra terram Aegypti in bitantes infra terram uolant gallina

Figura autem eius talis est.

Almharud est radix aniden.
Almasoli est regio in Mesopotamia, in qua textitur tela ex bombyce ual de pulchra, quae apud Syros, & Aegyptios, & apud mercatores Penetos appellantur mussoli ex hoc regionis nomine. Et Principis Aegyptij, & Syri tempore aestatis sedentes in loco honorabiliore induunt vestes ex huiusmodi mussoli.

Almedad est encastrum scriptorum factum ex fumo ligni arboris pini cum gummi Arabico, & alijs, cuius descriptio habetur in libro Ebernesi.

Almaferre idest apostema calidum cholericum.

Almechebebe, idest costii super primas.

Almefera, idest letificans.

Almeffera communiter sumptum est bohor cholericum, quod apud Latinos esse vocatur, sed proprie est tumor faciei, & capitis, accidens subito ex vaporibus sanguineis.

Almaudana est planta, quae producit grana regia, & apud Italos dicitur cataputia minor.

Almedi est humiditas salialis, quae egreditur ante coitum dum est delectatio uehemens coeundi.

Almahezragi est planta, quam Aui appellat busirus, & latine appellatur tasis barbassus.

Almeziachaat sunt loca, in quibus sunt aqua multa stantes, sicut loca stagnosa.

Almezet est tertia species hellice.

Almeamar, idest clauus.

Almencheb est extremitas spatulae ubi continuatur adiutorium cum spatula.

Almetubele, idest res acutas.

Almenachele est fractura ossis capitis, in qua remota est aliqua pars ossis fracta.

Almeliki est avis magna aquatica.

Alnasaba, idest declinans ad citrinitatem pilorum zafрани.

Alnefenie virtutes sunt virtutes ab anima derivatae, vel anime appropriatae, & tales in homine sunt principium cognitionis, & motus voluntarij. & hoc nomen derivatum est ab alnefs, quod idem est, quod anima.

Alnuabebe, ut scribunt Arabes, sunt colubini habentes pennas completas, ita, ut de proximo possint volare.

Alnabach est fructus notus in Syria praecipue in ciuitate Saide, seu Sydonis, & est habens magnitudinem sebesten, seu parum minor, & saporis pontici dulcis.

Alnadebi, idest digestio materie crude contenta in membro ulcerato propter dominium naturae super materiam.

Alnemer est animal minoris magnitudinis quā lynx, quod est lupus ceruinaris, & alnemer est simile leopardo in figura, & colore, sed est aliquatulum maioris magnitudinis habens pedes, & ungues ampliores, et acutiores, & oculos habet obscuros, & horribiles, sicut ego vidi. praeterea est fortius, & magis ferox, et magis audax leopardo. Nam alnemer aggreditur homines, & interficit eos. Leopardus autem ab Arabicis appellatur sed.

Alnemkesut, idest caro salita exsiccata.

Alnisuch est species prunorum acetosorum, & secundum aliquos est species prunorum parua quantitate acetosorum, ex quibus efficitur ferculum, quod dicitur alnisuchie.

Alnisuchat sunt caput purgia cum pulueribus, aut alijs non liquidis per nares attractis.

Alneman, & sisimbrium apud Arabes sunt idem, & species mentae habentis folia declinantia ad aliqualem colorem pauonacium, & Venetis appellatur menta gariophyllata.

Alnatha est extremitas linguae versus dentes anteriores, & alio nomine Arabico dicitur alseleti.

Alneremisch, idest capita granatorum Indorum.

Alnafa, vide color alnafa.

Alnefastegi, vide sies alnefastegi.

Alnathaf est confectio dura glutinosa, quae cum masticatur adheret dentibus, & fit ex zuccaro, aut melle infusato per decoctionem ita, ut post eius incisionem in frusta parua, & infrigidationem remaneat dura glutinosa, ut dictum est, & quidam miscent in ea res calidas aromaticas, & quidam res frigidas, acetosas sicut succum limonum, aut tamarindorum, aut acetum.

Alnergil, idest nux indica.

Alnemehsud est species salamenti.

Alnathfe, idest spermatis.

Alnusul, idest radix capillorum.

Alphachi in fide Maumerthi sunt reges populum declarando, & promulgando hoc, vel illud esse licitum, aut illicitum non adducendo super hoc aliquam rationem. Qui vero student libris, in quibus scriptae sunt rationes, & fundamenta quare hoc, vel illud sit licitum, aut illicitum, tales dicuntur **Almetachalem**, & sunt sicut apud nos theologi.

Alraiti, vide in proemio.

Alramadi, vide sies alramadi.

Alrasafe est pars anterior poplitis, quae a vulgaribus parella vocatur.

Aldra

aque, ut dicit glossa Arabica, & Syri.
Almas, seu **almes** quando scribitur per litteram sin, seu per litteram s absque tribus punctis super ipsam, significat lapidem adamantis. si vero scribitur cum tribus punctis super ipsam litteram s, significat grana leguminis similia fascolis paruis in quantitate, cuius color est cineritius ad viriditatem tendens. Et huiusmodi legumen in ferculis in Syria, & Persia exhibetur febrientibus.
Almesich est sapor insipidus sicut diximus supra, vide alhadeb.
Almegera caro secundum arabes est caro rubra permixta cum multa pinguedine sicut caro musculosa in mirach animalis impinguit, aut alijs membris praedicti animalis.
Almekenase, idest scopa, qua mundificatur domus a pulvere, & immunditie.
Almesen est res dura plana sicut cos lapsi, super quam fricantur sies, & alia medicina oculorum.
Almentagiesene est species spicae.
Almagabim, seu **almagaben** sunt emundicia, aut loca sub ascellis.
Almasara apud aliquos Arabes est amplitudo, seu vas amplum, sicut lacina, ad quod effunditur succus rerum, quae exprimuntur. quasi hoc nomen deriuetur a succo expreso, & effuso in vas concanum.
Almarzangius est maiorana, seu sumptuosus.
Almezbacharegi sunt loca humida, causantia speciem putredinis, quae dicitur thecaregi. de qua dicitur infra ubi exponemus althebaregi. vide ibi.
Almegie est ferculum factum ex almas, seu almes.
Almagasi, vide Gasi.
Almenemat, idest inducentibus somnum.
Almesfcha, idest medicamen letificans cor.
Almeferegiat, idest parium ruae eminentium, vel egredientium propter eminentes, & exeuntes extra cornu dicuntur **almeferegi**.
Almubegi, idest staphysagria.
Almorafian est hospitale infirmorum.
Almachadaba, vide mucadabati.
Almet est instrumentum cuius extremitas ab una parte est subtilis, ob qua est extremitas subtilis habet in longitudine aliqualem depressionem a duobus lateribus, ut merito talis diuersitatis figura non aspera minus deprimat aquam, & eius usus est in egritudine quadam oculi.

Alrad, vide *Chadessan*.
Alradradi, vide pisces *alradradi*.
Alrabu est difficultas anhelitus causata ex replectione venarum, & carnostatis pulmonis.
Alrai est nomen civitatis Persie.
Alraib est lac coagulatum acetosum, cuius coagulatio fit non ex coagulo sed ex calefactione ipsius, & ex permissione modica quantitatis alterius lactis coagulati, & acetosi, aut per se, aut ex permissione rei acetosantis ipsum, & rei diuerse a coagulo habentis virtutem coagulandi lac, & que est tanquam fermentum.
Casus ergo, qui fit ex *alraib* prædicto apud vulgares appellatur *alachar*, seu *alacac*. Et secundum aliquos *alraib* est lac de quo extractum est butyrum, & absque coagulo coagulatum, aut acetosum, aut non acetosum. Et nota, quod ex *alraib* non fit *casus*, nisi addatur lac nouiter mulctum, & similiter coaguletur a coagulo.
Alrabeb, idest religiosus Monachus, qui fuit eximius physicus, a quo *Rasis* multa notabilia suscepit.
Alrabbe, vide *alassest*.
Alrachne est avis magna sicut miluus habens plumas corporis albas, & pennas alarum nigras, & comedit carnes putridas, & similia, & in Syria est in magna copia.
Arabade est piscis stupefaciens membra, licet non tangat ipsa, & scribitur, et experimēto approbatur, quod huiusmodi piscis existens in retibus dum approximatur piscatoribus trahentibus retia, stupefacit manus ipsorum.
Arabich oui de *Alzenbach* omni.
Alrahaune, vide *alhamch*.
Alrathe est auellana India, vt habetur secundo can. cap. rathas.
Alrhase, idest tremor.
Alrasbe, vide emplastra *alrasbe*.
Alrach secundum expostores Arabes est testudo marina. Alij verò dicunt quod est testudo fluuiialis.
Alrauthe secundum glossam Arabicam est extremitas narum.
Alrauend, idest reubarbarum.
Alrafed, seu *alrafad*, i. nasturtium, quod Arabicè dicitur etiam *albars*.
Alrehac, vide etas *algalumie*.
Alruie, i. declinatio.
Alsenasen Arabicè idem est, quod eminentia tendens in acutū, & ad figuram pyramidalem, & quia ossa super ipondyles habent talem eminentiam, ideo dicuntur ossa *alsenafen*.
Alselamiat sunt ossa oblonga existētia in pectine manuum, & pedum, ex quibus ossibus componitur pecten prædictum, inter quæ existunt ossa

parua *alsenemanie* dicta, scilicet replentia vacuitates iuncturarum, seu vacuitates iter ossa pectinis manus, & pedum, & inter ossa iuncturarum digitorum, & nominantur *alsenemanie*, seu *senemanie*, qd idem est propter conformitatem, quam habere videtur cum semine *fisanij*, quod Arabicè *senjem* appellatur.
Alsebat, seu *subetica*, vide *vena alsebat*, seu *subetica*.
Alshad est ars brachij infra cubitum habens duo focilia, & terminatur ad rascetam manus.
Alseid, idest brachij.
Alselba est apostema frigidum glandosum habens chistim continentem ipsum.
Alshabat est arbor, ex qua sunt arcus in Persia.
Alshearagi est vocabulum Persicum, & idem est, quod *calx*.
Alserab est diēlio communis secundum Arabes ad syrupos medicinales, & ad vinum.
Alsemair sunt venti calidi valde herbas adurentes.
Alsucharan apud Arabes quosdam est cicuta. Alij verò dixerunt, quod est semē hyusquiami nigri. Dixit Dioscoridus stipes *alsucharan* similatur stipiti *seniculi*. patet autem, qd talis stipes potius similatur stipiti cicute, quā stipiti hyusquiami.
Alsamach, seu *alsemach* est foramen in osse petroso in aure, sicut se habet foramen vus in oculo. Quandoq; uerò apud Arabes accipitur pro pāniculo, seu neruo strato in concano ossis petrosi, & quandoq; accipitur pro instrumento auditus.
Alsuichi, idest similis frustulis paruis *suich*, vel *sauch*, quod idem est, qd frumentum, aut hordeum fractum, & correfactum.
Alsus, idest liquoritiz.
Alsenchal, vel *alsenchar*, quod est *alsenzus* est syrupus secundum quosdam factus cum succo iuiubarum, eum medicinis stypticis bulliendo, donec fiat spissus, & potest exhiberi in potu, & linimentis.
Alsenne est herba ex genere lacticio rum, & granum eius nominatur *she danegi beri*, i. cannabis *sylyvester*, & forsitan facit dormire propter inuolucratam, quæ est in eo.
Alseriarā est elleborum solutiuum scriptum in quinto can. & similiter *saganæ*.
Alsurbed, idest *vena* sub lingua.
Alsirbagi ex raphano est cibarium factum ex brodio carnis, & aceto, & raphanis in oleo decoctis.
Alsedar, idest *scotomia*, seu obtenebratio visus.

Alsemur, vide *almentcalbum*.
Alsebedie sunt apostemata vlcerosa, ex quibus fluit aliquid simile mellis fluenti ex fauo suo.
Alsheb est color cineritius trahens ad quandam rufedinem, seu citrinatē rufam.
Alfami, idest ex regione Damasci.
Alfacrgia est pondus, vel mensura.
Alserengi, idest minimum.
Alserbegi est sorbitio facta ex frumēto præfacto, quæ est inflata, & facta cum cepe minus est inflata.
Alserach est avis uiridis nota Damasci.
Alsemsar est arbor, quæ dicitur *bussia*.
Alsefale est regio India.
Alserax, uel *alserachs*, idest *silex*.
Alserach est quando aqua, uel potus alius ingreditur arteriam.
Alselach est grossitudo in palpebris, patet sen. tertia primi.
Alsalach est serpens niger lōgus grifus, cuius pelvis est nigra.
Alsinia, vide *speculum alsinia*.
Alsedene, idest *hemarites*.
Alsbabar, uide *pilleum alsbabar*.
Alsbafesfan est species oxymy hatis folia minutā, & bonum odorem, scribitur in libro *alchun* Arabico, quod interpretatur odor regalis.
Alsam, idest intestinum icinum.
Alshautbar sunt caput purgias, quæ filia rebus liquidis per naves attractis.
Alsbara est uigilia superflua præter naturalis.
Alsebbā est nomen cōmune ad omnes species quadrupedum, quæ dentibus & ungibus suis aggrediuntur homines mordendo, & lacrando, & quandoque mortem inferendo, sicut leos, lupus, tigris, & similia. Et ab hoc nomine dicuntur mores *alsebbā*, idest mores similes moribus animalium.
Alsebuie est dispositio rationis infantiū, seu puerorum.
Alshali est animal simile lupo.
Alsbahari, idest stella canicularis.
Alseilen est solium, seu *zizania*, de quo in secundo can. cap. seilem.
Alshele est color uariis, idest medius inter colorem nigrum, & celestem, seu *griseum*.
Alsabur est *pis*, is sic nominatur, & notus in Persia.
Alselgen, seu *alselgiem*, & *allese* sunt idem, & significant rapam.
Alseleti, uide *alnatha*.
Alsuach sunt ligna habentia in cortice suo aliquam amaritudinem, & cum huiusmodi lignis communiter fricantur dentes.
Alseir est nomen medici.
Alsedabi, idest ex ruta.
Alsafanin est avis, quæ dicitur *tortor* *Alsfangar*.

Alangiar est lactuca asini.

Albet, idest anethum.

Albula secundum Ebenbitar in libro de simplicibus est berengese, quod est species abrotani

Aloudeni est avis nigra habens rostrum cirinum, & secundum aliquos est sturnus

Alsebeb, idest apparitiones ignea

Alsababach, seu alsababech, ut scribit Ebenfesis de simplicibus est species abrotani, sed Ebenbitar scribit, qd est planta, seu abbor nota in egypto, & nominatur bernus, cuius magnitudo, & folia simulantur arbori granatorum. Et succus foliorum eius confert epilepsia, & dolori punitivo, & colico, sicut scribit Ebenbitar cap. bernus. Et auctoritate Themini nominatur etiam sabanech, vel sabanege, & confert epilepsiam maxime pueris

Alagi est arbor Indie magnus, sicut scribit Ebenbitar, & serratura ipsius assumpta in potu extrahit vermes auctoritate Rasis in libro continentis

Alasmach, idest atriplex

Alagagi, i. excoaratione cutis capitis

Alaverchan, seu alsaburchan est species ferri. quod tenerum est, ex quo sunt clavi, & huiusmodi.

Alsech, realgad, seu toxicum muris

Alsefer est arbor nabach

Alsefer est sal, qui egreditur ex muris

Alsafachai, idest nigrescente

Alfager est nomen medici

Alferas est species affodilorum, quida putant, quod sit species consolida

Alhebe, vide alhadeb

Alhoon, vel thauu est apostema pestiferum venenosum, qd sit ex materia corrupte, idest venosa, ut exponunt Arabes. Et licet Ani. sen. prima primi cap. de egritudinibus in locis, que sunt emunctoria membrorum principalium, sicut caro gladiosa in inguinibus, & similia tamē sen. ii. quarti. cap. de althoin dicit, quod est quodcunque apostema venenosum, & sic antrax, quod accidit in membris non glandosis, dicitur althoin

Altemelmel, ut exponunt Arabes, est priuatio stabilitatis, seu est inquietudo

Altherel est inflatio faciei, & palpebrarum oculorum similis cachexia, accidens ex permissione, vaporum cum substantia membrorum, & est dispositio similis althebegi. Et quandoque etiam accidit in tibis, & colicis patientium eam declinat ad plumbetatem, & citrinitatem propter debilitatem caloris innati

Alterbel est inflatio accidens in extremitatibus, & in membris pauci sanguinis propter dominium phlegmatis subtilis propter debilitatem digestionis. Et quidam expositores Arabes dicunt, quod alterbel est inflatio causata ex permissione substantia aquosa subtilis cum substantia membrorum. Et quidam dicunt qd causatur etiam ex permissione vaporum cum substantia membri

Altochme arabice idem est, quod nauseatua satietas, & exponitur à Syrafi persico, quod sit corruptio cibi in stomacho, & Auic. xii. ij. cap. de signis altochme, & de ablatione digestionis scribit. Et ideo sequitur quod sit corruptio cibi in stomacho, que accidit cibo indigesto, & quia talis cibus corruptus est superfluitas, ideo ab eo causatur repletio. Et nota, quod altochme non solum reperitur in digestionem prima, sed etiam in secunda

Althecaregi secundum expositores Arabes est putredinis species, ad quam sequitur in superficie rei, que putrefit, color albus

Altergia, vide alargiba

Altamari est electuarium de dactylis

Altaingi, vel alteingi est avis, que dicitur perdid, alij dicunt, qd est phasianus, alij aserunt sicut Ebenbitar quod est avis similis coturnici in omnibus, nisi quod sub alis habet quasdam pennas negras, & albas

Althalba sunt semina calida confusa, que super cibis sparguntur. Et quadoque species aromatica calida pulverizata dicuntur althabel, & etiā alfaui

Althaleb est lenticula aqua

Althaleb est herba nascens in parvis fluminibus, & sub aquis rivulorum currentibus, & dicitur muscus aqua

Altalch est alumen scissum, quod vulgares appellant alume scaiola, & de ipso habetur. 2. can.

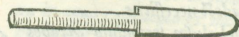
Althel, seu althil apud Arabes etiam appellatur negiem, vel negim: & est herba, que dicitur gramen, & plures habet species. quadam enim est lenis, quadam pilosa, & de hoc habetur in 2. can. cap. proprio. Et althil dicitur, qd sunt folia trifolij, qd non multum eleuatur à terra, & habet flores rubeos, aut albos

Altharbut est planta, ex qua extrahitur ammoniacum

Altharathit est plāta styptica, que nascitur sicut fungus, & Auic. de ipsa facit capitulum. 2. can. & Damasce est valde nota, & vstat in retentione sanguinis per inferius in potionibus, & clysteribus admini-

strata. Et secundum aliquos Arabes est preputium terre.

Et hac est eius figura.

Altors, vide aaulusen

Altors vide aaulusen

Althendue est locus mamillarum in uiris

Altheai est pars mamillaris in mulieribus

Altedarigi sunt aues, que dicuntur phasiani

Alterub est species pini non faciens fructum

Altenfa est cocodrillus

Althach est coopertorium sphericum capitis

Altasafil vel altrasil est cibus factus excellentibus vel mes collatis, sicut decoctio seu brodium lentium forte, aut decoctio lentium excoriatum cum multa aqua ita, ut fiat cibus potabilis. Alii autem arabes dicunt quod est cibus factus ex lentibus vel mes, & aceto

Alterebe est mala dispositio corporis humidi causata ab ocio & à causa extrinseca

Altremed, vide allui

Ataraxacon est endivia Syluestris.

Althute est agritudo similis moro, althut enim morum significat

Althernum est cantilena que fit cum frequenti motione gutturis, quam vulgares appellant golizar

Althalba sunt dactyli immaturi parui, cum primo egrediuntur ex arbore, seu sunt flores dactylorum contenti in uagina habente figuram duarum manuum simul applicatarum, et huiusmodi uagina tempore ueris egreditur in summitate trunci ipsius arboris inter folia ipsius & dum primo incipit egredi, efficitur sicut cucumer dulcis comestibilis, qui arabice appellatur algemar, et comestus prohibet inflammationem sanguinis. Aliqui dicunt quod althalba est arbor dactylorum.

Althabrast est ludus in quo pila rotunda ex corio plena nento aut re alia percutitur & proiciatur ab uno homine ad alium & alium

Atuali id est uerrucis

Altamur est animal magnum de numero rapacium

Altaluch idest fex vel linimentum.

Altel asfis idest nasturium album vel Babilonicum, nam apud Arabes idem sunt

Alterbarba, vide etas alterbarba

Altarich est species piscis parui curti ad quantitatem palmi, qui piscatur in loco cineratis Achatat regine Persie, & huiusmodi pisces saluntur,

- tur, & exsiccantur, & in diversas regiones asportantur, ita exponit Syrii.
- Alubhar** idest necessitas.
- Alufem** uel **alufin** secundum Arabes est refugium nigrum artificialiter factum in balneo de porositates cutis sunt aperte pungendo ipsam cutem cum plurimis puncturis sibi inuicem contiguis secundum lineationem, & figuratorem intentionem, postea super puncturas predictas imponitur indicus subtilissime puluerizatus, ita ut penetret coloratum illud in foraminibus puncturarum, & dimittitur locus cum panno lino, donec consolidentur punctura cum colore predicto.
- Aludacha** est eminentia in cōiunctura oculi similis bothor albo, quasi ipsi sit pinguedo uel adeps eius.
- Alurafan** seu **alurafen** est species coluborum syluestriū, qui sunt aliis maiores & noti in Syria.
- Alures** seu **alueres** apud Arabes idem est, quod radix curcumae contrita, cuius color est citrinus, ad rubedinem declinans.
- Aluardachule** est radix sic nominata.
- Aludha** idest albaras ita exponitur super .i. can. cap. de cura apostematum in radice auris.
- Alusnas**, uel **alunasi** est cogitatio uel imaginatio corrupta in qua homo dubitat an id quod fecit, uel est faciendum, sit factum uel fiat bene, aut non bene, & est cogitatio dubiosa cum timore & fastidio absq; causa, & latine potest dici sollicitudo melancholica.
- Alusen** idest ircos.
- Alumen** humidū apud Arabes est species aluminis albi coloris, sicut cerusa, aut lac, & est fluidum non petrosū, sicut scribit Ebenbitar in libro de simplicibus.
- Alurel** est animal terrenum simile la certo coloris cineritū, longum ad quantitatem trium palmorum.
- Aludi** est humiditas que egreditur post coitum uel ante coitum absq; delectatione & desiderio coitus & absque erectione uirge.
- Aludbi** uero cum aspiratione scriptum, est humiditas que egreditur ex uirga ante & post egressionem urinis.
- Alurese** bin est species uariolarum, & est dispositio corporis, in qua apparent in corpore macule rubee uiolaceae, quae diuersificantur in magnitudine, & numero, & colore secundum diuersitatem humoris in multitudine & qualitate sua, & scribitur in tractatu de peste arabica, quē ego traduxi quoddam alureschin accidens in tempore pestilentiae est agri-tudo perniciosa secundum plurimum.
- Alubazi** idest punctura.
- Aludeb**, idest foramini torculario perforato in girum.
- Aludchi** idest caro dura ad albedinem tendens.
- Aluthel** est alambicum, quo utuntur alchimisti in distillationibus.
- Alzarach** sunt instrumenta in quibus attrahitur aqua, ne detur uacuum, sicut sunt traiectoria seu syringe, quibus utuntur chirurgici, & sicut uasa uirga torta, in quibus per attractionem aeris a concavitate ipsorum eleuatur aqua. Unde ex ipsis sunt fontes artificiosi, & huiusmodi uasa arabice appellantur semarat.
- Alzelabi** uel **zelabie** est cibus ex pasta tenera ualde habens figuram lunarem, & talis cibus frigitur in oleo, postea comeditur cum melle aut zuccaro, & usitatur ualde in Syria, & Aegypto, & est ualde spongiosus, diuersitatem habens in partibus suis sicut grossitie & subtilitate. Et de eo scribitur in libro Benagii albian.
- Alzeir** uide oleum alzeir.
- Alzagi** idest utriolum uiride, de quo in secundo can.
- Alzarazir** apud Arabes sunt aues, quae licet sint similes aliquantulum turdis in magnitudine, differunt tamen ab ipsis. Nam alzarazir habent plumas & pennas nigras cum aliqua albedine signatas, & apud Venetos dicuntur stormelli.
- Alzersech** idest amirberis.
- Alzenbach** oni, uide albedo oni.
- Alzanbach** est oleum sisaminum.
- Alazarach** uel **alzarcha** est color celestis seu griseus uel glaucus.
- Alzedb** idest butyrum crudum.
- Alzimar** idest uiride gris.
- Alzardach** uel **alzardagi** idest crocus hortulanus.
- Alzemone** idest eos qui se mouere non possunt propter mollificationem.
- Amaracus** idest maiorana.
- Amgailam** uide alcharad.
- Amfagi** idem est, quod humiditates permiste.
- Amuridus** est dispositio melancholica, in qua homo semper ridet.
- Anagalus** est auricula muris.
- Anafadus** est species lactuce asini.
- Anfagiar**, uide chadesan.
- Anfalsalan** idest separatio.
- Angiadan** est herba asie.
- Anzarut** idest sarcocolla.
- Aqua sabachia** sunt aquae existentes in locis baurachiis, scilicet locis aridis aduulis.
- Aqua lactis** crudi est aqua, quae colatur ex lacte coagulato aceroso, & huiusmodi lac dicitur crudum, quia non est bullitum, neq; decoctum, sed est factum acerosum et coagulatum propter missionem alterius lactis acerosi in ea permisti, quod est sicut fermentationem in parua quantitate coagulans & faciens acerosum lac, in quo ponitur.
- Aqua gaderan** idest aqua stans in gurgite, aut fossis.
- Aqua myrrha** secundum aliquos est aqua in qua dissoluta est myrrha, aut in ea decocta. Alii dicunt quod si myrrha circumdetur aluminine omni indurato, & sic dimittatur per dies aliquod in loco terreno humido, tunc liquefit myrrha, & liquor ille collectus in rase supposito, est aqua myrrhae.
- Aqua zuccari** est aqua came zuccari uel secundum alios est aqua, in qua bullitum est zuccarum.
- Aqua ferri** idest aqua minere ferri.
- Aqua camphore** secundum Arabes est aqua, quae fluit ex arbore producente camphoram, & talis aqua, & similitur eius arbor sunt calida in tertio, & camphora est frigida, ut omnes affirmant. Et de huiusmodi aqua scribitur in libro Benagii albian.
- Aqua tabarzet** est aqua, in qua dissolutum seu coctum fuerit zuccarum tabarzet.
- Aqua sauih orde** est in aqua, in qua infusum est per aliquod tempus parum sauih bordei.
- Aqua cucume** est aqua calefacta in uase aeneo, quod apud Venetos dicitur Cuogoma. Et barbitonfores utuntur ea deferentes aquam calidam hinc & inde.
- Aqua oliuarum** est aqua salita, in qua seruantur oliuae condite.
- Aqua casei amara** fit ex conuisione casei saliti, & permissione eius cum aqua quae dimissa hoc modo longo tempore efficitur amara.
- Arbor abraham**, uide bengiechesi.
- Arbor da li pater nostri**, uide alzarach.
- Arbor uel planta maria**, uide sejar mariem.
- Archut**, uide alarchub quia idem sunt.
- Argialefus** est species lactuce asini.
- Arbinan**, uide alargiani.
- Argiaba**, uide alargiaba quia idem sunt.
- Armal** seu **armel** seu **armach** secundum cap. proprio est lignum odoriferum seu aromaticum simile cinnamonum grosso, et nascitur in regione sancti non multum distante a mari rubro. Et hoc idem dicit Rasus et Ebenbitar.

Arses est planta spinosa ex genere car-
di produens virgultum simile aspa-
rago, in cuius summitate est flos, &
illud virgultum elixatur, & come-
ditur, quia est cibus delectabilis au-
gens coitum, & Persici non solum
comedunt virgultum tempore veris,
sed ipsam plantam, cum incipit pul-
lulare, antequam expandat folia spi-
nosa, & virgultum supradictum
describitur, vide bulbos.

Asalebi sunt homines quinti, vel sexti
climatis.
Asbas dicitur secundum duas intentio-
nes, quarum una est molificatio cor-
poris, & secundum hanc intentio-
nem caro mulieris dicitur *asbas*, id
est rior seu magis molificata pro-
pter paucitatem exercitii resolu-
tionis humiditates molificantes secun-
dam quod dixit princeps. Altera ne-
cessitas est, ut dicatur corpus
multarum porositatum laticum si-
cut caro viri habens porositates plu-
rimas laticas.

Aslagi seu *aslagi* seu *aslagi* est radix
quidam quae habet folia & spinas.
Et physici in Syria dicunt quod est
species arcanitae, de qua loquitur A-
vic. 2. can. & fullones utuntur ea
lavando & mundificando lanam, et
pannos ex ea factos cum decoctione
decoctione huiusmodi radice ponent
de parum de ipsa in confectioibus
factis ex melle aut ex sapo, cum vo-
lunt dealbare confectioes predi-
ctas ita ut videantur ex zuccaro et
amyllo factae. Et confectioes predi-
ctae sunt ad maleficandum, & ra-
tione predicta est valde nota apud Da-
mascos. et ego expertus sum, quod
cum decoctione remouet maculas ve-
tustatis & mundificat pannos.

Aslagi idest synapis albi.
Aslagi vel *aslagi* vel *aslagi*
idem vide bagi.
Aslagi idest ex regione Persiae quae
dicitur *asfahan*, vide *asfahan* quia
idem sunt.

Aslagi, vide alkali.

Aslagi, vide resina.

Aslagi secundum quosdam idem est, quod
est *Sini*, quae quidem apud *Ebembitar*
est lapis quidam transparentis, sicut
gemma, qui cum exponitur aeri
conuertitur in puluerem, sicut est
pulvis aluminis cocti, & in sapo-
re est acutus, & salis, & deservit
esse Indica: sed tamen iste sermo non
est conformis dictis Avic. 2. can.
quod dicit quod *aslagi* est lapis super
eum generatur sal ex ratione
nata cadentis super ipsum. Cum
autem multi tamen videntur, nunc Sy-

ni loco *aslagi*, & affirmat quod *Aui-
cen.* ignorauit essentiam *aslagi*.

Aslar est pondus drac. vi. & duorum
danich.

Aslarach vide *Segiar mariem* & *Me-
ba* seu *Miba*.

Astruun est species hyssopi.

Athas est apostema in cerebro, & ex-
positores Arabes multum diuersifi-
cantur in declarando, quare aposte-
ma predictum dicatur *athas*.

Athas, vide *algarab*.

Athel, vide *chermazech* vel *charm-
zech*.

Auianes est flos vitis.

Auicenna, vide in *prohemio*.

Aumali secundum *Ebenfis* idem est,
quod *sympus* de melle.

Azadarach est arbor apud *Damasce-
nos* nominata *zaizalacht*, cuius flo-
res declinant ad colorem violaceum
cum aliquali cineritate. & tales flo-
res sunt acuti odoris, fructus autem
istius arboris habent corticem albu,
& sunt ad magnitudinem cerefori.

Et huiusmodi quidem fructus habet
ossa alba, ex quibus fiunt pater no-
stri. Et talis arbor reperitur *Vene-
tijs* & *Patauij* in enclaustris mona-
stiorum, & mulieres appellant ar-
bor da li pater nostri. Et folia eius
sunt quasi sicut folia agni casti, &
reperitur etiam in Syria.

Azad est flos speciei lilij, vide *susen
azad*.

Azagitheia idest extremitates.

Azhagi idest vox fortis.

Azor idest sine sine pilis.

B

B *achur mariem*, vide *segia mariem*.

Bachila est pondus xx. granorum hor-
dei & plus secundum alios.

Bachele idest faba, & faba est pondus
aur. i.

Bacham, vide *albacham*, quia idem
sunt.

Bachele imanihe est olus iamenum, &
est herba, quae apud vulgares dicitur
Bione.

Bachat idest manipulus.

Bace idest manipuli.

Buctisuba est nomen medici.

Bagadet, vide *Bion fluuius*.

Bagi est nomen persicum & est comu-
ne ad omne cibarium cum carne
preparatum. Et ab hoc nomine deri-
uantur ista nomina videlicet *asfabba*
gi *sorbagi*, *sechbagi*, & *zurbagi*.

Unde *asfabbagi* est cibarium ex car-
ne elixa in aqua simplici absq; alia
re. *Sorbagi* est cibarium dictum cui
additur rizum aut frumentum fra-
ctu aut aliquid simile. *Sechbagi* est

cibarium cum carne elixa in aqua
cum aceto & zuccaro vel melle. *Zi-
bagi* uero est cibarium ex carne eli-
xa in aqua cum aceto & melle &
cymino, & *bagi* est nomen singula-
re. *Bagiat* uero plurale.

Bancharas sicut scribit *glosa Arabica*
est caro glandosa quae est sicut *stra-
tus* sub penis pulsatilibus & non
pulsatilibus, quae quidem appodiantur
& innituntur super carnem gla-
dosam predictam, & hac caro etiam
nominatur *marbad* & *marad* *Ara-
bicè*, Latine uero *mensenterium*.

Bassera seu *bassari*, vide *albasari* quia
idem sunt.

Barbath seu *berbath* est species uir-
ga pastoris.

Batecha *Inda*, vide *melon alraki*.

Batecha *viridis*, vide ut supra.

Batecha *filisim*, vide ut supra.

Batecha *alzachi*, vide ut supra.

Bazard uel *bezard* idest *galbanum*.

Bedarungi uel *bedarugi* secundum *Ebe-
bitar* est species *ozymi* habentis fo-
lia lata, & de eo scribitur in .i. can.
& alio nomine appellatur *Alhuch*.

Belha sunt *dactyli* recentes crudi ma-
gis immaturi, quam *Besser*.

Belbele est nas *Sirici* orificij.

Bemengi est regio iuxta *Halep* ciuita-
tem Syriae.

Bengieche ut scribit *glosa Arabica*
est granum seu semen arboris *abra-
ham*, & dicitur, quod est arbor ma-
rie, quia huiusmodi arbor Latine
agnus castus appellata minorat ap-
petitum coitus & curat pollutionem
& folia eius cum stipitibus suis, cum
sternuntur sub dorso, prohibent pol-
lutionem, & erectionem uirga. Et
mulieres cum ea suffumigantur apud
uehementiam appetitus ad coitum.

Benat noctis, sunt ea, quae mouentur uel
excitantur in nocte.

Berazede uel *bezarede* est panis in mo-
dum fugatiae perforatus cum digitis
aut alia re & est bene coctus.

Bersufan idest capillus ueneris qui a-
lio nomine ab Arabicis appella-
tur *chusbare albir*, idest *coriandrum*
putci.

Berbengine, vide *nux metel*.

Berengefes, vide *alsuila*.

Besser est *dactylus* immaturus recens.

Besd & *morgian* sicut scribit *Ebembitar*
auctoritate *Aristotelis* est lapis
unus & idem. Sed *morgien* est radix
coralli, *besd* uero est corallus ramifi-
catus. Aliqui uero Arabes dicunt co-
rarium huius.

Betaran, vide *chadesan*.

Bezarede, vide *berazede*.

Bezard, vide *bazard*.

Bezabar est lacrima cerui, quae genera-
tur in ceruis quia cerui, comedunt
viperas

partes duas, aut in partes plures magnas, aut parvas siue secundum longitudinem siue secundum latitudinem. Et solutio quidem continuitatis huiusmodi si secundum latitudinem vocatur betaran idest incisio. Si vero secundum longitudinem, & si eius numerus non fuerit multus vocatur sachā idest scissura. Si vero eius numerus fuerit multus vocatur sadachan idest confusio. Plerumque etiam accidit solutio continuitatis in partibus musculi, quae si in extremitate ceciderit musculi siue cadat in chorda: siue in nervo vocatur bethchan idest attritio. Si vero secundum latitudinem musculi accidat vocatur hazan idest incisio. Si vero acciderit secundum eius longitudinem, & fuerit eius numerus parvus, & fuerit eius profundatio multa, & dilatetur & profundetur solutio continuitatis vocatur radamilest confusio & attritio. Et alrad & alsagd dicitur de omni eo quod cadit in medio musculi quomodo cunque sit. Si vero acciderit solutio continuitatis in arterijs & venis nominatur anagiar idest eruptio, sed si cadat in longitudine ipsarum vocatur chataban & faselan id est incisio vel abscisio. Si vero processerit in longitudine ipsarum vocatur sadahan idest scissura. Si vero acciderit secundum modum apertionis orificiorum ipsarum vocatur toebhan id est perforatio. Et si acciderit in panniculo diaphragmatis vocatur sedchan idest ruptura. Constitutum est nomen magistri saponis. Chatahan vide chadesan. Chatahan idest dislocatio. Chachan vide ilchuanich. Chalef est species salicis, & est arbor nascent in locis humidis, cuius folia simulantur folijs cereforum non producent fructum, sed flores valde odoriferos in principio veris ante exitum foliorum suorum, ex quibus floribus in Syria distillatur aqua odorifera, quae administratur in passionibus cordialibus calidis, & est valde in usu. Et ex floribus etiam chales infusus in oleo fit aleum chales sicut fit violaceum, & ex amygdalis permixtis cum floribus praedictis donec acquisierit odorem & humiditatem ipsorum exprimitur oleum, quod nominatur etiam aleum chales. Chachule est cardamomum minus. Chaspi est semen rubeum notum Damascus quod defertur ex regione Iamari.

Chasus secundum arabes est herba super quam cadit ros, ex quo generatur laudanum.

Chachali vide alchachali quia idem sunt.

Chartas, vides carthas quia idem sunt.

Chaiar est cucumer communiter refectus.

Chadam charies seu chadem charis est granum pini minus, & est notum Damascus.

Chasurudar idem est quod galanga. Nota tamen secundum Arabes quod licet casurudar & galanga sint idem tamen Anic-facit duo cap. in 2. can. vnum de chasurudar, alterum de chaulegian, & ambo significant galanga ad maiorem declarationem ut fiat eandem medicinam nominari diversis nominibus quorum vnum quodque scribitur in cap. suis per ordinem alphabeti. Et sic facit de cera, & de pluribus alijs medicinis propter rationem superscriptam, & etiam ut quod deficit in uno capitulo perficiatur in altero.

Chabaz interpretatur malua.

Chelidunium idest memiran, & Serapio exponit chelidonia. in memiran.

Chasab darirhe est calamus aromaticus, chasab enim canna: darirhe vero aromatica interpretatur.

Chamel stomachi est superficies eius intrinseca crispata in modum superficiei existentis in panno de lana habentis pilos eleuatos & crispas.

Chateman idest nubes parua subtilis.

Chasem in naso apud Arabes est oppilatio ad quam sequitur priuatio odoris, & quandoque accipitur pro priuatione odoris quandoque pro oppilatione in naso.

Chasun uel chisun significat foramen seu concanitatē ossis in naso existentis & est numeri singularis: chasun uero numeri pluralis.

Chanan si est sonitus accidens in naso, quo fit sepius ista vox chaba: vel secundum alios est exitus uaporis fecundi ex naribus: sicut accidit equis.

Chabisse vide alchabisse quia idem sunt.

Chalegi idest ponum seu coopertorium super dentes.

Chanad est nomen medici.

Charis vide alcharis quia sunt idem.

Charegia vide odor charegie.

Charis alsamech tari idest cibarium ex piscibus recentibus decoctis in aqua cum aceto.

Charis albatun est cibarium ex ventribus animalium decoctis in aqua cum aceto.

Charis albachar est charis factum ex carne bouina.

Charis alsamech cum carne piscium.

Charmazeb seu charmazeb est fructus arboris aibel, quae est species

tamarisci, & est arbor magna nota in Aegypto, & fructus supradictus apud Aegyptios, & Syros appellatur badebe, & in oriente multum administratur in medicinis stypticis exsiccatis.

Chairbua est cardamomum minus.

Chaisur est lapis pumex.

Charchus sicut scribitur in libro Ebenbitar est plantago.

Chachole idest cardamomum maius.

Chanun primo idest mense decembris.

Chazef idest testa contrita.

Cheferan vide chadesan.

Chemed est tristitia seu angustia accedens ex aere turbido.

Chede secundum Syrasim est dispositio, quae accidit ex repletionē cibi.

Cetha, vide albetha quia idem est.

Cherfe vel kerfe apud Arabes est nomen commune ad omnem corticem

sed absolute dictum accipitur pro cortice cinnamomi maxime grosso.

Darsini uero apud Arabes est cinnamomum magis aromaticum.

Cherfe igitur differt a darsini sicut cortex magis aromatica & cortex minus aromatica.

& per cinnamum apud Latinos intelligendum est cinnamomum grossum non multum aromaticum, & per cinnamomum intelligendum est corticem subtilem cinnamomi magis aromaticum.

Cherfe uero gariophyllatum est cortex aromatica habens odorem gariophyllorum quae extrahitur ex arbore ipsorum.

Chencharzed est gummi arsef quod est vomitorium. Et arsef est species Cardii, quae comeditur in Hispania, & Neapoli & Sicilia.

Chir, vide alchar.

Chiangsem, vide albebar.

Chiditan idest oculi, ex quibus sinit lipitudo grossa.

Chiach idest tortella panis biscocti.

Chisun vide Chasun.

Chistis idest saccus est enim uocabulum corruptum, quia arabice dicitur Chif.

Chichuanu idest herba pulicum, & talis herba puluerizatur in ciuitate Chairi circa dormientes & ex odore illius pulueris stupidi sunt pulices, & non ledunt.

Chie idest mastice.

Cholade idest monile.

Chomach idest prefocatio.

Chorni, vide color chorni.

Chusbare arbir, vide bersuasam.

Chulzemi est regio maris rubri.

Chuba idest impetigo.

Chusi sicut scribit Benagi albian est ele

ctuarium conferens tussi.

Chautem albayra idest terra sigillata.

Chuanich albaiza & xusara preparata, & con-

& confecta cum sale, & aceto.

Chur secundum expositores Arabes est sordities adherens parietibus alueorum apum. Alij dicunt, quod est bdellium.

Churcum secundum aliquos expositores Arabes est uena citrina, secundum alios uero est zafaran.

Ciminum album apud Arabes est cymium communiter usitatum.

Ciminum nigrum est nigella.

Cimmanum, uide Cherse.

Cimnamomum, uide Cherse.

Cinis purgationis aris est cinis, in quo es purificatur à mineris suis, & à partibus terreis, in quibus generatur.

Cobti, idest egyptiacum.

Colchotar est utriusque citrinum.

Colosonia, uide rategi.

Color rubens alchani, seu chani est color rubens clarus nehemensis rubedinis.

Color chorni est color citrinus ad albedinem tendens.

Color rubens alnasa est color rubens clarus, seu purus, ita exponit Syri.

Alij dicunt, quod est color rubens peruius, sicut color flammæ ignis.

Color alatrongi, idest color citri.

Color rubens alchaten, idest color, in quo est puluerulentia, & rubedo.

Color alasmazoni, idest color similis floribus ireos.

Cocodrillus secundum Arabes si parit oua in aquis tunc generatur alius cocodrillus. Si uero in campis iuxta aquas tunc nascitur stinchus. Et propterea dicitur, quod stinchus sit de semine cocodrilli.

Confectio alberzachali est confectio sic dicta, de qua in antidotario.

Condisi, quod Arabice dicitur condas est radix nota in Syria, & est grossa sicut digitus pollex habens saporem, & odorem acutum, neque similatur elleboro, neque est species eius, sicut dicunt Latini. Elenbitar enim in libro de simplicibus dixit, quod neque Dioscorides, neque Galenus loquuti sunt de ipso. Et dixit Isachoben hamran, quod condisi est radix platæ, cuius pars interior declinans est ad citrinitatem, & pars extrinseca corticalis est nigra, & ipsius planta similatur alchencher, quod est alrafes, quod est species cardi, quæ in Sicilia appellatur cacozele.

Confectio albesi, idest confectio coralorum.

Cornu spica quid sit ignoratur.

Cot, uide alafesi.

Coryla est pondus unc. x.

Creta, quæ comeditur est lutum comestibile.

Cubrus est insula cypri inde cubrusi, id

est cyprius.

Cucumer capparisi est fructus capparisi, qui subsequitur ad florem eius, & est cucumer parvus uiridis durus continens semina, & in forma, & magnitudine similatur cucumeri asinino.

Culb, uide calt.

Cunicum est cucuma, seu uas arcum, quo barbitonfores utuntur portando aquam calidam.

Curascia, idest ex mari rubro.

D

Ab, uide aldad, quia sunt idem. **Dactyli heiron** sunt dactyli magni bene maturi.

Dactyli alsehir sunt dactyli magni bene maturi.

Dahab est animal medium inter lupum & canem comedens cadauera, & comeditur caro eius ab hominibus, & reperitur in Syria in magna copia.

Damich est pondus scrup. s.

Darsini, uide cherse.

Dar, uel darab, uide aldarab, quia idem sunt.

Daruch, est pondus libr. iij.

Darirhe, uide chasab darirhe.

Debach est arbor, quæ producit uiscum, & accipitur quandoque pro uisco, et fructus eius est sebesten.

Defle, uide Gion.

Deud secundum Arabes est granum speciei alkerue, de cuius proprietate est, quod medulla alba intra corticem eius minuatur cum tempore, donec totaliter finiatur, & non remaneat, nisi cortex, ut experimeto uisum est, & in quibusdam regionibus tardius consumitur, in quibusdam uero citius, & est granum regis & medulla ipsius trita, & mista cum pauco oleo, & aceto confert in ea linita, abrasis capillis.

Dentes alhalm, idest dentes prudentie, quia in atate, in qua nascuntur isti dentes, ratio & prudentia est perfecta.

Dentes muris apud Arabes sunt additamenta superflua dura nascentia in extremitatibus unguium iuxta carnem secundum latitudinem ipsarum situatis, & uulgares Veneti appellant ipsa spelli.

Denan sunt uasa, in quibus reperitur in unum.

Derezi, & suum idem sunt & significant commissuram, inde derezan, et medarzan, quæ sunt idem, & interpretatur commissuralis.

Derdar secundum Arabes est arbor producens linguam auis, in qua arbore generantur quedam capita inflata, in quibus est humiditas, ex qua generantur nermes in modum cimini, qui quum egrediuntur uolant

sicut muscæ parue.

Deniases est nomen mediei.

Derustiti est species ruscæ uulpina, quæ nominatur allezin.

Dhau diei secundum Arabes est hora secunda, seu tertia diei.

Dhelizi apud Arabes est transitus ex uno loco ad alium sibi diversum.

Dhenegi est lapis uiridis, ex quo fit puluis, quo utuntur pictores.

Diacodion est confectio de papauere, de qua scribitur in antidotario, & dicitur Arabicè diacode.

Diachebed regum est confectio, cuius descriptio habetur in antidotario.

Diebbardich est medicamentum compositum castium Rafis.

Diudarv est planta ex genere cithyrorum.

Diochen, idest milium.

Duadens secundum aliquos expositores Arabes est sanguis draconum.

Duaden alderdar, idest fructus, seu flos alderdar, quod est arbor cimumpa patet secundo can.

Dubellati, uide aldubellati, quia sunt idem.

Dub est arbor, quæ dicitur platane.

Dumel, uide aldamel, quia idem sunt.

Durdi Arabicè est sax rerum subtilium fluidarum non uisofarum, sicut aceti, & similium.

E

Ben hali, uide in proemio.

Ebensina, uide ut supra.

Elestuarium alabt, idest elestinium, idest scoria ferri, seu ex residua, aut fece ferri.

Embuba, idest cannula.

Emplastra alrabse sunt emplastrum, quibus cadit merdæ fongi, & plumbum, & alia frigida sicca.

Enclastrum, uel tintura nigra alrafes, idest tintura, quæ magis est

chafe, idest tintura, quæ magis est

tularium preparant, & lingua cotularia, ex quibus efficiuntur solutaria.

Aes cyprium est auricbaleum.

Esferre, uide almesseræ.

Aetas alabadate apud Arabes est ætas recens, seu uiridis, & nominatur hoc nomine propter propinquitatem eius ad tempus suæ natiuitatis.

Aetas almerchelin, idest ætas prima senectutis.

Aetas alterbarba est ætas, in qua pueri fortiter mouentur, & crescent.

Aetas algulamia, et arebachid est ætas pollutionis, seu ætas, in qua incipit egredi spermata, quousque barbescat.

Aetas alferbian est ætas, quando barba est completa, quousque desinat crescere.

Exercitium alafstadad est exercitium preparationis, scilicet præcedens exercitium forte.

Exercitium alafstadat est exercitium debile.

abile frequens. forte. *Eylus* est cardamomum minus secundum Ebembitar, & est granum apud Italos appellatum melegete, & dicitur etiam Heibua. & Tin alfil, & Thairua.

Faba aegyptiaca secundum Ebembitar non est lupinus, sed est vere faba, in cuius concavitate reperitur res viridis, cuius sapor est amarus, & relique partes non sunt amaræ. In alijs autem fabis non aegyptiacis non reperitur sic illa res viridis, tamen Auicenn. cap. de lupinis dixit, quod lupinus est faba aegyptiaca, & intelligitur illa in cuius concavitate non reperitur illa res viridis nisi saporis.

Faba pondus, & pondus aur. i. *Fagdan*, vide Chadesan. *Fagda* est flos alcamæ. *Fagalesus*, seu *fagilinius* à quibusdam Arabicis putatur esse arthanita illa, quæ est sicut rape.

Fangekest, id est agnus castus, qui alio nomine in Arabico etiam appellatur *Bengekest*.

Fasium, ut exponit glossa Arabica est *alsacharan*, id est cicutæ.

Faslan, vide Chadesan.

Fasfafa, vide *alasfafa*.

Fasfiliun, id est apium montanum, hoc enim est fortius quam apium.

Faser, seu *sacra* est fungus.

Faudenagi, vide *alsaudenagi*, quia sunt idem.

Fechan, id est dislocatio à loco suo, vel distortio eius.

Fec, vide *alncmer*.

Fechan, vide Chadesan.

Fel secundum expositores arabes est radix nenufaris Indici. Alij autem, ut Ebembitar dicunt, quod est fructus.

Feludegi, vide *alsfeludegi*, quia idem sunt.

Felzaheregi, vide *alsfelzaharagi*, quia sunt idem.

Felendifun est medicamen compositum & quarta.

Felengiar, seu *feci engi* est pondus dr. i.

Felfelmum, id est radix arboris piperis.

Ferimus arabice idem est, quod latine priapismus, & secundum Ebencos Arabicum talis ægritudo sic appellatur, quia patiens eam simulatur statuæ hominis, quæ pingebatur in balneo uirga multum erecta causa risus, ut allicerentur homines ad balnea.

Fesfes, id est cimex, vide *alsesfes*.

Ferarat, id est tepores, & remissiones.

Fex croci hortulani est illa fex, quæ remanet de croco post eius infusionem in aqua limonum pro tinctura rubra faciendâ.

Ficus algemiz, uel *algemizi* est ficus pharaonis, & tales non oriuntur in ramis subtilibus iuxta folia, ut alij ficus, sed in trunco, & in ramis grossis. *Fibachaliasuch*, id est in commissura coronali, ubi terminatur sinciput, ita exponunt Arabes.

Filzaheregi, vide *alsfeluzah aragi*, quia idem sunt.

Flos salis est assuside quo Auicenn. 2. can. & dicitur etiam flos assius, & ab aliquibus appellatur nix sini.

Flos squinathi, vide superius *squinathi*.

Focha est potus, qui fit aliquando ex pasulis bullitis cum aqua, aliquando ex farina hordei, & aliquando cum medulla panis, & quandoque additur menta, aut ruta, aut apium. Et quandoque ponuntur in eo aromatica, & quandoque non secundum diuersas intentiones, & quandoque fit ex melle.

Focha alcharam, id est flos uitæ.

Fora, vide *subot*.

Fuehi, ut declarat glossa Arabica exterior est species arboris iembur.

Fulad, vide *alsfulad*.

Fulfulmum, vide *felfelmum*, quia sunt idem.

Gadu est apostema durum.

Gallus aque, vide *almencalbur*.

Galeme mulieris, id est appetitum eius superfluum coitus.

Gallina alsethi secundum expositores arabes sunt gallinæ, quæ nondum pepererunt oua.

Galia, id est galia semper aromatizata cum musco, aut alijs odoriferis.

Gam, vide *algam*, quia sunt idem.

Ganagana, vide *scaculos*.

Gane, id est loquutio resonans in naso.

Garichi arundinum, vide *algarichi*.

Gasi, id est sincopis, unde *almagasi*, id est sincopizatus.

Ganonis, id est amygdalarum gula.

Gede, seu *giede* est ciuitas in littore maris rubri quasi æquidistans ab extremitatibus ipsius maris, & distat à ciuitate *Mecbe* itinere duorum dierum. Et ad hunc locum *Gede* conflunt naues ex India portantes piper, & zingiber, & alia aromata, quæ postea per mare rubrum in nauibus paruis uersus litus non multum distans à Sinai monte asportantur, & postea deferuntur super camelos in Syriam, & Aegyptum.

Gedi, seu *giedi*, id est ex ciuitate *Gede* supradicta.

Gererat, vide *algererat*, quia idem est.

Gessa, id est durities.

Gianres, id est panicum.

Giaser, id est opoponacum.

Giedul sunt rami uenarum, quæ sunt sicut rami, & suachi sunt rami *giedaul*, & *ruada* sunt rami suachi ita,

quid *giedani* sunt rami minores, quæ rami uenarum proprie, et suachi sunt minores, quam *giedaul*, et *ruada* minores quam suach.

Giest albelut secundum Arabes est cortex interior subtilis glandium adhares in edulla ipsarum, & est coloris rufi, & dicitur *Giest* glandium.

Giepsin, id est gypsum preparatum igne & artificio, & est laminosum, cuius lamina subtilia sunt transparentia, & peruia.

Gies, seu *gips* est gypsum non preparatum, sed naturale ex minera sua extractum.

Gien sefran est species basiliconis.

Giezar sunt radices, quæ Venetijs nugariter appellantur carotte.

Giazarbari est paslinaca syluestris.

Gieduar, vide *zeduar*.

Gienun apud Arabes est nomen commune ad omnem alienationem, & permissionem rationis, & ad stultitiam, seu defectum rationis, & imaginationis. Et quia ex stultitia, seu permissione rationis, & alienatione, quæ accidit in ægritudine, quæ dicitur melancholica, multoties accidit demoniū secundum opi. Auic. & demoniū ab Arabicis dicitur *gien*.

Idco deriuatum est hoc nomen *genun*, quod est commune, ut dictum est. Et patiens defectum rationis, aut alibeam speciem melancholiæ ab Arabicis communiter appellatur *mu genun*, id est patiens *gienun*; Et species illa alienationis, quæ est superflua, & inquieta, & cum motu furioso, seu iracundo apud Arabes appellatur *gienun mefrath*, i. demoniū superfluum. Et per *gienun* absolute quandoque intelligitur mania, ut patet ab Auic. cap. de mania. Et Ebennesis in expositione sua super librum samarcandi cap. de mania dixit, & Rasis, & quidam posteriores dixerunt, quod *algienun*, seu *gienun* interpretatur agitatio, seu furiositas in moribus, & gestis. Et quia maniaci sunt quasi in continuo motu furioso prædicto. Ideo mania proprie, & conuenienter appellatur *Arabice* *gienun*, Latine uero dicitur demoniū.

Gietf asrid, uel *asfrench*, id est corticis interioris *asfrench*.

Gion fluminis differt à fluuiio *Defle*.

Nam *Defle* Arabicè est fluminis in Mesopotamia, iuxta quem erat ciuitas *Ninie*, cuius adhuc restant uestigia, iuxta quem fluminis etiam est situata ciuitas hodiernis temporibus *Bagaded* ab Arabicis nominata non multum distans à loco *Ninie*, & fluminis prædicti apud Latinos *Tigris* nominatur, & est unus ex

quatuor magnis fluminibus origine habentibus secundum fideles à para diso terrestri. Gion vero est fluvius in regione Corasfen inter civitatem Samarcandi, & inter civitatem Here appellatam, quæ est valde magna, & nota apud Persicos. & talis fluvius Gion, sicut mihi relatum est à multis, qui ipsum viderunt, maior est quam fluvius Nili, & ab Arabicis affirmatur, quod sit vnum ex quatuor fluminibus supradictis.

Gips, vide Gies.

Gypsum gipsum est gipsium, quod est adhaerens muris & parietibus albificatis ex ipso.

Giumeizi, vide ficus algicem.

Gluten alimbat, & gluten alborum sunt vnum, & idem.

Gluten gariophyllorum secundum aliquos Arabes est gariophyllum grossum, in quo est gnumstas, & appellatur Venetys antiofano.

Gomaris, idest linimenta, seu pulveres. Grana alchauti, idest medicamen compositum, de quo scribitur in antidotario.

Granum ben est fructus similis fisco parvo ad aliquam rotunditatem tendens, & iuxta corticem ipsius durum continetur medulla molliora ad citrinitatem tendens. Et huiusmodi quidem fructus oritur in Oriente, & reperitur etiam in Syria.

Granum alzelem est granum, quod apud Venetos appellatur dolceginum, & nascuntur etiam in Africa, & alio nomine Arabico dicuntur Habalzizi.

Grana algul, vide segiar mariem.

Granum nil est semen nigrum repertum in planta volubili, cuius flos habet colorem azureum, & figuram campanellæ similem tendentem ad longum dinem aliquam, & huiusmodi planta non est herba, ex qua nil, seu indicum conficitur, sed est species volubilis nota, & semen huius plantæ in oriente administratur ad euacuandum humores grossos phlegmaticos & melancholicos, sicut dicitur Avicenna. 2. can. Usina vero quod est folium nil, de quo dictum est supra, est folium herbe, ex qua exprimitur succus, qui exsiccat dicitur nil, seu indicum. Et granum nil, quod administratur ab Avicenna in cura vermium non est indicum, sicut quidam putant, sed est semen repertum in planta volubili supradicta.

Granum viride est fructus arboris nominatus albotin apud Arabes, apud Latinos vero terebinthus, ex qua colligitur gummi terebinthina, seu terebentina vera, quod apud Arabes appellatur gummi albotin.

Grana alharar sunt grana abel, de quo

in 2. can. & est fructus sicut nux cupressi habens colorem rufum, & sculpturas in cortice exteriori mirabiles.

Grana alsagid sunt semina agni casti, qui Arabice dicitur sengiecasti, & dicitur alsagid, idest prius coitum, quia proprietatem habet minuendi sperma.

Grana alradia sunt grana viridia, quæ sunt fructus terebinthi.

Grana aldarath sunt sebram & nominantur aldarath, quia exhibita in potu causant in ventre turbationes, & ventositates plurimas.

Granatum melasis est granatum dulce habens grana magna.

Gubera est fructus notus in Syria Syptici saporis, de quo Avicenna. 2. can. capitulo proprio.

Gummi alborum, vide granum viride.

Gummi albelat, sicut scribitur in libro Alchun, est medicamen compositum ex glutine factum ex pellibus vaccarum, & ex lapide marmoris pulverizato, & hoc idem scribit Ebebitar. Quidam alij dicunt, quod gummi albelat est medicamen simplex delatum ex India. Sed prima opinio est verior. Et in libro Menagi albiarum scribitur, quod est quid simplex minerale, & secundum alios est, quid compositum artificiale conferens vlceribus desuper pulverizatum, & ibidem ponitur descriptio compositionis istius gummi mistæ, quæ ut exsicet, applicatur parietibus calce linitis, & post exsiccationem eius remanet sicut gumma extensa in figuram tabule subtilis marmoreæ, & ideo appellatur Arabice gummi albellat, nam albellat significat tabulas marmoreas.

Gumera est linimentum, quod ponitur super faciem.

H

Haben idem est, quod hydropisis. Habitrar est herba odorifera, quæ defertur ex Mecha.

Habel almesachin est herba, quæ dicitur sumis pauperum, & est species lebleb.

Hab alzizi, vide grana alzelem.

Hacar, ut exponit Syriaci est apostema, aut vlcus.

Hacsunefi est pondus, ut patet in capitulo ponderum.

Hadebe, vide charmazech, & alathel.

Hagiar alagi, idest lapis eburneus.

Haie est nomen commune omnibus serpentibus.

Halmes, idest permissioni rationis.

Hamica, ut scribit Avicenna. cap. de variolis circa finem est ægrotudo media inter variolas, & morbillos, & est salior ambobus.

Handachocha est trifolij species habes

plures stipites elevatos à terra ad quantitatem duorum, vel trium palmorum productes flores citrinos odoriferos, & est planta valde nota in Syria, & ex floribus eius efficitur oleum valde conferens, & expertum in passionibus nervorum.

Harba, vide alharba, quia sunt identici.

Harfese est species cardi, quæ apud Siculos comeditur, & nominatur apud ipsos cacozele.

Harfil, vide bubus.

Harmel est species rutæ sylvestris.

Harimun animal, quale sit ignoratur. Harire est seculum factum ex frumento minus contrito, quam sit formæ eius decoctum in aqua, aut in iure puli. Et hoc seculum quandoque fit ex hordeo excorticato, & confectum modum similis frumenti, & vstat in Syria.

Hasce apud Arabes est thymus, super

quem inhaeret epithymum.

Hasech, vide alhasech, quia idem est.

Hasef, idest asperitas cutis borboralis.

Harbas est apostema calidum & ebullit in cerebro secundum Syriacos, & Ebebitar non comorando situm, neque fluctuationem aliquam, sicut dicitur Latini, sed hoc nomen impositum est tali apostemati à primis impostoribus sic.

Harleich, vide alhauleich, quia sunt identici.

Haarrumi, vel haur seu haurzumi est arbor, cuius gumma est karabe, sicut scribit Ebebitar.

Haazan, vide Chadesan.

Heali secundum Syriacos idem est, quod butyrum dissolutum super ignem, quod butyrum sit recens, & acceptum super butyro crudo novo: tale enim super ignem dissolutum tendit ad albidum. Sed auctor Samaritanus in translatione suo de cibariis dicit, quod dictum carniem cum aceto, quod dicitur tur sebbagi, vel almosus denominatur Heali.

Heam apud Arabes est passio animæ permixta ex spe, & timore, sicut quidam aliquis timet aliquod damnum futurum cum spe tamen aliqua, quod illud possit amoveri.

Heedan est alienatio mentis.

Heilbua, vide Eylbua, quia idem sunt.

Heinphistidas, seu beuphistidos est hy-poquistidos.

Hemdam est nomen regionis Persiæ.

Here, vide Gion.

Herba mendaria quid sit ignoratur.

Herba apostematum est species semper vna.

Hesme, vel Hesame est plures solutiones ossis in modum scissurarum absque extractione, vel remotione alicuius partitis ossis.

Het chan, vide Chadesan.

Hemphio

Henphistides, uide henphistidas.
Hem almeius secundum Ebenis est
berba que dicitur merbie.
Hel, idest cardamomi minoris.
Hefargiesan, seu Hefargiesan est uitis
alba secundum doctores Arabes, &
de ipsa loquitur Auic. 2. can.
Hexabi est species cantilena sic nomi-
nata.

Humadia est cibus factus ex carnibus
& brodio ipsarum cum agresta, &
alys acribus.

Human est nomen medici, quem Latini
appellant Ioannitium.

I

Iabrua, uide aliebruaha quia idem
sunt.

Iacut apud Arabes est nomen comu-
ne ad rubinum, saphirum, et hyacin-
thum citrinum, tamen iacut absolute
prolatum significat rubinum.

Ialuch, idest sincipitis.

Iegarach alras, idest ut uehementer un-
gatur caput.

Iegam, uide alienbut.

Iegam, uide alienbut.

Iegamen idest deperdat motum.

Ielmbre & alhenada & alandagi sunt

termini, qui sepius reperiuntur apud

Arabes. Et istimora proprie idem est,

quod assimilatio nutrimenti, scilicet

quod est de humiditatibus secundis ad

nutritum. Alhenadan uero est altera

tio cibi facta a colore naturali ac sit

potus conueniens uirtuti naturali quod

Latine dicitur digestio, et est commu-
nis ad alterationem, cibi in stomacho,

et in hepate, & in uenis, & ad actio-
nem in superfluo, ut ad benignum hu-
morem reducat. Alandagi autem

est alteratio materia facta a calore

ad hoc ut talis materia si est mala re-
tetur ad expulsiorem materiam gros-
sam subtiliando & subtilem ingros-
sa, & per materiam in hoc loco intelli-
gitur superfluitas aut humor non a-
ptus assimilari nutritio. Differentia

tamen inter albandam & alandagi
habetur ab ipso Auicene, cap. de uir-
tutibus naturalibus.

Iuleb est nomen persicum significans

zaccarum cum aqua rosata. Et Ara-
bes expositores per iuleb absolute no-
intelligunt nisi zaccarum cum aqua
rosata dissolutum & bullitum in mo-
do syrupi.

Iulem, uide alalem.

K

Kale est species salicis, & est ar-
bor magna habens folia latiora

facit flores ualde odoriferos, & de ip-
so diximus in Chalef, quod est idem

Kal Kalangi est confectio composita, cu-
ius descriptio habetur in v. can.

Kamaha quidam dicunt quod est cala-
mus aromaticus, alij quod est medi-
camentum exsiccatum.

Karmezj est uermis.

Kes est manus, que continet pectinem

& digitos, & huiusmodi pars est co-
munis ad partem domesticam & syl-
uestrem palme, seu manus.

Ke Kenbi est species solatri.

Keliati est mensura.

Kenina, idest uase uitreo.

Kerfe darsini, idest cortex cinnamomi

Kerfe uide Cherfe quia idem sunt.

Kermezj, idest Kermes.

Kesb alkerua est sax, que remanet ex

compressione alkerua, quando ex

ipsis granis contritis exprimitur

oleum.

Kesb sifami est illud quod remanet post

expressionem granorum sifami contri-
torum, ut ex eis exprimat oleum,

et est illa seculentia expressa in qua

nihil quasi remanet de oleo.

Kessongi est genus tuberum.

Kiest est ciuitas in Persia.

Kilgie est pondus lib. is.

Kist, seu kust est pondus vnc. xx. secun-
dum alios uero est pondus lib. is. se-
cundum alios lib. iij. & secundum

alios lib. iij. uide in v. can. capi. de

ponderibus.

Kisse, idest culcitra, seu linteamina.

L

Labe barbaria, uide alaba barba-
ria quia sunt idem.

Lacrima cerui, uide Bezabar.

Lachar, idest incisio.

Lana merhazi est lana capre subtilissi-
ma, ex qua fiunt zambelotti, & alia

uelleria subtilia.

Lapis piperis est lapis, qui reperitur in-
ter grana piperis, & simulatur piperi

in colore & magnitudine.

Lapis muricis. lapis masius ambo

ignorantur quid sint.

Lapis anachatis, uel achatis secundum

quosdam est alunon album, & secun-
dum quosdam est ferrum sandalinum,

scilicet species ferri, quod in suis fra-
cturis & in partibus confectis ha-
bet colorem sandali rubei.

Lapis sanguinis est sanguis draconis et

secundum aliquos est hematites

Lapis taselis, uel baselis secundum ali-
quos Arabes est lapis besa idest co-
rallus.

Lapis iasb idem est quod lapis iaspis.

Lebeni, idest storax liquida.

Leblab est uolubilis, seu lupulus, ut pa-
tet uerba Auic. & Mesue conside-
ranti.

Lebub sunt grana, seu nuclei auellana-
rum amygdalarum, & filicorum.

Lelfar zadache, idest super pasta dura.

Lesan alhamel, idest lingua arietis, &
est plantago.

Lethe, idest humida viscosa, seu mali
odoris.

Lignum crucis secundum omnes Ara-
bes est lignum radice paeonie.

Ligamentum alagiagi est cerotum, uel
emplastrum ex stypticis constringens
& prohibens pulsus arteriarum, quan-
do super eis applicatur.

Linx, uide alnemer.

Liurello, idest uase.

Lus, uide allus quia idem est.

Lusba, idest pomum mandragora.

Lubach est additamentum cartilagini-
sum replens uacuitates iuncturarum,
sicut est in iunctura inter spatulam
& brachium.

Luluma, idest concanitas.

Lutum capitis est lutum comestibile,

quod mulieres pregnantibus, et alij ha-
bentes appetitum corruptum come-
dunt, & apud aromatarios orienta-
les communiter venditur. Et mu-
lieres maxime utitur eo in balneis

liniendo caput pro capillis prolon-
gandis, & ideo dicitur lutum capi-
tis, & etiam lutum comestibile, &
est boni odoris, & saporis. Et dicunt

Arabes, quod est obiectum delectabile

sanguisugis, & ideo si locus liniatur

eo, ipse uoluntarie se ad illud suspen-
dunt. Et dicitur etiam alijs nomini-
bus Arabicis, scilicet lutum cora-
scenum lutum alnisaburi, lutum aro-
maticum, lutum alcuburgi, idest cy-
prum, lutum alnabagi lutum famiu

secundum Arabes est lutum albi

frangibile, & est species luti Roma-
ni, & dicitur stella famius, uel stel-
la famus.

Lutum albolera est bitumen indaicu,

uel secundum alios est lutum sigil-
latum.

Lutum albar est lutum purum absq;

putredine, & malo odore.

Lutum albhayre, seu lutum albhayra

uel abayra est terra sigillata.

M

Machid vaccinum est lac vac-
cinum, a quo propter multam

eius concussionem in vitro, aut in

alio vase extractum est butyrum.

Machonaeb apud Arabes est linte-
men ex serico, aut ex lino, quo mu-
lieres orientales utuntur cooperien-
do collum, & humeros, & alligatur

parti posteriori capitis, & descendit

per dorsum.

Macharad est forfex acuti capitis ad

incidendum.

Machilum secundum aliquos est con-
fectio sic nominata.

Mach dunes, idest petroselinum.

Magra est terra rubea, seu lutum rubeum,

et de ipso scribitur. 2. can.
Mahaur est axis pertransiens per ali-
 quod corpus sphericum sicut duo
 poli super quem circulariter moue-
 tur.
Mabeigi, uide almarmabeigi.
Mahaleb est granum notum in Syria.
Maudana est herba, quam Venetici cata-
 putiam appellant.
Mahafa est uehiculum illud, quod co-
 munitur dicitur sbara.
Mabizaberegi est species lacticiuij, de
 quo Auic. . . can. facit cap.
Maluchia est species malus, et Dama-
 sci est in usu, et datur infirmis febri-
 tibus.
Mar, uide almarmabeigi.
Marbad, uide Banchatias.
Marmacor seu marmawzi est herba,
 quam uulgares Venetici appellant her-
 bam sancti Iohannis, cuius semen est
 semen maru.
Maran alrasul est unguentum aposto-
 lorum. ita exponitur ab Auic. v. can.
 cap. de unguentis. Dicitur enim un-
 guentum apostolorum, quia Gal. com-
 posuit ipsum pro cura ulcerum, qua
 fuerunt in cruribus apostolorum se-
 cundum quod arabes affirmant.
Mast seu mest fecit exponit glossa Ara-
 bica est alraib, quod est lac coagula-
 tum acetosum, et minoris acetosita-
 tis, quam lac acetosum, quod nomina-
 tur aldug seu aldug.
Masacuma est spuma uiri liquefacti,
 qua cum infrigidatur, fit sicut sal, ut
 scribit Aebui.
Masere est tumor accidens oculis, et in
 facie subito ex uaporibus a sanguine
 eleuatis, et tumescit facies, et natus,
 et frons, et alteratur multum dispo-
 sitione naturali.
Mecha est cinis in qua est sepultura
 Maumerhi, inde mechia nomen de-
 nominatum significans quod nasci-
 tur, uel desertur ex hac ciuitate.
Mechul est mensura.
Mechuch est mensura.
Medaruzan uide derezi.
Meded idest quid successive restaurans.
Medicina albalebia uide albalebi.
Medicamen alrasum secundum quod
 exponitur ab Arabicis est medica-
 men, quod applicatur ulceribus seu
 plagis capitis cum fractura ossis. Et
 hoc medicamen describitur ab Auic.
 cen. sen. iiij. quarti.
Medusar idest compositis.
Medeli idest secundum situm extensum
 uersus inferius.
Medini, uide uena medini.
Meha seu miba est nomen commune
 ad storacem liquidam et siccam. Et
 astarach est species meha ut patet.
 2. can. cap. de storace. Et quidam
 per astarach intelligunt storacem ca-

lamitam, quidam uero storacem sic-
 cam nigram.
Meinbegi idest stassagria.
Mel tabarzet secundum auctores Ara-
 bes est zucarum tabarzet dissolu-
 tum, quod remansit in uase, in quo
 fit zucarum tabarzet, et non fuit
 coagulatum sed remansit liquidum si-
 cut syrupus.
Melones zachi sunt angurie aquose, in
 quarum concavitate continetur plus
 de aqua, quam de medulla.
Melones asleslini sunt angurie longe
 tortuosius et silipticem, cum quo co-
 iunguntur, et nascuntur in Aegy-
 pto, et ibidem nominantur batheca
 abdelemi.
Melones Indi sunt angurie uirides, que
 communiter nascuntur, et videntur
 in pluribus regionibus.
Melon alraKi est melon Indus. i. angu-
 ria communis, que apud Arabes qua-
 doque appellatur batheca India, quando
 que batheca uiridis, quandoque batheca
 filistina, quandoque batheca alzachi.
Memiran est radix nodosa non multum
 grossa citrini coloris, sicut cucuma,
 minor tamen est et subtilior, et a-
 sportatur ex India, et apud physicos
 orientales est ualde nota, et usatur
 in passionibus oculi.
Menachele, uide almenachele.
Mendel idest uas.
Meruzi uel mezui idest declinando ip-
 sam ad pectus.
Merdasengi idest lithargyrium.
Mesich, uide albadab.
Mest, uide mast.
Mesue quem allegat Auic. fuit filius
 Mesue antiquior, qui multa scrip-
 sit in medicina. Alius autem fuit
 Mesue posterior, qui composuit li-
 brum Mesue nominatum approba-
 tum ab omnibus Italicis, in quo mul-
 tores allegantur uerba Abubali id-
 est Auicenne. Et ego uidi librum
 Arabicum filij Mesue antiquioris.
 Sed librum filij Mesue posterioris
 nullibi in Arabico reperire potui.
Mesiba est nomen medici.
Mestaran est pondus.
Mesha est pannus factus ex pilis as-
 norum, et caprarum, et quandoque ex
 pilis caprarum tantum, et Arabes
 habitantes loca deserta faciunt sibi
 tentoria, et saccos ex huiusmodi pan-
 no grosso.
Mesas est radix cornu caprini. Alij di-
 cunt quod est pars cornu iuxta pedes
 animalis.
Metarach est exercitium compositum
 ex debili et tardo.
Mezui, uide meruzi.
Mibachregi est sapa, seu succus uine de
 coctus usque ad consumptionem quar-
 ta partis.

Miba, uide meba.
Miba scile idest storax liquida.
Miba numiai secundum expostores
 Arabes est mumia dissoluta. Et in
 libro synonymorum Arabico scribitur
 quod alnumiali et mumia, sunt
 idem.
Misusen uel misusan, uide almisusan,
 quia sunt idem.
Monchar algorab idest rostrum ce-
 nicis.
Morusa membra apud Arabes expo-
 nuntur sunt membra, que suspensa
 uirtutem a membro principali.
Morgian, uide besd.
Mora alfarjad est mora alba dulcis.
Mora scemi est mora nigra sapida
 muzzi.
Mores alsebbai, uide alseba.
Mucula secundum Arabes est pars
 oculi, que nobis apparet.
Mucadabati seu almachadaba est in-
 strumētum commune ad instrumentum
 quo inciditur coniunctura oculi, et
 inde penetrando et intrumittendo
 dictum instrumentum inter cornu
 et uicem deprimitur aqua ad par-
 tem inferiorem, et ad instrumentum
 supradictum penetrans et deponens
 aquam, sed non incidens habens
 tremtatem penetrantem obliquam
 non acutam, ne penetrando laedit
 nicas oculi.
Mudaba idest discooperiens ac cor-
 nica solutione.
Mugienum, uide Gienn.
Mugath est radix, que reperitur apud
 aromatarios Damascenos, et est
 de in usu in cura doloris dosi
 toram Syriam et Aegyptum.
Mun est uocabulum Persicum, et est
 idem quod cera.
Muraba idem est, quod hoc nomen est
 diutius condita, conditum. Et per
 hoc per zingiber muraba intelligi-
 tur zingiber conditum, et in de
 alijs.
Muriasilun est planta, de qua Ebraei
 scribunt, quod mirasilun
 resistit uenenis.
Musa est fructus suauis nascens, et
 oriuntur camia zucar, et de ipso
 habetur. 2. can.
Musoli, uide almusuli.
Mus napelli, uide Bismus.
Mutuassem est nomen regis.
Nabati appellatur illud quod
 tur in quadam regione orientis
 nominata Nabat, que non
 distat a Ninive ciuitate, et
 Bagaded iuxta tigrem sita
 tur.
Nabacha est pondus scilicet quatuor
 est granum nabach de quo in 2. can.
Nacham est avis magna paludosa, et
 ferocissima.

secundum Arabes de hac intelligit
Aui. c. 2. cap. de Nham sue se-
cundum aliam literam Nacham.

Nepellus albus apud Arabes intelligi-
tur radix napelli alba.

Nepellus cineritius intelligitur radix
napelli quæ est cineritij coloris.

Nardin id est spica nardi.

Nargil id est nux Indica.

Nasturtium babei id est nasturtium ba-
bilonicum & est nasturtium album.

Nabaf est res condensata in modum da-
thylæ quæ deglutitur.

Nabif id est loch spissum.

Nabit arabice idem, est quod vinum La-
tine.

Ned primum secundum Arabes est sus-
sumigum perfectissimum compositum
ex ambracan & xyloloe &
musco perfectissimis, & valde ele-
tis.

Negim vel negim seu negiemo quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij eleuati à terra ad quantitatem
palmi tantum, & producit flores qua-
si in figura pyramidalis & in colore
rubros aut albos.

Negim, vide alnermisch.

Nesim, vide os nerdi.

Nesim est rosa habens odorem acutum,
& vulgares apud Hispaniam &
Barbariam appellant rosa muscata,

& Damasci dicitur rosa nesim, vel
neserin, & est species rose sylue-
stris.

Nesalegi id est amylinum linitum.

Neshaa vel nudua est liquor aromati-
cus.

Nesalegi citrinu est species amyli, quæ
artificiosè fit citrina.

Nesalegi alasfor id est fax seu residen-
tia croci hortulani in succo limonum
pro tinetura rubra facienda, sicut fit
in Aegypto & Syria apud Samari-
tanos.

Nham est avis, quæ dicitur struthio.

Nazech id est stella comata.

Naz est herba, ex qua exprimitur suc-
cus, ex quo conficitur Indicum tin-
gens.

Nasabur est nomen regionis Persiæ, vn-
de nasaburi, scilicet quod est ex ea regio-
ne.

Nix fini, vide Asius, & flos salis.

Nodi melini sunt nodi, quorum materia
coniuncta est sicut mel.

Naxed sunt dentes maxillares ultimi
qui nascuntur ab annis. xiiij. vsque
ad ætatem consistentis.

Nua est pondus. 3. iij. secundum aliquos
dum alios. 3. v.

Nura id est nux Indica.

Nura id est calx & significat etiam pfi-
lorum.

Nux regalis secundum Arabos est nux
quæ communiter est in vsu, quia est

nux maior, & delectabilior gustui.

Nux metel secundum quod scribitur in
libro Ebenbitar & secundum omnes
physicos Syrios & Aegyptios est fru-
ctus cuiusdam plantæ cuius statura,
& folia simulantur melongena, &
apud aliquos Arabes appellantur
berbengine id est similes melongena
& florem habet album magnum ob-
longum, & fructus eius, qui dicitur
nux metel est sicut nux aspera, cuius
cortex est spinosus, & grana seu
femina huius fructus sunt sicut semi-
na pomi manaragora, & sunt dulcia
pinguia. Cortex autem spinosus simi-
latur cortici spinoso fructus cuiusdā
plantæ, cuius folia sunt similia folijs
bedera paruis & stipites eius inuo-
luuntur super virgulas sicut volubili-
as, & fructus istius plantæ & sicut
nux viridis, in cuius cortice sunt spi-
nae grossæ acutæ, & talis fructus à
mulieribus Venetis & Patanis appel-
lantur caranze, & ex isto fructu fit
oleum valde sedans dolores hæmor-
rhoidarum. Et aromatarij & physici
orientales vtuntur hoc fructu in stu-
pefaciendo, & affirmant quod ipse sit
nux metel, eo quia habet conditiones
quas scribit Aui. de nuce metel, &
facit operationes eius sicut docet ex-
perientia. Illa uero nux quam Veneti
appellant nux metex, & quæ reperit-
ur inter nucas muscatas non habet
spinas quas scribit Aui. & ta-
lis nux quæ asportatur ex India igno-
ratur quid sit à physico orientali
& ab Italis connumeratur inter stu-
pefactiva.

O

Odor charegia est odor rei humide
putrida habentis in superficie pi-
lositatem atque lanuginem, quæ à Pe-
netis dicitur musfa.

Oleum Chalefide chalef.

Oleum zambach apud vulgares arabi-
cos est oleum liliorum alborum, ta-
men apud physicos peritos est oleum
factum ex floribus iasimini.

Oleum alsini secundum aliquos est o-
leum dethaim, quæ est herba notissi-
ma Damasci. Et Aui. in libello de se-
cretis quem ego traduxi, scribit de ea
mirabiles proprietates.

Oleum alrazachi secundum Arabes est
oleum factum ex susen albis. i. lilijs al-
bis.

Oleum de susen absolute est oleum de sus-
sen asmaguni id est lilijs cælestibus
factum cum spica & alijs aromaticis
sicut declaratur in lib. Mochar ara-
bico.

Oleum siragi est oleum sisaminum.

Oleum de aqua secundum aliquos est o-
leum omphacinum. Alij vero dicunt
quod est oleum ablutum cum aqua.

AVIC. Tom. 1.

Oleum alzeit id est oleum oliuæ.

Oleum hortense est oleum, quod fit ex
oliuis non syluestribus.

Ormus vide alcharad.

Os nerdi est os positum in sine pectinis
pedis versus partem syluestrem, & in
parte connexa ipsius pedis, & tale os
habet figuram hexagonam & deno-
minatur nerdi, quia assimilatur taxil-
lo hexagono, quo antiqui ludebant, et
illi taxilli fuerunt appellati, nerdi ab
inuentore, qui fuit philosophus claris-
simus & appellabatur Nerdi.

Osashemie vel alaberis sunt ossa par-
ua post aures, quæ sic appellantur,
quia assimilantur extremitatibus cu-
spidis sagittarum, & acuum.

Oslatum apud Arabes appellatur os al-
chatin.

Ouum venti est ouum super quod non
cecidit hora coitus roritas, & virtus
masculi, & apud vulgares dicitur o-
uum venti, quia cum sit absque virtu-
te masculi non est aptum ad concep-
tionem.

P

Panis almele secundum Arabes est
panis coctus super lapides calefa-
ctos & coopertus cineribus cali-
dis.

Panis alchechar est panis factus ex fa-
rina permixta cum fursure.

Panis alhanari est panis factus ex sari-
na frumenti prius abluti, & infusi in
aqua, quod quidem frumentum post
eius abluitionem & exsiccationem
mollitur vna vice & non pluribus vi-
cibus sicut quando fit simid seu simi-
lia.

Panis alchathais est panis decoctus in
patella absque aliquo unctioso.

Panis alserit est panis non bene deco-
ctus, qui posita diuisus in partes exsic-
catur in umbra, & ex eo cum oleo
amigdalico & aqua conficitur fercu-
lum.

Panie ex fractura simila est panis ex fa-
rina frumenti loti bis molliti, quia p-
primam molituram separatur fursur
grossum, postea iterum molitur illa fa-
rina à fursure depurata.

Pilula alsabiar sunt pilule assaiaret, &
denominantur alsabiar ab Arabicis,
quia administrantur apud somnum,
alsabiar enim significat illud quod
est amicum somno, vel quod admi-
nistratur apud somnum, & est uoca-
bulum Persicum.

Pilule aschbia, & pilule biberem sunt
pilule sic denominatæ à medicis.

Piper longum secundum quosdam ara-
bes est primus fructus arboris pipe-
ris, quia est flos arboris piperis, sicut
est flos auellanarum, & post huius-
modi

D d 3 modi

Bagdad, uide Chadesan.

Sabane est species salsamenti facti ex pi-
sibus paruis, salitis, & vsatur in
oriente uersus Bagaded hodiernis
temporibus.

Sad est regio iuxta Nilum distans a ci-
uitate Chari itinere sex dierum.

SaKaif ab Arabicis appellatur papauer
rubeum, quod reperitur in campis.

Sal uipera est sal, qui ponitur, & reperi-
tur in uentre uiperae salutis.

Sal tabarzet est sal durus mundus cla-
rus, seu sal gemma.

Samerioma sicut scribitur in libro Al-
cui est fauorengi idest calamen-
thum.

Samich, uide Sababich.

Sarha alsabian, uide Riba alsabian.

Sasar est animal quod Patani appellat
gilio, & est paruus cantans in nocte.

Sarm seu sargi est intestinum, quod ad
anum seu ad scitri terminatur.

Sasaf, uide alrathbe.

Saculos, uide sachafilus.

Sceha seu siha est species absinthij ha-
bens folia minuta, & plures ramu-
culos, & est herba nota Damasci na-
scens in locis syluestribus, & pisto-
res comburunt radices & stipites
ipsius in farinis calefaciendis, & de
hac planta loquitur Auicenn. 2. can.
cap. Sceha. Et sceha Armenum seu
corascenum est illud quod Latini ap-
pellant semen sanctum.

Sceum dicitur illud, quod oritur in re-
gione scemi idest Syrie.

Scelem, uide alscelem quia sunt idem.

Sceita est electuarium, de quo habetur
in antidotario.

Sceitaragi est radix delata ex India, &
est rubificatiua, de qua in 2. can. cap.

Sceitaragi.

Schimbim, uide secaniabin.

Scheba, uide scheba.

Scheben, uide Bagi.

Schebagi, uide Bagi.

Sch est galia non semper aromatizata

Secaniabin quod Arabice dicitur schin

gim est syrupus acetosus, et est com-
munis ad mellinum, & zuccarinum.

Schiruse idest sefrotica.

Seda, uide alsedar.

Sed est arbor ex cuius folijs fit puluis,

quo Saraceni utuntur in balneis,

& reperitur hac arbor in terra pro-
missis circa Sidonem, et ciuitatem

Sef.

Sefabie idest nascens ad radicem motis.

Sefaba idem est quod partes laminose

seu partes late subiles, sicut partes

quamose.

Segar mariem seu arbor uel planta ma-
rie, sicut scribit Ebenitar, est her-
ba, quae dicitur alachbaen, quae est ma-
ricaria, & apud aliquos uulgares
nomen nominatur herba sancta Ma-

rie. Et segiar mariem dicitur etiam
de arbore, cuius folia simulantur fo-
lijs arboris cytoniorum & ex ea col-
liguntur grana algul in Aegypto.

Et in Gracia colligitur storax sicca
gummosa Aromatica & odorifera,
quae ab Auicenn. 2. can. dicitur a-
starach, & apud uulgares Arabes
dicitur bachur mariem hoc est suffu-
migium mariae.

Seles in Arabico aliquando significat
flexibilitatem & mobilitatem faci-
lem, aliquando significat laxitatem
& quid laxum non compactum, si-
cut iunctura non stricta non compa-
cta ligamentis fortibus, quae faciliter
mouetur aut flectitur. Et secundum
diuersitatem locorum, in quibus re-
peritur iste terminus, diuersificatur in
tertio ipsius.

Selgem, uide alselgem quia sunt idem.

Selgiem alsogar idest raps paruae.

Sel elnachel est mel dactylorum.

Selk idest bilis.

Selami idest in nodo uno digitorum.

Semen est butyrum coctum siue anti-
quum siue nouum. Et quandoque ac-
cipitur pro unctuositate congelata
sub cute, uide Sabam.

Semen maru, uide Marmacor.

Sememania, uide alselamiat.

Semsem, uide ut supra.

Semarat, uide alzarachat.

Seman apud Arabes est auis, quae apud
Venetos qualea appellatur.

Semid apud Arabes est farina ex fru-
mento grosso modo trito cum mola
ita ut cortices sui furei grossi separen-
tur & remaneat medulla tritici praedi-
cti in modum granorum milij par-
uorum, quae medulla sic trita & mun-
dificata a fursuribus Latine dicitur
simila. Et apud aliquos non solum
illa medulla tritici grosso modo trita,
sed etiam pars subtilis ipsius medulle
tritici subtiliter & mundificata a fur-
suribus appellatur simid seu simila
seu flos farinae.

Semach est separatio continui eueniens
in panniculo subtili cooperiente cra-
neum.

Semum idest acre uehementer calido.

Semegenium idest nigrum.

Semachu idest super partem dextram
aut sinistram capitis.

Sewan idest dentalis.

Senafen idem est, quod spina uel illi si-
mile.

Senchar idest lactuca asini.

Senegiar idest lactuca asini.

Semladegi est res mineralis apud vulga-
res Latinos appellata smerio, cum
quo arma & alia ex ferro consiru-
ta absterguntur, & fiunt lucida,
& polita.

Senafene idest marginis cocanuitatis spio-

dylium.

Sengiabue est granum sebesten, sicut ex-
ponit Ebenfis.

Sendar idest uitis nigra.

Serengi est miniu, quod est rubeum ual-
de, & fit ex aduisione plumbi.

Serasif est pars micach charilaginosi,
quae continuatur cum extremitati-
bus costarum mendosarum ita, quod
extremitas costarum mendosarum di-
citur serasif, & est iuxta hypochon-
drium.

Seragi alchathrab sicut scribit Mena-
gi albian est herba proxima hyssopo,
ut etiam scribit Auicenn. cap. de lam-
pade alcotrob. Aliqui Arabes di-
cunt, quod est mandragora habens
figuram humanam. Alij autem diuer-
sificantur circa expositionem huius-
modi nominis.

Seragi uuae idest rob uuae.

Setan, uide alcharad.

Sextarius est pondus. 3. vj. s.

Shad idest cyperus.

Shemie, uide ofsa shemie.

Sbedanegi beri, uide alschemne.

Shed est fauus mellis.

Sherzur est regio Persiae.

Sicla nigra secundum aliquos est planta
quae in Syria appellatur suandar, cu-
ius folia sunt similia folijs siclae
paruae, & color ipsorum est ualde
uiridis ad nigredinem declinans, &
radix est rubea ad magnitudinem ra-
phani oblonga, & habet corticem
grossum supra corticem sicut cepae.
Ehembitar autem connumerat hanc
plantam in specie raparum, & scri-
bit, quod semen raparum, quod pro-
prie ingreditur theriacam, est semen
suander praedictae. Et in Syria ra-
dix praedicta rubea in hortis na-
scens comeditur elixata in ferculo,
& condita cum aceto, & oleo, & sa-
le, sicut fit salutatium ex carotis, seu
ex radice bauriarum domesticarum.
Et radix ista etiam cocta & condita
in aceto solo aut in zuccaro. sicut
condiuntur rapae, seruatur longo tem-
pore & comeditur. Et radix praedi-
cta etiam sicut relatum est a fide
dignis oritur in Macedonia circa ci-
uitate Durachij & Alexij in locis
campestribus. Et semen huius radi-
cis seu rapae nascentis in locis campe-
stribus uidetur magis utilis pro the-
riaca consicienda, quam semen hor-
tulanae.

Siesf almezidachiana idest siesf Alchubch
idest Siesf Stella.

Siesf alnefastegi idest Siesf de amylo.

Siesf alchendu idest siesf de thure.

Siesf alramadi idest siesf cineritum, de
quo in antidotario.

Sigilla lacune idest terra sigillata.

Silach, uide alselach, quia sunt idem.

D d 4 Siliqua

Siliqua de Syria est Siliqua, que comeditur ut patet. .can.
 Simila, uide simid.
 Sinia idest ex regione Sin.
 Siracost est mamma qua apud Italos usitatur.

Sirachs est radix silicis nota apud aromatarios Damascenos, & est in usu contra uermes.

Siragi, uide oleum siragi.
 Siragi storacis est unguis storacis
 Sifimbrium, uide alneman.
 Sorbaci, uide Bagi.

Sofati idest pleurestis. Quidam Arabes tamen dicunt, quod sofati proprie est apostema costarum.

Speculum alfinia est speculum artificio sum, in quod si quis in spiciat uidetur os suum esse tortuosum.

Spica nigra est spica nigra aromatica, que declinat ad nigredinem.

Spodium, uide alcanna.

Spuma absinthij secundum aliquos Arabes est succus absinthij spumosus subtilis depuratus a parte sua fecali residente. Et quidam dicunt quod est succus depuratus, aut non depuratus, & dicitur spuma, quia talis succus secundum plurimum habet spumam.

Spuma psyllij idest mucilago psyllij.
 Squinzibin salsafeli idest syrupus acisus de cydonijs.

Stella alderari sunt stella lumine, sicut scribit glosa Arabica.

Stella famius uel famus, uide lutum famium.

Stinus, uide Cocodrilius.

Suachi, uide Giedanl.

Suadar, uide siela nigra, & rapa parua.

Suafera secundum Ebenitar est musculus diaboli, & est species abrotani.

Sabet sari idest dormitio uigilatiua.

Sucharan apud aliquos est hyusquiamu nigrum, sed apud medicos peritos est planta appellata cicuta.

Suchutu est semperuiua, sed glosa Arabica dicit, quod est aliud.

Suffumigatio alchanios est suffumigatio rerum odorabilem bullientium in aqua rosata & enaporantium ex uase, in quo bulliunt, quod habet officium strictum.

Sufertun sicut scribitur in libro Benagi albian est semperuiua, & secundum alios est species mandragore.

Suich, uide alsuichi.

Suele idest salsase seu trifolij.

Sulegim est ludus, in quo equitando percutitur pila rotunda lignea cum baculis, & huiusmodi ludus est in usu in oriente.

Sumurion puto quod sit herba habens stipites concauos, & folia similia folijs apij, sed maiora, & apud mulie-

res Venetas appellatur leuistico.

Sumach albagadedi est sumach album seu minorem habens rubedinem, & dicitur albagadedi, quia asportatur ex regione dicta Bagaded.

Sumach aldebagin idest sumach, quo preparantur coria & pelles.

Superius squinantibi idest flos squinantibi, qui similatur floribus camularu uerum est ualde paruum in quantitate. Et ego emi huiusmodi florem de latum ex Mecha, & erat continuatus cum stipite, & folijs squinantibi.

Surbagi seu surbagiet est cibarium factum ex brodio cum pauco rizo, aut melle, & alijs, qua in ferculis ponuntur, & est fluidum, & est ualde in usu in Syria. Arabes namque non bibunt aliquid in prandio aut cena sed loco potus sorbent huiusmodi ferculum. Sanius enim putant quam aqua frigidam. Vinum autem ex lege est eis prohibitum.

Suristan est medicamen compositum.

Suri est uitriolum rubeum.

Suregi parietum idest illud, quod egreditur ex parietibus, & muris, & est sicut sal.

Surethun est testiculus.

Susan, uide almisusen.

Sufen azad idest floris lili non dum maturi seu nondum aperti.

Sitbragi quid sit, uide. 2. can. & est quasi simile case lignea, uerum frustula eius subtiliora, & est nota apud aromatarios Damasci.

T

Tabraften est cinitas Persia.

Tachir apud Arabes est substantia medullarum tritarum dura post expressionem seu extractionem olei ab ipsis cum uehementi compressione factam. Et sic tachir amygdalarum est substantia dura, qua remanet post expressionem olei ab ipsis tritis. Et similiter dicatur de tachir granorum ben, & nucum & fistico-rum, & similibus.

Tassia quidam dicunt, quod sunt granula syluestris. Quidam dicunt quod est aliud.

Tachib est cinitas Persia.

Tamar heyrum sunt dactyli magni bene maturi.

Tanur est species furni in oriente, qui est ualde in usu, & est factus ex luto cocto sicut testa, cuius longitudo est trium cubitorum, & latitudo ipsius est duorum cubitorum uel circa, & figuram habet rotundam, cuius officium est strictum in parte superiori, relique uero partes sub eo existentes gradatim dilatantur usque ad extremum eius inferius, & cir-

cunquaque partem furni appositae sunt lapides, & lateres calce luto armati, & cum calefactus est lignis subtilibus accensis remanentibus prunis in fundo eius tunc pasta mollis extensa in modum placenta applicatur eius lateribus, ipsi, ad habendo coquitur a calore lateris tanur: & calore ignis & aeris in ipso existentis: orificium namque clauditur.

Tedmur est regio uersus orientem inter bagaded & Damascum situta.

Tenur corporis secundum Siraftm est pars corporis concaua comprehens dens uiscera.

Tenchis alras idest declinationem uel demissionem capitis uersus anteriorem.

Tenafeb idest glutinis alboris.

Terbentina est gummia arboris productis frustum, qui dicitur grammam uide.

Teroniabiu seu trangibiu est species uiscera, que in oriente est ualde in usu de ipsa habetur in 2. can.

Terchia idest gradatim procedere.

Tericid idest pannis comminutus in uiscer pingui.

Tertiana triangulata idest quartana.

Tesfid idest capitis apud arabes est figura capitis primata commissura coronae aut commissura laude propter nationem eminentie partis anterioris, aut posterioris capitis. Alij dicunt, quod est figura capitis non habens commissuras praedictas, unde sequitur nomenclaturam in operationibus cerebri.

Thabaun uide alhoim.

Thaian marinum, uide almam. hegi.

Thairbua uide eylbua.

Thasugi est pondus.

Thaim, uide oleum alfini.

Thababegiat sunt cibaria preparata cum carne, ex quibus quoddam est acetosum, quoddam salsum, sunt sunt bit Benagi albian.

Thaibabi est quaedam regio.

Thalisfar est solum oliua Indae.

Thalid est lingua anis.

Thala est unum coctum usque ad consumptionem tertie partis.

Thebegi apud Arabes idem est quod tumefactio quada similis cachexia. Tumefactio est tumefactio facta ex de cachexia est tumefactio debilitatis hepatum. Sed thebegi est nomen communis. Sed thebegi est nomen commune ad cachexiam ueram scilicet, quae ne ad cachexiam hepatum, & ad tumorem provenit initio hepatum, & ad tumorem faciem membrorum similem cachexiae provenient ab alia causa, scilicet tumefactio oculorum & faciei, ex somno prolixo & alia causa, tumefactio est faciem rerum uiscosarum sunt olei & similia. Quamvisque sunt dandi & chefel sunt idem. Theat

Thear est tempus in quo mulier est mē-
da à mēstruis.
Tinasil uide cybua.
Toschan, uide ebadessan.
Trangibin, uide tereniabin.
Trehel est tumor membri, causatus à
materia pblegmatica.
Tri est cibarium ex pasta frumenti quā
dofā fermentata, quandoq; non, &
vulgariter dicuntur lesagnette.
Trochiscus niger apud quosdā Arabes
est trochiscus andaron.
Tubal est squamma, seu cortex cadens
de arc, aut ferro ignito percusso à
malleo.

V

V Chachal uide alcubuzer.
Vdha, uide aludha.
Vena alabathi sunt vena brachij infra
basilicam.
Vena medini ab aliquibus vocatur ve-
na ciuillis, & est egritudo accidens
precipue in ciuitate Medini apud
Mecham, ubi sepultus est Maume
thas. Et licet egritudo prædicta ac-
cidat in terris Acthyopiæ, tamē mul-
tiplicatur maximè in ciuitate prædi-
cta. Et quia etiam est bohor, quod
ulceratur, ex quo postea egreditur
aliquid simile venæ, quod non cessat
prolongari, & quandoq; habet mo-
tum vermis. Ideo denominatur ve-
na Medini.
Vena citræ apud Arabes sunt curcu-
ma, apud alios vero sunt radices me-
miran.
Vena scellaris, ut dixit Sufi, est vena
quæ apparet inter partem inferio-
rem brachij, & partem domesticam
ipsius, & ipsa est ramus basilicæ, ut
dixit Auic.
Vena alfabad est vena adiutorij.
Vena albalefa sunt vena partis poste-
rioris capitis supra foueam noctæ,
& est pars, supra quam appodia-
tur caput apud resupinationem cor-
poris.
Vena alsebach, seu subetica sunt venæ
arteriales situate sub uenis guidegi.
Vena alhaleb est vena descendens ad in-

guina, & uescam, & dicitur porrus
vriides.
Vena almabat uel almabit est uena quæ
est sub genu.
Ventositas yalferse idem est, quod apud
Latinos ventositas grossa causans
gibbositatem, & de ipsa loquitur A-
nien. tertia primi cap. de egritudi-
nibus infantium.
Vermis apum est uermis, qui reperitur
in aluearibus apum.
Vgene, uide alchad.
Vgia, uide alalem.
Vgiur, idest puluis, uel suffus.
Villi mechi, idest, qui ex Mecha dese-
runt sunt villi corticum arboris,
ex quo extrahitur bdellium, & sunt
albi subtiles longi, sicut filum linei
tendens ad gossicem aliquam, & ex
ipsis sunt chordæ, & in balneis oriē-
talibus, & in domibus apud mulie-
res sunt valde in vsu ad absterge-
das & lauandas manus cum sapone
& aqua, nam huiusmodi villi inci-
duntur, & complicantur sicut mani-
pulus stuppe lineæ, & cum ipsis la-
uantur manus ut supra.
Vinum aldadi, est uinum in quo deco-
ctum est aldadi.
Viscus Romanus est gluten alborum.
Vitrum Pharaonis, est vitrum clarum.
Vmed, sicut scribit glossa arabica, est ca-
lor estuosus vehemens absque statu
ventorum.
Vnguentum Apostolorum, uide Marā
alrafal.
Vnguentum alhauarin, idest unguētum
discipulorum Christi.
Vresan, uide alurasan, quia idem sunt.
Vsmæ, uide granum nil.
Vshen, uide alkali.
Vshæ est herba nascens in arbore quer-
cus, & Damasci est nota, & dicitur
tur Arabicè asne, & est muscus
quercinus.
Vsbach, uide allasach.
Vulnera albafme sunt vulnera in qui-
bus frangitur, uel scinditur os ca-
pitis.
Vua montana, idest Stasisagria.
Vzir, uide in prohemio.
Vzifur est uocabulum corruptum, nam

Arabicè dicitur zengiufer, quod est
idem apud arabes, quod Latine ci-
naprium. & ubi apud Latinos repe-
ritur vzifur, debet intelligi zengiu-
fer.

Z

Z Achema, idest coryza.
Zazi, idest branchos, seu barbolas
seu rucinos.
Zaizalacht, uide azadaracht.
Zarur est species sorbæ, uel mesphili ual-
de nota in Syria.
Zared est concatenatio annulorum ser-
ri cōcatenatorum in lorica, quæ apud
uulgares zara dia appellatur.
Zebd, uide alzebd, quia sunt idem.
Zeduar, & gieduar sunt idem, & est ra-
dix nigra ex India delata, quæ ab
Aegyptijs, & Syris exhibetur con-
tra venenum, & venditur magni
precij.
Zedoaria, apud Arabes quosdam appel-
lantur cyperi Indi, quia nascitur in
India, & simulatur cypero.
Zelabia, uide alzelabi.
Zemanæ est priuatio motus in mani-
bus, aut pedibus propter mollifica-
tionem.
Zengiufer, uide uzifur.
Zenziar, idest uiride aris.
Zenziaria, idest similis ærugini aris.
Zenzi sunt Aethiopes orientales.
Zerbagi est cibarium quoddam.
Zerfchie est uocabulum persicum, &
significat. cibum factum ex granis
berberis.
Zerfch, uide alzerfch quia sunt idem
Zibib, est uua passa magna exsiccata,
& habet arillos.
Zirbagi, uide Bagi.
Zuccarum sulimentum, est zuccarum
rubeum.
Zuccarum albasfer, uide albasfer.
Zuccarum alhaizch, est zuccarum de
quo Auic. 2. can. cap. de zuccaro.
Zufare quid sit lege. 1. can.
Zurumbat est radix illa, quam aromata-
rij Veneti appellant zedoariam.

FINIS.

ANTIQUA EXPOSITIO
Arabie nominum.

I guariscen est genus columbarium.
Aalgak. i. tribulus.
Abbel, idest uniperrus.
Albelairon, i. grana

citri.
Abelins. i. grana capitis, & est staphisagria.
Abgas. i. panniculus subtilior, & tertius quo embryo inuoluitur.
Abbel. i. fructus uniperrus.
Abir species est exiture.
Abolsufel. i. piper triangularis.
Abrahamia. i. rlcera, quae sunt in ultimo malitia.
Abusebegue secti. i. somnia pmutabilia.
Acaci. de cuius succo fit acacia.
Acetret, est medicina, quae fit ex aloë, hiera mastice, & myrobolanis.
Acemana. i. contractio.
Achati. est quaedam species lactuca asini, annulus similiter.
Acinges. i. uirum tritum.
Acor est folium, quod assimilatur acetose sylvestri, & dicitur bertacti.
Acraus, & alfunigie lapides sunt.
Adab est animal, & moratur in aquis.
Adamarchi. i. similia.
Adabac. i. viscus.
Adalafi. i. ungula caprina.
Ademest. i. laurus.
Adereb. i. fluxus sanguinis per inferiora cum sit ab hepate tantum.
Aderere aromaticum.
Adhor. i. lac, vel adech.
Adib. i. lupus.
Alibk. i. muscus.
Adoc. i. lac acetosum, de quo extractum est butyrum, & dicitur adhoc.
Adruclulidos, est auis parua semper uens cauda ualens ad lapides renum.
Adulbus. i. ericius montanus.
Aduduc est nyctiorax, & secundum alios est auis, quae dicitur bubo.
Aduzaruzegi. i. gallus, & gallina.
Aenu. i. antimonium.
Asafaragenis. i. mala cydonia.
Asazaz calulminum.
Aficume est quasi nubes in nigro oculi, & dicitur ulcus fordidum, habens crustas, & nominatur adustium.
Aficu. i. opthalmia cui primis apparet.
Afrana, idest cibus de carne cocta infrigidata.
Afur. i. crocus hortensis.
Agib animal est.
Agrios, idest argentum vivum.
Agumbatalo. i. strigium.
Agusfa. i. hyssopi ceratum.
Abasf. enobar. i. nucleus pini.
Abelsenobar sichir. i. grana pini mino-

Abugilise. i. lactuca asini, uel lactucella maior, & nominatur simarem, et sin carem, & super iithymallo.
Aiesir. i. rigil.
Ainemen. i. sifymbrium.
Akakamati, idest auis, & dicitur frangens ossa.
Akanfuri, aragic, alesead, akserek omnes sunt diuersae species camphorae.
Akan atu, idest instrumentum, quo aliquis suspenditur.
Achiasin. i. supreme partes nasi.
Achael. i. cui aliquis impeditur in proferendo sermonem, vel antequam proferat.
Achasebdac. i. nasturtium.
Achais. i. acetum compositum ex duabus substantiis diuersis, una calida, & alia frigida.
Arbaleum. i. flammum.
Acheseen, idest cibus factus ex bordo excoctato.
Alaum est una specierum calamethi, & alia de qua dicitur calamethi hirci.
Alafebeofasar. i. diptamus.
Alarna de Romanum siseleos.
Alabrib, idest hypericon, & uocatur syriace rua demonis.
Alabel. i. uini potus.
Alalcheti est spuma alba quae similatur bedecard.
Algarab est sal.
Alano ch. i. plumbum nondum madatum.
Alanutoiden est quod alabasi. splumbu.
Alasfasi. i. sudatio.
Alaser. idest radix uitis.
Alachan, idest locus ubi collum iungitur capiti exterius, & posterius.
Alarutolai. i. calcanei locus.
Aladhalic. i. epithema de odoriferis.
Alahacani, est os, per quod completur iunctura.
Alasari. i. concuuitas.
Alarfin. i. enula.
Alasf. eam. i. ammoniacum.
Alabari. i. frumentum depilatum decoctum cum multa aqua.
Alasfis est centaurea minor.
Alagem, uel alhasrac. i. peritenoen qui habet lac,
Alabi docnec. i. trochisci stella qui non permittunt uitam recedere.
Alazar almars. i. lapis lacteus, qui cum fricatur, facit lac, cuius uirtus est, ut hamatites, sed debilior.
alazaraco. i. petra serpentina, et est tribus modis una quasi nigra, alia sub uiridis inamistis lineis albis, & alia uiridis.
Alazar laquad. i. lapis lazuli.
Alazarastengi. i. lapis spongia.
Alag. i. sanguisuga.
Albuzer. i. dactyli.
Alborati. i. umbilicus.
Albed sanex est rubedo extranea similis rubedini leprosi.
Albelladorum. i. anacardinum.

Alberdi. i. papyrus.
Albagla amtamcha. i. portulaca.
Albara acora scema. i. rapa.
Albens. i. uux muschata.
Albelect. i. myrtus.
Albelulgar. i. fraxinus.
Albesara segel. i. mala cidonia.
Albeldil beldemex. i. grana rubri.
Albenben de quo fit oleum muscellina.
Albedarungi. i. basilicum.
Albategin. i. extremitates ossium quae sunt in digitis.
Albelgaga. i. cucurbita.
Albarachia est tabula magna cum qua aequatur os fractum.
Albacal est bresilum.
Albesandaru. i. uirga pastoris.
Albechaubati. i. resistentia malitiae.
Albondechinai. i. nux de India.
Albazali. i. cepe.
Albenezid. i. gummi albotin.
Albin. i. uua sicca.
Albarnabet. i. cancer in naso.
Albungia. i. auellana.
Albeti est arbor pini cuius gumma dicitur tur gumma pini, & est colophonia.
Albotin. i. arbor cuius granum dicitur granum uiride.
Albus est lacticiuus bochorin, quod nominatur marini, quonia ibi nascitur.
Alberti. i. cupressus latine est pini, cuius gummi dicitur colophonia.
Alberengiesitui oz ymi cum floribus suis.
Albedilen. uel alcatini, uel sanguisuga idest incubus.
Albutira est species calamethi bi sylvestris.
Albela. i. flores palmarum.
Albaras est morpheia alba ut lac, uel nimia eius albicatio.
Albezard. i. lapis qui omni ueneno resistit, & ideo uocatur qui ueneno resistit sunt albezahar.
Alcarondo. i. rosa ninae egebat.
Alcubezareu. i. adarar, atennar, alcatagi, altatati, asceterac, aues sunt.
Alcatati caro. i. caro narium, uel reni.
Alcolate est spes sanguinis quae coactum.
Alcorath. i. animalia quae dicuntur uel lese fexis, & sunt cinigi.
Alcardi. i. cimices.
Alcharinis panis quod est de genere tritici.
Alcheel est locus inter duas spatulas collo ubi coniungitur collum doro.
Aleneheseti encausum eorum qui per parant coria.
Alcumur est diminutio uisus proprii nimum aspectum.
Alcola sunt parua apostemata in ore.
Alcurat. i. urtica.
Alcuttabi. i. egritudo.
Alcandros. i. triticum Romanum.
Alcurati est fluxus uentris ex excoctione factus seculum quosdam alom.
Alcatatur syringa, uel id quod inquitur per syringam.
Alcosot. i. apostema.

Alcanicallis est certa species herbarum in qua apparet forma quae est in decrepitis quantum ad colorem.
 Alebore. i. palma sylvestris, & fit de succo alchar syrupus de succo palma rum sylvestrium.
 Alcalat. i. flammum.
 Alchor arbor est.
 Alcanzi est species cretae.
 Alcornagi. i. humex, vel facta acetosa.
 Alcoocal. i. spina.
 Alcuuefik. i. fructus tamarisci.
 Alcarne. i. vitis, & dicitur cochar, quando inciditur.
 Alcker. i. thapsia.
 Alebecaracha, uel arcadros. i. pyrethrum.
 Alechista. i. draganthum.
 Alehlamita. i. fermentum.
 Alehaber. i. alcafor.
 Aleofos. i. cardui capita.
 Alebakab. i. ligamentum a posterioribus tendens anterior, & ab anterioribus retro rediens.
 Albatini. i. locus dorsi in directo reni, uel articulus est in Arabico.
 Alele. i. parua pustula in ore.
 Alehafer. i. bruscus.
 Alebe. i. caro asata super prunas.
 Alehabei. i. ulcera nigra melancholica, quae sunt ad sanandum difficillima.
 Aleuex. i. retans, & quandoque pro particulari ponitur.
 Alearti. i. punella agrestis.
 Aleubugi est avis quae dicitur alanda capeluta.
 Alemeret. i. max tamarisci.
 Ale. i. oua. (rebrei.)
 Alderez. i. concavitas. i. uentriculus ce.
 Alubellet sunt apostemata magna.
 Alabac. i. gluten.
 Aleguaric. i. mēfura cōtinēs. 4. libras.
 Aleforab. i. storax.
 Alengesis dicitur enula, & est duorum morū una habet cyriniū florem, alia albi, sed melior est cū cyrino flore.
 Alefereascen est vitis alba.
 Alonel sunt ossa subtilia, & minuta, quae sunt in digitorum extremitatibus.
 Alema capitis. i. catamen.
 Alefeniati. i. species sicut piper, & simili. (lia.)
 Alehec. i. siligo.
 Aleferi. i. tamariscus masculus.
 Aleforasen. i. repbanus.
 Alefer. i. vitis.
 Alestrati. i. rima.
 Alefatu. i. rotula genu.
 Alebreati. i. cantabrium.
 Alefabi. i. medicus.
 Alegin dicuntur omnes species boni saporis, quae cibariis admiscuntur, ut piper, & zingiber.
 Alefaca. i. locus inter meatum & labium inferiorum.
 Alefac. i. cum caro interior sit nigra, & est ibi soluti continuitatis, hoc fit quandoque ex percussione, et sine vulnere.

Alfarfai sylvestris est portulaca habens lac, & est tithymallus.
 Alferisus est species lacticiij pernitiosus.
 Alfidabeget. i. condimentum.
 Alfirfedi est species mori, & est dulcis.
 Alfar, idest medulla panis infusa, & facta ut pila.
 Alfurati est agritudo. f. quando exuberat uelamen cerebri, & apostematatur, & fit ut fungus.
 Alfire. i. radix uitis alba.
 Alfagi. agnus castus.
 Alferuzegi. i. smaragdus.
 Alfese, uel atetem sunt agritudines linguae quando aliquis non potest proferre nisi sese, uel tetem.
 Alfai. i. excedens, & est os super galsamata habens quatuor latera, duo superius & duo inferius.
 Alaxis. i. animal existens in locis, & apud Arabes dicitur agili. i. cimet debilem habens cutem.
 Alfila sunt species nodi. (guine.)
 Alfeed est pediculus qui nascitur in in.
 Alfeseri est nasturtium basiliconicum.
 Alfir. i. sinapi album.
 Alfurfungi. i. asparagus.
 Alfigel. i. folia salicis.
 Alfa. i. malum mandragora.
 Alguemiti, & rehu. i. atas quae est a prima spermatis emissionem, uel emissionis potentia usque barbescant.
 Algeberit. i. sunt quatuor rene labij.
 Alguassen. i. herba similis lilio, & dicitur lilialis.
 Alguarvzed. i. elethuaria.
 Algeduar. i. xedoaria.
 Alguaragone. i. chelidona.
 Alguesgues. i. alienatio, & quando secum loquitur aliena.
 Alguardenigi, uel scimossis. i. ophthalmia magna.
 Algasamata est caro panniculosa sub una pedes cooperiens caput cannae.
 Algnama. i. desiderium malū, ut carbonū.
 Algas. i. caro frigida. i. cum caput igni cum aceto coquitur.
 Alguadi est humor qui egreditur a virga, cum quis tangit mulierem.
 Algargaz. i. punctura quae pira, it cutē.
 Algeromati sunt vulnera ultima in corruptione longata consolidatione.
 Algra est lesio, quae non mouet os de loco suo sed attrahit quod ipsum continet, nec est de genere tortionis.
 Alguitar. i. alienatio. f. quando homo loquitur plane, & cum ratione.
 Alguesfemi faciei est nigrum, uel album colorē, & apparet in principio morpheae, & lepra, & dicitur guascen.
 Alguatha guakif, conficiens.
 Alguandau est pediculus, qui nascitur in inguine.
 Alguaf. i. quando aliquis tristatur, & nescit quare.
 Algenares. i. milium.

Algeorasten. i. acorus.
 Alabatal. i. fluxus humorum a capite ad tracheam arteriam, ex quo fit tussis, uel arteria passio.
 Albasar, habebat, alerbe, athenite, almenientia, uel alagerati, uel chamaelon, & pentaphylli sunt septem species lacticiij. Sed lac lacticiij absolute est lac aleibe, & est illud, quod nominatur birifica alcarnem.
 Alharba. i. lancea.
 Alchacuben est herba similis cotula fetide.
 Alhangesi. i. rubus. (nori.)
 Alhangi est herba similis centauree mi.
 Alhasaph. i. exorticationes, quae in fissuris inuncturatum pp sudorem sunt.
 Alhatier. i. puluinar, & sunt due uineae collo.
 Albasuc. i. agritudo oculi similis fumo, & pulueri super nigro oculi existēs.
 Albadad. i. decollatio, & apostema est quod uidetur homini, quod decolletur.
 Albadani. i. loca quae sunt post aures.
 Albeis. i. pulres quae de frumento sunt.
 Alhuniar, uel alhauran. i. foramen in quod intrat dens.
 Alharat. i. alheretit. i. interior pars labiorum.
 Alhalibleb est species volubilis.
 Alhaut est uir aequalis complexionis, & fortis corporis.
 Alhebesur. i. femina.
 Alhaliben. i. inguina. (pelli.)
 Alhebil. i. illud quod dicitur gumma na.
 Alharbe est animal uenenosum, & est avis quae dicitur bubo.
 Alhebelim. i. bebele.
 Alhasce. i. folia senticis.
 Alhasfegi est inferior pars coxae.
 Alhaguabaen. i. parua animalia, ut aranea.
 Alhiada. i. polium.
 Albosos sunt tria ossa quae sunt inferius in cauda.
 Alhavis sunt ossa lata, quae sunt sub renibus parum.
 Alhalegi. i. a. xiiij. anno usque ad. l.
 Alhilineti sunt additamenta acularia ab acu.
 Alhasce. i. arbor similis vitae. i. Stachados Arabicum, & secundum alios hyssopus hortulana.
 Alibar. i. priuatio luminis.
 Allicod. i. agritudo qua oculi egrediuntur ad exteriora.
 Alebut est species xylocaractis, & dicitur, quod est de genere pini.
 Alibema. i. uertex.
 Alimisar. i. quando foramen una fit latius eo quod fit in natura.
 Aleursen est fractura minima partium.
 Aliabri, uel affibresagi. i. radix mandra.
 Aliarbelic. i. priuatis. (gora.)
 Alimbat. i. rerebintina.
 Ali. i. grana ebuli, uel sambuci.
 Aliada

Alhada. i. polium.
Alkaseri. i. stricture narium.
Alchutedi. i. planta cuius gummi est dragacanthum.
Alchituli est fructus tamarisci.
Alchitran. i. pix liquida.
Alchobob. i. succi acerosi.
Alchadra. i. grana viridia & est alsafasa.
Alchaisaz. i. suprema partes nasi.
Alcheched. i. citruli.
Alchaichalus est egritudo corrodens membra, & quandoque transit in hefilibionem.
Alcharte. i. lignu de quo fiut haste lance.
Alchetimici. i. maiorana. (cearum.
Alchidad nigrum in quo inuoluuntur capilli & manus.
Alchefines. i. vna passa sine granis.
Alcherfet. i. nasturtium.
Alchavmez. i. grama.
Alchinati. i. bellidum subalbidum.
Albenda. i. conastrello.
Alchaab duo i. canille due.
Alcheil. i. sub collo ubi iunguntur scutula dorsi.
Alkinctu. i. color qui fit ex sanguine.
Alkitran. i. pix. (le.
Alluos. i. dulces, vel cofectiones de mel.
Alliathā sunt apostemata crurū grossa.
Allugati est species tithymalli.
Almunda. i. roanditas, in qua continetur oculus.
Almodus idest iunctura ad similitudinem dentis ferre.
Almekeni. i. duo anguli oculorum.
Almaim. i. spica celtica.
Almasal. i. cibis factus de lacte acetoso, & farina bordei.
Almuzei, vel amuzeragi vna egressio, & dicitur impetigo. (aqua.
Almaik. i. sapor insipidus sicut sapor.
Almacor est vulnus quod fit a sella cui quis equitat, & similibus.
Alnarod. i. radix herbe alit.
Almechenis est genus lacticiui, & est si mile portulaca.
Almelib, almelichbuz, & est orobus.
Almisar. i. lactuca asini.
Almuri apud Arabicos est salsa.
Alumbersem. i. bersem. (sebol.
Almeicete steui nomen loci, in quo sunt.
Almube, vel alchidu est instrumentum quo oculi perforantur.
Almarinem vel almarti syluestre i. mar rubium syluestre.
Almagaaani. i. fauces, & similiter alcasim.
Almesus. i. liquor acetosus.
Alnuati. i. cibi cum aceto parati.
Almadil vena est.
Almechem. i. locus a cingulo inferius.
Almismar est modus similis capiti clau.
Almuidi. i. medius corporis ex vtriusq; lateribus mensura quatuor digitorū ab alborū.
Almeliletu. i. dispositio caliditatis totius corporis ante febrilem dyscrasiam.
Almochoati. i. defectio ossis.
Almuscum. i. magna, & dicitur quod sit gypsum.
Almahaleb. i. vera.
Almasdaru, & algem cofectiones sunt.
Almasus. i. castia.
Almeizahangi. i. genus lacticiui.
Almatir idest vermis qui inuenitur in granis.
Almastice. i. mastix.
Almesaia florax liquida.
Alnehelmate. i. palma agrestis.
Alneustanla. i. forma capitis oblonga vtrique plana, ut copertura domus.
Alnesii. i. amyllum.
Alnudas. i. flos rubens.
Alnufa. i. caraputia.
Almora. i. calx extincta.
Almuzaragi. i. fixura in oculo.
Alocen. i. corula.
Alofor. i. grana squilla.
Alofosos. i. cauda.
Alohocai. i. elcunaria mollia que labuntur.
Alorfingen. i. hepaticum.
Alrodab. i. lutum.
Alrafesati. i. annulus geniculi.
Alrosborh. i. porus qui post ossis fracturam creatur.
Alrafatum est species veneni.
Alscordion. i. scordion.
Alsama ch est foramen auris.
Alsaguaid caro. i. caro fetus de vtero recenter egrediens.
Alsangita. i. triticū cum aqua bene coctum.
Alsuledi. i. ferrum.
Alsumesi pondus est in antidotario.
Alschebedenesii. i. semen cagnabis.
Alsaradab. i. morus.
Alsuledati. i. vrina hircorū mōranorum.
Alsegi vltima que sunt in capite.
Alseilez est serpens volute sicut arane.
Altarfati. i. punctura sanguinis in oculo.
Altreta. i. viridis.
Altaibiatu. i. herba que nascuntur in aqua ut coca, & pulmonaria que dicitur vlcus, & alta. i. herba que nascitur in flumine.
Alrefum. i. medicamen capitale.
Alteraxacon. i. troxumia agrestis.
Altelea. i. pyra, & fit syrupus altelea. i. de pyris.
Altiele. i. dactyli.
Altusugi pondus est.
Altubig. i. glutinum glandium.
Altrera. i. aromaticum.
Altaratat. i. serpens volans.
Altanpria vel porcus luti est bestia multos habens pedes acuti veneni.
Aaltisa. i. altisfelst, et est abrotanum.
Altir aspa. (syluestre.
Altigiaris. i. lignum aloes.
Altin alamen. i. bolus armenicus.
Altahafir. i. podium.

Alumbari. i. locus super calcaneū retro.
Alusnen. i. culcasia.
Alumen iameni. i. scisum.
Alumbetis tractu. i. pbrenetici.
Aluebe. i. palpitatio & est egritudo, vt lassitudo.
Aluthfagi. i. apostema oculi cum prinit.
Alusnen, & vne idem est.
Alulen. i. cibis pullorum.
Aluratin est species sabasati, & sunt al cera mala, que apparent in cruce.
Aluenie. i. ammeos.
Alusi. i. dragonca.
Alusen. i. furfurata.
Alzubamec. i. vntuosa.
Ambrinas gracē est cunicella. s. herba que dicitur cauda equina.
Amelus est species tithymalli.
Amibazed pondus in antidotario.
Amusaragi est ruptura cornea modica.
Anagallys. i. auricula muris.
Anaseni. i. piscis salinus.
Ambasati. i. extenuatio.
Andacocha. i. furfurata.
Anegib. i. camelus arabicus.
Anuden. i. herba de qua fit assa fetida & dicitur silphium.
Anigabilem. i. arbor gumma Arabic.
Annulum quasi nubes sub nigro oculi submersa habens profunditatem.
Anzaruf. i. sarcocolla.
Aquiauorb. i. species formice aqua solue parue radice inuenitur.
Arabii. i. lacertus.
Aradar. i. pisces petrosi.
Aracamari est avis frangens os.
Arbor Marie est buchormarum.
Argeatum. i. genus instrumenti quo aliquid ita fit quod quiescit, & non quitur.
Ariegi. i. atramentum.
Armenisi. i. ficus sicca.
Armen. i. grana sine musco.
Arterie subtemi. i. faciens dormire, & sunt due uene, que apparet in gutturo.
Alteria alguendi. i. renalis.
Aritanita buccormarū, & est cyclam.
Asachel. i. spica celtica.
Asarnac. i. egritudo palpebra superioris.
Asathari. i. origanum.
Asaragi. i. nuxa pastorum.
Asartagiri vel asiluregi. i. puluis qui cadit de parietibus salis, & est salinus. (gen.
Asala assuse. i. radix lilij.
Asaraia est herba similis myrobasili in medio sui annulum similem oleo, & assimilatur semperuina.
Alcadid est locus a cubito vsque ad usceram.
Ascarata pondus est, in fine antidotarij inuenitur.
Ascures. i. nux Romana.
Ascebuli. i. color palea.
Aschebebram species est tithymalli.
Ascebeta una est de. 18. mansuetas.
Ascherbacati.

Aferebacati, scorina eius in medicina ponitur, & dicitur species ferri esse qua est chalybs.

Ascolame. i. aphodilus.

Asidi. os, quod est a capite usque ad manum compositum ex duobus.

Asese. i. i. pastura camelorum.

Asedeb. est arbor cuius granum dicitur granum regum, & dicitur mellearia.

Aselin. i. arbor chitran.

Asestra. inuersione palpebra.

Ascher. est ebrietas.

Asseignasili. i. cupatorium.

Asch. sunt tubera, quae apparent ante eruptionem sicut in leprosis.

Aseda. i. parcella, & est gummi abietis.

Aseda. i. acetosa.

Asura. i. crocus hortulanus.

Asimili. medium inter album, et nigrum.

Aschelati. i. terra selauorum.

Asomat. i. at. i. plex.

Asel. asel. al. bamei. lingua arietis, & est plantago.

Asamahum. dies caniculares.

Asuric. i. atramentum rubrum.

Asus. est lapis super quem nascitur sal cuius flos dicitur asus, & eius generatio est ex rosa, & imbre qui cadit super eum.

Allehar. hastella est.

Allebas. i. mandragora.

Alatralati. pondus est in antidotario inuenitur.

Alombede. i. i. lapis quo inciduntur lapides alij.

Alusen. i. lilium, & multis ex modis melius est ireos.

Atacarici. medicina acuti saporis.

Atagdan. i. ruga in facie.

Atroi. lentisus.

Atbaib. i. acetosum.

Atanig. reptile est.

Atasus. i. institutiones.

Atanatum. i. apostema pestilentie.

Ataugitanum. i. apostema in carne gladiosa.

Atansa. i. ramariisus.

Atici. perdux masculini sexus.

Atiberahel. i. apostema.

Anchar locus, qui est in inferiori parte gulae.

Anmeli. i. oleum dulce spissum sicut mel.

Anneb. i. vulgus.

Ansi. species est nenufaris.

Anfici. i. ramus.

Autartelbos febris. i. quotidiana inter-

Axufoni pondus est. (pollata.

Azaraca est instrumentum simile canis, per quod pueri attrahunt aquam, & cum volunt, uiolenter expellunt.

Azacareled pondus est in antidotario.

Azamac. arabice. i. gummi arabicum.

Azamech. i. auripigmentum.

Azadar. i. acetosa montana.

Azarot. i. sarcocolla.

Azalatarosa. i. radix porri.

Azereaz. i. uitis alba.

Azedaraz. & adoraz, et abenagi aues (sunt.

Azereon. i. sirigi.

Azenzi. i. cantharides.

Azinaz. vel azinizar. i. buxus.

Azon. i. semperuina.

Bacidem est testiculus vulpis.

Bachat pondus est.

Bachati pondus est.

Bafcaron. i. psyllium.

Babafce similis virtuti lentium.

Bakilla est faba.

Bakin est prassum.

Bakabat. i. basilicon.

Bala est succus palmae, in qua dactyli nascuntur.

Balgesar abusen pestinaca hortensis.

Balkaserue. i. granum lini.

Baluz. id est glans.

Bamulitis est lacticinium, quod assimilatur myrto.

Bangiora. i. urtica.

Barachia. i. falsa.

Barbian. i. arbor, & assimilatur folijs acetose sylvestris.

Baraki. i. meatus.

Barathien. i. apostema pestilentie.

Barat est uirum falsum.

Barafecum. i. lentigo maior.

Barba hircina. i. hypoquistidos.

Basara est illud quod apparet.

Batheca. i. melo.

Batarum est caro longa in ore matricis orta, & est dura.

Barrahentem. i. capillus ueneris.

Baurach kebuli semen indum est.

Baucia sylvestris. i. daucus.

Bebonigi. i. chamomilla.

Becurdumen. i. carduus sylvester.

Bebat. i. cataputia.

Bedarungi est oxymum fluuiiale est bederabina. secundum quosdam est alabit.

Bederezeni loco eius ponitur in laticificando pondus ipsius de seta, & partes ponderis ipsius de cortice citri.

Bedil. i. papauer chodofum.

Bedeoar est spina alba.

Bedemnezi confectio in antidotario.

Bekar. i. citrulus.

Belemon. i. rithymallus, qui assimilatur portulaca sylvestri.

Belsabi. i. napelli.

Belador. i. anacardus.

Bliataligena. i. galbanum.

Benzi. i. hyusquiamum album, vel toron. i. semen nigrum.

Beneu maius semen tinete declinantis ad albedinem, & albi semen quod dicitur piper album.

Bengi. hyusquiamus.

Benuard. i. odor rosa.

Berengefisi. abrotanum in libro simplicis medicina dicitur enula.

Bersegua. i. en. i. coriandrum putei, uel lapillus ueneris, & persica dicitur bursungua; & syriaca capillus ueneris porcinus, & arabice capillus algi.

Beragine persice est faniculum.

Berilie est pisces.

Bersendaru. & varfese adari, & est uirga pastoris.

Beromehez est species frigidi feni.

Berasicam. & be lerkeb herbum, & herba iudaica. idem.

Berbetinem est siphac, & dicitur beriteron.

Bernara. i. zedoaria.

Beseher. i. anatan.

Besjar alfar. i. cape muris, quod est idem quod squilla.

Besed. i. corallus.

Betaderz. i. oxymum.

Bezard. i. lapis viridis, in quo tanta uis existit, ut omne uenerum expellat.

Bezabarar. i. resistentia uene.

Bezaria. i. virtus bengi.

Bezard est galbanum.

Bezol gradatum est instrumentum quo euacuatur aqua herniosi (tur

Birfen quandoque pro pleurefi inuenitur.

Birfen est apostema capitis propter communitatem diaphragmatis factum.

Bisus est quadam species arboris pini.

Bisac. i. salina homini sicrini.

Bititron est panniculus sub siphac existens, & dicitur rotundus.

Bizeri. i. semen.

Bizeri alcaraz. i. apij semen.

Bizeri corne. i. psyllium.

Bizeri carmi. i. semen maluae maioris.

Bizeri cubeiz. i. malitia minor.

Bizeri uma. i. semen trifolij.

Bizeri carat. i. semen porri.

Bizeri bengi. i. semen hyusquiamum.

Bizeri bangiora. i. semen urticae.

Bizeri giasel. i. semen trifolij.

Bizeri gardel. i. semen synapis.

Bizeri olimath. i. semen laparij.

Bizeri arasien. i. semen nasturtij.

Bizeri alafal. i. semen sapulae.

Bizeri chiten. i. semen lini.

Bizeri olbe. i. semen fenugraeci.

Bizeri nemen. i. semen sisymbrij.

Bizeri antancha. i. semen portulacae.

Bizeri

Bizeri falagagel. i. semen rutæ.
 Bizeri aformat. i. atriplicis semen
 Bizeri fugi. i. semen raphani
 Bizeri uerd. i. semen rose
 Bizeri zezir. i. semen cariotæ
 Bizeri raginna. i. semen urticæ
 Boari est umbilicus
 Bonada cha. i. auellana
 Botbor est eminentia in cute. i. apostema paruum, siue pustula
 Botin est eminentia
 Brebat. i. uirga pastoris
 Breslisi. i. corallus
 Bucormariem. i. herba Maris. i. artan-
 ta. & est cyclamen
 Budeig. i. polypodium
 Bule. i. cucumer Indus, & similis cucu-
 meri capparidis
 Buri est ramex, uel hernia ex lapideita-
 te apostematis
 Burdacatō est pondus in modū auellane
 Burules. i. apostema calidum in inguine.
 Burisemme. i. apostema lene ex sanguine,
 & ventositate
 Bural deeb. i. limatura auri
 Bural fada. i. limatura argenti
 Busfiderbendum est collyrium de ammo-
 niaco latum
 Butibede. i. scabiosa
 Buziden est medicina Indæ, loco eius
 ponitur been.
Caab. i. os per quod iunctura com-
 pletur in crure
 Cadunus est nomen Græcum, & est dia-
 bet.
 Cafesci. i. vespertilionis
 Cabaa. i. calcaneus
 Cabana. i. vinum album, & debile
 Cailagelam. i. semperuina
 Calale est herba similis uermiculari
 Calcutis. i. atramentum album
 Calcantium. i. atramentum uiride
 Caldicum. i. album
 Calcutia assimilatur asufuen, & est her-
 ba, quæ uocatur cassula cordis
 Cales est alumen Indum
 Calcatron est ægrotudo oculi, quæ assi-
 milatur ungulæ
 Calcanul est oxymum montanum
 Calos. i. pannus faciei
 Calib est instrumentum, quo caro addi-
 ta trahitur a profundo
 Camadeci. i. occiput
 Cambil est terra rubea minuta, quæ af-
 fertur de Media, aut Athenæ, & cū
 fricatur super manum, ingreditur
 cutem: de qua fit unguentum, & pe-
 netrat manum
 Canesisi. i. cura pro universali
 Canzi est species terræ cū qua abluuntur
 Canereos est semen ferule
 Cātsmich sunt cibaria quorū quedam
 cū sale, quedam sine sale condiuntur
 Caniseries est species ostrachi, & gau-
 giel similiter
 Canguarus. i. animum ventres

Cancer secundum quosdā est uena, & di-
 citur esse membra, idest chelidonia
 quæ est parua, & magna dicitur al-
 gurduncæ
 Carparia. i. ferula
 Carcamum. i. crocus hortulanus
 Carmeth. pondus est
 Carati. i. lumbrici terrestres
 Caras est cum aliquis uult loqui, & nō
 potest nisi sepius mouendo linguam
 & os.
 Cāres est genus cibarij, i. cibis infrigi-
 datius
 Carmesin. i. fructus tamarisci
 Carmata dicitur apostema, quod nasci-
 tur sub ascellis in carne glandulosa,
 & cū est nigri coloris est mortifera.
 Carafz. i. apium
 Carnos est grana capillorum algi. i.
 capillorum ueneris
 Caragiati. i. lacumalis
 Carnub. i. xylocaralla
 Carakilus. i. lacticinū, quod dicitur ma-
 sculus, & est unum genus, & post ip-
 sum omnes sunt famine.
 Carabitus. i. phrenesis
 Cassi dicuntur quinque ossa quæ sunt in
 pectore, & cassi. i. florax.
 Cascu. i. cum aliquis stat super pedum
 extremitatem
 Cascas. i. papauer
 Cassina. i. atramentum album
 Cassrudai. i. galanga
 Cassanum est uitium quod fit in carni-
 culis narum quæ simulantur papillis.
 Basbor. i. coriandrum
 Carin. i. locus exterior in directo renem.
 Catarios. i. centaurea
 Catmia. i. maluauiscus
 Causi quandoque pro particulari thea-
 tro ponitur
 Cauerat. i. alatida
 Cauquamich sunt composita, & simpli-
 cia, quæ comeduntur post cibum sicut
 capparidis, & c.
 Caulis aque nenusar sigulus quæ nomi-
 nauit granum sponsum
 Caulati. i. dolor capitis māsurus, fixus,
 chronicus, & dicitur ouum
 Causalib est tabula magna, cum qua
 aquatur os cruris fractum
 Caucar genus cardui
 Calechia. i. chioner agrestis
 Capa muris. i. squilla quia mures inter-
 ficit, & capa canna idem est
 Celis. i. semen dauci
 Chartas. i. chara de panno
 Chadab algasir. i. ferrugo colcotar. i. il-
 lud quod dicitur surrigena
 Cheshm. i. filer montanum
 Chimosi, et dicitur ophtalmia magna,
 & dicitur alguardenigi
 Chianseni. i. finis superioris partis nasi
 Chasabali aleb. i. testiculus vulpis, &
 est faryion
 Choilolobaceb. i. acetum squilliticum.

Cicarus est apostema in membro uno ad
 aliud transiens sine manifesta causa
 Clymia auri. i. sex auri
 Clymia argenti est sex argenti quæ ele-
 uatur super locum quo insiditur.
 Clymia alsada. i. cadimia argentea
 Clymia algedeb. i. cadimia auri
 Cochium est animal marinum, cuius in-
 tus est propinqua castoreo
 Cocior albradar. i. cortex thuris
 Cocior atala alcappar. i. cortex radicis
 capparidis
 Cocioratala rascenigi. i. cortex radicis
 feniculi
 Cocior atala rimenji. cortex radicis ma-
 li granati
 Cocior atala asalutri. i. cortex radicis
 Colcodea persicum nomen est derivatum
 à colcodeo, qui est maior nire
 Colcotar est atramentum circum
 Cola est apostema in ore, & lingua, &
 Gale. nominant ea colon cum in fa-
 cie perseverat, & cum putrescentia
 cera maligna
 Cometre. i. pyrus
 Conitum est medicina uenosa
 Condros. i. triticum Romanum
 Confessio loboci. i. quando limetur
 Cordumeni. i. carni agreste
 Corat. i. portus
 Cossore. i. puma maris
 Coryla est mēsurā nouē continet uncias
 Ceat. i. iuncus de Nilo, de quo fit acacia
 Crocoma, uel cucurma est sex olei de
 croco.
 Cuati halbanic, est herba, quæ dicitur
 pupilla oculi, & inuenitur in aqua
 Cuwez. i. maluauiscus. (Antidoti)
 Cuwez. i. malua
 Cucuria. i. semen citri
 Cumeis. i. urtica
 Cumenet. i. amomum
 Cunce. i. aphodili
 Cupresus syluestris. i. inniperna
 Curac. i. urtica
 Curcuma est quasi chelidonia
 Curathia. i. mu. illago quæ egreditur
 Curati est species fluxus uentris
 Cursus tres sunt species, una earum dicitur
 tur laudanum
 Causa nomen dæmonis, unde archia. i. ar-
 cus dæmonis
 Cuzegi quando aliquis impetose caput
 uertit retro, uel cum loquitur mouet
 ipsum, uel cum facit strepitum ore
 quando loquitur, & semper pro-
 fert idem, nec scit quid dicat, uel cū
 aliquis loquitur, sonum facit, aut ter-
 cordatur, uel aliquid facit quod ex-
 transeum uidetur
 Cyminum nabatiun. i. communo
 Cyminum carmenum. i. sileleo.
DAbac. i. gluten
 Dastyli Indi. i. scamariindi
 Dammarich mensura
 Danic pōdus est triū granorum bōdæ.
 Daps

Daps glandis. i. cortex eius pilosus.
 Darchimet pondus est
 Darchimet darchab pondera sunt
 Dar ciascebab. i. sex vini
 Dar dicefle. i. sex olei
 Darfeslan est velut spica
 Darful. i. piper longum
 Darfeni. i. cinnamomum
 Dardasce. i. sex olei
 Darfifaba. i. arbor grossa habens spinā
 grandem, & dicunt quidam quod est
 radix spinæ
 Dardagi est crocus hortulanus
 Darfifchani. grana alkikil
 Dar. i. capra
 Dedi nomen persicum est, & est pedi-
 culus vulvuris
 Dfermuly. i. pulegium ceruinum
 Dende est de genere iuniperi, & dici-
 tur pinus inde
 Diler locus est, de quo fit transitus ad
 alterum locum, & proprie quando
 est super terram
 Domenul. i. carbunculi
 Demel. i. laurus
 Dem alachuen. i. sanguis draconis
 Dem alacar. i. sanguis vaccæ
 Dem alcamer. i. sanguis columbarum
 Demel. i. laurus
 Demolua. i. malua
 Dende est res similis linguæ avis posita
 in medio sui
 Denilins muris. i. macula, quæ sunt in
 facie maxime infantium propter co-
 mestionem panis corrofi à matre
 Darb. i. corruptio stomachi assimilatur
 alleboro in folijs
 Denaria. i. cantabris
 Dein est granum simile hordeo longū,
 & stricū, & est amarum
 Digni Hermetis. i. flores hermodactyli
 Denarigua est arbor similis rutæ, & di-
 citur zuzere, & dicitur albaze, cu-
 ius granum est simile almuden
 Diapacos grarum nomen est, & est dia-
 betes
 Dindar. i. fraxinus
 Doch acetosum est lac absque butyro.
 Daronigi radix herbæ similis zedoaria.
 Dabeller. i. apostema magnum
 Dan calagrot. i. oleum
 Dan albuard. i. oleum rosaceum
 Dan benesfecis. i. oleum de violis
 Dan albenccara. i. oleum de semine cu-
 curbitæ
 Dan algeus. i. oleum de nucibus
 Dan alusen. i. oleum liliaceum
 Dan arani. i. oleum laurinum
 Dan alarich. i. oleum de squamanto
 Denufatyras est res quæ voluitur super
 arborem antiquam, & sunt glandes.
 Dnagib auis est
 Dnanet vocatur zedoar, & est tri-
 flex, scilicet de corascenti. Hierosoly-
 miana, & Hispanica.

Berta mensura quadam est
 Ede illa est provincia quadam
 Efriet. i. antimonium
 Egena est vas rotundum, & est locus
 apud extremitatē em oculi
 Egedda. i. blasfē bizantia
 Elbuna. i. cibarium
 Eleus. i. cicer
 Eledion. i. aphroditus
 Elen. i. tristitia de eo quod futurum est,
 & uigilare facit, sed tristitia de præ-
 terito dormire, quæ Arabice alofut
 appellatur
 Elefer. i. vitis
 Eleetra. i. saponaria uel herba fullonum
 Eleteil est locus ubi dorsū cervici iun-
 guntur
 Eliemelik est corona regis. (gitur
 Elk alimbat. i. terebinthina
 Elmndar. i. olibanum
 Elmbatasse. i. exercitium sub quo con-
 tinetur species luctaminis
 Elubie. i. fafcolus
 Eluefee. i. amyrum
 Embuba fuciorum est. s. canula qua su-
 gitur aqua, vel aliud liquidum quod
 cadit in aurem
 Emburifme impurissima. i. apostema le-
 ne ex sanguine
 Emadros. i. expulforium
 Emerukie est albacum alba, & ama-
 rum. (racum.
 En caras. i. mearatæ
 Endagaue est cardamomum minus
 Hepar adib. i. bepar lupi
 Ersimum est quodam genus sisami
 Ejeute pondus est
 Esticos Gracæ heftica febris est
 Esue. i. galia muschata
 Esuli. Indicus
 Ethel. i. semen iuniperi
 Enas albiar. i. butbus caninus
 Eutoras piscis est
 Euzebex nomen est chordæ grauē red-
 dentis sonum.
 Exalmajus. i. casta
 Ezegi. i. atramentum.
 Faba Aegyptiaca est lupinus
 Fafarisan est uitis agretilis nigra,
 & uocatur untana. i. uiticella.
 Fagia est granum simile ciceri habens
 granum sicut mabaleb
 Fagi. i. agnus castus
 Farifcon. i. prassium
 Farea. i. mandibula magnum uillosum
 Fareton est centaurea minor
 Faricos dicitur febris causon.
 Farfas dicitur quod sit napellus, alij ue-
 nenum interficiens
 Far est medicina turchia
 Fasuricon est medicina ad scabiem
 Fasis est species arboris pini
 Fasfaga. i. trifolium, quod datur equis
 ad impugnandum, & est similis fule
 Fasfagi. i. portulaca
 Faudeget. i. calamethum
 Faufel. i. auellana Inda
 Faugetheft. i. agnus castus

Fauzeligilegi. i. mentastrum montanū.
 Faucos est apostema in carne glandulo
 Felégiesif est abrotanū syluestre. (sa.
 Felengienisch. i. oz ymum gariophylla-
 tum secundum quosdam melilotum.
 Feluzefabaragi. est herba de cuius suc-
 co est litium.
 Felizabaragi. i. fel elephantis
 Fellebalim est species calamethi
 Fen est modus locutionis cum de rna
 re transitur ad aliam
 Fenuchia alchemelion
 Fentebie. i. dactyli
 Fersesin est de genere alfarise
 Ferinos est species apostematis, quod di-
 citur defenes
 Feruzegi. i. smerillus (nia
 Fesire est basarasez. i. uitis alba. i. aryo
 Fesfisis est animal sicut acorot existēs
 in lectis apud Arabes dicitur igil.
 Fesula est species lactucæ asini
 Fesul est semen
 Fetirat. i. interpositiones
 Fetirat nomen est anhelitus
 Fbued. i. os stomachi
 Fiscalia est potus qui cum hordeo, &
 aqua cum melle permixtus vomitum
 prouocat
 Fistula est stipites albi pilosi, immoti
 sunt pilosi, & odor eius est sicut odor
 myrrhæ
 Fisk est genus rubrum
 Flenia. i. pgonia
 Flos kiles est flos salicis de torrente
 Foca est aqua hordei acetosa cum spe-
 ciebus ut zinz, & similia, & est
 in uasis paruis terreis quæ bene op-
 pilata sunt et cum aperiuntur, in al-
 rum salit
 Foca est quadam descriptio. in 5. can.
 Forofmos, uel timbelez. i. arefactio, &
 est secunda species heftica
 Fuca fit de pane abramarcio, & men-
 ta, & apio
 Fufel est propinqua virtuti sandali
 Fufel est quadam nux, quæ nascitur in
 India, & est similis nuci muschate
 Fugule est apostema post aurem
 Fufulumon est oz ymum montanum
 Fufulumine. i. radix piperis, uel lignū
 suum
 Fufser alasbiar. i. piper album
 Fururati. i. fungus (orta
 Fufus est caro addita in ore matricis
 Furfus est ad modum cuiusdam uisceris
 Furlulentis est species araneorum
 Fufor est materies volubilis
 Furatez dicitur agritudo quando dura
 infrigidatur mater, & apostematatur.
 Gabog. i. grana solis
 Galangen. i. galanga
 Galbi. grana solis
 Gambut. i. rosa uineæ, & dicitur algarū,
 & secundum Almanforem est spina
 alba florem habens citrinum
 Gamedui est instrumentum chirurgicū.
 Ganen.

Ganeu. i. quādo hō uidetur loq per nares
 Gareb. i. fistula in angulis oculorum do-
 mesticis
 Garab est arbor super quam generatur
 borax
 Gardau. i. pediculus qui nascitur in in-
 guine & sub ascella
 Gasid. i. eupatorium
 Gau. i. urina
 Gaukileb. i. urina canis.
 Gauzemel. i. urina cameli
 Gauslegi. i. urina hominis
 Gauslabum. i. urina puerorum
 Gauerzi est medicamē vulnerū neruorū
 Gedenil uenarum. i. uia uenarum
 Gedeguil est uia siue canalis minuti in-
 Geleniabini. i. mel rosaceum (testini)
 Gemeni. i. opopanax
 Gencun est gumma rure agrestis, & est
 anacardus montanus
 Gensuci pondus est
 Genlut. i. corium serpentis
 Gestehefsen est res similis amygdala.
 & habet duas spinas in capite
 Gese est durities. i. cum accidit in palpe-
 bris difficultas motus ad eleuandū
 uel aperiendū
 Gesaminum. i. rosa ex qua fit sambacū.
 Gensadoa. i. castanea
 Genszbnē. i. nux muschata
 Genshalamel. i. nux cupressi
 Gezar. i. baucia
 Gezir. i. opopanax
 Gilbenez est semen turbit nigri, & cu-
 iusdam uirtutis cuius est elleborus
 albus, & est species albi ellebori
 Gion est fluius
 Granum nil est cartamum Indum
 Granum azelem dicitur piper Nigro-
 rum uel Aethiopum
 Granum anascen est granum existens
 in quantitate piperis. & in colore
 eius
 Granum alkikil assimilatur piperi albo,
 & persicē dicitur darsifaban, & est
 arboris tremula.
 Granum uiride cuius semen dicitur albo
 tin & quæ ex ea est dicitur atharo
 Grana almabaleb. i. grana nere. i. grana
 cerasi, & similia
 Grana arasced. i. nasturtij
 Grana lumborum. i. cataputia
 Grana nigra. i. nigella
 Guaril aquaticus, i. stincus, sed uerius
 Guasemabras. i. stellio (stellio)
 Guadam. i. ostracum
 Guardenigi. i. ophthalmia magna
 Guacce est diminutus auditus absq; de-
 structione
 Guac siracum. i. punctio
 Guaci est uulnus quod fit in profundo
 Guaid. i. polium
 Guale est agritudo quadam
 Guarisile est auis, & genus columbarū
 Guaben est indignatio, quæ est infra tor-
 sionem

Guadabum. i. uenera
 Gubes est quāda species rubee ad pallorē
 declinans similis croco pulverizato
 Guberich sunt uena labiorum
 Gures. i. lapis, qui i felle bonis reperitur
 Guelmecum. i. folium Nili
 Guesgin, i. inquietudo eius qui solus lo-
 quitur
 Guescir. i. opopanax, in alio guesfir, i.
 galbanum
 Guidez est uia qua in gutture uersus
 collū inuenitur, & sunt duæ ex utra-
 que gutturis parte, quæ dicuntur
 guidezi
 Gutinar. i. flos mali granati
 Gumera sunt confectiones liquide quas
 mulieres faciunt, quibus liniunt fa-
 cies suas
 Gummi alchuret. i. dragacanthum
 Gumera. i. mespila
 Gur. i. laurus
 Gufue est quoddam genus tuborum, id
 est fungorum
 Guzdeni. i. talpa.
Habel. i. minutus.
 Habel kalimbat. i. genus fistici
 Habitus. i. species volubilis, & dicitur
 alageb
 Hagneris, i. electuaria stomacho conueni-
 tia, quæ sunt de cydonijs, uel de pomis,
 uel de prunis boni saporis siue non
 Hailem, i. malus odor
 Halauakaid. i. racemus
 Halit, i. medicina Indæ similis hermo-
 dactylis
 Halebleb est spēs uolubilis habens lac
 Halacdan, i. in locis qui sunt post aures
 Hamaicum, i. senticum
 Hamelon est species mezzerion, & dicitur
 chameleon
 Harromati. i. granū cuius uirtus est uir-
 tuti hordei propinqua, & est mediū
 inter triticum & bordenum
 Harmeli herba quæ edni inuenitur, &
 assimilatur cicuta, loco eius posuit
 Constantinus cicutam, & errauit
 Harvires. i. uniperns
 Haricm, i. latum. i. parum
 Harbej. i. kubere auis
 Hasek. i. tribuli
 Hasef. i. morbillus
 Hasee ē hyssopus qui nascitur in hortis
 Haseilus est apostema in lachrymali o-
 culo apprens, & cum rumpitur fit
 fistula: quæ dicitur garab
 Hasee dicuntur apostemata acuta quæ
 nascuntur in matrice, et dicuntur ala-
 sic, quia assimilantur folijs usce
 Hasech. i. sandonicum, loco eius ponitur
 origanum
 Hasasan est medicina armena, & dicitur
 persica, cuius uirtus est uirtus
 euphorbij
 Hasegi. i. ramus
 Hearsilus, i. lactuca asini
 Hebel. i. fauina

Hebi. i. cardamomum minus
 Hegribersia. i. agritudo habens acutis-
 simam ut nasturtium
 Helch. i. risus
 Hafsades est semen barba hircina
 Heil est species cardamomi
 Helcudan. i. in locis qui sunt post aures
 Hertise quiddam simile piperi
 Herbum. i. herba indica
 Herba uiri est herba qua uirum ablu-
 tur & est parietaria
 Herbū. i. orobus, & est amaliellarda, &
 aurum Romanum, i. archirosa, cuius
 gumma dicitur charaba (rom)
 Herba Marie. i. atbanasia uel tannat
 Herfen semec alcanabois
 Hefleben, i. lignum indum
 Tesertazen. i. vitis alba
 Hetis dicuntur res acutę
 Hetisati. i. actio
 Hetebet. i. liquefactio
 Hezetufes dicitur amarugina
 Hismulū emplatratio omnibus cū
 Hiuslis dochi. i. hypogastisidos
 Holus iudicum. i. althæa
 Gonfa nasturtium
 Hofnatus. i. tria grana cydoniorum quę
 est quarta pars libra
 Hucuriz est species lacticiij
 Hudulub est auis quæ clamat de nocte
 Hulemodus est cibarium
 Humaim arabicē, Joannitius laim
 Hyssopus humida est fordities eggerge
 ta super lanam ouium
Iabral est radix mandragore sicut
 stris
 Iagueris, i. electuaria stomacho conueni-
 nientia quæ sunt de cydonijs, uel de
 pomis, uel de prunis, nihil amarum
 nis habenti a boni saporis sunt sicut
 lutia, siue non
 Iabarich. i. interior pars labiorum
 Iaibedi est rizi
 Iamenum. i. succum
 Jar fluminis, i. iuncus fluminis in aqua
 habens flores similes nenupari
 Ibanange est mustella
 Ibet. i. profunditas somni
 Ibenes. i. bellua
 Idofobe. i. cardamomum minus
 Id quo aurum adhaeret, hoc nomen con-
 nit ammoniaco, & quandoq; camo-
 nit cuiusdam rei quæ fit ex urina miferi-
 tium mota in mortario arce cum aqua
 to in sole donec coaguletur
 Icum cimeu. est herba publicum
 Iesleri chumet. i. herba pulicium
 Ieleniabini. i. zuccarum rosatum
 Tgil. i. cimices
 Tefee. i. sinciput
 Illicinus est genus serpentis
 Imne est fructus sycamori, & sunt sicut
 ficus agrestis dura & acerba
 Inarimatu. i. instrumentum quo dicitur
 Indicum. i. granum nil. (tur anap)

In debegii. i. cibis qui sit de nucibus par-
ua planta super quas pinguedo are-
na affata defluens funditur, quibus
quandoq; herba costae admiscetur.
Inmoctica. i. dormire facientia.
Interfector patris sui. i. futirion.
Interfector apum. i. nenusar
Ispidebegii. i. pullorum cibis, qui dicitur
rasera.
Istagar est salsa ex amygdalis, & sale,
& aqua.
Iudacud est polium maius
Iudaibai. i. polium minus
Iudebi. i. cibis quidam ad coitum ualens
Abk. i. tortelle.
Kastius nomen ponderis est
Karion est lignum Indu.
Kachasime. i. locus post partem supre-
mam nasi.
Kalidicon est medicina quaedam.
Karates animal est venenosum.
Karabe est gumi arboris dictae nux ro-
mana ad circumtate tendens & est Ke
Karmezich. i. fructus ramarisii. (kat.
Karabitus est apostema capitis calidum,
& est birsen).
Karmem. i. grana.
Karon. i. lignum fradum, & non elonga-
tur quin sic mugat
Karmene genus animalis, quod dubitat
Alic. an sit basiliscus
Karbe est animal venenosum faciens
ona, que venenosa sunt.
Kasba. i. papauer
Katas. i. triplex
Kebenzheser est genus tuberum solidum
adunatum in magnitudine testiculi,
& scrofule.
Kebikengi est lupinus sylvestris, &
sunt species quatuor
Kecsum est mensura
Kedusul est genus serpentis
Kesum. i. abortiuum.
Kesim. i. lenificum
Keichen est guma horribilis saporis,
& secundum aliquos est sandaracha
Keslor sunt porri nabathi.
Kemati est medicina socca pro pueris
Keleitai est species solatri.
Kemelium est mensura quaedam
Kemaci. condimentum
Kemini est vas vitreum in modum phia-
le habens orificium stritum.
Kemanez est genus cibarij
Kemic est mensura
Kenim. i. mensis
Kenit sunt dies caniculares
Kesumus est egritudo, quae est magnitu-
do virga prater naturam, & dicitur
etiam kersumus egritudo qua quodli-
bet aliud membrum prater naturam
excrecit
Kemet est pondus. 7. chirat
Kena. i. pentadactylus, & est resin
Kebeta. i. curcum.

Kerfe. i. aromaticum, & est species cin-
namomi grossi.
kercher sebe est cubebe
kercules. i. locusta magni corporis non ha-
bens alas.
kercasus. i. liquiritia
kerba. i. canicularis. i. hyusquiamus
kersenati. i. aranea. i. hectuna propter sui
paruitatem.
keret. i. citruli
keste. i. herbus.
kesumen est pondus.
Kesmes. i. passula enucleata.
Keted. i. id est frutex cuius gummi est dra-
gacanthum.
keremon est egritudo oculi, & est quasi
nubes.
kenzanguen est persicum nomen, lati-
ne lingua bonis.
Kien est quaedam regio.
Kildaru asaraxi, & felix.
Kilus succus ciborum.
Kirudo. i. sanguisuga.
kisk bordeni est bordeni fractu uel ptisa-
kisi mensura est. (na.
Kiskar. i. eleuatum.
kitran est pix.
kosilum pondus est.
kosen est cortex glandium.
ku hend est rei leuis sicut aluhati lu-
etea, & in rabie nominatur sterus
columbarum & baldac, in Aegypto
nux henden
Kusele sunt fustes nigredini attingentes
radicibus rubrae similes.
Lae de ferri. i. herba hircina, uel hy-
poquistidos.
Lac alraib. i. lac acetosum.
Lactuca asini. i. uirga pastoris.
Laelachatum est medicamen quoddam
confortans stomachum.
Lacterides dicitur almindana cuius fru-
ctus dicitur esse amarus, & est cata-
putia.
Ladach est confectio ex musco gario-
phyllis, & similibus, qua liniunt se
mulieres.
Laguauir Arabice, latine ea quae sequi
Lagenaga. i. borago. (tur.
Lalebrax. i. lecten. i. super umbilicum.
Lalec est res quae diu masticatur.
Labas alcubub est herba propinqua hyf
Langa est genus tithymalli. (sopo.
Lans. i. amygdala.
Lanuga. i. flos arundinis.
Lapis ad astatem est margarita, & est
lapis luminis quod confert oculis
Lapis bresili. i. corallus.
Lapis iudaicus. i. lapis agapis.
Lapis vulcani dicitur seme, & prepa-
rator corij.
Lapis danascen. i. uiridis quo acuiunt.
Lapis alagi est lapis similis ossibus ele-
phantum.
Lapis hardis. i. alumen albu simile zuc-
Lasar. i. lachrymum silphij. (caro.
A VIC. Tom. 2.

Laserpitium. i. silphium.
Labales sunt epithemata ex rebus be-
ne redolentibus, sicut aqua myrti,
sandal, camphora, & similia.
Leticula aquae est herba quae erigitur su-
per facie aquae in terris lacunalibus
Lenticula de anne est herba fluuiialis.
Lepus marinus est animal ostrocosum
lutosum.
Lilium caeleste. i. irocos.
Lilen. i. mercurialis.
Lingua canis. i. fructus fraxini.
Lochiati regio quaedam est.
Lubue est arbor sigie.
Lubue est storax, & mel allubue est sto-
rax liquida.
Luf est herba quae dicitur luf serpentis,
& est serpentaria.
Lulume est ungula.
Luse dicitur hernia ex apostemate.
Lutum. i. creta.
Luteofula. i. uerruca.
Lutum albor herae. i. terra sigillata.
Lutu lemiu. i. propinquu luto armeno.
Lutum samium est sicut lutu sigillatum
in operationibus suis, & est stella se-
mius, quod idem est quod taleh.
Maceria est locus inter animum, &
uuluam.
Madio est astuatio uel angustia.
Madion. i. auis diuersorum colorum.
Magnuda. i. scammonia.
Magra. i. aqua lactis. (ra.
Magnefia est lapis in uirtute marchasi
Mahaleb. i. vera.
Marmorea dicitur saba inuensa.
Maru. i. marrubium.
Marmacora secundum quosdam est ari-
stolochia longa.
Marmacor est species summe, & Ara-
bice est lingua bouis, & dicitur scal-
ue, & est alsafrens susense, & alia
quae nominatur marmues, & est alia
quae dicitur meisidaf.
Marchasita est sex aris sicut chymia
auri, sex auri, & sicut antimonium
de minera plumbi.
Marastron. i. hospitale.
Marmenta. i. marrubium montanum.
Marcus est uermis qui inuenitur in
grana.
Maran. i. emplastrum.
Maroch est species aniuden.
Masuragi. i. egritudo quae pupilla ape-
ritur minus.
Masacumia. i. illud quo uiuantur uasa
Mathabaze. i. pannus factus de pilis
capris.
Mecadatin, nomen instrumenti pro tela
oculi auferenda.
Mediem. i. tortuiscus, & est herba se-
rida.
Meha. i. storax. (rida.
Mchibethene est illud quod dicitur gra-
num regum, & arbor eius nomina-
tur asubeth.
Mchexregi est sicut scebran. quidam
numerat

numerant eam inter lacticia
Micion arechij alebin dicuntur, ha-
 bent collum longum, & sunt pale-
 stini nel Indi
Melalac est mel acetosum coagulati
Melcuridus i. cucumer sarracenicus
Melch legumen credo faseoli
Melissa i. sine granis
Melanochion i. opium
Memiren i. Chelidonia
Merdasengi i. lithargyrium
Mersulem est lignum asparagi
Meridada i. maiorana
Merdeseris i. plumbum ustum
Merubai i. facta
Mes est quedam agritudo
Mescataneisir i. pulegium ceruidum.
Mese est proximum substantia fabarū
Mesemen, idest locus sub teneitudine
 costarum
Messos genus est cibiorum sicut colli-
 bi in aceto colli, in quorū uentre po-
 nitur menta nel gelatina, ut c. 7. de
 cibatione habentium hellicam
Mesi est triticum
Mesit i. aqua lactis
Mesius i. liquor acetosus
Metheca i. sebesten
Metabam est capra
Merbus est locus inter spatulas
Mera i. florax
Mezaneiz est genus serpentis uel uer-
 mis pilosus
Mezerion i. anabula
Michadi i. forfices
Micla est compositum ex pane azymo
 & oleo
Michatefem i. enersio cutis in non natu-
 ralem colorem
Miliaris genus serpentis
Ministrum i. mensura
Mismis i. corysoma
Misnar est nodus rotundus paruis si-
 milis capiti clauī
Molochia est species malue
Mofchibe est species galange
Mucalis est terria species hecica
Mugadhod est succus qui in radice xy-
 locaracte nascitur
Mugat secundum quosdam est radix gra-
 nati syluestris
Mula est pars illa oculi, quæ uidetur
Mutachelim i. prapostus, qui docet
 sarracenos qualiter debent orare,
 & matrimonium contrahere
Mulalac dicitur alladac quæ est confe-
 ctio ex musco, gariophyllis, campho-
 ra, & alijs odoriferis cum aqua ro-
 sac. cum qua aqua iam multa turbi-
 da liniunt se mulieres
Mum purum est parietes domorum apū,
 in quibus faciunt oua, & pullos, &
 mum nigrum, est sordities fenestra-
 rum fornicarum
Mundulimon est bdellium, & nucle-
 medac idem

Muri i. garus
Muredascon est flos, & habet stipites
 frangibiles subtiles ad cineritatem,
 & citrinitatem declines
Mura i. myrrha
Muraba i. conditum
Murzia est quedam terra
Murchion est terria species araneorum
Musa fructus
Musaiba est similis virtutis neremiseh
Musaac cibaria sunt ex pullis, anetho,
 agresta, & ficibus facta
Musaac Arabice, latine conexa dicitur
Muscus aqua i. pulmonaria aqua
Mustchin est vnguentum de calcadis.
Abathi est commune quod simi-
 le reperitur in omni loco
Nabit est potus qui fit ex dactylis,
 & ficibus, & alijs ab unis ex quoli-
 bet fructuum
Nabach est nomen ponderis
Naduc est dispositio mala matricis di-
 uersa a mola, & uocabulum persi-
 cum est
Napellus dicitur quod sit bryonia
Napellus Moysi est herba nascentis cū
 napello. napellus uero Moysi est ani-
 mal quod in radice napelli moratur,
 et est theriaca omni ueneno
Napta est petrelum
Nasfem i. scolopendria
Natif i. confectio ex melle sicut penidij
Naumacon est diffio attributa sali nitro
Neditus, idest apostemata in radice au-
 ris nascentia
Nefrin est similis narcissi in uirtute, et
 rosa sera i. sambucus syluestris
Negesch i. ignis descendens
Nebeguidegi, uel neguiden sunt qua-
 tuor dētes extremi. s. molares, qui in
 alio loco neguedij vocantur
Nemen i. sifymbrium.
Nenusar, & Gal. uocauit caulem aquæ
 Neremis i. musaba, & est flos pœonia,
 uel pœonia
Nereiden i. spica romana, sceltica
Neregil i. nux indica
Nersciendaru i. bersciendaru i. virga
 pastoris
Neraberti i. ameos
Nesfengi i. anylum.
Nesaa i. sciatica
Neurianton i. rubeum
Nigra uena i. matrix
Nison i. martius
Nitrium i. baurach armenum
Noduar i. liquor quandoque pro aceto
 quandoque uero non
Nonbilech est cum aqua funditur ab al-
 to super aliquem sembrocando
Nubin est terra quedam
Nuola i. ea quæ post cibum sumitur ut
 fructus frigidi
Nux benden est terra granosa sicut ci-
 cer declinans ad citrinitatem, qua
 mustum clarificat eyciendo facem

Nux meibel est similis nuci homica.
O Abel acara i. cucurbita
Oca herba est palustis quæ in su-
 minibus oritur
Offen i. opium
Oegi i. acorus
Oleum de ben i. muscellinum
Oleum decamum i. decem specierum
Oleum omphacinum est oleum de citius
 immaturis
Olizatrum i. petroselinū macedonicum
Omoresis i. dilatio
Omoronensis non medicaminis
Orale est panus de seta quo cibatorum
 subtiliter
Optbarmicum pronocatum seruati-
 tamenti.
P Anis, ehiastar est sermetatus panis
Pastus columbarum, & camelor-
 rum est herba habens grana sicut
 granum myrti, & ei proximum
Pedecolone est grecum nomen, & pōns
 dupli totius quæ balneo est conueniens
Pediculus uulturis nominatur pedip-
 sice, & merule græce, & tafsais in-
 daice, & est bestia sicut pediculus
 qui in inguine nascitur
Pentaphyllon est quinque folium
Pes locustis est sicut olus iamenum
Pes coruinus est herba uirtutis herma-
 dactylorum
Petalum est residentia in urina, & dicitur
 tur crinoides
Pheludez est cibus ex farina tritici cum
 Phitanos i. febres erraticæ, ut sextana
Piper aqua est herba ut olus nascentis in
 aqua, & approximat in gustu sapori
 piperis
Piscis aradrada i. petrosi nel parui
Planta noctis est bator parua
Plumbum algalai i. stannum
Polygonia, & polygonos dicitur sangui-
 naria
Psylostrotum est medicamen depilatorum
Pulicaria & psyllium idem est
Pumex & fenic i. lapis Vulcani
Pupilla oculi est eruca aqua, & est her-
 ba boni odoris, et oritur in aquis stan-
 tibus.
R Aan salomoniaca est similis an-
 tho humida, & dicitur quod solita
 eius sunt sicut malua, & quidam no-
 minant eam habasalcerum
Racha est species trifolij
Rachaba i. os pectinis
Radix alexet i. radix uiris
Radix ausce i. radix mandragoræ
Rahami i. myrtus
Rab i. lac acetosum
Raledialemen est fionus terra
Ramich est confectio quedam consti-
 tuta qua fit galia muscara.
Rasga uel rapba, idest parcella, uel acor-
 lus poplitis
Ratuba est alcor
Ratinigi i. colophonis, & summa pini

Et nominatur arbor eius alherci,
 Rauodeni. i. reubarbarum
 Recli regio quaedam est
 Remebar est linimentum prohibens cani
 Respi. i. pentadactylus (ciem)
 Riber. i. acedula
 Rimegi est lapis sicut cancer
 Rob. i. unum coctum in pisatum
 Roba. i. auellana Indica, & est fructus
 in magnitudine auellanae similis pa-
 paueri
 Robub. i. succi in pisati sine alterius co-
 mitione
 Robille. i. legumen
 Roen pondus est
 Roira est illud quod est in aere apparet
 sicut stella cadens quae est in motu
 Roia est cum aliquis sine causa rideat
 Rosa fatida est, flos paeoniae
 Rosbor est porus uel consolidatio ossis
 Roserim. i. pondus quoddam
 Roab dactyli immaturi
 Rubus canis, planta est habens fructu
 sicut olina habens intus lanam
 Rucalia herba est
 Rufue. i. tri
 Rosatagi est vstium
 Rubur est color sanguinis putrescentis
 in facie, & est bestiola existens in su-
 perficie aquae, quae super eam moue-
 tur diuersis modis sine ordine, ad cu-
 ius proprietatem dicitur chutubub
 quaedam species melacholiae, quae qui
 patitur uiuos homines abhorret, &
 appropinquat mortuis
 Rucla est animal araneae simile quod no-
 minatur asched, & est nenatrix mu-
 scarum, & nominatur pluid. i. rapax
 Sabra est species oz ymi
 Sabras animal est
 Sabon est genus serpentis
 Saeculos est apostema cerebri
 Saecus est animal paruum ad similitudi-
 nem cuius tubera leprosi apparent
 Saechmaham. i. flores papaueris rufi
 Saesolondurion. i. albutueben, & est
 scolopendria
 Saeraiati est pondus
 Saclufudurni est animal quoddam capre
 Saduri. i. scormia (stre)
 Sadaf. i. conchula marina
 Saffurion est auis quae frangit lapides
 Sagnicla est triticum fractum cum mul-
 ta aqua coctum
 Sagnus colon est quarta species aranea
 rum, iunctione per quinta
 Sabafat sunt maculae rubrae, quae sunt
 cum pustulis paruis
 Sabara subetia. i. uigilatio dormitina
 Sabafati. i. bochor humida quae emittit
 viro ponitur
 Sabara est aramentum quod in encan-
 tis
 Sabafaros est lapis quidam
 Sabae est flos papaueris rufi
 Sabthas barame est rosa rubra ualde

Saluatella siue seylem est uena
 Saluasora alberengesif, & abrotanum
 sunt idem
 Sandaros est almedon, & est uernix
 quae dicitur sandaracha
 Saporbala. i. saccus palme in quo dacty-
 li nascuntur
 Sarnabraus. i. stellio
 Sarfoc uel sanar. i. ferrum
 Sarmac apostema a bucum auris
 Sare est passio quando homo maxime
 sentit pruritus
 Sasaf. i. salis
 Satarbari. i. syluestris
 Satil est medicina Inda
 Saps animal est cui glandulae simulantur
 Sauich hordei est hordecum fractum cu
 multa aqua coctum
 Saulge est locus quo superiores partes
 corporis tantum mouentur
 Surigen. i. hermodactyli
 Suchion. i. fractura ut saucio
 Scandix. i. melo romanus
 Scat est arbor in Aegypto
 Scatabregi carnis. i. brodium
 Scedenegi. i. amylum
 Sceni vel scemi, vel scini est locus qui-
 dam
 Scobar est lapis lazuli
 Scere est infectio cutis sicut impetigo,
 differentia tamen inter scere, & impe-
 tigo est, quia scere totum membrum
 tenet uel medietatem corporis, impe-
 tigo uero sunt maculae diuersae
 Scea romanum. i. absinthium secundum
 quosdam
 Scea. i. fchados arabicum
 Secha. i. tribulus
 Scedenegi uel sedine est hematitis
 Scebran est species lacticiui
 Scervin est arbor alebitran
 Scerantum. i. stinchus de mari rubro
 Scedenegi est semine canabis uel semegi
 Sceforti. i. anticirca romana
 Scenem. i. salsa facta ex piscibus
 Scirazirai est lac uestertilionis, & se-
 cundum quosdam est urina
 Scesabra secundum Almasore est nomen
 grecum, & interpretatur myrtus re-
 gum, & ipsa est basilicon originale
 parua habet folia, summumque habet
 longam in qua nascuntur flores, quo-
 rum color est ut color violarum
 Seiserati est genus serpentis, & etiam Jelsir
 Sctu dans. i. testiculus vulpis
 Sebel est agritudo, s. quando uenia in o-
 culis apparuit
 Sebaset. i. hebeta est mandragora
 Secacul est uene sicut zingiber, et asser-
 tur ex India
 Sedem est uena, quae est inter auricula-
 rem, & in raseta manus
 Sedere dicitur uertigo quae facit homi-
 nem cadere
 Sedenegi semen granati syluestris
 Sefflos. i. id est apostema nascens in carne
 glandosa

Sefiros. i. seiros, & est apostema
 Seguendeguig. i. partes uiarum uenarum,
 quae in alias diuiduntur uenas
 Sebeniabini. i. oz ymel
 Sebene, & burz, salsa sunt quae sunt in
 Aegypto
 Seilen. i. galilibi. i. lolium
 Seitaragiem herba similis nasturtio. i.
 capsia
 Seigi est genus ostracorum, et est uenerum
 Sekeri. i. ebrietas
 Senkesud est arbor croci hortensis
 Sol est medicina Inda similis zingiberi
 Seleguai. i. casia lignea
 Solon. i. sanguis draconis
 Selec est filigo
 Selgen. i. napus
 Semurion est species apii syluestris
 Semaris. i. fardella
 Sen est sapor quidam
 Senuburnosan. i. ferrum naturale sicut est
 Sentus est species marubii
 Senusemiati. i. stans ad solent
 Senuat est lactuca asini habens folia si-
 cut lactuca
 Sepitabium est quaedam species sorbe
 Serpium est species tribuli
 Serembli. i. emblicum in lacte infusi
 Seradi est quando aqua ingreditur tra-
 cheam arteriam
 Serafisi. i. hypochondria
 Sefusfik est similis abrotano in uirtute
 Sefinacabar. i. heil
 Setis sunt duae arundines quae sunt inter
 adiutorium, & manum
 Setegi est medicamen acutum
 Seterigi. i. fumus terrae
 Setafisu. i. ossa pectoris. s. thoracis
 Setaria. i. capsia
 Setaragi. i. taplia
 Seukar. i. pes columbinus cum quo tin-
 gitur oculus uel cera
 Sibane est mania accides cum sisen calida
 Siela. i. blinis
 Siesfi. succus
 Sila. i. apostema in principio sicut glan-
 dula, postea multum augetur
 Silac. i. grossities palpebris cum rubrie sunt
 Silla species sunt nodi
 Sileculi semperuina est
 Siliqua nomen ponderis
 Simarem uel sincare i. lactuca intelligi-
 tur magna, & est lactuca asini
 Simenta ossa sunt acuta, quae in spondyli-
 bus eminent
 Simdeudar. i. lac arboris quae similitur
 iunipero
 Siagemalcei. i. hepaticum
 Sines est quoddam animal
 Sipe assimilatur magna aranea longos
 habenti pedes
 Sir est medicina Inda
 Sirengi. i. azarion, & est uirtutis sce-
 Sisen. i. apostema calidum quod fit in
 uentriculis cerebri, & quando est
 Et 2 frigidum

frigidum dicitur lethargia, & quando est compositum dicitur subeth asari. i. dormitatio uigilatiua
 Sirfeu. i. phrenesis
 Siragi. i. lac frui
 Sirakius fagus est centaurea minor
 Siserum. i. cresiones senationes
 Siera est arbor cuius fructus nabai
 Situla sunt radices quadam
 Sobonec est herba Maria. i. facannaa
 Soda. i. Cyperum
 Soda. i. dolor capitis
 Sobat est arbor magna in Aegypto.
 Sol. i. sambucus
 Solbez. i. almeizara, & est arbor parua unius brachij, habens folia parua ut buxus
 Sorem. i. congelatio
 Solata sunt apostemata que accidunt in uelamine, & partibus peioris
 Spina iudaica. i. nigra
 Spina alba. i. bedeoard
 Spica accbia. i. nereiden
 Spuma maris. i. pumex
 Stora est quadam species storacis secundum Diosc. & alios est gummata oliua
 Stora est assenai. i. lubria romana
 Strellio. i. lacerta uiridis
 Stella seminis. stella terra, lutum semini idem sunt, & talc. etiam
 Strichnum facit semen quod dicitur una lupina.
 Subeth est passio quam qui patitur stat subito, & uidetur semper dormire, & uocatur, & nix respondet
 Subeth quandoque ponitur pro profunditate somni
 Subeth asari. i. dormitatio uigilatiua
 Suci. i. galia muscata
 Sucutium. i. semper uia, sed secundum quosdam est mandragora
 Succudus quandoque sublimat clymia, & quod sublimatur est tutia bona & quod redit inferius ex clymia nominatur succudus
 Succcharum est species hyusquiami albi
 Sucu. i. clymia
 Sucus est species congelationis quando ager intuetur in unum locum
 Sucudrium. i. allium agreste
 Succ alisir est succus alerage, & dicitur a rotarum syluestre
 Suction. i. testiculus uulpis
 Suffus est medicina sicca pro pueris
 Suffus sunt puluerizata que in os projiciuntur, & post ea aliquid bibitur
 Suffuset. i. pulueres qui per se sumentur
 Subud. i. radus qui est ut ignis flans in aere
 Sufeni est locus in quo oritur anisum bonum
 Sulcitum. i. acetosum
 Sulatum est agritudo oculorum, que accidit pueris propter fletum, & est quasi scabies

Sulem est medicina romana
 Sulem est os quoddam in digitis
 Sula. i. herba arthretica
 Sulemet sunt ossa ex quibus componuntur digiti
 Sule. i. grana uiridia, & eius arbor pro ducit terebintinam
 Sumbebig. i. sumeril, quo ceteri lapides perforantur
 Sumeiz. i. ficus Pharaonis
 Surabes. i. tasea
 Surum est nigella
 Surin. i. species lacticiuij
 Suriar. i. caro ostenditur secundum partem
 Suregi. i. oleum sisaminum
 Surabiere cibarij nomen est, & raphanati.
 Surinus est mus paruum contrarius nappello in uirtute
 Suric species atramenti
 Susar. i. buxus
 Susati est caro mollis existens in interiori parte palpebrarum
 Sufen. i. ieros
TAbulos febris est, et dicitur febris liparia
 Tabarzet. i. album, & sapius ponitur pro zuccaro albo
 Tabrahen regio quadam est
 Tasea taseata est duplex una que est alba, altera uiridis, alba que fit ex sola aqua, & carne, & uiridis que fit ex carne, & aqua & coriandro vel consimili herba uiridi
 Tafarius nomen Indium est, & est pediculus vulturis
 Talisafar sunt cortices styptici ex India delati
 Talon est species gris
 Taliz. i. masculus struthio
 Talch. i. uirum dulce, & est gypsum
 Tanoni. i. apostema carne gladsa natum
 Tanguel sunt omnes species que in cibarijs ponuntur, ut piper & cinnamomum, & reliqua
 Tarcon. i. pyrethrum, et est radix altaron montani
 Taratis est hypoquistidos, secundum quosdam est frusta ligni nodosi ad grossitudinem digiti, & habet virtutem balanstie
 Taraxis. i. ophthalmia non uera
 Tarsum uel taxas est destructio auditus
 Tarim. i. bonum malum
 Taroi. i. dentifcus
 Tarisilon est planta nascens in uere, & flos eius est similis croco hortulano
 Taracha. i. pisces uel oua piscium sicca
 Taraxacon. i. scariola agrestis
 Tarabit est crusta ligni nodosi grossitudinem digiti habentis
 Taxabuch est retractio cum unus pes offendit alium
 Tasaugi est pondus trium granorum bordci
 Tani est anis habens dentes in palato.

Tese. i. gummata uita agrestis sine tanatana
 Tegmaton est satietas nauseata
 Telofo, i. muscus qui nascitur in lapidibus
 Tereniabin est species manne
 Terra alcori est sumus in quo decopitur terra
 Taselemum est quadam species sorbe
 Testiculus canis, & testiculus vulpis sunt plantae.
 Testiculus uulpis. i. burzidem, & est
 Thaum est apostema quod fit in caribus laxis uel subascellis uel post arres uel inguinibus
 Therisinus. i. agritudo quadam
 Theriaca alfaroci. i. a morte libera
 Thuciaminis. i. pulegium
 Tille species nini est, seu xinum colli quod dicitur sapa uel epithema
 Tilub est muscum lapidis qui est in lapidibus, & dicitur tilub, & uocatur etiam oga
 Timsemus est stella, que est in caelo
 Tinchar est borax, & aliud minutum, & aliud artificiale, & dicitur capistrum auri
 Tisim. i. September
 Torongi. i. citrum
 Torrell. i. panis bis octus
 Tosugi. i. scammonia
 Tri. i. minuta facta de tritici farina
 Triscalis est genus serpentis
 Tricla piscis est
 Troxymel agrestis est taraxacon. i. uia syluestris
 Tubel est scorra uel bairura, ualde bel ferri, uel tubel e ris
 Tubin. i. grana solis
 Tuder est herba habens folia similia lijs prassij, & nascitur in uetis, & habet radicem quodammodo
 Tuchib masculi. i. faciens brachia etiam plana stare uel iacere
 Tululie substantia uerrucali
 Turisie. i. ammoniacum
 Turserius. i. stella
 Tyria est agritudo cutis capitis
VArices. i. uene roriosa, que sunt in crinibus, uel albi
 Veditus est apostema
 Vene constrictae. i. lumbrici terrestris
 Venera. i. cocela
 Vene alofmet, uel alesfind. i. amel alio
 Vene alfalungi. i. radices asparagi
 Vene citrine. i. radices chelladonia
 Vene tinclorum. i. radices rubee
 Veremisch eletharum quoddam est
 Veseftengi est amyllum
 Vicor. i. squinantia
 Vitem. i. uena que procedunt in uis
 Vnaba sunt additamenta duo in cerebri caruncularum mamillarum
 Vnguentum Veneris. i. vnguentum stolorum
 Vola magna est quadam mensura
 Vrac Indi. i. folium

Antiqua expositio.

437

Yago.i. impetigo

Usne sunt cortices tenues subtiles circumuoluti super arborem glandium. & pinum & nucem, & habet odore bonum, & dicitur alusne, & usnet est lanugo que in arboribus auellannarū uel paruariū nucum inuenitur.

Usnem fullonum est herba de qua fit alchali.

Urbuen.i. uirga minuta super quas sūt flores habentes alba folia

Uua passa montana.i. staphisagria.

Uua vulpis est solatrum

Uzifur, & sedech.i. cinabrium.

Xebet.i. anethum

Xiraxeti, id est rob de succis fructuum sorbilibus.

Xyloaloe lignum aloes.

Yabrio est radix mandragore

Yliffi est egritudo quam aliquis incurrit propter amorem.

Zair est fluxus uentris, qui fit in intestino recto

Zambac.i. iaufeminum.

Zametio, uel zamenena.i. priuatio gressus.

Zarea.i. forba

Zarneb.i. solatrum

Zaror: uel zarur.i. forba, & est alia species forba quam Græci nominant reslinum. & aliud sentabrum.

Zarabūt uel masmacora.i. aristolochia

Zarnec. i. auripigmentum

Zebezaiabar.i. spuma maris.

Zebaragi est animal quoddam

Zegi.i. uiriolum, & est atramentum

Zibrabegi genus cibarij est.

Zinzibil.i. zinziber.

Zinziber carmenum est herba cuius folia assimilantur folijs salicis aliquantulum citrina rubrum habens stipitem acuti saporis sicut zinziber, & credo quod sit persicaria.

Ziniar i. uiride aris

Zobode i. cyperi

Zuccarum aihusar.i. cadens super albusar, & est manna

Zuse.i. hyssopus

Zufere.i. arbor quæ dicitur alhasce, & est similis rutæ, & dicitur dinargium

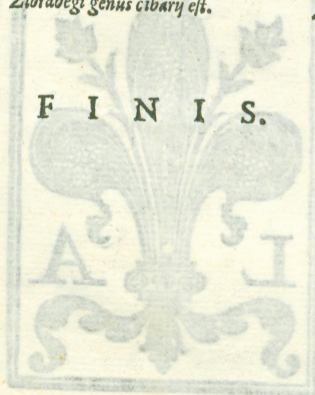
Zusefese.i. iunib nigra

Zugus est fustis sagittæ

Zuhumex.i. unctiosa

Zurumbet.i. zedoaria

F I N I S.

A F E N E T I I S . M . D . X C V .

Apud Iunctas.

VENETIIS, M. D. XCV.

Apud Iuntas.

INDICES
RERVM MEMORABILIVM
IN AVICENNAE

De re medica Libris.

NEC NON IOANNIS COSTAE
AC IOANNIS PAULI MONGII

Annotationibus, locupletissimis.

*Qui, quantum ceteris in ordine suis praestantiores, quam & alios omnes
hactenus impressos, breuitate, ne facilius accedant, eos, qui
legimus, equis iudicis, futuris speramus.*

VENETIIS. M D XCV.

Apud Iuntas.

VENETIIS. M D XCV.

Apud Iuntas.

INDICES
RERVM MEMORABILIVM
IN AVICENNAE

De re medica Libris.

NEC NON IOANNIS COSTAEL.
AC IOANNIS PAVLI MONGII

Annotationibus, locupletissimi.

*Qui, quantum ceteris in ordine sint praestantiores, quamq; alios omnes
hactenus impressos, breuitate, ac facilitate antecellant: eos, qui
legerint, aequos indices futuros speramus.*

VENETIIS, M D XCV.

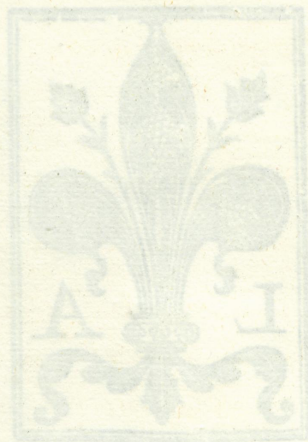
Apud Iuntas.

Typographus studiosis S.

PRAETER summam, quam in excudenda Auicennae medicina, diligentiam adhibuimus, admonebat nos res ipsa, Indice quoque copioso esse opus; ut scilicet vobis nihil desit, quod studia vestra promoueat. Collecti igitur duo sunt Indices: alter quidem eorum omnium quae in ipso Auicennae contextu visa sunt digniora memoratu: alter verò eorum quae in Annotationibus, & primis, & in nostra hac editione additis occurrere. Quo autem iudicio, fide, ordine confecta haec sint omnia: quid tunc commodi, tum copiae accessurum sit vobis; vos ipsos, studiosi, iudices facio, neque pluribus doceo. Illud tantum polliceri & testari ipse possum, nihil hic praetermissum, quod vñ vobis fore intellexerim. Suscipite ergo alacriter operam nostram, & valete. Deus vero Opt. Max. studijs vestris faueat.

INDEX RERVM

MEMORABILIVM

IN RE MEDICA

A V I C E N N AE.

Scendum est, numeros 1. & 2. denotare primum, ac secundum Tomum: a, vero, & b, designare primam, ac secundam columnam reliquos maiores numeros primum paginam, secundum versiculos.

ABDOMEN I.

pag. 691. a. versu 39

Abdomen cito suscipit calorem ob adipem 1.25.a.60

Abdominis musculorum anatome. 1.96. b. 50

Abortus cause 1.933.b.20

Abortus signa 1.934.a.56

Abortus ad praecautiorem regimen. 1.935.b.37

Abortus ne fiat praecautio 1.934. b. 54

Abortus in qua constitutione fiat 1.934 a.29

Abortus multoties est crisis praegnantis 2.84.b.17

Abortus quando expectantur. 1.102.a.39

Abortus quibus mulieribus sit necessarius 1.935.b.45

Abortus ubi minoratur 1.934.a.37

Abortus ubi multiplicatur 1.934.a.36

Abortum facientes medicinae compositae. 1.936.a.45

Abortum facientes pilulae 1.932.b.50

Abortum facientes medicinae singulares. 1.936.a.15

Abortum facit phlebotomia ex sapientia. 1.935.b.65

Abortum facientia 1.935.b.56

ABORTVM

prohibet.

Aqua aluminosa 1.272.b.32

Abortum facit pharmacum solutivum. 1.934.b.55

Abortum quo tempore embryo magis faciat 1.934.b.49

Abortum mulieres, quae patiuntur, deventur coitum 1.903.a.18

Abortum quomodo medicina faciant. 1.935.b.55

Abortum passe mulieris regimen 1.937. b.38

Abortum fore timendum est, quum praegnantibus menses fluunt. 1.718.a. 27

ABORTVM FACIUNT.

Cinnamomum 1.289.b.26

Coloquintida 1.290.b.41

Caulis flos, & succus eius. 1.294.a.49

Casia 1.298.b.27

Landani suffumigatio 1.303.a.2

Cantharis 1.307.a.64

ANHELITVS INSTRV-

mentis confert.

Crocus 1.289.b.65

Cyclamen 1.320.b.67

Gentiana radix 1.324.a.41

Galbanum 1.328.b.4

Ireos suppositorium cum melle. 1.334. b.31

Arum 1.346.a.13

Squille acetum, & syrupus 1.385. b.36

Stercus caprarum cum pipere, & cinnamomo 1.390.a.49

Scammonaea 1.394.a.49

ABORTVI CONFERTIA

composita.

Alcalchararahan magnum 2.274.b.22

in Abortu maiores sunt dolores, quam in partu 1.934.a.44

Abortivi cur faciat balneum 1.933. b. 28.47

Abrotanum est calidum in primo, secum in secundo 1.274.b.36

Abrotanum est calidum, & humidum in primo 1.280.a.52

Abrotani species 1.280.a.46

Abscessus qui 1.92.b.51

Abscessuum sectio qualis faciendae. 1. 230.b.40

Abscessuum sectioni quae medicamenta parata esse oporteat 1.230.a.52

Abconso nominatur vlcus profundum, cuius caro non induratur. 2.158.a.58

Abconso quid, secundum aliquos. 2. 158.a.59

Abinthium abstergit, & confortat os stomachi 1.745.b.13

Abinthium dari potest in oppilatione, & calida, & frigida. 1.764.a.19

Abinthium non soluit phlegma ex stomacho sed bilem veranque 1.260.a.43

Abinthium prohibet pamos a timea. 2. 214.b.40

Abinthium cum spica permistum est utile dolori stomachi 1.260.b.22

Abinthium in statu hemitritici maxime probatur 2.80.b.52

Abinthium in hemitritico ante statum exhibitum maxima nocumenta parit. 2.80.a.55

Abinthij proprietas est pannum a tineis & corruptione vermium, encastrum ab alteratione, & chartas a tineis prohibere 1.260.a.47

Abinthij semina os stomachi legunt ob eius salcedinem 1.260.b.20

Abinthij stypticitas fortior est eius amaritudine 1.260.a.41

Abinthij succus malus est stomacho. 1. 260.b.19

Abinthij loco ponitur polium aut schearym 1.260.b.50

Abinthio inest caliditas 1.764.a.18

Asterisio vehemens medicamenti facit currere sanguinem, & consumit materiam carnis 2.142.b.10

Abstergit sine mordicatione aqua 1.770. b.36

Abstersiva medicina cordialibus quando associetur 2.343.b.42

ABSTERSIVA COMPOSITA.

Trochisci Andromachi 2.305.b.57

Pilulae aldurie 2.309.a.10

Sal solutivus 2.309.a.45

Acacia est mirabilis ex oppilantibus. 2. 150.a.42

Accidens morbi quid 1.77.a.57

Accidens, & egritudo quando coniunguntur, quid agendum 1.234.b.15

Accidens plurimum est causa egritudinis 1.77.b.12

Accidentia animi fortia digestionem prohibent 1.175.a.13

Accidentia animi aliquando movent crima 2 sim

I N D E X

- fim* 2.82.b.24
Accidentia mala que ab euacuatione prohibeant 1.202.b.36
Accidentia morborum significationes varias 1.130.a.25
Accidentia presentia, preterita & futura quid singula conferant medico. 1.129.b.61
Accidentium egritudinum diuisio 2.383.a.23
Accidentibus febrium etiam occupari oportet, non tantum cum paroxysmis. 2.78.b.37
Acedule qualitas 2.344.b.48
Acetum est de medicinis subtiliatis. 2.260.a.13
Acetum deuitent patientes debilitatem neruorum 2.260.a.15
Acetum matricis nocumendo deuitandum. 2.260.a.16
Acetum confert a medicamentis mortiferis 1.277.b.35
Acetum est inuatiuum omnibus calefactis 2.206.b.46
Acetum acre est calidius 1.277.a.18
Acetum est compositum ex caliditate, & frigiditate 1.277.a.44
Acetum est fortis exsiccationis. 1.277.a.50
Acetum multum ingreditur in curis splenis, & hepatis. 1.802.b.10
Acetum vehementer abstergit sua incisione 1.123.b.20
Acetum vniuersaliter rectificat aquas malas 1.272.a.41
Acetum squilliticum quomodo paretur. 2.297.a.12
Acetum forte non conuenit hepati, nisi in necessitate 1.800.b.11
Aceti cum aqua mixti vtilitates. 1.644.a.12
Aceti vsus probatur in apostemate grosso sepiros scilicet, sed in fine non in principio 2.130.a.35
Aceti assiduatio citrinat faciem. 2.240.b.48
Aceti administratione medicus sit audacior in membro carnosio, vt splene. 2.26.b.1
Aceti alienatio nisi fiat, nocet neruis, & conuertit sepiros in lapideitatem. 2.130.a.15
Aceti squillitici inuamenta. 2.297.a.25
Aceto submersum panaritium curatur. 2.261.b.38
Aceto vii in cibo & potu a pestilentia preseruat 1.190.b.49
Aceto inest rehemens exsiccatio, & virtus resolutionis 2.64.b.31
in Aceto frigiditas magis dominatur. 1.277.a.47
in Aceto est incisio. 1.886.b.44
Acetosus sapor significat frigus. 1.698.a.54
Acetosum sua incisione, & expulsionemouet humores viscosos 1.719.b.9
Acetosum est magis stypticum. 1.270.a.43
Acetositas incidit 1.810.a.4
Acetosa que 1.818.a.12
Acetosa alia domestica, alia siluestris. 1.270.a.34
Acetosa siluestris dicitur beta siluestris. 1.270.a.37
Acetosa siluestris est fortior. 1.270.a.38
Acetosa insipida parum resoluit. 1.270.a.42
Acetosa que plus nutriant. 1.270.a.45
Acetosa cui obsunt, mel aut vinum antiquum sumendum 1.194.a.10
Acetosa faciunt egestionem excoctiuam 1.832.a.8
Acetosa faciunt egestionem mordicatiuiam 1.832.a.8
Acetosa faciunt egestionem dolorosam. 1.832.a.10
Acetosa frigida est in primo, sicca in secundo 1.270.a.40
Acetosa in debilitate intestinorum, faciunt excoctiuam ipsorum. 2.113.b.6
Acetosa quomodo sanem excitent. 1.719.b.10
Acetosa quandoque instant. 1.913.b.12
in Acetosa folijs dicitur, quod est leuitas quedam, & in semine ipsius confictio. 1.270.a.64
Acetose semen frigidum est in primo, siccum in secundo 1.270.a.40
Acetose humor est laudabilis. 1.270.b.46
Acetositas preparat Stomachum, & facit acquirere, retentionem. 1.810.b.4
Acidum quomodo aliquando fiat a calorem. 1.699.a.50
Acronici, vel strangulatoris adib, & strangulatoris leopardi nocumenta. 2.205.a.8
Acronii assumpti curatio 2.205.a.20
Acroni loco in depellendis flatibus, & inuando hepate & splene ponitur cyminum cum rhabbaro 1.267.a.52
Acroni caliditas subtilis in re spissa timeatur in vulneribus neruorum. 2.169.a.8
Acrati 1.916.b.13
Acrati curatio 1.916.b.17
Aelio & passio fit quando agens peruenit, & patiens non est preparatum. 2.76.b.30
Aelionibus frequentatis & passionibus fortiores habitus fieri 2.337.b.14
Acuta febre laboranti aer quomodo alterandus 2.33.a.27
Acuta febre laboranti cibi frigidi conuenientes 2.33.a.54
Acuta febre laboranti quomodo sitis sedetur 2.33.a.58
Acute febricitantis ori assiduare aliquid, quo humidum os remaneat, est valde inuatiuum in curis 2.33.a.20
Acute febres, & apostemosa quando non curantur secundum quod oportet conuertuntur ad arefactionem. 2.22.a.57
Acutarum febrium accidentia. 2.34.a.8
Acutarum febrium accidentia diuersa, vt rigor, & horripilatio, sudor superfluus vomitus &c. quomodo curentur, vide febrium accidentia, & eorum curam 2.34.a.12
Acutarum egritudinum crises quando fiant 2.107.b.7
Acutarum febrium cura 2.33.a.8
Acutis febribus clystere conueniens. 2.33.a.22
Acutis febribus conuenientia epithemata, emplastra, & embrocationes ex quibus fiant 2.33.b.10
Acutis febribus quando embrocare conueniat, & quando non 2.33.b.8
ab Acutis febribus raro fit enasis. 2.21.a.62
in Acutis febribus cauendum est a rasura intestinorum, propter accidentia, que sequuntur 2.33.b.40
in Acutis febribus probatur papaueris partus tum quia inspissat materiam, tum quia somnum facit 2.33.b.47
Acutus morbus quis sit, & qualis. 2.383.a.40
in Acutis morbis sciendum non est hypo stasi vrinae laudabili ante coctionis tempus 1.158.a.50
in Acutis morbis vrina nigra mortalis Ruffi sententia 1.152.a.60
in Acutis morbis sitis & siccitas rehemens malum valde 1.721.b.9
in Acutis morbis quid agendum sit medico 2.388.a.48
Acuta faciunt egestionem mordicatiuiam 1.832.a.10
Acuta faciunt egestionem dolorosam. 1.832.a.8
Acuta faciunt egestionem excoctiuam. 1.832.a.9
in Acutarum egritudinum sine plenitudine que accidit inflatio ventris, quasi tympanites 1.783.a.45
Adeps quomodo generetur 1.31.a.46
Adeps generatur ex sanguine. 1.31.a.46
Adeps & pinguedo frigiditatem semper significant 1.131.a.10
Adeps inter frigidas partes corporis est. 1.116.a.42
Adipis causa effetrax est frigiditas. 1.133.b.4
Adipis paucitas caliditatem semper significat 1.133.b.2
Adipis natura 1.275.b.15
Adipis materia sanguinis est vniuersalis 1.133.b.58
Adipes lenientes cum resolutione quadantur 2.233.b.58
Adeps multiplicatur in intestinis propter frigus eorum 1.874.b.10
Adeps anatis est rehemens inuamentum doloribus hemorrhoidarum. 1.850.a.45
Adeps anatis est calidior adipe galline 1.275.b.29

INDEX

Adeps anatis est subtilis valde. 1.275.
b.28
Adeps caprina est magis styptica omnibus.
1.275.b.35
Adeps cerui est vehementis calefactionis.
1.275.b.31
Adeps decrepiti est lenior alijs. 1.275.
b.34
Adeps galli est vehementis calefactionis.
1.275.b.29
Adeps hircina est vehementioris resolutionis.
1.275.b.36
Adeps lupi est subtilis. 2.170.b.26
Adeps masculi in omnibus est fortior alijs.
2.275.b.34
Adeps vaccæ est media inter adipem leoninam, & caprinam. 1.275.b.32
Adipis, & pinguedinis nutrimentum quale. 1.275.b.53
Adipis liquefactionem significant vrine pingues, facilis exitus. 1.897.b.25
*Adiantum quando permiscetur cibo gallo-
rum, & conturnitur, facit eos fortes &
ad dimicandum, & ad interficiendum.*
1.283.a.37
*Adiantum declinat ad caliditatem valde
parum, & siccitatem.* 1.283.a.34
Adianto que substituantur. 1.283.a.58
Adib hepar a proprietate hepatis confert.
1.755.a.26. & 1.755.a.40
*Adib hepar a proprietate conferre omni he-
patis debilitati.* 1.761.a.60
*Adib intestinum est vltimum in inuamen-
to in colica.* 1.845.a.16
Adib morbus cura. 2.220.b.37
de Adib rabiosa. 2.220.b.61
*Adib steroris suspensio conuenit colicæ,
nedum potus eius.* 1.845.a.8
Adiutorij anatome. 1.44.a.54
Adiutorij dislocationis cura. 2.176.a.56
*Adiutorij fractura est magis inobediens ad
restauracionem.* 2.182.a.23
Adiutorij fractura, & eius curatio. 2.191.
b.41
Adiutorij dislocationis signa. 2.176.a.30
*Admiratio nobis fit ab ijs que raro conti-
nunt.* 2.340.b.61
Adolescentiam conseruantia. 2.236.
b.38
*Adolescentiam reparantia composita confe-
ctio de alijs.* 2.277.a.58
Adolescentes qui phlebotomandi. 1.219.
b.36
Adolescentium humores sunt subtiliores.
1.874.b.16
Adolescentium regimen. 1.170. b. 40.
& deinceps
*Adolescentibus virtus expulsiva est for-
tis.* 1.874.b.10
Adubellati stomachi curatio. 1.734.a.16
Adubellati stomachi virtus. 1.734.b.60
Adubellati stomachi signa. 1.734.a.10
Adurere quid. 1.22.a.6
Adurentia medicamenta. 2.387.a.43
Adustione medicina. 2.342.a.50
*Adustionis, que non est vehementia frigi-
ris, signa.* 1.740.a.48

ADUSTIONE AQUE

confert.

Lilij radix, & folia. 1.348.a.14

ADUSTIONI IGNIS

confert.

Unguentum de cerusa. 2.313.b.63

*Aeger cuius crisis fuerit occulta, quomodo
curandus.* 2.102.a.65

*Aeger cum accidit ei apostemata & vl-
cera leuia, deinde destruitur ratio eius,
moritur.* 2.100.a.33

*Aeger cum debili indiguerit solutione, &
non operabitur, non magis moueatur, sed
dimitatur.* 1.211.b.6

*Aeger non liberatur a sua egritudine se-
cundum resolutionem, nisi per euacuatio-
nem laudabilem, aut exituram laudabi-
lem.* 2.82.b.57

*Aeger in die crisis non moueatur cum me-
dicina omnino.* 2.106.b.59

*Aeger in morbis acutis si non videt aliquid
est signum mortiferum.* 2.90.a.30

*Aeger perditioni approximat in quo aggre-
gatur cum stridore dentium permistio
rationis.* 2.99.b.32

*Aegri leuitas absque manifesta euacuatio-
ne non habet fiduciam quia non accidit
ob bonitatem materie, sed propter debi-
litate, ad pigritiem nature in expellen-
do.* 2.88.a.47

*Aegri sanitas, vel mors ex crisi quibus pre-
noscat.* 2.84.a.44

*Aegro cum accidit anhelitus frequens, &
synopsis mors intra quatuor horas ad-
uenit.* 2.99.b.62

Aegrorum signa mortalia diuersa. 2.99.
b.20

*De Aegrotantium cibatione sumpta a sta-
tu morbi indicatione, & ab eius tempo-
ribus.* 2.30.b.62

*Aegrotis quando cibis omnino subtrahen-
dus.* 2.30.b.63

*Aegrotantibus omnibus cibatio conueniens
que.* 2.31.a.10

Aegritudo quid. 1.77.a.50

*Aegritudo quæcunque vehemens accidit
subito, deinde sequitur illam vomitus
aut fluxus ventris, est signum mortis.*
2.100.a.32

*Aegritudo quandoque confusitur cum re-
solutione.* 2.88.b.20

*Aegritudo est mortalis cum dolor capitis
perseuerat, & virtus est debilis, & egritudo
acuta.* 2.89.b.36

*Aegritudo alterius egritudinis quandoque
fit causa.* 1.77.a.10

*Aegritudo est salua, cum apparent signa di-
gestionis in principio.* 2.88.b.10

*Aegritudo non acuta quandoque cognosci-
tur ex materia grossa, frigida.* 2.6.
a.45

*Aegritudo acuta, vel non acuta quomodo
dignoscatur ex virtute egrit.* 2.6.b.3

Aegritudo ubi non fuerint paroxysmi ex

materia cognoscitur, que si fuerit acuta,

sicut synochi, tunc egritudo erit acuta,

quod si materia fuerit grossa, frigida tunc

egritudo erit non acuta. 2.9.a.62

*Aegritudo corpori est sicut inimicus ciuita-
tis exterior, & natura sicut dominus co-
seruans eam.* 2.81.a.52

Aegritudo quibus de causis prolongetur.
2.7.a.28

*Aegritudo aut alteratur ad sanitatem subi-
to, aut ad mortem subito, aut ad sanita-
tem paulatim, aut ad mortem paulatim,
aut vtrumque simul.* 2.83.a.11

Aegritudo curabilis que. 1.94.b.64

Aegritudo non curabilis que. 1.9.b.68

*Aegritudo vna quandoque alterius est egritudo
rudinis medicamentum.* 1.95.a.10

*Aegritudo proportionalis complexionis, etate,
et tempore minoris est timoris quam
alia.* 1.95.a.2

*Aegritudo, & accidens quando coniungun-
tur quid agendum.* 1.234.b.18

*Aegritudo omnis interficiens interficit, aut
secundum semitam crisis, aut semitam
arefactionis.* 2.186.b.28

*Aegritudo quomodo dignoscatur ex pulsu
si sit acuta, vel non acuta.* 2.6.b.10

*Aegritudo que libet attrahit mortem in ho-
ra uehementiori egritudinis.* 2.101.b.53

Aegritudo quando sit in declinatione. 2.6.
b.29

*Aegritudo quomodo iudicetur longa ex euacu-
atione.* 2.6.b.36

*Aegritudo acuta cum sit fortis apud decli-
nationem, scias quod ipsa tendit ad chro-
nicam.* 2.86.b.52

*Aegritudo absque rigore abbreviationem
ipsius significat.* 2.6.b.16

Aegritudo quomodo ex rigore cognoscitur.
1.6.b.8

*Aegritudo omnis que remouetur, aut remo-
uetur per crism, aut per resolutionem.*
2.81.b.18

*Aegritudo cum mouet signa crisis ante di-
gestionem, significat exituram in aliquo
membro, aut aliud, & fortasse post sani-
tatem erit illud.* 2.82.a.39

*Aegritudo acuta quandoque cognoscitur ex
materia acuta.* 2.6.a.63

*Aegritudo acuta quandoque fit ex hemi-
tritico.* 2.79.a.41

*Aegritudinis principio pollutio significat la-
gitudinem.* 2.92.a.50

Aegritudinis causa sepe est accidens. 1.77.
a.13

*Aegritudinis longitudinem significat sudor
multus.* 2.95.a.55

Aegritudinis principium quando. 2.103.
b.37

*Aegritudinis principio, vrine sedimen-
tolum oleaginum est deterimum.* 2.99.
b.6

*Aegritudinis status quandoque cognosci-
tur ex etate, & tempore, & regione.*
2.6.b.6

*Aegritudinis postremo pollutio est lauda-
bilior.* 2.92.a.52

INDEX

Aegritudinis longitudo quomodo ex crisi significetur 2.100.a.62
Aegritudo longitudo signa 2.100.a.49
Aegritudinis longitudo fit propter grossitudinem in visceribus, aut propter permissionem in regimine 2.48.b.23
Aegritudinis longitudo, euacuationes parue significant 2.100.b.6
Aegritudinibus hora particulares paroxyfmi ex quibus signis dignoscantur 2.6.b.53
Aegritudinis causa sunt tres antecedentes, primitiue, & coniuñctæ 1.95.a.65
Aegritudinis per consensum modi varij. 1.94.b.30
Aegritudinis longitudinem indicat pollutio in principio 2.100.b.14
Aegritudinis causam si dubitas an calida sit an frigida, quid agendum. 1.200.b.50
Aegritudinis malitiam significat vomitus, ut succus porri 1.740.a.40
Aegritudinis signa, num consensum crisi, aut resolutione 2.100.b.36
Aegritudinis furiosæ timore phlebotomandum ante tres periodos 2.39.b.27
Aegritudinis longitudinem indicat sedimen rubrum, usque ad 40. dies perdurans 2.100.b.11
Aegritudinis tempora quomodo dignoscantur ex parte digestionis, & contrarij digestionis 2.6.b.43
Aegritudinis status cognoscitur quandoque ex motu aegritudinis, nam si paroxyfmi sunt breues significant quod status est propinquus, ut tertiana pura. 2.26.b.28
Aegritudinis figura quæ 1.91.a.19
Aegritudinis augmentum quomodo cognoscatur, ex parte horarum paroxysmorum secundum antecessionem superfluitatem, ita ut unus antecedit superfluitatem alterius 2.6.b.17
Aegritudinis, quæ pertransit quinquaginta, imo triginta dies, crisis raro fit per exitum, & permutationem ex quorundam sententia 2.86.b.8
Aegritudinis declinatio vera quomodo dignoscatur ab illa dispositione apud mortem, quæ est sicut declinatio. 2.7.a.20
Aegritudinis status quando appareat. 1.6.b.40
Aegritudinis alterationis sunt sex species. 2.83.a.10
Aegritudinis augmentum quod. 1.94.a.40
Aegritudinis longitudo facit debilitatem stomachi 2.100.a.47
Aegritudinis statu crisis apparens est diminuta, aut mala compressa 2.82.b.43
Aegritudinis principio nunquam fit crisis, nisi permissio 2.82.b.42
Aegritudinis statu melior fit crisis 2.82.b.42
Aegritudinis declinatione nunquam fit crisis 2.82.b.50
Aegritudini longæ senis quum succedit fluxus ventris, est timorofum. 1.778.a.10
Aegritudini composita quandoque non inuenitur medicina de singularibus opposita 2.264.b.7
Aegritudinem significat appetitus auetus, aut imminutus 1.207.a.56
Aegritudinem significat consuetudo mutata 1.207.a.60
Aegritudinem a ventris constrictione sanari illius euacuationis reuersione. 1.204.a.4
Aegritudine ignorata quid agendum. 1.197.a.54
in Aegritudine qualibet principium est inuentum licet occultetur aliquando. 2.4.a.22
in Aegritudine acuta vrina tenuis citrina perseverans malum 1.154.b.36
in Aegritudine longa cum accident doloribus subito in quibusdam locis, tunc expecta exituram 2.87.a.19
in Aegritudine habente crism phlebotomia quomodo se habere debeat. 1.218.b.42
in Aegritudine mala, & fraudulenta, crisis motus ante tempus debitum significat crism malam 2.82.b.13
Aegritudines breuiiores sunt æstate præsertim sicca 1.101.a.4
Aegritudines exprimendi, quæ 1.101.a.45
Aegritudines exprimendi in æstate meridiani multiplicantur 1.101.a.35
Aegritudines veris quæ auertant. 1.100.b.27
Aegritudines æstivæ cito adveniunt, ubi æstas cito aduenit. 1.30.a.14
Aegritudines autumnales cito adveniunt, ubi hyems cito aduenit 1.99.b.10
Aegritudines anni sunt difficiles sanari, & cur 1.855.a.68
Aegritudines aliæ per essentiam aliæ per consensum 1.94.b.28
Aegritudines compositæ quæ intelligantur. 1.92.a.47
Aegritudines frigidas somnus multus facit. 1.110.a.7
Aegritudines venæ sectionem postulant præseruationis gratia, quæ. 1.218.b.3
Aegritudines plures in stomacho sequuntur satietatem nauseatiam 1.710.a.8
Aegritudines quas inducat hepatis oppilatio, quando prolongatur 1.762.b.24
in Aegritudine longæ quare faciant cadere capillos 2.231.a.22
Aegritudines acutas faciunt vigiliæ multæ 1.110.a.4
Aegritudines quæ fiunt in stomacho rebeamenti sensus 1.6.b.32
Aegritudines loci quatuor 1.91.a.66
Aegritudines in positione quatuor sunt specierum 1.91.a.68
Aegritudines humeri quæ 1.91.a.58
Aegritudines quædam non sunt, quæ tamen cum aegritudinibus numerantur. 1.93.b.46

Aegritudines receptaculorum seu in canitate quatuor sunt specierum 1.91.a.34
Aegritudines in connexion quæ, & quæ specierum 1.91.b.8
Aegritudines societatis 1.91.b.8
Aegritudines situs quatuor sunt specierum 1.91.a.66
Aegritudines aliæ manifestæ, aliæ occultæ. 1.94.b.20
Aegritudines plerumque remouentur subito per exituras 2.82.a.2
Aegritudines quæ accidunt ex menstruorum retentione, & paucitate 1.950.b.1
Aegritudines quæ fiunt, quando splen debilitatur ab hepatis mundificatione. 1.792.b.10
Aegritudines quæ accidunt cruxæ. 1.943.a.42
Aegritudines splenis phlebotomia quamque indigent 1.880.a.18
Aegritudines quæ fiunt in menstruum retentione, & paucitate 1.944.a.10
Aegritudines hereditariæ sunt quædam. 1.955.a.35
Aegritudines superficiei membrorum quæ 1.91.a.46
Aegritudines diuersæ ex vna quandoque circa in diuersis corporibus pronuntiantur. 1.955.a.64
Aegritudines aliquæ ad alias aegritudines mutantur & destruntur ipsæ. 1.955.a.7
Aegritudines aliquæ communes, aliquæ propriæ alicui genti aut regioni. 1.955.a.35
Aegritudines in alias aegritudines quandoque mutantur, & fit dispositio maioris malitiæ 1.955.b.18
in Aegritudines velociter incurrendi causæ se 1.189.b.10
Aegritudines prolixæ multæ præter seculum tenui uictu soluantur. 1.197.a.25
Aegritudines aliæ simplices, aliæ compositæ 1.90.b.17
Aegritudines melancholicæ quæ. 1.792.b.10
Aegritudines hyeme raro accidunt senis corporibus 1.190.b.8
Aegritudines aliæ propriæ, aliæ secundum societatem 1.94.b.26
Aegritudines, quæ faciunt paroxysmum in paribus sunt tardiores 2.105.b.21
Aegritudines, quæ faciunt paroxysmum in paribus, habent crism in paribus, ut plerumque 2.105.b.21
Aegritudines, quæ paroxysmum faciunt in imparibus in tertiana, sunt velociores crismis 2.105.b.15
Aegritudines chronicæ faciunt crism post 40. 2.107.b.9
Aegritudines quantitatatis, duarum sunt specierum 1.91.a.27
Aegritudines in via trium sunt specierum. 1.955.a.24

I N D E X

- Aegritudines complexionum sunt sexdecim* 1.90.b.52
Aegritudines veris quæ 1.100.b.1
Aegritudines compositionis quatuor sunt generum 1.91.a.14
Aegritudines sicca valde aut sunt mortifera, aut tarda crisis 2.84.b.15
Aegritudines, & accidentia fortia sunt in nocte, quia natura occupatur in digerendo materiam 2.84.b.50
Aegritudines quædam moventur in principio, deinde sedantur, quædam e conuerso 2.82.b.65
Aegritudines chronicae, ut plurimum remouentur paulatim per resolutionem 2.81.b.23
Aegritudines estius quæ 1.100.b.20
quas Aegritudines inferat digestionis corruptio 1.725.b.13
Aegritudines diuersæ 2.82.b.64
Aegritudines autumnales, quæ 1.101.b.1
Aegritudinum mater est digestionis corruptio 1.725.b.15
Aegritudinum acutarum in ordinibus suis, & chronicarum cognitio, est inuatiua in regimine cibi acri 2.4.a.67
Aegritudinum acutarum status peruenit vsque ad 14 dies 2.1.a.62
in Aegritudinum acutarum sine inflatio uentris, veluti tympanites est signum malum valde 1.733.a.70
in Aegritudinum acutarum sine plerumque accidit inflatio ventris, quasi tympanites 1.783.a.48
Aegritudinum acutarum exitura sunt in membris superioribus 2.87.a.56
Aegritudinum acutarum, quarum causa est hepar, & partes vrinae, crisis fit per vrinas malas in substantia, colore, &c. 2.96.b.65
in Aegritudinum augmento minui cibum 1.195.b.7
Aegritudinum valde acutarum longinquior status est vsque ad 4. dies. 2.4.a.56
Aegritudini acutarum crises quando fiunt 2.107.b.7
Aegritudinum chronicarum status remotus est 1.195.a.59
Aegritudinum chronicarum crisis longinqua est 1.195.a.161
Aegritudinum chronicarum dispositio est in numero mensium, & annorum, secundum dispositionem numeri dierum in acutis, ut quartana fit in numero 7. mensium 2.105.b.33
Aegritudinum chronicarum origo corruptio est digestionis 1.725.b.14
Aegritudinum crisis, quæ vltra mensem procedunt numeratur ex sole 2.104.a.50
Aegritudinum quarundam crises fiunt per fluxum sanguinis narium, quarundam non 2.84.a.1
Aegritudinum per consensum & proprium agnoscitur 1.132.b.6
Aegritudinis declinatioque 1.94.a.41
Aegritudinum differentie varieg. 1.94.b.21
ad Aegritudinum difficultates aqua hordei cum tamarindis est inuatiua 1.738.b.38
Aegritudinum generat tria 1.90.b.26
Aegritudinum horum vniuersales ex specie aegritudinis aliquando cognoscuntur, nam spasmus siccus, & epilepsia, &c. sunt, ex valde acutis 2.6.a.50
in Aegritudinum initio nutriendum magis 1.195.b.4
Aegritudinum logarum, exitura, quæ fiunt, ut plurimum sunt in membris inferioribus 2.87.a.54
Aegritudinum malarum cause sunt temporaria naturam propriam seruantia. 1.99.b.1
Aegritudinum mortalium mors fit plurimum in crisi 2.101.b.36
Aegritudinum modus ex temporum diuersitate in vnoquoque climate commouetur 1.98.b.11
Aegritudinum motus 2.103.b.19
Aegritudinum motus vehementiores, & accidentia fiunt in nocte, propter occupationem nature in digerendo materiam in illa hora 2.103.b.24
Aegritudinum multarum est autumnus. 1.101.a.45
Aegritudinum myrachialium cause 1.736.b.2
Aegritudinum nomina varia, & ex variis causis 1.94.b.18
Aegritudinum occasio duplex 1.189.b.13
Aegritudinum omnium causa stomachi fortasse debilitas est 1.713.a.4
in Aegritudinum occultarum cognitione sex regulae pendende 1.131.a.34
Aegritudinum officium rememoratio. 2.176.a.15
Aegritudinum principium quod 1.94.a.40
Aegritudinum propriarum & per consensum dignotio 1.132.b.9
Aegritudinum plurima tempora quatuor habent 1.94.a.30
Aegritudinum plurimum sunt causa menstrua, quum alterantur a dispositione sua naturali 1.944.a.1
Aegritudinum quarundam principia occulta 2.4.a.24
Aegritudinum in quantitate aucta cause 1.114.b.14
Aegritudinum in quantitate imminuta cause 1.124.a.47
Aegritudinum quarundam crisis est in septem mensibus, & in septem annis, & in 14. annis, & in 21. anno 2.105.a.8
Aegritudinum quæ faciunt paroxysmum in imparibus, crisis fit in imparibus. 2.105.b.15
Aegritudinum reuolutiones quandoque fiunt secundum numerum dierum crinum, quare fiunt. 7. reuolutiones tertianæ sicut. 7. dies canonicis 2.105.b.30
Aegritudinum signa, vide etiam Signa.
Aegritudinum species quandoque significat partem crisis 2.83.b.66
Aegritudinum simplicium species due. 1.90.b.18
Aegritudinum splenis curatio 1.800.b.18
Aegritudinum status in tempore calido, & etate calida festinat 2.6.b.5
Aegritudinum status diuersi 2.4.a.55
Aegritudinum status qui 1.94.a.45
Aegritudinum tempora quæ 1.94.a.29
Aegritudinum tempora dignoscuntur etiam ex augmento accidentium, & statione eorum, & declinatione ipsorum. 2.6.b.30
Aegritudinum tempora, & crises plures attribuerunt luna 2.104.a.4
in Aegritudinibus acutis vrina alba, quid significet 2.97.a.66
in Aegritudinibus acutis vrina nigra mortalis, Ruffi sententia 1.152.a.61
in Aegritudinibus acutis vrina rubea subtilis similiter, & rubea grossa, quid significet, vide 2.98.a.14
in Aegritudinibus acutis, cum vrina alteratur subito a signis laudabilibus ad vituperabilia, signum est mortis 2.99.a.12
in Aegritudinibus acutis vrina nigredo non significat mortem, licet sit signum malum 2.97.b.18
in Aegritudinibus acutis vrina tenuis persenerans significat permissionem 2.97.a.25
in Aegritudinibus acutis sedimen rubrum, pendens, ad superiora declinans permissio nem significat 2.98.b.36
in Aegritudinibus acutis, qui mingit sanguinem purum moritur 2.98.a.24
in Aegritudinibus acutis lenitas testiculo rum, & exuberatio eorum est signum malum 2.92.a.47
in Aegritudinibus chronicis necessarie sunt medicæ aperitiue calide 1.764.a.10
in Aegritudinibus chronicis de virtute plus sollicitos esse oportet, quia crisis longinqua est, & earum status remotus 1.195.a.40
in Aegritudinibus chronicis appetitus causus est significatio valde mala 1.715.b.30
in Aegritudinibus acutis membri patientis dispositiones sunt considerande. 2.89.a.15
in Aegritudinibus acutis exitus matricis, & vulus mulieris est signum malum 2.92.a.56
in Aegritudinibus acutis anbelitus frigidus malus 2.92.a.3
in Aegritudinibus acutis crisis propinqua est 1.195.b.1
in Aegritudinibus calidis hepatis cur non accidat pulsatio 1.707.a.50
in Aegritudinibus acutis singultus malus 2.89.b.64
in Aegritudinibus acutis hypochondriorum tensio quandoque mala 1.749.b.38
in Aegritudinibus acutis incensum suum rigorem antecedit sudor 2.87.b.64
in Aegritudinibus acutis quando maturatio expectanda, & quando non 1.203.a.42
in Aegritudinibus acutis quandoque pro-

INDEX

per synopim necessarium est dare in po-
tu vinum: & magis conueniens est in-
pidum 1.684.b.4
in Aegritudinibus acutis oculi vnus par-
uitas facta est valde malum 2.90.
a.20
Aegritudinibus ex oppilatione non conue-
nit balneum, quia generat putredinem 2.
10.b.31
Aegritudinibus compositis aliquando non
inueniuntur opposita medicinis compo-
sitae 2.264.b.13
in Aegritudinibus acutis sudor plurimum 2.
95.a.13
fit in tertio, & quinto, raro in quarto
in Aegritudinibus acutis stit, & siccitas ue-
hemens, malum valde 1.72.b.41
quibus Aegritudinibus conferat venarum
capitis phlebotomia 1.229.b.12
quibus Aegritudinibus conferat ventose
in corporis parte qualibet appositae 1.225
b.41
quibus Aegritudinibus conferat venarum
pedum phlebotomia 1.123.a.38
Aegritudinibus ex frigiditate, & humidita-
te conferant aqua aërea, ferrea, & salsea.
1.120.b.30

AEGRITVDINIBVS frigidis conferentia com- posita.

Sotina confec. 2.270.b.1
Theriaca diarrheon 2.209.b.48
Saggenca magna 2.275.b.7
Confectio nigra Selini 2.299.a.40
Electuarium ambre 2.288.a.61
Electuarium musuachoen 2.291.b.6
Aqua medis 2.297.b.5
Aqua zuccari 2.277.b.5
Aegritudinibus intrinsecis conferentia com-
posita Trochisci 2.328.b.52
in quibus Aegritudinibus maturatio, vel
concoctio expectanda sit, & in quibus nō
1.201.a.30
Aegritudinibus mortiferis crisis antecedit.
2.82.b.57
in Aegritudinibus paroxysmi principium
qua signa concomitantur 2.6.b.55
in Aegritudinibus quarum paroxysmi ve-
niant in imparibus, vt tertiana est fortis
valde & fortior. 1.4. 1.110.b.49
in Aegritudinibus paroxysmi augmentum cū
quibus signis appareat 2.7.a.3
in Aegritudinibus paroxysmi status quomo-
do appareat 2.7.a.3
in Aegritudinibus paroxysmi declinatio
qualis 2.7.a.12
de Aegritudinibus pestilentialibus aliquan-
do esse colicam 1.835.a.62
de Aegritudinibus pestilentialibus aliquan-
do esse ileum 1.835.a.66
in Aegritudinibus pestilentialibus vrina bo-
na, & naturalis in substantia, & colore,
& sedimine, mortem significat 2.96.
b.62

Aegritudinibus omnibus phlegmatis con-
ferat coitus 1.902.a.59

AEGRITVDINIBVS phlegmaticis conferentia composita.

Theriaca magna 2.265.b.59
Mitridatum 2.268.b.3
Confectio philosophorum 2.270.a.66
Confectio Asimeri 2.283.a.6
Hieralogodon 2.284.a.8
Hiera Archigenis 2.284.b.10
Theodoricon 2.285.a.8
Diacyminum 2.286.b.47
Pulule filij Alharath 2.309.b.21

AEGRITVDINIBVS humidis intrinsecis conferentia composita.

Emplastrum pelyarchis 2.329.a.15
Aegritudinibus puerorum conferentia
composita confectio alKefKinengi.
2.274.b.28
in Aegritudinibus complicatis, a qua cura-
tio incipienda 1.234.b.30

AEGRITVDINIBVS melancholicis conferat.

Theriaca magna 2.265.b.60
Mitridatum 2.268.b.23
Confectio de muscho 2.274.b.58
Medicina de muscho dulcis. 2.275.
a.37
Confectio Anacardi 2.275.a.15
Confectio cirrini Selini 2.277.a.6
Hiera Archigenis 2.274.b.6
Pulula filij Alharath 2.309.b.22

AEGRITVDINIBVS omnibus conferentia com- posita.

Confectio de alijs 2.277.a.56
Confectio habitan regis 2.279.a.62
Alcolbataraban magnum 2.273.b.21
Electuarium regum 2.291.a.37
Syrupus Democrati 2.299.b.28
Medicamen 2.330.a.44

AEGRITVDINIBVS antiquis conferentia com- posita.

Diacurcuma 2.277.b.48
Dialacca magna 2.278.a.16
Confectio de biacyntho 2.281.a.56
Trochisci de reubarbaro 2.305.a.52
Emplastrum Andromachi 2.314.b.43
Medicamen 2.130.a.32
in Aegritudinibus timorosis incipiendum a
forti medicamento 1.197.a.36
in Aegritudinibus spiritum cum digestionem
aliqua principium augmenti significat.
2.6.b.46

Aegritudinibus saluis postponitur crisis,
quia natura expectat completam diges-
tionem 2.82.b.53

Aegritudinibus quibus stomachum habens
vehementis sensus laboret. 1.696.
b.30

in Aegritudinibus terror est propter tria.
1.183.a.50

in Aegritudinibus vrina, in qua est nubes
aliqua apparet, principium augmenti in-
dicat 2.6.b.47

Aegilops calida est in primo, sicca in secun-
do 1.309.a.5

Aequale in medio, id est ad pondus non inue-
niunt 1.11.b.30

Aequale, de quo medici, non esse ad pondus,
sed ad iustitiam 1.11.b.35

Aequale ad iustitiam id est, quod in com-
plexione in primis attenditur 1.11.
b.40

Aequalitas ad iustitiam tertij modi ha-
bet quidem latitudinem magnam, sed
angustior latitudine primi modi 1.12.
a.44

Aequalitas ad iustitiam equalitati ponderis
valde propinqua est 1.11.b.40

Aequalitas ad iustitiam primi modi habet
latitudinem 1.12.a.1

Aequalitas ad iustitiam secundi modi ha-
bet latitudinem 1.12.a.8

Aequalitas magis pertinet caliditati quam
frigiditati 1.13.a.38

Aequalitatis ad iustitiam octo sunt conside-
rationum modi 1.11.b.43

Aequalitatis ad iustitiam tertius modus.
1.12.a.40

Aequalitatis ad iustitiam quartus modus.
1.12.a.45

Aequalitatis ad iustitiam quintus modus est
angustior primo, & tertio 1.12.b.1

Aequalitatis ad iustitiam primus modus.
1.12.a.1

Aequalitatis ad iustitiam secundus modus.
1.12.a.6

Aequalitatis ad iustitiam sextus modus.
1.12.b.6

Aequalitatis ad iustitiam septimus modus.
1.12.b.14

Aequalitatis ad iustitiam octauus modus.
1.12.b.23

Aequinoctialem regionem temperatam se-
re esse 1.103.a.0

Aequinoctialem regionem qui inhabitant
si modo sub ea habitatio est, certe equa-
litati propinquiores esse oportet, quam
aliorum regionum in colas 1.12.b.28

in Aequinoctiali linea aer non impeditur im-
pedimento sensibili 1.12.b.44

in Aequinoctiali linea morantium dispositio-
nes sunt nobiles 1.2.b.40

Aer quid sit 1.6.a.50

Aer elementum est nostrorum corporum, &
spirituum 1.98.a.50

Aer autummalis aptus est ad igneitatē sua
litudinem conuerri 1.195.
b.36

Aer ambiens non est aer purus. 1.195.
b.36

INDEX

- Aer ambiens frigidus est ualde comparatio ne complexionis spiritus innati* 1. 98. b. 1
Aer ambiens causa est necessaria nostrum corpus disponens 1. 96. a. 10
Aer bonus qui 1. 99. b. 30
Aer bone substantia qui 1. 90. b. 43
Aer calidus quibus corporibus sit maxime nocuus, & quibus non 2. 256. a. 20
Aer calidus laxat virtutem 1. 213. a. 66
Aer calidus quos corporibus affectus impingat 2. 356. b. 14
Aer calidus dissoluit & laxat 1. 100. a. 22
Aer calidus multum efficit sudorem, & minuit urinam, & digestionem debilitat, et situm facit 1. 100. a. 26
Aer calidus resoluit 1. 113. a. 28
Aer calidus exsiccatur 1. 813. a. 30
Aer calidus facit cursum humorum ad pulmonem, & ad cor, & ad cerebrum 2. 55. a. 15
Aer calidus quibus affectibus obnoxia grauet corpora 2. 345. b. 28
Aer si de caliditate in frigiditatem mutatur una die, mutantur secundum eas corpora 1. 99. b. 22
Aer calidior que mala agat 1. 106. a. 14
Aer calidior quibus morbis conferat 1. 106. a. 24
Aer circumdans caloris humiditatem exsiccatur 1. 18. a. 58
Aer non commotus quos affectus gignat 2. 358. b. 55
Aer communis, & particularis 2. 353. b. 36
Aer commotus quos gignat affectus, & quomodo obstandum 2. 359. a. 15
Aer deterior omnibus est, qui cor constringit, & aeris attractionem angustat 1. 107. b. 18
Aer frigidus que mala & bona afferat 1. 106. a. 32
Aer frigidus prohibet digestionem, & addit in oppilationem 2. 55. a. 15
Aer frigidus constringit, digestionem fortior rem reddit, urinam efficit multam, sudorem, & egestionem minuit 1. 100. a. 28
Aer frigiditatis fortis non dicitur nisi per comparationem nostrorum corporum 1. 97. b. 59
Aer ad frigidum multis ingenijs alteratur, & quibus vide 2. 36. a. 40
Aer grossus a turbato aere differt 1. 100. a. 42
Aer humidus que mala & bona afferat 1. 106. a. 36
Aer humidus cutem lenit 1. 100. a. 38
Aer maritimus humidus 1. 103. b. 68
Aer est ad nutrimentum spiritus 1. 621. b. 13
Aer omnis qui sole oriente cito calefit: & occidente cito refrigeratur, subtilis est 1. 107. b. 16
Aer putrescens humores putrefacit, & inopit humorem putrefacere qui in corde 1. 106. a. 12
Aer putredinem ubi concepit, qui discooperatus est, putredinem magis recipit oclusus 1. 99. b. 50
Aer non putrescit propter suam simplicitatem, sed propter suam admixtionem vaporum maiorum, unde fit qualitas mala 2. 67. b. 18
Aer in pulmones inspiratus spiritus temperat mundificatione & euacuatione 1. 96. a. 65
Aer raritatis fortis calorem & frigus citius recipit 1. 98. b. 2
Aer resoluit semper propter illud quod in eo est de uirtute solis & stellarum 1. 98. a. 1
Aer in genitibus inuat, ut rarificentur, alleniuntur, subtiliuntur, & ad superiora eleuentur 1. 9. b. 39
Aer septentrionalis multiplicat dolores uescice 1. 880. b. 48
Aer siccus cutem exsiccatur 1. 100. a. 38
Aer siccus que mala & bona afferat 1. 106. a. 48
Aer spiritum innatum prohibet ne ad igneitate perueniat 1. 96. b. 7
Aer spiritus nostros temperat 1. 96. a. 55
Aer temperatus & clarus sanitatem efficit & conseruat 1. 96. b. 30
Aer turbatus trifurcat animam & commouet humores 1. 100. a. 40
Aer turbatus alius est ab aere grosso 1. 100. a. 43
Aer turbidus, & humidus est in causa febrium pestilentialium 2. 67. b. 33
Aeris attractio per poros spiritus nostros temperat 1. 96. b. 1
Aeris caliditas si pauca sit, colorem rubificat, multa uero citrinum colorem facit 1. 100. a. 24
Aeris calidi iniuria quibus euictetur 2. 356. b. 24
Aeris complexio putredini aptior calida est & humida 1. 99. a. 50
- ## AERIS CORRUPTIONI
- conferunt.
- Citri odor* 1. 286. a. 18
Oleum de costis 1. 388. b. 31
Aeris diuersitates pro terra latitudine 1. 103. a. 27
Aeris diuersitates p terrarum situ 1. 103. b. 6
Aeris fetor spiritus conturbat 1. 129. a. 58
Aeris firmi alterationes 2. 354. a. 12
Aeris frigiditas non peruenit in terris habitatis tanta, quin aliquo modo resoluitur 1. 98. a. 1
Aeris grossi cause 1. 100. a. 45
Aeris humidi & sicci nomine quid intelligatur 1. 97. b. 40
Aeris leuitas est comparatiua 1. 9. b. 36
Aeris mutatio preter naturam, aut secundum substantiam est aut secundum qualitates 1. 105. b. 35
Aeris mutatio secundum substantiam, que 1. 105. b. 38
Aeris mutatio secundum qualitates, que 1. 106. a. 1
Aeris mutatio uentorum causa qualis 1. 104. a. 7
Aeris mutationes plurimum accidunt in locis diuersorum situum, & in profunditatibus uallium. Sed in collibus & altis locis pauca proprie existunt 1. 99. a. 52
Aeris mutationes non secundum naturam quandoque periodice sunt, quandoque non 1. 100. a. 5
Aeris mutationes celestium rerum causa, que 1. 103. a. 3
Aeris mutationes terrestrium rerum causa 1. 103. a. 18
Aeris natura calida est & humida 1. 9. b. 37
Aeris putrefactio & pestilentia secundum plurimum euenit in postremo astatis & in autumno 1. 95. b. 64
in Aeris permutatione tria esse necessaria 2. 358. b. 3
Aeris rectificationes 2. 354. a. 2
Aeris resolutio fortior est in uere quam uaporatio 1. 98. a. 9. & 98. a. 24
Aeris sicci causa quandoque sunt febres cholericæ 2. 67. b. 30
Aeris turbati causa 1. 100. a. 50
Aeris corruptionis causas diuersas uide 2. 67. b. 21
Aeris accidit alteratio in qualitate sua ad calorem, & frigus, & putredinem sicuti accidit aquæ 2. 67. b. 8
Aeris calidiori occurrere refrigerat 1. 122. a. 38
Aeris corrupto quomodo occurrendum 1. 190. b. 14
Aeris mutationes accidunt naturales, non naturales, & contra naturam 1. 96. b. 36
Aeris pestilenti quo occurrendum 1. 190. b. 24
Aerem corrigunt odores boni 1. 190. b. 19
Aerem corrigentes suffumigationes 1. 190. b. 46
Aere corrupto ex terra uaporibus quid agendum 1. 190. b. 35
Aere corrupto ex aere ipso quid agendum 1. 190. b. 38
Aere corrupto ob caustem uim quid agendum 1. 190. b. 42
in Aere euaporationem duas res efficiunt 1. 98. a. 8
ab Aere calido male affectos quid facere oporteat 2. 356. b. 35
Ab aere non commoto affectibus, quomodo succurrendum 2. 356. a. 1
Aeruginis, siue abiniar nocumenta, ex eius assumptione 2. 101. b. 50
Aeris uasorum usus periculosus 1. 311. b. 58
Aer calidus, & siccus est in tercio 1. 311. b. 18
Aestas que secundum medicos 1. 97. a. 18
Aestas calida cur sit 1. 97. a. 29
Aestas sicca est, & cur 1. 97. a. 55
Aestas calida & sicca morbos cito terminat, humida uero producit 1. 101. a. 10
Aestas calidior & siccior quum fuerit qui morbi & quales expectandi 1. 102. b. 32
Aestas septentrionalis quibus conferat 1. 101. a. 41
Aestas meridionalis ubi fuerit, multiplicabuntur mortalitates, & egritudines uariolæ & morbilli 1. 101. a. 31
Aestas uernalis ubi fuerit, febres erunt bonæ

I N D E X

- ne dispositionis 1.101.a.25
æstas & autumnus septentrionales & sicci quum fuerint, quid expectandum 1.102.b.25
æstas & autumnus meridionales & humidi quum fuerint, quid expectandum 1.102.b.25
æstatis offense 1.101.a.1
æstatis regimen 1.190.a.38
æstate multoties tertiana fit, & in hyeme quartana 2.56.a.55
æstate vomitus bonus existimatur ab Hipp. 1.190.b.22
æstate frigida cur interitua fiat 1.793.b.7
æstate lunen cur magis sit splendidum 1.97.a.46
æstate morbi breuiores sunt 1.101.a.2
æstui morbi qui 1.101.a.18
ætas infantie quæ 1.17.a.66
ætas concussiois quæ 1.17.b.6
ætas pubertatis quæ 1.17.b.10
ætas fortitudinis quæ 1.17.b.12
ætas consensientie est circa trigessimum annum 1.38.b.64
ætas phthisi opportuna quæ 1.659.b.18
ætas quæ ab euacuatione prohibeat 1.202.b.36
ætatis adolescentie partes 1.17.a.68
Post ætatem consensientie calor minui incipit 1.18.a.60
ætate calida fessinat status ægritudinum 2.6.b.7
ætates omnes sunt quatuor 1.17.a.58
ætatum temperaturæ 2.378.a.7
athypopibus quare tardetur caluities 2.231.b.20
affectus in corpore uel eius particule quibus dignoscantur signis 2.346.b.56
affectus animi quales qualem cordis temperaturam indicent 1.672.a.66
agaricum quomodo generetur 1.278.a.10
agaricum quod melius 1.771.a.14
agaricum quamuis cõferat febri, non tamen frigidum esse putandum est 2.245.a.16
agaricum calidum est in primo, sicum in secundo 1.278.a.20
agaricum durum, & nigrum est malum ualde 1.278.a.19
agaricum masculum non est bonu 1.278.a.18
Agaricum nigrum, & elleborus albus sunt similia impressionis in nocumẽtis 2.204.a.35
Agaricum quandoque adiuvat medicinas solutinas, & facit eas peruenire usque ad extrema corporis 1.278.a.52
Agaricum quod malignum 1.214.a.23
Agaricum colicæ non cõuenire 1.834.b.45
Agarici facultates 2.344.b.54
Agarici species 1.278.a.7
Agarici substantia est ærea, terrea, subtilis 1.278.a.13
Agarici nigri nocumenta 2.204.a.27
Agarici nigri sumpta cura 2.152.a.30
Agglutinationis errorem sequitur hydrops 1.71.b.60
Agglutinari alimẽta corpori prohibet phlegma & aquositas in sanguine existens 1.177.b.54
Agnus calidus melior est 1.178.b.28
Agni annualis caro, spissi, multi, & boni nutrimenti est 1.113.a.65
Agnus castus lac multiplicat minorando sperma 1.266.b.35
Alachoan pes 1.823.b.21
alacnoth quid 1.913.b.16
alacnoth curatio 1.913.b.26
albaras est in cute, & carne, usque ad os 2.244.a.15
albaras materia est grossior, & virtus expulsiua debilior fixa interiore parte 2.244.a.21
albaras causa est debilitas operationis, alre ratiue 2.244.a.16
albaras quare multiplicetur super uentosas 2.244.a.65
Albaras sequitur uentosas 2.244.a.64
albaras, & morpheæ differẽtia 2.244.a.12
albaras rara, & lenis est melior 2.244.a.12
albaras, quæ est submersa, & non rubet, & capit magnum locum, non habet spem 2.244.b.25
albaras quæ est propinquier colori corporis est magis salua 2.244.b.24
albaras hereditarius est quandoque morbus 1.95.a.32
albaras fit ex melancholia transmissa ad cutem 1.133.b.56
albaras, quæ rubet cum fricatione, est ad spem declinuis, quæ non rubet, est mala 2.244.b.13
albaras & morpheæ albæ signorum differẽtia 2.244.b.6
albaras quomodo fiat 2.244.a.23
albaras cura 2.245.a.27
albaras curatione denitetur phlebotomia et coitus & balneum 2.245.a.28
ad albaras medicina quales sint 2.246.a.9
- ALBARAS CONFERT.**
- Theriaca magna* 2.265.b.66
Myrrhidatum 2.268.b.23
Alchelbelengi magnum 2.280.a.1
Hieralogodion 2.274.a.12
Theodoricon cum nuce muscata 2.281.a.41
Hiera Hipp. 2.285.b.53
albaras nigra est propter melancholiam 2.244.a.56
albaras nigra nominatur impetigo excortica tiua 2.244.a.52
albaras nigra antiqua non sanatur 2.244.a.60
Albaras nigra est scabiositas accidens cuti, aspera, rehemens, & facit squamas 2.244.a.54
Albaras nigra est genus diuersum ab albaras alba 2.244.a.51
Albaras nigra, & morpheæ nigre differẽtia 2.244.b.13
Albaras nigra inest excorticiatio, & squamositas, & testositas, quæ non sunt in morpheæ nigra 2.244.b.17
Albaras nigra cura 2.268.b.46
- ALBARAS CONFERTIAL**
composita.
- Electuarium regum* 2.291.a.58
Pilule fetide magnæ 2.308.a.8
Alborati est umbilicus 2.144.a.31
Alborati vulnera quare sint difficilia 2.144.a.35
Alborati loco cum accidit fissura, egrediuntur intestina, & reditus eorum est difficilis 2.144.a.32
Albedo fit ex superfluo calore 1.22.b.38
Albedo in corpore superflua phlegmatis diminui significat 1.137.b.7
Albedo a frigiditate fit, & a calore 1.22.b.41
Albedsanem est rubedo extranea similis ru bedini lepræ 2.243.b.63
Albedsanem curatio 2.243.b.63
Albedsimon persim serpens 2.219.b.60
Album visus dolorem quomodo faciat 1.126.b.3
Alchale animal ex quadrupedibus quale 2.224.b.45
Alcanna est frigida in primo, siccata in secundo 1.269.a.14
Alcanna facultas 1.267.b.63
Alcancantum quale 1.267.b.63
Alcacadis quale 1.780.a.20
ex Alchatin hydrops incipit 2.254.b.30
de Alchatin ex viceratione 2.254.b.30
Alchatin, vide lumbi.
Alchechengi oleum in mola est nehemens iuuamenti 1.939.b.47
de Alchoboin, vide de Bubone pestilenti.
Alcohol misandros iuuamẽta 2.322.b.39
Alcoboc cum stercore stellionis iuuamẽta 1.672.b.64
Alchola infantium, causa 1.688.a.15
Alchola, vide Aphtha.
Alcolcotar melius quod 1.267.b.65
Alcolcotar quale 2.280.
Alcalchataraban minus confect. 2.280.
Alcuzex infantium dentientium quomodo curandus 1.167.b.38
Aldarsifaban vis. 1.761.b.32
Croci vis. 2.124.b.53
De Aldemenul 2.124.b.53
Aldemenul cause 2.124.b.53
Aldemenul multoties conuertitur ad extirpationem magnam si sit negligentia in curatione 2.124.b.53
Aldemenul conuenientes medicina. 2.124.b.53
Aldemenul deteriores sunt, qui sunt profundi 2.124.b.53
Aldemenul cura 2.204.b.72
Albullati nomen cadit super omne apostoma ulceratum in interiore in loco natiuitatis 1.119.b.22
Aldubul, vide Marasmm.
Aldubellati aperire virtus, nisi confectum,

INDEX

- tur, non potest 1.777.a.28
Aldibic idest *ixia* nocumenta, & cura 2.205.a.55
Ale auum *groffarum* *magnarum* exercitantium sunt boni *chymi* 1.295.b.21
Alfaic quid 1.609.a.1.
Alfelud aduisionis modus 2.138.a.3
Alfelus quid 1.610.a.20
Algerarat sunt *scorpiones* habentes corpus gibbofum 2.227.b.1
Algerarat animal quale 2.227.a.1
Algerarat morsus cura 2.227.a.12
Algerarat morsus seu punctura 2.227.a.4
Alguada est *morphea* alba 2.244.b.4
Algere confectio, inuamenta, & descriptio 2.272.a.30
Algalamach quid 1.608.b.64
Aligibebenech nocumenta, & cura 2.202.b.63
de Alguada, *morphea*, & *albaras* 2.244.a.12
ad Alguada medicina quales conueniant 2.246.a.9
Alguada cura 2.245.a.37
Alguasem curatio, siue fligmatum 2.243.b.48
- ALGUESGUES CONFECTIO**
Confectio de *hiacyntho* 2.281.a.59
Hieralogedion 2.284.a.1
Theodoricon cu nuce muschata 2.285.a.38
Hiera Hip. 2.285.b.54
Acetum squilliticum 1.297.a.55
Medicina de muscho 2.115.b.56
Anacardinum 2.315.b.57
Confectio de *hiacyntho* 2.315.b.58
Theraca 2.315.b.53
Atybridatum 2.315.b.53
Theraca *Esdra* 2.315.b.54
Scelibe 2.315.b.54
Theraca carb. 2.315.b.55
Hiera *cattagini* 2.315.b.55
- ALGUESSET CONFECTIO**
Confectio de *hiacyntho* 2.181.60
Albarbe nocumenta & cura 2.208.b.60
Albauanie que anima sit virtus 1.74.a.52
Albarba ouum est venenum, sicut dicitur, vnius hore 2.208.b.65
Alhatras serpens 2.220.a.21
de Alharathati effugatione 2.214.b.33
Alhasce 1.959.b.8
Alienatio, cum motu, & percussione in capite, & nare est saluum 2.93.a.20
- ALIENATIONI CONFECTIO**
Confectio *Anacardi* 276.a.18
Hiera Hip. 2.285.b.56
Alimenti concocti distributio 1.27.a.66
Alimenti retentio sit per transuersos villos 1.72.b.8
Alimenta dura *puerorum* complexionem non sunt homogenea 1.73.b.8
Alimenta dura *iunibus* conueniunt 1.73.b.12
Alimenta duriora *pueri* cur non concoquant. *iunues* autem concoquant 1.73.b.5
Alimenta restaurant illud quod ex nostris corporib. dissoluitur 1.163.a.23
Alimenta masticatione aliquam coctionem suscipiunt 1.27.a.39
Alimenta perfecte coquantur in *stomacho* non ob eius calorem tantum, sed ob membrorum circumsantium caliditatem 1.27.a.2
Alimenta superflua raro in uenis digeruntur quamuis digerantur in *stomacho* 1.177.a.46
Alimentorum coctionem in ore adiunat salina 1.27.a.44
Alimentorum ubi concocta iam sunt, quae partes qui humores sint 1.27.b.24
Alimentorum ordo qualis esse debeat 1.175.b.8
ex Alimentis medicinalibus errores qui accidunt, quomodo corrigendi 1.174.b.37
Alindaracon trochisci quomodo fiant 2.268.a.34
Alchebichengi seu ranunculi nocumenta, & cura 2.307.a.50
Alchefere confectio 2.274.b.50
Alchelchelengi magni confectio 2.280.b.1
Alchelchelengi min. confectio 2.280.b.43
Alchidob nigrum 2.333.a.8
Alchochin confec. 2.278.a.46
Alcheshinengi conf. inuamenta & descriptio 2.274.b.28
Alabche est arbor in persia uenenofo fructus, & cura plantatur in *Aegypto*, est fructus eius de ijs, quae comeduntur 2.244.a.36
Allium est calefactium, exsiccatium in tertio usque ad quartum, & syluestre plus illo 1.276.a.28
Allium in vino datur ad illum, quem pupugit scorpio 2.200.a.66
Allium non facit sitim 1.844.b.30
Allium porrinum est composita virtutis ex alio, & porro 1.276.a.18
Allium qualiter coitum adiunet 1.276.a.57
Allium sanguinem calefacere, & putrefacere 2.362.a.15
Allium syluestre medicina propria est spleni 1.800.b.16
Allij species 1.276.a.14
Allio inest proprietates bona in sedando dolores colicae frigidae 1.1844.b.28
Allia sunt ex cibis, aut resistunt nenenis, & abscondunt ea & repellunt ipsa a corpore 2.227.b.30
Almezerion assumpti cura 2.203.a.38
Almezerion nocumenta 2.203.a.31
Almezerion dosi interficiens est 3.11.2.201.a.33
Almesire hepatis quid 1.768.b.52
Almesire hepatis signa 1.768.b.55
- Almismar* est similis capiti clauis 2.124.a.54
Almismar est nodus albus, rotundus 2.130.b.37
Almismar quomodo curetur 2.130.b.49
Almismar cum non curatur fit cancer 2.130.b.48
Almismar aliquando fit ex percussione, aliquando post exituras 2.130.b.40
Almismar plerimum accidit in pedibus & digitis pedum 2.130.b.42
Albos capillos facientia 2.236.b.6
Aloes est calidus usque ad tertium, siccus in tertio 1.273.b.64
Aloes sola est mala ualde hepatis 1.786.a.48
Aloes ablutus debilioris est solutionis, sed magis conferens *stomacho* 1.274.a.50
Aloes ablutus est debilius soluens, & magis conueniens calefacto, & febrienti 2.284.a.35
Aloes non ablutus est fortius saluus 2.284.a.38
Aloes non ablutus non exhibetur omni febrienti 2.284.a.36
Aloes qui melior 1.273.b.55
Aloes est inuatiua valde in infantibus, quorum inflantur ventres 1.737.b.26
Aloes uirtus non penetrat ad longinqua corporis, immo non pertransit hepar 1.274.a.57
Aloes quem antiquatur, fit nigrior 1.273.b.55
Aloes euacuat humorem in *stomacho* imbibitum 1.707.a.3
Aloes est conueniens in euacuationibus *stomachi* 1.707.a.60
Aloes indus est plurimi inuamenti 1.274.b.1
Aloes materiei *grossae* in febribus, opportunum medicamentum 2.27.b.21
Aloes arabici nocumenta 1.274.a.56
Aloes est radix in *hiera* picra 2.265.b.28
Aloe epota, frigido tempore, verendum ne sanguinem educat 1.274.b.3
Aloe abluta est melior ad confortandum non abluta, ad purgandum 1.707.a.6
Aloe est conuenientior alijs solutiuus *stomacho* 1.274.a.48
Aloes, uel permixtus minuit uirtutem eius 1.274.a.52
Aloe quandoque educit sanguinem 1.274.a.60
Aloe siccus educit 1.748.b.5
Aloem in potu dare in diebus frigoris, est timorofum 1.278.b.13
aloe quum ponitur in medicinis solutiuus, expellit nocumentum earum a *stomacho* 1.274.a.46
aloe quid substituendum 1.274.b.4
aloes dosi 1.274.a.44
de alopecia 1.234.a.47
alopecia quomodo generetur 2.256.a.48
alopecia nominatur, quia accidat vulpibus 2.233.b.40
alopecia materia 2.233.b.48
alopecia signa 2.233.b.50
alopecia cura 2.233.b.65
alopecia cause 2.233.b.36
alopecia

I N D E X

Alopecia differentia à thiria. 2.223.
b.42

A L O P E C I A E conferunt.

Abfinthium 1.260.a.50
Adrimia 1.261.b.41
Arsenicum cum gumma pini 1.268.
b.3
Asta illinita cum aceto, & pipere 1.
269.b.55
Apium siluestre 1.270.b.50
Arundinis cortices, & radix 1.274.
b.23
*Abrotanum adustum solum, & cum al
cheria, aut cum oleo de raphano* 1.274.
b.41
Adeps urfi, & asini 1.275.b.38
allium montanum 1.276.a.28
asphodelus 1.277.a.8
auri linatura 1.277.b.56
adianti cinis cum oleo 1.283.a.40
Cepæ 1.287.a.42
Caro ranarum adusta 1.296.a.24
egylops 1.309.a.8
Ericij cutis adusta mista cū pice 1.312.
b.10
Eupatorium 1.314.b.41
Carduus 1.331.b.14
Cinis capitis leporis, & proprie marini
1.338.b.67
*Leporis marini caput adustum, proprie
cum adipe urfi* 1.339.a.48
*Muris stercus, & proprie cum cepe lini
tum* 1.360.b.50
Narcissi radix 1.363.b.48
Nenupharis radix cum pice 1.464.
b.40
Oleum laurinum 1.368.b.35
Oleum de cherua 1.369.a.55
Pellis viperæ adusta 1.373.b.33
Pix 1.374.a.12
Ruta 1.381.b.42
Raphanum cum farina lolij 1.382.b.54
Squilla 1.385.b.9
Spuma maris 1.388.b.1
Stercus caprarum adustum, & talpæ 1.
389.b.53
Serpentis comestio 1.390.b.53
Staphisagria 1.391.b.46
Beta 1.395.b.53
Squilla 1.397.b.15
Synapis 1.400.b.21
Rutæ sylvestris gumma 1.405.a.55
Caprine ungula cinis cum aceto 1.410.
b.18

A L O P E C I A M P H L E G M A ticam sanat.

Anacardi mel 1.266.a.14
**A L O P E C I A E C O N F E R E N
tia composita.**
Hieralogodon 2.74.b.34
Hiera Rusi 2.284.a.33
Linimentum proprium 2.333.a.32

Alphaer 1.692.a.15
Alrosbot indurantiæ epibemata 2.187
b.60
Alrosboth æquationis regimen 2.188.
a.6
*Alfabasati causæ appropinquant causis sca
bici* 2.250.a.22
Alfabasati quomodo generatur 2.255.
b.50
Alfulendati confectio 2.137.b.38
*Alfulendati est urina hircorum montano
norum* 2.137.b.50
Alfulendati minor 2.138.a.56
Alfurie quale 1.267.b.63
Althea 1.306.b.16
Althea calida est cum equalitate 1.276.
b.21
*Alteratiue debilitas sequitur omnem com
plexionem* 1.777.b.14
*Alteratiue debilitas plurimum est propter
frigidiorem tantum* 1.777.b.17
Alteratrici facultatis errore fit atrophica
1.71.b.56
Alumen adustum exsiccat in secundo 1.275.
a.53
Alumen scissum quale 1.975.a.27
Alumen est calidum, & siccum ad tertium
1.275.a.32
*Aluminis aqua, quæ nocumenta inerat bi
benti, & cura* 2.202.a.39
Aluminis species sunt plurimæ 1.275.
a.24
*Aluminis species in medicinam ingredien
tes sunt tres* 1.275.a.25
Aluminoso aqua retinent hæmorrhoidas
1.858.b.1
Aluminosis aquis sunt contrarie sulphureæ
2.253.b.50
Aluminati quæ ægritudo 1.913.a.54
*Aluorati est medium corporis vtriusque
lateris mensura 4. digitorum ab albora
ti. umbilico* 2.144.a.29
Alui excrementa. Vide Egestio.
Alzahir signa 1.815.a.56
*Alzimir, siue arginis nocumenta, ex
cius assumptione* 2.201.b.50
Amara faciunt egestionem mordicatinam
1.831.b.4
Amara faciunt egestionem excoctiuam
1.831.b.4
Amara faciunt egestionem dolorosam 1.
831.b.4
Amaritudinis oris causa 1.798.a.45
*Amarus sapor significat caliditatem, &
cholera* 1.699.a.63
Ambra est manatio fontis in mari 1.273.
a.65
Ambra quæ melior 1.273.b.2
Ambra quæ deterior 1.273.b.3
Ambra cum quibus adulteretur 1.273.
Ambra est calida in secundo, sicca in primo
1.273.b.7
Ambra complexio 2.344.b.20
Ambra non esse de spuma maris 1.273.
b.9
Ambra non esse stercus animalis maris
1.273.b.10

*Amygdala amara est medicina absque ni
trimento* 1.271.b.22
Amygdala amara est calida in secundo 1.
271.b.12
Amygdala amara interficit vulpes 2.213.
b.52
Amygdalæ amara gummi facultas 1.271.
b.14
*Amygdalæ amara aperit oppilationes
accidentis in extremitatibus venarum*
1.271.b.57
*Amygdala dulcis est per accidens inflati
ua* 1.271.b.19
*Amygdala dulcis bonum prabet nutritum
tum, licet paruum* 1.271.b.24
*Amygdala dulcis æqualis est, ad humidi
tatem parum declinans* 1.271.b.11
Amygdala dulcis nutrimentum est paruum
1.271.b.20
*Amygdala quamvis temperata, rancidita
men calefacit* 1.246.a.14
*Amygdala quæ comeduntur cum zuc
charo, descendunt velociter, & eorum
succus est grauis commouens cholera
sua dulcedine* 1.271.b.62
*Amygdalæ sunt difficilis digestionis, &
boni humoris, & pauci nutrimenti* 1.
271.b.60
*Amygdalæ mundificant humectationem
stomachi* 1.271.b.59
*Amygdalæ due in radice linguæ quid, &
quod earum iuuamentum* 1.608.b.55
Amygdalæ condite 2.302.b.55
*Amygdalæ rancidæ sunt causa tinctuosita
tis* 1.271.b.6
Amygdalarum oleum lenius corpore ipsius
1.271.b.25
*Amygdalinum oleum omnibus speciebus
hydropis iuuamentum est* 1.735.b.36
*Amygdalarum vntuositas est minor vntu
ositate nucis* 1.271.b.5
2.325.b.62
Medicamen

A M Y G D A L A R U M apostematibus con ferunt.

A M Y G D A L A R U M ægritudinibus con ferunt.

Bitumen iudaicum 1.285.b.22
Faba cum melle, & farina senegali
1.315.a.66
Parietaria 1.333.a.33
1.347.b.15
Lac

A M Y G D A L A R U M doloribus conferunt.

Cedrus 1.301.a.1.168.b.60
Virga pastoris succus 1.110.a.36
Amygdalas non esse graues stomacho 1.
759.a.62
Amundus serpentis 2.219.a.42
Ammeos calidum est, & siccum in terria
1.273.a.5

INDEX

Amni citrinum colorem facit 1.273.a.9
Ammoniacum est attractiuū forte 2.154.
 a.1
Ammoniacum nocet Stomacho 2.269.
 a.53
Ammoniacum in potu sumptum ad 3.ij.
cum aqua mellis soluit aquositatem aseli-
tis 1.788.b.41
Ammoniaci medicina est propria spleni 1.
 800. b.12
Anomi descriptio 1.269.a.60
Anomi odor est, sicut odor rutæ 1.269.
 a.66
Anomi virtus est, sicut virtus acori 1.
 269.b.20
Anomi facultas 1.269. b.19
anomonum quod melius 1.269. b.2
anomonum quod deterius 1.269. b.4
anomonum calidum est, & siccum in secun-
do 1.269. b.16
anoras danic nocuent, & cura 2.204.
 b.27
anylum frigidum est, & siccum in primo
1.272. b.56
anylum mundificat, & lenificat 1.272.
 b.57
anylum est frigidum, & humidum 1.316.
 a.45
anas calidior est omnibus anibus domesti-
cis 1.266. a.35
anatis adeps est subtilis valde 1.275. b.28
anatis adeps est calidior adipe gallinæ 1.
 275. b.29
anatis adeps est vehementis inuamenti in
doloribus hæmorrhoidarum 1.859. a.44
anatis adipis facultas 1.275. b.28
anatis caro spissi, multi & mali nutrimenti
est 1.113. b.1
anatis caro est impinguatior 2.257. b.2
anatis caro, quum digeritur nutritibilior est
omnibus caribus auium 1.266. a.48
anatis pinguedo maxime dolorem sedat 1.
 266. a.38
anatis caro ventositatem dissoluit 1.266.
 a.41
anatis caro plurimi est nutrimenti 1.266.
 a.42
anatis caro impinguat 1.266. a.43
anatis caro est grauis, & proprie caro an-
seri 1.266. a.46
anatis caro qualis 1.295. b.40. 296. a.6
anacardi adurunt melancholiā 2.203. b.8
anacardi faciunt egritudines acutas &
quandoque destrunt quedam membra
2.203. b.6
anacardi faciunt accidere alienationem ei,
qui saluatur ex assumptione illorum 2.
 203. b.6
anacardi non nocent quibusdam homini-
bus cum proprietate, & proprie quan-
do comedunt eos cum nucibus 2.203.
 b.10
anacardi si ponerentur in theriaca, corrump-
perunt medicinas, & proprie carnem vi-
peræ 2.265. b.32
anacardi mel vlceratiuum est, apostematium,
adusium sanguinis & humorum

1.266. a.10
anacardorū assuptorū curatio 2.203. b.14
anacardorū bezabar est nux 2.203. b.24
anacardorum nocuenta 2.203. b.3
anacardorum pondus 11. aur. interficit 2.
 203. b.9
anacardinum ad contractionem 2.276.
 a.1
ancham fractam habens parum denudatur
a claudicatione 2.197. b.45
anchæ doloris regimen leue 1.976. b.49
anchæ doloris in quo sit difficilis curatio 1.
 980. b.2
anche dislocatio 2.179. a.51
anche dislocationis signa 2.179. b.4
anche dislocationis cura 2.179. b.30
anche doloris curatio 1.980. a.35
anche dolori vehementer nocet repercussio
1.980. a.80
anche doloris causa 1.969. a.58
anche in dolore mortis in xxv. signa 1.
 969. b.10

ANCHARUM DOLORIBUS CONFERUNT

† Hartanita 1.273. a.52
† Capparis radices cortices 1.293. b.40
† Cordumeni 1.300. a.13
† Hypericon decoctum cum vino 1.335.
 a.18
† Muria 1.360. a.54
† Origanum 1.370. b.57
† Petroleum 1.375. a.36
† Pilcium salitorum succus 1.376. a.48
† Scammonia cū aceto, & sauiæ 1.393.
 b.33
† Serapium 1.394. b.24
ancharum dolores quandoque sedat impre-
gnatio 1.928. b.55

ANCHARUM DOLORIBUS CONFERENTIA COMPOSITA.

† Theodoricon cum nuce muschata 2.
 285. a.42
† Pilula de casia maiores 2.308. a.58
† Pilula de casia minores 2.308. b.9
† Pilula de euphorbio 2.310. a.19
† Pilula de serapino 2.310. b.5
† Pilula de casia 2.318. a.40
† Oleum de euphorbio 2.318. a.41
† Confectio Hermetis 2.318. a.41
andrius serpens qualis sit 2.216. b.16
andrius & hydra, an sint unus, dubitat A-
uic. 2.216. b.46
andrius serpens interficit in tertia hora 2.
 216. b.25
andrii morsus cura 2.216. b.33
anemone est calida & humida in secundo
1.398. b.10
aneurisma quid 1.92. b.5
angina causa 1.610. b.33
angina signa 1.612. a.23
angina per chirurgiam curatio 1.616.
 b.62
angina curatio 1.606. b.54. & 1.614.
 b.8

in angina admirabile inuamentum asserre si-
lum purpura tinctum, a quo vipera sit
stragulata, egri collo circumdatum
 1.613. b.55

ANGUSTIAE CONFERENCE COMPOSITA.

Trochisci de camphora 2.305. b.55
Trochisci de berberis 2.304. b.4
Trochisci 2.306. b.55
Anbelitus laudabilis 2.381. a.23
anbelitus frigidus in egritudinibus acutis
malus 2.90. a.3
anbelitus, quibus sæter in feb. pestil. ij. mo-
riuntur, quia putredo est iam confirma-
ta in corde 2.68. b.35
anbelitus frequens, cum syncopi, mortem
intra quatuor horas adesse significat de
bili agro 2.99. b.62
anbelitus membris aqua ex niue obest. 1.
 179. a.53
anbelitus aliquando indicat ephemeram 2.
 8. b.68
anbelitus a quibus instrumentis fiat 1.624.
 b.15
anbelitus est fortis significationis, & cur-
rit cursu pulsus 1.625. a.33
anbelitus magnus, & parvus qui, & eoru
causæ 1.626. a.22
anbelitus brevis qui 1.627. b.27
anbelitus longus qui 1.627. b.18
anbelitus velox qui, & eius causæ 1.627.
 b.35
anbelitus vehemens qui 1.627. a.42
anbelitus altus, et sublimis qui 1.627. a.44
anbelitus frequens qui, & eius causæ 1.
 627. b.60
anbelitus dormientis qualis 1.620. a.22
anbelitus pulmonem mouens quid significet
 1.628. a.62
anbelitus frigidus quid significet 1.628.
 a.14
anbelitus fatidus qui, & quid significet 1.
 628. a.24
anbelitus duplex qui, & eius causæ 1.
 629. a.23
anbelitus duplex a frigore, a febre sanatur
 1.629. a.42
anbelitus difficilis qui, & eius causæ 1.
 629. a.54
anbelitus eius, qui ab aliqua re repletus est
qualis 1.630. a.4
anbelitus balneatio qualis 1.630. a.14
anbelitus dolentis in membris pectoris qui
 1.630. a.30
anbelitus asthmatici qui 1.630. a.53
anbelitus eius, qui constringitur, 1.630.
 a.49
anbelitus paucus, uel dimidiatus qualis 1.
 629. a.48
anbelitus saniem habentium 1.630. a.56
anbelitus qualis qualem cordis temperiem
indicit 1.672. 17
anbelitus membrorum est communitas cum
hepate 1.763. b.18
anbelitus membra plurimum communicant
 cum

INDEX

cum hepatis gibbositate 1.780.a.24
Anhelitus in hydropisi quandoque alteratur propter compressionem officialem 1.780.b.5
Anhelitus constrictionis in febr. regimen 2.37.b.38
Anhelitus signa mala 2.90.a.b
Anhelitus malitia expositi sunt impingui 2.260.a.31
Anhelitus constrictione facta causa angina quo differat à facta causa peripneumoniae 1.612.a.53
Anhelitus motus est uoluntarius 1.624.a.62
Anhelitus usus qui 1.624.a.65
Anhelitus differentiæ 1.624.b.54
Anhelitus membra quæ 1.625.a.1
Anhelitus nocuenti causa 1.625.a.3
Anhelitus membra quod laborioso motu affligantur, causa quatuor 1.626.b.28
Anhelitus parui causa 1.627.a.60
Anhelitus parui signa 1.627.b.3
Anhelitus signa 1.627.a.8
Anhelitus tardæ causa 1.627.b.51
Anhelitus malitia unde 1.628.a.62
Anhelitus malitia ex gibbositate 1.666.a.58
Anhelitus constrictionem aliquando accidere facit hydrops 1.780.b.1
Anhelitus constrictione a quibus causis pendat, & de cura earum 2.37.b.39

ANHELITUS CORREPTIONI conferunt.

Vitis alba 1.319.b.16
Anhelitus constrictione quid, & eius causa 1.628.b.23
Anhelitus permutatio de uno ad alium quomodo se habeat 1.628.a.36
Anhelitus difficultas quæ 1.628.b.43
Anhelitus præparatio, quæ, & eius causa 1.629.b.17
Anhelitus diversitas quæ 1.629.a.17
Anhelitus duplex signum est malum in agnitudinibus acutis, & febribus 1.629.a.40
Anhelitus ætatum quales 1.629.b.48
Anhelitus suffocati, qualis 1.631.a.67
Anhelitus malitiæ, & difficultatis curatio 1.634.a.42. & b.29
Anhelitus vehementia pleuriticorum quomodo succurrendum 1.665.a.62
Anhelitus nocuentum multoties accidit ex stomachi refrigeratione 1.704.a.39
Anhelitus malitia quandoque fit propter hepatis 1.752.a.21
Anhelitus constrictione quando curabilis, & quando non 1.519.b.55
Anhelitus difficultas quandoque sequitur hepatis oppilationem 1.763.b.16

ANHELITUS DIFFICULTATI conferunt.

Apium 1.271.a.1
Abrotanum 1.274.b.56
Balsamum 1.279.a.31
Ozimum fluuiiale 1.283.b.30

Crocus 1.290.a.28
Coloquintida 1.290.b.34
Cyminum cum aceto mixto cum aqua 1.293.a.47
Cupressi nux 1.297.b.41

APOSTEMATIBVS duris confert.

Adeps leonis 1.275.b.41
Ben 1.78.b.56
Bellium 1.285.a.8
Cerusa 1.286.b.40
Cicer 1.291.a.20
Coloquintida in oleo coctæ oleum 1.290.b.33
Cedrus cum aqua hyssopi 1.301.a.38
Elleborus niger 1.136.b.53
Fici decoctio cum spuma synapis 1.322.b.22
Oleum de Ireos cum aceto 1.334.b.12
Oleum lilij 1.348.b.17
Laurus 1.231.b.3
Amygdalinum 1.368.b.57
Ruta succus calefactus in cortice grana 1.381.b.62

ANHELITUS DIFFICULTATI conferentia composita.

Hiera Archigenis 2.284.b.16
Theodoricon magnum 2.284.b.52
Loboc de squilla 2.295.a.20
Acetum squilliticum 2.297.a.44
Trochisci de rosas Asclepiadis 2.303.a.48
Trochisci 2.306.b.54
Trochisci de papauere 2.316.a.66
Syrupus proprius 2.327.b.35

ANHELITUS CONSTRICTIONI conferunt.

Trochisci de papauere 2.316.a.66
Confectio Cæsaris 2.316.a.60
Medicina de muscho 2.316.a.61
Pilule de x.tracl. 2.316.a.61
Medicina diamarte 2.316.a.62
Medicina de curcuma 2.316.a.62
Diafalsur 2.316.a.62
Philonium 2.316.a.63
Medicina Keted regis 2.316.a.63
Loboc de squilla 2.316.a.65
Oxymel de squilla 2.316.a.65
Anhelitus paruo quando associatur raritas, significat mortificationem naturæ 1.627.a.64
Anhelitus paruo quando iungitur frequentia, quid significet 1.627.a.65
Anhelitus & eius difficultati confert crocus vehementer 1.634.b.20

ANHELITVS DILATIONI conferunt.

Cydonij succus 1.298.b.54
Calamenthi decoctio 1.299.b.1
Arum 1.362.a.1

ANO CONFERVNT.

Anethi cinis 1.275.b.11
Bellirici 1.282.a.50
Silique 1.306.a.1
Embilicus 1.310.a.67
Uris fructus 1.409.b.55
Lilij radix, & proprie ireos 1.348.b.40
Nigella cum nitro 1.365.b.55
Urina infantium lactentium 1.408.a.55

Anhelitus breui quando associatur raritas, significat mortificationem innati caloris 1.627.b.33
Anhelitus constitui ex duobus motibus, & duabus quietibus 1.624.b.60
ob *Anhelitum*, cordi quod nocuentum contingat 1.674.a.1
Anhelitus minorant ulcera stomachi 1.734.b.62

ANHELITUM ALLEMIANTIA composita.

Theriaca magna 2.265.b.68. & 2.266.b.28
Mythridatum 2.278.b.60
Cæsaris decoctio 2.209.b.30
Confectio de muscho 2.274.b.57
Medicina de muscho dulcis 2.285.a.46
Diamarte 2.276.b.38
Philonium romanum 2.278.a.61
Diafalsur 2.278.a.14
Confectio Kabith regis 2.279.a.62
Hieralogodon 2.283.b.62
Anima luce gaudet, tristatur tenebris, & cur 2.225.a.40
Anima uoce philosophi quid intelligant 1.734.b.31
Anima ac cidentia omnia sequuntur aut eis associantur motiones spiritus interioris vel exterioris 2.110.a.60
Anima uirtutum latorem in membris malum creauit Deus spiritum 2.334.a.8
Anima uirum primum appendiculi creauit Deus spiritum 2.334.a.12
Anima uires affert spiritus ex cerebro, ut putant aliqui 2.334.b.20
Anima manatio secunda in membris corporis fit mediante spiritu 2.334.a.14
Anima uires spiritus recipit a corde secundo dum aliquos, ita quod non indiget alio membro, ut hepate, aut cerebro, ad perfectionem 2.334.b.32
Anima instrumentum est corpus 1.135.a.30
Anima inimica sunt tenebre 2.335.a.40
Anima amica est lux 2.335.a.40
Anima affectus quomodo ad gaudium tristitiam disponant 2.334.a.61
Anima affectus pro sumendorum ciborum ratione quales esse debent 2.334.b.56
Anima subuersio dicitur nasci insepulta 1.738.b.63
Anima

INDEX

Anima subuersio quandoque dicitur de-
structio appetitus 1.73.8.b.64
Animi accidentia aliquando mouent crifim
2.82.b.22
Animi affectiones quantum in cor im-
primant 1.674.a.46
Animi affectiones syncopin quandoque et
mortem etiam inducunt 1.674.a.41

ANIMAM CONFORTA- tia composita.

Confectio philosophorum 2.300.b.36
Confectio de musco 2.174.b.60
Kaniati melonis longi 2.293.b.40
Anchi calefactio est inter secundum, et
tertium, et eius exsiccatio inter primum,
et secundum 1.275.a.50
Animal habens xliij. pedes 2.230.a.22
Animal plus comedens, et debilius cor-
dis est habens maius hepar. 1.750.
b.3
Animalis spiritus non est aptus suscipien-
da anima, quae principium est sensus et
motus, nisi postquam in cerebro fuerit
preparatus 1.7.a.66
Animalis facultas non aduenit ad mem-
bra, nisi post vitalis aduentum. 1.78.
a.14
Animalis virtus duplex. una sicut com-
prehensua, et altera motiua. 1.75.a.21
Animalis virtus comprehensua est du-
plex. manifeste comprehensua, et oc-
culte 1.75.a.25
Animalis virtutis sedes cerebrum est 1.
70.b.48
Animalis habentis 44. pedes morsus, et
cura eius 2.30.a.24
Animalem virtutem laxat somnus 1.109.
b.37
Animales operationes ex cerebro 1.70.
b.19
Animalia quae interficiunt corporib. suis,
aut corrumpunt, quae sint, vide 2.208.
a.30
Animalia venenosa quomodo effugentur
2.213.b.10
Animalia rapacia, quae interficiant 2.213.
b.52
Animalia, quae sunt rabiosa 2.220.a.40
Animalia frigida complexionis in hyeme
sunt mortua 2.215.b.3
Animalia marina reptilia, venenosa, cura-
tio 2.230.b.40
Animalia cordis magni cur timida 1.670.
b.18
Animalia parui cordis cur audacia 1.670.
b.23
Animalia plura cur in hyeme abstineant
a cibo 1.715.a.7
Animalia ex putri materia ex quibus ci-
bentur 1.851.a.9
Animalia ex putri materia cur generata 1.
851.a.2
Animalis virtus comprehensua occulte
est sicut genus quinque virtutum 1.75.
a.40

Animali vi destructa viuunt tamen mem-
brum potest remanere 1.74.a.13

Animalium venenosorum plurima dili-
gunt odorem vini 2.198.b.35
Animalium sudoris nocumenta, et cura 2.
210.a.53
Animalium morsionibus medicina quae bi-
buntur 2.212.a.33
Animalium duorum morsus et cura quo-
rum nomina sunt ignota Aui. 2.229.
a.12

Animalium venena quaedam sunt in toto
corpore, quaedam in aliquo membro par-
ticulari 2.208.a.14
ad Animalium puncturas epibemata 2.
212.b.54
Animalium venenosorum morsu, quare ac-
cidit frigus extremitatum 2.215.a.56
de animalium venenosorum paruorum pun-
ctura, et morsu 2.225.a.35
in animalium quorundam magnorum cor-
de os inueniri, et quid sit 1.670.b.30
Animalium ex putri materia generatio vn-
de 1.850.b.69
ab Animalibus venenosis caetela mirabi-
lis 2.213.b.30
Anus est cum membris facile suscipienti-
bus superfluitates propter calidiorum
suam naturam 2.118.a.41
Ani signa in crisi 2.292.a.42
Ani vulneribus carnem generantia 2.
147.a.52
Anus est uehementis sensus 1.855.b.4
Ani egritudines sunt difficiles sanatu, et
cur 1.855.a.68

ANIFISSURIS conferunt.

Agnus castus 1.266.b.48
Aloe 1.274.b.1
Cersua 1.286.b.44
Cancer fluminalis cinis 1.298.a.2
Lycium 1.339.b.59
Pix 1.374.a.44
Pisciculorum salitorum aqua 1.376.
a.56
Sanguis draconis 1.377.b.59

ANIVLCERIBVS confert.

Fel tauri 1.318.a.11
Grana granati cum melle 1.329.a.7
Lycium 1.339.b.52
Lac 1.343.a.12
Oleum uetus cum aqua acris 1.370.
a.20
Olibanum 1.370.b.40
Ruta cum melle, et oleo 1.382.a.15
Turia 1.406.a.5
Ani apostematum causa 1.360.a.16
Ani apostemata quum collectionem fa-
ciunt, et sunt ulceratim super ea,
quod sunt fistule 1.860.a.20
Ani apostemata, quum collectionem faciunt,
ante maturationem aperienda 1.860.a.
22. et a.60

ANIAPOSTEMATIBVS conferunt.

Aloe 1.274.a.9.b.1
Altheae radice decoctio et eius folia
1.276.b.50
Bellium 1.285.a.36
Cerebrum anatis 1.289.b.58
Fennugraci oleum 1.316.b.41
Lac 1.344.a.20
Lens factio ex ea emplastro cum melli-
crato, et cydonio, et oleo rosato 1.
349.b.40
Melilotum 1.352.a.34
Orem cum oleo rosato 1.347.a.44
Oleum de cherua 1.369.a.24
Squinanthi flos 1.386.a.56
Turia 1.405.a.6
Parthenium 1.407.a.46

ANIAPOSTEMA- tibus conferentia com- posita.

Hiera Andromachi 2.286.a.26
Oleum alchebengi 2.313.a.41
Ani fistulam fieri quando timendum 1.
860.a.10
Ani rhagadiarum causa 1.860.b.28
Ani rhagadias habentium vicius 1.861.
a.58
Ani rhagadijs olea iuuatiua 1.861.a.36
Ani rhagadiarum medicinarum differen-
tia 1.860.b.41
Ani rhagadiarum medicina incarnatiua
sunt styptica exsiccatiua 1.860.b.45
Ani rhagadiarum medicina incarnatiua
1.860.b.47
Ani rhagadiarum medicina a proprietate
1.860.b.60
Ani rhagadiarum haemorrhoidarum cu-
ratio 1.861.a.44
Ani rhagadiarum apostematum curatio
1.861.a.40
Ani rhagadiarum curatio 1.860.b.41

ANIRHAGADIIS confert.

Lactuca asini 1.351.a.46
Ani exitum ad exteriora sequitur sepe-
mero colica 1.861.b.35
Ani egressionis curatio 1.862.a.7
Ani egressionis curatio 1.862.a.10
Ani egressionis curatio 1.832.a.55

ANIEGRESSIONI conferunt.

Acacia 1.261.a.26
Anagallis 1.267.b.12
Ozimum flumiale cum aceto, et oleo
sato 1.283.b.16
Cydonij decoctio clysterizata 1.299.
b.15
Cyclaminis aqua cum aceto 1.321.a.6
Ani fistule penetrantes, et non penetrantes
quib. signis distinguantur 1.862.b.10
Ani

I N D E X

Ani fistulae quae incoluiores, & quae deteriores 1.861.b.1
ani fistularum differentiae 1.861.a.66
ani fistularum causae 1.862.a.63
ani fistularum curatio 1.861.b.36
ani fistularum penetrantium curatio 1.862.b.52
ani fistularum dolori cum quibus succurratur 1.862.b.45

ANI DOLORI CONFERT.

Oleum alchebengi 2.317.b.38

ANI DOLORIBVS conferentia composita.

Oleum alchebengi 2.313.a.41
Unguentum charmez 2.314.b.20
ani fistulas incarnantia 1.862.b.46
ani fistulas non penetrantes sine curatione dimittendas 1.862.b.35
ani mollificatio cum sensu, est incoluio 1.861.b.39
ani mollificationis curatio 1.861.b.41
ex ani mollificatione accidit exitus fecis in voluntarij 1.861.b.30

ANI EGRESSIONI, & mollificationi confert.

Medicamen Gal. 2.331.a.62

ANI EXITV CONFERT.

Myrti decoctio 1.352.b.64
Masticis folia 1.354.b.25
Oua 1.367.a.1
ani paralysis causae 1.861.b.16
ani paralysis quae incurabilis 1.861.b.28
ani paralysis curatio 1.861.b.41
ani lacertus est creatus ad retinendum 1.911.a.46
ani mollificationis causa 1.861.b.15
ani pruritus causa 1.863.a.6
ani pruritus curatio 1.863.a.14
ani protensio ad exteriora 1.861.b.32
ani redeuntis curatio facilius est curatione apostemosis, qui non redit 1.862.a.6
ani vlcus curatio 1.863.a.30

ANI VLCERIBVS DIFFICILIS consoludationis confert.

aloe 1.274.a.15

ANI PVSTVLIS CONFERT.

arsenicum cum oleo rosaceo 1.268.b.18

ANI CORRUPTIONI conferentia composita.

Medicina dicta donum Dei 2.282.a.23
Hiera Andromachi 2.286.a.26
anum quid consiringat 1.835.b.48
in ano dolor multiplicatur, quia est vehementis sensus 1.855.b.12
anum aliquando spasmarum 1.812.a.27

ANI DOLORI CONFERT.

Oleum alchebengi 2.313.a.41
Rosa 1.381.a.66
Squilla semen cum melle 1.385.b.45
anisum est odoriferum, & nutritium 1.746.a.14
anisum confert maxime debilitati stomachi 2.51.b.22
anisum loco carui ponitur 1.259.b.36
annus malus est qui tempora omnia eiusdem qualitatis habet 1.99.a.62
anni tempora alia sunt secundum medicos alia secundum Astrologos 1.96.b.64
anserum ala sunt bone digestionis, & nutriti 1.266.b.60
antimonium consringit, siccit sine mordicatione, & sanguinis fluxum cohibet 1.261.b.59
aperitina medicina quae 2.341.b.54
aperitina medicina quando cordialibus adiungenda 2.343.b.14
aperitinae medicinae quae 1.773.a.44
aperitinae medicinae quae 1.778.a.54
aperitinae medicinae proxima temperamento quae 1.764.a.28
aperitinae medicinae calidae quae 1.764.a.43
aperitinae medicinae calidae necessariae sunt in chronicis morbis 1.764.a.12
aperitinae medicinae frigidae quae 1.764.a.13
aperitinarum medicinarum differentiae 1.764.a.9
aperitientia oppilationes, ut feniculum & apium conueniant uariolis 2.74.b.62
cum aperitiuis cur styptica commiscenda 2.28.a.60

APERITIVA COMPOSITA.

Trochisci de absinthio 2.304.b.56
aphtha, vide alchola
aphtha infantibus cur accidant 1.167.b.64
aphtharum in infantibus curatio 1.168.a.7
Britanica 1.283.b.50
Butyrum 1.283.a.62
Camphora 1.291.b.45

APHTHIS CONFERT.

Cubabe 1.292.b.35
Coriandri sicci puluerizatio, & succum humidi 1.294.b.43
Cyperus 1.297.a.58
Crocus hortulanus sylvestris cum melle 1.299.a.24
Malua masticata 1.306.a.47
Fel testudinis 1.317.b.48
Glans 1.323.b.18
Galla 1.327.b.60
Lycium 1.339.b.38
Lutum armenum 1.341.b.50
Lingua bouis 1.344.b.48
Plantaginis foliorum aqua 1.345.a.36
Laetuca asini cum melle 1.371.b.52
Folia oliuarum sylvestrium masticata 1.369.b.58
Pentaphyllonis radices decoctio 1.371.b.1
Piscium parvorum muria 1.376.a.40
Rubi folia 1.391.a.28
Spodium 1.391.b.51
Staphisagria cum melle 1.400.a.10
Testudinis fel 1.400.b.6
Testiculus canis
apis est minoris calefactionis quam vespa
apis est minoris calefactionis quam vespa 2.220.b.4
apis morsus & cura 2.220.b.52
apis dimittit aculeum in punctura 2.220.b.53

APIS PUNCTV AE CONFERT.

altheae decoctio cum uino, aut aceto 1.276.b.60
Laurus 1.51.b.50
apium an stomacho confert 1.271.a.7
apium conueniens est comedere cum lacte 1.711.a.13
ca 1.756.b.35
apium aperit oppilationem 1.756.b.35
apium domesticum secundum Rhasiam est humidum 1.770.b.42
apium romanum stomacho melius est 1.271.a.12
apium Romanum montanum est fortius 1.270.b.40
apium est calidum in primo, & siccum in secundo 1.270.b.41
apij species 1.270.b.50
apij comestio in consuetudine replet humore 1.271.a.26
ditate acri matricem 1.271.a.29
apij ab accceptione cur abla Glans prohibetur 1.271.a.29
da 1.271.a.29
apij semen est odoriferum, & nutritium 1.745.b.11
apij semen uermes maxime interficit 1.854.a.58
apoplexia quibus signis a matricis pressione differat 1.958.a.24
apoplexia uere cur accidat 1.100.b.21
apoplexia autumno cur quandoque accedat 1.101.b.20
apoplexiae expositi sunt impingui in pma etate 2.270.a.38

I N D E X

in Apoplexia principio sanguinem vsq;
ad syn. opim educendum 1.222.b.62
Apoplexie preparat supinus decubitus 1.
181.b.60

A P O P L E X I A E C O N F E - rentia composita.

Theriaca magna 2.265.b.63
Mybridatum 2.108.a.23
Hieralogodon 2.284.a.2
Theriaca 2.316.a.1
Mybridatum 2.316.a.1
Theriaca Esdrae 2.316.a.1
Oleum alchechengi 2.316.a.1
Apoplexiam que portendant 1.191.
a.46
Apoplexiam inducit ebrietas frequens 1.
181.a.62
Apoplexiam minatur ictu multum 1.
191.a.26
Apoplexiam minatur scoromia frequens
1.191.a.23
Apoplexiam minatur sensuum & motio-
num turbulentia perdurans 1.191.
a.29
Apoplexiam minatur incubus frequens
1.191.a.32
Apoplexiam prognoscitur urina sper-
mati similis apparet in principio 1.
152.b.38
Apoplexia egritudo est composita 1.
92.a.51
Apoplexia omne habet egritudinis ge-
nus 1.92.a.55
Apoplexia mollibus membris accidit 1.92.
b.2
Apoplexia non peruenit dum naturam no
submergit materia 2.110.b.14
Apoplexia cum incipit incedere iitine
exitura, tunc dimittatur in frigidatio,
& incedatur in viam eius, quod matu-
rat, & aperit 2.111.a.30
Apoplexia attrahatur a membro nobili
ad ignobile deinde curetur 2.111.
a.53
Apoplexia quomodo rumpendum 1.
734.a.55
Apoplexia cur inducat syncopim 1.680.
a.58
Apoplexia ex fractura quandoque proue-
nit 1.125.b.23
Apoplexia omne quod apparet, & postea
redit est malum 2.91.b.54
Apoplexia Almesmar dictum, vide Al-
mesmar
Apoplexia quod dicitur dracunculus, vi-
de Vena medeni.
Apoplexia calidum, aut est a sanguine &
similibus, aut a cholera, et similibus 2.
107.b.40
Apoplexia calidum non ex sanguine &
bile tantum, sed ex quacunque materia
fit calida 1.92.b.32
Apoplexia calidum in visceribus quando
fit exitura, quomodo cognoscatur 2.
121.a.44

Apoplexia calidum quandoque incipit cu
solutione continuitatis intrinseca 2.
110.a.30
Apoplexia profundum ad cutem extrahē-
dum 1.229.a.30
Apoplexia calidum hepatis quibus signis
a pleuritide differat 1.768.b.15
Apoplexia calidum quando permutatur
ex hepate ad splenem, in bonum 1.
766.b.66
Apoplexia calidum hepatis habentis, qua-
lis sit uomitus 1.740.a.55
Apoplexia calidum hepatis velociter du-
rum euadit 1.770.a.42
Apoplexia quando permutatur ex splene
ad hepar, est malum 1.767.a.1
Apoplexia hepatis quibus signis differat
ab eius oppilatione 1.763.a.67
Apoplexia hepatis quem sanguinem pro-
ducit 1.766.b.62
Apoplexia hepatis quibus signis ab apo-
plexiis lacertorum differat 1.
768.a.5
Apoplexia omne hepatis facit oppilationē
1.766.b.60
Apoplexia Stomachi quandoque singultus
significat 1.747.b.1.13
Apoplexia cerebri quandoque singultus
significat 1.747.b.3.13
Apoplexia cordis quando fit, tum iam in-
terficiat, aut interficiet 1.685.b.65
Apoplexia epiglottidis quo distinguitur
ab apoplexiis meri 1.612.a.58
Apoplexia nervi ad stomachum venien-
tis quandoque singultus significat 1.
747.b.3
Apoplexia renum quod mortale 1.867.
a.10
Apoplexia splenis impedit motum dia-
phragmatis 1.801.b.5
Apoplexia a sanguine est phlegmon 2.
107.b.42
Apoplexia a sanguine, aut est a sanguine
bono, aut malo 2.107.b.41
Apoplexia sanguineum purum, phlegmon
solet appellari 1.92.b.39
Apoplexia in interioribus habentium ue-
trem soluere difficile est, & facere ut
uomant, proinde quid agendum 1.
206.b.20
Apoplexia in exterioribus cum quo non
est pulsatio, non facit saniem 2.108.
a.26
Apoplexia si occultetur subito, & non re-
deat, non resolvetur per pus, aut ei simi-
lia 2.159.a.48
Apoplexia nullum nisi ex intemperie cum
materia accidit 1.92.a.57
Apoplexia nullum nisi cum figura et qua-
titatis lesione 1.92.a.60
Apoplexia frigidum dolor proculdubio no
comitatur 1.138.b.16
Apoplexia glandosum est sicut anellana
& nux, & minus eis 2.127.a.17
Apoplexia in glandulis accidens ex crisi,
aut ex pulsione membri principalis, no
prohibeatur omnino, immo trahatur

ad membrum etiam cum ventosis 2.
119.b.40
Apoplexia omne glandosa carnis dictum
est ab antiquis bubo 2.118.a.125
Apoplexia cholericum fit uel a cholera
subtili, uel a grossa 2.107.b.58
Apoplexia cholericum spleni raro accidit
1.800.b.52
Apoplexia ex cholera rubra & pura erysi-
pelas solet appellari 1.92.b.40
Apoplexia durum nominatur sepiros 2.
129.b.44
Apoplexia durum, & oppilatio mesarai-
ca quibus signis distinguantur 1.770.
a.5
Apoplexia durum hepatis cur hypofar-
ca sequatur 1.769.a.62
Apoplexia durum hepatis est uia ad hy-
dropisim 1.769.a.50.a.62
Apoplexia durum oschei 1.917.b.3
Apoplexia molle undosum pulsum facit 1.
148.b.56
Apoplexia magnum cum dolore magno
fit in vulneribus nervorum 2.168.
a.21
Apoplexia ventosum quoddam fit a uapo-
re leui, quoddam a uapore uentoso 2.
132.a.40
Apoplexia in vulnere nisi sedetur, vul-
nus non consolidatur 2.143.b.20
Apoplexia phlegmaticum cum quibus pro-
hibeatur 1.980.b.12
Apoplexia phlegmaticum raro accidit sple-
ni 1.800.b.56
Apoplexia in pleuresi multoties sanatur,
& remanet febris ob imperfectam mun-
dificationem 2.77.a.48
Apoplexia deterius est, quod accidit se-
cundum plurimum in subscellis, &
inguinibus, & post aures 2.118.
b.46
Apoplexia omne, quod in cute ambulat,
& non habet latitudinem, est formica
2.113.b.15
Apoplexiarum cum repletionem corporis
ne tangas cum mollificatione 2.110.
a.33
Apoplexia erysipela non fit nisi in cute,
phlegmonis uero profundatur in carne
etiam 2.112.a.24
Apoplexia & sanies in ulcere est signum
bonum 2.159.a.45
Apoplexia ex incisione in uescia lapide
prohibentia 1.882.b.33
Apoplexia omne aut est calidum, aut non
calidum 2.107.b.38
Apoplexia, quod est in gibbositate hepa-
tis, deterius est eo, quod est apud conca-
uitatem 1.766.b.58
Apoplexia in iuncturis paruum 1.139.
b.46
Apoplexia dum non mundificatur, non
speratur eius curatio 2.162.a.17
Apoplexia cum fit exitura, quomodo co-
gnoscatur 2.121.a.3.
Apoplexia quodcumque est leue, cedens
manui tangentis est minoris malitie
quam

I N D E X

quam durum acutum 2.7.b.6
apostemata si fuerit in membra proximo
principali, aut communicante ei, aut
fortis sensus, & nervoso, tunc cum ue
hementia febris accidunt inquietudo,
& spasmus 2.77.b.38
apostema in curatione ulceris preferendu
esse 2.160.b.18

A P O S T E M A G E N E R A ri prohibent.

facetum 1.277.a.54
Camphora 1.291.b.36
Sanguis columbae, & turturis cum oleo
rosato 1.388.b.12
Sanguis gallinarum 1.388.b.20
apostematis causa quandoque est dolor ue
hemens 1.77.b.13
apostematis calidi materia cum multipli
catur, & magnificatur apostema, tunc
est de summa apostematum mortifican
tium 2.108.a.10
apostematis significationes tribus sunt mo
dis 1.111.b.48
apostematis ventosi medicina locales 2.
132.b.8
apostematis cordis incipientis permittit si
gna 1.683.b.65
apostematis cordis futuri curatio 1.686.
a.2
apostematis duri pulmonis signa 1.656.
a.50
apostematis mollis pulmonis signa 1.656.
a.60
apostematis cancrofi hepatis uictus 1.775.
a.54
apostematis cancrofi hepatis curatio 1.
77.a.49
apostematis duri hepatis signa 1.769.
a.12
apostematis duri hepatis cause 1.769.
a.40
apostematis hepatis calidi magni signa 1.
768.b.1
apostematis calidi hepatis permutationis
ad duritiem causa 1.768.b.11
apostematis hepatis in utraque eius parte
signa 1.767.b.56
apostematis hepatis uictus 1.771.a.14
apostematis hepatis multoties causa est
saltus, & percussio 1.771.a.27
apostematis calidi hepatis terminationis
modi 1.78.b.5
apostematis hepatis cum ventris solutione
curatio 1.772.a.11
apostematis hepatis concauitatis signa 1.
767.b.18
apostematis hepatis gibbositatis curatio 1.
771.a.60
apostematis hepatis a saltu & percussio
ne curatio 1.771.a.29
apostematis hepatis sanguinei curatio 1.
770.a.22
apostematis melancholici interni signa 1.
138.b.35
apostematis phlegmatici interni signa 1.

138.b.32
apostematis mirachialium lacertorum cri
sis qualis 1.768.b.25
apostematis lateris gibbosi hepatis signa
1.767.a.64
apostematis lateris concaui hepatis cura
tio 1.771.a.12
apostematis statu quæ conueniant 2.111.
a.33
apostematis inflammatio quiescit quando
fit sanies 2.121.a.57
Apostematis mutationis signum 2.121.
a.10
apostematis maturi post collectionem si
gna 1.138.b.56
apostematis sectio, & perforatio quomodo
fiant 2.122.a.18
apostematis magni perforatio, ubi multum
pus subito exeat, debilitatis est causa 1.
129.a.66
apostematis aperti post maturitatem acci
dentia 1.138.b.63
apostematis aperti significatio bona 1.
139.a.4
apostematis rupti signa 1.734.a.56
apostematis ex incisione in lapide uesicae
curatio 1.882.b.40
apostematis uentosi cura 2.132.a.66
apostematis ex ventosa curatio 1.226.
b.20
apostematis intrinseci duritiei pulsus est
testimonium magnum 2.121.a.60
apostematis cum corruptione membri cu
ra 2.110.b.54
apostematis ex forti ligatura post phlebo
tomiam curatio 1.222.a.36
apostematis generatione multiplicari vi
rus 2.158.a.49
apostematis digestionem non fit dolor uehe
mens 2.88.b.12
apostematis, ut apostema, cura 2.110.
a.4
apostematis cordis futuri conferre arteriae
partium inferiorum phlebotomiam 1.
686.a.2
apostematis hepatis, quum associatur uen
tris solutio, mortale 1.767.b.62
apostematis hepatis in fine qualia conueniat
1.771.b.45
apostematis calido hepatis medicine sty
pticae qualiter noceant 1.770.a.38
apostematis frigido hepatis indurationi pro
pinquo medicamentum conueniens 1.
774.a.18
apostematis nocet ligatura 1.955.a.15
apostematis in mamma ex lacis casca
tione conferentia 1.688.a.56
apostematis plerumque egritudo in situ co
iungitur 1.92.a.60
apostematis solutio continui coniungitur
1.9.a.62
apostematis simile quoddam offibus, acci
dit 1.92.b.4

A P O S T E M A T I M E
lancholico ulcerofo confert.
Nucis medulla mastiata 1.362.a.48

in apostemate duro quid agendum 1.
229.a.32
de apostemate quod dicitur venam mederi
2.122.b.10
in apostemate calido gibbositatis hepatis
urina provocanda 1.770.b.58
in apostemate gibbi hepatis crisis qualis
fiat 1.766.b.56
apostemate calido in gibbo hepatis exi
scente, cauendum esse a uentris solutio
ne 1.770.b.52
in apostemate calido concauitatis hepatis
reter solvendus 1.770.b.56
in apostemate caui hepatis crisis qualis fiat
1.767.a.58
apostemate calido in concauo hepatis exi
scente cauendum ab urinae provocatio
ne 1.770.b.50
in apostemate hepatis calido sanguinem
abundantem extrahendum 1.770.a.58
in apostemate calido hepatis omnia phle
botomia quid mali contingat 1.770.
a.32
in apostemate calido hepatis quæ uenæ
phlebotomanda 1.770.a.51
in apostemate calido hepatis uentris
nec restrictum nec fluitum nimis esse
oportet 1.771.a.62
in apostemate hepatis resolutiva quæ
1.771.b.32
in apostemate hepatis singultus quando
appareat, & quando non 1.767.b.44
in apostemate calido hepatis quilibet
soluentibus utendum 1.770.b.54
ab apostemate duro tenasmon curatio 1.
832.b.19
ab apostemate hepatis quandoque fit hy
drops 1.767.b.60
in apostemate hepatis myrobalani citri
timendi 1.771.b.48
apostemata acuta, & chronica, quæ
1.617.b.22
apostemata ani, quum collectionem fa
ciunt, ante maturationem aperienda
1.860.a.22. & a.60
apostemata aquosa quæ 1.63.a.10
apostemata aquosa quæ sunt 2.125.
a.12
apostemata calida mala, quæ 2.108.
a.16
apostemata calida quomodo incipiunt
1.10.a.32
apostemata calida, quæ non sunt exiuros,
& exitura quomodo communicent in
curatione 2.121.b.33

A P O S T E M A T A C A
lida maturat.

Amomum 1.269.b.1
Apium sumurion 1.270.b.14
Chamænille 1.286.a.65
Fenugraechum 1.316.b.1
Sanguis leporis 1.388.b.1
Apostemata frigida digniora sunt ad con
ferendum cholera nigram 1.793.
b.20

I N D E X

apostemata frigida aut sunt phlegmatica, aut melancholica, aut ventosa, aut composita 2.124.a.4
 apostemata frigida quandoque componitur adiuuicem, & cum calidis etiam 2.125.a.13
 apostemata glandosa quandoque accidunt in aliquo loco casu in crisi 2.119.b.20
 apostemata glandosa quandoque cadunt casu expulsionis a membris radicalibus 2.119.b.23
 apostemata glandosa, cum dura sunt, tunc linenda sunt 2.120.a.10
 apostemata glandosa quando prohibenda 2.120.a.5
 apostema in glandulis si fuerit a multitudine repletionis, tunc euacuatio est radix 2.119.b.44
 apostemata dura, quae 2.125.a.15
 apostemata mollia, quae sunt 2.125.a.11
 apostemata in partibus pectoris quae nascuntur 1.647.a.60
 apostemata stomachi vomitum excitare 1.739.a.54
 apostemata hepatis, hypochondriorum & pleur. terminantur crisi completa per fluxum sanguinis narium 2.95.b.48
 apostema hepatis melius est, ut permittatur ad splenem, quam splenis ad hepar 1.800.a.21
 apostemata hepatis cum mollificatione a medico quodam curata 1.271.a.48
 apostemata splenis plura sunt dura 1.800.b.50
 apostemata duritiem splenis resoluendi proprietates inest semini portulacae 1.304.a.1
 apostemata splenis mollia sunt in quibusdam horis 1.800.b.51
 apostemata calida in splene minus feri, quam frigida 1.800.b.44
 apostemata calida spleni quando accidunt festinant ad duritiem 1.800.a.46
 apostemata apud aures ex splenis apostemate 1.801.a.12
 apostemata nervosarum partium sunt deteriora 1.139.b.40
 apostemata interiorum partium omnia in mirach tenuitatem & macredinem faciunt 1.138.b.45
 apostemata viscerum interiorum vomitum excitare 1.739.a.54
 apostemata phlegmatica sunt simplicia aut aquosa, aut dubillet lenes & dura 2.114.a.65
 apostemata phlegmatica quandoque cum duritie incipiunt 1.93.a.20
 apostemata phlegmatica diversificantur pro phlegmatis diversitate 1.93.a.30
 apostemata phlegmatica quandoque sunt melancholicis similia 2.93.a.40
 apostemata phlegmatica ventosa quandoque videntur 1.93.a.40
 apostemata phlegmatica, & frigida non

faciunt crism per fluxum sanguinis 2.96.a.6
 apostemata melancholica quomodo inter se differant 1.92.b.65
 apostemata melancholica, quae sint 2.125.a.16
 apostemata ventosa, quae sint 2.125.a.20
 apostemata ventosa sunt quandoque, quae phlegmatica videntur 1.93.a.40
 apostemata ventosa duarum specierum sunt 1.93.a.48
 apostemata ventosa aut sunt eleuatio, aut inflatio 2.125.a.20
 apostemata quae dicantur bubones 2.118.b.34
 apostemata accidere facit sanguis enixus, quum retinetur 1.943.b.8
 apostemata quae accidunt in radice auris, & non maturantur cum sanioitate sunt mala 2.93.b.45
 apostemata alia febres faciunt, alia non 1.148.b.30
 apostemata conuenientiora ad faciendam crism per fluxum sanguinis narium sunt, quae supra sumen existunt 2.96.a.3
 apostemata hyemis plerumque sunt phlegmatica 1.93.a.25
 apostemata quae sunt in inguinibus a superfluitatibus hepatis, in ascellis a superfluitatibus cordis, & sub aure a superfluitatibus cerebri, quandoque sequuntur febres ephemeræ, quandoque putridæ 2.16.a.16
 apostemata mala multiplicantur in anno pestilentiae 2.108.a.14
 apostemata leuia cum destructione rationis mortem significant 2.159.a.12
 apostemata praua inducit menstruum retentionem 1.943.a.45
 apostemata deteriora quae 1.139.b.38
 apostemata pernicioiosa quae 2.118.b.38
 apostemata raro sunt simplicia 2.118.b.33
 apostemata resolue, nisi cum corpus est mundum 2.120.a.2

A P O S T E M A T A M A - tutat.

anethum 1.275.a.62
 A P O S T E M A T A R E -
soluentia composita .
 Cotina confec. 2.270.a.14
 Confectio algarith 2.276.b.15
 Hiera Andromachi 2.286.a.26
 Pilula albaroma Ki 2.309.b.6
 Oleum de florib. papau. 2.313.b.46
 apostematum cause 1.228.b.16
 apostematum differentia 1.228.b.14
 apostematum differentie uariae 1.92.b.25
 apostematum signa 1.138.b.16
 apost. materiae sunt sex 1.92.b.30

apostematum sermo inuenerialis 2.187.b.32
 apostematum non calidorum species 1.92.b.59
 apostematum calidorum tempora 1.92.b.51
 apostematum calor ut plurimum, non peruenit ad cor nisi cum calefactione sua absque putredine 2.77.a.5
 apostematum melancholicorum tria sunt genera 1.92.b.62
 apostematum melancholicorum differentia inter se 1.92.b.65
 apostematum phlegmaticorum genus duorum est specierum 1.93.a.27
 apostematum phlegmaticorum inter se differentia 1.93.a.29
 apostematum doloribus medicamenta conuenientia in principio 2.111.a.16
 apostematum doloris sedationi non conuenit aqua calida, aut olea, & emplastra mollescentia 2.111.a.11
 apostematum in emunctorijs curatio 1.229.a.12
 apostematum inflatorum causa 1.228.a.48
 apostematum in glandulis cura 2.119.b.30
 apostematum accidentium in glandulis cura 2.119.b.40
 apostematum in glandulis dolor, quomodo sedetur 2.119.b.58
 apostematum glandulorum principio non administrantur percutientia, sicut in alijs 2.119.b.42
 apostematum glandulorum principio est necessaria euacuatio per phlebotomiam, & solutionem ventris 2.119.b.43
 apostematum durorum, & grossorum stomachi cause 1.733.a.50
 apostematum stomachi durorum, et grossorum signa 1.733.a.55
 apostematum stomachi durorum, & grossorum curatio 2.733.b.10
 apostematum stomachi durorum, & grossorum uictus 1.733.b.60
 apostematum calidorum stomachi signa 730.b.18
 apostematum calidorum stomachi cause 1.730.a.8
 apostematum calidorum stomachi curatio 1.730.b.45
 apostematum stomachi calidorum uictus 1.731.a.40
 apostematum stomachi calidorum resolutionem 1.731.a.54
 apostematum stomachi frigidorum phlegmaticorum cause 1.732.b.40
 apostematum stomachi frigidorum phlegmaticorum signa 1.732.b.47
 apostematum stomachi frigidorum phlegmaticorum curatio 1.732.b.66
 apostematum partium pectoris, & pulmonis communis curatio 1.660.b.8
 apostematum, & ulcerum canis pulmonis signa 1.056.b.32
 apostematum pulmonis, & pectoris uictus ratio 1.660.b.30
 apostematum mesaraica signa 1.769.b.61
 B 2 aposte-

I N D E X

Apoſtematum meſarai cura 1.775.b.27
Apoſtematum ſplenis figura 1.800.
 b.53
Apoſtematum hepatis differentia 1.768.
 b.12
apoſtematum hepatis ſigna communia 1.
 767.a.40
apoſtematum hepatis calidorum ſigna 1.
 768.a.43
apoſtematum hepatis calidorum cauſa 1.
 768.a.42
apoſtematum hepatis calidoru crifi qua-
lis 1.768.b.24
apoſtematum hepatis frigidorum ſigna 1.
 770.a.10
apoſtematum hepatis phlegmaticorum ſi-
gna 1.770.a.22
apoſtematum durorum hepatis curatio 1.
 774.a.60
apoſtematum interiorum & calidorum ſi-
gna 1.138.b.17
apoſtematum intrinſecorum tres ſpecies
ſignorum vide 2.77.b.1
apoſtematum interiorum collectionis ſi-
gna 1.138.b.46
apoſtematum interiorum apertionem quo
modo vrina ſpiſſa ſignificent 1.155.
 a.44
apoſtematum febres, vide Febres apoſte-
matum 2.116.a.10
apoſtematum interiorum febres ſunt pu-
tride 2.116.a.8
apoſtematum putredo, cum propter ma-
gnitudinem eorum, aut propinquitatē
peruenit ad cor, ſit febris, non amplius
diaria 2.77.a.9
apoſtematum cum febre cura 2.116.
 a.58
apoſtematum principio ſortiter repercus-
ſua, & in fine ſortiter reſoluentia ſunt
mala 2.111.a.3
in apoſtematum principio cur non ſit pble
botomandum ſed expectanda ſit conco
ctio 1.218.b.30
apoſtematum malitia attenditur penes do
lorem 2.87.b.11
apoſtematum vlceroforum curatio 1.239
 a.51
apoſtematum curatio 1.228.b.26
apoſtematum ſigna in crifi 2.93.b.40
de apoſtematibus 2.107.b.34

A P O S T E M A T I B V S conferunt.

Adeps porci 1.275.b.40
Agaricum 1.278.a.28
Verbaſci foliorum decoctio 1.283.
 a.1
Adiantum 1.283.a.42
Crocum 1.290.a.13
Coloquintida ſolia viridia 1.290.
 b.19
Cancer fluuiatilis 1.297.b.65
Calamus aromaticus 1.300.a.44
Agilops 1.309.a.7
Fel aſini ſylueſtris 1.317.b.28

Galbanum 1.328.a.45
Capillorum cinis quando permiscetur
cum butyro 1.330.a.7
Parietaria 1.332.a.28
Ireos 1.334.a.64
Mandragora 1.335.b.36
Lycium 1.339.b.34
Lutum chimolea 1.342.a.60
Adum 1.345.b.41
Lac bilitum 1.347.a.41
Sylimbrium 1.364.b.1
Opium 1.366.a.60
in apoſtematibus calidis in ſtatu repel-
lentia cum reſoluentibus permisceri 1.
 6.a.54

A P O S T E M A T I B V S calidis conferunt.

Amirberis 1.262.b.38
Plumbum 1.262.b.58
Alcanna 1.269.a.40
Ex aſphodelo, & farina hordei empla-
ſtrum 1.277.a.25
Coriandrum cum aceto, & ceruſa, &
oleo roſato 1.294.b.18
Glandis fructus 1.323.b.15
Electrum 1.337.a.6
Lapis lacteus 1.340.a.45
Aceti vapor a lapide molari 1.340.
 a.54
Lutum ſigillatum 1.340.a.57
Lutum ſamium 1.342.a.13
Plantago 1.345.a.18
Lupinus 1.350.a.38
Lactuca 1.350.b.30
Laurus cu pane, & ſauicb 1.351.b.24
Myrtus 1.352.b.18
Muscus 1.353.b.52
Memibe 1.358.b.3
in apoſtematibus internis fluxus ſangu-
nis ex naribus ſignum eſt bonum 1.
 139.a.34
in apoſtematibus interioribus qua reſtus
ratio adhibenda 1.229.a.62.b.10
in apoſtematibus interioribus mortis ſi-
gnum 1.229.b.13
in apoſtematibus omnibus intrinſecis a-
qua frigida eſt inconueniens 1.664.
 a.22

A P O S T E M A T I B V S intrinſecis conferunt.

Allium 1.276.a.29
Caſtoreum cum oleo nardino 1.288.
 a.60
Maſtix 1.254.a.63
Raphani oleum 1.383.a.6
Oleum in quo coctum ſit ferru 1.398.
 a.62

A P O S T E M A T I B V S calidis viſcerum conferunt.

Cafia ſiſtula 1.305.b.26
Solatrium, & aqua eius 1.327.b.33

A P O S T E M A T I B V S internis conferentia con-

poſita.
Hiera menifon 2.329.a.8
de apoſtematibus duris 2.111.b.25

A P O S T E M A T I B V S duris conferunt.

Cafia ſiſtula 1.305.b.28
Vitis albe radix 1.319.a.63
Ficus cum farina hordei 1.322.
 a.56
Gallia 1.329.b.48
Carduus 1.331.b.17

A N I E X I T U R I S conferunt.

Flos aris 1.316.a.1
Hyſſopus humida 1.335.a.36
Lens cum aceto cocta 1.349.b.26
Lactuca aſini 1.351.a.24
Propolis 1.356.b.11
Pyritus cum gumma pini 1.356.
 b.60
Oleander 1.368.a.62
Pix 1.374.a.12
Sanguis tauri calidus 1.388.b.6
Homium 1.404.a.50

A P O S T E M A T I B V S calidis, & duris con-

ferunt.
Melilotum, proprie cum ſapa, & vi-
tello oni, & farina ſennagreci, & ſi-
mine lini, & papaueris 1.352.a.18
de apoſtematibus accidentibus in glandu-
lis 2.119.b.28
apoſtematibus glanduloſis non conueni-
entia abſque euacuatione & di-
uerſione 2.119.b.45

A P O S T E M A T I B V S glanduloſis conferunt.

ſennagreci radix cum ſece vini 1.277.
 a.12
Cicer 1.291.a.21
in apoſtematibus calidis hepatis, reſolu-
tius ſolis non eſſe vtendum 1.770.
 a.64

A P O S T E M A T I B V S calidis conferunt.

Caſtoreum 1.288.a.45
Cicer 1.291.a.20
Fuligo ſinda 1.318.a.16
Furſur cum aceto forti 1.317.a.18
Folium Indum cum aqua roſacea deco-
ctum 1.318.b.4
Elum 1.366.a.28
Nenupharis radix 1.369.b.33
Blitum 1.370.b.33
Oliuæ ſylueſtres 1.371.b.33

INDEX

Psyllium cum aceto 1.372.b.11
Portulaca 1.372.b.41
Pomorum folia, & succus 1.379.
 4.14
Panis de frumento cum melicrato 1.
 380.b.4
Rosa 1.381.a.33
Ruta sylvestris cum sale, & gumma
eius 1.381.b.12
Rubarbarum 1.384.a.13
Squinanthi decoctio 1.386.a.27
Sanguis leporis calidus 1.388.b.8
Sisamum 1.397.a.19
Scoria ferri 1.402.a.42
Viola 1.407.b.66
Cannabis sylvestris radices decoctio 1.
 303.a.16
Malua 1.306.a.36
 in apostematibus pblegmaticis stomachi
 vomitus est malus 1.733.a.30
 in apostematibus stomachi myrobalani
 quando conveniant, & quando non 1.
 731.a.5
APOSTEMATIBVS
 pblegmaticis conferunt.
Alcanna 1.269.a.40
apium 1.270.b.53
abrotanum 1.274.b.47
Spina alba, & proprie radix eius 1.
 279.a.38
Cucumeris asinini radix cum cum sari-
na hordei 1.304.a.39
Platan folia 1.308.b.28
Fenugrecum 1.16.b.9
Thymus cum aceto 1.330.b.56
Parietaria 1.333.a.16
Lilium 1.348.b.15
Maiorana 1.357.a.23
Mentia 1.357.a.49
Myrrha 1.357.b.59
Nasturtium 1.363.a.59
Nigella 1.365.a.36
Spongia 1.387.a.28
Sal cum mentastro, & melle 1.392.
 a.57
Testiculus canis 1.406.a.50
 in apostematibus frigidis, & que currunt
 cursu eorum 2.123.b.63

APOSTEMATIBVS
 duris conferentia composita.

Unguentum diaquilon 2.314.a.47

APOSTEMATIBVS
 frigidis conferunt.

Bdellium, & proprie dissolutum cum
salina ieiuni 1.286.a.15
Cerusa 1.287.b.44
Parthenium 1.407.a.23
Uscus 1.408.b.32

APOSTEMATIBVS
 frigidis conferentia composita.

Hieralogodien 2.284.a.14

Hiera Andromachi 2.286.a.20
Oleum de storace 2.311.a.30

APOSTEMATIBVS
 cancerosis conferunt.

Cantharides 1.307.a.53
Oua 1.366.b.66
Hordeum 1.371.b.48
Stannum cum vino 1.384.b.50
Sarcocolla 1.386.b.9
Lini semen 1.387.b.31
Sumach 1.395.b.18
Beta 1.395.b.56
Sandalus 1.398.a.30
Anemones decoctio 1.398.b.18
Synapis 1.401.a.28
Tamariscus 1.402.b.64
Muscus 1.406.b.56
Virga pastoris 1.410.a.31

de apostematibus venosis, & inflationi-
 nibus lacertorum 2.132.a.40

de apostematibus vesica, vide Vesica
 apostemata 2.132.a.45

in apostematibus splenis vomitus est ni-
 ger 1.740.a.58

apostematibus hepatis in initio que medi-
 cine conveniant 1.770.b.66

apostematibus hepatis conferre vomitum
 criticum 1.739.a.50

in apostematibus perniciosi sanguinem
 usque ad syncopim euacuandum 1.
 222.b.64

Apostematibus in emunctorijs repercus-
 sua non esse apponenda 1.228.
 b.58

in apostematibus occultis materia de mem-
 bro ad membrum quandoque mutatur
 1.139.a.9

in apostematibus occultis quando con-
 tingit error 1.229.b.28

APOSTEMATIBVS
 inflatis conferunt.

Althea 1.276.b.28

APOSTEMATIBVS
 pestilentis conferentia
 composita.

Unguentum de calcadis 2.314.a.30

apostematibus nervorum vulneratorum
 2.171.a.38

apostematibus calidis in membris nervo-
 sis multoties associatur spasmus 2.77.
 b.12

apostematibus dolor & pulsatio sunt ue-
 hementiores a multiplicatione sangui-
 nis super cholericum 2.112.
 a.31

APOSTEMATIBVS
 conferentia composita.

Unguentum de calcadis 2.314.a.34

Emplastrum phylagrium 2.315.a.31

APOSTEMATIBVS
 pestilentibus conferunt.

Lutum armenum 1.341.b.46

APOSTEMATIBVS
 fraudulentis mortificantibus
 conferunt.

Asa 1.269.b.56

APOSTEMATIBVS
 difficilis resolutionis conferunt.

abrotanum coctum cum cydonijs 1.274.
 b.37

apozema de absinthio 2.307.b.50

appetitus in convalescente absque impin-
 guatione quid significet 2.102.
 b.51

appetitus convalescentis quare minoretur
 2.103.a.61

appetitus mendosus atra bilis est signum
 1.137.b.36

appetitus imminutus aut auctus morbum
 significat 1.191.a.55

appetitus cholerici auferitur quandoque
 ex corrupto cibo in stomacho, quibus
 dandum est aliquid leniens ut pruna,
 & aliquid ex fructibus aluum laxanti-
 bus 1.176.b.38

appetitus mulierum pinguium est debilis
 2.260.a.42

appetitus ex duabus conferunt operati-
 bus 2.379.b.29

appetitus in stomacho calidus plus est a-
 qua, quam cibi 1.698.a.23

appetitus sanus eligit saporem dulcem 1.
 698.a.13

appetitus ex melancholia, & pblegmate
 aceroso quando multiplicetur 1.698.
 a.30

appetitus nutrimenti communicat mem-
 bris omnibus. 1.698.a.37

appetitus animalis appropriatur stoma-
 cho, & sentit cum eo 1.698.a.40

appetitus qui ex effusione materie acetose
 a splene ad stomachum 1.698
 a.62.

appetitus non significat fortitudinem sto-
 machi 1.712.b.54

appetitus cur in febribus desiciatur 1.
 714.b.46

appetitus uehementius cadit in febribus pe-
 stilentibus 1.714.b.49

appetitus prostratus cur, cum homo come-
 dere incipit, aliquando restituitur 1.
 715.b.13

appetitus redit febricitanti cum acceptio-
 ne panis infusi in aqua frigida 1.715.
 b.22

appetitus prostrati convalescentium cura-
 tio 1.716.b.40. & a.12

appetitus prostrati in febre curatio 1.
 716.a.22

appetitus prostrati in febre curatio 1.
 716.b.59

INDEX

appetitus prostrati ob caliditatem curatio
1.716.b.59
appetitus prostrati pręgnantium curatio
717.b.8
appetitus deprauatus cur pręgnantibus
accidat 1.718.a.20
appetitus prostrati ob virtutis casum cura
tio 1.717.b.16
appetitus deprauatus pręgnantium quan
do cesset 1.718.a.35
appetitus deprauatus qui melior, & qui
deterior 1.718.a.36
appetitus prostrati perducentis ad synco
pim curatio 1.717.b.52
appetitus quando cadat splenetico 1.800.
a.21
appetitus est oris stomachi 1.728.b.18
appetitus priuatur, quando frigus conse
quitur sinem 1.754.a.50
appetitus actione sex facultatum nutriti
uarum actione variari 1.727.a.62
appetitus corruptio unde 1.695.b.20
appetitus cum adest, sed debilitatur dige
stio, que danda 1.819.a.3
appetitus casus si fuerit, aut nausea, pon
nantur loco croci in hiera, rosa rubea
1.676.a.58
appetitus casus in chronicis egritudini
bus est significatio valde mala 1.715.
b.30
appetitus destructio quandoque dicitur
anima subuersio 1.738.b.64
appetitus destructionis, & debilitatis eas
dem esse causas 1.715.b.32
appetitus destructionis, & debilitatis si
gna 1.716.a.30
appetitus destructionis febrilentium regi
men 2.37.a.33
appetitus destructio quando significet re
cidiuam 1.714.b.54
appetitus destructionis cause 1.714.
b.27
appetitus destructio que mala, & diffici
lis cura 1.715.a.46
appetitus destructionis, & debilitatis cu
ratio 1.716.b.30
appetitus destructioni plurimum conferen
tia 1.717.b.38
appetitus prostrati a cholera curatio 1.
717.a.48
appetitus prostrati a phlegmate curatio
1.717.a.34
appetitus prostrati per consensum curatio
717.a.55
appetitus corrupti, uel deprauati cause 1.
718.a.10
appetitus corrupti, sine deprauati curatio
1.718.a.56
appetitus mortificationis signa 1.716.
b.8
appetitus pronocatiua sunt salita consueta
1.716.b.46
appetitus vehementis cur sit, iter in nine
peragens 1.714.b.35
appetitus debilitatis cause 1.714.b.27
appetitus signa in crisi 2.3.b.2
appetitus carbonum, & similitum causa

1.698.a.8
appetitus luti, carbonum & similitum
causa 1.718.a.16
appetitus luti curatio 1.718.b.24

APPETITVM LVTI delet.

Confectio propria 2.329.a.48
appetitus prostrato styptica conuenire 1.
717.b.64
appetitus prostrato uomitus quando conue
niat 1.717.b.32
appetitus prostrato conualescentium cro
cum obesse 1.716.b.45
appetitus prostrato in conualescentibus,
que conueniant 2.103.b.18
appetitus vehementius pertinet frigus 1.
714.b.31

APPETITVM CORRV pto confert.

aloes 1.744.a.34

APPETITVM ADIV uant.

Thymi syrupus 1.331.a.3
Maslix 1.354.b.14
Plumbum adustum 1.356.a.16
Aqua mellis 1.361.a.18
Morum 1.361.b.43
Nasturtium 1.363.b.12
Oliua salita 1.370.a.8
Poma asata 1.379.a.31

APPETITVM CONFE rentia composita.

Theriaca magna 2.265.b.66
Myrrhidatum 2.268.b.23
Confectio algere 2.272.a.30
Medicina dicta domum Dei 2.282.
a.33
Scoria decocta 2.290.a.1
Diacitoniten ex succo cydoniorum 2.
290.b.51
Sal 2.294.b.32
Syrupus salmuni 2.288.a.43
Syrupus de absinthio 2.299.a.47
Syrupus de fructibus 2.299.a.55
Trochisci de absinthio 2.304.b.56
Trochisci alchindi 2.305.b.46
Pilule aldurig 2.309.a.10
Pilule stomachica 2.309.a.55
Electuaria 2.317.a.34
Alchechengi 2.317.b.34
appetitus pronocantia que 1.716.b.48
appetitus adiuuant aque ferrea 1.116.
a.40
appetitus excitat aqua frigida 1.715.
b.12

appetitus excitant quandoque splenis
egritudines, quandoque ipsum destruit
1.800.a.20
appetitus aliquando excitari quum solu
tio ventris superfluit 1.714.b.51

appetitus cur hyems excitet 1.715.b.34
appetitus excitare ebrietatem 1.715.
b.25
appetitus excitat mirabiliter absinthij
decoctum vel eius succus 1.260.b.6
appetitus vehementem cur vigilia super
flua commoueat 1.719.a.16
appetitus cibi vehementiorem habet sple
netici, quam alij 1.802.a.20

APPETITVM FA ciunt.

Absinthium 1.260.b.6
Citri acetositas 1.286.a.52
Cepa 1.287.b.8
Cydonij syrupus 1.298.b.64
Calamentum 1.299.b.11
Emblicus 1.310.a.65
Piper longum 1.339.b.7
Lactuca cum aceto 1.350.b.46
Piper 1.377.a.19
Persica matura 1.380.a.7
Ruta 1.383.a.33
Raphani semen 1.386.a.42
Squinanthiradix 1.395.b.28
Sumach 1.395.b.28

appetitus cur caliditas destruat 1.714.
b.36
appetitus quando frigiditas destruat 1.
714.b.40
appetitus cur frigiditas excitet 1.714.
b.38
appetitus cibi abscondit exercitium 1.
715.b.9
appetitus abscondit aqua plurima po
tus 1.715.b.10
appetitus prosterne huprum 1.717.
b.60
appetitus prosterne omnia vniu
ersa 1.717.b.60
appetitus prosterne olea omnia 1.717.
b.60

APPETITVM DEIL ciunt.

Crocus 2.290.a.38
Lapis iudaicus 1.339.a.59
Medulla 1.380.a.32
Portulaca 1.372.b.57
appetitus corrupto & ad res acutas decili
nante exosis dulcibus, quid conferat 1.
176.b.2
ex appetitus stomachi dispositionum signa
1.697.b.63
appetitus que dispositiones contraria 1.
738.b.62
appetentia cibi duabus completur virtuti
bus: attrahitric, & virtute sensitiua
que in ore stomachi est 1.76.a.14
appetentia decileta cum vomitu, & infla
tione, & extremorum dolor collecta por
tendunt 1.191.b.24
appetentia ciborum ubi decileta est, cur
deglutiendi alio difficile fiat 1.76.
b.40

I N D E X

Appetentiam comedendi deiicit balneum
1.120.b.20

appetentiam deiiciunt aqua aluminosa 1.
120.b.56

appetitus caninus 1.698.a.35

*appetitus caninus multoties perducit ad
bolismum, & subeth, & mortem* 1.
718.b.20

appetitus canini signa 1.720.a.17

appetitus canini curatio 1.720.a.57

appetitus canini cause 1.719.a.34

appetitus canini feb. regimen 2.37.b.12

appetitus canini a melancholia curatio 1.
721.a.6

*appetitus canini a phlegmate acetoso cu-
ratio* 1.720.b.54

appetitus canini a caliditate curatio 1.
721.a.15

appetitus canini post febres fortes curatio
1.720.b.28

*appetitus canini ex resolutione plurima
curatio* 1.720.b.34

appetitus canini a serpentibus curatio 1.
720.b.37

appetitus canini a vermibus curatio 1.
720.b.47

APPETITVI CANINO conferentia composita.

Diacyminum 2.317.a.36

aqua quid sit 1.9.b.7

aqua alijs melior quæ 1.114.b.44

*aqua lenior in plurimis dispositionum est
melior* 1.114.b.67

aqua quando bibenda 2.35.a.32

aqua potui aptior quæ sit 2.355.a.7

aqua ponitur inepta 2.355.a.16

aqua quando abstinendum 2.392.b.15

*aqua non nutrit, sed nutrimentum pene-
trare facit* 1.114.b.7

*aqua elementorum vna hoc habet propriū
ut ingrediatur id quod comeditur &
bibitur* 1.114.b.5

*aqua nutrimentum liquefacit & attenuat,
& facit ut cito penetret* 1.114.b.15

*aqua pluvia quando vti necesse est, aceto-
sa putrefactioni opponuntur, & ab im-
pedimento eius securitatem faciunt* 1.
115.b.27

aqua pluvialis cito putrescit, & cur 2.
354.a.58

*aqua pluvia cito putrescit, licet sit aqua
melior* 1.115.b.14

*aqua non putrescit propter suam simplici-
tatem, sed ex eo, quod permiscetur de
corporibus terrenis malis* 2.67.b.12

aqua pluvia vocē & pectus ledit 1.115.
b.18

aqua pluvialis styptica est 1.188.b.27

*aqua cocta remanet levis in pondere, &
clara* 1.181.a.46

*aqua cocta minoris est inflammationis &
velocioris descensus* 1.115.a.8

*aqua sola non nutrit membrum, verum
aut est pars nutrimenti, aut est faciens
penetrare, lubricitate* 1.621.a.9

aqua calida sitim sedat quādoque 1.723.
b.55

aqua calida refrigerat per accidens 1.5.
b.54

*aqua calefacta citius congelatur quam fri-
gida* 1.98.b.1

*aqua calida paulatim bibita repletionem
stomachi deponit, & somnum avertit* 1.
177.a.16

*aqua calida epota frequenter stomachum
infirmit, raro autem ipsum lavat, &
ventrem soluit* 1.179.b.27

aqua calidior cutim inspissat 1.184.a.30

*aqua calida nociva est iuncturarum dolo-
ribus* 1.973.b.52

aqua calida arte quibus conferat 1.116.
b.4

*aqua calida qualis sit in restauratione fra-
cturæ* 2.188.b.45

*aqua calida, & oleum sunt valde prohibē-
tia incarnationem* 2.188.b.34

aqua tepida nauseam facit 1.116.a.56

aqua tepida nauseam facit 1.179.b.25

*aqua tepida tollit pruritum conualescen-
tibus* 2.102.a.35

aqua frigida quibus conferat 2.26.a.22

aqua frigida digerit, & inspissat choleram
2.26.a.12

*aqua frigida vehementer, corrumpit calo-
rem innatum membrorum radicalium
in heclicis* 2.66.b.13

*aqua frigida in potu quando conveniat he-
licis, & quando non* 2.66.a.60

*aqua frigida cum phlebotomia in febre
sanguinis quandoque excusat ab infri-
gitatione alia* 2.45.a.50

*aqua frigida plurima subito in feb. pestil.
est inuadit valde, parca autem conse-
quenter exhibita excitat caliditatem*
2.69.b.65

*aqua frigida in febre sanguinis concedi-
tur quousque tremere faciat* 2.45.b.26

*aqua quamvis frigida sit, calefacta tamen
calefacit* 1.246.a.10

aqua frigida calefacit per accidens 1.95.
b.52

*aqua frigida temperatē sanis melior est
omnibus aquis* 1.116.a.56

*aqua frigida temperatē temperatis com-
plexionibus convenientior est* 1.179.
a.45

*aqua frigida pedum frigiditati quandoque
conferat* 1.193.b.48

aqua frigida excitat appetitum 1.715.
b.22

aqua frigida sitim quandoque facit 1.
723.b.53

*aqua frigida, quæ bibitur non in hora, con-
turbat* 1.746.a.23

*aqua frigida in omnibus apostematibus
intrinsecis est inconueniens* 1.664.
a.23

*aqua frigida multoties in febris sit cau-
sa additionis febris* 1.746.a.25

*aqua vehementis frigoris conualescen-
tibus mala* 2.105.a.55

aqua corpus quomodo corroboret 1.146.
b.34

aqua abstergit sine mordicatione 1.770.
b.39

aqua multa bibenda non est a cibo statim
1.176.b.11

aqua multa cibi descensum accelerat 2.
361.b.56

*aqua largē epota quomodo iecur debile
reddat* 2.365.b.46

aqua plurima epota renes debiliari 2.
365.b.52

*aqua qualiter noceat renum apostemati-
bus* 1.868.a.60

aqua cum aceto bibita sitim arceat 1.194.
a.60

*aqua post coitum bibita cor maxime affi-
cere, & remedia* 2.367.b.48

aqua non facit accidere oppilationem
1.770.b.40

*aqua in febris non oportet, ut bibatur,
nisi calida* 1.746.a.26

aqua mala rectificatur si aceto miscetur
1.179.a.62

*aqua aspera aut est grossa, aut acuta ab-
sterfua* 1.272.a.34

aqua aspera quæ 1.272.a.35

aqua pulmonis canna aduersatur 1.272.
b.10

*aqua ne hepati noceat, qualiter exhiben-
da* 1.755.a.52

aqua carnis quæ sit 2.346.a.8

*aqua non approximat vulneribus, cum
perforantur* 2.142.b.62. & 2.143.
a.53

AQUA AENEA, ET FER- rea conferunt.

Visceribus 1.272.a.41

aqua nitrosa est calefacta exsiccativa.
1.272.a.41

*aqua salis armoniaci ventrem resoluit, si
in ea sederint, aut ex ea biberint, aut
ea factum fuerit clystere* 1.116.b.24

aqua nitrosa et glacialis grossa est 1.115.
b.55

aqua niue in frigidata est mala 1.179.
a.46

*aqua super lutum fluens melior est petro-
sa* 1.114.b.38

*aqua fluens super lutū melior est ea quæ
super petras fluit* 1.114.b.38

aqua palustris deterior est aqua putei 1.
115.b.44

*aqua turbida lapidem & oppilationes ge-
nerat* 1.116.b.18

*aqua turbida epota, comedenda est res pro-
vocativa* 1.116.b.19

*aqua ex partibus est in subtilitate & spif-
itudine similibus. cur autem inspisse-
tur, iude* 1.115.b.19

aqua in qua nascitur oleander est mala 2.
203.a.53

aqua mellis 2.297.b.5

*aqua mellis est magis ultima in humectā-
do* 1.661.a.5

*aqua mellis obstructions in iecore quomo-
do* B 4 do

I N D E X

do faciat 2.374.b.56
Aqua mellis debilis decoctionis inflat 1.844.b.61
Aqua zuechari 2.297.b.10
Aqua de radicibus ad oppil. 2.307.b.28
Aqua de radicibus ad dolorem hep. 2.307.b.38
Aqua de radicibus ad dolorem capitis 2.319.a.60
Aqua maris est acris, calida 1.272.a.40
Aqua salsa ventrem soluit postea exsiccat 1.116.b.13
Aqua salsa soluit, deinde stringit exsiccatione sua 1.272.b.37
Aqua salsa exsiccat & macrescere facit 1.116.b.13
Aqua salsa corrumpit sanguinem 1.116.b.17
Aqua salsa oculos, aures, & caput ledit, & curatio 2.367.a.34
Aque & vini regimen 1.179.a.46
& deinceps
Aqua delectabilis iuuamentum 2.380.a.66
Aque potus quibus noxiis 1.179.a.63
Aque potus quando malus 2.354.a.21
Aque potus multitudo est res nobilior coitui 1.905.b.25
Aque vsus in genitis est ad figurandas formas 1.9.b.20
ex Aqua multa potu nocuentis quomodo occurrendum 2.365.b.56
Aqua plurima potus abscondit appetitum 1.715.b.11
Aqua plurima effusio stupefacit 1.978.a.45
Aqua largam potionem instrumentalium membra debilitare 2.365.b.44
Aque repleto ventriculo epote nocuentia, & curatio 2.367.b.12
Aqua calida facultates 1.116.a.61
Aqua calida virilitas in fracturis 2.187.b.45
Aqua calida potu si augmentatur sitis, tunc materia est cholericum 1.697.b.12
Aqua calida potu si sedatur sitis, tunc materia in pluribus dispositionibus est phlegmatica, aut nitrosa 1.697.b.10
Aque calide combustionis curatio 2.154.b.58

A Q V A E C A L I D A E vsioni consent.

Pini cortex 1.378.a.15
Aqua frigide nocent ex parte spasmi vlnneribus nervorum, & calide quia putrefaciunt 2.168.a.36
Aqua frigide potus in colica frigida est nobilior res, & habet paucam intentionem in sedatione sitis 1.841.a.48
Aqua frigida potus est malus colica 1.848.b.14
Aque frigida potus quandoque dolorem

ventris commouet 1.841.a.47
Aque frigide nocumenta, ex potu eius in ieiunio & post balneum, & coitum, & cura eorum 2.202.a.50
Aqua frigide potus quandoque digestionem temperat 1.726.a.54
Aque frigide potu pulsus fit frequens in bellicis senectutis 2.67.a.31
Aque frigide potus in tertiana curatio est 1.200.b.40
Aqua ieiunio stomacho desumptæ lesiones, & remedia 2.267.a.60
Aqua post solutium pharmacum noxiæ curatio 2.371.a.16
Aque acetose symptomata, & remedia 2.367.a.51
Aque lenitas quomodo cognoscatur 1.115.b.2
Aque granitas comparatiua est 1.9.b.10
ab Aqua visione asclite laborans prohibendus est, ne dum à potu ipsius 1.785.a.51
Aque turbide facultates 1.116.b.18
Aque turbide & grosse nocumentum cor riget allium 1.194.b.12
Aque spissitudinem decoctio remouet 1.115.a.26
Aque mellis alia descriptio 2.297.b.15
Aque mellis iuuamenta quæ 2.30.a.65
Aque mellis facultas 1.868.a.42
Aqua zuechari facultas 1.868.a.42
Aque casei descriptio 1.796.a.60
Aque casei facultas 1.868.a.38
Aque lactis in asclite descriptio 1.788.b.50
Aque epithymi descriptio 2.284.b.10
Aque nivalis & glacialis usus 1.116.a.2
Aqua ex niue noxæ 1.179.a.51
Aque ex canalibus hausta indicium est indicium aqua non currentis 1.116.a.24
ex Aqua cognosce potu nocuentis quomodo occurratur 2.366.a.50
Aque palustres nocumenta ut euites 1.194.b.7
Aque stagnantis nocumenta ut euites 1.194.b.7
Aque aluminose usus 1.116.b.28
Aque aluminose affectibus quæ conducunt 2.366.b.6
Aque eruginose nocumenta, & illorum remedia 2.366.b.54
Aque ferree iuuamenta 1.116.a.39
Aque chalcitici infectæ nocumenta & eorum rectificatio 2.366.b.22
Aque lythbaryrio infectæ nocumenta, & eorum rectificatio 2.366.b.40
Aque sale ammoniaco infectæ nocumenta, & remedia 2.367.a.10
aqua nitrose sulphureæ cineritæ bituminose, falsæ natura in balneis 1.120.b.22
aqua nitrositati quibus succuratur. 1.

272.a.26
aqua sulphureæ facultas 1.272.a.57
aqua thermarum rehementer conferunt colicæ frigide 1.843.b.10
aque amare nocumenta, & remedia 2.367.a.43
aqua salse facultates 1.116.b.13
aqua marine mordicationem sedatius galina 1.272.b.32
aquam corrigit vinum, quum eius malitia est quia parum penetrat 1.194.a.56
aquam attenuat decoctio duplici ratione, & quia auferit spissitudinem frigoris, & quia facit, quod commissum est descendere 1.115.a.39
aquam colicam qui crassiores putant non cocta torpidos vocat 1.115.a.10
aquam, & humidam appetere facit caliditas 1.719.a.60
aquam non bibat, quantum potest, spissitudinem habens 1.806.a.4
aquam calidam frequenter bibere malum est, quia stomachi debilitat virtutem 1.116.b.2
aquam frigidam multam bibere malum est 1.179.b.22
aquam frigidam valde non bibat sitis 1.723.b.48
aquam ex niue non tolerat nisi vehementer sanguineus 1.179.a.52
aqua infrigidata cum niue stupefacit suum nocumento 1.600.a.57
aquam oxymel penetrare facit, & expulit nocumentum eius 1.661.a.16
aquam citrinam eductia, & doses 2.395.b.40

A Q V A M C I T R I N A M soluit.

Brassica marina, & proprie semen & succus eius 1.303.a.46
Aes cum oxymelle 1.311.b.54
Euphorbium 1.312.a.26
Flos aris 1.316.a.8
Treos 1.334.b.33
Lacticinium 1.343.a.40
Mexerion 1.355.a.19
Serapinum 1.374.a.64
Vitis radix cum aqua uitis sylvestris 1.409.b.34

A Q V A E C I T R I N A E conferentia composita.

Hiera archigenis 2.284.b.18
Electuarium alcanzi 2.288.a.43
Electuarium alsechereben 2.288.b.20
Electuarium de aniden 2.291.b.50
Pilule de euphorbio 2.310.a.19
Unguentum ex pulpa colog. 2.315.a.54
Aquam aluminosam libere coctis quid agendum 1.194.a.64

I N D E X

Aquam amarā bibere coactis, quid agendum 1.194.b.1
Aquam amarā rectificant dulcia. 1.272.a.738
Aquam ponticā bibere coactis quid agendum 1.194.b.65
Aquam salām bibere coactis quid agendum 1.194.a.62
Aquam salām quā rectificent. 1.272.a.38
de Aqua bordei, vide Hordei aquam.
Aque optime conditiones. 1.114.b.45. & deinceps.
Aque bonae malis ubi commiscetur fortior superabit 1.116.b.35
Aque meliores alijs sunt aquae fontium. 1.114.b.22
Aque diversificantur non in substantia solum, sed etiam secundum illud quod eis admiscetur, & secundum qualitatem 1.114.b.19
Aque male quae 1.272.a.10
Aque mala paulatim deponunt, & non cito 1.115.a.65
Aque male sublimatione distillatione, & deciectione rectificantur. 1.115.a.45
Aque male si quotidie de uno vase in aliud mutes, quotidie manifestam descensionem videbis 1.115.a.62
Aque male non perfecte clarificantur. 1.115.a.65
Aque Nilī maxime probantur. 1.115.a.55
Aque ex fontibus hausta iudicium, est iudicium aquae non currentis. 1.116.a.22
Aque ad suos fontes quomodo nam ducantur 2.337.b.48
Aque puteorum & aquae ductuum sunt male, comparatione aquae fontium. 1.115.b.30
Aque pluviae quae laudabiles. 1.115.b.7
Aque stantes stomacho non conferunt. 1.116.a.20
Aque stantes lacunales, praecipue discopertae male sunt & graves. 1.115.b.56
Aque stantes lacunales generant choleram 1.115.b.60
Aque stantes lacunales perducunt ad hydropisim 1.116.a.2
Aque stantes lacunales quae mala pariant 1.115.b.64. & deinceps
Aque stantes lacunales splenem incrasant 1.115.b.64
Aque stantes lacunales perducunt ad apostema pulmonis & splenis, & ad dysenteriam 1.116.a.4
Aque per canales plumbeos fluentes deteriores sunt, & frequenter ad dysenteriam perducunt 1.115.b.40
Aque immundae fetidae quae faciunt symptomata 2.366.a.7
Aque sanguifugales omnes male sunt. 1.116.a.32
Aque minerales & sanguifugales omnes male sunt 1.116.a.32

Aqua aluminose quos procreent affectus. 2.366.b.2

Aqua aluminosa bibite, & in ablutione administratae sunt ex eis, quae retinent cursum hemorrhoidarum. 1.858.b.1

Aque arsa corruptioni complexionis vitales sunt 1.116.b.33

Aqua ferrea splenem resoluunt & non coire valentes adiuvant. 1.116.b.32

Aqua thermarum calidiores refrigerant. 1.12.a.38

Aquarum diversarum malitiae rob acetosum conferunt 1.194.b.30

Aquarum diversarum malitiam quae remoueant 1.194.b.12

Aquarum diversitatem morbos magis producere quam ciborum. 1.194.a.32

Aquarum malarum correctio varia. 1.194.a.38. & deinceps.

Aquarum mineralium ferrea melior. 2.355.a.21

Aquas canositas stranguariam facere. 2.366.a.15

Aquas grossas conturbatas quae rectificantur 1.272.b.30

Aquas aliquas ulcerare cutem. 1.878.b.66

Aquas aliquas resolvere lapidem. 1.878.b.66

Aquas malas universaliter rectificat acetum 1.272.a.40

Aquis stypticis, & aluminosis sunt contrariae sulphureae 2.253.b.48

Aquositas plurima causa. 1.781.b.50

Aquositas in sanguine existens prohibet alimentum corpori adhaerere. 1.177.b.52

Aquositas asclitidis medicinae solutivae fortiores quae 1.788.b.14

Aquositati cholera resistit aliquo modo. 1.786.b.2

Aquositas asclitidis soluentes medicinae salubriores, & debiliores quae. 1.788.b.45

Aquositatem asclitidis medicinae soluentes aequalitati vicina quae. 1.788.b.40

Aranearum species 2.227.a.50

Araneae tela facultas. 1.273.b.19

Araneae morsus & cura 2.228.b.66

Araneae maritimae usus 1.121.a.42

Araneae marinae dispositiones sunt similes scorpionum marino 2.230.b.23

ARANEARUM PUNCTURIS confert.

Theriaca diatesaron 2.269.b.40

Aracis serpens 2.219.a.5

Arbor allaboha est in Persia venenosus fructus, & cum plantatur in Aegypto est fructus eius de eis, quae comeduntur 2.244.a.35

Arbor marie quid 1.275.a.15

Arcuatio 1.965.b.28

Areddarot nocumenta, & cura. 2.205.a.27

Arefactionem siccitas inducit. 1.716.

a.25

Arefactu dislocatio, & est rotula genui. 2.181.a.4

Arefactus conuenit balneum. 2.257.b.25

A R E F A C T I O N I conferentia composita.

Acetum squilliticum 2.297.a.42

Trochisci de rosis asclepiadis. 2.303.a.60

Argentum quale 2.344.b.43

Argentum est in frigidatium, exsiccatum 1.273.a.36

Argenti combustio quomodo fiat. 2.138.a.10

Argentum viuum est venenum de genere medicinarum acutarum, calidarum, mordicantium 2.199.a.62

Argentum viuum non omne esse arte factum 1.267.b.6

Argentum viuum frigidum est & humidum in secundo 1.267.b.16

Argentum viuum bibitum egreditur cum dispositione sua per inferiorem regionem 2.200.b.53

Argentum viuum plurimi qui bibunt, non leduntur ab eo 2.200.b.52

Argentum viuum extinctum interficere sua gravitate 1.267.b.35

Argentum viuum sublimatum stypticum est 1.267.b.17

Argentum viuum sublimatum interficit propter vehementem incisionem. 1.267.b.30

Argentum viuum cum in alicuius aure funditur, accidunt dolor vehemens, & commissio rationis, & quandoque perducit ad spasum. 2.200.b.55

Argentum viuum in aure fustum aliquando perducit ad epilepsiam, & apoplexiam propter lesionem substantiae cerebri cum frigore eius. 2.200.b.60

Argenti vini assumpti curatio. 2.201.a.2

Argenti vini fumus auditum destruit, & factorem oris facit 1.267.b.23

Argenti vini fumus visum destruit. 1.267.b.25

Argenti vini vapor paralysem tremorem & spasum facit 1.267.b.21

Argenti vini sublimati hausti curatio est lac bibere & vomere 1.267.b.32

Argenti vini sublimati, & extincti nocumenta 2.200.b.63

Argenti vini in aure infusi curatio. 2.201.b.10

Aristolochia quaedam rotunda, quaedam longa, quaedam similia palmis vitis. 1.268.b.23

Aristolochia rotunda dicitur semina. 1.268.b.25

Aristolochia rotunda est fortioris apertionis, & subtilioris 1.268.b.52

Aristolochie rotunde quae subtilianda. 1.269.a.25

Aristo-

INDEX

- Aristolochia longa* descriptio. 1. 268. b. 33
Aristolochia longa est magis abstersiva, & calidior. 1. 268. b. 49
Aristolochia facultas. 1. 268. b. 46
Aristolochia longa, quae substituenda. 1. 2. 9. a. 27
Aristolochia similis palmiti vitis descriptio. 1. 268. b. 38
Aristolochiae omnes species sunt calidae ad tertium peruenientes, siccae in secundo. 1. 268. b. 44
Ariston magnum, & eius iuuamenta. 2. 276. a. 60
Ariston magni descriptio. 2. 276. a. 64
Ariston minus. 2. 276. b. 20
Arius Dary confectio, et eius iuuamenta, & descriptio. 2. 272. a. 18
Aromatica substantia qualis. 2. 339. b. 30
Aromatica omnia calida praeter quinque. 2. 280. a. 28
Aromatica spiritus, dulcia corpus magis nutriunt, & cur. 2. 339. b. 52
Aromatica in partus difficultate non esse olfacienda. 1. 940. b. 46
Aromaticitas conuenit omni membro neruoso. 1. 745. b. 18
Arnoglossae non est par in abscondendo fluxum sanguinis. 1. 946. a. 8
Arnoglossae succus conuenit ei qui ventris fluxum, & vermes simul habet. 1. 854. a. 60
Arnoglossae affata vsus ad puncturam. 1. 817. a. 56
Arsacon. 1. 916. b. 12
Arsacon curatio. 1. 916. b. 12
Arsenicum est venenum de genere medicinarum acutarum calidarum, mordacantium. 2. 199. a. 60
Arsenicum aliud est album, aliud citrinum, aliud rubrum. 1. 268. a. 58
Arsenicum album interficit. 1. 268. b. 20
Arsenicum quod melius. 1. 268. a. 60
Arsenicum calidum est in tertio, siccum in secundo. 1. 268. a. 66
Arsenicum sublimatum interficit. 1. 268. b. 18
Arsenici facultas. 1. 268. a. 67
Arsenici nocumenta ex eius assumptione. 2. 202. a. 10
Arsenici sumpti cura. 2. 202. a. 20
Arsenico est virus mirabilis in omnibus, quae sunt necessaria de incarnatione, & resolutione sanguinis, & prohibitio ne nocuerit, cum in potu sumitur. 2. 151. a. 20
Arteria aorta. 1. 65. a. 30
Arteria est conuenientior via ad fluxum sanguinis. 2. 155. a. 22
Arteria in gula vulnerata multam sanguinis copiam mansisse Galenus refert, & quomodo illi succurrerit. 1. 224. a. 2
Arteria venalis. 1. 64. b. 56. & 68. a. 10
Arteria aspera. vide cannam pulmonis.
Arteria est de illis, quae incarnantur. 2. 355. a. 32
Arteria multoties non incarnatur, & incarnatur illud, quod continet arteriam. 2. 155. a. 35
Arteria non incarnatur secundum aliquos. 2. 155. a. 56
Arteria quandoque contrahitur, & quandoque expanditur. 2. 155. a. 28
Arteria temporis incisa; aut adusta quibus agitudinibus auxiliatur. 1. 223. b. 60
Arteria corpus est mobile. 2. 155. a. 27
Arteria difficilis est incarnatio. 2. 155. a. 32
Arteria subetica. 1. 65. b. 19
Arteria locus cum non coarctatur post solutionem continuitatis eius peruenit res ad emborismum. 2. 155. a. 29
Arteria sanguis egreditur cum salu, & impulsione. 2. 155. b. 32
Arteria, & venarum sanguinis differentia. 2. 155. b. 31
Arteria sanguinis fluxus signa mala. 2. 155. b. 37
Arteria sanguis non declinat ad nigredinem sanguinis rene. 2. 155. b. 34
Arteria sanguis est vehementioris purpureitatis, quam alius. 2. 155. b. 34
Arteria, quae est inter pollicem, & indicem, phlebotomia in doloribus antiquis hepatis, & diaphragmatis iuuamentum mirabile. 1. 222. a. 10
Arteriae cur minus phlebotomantur. 1. 221. a. 5
Arteria percussa signum. 1. 221. b. 42
Arteria percussa curatio. 1. 221. b. 4. & 45. 1. 222. b. 66
Arteria disruptione qualis escara conueniat. 2. 156. a. 54
Arteria tunicarum duarum una est cartilaginosa. 2. 155. a. 55
Arteriam incarnari tenet Galenus. 2. 155. a. 62
Arteriae & earum vsus. 1. 29. b. 60
Arteriae aortae ascendentes anatomae. 1. 65. a. 64
Arteria aortae descendens anatomae. 1. 66. a. 19
Arteriae ex quorundam sententia non redeunt ad continuitatem. 2. 139. a. 50
Arteriae multoties disrumpuntur, praeter quod disrumpatur cutis. 2. 155. a. 45
Arteriae incarnantur, & redeunt ad continuitatem ex sententia Gal. 2. 139. a. 51
Arteria omnes duas habent tunicas una excepta. 1. 64. b. 30
Arteria maiores, & grandiores faciunt pulsationem maiorem. 2. 109. a. 22
Arteria soporaria. 1. 65. b. 20
Arteria quae ad testes. 1. 66. a. 16
Arteria quae ad pedes. 1. 66. b. 28
Arteriarum origo. 1. 64. b. 34
Arteriarum origo est ex ventre cordis sinistro. 1. 670. a. 38
Arteriarum substantia quae. 1. 64. b. 30
Arteriarum tunicae inter membra sunt caedenda propter sanguinem & spiritum. 1. 17. a. 30
Arteriarum cranei fluxus sanguinis facilis est retentio. 2. 155. b. 26
Arteriarum disruptio omnis perducit ad matrem sanguinis, secundum aliquos, sed non est ita. 2. 155. a. 53
Arteriarum phlebotomia utilitas. 1. 221. a. 2. & 1. 222. a. 20
Arteriarum fluxus sanguinis aliquando retinetur. 2. 155. b. 25
Arteriarum solutio continui varia. 1. 92. a. 1
Arterij tunica inest neruosa ob sensum, & carnea ob digestionem. 1. 32. a. 50
Arterij tunica neruosa cur intrinseca, carnea vero extrinseca. 1. 32. a. 51
Arterij tunica cur duplex sit data. 1. 32. a. 17
Arterij magnis fluxus sanguinis est inter morosus, & interficit secundum plurimum. 2. 155. b. 20
Arterialis vena. 1. 65. a. 18
Arterialis sanguinis euacuatio cum superfluit, & accidit spasmus, est malum. 2. 155. b. 6
In arthrica longi temporis materia paulatim euacuanda. 1. 204. a. 6
Arthritici dolores. Vide arthritici dolores.
In Arthriticis doloribus vena multa cum hypostasi mucilaginosa plurimum mouenda. 1. 158. b. 4
Articulorum dolor cur vere accidat. 1. 100. b. 20
Articulorum doloribus & podagra conserunt aquae anae ferreae & salis. 1. 120. b. 34
Articulorum dolores quatuorana saepe curantur. 95. a. 10
Artes habent quid praedicam & quid theoreticum. 1. 6. a. 19
Artem omnem laboriosam ab euacuatore prohibere. 1. 20. b. 55
Arum planum calidum est, & siccum sine primi. 1. 345. b. 29
Arum crispum calidum est, & siccum in fine secundi. 1. 345. b. 30
Arundo est rehemens in frigidatione cinis eius est calidus. 1. 274. b. 6
Ascarides plurimum generantur in eis qui separantur ab aetate infantia. 1. 852. a. 24
Ascarides generantur a materia grossa. 1. 853. b. 28
Ascarides generantur a materia magis simili veneno. 1. 853. b. 30
Ascarides interficiuntia fortiora sunt eis, quae interficiunt vermes longos. 1. 853. b. 20
Ascarides necantia. 1. 853. b. 50. & 854. a. 4
Ascarides medicinae quae educunt, extrahuntur. 1. 932. b. 10
Aschabulos, vide sphacelos.
Ascellae odore horribili. 2. 254. b. 45

I N D E X

- Ascellatione tarda & uelocis cause*. 1. 850.b.20
Ascellationem retines complexio calida, & etiam frigida. 1.850.b.29
Ascellarum fetoria cura. 2.255.a.20
- ASCELLARVM FOETORI conferunt.**
- Cardui aqua*. 1.331.b.14
Myrti folia sicca. 1.352.b.14
Myrrha cum mino, & alumine. 1.357.b.58
- Asclites uide Asclites.*
asclites quomodo fiat. 1.781.a.60
asclites est malignior omnibus speciebus hydropisis. 1.780.a.50
asclitis materia est inter xirbum, & siphac. 1.781.a.67
asclitis materia quomodo attrahatur ad intestina. 1.781.b.32
asclitis materia quomodo penetrat ad xirbum, & siphac. 1.781.b.4
asclitis signa. 1.783.b.60
asclitis causa. 1.779.b.3
asclitis causa, quæ est in separato. 1.720.a.58
asclitis causa in virtute separatiua hepatis. 1.781.b.36
asclitis causa coniuncta. 1.781.a.57
asclitis cause antecedentes. 1.781.b.34
asclitis cause. 1.766.b.66
asclitis cause. 1.781.a.57
asclitis cause in uis. 1.781.b.68
asclitis aquositate medicina solutus fortis quæ. 1.788.b.15
asclitis aquositate medicina soluentes salubriores, & debiliores quæ. 1.788.b.45
asclitis aquositate medicina soluentes aqualitati uicine quæ. 1.788.b.42
asclitis aquositate euacuantia. 1.786.a.19
in asclitis solutiui non oportet, ut sit illud, quod nocet hepatis. 1.786.a.42
asclitis victus. 1.785.a.50
asclitis hydropisis victus. 1.790.a.33
asclitis curatio. 1.785.a.42
asclitis cum febre curatio. 1.789.b.31
asclitis confert caro ripera valde. 1.790.a.57
asclitis bydropi calida conferentia. 1.788.b.60
asclitis non ita conuenit phlebotomia, sicut hypopharche. 1.790.b.44
asclitis quæ balnea conueniant, & quæ non. 1.789.a.45
asclitis cathartidas non conuenire. 1.785.b.50
asclitis diuretica conuenientia quæ. 1.787.b.3
asclitis frigide medicina singulares conuenientes. 1.785.b.38
asclitis laborans si assidue lacte pueretur loco aquæ, & cibi, sanaretur per ipsum. 1.786.b.50
- in asclite camelarum lactis vsus*. 1.787.a.2
in asclite lactis camelarum sumendi tempus opportunum. 1.787.a.10
in asclite lac camelarum quomodo bibendum. 1.787.a.12
in asclite aquæ lactis descriptio. 1.788.b.50
in asclite lac improbatum opinio impugnatur. 1.786.b.30
in asclite emplastra iuuatiua. 1.787.b.29
in asclite emplastrorum administrandorum regula. 1.787.b.18
in asclite rimam prouocantia quæ. 1.790.b.18
in asclite incisio faciendi non est, aut possibilis est cura alia. 1.788.a.26
in asclite incisio mirach parum proficit, nisi in corpore ualde forti. 1.788.a.23
in asclite ex incisione dolor cum quibus sedandus. 1.788.b.4
in asclite incisionis modus. 1.788.a.31
asclite laborans prohibendus est a uisione aquæ, ne dum a potu ipsius. 1.785.a.51
asclite laboranti quando necessarium est exhibere aquam quomodo danda. 1.785.a.52
in asclite si fuerit apostema, perueniatur ad phlebotomiam in principio rei. 1.785.b.12
in asclite cauteria quando facienda. 1.786.b.20
in asclite cauteria quot esse debeant. 1.786.b.24
in asclite non sunt dandi troscisci styptici. 1.785.b.30
in asclite frigida serapinum est solutiuum bonum. 1.786.b.10
in asclite calida myrobalani sunt bonum solutiuum. 1.786.b.9
in asclite euacuatio cum medicinis laudabilior est, quam quæ sit sectio, aut resudatione. 1.785.b.23
in asclite euacuationis hora est, quum non est febris. 1.785.b.26
in asclite frigida euacuationis omnis superfluitas in quantitate, & tempore est mala. 1.786.b.11
in asclite solutiuum non oportet ut sit subitum, imò secundum rices. 1.786.a.45
in asclite non est soluenda cholera. 1.786.a.65
in asclite solutiua sequi ieiunium oportet. 1.786.a.51
in asclite ultima sunt pilule de mezerion. 1.789.a.30
in asclite post solutiua quæ conueniant. 1.786.a.53
in asclitis hydropisis sanatione non speretur, si fuerit apostema durum. 1.785.b.20
asclitici hydropici calidam hydropisim habentis a Gal. curatio. 1.789.b.52
aspalathus qui bonus. 1.307.b.20
aspalathus calidus est in primo, siccus in
- fine secundi, & siccus ad tertium*. 1.308.a.23
aspalathus quæ substituantur. 1.308.a.44
aspalathi aqua est mala oculo. 1.272.b.8
asphodelus est calidus, & siccus. 1.277.a.3
asphodeli uirtus est sicut uirtus dragonice crispæ. 1.277.a.8
ex asino medicinarum sumptuum facultas. 1.270.b.14
asine lac confert hefticis quia infigit ad humectationem, & est melior lacte uaccino. 2.64.b.36
asinum lac ualde confert hepatis complexionis calidæ, & sicca mals. 1.758.b.29
asparagus facit fetere rimam. 2.254.a.66
asperitas & curuitas siccam complexionem sequuntur. 1.134.b.10
asperitatis cause. 1.23.b.18
aspidis diuersorum colorum serpens. 2.219.a.5
aspidis sicca serpens interficit ab horis duabus ad tres, qualis sit uide. 2.215.a.1
aspidis sicca sumpta morsus signa & cura. 2.215.b.55
aspidis serpentis morsus. 2.216.a.22
aspidis serpentis morsus est parus, ad quantitatem puncturæ eius absque apostemate, cum parco sanguine nigro. 2.216.a.34
assa alia fetida, alia odorifera. 1.269.b.43
assa fetida est herba uehementis igne ita in se tota. 1.269.b.46
assa est calida in principio quarti, sicca in secundo. 1.268.b.48
assa inflat ualde. 1.906.a.56
assa est theriaca opij. 2.206.a.52
assa facultas. 1.269.b.50
asse quæ substituenda. 1.270.a.28
assam esse solutiua secundum Gal. 1.270.a.19
assam non esse solutiua. 1.270.a.21
assata tarde nutriunt. 1.195.b.20
assata de carnibus generant carnem durum. 2.257.a.64
assarum facit solutionem. 2.283.b.13
assata suffocata carnis nocumenta, & cura. 2.208.b.25
assarum rimam prouocat. 1.748.b.3
assarum calidum est & siccum in tertio. 1.261.a.48
assimilatio fetus patri, uel matri unde. 1.922.b.40
assimilatrix & facultatis errorem lepra, & uiriligo sequuntur. 1.71.b.65
asthma quid. 1.630.b.6
asthma, quum accidit de crepitis, non sanari. 1.630.b.9
asthma est ex agitudine longis, & habet paroxysmos acutos. 1.630.b.14
in asthma habentibus uirtus est remanens. 1.630.a.61

asthmatis

I N D E X

Asthmaticae cause 1.211.b.44
Asthmaticae signa 1.631.a.46
Asthmatici victus ratio qua 1.632.a.20
Asthmatici curatio 1.631.b.24
Asthmatici quae conferant 1.211.a.26
Asthmatici conferunt balnea ex aquis a-
 reis, ferreis, & falsis. 1.120.b.35

A S T H M A T I

conferunt.
Arsenicum in pilulis, quae sunt ad *asthma*
Aristolochia, proprie rotunda. 1.269.
 a.6
Apium 1.270.b.67
Lapis armenius 1.271.a.61
Amygdalae amarae 1.271.b.51
Amygdalarum dulcium oleum. 1.271.
 b.51
Agaricum 1.278.a.38
Balsamum 1.279.b.32
Capparis salitua 1.293.b.56
Cydonij succus 1.298.b.55
Cyclaminis radix 1.320.b.60
Gallii ius 1.324.b.66
Galbanum 1.328.b.2
Lentium pulmentum cum plantagine.
 1.345.a.40
Arum 1.346.a.1
Lac camelarum nouiter factarum. 1.
 343.b.24
Myrrha 1.354.a.25
Nasturtium 1.363.b.4
Oliua nigra cum flore suo. 1.370.
 a.2
Porrum cum aqua hordei, & melle.
 1.374.b.6
Petroleum 1.375.a.40
Reybarbarum 1.384.a.24
Squilla 1.385.b.22
Sanguis bubonis, ius eius, & caro eius
 1.388.b.38
Siseloos 1.393.b.46
Spica 1.396.b.32
Sisamum 1.397.a.30
Parthenium 1.407.a.34
Urticae semen 1.407.b.36
Vermis rubens, qui est sub verris. 1.
 409.a.6
Volubilis 1.410.a.14
Pulmo vulpis 1.410.b.55
Lapis felis tauri cum butyro. 1.414
 b.40

A S T H M A T I

conferentia composita.
Athanasia magna 2.277.b.29
Lohoc de squilla 2.316.a.64
Oxymel squilliticum 2.316.a.65
 in *Asthmate* cur non exhibeantur stupefa-
 cientia 1.631.b.33
Asthmatici anhelitus qui 1.630.a.53
Astringentes medicinae singulares calidae,
 & siccae quae 1.816.b.5
Astringentes medicinae frigidae singulares

quae 1.816.a.54
Astringentes medicinae compositae frigi-
 de quae 1.816.b.51
Astringentes medicinae compositae calidae
 quae 1.817.a.2
Astringentium medicinarum species. 1.
 816.a.50
Athanasia magna, & eius iuamenta. 2.
 277.b.22
Athanasia minor 2.277.b.40
Athanasiae magna descriptio 2.277.b.32
Atrabilis. Vide *cholera nigra*.
Atramentum 1.227.b.35
Atramentum non adustum est fortius. 1.
 268.a.9
Atramentum adustum est subtilius. 1.268
 a.10
Atramentum est calidum, & siccum in
 terrio 1.268.a.24
Atramentum rubeum generatur ex colco-
 tar 1.268.a.4
Atramentum cyprum est fortius in oculi
 egritudinibus 1.268.a.8
Atramentum viride Aegyptium est for-
 tius, quam cyprum 1.268.a.7
 in *Atramento* est virtus venenosa defic-
 cans pulmonem 1.268.a.54
Atramenta quales substantiae sint. 1.267.
 b.57
Atramentorum species 1.267.b.54
Atramentorum facultas 1.268.a.25
Atriplex calidus est, & humidus in secun-
 do 1.303.b.1
Atriplices sunt aperitiui 1.797.b.19
Atriplex alteratris facultatis errorem
 sequitur 1.71.b.60
Atriplex fit per villos longos. 1.31.b.
 65
Atriplex fit per motum 1.72.b.48
Atriplex nutrimenti fit per transferros
 villos 1.72.b.8
Atriplex ex proprietate, vt magnes a fer-
 ro trahitur 1.73.a.42
Atriplex fit vacui gratia 1.73.a.43
Atriplex caloris fit gratia. 1.72.b.43
Atriplex quae ob calorem fit vacui gra-
 tia apud certificantes. 1.72.b.44
Atriplex aliquando fit a casu, & offensione
 2.150.a.64
Atriplex sine euacuatione quae. 1.227.
 b.5
Atriplex quibus fiat 2.342.a.17
Atriplex est simplex operatio. 2.379.
 b.28
Atriplex non perficitur, nisi villis longi-
 tudinalibus 1.690.a.24
Atriplex solius mesarae non est attra-
 ctio, de qua curetur 1.777.a.17
Atriplex hepatis dignior est quam rei.
 1.777.a.16
Atriplex quibus modis fiat. 1.203.b.51
Atriplex causae. 1.73.a.40
Atriplex naturalis ab ea, quae caloris,
 vel vacui fit ratione, differunt. 1.76.
 b.62
Atriplex caliditas adiuuat. 1.73.a.
 36

Atriplex conferre, licet non euacuet
 1.203.b.46
 in *Atriplex* quae est causa caloris & na-
 cui trahitur primo quod est remus, po-
 stea quod crassum. 1.76.b.64
 in *Atriplex* naturali trahitur quod est
 magis conueniens 1.76.b.66
Atriplex stomachi virtus quomodo a-
 git 1.76.b.17
Atriplex medicina 2.342.a.15
Atriplex virtus cum quibus conferantur
 da 1.713.a.48
Atriplex virtus a qua qualitate debili-
 tetur 1.713.a.10
Atriplex hepatis debilitatur ex frigore.
 1.760.a.1

A T T R A C T I V A

composita.
Pilulae albaromachi 2.309.b.6
 in *Atriplex* tempus breue, in reventia
 longum necessarium est. 1.72.b.60
Atriplex virtutis actio. 1.72.b.1
Atriplex virtutis stomachi virtus. 1.
 713.b.8
Atriplex hepatis debilitata curatio. 1.
 762.a.28
Atriplex virtutis hepatis debilitatis si-
 gnum 1.760.b.33
Atriplex hepatis egestio est magis si-
 gnificatina 1.760.b.38
Atriplex hepatis debilitata signa. 1.
 760.b.39
Atriplex hepatis defectus plurimum est
 ex frigore 1.762.a.48
Atriplex actio motu maxime obitur. 1.
 73.a.36
Atriplex & expultrici facultati scilicet
 tas auxilium praebet 1.71.a.13
Atriplex & expultriciem vim sur-
 tus adiuuat 1.73.a.15
Atriplex facultas plus eget calore
 quam siccitate. 1.73.a.34

A T T R A H E N T I A E X

longinquo, & nervis composita.
Hiera philagrius 2.316.b.13
Electuarium Casaris 2.317.b.13
Scherearen 2.317.b.13
Pilula filij albarieb 2.317.b.13
Attritio cum unguitur fracturae quid egeat
 dum sit 2.183.a.14
Attritionis vlcera indigent in primis vi-
 mollificentur, & humectantur. 2.160.
 a.40
Attritionis cura 2.149.b.15
Attritionis vnguentum cura 2.263.b.9
Attritioni conueniens ligatura. 2.150.
 a.13
 de *Attritione* nervorum 2.171.b.10
 in *Attritione* attendendum dolorem. 2.
 148.a.38
Attritrix facultas quae 1.71.b.33
Attritrix exercitium quod. 1.172.
 a.2
 A P D I

INDEX

AVDITVS DIFFICULTATI conferunt.

Aceti calidi vaporatio. 1. 277.b.12
 Elleborus niger cum aceto. 1. 313.b.
 40
 Laurus 1.351.b.21

AVDITVS GRAVITATI conferentia composita.

Medicamen 2.324.a.50
 Medicamen aliud 2.324.b.32
 Medicamen aliud 2.325.a.1

AVDITVM ACVIT.

Aceti vapor 1.277.b.12

AVDITVM ACOTUM facientia composita.

Sal solutius 2.309.a.43

AVDITVM CONFORTANT.

Aristolochia 1.269.a.1
 Mel 1.361.a.21

AVDITVM CORRVMPIT.

Argenti viui sumus 1.267.b.27
 Auellana nutrit magis quam nux, & est
 tardioris digestionis. 1.266.a.55
 Auellana nomitum excitat 1.266.b.5
 Auellana flatus gignit 1.266.a.60
 Auellana stypticitas maior est quam nu-
 cis 1.266.a.58
 Auellanae sunt aperitiue. 1.756.a.44. &
 1.757.b.1
 Auellanae in hepate sunt vltimi iuuamen-
 ti 1.756.a.2
 Auellanae chymus est bonus. 1.756.a.
 45. & 1.757.b.2
 Augmentum est per humiditatem. 1.12.
 a.32
 Augmentum corporis quod intelligatur.
 1.71.b.46
 Augmentum corporis non est pinguescere
 1.71.b.50
 Augmentum morbi quod. 1.94.a.41
 Augmentum prolixitas significat putridam
 febrem 2.21.a.26
 Auicennas Galeni est interpres. 1.18.a.
 58
 Auic. consilium de theriacae descriptione
 Andromachi non varianda. 2.266.a.
 20
 Auis atragulidos est vehemens in lapide
 renum, & vesicae. 1.876.b.12. & 877.
 b.23
 Auis tragulidos qualiter in lapide sumen-
 da 1.877.b.23
 Auis francigine safurion 1.877.b.32
 Aues minuta assatae sunt tarde remanen-
 tes in stomacho 1.877.b.49
 1.738.b.8

Auium domesticarum calidissima est a-
 nas 1.266.a.34

Auris muris est fissura unguium, quae est
 declinis ad partes acutas pendentes cu
 carne 2.262.a.55
 Auris signa in crisi 2.90.b.54
 Auris muris curatio 2.262.a.55
 Auris dolores aestate multiplicantur. 1.
 101.b.20
 Auris radice apostemata, quae accidunt,
 & non maturantur cum saniositate,
 sunt mala 2.93.b.44

AURIS HUMIDITATIBVS conferunt.

Aqua gnea 1.120.b.40
 Auris sordes prohibet panarium facere
 collectionem 2.261.b.48

AURIS LACERTORVM apostematibus confert.

Aloe 1.274.a.22

AVRI CONFERVNT.

Aqua area 1.272.b.7

AURIS PVRI CONFEREN- tia composita.

Medicina Aristotris 2.319.b.46
 Medicamen Aristotelis. 2.324.a.36
 Aurium musculos qui nervi moueant. 1.
 61.a.31
 Aurium dolorem fortes soni cur faciant.
 1.12.b.9
 Aurium extremitas valde patitur ab in-
 frigidatuis 801.b.31
 ad aures apostemata propter splenis aposte-
 mata 1.801.a.12

AURIUM DOLORI conferunt.

Absinthium 1.260.a.60
 Amygdale 1.271.b.36
 Aranea grossa tela alba cocta cum oleo
 rosato 1.273.a.48
 Adeps anseris 1.275.b.44
 Adeps vulpis 1.275.b.45
 Oleum de ben, proprie cum adipe ana-
 tis 1.279.a.1
 Cinnamomum 1.289.b.12
 Calcanthum 1.302.a.38
 Cannabis succus, & oleum. 1.302.b.
 58

ANHELITVS VITIIS conferunt.

Ammoniacum 1.262.a.33
 Cucurbita succus & proprie cum oleo
 rosato 1.303.b.33
 Cucumeris asinini succus. 1.304.a.
 56

Intestina terra cum adipe anserino. 1.
 306.b.66

Res viridis, quae est in concanitate fa-
 barum Aegyptiacarum. 1.315.
 a.36
 Galbanum cum oleo de lilio. 1.328.a.
 64
 Grana granati cum melle. 1.328.b.
 47
 Salicis succus cum oleo rosaceo bullito
 in cortice granati. 1.329.b.37
 Galia cum oleo de ben. 1.329.b.50
 Parietariae succus cum oleo. 1.332.a.
 34

Electri foliorum succus. 1.332.b.33
 Insquiami succus 1.334.a.15
 Oleum insquiami 1.354.a.18.23
 Ladanum cum oleo rosato. 1.333.a.
 46
 Plantago 1.345.a.29.33
 Ari succus 1.345.b.54
 Oleum lilij 1.348.b.36
 Laurus, & eius oleum. 1.351.b.28
 Melilotum 1.352.a.26
 Maiorana 2.357.a.32
 Mumia 1.357.a.57
 Mentis succus, cum mellicrato. 1.360.
 b.24

Opium cum oleo rosato, myrrha, & cro-
 co 1.366.a.66
 Oleum de cherua 1.369.a.8
 Oleum de scorpionibus 1.369.b.56
 Olibanum cum vino 1.370.b.16
 Porri cinis cum aceto, & oleo rosato. 1.
 374.b.12
 Petroleum 1.375.a.38
 Prassium 1.377.b.17
 Papaveris decoctio 1.379.b.22
 Perficorum oleum 1.380.a.5
 Rosa 1.381.a.48
 Rutae succus calefactus in cortice gra-
 nati 1.381.b.58
 Serpentis cutis in vino cocta. 1.390.b.
 64

Sal cum aceto 1.392.b.15
 Betae aqua 1.395.b.64
 Solatrum 1.397.b.47
 Oleum, in quo coctum sit ferrum. 1.
 398.a.64
 Lactuca asini 1.399.b.40
 Synapis aqua 1.401.b.35
 Oleum, in quo frigitur scarabeus, &
 corpus eius 1.402.a.28
 Partbenij oleum 1.407.a.33
 Urina tauri cum myrrha. 1.308.a.43
 Vermis plurium pedum, qui est sub an-
 phoris tritus cum cortice granati, et
 oleo rosato 1.408.b.65
 Volubilis succus cum cotto, proprie cu
 oleo ros. 1.410.a.8
 Vulpis adeps 1.410.b.51

AVRIUM APOSTEMATIBVS conferunt.

Acetosa 1.270.a.61
 Butyrum 1.284.b.4
 Cro.

I N D E X

Crocus 1.290.a.20
Cicer 1.291.a.29
Ficus decoctio 1.322.a.62
Galbanum cum oleo de lilio. 1.328.a.65
Granata dulcia cocta cum vino. 1.328.b.51
Lutum Samium 1.342.a.21
Plantago 1.345.a.21
Melilorum 1.352.a.25
Ovi gallina vitellus. 2.362.b.13
Viscositas limaciarum cum olibano, aloe, & myrrha 1.371.a.34
Stercus vaccinum 1.390.a.25
Solanum 1.397.b.46
Horminum 1.404.a.55
Vitica 1.407.b.30
Viscus 1.408.b.38

AURIVM SANIEI conferunt.

Satramentum, factum ex eo & melle licinio 1.268.a.43
aristolochia 1.269.a.2
alibodoli succus 1.277.a.20
acetum in quo cocta sit ferri arugo. 1.317.a.6
Lycium 1.339.a.37
Myrti aqua 1.352.b.37
Mumia cum oleo rosaceo, & aqua a-greſte 1.357.a.61
Myrrha 1.358.a.12
Nucis foliorum succus 1.362.a.54
Sarcocolla 1.386.b.16
Sumach 1.395.b.24
Salicis foliorum succus 1.402.a.20

AURIVM SONITVI conferunt.

amygdala, & proprie oleum amara. 1.271.b.36
aceti vapor 1.277.b.14
Oleum de ben, proprie cum adipe anatis 1.278.b.66
Baurach cum uino, aut syrupo cum byssopo 1.280.b.36
Caput purgum cum aqua cape. 1.287.a.62
Centaurea 1.300.b.28
Cucumer asinus 1.304.a.56
Prina infantium 1.330.a.25
Ireos 1.334.b.15
Lutum armenum 1.341.b.54
Laurus cum melle 1.351.b.31
Oua sorbilia 1.367.a.22
Ruta decoctio cum anetho. 1.381.b.66
Sisefleos 1.392.b.34
Serapinum cum aqua ruta. 1.394.b.54
Ruta sylvestris gumma. 1.405.a.65

AURIVM VLCERIBUS conferunt.

Satramentum, factum ex eo & melle licinio 1.268.a.43
arsenicum 1.268.b.13
Barbae hircinae radix 1.284.b.40
Flos aris 1.316.a.1
Fel hircinum, & taurinum. 1.317.b.40
Lycium 1.339.a.37
Myrti aqua 1.352.b.37
Myrrha 1.358.a.12
Volubilis 1.410.a.14

AURIS DOLORI melancholico confert.

anethi succus 1.275.b.1

AURIS CONFUSIONI confert.

aloe 2.274.a.20

AURIVM GLANDIVM apostematibus confert.

alibea 1.276.b.38

AURIVM HYMIDITATIBUS conferunt.

absinthium 1.260.a.66
anethi succus 1.275.b.1
Cape aqua 1.287.a.62
Viscositas limaciarum cum olibano, aloe, myrrha 1.371.a.38
Cicuta succus 1.400.b.22

AURIVM PUTREDINI confert.

Cape aqua 1.287.a.62

AURIVM SORDES mundificant.

aristolochia 1.269.a.1
Baurach spuma cum melle. 1.280.b.33
Barbae hircinae radix 1.284.b.39
Struthium 1.292.b.10
Calcanthum 1.302.a.37
ariradix 1.345.b.61
Ruta succus calefactus in cortice granati 1.381.b.59
Vitis nigra, & alba & sylvestris radix 1.405.b.28

AURIVM VERMIBUS confert.

Capparis succus 1.293.b.46
Calamenti succus 1.299.a.64
Cedrus 1.299.a.28
Calcanthum 1.302.a.28

Salina ieiuni 1.330.a.16
Oleum amygdalinum amarum. 1.368.b.25

Persicorum foliorum succus. 1.380.a.2
Ruta succus 1.382.a.61

AURIBUS CONFERENTIA composita.

Oleum auris 2.312.b.65
Oleum aliud auris 2.313.a.5

AURIVM APOSTEMATIBUS conferentia composita.

Medicamen Gal. 2.324.a.57
Medicamen aliud. 2.324.a.64

AURIVM DOLORIBUS conferentia composita.

Hieralogodion 2.283.a.62
acetum squilliticum 2.297.a.40
Trochisci stelle 2.303.a.8
Oleum nardinum. 2.310.b.63
a.23 2.316.a.23
Trochisci stelle 2.324.a.41
Medicamen 2.324.a.37
Medicamen Gal. 2.324.a.64
Medicamen aliud 2.324.a.13
Medicamen berotas 2.324.a.23
Medicamen anticates 2.324.a.51
Medicamen aliud 2.324.a.51

AURIVM DOLORIBUS frigidis conferentia composita.

acetum squilliticum 2.316.a.25
Oxymel squilliticum 2.316.a.25

AURIVM AEGRITODINIBUS confert.

Confectio scoris feri 2.325.a.9
Medicamen algarui 2.324.b.38

AURIVM PURI, ET SANIEI conferentia composita.

Medicamen 2.324.a.63
Medicamen aliud 2.324.b.11
Medicamen aliud 2.324.b.16

AURIVM TINNITU CON- ferentia composita.

Medicamen 2.324.b.33

AURIVM VERMIBUS conferentia composita.

Medicamen berotas 2.324.b.15

AURIVM VLCERIBUS conferentia composita.

Medicamen 2.324.a.41
Medicamen 2.324.a.41

I N D E X

S B S

Medicamen aliud 2.324.a.55
Aurum est equale, subtile. 1.277.b.51
Aurum confert malitiam animae, & ei, qui
solus loquitur 1.277.b.60
Auri complexio 2.344.b.34
Auri combustio quomodo fiat. 2.138.a.

Balaustra frigida est in fine pri-
mi, sicca in secundo. 1.284.

Balaustra quae substituuntur. 1.

284.a.53

Balbutici causa

1.813.a.35

Balbis cur accidit diarrhoea plurim. 1.

813.a.33

Balneum quando conceditur febrientibus

ephemera 2.10.b.22

Balneum quibus non conueniat. 2.10.b.

28

Balneum generat egritudinem putridam.

2.10.b.30

Balneum non conuenit habenti catarrhū,

nisi sit adustius 2.10.b.34

Balneum quale, quando, & quomodo con-

ueniat tertia pura febrienti. 2.40.a.

38

Balneum in tertiana non pura, ideo non

conuenit, quia facit descendere phleg-

ma indigestum, quod effunditur ad lo-

cum putredinis, & permiscet humore

malum cum putrido, & resoluit subtili-

le, & facit remanere spissum. 2.41.

a.35

Balneum heclicis quale conueniat. 2.65.

b.49

Balneum melius quod

1.119.b.62

Balneum differentias habet a parte aqua

rum, quae in spisso fluunt. 1.120.b.22

Balneum temperatum calfacit. 1.121.a.

48

Balneum humectat praesertim post cibum.

1.122.b.12

Balneum resoluit subtile sephiros, & ag-

gregat spissum, nec lenificat ipsum. 1.

129.b.46

Balneum post cibum impinguat. 1.173.

b.6

Balneum post mediam macrescere facit.

1.173.b.12

Balneum cholericis conueniens. 1.173.

b.19

Balneum febrienti febris hora interd-

icitur 1.173.b.49

Balneum comestio non praecedat. 1.176.

a.61

Balneum ante ventris solutionem confert,

post ipsam nocet 1.209.b.51

Balneum ventrem constringit. 1.210.b.1

Balneum post medicinam conferre, quan-

do, & quomodo 1.211.a.31

Balneum cur noceat ante phlebotomiam.

1.220.b.42

Balneum vlceri quando inutile, & quan-

do utile 1.232.a.9

Balneum post cibum est impinguatum,

verum oppilationes generat. 257.b.4

Balneum melius est, quod est post digestio-

nem primam 2.257.b.18

Balneum est bonum impinguatum plu-

ribus hominibus et proprie eis, qui sunt

quasi in arefactione. 2.257.b.23

Balneum ualde calidum quae sequantur no-

cumenta 2.359.a.48

Balneum nimis frigidum quae gignat no-

cumenta 2.359.a.60

Balneum ingressi quomodo tractanda. 2.

60.a.45

Balneum post cibum ingredi quam sit no-

cuum, & curatio 2.36.a.6

Balneum repleto corpore ingredi periculo-

sum, & cur, & eius curatio. 2.361.

a.52

Balneum temperatum esse utile ijs, qui ua-

lido utuntur exercitio. 2.370.b.54

Balneum conueniens est ei, cui accidit syn-

copis ex diarrhoea, & cholericis pas-

sione 1.684.a.52

Balneum cui syncopi conueniat, & cui no-

1.684.a.54

Balneum est mollificatum virtutis. 1

705.a.37

Balneum in siccitate, vel heclica stoma-

chi quale esse debeat 1.705.a.39

Balneum retinet fluxum ventris. 1.810.

a.28

Balneum multoties fit causa sparsionis hu-

morum 1.830.a.40

Balneum multoties fit causa materiei cho-

lericis passionis 1.830.a.40

Balneum multoties fit causa euentus con-

fractionis in membris. 1.830.a.40

Balneum abortiri facit 1.933.b.28

Balneum pregnantibus est execrabile.

1.932.a.34

Balnei facultates & eius partium diffe-

rentie ac naturae. 1.119.b.67. &

deinceps.

Balnei species variae & facultates. 1.120.

b.23

Balnei usus. 1.173.a.48. & deinceps. &

2.381.a.5

Balnei iuuamenta 1.173.b.45

Balnei nocumenta 1.120.d.17

Balnei noxa 1.173.b.53

Balnei frigidi usus quibus conueniat. 1.

174.a.12

Balnei rectificationes 2.354.a.28

Balnei repentinum ingressum qui comiten-

tur affectus 2.359.b.32

Balnei aer qualis esse debet. 2.359.a.34

Balnei egressio subitanea quomodo noceat

2.359.b.35

Balnei repentini ingressus nocumenta qui

bus curentur 2.359.b.40

Balnei aquae aluminosae quae sint nocumen-

ta, & curatio 2.360.a.13

post Balneum a ventosis cauendum, nisi

sanguis fuerit grossus. 1.225.b.35

Balneo sanitatis conseruanda gratia quo-

modo vtendum 1.173.b.15

ex Balneo frigido nocumentis quibus suc-

curratur 2.359.b.14

ex Balneo nimis calido effectuum curatio.

2.359.a.63

in Balneo frigida potus quid faciat. 2.

300.b.10

in Balneo calida potus quid faciat. 2.360

b.21

in Balneo diu morari malum. 2.360.b.34

in

I N D E X

in Balneo ex longa mora nocuentis, quomodo occurratur 2.3 o.b.60
in Balneo longa mora ad heclicam, vel hydropem quomodo inducat. 2.360.b.56
in Balneo frigidorum potio timorosa, & cur. & eius curatio 2.361.a.30
Balnea non sunt administranda nisi post digestionem 2.67.a.44
Balnea dulcia nocent cachexia. 1.784.b.44
Balnea que conueniant astiti, & que non 1.789.a.45
Balnearum aquae salsa quid conferant, & nocuentum 2.360.a.1
Balneatio cum aqua calida retinet ventrem. 1.835.a.26
Balneatio humida nocet iuncturarum doloribus 1.977.b.59
Balneati anhelitus qualis. 1.630.b.10
Balneationes sicce inuuant doloribus iuncturarum 1.977.b.62
Balneandis ordo qui seruandus. 1.173.a.66
Balneari in thermis qui uoluerit, oportebit ut balneari in eis quiete, suauiter & ordinari, & non subire. 1.120.b.63
Balneari in aquis stypticis exsiccat. 1.122.b.30
Balneari multum exsiccat. 1.122.b.36
Balsamum quomodo experiendum, an bonum sit 1.279.b.8
Balsamum cum quibus adulteretur. 1.279.b.13
Balsamum est calidum in principio tertij. 1.279.b.19
Balsami lignum est calidum, & siccum in secundo, & ipsius semen est calidius eorum 1.279.b.17
Balsami ligna condita. 2.302.a.58
Balsami arboris oleum quomodo sumatur. 1.279.b.4
Barba non nascitur pueri propter paruitem vaporis fumosi 2.231.a.17
Barba cur non nascatur mulieribus. 2.231.a.17
BARBAM NASCIFICIT
Abrotanum 1.274.b.42
Barba hircina est frigida, in fine primi, in siccitate perueniens ad tertium. 1.284.b.30
Baras vnguium cura 2.263.a.26
Baras causa 1.724.a.62
Basiliscus Grace, nominatus regulus inter ficit suo visu, & auditu vocis sue. 2.214.b.60
Basiliscus quare nominetur regulus. 2.215.b.22
Basiliscus adurit totum super quod incedit, neque oritur in circuitu cauerna eius aliquid 2.215.b.27
Basiliscus interficit sibilo suo. 2.215.b.32
Basiliscus quibus in locis multiplicetur. 2.215.b.47
Basiliscus longitudo est duorum palmorum, & caput est acutum valde, & oculi

eius sunt rubei, & color ad nigredinem, & citrinitatem declinis. 2.226.a.28
Basilisci habitationi cum opponitur axis, cadit 2.215.b.28
de Basilisci morsu, qui est primus surdoru. 2.215.b.22
Basilisci morsus signum 2.215.b.47
Basiliscum non sentit animal, quod non terreatur 2.215.b.30
Basiliscum qui tangit cum virga, moritur. 2.215.b.4
Basiliconis facultates 2.345.a.3
Basilicon medicamen pro oculis. 2.323.b.49
Basilicon aliud pro oculis. 2.323.b.60
Baucia condita ad debilitatem renum. 2.301.b.62
Baurach quale sit 1.280.b.1
Baurach quod melius 1.280.b.5
Baurach est calidum, & siccum in fine secundi, & eius siccitas fortasse declinat ad tertium 1.280.b.12
Bdellium quod melius 1.284.b.62
Bdellium Arabicum sanat testiculos. 1.964.b.44
Bdellium Iudaicum cum antiquatur, egreditur a lenificatione ad exsiccationem. 1.284.b.66
Bdellium Mechiu est frigidum, & siccum 1.284.b.67
Bdellium Iudaicum est calidum in fine primi 1.285.a.2
Bdellij facultas 1.276.b.44
Bdellij species 1.284.b.56
Been facultates 2.345.a.20
Been calidum est, & siccum in secundo. 1.279.b.64
Been duas species 1.279.b.61
Been que substituantur 1.280.a.2
Been est calidum in tertio, siccum in secundo 1.278.b.45
Been que substituantur 1.279.a.16
Bedarungi sanguinem corrumpit. 1.165.a.26
Bedemeregi confec. 2.276.b.46
Bellirici frigidi sunt in primo, sicci in secundo 1.282.b.45
Berberim 1.691.a.38
Bilis. Vide cholera citrina 1.647.a.65
Birsen, & sirsen quibus notis distinguantur 1.650.b.1
Bitumen Iudaicum quod melius. 1.285.b.5
Bitumen Iudaicum calidum est, & siccum in tertio 1.285.b.8
Blatta bizantia ubi assumantur. 1.278.b.14
Blatte bizantia que meliores. 1.278.b.24
Blatte bizantia calida & sicca sunt in secundo, & earum siccitas fortasse vicina est tertio 1.278.b.31
Blesti quare non fiant calui. 2.231.b.26
Blesti cur multipliciter diarrhoea a catarrho. 2.231.b.26
Blitum est frigidum, & humidum in secundo

do 1.366.a.16
Bolismus qui 1.711.a.39
Bolismus quandoque perducit ad syncope 1.721.a.37
Bolismi cause 1.721.a.42
Bolismi, a frigidityte superflua curatio. 1.721.b.43
Bolismi signa 1.721.a.43
Bolismi curatio 1.721.a.46
Bolismi febrientium regimen 2.377.a.58
Bolismum interdum inducit appetitus cerninus 1.719.b.27
Bolismum quandoque generant vermes. 852.a.18
Bonum omne a prima veritate est. 2.334.b.46
Borac nocumenta, & eorum curatio. 2.358.a.24
Bothor differentia varia 1.977.a.61
Bothor differentia sunt secundum naturam apostematum 1.937.a.1
Bothor alba quandoque sparguntur super nasum, & super poma maxillarum, & luti puncta lactis 2.249.b.60
bothor alba sunt propter materiam ventilentam expulsum ad superficiem, & pro corpore 2.249.b.63
bothor lenium, & albarum cura. 2.249.b.64
bothor generant dulcia 2.250.a.46
bothor plurimum accidit inter digitos, quoniam sunt debiliores 2.250.a.47
bothor pulmonis signa 1.733.b.37
bothor stomachi causa 1.733.b.41
bothor stomachi signum 1.735.b.51
bothor stomachi nictus 1.735.b.51
bothor stomachi curatio 1.801.a.61
bothor anitham 1.982.a.32
bothor iuncturarum curatio 1.982.b.13
bothor unguinum curatio 2.182.a.24
brachium fractum est inobediens ad reformationem 2.196.b.56
brachij fractura, & eius curatio. 2.196.a.56
brachij fractura restauratur circiter 8 dies 2.196.b.34
brachij musculorum anatome. 1.544.b.52
brachialis. Vide Rascera. 1.55
brachialis musculorum anatome. 1.55
a.48
brassica marina calida, & sicca est in primo 1.303.a.38
mo 2.118.a.57
de bubone
bubon apud antiquos dictum est canis apostema in membris glandosum canis 2.118.b.26
bubon de quibus speciebus apostematum dicitur 2.118.b.34
bubon ubi est cum febre, cauendum a rehementi in frigidatione, ne reducatur materia retro 2.119.b.45
bubon deterior est, qui fit in subscellis, & inguinibus, & post aures. 2.118.b.48
bubon salior est, qui est rubens deinde trinus 2.118.b.53
bubon declinis ad nigredinem est mortalis 2.118.b.54

INDEX

Bubon multiplicatur in pestilentia, & in regione pestilentiali. 2. 118. b. 55
 Bubon non pestilentialis. vide Apostema
 ta glandosa. 2. 118. b. 57
 Bubonis cura. 2. 119. a. 10
 Bubonis nomina græca diuersa. 2. 118. b. 57
 Bubonem perniciosum quidam nominant tarmata. 2. 118. b. 45
 Bubones perniciosi qui. 2. 118. b. 37
 Buchornariæ est trium specierum. 1. 275. a. 15
 Buglossa qualitates & inuamenta. 2. 347. a. 40
 Buglossam valde conferre cordis tremori. 1. 6. 7. b. 49
 Buglossa iuleb. 2. 352. a. 38
 de Bulmo. vide Bolismus.
 Bulbus est siccus in primo cum humiditate superflua. 1. 281. a. 4
 Bulbus quando non digeritur, pungit, & inflat. 1. 281. a. 34
 in Bulbo multiplicatur nutrimentum, licet non sit nutrimentum eius laudabile, & præcipue eius, quod est crudum. 1. 281. a. 31
 Buris. 1. 963. a. 28
 Burro fugitiuum, abstergium, & confortatiuum. 2. 324. a. 22
 Butyrum calidum, & humidum est in primo. 1. 284. a. 58. 1. 285. a. 47
 Butyrum iter agentibus per frigida loca est bonum, proprie si post ipsum vinum potens bibatur. 1. 193. a. 28
 Butyrum crudum est melius in lacte in venenis. 2. 199. b. 51
 Butyrum appetitum prosternere. 1. 717. b. 60

CSO

 Cachexia & inflatio quomodo differant. Tomo 1. pag. 93. a. versu 53
 Cachexia quandoque accidit propter aggregationem aque in pulmone. 1. 779. a. 45
 Cachexia tactus est mollis. 1. 93. a. 58
 Cachexia causa. 1. 779. a. 22
 Cachexia signa. 1. 779. a. 26
 Cachexie curatio. 1. 784. a. 64
 Cachexie virtus. 1. 785. a. 19
 Cachexie conferunt aque aluminose & atramentales. 1. 120. b. 47
 Cachexie valde conferentia quæ. 1. 784. b. 65
 Cachexia nocent balnea dulcia. 1. 784. b. 44
 Cachexia cum accidit vlcus, difficilis est eius consolidatio. 1. 779. a. 19
 Cachexiam digestionis corruptio sequitur. 1. 779. a. 31
 Cachexiam a pulmone patientis forma sit similis forma hydropisi. 1. 779. a. 45
 in Cachexia permixti sunt status substantie membri. 1. 93. a. 56

in Cachexia, deuitanda phlebotomia, quantum possibile est. 1. 784. b. 24
 in Cachexia qualiter phlebotomandum, quum phlebotomia est necessaria. 1. 784. b. 25
 in Cachexia phlebotomia quando sit plus necessaria. 1. 784. b. 28
 in Cachexia multiplicatur apostemata frigida virga. 1. 918. b. 35
 Cachecticus regimen bonum est vomitus ante cibum. 1. 784. b. 36
 Cachecticus vomitus cum quibus prouocandus. 1. 784. b. 49
 Cachecticos, quantum possibile, permutandos ad exsiccationem, & ad aperitionem. 1. 784. b. 52
 Cadmia auri quæ melior. 1. 301. b. 64
 Cadmia auri est æqualis, ad siccitatem declinans in tertio. 1. 301. b. 67
 Cadmia ex quibus sumatur. 1. 302. a. 10
 Cepa facit sicim. 1. 844. b. 30
 Cephæ sunt ex cibis qui resistunt venenis & abscondunt ea, & repellunt ipsa a corpore. 2. 222. b. 30
 Cephæ exterius ad modum emplastri corpori superpositæ vulnerant, interius tamen receptæ non vlceraunt. 1. 119. a. 10
 Cur autem id accidat. Vide ibidem. lin. 11
 Cephæ est calidum in tertio, & est in ipso humiditas superflua. 1. 287. a. 37

CAECITATI confert.

Hiera Archigenis. 2. 316. a. 19
 Caesaris confectio. 1. 272. a. 28
 Calamentum prohibet pannos a tinea. 2. 214. b. 40
 Calamentum siccum est mirabile ad resolendum lac congelatum in stomacho. 2. 211. a. 36
 Calamenthi species. 1. 299. a. 19
 Calamenthi facultas. 2. 345. b. 45
 Calamentum exiceat, & calefacit valde. 1. 299. a. 35
 Calamus aromaticus qui melior. 1. 300. a. 30
 Calamus aromaticus calidus, & siccus, est vsque ad secundum. 1. 300. a. 36
 Calcaneus. 1. 47. b. 40
 Calcaneus nobilior est ossibus pedis, infirmitudo. 1. 47. b. 51
 Calcaneus est excusatus a fractura propter duritiem suam, & defensionem circundationem. 2. 198. a. 15
 Calcanei dislocatio. 2. 181. a. 16
 Calcanei fractura. 2. 198. a. 15

CALCANEI EXCORIATIONI confert.

Pulmo arietis calidus. 1. 378. b. 42
 Squilla. 1. 385. b. 10

Calcanei doloris causa. 1. 982. a. 30
 Calcanei doloris curatio. 1. 982. a. 32
 Calcaneo plurimum accidit dislocatio, non fractura. 2. 198. b. 8
 de Calcamenti excoriatione. Vide de Excoriatione.
 Calcantum calidum, & siccum est ad quartum. 1. 302. a. 28
 Calor in pueris & iuuenibus fere est similis. 1. 144. b. 49
 Calor attractionis est causa. 1. 72. b. 44
 Calor in humido corpore prius nigredinem facit, postea albedinem. 1. 22. b. 33
 Calor apostematum, ut plurimum non peruenit ad cor, nisi cum calefactione sua, absque putredine. 2. 77. a. 5
 Calor prohibet ventositatis generationem. 1. 903. b. 3
 Calor in humido efficit nigredinem & in eius contrario albedinem. 1. 22. b. 38
 Calor in somno occultatur & frigiditas manifestatur. 1. 110. a. 16
 Calor & frigiditas sunt duæ qualitates agentes, siccitas vero et humiditas patientes. 1. 126. b. 43
 Calor innatus instrumentum est virtutis omnium. 1. 135. a. 18
 Calor innatus nature est instrumentum. 1. 134. b. 58
 Calor innatus humores naturales tuetur, ne eis calor extraneus dominetur. 1. 135. a. 2
 Calor innatus nocumenta corpori aduenientia expellit. 1. 124. b. 59
 Calor innatus cur non dicatur frigiditas innata. 1. 135. a. 20
 Calor innatus innatum humidum exsiccatur. 1. 18. a. 64
 Calor post consistendi tempus minui incipit. 1. 18. a. 60
 Calor innatus minuitur, quanto siccitas augetur. 1. 162. b. 60
 Calor innatus humiditatem corporum nostrorum superat & procedit ipsam semper exsiccando. 1. 162. b. 43
 Calor innatus humiditate consistit naturaliter & ab extranea extinguitur. 1. 163. a. 10
 Calor innatus humiditates nostras resoluunt. 1. 162. b. 31
 Calor innatus extinguitur siccitate ad complementum accedente. 1. 163. a. 14
 Calor innatus extinguendi seipsum causa est accidentaliter. 1. 162. b. 57
 Calor innatus in pinguibus est debilis. 2. 260. a. 54
 Calor innatus hyeme fortis fit vehementer. 1. 190. b. 12
 Calor innatus cum non est, etsi inflammatur cor igne leui, non oportet tamen, ut caleant propter ipsum, extremitates. 2. 215. a. 60
 Calor innatus alicui existens fortis, & pluri-

INDEX

plurimus, aut contra debilis, cibum
omnino requirit 2.31.a.53
calor innatus, quantumcunque fortis non
minuit de virtute 1.145.a.45
calor præter naturam quanto maior tan-
to plus minuit de virtute. 1.145.a.48
calor igneus & proprie hepatis bilis est
causa efficiens. 1.27.b.54
caloris cause omnes superflua in exsicca-
do inquant 1.201.a.46
caloris corruptionem a sole remouet, omni
alumen 1.366.b.57
caloris mordicatio in rigore & frigore
est apud panniculum regentem inte-
rius 2.22.b.40
caloris innati actio siccitatis supra siccita-
tem temperatam in corporibus no-
stris augetur, & tandem humiditates
absumentur 1.162.b.53
caloris innati mortificationem significat
respiratio brevis & rara. 1.627.b.30
caloris innati resolutionis causa. 1.779.
b.26
caloris debilitas augetur siccitate in mè-
brorum substantia dominante, & ob
humiditatis naturalis imminutionem.
1.163.a.4
calori vehementi occurrere exsiccat. 1.
127.b.35
calorem nihil vehementius accendit, quàm
labor & motus 1.147.b.1
calorem uigiliæ excitant, & quomodo. 1.
147.b.3
calorem naturalem retinet & auget som-
nus per ventrem 1.181.b.58
calorem naturalem somnus coarctat. 1.
109.b.36
calorem innatum que causa extinguant.
1.18.b.12
calorem innatum extinguit humor extra-
neus bifariam 1.18.b.6
calorem innatum extingui, & humidum
innatum destrui necesse est. 1.18.b.
11
calorem innatum riuificat fricatio extre-
mitatum 1.685.b.39

CALOREM INNATUM confortantia composita.

Theriac magna 2.266.a.8
Mithridatum 2.268.b.23
calore innato extincto mors sequitur na-
turalis 1.163.a.15
calidum aut frigidum esse aliquid, quomo-
do intelligatur 1.112.a.30
calidum superflue, & frigidum non con-
ueniunt vulneribus nervorum. 2.169.
a.41
calidum in fine facilius est refrigerare,
quam frigidum in fine calfacere. 1.
201.a.35
calidum omne est resolutiuum iteratum
super membrum cum rarificatione eius
2.125.a.19
calidi temperamenti signa. 2.378.a.34
calido quicquid liquefit a frigido conden-

satum 2.342.b.14
calida complexione prædiorum regimen
1.188.b.32
calida medicina corrumpunt humores
quandoque, & adurunt. 1.836.b.25
calidarum in corpore partium ordo. 1.
16.a.22
a calidis humoribus digestionis debilita-
tis signa 1.726.b.63
caliditas in corpore est spiritus & cor a
quo procedit 1.16.a.22
caliditas in humiditate existit, & ab ea
nutritur 1.12.a.34
caliditas maior quam debet, reddit con-
pus siccus quam oportet. 1.13.b.13
caliditas tertiana est saluor caliditate
causandis, quia illius inflammatio mi-
nuitur mane, augentis illius vero au-
getur 2.38.b.20
caliditas in attractione adiuuant. 1.73.
a.34
caliditas virtutibus naturalibus omni-
bus seruit 1.72.b.41
caliditas qualibet exsiccat. 1.97.b.16
caliditas subtilis, cum exsiccatione rebe-
menti, subtilis substantia non elucida-
tur ab attractione 2.169.a.1
caliditas non excedit superflue uoi hu-
miditatis & siccitatis temperate sunt.
1.188.b.17
caliditas accidentalis fortis, medicamen-
to fortissimo extinguenda. 1.19.a.7
caliditas superflua cum oppilationibus
quomodo curanda. 1.101.a.8
caliditas nature amica est 1.200.a.55
caliditas quomodo aliquando causa sit sto-
machi lubricitatis 1.696.a.41
caliditas cur appetitum destruant. 1.714.
b.37
caliditas appetere facit aquam, & humi-
da 1.719.a.50
caliditas quomodo sitim, & quomodo fa-
mem excitet 1.719.a.50
caliditas, & siccitas ori stomachi acci-
dentes commouent nauseam. 1.739.
b.16
caliditas cur quandoque adiunget ad reti-
nendum naturam 1.816.a.7
caliditas dolorosa maturat materias crue-
das 1.96.a.13
caliditatis mordicatio in febribus propor-
tionatur potius ad horripilationem,
quam ad frigus 2.19.a.12
caliditas febrium extinguende plures mo-
di 2.33.a.13
caliditatis cum siccitate societas durabi-
lis est 1.188.b.26
caliditatis cum humiditate societas dura-
bilis non est 1.188.b.24
caliditatis augende cause. 1.200.b.63
caliditatem superfluum cum oppilationi-
bus curans, cauere debet in refrigeratio-
nem minimam 1.201.a.4
caliditatem hepatis significat color citri-
nus 1.751.a.16
caliditatem superfluum etiam siccare.
1.188.b.20

CALIDITATI CORPORIS conferentia composita.

Suffus 2.293.b.25
Sal 2.294.b.32
Trochisci de rosis Asclepiadis. 2.303
a.60
Trochisci aminulli 2.305.a.62
Oleum de cucurbita 2.313.a.8

CALIDITATI conferentia composita.

Oleum de cucurbita 2.312.b.40
calefactio extremitatum perducit ad co-
lestionem stomachi ex proximo. 1.
704.b.66
calefactionis & refrigerationis tempus
se mutum 1.200.b.53
calefactorum, siue heclicorum regimen. 1.
259.a.1
calefacere simpliciter quid sit. 1.122.
a.9
calefacientes causas Gal. omnes in quibus
que generibus comprehendere solent.
1.22.a.16
calefacientia sumpta super repletionem pos-
sunt esse in causa putredinis. 1.18.a.
32
calefacientia nesciam 1.880.b.55

CALEFACIENTIA composita.

Oleum de absinthio 2.311.a.46
caput purgum 2.318.a.4
calefaciendi frigidum spatium, est siue
spatium infigidandi calidum. 1.702.
b.45
caluaria, uide Cranium.
caluities naturalis hereditaria quando-
que est affectio 1.95.a.34
caluities cur non accedat blebis, seu tran-
lis 2.231.b.26
caluities 2.231.a.40
caluities causa 2.131.
caluities curatio est difficilis. 2.131.
b.11
caluitiem possibile est repellere antequam
incipiat, aut tardare ipsam. 2.231.
b.12
caluis cum uarices accidunt, inquit Hipp.
capilli nascuntur 2.231.b.12
caluitium accedit propter abbreviationem
materiei pilorum 2.231.a.48
caluitium quare tardatur in Aethiopi-
bus 2.231.b.20
ad caluitium præparatus, quare multiplex
cantur pili corporis, & pectoris. 2.231.
a.55
calx non exsiccata 2.201.a.10
calx que nocimenta faciat ex eius afflu-
pione 2.201.a.20
calcis sumptæ circa 1.203.a.57
camela qualiter mittenda, cum eius lacte
utimur in plenitudine 1.203.a.57
camelarum lac est aptum generare uo-
riolas Cane.

INDEX

- Camelarum arabicarum lactis in frigida
hepatitis interperie iuuamentum. 1.
757.b.35
- camelarum lac quomodo in ascite admini-
stratur 1.786.b.55
- camelarum lactis, qua quantitas in ascite
danda 1.786.a.64
- camelarum lacte in exhibendo in ascite
quid obseruandum 1.787.a.2
- camelarum lactis in ascite sumendi tem-
pus opportunum 1.787.a.11
- camelarum lac in ascite quomodo bibe-
ndum 1.787.a.13
- camelarum lac qualiter in ascite dandum
1.786.b.30
- camelarum lac est bonum spleni. 1.803.
a.22
- caninum lac iuuatium valde in sple-
nis duritie 1.803.a.54
- chamepyris calida est in secundo, sicca
in tertio 1.292.a.3
- chamepyreos qua substituend. 1.292.
a.26
- chameilla est in qua est virtus resolutio-
nis plus, & virtus stypticitatis minus
2.264.b.17
- campora est frigida, & sicca in tertio. 1.
291.b.36
- campora & musculus mutua sibi sunt
medicamenta 2.357.b.48
- campora species 1.291.b.22
- campora lignum quale. 1.291.b.31
- campora proprietates inest vomitum ca-
lidum prohibendi 1.743.b.38
- campora facultates 2.345.b.18
- canalium amplitudinis causa. 1.123.a.
60
- canalium angustia causa. 1.123.a.10
- cancer quid 2.130.b.53
- cancer unde sic nominetur. 2.131.a.19
- Cancer 1.792.b.10
- cancer est apostema melancholicum.
2.125.a.18
- cancer mittit venas in circuitu suo ad
membrum in quo est, quasi pedes can-
cri, & non sunt rubra, sicut in phleg-
mone, immo declines ad nigredinem.
&c. 2.130.b.61
- cancer plurimum accidit in membris ra-
ris 2.131.a.3
- cancer cum apparet in principis est occul-
te dispositionis. 2.131.a.5
- cancer cum apparet in primis est sicut
faba parua, durus, rotundus, fuscus co-
loris, in quo est caliditas quedam. 2.
131.a.10
- cancer quidam est uehementis doloris,
alius parui doloris, & quietus. 2.131
a.12
- cancer alius perducit ad ulcerationem.
alius non 2.131.a.14
- cancer incipiens aliquando sanatur. 2.
131.a.52
- cancer confirmatus non sanatur. 2.131.
a.53
- cancer occultus melius est ut non mo-
ueatur ex sententia Hip. 2.131.a.54
- cancer est lepra membri ruius. 2.134.
b.4
- cancer ulceratus quibus curetur. 2.132.
a.22
- cancris causa 1.724.a.61
- cancris cura 2.131.a.47
- cancris soluendi regimen 2.131.b.38
- cancris medicinae locales 2.131.b.46
- cancris medicinis localibus quatuor requi-
runtur intentiones 2.131.b.46
- cancris destructio penitus est difficilis. 2.
131.b.48
- cancris destructio, quibus tentetur. 2.131.
b.50
- cancris additionem, quae prohibent. 2.131
b.63
- cancris parui sufferunt sectionem. 2.131.
b.3
- cancris parui quomodo secantur. 2.131.
b.6
- cancris sectionem sequatur canterium ni-
si timor adsit de membris principalibus
2.131.b.19
- cancris ulcerationem quae prohibent. 2.
132.a.9
- cancris putrefacti intestinorum signum.
1.810.b.35
- cancris hepatis signa 1.769.b.8
- cancris hepatis cause 1.769.a.39
- cancris ulcerati in matrice signa. 1.955.
b.56
- cancris matricis curatio 1.956.a.31
- cancris & sepiros differentia. 2.122.a.
65 & 2.130.b.55
- cancro malitiam addunt medicinae for-
tes 2.131.b.57
- in cancro materia paulatim euacuanda.
1.204.a.27
- cancrorum regimen. 2.131.a.61
- CANCERIS CONFERVNT.**
- Horminum cum aqua mellis. 1.404.a.50
- Urticae semen 1.407.a.25
- CANCERIS CONFERENTIA**
composita.
- Hieralogodon 2.284.a.15
- Unguentum de vrisur 2.314.b.13
- CANCERENAE**
conferunt.
- Acetum 1.277.a.60
- Lacticinium 1.343.a.36
- Lupini decoctio 1.350.a.41
- Raphanus cum melle. 1.383.a.2
- cancris causa secundum Aristotelem, &
Galenum 1.133.b.64
- cancritem, quae tardant 2.236.a.50
- cancritem prohibens aliud linimentum
bonum 2.237.a.51
- cancritem prohibentia linimentum. 2.236.
b.60
- cancritem destruens linimentum. 2.237
a.38
- CANITIEM ACCELERAT**
- Campore vsus 1.291.b.35
- CANITIEM RETARDAT.**
- Oleum de oliuis syluestribus. 1.369.
b.19
- CANITIEM PROHIBEN-**
tia composita.
- Electuarium regum 2.291.a.42
- Oleum de costo 2.312.a.30
- de cane rabioso 2.220.b.60
- canis quomodo fiat rabiosus ex aere. 2.
220.b.65
- canis sit rabiosus in autumno, quia calor
vehemens aeris adurit humores. 2.
220.b.65
- canis quare sit rabiosus in vere. 2.221
a.1
- canis quomodo fiat rabiosus ex cibis, &
porionibus 2.221.a.2
- canis rabiosus famem patitur, & non co-
medit 2.221.a.10
- canis rabiosus quando obuiat aquae, timet
ex ea, & quandoque horripilatur ex
ea, & tremat 2.221.a.12
- canis rabiosus quandoque moritur timen-
do ex aqua 2.221.a.15
- canis rabiosus est semper solitarius, igna-
rus, non cognoscens dominum suum. 2.
221.a.17
- canis rabiosus est horribilis aspectus, &
extrahens linguam 2.221.a.20
- canis rabiosus habet saliuam spumofam.
2.221.a.21
- canis rabiosus uadit capite dimisso, & au-
ribus eius mollificatis 2.221.a.26
- canis rabiosus habet curuatum dorsum, et
inclinatum ad latus 2.221.a.22
- canis rabiosus ambulat timidus, decli-
uis, quasi sit ebrius, tristis, angustio-
sus, & preceps sit in omni passu. 2.
221.a.25
- canis rabiosus inuadit quamcunque for-
mam obuiat siue sit paries, aut arbor,
aut animal 2.221.a.27
- canis rabiosus est tacitus, squalidus. 2.
221.b.39
- canis rabiosus quando latrat, canes alij su-
giunt a via eius 2.221.a.36
- canis rabiosi accidentia 2.221.a.8
- canis rabiosi morsus cura. 2.222.a.23
- canis rabiosi morsus quomodo cognosca-
tur 2.222.a.7
- canis rabiosi morsum sequuntur acciden-
tia terribilia, quae sint, uide. 2.221.
a.56
- canis rabiosi, & non rabiosi morsus diffe-
rentia 2.221.b.63
- canis domestici, non rabiosi, morsus cura.
2.220.b.37
- CANIS MORVI**
conferunt.
- Agnus castus 1.266.b.51
- C 2 Bau-

INDEX

Baurach spuma cum adipe asini, aut suis 1.280.b.54

CANIS RABIOSI morsui conferunt.

Asa 1.270.a.24
Amygdala 1.272.a.7
Allium 1.276.a.62
Acetum de rina agresti cum sale 1.277.b.33
Adiantum cum uino 1.283.a.60
Cepae aqua, aut emplastrum ex cepa cum sale, & ruta 1.287.a.14
Caulis succus cum uino 1.294.a.56
canis rabiosi sanguis 1.294.b.33
caro arietum adusta cum uino sumpta 1.296.b.38
canceri fluuiialis cinis cum melle bibitus, aut cum frumento 1.298.a.5
cucumeris folia 1.304.a.5
capilli hominis cum aceto in modum emplastri 1.305.b.6
Hepar canis rabiosi 1.311.a.24
Triticum tritum puluerizatum 1.316.a.56
Feniculi radix 1.321.b.11
Ficus immatura, aut fici folia 2.323.a.24
Gentiana 1.324.a.44
Orobis cum uino 1.333.a.26
Lycium Indum 1.339.b.55
Lutum sigillatum cum uino 1.341.b.14
Plantago cum sale 1.345.a.55
Muria 1.360.a.60
Menta 1.360.b.38
Mel 1.361.a.43
Nux cum cape, & sale 1.362.b.15
Opopanacum cum pice 1.368.a.13
Ostraci caro 1.371.b.34
Pisces 1.376.a.67
Prassium cum sale 1.377.b.25
Stercus pecudis adustum cum aceto 1.381.a.21
Sanguis canis, etiam rabiosi 1.285.a.1
Sesamum 1.397.a.46
Urina cum nitro 1.408.b.7

CANIS RABIOSI morsui conferentia composita.

Theriaca magna 2.265.b.60
Mithridatum 2.268.b.23
Confectio Hermetis 2.274.b.16
Hiera Archigenis 2.284.b.27
canis stercus pro angina curatione quomodo colligatur 1.616.a.59
canis urina putrefacta conseruat nigredinem capil. 2.333.a.50
canis urina facultas 1.295.a.26
canes interficit elleborus 2.308.a.1
canes interficit elleborus 2.213.a.52
canis aquatica fellis nocumenta & cura 2.210.a.8
canis aquatici fellis quantitas minus len-

tis, interficit post hebdomadam 2.210.a.10
canina fames quandoque generatur a ver mibus 1.852.a.16
caninus appetitus multoties perducit ad bolismum, & subeth, & mortem 1.719.b.27
Canini appetitus causa 1.719.a.34

CANINO APPETITUI conferentia composita.

Diacyminum 2.286.b.50
Electuarium ad subulitis 2.287.a.60
Diacyminum 2.287.b.50
Diapipereon 2.288.a.4
canna pulmonis ex quibus sit composita 1.620.a.14
canna pulmonis anatomia 1.620.22
canna pulmonis utilitas 1.620.a.35
canna pulmonis apostematum, & pleurum signa 1.656.b.32

CANNAE PVL MONIS apostematibus conferunt.

Bdellium 1.284.a.18
Vinum ficus 1.322.b.38

CANNAE PVL MONIS dolori conferunt.

Bdellium 1.284.a.18

CANNAE AEGRITVDINIBVS confert.

Medicina Gal. aqua 2.316.a.38

CANNA M PVL MONIS mundificantia composita.

Medicina Gal. 2.316.a.52
Pilula x. tract. 2.316.a.52
Loboc de alijs 2.316.a.53
Trochisci de stomachis 2.316.a.53
Syrupus de hyssopo 2.316.a.54
cannabis semen est calidum 1.910.b.18

cannabis semen minorat lac, & sperma 1.686.b.55
cantharides sunt uenenum & non agunt nisi super uescicam tantum 2.198.b.60
cantharides vlceraunt vesicam vlceratione dolorosa, & apostematant vinum gam, & pectinem 2.208.a.41
cantharis cur vesicam exulceret 1.307.b.1
cantharides sunt acuta, mordicatus, & c. 2.208.a.36
cantharides asciti non conueniunt 1.785.b.49
cantharides sunt superflui caliditatis 1.307.a.42
cantharidarum nocumenta 2.208.a.35
cantharidarum assumptionis curatio 2.208.a.57

ad cantharidas assumptas oleum de cylo nijs est theriaca 2.208.b.9
cantharidibus assumptis qualem urina hypostasim quidam excreuerit 1.158.b.52
caput quinque ossa habet 1.37.b.6
caput habet motus proprios & communes 1.51.b.19
caput figuram quartam non naturalem habere non potest ex Galeni sententia 1.37.a.37

caput cum stomachi sumum recipit, quena phlebotometur 1.223.b.1
caput cui frigidum, & stomachus calidus, cur sit difficilis cura 1.706.b.28
caput replent aequa bituminis iudici 1.20.b.57

caput replent marinae aquae 1.120.b.57
caput embrocare ubi fuerit cathartus iussis tensio, & c. malum, quare abstinentium 2.333.b.8
ad caput declinantibus materijs conferre venarum pedum phlebotomiam 1.223.a.37

caput purgium ex decocto canis 1.294.a.34

Calcanthum 1.302.a.36

Lactucae asini succus 1.351.a.20

caput purgium 2.318.b.24

caput purgium aliud 2.318.b.42

caput purgium aliud 2.318.b.42

caput purgium ad paralytim 2.318.b.49

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

caput purgium ad dolores capitis 2.318.b.66

INDEX

CAPITIS DOLORIBVS conferunt.

Anisum 1.359.b.18
Alcanna cum aceto supra frontem li-
nita 269.b.51
Amomum 1.269.b.38
Amygdalarum amararum arbor tri-
ta cum aceto, & oleo ros. & fron-
ti emplastrato 1.271.b.45
Amygdalarum amararum oleum. 1.
271.b.56
Aloe cum oleo rosaceo 1.274.a.19
Acetum cum oleo, aut oleo rosaceo. 1.
277.b.8
Abrotanum 1.280.a.54
Chamaemilla 1.287.a.5
Galia 1.319.b.52
Ireos 1.334.b.5
Ladanum 1.343.b.43
Laurus, & eius oleum 1.351.b.28
Melilotum 1.352.a.31
Myrti folia in vino decocta. 1.352.
b.39
Myrobalani chebuli 1.353.b.11
Muscibus, & quando fit caput purgii
ex eo cum croco, & camphora. 1.
354.a.15
Maiorana 1.357.a.31
Munia 1.357.a.54
Menta, & proprie cum saucibus de hor-
deo 1.360.b.20
Narcissus, & eius oleum. 1.363.a.53
Sylvestrium siluestre 1.364.b.8
Nemphar 1.364.b.47
Nigella 1.365.b.46
Blii succus cum oleo rosaceo. 1.366.
a.31
Opium 1.366.b.2
Opopanax 1.367.b.57
Squilla 1.371.a.32
Sambucus odoratus 1.391.a.64
Sisyleos 1.393.b.45
Scammonia radix, & succus radicis,
cum aceto, & oleo rosato. 1.393.
b.33
Serapinum 1.394.b.25
Sesami oleum cum virtute rose. 1.
397.a.25
Solatrum 1.397.b.46
Sandalus 1.398.a.34
Salix, & aqua eius 1.402.a.17
Viola 1.408.a.2
Vitis folia, & pampani 1.409.b.28
Volubilis 1.410.a.11

CAPITIS DOLORI conferentia composita.

Theriac magna 2.266.b.52
Mithridatum 2.268.b.23
Confectio hermetis 2.274.a.65
Confectio alia hermetis 2.274.b.8
Hieralogodion 2.283.b.55
Hiera archigenis 2.283.b.13
Theodoricon cum nuce muscata. 2.
285.b.38

Hiera Hip. 2.285.b.40
Hiera 2.286.b.14
Trochisci stella 2.303.a.25
Oleum nardinum 2.310.b.64
Caput purgium 2.376.a.10
Caput purgium aliud 2.318.b.38
Caput purgium aliud 2.318.b.66
Hiera buficos 2.319.a.18
Pilule salua 2.319.a.52
Aqua de radicibus 3.319.a.60
Capitis dolorem frigidum antiquum que
resoluant 1.121.a.29

CAPITIS DOLORI ANTIQVO conferentia composita.

Sotira confectio 2.269.b.57
Confectio anacardi 2.276.a.17
Confectio algarith 2.276.b.56
Hieralogodion 2.283.b.65
Theodoricon cum nuce muscata. 2.
285.b.37
Hiera atagini antiocheni. 2.286.b.1
Sotira conf. 2.315.b.35
Scelite 2.315.b.35
Hiera eufriatis 2.315.b.36
Hiera picra 2.315.b.36
Hiera archigenis 2.315.b.36
Theodoricon 2.315.b.37
Hiera catagini 2.315.b.37
Trochisci stella 2.315.b.37
Oleum nardinum 2.315.b.38
Capitis dolor quandoque facit redire fe-
brem declinam ad augmentum, qua-
re oportet ut sedetur 2.27.b.2
Capitis doloris febrientium regimen. 2.
36.b.44
Capitis ratio in febribus inipissat cutem
eius, quare reuertuntur vapores, & fit
fortis febris 2.224.a.4

CAPITIS DOLOREM faciunt.

Absinthium 1.260.a.56
Auellana 1.266.a.64
Agnus castus 1.266.b.30
Amomum 1.269.b.24
Allium 1.276.a.38
Cepa 1.287.a.62
Crocus 1.290.a.15
Calamentum 1.299.a.64
Cannabis semen 1.303.a.20
Faba 1.315.a.54
Fenugracum 1.316.b.16
Glans 1.323.a.22
Polium 1.373.b.5
Porrum 1.374.b.1
Squinanthium 1.386.a.35
Storax 1.386.b.37
Capitis doloribus frigidis obesse faciei ir-
rorationem ex aqua 1.121.a.66

CAPITIS FRIGORI CONFE- rentia composita.

Scelite 2.315.b.30
Anacardinus 2.315.b.31

Disciminum 2.315.b.31
Caput purgium 2.315.b.65
Capitis dolor perseverans suffusionem por-
tendit 1.191.b.8
Capitis dolori ex stomachi ardore con-
fert vinum album tenue & aquosum.
1.179.b.32
in Capitis dolore fluxus ventris superue-
niens a phlebotomia excusat. 1.224.
b.19
Capitis noxa ex vino praesidia. 1.180.
a.22
capitis repletioni nocibilior embrocha
est, que fit ex multione lactis, quia in-
ducit apostema capitis, & perditio-
nem, quando autem conferat vide.
2.33.b.17. & 36.a.27
capitis repletionis signa. 2.33.b.24

CAPITIS APOSTEMATIBVS conferunt.

Oleum de cherna 1.369.a.8
capitis vena que, & earum phlebotomia
utilitas, & in quibus morbis facien-
da 1.223.a.45
capitis gravitatis in febribus regimen. 2.
36.a.26
capitis gravitate abstinendum a capis
purgis 2.36.a.29
capitis gravedinem somnus multus facit.
1.110.a.6
capitis gravitati conferunt non embro-
cha, sed vaporaciones tantum facte ex
embrochis 2.36.a.30

CAPITIS GRAVEDINI conferunt.

Cepa aqua in aurem destillata. 1.287.
a.61

CAPITIS GRAVITATI conferentia composita.

Infusio de hiera 2.315.b.33
Pilula alboromani 2.315.b.34
capitis tremorem aliquando accidere
propter venas colli posteriores. 1.225.
b.47

CAPITIS TYSTVLIS conferunt.

Cicer 1.291.a.28
Portulaca cum vino 1.372.b.44
Sal e u pulpa colocynthide. 1.392.b.10
Capiti unosa aqua conferunt. 1.120.b.41

CAPITIS HUMIDITATEM purgant.

Amygdala cum uno 1.271.b.38
Balsamum 1.279.b.29
Capparis radicis cortices masticata. 1.
293.b.46
Masticis masticatio 1.354.b.7
Squinanthios 1.385.a.38
Anemones succus, et radix. 1.398.b.25
C 3 Synapis

INDEX

Synaps 1.401.b.33
Capitis vulneribus omnibus caueatur fri-
gus, etiam in aestate 2.189.b.25
capitis vulnerum curatio. 2.148.
b.29

capitis vulnerum medicina. 2.148.b.46
& 2.190.a.8

capitis os cum est basis vulneris mundifi-
ficetur, & exsiccet nec dimittas in
eo obfuscationem, aut corruptionem,
aut aliud 2.147.b.64

capitis fractura ossium minoris timoris,
que 2.189.b.60

capitis ossa in frangentibus diuersifican-
tur ab alijs ossibus 2.190.a.56

capitis ossium incisio in fracturis quan-
do, & in quo loco fieri debeat. 2.190.
a.65

in capitis ulcerum incarnatione, sufficiunt
qualibet medicine exsiccative leues
puluerizatae 2.148.b.33

CAPITIS VLCERIBVS confer.

[Balsamum 1.279.b.27
 Bulbus 1.281.a.22
 Malua cum vna 1.306.a.45
 Colla de pisibus 1.307.b.27
 Ficus immatura 1.322.b.28
 Oleum lilij 1.348.b.34
 Lupini farina 1.350.a.51
 Myrtus 1.352.b.35
 Myrrha 1.358.a.10
 Oleum de chernus 1.369.a.6
 Olibanum 1.370.b.15
 Pix 1.374.a.26
 Ruta 1.381.b.61
 Rubus 1.382.a.49
capitis vlcibus manantibus conferunt
arsenicum 1.265.b.5
Aque sulphuree 1.171.a.3

CAPITIS VLCERIBVS conferentia composita.

Hieralogodon 2.284.a.12
 de capitis surfuribus 2.239.b.63

CAPITIS CALIDITATI conferentia composita.

Oleum de cucurbita 2.312.b.44

CAPITIS DOLORI continuo conferentia composita.

Hiera busius 2.286.a.51

CAPITIS CATARRHIS conferentia composita.

Philonium romanum 2.69.a.58
 Hieralogodon 2.283.b.66
 Trochisci stellas 2.303.a.26

CAPITIS DOLORIBVS ex uaporibus, & tristitia, con ferentia composita.

Hiera Hip. 2.285.b.10

CAPITIS HYMIDITATIBVS conferentia composita.

Hiera picra 2.283.b.53
 Hieralogodon 2.232.a.11
 Pilule aggregatae 2.305.b.61
 caputpurgium 2.318.b.27
 caputpurgium aliud 2.318.b.67
 caputpurgium aliud 2.319.a.10

CAPITIS AEGRITVDINIBVS conferentia composita.

[Hieralogodon 2.283.b.66
 Theodoricon cum nucis muscata. 1.
 284.b.34
 Pilule albaromata 2.309.b.6
 Pilule aggregatae 2.309.b.61
 caputpurgium 2.319.a.10

CAPITIS AEGRITVDINIBVS antiquis conferentia composita.

Theodoricon cum nucis muscata. 2.284.
b.34
 capillus nascitur ex uapore sumoso, quan-
 do coagulatur in poris. 2.230.b.54
 capillus generatur ex humiditate visco-
 sa, unctiosa, non aquosa, neque luteosa.
 2.230.b.60
 capillus reueris est temperatus. 1.872.
a.24
 capilli aliquando non nascuntur propter
 vehementiam raritatis & amplitudi-
 nis pororum 2.231.a.62
 capilli quare destruantur, vel minuantur
 2.231.a.9
 capilli cor cadunt in aegritudinibus lon-
 gis 2.231.a.22
 capilli nascuntur caluis inquit Hip. cum
 narices accidunt 2.231.b.14
 capilli quare albifcentur conualescenti-
 bus 2.102.a.36
 capilli temperaturam corporum quomo-
 do significant 1.133.b.26
 capilli tarde nascentes quid significant.
 1.133.b.43
 capilli nascentes cito, corpus ad siccitatem
 declinare significant 1.133.b.47
 capilli nigri caliditatem significant. 1.
 133.b.6
 capilli subalbi frigiditatem significant. 1.
 133.b.57
 capilli adusti sunt calefacti, & exicca-
 ti fortiter 1.305.a.67
 capilli flauis quid indicent de temperamen-
 to 2.377.b.1
 capillorum nigredo stat cum humiditate
 innata 2.102.a.40

CAPITIS CALIDITATI conferentia composita.

Oleum de cucurbita 2.312.b.44

CAPITIS DOLORI continuo conferentia composita.

Hiera busius 2.286.a.51

CAPITIS CATARRHIS conferentia composita.

Philonium romanum 2.69.a.58
 Hieralogodon 2.283.b.66
 Trochisci stellas 2.303.a.26

CAPILLORVM NIGREDINI conferentia composita.

Oleum de costo 2.312.a.22
 capillorum colores varij quid significant.
 1.133.b.56
 capillorum defectus quando fit propter
 causam in re, in qua nascuntur, fit se-
 cundum tres modos. 2.231.a.44
 capillorum corruptionis causa. 2.231.
b.8
 capillorum generationis, ac defectus cau-
 se 2.231.a.23
 de capillorum dispositione. 2.230.b.54
 capillorum ortum prohibentia. 2.237.b.
 34

CAPILLORVM NIGREDINI conferentia composita.

de capillorum canitie, & nigredine. 2.
 236.a.40
 capillorum canitie, que tardant. 2.236.
a.50
 de capillorum scissione, & cura. 2.236.
a.28

CAPILLORVM CASSI prohibet.

[Aloes cum uino 1.274.a.7
 Adiantum cum oleo mirino, & vi-
 no 1.283.a.42
 no 1.283.a.42
 Laudanum cum uino, & myrrho, &
 oleo de myrrho 1.202.a.40
 Miri oleum, & succus. 1.352.a.8
 Mirra cum oleo mirino, & lauda-
 no 1.357.b.52
 Nasturtium 1.363.b.56
 Ostracum purpureum colum cum
 oleo 1.371.a.31
 capillorum tinturatum rememoratia. 2.
 237.a.66
 capillorum colorem flauum que faciant.
 2.239.a.35
 capillorum tinturatum nocumenta, &
 cura 2.239.b.27
 capillorum colorem temperamenti indi-
 cium facere 2.377.a.8

CAPILLORVM RADICES fortes efficiunt.

[Embleus 1.310.b.58
 Myrrhi oleum, & succus. 1.352.
b.8
 Oleum myrrhinum. 1.368.b.34

CANTHARIDIBVS confer.

[Adeps caprina 1.275.b.66
 Bauach cum aqua frigida. 1.280.
b.56
 Lutum sigillatum. 1.141.b.12
 Lac 1.348.a.28
 capillorum mictus causa. 1.898.a.6
 capillorum mictus curatio. 1.898.a.6
 capillos conseruant medicina caliditatis
 subtilis, & styptica 2.231.b.29
 ad capillos embrosios plures. 2.232.b.
 16

I N D E X

Capillos obseruantes medicinas. 2. 231.b.

CAPILLOS CONSERVANT.

Oleum de oliuis syluestribus. 1. 369.
b. 19
Oleum sesami, in quo decoquitur myr-
tus 1.397.a.16
capillos incrispantia 2.235.b.64

CAPILLOS CRISPOS facit.

Pyrites 1.356.b.60
capillos planos, que faciant. 2.236.a.20
capillos, que subtiliant. 2.236.a.36

CAPILLOS ATTENVANT.

Baurach 1.280.b.21
Faba cortex 1.315.a.41
Lupinus 1.350.a.33
Pyrites 1.356.b.60
capillos denigrantia 2.237.b.29

CAPILLOS DENIGRANTIA.

Acacia 1.261.a.9
Auellana adusta 1.266.a.64
Emblicus 1.310.a.59
Galla 1.327.b.55
Myrti oleum, & succus 1.352.b.10
Mori, viris, ficus nigra folia cu aqua
pluuii decocta 4.361.b.21
Oleum myrrinum 1.386.b.36
Sumach decoctio 1.395.b.15
Anemone cum corticibus nucis. 1.
400.b.10

CAPILLOS NASCI FACIUNT.

capillorum adustorum aqua. 1.305.
b. 1
cantharis trita cum sinapi. 1. 307.a.
51
Leporis renier cum oleo rosato. 1.
339.b.2
Coryz & conferunt.
Buchomariem 1.275.a.16
Abrotanum 1.280.a.58
Cinnamomum 1.289.b.9
Nigella 1.365.b.39
Oua 1.367.a.10
Storax 1.386.b.38
Lini, aut seminis eius suffumigatio. 1.
387.b.36
Sulphur suffumigatum 1.391.b.17
Lapis felis tauri 1.414.b.34

CAPILLOS PROLONGANT.

Adiantum cum oleo myrrino, & vi-
no 1.283.a.41
Myrti oleum, & succus. 1.355.b.16
Sesamum, & proprie succus arboris,
& foliorum eius 1.397.a.15

capillos rubificantia fortia 2.239.a.59

capillos albificantia 2.229.b.6

capillos aureos temperata complexionis
esse inditia 2.378.b.6

capillos albos frigida temperata signu.
2.378.a.66

capparis est theriaca uenenis. 1. 293.
b.67

capparis color, & siccitas sunt in secun-
do 1.293.b.16

capparis radices putantur esse bezabar
napelli, a quibusdam 2.202.b.16

capparis radices cortices medicina sunt
propria spleni 1.800.b.12

capparis radices corticis facultas. 1.803.
a.24

capparis radices cortex multoties educit
vinam 1.803.a.25

caprina caro non est bona multum, &
eius humor sortasse est malus valde
1.295.b.13

caprina caro est sicca, & difficilius di-
gestionis carne ouina 1.295.b.36

caprina adeps est magis styptica omni-
bus 1.275.b.35

caprarum & ouium ubera lac augent. 1.
165.b.55

caprarum lac qualiter in ascite dandum.
1.786.b.30

caprinum lac est magis stypticum. 1.
817.a.4

carbones cur aliqui appetant. 1.718.a.16

carbonum odor quos causet affectus, &
quomodo illis succurrendum. 2. 357.
b.22

carbonum, & similitum appetitus causa.
1.698.a.8

in carbunculis veteribus materia paula-
tim euacuanda 1.204.a.26

carbunculis conferunt aque aree, ferreae,
& salse 1.120.b.37

CARBUNCULIS CONFERUNT.

Asphodeli radix cum fece uini. 1.
277.a.14

Ficus, & proprie cum ireos & nitro,
aut calzi 1.322.a.12

Lac bibitum 1.347.a.12

Cholera fluxum prohibet.
Amylum 1.272.b.66

CARBUNCULIS

conferentia composita.

Alchelchelengi minus 2.280.b.44

Cardiacae conferens confectio. 2.352.a.
24

cardamomi species 1.299.b.62

cardamomum calidum est, & siccum in
tertio 1.299.b.66

carpobalsamum confortat stomachum.
2.285.b.6

Carduus est temperatus ad caliditatem
declinans, humidus ad secundum per-
ueniens 1.331.b.2

carminativa medicina 2.342.b.37

caro & eius usus 1.30.a.27

caro propinquior aequalitati est, quam c-
tera membra 1.12.b.59

caro ex quibus generetur 1.231.a.67

caro ex quo sanguine generetur. 1.311.b.
21

caro longinquior est a natura sanguinis
quam vinum, vitellus oui, & aqua car-
nis 1.113.a.25

caro sentiendi uim suscipit, & nullam ali-
uim tribuit 1.10.a.59

caro minus indiget exsiccatione quam
neruus 1.111.a.45

caro minoris necessitatis est, que paucio-
res habet arterias 2.111.a.48

caro rubra multa humiditatem significat
1.133.a.56

caro dura nascitur supra cutem abs-
cis-
sam 2.141.a.16

caro non potest generari ex medicamento
vehementer exsiccante. 2.142.b.6

caro uenenata est mali coloris, fusi a. 2.
157.b.22

caro non creetur in ulcere, donec illud mu-
tificatur 2.163.a.24

caro non oritur super os, quod iam discoo-
pertum est 2.172.b.67

caro que bona, & que mala. 1.295.a.41

caro que melior 1.295.a.55

caro pinguis qualis 1.295.b.60

caro illa difficilius putrescit, que parum
est pinguis, & cuius substantia est ste-
rior 1.296.a.16

caro minoris est caloris quam hepar. 1.
16.a.8

caro multoties oritur in iuncturis. 1.970.
a.8

caro anatis est impinguatissima. 2. 57.b.2

caro gallinae est impinguatissima. 2.257.
b.2

caro animalium recens natorum mali chy-
mi est 1.13.a.65

caro agni annualis spissi multi & boni nu-
trimenti est 1.113.a.67

caro uaccina est multi & spissi nutrimen-
ti 1.113.a.58

caro uaccina spissi multi & mali nutrimen-
ti est 1.113.b.1

caro equina spissi, multi, & mali nutrimen-
ti est 1.113.b.2

caro salita nutrimentum praestat paucum
& crassum 1.113.a.52

caro salita spissi pauci & mali nutrimen-
ti est 1.113.b.3

caro asina super prunas multum alit, sed
tarde descendit 1.78.b.6

caro quaecunque assatur, non cooperiatur
submergendo immo dimittatur discoo-
perta donec euaporet. 2.209.b.26

caro cum assatur, & submergendo coo-
peritur, fit venenum 2.209.b.29

caro frixa & asata omnis nocet colicae.
1.84.a.38

carnis complexio sanguini multum est pro-
pinqua 1.32.a.60

carnis aqua uicina est naturae sanguinis
1.111.a.24

INDEX

Carnis aqua est nutrimentum tenue, & multum 1.113.a.45
Carnis aqua subtilis multi & boni nutrimenti est 1.113.a.63
Carnis continuas cum est soluta recipit continuitatem sicut fuit 2.139.a.39
Carnis generationem, quæ prohibeant. 2.142.b.10
Carnis generationem prohibet lenitas, & humiditas ossium 2.148.a.1
Carnis plcerum exsiccatio, vel humectatio quomodo ex emplastris augeantur. 2.163.b.39
de Carnis nascentia plceribus. 2.163.b.24
Carnis plcerum creatio conuenientior est cum emplastris, quam cum pulueribus 2.163.b.46
Carnis nascentia est opus natura. 2.167.a.50
Carnis vulnere medicina. 2.167.b.5
Carnis facultates 2.345.b.63
Carnis nutrimentum quum non digeritur minoris est noxa quam panis. 1.178.b.36
Carnis porcine nutrimentum retinetur, nec facile dissoluitur. 1.195.b.25
Carnis vituline nutrimentum retinetur neq; facile dissoluitur 1.195.b.25
Carnis facultas 1.295.b.46
Carnis asatq; suffocata & corrupta nocumta, & cura 2.209.b.26
Carnis frustis per vomitum reiectis causa. 1.741.b.29
Carnis confortationem, & multitudinem nutrimenti eius prohibet frigus. 1.908.a.30
Carnis hernia 1.962.a.51
Carni meatus & uentriculi cur non sunt dati 1.32.a.61
Carni addita supra vulnera conueniunt medicina abstersus, & exsiccatus sine mordicatione 2.167.a.32
Carnem nasci possibile est 2.141.a.3
Carnem facit lacca 1.872.a.64

CARNEM GENERANT.

Aristolochia, & proprie longa. 1.268.b.62
Cernua 1.286.b.45
Ireos 1.334.a.67
Lutum terre mastice 1.342.a.43
Plumbum adustum 1.356.a.22
Pix proprie cum thure, & melle. 1.369.a.3
Rosa 1.381.a.35
Gumma pini 1.384.a.66
Sarcocolla 1.386.b.2
Carnem facit nasci medicamen, quod coagulat sanguinem sanum in carnem. 2.142.b.6
Carnem producere medicinas omnes, quæ sine mordicatione desiccant. 1.231.b.38
Carnem quæ generant in ulceribus. 1.163

b.58
Carnem nasci faciunt quedam medicina in vno corpore, & non in alio. 2.148.a.6
Carnem generans oportet vt sit siccus corpore 2.148.a.22
Carnem putrefacit oleum in vlcibus profundis 2.117.a.41
Carnem multam qui comedere consuevit, si ociosus fuerit, frequenter minuire sibi debet 1.176.a.1
Carnem vaccinam in calido stomacho digerit 1.725.b.1
de Carne vulnere addita. 1.171.a.49

CARNEM ADDITAM abscindunt.

Corallus 1.287.b.64
calx 1.297.a.32
chalcitis 1.302.a.55
Ericij cutis cinis 1.312.b.15
Hæmatites puluis 1.313.a.25
Flos aris 1.316.a.1

CANCEROSIS VLCERIBUS conferunt.

Ciceris farina 1.201.a.25
Fel hircinum 1.317.b.27
Galla puluis 1.327.b.58
chrysocolia 1.331.a.54
Lana adusta 1.350.a.9
Pyrites 1.356.b.66
Papaueris cornuti folia 1.379.b.1
Sarcocolla 1.386.b.11
Sal 1.392.a.61
Tamarisci fructus, & cinis. 1.403.a.7

carnes asata, propter illud quod retinetur in eis de virtute carnis, generant carnem duram, & pinguedinem. 1.251.a.62
carnium decoctum generat molliem, & tenebrositatem non firmam. 2.237.a.66
carnes asata in ventris fluxu. 1.818.a.38
carnosum corpus absque pinguedine multa calidum est & humidum. 1.133.b.13
carnosa membra alia villos habent alia non 1.311.b.7
cartamus domesticus est calidus in primo, siccus in secundo 1.300.b.46
cartamus alius domesticus, alius siluestris 1.300.b.44
cartamus siluestris est calidus in secundodossicus in tertio 1.300.b.45
cartamum est calidum, & siccum adtertium 1.326.a.42
cartilago & eius vsus 1.29.a.63
cartilago cnsiformis 1.43.b.42
cartilago clypealis 1.52.a.52
cartilago peltalis 1.52.a.52
cartilago aryanotides 1.52.a.67

cartilago coopertoris 1.82.a.67
cartilago cymbalaris 1.72.a.67
cartilago non inamatur 2.155.a.63
carni calidum est & siccum in secundo. 1.293.b.1
casus qui melior 1.288.b.27
casus recens est frigidus, & humidus in tertio 1.288.b.22
Casus nutrimentum prestat paucum & crassum 1.214.a.38
casus salitus, & non salitus est malus macho 1.289.a.2
casus salitus antiquus est calidus, & sic cus in tertio 1.288.b.23
casus affatus facit sitim 1.816.b.11
casus species 1.288.b.20
casus affatus unc. 1. in fluxu ventris sistendo est fortior omni re 1.816.b.15
casus aqua descriptio 1.796.a.60
casus aqua facultas 1.868.a.37
caseationis lactis in mamilla causa. 1.688.a.20
de casu, & offensione 2.150.a.63
casus nocumenta magna 2.150.b.10
casus signa 2.150.b.18
casus cura 2.150.b.18
casus laciones cur non accidant infirmitibus, quæ accidunt pueribus. 2.150.b.4
casus impedit, & ladie cum contusione attritione 2.150.a.61
casus locus cadentis cum non rubet, tunc locus est nervosus 2.150.b.18
casus, & offensionis timor propter accidentia, quæ sequuntur 2.150.a.62
casus timor maior est in corporibus maioribus 2.150.b.3
ad casum medicina conuenientes. 2.151.a.3
ad casum melior medicina est munda purra cum oleo sambucino, & vino. 2.151.a.9
casibus multiplicentur glandule. 2.150.b.6
casus fractura, & eius cura. 2.195.a.25
casia, & cinnamomum sunt medicinas fortiores omnibus medicinis aromaticis alijs 1.761.b.28
casia fortius est cinnamomum. 1.761.b.27
casia lignea 2.345.b.56
casia fistula 1.206.b.23
casia fistula quæ melior 1.305.b.21
casia fistula est æqualis in caliditate, & frigidityte, & est humida. 1.305.b.24
casia fistula est res congrua in curationibus renum 1.863.b.60
casia fistula soluit, & maturat cum faciliatate 1.868.a.40
casia fistula soluit sine mordicatione, adeo quod ipsa absque mordicatione, & soluit est conueniens prægnantibus, & soluit eas 1.305.b.38
casia ris 1.761.b.22
casia fistula quæ substitueda. 1.305.b.44

INDEX

- Cassa fistula de corticibus quatuor au-
reos quum in potu sumit mulier, parit
statim* 1.942.b.11
- Castoreum quod electum* 1.288.a.29
- Castoreum est calidum in fine tertij vs-
que ad quartum, & sicum in secundo*
1.288.a.41
- castoreum venenum esse, & quod eius
antidotum* 1.288.b.10
- castoreum interficit in die vno* 2.204.
b.50
- castoreum interficiens vno die est nigrum,
& fetidum, & cinerulentum* 2.204.
b.49
- castoreum succurrit opij corruptioni.* 1.
745.b.19
- castoreum cum rancidum sit, accidunt ex
eo accidentia bisse calidi cum stran-
gulatione* 2.204.b.46
- Castroreum vlcera consolidat.*
- Unguentum nigrum* 2.314.a.42
- castoreum esse maximi inuamenti in in-
flatione* 1.737.b.22
- castoreum colica mire confert* 1.844.
b.40
- castoreum in singultu habet proprietate
mirabilem* 1.748.b.37
- castorei nouimenta* 2.204.b.45
- castorei assumpti cura* 2.204.b.51
- castoreo que substituantur* 1.288.b.14
- castorei adeps* 1.275.b.25
- castoreum quando opus sit* 2.915.a.31
- Catarrius qui vocetur* 1.92.b.12
- catarrhi hyeme quando multiplicentur* 1.
102.a.42
- catarrhi curatio* 1.644.a.2
- catarrhi curatio* 1.667.b.18
- catarrhum patienti non conuenit balneum,
nisi sit aduersus* 2.10.b.35
- catarrhum stomachi vlcus inducere* 1.
734.b.37
- quia catarrhum hydropicus patitur in plu-
ribus horis,redit inflatio in spatio triu
dierum* 1.782.a.6
- catarrhum qui habet, illi non accidit splen*
1.801.a.3
- catarrho ventris fluxus* 1.809.b.31
- in catarrho prohibendo lutum armenum
est mirabile* 1.632.b.55
- CATARRHO CONFERT**
- Lutum Armenum* 1.341.b.51
- Storax* 1.344.a.25
- Lac caprinum* 1.346.a.56
- Laurus* 1.351.b.31
- Storax* 1.386.b.39
- Sandaracæ fumus* 1.393.a.23
- Spina egyptia* 1.401.b.8
- CATARRHIS CAPITIS**
conferentia composita.
- Philonium romanum* 2.278.b.17
- Syrupus de papauere* 2.299.a.5
- Trochisci stelle* 2.303.a.25
- Medicamen* 2.326.b.38
- Catti morsus & cura* 2.224.b.20
- causa quid sit apud medicos* 1.77.a.59
- causa ut in corpus agat tria sunt necessa-
ria* 1.95.b.58
- causa vna in diuersis corporibus diuersos
quandoq; morbos producit* 1.95.b.64
- causa dierum, & periodorum crisis* 2.
104.a.1
- causa leui perficitur quodcumque suapte
natura ad aliquid procline est.* 2.336.
a.55
- causa efficiens vniuersalis* 2.381.b.49
- causa primitiua mouent antecedentes* 2.
8.a.5
- causa quot sint credere debet medicus* 1.
8.b.18
- causæ crisis permutationis sunt duæ* 2.92.
b.60
- causæ antecedentes & coniunctæ quo dis-
ferant* 1.95.b.15
- causæ antecedentes quæ* 1.95.b.19
- causæ antecedentes & primitiua quo dis-
ferant* 1.95.b.19
- causæ primitiua & antecedentes quo dis-
ferant* 1.95.b.19
- causæ coniunctæ & antecedentes quo dis-
ferant* 1.95.b.15
- causæ coniunctæ & primitiua quo dis-
ferant* 1.95.b.2
- causæ primitiua & coniunctæ quo dis-
ferant* 1.95.b.2
- causæ coniunctæ quæ* 1.95.b.34
- causæ primitiua quæ* 1.95.b.36
- causæ omnes aut sunt per se aut per ac-
cidens* 1.95.b.49
- causæ sanitatis morbi & dispositionis me-
diæ sunt tres: antecedentes, primitiua,
& coniunctæ* 1.95.a.62
- causæ antecedentes & coniunctæ commu-
nicant in hoc, quod ambæ sunt corpo-
reæ, humorales, aut complexionales,
aut compositionales* 1.95.a.67
- causæ coniunctæ & antecedentes in quo
communicant* 1.95.a.67
- causæ primitiua quæ* 1.95.b.2
- causæ aliæ habent vicarium, aliæ non ha-
bent* 1.96.a.2
- causæ dispositiones corporis mutantes aut
conseruantes aliæ necessariae sunt aliæ
non necessariae* 1.96.a.8
- causæ morbose & salubres aliæ necessa-
riæ, aliæ non necessariae sunt* 1.96.
a.8
- causæ primitiua & antecedentes in quo
communicant* 1.95.b.9
- causæ coniunctæ & primitiua quo con-
ueniant* 1.95.b.12
- causæ calfacientes, quæ* 1.121.b.38
- causæ humectantes, quæ* 1.121.b.6
- causæ siccantes quæ* 1.122.b.25
- causæ non necessariae, quæ* 1.119.a.53
- causæ extrinsecus incidentes duobus mo-
dis operantur* 1.119.a.61
- causæ maxime perspicue cur incognita no-
bis videantur* 2.336.b.60
- causæ coniunctæ quæ* 2.381.b.42
- causæ antecedentes* 2.391.b.6
- causæ efficientes quæ* 2.381.b.59
- causæ frigidorum morborum* 2.381.a.3
- causæ meatus obturantes* 2.382.b.15
- causæ meatus laxantes* 2.382.b.36
- causæ agritudinis in Stomacho* 2.382.
b.42
- causæ magnitudinis vel paruitatis in em-
brionum quæ sint* 2.382.a.44
- causæ formam corrumptores* 2.382.a.50
- causæ asperitatis & lenitatis* 2.382.b.51
- causæ solutionis continui* 2.383.a.19
- per causæ inuentionem omnia cognoscun-
tur* 1.737.a.5
- causarum quatuor sunt species* 1.7.b.61
- causarum necessariarum sex sunt genera*
1.96.a.10
- causarum antecedentium exemplum* 1.
95.b.39
- causarum coniunctarum exemplum* 1.
95.b.41
- causarum primitiuarum exemplum* 1.
95.b.44
- causarum infrigidantium species* 1.122.
a.31
- causas infrigidantes Galenus in sex gene-
ra solet comprehendere* 1.122.a.57
- causarum morborum diuisio* 2.381.b.38
- causas calfacientes Galenus omnes in
quinque generibus comprehendere so-
let* 1.122.a.16
- caubarus serpens* 2.219.a.22
- cauda equi est frigida in primo, sicca in
secundo* 1.307.a.26
- caudæ iuncturarum dislocatio* 2.179.
a.34
- cauerna quid secundum aliquos* 2.158.
a.59
- cauerna nominatur vlcus profundum, cu-
ius caro non induratur* 2.158.a.58
- cauernam quidam nominant illud, quod
inflectitur sub carne & dilatatur in ea*
2.158.a.61
- cauernæ sunt velocis conuersionis ad fi-
stulas* 2.161.b.7
- caulis syluestris calidus est in primo, sic-
cus in secundo* 1.294.a.5
- caulis species* 1.294.a.5
- caulium substantia commista est ex ma-
teria terrea styptica & subtili absterse-
ua nitrosa* 1.245.a.8
- causon est febris cholericæ* 2.38.a.19
- causon est secundum duos modos aut est
cholericæ, aut phlegmaticæ.* 2.42.
a.31
- causon cholericæ fit aut intra venas to-
tius corporis, aut in uenis propinquis
cordi, aut in uenis partium oris Stoma-
chi, aut in hepate* 2.41.a.77
- causon phlegmaticæ fit ex phlegmate sal-
so putrefacto in uenis vicinis cordi* 2.
41.a.40
- causon est de genere continuæ* 2.38.a.37
- causon habet accidentia uehementia* 2.
38.a.42
- causon fit circa cor, & in uenis oris Stoma-
chi, aut in partibus hepatis, & in par-
tibus nobilibus vicinis cordi* 2.38.a.42
- causon*

INDEX

causon cum habeat uehementiora acci-
dentia, quam tertiana est etiam bre-
uioris spatij 2.12.a.45
causon in infantibus lenior est propter hu-
miditatem eorum 2.42.a.52
causon aliquando accidit cum profunda-
tione somni propter eleuationem uapo-
rum ad caput 2.47.a.53
causon plurimum consumitur cum uomi-
tu, & solutione venteris, aut sudore, aut
fluxu sanguinis narium 2.41.a.62
causon cum accidit infantibus, abhorret
illi mammillas 2.22.b.50
causoni non conuenit phlebotomia, quia
auget inflammationem nisi adit tar-
ditas aqua, & rubedo 2.41.b.60
causon aqua frigida usq; ad satietatem
confert nisi sit aliquod impediens 2.
41.a.14
causon ex phlegmate falso magis con-
fert balneum 2.13.a.54
causon, & similia attrahunt mortem in
statu paroxysmi 2.101.b.42
causonis signa quae 2.42.b.30
causonis sitim tussis sedat 2.42.b.36
causonis tremor quare ex mentis aliena-
tione resoluatur 2.41.a.58
causonis cura est cura tertianae purae 2.
42.b.50
in causone uehementia sitis sit propter
causam pulmonis 2.42.b.38
causoni cum tremore superueniens men-
tis permixtio resoluit tremorem ex
stip. sem. 2.41.a.56
causonidis caliditas est uehementis acui-
tatis, quia materia est sparsa ad exte-
riora 2.77.b.45
causonidis caliditas est minus salua cali-
ditate tertianae, quia augetur inflama-
tio eius manus tangentis, in tertiana
vero minuitur 2.38.b.31
causondes pueris plurimum accidunt 2.
42.a.52
causonides in iuuenibus plurimum acci-
dunt 2.42.a.52
causonides raro accidunt senibus & cum
eis accidunt, pereunt, quia non sunt
in eis nisi a causa ualde forti, & eorum
uirtutes sunt debiles 2.42.a.47
cauterium non administratur, cum can-
cer fuerit prope membra principalia
2.131.b.19
cauterium cum medicinis acutis quomo-
do fiat in curatione fistulae 2.166.
b.41
cauterium melius est ex auro 1.232.
b.50
cauterium membro profundo apponen-
dum ubi est quid agendum 1.232.
b.52
cauterium melius, & uelocius sanabile
est, quod sit cum cauterio auri 1.27.
b.52
cauterium molavis dentis 2.325.a.51
cauterium quale in ruptura aquae 1.
964.b.17
cauterium secundum faciem sciaticae 1.

970.b.45
cauterium in iuncturarum dolore quali-
ter, & cum quibus faciendum 1.
978.a.66
cauterij operatio in extractione ueneri
morsionum 2.222.b.34
cauterij vnguentum 2.314.b.27
in cauterio apponendo quae obseruanda
1.232.b.52
cauteria in capite cum cautela fiant 2.
137.a.95
cauteria quae ratione admonenda 2.490.
b.2
cauteria in ascite quot esse debeant 1.
786.b.24
cauteria in ascite, quando facienda 1.786.
b.2
cauterizatio conuenit membro inciso pro-
pter putrefactionem 2.118.a.35
cauteriorum usus in leprosis 2.137.a.24
cauterizationis utilitas 1.212.b.44
cauterizatio quomodo facienda in den-
tium dolore 1.599.b.46
cauterizatiua medicina 2.142.a.62
cauterizantes medicinae 2.157.b.7
de caezefati serpente 2.219.b.30
cedrus est calida, & sicca in quarto 1.
301.a.21
centaurea 1.210.b.22
centaurea calida & sicca est in tertio 1.
300.b.8
centaureae species 1.300.a.63
cerata non administrantur, ubi timetur
putrefactio, neque ubi multiplicatur
partes fracturae 2.187.b.44
cerebrum comparatione cordis & hepa-
tis est frigidum 1.12.a.44
cerebrum frigidum est 1.12.a.34
cerebrum sensum praebet non absolute se-
cundum quosdam 1.30.a.51
cerebrum facultatem suscipit & tribuit
1.30.b.47
cerebrum sensorie uis est principium 1.
30.b.56
cerebrum sua excrementa ad loca reijcit,
quae post aures 1.32.b.15
cerebrum expurgatur per suturas 1.36.
b.35
cerebrum neruorum principium est duo-
bus modis 1.59.b.46
cerebrum sedes est uirtutis animalis 1.
70.b.48
cerebrum & uenter & stomachus consen-
tiunt in morbis propter continuitatem
neruorum inter ea 1.91.b.32
cerebrum frigidum temperamento quid
fortius reddat 1.121.a.30
cerebrum cur mollius carne 1.23.b.16
cerebrum siccant uigilia multa 1.110.
a.1
CEREBRUM MUNDI-
ficant.
Sternutatio ex auricula muris 1.
264.a.2
Aristolochia cum pipere 1.269.a.4
Agaricum 1.278.a.36
Culoquinthida 1.290.b.24

Myrrha 1.378.a.16
Anemones succus 1.378.b.18
cerebrum debilitant uigiliae 1.110.a.1
cerebrum debile habens uino abstineat,
nisi pauco & misto 1.180.b.6
cerebrum offendit uehementer uini po-
tus ieiuno & a motu forti 1.180.a.16
cerebrum forte cui est non cito inebria-
tur uino 1.180.a.67
cerebrum frigidum est, & humidum 1.
289.b.45
cerebrum refrigerandum non est uehe-
menti infrigidatione 1.106.b.44
cerebrum quomodo ex stomachi affectio-
nibus in consensum trahatur 1.696.
b.4
cerebrum quandoque communicare uisi-
bus 1.850.b.35
cerebrum communicat matri 1.954.
a.40
CEREBRUM ABSTERGE-
gentia composita.
Confectio anacardina 2.276.a.38
Confectio de biacyntho 2.281.a.44
Hiera faneligoris 2.280.a.36
Pilula albaromachi 2.309.b.6
Caput purgum 2.318.b.67
cerebri basis 1.17.b.33
cerebri dispositiones quomodo cognoscun-
tur 1.2.a.8
cerebri & hepatis humiditatem non tem-
perat cordis sitis citas 1.12.a.44
cerebri frigidity non peruenit ad cordis
& hepatis caliditatem temperandam
1.12.a.40
cerebri affectiones a stomacho 1.696.
b.9
a cerebri postremo mororij nerui pluri-
mum oriuntur 1.20.a.25
cerebri neruorum par quartum 1.61.
b.6
cerebri neruorum par quintum 1.61.
b.14
cerebri neruorum tertium par 1.61.
a.24
cerebri neruorum par secundum 1.61.
a.9
cerebri neruorum par sextum 1.61.
b.7
cerebri neruorum par septimum 1.61.
a.66
cerebri rete admirabile 1.65.b.38
cerebri apostema frigidum non facit cre-
scere per fluxum sanguinis narium 2.
100.b.57
CEREBRI APOSTEMA
tibus confert.
1.303.b.34
Cucurbita
CEREBRI OPILATIO-
nes aperit.
Ozimum gariophyllatum 1.318.b.52
Nardus

I N D E X

- Narcissus 1.363.b.55
cerebri complexionem corrumpunt vigi-
lie. multa aliquo siccitatis modo 1.
110.a.1
cerebri exitura laudabilior est, cuius eru-
ptio est ad duos ventriculos antero-
res, quoniam ambobus sunt meatus, si-
cut nasus, & aures 2.120.b.5
- CEREBRI AGRITVDI-**
nibus conferentia composita.
confectio de hyacintho 2.281.a.64
Hieralogodion 2.283.b.66
cerebri complexionem cognoscere ex co-
lore oculi est difficile 1.134.a.57
cerebri vulnus interficit 2.139.b.58
cerebri exitura deterior est, cum rumpi-
tur ad ventriculum posteriorem, quia
non inuenit meatum ad exteriora 2.
120.b.4
cerebri complexionem corrumpit ebrie-
tas frequens 1.180.a.59
cerebri apostema, quandoque singultus si-
gnificat 1.747.b.14
cerebro seruiunt hepar & nervi 1.31.
a.11
cerebro infantis apostemate calido corre-
pto quid agendum 1.168.a.42
cerebro nisi superiorem locum haberet
quem habet, res male cederet 1.129.
b.28
in cerebro spiritus acquirit complexionē,
qua disponitur ad receptionem virtu-
tum sensus, & motus 2.334.b.1
ex cerebro spiritus affert virtutes ani-
mae, ut putant aliqui 2.334.b.20
ex cerebro euacuandum non est totum,
quod oportet in una hora 1.190.b.43
cerebra quae meliora 1.289.b.42
cerebralis fluxus curatio 1.827.a.15
ceruorum carnes cum grossitudine sua
sunt velocis defensionis 1.296.b.5
cerui adeps est uehementis calefactionis
1.275.b.31
cerui cornu adustum, statim sedat dolo-
rem colicē ut aiunt 1.845.a.24
cerui cauda extremum nocumenta
2.211.a.24
cerui cauda extremum assumptae cura
2.211.a.28
cerusa frigida & sicca est in secundo 1.
286.b.35
cerusa bibita uehementer corpus mutat,
epithemata verò non 1.115.b.14
Huius autē rei causam vide ibi. lin. 39
ceruse assumptae cura 2.201.b.12
cerusam bibenti, quae nocumenta acci-
dant 2.201.a.65
chamaedrys quando colligenda 1.292.
a.38
chamaedrys calidus, & siccus est in tertio
1.292.a.40
chamaedry quae substituitur 1.292.a.62
chameleae nocumenta 2.203.a.30
chameleae dos intericiens est drac. y.
2.203.a.31
chameleae assumptae cura 2.203.a.8
chamelion niger interficit 1.105.b.56
chamaemilla calida, et sicca est in primo 1.
286.b.60
chamaemilla caliditas est similis calidita-
ti animalis 1.287.b.4
chamaemilla species 1.286.b.52
chamaemilla quid substituitur 1.287.
b.26
in chamaemilla virtus est resolutiva &
styptica 1.245.a.5
chalchitis est calidus, & siccus in tertio
1.302.a.46
charta calida est in primo, sicca in secun-
do 1.303.a.57
chelidonium maius hirundinis pullorum
visum restituit 1.306.b.32
cholera generatur ex putrescente sangui-
ne 2.43.a.42
cholera putrescens facit tertianum mo-
tum 2.22.a.4
cholera putrescens tertianam efficit 2.
18.a.50
cholera tertiana periodica est in carne,
& ad partes cutis 2.38.a.42
cholera tertiana continua est sparsa in-
uenis corporis, quae elongantur a cor-
de 2.38.a.44
cholera generatur per adiutorium cale-
facientium 1.979.b.64
cholera fit ex sanguine, quum corpus su-
perflue calefit 1.793.a.38
cholera naturalis est spuma sanguinis 1.
22.a.33
cholera quando non egreditur post cri-
sim cum vrina, & alijs, egreditur
cum fluxu uentris 2.86.a.31
cholera quandoque putrescit intra uenas,
quandoque extra, si extra fit interpol-
lata, si intra fit continua febris 2.18.
a.56
cholera exsiccatur uehementer faciem 1.
795.a.3
cholera secundum plurimum soluit natu-
ram 1.835.a.41
cholera abstergit 1.813.a.17
cholera abluat intestina 1.695.b.27
cholera resistit aquositati aliquo modo 1.
786.b.2
cholera procedit ab hepate, & felle 1.
821.a.6
cholera quando in hepate, aut felle reti-
netur, hepar fit calidius 1.793.b.36
cholera per quam viam ab hepate ad fel
transmittatur 1.749.b.20
cholera supra fel retenta quae aegritudi-
nes facit 1.792.a.21
cholera ex hepate plurimum effunditur
ad stomachum 1.695.b.34
cholera utraque ab innato calore, non co-
coquitur, sed ab extraneo corrumpitur
1.211.b.9
cholera eruginosa in stomacho magis ge-
neratur 1.22.b.25
cholera eruginosa peior est omnibus cho-
lera speciebus 1.22.b.44
cholera eruginosa est de ueneni substan-
tia 1.22.b.47
cholera eruginosa calidior est omnibus
cholera speciebus 1.22.b.44
cholera eruginosa ex prassina generatur
vrina 1.22.b.29
cholera prassina in stomacho magis gene-
ratur 1.22.b.25
cholera prassina ex uitellina uita genera-
tur 1.22.b.27
cholera citrina pura uenit ex felle ad in-
testinum ieiunum 1.808.a.1
cholera nigra naturalis quae 1.22.b.49
cholera nigra naturalis sapore est inter
dulcedinem & ponticitatem 1.22.
b.50
cholera nigra alia naturalis, alia non na-
turalis 1.22.b.48
cholera nigra naturalis sanguinem restrin-
git, & confortat, & inspissat 1.22.
b.60
cholera nigra non naturalis non est admo-
dum hypostasis, sed ad modum cine-
reitis 1.23.a.18
cholera nigra excitat facultatem attra-
hendam 1.23.a.14
cholera nigra raro generatur in corpori-
bus albis & lenibus 1.137.b.41
cholera nigra ex phlegmate 1.23.a.39
cholera nigra appetentiam quomodo ex-
citet in uentriculo 1.76.b.22
cholera nigra est frigida, & sicca longin-
qua a proportionalitate animalis 1.
851.a.18
cholera nigra in fine aetatis augetur 1.
100.b.64
cholera notha ob mutationem in sui sub-
stantia multiplex 1.22.b.17
cholera notha & famosa multiplex 1.
22.b.1
cholera maioris & minoris fame quae 1.
22.a.62
cholera minoris fame duobus modis gene-
ratur 1.22.b.8
cholera rubra alia naturalis, alia non na-
turalis 1.22.a.31
cholera rubra non habet sedimentum 1.
23.a.30
cholera rubra, quum putrescit, eius subti-
le resoluitur, & spissum remanet, et fit
cholera nigra adusta non hypostasis
1.23.a.38
cholera rubra aetate augetur 1.100.
b.63
cholera rubra est uehementis caliditatis
1.851.a.16
cholera generationis causae extraneae quae
1.793.a.4
cholera generationis causam esse fortiore
causa generationis melancholicae secun-
dum aliquos 1.794.a.64
cholera generatio ratione ciborum 1.
793.a.39
cholera multitudinis generationis causae
1.792.a.33
cholera diuisio & temperamentum 2.
378.b.49
cholera dominantis signa 2.387.a.54
chole-

INDEX

cholera digestio est eius inspissatio 2.
26.a.11
cholera effusa ad stomachum curatio 1.
728.a.4. & a.21
cholera naturalis vsus duplex 1.22.
a.39
cholera non naturalis duplex modus 1.
22.a.58
cholera nigra uaria species 1.23.a.39
cholera nigra cause 1.27.b.66
cholera nigra naturalis vsus 1.22.b.55
cholera nigra multitudo qua ex causa 1.
28.a.10
cum cholera nigra multitudine bonorum
humorum generatio minuitur 1.28.
a.18
cholera nigra redundantis signa 1.137.
b.34
cholera nigra naturalis stomachum robo-
rat, & famem facit 1.23.a.4
cholera rubra causa materialis qua 1.
27.b.56
cholera rubra causa efficiens est calor
igneus, & proprie hepatis 1.27.b.54
cholera rubra redundantis signa 1.137.
b.20
cholera rubra euacuatio surditatem au-
fert 2.391.a.1

CHOLERA E CONF- rentia composita.

Confectio algerie 2.272.a.30
Sal 2.94.b.32
Syrupus acetosus 2.296.a.1
Syrupus de fructibus 2.298.b.38
Trochisci Andromachi abstersiui 2.
305.b.57
Pilule filij hubeire 2.309.b.45
Oleum de cucurbita 2.312.b.16
Syrupus de fructibus 2.330.b.37
Clystere 331.a.27

CHOLERA E SOLVTIFA composita.

Syrupus acetosus sol. 2.296.b.55
Syrupus de absinthio 2.300.a.5
Pilula aggregatiue 2.289.b.33

CHOLERA E UO MI- tum sedantia composita.

Hiera menifon 2.329.a.6
Choleram generat hepar 1.793.a.37
cholera gignit generati morsus 1.793.
a.56
cholera gignit pediculi vulturis pun-
ctura 1.793.a.58
cholera gignit vespa grossa percussio
1.793.a.58
cholera facit fel leopardi 1.793.a.61
fel viperae 1.793.a.61
cholera generari in quibusdam intesti-
nis 1.696.a.10
cholera generari in stomacho calido 1.
696.a.3

cholera quam fel non attrahit, quia
la sequantur 1.791.a.20
cholera corrumpere digestionem 1.
697.b.46

CHOLERA T E M- perant.

Acetosa 1.269.b.48
Ciri acetositas 1.286.a.15
Granatum 1.328.b.31
Myrobalani 1.353.b.4
Portulaca 1.372.b.38
Rosa 1.381.a.8
Spinachia 1.387.a.66
cholera in intestinis expurgandis confer-
re 1.216.b.24
ad cholera dulcia facile conuertuntur
1.756.a.34
cholera qualiter hepar sanum expellat
1.795.b.10
cholera uomitu esse facilem 1.206.
b.62
cholera nigram uomens quomodo cu-
randus 1.215.a.36

CHOLERA M LENIUNT.

Arripicis semen 1.303.b.3
Cucumer 1.303.b.60
Oleum amygdalinum 1.368.b.56
Oleum laurinum, & rutaceum 1.
369.a.3
Oleum oliuarii syluestrii 1.369.b.48
Oleum rosatum 1.69.b.49
Pruna dulcia 1.372.a.56
Psyllium 1.372.b.18
Portulaca 1.372.b.47
Oleum papaueris cum oleo rosato 1.
379.b.19
Rosa 1.381.a.38
Ruta 1.381.b.54
Torpedo 1.384.b.61
Castoreum 1.288.a.55
Camphora 1.291.b.42
Capparis radices cortices masticate
1.203.b.48
Dannula caro cum uino bibita 1.
296.a.48
Cedrus 1.301.a.34
Cucumer asininus 1.304.a.54
Additiones illae, quae sunt in genu e-
qui bibite cum aceto 1.312.a.51
Cyclamen 1.320.b.56
Galbanum 1.328.a.61

CHOLERA MEDVCPNT.

Absinthium 1.260.b.30
Eleomeli 1.263.a.66
Aristolochia 1.269.a.17
Aloe 1.274.a.46
Allium 1.276.a.38
Agaricum 1.278.a.50
Aqua casei, praesertim cum melle 1.
289.a.12
Coloquintida 1.290.b.39

Centaurea minor 1.300.b.38
Elleborus niger 1.407.a.62
Ireos 1.334.b.32
Hyperici succus 1.335.a.22
Mandragora lac 1.336.a.4
Myrobalani citrini 1.353.a.25
Nasturtium 1.363.b.15
Polypodium 1.373.a.24
Squille syrupus, & eius acetum 1.
385.b.11
Scammonia 1.394.a.45
Cannabis semen 1.399.a.2
Tamarindi 1.404.a.28
Manna 1.404.b.40
Thymum 1.405.b.58
Viola sicca 1.408.a.12

in cholera ciborum conuersionis causa
1.793.a.49
cholera euacuatiua 1.845.b.8
cholera educunt myrobalani citrini 1.
821.a.17
cholera subtilem euacuatiua 1.706.
b.36
cholera educuntia medicamenta, & do-
ses 2.395.b.10
cholera soluentia medicamenta 1.796.
a.53
cholera soluentia medicamenta 1.
796.a.53
cholera nigram generare digniora sunt
apostemata frigida 1.793.b.19

CHOLERA NIGRAM educunt.

Aloe 1.274.a.34
Calamentum montanum 1.299.
b.36

CHOLERA M AD- flam solunt.

Cassa fistula 1.305.b.37
Aqua casei 1.347.b.48
Volubilis aqua 1.410.a.17

CEREBRI OPPI- tionibus.

Melissa 1.282.a.60
Maiorana 1.357.a.10
cholericis cibo humectante, & infri-
dante indige 1.175.b.6
cholericis uentris quid post ventris
comedere debeat 1.226.b.38
cholericis humores quomodo corrigendi
1.219.a.25
cholericis humores educuntur solutio-
nentris cum hiera picra 1.784.a.64
cholericis morbis a uena sectione cessan-
dum 2.399.a.12
cholericis plurimis frigida actu con-
niunt 1.829.a.24
cholericis passio quid 1.812.a.19
cholericis passio quomodo fiat 1.812.
b.3
cholericis

I N D E X

CHOLERICAE PASSIO- ni conferunt.

Calamentum 1.299.b.27
Menta cum granis granati 1.360.b.37
*cholericæ febres tres sunt, tertiana con-
tinua, tertiana periodica, & causon*
2.38.a.19
cholericæ passio mala quæ 1.812.b.3
*cholericæ passio quando ex potu aquæ fri-
gidæ multiplicetur* 1.812.b.44
*cholericæ passio in quo tempore magis ac-
cidat, & in quo minus* 1.812.b.40
cholericæ passionis causa 1.812.b.3
cholericæ passionis curatio 1.812.a.58
*cholericæ passionis materiæ multotiens
balneum fit causa* 1.830.a.42
*in cholericæ passioni apto materiam non
esse preparandam* 1.209.b.34
*cholericæ passioni assuetus minus mali pa-
titur ob eam, quam non assuetus* 1.812.
b.37
cholericæ passionis a cibis grossis curatio
1.829.a.42
*cholericæ passioni aptitudo ab euacuatio-
ne prohibet* 1.202.b.37
cholericæ materiæ signa 1.972.b.53

**CHOLERICAE PASSIO-
ni conferentia composita.**

Theriaca magna 2.266.b.34
Mybridatum 2.268.b.23
Confectio 2.281.b.59
Electuarium de zingibere 2.292.b.8
Confectio Aristomachi 2.327.b.18
Hiera menison 2.329.a.6
Chylifere 2.331.a.26
*cholericæ passioni cyminum est inuati-
um valde* 1.828.b.35
*cholericam passionem melones commo-
uent* 1.812.a.47
*cholericam passionem commouent chry-
somela* 1.812.b.47
*cholericam esse materiam febris tertianæ
ex eius vehementia comprehenditur*
2.77.b.15
*cholericæ passione affectis tolerare sitim
conferunt* 1.812.b.32
*cholericæ passione laborantibus multipli-
catur sitis* 1.812.b.30
in cholericæ passione sitis 1.828.a.66
in cholericæ passione sitis curatio 1.829.
b.68
*in cholericæ passione sitis, & febris signi-
ficant, quod solutio ventris permuta-
tur ad sanitatem* 1.829.a.2
*in cholericæ passione fiat permutatio de
vna medicina ad aliam* 1.828.b.8
in cholericæ passione spasmi curatio 1.
829.b.14. & 830.a.17
in cholericæ passione singultus curatio 1.
829.b.14
*in cholericæ passione omnes medicinae
sunt stomachicæ* 1.830.a.16
*in cholericæ passione infantum est plus
timoris* 1.812.b.40

*in cholericæ passione secundum plurimū
sunt fluxus ventris, & vomitus* 1.
812.b.20

*in cholericæ passione cum medicamento
solutio miscendum esse uomituum*
1.209.b.37

*in cholericæ passione quando fluxus non
retinendus, & quando retinendus* 1.
828.a.58

in cholericæ passione febris 1.828.a.66
*cholericæ passione affectis cur multoties
accidat pulsus destructio* 1.812.b.73
ex cholericæ passione urinae ardor 1.812.
b.50

CHOLERICAS SUPER- fluitates capitis mundificat.

Aloe 1.274.a.30

CHOLERICAS SUPER- fluitates stomachi mundificat.

Aloes 1.274.a.44
*cholericæ corpora si sanem tolerant, quæ
accidentia insequantur* 2.31.a.34
cholericarum febrium accidentia quæ 2.
38.a.46
*cholericarum feb. motus, ut plurimum est
ad superiora, & ad id, quod apparet
de corpore, & cute* 2.38.a.52

CHOLERICIS CON- ferunt.

Acetum 1.277.a.56
Storax 1.344.a.26
*chorda est dura ualde, & non est panni-
cularis in eius duritie* 2.168.b.5
*chordarum lacertorum vulneribus quæ
dispositiones accidunt* 2.168.a.30
*coryzam maturant auellanae asæ come-
sta cum paucis pipere* 1.266.a.66
*chronicus morbus, & signa, & uictus ra-
tio* 2.388.a.63
*chronicarum infirmitatum origo corru-
ptio est digestionis* 1.725.b.16
chryfocolla est calida valde 1.336.
a.41
chrysomela quæ meliora 1.296.b.65
*chrysomela sunt frigida, & humida in se-
cundo* 1.297.a.3
*chrysomela quum sumuntur quæ accipien-
da* 1.296.b.67
*chrysomela commouent cholericam pas-
sionem* 1.812.b.47
*chrysomeli nucleorum oleum est calidū,
& siccum in secundo* 1.297.a.4
chylus quid 1.27.a.66
chylus est naturæ propinqua phlegmati
1.696.a.4
*chylum melfaricæ quandoque conuertit
ad sanguinem conuersione aliqua* 1.
750.a.1
*chylum album hepar rubificat, & facit
ipsam sanguinem* 1.086.a.44
chylofarum materierum multitudinis cau-

sa 1.777.a.66
chylosæ ventris solutionis causæ 1.777.
a.54

chymus corruptus est materia uermium
1.855.a.33

cibus melius est qui melius sapit 1.176.
a.12

cibus laudabilior qui 2.380.a.45

cibus quando sumendus 2.354.b.38

cibus quando & ubi sumendus 2.392.
b.43

*cibus assumendus non est nisi fame urgē-
te & stomacho ac intestinis a pori ali-
mento exoneratis* 1.174.b.50

cibus quando non sit necessarius 1.715.
a.14

*cibus indiget quiete, & somno, usque quo
bona fiat digestio* 1.724.a.38

*cibus ut velociter descendat, facit som-
nus super dextrum latus* 1.727.a.53

*cibus quando tarde digeritur, descendit
tarde* 1.726.b.48

cibus pinguis satiat velociter 2.260.
b.8

*cibus conuersus ad similitudinem hepatis
est sanguis* 1.750.a.5

cibus quomodo fiat uentosus 1.736.
a.10

*cibus assumendus non est nisi post desi-
derium* 1.174.b.17

*cibus semel in die sumptus stomachis
pluribus conuenit* 1.709.b.50

cibus conturbatus qui 1.813.a.18

*cibus infrigidans, & humectans in febrili-
bus conueniens est Kist hordæ* 2.40.
a.10

*cibus minuitur aut prohibetur in acutis
morbis ut plurimum* 1.195.a.57

*cibus minuitur etiam in chronicis mor-
bis sed minus quam in acutis* 1.195.
a.59

*cibus est stomacho inconueniens aut pro-
pter quantitatem, aut propter qualita-
tem* 1.710.a.60

*cibus si acetat in stomacho, quomodo cor-
rigatur* 2.39.b.54

*cibus in stomacho quanto tempore rema-
neat* 1.729.a.3

cibus cur in stomacho corrumpatur 1.
725.a.57

*quibus cibus corrumpitur in stomacho,
qualis uictus esse debeat* 1.818.a.63

*cibus a stomacho ut descendat causa na-
turalis est digestio* 1.728.b.58

cibus in quo stomacho parum alteretur
1.729.a.12

*cibus leuis, quum non digeritur, corrumpi-
tur* 1.724.a.43

*cibus grauis quomodo se habeat ad dige-
stionem* 1.724.a.41

cibi assumendi antiquorum consuetudo 1.
178.b.1

*cibi quantitas & qualitas quomodo dif-
ferant* 1.195.a.36

cibi substantia qualis sit 2.363.b.12

cibi debilis substantia qui 2.362.b.76

*cibi debilis substantia quæ faciant nocu-
menta*

I N D E X

- menta 2.362.b.46
 cibi fortis substantia qui 2.362.b.64
 cibi fortis substantia que faciant sympto-
 mata 2.362.b.66
 cibi actio uera que 2.380.a.40
 cibi coagulatio quomodo fiat, nocumenta,
 & eorum remedia 2.364.b.14
 cibi corrumpendi causa est spleni 1.725.
 b.10
 cibi ob eius qualitatem corrupti cause 1.
 724.b.49
 cibi retentionis in stomacho causam om-
 nem non esse portonarij stricture 1.728.b.52
 cibi uelocis descensionis causa, & curatio
 1.714.a.5
 cibi tarde descensionis causa, & curatio
 1.714.a.1
 cibi assumendi hora in aestate est que est
 frigidior 1.178.b.1
 cibi appetitum abstinet exercitium 1.
 715.b.10
 cibi minus sionendum est ijs quibus ali-
 menta superfluitates sunt 1.177.
 a.60
 cibi plurimi nutrimenti & boni qui 2.12.
 b.48. & 42. & 2.15.b.28
 cibi nutrimentum adherere corpori pro-
 hibet phlegma & aquositas in sangui-
 ne existens 1.177.b.33
 cibi assumptio deterior est que stomachi
 facit grauitatem 1.175.a.15
 cibi ex stomacho tarde descensionis cau-
 se 1.728.b.40
 cibi ex stomacho tarde descendentes cu-
 ratio 1.729.a.46
 cibi retentio in stomacho non est nisi pro-
 pter tarditatem digestionis, usque quo
 digeratur 1.728.b.15
 cibi in stomacho acescentis curatio 1.
 728.a.33
 cibi ex stomacho citæ expulsionis cause
 1.728.b.43
 cibi a stomacho expulsionis causa 1.728.
 b.8
 cibi a stomacho citius descendentes cura-
 tio 1.729.b.11
 cibi in stomacho natantis curatio 1.729.
 a.46
 cibi ante horam descensus a stomacho cau-
 se 1.726.a.36
 cibi ex stomacho tarde descendentes signa
 1.728.b.44
 cibi comprimentis nocumenta, & eorum
 remedia 2.364.a.42
 cibi circa digestionem differentia 1.724.
 b.1
 cibi descensionis ante horam signa 1.726.
 b.58
 cibi necessitas est ut suppleat locum eius,
 quod resoluitur 1.715.a.13
 cibi ob eius quantitatem corrupti causa
 1.724.b.15
 cibi detractio ex qualitate est aut quanti-
 tate 1.195.a.32
 cibi generantes uariolas sunt calfacien-
 tes & non consueti, ut lac camela-
 rum, &c. 2.72.b.17
 cibi hora in feb. fit post teporem paro-
 xyismi, & eradicationem eius 2.53.
 a.8
 cibi uehemens subtilitatio interdum facit
 peruenire febrem putridam ad hefti-
 cam 2.62.a.11
 cibi humidi fluidi uelocius nutriunt, &
 minus sunt audaces, & grossius, et gra-
 nis est e contrario, siue sit cibus, siue
 potus 2.103.a.34
 cibi putredinem accelerantes, & reme-
 dia 2.364.b.3
 cibum super cibum non concoctum asu-
 mere corpori summe obest 1.174.
 b.53
 cibum multum subito non esse exhibendum
 post euacuationes 1.186.a.45
 cibum minui in morborum augmento 1.
 195.b.9
 cibum minui uehementer in statu morbo-
 rum 1.195.b.11
 cibum minui in symptomatum augmento
 1.195.b.8
 cibum subtiliari uehementer in statu mor-
 borum 1.195.b.11
 cibum non potest dimittere omnis, qui
 calorem innatum fortem, & plurius
 similiter & debilem habet, qui autem
 sint uide 2.31.a.2
 cibum corrumpit potus super illum 1.
 725.a.49
 cibum corrumpunt aeris & aque grossi-
 tiesque maxime est in aestate 1.
 176.b.60
 cibum corrumpit coitus super illum 1.
 725.a.50
 cibum in stomacho corruptum quomodo
 euacuetur 1.177.a.14. & deinceps.
 cibum in stomacho retinet coriandrum
 forti impressione 1.820.a.34
 cibum quando non comprehendit stoma-
 chus, que accidunt 1.697.b.41
 cibum natante que faciunt, prohibent di-
 gestionem 1.725.a.32
 cibum natante facit uentositates 1.725.
 a.30
 cibum, qui non digeritur, dupliciter se ha-
 bere 1.724.a.55
 cibum uelociter eijcit uomitus dolorosus
 1.739.b.55
 cibum a balneo statim, pingues non as-
 sumant 1.176.b.6
 a cibo quid agendum 1.358.b.60
 a cibo motus fortis ritatus 1.176.b.11
 cibo nutriti corpus, medicamento uinci
 2.377.b.46
 cibo assumpto motus paruus inuat 1.
 175.a.11
 cibo corrupto supra libi uinum tempe-
 ratum aut aquam calidam in qua co-
 cta fuerint xyloaloes & mastix, non
 malum 1.176.b.62
 cibo & potu copiosiori assumpto quid a-
 gendum 1.175.a.28
 a cibo incesus presertim a prandio pro-
 batur a Rufo 1.175.a.34
 a cibo statim dormiendum non est 1.
 176.b.10
 ex cibo superfluo que mala eueniant 1.
 177.a.49
 a cibo caliditas cui accidit, non una tota
 comedat hora, sed paulatim per inter-
 ualla 1.175.a.63
 a cibi uini potus trahit cibum non dige-
 stum ad hepar 1.765.a.14
 a cibo aqua multa bibenda non est 1.
 176.b.11
 a cibo abstinentes, cur corpus eius augen-
 tur 1.710.a.58
 a cibo cur plura animalia in hyeme ab-
 stineant 1.715.a.8
 cibi semel ne an sepius assumendi 1.
 176.a.27. & deinceps.
 cibi sepius assumendi ijs sunt qui conco-
 quere satis non possunt 1.175.b.3
 cibi quomodo desini debeant et initium
 permisceri 2.392.a.11
 cibi desinendi series 2.392.a.11
 cibi & potus tripliciter in humanum cor-
 pus agunt qualitate, materia, & qua-
 sita substantia 1.111.b.1
 cibi tenues sanitatem conferunt magis
 uirutem autem & fortitudinem in-
 nus 1.177.a.36
 cibi aestate frigidi assumendi sunt 1.74.
 b.23
 cibi hyeme calidi assumendi sunt 1.74.
 b.23
 cibi sanitatis conseruatori apti quales 1.
 174.b.2
 cibi penetrant alij uelociter, alij tarde
 1.195.b.20
 cibi pauci nutrimenti hyeme comedan-
 di non sunt 1.175.a.6
 cibi mali quamuis digerantur in quibus-
 dam, mali tamen humores post dies
 generantur 1.175.b.54
 cibi temperamenti hominum varijs qui
 conueniant 1.175.a.4
 cibi superflui refrigerant 1.122.a.35
 cibi confortantes qui 1.847.b.54
 cibi cito nutrientes necessarii in nutritio-
 casu 1.195.b.29
 cibi quomodo corrumpantur 2.334.
 b.28
 cibi phlegma generantes 1.851.a.34
 cibi fortis substantia quibus corrumpantur
 2.363.a.2
 cibi acetosi faciunt senium 1.178.a.32
 cibi uictuosi post malum cibum ipsum
 corrumpunt 1.178.a.35
 cibi uictuosi pigritiam asserunt, & inas-
 petentiam 1.178.a.31
 cibi pingues quos pariant morbos, & illo-
 rum curatio 2.393.a.34
 cibi inflatiui qui 1.913.a.30
 cibi inflatiui qui 1.913.a.30
 cibi inflatiui quos faciant morbos, & re-
 media 2.363.b.45
 cibi humidi tantum febrientibus conue-
 nientes sunt resiliendi gallorum, cer-
 bella hadonum, & uicelli conorum 2.
 40. a.7

I N D E X

- cibi graues humidi quas ferant aggritudines 2.36.2.a.61
 cibum non digerunt ualde, conuertuntur in humores non convenientes corpori 1.81.2.b.4
 cibi ingroscitui qui 1.91.1.b.44
 cibi grossi sicci quas faciant aggritudines 2.36.2.b.1
 cibum stomacho q magis nocui 1.710.b.2
 cibi stomacho aptiores, qui 1.709.b.22
 cibiles in quo stomacho corrumpantur, & grossi digerantur 1.723.b.5
 cibi succiles corrumpuntur in stomacho cholero 1.728.a.8
 cibi horribilis saporis quomodo noceant, & remedia 2.373.a.46
 ciborum diuisio, qualitates, inuimenta, et nouimenta 2.380.a.50
 ciborum mensura qualis esse debeat 1.175.a.44
 ciborum varietate nihil est deterius 1.176.a.7
 ciborum in qualitate & quantitate differencia 1.195.a.36
 ciborum nutrimentum aliud uelociter dissoluitur, aliud tarde 1.195.b.22
 ciborum ordo qualis esse debeat 1.175.b.12
 ciborum capiendorum ordo 2.35.b.12
 ciborum assumendorum qui ordo obseruandus 1.715.a.1
 ciborum varietas nocet dupliciter 1.178.a.62
 ciborum uarietatem antiqui qui exercitabantur, uitabant 1.178.a.67
 ciborum calidorum noxae quibus emenduntur 1.177.b.1
 ciborum calidorum lesiones, & earum remedia 2.363.a.56
 ciborum grossorum noxae quibus emenduntur 1.177.b.7
 ciborum frigidorum noxae quibus emenduntur 1.177.b.5
 ciborum frigidorum diuisio 2.361.a.54
 ciborum satietas quos morbos pariat 1.174.b.59
 ciborum satietate nihil est deterius 1.174.b.56
 ciborum repletionem sanos quosdam uolunt idque sine noxa 1.740.a.24
 ciborum prolongatione nihil est deterius 1.176.a.8
 ciborum satietatis praesidia 1.174.b.65
 ciborum temperate assumptorum signa 1.175.b.56
 ciborum uomitus praesidia 1.763.a.63
 & 743.b.42
 ciborum in cholera conuersionis causa 1.793.a.49
 ciborum siccorum usus frequens uires deijcit, colorem corrumpit, & materiam siccac 1.178.a.27
 ciborum qualitatem minueret, & quantitatem augere quando oporteat 1.195.a.45
 ciborum qualitatem augere & quantitatem minueret quando oporteat 1.195.a.52
 ciborum debilis substantie nouimenta quibus auferantur 2.362.b.53
 ciborum abominabilium symptomata, & remedia 2.363.a.15
 cibos cito nutriendos exhibere post eos qui tarde digeruntur, cauendum 1.195.b.32
 cibos coctis faciles post difficiles sumere, quae afferat nouimenta, & illorum remedia 2.363.b.58
 cibos tenues in stomacho igneo corrumpi, & fortes digerere 1.175.b.36
 cibos super indigesto cibo aceruari tripliciter nocere, & remedia 2.364.b.10
 cibos laxantes ante concoctum difficiles sumere molestum, & remedia 2.364.a.20
 cibos amaros natura aduersari 2.363.b.10
 cibos grossos emitti, ubi oppilationem periculum est 1.195.b.47
 ob cibos lactis uentris fluxus curatio 1.826.b.19
 cibis saturari fertilitatis tempore post famem, quae sterilitatem sequuta est, malum esse 1.174.b.26
 cibis malis uti quum oportet, quid agendum 1.178.a.3
 cibis saturari post famem malum colligi 1.174.b.16
 cibis humidis qui cito digerantur nutriendum est corpus rarum & resolubile 1.175.b.62
 in cibis assumendis consuetudo uehementer est seruanda 1.176.a.29
 in cibis consuetudo attendenda 1.175.b.43
 ex cibis in uentriculo cholera acernata, quomodo curetur 2.364.b.58
 ex cibis in stomacho acernata pituita, quomodo curetur 2.365.a.3
 in cibis assumendis stomachi dispositio, & eius complexio semper est consideranda 1.175.b.34
 ex cibis nutrientibus aggritudinibus quomodo succurrendum 2.362.b.4
 cibis medicinalibus errores qui accidunt, quomodo corrigendi 1.174.b.36
 cibis nutrimenti fortis & tarda digestio nis qui nutriendus 1.195.b.39
 cibatio conueniens omnibus egrotantibus 2.321.a.10
 cibatio conualescentis qualis 2.103.a.56
 cibaria quibus estate uti est uile 2.392.a.53
 cibaria acetosa quae ferrent nouimenta, & quomodo, & illorum curatio 2.363.b.20
 cibaria aspera styptica quomodo noceant, & remedia 2.363.b.37
 cibaria calida & lenia caput petere 2.362.a.10
 cibaria calida & grossa quae afferunt nouimenta 2.362.a.17
 cicatricem quae inducant, qualia sint 1.231.b.33
 cicatricem per se cum stypticis, per accidens cum calidis induci 1.230.a.52
- ## C I C A T R I C I B U S C O N F E R U N T .
- Amygdala amara 1.271.b.26
 Orobos 1.333.a.6
 Lac 1.347.a.26
 Aqua casti 1.347.a.18
 cicatrices nigras delet plumbum adustum, & proprie abluuntur 1.350.a.18
 cicer syluestre est melius, & digestibilius 1.291.a.6
 cicer alium est calidius, & siccum in primo, & nigrum est fortius 1.291.a.10
 cicer comedendum est in medio cibi 1.291.a.36
 ciceris domestici nutrimentum est melius nutrimento syluestris 1.291.a.9
 ciceris species 1.291.a.3
 ciceri duas inesse substantias 1.291.a.52
 cicerum aqua amara aqua nouimentum aufert 1.194.b.3
 ciclamen. vide Hartmanian.
 ciclamen facit euomere uomitum magnum, & quandoque fit praeseratio ex eo 2.203.a.18
 ciclamini nouimenta, & cura 2.20.a.8
 cicuta frigida est, & sicca in tertio usque ad quartum 1.400.a.12
 cicuta cura est unum purum 1.400.a.31
 cimices prohibet oleum ex absinthio 1.260.b.48
 cimices fugat oleum raphani epythematum 2.213.a.50
 cimicum effugatio 2.214.a.42
 cimices fugat sterens tauri suffumigatum 1.399.b.22
 cimicum arboris facultas 1.275.b.2
 cinnamomum 1.755.b.58
 cinnamomum malum quod 1.289.a.54
 cinnamomum habet subtilitatem, & inuamentum facit visceribus, & stomacho 2.283.b.5
 cinnamomum quod melius 1.289.a.45
 cinnamomum accidentia partus alienat, & partum 1.942.b.16
 cinnamomum calidum est, & siccum in tertio 1.289.a.64
 cinnamomum contrariatur sua aromaticitate virulentia 1.745.b.13
 cinnamomum, & casta sunt medicinae fortiores omnibus medicinis aromaticis alijs 1.761.b.28
 cinnamomum est fortius casta 1.761.b.27
 cinnamomi species 1.289.a.31
 cinnamomi facultas 2.345.a.62
 cinnamomi uis 1.761.b.22
 cinnamo-

I N D E X

- cinnamomo qua substituenda* 1.289.
b.34
circularis figura melior est omnibus & tutior 1.41.b.67
citrum oportet, ut comedatur seorsum ne commisscatur cibo ante se, neque post se 1.286.b.55
citrum conditum 2.300.b.63
citri cortex est calidus in primo, siccus in fine secundi 1.286.a.6
citri cortex non digeritur propter duritiem sui 1.286.a.50
citri corticis facultates 2.345.a.36
citri cortices prohibent pannos a tinea 2.214.b.40
citri acetositatis qualitas 2.345.a.38
citri acetositas frigida, & sicca est in tertio 1.286.a.10
citri acetositas est vehementis absterfionis cum sua incisione 1.798.b.60
citri caro est calida, & humida in primo 1.286.a.7
citri caro mixta cum melle est sanior, & magis recipiens digestionem, nisi sit plurima 1.286.a.44
citri semen est calidum in primo, siccum in secundo 1.286.a.11
citri semen contrarium est veneno omni 2.212.a.45
citri semina qualia 2.345.a.46
citri oleum 1.286.b.3
citritas cum rubedine vnde 1.796.
a.12
citritas ictericia citrina quomodo remoneatur 1.798.b.67
de citritate vnguium 2.263.b.22
citrali cum suis corticibus velocius descedunt quam excorticati 1.178.
b.39
clauicula vide furcula.
clauorum matricis curatio 1.960.a.13
clima quartum qui incolunt, non uruntur, ut qui secundum & tertium, neque congelantur, ut qui in extremitate quinti climatis habitant 1.12.
b.19
clima quartum habitantes post eos qui sub aequinoctiali degunt, magis temperati existunt 1.12.b.47
clyster quando non reijcitur, supposito-rium est ei immitendum 1.844.
a.23
clysteris conditio qua 1.217.b.45
clysteris aequalis quantitatis inuamen- tum non consequitur intestina supe- riora 1.844.a.33
clysteris inuamentum intestinis superio- ribus aequale non est ut inferioribus 1.844.a.33
clysteris usus frequentior noxius 1.844.
a.35
clysterium forma in colicis dolorib. qua- lis esse debeat 1.843.b.37
clystere Gal. 2.330.b.64
clystere commune in febribus putridis 2.
25.b.45
clystere a: urum intestina siccant, propo-
rea cauendum senibus 1.187.b.20
clystere ad ulcera in ventre 2.330.
a.64
clystere ad rasuram ob medicinam ebibi- tam 2.331.a.29
clystere acutum multoties abscondit no- micum 1.742.a.19
clystere multoties non soluit, & facit so- dam 1.839.b.40
clystere imponendum non est dum eger- sternutat, aut tussit 1.843.b.61
clystere esse melius in lapide renum 1.
879.b.8
clystere si celerius reijcitur quam debet reiterandum 1.844.a.10
clystera intestinis inferioribus esse con- uenientiora 1.821.a.38
clystera ad colicam ex complexione fri- gida sine materia 1.843.a.60
clystera qua in intestinorum ulcere, & abrasione 1.844.b.14
collyria ad intestinorum excoriationem 1.824.b.22
clystera ad uentositatem 1.843.a.18
clystera magis operantur post exa: uati- onem 1.949.b.12
clystera in renum apostemate magis con- ferre, quam potiones 1.863.b.38
clystera ad coitum 1.907.b.40
clysteriorum a: urorum hora in colica est post maturationem 1.899.b.37
ex clysteribus acutis timetur cordis, & ce- rebro 1.839.b.39
clysterizandi modi 1.843.b.58
clysterizandi quae hora melior 1.217.
b.40
clysterizari quis situs melior 1.217.
b.38
coagulum coagulat omne liquidum 1.
285.b.42
coagulum leporis alijs est melius 1.285.
b.37
coagulum leporis retinet ventrem fla- tum 1.816.b.24
coagula omnia sunt calida, sicca, ignea 1.
285.b.38
coagula constrictissima sunt 1.816.b.20
coarctatio in febribus quid 2.21.a.11
coemendi virtutem debilitat balneum 1.
120.b.21
coccyx ex tribus est spondylibus cartila- ginosis 1.42.b.52
coccygis anatome 1.42.b.52
coccygis spondyles cartilaginose 1.42.
b.53
coccygis spondyles non habent addita- menta 1.42.b.53
coccygis nervi 1.64.b.16
coctionis signum in urina prima quando- que die in acutis febribus apparet 2.
4.a.28
coctionis signis non apparentibus non sunt danda fortia in hepatis oppilatione 1.
763.b.60
cogitativa virtus etiam imaginativa dici- tur 1.75.a.10
cogitativa est instrumentum existimatiue 1.75.b.9
cogitativa & imaginativa differentia 1.
75.a.65
cogitativa sedes est uentriculus cerebri medius 1.75.b.3
cogitativa & existimativa differentia 1.
75.b.39
COGITATIONES
delet.
Sotira confectio 2.270.a.1
COGITATIONEM
subtiliantia composita.
Electuarium anacardinum 2.289.
b.11
cognoscuntur omnia per causa inueni- tionem 1.737.a.4
cobol distum asclaticon 2.321.b.50
cobol ad dolores oculi ex catar. 2.321.
b.66
cobol cum stercore stellionis inuamenta 2.322.a.32
cobol mirabile 2.322.a.47
cobol ad albedinem veslig &c. 2.322.
a.60
cobol ad sebel 2.322.b.8
cobol misandros inuamenta 2.322.
b.37
cobol non errans 2.323.a.5
cobol mesiton ad prurium oculi 2.323.
a.13
cobol ad tenebrositatem 2.323.b.13
cobol est ex rebus magis nocuis stomac- 1.710.b.51
cho 1.902.a.44
coitus bonus qui 1.902.a.44
coitus prohibetur conualecentibus 2.
107.a.50
coitus exsiccat 1.122.b.17
coitus cauendus in autumno 1.120.
a.44
coitus mouet materias ad exteriora, & ideo nocet scabiei 2.250.a.64
coitus cur faciat fetere corpus 2.250.
b.10
coitus quibus utilis 2.381.a.10
coitus quibus interdicens 2.381.
a.13
coitus super cibum, illum corruptum 1.
725.a.49
coitus plurimus, & proprie super cibum grossum, colicam facit 1.87.b.58
coitus est nocuus ualde renum alterius 1.87.
a.43
*coitus quandoque similatur epilepsia co- 1.102.b.50
epilepsia* 1.909.
coitus quando non exercendus 1.909.
a.56
coitus quando exercendus 1.909.b.10
coitus a quo exercendus 1.909.b.20
coitus quando vitandus 1.909.b.20
coitus quandoque attenuat diarrhoeam 1.909.
b.20
coitus quandoque in tempore, & regione 1.909.
b.20
coitus deiecitur in tempore, & regione 1.909.
b.20

INDEX

coitus quando non exercendus 1. 903.
a. 27
coitus cum infantibus est sedus apud
multitudinem gentium, & prohibi-
tus in lege 1. 903. a. 29
coitus cum infantibus ex qua parte sit
nocibilior, ex qua parte minus noci-
uus 1. 903. a. 62
coitus quando evitandus 1. 905. b. 16
coitus in diminutione cum qua non sit
coecundum 1. 905. b. 38
coitus quem ledit, quo regimine ui de-
beat 1. 912. a. 34
coitus abstinentia quos ledat 2. 356. a. 1
coitus abstinentia symptomata, & rectifi-
catio 2. 370. b. 1
coitus frequentioris nocumenta plura
2. 370. a. 6
coitus frequentioris nocumenta varia.
2. 370. a. 6
coitus super repletionem nocumenta, & re-
media 2. 370. b. 24
coitus post phlebotomiam noxa, & cu-
ratio 2. 370. b. 54
coitus exinanito ventriculo nocumenta
& remedia 2. 370. b. 16
coitus post ventris solutionem noxa, &
medicamenta 2. 371. a. 13
coitus neruorum frigiditate laboranti no-
xa, & curatio 2. 371. b. 19
coitus calidioris temperamenti hominis
noxa, & curatio 2. 371. b. 32
coitus in debilitate renum nocumenta, et
remedia 2. 371. a. 35
coitus siccioris temperamenti hominis
nocumenta, & remedia 2. 371. b. 40
coitus calculo laborantis nocumenta, &
remedia 2. 371. a. 47
coitus sorda patientis noxa, & rectifica-
tio 2. 371. a. 54
coitus in ophthalmia nocumenta & reme-
dia 2. 371. a. 62
coitus arthritide laborantis noxa & re-
media 2. 371. b. 4
coitus multitudo inducit ardorem urinae
1. 887. b. 62
coitus dimissio confert valde stomacho 1.
709. b. 35. & 1. 712. b. 32
coitus vsus confortat virgam, & facit
ipsam lacertosam, & ingrossat ipsam
1. 900. b. 34
coitus dimissio virgam liquefacit, & are-
facit 1. 900. b. 36
coitus desiderij causa 1. 900. b. 39
coitus inuamenta 1. 902. a. 44
coitus dimissio quibus nocet 1. 902.
b. 3
coitus dimissio nocumenta 1. 902.
b. 11
coitus nocumenta 1. 902. b. 34
coitus dimissio est conuenientior res ei qui
habet stomachum debilem 1. 903.
a. 16
coitus hora qua melior 1. 903. a. 56.
b. 34
coitus diminutionis causa 1. 904. a. 8
coitus diminutionis signa 1. 904. a. 8

coitus multitudinem qui vult, dimittat
phlebotomiam, quantum potest 1.
905. a. 3
coitus multitudine qui vitur, utatur in
vntione pedum cum oleis calidis 1.
905. a. 6
coitus diminutionis curatio 1. 905. a. 12
coitus multitudine qui vitur, quae cau-
ere debeat 1. 965. a. 3
coitus multitudo quandoque abscondit
coitum 1. 905. b. 20
coitui res nocibilior est multitudo potus
aque 1. 905. b. 25
coitus diminutionis, victus 1. 908. a. 28
coitus desiderij multi cause 1. 909. b. 27
coitus desiderium uiris quando magis ex-
citetur 1. 909. b. 58
coitus desiderium mulieribus quando ma-
gis excitetur 1. 909. b. 64
coitus appetentie immodica causarum
signa 1. 910. a. 13
coitus appetentie immodica curatio 1.
910. a. 32
coitus desiderium deijcit incesus nudis
pedibus 1. 910. b. 36

COITVS DESIDERIVM sedant.

Plumbi lamina super renes 1. 263.
a. 12
Agnus castus 1. 266. b. 45
Camphora 1. 291. b. 46
Coriandrum 1. 294. b. 62
Calamentum rotanum 1. 299. b. 32
Lactuca semen 1. 350. b. 50
Nenuphar cum syrupo de papauere
1. 364. b. 52
Portulaca 1. 372. b. 60
Ruta 1. 382. a. 10
Testiculus canis siccus 1. 406. a. 60

COITVS DESIDERIVM facientia composita.

Sotira confect. 2. 270. a. 10
Confectio algere 2. 272. a. 35
Tryphera magna 2. 272. b. 46
Confectio rehemirem magnum 2.
273. a. 8
Medicina dicta donum Dei 2. 282.
a. 36
Electuarium ambre 2. 288. a. 64
Electuarium cabrosius muschatum
1. 289. a. 6
Theriaca de scorja ferri 2. 289. a. 54
Electuarium alfangius 2. 287. b. 24
Electuarium sangius 2. 289. a. 44
Electuarium de stincho 2. 292. b. 44
Tryphera maior 2. 293. a. 10
Electuarium Regum 2. 291. a. 48
Focha Auic. 2. 295. b. 1.
Baucis condite 2. 301. b. 65
Trochisci alKindi 2. 305. b. 49
Oleum de basce 2. 311. b. 1
Medicamen 2. 332. a. 25
Medicamen aliud 2. 332. a. 36
Electuarium Indum 2. 332. a. 45
Confectio regia 2. 332. a. 55
Oleum proprium 2. 332. b. 7

coitum adiuuant aque ferree 1. 116.
b. 32
coitum sequentes morbi 2. 381. a. 15
coitum qui multiplicat, ei virtus expul-
sua que est in lacertis ventris, debili-
tatur 1. 838. a. 13
coitum commouent pilule de sandaracha
1. 858. b. 51
coitum requirit complexio plurimorum
1. 902. b. 2
coitum deuient mulieres, que patiuntur
abortum 1. 903. a. 18
ad coitum cur melancholici exciuntur
1. 904. a. 48
coitum que diminuant 1. 905. b. 26
ad coitum ualentia qualia 1. 905. b. 62
ad coitum salis lacerti preparatio 1.
906. b. 5
ad coitum vna recens bona 1. 906. b. 38
ad coitum medicine simplices 1. 906.
a. 39
ad coitum medicine compositae 1. 906.
b. 46
ad coitum inunctiones 1. 909. a. 62
ad coitum suppositoria 1. 907. a. 37
ad coitum clysteria 1. 907. b. 41
ad coitum cibi medicinales 1. 908. b. 4
ad coitum qualiter ualeant pascere 1.
908. a. 56
ad coitum potus dulces 1. 909. a. 58. &
b. 3
coitum uehementius odit pragnans ha-
bes masculum, quam pragnans habes
feminam 1. 925. b. 36

COITVM ADIUVANT.

Anisum 1. 259. b. 30
Anatis caro 1. 266. a. 50
Acorus 1. 267. a. 47
Assa 1. 270. a. 16
Apium 1. 271. a. 27
Allium 1. 276. a. 58
Bulbus 1. 287. b. 14
Cepae omnes species 1. 287. b. 32
Crocus 1. 290. a. 35
Cicer 1. 291. a. 43
Capparis 1. 293. b. 66
Cartamus 1. 294. b. 31
Costus 1. 295. b. 1
Cera 1. 305. a. 55
Galange 1. 305. b. 14
Emblucus 1. 316. a. 66
Eruca syluestris, & proprie semē eius
1. 311. a. 10
Ferri grugo 1. 317. a. 20
Pini granum 1. 323. b. 60
Galia aromatica 1. 328. a. 12
Galanga 1. 329. a. 40
Carduus 1. 331. b. 24
Hermodactylus, proprie cum zingibe-
re, & metastro, & cymino 1. 333.
a. 59
Lingua auis 1. 344. b. 24
Arum cum uino 1. 346. a. 7
Lac 1. 347. b. 60
Menta 1. 360. b. 33

D Nux

INDEX

- Nux Indica* 1.307.a.7
Naslurtium 1.363.b.16
Ona præcipue passerum 1.367.a.48
Calcanens hircinus 1.371.a.4
Porrum 1.374.b.25
Pisces 1.376.a.63
Piper longū, & album 1.377.a.32
Persica 1.380.a.18
Stinci sal, caro, & adeps 1.387.a.55
 1.396.a.25
Lini semen cum melle, & pipere 1.387.b.45
Asparagus 1.389.a.26
Serapinum 1.394.b.41
Sisamum cum semine papaveris, & semine lini 1.397.a.46
Synapis 1.401.b.48
Horminum, & proprie decoctum cum vino 1.404.a.63
Testiculus vulpis, proprie cum vino 1.406.a.43
Testiculus canis humidus 1.406.a.58
Urtica, proprie eius semen cum vino 1.407.b.38
Zingiber 1.411.b.58
a coitu quando abstinendum 2.355.b.44
coitu frequenti corpora refrigerari, & calescere, & quomodo 2.370.a.14
a coitu refrigeratum corpus quibus restitueretur 2.370.a.27
a coitu exaltatum corpus quibus humectetur 2.370.a.46
a coitu arcendi qui sint 2.355.b.60
coitu inuari eos, qui tremore cordis a sanguine laborant 1.676.b.50
coitu qui plus delectantur, plus sunt cadentes in debilitatem 1.902.b.38
in coitu est figura mala, si ascendat mulier super virum 1.903.a.19
in coitu quæ figura mala 1.912.a.55
in coitu spermatis retentio est mala ualde 1.903.a.24
coitu qui usus est, eius signa 1.904.a.3
a coitu pinguis magis defectus est, quam extenuatus 1.905.a.2
in coitu spermatis multi prodeuntis causarum signa 1.911.b.13
in coitu spermatis multi prodeuntis causæ 1.911.a.20
in coitu spermatis multi prodeuntis curatio 1.911.b.36
coitu superfluo qui usus est, quo regimine uti debeat 1.912.a.67
in coitu viros, & mulieres delectantia 1.914.b.20
in coitu delectatio vocat ad emissionem spermatis festinam 1.914.b.6
in coitu cum muliere, expellitur matrix ad os matricis, quasi procedens desiderando attrahere sperma per sui naturam 1.920.a.36
in coitu mulieribus est delectatio multiplex 1.923.a.34
in coitu mulierum delectationis aliquorum opinio confutatur 1.923.a.39
ex coitu quæ mulier non satiatur 1.948.b.1
coition administrati in mythridato descriptio 2.268.a.61
colica passio unde 1.729.a.12
colica quandoque causa est syncopis, aut paralytis, aut epilepsie 1.77.b.13
colica, & phlebotomia raro simul eueniunt 1.218.b.63
colica curatur cum philonio 1.682.b.63
colica secundum plurimum accidit in colon intestino 1.808.b.66
colica ex colon intestino nominatur 1.898.b.67
colica phlegmatica 2.760.q.60
colica uehemens aliquando succedit uentris fluxui 1.817.b.17
colica paroxysmos quandoque habet 1.834.b.51
colica inuatur febre aliquando 1.834.b.68
colica quid 1.834.b.3
colica fit plurimum in terris frigidis 1.834.b.25
colica fit plurimum, flante septentrione 1.834.b.26
colica pestilens, quæ antiquitus contingit 1.835.b.1
colica permittitur ad paralytim, sepe uero & sanatur per eam 1.836.a.5
colica sanatur multoties per dolores interarum 1.836.a.9
colica ad quos morbos permittitur 1.836.a.10
colica quando permittitur ad uarietatem melancholicam, & melancholiam, et epilepsiam est malum 1.836.a.13
colica quandoque perducit ad hydropisim 1.836.a.20
colica quando inuenit dolores articulorum, & similia, illos dolores, non apparere tribus de causis 1.836.a.21
colica fit plurimum a phlegmate grosso, deinde a uentositate 1.835.b.24
colica accidit multoties post solutiones, quibus expellitur grossum 1.836.a.28
colica uentosa quomodo dolorem faciat 1.835.b.38
colica magis incolumis quæ 1.836.b.55
colica prauior, & difficilior quæ 1.836.b.61
colica quibus signis distinguatur a lapide renium 1.837.a.30
colica, & excoriatio intestinum quando simul accidunt 1.839.b.62
colica cui uentris inflatio tympano similis iungitur, est mala 2.838.a.27
colica, & excoriatio intestinum quando simul accidunt, est ex nocuentis mortalibus 1.839.b.67
colica cui sæpe contingat 1.841.a.55
colica cui sæpe contingit, qualiter gubernandus 1.841.a.57
colica cholericæ est ex summa dolorum colon intestini 1.845.b.1
colica cholericæ lenior est, in qua est humor effusus in spatio intestini 1.845.b.4
colica quo differat ab ileos 1.848.b.27
colica multoties permittitur ad ileos 1.848.b.43
in colica spasimus malus 1.848.a.51
colica quandoque generatur propter uermes, & serpentes 1.852.a.18
colica multoties sequitur ani exitum 1.861.b.34
colica indiget cibo lubricatio, lenitudo 1.847.a.49
colicæ nomen unde 1.834.b.15
colicæ causæ 1.834.b.17
colicæ causæ per se 1.793.b.59
colicæ istericæ causæ 1.793.b.59
colicæ similis est punctio omnis uehementis intestinum 1.832.b.17
colicæ uehementer similis est ileos 1.834.b.14
colicæ causæ per consensum 1.835.a.54
colicæ conuenit quandoque febris 1.836.a.1
colicæ sanguinæ confert phlebotomia 1.836.a.11
colicæ curatio, quæ utebantur quidam medicis apud antiquos 1.837.b.10
colicæ curatio subleuat multoties interitum punctiōis 1.836.a.10
colicæ signa 1.837.a.1
colicæ mortalis signa 1.837.b.67
colicæ uentose signa 1.837.a.34
colicæ ex facie signa 1.838.a.40
colicæ ex facie cholericæ signa 1.838.a.44
colicæ feculentæ a raritate corporis signa 1.838.a.44
colicæ feculentæ a caliditate, & siccitate uentris signa 1.838.a.47
colicæ phlegmaticæ signa 1.837.b.49
colicæ feculentæ a resolutione aeris signa 1.838.a.52
colicæ feculentæ ab exercitio signa 1.838.a.53
colicæ feculentæ a sudore signa 1.838.a.53
colicæ feculentæ ex retentione cholericæ effusæ ad intestinum, signa 1.838.a.56
colicæ feculentæ ex frigidityte hepatis signa 1.838.a.61
colicæ ex debilitate expulsiuæ signa 1.838.b.61
colicæ feculentæ ex melancholia acetosa signa 1.838.a.63
colicæ ex debilitate sensus signa 1.838.a.4
colicæ ab apostemate calido signa 1.838.b.12
colicæ ab apostemate frigido signa 1.838.b.14
colicæ ex uermibus signa 1.839.a.14

INDEX

colicæ curationis canones 1. 839.a.28
colicæ signis apparentibus prohibenda
repletio 1. 839.a.30
colicæ ex torsione, & ruptura signa 1.
838.b.30
colicæ vomitum retinentia 1. 839.a.40
colicæ vomitus conueniens 1. 839.a.37
colicæ a frigore intestinorum signa 1.
838.b.44
colicæ ex cholera citrina signa 1. 838.
b.47
colicæ agaricum non conuenire 1. 839.
b.55
colicæ cholericæ paroxysmus vincitur
cum pilulis aureis 1. 839.b.60
colicæ soluens medicamentum quando
conuenit & quando nō 1. 839.a.60
colicæ medicinae solutinae magnæ quanti-
tatis male 1. 839.b.67
colicæ medicinae dandæ in pilulis, & par-
na quantitate 1. 840.a.3
colicæ clysteria conueniunt 1. 839.b.22
in colicæ siti permiscendum iuleb. 1. 840.
a.34
colicæ curatio cum febre 1. 839.b.48
colicæ frigide cura 1. 840.b.38
colicæ passionis qui vomitus 1. 739.
a.1
colicæ frigide confert valde aer calidus,
& aqua calida 1. 841.a.55
colicæ ventose interdicitur cibus omni-
no 1. 841.b.25
colicæ phlegma pilulæ soluentes 1. 842.
b.22
colicæ ab apostemate frigido curatio 1.
844.a.44
in colicæ doloribus tina est vehemens
inuamenti 1. 843.b.3
colicæ causa secundum plurimum est hu-
mor grossus, viscosus 1. 839.b.15
colicæ frigida uehementer confert aque
thermarum 1. 843.b.20
colicæ embrochas esse ualde uehementis
inuamenti 1. 843.b.24
colicæ vile præsertim est oleum de cher-
ua 1. 844.a.59
colicæ conuenit suspensio stercoreis adib,
ne dum potus eius 1. 845.a.8
colicæ dolorem sedari statim aiunt cornu
cerni adusto 1. 845.a.24
colicæ confert intestinum lupi ultimo in-
uamento 1. 845.a.13
colicæ confertur uehementer scorpiones
assati 1. 845.a.17
colicæ frigida medicinae conferentes 1.
844.b.25
colicæ frigida dolores sedat allium ex pro-
prietate 1. 844.b.27
colicæ frigide emplastra 1. 845.a.30
colicæ confert mirum in modum casto-
reum 1. 844.b.42
colicæ frigide uaporationes 1. 845.a.56
in colicæ cholericæ curatione quandoque
erratur maxime 1. 845.b.2
colicæ apostemose frigide cura 1. 846.
a.46
colicæ ex retentione cholericæ curatio 1.
845.b.46
colicæ melancholicæ curatio 1. 846.a.59
colicæ apostemose calide curatio 1. 845.
b.58
colicæ fecalis curatio 1. 846.b.7
colicæ fecalis a raritate corporis curatio
1. 846.b.17
colicæ fecalis a uentris caliditate cura-
tio 1. 847.a.20
colicæ fecalis a sudore curatio 1. 847.
a.20
colicæ fecalis a multitudine uring cura-
tio 1. 847.a.36
colicæ frigide ex debilitate expulsivæ cu-
ratio 1. 847.a.46
colicæ ex debilitate, & ablatione sensus
curatio 1. 847.b.56
colicæ confert melon uehementis matu-
ritatis 1. 847.b.66
colicæ confertur omnia dulcia 1. 847.
b.66
colicæ apostemose victus 1. 847.b.67
colicæ cholericæ victus 1. 847.b.67
colicæ ex torsione curatio 1. 847.a.66
colicæ a uermibus curatio 1. 847.b.5
colicæ frigide victus 1. 848.a.6
colicæ fecalis victus 1. 848.a.6
colicæ ex ruptura curatio 1. 847.b.12
colicæ frigide potus sit uinum odoriferū
purum 1. 848.a.28
colicæ quæ inimica 1. 848.a.32
colicæ nocet caro omnis frixa & asata
1. 848.a.37
colicæ nocent lactis genera 1. 848.
a.44
colicæ nocent olera omnia, præter siclam,
& rutam 1. 848.a.46
colicæ nocet menta cum inflatione sua 1.
848.a.48
colicæ nocent fructus omnes 1. 847.b.51
colicæ uentose cibi abstinentia est inuati-
ua 1. 847.b.57
colicæ phlegmaticæ, & uentose cibi dimis-
sio penitus est inuatiua 1. 847.b.57
colicæ malum est uinum plurimum super
cibum 1. 848.b.13
colicæ malus est motus super cibum 1.
848.b.13
colicæ malus est potus aque frigide 1.
848.b.14
colicæ uentose curationis canones 1. 841.
b.23
colicæ uentose inuatiua 1. 939.b.6

COLICÆ CONF- runt.

Amygdalæ dulces 1. 272.a.5
Amygdalæ amaræ 1. 272.a.6
Aque ferreæ, & græcæ 1. 272.b.42
Coloquintida 1. 290.b.37
Galli decrepitius 1. 296.b.16
Centaurea 1. 300.b.36
Carramus 1. 300.b.57
Galange 1. 305.b.14
Laurus 1. 308.b.64
Euphorbium 1. 312.a.26

Galli veteris ius cum polypodio, et ano-
tho 1. 325.b.8
Galanga 1. 329.a.40
Myrobalani chebuli 1. 353.a.28
Muria 1. 360.a.59
Nasturtium 1. 363.b.20
Opopanacum 1. 368.a.11
Olei sex, & oliuæ 1. 370.a.17
Polypodium in iure gallorum, & pi-
scium, aut olerum 1. 373.a.22
Porri radices decoctio cum oleo de car-
thamo, aut oleo amygdalino, aut si
samino 1. 374.b.29
Pes coruinus 1. 378.b.32
Ruta cum oleo clysterizata 1. 382.
a.13
Asparagus 1. 389.a.19
Stercus gallinarum, & lupi 1. 390.
a.52
Stercus columbarum 1. 390.b.4
Serapinum 1. 394.b.38
Beta 1. 396.a.16
Sapo 1. 398.a.42
Parthenium 1. 407.a.53
Zuccbarum cum oleo amygdalino 1.
413.b.10

COLICÆ CONF- rentia composita.

Theriaca magna 2. 268.b.9
Mythridatum 2. 268.b.22
Nedrech darij confectio 2. 238.
b.31
Confectio algeren 2. 274.a.30
Confectio alchebschinengi 2. 274.
b.30
Sagzeneæ magna 2. 275.b.10
Ariston magnum 2. 276.a.60
Philonium romanum 2. 278.b.62
Alchelchelengi magnum 2. 280.
b.6
Confectio candorinus 2. 281.a.18
Confectio de hiacyntho 2. 281.a.63
Hierapicra 2. 283.b.54
Theodoricon magnum 2. 284.b.58
Theodoricon cum nuce muscata 2.
285.a.40
Electuarium diaphenicon 2. 288.
b.35
Diacitionum solutium 2. 290.
b.29
Electuarium indum 2. 291.a.28
Electuarium indum aliud 2. 292.
a.62
Electuarium Cesaris 2. 292.b.35
Pilulæ fetide maiores 2. 308.a.21
Pilulæ de dende 2. 309.a.29
Oleum nardinum 2. 310.b.66
Oleum de lilio 2. 311.a.55
Oleum regis David 2. 311.b.46
Oleum de cherua 2. 312.b.10
Oleum 2. 313.a.22
Oleum alchebschengi 2. 313.a.42
Medicina 2. 311.a.47
Ariston 2. 317.b.1
Keschelengi 2. 317.b.1
D 2 Oleum

INDEX

Oleum de nasturtio 2.317.b.2
Oleum de cherna 2.317.b.2
Fermes 2.317.b.2
Scherearen 2.317.b.3
Dactylicon 2.317.b.3
Philonium 2.317.b.4
Episcopale 2.317.b.4
Diacydonites solutivum 2.317.b.4
Electuarium indum 2.317.b.5
Electuarium Casaris 2.317.b.5
Medicina 2.331.a.44
Medicamen 2.331.b.54
colicam quæ portendunt 1.191.b.23
colicam secum eductio curat 2.380.a.3
colicam resoluit quandoque aqua multum calida 1.116.b.2
colicam faciens oppilationis causa 1.834.b.64
colicam fieri ex caliditate & quomodo 1.834.b.22
colicam fieri ex frigiditate, & quomodo 1.834.b.24
colicam siccitas facit & quomodo 1.834.b.32
colicam gignuntia quæ 1.835.b.46
colicam facit coitus plurimus, & proprie super cibum grossum 1.835.b.57
colicam ventosam sanat velocissime febris 1.836.a.4
colicam esse aliquando de ægitudinibus pestilentialibus 2.835.a.66
colicam a sinistra incipere quorundam falsa opinio 1.837.a.46
colicam ventosam cur aliquando vaporatio non iuvet 1.838.a.15
ad colicam frigidam clysteria 1.841.b.54
ad colicam ventosam suppositoria 1.843.a.47
colicam resoluit lacticiuniorum omnium lac 1.847.b.48
colicam habens debilis, qualiter tamen uti debeat 1.843.b.13
ad colicam ex complexione frigida sine materia, clysteria 1.843.a.61
ad colicam ex complexione frigida sine materia, suppositoria 1.843.a.62
colicam ventosam habens dormiat, quantum possibile est 1.841.b.28
colicam inducit sepe numero ventositatis retentio 1.848.b.6
colicam faciunt accidere vermes 1.852.a.16
colicam commouet, plurimum icteritica cholericæ 1.795.a.46
colicam quandoque facit incurrere coitus 1.902.b.65

COLICAM FACIUNT.

Aqua mineralis 1.272.b.42
Citri caro 1.286.a.56
Cydonium 1.299.a.6
Cucurbita 1.303.b.20
Pyræ 1.374.b.66

in colica caput effici quandoque 1.836.a.24
in colica stupefacientia esse periculosa 1.234.a.1
in colica signa mala quæ 1.836.b.66
in colica sonni multitudo 1.837.a.11
in colica subeth 1.837.a.11
in colica bonitas anhelitus est bona signi 1.837.a.12
scitatio ad euadendum 1.836.b.17
in colica sit magna sitis 1.836.b.17
in colica qualis vomitus 1.836.b.17
in colica cur dentur stupefacientia 1.234.b.19
in colica vomitus frequens cur fiat 1.836.b.24
in colica urina cur rubeat 1.836.b.30
in colica urine retentio cur quandoque accidat 1.836.b.35
ex colica cordis tremor 1.836.b.38
ex colica sudor frigidus 1.836.b.40
colica existente post cibum, illum statim euadendum 1.839.a.32
in colica soluientia medicamenta non statim exhibenda 1.839.a.42
in colica curanda incipiendum a lenibus lubricatiuis 1.839.a.48
in colica clystere non est vitendum, dum aliqd est in stomacho 1.839.b.58
in colica quando aliqd in potu datum 1.839.a.58
in colica clysteria non esse continuanda 1.839.b.60
in colica cauendum, ne caput afficiatur 1.840.a.5
in colica cauendum est, ne perueniatur ad varietatem, & commotionem rationis 1.840.a.11
in colica cur contingat error 1.840.a.12
in colica ne caput ledatur, cum quibus custodiatur 1.840.a.15
in colica cum quibus hepar aliquando refrigerandum 1.840.a.20
in colica soluientia medicamenta cur noceant aliquando 1.839.b.17
in colica cor cum quibus refrigerandum 1.840.a.25
in colica parum bibatur, aut toleretur sitis 1.840.a.31
in colica sitis multiplicatur 1.840.a.31
in colica clysteriorum acutorum hora est post maturationem 1.839.b.38
in colica quando est solutio desuper, & opilatio desubtus, quid agendum 1.839.b.43
in colica frigida elaborandum in causa abscissione 1.840.b.56
in colica frigida a uehementer calefacientibus abstinendum 1.840.b.60
in colica frigida quandoque sufficit abstinere a cibo, & potu diebus aliquibus 1.841.a.1
in colica euaporatio quandoque commouet dolorem uehementem 1.841.a.3
in colica dolorem sedare cum narcoticis incipientes, componunt rem maximi

erroris 1.840.b.40
in colica frigida nocibilior res est potus aque frigide, & paucam intentionem habet in sedatione sitis 1.841.a.47
in colica stupefacientia cur mala 1.840.b.46
in colica olei de cherna exhibendi modus 1.844.a.62
colico quæstiones vitandæ 1.848.a.66
in colica quæ significatio mala 1.848.b.14
in colica singultus quandoque malus 1.848.b.55
in colica uomitus quandoque malus 1.848.b.55
in colica rationis permixtio mala 1.848.b.56
in colica quando est necessitas narcoticorum, qualia exhibenda 1.848.b.48
colicus dolor est magnus 1.837.a.42
in colicis doloribus clysteris forma quæ opportuna 1.843.b.58
in colicis ægitudinibus medicinas autem tas necesse est administrare in pluribus horis 1.840.a.9
colon intestinum 1.807.a.38
colon intestini anatomia 1.808.b.52
colon intestini inuicementum 1.808.b.62
colon calefit aqua marina seu bituminosa tempore post tempus 1.120.d.60

COLON BONA SPONT.

Apium 1.271.a.22
Sisamum 1.397.a.44

COLATORII OPPILATIONEM APERT.

Hartanita 1.273.a.53
Aceti calidi naporatio 1.277.b.15
Struthium 1.292.b.15
Fel 1.317.b.51
Ozimum gariophyllati 1.318.b.25
Nigella 1.365.b.50
Synapis 1.401.b.40

CEREBRO CONFERT.

Ambra 1.273.b.13
Chamemilla 1.287.a.5
Muscus 1.354.a.20
Spica 1.396.b.36
Xyloaloes 1.411.a.62

colla cutium calida est, & sicca in primo 307.b.9
colles & loca alta aeris mutationi non multum sunt obnoxia 1.99.a.54
colli usus 1.40.a.39
colli anatome 1.61.b.10
colli neruorum anatome 1.53.b.10
colli musculorum anatome 2.119.b.58
collyrium 2.320.a.20
collyrium ad cursum mater. 2.320.a.20
collyrium Hermetis

I N D E X

Collyrium sedans dolorem 2.320.a.34
 collyrium Gal. 2.320.a.46
 collyrium fabis 2.320.a.57
 collyrium æstium 2.320.a.65
 collyrium stella 2.320.b.4
 collyrium Theocratis 2.320.b.15
 collyrium ros. 2.320.b.23
 collyrium aliud ros. 2.320.b.32
 collyrium ros. Terentios 2.320.b.38
 collyrium ros. Debigori 2.320.b.43
 collyrium inuat uum 2.320.b.58
 collyrium pomale 2.320.b.66
 collyrium suribes 2.321.a.9
 collyrium æcerum Indum 2.321.a.24
 collyrium stella confert ad ulcera oculi, & bohor, & pus eius 2.322.a.9
 collyrium inuatium confert ad ulcera oculi, & bohor, & pus eius 2.322.a.9
 collyrium pomale confert ad ulcera oculi, & bohor, & pus eius 2.322.a.14
 collyrium macur ad egrit. ocul. 2.322.a.16
 collyrium ros. ad dilatationes pupillæ 2.322.a.22
 collyrium suribes confert ad algarab 2.322.a.28
 collyrium indum confert albedini uesligiorum uicerum 2.322.a.30
 collyrium citrinum 2.322.a.34
 collyrium ad albuginem Mesf. 3.322.b.36
 collyrium Apollonij ad scabiem oculorum 2.323.a.37
 collyrii de tutia inuamenta 2.322.b.43
 collyrii Kebime Aegyptii 2.322.b.44
 collyrium arastusenon 2.322.b.52
 collyrium citrinum sanaritis 2.322.b.65
 collyrium indum regium 2.323.b.1
 collyrii indi inuamentum 2.323.a.5
 collyrii citrini inuamentum 2.323.b.33
 collyrii de tutia inuamentum 2.323.b.35
 collyrium Floris 2.323.b.36
 coloquintida quæ eligenda 1.290.a.54
 coloquintida calida, & sicca est in tertio 1.290.b.11
 coloquintida alia masculus, alia femina 1.290.a.51
 coloquintida cum quibus preparanda 1.290.b.6
 coloquintida quæ substituantur 1.290.b.66
 coloquintidam aliquando uenenosam esse, et eius nocumento draganthum succurrere 1.290.b.52
 color cuius conuertitur ad nigredinem, causa solis, aut frigoris, aut uenti, aut fœdici 2.240.b.36
 color cuius ex quibus causis conuertatur ad citrinitatem 2.240.b.42
 color pristinus in conualescentibus restituitur cum sicibus succis, & aqua datylorum immaturorum 2.240.a.18

color est uehemens significatio dispositio nis stomachi, & hepatis secundum plurimum 1.698.b.41
 color brunus significat frigiditatem, & siccitatem hepatis 1.752.a.18
 color rubens albus significat sanitatem cordis 1.751.b.13
 color citrinus significat hepatis caliditatem 1.752.a.16
 color plumbeus significat hepatis frigiditatem 1.752.a.17
 color secundum plurimum significat dispositionem hepatis 1.760.a.24
 color spleneticus est decliuus ad uiriditatem, & nigredinem 1.783.a.64
 coloris, & formæ signa mala in crisi 2.89.a.43
 coloris corrupti est hepatis oppilationem habens 1.763.b.7
 coloris corruptio sequitur hydropis omnes species 1.783.a.63
 colorem album capillorum facientia 2.239.b.6
 colorem rubeum capillorum facientia 2.239.a.59
 colorem nigrum facientia capill. 2.237.b.29
 colorem flauum capillorum facientia 2.239.a.36
 colorum tinctura in capillis 2.237.a.66
 colorem cutis bonum, quæ faciant 2.240.b.60
 colorem corruptis usus siccorum ciborum assiduus 1.178.a.29
 colorem corruptis spermatis inopia 1.909.b.37

COLOREM BONVM faciunt.

Absinthium 1.260.a.51
 Acacia 1.261.a.9
 Anatis pinguedo 1.266.a.42
 Agnus castus 1.266.b.28
 Acorus 1.267.a.32
 Aristolochia 1.268.b.59
 Asa 1.269.b.56
 Baurach 1.280.b.24
 Crocus 1.290.a.12
 Cicer 1.291.a.19
 Cyperus 1.297.a.49
 Faba 1.315.a.48
 Fenugracum 1.316.b.8
 Orobus 1.333.a.7
 Lac 1.347.a.26
 Myrobalani nigri 1.353.b.6
 Maslix 1.354.a.61
 Oleum de fenugreco 1.368.b.44
 Stercus lacerti, & stellionis, & columbarum 1.389.b.53
 Salis usus cum melle 1.392.b.56

COLOREM CLARIFICANTIA composita.

Sotira confec. 2.270.a.1
 Arius darij confectio 2.271.b.59

Confectio de allijs 2.277.a.57
 Diacurcuma 2.277.b.49
 Dialacca magna 2.278.a.16
 Confectio Kieme medici 2.282.a.24
 Electuarium cabrosus muschatum 2.289.a.4
 Tryphera minor 2.289.b.1
 Electuarium anacardinum 2.289.b.8
 Electuarium alfarigios 2.289.b.24
 Scoria decocta 2.289.b.68
 Diacitoniten 2.260.a.66
 Suffus Aristotelis 2.293.b.64
 Kafmati 2.294.a.59
 Electuarium regum 2.291.a.45
 Acetum squilliticum 2.297.a.62
 Oleum nardinum 2.310.b.67
 Oleum de hase 2.311.b.8
 Oleum de costo 2.312.a.30
 Oleum de croco 2.312.a.66
 colores corporis uarij quid significant 1.134.a.22
 colores malos ulcerum uide 2.93.b.66
 colores ascititios de temperaturis iudicij non asserre 2.378.a.45
 colores uisum qui aggregant, & contra 2.380.a.33
 colorum cutis dispositiones 2.244.b.50
 colorum diuersitas in una quandoque ægritudine in duobus membris continet 1.134.a.58
 columbi cum quibus comedendi 1.291.b.15
 columbarum, & earum pullorum facultas 1.291.b.6
 columbinorum pullorum corpora sunt tarda digestionis, & longe more in stomacho 1.708.a.27
 columella quomodo excidenda 1.618.b.66
 columella incisa quæ nocumenta insequatur 1.619.b.3
 ex columella excisa sanguinis fluxus curatio 1.619.b.30
 combustionis ignis curatio 2.154.a.23
 combustionis psilotri cura 2.236.b.9
 combustionis ignis in curatione due sunt intentiones 2.154.a.25
 combustionis in cura non conueniunt pinguia 2.154.a.41
 combustionis uesticationem prohibentes medicina 2.154.a.50
 combustionis aquæ calidæ curatio 2.154.b.58
 combustionis uesticationem factam rectificantia 2.154.b.8
 comedentem parum a consuetudine non esse euacuandum 202.b.28
 comedere aliquos plurimum, nec ob id excernere plurimum, nec impinguari, quæ causa 1.69.a.43
 commissura secundum ueritatem est locus mortalis 1.882.a.55
 complexio quid sit 1.11.a.66
 complexio quid sit 2.335.a.25
 complexio cum materia duobus modis est 1.13.b.52

I N D E X

complexio infantium in calore fere temperato & humiditate fere superflua est 1.17.b.12
 complexio duplex aequalis & inaequalis 1.11.b.12
 complexio ex mutua elementorum actione & passione prouenit 1.11.b.3
 complexio immoderata simplex quoniam sit 1.13.b.2
 complexio temperator homini contingit quam alijs omnibus 1.16.a.17
 complexio unicuique membro obtigit quam meretur 1.16.a.20
 complexio membri naturalis omnis similis est ei, quo nutritur 1.16.a.54
 complexio non omnis semper generat simili simile, sed quandoque contrarium 1.28.a.29
 complexio frigida & sicca plerumque humiditatem extraneam gignit, ob concoctricis imbecillitatem 1.28.a.33
 complexio puerorum quia ad humiditatem plus declinat, ideo eorum retentiu est debilis 1.33.a.32
 complexio diuersa nullo modo efficit dolorem 1.125.b.67
 complexio diuersa non sentitur 1.125.b.68
 complexio ex capillis quomodo cognoscatur 1.133.b.4
 complexio corporis ex ranguine in mollietate & siccitate dispositione cognosci potest 1.133.a.35
 complexio corporum quomodo ex membrorum magnitudine & paruitate cognoscatur 1.134.a.66
 complexio corporum quomodo ex velocitate aut tarditate passionis cognoscatur 1.134.b.16
 complexio corporis a superfluitate excretionis cognoscitur 1.135.b.10
 complexio corporis ex animae dispositionibus quomodo cognoscitur 1.135.b.19
 complexio corporum ex cogitationibus & rebus multum desideratis cognoscitur 1.135.a.25
 complexio radicalis senum, est sicca, priuata sanguine mundo, & accidentalis humida mollis 2.159.b.11
 complexio frigida cui est, quibus uti debet 1.176.a.4
 complexio humidior temperatur in complemento iuuentutis 1.188.b.28
 complexio mala sine materia tantum alteratur, cum materia uero euacuatur 1.200.b.22
 complexio mala cum materia quandoque post euacuationem alteratione eget 1.200.b.27
 complexio alteranda eget quandoque eo quod ipsam confortet admisto illi, quod ei contrarium est penetrationis gratia 1.201.a.59
 complexio quae ab euacuatione prohibetur, & quae eam requirit 1.202.b.14
 complexio hominis non est nisi in bonitate 1.244.a.33
 complexio duplex, prima, & non prima 1.244.a.35
 complexio prima est complexio proueniens ab elementis 1.244.a.37
 complexio secunda quae 1.244.a.38
 complexio secunda quandoque est a natura 1.244.a.49
 complexio secunda duplex, fortis, aut non fortis 1.244.a.55
 complexio compositorum corporum unde fiat 2.335.a.22
 complexio quomodo perfectior fiat 2.335.a.29
 complexio aequalis mala quae dicatur medicis 2.335.b.58
 complexio mala diuersa 2.335.b.61
 complexio omnis dominans facit debilitatem 1.676.a.24
 complexio omnis debilitans superflue facit accidere in omni operatione diminutionem 1.696.a.38
 complexio quando est sine materia, bicra non esse dandam 1.702.b.60
 complexio frigida uehementius nocet digestionem, quam calida 1.724.a.28
 complexio sicca, & humida qualiter digestionem noceat 1.724.a.30
 complexio frigida facit rem non digestam 1.777.b.60
 complexio malitiam membrorum debilitas sequitur 1.95.a.38
 complexio frigida euacuacionem sequitur eius quod debet retineri 1.119.a.5
 complexio caliditas quandoque euacuacionem eius sequitur, quod debet retineri 1.119.a.10
 complexio mala cause 1.124.a.22
 complexio diuersa malitia quid sit 1.125.b.59
 complexio frigida corpora plurimum sunt mollia 1.133.a.51
 complexio corporum ex somnijs quomodo cognoscatur 1.135.b.30
 complexio aequalitate operationes perficere significant 1.135.a.32
 complexio calida non naturalis signa 1.135.b.42
 complexio frigida non naturalis signa 1.135.b.52
 complexio humida non naturalis signa 1.135.b.59
 complexio sicca non naturalis signa 1.135.b.66
 complexio immoderata signa 1.136.b.27
 complexio aequalis signa 1.136.a.48
 complexio temperata signa 1.136.a.48
 complexio sicca pulsusuales 1.145.a.60
 complexio calida pulsusuales 1.145.a.74
 complexio humida pulsusuales 1.145.a.78

complexio frigida pulsusuales 1.145.a.48
 complexio frigida species tres 1.189.a.60
 complexio malitia non omnis suo contrario medicatur 1.197.b.36
 complexio mala iam facta curatio est ex contrario absolute, & dicitur medicatio absolute 1.200.b.32
 complexio mala, quae in fieri est sanatio praeseruat est 1.200.b.35
 complexio scientia est ex inditijs in medicina conferentibus 2.377.a.38
 complexio uirtutes esse quatuor 2.377.a.40
 complexio aequalitatem bonitatis digestionis significat 1.697.a.34
 complexio malitiae causa 1.738.b.46
 complexio malitia si confirmetur, debilitat omnes uirtutes 1.714.b.43
 ob complexio malitiam omnem omnis uirtus debilitatur 1.720.b.18

C O M P L E X I O N I

calida conferentia composita.
 Scoria ferri 2.290.a.30
 Oleum de cucurbita 2.312.b.39
 frigida conferentia composita.

Confectio zebemirem magni 2.273.a.7
 Confectio anacardi 2.276.a.19
 Alchelchelengi magni 2.280.b.6
 Theodoricon magnum 2.284.b.52
 Oleum de absinthio 2.311.a.47

C O M P L E X I O N I S

malitiae conferentia composita.
 Confectio 2.283.b.63
 Theodoricon Kiume medici 2.282.b.24
 Theodoricon magnum 2.284.b.52
 Elethuarium alsangius 2.289.b.23
 Syrupus democrati 2.297.b.23
 Confectio Aristomacis 2.329.b.47
 Oleum de mezereon 2.316.b.47
 Oleum de euphorbio 2.316.b.47
 Suffus alcheibengi 2.316.b.48
 Bactissucha 2.316.b.48
 Diaphysur 2.316.b.52
 Alcanzi 2.316.b.52
 Seberearen sanios 2.316.b.53
 Elethuarium

C O M P L E X I O N I S

malitiae principio conferentia composita.
 Homorufia 2.316.b.50
 Diacurcuma 2.316.b.50
 Dialacta

I N D E X

- Dialacca* 2.316.b.50
Trochisci de berberis 2.316.b.50
Medicina chiume 2.316.b.51
Aqua de radicibus 2.316.b.51
Pilule alchechengi 2.316.b.51
Complexionem esse, si affirmet medicus 1.8.b.5
erratur
complexionem sibi propriam habet omne individuum, in qua alium communicare impossibile est 1.12.b.8
complexionem aliam habent Sclau, alia Indi 1.12.a.51
complexionem frigidam & siccam habens, qualis sit 1.28.a.37
complexionem mutari ex dolore 1.129.b.3
complexionem calidam amplitudo sequitur 1.234.a.66
complexionem siccam asperitas & curuitas sequuntur 1.134.b.11
complexionem calidam actionum celeritas significat 1.135.a.34
complexionem calidam malam habentes quandoque frigida res fortes faciunt. 1.146.b.13
complexionem frigidam confirmatam calefacere quasi difficile est, facile autem incipientem 1.201.a.50
complexione calida praedictorum regimen 1.188.b.32
complexione calida cum passuarum qualitatibus aequalitate praediti, quomodo regendi 1.188.b.46
complexione frigida praedictorum regimen 1.189.a.60. & deinceps
complexione calida & sicca naturali praedicti quomodo regendi. 1.189.a.23
complexione calida & humida praediti quomodo regendi 1.189.a.25
complexiones quae sint, & quos sint, credere debet medicus 1.8.b.13
complexiones in corporibus generatis, & corruptis sunt per primas elementorum qualitates 1.11.b.8
complexiones intemperatae sunt octo. 1.13.a.57
complexiones intemperatae aliae simplices, aliae compositae 1.13.a.62
complexiones intemperatae simplices non diu permanent 1.13.a.12
complexiones interperatae compositae quot & quae 1.13.b.26
complexiones intemperatae singulae aut sunt cum materia, aut sine materia. 1.13.b.34
complexionum signa decem sunt generum. 1.133.a.24
complexionum dignotio quomodo habetur 1.133.a.20
complexionum extraneorum accidentaliu signa 1.135.b.42
ex complexionum diuersitate vite termini diuersi sunt in indiuiduis. 1.18.b.24
composita medicamenta cur inuenta, & cur dentur 2.395.b.60
- compositionis medicinarum ratio.* 2.265.a.62
compositionis medicinae observationes diuersae 2.265.b.44
de compositionis medicinarum qualitate 2.265.a.60
de compositione medicinarum uide etiam de Medicinarum compositione.
de compositarum medicinarum necessitate 2.264.a.4
compressua medicina 2.342.b.58
de computatione crisis, uide de crisis computatione
confectiones, licet ex zuccharo, male tamen sunt, & oppilationes faciunt & sicam 1.178.b.33
confectio Alsuledati 2.137.b.38
confectio Alsuledati minor. 2.138.a.56
confectio bona ad tardandam canitiem, & conseruandam adolescentiam. 2.236.b.43
confectio Nedrech darij 2.270.a.42
confectio sotira, & eius descriptio. 2.269.b.56
confectio philosophorum. 2.270.a.66
confectio scelithe ex sententia Auic. est medicina inordinata aduersus sanguinem, & humores & sine trochiscis 2.270.b.53
confectio inda 2.272.a.20
confectio algere, & eius descriptio, ac inuamenta 2.272.a.31
confectio plurimi inuamentorum, & eius descriptio 2.272.a.43
confectio Arius darij, & eius inuamenta, & descriptio 2.271.b.58
confectio theriacalis magna ex arte Auic. 2.272.b.3
confectio theriacalis minor Auic. 2.272.b.22
confectio Caesaris 2.272.b.28
confectio zehemirem magni, & eius inuamenta 2.273.a.7
confectio alia Galemi 2.274.a.17
confectio alzehemiren parui. 2.273.b.35
confectio Gal. & eius inuamenta. 2.273.b.66
confectio de muscho cum absinthio. 2.275.a.18
confectio de muscho dulcis. 2.275.a.36
confectio alkesire 2.274.b.50
confectio alia de muscho 2.275.a.52
confectio alia de muscho 2.275.a.67
confectio alia de muscho, & inuamenta eius, ac descriptio 2.275.a.3
confect. sagzeneae magna, & eius inuamenta 2.275.b.7
confect. sagzeneae minor 2.275.b.27
consec. anacardina ad contractionem. 2.276.a.1
consec. alia anacardi plurium inuamentorum 2.276.a.15
consec. anacardi descriptio. 2.276.a.22
consec. alia anacardina 2.276.a.38
consec. ariston magnum, & eius inuamenta, ac descriptio 2.276.a.60
consec. diamarte 2.276.b.27
consec. bedemeregi 2.276.b.46
consec. albumuseli 2.277.a.14
consec. Ariston min. 2.276.b.20
consec. citrina selini 2.277.a.6
consec. nigra selini 2.277.a.20
consec. de allijs, descriptio, & dosis. 2.277.a.63
confectio de allijs, & eius inuamenta. 2.277.a.57
confectio Athanasia magna. 2.277.b.21
consec. athanasia minor 2.277.a.40
consec. dialacca magne 2.278.a.16
consec. dialacca minoris. 2.278.a.36
consec. alchochin 2.278.a.46
consec. diacurcuma min. 2.277.b.49
consec. philonij 2.278.a.62
consec. diacurcuma maioris Gal. 2.277.b.62
consec. diasulfur 2.279.a.14
confectio philonij persici 2.278.b.25
confectio de asfa 2.279.a.32
confectio salis indi, & eius inuamenta. 2.279.a.42
consec. salis indi descriptio, & dosis. 2.279.a.45
confectio alchechengi, & eius inuamenta 2.278.b.42
consec. diacostum 2.279.a.53
confectio diabirundinis 2.278.b.56
confectio Alcalchataraban magnum. 2.279.b.21
consec. Alcalchataraban minus. 2.280.a.34
consec. Alchelchelengi magni. 2.280.b.1
consec. Alchelchelengi minus. 2.280.b.44
confectio candorius 2.281.a.17
confectio condari 2.281.a.26
confectio de calamentho 2.281.a.38
confectio de seminibus 2.281.a.47
confectio de hiacyntho Auic. & inuamenta eius 2.281.a.56
consect. Galen. ad egritudines pulmonis. 2.281.b.35
confectio conueniens Arostromacis. 2.281.b.55
confectio ad arenam in urina. 2.282.a.7
confectio de gentiana 2.282.a.24
consec. dicta donum Dei 2.282.a.34
confectio ad debilitatem hepatis &c. 2.282.b.17
confectio impinguiatua 2.283.a.18
confectio kiume medici 2.282.b.24
confectio Asaimeri, & eius inuamenta. 2.283.a.6
confectionis Asaimeri descriptio. 2.283.a.12
confectio imperialis, & eius inuamenta 2.282.b.38
consec. imperialis descriptio, & dosis. 2.282.b.42
confectio ad lapidem 2.331.b.5
confectio Arostromacis ad sputum sang. 2.327.b.13

I N D E X

2.327.b.13
 confectio ad dolorem hep. 2.329.b.16
 confectio cardiaca & cordis debilitati
 maxime proficua. 2.352.a.22
 confectio medicina Aristoteli. 2.319.b.
 46
 confectio abscondens appetitum luti. 2.
 329.a.48
 confectio hiera mundificantis caput. 2.
 319.a.8
 confectio hiera relata ad Drios. 2.319.
 a.22
 confectio scorie ferri ad aures. 2.325.
 a.1
 confectio sacramentos ad nasi additiones
 2.325.a.9
 confectio frangens lapidem. 2.332.a.8
 confectio ad colicam. 2.331.a.38
 confectio ad cor. 2.328.a.49
 confectio profectus. 2.351.a.41
 confectio nominata, bederanilla maio-
 ris modus. 2.137.b.7
 confectio scilicet inuamenta. 2.270.
 b.26
 confectio scilicet descriptio. 2.270.b.
 58
 confectio scilicet alia descriptio. 2.271.
 a.64
 confectio zebemirem magni descri-
 ptio. 2.273.a.12
 confectio zebemirem magni alia de-
 scriptio. 2.273.a.66
 confectio Hermetis inuamenta. 2.
 274.a.27
 confectio Hermetis descriptio, & do-
 sis. 2.274.a.32
 confectio Gal. descriptio. 2.274.a.2
 confectio Gal. alia descriptio. 2.274.
 a.17
 confectio alia Hermetis inuamenta.
 2.274.a.65
 confectio secunda Hermetis descri-
 ptio. 2.274.b.10
 confectio de muscho descriptio. 2.274.
 b.60
 confectio Alcheshinengi, inuamenta, &
 descriptio. 2.274.b.28
 confectio de muscho inuamenta. 2.274.
 a.57
 confectio Honoris inuamenta, & descri-
 ptio. 2.275.b.54
 confectio sagzene magna descriptio. 2.
 275.b.13
 confectio algarith inuamenta. 2.276.
 b.56
 confectio algarith descriptio. 2.276.a.62
 confectio Kabith regis inuamenta. 2.279.
 a.63
 confectio Kabith regis descriptio. 2.279.
 b.3
 confectio de hyacintho descriptio Aui-
 cen. & dosi. 2.281.a.67
 confectio cor confortantis descriptio.
 2.351.b.33
 de conditis. 2.300.b.46
 conditum ad frigus stomachi. 2.295.a.

conditum aliud. 2.298.a.29
 concauatio. 1.965.b.28
 de conceptione uide Impregnationem.
 in conceptione quid operetur sperma vi-
 ri. 1.951.b.61

CONCIPERE FACIENTIA composita.

Sagzene minor. 2.275.b.45
 concolio, uel maturatio in quibus egri-
 tudinibus expectanda sit, et in quibus
 non. 1.203.a.46
 concolionis prima & aliarum excre-
 menta quomodo excreantur. 1.28.
 a.46
 concolionis signis non apparentibus non
 sunt danda fortia in hepatis oppilatio-
 ne. 1.763.b.60
 conchule marinae sancti Iacobi. 1.946.
 a.35
 conditi facit euomere vomitum magni,
 & quandoque sit praefocatio ex eo. 2.
 204.a.27
 conditi nocumenta. 2.204.a.27
 conditi assumpti cura. 2.204.a.53
 confortatiua medicina. 2.343.a.16
 confortatiua medicina quae. 1.773.a.
 45
 confortatione qui indiget cibis fortis chy-
 mi opus habet, sed non multis. 1.177.
 b.16
 congelatum iam uidi loqui, & iam mo-
 riebat cum sudore, & sine sudore.
 1.672.a.31
 constrictio quibus modis fiat. 1.227.b.
 40
 constrictiua medicina cordialibus quare
 permiscenda. 2.343.b.55

CONSOLIDANTIA composita.

Pinguentum apostolorum. 2.314.b.2
 consuetudo. Vide usus.
 consuetudo in cibis attendenda. 1.175.
 b.44
 consuetudo mala mutanda est ordinata.
 1.191.b.5
 consuetudinis mutatio morbum signifi-
 cat. 1.205.a.59
 consensus morborum varij modi. 1.94.
 b.29
 continua febris quare non admittat in-
 termissionem. 2.18.b.36
 continua febris non separatur post 2.
 horas. 2.21.b.37
 continue febris signa in generali. 2.18.
 a.64 & b.2
 continue febris signa inseparabilia. 2.21.
 b.34
 continua febris paroxysmi non eradicantur
 per sudorem, neque incipiunt cum
 frigore, nisi propter profundationem calo-
 ris innati, tunc enim infrigidantur ex-
 tremitates, & illud est signum ma-

lum. 2.19.a.1
 continua febris in quibus putredo est in
 tra venas, sunt deteriores. 2.19.a.44
 continuis febribus rigor, & horripilatio
 adueniens sanitatem significat. 2.23.
 b.50
 de continui solutione. 2.139.a.30
 continuitatis solutionis curatio. 1.231.
 a.1
 continuitatis solutionis consolidatio quo-
 modo fiat. 1.231.a.30
 continuitatem non suscipiunt vena, &
 nervi ex quorundam sententia. 2.
 139.a.45
 contagiose aggritudines quae. 1.95.a.23
 contorsio. 1.965.b.33
 contorsio est, ut sit membrum separatum
 a iunctura sua separatione non com-
 plecta. 2.148.b.65
 contrarij aduentu subito in complexione
 fit lesio. 2.65.b.7
 contraria contrariis curari oportere. 2.
 395.a.53
 contractionis curatio. 1.979.b.32

CONTRACTIONI conferentia composita.

Anacardium. 2.276.a.1
 de conusione, & attritione. 2.149.a.20
 conusio aliquando fit a casu, & offensa.
 ne. 2.150.a.64
 conusio raro accidit, ut non aggregetur
 sanguis, & putrefiat. 2.149.a.25
 conusio cum sit in lacerto, effunditur ad
 ipsum sanguis plurimus, ex quo aposte-
 matur. 2.149.a.25
 conusio cum accidit in lacerto, fit solutio
 continui. 2.149.a.21
 conusionis cura. 1.232.a.45
 conusionis curatio. 2.149.a.28
 conusionis sanguinis resolutio plurimum
 speratur per poros.
 conusionis curatio artifices properant
 ad phlebotomiam, quamuis sit corpus
 mundum. 2.149.b.16
 conusionis vlcera indigent in primis, ut
 mollescentur & humectentur. 2.
 100.a.42
 conusioni nisi succurratur cum aperio-
 ne pororum perducitur membrum ad
 corruptionem. 2.149.a.13
 conusioni conuenit illud, cui est molli-
 catio cum caliditate subtili, & exsic-
 catione subtili. 2.149.b.46
 conusioni non conueniunt, quae sunt re-
 bementis resolutionis, & exsiccationis.
 nis. 2.149.b.49
 conusionis ligatura qualis conueniat. 2.
 150.a.13

CONUSIONI confer.

Aloe. 1.274.a.14
 ad conusionem melior medicina est mor-
 mia pura cum oleo sambucino, & ni-
 no.

INDEX

110
 contusum membrum quando apostema-
 tur, non suffert nisi ligaturam aqua-
 lem 2.151.a.13
 conualescens cuius crisis fuerit occulta,
 quomodo regendus 2.150.a.31
 conualescens parum indiget extractione
 sanguinis 2.102.a.63
 conualescens nisi appetat in ipso est re-
 plerio 2.102.b.50
 conualescens non toleret famem, neque
 sitim 2.103.a.30
 conualescentis appetitus absque impin-
 guatione quid significet 2.102.b.51
 conualefcntis cibus sit boni chymi, faci-
 lis digestionis 2.103.a.28
 conualescentis caliditas qualis esse de-
 beat 2.103.a.39
 conualescentis cibus quomodo augeri
 gradatim debeat, & minui. 2.103.a.
 43
 conualescentis appetitus quare minore-
 tur 2.103.a.61
 conualescentis color pristinus restituitur
 cum siccibus siccis, & aqua dactylo-
 rum immaturorum 2.241.a.17
 conualescentem alienari ab aqua rebe-
 mentis frigoris oportet 2.103.a.55
 conualescentes ab egritudine quomodo
 restituendi 2.394.b.22
 conualescentium corpora sunt in disposi-
 tione neutra 1.90.a.5
 conualescentium dispositiones diuersae. 2.
 202.a.15
 conualescentium regimen 2.102.a.48
 conualescentium cibus, qualis. 2.103.
 a.28
 conualescentium hora cibi, qualis. 2.103.
 a.51
 conualescentium appetitus prostrato, que
 conueniant 2.103.b.7
 conualescentium appetitus prostrato cro-
 cum obesse 1.716.b.45
 conualescentium appetitus prostrati cu-
 ratio 1.716.b.40. & 717.a.13
 in conualescentium uentribus quando
 multiplicatur inflatio, indicat conuer-
 sionem 1.736.b.1
 conualescentibus accidunt exitura, cum
 non sunt mundificata corpora eorum
 per euacuationem 2.102.a.22
 conualescentibus quandoque accidunt pri-
 ritus plurimus, quem tollit aqua tepi-
 da 2.102.a.35
 conualescentibus, quare capilli albificen-
 tur 2.102.a.36
 conualescentibus exercitium aequale, faci-
 le est inuatiuum valde. 2.102.a.55
 conualescentibus augmentum sanguinis
 procurandum 2.102.a.56
 conualescentibus prohibeantur coitus, et
 euacuationes 2.102.a.58
 conualescentibus num conueniat somnus
 diurnus 2.102.b.27
 in conualescentibus quando multiplica-
 tur nausea, indicat conuersionem.
 1.739.a.

cor & spiritus sunt vite principium. 1.
 12.a.30
 cor & spiritus calida sunt vehementer,
 ad superfluitatem declinantia. 1.12.
 a.31
 cor siccum est, aut siccitati propinquum.
 1.12.a.39
 cor comparatione cerebri & hepatis est
 siccum 1.12.a.43
 cor philosophi sententia, est membrum
 num tribuens & non recipiens. 1.30.
 a.61
 cor vitalis facultatis principium est. 1.
 30.b.56
 cor sua excrementa ad axillas reijcit. 1.
 32.b.15
 cor est virtutis vitalis sedes. 1.70.b.67
 cor est operationum omnium principium
 secundum Arist. 1.71.a.4
 cor spirituum principium 1.74.a.8
 cor solutionem continui non tolerat. 1.92.
 a.14
 cor refrigerantibus cur crocum aliqui ca-
 lidum admiscemus 1.201.a.66
 cor cum habet vulnus, non speretur sa-
 lus 2.139.b.61
 cor confortant confectio. 1.355.b.25
 cor est minera generationis nutrimenti
 spirituum 2.339.b.60
 cor vocari os stomachi ab aliquibus. 1.
 692.a.15
 cor non est musculus, quia motus eius non
 est voluntarius 1.670.b.36
 cor decliue est ad sinistram latus. 1.621.
 a.47
 cor habere tres uentres. 1.670.a.23
 cor cur sit positum in medio pectoris. 1.
 670.b.1
 cor non tolerat nocumentum dolorum, ne
 que apostema 1.670.b.25
 cor hepatis siccitatem non uincit omnino
 1.753.a.11
 cor cum quibus in colica refrigerandum
 1.840.a.25
 cor est primum membrum, quod creatur
 in embryone 1.920.b.58
 cordis caliditatem non temperat cere-
 bri frigiditas 1.12.a.38
 cordis siccitas non peruenit ad humidita-
 tem cerebri, & hepatis temperandam
 1.12.a.40
 cordis humorem putrefacit primo loco
 aer putridus 1.106.a.10
 cordis vias somnus humectat & laxat
 1.109.b.38
 cordis causa fit bestica 2.61.b.21
 cordis tremor quid 1.676.a.7
 cordis tremor 1.746.a.6
 cordis tremoris cause. 1.676.a. 8. &
 675.b.26
 cordis tremoris signa. 1.676.b.38
 cordis tremoris calidi curatio. 1.678.a.
 47
 cordis tremorem calidum habens ex eis,
 quibus inuatur, est permutatio ab
 aere suo ad aerem frigidum. 1.
 678.b.29

CORDIS TREMORI calido confert.

Citri acetositas 1.286.a.19
 cordis tremoris frigidi curatio. 1.679.b.
 15
 cordis tremor quando superfluit, permu-
 tatur ad syncopim; & quando magis
 superfluit, permutatur ad mortem.
 1.676.a.29
 cordis tremorem quandoque vermes in-
 ducere 1.852.a.22
 cordis tremor ex colica 1.836.b.42
 cordis tremore a sanguine laborantes, coi-
 tu inuari 676.b.49
 cordis tremoris cum nausea curatio. 1.
 678.a.16
 cordis tremor quomodo aliquando sede-
 tur 1.678.a.30
 cordis tremor assiduus mortem subitam
 minatur 1.207.a.20
 cordis tremoris vniuersalis curatio. 1.
 677.a.66

CORDIS TREMORI conferunt.

Argentum alijs commixtum. 1.273
 b.47
 Aurum 1.277.b.60
 Been 1.279.b.61
 Melissa 1.282.a.60
 Corallus 1.288.a.6
 Ciminum 1.293.a.50
 Carui 1.293.b.4
 Coriandrum 1.294.b.48
 Nasturtium, emplastro facto ex eo cu
 aqua, & sale 1.363.a.60
 Sal cum melle, & passis. 1.392.a.57
 Anemone 1.398.b.20
 cordis dispositiones quomodo cognoscan-
 tur 1.130.a.21
 cordis pulsui expositi sunt impingui in
 prima etate 2.260.a.26
 cordis tristitia, & debilitas quo differant
 2.338.a.20
 cordis sinistram concauitatem creauit
 Deus, ut esset armarium spiritus. 2.
 334.a.3
 cordis concauitas sinistra est minera ge-
 nerationis spiritus 2.334.a.6
 cordis egritudines a stomacho. 1.696.b.
 12
 cordis egritudines que interficiant. 1.
 641.a.30
 cordis egritudinum signa. 1.672.b.
 45
 in cordis egritudinibus quomodo phlebo-
 tomia exercenda 1.674.a.51
 in cordis egritudinibus quales medicina
 administrande 1.674.a.3

CORDIS AEGRITUDINIBUS confert.

Medicina propria. 2.344.a.49
 Cordis complexio calida quomodo cure-
 tur

I N D E X

tur 1.675.a.16
 Cordis calidæ complexionis signa. 1.672.b.39
 cordis frigide complexionis signa. 1.672.b.52
 cordis humidæ complexionis signa. 1.672.b.64
 cordis complexionis sicce signa. 1.673.a.1
 cordis sicce complexionis curatio. 1.675.a.30
 cordis calidæ, & sicce complexionis signa. 1.673.a.4
 cordis temperaturarū signa sumpta a fortitudine, & debilitate corporis. 1.672.a.54
 cordis temperaturarū signa sumpta a pectoris formatione. 1.672.a.20
 cordis temperaturarū signa sumpta a pilis pectoris. 1.672.a.30
 cordis temperature signa sumpta ab aliquo modo. 1.672.a.45
 cordis temperierum signa sumpta a pulsu. 1.672.a.9
 cordis temperaturarū signa sumpta a moribus. 1.672.a.48
 cordis temperaturarū signa sumpta a corporis qualitatibus. 1.672.a.39
 cordis temperature signa sumpta ab animi affectibus. 1.672.a.63
 cordis temperierum signa sumpta ab anhelitu. 1.672.a.18
 cordis apostematū signa. 1.673.b.30
 cordis apostema quando fit, tunc iam interficit, aut interficiet. 1.685.b.64
 cordis apostematis futuri curatio. 1.686.a.3
 cordis apostema calidum est interficiens statim, & frigidum est ex eis, quæ sūt difficilia. 1.671.a.42

CORDIS APOSTEMATA

tibus conferentia composita.
 Confectio de musco. 2.320.a.23
 Medicina kered regis. 2.316.a.6
 Medicina Gal. aque. 2.316.a.7
 cordis nutrimentum. 1.670.a.65
 cordis repletio sanguinea remouetur phlebotomia basilicæ dextræ, sed repletio vaporosa phlebotomia basilicæ sinistræ. 1.674.a.66
 in cordis egriitudinibus sanguinis extractio est rehemētis necessitatis. 1.674.a.60
 cordis egriitudinibus cur velociter succurrendum. 1.674.a.45
 in cordis complexione frigida permutanda audendum esse cum calidis medicinis. 1.674.b.23
 cordis frigidæ, & humidæ complexionis curatio. 1.675.a.45
 in cordis complexione calida permutanda non esse audendum cum medicinis refrigerantibus. 1.674.b.30
 in cordis calida complexione permutanda, cum refrigerantibus calida commi-

scenda. 1.674.b.40
 cordis calidæ, & humidæ complexionis curatio. 1.675.a.46
 cordis humidæ complexionis curatio. 1.673.a.41
 cordis frigidæ, & humidæ complexionis signa. 1.673.a.29
 cordis malitię humidæ complexionis signa. 1.673.b.20
 cordis malitiæ calidæ complexionis signa. 1.673.b.1
 cordis malitiæ sicce complexionis signa. 1.673.b.25
 cordis dispositiones ab octo rebus significatur. 1.671.b.3
 cordis complexio frigida quomodo curetur. 1.675.a.23
 cordis frigidæ, & sicce temperature signa. 1.673.a.39
 cordis parui animalia cur audacia. 1.670.b.20
 cordis magni animalia cur timida. 1.670.b.15
 cordis apostematis incipientis perniciosi signa. 1.685.b.66
 cordis apostemati futuro conferre arteria partium inferiorum phlebotomia. 1.686.a.3
 cordis anatomia. 1.669.b.58
 cordis ulceris signum est dolor in loco sinistro mammillari. 1.673.a.50
 cordis quando fortis fit malitiæ complexionis frigida, aut calida, aut sicca sine materia, incipit corpus procedere in via phthisis, & liquefactionis. 1.673.a.56
 cordis calidæ, & humidæ temperature signa. 1.673.a.19
 cordis caliditas vincit humiditatem hepatis in ultimo. 1.753.a.15
 cordis caliditas vincit caliditatem hepatis. 1.752.b.12
 cordis caliditas vincit humiditatem hepatis. 1.752.b.22
 cordis caliditatem parum vincit hepatis frigiditas. 1.752.b.18
 cordis caliditas vincit frigiditatem hepatis fortiter. 1.752.b.48
 cordis frigus vincit caliditatem hepatis. 1.752.b.20
 cordis frigiditas qualiter vincat caliditatem hepatis. 1.752.b.54
 cordis frigiditatem debiliter vincit hepatis caliditas. 1.752.b.16
 cordis sanitatem significat color rubeus albus. 1.752.a.15
 cordis humiditas non vincit siccitatem hepatis. 1.752.b.14
 cordis humiditatem semper vincit hepatis siccitas. 1.752.b.15
 cordis humiditatem valde vincit hepatis siccitas. 1.753.a.13
 cordis siccitas quandoque vincit humiditatem hepatis parumper. 1.752.b.16
 cordis siccitatem vincit hepatis humiditas. 1.752.b.17. & 753.a.22

cordis siccitas quandoque consequitur humiditatem hepatis parum valde. 1.753.a.22

CORDIS DOLORIBUS

conferunt.
 Aurum. 1.277.b.60
 Calamentum birici. 1.299.b.10
 Doronic. 1.307.b.65
 Endiuia cum farina bordet. 1.311.a.51
 Ocimum gariophyllatum. 1.318.b.28
 Granatum. 1.328.b.63
 Elestrum. 1.337.a.9
 Lacca. 1.344.b.33
 Lingua auis. 1.344.b.52
 Lingua bonis in vino, aut cum luto, aut meno. 1.344.b.45
 Mirus. 1.352.b.13
 Myrobalani. 1.353.b.13
 Muscus. 1.354.a.22
 Mumia cum aqua cynimi, & amaris, & carui. 1.357.b.9
 Spodium. 1.391.a.31
 Sandaraca. 1.393.a.28
 Spica. 1.396.b.39
 Sandalus. 1.398.a.33
 Muscus. 1.406.b.44
 cordis pulsus pregnantium causa. 1.933.a.39
 cordis pulsus pregnantium curatio. 1.933.a.41

CORDIS PULSUS CONFERTIA COMPOSITA.

Elektuarium. 2.292.b.60
 Elektuarium regum. 2.291.a.47
 Syrupus calumini. 2.298.a.44
 Theriaca. 2.316.a.45
 Mitridatum. 2.316.a.45
 Seelithe. 2.316.a.45
 Theriaca Auic. 2.316.a.48
 Confectio Casaris. 2.316.a.46
 Misa. 2.316.a.46
 Syrupus de malis calidis. 2.316.a.47
 Confectio de muscho. 2.316.a.47
 Medicina de muscho dulcis. 2.316.a.48
 Medic. de muscho amara. 2.316.a.48
 Medicamen aliud. 2.344.a.61

CORDIS PULSVM DELENTIA COMPOSITA.

Theriaca magna. 2.265.b.33
 Mitridatum. 2.272.b.39
 Casaris confectio. 2.274.b.58
 Confectio de musco cum alutino. 2.275.a.18
 Medic. de muscho dulcis. 2.275.a.18
 Confe-

INDEX

Confectio citrina felini 2.277.a.20
 Confectio de hiacyntho 2.281.a.60
 Electuarium ambrae 2.288.a.66
 cordi quæ agitudines accidunt. 1.671
 a.22. & 1.672.b.6
 cordi feruunt pulmo & arterig. 1.311.a.
 10
 cordi prodesse etiam vomitorium medica-
 mentum 1.344.a.36
 cordi prodesse & obesse diuretica. 2.343
 b.26
 cordi non ita aduenit apostema, ut per ip-
 sum induretur pulsus, immo interficit
 ante illud 1.673.b.43
 cordi, quod nocumentum contingat pro-
 pter anhelitum 1.673.a.66

CORDI CONFERVNT.

Ambra 1.273.b.15
 Becc 1.279.b.66
 Melissa 1.282.b.60
 Ocimum fluviatile 1.283.b.29
 Corallus 1.288.a.5
 Crocus 1.290.a.24
 Doronicus 1.307.b.66
 Emblicus 1.310.a.62
 Endivia cum farina hordei. 1.311.a.
 52
 Enula 1.312.b.63
 Galie odor 1.329.b.55
 Lingua bouis 1.344.b.51
 Myrtus 1.352.b.45
 Muscus 1.354.a.22
 Poma 1.379.a.21
 Spodium 1.381.a.31
 Xyloloos 1.411.a.64
 cor confortantia in bubone pestilentiali.
 2.119.a.13
 cor ladi a medicamentis laxantibus du-
 pliciter 2.343.b.6
 ad cor quando peruenit calor purus aut
 frigus purus, moritur ille, cuius est. 1.
 672.b.31
 cor debilitant uigilia, & exercitium, &
 similia cum resolutione. 1.674.a.14
 in cor cause imprimentes quæ. 1.673.b.
 60
 ad cor medicina 1.935.b.16
 in cor quantum animi affectiones impri-
 munt 1.674.a.6

COR CONFORTANTIA composita.

Theriaca magna 2.265.b.63
 Mitridatum 2.268.b.23
 Arius darii confec. 2.271.b.60
 Confectio de hiacyntho 2.281.a.60
 Theriaca 2.316.a.39
 Mitridatum 2.316.a.39
 Theriaca esdra 2.316.a.40
 Theriaca diateseron 2.316.a.40
 Nardrech Darii 2.316.a.41
 Confectio Alchindi 2.316.a.41
 Theriaca Auic. 2.316.a.41
 Confectio de hiacyntho Auic. 2.316

a.42
 Confectio Gal. 2.316.a.42
 Electuarium de ambra 2.316.a.42
 Electuarium 2.316.a.42
 in corde secundum philosophos genera-
 tur primus spiritus 2.334.b.6
 in corde quorundam magnorum anima-
 lium os inueniri, & quid sit. 1.670.
 b.29

in corde quando accidit ulcus, & currit
 ex nare sinistra sanguis, moritur pa-
 tiens 1.673.b.47
 in corde essentia caloris innati, & san-
 guinis, & spiritus vitalis plurima est,
 non inflammata, sumosa, immo splen-
 dida, pura 1.672.a.50
 a corde suis signa 1.733.b.2
 cordialis est medicina omnis odorifera.
 1.678.a.14

cordialis syncopis signa 1.681.b.18
 cordiales medicina temperata quæ. 1.
 675.b.53
 cordiales medicina calida quæ. 1.675.
 b.56
 cordiales medicina frigida quæ. 1.675.
 b.64

cordialis medicamenta. 2.344.b.23 &
 deinceps
 cordialibus medicamentis abstergentia
 quando permiscenda 2.343.b.42
 cordialibus medicamentis aperientia
 quando iungenda 2.343.b.44
 cordialibus medicamentis astringentia
 permiscenda & cur 2.343.b.55
 cordialibus nutrimentis aromatica ma-
 gis quam dulcia faciunt. 2.339.b.55

cordialibus medicamentis repercutientia
 quando iungenda 2.343.b.64
 cordialibus medicamentis stupefacientia
 quando iungenda 2.343.b.67
 in cordialibus medicamentis frigidis cur ca-
 lide commisceantur 1.674.b.63
 corallus frigidus est in primo, siccus in
 secundo 1.287.b.59
 coralli cur appendantur puerorum collis.
 1.287.b.56

coralli species 1.287.b.57
 coralli facultates 2.345.a.56
 corallum stomacho a proprietate conue-
 nire 1.709.b.66
 corallum meri conferre a proprietate. 1.
 709.b.68

coriandrum cur refrigeret per os sumptum,
 & resoluat facto ex eo emplastro. 1.
 245.a.40
 coriandrum aliud humidum, aliud siccum
 1.294.a.63
 coriandrum an calidum sit, vel frigidum
 1.294.a.64
 coriandrum frigidum est in fine primi us-
 que ad secundum, siccum in secundo.
 1.294.b.6
 coriandrum est fortis impressionis in re-
 tinendo cibum in stomacho. 1.820.
 a.34
 coriandri humidi nocumenta. 2.207.a.
 65

coriandri humidi assumpti cura. 2.207.
 b.7
 coriandri succus circa uncias quatuor
 bibitus cur interficiat. 1.294.b.64
 coriandri qualitates 2.345.b.40

CORIANDRI VENENO confert.

Oleum de lilio 1.348.b.59
 cordumen quæ substitueda. 1.300.a.26
 cornuta est genus serpentum surdorum,
 cuius longitudo est ab uno cubito us-
 que ad duo 2.226.a.47
 cornuta capiti sunt duæ eminentia sicut
 duo cornua, & color corporis eius est
 cineris color 2.226.a.49
 cornuta serpentis venter est sicut squam-
 me sicca 2.226.a.51
 cornuta serpentis morsus signa. 2.226.
 a.62
 cornuta serpentis morsus cura. 2.226.
 a.67
 ad cornuta serpentis morsum semen ra-
 phani est mirabilis iuuamenti. 2.226
 b.7
 ad cornuta morsum valet sal tritus. 2.
 226.b.9
 cornuta serpentis plurimum est in locis
 arenosis 2.226.a.54
 cornua oculi grossitudinem attenuat sic-
 cus acori 1.267.a.35

CORNEAE EXULCERATAE conferentia composita.

Collyrium ros. magnum 2.320.b.45
 Collyrium pomale 2.321.a.2
 cornua sunt additiones spisse ungulares
 nascentes super iuncturas in extremi-
 tatibus propter vehementiam opera-
 tionis 2.253.b.23
 cornu cerui adustum statim sedat dolore
 colicæ ut aiunt 1.845.a.25
 cornu spicae nocumenta 2.201.b.26
 cornu spicae nocumentorum cura. 2.202
 b.29
 cornuum cura 2.253.b.25

CORONAE DOLORJ confert.

Hierabustus 2.286.a.55
 corrosiua medicina 2.342.a.53
 corrosiorem quæ prohibeant. 2.118.
 a.5
 corpus simplex nunquodque non pu-
 trefcit, sed aut in sui qualitate aut in
 sui substantia in aliud conuertitur sim-
 plex, sicut aqua conuertitur in aerem.
 1.105.b.49
 corpus simplex non suscipit sanguinis
 aut membri humani formam nisi com-
 ponatur 1.114.b.12
 corpus preparatum variolis est calidum
 & humidum 2.77.b.15 & 30
 corpus cum est mundum, tunc eius apo-
 stemata

INDEX

Remata resoluē 2.119.b.63
Corpus carnosum absque multa pingue-
dine & adipe est calidum & humi-
dum 1.133.b.13
corpus macrum magis frigidum est &
siccum 1.133.b.19
corpus instrumentum est animæ 1.135.
a.29
corpus nigrum pilosum attrabile redūdat
1.137.b.39
corpus maius habet maiorem timorem,
& lesionem ex casibus; & offensionib;
2.150.b.3
corpus omne terminum habet duratio-
nis 1.163.a.50
corpus nutriri prohibet phlegma et aquo-
sitas in sanguine existens 1.177.
b.53
corpus malis humoribus repletum quibus
nutriendum 1.177.a.17
corpus resoluū aptum, humidis quæ facile
digerantur, nutriendum est 1.177.
a.20
corpus produxit Deus ex grossitie, & ter-
restreitate humorum 2.334.a.15
corpus quadratum quod 2.378.a.41
corpus arefcit cum splen ingrossatur 1.
792.b.24
corpus extenuatur, quando splen impin-
guatur 1.800.a.2
corpus laxant balnea 1.120.b.19
corpus gulosi cur non augeatur 1.709.
a.51
corpus siccum, & durum quum euacua-
re voluerimus, quid agendum 1.210.
b.23
corpus nostrum conseruant dua virtut-
es, nutritiua, & pulsatiua 1.163.
a.62
corpus mortuum conseruat Cedrus 1.
301.a.23

CORPVS CONFORTAN-

tia composita.

Arius darij consec. 2.271.b.60
Consecutio zebemirem magnū 2.273.
a.10
Consecutio Galeni 2.273.b.66
Consecutio de alijs 2.277.a.00
Consecutio de Kebib regis 2.279.
b.1
Oleum demanum 2.313.b.40

CORPVS MUNDIFICAN-

tia composita.

Hieralogodon 2.283.b.63
Diacitoniten sol. 2.290.b.31
Pilule stomachicæ 2.309.a.59

CORPVS CALIFICIEN-

tia composita.

Consecutio de alijs 2.277.a.61
Oleum de absinthio 2.311.a.46
corporis robur non sequitur multitudinē

sanguinis 1.23.b.39
corporis signa sumpta a mollificatione
eius, & malitia resupinationis, & de-
bitate 2.91.b.20
corporis mollificatio & malitia resupina-
tionis, & debilitas vnde fiant 2.91.
b.21
corporis humani dispositiones tres sunt
1.90.a.63
corporis siccitas significat tarditatem cri-
sis 2.84.b.13
corporis extremitatum signa in crisi 2.
92.a.62
corporis repletionem in apostematibus a
mollificationis abstinentum 2.110.
a.33
corporis laxitati conserunt aquæ aræ,
ferreæ, & salse 1.120.b.32
corporis resolutionem prohibet statio in
sole 1.120.b.35
corporis raritas interna est ex calfacien-
tibus causis 1.122.a.14
corporis raritas vehemens refrigeratio-
nis est causa 1.122.a.39
corporis colores varij quid significant 1.
134.a.21
corporis macies, & fuscedo cholera nigra
redundantis est signum 1.137.
b.35
corporis resolutio ex causis est & intrin-
secis & extrinsecis 1.162.b.27
corporis nostri duratio non ob humidita-
tem innata est calori naturali & am-
bienti resistentem sed ob alimenta 1.
163.a.17
corpora a causis intrinsecis minus ledun-
tur, magis autem ab extrinsecis 1.
175.b.67
corporis odor cur ex coitu feteat 2.250.
b.2
corporis cura ex odoris corruptione 2.
259.a.5
de corporis odore horribili 2.254.b.44
de corporis extenuatione 2.256.b.13
corporis extenuationis causa 2.256.
b.15
corporis comparatio ad humores est sicut
comparatio spirituum ad humores 2.
334.a.15
corpus nutriunt maxime quæ dulcia 2.
339.b.56
corporis humores 2.378.b.26

CORPORIS PERSVS-

sionibus conferentia com-

posita.

Trochisci de rheubarbaro 2.305.
a.52

CORPORIS EXTREMI-

tates mundificantia com-

posita.

Pilule albaromachi 2.395.b.6
corpori adueniens materia omnis, aut fa-
mies, necesse est vt faciat putrefa-
ctionem, aut maturationem, aut dimi-

nutionem, aut alio modo alteretur 1.
127.a.48

CORPORA INFRIGIDA-

to conferentia composita.

Alchelchengi magnum 2.280.b.5
Oleum de absinthio 2.311.a.46
corpora preparata ad febres quæ sunt 2.
3.b.45
corpora frigida, & humida, & frigida,
& sicca, sunt longinquiora corpora a
febris 2.3.b.61
corpora preparata ad febres pestilentia-
les, quæ sunt 2.67.b.65
corpora nostra duobus nocumentorum
generibus sunt exposita 1.162.b.4
corpora nostra in principio in vltima co-
sistunt humiditate 1.162.b.14
corpora susceptibilia curationis vltima,
quæ 2.159.b.3
corpora quæ tarde suscipiunt curationem
ulceris 2.159.b.7
corpora rara & resolubilia cibis humi-
dis, qui cito digerantur, nutrienda 1.
175.b.61
corpora rara cibos crassos & diuersos te-
lerant magis quam alia 1.175.b.65
corpora humida humiditate naturali re-
solutioni apta sunt 1.176.b.44
corpora humida humiditate naturali solu-
tionem tantum non tolerant ut corpora
sicca 1.176.b.46
corpora, quæ breui extenuantur, breui citi-
tempore redeunt ad teneritatem, sicut
pinguedinem 2.256.b.49
corpora, quæ extenuantur in tempore len-
go, non tolerant nisi blandimentum de-
bitatis virtutis 2.256.b.52
corpora susceptibilia pinguedinis, sunt
quæ de eis meliorem habent cūtem 2.
256.b.55
corpora pingua propter humiditatem,
quæ est in eis, significant longitudinē
vite 2.260.a.60
corpora vitam recipere inepta quæ 2.
334.b.55
inter corpora, & medicinas sunt propor-
tionem, quæ non comprehenduntur, nisi
experimento 1.632.b.47
corpora extenuata aliqua non tolerant so-
lutionem, & prouocationem plurimā
1.974.a.15
corporum humiditates a luna pati 2.
104.a.16
corporum nostrorum generationis primi-
pium duæ res, sperma viri, & sperma
mulieris ac sanguis menstruus 1.162.
a.47
corporum nostrorum duratio est ob ali-
menta 1.163.a.24
corporum intemperamentorum 1.186.
b.9
corporum morbis opportunorum regimē
1.189.b.10 & deinceps
in corporibus crassis vena non apparet
nisi constringantur 1.222.a.15
Corpore

INDEX

- coryx* infantium quomodo succurrendum 1.167.b.48
costa cur non ex uno osse 1.43.42
costa septem superiores cur continue 1.43.a.57
costa inferiores cur non continue 1.43.b.1
costarum anatome 1.43.a.39
costarum fractura, & curatio 2.195.a.46
costarum fractura signa 2.195.a.52
costis veris septem accedit fractura a duobus lateribus, falsis vero accedit a latere dorsii 2.195.a.47
costus qui melior 1.301.b.6
costus est calidus in tertio, siccus in secundo 1.301.b.11
costus maturat, & confortat 1.748.b.6
costus falsificatur cum radicibus enule davis 1.301.b.4
costi species 1.301.a.62
costo quid substituitur 1.301.b.37
costurnes nutriuntur elleboro propter similitudinem complexionis 1.298.a.42
coxae ossum anatome 1.46.b.47
coxae ossum anatome 1.46.b.60
coxae musculorum anatome 1.57.b.29
coxae fractura est facilius 2.118.2.a.28
coxae fractura, & eius curatio 2.197.a.41
coxae os fractura stringitur in l. noctibus 2.197.b.7
coxae habens fracturam parum denudatur a claudicatione 2.197.b.45
coxae dolores autumno cur accidunt 1.101.b.20
cranium est ut clypeus 1.34.b.20
cranium cur ex multis ossibus 1.36.b.21
cranium multoties finditur, & non finditur eius, immo apostemat 2.189.b.3
crani anatome 1.36.b.18
crani os 1.36.b.18
crani figura naturalis 1.36.b.51
crani figura non naturales 1.37.a.20
crani suturae 1.36.b.64
crani suturae expurgando cerebro faciunt 1.36.a.35
crani commissurae 1.36.b.64
crani arteriarum fluxus sanguinis facile retinetur 2.155.b.26
de crani fractura 2.189.b.2
crani fracturae cura 2.189.b.5
crani fracturae, quae accidunt 2.189.b.25
crani fracturae dispositiones considerande 2.189.b.31
crani fracturae, cum infrigidatur relamen, & apostemat curatio 2.190.b.48
crani sectio, ex primorum sententia, quomodo fiat 2.190.b.63
crani fissurarum curatio 2.190.a.29
crani incisio, quando, & quo in loco fieri debeat 2.190.b.19
crani incisio non toleratur, nisi ubi non est panniculus nominatus mater, punctus, aut coarctatus 2.190.b.41
crapulae noementa plurima, & curatio 2.361.b.10
crecitiva virtus quae 1.71.b.29
crecitiva virtus est ministrata 1.71.b.18
crecitiva virtuti nutritiva servit 1.71.b.33
creta comesta facit extenuationem corporis 2.256.b.45
crisis quid 2.81.a.48
crisis quae sit 2.288.b.14
crisis bona quae 2.81.b.30
crisis bona est quae cadit in die crisis laudabilis 2.81.b.34
crisis bona fit, quando virtus expellit materiam laedentem a corde, & principalibus membris, et extremitatibus etiam corporis 2.81.b.13
crisis omnis aut est laudabilis, aut mala 2.81.b.35
crisis omnis aut est completa aut diminuta 2.81.b.36
crisis completa est quando natura expellit materiam expulsionem totali 2.81.b.37
crisis completa fit apud statum, & declinationem 2.82.a.47
crisis diminuta qualis 2.81.b.39
crisis non fit in 7. si tardatur apparitio digestionis post 3. aut 4. 2.45.a.10
crisis agnitionum capitis est mucus, sanies, auris, lippa, & lachryma 2.81.b.57
crisis sanguinis hemorrhoidarum confert multis agnitionibus 2.81.b.59
crisis agnitionum pectoris est sputum 2.81.b.58
crisis ex permutatione, sunt exiturae 2.82.a.4
crisis ex timore, & gaudio fit secundum motum spirituum 2.82.b.28
crisis non cadit in die, & hora quietis, nisi raro 2.82.b.35
crisis melior est illa, quae fit in hora status 2.81.b.40
crisis, quae ante statum, est aut diminuta, aut mala compressura 2.82.b.44
crisis, nunquam fit in principio nisi perniciosa 2.82.a.45
crisis nunquam fit in declinatione 2.82.b.49
crisis in agnitionibus salvis postponitur, quia natura expectat complementum digestionis 2.82.b.54
crisis in mortiferis agnitionibus antececidit 2.82.b.57
crisis cum sit ad membrum aliquod cum nocumento illius, confortetur membrum, et declinetur materia fluens ad contrarium 2.83.a.3
crisis, post digestionem completam est laudabilior permutatio 2.82.a.23
crisis laudabilior permutationum significat crisis malam 2.82.a.42
crisis agnitionum chronicarum longinqua est 1.195.b.63
crisis in acutis morbis propinqua est 1.195.a.67
crisis quandoque numeratur ex sexto, & est septimi 2.83.a.6
crisis bona raro fit in sexto 2.83.a.8
crisis derivatur in lingua graeca a separatione locutionis 2.83.a.17
crisis ex fluxu sanguinis narium quandoque consumit materias agnitionum furiosarum, & facit sanitatem statim 2.83.a.65
crisis movetur ad expulsionem secundum duos modos, aut ex omni parte expellendo, aut ad unam partem tantum 2.83.b.13
crisis cum expellit materiam, expellit per diversa membra 2.83.b.22
crisis febris causon, plurimum est per fluxum sanguinis narium, aut per sudorem 2.84.a.4
crisis quandoque fit uomitu, & fluxu ventris 2.84.a.7
crisis pleuresis quandoque fit per fluxum sanguinis narium quandoque non 2.84.a.12
crisis sanitatis, aut mortis ex quibus cognoscatur 2.84.a.35
crisis per viam venarum fit vel per sudorem, vel per urinam 2.85.b.40
crisis sudoris non expectetur cum solatione naturae dominante 2.85.b.41
crisis per solutionem ventris raro accidit cum dominio sudoris, aut urinae 2.86.a.32
crisis illius morbi, qui pertransit quinquaginta, imò triginta dies raro fit per exituram, & permutationem ex quorundam sententia 2.86.b.10
crisis febrium lassitudinalium fit cum exituris, quando non fit cum alijs 2.87.a.28
crisis peripneumoniae multoties fit cum exituris imbuturarum 2.87.a.59
crisis bonitatem quandoque facit sperare naturae agnitionis et pulsus, & virtutis 2.88.a.8
crisis mala est, si fiat ante statum, & digestionem 2.88.a.37
crisis mala fit in die non critico 2.88.a.39
crisis mala est, quando ante statum fit evacuatione multa, quae propter multitudinem materiae accidit 2.88.a.41
crisis est propinquior cum apparent signa timorosa 2.88.a.28
crisis cum est bona, iam facta est digestio 2.88.b.17
crisis quando expectanda per signa digestionis 2.88.b.22
crisis doloris capitis in septimo est expectanda cum fluxu sanguinis narium 2.89.b.39

crisis

I N D E X

- Crisis nisi accidat illi, qui alienatur a febre incensua, est signum velocis mortis* 2.90.b.66
- crisis cum non sit bona, tremor est signum malum* 2.93.a.9
- crisis sudoris qualis* 2.94.b.6
- crisis bona sudoris qualis sit.* 2.95.b.15
- crisis per fluxum sanguinis narium plurimum accidit in imparibus, ut 3.5.7. & 9. raro vero in 4.* 2.95.b.57. & 96.a.23
- crisis completa pleuresis, & apostematum hepatis, & hypochondriorum, & febrium in ensuarum, est per fluxum sanguinis narium.* 2.95.b.49
- crisis quandoque sit per urinas malas.* 2.96.b.64
- *crisis agnitudinum, quae in temporibus procedunt, & ultra mensem, numeratur ex sole* 2.104.a.51
- crisis plurimum sit in diebus fortibus in ultimo* 2.105.a.55
- crisis primus dies est quartus.* 2.105.a.58
- crisis non multum cadit in quarto.* 2.105.a.59
- crisis dies quartus est indicatius septimi* 2.105.a.60
- crisis non sit in xij. propter suam debilitatem* 2.106.a.18
- crisis cum accidit in vi. die, est mala.* 2.106.a.21
- crisis quando expectanda ex diebus indicationis* 2.106.b.20
- crisis in vij. quando speretur.* 2.107.a.17
- crisis quando speretur inter vij. & xij.* 2.107.a.22
- crisis erit in vij. si sudor inceperit in nocte vij. & perdurauerit etiam per totum vij.* 2.107.a.4
- de crisis pronosticatione & iudicijs.* 2.81.a.27
- crisis permutationis sit quando virtus expellit materiam a corde, & non ab extremitatibus* 2.81.b.18
- crisis permutationis expectetur quando virtus est debiliior, & dies indicationis, & materia grossa* 2.81.b.45
- crisis diminuta dies indicat diem crisis completæ* 2.81.b.41
- crisis permutationis, cui non accidit sanitas quæ sit* 2.82.a.21
- crisis permutatio quæ est ad exteriora, est laudabilior* 2.82.a.22
- crisis signa ante digestionem significant exituram aliquam, aut aliud, quod erit post sanitatem* 2.82.a.42
- crisis motus cum accidit in diebus, & horis consuetis naturæ ad impugnationem agnitudinis cum expurgatione conuenienti, est res magnæ fiduciæ* 2.82.a.59
- crisis motus cum accidit ante horam conuenientem naturæ, quid sequatur vi-* 2.82.a.64
- crisis motus ante tempus debitum significat crism non completam.* 2.82.b.13
- crisis motus ante tempus debitum, in agnitudine mala, & fraudulenta, significat crism malam* 2.82.b.14
- crisis motus ante tempus, in agnitudine salua, significat crism non completam* 2.82.b.16
- crisis motus ante statum a quibus causis fieri soleat* 2.82.b.18
- crism facit aliquando timor per fluxum ventris, aut uomitum, aut urinam, gaudium vero per sudorem.* 2.82.b.27
- crisis motus ante statum cum uirtutis in constantia significat mortem.* 2.82.b.33
- crisis accidentia in primis diebus significant perniciem* 2.81.b.45
- crisis signa diuersa* 2.83.a.4
- crisis permutationis alteratio quæ sit ad inferiora est laudabilior* 2.82.a.21
- crisis signa nocturna sunt reuoluentiora diurnis* 2.83.a.49
- crisis signa diuersificantur aut propter diuersitatem materis, aut causa diuersitatis motus* 2.83.a.54
- crisis causa diuersitatis materia quando fiat* 2.83.a.56
- crisis causa partis motus quomodo fiat.* 2.83.b.3
- crisis signa non semper faciunt crism necessario* 2.84.a.19
- crisis signorum quædam sunt signa tantum eius, ut dolor capitis, quædam sunt signa, & pars crisis, ut nauſea.* 2.84.a.30
- crisis velocitatem significat exuberatio signorum continuorum in 3. & 4.* 2.84.b.4
- crisis tarditatem significat siccitas corporis* 2.84.b.15
- crisis futura signa dislinguentia.* 2.84.b.55
- crisis per uomitum venturæ signa propria* 2.84.b.56
- crisis uenturæ per fluxum sanguinis narium signa propria* 2.85.a.8
- crisis future signa dislinguentia inter fluxum sanguinis narium, & uomitum* 2.85.a.50
- crisis signa declinationis materiei ad viam egestionis* 2.86.a.41
- crisis signa per viam matricis.* 2.86.a.39
- crisis signa ex apertione venarum anni.* 2.86.a.48
- crisis permutationis sunt duæ causæ.* 2.86.b.13
- crisis permutationis ad inferiora signa.* 2.86.b.30
- crisis permutationis ad superiora signa.* 2.86.b.37
- crisis permutationis ad aliam agnitudinem signa* 2.86.b.50
- crisis cum exitura signa* 2.86.b.58
- crisis iudicia de exituris* 2.87.a.62
- crisis per euentum spasmi signa.* 2.87.b.38
- crisis signa casus rigoris* 2.87.b.58
- crisis bona signa* 2.87.b.66
- crisis bonæ melius signum est, ut sit completa, & facta in die crisis laudabilis* 2.88.a.1
- crisis bona significat victoriam naturæ* 2.84.a.53
- crisis bona est cum euacuatione, non cum permutatione, & exitura.* 2.88.a.3
- crisis bonæ euacuatio qualis sit.* 2.88.a.5
- crisis signorum iudicia ab solut.* 2.88.b.28
- crisis mala signa* 2.88.a.34
- crisis signorum bonorum narratio.* 2.88.b.40
- crisis signorum malorum iudicia.* 2.89.a.11
- crisis signorum malorum narratio.* 2.89.a.33
- crisis signa sumpta ex dolore capitis.* 2.89.b.33
- crisis signa mala pendencia ex forma, & colore* 2.89.a.41
- crisis signa sumpta ex parte stomachi* 2.89.b.61
- crisis signa mala ex membris anhelantibus* 2.90.a.1
- crisis signa mala ex parte sensus.* 2.90.a.13
- crisis signa facta in oculo.* 2.90.a.22
- crisis signa sumpta ex parte nasi.* 2.90.b.32
- crisis signa sumpta ex parte auris.* 2.90.b.51
- crisis signa sumpta ex parte dentium.* 2.90.b.65
- crisis signa sumpta ex parte lingue, & oris, & quæ sequuntur ea.* 2.91.a.20
- crisis signa sumpta ex radice lingue, & gutture, & meri* 2.91.a.59
- crisis signa sumpta ex parte renarum.* 2.91.b.11
- crisis signa sumpta ex mollificatione corporis, & malitia resupinationis, & debilitate* 2.91.b.15
- crisis signa mala sumpta a forma laterum* 2.91.b.34
- crisis signa a cute sumpta* 2.92.a.19
- crisis signa sumpta ex ventre, & partibus hypochondriorum* 2.92.a.40
- crisis signa sumpta ex ano* 2.92.a.45
- crisis signa sumpta ex uirga, & testibus* 2.92.a.60
- crisis signa sumpta ex parte extremitatum* 2.92.a.60
- crisis signa sumpta ex matricibus.* 2.92.a.55
- crisis signa sumpta ex parte somni, & uigilia* 2.92.b.40
- crisis signa mala sumpta ex afflione manus* 2.92.b.49
- crisis signa sumpta ex doloribus.* 2.92.b.59

I N D E X

- b. 99**
crisis signa sumpta ex voce, loquela, & silentio 2.93.a.1
crisis signa sumpta a ratione 2.93.a.18
crisis signa sumpta ex motibus 2.93.a.24
crisis signa sumpta ex existimatione 2.93.a.41
crisis signa sumpta ex saltu, & halicibus 2.93.a.45
crisis signa sumpta ex appetitu 2.93.a.1
crisis signa sumpta ex somnijs 2.93.a.61
crisis signa ex ictericia 2.93.b.11
crisis signa sumpta ex apostematibus 2.93.b.36
crisis signa sumpta ex parte pustularum, & que simulantur eis 2.93.b.61
crisis signa sumpta ex rigore 2.94.a.32
crisis signa sumpta ex forma venarum 2.94.a.22
crisis signa sudoris 2.94.b.3
crisis euacuatio 2.94.a.49
crisis signa ex sternutatione 2.96.a.26
crisis signa ex egestionem 2.96.a.40
crisis signa ex vomitu 2.96.b.23
crisis signa sumpta a modo substantie vire 2.97.a.42
crisis signa ex pulsu 2.95.b.32
crisis signa ex fluxu sanguinis narium 2.96.a.13
crisis signa quando longitudinem agitudinis significant 2.100.a.64
crisis relique attrahunt reciduationem nisi succurratur 2.100.b.62
crisis hora plurimum fit mors in agitudinibus mort. 2.101.b.37
de crisis diebus, & horis 2.103.b.31
de crisis prima computatione 2.103.b.38
crisis dierum, & periodorum causa, que sit 2.104.a.4
crisis temporum causam plures posuerunt Lunam 2.104.a.7
crisis causam scire non pertinet ad medicum, sed ad alium artificem 2.104.a.56
crisis dierum computatio 2.104.a.52
crisis dies impares fortiores sunt, paribus in plurimo numero 2.105.a.18
crisis dies pares, & impares qui. 2.105.a.30
crisis dies esse, octauum, & decimum ne gaudet Gal. 2.105.a.40
crisis die bona, cum apparent signa mala, tunc illud est deterius, et significat mortem 2.105.a.47
de crisis dierum proportionalitate, & de bilitate, & comparatione ad agitudines 2.105.a.51
crisis velociores sunt agitudines, que paroxysmum faciunt in imparibus, vt
tertiana &c. 2.105.b.15
crisis agitudinum, que faciunt paroxysmum in imparibus, fit etiam in imparibus 2.105.b.17
crisis dies in tertiana expectatur xi. raro. xiii. 2.105.b.19
crisis agitudinum, que faciunt paroxysmum in paribus, est tardior, & plurimum fit in paribus 2.105.b.21
crisis tarditatis, aut antecessoris cause. 2.105.b.45
crisis dierum cognitio, cum dubitatur. 2.106.b.50
crisis die non moueatur aeger omnino cum medicina 2.106.b.58
crisis dierum signa 2.107.a.9
crisis signa sex 2.388.b.19
crisis laudabilis signa 2.388.b.47
crisis signorum catalogus 2.388.b.61
crisis tempora 2.388.b.54
crisis future per fluxum sanguinis narium signa 2.389.a.65
crisis futura per fluxum menstruum signa 2.389.b.8
crisis cholericis morbi caput petentis. 2.389.b.17
crisis per fluxum hemorrhoidarum future signa 2.389.b.10
crisis per vomitum futura signa. 2.389.b.22
crisis per ventris solutionem signa. 2.389.b.28
crisis per vrinam futura signa. 2.389.b.32
crisis per sudorem signa. 2.389.b.40
crisis per apostemationem signa. 2.389.b.45
crisis signum est aliquando nausea. 2.739.a.46
crisis apostematum hepatis calidorum qualis 1.768.b.25
crisis lacertorum mirachialium apostematum calidorum qualis. 1.768.b.27
crisis per solutionem ventris signa. 1.791.b.28
crisis per vrinam pronocationem signa. 1.791.b.28
crisis in icterico signa 1.795.b.25
crisis signum quandoque est intestinorum rugitus 1.834.a.30
crisis per sudorem facit materia subtilis, grossa vere, quamuis calida facit per fluxum sanguinis narium, & ita singularem per vrinam, per fluxum ventris, & per vomitum. 2.81.b.50
crisis diminutam significat digestio diminuta 2.81.a.44
crisis completam significat completa digestio 2.81.a.45
crisis completam impedit frigus vehementis 2.82.a.51
crisis mouent aliquando animi accidentia 2.82.b.24
crisis quandoque significant species agitudinum 2.83.b.65
crisis multoties pregnant habet cum abortu 2.84.a.18
crisis faciunt apparere aliquando quedam extrinseca similia signis crisis. 2.84.a.36
crisis omnem indicat pulsus. 2.84.b.28
crisis facit materia per viam venarum quando vrina est tincta. 2.85.b.37
post crisis vrina alba, subtilis indicat fluxum ventris 2.86.a.29
crisis, per fluxum sanguinis narium, que apostemata faciant, & que non, vide. 2.96.a.4
crisis in vi. significat indicatio ex iij. 2.107.b.7
crisis agitudinum splenis esse ictericia nigram 1.794.a.66
crisis, aut resolutione remouentur omnes agitudines 2.81.b.18
in crisis signa motus materiei ad superiora 2.84.b.38
crisis apparente in tertiana pura sufficit aqua hordei, & aqua granatorum, & syrupus acetosus 2.39.b.63
in crisis signa declinationis materiei ad membra vrinæ 2.85.b.46
in crisis tria sciri oportere. 2.388.b.52
in crisis multoties accidit syncopis propter expulsionem materiei calide ad stomachum 1.80.b.44
crisis per exituras sunt, diuersarum specierum 2.82.a.5
crisis febrium phlegmaticarum, & peripneumoniae, & lethargie, nunquam fiunt per fluxum sanguinis narium. 2.84.a.11
crisis agitudinum acutarum quando fiunt. 2.107.a.4
crisis agitudinum chronicarum quando fiunt 2.107.b.10
crisis in pleuritide qualiter cognoscantur 1.654.a.6
crisis euacuationum communis significatio est pulsus 2.84.b.20
crisis acutior, & propinquior ad separationem est fluxus sanguinis narium deinde fluxus ventris, postea vomitus, deinde vrina, deinde sudor, & exitura postea 2.82.b.62
de crisis exituris, vide etiam. Exituras.
in crisisbus quandoque exiturae sunt fortiores sudore 2.81.b.67
in crisisbus plerumque remouentur agitudines subito per exituras siue saluas, siue mortificantes membra. 2.82.a.42
criticus non est dies decimus secundum aliquos 2.89.a.54
criticus nominatus quibus conferat. 1.739.a.50
critici dies qui 2.104.b.20
critici dies radicales 2.105.b.46
critici dies boni, & mali, aut cadentes
in

I N D E X

- in mēāio, aut dies indicationis.* 1.105
b.38
- critici dies non sunt* 1. 2. & 10. & 12.
19. & 15 2.106.a.60
- critici fluxus curatio* 1.830.b.34
- critici fluxus mētus* 1.836.b.40
- critici sanguinis mētus signa.* 1.898.a.
40
- criticorum dierum alij sunt fortes in ul-
timo, alij sunt debiles valde, & alij
medij* 2.105.a.54
- criticorum dierum meliores sunt* 7. &
14. postea 5. & 17. & c. 2.106.a.49
- critica exitura sunt de deterioribus il-
le, que ad interiora sunt.* 2.87.b.25
- crocodili morsus, & cura.* 2.224.a.60
- crocodili adeps valet ad morsum croco-
dili, causa similitudinis.* 2.211.b.60
- crocus licet calidus, in refrigerantibus
tamen cor admiscetur penetrationis
gratia* 1.201.a.66
- crocus confortat cor, & stomachum.* 2.
283.b.10
- crocus facit incurere dolorem capitis.*
2.283.b.11
- crocus melior qui* 1.289.b.65
- crocus calidus est in secundo, sicus in
primo* 1.290.a.2
- crocus hortulanus est calidus, & sicus
in secundo* 1.299.a.18
- crocus maturat, & confortat.* 1.748.
b.6
- crocus* 1.755.b.64
- crocus* 1.761.a.29
- crocus anhelitus & eius difficultati val-
de confert* 1.634.b.20
- crocus confortat instrumenta anhelitus,
& facilem efficit spiritum.* 1.623.b.50
- croci facultas* 2.345.b.3
- croci facultates* 2.347.b.7
- croci hortensis semen* 1.206.b.21
- crocum trium aureorum pondere interfi-
cere, lētificando vt dicitur.* 1.290.a.
41
- crocum latuiam adferre* 2.347.b.7
- crocum spiritus maxime dilatare.* 2.
347.b.10
- crocum cur in trochiscis de camphora
permisceatur* 1.675.a.4
- crocum obesse appetitui prostrato con-
ualescentium* 1.716.b.45
- croco que substituantur* 1.290.a.43
- crocoma est calefactiua, maturatiua.* 1.
302.b.47
- crocoma que melior* 1.301.b.43
- crocomagnetis confec. administrata in
diabitudine* 2.279.a.7
- cruditas refrigerat* 1.12.a.57
- cruditatem superfluum qualis vrina si-
gnificet* 1.151.a.53
- cruditatem significat, si non est fetor om-
nino egestionum* 1.697.a.65
- cruris anatome* 1.47.a.18
- cruris musculorum anatome.* 1.57.b.
28
- cruris fractura est facilius.* 2.182.a.29
- cruris fractura, & curatio.* 2.197.b.81
- cruris os paruum quando frangitur, est
saluus, quam si frangatur os magnū.*
2.197.b.63
- crura inguinibus consentiunt.* 1.94.b.
36
- crura gracilia augendi modus.* 1.182.
a.7
- crura cur gibbosis sint subtilia.* 1.966.
a.6
- crurium anatome* 1.46.b.47
- in crurium vlceribus quandoque fit cri-
sis splenis apostematis duri.* 1.801.b.
64
- cubebe sunt calide, & sicce vsque ad se-
cundum* 1.292.b.28
- cubiti iunctura* 1.45.a.6
- cubiti anatome* 1.44.a.43
- cubiti ossa* 1.44.a.43
- cubiti dislocatio, quare sit difficilis.* 2.
177.a.39
- cubiti dislocationem significat gibbosi-
tas eius in latere* 2.177.a.47
- cubiti dislocatio ad posteriora est dete-
rior* 2.177.a.47
- cubiti dislocatio plurima non accidit,
nisi in facili inferiori, & est turrior,
& sedior* 2.177.a.49
- cubiti dislocationis cura* 2.177.a.60
- cucumer indus est calidus, & sicus in
secundo* 1.282.a.23
- cucumer asinus qui bonus.* 1.304.a.
26
- cucumer asinus est calidus, & sicus
in tertio* 1.304.a.30
- cucumeris asini succi nocumenta, &
cura* 2.204.a.24
- cucurbita. Vide Ventoſe*
- cucurbitule. Vide Ventoſe*
- cucurbitularum assigendarum modus.*
400.a.28
- cucurbita nocumenta* 1.303.b.20
- cucurbita inest proprietates mala in agri-
tudinibus intestinorum* 1.846.a.1
- culicum effugatio* 2.214.a.40
- curans est virtus non medicus, qui tan-
tum facit peruenire instrumenta ad
virentem* 2.30.b.58
- cuna usus* 1.171.b.36
- curatio. Vide medicatio*
- curatio confortat naturam.* 1.762.b.63
- curatio naturam adiuuat.* 1.762.b.64
- curatio vera est abscessio cause.* 1.840.
b.57
- curatio vera non est narcoticorum admi-
nistratio* 1.840.b.42
- curatibus* 1.812.a.16
- curuitatis vnguium causa.* 2.262.b.7
- curuitatis vnguium cura* 2.262.b.26
- cuscuta est calidum parumper in princi-
pio primi, sicum in fine secundi.* 1.
292.b.53
- cuscuta semen maxime confert debilita-
ti hepatis* 2.52.b.27
- cutis carne propinquior est aequalitati.* 1.
12.b.60
- cutis non patitur a temperato corpore.* 1.
12.b.65
- cutis manus temperatio est inter alias
cutes* 1.13.a.19
- cutis manus temperata inter calidas cor-
poris partes nitima est* 1.13.a.40
- cutis obstructions quibus de causis
sunt.* 2.13.b.33
- cutis vola temperatio est in manu, &
temperatio est cutis digitorum pre-
sertim indicis, & que in eius extremi-
tatis pulpa* 1.13.a.8
- cutis condensationem paruum vinum de-
perit, in magna vero ab ipso abstine-
dum* 2.17.b.11
- ad cutis superficiem nervi perueniunt.* 1.
59.b.43
- cutis signa in crisi* 2.92.a.10
- cutis pori inspissantur ex aqua multa ce-
luditatis* 1.120.a.18
- cutis astrictione calfacere.* 1.122.a.12
- cutis cum iam abscessa est totaliter, non
est possibile, ut nascatur.* 2.141.a.12
- cutis abscessa non renascitur, sed eam du-
ra, supra quam non nascitur piluli.* 1.
141.a.13
- cutis capitis cum finditur ponatur ali-
quid inter labia eius* 2.146.a.11
- de cutis excoaratione* 2.152.a.8
- cutis excoaratio quid* 2.142.a.11
- cutis excoaratio quandoque est cum apo-
stemat, quandoque non.* 2.152.a.12
- cutis quandoque est rota excoarata, aut
incisa, aut pendens* 2.152.a.14
- cutis excoarationis cura* 2.152.a.16
- cutis quantum possibile est ne incidatur.*
2.152.a.18
- cutis excoarationis lenis medicina.* 2.
152.a.25
- cutis raritas maciei quandoque est cau-
sa* 1.184.a.36
- cutis raritatis causa* 1.184.b.38
- cutis rarioris curatio* 1.184.b.39
- cutis densioris causa* 1.184.b.42
- cutis densioris curatio* 1.184.b.54
- cutis dispositiones ex parte coloris.* 2.
240.b.35
- cutis color conuertitur ad nigredinem
causa solis, aut frigoris, aut venientis,
fordinici* 2.240.b.37
- cutis color ex quibus causis conuertit-
tur ad citrinitatem* 2.240.b.41
- cutis dolorem bonum, que faciant.* 2.
240.b.57
- cutis quibus conseruetur a sole, & ven-
to, & frigore* 2.241.b.63
- cutis vesligiorum nigrorum cura.* 2.242.
a.6
- cutis fissura* 2.253.b.32
- cutis fissurarum cause diuerſe.* 2.253.b.
36
- cutis fissura cura* 2.253.b.53
- de cutis odore horribili.* 2.254.b.41
- cuti, & reliquis membris similibus
occulis accidunt variola.* 2.72.b.36
- cutem lenit aer humidus.* 1.100.a.38
- Cutim*

INDEX

Cutim infusbat aqua calidior & frigidior. 1.184.a.31

CVTEM MVNDIFICAT.

Batecha & proprie semen eius. 1.231.b.54

Cyclaminis radix 1.320.b.40

CVTEM ADVRYNT.

Arsenicum 1.268.b.7

Calamentum 1.299.a.55

CVTEM EXVLCERAT.

Allium 1.276.a.31

Cydonium quomodo sit ventris prouocatum 1.299.a.1

Cydonium quod melius 1.298.b.38

Cydonium frigidum est in fine primi, sic eum in principio secundi. 1.298.b.41

Cydonia condita 2.301.b.25

Cydonia condita ex alia descriptione. 2.301.b.38

Cyminum quod fortius 1.293.a.19

Cyminum est calidum in tercio, sic eum in secundo 1.293.a.21

Cyminum cholericæ passioni est iuuatium ualde 1.828.b.34

Cyminum est iuuatium ualde in cura frigiditatis renum 1.865.a.37

Cymini species 1.293.a.11

Cyperus conferuat virtutem mirach. 1.787.b.25

Cypheos administrati in myrbridato descriptione 2.268.b.66

Cystis fellis anatomia 1.791.b.46

Cystis quum attrahit choleram, que mala sequantur 1.792.a.19

Cystis fellis iuuamentum. 1.792.a.2

Cystis fellis oppilationis causa. 1.793.b.40

OSDS

Actyli alimento similes sunt in regionibus, in quibus esse consueverunt 1.174.b.13

Dactylorum aqua cit bonum colorem conualescentibus 2.241.a.20

DE MONIACIS

Praonie seminis suffumigatio. 1.371.b.48

Danula filuestris caro mundificata salita est de fortioribus medicinis ad expellenda medicamenta. 2.200.b.31

Dary nedrech confect. 2.270.a.40

Darson nociumenta, & cura. 2.206.b.58

Daucus calidus est in tercio, sic eum in principio ipsius 1.309.a.62

debilis qualiter tina vti debeat. 1.849.b.15

debilem, & macrum quomodo regere oporteat 1.202.b.20

debilitas membri aliquando facit declinare materiam phlegmonis ad ipsum. 2.109.a.49

debilitatis membrorum cause. 1.129.a.19

debilitati ex fatigatione, coitu, ira, & eiusmodi somnus temperatus confert. 1.181.a.62

debilitatem febres faciunt. 1.129.b.9

debilitatem adiuuat pororum latitudo. 1.129.b.13

debilitatem membrorum fames facit. 1.129.b.15

decoctio aqua de radicibus. 2.307.b.28

decoctio aqua de radicibus ad dolorem hep. 2.307.b.37

decoctio eupatorij 2.307.b.57

decoctio aqua de radicibus ad dolorem cap. 2.319.a.60

decoctio collecta educens hum. 2.319.b.4

decoctiones, & pilule sunt minus salua quam hiera 2.283.a.54

decoctiones, & pilule magis trahunt a longinquo, quam hiera. 2.283.a.59

decimus dies non est criticus secundum aliquos 2.89.b.55

declinatio agnitudinum qua. 1.94.a.46

declinationis iuncturarum signa. 1.174.a.55

in declinatione totali non moritur aliquis, nisi ex errore aliquo. 2.101.b.24

de decoratione tractatus tres. 2.230.b.45

deceporum vine quales. 1.160.a.18

deceporum anhelitus qui. 1.629.b.46

decubitus materie in apostematibus, qui bonus, qui malus 1.139.a.10

decubitus materie in apostematibus occultis ad superiora, uel inferiora, nota. 1.139.a.18

decubitus apostematum ad superiora malus 1.139.a.30

decubitus apostematum ad carnem laxam post aures, enasionis fiduciam habet 1.139.a.31

decubitus supini causa in egrotis. 1.181.b.64

a decubitu signa mala sumpta in crisi. 2.91.b.37

deglutitio quomodo fiat 1.692.b.3

deglutitio quibus membris perficiatur. 1.690.a.30

deglutitio cur facilius vomitur. 1.692.b.8

deglutitio quum est difficilis, quid agendum 1.615.a.35

deglutitionis difficilis causa. 1.690.a.32

deglutitionis difficultatis causa. 1.692.b.21

deglutienti difficulter cum feb. supposito

eum est melius quam plurimum solutionum desuper 2.38.a.7

deglutiendi difficultatis in feb. regimen. 2.38.a.3

deglutiendi difficultatis signa. 1.692.b.50

deglutiendi difficultatis a vermibus historia 1.692.b.37

deglutiendi difficultatis curatio. 1.693.b.14

deglutiendi difficultas sepius fit ex frigore 1.693.a.17

deglutitorij constrictionis causa. 1.692.b.21

deiectionis ventris tarde, & velocis causae 1.850.b.20

deiectionis ventris multa, & pauca causae 1.187

delectatio quid 2.335.b.14

delectatio sequitur alterationem. 2.335.b.40

delectationis priuatio quibus fiat. 2.335.b.65

delectationis definitiones. 2.335.b.25

delectationis & gaudij causa externa. 2.336.b.66

delectationis in principio causa que sit. 2.335.b.66

delectationis causa per se. 2.336.a.7

delectationis disponentes causa que. 2.336.a.21

ad delectationem procliuiores natura, qui sunt 2.336.a.35

delitia, quid 1.128.a.43

delitie superflua refrigerant. 1.122.a.54

deliciarum causa 1.128.a.30

denigrantia capillos 2.237.b.29

dens quibus de causis commouetur. 1.600.b.3

dentis commoti curatio 1.600.b.24

dentis prominentis aequatio quomodo fieri debeat 1.604.a.28

dentis molaris canterium. 2.325.a.51

DENTIS MOLARIS

dolori confert.

Asphodeli succus 1.277.a.24

Cicer 1.291.a.28

Galbanum 1.328.a.63

Spina iudaica 1.401.a.64

Sinapis aqua 1.401.b.36

dentis apostema quandoque accidit. 1.125.b.26

dentem apostemari 1.125.b.26

dentem inflammatione posse corripi. 1.125.b.26

DE N T E M

frangit.

Apii radix 1.270.b.63

dentes quando renasci possunt. 1.316

42

dentes sentiunt 1.39.a.20

dentes quum infantibus nascuntur, qui morbi.

INDEX

morbi accidunt. 1.197.a.48
Dentes obstupescunt quandoque ob im-
aginationem 1.110.b.46

DENTES

abstergunt. 1.268.b.58
Aristolochia 1.268.b.58
Cancer marinus 1.298.a.22
Cornu cervi, & capræ adustum. 1.
304.b.22
Capilli adusti 1.305.b.12
Ostracum purpureum adustum. 1.
371.a.57
Spuma maris plana 1.389.b.12
Sal adustus 1.392.a.53
Vitrum 1.409.a.31

DENTES MYNDIFICAN- tia composita.

dentifricium Democriti. 2.325.b.1
Medicamen formale 2.325.b.9
dentifricium aliud 2.325.b.18

DENTES COMMOTOS firmat.

Atramentum 1.268.a.46
Acetum, & proprie cum alumine.
1.277.b.11
Balaustia 1.284.a.49
Lac aluminum 1.347.a.65
Myrrha cum vino, & oleo. 1.358.
a.6
Oleum de oliuis sylvestribus. 1.365.
b.53
Pyrethrum, in aceto coctum. 1.
376.b.37
Acetum squilliticum 1.385.b.20

DENTES eradicat.

Corallus 1.287.b.38
Coloquintida 1.290.b.29
Lacticiij lac 1.343.a.36
Folia oliuæ cocta in aqua acresca. 1.
369.b.23
Rana, & proprie eius pinguedo. 1.
385.a.36

DVBELLET, VELEXI- tura conferunt.

Asa 1.269.b.61
Mandragora 1.335.b.37
Menta 1.356.a.60
Narcissus radix cum melle, & orobo.
1.363.b.42

DENTES STRINGENTIA composita.

Confectio philosophorum. 2.270.
b.7
Acetum squilliticum. 2.297.a.
31
Pilule alvise 2.309.a.12
Acetum squilliticum. 2.316.a.
29

DENTES CONFORTANTIA composita.

Medicamen 2.325.b.34
Medicamen aliud 2.325.b.44
dentes corrofos frangentia. 1.603.b.
23
dentes cadere facientia medicamenta.
603.a.41
dentes quando eximendi 1.603.a.8
dentes quomodo eximendi. 1.603.a.15
dentium or tus 1.38.b.58

DENTIVM ORTVM IN- fantibus facilitant.

Butyrum 1.284.b.7
Leporis cerebrum, & cum butyro veteri
aut melle 1.339.a.10
dentium numerus 1.38.b.58
dentium anatome 1.38.b.50
dentium stupor ex imaginatione fit quan-
doque 1.95.a.29
dentium stuporis curatio 1.604.b.30

DENTIVM STVPORI conferunt.

Ocymum fluuiiale 1.283.b.21
Portulaca 1.372.b.46
dentium stuporis cause 1.604.a.40
dentium stupefactioni sal valde confert.
1.604.b.10

DENTIVM STVPORI conferentia composita.

Medicamen Andromachi. 2.325.a.
36
dentium stridor absque consuetudine si-
gnificat maniam 1.91.a.8
dentium stridor cum permissione rationis,
agri perditionem significat. 2.95.b.
33
dentium signum in crisi 2.90.b.66
dentium dolorem sedat Stellionis hepar
secundum Gal. 1.599.b.33

DENTIVM DOLOREM sedant.

Caput purgum ex anagallide. 1.
265.b.10
Anacorus 1.267.a.35
Acetose succus 1.270.a.59
Eiusdem decoctio in vino.
Apij radix collo suspensa. 1.270.a.
63
Alumen 1.275.a.47
Allium assatum 1.276.a.40
Allij decoctio, & proprie cum oliba-
no 1.276.b.42
Ben radice decoctio 1.279.a.2
Spine albe succus 1.279.a.38
Verbasci decoctio 1.283.a.6
Coloquintida radix cocta cum aceto
1.290.b.25

Cupressi decoctio cum aceto. 1.297.
b.38
Cedrus cum aqua byssopi. 1.301.a.
39
Cucurbita ex succo caput purgum.
1.303.b.43
Siliqua cum decoctione oris collitio.
1.305.b.63
Chelidony maioris radix. 1.306.b.29
Intestina terra cum oleo. 1.306.b.
67
Platani cortex decoctus cum aceto. 1.
308.b.37
Elleborus niger cum aceto. 1.313.b.
39
Capilli adusti 1.330.a.16
Iusquamis cum aceto, & oleo rosa-
ro, eiusdem semen, & radix deco-
cta in aceto, & eius oleum. 1.
334.a.17
Ireos decoctio 1.334.b.8
Lacticiij radix in aceto cocta. 1.
343.a.43
Plantaginis radice decoctio. 1.345.
a.31
Lily decoctio 1.348.b.33
Mezerion decoctio 1.355.a.15
Mori radice decoctio. 1.361.b.33
Nux tamarisci cum aceto. 1.363.a.
31
Nigelle decoctio cum aceto. 1.365.
b.51
Nivis aqua 1.366.a.6
Opopanax 1.367.b.56
Oliuarum sylvestrium gumma. 1.
369.b.56
Origanum 1.370.b.59
Pyrethri decoctio 1.376.b.31
Pini cortice decoctio cum aceto. 1.
378.a.33
Rana fluuiialis succus 1.385.a.13
Asparagus 1.389.a.13
Acetum, in quo cocta sit eius serpen-
tis 1.390.b.57
Staphisagria cocta in aceto. 1.391.a.
51
Sandaraca 1.393.a.25
Sumach gumma 1.395.b.37
Samarisci foliorum decoctio cum vino
1.403.a.5

DENTIVM DOLORI conferentia composita.

Soira confectio 2.369.b.63
Sagzenea magna 2.375.b.9
Trochisci Stelle 2.303.a.20
Trochisci Stelle 2.316.a.28
Soira 2.316.a.28
Sagzenea 2.316.a.29
Confectio de soira 2.316.a.29
Trochisci Stelle 2.316.a.29

DENTIVM DOLORIBVS conferentia composita.

Medicamen 2.325.a.26
Medicamen Andromachi. 2.325.a.36
10

I N D E X

in Dentium dolore cauterizatio quomodo faciendā 1.599.b.47
 dentium rupturæ & corrosionis causæ. 1.601.b.40
 dentium rupturæ, & corrosionis curatio. 1.602.a.29
 dentium corrosionis curatio. 1.601.a.23
 dentium corrosio in apostematibus splenis 1.801.b.58

DENTIVM CORROSIONI conferunt.

Atramentum 2.268.a.45
 Cedrus 1.301.a.38
 Fici lac, & succus ramorum ipsius an tequam frondescent 1.322.b.26
 Galle 1.327.b.63
 Galbanum 1.328.a.64
 Opopanacum 1.367.b.55

DENTIVM CORROSIONI conferentia composita.

Sageacea magna 2.275.b.7
 Confectio philosophorum. 2.316.a.29
 Oxymel squilliticum 2.316.a.36
 Medicamen 2.325.a.27
 Medicamen Andromachi. 2.325.a.36

dentium perforationis, et corrosionis causa 1.601.a.22
 dentium coloris alterationis curatio. 1.602.a.51

dentium coloris alterationis causæ. 1.602.a.40
 dentium congelatio quid 1.604.a.40
 dentium ortum quæ faciliem faciant. 1.602.b.29

dentium stridor, & sonitus in somno quædo multiplicatur, quid indicet. 1.603.b.60

dentium stridoris causæ 1.603.b.53
 dentium stridoris curatio. 1.603.b.66
 dentium vermium curatio. 1.603.b.37

DENTIVM VERMIBVS confert.

Porri semen 1.374.a.67
 dentium debilitatis curatio. 1.605.b.27

DENTIVM DEBILITATI confert.

Medicamen 2.325.b.33

DENTIVM MOLLIFICATIONI confert.

Mori radicis decoctio, & collutio oris ex succo foliorum mori acetosi. 1.361.b.30

dentium ebet quid 1.604.b.51

dentium ebet causa 1.604.b.52
 dentium ebet curatio 1.604.b.54
 dentium ebet a causa calida signa. 1.604.b.62

DENTIVM SORDIBVS confert.

Aristolochia 1.268.b.58
 Pentaphyllon 1.375.a.58
 Stercus vaccarum cum aceto. 1.389.b.60

DENTIVM PVL SATIO ni conferentia composita.

Medicamen 2.325.a.43

DENTIVM AEGRITVDINIBVS conferentia composita.

Medicamen Andromachi. 2.325.a.36
 in dentibus viscositas significat febrem uehementem 2.91.a.2
 dentibus sensus cur sit inditus. 1.38.b.66
 dentibus stupefacientia non obeſce. 1.233.b.60
 in dentibus eximendis quid attendendum 1.603.a.17

DENTIBVS CONFERT.

Capparis radicis cortex. 1.293.b.48
 Piper 1.377.a.12
 dentificium democriti 2.325.b.1
 dentificium mundificans dentes. 2.325.b.18

dentificiorum plurimum compositio. 1.605.a.31

densitas & raritas quomodo corpus infrigident 2.382.a.17
 desipientiam portendit urina rubea in capitis doloribus 1.153.a.46

de desudatione 2.252.a.16
 desudationis cura 2.252.a.30
 desudationes quomodo generentur. 2.285.b.44

desudationes ex cholera sunt rubea pura 1.93.a.63

deuerginatae puellæ quid mali interdum accidat 1.947.a.45

deuerginatae puellæ nocuentorum curatio 1.947.a.48. & 58

dens creantur ex concavitationibus cordis si nistram ut esset armarium spiritus. 2.334.a.5

dens creantur spiritum latorem uirtutum animæ in membra animalium. 2.334.a.7

dens creantur spiritum primum appendiculi uirtutum animæ 2.334.a.10

dens produxit spiritum ex subtilitate humorum, & igneitate, sicut corpus ex grossitie, & terrestreitate ipsum. 2.334.a.13

dens excelsus cur uesticam creauerit. 1.880.a.26

880.a.26
 deus excelsus cur creauerit intestina. 1.880.b.22

dens sit exaltatus, qui est rex uerax, laudabilis, & benedictus, & melior omnium factorum 1.924.a.11

dei donum consec. 2.282.a.33

deus manus medicamen 1.878.a.30

dei virtus sublimis 1.880.a.64

dei iussu spermatis masculino plus inesse de forma 1.901.a.11

de dei secretis est uirtus formatina. 1.924.a.10

diabetes 1.887.b.43

diabetes quid 1.895.a.28

diabetes a Grecis dicitur displacos. 1.895.a.35

diabetes a Grecis dicitur cadumis. 1.895.a.35

diabetes quibus nominibus ab Arabibus appelleretur 1.895.a.36

diabetes quandoque perducit ad ethicā. 1.895.a.62

diabetes quum accidit, plurimum accidit ex caliditate ignea 1.895.b.49

diabetes curatio 1.895.b.49

diabetis qualis sit proportio ad ebriam. 1.895.a.30

diabetis sitis 1.895.a.41

diabetis causæ 1.895.a.43

diabetis uictus 1.896.a.60

de diabete quorundam opinio, quæ reprobat 1.895.a.37

diacalamentum in calefaciendo pertrahit terminum 1.185.b.25

diacostum 2.279.a.52

diacurcuma minus, & eius inuamenta. 2.277.b.49

diacurcuma minoris descriptio. 2.277.b.54

diacurcuma maioris Gal. inuamenta. 2.277.b.61

diacurcuma maioris Gal. descriptio, & dos 2.278.a.2

diacydonites descriptio 1.708.a.39

diacydoniten retinens naturā. 2.290.a.65

diacytoniten solutium 2.290.b.29

diacytoniten solutium alia descriptio. 2.290.b.44

diacytoniten cum succo cydon. 2.290.b.51

diacytoniten aliud faciens appetitum. 2.291.a.16

diacyminum, & eius inuamenta, & descriptio 2.286.b.47

diacyminum Gal. 2.286.b.60

diacyminum aliud, & eius inuamenta. 2.287.b.49

diacyminum exsiccat cruditates humorum 1.185.b.20

diacyminum est ualde exsiccatum spermatis 1.910.b.45

diacymini alterius descriptio. 2.287.b.61

diacydonites solutius 1.707.a.42

diagalanga 2.329.a.35

diabirundinis inuamenta & descriptio. 2.278.

I N D E X

2.278.b.55
diaireos 2.329.a.20
dialacca magna 2.278.a.15
dialacca minor, & eius inuamenta. 2.
278.a.37
dialacca minoris descriptio & dosi. 2.
278.a.39
diamarte inuamenta 2.276.b.27
diamarte descriptio 2.276.b.31
diamyschum ad napellum est magis in-
uatiuum quam omnia 2.266.a.65
diamyscum cum absinthio. 2.275.a.18
diamyscum dulce 2.275.a.35
diannusci inuamenta, & descriptio. 2.
275.b.1
diamysci dulcis, & amari temperamen-
tum & inuamenta 2.351.a.15
diamysci amari correctiuum. 2.351.a.
27
diaphenicon inuamenta. 2.288.b.34
diaphenicon descriptio 2.288.a.38
Diaphenicon aliud 2.288.b.49
diaphenicon aliud 2.288.b.58
diapipereon, & eius inuamenta. 2.288.
a.1
diapipereon descriptio, & dosi. 288.
a.4
diapipereon cum uino stomachum uehe-
menter calefacit 1.704.b.48
diapipereon cum uino singultum inducit
1.704.b.50
Singultum inducit diapipereon cum ui-
no 1.704.b.50
diaphragma 1.53.b.26
in diaphragmatis, & hepatis antiquis do-
loribus arteria quae est inter pollicem,
& indicem phlebotomia inuamenti
affert mirabile 1.122.a.20
diaphragmatis panniculus est ex siphac.
1.792.b.66
diaphragmatis motum impedit aposte-
ma splenis 1.801.b.9
diaphragmatis, & splenis comunicatio,
quae 1.801.b.13
diarrhaea facta a catarrho multiplicatur
in blefis seu traulis 2.231.b.28
diarrhae expositi sunt impinguati. 2.260
a.30
diatriopipereon cruditates humorum
tollit 1.185.b.20

**DIARRHAEAE CONFE-
rentia composita.**

Assus Aristorellis 2.293.b.54
Trochisci 2.321.b.24
Diarrhaem antiquam quandoque alle-
uiat coitus 1.903.b.26
diarrhodon troch. 2.303.b.19
diasulfur, & eius inuamenta. 2.279.a.
14
diasulfuris descriptio, & dosi. 2.479.a.
24
dies primus crisis est quartus. 2. 105.
a.58
dies quartus crisis est in diebus septi-
mi. 2.105.a.60

dies sextus est sicut rex vincens inui-
ctus, & octauus est proximus sexto.
2.106.a.40
dies septimus est sicut rex iustus. 2.106
a.40
dies septimus est dies fortis valde, & in-
dicat ipsum quartus 2.105.a.60
dies crisis esse octauum, & decimum ne
gavit Gal. 2.105.a.38
dies nonus est dies fortis, praelatus in eis
qui cadunt in medio deinde quintus,
postea tertius 2.105.b.59
dies decimus non est criticus secundum
aliquos 2.89.b.54
dies undecimus non est in virtute xiiij.
2.105.a.63
dies decimus in agnitionibus, quarum
paroxysmi veniunt in imparibus, ut
tertiana, est fortis valde, & fortior
xiiij. 2.105.a.63
dies undecimus plurimum est crisis ter-
tiana exaro xiiij. 2.105.b.17
dies xiiij. non est de illis in quibus fit cri-
sis propter suam debilitatem. 2.106.
a.18
dies viij. & xiiij. non sunt in virtute duo-
rum dierum aliorum in bonitate. 2.
107.b.54
dies quartusdecimus est fortis valde.
2.105.a.67
dies xvij. est fortis 2.105.b.5
dies xxvij. est omnium magis perniciosus
2.105.b.11
dies xvij. est de diebus crisis interscien-
tibus, & eorum magis perniciosus est
27 2.105.b.8
dies xxx. est fortior xxxiiij. 2.105.b.
12
dies xxxiiij. est bonae crisis, & fortior.
xxxi. 2.105.b.13
dies indicationis qui 2.106.b.3
dies critici qui 2.105.b.25
dies crisis pares, & impares qui. 2.105.
a.27
dies crisis impares fortiores sunt pari-
bus, & in plurimo numero. 2.105.a.
29
dies impar est melior in agnitionibus.
2.107.a.25
dies critici radicales 2.105.b.46
dies boni, & mali critici, aut cadentes in
medio dierum indicationis. 2.106.a.49
dies qui non sunt critici sunt dies primus
& 2. & 10, & 12, & 19, & 15. 2.
106.a.60
dies critici in ordine superiore sunt sicut
7, & 11, & 14, & 17, & 20. 2.105
b.28
dies cadentes in medio 2.105.b.43
dies cadentes in medio qui sunt. 2.105.
b.43
diem sextum indicat 4 in malitia. 2.106
a.26
die bona crisis cum apparent signa ma-
la, tunc illud est deterius, & signifi-
cat mortem 2.105.a.46
die sexto ac citius crisis, sed est mala. 2.

106.a.21
in die crisis non moueatur omnino cum
medicina eger 2.106.b.58
die 6. conuenientior est mors quam in 7.
& in 10. quam in 9. 2.107.a.54
die 4. indicatio significat crisis in 7. 2.
107.a.64
dierum crisis, & periodorum causa qua
sit 2.104.a.1
dierum crisis computatio. 2.104.a.64
de dierum crisis proportionalitate, & de
bililitate & comparatione ad agniti-
ones 1.105.a.51
dierum criticorum alij sunt fortes in ul-
timo, alij sunt debiles valde, alij me-
dij 1.105.a.54
dierum crifium numero quandoque sunt
agnitionum reuolutiones in tertiana
9. reuolutiones, & in caustione. 2.7.
dies 2.105.b.30
dierum cadentium in medio virtus, &
debilitas 2.106.a.19
dierum criticorum meliores sunt 7, &
14. postea 9, & 17, & 2. 106.a.49
dierum crisis cognitio, cum dubitatur. 2.
106.b.50
dierum crisis cognitio est necessaria ad in-
tentiones plures 2.106.b.53
dierum crisis futura signa. 2.107.a.5
dierum crisis longitudinis, & abbrevia-
tionis signa 2.107.a.9
dierum crisis significatio ex virtute ip-
sorum 2.107.a.42
dierum crisis cognitiore oportet obser-
uare res alterantes dies crisis. 2.107.
a.66
dierum crisis proportionis ad alias agni-
tiones declaratio 2.107.b.1
difficultas vrinæ 1.250.a.47
digestio est subtilitatio secundum aliquos.
2.26.b.18
digestio in materia tum grossa, tum sub-
tili qualis 2.25.a.37
digestio quando non praemittenda enacu-
tioni 2.26.b.67
digestio & maturatio quandoque sym-
ptomata sunt 1.72.b.27
digestio quomodo fiat 1.72.b.10
digestio fit per motum 1.72.b.50
digestio diminuta significat crifium dimi-
nutam 2.82.a.44
digestio completa significat crifium com-
pletam 2.82.a.46
digestio ab una virtute completur. 1.
20.b.35
digestio cognoscitur ex vrinâ. 2.88.
b.3
digestio iam facta est cum fit bona cri-
sis 2.88.b.17
digestio sputi in pleuri est magis signu-
ficatiua salutis quam digestio aquae.
2.89.a.20
digestio bona quando fiat. 1.697.b.25
digestio cibi ut bona fiat opus est somno
& quiete 1.723.a.39
digestio impeditur a vigilia. 1.724.a.1
Digestio
49

I N D E X

Digestio impeditur a motu. 1.724.a.40
Digestio in stomachi est fundo. 1.728.b.20
Digestio est causa naturalis descensionis cibi a stomacho 1.729.a.17
Digestio eius, quod fuit inobediens in stomacho completur in intestino monocuo 1.808.b.12
Digestio cui debilitatur, & adest appetitus, quæ danda 1.819.a.4
Digestionis signa, & eius indicia. 2.88.b.1
Digestionis signa cum apparent in principio agritudo est salua 2.88.b.11
Digestionis apparitione non fit febris sublimatio 2.88.b.20
Digestionis significationes sunt sicut nubes rubrae aut ad albedinem tendens. 2.106.b.13
Digestionis prima operatio est substantiam efficere, deinde tingere. 1.154.b.29
Digestionis bonitas significat fortitudinem stomachi & equalitatem complexionis 1.697.a.34
Digestionis bonitatem paruitas fetoris egestionum significat 1.697.a.63
Digestionis corruptionem significat vehementia fetoris egestionum. 1.697.a.64
Digestionis nocuenti causa. 1.724.a.22
Digestionis offensa stomachi ratione causa 1.724.a.27
Digestionis corruptio quæ curatu facilior 1.724.b.10
Digestionis debilitas quæ curatu facilior 1.724.b.12
Digestionis nocuentum quod curatu facilius 1.724.b.12
Digestionis corruptionis causa. 1.724.b.36
Digestionis corruptionis ratione cibi, causa 1.724.b.40
Digestionis corruptæ ratione rerum extrinsecarum causa 1.724.b.42
Digestionis corruptæ quomodo eructatio fit causa 1.725.a.28
Digestionis corruptio quas agritudines inferat 1.726.b.12
Digestionis corruptio est mater agritudinum 1.725.b.15
Digestionis corruptio est origo chronicarum infirmitatum 1.725.b.16
Digestionis corruptio multoties accidere facit prurum 1.725.b.21
Digestionis debilis causa 1.726.a.16
Digestionis bonitas est propter bonitatem complexionis 1.726.a.60
Digestionis debilitas ad quæ mala inducat 1.726.b.4
in digestionis tarditate moris in septima decima signa 1.726.b.10
Digestionis debilis signa 1.726.b.40
Digestionis debilis ab humoribus calidis signa 1.726.b.63

digestionis debilitas, quæ deterior. 1.726.a.45
digestionis debilis a frigidis humoribus signa 1.726.b.65
digestionis debilis curatio 1.727.a.23
digestionis corruptio cachexiam consequitur 1.779.a.32
digestionis debilis ex caliditate cum materia curatio 1.727.a.65
digestionis corruptæ signa. 1.727.b.15
digestionis corruptæ curatio. 1.727.b.61
digestionis corruptæ a stomachi caliditate curatio 1.728.a.4
digestionis tarditas in stomacho cibum retardat 1.728.b.47

DIGESTIONIS DIFFICILIS, uel tardæ sunt.

Ocymum fluuiiale 1.283.b.33
Citri caro 1.286.a.40
Cepa siluestris 1.287.b.5
Cerebrum 1.289.b.56
Brassica caulis 1.294.a.44
Coriandrum 1.294.b.50
Cancer fluuiialis 1.297.a.58
Cannabis semen 1.303.a.11
Siliqua 1.305.b.64
Faba 1.315.b.3
Fungi 1.320.a.30
Feniculum 1.321.a.66
Castanea 1.323.b.6
Pini granum. 1.323.b.46. & 326.b.36
Iuiuba 1.336.b.35
Lac acetosum 1.347.b.43
Lens 1.349.b.17
Nux 1.362.a.65
Oliua 1.370.a.7
Porrum 1.374.b.19
Renes 1.381.b.18
Lini semen 1.387.b.40
Digestionis bonæ retentio necessaria est quæ fit per villos 1.129.a.46
digestionis frigida complexio uehementius nocet quam calida 1.724.a.28
digestioni qualiter sicca, & humida complexio noceant 1.234.a.30
digestioni confert somnus. 1.724.a.65

DIGESTIONI CONFECTIO COMPOSITA.

Theriaca 2.317.a.38
Mithridatum 2.317.a.38
Confectio philosophorum. 2.317.a.38
Confectio Casaris 2.317.a.39
Alcanzi 2.317.a.39
Diakonitem muschatum. 2.317.a.40
Tryphera magna 2.317.a.40
Confectio de muscho 2.317.a.41
Sagzenea 2.317.a.41

Diacyminum 2.317.a.42
Electuarium de ambra. 2.317.a.42
Suffus Aristol. 2.317.a.42
Electuarium de granis viridibus. 2.317.a.43
Confectio de hiacyntho. 2.317.a.43
Electuarium 2.317.a.44
Citrum conditum 2.317.a.44
Digestionem omnino premittendam, & euacuationi secundum plurimum, & quare 2.26.b.46
digestionem debilitat aer calidior. 1.100.a.28
digestionem adiuuat somni inceptio super ventrem 1.181.b.55
digestionem corrumpit aqua calida. 1.116.a.61
digestionem prohibent animi accidentia fortia 1.175.a.12
digestionem cholera corrumpit. 1.697.b.47
digestionem melancholia prohibet, & eam corrumpit 1.697.b.50
digestionem corrumpit phlegma. 1.697.b.52
digestionem prohibet omne cibum natura faciens 1.725.a.33
ad digestionem quomodo se habeat cibus grauis 1.724.a.41
digestionem quandoque temperat potus aqua frigida 1.726.a.54
digestionem corrumpit, & destruit tristitia 1.726.b.18
digestionem bonam efficit gaudium. 1.726.b.19
digestionem ualde inuat piper. 1.727.a.47
digestionem cur plurimum adiuuet somnus super finistrum latus. 1.727.a.50
digestionem somnus omnis inuat. 1.727.a.49
digestionem valde inuat pueri amplexus 1.727.a.55
digestionem corrumpunt ventositates retenta in ventre 1.725.a.55

DIGESTIONEM adiuuat.

Acetum 1.277.a.55
Balsamum 1.279.b.38
Bulbus amarus 1.281.a.30
Melissa 1.282.a.64
Citri flos, & cortex, quomodo ponitur in cibarijs 1.284.a.42
Camadrys syrupus 1.292.a.57
Thymus, et syrupus eius. 1.330.b.67
Rosa nutrita cum melle. 1.381.a.59
Ruta 1.382.a.6
Raphanus post cibum 1.383.a.28
Squilla 1.385.b.27
Liseleos radix 1.393.b.53
in digestionem apostematis non fit dolor uehemens 2.88.b.22
in digestionem omni superfluitas aliqua. E 3 superest

INDEX

superest 1.170.a.62
ex digestionem, stomachi dispositionum signa 1.697.b.23
in digestionem cibi differentia 1.724.b.2
digestivum, & evacuativum secundum plurimum calidum 2.25.a.43
digestiva plusquam cetera naturales facultates calore egent 1.73.a.66
digestiva facultas humiditate eget 1.73.a.20
digestiva medicina 2.342.b.20
digestiva virtus hepatis debilitatur ex frigore 1.760.a.2
digestiva virtus cum quibus conservanda 1.712.b.56
digestiva virtus hepatis est in carne eius 1.750.b.41
digestive virtutis actio 1.72.b.11
digestive destructa signa 714.a.40
digestiva destructa curatio 1.714.a.54
digestiva virtutis hepatis debilitatis signa 1.761.a.16
digestiva virtutis hepatis debilitata penitus signa 1.761.a.20
digestiva hepatis vrina est magis significativa 1.760.a.36
digestiva hepatis debilitata curatio 1.761.b.17
digestivum minuunt vigilia 1.110.a.11
digestiva siccitate non eget, sed humiditate 1.73.a.67
non digestio humore, non moveas nisi in principio, apud statum vero non moveas aliquid, donec vincat natura & digerat, & si ipsa non movet move tu hora motus eius, & si ipse movet, aut movit, dimitte 2.27.a.20
DIGERENTIA MATERIAS
subtiles composita.
Loboc de alijs 2.295.b.19
digerere, bene est equare substantiam materiei, adeo quod facile expellatur 2.26.b.23
digerere qui non potest quantum ei sufficit comedendi numerum multiplicet, & quantitatem minuat 1.175.b.1
DIGERENTIA FACIENTIA
composita.
Diapipereon 2.288.a.1
Electuarium aleazgi 2.288.a.24
Electuarium aleazgi aliud 2.288.a.41
Electuarium anbra 2.288.a.61
Diacioniten 2.290.a.65
Diacioniten ex succo cidoniorum 2.290.b.51
Electuarium de granis viridibus 2.291.b.23
Electuarium de campbora 2.292.a.13

Electuarium de xyloloc 2.292.a.37
Electuarium de zinzibere 2.292.b.6
Electuarium de citro 2.292.b.25
Electuarium 2.292.b.60
Suffus Aristorelis 2.293.b.64
Kamiati 2.293.b.41
Acetum squilliticum 2.297.a.37
Syrupus acetosus squilliticus sol. 2.297.a.50
Confectio philosophorum 2.270.a.65
Caesaris confectio 2.272.b.28
Tryphera magna 2.272.b.43
Sagzene magna 2.275.b.7
Diaciminum 2.286.b.50
Diaciminum Gal. 2.286.b.60
Electuarium de myrto 2.287.b.9
Electuarium Salomonis 2.287.b.35
Conditum 2.298.a.14
Citrum conditum 2.306.b.63
Cidonia condita 2.301.b.25
Trochisci de seminibus 2.306.b.61
Medicamen 2.318.b.20
Hiera menison 2.328.b.65
Electuarium de carui 2.329.a.31
Electuarium de galanga 2.329.a.40
digiti sedis fractura, & curatio 2.198.a.42
digitorum anatome 1.45.b.57
digitorum ossa cur non plurima tribus 1.46.a.1
digitorum ossa cur non pauciora tribus 1.46.a.5
digitorum musculi 1.55.b.26
digitorum pedis moventium musculorum anatome 1.59.a.34
digitorum curtitas hepatis parvitatem significat 1.130.a.66
digitorum dislocationis signa 2.177.b.40
digitorum dislocationis cura 2.177.b.47
digitorum fractura & curatio 2.196.b.46
digitorum fissura 2.254.b.21
ex digitorum brevitate, & longitudine significatur parvitas, & magnitudo hepatis 1.752.a.33
digitis accidunt plurimum pruritus, & borbor ex scabie, quoniam sunt debiles 2.
digestionem roborat aer frigidus 1.100.a.29
dislocatio que 1.92.a.19
dislocatio quomodo fiat 2.149.a.1
dislocatio est egressio integro ossis ex loco suo, & situ suo 2.175.b.12
dislocatio pravior, que sit 2.173.b.67
dislocatio aut est singularis, aut composita cum ægitudine alio ex ulcere, & ulnere, & apostemate, &c. 2.174.b.7

dislocatio, & reditus, cum sape accidit membro indiget cauterio 2.175.a.1
dislocatio mandibule, nisi curetur, facit accidentia sana, & interficit in decima 2.175.a.47
dislocatio ossis parvi apud humerum 2.177.a.20
dislocatio cubiti quare sit difficilis 2.177.a.39
dislocatio cubiti ad posteriora est deterior 2.177.a.47
dislocatio cubiti plurima non accidit, nisi in facili inferiori, & est turpior, & sedior 2.177.a.48
dislocatio spondylium completa interficit proculdubio 2.178.a.10
dislocatio spondylium dorso, quibus instrumentis restituatur 2.178.a.55
dislocatio iuncturarum ossis cauda 2.179.a.34
dislocatio anche 2.179.a.50
dislocatio genu, & cura 2.180.b.51
dislocatio rotule genu 2.181.a.1
dislocatio iuncture tali apud calcaneum 2.181.a.13
dislocatio ossis pedis 2.181.a.55
dislocationis causa 1.123.b.88
dislocationis, & declinationis curatio 2.174.b.4
dislocatio cum est in membris proximis membris principalibus, & volumus curare eam, tunc fortasse perducit illud ad spasmodum maximum 2.174.b.17
dislocationis simplicis regimen 2.174.b.49
dislocationis rectificatione abhorretur, & membro obviunt panni calidi, quia calefactione addunt in apostemate 2.174.b.57
dislocationis iuncturarum facilitas significat facilitatem etiam reductionis, & converso 2.173.a.35
dislocationis signa 2.174.b.49
dislocationis reductionem iussit Hip. dari vsque ad tertium, & quartum, nisi in diebus exceptis 2.174.a.61
dislocationis adiutorij signa 2.176.a.30
dislocationis adiutorij cura 2.176.a.53
dislocationis ossis parvi apud humerum cura 2.177.b.16
dislocationis cubiti cura 2.177.a.59
dislocationis digitorum signa 2.177.b.40
dislocationis digitorum cura 2.177.b.48
dislocationis spondylium cura 2.178.a.55
dislocationis anche signa 2.179.b.2
dislocationis anche cura 2.179.b.38
dislocationis iuncturarum qui parati sunt 2.175.b.28
dislocationem cubiti significat gibbositas eius in latere 2.177.a.46
de dislocatione iuncturarum, vide iuncturarum dislocationes 2.177.b.48
de dislocatione mandibule, & eius cura 2.175.a.28
de dislocatione, et restitutione 2.173.b.8

INDEX

- de dislocatione furculæ 2.175.b.15
de dislocatione humeri 2.175.b.52
de dislocatione, & separatione spondylii. 2.178.a.10
de dislocatione spatula 2.177.a.10
de dislocatione iuncturae rasetæ. 2.177.b.25
dislocationum curandarum curatio. 2.400.b.50
dislocata mandibula quomodo reducatur 2.175.a.55
dispositio aliquando hydrops inducit. 1.780.a.67
- DISPNOEAE CONFERT.**
Fenugracum 1.316.b.23
- DISPNOEAE CONFERENTIA COMPOSITA.**
Trochisci de rosæ Asclepiadis. 2.303.a.59
dispositio est perfectio potentia respectiva 2.335.b.2
dispositio prima quæ sit, & quæ secunda. 2.340.a.20
dispositio prima est in elementis, secunda in mixtis 2.340.a.45
dispositio secunda non est virtus neque rei forma 2.340.a.48
dispositiones humani corporis sunt tres. 1.90.a.63
dispositiones humani corporis non esse tres, sanitatem, morbum, & neutrum statum 1.6.b.40
dispositiones diuersæ conualescentium. 2.102.a.12
dispositiones partium omnium quomodo cognoscantur 1.130.a.16
disruptio quid 2.152.a.66
disruptio & punctura quomodo differunt 2.152.b.1
disruptio indiget regimine vulneris, &c. 2.152.b.16
disruptio cum peruenit ad carnem apostematam locum eius & accidit pulsatio ei 2.152.b.13
dissolutiva medicina 2.341.b.38
dissolutiva medicamenta quibus cordis affectibus obstant 2.344.a.38
dissolutiuus, quæ medicamenta permiscenda 2.344.a.50
diuina manatio fit sine auaritia, & diminutione 2.334.a.29
diuine esse manationis, res in actum a potentia deducere 2.340.a.42
diuretica, quæ 7.890.b.5
diuretica medicina 2.333.a.39
diuretica danda in hepatis oppilatione, parte gibbosa 1.769.a.45
diuretica fortia quæ 1.764.a.45
diuretica composita quæ 1.764.a.50
diuretica in ascite conuenientia, quæ. 1.787.b.3
diuretica, omnia conferunt hydropis. 1.790.b.18
- diuretica propria in icteritia. 1.795.b.1
diuretica non esse danda in renum apostemate ante maturationem. 1.868.b.44
diuretica renum vlcera medicinis commiscenda 1.872.a.66
diuretica medicina cordi profunt, & obstant, & quomodo 2.343.b.28
diuretica medicine 1.756.b.59
diuretica medicina quæ. 1.771.a.67
de diureticis fortibus danda sunt pinguis iura, ut ius gallinae pinguis. 1.777.a.44
dolere quid 1.125.b.65
dolere non est nisi contrariæ rei contrarietatem sentire 1.125.b.1
dolor vehemens quandoque causa est apostematis 1.77.b.15
dolor vehemens est causa malitiæ apostematum 2.87.b.11
dolor uehemens non fit cum digestionem apostematis 2.88.b.22
dolor capitis in septimo aliquando facit fluxum sanguinis narium. 2.89.b.39
dolor capitis perseverans usque ad viginti simum raro resoluitur cum fluxu sanguinis narium 2.89.b.43
dolor capitis plurimum incipit a principio egreditur, & fit fortis in quarto & quinto, deinde eradicatur in septimo 2.89.b.45
dolor capitis plurimum accidit in tertiana 2.89.b.58
dolor uehemens cum est in aliquo membro, & sedatur subito absque causa, tunc illud est malum 2.92.b.64
dolor capitis in febribus acutis quomodo indicetur, ex urina nigra. 2.97.b.34
dolor uehemens fit in membro sensibili cum est in eo phlegmon. 2.109.a.26
dolor aliquando facit declinare materiam ad membrum phlegmonis. 2.109.a.40
dolor accidit in resolutione vehementi. 2.111.a.9
dolor phlegmonis fit propter tensionem, & est maior dolore erysipela. 2.112.a.43
dolor est sensibilitas rei contrariæ. 1.125.b.53
dolor in fortibus sonis cur fiat. 1.126.b.9
dolor essentialiter provenit ex complexione mutatione, licet cum ea continui separatio contingat 1.126.b.18
dolor & pulsatio fiunt uehementiores in apostematibus a multiplicatione sanguinis super cholericum. 2.112.a.32
dolor caliditatem commouet & fortior fit dolor 1.126.b.38
dolor grauius quid significet. 1.131.b.43
- dolor extensus quid significet. 1.131.b.45
dolor mordicatus quid significet. 1.131.b.46
dolor membri sedandus antea quam reuellamus 1.196.b.33
dolor attrahit 1.203.b.42
dolor omnis, qui fortior est cur interficiat 1.239.a.50
dolor cur inducat syncopim. 1.680.a.34
dolor extensus significat uentositatem. 1.697.b.61
dolor grauius significat repletionem. 1.697.b.62
dolor mordicatus significat humorem acetosum, aut acutum, aut ponticum, aut amarum 1.697.b.62
doloris stomachi causa 1.711.a.8
dolor stomachi quandoque facit accidere syncopim 1.711.a.56
dolor quilibet quam affectionem significet 1.751.b.48
dolor uehemens a quo fiat 1.765.b.57
dolor fortior impeditur a debiliore. 1.836.a.20
dolor resoluit superfluitates. 1.826.a.23
dolor corrumpit humores quandoque & adurit 1.836.b.25
dolor urinam rubificat 1.836.b.36
dolor quandoque associatur in vlcerebus resicis, cui est commotio omni hora, & cut parturientis 1.871.b.27
doloris motus si timetur ex vini potu, non detur vinum in potu 2.13.a.46
doloris capitis signa in crisi. 2.89.b.33
doloris apostematum sedationi non conuenit aqua calida, & olea, & emplastrum mollificantia 2.111.a.11
doloris causa 1.125.b.51
doloris causa omnes duobus generibus comprehenduntur. 1.125.b.55
doloris causa essentialis Galeni sententia non est nisi solutio continuitatis. 1.126.a.52
doloris causa est mutatio complexionis subito 1.126.b.38
doloris pruritini causa 1.127.a.30
doloris asperitini causa 1.127.a.31
doloris pungitini causa 1.127.a.32
doloris extensui causa 1.127.a.46
doloris compressui causa 1.127.a.49
doloris corrosui causa 1.127.a.53
doloris frangitini causa 1.127.a.58
doloris laxatini causa 1.127.a.61
doloris perforatini causa. 1.127.b.65
doloris acualis causa 1.127.b.3
doloris stupefactiui causa. 1.127.b.5
doloris pulsatiui causa 1.127.b.9
doloris fatigatiui causa 1.127.b.34
doloris mordicatiui causa 1.123.b.4
doloris effectus 1.128.a.12
doloris significationes in duobus comprehenduntur generibus. 1.131.b.36

INDEX

Doloris sedandi causa una est somnus.

1.234.a.4

doloris causa quæ. 1.233.a.38.1.233.

b.16

doloris sedatio in quo consistat. 1.233.

a.45

doloris sedationem triplici modo fieri. 1.

233.a.53

in doloris sedatione quando stupefacien-

tibus utendum, & quando non. 1.

233.b.32

Doloris vehementiam sedat, occupari in

eo, quod gaudium efficit. 1.234.a.

55

doloris dentium curatio per stupefacien-

tia 1.600.a.33

doloris stomachi a ventositate signa. 1.

711.b.59

doloris capitis signa 1.749.b.21

doloris hepatis causa 1.764.b.44

doloris hepatis signa 1.766.a.12

doloris hepatis curatio 1.766.a.33

doloris multitudo attrahit. 1.855.a.

12

doloris ex hæmorrhoidarum incisione cu-

ratio 1.857.a.47

doloris sedatio a medicina in lapide. 1.

878.a.15. & 879.a.60

doloris calcanei causa 1.982.b.1

doloris calcanei curatio 1.981.b.3

dolori a ventositate febris superueniens

solvitur ipsum 2.765.b.60

dolori a lapide quibus modis conferat

theriaca 1.379.b.32

DOLORI NOMINATO

corona confert.

Hierabustus 2.286.a.51

Dolorem nervorum ex vulnere sedat o-

leum calidum 2.168.a.43

dolorem non facit inæqualis intemperies

1.125.b.67

dolorem non omnis intemperies inæqua-

lis facit 1.126.a.39

dolorem facit calidum & frigidum ef-

fentialiter, siccum vero accidentaliter

1.126.a.40

dolorem humidum nullo modo facit. 1.

126.a.41

dolorem facit frigus constringendo. 1.

126.b.25

dolorem facit siccum accidentaliter. 1.

126.a.42

dolorem siccitas facit per accidens, scilicet

et soluendo continuum. 1.126.a.

48

dolorem calidum non facit nisi soluendo

continuum 1.126.a.55

dolorem visus efficit nigrum, & cur. 1.

126.b.1

dolorem visus quomodo album faciat. 1.

126.b.3

dolorem gustus amarum, salsum, &

acidum quomodo facit. 1.126.b.4

dolorem fieri non semper ex solutione con-

tinui 1.126.b.23

dolorem sedans certum quod sit. 1.128.

a.2

dolorem sedantes causa 1.127.b.63

dolorem facit motus, et quomodo. 1.128

a.66

dolorem faciunt humores mali, & quo-

modo 1.128.b.12

dolorem faciunt status, & quomodo. 1.

128.b.26

dolorem sedandum primo, quum dolo-

ri coniungitur morbus. 1.197.a.57

dolorem ventosum sedant efficaciter ven-

tosæ cum igne 1.234.a.42

dolorem sedant stupefacientia destruen-

do sensum membri 1.233.a.56

dolorem sedantia que 1.233.a.63

dolorem sedat, mollior longo tempore in

cedere 1.234.a.47

dolorem omnem altum, aut infimum va-

poratio resoluit, quum non est prohibi-

rio ex repletionem, quam attrahat vapo-

ratio 1.665.a.8

dolorem stomachi aliquibus accideret,

quum comedunt, nisi sedatur post di-

gestionem 1.711.a.16

ob dolorem stomachi a ventositate sedā-

dum ventosa qualiter apponenda. 1.

712.a.30

dolore mirabiliter sedant ventosæ. 1.712

a.44

dolorem esse a ventositate signum. 1.

765.b.58

dolorem sedat nempbar. 1.858.b.34

dolorem in renibus multoties facit incur-

vere stricture lumbalis. 1.864.a.40

DOLOREM SEDANTIA

composita stupefacientia.

Confessio albumiseli 2.277.a.45

Athanasia magna 2.277.b.21

Philonium romanum. 2.277.b.26. &

278.a.62

Syrupus de agresta 2.298.b.23

in dolore iuncturarum materia est in car-

ne 2.172.a.50

de dolore iuncturarum. Vide iunctura-

rum dolorem

de dolore dorsi. Vide Dorsi dolorem

de dolore ilij. Vide ilij dolorem

in dolore stupefacientibus quando vi-

oportet, non transcendendum papaver

album 1.197.a.61

in dolore a lapide qualiter agendum. 1.

879.b.15

in dolore renali qualiter agendum. 1.

879.b.15

in dolore renum que observanda. 1.

886.b.6

dolores subito accidentes in quibusdam

locis in agitudine longa exituram si-

gnificant 2.87.a.19

dolores sedant humectantia, & mollifi-

cantia 2.110.b.1

dolores complexionem permutant. 1.

129.b.3

dolores spiritum resoluunt. 1.129.

b.13

dolores extendentes ventositates signifi-

cant 1.138.a.37

dolores vehementissimi accidunt ex vul-

neribus in nervis propter vehement-

iam sensus eorum, & continuitatem

suam cum cerebro 2.168.a.18

dolores ventosi fortes, & ad medicamentum

sunt faciles 1.234.a.15

dolores sedari uena sectione larga. 1.356

a.42

dolores pravi a ventositate ex hepatis op-

pilatione 1.762.b.38

dolores articularum, & similia incidentia

te colica, non apparent cribus de cau-

sis 1.836.a.17

dolores sunt maiores in abortu, quam par-

tu 1.934.a.13

dolorum signa in crisiibus. 2.92.b.60

dolorum genera quindecim. 1.127.

a.24

dolorum hypochondriorum cause. 1.791.

b.15

DOLOREM SEDATIVA.

Anisum 1.259.b.13

Abstinibum 1.261.a.12

Assarium 1.261.a.51

Anatis pinguedo 1.260.b.37

Apium 1.270.b.16

Anethum 1.275.a.55

Oleum aneti 1.275.a.17

Buryrum 1.284.a.65

Caulis 1.294.a.19

Enula 1.312.b.50

Inquiamum 1.331.a.48

Ladanum 1.343.b.25

Lac 1.348.a.16

Oleum de lilio 1.348.b.12

Aselilorum 1.352.a.16

Mumia 1.357.a.54

Nux muschata, quando in oleis ponitur

1.362.b.32

Opium 1.364.b.18

Ovi albumen 1.366.b.49

Oleum chamæmelinum. 1.368.b.23

Oleum de ruta, & Laurinum. 1.368.

b.30

Pfyllium cum aceto. 1.372.b.10

Piper 1.377.a.6

Squinanthum 1.386.a.14

Lini semen 1.387.b.20

Siseloos 1.381.b.39

doloribus apostematum convenientia

medicamenta in principio. 2.111.a.

14

in doloribus fortibus sanguinem asse-

ad syncopim ducendum. 1.222.b.65

in doloribus quomodo multoties accidat

error 1.233.b.5

doloribus vincentibus plus conferre pule-

boromia 1.665.a.11

doloribus ventositas maximum asserere in-

uamentum 1.605.a.27

in doloribus moriuntur iuvenes plus-

quæ decrepiti propter uehementiam sen-

INDEX

- sum eorum 1.657.a.14
ex doloribus Stomachi dispositionum si-
gna 1.697.b.59
Doloribus renum conueniens medicame-
tum 1.774.a.17
Doloribus Splenis medicamentum conue-
niens 1.774.a.18
- DOLORIBVS FRIGIDIS**
conferentia composita.
- Confectio Hermetis 2.176.b.5
Epythima Filodesfis 2.319.b.58
- DOLORIBVS EX HY-**
more crudo, &c. conferentia
composita.
- Pilula fetida al Kindi 2.398.a.38
Pilula de dende 2.309.b.30
Oleum 2.313.a.27
Caputpurgium 2.318.b.50
- DOLORIBVS FRIGIDIS**
conferentia composita.
- Oleum 2.312.b.40
Oleum de euphorbio Auic. 2.313.
b.16
Caputpurgium 2.318.b.50
- DOLORIBVS SVTRA**
hypochondria conferentia
composita.
- Diabirundinis 2.278.b.56
- DOLORIBVS CALIDIS**
conferentia composita.
- Syrupus de agrestia 2.298.b.23
Doloribus nonius uelociter eijcit cibum
1.739.b.55
Dolorosam egestionem faciunt acetosa
1.832.a.6
Dolorosam egestionem faciunt amara 1.
832.a.6
Dolorosam egestionem faciunt acuta 1.
832.a.6
Dolorosam egestionem faciunt salsa 1.
832.a.6
- Domorum temperies 2.380.a.18
donum Dei confec. 2.282.a.34
dormientis anhelitus qualis 1.630.a.20
dormiendi post cibum ordo 1.175.a.37
dormiendi ordo post cibum 1.175.a.37
in dormiendo quid obseruandum 1.175.
a.37
- Doronici est calidus, & siccus in tertio
1.307.b.64
Doronici facultates 2.346.a.22
doronici immata facultate laxificat 2.
339.b.16
doronico quid substituendum 1.308.
a.7
dorsum cur ex multis ossibus 1.39.
a.61
- dorsum figuram habet circularem 1.42.
b.66
dorsi anatome 1.39.a.29. & 1.42.
b.64
dorsi usus quattuor 1.39.a.29
dorsi nervorum anatome 1.64.a.12
dorsi spondyles duodecim 1.41.b.60
dorsi basis sunt spondyles lumborum cu
osse sacro 1.42.b.17
dorsi musculorum anatome 1.56.b.16
dorsi dolores autumno cur quandoque ac-
cidant 1.100.b.21
dorsi uena pulsatis 1.691.a.43
dorsi dolores quandoque sedat impregna-
tio 1.928.b.54
dorsi doloris cause 1.968.a.26
dorsi dolor quandoque est ex signis crisis
1.968.a.42
dorsi doloris signa 1.968.a.66
dorsi dolores qui indigeant incuruatione
1.968.b.16
dorsi dolores qui indigeant erectione 1.
968.b.19
dorsi doloris aut ex dorso, aut ex uentre
signa 1.968.b.30
dorsi doloris curatio 1.968.b.30
dorsi in dolore oleo de lilio inest proprie-
tas mirabilis 1.969.a.12
- DORSI DOLORI CON-**
ferunt.
- Cicer 1.291.a.26
Adeps asini syluestris cum oleo costi
no 1.294.a.33
Pini granum 1.323.b.55
Maotana 1.357.a.26
Nux indica 1.362.b.66
Oleander 1.368.a.44
Spinachia 1.387.b.4
Asparagus 1.389.a.10
Sisileos 1.393.b.45
- DORSI DOLORIBVS**
conferentia composita.
- Confectio philosophorum 2.370.
a.15
Alkelkelengi magnum 2.280.b.12
Confectio imperialis 2.282.b.38
Hiera archigenis 2.284.b.14
Scoria decocta 2.289.b.67
Electuarium indum 2.291.a.23
Electuarium musuachoiem 2.291.
b.6
Bancie condite 2.301.b.63
Pilula fetida maiores 2.308.a.21
Pilula de dende 2.309.a.30
Pilula de euphorbio 2.310.a.19
Pilula de opoponaco 2.310.b.12
Oleum de hase 2.311.b.8
Oleum 2.213.a.26
Oleum Alkelkengi 2.313.a.46
Oleum de euphorbio Auic. 2.313.
a.46
Hiera Archigenis 2.318.a.34
Pilula inuamenti 2.318.a.34
Pilula de dende 2.318.a.35
Oleum Kemiffed 2.308.a.35

- Oleum chechelengi 2.318.a.35
Oleum de euphorbio 2.318.a.36
Pilula de capsia 2.318.a.36
Pilula de chechelengi 2.318.a.37
Electuarium indum 2.318.a.37
Confectio de scoria 2.318.a.38
Nuxes condite 2.318.a.38
Clysterizatio 2.318.a.39

E DORSO HUMORES

- grossos extrahentia composita.
- Pilula fetida minores 2.308.a.34
dorycnij ideo est vna vulpis stupefactiue
nocumenta, & cura 2.207.a.52
de dosibus, uide de ponderibus 2.333.
a.57
de dracone 2.219.b.30
draconis marini morsus curatur inquan-
tum est ulcus tantum, non inquantu
est uenenum 2.214.b.62
draconis morsus accidit dolor parius, de
inde inflammat 2.219.b.49
draconis marini morsus cura 2.220.a.3

DRACONIS MARINI

- morsui confert.
- Ozimum fluuiiale 1.283.b.38
Cernua flanni 1.384.b.54
draconi sunt duo oculi magni, & sub ma-
dibula inferiore est eminentia sicut
mentum 2.219.b.35
dracones de Nubia in regionem Asiae
sunt usque ad 4. cubitos 2.219.b.39
dracones interficientes quales sunt 2.
215.a.31
dracones multiplicantur in partibus Nubie
2.219.b.38
dracones fndi sunt maiores 2.219.b.40
dracones habent facies citrinas, & ni-
gras, & ora uehementis amplitudi-
nis 2.219.b.42
dracones in omni mandibula habent tres
dentes 2.219.b.45
draconum minor specierum est 5. cubito-
rum, magni uero sunt 30. cubitorum
& supra 2.219.b.31
draconum supercilia cooperiunt oculos
eorum, & super colla eorum sunt squa-
me 2.219.b.44
draconum genere est albedimmon persin
2.219.b.58
draconum dentes sunt uehementes 2.
219.b.62
draconum genere continetur, Harem car-
men, secundum aliquos Arabes sapien-
tes 2.220.a.12
draconum deteriores sunt masculi, femi-
nae uero sunt incolumiores 2.216.
b.64
Dracunculus. uide de Vena medeni.
dragantibus est frigidum ad siccitatem
declinans 1.310.a.10
dragantibus aqua epota, que nocumenta in-
ferat, & cura 2.202.a.39
dubellati hepatis cause 1.769.b.26
dubellati

I N D E X

Dubellati hepatis eruptio per qua loca
fiat 1.769.b.37
dubellati in qua parte hepatis fiat 1.
769.b.42
dubellati in profundo hepatis signum
1.769.b.46
dubellati in hepatis superficie signum
1.769.b.47
duritiei splenis curatio 1.802.b.45
dubellati vesicæ signa 1.881.b.18
dubellati vesicæ curatio 1.884.a.17
dubellati matricis curatio 1.955.a.16
de dubellati renum .vide Renum colle-
ctionem.

DVBELLET INTERIO- ribus confert.

Medicamen 2.326.b.38

DVBELLATI CONFE- rentia composita.

Alchelchelengi magnum 2.280.b.6
dulce facit oppilationes 1.770.a.36
dulce nutritis corrumpere sanguinem ali
quando 1.178.a.47
dulcem saporem eligit appetitus sanus 1.
698.a.14
dulcedo in ore preter solitum sanguinis re
dundantis est signum 1.137.a.63
dulcedo et aromaticitas nature maxime
delectabilia 2.339.b.40
dulcia trahuntur ante coctionem 1.178.
a.48
dulcia oppilationes faciunt velociter 1.
176.b.56
dulcia cui obstant; acetosa sumenda sunt
1.178.a.5
dulcia generant pruritus, & bothor 2.
250.a.46
dulcia corpus maxime alunt 2.339.
b.52
dulcia sua natura non obstruere, sed ab-
stergere 2.274.b.66
dulcia hepati conueniunt 1.756.a.25
dulcia oppilationi prompta sunt 1.756.
a.27
dulcia in hepatis apostemate vitanda 1.
756.a.50
dulcia facile conuertuntur ad choleram
1.750.a.32
dulcia que sint nocibilia 1.756.a.34
duritiem offium mollificantia 2.187.
a.67
duritiem iuncturarum sentientia 2.188.
a.17

DVRITIEBVS CON- fert.

Castanea cum adipē hœdi, & porci sa-
lita 1.323.b.15
Orobis 1.333.a.13
Ireos 1.334.b.13
Lutum 1.341.b.33
Lacticiij radix cum aceto 1.343.

a.30
Storax 1.344.a.18
Lupinus 1.350.a.40
Medulla vitulorum, & cerui 1.360.
a.29
Opopanacum 1.367.b.37
Oleum de lilio 1.368.b.46
Pentaphyllon 1.375.a.58
Squinanthum 1.388.a.42

DVRITIEM LENIEN- tia composita.

Oleum de mastice 2.311.a.41
Oleum de croco 2.313.a.66
Unguentum diaquilon 2.314.a.47
Emplastrum Andromachi 2.314.
b.62
Unguentum 2.315.a.30

AD DVRITIES INTRIN- secas valet.

Theriaca magna 2.266.a.3
Mythridatum 2.278.b.56
duodenum intestinum 1.807.a.28
duodenum intestinum cur sic dictum 1.
807.b.47
Dysenteria autumnō quando multiplica-
tur 1.102.a.36
in Dysenteria cortices, excreti quid signi-
ficent 1.131.b.12
dysenteria vide intestinum ulcera, &
excoriationem.
dysenteriam hepaticam ducit vinum no-
num 1.180.a.34
dysenteriam portendit egestio in ano adu-
sionem faciens 1.162.b.22
dysenteriam qualiter uno die quidam sa-
naret 1.825.a.54

DYSENTERIAE CON- ferunt.

Acacia 1.261.a.24
Amirberis 1.262.b.40
Agallochus cum aqua 1.263.a.53
Bitumen iudaicum, quando fit clyste-
re ex eo cum aqua hordei 1.285.
b.25
Cydonium 1.299.a.7
Cornu cerui adustum ablutum 1.
304.a.29
Faba 1.315.b.8
Vinum in quo extinguitur ferrum 1.
317.a.18
Aqua cineris lignifici 1.323.a.17
Glans 1.323.b.26
Gallus cum medicinis stypticis 1.
325.b.13
Sanguis leporis frixus 1.338.b.18
Lycium 1.339.b.50
Mallix 1.354.b.22
Morum salitum, & exiccatum 1.
361.b.47
Opium 1.366.b.16
Oua cocta in aceto 1.367.a.30

Olibanum 1.376.b.39
Pssyllium frixum in oleo rosato inuolu-
tum 1.372.b.23
Portulaca 1.372.b.37
Poma assata 1.379.a.23
Papaueris decoctio 1.379.b.50
Reubarbarum 1.384.a.31
Sanguis draconis 1.388.a.34
Sanguis capra cum melle 1.388.
b.53

Sal 1.362.b.39
Sumach 1.395.b.31
Vitis foliorum succus 1.409.b.49
Xyloaloes 1.411.b.1

DYSENTERIAE CON- ferentia composita.

Trochisci diasacramenton 2.317.
b.25
Trochisci de lacca 2.317.b.25

ADDYSENTERIAM conferentia composita.

Theriaca magna 2.266.b.36
Mythridatum 2.268.b.22
Aethanassa magna 2.277.b.11
Philonium 2.278.b.25
Kaimati 2.294.a.59
Confectio ex hepate adib 2.329.
b.15
Clystere proprium 2.330.a.65

E

EBENVS quæ melior
mo 1. pag. 310. b.41
Ebenus est calida, & sicca in
secundo 1.310.b.46
Ebrinus cito non fit, qui cere-
bro est forti 1.179.b.66
Ebrum facit velocius vinum mistum
quam merum 1.180.a.50
Ebrum fieri semel aut bis in mense quid
conferat 1.180.a.65
Ebriosi intellectus cur ad sua munia sit
impotentior 2.336.b.20
Ebrietatis frequentis noxa 1.180.a.58
Ebrietatis velocitas qua de causa 1.180.
b.34

EBRIETATI CONFE- runt.

Absinthium 1.260.a.60
Amygdala amara 1.271.b.41
Caudis decoctio, & eius semē 1.294.
a.32
Cydonium 1.298.b.60
Granati vinum, & rob eius 1.322.
b.54
Lactuca 1.359.a.29
Ebrietatem prohibentia 1.180.b.32
Ebrietatem facientia 1.180.b.45
Ebrietatem, præter semel in mense, em-
per vitandam 2.392.b.10
Ebrietas

I N D E X

Ebrietas excitat appetitum 1. 715.
b. 25

E B R I E T A T E M F A - ciunt.

Amomum 1. 269. b. 27
Palma 1. 281. b. 3
Crocus 1. 290. a. 18
Cyclamen vino commixtum 1. 320.
b. 50
Galia in uino data 1. 354. b. 29
Mandragora in uino 1. 335. b. 42
Egestio actio ex uoluntaria & naturali co-
posita 1. 130. b. 28
Egestio fetida similis egestioni puerorū,
& infantium est mala 2. 96. a. 51
Egestio cholericā in declinatione est bo-
na 2. 96. a. 54
Egestio cholericā mala quando 2. 96.
a. 56
Egestio, cum habet quid simile corticibus
lupinorum, est signum mortale 2. 96.
b. 6
Egestio humida viscosa quid significet 1.
561. a. 6
Egestio ventosa quid significet 1. 161.
a. 14
Egestio humida quid significet 1. 161.
a. 1
Egestio secca quid significet 1. 161. a. 16
Egestio humida secca admixta quid signi-
ficet 1. 161. a. 21
Egestio ex colore etiam sui dignoscitur 1.
161. a. 31
Egestio sanorum quandoque habet uirus
& saniem & est laudabilis 1. 161.
a. 40
Egestio ignea quid significet 1. 161. a. 45
Egestio melancholici humoris puri mor-
tem significat secundum plurimum 1.
161. a. 60
Egestio chymi nigri multoties confortet
1. 161. a. 63
Egestio uiridis caloris innati extinctionē
significat 1. 161. a. 66
Egestio fusca caloris innati extinctionem
significat 1. 161. a. 66
Egestio cognoscitur plerumque ex sui for-
ma 1. 161. a. 68
Egestio flatuosa quid significet 1. 161.
b. 2
Egestio uacina stercorei similis uentostia-
tem significat 1. 161. b. 2
Egestio cognoscitur etiam ex hora sui 1.
161. b. 3
Egestio citius aut tardius descendens quid
significet 1. 161. b. 4
Egestio melior quā 1. 161. b. 12
Egestio in ano aduersionem faciens dysen-
teriam portendit 1. 191. b. 23
Egestio in febribus pestilentialibus qua-
lis 1. 754. a. 14
Egestio similis aquae carnis quam hepatis
dispositionem indicet 1. 760. a. 36
Egestio est magis significatiua attrahens
hepatis 1. 760. b. 38

egestio cur chylosa in hepatis oppilatione
1. 762. b. 48

egestio in hepatis oppilatione cur multa
1. 762. b. 50

egestio cur sit subtilis in hepatis oppila-
tione 1. 763. b. 45

egestio qualis magnum hepatis apostema
significet 1. 768. b. 1

egestio sanguinolenta quandoque sit cum
hydropisi, quae non absconditur, neque
sanatur 1. 811. b. 29

egestio plurima est cibi plurimi humidi,
super quem bibitur 1. 850. b. 44

egestio pauca est cibi pauci siccī, super
quem non bibitur 1. 850. b. 45

egestio minoratur, quando cholera magni
fice expellitur ad hepar 1. 850. b. 46

egestio multiplicatur, quando cholera nō
expellitur ad hepar 1. 850. b. 47

egestio cuius multiplicatur, urina illius
minoratur 1. 896. b. 55

egestio cuius siccatur, multiplicatur uri-
na 1. 896. b. 57

egestionis iudicia, & signa 2. 96. a. 33

egestionis diuersitas in duabus dispositio-
nibus est laudabilis, in alijs non 2.
96. a. 42

egestionis significatio ex sui quantitate
plerumque desumitur 1. 160. b. 57

egestionis multa causa humorum est mul-
titudo 1. 160. b. 61

egestionis augmentum est propter humo-
rum multitudinem 1. 160. b. 61

egestionis pauca causa 1. 160. b. 62

egestionis significatio ex essentia sui etiā
desumitur 1. 160. b. 66

egestionis colores varij quid significent 1.
161. a. 52. & deinceps

egestionis colores extranei & diuersi ma-
li sunt 1. 161. b. 13

egestionis equalitas & lenitas non omnis
est laudabilis 1. 161. b. 31

egestionis fetorem aufert urinum aroma-
ticum 2. 255. b. 23

de egestionis odore horribili 2. 254.
b. 44

egestionis tarda & velocis causa 1. 850.
b. 20

egestionis carnositatis ex hepate signa
1. 754. a. 7

E G E S T I O N I S D I F F I - cultati conferentia com- posita.

Unguentum de calcadis 2. 314. a. 32

Unguentum ex pulpa coloq. 2. 315.
b. 7

egestionem materiae egrediuntur, si oppi-
latio fuerit in latere gibboso hepatis
1. 762. b. 44

egestionem mordacitatem faciunt acuta
1. 832. a. 7

egestionem mordacitatem faciunt amara
1. 832. a. 7

egestionem mordacitatem faciunt salsa
1. 832. a. 7

egestiones & urinae in stomachi morbis
attendende 1. 307. a. 29

egestionum significationes 1. 160. b. 57.
& deinceps

elaterium quomodo colligatur 1. 304.
a. 21

elaterium quod bonum 1. 304. a. 27

electrum est aequale ad caliditatem decli-
nans paucam 1. 332. b. 25

electrum calidum est parumper, siccum
in secundo 1. 336. b. 66

Electuarium ad subtilis 2. 287. a. 58

Electuarium de calamentis fluuiali Gal.
2. 287. b. 1

Electuarium de myrto, & eius iuuamen-
ta 2. 287. b. 7

Electuarium sicut alcanzi 2. 287. b. 21

Electuarium alcanzi 2. 288. a. 24

Electuarium Almuragachil relatum Sa-
lomon 2. 287. b. 36

Electuarium diacyminum aliud 2. 287.
b. 61

Electuarium alsendedicon 2. 288. a. 13

Electuarium alchebim, seu ambra 2. 288.
a. 61

Electuarium alscehereben 2. 288. b. 19

Electuarium diaphenicon 2. 288. b. 35

Electuarium diaphenicon aliud 2. 288.
b. 49

Electuarium diaphenicon aliud 2. 288.
b. 58

Electuarium cabrosius muschatum 2.
289. a. 4

Electuarium de thure 2. 289. a. 27

Electuarium alraisasar 2. 289. a. 34

Electuarium episcopi 2. 289. a. 43

Electuarium anacardinum Salomonis 2.
289. b. 8

Electuarium alsangius 2. 289. b. 24

Electuarium aliud sangius cum muscho
2. 289. b. 40

Electuarium aliud sangius 2. 289. b. 56

Electuarium diacytoniten retinens natu-
ram 2. 290. a. 66

Electuarium diacytoniten solutiuum 2.
290. b. 29

Electuarium diacytoniten cum succo cy-
don 2. 290. b. 51

Electuarium aliud diacytoniten ad appe-
titum 2. 291. a. 16

Electuarium indum 2. 291. a. 27

Electuarium regum, & eius iuuamenta
2. 291. a. 37

Electuarij regum descriptio, & dosi 2.
291. a. 50

Electuarium musuachoen 2. 291. b. 6

Electuarium de sisamo 2. 291. b. 16

Electuarium de granis uiridibus 2. 291.
b. 23

Electuarium de aniden 2. 291. b. 39

Electuarium de camphora 2. 292. a. 1

Electuarium de camphora fortius primo
2. 292. a. 25

Electuarium de xyloaloe 2. 292. a. 38

Electuarium de cinnamomo 2. 292.
a. 51

Electuarium indi ad colicā 2. 292. a. 62

Ele-

INDEX

Electuarium de zingibere, & eius iu-
menta 2.292.b.6
Electuarium de muscho 2.292.b.15
Electuarium de citro ad vřtositates &c.
2.292.b.25
Electuarium Casaris ad colicam 2.292.
b.34
Electuarium de sinco 2.292.b.43
Electuarium ad pulsum cordis &c. 2.
262.b.60
electuarium Auic. 2.293.a.1
electuarium de xyloaloe Auic. 2.293.
a.27
electuarium de carni ad dolores stom. 2.
329.a.29
electuarium de galanga 2.329.a.38
electuarium ad fluxum ventris 2.330.
b.26
electuarium indum ad coitum 2.332.
a.44
electuarium aliud regale ad coitum 2.
332.a.55
electuarij dyacimini iuamenta 2.286.
b.46
electuarij dyacimini descriptio 2.286.
b.53
electuarij de myrto descriptio, & dosi
2.287.b.10
electuarij Alcanzi alia descriptio 2.
288.a.42
electuarij diacyroniten solutini alia des-
criptio 2.290.b.44
electuarij de aniuden alia descriptio 2.
291.b.39
electuarij de campbora alia descriptio 2.
292.a.13
electuarij de zingibere descriptio 2.292.
b.9
electuarij de papauere descriptio 1.640.
b.35
electuarij de margaritis descriptio 1.932.
a.60
elementum quid sit 1.9.a.55
elementum si vñum eset animalia mor-
bia non posse corrumpi 2.377.a.32
elementum ponitur in vltimo simplicis
complexionis 2.377.a.49
elementa cur vitā non sunt susceptibilia
2.335.a.14
elementa esse res naturales, & quot sint
numero 2.377.a.23
in elementa corpora quā corrumpuntur
redire 2.377.a.28
elementa in corpore inēqualiter inesse
licet vñum predominetur 2.377.
b.16
elementa & humores sunt subiectum sa-
nitatis longinquum 1.7.b.44
elementa esse, affirmare non est medici
1.8.b.4
elementa an sint, quot sint, quomodo sint,
& quē sint, credere debet medicus 1.
8.b.12
elementa duo grania plus iuuant ad men-
struorum generationem & eorum quie-
tem 1.9.b.52
elementa duo leuia plus iuuant ad gene-

rationem spirituum, & eorum motio-
nem, & ad mouenda membra 1.9.
b.55
elementa esse quatuor medicus debet cre-
dere physico 1.9.a.59
elementa duo sunt leuia, & duo grania
1.9.a.61
elementorum corpora omnia ad Saturni
corpus collata sunt veluti pñctus sphe-
ra 2.335.a.7
elementis quomodo quid generetur 2.
277.a.55
elementorum mixtio 2.377.b.13
de elementis egit Galut philosophus, nō
vt medicus 1.8.b.26
elevation est quando ventositas permisce-
tur substantie membri 2.124.b.60
elephantia 1.792.b.11
elephantia quid 1.967.a.34
elephantia maligna est, quē parum sana-
tur 1.967.b.8
elephantia oportet, ut dimittatur cum
dispositione sua, si non additur 1.967.
b.9
elephantie causę 1.967.a.36
elephantie signa 1.997.a.62
elephantie curatio 1.967.b.10

ELEPHANTIE CON- ferunt.

Coloquintida 1.290.b.18
Calamentum, quum bibitur post ipsū
aqua casei 1.299.a.59
Cedrus 1.501.a.33
Ericium terrenum salitum 1.312.
b.6
Fel hircinum 1.317.b.35
Plantago 1.345.a.27
ELEPHANTIASI
conferentia composita.
Pilule scitide magnę 2.308.a.8
Oleum regis David 2.311.b.46
elephantem os in corde habere 1.670.
b.35
elephantem cum dimittitur tribus die-
bus in fistula sanat eam 2.167.a.6
elleborus est ex eis, quę interficiunt can-
es 2.204.a.52
elleborus albus facit euomere vomitum
magnum, & quandoque fit pñfoca-
tio ex eo 2.204.a.29
elleborus albus, & agaricum nigrum
sunt similis impressionis in nocuentis
2.204.a.35
elleborus medicina fortis 1.110.b.28
elleborus quę mala inducat 1.210.b.28
elleborus niger malignum est medicamē-
tum 1.214.a.20
elleborus vomituum est forte 1.215.
a.12
elleborus interficit canes, & muscas 2.
207.b.3
elleborus est radix hieralogodon 2.265.
b.28
elleborus niger calidus, & siccus est ad
secundum 1.313.a.68

elleborus albus interficit 1.314.b.24
elleborus albus calidus, & siccus est in
medio secundi 1.314.a.21
elleborus albus est in agritudinibus pe-
loris securus, & absque timore 1.
632.a.12
ellebori albi nocumenta 2.204.a.29
ellebori albi nocuentorum signa ex pul-
su 1.204.a.38
ellebori albi assumpti cura 2.204.a.53
ellebori nigri nocumenta 2.204.b.4
ellebori nigri cum dantur in potu 3.11.
spasmat, & interficit 2.204.b.5
ellebori nigri assumpti curatio 2.204.
b.10
elleboro quartana accessionem prohibet
collige 1.200.b.42
elleboro nigro quę substituenda 1.313.
b.64
elleborum album bibentis pulsus in prin-
cipio est latus, rarus, debilis ualde,
tardus ualde 2.204.a.37

AD ELLEBORVM CON- ferunt.

Castoreum 1.288.b.8
Lac 1.348.a.29
emblicus est siccus parum habens frigi-
ditatis 1.310.a.56
emblici conditi 2.302.b.63
emblici facultates 2.346.a.49
emblicum spiritus solvere 2.346.a.52
emblicum sua proprietate cor confortare
2.346.a.57
embrosimum nominant matrem sangui-
nis 2.155.a.32
embrocha quid sint 1.218.a.41
embrocha cuiusmodi esse debeant 1.218.
a.44
embrocha plures ad capillos 2.232.
b.16
embrocha sunt debilis impressionis
702.b.36
embrocha ad iuncturarum dolores 1.
977.b.28
embrochas colicę esse ualde reuementis
iuamenti 1.843.b.23
embrochis meliora sunt implastra, & ep-
themata 1.702.b.35
embrochario si fuerit esfundendo aut li-
niendo tantum, oppilat poros 2.10.
b.41
embrochare caput quando conueniat, &
quando non 2.332.a.8
embrochare caput grauatum uaporibus
tensione, tussis, & catharro, malum
quare abstinentum 2.33.b.8. & 2.
36.b.50
embryo in principio pauco ināget nutri-
mento 1.718.a.27
embryo apud quatuor menses pluri nutri-
mento eget 1.718.a.27
embryo ex quo nutritur 1.920.a.18
embryo quo tempore magis abortum su-
ciat 1.934.b.48
embryonis nutrimentum ad

I N D E X

ad embryonis nutrimentum praegnantibus mensura retinetur 1.718.a.25
 embryonis generatio 1.920.b.13
 embryonis formatio 1.921.a.53
 embryonis debilitatis signa 1.931.a.53
 embryonis suspensio ex matrice est, si-
 cut suspensio fructus ex arbore 1.
 394.b.43
 embryonis conseruatio 1.935.a.38. &
 934.b.51
 ad embryonem triplex humor vadit 1.
 31.b.5

E M B R Y O N E M C O N - seruantia composita.

Confectio zehemrem magnum 2.
 273.a.10
 Philonium persicum 2.278.b.30
 in embryone primum membrum, quod
 creatur, est cor 1.920.b.58
 in embryone de membrorum generatio-
 nis primatu Hippo. opinio refellitur
 1.920.b.50
 embryones fortasse in uentre uno sunt
 quinque 1.940.a.41
 emientia in cute est apostema paruum
 1.92.a.53
 emplastrum apostolicum est optimum in
 scrophulis mortalibus ruptis 2.128.
 a.36
 emplastrum ex naps ad pedum frigus 1.
 193.b.38
 emplastrum Andromachi 2.314.b.43
 emplastrum mirabile 2.314.b.53
 emplastrum ad dolorem iuncturarum 2.
 315.a.11
 emplastrum philagrius 2.315.a.21
 emplastrum ex cordumene 2.315.
 b.10
 emplastrum pro oculis 2.321.b.23
 emplastrum ad apostema. flo. 2.328.b.38
 emplastrum polyarchis 2.329.a.14
 emplastrum dictum medicamen uomitus
 2.329.b.61
 emplastrum aliud ad spleneticos 2.330.
 a.7
 emplastrum sugitium ad hydr. 2.330.
 a.32
 emplastrum aliud sugitium 2.330.
 a.44
 emplastrum ad dolorem iuncturarum &c.
 2.332.b.30
 emplastrum ad debilitatem pedum 2.332.
 b.47
 emplastrum resolutentia 2.132.b.13
 emplastrum cuiusmodi sint 1.218.a.22
 emplastrum ad morsus viperarum 2.217.
 b.52
 emplastrum soluentia quae 1.845.a.31
 emplastrum ad iuncturarum dolores 1.
 976.b.58
 emplastrum & epythemata sunt melione
 embrochis 1.702.b.35
 emplastrorum differentia 1.845.a.31
 in emplastris, atque seminis adhiben-
 dis quid obseruandum 1.665.a.13

empyema quid 1.656.b.51
 empyema quomodo disrumpendum 1.
 666.a.66
 empyema quum non erumpitur, cauteri-
 zandum 1.666.b.22
 empyema quando abstergendum 1.666.
 b.25
 empyematis signa 1.652.b.19. & 1.
 657.a.16
 empyematis ad phthisim permutationis
 signa 1.657.a.64
 empyematis curatio 1.666.a.24
 empyematis maturatio 1.666.a.24
 empyematis victus ratio 1.666.a.56
 empyematis abstersiva quae 1.666.
 b.31
 in empyematis cauterizatione quis vi-
 ctus conueniat 1.667.a.19
 empyematis scordium vehementer auxi-
 liari 1.666.b.44
 in empyemate cur vomitus post cenam
 timorosis 1.666.b.19
 in empyemate cauterizatio si exiuerit sa-
 nies alba, munda, spes habenda est,
 & si non, non est spes habenda 1.666.
 b.24
 ex empyemate decrepitos plus mori,
 quam iuuenes 1.657.a.12
 in empyemate cauterizatio quando, &
 qualiter adhibenda 1.666.b.67
 empyemate disrumpo ante maturationem
 quid agendum 1.667.a.21
 emunctoria renum 1.880.a.47
 emunctorijs repercutiua non esse appo-
 nenda 1.229.b.58
 in emunctorijs apostematum curatio 1.
 229.a.12
 emunctorijs doloribus conferentia co-
 posita confectio philosophorum 2.
 270.b.9
 endiua quomodo refrigeret & aperiat
 1.245.a.2
 endiua frigida est in primo, & siccitas
 sicca est in primo, & humiditas hu-
 mida est in primo 1.311.a.35
 endiua cur in agitudinibus frigidis he-
 patis visu ueniat 1.786.b.47
 endiua qualiter conferat hepati 1.756.
 a.5
 endiuae syluestris facultates 2.346.
 a.65
 endiuae species omnes hepatis lesionibus
 conferre 1.755.a.24
 endiuarum complexio quae 1.756.b.20
 enematis iuuamenta 1.217.b.28
 enemati balneum non esse pramittendum
 1.217.b.47
 enemata acuta debilitant hepar, & per-
 ducunt ad febrem 1.217.b.33
 enixa regimen 1.932.b.15
 enixa quae agitudines accidunt 1.943.
 a.40
 enixa fluxus sanguinis curatio 1.943.
 a.56
 enixa paucitatis sanguinis fluentis cura-
 tio 1.43.b.4
 enixa febris curatio 1.943.b.24
 a.13

enixa inflationis ventris curatio 1.943.
 b.33
 in enixa fluxus sanguinis perducit ad ca-
 sum uirtutis 1.943.a.4
 in enixa quum sanguis retinetur, facit ac-
 cidere apostemata 1.943.b.8
 enixarum febrium plurimum est propter
 retentionem mestrurorum 1.943.
 b.26
 enula est calida, & sicca in secundo 1.
 312.b.45
 enule nimium quomodo conficiatur, & ad
 quae utile 1.312.b.56
 enule succus recens ad hermes est mira-
 bilis ualde 1.854.a.31
 ephemera febris quomodo fiat 2.2.a.27
 ephemera febris est accensa in re subtili,
 quae resolutur cum velocitate, & ra-
 tio pertransit diem cum nocte sua nisi
 conuertatur ad genus aliud febrium
 2.2.a.33
 ephemera remanet sex diebus, & consu-
 mitur integra consumptione ex quo-
 rundam sententia 2.8.a.13
 ephemera est facilis curationis, & diffi-
 lis cognitionis 2.8.a.21
 ephemera quomodo ex urina, & pulsu
 dignoscatur 2.8.b.30. & 41. & 68
 ephemera debet cognosci ex anhelitu,
 quando ambiguus sit pulsus 2.8.
 b.67
 ephemera ex bonitate urinae, & pulsus
 tantum, non de necessitate arguitur,
 quoniam licet non sint boni, non ta-
 men oportet ut non sit ephemera 2.9.
 a.5
 ephemera quomodo permutetur in alias
 febres 2.9.b.62
 ephemera quandoque permutatur ad a-
 lias febres, tum heclicas, tum synochas
 cum putredine, & sine putredine ex
 errore medici in non cibando 2.9.
 b.63
 ephemera in corporibus cholericis quan-
 doque permutatur ad heclicam eo
 quod medicus non cibet egrum 2.9.
 b.64
 ephemera quomodo permutetur in putri-
 dam ex densitate cutis 2.9.b.68
 ephemera quando permutatur ad syno-
 cham absque putredine, uidebis ad-
 ditionem, & repletionem caliditatis,
 & inflammationem faciei 2.10.a.41
 ephemera quando permutatur ad febres
 putredinis quae signa appareant 2.10.
 a.44
 ephemera ex angustia, & signa eius 2.
 11.a.67
 ephemera ex tristitia, & signa, & cura
 eius 2.11.b.28. & 14
 ephemera ex cogitatione, & signa &
 cura eius eadem est cum ephemera,
 ex tristitia 1.11.b.42
 ephemera ex ira, & signa eius 2.11.
 b.54
 ephemera ex uigilijs, & eius signa 2.12.
 a.13
 ephemera

I N D E X

- ephemera ex somno, & quiete, & eius signa 2.12.a.42
 ephemera ex labore, & signa eius 2.12.b.19
 ephemera ex labore est plurimi nocumti, & gravitatis super vitalem, & animale 2.12.b.21
 ephemera ex euacuatione, aliquando propter medicinas solutivas, aliquando propter phlebotomiam 2.13.a.6
 ephemera phlebotomiam quandoque sequitur 2.13.a.13
 ephemera ex dolore, & eius signa 2.13.a.38
 ephemera ex syncopi, & signa eius 2.13.a.52
 ephemera ex fame, & signa, & curatio eius 2.13.b.10
 ephemera ex siti, & eius cura 2.13.b.24
 ephemera ex oppilatione a quibus causis generetur 2.13.b.35
 ephemera fit quando inflammatio perseverat in subtiliori ex corporibus, quod est spiritus 2.13.b.48
 ephemera ex oppilatione quomodo permutatur ad hecticam 2.13.b.65
 ephemera ex oppilatione est difficilis ad cognoscendum, cuius similitudo est proxima similitudini febrium humorum 2.14.a.3
 ephemera ex oppilatione remanet quandoque usque ad diem tertium, & plus si sunt oppilationes plurimae fortes 2.14.a.5
 ephemera ex oppilatione quando permuratur ad frigus, & horripilationem significat quod ipsa sit putrida 2.14.a.14
 ephemera ex oppilatione cum facit accidere dolorem post phlebotomiam in latere sinistro, non est excusatio iterationis phlebotomiae praecipue cum sedatur febris, & perseverat dolor 2.14.a.16
 ephemera ex oppilatione laborantem melius est phlebotomare, cum non febricit 2.14.a.14
 ephemera ex oppilationibus accidentibus a grossitie, & viscositate humorum, non indiget phlebotomia superflua, & euacuatione superflua, imò indiget aperitione 2.14.a.67
 ephemera ex oppilatione indiget aperitione cum abstergentibus, non tamen calidis 2.14.b.2
 ephemera ex oppilationem laboranti qualis cibus conveniat 2.14.b.9
 ephemera ex oppilationem quando appareat cadere in putredinem 2.14.b.50
 ephemera ex nauseatina satietate, & repletionem 2.14.b.56
 ephemera ex apostemate 2.16.a.10
 ephemera ex terrestritate, vel siccitate, & asperitate cutis, & eius cura 2.16.b.8
 ephemera ex calore, signa, & cura eius 2.17.a.27
 ephemera ex soliditate causata a frigore, & eius signa, ac cura 2.17.a.5
 ephemera ex soliditate perducit multoties ad putredinem 2.17.a.12 & 2.17.a.60
 ephemera ex soliditate cutis ab aquis stypticis 2.17.a.54
 ephemera ex vino, & eius cura 2.17.b.20
 ephemera ex cibis calidis est hepatica, et in spiritu naturali, sicut illa quae est ex sole secundum plurimum est cerebralis, & in spiritu animali: & illa quae fit ex balneo est cordialis, & in spiritu vitali 2.17.b.30
 ephemera ex Sole est cerebralis, & in spiritu animali 2.17.b.32
 ephemera ex balneo est cordialis, & fit in spiritu vitali 2.17.b.34
 ephemera secundum plurimum post 12 horas incipit declinare 2.12.b.9
 ephemera signa per mutationis ad alias febres 2.10.a.24
 ephemera inflammatio non mordacitina aspera, imò bona, sicut caliditas corporis laborantis, & ebrii 2.8.b.28
 ephemera urina in primo die digesta 2.8.b.31
 ephemera pulsus est declivis ad spissitudinem, & fortitudinem, & magnitudinem 2.8.b.42
 ephemera pulsus quibus de causis diversi ficetur 2.8.b.51
 ephemera pulsus quibus de causis inducitur 2.8.b.54
 ephemera pulsus quare aliquando magis festinet in dilatatione, quam in constrictione 2.8.b.60
 ephemera eradicatio quomodo ex pulsu habeatur 2.8.b.68
 ephemera signa propria sumpta a tum ab horis, tum ab accidentibus ipsis, unde 2.9.a.9
 ephemera eradicatio plurimum fit per sudorem 2.9.a.19
 in ephemera eradicatio qualis, & quā tus sudor appareat 2.9.a.21
 ephemera in diuina ex balneo sumpta, unde 2.9.a.26
 ephemera declinatio absque sudore, & mundificatione pulsus, & cum dolore capitis remanente significat permutationem ad febrem putredinis, aut hecticam 2.10.a.24
 ephemera curatio secundum modum universalem 2.10.a.66
 ephemera species, vide 2.11.a.35
 ephemera ex angustia cura 2.11.b.14
 ephemera ex ira signum est rubedo faciei, nisi permisceatur ei timor, quoniam citrinatur 2.11.b.56
 ephemera cura 2.12.a.3
 ephemera ex vigiliis curatio 2.12.a.30
 ephemera ex somno, & quiete curatio 2.12.b.54
 ephemera ex gaudio signa, & curatio quae 2.12.a.62
 ephemera ex timore signa, & curatio 2.12.b.3
 ephemera ex labore cura 2.12.b.40
 ephemera ex enacuatione cura 2.13.a.20
 ephemera ex dolore cura 2.13.a.46
 ephemera ex syncopi cura 2.13.a.66
 ephemera ex enacuatione ubi aliquando fit 2.13.b.38
 ephemera ex oppilationem modus generationis 2.13.b.42
 ephemera ex oppilationem signa 2.14.a.1
 & 22
 ephemera oppilationum differentia 2.14.a.29
 ephemera ex oppilationem cura 2.14.a.41
 ephemera ex oppilationem cum causa est multitudo humorum, & repletio tunc in principio propria ad phlebotomiam, & euacuationem 2.14.a.41 & 58
 ephemera ex nauseatina satietate, & repletionem signa 2.15.a.20
 ephemera ex nauseatina satietate, & repletionem cura 2.15.a.40
 ephemera ex apostemate signa 2.16.a.47
 ephemera ex apostemate cura 2.16.a.59
 ephemera ex apostemate urina est aquosa alba, propter cursum materiem 2.16.a.57
 ad apostema 2.17.a.64
 ephemera ex soliditate cutis ab aquis stypticis signa, & cura 2.17.b.40
 ephemera ex cibis calidis cura 2.17.b.40
 ephemera per mutationis ad hecticam, signum est illius vehementia caliditas perdurans usque ad 3. abque declinatione 2.63.b.8
 ephemera principio aqua frigida, ex fortitudine virtutis convenit 2.10.b.16
 ephemera ex rigilibus vinum est ex rebus magis conferentibus, nisi fuerit dolor capitis 2.12.a.34
 ephemera ex nauseatina satietate qui sunt obnoxii 2.14.b.66
 ephemera ex soliditate a frigore magis conferunt unum album, subtile commixtum, quam aqua, quia in eo est magis de sudatione, & prouocatione 2.17.a.45
 ephemera patientibus quibusdam in principio bene nutrimenta conceduntur 2.10.b.8
 ephemera patientibus ciborum fiat subtiliatio, sicut in patiente febrem ex oppilationem, & soliditate, & ex apostemate 2.10.b.8
 ephemera patientibus omnibus expectis quibusdam, melius est ut postponatur cibatio usque ad declinationem 2.10.b.10
 ephemera habenti ex soliditate, & ex spissitudine

INDEX

spissitudine conuenit mora in aere bal-
nei 2.10.b.40
ephemeram omnem ab oppilatione curat
fricatio aperiendo poros 2.10.b.41
ephemeram quandoque sequitur hectica
2.61.b.62
ephemeram habentibus quibus conue-
niat euacuatio 2.10.b.40
ephemeram febrem medicamenta solu-
tia quandoque inducunt 2.13.a.12
in ephemeram ex angustia quod vinum co-
ferat 2.11.b.22
ephemera febrientibus conceditur bal-
neum propter humectationem, suda-
tionem, rarificationem pororum, &
infrigidationem moderatam, nisi time-
tur casus putredinis. 2.10.b.22
ephemera laborantibus ex ira, aliquando
accidit tremor propter motum humo-
ris, aut propter debilitatem natura-
rum 2.11.b.66
in ephemeram ex ira, vinum omnino prohi-
beatur 2.12.a.10
in ephemeram ex syncopi si indigeris, ut
des in potu vinum, fac, & non cures
de febre 2.13.b.1
in ephemeram ex oppilatione non prope-
res ante euacuationem ad mundifican-
dos meatus, & apertionem, vide cau-
sam 2.14.a.52
ephemera ex nauseatiua satietate labo-
rans, si post duas aut tres ascellatio-
nes phlebotometur, fortis fit super eis
fluxus ventris, & fortasse hepaticus
2.15.a.16
in ephemeram ex nauseatiua satietate, &
repletionem non confert phlebotomia
nisi in declinatione 2.15.b.38
in ephemeram ex soliditate a frigore, qua-
re urina aliquando alba, aliquando rin-
cta apparet 2.17.a.15
ephemera cur non dicatur acuta, cum
earum etiam status longinquior sit
que ad quatuor dies 2.4.a.56
ephemera a quibus causis potissimum
pendeant 2.7.b.60
ephemera secundum plurimum recedunt
in die vno, & raro pertranscunt ter-
tium diem, nisi permutentur ad alias
2.8.a.10
ephemera si pertranscunt inflammatio-
nem spirituum, faciunt cadere in he-
cticam, aut in speciem febris humo-
rum 2.8.a.4. & 8.a.16
ephemere quibus complexionibus sint
obnoxias 2.8.a.23
ephemera non sunt a causis antecedenti-
bus 2.8.b.16
ephemera non incipiunt secundum plu-
rimum cum rigore, & frigore extremi-
tatum 2.8.b.18
ephemera non indicat sudor plurimus
2.9.a.25
ephemera facta ex dispositione animali-
que 2.11.a.30
ephemera proportionate ad dispositio-
nes corporales, que 2.11.a.44

ephemera, que sunt ex ijs que accidunt
de foris 2.11.a.60
ephemerarum causa ex quorundam sal-
sa sententia 2.8.a.7
ephemerarum signa propria 2.8.b.15
ephemerarum principio quid appareat
2.8.b.22
ephemeris raro accidit rigor 2.8.b.25
ephemeris omnibus nutritia nutrimen-
to bono, cum velocitate digestionis co-
nueniunt 2.10.a.67
ephemeris oleum est magis inuatiuum,
quam balneum 2.11.b.18. & 12.
a.8
ephemeris conueniunt cibi, quorum pan-
cum nutrit plurimum, ut vitelli ouo-
rum, & testiculi gallorum 2.12.
b.48
ephemeris habentibus non conuenit ut
prolongent moram in aere balnei, sed
in aqua 2.16.b.37. & 2.11.b.17
epiglottis 1.635.a.42
epiglottis vide Larynx
epiglottidis anatomia, & utilitas 1.
620.b.26
epiglottidis apostema quo distinguatur
ab apostemate meri 1.612.a.58

**EPIGLOTTIDIS APO-
STEMATIBUS CONFERT.**
Bdellium arabicum 1.285.a.21

**EPIGLOTTIDIS APO-
STEMATIBUS CONFERTIA COM-
POSITA.**
Medicina de muscho cum absinthio
2.275.a.18
epiala febris que 2.48.a.7
epiala fit ex phlegmate vitreo in occulto
comprehensio 2.48.a.7
epiale febris cura 2.54.a.66
epinyctide vide effere.

**EPINYCTIDIBUS CON-
FERUNT.**
Amygdala amara cum uino 1.271.
b.32
Fici folia 1.322.b.6
Portum scemium 1.374.a.62
epilepsia 1.725.b.14
epilepsia quandoque soluitur ex quarta-
na 2.55.b.10
epilepsia sepe sanatur ex quartana 1.95.
a.10
epilepsia mirachialis 1.749.b.12
epilepsia quandoque generatur propter
uerme, & serpentes 1.852.a.14
epilepsia ex uentositatis retentione 1.
848.b.12
epilepsia quibus signis a matricis prefo-
catione differat 1.958.a.12
epilepsia causa quandoque est colica 1.
77.b.11
epilepsie occulta quandoque similatur
coitus 1.901.b.50

epilepsia similis est matricis prefo-
catio 1.956.b.3

EPILEPSIAE CONF- RUNT.

Auricula muris 1.263.b.65
Aristolochia 1.269.a.6
Asa cum thure 1.269.a.2
Asini hepar assatum, & eius ungula
adusta 1.270.b.21
Marina aque vapor 1.272.b.7
Agaricum 1.278.a.35
Blatta bizantia suffumigatio 1.278.
b.36
Balsamum 1.276.b.27
Coagula omnia, & proprie camelini
1.285.b.48
Cerebrum cameli exiccatum, & bibi-
tum cum aceto 1.289.b.50
Coriandrum 1.294.b.33
Cordum bibitum in aqua 1.300.
a.16
Vituli marini caro 1.304.b.50
Epythimum 1.310.b.27
Elleborus niger 2.312.b.43
Fel lupi 1.317.b.47
Fellis odor 1.317.b.49
Vitis alba radix 1.319.b.12
Vitis nigra coe 1.319.b.43
Ficus 1.322.b.20
Galbanum 1.328.a.61
Gagates suffumigatus 1.329.b.63
Galie odoramentum 1.329.b.52
Os hominis adustum 1.330.a.18
Eleuri fructus 1.332.b.34
Hyrundinis lapis 1.333.b.39
Leporis coagulum cum aceto 1.339.
a.12
Lapis lunge 1.340.b.20
Lentium pulmentum cum platagine
1.345.a.31
Mumia 1.357.a.55
Nucis Romana fructus cum aceto 1.
363.a.19
Testudinis syluestris oua 1.367.
a.12
Opopanax 1.367.b.56
Os hominis in potu data 1.371.
a.6
Ostracum 1.371.b.23
Pentaphyllonis folia bibita cum uino
triginta diebus 1.375.b.1
Peonia 1.377.b.43
Papauer cum mellicratu 1.379.
b.18
Stechados 1.386.b.68
Stercus cameli 1.338.a.6
Sanguis testudinis cum uino 1.388.
b.21
Sanguis agni. 1.388.b.24
Sanguis cameli 1.388.b.23
Serapinum 1.394.b.26
Testudinis syluestris sanguis, & fell.
404.a.7
Lapis fellis tauri 1.414.b.36

INDEX

EPILEPSIAE CONF- rentia composita.

- Theriaca magna 2.265.b.63. & 2.
266.b.19
Mythridatum 2.269.b.57
Sotira confectio 2.269.b.57
Theriaca diatesaron 2.269.b.49
Cesaris confec. 2.272.b.19
Confectio alcheshimengi 2.274.
b.28
Medicina de muscho dulcis 2.275.
a.37
Confectio elgarith 2.276.b.56
Hieralogodon 2.283.b.68
Hiera archigenis 2.284.b.12
Theodoricon cum nuce muscata 2.
285.a.36
Acetum squilliticum 2.297.a.38
Oleum alcheshimengi 2.313.a.42
Theriaca 2.315.b.62
Mythridatum 2.315.b.62
Theriaca estira 2.315.b.62
Theriaca diatesaron 2.315.b.63
Sotira 2.315.b.63
Scelithe 2.315.b.63
Theriaca Auic. 2.315.b.64
Confectio Cesaris 2.315.b.64
Alcheshimengi 2.315.b.64
Theodoricon 2.315.b.65
Hiera agrios 2.315.b.65
Hiera Auic. 2.315.b.65
Medicina de muscho dulcis, & ama-
ra 2.315.b.66
Hiera picra 2.315.b.66
Acetum squille, & oxymel eius 2.
315.b.67
Aqua de radicibus 2.319.a.60
Medicamen 2.328.a.61
epilepsiam habentibus aqua arte calida
confert 1.116.b.5
epilepsiam minatur incubus frequens 1.
191.a.22
epilepsiam minatur scotomia frequens 1.
191.a.23

EPILEPSIAM EXCI- tant.

- Apium 1.270.b.62
Hepar caprarum 1.311.b.11
Hircorum hepar 1.311.b.12
in epilepsia quæ preferuatio conueniat 1.
206.b.1
epileptici iuuantur aqua tepida, & ladu-
ur aqua calida 1.272.b.5
epilepticorum urina quales frequenter
sint 1.154.b.23
epithema Filodesis ad dolo. 2.319.
b.58
epithema ad dolores occultos 2.323.
a.59
epithema ad vulnera 2.320.a.4
epithemata ad fracturas diuersa 2.186.
b.16
epithemata conferentia fractura, & re-
ficientia pruritum 2.186.b.22

- epithemata ad indurandum alrosbot 2.
186.b.50
epithemata ad puncturas animalium 2.
212.b.53
epithemata praeseruantia a uenenis 2.
213.a.25
epithemata esse ex medicinis bonis 1.
218.a.13
epithemata cuiusmodi sint 1.218.a.25
epithemata, & emplastra sunt meliora
embrochis 1.702.b.36
epithemata ad dolorem calidum unctu-
rarum 1.97.b.42
epithematum frigidorum administratio
superflua quandoque perducit ad scir-
rhum 1.770.a.45
epithymum 1.210.b.19
epithymum inducit humores melancholi-
ces 1.667.b.28
epithymi aquæ descriptio 2.283.a.64
equarum lac est aptum generare uario-
las 2.76.b.21
ad ethicam quandoque perducit diabetes
1.895.a.62
ericius cur in hyeme abstineat a cibo 1.
715.a.8
ericij caro qualis 1.295.b.44
ericij caro est fortis prouocationis, urinae,
& mundificationis 1.798.b.11
ericij caro conuenit hepati 1.758.b.12
eruca sanguinem corrumpit 1.165.
a.26
eruca est calida in secundo, sicca in pri-
mo, & humida est humiditas in pri-
mo 1.310.b.66
erucam sodam facere, & quid eius nocu-
mentum auferat 1.311.a.5
eruatio quomodo sit causa corruptæ
digestionis 1.725.a.27
eruatio quando 1.726.b.3
eruatio acetosa quid indicet 1.738
a.21
eruatio non est, si non fuerit calidi-
tas 1.738.a.24
eruatio acetosa in quo ventris fluxu
laudabilis 1.809.b.68
eruatiōis cause 1.699.a.7
eruatiōis frequentia quando fiat 1.
697.b.43
eruatiōis differentie 1.699.a.2
eruatiōem mouentia quæ 1.730.
a.18
eruatiōis fumose curatio 1.730.
a.35
eruatiōis acetose curatio 1.730.
a.28

ERVCTVATIONI ACE- tose confert.

- Agaricum 1.278.a.45
Coriandrum 1.294.b.54
Porrum 1.374.b.8

ERVCTVATIONI ACE- tose conferentia composita.

- Diacyminum 2.286.b.50
Electuarium subulitis 2.297.a.58

- Diacyminum 2.287.b.54
Diapipereon 2.288.a.1
Syrupus acetosus squilliticus sol. 2.
297.a.50
Trochisci stelle 2.303.a.23

ERVCTVATIONI ACE- tose conferentia compo- sita:

- Diacyminum 2.317.a.56
Trochisci stelle 2.317.a.56
Diapipereon 2.317.a.56
Eruatiōem acetosam habentibus tra-
rò contingit, ut generetur febris 2.
15.a.6

ERVCTVATIONEM mouet.

- Apium 1.271.a.2

ERVCTVATIONEM remouet.

- Sotira confec. 2.270.a.4

ERVCTVATIONEM facientia composita.

- Confectio philosophorum 2.270.
a.66

- ex eruatiōe stomachi dispositionem
signa 1.699.a.1
erumpentes medicina diuersa 2.133.
b.42

- eruptionis intrinseca propinquitas si-
gna 2.121.b.10
eruptionis facta signa 2.121.b.10
eruptionem exituræ intrinseca, quæ se-
quantur subito 2.121.b.21
de eruptionibus exituralibus 2.123.
b.28

- eruptionum exituralium cura 2.123.
b.38

- erysipela sit a malitia, & aduersione sin-
guinis 2.107.b.50
erysipela mala accidit, cum cholera per-
transierit in grossitie sua ipsa ad sub-
stantiam sanguinis 2.108.a.3
erysipela ad durities plurimum afficiat-
tur phlegmoni 2.109.a.38
erysipela, & species eius 2.112.a.7
erysipela quomodo differat a phlegmone
2.112.a.10
erysipela apparentem habet rubedinem
puriorum, quæ ad talem mouetur, &
redit 2.112.a.11
erysipela habet colorem croci in sua rubi-
dine 2.112.a.20
erysipela vehementius attrahit febrem,
quam phlegmon 2.112.a.35
erysipela plus accidit in facie 2.112.
a.45
erysipela a fractura ossis sub cute, est mi-
lum 2.112.a.47
erysipela in uisceribus inuisceris fuit
febris

I N D E X

febres apostematum vehementiores
2.77.a.20
erysipela licet ut fiat positio rerum frigidarum actu deforis super ipsum, sicut succus lactuca &c. 2.78.a.4
erysipelas phlegmonodes fit a sanguine subtiliori 2.107.b.56
erysipela apostema non fit nisi in cute 2.112.a.3
erysipela inflammatio est maior illa phlegmonis 2.111.a.35
erysipela caliditas aliquando comburit cutem, & rescat sua virulentia 2.112.a.6
erysipela cura 2.112.b.13
erysipela conuenit solutium cholerae 2.112.b.13
erysipela quando conueniat phlebotomia 2.112.b.15
erysipela magis necessaria est in frigidatione 2.112.b.39
erysipela in frigidatione qualis in principio, & qualis in statu esse debeat 2.112.b.43
erysipela super cutem incedenti conuenientia medicamenta 2.112.a.58
erysipela dolor est minor illo phlegmonis 2.112.a.42
erysipela causa 1.724.a.62
erysipela curatio 1.772.b.6
erysipela causa 1.792.a.24
in erysipela administrantur humectantia 2.114.a.14

ERYSIPELATI CON- ferunt

Atramentum alcolcotar 1.268.
a.31
Arundinis folia humida 1.274.
b.25
Acetum 1.277.a.62
Crocus 1.290.a.14
Cupressi folia recentia, & mixta, proprie cum farina hordei 1.297.
b.28
Chalcitis cum aqua coriandri 1.302.
a.52
Cannabis syluestris radices decoctio 1.303.a.15
Malua 1.306.a.37
Ferri erugo cum vino 1.317.a.3
Fel asini syluestris 1.377.a.21
Ficus cum farina hordei 1.322.
a.57
Fex urinae hominis 1.330.a.3
Parietaria 1.332.a.28
Parietariae succus cum cerusa 1.332.
a.22
Hysquium 1.334.a.9

EXCORIATIONI CON- ferunt.

Aristolochia 1.298.b.60
Ben 1.278.b.62
Cepae aqua cum adipe galline 1.287.
Platanis cinis 1.308.b.30

a.56
Eleborus 1.313.b.29
Mandragora radix cum aceto 1.335.
b.38
Plantago 1.345.a.20
Eadem cum chimolea, & cerusa 1.345.a.25
Lilij folia, et semina cum vino 1.348.
b.16
Lactuca 1.350.b.31
Myrtus 1.325.b.18
Muscus 1.353.b.54
Memithe 1.358.b.5
Nucis oleum 1.362.a.58
Oua cum oleo 1.367.a.2
Olia syluestres 1.369.b.24
Psyllium cum aceto 1.372.b.12
Pentaphyllum coctum in aceto 1.375.
a.62
Papauer 1.379.a.66
Rosa 1.381.b.33
Ruta cum aceto, & cerusa 1.381.
b.51
Rubi folia 1.382.a.44
Seruus cameli, & pecudis 1.388.
a.11
Sanguis menstruus 1.388.b.4
Solatri aqua cum cerusa, & oleo rosa
to 1.397.b.36
Sandalus 1.398.a.32
Lactuca asini cum farina hordei 1.
399.b.35
Cicutae succus 1.400.a.20
Kina fex 1.408.a.39
Virga pastoris 1.410.a.32
erysipela conferentia composita suffus 2.
293.b.25
escara conueniens in disruptione arterie
2.157.a.60

ESCHARAS LENIT

Propolis 1.356.b.11
de essere 2.116.b.32
essere est pustula parua data, sicut nescia subito ueniens cum pruritu, & aliqua tula rubedine 2.116.b.34
essere quandoque habet humiditatem sanguineam 2.116.b.37
essere plurimum fit in nocte uehementi cum angustia 2.116.b.39
essere causa est napor calidus eleuatus in corpore subito, aut a sanguine chole-rico, aut a phlegmate baurachio 2.116.b.41
essere sanguinea est uehementioris rubedinis, & caliditatis, & uelocioris apparitionis 2.116.b.43
essere phlegmatica est minoris rubedinis, caliditatis, & apparitionis, in nocte magis quam sanguinea apparet 2.116.b.46
essere cum inuadit locum amplum, nisi fiat phlebotomia timetur febris tertiana 2.116.b.48
essere ex cholera sunt rubea pura 1.93.
a.64

essere phlebotomia quando fieri debeat 2.116.b.50
essere in praegnanate est malum valde 1.929.a.15
essere cura 2.116.b.55
essere conseruatus 1.408.b.34
esthiomennus quid 2.117.b.6
esthiomennus fit a melancholia subtili do-
minante 2.133.b.54
de esthiomennus, & differentia inter gan-
grenas, & asphachilos. i. sphacelos, 2.117.a.26
esthiomennus cura 2.117.b.47
euacuatio ante digestionem mouet, &
non operatur ultime & mouet mali-
gnum cum bono 2.29.b.52
euacuatio in materia mobili, & furiosa
fieri debet non expectata digestionem,
secus autem non 2.26.b.66
euacuatio quando conueniat in febre pe-
stil. & quando phlebotomia, vide 2.
69.b.46
euacuatio multa ante statum significat
malam crism, quia id accidit propter
multitudinem materiae 2.88.a.44
euacuatio bonae crisis qualis esse debeat
2.88.a.5
euacuatio innatura per fluxum ventris,
& vomitum, &c. qualis sit 2.94.
a.50
euacuatio debilis pauca, fluxus sangui-
nis narium, aut sudore, aut alio, si-
gnificat quod natura mouit, & non
potuit 2.94.a.65
euacuatio securat ex rebitu materiae ad
membra principalia 2.210.b.20
euacuatio & retentio aequales, conseru-
at & vitam conseruat sana 1.119.a.32
euacuatio humoris siccantis humectat 1.
122.b.9
euacuatio uehemens exsiccet 1.122.
b.24
euacuatio & deriuatio securant a nocu-
mento mollificantium 1.119.b.11
euacuatio relinquenda cruditate existen-
te in uenis 1.184.b.12
euacuatio materiae multae ebullientis ini-
tio tentanda, non expectata coctione
1.197.a.27
euacuatio a longinquis quae, & quae a
propinquis 1.203.b.10
euacuatio esse necessarium, ne properet
comedere nutrientia multa, & mala
1.203.b.58
euacuatio quid 1.203.b.66
euacuatio omnis superflua secundum plu-
rimum febris generat 1.204.a.4
euacuatio quando paulatim fit facienda
1.204.a.21
euacuatio quando necessaria, & quando
non 1.206.a.55
euacuatio praeseruantia quae 1.204.a.65
euacuatio quibus de causis superfluat 1.
213.a.39
euacuatio prohibet attractionem ad ex-
teriora 2.232.b.47
euacuatio cum superfluit, & accidit spa-
smus,
F

INDEX

sinus, est malum, similiter & singu-
tus 2.155.b.35
euacuatio plus fit si contritio medica-
rum sit non subtilis, sed grossa 2.
257.a.44
euacuatio sanguinis est nocibilior euacua-
tionibus ceteris 1.779.b.36
euacuatio quum est similis aque, deinde
fit similis unguento, mala 1.811.
b.20
euacuationis indicium 2.94.a.49
euacuationis indicium est, sudor pluri-
mus, non a multo cibo causatus 2.94.
b.50
euacuationis eius quod debet retineri cau-
se 1.118.b.58
euacuationis superfluitas caloris innati
materiam destruit 1.122.a.48
euacuationis superfluitas refrigerat 1.
122.a.48
euacuationis signa mala 2.155.b.35
euacuationis retitio quibus de causis fiat
1.127.a.65
euacuationis iuuamentum 1.227.b.14
euacuationis species 2.356.a.24
euacuationis species & modi 2.398.
a.30
euacuationi celebranda decem obseruan-
da, & quæ sint 2.398.a.16
euacuationem sequens horripilatio est de
signis bonis 2.88.b.44
euacuationem per cutim somnum quan-
doque adiuvare 1.109.b.44
euacuationem eius quod retineri debet
qui morbi sequantur 1.119.a.5. &
deinceps
euacuationem eius quod retineri debet
complexionis frigiditas, & quandoque
etiam caliditas sequitur 1.119.a.6.
& deinceps
euacuationem eius quod retineri debet
siccatas semper essentialiter sequitur,
per accidens tamen etiam humiditas
1.119.a.20
euacuationem superfluum eius quod reti-
neri debet sequitur frigiditas & sic-
citas in substantia membrorum & in
eorum natura 1.119.a.25
euacuationem non esse faciendam in die
motus egrotudinis, uel accessionis 1.
218.b.40
euacuationem fieri prohibeat uacuitas 1.
102.b.4
euacuationem fieri prohibet uirtutum
trium debilitas 1.202.b.5
ad euacuationem quæ sequantur 1.202.
b.61
euacuationem oportere fieri per membrum
ignobilius, & per exitum naturalem
1.203.a.10
post euacuationem factam somnus mul-
tus illam contulisse indicat 1.207.
a.24
euacuationem esse iterandam, quum ma-
teria aggregatur 1.784.b.14
ab euacuatione quæ complexio prohibeat,
& quæ eam requirat 1.202.b.13

ab euacuatione prohibet macies & rari-
tas 1.202.b.18
ab euacuatione pinguedinem superfluum
prohibere 1.202.b.30
ab euacuatione etas quæ prohibeat 1.
202.b.37
ab euacuatione quæ hora prohibeat 1.
202.b.40
ab euacuatione quæ regio prohibeat 1.
202.b.41
ab euacuatione artem omnem laboriosam
prohibere 1.202.b.54
ab euacuatione prohibent accidentia ma-
la ut aptitudo cholericæ passioni, &
spasmo 1.202.b.36
in euacuatione omni quinque esse inten-
tiones 1.202.b.57
euacuatione minus dignus est ille, cuius
cibus bonus fuerit, & digestio bona
1.204.a.38
euacuatione parum indigent in regioni-
bus calidis morantes 1.204.a.40
in euacuatione corporis seci, & duri quod
agendum 1.210.b.23
euacuationes pauca longitudinem mor-
bi significant 2.100.b.6
euacuationes prohibeantur conualescen-
tibus 2.102.a.57
euacuationes fortes somnus retinet 1.
109.b.41
euacuationes motu adiuvare 1.109.
b.42
euacuationes præter eam quæ per cutim,
motu adiuvare 1.119.b.42
euacuationes operationum debilitas se-
quitur 1.129.a.62
post euacuationes cibum multum non ef-
se exhibendum subito 1.186.a.49
euacuationes cauere in autumno multis
melius est 1.160.a.53
euacuationum crissum speciebus commu-
nis significatio est pulsus 2.35.a.22
euacuatione medicina plures sunt contra-
rie corpori 1.674.b.6
euacuari corporis a superfluo humore si-
gnum 1.207.a.14
euacuari parua consuetudo ab euacua-
tione prohibet 1.202.b.53
euacuandum non esse ante digestionem
argumento a natura sumpto, & quare
2.26.b.46
euacuandum esse in hora interpollatio-
nis, & frigidiori diei, & non in die pe-
riodi per uentrem inferiorem, neque
per phlebotomiam 2.27.a.38
euacuandum non esse plurimum simul,
ne cadat uirtus 2.27.a.57
euacuandum illum non esse, qui ex con-
suetudine parum comedit 1.202.b.28
ad euacuandum quæ sint materie facilio-
res 1.203.b.54
euacuandum esse quandoque usque ad li-
pothymiam 1.204.a.19
in euacuando decem res demonstrare re-
titudinem indicij 1.202.a.62
in euacuando situs membri cognoscendus
1.196.a.32

euacuare contra ductum naturæ non li-
cet 2.27.a.42. & 2.40.a.22
euphorbium est uenenum calfaciens in-
flammans 2.198.b.50
euphorbium quamuis natura calidum,
infrigidatum tamē refrigerat 1.246.
a.12
euphorbij bonitatis signa 1.312.a.6
euphorbium interficit 1.312.a.40
eupatorium est calidum in primo sicco
in secundo 1.314.b.35
euphorbij nouimenta 2.202.b.59
euphorbij assumpti curatio 2.202.b.62

EUPHORBII ANTIDOTUS est

Coagulum leporis 1.285.b.65
euphorbium prouocat mensuram statim
1.958.a.43
exasperatua medicina 2.371.b.44
excrementa concoctionis prima & alia
rum quomodo excrementantur 1.28.
a.46
excrementorum cumulus quomodo in cor-
poribus nostris fiat 1.170.a.64
excrementorum retentionem quomodo
morbi sequantur 1.170.b.5
excrementorum vacuatio plurimum non
perficitur, nisi medicinis venenosiss,
aut nature laborem facientibus 1.
170.b.13
excrementorum hepaticorum differentie
1.786.b.60
excrementorum hepaticorum substantia
qualis 1.776.b.28
excrementorum hepatis causa 1.776.
b.42
excrementorum a mesaraica causa 1.
777.a.9
excoriatio sequitur casum, & offensionem
2.149.a.35
excoriatio curetur, ne canceretur 2.149.
a.36
excoriatio quandoque est cum apostema-
te, quandoque sine apostemate 2.152.
a.12
excoriatio est ruptio, quæ accidit in su-
perficie cutis per tactum laboriosum
2.152.a.11
excoriatio intestinorum melancholica
mortifera unde 1.792.b.23
excoriatio intestinorum quando timentia
1.813.b.26
excoriationis cura 2.152.a.17
excoriationis lenis medicina 2.152.
a.26
excoriationis intestinorum cura 1.822.
b.66
excoriationis, & ulceris intestinorum ui-
tus 1.823.a.18
excoriationis intestinorum ob medicina-
curatio 1.823.b.28. & 825.b.45
excoriationis cholericæ intestinorum cu-
ratio 1.825.a.21
excoriationis phlegmaticæ intestinorum
scuratio 1.825.a.37
Ex-

INDEX

Excoriationis melancholica intestinalium
curatio 1.825.b.11
excoriationis intestinalium ex fece cura-
tio 1.825.b.29
excoriationi omni intestinalium lutum si-
gillarum est inuatum valde 1.823.
b.7

EXCORIATIONI CON-
serentia composita

Hieralogodion 2.284.a.12
Unguentum de cerusa 2.313.b.62
aa excoriationem intestinalium collyria
1.824.b.43
ad excoriationem intestinalium trochisci
1.824.b.60
de excoriatione cutis 2.152.a.8
de excoriatione unguum 2.262.a.50
in excoriatione, ex ulcere intestinalium
clysteria quæ 1.824.b.13
in excoriatione, acetosa conuenientia sūt
1.829.a.19
excoriatuam egestionem faciunt acetosa
1.832.a.6
excoriatuam egestionem faciunt salsa 1.
832.a.6
exercitium quid 1.170.a.47
exercitium. vide Motus
exercitium aequale, facile est inuatum
valde conalescentibus 2.102.a.54
exercitium repletionem prohibet 1.170.
b.30
exercitium intermissum quid mali pariat
1.170.b.48
exercitium leuius quod 1.171.a.24
exercitium pectoris quod 1.171.b.13
exercitium debile quale 1.171.b.35
exercitium debile quibus conueniat 1.
171.b.35
exercitium debile esse oportet corporis de-
bilis 1.172.a.18
exercitium calidæ & sicce complexionis
homines ad morbos quandoque per-
ducit 1.172.a.53
exercitium est ex impingnatibus 2.257.
b.39
exercitium impingnatuum quale sit 2.
257.b.40
exercitium quibus conueniat 2.393.
a.8
exercitium ventrem soluit, urinam ciet,
& sudorem pronocat 2.365.
a.28
exercitium est inuamentum excellens
in conseruatione sanitatis 2.365.
a.34
exercitij virtutes
deinceps 1.170.b.29. &
exercitij species
deinceps 1.171.a.3. &
exercitij differentie 1.171.a.9
exercitij hora mensura & ordo 1.172.
a.29. & deinceps
exercitij tempus 1.162.b.1. & deinceps
exercitij ordo 1.172.a.56
exercitij mensura 1.172.b.10

exercitij laboriosi operationes tres 2.
260.b.38
exercitij intermissione nocuentis quo-
modo occurratur 2.365.b.4
exercitij supra cibum nocuenta, & co-
rum relictio 2.365.a.54
exercitij inuamentum & nocuenta 2.
380.b.38
exercitio æstate quam hyeme pariori in-
dulgendum 2.393.a.22
exercitia temperata calfaciunt 1.121.
b.42
exercitium proprium habet membrum
unumquodque 1.171.b.11
post exercitium laboriosum pisces & que
eis simulantur comedendi non sunt 1.
175.b.26
exercitium, vigilia, & similia debilitant
cor cum resolutione 1.674.a.14
exercitium abscondit appetitum cibi 1.
715.b.10
exercitium utens temperate, si reliquum re-
gimen conueniens est & rectum, me-
dicamento non eget 1.170.a.49
exercitium utens quæ cauere debeat 1.
172.a.8
exercitium collisionem inuari 2.365.a.30
exercitium quæ oportet enacuare 2.365.
a.50
exercitio & ocio qualibus vtendum 2.
393.a.1
exercitia fortia quæ 1.171.a.26
exercitij fortibus preparandi, cibo for-
tis nutrimenti, & tardæ digestionis
nutrienti 1.195.b.39
exercitatio quibus mala 2.393.a.6
exercitatione mediocri nere & autumno
vtendum 2.393.a.25
exercitatus ad balneum velociter ne ac-
cedat, donec perfecte quiescat 1.173.
a.61
exercitati grossa alimenta magis tolerat
1.177.b.17
exercitatorum urina paucum habent se-
dimen 1.157.b.5
existimatiua quid 1.75.b.11
existimatiua instrumentum est cogitati-
ua 1.75.b.9
existimatiua virtutis a phantastica diffe-
rentia 1.75.b.26
existimatiua differentia a cogitatiua 1.
75.b.28
existimatiua virtutem quidam imagina-
tiuam uocant 1.75.b.39
existimatiua vritur homo in indicij suis
plerumque 1.75.b.12
existimationis signa in crisi 2.93.a.43
exentia laudabilis 2.312.a.1
exitura quæ 1.92.b.46
exitura quæ dicatur 2.120.a.23
exitura, quæ sit ad inferiora in crisis,
est laudabilior 2.82.a.21
exitura cum sit ex apostemate dimitta-
tur in frigidatio, & cū eo quod matura-
rat, & aperit incedatur 2.111.a.32
exitura cum est calida, aggregat mate-
riam 2.120.a.28

exitura quanto plus est uehementioris
elevationis, & acutioris capitis, & ru-
bedinis humor attractus est uehemen-
tioris caliditatis 2.120.a.56
exitura quæ est cum diuersitate, lata, pro-
funda paucæ rubedinis, est grossa ma-
teriei 2.120.a.61
exitura deterior est, cuius eruptio est ad
interiora 2.120.a.64
exitura laudabilior est, cuius eruptio
est ad uentriculum proprium mem-
bro, cui est via currens ad exteriora 2.
120.a.67
exitura non maturatur, & conuertitur
in pus nisi propter paruitatem caloris
innati in membro aut propter grossitu-
dine substantie materiei 2.120.b.28
exitura ventriculi ut erumpatur ad inte-
riora eius melius est, quam ad exte-
riora 2.120.b.1
exitura in cerebro laudabilior est, cuius
eruptio est ad duos uentriculos ante-
riores 2.120.b.2
exitura cerebri, cum rumpitur ad poste-
riorem uentriculum, est mala, quia
non inuenit meatum ad exteriora 2.
120.b.7
exitura quedam nominatur, turmussos
2.120.b.50
exitura quedam nominatur, albir 2.120.
b.53
exitura cum est in pectore, & sit subita
eruptio, accidit aliquando sputum sa-
nies plurimæ, aliquando prafocatio 2.
121.b.26
exitura calida, & apostemata calida, quo-
modo communicent in curatione 2.
121.b.32
exitura cum est in uisceribus, necessario
cibus subtilietur, in alijs patiens cibe-
tur cibus bonis 2.121.b.55
exitura quomodo egeat perforatione dilä-
genti, non expellata maturatione 2.
122.a.1
exitura cum perforata est, & extractum
est quod in ea erat, succurrendum est
ad conglutinandum cui em cum carne
2.122.b.50
exituralium eruptionum cura 2.123.
b.38
exitura quomodo secunda 1.230.a.40
exitura multoties accidit ex pruritu dis-
si cili 1.943.a.47
exiture egressio minoratur in iuncturis 2.
120.b.14
exitura ex apostemate significatio 2.121.
a.1
exiture intrinsece significatio 2.121.
a.41
exiture intrinsece testimonium magnum
est durities pulsus 2.121.a.60
exiture intrinsece eruptionem, quæ sequi-
tur subito 2.121.b.20
exiture regimen proprium est, resolutio
eius, quod aggregatum est in ea 2.
121.b.10
exitura regimen est secundum duos mo-
dos

INDEX

dos 2.121.b.41.
exitura regimen aliquando est, ut ingenie-
tur in maturatione materiei, ut fiat
sanies 2.121.b.45
exitura regimen aliquando est, ut pro-
pter necessitatem, fiat perforatio cum
cautela, ante expectationem matura-
tionis 2.121.b.56
exitura iuncturarum qui paratus sit 2.
87.a.1
exitura perforatae quae medicamenta ap-
ponenda 1.230.a.62
exituram significant dolores subito acci-
dentes in quibusdam locis in agniti-
ne longa 2.87.a.19
exituram habens mingit urinam albam,
plurimam, & grossam, & expellitur
2.87.a.42
exitura sunt de genere crisis permutatio-
ne 2.81.b.67
exitura per quas sunt crises sunt diversa-
rum specierum 2.82.a.5
exitura plurimum sunt in frigore, quod
constringit, & in senectute, in qua
virtus deficit ab expulsiōe completa
2.86.b.5
exitura facta in hyeme, & in senectute
tarde suscipiunt digestionem 2.87.
a.9
exitura raro sunt, cum febres sunt inci-
pientes cum rigore, & desinentes cum
sudore nisi materia sit multa 2.87.
a.44
exitura quae sunt in chronica longa, se-
cundum plurimum sunt in membris
inferioribus 2.87.a.52
exitura agnitudinum acutarum sunt ma-
gis in membris superioribus 2.87.a.54
exitura occultata absque maturatione
quibus periculis sunt obnoxie 2.87.
a.64
exitura minoris malitiae sunt, cum decli-
nant ad membrum inferius, ignobile,
& amplius loci 2.87.b.14
exitura critica quae ad interiora sunt, de
deterioribus 2.87.b.24
exitura ex quibus non fit recidivatio, sūt
illa, quae aperiuntur 2.87.b.30
exitura quae remanet, & occultantur
sunt magis significatiue recidivatio-
nis 2.87.b.30
exitura accident conualescentibus, cum
non sunt mundificata corpora eorum
per evacuationem 2.101.a.22
exitura quae aggregant sanie, quomodo
incipiant 2.120.a.45
exitura quaedam cum incipiunt, aggrega-
tur sanies, deinde maturatur sanies,
postea rumpitur 2.120.a.52
exitura quando egeant perforatione 2.
122.a.11
exitura quae non indigeant perforatione
2.122.a.44
exitura putrefacta leguntur ab aqua ca-
lida 2.123.b.30
exitura quandoque in crilibus sunt for-
tiores sudore 2.82.a.1

exitura male sunt a sanguine grosso ma-
lo 2.107.b.48
exiturarum apparentium curationes 2.
121.b.31
exiturarum causa 2.120.b.45
exiturarum diversitas unde fiat 2.120.
b.23
exiturarum quae melior sit 2.87.b.1
exiturarum crisis iudicia 2.87.a.62
exiturarum loca convenientiora ad ma-
turandum sunt carnosae paucarum ue-
narum & nervorum 2.122.a.40
exiturarum sectio, & perforatio quomo-
do fieri debeant 2.122.b.22
exiturarum perforationes, & sectiones di-
versae secundum diversitatem membro-
rum 2.123.a.6
de exiturarum eruptionibus 2.123.b.28
exiturarum regimen cum matura sunt
2.122.b.13
exiturarum malignior est, quae egreditur
super extremitates lacertorum nervo-
rum 2.120.b.20
exiturarum intrinsecarum regimen 2.
124.a.50
exituris magis apta loca sunt debilia, aut
aggra, & proprie de inferioribus 2.
87.b.26
exituris omnibus calidis emplastrum bo-
num 2.126.b.60
exituris intrinsecis medicinae convenien-
tes 2.124.a.65

EXITURIS MATERIE- rum grossarum conferentia composita.

Hiera Archigenis 2.284.b.17
exituras salvas aperit, & erumpit aqua
calida 2.123.b.30
exituras erumpentes medicinae diversae 2.
123.b.41

EXITURAS APERIT

Cucumer asininus gumma albotin 1.
304.a.41
Viris alba radix 1.319.a.64
exituris fit crisis februm lassitudinalium
quandoque 2.87.a.27
exituris iuncturarum multoties fit crisis
peripneumonia 2.87.a.60
exituris plerumque remouentur agniti-
nes subito 2.82.a.3
de exituris calidis 2.120.a.20
in exituris ingenium faciendi pus 2.122.
a.46
experimenti ut scidum sit, conditiones ob-
servandae 1.246.a.4
experimenti inuatiui inuentum nihil re-
mouendum 2.266.a.20
expulsiō fit per illos latitudinales 1.31.
b.67
expulsiō fit per motum 1.72.b.48
expulsiō in crassatione aliqua indiget ut
fiat expressio 1.72.b.55
expulsiō non peruenit, nisi per villos lati-

tudinales 1.690.a.3
expulsiō naturalis quandoque penetrat
ad ossa 2.781.b.5
expulsiō conferunt flatu 1.72.a.65
expulsiō nem frigiditas adiuvat 1.726.
b.64
expulsiō nem adiuvat quandoque virtus
voluntaria 1.118.b.39
expulsiō nem hepatis qui retinet, errare
1.777.a.45
expulsiō nem hepatica cohibita quae mala
contingant 1.777.a.48
expulsiō nem hepaticae oēs sunt aut a fori-
tudine, aut a debilitate 1.777.a.32
expulsiō nem hepaticae pertinet ad for-
titudinem 1.777.a.37
expulsiō nem hepaticarum subtilitatis qua-
lis 1.776.b.30
expulsiō nem hepaticarum differentie 1.
776.b.26
expulsiō nem hepatis causae 1.776.b.42
expulsiō nem hepaticarum signa 1.778.
a.25
expulsiō vis minus siccitate eget, quam
attractiua & retentiva 1.72.b.48
expulsiō vis nullo modo quiescit, quia
sed motu, & inspissatione pauca quae
ad exprimendum adiuvat 1.777.b.54
expulsiō vis uirtus cum quibus confertur
da 1.715.a.52
expulsiō vis uirtus in infantibus, & adole-
scentibus est fortis 1.874.b.10
expulsiō vis uirtus, quae est in lacertis uen-
tris, debilitatur ei, qui multiplicat co-
ritum 1.835.a.12
expulsiō vis uirtus alio 1.72.b.26
expulsiō vis uirtus hepatis debilitate in-
ratio 1.762.a.36
expulsiō vis & attractiua facultati siccita-
tis auxilium praebet 1.73.a.11
expulsiō vis uirtus adiuvat frigiditatem
76.b.56
exsiccatio nebens medicamenti probi-
bet sanguinem uenientem, unde caro
non habet materiam 3.142.b.3
exsiccatio nem causa quae sunt 2.382.a.35
exsiccatum, cuius siccitas est minor
siccitate corporis, non facit nasa car-
nem 2.148.a.19
exsiccatum inuans medicina menses uita
promocat 2.397.a.36
de extenuatione membri particularis 2.
261.a.52
extenuatio aliquando fit propter prin-
cipium nem materiei pinguedinis cibi 2.256.
b.13
extenuatio aliquando fit propter multi-
tudinem usus cibi subtilitatis 2.256.
b.16
extenuatio aliquando fit propter debili-
tatem uirtutis operantis in cibo 2.256.
b.21
extenuatio aliquando fit, quia sanguis co-
uertitur ad materiam cholericam 2.
256.b.30
extenuatio aliquando fit propter quies-
centiam plurimam 2.256.b.35
Extenua-

INDEX

355

extenuata aliquando fit propterea quod
splen comprimit hepar cum magnifica
tur 2.56.b.32

extenuatio aliquando fit propter ver-
mes, qui coarctant corpus 2.256.
b.36

de extenuationis ablatione 2.256.b.12
extenuationis facta causa creta cura 2.
258.b.20

extenuationis causa 2.256.b.13
extenuationis cura 2.257.a.8

EXTENUATIONI CON- ferentia composita

Confectio 2.281.b.62

Confectio Anasomacis 2.237.b.24

extenuandi regimen 2.260.a.66

extenuationis medicina 2.260.b.62

extenuata corpora breui tempore, breui
etiam redeunt ad tencritatem, seu pin-
guetudinem 2.256.b.49

extenuata corpora longo tempore, non
tolerant nisi blandimentum, debilita-
tis virtutis 2.256.b.52

in extenuatione que fugere oporteat 2.
256.b.58

EXTENUATIS CON- ferunt

Cancer fluialis 1.296.a.53

Eriij terreni caro 1.312.b.20

Lac mulieris 1.330.a.27

Orobis 1.333.a.9

Lutum sigillatum 1.341.a.68

Laa asinum, & caprinum 1.347.
b.20

de extrahione sagittae cum est in mem-
bris principalibus 2.153.b.18

extrahio spine, sagittae, & similium 2.
152.b.25

extrahio quibus instrumentis perficia-
tur 2.152.b.28

in extrahione sagittarum oportet scire spe-
cies earum 2.152.b.56

extrahio sagittarum fit secundum duos
modos 2.153.b.14

extrahentes medicinae 1.857.a.5

EXTRAHERENTIA SPI- nas &c. composita.

Emplastrum Andromachi 2.314.
b.57

extrahentia sagittas a corpore 2.153.
b.66

extremorum putredines a frigore quibus
prohibeantur 2.357.b.58

extremorum fricatio est eis, que ui-
nificant calorem innatum 1.685.
b.41

extremorum calefactio perducit ad ca-
lesfactionem stomachi ex proximo 1.
705.a.1

de exulceratione alchatin 2.254.
b.30

Abarum aqua sitim facit To-
mo 1. pag. 723. b. ner. 44

Ciceris aqua sitim facit 1.
723. b. 44

Facies similis faciei mortui qualis sit 2.
89. a. 46

Facies rubedo ex ira ephemeram indi-
cat, nisi permisceatur timorquia tunc
citrimatur 2.111.b.55

Facies partes 1.49. b. 3

Facies musculi 1.49. b. 3

Facies colorem in itinere per frigida lo-
ca quomodo conferues 1.194. a. 19

faciei contractionem applanat amyga-
la amara 1.271. b. 28

FACIEI FISSURIS

conferunt

Adeps anseris 1.275. b. 49

FACIEI SPASMO

conferunt.

Aqua casei cocta cum nino in cortice
granati 1.188. b. 48

Lilium 1.348. b. 15

faciem irrorare aqua quibus conferat et
oblit 1.121. a. 61

faciem citrinat aeti assiduatio 2.240.
b. 48

FACIEM MUNDIFICAT

ucumer asinus siccus 1.304. a. 38

Umi capiti humiditas 1.309. a. 22

Triticum, et eius farina 1.316. a. 48

Lilium 1.348. b. 13

Lupinus 1.350. a. 35

Synapis 1.401. b. 24

facultas. Vide virtus

facultas auctrix que 1.71. b. 28

facultatem attrahentem excitat atra bi-
lis 1.23. a. 15

fames, & somnus excusat solitudinem
in alienatione repletionis 2.15. a. 67

fames & crapula quomodo frigidorum
morborum sint cause 2.382. a. 8

fames a mordicatione que 1.698. a. 27

fames ex satietate nauseatina, & eius
curatio 1.714. b. 3

fames quomodo a colore fiat 1.719. a. 47

fames, que bolissimus dicitur, que 1.721.
a. 30

fames uaccina 1.721. a. 30

fames syncopalis que 1.721. b. 49

fames canina quandoque generatur a uer-
mibus 1.852. a. 15

fames non fit, nisi ex stomacho tantum
1.754. a. 48

fames quando fortis fiat 1.792. b. 21

fames resoluit superfinitates 1.8. a. 22

famis nouimenta, & quomodo illis suc-
curendum 2.361. b. 40

famis canina cause 1.719. a. 35

famis canina signa 1.720. a. 17

famis canine curatio 1.720. a. 58

famis canina post febres fortes curatio 1.
720. b. 28

famis canina ex resolutione plurima cu-
ratio 1.720. b. 34

famis canina a uermibus. curatio 1.720.
b. 47

famis canina a phlegmate acetoso cura-
tio 1.720. b. 54

famis canina a melancholia curatio 1.
721. a. 7

famis canina a caliditate curatio 1.721.
a. 15

famis syncopalis cause 1.721. b. 52

famis syncopalis curatio 1.721. b. 66

cui fami unum inutile 1.720. a. 65

famem cholera nigra naturalis excitat
1.23. a. 5

famem non tolerant senes debiles, & in-
fantes 2.31. b. 4

famem qui non tolerant 2.31. b. 6

famem tolerare stomachum putridis re-
plet humoribus 1.174. b. 25

famem tolerare cholericis et febre ex chole-
ra rubea laboratibus nocet 1.167. b. 31

famem tantum non tolerant corpora hu-
mida humiditate naturali quantum
sicca 1.177. b. 46

famem tolerare stomachum malis replet
humoribus 1.178. b. 3

famem tolerare que faciant 1.192. a. 23

famem qui non tolerant 1.706. b. 16

famem facientia 1.719. a. 46

famem aliquando uermes, & serpentes
excitant 1.719. a. 66

famem quo acetosa excite 1.719. b. 9

famem uehemetem cur vigilie superflua
commoueant 1.719. b. 22

famem uinum sedat 1.720. a. 62

famosus serpens 2.219. a. 67

fastidij & repletionis cause 1.128. b. 62

febris secundum aliquos in duas disio-
nes primas diuiditur 2.1. a. 14

febris agitudinalis que fit 2.1. a. 18

febris accedens osti ut febris apostematice
2.1. a. 24

febris apostematice que 2.1. a. 24

febris in tribus acceditur in membris ra-
dicalibus, & quomodo 2.2. a. 16

febris accenditur aliquando in humoribus
& quomodo nide 2.2. a. 21

febris i spiritibus. quo accedatur 2.2. a. 27

febris raro contingit habentibus. eruclua-
tionem acetosam 2.15. a. 6

febris continua cur non admittat inter-
missionem 2.18. b. 34

febris ualde accensa parum accidit seni-
bus 2.19. a. 46

febris, que est propter putredinem chole-
re motus est tertianus 2.22. a. 4

febris tertiana pura est acuta propter
subtilitatem materiei, & eius caliditas
est magna, mordicatina propter forti-
tudine cholere, sed est salutifera, ppre-
rea qd cholera est leuis super natura,
& ipsa facit quietem 2.22. a. 9

febris tertiana non pura est longioris spa-
cij quam pura 2.22. a. 13

febris tertiana pura raro peransit septem
periodos, nisi ob errorem 2.22. a. 15

febris continua quandoque consumitur
in hebdomada 2.22. a. 16

I N D E X

febris a putredine sanguinis qualis 2.
22.a.17
febris a sanguine quandoque peruenit ad
statum in quatuor diebus 2.22.a.20
febris phlegmatica qualis 2.22.a.21
febris phlegmatica est longa & cur 2.
22.a.24
febris phlegmatica est longa propter ui-
scositatem materiei, & frigus eius, &
multitudinem eius 2.22.a.24
febris phlegmatica magni est timoris quo-
niam paruum habet spatium interpola-
tionis 2.22.a.15
febris phlegmatica quantum est minus pu-
ra est minoris, et breuioris paroxysmi,
nisi declinet ad melancholicam 2.22.
a.33
febris quandoque contraria requirit, de in-
frigidatione febris, de contrario uero
humor digerendus, & tunc oportet ut
obseruetur magis timorosa de una dua-
rum rerum 2.25.a.38
febris quandoque est tanta uehementia,
& acuitatis, quod non licet uti regi-
mine causa, imo indiget infrigidatio-
ne ultima 2.25.a.59
febris acuta in principijs non habent se-
dimen, post uero habent, quod est si-
gnum digestionis 2.26.b.38
febris pestilentialis pulsus est frequens
paruus, & in nocte fit uehementis ut plu-
rimum 2.68.b.16
febris pestilentialis est cum fluxu uentris
cholera, & cum egestionem leni, sedita,
& non naturali, & aliquando melan-
cholica, & ut plurimum spumosa, &
fetida 2.68.b.19
febris pestilentialis urina est aquosa, cho-
lerica, melancholica 2.68.b.23
febris pestilentialis in qua non percipi-
tur ab agro, aut tangente, multitudo
caloris, nec pulsus alteratur, aut aqua
multum, uelociter interficit agrum
2.68.b.30
febris precedens variolas, melius est, qua
econtra 2.73.a.21
febris conclusa associatur variolis 2.74.
a.10
febris apostematum, cum sit a putredine
eorum perueniente ad cor, uel propter
magnitudinem, uel propter propinqui-
tatem non est amplius diuturna 2.77.
a.9
febris multoties remanet, post sanationem
apostematis in pleuresti, & alijs, & ac-
cidit id propter imperfectam mundifi-
cationem 2.77.a.48
febris ex apostemate existente in mem-
bro proximo principali, aut communi-
cante ei, aut fortis sensus, & nervoso
associatur inquietudini, & spasmo 2.
77.b.38
febris intrans est, ut ingrediatur una ea-
rum super alteram 2.78.b.35
febris coalterata est, ut ingrediatur post
eradicationem alterius 2.78.b.36
febris communicans est, ut incipiat cum

ea 2.78.b.37
febris conclusa cum habet rigorem, &
non sudorem, tunc est de genere com-
positarum 2.78.b.38
febris conclusa credita, cum superfluita-
te in frigore extremitatum, & rigore,
non est conclusa 2.78.b.41
febris in phthisi est morbus, symptoma,
& causa 1.77.b.23
febris cum ascendit, & urina multiplica-
tur aquosa, signum est doloris acciden-
tis in interiore parte 2.87.a.14
febris causon crisis plurimum est per flu-
xum sanguinis narium, aut per sudorem
2.84.a.4
febris phlegmatica mortem attrahit in
principio paroxysmi 1.101.b.49
febris omnis, cum qua est frigus, habet
pulsam constrictam, & minoratam
2.46.a.46
febris Epiala qua, & quomodo fiat, uide
2.48.a.7
febris Epiala fit ex phlegmate uisero in
occulto comprehenso 2.48.a.7
febris Epiala, quandoque vertitur in quar-
tanam propter grossitudinem materiae
2.48.a.26
febris Epiala est phlegmatica, quia a
phlegmate fit, licet eius paroxysmus
non redeat omni die 2.48.a.11
febris Lypiria qua, & quomodo fiat, uide
2.48.b.19
febris a duabus materijs frigidis, inte-
rius, & exterius genita qua 2.49.
b.12
febris syncopalis fit a phlegmate crudo,
ut plurimum 2.49.b.32
febris syncopalis adiunatur a debilitate
oris stomachi 2.49.b.35
Febris diurna est facilis cadere in hecili-
cam 2.50.b.8
febris syncopalis hum-signa 2.49.b.66
febris syncopalis minuta subtilitas qua 2.
50.a.42
febris syncopalis minuta malignitatem
uide 2.50.a.45
febris diurna, qua 2.50.a.62
febris nocturna qua 2.50.a.63
febris syncopalis hum. cura 2.54.b.22
febris syncopalis hum. est difficilis cura
2.54.b.24
febris rectius est, ut adueniat uentre ra-
cho, nec occupetur natura cum alia
materia, quam cum illa agnitudinis,
donec expellat eam 2.59.b.65
febris sextana, & septena, & c. sunt ex
materia homogenea materiei quarta-
nae 2.61.a.20
febris septena est prolixa, sed non mortife-
ra, nouena longior, sed non mortifera
2.60.a.57
febris quintana est deterior omnium fe-
brium, quia fit ante, & post phthisim
2.60.a.59
febris quintana quomodo fiat 2.60.
b.12
febris pestilentialis est cum siccitate lin-

gua, & uehementia sitis 2.68.b.3
febris acuta est deterior qua peruenit
ad apostemata emunctuorum, quam
qua sequitur apostemata ipsa 2.93.
b.39
Febris tertiana timetur cum essere inua-
dit locum amplum nec fit phleboto-
mia 2.116.b.48
febris ubi est cum bubone, cauendum a
forti infrigidatione illius, ne reductur
materia retro 2.119.a.45
febris melancholica fit quando melanco-
lia spargitur in toto corpore, & pu-
trefcit 2.133.b.58
febris ex medicamento soluenne assitis
tempore plurimis accidit 1.208.b.39
febris impossibile est, ut remoueat, cur-
sa ipsius remanente 1.234.b.8
febris facit agrum indigere anhelitu ma-
gno 1.612.b.40
febris continua si est cholericam non facit
rigorem 2.80.a.19
febris superueniens dolori a neurostasi
soluit ipsum 1.765.b.61
febris cum hypofarca curatio 1.790.
b.47
febris tertiana quando in ictericia cito
na fiat 1.793.a.33
febris quartana quando in ictericia cito
na fiat 1.793.a.24
febris acuta cui praegnanti aduenit, time-
tur ei mors 1.929.a.3
febris in cholericam passionem 1.828.
a.58
febris, & sitis in cholericam passionem signi-
ficant, quod solutio uentris permua-
tur ad sanitatem 1.828.a.18
febris cui colica conueniat 1.836.a.1
febris est ex rebus uelocius sanantibus
colicam uentosam 1.836.a.4
febris qualis renum apostematum 1.
857.a.27
febris qualis in cancro matricis 1.955.
b.50
febris ephemera. Vide ephemera
febris tertiana. Vide tertiana
febris quartana. Vide quartana
febris sanguinea. Vide sanguinea
febris definitio 2.121.a.10
febris inflammatio nocet operationibus
naturalibus 2.121.a.10
in febris principio usque ad statum est
timor, apud declinationem uere non
moritur ager ex ipsa febre 2.4.
a.16
febris principium quid sit 2.44.b.18
in febris statu com pletur uelignum dige-
stionis, aut contrarij eius 2.44.a.40
febris declinatio quid 2.44.a.47
febris tempora cognoscuntur etiam ex
augmento accidentium febris, & fis-
tione eorum, & declinationem uere non
ex additione paroxysmorum eius
in longitudine, & breuitate ipsorum
2.6.b.31
febris tertianus motus fit a cholera pu-
trefcente 2.22.a.4
Febris

INDEX

Febris longitudinis causa est quandoq;
grossitudo viscerum, quare resupine-
tur febriciens, & tangatur eius viscera
2.23.b.65

febris alienatio cum nigredine linguae se-
breis sepultam significat 2.23.b.66

febris cura requiritur ut infrigidetur, &
humectetur 2.25.a.34

febris materia seu causa indiget digestio-
ne, & euacuatione 2.25.a.35

febris causam, & humorem, & cibum
absconde, & non infrigidare infrigida-
tione, quae prohibeat resolutionem, &
si inuenit virtutem resistentem 2.
25.a.62

febris epiala vrina est frigida, cruda 2.
48.a.22

febris diurna malignitatem vide 2.50.
a.62

febris syncopis minuta cura 2.55.a.30

febris nocturna, & diurna cura 2.55.
a.42

febris pestilentialis communicat multi-
tudi hominum, qui habent in se ip-
sis preparationem ad eam 2.61.b.32

febris pestilentialis signa 2.68.a.65

febris pestilentialis est quiescens, &
conturbans interius, ut plurimum per-
dens, ex qua percipitur caliditas, &
inflammatio fortis 2.68.a.66

febris putredinis materia est humiditas
reposita in venis 2.61.a.65

febris pestil. materia vincens si fuerit
sanguinea fiat phlebotomia, si alij hu-
mores euacuentur 2.69.b.45

febris tertiana vehementia significat
quod materia est cholericum 2.77.b.15

febris hectica cum putrida compositio est
valde ambigua, quia existimatur pu-
tridam esse solam compositam ex con-
tinua, & interpolata 2.78.a.51

febris tertiana crisis plurimum fit nomi-
tu, aut fluxu ventris 2.84.a.7

febris rigor rediens euacuat sua expul-
sione omni die materiam plurimam
2.87.a.49

febris sublimatio non fit cum appari-
tione digestionis 2.88.b.20

febris caliditas cum sudore frigido est si-
gnum malum valde 2.95.a.43

febris ab oppilatione curatio 1.234.
b.2

febris augenda causa saepe est aqua frigi-
da 1.746.a.25

febris cum ascite curatio 1.789.b.31

febris enixae curatio 1.943.b.24

febris ex cholera rubra nocet sitim & fa-
mem tolerare 1.176.b.30

febris ex pharmacia sumpta aquam hor-
dei conuenire 1.211.a.27

febris exsiccatio nocuum facit 1.
234.b.10

FEBRI SYNCOPALI conferunt.

Tamarindi 1.404.a.30

FEBRI ANTIQVAE conferunt.

Anisum 1.259.b.34
Absinthium 1.260.b.63
Ammi 1.173.a.24
Agaricum cum vino 1.278.a.56
Chamaemilla oleum 1.87.a.18
Cuscuta semen, & aqua 1.293.
a.9
Cyperus 1.297.a.65
Ericij terreni caro 1.312.b.32
Eupatorium, proprie succus eius cum
succo absinthij 1.314.b.54
Feniculum 1.321.b.7
Liquiritia 1.349.a.8
Myrobalani chebuli 1.353.b.34
Oleum chamaemilinum 1.369.a.27
Polium 1.373.b.13
Reubarbarum 1.348.a.33
Synapis 1.401.b.48

FEBRI QVARTANAЕ conferunt.

Astringat 1.292.b.26
Asia 1.270.a.23
Cancer marinus 1.298.a.27
Endiua 1.311.a.66
Cimices cum saba 1.320.b.18
Plantaginis radix 1.345.a.55
Pentaphyllonis folia 1.375.b.12

FEBRI HECTICAE conferentia composita.

Trochisci de camphora 2.304.a.46
febrem non ephemeram indicat sudor plu-
rimus 2.9.a.25
febrem non facit materia, quae non pu-
trebit 2.23.b.28
febrem curare non est possibile, nisi ea
cognita 2.25.b.21
febrem declinatam ad augmentum redi-
re faciens dolor capitis est sedandus
2.27.b.2
febrem sextanam, septimanam, & seque-
tes Hip. & Gal. nunquam uidisse 2.
60.a.33
febrem quintanam non vidit Gal. nisi oc-
cultam 2.60.a.35
febrem uehementem significat viscosi-
tas in dentibus 2.91.a.2
febrem acutam patiens cum non potest
ingere nisi parum, & cum dolore,
absque vulnere, est signum malum 2.
99.a.50
febrem incensuam habenti, cum super-
uenit alienatio, & quies absque cri-
si, signum est velocis mortis 2.99.
b.65
febrem attrahit uehementius erysipela,
quam phlegmon 2.10.a.34
febrem augent medicinae calidae 1.658.
b.40
febrem ephemeram inducit stomachi mor-
dicatio 1.711.b.41

in febre, urina icterica, significat aposte-
ma, quare curetur cum aqua hordei
& syrupo aceroso 2.27.b.6

febre ignorata subtilia regimen, & pro-
uide ut occurrat paroxysmo, nisi uen-
trem habeat vacuum 2.25.b.22.et
2.31.a.23

febre, & syncopi simul iunctis, syncopi
magis conuenit cura 2.37.b.24

in febre syncopali humerosi non esse euacuan-
dum cum lenitate, quia materia
mouetur ad praefocationem uirtutis
2.49.b.41

in febre syncopali hum. non esse euacuan-
dum cum solutione uentris, aut phle-
botomia, quia uirtus non tolerat 2.
49.b.43

in febre pestilentiali adeest magnitudo
ambelitus 2.68.b.1

in febre pestil. aqua frigida plurima subi-
to est inuatiua valde, pauca autem co-
sequenter exhibita excitat calidita-
tem 2.69.b.65

in febre tertiana plurimum accidit do-
lor capitis 2.89.b.58

in febre continua vrina tenuis cum con-
uertitur in grossam, & sunt signa bo-
na, significat crism cum sudore 2.
97.a.46

in febre acuta urina alba, tenuis, cum
conturbatur, & fit grossa albedine
sua, significat spasnum, & mortem
2.97.b.9

in febre acuta, quare sanguis curat cum
vrina 2.99.a.21

in febre acuta, urina cum frustis sangui-
nis congelati, & cum siccitate, vel
nigredine linguae, est signum valde
malum 2.99.a.13

in febre continua, vrina retenta, quid
significet 2.99.a.54

in febre continua cum aggregantur fri-
gus exteriorum, & adustio interiorum,
& uehementia sitis, tunc signum est
mortale 2.99.b.28

in febre utiliore esse uentris solutione,
quam uomitus 1.221.b.65

in febre putrida quando phlebotomandi
1.219.a.65

in febre phlebotomiam posse fieri usque
ad quadraginta dies 1.219.b.16

in febre sanguinis initio uena sectionem
copiosam non admitti: admitti autem
ubi adit coctio 1.119.b.32

in febre fluxus ventris superueniens a
phlebotomia excusat 1.224.b.18

in febre appetitus prostrati curatio 1.
716.b.63

in febre non oportet, ut bibatur, nisi aqua
calida 1.746.a.27

de febre sanguinis, uide sanguinea febre.
febres apostematum, & oppilationum
sunt febres accidentes 2.1.b.23
febres acutae absolute sunt ille quarum
status peruenit usque ad 14. dies 2.
4.a.60
febres quomodo diuersificentur in tem-
F 4 pori-

I N D E X

- poribus suis 2.4.b.1
 febres apostematum interiorum sunt putridæ, & non sunt de numero ephemerarum 2.16.a.8
 febres sequentes apostemata a causis primitiuis genita sunt de genere ephemerarum 2.16.a.29
 febres sequentes apostemata, quorum cause sunt antecedentes, sicut repletiones, & oppilationes sunt febres putridæ 2.16.a.35
 febres malignæ ut plurimum sunt radices, apostemata uero ipsarum sunt sequentia 2.16.a.38
 febres interpollatæ quare aliquando peruersam habeant ordinem paroxysmorum 2.68.a.64
 febres quedam componuntur aliquando adeo intense, ut fiant forma inseparabiles, & continuæ 2.19.a.14
 febres diuersæ diuersos habent pulsus 2.19.a.49
 febres, & proprie apostemose, & acutæ quando non curantur secundum quod oportet conuertuntur ad arefactionem 2.22.a.54
 febres senum sunt sepultæ 2.23.b.67
 febres cholericæ tres sunt tertiana continua, tertiana periodica, & caupon 2.38.a.19
 febres cum diuersificantur, & permiscuntur, & prolongantur inflammant membra principalia, & fit hectica 2.60.b.4
 febres cholericæ quandoque fiunt causa aeris siccæ 2.67.b.34
 febres pestilenciales fiunt ex aere turbido, & humido 2.67.b.34
 febres in aere humido sunt pluris euentus, sed minoris acuitatis, & longioris spatij 2.67.b.35
 febres in æstate sicca sunt minoris euentus, & maioris acuitatis, & uelocioris separationis 2.67.b.37
 febres pestilenciales fiunt a figuris calstibus, ut a causa prima, & longinqua, fiunt etiam a dispositionibus terrestribus, ut & a causa propinqua 2.67.b.43
 febres pestilenciales quomodo fiant 2.67.b.46
 febres apostematum, ut plurimum sunt de genere diariarum 2.77.a.5
 febres apostematum a quibus causis pendant 2.77.a.12
 febres apostematum intrinsecorum non fiunt ex calefactione sola cordis absque putredine 2.77.a.17
 febres apostematum fiunt uehementiores, cum pendent ab erysipela in uisceribus intrinsecis 2.77.a.19
 febres apostematum diuersificantur in uehementia, & debilitate, secundum propinquitatem, & longitudinem cordis 2.77.a.29
 febres apostematum, quæ sunt in membris carnosiss, sunt uehementiores 2.77.a.31
 febres apostematum, quæ sunt in pamiculis, & similibus sunt debiliores 2.77.a.34
 febres apostematum vicinorum arterijs sunt uehementiores 2.77.a.35
 febres apostematum vicinorum uenis, sunt debiliores 2.77.a.37
 febres apostematum, in uelaminibus existunt, cum confirmantur non expectant usque ad hecticam 2.77.a.50
 febres apostematum quando prolongantur perducunt ad hecticam 2.77.a.50
 febres apostematum interiorum tres species signorum, & accidentium habent 2.77.a.67
 febres apostematum intrinsecorum uariantur secundum magnitudinem eorum, & magnitudinem uenarum eorum, & membra sua, & propinquitatem eorum cordi 2.77.b.22
 febres aliquando componuntur inter se, si cet sint secundum genera elongata, si cut hectica febris cum putrida 2.78.a.18
 febres aliquando componuntur inter se in genere proximo, ut est compositio duarum putridarum febrium, sicut tertiana cum phlegmatica 2.78.a.20
 febres quandoque componuntur conuenientes in specie, ut tertiana cum tertiana &c. 2.78.a.25
 febres tertianæ duæ compositæ secundum paroxysmos faciunt apparitionem phlegmaticæ, similiter & tres quartanæ uidentur phlegmatica 2.78.a.28
 febres tertianæ tres aliquando componuntur, quæ quomodo dignoscantur, uide 2.78.a.31
 febres diuersæ quando inter se componuntur, sicut hemitriticus, eradicatur potestrema carum, & remanet chronica pura 2.78.a.66
 febres duæ continuæ non componuntur inter se secundum aliquos 2.78.b.16
 febres duæ continuæ compositæ non faciunt rigorem 2.80.a.22
 febres incensue cum non terminantur fluxu sanguinis narium terminantur sudore 2.85.b.32
 febres lassitudinales quando non faciunt crism cum alijs, faciunt cum exituris 2.87.a.28
 febres incipientes cum rigore, & desinunt cum sudore raro faciunt exituras, nisi materia sit multa 2.87.a.43
 febres tertianæ notthæ autumno quando multiplicantur 2.102.a.36
 febres sanguinis missionem non exiges, quæ 1.219.a.53
 febres malæ, & pernitiosæ aliquando fiunt cum formicæ speciebus 2.114.b.61
 febres debilitatæ cur faciant 1.129.b.10
 febres accidere faciunt aquæ sulphureæ, & lurose, & turbidæ, & fetidæ 1.272.b.46
 febres cur in habente frigidam hepatis complexionem sepe fiant 1.753.a.1.
 febres ab oppilatione hepatis 1.762.b.26
 febres commissæ quandoque generantur ab ægreditudinibus splenis 1.800.a.12
 febres malæ unde 1.792.a.24
 febres cholericæ ex fluxu sanguinis 1.945.a.9
 ad febres corpora uehementius preparata sunt calida, & humida, & propriæ quum humiditas est fortior caliditate 2.3.b.45
 febres gignunt cibi, aquositate, humorem crudum, & choleram gignentes 1.177.b.58
 febres quartanas euenire faciunt aqua grosse 1.272.b.48
 ad febres commissas quandoque conuertuntur ægreditudines splenis 1.800.a.12
 febres paruas inducit menstruorum retentio 1.943.a.45
 febrium differentie uarie 2.2.a.40
 febrium augmentum quid 2.4.a.31
 febrium status quomodo dignoscantur 2.4.a.40
 febrium status quid 2.4.a.35
 febrium hora, seu tempora quot, & quæ 2.4.a.10
 febrium horæ quedam uniuersales, quedam particulares 2.1.a.14
 febrium paroxysmorum tempora particularia quibus signis comprehendantur 2.6.b.54
 febrium paroxysmorum prolongatio, & abbreviatio, & eorum cause 2.19.a.26
 febrium diuersarum tempora quomodo differunt prolongantur 2.22.a.49
 de febrium accidentibus, & eorum signis 2.22.b.34
 febri cum associatis paralysibus curretur sebris in primis 2.24.a.1
 febris cura quandoque uertitur ad febrem quandoque ad materiam 2.25.a.32
 febrium infrigidatio qualis esse debet 2.25.b.4
 in febriâ principijs a somno abstinendum, quoniam prolongatur rigus, & rigor 2.25.b.66
 in febrium declinatione somnus est inuoluntarius, & fortasse non nocet aqua statum 2.26.b.4
 febrium putr. principijs non conueniunt trochiscis, nisi post digestionem, & euacuationem 2.17.b.67
 febrium principijs magis conueniunt uiscis ingrossatio, quia uirtus non est ualde occupata in materia 2.30.b.33
 febrium accidentia quæ, & cura eorum 2.34.a.6
 febrium cholericarum accidentia quæ 2.38.a.47
 febrium cholericarum motus est ad superiora ut plurimum, & ad illud, quod apparet & corpore, et cute 2.38.a.52
 febrium

I N D E X

Februm frigus fit propter illud quod ad
huc non putruit, horripilatio vero pro
pter illud, quod iam putruit. 2.46.b.
24
Februm epiale, & lypiriae cura. 2.54.
a.66
Februm sextanarum & materia minor
est, & grossior materia quartana. 2.
60.a.31
Februm sextanarum, & sequentium cau
sa est ex regimine malo 2.60.a.38
Februm sextanarum, & sequentium pe
riodi qui 2.60.a.45
Februm sextanarum, septim. & sequen
tium aduentum negat Gal. 2.60.a.
48
Februm sextanarum, & sequentium in
ventionem verificavit Hip. 2.60.a.
51
Februm sextanarum, & sequentium cu
ra 2.61.a.30
Februm pestilentialium cura. 2.69.a.
44
Februm pestil. summa curationis est ex
siccatio 2.69.a.45
Februm aposte. periodi quomodo fiant.
2.77.a.43
Februm apostematum caliditas non est
valde vehementis acuitatis, sicut est
in causone, quia materia non est spar
sa ad exteriora 2.77.b.46
Februm apostematum intrinsecorum si
gna quae sint, vide 2.77.b.1
Februm apostematum pulsus qualis. 2.
77.b.52
Februm apostematum urina qualis. 2.
77.b.52
Februm apostematum cura. 2.77.b.
65
Februm compositiones diversas, vide. 2.
78.a.14
Februm paroxysmi non oportet occu
pari tota occupatione, sed etiam cum
accidentibus licet 2.78.a.38
Februm compositionem, aliquando indi
cat reditio horripilationis post quie
tem 2.78.a.45
Februm compositiones turpe est medi
cum ignorare 2.78.a.47
Februm magis interficientium quando
que est hemitriticus, quia perducit ad
bellicam, & agitudines chronicas.
2.79.a.44
Februm phlegmaticarum, & peripneu
moniae, & lethargiae crises non sunt per
fluxum sanguinis narium. 2.84.a.11
Februm acutarem principio frigis in
extrematibus superueniens mortem
significat 2.92.b.2
Februm acutarem principio urina te
nui, flava, apparens mox grossa, rema
net turbida, ut urina asini, & cum
exitu inmolantario, mortem praenun
tiat 2.99.a.31. & 2.100.a.8
Februm periodicarum periodos abscein
dit stercus siccum cum melle, aut vi
no 1.330.a.41

Februm ardentium sitis quae. 1.722.a.
29
in Februm accessione vomitus. 1.739.
a.53
in Februm excoarctio intestinorum me
lancholica mortalis valde. 1.810.
b.36
Februm enixarum plurimum est pro
pter retentionem menstruum. 1.943.
b.26

FEBRIVM PERIODIS conferentia composita.

Confectio de assa 2.259.a.32
Februs obnoxia etiam corpora calida,
& sicca 2.3.b.50
Februs pestilentialibus quae corpora
sint preparata 2.67.b.62

FEBRIBVS PESTILENTIALI bus conferunt.

Lutum armenum cum uino subtili, &
aqua rosata 1.341.6.56
Februs malis expositi sunt impinguati.
2.260.a.33
Februs parata corpora fortiter ad eas
perducunt aquae aluminosae. 1.116.b.
32
Februs compositis exercitium conue
niens 1.171.b.47
Februs phlegmaticis exercitium con
ueniens 1.17.b.47

FEBRIBVS PHLEGMATICIS conferunt.

Spina alba 1.279.a.54
Granum viride 1.327.a.48
Nigella 1.365.b.62
Olibanum 1.370.b.41

FEBRIBVS PHLEGMATICIS conferentia composita.

Diacyminum 2.286.b.53
Diacyminum 2.287.b.51
Diaphenicon 2.288.b.58
Trochisci de rosis 2.303.a.48
Trochisci diaphenicon 2.303.b.20
Trochisci de rosis 2.307.a.14
Apocema de absinthio. 2.307.b.30
Decoctio eupatorii 2.307.b.58
Februs acutis conferre vomitum criti
cum 1.739.a.51

FEBRIBVS ACUTIS conferunt.

Chrysomelorum siccorum infusio. 1.
297.a.15
Granatum muzum 1.329.a.15
Syrupus de nenuphate. 1.364.b.
66
Psyllium 1.372.b.27
Portulaca 1.372.b.67
Spodium 1.391.a.40

FEBRIBVS ETHICIS conferunt.

Bolum armenum 1.341.b.56
Lac caprinum, & asinum. 1.348.
a.17
Oua sorbilia 1.367.a.20

FEBRIBVS PERIODICIS conferunt.

Opopanax 1.368.a.12
Rubarbarum 1.384.a.33
Serapinum 1.394.b.47
Synapis 1.401.b.48

FEBRIBVS PERIODICIS frigidis conferentia composita.

Diasulfur 2.279.a.11
Confectio de assa 2.279.a.32
Confectio de calamento. 2.281.a.
39
Confectio 2.281.b.61
Diaphenicon 2.288.b.59
Trochisci stella 2.303.a.30
Confectio Aristomacis. 2.327.b.
22

FEBRIBVS CHOLERICIS conferunt.

Cucurbita 1.303.b.52

FEBRIBVS FRIGIDIS conferunt.

Endiuia 1.311.a.67

FEBRIBVS CONFIDENTIA composita.

Diaphenicon 2.288.b.58
Suffus 2.293.b.25
Syrupus acetosus 2.296.a.1
Aqua mellis 2.297.b.16
Geleniabini 2.300.b.47
Trochisci de ros. cum scammonia. 2.
303.b.3
Trochisci de camphora. 2.303.b.
45
Trochisci de berberis. 2.304.b.33
Trochisci de papauere. 2.306.a.18
Pilulae de eupatorio 2.308.b.33
Pilulae filij albarisb 2.309.b.23

FEBRIBVS DIVERSIS conferentia composita.

Decoctio eupatorii 2.307.b.58

FEBRIBVS ANTIQVIS conferentia composita.

Sotira confect. 2.270.a.12
Confectio Hermetis. 2.274.a.68
Confectio chabir regis. 2.279.a.65
Alche-

X I N D E X

Alchelheli magnum. 2.280.
b.1
Confectio de hiacyntho. 2.281.a.
66
Medicina de gentiana. 2.282.a.
26
Hieralogodon 2.284.a.8
Electuarium de subtilis. 2.287.a.
63
Diaphenicon 2.288.b.58
Trochisci de rosis 2.303.a.50
Trochisci de ros.cum spodio. 2.303.
b.10
Trochisci de absinthio. 2.304.b.56
Trochisci de eupatorio. 2.305.a.6

FEBRIBVS CONTINVIS conferentia composita.

Trochisci de lacca 2.307.a.32

FEBRIBVS CALIDIS conferentia composita.

Loboc de papauere 2.295.a.36
Trochisci de spodio cum sem. acetose.
2.304.a.45
Trochisci de berberis 2.304.b.1
Trochisci de berberis alij. 2.304.b.
24
Trochisci de eupatorio. 2.305.a.5
Trochisci alchondinon 2.306.a.27

FEBRIBVS ANTIQVIS conferentia composita.

Theodoricon cum nuce muscata.
2.285.a.43
Diaphenicon 2.288.b.59
Trochisci de aniso 2.306.b.46
Trochisci de rosis, & eupatorio. 2.
305.a.26
Trochisci de rubea 2.307.a.43
Trochisci de cuscuta 2.307.a.50
Trochisci 2.307.b.3
Pilula aggregatiua 2.309.b.61
Pilule 2.310.a.34
Pilula 2.310.a.44
Pilula 2.310.a.51

FEBRIBVS MELANCHO- licis conferentia composita.

Theriaca magna 2.265.b.61
Mithridatum 2.268.b.23
Confectio de musco dulcis. 2.275.a.
39
Ariston magnum 2.276.a.63
Diaulfur 2.279.a.16
Confectio de assa 2.279.a.42
Diaciminum 2.286.b.52
Diaciminum 2.287.b.52
Diaphenicon 2.288.b.58
Trochisci diarbodon 2.303.b.20
Trochisci de decem medicinis. 2.307
a.62

FEBRIBVS PHTHISICIS confert.

Loboc de spodio 2.295.b.1

FEBRIBVS MELANCHOLICIS conferentia composita.

Apozema de absinthio 2.307.b.50
Decoctio eupatorii 2.307.b.58

FEBRIBVS TERTIANIS conferentia composita.

Trochisci de rosis 2.303.b.28
Trochisci de spodio cum sem. acetose. 2.
304.a.45
Trochisci de absinthio 2.304.b.65

FEBRIBVS MIXTIS conferentia composita.

Ariston magnum 2.279.a.63
Diaphenicon 2.288.b.59
Trochisci de ros.cum spodio. 2.303.b.
10
Trochisci alchondinon. 2.306.a.29
Apozema de absinthio. 2.307. b.
49
Pilula 2.310.a.44
Pilula 2.310.a.52

de febris interpolatis; vide interpola-
tas
de febris intermittibus; vide inter-
pollatas.

de febris Quartanis. Vide Quarta-
nas.

de febris acutis. Vide Acutas.

de febris tertianis. Vide Tertianas.

de febris quotidianis. Vide etiam
phlegmaticas

de febris putridis. Vide Putridas.

in febris acutis prima die quandoque
videntur nubes, & signum maturita-
tis 2.4.a.29

a febris sunt longinquiora corpora fri-
gida, & humida, & frigida, & sicca.
2.3.b.62

in febris coarctatio quid. 2.21.a.12
in febris capitis raso inspissat cutem,
& sit fortis febris. 2.24.a.5

in febris quando virtuti attendendum.
2.25.a.65

febris conferentia solutiua. 2.27.b.
32

febris non conuenire mirobalanos ci-
trinos, nisi post digestionem integram.
2.27.b.25

febris pestil. quando cadit appetitus
plurimi eorum, qui uiriliter agunt, &
uolenter comedunt, absoluntur, &
uiuunt 2.70.a.5

febris pestil. conueniunt cibi ex aceto-
sis, & desiccatis, pauca quantitati.
2.70.a.9. & 2.72.a.32

in febris aloes conuenit quando mate-
ria est grossa 2.27.b.22

in febris acutis exitus matricis, & ul-
na mulieris est signum malum. 2.
92.a.57

in febris acutis frigus extremitatum
unde proueniat 2.92.a.66

in febris acutis pustula cicalis nigra,
est ualde mala 2.93.b.64

in febris acutis urina diuersitas in
quantitate, quid significet. 2.97.a.4

in febris acutis dolor capitis quomodo
inducet ex urina nigra. 2.97.b.34

in febris acutis urina sedimen ad for-
mam frusti carnis, vel squamarum pi-
scium significat rasuram membrorum
2.98.b.45

in febris acutis, cur urina inuolunta-
rie egrediatur 2.99.a.65

in febris acutis urina fetida absque
offensa instrumentorum urina malum
1.156.a.64

FEBRIBVS ACUTIS conferentia composita.

Trochisci de camphora. 2.303.b.
59
Trochisci de camphora alij. 2.304.
a.5
Trochisci de spodio cum retembin.
2.304.a.34
Trochisci de spodio cum sem. acetosa
2.304.a.45
Trochisci de berberis 2.304.a.56
Trochisci alij de berberis. 2.304.b.
15

Trochisci alchondinon. 2.306.b.30

in febris aduentibus cum defrutina
sit est signum malum, & proprie-
cum nigredine lingue 2.93.b.7

in febris, stillicidium urina quid signi-
ficet 2.99.a.56

in febris, quas antecedunt contrahitio
& dolor capitis, & similia, dignus est
re consideretur hora inceptionis fe-
bris quam reliquorum. 2.105.b.50

in febris cum stomachi debilitate si-
gida aqua prohibetur potanda. 1.196
b.58

in febris aliquando phlebotomia
fienda, licet non sit necessaria. 1.
219.b.27

in febris synochis sanguinem vsque
ad syncopim extrahendum. 1.221.
b.60

in febris pestilentialibus anhelitus
qui 1.623.b.52

in febris stomachi os confortantis, que
1.706.b.55

in febris cur appetitus deiciatur. 1.
714.b.48

in febris pestilentialibus appetitus ue-
hementius cadit 1.714.b.51

in febris pestilentialibus nausae est
signum malum 1.739.a.48

in febris pestilentialibus vomitus ni-
ger malus 1.740.a.60

in febris pestilentialibus vomitus fo-
etidus

I N D E X

- idus melus* 1.740.a.60
in febribus pestilentialibus multiplicatur tensio hypochondriorum. 1.749.b.29
in febribus vermium exitus cum egestione non est significatio bona. 1.352.a.41
in febribus pestilentialibus egestio qualis 1.754.a.14
in febribus pestilentialibus quandoque accidit inflatio ventris, quasi tympanices 1.783.a.45
in febribus pestilentialibus ventris inflatio quasi tympanica, est signum malum valde 1.783.a.52
in febribus pestilentialibus multiplicatur hypochondriorum tensio. 1.791.b.32
in febribus cholericis urina alba quid ali quando significet 1.813.b.24
febriens puer lactens curetur refectione lactis matris 2.27.b.6
febriens appetitus redit cum accceptione panis infusi in aqua frigida. 1.715.b.24
febriens victus ingrosatur secundum virtutis tenorem 2.30.b.31
febriens cibatio conueniens, quae 2.31.a.10
de febriens cibatione, sumpta a statu morbi indicatione 2.30.a.63
febriens cibatio in generali. 2.30.a.8
febriens ventres quare debeant esse vacui in aduentu paroxysmorum. 2.30.a.16
febriens fructus omnes nocent cum ebullitione sua, & corruptione in stomacho 2.25.a.52
febriens non conueniunt melones, & similia olera, nisi ubi non est materia 2.25.a.41
febriens cibatio est amicus, & virtuti, & materiei, unde indiget canone 2.25.b.15
febriens subtilitatio regiminis in cibando magis conuenit in statu. 2.30.b.20
febriens omnis cuius calor innatus est fortis, & plurimus, aut contra est debilis, non potest dimittere cibum. 2.31.a.53
febriens, cui pulsus cor subito, & inuadit eum singultus, & stringitur venter, absque causa agnita, moritur. 2.100.a.9
febriens aqua frigida non est prohibenda, nisi humor fuerit crudus, & grossus, quia prohibet digestionem. 2.26.a.7
febriens propter cholera confert aqua frigida, nisi sint stomachus, aut hepar debile, aut sit in visceribus apostema aut dolor &c. 2.26.a.11
febriens complexionis siccae non cibet penitus, dum non egreditur perfecte faex 2.30.a.14
febriens febre acuta, cum statu propinquo, & virtute consistente cibum omnino subtrahes 2.30.b.63
febriens syncopali cibum. cibum non conuenit, quia materia augetur, ex eius abstinentia virtus cadit. 2.49.b.52
febriens cibatio post ponatur in declinatione paroxysmi. 2.30.a.22
febriens cibatio est subtilis valde, & grossa ualde, & media inter istas, quales autem sint uide 2.30.a.26
febriens regimen, & cibatio qualis esse debeat in quolibet anni tempore. 2.30.b.38
febriens corpora cholericum, si famem tolerant, quae accidentia insequantur 2.31.a.34
febriens cibatio indebita ex errore medici, quae incommoda producat. 2.31.b.16
febriens hora cibi sit post teporem, & eradicationem paroxysmi, & ad minus quattuor horis ante paroxysmum 2.53.a.10
febriens cum accidunt apostemata, & ulcera leuia, deinde destructio rationis, signum est mortis 2.100.a.35
febriens stomachus quibus confortandus 1.709.b.26
febriens, quibus conferat aqua frigida, & quae inuamenta inde eueniant, & de quantitate 2.26.a.22
febriens, quibus non confert aquae frigidae potus, quae nocumenta eueniant. 2.26.a.50
febriens, quibus confert frigida potus post illius assumptionem, praecedentibus suis minoratius, postea altera digestio, & eradicatione seu cause abscissio omnino conuenit 2.26.b.3
faex fetida uehementis fetoris uide. 1.777.b.43
facies, & ventositatis prohibitio est maximi nocimenti 1.710.b.5
facies retentionem quae mala sequantur. 1.710.b.6
facies sicca causa 1.835.a.9
facies retentio quando prolongatur, inflatur venter, & interficit. 1.836.a.23
facies exitus inuoluntarie accidit ex amolificatione 1.861.b.29
faciem cholera uehementer efficit. 1.795.a.3
faciem, & phlegma simul soluentes medicinas 1.842.b.37
faciem plurimam cum phlegmate uiscoso suppositoria educunt. 1.842.b.60
faeces. Vide Egestio
faeces educit aloë
faeces ventriculi intestinorum, & hepatis indicia ferre 2.326.a.19
facem minorationis vel augmenti indicia 2.386.a.22
facem colores quid indicent. 2.366.a.34
ex fecum substantia indicia. 2.386.a.52
facem tarditas 2.386.a.62
facem felinus exitus 2.386.a.68
ex facibus iudicia uaria. 2.386.b.10
felis, seu catti morsus, & cura. 2.224.b.21
fel quomodo effundatur ad stomachum. 1.695.b.27
fel leopardi bibitum est mortale, quod si pertrahat tres horas, speratur. 2.209.b.62
fellis anatomia 1.791.b.46
fel, sicut vesica, unam habet tunicam. 1.792.a.17
fel cum cholera non attrahit, quae mala sequantur 1.792.a.19
fel leopardi cholera facit. 1.793.a.60
fel uiperæ cholera facit. 1.793.a.61
fel abluens medicamentum. 1.795.b.38
fellis leopardi bibiti cura. 2.209.b.63
fellis canis aquatici bibiti nocumenta. 2.210.a.6
fellis canis aquatici bibiti cura. 2.210.a.10
fellis meatus constipatio, quae mala inducat 1.770.a.53
fellis inuamentum 1.792.a.2
fellis oppilationis cause 1.793.b.49
fellis putrefactionem remouens medicamentum 1.795.b.38
ad fel per quam uiam hepar cholera transmittat 1.750.a.16
in felle, aut hepate quando cholera retinetur, hepar sit calidius. 1.793.b.37
fella omnia calida, & sicca sunt in quatuor 1.317.b.13
in fellibus pluribus cur non fuerit creata uia ad stomachum. 1.792.a.9
femoris anatomie 1.46.b.10
femoris anatomie 1.46.b.28
femore inflato in hydropo, timetur resudatio 1.780.b.32
fermentationem medicamentis quibus vis virtutem duplicare. 2.350.b.21
ferri limatura, & scoriam nocumenta ex eorum assumptione. 2.201.b.54
ferri limaturæ assumptæ curatio. 2.201.b.58
ferri scoriam confectio ad aures. 2.325.a.1
ferri a magnete attractio. 1.751.a.50
ferream aquam prodesse. 2.360.a.36
fibra. Vide villus
fistula apostematum causa. 1.860.a.16
fistula apostemata quum collectionem faciunt, & fiunt ulcera, timetur super ea, quod fiant fistulae. 1.860.a.20
ficus sunt uehementis expulsiōis ad exteriora, & ideo eorum aqua est ualde bona in uariolis 2.74.b.66
ficus alimento similes sunt. 1.174.b.11
ficus generant sanguinem subtilem, expulsum ad cutem 2.241.a.16
ficus adiunant generationem pediculorum. 2.255.b.59
ficus quare generent pediculos. 2.241.a.16

INDEX

Ficus sicca restituit colorem bonum
 conualescentibus 2.241.a.18
ficus sicce male sunt ad ulcera. 1.873.
 b.8
ficus in hepate sunt ultimi iuuamenti. 1.
 736.a.2
fiscum nutrimentum dissoluitur cito. 1.
 195.b.28
filum ad suenda vulnera quale sit. 2.
 145.a.3
fissura cum ascendit in loco alborati egre
 diuntur cum ea intestina plus, & re-
 dictus eorum est difficilis. 2.144.a.
 32
fissura magna indiget puluillis triangu-
 lis 2.146.a.8
fissura aut sit cum detractione nervi, aut si
 ne 2.168.a.55
fissura aut sit in longitudine, aut latitudi-
 ne 2.168.a.57
fissura labiorum causa 2.254.a.3
fissura labiorum cura 2.254.a.5
fissurarum pedum causa 2.254.a.33
 ad fissuram incarnandam que conveniat
 2.146.a.6
 de fissura unguum 2.262.a.50
fissura pedum 2.254.a.31
fissura manuum 2.254.b.16
fissurarum pedum cura Aut. 2.254.
 b.8
fissura digitorum 2.254.b.21
fissurarum causa diversa 2.253.b.26
fissurarum omnium causa est scititas in-
 cute 2.257.b.24
fissurarum cura communis. 2.253.b.56
 de fissuris cutis 2.254.a.35
FISSURIS FRIGORIS
 confert
Asini carnis, & hepatis cinis cum
 oleo 1.270.b.14
Apium silvestre 1.270.b.40
Aqua marina 1.272.a.54
Cineri stimalis cinis 1.297.b.63
Oleum cydonij 1.298.b.48
Fanugracum cum oleo rosaceo. 1.
 316.b.4
Cyclaminis decoctio. 1.320.b.36
Fici foliorum succus cum cerato. 1.
 322.a.50
FACIEM RUBIFICAT
Cape 1.287.a.52
Cimini aqua 1.293.a.25
Orobi decoctio 1.333.a.11
Arum cum uino 1.345.b.41
Lens cum aqua marina. 1.349.b.5
Olibanum 1.370.b.8
Pix 1.374.a.10
Beta 1.395.b.52
fistulicorum qualitates 2.346.b.4
fistula est vlcus profundum, cuius caro
 circumdant est indurata. 2.158.a.
 53
fistula est sicut canna penetrans in mem-

brum 2.178.a.55
fistula est strictum profundum, ut dicit
 aliqui 2.158.a.52
fistula mala est illa, que non sentit. 2.
 158.a.55
fistula quedam est equalis, quedam obli-
 qua 2.158.a.67
fistula, que vadit ad neruum, dolet uehe-
 menter 2.158.b.1
fistula aliquando habet orificia plurima.
 2.158.b.18
fistula cum est fraudulenta, curatio eradi-
 cationis eius non est nisi abscissio cum
 adustione 2.166.b.32
fistula antiquata non curatur nisi cum
 abscissione, & canterio 2.166.b.34
fistula cum impletur radice scolopendris
 sanatur 2.167.a.5
fistula cum impletur elleboro, & dimitti-
 tur tribus diebus sanatur. 2.167.
 a.7
fistula pastoris calida est, & sicca in
 principio secundi 1.316.a.13
fistula renum que mala, & que non. 1.
 871.a.49
fistula matricis, que incurabilis. 1.948.
 b.56
fistula matricis que deterior. 1.948. b.
 59
fistula humiditas, que vadit ad os est
 subtilior, & declinior ad stricitatem
 2.158.b.9
fistula que vadit ad neruum, humiditas
 est subtilis tenuis 2.158.b.5
fistula que vadit ad venas, humiditas
 est fax 2.158.b.11
fistula, que peruenit ad carnem humidi-
 tas currens est humiditas viscosa,
 grossa, turbida, cruda 2.158.b.16
fistula cantherium quomodo fiat cum me-
 dicinis acutis 2.166.b.11
fistula recentis curatio 2.166.b.56
fistula renum curatio 1.873.a.11
FISTULAE LACHRYMALI
 confert
Bulbus cum aceto 1.281.a.26
Adiantum 1.283.a.43
Chamaedrys 1.292.a.53
Malua cruda masticata cum sale.
 1.306.a.45
Aegylops 1.309.a.10
Lactu ce sylvestris lac. 1.350.b.40
Nucis oleum 1.362.a.46
 ad fistulam quandoque perducit hemor-
 rhoidarum curatio 1.856.a.52
fistula cum uidentur sanata, & non sunt,
 rescinduntur 2.159.b.26
fistula facile sunt ex canernis, & abscon-
 sionibus 2.160.a.1
fistula sunt ex summa difficilis consolida-
 tionis 2.165.a.38
fistula aut sunt recentes, aut sunt anti-
 que 2.166.b.5
fistula antiqua sunt difficilis curationis.
 2.174.b.14

fistula incurabiles quandoque proueniunt
 ex renum ulceribus. 1.871.a.46
fistula ani quando fieri timeatur. 1.860.
 a.21
fistula ani que incolumiores, & que de-
 teriores 1.862.b.1
fistula ani penetrantes & non penetran-
 tes quibus signis distinguantur. 1.862.
 b.12
fistularum curatio 2.166.a.64
fistularum cura diuersificatur. 2.166.
 b.4
fistularum curatione necessaria est acce-
 ptio concauitatis illarum cum incisio-
 ne eradicante ex lateribus cum noua
 cura aut alijs 2.166.b.10
fistularum recitium medicina. 2.166.
 b.66
fistularum curationis signum. 2.167.a.
 31

FISTULARUM DUKITIEI confert

Atramentum factio ex eo licio. 1.868.
 a.35
fistularum ani cause 1.862.a.64
fistularum ani differentie. 1.862.a.67
fistularum ani curatio. 1.862.b.3
fistularum ani dolori cum quibus succur-
 rat 1.862.b.45
fistularum ani penetrantium curatio. 1.
 862.b.73
fistularum matricis curatio. 1.949.a.
 12
fistularum matricis differentie. 1.949.b.
 46
fistularum matricis signa. 1.948.b.66
fistulas recentes abluentia fortia. 1.166.
 b.58
fistulas ani non penetrantes. sine cura-
 tione dimitendas. 1.862.b.6
fistulas ani incarnantia. 1.862.b.47
fistulis confert vrina infantum diuini-
 ta in mortario plumbeo. 2.167.
 14

FISTULIS confert

Aloe 1.274.a.14
Adiantum 1.283.a.35
Centauria 1.300.b.17
Malua masticata cum sale. 1.
 306.a.42
Elleborus niger 1.313.b.31
Ireos 1.313.b.67
Lacticij radix 1.343.b.33
Moroch thus 1.345.b.50
Arum 1.373.a.44
Papyrus in aceto infusus, & effusa-
 tus 1.373.b.40
Pellis 1.393.a.28
Sandaraca 1.402.a.45
Scoria argenti 1.407.a.25
Parthenium

FISTULAE

I N D E X

FISTVLIS CONFEREN- tia composita

- Electuarium regum* 2.291.a.45
Oleum regis David 2.311.b.49
Unguentum nigrum 2.314.a.42
Unguentum apostolorum 1.314.b.20
Flatus. Vide Ventositas.
Flatus expulsiōnem adiuvantia 1.72.b.66
Flatuum dissolutio a frigidityte prohibetur 1.72.b.66
Flatuum signa 1.138.a.31
Flatuum colorem capillorum quē faciunt 2.239.a.35
Fluminum aquam ex motu lunę accēssionem, & recessionem habere. 1.225.b.32
Fluxus sanguinis narium quandoque consinit materias egritudinum furiosarum, & sit sanitas statim. 2.83.a.67
Fluxus sanguinis narium signa propria in crisi ventura 2.85.a.9
Fluxus sanguinis narium plurimum accidit ei, cuius anni sunt infra triginta. 2.85.a.35
Fluxus sanguinis narium iudicia. 2.95.b.43
Fluxus sanguinis narium est crisis completa pleuretis, & apostematum hepatis, & hypochondriorum, & febrium incensuarum 2.95.b.50
Fluxus sanguinis narium inuatiuus plurimum accidit in imparibus, ut in 3.5.7. & 9. raro uero in 4. 2.95.b.58
Fluxus sanguinis narium debilis inuatur cum effusione calida super caput, superfluum uero prohibetur cum frigida &c. 2.95.b.52
Fluxus sanguinis narium signa in crisi. 2.96.a.18
Fluxus ventris multus, post signa mala, & casum virtutis, absque leuitate, est signum mortis 2.96.a.58
Fluxus ventris cum uictuositate significat liquefactionem membrorum. 2.96.a.62
Fluxus ventris niger cum adustione, & mordicatione, & dolore adurente in ventre, & pulsu cordis, & syncopis subito accedens est signum mortis. 2.99.b.35
Fluxus sanguinis vulnere interiorum prohibetur 2.144.a.7
Fluxus sanguinis a membris diuersificatur 2.155.b.6
Fluxus sanguinis a quibus causis fiat. 2.155.a.11
Fluxus sanguinis ex arterijs magnus est timorosus, & interficit secundum plurimum 2.155.b.20
Fluxus sanguinis arteriarum interdum retinetur 2.155.b.24
Fluxus sanguinis arteriarum cranei facili est retentio 2.155.b.25
Fluxus sanguinis signa mala. 2.155.b.36
Fluxus omnis sanguinis curatio. 2.155.b.51
Fluxus sanguinis quibus retinetur. 2.155.b.64
Fluxus sanguinis quomodo cum cautelys retineatur 2.157.a.58
Fluxus ad membrum duplici de causa fieri 2.142.a.23
Frigus quibus in corporibus febres accendat 2.257.a.26
Fluxus ventris lauius qualis. 1.760.a.53
Fluxus ventris ablutius, quid significet 1.760.b.32
Fluxus ventris albus, purus, quid significet 1.760.b.34
Fluxus ventris cum succedit egritudi longe senis, est timorosus. 1.778.a.9
Fluxus hepatici senis signa. 1.778.a.10
Fluxus ventris chylosus. 1.778.a.60
Fluxus hepatis carnis signa. 1.778.b.63
Fluxus ventris in hydropo mortalis est. 1.780.b.14
Fluxus ventris quandoque est valde inuatiuus in hypofarca. 1.782.b.37
Fluxus ventris sanguinolentus longus. 1.783.b.27
Fluxus ventris ex membris causa. 1.809.b.17
Fluxus ventris sanguineus bonus in splenico 1.800.b.65
Fluxus ventris sanguineus in splenico perseverans malus 1.800.b.68
Fluxus ventris omnis aut ex cibarijs, & aere est, aut ex membris. 1.809.b.11
Fluxus ventris ex membris differentie. 1.809.b.14
Fluxus ventris ab hepate causa. 1.809.b.26
Fluxum uentris a catharro. 1.809.b.30
Fluxus uentris a cerebro causa. 1.809.b.30
Fluxus ventris a stomacho causa. 1.809.b.36
Fluxus ventris qui difficilis curationis. 1.809.b.51
Fluxus uentris ex medicina solutina. 1.809.b.53
Fluxus uentris ab intestinis causa. 1.810.a.52
Fluxus apostemofus est sanior, quam hepaticus 1.810.a.63
Fluxus hepaticus qui 1.810.a.61
Fluxus qui est ex debilitate, est susceptibilior curationis 1.810.a.64
Fluxus uentris saniosus 1.811.a.27
Fluxus uentris sanguinis quo tempore multiplicetur 1.811.a.48
Fluxus sanguinis per uentrem quandoque multiplicatur in regionibus meridionalibus 1.811.a.58
Fluxus uentris sanguineus quando multiplicetur 1.811.a.59
Fluxus uentris sanguineus qui malus. 1.811.a.63
Fluxus uentris mucosus in quibus febribus accidat 1.811.b.4
Fluxus uentris spumofus 1.811.b.7
Fluxus uentris signa 1.813.b.24
Fluxus uentris omnis post egritudinem subito, est malus, significans mortem propinquam 1.811.b.26
Fluxus sanguinis ex uentre fortis unde. 1.811.b.53
Fluxus uentris ex medicina solutina. 1.811.b.55
Fluxus uentris a debilitate intestinorum causa 1.811.b.46
Fluxus uentris a stomachi debilitate causa 1.811.b.58
Fluxus uentris ab intestino recto causa. 1.811.b.65
Fluxus uentris ab ano cause. 1.812.a.33
Fluxus uentris ab ano non oportet, ut retineatur, nisi timeatur casus pulsus, & uirtutis 1.812.a.39
Fluxus uentris a toto corpore causa. 1.812.a.42
Fluxus uentris ex timore. 1.812.a.46
Fluxus uentris qui accidat habenti phthisi 1.812.a.47
Fluxus uentris enemiens propter prohibitionem penetrationis cibi est oppilatiuus 1.812.b.51
Fluxus uentris periodicus. 1.812.b.53
Fluxus uentris a cibo causa. 1.812.b.60
Fluxus uentris ab aere causa. 1.813.a.26
Fluxus uentris, uentositas quandoque causa 1.813.a.31
Fluxus uentris omnis qui fit post egritudinem uehementem, accedens subito, est significatio mortis 1.813.a.45
Fluxus uentris lubricatiuus quo differat a fluxu lubricationis stomachi. 1.813.a.48
Fluxus uentris lubricatiui ab ulcere signa 1.813.a.53
Fluxus uentris lubricatiui a phlegmate uiscoso signa 1.813.a.55
Fluxus uentris lubricatiui a malitia complexionis signa 1.813.a.59
Fluxus uentris diuersarum materierum stante uirtute non esse sistendum. 1.813.b.5
Fluxus uentris cerebialis quibus signis differat a stomachico 1.813.b.28
Fluxus spleneticus plurimum est melancholicum 1.813.b.59
Fluxus intestinalis signa. 1.813.b.66
Fluxus intestinalis quomodo differat ab hepatico 1.814.a.1
Fluxus sanguinis puri ab intestinis signa. 1.814.a.14

Fluxus

I N D E X

Fluxus stomachi sanguinei signa. 1.814
b.52
Fluxus sanguinis a stomacho signa. 1.
814.b.53
fluxus sanguineus stomachi qui saluus.
1.814.b.58
fluxus fecalis signa 1.814.b.60
fluxus ventris lubricatus quibus si-
gnis differat a lubricitate stomachi.
1.15.a.5
fluxus ventris ab ulcere signa. 1.815.
a.9
fluxus ventris a phlegmate viscofo signa
1.815.a.12
fluxus ventris oppilatiui signa. 1.815.a.
19
fluxus ventris liquefactiui signa. 1.815.
a.19
fluxus ventris facti a superfluitate, & re-
pletionis signa 1.815.a.35
fluxus ventris in nocte plus, est ab hepa-
tis debilitate 1.815.b.15
fluxus ventris vniuersalis curatio. 1.815.
b.50
fluxus ventris in quantum fluxus cum
quibus prohibeatur 1.815.b.54
fluxus ventris aliquando curatur cum
diureticis 1.815.b.58
fluxus ventris aliquando curatur cum sa-
dorem facientibus 1.815.b.59
fluxus ventris curatur aliquando cum
poros dilatantibus 1.815.b.60
fluxus ventris aliquando curatur cum
vomitu facientibus 1.815.b.60
fluxus ventris a caliditate curatio. 1.815.
b.62
fluxus ventris a frigidityte curatio. 1.815.
b.66
fluxus ventris cum tussi curatio. 1.816.
a.17
fluxus ventris puerorum curatio. 1.816.
b.6
fluxus ventris uictus ratio. 1.817.b.
60
fluxus hepatici signa 2.14.b.53
fluxus hepatici curatio 1.819.a.63
fluxus oppilatiui hepatici curatio. 1.819.
b.11
fluxus oppilatiui in mesaraica curatio. 1.
819.b.12
fluxus hepatici sanguinei, sicut phlegmatis
curatio est 1.819.b.10
fluxus ventris ab ulcere intestinorum cu-
ratio 1.820.a.55
fluxus ventris ab ulcere choleroico intesti-
norum curatio 1.820.a.59
fluxus ventris ab ulcere phlegmatico in-
testinorum curatio. 1.820.a.62
fluxus ventris lubricatus curatio. 1.820.
a.4 & b.42
fluxus ventris a cholera effusa ad stoma-
chum curatio 1.821.a.5
fluxus ventris a cholera effusa ad intesti-
na curatio 1.821.a.5
fluxus ventris stomachici a phlegmate
curatio 1.821.a.21
fluxus ventris a phlegmate, & cholera

ad stomachum effusus curatio. 1.821.
a.37
fluxus ventris a melancholia effusa ad
stomachum curatio. 1.821.a.43
fluxus ventris stomachici ex debilitate
digestionis a frigore, curatio. 1.821.a.
54
fluxus ventris a stomachi uentositate cu-
ratio 1.821.a.62
fluxus ventris ex corruptione digestionis
a calore curatio 1.821.b.12
fluxus ventris ex debilitate uirutis re-
tine stomachi curatio. 1.821.b.18
fluxus ventris ex debilitate expulsiue
stomachi curatio. 1.821.b.21
fluxus melancholici splenetici curatio. 1.
821.b.38
fluxus ventris cholericus curatio. 1.821.
b.29
fluxus melancholici stomachici curatio.
1.821.b.54
fluxus sanguinis absque exco-
riatione curatio 1.822.a.12
fluxus sanguinis uirulentis absque exco-
riatione curatio 1.822.a.15
fluxus sanguinis lotui curatio. 1.822.a.
16
fluxus sanguinis faculenti absque exco-
riatione curatio 1.822.a.16
fluxus sanguinis ex ruptura in uenis inte-
stinorum quandoque perducit ad exco-
riationem festine 1.822.a.30
fluxus sanguinis ex ruptura uenis inte-
stinorum curatio 1.822.a.32
fluxus sanguinis ex fideri curatio. 1.822.
b.38
fluxus ventris facti propter cibos curatio
1.825.b.19
fluxus cerebri curatio. 1.827.a.15
fluxus oppilatiui curatio. 1.827.b.3
fluxus liquefactiui in phlegmatis non spera-
tur curatio 1.827.b.62
fluxus liquefactiui in hectica non spera-
tur curatio 1.827.b.62
fluxus liquefactiui in hectica qualiter
curetur 1.827.b.63
fluxus liquefactiui uictus. 1.828.a.4
fluxus liquefactiui curatio. 1.827.b.63
fluxus liquefactiui in phlegmatis qualiter
curetur 1.827.b.63
fluxus quandoque prohibetur fluxu. 1.
828.b.25
fluxus prohibetur vomitu. 1.828.b.2
fluxus facti a visciditudine curatio.
1.828.a.34
fluxus medicinalis curatio. 1.830.b.
13
fluxus critici curatio 1.830.b.39
fluxus critici uictus 1.830.b.40
fluxus ventris cholericus est quasi antece-
dens uicem intestinorum. 1.838.
a.5
fluxus sanguinis enixae curatio. 1.943.a.
56
fluxus sanguinis qualiter fiat. 1.944.b.
63
fluxus omnis sanguinis incipit paulatim

subtilis 1.944.b.63
fluxus sanguinis uictus. 1.945.a.61
fluxus sanguinis acuti curatio. 1.946.
a.7
fluxus sanguinis narium. Vide Narium
sanguinis fluxus
fluxus hepaticus. Vide hepatica ex-
pulsio.

FLVXVS SANGVINIS conferentia composita

Trochisci de papauere. 2.306.a.57
Trochisci de balaustris. 2.306.a.67
Trochisci de feminibus. 2.306.b.66
Trochisci Gal. 2.316.b.8
Trochisci Aristomachis. 2.316.b.8
Loboc de papauere. 2.316.b.9

FLVXVS VENTRIS CVM sanguine & sanie confer- entia composita.

Trochisci diaphanorum. 2.317.b.
25
Trochisci de lacca 2.317.b.25
Fluxus ventris longo nigro medicina con-
ferentes 1.770.a.6
fluxus ventris aliquando succedit colica
nebens 1.815.b.18
fluxus ventris quandoque necessaria sunt
narcotica 1.815.b.57
fluxus ventris, nocent robur dulcia sape
numero commouendo stim. 1.816.
a.25
fluxus alui infanum quomodo se curet
dum 1.167.b.3
fluxus ventris conferit ouum elixir quia
doque, aliquando etiam non conferit.
817.a.60
fluxus ventris quod lac conuenientius.
818.a.1
fluxus ventris carnes commouendo, qua.
818.a.33
fluxus ventris carnes asata commouen-
tes 1.818.a.37
fluxus ventris pedes animalium nehem-
tis sunt inuamenti, quam decoquun-
tur in rizi asato 1.818.a.57
fluxus ventris theriaca quandoque conue-
nit 1.818.b.60

FLVXVS VENTRIS conferentia composita

Athanasia magna 2.277.b.26
Confectio 2.281.b.59
Syrupus de granis myrti. 2.298.b.
55
Syrupus de mentha. 2.298.b.64
Syrupus de piris 2.298.b.23
Syrupus de agrestis 2.298.b.38
Syrupus de fructibus 2.301.b.40
Cidoni condita 2.301.b.40
Trochisci de spodio cum sem. acetosa.
304.a.46
Trochisci mezereon. 2.306.a.17
Zingiber.

I N D E X

- Unguentum** 2.315.a.30
Confectio Aristomacis. 2.327.b.19
- FLXVI VENTRIS**
 ex frigiditate, & uentositate con-
 ferentia composita
- Electuarium proprium** 2.330.b.26
**Fluxum sanguinis a nare dextra remo-
 uent uentosa** 2.155.b.68
ad fluxum sanguinis medicina diuersa. 2.
 157.b.58
fluxum sanguinis sistentia. 2.144.a.
 12
- FLXVM VENTRIS**
 retinentia composita.
- Tberiac** 2.317.b.14
Mithridatum 2.317.b.14
Diacodoniten muschatum. 2.317.
 b.15
Unguentum alchindi. 2.317.b.15
Syrupus de agrella. 2.317.b.15
Sussus conueniens cholericis. 2.317.
 b.16
Felagios descriptio 2.317.b.17
Sussus Aristorelis 2.317.b.22
Mina 2.317.b.19
Syrupus de malis 2.317.b.19
Syrupus de menta 2.317.b.19
Syrupus de pyris 2.317.b.20
Cydonia condita 2.317.b.20
Trochisci de balauis 2.317.b.20
Trochisci de spodio 2.317.b.21
Trochisci de feminibus. 2.317.b.21
Trochisci de diasacramenton. 2.317.
 b.24
Trochisci dicti piper 2.327.b.3
Sussus 2.330.b.14
Syrupus de fructibus 2.330.b.36
Trochisci asfenginati. 2.331.a.10
Clystere 2.331.a.26
- FLXVM SANGVINIS**
 mulierum retinentia com-
 posita.
- Trochisci de feminibus** 2.306.b.66
**Fluxum uentris non statim esse retinen-
 dum** 1.761.a.52
fluxum uentris retinet balneum. 1.816.
 a.27
fluxum uentris retinet fricatio. 1.816.a.
 28
**fluxum uentris retinent uentose uentri
 appositae** 1.816.a.32
**fluxum uentris, & excoarationem uento-
 se quatuor horis restringunt.** 1.816.
 a.35
fluxum uentris retinentia. 1.816.a.37
**ad fluxum stomachicum constringendu
 est seminum necessitas.** 1.817.a.55
**fluxum uentris remouent syrupi, quoru
 assatio iterata est** 1.817.a.58
**fluxum lotium difficilem sanant passe
 pingues** 1.819.b.15
**fluxum retinet lac recenter muletum de
 acium** 1.831.b.1
- fluxum sanguinis quae mala insequantur**
 1.945.a.5
de fluxu sanguinis 2.155.a.9
**de fluxu uentris. Vide Ventriflu-
 xum**
**de fluxu muliebri. Vide Matricis cur-
 sum.**
**fluxu sanguinis narium crises in quibus-
 dam morbis sunt, in quibusdam non.**
 2.85.a.3
**fluxu sanguinis narium, quae apostemata
 faciant crism, & quae non, vide.** 2.
 96.a.4
frigore, quae corpora fortiora reddantur.
 2.357.a.30
frigore quomodo particulae putrescant. 2.
 357.a.42
**de fluxu uentris aliquorum opinio impro-
 batur** 1.760.b.28
**in fluxu uentris longo nigro parum habe-
 tur spei** 1.779.a.3
ex fluxu uentris hydrops. 1.809.b.50
**in fluxu uentris eructuatio acetosa quan-
 doque laudabilis** 1.809.b.68
**a fluxu uentris cholericus ulcus intestino-
 rum in duabus hebdomadibus genera-
 tur** 1.810.b.52
**in fluxu uentris melancholico ulcus inte-
 stinorum generatur in quadraginta
 diebus** 1.810.b.54
**a fluxu uentris baurachio ulcus intestino-
 rum generatur in mense.** 1.810.b.
 54
**in fluxu uentris singultus significatio ma-
 la** 1.813.a.64
**in fluxu exitus corticum sine excoaratio-
 ne, significat quod est in stomacho.** 1.
 814.a.24
in quo fluxu mors accidat. 1.815.a.1
**fluxu uentris restricto corpus non recipe-
 re cibum signa** 1.815.b.8
**in fluxu uentris, qui ascendat in die plus-
 quam in nocte, eius causam esse a sto-
 machi debilitate significatur.** 1.815.
 b.12
**in fluxu uentris, dormire est ex rebus ma-
 gis inuatiuis ei** 1.816.a.16
**in fluxu uentris incipiendum esse a medi-
 cinis simplicibus postea ad compositas
 accedendum** 1.816.a.47
in fluxu uentris restringendo unc. 1. ca-
 sci assati est fortior omni re. 1.816.
 b.15
**in fluxu uentris eum narcotica quandoque
 necessaria** 1.817.a.64
in fluxu uentris in narcoticis est timor.
 1.817.a.64
**in fluxu uentris narcotica non admini-
 strentur, quandiu ab illis excusatio es-
 se potest** 1.817.b.2
**in fluxu uentris narcotica quum sint ne-
 cessaria, qualia exhibenda.** 1.817.
 b.4
**fluxu uentris affectu oportet, ut non su-
 mant in potu, nisi frigidum, qualecun-
 que sit** 1.818.a.28
fluxu uentris laborantes nitent fructus
- omnino, quamuis sint styptici.** 1.818.
 a.61
**in fluxu hepatico oppilatio error est da-
 re consilipatua** 1.819.b.3
**in fluxu hepatico in principio dandum
 non esse panem** 1.819.b.18
in fluxu uentris uirtutis casus curatio.
 1.820.b.51
**in fluxu algaras reubarbaro inest proprie-
 tas mirabilis** 1.823.a.67
fluxu prohibetur uomitus. 1.828.b.26
**fluxionem frigiditas triplici de causa re-
 pellit, & quia materiam incrassat, &
 quia poros densat, & quia calorem ex-
 tinguat, a quo sit attractio.** 1.76.b.58
fluxiones adiunat balneum. 1.120.b.
 18
foca quid sit 2.357.a.5
focha Auiic. ad coitum 2.300.b.15
**focha potus quid noceat praesertim ner-
 uis, & remedia** 2.367.b.60
facile superius 1.43.a.16
facile inferius 1.43.a.17
facile superius 1.43.a.57
facile inferius 1.43.a.62
facilis superioris usus 1.43.a.19
facilis inferioris usus 1.43.a.21
**facilium fractura fector est facilis inferio-
 ris** 2.182.a.26
**fomentatio quandoque commouet dolo-
 rem uehementem** 1.841.a.3
**in fomentis, atque emplastris adhibendis
 quid obseruandum.** 1.665.a.14
**fontium aquae meliores alijs sunt, sed non
 omnium** 1.114.b.23
**famina penitus est difficilioris partus,
 quam masculus** 1.940.a.43
**famina sperma secundum philosophorum
 ingredi ad generationem membrorum**
 1.951.b.59
**famina propter frigiditatem, & ocium
 scatent excrementis** 1.18.b.59
famine pingues non concipiunt. 2.260.
 a.41
faminarum carnis substantia est rariora
 1.18.b.60
famineitatis signa 1.930.a.5
**faminas frigidioris esse temperamenti
 quam mares** 1.18.b.46
**faniculum siluestre est calidum, & sic-
 cum in tertio. Hortulani caliditas est
 in secundo** 1.321.a.50
**faniculi superiora conferunt in empla-
 stris stomachi frigidi, & calidi.** 1.
 713.b.66
**fenugraecum assumptum facit odorem
 corporis horribilem.** 2.254.b.49
**fenugraecum facit fetorem sudorem, et uri-
 nam, & delet fetorem egestionis.** 2.
 255.b.21
**fenugraecum est calidum in fine primi,
 siccum in primo** 1.326.a.62
fenugraecum debilitat stomachum. 1.
 710.b.25
fenugraeci aqua ualde partum allentat.
 1.942.b.21
**factor ascellarum est ex reliquijs uenti-
 giorum**

I N D E X

giorum spermatis, secundum aliquos
2.255.a.20
fætor ascellarum quomodo generetur. 2.
255.a.25
fætor stercoreis, & ventositatis fit causa
putrefactionis humorum. 2.255.b.
14
fætoris ascellarum cura. 2.255.a.28
fætoris stercoreis, & ventositatis cura. 2.
255.b.11
fætoris stercoreis, & ventositatis cause.
2.255.b.14
fætoris urinae cause & cura. 2.255.b.
27
fætor ob inaginationem quandoque va-
rie afficitur 1.110.b.33
fætor in octo mensibus natus non vivit.
1.921.b.47
fætor continetur tribus panniculis. 1.
922.a.3
fætor qui difficulter oriatur. 1.940.a.
42
fætor patri, vel matri assimilatio unde
1.922.b.41
fætor paritatis cause. 1.922.b.67
fætor egressio qualiter fiat. 1.923.b.45
fætor qualiter iaceat in matrice. 1.923.
b.54
fætor debilitati, & morituri signa. 1.
931.a.66
fætor debilis signa 1.634.a.66
fætor mortui signa 1.934.b.14
fætor mortui extractio 1.930.b.48
fætor extractionis mulieri insalubris si-
gna 1.936.b.53
fætor extractionis mulieri salubris signa
1.936.b.61
fætor gravitas facit possidere fissuram
in vesica 1.938.a.46
fætor exitus mali forme quandoque in-
terficiunt fætum, & matrem. 1.940.
a.3
fætor, cuius gemini pedes ante caput e-
grediuntur, reductio 1.942.a.5
fætor super laus egredientis reductio. 1.
421.a.30
fætor ventris sordes mundificat Cuscuta.
1.293.a.1
fætor extrahunt omnes medicinae, quæ
vermes, & ascarides educunt. 1.942.
b.11
fætum interscientia 1.935.b.61
fætum mortuum extrahentia. 1.936.a.
47.50

FOETVM EXTRAHUNT

Aristolochia 1.269.a.20
Hartania 1.273.a.56
Abrotanum. 1.274.b.62.1.280.
a.61
Balsamum 1.279.b.46
Bdellium 1.285.a.35
Chamaemilla 1.287.a.16
Castoreum 1.288.b.6
Cicer 1.291.a.3
Chamaedris 1.292.a.60

Serubium 1.292.b.18
Centaurea 1.300.b.33
Aspalatus 1.308.a.43
Vitis albæ radix 1.319.b.27
Cyclamen 1.321.a.4
Gentianæ radix 1.324.a.41
Galbanum 1.328.b.3
Mandragoræ lachryma. 1.335.b.
66
Ladanum 1.343.b.45
Arium 1.346.a.11
Lilij radix 1.348.b.46
Lupinus cum ruta, & pipere, aut myr-
rha, & melle 1.350.a.63
Lactuca asini 1.351.a.40
Myrrha 1.358.a.34
Nasturtium 1.363.b.18
Narcissus cum aqua mellis. 1.363.b.
66
Syimbrium 1.364.b.13
Gumma olivi 2.370.a.25
Piper 1.377.a.27
Rubea tinctorum 1.382.b.27
Sesami infusio 1.397.a.44
Thymum 1.405.b.58

FOETVM INTERFICIT

Calamentum cum melle. 1.299.b.
30
Cordumeni fæmus 1.300.a.23
Cedrus 1.301.a.49
Costus 1.301.b.25
Cucumeris asini succus suppositus. 1.
304.a.14
Vitis albæ radix 1.319.b.26
Cyclamen 1.321.a.4
Lactuca asini 1.351.a.40
Lauri cortex 1.351.b.48
Opopanacum, & propriæ radix eius. 1.
368.a.5
Serapinum 1.394.b.44

FOETVM CONSERVANTIA composita

Trochisci 2.254.b.68
Suffus 2.318.a.15
Theriaca 2.318.a.16
Mythridatum 2.318.a.16
Scelithe 2.318.a.16
Alcalcataraban 2.318.b.17
Fermos 2.318.a.18
Forma mixti ex quibus, & quomodo con-
stituitur 2.334.a.18
Forme, & coloris signa mala in crisi. 2.
89.a.44

a Forma accendi signa mala sumpta in
crisi 2.9.b.35
Formatio membrorum ex qua vi proue-
niat 1.72.b.23
Formationem corrumpentes cause quæ.
1.122.b.47
Formatrix vis quæ 1.72.b.19
Formativa virtus est ministrata. 1.71
b.25
Formativa virtus est de secretis Dei. 1.
924.a.10

Formativa virtutis actio 1.920.b.17
Formativa virtutis munus. 1.924.a.7
Formativam virtutem esse in spermate
masculi, & femine 1.901.a.8
Formativam virtutem inesse spermati
masculino philosophos voluisse. 1.901
a.17
Formica ambulativa fit a cholera subili
2.107.b.62
Formica corrosiva est mala, & fit a cho-
lera 2.107.b.63
Formica miliaris fit ex cholera grossiori,
& minus calida in profundiori loco,
quam prima in cute 2.107.b.64
Formica miliaris est minoris inflamma-
tionis, & tardioris resolutionis. 2.107
b.57
Formica corrosiva fit a materia grossiori
& deteriori 2.108.a.2
Formica miliaris 2.113.a.6
Formica omnis facit sentire sicut panem
nam formica 2.113.a.5
Formica cum non curatur cum euacua-
tione, redit ex alio loco cum nocuerit
to 2.114.a.4
Formica corrosiva alienatur ab humilita-
tione 2.114.a.12
Formica est apostema in cute ambula-
tium, quod non habet latitudinem. 2.
113.a.16
Formica alia est miliaris, alia corrosiva.
2.113.a.18
Formica ambulativa nominatur a Gal-
vleus corrosivum 2.158.b.57
Formica volans qualis 2.229.b.59
Formica curatio 1.229.a.53
Formicæ color est declivis ad circum-
tem 2.113.b.11
Formicæ forme quæ 2.113.b.13
Formicæ cura, & similia. 2.114.a.4
Formicæ conferentia medicamentis. 2.
114.a.16
Formicæ miliaris cura 2.114.a.53
Formicæ speciebus aliquando sunt febres
2.114.b.62
mala perniciose 1.714.a.61
Formicæ causa 1.793.a.17
Formicæ quibus effugentur. 2.214.b.5

FORMICAE CONFERT

Amygdale 1.271.b.34
Acetum 1.277.a.64
Chamepyreos 1.292.a.9
Cupressi folia recentia, & eius mixt. 1.
297.b.28
Oleum cydonij 1.298.b.50
Calciris 1.302.a.52
Malua 1.306.a.38
Chelidonium maius cum vino. 1.306.
b.26
Parietarie succus cum cerussa. 1.330
a.32
Lycium 1.345.a.19
Plantago 1.349.b.4
Lentis cum aqua marina. Myrrhis

I N D E X

- Myrtus* 1.352.b.19
Muscus 1.353.b.34
Oling sylvestres 1.369.b.24
Oliuarum sylvestrium folia 1.369.b.34
Psyllium cum aceto 1.372.b.12
Pix 1.374.a.17
Pentaphyllum coctum cum aceto 1.377.a.51
Ruta cum aceto, & cerusa 1.381.b.48
Rubi folia 1.381.a.27
Solaria aqua cum cerusa, & oleo rosa 1.397.b.38
Cicutæ succus 1.400.a.20
Salicis cinis cum aceto 1.402.a.16
Testiculus canis 1.406.a.54
Urga pastoris 1.410.a.42
de Fractura 1.410.a.42
Fractura quid sit, quid ruptura, fixura, & punctura 2.381.b.24
fractura est solutio continuitatis propria ossibus 2.181.b.12
fractura ossium deterior est ad interiora 2.181.b.66
fractura quandoque est sparsa, & quandoque non est sparsa 2.181.b.14
fractura coxæ, & cruris est facilior 1.182.a.28
fractura equalis, quandoque accidit in latitudine, quandoque in longitudine 2.181.b.18
fractura completa quæ 2.181.b.32
fractura ut declinet ad exteriora, secundum Hip. melius est, quam ut declinet ad interiora 2.181.b.42
fractura pravius quæ sit 2.181.b.58
fractura ossium possibile est in infantibus, ut restitueretur 2.182.a.13
fractura ossium in quibus non restitueretur 2.182.a.15
fractura ossium, in quibus membris magis inobediens sit ad restitutionem 2.182.a.20
fractura sedior facilius, est facilius inferioris 2.182.a.24
fractura, & vulnera cum aggregantur, tunc non est possibile, ut differatur restitutio, & quæ quo sanentur vulnera, quia os induratur 2.182.b.57
fractura quando non restitueretur est 2.182.b.62
fractura in longitudine quomodo curetur 2.183.a.27
fractura cum restitueretur quale ligamentum conueniat membro 2.183.a.60
fractura ubi fuerit cum ulcere, non appropinquat ceratum 2.185.a.36
fractura cum vulnere, & cura eius 2.186.b.32
fractura vulnus si dimittatur discorporum, quæ accidant 2.187.a.46
fractura mandibule, & eius cura 2.193.a.57
fractura nasi, & eius cura 2.193.b.43
fractura furculæ, & eius cura 2.194.a.48
fractura spatulæ, & eius cura 2.194.b.65
fractura cassi, & eius cura 2.195.a.23
fractura costarum, & curatio 2.195.a.45
fractura spondylium, & eius cura 2.195.b.30
fractura parum accidit rotunditatibus spondylium 2.195.b.32
fractura si accidat spondyli colli, sequitur mors 2.195.b.36
fractura adiutorij, & eius curatio 2.195.b.60
fractura brachij restituitur circiter 28 dies 2.196.b.35
fractura brachij, & eius curatio 2.196.a.57
fractura digitorum, & curatio 2.196.b.42
fractura rascetæ 2.196.b.38
fractura ossis lati, & anche, & curatio 2.197.a.8
fractura ossis lati, & curatio 2.197.a.8
fractura coxæ, & eius cura 2.197.a.40
fractura rotule poplitæ, & eius cura 2.197.b.50
fractura cruris, & curatio 2.197.b.62
fractura calcanei 2.198.a.13
fractura tali est praua, & eius curatio est difficilis 2.198.a.22
fractura tali quandoque perducit ad ægritudines magnas ex febre, permittit rationis, tremore & spasmo 2.198.a.29
fractura digiti pedis, & curatio 2.198.a.44
fractura prauioris incarnationis 2.181.b.58
fractura accidunt quandoque vulnera, & fluxus sanguinis, & apostema, & attritio 2.182.a.3
fractura magnæ locus quandoque scitur per dolorem 2.182.a.8
fracturæ puerorum apparent per dolorem, & apostema 2.182.a.10
fracturæ membrorum diuersificantur in spatio restitutionis 2.182.a.30
fractura restitutione membri situs qualis esse debeat 2.182.a.36
fractura restitutionem in osse, quæ causæ impediunt 2.182.a.40
fracturæ restitutionem, significat apparitio sanguinis, veluti superflui 2.182.a.46
fractura restitutio, & ligatura, quomodo fiant 2.182.a.62
fractura cum iungitur attritio, quid agendum sit 2.182.b.68
fractura cum accidit pruritus ex fractura, quid agendum 2.183.a.10
fracturæ cum frustis ossium curatio 2.183.b.2
fracturæ ossium restitutioni conuenientia instrumenta, quæ sint 2.183.b.30
fracturæ cum dislocatione, & scissura curatio 2.183.b.54
fracturæ restitutionis admonitio 2.183.b.63
fracturæ restitutione non confidendum in æquatione sensata per manum ante complementum sanitatis 2.184.a.13
fracturæ restitutio quanto plus elongatur, tanto est eius introitus difficilior 2.184.a.34
fracturæ restitutioni conuenientia ligamenta, & hastelle 2.184.a.61
fracturæ restitutioni omni suspensio est mala 2.184.a.59
fracturæ ligamenti qualitas 2.185.a.1
fracturæ ligamenta quibus medicamentis adiuuanda ex sententia Hip. 2.185.a.28
fracturæ restitutione hastellæ quales sint 2.186.a.9
fracturæ restitutione quomodo administrantur hastellæ, & quando 2.186.a.40
fracturæ cū est attritio, & timetur mors membri, tunc scalpelleretur 2.187.a.38
fracturæ restitutione, si erretur in ligamento, quæ inconuenientia accidant 2.187.a.42
fracturæ male restitutæ curatio 2.187.a.54
fracturæ epithemata diuersa 2.187.b.24
fracturæ conferentia epithemata, & reificiantia pruritus 2.187.b.34
fracturæ inuamenta ex aqua calida 2.187.b.51
fracturæ partes ubi multiplicantur non administrantur cerata 2.187.b.52
fracturæ restitutione, quæ leniant durtiem iuncturarum 2.188.a.16
fracturæ restitutione, quando & quomodo conueniant aqua calida, & oleum 2.188.b.22
fracturæ cranei dispositiones, quæ sunt considerandæ 2.189.b.29
fracturæ cranei cura 2.189.b.55
fracturæ restitutionis cibatio 2.189.a.1
fracturæ cranei, quæ accidant 2.189.b.9
fracturæ costarum signa 2.195.a.53
fracturæ restitutionem sortem faciunt aquæ ares ferreæ, & salsa 1.120.b.36
fracturam cum inuenit restitutor, si non exquisitè operatur in ea deturpatur membrum, & si exquisitè operatur perducit ad spasmodum 2.184.a.16
fracturam restituti præparatio 2.184.a.44
ad fracturam mumia est medicina mirabilis 2.189.a.36

I N D E X

Fracturam consequentia. 2. 189.a.43
Fracturam curandi ratio. 2.400.b.27
de Fractura tali 2.19.a.22
de Fractura cranci 2.189.b.5
Fracturorum ossium regimen. 2.182.b.4
Fracturarum ossium regimen. 2.182.b.4
Fracturarum differentia diuersa. 2.181.
 b.14
Fracturarum diuersa nomina. 2.181.b.
 24

FRACTURIS OSSIVM conferentia composita

Alchelchelengi magnum. 2.280.b.3
Hiera Andromachi 2.286.a.15
Frigus & maxime febrium quale. 2.23
 a.68
*frigus febrium sit propter illud, quod ad-
 huc non putruit* 2.46.b.25
*frigus condesat poros, & redire facit ma-
 terias retro* 2.75.a.18
*frigus naturales facultates non adiunat
 nisi per accidens* 1.73.a.6
*frigus vehemens impedit crisin comple-
 tam* 2.82.a.51
*frigus exteriorum, et adusio interiorum,
 cum aggregantur in febre continua,
 cum vehementia sitis, tunc signum
 est mortale* 2.99.b.29
frigus, quod congelat, exsiccatur. 1.122.b.
 31
*frigus in corpore operationes quas effi-
 ciat* 2.357.a.15

FRIGVS QVEM LAESIT, et conferunt

Oleum de lilio, & de anetbo. 1.368.b.
 56
frigus vehementius pertinet appetitui. 1.
 714.b.32
*frigus accidere facit singultum tribus
 modis* 1.747.a.14
frigus aggregat 1.813.a.28
frigus constringit 1.813.a.28
frigus expellit humores ad interiora. 1.
 829.b.11
frigus nocet tenasmoni 1.831.a.32
*frigus prouocat multoties, quia constri-
 git, & calefacit venterem.* 1.896.b.54
*frigus prohibet generationem uentositat-
 is* 1.904.b.2
frigoris iniuriam sorbitionibus auferri. 1.
 361.b.33
*frigoris extremitatum febrientium regi-
 men* 2.38.a.10
frigori quibus obstat. 2.357.a.20
frigori quibus succurrendum. 2.393.a.
 64

FRIGORI CONFERENTIA composita

Confectio philosophorum. 2.270.b.4
Confectio algere 2.272.a.31
Sagzene magna 2.275.b.12
Ariston magnum 2.276.a.62
Confectio de allijs 2.277.a.57
Medicina dicta donum Dei. 2.282.

a.37
Diapipereon 2.287.a.1
Diaphanicon 1.288.b.36

CONFERENTIA composita

Electuarium anacardinum. 2.289.a.
 36
Scoria de cocta 2.288.b.67
Electuarium Caesaris 2.292.b.36
Electuarium regum 2.291.a.46
Baucia condita 2.301.b.63
Sal solutiuus 2.309.a.47
Oleum de absinthio 2.311.a.46
Oleum alchelhengi 2.313.a.44

FRIGORI PERIODICO conferentia composita

Theriaca magna 2.266.b.4
Mithridatum 2.268.b.23
Confectio de asbi 2.279.a.33
de frigore tertiana, vide Tertiana frigus
frigidum constringit 1.818.a.29
frigidi & humidi corporis habitudo. 2.
 378.a.29
frigidi temperamenti signa. 2.378.a.36
frigida rei obuiare humectat. 1.112.b.
 13
frigida potus frequens nervis obesse. 2.
 392.b.3
frigida colica cura 1.840.b.38

FRIGIDAE COMPLEXIO ni conferentia composita

Confectio zebemirem magnum. 2.
 273.a.8
Confectio anacardi 2.276.a.20
Alchelchelengi magnum. 2.280.b.5
Oleum de absinthio 2.311.a.46
Frigida actu percutiunt stomachum. 1.
 819.a.23
*frigida actu conueniunt plurimis choleri-
 cis* 1.829.a.24
frigidarum corporis partium ordo. 1.16.
 a.41
*frigiditas maior quam debet, facit cor-
 pus humidius quam oportet.* 1.13.b.
 15
*frigiditas naturalibus facultatibus per
 se contraria est omnibus, per accidens
 tamen quandoque alicui earum seruit* 1.72.b.44
frigiditas paralyticum facit. 1.72.b.57
*frigiditas mortificat, & omnes operatio-
 nes prohibet* 1.7.b.58
frigiditas retentioni confert per accidens 1.72.b.58
frigiditas expulsionem adiunat. 1.72.b.
 65
frigiditas increffat 1.72.b.66
*frigiditas statum dissolutionem probi-
 bet* 1.72.b.66
*frigiditas expultricem vim adiunat, &
 repellit* 1.76.b.56
frigiditas fluxionem prohibet triplici de

*causa, & quia materiam increffat, &
 quia poros asstringit, & quia calorem
 extinguit, a quo fit attractio.* 1.7.b.
 59
frigiditas qualibet non humectat. 1.97.
 b.17
*frigiditas accidentalit sortis medicamen-
 to sortis calefactionis calefacienda est* 1.197.a.7
*frigiditas superflua mors est caloris ima-
 ti, aut ei propinqua.* 1.201.a.36
frigiditas quando destruat appetitum. 1.
 714.b.42
frigiditas cur excitet appetitum. 1.714
 b.40
frigiditatis augende causa. 1.200.b.66
*frigiditatis cause omnes superflua, quan-
 doque in humectando inuuant.* 1.201.
 a.45
*frigiditatem siccitas confirmat magis
 quam humiditas* 1.201.a.41
frige facientia. vide infrigidantia
*fricatio aperit poros habentis opillatio-
 nem* 2.10.b.47
fricatio temperata humectat. 1.121.b.
 41
fricatio mollis laxat 1.172.b.31
fricatio dura extendit uel infissat. 1.172
 b.31
fricatio multa macrescere facit. 1.172.
 b.33
fricatio temperata ingrossat. 1.172.b.34
*fricatio aspera sanguinem ad exteriora
 uelociter trahit* 1.172.b.36
*fricatio lenis sanguinem aggregat & in
 membro continet* 1.172.b.38
fricatio preparatoria ad exercitum, qua
 1.172.b.43
fricatio exercitum sequens. 1.172.b.
 45
fricatio reductionis qua. 1.172.b.46
fricatio lassitudinem auertens, quae. 1.
 172.b.49
*fricatio dura & aspera pueros ab aug-
 mento prohibet* 1.172.b.58
*fricatio reductionis est ueluti ultima
 pars exercitij* 1.173.a.4
*fricatio dormiendi tempore quandoque
 inuat* 1.173.a.3
*fricatio extremitatum est ex eis, quae vi-
 uificant calorem innatum.* 1.163.
 b.40
fricatio retinet fluxum ventris. 1.8.b.
 a.28
*fricatio prohibet confortationem carnis,
 & multitudine nutrimenti eius.* 1.
 908.a.30
fricationis utilitas qua expositum. 1.
 172.b.43
*fricationis durioris error minor est quod
 mollioris* 1.172.b.60
*fricationis superflua nocumens, & co-
 rum curatio* 2.360.a.62
fricationum usus 1.172.b.31
fricationum differentia 1.172.b.31
fricationum paria sunt nouem. 1.172.
 b.35

INDEX

Fricatione reductionis qua obseruanda.
1.173.a.5

Fricationibus multoties attrahitur materia ad exteriora corporis. 1.816.a.30

Fricandi melior modus 2.54.b.32

Frixa tarde nutriunt 1.195.b.21

in Fronte qualis sectio facienda. 1.230.a.44

Frontis musculorum anatome. 1.49.b.14

Fruentum est viscosum. 1.755.a.58

Fruentum est calidum, & temperatum in humiditate, & siccitate, & ipsius succus declinat ad siccitatem. 1.316.a.30

Fruentum quod melius. 1.316.a.27

Fruetus & olera dimittenda sanitatis conservatori 1.174.a.65

Fruetus alimento magis similes qui. 1.174.b.11

Fruetus recentes quibus sint boni. 1.177.b.30

Fruetus recentes ante comestionem assumi 1.177.b.32

Fruetus qui comedit oportet ut post ipsos incedat, deinde aliquid comedat, ut labantur 1.177.b.58

Fruetus autumnales cavendi. 1.190.a.50

Fruetus congelati quomodo resiliantur 1.193.b.51

Fruetus cibi sunt multae quantitatis, & pauci nutrimenti 1.195.a.39

Fruetus sunt vaporosi 1.696.a.61

Fruetum succus sanguinem aquosum, & putrefactioni aptum faciunt. 1.177.b.37

Fruetum medullarum rancidarum nocumenta, & cura 2.205.a.31

Fruetibus recentibus utentes multum se bribus apti sunt. 1.177.b.42

ex Fruetibus omne, quod seruet in Stoma-
cho, conturbat 1.746.a.23

de Fugille 2.127.a.53

Fugille est apostema glandosum, quod fit post aurem 2.127.a.63

Fugilla cura 2.127.a.67

Fumus est substantia terrea subtilis. 1.315.b.57

Fumosis eruptionis curatio. 1.730.a.35

Fumusterra 1.210.b.18

Fumus terrae est frigidus in primo, & sic-
cus in secundo 1.321.b.19

Fumoterra quid substituendum. 1.321.b.34

Fungi mali nascuntur apud lapides vene-
nosorum, & apud arbores fortis quali-
tatis 2.207.b.30

Fungi nigri, virides, & coloris pannoni-
omnes sunt mali 2.207.b.36

Fungi faciunt accidere strangulatione,
constrictionem anbelitus, & inflatio-
nem ventris 2.207.b.42

Fungi frigidi sunt in fine tertij humidij in
principio eius 1.320.a.19

Fungorum nocumenta. 2.207.b.26

Fungorum nocumentum, aut est per ge-
nus eorum, quoniam de eis sunt, qui
sunt mortales, aut propter multam co-
mestionem ex eis 2.207.b.28

Fungorum assumptorum cura. 2.207.b.41

Fungorum theriaca sunt pyra. 2.207.b.44

Fungorum theriaca est mel. 2.207.b.59

Fungorum rectificatio 2.318.a.28

FUNGORUM NOCUMENTO confert

Baurach 1.280.b.51

Calcantum 1.302.a.39

Oleum de lilio 1.348.b.58

Pyrorum cinis & pyra 1.375.a.3

Rapbanus 1.383.a.15

Stercus gallinarum. 1.390.b.16

Sal cum oxymelle 1.392.b.50

Furcula facta est soli homini inter reli-
qua animalia 2.175.b.33

Furcula cum frangitur ad interiora, pra-
na fit eius cura 2.182.a.23

Furcula quare frangatur 1.197.a.37

Furcula anatome 1.43.b.66

de Furcula dislocatione. 2.175.b.18

Furcula fractura, & eius cura. 2.194.a.48

Furcula restauratio est difficilis. 2.194.a.53

Furfur capitis quid 2.239.b.66

Furfur aliquando est malus valde perdu-
cens ad ulcerationem 2.240.a.22

Furfur calidus est, & siccus in primo. 1.316.a.58

Furfuris capitis cause 2.240.a.5

Furfuris medicinae leues, absque mordica-
tione 2.240.a.30

Furfuris medicinae fortiores. 2.240.a.62

Furfures quomodo generentur. 2.255.b.45

Furfurum curatio 2.240.a.15

Furfurum cause appropinquant causis
scabiei 2.250.a.20

de Furfuribus capitis 2.239.b.63

FURFURES REMOVENT

Amygdala cum uino 1.271.b.41

Baurach 1.280.b.32

Bulbus 1.281.a.21

Batecha 1.281.b.57

Adiantum cinis 1.283.a.47

Caulis 1.294.a.34

Cannabis foliorum succus. 1.303.a.19

Fenugrecum 1.316.b.15

Fel bouinum cum nitro, & chimolea. 1.317.b.43

Salicis decoctio 1.329.b.40

Cardui aqua 1.331.b.20

Oleum lili 1.348.b.35

FEBREM TERTIANAM sanant

Aranea tela 1.273.b.26

Plantaginis radix 1.345.a.53

Myrtus 1.352.b.3

Oleum amygdalinum. 1.368.b.43

Oleum de sanu-graco 1.369.a.5

Olibanum cum nitro 1.370.b.15

Stercus lupi 1.388.a.3

Beta aqua 1.395.b.66

Sesamum 1.397.a.16

FEBRIBVS MELANCHO-

licis confert

Nigella 1.365.b.62

Urina cameli, & tauri 1.408.a.27

Vitrum 1.409.a.42

FEBRI QVOTIDIANAE confert

Pentaphyllon folia 1.375.b.13

de Furunculo. Vide Aldemenu.

Furunculos cur triticum mansum curat. 1.274.a.46

FVRVNCVLIS CONFE-

rentia composita

Emplastrum Andromachi. 2.314.b.57

¶ G S ¶

Alanga est calidum, & sic-
cum in secundo. 1.324.a.36

Galanga est calidum, & sic-
cum 1.305.b.12

Galbanum est calidum in secundo, exic-
calium in tertio 1.328.a.50

GALEATAE PASSIONI conferunt

Cucumer asinus 1.304.a.52

Mumia 1.361.b.24

Stercus columbarum 1.390.a.23

Galenus cum de elementis egit, egit non
ut Medicus, sed ut philosophus. 1.8.b.27

Galenus contra eos, qui tenent, quod ar-
teria non incarnatur. 2.155.a.64

Galen. nominant ulcera corrosiva ignem
persicum, & formicam ambulatinam 2.158.b.53

Galenus non sciuit, an faciat incurere
incisio uenarum post aures sterilita-
tem 1.901.b.1

Galen. confectio, & eius inuamentum. 2.273.b.66

Galen. confectio alia 1.274.a.17

Galia est calida in primo, sicca in secun-
do 1.328.a.7

Galle sunt frigide in primo, humide in se-
cundo 1.327.b.51

G 2 Galline

INDEX

Gallina caro est impinguiat. 1.257.
b.2
Gallarum ius nutrit magis quam ius
pullorum 1.178.b.24
Gallarum nentres sunt suaves, & hepa
ta earum sunt bona, suavia in cibo, &
boni humoris 1.296.a.14
Gallarum ventrium pellis intrinsecu
stomacho confert 1.709.b.33
Gallum siluestrem esse phasianum masu
lum credidit Auic. 2.266.a.58
Galli adeps est vehementis calefactionis
1.275.b.29
Galli iuris preparatio 1.846.b.12
Gallorum testiculi multi nutrimenti sunt
& pauca quantitatis 1.195.a.42
Gallorum testiculi sunt laudabiles, velo
cis digestionis 1.325.a.59
gallos pygnaes facit adiantum cibo per
missum 1.283.a.37
galsamach quid 1.608.b.67
gangrena que 2.117.a.63
gangrena in principio speratur quod sa
netur 2.117.b.47
gangrenam cum confirmatur in carne tunc
necessarium est accipere totum ipsius
2.117.b.49
gangrena differentia a sphacelo. 2.117.
a.28
gangrena quandoque sunt sphacelos, &
sunt via ad ipsam 2.117.b.3
gangrene cura 2.117.b.47
gariophyllus calidus est, & sicus in ter
tio 1.328.a.39
gaudium quid sit, quid delectatio. 2.335
b.17
gaudium facit crism per sudorem. 2.
82.b.28
gaudium temperatum calefacit. 1.111.
b.56
gaudium nimium refrigerat. 1.122.a.
55
gaudium temperatum humectat. 1.122.
b.15
gaudium bonum efficit digestionem. 1.
726.b.18
gaudio proclines sunt pueri et cur. 2.336
b.54
geleniabini inuenta, & descriptio. 2.
300.b.47
gemi secundum plurimum sunt ex coi
tu uno 1.930.b.63
geminorum cause 1.930.a.7
geminorum cause 1.930.b.58
geminorum incolumitas non est plurima
1.930.b.60
in geminorum ortu pragnationis post ip
sam futura, vel non futura signa. 1.
931.a.19
generativa virtus est ministrata. 1.111.
b.16
generative virtutis species dua. 1.72.
a.8
generationi quod sperma sit ineptum. 1.
925.a.45
gentiana cur sic appellata. 1.324.a.
10

gentiana calida est in tertio, sicca in se
cundo 1.324.a.21
generati morsus cholera gignit. 1.793.
a.56
genu anatome 1.47.a.56
genu musculorum anatome. 1.58.a.
48
genu rotula dislocatio 2.181.a.4
genu dislocatio, & cura 2.180.b.52
GENIV DOLORIBVS
conferentia composita
Alkelengi magnum 2.280.b.10
Pilula fetida maiores 2.308.a.22
Pilula de casta minores 2.308.b.10
Pilula 2.308.b.38
genua quando ob splenem rubeant. 1.
801.b.22
genuum rubor ob splenem. 1.801.b.22
genuum ad lapideitatem. 1.977.b.35
genuum doloris curatio 1.980.a.55
genuum dolori vehementer nocet reper
cussio 1.980.a.60
genuum doloris in quo sit difficilis cura
tio 1.980.b.2
GENIV DOLORIBVS
conferentia composita
Pilula de dende 2.309.a.30
Pilula de scapino 2.310.b.5
Pilula de opoponaro 2.310.b.12
Pilula ex alsefira 2.332.b.55
GENIBVS HVMORES
grossos extrahentia composita
a.52
Tilula fetida minores 2.308.a.
32
GENIV VENTOSITATIBVS
conferentia composita
Oleum 2.312.b.55
gibbositatis quid 1.965.b.15
gibbositatis quando accidat infantibus. 1.
966.a.2
gibbositatis cause 1.965.b.33
gibbositatis curatio 1.966.a.44
gibbositatis signa 1.966.a.17
ex gibbositate quando mors accidat. 1.
965.b.59
gibbosis cur sunt crura subtilia. 1.966.
a.6
gingivae infantium scisse ubi sunt, que a
genda 1.166.b.57
gingivae dolores sedandi virtutem habet
vehementem mastice arboris oleum.
1.605.b.57
gingivae factoris curatio 1.606.b.66
gingivae carnis diminutionis curatio. 1.
607.a.3
Gingivae carnis addita curatio. 1.607.
b.3
gingivae sanguineae cura. 1.606.a.
33

GINGIVAE SANGVINEAE
conferunt
Balauilia 1.284.a.44
Oleum de oliuis sylvestribus. 1.369.
b.53
Vitis sylvestris cortex cum melle.
1.409.b.35
GINGIVAE DOLOREM
sedant
Cornu cervi, & capra adustum. 1.304.
b.29
Rubi folia 1.382.a.33
GINGIVAE APOSTEM
tibus conferentia composita
Medicamen sumale 2.325.b.10
GINGIVAM STRINGENTIA
composita
Dentificium 2.325.b.19
GINGIVAM CONFORTAT
Medicamen 2.325.b.44
Gingivarum aggritudinum causa. 1.605.
b.8
Gingivarum aggritudinum signa. 1.605.b.
15
gingivarum aggritudinum curatio. 1.605.
b.43
gingivarum fissurae cura. 1.606.a.46
gingivarum ulcerum differentia 1.606.
a.52
gingivarum ulcerum curatio. 1.606.a.
59
gingivarum, & oris ulcera accidunt hy
dropicis prope mortem. 1.780.b.6
gingivarum molificationis curatio. 1.
607.a.26
gingivarum corrosio, apostematibus ste
tis 1.801.b.58
GINGIVARVM VLCERIBVS
conferunt
Cubebe 1.292.b.34
Lycium 1.339.b.39
GINGIVARVM APOSTE
matibus conferunt
Atramenta omnia 1.268.a.41
Butyrum 1.284.b.50
Cicer 1.291.a.29
Chalcitis 1.302.a.57
Olei sax, & proprie cum folijs suis.
369.b.28
GINGIVARVM MOLLI
ficationi conferentia composita
Medicamen sumale. 2.325.b.10
GIN

I N D E X

GINGIVARVM CARNIS tumori conferentia composita

Confectio philosophorum. 2. 270.
b.7
Acetum squilliticum. 2. 297. a. 28. & 2.
316. a. 31

GINGIVAS CONSTRINGUNT

Aristolochie 1. 269. a. 6
Abrotanum 1. 274. b. 47
Corallus 1. 287. b. 39
Cyperus 1. 297. a. 58
Calamentum ustum 1. 299. a. 67
Cornu cervi, & capra adustum. 1.
304. b. 24
Fum. is terre 1. 321. b. 26
Lac. asiu num 1. 347. a. 66
Syrupus myrti 1. 352. b. 39
Ex mastice oris collutio. 1. 354. b. 9
Rose semen, & eius succus. 1. 381.
a. 47
Rubi folia 1. 382. a. 52
Acetum squilliticum 1. 385. b. 20
Sal, & proprie salgemma. 1. 392. b.
14

G O N O R R H O E A E conferunt

Hamatites 1. 313. a. 37
Ireos 1. 334. b. 26
de Glandulis 2. 127. a. 14
Glandula est apostema sicut auellana,
& nux 2. 127. a. 17
Glandule, que sunt in manu, & pede, &
loco coniuncto cum nervis, & chor-
dis, non extrahantur, quia facerent
cadere patientem in spasnum. 2. 127
a. 5
Glandule sunt multoties super volam-
marum, & super frontem. 2. 127. a. 18
Glandule curantur, si stringatur plumbum
super eas 2. 127. a. 25
Glandularum cura 2. 127. a. 22
Glandularum curatio 2. 150. a. 36
Glandularum exituras prohibet pix. 1.
374. a. 17
Glandulas liquefacit plumbum. 1. 263.
a. 2
de Glandulosis pustulis & earum cura.
2. 127. a. 50
Glans est frigida in primo, secca in secun-
do 1. 323. a. 63
Glans. Vide suppositoria
Glutinis albotum facultas. 1. 761. b. 45
Glutinatio qualiter viceribus vilis. 1.
872. a. 50
Glutinantia commiscenda omnibus ulce-
rum medicinis 1. 872. a. 57
Gratus primi qualitates sola ratione es-
se perceptibiles 2. 396. b. 1
Gratus secundi qualitates. 2. 396. b. 4
Gratus tertij qualitates 2. 396. b. 7
Gratus quartij qualitates 2. 396. b. 10
Granatum dulce est frigidum ad primu,

& humidum in ipso 1. 328. b. 28
Granatum est frigidum, & siccum in se-
cundo 1. 328. b. 30
Granati succus calefactos semper fortes
efficit Gal. sententia 1. 146. b. 16
Granatorum mazorum grana ad quid
conferant 1. 771. a. 34
de Granida. vide pregnationem, &
pregnantem
Gravitas in oculorum origine & in capi-
te & temporibus, sanguinis redundan-
tiam significat 1. 137. a. 58
Gravitate dextri lateris conferentia. 2.
257. b. 14
Grossum, & viscosum q. o. differant. 1.
228. a. 34
in Grossi resolutione a quibus cavendum.
1. 228. a. 43
Grosso est necessarium resolutionum. 1.
228. a. 36
Gula. Vide etiam Meri
Gula est pars stomachi 1. 690. b. 4
Gula in pluribus egritudinibus est se-
quens in complexionem sua complexio-
nem oris stomachi 1. 693. a. 45
Gula non est nisi ad attrahendum ad sto-
machum superius 1. 807. a. 57
Gula est sicut pars stomachi. 1. 807. b.
12
Gula anatomia 1. 690. a. 19
Gula partium vsus 1. 690. b. 22
Gula substantia similior est lacerio. 1.
690. b. 17
Gula que egritudines accidunt. 1. 692.
a. 54
Gula oppilationis causa. 1. 692. a. 61
Gula constrictionis causa. 1. 692. b. 23
Gula apostematum differencia. 1. 693. a.
59
Gula apostematum plurimorum difficilis
fit maturatio 1. 693. a. 60
Gula apostematum signa. 1. 693. a.
65
Gula apostematum curatio. 1. 693. b.
16
in Gula apostemate medicina in quo lo-
co apponenda 1. 693. b. 18
Gula apostematis, quando maturatur,
signum 1. 693. b. 6
Gula apostematis calidi curatio. 1. 693.
b. 39
Gula apostematum frigidorum curatio.
1. 693. b. 64
GVLAE APOSTEMATIBVS
conferunt
Flos aris cum melle 1. 316. a. 6
Gula vlcum causa 1. 694. a. 63
Gula vlcum causa 1. 694. b. 7
Gula debilitas qua mala inferat. 1. 696.
b. 17
Gula vlcus a plaga antecedente cui acci-
dit, cura fit difficilis, & est super ex-
trematatem mortis secundum pluri-
mam 1. 694. b. 18
Gula ulcerum curatio 1. 694. b. 24

Gula corallum convenire a proprietate.
1. 709. b. 67
Gula vlcus quibus signis distinguatur
ab vlcere stomachi 1. 735. a. 2
Gula adustio 1. 739. a. 45
Gula vlcus 1. 739. a. 45
ex Gula sanguinis eruptionis causa & si
gna 1. 694. a. 38
ex Gula sanguinis eruptionis curatio. 1.
694. a. 40
Gulosi corpus cur non augeatur. 1. 710.
a. 56
Gulatus dolorem amarum, salsum, &
acetosum quomodo faciant. 1. 126.
b. 4
Guttur quid 1. 608. b. 43
Gutturis anatome 1. 52. b. 16
Gutturis signa in crisi 2. 91. a. 50
Gutturis egritudinibus. 1. 609. a. 48
Gutturis, & partium vicinarum aposte-
matum causa 1. 610. b. 35
Gutturis, & partium vicinarum aposte-
matum signa 1. 612. a. 23
Gutturis petrosam superfluitatem quid
significet 1. 613. a. 50
Gutturis, & partium vicinarum aposte-
matum curatio. 1. 613. b. 26. & 1.
614. b. 9
Gutturis adustio 1. 739. a. 45
Gutturis vlcus 1. 739. a. 45

GUTTURIS APOSTEMATIBVS conferunt

Aqua tepida 1. 272. b. 13
Bdellium arabicum 1. 285. a. 21
Cassia fistula, quum ex ea fit garga-
rismus cum aqua solatri. 1. 305. b.
28
Endivia ex aqua cum cassia fistula
gargarismus 1. 301. a. 54
Faba cum melle, & farina fenugra-
ci 1. 315. a. 66
Ficus decoctio 1. 322. a. 62
Morum acetosum 1. 361. b. 24
Filum, quod strangulaverit viperam.
1. 391. a. 5
Spina aegyptia 1. 401. a. 10

GUTTURIS APOSTEMATIBVS conferentia composita

Syrupus de ruia 2. 299. b. 42
Confectio de muscho 2. 316. a. 35
Medicina Keted regis. 2. 316. a.
36
Medicina Gal. aqua. 2. 316. a. 37

GUTTURIS ASPERITATI conferunt

Ficus 1. 322. b. 34
Myrrba 1. 358. a. 29
Ona forbilla 1. 367. a. 20
Pentaphyllonis decoctio. 1. 375. b. 4

GUTTURIS ASPERITATI antique conferunt

Asa 1. 270. a. 9
Cydonij

INDEX

Cydonij semen 1.298.b.57

GUTTURIS ASPERITATI
conferentia composita

Loboch 2.327.a.17

GUTTURIS DOLORI
confert

Cucurbita 1.303.b.36

Storax 1.344.a.29

Mumia cum rob de moris, aut deco-
tione lenticula 1.357.b.5

GUTTURIS DOLORIBVS
conferentia composita

Diabryundinis 2.278.b.56

Confessio Kabith regis 2.279.a.
67

Hiera Archigenis 2.284.b.16

Syrupus de rina 2.299.a.41

Confessio de muscho 2.316.a.36

Medicina Keted regis 2.316.a.37

Medicina Gal. aqua 2.316.a.38

Gutturi spina, vel quid simile impactum
quomodo extrahatur 1.609.b.17

GUTTURI BONA SVNT

Citrum conditum 1.286.a.35

Fennugrecum 1.316.b.32

Liquiritia 1.349.a.4

Acetum squilla, & eape ipsius. 1.
983.b.25

ad Guttur humoris fluxum abscondit nec
tum gargarizatum 1.277.b.19

in Guttore sanguisugarum existentium
signa 1.609.b.66

in Guttore sanguisugarum existentium
curatio 1.610.a.8

Gypsum bibenti, quano cumentia acci-
dant, & eius cura 2.201.b.26

Gypsum cur aliqui appetant. 1.718.a.
17

SHS

Habitatio montium qualis. To-
mo 1. pag. 103. b. uer. 26

Habitatio montium tempera-
tior, quae 1.103.b.50

Habitatio maritima qualis. 1.103.b.54

habitationi maritimae humiditatis aug-
mentum assidue pronenit. 1.103.b.55

Habitationum diuersitates pro soli quali-
tate 1.104.b.9

Hedus frigidus melior est. 1.178.b.25

Hemorrhoides retentae quas aggritudines
inducant 1.856.b.10

Hemorrhoides verrucosae sunt deterio-
res 1.855.b.31

Hemorrhoides verrucosae sunt similes
verrucis paruis 1.855.b.33

Hemorrhoides vuae quae 1.855.b.33

Hemorrhoides caecae cum quibus aperien-
da 1.857.b.41

Hemorrhoides morales sunt molles, san-
guineae 1.855.b.35

Hemorrhoides aliqua sunt quasi uescitae.
1.855.b.37

Hemorrhoides profunda sunt deteriores.
1.855.b.39

Hemorrhoides quandoque stringunt uri-
nam cum apostematione. 1.855.b.41

Hemorrhoides profunda quaedam sangui-
nea, quaedam non sanguinea. 1.855.
b.43

Hemorrhoides parum generantur a phleg-
mate 1.855.b.50

Hemorrhoides verrucosae magis sunt a
melancholia 1.855.b.52

Hemorrhoides morales magis sunt a san-
guine 1.855.b.55

Hemorrhoides multiplicantur in austri-
na regione 1.855.b.59

Hemorrhoides multiplicantur cum ven-
to austriano 1.855.b.59

Hemorrhoides fluentes non esse sisten-
das, nisi deiciatur virtus. 1.855.b.
61

Hemorrhoides a quibus aggritudinibus
praeseruent 1.856.b.3

Hemorrhoides quum multa sunt, vnam
earum dimittebam ex praecepto Hip-
1.856.b.50

Hemorrhoides matricis 1.959.b.4

Hemorrhoides matricis non est possibile,
ut sanentur, nisi quae ex eis sunt extra
matricem 1.959.b.13

hemorrhoidum venarum apertio omni-
bus melancholicis morbis confert, &
doloribus suis, & venum, & uteri. 1.
95.a.17

hemorrhoidarum egressum prohibent a-
qua aluminose 1.166.b.27

hemorrhoidum mulieris curatio per de-
riuationem, & per reuulsionem, quae
203.b.14

hemorrhoidum fluxus splenem & me-
lancholiam soluit 2.391.a.4

hemorrhoidarum cum rhagadijs, & apo-
stematibus curatio 1.855.b.31

hemorrhoidum diuisio in verrucosae, uuae
& morales 1.855.b.31

hemorrhoidum diuisio in exterius natas,
& profundas 1.855.b.38

hemorrhoidarum curatio. 1.856.a.42

hemorrhoidum diuisio in fluentes, & ca-
cas 1.855.b.47

hemorrhoidum cause 1.855.b.49

hemorrhoides accidere non est possibile,
nisi aperiantur orificia venarum. 1.
855.b.55

hemorrhoidarum caecarum curatio. 1.
856.a.62

hemorrhoidarum sanguis quum in mu-
lieribus declinat ad matricem, & e-
greditur in menstruis, inuuantur eo. 1.
855.b.66

hemorrhoidarum curatio quandoque
perducit ad fistulam, & ad rhagadias
1.856.a.53

ex hemorrhoidarum fluxu syncopis cura

tio 1.856.b.15

hemorrhoidarum cum incisione, & adu-
sione curatio 1.856.b.46

hemorrhoidarum, ex incisione apostema-
tis curatio 1.857.a.47

ex hemorrhoidarum incisione doloris cu-
ratio 1.857.a.47

hemorrhoidarum dolorem sedantia. 1.
859.a.32

hemorrhoidarum doloribus adeps anatis
est uehementis inuamenti. 1.859.a.
45

hemorrhoidarum fluxum restringentia
1.859.b.5

hemorrhoidarum sanguinem ex incisione
restringentia 1.859.b.7

HAEMORRHOIDARVM
orificia aperit

Capa 1.287.b.11

Fel bouis 1.317.b.65

Cyclaminis succus 1.331.a.8

Ireos 1.334.a.24

Oleum irinum, & radix lilij. 1.348.
b.53

Partibnem, & eius oleum. 1.407.a.
49

HAEMORRHOIDARVM
corruptioni conferentia

composita 2.290.a.1

Scoria decocta

HAEMORRHOIDARVM
fluxui conferentia composita

Philonium persicum 2.278.b.24

Electuarium cabrosius 2.289.a.10

HAEMORRHOIDARVM
ventositatibus conferentia

composita

Tryphera de scoria ferri. 2.289.a.54

Tryphera minor 2.289.b.3

Electuarium alsanguis 1.889.b.26

Electuarium de muscho. 2.292.a.17

Tryphera maior 2.293.a.11

Suffus 2.293.b.55

Pilule filij hubeire 2.307.b.46

hemorrhoidas portendit pruritus in ano
1.191.b.24

absque uermibus 1.191.b.24

hemorrhoidas mulieribus habentibus
menstrua pronocentur. 1.856.a.2

hemorrhoidas habentibus mulieribus
mensis eiendi 1.856.a.2

hemorrhoidas habentium color. 1.856.
b.43

hemorrhoidas remoueri per fluxum san-
guinis narium 1.856.a.5

hemorrhoidas curandi quando non sine
cessitas 1.856.a.50

ad hemorrhoidas medicinarum com-
mentum differentia 1.856.b.18

ad hemorrhoidas suffragigia, & pulue-
res 1.858.a.7

I N D E X

Hæmorrhoides corrodit myrrha. 1.858.
b.12
ad *Hæmorrhoidas* medicina liquide. 1.
858.a.66
ad *hæmorrhoidas* epithema uehementis
inuamenti 1.858.b.4
ad *hæmorrhoidas* vntiones. 1.858.b.
19
ad *hæmorrhoidas* medicamenta. 1.858.
b.22
hæmorrhoidas habentium vietus. 1.859
b.39
hæmorrhoidas retinent aque aluminose.
1.858.b.3
hæmorrhoidibus conferre balneas ex a-
quis aluminosis & atramentalibus.
1.120.b.45
in *hæmorrhoidibus*, quæ uena secunda. 1.
859.a.44
in *hæmorrhoidibus* studium impendatur
in lenificatione uentris. 1.856.a.54
in *hæmorrhoidibus* cum quibus lenifican-
tus uenter 1.856.a.58
in *hæmorrhoidibus* pilularum de bellio
inuamentum 1.856.b.27

HÆMORROIDIBVS conferunt

Absinthium 1.260.b.35
Plumbum 1.262.a.9
Anacardi suffumigium. 1.266.a.22
Arsenicum cum oleo rosaceo. 1.268.
b.20
Assa 1.270.a.15
Aloe cum uino dulci. 1.274.a.66
Anerbi semen 1.275.b.11
Adeps, quæ est in gibbo cameli, suf-
fumigata 1.275.b.59
Bdellium 1.285.a.22
Citri semen 1.286.a.18
Cinnamomi cum cordumomi. 1.289.
b.27
Capparis 1.293.b.65
Caro luporum, & habentium rostra,
& ungues 1.296.b.21
Chrysomelorum nucleorum oleum. 1.
297.a.15
Cyperus 1.297.a.65
Emblis 1.310.b.2
Flos aris 1.316.a.9
Fenugrecum 1.316.b.54
Ferri arugo 1.317.a.17
Ocimum gariophyllatum. 1.318.b.
31
Parietaria 1.332.a.40
Locustarum vaporatio. 1.339.a.37
Lycium 1.339.b.55
Lapis iudicus 1.340.a.22
Lactinium 1.343.a.45
Plantaginis semen, & succus. 1.345.
a.51
Arum 1.346.a.9
Lac camelarum recenter factarum.
1.348.a.13
Myrti fructus 1.353.a.23
Myrobalani nigri 1.353.b.27

Nucis indica oleum 1.363.a.7
Portulacæ aqua 1.372.b.64
Papyrus 1.373.a.50
Porrum 1.374.a.23
Porri semen torrefactum cum granis
myrti 1.374.b.23
Pentaphyllonis radix 1.375.b.11
Rubus 1.382.a.65
Sandaracæ fumus 1.393.a.35
Sumach 1.395.b.32
Scoria argenti 1.402.a.45
Scoria ferri 1.402.a.53
Uitis cinis cum aceto. 1.409.b.53

HÆMORROIDIBVS conferentia composita.

Athanasia magna 2.277.b.30
Alkelkelengi magnum. 2.280.b.6
Medicina dicta donum Dei. 2.282.
a.35
Electuarium cabrosius muschatum. 2.
289.a.5
Electuarium fangius. 2.289.b.43
Scoria ferri 2.290.a.1
Electuarium de granis uiridibus. 2.
291.b.24
Miele 2.293.a.45
Pilule 2.309.a.19
Pilule aggregatiue 2.310.a.3
Oleum regis David 2.311.b.49
Oleum sindin 2.312.b.4
Electuarium de muscho. 2.317.a.39
Donum Dei 2.317.b.39
Suffus 2.317.b.35
Miele 2.317.b.40
Oleum alsindin 2.317.b.40

Hæmatites non ablatus est calidus in pri-
mo, siccus in secundo, & ablatus est
frigidus ad secundam, siccus in tercio
1.313.a.14
halices accidunt multum post somnum.
1.183.b.15
halicum signa in crisi 2.91.a.25
halicum causa 1.124.b.61
halicum causa 1.183.b.14. & 24
hæm cæmen serpens 2.220.a.12
*hæm*ene interficit quodcumque animal
approximat ei 2.215.b.59
*hæm*ene serpens interficit & uisu, & au-
ditu sui sibili 2.215.b.58
*hæm*ene morsui non confert aliquid, &
si confert aliquid, est semen papau-
ris, et castorei ad dra. 1.215.a.65
hauden serpens 2.220.a.21
hætanita est incisua, resolutina. 1.273.
a.50
hætanite quæ subsistuntur. 1.273.a.58
hæstella quando, & quomodo administra-
tur in fracturis ossium. 2.186.a.43
hæstellarum qualitas fracturis conueniens
2.186.a.11
hæctica quæ 1.673.a.59
hæctica quomodo fiat 2.61.b.20
hæctica febris quomodo fiat. 2.2.a.17
hæctica quandoque fit ex ephemera cum
medicus non cibatur agrum. 2.63.a.56

hæctica fit cum prolongantur febres, &
diuersificantur, & permiscuntur, & in
flammant membra principalia. 2.60.
b.2
hæctica fit causa cordis 2.61.b.24
hæctica quandoque fit ex dispositione pul-
monis, & stomachi 2.61.b.25
hæctica quandoque accidit post epheme-
ram 2.61.b.62
hæctica quandoque accidit post putridas.
2.61.b.63
hæctica in principio raro accidit. 2.61.b.
65
hæctica multoties fit ex putrida febre
propter uehementiam eius, & uehe-
mentiam subtilitatis cibi in ea. 2.
62.a.11
hæctica in principio est difficilis cognicio-
nis, & facilis curationis, & in fine
sui est facilis cognitionis, & difficilis
curationis 2.62.a.24
hæctica est cum febris post xij. horas non
declinat, imo augetur usque ad iij. 2.
63.b.14
hæctica non habet coarctationem in paro-
xyzmis 2.63.b.24
hæctica retenta cum stomacho corrumpit
complexionem hepatis per uicini-
tatem 2.63.b.27
hæctica ex apostemate habet pulsus cau-
de muris 2.63.b.46
hæctica quando requirit sortem infrigida-
tionem, non infrigidetur nisi cum co-
in quo est uirtus humectationis. 2.64.
a.17
hæctica quando requirit sortem humecta-
tionem, non humectetur, nisi cum co-
in quo est infrigidatio. 2.64.a.20
hæctica senectutis, quando accidat. 2.66.
b.6
hæctica senectutis confirmata non reci-
pit curationem 2.67.a.13
hæctica senectutis facit pulsus frequen-
tem ex potu aque frigide. 2.67.a.32
hæctica senectutis non curatur nisi quan-
do non est confirmata 2.67.a.38
hæctica laborans non tantum inflamma-
tionis sentit quantum habens diuina,
& tertianam quamuis calor hæctice
sit calore tertianæ maior. 1.126.a.
10
hæctica quedam est stomachi male com-
plexionis sicca agriudo. 1.705.a.
23
hæctica senectutis quæ. 1.673.a.
60
hæctica quo differat a phthisi. 1.673.a.
62
hæctica principium est facilis curatio-
nis, & difficilis cognitionis. 2.8.a.
20
hæctica signa 2.10.a.34
hæctica cura diuersa a putrida curatione
2.25.b.8
hæctica modi per comparisonem ad hu-
miditates lucernæ tres 2.61.b.34
hæctica secunda species, quæ est maras-
mus

INDEX

- mus habet latitudinem, & principiu
& medium, & statum.* 2.61.b.
39
*Hellica tertia species non habet paroxys-
mos, neque horas paroxysmorum.* 2.
61.b.50
Hellica causas diversas vide. 2.62.
a.3
Hellica secundam Speciem. Vide Ma-
rasmum
Hellica signa 2.63.a.42
Hellica pulsus qualis 2.63.a.42
Hellica caliditas qualis 2.63.a.45
*Hellica caliditas non minuitur, sed est
similis* 2.63.a.52
*Hellice caliditas augmentatur uelociter
quando superuenit ei cibus.* 2.63.a.53
*Hellice cibus non est prohibendus pro-
pter eius accidentia, ne virtus perda-
tur patientis eam* 2.63.a.56
*Hellice signum ex ephamera, est rebe-
mentia caliditatis usque ad iij. perdur-
ans absque declinatione.* 2.63.
b.9
Hellica ex febribus putridis signa. 2.63.
b.16
Hellica curatio 2.64.a.1
*Hellica curationis intentio est infrigida-
tio, & humectatio* 2.64.a.3
*Hellica causa si fuerit apostema, cure-
tur ipsum prius* 2.64.a.24
*Hellica conuenientes cibi sunt aqua hor-
dei, bordenum, panis tritici abluti in-
fusum in aqua frigida, & lac uaccini
a quo extractum sit butyrum, & ali-
quando caseus humidus non salinus,
& melones &c.* 2.66.a.29
Hellice fluxus uentris cura. 2.66.b.
24
*Hellica senectutis dominium est siccita-
tas absque febre* 2.66.b.52
*Hellica senectutis mel est ultimum iu-
uatum* 2.67.a.54
Hellica mel est plurimum in nocum ento.
2.67.a.55
Hellica senectutis causas diversas vide.
2.66.b.62
Hellica senectutis signa. 2.67.a.
26
Hellica senectutis cura. 2.67.a.
31
*Hellica senectutis curatio est calefactio
& humectatio* 2.67.a.41
*Hellica senectutis conferentia sunt bal-
neum, clysteria &c.* 2.67.a.43
Hellica senectutis cibi quales conueniat.
2.67.a.56
Hellice calor est fixus 1.126.a.14
Hellica nocent medicina exsiccantia. 1.
658.b.41
*Hellica aliquando alias febres coniun-
gi, & quae illarum deterior.* 1.659.b.
63
*Hellica similis est phlegmatica conti-
nua* 2.47.b.47
*Hellice infiridantia medicamenta, quae
conueniunt* 2.64.b.18
*HECTICAE CONFEREN-
tia composita*
Trochisci de camphora 2.303.b.45
*Hellicam facit quandoque caliditas he-
patis, sed non est ipsa hellica.* 2.61.
b.23
*Hellica patiens non discernit calidita-
tem suam, quia iam facta est comple-
xio in membris conueniens.* 2.63.b.2
*Hellicam eradicat lac asinae, nec est ele-
ctio super ipsum, ubi non adsit putre-
do* 2.65.a.31
Hellicam habentium cibatio. 2.65.b.20
*Hellicam senectutis facilius incurrunt
senes, quam iuuenes, postea iuuenes,
& ultimo pueri* 66.b.62
*Hellicam faciunt febres apostematum,
cum prolongatur* 2.77.a.50
*Hellicam ex unguium curuitate digno-
sci* 1.130.b.7
*Hellicam significat urine multitudo in
acutis morbis, postquam non aduenit
requies* 1.159.b.17
*in Hellica senectutis calor inuatus iam
destructus est* 66.b.12
*in Hellica senectutis balneum non con-
uenit nisi post digestionem, quia post
comestione facit cadere virtutem.*
2.67.a.44
*in Hellica, vel siccitate stomachi bal-
neum quale esse debeat.* 1.705.a.35
*in Hellica, uel siccitate imperie stoma-
chi quale lac esse debeat.* 1.705.a.50
*Hellicus cur calorem, quam licet uehe-
mentem, non percipiat.* 2.335.b.52
*Hellici non cibentur in saturitate uice
una* 2.66.a.28
*Hellici balneas ingredientis quomodo
tractari debeant* 1.120.a.62
Hellicorum, siue calefactorum regimen
2.259.a.1
Hellicis infiridatio aeris est melior res
2.64.a.42
*Hellicis non prolongetur retentio empla-
strorum infiridantium ualde super
membra propinqua membris anbeli-
tus, ne inferatur nocumentum magni
anbelitui, & uoci.* 2.64.a.57. & b.1
*Hellicis prohibeantur in emplastris sty-
ptica* 2.64.a.61
*Hellicis ne applicentur uehementer in-
frigidantia, quia huiusmodi debilitat
membrum* 2.64.a.63
*Hellicis confert lac asinae, quia cum hu-
mectatione infiridat, & melior est
lacte uaccino, a quo extractum sit bu-
tyrum* 2.64.b.34
*Hellicis non habentibus materiam, aut
humorem preparatum ad putredine,
lac asinae, confert* 2.64.b.41
*Hellicis conuenientia medicamenta hu-
mectantia* 2.65.a.18
*Hellicis melius est lac mulieris, postea
lac asinae postea lac caprarum ex pa-
senis frigidis, & hum.* 2.65.a.30
*Hellicis quale lac, & quomodo exhibea-
tur* 2.65.a.31
Hellicis tina qualis conueniant. 2.65.
a.48
*Hellicis quando conueniat aqua frigida
in potu* 2.66.a.59
*Hellicis calorem innatum corrumpit a-
qua ultimi frigoris* 2.66.b.13
Hellicis autumnus malus. 1.101.b.
30
Hedycroi trochisci quomodo fiant. 1.
268.a.34
*Hemiritritus est febris composita ex dua-
bus febribus, una tertiana, altera
phlegmatica* 2.79.a.10
*Hemiritritus differt a tertiana periodica
non pura, quia illum faciunt duo ma-
terie separatae, hanc uero una per-
mixta, cum cuius calore permiscetur
aliquantulum frigoris, quod grauat
suam putredinem, & suam resolutio-
nem, & propterea in hemiritritis sunt
duo paroxysmi, & in tertiana non pu-
ra unus tantum* 2.18.a.16
Hemiritritus duos habet paroxysmos. 1.
38.a.32
*Hemiritritus habet uno die paroxysmum
tertianae, & quotidianae simul.* 2.79.
a.12
*Hemiritritus quomodo componatur ex
duobus febribus* 2.79.a.18
*Hemiritritus aliquando usque
ad septem menses, & supra.* 2.79.a.
40
*Hemiritritus quandoque est ex febribus
magis interficientibus quia perducit
ad hellicam, & egreditur chronicam*
2.79.a.42
*Hemiritritus habet acuitatem fortem
in statu* 2.79.b.15
*Hemiritritus quandoque propter con-
suetudinem, quandoque propter ac-
cidentia cognoscitur.* 2.79.b.
21
*Hemiritritus quomodo cognoscatur ex
consuetudine* 2.79.b.25
*Hemiritritus quomodo cognoscatur ex
accidentibus* 2.79.b.36
*Hemiritritus, si phlegma dominatur,
habet paroxysmos longiores, &
horripilationem minorem, & con-
strictionem pulsus fortiolem &c.* 2.
79.b.55
*Hemiritritus, si cholera dominatur,
habet paroxysmos breuiores, &
extremities uelociores ad calefa-
ctionem, & urinae uehementius
tinctam &c.* 2.79.b.
64
*Hemiritriti status est ante statum
phlegmaticum, & uelocior statu
cuius, tardior uero statu cholericum.*
2.79.b.10
*Hemiritriti declinatio fit longa propter
reluctationem materiarum inter se.*
79.b.16
*Hemiritriti dies tertius est similis primo
& quartus secundo* 2.79.b.10
Hemi-

INDEX

Hemirritus ei pulsus qualis 2.79.b.42
Hemirritus ei urina est tarda digestionis 2.79.b.46
hemirritus uomitus est permixtus ex cholera & phlegmate 2.79.b.46
hemirritus egestio est permixta ex cholera & phlegmate 2.79.b.48
hemirritus cura 2.80.a.30
hemirritus materia diuersa, diuersificat etiam eius paroxysmos 2.79.a.33
hemirritus signa 2.79.a.54
hemirritus horripilatio iterata unde proveniat 2.79.a.61
hemirritus Iatu maxime probatur absinthium 2.80.a.54
hemirritus cura cum aqua hordei & virtute piperis Gal. improbat a quibusdam 2.80.a.62
hemirritus cura est composita ex infrigidantibus, & calfacientibus 2.80.b.6
ex hemirritus quandoque fit aggritudo acuta 2.79.a.41
in hemirritus si continua est cholericus non fit rigor 2.80.a.19
in hemirritus duo continua composita faciunt rigorem 2.80.a.22
in hemirritus ante statum absinthium exhibebit maxima nocumenta parit 2.80.a.54
hemirritus composita medicamenta conferentia 2.80.b.29
hemirritus exercitium conueniens 1.171.b.45

HEMICRANEAEE CONFERUNT

Cucumeris asini succus caput purgatio facto ex eo cum lacte 1.304.a.42
Enula 1.312.b.57
Elleborus 1.313.b.42
Auris hyemini sordities 1.330.a.20
Maiorana 1.357.a.30
Mumia 1.357.a.55
Oleum persicorum 1.380.a.5

HEMICRANEAEE CONFERTENTIA COMPOSITA.

Theriaca magna 2.266.b.32
Mithridatum 2.268.b.23
Hieraciodion 2.283.b.66
Oleum nardinum 2.310.b.65
Trochisci stelle 2.315.b.41
Suffus infusionis hierae 2.315.b.42
Confectio Hermetis 2.315.b.42
Trochisci 2.319.b.15
Medicamen ad hemicraniam antiquam 2.319.b.26
hepar est sicut sanguis congelatus 1.16.a.27
hepar facultatem tribuit & suscipit 1.30.a.46
hepar multo humidius est pulmone humiditate naturali 1.16.a.64
hepar naturalium actionum principium quomodo dicatur 1.30.b.33

hepar nutritoris vis principium est 1.30.b.59
hepar embrochare cum infrigidantibus in febribus acutis est maximum inuamentum 2.33.b.5
hepar non infrigidetur hora sudoris 2.33.b.34
hepar villis caret 1.31.b.59
hepar sua excrementa reijcit ad inguinam 1.32.b.17
hepar, quamuis ipsum non sentiat, nervosa tamen tunica operitur, quae sentit 1.59.b.32
hepar uenarum fons 1.66.b.67
hepar virtutis naturalis principium est pro conseruando indiuiduo 1.70.b.51
hepar non putrescit, nisi uehementer, & tempore longo extra vulnus infrigidatur 2.145.b.4
hepar refrigerandum non est forti refrigeratione 1.196.b.45
hepar corpori uniuerso augmentum suggerere 2.385.a.26
hepar urinam ad colatoria transmittere 2.385.a.36
hepar est minera spiritus naturalis, & quomodo 2.339.b.65
hepar cur superponatur dextro stomachi 1.691.a.4
hepar cur in dextra parte 1.691.a.24
hepar per quam uiam cholera transmittat ad fel 1.750.a.16
hepar est quasi sanguis uerus congelatus 1.750.a.6
hepar uenarum origo 1.750.a.8
hepar est vacuum a villis neruorum 1.750.a.6
hepar mediante uena concava sanguinem per corpus transmittit 1.750.a.13
hepar mandat aquositatem ad renes ex via gibbositate 1.750.a.15
hepar sanguinem generat 1.749.b.67
hepar hominis est minus hepate omnis animalis appropinquantis ei in quantitate 1.750.a.63
hepar minus habet omne animal plus comedens, & debilius cordis 1.750.a.66
hepar in omnibus hominibus non comprime costas 1.750.b.19
hepar sanum humores sanos facere 2.385.a.31
hepar non esse multum refrigerandum 1.754.b.66
hepar non esse multum calefaciendum 1.754.b.67
hepar oppilat unum dulce 1.755.a.62
hepar quandoque est sicut ren paruus 1.759.a.33
hepar uelociter oppilatur 1.769.b.15
hepar uelociter conuertitur in lapideitatem 1.769.b.15
hepar uelociter suscipit resolutionem 1.770.b.30
hepar quandoque agrotat, & non accidit hydrops 1.779.b.12

cui hepar disrumpitur, moritur 1.776.a.57
hepar arefit, cum splen ingrossatur 1.792.b.24
hepar est membrum generans cholera 1.792.b.38
hepar causa calefacientes quae 1.793.a.39
hepar debilitat paruum nocumentum 1.786.a.45
hepar rubificat chylum album, & facit ipsum sanguinem 1.686.a.43
hepar calidus fit, quando cholera in hepate, aut selle retinetur 1.793.b.37
hepar in isterico durum, est significatio mala 1.794.b.13
hepar sanum qualiter cholera expellat 1.795.b.10
hepar quae medicamenta requirat 1.800.b.7
hepar, & splen preparata sunt, ut permulentur ex apostematibus calidis ad duritiem 1.802.b.5
hepar est membrum regale 1.810.b.24
hepar in eius fluxu non recipit panem 1.819.b.21
hepar cum quibus aliquando in colica refrigerandum 1.830.a.20
ob hepar quandoque fit anbelitus malitia 1.752.a.23
ad hepar ex splene apostema quando permutatur, est malum 1.767.a.1

HEPAR CALEFACIT

Cyperus 1.297.a.59
Gentiana 1.324.a.36
Nasturtium 1.363.b.8

HEPAR MVNDIFICAT

Aspium 1.271.a.17
Casia fistula 1.305.b.35
Phislicum 1.320.a.62
Lactuca asini 1.351.a.36
Rubea tinctorum 1.382.b.21

HEPAR CONFORTANTIA COMPOSITA.

Dialacca 2.316.b.26
Pilula stomachica 2.316.b.26
Unguentum cum pulpa coloq. 2.316.b.27
Sal 2.316.b.17
Medicina alindron 2.316.b.28
Diacircuma 2.316.b.28
Medicina Gal. 2.316.b.29
Alcanzi 2.316.b.29
Confectio de scoria 2.316.b.30
Electuarium Gal. 2.316.b.30
Oleum de cinnamomo 2.316.b.31
Suffus hubede 2.316.b.31
Rosus Darij 2.316.b.32
hepatis inflammatio. Vide hepatis apostema calidum
hepatis caliditatem non temperat cerebri

I N D E X

- bri frigiditas* 1.12.a.37
hepatis & cerebri humiditatem non tem
perat cordis siccitas 1.12.a.40
hepatis calor igneus est causa effectrix
bilis 1.25.b.54
hepatis operatio & usus, qui 1.31.
a.37
hepatis debilitati confert cuscute semen
2.52.b.23
hepatis caliditas quandoque perducit ad
hecticam, verum non est ipsa hectica
2.61.b.22
hepatis dispositiones quomodo cognoscantur
1.130.a.16
hepatis paruitatem digitorum curitas si
gnificat 1.130.a.66
hepatis apostema quomodo cognoscatur
1.131.b.56
in hepati imbecillitate vrinae cur similes
loturae carnis recentis 1.153.a.20
hepatis pars multoties egreditur ex vul-
nere, & non accidit inde mors 2.153.
b.49
hepatis vulnus interficit vt plurimum 2.
139.b.57
hepatis vulnus leue possibile est vt salue-
tur 2.139.b.60
in hepati medicamentis resoluentibus
permiscenda styptica & boni odoris 1.
196.b.49
hepatis morbum significat granitas &
punctura in dextra parte perseverans
1.191.b.14
hepatis gibbo affectio euacuandum per uri-
nam, concocto autem per ventrem 1.
196.a.38
hepatis apostematis curatio 1.229.
a.64
in hepati, & diaphragmatis antiquis do-
loribus arteria, quae est inter pollicem,
& indicem, phlebotomia, iuuamentum
affert mirabile 1.222.a.20
hepatis oppilationis ex creta cura 2.258
b.20
hepatis medicamenta cur dulcia magis
quam aromatica esse debeant 2.339.
b.62
hepatis incalamitas quibus conseruatur
2.375.a.61
hepatis complexionem corrumpit hec-
tica accensa cum stomacho per vicinita-
tem 2.63.b.28
hepatis oppilationem vinum dulce rebe-
menter generat 1.623.b.23
hepatis apostema & pleuresis quibus si-
gnis distinguantur 1.650.a.30
ad hepati debilitatem cur perducit ma-
gnitudo splenis 1.779.b.57
hepatis cum mamilla similitudo 1.686.
a.37
hepatis, & stomachi dispositionis, color
est rehemens significatio secundum
plurimum 1.692.b.42
hepatis apostematibus conferre vomitum
criticum 1.739.a.50
ab hepati apostemate singultus quomodo
facit 1.747.a.59
hepatis apostema calidum habent quae-
lis sit uomitus 1.740.a.54
hepatis anatomia 1.749.b.64
hepatis vena pulsantis usus 1.750.a.35
hepatis additamenta 1.750.b.10
hepatis caro sensum non habet 1.750.
b.24
hepatis operationum destructio 1.750.
b.31
hepatis virtus digestiua est in carne eius
1.750.b.41
hepatis virtutes aliae a digestiua, pluri-
mum sunt cum villis eius 1.750.
b.42
hepatis dispositiones quibus modis cogno-
scantur 1.751.b.8
hepatis ex tactu dispositionum signa 1.
851.b.36
hepatis ab eius doloribus dispositionum
signa 1.751.b.48
hepatis dispositionum ex eius operati-
onibus signa 1.751.b.55
hepatis ex communitatibus dispositio-
num signa 1.751.b.63
hepatis caliditatem significat color citri-
nus 1.752.a.16
hepatis frigiditatem significat plumbeus
color 1.752.a.18
hepatis siccitatem, & frigiditatem signi-
ficat color brunus 1.752.a.18
hepatis dispositionum a forma membro-
rum signa 1.752.a.29
hepatis magnitudinem venarum magni-
tudo significat 1.752.a.31
hepatis paruitas, & magnitudo signifi-
catur ex digitorum breuitate, & longitu-
dine 1.752.a.33
hepatis dispositionum ex pilis signa 1.
752.a.35
hepatis dispositionum ex venis signa 1.
752.a.39
hepatis complexio alia per se, alia per ac-
cidens 1.752.a.43
hepatis dispositionum ex illis, quae in ipso
generantur signa 1.752.a.48
hepatis frigida complexionis naturalis si-
gna 1.752.b.62
hepatis dispositionum signa a conferenti-
bus, & nocentibus 1.752.a.62
hepatis caliditatem vincit cordis calidi-
tas 1.752.b.12
hepatis siccitatem non vincit cordis hu-
miditas 1.752.b.14
hepatis humiditatem quandoque vincit
parumper cordis siccitas 1.752.
b.15
hepatis caliditas vincit frigiditatem cor-
dis parumper 1.752.b.16
hepatis humiditas vincit siccitatem cor-
dis 1.752.b.17 & 753.a.22
hepatis siccitas semper vincit humidita-
tem cordis 1.752.b.20
hepatis frigiditas parum vincit calidita-
tem cordis 1.752.b.19
hepatis caliditatem vincit cordis frigus
1.752.b.20.25
hepatis humiditatem vincit cordis calidi-
tas 1.752.b.23
hepatis complexionis calida naturalis si-
gna 1.752.b.44
hepatis caliditatem qualiter vincat cor-
dis frigiditas 1.752.b.63
hepatis complexionis sicca naturalis si-
gna 1.753.a.7
hepatis humiditatem cor non vincit omni-
no 1.753.a.10
hepatis siccitas vincit humiditatem cor-
dis valde 1.753.a.13
hepatis humiditatem in ultimo vincit cor-
dis caliditas 1.753.a.15
hepatis complexionis calida, & sicca na-
turalis signa 1.753.a.15
hepatis complexionis frigida, & humida
naturalis signa 1.753.a.14
hepatis complexionis frigida, & sicca na-
turalis signa 1.753.a.12
in hepati gibbositate & agnitionibus un-
de materia expellatur 1.753.b.29
in hepati concanitate & agnitionibus un-
de materia expellatur 1.753.b.31
HEPATIS AEGRITUDINI-
nibus conferunt.
Amomi decoctio 1.269.a.11
Camepit yos 1.292.a.16
Lac camelarum saturum 1.347.
b.38
Tapacuris cornuti radice decoctio 1.
379.a.37
HEPATIS AEGRITUDINI-
nibus conferentia composita.
Hiera 2.286.b.16
Pilula stomachicae 2.309.a.16
Pilula aggregatae 2.309.b.66
Confectio de hiacyntho 2.281.a.64
Hiera menifon 2.328.b.66
hepatis malitia complexionis calidae si-
gna 1.753.b.47
hepatis complexionis frigida mala signa
1.754.a.39
hepatis complexionem frigidam habenti
cur soepe febres accidunt 1.753.b.62
& 754.a.61
HEPATIS FRIGIDI-
tati confert
Hyssopus humida 1.335.a.39
HEPATIS FRIGIDI-
tati conferentia composita.
Dialacca minor 2.278.a.37
Confectio de hiacyntho 2.281.
a.64
Electuarium ascendicon 2.288.
a.14
Electuarium alcanzi 2.288.a.42
Electuarium alscibereben 2.288.
b.21
Electuarium de aniden 2.291.b.52
Condi-

I N D E X

Conditum 2.298.a.16 Oleum de costo 2.312.a.29 Emplastrum de corduementi 2.315.b.12 Elestuarium de galanga 2.329.a.38 hepatis mala complexionis sicca signa 1.754.b.21 hepatis complexionis malitia humida signa 1.754.b.31 hepatis sanitas cum similibus conferuanda, egritudo cum contrariis expellenda 1.754.b.45 in hepatis egritudinibus que hora sumendarum medicinarum commodior 1.754.b.53 in hepatis egritudinibus medicinas Symplicas alijs commiscendas 1.754.b.60 hepatis complexionis naturalis mensura sciri debere 1.755.a.2 in hepatis egritudinibus error curandi ad que inducat 1.755.a.4 in hepatis egritudinibus sanandis qui error contingat 1.755.a.6 hepatis lesionibus endiua species omnes conferre 1.755.a.24 in hepatis apostemate dulcia uitanda 1.756.a.31 HEPATIS APOSTEMATIBUS CONFERUNT Aqua sulphurea 1.272.a.57 Calamus aromaticus 1.287.a.2 Idem cum melle, et semine apij 1.300.a.51 Cauda equi 1.307.a.37 Laurus 1.308.b.63 Eupatorium 1.314.b.47 Gentiana 1.324.a.34 Mastix 1.354.b.14 Sympbrium 1.364.b.12 Squinantibi flos 1.336.a.46 HEPATIS APOSTEMATIBUS CONFERENTIA COMPOSITA. Confectio Kume medii 2.282.b.25 Trochisci de berberis 2.304.b.57 Trochisci alijs de berberis 2.304.b.38 Trochisci de eupatorio 2.305.a.7 Trochisci de reubarbaro 2.305.b.54 Trochisci alchondinon 2.306.a.28 Medicina Kume 2.316.b.36 Trochisci de berberis 2.316.b.37 Trochisci de reubarbaro 2.316.b.37 Unguentum de murada sacrum 2.329.b.7 hepatis complexionis calida male curatio 1.756.b.8 in hepatis affectionibus tamarindi habent maximam proprietatem 1.756.b.31 in hepatis complexione calida mala vi-	cus 1.757.a.38 hepatis frigiditatem fortiter vincit cordis caliditas 1.752.b.47 hepatis humida complexionis naturalis signa 1.753.a.17 hepatis humiditatem quandoque conficitur cordis siccitas parum ualde 1.753.a.21 hepatis complexionis calida, & humida naturalis signa 1.753.a.36 hepatis complexionis frigida male curatio 1.757.b.37 in hepatis intemperie frigida camelarum arabicarum lactis inuamentum 1.757.b.44 hepatis complexionis frigide male uictus 1.758.a.40 in hepatis frigida intemperie milium est prauum 1.758.a.53 hepatis complexionis sicca male curatio 1.758.b.3 hepatis complexionis humida male curatio 1.758.b.5 hepatis complexionis calida & sicca male curatio 1.758.b.24 hepatis complexionis calida, & sicca male ualde conferre lac asinum 1.758.b.27 hepatis complexionis calida, & humida male curatio 1.758.b.45 hepatis complexionis calida, & humida cum materia curatio 1.758.b.48 hepatis complexionis frigida, & sicca curatio 1.758.b.67 hepatis complexionis frigida, & humida curatio 1.759.a.17 hepatis paruitatis causa 1.759.a.32 hepatis parui signa 1.759.a.50 hepatis paruitatis curatio 1.759.a.62 hepatis debilitatis causa 1.759.b.35 hepatis debilitas totalis que 1.759.b.64 hepatis retentiua debilitatur ex humiditate 1.760.a.3 hepatis expulsiua debilitatur ex siccitate 1.760.a.3 hepatis attractiua debilitatur ex frigore 1.760.a.2 hepatis digestiua debilitatur ex frigore 1.760.a.2 hepatis debilitatis signa 1.760.a.24 HEPATIS DEBILITATI CONFERENTIA COMPOSITA. Homorufa 2.275.b.43 Diacurcuma 2.277.b.50 Dialacca magna 2.278.a.16 Dialacca minor 2.278.a.36 Confectio de biacyntho 2.281.b.64 Medicina 2.282.b.18 Elestuarium alcanzi 2.288.a.42 Diacironiten ex succo cydoniorum 2.290.b.54 Elestuarium de camphora 2.292.a.1 Elestuarium de cinnamomo 2.292.a.1 4.58
Conditum 2.298.a.16 Trochisci alchindi 2.305.b.47 Pilule 2.309.a.30 Unguentum 2.315.a.31 Unguentum ex pulpa coloq. 2.315.a.54 Dialacca 2.316.b.26 Pilule stomachicae 2.316.b.26 Unguentum cum pulpa coloq. 2.316.b.27 Sal 2.316.b.27 Medicina alindrion 2.316.b.28 Diacurcuma 2.316.b.28 Medicina Gal. 2.316.b.29 Alcanzi 2.316.b.30 Confectio de scoria 2.316.b.30 Elestuarium Gal. 2.316.b.31 Oleum de cinnamomo 2.316.b.31 Suffus bubede 2.316.b.31 hepatis dispositionem color secundum plurimum significat 1.760.a.26 quam hepatis dispositionem significet egestio similis aque carnis 1.760.a.30 quam hepatis dispositionem significet uirina similis aque carnis 1.760.a.37 hepatis complexio frigida humores grossos, tardi motus gignit 1.760.a.60 hepatis complexio calida ponit humores expansos 1.760.a.60 hepatis complexio sicca humores paucos grossos gignit 1.760.a.61 hepatis complexio humida humores aquosos gignit 1.760.a.62 hepatis debilitatis propter fel signa 1.760.a.63 hepatis debilitatis a splene signa 1.760.a.66 hepatis debilitatis stomachica signa 1.760.b.1 hepatis debilitatis ab intestinis signa 1.760.b.4 hepatis debilitatis a uescica signa 1.760.b.6 hepatis debilitatis ob membra pectoris signa 1.760.b.11 hepatis uirtutis digestiua debilitatis signa 1.760.b.16 hepatis digestiua uirina est magis significatiua 1.760.b.38 hepatis digestionis pauca signum 1.760.b.32 hepatis attractiua debilitatis signum 1.760.b.35 hepatis digestiua penitus debilitata signa 1.760.b.35 hepatis digestionis corrupta signum 1.760.b.37 hepatis attractiua, egestio est magis significatiua 1.760.b.39 hepatis attractiua debilitata signa 1.760.b.40 hepatis retentiua uirtutis debilitata signa 1.760.b.47 hepatis debilitas a qua causa plurimum fiat 1.761.a.21 hepatis debilitatis curatio 1.761.a.14	in

INDEX

in hepatis agnitudinibus styptica alijs cō
mifenda 1.761.a.40
in hepatis debilitate refolutius styptica
commifenda 1.761.a.40
hepatis debili a materi a curatio 1.761.
a.44
in hepatis debilitate mazarum rerum in-
uamentum 1.761.a.34
hepatis debilitati omni a proprietate con-
ferre hepar adib 1.761.a.59
in hepatis debilitate medicamen laudabi-
le 1.761.a.63
hepatis debilitatis digeftina curatio 1.
761.b.17
hepatis debilitatis a caliditate curatio 1.
761.b.47
cui hepatis debilitati philonum obuencat
1.761.b.50
hepatis debilitati vinum conuenire 1.
761.b.39
hepatis retentiu debilitate curatio 1.
762.a.23
hepatis attractiu debilitate curatio 1.
762.a.28
hepatis virtutis expulfiua debilitate cu-
ratio 1.762.a.37
hepatis debilitas quandoque fit ab omni
malitia complexionis 1.762.a.39
in hepatis digeftione plurimum defectus
eft ex frigore 1.762.a.45
hepatis attractiu defectus plurimum eft
ex frigore 1.762.a.46
hepatis debilitatis vicius 1.762.a.47
hepatis oppilationes ubi accidunt 1.762.
b.5
hepatis oppilationum caufe 1.762.b.5
hepatis oppilatio plurimum fit in ramis
portae 1.762.b.17
hepatis oppilationum plurimum non fit ni-
fi in latere concauo 1.762.b.20
hepatis oppilatio quando prolongatur,
quas agnitudines inducat 1.762.
b.24
hepatis morborum mater eft oppilatio 1.
762.b.29
hepatis oppilationes quid faciat 1.762.
b.30
hepatis oppilationem non efle a pororum
ortu 1.762.b.37
hepatis oppilationem non efle ab ortu car-
nis 1.762.b.37
in hepatis latere concauo fi oppilatio fue-
rit, materis egrediuntur in egeftione
1.762.b.64
in hepatis latere gibbofo fi oppilatio fue-
rit, materis egrediuntur in vrina 1.
762.b.66
hepatis oppilationis figna 1.763.a.23
in hepatis oppilatione egeftio cur chylofa
1.763.a.46
in hepatis oppilatione egeftio cur fit fub-
tilis 1.763.a.44
in hepatis oppilatione egeftio cur multa
1.763.a.48
hepatis apoftema quibus fignis diffin-
guatur ab eius oppilatione 1.763.
a.65

hepatis oppilationem habens eft pauci
fanguinis, & corrupti coloris 1.763.
b.8
hepatis oppilationis a uentofitate figna 1.
763.b.10
hepatis oppilationis a conftictione figna
1.763.b.11
hepatis oppilationum curatio 1.763.
b.38
hepatis oppilationi parte concaua danda
sunt ventrem foluentia 1.763.b.64
hepatis oppilationi parti gibbofe danda
sunt diuretica 1.763.b.46
hepatis oppilatio, quando antiquatur, in-
diget phlebotomia baflica, & foluti-
uo 1.763.b.49
hepatis oppilationis a uentofitate curatio
1.763.b.64
hepatis oppilationis ab apoftemate cura-
tio 1.763.b.64
hepatis oppilationem quandoque fequitur
difficultas in anhelitu 1.763.b.17
hepatis oppilationis a conftictione cura-
tio 1.764.a.3
in hepatis oppilationem, nifi appareant fi-
gna concoctionis, fortia non funt danda
1.763.b.60
in hepatis oppilationibus chronicis necef-
faria funt medicina aperitiua calida
1.764.a.10
hepatis oppilationi calide, uel frigide da-
ri poteft abftinthium 1.764.a.17
hepatis oppilationes optime aperiunt lupi-
ni 1.764.a.29
hepatis oppilationis vicius 1.764.b.63
in hepatis oppilationem folutiua qualia ef-
fe debent 1.764.a.28

HEPATIS OPPILATIONI CONSERUNT

Anifum 1.259.b.27
Afcarum 1.261.a.58
Agnus caftus 1.266.b.36
Amomum 1.269.b.32
Amygdala, proprie amara 1.271.
b.54
Aloes 1.274.a.41
Cinnamomum 1.289.b.19
Cicer 1.291.a.36
Campepyos 1.292.a.16
Cubebe 1.292.b.37
Cufcute 1.292.b.62
Centauria 1.300.b.30
Malua 1.306.a.55
Eupatorium 1.314.b.47
Phifticum 1.320.a.60
Fumus terra 1.311.b.27
Ficus 1.322.b.40
Gentiana 1.324.a.34
Plantaginis radix, fermen, & folia 1.
345.a.45
Lupinus, & proprie quando decoqui-
tur cum aceto, & melle, et proprie
cum melle, ruta, & pipere 1.350.
a.51
Malua 1.360.a.1

Peoniae radix 1.377.b.63
Rubea tinctorum 1.382.b.23
Raphani foliorum aqua 1.383.a.29
Cedrus 1.401.a.17
Salicis aqua 1.402.a.23
Endiuia succus 1.402.b.47
Volubilis 1.410.a.16

HEPATIS OPPILATIONIBUS CONFERENTIA COMPOSITA

Diamarte 2.276.b.38
Confectio de hiacyntho 2.281.a.65
Hieralogodon 2.284.a.6
Syrupus acetofus cum fem. 2.296.
a.4
Trochifci diaphodon 2.303.b.20
Trochifci de camphora 2.304.a.7
Trochifci de lacca 2.307.a.31
Oleum de Kerna 2.312.b.11
Electuarium de carui 2.329.a.39
hepatis doloris figna 1.766.a.10
hepatis uentofitatis curatio 1.765.b.16
hepatis uentofitatis caufe 1.765.a.57
hepatis uentofitatis figna 1.765.a.67
hepatis doloris caufe 1.765.b.44
hepatis dolor qui mortem in quatuor por-
tendat 1.765.b.67
hepatis doloris curatio 1.766.a.33

HEPATIS DOLORIBUS CONSERUNT

Abftinthium 1.260.b.24
Agallochus 1.263.a.50
Acorus 1.267.a.39
Aqua sulphurea 1.272.a.7
Agaricum 1.311.b.18
Hepar lupi 1.314.b.21
Phiftici oleum 1.314.b.21
Ireos cum aceto 1.314.b.21
Oleum lauri bibitum cum uino odori-
fero 1.315.b.39
Lauri cortex 1.384.a.26
Renbarbarum 1.407.a.1
Mufcus 1.305.b.36
Cafia fifiula 1.314.b.47
Eupatorium 1.344.a.55
Lacca 1.344.a.55
Pentaphyllonis radices succo cum fu-
le, & melle 1.375.b.6
Pini cortex 2.378.a.39
Raphani fermen 1.383.a.34

HEPATIS DOLORIBUS CONFERENTIA COMPOSITA

Theodoricon magnum 2.284.b.56
Theodoricon cum nuce mufcata 2.
285.a.39
Hiera buftris 2.286.a.13
Pilule de eupatorio 2.308.b.36
Pilule 2.310.a.12
Pilule 2.311.a.2
Oleum nardinum 2.312.a.8
Oleum de cofto 2.315.a.23
Emplastrum philagris Empla-

I N D E X

- Emplastrum ex cordumēni 2.315.b.13
 Confectio ex hepate adib 2.329.b.16
 Confectio de seminibus 2.316.b.16
 Medicina de gentiana 2.316.b.17
 Unguentum de cordumēni 2.316.b.17
 Trochisci de eupatorio 2.316.b.18
 Aqua de radicibus 2.316.b.18
 Trochisci de decem tract. 2.316.b.19
 Confectio de muscho 2.316.b.19
 Confectio de calamentho 2.316.b.20
 Athanasia 2.316.b.20
 Confectio Hermetis 2.316.b.21
 Diacurcuma 2.316.b.21
 Diacostum 2.316.b.22
 Philonium 2.316.b.22
 Kelkelengi 2.316.b.22
 Suffus de acoro 2.316.b.23
 Pilula de eupatorio 2.316.b.24
 Theodoricon 2.316.b.25
 Sal 2.316.b.25
 Acetum squille 2.316.b.25
 hepatis apostematum cause 1.766.b.30
 in hepatis gibbi apostemate crisis qualis fiat 1.766.b.53
 in hepatis caui apostemate crisis qualis fiat 1.766.b.56
 in hepatis gibbositate apostema deterius est eo, quod est apud concauitatem 1.766.b.58
 hepatis apostema omne facit oppilationē 1.766.b.60
 hepatis apostema quem sanguinem producat 1.766.b.62
 hepatis apostematum signa communia 1.767.a.40
 in hepatis agriusimibus calidis cur non accidat pulsatio 1.767.a.50
 hepatis gibbositas apostematum signa 1.767.a.64
 hepatis concauitatis apostematis signa 1.767.b.20
 hepatis, & stomachi communitas, que 1.767.b.36
 in hepatis apostemate singultus quando appareat, & quando non 1.767.b.45
 hepatis apostema quod maiorem dolorē faciat 1.767.b.52
 ab hepatis apostemate quandoque fit hydrops 1.767.b.60
 hepatis apostemati quum associatur uentris solutio, mortale 1.767.b.61
 hepatis apostematis in vtraque eius parte signa 1.767.b.55
 hepatis apostema quibus signis ab apostemate lacriorum distinguitur 1.768.a.5
 hepatis apostematum calidorum cause 1.768.a.43
 hepatis apostematum calidorum signa 1.768.a.44
 hepatis apostematis calidi magni signa 1.768.b.2
 hepatis apostematis calidi terminationis modi 1.768.b.6
 hepatis apostema calidum quibus signis a pleuritide distinguitur 1.768.b.15
 hepatis apostematum calidorum crisis qualis 1.768.b.25
 hepatis apostematis calidi permutationis ad duritiem cause 1.768.b.12
 hepatis almesire quid 1.768.b.52
 hepatis almesire signa 1.768.b.56
 hepatis phlegmonis signa 1.768.b.64
 hepatis apostematum frigidorum signa 1.769.a.3
 hepatis apostematum phlegmaticorum signa 1.769.a.18
 hepatis apostematis duri cause 1.769.a.39
 hepatis canceri cause 1.769.a.39
 hepatis apostematis duri signa 1.769.a.42
 hepatis durum apostema cur hypofarca sequatur 1.768.b.59
 hepatis durum apostema est uia ad hydro pifim 1.769.a.50.60
 hepatis apostematum differentie 1.766.b.11
 hepatis canceri signa 1.769.b.9
 hepatis dubellati cause 1.769.a.22
 hepatis dubellati signa 1.769.b.28
 hepatis dubellati eruptio per que loca fiat 1.769.b.38
 hepatis dubellati in qua eius parte fiat 1.769.b.44
 in hepatis profundo dubellati signum 1.769.b.45
 hepatis apostematis calidi, & sanguinei curatio 1.770.a.22
 in hepatis apostemate calido que uena secanda 1.770.a.26
 in hepatis superficie dubellati signum 1.769.b.47
 in hepatis apostemate calido omnia phlebotomia quid contingat 1.770.a.30
 in hepatis apostemate calido sanguinem in abundantem extrahendum 1.770.a.36
 hepatis apostema calidum velociter durū euadit 1.770.a.41
 hepatis calido apostemati qualiter medicis stypticis noceant 1.770.a.48
 in hepatis apostematibus calidis resolutionis solis non esse utendum 1.770.a.55
 hepatis apostemata cum mollificationis a medico quodam curata 1.770.a.1
 in hepatis apostemate calido quibus resolutionis utendum 1.770.b.33
 hepatis concauitati plus obest stypticitas quam gibbositate 1.770.b.45
 hepatis concauitati plus nocua est mortificatio, quam gibbositate 1.770.b.46
 in hepatis concauo apostemate calido existente, cauendum ab vrina pronocatio ne 1.770.b.51
 in hepatis gibbo apostemate calido existente cauendum a ventris solutione 1.770.b.52
 in hepatis concauitatis apostemate calido ventrem soluendum 1.770.b.57
 in hepatis gibbositate apostemate calido vna prouocanda 1.770.b.59
 in hepatis apostemate calido ventrem uel restrictum, nec fluidum nimis esse oportet 1.770.b.60
 in hepatis apostematibus que initio conueniant 1.770.b.65
 hepatis apostematis multoties causa est saltus, & percussio 1.771.a.28
 hepatis apostematis a saltu, & percussione curatio 1.771.a.30
 hepatis lateris concaui apostematis curatio 1.771.a.33
 in hepatis apostemate myrobalani citrinitimendi 1.771.a.45
 hepatis gibbositate apostematis curatio 1.771.a.60
 in hepatis apostemate resolutiua, que 1.771.b.30
 hepatis apostemati in fine qualia conueniant 1.771.b.47
 hepatis apostematis cum uentris solutione curatio 1.772.a.11
 hepatis apostematis uictus 1.772.a.15
 hepatis dubellati curatio 1.772.b.33
 in hepatis dubellati cauendum ne pus uiceret uescicam 1.772.b.57
 in hepatis dubellati pus cum quibus abluendum 1.772.b.62 & 773.a.65
 in hepatis dubellati ulcers incarnatio cum quibus facienda 1.772.b.65
 in hepatis dubellati ventris solutio propter duas res esse necessaria 1.772.b.67
 in hepatis dubellati ante eius eruptionem uentrem soluenda 1.773.a.7
 in hepatis dubellati post eius maturacionem uentrem soluenda 1.773.a.17
 hepatis dubellati in eius gibbositate curatio 1.773.a.23
 in hepatis dubellati medicina maturantes que 1.773.a.30
 in hepatis dubellati quando pus urine meatu, et uescicam uicerat, que uictus ratio 1.773.b.6
 hepatis dubellati post mundificationem curatio 1.773.b.15
 hepatis dubellati, quum materia ad uentris spatium effunditur, curatio 1.773.b.26
 hepatis dubellati uictus 1.773.b.33
 hepatis apostematum frigidorum curatio 1.773.b.65
 hepatis apostemati frigido indurationi propinquo medicamentum conueniens 1.774.a.16
 hepatis apostematum durorum curatio 1.774.a.58
 ex hepatis apostemate duro, quiescente, confirmato, non euadit aliquis 1.774.a.58
 hepatis apostema durum sanari in initio potest 1.774.a.60
 in hepatis apostemate duro non est audiendum: in soluenda uentrem 1.774.b.11

in

INDEX

- in hepatis apostemate duro somnus super latus dextrum est valde conueniens 1.774.b.14
in hepatis apostemate duro medicina singularis qua 1.774.b.16
in hepatis duro apostemate medicina composita 1.774.b.40
hepatis apostematis duri a percussione curatio 1.775.a.34
hepatis apostematis cancri curatio 1.775.a.49
hepatis apostematis cancri vietus 1.775.a.53
hepatis oppilationis vietus 1.775.a.55
hepatis ab aliqua re extrinseca percussio curatio 1.775.b.35
hepatis additamentum manus aliquando a loco suo remouetur, & huius rei causa, & curatio 1.775.b.41
in hepatis incisione quando sit spes salutis 1.776.a.61
hepatis incisionis, & scissuræ signa 1.776.a.62
hepatis scissuræ, & incisionis curatio 1.776.a.66
hepatis substantia est res grossa, nigra 1.776.b.41
hepatis expulsionem, vel excrementorum causæ 1.776.b.43
hepatis expulsionem qui retinent, errare 1.777.a.46
hepatis aduersionem quid inducat 1.777.b.27
hepatis dubilet quibus signis differat a ventris solutione a virtute 1.778.b.1
hepatis carnis fluxus signa 1.778.b.62
hepaticæ ventris solutionis ob retentione cursus signa 1.778.b.64
hepatis gibbositate plurimum communicant membra pronocationis urina 1.780.a.23
cum hepatis concanitate plurimum communicant membra facis 1.780.a.23
hepatis gibbositate plurimum communicant membra anhelitus 1.780.a.24
in hepatis gibbositate meatus sunt stricti 1.781.b.29
ab hepatis aqua mors 1.782.b.53
de hepatis aqua Gal. arguitur 1.782.b.56
in hepatis ægritudinibus frigidis curatio enclina 1.786.b.47
hepatis apostema ex cholera supra fel retenta 1.792.a.21
ab hepate mundificatione quando splen debilitatur, quæ ægritudines fiant 1.792.b.8
hepatis virtus destruitur splene impingua to 1.800.a.4
hepatis apostema quandoque permittitur ad splenem 2.801.a.30
hepatis apostema melius est, ut permittitur ad splenem, quam splenis ad hepatis 1.801.a.32
in hepatis, & splenis curis multum ingreditur acetum 1.802.b.11
ab hepatis debilitate quandoque urina sanguinea accidit 1.863.b.48
- HEPATIC DOLOREBUS** conferentia composita.
- Galenii confectio 2.274.a.17
Confectio de muscho 2.275.a.4
Confectio anacardi 2.276.a.19
Athanasia magna 2.277.b.22
Diacostum 2.279.a.52
Alkelkelengi minus 2.280.b.44
Confectio de seminibus 2.281.a.38
Medicina de gentiana 2.282.a.25
Suffus aliud 2.294.b.18
Aqua mellis 2.292.b.6
Aqua zuccari 2.297.b.6
Syrupus de cydonijs 2.297.b.43
Trochisci de ros. cum spica 2.303.b.37
Trochisci de berberis 2.304.b.16
Hiera busicos 2.319.a.20
Trochisci de berberis 2.304.b.35
Trochisci aminulli 2.305.a.65
Trochisci de rosis, & eupatorio 2.307.a.26
Trochisci de rubea 2.307.a.42
Trochisci de decem medicinis 2.307.a.62
Decollio aquæ de radicibus 2.307.b.30
Apozema de absinthio 2.307.b.50
- HEPATIC DOLOREBUS** antiquis ex frigore, & grossitudine humorum conferentia composita
- Diacurcuma minus Galen. 2.277.b.62
Dialacca magna 2.278.a.16
Confectio de calamentho 2.281.a.38
Confectio de biacyntho 2.281.a.64
Medicina de gentiana 2.282.a.25
Electuarium alfrededicon 2.283.a.14
Suffus 2.294.b.11
- HEPATIC, ET SPLENIS** doloribus conferentia composita
- Theriaca Estræ 2.316.b.42
Mythridatum 2.316.b.43
Diacurcuma 2.316.b.43
Dialacca 2.316.b.43
- HEPATIC DVRTITIE** conferunt
- Assarum 1.261.a.59
Ammoniacum 1.262.a.38
Ben cum aceto 1.279.a.3
- HEPATIC DVRTITIE** conferunt
- Theriaca magna 2.266.a.3
Mythridatum 2.268.b.23
- Homorufa 2.275.b.55
Diacurcuma 2.277.b.50
Dialacca magna 2.278.a.16
Dialacca minor 2.278.a.38
Alkokion 2.278.a.47
Electuarium de aniden 2.291.b.53
Trochisci de reubarbaro 2.305.a.53
Trochisci 2.307.a.6
- HEPATIC, ET SPLENIS** duritie conferentia composita
- Trochisci de reubarbaro 2.316.b.40
Electuarium de aniden 2.316.b.40
Confectio cum hepate adib 2.329.b.16
- HEPATIC EXTENTATIONE** conferentia composita
- Suffus bubede 2.293.b.15
Resus Darij 2.316.b.32
Theriaca Anic. 2.316.b.33
Confectio Alkindi 2.316.b.34
Confectio de muscho 2.316.b.13
Saggenca
- HEPATIC FRIGORE** conferentia composita
- Oleum de anetho 2.316.b.13
Secherian 2.316.b.14
Oleum de basce 2.316.b.14
Pilule de 11. traft. 2.316.b.34
- HEPATIC GRAVITATE** conferentia composita
- Trochisci de reubarbaro 2.305.a.54
Emplastrum ex cordamoni 2.315.b.13
- HEPATIC INFLAMMATIONE** conferentia composita
- Trochisci de camphora 2.303.a.57
- HEPATIC VENTOSITATE** conferentia composita
- Electuarium altalisasar 2.289.a.35
hepati seruiunt stomachus & nena 3.1.a.13
hepati emplastrum ex resolutionibus adhibendum ubi est styptica boni odoris permiscenda sunt 1.106.b.50
hepati sensus unde 1.750.a.35
hepati spiritus unde 1.750.a.35
hepati quatuor virtutes naturales inesse 1.750.b.40
hepati quæ ægritudines accidunt 1.753.b.4
hepati

INDEX

hepati qua noceant 1.755.a.44
 hepatis conferre radicem aquam 1.755.
 a.16
 hepatis confert a proprietate hepatis adib
 1.755.a.17. & 1.756.a.45
 hepatis ne aqua noceat, qualiter danda 1.
 755.a.52
 hepatis nocent omnia viscosa 1.755.
 a.55
 hepatis vinum dulce amicum, & cur 1.
 755.a.66
 hepatis medicinae convenientes quae 1.
 755.b.50
 cui hepatis conveniat vinum odoriferum
 1.755.b.65
 hepatis qui cibi convenientes 1.756.
 a.24
 hepatis dulcia conveniunt 1.756.a.25
 hepatis phisici vehementer inuatiunt 1.
 756.a.37
 hepatis confert limaciarum caro 1.755.
 a.29. & 1.756.a.46
 hepatis confert limaciarum caro prepara
 ta cum seminibus 1.758.a.62
 hepatis communicant membra anhelius
 1.763.b.18
 hepatis amica est via passa 1.761.b.35
 hepatis attractio, dignior est quam mesa
 rei 1.777.a.16
 hepatis malum valde est aloes solum 1.
 786.a.48
 hepatis obest splen, quum ingrosatur 1.
 792.b.25
 hepatis convenit erit caro 1.798.a.10
 hepatis non convenit acetum forte, nisi in
 necessitate 1.800.b.10
 hepatis vesicam communicare 1.880.
 b.39

HEPATI CONFERT

Aspium 1.271.a.2
 Ammi 1.273.a.17
 Balsamum 1.279.b.40
 Cinnamonum 1.289.b.19
 Cassie syrupus 1.298.b.17
 Endivia 1.311.a.60
 Eupatorium 1.314.b.17
 Folium indum 1.318.b.13
 Gariophyllus 1.328.a.41
 Lacca 1.344.a.53
 Mastix 1.354.b.14
 Nux muscata 1.362.b.29
 Organum 1.370.b.63
 Aqua rosata 1.381.a.59
 Regubarbarum 1.384.a.25
 Spica 1.396.b.43
 Via passa 1.410.b.2
 Xyloloes 1.411.a.17
 Zingiber 1.411.b.54
 Zuccharum albusar 1.413.b.36

HEPATI CONFEREN tia composita

Arius darii confectio 2.271.b.63
 Confectio de hiacyntho 2.281.a.64

Suffus bobede 2.293.b.4
 Suffus 2.294.b.14
 Sal 2.294.b.33
 Trochisci de absinthio 2.304.b.64
 Trochisci de aniso 2.306.b.45
 Pilulae stomachicae 2.309.a.57
 Pilulae aggregatae 2.309.b.66

HEPATI NOCET

Asa 1.270.a.14
 Aloes 1.274.a.41
 ex hepate euacuandum non est totum
 quod oportet, una hora 1.196.b.43
 in hepate dolorem a medicina soluente po
 tum aqua calida remouet 1.211.a.50
 in hepate humorum quatuor esse gene
 rationem 2.385.a.24
 in hepate spiritus acquirunt complexionem
 susceptuam virtutum nutritionis, &
 augmenti 2.334.b.2
 ab hepate duae venae oriuntur, una porta
 & concaua 1.750.b.3
 ex hepate mors festina quando 1.753.
 b.11
 ex hepate quando apostema calidum per
 mutatur ad spicem, est bonum 1.
 766.b.66
 in hepate pus ne colligatur praecautio 1.
 772.b.34
 hepate aqua repleto quando mors seque
 tur 1.778.a.2
 ex hepate sanguinea chylosa ventris solu
 tio quibus signis a solutione ex mesa
 raica differat 1.778.a.48
 ex hepate cholera plurimum effunditur
 ad stomachum 1.695.b.35
 ab hepate ad stomachum materia efflu
 tis curatio 1.706.b.35
 hepaticus qui 1.759.b.32
 hepaticus fluxus aliquando a phleboto
 mia fit 2.15.a.20
 hepaticus fluxus qui 1.810.a.60
 hepatici fluxus signa 2.15.a.21
 hepatici color qui 1.760.b.24
 hepatici fluxus senis signa 1.778.a.10
 hepatici fluxus curatio 1.819.a.63
 hepatici fluxus oppilatiui curatio 1.819.
 b.12
 hepatici fluxus sanguinei, sicut phthisis
 curatio est 1.819.b.31
 hepaticum ex colore a medico experto co
 gnosci 1.760.b.32
 hepaticum virus quale 1.778.a.64
 hepaticis in fluxus principio dandum no
 esse paucum 1.819.b.20

HEPATICIS CONFE rentia composita.

Hiera menison 2.328.b.66
 hepatica ventris solutio. Vide hepatis ex
 pulsio
 hepatica ventris solutio quibus signis ab
 intestinorum solutione differat 1.778.
 a.25
 hepatica ventris solutio quibus signis a

stomachica differat 1.778.a.37
 hepatica ventris solutionis feculentae a ca
 liditate signa 1.771.b.22
 hepatica ventris solutionis feculentae a
 frigidityte signa 1.778.b.31
 hepatica ventris solutionis feculentae ab
 humiditate signa 1.778.b.45
 hepatica ventris solutionis a siccitate si
 gna 1.778.b.45
 hepatica ventris solutionis ab exercitio di
 missione signa 1.778.b.66
 hepatica ventris solutionis ob repletionem
 signa 1.778.b.65
 hepatica ventris solutionis a membri in
 cisione signa 1.778.b.66
 hepaticam ventris solutionem inducit po
 tus vini passu recentis 1.778.a.5
 hepatica expulsionem cohibita quae mala
 contingant 1.777.a.49
 hepatica medicinae quales esse debeant 1.
 755.a.11
 hepatica omnes expulsiones sunt aut a
 fortitudine, aut a debilitate 1.776.
 a.21
 hepatica fluxiones pertinentes ad debili
 tatem 1.777.a.25
 hepatica ventris solutionis apostemose si
 gna 1.778.b.54
 hepatica icteritia nigra causa 1.794.
 a.26
 hepatica, & splenetica curationes quo
 differant 1.800.b.4
 hepaticarum expulsionum differentiae 1.
 776.b.26
 hepaticarum expulsionum, vel extremen
 torum substantia qualis 1.776.b.29
 hepaticarum expulsionum signa 1.778.
 a.25
 hepaticas medicinas optime teri debere
 1.755.a.12
 herba iudaica est calida in principio pri
 mis, sicca in secundo 1.330.a.52
 herba farina est fortis mundificationis,
 & exsiccationis 2.872.b.35
 hermaphroditii curatio 1.914.a.39
 hermaphroditiorum differentiae 1.914.
 a.40
 hermetis confectio inuamenta 2.274.
 a.27
 hermetis confec. descriptio, & dosis 2.
 274.a.32
 hermetis alia confectio inuamenta 2.
 274.a.64
 hermetis 2. confectio descriptio 2.274
 b.19
 hermetis medicamen 1.980.b.51
 hermetis hiera vis 1.981.b.43
 hermodactylus calidus est, & siccus per
 ueniens ad secundum 1.333.a.38
 hermodactyli sunt nocui stomacho 1.
 975.b.49
 hermodactylorum utilitas in doloribus
 iuncturarum 1.975.b.36
 hernia 1.962.a.20
 hernia testiculi 1.962.a.21
 hernia carnis 1.962.a.51
 hernia varicosa 1.962.a.54
 hernia

INDEX

- hernia. Vide Ruptura*
hernia ventosa signa 1.963.a.12
hernia carnosae signa 1.963.a.25
hernia uaricosa signa 1.963.a.29
herpes uide Formicam
herpes esbiomenos ex astrictione 1.92.
 4.33
- HERPETI ESTHIOMENO**
 conferunt
- Abbel puluerizatio* 1.261.b.22
Atramentata omnia 1.268.a.40
Arsenicum 1.268.b.12
Alumen cum facie vini 1.275.a.42
Lacticinum 1.343.a.35
Lens cum aqua marina 1.349.b.4
Lupinus 1.350.a.46
Nucis oleum 1.362.a.57
hiacynthus innata qualitate letitiam ge-
nerat 2.339.b.7
hiera est. nomen solutini rellificantis 2.
 283.a.35
hiera interpretatur medicina diuina 2.
 283.a.37
hiera dicitur medicina diuina, quia actio
solutini est res diuina saluans ex vir-
tutibus sue nature 2.283.a.41
hiera Ruffi 2.284.a.52
hiera Ruffi fuit primum solutinorum co-
gnitum 2.283.a.39
hiera picra scilicet amara 2.283.b.5
hiera picra quomodo fructur 2.283.
 b.24
hiera picra non soluit nisi ex stomacho,
& intestinis, & longinquior pars est
hepar, absq; uenis 2.283.b.49
hiera picra quos humores euacuet 1.227.
 b.18
hiera Gal. descriptione vniuersitatis 2.
 285.a.65
hiera Galen. descriptione Pauli 2.285.
 b.20
hiera Gal. 2.285.b.27
hiera enufacatis, & est Hip. 2.285.
 b.40
hiera alia Hip. 2.285.b.53
hiera catagini Antiocheni 2.286.
 b.67
hiera confortans visum &c. 2.286.b.13
hiera alia Andromachi 2.286.a.26
hiera faneligoris 2.286.a.36
hiera bustitus, & eius inuamenta 2.286.
 a.50
Hiera Anic. 2.286.b.24
Hiera relata ad buscos 2.319.a.18
hiera relata ad Drios 2.319.a.32
hiera antisoros 2.328.b.46
hiera mundificans caput 2.319.a.8
hiera menison 2.328.b.62
hiera nocet in calido, & siccio 1.702.
 b.61
hiera commixta cum melle plus soluit 1.
 707.a.14
hiera commixta cum melle minus confor-
tat 1.707.a.14
hiera non est danda, quando adeest calidi-
tas inflammata 1.707.a.25
hiera confert humoribus praesertim chole-
ricis in stomacho, & praecipue cum de
coctione absinthij 1.707.a.30
hiera picra in stomachi ulceribus ualde
utilis 1.735.b.5
hiera picra educit humores cholericos 1.
 784.a.64
hiera picra educit superfluitates absque
humiditatibus innatis 1.784.a.66
hiera diacoloquimbidos soluit humores
viscosos, grossos 1.784.b.10
hiera cum syrupo acetoso est communis
ad plures vomitus species 1.744.
 b.24
hiera mundificat sanguinem 1.784.b.32
hiera picre radix est aloes 2.265.b.28
hiera logodion radix est elleborus 2.265.
 b.29
hiera picra ingredientium examinatio 2.
 283.b.6
hiera picra compositione diuersificati sunt
antiq in quantitate, et qualitate aloes
 2.283.b.30
hiera picra solutio est festinans, sed cum
facilitate, & paulatim, & cum tardi-
tate, & fortasse in die secundo 2.283.
 b.42
hiera picre inuamenta 2.283.b.52
hiera picre descriptio & dosi 2.283.
 b.56
hiera logodion, & eius inuamenta 2.283.
 b.63
hiera logodionis descriptio, & dosi 2.
 284.a.14
hiera logodion descriptione philagrij 2.
 284.a.30
hiera logodion descriptione Pauli 2.284.
 a.42
hiera Archigenis inuamenta 2.284.
 b.10
hiera Archigenis descriptio, & dosi 2.
 284.b.30
hiera Archigenis descriptio Pauli 2.
 284.b.41
hiera Andromachi descriptio, & dosi
 2.285.b.65
hiera Andromachi inuamenta 2.286.
 a.13
hiera bustitus descriptio 2.286.a.50
hiera picre proprietates 1.616.b.45
hiera vis 1.702.b.56
hiera utilitas 1.707.a.10
hiera descriptio 1.707.a.32
hiera diacoloquimbidos que commiscen-
da 1.784.b.2
hieram ualde conferre in stomachi egri-
tudinibus ex materia, quae sit ambigua
 1.702.b.55
hieram non esse dandam, quando non ad-
est materia 1.702.b.59
hiera sumpta, est ambulandum 1.707.
 a.26
hiera sumpta regimen non est alterandū
 1.707.a.21
ex hiera, porione una quandoque remoue-
tur stomachi egritudo 1.707.a.24
- in hiera loco croci ponantur rosa rubra,*
si casus appetitus fuerit, aut nausea 1.
 707.a.25
hiera quare antiquitus non erant in usu
 2.283.a.43
hiera quomodo in usu fuerint introducia
 2.283.a.47
hiera magis sunt saluae, quam decoctio-
nes, & pilulae 2.283.a.54
hiera non diminuantur propter malitiam
suum sed propter consuetudinem ma-
lam 2.283.a.55
hiera non trahunt a longinquo sicut deco-
ctiones, & pilulae 2.283.a.57
hiera cum aqua epithymi debet sapius
exhiberi 2.283.a.62
hieris quandoque proiciunt saltem massa
 2.283.a.60
de hieris dosi est usque ad aur. 4.2.283.
 a.59
Hippocratis liber inuentus in eius sepul-
chro 1.765.b.7
hirci sanguinis ad lapidem, preparatio 1.
 877.a.66
hircini sanguinis vsus 1.892.a.20
hirundo serpens est similis colori hirundi-
nis, & est longitudinis cubiti unius,
& interficit ante secundas horas 2.
 215.a.2
hirundinis serpentis morsus nocentia,
& cura 2.216.a.4
hirundines quomodo preparandae 1.616.
 b.8
hirundinum pulli sanant sinantiam 2.
 325.b.60
hirundinaria 1.306.b.34
homo solus inter reliqua animalia habet
furculam 2.175.b.33
homo morsus a cane rabioso in primis non
patitur aliud quam vulnus cum dolo-
re, sicut alia vulnera 2.221.a.56
homo morsus a cane rabioso deinde habet
aliquid de cogitationibus corruptis, et
somnum corruptum 2.221.a.59
homo morsus a cane rabioso post aliquot
dies incipit spasmarum, & fugere lumen
 2.221.a.63
homines morfi a cane rabioso, quoties ap-
proximat eis aqua, imaginantur canem
 2.221.b.3
homines morfi a cane rabioso quandoque
diligent volutari in terra 2.221.
 b.5
homines morfi a cane rabioso quandoque
perueniunt ad sudorem frigidum, &
syncopim, & mortem 2.221.b.9
homines morfi a cane rabioso quandoque
proiciunt sperma sine desiderio, & est
signum spasmi 2.221.b.6
homo morsus a cane rabioso quandoque
latrat sicut canis 2.221.b.14
homo morsus a cane rabioso quandoque
desiderat aquam, & strangulatur per
eam 2.221.b.11
homo morsus a cane rabioso quandoque
mingit pinguedinem, in qua sunt res
carnosae mirabiles 2.221.b.17
 homo

INDEX

homo morsus a cane rabioso est promptus ad moriendum hominem 2.221.
b.26
homo morsus ab homine morsus a cane rabioso ea accidentia patitur, quæ & ille homo 2.221.b.28
homo morsus a cane rabioso cum videt faciem suam in speculo non cognoscit se ipsum 2.221.b.36
homo morsus a cane rabioso moritur inter hebdomadam usque ad sex menses, & spatium tēperatum est 40. dies 2.221.b.45
homo morsus a cane rabioso quandoque terretur post septem annos dicunt aliqui sed non creditur 2.221.b.48
homo nā peruenit ad vltimum impinguationis, nisi cum est frigida complexionis 2.260.a.36
homo temperatus, & proprie in adolescentia est laudandus 2.260.a.56
homo magnanimus & fortis quid sit 2.338.b.19
hominis corpori quæ insunt omnia sunt tria genera. f. membra continentia illud quod est in eis de humiditatibus, & spiritibus 2.1.b.27. & 2.1.b.14
hominis mali ingenio & intellectu signa 1.136.b.34
hominis pessimi signa 1.136.b.40
de hominis morsu 2.220.a.39
hominis morsus cura 2.220.b.24

HOMINIS MORSVRAE
confer

hominis sterqus pulverizatum 1.330.a.46
hominis hepar est maius hepate omnis animalis appropinquantis ei in quantitate 1.750.a.63
hominis, & porci sanguis, & caro sunt similia in omni re 1.388.a.10
hominis temperator complexionis contingit quam alijs omnibus 1.16.a.17
hominis cum sunt postemata, & ulcera leni. destruitur ratio eius, est signum mortis 2.159.a.13
homines vehementius expositi ad habendas scrophulas, sunt circa habentes colla, humidarum complexionum 2.127.b.39
homines pingues non generant 2.260.a.38
in hominibus aliquando generari lac 1.687.b.40
in hominibus omnibus hepar non comprime collas 1.750.b.22
homomuscu inuamenta, & descriptio 2.275.b.53
hora cibi in conualescentibus qualis 2.103.a.51
hora quæ ab euacuatione prohibeat 1.202.b.41
hordecum est frigidum, & siccum in primo 1.371.b.41
hordei aqua inest apertio 2.14.b.41

hordei aqua si acetet in stomacho, quomodo corrigenda 2.32.b.10
hordei Kist quæ sint inuamenta 2.30.a.50
hordei aqua, & syrupus acetosus quomodo fiant, & quibus exhibeantur, & quomodo 2.32.a.33
hordei aqua in potu cum adest siccitas nature non confert 2.32.b.9. & 2.39.b.21
hordei aqua post syrupum acetosum exhibenda 2.32.b.22. & 39.b.39
hordei chisti inest in frigidatio, & humeflatio 2.40.a.10
hordei aqua medicina odorem in stomacho relictum corrigit 1.210.b.38
hordei aqua febri & pharmacia conuenit 1.211.a.28
hordei aqua est bona ad aggregandum spiritum 1.640.a.46
hordei aqua bona 1.705.b.13
hordei aquam post administrationem solutini laudari 1.662.b.16
hordei aqua est magis ultima in confortando 1.661.a.8
hordei aqua proprietates 1.756.b.18
hordei chisti facultas 1.772.a.15
hordei aqua cum tamarindis inuatiua est ad difficultates agnitionum 1.738.b.36
hordei aqua facultas 1.756.b.39
horminum calidum est in eundo humidum in primo 1.404.a.47
horripilatio quid 2.23.a.64
horripilatio fit propter illud quod iam putruit 2.46.b.15
horripilatio in hominibus unde proueniat 2.70.a.60
horripilatio accidet post euacuationem est de signis 2.88.b.49
horripilatio cum sudore, malum 2.95.a.4
horripilatio significat expansionem humoris mali nocentis in corpore 2.35.b.6
horripilatio ex aqua calida quandoque fit 1.126.a.27
horripilatio ad modum puncture acuta choleram rubeam reducere significat 1.137.b.26
horripilatio quibus post coitum fiat 1.903.a.3
horripilationis regimen & cura 2.34.a.58
horripilationis causa 1.124.a.66
horripilatur cutis ex aqua multa caliditate 2.420.a.17

HORRIPILATIONI
confer

Oleum lauri 1.351.b.52

HORRIPILATIONI
hyemis confert

Syrupus de thymo 1.330.b.53

HORRIPILATIONIBVS

conferentia composita

Confectio de calamentho 2.281.a.39
humeri anatome 1.44.a.49
humeri musculorum anatome 1.54.a.39
de humeri dislocatione 2.175.b.52

HVMERORVM DOLO-
ribus conferentia composita

Pilula de capsia maiores 2.308.a.59
humor quid sit 1.20.b.40
humor non est nisi quod nutrit 1.23.b.30
humor alius bonus alius malus 1.20.b.42
humor quilibet putrescens propriam febrem efficit 2.18.a.48
humor aquosus fit plerumque uirulentus 1.177.b.45
humor non educatur, nisi ad partem declinationis ipsius in euacuatione 1.706.b.67
humor stomachi impactus euacuatur per aloem 1.707.a.5
humoris dominantis signa 1.137.a.54
humoris putrefactio differt ab eiusdem resolutione 1.162.b.11
humoris putrefactio ex causis est & intrinsecis & extrinsecis 1.162.b.27
humoris rectificatio fit euacuatione, & complexione cum permutatione, & acceptione eius, cuius bona fit digestio in qualitate, & quantitate 2.254.b.55
humoris putridi in stomacho signa 1.716.a.51
humoris mali nauseam facientis signa 1.741.a.22
humoris mali vomitum facientis signa 1.741.a.22
humoris temperantia in renum ulceribus 1.871.a.12
humoris saniosi vomitum facientis signa 1.741.a.25
humori cuique est periodus sibi conueniens 2.77.a.46
humorem dominantem ex somnijs ut cognoscas 1.135.b.37
humorem aquosum olera generant 1.980.a.24
humore alio vincente prater sanguinem magis necessaria cautela est euacuatione 2.27.a.20
ab humore superfluo corporis euacuati si gnium 1.207.a.17
humores quattuor sunt 1.21.a.11
humores & elementa subiectum sunt longinquum sanitatis & morbi 1.7.b.67
humores an sint, quot sint, & quomodo sint, cedere debet medicus 1.8.b.14
humores apti putrefecere qui 2.18.a.40

H humo-

INDEX

- humores naturales plures esse, neque so-
lum sanguinem humorem dici 1. 23.
b.7
- humores cuius rei comparatione sanita-
tis sint cause 1.23.b.41
- humores generantur ex prima ciborum
misione 1.29.a.40
- humores quibus tenues sunt, eorum ua-
cuatio eos debilitat 1.26.a.61
- humores tenues euacuati sunt faciles 1.
26.a.65
- humores quibus causis singuli mouean-
tur 1.26.b.1
- humores cinis sunt in astate 1.101.
a.63
- humores frigidi sunt phlegma & melan-
cholia, & uentositates & compositam
ex his 2.115.a.6
- humores qui facile uomantur, & qui non
1.206.b.60
- humores cholericis educuntur solutione ue-
tris cum hiera picra 1.784.a.66
- humores corrumpuntur, quandoque &
aduruntur ex uigilijs 1.836.b.25
- humores corrumpuntur quandoque, &
aduruntur ex dolore 1.836.b.25
- humores corrumpuntur quandoque &
aduruntur ex medicinis calidis 836.
b.26
- humores infantium, & adolescentium sunt
subtiliores 1.874.b.14
- humores senum sunt grossiores 1.874.
b.17
- humorum generationis causa caliditas est
& frigiditas 1.26.a.20
- humorum fluxiones adiuuat balneum 1.
120.b.19
- humorum fluxiones cohibent balnea ni-
trofa, sulphurea, salsa 1.120.b.28
- humorum cruditate in uenis existente
ab euacuatione abstinendum 1.184.
b.7
- humorum cruditate in uenis existente
cum sanguine pauco quid agendum
1.185.b.10
- humorum cruditati in uenis diacymina,
& diatriopipereon 1.185.b.21
- humorum cruditate in membris radicali-
bus non in uenis existente quid agen-
dum 1.185.b.27
- humorum cruditate in uenis & extra ue-
nas existente quid agendum 1.185.
b.50
- humorum maturationis gratia cibi probi-
bentur 1.195.a.22
- humorum acutorum digestionem fortis
extinctio quandoque prohibet 1.201.
a.18
- humorum quantitas quomodo temperan-
da 1.189.b.19
- ex humorum subtilitate quomodo produ-
cantur spiritus 2.334.a.23
- humorum commotio quibus sit sedanda
2.336.b.57
- humorum calidorum effusione confert ne
hementer syrupus de papauere 1.702.
b.67
- humorum bonitatem significat splenis ex
tenuatio 1.800.a.8
- humorum malitiam significat splenis pin-
guedo 1.800.a.10
- humorum sparsionis multoties balneum
fit causa 1.730.a.40
- humoribus crudis existentibus phleboto-
miam esse inutilem 1.219.a.4
- humoribus cholericis in stomacho con-
fert hiera, praesertim cum decoctione
absinthij 1.707.a.30
- HVMORIBVS CRVDIS**
conferentia composita
- Confectio de alijs 2.277.a.57
- Diapipereon 2.288.a.2
- Diaphanicon 2.288.b.36
- Electuarium cabrosius muschatum 2.
289.a.5
- Scoria decocta 2.290.a.2
- Electuarium Cesaris 2.292.b.35
- Trochisci Andromachi absterfui 2.
305.b.57
- Pilula fetida alkindi 2.308.a.40
- Pilula filij huberic 2.309.b.46
- Pilula de euphorbio 2.310.b.25
- humores naturales tuetur innatus calor
ne eis extraneae caliditates dominan-
tur 1.135.a.1
- humor multos significat urina spissa in
acutis febribus 1.154.b.39
- humores temperate uehementer in pulli
1.178.b.22
- humores sequi augmentum luminis luna
1.225.b.29
- humores frigidos maturat anethum 1.
275.a.55
- humores quattuor anni temporibus respo-
dere 2.377.b.35
- humores grossos quae euacuent 2.685.
b.26
- humores grossos rectificantes medicina so-
lutius quae 1.708.a.6
- humores grossos, tardi motus, gignit frigi-
da complexio hepatis 1.760.a.60
- humores paucos grossos gignit sicca com-
plexio hepatis 1.760.a.62
- humores aquosos gignit humida comple-
xio hepatis 1.60.a.62
- humores viscosos, grossos, soluit hiera dia-
coloquintidos 1.784.b.2
- humores expansos hepatis complexio cal-
lida gignit 1.760.a.59
- humores ad interiora expellit frigus 1.
829.b.10
- humores malos in stomacho adesse signi-
ficat uermium exitus cum vomitu 1.
852.a.48
- humores aequat phlebotomia 1.871.
b.58
- HVMORES GROSSOS**
mundificancia composita
- Electuarium de cinnamomo 2.292.
a.53
- Pilula fetida magna 2.308.a.8
- Pilula fetida maiores 2.308.a.23
- Pilula fetida minores 2.308.a.32
- Oleum sindi 2.312.b.3
- HVMORES GROSSOS**
educencia composita
- Pilulae de casta maiores 2.308.a.60
- Pilulae de casta minores 2.307.b.12
- Pilulae 2.310.a.64
- HVMORES OMNES**
soluentia composita
- Hieralogodon 2.283.b.62
- Pilulae aggregatae 2.309.b.67
- Decoctione collecta 2.319.b.5
- humidum cito formas amittit, & cito eas
suscipit: siccum vero contra 1.9.
b.24
- humidarum partium corporis ordo 1.16.
a.46
- humiditas maior quam debet, si ualde
excesserit, reducit corpus ad frigidita-
tem, si non multum excesserit, confer-
nat ipsum diutius, sed tandem reddit
ipsum frigidius quam debet 1.13.
b.19
- humiditas reposita in uenis est materia
febris putredinis 2.61.a.63
- humiditas euacuationem quandoque se-
quitur eius quod retineri debet, sed per
accidens 1.119.a.16
- humiditas innata non sufficit sola ut res-
tendo calori innato & ambientis cor-
pora nostra sustineat sed nostrorum cor-
porum duratio est ob alimenta 1.153.
a.17
- humorosa febris quomodo fiat 2.1.
a.20
- humiditas quomodo cognoscitur 2.66.
a.60
- humiditas: omnis proprium est ut putre-
fiat 2.51.a.60
- humiditatis stomachi multitudine si-
gnificantia 1.111.a.55
- per humiditatem est augmentum 1.12.
a.32
- humiditatem innatam destrui & calorem
innatum extinguere necesse est 1.18.b.12
- humiditatem naturalem naturalem calorem
esse materiam 1.163.a.7
- humiditatem augeri ex frigidis causis 1.
201.a.46
- humiditate uis digestina eget 1.73.
a.20
- in humiditate uita existit 2.277.a.1
- humiditates in membris diuersae
a.59
- humiditates corporis quaedam sunt prima,
quaedam secunda 1.20.b.51
- humiditates corporis secunda in super-
fluitates sunt, uel non superfluitates 1.
20.b.55
- humiditates naturales assimilantur humi-
ditatibus lucerne, & lycbui 2.61.b.13

I N D E X

- humiditates corporum a luna pati 2.104.
a.16
humiditatum secundarum quæ non sunt
superfluitates, species quattuor 1.20.
b.61
humiditatum quædam est reposita in ue-
nis, & quædam est sparsa in membris
sicut ros 2.61.a.63
- HYMIDITATIBVS CON-**
ferentia composita
- Trochisci de rosis Asclepiadis 2.303.
a.63
Sui solutius 2.309.a.47
Pulule indæ 2.310.b.33
humidiores hominum sunt qui septentrio-
nales terras colunt, & qui artes aqueas
exercent 1.18.b.66
humectatio non est conueniens pleribus
2.114.a.15
humectantes cause, quæ 1.122.b.6
humectantia maximè quæ 1.201.a.47
humectantia actû aut potentia quæ sint
2.382.a.26
humectantium raro resoluit 2.129.b.29
in humectando & exsiccando timor est
aqualis 1.201.a.55
humectandi tempus est longius quam ex-
siccandi 1.201.a.58
humectandi spatium est longius, quam
exsiccanâ 1.702.b.53
humectat uehementer vinum mixtum
vel temperate bibitum 1.201.a.51
hydra, & andrins, an sint vnus, dubitat
Aulic. 2.216.b.47
de hydra & eius morsu 2.216.b.45
hydromel infrigidatos semper fortes fa-
cit Galeni sententia 1.146.b.16
hydrops quid 1.779.a.63
hydrops agglutinationis errorem sequitur
1.711.b.60
hydrops quæ minus perniciosæ 1.653.
b.55
hydrops quando fiat 1.755.a.51
hydrops carnosæ 1.752.a.59
hydrops quandoque ab hepatis aposte-
mate 1.767.b.60
hydrops æstate accidit 1.101.a.14
hydrops habet causas, & iudicia com-
munia 1.779.b.7
hydrops non accidit absque ægritudine he-
patis propria, aut propter communia
tem 1.779.b.9
hydrops a quibus membris potissimè per
communicationem fiat 1.780.a.26
hydrops deterior quæ 1.780.a.40
hydrops deterior est, quæ est cū ægritudi-
ne acuta 1.780.a.40
hydrops asclitæ species omnibus hydro-
pis est malignior 1.780.a.49
hydrops propter duritiem splenis, magis
salua est, quam adueniens propter duri-
tiem hepatis 1.780.a.63
hydrops anhelitus constrictionem aliquâ
do facit accidere 1.780.b.1
hydrops aliquando facit accidere solutio-
nem ventris 1.780.b.1
hydrops quæ magis salua 1.780.b.5
hydrops melancholico accidens resoluit
melancholiam 1.780.b.13
hydrops humectat melancholiam 1.780.
b.13
in hydropisi oportet ut sit natura in leni-
tate, & siccitate cognita 1.780.b.19
hydrops incipit ex albutin 1.780.b.21
hydrops ex fluxu uentris 1.809.b.49
hydrops matricis, vide matricis aquam
hydrops ex uentositatis retentione 1.
848.b.6
hydropis est apostema aquosum 2.125.
a.15
hydropis multoties accidit propter fri-
gus uesicæ 1.880.b.41
hydropis ex fluxu sanguinis 1.944.
b.66
hydropis ex apostemate duro matricis 1.
955.b.32
hydropis causa 1.724.a.60
hydropis causa 1.724.b.54
hydropis cum febre curatio qualis 1.649
a.3
hydropis tympanitis curatio 1.724.b.6
hydropis carnosæ causa 1.766.b.65
hydropis species 1.779.a.67
hydropis causa 1.779.b.7
hydropis causa aut propria sunt hepati,
aut cum communitate 1.779.b.13
hydropis causatione hepatis 1.779.
b.16
hydropis cause cum communitate quæ 1.
779.b.41
hydropis cause antecedentes 1.779.b.17
hydropis causas non bene assignari a qui-
busdam 1.780.a.28
hydropis aquositate quando ex hydro-
pico natura expellit per seipsum, signi-
ficat euasione 1.782.a.6
hydropis omnes species sequitur corruptio
coloris 1.783.a.63
hydropis signa communia 1.783.a.61
hydropis urina qualis 1.783.b.10
hydropis caliditas non oportet, ut iudice-
tur propter tincturam, & rubedinem
urine 1.783.b.15
hydropis ex hepatis apostemate signa 1.
783.b.21
hydropis a causa calida signa 1.783.b.30
hydropis ab expulsionem signa 1.783.
b.36
hydropis a liquefactione signa 1.783.
b.37
hydropis ab acutis ægritudinibus signa
1.782.b.41
hydropis ab apostemate duro signa 1.
783.b.44
hydropis ab apostemate calido signa 1.
783.b.47
hydropis spleneticæ signa 1.783.b.50
hydropis ex renibus signa 1.783.b.54
hydropis a sanguine signa 1.785.b.17
- in hydropis asclitæ sanatione non spher-
tur, si fuerit apostema durum 1.785.
b.20
hydropis frigida cum quibus exsiccanda
1.785.b.32
hydropis speciebus omnibus oleum de
phisticis, & amygdalinum iuuatuna
sunt 1.785.b.36
hydropis asclitæ uictus 1.790.a.33
hydropis hypofarcæ curatio 1.790.b.33
hydropis tympanitis ex intemperie cali-
da curatio 1.791.a.59
hydropis tympanitis curatio 1.791.
a.32
hydropis tympanitis ex intemperie frigi-
da curatio 1.791.a.61
hydropis aquam subtiliatinam esse 1.203.
a.40
hydropis asclitæ calidæ conferentia 1.788.
b.60
hydropis exercitium conueniens 1.171.
b.47
hydropis confert syrupus ex absinthio 1.
260.b.12
hydropis ex retentione sanguinis conuenit
phlebotomia 1.785.b.6
hydropis quæ mala inferat phlebotomia 1.
785.b.7
hydropis lac est medicamen iuuatunum
propter illud, quod in ipso est de abster-
sione 1.786.b.39
hydropis lac est conueniens propter il-
lud, quod in ipso est de proprietate sua
1.786.b.43
hydropis conferunt omnia diuretica 1.
790.b.18
- HYDROPI CONFERVNT**
- Absinthium 1.260.b.12
Asarum 1.261.a.60
Ammoniacum 1.262.a.40
Agnus castus 1.266.b.39
Apij semen 1.271.a.17
Aque maris uapor 1.272.b.21
Aceti uaporatio 1.277.b.26
Calamus aromaticus 1.278.a.3
Baurach cum ficibus 1.280.b.41
Cinnamomum 1.289.b.21
Coloquintida radix 1.290.b.36
Ciceris de oclio 1.291.a.34
Chamedrys syrupus 1.292.a.58
Ericij caro cum oxymelle 1.296.
a.61
Calamentum 1.299.b.18
Cucumer asininus 1.304.a.60
Chamaeleonis albi radix cum uino 1.
306.b.56
Cuda equi 1.307.a.37
Cantharidis 1.307.a.60
Ericius salicus cum oxymelle 1.312.
b.23
Eupatorium 1.314.b.53
Ireos 1.314.b.24
Locusta cum myrto 1.339.a.34
Lutum terræ solaris 1.341.b.35

I N D E X

Lacca 1.344.a.54
Lentium pulmentum cum plantagine
 1.345.a.47
Lac caprinum, camelarum, asinarum
 1.347.b.28
Lens 1.349.b.25
Myrobalani chebuli 1.353.b.24
Mezerion 1.355.a.31
Maiorang decoctio 1.357.a.36
Vinum de opopanaco 1.367.b.67
Fax olei 1.370.a.5
Ostracum 1.371.b.10
Polium 1.373.b.10
Ruta cum ficibus emplastrata, aut e-
ius vinum bibitum 1.382.a.3
Raphani aqua 1.383.a.35
Squilla 1.385.b.32
Squinanthi radix cum pipere 1.386.
 a.42
Spuma maris rosca 1.389.b.20
Stercus caprarum 1.390.a.43
Serapinum 1.394.b.38
Endivia succus 1.402.b.46
Urina heminis, & cameli 1.402.
 a.60
Urina porcorum 1.408.a.65
Vitis radix cum aqua vitis sylvestris,
aut vino 1.409.b.46
Zuccbarum albusar cum lacte camele
nouiter facta 1.413.b.34

HYDROPSI CONF-

rentia composita

Theriaca 2.316.b.44
Mithridatum 2.316.b.44
Confectio Hermetis 2.316.b.45
Medicina chieme 2.316.b.45
Hiera archigenis 2.316.b.45
Medicamen 2.319.b.34
hydropem quæ soluant 1.121.a.27
hydropisim quid portendat 1.207.
 a.50
ad hydropisim carncam perducit virtutis
alteratione debilitas 1.713.b.15
hydropem humidum inducit 1.725.
 a.30
hydropisim inducentia apostemosa ab op-
pilatione hepatis 1.262.b.26
ad hydropisim splenis magnitudo cur per
ducatur 1.779.b.57
hydropisim aliquando dispenam induce-
re 1.780.a.67
hydropisim non esse ab ulceribus perfora-
tis intestinorum 1.781.a.30
hydropisim calidam habens vino non ap-
propinquet 1.790.b.3
hydropisim frigidam habens vinum ne bi-
bat nisi subtile, antiquum, parum 1.
 790.b.4
hydropisim curari non cum calidis tantum,
sed etiam cum frigidis 1.789.b.20
post hydropisim solutio uentris, & pro-
prie eueniens ab apostemate hepatis,
mala 1.811.b.22
ad hydropisim quandoque perducunt ex-

coriatio, & ulceratio intestinorum 1.
 811.b.33
ad hydropisim quandoque colica perducit
 1.836.a.17
hydropisim fieri a renum agnitudinibus
 1.864.a.34
ad hydropisim multoties perducit aposte-
ma durum renum 1.870.b.36
ad hydropisim via est durum hepatis apo-
stema 1.769.a.50. & 60

HYDROPSI CONF-

rentia composita

Theriaca magna 2.266.b.14
Mithridatum 2.268.b.23
Confectio Hermetis 2.274.a.30
Homorusia 2.275.b.57
Diacurcuma 2.277.b.51
Diacurcuma Gal. 2.277.b.61
Dialacca magna 2.278.a.16
Diaulfur 2.279.a.19
Alchelchelengi magnum 2.280.
 b.7
in hydropisim quæ medicis conueniant 1.
 206.b.9
hydropis laborans phlebotomiam deuitet,
quantum potest 1.785.b.4
de quo hydropisim laborante sit magis ti-
menendum 1.780.a.59
in hydropisim a splenis duritie speratur cu-
ratio 1.780.a.64
in hydropisim uentris solutio significat pro-
pinquitate mortis in tribus diebus 1.
 780.b.20
in hydropisim anhelitus quadoque alteratur
propter compressionem officialem 1.
 780.b.3
in hydropisim natura sicca melior est, quam
lenis 1.780.b.20
in hydropisim quid obseruandum 1.780.
 b.25
in hydropisim carnea dispositio locorum si-
gnificat fortitudinem, & tolerantiam
solutionis uentris 1.780.b.29
cum hydropisim quandoque sit egestio san-
guinolenta, quæ non absconditur, neque
sanatur 1.811.b.29
in hydropisim multiplicatur apostemata
frigida uirga 1.918.b.37
hydropisibus cur partium inflatio acci-
dat 1.783.a.66
hydropisibus accidunt plurimum febres te-
pidae 2.783.b.17
hydropisim quum catarrhum patitur in
pluribus horis, redit inflatio in spatio
trium dierum 1.782.a.8
hydropisim mortem pronunciant extremæ
ta uentris 1.780.b.10
hydropisim ex icterico fieri quando timē-
dum 1.795.b.16
hydropisim cur secundum plurimum mor-
riantur 1.769.b.1
hydropisim non curantur, nisi in principio
 1.769.b.50
hydropisim asclitici calidam hydropisim

habentis curatio a Galen. 1.189.
 b.50
hydropisim quasi ab ulcere intestinorum 1.
 810.b.61
hydropisim ulcerum curatio cur fit
difficilis 2.156.b.43
hydropisim prope mortem accidunt ul-
cera oris, & gingivarum 1.780.
 b.6
hydropisim in fine accidunt ulcera in cor-
pore 1.780.b.8

HYDROPSI CONF-

rentia composita

Alkelkelengi minus 2.280.b.43
Trochisci 2.307.a.6
Pilule 2.310.a.35
Pilule 2.310.a.45
Pilule 2.310.a.53
Emplastrum Andromachi 2.314.
 b.44
Diaireos 2.319.a.23
Suffus ex lacte camelarum 2.319.
 b.53
hydropisim mulier sanata frigidis medica-
mentis 1.789.b.27
hydropisim lubricitas quando 1.801.
 a.1
hyems asclati contrarium est tempus 1.
 97.a.18
hyems quid secundum medicos 1.97.
 a.14
hyems frigida & humida cur fit 1.97.
 a.61
hyems meridiana si fuerit, & ner super-
ueniens septentrionale corporibus con-
ueniens 1.99.a.35
fert 1.99.a.35
hyems ubi cito aduenit, agnitudines au-
tumnales cito adueniunt 1.99.b.10
hyems senibus nocet 1.100.b.57
hyems pluuus quum maxime fuerit quid
expectandum 1.102.a.30
hyems cur excitet appetitum 1.714.
 b.35
hyems regimen 1.190.a.64
hyems sicca ualde uer humidum ualde su-
perueniens, confert 1.99.a.40
hyems multoties quartana fit qua in pla-
te fuit tertiana 2.56.a.57
hyems factæ exituræ tarde suscipiunt di-
gestionem 2.87.a.10
hyems cibi quales conueniant 1.165.
 a.60
hyems agnitudines sanis corporibus raro
accidunt 1.190.b.7
hyems calor innatus fortior est 1.190.
 b.12
hyems virtutes naturales omnes melius
perficiunt suas operationes 1.190.
 b.16
hyems uentrem soluere melius quam mi-
nuere Hippocratis sententia 1.190.
 b.17
hyems uomitum abhorret Hippocrates 1.
 190.b.19

I N D E X

- in hyeme cur plura animalia abstineant
a cibo 1.715.a.8
- hyeme vesicæ ægritudines multiplican-
tur 1.880.b.42
- hyemales morbi plurimi phlegmatici sunt
1.100.b.43
- hypochondriorum signa in crisi 2.92.a.20
- hypochondriorum tensio si est cum dolo-
re, tunc materia declinat ad inferio-
ra, si absque dolore, declinat ad supe-
riora 2.92.a.36
- hypochondriorum, & mirach ad superiora
attractio quid significet 1.740.b.27
- hypochondriorum, & mirach ad inferiora
attractio quid significet 1.740.b.20
- hypochondriorum tensio multiplicatur in
febris pestilentialibus 1.749.b.30
- hypochondriorum tensio quoadque mala
in ægritudinibus acutis 1.749.b.38
- hypochondriorum tensionis causæ 1.749.
b.41
- hypochondriorum tensio multiplicatur in
febris pestilentialibus 1.791.b.33
- HYPOCHONDRIORVM**
tensionis conferentia composita
- Emplastrum Andromachi 2.314.
b.45
- Emplastrum aliud Andromachi 2.
314.b.57
- hypochondriorum dolorum causæ 1.791.
b.15
- HYPOCHONDRIORVM**
doloribus conferentia composita
- Thymus 1.330.b.60
- HYPOCHONDRIORVM**
doloribus conferentia composita
- Sofira confect. 2.269.b.65
- Sofira 2.316.b.1
- Ko Kium 2.316.b.1
- Theriaca mandurcos 2.316.b.1
- Theriaca Estræ 2.316.b.3
- hypochondrijs ægritudines accidentes 1.
749.b.4
- hypochondrijs qui dolores accidunt 1.
791.b.14
- hypericon calidus est in secundo, siccus
in fine eius 1.335.a.10
- hyposarca aliqua est leuior omnibus hy-
dropisibus, alia, quæ est valde mala 1.
780.a.50
- hyposarca quando requirit phlebotomi-
am 1.790.b.39
- hyposarca cur sequatur apostema duru
hepatis 1.769.a.60
- hyposarca causa 1.769.a.62.2.779.b.1
- hyposarcam alijs hydropis speciebus ef-
se deterorem secundum quosdam, secun-
dum alios leuiorem 1.780.a.43
- hyposarcæ causæ 1.782.b.10
- hyposarcæ causæ antecedentes 1.782.
b.11
- hyposarca signa 1.784.a.16
- hyposarcæ hydropis curatio 1.790.
b.33
- in hyposarca fluxus ventris quandoque
est valde inuatinus 1.782.b.37
- in hyposarca vltimæ sunt pilulæ de ren-
barbaro 1.789.a.32
- hypostasis & sedimenti nomina confundi
1.157.a.11
- hypostasis substantia sui quomodo signifi-
cet 1.157.a.24
- hypostasis petaloides quid significet 1.
131.b.18
- hypostasis herbina. Vide hypostasis oro-
bina
- hypostasis naturalis quæ 1.157.a.28
- hypostasis equalitas in substantia præ-
fertur bonitati in colore 1.157.a.40
- hypostasis colorem minus probari quam
substantiam 1.157.a.40
- hypostasis substantia equalis coloris etiã
rubei melior est aspera & alba 1.157.
a.41
- hypostasis colores varij & iudicia 1.157.
a.42
- hypostasis alba urina melior est rubra
1.157.a.43
- hypostasis rubra urina melior est citrina
1.157.a.44
- hypostasis lentis colorem habens mala 1.
157.a.47
- hypostasis albedo maturationem non sem-
per significat 1.157.a.48
- hypostasis albedo est quandoque non pro-
pter maturationem, sed ob rehemem-
tem ventositatis commisionem 1.
157.a.48
- hypostasis mala incontinuitas melior est
continuitate 1.157.a.51
- hypostasis bona puri & phlegmati cru-
do assimilatur & differt 1.157.a.55
- hypostasis a pure differt per satorem 1.
157.a.57
- hypostasis in ægritudinibus solum queri-
tur & cur 1.157.a.61
- hypostasis multiplicatur in corporib. pin-
guum ociose viuendum 1.157.b.9
- hypostasis multitudo in corporib. macro-
rum expectanda non est 1.157.b.10
- hypostasis in urinis non semper statim
quum mingitur desidet 1.157.b.14
- hypostasis colores plures sunt secundum
colorem urina 1.157.b.20
- hypostasis alba melior, post rubra, post ci-
trina 1.157.b.22
- hypostasis non naturalis differentie plu-
res 1.157.b.24
- hypostasis quantitas multa aut pauca
quid significet 1.158.b.38
- hypostasis petaloides quid significet 1.
157.b.36
- hypostasis petaloides colores varij quid
significent 1.157.b.41
- hypostasis colores varij quid significant 1.
158.b.44
- hypostasis nigra malum 1.158.b.46
- hypostasis petaloides deterior omnib. hy-
postasis speciebus, quæ 1.157.b.45
- hypostasis rubra sanguinis proprietatem,
& fastidium significat 1.158.b.49
- hypostasis citrina calorem fortem & egri-
tudinem insidiosam significat 1.158.
b.50
- hypostasis alba quædam bona, quædam
mala 1.158.b.53
- hypostasis petaloides quæ vesicam sanat
1.157.b.49
- hypostasis viridis significatio ad semitã
est nigra 1.158.b.56
- hypostasi laudabili fidendum non est in
acutis morbis ante coctionis horam 1.
158.a.57
- hypostasis lenitas & equalitas in lauda-
ta hypostasi melior, in non laudata est
deterior 1.158.b.59
- hypostasis orobina quæ 1.157.b.58
- hypostasis orobina unde 1.157.b.58
- hypostasis diuulsio ventositates & dige-
redi debilitatem significat 1.158.b.60
- hypostasis fursurea quæ 1.157.b.58
- hypostasis loca varia 1.158.b.62
- hypostasis pendens melior est natante 1.
158.b.64
- hypostasis laudata locus melior qui 1.
158.a.66
- hypostasis non laudata locus melior est
altior, contra quam in laudata 1.159.
a.2
- hypostasis fursurea unde 1.157.b.58
- hypostasis fursurea vesicæ scabiæ, & quæ
doque liquefactionem membrorum se-
quitur 1.158.a.1
- hypostasis fursurea differentia quando se-
quatur vesicæ vitium, aut liquefactio-
nem membrorum 1.158.a.4
- hypostasis diuulsa in urina grossa supra in
tenui infra tendit 1.159.a.11
- hypostasis pendens in morbi principio, po-
stea natans, & perseverans, significat
crisim fore cum exitura 1.159.a.15
- hypostasis crinoides unde 1.158.a.14
- hypostasis arenosa rubra ex rene est, non
rubra ex vesica 1.158.b.19
- hypostasis aranea tele similis quid signifi-
cet 1.159.a.25
- hypostasis natans sepe non est bona, &
terrorem incutit 1.159.a.24
- hypostasis natans maturationis principiu
est, postea pendet, postea descendit 1.
159.a.22
- hypostasis petaloides ois in morbis acutis
pniciosa, q. vesicæ renu, aut uring uia-
rii vitium non sequitur 1.158.a.23
- hypostasis carnosarum vitium plerum-
que sequitur: quandoque tamen non 1.
158.a.27
- hypostasis descendens cito postquam min-
gitur, signum est coctionis bonum 1.
159.a.31
- hypostasis tarde descendens post mictum
cruditatem significat 1.159.a.32
- hypostasis adipina quid significet 1.158.
a.35

INDEX

- hypostasis adipina multa & separata ex renis parte est 1.154.a.40
hypostasis adipina pauca & commissa ex loco remotiori est quam renes 1.158.a.42
hypostasis mucilaginosa quid significet 1.158.a.49
hypostasis mucilaginosa renis frigiditatem vehementem quandoque significat 1.158.a.60
hypostasis saniosa, & cruda differentia 1.158.a.62
hypostasis mucilaginosa plurima & urina multa in fine podagrae, & dolor arthriticorum apparatus bonum significat 1.158.b.3
hypostasis capillaris causa 1.158.b.7
hypostasis capillaris palmi mensura quandoque aequat 1.158.b.12
hypostasis fermenti infusi frustulis similis quid significet, & cur fiat 1.158.b.13
hypostasis arenosa lapidem semper significat 1.158.b.17
hypostasis arenosa cineritia, phlegma aut pus, & quandoque adustionem significat 1.158.b.21
hypostasis sanguifugalis quid significet 1.158.b.25
hypostasis alba salubris 2.385.b.7
hypostasis citrina 2.385.b.20
hypostasis rubra, & que diu talis persistet quid significant 2.385.b.22
hypostasis hepatis apostematis qualis 2.385.b.25
hypostasis latalis 2.385.b.17
hypostasis supernatans 2.385.b.41
hypostasis pendula 2.385.b.46
hypostasis digestionem perfectam denuntians 2.385.b.48
ex hypostasis substantia agnitionum indicationes 2.385.b.53
hypostasis apostematis 2.385.b.63
hypostasis calculosi 2.386.a.1
in hypostasi que spectanda 1.157.b.10
hysquiami albi nocumenta 2.207.a.1
hysquiami albi assumpti cura 2.207.a.12
hysquiami nigri nocumenta 2.207.a.25
hysquiami nigri assumpti cura 2.207.a.33

5150

- Acynthi qualitas temperata. Temo 2. p. 346.b.uer.13
Iacyntho innatam esse facultatem cor latificandi 2.346.b.14
Iacynthum ore deferre cordis letitiam augere 2.346.b.50
in iacyntho innatus calor quomodo agat 2.346.b.30
Icteria quid 1.793.a.19
Icteria ante septimum & ante digestionem est malum signum, nisi succurrat fluxus ventris 2.93.b.13

- icteritia mala qualis sit 2.93.b.29
icteritia critica 1.793.a.67
icteritia cur fiat, cum uenti septentrionales mouentur 1.793.b.6
icteritia cur fiat astate frigida 1.793.b.7
icteritia cur fiat, quum sudor consuetus retinetur 1.793.b.8
icteritia nigra critica 1.794.a.66
icteritia que mala 1.794.b.16
icteritia cholericum plurimum commouet colicam 1.795.a.46
icteritia ex apostemate hepatis, incurabilis 1.795.b.10
icteritia a multitudine cholerae cause 1.793.a.62
icteritia ab apostemate calido cause 1.793.b.14
icteritia a priuatione euacuationis cause 1.793.b.21
icteritia colica cause 1.793.b.59
icteritia nigra splenetica cause 1.794.a.20
icteritie nigre hepaticae cause 1.794.a.26
icteritie nigre a toto corpore cause 1.794.a.37
icteritia citrina cum nigra commixta cause 1.794.a.54
icteritia causarum signa 1.794.b.51
icteritia ab intemperie calida hepatis signa 1.794.b.56
icteritia a uehementi caliditate cholerae in felle signa 1.794.b.67
icteritis ab intemperie calida totius corporis signa 1.795.a.10
icteritis ab apostemate signa 1.795.a.22
icteritis oppilatiue signa 1.795.a.24
icteritis ex cholera signa 1.795.a.31
icteritis hepaticae signa 1.795.a.34
icteritis ab humore grosso signa 1.795.a.52
icteritis ex adnata carne, aut incarnatione signa 1.795.a.53
icteritis a debilitate uirtutis discretiue hepatis signa 1.795.a.57
icteritis a debilitate uirtutis expulsiue hepatis signa 1.795.a.57
icteritis a debilitate uirtutum felle signa 1.795.a.65
icteritis critice signa 1.795.b.22
icteritis uenenose signa 1.795.b.17
icteritis citrine pulsus qualis 1.795.b.33
icteritis a felle inflammatione curatio 1.796.a.30
icteritis nigre a splene signa 1.795.b.46
icteritis nigre causarum signa 1.795.b.49
icteritis nigre ab apostemate signa 1.795.b.67
icteritis propter debilitatem signa 1.796.a.1
icteritis ab hepatis debilitate curatio 1.797.a.2
icteritis ob hepatis debilitatem signa 1.796.a.2
icteritis a felle debilitate curatio 1.797.a.2
icteritis oppilatiue curatio 1.797.a.8
icteritis ex caliditate, & siccitate signa 1.796.a.10
icteritis ex caliditate, & humiditate signa 1.796.a.11
icteritis ex frigiditate, & siccitate signa 1.796.a.13
icteritis ex frigiditate, & humiditate signa 1.796.a.16
icteritis citrine curatio 1.796.a.23
icteritis ex ueneno curatio 1.796.a.44
icteritis ex complexionem calida hepatis curatio 1.796.a.47
icteritis ex calida corporis complexionem curatio 1.796.a.47
icteritis ex calida felle complexionem curatio 1.796.a.47
icteritis ex calido apostemate hepatis curatio 1.796.b.7
icteritis inflammatione curatio 1.796.b.21
icteritis oppilatiue chronica curatio 1.797.b.15
icteritis cum oppilatione & febre curatio 1.797.b.18
icteritis ratione symptomatis curatio 1.797.b.25
icteritis citrinitatem emendantia 1.797.b.43
icteritis frigus quandoque nocet, & quandoque non 1.797.b.49
icteritis caliditatem quandoque nocet, & quandoque non 1.797.b.49
icteritis uenenose curatio 1.799.a.7
icteritis critice citrinitatem quomodo remoueat 1.798.b.56
icteritis uenenose uetus 1.799.a.17
icteritis nigre splenetice curatio 1.799.a.31
icteritis nigre curatio 1.799.a.28
icteritis nigre sanguineae curatio 1.799.a.12
icteritis nigre a melancholica curatio 1.799.a.16
icteritis nigre & splenis apostemate curatio 1.799.a.66
icteritis a debilitate uirtutis attrahentis splenis curatio 1.799.b.3
icteritis nigre ab hepatis caliditate curatio 1.799.b.18
icteritis nigre ab hepatis frigiditate curatio 1.799.b.19
icteritis nigre a toto corpore curatio 1.799.b.21
icteritis citrine nigre commixte curatio 1.799.b.25
icteritis citrine nigre commixte citius 1.799.b.40
icteritis confert syrupus ex absinthio 1.260.b.10

ICTERITIAE CONFERT

- Absinthium 1.260.b.10
Assarium 1.260.a.59
Asta cum sicibus siccis 1.270.a.14
Aloes 1.274.a.43
Asphodelus 1.277.a.39

INDEX

- Agaricum 1.287.a.43
 Ailanthum 1.283.a.53
 Acetosinas citri 1.286.a.52
 Chamamilla 1.287.a.12
 Capa 1.287.b.10
 Ciceris decoctio 1.291.a.34
 Cuscuta aqua 1.291.b.64
 Cantis succus cum vino de passis 1.294.a.42
 Calamentum 1.299.b.13
 Cucumeris asini succus, aut succus radicis, & foliorum ipsius 1.304.a.36
 Cornu cervi adustum 1.304.b.31
 Casta fistula 1.305.b.36
 Siliqua aliebut 1.305.b.67
 Intestina terre 1.307.a.2
 Lycij arboris rami cocti cum aceto 1.319.b.63
 Cyclamen cum vino, aut mellierato permixto aqua 1.320.b.32
 Urina mulieris cum aqua mellis, & aqua ciceris, et similiter sterens eius 1.330.a.31
 Lacca 1.344.a.54
 Aqua casei 1.347.b.25
 Lactuca 1.350.b.48
 Mentha 1.360.b.32
 Pentaphyllonis radicis succus cum sale, & melle 1.375.b.7
 Pconis radix 1.377.b.63
 Raphani foliorum aqua 1.383.a.29
 Squilla 1.385.b.32
 Asparagus 1.389.a.15
 Stercus caprarum 1.390.a.40
 Scolopendria 1.395.a.2
 Spica 1.396.b.44
 Lactuca asini 1.399.b.41
 Salicis aqua 1.402.a.20
 Vermis rubens, qui est sub verris cum vino 1.409.a.3
 Casta fistula 1.305.b.36
 Platani folia 1.308.b.34
 Enula 1.312.b.54
 Elleborus niger 1.313.b.34
 Galli ius 2.325.a.62
 Hermodactylus 1.333.a.49
 Mandragora radix 1.335.b.41
 Muschus 1.353.b.17
 Nareisi radix 1.363.b.55
 Ona 1.367.a.7
 Opopanacum 1.397.b.53
 Ossa hominis in potu data 1.371.a.8
 Pssillum cum aceto, & oleo rosato 1.372.b.17
 Petroleum 1.375.a.37
ICTERITIAE CONFERTIA COMPOSITA
 Sorira confect. 2.270.a.11
 Confectio Hermetis 2.274.a.30
 Diamarte 2.276.b.30
 Alkelkelengi minus 2.280.b.44
 Suffus 2.294.b.10
 Suffus aliud 2.294.b.24
 Trochisci de berberis 2.304.b.16
 Trochisci de eupatorio 2.305.a.5
 Trochisci de rosis, & eupatorio 2.307.a.25
 Pilula de eupatorio 2.308.b.31
ICTERITIAE OCULI CONFERT
 Collyrium cu acetositate citri 1.286.a.31
 Ictericam nigram esse crism agitudinū splenis 1.794.a.66
ICTERITIAE NIGRAE CONFERT
 Acetosa cum vino 1.270.a.62
 Champepyos 1.292.a.17
 Chamadrys 1.292.a.56
 Lycium indum 1.339.b.45
 Polium 1.373.b.8
 Ictericam ab intestinis esse secundū quosdam 1.794.a.8
 Ictericam esse ab intestinis sentientium opinio confutatur 1.794.a.16
 in icteritia citrina quando febris tertiana fiat 1.793.a.23
 in icteritia nigra quando febris quartana fiat 1.793.a.23
 in icteritia urina alba, aut parum tincla, mala 1.795.b.14
 in icteritia citrina multoties egreditur sudor citrinus 1.795.b.41
 in icteritia, qua aperiitua conueniant 1.707.a.59
 in icteritia diuretica propria qua 1.798.b.4
 in icteritia citrina critica signa grossa materie 1.799.a.5
 icteritia citrina laborantibus cur uenter plerumque asringatur 1.794.b.5
 icterico non inest virtus fortis propter malitiam complexionis 1.795.b.39
 ictericos iuuari per considerationem in rebus citrinis 1.797.b.54
 ictericum hydropicum fieri quando timendum 1.795.b.15
 in icterico hepar durum, est significatio mala 1.794.b.13
 ictericorum victus 1.799.a.21
 ictericorum urinae quales bonae aut male 1.151.b.22
 ictericis pluribus mors subita 1.794.b.10
 icterigatio multa in corpore spasmus & apoplexiam minatur 1.207.a.27
 icterigationis causa 1.124.b.2
 icterigationis multa praesidia 1.207.a.27
 ieiunus aqua potu abstinere non potens innum aqua calida temperatum prius bibat 1.179.b.12
 ieiuni morsus est deterior 2.220.a.50
 ieiuno vino bibendum non est 1.180.a.52
 ieiunis aquae potio mala 1.179.a.64
 ieiunum intestinum 1.807.a.27
 ieiunum intestinum quale 1.807.b.51
 ieiunum intestinum cur sic dictum 1.807.b.55
 ieiunum intestinum cur secundum plurimum vacuum 1.807.b.56
 ieiunum intestinum est propinquius hepatis, quam alia intestina 1.807.b.63
 ieiunum intestinum minoratur in egritudine valde 1.807.b.66
 ieiunum intestinum medicinam praeterlabi 1.810.b.27
 ieiuni intestini ulcus cur non sanctur 1.810.b.17
 in ieiuno intestino uena mesaraica plurima sunt 1.807.b.64
 iecor. vide Hepar
 iecoris apostema apertum quomodo per urinas cognoscatur 1.155.a.50
 ignis quid sit 1.9.b.41
 de igne persico 2.114.b.12
 ignis persicus sit a uehementi malitia, & adustione sanguinis 2.107.b.53
 ignis persicus est super omnem pustulam corrosiuam, vellicantem, & facientem escaram 2.114.b.13
 ignis persicus quandoque uescat, et currit cum canterizato a combustione 2.114.b.33
 ignis persicus quandoque est de genere for mica ambulatua 2.114.b.18
 ignis persicus est uelocioris apparitionis, & motus pruna 2.114.b.41
 ignis persicus cum accidit in carne, est uelocioris resolutionis, in uernis contra 2.114.b.46
 ignis persicus sit ex cholera citrina durante, permixta melancholia 2.114.b.48
 ignis persicus est magis cholericus 2.114.b.52
 ignis persicus nominatur a Gal ulcus corrosiuum 2.158.b.54
 ignis leuitas est absoluta 1.9.b.45
 ignis rursus in geniis 1.9.b.46
 ignis operationes sunt admirabiles 2.341.a.19
 ignis facultates qua 2.341.a.20
 ignis proprietates omnibus proprietatibus esse admirabiles magis 2.341.a.26
 ignis combustionis curatio 2.154.a.23
 in ignis combustionis curatione duae sunt tentiones 2.154.a.24
 ignis uescationem medicina prohibentes 2.154.a.55
 in ignis combustionis cura non conueniant pingua 2.154.a.40
 ignis uescationem faciliam rectificatione 2.154.b.8
IGNIS VESTIONI CONFERT
 Acacia 1.261.a.13
 Alcamna 1.269.a.43
 Alumen 1.275.a.45
 Adeps porcina 1.275.b.43
 Acetum uelocius omni re 1.277.b.2
 Calamum aromaticum cum oleo rosaceo, & aceto 1.277.b.67
 H 4 Cautis

INDEX

Caulis cum albumine oui 1.294.a.28
 Calx abluta 1.297.a.33
 Cimolea cum aqua, & aceto 1.303.a.32
 Malua syluestris folia cum olivis 1.306.a.39
 Colla de corijs 1.307.b.19
 Colla de piscibus 1.307.b.19
 Platani cortex coctus cum aceto 1.308.b.33
 Fenugracum cum oleo rosaceo 1.316.b.15
 Fuligo, quæ assumitur ex fumo ligni pini cum guma, & bdellio 1.318.a.19
 Galion 1.329.b.4
 Parietaria 1.332.a.29
 Hyperici folia 1.335.a.14
 Latum sigillatum 1.341.a.60
 Latum samium 1.342.b.19
 Latum chimolea 1.342.a.66
 Plantago 1.345.a.19
 Myrtus 1.352.b.21
 Narcisus cum melle 1.363.b.48
 Ona 1.367.a.3
 Oliua cum sale, & aqua 1.369.b.39
 Ostracum adustum cum sale 1.371.a.44
 Pellis mularum cinis 1.373.b.38
 Stercus caprarum, & ouium cum acetosa, & oleo ros. 1.389.b.62
 Stercus columbarum cum melle, & semine lini 1.389.b.65
 Sal cum oleo 1.392.a.66
 Beta folia 1.395.b.59
 Sesamum 1.397.a.21
 Tamariscus 1.403.a.1
 Tinctura ex fumo ligni pini cum guma, & bdellio 1.404.a.2
 Volubilis folia, proprie cum cerato 1.410.a.7
 ignis persici materia est cholerica materia, pauca nigredinis, pauca putrefactiois cum pustulis plurimis 2.114.b.20
 ignis persici materia est acutior quam prunæ 2.114.a.42
 ignis persici cura 2.115.a.32
 ignis persici cura necessaria est phlebotomia, ut euacuetur sanguis cholericus 2.115.a.34
 ignis persici medicamenta localia non sunt rebelementis infrigidationis neque rebelementis stypticis, neque resolutionis 2.115.a.42
 ignis persici medicina sint exsiccativa cum infrigidatione, & resolutione quadam cum expulsionione 2.115.a.55
 ignis persici viceribus absque inflammatione, conuenit nux antiqua unctiosa 2.115.b.34
 ignis persici cura post inflammationem, cum remanent vlcera, est cum corrosiuis 2.115.b.30
 ignis persici locus est cinerei coloris, & niger, vel plumbeus cum inflatione 2.114.b.35

igni persico, & prunæ, unum nomen, ignis perfici, conuenit, quod postea diuiditur 2.114.b.54
 igni persico medicamenta conuenientia 2.115.a.62
IGNI PERSICO CON-
 ferunt

Coriandrum cum melle, & oleo 1.294.b.21
 Orobus 1.333.a.17
 Lactucium 1.343.a.35
 Plantago 1.345.a.22
 Lupinus 1.350.a.49
 Nasturtium 1.363.a.63
 Opopanaci radix 1.367.b.43

ILIVM DOLORIBVS
 confert

Cyperus 1.297.a.55
 ileos quid 1.834.b.13
 ileos est rebelementis similis colligitur 1.834.b.15
 ileos cause 1.848.b.19
 ileos quo differat a colica 1.848.b.28
 ileos apostemosis est malus 1.848.b.40
 ileos multoties fit ex colica 1.848.b.43
 ileos curatio 1.849.b.45
 ileos quum plus occidit, occidit in vi. 1.848.b.45
 ileos esse aliquando pestilentem 1.848.b.48
 ileos ex distillatione vrinae quum accidit moritur eger, in vi. 1.848.b.59
 ileos phlegmaticis innatur cum febre 1.848.b.59
 ileos nerosus innatur cum febre 1.848.b.59
 ileos mortalis, qui 1.848.b.61
 in ileos magis est necessaria phlebotomia, quam in colica 1.849.b.62
 in ileos vrinae bonitas non est plurima significationis secundum bonitatem 1.848.b.62
 ileos qui deterior 1.848.b.64
 ileos fortidus qui 1.848.b.65
 ileos signa 1.849.a.7
 ileos ex venenis signa 1.849.a.35
 ileos ex apostemate intestinum signa 1.849.a.43
 ileos phlegmatici curatio 1.850.a.12
 ileos ventosi curatio 1.850.a.17
 ileos apostemosis curatio 1.850.a.27
 ileos complexionalis curatio 1.850.a.24
 ileos cholerici curatio 1.850.a.40
 ileos ex torsione curatio 1.850.a.43
 ileos ex ruptura curatio 1.850.a.44
 ileos ex oppilatione forti cura 1.850.a.47
 ileos ex fece curatio 1.850.a.55
 ileos uenosi curatio 1.850.a.59

ILEOS DOLORI CON-
 fert
 Medicina 2.331.a.33

ileum in viceribus profundis putrefactum carnem 2.117.a.43
 ileum aliquando esse de aggritudine peccati 1.835.a.67
 ilei dolor plurimum est uentrosus, phlegmaticus 1.696.a.33
 ilei doloris curatio 1.699.a.35
 ileorum locus est minoris timoris cum dirumpitur, quam locus aluuarum 1.144.a.28

ILIORVM DOLORIBVS
 conferentia composita.

Confectio philosophorum 2.270.b.9
 Confectio Hermetis 2.274.b.7
 Hieria Andromachi 2.276.a.17
 Pilule fetide magnæ 2.308.a.93
 Oleum de hase 2.311.b.24
 iliaca sicca autumno multiplicatur 1.101.b.19

ILIACAE CONFERT

Chamemilla 1.287.a.17
 Oleum de lilio 1.348.a.51
 ilicinus serpens 2.218.b.40
 imaginatio animalis corpus quandoque afficit 1.110.b.31
 imaginationis motus 2.339.a.29
 imaginationem a spiritum fecitate fieri fortorem 2.337.a.45
 de impetigine 2.249.a.18
 impetigo 1.792.b.12
 impetigo fit ex melancholia transfusa ad cutem 2.133.b.57
 impetigo excorticatua nominatur albaras nigra 2.244.a.49
 impetigo excorticatua est scabiositas accedens cuti, aspera, uehementis, & facile squammas 2.244.a.54
 impetigo excorticatua est propter humorem melancholicum 2.244.a.57
 impetigo excorticatua, quæ est antiqua non sanatur 2.244.a.60
 impetigo non est longinqua a sabasati 2.249.a.8
 impetigo velocioris sanationis, quæ 2.249.a.16
 impetigo quæ est humida, est magis salua 2.249.a.20
 impetigo sicca plurimum fit a phlegmate falso 2.249.a.21
 impetigo quedam est cum excorticatua 2.249.a.22
 impetigo quedam est ambulatua, quæ est stans 2.249.a.26
 impetigo quomodo generetur 2.255.b.49
 impetiginis differentia 2.249.a.31
 impetiginis cura 2.249.a.13
 impetiginis causa 2.250.a.50
 impetigini nocent olea

IMPE-

INDEX

IMPETIGINI CONFERENCE

IMPETIGINI CONFERENCE

Imprægnationem prohibentia. 1. 938. b. 49

IMPRÆGNATIONEM prohibent

Asa 1.269.b.62
Aetosa cum vino cocta 1.270.a.52
eiusdem radix 57
Apium sylvestre 1.271.a.20
Amygdala cum aceto, & vino 1.271.b.35
Aqua marina 1.272.a.63
Aque sulphureæ 1.272.a.64
Acetum 1.277.b.2
Bitumen iudaicum 1.285.b.15
Ciri acetositas 1.286.a.26
Cinnamomum 1.289.b.7
Ciceris oleum 1.291.a.23
Arietis caro adusta 1.296.a.27
Galla cum aceto 1.327.b.56
Urina 1.330.a.10
Sperma 1.330.a.10
Lactini radix 1.343.a.32
Myrrha cum aceto 1.357.b.64
Mel cum aceto coctum 1.361.a.19
Nasturtium 1.361.a.61
Humiditas decurrens a lignis oliuarii sylvestrium, cum inflammantur 1.361.b.17
Gumma oliuarum sylvestrium 1.369.b.40
Raphanus 1.383.a.2
Reubarbarum cum aceto 1.384.a.16
Salvia 1.387.b.59
Sordities alvearis 1.389.a.54
Spuma maris 1.389.b.17
Stercus columbarum, & turdorum comedentium rizi 1.390.a.1
Sulphur 1.391.b.12
Sal 1.392.a.63
Beta folia linita cum melle 1.395.b.50
Synapis 1.401.b.31
Crocus hortulanus 1.409.a.23
Cordumini linum cum aceto 1.413.a.13
Cucumer asinus sicus pulverizatus 1.304.a.45
Chameleon 1.306.b.52
Cantharis 1.307.a.56
Colla de coriis vaccinis cum aceto 1.307.b.21
Elleborus cum aceto 1.313.b.29
Granum viride 1.327.a.50
Olibanum cum adipe anatis 1.370.b.6
Gumma pruni cum aceto, & proprie cum melle, aut zuccharo 1.372.a.45
Pix 1.374.a.18
Panis decoctus cum aqua, & sale 1.380.b.9
Ruta cum butyro, & melle 1.381.b.48
Rubea tinctorum 1.382.b.10

Hieralogodion 2.284.a.12
Oleum de serpentibus 2.311.b.34
ad impetiginem medicinas locales 2.249.a.60
impetigines multiplicantur in autumno 2.250.a.42
impetiginum cause appropinquant causis scabiei 2.250.a.24
de imprægnatione alicuius membri particularis 2.259.b.50
impinguati non tolerant famem, neque sitim 2.260.a.32
impinguati sunt non generantes, si sint frigide complexionis 2.260.a.37
impinguati frigide complexionis semen est paucum 2.260.a.40
impinguati cum infirmantur, non sentiunt nocuum velociter, quia sensus eorum sunt debiles 2.260.a.47
impinguatis in prima etate mors festinat 2.260.a.27
impinguatis phlebotomia est difficilis 2.260.a.48
impinguatis in solutione ventris est timor 2.260.a.49
impinguatorum calor innatus est debilis 2.260.a.55
impinguium regimen quale 1.803.a.16
impinguatur homo ad ultimum nisi quando est frigide complexionis tantum 2.260.a.37

IMPINGVANTIA COMPOSITA

Confectio Anic. 2.283.a.18
impinguium confectio descriptio. 2.283.a.20
imperialis confectio iuvamenta 2.282.b.37
imperialis confectio descriptio. 2.282.b.40
imprægnatio quandoque sedat dolores dorsis, & ancharum 1.928.b.55
imprægnatio quibus mulieribus prohibenda 1.938.b.41
Imprægnationis signa 1.928.b.18
Imprægnationis indicia per experimenta 1.929.b.16
Imprægnationis velocis sunt puella viri potentes in primis quum coeunt. 1.930.b.48
Imprægnare facientia a proprietate. 1.928.a.16

AD IMPRÆGNANDUM iuvant

Coagulum 1.285.b.55
Asparagus 1.389.a.24
ab Imprægnatione vera quibus signis mota differat 1.939.a.59

Cedrus 1.301.a.51
Cyclamen ligatum in collo, aut in adiutorio 1.321.a.1
Sanguis menstruus, si supponatur. 1.330.a.35
Electri fructus cum aceto, & folio ipsius 1.332.b.39
Leporis coagulum cum aceto. 1.339.a.18
Menta 1.360.b.37
Sanguis menstruus suppositus. 1.388.b.50
Stercus elephantis 1.390.b.11
Scopolendria suspensa ad collum. 1.395.a.4
Scoria ferri 1.402.a.55
Incensura, cum sit in imparibus est signum malum 2.107.b.11
Incensura multoties interficit in sexto, & indicat in quarto 2.107.b.13
Incensura medicina 2.342.a.5
Incidentium medicamentorum sapor, & qualitates 2.390.b.37
Incrudatua medicina 2.343.a.23
Incubus frequens epilepsiam & apoplexiam minatur 1.207.a.23
Incubi frequentis presidia. 1.207.a.24
Incubo preparat supinus decubitus. 1.181.b.60

INCVBO CONFERENCE

Confectio albumuseli 2.277.a.44
Indicationis dies qui 2.106.b.31
Indicatio ex iij. indicat crisin in viij. 2.107.a.63
Indicationis de morbo proferenda cautiones 2.391.a.52
Indurantes medicina quales sint. 2.396.b.30
Indumentorum qualitates. 2.380.a.23
Inappetentiam faciunt vinctuos. 1.194.a.30
Indigestio deterior, que 1.760.b.26
Individui conservandi principium est he par 1.70.b.55
Infans lactens, & febricitans curetur cum rectificatione lactis matris. 2.27.b.4
Infans dormiturus in domo aeris temperati, & obscura ponendus. 1.164.a.45
Infans dormiens capite stet altiori. 1.164.a.50
Infans primis diebus lactandus multum non est 1.164.b.59
Infans lactandus a matre non est donec matris complexio temperetur. 1.164.a.62
Vide & 166.a.64
Infans

INDEX

- Infans oblatandus quomodo sit.* 1. 166. a. 10
Infantis nascentis usquequo incedat, regimen 1. 163. b. 9. & deinceps
Infantis corpus sale inspergendum ne durefcatur 1. 164. a. 34
Infantis umbilico fectio, quid apponere expediat 1. 164. a. 29
Infantis fasciandi diligentia. 1. 164. a. 32
Infantis capiti inslita & pileus aptandus 1. 164. a. 44
Infantis balnandi diligentia. 1. 164. a. 53
in Infantis nares oleum dulce projici. 1. 164. b. 11
Infantis lactandi regimen. 1. 164. a. 43. & deinceps
Infans nurrice male habente ab alia lactandus est 1. 166. a. 64
Infans lac ubi sumpserit, eius cura rebe menti motu mouenda non est, sed sua 1. 166. b. 34
Infantis lactandi tempus est duorum annorum 1. 166. b. 18
Infantis regimen humectatio est. 1. 166. b. 35
Infantis regimen quum ambulare ceperit 1. 166. b. 40
Infantis medicandi intentio principalis est nutricem regere 1. 167. b. 34
Infantis cerebrum apostemate calido quandoque corripitur 1. 168. a. 38
infantis cerebro apostemate correpto qd agendum 1. 168. a. 42
infantis vigiliarum curatio. 1. 168. a. 50
infantis stentis multum curatio. 1. 168. b. 52
infantis singultui nux Inda cum zuccaro danda est 1. 169. a. 3
infantis uomitus fortis prasidia. 1. 169. a. 5
infantis tenasmoni que conferunt. 1. 169. a. 52
infantis coxa excoriata prasidia. 1. 169. b. 4
infantuli regimen 2. 394. b. 48
infanti nuper orto umbilicum secundum & quomodo 1. 163. b. 64
infanti uesica premenda 1. 164. a. 39
infanti lac matris sugendum omnino est, si fieri possit 1. 164. b. 46
infanti mamilla matris extremum auferre quicquid obest experimento compertum est 1. 164. b. 55
infantis mamillas exsugere bis aut ter in die, debet sufficere 1. 164. b. 58
infanti mellis parum prius tribuendum est, deinde lac dari 1. 164. b. 61
Vide & 166. a. 50
infanti stetus parvus ante lactationem confert 1. 166. b. 7
infanti gingiuis scissis, que agenda. 1. 166. b. 57
infanti dentes quum nascuntur qui morbi accidunt 1. 167. a. 49
infanti intestinum exiens quomodo curetur 1. 169. a. 43
infante egrotante nutrix quomodo regenda 1. 167. a. 35. & deinceps
infantes solo lacte, donec dentiant, nutriendos 2. 394. a. 63
infantes interficiuntur a rotundis ulceribus 2. 160. a. 10
infantes dum sunt in ventre, mingunt ex sumine 1. 781. b. 17
infantes orti, antequam ligentur, mingunt ex sumine 1. 781. b. 18
infantium complexio in calore fere temperato, & in humiditate fere superflua est 1. 17. b. 13
infantium ossa redeunt ad continuitatem 2. 139. a. 44
infantium urinae quales 1. 160. a. 7
infantium corpora humida susceptibiliora sunt curationis ulcerum, quam corpora sicca senum 2. 159. b. 10
in infantium oculos olei parum projiciendum 1. 164. a. 24
infantium nares sepe emungenda. 1. 164. a. 22
infantium ano quid agendum. 1. 164. a. 25
infantium oculi tergendis sunt assidue cum re, que sit sicut seta. 1. 164. a. 39
infantium aggritudines & earum prasidia 1. 167. a. 33. & deinceps
infantium aphthae cur accidunt. 1. 167. b. 64
infantium oculis inflatis quid agendum. 1. 168. a. 50
infantium tumori in inguine quomodo succurrendum 1. 168. b. 34
infantium stomachi debilitati que conferant 1. 169. a. 9
infantium oregonis prasidia. 1. 169. a. 32
infantium ventris inflati curatio. 1. 169. a. 39
infantium vermibus longis alui quibus medicandum 1. 169. a. 60
infantium vermibus parvis qui sunt in ano, quibus succurrendum. 1. 169. a. 66
infantium regimen quum ad aetatem putritiae mutantur. 1. 169. a. 41. & deinceps
infantium ossa possibile est restaurare, cum fracta sunt 2. 182. a. 13
infantium urina si teratur diu in mortario plumbeo, sanat fistulas. 2. 167. a. 13
infantium gingiuis mel perutile. 2. 394. b. 8
infantium urinae difficultatis curatio. 1. 890. b. 17
infantium humores sunt subtiliores. 1. 874. b. 14
Infantium urina plura est salis, quam urina senum 1. 874. b. 30
infantium cur urina turbida. 1. 874. b. 35
INFANTIVM
aggritudinibus conferentia composita
Confectio alkeskinengi. 2. 274. b. 28
INFANTIVM
doloribus conferentia composita
Confectio citrina selini 2. 277. a. 7
infantibus leuior accidit causon propterea humiditatem eorum 2. 42. a. 52
infantibus cum accidit causon, abhorrent mamillas, & quod sugunt illi de lacte corrumpitur 2. 42. b. 51
infantibus plurimum accidunt variola. 2. 72. b. 26
infantibus cur non accidunt lesiones ex casibus, que accidunt puerilibus. 2. 150. b. 5
infantibus alius soluitur quum dentes nascuntur, & cur 1. 167. a. 60
infantium fluxui alui quomodo succurrendum 1. 167. b. 4
infantium alui astrictae quomodo succurrendum 1. 167. b. 16
infantium gingiue acuitas quibus presidijs curetur 1. 167. b. 26
infantibus spasmus accidit praeserim quum dentes ijs nascuntur. 1. 167. b. 28
infantium tussi, & coryze quomodo succurrendum 1. 167. b. 47
infantibus fluxus humorum ex auribus quandoque accidit & cur. 1. 168. a. 24
infantibus aurium dolor quandoque accidit, causa, & curatio 1. 168. a. 32
infantium in oculis morbi & eorum curatio 1. 168. a. 50
infantium febribus quomodo succurrendum 1. 168. a. 59
infantibus sterminationes frequentes quibus doque accidunt. 1. 168. b. 11. curatio ibidem
infantibus borbor in corpore quandoque accidunt. 1. 168. b. 9. signa & curatio ibidem
infantibus inguinis tumor ex statu quum doque accidit 1. 168. b. 33
infantibus umbilici tumor quandoque ex multo fletu 1. 168. b. 33
infantibus inguinum ruptura ex fletu multo quandoque accidit. 1. 168. b. 33
infantibus somnia terrefactentia cur accidunt. 1. 169. a. 14. curatio ibidem
infantibus sterminatio quantum sit proficua 2. 394. b. 10
infantibus plus accidit lapis vesicae, quam renium 1. 874. b. 7
in infantibus uirtus expulsiva est fortis 1. 874. b. 11
infantibus cur lapis plurimum generat

INDEX

Infur 1.874.b.18
Infantibus quando gibbositat accidat. 1.966.a.2
in Infantibus multiplicatur lapis vesicæ 1.881.b.19
Inflammatio hepatis. Vide hepatis apostema calidum
inflammatio omnis apud grecos, dicitur phlegmon 2.109.a.29
inflammatio erysipela est maior illa phlegmonis 2.112.a.40
inflammatio apostematis quiescit, quando fit sanies 2.121.a.57
INFLAMMATIONIBVS
 conferentia composita
Aqua mellis 2.297.b.16
Trochisci de rosas Asclepiadis. 2.303.a.59
Trochisci de camphora. 2.303.b.44
Trochisci de spodio cum tereniabin. 2.304.a.34
Trochisci marini 2.306.a.47
Trochisci 2.307.b.3
Oleum de cucurbita 2.311.b.39
inflatio quomodo fiat 2.116.a.29
inflatio fit secundum duos modos. 2.116.a.29
inflatio est quando est ventositas aggregata in spacio vno fixa in eo. 2.125.a.21
inflatio nominatur, apostema quod fit a vapore ventoso 2.138.a.43
inflatio melancholica quo dignoscatur ab illa quæ est a crudis humoribus. 1.77.a.6
inflatio quando multiplicatur in ventribus conualescentium, indicat conversionem 1.736.b.1
inflationis tactus est cum remittentia. 1.93.a.59
in inflationis curatione est necessarium, quod cutem ingrediatur, & resoluatur, quod est in ea 2.132.a.11
inflationis intestini extra vulnus, causa est aer frigidus 2.141.a.67
inflationis stomachi cause. 1.736.a.10
inflationis stomachi signa. 1.736.b.60
inflationis melancholicæ curatio. 1.337.b.28
inflationis hepatis cause. 1.765.a.57
inflationis hepatis signa. 1.765.a.63
inflationis hepatis curatio. 1.765.b.16
inflationis splenis signa. 1.806.a.20
inflationis splenis curatio. 1.806.a.29
inflationis vnguis curatio. 1.982.b.30
inflationis ventris enixæ curatio. 1.943.b.31
inflationi lacertorum ex attritione conuenientia medicamenta 2.132.b.24

inflationi maxime auxiliari castoreum. 1.737.b.12
inflationi ventrium infantium aloem valde auxiliari 1.737.b.25

INFLATIONI

consert
Piper 1.377.a.22
Raphani semen 1.383.a.33
inflationem quæ discutiant. 1.121.a.25
inflationem intestini, quæ resoluunt. 2.144.b.3
inflationem splenis habens non bibat aquam, quantum potest 1.806.a.44
inflationes quandoque fiunt ex aquositate sanguinis faciente pus sub cute. 2.116.a.30
inflationum cura, & vesicarum. 2.116.a.40
inflationum vlceribus medicamenta conuenientia 2.116.a.58
inflationum cura 2.132.a.65
inflationibus conueniunt veniose absque scarificatione 2.132.b.8
inflationum medicinz locales. 2.132.b.10
de inflationibus, & vesicis. 2.116.a.26
de inflationibus lacertorum. 2.132.a.37
inflatiua medicina 2.342.b.22
infrigidatio in variolis est causa erroris magni 2.74.b.54
infrigidatio retinet superfluitatem interiorum in variolis, & desert eam ad membra principalia 2.74.b.56
infrigidatio uehemens perducit ad corruptionem membri 2.110.b.52
in infrigando cur maior sit timor, quæ in calefaciendo 1.702.b.49
infrigidantia medicamenta uehementer debilitant membrum cui applicantur. 2.64.a.65
infrigidantia post principium inspissant cutem, & obsident materiam, & uehementior fit dolor 2.261.b.67
infrigidantia uesticam. 1.880.b.64

INFRIGIDANTIA

composita
Oleum de cucurbita 2.312.b.40
in inguinis rupturam intestinum monoculum magis, quam aliud descendit. 808.b.46
inguina cruri consentiunt. 1.94.b.36
inguina cum oportet, secunda sunt in latitudine cutis 2.227.b.7
inguinum rupturæ in infantibus praesidia 1.168.b.34
inguinum tumori infantium quomodo succurrendum 1.168.b.34
INGVINVM DOLORI
 consert
Maiorana 1.357.a.26

INGVINVM APOSTEMATIBVS

conferunt
Alcama 1.269.a.43
Sudor athletarum 1.398.a.15
insonneitas inter uigiliam & somnum in omnibus dispositionibus est mala. 1.110.a.12
inssissatio, quæ fit a frigore quibus curretur 2.357.a.49
instrumentum conueniens vulneris amplificationi in uentre 2.144.b.10
instrumentum naturale attrahit ex longinquo 1.751.a.44
instrumentum, quo inieccio fit in matricem 1.936.b.32
instrumenta ad dislocationem spondylium dorsi ad posteriora, quomodo parrentur 2.178.a.57
instrumenta ad dislocationes ancha qualia sunt 2.180.a.4
instrumenta ad restaurationem fracturæ ossium 2.183.b.29
instrumenta ad fracturæ restaurationem qualia esse debeant 2.184.b.4
instrumenta apta ad sectionem crani. 2.191.a.62
intellectum debilitat spermatis inopia. 1.909.b.38

INTELLECTVI

augmentum præbent
Emblicus 1.310.a.62
Pullarum caro 1.325.a.65
Oleum rosatum 1.368.b.64
intemperies inequalis. Vide Complexio diuersa
interpolata febris paroxysmi quomodo fiant 2.18.b.18
interpolata febres quare aliquando peruersum habeant ordinem paroxysmorum 2.18.b.43
interpolatarum febrium paroxysmi incipiunt, ut plurimum cum horripilatione, aut frigore, aut rigore, & resoluuntur per sudorem, causas uide. 2.18.b.55
inuiscatiua medicina 2.342.b.45
intestinum cum est extra vulnus, generatur uentositat in eo 2.144.a.50
intestinum nisi intromittatur in vulneribus paruis umbilici inflatur, & ingrossatur 2.144.a.48
intestinum cum extra vulnus inflatum est, quomodo sit tractandum. 2.144.a.55
intestinum ieiunum non sanatur omnino a vulnere 2.145.a.40
intestinum ieiunum quare non sanetur a vulnere 2.145.a.42
intestinum ieiunum est magis propinquum hepati quam alia. 2.145.a.47
intestinum primum 1.690.b.12
intestinum duodenum 1.691.b.41
intestinum rectum lacerti inuantes ad expel-

I N D E X

- expellendum sunt officio 1.809.a.13
Intestinum duodenum 1.807.a.26
intestinum ieiunum 1.807.a.26
intestinum longum 1.807.a.27
intestinum colon 1.807.a.30
intestinum monoculum 1.807.a.30
intestinum subtile, & inuolutum. 1.807.a.28
intestinum rectum 1.807.a.31
intestinum duodenum continuatur fundo stomachi 1.807.a.53
intestinum rectum cur amplum. 1.807.b.9
intestinum cur duas tunicas habeat. 1.807.b.29
intestinum preparatum est corruptioni, & putrefactioni 1.807.b.31
intestinum rectum cur villos habeat. 1.807.b.21
intestinum duodenum cur sit dictum. 2.807.b.47
intestinum ieiunum quale. 1.807.b.51
intestinum ieiunum cur sic dictum. 1.807.b.55
intestinum ieiunum cur secundum plurimum vacuum 1.807.b.56
intestinum ieiunum est propinquius hepatis, quam alia intestina. 1.807.b.63
intestinum ieiunum minoratur in aegritudine valde 1.807.b.66
intestinum monoculum cur sic dictum. 1.808.a.29
intestinum monoculum magis quā aliud descendit in rupturam inguinis. 1.808.b.47
intestinum ieiunum medicinam praeferat 1.810.b.27
intestinum colon communicat renibus. 1.817.a.28
intestinum rectum aliquando spasmarum. 1.812.a.28
intestinum adib est vltimum in iuuenem in colica 1.845.a.14
intestini inflationis extra vulnus causa est eor frigidum 2.144.a.67
intestini monoculi inuamenta. 1.808.a.37
intestini monoculi ad alia intestina proportio 1.808.a.54
intestini monoculi vsus aliquorum opinio improbat 1.808.b.23
intestini monoculi anatomia. 1.808.a.28
intestini longi anatomia, & vsus. 1.808.a.11
intestini colon anatomia 1.808.b.51
intestini colon inuamentum. 1.808.b.63
intestini recti anatomia 1.809.a.10
intestini recti vsus 1.808.b.63
- I N T E S T I N I R E C T I D O -**
lori confert
Rosa 1.381.b.3
- intestini ieiuni vlcus cur non sanetur.* 1.810.b.17
intestini recti vlcus quibus signis differat ab ulcere aliorum intestinum. 1.815.a.56
- I N T E S T I N O R E C T O**
conferunt
Bellirici 1.282.a.48
intestini inflationem, quae resoluunt. 2.144.b.1
in intestino ieiuno uena meseraica plurimae sunt 1.807.b.60
in intestino monoculo completur digestio eius, quod fuit inobediens in stomacho 1.808.b.12
in intestino colon colica secundum plurimum accidit 1.808.b.65
ex intestino colon colica nominatur. 1.808.b.67
intestina non multa egent retentione. 1.32.a.12
intestina attractione, & expulsiōe egēt 1.32.a.13
intestina crassa vlcera quid significant 1.131.b.13
intestina tenuia ulcerata quid significant 1.131.b.14
intestina cum exeunt ex vulnere oportet scire quomodo applicentur, & intromittantur 2.144.b.21
intestina cum exeunt ex vulnere aliorum redditus eorum est difficilis. 2.144.a.30
intestina cum egrediuntur, tunc confert vinum nigrum forte 2.145.a.57
intestina non putrefiunt, licet tempore longo extra vulnus permanferint. 2.145.b.4
intestina bile adiunantur ut expurgentur 1.216.b.23
intestina cholera abluunt. 1.695.b.42
intestina in homine cur plura numero, & plurimarum reuolutionum. 1.806.b.62
intestina sunt sex 1.807.a.25
intestina omnia ligari cum dorso. 1.807.a.32
intestina superiora cur subtilis substantiae 1.807.a.35
intestina inferiora cur grossa, spissa, & pingua 1.807.a.44
intestina quae moueantur a lacertis. 1.809.a.15
intestina indigent sensu plurimo. 1.809.a.21
intestina quae materia abradat. 1.810.a.46
intestina superiora clysteris vsu non aequiuiantur ac inferiora. 1.844.a.33
intestina cur creauerit Deus excelsus. 1.880.a.21
- I N T E S T I N A N Y N D I F -**
cania composita
Pilule stomachicae 2.309.a.58
- intestinarum debilitati nocent acetose, quia faciunt excoarationem.* 2.103.a.8
intestinarum minorum vultus interficit ut plurimum 2.139.a.58
intestinarum excoarationem qui a medicina timuerit, quomodo illi succurrendum 1.211.a.23
intestinarum, & stomachi mundificatio nem ab humoribus viscosis malis fieri cum picra 1.227.b.16
intestinarum lubricitatis causa. 1.724.b.3
intestinarum vlcus quibus signis distinguatur ab vlcere stomachi. 1.735.a.32
in intestinarum lubricitate, quod signum bonum 1.738.a.21
intestinarum solutio quibus signis ab hepatica differat 1.778.a.25
ab intestinarum vlcibus perforatis non esse hydropisim 1.782.a.30
intestinarum melancholica excoaratio mortifera unde 1.792.a.23
intestinarum anatomia 1.806.b.55
intestinarum inferiorum vsus. 1.808.a.23
intestinarum ulcera ex medicina solutua 1.809.b.57
intestinarum abrasio ex medicina solutua 1.809.b.57
- I N T E S T I N O R V M**
rasurę ex phlegmate falso confert
Suffus proprium 2.331.a.18
- I N T E S T I N O R V M**
rasurę conferunt
Acorus 1.267.a.47
Acetosa viscositas 1.270.b.5
Bdellium 1.285.a.26
Calamentum montanum. 1.299.a.49
Malua muluchia semen. 1.306.a.59
Lutum sigillatum 1.341.b.3
Lac 1.348.a.10
Mastix 1.354.b.21
Myrrha 1.358.a.38
intestinarum excoaratio quid. 1.810.a.56
intestinarum vlcera causa. 1.810.b.27
intestinarum excoaratio quacunque melancholica incipiens, mortalis. 1.810.b.34
intestinarum cancri putrefacti signum. 1.810.b.36
intestinarum excoaratio melancholica sine febrium mortalis valde. 1.810.b.38
intestinarum vlcus a fluxu cholericum in duabus hebdomadibus generatur. 1.810.b.53
Intestini

INDEX

Intestinorum vlcus a fluxu ventris melancholico generatur in quadraginta diebus 1.810.b.56
Intestinorum vlcus a ventris fluxu diarrhoea generatur in mense 1.810.b.55
ab Intestinorum ulcere quis hydropis 1.810.b.61
Intestinorum vlcus quando eorum substantiam educit, quae mala inferat 1.810.b.62
ex Intestinorum ulcere putrefactio 1.810.b.64
Intestinorum excoriatio saniosa est salua 1.811.a.17
Intestinorum excoriationis species 1.811.a.14
Intestinorum saniosa excoriationis cause 1.811.a.18
Intestinorum excoriatio multoties fit per crism 1.811.a.20
Intestinorum excoriationis virulenta causa 1.811.a.35
Intestinorum excoriationis sanguinea causa 1.811.a.38
Intestinorum excoriationis corticalis causa 1.811.b.9
Intestinorum grosorum excoriationis corticalis signa 1.811.a.10
Intestinorum subtilium excoriationis corticalis signa 1.811.b.17
Intestinorum excoriatio, & ulceratio quae doque perducunt ad hydropisum 1.811.b.34
Intestinorum excoriatio sanguinea vnde 1.811.b.53
Intestinorum excoriatio quando timenda 1.813.b.27
Intestinorum lubricitatem qui habent, illis vomitus est malus 1.772.b.61
Intestinorum lubricitate mortis festina signa 1.813.b.53
Intestinorum excoriationis signa 1.814.a.13
ad Intestinorum vlcera significanda alcu rathi, & excoriatio sunt duae significationes ultima 1.814.a.29
Intestinorum corrosiois signum 1.814.a.31
Intestinorum cancer quando timeatur 1.814.a.33
Intestinorum vlcus in quo sit loco, signa 1.814.a.34
Intestinorum gracillium dolor est vehemens 1.814.a.38
Intestinorum vlcus sordidum, & corrosuum quibus signis differant 1.814.a.63
Intestinorum vlcus quando plurima sordida 1.814.a.63
Intestinorum excoriationis propter apertionem venarum signa 1.814.b.12
Intestinorum excoriationis ab haemorrhoidibus signa 1.814.b.19
Intestinorum excoriationis cancerosis a rebus in superioribus intestinis signa 1.814.b.20
Intestinorum excoriationis ab humoribus falsis, & baurachis signa 1.814.b.23
Intestinorum excoriationis ab humoribus grossis, viscosis signa 1.814.b.24
Intestinorum excoriationis a cholera signa 1.814.b.30
Intestinorum excoriationis a melancholia signa 1.814.b.34
Intestinorum excoriationis augmenti, & status signa 1.814.b.41
Intestinorum malitiae complexionis plurimum est communicans malitia complexionis stomachi, & signa eius sunt signa illius 1.821.a.50
Intestinorum excoriationis cura 1.822.b.64
Intestinorum vlcum curatio 1.822.b.66
Intestinorum vlcum curatio 1.823.a.28
Intestinorum vlcibus renbarbaro inest proprietas mirabilis 1.823.a.64
Intestinorum vlcibus rose semen est mirabile valde 1.823.b.3
Intestinorum excoriationi omni lutum sigillatum est inuatiuum valde 1.823.b.7
Intestinorum excoriationis ob medicinam curatio 1.823.b.29 & 825.b.46
Intestinorum vlcera sordida cum quibus mundificanda 1.824.a.24
Intestinorum vlcus corrosiuum qui habent, clysteria pingua glutinaria sedant, dolorem eorum non sanant 1.824.a.31
Intestinorum corrosioni valentia quandoque ledunt, & dolorem faciunt, sed non respiciatur ad illud 1.824.a.41
Intestinorum corrosiois cum febre curatio 1.824.a.27
Intestinorum vlcere, & abrasione clysteria, quae 1.824.b.14
ad Intestinorum excoriationem collyria 1.824.b.43
ad Intestinorum excoriationem trochisci 1.824.b.59
Intestinorum excoriationis cholericam curatio 1.825.a.20
Intestinorum excoriationis phlegmaticae curatio 1.825.a.36
Intestinorum vlcis maligni curatio 1.825.b.20

INTESTINORVM ulceribus conferunt

Apsa 1.270.a.18
Adeps caprina 1.275.b.55
Altheae radices decoctio 1.276.b.46
Balaustia 1.284.a.52
Barba hircina 1.284.b.49
Coagulum & proprie pulli equini 1.

285.b.59

Cassia assata 1.285.a.20
Leporis caro assata 1.296.b.14
Propolis cum sorbitionibus de milio, & de rizi 1.359.b.24
Myrrha 1.358.a.38
Muria 1.360.a.60
Nenupharis radix 1.364.b.57
Opium 1.366.b.18
Oui albumen cum meliloto 1.367.a.39
Ostracum cum cinere gallarum uiridum, & pipere 1.371.b.29
Pentaphyllonis radix 1.375.b.10
Eruca aqua 1.318.a.55
Rosa decoctio, & syrupus 1.386.b.3
Cupressi folia 1.297.b.46
Malua mulubia semen 1.306.a.59
Eupatorium cum uino 1.314.b.53
Fistula pastoris 1.316.a.17 & 317.a.50
Fenugeci decoctio cum aceto 1.316.b.37
Glans 1.323.b.27
Lutum armenum 1.341.b.55
Plantaginis semen 1.345.a.48
Lac nouiter multum clysterizatum 1.347.b.58
Plumbum adustum 1.356.a.30
Rubus, & flos eius 1.382.a.66
Lini seminis decoctio cum oleo rosato 1.381.b.41
Stercus canis comedentis ossa 1.390.b.7
Virga pastoris 1.410.a.42

INTESTINORVM ulceribus conferentia composita

Theriaca magna 2.266.a.43
Mithridatum 2.268.b.23
Confectio Hermetis 2.274.a.30
Confectio Kalith regis 2.279.a.67
Trochisci proprii 2.305.b.24
Trochisci 2.306.b.28
Trochisci de seminibus 2.306.a.63
Trochisci dicti piper 2.327.b.3
Confectio Aristomacis 2.327.b.20
Clystere 2.330.a.64
Medicamen dictum sanguisuga 2.320.b.46
Trochisci alsenginati 2.330.a.9

INTESTINORVM ulceribus, & rasuris conferentia composita

Theriaca 2.317.b.26
Mythridatum 2.317.b.27
Theriaca Esdre 2.317.b.27
Confectio Hermetis 2.317.b.28
Trochisci Anic Athana-

INDEX

uncturarum dolorem, & podagram in habentibus quando apparent varices, est eorum sanatio per eas. 1.970. a.38
uncturarum dolores qui non redeant re lociter 1.970.b.25
uncturarum dolorum signa. 1.972.a.61
uncturarum dolorum curatio. 1.973.a.50
uncturarum dolori uomitus est magis u- uatius, quam uentris solutio. 1.973. b.7
uncturarum in doloribus, quum materia fuerit composita, in principio non fiat phlebotomia 1.973.b.26
uncturarum dolori epibemata calida, & narcotica omnia sunt nocua. 1. 973.b.47
uncturarum doloribus aqua calida noci- na est 1.973.b.52
uncturarum in dolore quando materia non repellenda, & quando repellenda 1.974.a.23
uncturarum in dolore stupefacientium. 1.974.a.66
uncturarum in dolore habens dimittat ni- num omnino, & si uero sanetur ex eo sanatione integra 1.974.b.10
uncturarum dolorem habentibus quali- ter, & cum quibus uenter soluendus. 1.975.b.27
uncturarum in doloribus hermodacty- lorum utilitas 1.975.b.37
uncturarum in doloribus ad plutionem faciendam potione 1.976.a.2
uncturarum ad dolores emplastrum. 1. 976.b.58
ad uncturarum dolores unctiones. 1.977 a.62
ad uncturarum dolores embrocha. 1. 977.b.28
uncturarum doloribus nocet balneatio bumida 1.977.b.59
uncturarum doloribus inuat balneatio nes sicca 1.977.b.63
uncturarum doloris sedatiua. 1.978. a.3
uncturarum dolores sedantia narcotica. 1.978.a.26
uncturarum in dolore cauterium quali- ter, & cum quibus faciendum. 1.978 a.66
uncturarum doloris calidi curatio. 1.978. b.20
uncturarum ad dolorem calidum epithe- mata 1.978.b.41
uncturarum in dolore calido solutiua. 1. 979.a.11
uncturarum doloris calidi uictus. 1.979 a.48
uncturarum ad lapideitatem. 1.977.b. 36
uncturarum exiccatarum, & conuersa- rum in lapideitatem curatio. 1.979. a.66
uncturarum botbor 1.982.a.31

uncturarum botbor curatio. 1.982.a. 34
uncturarum a doloribus preseruat. 1. 979.b.51

I V N C T V R A R V M doloribus conferunt

Elcomeli 1.263.a.27
Aque sulphurea 1.272.b.41
Hartanita 1.273.a.52
Aloe 1.274.a.15
Alibea, proprie cum adipe aseris. 1. 276.b.34
Bulbus 1.281.a.17
Coloquintida folia 1.290.b.20
Caulis decoctio 1.294.a.31
Leporis ius 1.296.a.35
Vulpis ius 1.296.a.37
Caro damule 1.296.a.38
Caro dorsi asini siluestris cum oleo co- sino 1.296.a.40
Cucumer asininus 1.304.a.46
Pentaphyllon 1.375.a.64
Ruta cum melle 1.381.b.52
Raphanus 1.383.a.5
Quilla 1.385.b.16
Sigidios 1.386.b.62
Stercus cameli 1.388.a.14
Stercus columbarum 1.390.a.13
Scammonea cum aceto, & fauich. 1. 394.a.33
Serapinum 1.394.b.24
Senapis 1.401.b.32
Vulpis decoctio, & oleum. 1.410.b. 38

I V N C T V R A R V M doloribus composita

Sotira confec. 1.270.a.10
Confessio philosophorum. 1.270. b.8
Confessio Hermetis 1.274.a.28
Confessio Kabith regis. 1.279.a.63
Confessio de hiacyntho. 1.281.a.65
Hiera picra 1.283.b.53
Hieralogodion 1.284.a.9
Hiera Hip. 1.285.b.56
Electuarium indum 1.291.a.28
Electuarium indum aliud. 1.292.a. 62
Sal 1.294.b.46
Electuarium regum 1.295.a.47
Pilule fetide magne. 1.308.a.9
Pilule fetide alebendi 1.308.a.39
Pilule de casia minores. 1.308.b.10
Pilule proficui 1.308.b.37
Sal solutiuus 1.309.a.45
Pilule filij alharith 1.309.b.24
Oleum regis David 1.311.b.48
Oleum de costo 1.312.a.39
Emplastrum proprium 1.332.b.30
Medicamen 1.332.b.42
Pilule ex alseira 1.332.b.56
Theodoricon cum nucis muscata. 1.285.a.42

2.285.a.42
Oleum alfelud 2.313.a.11
Oleum alchechengi 2.313.a.44
Emplastrum Andromachi. 2.314. b.45
Emplastrum 2.315.a.11
Sotira 2.318.a.20
Scelitbe 2.318.a.20
Confessio philosophorum. 2.318.a. 21
Confessio Hermetis 2.318.a.21
Anacardinum 2.318.a.12
Confessio hiera Archigenis. 2.318. a.22
Theodoricon 2.318.a.23
Electuarium de masacumia. 2.318. a.23
Emplastrum 2.318.a.24
Electuarium indum 2.318.a.24
Electuarium Casaris 2.318.a.25
Oleum de Storace 2.318.a.25
Electuarium phlegmaticum. 2.318. a.28
Medicina Kebeth regis. 2.318.a. 28
Hiera picra 2.318.a.29
Oleum alfelud 2.318.a.29
Ranissed 2.318.a.29
Oleum alcheisend 2.318.a.30
Oleum alchelhelengi 2.318.a.31
Kelehelengi 2.318.a.32
Hiera catagini 2.318.a.33
Pilule de capsia 2.318.a.33
Sal

I V N C T V R A R V M mollificationi conferunt

Atacia 1.261.a.14
Myrti fructus decocti cum uino. 1. 261.a.14
Cinis ramorum 1.409. b.25

I V N C T V R A R V M apostematibus conferunt

Aqua sulphurea 1.272.a.57
Plarani folia 1.308.b.29
Ostracum 1.371.a.53
Stercus cameli 1.388.a.14
Stercus caprarum proprie cum aceto, & farina bordai 1.390.a.15

I V N C T V R A R V M ulceribus conferunt

Plumbum 1.262.b.66
Plumbum vstum 1.262.b.66

I V N C T V R A R V M tremori conferentia

composita 2.286.b. 3
Hiera catagini antiocheni. 2.286.b. 3
Hiera catagini 2.318.a.32
I V N C

I N D E X

Inlucturium uentositatibus conferentia composita

Alchelchelengi magnum. 2. 280. b.

Oleum

2. 312. b. 55

Kelchelengi

2. 318. a. 31

in luncturis quandoque fit, sicut gypsum

1. 970. a. 7

in luncturis cur dolores multiplicentur

1. 970. a. 1

in luncturis multoties oritur caro. 1. 970. a. 9

Inlucturis conferentia composita

Oleum de florace

2. 311. a. 29

Oleum de basce

2. 311. b. 8

Iuniperi granis ad uenena non est par. 2. 200. b. 10

Iuniperi semen est calidum in primo, sic

2. 336. a. 66

cum in secundo

2. 336. a. 66

Inlucturium nigrum frigidum est, & sic-

cum in fine tertii, & album in princi-

pio ipsius

1. 334. a. 2

Inlucturium qui sumpsit, ei confert

Acetum

1. 277. a. 33

Balsami oleum cum lacte. 1. 279. b. 53

Coagulum

1. 285. b. 61

Lac

1. 348. a. 27

Mori arboris cortex

1. 361. b. 64

Ius album nutrien est bonum, & cum

cepis uentositates pellit, sine ijs facit

1. 178. b. 8

Iuris galli preparatio

1. 325. a. 44

Iuris galli preparatio

1. 846. b. 12

Inuamenti nomine quid intelligendum.

1. 31. a. 32

Iuuenes temperatores sunt pueris. 1. 18. b. 48

Iuuenes alimenta duriora cur concoquat,

pueri autem non

1. 73. b. 4

Iuuenes moriuntur in doloribus, plusquam

decrepiti, propter uehementiam sen-

sum eorum

1. 657. a. 14

de Iuuenum & puerorum calore Galeni

sententia

1. 17. b. 54

Iuuenum temperies puerorum collatio-

ne sicca est, decrepiti vero compara-

tione humida

1. 18. b. 50

Iuuenum caliditas an sit maior calidita-

te puerorum, antiquorum disceptatio.

1. 17. b. 18

Iuuenum & puerorum corpora sunt cali-

da

1. 18. b. 29

Iuuenum uina quales

1. 169. a. 13

Iuuenum anbelitus qualis. 1. 629. b. 59

Iuuenibus plurimum accidunt caufoni-

des

2. 42. a. 51

Iuuenibus uinum temperate dandum. 1. 180. b. 15

2. 206. a. 4

Ixymellis qualitates

2. 346. b. 65

SKS

Adren facultates. Tomo 2.

pag. 347. a. ner. 13

Kamati melonis longi. 2. 293. b. 41

Kamati ad rasuram, &c. 2. 294. a. 59

Karabe qualitates 2. 347. a. 27

Kermet quid 1. 373. a. 26

LS

Abia duo cur creata sint. Tomo 1.

pag. 607. b. ner. 22

Labia ex quibus consistit. 1. 607. b. 25

Labiorum musculi 1. 50. b. 18

Labiorum fissurae causa 2. 253. b. 36

Labiorum fissurae cura 2. 254. a. 7

Labiorum fissuris quae medicinae conse-

rant 1. 607. a. 56

Labiorum fissurae curatio. 1. 607. b. 63

Labiorum apostematis curatio. 1. 608. a. 41

Labiorum haemorrhoidum curatio. 1. 608. a. 65

Labiorum tremoris causa 1. 608. b. 15

Labij fissuris confert

Adeps asferis 1. 275. b. 40

Auris sordities 1. 329. a. 50

Labor & motus maxime omnium calo-

rem innatum accendunt. 1. 147. b. 21

Lacca facit carnem 1. 872. b. 63

Lac quamuis sit bona substantia, veloci-

ter tamen recipit corruptionem. 1. 17. b. 61

Lac asinae confert hefticis, quia non hu-

meditatione infigridat, & est melior

lacte vaccino 2. 64. b. 37

Lac asinae confert hefticis non habenti-

bus materiam, neque humorem pra-

paratum ad putredinem. 2. 6. b. 37

Lac quale, & quomodo conueniat hefti-

cis 2. 65. a. 30

Lac mulieris melius est hefticis, postea

lac asinae, postea lac caprarum ex pa-

seus frigidis & hum. 2. 65. a. 32

Lac camelarum, & equarum generat ua-

riolas 2. 72. b. 21

Lac est de conuenientioribus quibus cu-

ratur leprosus 2. 136. a. 50

Lac acetosum valde conglutinat vulne-

ra magna 2. 146. b. 60

Lac argent vbera caprarum & ouium. 1. 165. b. 55

Lac argent vermes terrae. 1. 165. b. 60

Lac laudabile & temperatum est in-

quo aequitas & caseitas sunt aqua-

les 1. 165. b. 8

Lac temperatum, quod 1. 165. b. 8

Lac odorem malum habens quomodo

corrigendum 1. 166. b. 21

Lac cum rebus acetosis edendum non es-

se 1. 178. a. 51

Lac acidum comedi non debet cum ra-

phanis 1. 178. a. 55

Lac acidum edi non debet cum carnibus

volatilium 1. 178. a. 56

Lac frangit nocumentum veneni, si bibe-

tur post vomitum 2. 199. b. 46

Lac acidum laureolum, & ptyusam cor-

rigit 1. 210. b. 34

Lac quare congeletur in Stomacho. 2. 211. a. 17

Lac congelatum in Stomacho resoluit sta-

tim calamentum siccum, & est mira-

bile 2. 211. a. 37

Lac corruptum conuertitur in via aceto-

sitatis ad putrefactionem aliam. 2. 210. b. 6

Lac corruptum bibitum generat vertigi-

nem, syncopim, & puncturam in ore

Stomachi 2. 210. b. 7

Lac corruptum bibitum quandoque gene-

rat cholericam passionem mortiferam

2. 210. b. 6

Lac coagulatum dissoluitur coagulo. 1. 287. b. 38

Lac quod melius 1. 346. a. 39

Lac qui bibit, quae obseruare debeat. 1. 346. b. 18

Lac non caseatur, quum dimittuntur in

ipsam mentem frustra 1. 360. b. 12

Lac cito putrescit, & cur 2. 354. a. 75

Lac generant medicinae temperatae calidi-

tatis 2. 397. a. 34

Lac caninum uehementer confert ad fa-

cilem pueris ortum dentium efficien-

dum 1. 602. b. 40

Lac diminuentia a proprietate. 1. 688. a. 5

Lac caprinum cum phthibicis dandum,

quidei commiscendum. 1. 669. a. 17

Lac phthibicis valde confert. 1. 668. b. 22

Lac phthibicis magis conueniens quod 1. 668. b. 22

Lac acidum quando phthibicis, dandum. 1. 669. a. 31

Lac phthibicis commodum a quibus mul-

getur, animalibus, qui uictus insituen-

dis 1. 668. b. 30

Lac asinae cum est phthibicis dandum,

qualis asina eligenda. 1. 668. b. 44

Lac phthibicis dandum quomodo mul-

gendum, & quae quantitas exhiben-

da 1. 668. b. 38

Lac multiplicatur multiplicatione san-

guinis 1. 680. b. 3

Lac quomodo in mamilla generetur. 1. 686. a. 37

Lac non generatur nisi ex sanguine bono. 1. 686. b. 23

I Lac

INDEX

Lac in pluribus corporibus exuberare
facit omne, quod exuberare facit sperma 1.686.b.50
Lac generantia quæ 1.686.b.52
Lac minorat semen canabæ. 1.686.b.56
Lac generantes medicina temperata, quæ 1.687.a.32
Lac superfluens, quæ mala inferat. 1.687.b.32
Lac aliquando egredi ex mamilla absque prægnatione, & quæ huius rei causa 1.687.b.34
Lac aliquando generari in hominibus. 1.687.b.40
Lac minores medicinas etiam spermam minores 1.687.b.50
Lac minores medicinas frigidas quæ. 1.687.b.51
Lac minores medicinas calidas quæ. 1.687.b.57
Lac caseari in mamilla quæ prohibeat 1.688.a.25
Lac velocius accedit a caliditate, quam a frigore 1.69.a.60
Lac in stomachi hectica, vel sicca intemperie quale esse debeat. 1.705.a.51
Lac est nocivum stomacho. 1.710.b.26
Lac asinum valde confert hepatis complexionem calidam, & sicca mala. 1.758.b.28
Lacertorum myrachialium calidi apostematis crisis qualis 1.779.a.2
Lac camelarum in ascite quomodo bibendum 1.787.a.13
Lac camelarum qualiter in ascite dandum 1.786.b.30
Lac caprarum qualiter in ascite dandum 1.786.b.30
Lac in ascite convenire 1.786.b.37
Lac hydropisi est medicamen inuatiuum propter illud, quod in ipso est de absterfione 1.786.b.39
Lac hydropisi est conueniens propter illud, quod in ipso est de proprietate sua 1.786.b.42
Lac quandoque est medicina lubricativa 1.786.b.43
Lac camelarum in ascite quomodo admittitur 1.786.b.56
Lac omne, præter lac camelarum, est malum pleni 1.803.a.22
Lac camelinum inuatiuum valde in splenis duritie 1.803.a.54
Lac caprinum est magis stypticum. 1.818.a.1
Lac quod conuenientius ventris fluxui. 1.818.a.1
Lac recenter multum decoctum retinet fluxum 1.831.b.2
Lac velociter corrumpitur. 1.813.a.7

Lac caseant
Oleum cartami 1.300.b.51
Galion 1.329.b.2

Lac coagulatum in stomacho resoluit
Coagulum bibitum cum vino. 1.285.b.51
Aqua cineris ligni ficus 1.218.b.27

Lac augent
Anisum 1.259.b.26
Agnus castus 1.266.b.31
Anethum, & semen eius. 1.275.b.3
Ocymni stimalis aqua 1.283.b.33
Cassia coctus in aqua 1.288.b.64
Malua folia, & flos 1.306.a.52
Eruca 1.311.a.8
Vitis albæ succus cum frumento decocto 1.319.b.18
Feniculum humidum 1.321.a.62
Lactuca 1.350.b.44
Hordci aqua cum semine feniculi. 1.372.a.2
Raphanus 1.383.a.19
Anemone folia, & styptites, aut ipsa decocta cum sorbitione hordci. 1.398.b.15
lactis substantia experimento quandoque cognoscitur 1.165.a.65
lactis mali preparatio pro nutriendo infante 1.165.b.10
lactis augendi præsidia varia. 1.165.b.49. & deinceps
lactis corrupti nocumenta. 2.210.b.6
lactis corrupti bibiti curatio. 2.210.b.10
lactis congelati in stomacho nocumentum 2.211.a.30
lactis congelati in stomacho curatio. 2.217.a.8
lactis congelationem in stomacho extrahunt salia omnia 2.211.a.34
lactis sero caliditas quedam inest. 1.288.b.24
lactis paucitatis cause 1.686.b.4
lactis cholericæ signa 1.686.b.26
lactis phlegmaticæ signa 1.686.b.28
lactis melancholicæ signa 1.686.b.30
lactis generationem prohibent exsiccatia sperma 1.686.b.53
lactis paucitatis curatio 1.686.b.50
lactis paucitatis ex cibi penuria, & corruptione curatio 1.686.b.57
lactis paucitatis ex sanguinis penuria curatio 1.686.b.64
lactis paucitatis ex intemperie curatio. 1.686.b.67
lactis filosi curatio 1.687.a.23
lactis mammillarum copia quomodo prohibeatur 1.687.b.44
lactis caseationis in mamilla cause. 1.688.a.20
lactis in mamilla oppilationem aperientia 1.688.a.62
lactis in mamilla congelationis curatio 1.688.b.12
lactis camelarum arabicarum in frigida

hepatis intemperie inuamenti materia. 757.b.45
lactis camelarum quæ quantitas in ascite danda 1.786.a.63
lactis camelarum in ascite sumendi tempus opportunum 1.787.a.11
lactis aqua in ascite descriptio. 1.788.b.51
lactis in renu vlcibus facultas. 1.873.a.44
lacti ouino non est compar ægritudinibus renum propter deouilitatem. 1.886.a.56
lacte asine nihil melius hectici, quia etiam dicat hecticam 2.65.a.35
lacte si assidue vteretur laborans ascite, loco aquæ, & cibi, sanaretur per ipsum 1.786.b.51
lacticiui lac est calidum, & siccum in quarto 1.343.a.18

Lacrimaliu apostematibus conferunt 1.281.a.2

Lacrimis conueniunt
Corallus 1.288.a.1
Cancer marinus 1.298.a.25
Picis fumus 1.374.a.27
Lactuca est frigida in secundo. 1.350.b.18
Lactuca asini calida est, & sicca in primo secundi 1.331.a.17
Lactuca asini frigida est, & sicca in primo usque ad secundum 1.399.b.23
Lactucam & cucurbitam calcifere ratione qua nutriunt. 1.112.b.65. & 113.a.64
Lactuca somnum facient. 1.181.b.3
Lactucarum frigiditatem emolliat Galienus semini gratia 1.181.b.2
Lactucacatum confortans stomachum. 2.331.a.32
Lacerti vesicæ mollificationis signa. 1.890.a.28
Lacerti vesicæ spasin signum. 1.890.a.32
Lacerti salis ad coitum preparatio. 1.906.b.5

Lacertorum ægritudinibus confert
Agaricum 1.278.a.32
Cucurbitæ aqua cocta cum melle, & nitro 1.303.b.48
Cassia fistula 1.305.b.26
Embulicus conditus 1.310.a.68
Ericius terrenus 1.312.b.26
Eurfurus foris iitio 1.318.a.48
Fumus terre 1.321.b.28
Stercus

I N D E X

- [*Stercus porci siccum cum aceto.* 1. 390.a.8
Lacertorum dolori confert. 1. 384.a.23
Oleum musti 1.409.b.26
Lacertorum apostematibus confert
Pix 1.374.a.24
Lacertorum spasmo conferunt
Faba 1.315.a.53
Galbanum 1.328.a.5
Lacertorum contritioni conferunt
Aristolochia 1.268.b.64
Affa 1.269.b.64
Alibez 1.276.b.36
Asthodelum 1.277.a.19
Bulbus cum aceto 1.281.a.14
Verbascus 1.283.a.7
Bdellium 1.283.a.2
Chamaedrys 1.292.a.47
Capparis radices cortices. 1.293.b.45
Calamenti decoctionis potus. 1.299.a.52
Cordumeni 1.300.a.15
Calamus aromaticus 1.300.a.47
Centaurea 1.300.b.18
Cedrus 1.301.a.30
Costus 1.301.b.10
Cauda equi 1.307.a.35
Enula 1.312.b.56
Vitis alba radix 1.319.b.10
Iveo cum aceto, aut vino. 1.334.b.1
Iuniperus 1.336.b.3
Lingua avis cortices cum aceto. 1.344.b.21
Arum 1.345.b.54
Opopanaxum 1.367.a.41
Renbarbarum cum vino, & eius oleu 1.124.a.21
Lacertorum disruptioni confert
Confectio Aristomacis. 2.327.b.18
Lacertorum doloribus conferentia composita
Alchelchelengi magnum. 2.280.b.11
Confectio 2.281.b.58
Lacertorum oppilationibus conferentia composita
Oleum de costo 2.312.a.30
Caputpurgium 2.318.b.54
Lacertorum corruptionibus conferentia composita
Confectio 2.281.b.58
Lacertis conferentia composita
Oleum de costo 2.312.a.30
Lacertis calefacientia composita
Oleum de storace 2.311.a.30
Oleum de costo 2.312.a.29
Lacerta morsus, & cura 2.230.a.6
Lacertorum capita, & posteriora nervosa solent pati dolorem, & apostema ex vulnere 2.140.a.1
Lacertorum nocumenta 2.209.a.9
Lacertorum bibitorum cura. 2.209.a.15
Lacertorum species est salamandra. 2.209.a.10
Lacertorum mirach apostema quibus signis ab hepatis apostemate distinguitur 1.768.a.5
Laudanum calidum est in fine tertij. 1.302.b.31
Laudanum est calidum in fine primi, sic cum in secundo 1.343.b.17
Lesio in membris non fit nisi per aduentum subitum contrarii in complexionem 2.65.b.8
Lesiones naturalium actionum tripliciter fieri 2.383.a.29
Latium morborum signa. 2.388.a.55
Letificancia quas 2.339.a.59
Letitiam egrotis conferre. 1.197.b.4
Letitiam vinum multiplicat, & cur. 2.336.b.1
Letitiam facit hiacynthus ex proprietate 2.339.b.7
Letitia frequenti fortior fit virtus naturalis & rarefunt spiritus. 2.337.b.32
Letificantiis frigidis propinandis quid servandum 2.339.b.30
Latificancia sunt
Melissa 1.282.a.60
Enula 1.312.b.62
Letificancia composita
Confectio philosophorum. 2.270.a.68
Arius Darij confec. 2.272.a.1
Suffus Aristotelis 2.293.b.68
de Lapatho. Vide Acetosa
Lapis renum 1.864.a.25
Lapis renum unde quandoque generetur a.692.a.56
Lapis fit propter balneum post cibum. 2.57.b.9
Lapis renum quomodo differat a lapide vesicae. 1.874.a.59. & 881.a.15
Lapis renum cui plurimum aduenit, est pinguis 1.874.b.4
Lapis vesicae cui plurimum aduenit, est extenuatus 1.874.b.5
Lapis renum plurimum aduenit senibus quam lapis vesicae 1.874.b.6
Lapis vesicae plus accidit infantibus, quam renum lapis 1.874.b.7
Lapis vesicae plurimum fit inter infantiam, & pubertatis initium. 1.874.b.9
Lapis cur plurimum generetur infantibus 1.874.b.1
Lapis cur in senibus generetur. 1.874.b.22
Lapis in senibus non sanatur. 1.874.b.24
Lapis ex qua urina magis generetur. 1.874.b.25
Lapis cui puero magis generetur. 1.874.b.39
Lapis cur non aggregetur in illo, in quo est sedimen arenosum. 1.874.b.4
Lapis in vesica cur parum accidat puellis 1.874.b.62
Lapis in vesica cur mulieribus parum accidat 1.874.b.62
Lapis renum, & vesicae est ex eis, quae hereditantur 1.875.a.12
Lapis iudaicus est uehementis uirtutis ad lapidem renum, parum ad lapidem vesicae 1.876.b.9
Lapis spongiae est fortis ad lapidem. 1.877.a.67
Lapis, dixerunt quidam, quod extrahit lapidem 1.877.b.54
Lapis vesicae quomodo a meatu remouetur 1.881.a.64
Lapis parvus vesicae magis, urinam retinet, quam magnus 1.881.b.18
Lapis vesicae multiplicatur in regionibus septentrionalibus 1.881.b.18
Lapis vesicae in infantibus multiplicatur 1.881.b.20
Lapidis causa sunt renum apostemata. 1.867.a.29
Lapidis in generatione renes, & vesicae communicant 1.874.a.10
Lapidis generationis in renibus, & vesicae cause 1.874.a.11
Lapidis renum materia 1.874.a.12
Lapidis renum virtus agens. 1.874.a.15
Lapidis renum materia duas habet causas 1.874.a.16
Lapidis renum materia materiae. 1.874.a.20
Lapidis renum materiei retentor. 1.874.a.39
Lapidis vesicae causas esse easdem, quae sunt causa lapidis renum. 1.874.a.58
Lapidis renum signa 1.875.b.14
Lapidis renum durioris signum. 1.875.b.28
Lapidis, qui completur in vesica, signa. 1.875.b.31
Lapidis renum motus signa. 1.875.b.54
Lapidis renum curatio 1.875.b.67
Lapidis renum in extrahione per incisionem est magnus timor, & operatio eius, qui rationem non habet. 1.876.a.17

I 2 Lapis

INDEX

Lapis generationem in pueris qua pro
hibeant 1.876.a.38
Lapis generationem qua prohibeant.
1.876.a.43
Lapis vesicae medicinae quae sunt, opor-
tet, ut sint vehementius calidae, quam
illa, quae sunt lapidis renum. 1.876.a.
63
Lapis renum, cum uentositate curatio.
1.879.b.38
Lapis renum propter apostema calidum
curatio 1.879.b.43
Lapis renum propter apostema durum
curatio 1.879.b.51
Lapis vesicae signa 1.881.b.10
Lapis vesicae dolor non est sicut dolor
lapidis renum 1.880.a.28
Lapis vesicae curatio 1.881.b.52
Lapis vesicae per incisionem curatio. 1.
881.a.30
Lapis vesicae signa 1.890.a.6

Lapis generationem prohibentia composita

Confectio propria 2.331.b.7
Medicamentum ex scorpionibus. 2.331
b.45
de Lapide armeno 2.300.b.41
Lapis armenus est calidus in secundo,
ficus in tertio 1.271.a.50
Lapis armenij virtus. 1.271.a.48
Lapis armenij facultas. 1.271.a.52
Lapis armenij quantitas exhibenda.
1.271.a.65
Lapis armenij proprietates. 2.347.a.
57
Lapidi lazuli facultates. 2.347.a.
66
Lapidi confert dormire super dorsum. 1.
876.a.57

Lapidi omnes Medicinae, quae conferunt

Conferunt ad urinae difficultatem. 1.
890.b.34

Lapidi conferunt

Apium montanum 1.271.a.23
Amygdalarum amararum oleum, &
proprie cum ireos bibitum & cum
oleo rosaceo inunctum. 1.271.b.
66
Althea decoctio cum uino. 1.276.b.
57
Althea semen ibi.
Batecha 1.282.a.10
Adiantum 1.283.a.54
Bellium meebium 1.285.a.39
Chamaemilla 1.287.a.12
Struthium 1.291.b.10
Cymium, proprie siluestre. 1.293.
a.54
Caulis radices cinis 1.294.a.17

Cyperus 1.297.a.60
Cordum cum cortice radices lauri.
1.300.a.22
Intestina terra cum uino. 1.307.a.4.
Faniculum siluestre 1.321.b.1
Graminis decoctio 1.327.b.30
Lapis vesicae 1.340.a.26
Lauri cortex ex grana 1.351.b.48
Stercus muris cum thure, & aqua
mellis 1.361.a.60
Symbrium 1.364.b.17
Oleum amygdalinum 1.369.a.18
Eruca aqua 1.378.a.54
Rubi rufi radix 1.382.a.50
Squinanthum 1.386.a.50
Sanguis hirci exiccatus. 1.388.b.
54
Stercus muris cum thure. 1.390.
b.2
Serapinum 1.394.b.40
Scolopendria 1.395.a.3
Parthenium 1.407.a.40
Urina porci 1.408.a.66
Uitis lachryma 1.409.b.52

Lapidi conferentia composita

Theriaca 2.317.b.63
Mybridatum 2.317.b.63
Theriaca Filtra 2.317.b.73
Homorufia 2.317.b.64
Dialacca 2.317.b.64
Diasulfur 2.317.b.64
Pulvis in X.tracl. 2.317.b.64
Confectio propria 2.331.b.5
Medicamen aliud 2.331.b.8
Lapide generat aqua turbida. 1.116.
b.18

Lapide faciunt

Aqua turbata 1.272.b.45
Cassens 1.289.a.10
Camphora 1.291.b.46
Lapide significat urina spissa cum sedi-
mine areoso 1.155.a.39
Lapide vesicae frangens non est dubium
quin frangat etiam lapide renum,
sed non convertitur 2.331.b.2

Lapide frangentia composita

Confectio propria 2.331.b.6
Medicamen aliud 2.331.b.18
Lepus combustus 2.331.b.40
Medicamentum ex scorpionibus. 2.
331.b.58
Trochisci 2.331.b.6
Confectio propria 2.322.a.8
Lapide renum frangentia composita
Theriaca magna 2.266.b.33
Mybridatum 2.268.a.23
Homorufia 2.275.b.56
Dialacca magnum 2.278.a.17

Confectio imperialis 2.281.b.40
Oleum alkekengi 2.313.a.47

Lapide vesicae frangentia composita

Theriaca magna 2.266.a.1
Mybridatum 2.268.a.23
Confectio zehemirem magnam. 2.
273.a.12
Dialacca magna 2.278.a.17
Confectio imperialis 2.281.b.40
Oleum alkekengi 2.313.a.47
ad Lapide medicine composita. 1.878.
a.24

Lapide fractum extrahit

Ammi 1.273.a.20

Lapide extrahentia composita

Diasulfur 2.279.a.20
Lapide aliquando exire ex intestinis. 1.
831.a.52
in Lapide apostemata renum velociter
convertuntur 1.867.a.28
Lapide aliquibus accidere per circui-
tus 1.874.b.8
Lapide alleviari per alios dolores vesti-
ca 1.874.a.5
Lapide comminuentes medicinae qua-
les 1.876.a.8
Lapide medicinae a qualitate occulta
comminuere 1.876.a.65
Lapide medicinarum comminutionem
differentia 1.876.a.68
Lapide medicinae comminuentes. 1.877.
a.6
ad Lapide medicinae quae comminenda
1.876.b.14
ad Lapide piperis villitas. 1.877.a.
32
ad Lapide sanguinis hirci preparatio.
1.877.a.68
ad Lapide fortis est cinis eorum gal-
ling, postquam euacuata sunt a pulis
1.877.b.18
ad Lapide viri preparatio. 1.877.a.
58
Lapide aquas aliquas resolvere. 1.878.
b.64
Lapide patientium victus. 1.878.b.
67
Lapide lazuli periculosum esse. 2.
395.b.49
in Lapide renum colica accidentia acci-
dere 1.837.a.28
a Lapide renum colica quibus signis di-
stinguatur 1.837.a.32
in Lapide renum urina qualis. 1.875.
b.15
in Lapide renum, & vesicae auis alreagu-
lidos est vehemens. 1.876.b.12. &
877.b.23
in Lapide renum, & vesicae scorpionum
cinis est vehemens 1.876.b.13
in Lapide medicinae doloris sedativa. 1.
878.

INDEX

878.a.15. & 879.a.59
in lapide qualiter tragulidos anis sumen-
da 1.877.b.32
in lapide renum mythridatum est fortis
operationis 1.878.a.26
in lapide renum doloris sedatio, & alle-
uatio plurima est in lenificatione na-
ture 1.879.b.4
in lapide non est semita ad adminis-
trandum catharticum 1.879.b.5
in lapide renum clystere esse melius. 1.
879.b.8
a lapide in dolore qualiter agendum. 1.
879.b.15
a lapide dolor quibus modis conferat
iberica 1.879.b.12
in lapide vesicae urina qualis. 1.881.a.
27
in lapide vesicae incisio 1.882.a.20
in lapide vesicae apostema ex incisione
prohibentia 1.882.b.33
in lapide vesicae apostematis ex incisione
curatio 1.882.b.40
in lapide vesicae, ne urina incisos ladat,
quid agendum 1.882.b.62
in lapide vesicae sanguinis fluxum ex in-
cissione sistentia 1.883.a.12
in lapide vesicae sanguis ne in grumum
vertatur in incisione, quid agendum.
1.883.a.32
in lapide vesicae incisionis signa mortalia.
1.883.a.35
in lapide vesicae incisionis signa bona. 1.
883.a.42
ad lapides renum fortis 1.877.a.35
ad lapideitatem genuum 1.977.b.36
Laryngis anatome 1.52.a.49
Laryngis musculorum anatome. 1.52.
b.11
de laesere. Vide Affam
lassitudo vlcerosa 1.182.b.52
lassitudo extensiuu 1.183.a.8
lassitudo apostema 1.183.a.22
lassitudo arefactiuu 1.183.a.26
lassitudo spontanea morbos antecedit. 1.
183.a.38
lassitudo apostemosa fortior est & nobi-
lior vlcerosa 1.183.a.56
lassitudo absque precedente labore san-
guinis redundantis est signum. 1.187.
a.38
lassitudinis causa 1.124.a.64
lassitudinis species quatuor. 1.182.b.
47
lassitudinis vlcerosae cause. 1.182.b.
63
lassitudinis extensiuu cause. 1.183.a.
12
lassitudinis arefactiuu cause. 1.183.a.
30
lassitudinis differentie duae. 1.183.a.34
lassitudinis ab exercitio praesidia. 1.183.
b.46
lassitudinis curatio est a multis morbis
securari 1.183.b.47
lassitudinis vlcerosae curatio. 1.183.b.
49

lassitudinis extensiuu curatio. 1.184.a.
36
lassitudinis apostemose curatio. 1.184.
a.3
lassitudinis arefactiuu curatio. 1.184.a.
26
lassitudinis cum cruditate in venis cura-
tio 1.184.b.5
lassitudinis vlcerosae signa an ex humo-
ribus sit intra venas, an extra. 1.185.
a.33
lassitudinis vlcerosae ex humoribus ex-
tra venas curatio 1.185.a.46
lassitudinis vlcerosae ex humoribus in ve-
nis curatio 1.185.a.49
lassitudinis extensiuu causa & curatio.
1.186.a.19
lassitudinis apostemose curatio. 1.186.
a.25
lassitudini ob frigus quibus occurrendi.
2.393.b.20
lassitudinem omnem somnus remouet. 1.
109.b.40
lassitudinem habentibus confert ingredi
semicupium oleo plenum. 1.121.a.
49
lassitudinem fricatione auerti. 1.172.b.
50

L A S S I T U D I N I conferunt

Oleum de alcanna 1.269.a.50
Chamemilla 1.287.a.2
Galbanum 1.328.a.69
Oleum de ireos 1.334.b.1
Oleum lauri 1.351.b.26
Maiorana cum melle. 1.357.a.27
Opopanacum 1.366.b.48
Oleum chamemelinum. 1.368.b.54
Oleum de lilio, & oleum de anetho. 1.
368.b.55
Squinanthum 1.386.a.33
Storax 1.386.b.36
Stercus porcinum cum aqua, & vino
1.390.a.30
Sal cum oleo 1.392.b.10
Oleum musti 1.409.b.28
Lateris apostema sanat lienteria. 1.95.
a.15
Lateris apostema in pulmonis apostema
quum mutatur maioris est malitia di-
spositio 1.95.a.21
Lateris apostema apertum esse & expur-
gari per urinas quomodo cognoscas.
1.155.a.54
Lateris dextri grauitati conferentia. 2.
257.b.13

L A T E R I S D O L O R I conferunt

Agallochus 1.263.a.49
Acori decoctio 1.267.a.38
Aristolochia bibita cum aqua. 1.269.
a.8
Alcanna 1.269.a.54

Amygdala amara 1.271.b.52
Amygdalarum dulcium oleum. 1.
271.b.52
Althea 1.276.b.45
Asphodelus cum uino 1.277.a.27
Balsami lignum, & semen. 1.279.b.
31
Butyrum 1.284.b.10
Bdellium 1.285.a.20
Calamentum 1.299.b.4
Phu 1.318.b.48
Vitis alba 1.319.b.17
Ireos 1.334.b.13
Myrrha 1.358.a.26
Opopanaci folia 1.367.b.58
Hordei farina cum meliloto, & corti-
ce papaueris 1.371.b.61
Stechados decoctio 1.386.b.63
Serapinum 1.394.b.32
Rutae sylvestris gumma. 1.405.a.66

L A T E R I S D O L O R I C O N- ferentia composita

Theriaca magna 2.266.b.2
Mythridatum 2.268.b.23
Sotira conf. 2.269.b.64
Philonium romanum 2.278.b.11
Hiera Andromachi 2.286.a.15
Loboc de squilla 2.295.b.15
Syrupus acerosus squilliticus sol. 2.
297.a.51
Pilula de serapino. 2.310.b.6

L A T E R V M T E N S I O N I conferentia composita

Emplastrum Andromachi. 2.314.
b.46
Lauri aqua frigida quibus conueniant.
1.174.a.13
Laurina medicina 2.341.b.61
Laurus calidus est in tertio, siccus in se-
cundo 1.308.b.59
Laurus calidus est, & siccus in secundo
1.351.b.15
Laureolam, & ptyusam corrigi lac aci-
dum 1.210.b.34
Laureolam esse malignum medicamen-
tum 1.214.a.25
Laxatio spiritus minuit, & cordis debili-
tat complexionem 2.343.b.22
Laxatiua medicina mundificat & ledit
2.343.b.18
Laxatiua medicina cordi dupliciter con-
ferunt 2.343.a.52
Laxatiuis medicamentis cor duobus mo-
dis legi 2.343.b.6
Lazulum esse periculosum, & uerendum
2.395.b.49
Lessionis ordo exercitij gratia. 1.171.b.
26
de Lendibus 2.295.b.36
Lendes interficiunt 1.276.a.24
Allij montani decoctio 1.301.a.24
Cedrus 1.3

INDEX

Adel 1.361.a.12
Tucia 1.405.a.1
Lens est equalis in caliditate, & siccitate, aut declivis parum ad caliditatem. 1.349.a.36
Lentes cum aceto forti preparata sanguinem ingrossant 2.45.a.18
Lenitatis causa 1.123.b.45
Lenitena duritie iuncturay. 2.188.a.15
Lenientium vsu frequenti fit virtus attractiva pigra 2.261.a.25

LENIFICANTIA NATVRAM COMPOSITA

Trochisci de aniso 2.306.b.45
Trochisci alij 2.306.b.54
Trochisci de rosis lenitivi. 2.307.a.20
Trochisci 2.307.b.4
Decoctio eupatorii 2.307.b.60
Diaireos 2.329.a.22
Hiera picra 2.317.b.6
Confectio inda 2.317.b.6
Syrupus de prunis 2.317.b.6
Bdelium 2.317.b.6
Pilule de capsia 2.317.b.7
Trochisci 2.317.b.7
Confectio de allys 2.317.b.7

Lentigo quid 2.242.b.19
Lentigines fiunt, propter sanguinem, a quo apertum sunt orificium venae. 2.242.b.12
Lentiginis habenti multoties accidit sifisura labiorum, propter siccitatem complexionis sue 2.242.b.24
lentiginis cum denigratur, difficilis est cura 2.242.b.27
lentiginis nigrae 1.792.b.12
lentiginum cura 2.242.b.12
lentiginum curationi quales medicinae conueniant 2.242.b.40

LENTIGINIBVS CONSERVANT

Amygdala amara 1.271.b.27
Semen ben, & eius oleum. 1.278.b.55
Cinnamomum 1.289.b.4
Cicer 1.291.a.19
Cancer marinus 1.298.a.23
Crocodili stercus 1.310.a.34
Erucae semen, aut aqua cum melle. 1.311.a.4
Faba 1.315.a.48
Galbanum 1.328.a.55
Orobis 1.333.a.6
Ireos, & cum elleboro 1.334.a.62
Mandragore lac 1.335.b.36
Ari crispae radix 1.345.b.39
Lilium 1.348.b.13
Pyrites cum aceto 1.356.b.58
Nux muschata 1.362.a.16
Oleum de cherua 1.368.b.43
Raphani semen 1.382.b.59
Stercus lupi 1.387.b.66

Testa cancri marini 1.406.b.24
Vitis sylvestris 1.409.a.14
lentiscus calidus est in tertio, humidus in primo 1.351.a.52
leopardi fellis nocumenta. 2.209.b.58
leopardi fel est mortale, quod si pertranseat tres horas, speratur. 2.209.b.63
leopardi fellis bibuli cura 2.209.b.64
leopardi fel cholera facit. 1.793.a.60

leopardi morsus, & vnguium eorum vulnere 2.224.a.50
leopardi dentes, & ungues non sunt vacui a natura venenosissimi. 2.224.a.54
de lepra 2.133.b.36
lepra 1.792.b.13
lepra quid 2.133.b.40
lepra prouenit ex sparsione cholerae nigrae in corpore toto 2.133.b.41
lepra corrumpit complexionem membrorum, & formam, & figuram, & in fine continuitatem eorum. 2.133.b.43

lepra est communis corpori toti, sicut cancer 2.133.b.48
lepra quandoque ulceratur, quandoque non 2.133.b.49
lepra quandoque manet tempore longo cum patiente 2.133.b.50
lepra fit ex melancholia concitata, & non putrefacta, in toto corpore sparsa 2.133.b.59
lepra a quibus causis fiat. 2.133.b.60
lepra est agrotudo inuadens, & contagiosa 2.134.a.14
lepra quandoque accidit propter hereditatem 2.134.a.15
lepra quandoque fit ex conceptione in dispositione menstruorum. 2.134.a.20

lepra leonina quae fit 2.134.a.37
lepra leonina sic dicitur, quia plurimum accidit leonibus 2.134.a.39
lepra leonina facit patientis faciem terribilem, & leoninam 2.134.a.41
lepra dicitur etiam leonina, quia rapaciter tenet, quod capit rapacitate leonis 2.134.a.42
lepra debilis est difficilis curationis. 2.134.a.44
lepra incipiens est susceptibilior curationis, confirmata vero est magis inobediens 2.134.a.45

lepra facta ex melancholia cholerae est magis fetida, & pluris nocumenta, sed est magis susceptibilior curationis. 2.134.a.47
lepra facta a saepe sanguinis est saluor, & quietior, & non vlcera. 2.134.a.50
lepra facta a melancholia adusta similatur cholericae in suis accidentibus, sed tardius suscipit curationem. 2.134.a.52
lepra non cessat corrumpere membra,

quosque perueniat ad principalia, & interficiat 2.134.a.53
lepra incipit ab extremitatibus, & sequitur paulatim 2.134.a.59
lepra facit cadere pilos, & alteras colorem patientis 2.134.a.61
lepra est cancer totius corporis. 2.134.b.5
lepra est agrotudo quae spargitur in totum corpus 2.134.b.7
lepra cum incipit fit color faciei rubens tendens ad nigredinem 2.134.b.60
lepra est cum stricture anhelitus, & raucedine uocis 2.134.b.63
lepra cum fit incipit capilli in subtilitatem, & paucitatem peruenit. 2.134.b.68

lepra est cum odore corporis, & sudoris, & anhelitus in faciem declinat. 2.135.a.2
lepra est cum forma feda, & terribili facie, & colore denigrato. 2.135.a.11
lepra cum est non quieta, incipit corpus vlcerari, & corroditur cartilago nasus, deinde cadunt nasus, & extremitates, & currit virus seorsum. 1.135.a.21

lepra errorem assimilationis sequitur. 1.71.b.65
lepra hereditaria quandoque est mortalis 1.95.a.34
lepra fortis in curatione non est speranda. 1.134.a.45

lepra prima generatio est in visceribus, & primum restigium in extremitatibus, quae sunt debiliores. 2.134.a.64
lepra signa 2.135.a.38
lepra cura 2.135.a.38
lepra aliquando plus nocet phlebotomia ex venis magnis, quam sit inueniuntur eius 2.135.a.39
in lepra curatione si timetur phlebotomia uenarum magnarum, secetur paruae ut uene manus, frontis, & nasi. 2.135.a.43

lepra medicamenta uaria. 2.135.a.64
lepra non confirmata curatione non abfoluitur una euacuatione, sed omnimodose fortasse bis aut semel cum medicinis temperatis 2.135.b.25
lepra medicinis fortis valde, sicut elleborus, & similia, & sufficium semel in uere, & semel in autumno. 2.135.b.34

lepra confirmatae medicinae. 2.137.a.6
lepra medicinae compositae. 2.137.a.56
lepra epu hematis modus. 2.138.b.16
lepra conferens medicamentum, almebaram dictum 2.137.b.7
lepra conferens aliud medicamentum. 1.138.a.65
lepra forte medicamentum vomitus. 1.217.b.36

LEPRAE

I N D E X

LEPRÆ CONFERVNT

- Acetosa cum vino coct.* 1.270.a.
Asini hepatis cinis 1.270.b.18
Aqua sulphurea 1.271.a.57
Ammi cum melle 1.273.a.11
Semen ben, & eius oleum. 1.278.
b.56
Coloquintida 1.290.b.17
Caro uiperæ 1.296.a.43
Ericij caro 1.296.a.44
Calamentum 1.299.a.62
Ericij terreni caro 1.312.b.7
Elleborus 1.313.b.26
Cartaminum indum 1.326.a.44
Myrobalani omnes 1.333.b.7
Napellus 1.362.a.9
Napellus Moysi 1.362.a.26
Rana comesta cum sale, & oleo. 1.
385.a.30
Serpentis comestio 1.390.b.52

LEPRÆ CONFERTIA composita

- Theriaca magna* 2.265.b.65
Mythridatum 2.268.b.23
Confectio Anacardi 2.276.a.21
Hieralogodon 2.284.a.13
Theodoricon cum nucis muscata.
2.285.a.41
Hiera Hip. 2.285.b.59
Hiera Andromachi 2.286.a.28
Pilule scitide magna. 2.308.a.10
Lepram patiens aliquando moritur ante-
quam malicia eius conuertatur super
niscera 2.134.a.67
ad Lepram lac est de conuenientioribus
quibus curatur patiens 2.136.b.50
Lepram que portendant 1.191.a.45
in Lepra ut plurimum phlebotomia est
necessaria 2.135.a.55
Leptosus a coitu penitus alienetur. 2.136
a.30
Leptosi pulsus qualis sit 2.135.a.25
Leptosi regimen 2.135.b.52
Leptosi quidam sanati sunt ex potione vi-
ni, in quo moritur uiperæ. 2.136.a.
58
Leptosi curationis signa 2.136.b.8
Leptosi immutatio cum humectantibus tempe-
ratis in caliditate est ex illis, que ma-
gis conferunt 2.136.b.37
Leptosi confirmati uenter cum forti solu-
tione non moueatur, neque fiat phlebo-
tomia 2.137.a.1
Leptosi quandoque medicantur cum cau-
teris 2.137.a.25
Leptosi res, que in potu tribuuntur. 2.
136.a.32
Leptosi caro uiperæ est de nobilioribus
medicinis 2.136.a.40
Leptosi confert pulvis serpentis nigri. 2.
136.b.17
Leptosi qui cibi conueniant. 2.138.b.
36

Leptositis vnguium causa. 2.262.
b.6

Leptositis vnguium cura. 2.262.b.
26

Lepus confert ad lapidem resic. 2.331
b.36

Leporis caro est calida, & sicca. 1.295.
b.38

Leporis coagulum est melius alijs. 1.
285.b.36

Leporis coagulum retinet uentrem fla-
rim 1.816.b.24

Lepus marinus est venenum corrosens,
putrefaciens 2.198.b.50

Lepus marinus non agit nisi super pulmo-
nem tantum 2.198.b.61

Leporis marini nocumenta. 2.208.b.
20

Leporis marini assumpti cura. 2.208.
b.33

AD LEPORIS MARINI potum conferunt

Cedrus cum uino 1.301.a.55

Fistula pastoris 1.316.a.22

Cyclarum 1.321.a.13

Lac mulieris 1.330.a.28

Lutum sigillatum 1.341.b.12

Lac 1.348.a.26

Urina antiqua 1.408.b.9

Letbargia quibus signis a matricis prae-
paratione differat 1.958.a.26

Letbargia crisis nunquam fit per fluxu
sanguinis narium

in Letbargiam phrenesis quum mutatur,
maioris est malitia dispositio. 1.95.a.
22

Letbargiam significat urina iumento-
rum urina similis perseverans. 1.155.
b.25

LETHARGIAE conferunt

Castoreum cum aceto, & oleo rosu-
ceo 1.288.a.51

Costus 1.301.b.22

Sysimbrium cum aceto, & oleo ros. 1.
364.b.5

Synapsis 1.401.b.35

Leuitas egri absque manifesta enacua-
tione non habet fiduciam, quia non ac-
cidit ob bonitatem materie, sed pro-
pter debilitatem, & pigritiem nature
in expellendo 2.88.a.46

Leuca. Vide Albaras

Libidinem, que cient 2.342.b.34

Ligna balsami condita 2.302.b.59

Ligni aloes facultates 2.347.b.19

Lien quamuis non sentiat, nervosa ta-
men tunica operiunt, que sentit. 1.59.
b.32

Lienteria. Vide Stomachi lenitatem, &
lubricitatem.

Lienteria sanat apostematata lateris. 1.
95.a.55

Lienteria æstate accidit 1.101.a.15

Lienteria autumnio accidit. 1.101.b.
12

Lienteria laborantem facere, ut vomat,
est inconueniens 1.207.a.1

Ligatura ulceris non perueniat ad lesio-
nem, ita ut apostemetur. 2.160.b.
12

Ligatura conueniens fracturæ ossium. 2.
185.a.4

Ligatura nocet apostemati 1.955.a.15

de Ligatura vulnerum 2.146.a.1

Ligatura quare fiant in ulceribus. 2.160
b.1

Ligatura quomodo fieri debeant. 2.400.
b.32

de Ligaturis fracturæ 2.182.a.61

Ligamentum 1.48.a.60

Ligamenta, & eorum usus. 1.29.b.
43

Ligamenta sensum cur non habeant. 1.
29.b.54

Ligamentorum qualitas in restoratione
fracturæ conueniens 2.184.b.4

de Ligamento. Vide Alcanam

Lilium album hortulanum est calidum,
& siccum in secundo 1.348.b.1

Lilium spiritus solidare 2.347.b.8

Lilium spiritus mouet, & quomodo. 2.
347.b.12

Lilij facultates 2.347.b.63

Limaciarum caro hepati confert. 1.755.
a.28. & 1.756.a.45

Limaciarum caro preparata cum semi-
nibus hepatis confert. 1.758.a.
63

Lingua auis est calida in tertio, humida
in primo 1.344.b.16

Lingua denigratur quandoque ex duri-
tie splenis 1.801.b.52

Lingua asperitatis febrientium regimen.
2.36.b.4

Lingua nigredinis febrientium regimen.
2.37.b.4

Lingua musculorum anatome. 1.53.a.
38

Lingua, & sequentium eam signa in crisi
2.39.b.34

Lingua nigredo absque siti in febribus
aduentibus est signum malum. 2.
93.b.7

ex Lingua colore Stomachi & intestino-
rum complexionem cognoscere est dif-
ficile 1.134.a.54

Lingue rubor sanguinis redundantis est
signum 1.137.a.64

Lingue asperitas & siccitas cholera ru-
bæ redundantis est signum. 1.137.
b.22

L I N G V A E L A

certorum apostematibus

confert

Aloe cum melle, aut uino. 1.274.a.
10.23

INDEX

LINGVAE RANVAE

conferunt
Atramentum rſum cum hermodactylis poſitum ſub lingua. 1. 268. a. 48

LINGVAE APOSTEMATIBUS

conſert
Solatri aqua 1. 397. b. 42

LINGVAE DOLORI

conſert
Pentaphyllonis radicis decoctio. 1. 375. a. 63

LINGVAE ASPERITATI

conſert
Adeps gallinae 1. 275. a. 44
Menta cum ſanich bordei. 1. 360. b. 21

LINGVAE GRAVITATI

conſert
Mumia cum decoctione origani. 1. 357. a. 63

LINGVAE GRAVITATI

valde conſert
Arcus 1. 267. a. 35

LINGVAE GRAVITATI

conſerentia compoſita
Hiera picra 2. 283. b. 55
Suffuf. 2. 293. b. 27
Linguae exſiccant pulmonaria multa, & reſupinatio dormientis 2. 36. b. 18

LINGVAM EXSICCANT

Caulis 1. 294. a. 34
Synapis 1. 318. a. 67

LINGVAM ABSOLVENTIA

compoſita
Confeſſio philoſophorum. 2. 270. b. 4
Scelithe 2. 316. a. 33
Confeſſio philoſophorum. 2. 316. a. 34
Hiera picra 2. 316. a. 34
Lini ſemen poſt medicinam ſumpta quadoque conſert 1. 211. a. 23
Lini ſemen calidum eſt in primo, commenuſuratum in humiditate, & ſiccitate 1. 387. b. 15
Linimentum ad alopeciam. 2. 333. a. 32
Linimenta ad canitiem prohibendam. 2. 236. b. 60

Lippitudo in morbis acutis generatur propter pigritiam virtutis immat. oculi in maturando materiam. 2. 90. a. 61

Liquefactionem ſignificat egeſtio viſcoſa cum ſatore 1. 161. a. 6
Liquefactiui fluxus in heſtica non ſperatur curatio 1. 829. a. 3
quod liqueſcit a calido, a frigido condensa- tur 2. 342. b. 14
Liquiritiae radix temperata eſt, & ſi de- climat ad aliquid, declinat ad calidita- tem, & humiditatem 1. 348. b. 62
Liquiritiae radicis facultas. 1. 872. b. 20

Lithargyrium bibenti, quae nocumenta accidunt 2. 201. a. 30
Lithargyri aſumpti cura. 2. 201. a. 41
Loca habitabilia qualia eſſe debent. 1. 109. a. 35
Locorum habitabilium iudicia particula- tim. 1. 107. b. 24. & deinceps copioſe

Locorum habitabilium iudicia generatim 1. 107. a. 67
Locorum temperamenta. 2. 380. a. 10
in Locis habitabilibus deligendis, quae animaduertenda. 1. 109. a. 15. & de- inceps copioſe
Locum mutationem egrotis conſerre. 1. 197. b. 10

Loca magis apta exituris ſunt loca debi- lia, aut agra, & proprie de inferiori- bus 2. 87. b. 26
Loboc ſumuntur ut teneantur in ore, & curat ex eis aliquid poſt aliquid ad pulmonem, & non impellantur ſubi- to ad ſtomachum 2. 294. b. 66
Loboc ad tuiſſim ſiccum 2. 295. a. 3
Loboc ad tuiſſim ex caliditate, & ſic. 2. 295. a. 7
Loboc aliud ad tuiſſim ex caliditate. 2. 295. a. 23

Loboc de papauere 2. 295. a. 35
Loboc de ſpodio 2. 295. a. 49
Loboc aliud de ſpodio 2. 295. b. 1
Loboc de ſquilla 2. 295. b. 14
Loboc de allijs 2. 295. b. 19
Loboc aliud 2. 295. b. 27
Loboc alborin ad raucedinem uocis &c. 2. 295. b. 37
Loboc de pino 2. 327. a. 5
Loboc cum glutino alimbat. 2. 327. a. 16

Loboc ad tuiſſim 2. 327. a. 46
Lonchitis ſilueſtris calidus eſt in ſecun- do 1. 332. a. 48
Loquendi velocitas, & continuas ca- liditatem ſignificat 1. 135. b. 5
Locutio plurima trahit materias ad ca- put 1. 133. b. 60
Loquutionis multitudinem, ſitum facere. 1. 722. b. 38

Loquelae ſigna in criſi. 2. 92. b. 50

LOQUENTI SECVM ET

maniaco conſert
Theriaca magna 2. 265. b. 64
Mythridatum 2. 268. b. 23
Locuſta conſerens puncturę ſcorpionis. 2. 226. a. 66

Lubricitatis in teſtimorum cauſa. 1. 724. b. 3
Lubricantia frigida quae. 1. 846. b. 11
Lubrificatione Medicina. 2. 342. b. 52

Lumborum ſpondyles magnos eſſe oportet 1. 42. a. 28
Lumborum ſpondyles foramen a dextris & ſiniſtris cur habeant. 1. 42. a. 60
Lumborum ſpondylium anatome. 1. 42. b. 12
Lumborum nervi 1. 64. a. 47

LVMBRICES

conſerentia com- poſita

Arius Darij confeſſ. 2. 271. b. 61
Luna variat actiones in morbis, & quo- modo 2. 389. a. 23
Luna virtutem incedere in humiditate mundi, & facere alterationes, & adiu- uare ad maturandum, & digerendum aut ad contrarium, ſecundum prepa- rationem materiæ, quidam putant. 2. 104. a. 7

Luna alterationum in mundo ſigna. 2. 104. a. 12
Luna reuolutio ſecundum aliquos eſt in 29. diebus. 2. 104. a. 26
Luna reuolutionis computatio. 2. 104. a. 26

Luna luminis augmentum humores ſe- qui 1. 215. b. 30
ex Luna motu fluminum aquam acceſ- ſionem, & reſeſſionem habere. 1. 225. b. 32
Luna uariationes in corporibus minus perceptibiles quam eius mutationes, & cur 2. 389. a. 40
Lunam plures poſuerunt cauſam tempo- rum criſium in agnitionibus. 2. 104. a. 5

Luna pati humiditates corporum. 2. 104. a. 17
Lupi adeps eſt ſubtilis 1. 275. b. 33
Lupi hepar, a proprietate hepatis conſert. 1. 755. a. 26. & 1. 756. a. 45
Lupi hepar a proprietate conſerre omni- hepatis debilitati 1. 761. a. 65

Lupi ſtercoris ſuſpenſio conuenit colicae, ne dum potus eius 1. 850. a. 11
Lupi inteſtinum eſt ultimum in tunica to in colica 1. 850. a. 16
Lupinus eſt calidus in primo, ſiccus in ſecundo 1. 330. a. 1
Lupini

INDEX

Lupini iecoris oppilationibus conferunt
absque calefactione aut refrigeratio-
ne 1.764.a.30
Luporum caro est mala 1.295.b.16

LUPORUM MORVU conferunt

Calamenthi montani succus 1.299.
b.56
Gentiana 1.324.a.45
Luscis cur una res duplex appareat 1.
61.a.1
Luscis lucidam rem oblique intueri con-
ferunt 1.197.b.15
Lutum aquam expurgat 1.114.b.42
Lutum armenum frigidum est in primo,
siccum in secundo 1.341.b.42
Lutum sigillatum est inuatiuum ualde
excoriationi omni intestinorum 1.
823.b.8
Lutum cur appetant aliqui 1.718.
a.16
Luti appetitus curatio 1.718.b.28
Lutosa aqua petrosa melior est 1.114.
b.39
de Luxatione, vide Dislocationes
Lux anime amica 2.335.a.43
Lycium est temperatum in caliditate &
frigiditate, & siccum in secundo 2.
339.b.23
Lypiria febris, quæ, & quomodo fiat ui-
de 2.48.b.19
Lypirie febris cura 2.54.a.60

MACIES

Macies corporis subita aposte-
matum interiorum colle-
ctionem quandoque sequi-
tur 1.138.b.52
Macies ab euacuatione prohibet 1.202.
b.18
Maciei causa fortior quæ 1.189.b.50
Maciei causa plerumque est cutis rari-
tas 1.184.a.36
Macilentorum urine paucum sedimen-
tibus habent 1.157.b.4
Macilentorum morbi soluantur plerun-
que cum vrina nube aut engoremate
1.159.a.17
Macri impinguandi ratio 1.189.b.54
Macrum, & debilem quomodo regere
oporteat 1.202.b.21
Magnes a ferro trahitur ex proprietate
1.73.a.43
Magnes, cum aduritur, fit hematites 1.
356.b.31
Magneti insitam naturam esse facultatem,
qua ferrum attrahit 2.340.b.30
a Magnete ferri attractio 1.751.a.50
Maiores est calida, & sicca in tertio 1.
357.a.13
Mala granata pauci & tenuis sunt nu-
trimenti 1.113.a.56
Mala granata subtilis, pauci, & boni nu-
trimenti sunt 1.113.a.65

Mala condita ad vomitum 2.303.
a.3

Mali granati dulcis facultates 2.348.
a.50

Malua sylvestris 1.306.a.14

Malua sylvestris est frigida, & humida
in primo 1.306.a.21

Malua domestica est calida, & sicca 1.
306.a.22

Malua frigida est in primo, humida in se-
cundo 1.359.b.66

Malue species 1.306.a.13

Malus facultas 1.306.a.26

Mammilla albificat sanguinem rubeum,
& facit ipsam lac 1.686.a.44

Mammilla magnificationem, quæ prohi-
bent 2.261.a.66

Mammille utilitas 1.686.a.27

Mammilla anatomia 1.686.a.27

Mammille cum hepate similitudo 1.
686.a.38

Mammille cum matrice communitas 1.
686.a.49

Mammilla calidorum apostematum cu-
ratio 1.688.b.57

Mammilla apostemati ex lactis casea-
tione conferentia 1.688.a.56

Mammilla caput quando dolet, quomo-
do curandum 1.689.a.16

Mammille apostematum frigidorum
phlegmaticorum curatio 1.689.
a.38

Mammille apostematis declinantis ad
duritiam curatio 1.689.a.45

Mammille apostematis duri curatio 1.
689.a.50

Mammille glandularum curatio 1.689.
a.56

Mammille nodorum curatio 1.689.
a.56

Mammilla apostematis facientis colle-
ctionem curatio 1.689.a.67

Mammille vicerum, & corrosionum
curatio 1.689.b.16

MAMMILLAE APO- stematibus conferunt

Aqua marina embrochata 1.272.
b.14

Altheæ folia 1.276.b.44

Asphodeli radix cum fece uini 1.
277.a.28

Hiusquiami folia 1.334.a.32

Lens decocta in aqua maris 1.349.
b.15

Menta 1.360.b.29

MAMMILLAE LA- ctis caseitati conferunt

Fabæ emplastrum 1.315.b.2

Nux 1.362.a.65

Oleum amygdalinum 1.368.b.46

Sordities lactantium 1.389.a.52

Sudor siccus lactantium cum oleo de
alcanna 1.398.a.17

MAMMILLAE APO- stematibus calidis confe- runt

Apium 1.271.a.1

Fursur 1.318.a.40

Lapis, in quo acuitur, fricatio 1.340.
a.62

Olibanum cum chimolea, & oleo rosa
to 1.370.b.1

Olibanum cum chimolea, & oleo rosa
to 1.370.b.28

in mammilla lactis caseationis cause 1.
688.a.20

in mammilla quomodo lac generetur 1.
686.a.34

mammillam paruum conferunt, &
prohibitent eam a casu quæ 1.689.
b.34

MAMMILLAM MA- gnificari prohibent

Lapis, in quo acuitur, fricatio super eâ
1.340.a.60

Cicuta 1.400.a.18

Unguentum vespertilionis 1.410.
b.63

MAMMILLARVM duritiei conferunt

Chamepityos 1.292.a.8

Orobis 1.333.a.13

mammilla & uterus consentiunt in mor-
bis propter venarum continuitatem
inter ea 1.94.b.34

mammillarum lactis copia quomodo pro-
hibeatur 1.687.b.43

mammillarum sanationem ex lactis ca-
seatione quæ prohibeant 1.688.a.44

MAMMILLARVM VL- ceribus conferunt

Plumbumustum 1.263.a.6

MAMMILLARVM LAC coagulari prohibent

Propolis cum oleo violaceo 1.356.
b.18

Menta 1.360.b.26

Sudor siccus lactantium cum oleo ro-
sato 1.398.a.18

MATRICIS VLCERI- bus conferunt

Abrotanum 1.280.a.60

Crocus 1.290.a.36

Lac mulieris 1.330.a.36

Lac nouiter multum clysterizatum
1.347.b.58

Oni albumen cum oleo de ligustro 1.
367.a.44

Oleum veteris cum aqua acressa 1.
370.a.24

Portulaca 1.372.b.63

Mammillis

I N D E X

Mammillis uentosas non esse apponendas. 1.226.b.26
mammillis ventosas appositas sanguinis fluxum ex matrice cohibere 1.227.b.6
mandibula inferior cur moueatur, superior uero quiescat 1.50.b.58
mandibula inferior in homine leuior est, quam in ceteris animalibus 1.51.a.19
mandibularum anatome 1.37.b.65
mandibula ossa 1.37.b.65
mandibula confinia 1.37.b.67
mandibula musculorum anatome 1.50.b.58
mandibula inferioris motus tres 1.51.a.19
de mandibula dislocatione, & eius cura 2.175.a.29
mandibula dislocatio, nisi curetur, facit accidentia scilicet, & interficit in decimo 2.175.a.47
mandibula dislocata reditio, quomodo fiat 2.175.a.55
mandibula fractura, & eius cura 2.193.a.58
mandragora est frigida usque ad tertium, & humida 1.353.b.66
mandragora assumpta cura 2.206.b.43
mandragora radices nocumenta 2.206.b.36
mandragora radices cortex est deterius, quod est in ea 2.206.b.41
mandragora syluestris est frigida, & sicca in tertio 1.335.b.18
mandragora venenosa signa, & eius curatio 1.336.a.12
mania autumno multiplicatur 1.101.b.29
mania signa ex pulsu 2.99.b.49
maniam significat stridor dentium absque consuetudine 2.91.a.8

MANIÆ CONFERENTIA COMPOSITA

Theriaca magna 2.265.b.64
Mithrydatum 2.268.b.23
Confectio Hermetis 2.274.b.11
Confectio Anacardi 2.276.a.18
Hieralogodion 2.284.a.1
Theodoricon cum nuce muscata 2.285.a.38
Hiera Hip. 2.285.b.53
Theriaca Esdræ 2.315.b.54
Eselithe 2.315.b.54
Anacardinum 2.315.b.57
Theriaca Iarbæ 2.315.b.55
Hiera Catagini 2.315.b.54
Medicina de muscho 2.315.b.56
Confectio de hyacintho Aui. 2.315.b.58
Theriaca 2.315.b.53
Mithrydatum 2.315.b.53
manna est æqualis ad caliditatem perueniens 1.404.b.47

manna soluit lenificando 1.214.b.6
manus mouentes musculi 1.55.a.48
manus actionis signa mala in crisi 2.92.b.48
manuum & pedum custodia in iter agendis per frigida loca 1.193.a.66 & deinceps.
manuum fissura 2.254.b.16

MANVVM SCISSVRIS CONFERENTIA COMPOSITA

Hiera Hip. 2.385.a.29
margaritæ quales sint 2.348.a.63
de margaritis electuarij descriptio 1.932.a.60
marasmus habet principium, medium & statum 2.61.b.39
marasmus non recipit curationem, neque rectificatur, si consequitur statum 2.61.b.40
marasmi finis non recipit curationem penitus 2.62.a.27
marasmi signa, qui est aldubul 2.63.b.38
marasmi pulsus qualis 2.63.b.41
marasmi apud statum, que sequantur 2.63.b.51
mares calidiores & sicciores, feminas uero frigidas & humiditas 2.378.a.24
maris aqua quandoque efficit in siti additionem, cui non succurritur 1.722.a.38
masculus uelocius formatur, quam femina 1.721.b.13
masculorum gignendorum apti signa 1.930.b.7
masculinitatis cause 1.929.a.66
masculinitatis signa 1.929.b.34
masculinitatis regimen 1.930.a.27
maslix confert debilitati stomachi 2.527.a.24
maslix facit iuuamentum uisceribus, & stomacho, & conseruat 2.283.b.7
maslix calidus est, & siccus in secundo 1.354.a.36
maslicis arboris oleum habet uirtutem reuerentem in sedando dolores gignæ 1.605.b.50
maslicatorij musculi duo 1.51.b.3
materia diuersa diuersas significat agitudines, uide 2.6.a.63
materia indigesta in calido, aut frigido non est euacuanda, nisi propter necessitatem 2.26.b.10
materia furiosa multa initio morbi uacuanda non expectata collatione 1.197.a.27
materia mediocris concoquenda prius, post euacuanda 1.197.a.29
materia per que loca, & per quam diaphragma trahenda 1.203.b.26
materia que in capitis dextra est parte non ad sinistram capitis, sed ad inferiorem est trahenda 1.203.b.36
materia cum ad longinquum trahenda,

prius loci dolor sedandus 1.203.b.38
materia quando paulatim euacuanda 1.204.a.21
materia in quibus ante purgationem non sit preparanda 1.209.b.34
materia quum aggregatur, iterandam esse euacuationem 1.784.b.14
materia multoties attrahitur ad exteriora corporis frictionibus 1.816.a.30
materia trahitur ad exteriora corporis in Etionibus 1.816.a.30
materia multitudo aut sit per causam proximam, aut per antecedentem 2.94.b.54
materia grossities quomodo cognoscatur 1.203.a.60
materia euacuationem, & eradicationem esse duobus modis 1.203.b.7
materiei residuum dimittere, quod necessesse erat euacuare, minus nocuum est, quam exquisitissime euacuare 1.204.a.11
materia non obediens tractioni non esse uolenter trahendam 1.203.b.42
materia que sint ad euacuandum faciliores 1.203.b.54
materia in partibus superioribus, & inferioribus existentes quomodo attrahantur 1.204.a.31
materia, si fuerit oppilatio in latere concano hepatis egrediuntur in egressionem 1.762.b.64
materia egrediuntur per urinam, si oppilatio fuerit in latere gibbofo hepatis 1.762.b.65
materia crudas maturat dolorosa caliditas 1.836.a.13
materia crudas maturant medicæ illa ca 1.836.a.14
ad materiem calidarum effusionem superius de papauere est reuerentem inueniunt 1.702.b.67
matiana subtilis, pauci, & boni sunt nutrimenti 1.113.a.54
matiani mali proprietates 2.348.a.55
matrix quid 1.919.a.41
matrix uescica, & colon calefiunt aquis marinis seu bituminosis tempore post tempus 1.120.b.61
matrix tota multoties egreditur ex uulnere, & non accidit inde mors 2.153.b.50
matrix est similis pudendo uiri 1.919.a.43
matrix est quasi conuersum pudendum uiri 1.919.a.49
matrix cur habeat uenas plurimas 1.919.b.41
matrix duas habet tunicas 1.920.a.12
matrix, quum coit cum muliere, expellitur ad os matricis, quasi procedens desiderando attrahere sperma per uia naturam 1.920.a.37
matrix uide uterus. matricis

I N D E X

matricis motus est naturalis 1.31.
b.62
matricis signa in crisi 2.92.a.55
matricis suffocationibus quæ conferant 1.
121.a.35

M A T R I C I S P R A E F O - cationi conferunt

Amygdala 1.272.a.3
Agaricum 1.278.a.55
Blattæ bizantiae suffumigatio 1.278.
b.36
Coagulum, & propriæ camelinum 1.
285.b.58
Vitulus marinus 1.304.b.51
Cimex odoratus 1.320.b.13
Galbanum cum vino bibitum 1.328.
b.4
Gagates 1.329.a.65
Juniperus 1.336.b.10
Oppanacum 1.368.a.7
Oleum amygdalinum 1.369.a.19
Ostracum suffumigatum 1.371.b.18
Paeoniae semina cum mellificato aut ui
no 1.377.b.66
Squilla acetum, & syrupus 1.387.
b.50
Siseleos 1.393.b.57
Synapis 1.401.b.47

M A T R I C I S P R A E F O - cationi conferentia composita

Confectio Hermetis 2.274.b.3
Confectio alcheshinengi 2.274.
b.32
Alcheshelengi magnum 2.288.
a.66
Confectio 2.281.b.60
Acetum squilliticum 2.297.a.40
Oleum de lilio 2.314.a.56
Confectio Aristomacis 2.327.b.21
Alcheshengi 2.318.a.8
Acetum squilliticum 2.318.a.8
Oxymel squilliticum 2.318.a.9
matricis nocumento deuitetur acetum
2.261.a.16
matricis caliditatis signa 1.924.b.29
matricis frigiditatis signa 1.924.b.49
matricis humiditatis signa 1.924.
b.60
matricis siccitatis signa 1.924.b.60
matricis dispositionem significat oculus
1.926.b.63
matricis oris remotionis curatio 1.917.
b.43
matricis oris strictura curatio 1.927.
b.68
matricis hydrops. Vide matricis aquam
matricis suffocationem quid portendat
in prægnantibus 1.711.a.63
matricis os deglutit sperma masculi at-
tractione vehementi 1.901.a.14
matricis anatomia 1.919.a.41
matricis substantia cur nervosa 1.919.
b.50

matricis longitudo 1.920.a.3
matricis collum 1.920.a.46
matricis os in partu dilatatur præcepto
Dei excelsi 1.920.a.55
matricis collum aliquibus mulieribus te-
dere ad dextra, alijs ad sinistra 1.
920.a.59
matricis cum mamilla communitas 1.
686.a.49
matricis doloris curatio 1.943.b.38

M A T R I C I S D O L O R I conferunt

Agnus castus 1.266.b.40
Acori decoctio 1.267.a.44
Alcanna 1.269.a.55
Anomum 1.269.b.34
Amygdala amara 1.272.a.1
Aqua sulphurea 1.272.b.34
Adipes omnes leues, sicut gallinae, &
aliorum 1.275.b.60
Balsamum 1.279.b.42
Bituminis iudaici fumus 1.285.
b.25
Cinnamomum 1.289.b.20
Oleum cinnamomi cum oleo, & cera
1.289.b.28
Calami aromatici decoctio 1.300.
a.56
Centaurea 1.300.b.35
Costus 1.301.b.38
Fenugracum 1.316.b.35
Fel tauri 1.318.a.2
Hiusquianum 1.334.a.36
Ireos decoctio 1.334.b.29
Juniperus 1.336.b.9
Lupinus 1.350.a.62
Mastix 1.354.b.22
Narcisus 1.363.b.64
Oleum amygdalinum 1.369.a.19
Oleum de lilio 1.369.a.21
Oleum de fenugraeco 1.369.a.22
Oleum de cherua 1.369.a.25
Rosa 1.381.b.1
Reubarbarum 1.384.a.33
Squilla semen cum melle 1.385.
b.44
Squinanthum 1.386.a.24
Siseleos 1.393.b.57
Serapinum 1.394.b.42
Sumach 1.395.b.32
Cicuta 1.400.a.28
Musci aqua 1.407.a.3
Urina hominis decocta cum porris 1.
408.b.1

M A T R I C I S D O L O R I B V S conferentia composita

Confectio Anacardi 2.276.a.20
Ariston magnum 2.276.a.62
Confectio citrina Selini 2.277.a.8
Hiera Archigenis 2.284.b.20
Theodoricon magnum 2.284.b.57
Oleum ierbuet 2.312.a.50
Oleum 2.313.a.23

Emplastrum philagrius 2.315.a.22
Scelirbe 2.318.a.4
Anacardinum 2.318.a.5
Diamarte 2.318.a.5
Bedemeregi 2.318.a.5
Philonium 2.318.a.6
Sermos Archigenis 2.318.a.6
Emplastrum philagrius 2.318.a.7
Diacurcuma 2.318.a.7
Medicamen 2.331.a.5

matricis ulcerum curatio 1.943.b.43
matricis ulcerum cause 1.947.a.11
matricis ulcerum signa 1.947.a.29
matricis ulcerum mundificationis signa
1.947.a.34

matricis putrefactionis signa 1.947.
a.42
matricis vlcum cum apostemate signa
1.947.a.47
matricis putrefactionis cause 1.947.
a.59

M A T R I C I S A P O S T E - matibus confert

Amygdala 1.272.a.1
Butyrum 1.284.b.20
Calamus aromaticus cum melle, &
semine apij 1.300.a.58
Fabæ emplastrum 1.315.b.1
Fenugraci decoctio 1.316.b.35
Lutum samium 1.342.a.15
Ladanum 1.343.b.44
Pix 1.374.a.33
Squinanthum 1.386.a.49
Lini semen 1.387.b.38
Spica 1.396.b.50

M A T R I C I S A P O S T E - matibus duris confert

Pessarum 2.332.b.16
matricis corrosionis signa 1.943.b.64
matricis corrosio quibus signis a cancro
eius differat 1.947.b.66
matricis vlcis curatio 1.947.b.12
matricis corrosionis curatio 1.947.
b.18
matricis rhagadiarum cause 1.948.a.3
matricis rhagadiarum signa 1.948.a.15
matricis rhagadiarum cura 1.948.a.30
matricis pruritus cause 1.948.a.62
matricis pruritus curatio 1.948.b.7
matricis fistularum differentie 1.948.
b.46
matricis fistula quæ incurabilis 1.948.
b.56
matricis fistula quæ deterior 1.948.
b.60
matricis fistularum signa 1.948.b.66
matricis fistularum curatio 1.949.a.12
matricis debilitatis cause 1.949.a.24
matricis ex debilitate quæ mala accidunt
1.949.a.26
matricis debilitatis curatio 1.949.a.33
matricis dolorum cause 1.949.a.39
matricis dolorum curatio 1.949.a.50
matricis

I N D E X

Matricis cursus causa 1.949.a.63
matricis cursus signa 1.949.b.2
matricis cursus curatio 1.949.b.21
matricis prefocacionis causa 1.950.
 b.1
matricis clausura quid 1.951.b.31
matricis clausurae cause 1.951.b.35
matricis clausurae curatio 1.952.a.27
matricis clausuram sciendendi modus 1.
 952.b.14
matricis suspensionis causa 1.953.a.12
matricis suspensionis curatio 1.953.
 a.14
matricis augmenti, & exitus causa 1.
 953.a.20
matricis conuersio 1.953.a.32
matricis in exitu quae accidunt 1.953.
 a.44
matricis exitus signa 1.953.a.44
matricis exitus curatio 1.953.a.61
matricis exitus curatio non speratur, ni-
si eius, quae recens est, in adolescentia
 1.953.a.61
matricis declinationis causa 1.953.
 b.35
matricis prefocatio ex declinatione eius
 1.953.b.47
matricis declinationis signa 1.953.b.47
matricis apostematum calidorum cau-
se 1.954.a.18
matricis dubellati 1.954.a.30
matricis apostematum calidorum signa
 1.954.a.36
matricis os est neruosum 1.954.b.3
matricis apostematis quod conuertitur
ad dubellati, signa 1.954.b.10
matricis in apostemate collectionis com-
pleta signa 1.954.b.15
matricis apostemata quae sanentur, &
quae non 1.954.a.17
matricis apostematum calidorum cura-
tio 1.954.b.24
matricis in calido apostemate quae uena
secunda 1.954.b.26
matricis apostematis calidi nictus 1.
 954.b.43
matricis dubellati curatio 1.955.a.16
matricis phlegmatici apostematis signa
 1.955.b.10
matricis apostematis phlegmatici cura-
tio 1.955.b.17
matricis duri apostematis signa 1.955.
 b.24
matricis cancri signa 1.955.b.36
matricis cancri ulcerati signa 1.955.
 b.56
matricis cancri curatio 1.956.a.31
matricis apostematis duri curatio 1.956.
 a.3

Matricis duritiebus conferunt

Amigdala 1.272.a.2
Althea cum gumma alborum suppo-
sita 1.276.b.31
Althea, semen cum gumma alborum
 1.276.b.51

Abrotanum 1.280.a.63
Biruminis iudaici sumus 1.285.
 b.23
Crocus 1.290.a.36
Fenugrecum cum adipe anatis 1.317.
 b.56
Ficus 1.323.a.3
Ireos decoctio 1.334.b.29
Hyssopus humida 1.335.a.42
Storax 1.344.a.33
Oleum de lilio 1.348.b.41
Lilij radix colla cum oleo rosato 1.
 348.b.42
Lactuca asini 1.351.a.41
Medulla 1.360.a.36
Opopanax 1.367.b.66
Oleum de fenugreco 1.369.a.23
Porri decoctio 1.374.b.28
Oleum storacis 1.386.b.40
Sordities corporum luctantium 1.
 389.a.50
Parthenij oleum 1.407.a.45

Matricis duritiei conferentia composita

Pilula mente 2.318.a.11
Diacurcuma 2.318.a.11
Oleum de croco 2.318.a.11
Oleum de croco 2.313.a.67
Pesarium 2.332.b.15
matricis prefocatio similis est syncope 1.
 956.b.1
matricis prefocatio similis est epilepsia
 1.956.b.1
matricis prefocacionis cause 1.956.b.1
matricis prefocatio quae lenior 1.956.
 b.9
matricis prefocatio est fortior syncope 1.
 956.b.50
matricis prefocatio menstrualis magis
salua est, quam spermatica 1.956.
 b.52
matricis prefocatio quae deterior 1.957.
 a.1
matricis prefocacionis signa 1.957.
 b.17
matricis prefocacionis menstrualis signa
 1.957.b.51
matricis prefocacionis spermatica signa
 1.957.b.55
matricis prefocatio quibus signis ab epi-
lepsia differat 1.958.a.12
matricis prefocatio quibus signis ab apo-
plexia differat 1.958.a.22
matricis prefocatio quibus signis a le-
thargia differat 1.958.a.26
matricis prefocacionis curatio 1.958.
 a.35
matricis prefocacionis a menstruorum re-
tentione curatio 1.958.a.35
matricis prefocacionis a spermatis reten-
tione curatio 1.958.b.38
matricis prefocacionis in accessione cura-
tio 1.959.a.16
matricis haemorrhoides 1.959.b.4
matricis morum 1.959.b.5

matricis bothor 1.959.b.7
matricis clauis 1.959.b.11
matricis haemorrhoides non est possibile,
ut sanentur, nisi quae ex eis sunt extra
matricem 1.959.b.13
matricis haemorrhoidarum utilitas 1.
 959.b.21
matricis haemorrhoidarum signa 1.959.
 b.23
matricis haemorrhoidarum curatio 1.
 959.b.34
matricis clauorum curatio 1.960.a.13
matricis caro addita 1.960.a.28
matricis furfus quid 1.960.a.33
matricis rei sicut nigræ curatio 1.960.
 a.43
matricis aqua 1.960.a.66
matricis aquae signa 1.960.b.3
matricis aquae curatio 1.960.b.15
matricis albatara curatio 1.960.a.43
matricis furfus curatio 1.960.a.51

Matrici conferunt

Adeps anatis 1.273.b.54
Calamentum sylvestre 1.299.b.34
Oleum de ireos 1.334.b.31
Opopanax 1.367.b.56

Matrici conferentia composita

Scoria decocta 2.290.a.43
Oleum nardinum 2.311.a.2

Matrici fluxui conferunt

Acacia 1.261.a.26
Spina alba 1.263.a.63
Acetosae radix 1.270.b.2
Balaustia 1.284.a.52
Barbae hircinae flos, aut succus eius cum
uino 1.284.b.50
Coagulum 1.285.b.42
Cuscutae fixum 1.293.a.6
Chalcantum 1.302.a.61
Mandragorae semen cum sulphure 1.
 336.a.1
Husquianum 1.334.a.32
Electrum 1.337.a.15
Lutum armenum 1.341.b.55
Lutum samium 1.343.a.24
Myrti fructus decoctio 1.352.b.60
Masticis folia 1.354.b.22
Nenupharis semen, & radix 1.364.
 b.60
Oliuarum succus 1.370.a.19
Olibanum 1.370.b.37
Buli decoctio 1.382.a.65
Reubarbarum 1.384.a.32
Squinantium, proprie flos eius 1.386.
 a.52
Stercus caprarum siccum 1.388.
 a.15
Stercus caprarum siccum, proprie cum
thure 1.390.a.50
Spica 1.396.b.53
Tamariscus 31.403.a.17
Virga pastoris 1.410.a.41
Matricis

I N D E X

- Matricis frigori confert*
Balsamum 1.279.b.44
Castoreum 1.288.b.6
Cyperus 1.297.a.65
Hyssopus humida 1.335.a.41
Opopanaxum 1.368.a.3
Petroleum 1.375.a.47
Matricis frigori conferentia composita
Diamarte 2.276.b.27
Diacurcuma Gal. 2.277.a.68
Scoria decocta 2.281.a.5
Oleum de lilio 2.311.a.55
Oleum ieribuet 2.312.a.52
Oleum de storace 2.318.a.3
Oleum de beiritar 2.318.a.3
Oleum nardinum 2.318.a.4
Alchebengi 2.318.a.4
Matricis frigiditati conferentia composita
Oleum 2.313.a.23
Oleum alchebengi 2.313.a.7
Pesarium proprium 2.332.b.15
matricis carnis addita curatio 1.960.a.47
matricis inflationis cause 1.960.b.37
matricis ventositatis non inflantis curatio 1.961.a.40
Matricis ventositatem resoluunt
Doronicus 1.307.b.66
Zurumbet 1.412.a.7
Matricis ventositatibus conferentia composita
Confectio alchebshinengi 2.274.b.34
Sageacea minor 2.275.b.44
Philonium persicum 2.278.b.29
Elethuarium cabrosius muschatum 2.289.a.8
Oleum ieribuet 2.312.a.52
Alchebengi 2.318.a.5
Matricis egressioni conferunt
Acacia 1.261.a.26
Bituminis iudaici sumus 1.285.b.25
Cydonij decoctio clysterizata 1.299.a.13
Myri decoctio 1.352.b.64
Masticis folia 1.354.b.23
Matricis vulneribus confert
Lac mulieris 1.337.a.35
Matricis oppilationi conferunt
Anisum 1.259.b.33
Oleum de abrotano 1.274.b.64
Chamepyrios 1.292.a.19
Muscus 1.407.a.2
Partbenij oleum 1.407.a.46
Matricis coarctationi conferunt
Althee semen cum gumma albotin 1.279.b.52
Althee decoctio 1.276.b.53
Crocus 1.290.a.36
Crocus hortulanus 1.299.a.22
Chameleon 2.306.b.47
Cantharides 1.307.a.50
Elleborus niger cum aceto 1.313.b.23
Fenugreci decoctio 1.316.b.35
Ficus immatura 1.22.a.59
Orobis 1.333.a.7
Oleum maiorane 1.357.a.39
Melancholicis confert
Acetum 1.277.a.58
Myrrha 1.358.a.37
Narcisi oleum 1.364.a.1
Nempharis radix cum aqua 1.364.b.39
Porri decoctio 1.374.b.28
Matricis os aperit
Balsami decoctio 1.279.b.47
Abrotanum 1.279.a.59
Bdellium 1.285.a.34
Oleum storacis 1.286.b.40
Matricis dilatationi, & labrificationi confert
Castea decoctio 1.298.b.23
matricis inflationis signa 1.960.b.48
matricis inflationis curatio 1.960.b.66
matricis ventositatis non inflantis signa 1.961.a.34
Matricis agnitudinibus conferunt
Fistula pastoris 1.316.a.8
Lili radix in oleo rosato cocta, & oleum iros 1.348.b.42
Lauri foliorum decoctio 1.351.b.45
Matricis agnitudinibus conferentia composita
Hiera menison 2.328.b.65
Matrici accidentibus ex materijs grossis conferentia composita
Diacurcuma Gal. 2.277.b.68
Dialacca magna 2.278.a.16
Alchebhelengi magnum 2.280.b.8
Hiera menison 2.328.b.66
matrici stomachus communicat 1.954.a.36
matrici communicat cerebrum 1.954.a.40
matricis declinationis cura 1.953.b.56
matrici que agnitudines accidunt 1.924.a.3
matricem que mundificant 1.121.a.35
matricem mundificantes pilule 1.942.b.51
Matricem mundant
Anisum 1.259.b.29
Abinthium 1.260.b.29
Apium 1.271.a.20
Ammi suffumigatum cum gumma pini 1.273.a.22
Balsamum 1.279.b.42
Bdellium 1.285.a.36
Chamepyrios 1.292.a.22
Vitis alba radix 1.319.b.25
Fici lac cum vitello oui 1.323.a.5
Urina 1.330.a.38
Mandragora semen 1.336.a.1
Coagulum leporis 1.339.a.16
Prassum 1.377.b.25
matricem esse nervosam, quomodo intelligendum 1.920.a.39
in matrice cum accidit apostema calidu pregnantis, timetur mors 1.924.a.13
Matricem calefacientia composita
Oleum nardinum 2.311.a.3
Oleum de storace 2.311.a.31
Oleum de lilio 2.311.a.55
Oleum ieribuet 2.312.a.50
in matricem quo iniectio fit, instrumentum 1.930.b.36
in matrice apostemate existente parturit curatio 1.942.a.38
in matrice res sicut uirga 1.960.a.30
maturatio que 1.71.b.25
maturatio & digestio quandoque synonima sunt 1.72.b.26
maturatio in quibus agnitudinibus expectanda sit, & in quibus non 1.203.a.36
maturatio quomodo fiat 1.220.a.18
maturatio est sequens caliditatem tendentem ad equalitatem 1.870.b.10
maturationis intrinseca signa 2.121.b.3
maturationis signum 2.121.a.8
maturationi contraria est putrefactio 2.121.a.29
maturationis regimen, & ingenium ad faciendum pus in exituris apparentibus 1.122.a.48
a maturazione prohibet motus 1.973.a.38
maturativa medicina 2.342.b.1
maturativa medicamenta & qualitates eorum 2.359.b.14
maturativa medicamenta que 1.664.b.26 & 1.666.a.26
maxille duo sunt motus 1.50.a.33
maxille musculorum anatome 1.50.a.33
maxille musculorum origo 1.50.a.44
maxillari rubor pulmonis apostema potendere 1.130.b.10
maxillarem rubor pulmonis apostema declarat 1.130.b.65
meatus dilatant humectantia, & mollescantia 2.110.b.1
meatus obturantia medicamenta qualia sunt 2.396.b.58
medicina. vide medicamentum
medicina theorica quid sit 1.6.a.60
medicina & practica & theorica est scititia 1.6.a.51
medicina quid consideret 1.7.b.4
medicina de quibus tractet 1.8.a.43
medicina dividitur prima sui deisione in duas partes theoricam & practica 1.192.a.8
medicina faciens nasci carnem 2.142.b.6
medicina corrosiva diminuens carnem oportet, ut sit vehementis absterionis 2.142.b.60
medicina carnem generans, oportet ut sit siccior corpore, cui applicatur 2.148.a.22
medicina glutinans 2.151.a.45
medicina incarnativa, sigillativa, consolidativa, est omne illud, in quo est stypticitas levis 2.152.a.34
Medi-

I N D E X

- medicina purgat & inueterat* Hip. testi-
 monio 1.170.b.20
medicina, cui sit acuitas omnino non co-
uenit, ubi neruus est detectus 2.169.
 a.14
medicina ad apostemata neruorum ex vul-
nere 2.171.a.50
medicina mirabilis ad fracturam est mu-
nia 2.189.a.36
medicina temperata membris quibuslibet
satisfacit, alijs uero fortior requiritur
 1.196.a.18
medicina tenuis membro raro satisfacit,
denso uero fortis est necessaria 1.
 196.a.24
medicina uomitum faciens quando, &
cur fiat solutina 1.206.b.43
medicina ventris solutina quando nomi-
tum faciat 1.206.b.49
medicina solutina uiri fece sicca existente
in uentre timoroso 1.209.b.48
medicina solutina plurimis in aestate fe-
breu inducit 1.210.a.62
medicina quando operatur, non esse dor-
miendum, nisi uelimus resurgere al-
uum 1.210.b.2
medicina quando in eius opere tardatur,
quid agendum 1.210.b.40
medicina quibus causis non agat 1.210.
 b.46
medicina quando proprium humorem
non inuenit, quæ mala inducat 1.210.
 b.54
medicina primo proprium humorem tra-
hit deinde eum, qui cum in multitudine,
& subtilitate sequitur 1.210.
 b.58
medicina cur sanguinem non euacuet 1.
 210.b.62
medicina solutina quibus noxia 1.211.
 a.42
medicina fortis sicca complexionis ad-
uersa 1.211.a.64
medicina cum uentrem non soluerit, post
duos, aut tres dies minutionem non se-
qui debere 1.214.a.1
medicina quæ inuicem commiseri no-
line 1.214.b.20
medicina romere faciens cum propere-
uerit, quid agendum 1.215.b.13
medicina de singularibus quandoq; non
inuenitur opposita ægritudini compo-
sita 2.264.b.8
medicina componitur aliquando propter
additionem uirtutis in uno simplicium
eius 2.264.b.15
medicina componitur aliquando, ut fiat
calida quatuor partibus per coniun-
ctionem calidi quinque, & calidi tri-
bus partibus 2.264.b.18
medicina componitur aliquando, ut ni-
mis calefacienti adiungantur infrigi-
dantia, & econuerso 2.264.b.21
medicina aliquando componitur ad tol-
lendâ horribilitatem alterius 2.264.
 b.37
medicina componitur aliquando ad fra-
 gendum partem nocuenti alterius
 2.264.b.36
medicina componitur aliquando causa-
conseruationis medicamenti a prima,
& secunda digestionem 2.265.a.3
medicina aliquando componitur causa-
penetrationis ad membrum longin-
quum 2.265.a.7
medicina componitur aliquando, ut tar-
det medicinam uelocis penetrationis
 2.265.a.24
medicina componitur aliquando, ut de-
ferat uirtutem medicamenti ad uia-
propriam ei 2.265.a.35
medicina experta melior est non experta
 2.265.a.43
medicina experta cur melior sit non ex-
perta 2.265.a.48
medicina omnis composita habet indi-
cium ex simplicibus suis, & ex tota for-
ma sua 2.265.a.49
medicina composita non fermentatur ni-
si ut eius complexio faciat accidere ne-
stigia, & uirtutes 2.265.b.15
medicina composita aliquando est com-
posita ex compositis 2.265.b.45
medicina, cuius inuamentum inuenit ex
perimentum nihil remoueat 2.265.
 b.37
medicina An. ad vlcera uescica et uirge
 2.300.b.32
medicina Aristoteli ad ophthalm. 2.
 319.b.46
medicina Aristomacis ad sputum sang.
 2.327.b.14
medicina ad cor 2.328.a.49
medicina ad colicam 2.331.a.37
medicina alia ad colicam 2.331.a.47
medicina frangens lapidem 2.331.b.5
medicina subtilis quæ dicatur 2.341.
 a.61
medicina grossa quæ 2.341.b.1
medicina coagulatiua, liquida, viscosa,
friabilis 2.341.b.4
medicina quandoque est conferens uni
membro, & non alij membro 1.974.
 b.6
medicina omnis odorifera est cordialis
 1.678.a.14
ex medicina solutina fluxus ventris 1.
 811.b.55
medicina quandoque confert in hora, de-
inde post illud nocet 1.974.b.7
medicina non stat super ieiunium intesti-
num, imò lubricando recedit ab eo 1.
 810.b.26
medicina definitio 1.6.a.30
medicina definitio 2.377.a.6
medicina diuisio prima 2.377.a.12
medicina operationum diuisio 2.391.
 b.8
medicina practicam nosse quis potest,
qui nunquam medicinam fecerit 1.6.
 b.39
medicina practica partes due 1.162.
 a.36
medicina conseruatricis manus 1.163.
 a.27
medicina conseruatricis habens confi-
sunt in æqualitate causarum nostrum
corpus alterantium 1.163.b.8
in medicina qualitate eligenda absolute
non habetur cognitio nisi per cogni-
tionem speciei ægritudinis 1.195.
 b.54
de medicina quantitate cognitio unde su-
mat 1.195.b.60
medicina quantitas ex complexione me-
bris quomodo sumatur 1.196.a.2
medicina qualitas eligenda est qualitas
morbi contraria 1.195.b.57
medicina profundatio interdum prohibe-
tur a stypticitate 2.64.a.63
ex medicina haustu eum, qui minui debe-
bat, in febre incidere, & estimatione
 1.206.a.51
medicina malitiam aquæ calidæ potus
retundit 1.210.a.57
medicina potatori nec comedendum, nec
bibendum, donec ea suam perfecit
operationem, nisi in aliquibus casibus
 1.210.a.68
medicina odor cum remanet in stoma-
cho huic rei confert aqua hordei 1.
 210.b.35
ex medicina haustu in qua mala aliqua
do incidunt 1.211.a.4
in medicina assumptione qui ueni obser-
uandi 1.211.b.2
medicina proprietati, manifestas quali-
tates plerumque auxiliari 1.214.
 b.13
medicina compositæ utilitas in forma
complexionalis maior est, quam qua
accidit ex simplicibus eius 2.265.
 a.58
medicina compositæ uirtutes, & ues-
igia sunt meliora quam simplicium 2.
 265.b.17
medicina radix est, qua cum priuatur, de-
fruitur basis eius 2.265.b.26
medicina compositæ quæ obseruanda sunt
 2.295.b.30
medicina complexio inuatiua, cum mo-
uetur a suo pondere, non consequitur
amplius illam proprietatem 2.266.
 a.24
medicina conseruatricis necessaria est
æqualitas septem rerum 1.163.
 b.11
medicinam dari oportere, quæ sit ex gene-
re euacuandi humoris in qualitate 1.
 207.b.10
ad medicinam solutiuam, quæ suo opere
frustretur quæ incommoda consequen-
tur 1.206.b.54
medicinam opus suum profecisse, signum
 1.207.a.13
medicinam solutiuam non generare hu-
morem, quem attrahit contra Gal. 1.
 207.a.36
medicinam solutiuam non trahere pri-
mu id, quod est subtile 1.207.
 a.37
 medi-

I N D E X

- medicinam solutiua humorem non tra-*
here per similitudinem substantia con-
tra Gal. 1.207.a.48
medicinam fortem sumens dormire de-
bet, ante quam operetur, secus si ope-
rari ceperit, post debilem uero somnus
non conuenit 1.210.a.12
medicinam abhorrentes quid facere de-
beant 1.210.a.25
medicinam assumpturus qui calide, &
debilis complexionis, & stomachi de-
bilis existat quid prius agere debeat
1.210.a.58
medicinam postquam quis biberit, quomodo
periculum est, ne illi nausea accidat,
aut syncopis, quid agendum 1.210.
b.66
post medicinam balneum conferre, quan-
do, & quomodo 1.211.a.31
medicinam sumendi tempus quod com-
modum, & quod incommodum 1.
211.a.52
medicinam ueneno obfistentem calidam
esse oportere, & cur. 2.344.a.24
post medicinam solutiua laudari admi-
nistratorem aque hordei 1.662.
b.15
medicinam sumpturo que agenda 1.
974.a.1
medicinam qui sumit, sumat cibum post
tres horas 1.974.a.2
medicina forti que membra egeant, &
qua imbecillo 1.196.a.24
in medicina exhibenda situs mēbri eua-
cuandi quomodo cognoscendus 1.
196.a.32
in medicina exhibenda sciendum quid il-
li admiscendum sit ut uelociter ad
membrum perueniat 1.196.a.62
medicina assumpta quiescendum 1.210.
a.20
medicina assumpta quando aliquid bibē-
dum 1.210.a.53
in medicina assumpta nocumenta quomo-
do corrigenda 1.211.a.10
medicina assumpta qui frigida, & qui
calide, & qui temperata complexio-
nis est, quid assumere debeat 1.211.
a.14
a medicina qui intestinorum excoꝛiatio-
nem timuerit, quomodo illi subuenien-
dum 1.211.a.23
medicina debili sumpta motus minuen-
dus 1.211.a.65
medicina praua sumpta quid agendum
1.214.a.27
a medicina solutiua sitis 1.722.b.21
a medicina sumpta sitis quando eius ope-
rationem perfectam significet, &
quando non 1.722.b.32
in medicina antiqui sunt uarij 1.743.
a.16
medicinæ uehementer infrigidautes de-
bilitant membrum cui applicantur 2.
64.a.66
medicinæ sanguinem ingrossantes, & in-
frigidautes, & prohibentes eius ebul-
litionem in principio, que sint uide 2.
75.a.46
medicina repercussiuæ quæ 2.110.b.31
medicina maturatiuæ quales sint 2.122.
a.50
medicinæ maturantes, & inuiscentes in-
uant aliquando ad putrefactionē mē-
bri 2.122.a.10
medicinæ maturatiuæ diuersæ 2.122.
a.53
medicinæ erumpentes exituras 2.123.
b.42
medicina maturatiuæ 2.124.b.32
medicinæ erumpentes exituras 2.124.
b.54
medicinæ lenientes cum resolutione qua-
dam 2.129.b.51 & 68
medicinæ fortes ualde sicut elleborus, &
similia, sufficiunt semel in uere, & se-
mel in autumno 2.135.b.34
medicinæ compositæ conferentes leprosis
2.137.a.54
medicinæ prohibentes carnem nasci, que
sint 2.142.b.8
medicinæ incarnatiuæ sunt illæ, que ag-
gregant inter duo elongata 2.142.
b.26
medicinæ consolidatiuæ, & sigillatiuæ
sunt stypticæ 2.142.b.50
medicina vulnerum interiorum 2.138.
b.65
medicinæ incarnantes vulnera 2.149.
b.29
medicinæ consolidatiuæ, & sigillatiuæ 2.
147.a.3
medicinæ facientes nasci carnem 2.147.
a.49 & 2.147.b.59
medicinæ facientes nasci carnem in vul-
neribus administrantur cum iam mun-
dificatus est locus 2.147.b.61
medicina quedam faciunt nasci carnem
in uno corpore, & non in alio 2.148.
a.6
medicina carnem generantes in senibus
2.148.b.13
medicinæ ulcerum capitis incarnatiuæ
quæ 2.148.b.31
medicinæ ad vulnus, & sanguinem capi-
tis 2.148.b.47
medicinæ uehementis resolutionis, & ex-
siccationis resoluunt subtile, & inspif-
sant spissum 2.149.b.49
medicinæ oppilantes 2.151.a.41
medicinæ uaporantes 2.151.a.46
medicina attrahentes sagittas ex corpo-
re 2.153.b.66
medicinæ ad combustionem ignis 2.154.
a.37
medicinæ ad combustionem prohibentes
refectionem 2.154.a.52
medicinæ rectificantes combustionem fa-
ctam 2.154.b.6
medicina resoluentes sanguinem mor-
tuum in attritionibus, & contusioni-
bis 2.149.b.41
medicinæ canterizantes 2.157.b.7
medicina theoricæ nomen quid sibi uelit
1.162.a.12
medicina retinentes sanguinem cum glu-
timofitate 2.157.b.24
medicina practica nomen quid sibi uelit
1.162.a.19
medicinæ retinentes fluxum sanguinis
cum exsiccatione, & incarnatione 2.
157.b.30
medicinæ diuersæ ad fluxum sanguinis
2.157.b.58
medicinæ mundificantes uirus 2.162.
a.56
medicinæ abstergentes conueniunt ulceri-
bis sordidis 2.162.b.28
medicinæ fortis mordicationis conueniunt
in principio ulcerum sordidorum 2.
162.b.29
medicinæ ulcerum sordidorum 2.162.
b.33
medicinæ exsiccatiuæ, que conueniunt in
ulceribus sordidis 2.162.b.42
medicina ad ulcera sordida 2.163.
a.26
medicinæ generantes carnem ulceribus
2.163.b.59
medicinæ ad ulcera corrosiuæ 2.164.
a.12
medicinæ stypticæ exsiccantes, infrigida-
tes 2.164.a.24
medicina ad ulcera putrida 2.164.
b.18
medicina ad ulcera difficilis consolida-
tionis 2.165.b.51
medicinæ acutæ ad facienda cauteria 2.
166.b.42
medicinæ ad fistulas recentes 2.166.
b.66
medicinæ fortis ablationis ad fistulas re-
centes 2.166.b.58
medicinæ ad carnem additam supra vul-
nera 2.167.b.6
medicinæ extrahentes ossa corrupta in
ulceribus 2.167.b.45
medicinæ ad eradicationem uestigiorum
ulcerum, & vulnerum 2.167.b.59
medicinæ ad vulnera nervorum quales
sint 2.168.b.63
medicinæ temperatæ ad vulnera nervo-
rum 2.169.b.34
medicinæ ad vulnera nervorum 2.170.
b.23
medicinæ ad attritionem, & torsionem
nervorum 2.171.b.6
medicina ad nervorum duritiem, & tor-
sionem 2.172.a.21
medicinæ facientes cadere cortices ossiū
2.172.b.25
medicinæ extrahentes ossa corrupta cum
facilitate, & uelocitate 2.173.
a.29
medicinæ ad ossis fracturas 2.173.
a.43
medicinæ ad fracturas ossium 2.173.
a.45
medicinæ mollescentes 2.187.a.67
medicinæ lenientes duritiem inuicturati
2.187.b.25
medicinæ

I N D E X

- medicines fortis mollificationis* 2. 285.
a. 8
medicines ad capitula vulnera 2. 190.
a. 5
medicines ad venena 2. 198. b. 16
medicines ad venena 2. 199. b. 36
medicines communes ad venena 2. 200.
b. 1
medicines calide uenenoſe 2. 202. b. 58
medicines ſolutiua attraccio quomodo ſe
habeat 1. 207. a. 52
medicines ſolutiua. cur raro ad ſtoma-
chum aſcendant 1. 207. a. 59
medicines ſolutiua velociter penetrat ad
intestina 1. 207. a. 63
medicines uomitum facientis diſpoſitio 1.
207. b. 10
medicines ex platis uenenoſis frigidis 1.
207. b. 16
medicines quibus non danda, & quibus
danda 1. 209. b. 68
medicines ad ſanguinem congelatum in
ſtomacho, & veſica 2. 210. b. 42
medicines, que bibuntur ſuper uenenum,
aut ſunt theriaca, et bezabard uniuſer
ſalis, aut proprie illi ueneno, aut con-
traria ueneno cum complexionē 2.
211. b. 16
medicines trahentes uenenum ad exte-
riora 2. 211. b. 43
medicines attrahentes uenenum, aut ſunt
propter virtutem calefacientem, attra-
hentem, aut cauſa ſimilitudinis 2.
211. b. 56
medicines uenenorum, neceſſarium eſt,
ut ſint ſedatiua doloris, & ſuccurren-
tes accidentibus timorofis 2. 212.
a. 20
medicines que bibuntur ad morſionem 2.
212. a. 32
medicines maligne, que 1. 214. a. 20
medicines uiolente plures ſunt uenenoſe,
illique bezegarrica commiſcenda 1.
214. b. 2
medicines ad effuſionem ſerpentum 2.
213. b. 63
medicines ad morſus viperarum 2. 217.
a. 38. & b. 13
medicines dilatantes vulnus conſolidati
in morſu canis rabioſi 2. 222. b. 50
medicines ad morſus curationem 2. 220.
a. 52
medicines ſoluentes in morſu canis rabioſi
ſint educetes melancholiam 2. 222.
b. 4
medicines ad puncturas ſcorpionum 2.
225. b. 46
medicines aperientes vulnus conſolidati
in morſu canis rabioſi 2. 222. a. 34
medicines ad reptilia marina, uenenoſa
2. 230. b. 40
medicines conſeruantes capillos ſunt ca-
liditatis ſubtilis, & ſtuppee 2. 231.
b. 29
medicines conſeruantes capillos 2. 231.
b. 38
medicines que faciunt naſci pilos 2. 232.
b. 66
medicines ad alopeciam, & tyriam 2.
234. b. 30
medicines que abradunt pilos 2. 335.
a. 42
medicines ad combuſtionem piloltri 2.
235. b. 9
medicines prohibentes ortum pilorum 2.
2235. b. 32
medicines que incruſpant capillos 2. 235.
b. 63
medicines facientes capillos planos 2.
236. a. 21
medicines ad ſciſſionem capillorum 2.
236. a. 26
medicines ſubtiliantes capillos 2. 236.
a. 34
medicines tardantes canitiem 2. 236.
b. 12
medicines tingentes capillos 2. 237. a. 66
medicines capillos denigrantes 2. 237.
b. 28
medicines facientes ſtadium colorem ca-
pillorum 2. 239. a. 34
medicines rubificantes capillos 2. 239.
a. 58
medicines facientes capillos albos 2. 239.
b. 6
medicines furfuris leues, abſque mordica
tione 2. 240. a. 30
medicines fortiores ad furfures 2. 240.
a. 62
medicines facientes colorem bonum fa-
ciei 2. 241. a. 59
medicines conſeruantes cutim a ſole, uen-
to, & frigore 2. 241. b. 63
medicines ad ueſtigia nigra in cute 2.
222. a. 9
medicines ad ueſtigia vlcerum, & uario-
larum 2. 243. a. 53
medicines ad ſanguinem mortuum, lenti-
gines, & pannum 2. 242. b. 55
medicines locales ad ſabaſſi ſiccum 2.
248. b. 44
medicines locales ad impetiginē 2. 249.
a. 59
medicines ad ſcabiem 2. 250. b. 4
medicines locales ad ſcabiem habent ab-
ſterſionem, cum confortatione cutis,
& rectificatione complexionis 2. 251.
a. 45
medicines ad verrucas 2. 253. a. 20
medicines oppilantes poros, & ſudorem
prohibentes 2. 255. a. 13
medicines locales pediculorum oportet,
ut ſint exſiccative, re ſolutive, atra-
ctiue ad exteriora 2. 256. a. 21
medicines ad pediculos 2. 256. a. 26
medicines impinguentes 2. 258. a. 60
medicines non penetrant in impinguis
ad membra leſa 2. 260. a. 44
medicines adminiſtrate in iuncturam
doloribus urinam prouocant 2. 260.
b. 48
medicines prouocantes menſtrua 2. 260.
b. 60
medicines extenuantes 2. 260. b. 62
medicines locales ad panaritium 2. 261.
b. 37
medicines componuntur aliquando, quia
ſimplices non opponuntur egritudini-
bis 2. 264. b. 10
medicines quare componantur adinuicem
2. 264. b. 12
medicines compoſite aliquando non op-
ponuntur egritudinibus compoſitis
2. 264. b. 13
medicines componuntur aliquando, quia
compoſite non opponuntur egritudi-
ni compoſite 2. 264. b. 13
medicines non experte iudicium eſſe in-
certum 2. 265. a. 1
medicines compoſite inſunt ſecundum
ſimplicia eius ueſtigia & virtutes 2.
265. b. 12
medicines compoſite formam eſſe reſiſ-
ſam non ſimplicia 2. 265. b. 21
medicines exſiccantes vulnera quedam
ſunt uehementis inſtigationis, que-
dam uehementis calefactionis 2. 265.
a. 50
medicines notis qualitatibus quomodo at-
trahant 2. 267. a. 4
medicines peſtorales que 1. 637. b. 62
medicines aperitiue que 1. 643. b. 44
medicines frigide ſunt tarde, non pene-
trantes 1. 658. b. 39
medicines calide addunt in febre 1. 658.
b. 40
medicines exſiccative ſunt nociue beſti-
cia 1. 658. b. 41
medicines enacuatiue plures ſunt contra
ria corpori 1. 674. b. 7
medicines cordiales temperate que 1.
675. b. 52
medicines cordiales calide que 1. 675.
b. 55
medicines cordiales frigide que 1. 675.
b. 63
medicines lac generantes temperate que
1. 687. a. 32
medicines omnes minorantes ſperma, ſunt
minorantes lac 1. 687. b. 50
medicines lac minorantes frigide due 1.
687. b. 52
medicines lac minorantes calide que 1.
687. b. 57
medicines prohibentes lac caſeari in ma-
milla, que 1. 688. a. 25
medicines incuſiue que 1. 707. b. 44
medicines ſolutiua rectificantes humores
groſſos que 1. 708. a. 6
medicines ſtomacho magis nociva que 1.
710. b. 20
medicines ſolutiue omnes ſunt male ſto-
macho 1. 710. b. 30
medicines uomitum ſedantes ſimplices
que 1. 745. a. 10
medicines hepaticae quales eſſe debent
1. 755. a. 12
medicines hepatici conuenientes que 1.
755. b. 55
medicines diuretice 1. 756. b. 60
medicines aperitiue calide neceſſarie ſunt
in

I N D E X

- In chronicis morbis* 1.764.a.12
medicina aperitiua frigida quæ 1.764.a.13
medicina aperitiua ferè temperata quæ 1.764.a.29
medicina aperitiua calida quæ 1.764.a.45
medicina styptica qualiter noceant apostemati calido hepatis 1.770.a.49
medicina diuretica quæ 1.771.a.67
medicina conuenientes in initio apostematum hepatis 1.770.b.65
medicina maturantes in hepatis dubelati 1.773.a.30
medicina aperitiua quæ 1.773.a.45
medicina subtiliatiua quæ 1.773.a.45
medicina confortatiua quæ 1.773.a.45
medicina solutiue fortes aquositate asclitiss quæ 1.788.b.15
medicina soluentes aquositatem asclitis aqualitati vicina quæ 1.788.b.42
medicina lubrificantes, uel subtiliantes quæ 1.784.b.54
medicina soluentes aquositatem asclitis salubriores, & debiliores quæ 1.788.b.45
medicina aperitiua quæ 1.798.a.54
medicina astringentes frigide singulares quæ 1.816.a.54
medicina astringentes singulares calide & sicca quæ 1.816.b.4
medicina astringentes compositæ frigide quæ 1.816.b.51
medicina astringentes compositæ calide quæ 1.817.a.2
medicina illacæ maturant materias crudas 1.836.a.14
medicina calida corrumpunt humores quandoque & adurunt 1.836.b.25
medicina phlegma soluentes 1.842.b.33
medicina soluentes secem, & phlegma simul 1.842.a.37
medicina extrahentes 1.857.b.8
medicina lapidem comminuentes quales 1.876.a.58
medicina comminuentes lapidem uesicæ oportet ut sint uehementius calida, quam illa sunt lapidis renum 1.876.a.63
medicina lapidem comminutes 1.877.a.6
medicina doloris sedatiua in lapide 1.878.a.15
medicina simplices ad coitum 1.906.a.39
medicina compositæ ad coitum 1.906.b.46
medicina pregnantium 1.932.a.58
medicina ad cor 1.935.b.17
medicina quomodo abortum faciant 1.935.b.58
medicina singulares abortum facientes 1.936.a.15
medicina partum facilem efficientes 1.932.b.9
medicina omnes, quæ educunt vermes, & ascarides, extrahunt satum 1.932.b.11
medicinarum fortiter reperiuntium in principio, & fortiter resolutum in fine, vsus est malus 2.111.a.2
medicinarum resolutio uehemens facit dolorem 2.111.a.9
medicamentum soluens solutionem non faciens quæ mala inferat 1.213.b.51
medicinarum soluentium dispositio 1.214.a.18
medicinarum infrigidantium uis 1.227.b.20
medicinarum stypticarum uis 1.227.b.23
medicinarum viscosarum uis 1.227.b.24
medicinarum adurentium uis 1.227.b.27
medicina adurentes in constrictione uasorum cur timeantur 1.227.b.30
medicinas adurentes alias esse stypticas, alias non, & quis stypticarum vsus, quis aliarum 1.227.a.33
de medicinarum compositarum necessitate 2.265.a.26
medicinarum parum melius est plurimorum in interione una 2.265.a.44
de medicinarum compositionis qualitate 2.265.a.60
medicinarum componendarum ratio 2.265.a.62
medicinarum compositio plurimum perducit ad corruptionem, & plurimum etiam ad perfectionem, & operationem 2.265.b.37
medicinarum compositio plurimum fit a singularibus, & compositis, sicut theriaca 2.265.b.41
medicinarum compositarum sublimior est theriaca magna propter multitudinem sui inuamenti 2.265.b.53
medicinarum proprietatem, talia pondera facere nemo scit 2.266.a.17
medicinarum contritio grossa est in causa maioris euacuationis 2.287.a.44
medicinarum uirtutis equalium, quæ magis sit efficax 2.339.b.45
medicinarum qualitates uel illis innatas esse uel a corpore parari 2.341.a.48
medicinarum forma 2.397.a.49
medicinarum cordialium proprietates 1.674.b.10
medicina vomitum sedantes compositæ quæ 1.745.a.29
medicinarum sumendarum in egritudinibus hepatis quæ hora commodior 1.754.b.50
medicinarum subtiliantium proprietates est, ut acuant sanguinem 1.755.a.14
medicinarum aperitiuarum differentia 1.764.a.9
medicinarum astringentium species 1.816.a.51
medicinarum lapidem comminuentium differentia 1.876.b.1
medicinis soluentibus quæ commiscenda 1.204.a.45
medicinis compositis est radix 2.265.b.26
Medicinis uenenosis conferentia composita 2.327.b.13
Confectio Aristomacis 1.871.a.57
medicinis ulcerum glutinantia commiscenda 1.876.b.14
medicinis ad lapidem quæ commiscenda 1.876.b.14
medicinas soluentes plurimum humorem attrahere in uenis 1.207.b.15
medicinas fortes multi esse timoris 1.210.b.27
medicinas soluentes duas in uno die dare est periculosum 1.210.b.53
post medicinas solutiuas uinum sumptum febres, & astuationem inferre 1.211.a.47
medicinas quasdam quandoque aliquibus complexionibus proportionales existere 1.214.a.36
medicinas omnes, quæ sine mordicatione desiccant, carnem producere 1.231.b.38
in medicinas, & corpora sunt proportionales, quæ non comprehenduntur, nisi experimento 1.632.b.47
medicinas lapidem comminere a qualitate occulta 1.876.a.64
de medicinis uenenosis calidis 2.202.b.57
ex medicinis benedictis sunt uiole cum zucchero 1.211.b.1
in medicinis cordialibus frigidis cur calida commisceantur 1.674.b.63
medicinis fortioribus indiget splen, quæ hepar 1.800.a.67
medicinis quæ naturali credere debeat 1.8.a.57
medicus quæ affirmare et credere debeat 1.8.b.9
medicus de quibus rationari debeat 1.8.b.20
medicus non curat, sed uirtus 2.30.b.59
medicus facit peruenire instrumenta ad uirtutem 2.30.b.60
medicus est naturæ adiutor, non impediens, de sententia Hip. 2.27.a.51
medici solertia nota 2.89.a.22
medici non est scire causam crisis, sed tantum dies crisis per uiam experientia, aut axiomatum 2.104.a.56
medico quæ scienda sint tantum, quod sint 1.8.a.57
medico non nocet ignorare an spermamulieris formam, uel materiam præbeat 1.901.a.54
medici antiqui sunt in medicina uarij 1.743.a.16
medicorum error in cibando egros 2.31.a.10

X Medi-

INDEX

- medicatio tribus rebus perficitur 1.195.
a.9
medicatio cum medicinis tres habet re-
gulas 1.195.b.44
medicationis scopi 1.195.b.44. & de-
inceps
medicinale nutrimentum, quod 1.112.
b.40
medicamen ad hemicraniam antiquam
2.319.b.26
medicamen ad apostemata magna 2.
321.a.39
medicamen ad dolores oculi calidos 2.
321.b.34
medicamen aegyptium confert ad albe-
dinem vestigiorum ulcerum 2.322.
a.30
medicamen Cassii ad aquam ocul. 2.
323.a.45
medicamen Polonis ad ocul. 2.323.
a.53
medicamen basilicon pro oculis 2.323.
b.49
medicamen aliud basilicon pro oculis 2.
329.b.61
medicamen confortans visum 2.324.
a.1
medicamen ad aurium pus 2.324.a.36
medicamen ad aurium dolores &c. 2.
324.a.39
medicamen Galen. pro auribus 2.324.
a.51
medicamen aliud Gal. ad apostemata
aur. 2.324.a.57
medicamen aliud ad apostemata auris
2.324.a.63
medicamen aliud pro auribus 2.324.
b.6
medicamen ad auris pus 2.324.b.16
medicamen ad dolorem auris 2.324.
b.23
medicamen ad gravitatem auditus 2.
324.b.32
medicamen ad egritudines antiquas au-
ris 2.324.b.38
medicamen ad omnes dolores aur. 2.
324.b.54
medicamen pro dentibus 2.325.a.26
medicamen Andromachi ad dolores den-
tium 2.325.a.36
medicamen ad pulsationem dentium 2.
325.a.43
medicamen ad apostemata gingivae 2.
325.b.9
medicamen confortans dentes 2.325.
a.31
medicamen aliud confortans dentes 2.
325.b.44
medicamen ad vulvam mollicatam 2.
325.b.63
medicamen ad humiditatem pectoris 2.
326.a.1
medicamen gutturale Galen. 2.326.
a.8
medicamen aliud gutturale Gal. 2.326.
a.17
medicamen Gal. ad egritudines canna-
puli. 2.326.a.44
medicamen ad omnem tussim 2.326.
b.37
medicamen ad sputum sanguinis 2.326.
b.45
medicamen aliud ad tussim 2.326.b.52
medicamen aliud ad tussim 2.327.a.35
medicamen aliud ad sputum sang. 2.
327.b.45
medicamen aliud ad sputum sang. 2.
327.b.58
medicamen ad coagulationem saniei pe-
cto. 2.328.a.20
medicamen ad ulcera pect. 2.328.a.35
medicamen ad debilitatem stom. 2.
328.b.19
medicamen diaireos 2.329.a.20
medicamen mirabile ad singultum 2.
329.a.62
medicamen vomitus 2.329.b.61
medicamen aliud ad pleneticos 2.330.
a.7
medicamen fugitivum ad hyd. 2.330.
a.32
medicamen aliud fugitivum 2.330.
a.43
medicamen dictum sanguisuga ad ulce-
ra intestin. 2.330.b.46
medicamen lukius ad inflationes 2.
330.b.54
medicamen Galen. ad exitum ani 2.331.
a.61
medicamen aliud ad lapidē 2.331.b.18
medicamen pro coitu 2.332.a.25
medicamen aliud ad coitū 2.332.a.35
medicamen aliud ad coitum regale 2.
332.a.55
medicamen ad dolorem iuncturarū &c.
2.332.b.42
medicamen ad podagram &c. 2.332.
b.53
medicamen ad venam sciaticam 2.333.
a.15
medicamen de hyusquiamo Avic. ad po-
dag. 2.333.a.24
medicamen ad alopeciam 2.333.a.32
medicamen Persarum 1.713.b.51
medicamentum. vide Medicina
medicamentum esse temperatum, quo-
modo intelligatur 1.13.a.20
medicamentum esse calidum aut frigidū
quomodo intelligatur 1.13.a.34
medicamentum idem respectu diversio-
rum & calidum & frigidum est 1.
13.a.41
medicamenta quarti gradus corrumpere,
& mortificare 1.112.b.14
medicamentum exsiccantium sanat, &
sanem prohibet 2.110.b.3
medicamentum temperatum non con-
vertitur in similitudinem corporis 1.
112.b.30
medicamentum absolute, quid 1.112.
b.42
medicamentum nutriendum mutatur a cor-
pore cum sui substantia & sui qualita-
te 1.113.a.2
- medicamentum nutriendum aliud medica-
mento, aliud nutrimento propinquius
1.113.a.19
medicamentum variari pro temporum
morbi varietate 1.197.a.14
medicamentum compositum esse ex vir-
tutibus contrariis quomodo intelligē-
dum 1.244.b.22
medicamentum ut experimenti certam
fidem faciat debet esse expertis quali-
tatis acquisitae 1.244.a.6
medicamentum quandoque unum agere
per se, & contrarium per accidens 1.
246.a.39
medicamentum exporindum est prius
in debiliore 1.246.a.55
medicamentum per se aut per accidens
aliquid agere, quomodo cognoscas 1.
246.a.62
medicamentum experiendum est in ho-
minis non alterius animalis corpore
1.246.b.30
medicamentum ex scorpiionibus ad lapi-
dem 2.331.b.41
medicamentum dulce & aromaticum
cur ceteris efficacius sit 2.335.b.47
medicamentum pbl. gna uonere facilius
1.707.b.53
medicamenti quantitas ex morbi quanti-
tate sumenda 1.197.a.6
medicamenti experiendi ratio 1.246.
a.3. & deinceps
medicamenti actio quae non eadem est
semper aut secundum plurimum, est
per accidens 1.246.b.27
medicamenti Aristotris inuamenta 2.
322.b.40
medicamento tenui miscetur quandoque
aliquid ipsum densans quamvis eius
operationi contrarium, ut eius actio
perficiatur 1.201.b.5
in medicamento exhibendo quae animam
uertenda 1.196.b.44. & deinceps
in medicamento exhibendo loci & socie-
tatis sollicitudo habenda 1.196.b.5
in medicamento exhibendo sensus ac-
tione & hebetudinis membrorum ra-
tio habenda est 1.196.b.63
a medicamento forti incipere quando
oporteat 1.197.a.35
medicamento assumpto quando dormi-
dum 1.210.a.11
medicamenta humectantia, & mollicia
sunt ad dilatandos meatus, & ad
sedandos dolores 2.110.b.1
medicamenta purgant & innutiant 1.
170.b.20
medicamenta fortia in principalibus me-
bris cauenda 1.196.b.40
medicamenta laxantia pura principalibus
membris & eis vicinis exhibere
valde timorosi sunt 1.196.b.60
medicamenta fugientia trium sunt ge-
nerum 1.196.b.67
medicamenta variare quando oportet
1.197.a.46

I N D E X

- Medicamenta fortia temporibus fortibus esse omittenda* 1. 197.b.22
medicamenta styptica cur cū aperitiuis commiscenda 1. 228.a.60
medicamenta omnia composita sunt ex virtutibus contrariis 1. 244.b.22
medicamenta quandoque operationem suam per se agunt post operationem per accidens 1. 245.b.14
medicamenta uenarū ora aperientia qualia sunt 2. 396.b.54
medicamenta a tota specie humores educunt 2. 397.a.1
medicamenta laticifantia quæ, & quomodo id faciant 2. 339.a.56
medicamenta libidinem sciunt 2. 342.b.35
medicamenta cholera soluentia 1. 796.a.53
medicamentorum gradus quatuor, & qui singuli sint 1. 112.a.65
medicamentorum noxæ 1. 170.b.21
medicamentorum soluentium differentia 1. 214.b.1
medicamentorum virtutes commisse aliæ per decoctionem separantur, aliæ non 1. 245.a.1
medicamentorum uirtutes experimento & ratione cognosci 1. 245.b.66
medicamentorum compositorum completio simplicium proportionem elicitur 2. 340.b.52
medicamentorum nomenclaturæ uariæ 2. 341.b.14
medicamentorum vim fermentatione multiplicari 2. 350.b.21
medicamentorum frigidorum & cōstrigentium series 2. 396.a.17
medicamentis contraria admisceri quandoque penetrationis gratia 1. 201.b.5
medicamentis non esse affusendum 1. 201.a.60
in medicamentis exhibendis custodia dignus est cor, post cerebrū, dein hepatis 1. 199.b.52
in medicamentis exhibendis operationis membro associatæ ex quo euacuandū, ratio habenda est 1. 196.b.54
medicamentis mortiferis confert acetū 1. 277.b.35
medicamentis propinandis quid seruandum 2. 396.a.2
medico nihil absolute esse contrarium 2. 335.a.26
medulla habet lenitatem, & uiscositatē, & non inciditur 2. 181.b.67
medullæ ossium usus 1. 34.b.51
medullarum rancidarum fructuum nocumenta 2. 205.b.31
mel est ultimum in iuuamento habentibus hostiam fenestris sicuti est ultimum in nocumento habentibus belliam 2. 67.b.54
mel est iberiacarum 2. 107.b.50
mel permixtum aloë, minuit uirtutem eius 1. 274.a.52
mel apum est calidum, & siccum in secundo 1. 361.a.3
mel tabarzet, & de canis est calidum, & humidum in primo 1. 361.a.4
mel est mundificatiuum, & cibis delictus a natura, & non nocet ulceribus 1. 667.b.6
mel est uehiculum medicis phthisis 1. 667.b.60
mel resoluit, & abstergit 1. 886.a.44
mellis mali nocumenta, & cura 2. 205.b.55
mellis acris nocumenta, & curatio 1. 361.a.45
mellis aqua 2. 297.b.5
mellis aqua saccharas 1. 868.a.43
mellis aqua est magis ultima in humendo 1. 661.a.7
mellis aqua debilis decoctionis inflat 1. 844.b.61
melancholia, uide cholera nigra 1. 726.b.14
melancholia 1. 749.b.12
melancholia quomodo fiat 2. 379.a.2
melancholia putrescens facit quartanā 2. 18.a.51
melancholia quandoque putrefit intra uenas, quandoque extra, si extra sit interpolata, si intra sit cōtinua febris 2. 18.a.55
melancholia ex phlegmate 1. 23.a.46
melancholia interdum fit a sanguinis parte grossa putrescente 2. 43.b.10
melancholia naturalis, secundū aliquos non putrefit, neque ex ea fit quartana 2. 55.a.58
melancholia, ut melancholia nō generat quartanā, sed ut materia pauca, & grossa 2. 60.b.37
melancholia in uere commouetur patientibus melancholiam 1. 100.b.2
melancholia quos morbos generet 2. 133.b.51
melancholia cum expellitur ad membrū facit accidere duritiem, aut sephiros, aut cancrum 2. 133.b.51
melancholia subtilis facit esthiomenum 2. 133.b.54
melancholia si expellitur ad superficiem cutis, sunt baras, & morphea nigra, et ipetigo, et his similia 2. 133.b.56
melancholia cum spargitur in corpore toto, & putrefit fit febris melancholica 2. 133.b.58
melancholia quæ spargitur in corpore toto, & non putrefit facit lepram 2. 133.b.60
melancholia in quo abundat, non esse in conueniens, ut minuat 1. 219.a.7
melancholia qualis sit & eius situs 2. 378.b.64
melancholia autumno educatur 2. 380.b.64
melancholia prohibet digestionem, & eam corrumpit 1. 697.b.50
melancholia mirachia 1. 711.a.20
melancholia umde 1. 736.b.12
melancholia alia naturalis, alia acciden-
talis 1. 792.a.66
melancholia quando accedit, aut fit pontica, fit conueniens ad commouendū os stomacho, et preparandū ipsum, & temperandū caliditatem eius 1. 792.b.4
melancholia quandoque adurit in splene, declinans ad acetositatem temperatam 1. 792.b.27
melancholia ex varicum incisione 1. 967.a.10
melancholice humoris uariæ species 1. 23.a.40
melancholice bilis atræ, causæ, quæ 1. 25.b.67
melancholia alia est fex sanguinis, alia est eius adustio, & cinis 2. 55.a.52
melancholice alia est sanguinea, alia phlegmatica, alia est cholerica, & alia adustio melancholice naturalis 2. 55.a.54
melancholice ægritudinibus conferre uenarum pedum phlebotomiam 1. 225.a.36
in melancholice medicinis auri limatura assumitur 1. 277.b.52
melancholice dominantis signa 2. 387.b.7
melancholice ad stomachum effusionis causæ 1. 695.b.48
melancholice euacuationis multiplicatio nis, cum non est febris, causæ 1. 792.b.32
melancholice retentionis causæ 1. 792.b.35
melancholice effusæ ex splene ad stomachum signa 1. 710.a.53
melancholice generationis causæ cholere generationis causam esse fortiozem, secundum aliquos 1. 794.a.62
melancholice confert coitus 1. 902.a.54
Melancholice conferunt
Aloë 1. 274.a.25
Ozimum fluuiiale 1. 283.b.15
Epithimum 1. 310.b.26
Elleborus niger 1. 313.b.41
Lingua bouis 1. 344.b.51
Muscibus 1. 354.a.24
Squilla 1. 385.b.19
Stachados 1. 386.b.66
Spodium 1. 391.a.28
Melancholice cholerice conferentia composita
Adedicina de muscho 2. 275.a.27
Hiera Rusi 2. 284.a.53
Hiera Archigenis 2. 284.b.12
Hiera Faneligoris 2. 287.a.32
Electuarium alschehereben 2. 288.b.21
Sal 2. 294.b.32
Acetum squilliticum 2. 297.a.39
Pilula proprie 2. 308.b.64
melancholiam uomitu esse difficilem 1. 206.b.63
melancholia quæ minentur 1. 201.a.15

K 2 melan-

INDEX

melancholiam educentes medicina & doses 2.395.b.45
melancholiam ex splene aliquando effundi ad stomachum 1.695.b.33
melancholiam euacuantia 1.744.a.49
melancholiam habenti hydropes accedente, resoluitur melancholia 1.780.b.12
melancholia qualiter splen attrahat 1.792.b.39
melancholiam quo membro splen expellat 1.792.b.42
melancholiam generari paulatim secundum aliquos 1.794.a.64
melancholiam euacuantia 1.799.a.40

Melancholiam soluunt
Lapis armenus 1.271.a.60
Agaricum 1.287.a.48
Capparis 1.293.b.61
Emblicus 1.310.b.3
Epithimum 1.310.b.31
Galli veterisius cum polypodio 1.325.b.11
Cartamum indum 1.326.a.48
Lapis armenus 1.341.a.17
Aqua casei cum epythimo 1.347.b.50
Melancholicis egritudinibus confert melissa 1.282.a.56
Galli decrepiti 1.296.b.17
Myrobalani nigri, & chebuli 1.353.b.53
Mezerion 1.355.a.35
Polypodium 1.373.a.20
Stechados 1.386.b.66
Sal 1.391.b.32
Parthenium cum oxymelle 1.407.a.47

Melancholiam educentia composita
Syrupus acetosus proprius 2.297.a.7
Pilula propria 2.308.b.64
Pilula aggregatiue 2.309.b.61
ex melancholia & phlegmate acetoso appetitus quando multiplicetur 1.698.a.31
a melancholia inflatua doloris stomachi curatio 1.712.a.50
a melancholia ictericia nigra curatio 1.799.a.36
melancholici 1.711.a.19
melancholicus cibo multum humectante & parum calfaciente indiget 1.175.b.4
melancholicus uomitus 1.792.b.30
melancholici humoris stomachi curatio 1.708.a.60
melancholicum humorem educentes pilule 2.352.b.10
in melancholico sanguine phlebotomiam frequentem esse necessariam 1.220.b.63
melancholicos morbos curandi ratio 2.399.b.22

melancholicos humores educit epithimum 1.667.b.27
melancholicorum morborum series 2.399.a.65
melancholicis morbis omnibus confert ani uenarum aperio 1.95.a.17
melancholici qui non sunt, cur esse rideantur 2.337.a.41
melancholicis cur uirga plurimum erigatur 1.904.a.48

Melancholicis doloribus conferentia composita
Hiera busitus 2.286.a.53
melancholica apostemata quomodo inter se differant 1.92.b.60
melancholica intestinorum excoriorum mortifera unde 1.792.b.23
melancholica materia in stomacho signa 1.701.b.63
melancholica materia signa 1.973.a.2
melancholica egritudines que 1.792.b.10
Melancholicis egritudinibus conferentia composita
Theriaca magna 2.265.b.60
Mithridatum 2.268.b.23
Confectio zebemirem magnum 2.273.a.10
Confectio de muscho 2.274.b.58
Medicina de muscho dulcis 2.275.a.37
Confectio citrima felini 2.277.a.47
Confectio nigra felini 2.277.a.21
Hiera Rusi 2.284.a.52
Hiera Archigenis 2.284.b.13
Pilule filij alborith 2.309.b.25
melitum est calidum, & siccum in primo 1.352.a.7
melissa est calida, & sicca in secundo 1.282.a.54 & 2.348.a.9
melissa facultates 2.348.a.10
melissa inesse naturam leniter soluendi 2.344.a.14
melissa que substituantur 1.282.a.65
melissam cor confortare & laxificare 1.282.a.69 & 2.348.a.10
melissam cunctis uisceribus conferre 2.348.a.14
ex melissa iuleb 2.352.a.45
melon est tarda digestionis, nisi quando comeditur cum eo, quod est interius eius 1.281.b.67
melon uehementis maturitatis colica coferit 1.847.b.66
melon uermes necare dicitur & solutio ne educit eos 1.854.b.67
melonis indiuaumenta maxima que 2.39.b.67
melones commouent cholericam passionem 1.812.b.47
melongia nutrimentum praestant paucum & crassum 1.113.a.51
membrum & spiritus sunt subiectum sanitatis & morbi propinquum 1.7.b.64

membrum facultatem tribuens & suscipiens dari, nullus dubitat 1.30.a.46
membrum tribuens & non recipiens adestur 1.30.a.63
membrum apostematum si sit proximum principali, aut fortis communis cum eo, aut uehementis sensus, et neruosum, tunc cum uehementia febris accidunt inueniendi magna, & spasmus 2.77.b.38
membrum potest riuum remanere animi uide structa 1.74.a.17
membrum stupidum aut paralyticum uiuit 1.74.a.20
membrum stupidum aut paralyticum cur non sentiat 1.74.a.23
membrum consensientis alteri, foci recipit superfluitates ut ascella cordis 1.94.b.38
membrum in quo est phlegmon habet nervos quibus sentit 2.109.a.19
membrum quando apostemat in contusione, non fuisse nisi ligaturam equalem 2.150.a.1
membrum unumquodque exercitium habet sibi proprium 1.172.a.4
membrum corrumpitur cum aduenit putrefactio neruis 2.168.a.34
membrum aliud rarum aliud spissum 1.196.a.23
membrum rarum medicamento subili, densum vero forti eget 1.196.a.24
membrum corruptum quomodo curandum 1.230.b.18
membrum diminutum cur fiat ex membrum diminutum 1.901.b.10
membrum primum in embryone, quod creatur, est cor 1.920.b.58
membrum patientis dispositiones sunt consideranda in egritudinibus acutis 2.89.a.15
membrum dolor, & debilitas aliquando sunt in causa declinationis materia phlegmonis ad ipsum 2.109.a.18
membrum corruptionem inducit uehemens, et superflua infrigidatio 2.110.b.51
membrum corrupti ex apostemate cura 2.110.b.58
membrum corruptio accedit propter causam corruptentem complexionem eius, & spiritum animalcm, qui est in ipso &c. 2.117.a.1
membrum putrefacti regimen in incisione 2.118.a.56
membrum sectio, & perforatio, in exitum sint incidentes in longitudinem sparium neruorum illius, nisi timetur spasmus 1.122.a.18
de membri natura cognitio quatuor rerum cognitionem continet, scilicet, creationis eius, situs, & uirtutis 1.195.b.66
de membri alicuius particularis impinguatione 2.259.b.52
de membri particularis extenuatione 2.261.a.56

I N D E X

membra a frigore resoluti signa, & remedia 2.393.b.11
 membro unicuique complexio obigit quam meretur 1.16.a.19
 membro omni alteratrix vis inest secundum eius complexionem 1.72.a.4
 membro sensibili cum inest phlegmon fit dolor vehemens 2.109.a.26
 membro omni nervoso convenit aromaticitas 1.745.b.15
 membra & eorum usus sensu & anatomia debet discernere medicus 1.8.b.30
 membra principalia sunt tria 1.12.a.34
 membra principalia non multum propinqua sunt exacte aequalitatis 1.13.a.46
 membra ex prima humorum missione sunt 1.29.a.40
 membra simplicia quae 1.29.a.47
 membra quaedam praeter naturales facultates alias habent facultates, quaedam non habent 1.30.a.35
 membra principalia quae 1.30.b.51
 membra principalia necessaria pro vita individui, quae 1.30.b.55
 membra principalia necessaria pro speciei duratione 1.30.b.59
 membra servientia bifariam 1.31.a.1
 membra alia operationem tantum, alia iuvamentum tantum faciunt, alia utriusque ex Galeni sententia 1.31.a.22
 membra quae ex spermate 1.31.a.45
 membra quae ex sanguine gignantur 1.31.a.49
 membra spermatica post solutionem continuam non restaurantur nisi pauca 1.31.b.26
 membra a sanguinis complexionem valde remota, multis alimentis conversionibus egent, ut nutriantur 1.32.a.66
 membra carnosa alia villos habent, alia non 1.31.b.57
 membra fortia sua excrementa ad vicinam debilia rejiciunt 1.32.b.13
 membra officinalia sunt operationum instrumenta 1.90.b.42
 membra quae plus sudant 2.94.b.25
 membra vulnerata mortem minantur quae sunt 2.139.b.55
 membra, quae facile suscipiunt superfluitates propter caliditatem sunt, ut testiculi, & anus 2.118.a.41
 membra debilia quomodo confortantur 1.182.a.65
 membra parva, quomodo augmentantur 1.182.a.65
 membra quaedam expurgantur medicamento temperato, quaedam indigent fortiori 1.196.a.16
 membra ventriculo & receptaculo calientia forti medicamento egent 1.196.a.25
 Membra corporis confortantia composita
 Oleum demanum 2.313.b.40

membra consiliuntur per commissionem humorum perducunt ad formam compositionis, qua commissum disponitur ad recipiendum habitum non convenientem ei ratione simplicium 2.334.a.17
 membra quamvis plura sint numero, vnum tamen est generale principium aliorum 2.334.a.42
 membra principalia confortans syrupus 2.351.b.19
 membra principalia quatuor 2.379.a.7
 membra anhelitus plurimum communicant cum hepatis gibbositate 1.780.a.24
 membra sanguine vehementer indigent 1.851.a.20
 membrorum simplicium ordo 1.39.a.59
 membrorum aliud suscipit & tribuit facultatem, aliud tribuit & non suscipit, aliud suscipit, & non tribuit, aliud neque tribuit neque suscipit 1.30.a.38
 membrorum humiditates diversae 2.60.a.58
 membrorum debilitas complexionis sequitur malitiam 1.95.a.38
 membrorum frigiditas & siccitas evacuacionem superfluum sequitur, eorum quae retineri debent 1.119.a.25
 membrorum strictio vehementer refrigerat 1.122.a.51
 membrorum debilitatis causa 1.129.a.21
 membrorum non liquefactionem hypostasis furfuris in urina quandoque sequitur 1.158.a.1
 membrorum fracturae diversificantur in spacio restorationis 2.182.a.30
 membrorum forma quomodo ex substantia humorum, & quantitatis proportionem, & qualitate commissionis resultat 2.334.a.31
 membrorum principium & ceterorum quae sint munera 2.379.a.10
 membrorum mollium ulceribus medicamentum aptum 1.689.b.22
 membrum extremorum refrigeratio ex stomachi ulceribus 1.734.b.64
 membrorum spermaticorum calida complexio signa 1.902.b.4
 de membrorum generationis primatu in embryone Hippo. opinio refellitur 1.920.b.59
 membris similibus etiam oculis accidunt variolae 2.72.b.39
 membris omnibus communicat appetitus nutrimenti 1.698.a.37
 in membris inferioribus, ut plurimum, sunt exiturae, quae sunt in chronica longae 2.87.a.52
 in membris incisione quid observandum 1.230.b.36
 in membris particularibus spiritus adipis perfectionem 2.334.b.29
 memoriae conservationis locus est posterior pars capitis 1.225.b.54

Memoriae conferunt

Anacardina confectio 1.266.a.19
 Castoreum 1.288.a.51
 Symplicium collum cum aceto, & oleo rosaceo commixtum 1.364.b.4
 memoriam debilitat spermatis inopia 1.909.b.36

Memoriam conferuantia composita

Confect. philosophorum 2.270.b.6
 memorialis virtus quae 1.76.a.2
 memoratitici & phantastica virtutis similitudo 1.76.a.2
 memoratitici virtutis sedes, est posterior cerebri ventriculus 1.76.a.7
 mensurus sanguis in pregnantia dividitur in tres partes 1.921.b.66
 mensurio sperma feminae philosophi assimilaverunt 1.901.a.40
 mensurae praenatibus retineatur ad nutrimentum embryonis 1.718.a.24
 mensurae quando currunt pregnantibus timetur in eis, ne abortum faciant 1.718.a.26
 mensura temperata faciunt mulierem acquirere castitatem 1.943.b.61
 mensurae quum alterantur a dispositione sua naturali, sunt causa egritudinum plurium 1.944.a.1
 mensurorum cursus praenantis curatio 1.933.a.55
 mensurorum retentio perducit ad febres pravae 1.943.a.46
 mensurorum mensuratio aequalis quae 1.943.b.62
 mensurorum alterationis nocumenta 1.944.a.3
 mensurorum a retentione, & paucitate quae egritudines fiunt 1.944.a.8
 mensurorum finis quae aetate mulieri contingat 1.944.a.34
 mensurorum superfluitatis cursus signa 1.945.a.33
 mensurorum superfluitatis cursus curatio 1.945.b.28
 mensurorum retentionis causa 1.949.b.52
 mensurorum ex retentione quae egritudines accidunt 1.950.a.66
 mensurorum suppressionis signa 1.950.b.45
 mensurorum suppressionis curatio 1.950.b.63
 mensurorum retentio perducit ad apostemata prava 1.943.a.47

Mensurorum superfluitati conferentia composita

Confectio alcheshchinengi 274.b.33
 Philonium persicum 2.278.b.28
 Theodoricon magnum 2.283.b.57
 Syrupus de granis myrti 2.291.a.56

K 3 Men.

INDEX

Menstruorum corruptioni conferentia composita

Scoria decocta	2.289.b.67
Theodoricon	2.318.a.12
kelkelengi	2.318.a.13
Trochisci de feminibus	2.318.a.13
Confectio de scoria	2.318.a.14
menstrua prouocat, & vrinam aqua calida	1.116.b.11
menstrua supprimunt aqua aluminosa	1.116.b.27
menstrua prouocantes medicinae quales sint	2.260.b.60
menstrua prouocantia sunt amara, & acuta	1.935.b.61
menstrua temperata esse causam sanitatis mulieris	1.943.b.55

Menses sistunt

Aqua aluminosa	1.272.b.33
Aque minerales	1.272.b.39
Cydonium	1.299.a.7
Siliqua Nabathia	1.306.a.6
Hamatites	1.313.a.36
Fex nini	1.315.b.44
Ferri arrugo supposita	1.317.a.21
Lens	1.349.b.43
Myrtus	1.352.b.56
Nucis cortex	1.362.b.8
Portulaca	1.372.b.63
Pini granum	1.378.a.41
Sumach	1.395.b.30
Solatrium	1.397.b.55
Cicuta	1.400.a.18
Scoria ferri	1.402.a.56

Menses suppressos corpora

Corrumpere	2.381.a.1
------------	-----------

Menses cient

Anisum	1.259.b.29
Asarum	1.261.a.64
Ammoniacum	1.262.a.43
Acori decoctum	1.267.a.45
Aristolochia	1.269.a.19
Asa	1.270.a.17
Asium	1.271.a.18
Lapis armenius	1.271.a.61
Amygdala	1.272.a.4
Arundo	1.274.b.31
Abrotanum	1.274.b.62.1.280.
a.59	
Allium	1.276.a.52
Asphodelus	1.277.a.31
Agaricum	1.287.a.54
Adiantum	1.283.a.54
Bdellium	1.285.a.27
Chamaemilla	1.287.a.15
Capæ decoctio	1.287.b.13
Castoreum	1.288.b.11
Cinnamomum	1.289.b.26
Chamepyrios	1.292.a.20
Chamaedrys	1.292.a.62
Struthium	1.262.b.18
Cuscuta	1.293.a.3
Capparis	1.293.b.64
Caulis, & eius semen	1.294.a.45
alamentum	1.299.b.30
Centaurea	1.300.b.33

Cedrus	1.301.a.48
Cofus	1.301.b.24
Cucumeris asinini succus	1.304.b.17
Cantharis	1.307.a.63
Daucus	1.309.b.65
Elleborus	1.313.b.64
Fenugraci decoctio	1.316.b.49
Phascoli, proprie rubei	1.317.a.45
Phu decoctio	1.318.b.49
Ramorum lycij decoctio	1.319.b.65
Cyclamen	1.320.b.65
Feniculum	1.321.b.1
Vinum ficus	1.322.b.36
Fici lac cum vitello oui	1.323.a.6
Gentiana	1.324.a.39
Galbanum	1.328.b.3
Thymus	1.331.a.3
Ireos cum uino	1.334.b.22
Hypericum	1.335.a.27
Lycium	1.339.b.52
Storax	1.344.a.32
Lac camelarum nouiter fetarum	1.347.b.54
Lens amara	1.349.b.47
Lupinus	1.350.a.62
Lactuca syluestris lac	1.350.b.59
Lactuca asini	1.351.a.39
Laurus	1.351.b.43
Oleum arboris maslicis, & seminis eius	1.354.b.25
Myrrha, & proprie clysterizata cu aqua ruta, & aqua absinthij, aut aqua lupinorum	1.358.a.12
Nasturtium	1.363.a.17
Nigella	1.365.b.57
Ona anferis cum oleo	1.367.a.51
Opopanax cum aqua calida	1.368.a.3
Ostracum	1.371.b.25
Prunorum aqua	1.372.a.66
Poliun	1.373.b.12
Porrum	1.374.b.20
Prasium	1.377.b.25
Peonia cum uino	1.377.b.64
Pini fructus cum semine cucumeris in uino	1.378.a.42
Eruca aque	1.378.a.53
Rubea tinctorum	1.381.b.27
Scilla acetis, & syrupus	1.385.b.35
Oleum storacis	1.386.b.41
Asparagi semen	1.389.a.25
Stercus caprarum cum pipere, & cin namomo	1.390.a.49
Serapintu cum oxymelle	1.394.b.43
Sesami infusio	1.397.a.42
Anemone	1.398.b.35
Muscus	1.407.a.7
Parthenium cu uino	1.407.b.42
Urtica cum myrrha	1.407.b.42
Lapis fellis tauri	1.414.b.44
menstrua prouocantia qualia	1.951.a.8
menstrua prouocantes medicinae	1.951.a.55
menstrua prouocat euphorbium statim	1.958.a.43

Menstrua prouocantia composita

Sagzenea minor	2.275.b.45
Hieralogodion	2.284.a.6
Theodoricon cum nucem muscata	2.285.a.40
Hiera Andromachi	2.286.a.27
Oleum alchebengi	2.312.a.45
Hiera menifon	2.328.b.67
menstruis conferunt balnea ex aquis aluminosis et atramentalibus	1.120.b.45

Menstruis pragnantium conferentia composita

Philonium persicum	2.278.b.28
menstruatam, & pragnantem non esse phlebotomandam, nisi propter necessitatem	1.218.b.64
menstruarum descriptio	2.333.a.54
menta est calida, & sicca in secundo	1.360.b.8
menta inflat	1.848.a.28. & 50
menta nocet colicis cum inflatione sua	1.848.a.50
menta confortat membra spermatis ualde	1.908.a.50
menta est pharmacu nobile in ingrossando sperma, & confortando uasa eius ad retinendum ipsum	1.911.b.50
menta proprietates	2.348.a.40
menta vsus facit fortitudinem super sperma	1.908.a.51

Menti ulceribus confert

Bulbus affatus cum capite piscis, & alo	1.281.a.12
---	------------

Menti conferentia composita

Anacardium	2.315.b.48
Electuarium de anacardis	2.315.b.48
Scelithe	2.315.b.50
Suffus Aristotelis	2.315.b.50
Electuarium de ambra	2.315.b.51
Sirimos	2.315.b.51
Hiera picra	1.620.a.18
meri	1.650.a.19
meri anatomia	1.650.a.22
meri partium usus	2.91.a.49
meri signa in crisi	1.690.a.16
meri substantia similior est lacerto	1.690.b.4
meri est pars stomachi	1.612.a.58
meri apostema quo distinguatur ab apostemate epiglottidis	1.692.a.61
meri que agitudines accidunt	1.692.a.61
meri oppilationis cause	1.692.b.22
meri constrictionis cause	1.693.a.44
meri in pluribus agitudinibus est complexionem oris stomachi	1.693.a.44
meri apostematum differentia	1.693.a.58
meri apostematum plurimorum difficulte fit maturatio	1.693.a.61

INDEX

- Mori apostematis, quando maturatur, signum* 1.693.b.6
meri apostematum signa 1.693.a.65
meri apostematum curatio 1.693.b.16
in meri apostemate medicum in quo loco apponenda 1.693.b.18
meri apostematis calidi curatio 1.693.b.39
meri apostematum frigidorum curatio 1.693.b.64
ex meri sanguinis eruptionis cause, & signa 1.694.a.38
ex meri sanguinis eruptionis curatio 1.694.a.40
meri ulcerum cause 1.694.a.64
meri ulcerum signa 1.694.b.6
meri vlcus a plaga cui accidit antecedente, cura sit difficilis, & est super extremitatem mortis secundum plurimum 1.694.b.18
meri vlcum curatio 1.694.b.24
meri debilitas qua mala inforat 1.696.b.17
meri corallum conuenire a proprietate 1.709.b.67
meri vlcus quibus signis distinguatur ab vlcere stomachi 1.735.a.2
in meri ulceribus, incarnatiuis glutinatiua esse commiscenda 1.735.b.16
meri adustio 1.739.a.44
meri vlcus 1.739.a.44
meri non est nisi ad attrahendum ad stomachum superius 1.807.a.56
meri est sicut pars stomachi 1.807.b.12
mesaraica vena 1.691.b.40
mesaraica vena plurima sunt in intestino icuino 1.807.b.60
ex mesaraica ventris solutio quibus signis a sanguinea chylosa ex hepate differat 1.778.a.49
ex mesaraica virus signa 1.778.a.58
mesaraica apostematum signa 1.769.b.61
mesaraica apostema durum, & oppilatio quibus signis distinguantur 1.770.a.6
mesaraica apostematum cura 1.775.b.29
mesaraica solius attractio non est attractio, de qua curetur 1.777.a.17
mesaraica virus quale 1.778.a.66
mesaraica fluxus oppilatiui curatio 1.819.b.13
metus vitalis est actio, & cur 1.73.b.64
metacarpi anatome 1.45.b.34
mezgerion est calidum, & sicum in quarto 1.335.a.2
mezgerion est fortis ex lacticiis 1.788.b.37
mezgerion cum quibus rectificetur 1.788.b.38
mielele 2.293.a.44
micus motus est ex voluntario & naturali compositus 1.130.b.28
micus in lecto cause 1.894.b.48
micus in lecto curatio 1.894.b.48
micus in lecto oleum de ben est ultimum 1.894.b.53
ingere aliquem in lecto ex imaginatione, & qualiter illi resistendum 1.894.b.56
Micui sanguinis conferentia composita
Confectio al Kelkengi 2.278.b.43
Trochisci al Kelkengi 2.305.a.28
Trochisci de calidis 2.306.b.9
Micui sanguinis, & puris conferentia composita
Confectio de pilulis al Kelkengi 2.317.b.59
Trochisci alkekengi 2.317.b.59
milium in frigida hepatis intemperie prauum 1.758.a.54
milij vaporatio est magis inuatiua, quam salis 1.717.a.33
ex milio optimam vaporationem fieri 1.234.a.30
miliaris serpens 2.218.b.58
minutio quid 1.203.b.65
minutio, vide phlebotomia
minutio cum necessaria fuerit, & vltimis solutio, vtra harum pramittenda sit 1.206.a.32
minutionis dispositio quomodo diuersificetur 1.204.a.35
mirach 1.691.a.39
mirach quando inflatur, non a uentositate, & siccitate, tunc apostema in eo est 2.92.a.32
mirach saluora vulnera sunt illa, quae sunt equalis magnitudinis 2.144.a.52
mirach vulnera indigent quatuor rebus 2.144.a.54
mirach agitudines accidentes 1.749.b.7
mirach, & hypochondriorum ad superiora attractio, quid significet 1.749.b.20
mirach, & hypochondriorum ad inferiora attractio, quid significet 1.749.b.26
mirach virtute conseruat thusi 787.b.28
mirach quando extenuetur 1.769.b.46
mirach virtutem conseruat spica 1.787.b.23
mirach virtutem conseruat Cyperi 1.787.b.23
mirach incisio in asclite parum proficit, nisi in corpore ualde forti 1.788.a.24
mirach inflatio ex partus difficultate 1.940.b.39
mirach scissio in difficultate partus 1.940.b.59
mirach melancholia 1.711.a.20
mirachialium agitudinum cause 1.736.b.3
mirachialium lacertorum apostema quibus signis distinguatur ab hepatis apostemate 1.768.a.5
mirachialium lacertorum apostematis calidi crisis qualis 1.768.b.25
mirachialium lacertorum apostematum curatio 1.775.b.3
mithrydatum fecit Mithrydates rex Ponto 2.268.b.3
mithrydatum est alteratum parum per additionem, et diminutionem a theriaca 2.268.b.13
mithrydatum praeferuat a pestilentia 2.72.a.43
mithrydatum ad venena habet expertum inuamentum 2.198.b.17
mithrydatum in morsu ven. est minus inuatiuum theriaca 2.268.b.15
mithrydatum administratur post ex menses 2.268.b.51
mithrydatum, & theriaca resistit ueneno 1.799.a.7
mithrydatum est fortis operationis in lapide renum 1.878.a.25
mithrydatum est uehementis inuamenti in urina difficultate 1.890.a.15
mithrydati inuameta sunt illa, quae sunt theriaca, exceptis uenenis serpentum in quibus superat ther. 2.268.b.23
mithrydati dosis copiosior sit dosi theriaca 2.268.b.24
mithrydati descriptio 2.268.b.26
mithrydati dosis est sicut auellana 2.268.b.52
in mithrydati descriptione Gal. desunt 13. medicinae 2.268.b.55
mithrydati cokion, siue cypheos descriptio 2.268.b.65
mithrydati facultates 2.350.b.61
deinceps
mithrydato calidius esse diacyminum et diatrion pipereon 2.350.b.56
miua cydoniorum 2.297.b.40
miua ualde sedat uomitum phlegmaticum 1.744.b.46
mixti forma ex quibus, & quomodo constituitur 2.334.a.17
mola frequenter ijs accidit quae bibunt aquas stantes lacinales 1.116.a.13
mola protenditur quandoque usque ad finem uitae, & non recipit curationem 1.939.a.34
mola quibus signis a uera impregnatione ne differat 1.939.a.58
mole differentia 1.939.a.21
mole cause 1.939.a.51
mole signa 1.939.a.65
mole curatio 1.939.b.34
in mola oleum alchebengi est uehementis inuamenti 1.939.b.47
molaris dentis cauterium 1.325.a.51
Molaris dentis dolori confert
Asphodeli succus 1.277.a.24
Cicer 1.291.a.28
Galbanum 1.328.a.61
Spina iudaica 1.401.b.1
Synapis aqua 1.401.b.36
Hepar Sclionis 1.311.b.14
matricis superfuitates in parturientibus purgant
Aristolochia 1.269.a.19
Altheae decoctio 1.776.b.54
K 4
Adrian.

INDEX

Adiantum 1.283.a.55
Feniculum 1.321.b.5
Mexerion 1.355.a.32
Peonia radix 1.378.a.2
*mollificancia medicamenta & eorū qua-
 litates* 2.396.b.21
mollificancia sunt contraria vlceri 2.
 161.a.6
mollificancia sortia 2.188.b.10
*mollificantium vsus cum euacuatiōe in
 apostematibus glandulosis* 2.119.
 b.49
*mollificantium timor est ex attractiōe
 materiei plurima in apostematibus
 glandulosis* 2.119.b.56
Mollificationi conferentia composita
Confectio anacardina 2.276.a.38
Diamarte 2.276.b.31
Confectio asceri 2.283.a.28
Hiera picra 2.283.b.55
Hieralogodion 2.284.a.1
Hiera Gal. 2.285.b.3
Actum squilliticum 2.297.a.42
Trochisci de decem medicinis 2.307.
 a.63
Pilule de casta minores 2.308.b.9
Sal solutius 2.309.a.46
Pilule de euphorbio 2.310.a.21
Pilule alia de euphorbio 2.310.
 b.25
Oleum de costo 2.312.a.40
Oleum de Kerua 2.312.b.9
Oleum alselud 2.313.b.11
Oleum 2.313.a.14
Oleum alchebengi 2.313.a.42
Theriaca 2.316.a.3
Mithrydatum 2.316.a.4
Theriaca Esdrae 2.316.a.4
Theriaca diateseron 2.316.a.5
Medicina de muscho dulcis 2.316.
 a.5
Medicina de muscho amara 2.316.
 a.5
Anacardium 2.316.a.6
Diamarte 2.316.a.6
Bedemeregi 2.316.a.6
Hiera Auic. 2.316.a.7
Electuarium de rua 2.316.a.7
Pilule vrilutatis 2.316.a.7
Oleum arafed 2.316.a.8
Hiera Galen. episcopolis 2.316.
 a.8
Pilule de euphorbio 2.316.a.8
Confectio asceri 2.316.a.9
Caputpurgium alhabis 2.316.a.9
Hiera picra 2.316.a.10
Caputpurgium 2.318.b.50
monoculum intestinum 1.807.a.29
monoculum intestinum cur sic dictum
 1.808.a.29
*monoculum intestinum magis, quam
 aliud descendit in rupturam inguinis*
 1.808.b.46
monoculi intestini iuramenta 1.808.
 a.35

*monoculi intestini ad alia intestina pro-
 portio* 1.808.a.5
*monoculi intestini vsus, aliquorum opi-
 nio improbat* 1.808.b.22
*in monoculo intestino completur dige-
 stio eius, quod fuit inobediens in sto-
 macho* 1.808.b.12
morbis. lege agnito
morbis vnde fiat 2.389.a.49
*morbis siccus cū materia quis sit et sine
 materia* 2.381.a.58
morbis acutus, qui & qualis 2.388.
 a.41
*morbis & sanitatis causae formales, qua
 1.8.a.30*
morbis causae efficientes quae 1.8.a.7
*morbis declinatione, nisi ob errorem, mors
 nunquam sequitur* 2.388.a.5
morbis principium quod, & eius tempus
 2.388.a.10
*morbis temporum scientia cui sit usi me-
 dico* 2.388.a.30
morbis status quis 2.388.a.18
morbis ex cholera pronientis curatio
 2.399.a.11
*morbis eorum signa, & causae sunt de qui-
 bus medico ratiocinandum est* 1.8.
 b.20
morbis ex superfluo calore 2.381.a.41
morbis ex calore & humore qui fiant 2.
 381.a.46
*morbis frigidi sine materia, & cum mate-
 ria qui fiant* 2.381.a.48
*morbis humidi sine materia, & cum mate-
 ria qui fiant* 2.381.a.53
morbis in mēbris organicis quomodo fiat
 2.381.a.62
morbis ex nimio calore signa 2.397.
 b.34
*morbis, qui sunt in mēbris organi-
 cis, diuisio, & nomina* 2.381.a.64
morbis tempora quatuor 2.388.
 a.7
*morbis tria tempora, quibus mors con-
 tingere potest* 2.388.a.6
*morbis significationes quibus signis
 desumantur* 2.397.b.19
morbis ex frigida complexione signa
 2.397.b.50
*morbis ex calida & sicca intemperie
 signa* 2.397.b.66
*morbis ex cholera cirina pronien-
 tium series* 2.398.b.48
morbis phlegmaticorum catalogus
 2.399.a.23
in morbis terroris est propter tria 1.83.
 a.50
morbis ex materia est mista 1.93.
 a.64
morbis est variola cholericā 2.74.
 a.15
*morbis est minoris quantitatis, quam
 variola* 2.74.a.19
*morbis non pertransit cutem, neque ha-
 bet altitudinem notabilem in princi-
 pio sui* 2.74.a.20
morbis est minor variolis 2.74.a.23

*morbis minus accidit oculo quam na-
 riola* 2.74.a.14
morbis ut plurimum egreditur subito
 2.74.a.34
*morbis qui est velox processio, &
 apparitionis, & maturationis est sal-
 uis* 2.74.a.5
*morbis durus, viridis, et violaceus est
 malus* 2.74.b.6
*morbis qui occultatur subito est ma-
 lus faciens syncopim* 2.74.b.7
*morbis si fuerit cum repletionē san-
 guinis extrahatur sanguis sufficienter*
 2.74.b.13
morbis signa quae 2.74.a.24
*morbis generatio est propter nebene-
 tiam malitiae sanguinis corrupti pauci*
 2.74.a.32
*morbis astate meridionali multiplican-
 tur* 1.101.a.30
morbis signa 2.74.b.3
morbis cura 2.74.b.11
*morbis dolor dorsi minor est, quam in
 uariolis* 2.74.a.8
*morbis usque ad quartam conuenit phle-
 botomia* 2.74.b.16

Morbis confert

Ribes 1.384.b.14
*morbis habentibus prohibeantur, em-
 plastrationes ventris* 2.75.a.37
morphea nigra 1.762.b.12
*morphea nigra fit ex melancholia tran-
 missa ad cutem* 2.133.b.57
*morphea est in cute, & si est profunda
 est parum valde* 2.244.a.13
*morphea antiqua est magis salua, quam
 albaras alba* 2.244.a.62
*morphea, quae rubet cum fricatione, est
 ad speciem declivis, quae non rubet, est
 mala* 2.244.b.13
morphea causa 1.724.a.63
morphea, & albaras differentia 2.244.
 a.12
*morphea causa est debilitas operationis
 alteratiue* 2.244.a.16
*morphea materia est subtilior, & virtus
 expulsiua fortior, quae expellit ad su-
 perficiem* 2.244.a.19
*morphea utriusque differentia est quia
 una fit a melancholia, alia a phlegma-
 te* 2.244.a.44
morphea nigra signa 2.244.b.2
*morphea alba, & albaras signorum dif-
 ferentia* 2.244.b.5
*morphea nigra, & albaras nigra diffe-
 rentia* 2.244.b.16
morphea nigra cura 2.244.b.35

Morphea confert

Allii montani cinis cum melle linis
 1.276.a.26
Althea cum aceto 1.276.b.57
Batecha 1.287.b.53
Cape 1.263.b.7
Struthium
Adustum quod est de carne arctis
 1.296.a.22

Cancer

I N D E X

- Cancer fluvialis adustus*. 1.297.a.64
Piper cum nitro. 1.377.a.3
Ruta cum nitro. 1.381.b.39
Rubea tinctorum cum aceto. 1.382.b.12
Raphanus cum conditi. 1.382.b.62
Sanguis leporis calidus. 1.388.a.60
Spuma maris. 1.389.b.8
Stercus locustarum, turdorum comedentium rizi, lacerti, & Stellionis. 1.389.b.51
Sulphur cum aceto. 1.391.b.9
Scammona. 1.394.a.27
Laclua asini. 1.339.b.33
Urina. 1.408.a.30
Morphea conferentia composita
Confectio de allijs. 2.277.a.56
Alchelchelengi magnum. 2.280.b.3
Hieralogodion. 2.284.a.12
Pilule scetide magnæ. 2.308.a.10
Pilule filij albarith. 2.309.b.21
Pilule filij hiberie. 2.309.b.46
Morpheam generant
Caro vaccina. 1.296.a.18
Sperma hominis. 1.329.b.66
Leporis marini sanguis. 1.339.a.45
Ari crispæ radix. 1.345.b.39
Lupinus. 1.350.a.34
Laurus cum vino. 1.351.b.23
Mezerion. 1.355.a.7
Pyrites cum aceto. 1.356.b.57
Narcissus. 1.363.b.40
Nigella. 1.365.b.34
Ostraci tunica, & cortices adustæ. 1.371.a.30
Mora in balneo multa refrigerat. 1.122.a.42
Mores quales qualcum cordis temperaturam significant. 1.672.a.48
de Moro. 2.124.b.56
Morum est apostema molle ex carne addita in carne rara. 2.124.b.58
Morum plurimum fit in ano, & vulva. 2.124.b.60
Morum quandoque est saluum, quandoque malignum. 2.124.b.61
Morum matricis. 1.959.b.5
Mors naturalis quæ. 1.18.b.20
Mors & vita significantur per dispositiones virtutis. 2.100.b.46
Mors fit, aut propter corruptionem complexionis cordis, aut propter resolutionem virtutis. 2.101.a.50
Mors quandoque accidit in principio, & augmento paroxysmi vt in febribus apostematum, & malignis. 2.101.a.65
Mors in statu paroxysmorum quandoque accidit, propter superationem naturæ ab ægritudine. 2.101.b.7
Mors raro accidit in declinatione. 2.101.b.14
Mors plurimum fit in hora crisis. 2.107.b.37
Mors plurimum accidit in hora vehementiori ægritudinis. 2.101.b.54
Mors conuenientior est in vi. quam in vij. & in x. quam in ix. 2.107.a.54
Mors naturalis sequitur extincto calore innato. 1.163.a.15
Mors ab aqua hepatis. 1.782.b.53
Mors festina ex hepate quando. 1.753.b.11
Mors ex vlcere intestinorum. 1.810.b.65
Mors quando accidit ex gibbositate. 1.965.b.60
Mortis signa diuersa, vide 2.99.b.20
Mortis cause 2.101.b.48
Mortis species, quæ accidit in horis feb. & signum qualitatis mortis infirmi. 2.101.a.62
Mortis signa absque crisi 2.102.a.2
Mortis velocis signa 1.612.b.41
Mortis subito futura signa. 1.681.b.24
mortis futura in 27. diebus signa. 1.711.a.66
mortis in septemdecima futura signa. 1.726.b.10
mortis signa 1.747.b.20
mortis propinquitatem in tribus diebus significat solutio ventris in hydropisi. 1.780.b.2
mortis in secundo, aut tertio signa. 1.784.a.30
mortis in spleneticò signa. 1.801.a.1
mortis signa 1.811.b.36
mortis in xx. die signa 1.811.b.40
mortis significatio est ventris fluxus omnis qui fit post ægritudinem fortem, accidens subito 1.812.a.44
mortis festina in lubricitate intestinorum signa 1.813.b.54
mortis in xv. die signa in dolore vesicæ. 1.887.a.31
mortis in dolore anchæ in xxv. signa. 1.970.b.17
mortis subitanæ perducit ebrietas frequens 1.180.a.60
mortem sine sudore significat cutis sicca, & tensa morituri 2.101.b.34
mortem subitam minatur cordis tremor assiduus 1.191.a.20
mortem subitam quid portendat. 1.191.a.45
mortem interdum inducit appetitus caninus 1.719.b.28
mortem citam singultus qui indicet. 1.747.b.19
mortem propinquam significat fluxus ventris post ægritudinem subito. 1.811.b.26
mortem significat intestinorum punctio, quando peruenit ad euzex, & vomitum, & singultum, & destructionem rationis 1.832.b.22
mortem subito attrahit podagra cholericæ 1.970.b.61
mortui faciei similis facies, qualis sit. 2.89.a.47
mortalitas autumno quando multiplicatur in pueris 1.102.a.30
mortalitates æstate meridionali multiplicantur 1.101.a.30
morientium ventres, & anhelitus crescent, & anhelant alte. 2.90.a.10
moritur quandoque aliquis subito propter aduentum doloris ad cor. 1.711.a.59
moritur, cuius ren disrumpitur. 1.871.a.54
moritur secundum plurimum, cuius vesica disrumpitur 1.884.b.65
mori hominem interdum ex rimi veteris potu 1.722.a.34
mordicatiua medicina 2.342.a.30
mortificatiua medicina 2.343.a.26
morsus serpentum surdarum non curatur 2.214.b.49
morsus quorundam serpentum magni corporis curatur in quantum est vlcus tantum, non in quantum est venenum 2.214.b.61
morsus basilisci signum. 2.215.b.47
morsus aspidis sicca signa, & cura. 2.216.a.12
morsus serpentis spuentis signa. 2.216.a.11
morsus cornutæ serpentis. 2.216.a.63
morsus andri serpentis. 2.216.b.15
morsus hydræ serpentis. 2.216.b.47
morsus viperæ femine signa. 2.216.b.67
morsus viperarum accidentia. 2.217.a.8
morsus viperarum curatio. 2.217.a.26
morsus viperarum curatio fortior est propter are ad theriacam de viperis. 2.217.a.30
morsus serpentum cazesatis, & altrarati. 2.218.b.14
morsus serpentis salientis ad duas partes 2.218.b.30
morsus serpentis illicini, & cura. 2.218.b.40
morsus serpentis miliaris, & cura. 2.218.b.57
morsus serpentis scisetati, & cura. 2.218.b.63
morsus serpentis aracis, vel aspidis habentis colores diuersos, & cura. 2.219.a.1
morsus serpentis triscalis, & cura. 2.219.a.11
morsus serpentis famusi, & cura. 2.219.a.26
morsus serpentis amygduti, & cura. 2.219.a.40
morsus serpentis selfir, & cura. 2.219.b.1
morsus serpentis canbaris, & cura. 2.219.a.40
morsus draconis, & cura. 2.219.a.30
morsus albedimon perfin draconis. 2.219.

INDEX

219.b.56
Morsus draconis marini, & cura. 2.
 220.a.1
Morsus harem carmen draconis. 2.220.
 a.11
Morsus albatraf, & hauden serpentum,
& cura eorum 2.220.b.19
Morsus curationis sermo uniuersalis. 2.
 220.a.48
Morsus deterior est ille qui est aieiuo.
 2.220.a.50
in Morsus curatione incipiendum ab
oleo. 2.220.a.53
Morsus hominis in homine. 2.220.b.
 10
morsus hominis cura 2.220.b.14
morsus adib cura 2.220.b.35
morsus canis domestici, non rabiosi, cura
 2.220.b.35
morsus canis rabiosi, & non rabiosi diffe-
rentia 2.221.b.64
morsus homo a cane rabioso. Vide, Ho-
mo morsus a cane rabioso
morsus canis rabiosi quomodo cognosca-
tur 2.222.a.5
morsus canis rabiosi cura. 2.222.a.23
morsus canis rabiosi vultus non oportet
consolidari ad minus usque ad 40.
dies 2.222.a.27
in morsus canis rabiosi, curatione nō opor-
tet properare in primis diebus ad eua-
cuantia 2.222.a.55
in morsus canis rabiosi curatione cathar-
elicum sit illud, quod educit melan-
choliā 2.222.b.34
in morsus canis rabiosi curatione non di-
mittat vultus consolidari. 2.222.a.
 27
morsus leopardi, & cura. 2.224.a.50
morsus crocodili, & cura 2.224.a.60
morsus simij & cura 2.224.b.9
morsus cati, & cura. 2.224.b.19
morsus mustelle, & cura 2.224.b.30
morsus mugali, uel alcale. 2.224.b.43
morsus mugali cura 2.225.a.11
morsus scorpionis habentis sex spindyles
in cauda, interfuit 2.225.a.54
morsus algerat 2.226.b.64
morsus algerat cura 2.227.a.12
morsus rutelæ accidentia 2.227.b.41
morsus rutelarum cura 2.228.a.63
Morsui hominis ieiuni confert
Orobis cum uino 1.333.a.26
morsus sciebi similis araneæ, & cura eius
 2.228.b.56
morsus duorum animalium, quorum no-
mina sunt ignota. Aui. 2.229.a.12
morsus tubaræ animalis, & cura eius. 2.
 229.a.36
morsus pediculi uulturis, & eius cura. 2.
 229.a.47
morsus araneæ, & cura 2.228.b.65
morsus uespæ cura 2.229.b.2
morsus apis, & cura 2.229.b.50
morsus stellionis, & cura. 2.230.a.8
morsus lacertæ, & cura. 2.230.a.8

morsus animalis habentis 44. pedes, &
cura 2.230.a.20
morsus salamandræ, & cura. 2.230.
 a.33
morsus saculesudurni, & cura. 2.230.
 a.60
morsus scorpionis marini, & cura. 2.
 230.b.9
morsus araneæ marinae. 2.230.b.20
morsus rane marinae, & eius cura. 2.
 230.b.26
ad morsum crocodili valet adeps crocodi-
li 2.211.b.60
ad morsum viperarum potiones, & medi-
cina 2.217.a.38
ad morsum viperarum alie potiones. 2.
 217.b.9
ad morsum de melioribus est inguentū
nigrum 2.220.b.4
morsum canis rabiosi sequuntur acciden-
tia terribilia, quæ sint vide. 2.221.
 a.56
ad morsus canis rabiosi vultus conso-
lidatum aperientia 2.222.a.33
in morsu animalium venenosorum, quare
accidat frigus extremitatum. 2.215.
 a.57
de morsu basilisci, qui est primus surdo-
rum 2.215.b.20
de morsu barmene serpentis. 2.215.b.
 54
de morsu serpentis birundinis. 2.216.
 a.1
de morsu viperarum, & iudicio eorum.
 2.216.b.62
de morsu serpentum qui egredi faciunt
sanguinem ex poris animalis, & eius
cura 2.217.b.63
de morsu serpentis facientis sitim, &
eius cura 2.218.a.50
de morsu hominis 2.220.a.39
de morsu quadrupedum 2.220.a.39
de morsu paruorum venenosorum. 2.
 225.a.31
ad morsus viperarum emplāstra. 2.217.
 b.50
in morsibus prohibeatur consolidatio vul-
neris usque ad horam sanationis acri
ex malitia veneni 2.212.a.27
Morsui ab animali venenoso conferentia
composita
Theriacā magna, recens, & fortis. 2.
 266.a.42
Mythridatum 2.268.b.23
Confectio Hermetis 2.274.b.13
Confectio Aristomacis. 2.327.b.25
mordicatio quid significet. 1.711.b.35
mordicatio in quos morbos incidere fa-
ciat 1.711.b.40
morsioni venenosorum confert vinum in
quo cadit vipera, quomodo ergo the-
riacā inquit Gal. 2.212.a.43
ad morsionem medicinæ quæ bibuntur. 2.
 212.a.33
ad morsionem venenosam castoreum est
mirabile 2.212.a.35
de morsione tractatus 2.211.a.55

morsionibus venenosis styptica sunt noci-
 2.211.b.37
ua
ad morsiones venenosas, quare admini-
strentur quedam medicina epibema-
te. 2.211.b.28
ad morsiones venenosas, quæ intentiones
obseruandæ 2.211.b.30
ad morsiones venenosas nihil est magis
inuatiuum, quam medicamen, quod
trahit venenum ad exteriora, & pro-
hibet ipsum penetrare ad interiora. 2.
 211.b.38
motus. Vide Exercitium.
motus nullus fit nisi per villos. 1.31.b.
 60
motus uoluntarius fit causa uillorum.
 1.31.b.61
qui est in musculis
motus uoluntarius non nisi a cerebro. 1.
 48.a.51
motus naturalis quomodo fiat per villos.
 1.31.b.62
motus super repletionem, & nauseam
satietatem generant oppilationes. 2.
 18.a.30
motus ægitudinum 2.103.b.17
motus qui calefacit 1.121.b.45
motus superfluis refrigerat. 1.122.a.
 32
motus exsiccant 1.122.b.25
motus dolorem facit 1.122.a.65
motus & labor maxime omnium calo-
rem innatum accendunt. 1.147.b.
 32
motus paruus post cibum inuatur. 1.175.
 a.10
motus ante cibum, & post qualis esse de-
beat 1.176.a.66
motus fortis a cibo nitendus. 1.176.b.
 10
motus confert, in quantum expellit super-
fluitates 1.714.a.67
motus super cibum est malus coctus. 1.
 848.b.14
motus prohibet a maturacione. 1.973.
 a.38
motus signa in crisi 2.93.a.25
motus & quietis facultates. 1.109.a.
 59
motus qualis & quando esse debeat. 2.
 355.b.29
motus species quæ 2.355.b.15
motus & quies infrigidationis cause quo
modo existant 2.382.a.13
motus uehementioris noxæ. 2.369.a.
 46
motus frequentioris noxæ restitutio. 1.
 369.a.54
motus uehementis noxæ & restitutio.
 2.369.b.6
motus post euacuationem noxæ remedia.
 2.369.b.26
motus pleno uentriculo nocuenti restitue-
catio 2.369.b.34
motum successuum subinde sequi, ne na-
cium detur in natura 2.377.b.49
motu euacuationes præter eam, quæ per
cutim adiunari 1.109.b.42
 a. Morsui

I N D E X

- a* Motu forti vinum bibendum non est
1.180.a.54
- a* Motu quando cessandum. 2.355.b.34
- a* Motu impeditur digestio. 1.724.a.20
- Motus temperari calfaciunt. 1.121.b.40
- Motus depravati alij ex operatione naturæ principaliter, alij accidentaliter. 1.130.b.21
- Motus depravati alij voluntarij puri, alij compositi ex voluntarijs & naturalibus 1.130.b.25
- Motuum maxilla causa 1.50.a.35
- Motuum capitis species 1.51.b.22
- Motuum differentia 1.109.a.59
- Motuum animalium frequentia exsiccatur 1.122.b.28
- Motuum non naturalium causa. 1.123.b.45
- motrix virtus quæ 1.76.a.55
- motor membrorum non est nisi anima. 1.9.b.55
- Motionum festinatio caliditatem significat 1.135.b.6
- Mugali animal ex quadrupedibus quale 2.224.b.43
- Mugali morsus, & cura 2.224.b.55
- Mulier si pepererit, deinde accidat ei febris, computandum ex febre, non autem ex parvitate 2.103.b.61
- Mulier, quæ parit, & imprægnatur, minus infirma est, quam sterilis. 1.925.a.45
- Mulier, quæ parit, velocius fit anus. 1.926.a.48
- Mulier sterilis est plurimum ægitudine 1.926.a.49
- Mulier sterilis est quasi juvenis in plurimo sue ætatis 1.926.a.50
- Mulier quæcumque mundificatur, & non excidatur os matricis, imo est humidum non imprægnatur 1.926.b.64
- Mulier, ut concipiat masculum, quæ ageda 1.930.a.27
- Mulier quum in potu sumit de corticibus casia fistula 4. aureos, parit statim 1.932.b.13
- Mulier quæ ætate contingat finis menstruum 1.944.a.34
- Mulier quæ ex coitu non satietur. 1.948.b.1
- Mulieris sterilitas tardatur senectus. 1.926.a.49
- Mulieris insalubris fetus extractionis signa 1.936.b.53
- Mulieris salubris fetus extractionis signa 1.936.b.61
- Mulierem post geminos amplius gravidam non fieri, vel adhuc fieri signa. 1.931.a.20
- Mulierem acquirere faciunt castitatem menstrua temperata 1.943.b.61
- Muliere vir non est omnino frigidior. 1.926.a.41
- Mulieres sunt saniores, quia evacuatur per menstrua 2.97.b.25
- mulieres pingues non concipiunt. 2.260.a.40
- mulieres pingues si concipiunt abortiuntur 2.260.a.12
- mulieres, quæ abortum patiuntur, devent coitum 1.903.a.17
- mulieres secundum plurimum tardant in emittendo sperma, & remanent non complentes desiderium suum. 1.914.b.7
- mulieres viris similes 1.950.a.4
- de mulierum spermate. Vide sperma femininum
- mulierum parientium virine quales. 1.160.a.60
- Mulierum pinguium appetitus est debilis 2.260.a.43
- Mulierum vasa spermatica. 1.919.a.61
- Mulierum in coitu delectationis aliquorum opinio confutatur 1.923.a.40
- Mulierum masculinizationis signa. 1.930.b.34
- Mulierum sanitatis causam esse menstrua temperata 1.943.b.55
- Mulierum priapismus 1.948.b.2
- Mulierum doloribus conferentia composita
- Alchelataram magnum. 2.279.b.22
- Oleum ierbu 2.312.a.53
- Mulierum sanguinis fluxum retinentia composita
- Trochisci de feminibus 2.396.b.65
- Mulierum ulcera sanantia composita
- Unguentum nigrum 2.314.a.42
- Mulieribus cur non nascatur barba. 2.231.a.17
- Mulieribus quum declinat sanguis hemorrhoidarum ad matricem, & egreditur in menstruis, iuvantur eo. 1.855.b.66
- Mulieribus habentibus hemorrhoidas menstrua provocentur 1.856.a.1
- Mulieribus cur parum accidat lapis in vesica 1.874.b.63
- Mulieribus sunt duo testiculi, sicut viris. 1.916.a.62
- Mulieribus aliquibus matricis collum tendere ad dextra, alijs ad sinistra. 1.920.a.60
- Mulieribus in coitu est delectatio multiplex 1.923.a.35
- Mulieribus quibus abortus sit necessarius 1.935.b.44
- Mulieribus quibus imprægnatio prohibenda 1.938.b.41
- Mulieribus prægnantibus conferentia composita
- Alchelchelengi magnum. 2.280.b.8
- Confectio candorius 2.281.a.19
- Suffus hobede 2.293.b.3
- de muliebri fluxu. Vide matricis cursum
- nulli, secundum aliquos, sunt rabiosi. 2.211.a.47
- multitudo quid 1.217.a.38
- mumia est melior medicina ad contusionem, aut offensionem, aut casum. 2.151.a.13
- mumia est calida in secundo. 1.357.a.48
- mumia ad fracturam est medicina mirabilis 2.189.a.35
- mumie facultates 2.348.a.34
- mundificativa medicamenta quæ sint, & qualia 2.396.b.46
- mundificantia medicamento inest abstersio plus 2.161.a.17
- Mundificantia extremitates composita
- Pilula albaromachi 2.309.b.7
- muria est calida, & sicca perueniens ad tertium 1.360.a.42
- murem quæ effugant, & interficiunt. 2.214.a.61
- Mures interficit argentum vivum. 1.267.b.38
- Mures interficit
- Squilla 1.385.b.50
- Murchion Avic. ignotum 2.202.b.43
- Murchion nocumenta ex eius potu. 2.202.b.46
- Musce cur generantur 1.851.a.2
- Musce ex quibus cibentur 1.851.a.9
- Muscharum generatio unde. 1.850.b.64
- de muscharum effugatione, & interfectione 2.214.b.15
- Muscas interficit elleborus. 2.213.b.52
- Musculus est de melioribus rebus adversus napellum 2.202.b.14
- Musculus est calidus, & siccus in secundo 1.353.a.11
- Musculi qualitates 2.348.a.23
- Musculum contra napellum maxime conferre 2.348.a.28
- Musculum corrigentia 2.348.a.29
- Musculus quo pacto moveatur. 1.48.b.24
- Musculi minoris caliditatis sunt quam caro simplex 1.16.a.30
- Musculi habent nillos 1.31.b.58
- Musculi oculum moventes sunt sex. 1.49.b.30
- Musculi labiorum 1.50.b.18
- Musculi masticatorii duo 1.51.b.3
- Musculi caput moventes 1.51.b.28
- Musculi thoracis sunt octoginta octo. 1.54.a.10
- Musculi faciei 1.49.b.3
- Musculorum frontis anatome. 1.49.b.14
- Musculorum oculi anatome. 1.49.b.28
- Musculorum palpebre anatome. 1.49.b.53
- Musculorum maxillæ anatome. 1.50.a.33
- Musculorum maxillæ origo. 1.50.a.43
- Musculorum, qui ad labia, anatome. 1.50.b.18
- Musculorum nasi anatome. 1.50.b.40
- Musculorum mandibularum anatome. 1.50.b.57
- Musculorum gutturis anatome. 1.53.a.8
- Muscu-

I N D E X

Musculorum yoidis anatome. 1.53.a.
20
Musculorum lingue anatome. 1.53.a.
38
Musculorum colli anatome. 1.53.b.
10
Musculorum thoracis anatome. 1.53.b.
23
Musculorum humeri anatome. 1.54.a.
39
Musculorum brachij anatome. 1.54.b.
52
Musculorum rasetæ anatome. 1.55
a.48
Musculorum brachialis anatome. 1.
55.a.48
Musculorum digitos mouentium anatome. 1.55.b.28
Musculorum dorsi anatome. 56.b.16
Musculorum dorsi anatome. 1.56.b.16
Musculorum ventris anatome. 1.56.b.
50
Musculorum qui ad testes, anatome. 1.
57.a.42
Musculorum sphincteris anatome. 1.
57.b.11
Musculorum coxe anatome. 1.57.b.
29
Musculorum vesicæ anatome. 1.57.a.
53
Musculorum penis anatome. 1.57.a.
63
Musculorum cruris anatome. 1.58.a.
49
Musculorum genu anatome. 1.58.a.19
Musculorum pedis anatome. 1.58.b.
49
Musculorum digitos pedis mouentium anatome. 1.59.a.36
Musculorum caput cum collo mouentium nerui 1.63.a.23
de Mustella rabiosa 2.220.b.57
Mustelle morsus 2.224.b.30
Mustelle morsus cura 2.224.b.33
Mustellam effigat odor ruta. 2.214.a.
57
Mustelle morsui conferunt
Eruca, quando post eam bibit vinum odoriferum 1.311.a.12
Ficus cum orobo 1.323.a.26
Mustum acefcit, quando in frigidatur, & acefcit, quando feruet, a caliditate de bili 1.698.a.60
Myrrha 1.755.b.58
myrrha est calida, & sicca in secundo. 1.357.b.29
myrrha correxit hemorrhoides. 1.858.b.13
myrobalani cum scammonio cur commiscendi 1.206.b.15
myrobalani solunt exprimendo. 1.214.b.5
myrobalani conditi ex India transportati sunt valde boni 2.302.a.16
myrobalani conditi quomodo parentur 2.302.a.18
myrobalanorum conditorum alia descri-

prio 2.302.a.48
myrobalanorum conditi. alia species. 2.
302.a.66
myrobalani emblici conditi. 2.302.b.
63
myrobalani omnes sunt frigidi in primo, sicci in secundo 1.353.b.3
myrobalani Kébuli quales. 2.347.b.
65
myrobalani in apostem atibus stomachi quando conueniant, & quando non 1.731.a.5
myrobalani citrini in apostemate hepatis timendi 1.771.a.15
myrobalani citrini habent virtutem stypticatis 1.771.a.47
myrobalani sunt bonum solutiuum in asure calida 1.786.b.8
myrobalani citrini inducunt tholeram. 1.821.a.17
myrobalani citrini in frigidant cum stypticitate 1.821.a.18
myrobalanorum vsus in febribus, non valde probatur 2.27.b.25
myrobalanos indos Kébulis esse potentiores 2.348.a.2
myrobalanos sua proprietate corlatificare 2.348.a.5
myrtus est frigidus in primo, sicus in termino secundi 1.352.a.60
myrti temperamentum 1.347.b.31
myrtum pilos maxime generare, & cur. 2.347.b.47
myrtum cardiacæ conferre. 2.347.b.
61

S N S

Napellus est venenum a tota substantia. Tomo 2. pagina 108.b.55

Napellus interficit hominem, & non interficit turdos. 2.199.a.11
Napellus non interficit turdos, quia non peruenit in eis ad cor nisi post spaciū in qua iam passus est a corpore. 2.199.a.22
Napellus quare hominem interficiat. 2.199.a.26
Napellus est de deterioribus venenis plātarum 2.202.a.63
Napellus quæ nocumenta inferat assumpti 2.202.a.63
Napellus est in summo caliditatis, & sic citatis 1.362.a.6
Napelli vim qua hominem corrumpit, a forma specifica esse 1.112.a.28
Napelli succo imbibita sagitta, statim interficiunt quem inueniunt. 2.202.b.3
Napelli assumpti cura 2.202.b.5
ad Napelli assumptionem musculus est de melioribus rebus 2.202.b.13
Napelli bezabar capparis radices putantur a quibusdam 2.202.b.17
Napello aduersatur muschum. 2.348.a.27

Napello conferunt
Musculus 1.354.a.25
Zedoaria 1.411.b.25
ad Napellum theriaca inuamentum est paruum 2.266.a.52
ad Napellum medicamen de muschobez magis inuatiuum quam omnia. 2.266.a.65
Napi conditi 2.302.b.47
Naporem aquam pedum frigidat conserre 1.193.b.32
Naducem 1.939.a.59
Narcisci cape facit accidere spasmodum. 1.745.b.33
Narcotica que 1.817.b.13
Narcotica potius in collyrio, quam in potu administranda 1.817.b.9
Narcotica cur quandoque commiscenda renum rlecerum medicinis. 1.872.b.3
Narcotica sedantia dolores inueniunt. 1.972.a.26
arcticorum nocumentum quale sit in complexionibus calidis. 2.199.a.3
Narcoticorum administratio non est curatio vera 1.820.b.42
Nares infantium sepe emulgent. 1.164.a.22
per Nares attractionem euacuat humores a corpore 1.207.b.24
Naris dextre fluxum sanguinis mouent ventose 2.156.a.4
Narium fluxus sanguinis. Vide fluxus sanguinis narium
Narium sanguinis fluxus regimen. 35.a.57
Narium sanguinis fluxus ne adstringatur, quando est criticus absque necessitate 2.35.a.60
Narium sanguinis fluxus in quartana est inuadens, quia sanat ipsam. 2.35.b.7
Narium ariditas cholera rubra redundantis est signum 1.137.b.22
Narium apostematibus conserre 1.284.b.4
Butyrum
Narium putredini conserre 1.297.b.57
Cyperus
Narium cancro conserre 1.345.b.64
Ari semen 1.345.b.63
Narium hæmorrhoidibus conserre 1.345.b.63
Ari semen 1.345.b.63
Narium carnem additam sanat ex eis 1.297.b.36
Cupressi nux cum ficibus licini ex eis facio 1.297.b.36
Narium satori conserunt 1.334.b.11
Oleum de ireos 1.408.a.49
Vrina cameli 1.268.a.51
Narium ulceribus conserunt 1.395.b.6
Atramentum 1.395.b.6
Beta aqua 1.273.a.52
Narium constrictionem aperit 1.280.a.56
Harramita 1.350.b.37
Abrotanum 1.376.b.34
Lactuca 1.376.b.34
Pyrethrum 1.376.b.34

I N D E X

- Urtica semen* 1.407.b.27
Narius fluxum sanguinis hemorrhoidas remouere 1.856.a.4
Nasus cum frangitur, & non curatur, perducit ad casum 2.193.b.51
Nasi vsus 1.38.a.49
Nasi inuamenta tria 1.38.a.49
Nasi anatome 1.38.b.7
Nasi ossium anatome 1.38.b.7
Nasi musculorum anatome. 1.50.b.40
Nasi signa in crisi 2.90.b.34
Nasi fractura, & eius cura. 2.193.b.43
Nasi superior pars est os, & inferior est cartilago 2.193.b.45
Nasi cartilagini non accidit fractura, sed attritio 2.193.b.47
Nasi parri ossis superiori accidit fractura 2.193.b.50
Nasi curatio festinetur in die primo, & non pertranseat decimum. 2.193.b.56
Nasi fractura non componatur ligamentum, quoniam facit ipsum latum. 2.194.a.6
Nasi extremitas valde patitur ab infirmitatibus 1.801.b.32
Nasi lacertorum apostematibus confert Aloe 1.274.a.21
Nasi contusionibus confert Aloe 1.274.a.21
Nasi vlcibus confert Aloe 1.274.a.20
Nasi vlcibus difficilis consolidationis confert Aloe 1.274.a.13
Nasi fistulis confert Calcanthum 1.302.a.33
Nasi fistulis confert Confectio sacrañosos 2.325.a.19
Nasi vlcibus confert Confectio sacrañosos 2.325.a.9
Nasi additionibus omnibus confert Confectio sacrañosos 2.325.a.10
Nati ad iussim 2.326.b.11
Natus in octauo mense plurimum moritur 1.931.b.21
Nati debilitatis, & morituri signa. 1.931.a.67
Nasturtium calidum est, & siccum ad tertium 1.363.a.54
Natura quid sit 2.340.a.10
Natura est virtus, qua corpora simplicia operantur 2.341.a.9
Natura & proprietates quid inter se differant 2.340.a.13
Natura est sicut dominus conseruans ciuitatem ab inimico exteriori ita & ipsa ab egritudine nititur conseruare corpus 2.81.a.53
Natura expectat completam digestionem ad faciendam crisin in egritudinibus saluis 2.82.b.53
Natura non cessat ab omnibus operationibus, nisi propter rem magnam. 2.84.b.1
Natura non mouet in flatu, mouet tu
hora motus eius, & si mouet, dimittit 2.27.a.23
Natura dum non submergitur a materia, non peruenit apostema. 2.109.b.7
Natura quod non facit nasci est contrarium operationi eius 2.167.a.50
Natura quomodo plerumque enacuet. 1.203.a.26
Natura victoriam significat bonitas crisis 2.84.a.52
Natura solutione dominante non expectetur crisis per sudorem. 2.85.b.42
Nature opus est carnis nascentia. 2.167.a.48
Nature amica maxime sunt dulcia. 2.339.b.44
Nature amica aromatica. 2.339.b.41
Nature resolutionem quid indicet. 1.702.a.67
Nature conferentia composita
Confectio de allijs 2.277.a.61
Naturam confortat curatio. 1.762.b.62
Naturam adiuvat curatio. 1.762.b.63
Naturam lenientia composita
Decoctio eupatorij 2.307.b.59
Hiera picra 2.317.b.6
Confectio inda 2.317.b.6
Syrupus de prunis 2.317.b.7
Bdellij parum 2.317.b.7
Pilula de capsia 2.317.b.8
Trochisci 2.317.b.8
Confectio de allijs 2.317.b.8
Naturam stringentia composita
Cydonia condita 2.301.b.26
Trochisci de spodio cum sem. acetose 2.304.a.16
Trochisci de seminibus. 2.306.b.62
Naturam retinentia composita
Theriac magna 2.266.b.35
Myrrhidatum 2.268.b.23
Philonium persicum 2.278.b.27
Electuarium de myrto 2.287.b.8
Diacytoniten 2.290.a.65
Electuarium de zingibere. 2.292.b.9
Infus Kefile 2.293.a.62
Naturam soluentia composita
Diacyminum Gal. 2.287.a.15
Electuarium 2.292.b.63
Syrupus de prunis 2.299.b.9
Trochisci de aniso 2.306.b.45
Trochisci 2.306.b.54
Trochisci 2.307.b.4
Trochisci de rosis lenitiui. 2.307.a.20
Naturale instrumentum attrahit ex longinquo 1.751.a.44
Naturalis virtutis principium pro conseruanda specie sunt testes. 1.70.a.56
Naturalis virtutis dua sunt species. 1.70.a.50
Naturalis virtus fortior sit letitia frequentii 2.337.b.32
Naturalis virtus principium pro conseruando indiuiduo est iecur. 1.70.a.55
Naturales facultates vnicuique membro insunt 1.30.a.30
naturales virtutes ministrantes, quae. 1.72.a.65
naturales virtutes frigoris non adiuvat nisi per accidens 1.73.a.6
naturales virtutes ministrantes primis quattuor qualitatibus vtuntur inaequaliter 1.73.b.26
naturales virtutes philosophis animales vocantur 1.74.b.39
naturales operationes omnes somnus fortis facit 1.109.b.34
naturales operationes omnes fiunt per villos 1.129.a.40
naturales virtutes quattuor hepatis insunt 1.750.b.40
naturalium actionum principium quomodo sit iecur 1.30.b.33
naturalibus virtutibus ministrantibus seruiunt primae qualitates. 1.72.b.40
naturalibus facultatibus omnibus per se contraria est frigiditas, per accidens tamen alicui earum seruit. 1.72.b.44
naui ascensurus quomodo debeat praeparare se 2.393.a.42
naui quibus morbis conferat. 1.171.b.57
nauiantium mala 1.194.b.43
nauiantium regimen. 1.194.b.47
deinceps
nausea quid 1.738.b.59
nausea est vomitus inceptio. 1.215.b.37
nausea inseparabilis dicitur anime subuersio 1.738.b.65
nausea aliqua est signum crisis. 1.739.a.45
nausea in febribus pestilentialibus est signum malum 1.739.a.46
nausea quando multiplicatur in conualescentibus, indicat conuersionem. 1.739.a.47
nausea cur aliquando non permutetur ad vomitum 1.739.a.60
nausea multoties allenatur per phlebotomiam 1.742.b.25
nausea materialis curatio. 1.742.b.51
nausea ob stomachi debilitatem curatio. 1.745.b.23
nausea a materia mordacitima curatio. 1.744.a.56
nausea causa 1.792.b.22
nausea curatio 1.742.a.35
nausea parturientis curatio. 1.931.b.1
nausea & vomitus sine causa conferunt aque aluminose, & atramentales. 1.120.b.45
Nausea conferentia composita
Trochisci Aristomacis. 2.317.b.49
Confectio de sale indo. 2.317.b.50
Syrupus de menta. 2.717.b.51
Syrupus de malis 2.317.b.51
Syrupus

INDEX

Syrupus de prunis 2.317.b.52
Nauseam facit aqua tepida. 1.116.a.65
Nauseam facit aqua tepida. 1.179.b.25
nauseam ex medicina assumpta qui odor prohibeant 1.210.a.25
nauseam facientis humoris mali signa. 1.730.b.46
nauseam commouent caliditas, & siccitas oris stomachi accidentes. 1.739.b.17
nauseam calidam prohibendi camphora inest proprietates 1.743.b.38
ad nauseam medicamen valde inuasiu. 1.743.b.67
Nauseam facit
Apij semen 1.271.a.6
Ben 1.279.a.9
Cerebrum 1.289.b.51
Crocus 1.290.a.28
Nauseam sedat
Acetosa 1.270.a.63
Ammi 1.273.a.15
Calamentum albanum. 1.299.b.21
Cardamomum cum aqua masticis, & utriusque granati 1.300.a.3
Endiua 1.311.a.55
Phisticum 1.320.a.67
Feniculum cum aqua frigida. 1.321.a.65
Gariophyllus 1.328.a.41
Lupinus non amarus. 1.350.a.56
Mumia 1.357.b.12
Squinantibi radix, proprie cum pipere 1.386.a.43
Sumach 1.395.b.28
Uitis syluestris fructus. 1.409.b.47
Nauseam sedantia composita
Syrupus de cidonijis 2.297.b.42
Trochisci almezerion 2.306.a.12
Syrupus 2.329.b.55
nauseatua facietas a somno, & quiete. 1.714.a.64
nauseatua facietatis signa. 1.714.a.42
nauseatua facietatis curatio. 1.714.a.53
nauseatua facietatis qualis vomitus. 1.739.b.57
Nauseatua facietati conferentia composita
Sageena minor 2.275.b.52
Diacymium Cal. 2.286.b.62
Syrupus de menta 2.298.a.64
nauseatua facietatem plures egritudines in stomacho sequuntur. 1.710.a.48
ex nauseatua facietate qua fames, & eius curatio 1.714.b.4
in nauseatua facietate mortis signa. 1.726.b.10
Nedrech Darij confectio. 2.270.a.41
nenuphar sedat dolorem. 1.858.b.34
nenupharis facultates 2.348.b.6
nenupharis flos est frigidus, & humidus in secundo 1.364.b.35

neruus magis indiget exsiccatione quam caro 2.111.a.46
neruus vulneratus cum apostematur, eius maturatio, & curationis suspensio est tardior 2.168.a.50
neruus si fuerit detectus ex vulnere non conuenit aliquid, cui sit acuitas omnino ei 2.163.a.14
neruus qui stomacho sensum prebeat. 1.690.b.47
neruus, per quem stomachus, & hepar communicant, est subtilis valde. 1.767.b.49
nerui vulnus leditur ex actu frigido. 2.169.a.18
nerui vulnus est de vulneribus, a quibus necesse est magis clongare aquam, & frigus 2.170.b.6
nerui stomacho praebeatis sensum dulcis 1.690.b.56
nerui ad stomachum venientis apostema quandoque singultus significat. 1.747.b.3
neruo percusso in phlebotomia quid agendum 1.221.a.64
nerui, & eorum usus 1.29.b.16
nerui uiscerum 1.59.b.56
nerui recurrentes 1.62.a.17
nerui cecygis 1.64.b.18
nerui motorij frigidiores simul & ficiores sunt temperato, sensorij uero frigidiores quidem, sed non multum temperato ficiores 1.16.b.32
nerui cur non omnes a capite nasci oportuit 1.39.a.34
nerui pedis a lumbis oriuntur. 1.42.b.20
nerui sensum & motum praestant per essentiam 1.59.b.28
nerui corpus roborant per accidens. 1.59.b.28
nerui ad cutis superficiem perueniunt. 1.59.b.43
nerui motum praebentes, a cerebri postremo plurimum oriuntur. 1.60.a.25
nerui uisoriij 1.60.b.44
nerui uisoriij an dexter ad sinistram oculum & sinister ad dextrum feratur. 1.60.b.44
nerui aurium musculos mouentes. 1.63.a.31
nerui non redeunt ad continuitatem ex quorundam sententia 2.139.a.45
nerui cum apostemantur, aut aduenit eis frigus, spasmantur 2.168.a.32
nerui putrescunt, quoniam ipsi sunt creati ex humiditate quam congelauit, & coagulauit frigus 2.168.a.36
neruorum anatome 1.59.b.23
neruorum usus duplex 1.59.b.23
neruorum principium est cerebrum duobus modis 1.59.b.6
neruorum cerebri paria septem. 1.60.b.38
neruorum a cerebro nascentium anatome 1.60.b.38
neruorum uigiorum interfectio qualis. 1.60.b.46

neruorum inferiorum interfectionis usus. 1.60.b.54
neruorum cerebri par secundum. 1.61.a.9
neruorum cerebri tertium par. 1.61.a.22
neruorum cerebri quartum par. 1.61.b.6
neruorum cerebri quintum par. 1.61.b.13
neruorum cerebri par sextum. 1.61.b.57
neruorum cerebri septimum par. 1.61.b.65
neruorum spinae anatome. 1.62.b.65
neruorum spinae, qui ad collum, anatome 1.62.b.65
neruorum colli par primum. 1.62.b.66
neruorum colli par secundum. 1.63.a.18
neruorum colli par tertium. 1.63.a.40
neruorum colli par quartum. 1.63.a.57
neruorum colli par quintum. 1.63.b.3
neruorum colli par septimum. 1.63.b.16
neruorum colli par octauum. 1.63.b.16
neruorum spinae qui ad dorsum anatome. 1.64.a.11
neruorum qui ad lumbos oriuntur, anatome 1.64.a.47
neruorum ossis sacri anatome. 1.64.b.16
neruorum doloribus aque niuales & glaciales nocent 1.116.a.51
neruorum doloribus cum febre consistit ingredi semicupium plenum tali quale est oleum 1.121.a.50
neruorum apostemata calida doloris mens sequitur 1.138.b.40
neruorum apostemata calida febres fortes sequuntur 1.138.b.40
neruorum apostemata calida turbatio intellectus cito sequitur. 1.138.b.41
neruorum debilitatem patientes denit acetum 2.251.a.63
de neruorum vulneribus. 2.168.a.17
neruorum vulneribus sunt spasmus, & permixtio rationis & apostema magnum &c. 2.168.a.21
neruorum vulneribus quae dispositiones accidunt 2.168.a.25
neruorum vulneribus aque frigidae nocent ex parte spasmis, & calidis, quia putrefaciunt 2.168.a.40
neruorum vulneribus nocet oleum, & aqua calida ex hoc quod putrefacit 2.168.a.42
neruorum ulcera sunt tardioris confectionis, & tardioris maturacionis. 2.168.a.53
neruorum omne vulnus aut est punctura, aut abscissio 2.168.a.55
neruorum ulcera, secundum longitudinem saluaria sunt, quam in latitudine 2.168.a.59
neruorum solutionis continui curatio. 2.168.b.60
Neruorum

INDEX

- Nervorum vulnerum medicamen est, il-
lud, quod est calidum, sicum subtiliū
parium* 2.168.b.63
- Nervorum vulneribus caueatur Sypti-
cum* 2.169.a.2
- Nervorum vulneribus timetur ex ac-
to caliditas subtilis in re spissa* 2.
169.a.7
- Nervorum vulnerum principio quid a-
gendum* 2.169.a.21
- Nervorum vulnera quando incarnanda.*
2.169.a.35
- Nervorum vulneribus calidum super-
fue & frigidum non conueniunt.* 2.
169.a.42
- Nervorum vulnera, non oportet ut in-
carnentur omnino nisi postquam ex-
siccantur exiccatione decenti.* 2.169
a.67
- Nervorum vulnera soluuntur in die for-
tasse, aut in nocte bis, aut ter.* 2.169.
b.5
- Nervorum vulnerum medicina tempe-
rata* 2.169.b.34
- Nervorum vulnerum regimen.* 2.170.
a.41
- Nervorum vulnerum medicina.* 2.170
b.22
- Nervorum corruptorum indicia.* 2.172
a.5
- de Nervorum duritie, & eorum torsione*
2.172.a.11
- Nervorum mollificationi confert*
- Citri oleum* 1.286.a.27
- Costus* 1.301.b.20
- Asphaltus* 1.308.a.32
- Laurus* 1.308.b.60
- Nasturtium* 1.363.b.3
- Pyrethrum, & eius decoctio, & eius
oleum* 1.376.b.30
- Rutæ sylvestris gomma.* 1.405.a.62
- Nervorum dolori conferunt*
- Alcanna* 1.269.a.47
- Affa* 1.269.b.64
- Aque sulphurea* 1.272.b.4
- Oleum anethi* 1.275.a.64
- Coloquintida folia* 1.290.b.21
- Centaurea* 1.300.b.20
- Aqua cineris ligni ficus.* 1.322.b.
18
- Pini granum* 1.323.b.55
- Galia* 1.328.a.11
- Laurus* 1.351.b.26
- Oleum ablutum* 1.369.b.45
- Squilla* 1.385.b.16
- Stachados* 1.386.b.62
- Serpentis ius, & caro* 1.390.b.58
- Urina* 1.408.a.39
- Oleum musti* 1.409.b.27
- Nervorum contorsioni confert*
- Arundo* 1.274.b.27
- Baurach* 1.280.b.32
- Bulbus* 1.281.a.18
- Cucumer indus* 1.282.a.26
- Laurus* 1.308.b.60
- Cyclamen* 1.320.b.48
- Gentiana cum vino* 1.324.a.29
- Maiorana* 1.357.a.24
- Nux cum melle, & ruta.* 1.362.a.
53
- Psyllium* 1.372.b.15
- Polypodium* 1.373.a.19
- Stercus porci cum cerato.* 1.390.a.9
- Sal cum farina, & melle.* 1.392.b.7
- Parthenium* 1.407.a.28
- Prtica cum sale* 1.407.b.24
- Cinis vinacia* 1.409.b.21
- Nervorum vulneribus conferunt*
- Intestina terra* 1.306.b.63
- Narcissus* 1.363.b.48
- Ostracum cum thure, & myrrha, &
pulvere molendini* 1.371.a.47
- Limacia* 1.371.a.49
- Parthenium* 1.407.a.27
- Vermiculus grana cum uino tritus
aut aceto cum melle.* 1.408.b.60
- Nervis confert*
- Ericij caro* 1.312.b.18
- Nervorum agitudinibus conferunt*
- Aque marina* 1.272.b.1
- Cucumer indus* 1.282.a.26
- Cordumeni* 1.300.a.14
- Ericij caro salita* 1.312.b.19
- Syrupus de Stachados* 1.386.b.63
- Stincus* 1.387.a.53
- Sambuci oleum* 1.391.a.60
- Turbit* 1.405.b.26
- Nervorum superfuitates mundificat*
- Agaricum* 1.287.a.32
- Cucumeris asinini succus cum lacte.* 1.
304.a.50
- Nervorum duritiei confert*
- Bdellium* 1.285.a.18
- Narcissi radix* 1.363.b.53
- Stercus porci cum cerato.* 1.390.a.10
- Nervorum contusioni confert*
- Abrotani decoctio* 1.274.b.54
- Nervorum vlceribus confert*
- Butyrum* 1.284.b.1
- Nervorum apostematibus conferunt*
- Narcissi radix* 1.363.b.54
- Nervorum vulneribus confert*
- Fel lupi* 1.317.b.32
- Nervorum debilitati confert*
- Thymus, idest hasce* 1.330.b.58
- Nervorum incisioni confert*
- Lilium* 1.348.b.31
- Nervis nocent*
- Acetum* 1.277.b.4
- Citri acetositas* 1.286.b.30
- Nervorum frigori conferunt*
- Anacardus* 1.266.a.17
- Nervorum stupori conferunt*
- Pyrethrum, eius decoctio, & oleum.* 1.
376.b.32
- Nervis etiam accidunt variola.* 2.72.b.
41
- nervis sentit membrum, in quo est aposte-
ma* 2.109.a.20
- nervis propter vehementiam sensus eo-
rum, & continuitatem suam cum ce-
rebro accidunt ex vulneribus dolo-
res vehementes valde* 2.168.a.17
- nervis si aduenit putrefactio, corrupti-
tur membrum, & augmentatur.* 2.
168.a.34
- nervis infirmis nihil est nocibilis omni-
no, aut deterius super eos, quam illud,
quod est frigidum* 2.171.a.63
- nervis obest aqua ex niue.* 1.179.b.51
- nervis cum accidunt vulnera non oportet,
ut properent ad incarnationem,
sed incipiatur a sedatione doloris.* 2.
169.a.20
- Nervos conferunt*
- Peucedanum, idest Bugenis.* 1.281.
a.50
- Chamaemilla* 1.287.a.2
- Castoreum* 1.288.b.48
- Cupressi folia, & nux* 1.297.b.33
- Emblicus* 1.227.a.60
- Oleum narcissi* 1.363.b.52
- Xylaloos* 1.411.a.49
- Nervos conferentia composita*
- Oleum de croco* 2.313.a.66
- Oleum demanum* 2.313.b.39
- Nervis atrahentia composita*
- Hiera philagrius* 2.317.b.12
- Electuarium Cesaris* 2.317.b.12
- Seherzaren* 2.317.b.13
- Pilula filij Albarith* 2.317.b.13
- Nervis humores extrahentia
composita*
- Pilula de euphorbio* 2.310.b.25
- nervos impedit balneum* 1.120.b.20
- nervos mundificant aqua sulphurea.* 1.
120.a.49
- nervos debilitat ebrietas frequens.* 1.180
a.58
- Nervos leniunt*
- Ben, & proprie oleum eius.* 1.278.b.
64
- Musculus, quando feruet in oleo an-
tiquo* 1.353.b.58
- Propolis, i. Mum* 1.356.b.15
- Oua* 1.367.a.5
- a nervis cerebri quæ partes sensum ha-
beant* 1.59.b.52
- a nervis spinalis medulle quæ partes sen-
sum habeant* 1.59.b.54
- nervosa membra aliquid continentia,
alia habent unam tunicam, alia duas*
1.32.a.16
- nervosa membra quædam cur duas tuni-
cas habeant* 1.32.a.18
- nervosi membri vlcera difficilioris sunt
sanationis, quam ulcera membri car-
nosi* 1.871.a.38
- nervosarum partium apostemata dete-
riora alijs sunt* 1.139.b.38
- nervosarum partium apostema cur syn-
cope comitatur* 1.139.b.40
- nervosarum partium apostemata, & so-
lutiones continui, quum sunt pericio-
sa semper syncope & spasms comi-
tatur* 1.139.b.44
- nervosis membris medicamenta mala-
rum qualitatum, mordicativa, & no-
citra cauenda* 1.196.b.66
- neutrum statum inter sanitatem & mor-
bum non dari* 1.6.b.45
- Neutrus*

I N D E X

- Neutrius dispositionis modi varij.* 1.90.
b.6
- Nigella calida est, & sicca in tertio.* 1.
36.b.10
- nigella mala nocumenta, & cura.* 2.
204.a.24
- nigrum colorem facientia capill.* 2.237.
b.29
- nigredo unde* 1.796.a.16
- nigredo a calore fit in humido corpore,
postea albedo* 1.22.b.34
- nigredo a calore fit & a frigiditate.* 1.
22.b.38
- nigredo visus dolorem quomodo faciat.*
1.126.b.1
- nigredo ad citrinitatem declivis unde.* 1.
796.a.10
- nigredinem capillorum &c. conservat
urina canis. vi. diebus putrefacta.* 2.
333.a.51
- nitrum. Vide Baurach*
- niuis & aquae glacialis usus.* 1.116.a.
44
- in niue iter peragens cur vehementis sit
appetitus* 1.714.b.36
- noctis planta quid* 2.252.b.7
- noctu sunt agnitudines, & accidentia
fortia, quia natura occupatur in dige-
rendo materiam* 2.84.b.51
- nocte quare fiant vehementiores motus,
& accidentia agnitudinum.* 2.103.b.
23
- de nodis* 2.126.a.10
- modus cum perforatur, nisi auferatur cy-
stis, iterum redit* 2.126.b.9
- modi mellini cura* 2.126.b.16
- modi mellini fauosi regimen bonum.* 2.
126.b.40
- modi a glandulis quomodo differant.* 1.
93.a.30
- modi ponderosus destruuntur.* 1.93.a.35
- modi sunt dubeller phlegmatici compre-
hendere humores phlegmaticos.* 2.
126.a.12
- modi duri in curaturis iuncturarum ha-
bent etiam melancholiam, licet sint
phlegmatici* 2.126.a.16
- modi quidam non sunt veri nodi.* 2.126.
a.22
- modi qui sunt in manu, & pede, & in lo-
co coniunctio cum nervis, & chordis,
non extrahantur, quoniam facerent
cadere patientem in spasnum.* 2.127.
a.6
- nodorum cura* 2.126.a.38
- nodorum, qui sunt glandosi, curatio est
inciso, et perforatio non aliud.* 2.126.
a.39
- nodorum secandi modus.* 2.126.a.43
- nodorum medicinae diuersae.* 2.126.b.
47
- Nodis conferentia composita*
- Unguentum diaquilon* 2.314.a.47
- nutrimentum pars quae vis in propria
ab alijs dissimili, in substantiam sui
conuertit* 1.71.a.6
- nutrimentum absolute est quod in cor-
poris conuertitur similitudinem.* 1.
114.b.21
- nutrimentum medicinale, quod* 1.112.
b.40
- nutrimentum aliud est vicinius naturae
sanguinis, aliud remotius.* 1.113.a.
22
- nutrimentum corporis dispositionem mu-
tat qualitate sui & quantitate.* 1.
113.a.29
- nutrimentum corporis dispositionem mu-
tat sui quantitate, & quomodo.* 1.
113.a.31
- nutrimentum nimium semper in frigidat
nisi proveniat ex eo putredo, quae cale-
facit* 1.115.a.35
- Nutrimentum aliud subtile, aliud spissum,
aliud temperatum.* 1.113.a.39
- Nutrimentum subtile & multum est
aqua carnis & vinum & ova sorbi-
lia calefacta aut tremantia.* 1.113.
a.45
- Nutrimentum cito penetrans quando
necessarium sit* 1.195.b.29
- Nutrimentum paucum, & tenue quae
praesent* 1.113.a.52
- Nutrimentum spissum & paucum quae
praesent* 1.113.a.49
- Nutrimentum temperatum calfacit.* 1.
121.b.40
- Nutrimentum superfluum refrigerat.* 1.
122.a.33
- Nutrimentum multum humefiat.* 1.122.
b.9
- Nutrimenti attractio per villos fit lon-
gos* 1.72.b.46
- Nutrientorum differentiae variae.* 1.
113.a.20. & deinceps
- Nutrienti subtilis, multi, & boni chy-
mi sunt nitelli ouorum, vinum, & a-
qua carnis* 1.113.a.62
- Nutrienti pauci, subtilis, & boni chy-
mi, quae sint* 1.113.a.64
- Nutrienti subtilis & mali chymi, quae
sint* 1.113.a.65
- Nutrienti paucitas superflua refrige-
rat* 1.122.a.36
- Nutrienti paucitas exsiccatur.* 1.122.
b.27
- Nutrienti appetitus communicat mem-
bris omnibus* 1.698.a.37
- Nutritiva virtus est ministrata.* 1.71.
b.21
- Nutritiva vis non est quae preparat ad
sensum & motum, alioqui vegetabi-
lia parata essent sensui & motui su-
scipiendo* 1.74.a.45
- Nutritiva virtus quae* 1.71.b.25
- Nutrient est corpus commissum, non
simplex* 1.23.b.34
- Nutrient omne in fine rei calefacit.* 1.
112.b.63
- Nutrient omne in fine rei corpus mutat*
1.112.b.64
- Nutrient medicamentum mutatur a cor-
pore cum sui substantia & sui quali-
tate* 1.103.a.3
- Nutrient in potentia est sanguis, & in
alia potentia longiore est pars mem-
bri hominis* 1.104.b.10
- Nutrient nullum in potentia, totum mu-
tatur in nutrimentum actu.* 1.170.
a.61
- Nutrient mittere super nutrient nondum
digestum deterius est quod est in cor-
pore* 1.174.b.53
- Nutrient melius est quod melius sapit.*
1.176.a.16
- Nutrient superfluum quamvis accidat,
ut digeratur in stomacho, raro tamen
digeritur in venis* 1.177.a.46
- Nutrient humidum quod sit.* 1.178.a.
21
- Nutrient viscosum tardius descendit.* 1.
178.a.36
- Nutrient dulce sanguinem est corrup-
pens* 1.178.a.46
- Nutrient iudicia habet propria ex mo-
do quantitatis* 1.195.a.19
- Nutrient quandoque prohibetur, quan-
doque minuitur, quandoque aequatur
quandoque augetur* 1.195.a.21
- Nutrient prohibetur non nisi quum me-
dicus vult naturam occupari in ma-
turatione humorum* 1.195.a.23
- Nutrient minuitur custodienda virtu-
tis causa* 1.195.a.25
- Nutrient minuitur ex duabus partibus*
1.195.a.32
- Nutrientia medicinalia sunt valde lon-
ginqua a natura sanguinis.* 1.112.a.
24
- Nutrientia medicinalia vitanda a sani-
tatis conservatore* 1.174.a.32
- Nutrientia medicinalia attenuantia san-
guinem sunt adurentia.* 1.174.a.66
- Nutrientia medicinalia grossa sangui-
nem phlegmaticum faciunt & cor-
pus grauant* 1.174.a.67
- Nutrientia subtilia sanitatis conservati-
ua sunt magis quam iurentia.* 1.177.
b.12
- Nutrientia subtilia virtutem & fortitu-
dinem minus iuuant quam virtutem.*
1.177.b.13
- Nutrientia fortis chymi ei necessaria
sunt, qui confortatione indiget.* 1.177.
b.15
- Nutrientia grossa qui magis tolerant.* 1.
177.b.18
- ex Nutrientibus medicinalibus errores
qui accidunt, quomodo corrigendi.*
1.74.b.38
- Nutritoria facultatis actio tribus parti-
cularibus actionibus perficitur alte-
ratione alimenti, adhaerentia, & simi-
litudine* 1.71.b.49
- Nutrient tarde assata & fixa.* 1.195.
b.21
- Nutrix quae eligi debeat, & quibus nu-
triri* 2.394.a.34
- Nutrix stolidae ne lactet* 1.165.a.46
- Nutricis eligenda diligentia.* 1.165.a.
14 & 166.a.24
- Nutricis*

I N D E X

O

Nutricis alimenta 1.165.a.22
Nutricis eras 1.165.a.31
Nutricis figura 1.165.a.34
Nutricis mores 1.165.a.40
Nutricis mammilla quales esse debent 1.165.a.50
Nutricis lac quale esse oporteat. 1.165.a.56
Nutricis lactis substantia qualis sit quo experimento agnoscat. 1.165.a.65
Nutricis regimen ubi lac malum fuerit 1.165.b.18
Nutricis regimen ubi lac paucum fuerit 1.165.b.28
Nutricis regimen quale esse oportet. 1.166.a.32 & deinceps
Nutricis regimen est intentio principalis in infantibus medicandis. 1.167.a.34
Nutrice medicamentum sumptura infans ab alia lactandus est. 1.166.b.2
Nutricem vacuandam, ubi infans sanguine vel alijs humoribus affluat. 1.167.a.35
Nucha nervorum anatome. 1.62.b.66
Nux antiqua vntuosa conuenit vlceribus ignis persici post inflammatione eius 2.115.b.34
Nux methel facit vertiginem rubedinem oculorum, tenebrositatem, & ebrietatem 2.206.b.15
Nux methel quandoque interficit in die vno ad quantitatem aur. 1.2.206.b.17
Nux muscata si adderetur theriacae non esset error magnus 2.265.b.36
Nux ad choleram velocius conuertitur, quam amygdale 1.271.b.7
Nux est velocius digestibilis, quam amygdale 1.271.b.6
Nux calida est in tertio, sicca in principio secundi 1.362.a.38
Nux muscata est calida, & sicca in fine secundi 1.362.b.24
Nux indica est calida in principio secundi, sicca in primo 1.362.b.61
Nux Romana calida est in tertio, sicca in primo 1.363.a.17
Nux tamarisci in caliditate est quasi equalis, aut in principio primi, & eius excitatio est in fine primi. 1.363.a.23
Nucis methel nocumenta. 1.206.b.15
Nucis methel assumpta cura. 2.206.b.22
Nucis dulcis gummata est proxima dispositionibus gummi arabici. 1.271.b.8
Nuces condita ad debilitatem renum, &c. 2.301.b.63
Nutibus assumpti anacardi non nocent 2.203.b.10

Obluioni conferentia composita

Suffus Aristotelis 2.293.b.67
Anacardium 2.315.b.48
Electuarium de Anacardis. 2.315.b.48
Scelice 2.315.b.49
Electuarium de ambra 2.315.b.51
Sirimo 2.315.b.53
Hiera picra 2.315.b.53
Confectio algarith 2.176.b.59
Confectio candorina 2.281.a.18
Theodoricon magnum. 2.284.b.54
Electuarium ambrae 2.288.a.66
Electuarium anacardium. 2.289.b.8
Ocimum fluuiiale calidum est in primo declinans ad secundum. sic cum in primo 1.283.b.4
Ocij noumenta, & eorum rectificatio. 2.365.b.20
Ocij incommoda 2.380.b.10
Oculus clauditur superioris palpebrae motu solo 1.49.b.54
Oculus acutius uidet, altera pupilla claudsa 1.60.b.57
Oculus vaporatorem ex milio tolerare non potest 1.234.a.31
Oculus significat super matricem. 1.926.b.63
Oculi musculorum anatome. 1.49.b.30
Oculi palpebrarum anatome. 1.49.b.65
Oculi signa facta in crisi. 2.90.a.25 & b.10
Oculi minus paruas facta in egritudinibus acutis est valde malum. 2.90.a.28
ex Oculi colore cerebri complexionem cognoscere difficile est. 1.134.a.57
Oculi in egritudinibus atramentum cyprum est fortius 1.268.a.8
Oculi inflammationi confert 1.342.a.55
Lutum creticum 1.342.a.55
Oculi palpirationi confert 1.315.a.60
Faba cum fenugraeco, & melle. 1.315.a.60
Oculi tarsati confert 1.370.b.26
Oculi pupillae dilatationi confert 1.317.b.54
Fel rapacium 1.302.a.6
Cadmia auri 1.302.a.6
Oculi albugini confert 1.310.a.36
Crocodi stercus 1.310.b.52
Ebenus 1.311.a.50
Endiue siluestris lac 1.330.a.20
Urina cum melle cocta. 1.330.a.20
Lacerti stercus 1.339.b.65
Muscus 1.354.a.10
Myrrha 1.358.a.17

Ostracum 1.374.a.63
Petroleum 1.375.a.40
Piper 1.377.a.13
Oculi apostematibus conferunt

Aloes 1.274.a.27
Folium indum 1.318.b.11
Ispus humida 4.335.a.39
Lens cum corona regia, & cydonio, & oleo rosato 1.349.b.12
Melilorum 1.352.a.31
Myrtus coltus cum hordeo. 1.352.b.42
Opium cum lacte mulieris. 1.366.b.4
Olibanum 1.370.b.22
Spodium 1.391.a.30
Sesamum 1.397.a.28
Anemone cum vino cocta. 1.388.a.32

Oculi doloribus conferunt

Aloe 1.274.a.27
Insquiami semen, aut succus foliorum eius 1.334.a.25
Oui albumen 1.367.a.13
Oculi opthalmiae conferunt 1.324.b.23
Gypsi lapis cu albumine oui. 1.324.b.23
Lycium 1.339.b.41
Papauer 1.379.b.26
Rosa 1.381.a.50
Cicutae succus 1.400.a.22
Tucia 1.405.a.3
Oculi panno conferunt 1.279.b.30
Balsamum 1.289.b.14
Cinnamomum 1.290.a.22
Crocus 1.301.a.40
Ebenus 1.310.b.52
Fici lac cum melle 1.322.b.29
Gariophyllus 1.328.a.40
Piper longum cum aqua hepatis capri affati 1.339.b.5
Lycium 1.339.b.41
Ostracum 1.371.a.63
Salis flos 1.392.b.17
Synapis 1.401.b.42
Rutae siluestris gummata. 1.405.a.60

Oculi ulceribus conferunt

Aloes 1.274.a.26
Corallus 1.286.b.67
Chamedrys 1.292.a.51
Cedrus 1.301.a.40
Ebenus adusta, & abluta. 1.310.b.56
Hamatites cum albugine oui. 1.313.a.27
Fumag iburis, & terebintina. 1.315.b.58
Limacia stercus adusta. 1.340.a.5
Lapias lactei collyrium. 1.340.a.50
Lutum creticum 1.342.a.54
Morochibus 1.345.b.10
Ari radix 1.345.b.67
Lactue lac 1.350.b.38
Myrrha 1.358.a.16
Olibanum 1.370.b.22
Picis fumus 1.374.a.29

L Salina

I N D E X

Salina 1.387.b.60
 Stercus lupi 1.388.a.7
 Stercus Stellionis, lacerti, & crocodil
 li 1.390.a.27
 Stercus hirundinum 1.390.a.28
 Salis flos 1.392.b.16
 Sal ammoniacus 1.393.a.7
 Endivia lac 1.402.b.45
 Urina 1.408.a.51
 Vitrum 1.409.a.44
 Oculi ungula confert
 Granati acetosi succus. 1.328.b.56
 Lactici lac 1.343.a.44
 Liquiritie radix, & succus. 1.349.
 a.1
 Piscis cutis adusta cum sale. 1.75.a.
 46
 Sal 1.392.b.16
 Testa cu sale metallo. 1.406.b.30
 Oculi scabiei confert
 Cuminum masticatum cum sale. 1.
 293.a.37
 Ebenus adusta, & abluta. 1.310.b.
 57
 Capilli adusti cum lithargirio. 1.330.
 a.23
 Lycium 1.339.b.41
 Urina 1.408.a.51
 Oculi exitui confert
 Faba cum thure, rosis, & albugine oui.
 1.315.a.6
 Rubus 1.382.a.57
 Oculi aggritudinibus conferunt
 Olina, & ea que ex illa sumuntur. 1.
 369.b.60
 Tamarisci fructus 1.407.a.7
 Oculi corneae exulcerate conferentia
 composita
 Collyrium ros. magnum 2.320.b.46
 Collyrium pomale 2.321.a.2
 Collyrium ros. 2.322.a.21
 Oculi pupille dilatationi conferentia
 composita
 Hiera Hip. 2.285.b.57
 Collyrium stella 2.320.b.6
 Collyrium rosaceum 2.320.b.26
 Collyrium aliud ros. 2.320.b.33
 Collyrium ros. magnum. 2.320.b.47
 Collyrium pomale 2.321.a.3
 Collyrium aliud ros. 2.322.a.22
 Pulvis 2.322.a.24
 Oculi fluxum, & nocumentum probi-
 bentia composita
 Sotira confectio 2.269.b.59
 Confectio algarith 2.276.b.61
 Collyrium 2.320.a.5
 Collyrium rosaceum 2.320.b.25
 Collyrium aliud ros. 2.320.b.33
 Collyrium ros. magnum. 2.320.b.48
 Collyrium innatum 2.320.b.59
 Oculi apostematibus albis conferentia
 composita
 Collyrium 2.320.a.7
 Oculi sebel confert
 Cohol ad sebel 2.322.b.27
 Oculi angulorum pruritui conferentia
 composita

Collyrium Indum 2.321.a.27
 Collyrium citrinum Fanaritis. 2.322.b.
 68
 Collyrium Indum 2.323.a.3
 Oculi pruritui conferunt
 Capilli adusti cum lithargirio. 1.330.a.
 23
 Lacerti Stercus 1.339.a.6
 Oculi angulorum corruptioni conferen-
 tia composita
 Collyrium Indum 2.321.b.17
 Collyrium arastusemon. 2.322.b.56
 Collyrium citrinum Fanaritis. 2.322.
 b.67
 Cohol meston 2.323.a.14
 Oculi laxo conferunt aque anee. 1.120.
 b.38
 Oculo mala est
 Aqua asphalti 1.272.b.9
 Ossis corrosioni conferunt
 Iusquamii folia cum uino. 1.334.a.13
 Oculo videnti longinqua, & non proxi-
 ma confert
 Medicamen 2.323.b.23
 Oculo conferunt
 Asphodeli radices succus. 1.277.a.
 25
 Aurum 1.277.b.58
 Corallus 1.287.b.64
 Luporum, et habentium rostra, & un-
 gues carnes 1.296.a.49
 Cadmia auri 1.302.a.6
 Emblicus 1.310.a.61
 Electri fructus cum melle. 1.332.b.
 35
 Muscus 1.354.a.20
 Oculi pulsationi confert
 Coriandri succus 1.294.b.44
 Ruta 1.381.b.62
 Pyrites 1.357.a.3
 Oculo vno clauso uuee alterius foramen
 latius fit 1.60.b.60
 in Oculo vaporacionem fieri debere cu
 pannis 1.234.a.33
 Oculum mouentes musculi sunt sex. 1.
 49.b.30
 Oculum offendunt salsa 1.178.a.34
 in Oculum aque descensui confert
 Buchormariem 1.275.a.18
 Cape succus 1.287.a.56
 Crocodili sterqus 1.310.a.36
 Serapinum 1.394.b.30
 ad Oculum materierum fluxum
 prohibet
 Amylum 1.272.b.62
 Bateche cortex 1.281.b.60
 Crocus 1.290.a.20
 Coriandri ex folijs emplastrum. 1.
 294.b.44
 Cornu cerui adustum ablutum. 1.
 304.b.26
 Platani folia 1.308.b.42
 Iusquamium 1.334.a.26
 Lapidis lactei collyrium. 1.340.a.49
 Alrobalani citrini 1.353.b.10
 Onum cum farina hordei. 1.367.a.
 16

Limaciarum viscositas. 1.371.b.1
 Vitis folia cum saucib hordei. 1.409.
 b.35
 Oculorum qualitates 2.378.b.12
 ob Oculorum aggritudinem uenter quan-
 doque sanatur 1.95.a.14
 Anisum 1.259.b.20
 Cuminum masticatu
 cum sale. 1.293.
 a.42
 Nux muschata. 1.
 362.b.27
 Absinthium. 1.260.
 a.67
 Acacia. 1.261.a.19
 Verbascus. 1.283.a.7
 Capseus. 1.288.b.63
 Platani folia. 1.308.
 b.40
 Endivia. 1.311.a.59
 Gentiana. 1.324.a.
 31
 Plumbum vsum &
 ablutum. 1.263.
 a.5
 Ebenus adusta, &
 abluta. 1.310.b.
 57
 Absinthium. 1.260.
 b.3
 Oxymum fluiale. 1.
 283.b.22
 Urina cum melle in
 uase auro colla. 1.
 330.a.21
 Sesamii. 1.397.a.28
 Acacia. 1.261.
 a.70
 Acacia. 1.261.a.21
 Cuminum masticatu
 oleo commixtum.
 1.293.a.39
 Cuminum masticatu
 cum sale. 1.293.
 a.42
 Cancer marinus cum
 sale. 1.298.a.25
 Catbaris. 1.307.a.58
 Ferri ergo. 1.317.
 a.10
 Ammoniacum. 1.
 262.a.32
 Aloe. 1.274.a.30
 Eleomeli. 1.263.a.
 31
 Crocoma. 1.301.b.
 48
 Anemones succus. 1.
 398.b.28
 Zingiber. 1.411.b.52
 Acori succus. 1.267.
 a.36
 Collyrium ex senine
 cepa cum melle.
 1.287.b.1
 Cinis carnis arietum.
 1.296.a.50
 Oculorum

I N D E X

<i>Oculorum aqua conferunt</i>			
<i>Alsa collyrio ex ea facto cum melle.</i>		<i>Collyrium rosaceum</i>	2.320.b.26
1.270.a.6		<i>Collyrium aliud ros.</i>	2.320.b.33
<i>Adeps piscis</i>	1.275.b.47	<i>Collyrium ros. magnum</i>	2.320.b.37
<i>Adeps viperæ</i>	1.275.b.48	<i>Collyrium pomale</i>	2.320.b.68
<i>Cadmia auri</i>	1.302.a.6	<i>Oculorum caliditati conferentia</i>	
<i>Fel rapacium, proprie siccum.</i>	1.317.b.53	<i>composita</i>	
<i>Cyclaminis aqua cum melle.</i>	1.320.b.57	<i>Medicamen dictum, duo maiora, rubec.</i>	2.321.a.11
<i>Feniculum</i>	1.321.a.55	<i>Medicamen aliud</i>	2.321.a.60
<i>Fici lac cum melle</i>	1.322.b.29	<i>Emplastrum</i>	2.321.b.24
<i>Hirundinis cerebrum cum melle.</i>	1.333.b.47	<i>Medicamen</i>	2.321.b.34
<i>Vespertilionis cerebrum.</i>	1.333.b.48	<i>Oculorum doloribus conferentia</i>	
<i>Myrrha</i>	1.368.a.21	<i>composita</i>	
<i>Ex nigella, & oleo irino caput pur-</i>	1.365.b.53	<i>Sotira confectio</i>	2.269.b.64
<i>gum</i>	1.365.b.53	<i>Confectio chabith regis.</i>	2.279.b.1
<i>Petroleum</i>	1.375.a.40	<i>Hieralogodon</i>	2.284.a.4
<i>Vespertilionis cerebrum cum melle.</i>	1.410.b.67	<i>Sotira</i>	2.316.a.19
<i>Oculorum ophthalmiæ conferunt</i>		<i>Hiera picra</i>	2.316.a.19
<i>Amomum</i>	1.269.b.29	<i>Medicina chetæ regis</i>	2.316.a.19
<i>Campora</i>	1.291.b.45	<i>Medicamen</i>	2.321.b.24
<i>Cydonium asatum</i>	1.298.b.4	<i>Collyrium Hermetis</i>	2.320.a.22
<i>Plantago</i>	1.345.a.39	<i>Collyrium</i>	2.320.a.34
<i>Lac</i>	1.347.b.5	<i>Collyrium compositum proprium.</i>	2.320.a.48
<i>Oculi tenebroscitati confert</i>		<i>Collyrium fachiis</i>	2.320.a.57
<i>Cinnamomum</i>	1.289.b.4	<i>Collyrium stella</i>	2.320.b.5
<i>Fabe cum melle, & sanugreco.</i>	1.315.a.60	<i>Collyrium rosaceum</i>	2.320.b.24
<i>Lac permixtum cum albedine oui, &</i>		<i>Collyrium aliud ros.</i>	2.320.b.33
<i>oleo rosato crudo</i>	1.347.b.7	<i>Collyrium ros. magnum.</i>	2.320.b.45
<i>Lactuca</i>	1.350.b.40	<i>Emplastrum</i>	2.321.b.27
<i>Myrtus</i>	1.352.b.42	<i>Epithema</i>	2.323.a.59
<i>Menitthe</i>	1.358.b.9	<i>Oculorum doloribus antiquis conferentia</i>	
<i>Opium cum lacte mulieris.</i>	1.366.b.5	<i>composita</i>	
<i>Portulaca</i>	1.372.b.48	<i>Collyrium suribes</i>	2.321.a.12
<i>Sarcocolla</i>	1.386.b.19	<i>Oculorum doloribus ex catharris conferentia</i>	
<i>Viola</i>	1.408.a.5	<i>composita</i>	
<i>Oculorum albedini conferentia</i>		<i>Cohol</i>	2.321.b.66
<i>composita</i>		<i>Oculorum agnitudinibus proximi temporis confert</i>	
<i>Cohol</i>	2.322.a.34	<i>Collyrium pomale</i>	2.321.a.4
<i>Cohol aliud</i>	2.322.a.60	<i>Oculorum agnitudinibus antiquis conferentia</i>	
<i>Puluis</i>	2.322.b.19	<i>composita</i>	
<i>Collyrium</i>	2.322.b.36	<i>Collyrium stella</i>	2.320.b.7
<i>Collyrium Kebime</i>	2.322.b.44	<i>Collyrium macur</i>	2.322.a.15
<i>Oculorum angulis carnis nascenti conferentia</i>		<i>Collyrium citrinum</i>	2.321.b.36
<i>composita</i>		<i>Collyrium Apollonij</i>	2.329.a.38
<i>Collyrium suribes</i>	2.321.a.12	<i>Oculorum fistulis conferentia</i>	
<i>Collyrium indum</i>	2.321.a.27	<i>composita</i>	
<i>Oculorum algarab confert</i>		<i>Collyrium suribes</i>	2.321.a.15
<i>Collyrium suribes</i>	2.322.a.28	<i>Oculorum icteritiæ confert collyrium cum acetostate citri</i>	1.286.a.32
<i>Oculorum apostematibus conferentia</i>		<i>Oculi lacrymæ conferentia</i>	
<i>composita</i>		<i>composita</i>	
<i>Hiera Andromachi</i>	2.286.a.22	<i>Cohol</i>	2.322.a.43
<i>Collyrium</i>	2.320.a.34	<i>Collyrium arastusemon</i>	2.322.b.55
<i>Medicamen proprium</i>	2.321.a.39	<i>Cohol mesiton</i>	2.323.a.13
<i>Oculorum apostematibus calidis conferentia</i>		<i>Medicamen</i>	2.324.a.4
<i>composita</i>		<i>Oculorum panniculis conferentia</i>	
<i>Medicamen proprium</i>	2.321.a.40	<i>composita</i>	
<i>Medicamen aliud</i>	2.321.a.59	<i>Collyrium arastusemon.</i>	2.322.b.58
<i>Medicamen proprium</i>	2.321.b.35	<i>Oculorum palpebrarum gravitati, & grossitudini conferentia</i>	
<i>Oculorum bothor conferentia</i>		<i>composita</i>	
<i>composita</i>		<i>Collyrium stella</i>	2.320.b.5
<i>Collyrium stella</i>	2.320.b.5		
		<i>Cohol</i>	2.322.a.4
		<i>Alcohol missandros</i>	2.322.b.38
		<i>Medicamen Aristatis.</i>	2.322.b.41
		<i>Collyrium de tucia</i>	2.322.b.42
		<i>Collyrium arastusemon.</i>	2.322.b.54
		<i>Collyrium citrinum sanaritis.</i>	2.322.b.68
		<i>Cohol non errans</i>	2.323.a.5
		<i>Oculorum palpebris cadentibus conferentia</i>	
		<i>composita</i>	
		<i>Collyrium Apollonij</i>	2.323.a.37
		<i>Oculorum puri conferentia</i>	
		<i>composita</i>	
		<i>Collyrium stella</i>	2.322.a.10
		<i>Collyrium inuatiuum</i>	2.322.a.12
		<i>Collyrium pomale</i>	2.322.a.12
		<i>Collyrium macur</i>	2.322.a.15
		<i>Oculorum pruritus conferentia</i>	
		<i>composita</i>	
		<i>Cohol non errans</i>	2.323.a.5
		<i>Cohol mesiton</i>	2.323.a.13
		<i>Oculorum rubificationi ex stillatione conferentia</i>	
		<i>composita</i>	
		<i>Cohol astalicon</i>	2.321.b.51
		<i>Oculorum scabiei conferentia</i>	
		<i>composita</i>	
		<i>Collyrium citrinum sanaritis.</i>	2.322.b.66
		<i>Collyrium indum</i>	2.323.a.2
		<i>Cohol mesiton</i>	2.323.a.15
		<i>Collyrium Apollonij</i>	2.323.a.37
		<i>Oculorum stillationi seu catharris conferentia</i>	
		<i>composita</i>	
		<i>Cohol astalicon</i>	2.321.b.52
		<i>Cohol aliud</i>	2.321.b.66
		<i>Oculorum superfuitates resoluentia</i>	
		<i>composita</i>	
		<i>Confectio algarith</i>	2.276.b.61
		<i>Collyrium stella</i>	2.320.b.7
		<i>Medicamen proprium</i>	2.321.a.62
		<i>Collyrium arastusemon.</i>	2.322.b.57
		<i>Oculorum tegmenta confortantia</i>	
		<i>composita</i>	
		<i>Medicamen dictum, duo maiora.</i>	2.321.b.14
		<i>Cohol</i>	2.322.a.45
		<i>Oculorum tenebroscitati conferentia</i>	
		<i>composita</i>	
		<i>Hiera busicos</i>	2.319.a.18
		<i>Cohol astalicon</i>	2.321.b.51
		<i>Collyrium citrinum</i>	2.321.b.35
		<i>Cohol</i>	2.321.b.45
		<i>Collyrium indum regium.</i>	2.323.b.3
		<i>Cohol</i>	2.323.b.13
		<i>Medicamen</i>	2.323.b.22
		<i>Oculorum vestigia delentia</i>	
		<i>composita</i>	
		<i>Collyrium stella</i>	2.320.b.8
		<i>Collyrium indum</i>	2.321.a.28
		<i>Medicamen egyptium</i>	2.322.a.31
		<i>Collyrium indum</i>	2.322.a.32
		<i>Oculorum uestigijs duris conferentia</i>	
		<i>composita</i>	
		<i>Collyrium kebime</i>	2.322.b.44
		<i>Collyrium citrinum</i>	2.323.a.57
		<i>Collyrium arastusemon.</i>	2.322.b.58
		<i>L 2 Ocu-</i>	

I N D E X

- Oculorum vlcera vestigia delentia*
composita
Alcohol cum stercore stellionis. 2.322.
a.32
Collyrium citrinum 2.322.a.37
Collyrium arastusmon. 2.322.b.58
Collyrium indum regium. 2.323.b.4
Oculorum vlceribus conferentia
composita
Medicamen dictum duo maiora rubeu.
2.321.b.10
Oculorum vlceribus sordidis conferentia
composita
Collyrium stella 2.320.b.6
Collyrium ros. magnum 2.320.b.43
Collyrium pomale 2.321.a.1
Oculos abstergentia composita
Electuarium regum 2.291.a.48
Collyrium stella 2.320.b.8
Collyrium ros. magnum 2.320.b.38
Medicamen dictum duo maiora. 2.321.
b.12
Oculis conferentia composita
Collyrium indum 2.321.a.29
Medicamen dictum duo maiora. 2.322.
b.14
Emplastrum 2.321.b.26
Medicamen basilicon 2.323.b.54
Basilicon aliud 2.323.b.60
Medicamen proprium 2.324.a.1
Eurod 2.324.a.22
Oculis materia collecta conferentia
composita
Collyrium ros. magnum 2.320.b.48
Collyrium pomale 2.321.a.3
Emplastrum 2.321.b.26
Collyrium arastusmon 2.322.b.55
Epithema 2.323.a.59
Oculis non tolerantibus tactum medici
narum confert
Collyrium pomale 2.320.b.66
Oedema. Vide Vidimiam
odiuu quid sit 2.338.b.45
odor corporis cur ex coitu fateat. 2.250.
b.2
odor corrumpitur propter putrefactio-
nem humoris, aut sudoris in corpore
2.254.b.45
odor fetidus quibus post coitum fiat. 1.
903.a.8
odoris horribilis in corpore causa. 2.254.
b.46
odoris corruptionis cura in toto corpore
2.254.b.55
de odore horribili in cute, & ascellis, &
vrina, & egestionem 2.254.b.43
Odorem corporis bonum faciunt
Gariophyllus 1.328.a.39
Myrtus 1.352.b.4
Plumbum adustum 1.356.a.16
Odorem malum auferentia composita
Pilule Indae 2.310.b.32
Odores boni aerem rectificant. 1.190.b.
30
odores bonos cerebrum corroborare. 2.
357.b.42
Odores boni quomodo noceant. 2.457.
b.46
Odores sibi ipsis oppositi 2.357.b.51
Odoribus fetidis lasi quibus curentur.
2.357.b.10
Odorata spiritus sua caliditate rescere.
2.339.b.10
Odorata apprime grata quae sint. 2.339.
b.20
Odoratui confert
Barbae hircinae radix 1.284.b.41
Offensio ledit, & impedit cum contusio-
ne, & attritione 2.150.a.63
Offensionis, & casus timor propter acci-
dentia quae sequuntur. 2.150.a.64
Offensionibus multiplicatur glandulae.
2.150.b.6
Offensionis nocumenta magna. 2.150.
b.11
Offensionis signa 2.150.b.28
Offensionis cura 2.150.b.60
Offensionis super ventrem, & viscera,
cura 2.151.b.2
Offensionis timor maior est in corporibus
maioribus 2.150.b.3
ad offensionem medicinae conuenientes.
2.151.b.3
ad offensionem melior medicina est mu-
nia pura cum oleo sambacino, & vi-
no 2.151.a.13
de offensione ad lapidem, aut parietem.
2.151.a.12
oleander plurimum interficit homines,
& animalia 2.203.a.50
oleander est calida, & sicca mordacitua
incisua 2.203.a.54
oleander calida est in tercio, sicca in se-
cundo 1.368.a.35
oleandri flos, & folia liberant a veneno.
2.200.b.8
oleandri nocumenta 2.203.a.50
oleandri parum facit incurrere angustia
vehementem, & inflammationem ma-
ximam 2.203.a.52
oleandri aqua ubi nascitur, est mala. 2.
203.a.55
oleandri assumpti cura 2.203.a.58
olera grata febrienti tertiana pura, quae.
2.40.a.4
olera temperata sua substantia & quali-
tate, sunt subtilis & pauci nutrimen-
ti 1.113.a.55
olera & fructus dimittendi a sanitaris
conservatore 1.174.a.65
Olera hyeme comedenda non sunt. 1.
175.a.17
Olera cholericum hyeme quandoque con-
ferunt 1.177.b.66
Olera insipida estate multum quandoque
conferunt 1.177.b.67
Olera sunt cibi multa quantitatis et pau-
ci nutrimenti 1.195.a.40
Olera sunt pauci nutrimenti. 1.813.a.
21
Olera generant humorem aquosum. 1.
980.a.24
Oleum nullum in variolis adhibendum.
2.75.a.15
Oleum in lampade calor gratia trahi-
tur 1.72.b.44
Oleum vulpinum iuncturarum doloribus
melius est alijs 1.121.a.57
Oleum quodlibet elongetur ab vlceri-
bus 2.161.a.46
Oleum de lilio vehementer delet vesti-
gia vlcerationis, & verberationis. 2.
168.a.4
Oleum nocet nervorum vulneribus, quia
putrefacit 2.168.a.42
Oleum quandoque est necessarium in vul-
neribus nervorum propter necessita-
tem sedandi dolorem 2.168.a.44
Oleum, & aqua calida sunt valde probi-
bentia incarnationem 2.188.b.34
Oleum nardinum, & eius inuamenta. 2.
310.b.61
Olei nardini descriptio 2.311.a.44
Oleum de stercore 2.311.a.30
Oleum de chamemilla 2.311.a.35
Oleum de mastice 2.311.a.41
Oleum de absinthio 2.311.a.45
Oleum de anetho 2.311.a.51
Oleum de lilio 2.311.a.55
Oleum de basce 2.311.b.8
Oleum aliud de basce 2.311.b.24
Oleum aliud de basce 2.311.b.34
Oleum de serpentibus 2.311.b.49
Oleum regis David 2.311.a.29
Oleum de costlo 2.311.a.39
Oleum aliud de costlo 2.311.a.50
Oleum ierbuca 2.311.b.10
Oleum finid 2.311.b.10
Oleum de Kerna 2.312.b.35
Oleum de Kerna simplex 2.312.b.40
Oleum de cucurbita 2.312.b.40
Oleum a sephabren ad nemofitates ge-
num 2.312.b.54
Oleum auris 2.312.b.55
Oleum auris ex alia descriptio. 2.313.
a.5
Oleum alselselud 2.313.a.10
Oleum ad dolores vesicae &c. 2.313.a.
22
Oleum de ouis 2.313.a.38
Oleum alKeKengi, & eius inuamenta.
2.313.a.40
Olei alKeKengi descriptio. 2.313.a.
50
Oleum de croco 2.313.a.66
Oleum de vrsine 2.313.a.8
Oleum de euphorbio 2.313.b.
16
Oleum de manum 2.313.b.37
Oleum de floribus papaueris rufi. 2.313.
b.47
Oleum de lilio simplex 2.313.b.54
Oleum de cydonijs 2.313.b.55
Oleum de malis 2.313.b.55
Oleum de sinapi 2.313.b.
56
Oleum ad mollificationem stomachi. 2.
328.b.10
Oleum

I N D E X

- Oleum ad coitum* 2.332.b.6
oleum diuinum ad tussim. 2.326.b.23
oleum de mezereon 2.329.a.28
oleum picis quomodo fiat. 1.373.b.64
oleum sanis melius, est omphacinum. 1.369.a.57
oleum omphacinum frigidum est, & sic cum in primo 1.369.a.61
oleum calidum est, & siccum in tercio. 1.368.a.63
oleum de phisticis, & amygdalinum inuatiua sunt omnibus speciebus hydropis 1.785.b.36
Oleum de cberua colica maxime utile. 1.844.a.59
oleum de ben est forte valde in exitu urine inuoluntario 1.894.b.31
oleum de andacocha 1.979.b.35
oleum uersipertilionum 1.977.b.6
oleum alchechengi in mola est vehementis iuuamenti 1.939.b.46
oleum minorat sperma 1.910.b.25
olei vsus quid conferat in vulneribus neruorum 2.168.a.14
olei de cberua in colica exhibendi modos 1.844.a.60
oleo de lilio in dolore dorsi inest proprietatis mirabilis 1.969.a.12
olea nocent scabiei & impetigini, &c. 2.250.a.30
olea quae stomacho magis conueniant. 1.750.b.18
olea omnia appetitum prosternere. 1.717.b.60
olea corrumpunt orificia venarum. 1.717.b.62
oleorum natura 1.368.a.63
olibanum non facit nasci carnem in corporibus siccioribus 2.148.a.24
olibanum calidum est in secundo, siccum in primo 1.370.a.49
olibani temperamentum 2.348.b.41
olibani cortices sunt exsiccati in secundo, & sunt parum frigidiore olibano 1.370.a.47
omentum est sicut saccus. 1.691.b.47
omentum est sicut interior pannus si-phac, & sicut exterior stomachi. 1.691.b.56
omenti vsus 1.691.a.27
omenti anatomia 1.961.b.56
omenti substantia ex quibus contexta. 1.691.b.32
operatio nulla nisi ex virtute provenit. 1.70.b.38
operatio transglutendi duabus virtutibus completur, attrahitua naturali, & expulsua voluntaria. 1.76.b.30
operatio ex qualitatibus. 1.111.b.13
& deinceps
operatio a forma specifica, quae. 1.111.b.31
& deinceps
operatio ex substantia rei, quae. 1.111.b.31
& deinceps
operatio laesa triplex. 1.131.a.56
operationis nomine quid intelligendum. 1.31.a.29
operationis initium est virtus. 1.70.b.36
in operatione omni, diminutione, complexio omnis debilitans superflue, accidere facit 1.699.a.36
operationes & virtutes inuicem alia ex alijs cognoscuntur 1.70.b.34
operationes animales ex cerebro. 1.70.b.49
operationes omnes frigiditas prohibet. 1.72.b.58
operationes naturales omnes somnus fortis facit 1.109.b.35
operationes voluntariae omnes sunt per villos 1.119.a.40
operationes quomodo super morbos significent 1.131.a.50
operationes perfectae complexionis aqualitatem significant 1.135.a.32
operationum celeritas calorem significat 1.135.a.34
operationes naturales deficiunt quandoque ob calorem, ut somnus quum destruitur 1.146.a.45
operationes naturales augentur quandoque ob frigiditatem, ut somnus. 1.135.a.49
operationes fortes quae calorem significant 1.135.b.3
operationes naturales perficiuntur omnes in hyeme validius. 1.190.b.16
operationum & virtutum genera apud medicos sunt tria 1.70.b.40
operationum omnium principium est cor secundum Arist. 1.70.b.69
operationum genus vnumquodque suam habet animam 1.74.b.8
operationum differentiae 1.79.b.11
operationum aliae ab vna virtute complentur, aliae a duabus 1.79.b.11
operationum instrumenta sunt membra officialia 1.90.b.41
operationum nostrarum perficiendarum posita non est nisi propter multam siccitatem, quae nobis accidit. 1.168.b.37
operationum debilitum causa. 1.129.a.22
operationum debilitas causa membri. 1.129.a.25
operationum debilitas causa spiritus. 1.129.a.44
operationum debilitas euacuationem sequitur 1.129.a.63
operationum nocumenta sunt secundum tres modos 1.131.a.55
operationum tarditas frigiditatem complexionis significat 1.135.a.40
operationum tarditas caliditatem quandoque sequitur 1.135.a.41
ophthalmia contagiosus est morbus. 1.95.a.28
ophthalmia aestate multiplicatur. 1.101.a.21
ophthalmia quandoque hyeme multiplicatur 1.102.a.41
Ophthalmiae conferentia composita
Caput purgum 2.318.b.24
Confect. medicinae Aristotris. 2.319.b.47
Collyrium Indum 2.321.a.26
Ophthalmiae vehementi conferentia composita
Medicamen proprium. 2.321.a.59
Medicamen 2.321.b.48
Medicamen aliud 2.321.a.51
Ophthalmiae antiquae conferentia composita
Collyrium Hermetis 2.320.a.24
Collyrium magnum 2.320.b.48
opium est venenum infrigidans, stupefaciens 2.198.b.51
opium agit supra totum corpus. 2.198.b.61
opium si bibitur, accidunt stupor extremitatum, & frigus, & pruritus. 2.206.a.22
opium cum vino magis operatur. 2.206.a.39
opium est fortius omnibus stupefacientibus 1.233.b.10
opium quare ponatur in theriaca. 2.265.a.7
opium quod melius, & qualiter adtuleretur 1.366.a.46
opium frigidum est, & siccum in quarto 1.366.a.57
opium dormire facit, & stupefacit. 1.745.b.18
& 1.748.b.2
opij nocumenta 2.206.a.20
opij odore accidunt vertigo, & singultus, & tenebrositas oculorum, & stridura gutturis, & anhelitus. 2.206.a.25
opij causa interficiens, est eius ingrossatio sanguinis, qui postea non currit, & infrigidatio spirituum. 2.206.a.34
opij pondus 11. drach. est interficiens in duobus diebus 2.206.a.37
opij assumpti cura 2.206.a.45
opij theriaca est assa 2.206.a.52
opij nocumentis est mirabile vinum antiquum plurimae quantitatatis. 2.206.a.64
opij theriaca est castoreum. 1.366.b.20
opij corruptioni succurrit castoreum. 1.745.b.19
Opium qui sumpsit, ei conferunt
Acetum 1.277.b.31
Fistula pastoris 1.316.a.22
Mel 1.361.a.42
oppilatio ex priuatione respirationis orta fit, aut ex multitudine humorum, & sanguinis, aut ex grossitudine eorum, aut ex viscositate eorum, aut propter casum 1.3

I N D E X

- casum rei de causis oppilationis in in-
firmamento 1.13.b.60
- Oppilatio hepatis plurimi fit in ramis
porae 1.762.b.15
- oppilatio hepatis, quando prolongatur,
quas aggritudines inducat. 1.762.b.
23
- oppilatio si fuerit in latere concavo he-
patis, materia egreduntur in egestio-
ne 1.762.b.64
- oppilatio si fuerit in latere gibboso, ma-
teria egreduntur in vrina. 1.762.b.
65
- oppilatio hepatis quibus signis differat
ab eius apostemate 1.763.a.66
- oppilatio hepatis quando antiquatur, in-
diger phlebotomia basilica, & soluti-
no 1.763.b.47
- oppilatio, & apostema durum mesarai-
cae quibus signis distinguantur. 1.
770.a.5
- oppilatio si fuerit ab apostemate duro, cu-
ratio difficilis est 1.797.a.53
- oppilationis causa 1.112.a.10
- oppilationis signa 1.137.b.62
- oppilationis hepatis, & sphac, causa cre-
ta cura 2.258.b.20
- oppilationis hepatis signa. 1.763.a.38
- oppilationis hepatis a ventositate signa.
1.763.b.9
- oppilationis hepatis a constrictione signa
1.763.b.11
- oppilationis hepatis a ventositate cura-
tio 1.763.b.64
- oppilationis hepatis ab apostemate cura-
tio 1.763.b.64
- oppilationis hepatis a constrictione cura-
tio 1.764.a.3
- oppilationes hepatis optime aperiant lu-
pini 1.764.a.30
- oppilationis hepatis vicius. 1.775.a.
55
- oppilationis vrinae meatus causa. 1.
888.b.62
- oppilationis fellis causa 1.793.b.50
- oppilationis meri causa 1.092.a.61
- oppilationis meatus in selle ad intestina
signa 1.795.a.40
- oppilationis ex siccitate curatio. 1.796.
a.36
- oppilationis ex apostemate calido cura-
tio 1.796.a.44
- oppilationis ab apostemate duro curatio
1.797.a.54
- oppilationis splenis causa. 1.806.a.6
- oppilationis splenis ventose signa. 1.806
a.8
- oppilationis splenis apostemosa signa. 1.
806.a.10
- oppilationis splenis curatio 1.806.a.10
- oppilationem exponitur vrens balneo post
cibum 2.257.b.7
- oppilationem hepatis parte concava danda
sunt ventrem soluentia 1.763.b.43
- oppilationem hepatis parte gibbosa diuer-
sa sunt danda 1.763.b.44
- oppilationem hepatis calida, aut frigida da-
ri potest absinthium 1.764.a.19
- oppilationem non semper grauitatis sen-
sus consequitur 1.138.a.9
- oppilationem pectoris cur vinum dulce
abstergat 1.755.a.65
- oppilationem hepatis non esse a pororum
ortu 1.762.b.35
- oppilationem hepatis non esse ab ortu
carnis 1.762.b.35
- oppilationem facientium radix, est gros-
sities materie 1.762.b.52
- oppilationem hepatis habens est pauci
sanguinis, & corrupti coloris. 1.763.
b.7
- oppilationem hepatis quandoque sequi-
tur difficultas in anhelitu. 1.763.b.
16
- oppilationem splenis aperientia. 1.764.
a.68
- oppilationem facit omne apostema hepa-
tis 1.766.b.60
- oppilationem non facit accidere aqua. 1.
770.b.41
- oppilationem habenti confert fricatio. 2.
10.b.45
- in oppilationem hepatis egestio cur chylo-
sa 1.762.b.38
- in oppilationem hepatis egestio cur fit sub
tilis 1.763.a.45
- in oppilationem hepatis egestio cur multa.
1.763.a.49
- in oppilationem hepatis, si non appareant
signa concoctionis, fortia non sunt dan-
da 1.763.b.60
- in oppilationem hepatis solutina qualia ef-
se debeant 1.764.b.40
- in oppilationem meatus fellis ad intestina
ex incarnatione, aut poro non spera-
tur sanitas 1.794.a.6
- in oppilationem meatus hepatis ad sel ex
incarnatione, aut poro non speratur sa-
nitas 1.794.a.6
- ab oppilationem vrinae difficultatis signa.
1.889.b.61
- oppilationes cutis a quibus causis fiant.
2.13.b.35
- oppilationes quandoque fiunt in vris ve-
narum, & meatibus, & orificijs ipso-
rum 2.13.b.40
- oppilationes ubi accidunt a grossitudine,
& viscositate humorum, non indi-
gent phlebotomia, & euacuatione su-
persua, imo indigent apertione. 2.14.
a.67
- oppilationes generant motus super reple-
tionem, & nauseatiam satietatem.
2.18.a.30
- oppilationes generat aqua turbida. 1.
116.b.19
- oppilationes multa sunt in hyeme. 1.123
a.31
- oppilationes venarum quibus sunt, ijs
plurimum color est citrinus. 1.138.
a.12
- oppilationes ad multos morbos ducunt,
qualis est hydrops 1.176.b.59
- oppilationes facit vinum post cibum. 1.
176.b.56
- oppilationes faciunt velociter dulcia. 1.
176.b.57
- oppilationes ex quibus humoribus fiant.
1.228.a.25
- oppilationes quae peiores. 1.228.a.56
- oppilationes accidentes in extremitati-
bus venarum amygdale amara ape-
riunt 1.271.b.56
- oppilationes facit incurrere quod dulce
est 1.770.b.37
- oppilationes aperit apium. 1.756.b.
32
- oppilationes hepatis ubi accidunt. 1.
762.b.5
- oppilationes hepatis plurimum non sunt
nisi in latere concavo 1.762.b.1
- oppilationes fiant ex matribus aggritudi-
num hepatis 1.762.b.38
- oppilationes hepatis quid faciat. 1.762.
b.30
- Oppilationes aperiant
Apium	1.270.b.45
Anni	1.173.a.7
Agaricum	1.278.a.24
Ben cum aceto, et aqua.	1.278.b.49
Spina alba	1.279.a.50
Balsamum	1.279.b.22
Epithymum	1.310.b.42
Endiuia	1.311.a.42
Feniculum	1.336.b.6
luniperus	1.345.b.34
Arum	1.373.b.1
Polium minus	1.375.a.35
Petroleum	1.377.b.33
Prasium	1.386.b.56
Stachados	1.389.a.14
Asparagus	1.389.a.14
Beta, proprie cum sinapi, & aceto.	1.396.a.4
Spica	1.396.b.43
Muscus	1.406.b.56
Partbenium	1.407.a.15
Xyloaloes	1.411.a.56
Zuccharum	1.412.b.1
- oppilationum facilius est que ex vino. 1.
187.b.52
- in oppilationum periculo cibos grossos ca-
ueri 1.195.b.38
- oppilationum curatio 1.228.a.25
- oppilationum inter hepar, & stomachum
cadentium signa 1.702.a.43
- oppilationum inter stomachum, & sple-
nem cadentium signa 1.702.a.9
- oppilationum inter stomachum, & inte-
stina cadentium signa. 1.702.a.51
- oppilationum cadentium inter stoma-
chum, & cerebrum signa. 1.702.a.
53
- oppilationum eueniunt in mentibus
propinquis stomacho curatio. 1.708.
b.28
- oppilationum hepatis causa. 1.762.b.5
- oppilationum hepatis curatio. 1.763.b.
38
- oppilationum hepatis uictus 1.765.a.63
- in oppilationibus cum ephemera, quod
non

I N D E X

- non liceat ante evacuationem prope-
rare ad mundificandos meatus, & a-
peritionem 2.14.a.53
in oppilationibus hepatis chronicis ne-
cessariae sunt medicinae aperitivae cali-
dae 1.764.a.12
Oppilationibus conferentia com-
posita
Caesaris confectio 2.272.b.31
Galenii confectio 2.273.b.68
Homorusia 2.275.a.56
Diamarte 2.276.b.27
Diacurcuma Gal. 2.277.b.65
Dialacca magna 2.278.a.16
Dialacca minor 2.278.a.39
Alchelchelengi minus 2.280.b.46
Medicina de gentiana 2.282.a.25
Hieralogodion 2.284.a.5
Suffus 2.294.b.25
Loboc albotin 2.265.b.39
Syrupus acetosus cum sem. 2.296.
a.4
Syrupus de absinthio 2.300.a.6
Trochisci diarhodon 2.303.b.19
Trochisci de camphora 2.204.a.7
Trochisci de absinthio 2.304.b.56
Trochisci de eupatorio 2.305.a.7
Trochisci de aniso 2.306.b.44
Trochisci de lacca 2.307.a.32
Decoctio aquae de radicibus 2.307.
b.28
Pilula facide magna 2.308.a.9
Pilula 2.310.a.64
Oleum de costo 2.312.a.30
Oleum de cherua 2.312.b.10
Oleum alchechengi 2.313.a.48
Caput purgum 2.318.b.67
Lobohoc ex glutino alimbat 2.316.
b.25
Oppilationibus lacertorum, & nervo-
rum conferentia composita
Caput purgum 2.318.b.5
Oppilativa medicina 2.342.b.65
oppilativa medicina quae sint, & quales
2.396.b.32
Oppilativi fluxus curatio 1.827.b.3
oppilat hepar vinum dulce 1.755.a.63
oppilant viscosa 1.755.a.57
oppilant velociter dulcia 1.756.a.27
oppilatur velociter hepar 1.769.b.15
opopanacum calidum est & siccum in
tertio 1.367.b.35
opopanacum est ex eis, quorum maxi-
ma malitia timenda est in nervis 1.
633.a.11
organum est calidum, & siccum in se-
cundo 1.370.b.50
orobus est calidus in primo usque ad se-
cundum, siccus in tertio 1.332.b.65
os stomachi vermes infrigidant 1.852.
a.20
oris superficies nim habet concoquendi
alimenta 1.27.a.39
oris, & lingua signa in crisi 2.91.
a.18
oris summus generatio 2.91.a.56
ex oris sapore stomachi dispositionum
signa 1.698.a.51
oris, & gingivarum ulcera accidunt by-
dropicis prope mortem 1.780.b.6
oris amaritudinis causa 1.795.a.46
oris stomachi virtutis casum generant
vermes 1.852.a.19
oris siccitatem esse a siccitate comple-
xionis duobus modis 1.698.b.59
Oris apostematibus confert
Butyrum 1.284.b.5
Morum acetosum 1.361.b.23
Oris torture confert
Citrum 1.286.a.30
Oris putredini confert
Cyperus 1.297.a.57
Oris corrosioni confert
Papyri cinis 1.373.a.46
Oris ulceribus confert
Acacia 1.261.a.16
Atramentum 1.268.a.51
Arsenicum 1.268.b.13
Alcanna 1.269.a.52
Aloe 1.274.a.20
Britanica succus 1.283.b.52
Calamentum montanum 1.299.
a.66
Lentiscus 1.351.a.61
Oris ulceribus difficilis consolidatio-
nis confert
Aloe 1.274.a.15
Oris pustulis confert
Chamaemilla 1.287.a.8
Mori rob acetosum 1.361.b.27
Oris odorem bonum faciunt
Agallochi decoctum 1.263.a.48
Apium domesticum 1.270.b.52
Melissa 1.282.a.57
Citri decoctio, & eius cortex in ore
retentus 1.286.a.24
Cyperus 1.297.a.50
Folium indum 1.318.b.7
Galanga 1.329.a.37
Myrrha 1.357.b.56
Muria 1.360.b.49
Nux muschata 1.362.b.26
Xyloaloes 1.411.a.59
Oris bonum odorem facientia com-
posita
Arius Darii confect. 2.271.b.62
Electuarium de citro 2.292.b.26
Suffus Aristotelis 2.293.b.67
Acetum squilliticum 2.297.a.33
Pilula alduris 2.309.a.10
Dentificium 2.325.b.19
Oris fatori faciunt
Argentum vivi fumus 1.267.b.26
Oris fatori confert
Argentum alijs commixtum 1.273.
b.44
Alumen 1.275.a.39
Anri retentio in ore 1.277.b.55
Melissa 1.282.a.59
Acetum squilliticum 1.385.b.20
Oris fatorem auferentia com-
posita
Pilula indae 2.310.b.30
Oris adustioni confert
Hieria Andromachi 2.286.a.25
Oris corrosioni confert
Medicina Aristarati 2.319.b.49
ori confert aquae aeneae 1.120.b.38
Ori confert
Aqua area 1.272.b.7
Ori conferentia composita
Acetum squilliticum 2.297.a.29
Pilula indae 2.310.b.30
oschei apostemata 1.915.a.20
oschei apostema durum 1.917.b.3
Oschei apostematibus confert
Fel tauri 1.318.a.4
oschei mollificatio 1.917.b.16
oschei mollificationis curatio. 1.917.b.
21
oschei varices 1.917.a.67
oschei varicum curatio 1.917.b.12
oscitatio est modus halicum. 1.183.b.19
oscitatio multa in sanis hora non debi-
ta, malum 1.183.b.21
oscitatio melior est post horam digestio-
nis 1.133.b.23
oscitationis causa 1.183.b.26
oscitationibus, & halicibus vinum tem-
peratum ad medium est conveniens.
1.183.b.29
os pilo humidus est 1.16.b.28
os cur carne durius 1.23.b.12
os naviculare 1.47.b.43
os a sanguinis complexionem valde est re-
motum 1.32.b.4
os basilare 1.37.b.34
os basilare cur durum 1.37.b.34
os nullum praeter dentes sentit. 1.39.a.
20
os grandinosum 1.47.b.45
os cum est basis vulneris, mundificetur,
& exsiccetur, nec dimittas in eo ob-
fuscationem, aut corruptionem, aut
aliud 2.147.b.65
os corruptum servandi modus. 2.172.
b.55
os quando est corruptum ex capite co-
xi, & ancha, & sicut spondylis dor-
sa, tunc fugienda est eius curatio per
incisionem propter nucham. 2.172.
b.41. & 2.173.a.5
os cum iam discoopertum est, carnem
non facit amplius 2.172.b.66
os coxae fractum stringitur in 50. nocti-
bus 2.197.b.63
os paruum cruris quando frangitur, est
salvius, quam si frangatur os magni.
2.197.b.63
os quod non sit sciendum. 1.230.b.
58
os impossibile est, ut restitueretur. 1.231.
a.13
os inveniri in corde quorundam magno-
rum animalium, & quid sit. 1.670.
b.29
osis sacri anatoe 1.42.b.24
osis sacri ossa tria sunt 1.42.b.24
osis Lambdoydis usus 1.52.b.8
osis sacri nervi 1.64.b.16

I N D E X

- Ossis lenitas, & humiditas est vna causam prohibentium natiuitatem carnis** 2.148.a.3
- Ossis corruptionis signa** 2.172.a.58
- Ossis corruptionis curatio** 2.172.b.14
- Ossis cortices, quae faciunt cadere ex medicinis** 2.172.b.24
- Ossis corruptio cum iam persecuta est medullam, non est excusatio, quin assumatur illud os cum medulla sua** 2.172.b.30
- Ossis incisio terminus cognoscitur ex tenta** 2.172.b.35
- Ossis parui apud humerum dislocatio, & cura** 2.177.a.19
- Ossis cauda dislocatio** 2.179.b.31
- Ossis pedis dislocatio** 2.181.a.65
- Ossis fractura quibus causis impediatur restauratione** 2.181.a.41
- Ossis fracturae medicinae** 2.173.a.42
- Ossis dislocatio est egressio integra ex loco suo, & situ suo** 2.173.b.12
- Ossis dislocationem non integram quidam nominant torfionem** 2.173.b.17
- Ossis lati fractura, & eius curatio** 2.197.a.6
- Ossis frustum quomodo incidendum** 1.230.b.48
- Ossis fracturae curatio** 1.231.a.4
- de Ossis corruptione** 2.172.a.47
- Ossa pilis exceptis sicissimi in corpore sunt** 1.16.b.15
- Ossa & eorum usus** 1.29.a.60
- Ossa an facultatem naturalem ex se ipsis habeant** 1.30.b.38
- Ossa solutionem continui passa quandoque restaurantur** 1.31.b.29
- Ossa nutriuntur ex sanguine melancholico** 1.22.b.58
- Ossa cur foramina habeant** 1.22.b.4
- Ossa alia sunt vt fundamentum, alia vt clypeus, alia vt arma ad repellendum, alia ad suspendenda corpora quae suspensione egent** 1.34.b.14
- Ossa omnia corporis sustentaculum sunt** 1.34.b.32
- Ossa propter motum necessaria cur magnam cavitatem habuerint** 1.34.b.38
- Ossa porosa cur sint** 1.34.b.57
- Ossa omnia vicina sunt coniuncta** 1.34.b.63
- Ossa capitis petrosa** 1.37.b.22
- Ossa paria in capite** 1.37.b.45
- Ossa mandibulae** 1.37.b.65
- Ossa totius corporis sunt ducenta et quadraginta octo, praeter sesamina & os lambda** 1.48.a.40
- Ossa ventositatem quandoque patiuntur** 1.138.a.44
- Ossa rumpuntur quandoque ex ventositate** 1.138.a.45
- Ossa corrupta in vlcibus quibus extrahantur** 2.167.b.44
- Ossa fracta, vt redeant ad situs suos possibilia est in infantibus** 2.182.a.13
- Ossa fracta in quibus non restaurentur** 2.182.a.19
- Ossa magis inobedientia ad restaurationem faciendam est adiutorium, & brachium** 2.182.a.20
- Ossa soluta non redeunt ad continuitatem nisi in pueris, & infantibus** 2.39.a.43
- Ossa capitis in fracturis diuersificatur ab alijs ossibus** 2.190.a.55
- Ossa capitis, quomodo secentur, ex primum sententia** 2.190.b.63
- Ossa corrupta abradit**
- Peucedanum** 1.281.a.48
- in Ossa pectoris pus penetrat** 1.783.a.25
- Ossium generatio ex sanguine** 1.16.b.16
- Ossium coniunctiones variae** 1.35.a.6
- de Ossium frustis remanentibus in vlcibus consolidatis** 2.173.a.9
- Ossium aegritudinum rememoratio** 2.172.a.35
- Ossium frusta ex vlcibus quae extrahantur** 2.173.a.29
- de Ossium varijs motionibus** 2.173.b.12
- de Ossium rasetae separatione** 2.177.b.58
- Ossium duritiem mollificantia** 2.187.a.67
- Ossium capitis incisio in fracturis quando, & in quo loco eius fieri debeat** 2.190.a.64
- Ossium fractorum regimen** 2.182.b.4
- Ossium fractura. Vide Fractura**
- Ossium fracturas extrahit**
- Balsamum** 1.279.b.24
- Euphorbium** 1.312.a.7
- Vitis alba radix cum vino** 1.115.a.12
- Ossium fracturae conferunt**
- Oleum de alcanna** 1.269.a.50
- Masticia foliorum decoctio, et succus** 1.354.b.6
- Myrrha** 1.357.b.63
- Ossium fracturis consentia composita**
- Alchelchelengi magnum** 2.280.b.3
- Emplastrum Andromachi** 2.314.b.56
- Ossium apostemati quoddam simile accidit** 1.92.b.4
- Ossibus propria est fractura** 2.181.b.12
- Ossibus fractis conferunt**
- Platani radices, & foliorum decoctio** 1.309.a.33
- Onium & caprarum vbera lac augent** 1.165.b.55
- Onium elixatum in quo ventris fluxu fit inuatiuum, & in quo non** 1.817.a.60
- Oui vitellus vicinus est natura sanguinis** 1.113.a.24
- Oua forbilis calefacta aut tremula nutrimentum praestant tenue & multum** 1.113.a.47
- Oua elixa sunt multi & spissi nutrimenti** 1.113.a.58
- Oua elixa sunt spissi multi & boni nutrimenti** 1.113.a.68
- Oua multi nutrimenti sunt & pauca quantitatis** 1.195.a.42
- Oua albarbe qui bibit, moritur statim, & si non festinetur, non confert aliquid** 2.210.a.64
- Oua laudabilia quae sint, & eorum qualitates, & inuamenta** 2.348.b.25
- Onorum vitellus subtilis, multi, & boni chymi sunt** 1.113.a.61
- Onorum vitella temperata esse qualitates** 2.348.b.31
- Onorum gallinae cinis, postquam euacua ta sunt a pullis, est fortis ad lapidem** 1.77.b.18
- Onorum albarbe nocumenta, & cura** 2.210.a.60
- Oxymel facit aquam penetrare velociter, & expellit nocumentum eius** 1.661.a.17
- Oxymel squilliticum est inuatiuum valde in vrinæ difficultate** 1.890.b.13
- Oxymellis usus in febris** 2.30.b.4
- Oxymellis facultas** 1.660.b.61
- Oxyzacarae confectio** 2.351.a.59
- Ozum quale** 2.348.b.53

SPS

Alato sensu dant nervi quati paris. Tomo 1. pag. 61. uer. 9

- Palati vlcibus confert**
- Lac** 1.347.a.59
- Palma frigida est, & sicca in secundo** 1.281.a.60
- Palpebra inferior motu non eget** 1.49.b.53
- Palpebra superior cur mouetur, inferior vero quiescit** 1.49.b.63
- Palpebra superior nervorum origini propinquior est interiori** 1.49.b.65
- Palpebra superior duobus eget motibus** 1.49.b.68
- Palpebrae musculorum anatomicae** 1.49.b.53
- Palpebrae palpitationi confert** 1.387.b.60
- Salina** 1.387.b.60
- Palpebrarum citatio caliditatem significat** 1.135.b.6
- Palpebrarum asperitati confert**
- Ammoniacum** 1.262.a.31
- Alcolotar** 2.268.a.52
- Hamatites** 1.313.a.30
- Ferri arugo** 1.317.a.39
- Ficus folia** 1.322.b.34
- Myrrha** 1.358.a.19
- Scoria ferri** 1.402.a.46
- Palpebrarum grossitiei confert**
- Absinthium** 1.260.a.53
- Fici lac cum melle** 1.322.b.32
- Calcantium** 1.302.a.60
- Lactuca**

I N D E X

- Lactuca asini* 1.351.a.35
Ostracum adustum ablutum 1.371.a.60
Rosæ siccae decoctio, & eius oleum, et succus 1.381.a.51
Palpebrarum scabiei conferunt 1.298.a.27
Cancer marinus 1.322.b.33
Ficus folia 1.376.a.46
Pistis cutis 1.376.a.46
Palpebrarum tumori, & inflationi confert
Althea 1.276.b.40
Palpebrarum duritiei conferunt
Alcolcotar 1.268.a.52
Aes 1.311.b.53
Palpebrarum pilos nasci facit
Picis sumus 1.374.a.17
Spica 1.390.a.16
Palpebrarum pilos bonos efficit, & prolongat 1.271.a.56
Lapis armenius 1.271.a.56
Palpebrarum pili non cadunt velociter quia eorum origo est spissa carilaginosa 2.231.b.17
Palpebrarum grossitiei, & grauedini conferentia composita
Cobol 2.322.a.46
Alcohol misandros 2.322.b.38
Medicamen Aristarati 2.322.b.42
Collyrium de tucia 2.322.b.42
Collyrium Astrufemon 2.322.b.54
Collyrium citrinum sanariis 2.322.b.68
Cobol non errans 2.323.a.7
Palpebrarum casui confert
Collyrium Apolloni 2.323.a.37
E palpebris pili euulsi ut non nascentur prohibent
Adeps viperae 1.275.b.50
Ostraci caro adusta 1.371.a.64
palpitatio, vide iectigatio
palumbi caro est dura 1.295.b.18
panaritium est apostema calidum exitu rale, accedens in latere anguis 2.261.b.21
panaritium est difficile uehementis dolore 2.261.b.25
panaritium quandoque ulceratur, et perducit ad corrosionem 2.261.b.26
panaritium aceto submersum curatur 2.261.b.39
panaritij cura 2.261.b.30
panaritij ulceratione quando currit sanies subtilis fetida tunc est timor digiti 2.261.b.28
panaritij medicinae locales 2.261.b.37
panaritij collectionem prohibet auris fordes 2.261.b.49
Panaritio conferunt
Acacia 1.261.b.26
Acetum 1.277.a.13
Ferri ærugo cum uino 1.317.a.17
Vitis albæ radix cum uino 1.12.a.63
Ficus cum cortice granati 1.323.a.3
Parturientium fluxui confert
Aerugo ferri 1.312.a.61
Granati grana cum melle 1.328.b.36
Lycium 1.339.b.32
Liquiritiæ succus, & radix 1.349.a.7
Myrti succus 1.352.b.26
Oliuarum syluestrium folia 1.369.b.17
Olibanum cum melle 1.370.a.63
Pentaphyllon 1.375.a.59
Auris sordities 1.389.a.49
Sumach 1.395.b.19
Panaritio ulcerato confert
Aloes 1.274.a.6
panis longinquior est a natura sanguinis quâ uinum, vitellus oui, & aqua carnis 1.113.a.25
panis cum fursure suo uelocius descendit quàm cribellatus 1.178.a.40
panis quum non digeritur impedimentum est multum 1.178.b.35
panis qualis esse debeat 1.380.a.24
panis calidus non probatur 1.380.a.27
panis abluendi modus 1.380.a.41
panis qui melior 1.380.a.47
panem aqua frigida infusum febricitanti appetitum restituere 1.715.b.23
pannus quid 2.242.b.20
panni curatio 2.242.b.22
pannos a tinea prohibet absinthium, & similiter calamentum, & similiter cortices citri 2.214.b.40
panicum melius est in omnibus dispositionibus suis, quam milium 1.325.a.19
pandiculatio, unde halices
Panno conferunt
Amygdala amara 1.271.b.26
Amylum cum croco 1.272.b.60
Adeps uiperae 1.275.b.48
Semen ben, & eius oleum 1.278.b.56
Bulbus 1.281.a.7
Batheca 1.281.b.56
Citri acetositas 1.286.a.20
Aqua casei cum medicinis solutinis melancholie 1.288.b.46
Cinnamomum 1.289.b.4
Adeps asini syluestris 1.296.a.20
Cancer fluuiialis adustus 1.297.b.65
Cancer marinus 1.298.a.22
Crocus hortulanus 1.299.a.11
Costus linitus cum aqua, & melle 1.301.b.16
Crocodili stercus 1.310.a.34
Hepatis caprini aqua 1.311.b.16
Faba 1.315.a.48
Amylum cum croco 1.316.a.50
Fanugracum 1.316.b.6
Vitis albæ radix cum orobo, & fenu greco 1.319.b.55
Cyclaminis radix 1.319.b.27
Granum uiride 1.327.a.65
Sal uinarum infantium 1.330.a.1
Orobis 1.333.a.7
Ireos, & cum elleboro 1.334.a.62
Mandragora lac 1.335.b.35
Leporis sanguis 1.338.b.68
Leporis marini sanguis 1.339.a.48
Lycium 1.339.b.31
Ari crispæ radix 1.345.b.38
Aqua casei 1.347.a.39
Lilium 1.348.b.13
Lupinus 1.350.a.33
Myrti cinis 1.352.b.17
Plumbum adustum 1.356.a.17
Mel cum coslo 1.361.a.13
Narcisus 1.363.b.40
Oui vitellus asatus 1.366.b.60
Oleum amygdalinum cum melle, radi ce lilij, & cera 1.368.b.41
Oleum de cberua 1.368.b.44
Hordeum 1.371.b.48
Piper longum cum aqua hepatis capræ 1.377.a.57
Raphani semen 1.382.b.61
Reubarbarum cum aceto 1.384.a.11
Lini semen cum mirto 1.387.b.27
Stercus lupi 1.387.b.67
Sanguis leporis calidus 1.388.a.60
Stercus locustarum, turdorum comedentium uirgi, & lacerti, & stellionis 1.389.b.50
Sambucus 1.391.a.58
Scammonia 1.394.a.28
Beta 1.395.b.53
Testa cancri marini 1.406.b.23
Vitis syluestris 1.409.b.14
panniculus si apostemetur, non uidetur in eo incessus uillorum in longitudine 2.168.b.4
panniculus suffert suturam 2.168.b.8
panniculus carnosus 1.691.b.50
panniculi & eorum usus 1.30.a.2
panniculi intestinorum unde oriuntur 1.31.b.48
panniculi thoracis partium unde oriuntur 1.31.b.51
panniculorum vulnera sunt lentiora eis, quæ sunt in cordis, ne dum eis, quæ sunt in uernis 2.168.b.68
papauer album cum stupore suo est dormeficium 1.197.a.62
papauer cordosum est calidum multum 1.283.b.67
papauer hortulanum est frigidum, & siccum in secundo, & nigrum in tertio 1.379.a.54
papaueris potus quid conferat in fe. acu 2.33.b.48
papaueris semen uidetur conuenientius quam cortex 1.63.a.20
paralysis causa quandoque est colica 1.77.b.12
paralysis cur nere accidat 1.100.b.21
paralysis sanatur quandoque mictu uiride spisse 1.155.a.6
paralysis cum synoco curatio 1.234.b.12

paralysis

I N D E X

paralyſis veſicæ curatio 1.891.a.36
 paralyſis præparat ſupinus decubitus 1.
 181.b.61
 paralyſis expoſiti ſunt impinguati in pri-
 ma etate 2.260.a.29
 Paralyſi conferunt
 Aſa 1.269.b.66
 Aqua marina 1.272.b.2
 Aqua ſulphureæ 1.272.b.3
 Baurach 1.280.b.30
 Cucumer indus 1.282.a.28
 Citri oleum 1.286.a.30
 Caſtoreum 1.288.a.50
 Capparis radicis cortices 1.293.
 b.42
 Cordumeni 1.300.a.15
 Laurus 1.308.b.60
 Euphorbium 1.312.a.20
 Ericij terreni caro ſalita 1.312.b.18
 Elleborus niger 1.313.b.30
 Viſis alba radix 1.319.b.10
 Viſis nigra 1.319.b.43
 Oleum maiorana 1.357.a.22
 Mumia 1.357.a.53
 Rubea tinctorum cum mellificato 1.
 382.b.15
 Squilla 1.385.b.16
 Serapinum 1.394.b.20
 Teſticulus vulpis 1.406.a.35
 Paralyſi conferunt compoſita
 Theriaca magna 2.265.b.62
 Mithridatum 2.268.b.24
 Sotira conſectio 2.269.b.63
 Medicina de muſcho dulcis 2.275.
 a.39
 Conſectio anacardina 2.276.a.38
 Conſectio nigra ſolini 2.277.a.21
 Conſectio aſatmeri 2.283.a.7
 Hieralogodion 2.284.a.1
 Hiera Gal. 2.285.b.1
 Hiera Hip. 2.285.b.59
 Eleſtuarium ambre 2.288.a.65
 Pilule ſetida alchindi 2.308.a.41
 Pilule de caſia minores 2.308.b.9
 Pilule 2.308.b.38
 Pilule de opopanaco 2.310.b.14
 Pilule de euphorbio 2.310.b.25
 Oleum regis David 2.311.b.44
 Oleum de cherna 2.312.b.10
 Oleum 2.313.a.25
 Oleum alchebengi 2.313.a.42
 Theriaca 2.316.a.4
 Mithridatum 2.316.a.4
 Theriaca Eſdra 2.316.a.4
 Theriaca diateſeron 2.316.a.4
 Medicina de muſcho dulcis 2.316.
 a.5
 Medicina de muſcho amara 2.316.
 a.6
 Anacardinum 2.316.a.6
 Diamarte 2.316.a.6
 Bedemergi 2.316.a.6
 Hiera Auic. 2.316.a.7
 Eleſtuarium de rya 2.316.a.7
 Pilule utilitatis 2.316.a.6
 Oleum araſed 2.316.a.8
 Hiera Galen. epiſcopalis 2.316.a.8

Pilule de euphorbio 2.316.a.8
 Conſe Eſio aſeimeri 2.316.a.9
 Caput purgum alhabis 2.316.a.19
 Hiera picra 2.316.a.10
 Caput purgum 2.318.b.50
 paralyſim aut apoplexiam prognosti-
 tur urina alba ſpermatis ſimilis appa-
 rens in principio 1.152.b.37
 ad paralyſim multoties colica permuta-
 tur, & ſanatur per eam 1.836.a.5
 paralyſim facit argentum vivum 1.
 267.b.24
 paralyticum frigiditas facit 1.72.b.57
 paralytica a complexione veſicæ disloca-
 tionis curatio 1.886.a.26
 parotidibus conferunt abſinthium 1.
 260.a.64
 paroxyſmus iam uenit cum acciderit co-
 arctatio 2.21.a.10
 paroxyſmus feb. rectius eſt, ut eueniat
 uentre uacuo, ne occupetur natura
 cum alia materia quam cui illa ægri-
 tudinis donec expellat eam 2.59.b.64
 paroxyſmus tardior ſit propter paucita-
 tem, & groſſiorem materiæ 2.60.
 b.17
 paroxyſmi prolixo ſignificant, quod ma-
 teria eſt groſſa, & ſtatuſ longinquus,
 ſicut in tertiana non pura 2.65.a.60
 paroxyſmi principij quæ ſigna 2.6.
 b.56
 paroxyſmi ſtatuſ qui 2.7.a.8
 paroxyſmi declinatio quæ 2.7.a.12
 in paroxyſmi die nihil mouendum 2.
 25.b.20
 paroxyſmi die nihil mouendum, niſi pro
 pter neceſſitatem 2.35.b.1
 paroxyſmi hora nihil dandum 2.27.
 a.45. & 2.39.b.31
 paroxyſmi febrium interpolatarum quo
 modo ſient 2.18.b.6
 paroxyſmi febrium intermittentium in-
 ciunt ſecundum plurimum cum hor-
 ripilatione, aut frigore, aut rigore, et
 reſoluuntur per ſudorem, cauſas uide
 2.18.b.55
 paroxyſmi omni die ueniunt, cum due
 tertiane ſimul iunguntur 2.38.b.54
 paroxyſmi coarctatio non inuenitur in
 heſtica 2.63.b.25
 paroxyſmi principio & augmento quan-
 doque accidit mors, ut in febri apoſte-
 matum, & malignis 2.101.a.65
 paroxyſmi ſtatuſ quandoque accidit mors
 propter ſuperationem naturæ ab egri-
 tudine 2.101.b.7
 paroxyſmi principio phlegmatica attra-
 hit mortem 2.101.b.47
 paroxyſmi ſtatuſ ſit mors in cauſone, &
 ſimilibus 2.101.b.43
 poſt paroxyſmum tertiana pura, & in
 die in qua non eſt paroxyſmus ſyrupus
 acetosus conuenit cum aqua bor-
 dei 2.39.b.37
 de paroxyſmo tertianæ. uide de Tertia-
 næ paroxyſmo
 paroxyſmo adueniente uentres febrien-

tium ſint uacui 2.30.a.17. & 2.39
 b.33
 paroxyſmorum febrium prolongatio, &
 abbreviatio, & eorum cauſæ 2.19.
 a.26
 paroxyſmorum principio quare pulſus
 ſit debilis 2.19.a.67
 paroxyſmorum diuerſitas in principio,
 & in augmento eſt proprium ſignum
 putredinis 2.21.a.15. & 2.21.
 a.53
 paroxyſmis febrium non oportet occupa-
 ri tantum, ſed etiam cum accidenſib.
 2.78.a.39
 partus in quibus menſibus uiuat 1.921.
 b.59
 partus quando fiat 1.923.b.32
 partus in octauo menſe unde ſit 1.923.
 b.40
 partus ſuper pedes cauſa 1.923.b.50
 partus ſuper pedes eſt timorofus 1.923.
 b.53
 partus appropinquationis ſigna 1.931.
 a.35
 partus ſeptimeſtris 1.931.b.12
 partus, qui uiuat, & qui moriatur 1.
 931.b.16
 partus in octauo menſe cauſa 1.931.
 b.26
 partus in nono menſe 1.931.b.53
 partus in decimo menſe cauſa 1.931.
 b.63
 partus quando ſit difficilis in quatuor die-
 bus, tunc iam moritur ſætuſ 1.933
 b.53
 partus naturalis figura 1.939.b.62
 partus non naturalis figura 1.939.b.65
 partus difficultatis cauſæ 1.940.a.23
 partus difficultas ubi multiplicetur 1.
 940.b.34
 partus difficultas quæ mala inferat 1.
 940.b.37
 partus in difficultate aromatica non eſſe
 olfacienda 1.940.b.44
 partus difficultatis ſigna 1.940.b.64
 partus accidentia quam ledunt, eius re-
 gimen 1.941.a.4
 partus difficilis regimen 1.941.b.4
 partus difficilis cauſa magnitudinis ſæ-
 tus curatio 1.942.a.46
 partus difficilis ob ſætuſ mortuum cu-
 ratio 1.942.a.61
 partus difficilis ob capitis magnitudinē
 curatio 1.942.a.66
 partus accidentia, & partuſ allenat cin-
 namomum 1.942.b.16
 partus non extenditur in maſculis ultra
 30. in feminis ultra 40. dies 1.943
 a.40
 partus ſanguinis uehementioris eſt nigre-
 dinis, quam ſanguis menſtruorum. 1.
 943.a.48
 partuſ quum appropinquat, prægnanti,
 quæ agenda 1.94.a.41
 partum facilitantia 2.394.a.5
 partum facile efficietes medicinae, 1.
 942.b.11
 partum

I N D E X

- partum ualde alienat aqua fenugraci. 1.942.b.21
- partum facilem efficiencia a proprietate 1.9.a.7
- Partum alienat
- Lutum creticum 1.342.a.56
- Partum facilem faciunt
- Crocus 1.290.a.40
- Cynex 1.320.b.14
- Oleum de lilio 1.369.a.20
- Oleum de sa nugeco 1.369.a.24
- Sisefleos 1.393.b.56
- in partu quando moriatur fetus, & mater, & quando fetus tantum, & quando mater tantum 1.944.a.40
- in partu matricis os dilatatur precepto Diu excelsi 1.920.a.55
- partu ex difficili multoties accidit exitu 1.943.a.47
- parturientis nausae curatio. 1.942.b.4
- parturientis apostemate calido in matrice existente curatio 1.942.a.38
- parit statim mulier, quum in potu sumit de corticibus castae fistula quatuor aureos 1.942.a.14
- Parthenium est calidum in tertio, siccum in secundo 1.407.a.13
- partes simplices & compositae quae. 1.29.a.49
- partes dissimilares operationum sunt instrumenta 1.90.b.41
- partium simplicium ordo 1.29.a.60
- particula corporis abscessioni obnoxia, quae sint 2.400.a.36
- paruum pulsum debilitas maxime omnium facit 1.143.b.9
- Passeres omnes male sunt. 1.295.b.21
- Passeres qualiter ad coitum valeant. 1.80.a.56
- passio a simili quomodo perueniat. 1.134.b.25
- passionem perseverantia siccitatem significat 1.135.b.27
- in passionibus cito remoueri humiditatem significat 1.135.b.29
- paucis caro est dura 1.295.b.18
- pecten manus 1.45.b.35
- pectus & pulmo sunt organa anima. 2.384.b.44
- pectoris exitus eruptio cum sit accidit aliquando spurum saniei plurima, aliquando praefocatio subita. 2.122.a.38
- pectoris amplitudo calidam complexionem sequitur 1.134.a.66
- pectoris debilitatem & angustiam anhelitus hyeme habens vinum multum bibere non potest 1.180.a.7
- pectoris angustia ampliandi modus. 1.182.b.26
- pectoris pili quare multiplicantur in calidus 2.231.a.56
- pectoris constitutio 1.521.a.57
- pectoris medicinarum, quae forma esse debeat 1.623.a.13
- pectoris humores grossi quomodo expellendi 1.623.a.54
- pectoris medicinae quae, & earum ordines 1.623.b.19
- pectoris apostematis signa. 1.628.b.62
- Pectoris apostematibus confert
- Aqua tepida 1.272.b.15
- pectoris dolore uexati qui anhelitus. 1.630.a.30
- in pectoris agnitudinibus elleborus albus est securus, & absque timore. 1.632.a.12
- Pectoris agnitudinibus confert
- Ireos 1.334.b.20
- Hordei aqua 1.371.b.59
- pectoris asperitatis cura 1.640.a.42
- in pectoris partibus apostemata quae nascantur 1.647.a.61
- pectoris in quo loco pus sit, signa. 1.657.a.27
- pectoris ulcera magis esse salubria, quam alia aliorum partium spiritualium. 1.760.b.6
- a pectoris ulceribus aliquando ossa corumpi 1.658.a.51
- Pectoris ulceribus conferentia composita
- Lohoc albotin 2.295.b.37
- Medicamen proprium 2.328.a.36
- pectoris partium & pulmonis apostematum communis curatio. 1.669.b.8
- in pectoris apostematibus quae uena secanda 1.660.b.9
- pectoris, & pulmonis apostematum uetus ratio 1.660.b.30
- pectoris ulcerum, & phthisis curatio. 1.667.a.53
- pectoris formatio qualis qualem cordis temperaturam significet. 1.672.a.20
- pectoris pili quales qualem cordis temperaturam significant 1.672.a.29
- pectoris oppilationem cur vinum dulce abstergat 1.755.a.65
- in pectoris ossa pus penetrat. 1.782.a.25
- pectoris dolorum curatio. 1.664.a.17
- Pectoris dolori conferunt
- Vinum ficus 1.321.b.34
- Pectoris doloribus confert
- Allium 1.276.a.47
- Costus 1.301.b.23
- Cucurbita succus 1.303.b.36
- Vitis alba radix 1.320.b.1
- Cyclaminis radix 1.320.b.40
- Iuniperus 1.336.b.4
- Piper in electuariis 1.377.a.16
- Ruta decoctio cum anetho. 1.381.b.66
- Serapinum 1.394.b.33
- Pectoris dolori conferentia composita
- Theriaca magna 2.266.b.2
- Mithridatum 2.268.b.23
- Sotira confect. 2.269.b.65
- Sageacea minor 2.275.b.50
- Confectio anacardi 2.276.a.18
- Lohoc de papauere 2.295.a.37
- Lohoc de spodio 2.295.a.52
- Lohoc de squilla 2.295.b.15
- Aqua mellis 2.297.b.5
- Aqua zucchini 2.297.b.5
- Trochisci de papauere 2.306.a.5
- Sotira 2.316.b.1
- Kokium 2.316.b.1
- Theriaca mandurucos 2.316.b.1
- Theriaca Esdrae 2.316.b.2
- pectoris in qua parte pus sit, quomodo cognoscatur 1.667.a.8
- Pectoris asperitati conferunt
- Maluae semen 1.306.a.54
- Propolis 1.357.b.17
- Ona 1.367.a.17
- in Pectoris superfluitatibus grossis confert
- Peucedanum 1.281.a.52
- Ireos 1.334.b.17
- Pectoris superfluitatibus conferentia composita
- Medicamen 2.327.b.45
- Pectoris saniei confert
- Ammi 1.973.a.14
- Pectoris saniem extrahunt
- Bitumen iudaicum 1.285.b.20
- Orobis 1.333.a.18
- Pectoris saniei collectae conferentia composita
- Trochisci 2.327.a.60
- Confectio Aristomacis 2.327.b.16
- Medicamen 2.328.a.20
- Pectoris siccitati conferentia composita
- Medicamen 2.327.a.36
- Pectoris humiditati confert
- Medicamen proprium 2.326.a.3
- Pectoris stricture conferentia composita
- Acetum squilliticum 2.297.a.44
- Pectori conferunt
- Aqua frigida valde 1.272.b.10
- Citri acetositas 1.286.a.35
- Pectori conferunt
- Amylum 1.272.b.64
- Casia 1.296.b.16
- Malua 1.306.a.51
- Faba 1.315.a.65
- Fenugracum 1.316.b.22
- Phaseoli 1.317.a.39
- Furfur 1.318.a.45
- Ficus 1.322.b.38
- Granatum dulce 1.328.b.60
- Iuinba 1.336.b.32
- Lac 1.347.b.23
- Origani oleum 1.370.b.62
- Psyllium 1.372.b.20
- Spinachia 1.387.b.2
- Sebesten 1.396.a.33
- Sauich 1.396.b.60
- Manna 1.404.b.38
- Viola, proprie cum zuchcharo 1.408.a.6
- Volubilis 1.410.a.14
- Zuccharum 1.413.a.64
- pectori conferunt nitroae aquae 1.120.b.42
- pectus purgantia medicamenta 2.397.a.31
- Pectus

I N D E X

- Pectus mundificant**
- Aristolochia* 1.269.a.7
Oryzum fluviatile 1.283.b.30
Cinnamomum 1.289.b.17
Cardamomum 1.300.a.18
Cardamus 1.300.b.55
Enula vinum 1.312.b.66
Vitis nigra 1.319.b.46
Thymus 1.330.b.63
Trassum 1.377.b.22
Papaveris nigri semen 1.379.b.34
Sisefleos radix cum melle 1.393.b.50
Serapinum 1.394.b.36
Urtica cum aqua bordei 1.407.b.33
- Pectus mundificantia composita**
- Athanasia magna* 2.277.b.29
Loboc de allijs 2.295.b.20
Medicina Gal. 2.316.a.52
Pilule X-tracl. 2.316.a.52
Loboc de allijs 2.316.a.53
Trochisci de stomachis 2.316.a.53
Syrupus de hyssopo 2.316.a.54
in pectore puris collectionis causa 1.656.b.59
in pectore puris collectionis quatuor esse dispositiones 1.656.b.65
in pectore puris collectionis signa 1.657.a.18
in pectore puris eruptionis incolumis signa 1.657.a.38
in pectore puris eruptionis signa mala que 1.657.a.43
in pectore puris ad vesicam expulsio 1.782.a.23
in pectore puris ad concavam expulsio 1.782.a.23
pectorales medicinae qua 1.637.b.62
de pediculis 2.255.b.36
pediculus vulturis qualis 2.229.a.33
pediculi vulturis morsus, & cura 2.229.a.47
pediculi vulturis morsus quandoque non recipit medicinam 2.229.a.52
pediculi vulturis punctura cholerae gignit 1.793.a.58
pediculi cur generentur ex scibus 2.241.a.15
pediculi quomodo generentur 2.255.b.54
pediculi sunt ex reliquis vestigijs spermatis secundum aliquos 2.255.a.21
pediculorum causa generatiua sunt similes causis generantibus materiam scabiei 2.250.a.23
pediculorum generationis causa 2.255.b.56
pediculorum nocumenta 2.256.a.1
pediculorum cura 2.256.a.7
pediculorum medicinae locales oportet, ut sint exsiccativae, resolutivae, attractivae ad exteriora 2.256.a.20
pediculorum medicinae 2.256.a.25
pediculorum medicamen est argentum vivum extinguitur 1.267.b.20
- pediculos interficientia** 2.256.a.19
- Pediculos interficient**
- Arsenicum cum myrrha* 1.268.b.8
Aqua marina 1.272.a.55
Cedrus 1.301.a.25
Cavui aqua 1.331.b.14
Mel 1.361.a.11
Sysimbrium 1.364.a.68
Staphisagria 1.391.b.45
Betae succus 1.395.b.56
- Pediculos interficient**
- Alumen* 1.275.a.40
Allij montani decoctio 1.276.a.25
Tamarisci decoctio 1.403.a.6
Volubilis magna lac 1.410.a.3
pes cur ex multis ossibus 1.47.b.28
pedis ossa viginti sex 1.47.b.59
pedis anatome 1.47.b.15
pedis pecten ex quinque ossibus est 1.48.a.32
pedis digitos qui muscoli moveant 1.59.a.37
pedis musculorum anatome 1.58.b.49
pedis ossis dislocatio 2.181.a.67
pedis debilitatis causa 1.982.b.10
pedes non esse vacuos a virtutibus 1.751.a.35
pedes animalium quum decoquantur in rizi asfato, in ventris fluxu sunt ne- bementis inuamenti 1.818.a.59
pedum nervi a lumbis oriuntur 1.42.b.20
pedum & manuum custodia a frigore inter agentibus 1.193.a.65 & deinceps
pedum frigiditati lotiones inuantes 1.193.b.32
pedum frigiditati aqua frigida quibudam confert 1.193.b.49
pedum nigrescentium ex frigore praesidia 1.193.b.57
pedum fissurae 2.254.a.30
pedum fissurarum causa 2.254.a.34
pedum fissurarum cura 2.254.a.67
pedum rubor ob splenem 1.801.b.23
pedum inunctio cum oleis calidis confortat vasa spermatis 1.905.a.7
pedum inunctio cum oleis calidis renes confortat 1.905.a.6
pedum excorticacioni confert, pellis 1.373.b.40
pedibus nudis inceptus coitus desiderii deiecit 1.910.b.36
penis musculorum anatome 1.57.a.64
penidis oppilationem faciunt & stim 1.178.b.33
penidis calidi sunt, & humidi in primo 1.376.b.52
peponis caro est frigida in principio secundi, & humida in fine eius 1.281.b.37
- peripneumonia quid** 1.654.b.3
peripneumonia non facit crism per fluxum sang-narium 2.95.b.55
peripneumonia raro permutatur ad pleuresim sed e contrario 1.648.b.27
in peripneumonia, & pleuritide qua a phlebotomia excusent 1.649.a.11
peripneumonia, & pleuritidis quibus signis distinguantur 1.650.a.52
peripneumonia qua interficiat usque ad septimam 1.654.b.8
peripneumonia cur ut plurimum fiat a phlegmate, pleuritis a cholera 1.654.b.12
peripneumonia quomodo terminetur, aut ad quas egritudines permutetur 1.654.b.28
peripneumonia crisis nunquam fit per fluxum sanguinis narium 2.84.a.11
peripneumonia crisis multociens fit cum exituris inuncturariis 2.87.a.59
peripneumoniae quae species sit deterior 1.648.b.7
peripneumonia a grosso nutrimento curatio 1.649.a.8
peripneumoniae cause 1.654.b.3
peripneumonia cur non conveniat fluxus sanguinis narium 1.654.b.37
peripneumonia signa 1.655.a.37
peripneumonia signa laudabilia 1.655.b.22
peripneumonia, quando ad pleurism permutatur, signa 1.655.b.27
peripneumoniae permutacionis signa 1.655.b.35
peripneumoniae curatio 1.665.b.55
- Peripneumoniae confert**
- Althea* 1.276.b.45
Semen, & oleum balsami 1.279.b.34
Butyrum 1.284.b.10
Ireos 1.334.b.15
Pix 1.374.a.32
in peripneumoniam habentibus viris est remanens 1.630.a.61
in peripneumonia qua vena secunda 1.660.b.8
pericussio, & saltus multoties est causa apostematis hepatis 1.771.a.28
Percussioni conferentia composita 2.236.a.14
Hiera Andromachi 2.236.a.14
perfectio omnis a prima veritate est 2.334.a.44
perforatio, & sectio sint incidentes in longitudinem villorum nervorum membrorum, nisi timetur spasmus, & tunc per latitudinem villorum est incidentium 2.122.a.18
perforatio est generatiua virus, & foridici, & fistularum 2.122.a.38
perforatio quando conveniat in exituris 2.122.b.15
perforatio fiat in loco maturiore, & parte longiore a venis, arterijs, & cordis 2.123.a.3
perforatio rotunda qua sit 2.123.a.33
perforacionis porta cadit inferius 2.122.b.24
de perforacione vulnerum 2.143.a.36
perforatio ex Gal. fit in loco eminentiori 2.143.a.40
perforatio vulneris declinet pus ad inferiora 2.143.a.43

INDEX

- in perforatione seruentur rugae 2. 143.
b. 45
- perforatione in quibus affectibus uten-
dum 2. 400. b. 14
- in perforatione prohibeatur aqua, &
oleum, & omne pingue 2. 122. a. 30
- periodum habet convenientem unusquis
que humor 2. 81. a. 67
- periodi quomodo fiant in febrib. apost.
2. 77. a. 42
- periodorum causa quae 2. 104. a. 1
- periodos melancholiae sanis quibusdam
hominibus accidere 1. 739. a. 43
- Periodis febrium conferentia com-
posita
- Confectio de asba 2. 279. a. 32
- peritonaeum 1. 691. a. 37
- peritonaei anatomia 1. 692. a. 47
- peritonaei iuamenta 1. 991. a. 57
- peritonaei initium 1. 691. b. 10
- peritonaei usus 1. 961. b. 25
- peritonaei anatomia 1. 961. a. 56
- de permutationibus, vide crisis permu-
tationes
- perfarum medicamen 1. 713. b. 50
- persica frigida sunt in fine secundae, humi-
da in primo 1. 379. b. 61
- pestilentia & aeris putrefactio plurimu
euenit in aestatis postremo & in au-
tumno 1. 105. b. 65
- pestilentiae cura 2. 70. a. 14
- pestilentiae praeservatio requirit aeris ex-
siccationem, & alterationem ad bonu
odorem 2. 70. a. 7
- pestilentiae aer cum quibus alterari de-
beat 2. 70. a. 20
- in pestilentiae praeservatione extrahatur a
corpore humiditates superfluae, & re-
gimen ad exsiccationem inclinetur
omni modo 2. 72. a. 27
- pestilentiae signa 2. 69. a. 22
- pestilentiae praeservatio requirit cibos
acerofos 2. 72. a. 33
- pestilentiae anno multiplicantur aposte-
mata mala 2. 108. a. 12
- pestilentiae obnoxii qui 2. 358. b. 48
- pestilentiae quibus occurratur 2. 358.
b. 41
- Pestilentiae conferunt
- Citri odor 1. 286. b. 18
- Oleum de cosso 1. 368. b. 33
- Ribes 1. 384. b. 15
- Pestilentiae apostematibus conferentia
composita 2. 314.
a. 30
- pestilentiam arcet acetum in cibo &
potu 1. 190. b. 50
- pestilentia praeservat theriaca, & Mi-
thyridatum cum regimine reliquo bo-
no 2. 72. a. 42
- in pestilentia, & regione pestilentiali
multiplicantur bubones 2. 118. b. 56
- a Pestilentia praeservat
- Theriaca spagna 2. 266. b. 38
- Mithyridatum 2. 268. b. 23
- pestilenti aere cor & vitalia membra
quomodo corrumpantur 2. 358.
b. 26
- de pestilentialibus agitudinib. aliquan-
do esse colicam 1. 835. a. 66
- Pestilentialibus apostematibus
confert
- Ribes 1. 384. b. 10. 15
- pestarium ad matricem frigidam &c.
2. 332. b. 15
- petroleum calidum est, & siccum usque
ad quartum 1. 375. a. 32
- petroselinum 1. 270. b. 39
- peucedanum est calidum, & siccum in
tertio 1. 281. a. 46
- phantasia, quae 1. 75. a. 48
- phantasia & sensus communis secundu
medicos sunt una virtus, secundu phi-
losophos duae 1. 75. a. 44
- phantasia & sensus communis sedes est
cerebri ventriculus anterior 1. 75.
a. 54
- phantasia & cogitativa differentia 1.
75. a. 65
- phantasiae & existimativae virtutis dif-
ferentia 1. 75. b. 26
- phantasiae & memorativae virtutis si-
militudo 1. 76. a. 2
- pharmacum solutivum abortum facit 1.
934. b. 53
- pharmacium qui bibit in quo aere versa
ri debeat 1. 209. b. 64
- pharmaceutice. Vide Medicatio
- phasianum masculum credit Avic. esse
gallum sylvestrem 2. 266. a. 58
- phascolorum nocumentum quae remo-
uant 1. 317. a. 40
- phlebotomia quid 1. 218. a. 60
- phlebotomia facit humores currere, &
permiscet inter eos 2. 14. a. 46
- phlebotomia post duas, aut tres ascella-
tionem in ephemeram ex nauseatina sa-
tietate inducit fortem fluxum ventris
& fortasse hepaticum 2. 15. a. 16
- phlebotomia est conveniens, cum sanguis
vincit, aut cum alio humore sanguis,
virtute existente forti 2. 25. b. 28
- phlebotomia iuvans, & malus sequens
vicius inditium est recidivae 2. 26.
a. 9
- phlebotomia in sanguine non requirit di-
gestionem 2. 27. a. 12
- phlebotomia cum postponitur in princi-
pio agitudinis non amplius est ei in-
tentio, & fortasse interficit per aduen-
tum debilitatis virtutis 2. 27. a. 15
- phlebotomia copiosa probatur Avic. 2.
27. a. 59
- phlebotomia melius perficitur multipli-
catione numeri, quam quantitatibus,
quando non est conveniens ut dimi-
tatur quantum est possibile 2. 27.
a. 60
- phlebotomia multi sanguinis, & subito
non confert 2. 27. a. 62
- phlebotomia multoties addit in syncopi
2. 37. b. 27
- phlebotomia ad syncopim in febre san-
guinea si corpus est forte maxime iu-
uat 2. 45. a. 45
- phlebotomiam ultimam quandoque se-
quitur fluxus ventris cholericus, &
sudor, ex quo saepe salvatur aeger 2.
45. a. 56
- phlebotomia quando conveniat in febre
pestil. & quando evacuatio, vide 2.
69. b. 44
- phlebotomia convenit variolis, & mor-
billis usque ad quartum 2. 74. b. 16
- phlebotomia post quartum non conue-
nit variolis, nisi inveniatur nehem-
tia repletionis, & dominium materiei
2. 74. b. 16. & 75. a. 21
- phlebotomia non convenit habenti sudo-
rem 2. 95. a. 57
- phlebotomia quandoque convenit con-
ualescenti, quandoque non 2. 105.
b. 15
- phlebotomia nisi fiat, cum escere innadit
locum amplum, timetur febris tertia-
na 2. 116. b. 49
- phlebotomia ex venis magnis plus no-
cet aliquando, quam sit eius iuvamen-
tum in lepra 2. 135. b. 47
- phlebotomia quomodo se habere debeat
in agitudine habente crism 1. 218.
b. 43
- phlebotomia naturam. i. alium plurimu
retinet 1. 218. b. 54
- phlebotomia, & colica raro simul eue-
niunt 1. 218. b. 64
- phlebotomia quando ampla, & quando
stricta facienda 1. 219. a. 46
- phlebotomia quando partienda 2. 219.
a. 37
- phlebotomia quando adolescentibus, &
senibus conveniat 2. 219. b. 40
- phlebotomia in adolescentibus quomodo
fienda 1. 219. b. 46
- phlebotomia evitanda, cui sensus ori flo-
pachii acris inest 1. 210. a. 4
- phlebotomia reuulsiva qualis esse debeat
1. 220. a. 46
- phlebotomia cum non est necessaria, quae
mala efficiat, & quomodo mala ea,
curanda 1. 220. a. 53
- phlebotomia multoties commouet fe-
bres, & multoties resoluit putrefactio-
nem 1. 220. b. 67
- phlebotomia qui sanus utitur, quid ob-
servare debeat 1. 221. a. 1
- phlebotomia venarum pedum quibus
agitudinibus conferat 1. 223. a. 36
- phlebotomia venarum ventris in quibus
agitudinibus fiat 1. 224. a. 10
- phlebotomia duas habet horas, electam
& necessariam 1. 224. a. 14
- phlebotomia indiget, qui multum sudat
causa repletionis 1. 224. b. 17
- phlebotomia est difficilis in pinguib. 2.
260. a. 48
- phlebotomia cur caute videndum 2. 356.
a. 46
- phlebotomia quibus in morbis semper
celebranda 2. 398. a. 53
- phlebotomia

I N D E X

- phlebotomia larga dolores sedari 2.356
a.43
- phlebotomia attrahit sanguinem ad uacu-
cum 1.644.a.3
- phlebotomia cur minus timenda quam
purgatio 1.660.b.23
- phlebotomia plus confert dolorib. uin-
centibus 1.665.a.12
- phlebotomia quomodo exercenda in cor-
dis ægritudinibus 1.674.a.50
- phlebotomia multoties fit causa synco-
pis ppter in frigidationē 1.680.b.45
- phlebotomia extrahit sanguinem ma-
lum 1.700.b.33
- phlebotomia quando in stomachi ægritu-
dinibus conueniat 1.707.a.60
- phlebotomia ob vomitum ex antiquiori
more quomodo fiat 1.743.a.20
- phlebotomia basilicę indiget hepatis op-
pilatio, quādo antiquatur 1.763.b.48
- phlebotomia omiſſa in hepatis apoſte-
mate calido quid contingat 1.770.
a.31
- phlebotomia in cachexia deuſtenda, quā-
tum poſſibile eſt 1.784.b.24
- phlebotomia quum in cachexia eſt ne-
ceſſaria, qualiter phlebotomandum 1.
1.784.b.25
- phlebotomia in cachexia quādo fit plus
neceſſaria 1.784.b.28
- phlebotomia hydropi ex retentione ſan-
guinis conuenit 1.785.b.7
- phlebotomia quæ mala inferat hydropiſi
1.785.b.10
- phlebotomia raro conuenit tympaniti 1.
791.a.41
- phlebotomia plurima apoſtemat ſplenē
1.802.a.4
- phlebotomia confert colicæ ſanguinæ 1.
836.a.11
- phlebotomia eſt magis neceſſaria in ileos
quam in colica 1.849.b.61
- phlebotomia æquat humores 1.851.
b.58
- phlebotomia uenarum poſt aures facit
incurrere ſterilitatē ex ſententia Hip-
po. 1.901.a.60
- phlebotomia ex ſaphena abortum facit
1.935.b.65
- phlebotomia cuius uenæ conueniat in
calido matricis apoſtemate 1.654.
b.25
- phlebotomia accreſcere facit humores,
& facit eos currere in corpore, & nō
extrahit illud, quod neceſſe eſt, ut ex-
trahatur 1.973.b.27
- phlebotomia multoties eſt neceſſaria in
ſciatica phlegmatica 1.980.b.47
- phlebotomia partitio eſt melior, niſi fue-
rit quod neceſſariam faciat ſeſtimatio-
nem 2.45.a.52. & b.25
- phlebotomia ſyncopi conuenit cibus ex
pane cum aqua agreſte 2.45.a.11
- phlebotomia ſecundario quantum tardā-
da 1.220.b.17
- phlebotomia ſecundario qualis eſſe de-
beat 1.220.b.39
- phlebotomia ſecundationis iuuamentum
1.220.b.36
- phlebotomia ex dormitione propinqua
plerumque accidit in membris contra-
ctio 1.220.b.40
- phlebotomia artem exercens qualiter
operari debeat 1.224.a.25
- phlebotomia celebranda ratio 2.356.
a.28
- phlebotomia nocuementi curatio 2.371.
b.53
- phlebotomia poſt aquæ potum noxiæ
& curatio 2.371.b.60
- phlebotomia agitatis humoribus noxiæ
curatio 2.372.a.4
- phlebotomia quandoque ſequitur ephe-
mera 2.13.a.13
- poſt phlebotomiam ſequatur ſolutio uen-
aris ſubtilis, lenis non fluxus uentris,
& non ſolutio laborioſa 2.25.b.34
- phlebotomiam, & euacuationem uētris
non eſſe faciendam in die motus egri-
tudinis, uel acceſſionis 1.218.b.40
- phlebotomiam in qualibet repletionē nō
eſſe ritilem 1.219.a.1
- phlebotomiam humoribus crudis exiſte-
tibus eſſe inutilem 1.219.a.4
- phlebotomiam in febre poſſe fieri uſque
ad quadraginta dies 1.219.b.20
- phlebotomiam poſſe fieri quacunque ho-
ra 1.219.b.20
- phlebotomiam aliquando in febris
ſciendam, licet non ſit neceſſaria 1.
219.b.26
- phlebotomiam in febris ſanguinæ initio
copioſam non admitti: admitti autē
ubi adſit coctio 1.219.b.31
- phlebotomiam aliquando fieri renul-
ſionis cauſa, & in quibus 1.220.
a.41
- ante phlebotomiam cur balneum noceat
1.220.b.42
- poſt phlebotomiam exercitari non oport-
tere, ſed ſupinum iacere, nec poſt eam
balneo uti 1.220.b.50
- phlebotomiam in corpore ſuperabundan-
ti humoribus eſſe cauſam ebullitionis
illorum, & curſus, & permixtionis 1.
220.b.58
- phlebotomiam frequentem eſſe neceſſa-
riam in ſanguine melancholico 1.
220.b.64
- phlebotomiam uenarum pedum, magis
debilitare quam quæ in manibus 1.
223.a.29
- phlebotomiam uenarum, quæ ſunt poſt
aures, non efficere, ut qui filios gi-
gnunt, eos non gignant 1.223.b.4
- phlebotomiam excuſat in febre, & dolo-
re capitis, uentris fluxus ſuperueniens
1.224.b.22
- phlebotomiam fieri quæ impediunt 1.
234.b.22
- poſt phlebotomiam a quibus abſtinendū
2.356.a.39
- phlebotomiam non euacuare materiam
ægritudinis, iudicia 1.663.a.50
- phlebotomiam conuenire in phthiſi a ca-
tarrho 1.667.b.24.30
- ob phlebotomiam ſyncopis, non eſt timē-
da 1.680.a.31
- ob phlebotomiam ſyncopis quid indicet
1.680.b.30
- phlebotomiam arteriæ partium inferio-
rum, cordis apoſtemati futuro conſer-
re 1.686.a.3
- per phlebotomiam multoties alienantur
nauſea, & vomitus 1.742.b.25
- phlebotomiam deuſtet hydropicus, quan-
tum poteſt 1.785.b.4
- phlebotomiam quando hypofarca requi-
rat 1.790.b.39
- phlebotomiam dimittat, quantum po-
teſt, qui uult coius multitudinem 1.
905.a.4
- a phlebotomia abſtinendum, ex qua ti-
meatur uictoria cholera, & acuitatis
eius 2.25.b.30
- a phlebotomia abſtinendum ubi uirtutis
debilitas timetur in reſiſtēdo criſibus
expectatis 2.27.a.66
- ex phlebotomia multa quid mali contin-
gat 1.218.b.56
- ex phlebotomia ſyncopim accidere in nō
conſuetū, & quomodo prohibetur 1.
218.b.58
- a phlebotomia in quibus febris cauē-
dum 1.219.a.52
- in phlebotomia ſanguinis color attendē-
dus 1.219.b.12. & a.55
- in phlebotomia cauendum, ne ægrius ad
humorum cholericorum ebullitionē,
& frigidiū cruditatē perducamus
1.219.a.14
- a phlebotomia in quibus cauendum 1:
219.b.35
- a phlebotomia ſuper cibo repletionem
cauendam, & quid agendum 1.219.
b.60
- in phlebotomia quomodo minatur do-
lor 1.220.b.1 & 1.222.a.50
- in phlebotomia eligendam eſſe diem au-
ſtinam 1.220.b.9
- in phlebotomia neruo percuſo quid agē-
dum 1.221.a.63
- in phlebotomia quæ ligatura conueniens
1.222.a.30
- in phlebotomia conſtriſſio, & ligatura
qualis eſſe debeat 1.224.a.67
- a phlebotomia uentris ſolutio ſæpe ex-
ſat 1.663.a.48
- in phlebotomia prima cur aliquis ſyncopi
pim patiatur 1.080.b.40
- ex phlebotomia quibus accidit ſyncopis
1.683.b.39
- ex phlebotomia ſyncopis curatio 1.683.
b.43
- phlebotomus in quibus anguſtus eſſe de-
beat 1.220.b.13
- phlebotomus phlebotomum non conſe-
quatur, quoniam faciet apoſtema 1.
221.a.40
- phlebotomus qualis eſſe debeat 1.224.
a.21

I N D E X

- phlebotomandus qui sit 1.218.a.63
 phlebotomandus quomodo iacere debeat
 1.219.a.49
 phlebotomandus non est cui os Stoma-
 chi debile 1.220.a.25
 phlebotomato si brachium apostemetur,
 alterum phlebotomandum 1.220.
 b.54
 phlebotomatum repleti non oportere 1.
 220.b.48
 phlebotomandi artem exercens quæ sibi
 præparare debeat 1.222.a.63
 phlebotomandum cur non sit in aposte-
 matum initio, sed expectanda sit con-
 coctio 1.218.b.30
 Phlebotomandum quando sit in febre
 putrida 1.219.a.66
 phlebotomandi qui sint gratia præserua-
 tionis 1.218.b.3
 phlebotomanda quæ uena in renum apo-
 stemate 1.868.a.29
 qui phlebotomatur, eius manus in aqua
 calida ponenda 1.222.a.11
 phlebotomandi qui artem exercet, opor-
 tet phlebotomos habere multos 1.
 222.b.37
 Phlebotomatur unusquisque aut propter
 sanguinis multitudinem, aut propter
 ipsius malitiam aut utrunque 1.218.
 a.67
 phlebotomare ægrum cum iam non fe-
 brit, tunc melius est, & quando fe-
 brit, si non fuerit necessitas, tunc sta-
 tio est magis conueniens 2.14.a.43
 Philonium romanum & eius inuamenta
 2.278.a.61
 Philonium quandoque confert Stomachi
 uiceribus 1.735.b.20
 Philonium cui hepatis debilitati conue-
 niat 1.761.b.49
 Philonium quandoque datur in colica
 ventosa, & euadere facit 1.841.
 b.47
 Philonii Rom. descriptio, & dos 2.
 278.b.17
 Philonii persici inuamenta 2.278.b.25
 Philonii persici descriptio, & dos 2.
 278.b.32
 Phisticum est calidum in fine secundi, et
 est in ipso humiditas 1.220.a.51
 Phistici sunt uehementis calefactionis 1.
 756.a.37
 Phistici hepati uehementer inuatiui 1.
 756.a.37
 Phisticos non esse graues Stomacho 1.
 756.a.39
 Phisticitas unde 1.796.a.19
 Phisticinum oleum inuatiuum est omni-
 bus speciebus hydropis 1.785.b.36
 Phlegma frigidius omnibus in corpore
 est 2.16.b.28
 Phlegma naturale est sanguis aliqua co-
 nersione conuersus 2.16.b.64
 Phlegma putrescens facit quotidianam,
 & quæ currunt cursu eius 2.18.a.53
 Phlegma quandoque putrescit intra re-
 nas, quandoque extra, si extra sit in-
 terpolata, si intra sit continua febris
 2.18.a.56
 phlegma non habet sedimentum 1.23.
 a.29
 phlegma duplex, naturale & non natu-
 rale 1.21.a.41
 phlegma naturale est sanguis non plene
 coctus 1.21.a.44
 phlegma dulce aliud est naturale, aliud
 non naturale 1.21.a.45
 phlegma naturale corporis comparatio-
 ne est frigiditatis pauca 1.21.a.46
 phlegma sicuti ab innato calore conco-
 quitur, ita ab extraneo corrumpitur
 1.21.a.60
 phlegma non naturale multiplex 1.21.
 b.22
 phlegma putridum quandoque est vi-
 treum, quandoque acetosum, quan-
 doque dulce, quandoque falsum 2.
 46.a.34
 phlegma falsum cholericum est 1.21.
 b.50
 phlegma dulce aliud per essentiam, aliud
 per admisionem 1.21.b.62
 phlegma falsum fieri non potest ex sola
 admista aquositate ut Gal. putat 1.
 21.b.56
 phlegma grossum saporem non habens
 est crudum 1.22.a.20
 phlegma uitream quandoque facit rigo-
 rem sine febre 2.23.b.22
 phlegma falsum sit ex aquositate phleg-
 matis cum cholera acuta 2.42.a.42
 phlegma in sanguine existens prohibet
 alimentum corpori adherere 1.177.
 b.53
 phlegma cur plurimum in Stomacho in-
 ueniat, aut generetur 1.696.a.2
 phlegma corrumpit digestionem 1.697.
 b.51
 phlegma nomere faciens medicamen 1.
 707.b.41
 phlegma dulce naturale conuertitur in
 sanguinem, & nutrit Stomachum 1.
 739.a.19
 phlegma inter diaphragma, & Stoma-
 chum quando resoluitur 1.782.a.10
 phlegma melius est, ut præcipitetur ad
 femur, non ad partem uescicæ 1.782.
 a.15
 phlegma est humor lubricans 1.813.
 a.16
 phlegma descendens ad intestina uomit-
 us raro euacuat 1.820.a.24
 phlegma oppilat per se 1.835.b.43
 phlegma facit dolorem intestinorum per
 se 1.835.a.43
 phlegma est uermium materia, quando
 calcfit, & putrescit, & multiplicatur
 in intestinis, & remanet in eis 1.851.
 a.27
 phlegma generatur per adiutorium ex
 infrigidantibus 1.979.b.63
 phlegmatis dulcis naturalis non est mem-
 brum proprium ex Galeni sententia
 1.21.a.55
 phlegmatis causa efficiens, materialis,
 formalis, finalis, quæ 1.25.b.61
 phlegmatis usus qui 1.21.a.60
 phlegmatis indigentia duplex, una neces-
 saria, altera inuatiua 1.21.a.60
 phlegmatis usus quidam necessarius est,
 ut sanguini admista aptum cum nu-
 triendis pituitosis partibus reddat 1.
 21.b.12
 phlegmatis usus inuatiuus, ut humectet
 iuncturas 1.21.b.18
 phlegmatis falsi causa ex Galeno 1.21.
 a.51
 phlegmatis falsi causa 1.21.b.42
 phlegmatis acetosi duplex causa 1.21.
 b.65
 phlegmatis euacuationem caliditas se-
 quitur 1.119.a.12
 phlegmatis redundantis signa 1.137.
 b.18
 phlegmatis aduersionem qualis urina si-
 gnificet 1.154.b.37
 phlegmatis diuisio & temperamentum
 2.37.b.35
 phlegmatis signa 2.387.b.26
 phlegmatis medicamentum & doses 2.
 395.b.27
 phlegmatis in Stomacho curatio 1.707.
 b.66
 phlegmatis causa 1.851.a.30
 phlegmatis omnibus egritudinibus con-
 fert coitus 1.902.a.59
 Phlegmatis superfluitatibus conse-
 rentia composita
 Confectio philosophorum dicta mate-
 ria uitæ 2.270.a.66
 Sagzeneæ magna 2.275.b.12
 Confectio de alijs 2.277.a.57
 Diasulfur 2.279.a.16
 Hiera Rusi 2.284.a.53
 Theodoricon magnum 2.284.b.54
 Hiera Gal. 2.285.b.2
 Hiera faneligoris 2.286.a.38
 phlegmati natura propinquus est chy-
 lus 1.696.a.44
 phlegmati aduersatur acetum 1.277.
 a.56
 Phlegmati grosso conferentia
 composita
 Electuarium de caphora 2.292.a.15
 Electuarium de xyloaloe 2.292.a.39
 Electuarium de cinnamomo 2.292.
 a.52
 Electuarium Casaris 2.292.b.36
 Loboc de spodio 2.295.a.50
 Syrupus acetosus 2.296.a.3
 Syrupus de fauis mellis 2.299.a.30
 Pilula propria 2.308.b.63
 Pilula aldurie 2.309.a.11
 phlegma esse medium uomitu inter cho-
 leram, & melancholiam 1.206.b.65
 phlegma & melancholicum humorem
 educentes pilula 2.352.b.25
 per phlegma Gal. non intelligere aquosi-
 tatem 1.783.a.27
 phlegma educentes pilula in colica 1.
 842.b.21
 phlegma

INDEX

- phlegma soluentes medicina 1. 842.
b. 33
- phlegma, & facem simul soluentes me-
dicina 1. 842. b. 37
- phlegma cibi generantes 1. 851. a. 33
- Phlegma solunt
- Aristolochia 1. 269. a. 15
  - Aloe 1. 274. a. 46
  - Allium 1. 276. a. 56
  - Agaricum 1. 287. a. 49
  - Ben cum melle, & eius oleum 1.
279. a. 13
  - Bdellium arabicum cum aqua mellis
1. 285. a. 32
  - Coloquintida 1. 290. b. 37
  - Collirium ex chamepyris, sicibus,
aut melle 1. 292. a. 24
  - Centaurea minor 1. 300. b. 38
  - Cartamus cum melle, & sicibus 1.
300. b. 57
  - Cucumer asinus 1. 304. b. 16
  - Casia fistula 1. 305. b. 38
  - Platani cortex grossus cum decocto,
aut aqua frigida 1. 309. a. 36
  - Emblicus 1. 310. b. 2
- Pleurisi frigida conferunt
- Amomum 1. 269. b. 30
  - Asa 1. 270. a. 11
  - Centaurea cum uino 1. 300. b. 29
  - Urtica semen 1. 407. b. 38
  - Epithymum 1. 310. a. 32
  - Euphorbium 1. 312. a. 32
  - Elleborus niger 1. 313. b. 48
  - Urtis alba radix 1. 319. b. 28
  - Lycii fructus 1. 319. b. 67
  - Cyclamen cum hydromelle 1. 320.
b. 64
- Ins galli veteris cum cartamo 1. 325.
b. 12
- Cartamon indum 1. 326. a. 48
  - Thymus 1. 331. a. 5
  - Carduus 1. 331. b. 26
  - Ireos 1. 334. a. 60. & b. 33
  - Mandragora lac 1. 336. a. 54
  - Lycii fructus recens 1. 339. b. 53
  - Lactinum 1. 343. a. 55
  - Storax cum gumma amygdalarum
1. 344. a. 37
  - Myrobalani citrini, & chebuli 1.
353. b. 25
  - Mezerion 1. 355. a. 36
  - Polypodium 1. 373. a. 21
  - Papaneris spumosi semen 1. 379.
b. 53
  - Sarcocolla 1. 386. b. 22
  - Strebados 1. 387. a. 4
  - Sal 1. 392. b. 31
  - Scammonia radix 1. 394. a. 51
  - Cannabis semen 1. 399. a. 1
  - Turbit 1. 405. b. 18
  - Parthenium cum oxymelle 1. 407.
a. 48
  - Urtica 1. 407. b. 46
- Phlegma educientia composita
- Syrupus acerosus sol. 1. 297. a. 1
  - Pilula propria 1. 308. b. 63
- Pilule Stomachicae 2. 309. a. 59
- Pilula aggregatae 2. 09. b. 62
- ex phlegmate acetoso, & melancholia
appetitus quando multiplicetur 1.
608. a. 12
- phlegmatica non eradicatur in suis paro-
xyfmis, quin ibi sint reliqua occultae
2. 18. a. 62
- phlegmatica, & quartana habent frigus
& non rigorem fortem 2. 23. b. 4
- phlegmatica febris quandoque est paro-
xyfmalis, quandoque continua 2. 46.
a. 21
- phlegmatica febris saluor est, quae est
multi sudoris significat enim subtilita-
tem materiei, & paucitatem eius, et
raritatem corporis 2. 46. a. 27
- phlegmatica febris quibus plurimum ac-
cidat 2. 46. a. 38
- phlegmatica multoties incipit cum syn-
copi 2. 46. b. 36
- phlegmatica a phlegmate falso facit hor-
ripilationem, & non facit uehemens
frigus 2. 46. b. 41
- phlegmatica a phlegmate dulci raro fa-
cit in principio horripilationem, aut
frigus aut rigorem 2. 46. b. 44
- phlegmatica febrientis caliditas minor
est quam magnificat desiderium aeris
frigidi, & aliorum frigidorum 2.
46. b. 66
- phlegmatica continua est similis hellice
2. 47. b. 47
- phlegmatica differentia a continua 2.
18. b. 1
- phlegmatica principium ad minus est
18. dierum 2. 46. a. 26
- phlegmatica eradicatio in pluribus est
intra 64. dies 2. 46. a. 26
- phlegmatica febris longior pars est aug-
mentum 2. 46. a. 31
- phlegmatica febris declinatio est lon-
gior declinatione tertiana plurimum
2. 46. a. 33
- phlegmatica febris periodica signa 2.
46. b. 13
- phlegmatica a phlegmate vitreo, & ace-
roso frigus valde multiplicatur 2.
46. b. 15
- phlegmatica rigor est uehementior, si sit
a phlegmate vitreo 2. 46. b. 17
- phlegmatica frigus fit propter illud, quod
adhuc non putruit, horripilatione pro-
pter id, quod putruit 2. 46. b. 25
- phlegmatica febris caliditas quare di-
uersa 2. 46. b. 56
- phlegmatica febres sunt multa oppila-
tionis 2. 47. a. 10
- phlegmatica febres sunt nullius, aut pau-
ci sudoris 2. 47. a. 15
- phlegmatica febris pulsus quales sunt 2.
47. a. 28
- phlegmatica febris una est alba, subti-
lis propter multitudinem oppilatio-
num 2. 47. a. 40
- phlegmatica paroxysmus plurimum est
horarum 18. 2. 47. a. 57
- phlegmatica paroxysmi dimissio est 6.
horarum, neque est dimissio munda
2. 47. a. 58
- phlegmatica continua signa 2. 47.
b. 40
- phlegmatica periodica paroxysmus non
euacuatur a residuo, uerum est occultum,
non apparet 2. 47. b. 48
- phlegmatica febris cura 2. 50. b. 19
- phlegmatica cura diuersificatur secun-
dum horas suas scilicet principium,
augmentum, statum, & declinationem
2. 50. b. 21
- phlegmatica cura diuersatur secundum
apparitionem digestionis in ea 2. 50.
b. 25
- phlegmatica febris iuuamenta maxima
sunt fames & somnus super famem,
& exercitium super famem 2. 50.
b. 43
- phlegmatica regimen in subtilitate, &
grossitie secundum statum ipsius di-
gitur, uide 2. 50. b. 50
- phlegmatica feb. principio conuenientia
medicamentorum, & que 2. 51. a. 10
- phlegmatica feb. non conueniunt quae
debilitant, & solunt subtile, ut aqua
prunorum & c. 2. 51. a. 46
- phlegmatica maxime conferre fricationem
2. 51. b. 29
- phlegmatica febri mirabile est semen
urticae, & agaricum 2. 52. b. 18
- in phlegmatica febris declinatione bal-
neum est iuuatimum 2. 52. b. 59
- ad phlegmatica feb. longitudinem tro-
chisci 2. 53. a. 43
- phlegmatica continua, quae nominatur
latia, cura 2. 54. a. 33
- phlegmaticam quae significat 2. 47.
a. 61
- in phlegmatica febre splen sola magni-
ficari, & eruptione acerosa abundat
2. 47. a. 61
- in phlegmatica febre ante tres dies ip-
sius mouere non licet 2. 50. b. 34
- in phlegmatica feb. non esse expectanda
digestionem, sed paulatim euacuan-
dum 2. 51. a. 40
- in phlegmatica feb. nomitum provocan-
tia maxime conferunt, quae sunt apra-
uide 2. 51. a. 56
- phlegmatica febrienti post decimiquar-
tum conceditur vinum subtile, quia
confortat calorem innatum, & suade
re facit 2. 52. a. 13
- phlegmaticarum febrium nomina diuer-
sa 2. 47. b. 54
- phlegmatica materia signa 1. 97. 2.
b. 61
- phlegmatica materia in stomacho signa
1. 701. b. 52
- phlegmatica apostemat quandoque cum
duritie incipit 1. 93. a. 17
- phlegmatica apostemata melancholicis
quandoque sunt similia 1. 93. a. 41
- phlegmatici apostematis matris signa
1. 95. b. 10
- phlegma-

I N D E X

- phlegmatici apostematis matricis curatio 1.955.b.17
 phlegmatici apostematis renum cause 1.870.a.48
 phlegmatici apostematis renum signa 1.870.a.53
 phlegmaticum vomitum valde sedat miua 1.744.b.46
 phlegmaticorum apostematum dua species 1.93.a.20
 phlegmaticorum morborum catalogus 2.399.a.23
 phlegmaticorum morborum cura 2.399.a.50
 phlegmaticos humores, si fuerint mixti cum sanguine, per sectionem uene esse euacuandos: secus si viscosi, et frigidi fuerint 1.206.a.37
 Phlegmaticas superfluitates stomachi mundificat
 Aloes 1.274.a.30
 Phlegmaticis feb. plurimum nocet aeris excessus tum frigidus, tum calidus 2.55.a.12
 Phlegmaticis doloribus conferentia composita
 Hiera bustus 2.286.a.54
 Pilule fetida alchindi 2.308.a.40
 Pilule de dende 2.309.a.31
 Phlegmaticis omnibus agitudinibus confert
 Melissa 1.282.a.55
 Spica 1.396.b.42
 Phlegmaticis egritudinibus conferentia composita
 Theriaca magna 2.265.b.60
 Mithridatum 2.268.b.23
 Diasulfur 2.279.a.16
 Confectio Asaieri 2.283.a.9
 Hieralogodon 2.284.a.8
 Hiera Rasi 2.284.a.53
 Hiera Archigenis 2.284.b.11
 Theodoricon 2.285.a.9
 Diacynimum 2.286.b.49
 Pilule filij Albarath 2.309.b.24
 Phlegmon fit a sanguine laudabili grosso 2.107.b.44
 Phlegmon accipit carnem & cutem simul & est cum pulsatione 2.107.b.45
 Phlegmon qui est a sanguine subtili, & accipit cutem solam, & non est cum pulsatione, est spina 2.107.b.46
 Phlegmon malus, & fraudulentus fit a sanguine subtili, malo, & est phlegmo eryipelatodes 2.107.b.53
 Phlegmon aduenit membro, in quo sunt nervi, quibus sentit 2.109.a.19
 Phlegmon, cum est in membro sensibili sequitur ipsum dolor vehemens 2.109.a.25
 Phlegmon de quibus dicatur 2.109.a.30
 Phlegmon raro est simplex 2.109.a.38
 Phlegmon habet causas antecedentes, et primitiuas 2.109.a.41
 Phlegmon, qui non tendit ad declinationem, neque facit sanem, mortificat membrum, & putrefacit ipsum 2.109.a.58
 Phlegmon malus a quibus causis fieri possit 2.109.a.62
 Phlegmon a causa primitiua, aut inuenit mundificationem corporis, aut repletionem 2.110.a.21
 Phlegmon quomodo differat ab erysipela 2.112.a.10
 Phlegmonis signa, & cause 2.109.a.15
 Phlegmonis nomen in greco est commune omni inflammationi 2.109.a.30
 Phlegmonis materia declinat ad membrum propter dolorem, & debilitatem 2.109.a.48
 Phlegmonis augmentum, & status, et declinatio quomodo cognoscantur 2.109.a.53
 Phlegmonis cura 2.110.a.17
 Phlegmonis cura a causa primitiua 2.110.a.19
 Phlegmonis cum mundificatione corporis cura 2.110.a.23
 Phlegmonis cum repletionem corporis cura 2.110.a.33
 Phlegmonis a causa antecedente cura 2.110.a.44
 in phlegmonis cura primo incipiendum cum repercussis in augmento cum mollificationis, & humectantibus, in fine cum exsiccantibus 2.110.a.58
 Phlegmonis, rubedo est ad nigredinem, vel viriditatem declinans, in profundo magis existens 2.112.a.13
 Phlegmonis apostema profundatur in carne 2.112.a.25
 Phlegmonis inflammatio est minor illa erysipela 2.112.a.34
 Phlegmonis dolor fit propter tensionem, & est maior dolore erysipela 2.112.a.41
 Phlegmonis hepatis signa 1.768.b.65
 Phlegmoni magis necessaria est euacuatio 2.112.b.42
 Phrenesis in lethargiam quum mutatur, maioris est malitie dispositio 1.95.a.22
 Phrenitis quæ minentur 1.191.a.35
 Phrenitidis accidentia ab accidentibus pleuritidis quibus notis distinguatur 1.650.a.66
 Phthisis quæ 1.673.a.62
 Phthisis, vide pulmonis ulcera
 Phthisis aliquando fit ex uariolis in pulmone 2.76.a.59
 Phthisis hereditarius est quandoq; morbus 1.95.a.34
 Phthisis curatur cum desiccationis 1.234.b.6
 Phthisis vlcus in pulmone 1.658.a.38
 Phthisis quomodo quandoque capiatur, & eius curatio 1.658.b.64
 Phthisis quandoque multiplicatur, quando estati boreali sic & succedit autumnus pluuiosus 1.659.a.49
 Phthisis in qua etate multiplicetur 1.659.b.17
 Phthisis cur multiplicetur in frigida regione 1.659.b.20
 Phthisis multiplicatur in autumno 1.659.b.23
 Phthisis, in qua accidit spiritum sanguinis curatio 1.669.b.15
 Phthisis quo differat ab hectica 1.673.a.63
 Phthisis causa 1.659.a.33
 Phthisis signa 1.659.b.54
 Phthisis quando uera 1.660.a.7
 Phthisis, & pectoris ulcerum curatio 1.667.a.53
 Phthisis cura alia uera, alia blandiens 1.667.b.9
 Phthisis medicinis mel est uehiculum 1.667.b.59
 Phthisis uictus ratio 1.668.a.54 & 669.a.52
 in phthisis sine intestinorum rugitis est ob casum uirtutis 1.834.a.23
 Phthisim precedit aliquando, & sequitur febris quintana 2.60.a.60
 Phthisim unguum curuitate significari 1.130.b.6
 ad phthisim empyematis permutationis signa 1.657.a.64
 ad phthisim qui sint preparati 1.659.a.64
 ad phthisim preparati a quibus rebus curandi 1.659.b.40
 Phthisim si quis habet, & apparet super spatulas eius granum, sicut faba, moritur post quinquaginta duos dies 1.660.a.53
 Phthisim habenti qui uentris fluxus accidat 1.812.a.46
 in phthisi sputi differentia 1.660.a.29
 in phthisi mortis signa 1.660.a.41
 in phthisi a catarrho conuenit phlebomina 1.667.b.13.31
 in phthisi fluxus liquefaciunt qualiter curetur 1.827.b.63
 Phthisi confert
 Cancris fluuiialis caro & proprie cum lacte asine, & ius eius 1.298.a.1
 Lutum armenum 1.341.b.52
 Stercus vaccinum 1.390.a.38
 Phthisi conferentia composita
 Ariston magnum 2.276.a.62
 Philonium romanum 2.278.b.10
 Alchelchelengi magnum 2.280.b.4
 Loboc de spodio 2.295.b.2
 Trochisci de camphora 2.303.b.46
 Medicamen 2.328.a.35
 Phthisica mulier quantum adiuuata sit ex zucchari rosati usu 1.668.b.5
 Phthisicus lactis potu utens, quid obseruare debeat 1.668.b.37
 Phthisicum posse uinere per multos annos 1.958.b.56
 Phthisicis ualde con ferre zuccharum rosatum 1.668.a.60
 Phthisis

INDEX

phthysicis lac ualde conferre 1. 668.
b. 15
phthysicis lac magis conueniens quod 1.
668. b. 22. & 669. a. 11
phthysicis lac commodum a quibus mul-
getur, animalibus qui uictus institue-
dus 1. 668. b. 30
phthysicis cum lac asine dandum est,
qualis asina eligenda 1. 668. b. 44
phthysicis lac dandum quomodo mul-
gendum, & que quantitas danda 1.
668. b. 46
phthysicis autumnus malus 1. 101. b. 30
phthysicis cum lac caprinum dandum,
quid ei commissendum 1. 669.
a. 17
phthysicis quando lac acidum dandum
1. 669. a. 31
pilis usus ad impinguandum 2. 257.
b. 8
pilis oleum quomodo fiat 1. 373.
b. 64
pigritiam asserunt vinctuosa 1. 178.
a. 30
pilus non nascitur supra carnem duram
loco cutis ortam 2. 141. a. 15
pili ex vapore sunt fumosi 1. 16. b. 13
pili scitiores in corpore sunt rebus alijs
1. 16. b. 12
pili multi in puero melancholicum eum
fore significant 1. 134. a. 17
pili multi in senem melancholicum eum
esse significant 1. 134. a. 19
pili corporis, & pectoris, quare multipli-
cantur in preparatis ad caluitium 2.
231. a. 56
pili non nascuntur aliquando propter ve-
hementiam raritatis pororum 2. 231.
a. 63
pili superciliorum non cadunt velociter,
quia eorum origo est sassa, cartilagi-
nosa 2. 231. b. 17
pili pectoris quales qualem cordis tem-
peraturam significant 1. 672. a. 30
pilorum aggritudines que 1. 93. b. 50
pilorum color varijs causis immutatur 1.
93. b. 55
de pilorum generatione, & defectu 2.
231. a. 24
pilorum ortum, qua prohibent 2. 233.
b. 33

Pilorum ortum prohibet in in-
sanibus
Faba cortex, quando fit ex ea empla-
strum super femur 1. 315. a. 44

Pilorum ortum prohibet
Sanguis ranarum viridum 1. 388.
a. 63
Cicutia 1. 400. a. 18
Pilorum additorum ortum prohibet
Fumus thuris, & terebinthine 1.
315. b. 58
pilos que faciunt nasci 2. 232. b. 66
pilos abradentia 2. 233. a. 42
pilos incipiantia 2. 233. b. 63

Pilos nasci facit
Ladanum 1. 313. b. 26
Ruta sylvestris gumma 1. 405. a. 54
Vitrum cum oleo sambacino 1. 409.
a. 38
Pilos extrahunt
Vitis sylvestris lachryma cum oleo.
1. 409. a. 15
Volubilis magna lac 1. 410. a. 2
Pilos abradunt
Arsenicum 1. 268. b. 2
Cyperus indus cum croco 1. 297. a. 51
Leporis marini caput 1. 339. a. 51
Lacticinum 1. 343. b. 25
Pilos rubificat
Verbascus sylvestris 1. 282. b. 67
Lycium 1. 339. b. 30
Serapinum 1. 379. a. 35
pilis nullum animal nutritur, aut id val-
de est rarum 1. 16. b. 20
pilis nutriti vesperilionis aliqui existi-
mant 1. 16. b. 22
ex pilis, hepatis dispositionum signa 1.
752. a. 35
pinguis cibis satiat velociter 2. 260.
b. 10
pinguis magis defectus est a coitu, qua
extenuatus 1. 905. a. 2
pinguia non conueniunt in cura combu-
stionis 2. 154. a. 40
pinguia corpora quamuis laborent, &
debilitentur a motu, tamen per id
quod associatur eis de significatione
humiditatis significant longitudinem
vitae 2. 260. a. 58
pinguini medicina non penetrant ad
membra lesa, cum curantur 2. 260.
a. 43
ut pingues reddantur qui macri sunt 1.
190. a. 6
pingues in prima aetate sunt expositi apo-
plexia, & paralyti, & pulsui cordis,
& diarrhoea, & malitie anhelitus, et
syncope, & febris malis 2. 260. a. 29
pingues mulieres non concipiunt 2. 260.
a. 40
pingues mulieres si concipiunt abortiun-
tur 2. 260. a. 42
pinguescere volentibus facit vinum gros-
sum & dulce 1. 179. b. 36
Tinguem faciunt
Amygdale dulces 1. 271. b. 31
Been 1. 279. b. 65
Butyrum 1. 284. a. 67
Citri decoctio 1. 286. a. 23
Anatis adeps 1. 296. a. 20
Ficus 1. 322. a. 51
Pini granum 1. 326. b. 22
Hyssiquianum 1. 334. a. 6
Lac 1. 347. a. 32
Pix apposita 1. 374. a. 8
Panis de frumento nouo 1. 380. b. 3
Sesamum 1. 397. a. 14
Zurumbet 1. 412. a. 13
pinguedo inter frigiditas partes corporis
reponitur 1. 16. a. 45
pinguedo & adeps frigiditatem semper

significant 1. 133. a. 58
pinguedo corporis cum persenerat, ita
quod non facit accidere nocmentum
non abhorreas eam 2. 257. a. 4
pinguedo superflua est compes corporis
a motu, & deambulatione 2. 260.
a. 12
pinguedo superflua coarctat uenas, qua-
re oppilat spiritui vias suas 2. 260.
a. 13
pinguedo superflua corrumpit comple-
xionem spirituum 2. 260. a. 17
pinguedo superflua aliquando est cau-
sa scissionis uene perniciose 2. 260.
a. 20
pinguedo anatis dolorem maxime sedat
etiam profundum, & est melior pin-
guedinibus auium 1. 266. a. 37
pinguedinis & adipis diminutio semper
caliditatem significat 1. 133. b. 1
pinguedinis materia sanguinis est in-
elustitas 1. 133. b. 4
pinguedinis causa effluix est frigiditas
1. 133. b. 4
pinguedinis susceptibilia corpora sunt
que de eis meliorem habent cutem
2. 256. b. 54
pinguedinis causa 2. 256. b. 58
pinguedinis superflue nocmentum 2.
260. a. 24
pinguedinis, & adipis nutrimentum qua-
le 1. 295. b. 53
pinguedini superflue accidunt consti-
tutio anhelitus, & pulsus cordis 2.
260. a. 22
pinguedini superflue succurritur cum pile-
botomia 2. 260. a. 23
pinguedinem superfluam ab euacuatio-
ne prohibere 1. 205. b. 1
pinguedinem abhorreas in via superflui-
tatis, licet non appareat eius nocmen-
tum, repente aduenit 2. 257. a. 2
de pinguedine superflua 2. 260. a. 9
pinguedine repleti, uide Impinguati
pinguedine superflua repleti expositi sunt
morti repentine 2. 260. a. 24
pinguini mulierum appetitus est debilis
2. 260. a. 42
pini granum magnum est aequale, ad ca-
liditatem declinans, & augmenatur
humiditas ipsius 1. 326. b. 12
pini granum paruum est calidum, et hu-
midum in tercio 1. 326. b. 14
pini gumma est calida ad tertium, sicca
in primo 1. 384. a. 64
pini grana sunt nociua stomacho 1. 710.
b. 21
piper album confortat stomachum plus-
quam dux alie species 2. 287. a. 9
piper album bonum quale fit 2. 287.
a. 12
piper longum est calidum in tercio, sic-
cum in secundo 1. 377. a. 54
piper est ex medicinis magis innatis di-
gestionis 1. 727. a. 47
piperis ad lapidem uilitas 1. 877.
a. 30
piscis

I N D E X

- pisces comedendi non sunt post exerci-*
tium laboriosum 1.175.b.25
pisces cum lacte edendi non sunt 1.178.
a.52
pisces cum lacte comesti ad lepram du-
cunt 1.178.a.54
pisces qui meliores 1.375.b.18
piscium frigidiorum nocumenta, & cura
2.209.b.17
piscium caro quamvis frigida sit, salita
tamen calefacit 1.246.a.16
piscium natura, & facultas 1.376.a.13
pituita, vide Phlegma
pituitam, & laurcolam corrigit lac aci-
dum 1.106.b.34
pilule, & decoctiones magis trahunt a
longinquo, quam biera 2.283.a.58
pilule, & decoctiones sunt minus salua
quam biera 2.283.a.54
pilule ad uentositatem grossam 2.307.
b.65
pilule fetide magna 2.308.a.7
pilule fetide maiores 2.308.a.21
pilule fetide minores 2.308.a.31
pilule fetide Al Kindi 2.308.a.38
pilule de capsia maiores 2.308.a.58
pilule de capsia minores 2.308.b.8
pilule de capsia ex alia descriptione 2.
308.b.20
pilule de eupatorio 2.308.b.31
pilule proficui 2.308.b.37
pilule aliathele abstergentes phlegma
308.b.62
pilule aldurie ad odorem bonum 2.
309.a.9
pilule ad uentositatem, & debilitatem
stom. 2.309.a.18
pilule de dende ad torturam 2.309.
a.29
pilule stomachica Alkindi 2.309.
a.55
pilule Albaromachi mundificantes ca-
put 2.306.b.6
pilule filij Albarith ad morpheam 2.
309.b.21
pilule filij Hubeike ad uentos. 2.309.
b.43
pilule aggregatiue 2.309.b.61
pilule cum euphorbio ad aquam citrina
2.310.a.19
pilule ad febrem chronicam 2.310.
a.34
pilule alie ad febrem chronicam 2.
310.a.44
pilule alie ad febrem chronicam 2.
310.a.51
pilule aperientes oppil. 2.310.a.63
pilule de serapino 2.310.b.5
pilule de opopanax Salom. 2.310.
b.12
pilule de euphorbio ad paralyism 2.310.
b.24
pilule inde cum muscho 2.310.b.30
pilule salua mundificantes caput 2.
319.a.46
pilule ad dolorem capitis ex melan. 2.
319.a.46
pilule ad dolorem capitis ex phleg. 2.
319.a.51
pilule ad aggritudines canna 2.326.
a.67
pilule ad tussim 2.327.b.33
pilule alie ad tussim 2.327.a.44
pilule frangentes lapidem 2.332.a.5
pilule cum alsefra ad podagram &c. 2.
332.b.54
pilule alie cum alcanna ad podag. 2.
333.a.3
pilule humorem melancholicum a toto
corpore educentes 2.352.b.9
pilule phlegma & melancholiam edu-
centes 2.352.b.26
pilule melancholiam a corde & capite
educentes 2.352.b.38
pilule phlegma & melancholiam a cor-
de & capite educentes 2.352.b.52
pilule de mezerion sunt ultime in asili-
te 1.789.a.31
pilule de reubarbaro ventris solutioni in
hyposarca conueniunt 1.790.b.59
pilule soluentes phlegma in colica 1.
842.b.21
pilularum de agarico descriptio 1.632.
b.17
pilule adediz 1.858.b.39
pilule de sandaraca 1.858.b.45
pilule de sandaraca coitum commouent
1.858.b.51
pilule quomodo commodè exhiberi pos-
sunt 1.210.a.55
pilule cum quibus apozematibus danda
1.210.b.14
pilule quæ non dandæ, & quæ dandæ 1.
214.b.52
pilularum de bdellio inuamentum in hæ
morrhoidibus 1.856.b.27
in plaga quæ sectio faciendæ. 1.230.
a.40
Plagis conferunt
Balanstia 1.284.a.45
Glandis folia 1.323.b.20
Gentiana 1.324.a.26
Gramen 1.327.b.29
Hypericum 1.335.a.16
Polium 1.373.b.2
Sarcocolla 1.386.b.12
Spongia infusa in aceto 1.387.a.31
Sanguis draconis 1.388.a.31
planta noctis quid 2.252.b.10
planta noctis nominatur, quia plurimum
accidentium eius est in nocte 2.252.
b.22
planta noctis causa 2.252.b.14
planta noctis accidentia 2.252.b.22
planta noctis cura 2.252.b.29
plantago est frigida, & sicca in tertio 1.
345.a.9
platani cortex, & nux sunt uehementis
siccitatis, & sunt frigidi in primo 1.
308.b.17
pleuresis quid 1.647.b.1
pleuresis quomodo terminetur, & ad
quos morbos permutetur 1.647.
b.31
pleuresis quo tempore plurimum acci-
dat 1.648.b.30
pleuresis in quibus minus contingat 1.
648.b.41
pleuresis in prægnantibus perniciofa 1.
648.b.47
pleuresis quibus modis interficiat 1.648.
b.58
pleuresis, cui accidit sputum sanguinis,
qualiter curanda 1.648.b.63
pleuresis, & apostema hepatis quibus si-
gnis distinguantur 1.650.a.30
pleuresis cum quibus infrigidanda 1.
664.a.32
pleuresis quæ species sit deterior 1.648.
b.6
pleuresis signa 1.649.b.62
in pleuresis principio tussis cum sputo est
laudabilis ualde 1.650.a.10
pleuresis puræ, & non puræ signa 1.
651.a.1
pleuresis curatio 1.660.b.26. & 1.662.
a.52. & 1.664.a.32
pleuresis uictus ratio 1.663.a.22. & 1.
664.a.65
pleuresis crises qualiter cognoscantur 1.
654.a.6
pleuresis apostema multoties sanatur,
sed remanet febris ob imperfectam
mundificationem 2.77.a.47
pleuresis signa 2.77.b.4
pleuresis crisis quadoque fit per fluxum
sanguinis narium, quandoque non 2.
84.a.12
pleuresi conferre sanguinis narium fluxum
1.654.b.39
pleuresi quæ medicina purgantes conue-
niant, & quæ non 1.662.a.67
Pleuresi conferunt
Gentiane succus 1.324.a.32
Ireos 1.334.b.14
Syrupus de nenuphare 1.364.b.48
Oua sorbilia 1.367.a.20
Pix 1.374.a.31
Viola syrpus 1.408.a.8
Pleuresi conferentia composita
Alchochin 2.278.a.47
Loboc de papauere 2.295.a.37
Aqua mellis 2.297.b.18
Syrupus 2.299.a.21
ad pleuresim raro permutatur peripneu-
monia sed e contrario 1.648.b.27
pleuresim quandoque assimilari aposte-
mati hepatis, quandoque sifsem 1.
648.b.51. & 1.658.b.22. & 1.
650.a.57
in pleuresi quæ signa salutis, & quæ ma-
la 1.651.b.17
in pleuresi sputum multiplicantia quæ 1.
664.a.43
in pleuresi quando cauterizandum, &
quomodo 1.666.b.67
in pleuresi digestio sputi est magis signi-
ficatiua salutis quam digestio aque 2.
89.a.20
pleuritis, & peripneumonia quibus si-
gnis distinguantur 2.650.a.52
M 2 pleuritis

INDEX

- pleuritis cur ut plurimum fiat a chole-
ra, peripneumonia a phlegmate 1.
654.b.13
- pleuritis, & hepatis apostema calidum
quibus signis distinguantur 1.768.
b.15
- pleuritidis causa 1.647.b.8
- pleuritidis a grosso nutrimento curatio
1.649.a.8
- pleuritidis accidentia ab accidentibus
phrenitidis quibus notis distinguan-
tur 1.650.a.67
- pleuritidis temporum designatio 1.652.
a.35
- pleuritidis causarum signa 1.652.b.56
- pleuritidis permutationis signa 1.653.
a.14
- pleuritidis aliquando accidere phreniti-
dis accidentia horrenda 1.650.a.57
- Phrenitidis conferunt
- Cucurbita 1.303.b.35
- Sylvestrium cum aceto, & oleo ros.
1.364.b.6
- pleuritidem peripneumonia simili 1.
650.a.27
- in pleuritide cur secundum plurimum
sint paroxysmi tertianae 1.647.b.13
- in pleuritide cur virtus roboranda 1.
647.b.57
- in pleuritide, & peripneumonia que a
phlebotomia excusent 1.649.a.11
- in pleuritide sputum quod laudabilis 1.
653.a.63
- in pleuritide sputum quod deterius 1.
653.b.10
- in pleuritide ex sputo indicia 1.653.
b.18
- in pleuritide quod sputum significet lon-
gitudinem aggritudinis 1.653.b.35
- in pleuritide sputum significans permi-
ttem 1.653.b.40
- in pleuritide que uena secanda 1.660.
b.9
- in pleuritide magis conuenire phleboto-
miam, quam medicamentum 1.662.
b.5
- in pleuritide quando sanguis mittendus
& quando medicamentum exhiben-
dum 1.662.b.20
- in pleuritide euacuandum quod indicet
1.662.b.27
- in pleuritide quid necessarium esse eua-
cuationem indicet 1.662.b.27
- in pleuritide quando necessarium uti cly-
steribus 1.662.b.51
- in pleuritide phlebotomia qualiter admi-
nistanda, cum non est maturatio 1.
663.a.43
- in pleuritide multoties excusat solutio
uentris omni die semel, aut bis, a phle-
botomia 1.663.a.47
- in pleuritide humida emplastra quum
non inuant, non nocent & sicca si
noquent, nocent magnifice 1.664.
b.66
- pleuritici conualescentes quomodo regen-
di 1.665.b.14
- pleuritici si reciduant, moriuntur 1.
665.b.18
- pleuriticorum doloribus summe confer-
re uentesas 1.665.a.27
- pleuriticorum anhelitus uehementia quo
modo succurrendum 1.665.a.62
- pleuriticis quando sanguis extrahendus
usque ad mutationem coloris, & qua
do non 1.662.a.59
- pleuriticis cum sit sanies quid agendum
1.664.b.13
- plumbum usum est uenenum oppilans
nias anhelitus i corpore 2.198.b.53
- plumbum humidum esse signum 1.262.
b.49
- plumbi limaturam bibenti que nocimen-
ta accidunt 2.201.a.30
- plumbi limatura assumpta cura 2.201.
a.14
- pluuiarum multitudo ventrem soluit 1.
813.a.29
- podagra quid 1.970.b.46
- podagra hereditarius est quandoq; mor-
bus 1.95.a.33
- podagra plurimum in primis accidit,
cui accidunt dolores iuncturarum 1.
970.a.15
- podagra redit uelociter qualibet ex cau-
sa 1.970.b.6
- podagra est ex eis, que hereditantur 1.
970.b.29
- podagra cholericca attrahit mortem subi-
to 1.970.b.61
- podagra confert plus alijs oleum vulpi-
num 1.121.a.59
- Podagra conferunt
- Asinus flos cum farina hordei 1.
265.a.52
- Aristolochia, proprie rotunda 1.
268.b.65
- Amomum 1.269.b.23
- Accetum cum sulphure 1.277.b.4
- Bulbus 1.281.a.16
- Bitumen iudaicum 1.285.b.17
- Coloquintida folia 1.290.b.21
- Chanepytis cum hydromelle 1.
292.a.15
- Caulis cum fenugræco 1.294.a.30
- Ius carnis leporis 1.296.a.33
- Ius vulpis 1.296.a.36
- Calamentum 1.299.a.59
- Cucumer asinus cum aceto 1.304.
a.48
- Cassia fistula 1.305.b.31
- Endiuia 1.311.a.48
- Faba cum adipe porci 1.315.a.53
- Ferri erugo cum uino 1.317.a.5
- Cyclamen 1.320.b.49
- Gagates 1.329.a.61
- Salicis decoctio 1.329.b.36
- Sanguis menstruus 1.330.a.12
- Sperma hominis, & lac eius cum opio,
& cum cera, & oleo 1.330.a.13
- Parietaria cum cerato 1.332.a.33
- Electri Romani folia 1.332.b.31
- Hermodactylus 1.333.a.49
- Hysquium 1.334.a.11
- Lutum samium 1.342.a.20
- Ari radix cum stercore vaccino 1.
345.b.53
- Lens cum sauib 1.349.b.7
- Laetuca asini 1.351.a.29
- Musculus 1.353.b.56
- Opium cum vitello oui asiatici, pro-
prie cum lacte 1.366.a.64
- Opopanax 1.367.b.53
- Oleum vetus 1.369.b.46
- Ostracum 1.371.a.52
- Hordeum cum cydonijs, & aceto 1.
371.b.57
- Psyllium 1.272.b.16
- Poenia 1.377.b.43
- Papauer campestre cum lacte 1.379.
b.6
- Ruta 1.381.b.51
- Sanguis menstruus calidus 1.388.
b.9
- Spuma maris rosea cum cera, & oleo
rosaceo 1.389.b.19
- Stercus caprarum cum adipe porci 1.
390.a.13
- Sulphur cum nitro, & aqua 1.391.
b.16
- Sal 1.392.b.8
- Cicuta 1.400.a.21
- Sacudus 1.401.a.46
- Spina alba 1.401.a.60
- Horminum 1.404.a.54
- Ruta sylvestris gumma 1.405.a.62
- Testa clibani 1.406.b.29
- Podagra conferentia composita
- Sotira confecti. 2.276.a.11
- Confectio Hermetis 2.274.a.27
- Confectio Anacardi 2.276.a.21
- Confectio Kabith regis 2.279.a.63
- Medicina nominata domini Dei 2.
282.a.35
- Hieralogodon 2.284.a.10
- Theodoricon cum nucem muscata 2.
285.a.42
- Electuarium indum 2.291.a.28
- Electuarium muscaeboen 2.291.
b.7
- Electuarium indum aliud 2.292.
a.63
- Electuarium Cesaris 2.292.b.36
- Emplastrum 2.315.a.11
- Pilule ferides maiores 2.308.a.22
- Pilule ferides alchindi 2.308.a.39
- Pilule de cassia minores 2.308.b.11
- Sal solutius 2.309.a.45
- Pilule de euphorbio 2.310.a.47
- Pilule de euphorbio 2.311.a.47
- Oleum regis David 2.313.b.17
- Oleum de euphorbio 2.313.b.31
- Emplastrum proprium 2.332.b.42
- Medicamen 2.332.b.47
- Emplastrum 2.332.b.55
- Pilule ex alfesira 2.333.a.3
- Pilule ex alcama 2.333.a.3
- Medicamen de hysquiamo Anic. 2.
333.a.24
- Sotira 2.318.a.20
- Scellitbe 2.318.a.20

I N D E X

- Confectio philosophorum* 2.318.
Confectio Hermetis 2.318.a.21
Anacardium 2.318.a.22
Confectio hierae Archigenis 2.318.
Theodoricon 2.318.a.23
Electuarium de massacumia 2.318.
Emplastrum 2.318.a.24
Electuarium indum 2.318.a.24
Electuarium Casaris 2.318.a.24
Oleum de storace 2.318.a.25
Electuarium phlegmaticum 2.318.
Medicina Kebet regis 2.318.a.28
Hiera picra 2.318.a.28
Oleum assled 2.318.a.29
Oleum alcheised 2.318.a.29
Kamised 2.318.a.29
Oleum albelchelengi 2.318.a.30
Kelchelengi 2.318.a.31
Hiera catagini 2.318.a.32
Pilula de capsia 2.318.a.33
Sal 2.318.a.33
ad podagram reliqua *Speciantia uide in*
Iuncturarum dolorem
podagram quartana saepe curat 1.95.
podagram, & *iuncturarum dolorem in*
habentibus quando apparēt uarices,
est eorum sanatio per eas 1.970.a.39
podagram habentibus prolongantur osea
testiculorum 1.970.b.60
in podagra & arthriticis doloribus uri-
na multa in fine cum hypoplasti muc-
laginosa plurima bonum 1.158.b.4
in podagra quae praeseruat conueniat
1.807.b.67
podagrici ad spasum non perueniunt 1.
955.b.29
peonia operationem qua epilepsiam de-
struit, a forma specifica esse 1.112.
a.26
peonia facultates 2.349.a.4
polium minus est calidum in tertio, sic-
cum in secundo, maius est calidum, et
siccum in secundo 1.373.a.65
pollutio in principio agitudinis signifi-
cat longitudinem 2.62.a.51
pollutio in fine agitudinis, est laudabi-
lior 2.92.a.53
pollutio in principio agitudinis longi-
tudinem indicat 2.100.b.14
pollutionis multa causa 1.912.a.3
pollutionis multa curatio 1.912.a.7
polypodium 1.200.b.20
polypodium latificat & quomodo 2.
248.b.60
polypodium calidum est in secundo, sic
cum in tertio 1.373.a.15
polypodij apozyma 1.206.b.22
poma calidis cordis affectibus proficia-
2.357.a.12
pondera facere proprietatem medicina-
rum nemo scit 2.265.a.27
ponderum descriptio 2.333.a.53
pontica res exasperant quia constringūt
1.123.b.24
poplitis musculorum anatome 1.58.
a.49
poplitis rotula fractura, & eius curatio
2.197.b.50
porcus luti animal quale sit 2.229.
a.65
porcellorum caro qualis 1.296.a.8
porci syluestris caro est melior inter syl-
uestria 1.295.b.26
porci syluestris caro qualis 1.296.
b.2
porci domestici caro qualis 1.296.
b.2
porci, et hominis sanguis, & caro sunt si-
milia in omni re 1.388.a.40
porci calcaneus in uentosa punctione in-
testinorum est mirabilis inuenerunt 1.
833.a.44
poros oppilat frigus, & redire facit ma-
terias retro 2.75.a.18
poros oppilantia 2.255.a.12
pororum spissitudo cui accidit velociter
cibis raris nutriendus 1.195.b.41
pororum raritas, & amplitudo aliquan-
do est causa, quod pili non nascentur
2.231.a.63
pororum est calidum in tertio, siccum in
secundo 1.374.a.58
portulaca frigida est in tertio, humida
in fine secundi 1.372.b.34
portulacae semen trium drachmarum
ponderare cum aceto sitim sedat 1.
192.a.38
portulacae semini inest proprietates in re-
solvendo apostemata, & duritiē sple-
nis 1.802.b.21
portulacam aliquando sputum sanguinis
statim sistere 1.946.a.10
portonarius 1.691.b.63
portonarius quousque claudatur, & quo
usque aperiatur 1.691.b.66
portonarius 1.807.a.94
portonarius non est nisi ad expellendum
a stomacho subitus 1.807.a.59
portonarius cur strictior quam meri 1.
807.a.61
portonarij stricturam non esse omnem
causam cibi retentionis in stomacho
1.728.b.52
postbrachialis anatome 1.45.b.34
potentia & dispositio quo differant 2.
335.a.57
potus si mouet dolorem non detur 2.13.
a.47
potus superfluous refrigerat 1.122.a.35
potus deterior est qui temperamentum
egreditur & in stomacho natat 1.
175.a.27
potus ex dactylis & sicibus malus est
vehementer 1.178.b.14
potus super cibum, illum corrumpit 1.
725.a.47
potus vini post cibum trahit cibum non
digestum ad hepar 1.765.a.13
potu copiosiori assumpto quid agendum
1.175.a.29
potu melius est impleri quam cibo 1.
177.a.28
practica non est operatio & actio, sed
ars quae docet quomodo agendum &
operandum 1.162.a.25
practica nomen quid sibi uelit 1.162.
a.18
practica diuisio 2.377.a.15
practica operationes duae 2.391.b.3
prassum est calidum in tertio, siccum in
secundo 1.377.b.14
praefocatio quid, & eius cause 1.610.
b.27
praefocatio subito facta non in die crisis
est signum malum 2.91.a.52
praefocatio sine spuma est leuior 2.91.
a.53
praefocatio canina quae 1.611.a.66
praefocatio matricis. Vide Matricis pra-
focationem
praefocationis signa 1.612.a.23
praefocationis curatio 1.614.b.9
praefocationis matricis causa 1.950.
b.1
Praefocationis matricis conferentia
composita
Alchechengi 2.318.a.8
Acetum squillae 2.318.a.9
Oxymel squillae 2.318.a.9
praefocationi ex fungis confert absinthij
1.260.a.62
Praefocationi conferentia composita
Confectio Hermetis 2.274.b.3
Philonium romanum 2.278.b.15
Albelchelengi magnum 2.280.
b.9
Confectio 2.281.b.60
Acetum squilliticum 2.297.a.40
praefocationem caninam quandoque in-
terficere inter primum diem, & quar-
tum 1.611.b.10
praefocationem matricis in praegnan-
tibus quid portendat 1.711.a.63
ex praefocationibus phlegmatica est ma-
gis incolumis, & eius sanatio est uelo-
cior, & faciliior 1.611.a.41
praegrans multoties habet crism cum
abortu 2.84.a.17
praegrans habens masculum rebemen-
tius odit coitum, quam praegrans ha-
bens feminam 1.928.b.35
praegrans quae difficulter pariat 1.940.
a.27
praegnantis regimen 2.393.b.60
praegnantis urina qualis 1.929.a.36
praegnantis feminam habentis signa 1.
929.b.60
praegnantis habentis masculum signa 1.
929.b.34
praegrans est regimen vniuersale 1.932.
a.15
praegnantis appetitus curatio 1.932.
b.42
praegnantis uomitus curatio 1.933.a.16.
M 3 pre-

INDEX

pregnantis cursus menstruorum curatio

1.933.a.55

pregnantis post abortum regimen 1.

937.b.37

pregnanti, cui febris acuta aduenit, timetur mors 1.929.a.3

pregnanti, quum accidit apostema calidum in matrice, timetur mors 1.929.a.12

pregnanti quum appropinquat partui, que agenda 1.941.a.4

pregnantem vomere non debere 1.216.a.13

pregnantem, & menstruantem non esse phlebotomandum, nisi propter necessitateu 1.218.b.65

in pregnantem sanguis menstrualis dividitur in tres partes 1.921.b.66

in pregnantem esere est malum valde 1.929.a.15

pregnantes in qua constitutione abortiant 1.934.a.10

pregnantium vrina qualis aliquando 1.155.b.11

pregnantium vrinae quales 1.160.a.50

pregnantium vlcera cur difficile curen-
tur 2.159.b.15

Pregnantium mensurum conferentia composita

Philonium persicum 2.278.b.28

pregnantium appetitus prostrati curatio 1.717.b.9

pregnantium vomitus 1.739.a.12

pregnantium medicina 1.932.a.58

pregnantium in reducendo appetitum synapi est vltimum 1.933.a.3

ad pregnantium ventositatem 1.933.a.9

pregnantium cordis pulsus causa 1.933.a.39

pregnantium cordis pulsus curatio 1.933.a.41

pregnantium pedum apostemationis, et mollitie curatio 1.933.b.7

pregnantium mors ubi multiplicetur 1.934.a.33

Pregnantium desiderio confert

Granati succus 1.329.a.2

Pregnantium doloribus confert

Philonium 2.318.a.6

in pregnantibus pleuresis perniciofa 1.948.b.47

in pregnantibus matricis praefocationem quid portendat 1.711.a.64

pregnantibus cur appetitus deprauatus accidat 1.718.a.20

pregnantibus menstrua detinentur ad nutrimentum embryonis 1.718.a.25

pregnantibus quando menstrua currit, timetur in eis, quod abortum faciant 1.718.a.26

pregnantibus quando appetitus deprauatus cesset 1.718.a.35

pregnantibus balneum est exacerabile 1.932.a.25

pregnantibus pilulas satidas, & hiera Galadani posse 1.355.a.70

Pregnantibus conferentia

composita

Alchelbelengi magnum 2.280.b.8

Confectio candorius 2.281.a.19

Suffus hobede 2.293.b.3

Syrupus de agresta 2.298.b.26

Syrupus de fructibus 2.298.b.40

Suffus 2.318.a.15

Theriaca 2.318.a.16

Mibrydatum 2.318.a.16

Scelithe 2.318.a.17

Alcalataraban 2.318.a.17

Fermos 2.318.a.18

praeratiua euacuatio que 1.206.a.66

priapismus quid 1.913.a.11

priapismus, quum non curatur, ad que mala perueniat 1.913.a.21

priapismus quando interficiat 1.913.a.23

priapismus mulierum 1.948.b.2

priapismi cause 1.912.b.45

priapismi nomen vnde 1.913.a.19

priapismi signa 1.913.a.34

priapismi curatio 1.913.a.45

principium morbi quod 1.944.a.38

pronosticatio quid 2.81.a.33

proportionem simplicem comixtorum nobis esse notam 2.340.b.54

proprietates quid sit 2.340.a.9

proprietatis finitio 2.349.b.66

Prouocatiua composita

Trochisci de absinthio 2.304.b.57

Trochisci de lacta 2.307.a.33

pruna frigida sunt in principio secundi, humida in fine terti 1.372.a.33

pruna soluent lambificando 1.214.b.7

pruna condita 2.302.b.40

prunorum aqua uomitui quandoque con-
fert 1.740.a.27

de pruna 2.114.b.10

pruna dicitur de omni pustula corrosiua
nesciente, & faciente escaram 2.114.b.12

pruna incipit cum pruritu sicut scabies 2.114.b.30

pruna quandoque vesicat, & currit cum
cauterizata a combustione 2.114.b.21

pruna est nigra radice ignea cum splen-
dore pruna 2.114.b.39

pruna est tardior, & profundior ignea
persico 2.114.b.42

pruna cum accidit in carne, est veloci-
ris resolutionis, in nervis e contra 2.114.b.44

pruna fit ex cholera citrina adurente,
permixta melancholia 2.114.b.48

pruna est magis melancholica 2.114.b.52

pruna nomen de quo absoluitur 2.114.b.24

pruna eminentia est quantitas lupina-
lis 2.114.b.28

pruna locus est cineritij coloris, & ni-
ger, vel plumbeus cum inflatione 2.114.b.24

114.b.24

pruna materia est materia pustule, &
impetiginis scilicet in igne persico est a-
cutior 2.114.b.43

pruna cura 2.115.a.34

pruna medicamenta localia non sunt ne-
bementis in frigidationis, neque rebe-
mentis stypticis, neque resolutio-
nis 2.114.a.44

pruna medicinae sint exsecutiae cum in
frigidatione, & resolutione quadam,
cum expulsionem 2.115.a.55

pruna medicamenta conuenientia 2.115.a.60

pruritus materiae cause generantes, sunt
etiam cause generantes materiam
scabiei 2.250.a.20

pruritus, & scabiei differentia 2.250.a.24

pruritus non habet lothor 2.258.a.26

pruritus senilis parum obedit curationi
2.250.a.40

pruritus materia aggregatur inter duas
cutes 2.250.a.43

pruritus plurimum accidit inter digitos
quoniam sunt debiliores 2.250.a.47

pruritus sicci cura 2.251.b.46

pruritus senum cura 2.251.b.66

pruritus balnea sint ex aqua maris 2.252.a.2

pruritus ostracini cura 2.252.a.10

pruritus virga curatio 1.918.b.8

pruritus matricis causa 1.948.a.61

pruritus matricis curatio 1.948.b.7

pruritus virga causa 1.918.a.5

pruritus virgis curatio 1.982.b.1

pruritus senili nihil ualet, nisi ut rege-
tur, & blandiatur 2.250.a.40

Pruritus conferant

Acetosa decoctio cum aqua calida

1.270.a.57

Aqua marina 1.272.a.62

Argentum 2.273.b.42

Baurach cum aceto 1.280.b.27

Ciceris farina 1.291.a.25

Calamentum montani decoctionis bal-
neatio 1.299.a.50

Eupatorii succus cum aqua fumariorum
aut oxymelle 1.314.b.44

Fumisterre 1.321.b.25

Urina 1.330.a.8

Cardui aqua 1.333.a.11

Orobis 1.347.a.43

Lac bibitum 1.368.a.41

Oleander 1.368.b.51

Oleum de cosio 1.373.b.44

Pellis recens 2.386.a.26

Oleum squinanthi 1.391.b.14

Sulphur cum nitro 1.392.a.64

Sal 1.392.a.64

Oleum sesami, proprie cum infusione
aloes, & aqua vinee passae 1.397.a.22

Pruri-

INDEX

- Pruritus conferentia composita* 226.b.34
- Confectio algere* 2.272.a.31
- Pilula filij huberie* 2.309.b.46
- Pilula aggregatiua* 2.310.a.2
- Pruritus in conualescentibus tollit aqua tepida* 2.102.a.35
- Pruritus & scabiem generat aqua salsa* 1.116.b.17
- Pruritus resoluunt aqua calida* 2.187.b.50
- a pruritu resoluuntur cortices fursurei, & non accidunt ex profundo* 2.250.a.37
- Pruritus generant dulcia* 2.250.a.60
- Pruritus habentium cibis sit declinis ad frigiditatem, & humiditatem* 2.a.4
- Pruritus digestionis corruptio multoties accidere facit* 1.725.b.20
- Pruritua medicina* 2.342.a.45
- Psyllium quomodo sit uenenum* 1.245.b.15
- Psyllium est frigidum, & humidum in se cundo* 1.372.b.7
- Psyllium stupefacit* 1.748.b.2
- Psyllij mucillago soluit lambificando* 1.214.b.8
- Psyllij nocumenta, & cura* 2.207.b.20
- Psyllij temperatura iuxta diuersas partes* 1.245.b.4
- Psyllij corticem refrigerare* 1.245.b.4
- Psyllij medullam calcacere & esse medicamentum rubificans* 1.245.b.7
- Psyllij necessitas est ad puncturam* 1.817.a.55
- Pilori combustionis cura* 2.233.b.9
- Pilori odorem prohibetia* 2.233.b.23
- Pisana hordei edi non debet post rixum cum lacte* 1.178.a.57
- puerum lesiones cur sint ex casibus maiores, quam infantum* 2.150.b.4
- puella quum impregnatur, quae nondum concepta est 15. annos, timetur ei mors propter paruitatem matris* 1.929.a.1
- Puelle uirgini qui sint panniculi intra pendendum* 1.920.a.61
- Puelle uiripotentes in primis, quum coeunt, sunt velocis impregnationis* 1.930.b.47
- Puelle deuirginatae quid mali interdum accidat* 1.947.b.49
- Puelle deuirginatae nocumentorum curatio* 1.947.b.53.62
- Puellis cur parum accidat lapis in uestica* 1.874.b.63
- puer cur mingat in lecto* 1.892.b.36
- pueri alimenta duriora cur non concoquant, iuuenes autem concoquant* 1.73.b.5
- pueri anhelitus qualis* 1.629.b.49
- puero cui magis generetur lapis* 1.874.b.39
- puerum in tertio anno esse ventosum, & nullo modo, cum est unius anni* 1.226.b.34
- pueri uaporibus fumosis affluunt* 1.144.b.40
- pueri cur ad gaudium proclines sint* 2.336.b.52
- pueri usque ad adolescentiam a phlebotomia arcendi* 2.394.b.17
- puerorum caliditas an sit maior caliditate inuenum, antiquorum disceptatio* 1.17.b.15
- de puerorum & inuenum calore Galeni sententia* 1.17.b.54
- puerorum & inuenum corpora sunt calida, senum uero & decrepitorum frigida* 1.18.b.29
- puerorum corpora temperata humidiora esse* 1.18.b.32
- puerorum corpora sunt in dispositione neutra* 1.90.b.6
- puerorum ossa redeunt ad continuitatem* 2.139.a.43
- puerorum urinae quales* 1.160.a.7
- puerorum regimen* 1.169.b.41. & deinceps
- puerorum collis cui coralli appendantur* 1.287.b.55
- puerorum lapis generationem quae prohibeant* 1.876.a.37
- Puerorum egritudinibus conferentia composita* 2.274.b.30
- Confectio alcheshchinengi* 2.274.b.30
- Suffus* 2.293.b.54
- Suffus de squilla* 2.294.a.22
- Uir ad pueros* 2.294.a.33
- Uir aliud ad pueros* 2.294.a.43
- Puerorum ulcera consolidantia composita* 2.314.a.42
- Unguentum nigrum* 2.314.a.42
- pueris plurimum accidunt cansonides* 2.42.a.51
- pueris imbecillior inest retentrix ob humiditatem* 1.73.a.32
- pueris vinum obesse* 1.180.b.12
- pueris quare non nascatur barba* 2.231.a.17
- Pueris in lecto mingentibus confert* 1.312.b.29
- Ericij terreni caro* 1.312.b.29
- pulchritudinem facit omne quod mouet sanguinem, & spiritum ad cutem* 2.240.b.60
- pulchritudinem puerilem, quae faciant* 2.240.b.62
- pulices quomodo effugantur* 2.214.a.27
- Pulices interficit* 1.368.a.37
- Oleander* 1.368.a.37
- pulli ius humores reuolunt temperat & plus quam ius gallinarum* 1.178.b.22
- pulli asati sunt tarda remanentia in stomacho* 1.738.b.9
- pulmo in sui substantia & natura non est uehementer humidus* 1.16.a.52
- pulmo calidissimo sanguine & multa bili permixto nutritur* 1.16.a.56
- pulmo iecore cur mollior sit* 1.16.a.65
- pulmo aerem cordi preparat* 1.31.a.37
- pulmo quamuis non sentiat, nervosa tamen tunica operitur, quae sentit* 1.59.b.32
- pulmo est mali chymi* 1.113.b.1
- pulmo ex quibus sit compositus* 1.620.b.46
- pulmo cur plurimum inuictur vomitu* 1.623.a.24
- pulmo quas materias contineat* 1.623.a.43
- pulmo sequitur motum corporum, quibus circundatur* 1.624.b.14
- pulmo non sentit* 1.656.b.34
- pulmo qualis in embryone* 1.922.b.28
- pulmonis humectatio a tussi est causa sedationis sitis* 2.42.b.37
- pulmonis & stomachi dispositio quandoque facit besticam* 2.61.b.26
- in pulmonis apostema quum lateris apostema mutatur, maioris est malitiae dispositio* 1.95.a.21
- pulmonis morbi autumno cur quandoque accidunt* 1.101.b.20
- pulmonis apostema habentibus autumnum malus* 1.101.b.30
- pulmonis apostema occultum autumnum detegit* 1.101.b.33
- pulmonis apostema pulsam tremulum facit* 1.149.a.32
- pulmonis apostema ex unguum curuitate portendi* 1.130.b.11
- pulmonis apostema curatur cum deficiat ius* 1.234.b.6
- pulmonis apostematis signa* 1.628.b.61
- pulmonis apostematis duri signa* 1.656.a.51
- pulmonis apostematis molli signa* 1.656.a.60
- Pulmonis apostematibus confert Castorei suffumigium* 1.288.a.62
- Porrum* 1.374.b.9
- Pulmonis apostematibus conferentia composita* 2.281.b.57
- Confectio* 2.281.b.57
- pulmonis ulcus ex unguum curuitate significari* 1.130.b.12
- pulmonis herpetem esthiomenon sputatio annulorum significat* 1.131.b.10
- pulmonis oppilatio quibus aperienda* 1.188.a.2
- pulmonis canna indiget exsiccatione* 1.272.b.13
- pulmonis usus* 1.620.b.55
- pulmonis complexionum signa* 1.622.a.7
- pulmonis complexio naturalis in quo cum accidentali conueniat, & in quo differat ab ea* 1.622.a.30
- pulmonis egritudines quae* 1.622.b.33
- Pulmonis egritudinibus conferunt Castorei suffumigium* 1.288.a.62

INDEX

- Olius nigra cum flore suo* 1.370.
a.4
pulmonis curatio 1.623.a.7
pulmonis medicinarum que forma esse
debeat 1.623.a.14
pulmonis oppilationem unum dulce ue-
hementer aperit 1.623.b.23
in pulmonis canna humorum existitum
signa 1.629.a.2
Pulmonis cannam lenit
Cydonij semen, & eius mucillago 1.
298.b.58
Lingua bonis 1.344.b.56
Pulmonis canne conferunt
Ficus 1.322.b.35
Liquiritia 1.349.a.2
Pulmonis canna egritudinibus conse-
rentia composita
Confectio Gal. 2.281.b.35
A cetum squilliticum 2.297.a.33
Medicamen Gal. 2.326.a.37
Medicamen aliud Gal. 2.326.a.35
Pilule 2.326.b.2
Pulmonis cannam mundificantia
composita
Medicina Gal. 2.316.a.51
Pilule 10. tract. 2.316.a.51
Loboc de alijs 2.316.a.52
Trochisci de stomachis 2.316.a.53
Syrupus de hyssopo 2.316.a.54
Pulmonis canna asperitati conferen-
tia composita
Pilule 2.326.b.1
Medicamen 2.327.a.36
Pulmonis bothor signa 1.656.a.66
pulmonis ulcera utrum sanentur, Medico-
rum controuersia 1.658.a.62
pulmonis ulcera, que sanabilia, & que
non 1.658.b.5
pulmonis aliqua ulcera cur sanatu diffi-
cilia 1.658.b.14
pulmonis uena sunt magna, amplas du-
re 1.658.b.33
pulmonis ulcera comitatur febris 1.658.
b.40
pulmonis ulcerum cause 1.959.a.32
pulmonis ulcera ladanum ualde ab au-
rummo 1.658.b.61
pulmonis ulcera que curabilia, & que
non 1.658.b.46
pulmonis, & partium pectoris apostema-
tum communis curatio 1.660.b.8
pulmonis, & pectoris apostematum ui-
tus ratio 1.660.b.29
pulmonis canna ulcerum curatio 1.667.
a.52
pulmonis ulcerum curatio 1.667.a.63
pulmonis ulceris mundificatio cum qui-
bus medicinis fiat 1.667.b.61
Pulmonis ulceribus conferunt
Asius flos 1.265.a.55
Agaricum cum rob 1.287.a.38
Peucedanum 1.281.a.53
Barba bircina cum aqua bordei 1.
284.b.44
Bitumen iudicum 1.285.b.20
Cedrus 1.301.a.43
Gummi 1.328.a.26
Lutum sigillatum 1.341.b.1
Lac 1.347.b.15
Laurus cum melle 1.351.b.35
Pulmonis ulceribus conferentia
composita
Confectio Gal. 2.281.b.35
Confectio 2.281.b.56
Loboc de spodio 2.295.a.51
Loboc de spodio aliud 2.295.b.2
Medicamen Gal. 2.326.a.19
Medicamen aliud Gal. 2.326.a.45
Trochisci 2.327.a.59
Confectio Aristomacis 2.327.
b.16
Medicamen 2.328.a.35
Pulmonis dolori conferunt
Balsamum 1.179.b.34
Thymus cum melle 1.330.b.64
Syrupus myrtinus 1.352.b.9
Pteraphyllonia radices succus 1.375.
b.5
Squinantum 1.386.a.40
Pulmonis doloribus conferentia
composita
Sotira confect. 2.269.b.63
Confectio 2.281.b.56
Sotira 2.316.b.1
Kochium 2.316.b.1
Theriac mandurucos 2.316.b.1
Theriac Esiere 2.316.b.2
Pulmonis saniei confert
Pini granum 1.323.b.59
Pulmonis saniei collecta conferentia
composita
Confectio 2.281.b.56
Medicamen Gal. 2.326.a.46
Trochisci 2.327.a.59
pulmonis nocius est aer frigidus, nisi
sit a calore laesus reuoluenti 1.622.
b.45
Pulmoni conferunt
Aqua nitrosa 1.272.b.16
Peucedanum 1.281.a.53
Adiantum 1.283.a.49
Citrinum conditum 1.286.a.35
Phascoli 1.317.a.39
Lunba 1.336.b.33
Liquiritia 1.349.b.3
Origani oleum 1.370.b.63
Spinachia 1.387.b.3
Savich 1.396.b.60
Itria 1.402.b.13
Viola syrupus 1.408.a.8
Volubilis 1.410.a.14
Zuccharum albusar 1.413.b.33
in pulmonem unde multa excrementa
colligantur 1.16.a.60
ad pulmonem qua uia ea que sumuntur,
ingrediantur 1.755.b.13
Pulmonem nutrit
Cicer melius, quam res alia 1.291.
a.30
Pulmonem desiccant
Alcolotar, ita quod fortasse interfi-
cit 1.268.a.54
Ozimum fluiale 1.283.b.29
Pulmonem mundificant
Aristolochia 1.260.a.8
Emula unum 1.312.b.66
Pini granum 1.323.b.57 & 326.
b.27
Thymus 1.330.b.63
Nasturtium 1.363.b.4
Piper cum melle 1.377.a.8
Prassum 1.377.b.22
Spica 1.366.b.40
Pulmone naturali humiditate humidus
est hepar 1.16.a.64
in pulmone uariola aliquando facit ca-
dere in phthisim 2.76.a.60
a pulmone sanguinis emanatio est cum
timore 2.155.b.12
ex pulmone cur difficulter sicca mate-
ria expuatur 1.623.b.47
in pulmone humorum existentium signa
1.629.a.5
in pulmone aqua aggregationis signa
1.656.b.7
a pulmone sitis signa 1.723.b.41
in pulmone propter aggregationem a-
qua cachexia quandoque accide 1.
779.a.46
a pulmone cachexiam patientis forma
fit similis forme hydropisis 1.779.
a.47
pulmonum impedimento cordis calorem
augeri 2.384.b.47
pulsus quid 1.135.b.60
pulsus principium est uitalis virtutis 1.
74.b.20
pulsus & urina ex significationibus sunt
dispositionum uniuersalibus 1.139.
b.50
pulsus omnis ex duobus est motibus &
duabus quietibus 1.140.a.3
pulsus omnis ex diastole & systole est
1.140.a.4
pulsus magnus qui 1.140.b.19
pulsus grossus qui 1.140.b.23
pulsus fortis & debilis qui 1.140.
b.26
pulsus relox & tardus qui 1.140.
b.31
pulsus mollis & durus qui 1.146.
b.35
pulsus durus unde fiat 2.21.a.46
pulsus plenus & vacuus qui 1.140.
b.39
pulsus frequens & rarus qui 1.140.
b.46
pulsus equalis absolute qui 1.141.
a.3
pulsus diuersus qui 1.141.a.7
pulsus ordinatus & inordinatus duplex
1.141.a.11
pulsus ordinatus qui 1.141.a.13
pulsus ordinatus duplex 1.141.a.14
pulsus habet naturam musicam 1.141.
a.25
pulsus eurythmus, arrhythmus, para-
rhythmus,

I N D E X

- rhythmus, heterorhythmus, errhythmus* 1.141.b.19
Pulsus intersectus qui 1.142.a.23
pulsus continuus qui 1.142.a.35
pulsus reditius qui 1.142.a.27
pulsus gazellans qui 1.142.a.57
pulsus caprizans, qui 1.142.a.57
pulsus undosus, qui 1.142.a.59
pulsus uermiculofus, qui 1.142.b.3
pulsus serinus, qui 1.142.b.12
pulsus cauda forcina, qui 1.142.b.19
pulsus myuros, qui 1.142.b.19
pulsus mesalius, qui 1.142.b.29
pulsus reciprocus, qui 1.142.b.29
pulsus bispulsans, qui 1.142.b.35
pulsus spasmofus 1.142.b.55
pulsus retortus 1.142.b.56
pulsus tremulus 1.142.b.56
pulsus chordofus 1.142.b.59
pulsus naturalis 1.143.a.7
pulsus velox a quibus causis. 1.143.b.20
pulsus magnus a quibus causis. 1.143.a.64
pulsus parvus a quibus causis. 1.143.a.66
*pulsus durus quandoque fit ex fortitudi-
nae pugnae in crisi* 1.144.a.1
pulsus lenis causa 1.144.a.4
*pulsus diuersus plurimum fit quum san-
guis est viscosus suffocans spiritum ar-
teriarum praesertim uero circa cor.* 1.184.a.14
pulsus calide complexionis qualis. 1.145.a.34
*pulsus post cibi digestionem in somno fit
fortior* 1.147.b.8
pulsus somni initio parvus est & debilis 1.147.a.40
pulsus in brachio cur tangatur. 1.140.a.30
pulsus apostematidis mollis undosus est. 1.148.b.57
pulsus velox & tardus quid significant 2.383.b.63
pulsus tremulus hefticam signat. 1.384.a.66
*pulsus pro aetatum temporum regionum
& temperamenti ratione immutari.* 2.384.b.13
*pulsus latus, & pulsus magnus fortitudi-
nem indicant* 2.383.b.51
*pulsus qualiter significet cordis tempe-
raturas* 1.672.a.9
pulsus est motus naturalis, purus. 1.624.a.64
pulsus interitio citrinae qualis. 1.795.b.33
pulsus formicans quando fiat. 1.813.b.2
pulsus uermiculofus quando fiat. 1.813.b.2
*pulsus induratur propter frigus vehe-
mens, & insipiens, infrigidans, ali-
quando propter caliditatem solis ve-
hementer exsiccatem, aliquando
propter vehementem laborem exsic-*
*cantem, aut famem, aut angustias,
aut vigilas, aut euacuationes.* 2.8.b.54
*pulsus diuersificatur in febribus putre-
dinis secundum diuersitatem earum.* 2.19.a.50
*pulsus cauda muris fit in heftica ex apo-
stematide* 2.63.b.45
*pulsus est significatio communis specie-
bus crisiuum euacuationum.* 2.84.b.20
*pulsus magnus crisis significat quod mo-
tus est ad exteriora cum sudore, aut
fluxu sanguinis narium.* 3.84.b.22
*pulsus non magnus, & velox ad interio-
ra, significat vomitum, & fluxum
uentris* 2.84.b.24
pulsus manifestat omnem crisiim. 2.84.b.25
pulsus maniam significans, qualis sit. 2.99.b.51
pulsus tertianae. Vide Tertianae pul.
*pulsus depressio nullo modo sentitur a-
pud plurimos medicos.* 1.140.a.17
*pulsus depressio sentitur a quibusdam
medicis in pulsu forti, aut magno, aut
duro, aut tardo* 1.140.a.19
*pulsus depressionem Galenus quandoque
non aduerit* 1.140.a.23
*pulsus depressio in plurimis dispositioni-
bus sensu non percipitur.* 1.140.a.28
pulsus tangendi modus 1.140.a.35
*pulsus dispositiones in quantitate simpli-
ces nouem* 1.140.b.2
pulsus inaequalis differentiae. 1.140.b.55
pulsus diuersi diuersitas duplex. 1.141.b.45
*pulsus parui ex duritie instrumenti, &
parui ex debilitate uirtutis differen-
tia* 1.143.b.2
pulsus spissi cause 1.143.b.25
pulsus frequentis cause. 1.143.b.25
& 54
pulsus rari cause 1.143.b.56
pulsus duri cause 1.143.b.66
pulsus diuersi & validi cause. 1.144.a.9
pulsus inaequalis cause 1.144.a.12
pulsus serini cause 1.144.a.23
pulsus bispulsantis cause 1.144.a.28
pulsus myuri cause 1.144.a.35
pulsus foricini cause 1.144.a.35
pulsus cadentis in medio cause. 1.144.a.43
pulsus spasmofici cause 1.144.a.46
pulsus tremuli cause 1.144.a.49
pulsus undosi cause 1.144.a.51
pulsus uermiculofici cause 1.144.a.65
pulsus mali ponderis cause. 1.144.b.4
pulsus arrhythmici cause 1.144.b.4
pulsus ex somno & uigilia uarietas. 1.147.a.38
pulsus destructio unde 1.796.b.48
*pulsus constructio est velox aliquando,
quia necessitas est ad mundificandum*
vehemens valde 2.20.b.58
pulsus signa in crisi 2.95.b.35
*pulsus durities est testimonium magni
exitus & intrinsecae* 2.121.a.60
*pulsus destructio cur multoties accidat
cholericam passione affectis.* 1.812.b.32
Pulsus cordis conferentia composita
Theriaca magna 2.265.b.66
Mythridatum 2.268.b.23
Casaria consec. 2.272.b.29
Confectio de muscho 2.274.b.57
Medicina de muscho cum absinthio 2.275.a.19
Medicina de muscho dulcis. 2.275.a.36
Confectio citrina selini. 2.277.a.7
Confectio de hiacintho. 2.281.a.60
Electuarium ambrae 2.288.a.66
Electuarium 2.293.a.1
Electuarium regum 2.291.a.47
Syrupus salmurea 2.290.a.44
Medicamen 2.328.a.61
Theriaca 2.316.a.44
Mythridatum 2.316.a.44
Scelithe 2.316.a.44
Theriaca Anic. 2.316.a.45
Confectio Casaris 2.316.a.45
Mina 2.316.a.45
Syrupus de malis calidus. 2.316.a.46
Confectio de muscho 2.316.a.46
Medicina de muscho dulcis. 2.316.a.47
Medicina de muscho amara. 2.316.a.47
in pulsu consideratio duplex. 1.139.b.64
in pulsu tangendo quae seruanda. 1.140.a.35
& deinceps
pulsus senum quales 1.144.b.58
pulsus musculorum qualis. 1.144.b.18
pulsus puerorum quales 1.144.b.31
pulsus iuuenum quales 1.144.b.44
pulsus senum decrepitorum quales. 1.144.b.61
pulsus aetatis tempore quales. 1.145.b.30
pulsus hyemis tempore quales. 1.145.b.34
pulsus frigide complexionis quales. 1.145.a.47
pulsus autumnii tempore quales. 1.145.b.42
pulsus humidae complexionis quales. 1.145.a.57
pulsus siccae complexionis quales. 1.145.a.59
pulsus ueris tempore quales. 1.145.b.28
pulsus regionum causa quales. 1.146.a.3
*pulsus mutant cibi, & potus qualitate
sui & quantitate* 1.146.a.12
pulsus ciborum causa quam uari. 1.146.a.12
& deinceps
pulsus uarij ex uini potu 1.146.a.21
Pulsus

INDEX

- Pulsus vigilantium* quales. 1. 147. b. 34
Pulsus somni tempore quales. 1. 147. a. 38
Pulsus exercitatorum quales. 1. 148. a. 3
Pulsus balnearum quales. 1. 148. a. 31
Pulsus dolore affectionum quales. 1. 148. b. 10
Pulsus mulierum prægnantium, quales. 1. 148. a. 64
Pulsus apostemate laborantium quales. 1. 148. b. 40. & deinceps
Pulsus nervorum partium apostemata sequentes duri sunt. 1. 149. a. 21
Pulsus animæ perturbationes infrequenter, quales. 1. 149. a. 40
Pulsus iratorum quales. 1. 149. a. 45
Pulsus voluptatem sequentes quales. 1. 149. a. 49
Pulsus timidorum quales. 1. 149. a. 59
Pulsus debilitatem signantes. 2. 383. b. 57
Pulsus tremulos virtute etiam forti accidere. 1. 145. a. 60
Pulsuum genera. 1. 140. a. 53
Pulsuum genera secundum medicos sunt decem, quamvis necessarium sit ponere novem. 1. 140. a. 52
Pulsuum quantitas quibus significatur. 1. 140. a. 66
Pulsuum ex qualitate percussione speciei tres. 1. 140. b. 24
Pulsuum ex motionis tempore speciei tres. 1. 140. b. 30
Pulsuum ex instrumenti essentia speciei tres. 1. 140. b. 33
Pulsuum ex eo, quod continetur speciei tres. 1. 140. b. 37
Pulsuum ex quietis tempore speciei tres. 1. 140. b. 44
Pulsuum diversorum speciei. 1. 141. b. 48
Pulsuum compositorum speciei quasi infinite. 1. 143. a. 1
Pulsuum causa contentius varia varios pulsus faciunt. 1. 143. a. 62. & deinceps
Pulsuum causa contentiva. 1. 143. a. 33 & 39
Pulsuum cause inseparabiles. 1. 143. a. 38
Pulsuum diversum quæ faciant. 1. 144. a. 12
Pulsuum proportionibus varis. 1. 141. a. 24
Pulsuum mutationes ex causis contrariis. 1. 149. a. 66
Pulsuum genera & eorum significationes. 2. 383. b. 47
Pulsuum genera multiplicia & eorum significationes. 2. 383. b. 66
Pulsuum differentia. 1. 624. b. 37
Pulsatio eo maior est, quo maiores, & grandiores sunt arterie in phlegmonæ. 2. 109. a. 22
pulsatio cur non accidat in aegritudinibus calidis hepatis. 1. 767. a. 50
pulsationem omnem fortem sedat coriandri succus cum lacte. 1. 294. b. 17
pulsus ad albedinem uessig. & c.. 2. 322. b. 19
pulsus replens foveas corneæ. 2. 322. a. 24
pulvilli ad coniungenda vulnera quales sint. 2. 146. a. 11
pulvillorum, & hastellarum qualitas conueniens in restauratione fracturæ ossium. 2. 184. b. 4
punctura quid. 2. 152. b. 4
punctura scorpionis est sicut punctura acus. 2. 225. b. 9
punctura algerarat. 2. 227. a. 4
punctura & disruptio sunt vicinæ hoc quod vnaqueque earum est penetratio corporis acuti duri in corpore. 2. 152. a. 65
punctura & disruptio quomodo diversificuntur. 2. 152. b. 1
punctura est cum paruitate penetrationis. 2. 152. b. 4
punctura non pertransit cutem. 2. 152. b. 5
punctura que non pertransit cutem est levis nocuenti, & reificatur per se. 2. 152. b. 6
punctura cum peruenit ad carnem apostematur locus eius, & accidit ei pulsatio. 2. 152. b. 13
punctura in carne indiget sedatione apostematis, & doloris tantum. 2. 152. b. 14
punctura scorpionum accidentia. 2. 225. b. 4
punctura scorpionum accidit, ut apostemetur ab hora sua apostemate duro, rubeo. 2. 225. b. 5
punctura scorpionum cura. 2. 225. b. 38
ad puncturam scorpionis medicina. 2. 225. b. 45
de punctura animalium tractatus. 2. 211. a. 56
de punctura parvorum venenosorum. 2. 225. a. 34
ad puncturas animalium epithemata. 2. 212. b. 53
Punctioni conferentia composita
Trochisci de seminibus. 2. 317. b. 31
Micleta. 2. 317. b. 32
Firdurios. 2. 317. b. 32
Oleum nardinum. 2. 317. b. 38
Suffus ad tenasmon. 2. 317. b. 33
Confectio Hermetis. 2. 317. b. 34
Trochisci de mezereon. 2. 317. b. 34
Trochisci de balaustis. 2. 317. b. 35
Suffus ad colicam passionem. 2. 317. b. 36
Theriaca. 2. 317. b. 36
Electuarium filij Messeniat. 2. 317. b. 37
Electuarium de granis viridibus. 2. 317. b. 37
Puncturis venenosus animalium confert
Theriaca magna. 2. 265. b. 58
Mythridatum. 2. 268. b. 23
Diafulfur. 2. 279. a. 20
Confectio de asæ. 2. 279. a. 35
pupilla vna clausa cur alter oculus acutior sit in videndo. 1. 60. b. 57
pupilla depressa vel elata, duplicia quæ videntur apparent. 1. 61. a. 2
pupille dilatationem prognosticatur doloris capitis perseverantia. 1. 191. b. 8
purgatio quibus de causis superfluat. 1. 213. a. 39
purgatio cur magis timenda, quam phlebotomia. 1. 660. b. 23
purgationis bonitatem sitis indicat. 1. 207. a. 27
purgationis superflue curatio. 1. 213. a. 47
ante purgationem quomodo corpus sit præparandum. 1. 209. b. 27
ante purgationem in quibus materia non sit præparanda. 1. 209. b. 34
purgationem sistendam sitis indicat. 1. 212. b. 59
ad purgationem nimiam optimum medicamentum. 1. 215. b. 5
pus in viceribus cur fiat. 1. 91. a. 41
pus apud medicos duplici modo capitur. 656. b. 50
pus in quo loco pectoris sit, signa. 1. 657. a. 27
pus in qua pectoris parte sit quomodo cognoscatur. 1. 667. a. 8
pus in hepate ne colligatur præcautio. 1. 772. b. 33
pus ne vesicam ulceret canendum in hepatis dubellati. 1. 772. b. 57
pus in hepatis dubellati cum quibus abluendum. 1. 772. b. 62. & 773. a. 65
pus quando vicerat meatus vrinæ, & vesicam, in hepatis dubellati quæ vrinæ ratio. 1. 173. b. 5
pus in ossa pectoris penetrat. 1. 182. a. 25
pus fit ex aquositate sanguinis in vesicis, & inflationibus. 2. 116. a. 33
pus non fit, nisi propter paruitatem caliditatis innati membri, aut propter grossitudinem materia. 2. 120. b. 30
pus faciendi in genium in exitu. 2. 122. a. 50
pus subtile nominatur virus. 2. 158. a. 42
pus grossum nominatur sordities. 2. 158. a. 43
pus grossum est res spissa coagulata alba, ad nigredinem declivis, aut sicut sax, & nominatur sordities. 2. 158. a. 43

I N D E X

- 2.158.a.44
Puris sputi cause 1.653.b.49
Puris in pectore collectionis cause. 1.656.b.59
Puris in pectore collectionis quatuor esse dispositiones 1.656.b.64
Puris in pectore repletionis signa. 1.657.a.18
Puris in pectore eruptionis incolumis signa 1.657.a.38
Puris eruptionis in pectore signa mala, quæ 1.657.a.43
Puris maturativa emplastra, & unguenta quæ 1.664.b.27
Puris in hepate collectionis cause. 1.769.b.26
Puris in hepate collectionis signa. 1.769.b.29
Puris in hepate eruptio per quæ loca fiat. 1.769.b.37
Puris in hepate collectionis curatio. 1.772.b.42
Puris in pectore ad vesicam expulsio. 1.782.a.13
Puris in pectore ad concanam expulsio. 1.782.a.23
Puris mictus cause 1.897.b.13
Puris & sanguinis mictui conferentia composita
Confectio de pilulis alchechengi. 2.317.b.59
Trochisci de alchechengi. 2.317.b.59
Purulentis sanguinis mictus signa. 1.898.a.34
de pustulis 2.107.b.24
Pustula omnis quæ apparet, & postea redit, est mala 2.93.b.54
Pustula omnis aut calida, aut non 2.107.b.37
Pustularum differentie sunt secundum numerum apostematum 1.93.a.60
Pustularum signa in crisi, & quæ simulantur eis 2.93.b.61
de pustulis glandosis 2.127.a.16
Pustulis confert
Allij cinis 1.276.a.30
Cinnamomum cum aceto. 1.289.b.6
Conum pulli equini adustum, & linum cum aqua 1.312.a.49
Fæx vini 1.315.b.38
Ferri ergo cum vino 1.317.a.4
Granum viride 1.327.a.54
Stercus calidum hominis. 1.330.a.5
Capillorum cinis 1.330.a.5
Ireos 1.334.a.64
Mandragora 1.335.b.37
Lutum samium 1.342.a.14
Storax 1.344.a.17
Lupinus 1.350.a.39
Myrtus 1.352.b.19
Nenupharis radix 1.364.b.33
Nigella cum aceto 1.365.b.36
Opopanacum 1.367.b.43
Oleum de cherua 1.368.b.44
Raphanus cum farina lolij. 1.382.b.65
Lini semen cum nitro 1.387.b.27
Stercus cameli 1.388.a.9
Stercus pecudis 1.388.a.10
Spica 1.396.b.33
Anemone 1.398.b.20
Pustulis lacteis confert
Ben 1.287.b.62
putrida febris ex balneo quomodo depreberdatur 2.9.a.28
putrida febris quomodo fiat ex ephemera propter densitatem cutis. 2.10.a.1
putrida febris aut est interpolata, aut continua 2.21.a.30
putrida febris signa apud statum, sitis, dolor capitis, & nigredo linguæ, & angustia 2.21.a.37
putrida cura diuersa ab hectica curatio ne 2.25.b.8
putrida febris humor si ad stomachum declinet, sic vomere, seruata consuetudine, cum syrupo acetoso, & aqua calida 2.25.b.58
putridam febrem significat augmenti prolixitas 2.21.a.27
in putrida febre si humor declinet ad intestina, adhibe quod soluat ventrem 2.25.b.63
putrida febris cum ex ephemeris sunt, quæ signa appareant 2.10.a.44
putrida febris quomodo inter se differant 2.22.a.3
putrida febris multoties permittuntur ad hecticam propter vehementiam febris, & vehementiam subitiationis cibi in ea 2.62.a.11
putridarum cura vniuersalis ex pharmacia 2.25.b.34
putridarum febrium vniuersalia signa. 2.20.b.56
putridarum febrium intentio ad curationes vniuersales 2.25.a.31
putridas quandoque sequitur hectica. 2.61.b.64
putridis febribus non conuenire balneum colligitur 2.10.b.30
in putridis febribus, facta phlebotomia fiat ventris solutio subtilis, lenis, non laboriosa, nec fluxus ventris. 2.25.b.34
in putridis febribus clystere commune. 2.25.b.45
ex putrido non est necessarium fieri putridum 2.43.b.19
putredo quandoque fit propter oppilationem prohibentem respirationem, & euentationem 2.18.a.3. & 30
putredo quandoque est communis corpori, quandoque est in membro particulari 2.18.a.38
putredo cum est intra venas, tunc accidit ut resolutio sit difficilis. 2.18.b.36
putredo sicuti non accidit nisi per calorem extraneum, ita etiam propter ipsam calorem extraneum accidit. 1.113.a.37
putredo calfacit 1.121.b.56
putredinis causa multa 2.17.b.56
putredinis causa ut plurimum sunt, aut propter multitudinem humoris, aut grossitudinem suam, aut viscositatem sui cum oppilatione 2.18.a.23
putredinis proprium signum est diuersitas paroxysmorum in principio & in augmento. 2.21.a.15. & 2.21.a.53
putredinis operatio aliud est a calfactione absoluta & ab aduisione. 1.121.b.58
putredinem causant calefacientia sumpta super repletionem 2.18.a.34
putredines quandoque accidunt in interioribus terre a causis ignotis. 2.667.b.18
putrescens humor quilibet, quam febre generet 2.18.a.49
putrescibiles humores qui 2.18.a.42
putrefactio quid sit 2.343.a.59
putrefactio quomodo saepe accidat. 1.121.b.62
putrefactio est contraria maturationi. 2.121.a.10
putrefactio si aduenit nervis, corrumpitur membrum 2.168.a.35
putrefactio vbi timetur non administretur cerata 2.187.b.44
putrefactioni apti sunt, quibus adeest repletio quo ad virtutem. 1.137.a.12
putrefactionem carnis facit oleum in ulceribus profundis 2.117.a.42
putrefactionem facit vinum post cibum 1.176.b.55
putrefactionem vinum prohibet. 1.761.b.40
putrefaciens quanto plus remanet in corpore, tanto plus est effectus eius deterior 2.198.b.66
putrefactiua medicina 2.396.b.63
putrefactiua medicina 2.342.a.55
putrefieri proprium est omnis humiditatis 2.51.a.62
pyra sunt theriaca fungorum. 2.207.b.44
pyrorum qualitas 2.308.b.63
pyrites calidus est in secundo, siccus in tertio 1.356.b.51
pyrethrum est calidum, & siccum in tertio 1.376.b.22
 Valitates medicamentis a no
stro corpore attributa vnde sumantur 2.341.b.12
Qualitatum denominationes a temperamenti predominio vsurpantur 2.377.b.20
de Quadrupedum morsus 2.220.a.39
Quartana est non acuta, & est longa propter frigis materiei 2.22.a.37
Quartana pura extenditur anno vno, et non pura est breuioris spatij. 2.22.a.39
Quartana non habet timorem quoniam quietem facit in spatio longo, neque est

I N D E X

- est talis acuitatis, quam sequantur accidencia uehementia 2.22.a.40
- Quartana continua, & quotidiana integre eradicationis raro inueniuntur. 2.22.a.53
- Quartana plurimum est periodica, & raro continua 2.55.a.47
- Quartana plurimum fit ex residuo humorum putrescentium post agitudines diuersarum febrium putridarum. 2.55.a.64. & 2.56.a.58
- Quartana ut plurimum est cum dolore, aut duritijs splenis 1.55.b.2
- Quartana saluor est, cum qua non est apostema splenis 2.55.b.6
- Quartana cum qua est apostema splenis multoties perducit ad hydropisim. 2.55.b.9
- Quartana que salua est liberat ab agitudinibus malis & melancholicis, ut melancholia, & epilep. 2.55.b.10
- Quartana est secura a spasmo, quia humor eius est siccus 2.55.b.12
- Quartana secundum plurimum est agitudo salua 2.55.b.13
- Quartana non pertransit annum, nisi ex errore 2.55.b.15
- Quartana quandoque perdurat 12. annis 2.55.b.16
- Quartana longa quandoque perducit ad hydropisim 2.55.b.18
- Quartana incipit cum frigore paruo, deinde augetur, postea apud statum minora ur 2.56.a.32
- Quartana est cum frigore, & dolore, quia si frangantur ossa 2.56.a.54
- Quartana multoties in hyeme fit post tertianam astitis precedens. 2.56.a.56
- Quartana in die paroxysmi requirit ieiunium 2.57.a.22
- Quartana quandoque indiget exsiccantibus, non ut exsiccet, sed ratione incisionis, absterisionis, & solutionis. 2.57.b.46
- in Quartana vomitus est radix ad uacuationem cum medicinis &c. 2.58.b.14
- Quintana febris est deterior febrium, quia fit ante & post phthisim. 2.60.a.60
- Quintana febris quomodo fiat. 2.60.b.12
- Quartana fit quando exuberatio, & multitudo humorum est maior quam in sextana, aut septim. 2.60.b.11
- Quartana generatur a melancholia, ut non melancholia, sed ut materia pauca, & grossa 2.60.b.36
- Quartana articulum dolores saepe curat 1.77.b.9
- Quartana epilepsiam saepe sanat. 1.77.b.10
- Quartana narices saepe curat. 1.77.b.10
- Quartana podagram saepe curat. 1.77.b.10
- Quotidiana integre eradicationis, & quartana continua raro inueniuntur. 2.22.a.53
- Quartana rigor non fit in tribus primis diebus fortior, sed lenis, & postea augetur 2.38.b.23
- Quartana inimicus est autummus. 2.55.b.18
- Quartana signa 2.56.a.32
- Quartane periodus est vigintiquatuor horarum 2.56.a.55
- Quartana caliditas est maior caliditate febris phlegmatica 2.56.a.36
- Quartana caliditas non est uehemens. 2.56.a.36
- Quartana ex phlegmate adusto paroxysmi sunt longiores 2.56.a.63
- Quartane ex phlegmate signa. 2.56.a.64
- Quartana ex sanguine adusto signa. 2.56.b.2
- Quartana a cholera adusta signa. 2.56.b.5
- Quartana pulsus est decliuus ad duritijs propter siccitatem humoris. 2.56.b.12
- Quartane pulsus qualis. 2.56.b.14
- Quartana urina qualis 2.56.b.29
- Quartane non est iuncta sitis, nisi pendeat ex melancholia cholericam. 2.56.b.44
- Quartana cura 2.56.b.54
- Quartana paroxysmum aut alienat, aut eradicat vomitus ante ipsum. 2.58.a.5
- Quartana si pendeat a melancholia sanguinea phlebotomia conuenit. 2.56.b.66. & 2.58.a.18
- Quartana est nocua phlebotomia, quando non conuenit, quia debilitat, & educit contrarium melancholicum, & quia moues humores ad exteriora. 2.57.a.3
- in Quartana principio leniter euacuandum de humore faciente febrem, ad alienandum & mundificandum. 2.57.a.7
- in Quartana principio non esse prouocandum cum fortitudine 2.57.a.10
- in Quartana statu tantum concedatur medicamentorum confortatio. 2.57.a.15
- Quartane maximum inuamentum est vomitus & ante cibum, & post, & in die paroxysmi, & ante, & in principio agitudinis, & post. 2.57.a.48
- in Quartana principio, & ante perfectam digestionem non est euacuandum cum fortiter calfacientibus, & exsiccantibus medicamentis, neque cum subtili regimine 2.57.a.53
- Quartane conueniunt res frigide, & humide, & faciles digestionis. 2.57.b.3
- Quartane quando non conueniant res frigide, & humide 2.57.b.9
- Quartane omne frigidum, & siccum inimicum 2.57.b.14
- Quartane que conueniant & quando. 2.57.b.15
- Quartane salsa, & acris quando conueniunt 2.57.b.32
- Quartane principio, & ante digestionem exhibere theriacam, & similia, est, componere quartanam cum quartana, & attrahere alias agitudines. 2.58.b.48
- Quartane ex melancholia sanguinea cura 2.58.a.18
- Quartane ex melancholia cholericam cura 2.58.a.24
- Quartane ex melancholia phlegmatica cura 2.58.a.52
- Quartane ex melancholica melancholicam, quae est fax sanguinis, cura. 2.58.b.3
- Quartane solutina quae conueniunt post digestionem 2.59.a.69
- Quartane cibatio qualis esse debeat. 2.59.b.34
- Quartane continue cura 2.60.a.7
- Quartane continue cura, in quo differat a cura quartana incompollata. 2.60.a.11
- Quartane continue conuenit phlebotomia, quia materia comprehensa est inuenis 2.60.a.18
- Quartane materia, minor, & grossior est illa, quae facit sextanam, et sept. 2.60.a.31
- Quartane accessionem prohiberi elibero collige 1.200.b.42
- Quartane conferentia composita Medicina de muscho gallico. 2.275.a.39
- Ariston magnum 2.276.a.64
- Diamarte 2.276.b.29
- Diaulfur 2.279.a.16
- Confessio de assa 2.279.a.34
- Hieralogodion 2.284.a.8
- Diacyminum 2.287.b.50
- Conditum 2.298.a.16
- Trochisci diarbodon 2.303.b.20
- Trochisci de decem medicinis. 2.307.a.63
- Apozema de absinthio. 2.307.b.51
- Decoctio eupatorii 2.307.b.58
- Quartanam sanat fluxus sanguinis naturalis, quare cum uenit est inuacuandum. 2.35.b.7
- Quartanam quae significant 2.56.a.50
- Quartanam quae carnes efficiunt. 2.56.b.33
- Quartanis omnibus in principio communis est minutio seu euacuatio. 2.56.b.60
- Quintanam nisi occultam uidit Gal. 2.60.a.35
- Quercus terre 1.292.a.36
- Quies humeflat 1.122.b.6
- Quies inter duos motus necessario interuenit 1.140.a.6
- Quies superflua refrigerat. 1.122.a.33
- Quies est canon ulcerum curationis. 871.

I N D E X

- 871.b.57
Quietis facultas 1.109.b.15
Quietis plurima nocumenta, & remedia 2.369.b.15
Quiete & somno indiget cibis, usquequo bona fiat digestio 1.724.a.38
Quasatio quid sit, quid vulnus, ulcus, at irritio, excoaratio 2.381.b.28
- SR●
- R**abies in quibus animalibus fiat Tomo 2. pagina 221.a.44
Rabies quare fiat in antumno 2.221.a.18
Rabies quare fiat in uere. 2.220.b.67
Rabies accidit cani 2.220.b.61
Rabies est conuersio sue complexionis ad malitiam malam malignam uenenosam 2.220.b.62
Rabies accidit aut ex aere, aut ex cibis, & potibus 2.220.b.64
Rabies accidit etiam vulpi. 2.221.a.47
Rabies accidit mulis etiam secundum aliquos 2.221.a.49
Rabiei signa 2.221.a.8
Radii. Vide Focile
Ramex 1.962.a.21
Ramex intestinorum, & xibi, est agritudo fortis, difficilis, quamuis sit parua 1.962.b.9
Ramex aqua est agritudo facilis, & si sit magna 1.962.b.10
Ramex. Vide Ruptura
Ramici testiculii signa 1.902.b.57
Ramici canis signa 1.663.a.9
Ramici carnis, & uaricosae curatio. 1.965.a.12
Ramici intestinorum confert
Muschus 1.353.a.59
Ramici aqua confert
Bdellium 1.285.a.34
Part benium 1.407.a.51
Rana excorticata est mirabilis ad sagittas fixas in osse 2.154.a.10
Rana marina est maligna mala, inuadens animalia, et salt ad ea ex longinquo, ut mordeat 2.230.b.29
Rana marina si non potest mordere, sufflat ex sufflationem nociuam. 2.230.b.31
Rana arborea quae 1.603.b.31
Ranę marinae morsus & cura. 2.230.b.28
Ranarum marinarum rubeorum nocumenta ex potu earum 2.209.a.49
Ranarum lacunalium viridium nocumenta ex potu earum 2.209.a.49
Ranarum lacunalium, & marinarum potus cura 2.209.a.61
Ranarum citrinarum nocumenta, & cura 2.209.b.5
Ranunculus est calidus, & siccus in tertio 1.337.a.57
Ranunculi, seu alchebichengi nocumenta, & cura 2.203.b.27
- Raphanus digerit & non digeritur.* 1.245.a.20
Raphanus incisus educit scorpiones a foetaminibus suis 2.214.a.19
Raphani oleum epithematum fugat cimices 2.213.a.50
Raphanum comedenti non nocet scorpio 2.226.a.64
Raphanum est calidum, & humidum in primo, semen eius calidum in tertio 1.382.b.41
Raritas ab euacuatione prohibet. 1.202.b.18
Raritatis cutis cause 1.184.b.38
Raritatis cutis curatio 1.184.b.40
Rasaton ad senes in hyeme. 2.299.b.54
Rasctae manus anatome 1.45.a.48
Rasctae pedis anatome 1.48.a.4
Rasctae musculorum anatome. 1.55.a.48
Rasctae fractura 2.196.b.37
Rasura intestini ex phlegmate falso confert
Suffus proprium 2.331.a.18
Rasura conferentia composita
Kaymati 2.294.a.60
Clystere 2.331.a.23
Rationis signa in crisi 2.93.a.18
Rationis commixtio in colica mala. 1.848.b.52
Rationi conferentia composita
Anacardinum 2.315.b.46
Electuarium de anacardis. 2.315.b.46
46
Scelithe 2.315.b.46
Suffus Aristo. 2.315.b.48
Electuarium de ambra. 2.315.b.48
Sirimos 2.315.b.49
Hiera picra 2.315.b.49
Rationem commiscet vigilia multa. 1.110.a.3
Rationem acuit 1.274.a.25
Aloes persicus 1.274.a.25
Rationem bonam facientia composita
Confectio philosophorum. 2.270.b.3
Electuarium anacardinum. 2.289.b.11
Anacardinum &c. 2.315.b.46
Rationalis virtus cur a medicis non consideratur 1.76.a.21
Raucedini vocis conferentia composita
Lohoc de melone 2.316.a.57
Acetum squilliticum 2.316.a.57
Oxymel squilliticum 2.316.a.58
Pilula X.tract. 2.316.a.58
Raucedini humida conferentia composita
Hiera Archigenis 2.284.b.15
Lohoc albotin 2.295.b.37
Recidius signum 1.739.a.49
Recidium quando significet appetitus destructio 1.714.b.56
- Reciduiatio non curetur ante cognitionem agritudinis* 2.81.a.19
Reciduiatio est deterior radice. 2.81.a.17
Reciduiatio non fit in exituris, quae aperiantur 2.87.b.31
Reciduiatio errore regiminis proueniens saluor est, quam ut per se eueniat. 2.100.b.56
Reciduiatio vehementior est quam radix 2.100.b.64
Reciduiatio ex vrina, & pulsu, & tempore anni, & agritudinum genere, quomodo cognoscatur 2.101.a.26
Reciduiationis indicia 2.100.b.51
Reciduiationis signa 1.725.b.16
Reciduiationis signa 2.101.a.1
Reciduiationi est expositus conualescens cuius crisis fuit occulua. 2.102.a.63
Reciduiationem significant vrinae tenues in crisi sine ordine. 1.154.a.37
Reciduiationem cito attrahunt crisis reliquae, nisi succurratur. 2.100.b.62
Recocta 1.288.b.22 & 1.289.a.8
Recordationi conferentia composita
Anacardinum 2.315.b.46
Electuarium de anacardis. 2.315.b.46
46
Scelithe 2.315.b.46
Suffus Aristotelis 2.315.b.48
Electuarium de ambra. 2.315.b.49
Sirimos 2.315.b.49
Hiera picra 2.315.b.49
Refrigerantes causas Galin sex solum comprehendere 1.122.a.57
in Refrigerando timoris plus est quam in calfaciendo 1.200.b.54
Regio quae ab euacuatione prohibeat. 1.202.b.43
Regio septentrionalis multiplicat dolores vesicae 1.880.b.49
in Regione calida coitus denitetur. 1.903.b.27
Regiones meridionales ventrem soluiunt 1.838.a.13
Regionibus calidis, & humidis facile generantur variolae 2.72.b.29
in Regionibus calidis morantes parum euacuatione indigent 2.201.b.43
Regionibus in septentrionali multiplicatur lapis vesicae 1.801.b.10
in Regionibus meridionalibus multiplicatur fluxus sanguinis per ventrem 1.709.a.5
Regiminis nominis quid intelligatur. 1.195.a.13
Regimine bono qui utitur, eum non indigere vomitu, & ventris solutione, sed leuia quaedam illi sufficere, & quae 1.206.b.14
Regulus serpens, basiliscus graece, interfecti suo visu, & auditu vocis suae. 2.214.b.66
Regulus, secundum aliquos, nominatur basiliscus, quia coronatum habet caput

INDEX

put 2.215.b.22
Ren cuius disrumpitur, moritur. 1.871.a.55
Renis nutrimentum est aquositas sanguinis 1.69.b.43
Renes inter membra sunt calida. 1.16.a.34
Renes inter humiditas corporis partes reponuntur 1.16.a.50
Renes quo sanguine nutriantur. 1.39.b.39
Renes sunt equales ad siccitatem declinantes 1.381.b.15
Renes cur creati 1.863.a.55
Renes cur duo 1.863.a.66
Renes, & vesica communicant in generatione lapidis 1.874.a.10
Renes quando comprimuntur, tunc accidunt in eis oppilatio 1.874.a.56
Renes non semper faciunt propter apostemata sua febres fortes, neque continuas, propter longinquitatem suam a corde 2.77.b.29
ad Renes aquositas qualis perveniat. 1.863.b.41
ad Renes uenis sanguis plurimus cum aquositate 1.897.b.59
Renes corroborant
Assarium 1.261.a.65
Renes purgant
Apium 1.271.a.19
Amygdalarum amararum oleum. 1.271.b.66
Ammi 1.273.a.21
Pini granum 1.326.b.54
Arum 1.346.a.8
Solatri flupescitini semen. 1.397.b.12
Renes mundificantia composita
Mythridatum 2.317.b.52
Theodoricon 2.317.b.53
Anacardinum 2.317.b.53
Hiera Auic. 2.317.b.53
Electuarium de ambra. 2.317.b.54
Renes confortat pedum unctio cum oleis calidis 1.905.a.7
Renes calefacientia composita
Electuarium cabrosius muschatum. 2.289.a.4
Electuarium de aniden. 2.291.b.53
Electuarium de cinnamomo. 2.292.a.51
Bauca condita 2.301.b.64
Oleum de storace 2.311.a.33
Oleum de lilio 2.311.a.57
Renum doloribus hemorrhoidum apertio confert 1.95.a.16
Renum doloribus que conferant. 1.121.a.34
Renum dolori conferunt
Anagallis cum vino epota. 1.264.b.13
Amomum 1.269.b.37
Asini urina 1.270.b.24
Lapis armenus 1.271.a.65
Amygdala 1.272.a.3

Agaricum 1.278.a.54
Cinnamomum 1.289.b.22
Camepytheos 1.292.a.21
Caro ericij exiccata cum oxymelle. 1.296.b.15
Asini siluestris adeps cum oleo cosli no 1.296.b.17
Casta 1.298.b.21
Cordumeni cum uino 1.300.a.21
Galange 1.315.b.14
Erich terreni saluti caro cum oxymelle 1.312.b.27
Galanga 1.329.a.40
Iuiuba 1.336.b.35
Plantaginis folia cum vino. 1.345.a.52
Oleum amygdalinum 1.369.a.18
Portulaca 1.372.b.58
Paeonie radix 1.378.a.6
Reubarbarum 1.384.a.31
Squinanthum 1.386.a.54
Spuma maris rosea 1.389.b.22
Sisileos succus, & semen. 1.393.b.59
Spica 1.396.b.51
Lasluca asini 1.399.b.47
Viola syrupus 1.408.a.11
Vrina asini 1.408.b.1
Renum doloribus conferentia composita
Theriaca magna 2.266.a.1
Mythridatum 2.268.b.23
Confessio Hermestis 2.274.a.29
Confessio Hermestis alia 2.274.b.2
Confessio Anacardi 2.276.a.19
Athanasia magna 2.277.b.28
Diacurcuma Gal. 2.277.b.68
Dialacca magna 2.278.a.16
Theodoricon magnum. 2.284.b.57
Theodoricon cum nuce muschata. 2.285.a.40
Trochisci alchebengi. 2.305.a.28
Oleum de hase 2.311.b.25
Hiera menison 2.328.b.68
Theriaca 2.317.b.41
Mythridatum 2.317.b.41
Theriaca Esdra 2.317.b.42
Theriaca Auic. 2.317.b.42
Confessio Alchebengi. 2.317.b.42
Electuarium de aniden. 2.317.b.53
Renum morbis conferunt balnea ex aquis cretis ferreis, & salis. 1.120.b.36
Renum vulnus interficit ut plurimum 2.139.b.59
in renum morbis vrina nigra Rusti sententia 1.152.a.59
in renum & vesica morbis vrina nigra quandoque mala 1.152.a.63
in renum morbis vrina rubra mala quoniam calidum plerumque apostema significat 1.153.a.44
in renum morbis spumam in vrina multam esse malam 1.156.b.64
renum apostema durum significat vrina

paucior & renuior in sano persueras cum granitate & dolore ad renes. 1.159.b.25
renum morbis exercitium conueniens. 1.171.b.49
renum morbum quod prognoscitur. 1.191.b.18
renum lapidem frangit, quod frangit lapidem vesicae, sed non conuertitur. 2.331.b.2
renum lapidem comminuentes medicinae 2.397.a.29
Renum lapidi conferunt
Acetosa semen cum vino bibulum. 1.270.b.3
Abrocanum. 1.274.b.63, 1.280.a.59
Batecha 1.282.a.11
Baelium 1.285.b.25
Ciceris nigri decoctio cum oleo amygdalino, & raphano, & opio. 1.291.b.39
Cubebe 1.292.b.40
Ebenus 1.310.b.58
Fistula pastoris succus. 1.316.a.16
Fistula pastoris 1.317.a.55
Lapis iudaicus 1.340.a.18
Lapis sponsia 1.340.a.34
Nigella cum melle, & aqua calida 1.365.b.59
Spongiae lapis 1.387.a.39
Vitrum adustum bibitum cum vino. 1.409.a.46
Renum lapidi conferentia composita
Theriaca 2.317.b.63
Mythridatum 2.317.b.63
Theriaca Esdra 2.317.b.64
Homorusia 2.317.b.64
Dialacca 2.317.b.64
Diapsulur 2.317.b.64
Pilula in X.tract. 2.331.b.23
Medicamen
Renum lapidem frangentia composita 2.266.b.33
Theriaca magna 2.268.b.23
Mythridatum 2.273.a.12
Confessio zehemirem. 2.275.b.57
Homorusia 2.278.a.16
Dialacca magnum 2.282.b.39
Confessio imperialis. 2.282.b.39
Medicamentum ex scorpionibus. 2.331.b.43
Trochisci 2.331.b.65
Renum lapidis generationem prohibet
Medicamentum ex scorpionibus. 2.331.b.44
Renum doloribus conferens medicamentum 1.774.a.18
Renum & vesicae doloribus conferentia composita 2.317.b.49
Confessio alkekeengi. 2.317.b.50
Nux condita 2.317.b.50
Oleum de storace 2.317.b.50
Electuarium ad dolores anhorum. 2.317.b.40
Renum

I N D E X

- Renum apostema durum.* 1.781.b.42
Renum apostematibus confert
Cinnamomum 1.89.b.23
in renum lapide colicæ accidētia. 1.837
a.28
renum lapide colica quibus signis dis-
tinguatur 1.837.a.32
renum doloris ex lapide dolor est minor
dolore colicæ 1.837.a.41
renum lapidi conferunt scorpiones affati
ultimo inuamento 1.845.a.20
de renum lapide. Vide Lapidem renum.
renum anatomia 1.863.a.55
ren dexter cur positus sit supra finistrum
1.863.b.47
renum nutrimentum 1.863.b.38
renum agitudines 1.864.a.22
renum lapis 1.864.a.25
renum ulcera 1.864.a.26
renum corroso 1.864.a.27
renum venarum abscisso, & apertio. 1.
864.a.27
renum agitudinibus hepar debilita-
tur 1.864.a.33
renum agitudinibus hydropisim fic-
ri 1.864.a.34
in renum dolore vrina viscosa quid indi-
cet 1.864.a.35
renum lapis unde quandoque generetur.
1.864.a.39
renum agitudines resoluuntur per uri-
nam grossam residentem. 1.864.a.
40
Renum agitudinibus confert
Coloquintida 1.290.b.44
Renum agitudinibus frigidis confere-
tia composita
[Elethuarium ambre] 2.288.a.64
[Elethuarium cabrosius muschatum]
2.289.a.8
[Bauca condita] 2.301.b.64
[Oleum] 2.312.a.24
Renum dolorem multoties facit incur-
re stricture lumbaris 1.864.a.41
renum caliditatem multoties facit incur-
rere stricture lumbaris. 1.864.a.42
renum dispositionum signa a quibus de-
sumantur 1.864.a.62
renum agitudinibus urinx paucitas as-
sociatur 1.864.a.1
renum caliditatis signa 1.864.b.32
renum caliditatis curatio. 1.864.b.62
Renum caliditati conferentia
composita
Oleum de cucurbita 2.312.b.43
in renum caliditate sitis succedit, quæ
non sedatur ex potu aquæ frigide. 1.
865.a.4
renum frigiditatis signa 1.865.a.18
renum frigiditatis curatio. 1.865.a.28
in renum frigiditatis cura cuminum est
inuatiuum valde 1.865.a.39
Renum frigori confert
Euphorbium 1.312.a.26
Mosus humida 1.335.a.46
Renum frigori conferentia
composita
[Theriaca] 2.317.b.41
[Mythridatum] 2.317.b.41
[Theriaca Elixir] 2.317.b.42
[Theriaca Auic.] 2.317.b.42
[Confectio alchebengi] 2.317.b.42
[Elethuarium de aniden.] 2.317.b.
43
[Trochisci alchebengi.] 2.317.b.54
renum extenuationis, & retustationis
causa 1.865.a.49
renum extenuationis, & uetustationis
signa 1.865.a.59
renum extenuationis, & uetustationis cu-
ra 1.865.a.66
renum debilitatis causa. 1.865.b.42
renum debilitatis signa 1.865.b.66
renum debilitatis cura 1.866.b.24
Renum debilitati conferentia
composita
Oleum de hase 2.311.b.21
renum agitudinibus propter debilita-
tem, lacti ouino non est compar. 1.
866.a.55
renum uentositatis signa 1.866.b.9
renum uentositatis cura 1.866.b.18
renum doloris causa 1.866.b.28
renum doloris signa 1.866.b.30
renum doloris curatio 1.866.b.33
in renum dolore narcotica fugienda. 1.
866.b.46
renum ulcerum curatio 1.866.b.43
renum apostematum calidorum differen-
tia 1.866.b.67
renum collectio, ut rumpatur ad uesci-
am, est melius 1.867.a.5
renum apostematum collectionis differen-
tia 1.867.a.15
renum collectionis expulsio ad intestina
est valde mala 1.867.a.23
renum apostemata omnia mala velocia
sunt ad hoc, ut in lapidem conuertan-
tur 1.867.a.28
renum apostemata sunt causa lapidis. 1.
867.a.30
renum apostema quod mortale. 1.867.
a.31
renum apostematis ruptura, quando ad
salutem 1.867.a.37
renum apostematis causa 1.867.a.41
renum apostematibus calidis velociter
accidit induratio 1.867.a.48
renum apostematis calidi signa. 1.867.a.
67
renum apostematum febris qualis. 1.867
a.67
renum apostematis duritiei futura si-
gnum 1.867.b.31.41
renum apostematis aldubellati futuri si-
gnum 1.867.b.32.40
renum in apostemate qualis urina mala.
1.867.b.33
renum apostema quod sit in dextro, aut
sinistro signa 1.867.b.44
renum apostematis, qui sit aldubellati,
signa 1.867.b.53
renum in apostemate quod signum ma-
lum 1.866.a.19
renum apostematis, quod maturatur si-
gna 1.867.b.61
renum in apostemate quæ sanies bona.
1.867.b.67
renum in apostemate quæ vena phleboto-
manda 1.866.a.29
renum apostematis curatio. 1.868.a.29
renum apostematibus qualiter aqua no-
ceat 1.868.a.61
renum vlcibus, & apostematibus non
est aliquid congruum, sicut quies. 1.
868.b.11
renum in apostemate ante maturatio-
nem non esse danda diuretica. 1.868.
b.15
renum apostema quum integre matura-
tur, danda in potu diuretica. 1.868.
b.42
renum in apostemate chysteria magis
conferre, quam potiones. 1.868.b.
49
renum in curationibus casta fistula est
res congrua 1.868.b.60
renum in apostemate non esse administ-
ra solutiua 1.869.a.42
renum aldubellati maturantia. 1.869.
a.48
renum apostematis doloris sedatio. 1.
869.a.58
renum aldubellati curatio 1.869.b.16
renum apostematis maturacionis tardi-
tatis causa 1.869.b.31
renum apostematis phlegmatici causa.
1.870.a.48
renum apostematis phlegmatici signa.
1.870.a.53
renum apostematis phlegmatici cura. 1.
870.a.63
renum apostematis duri causa. 1.870.
b.3
renum apostematis duri signa. 1.870.b.
16
renum in apostemate duro qualis vrina.
1.870.b.16
renum apostema durum multoties per-
ducit ad hydropisim. 1.870.b.36
renum apostematis duri cura. 1.870.b.
43
renum ulcerum causa 1.871.a.22
renum vlcera sunt minoris malitie, quæ
ulcera vesicæ 1.871.a.32
renum vlcera sunt minoris malitie, quæ
ulcera meatuum inter renes, & vesti-
cam 1.871.a.34
renum vlcera sunt minoris malitie, quæ
ulcera meatuum inter duo emuncto-
ria 1.871.a.34
renum ulcera quandoque corrosiua, quæ
doque non 1.871.a.42
renum ex vlcibus quandoque proue-
niant fistule incurabiles. 1.871.a.44
renum fistula quæ mala, & quæ non. 1.
871.a.47
renum ulcerum signa 1.871.a.6.
renum ulcerum difficultatis, & maligni
tatis

INDEX

- zatis signa* 1.871.b.42
renum, & uescica plcera quibus signis differant 1.871.b.18
renum corrosiois signa 1.871.b.39
renum ulcerum curatio 1.871.b.48
Renum vlcibus conferunt
Malus flos 1.306.a.58
Liquiritia 1.349.a.7
Oui vicellus 1.367.a.12
Pini fructus 1.378.a.43
Lini seminis decoctio 1.387.b.50
Renum vlcibus conferentia composita
Confectio alchebengi 2.278.b.43
Trochisci alchebengi 2.305.a.27
Trochisci disulidis 2.306.b.9
renum plcera quo curantur, vomitus est melius 1.871.b.68
renum in ulceribus quandoque vsus vomitus frequens sufficiens est, excusans ab alio 1.872.a.3
renum in ulceribus vomitus cum quibus prouocandus 1.872.a.7
renum in ulceribus humores temperantia 1.872.a.12
renum in ulcere quum dolor est fortis, curetur prius dolor, deinde vlcus. 1.872.a.15
renum vlcibus quando curatio faciliior 1.872.a.16
renum vlcus quum chronicum sit, res sit difficilis 1.872.a.19
renum vlcis leuis mundificatio. 1.872.a.21
renum vlcis maligni mundificatio. 1.872.a.23
renum ulceribus coitus est nociuus valde 1.872.a.41
renum vlcum medicinis diuretica commiscenda 1.872.a.66
renum ulcerum medicinis cur quandoque narcotica commiscenda. 1.872.b.3
renum vlcum sordes cum quibus abstergenda 1.872.b.8
renum ulcerum doloris curatio. 1.872.b.63
renum fistula curatio 1.873.a.21
renum ulcerum uictus 1.873.a.31
renum in ulceribus lactis facultas. 1.873.a.44
renum in ulceribus qua uitanda. 1.873.b.11
renum scabiei cause 1.873.b.37
renum scabiei signa 1.873.b.46
renum scabiei curatio 1.873.b.53
renum scabiei vicius 1.873.b.61
renum bothor 1.873.b.38
renum virtutes in senibus debilitantur ualde 1.874.b.14
renum emunctoria 1.880.a.48
renum, & uescica ulcerum signa communia 1.885.a.11
renum in dolore, qua obseruanda. 1.887.b.7
renum vena 1.897.b.59
renum doloribus confert coitus. 1.902.a.59
- Renum fluxui sanguinis confert*
Squinanthum 1.385.a.54
Renum superfluitates prouocat
Sotira confert. 2.270.a.4
Renum oppilationibus conferunt
Anisum 1.259.b.33
Amygdale amara 1.271.b.64
Cicer 1.291.a.48
Plantaginis radix, semen, & folia. 1.345.a.45
renibus communicat intestinum colon. 1.837.a.28
renalis dolor sit fortis in hora vacuitatis 1.837.a.53
renibus debilitatis urinam sanguineam fieri 1.863.b.46
renibus aduenit neruus paruus. 1.863.b.58
renibus aduenit vena ex latere hepatis. 1.863.b.60
renibus aduenit arteria quantitate habens ex arteria, qua aduenit hepatis. 1.863.b.60
in renibus ventositatem grossam genera ri 1.866.b.9
Renibus bona sunt
Apium 1.271.a.32
Aque ferree, & creta 1.272.b.23
Cyperus 1.297.a.64
Oleum Cydonij 1.299.a.10
Calamus aromaticus 1.300.a.55
Feniculum terrenum, & fluuiale. 1.321.b.2
Ficus 1.322.b.63
Zuecharum albusar 1.413.b.37
a Renibus arenam extrahit
Ficus, & proprie lac ipsius. 1.323.a.9
Lapis fellis tauri 1.414.b.44
Renibus conferentia composita
Confectio zebemirem magnum. 2.273.a.12
Confectio Gal. 2.273.b.69
Sagzene minor 2.275.b.27
Confectio imperialis 2.281.b.37
Baucie condita 2.301.b.63
Oleum nardinum 2.310.b.63
Oleum de hasce 2.311.b.9
Trochisci alchebengi. 2.317.b.56
Oleum de cherua 2.317.b.56
Pilule ad frigus renum. 2.317.b.46
Trochisci regales 2.317.b.46
Electuarium ad dolores renum, & vesicae 2.317.b.47
Confectio Hermetis 2.317.b.49
Diacurcuma 2.317.b.49
Repletio duplex quo ad vasa & quo ad virtutem 1.136.b.64
Repletio quo ad vasa, que mala minetur 1.137.a.3
Repletio secundum virtutem, qua. 1.137.a.10
Repletio non omnis suo contrario medicatur 1.197.b.36
- Repletio secundum virtutem plerumque morbum generat antequam eius compleantur significationes.* 1.137.a.37
Repletio unde fiat 2.387.a.27
Repletio est valde inimica stomacho. 1.710.a.55
Repletio stomachi qualis per vomitum, & qualis per alium excernenda. 1.710.a.64
Repletionis & fastidij cause. 1.128.b.60
Repletionis quo ad vasa sanatio est cito cum minutione succurratur. 1.131.a.1
Repletionis signa vniuersaliter. 1.137.a.14
Repletionis secundum virtutem signa. 1.137.a.24
Repletionis signum est si conalescens non appetat 2.102.b.51
Repletionis inditia 2.387.a.1
Repletionis causa 1.776.b.60
Replezioni cuilibet vena sectionem non esse opportunam 1.219.a.4
Repletionem significat dolor grauatiuus 1.697.b.61
Repletionem alienat fames, & somnus 2.115.a.68
Repletionum genera duo 2.387.a.2
Repercussiva medicina 2.343.a.2
Repercussiva medicina quando cordiales ingredi debet 2.343.b.66
Repercussiva, siue expulsiua non conueniunt in apostematibus glandosis, quum est timor reditus materiei ad uiscera, & ad membra principalia. 2.119.b.55
Repellentia in statu in calidis apostematibus cum resoluentibus permixta. 6.a.67
Repellit frigiditas duplici de causa, & quia materiam incrassat, & quia poros densat, et quia calorem exinguit. 1.76.b.59
a quo fit attractio 1.76.b.59
Resolutio vehemens medicinarum facit dolorem 2.111.a.9
Resolutio insensibilis quando fiat. 2.255.b.41
Resolutionis paruitatis signa. 1.716.a.32
Resolutionem liberantem, & arctiorem morificantem non antecedunt signa timorosa, neque euacuationes sensibiles 2.82.b.61
Resolutione, aut crisi remouentur omnes egritudines 1.75.b.26
Resolutione vt plurimum remouentur paulatim egritudines chronicae. 2.81.b.23
Resolutione quandoque consensum egritudo 2.88.b.19
Resolutum est omne calidum ita vt super membrum cum rarificatione eius 2.124.a.14
Resolutum secundum plurimum esse cas 2.129.b.27

I N D E X

- Resolutivum medicamentum quale.* 2. 396.b.50
Resolutiva in apostemate hepatis, quae 1.771.b.32
Resolutivis solis utendum non est in apo-
stematibus calidis hepatis. 1.770.a.66
Resolventia apostemata, quae sunt. 2.119.b.69
Respiratio. Vide Anhelitus
Respirationis principium est vitalis vir-
tus 1.74.b.20
de Restauratione fracturae. 2.182.a.62
Restaurandi necessitas nunquam cessat
usque ad mortem 1.162.b.63
Refusio putrefacit, & liquefacit, &
facit cadere in vlcera maligna, diffi-
cilia ad sanandum 1.780.b.33
Respirationis cause 2.91.b.58
Rete cerebri admirabile 1.65.b.38
Retentio fit per villos 1.129.a.44
Retentio fit per villos transuersos. 1.31.b.68
Retentio alimenti fit per transuersos vil-
los 1.72.b.8. & 55
Retentio fit per motum 1.72.b.55
Retentio eius quod euacuari de bet quos
morbos faciat 1.118.b.41
Retentio & euacuatio euales, conse-
runt, & uitam conseruant sanam. 1.119.a.33
Retentio eius quod uacuari consuevit, bu-
meclat 1.122.b.8
Retentio necessaria est bona digestionis
1.129.a.42
Retentionis facultatis actio 1.72.b.5
Retentionis eius, quod naturaliter eua-
cuari debet, cause 1.118.b.21
Retentionis superfluitas refrigerat, quo-
niam calorem innatum suffocat. 1.122.a.46
Retentionis superfluitas refrigerat. 1.122.a.47
Retentionis & euacuationis causas, vt
scias 1.128.b.51
Retentioni frigidas conserunt per acci-
dens 1.72.b.58
de Retentione fluxus sanguinis. 2.155.a.9
Retenta & excreta quomodo significent
1.131.a.67
Retentiva facultas in pueris debiliore est
ob eorum humiditatem 1.73.a.32
Retentiva virtus cum quibus conseruan-
da 1.713.a.51
Retentiva hepatis debilitatur ex humi-
ditate 1.760.a.2
Retentiva virtutis stomachi nocumen-
tum 1.713.a.61
Retentiva virtutis stomachi nocumen-
ti signa 1.713.a.64
Retentiva virtutis debilitatis signa. 1.720.a.29
Retentiva virtutis hepatis debilitate si-
gna 1.760.b.46
Retentiva hepatis debilitate curatio. 1.762.a.23
Retentiva debilitas sequitur omnem
complexionem 1.777.b.11
Retentiva debilitas plurimum est pro-
pter caliditatem tantum, aut propter
frigiditatem tantum 1.777.b.13
in Retentiva tempus longum, in attritu
ua breue necessarium est 1.72.b.60
Reuellendum ubi fuerit, quae obseruanda.
1.196.b.33
in Reuulsione quatuor seruanda. 1.196.b.33
Reubarbarum quomodo adulteretur. 1.363.b.63
Reubarbari pilulae ultima sunt in hypo-
sarcha 1.788.b.28
Reubarbaro inest proprietas mirabilis
in vlceribus intestinorum. 1.832.a.65
Reubarbaro inest proprietas mirabilis
in fluxu algaras 1.823.a.67
Rhagadiarum ani causa 1.860.b.28
Rhagadiarum curatio 1.860.b.42
Rhagadiarum medicinarum differentia.
1.860.b.42
Rhagadiarum incarnatiuae medicinae sunt
styptica exiccatiua 1.860.b.46
Rhagadiarum medicinae incarnatiuae.
1.860.b.48
Rhagadiarum medicinae a proprietate.
1.860.b.60
Rhagadiarum apostematosum curatio.
1.861.a.42
Rhagadiarum haemorrhoidarum cura-
tio 1.861.a.46
Rhagadiarum uirgae curatio. 1.918.b.49
Rhagadiarum matricis causa. 1.948.a.3
Rhagadiarum matricis signa. 1.948.a.14
Rhagadiarum matricis cura. 1.948.a.28
ad Rhagadias quandoque perducit ha-
emorrhoidarum curatio. 1.856.a.54
Rhagadias habentium vicius. 1.861.a.58
Rhagadijs olea innatiua 1.861.a.38
Rhagadijs ani conserunt
Abfinbium 1.260.b.36
Rheumatismi astate meridionali acci-
dunt multi 1.101.a.39
Rheumatismos patientibus obest faciei
irroratio ex aqua 1.121.a.65
Ribes est frigida, & sicca in tertio. 1.384.b.7
Rigor quid 2.23.b.1
Rigor, & frigus in febribus quomodo
fiant 2.23.b.11. & 41
Rigor sine febre quandoque fit a phleg-
mate vitreo 2.23.b.21
Rigor, & frigus antecedunt febres, quo-
niam humor crudus effunditur ad la-
certos in primis, & nocet frigore suo,
deinde cum incipit putrefieri, incipit
calefieri 2.23.b.30
Rigor, & frigus interdum causa cibi
sunt, propter submersionem caloris.
2.23.b.28
rigor quandoque antecedit febres pro-
pter mordicationem humoris, & for-
titudinem virtutis expulsiuae quae est
in lacertis, sicut excutitur homo ex
effusione aquae calidae supra cutem. 2.23.b.36
rigor quandoque fit, quia calor refugit
ad interiora, sicut in apostematibus
intrinsicus 2.23.b.47
rigor, & horripilatio in febribus conti-
nuis quandoque significant sanitatem,
quia tunc materia expellitur ex ve-
nis, & egreditur 2.23.b.50
rigor prolixi spatij egritudinem prolixa
significat 2.6.b.13
rigor quandoque significat mortem. 2.23.b.58
rigor tertiana cum vehementia sua est
velocis sedationis 2.38.b.20
rigor non fit quando febris continua est
choleric 2.80.a.19
rigor non fit ex duabus continuis compo-
sitis 2.80.a.22
rigor antecedit sudorem 2.85.b.34
rigor rediens euacuat sua expulsioue om-
ni die materiam plurimam. 2.83.a.48
rigor quem sequitur euacuatio non ad-
iuuans, & cum quo non sedetur fe-
bris, est deterior omnibus. 2.94.a.38
rigoris vehementiae cause quae. 2.23.b.6. & 21
rigoris regimen, & cura 2.34.a.58
rigoris casus signa 2.87.b.57
rigoris signa in crisi 2.94.a.33
rigoris causa 1.124.a.68
rigori conferentia medicamentorum sim-
plicitatem composita 2.34.b.22
Rigori conferunt
Aristolochia 1.269.a.21
Oleum balsami 1.279.b.50
Costus linitus cum oleo. 1.301.b.33
Myrrha cum pipere, & aqua. 1.358.a.40
Opopanax 1.368.a.12
Oleum anethinum 1.369.a.28
Pyrethrum cum oleo 1.376.b.40
Piper 1.377.a.7
Ruta, & eius oleum 1.382.a.20
Rigori febrium conferunt
Oleum de abrotano 1.274.b.65
Cinnamomum proprie eius oleum li-
nitum 1.289.b.31
Calamenti decoctio, aut oleum. 1.299.b.47
Rigori periodico conferunt
Theriaca magna 2.266.b.4
Mythridatum 2.268.b.23
Sotira confect. 2.270.a.12
Rigorem facit materia multa non putre-
facta, quae pauca facit etiam lassitu-
dinem 2.23.b.25
Rigorem antecedit sudor in egritudi-
bus incensu 2.87.b.64

N de Ri-

I N D E X

- de Rigore, frigore, & horripilatione. 2.
23.a.61
- de rigore tertiana. Vide Tertianæ rig.
de risu sardonico comparatio grecorum.
2.205.b.10
- rizi corticis nocumenta, & cura. 2.205
a.41
- rob acetosum aquarum diuersarum ma-
litiæ confert 1.194.b.30
- rob iniubarum ingrossat sanguinem. 2.
45.b.14
- rob de myrto 2.298.a.62
- rob de cydonijs 2.300.a.16
- robub, & syruporum differentia. 2.295.
b.65
- robub sunt succi inspissati per se ipsos. 2.
295.b.67
- robub dulcia nocent sæpenumero in flu-
xu ventris commouendo sitim. 1.816
a.26
- rosa est frigida in primo, sicca in princi-
pio secundi 1.381.a.3
- rosa sternutare facit illum, cuius cere-
brum est calidum 1.381.a.45
- rosam exprimendo nocere. 2.357.b.61
- rose facultates 2.349.a.17
- rosa semen est mirabile valde in vlceri-
bus intestinorum 1.823.b.2
- rosarum odoris nocumentum curantia.
2.358.a.6
- rotule genu dislocatio 2.76.a.1
- rubedinis superflua cura 2.234.b.62
- rubificatio capillos 2.239.a.59
- rubificatio medicina 2.342.a.37
- ructus quomodo digestionis corruptæ sit
causa 1.725.a.28
- ructus mouentia quæ 1.730.a.17
- ructus acetosi curatio 1.730.a.24
- ructus su mosi curatio 1.730.a.25
- ructus acetosus quid significet. 1.778.
a.21
- ructus differentia 1.699.a.3
- ructus cause 1.699.a.8
- ructus acetosus in ventris fluxu quan-
doque laudabilis 1.809.b.68
- ex ructu stomachi dispositionum signa. 1.
699.a.2
- rugitus quid 1.737.b.53
- rugitus quando 1.726.b.3
- rugitus quando fiant 1.697.b.43
- rugitus cause 1.737.b.48
- rugitus sonitus ubi acutus. 1.737.b.58
- rugitus sonitus ubi grauis 1.737.b.56
- rugitus curatio 1.737.b.64
- rugitus sonitus claritas quid indicet. 1.
737.b.63
- rugitus intestinorum curatio. 1.834.a.
45
- rugitus intestinorum causa. 1.834.a.
18
- rugitus intestinorum non fit, nisi propter
frigiditatem, aut propter casum vir-
tutis 1.834.a.23
- rugitus intestinorum in sine ptebifis fit
propter casum virtutis. 1.834.a.24
- rugitus intestinorum gracilium est acu-
tus, crassorum grauis 1.834.a.28
- rugitus intestinorum quandoque signum
crisis 1.834.a.30
- Rugitus conferentia composita
- Eletharium de aniden. 2.291.b.41
- ex rugitu stomachi dispositionum signa.
1.698.b.46
- ruptura quid 1.232.a.23
- ruptura curatio 1.232.a.24
- ruptura cause 1.962.a.14
- ruptura ex intestinis signa. 1.962.b.
61
- ruptura ex zirbo, & siphac signa. 1.
962.b.65
- ruptura vniuersalis curatio. 1.963.a.
47
- ruptura aqua cum bezel, & phlebot-
mo curatio 1.964.a.66
- ruptura ventose curatio 1.964.b.49
- ruptura aqua curatio 1.964.a.60
- Ruptura conferunt
- Acorus 1.276.a.43
- Balaustia 1.284.a.48
- Cupressi folia, & nux 1.297.b.32
- Nux cupressi 1.362.b.51
- Pentaphylon 1.375.a.64
- Reubarbarum 1.384.a.28
- ad rupturam infantium 1.964.a.28
- in ruptura aqua cauterium quale. 1.964
b.18
- rupturarum signa 2.962.b.50
- rupturarum intestini, & zirbi curatio.
1.963.b.29
- ruta humida, calida est, & sicca in se-
cundo, sicca est calida, & sicca in
tertio, sicca vero syluestris est calida,
& sicca in quarto 1.381.b.33
- ruta agrestis nocumenta, et cura. 2.203
b.42
- ruta agrestis potu accidunt egresso o-
culi ad exteriora, & adnatio, & inflam-
matio vehemens 2.203.b.44
- ruta folia debent esse sicca cum mensu-
ra pro confectioe diacymini Gal. 2.
287.a.22
- ruta odor effugat mustellam. 2.214.a.
55
- rutela est animal simile aranea. 2.227.
b.11
- rutela deterior est ægyptiaca. 2.227.b.
25
- rutela morsus accidentia 2.227.a.41
- rutela ægyptiaca forma 2.227.b.35
- rutela morsus quomodo differat a punctu-
ra scorpionis 2.227.b.44
- rutela omnes communicant in apostema-
tione loci morisionis 2.227.b.50
- Rutela morsui conferunt
- Cancer fluuiialis 1.298.a.4
- Malua 1.306.b.5
- Doronicus 1.308.a.2
- Lac ficus 1.323.a.23
- Lactuca syluestris lac 1.350.b.60
- Myrtus, & fructus eius cum uino.
1.52.b.64
- Mori foliorum succus. 1.361.b.
64
- Nigella 1.365.b.66
- Asparagus cum uino coctus. 1.389.
a.27
- Rutela veneno conferentia
composita 2.279.a.36
- Confectio de aspa 2.227.a.46
- rutelarum species sex, vt aliqui putant.
2.227.a.46
- rutelarum xij. species posuit Gal. 2.227.
b.14
- rutelarum morsus cura 2.228.a.64
- SSS
- Acramos confectio ad nasi
additiones. Tomo 2. pag.
325.a. ver. 9
- Saculus sudurni campestre, &
marinum, & morsus eorum, & cura.
2.230.a.9
- Sagitta quando extrahatur cum extra-
ctione 2.153.a.21
- Sagitta quando cum impulsione egredia-
tur 2.153.a.29
- Sagitta cum est apparens, tunc extraha-
tur 2.153.a.36
- Sagitta cum est occulta, quid agendum
ex sententia Hip. 2.153.a.38
- Sagitta quomodo extrahatur ab oppo-
sito latere 2.153.a.54
- Sagitta cum est fixa in aliquo membro
principali, vt cerebro, corde, pulmone,
ventre, intestinis, &c. quid agendum.
2.153.b.36
- Sagitta dimissa in membris princi-
palibus, accidit mors 2.153.b.53
- Sagitta si extrahatur a membris princi-
palibus, cum est infixæ fortasse salua-
tur infirmus 2.153.b.56
- Sagitta venenosa vulneris curatio. 2.
153.b.18
- Sagitta imbibit succo napelli statim in-
terficiunt quem inueniunt. 2.202.
b.4
- Sagitta venenosa nocumentum
expellunt 1.270.a.27
- Asa 1.339.a.23
- Leporis sanguis 1.356.b.26
- Propolis 1.356.b.26
- Sanguis hirci & cameli, & leporis
fixus bibitus cum uino. 1.388.b.
55
- Sagitta armene veneno conferunt
1.295.a.36
- Sanguis canis rabiosi 1.295.a.36
- Glandis corticum decoctio cum lacte
1.323.b.30
- Sagitta vaccino 1.323.b.30
- Sagitta extrahuntur secundum duos mo-
dos 2.153.a.18
- Sagitta cum sunt in profundo corporis,
quomodo educantur 2.153.a.23
- Sagittarum extractio quomodo fit. 2.
152.b.26
- Sagittarum species cognosci debere ab
eo, qui extrahit eas 2.152.b.56
- Sagittarum species diuersa. 2.152.b.
57
- Sagittas extrahentes medicina. 2.152.
b.66

I N D E X

- ad sagittas armenas sterco humanum
est theriaca 2.207.a.66
- ad sagittas infixas ossibus rana excorti-
cata est mirabilis 2.154.a.10
- de sagittis armenis, & earum nocumen-
tis, & curatione 2.207.a.58
- sagzenea magna, & eius inuamenta. 2.
275.b.7
- sagzenea minor 2.275.b.27
- sagzenea quibus egritudinibus optimū
medicamentum 1.703.b.51
- sagzeneae magnae descriptio. 2.275.b.
23
- salamandra est species lacertorum. 2.
209.a.9
- salamandre potus nocumenta. 2.209.a.
21
- salamandra morsus, & cura. 2.230.a.
49
- salamandra potus curatio. 2.209.a.33
- sal ex cinere 1.21.b.41
- sal calidus est, & siccus in secundo. 1.
392.a.30
- sal ammoniacus calidus est, & siccus in
fine tertij 1.393.a.5
- sal confert dentium stupefactioni. 1.604
b.39
- sal generatur ab aquositate, in qua est
terrestreitas plurima, quam adussit
caliditas 1.874.b.28
- sal India est in colore salis, & dulcedine
mellis 2.36.b.14
- sal exsiccat, & indurat. 2.129.b.66
- sal conueniens calefactis & c. 2.294.b.
32
- sal conueniens stomacho & c. 2.294.b.
45
- sal solutius 2.309.a.44
- salis lactenti ad coitū preparatio. 1.306.
b.5
- salua faciunt egestionem excoctiuam. 1.
832.a.7
- salua faciunt egestionem dolorosam. 1.
832.a.7
- salua faciunt egestionem mordaciuam.
1.832.a.7
- salua caro qualis 1.295.b.56
- salua consueta sunt prouocativa appeti-
tus 1.716.b.46
- salua quomodo suū faciant. 1.722.a.
43
- saluginis causa 1.21.b.35
- salutio in uariolis quomodo, & quando
fieri deb eat, iude 2.75.b.62
- salua uim habet concoquendi. 1.27.a.
44
- salua coctionem alimentorum in ore ad-
iuuat 1.27.a.44
- salua hominis interficit uenecosa omnia
1.387.b.61
- salua niscida multitudo phlegmatis re-
dundantis est signum. 1.137.b.9
- salua fluxum ab ore infantis abscindit
Muris sterco assatus, & siccatus. 1.
1.361.a.58
- salus. Vide Iestigatio
- salus, & percussio multoties est causa
apostematis hepatis 1.771.a.28
- salus signa in crisi 2.92.b.46
- salus, & balices quomodo fiant. 2.92.
b.48
- salutis spei ab angina signa. 1.612.b.
47
- sa nihilacobi conchula marina. 1.946.
a.36
- sandaraca calida est, & sicca in secun-
do 1.393.a.14
- sandalus est frigidus in fine secundi, &
que ad tertium perueniens, siccus in
secundo 1.398.a.28
- sandali facultas 2.349.b.12
- sabafati quid 2.247.b.42
- sabafati est de summa bohor ulcerosa-
rum 2.247.b.38
- ad sabafati siccam medicinae locales. 2.
248.b.44
- sabafati multoties apparet in hyeme, &
aufertur velociter 2.247.b.49
- sabafati causa est humiditas mala acu-
ta, corrosua qua permiscetur sanguini
2.247.b.50
- sabafati sicca causa est humor melan-
cholicus 2.247.b.54
- sabafati cura 2.247.b.64
- sanguis melior ex alijs humoribus. 1.21.
a.13
- sanguis natura calidus est & humidus.
1.21.a.16
- sanguis naturalis qui 1.21.a.18
- sanguis non naturalis duplex cuius com-
plexio est uitiata, & cui malus hu-
mor est permixtus 1.21.a.19
- sanguis non naturalis ob permissionem
duplex 1.22.a.26
- sanguis varie in substantia, colore, odore
& sapore ob aliorum humorum mi-
scelam permutat 1.22.a.34
- sanguis solus inter ceteros humores ha-
bet sedimentum facale 1.23.a.28
- sanguis non est solus humor. 1.23.b.
10
- sanguis quandiu in hepate est, tenuior est
quam debet 1.27.b.29
- sanguis habet tertiam digestionem &
quartam in uenis & ipsis membris.
1.28.a.42
- sanguis ex naribus cui fluit, cur splenden-
tium et rubrarum rerum aspectus pro-
hibetur 1.28.b.10
- sanguis minuitur autumni tempore. 1.
101.a.56
- sanguis mouetur quandoque ob imagi-
nationem 1.110.b.42
- sanguis ex lactucis genitus frigidior est
hominis temperamento 1.111.b.26
- sanguis calidus inflammabilis quum ge-
neratur cibis frigidis & pauci nutri-
menti egent 1.175.b.8
- sanguis phlegmaticus quibus generatur,
alimentis pauci nutrimenti calidi, &
subtilis egent 1.175.b.10
- sanguis alicuius cum fuerit bonus, &
paucus, & fuerint in ipsius corpore
multi mali humores, phlebotomia bo-
num rapiet, & malum relinquet. 1.
219.a.15
- sanguis usque ad syncopim in quibus &
egritudinibus detrahendus. 1.222.a.
60
- sanguis ex sanguisugarum appositū fluēs
quomodo sistendus 1.227.a.42
- sanguis draconis est frigidus, siccus ne-
ro in secundo 1.388.a.28
- sanguis in plenitudine quando extrahen-
dus usque ad mutationem coloris, &
quando non 1.662.a.60
- sanguis qualis sit illi, cuius stomachus est
igneus 1.700.b.27
- sanguis quum per uomitum egreditur,
tunc est ex stomacho, aut meri. 1.741
a.62
- sanguis est cibus conuersus ad similitudi-
nem hepatis 1.750.a.3
- sanguis seruens unde fiat. 1.766.b.39
- sanguis productus ex hepatis apostema-
te qualis 1.766.b.62
- sanguis, quo nutritur splen, est sanguis
spissus 1.800.b.8
- sanguis plurimus quando egreditur post
alcurati, quid significet. 1.814.b.2
- sanguis sistendus aliquando cum narcori-
cis 1.822.a.48
- sanguis est proportionalis carni hominis,
& ossibus eius, non uermi. 1.851.a.
23
- sanguis non est ex eis, qua effunduntur
ad intestina, & remanent in eis. 1.
851.a.24
- sanguis ne in granum uertatur in inciso
ne in uescica lapide, quid agendum. 1.
883.a.25
- sanguis plurimus cum aquositate uenit
ad renes 1.897.b.59
- sanguis partus reuementioris est nigre-
dinis, quam sanguis menstruum. 1.
943.a.48
- sanguis in mixta quum retinetur, facit
accidere apostemata 1.943.b.8
- sanguis putrescens facit febrem conti-
nuam. 2.18.a.50
- sanguis cum putrescit, non remanet san-
guis, sed fit cholera, unde fit tertiana
& c. ex Gal. sententia. 2.43.a.60
- sanguis quando putrescit fit cholera, duo-
bus modis intelligitur vel post putre-
factionem sanguinis fit cholera, uel
dum putrescit sanguis 2.43.a.68
- sanguis putrescens partim conuertitur in
cholera, partim in melancholiam.
2.43.b.10
- sanguis in feb. acutis, currit in urina, uel
propter uehementiam acuitatis ip-
sius, uel propter disruptionem uasorum.
2.99.a.21
- sanguis a quo fit apostema, aut est lauda-
bilis, aut malus 2.107.b.42
- sanguis laudabilis, aut est grossus, aut
subtilis 2.107.b.43
- sanguis laudabilis grossus facit phleg-
mon 2.107.b.44
- sanguis grossus malus facit species exi-
turarum

I N D E X

- turvarum malarum 2.107.b.48
Sanguis subtilis malus facit phlegmonē
qui declinat ad erysipelam cum mali-
tia, & fraudentia 2.107.b.52
sanguis vulnorum intestinorum non di-
mittatur congelari 2.144.a.6
sanguis egreditur a uenis, cum sit fluxus
eius 2.155.a.9
sanguis egreditur aliquando propter aper-
tionem orificiorum uenarum, & de-
bilitatem earum 2.155.a.13
sanguis aliquando egreditur propter ue-
hementiam repletionis. 2.155.a.14
sanguis aliquando egreditur propter di-
ruptionem venarum 2.155.a.18
sanguis aliquando egreditur propter cau-
sam corrodentem interius. 2.155.a.
20
sanguis arteriæ egreditur cum saltu, &
impulsione 2.155.b.31
sanguis arteriæ non declinat ad nigredi-
nem sanguinis venæ 2.155.b.33
sanguis arteriæ est vehementioris pur-
puretatis, quam alius. 2.159.b.33
sanguis uenæ declinat ad nigredinem. 2.
150.b.5
sanguis malus in corpore. 2.155.b.34
sanguis multoties retinetur ex syncope.
2.156.a.11
sanguis mortuus sit propter sanguinem,
a quo apertum fuit orificium uenæ. 2.
242.b.10
sanguis non putrefit in uenis paruis. 2.
252.b.58
sanguis ad iram disponens qualis sit. 2.
338.a.60
sanguis, qui ad gaudium disponit qualis
sit 2.338.a.63
sanguis aquosus & frigidus disponit ad
timorem, & cur 2.338.b.2
sanguis tristitiam & iram concilians qua-
lis sit 2.338.b.8
sanguis crassus cur iracundiam faciat.
2.338.b.15
sanguis audaciam & fortitudinem pro-
creans, quis 2.338.b.20
sanguis hominem tardum atque bebet
constituens qualis 2.338.b.32
sanguis hominem odij tenacem qui con-
stituat 2.338.b.38
sanguinis duæ sunt species, naturalis &
non naturalis 2.21.a.17
sanguinis serum ex eo est, quod bibitur
& non nutrit 1.23.b.27
sanguinis multitudinem non sequitur ni-
rium robur 1.23.b.36
sanguinis aquositas quomodo ab eo sepa-
retur 1.27.b.35
sanguinis distributio per corpus quomo-
do fiat 1.27.b.42
sanguinis causa efficiens calor est tempe-
ratus 1.27.b.49
sanguinis causa materialis alimenta sunt
temperata 1.27.b.50
sanguinis causa formalis est bona deco-
ctio 1.27.b.51
sanguinis causa finalis est ut nutriat. 1.
27.b.53
sanguinis egestiones quandoque hyeme
multiplicantur 1.102.a.43
sanguinis formam non suscipit corpus
simplex 1.114.b.12
sanguinis sputum supprimunt aquæ alu-
minosæ 1.116.b.29
sanguinis egressioni ab ano conferunt bal-
neæ ex aquis aluminosis. & atramen-
talibus 1.120.b.46
sanguinis sputo conferunt balneæ ex a-
quis aluminosis & atramentalis. 1.
120.b.46
sanguinis nigredo, & grossities atræ bi-
lis redundantis est signum. 1.137.b.
36
sanguinis redundantis signum. 1.137.a.
55
sanguinis sputi curatio per deriuationem
& reuulsionem 1.203.b.14
sanguinis sputum sanguinis fluor e nari-
bus deriuat, ab inferioribus autem at-
trahit 1.203.b.14
sanguinis minutio, & uentris solutio cū
necessaria fuerint, a qua incipere de-
beamus 1.209.a.32
ob sanguinis exitum multos mori. 1.221
b.59
sanguinis missionem copiosissimam etiam
quinque & sex librarum quam ali-
qui ferant, aliquos tamen neque
unius euacuationem tolerare. 1.222.
b.5
in sanguinis mittendi quantitate tria ef-
se consideranda 1.222.b.9
sanguinis extractionem per sanguisugas
esse profundiores ea quæ sit cum uē-
tosis 1.227.a.17
sanguinis fluxum ex matrice cohiberi uē-
tosa appositione ad mammas. 1.227
b.6
sanguinis fluxus curatio 1.227.b.48
Sanguinis fluxui naribus
conferunt
Atramentum exsufflatum in nares.
1.268.a.39
Ocyimi fluuiialis succus, præcipue cum
aceto, & camphora 1.285.b.33
Cerebrum gallinarum 1.289.b.47
Columbe sanguis 1.291.b.11
Camphora 1.291.b.38
Ciminum cum aceto odoratum. 1.
293.a.35
Coriandrum 1.294.b.40
Calcanthum 1.302.a.33
Chalcitis 1.302.a.55
Charta adusta 1.303.a.62
Gypsi lapis 1.324.b.19
Gallarum cerebrum. 1.325.b.3
Electrum 1.337.a.7
Myrtus 1.352.b.36
Myrriba 1.458.a.13
Ona 1.367.a.8
Olibanum 1.370.b.19
Ostracum cum aceto 1.371.a.58
Porrum 1.374.a.65
Ruta cum aceto 1.381.b.56
Stercus cameli 1.388.a.4
Sanguis asini 1.388.b.19
Stercus asini 1.390.a.19
Urtice folia 1.407.b.25
Sanguinis fluxui conferentia
composita
Trochisci Gal. 2.316.b.7
Trochisci Aristomacis 2.316.b.8
Loboc de papauere 2.316.b.9
Sanguinis fluxum mulierum retinentia
composita
Trochisci de seminibus 2.306.b.65
Sanguinis fluxibus omnibus conferentia
composita
Trochisci Stella 2.303.a.28
Trochisci 2.305.b.25
Pillule aggregatiæ 2.310.a.1
Sanguinis sapor qui 1.613.a.17
sanguinis fluxus ex uia incisa curatio.
1.619.b.30
sanguinis sputi differentie, & causa. 1.
642.a.14
sanguinis sputum ex pectore sanatur ue-
lociter 1.642.a.24
sanguinis sputum cui accidit, est præpa-
ratum, ut adueniat et ulcus pulmonis. 1.
642.b.26
sanguinis sputum quod timorosum, &
quod non 1.642.b.36
sanguinis sputi signa 1.643.a.28
sanguinis sputi curatio 1.643.b.27
in sanguinis sputo regimen bonum quale-
ni 1.644.a.54
Sanguinis sputo conferunt
Spina arabica 1.263.a.62
Sanguinis fluxui & naribus
conferunt
Atramentum exsufflatum in nares. 1.
268.a.38
sanguinis sputum quandoque retinetur
statim, quando masticatur portula-
ca, & deglutitur aqua eius. 1.646.a.
10
Sanguinis sputo conferunt
Spina arabica 1.263.a.62
Arsenicum cum gumma pini. 1.
268.b.17
Amygdala amara cum amylo triti-
ci 1.271.b.49
De amygdalis succus 1.271.b.52
Aqua aluminosa 1.272.b.2
Aqua, in qua extinguitur ferrum. 1.
272.b.46
Altheæ semen 1.276.b.4
Agaricum cum aqua. 1.278.a.
40
Spina alba, & proprie eius radix. 1.
279.a.49
Ocyimi fluuiialis aqua 1.283.b.32
Butyrum 1.284.b.7
Barbæ hircinæ succus. 1.284.b.
44
Corallus adustus cum gumma arabi-
ca, & albumine oui 1.287.b.41
Coriandrum cum aqua lingue orientis
1.294.b.49
Cupressi nux cum uino. 1.297.b.4
Cydonia

I N D E X

- Cydonium* 2.298.b.56
Centaurea 1.300.b.26
Cornu cervi adustum ablutum 1.304.b.28
Colla de piscibus cum aceto 1.307.b.28
Aspalathus 1.308.a.37
Faba 1.315.a.65
Glans 1.323.b.24
Granatorum grana in aqua pluuiali 1.328.b.61
Salicis fructus, & cortices 1.329.b.43
Thymus 1.330.b.66
Inquianii semen 1.334.a.30
Electrum 1.377.a.11
Lycium indum 1.339.b.44
Lutum armenum 1.341.b.51
Plantaginis semen 1.345.a.41
Morochthus 1.345.b.11
Lac afininum, & caprinum 1.347.b.11
Lac ouinum 1.347.b.13
Myrtus 1.352.b.49
Mastix, & proprie radices, & corticis eius decoctio 1.354.b.11
Mumia cum uino 1.357.b.11
Menta 1.360.b.26
Oua sorbilia 1.367.a.22
Portulacæ succus 1.372.b.51
Papyri cinis 1.373.a.47
Pix cum melle 1.374.a.37
Porrum cum granis myrti 1.374.b.11
Pisium gluten 1.375.a.55
Papauer 1.379.b.28
Rose virgulta, & capita 1.381.a.57
Rubus 1.382.a.58
Renbarbarum 1.384.a.24
Squinanthi flos 1.386.a.41
Spongia adusta cum oleo 1.387.a.36
Stercus porcinum cum aqua, & vino 1.390.a.31
Spina iudaica 1.401.b.2
Itria, & proprie cum portulacæ 1.401.b.14
Uitis domesticæ foliorum succus, & fructus sylvestris 1.409.b.39
Virgæ pastoris succus 1.410.a.37

Sanguinis sputum retinentia composita
Theriaca magna 2.265.b.68
Mithridatum 2.268.b.23
Philonum romanum 2.278.b.12
Confectio Gal. 2.281.b.35
Hiera Andromachi 2.286.a.16
Suffus 2.294.b.25
Loboc albotin 2.295.b.38
Trochisci Stella 2.303.a.28
Trochisci 2.306.b.29
Medicamen Gal. 2.326.a.47
Medicamen Andromachi 2.326.b.45
Trochisci Gal. 2.316.b.8

Trochisci Aristomacis 2.316.b.8
Loboc de papauere 2.316.b.9
Medicina alheiron 2.316.b.10
Loboc de melone 2.316.b.11
Loboc de spodio 2.316.b.11
Loboc ex glutino alimbat 2.327.a.18
Trochisci 2.327.a.59
Trochisci piper dicti 2.327.b.2
Confectio Aristomacis 2.327.b.15
Medicamen 2.327.b.44
Medicamen proprium 2.327.b.59
Trochisci 2.328.a.51
Trochisci alij 2.328.a.9
sanguinis fluxus ex naribus cur non conueniat peripneumonia 1.654.b.38
sanguinis extractio est vehementis necessitatis in egritudinibus cordis 1.674.a.62
sanguinis generatio 1.686.a.43
sanguinis in mamilla concreti curatio 1.688.b.3
sanguinis ex gula eruptionis causa & signa 1.694.a.38
sanguinis eruptionis ex gula curatio 1.694.a.41
sanguinis effusi ad stomachum cause 1.695.b.51
sanguinis vomitus alijs vomitibus deterior 1.739.b.62
sanguinis vomitus quid significet 1.740.a.4
sanguinis vomitus cum egreditur a necessitate, portendit mortem 1.740.a.6
sanguinis vomitus causa 1.741.a.63
sanguinis uomitus aliquando salubris 1.741.b.18
sanguinis vomitus cum febre malus 1.741.b.33
sanguinis vomitus a stomacho, quibus signis distinguatur ab illo, qui est a meri 1.741.b.38
sanguinis vomitus a corrosione signa 1.741.b.41
sanguinis vomitus, qui est a sana virtute, signa 1.741.b.44
sanguinis uomitus a sanguisuga, signa 1.741.b.49
sanguinis uomitus ab hemorrhoidibus signa 1.741.b.52
sanguinis uomitus ob hepar signum 1.741.b.54
sanguinis uomitus a stomacho signum 1.741.b.58
sanguinis uomitus a splene signa 1.741.b.59
sanguinis uomitus curatio 1.745.b.38

Sanguinis vomitui conferentia composita
Loboc de papauere 2.295.a.36
Loboc de spodio 2.295.a.51
Syrupus de papauere 2.299.a.7

Trochisci Stella 2.303.a.29
Trochisci de camphora 2.303.b.46
Confectio ex hepate adib. 2.329.b.18
Trochisci Gal. 2.316.b.8
Trochisci Aristomacis 2.316.b.9
Loboc de papauere 2.316.b.10
Medicina alheira 2.316.b.11
Loboc de melone 2.316.b.12
Loboc de spodio 2.316.b.12
sanguinis retenti in stomacho, & intestinis curatio 1.746.a.66
sanguinis in stomacho congelati curatio 1.746.b.6
sanguinis pauci est hepatis oppilationem habens 1.763.b.3
sanguinis puri ab hepate prodeuntis signum 1.776.b.49
sanguinis fetidi causa 1.777.a.34
sanguinis fetidi a uirtute expulsi signa 1.777.a.39
sanguinis euacuatio est nocibilior euacuationi ceteris 1.779.b.36
sanguinis facis, & adustionis eius splenis est euacuatorium 1.792.a.65
sanguinis facem quum splen trahit digerit ipsam 1.792.b.2
sanguinis narium fluxus ex apostemate splenis 1.801.a.12
sanguinis suspensio in urina quid indicet 1.801.a.40
sanguinis fluxus uentris quotempore multiplicetur 1.811.a.59
sanguinis fluxus ex uentre quando multiplicetur 1.811.a.64
sanguinis fluxus per uentrem quadoque multiplicatur in regionibus meridionalibus 1.811.a.63
sanguinis fluxus ex uentre qui malus 1.811.a.64
sanguinis fluxus ex uentre fortis unde 1.811.b.54
sanguinis effusi ad uentrem congelati signa 1.811.b.61
sanguinis puri fluxus ab intestinis signa 1.814.a.14
sanguinis fluxus a stomacho signa 1.814.b.53
sanguinis in uentre coagulati signa 1.815.a.82
sanguinis fluxus absque excoaratione causa 1.822.a.12
sanguinis fluxus uirulenti absque excoaratione curatio 1.822.a.15
sanguinis fluxus lotini curatio 1.822.a.16
sanguinis sacculenti fluxus absque excoaratione curatio 1.822.a.16
sanguinis fluxus ex ruptura in uenis intestinorum quadoque perducit ad excoarationem festine 1.830.a.3
sanguinis fluxus ex ruptura uene intestinorum curatio 1.822.a.32
sanguinis fluxus ex fisteri curatio 1.822.b.49

I N D E X

- sanguinis narium fluxum hemorrhoidas remouere* 1.856.a.5
Sanguinis fluxum facit
Ammoniacum 1.262.a.17
sanguinis mictus causa 1.871.b.1
sanguinis mictus qui debilitet. 1.871.b.9
sanguinis hirci ad lapidem, preparatio. 1.877.a.67
sanguinis fluxum ex incisione in lapide uescica sistit 1.883.a.13
sanguinis congelationis in uescica signa. 1.886.a.16
sanguinis congelationis in uescica curatio 1.886.a.28
sanguinis congelati in uescica signa. 1.890.a.10
sanguinis hircini visus 1.829.a.19
sanguinis puri mictus signa. 1.897.b.45
sanguinis mictus liquefacti signa. 1.898.a.7
sanguinis, sicut lotura carnis, mictus signa 1.898.a.16
sanguinis mictus causa 1.897.a.36
sanguinis mictus, sicut lotura carnis, causa 1.897.a.64
sanguinis mictus permixti cum humoribus grossis causa 1.897.a.68
sanguinis mictus quid indicet. 1.897.b.29
sanguinis purulenti mictus signa. 1.898.a.34
sanguinis cretici mictus signa. 1.898.a.41
sanguinis mictus curatio. 1.898.a.49
sanguinis mictus qualis non retinendus. 1.898.a.57
sanguinis mictus uictus 1.899.a.20
Sanguinis & puri mictui conferentia composita
Confectio de pilulis alchebengi. 1.317.b.58
Trochisci alchebengi 2.317.b.59
sanguinis fluxus in enixa perducit ad casum uirtutis 1.943.a.44
sanguinis fluxus enixe curatio. 1.943.a.56
sanguinis paucitatis fluentis enixe curatio 1.943.b.4
sanguinis fluxus qualiter fiat. 1.944.b.63
sanguinis fluxus omnis incipit paulatim subtilis 1.944.b.63
sanguinis fluxum quem mala insequantur 1.945.a.5
sanguinis fluxus uictus 1.945.b.63
sanguinis acuti fluxus curatio. 1.946.a.7
sanguinis fluxum in abscondendo arnoglossae non est par 1.946.a.9
sanguinis fluxus a tenuitate, & aquositate sanguinis curatio 1.946.b.19
sanguinis locus est intra venas. 2.18.a.54
sanguinis predominantis signa ex urina. 2.25.b.30
sanguinis augmentum conualescentibus procurandum 2.102.a.56
sanguinis tauri recentis nocumenta. 2.210.a.27
sanguinis tauri recentis bibiti cura. 2.210.a.36
sanguinis congelati nocumenta. 2.210.b.15
sanguis congelatus in ventre est proculdubio uenenum 2.210.b.17
sanguinis congelati in pectore, stomacho, intestinis, et uescica, accidentia. 2.210.b.21
sanguinis congelati in uisceribus cura. 2.210.b.32
sanguinis malitia cum est uehemens, & ipsius adusio sit erysipela, & combustio, & crusta, & deterior ea ignis persicus 2.107.b.50
sanguinis mortui cura 2.242.b.10
sanguinis mortui curatione quales medicinae conueniant 2.242.b.40
sanguinis cursus temperatus in quantitate conseruitur, & prohibet apostema 2.140.a.56
sanguinis fluxum sistit 2.144.a.13
in sanguinis febre melior est partitio sanguinis, nisi fuerit quod necessarium faciat festinationem 2.45.a.52
sanguinis febre laboranti conceditur aqua frigida donec tremere faciat. 2.45.b.26
de sanguinis fluxu, & retentione. 2.155.a.9
sanguinis fluxus a quibus causis fiat. 2.155.a.12
sanguinis via ad fluxum conuenientior est arteria 2.155.a.25
sanguinis matrem nominant emborifia 2.155.a.31
sanguinis emanatione a pulmone est timor 2.155.b.12
sanguinis fluxus a membris diuersi scaturit 2.155.b.6
sanguinis fluxus ex arterijs magnis est timorosus, & interficit secundum plurimum 2.155.b.20
sanguinis fluxus artieriarum quando retineatur 2.155.b.25
sanguinis arteria & uenarum differentia 2.155.b.30
sanguinis euacuatio cum superfluit, & accidit spasmus, est malum. 2.155.b.35
sanguinis euacuationis signa mala. 2.155.b.36
sanguinis fluxus omnis curatio. 2.155.b.51
sanguinis fluxus quibus retinetur. 2.155.b.64
sanguinis fluxus quomodo cum canterijs retinetur 2.157.a.51
sanguinis fluxum medicinae retinentes cum exsiccatione, & incarnatione. 2.157.b.30
ad sanguinis fluxum medicinae diuersae. 2.157.b.58
sanguinis malitia prouenit aut propter complexionem hepatis aut splenis. 2.159.b.56
sanguinis euacuatio cordi quomodo proficit & obstat 2.343.b.32
Sanguinis expulsiua ualeat
Sotira confec. 2.269.b.66
Galenii confectio 2.274.a.18
Confectio Hermetis 2.274.b.6
Athanasia magna 2.277.b.24
Philonium romanum 2.278.b.42
Philonium persicum 2.278.b.27
Trochisci Andromachi. 2.305.b.31
Trochisci de papauere. 2.306.a.56
Trochisci de balauitjs. 2.306.a.68
Trochisci de seminibus. 2.306.b.65
sanguinis dominantis signa. 2.387.a.39
sanguinis fluxus a capite quando semper laudabilis 2.390.b.50
Sanguinis a capite ad pulmonem fluxum retinet 1.337.a.7
sanguinis in partu fluxio quibus stendenda 2.394.a.23
sanguinis in partu suppressio quibus elicienda 2.394.a.24
Sanguinis putrefactioni longe conferentia composita 2.272.b.32
Casaris confectio 2.272.b.32
sanguinis narium fluxus. Vide fluxus sanguinis narium
sanguinis narium fluxus. Vide narium sanguinis fluxus
sanguinis mictus. Vide Phlebotomia
sanguini alij immisisti sunt humores. 1.337.b.17
sanguini carnis complexio multum est propinqua 1.337.a.60
sanguini contrarius autumnus est. 1.101.a.56
sanguini coagulato in uentre naturam succurrere 1.815.a.66
sanguinem resoluit aëtas 1.101.a.59
sanguinem corrumpit aqua salua. 1.106.b.17
sanguinem corrumpunt crura sinapi & ocymum 1.105.a.27
sanguinem corrumpi etiam a dulcibus bis 1.178.a.47
sanguinem purificat sumus terre. 1.337.b.20
sanguinem cur medicina non euacuet. 1.210.b.63
sanguinem cohibentia quae. 1.230.a.56
Sanguinem sistunt 1.261.a.8
Acacia 1.261.b.62
Antimonium. 1.261.b.62
ceps 1.262.b.41
Amirberis 1.263.a.61
Arabica spina 1.273.b.20
Aranes tela 1.275.a.34
Alumen 1.277.a.53
Acetum 1.278.b.65
Ben 1.284.a.50
Balaustia 1.284.a.50
Coagulum

INDEX

- Coagulum 1.285.b.42
 Corallus 1.287.b.60
 Coloquintida folia 1.290.b.16
 Cuscuta 1.293.a.4
 Calx 1.297.a.29
 Chalcitis 1.302.a.47
 Cinis lignorum stypticorum. 1.405.
 a.44
 Cauda equi 1.307.a.31
 Aspalathus 1.308.a.28
 Glans, & proprie cortex eius inte-
 rior 1.323.b.4
 Gypsilapis 1.324.b.12
 Galion 1.329.b.3
 Aceti vapor a lapide molari. 1.340.
 a.55
 Lutum armenum 1.341.b.44
 Lutum samium 1.342.a.24
 Morochthus 1.345.b.13
 Liminium cum uino 1.346.a.24
 Lac decoctum 1.347.b.52
 Myrtus 1.352.a.63
 Muscus 1.353.b.11
 Nyx tamarisci 1.363.a.29
 Onum crudum 1.367.a.48
 Olibanum 1.370.b.56
 Crura vaccina adusta 1.371.a.16
 Portulaca 1.371.b.37
 Papyrus, & cinis eius. 1.373.a.40
 Pellis caprina rasura 1.373.b.32
 Peronia semina 1.378.a.1
 Squinanthum 1.386.a.19
 Spongia 1.387.a.28
 Sanguis draconis 1.388.a.30
 Stercus caprarum, & asini. 1.389.b.
 42
 Sandaraca 1.393.a.16
 Salix 1.402.a.10
 Urina hominis cum cinere vitis. 1.
 468.a.26
 Sanguinem mouentes cause quæ. 1.643.
 b.40
 Sanguinem educunt
 Aloe quandoque 1.274.a.62
 Allium 1.276.a.37
 Coloquintida 1.290.b.40
 Centaurea 1.300.b.24
 Cucumer aspinus 1.304.b.16
 Lens siluestris 1.349.b.42
 Sordes abstergunt
 Arundinis cortex, & radix. 1.274.
 b.23
 Porri succus 1.374.b.34
 Thymum 1.405.b.59
 Volubilis quedam species. 1.409.a.12
 Sanguinem rubrum mammilla albificat,
 & facit ipsum lac 1.686.a.44
 Sanguinem generat hepar. 1.749.b.67.
 & 1.750.b.29
 Sanguinem per corpus transmittit hepar
 mediante vena concaua. 1.750.a.
 13
 Sanguinem acciunt subtiliantia. 1.755.
 a.15
 Sanguinem abundantem in apostemate
 hepatis calido extrahendum. 1.770.
 a.38
 Sanguinem mundificat hiera. 1.784.b.
 32
 Sanguinem aliquando subtiliari a splenis
 apostematibus 1.801.b.19
 Sanguinem splen vehementer mundificat
 a sece sua 1.810.b.21
 ad sanguinem constringendum est spo-
 dy necessitas 1.817.a.54
 Sanguinem stringentia quæ. 1.822.a.
 41
 Sanguinem hæmorrhoidarum ex incisio-
 ne restringentia 1.859.b.7
 Sanguinem ingrossat rod inuabarum. 2.
 45.b.14
 Sanguinem ingrossant lentes preparatæ
 cum aceto 2.45.b.18
 Sanguinem purum mingens in acutis,
 moritur 2.98.a.24
 Sanguinem mingentibus conferentia
 composita
 Confessio alchebengi 2.278.b.43
 Trochisci alchebengi 2.305.a.28
 Trochisci dissoluti 2.306.b.9
 ad sanguinem congelatum in stomacho,
 & resica medicum 2.210.b.42
 Sanguinem congelatum resoluit thymus.
 1.341.a.49
 Sanguinem in stomacho coagulatum
 resoluit
 Coagulum 1.285.b.53
 Parthenium 1.407.a.23
 Sanguinem in pulmone coagulatum
 resoluit
 Coagulum 1.285.b.50
 Sanguinem in ventre congelatum
 resoluit
 Assa 1.169.b.53
 Bitumen iudaicum 1.285.b.11
 Sanguinem coagulatum sub oculo
 resoluit
 Ciminum 1.293.a.39
 Sanguinem sub cute congelatum
 resoluit
 Aqua marina 1.272.a.56
 Sanguinem congelatum resoluunt
 Bdellium 1.285.a.4
 Coagulum 1.285.b.38
 Fici lac 1.322.a.19
 Sesamum 1.397.a.9
 Sanguinem mouentia ad cutem secun-
 dum tres modos mouent. 2.241.a.
 2
 Sanguinem mundificantia. 2.241.a.25
 Sanguinem mortuum medicina carminan-
 tes 2.149.b.41
 Sanguinem retinentes medicina cum glu-
 tinositate 2.157.b.22
 Sanguinem ab hepate ortum ducere, &
 temperamentum 2.378.b.60
 Sanguinem extracto quod est sicut spu-
 ma, cholera est rubra 1.23.b.20
 Sanguine extracto pars turbida est me-
 lancolia 1.23.b.22
 Sanguine extracto, pars albumini oui si-
 milis est phlegma 1.23.b.23
 Sanguine extracto pars aquosa est serosi-
 tas 1.23.b.25
 ex sanguine, quæ membra. 1.31.a.47
 ex sanguine genita post solutionem con-
 tinui restaurantur ut antea. 1.31.b.
 33
 Sanguine malo pauco in aliquo existen-
 te, quomodo ille phlebotomandus. 1.
 219.a.18
 ex sanguine fit cholera, quæ corpus su-
 persue calcit 1.793.a.48
 Sanguine membra uehementer indigent.
 1.851.a.20
 a sanguine congelato in vesica parum fit
 euasio 1.890.a.15
 Sanguine uincente, aut alteri humori ad-
 mixto dummodo consistat uirtus phle-
 botomia est conueniens. 2.25.b.30
 Sanguine non peccante, si times uisoria
 humoris, magis necessaria cautela est
 euacuatio 2.27.a.19
 de sanguine mortuo sub ungue propter ac-
 tritionem 2.263.b.16
 Sanguinea chylosa uentris solutio ex he-
 pate quibus signis a solutione ex me-
 saraica differat 1.778.a.48
 Sanguinea febris non fit a putredine san-
 guinis ex sententia Gal. 2.43.a.60
 Sanguinea febris est febris putredinis,
 & ebullitionis sanguinis, quam nomi-
 nauit Hipp-synochum conclusum. 2.
 43.b.39
 Sanguinea febris est febris acuta. 2.43.
 b.50
 Sanguinea febris multoties permutatur
 ad febrem putredinis, aut hecicam.
 2.43.b.52
 Sanguinea feb. ex Gal. multoties currit
 cursu diei 2.43.b.54
 Sanguinea febris est continua, quæ non
 repestit usque ad crisin aut mortem
 2.44.a.4
 Sanguinea febris est continua propter co-
 tinuitatem materiei & adhaerentiam
 2.44.a.4
 Sanguinea febris quandoque permuta-
 tur ad diuersa genera agnitudinum. 2.
 44.a.16
 Sanguinea uentris solutionis causa. 1.
 777.b.64
 Sanguinea materie signa 1.972.b.43
 Sanguinea febris differt ab ephemeris,
 quia calefactum primum est in ea hu-
 mor, differt etiam a putridis quia non
 est ei putredo 2.43.b.47
 Sanguinea febris causas vide. 2.43.b.
 62
 Sanguinea febris sunt tres species. 2.44.
 a.7
 Sanguinea febris quæ species sit saluor,
 & quæ minus & omnium causas ui-
 de 2.44.a.7
 Sanguinea febris signa 2.44.b.34
 Sanguinea febris signa longitudinis, quæ
 2.45.a.2
 Sanguinea febris signa digestionis si tar-
 dentur post tertium, aut quartum non
 fit crisis in septimo 2.45.a.9
 Sanguinea febris crisis multoties fit in
 quarto

I N D E X

quarto 2.45.a.11
 sanguinea febre medicamenta diuersa co-
 ferentia 2.45.b.46
 sanguinea febre laboranti nulla euacua-
 tio melior est, quam phlebotomia ex
 manu 2.45.a.41
 sanguinea febre laborantem oportet phle-
 botomare vsque ad syncopim, si cor-
 pus fuerit forte 2.45.a.46
 in sanguinea febre, phlebotomiam quan-
 doque sequitur fluxus cholericus, &
 sudor unde aeger sepe saluatur. 2.45.
 a.56
 de sanguinea febre seu febre sanguinis,
 argumenta Auicen. contra Gal. 2.
 43.b.7
 in sanguinea febre, si acciderit fluxus san-
 guinis narium per se, non abscondatur
 2.45.b.12
 in sanguinea febre, si frigidare tantum,
 & dimittere phlebotomiam, & uen-
 tris solutionem, addit in oppilatione,
 unde augetur putredo 2.45.b.37
 in sanguineis febribus profunditas som-
 ni, & difficultas sermonis est malum.
 2.44.b.41
 sanguinolentus fluxus uentris longus. 1.
 783.b.23
 sanguisuga medicamen ad ulcera intest.
 2.330.b.46
 sanguisuga que venenosa. 1.226.b.57
 sanguisuga que spernenda, & que elige-
 da 1.227.a.1
 sanguisuga antequam apponantur, quo-
 modo preparanda 1.227.a.19
 sanguisuga ubi apponenda, quomodo lo-
 cus preparandus 1.227.a.27
 sanguisuga plena quomodo extrahenda.
 1.227.a.34
 post sanguisugarum suctionem, & extra-
 ctionem sanguinis, quid agendum. 1.
 227.a.38
 sanguisugarum appositionem conferre
 egritudinibus subcutaneis. 1.227.a.
 49
 sanguisugarum in gutture curatio. 1.610
 a.8
 sanguisugarum in gutture signa. 1.610.
 b.67
 a sanguisugis venenosis cauendum. 1.
 226.b.58
 a sanguisugis venenosis qua mala proue-
 niunt 1.226.b.66
 a sanguisugis extractionem sanguinis es-
 se profundiore, ea, que fit cum ven-
 tosis 1.227.a.17
 a sanguisugis sanguis fluens quomodo
 constringendus 1.227.a.41
 sanies stomachi quomodo extrahenda.
 1.714.a.65
 sanies qua bona in renu apostemate. 1.
 867.b.66
 sanies quandoque fit in interiore parte
 sui, & non apparet sensui, propter pro-
 funditatem & grossitudinem cutis.
 2.120.b.34
 sanies laudabilis est, que alba, lenis est,

& sine odore horribili in qua non o-
 perata est nisi caliditas innata, licet
 non sit excusatio a communitate ex-
 tranea 2.121.a.17
 sanies laudabilis quare sit sine odore hor-
 ribili 2.121.a.24
 sanies quare sit alba 2.121.a.26
 sanies mala est fetida, significans putre-
 factionem et dominium caliditatis ex-
 tranea 2.121.a.28
 sanies diuersarum partium non est bona
 2.121.a.33
 sanies quando fit, quiescit calefactio for-
 tis, & inflammatio, & febris. 2.121.
 a.57
 sanies cum non est matura declinat ad
 rubedinem 2.122.b.22
 sanies est de melioribus signis sanatio-
 nis ulcerum, & vulnerum. 2.159.a.
 25
 sanies non generatur nisi a digestionem na-
 turali 2.159.a.30
 sanies laudabilis, est alba, lenis, & aqua-
 lis 2.159.a.32
 sanies in quibus ulceribus non generetur
 2.159.a.39
 sanies, & apostema in ulcere est signum
 bonum 2.159.a.43
 saniei maturatio, quandoque est velox,
 quandoque non, secundum substan-
 tie grossitudinem 2.120.b.37
 saniei iudicia 2.121.a.17
 saniei locus quomodo cognoscatur. 2.122
 a.27
 saniei non bone signa 2.122.a.34
 saniei laudabili non associatur setor. 2.
 159.a.34
 saniei sputum a sputo phlegmatis quib.
 signis differat 1.657.a.47
 Saniei sputo confert
 Pix cum melle 1.374.a.38
 Ruta sylvestris gumma 1.405.a.66
 Saniei sputo conferentia
 composita
 Diasulfur 2.279.a.17
 Confectio Gal. 2.281.b.36
 Emplastrum Andromachi. 2.314.
 b.57
 Lohoch ex glutino alimbat. 2.334.b.
 18
 Trochisci Gal. 2.316.b.8
 Trochisci Aristomachis. 2.316.b.9
 Lohoc de papauere 2.316.b.10
 Medicamen Gal. 2.326.a.47
 saniem habentium anbelitus. 1.630.a.
 57
 saniem qui euomit ex stomacho est ad
 desperationem propinquior, quam ad
 spem 1.734.a.63
 sanitas, quid 1.96.a.65
 sanitas & morbus & eorum causa non
 non nisi per accidentia noscuntur. 1.
 7.b.53
 sanitas magis pertinet caliditati quam
 frigiditati 1.13.b.23

sanitas quomodo ex humoribus conser-
 uetur 1.23.b.41
 sanitas unum terminum non habet. 1.
 163.b.21
 sanitatis & morbi subiectum propinquum
 sunt membrum & spiritus. 1.7.b.65
 sanitatis & morbi subiectum longinquum
 sunt humores & elementa. 1.7.b.67
 sanitatis & morbi cause materiales, que
 18.a.1
 sanitatis cause efficientes que. 1.8.a.
 7
 sanitatis finales cause que. 1.8.a.22
 sanitatis & morbi cause formales, que.
 1.8.a.30
 sanitatis seruanda & remouenda cau-
 se 1.8.a.33
 sanitatis cause sunt tres, antecedentes,
 primitiue, & coniuncte 1.95.a.62
 sanitatis conseruationis plurimum est ut
 exercitemur, postea comestio, deinde
 dormiendi regimen 1.170.a.42
 sanitatis nostre conseruatio ex nutrimen-
 to est in quantitate, & qualitate mo-
 derato 1.170.a.57
 sanitatis conseruatori quibus cibis veni-
 dum 1.173.b.2
 sanitatem conseruant cibi tenues magis
 quam virtutem & fortitudinem. 1.
 177.b.11
 sanitatis ab angina futura signa. 1.612
 b.47
 sanitatem conseruandi ratio. 2.390.b.
 56

Sanitatem conseruantia composita

Medicina dicta, donum Dei. 2.282.a.
 37
 sanus qui phlebotomatur, quid conserua-
 re debeat 1.221.a.2
 sanum membrum est omne cuius opera-
 tio complectur 1.130.a.15
 sanis medicamentis non esse frequenter
 utendum 2.397.a.13
 saphena vena que, & a quibus membris
 euacuet, & in quibus egritudinibus
 conferat, & quomodo phlebotomari
 da 1.223.a.17
 saponis aqua que nocumenta inferat bi-
 bent, & cura eorum 2.202.a.36
 sapor amarus significat caliditatem, &
 choleram 1.698.a.51
 sapor acetosus significat frigus. 1.6.8.
 a.51
 sapor dulcis salus, & amarus siccita-
 tem, acutus calorem indicat. 2.272.
 a.62
 sapor complexionum esse indicat. 2.
 377.b.48
 saporem dulcem eligit appetitus sanus.
 1.698.a.14
 saporem acetosum quandoque significa-
 re calorem debilem 1.698.a.54
 saporum qualitates 2.377.b.55
 sarcocolla est calida in secundo, sicca in
 primo

INDEX

- primo 1.380.b.1
 sarcocolla est de glutinantibus 2.51.
 a.45
 sardonie herba. i. sebardion nocumenta,
 & cura 2.205.b.4
 sardonia herba ignota Auiceni. 2.205.
 b.5
 sardonici risus comparatio Græcorum 2.
 205.b.11
 satietas nauseatiua à somno, & quiete
 1.714.a.65
 satietatis nauseatiua causa 1.128.
 b.62
 satietatis nauseatiua signa 1.714.a.43
 satietatis nauseatiua curatio 1.714.
 a.54
 satietatis nauseatiue qualis uomitus 1.
 739.b.57
 Satietati nauseatiue conferentia
 composita
 Sagænea minor 2.275.b.52
 Diacymnum Gal. 2.286.b.61
 Syrupus de menta 2.298.a.63
 satietatem nauseatiuam plures egritu-
 dines in stomacho sequuntur 1.710.
 a.48
 satietate nihil est deterius 1.174.
 b.55
 ex satietate nauseatiua quæ fames, &
 eius curatio 1.714.b.3
 satiritas multa post superfluum famem
 quæ mala pariat 1.118.b.55
 satiritas a quam subtilitatem esse 1.
 203.a.41
 scabies generatur aut ex materia san-
 guinea, cui admiscetur cholera, quæ
 conuersa est in melancholiam, aut ex
 materia, cui admiscetur pblegma sal-
 sum, baurachium 2.250.a.3
 scabies sicca ex qua materia fiat 2.250.
 a.8
 scabies humida ex qua materia fiat 2.
 250.a.9
 scabies plurimum generatur a comedione
 ne falsorum, & acutorum, & amaro-
 rum, & specierum &c. 2.250.a.11
 scabies magis sparsa, & corpulentior, &
 acutior capitis bothor est acutioris
 humoris 2.250.a.15
 scabies quæ est latior, & vehementioris
 profundationis, eius humor est mino-
 ris acuitatis 2.250.a.17
 scabies generatur a causis generantibus
 materiam pruritus, uerum fortioribus
 2.250.a.59
 scabies accidit semibus propter debilita-
 tem expulsiua 2.250.a.30
 scabies aliquando accidit propter cibos
 malos, ex quibus generatur chymus
 malus, acutus 2.250.a.33
 scabies aliquando fit propter malitiam
 digestionis 2.250.a.36
 scabies excorticata multiplicatur in au-
 tumno 2.250.a.41
 scabies sicca est, cum materia est in cor-
 pore 2.250.a.44
 scabies fæda attrahit vulnera 2.250.
 a.47
 scabies fæda permutatur ad impetigi-
 nes 2.250.a.48
 scabiei causa 1.724.a.62
 scabiei ualet argentum uiuum extinctum
 cum oleo rosaceo 2.297.b.22
 scabiei causa appropinquant causis ge-
 nerantibus pediculos 2.250.a.12
 scabiei causa appropinquant causis ge-
 nerantibus pediculos, & alfabafati,
 & furfures, & impetiginem, & ap-
 proximat eis in curatione 2.250.a.24
 scabiei & pruritus differentia 2.250.
 a.24
 scabiei causa plures 2.250.a.33
 scabiei pruritus senilis parum obedit cu-
 rationi 2.250.a.39
 scabiei pruritus, & bothor plurimum ac-
 cidunt inter digitos, quoniam sunt de
 biliores 2.250.a.47
 scabiei nocent olea 2.250.a.50
 scabiei curatio prima, et melior est eua-
 cuatio cum eo, quod educit humorem
 acutum, adustum, & pblegma falsum
 2.250.a.55
 scabiei balnea sint ex aqua maris 2.252
 a.2
 scabiei nocet coitus, quia mouet mate-
 rias ad exteriora 2.250.a.65
 scabiei fæda conferunt uentose in utrif-
 que cruibus 2.252.a.13
 Scabiei vlcerosa conferunt
 Acetosa radix cum aceto 1.270.
 a.49.55
 Ben 1.287.b.61
 Vrina 1.330.a.8
 Lilium 1.348.b.19
 Nasturtium 1.367.a.62
 Nigella cum aceto 1.365.b.39
 Hordeum cum aceto forti 1.371.
 b.53
 Spuma maris 1.389.b.17
 Sal 1.392.a.62
 Scammonea cum aceto 1.394.a.31
 Anemone 1.398.b.24
 Scabiei conferunt
 Atramenta omnia 1.268.a.30
 Ranunculus 1.337.a.63
 scabiei confert arsenicum cum adipe, et
 oleo 1.268.b.5
 Scabiei humida conferunt
 Atramenta omnia 1.268.a.30
 Scabiei conferunt
 Arsenicum cum adipe, & oleo 1.
 268.b.5
 Apium syluestre 1.270.b.57
 Aqua marina 1.272.a.62
 Aqua sulphurea 1.272.a.63
 Argentum 1.273.b.42
 Acetum 1.277.b.1
 Baurach 1.280.b.29
 Melissa 1.282.a.58
 Aqua casei bibita 1.288.b.57
 Struthium 1.292.b.8
 Cancer marinus adustus 1.298.a.24
 Oleum cydonij 1.298.b.50
 Calamenthi montani decoctionis bal-
 neatio 1.299.a.50
 Cordumeni linitum cum aceto 1.300.
 a.12
 Cedrus, & proprie eius oleum 1.301.
 a.27
 Cucumer asininus succus pulueriza-
 tus 1.304.a.44
 Chelidonium 1.306.b.27
 Chamaleon 1.306.b.52
 Cantharis 1.307.a.56
 Colla de corijs vaccinis cum aceto 1.
 307.b.21
 Colla de piscibus 1.307.b.24
 Ericij marini cutis 1.312.b.13
 Elleborus cum lacte 1.313.b.38
 Eupatorij succus cum aqua sumiter-
 ra, aut oxymelle 1.314.b.44
 Fel cum nitro, & gumma pini, & chi-
 molea 1.317.b.24
 Furfur cum aceto 1.318.a.42
 Vitis albæ fructus 1.319.b.5
 Psoricum 1.321.a.38
 Fumus terræ 1.321.b.25
 Fici foliorum decoctio cum spuma sy-
 naps 1.322.b.7
 Granum viride 1.327.a.49
 Lacticiij radix 1.343.a.34
 Storax 1.344.a.19
 Lac bibitum 1.347.a.43
 Aqua casei cum myrobalanis 1.347.
 a.52
 Lupinus 1.350.a.44
 Oleum arboris mastice 1.354.b.3
 Mezerion 1.355.a.13
 Oleander 1.368.a.41
 Oleum de cherua 1.368.b.49
 Oleum de costo 1.368.b.52
 Humiditas decurrens a lignis oliua-
 rum syluestrium, cum inflammantur
 1.369.b.27
 Oleum de oliuis syluestribus 1.369.
 b.32
 Fax olei cum chamaleonte 1.369.
 b.35
 Gumma oliuarum syluestrium 1.
 369.b.41
 Ostracum adustum 1.371.a.46
 Pellis recens 1.373.b.44
 Pentaphyllon 1.375.a.63
 Straphisagria cum arsenico, aut sola 1.
 391.b.47
 Synaps 1.481.b.31
 Scoria argenti 1.402.a.43
 Testa, proprie cancri 1.406.b.28
 Viola 1.408.a.3
 Vitis lacrima 1.409.b.19
 Scabiei conferentia composita
 Hiera Archigenis 2.284.b.18
 Conf. medicina Aristarati 2.319.b.46
 ad scabiem medicina locales omnes hæ-
 bent abstersionem, cum cōfortatione
 acuta, & refectione complexionis
 2.251.a.55
 scabiem habentium cibus fit ex eis, quæ
 humectant, & generant sanguinem
 laudabilem 2.252.a.4
 ad scabiem medicina 2.250.b.4
 in

INDEX

in scabie antiqua materia paulatim euacuanda 1.204.a.26
in scabie sunt botbor 2.250.a.26
de scabie vnguium 2.262.a.50
de scabie refectio, vide Vesica scabiem
de scabie renum, vide Renum scabiem
scammonia refrigerat per accidens dum calidum humorem excernit 1.95.b.55
scammonia in frigidis regionibus debili ter operatur 1.214.a.39
scammonia calida est, & sicca in tertio 1.394.a.23
scammonia adiuvat medicinas alias 1.685.b.36
scammonia est nociua stomacho, & inimica ei 1.707.a.59
scammonia inimica est stomacho 1.717.a.54
scammonia valet in agitudinibus cholericis 1.786.b.49
scammonium indiget correctione 1.206.b.12
scammonia dos magna in regione Turcharum 1.214.a.41
scammonia virtus vsque ad 30. perdurat annos 1.394.a.11
scammonia rectificatio 1.394.a.64
scammonia nocumenta, & curatio 2.203.a.20
scammonia dos interficiens est 3.11.2.203.a.22
scammoniam dare non audeas, nisi qui necessitas adest 1.707.a.60
scammonium euacuare cholera rubra 1.206.b.12
cum scammonio commiscendi myrobalani, & cur 1.206.b.16
scapulæ usus 1.44.a.10
scapulæ anatome 1.44.a.10
scarabei moriuntur ex folijs platani 1.308.b.22
scarabeorum effugatio 2.214.b.26
scelithe confectio inuamenta 2.270.b.26
scelithe descriptio 2.270.b.57
scelithe alia descriptio 2.271.a.64
sciatica quid 1.970.a.51
sciatica uena quæ, & quomodo phlebotomanda, & in quibus affectionibus 1.223.a.3
sciatica uena occulta, quæ scienda 1.223.a.10
sciatica redit uelociter qualibet ex causa 1.270.b.25
sciatica est ex eis, quæ hereditantur 1.970.b.20
sciatica est de uehementioribus doloribus iuncturarum 1.970.b.45
sciæ doloribus hæmorrhoidum apertio confert 1.95.a.17
sciæ doloribus quæ conferant 1.121.a.33
sciatica materia ubi sit 1.970.b.31
sciatica securitatem facit cauterium 1.970.b.45
sciatica sanguinea signa 1.972.b.50

sciatica curatio 1.980.a.54
sciatica in quo sit difficilis curatio 1.980.b.3
sciatica uehementer nocet repercussio 1.980.a.59

Sciatica conferunt

Assarum 1.261.a.54
Agrimonia cinis 1.261.b.43
Ammoniacum 1.262.a.25
Emplastrum ex adarci 1.263.b.11
Atramentum alsurie clysterizatum cum uino 1.268.a.37
Apium sumurion 2.270.b.59
Allium, clystere ex eo facto 1.276.a.36
Althea 1.276.b.35
Agaricum cum syrupo acetoso 1.278.a.30
Balsamum 1.279.b.26
Bitumen iudaicum 1.285.b.18
Coloquintida folia 1.290.b.20
Chamæpyti, & proprie cum bibitur cum aqua mellis 1.292.a.14
Capparis radices cortices 1.293.b.40
Calamentum 1.299.a.53
Centaurea 1.300.b.20
Costus 1.301.b.21
Cucumeris asinini decoctio clysterizata 1.304.a.46
Euphorbium cum speciebus, quæ sunt piper, cinnamomi, et similia 1.312.a.17
Enula 1.312.b.53
Pini granum 1.323.b.56
Thymus cum saucibus, & uino 1.330.b.58
Electri fluxus 1.332.b.29
Ireos 1.334.b.4
Hypericum decoctum cum uino quædraginta diebus bibitur 1.335.a.18
Lycium 1.339.b.53
Lupinus 1.350.a.50
Lactuca asini cum aceto 1.351.a.29
Muria 1.360.a.53
Nasturtium 1.363.a.65
Opopanax 1.367.b.50
Oliuarum salicarum aqua 1.369.b.43
Oleum ablutum 1.369.b.45
Pentaphyllon 1.375.a.64
Papaueris campestris decoctio 1.379.b.10
Ruta 1.381.b.51
Rubea tinctorum cum mellificato 1.382.b.14
Squilla, acetum, & syrupus eius 1.385.b.17
Asparagus 1.389.a.9
Sordides corporum lustrantur 1.389.a.56
Stercus vaccarum, & caprarum cum adipe porci 1.390.a.5
Synapis 1.401.b.32

Sciatica uena conferentia composita
Hieralogodion 2.284.a.10
Hiera Archigenis 2.284.a.24
Acetum squilliticum 2.297.a.44
Pilule de capsia maiores 2.308.a.60
Oleum 2.313.a.23
Oleum alchebengi 2.313.a.44
Oleum de euphorbio Auic. 2.313.b.18
Emplastrum Andromachi 2.314.b.46
Emplastrum aliud Andromachi 2.314.b.57
Solira 2.318.a.20
Scelithe 2.318.a.20
Confessio philosophorum 2.318.a.21
Confessio Hermetis 2.318.a.21
Anacardium 2.318.a.23
Confessio hieræ Archigenis 1.318.a.22
Theodoricon 2.318.a.23
Electuarium de massacumia 2.318.a.23
Emplastrum 2.318.a.23
Electuarium indum 2.318.a.24
Electuarium Casaris 2.318.a.25
Oleum de storace 2.318.a.25
Electuarium phlegmaticum 2.318.a.27
Medicina chebeth regis 2.318.a.28
Hiera picra 2.318.a.28
Oleum asfeld 2.318.a.29
Ramised 2.318.a.29
Oleum alcheised 2.318.a.29
Oleum alchebengi 2.318.a.30
Kelchelengi 2.318.a.31
Hiera catagini 2.318.a.32
Pilula de capsia 2.318.a.33
Sal 2.318.a.33
Medicamen proprium 2.335.a.15
ad sciaticam embrocha, & cina 1.981.a.10
ad sciaticam emplastra 1.981.a.24
ad sciaticam epithemata 1.981.b.10
in sciatica materia paulatim euacuanda 1.204.a.26
in sciatica materiam non esse repellendam 1.974.a.35
in sciatica quæ uena phlebotomanda 1.980.b.7
in sciatica phlegmatica multoties necessaria est phlebotomia 1.980.b.48
in sciatica solutina 1.981.b.39
de sciatica reliqua. vide in Iuncturarum dolore
scientia cuiusque rei non sciri nisi per eius causas, quoniam eas habuerit 1.7.b.47
scientiam facultatis rei non tolli, licet illius nomen ignoretur 2.340.b.4
scientiarum particularium principia cre dita recipiuntur in aliis scientiis usque ad philosophiam primam 1.8.a.64
sciebi animal est sicut aranea habet plures pedes, & longos 2.228.b.57
sciebi morsus, & cura eius 2.228.b.63
Scurbus

I N D E X

- Scirrhus est apostema melancholicum* 2.125.a.17
Scirrhus. vide Durities
Scirrhus. vide Sephiros
- Scirrhis internis conferunt*
Asinthium 1.260.a.54
Anmoniacum 1.262.a.38
Agnus castus 1.266.b.37
fiflati serpens 2.218.b.65
fiflura cranci curatio per eius incisio-
nem 2.191.b.19
de fiflura vnguium 2.262.a.50
scolopendria calida est in primo, sicca
in secundo 1.394.b.62
scolopendria medicina est propria spleni
1.800.b.17
scolopendria confert debilitati splenis,
& eius grossitudini 2.52.b.30
scolopendrie radice cum impletur fisu-
la sanatur 2.167.a.5
scordium calidum est, & siccum ad quar-
tum perueniens 1.93.b.6
scordium est vehementis inuamenti in
empyemate 1.666.b.45
scoria ferri sicca in tertio 1.402.
a.36
scoria alia ferri 2.290.a.57
scoria decocta inuamenta 2.282.b.65
scoria decocta descriptio 2.290.a.4
scoria ferri alia descriptio 2.290.a.35
scoria ferri alia descriptio 2.290.a.48
scoria ferri confectio ad aures 2.325.
a.1
scorpio quum pungit comedetem apium
fortior fit res propter id 1.271.a.35
scorpio masculus extenuatus est minu-
tus 2.225.a.13
scorpio femina maior est masculo 2.225.
a.12
scorpio femina est pinguis, magna 2.
225.a.44
scorpio quidam habet duos atuleos, se-
cundum aiquos, quia dimittit duo so-
ramina apud puncturam suam 2.225.
a.47
scorpio cum alis est magnus, & inuatur
a vento ad voladum de regione in re-
gionem 2.225.a.51
scorpio habens sex spondyles, in cauda
fit perniciosus in tempore ortus cani-
culae 2.225.a.56
scorpio non nocet comedenti raphanum
2.226.a.63
scorpio emplastratus valet ad eius pun-
cturam 2.226.b.25
scorpio marinus est calidi ueneni, dixit
quidam 2.220.b.17
scorpionis venenum frigidum est 1.
112.b.60
scorpionis punctura non nocebit, si ad-
ministratur semen acetosae ante pun-
cturam 1.270.b.9
scorpionis cineris preparatio 1.877.
a.40
ad scorpionis puncturam valet allium
in uino bibitum 2.200.a.66
- scorpionis femina aculeus est subtilis,*
masculi grossus 2.225.a.45
scorpionis punctura in frigidatur, & ca-
lefit reliquum corpus, & in frigidatur
sudor etiam 2.225.a.50
scorpionis punctura est sicut punctura
acus 2.225.b.10
ad scorpionis puncturam medicina 2.
225.b.45
Scorpionis punctura valet
Theriaca magna 2.265.b.58
Atibrydatum 2.268.b.23
scorpionis marini morsus, & curatio 2.
230.b.11
Scorpionis marini punctura confert
Cerusa stamni 1.384.b.55
scorpiones asati conferunt ad lapidem
renum per se, & in colica per accides
1.845.a.20
scorpiones asati uehementer ualent coli
ca 1.845.a.18
scorpiones quae effugant, & interficiunt
2.214.a.10
scorpiones interficit spiritum icuani 2.
214.a.10
scorpiones educit a foraminibus suis ra-
phanus incisus 2.214.a.20
scorpionum cinis est uehemens in lapide
renum, & uesciae 1.876.b.14
scorpionum syluestrium species 2.225.
a.42
scorpionum cauda diuersificantur 2.
225.a.54
scorpionum punctura accidit, ut aposte-
metur ab hora sua apostemate duro,
rubeo 2.225.b.4
scorpionum punctura accidentia 2.225.
b.4
scorpionum punctura cura 2.225.b.38
scorpionum punctura curatio 1.842.
b.53
Scorpionum punctura conferunt
Aristolochia, et proprie longa 1.269.
a.21
Amomum factum in emplastro cum
ozymo latiore 1.270.a.25
Affa 1.270.a.25
Acetosae, proprie syluestris 1.270.
b.9
Ameos decoctio 1.273.a.26
Arundo 1.274.b.32
Asphodeli flos, & fructus cum uino
1.277.a.38
Spina alba 1.279.b.53
Balsamum 1.279.b.53
Ozymum fluiale 1.283.b.39
Curi semen, & cortex 1.286.a.62
Cinnamomum cum myrrha 1.289.
b.34
Coloquintida radix 1.290.b.60
Caro arietum adusta 1.296.b.38
Cancer fluialis 1.298.a.3
Calamentum syluestre 1.299.b.55
Cordumeni 1.300.a.23
Cartamus 1.301.a.10
Doronicus 1.308.a.1
Endiua 1.311.b.1
- Furfur* 1.318.a.50
Myrrus 1.352.b.66
Maiorana cum aceto 1.350.a.41
Mumia 1.357.b.4
Myrrha cum uino 1.358.a.41
Stercus muris 1.36.a.69
Polium 1.373.b.14
Pisces 1.376.a.66
Raphanus 1.383.a.38
Stercus asini pascentis siccum cum ui-
no 1.390.b.15
Sal cum semine lini 1.392.b.46
Scammonia 1.394.b.3
Endiua 1.402.b.49
Lac ficus 1.323.a.21
Pini granum cum ficibus, et datylis
1.323.b.62
Gentiana 1.324.a.42
Galbanum 1.328.b.7
Locusta asata 1.339.a.39
Lilium 1.348.b.55
Lactuca syluestris lac 1.350.b.60
Laurus cum uino 1.351.b.53
Scorpionum punctura valet
Theriaca diateseron 2.269.b.46
Diafufur 2.279.a.20
Confectio de asia 2.279.a.34
Scotomia 1.747.b.12
Scotomia frequens apoplexiam & epi-
leptiam minatur 1.191.a.22
Scotomia conferentia composita
Acetum squilliticum 2.297.a.38
Scrophulae sunt apostemata dura 2.
125.a.16
Scrophulae quomodo differant a nodis 2.
127.b.21
Scrophulae plurimum accidunt in carne
molli 2.127.b.24
Scrophulis est velamen uernosum 1.
117.b.24
Scrophula una quandoque generantur
plures 2.127.b.26
Scrophulae quaedam sunt cum dolore, quae
dum sine dolore 2.127.b.33
Scrophulae sine dolore sunt difficilis cu-
rationis 2.127.b.35
Scrophulae plurimum generantur in col-
lo, & subascellis 2.127.b.40
Scrophulae incipientes extenuari, & re-
solui multoties redeunt ad dispositio-
nem suam primam 2.128.a.22
Scrophulis expositi homines sunt curta
habentes colla humidarum comple-
xionum 2.127.b.39
Scrophulis non conuenit unctionio, quia
ingrosat eas 2.128.a.16
Scrophularum nodi aliquando ordina-
tur, & sunt sicut cingulus pedens, ex
collo ad unam partem 2.127.b.28
Scrophularum nomen a porcis derivatur
2.127.b.43
Scrophularum cura 1.127.b.60
Scrophularum curationis radix est eua-
cuatio, & subtilitatio regiminis 2.
127.b.60
Scrophularum curatione laudatur nomi-
us 1.127.b.63
Scrophula-

I N D E X

- Scrophularum regiminis subtilitatio* 2.
128.a.3
- Scrophularum medicamenta diuersa* 2.
128.a.39
- ad scrophulas emplastrum* 1.218.a.22
- scrophulis medicamentum bonum* 2.
128.b.14
- scrophulis confert phlebotomia cephalica* 2.128.a.2
- in scrophulis magnis, plagarij, seu chirurgici alienant se a curatione earum cum ferro, & medicamento acuto* 2.128.a.27
- scrophulis mortalibus, ruptis, emplastrum apostolicum est optimum* 2.
128.a.34
- Scrophulis conferunt*
- Anmoniacum* 1.262.a.20
  - Plumbum* 1.262.b.61
  - Anchusa* 1.264.a.26
  - Penne alarum palumborum* 1.267.a.8
  - Acerosa, & eius radix collo suspensa* 1.270.a.52
  - Asini hepatis cinis cum oleo* 1.270.b.17
  - Alibea cum caulibus* 1.276.b.31
  - Adiantum* 1.283.a.44
  - Bdellium indaicum* 1.285.a.13
  - Bitumen indaicum* 1.285.b.14
  - Capparis radix* 1.293.b.35
  - Coriandri succus cum farina fabarum, aut succo, aut farina ciceris* 1.294.b.22
  - Charta adusta* 1.303.a.60
  - Ericij marini caro* 1.312.b.13
  - Cyclamen* 1.320.b.41
  - Galbanum* 1.328.a.56
  - Ireos* 1.334.a.64
  - Mandragora* 1.335.b.37
  - Lutum* 1.341.b.33
  - Plantaginis radix* 1.345.a.20
  - Lens cum aceto cocta* 1.349.a.60
  - Lupinus* 1.350.a.40
  - Pix cum farina bordet* 1.374.a.14
  - Pentaphyllon* 1.375.a.58
  - Piper cum pice* 1.377.a.9
  - Ruta cum sale, & gumma eius* 1.381.b.45
  - Stercus caprarum* 1.388.a.11
  - Spuma maris rosae* 1.389.b.16
  - Lactuca asini cum adipe* 1.399.b.35
  - Synapis cum caulibus* 1.401.b.30
  - Fel testudinis* 1.404.a.12
  - Testa* 1.406.b.25
- Scrophulis conferentia composita*
- Hieralogodion* 2.284.a.13
  - Unguentum diaquilon* 2.314.a.48
  - Unguentum apostolorum* 2.314.a.67
  - Unguentum de vrsifur* 2.314.b.13
  - scroti apostemata* 1.915.a.18
  - scroti apostema durum* 1.917.b.3
  - scroti varices* 1.917.a.65
  - scroti mollificatio* 1.917.b.16
  - scroti mollificationis curatio* 1.917.b.21
- sebardion. i. sardonie herba nocuenta, & cura* 2.205.b.2
- Sebel oculorum conferunt*
- Anisum* 1.259.b.23
  - Secacul conditum* 2.302.b.13
  - secacul est uena sicut zingiber* 2.302.b.13
  - secacul afferitur ex India* 2.302.b.14
  - secacul facultates* 2.349.b.19
  - sectio, & perforatio sint incidentes in longitudinem villorum nervorum membrum, nisi timetur spasmus* 2.122.a.18
  - sectio aliquando fieri debet secundum rectitudinem villorum, aliquando non* 2.122.b.40
  - sectio cranei quomodo fiat* 2.190.b.63
  - sectioni abscissum quae medicamenta parata habere oporteat* 1.230.a.51
  - sectionum modi diuersi in exitibus* 2.123.a.8
  - sectio prohibeatur aqua, & oleum omne pingue* 2.122.a.29
  - secundina* 1.922.a.23
  - secundina quibus educatur* 2.394.a.27
  - secundina quomodo scienda* 1.941.a.54
  - secundina vena* 1.922.a.42
  - secundina extractio* 1.937.b.48
  - secundina extrahens* 1.936.a.22
  - secundina expellens* 1.943.a.19
  - Secundina extrahunt*
  - Apium, & proprie sumuntur* 1.271.a.24
  - Allium* 1.276.a.52
  - Balsamum* 1.279.b.45
  - Abrotanum* 1.280.a.60
  - Adiantum* 1.283.a.54
  - Chamaemilla* 1.287.a.17
  - Castoreum cum mentastro, & melle post phlebotomiam sapheneae* 2.288.b.2
  - Ladanum suffumigatum* 1.343.b.46
  - Ostracum suffumigatum* 1.371.b.20
  - segeres quando siccantur albescent* 2.102.a.40
  - selfir serpens* 2.219.b.1
  - semen. Vide Sperma*
  - Semen augent*
  - Anatis caro* 1.266.a.50
  - Been* 1.280.a.1
  - Brassica marina* 1.303.a.50
  - Pullarum caro* 1.325.b.10
  - Piper longum, ut zingiber* 1.339.b.8
  - Papaueris domestici semen cum melle* 1.379.b.56
  - Ryzum* 1.380.b.48
  - Semen immittunt*
  - Agnus castus* 1.266.b.42
  - Cannabis cortex* 1.303.a.24
  - Piper multum* 1.377.a.30
  - Ruta* 1.382.a.10
  - Semen corrumpunt*
  - Brassicae semen suppositum post coitum* 1.294.a.50
  - Cedrus* 1.301.a.49
- Seminis profluuium conferunt*
- Plumbi lamina super renes* 1.263.a.10
  - Agnus castus* 1.266.b.43
  - Aqua frigida ualde* 1.272.b.36
  - senex refrigeratione & humectatione quando indiget, non sufficit quod ad aequalitatem ipsum perducatur* 1.201.a.52
  - senis longa egritudine quum succedit fluxus uentris, est timorofum* 1.778.a.8
  - senis fluxus hepatici signa* 1.778.a.11
  - senis complexio quasi naturalis est quae frigida est & humida, licet sit accidetalis* 1.201.a.58
  - in senes decrepito quid synopim inducat* 680.b.39
  - senes sicciore sunt temperato* 1.18.b.38
  - senes fortiores sunt aestate* 1.100.b.66
  - senes clystere acutum caueant* 1.187.b.19
  - senes vinum dulce & oppilatum caueant* 1.187.b.38
  - senes qui phlebotomandi* 1.219.b.41
  - senes etiam sexagenarios & aliquando in septuaginta phlebotomandos* 2.394.b.62
  - senes post septuaginta annos a phlebotomia arcandos* 2.395.a.7
  - senes facilius incurunt hecicam senilis, deinde iuuenes, ultimo pueri* 2.66.b.60
  - senum corpora sunt frigida* 1.18.b.31
  - senum corpora sunt in dispositione neutra* 1.90.b.5
  - senum mors inopinata quando expectanda* 1.102.a.45
  - Senum vrinae quales* 1.160.a.14
  - senum regimen* 1.186.b.37
  - senem regiminis summa est administratio re quae calfaciat & humectet* 2.186.b.37
  - senum nutritio* 1.187.a.3, et deinceps
  - senum oppilationes quibus aperiendo* 1.187.b.53
  - senum fricatio* 1.188.a.9
  - senum exercitium* 1.188.a.19
  - senum cibi quales sunt* 2.394.b.54
  - senum anhelitus qualis* 1.629.b.61
  - senum humores sunt grossiores* 1.874.b.17
  - senum febres sunt sepultae* 2.23.b.63
  - senum corpora sicca indicant raritatem* 2.84.b.13
  - crisis*
  - senum pruritum parum obedit curationi* 2.250.a.29
  - senum pruritus cura* 2.251.b.66
  - senum vulneribus, medicina conuenienter pro generatione carnis* 2.117.a.8
  - senum corpora sicca minus sunt suscepi-bilia curationis ulcerum, quam infantium corpora humida* 2.159.b.7
  - senum complexio radicalis est sicca, priuata sanguine mundo, & accidentalis humida*

INDEX

- humida, mollis 2.159.b.11
 Senum ulcera, quare non sanantur 2.159.b.19
 Senum ægritudinibus ex phlegmate conferentia composita
 Diacyminum 2.286.b.49
 Diacyminum 2.287.b.53
 Electuarium ambrae 2.288.b.1
 Conditum 2.298.a.17
 Rasaton 2.299.b.52
 Senibus hyems rocet 1.100.b.56
 Senibus confert autumni principium finis vero obest 1.101.a.65
 Senibus vinum dandum est quantum tollerare possunt 1.140.b.13
 Senibus vinum conueniens 1.187.b.32
 Senibus theriaca multum confert 1.187.b.56
 Senibus plurimum aduenit lapis renum, quam lapis vesicæ 1.874.b.6
 in Senibus virtutes renum debilitantur valde 1.874.b.13
 senibus cur lapis generetur 1.874.b.22
 in senibus lapis non sanatur 1.874.b.24
 senibus parum accidit febris ualde accedat 2.19.a.47
 senibus raro accidunt causonides 2.42.a.48
 senibus cum accidunt causonides pereunt, quia non sunt in eis nisi a causa valde forti, & eorum virtutes sunt debiles 2.42.a.49
 senibus raro accidunt variolæ 2.72.b.27
 Senum faciunt acetosa alimenta 1.278.a.21
 Senio extremo confectos sicciore & humidiore esse de senibus & iuuenibus 1.18.b.52
 Senectus mulieri sterili tardatur 1.926.a.49
 in senectute facta exitura tarde suscipiunt digestionem 2.87.a.10
 sensus communis, qui 1.75.a.46
 sensus communis & phantasia secundum medicos sunt una virtus, secundum philosophos duæ 1.75.a.43
 sensus communis sensu percepta recipit, phantasia vero ea retinet 1.75.a.46
 sensus quando spiritui dominetur 2.336.b.42
 sensus communis & phantasia sedes, est cerebri ventriculus anterior 1.75.a.54
 sensus uehementis est os stomachi 1.746.b.55
 sensus signa mala 2.90.a.16
 sensus tactus potentia 2.377.a.44
 sensum & motum recipere possent uegetabilia, si ad hos recipiendos uis nutritiua prepararet corpus 1.74.a.46
 sensum offendi non nisi ob solutionem corporis ex Gal. sententia 1.126.a.65
 sensum quomodo auferat stupefaciens 1.233.a.57
 sensus omnes corporum accidentia percipere 2.383.a.44
 sensum & motum turbulentia perdurans spasnum & apoplexiam minatur 1.191.a.29
 Sensus confortantia composita
 Theriaca magna 2.265.b.65
 Mithrydatum 2.268.b.23
 Electuarium ambrae 2.288.a.66
 Electuarium Anacardinum 2.289.b.11
 Pilule stomachicæ 2.309.a.58
 Theriaca 2.315.b.59
 Mithrydatum 2.315.b.59
 Pilule stomachicæ 2.315.b.60
 sensitiua virtus animalis est, comprehensua manifeste 1.75.a.27
 sensitiua virtutis species secundum quodam sunt quinque, secundum alios octo 1.75.a.28
 sensitiua virtutis principium in cerebro ponunt aliqui 2.334.b.10
 sensibiles qualitates 1.130.a.52
 sepiros est apostema melancholicum 2.125.a.17
 sepiros aut fit a melancholia feculenta sola radicali aut ab ea commixta cum phlegmate 2.129.a.44
 sepiros nominatur apostema durum 2.129.a.38
 sepiros purum est cui non associatur sensus, neque dolor 2.129.a.40
 sepiros puri signa 2.129.a.48
 sepiros aliquando fit apostemate solo in duratio 2.129.a.48
 sepiros, quod permutetur de membro ad aliud, & est coloris, corporis, nominatur sermos 2.129.a.53
 sepiros omne aut incipit apparere paulatim, & additur, aut conuertitur ex fluxione, aut erysipela aut exitura in loco vacuo 2.129.a.57
 sepiros quandoque fit, cum accidit durities in visceribus, quæ non accidit nisi post apostema calidum, quando curatur cum infrigidantibus 2.129.a.60
 sepiros differentia inter ipsum, & cancerum 2.129.a.64
 sepiros quandoque canceratur 2.129.a.64
 sepiros cura 2.129.b.15
 sepiros curatur cum eo quod resoluit, & lenit simul 2.129.b.20
 sepiros non curetur cum eo, quod resoluit, & exsiccatur tantum, quia illud perducit ad uehementiam lapideitatis 2.129.b.21
 sepiros curationis duæ sunt resolutiones, una resolutionis cum lenitate, alia lenificationis 2.129.b.25
 sepiros resolutiua qualia sint 2.129.b.26
 sepiros regimen quale 2.129.b.33
 sepiros balneum contrarium quia resoluit subtile, & aggregat spissum 2.129.b.47
 sepiros lenificancia cum resolutione quadam 2.129.b.50
 sepiros medicina sint absque sale 2.129.b.64
 sepiros medicina diuersæ 2.130.b.12
 sepiros quando est grossum conuenit acetum, sed non in principio 2.130.a.35
 sepiros cum est in membro carnosio, ut splene, acetum magis conuenit 2.130.a.47
 sepiros plurimum accidit in membris mollioribus, ut hepate, & in membris nervosis etiam 2.131.a.4
 septentrion cur excitet appetitum 1.714.b.33
 septentrio cum sufflat, dolores uescicæ multiplicatur 1.887.a.30
 septentrionales uenti cum commouentur, cum icteritia fiat 1.793.b.6
 septentrionalium regionum incolæ humidiore sunt 1.18.b.66
 septentrionalibus in acerbis, regionibus, & uentis multiplicatur dolores uescicæ 1.880.b.50
 septentrionalibus in regionibus multiplicatur lapis uescicæ 1.81.b.19
 serapinum est bonum solutiuum in ascite frigida 1.786.b.10
 serapinum calidum est siccum, in secundo, in tertio 1.394.b.17
 serici qualitates & inuamenta 2.349.a.34
 sericum spiritui animali, & naturali conserre 2.349.a.45
 serpens nominatus regulus, & græce basiliscus interficit suo uisu, & auditu uocis suæ 2.214.b.67
 serpens nominatus hirundo, similis coloris hirundinis, est longitudinis cubiti unius, & interficit ante duas horas 2.215.a.2
 serpens nominatus aspis sicca, est in quâritate sua inter tres cubitos usque ad quinque, & interficit ab horis duabus usque ad tres 2.215.a.5
 serpens quidam dicitur expuens, quia per spiritum suum interficit 2.215.a.11
 serpens Andrius qualis sit, & de morfu eius 2.216.b.15
 serpens saliens ad duas partes 2.218.b.31
 serpens ilicinus habitat in ilicibus 2.218.b.41
 serpens ilicinus habet odorem malignum, qui mortificat eum, qui præsens est 2.218.b.44
 serpens faciens sitim ex morfu, est longitudinis palmi. i. habens super corpus uesigia nigra plurima 2.218.a.52
 serpens faciens sitim habet caput paruum, & collum grossum 2.218.a.55
 serpens scissetati nominatus, qualis sit 2.218.b.65
 serpens faciens sitim incedit quatiendo caudam suam 2.218.a.62
 serpens araxis, uel aspis habens colores diuersos, qualis sit 2.219.a.5
 Serpens

I N D E X

- Serpens triscalis, ignotus* Auic. 2.219.
a.13
- Serpens famusus ignotus* Auic. 2.219.
a.28
- Serpens caubarus* 1.219.a.42
- Serpens amidiutus qualis* 2.219.a.42
- Serpens albedifinon persui, qualis sit* 2.
219.b.58
- Serpens selsir qualis* 2.219.b.3
- Serpentis hirundinis morsus cura* 2.
216.a.4
- Serpentis aspidis sicca morsus signa, &
cura* 2.216.a.12
- Serpentis sruentis morsus signa* 2.216.
a.21
- Serpentis facientis sstrim morsus cura* 2.
218.b.3
- Serpentis ilicini morsus cura* 2.218.
b.51
- Serpentis miliaris color propter citrini-
tate est quasi color milij* 2.218.b.59
- Serpentis triscalis morsus, & cura* 2.
219.a.13
- Serpentis famusi morsus, & cura* 2.
219.a.28
- Serpentis bauden morsus, & cura* 2.
270.b.60
- Serpentis albatra morsus, & cura* 2.
220.a.21
- Serpentis nigri pulvis leprosis confert* 2.
136.b.20
- de Serpente harmene* 2.215.b.54
- de Serpente cornuta* 2.216.a.47
- de Serpente dracone* 2.219.b.30
- Serpentes diuiduntur in tres partes a sa-
pientibus* 2.214.b.47
- Serpentes quidam sunt uehementis acui-
tatis, non morantes ex dispositione ul-
tra tres horas, neq; morsus eorum cu-
rantur* 2.214.b.48
- Serpentes quidam diuiduntur in secun-
dam partem debilem, parum interfi-
cientem* 2.214.a.59
- Serpentes alij diuiduntur in partem me-
diam, qui no tardantur a tribus horis
usque ad septem* 2.214.a.59
- Serpentes surdi, arcuati multiplicatur
in terris Aegypti* 2.215.a.24
- Serpentes quidam habent duo cornua di-
uersorum colorum* 2.215.a.25
- Serpentes quidam habent dentes sicut
vncinos* 2.215.a.30
- Serpentes diuersificantur in masculinei-
tate, & femineitate* 2.215.a.37
- Serpentes masculi pauciores habent den-
tes* 2.215.a.38
- Serpentes masculi habent plus ueneni,
& acutius* 2.215.a.39
- Serpentes feminae sunt deteriores pro-
pter multitudinem dentium, & pro-
pter etatem, ex quorundam sententia* 2.215.a.40
- Serpentes senes sunt deteriores iuuenib.
propter corpus* 2.215.a.43
- Serpentes magni deteriores sunt paruis,
curtis, cum species est una* 2.215.
a.43
- Serpentes qui habitant loca in aquosa, et
montes, deteriores sunt eis, qui habi-
tant littora, & loca aquosa* 2.215.
a.45
- Serpentes famelici sunt deteriores uene-
ni* 2.215.a.50
- Serpentes irati, & audaces sunt deterio-
res eorum* 2.215.a.51
- Serpentes cazefati, & altararati, quales
sint & de eorum morsu, & cura, ui-
de* 2.218.b.15
- Serpentes quomodo effugentur* 2.213.
b.7
- Serpentes, quae effugant* 2.213.b.62
- Serpentum surdorum morsus non curan-
tur* 2.214.b.49
- Serpentum quorundam magni corporis
morsus curatur in quantum est ulcus
tantum, non in quantum uenenum* 2.
214.b.63
- Serpentum uenenum in aestate est dete-
rius* 2.215.a.53
- Serpentum uenenum esse frigidum, est
error quorundam* 2.215.a.55
- de Serpentum speciebus, qui nocent per
vulnus, non per uenenum est* 2.219.
b.25
- Serpentum uenenum est theriaca* 2.
268.b.15
- Serpentum morsui conferunt*
- Allium bibulum cum uino* 1.276.
b.3
- Adiantum cum uino* 1.283.a.59
- Caro arietum adusta* 1.296.b.38
- Cedrus* 1.301.a.54
- Endinia* 1.311.b.3
- Galbanum* 1.323.b.8
- Lapis serpentis* 1.340.b.52
- Reubarbarum* 1.384.a.34
- Sesamum* 1.397.a.47
- Serpentum puncturis ualet*
- Theriaca magna* 2.265.b.58
- Mithridatum* 2.268.b.23
- Confectio Hermetis* 2.274.b.13
- Diaulfur* 2.279.a.21
- Confectio de asia* 2.279.a.34
- Serpentes interficit sputum cu sale am-
moniaco ex ore ieiuni* 2.214.a.3
- Serpentes interficit synapis* 2.214.a.1
- Serpentes in intestinis interficit*
- Capparis* 1.293.b.64
- Serpentes educit*
- Coriandri semen cum rob.* 1.294.
b.57
- de Serpentibus, qui egredi faciunt san-
guinem ex poris animalis morsu, &
eius cura* 2.217.b.63
- Serpigini conferunt*
- Asphodelus, & proprie cinis radices
eius* 1.277.a.9
- Auri limatura* 1.277.b.57
- Cepae* 1.287.a.50
- Urina* 1.330.a.9
- Serum sanguinis ex eo est, quod bibitur
& non nutrit* 1.23.b.27
- Serum sanguinis est corpus simplex, &
non nutrit* 1.23.b.34
- Seri usus non est nisi ut nutrimentu at-
temetur, & penetret* 1.23.b.27
- Seri facultas* 1.868.a.38
- in Sero lactis est caliditas quaedam* 1.
288.b.26
- Serrandi modus os corruptum* 2.172.
b.55
- Seruitus latoria, quae* 1.314.a.4
- Seruitus preparatoria, quae* 1.314.a.5
- Sesamum calidum est in medio primi, hu-
midum in fine eius* 1.397.a.5
- Sextanam, septanam & c. uide febres sex-
tanam, septanam*
- Sexus est accidens animalium insepara-
bile, non de eorum essentia* 1.30.b.67
- Siccum difficile formas suscipit & sicc-
itas perdit* 1.9.b.32
- Siccum prohibetur a sua separatione pro-
pter humidum* 1.9.b.32
- Sicci temperamenti habitudo* 2.278.
a.32
- Siccatio quandoque accidit ex stypsi-
te* 2.64.a.60
- Siccitas maior quam debet, cito reddit
corpus frigidius quam oportet* 1.13.
b.17
- Siccitas naturalibus uirtutibus quibus
conferat* 1.73.a.10
- Siccitas attrahitrici & expultrici facul-
tati auxilium prebet* 1.73.a.13
- Siccitas euacuationem eius quod retine-
ri debet consequitur essentialiter* 1.
119.a.19
- Siccitas incessanter procedit donec nos
perimat* 1.162.b.39
- Siccitas augmentatur duobus modis* 1.
162.b.67
- Siccitas superflua, quam eger sentit sua
manu, ex genere est lassitudinis arefa-
ctiue* 1.185.a.26
- Siccitas, & sitis uehementis in acutis egri-
tudinibus, malum valde* 1.72.b.42
- Siccitas corporis significat tarditatem
crisis* 2.82.b.13
- Siccitas quo cognoscitur* 2.396.a.63
- Siccitatem augeri ex causis calidis* 1.
201.a.43
- Siccantes causa quae* 1.122.b.25
- Sicciores in corpore sunt pili* 1.16.
b.12
- Siccarum corporis partium ordo* 1.16.
b.12
- Signum bonum est horripilatio post eua-
cuationem* 2.88.f.49
- Signum mortiferum est, quando infirmus
non uidet aliquid* 2.90.a.31
- Signum mortale est, cum aggregantur
uomitibus, & punctura, & permistio
rationis* 2.99.b.20
- Signum mortale est, cum aggregantur
in febre continua frigus eius, quod ap-
paret, & adustio interiorum, & uehe-
mentia sitis* 2.99.b.29
- Signa pathognomonica* 1.130.a.29
- Signa assidentia* 1.130.a.44
- Signa post apparentia* 1.130.a.47
- Signa apostematum intrinsecorum in
speciebus*

INDEX

- Species diuisa, vide* 2.74.a.67
- Signa crisis* 2.83.a.24
- Signa crisis nocturna sunt vehementiora* 2.83.a.49
- Signa motus materiei in crisi ad superiora* 2.84.b.39
- Signa distinguendi crifim futuram* 2.84.b.55
- Signa distinguenda inter fluxum sanguinis narium, & vomitum in crisi futura* 2.85.a.49
- Signa declinationis materiei ad sudorem in crisi* 2.85.b.18
- Signa declinationis materiei ad membra vrinae in crisi futura* 2.85.b.50
- Signa declinationis materiei ad viamegestionis in crisi* 2.86.a.4
- Signa crisis per viam matricis* 2.86.a.39
- Signa crisis ex apertione venarum anni* 2.86.a.48
- Signa crisis permutationis* 2.86.a.56
- Signa crisis permutationis ad inferiora* 2.86.b.30
- Signa crisis permutationis ad superiora* 2.86.b.37
- Signa crisis permutationis ad aliam agitudinem* 2.86.b.52
- Signa crisis cum exitura* 2.86.b.58
- Signa euentus spafmi in pueris* 2.87.b.38
- Signa casus rigoris* 2.87.b.57
- Signa crisis bona* 2.87.b.66
- Signa timorosa cum apparent crisis est propinquior* 2.88.a.28
- Signa mala crisis* 2.88.a.34 & 56
- Signa digestionis, & eius indicia* 2.88.b.3
- Signa digestionis cum apparent in principio agitudinis, tunc agritudo est falua* 2.88.b.11
- Signis bonis apud statum confidendum* 2.89.a.10
- Signum malum est virtutis casus solus* 2.89.a.13
- Signa mala pendencia ex forma, & colore* 2.89.a.44
- Signa sumpta ex dolore capitis* 2.89.b.36
- Signa sumpta ex parte stomachi* 2.89.b.64
- Signa mala ex membris anbelitus* 2.90.a.3
- Signa mala ex parte sensus* 2.90.a.16
- Signa facta in oculo* 2.90.a.24 & b.8
- Signa sumpta ex parte nasi* 2.90.b.34
- Signa sumpta ex parte auris* 2.90.b.54
- Signa sumpta ex parte dentium* 2.90.b.66
- Signa sumpta ex parte linguae, & oris, et quae sequuntur ea* 2.91.a.20
- Signa sumpta ex radice linguae, & gutture, & meri* 2.91.a.52
- Signa sumpta ex parte venarum* 2.91.b.13
- Signa sumpta ex mollificatione corporis & malicia resupinationis, & debilitate* 2.91.b.20
- Signa mala sumpta a forma iacendi* 2.91.b.37
- Signa sumpta ex cute* 2.92.a.12
- Signa sumpta ex ventre, & partibus hypochondriorum* 2.92.a.22
- Signa ex parte somni, & vigiliae* 2.92.b.31
- Signa sumpta ex ano* 2.92.a.42
- Signa sumpta ex virga, & testiculis* 2.92.a.47
- Signa sumpta ex matricibus* 2.92.a.57
- Signa sumpta ex parte extremitatum in crisi* 2.92.a.62
- Signa mala sumpta ex actione manus* 2.92.b.50
- Signa sumpta ex doloribus* 2.92.b.61
- Signa sumpta ex voce, loquela, & silentio* 1.93.a.4
- Signa sumpta ex ratione* 2.93.a.20
- Signa sumpta ex motibus* 2.93.a.26
- Signa ex exilimatione* 2.93.a.43
- Signa sumpta ex salu, & halicibus* 2.93.a.48
- Signa sumpta ex somnijs* 2.93.a.65
- Signa sumpta ex appetitu* 2.93.b.3
- Signa sumpta ex icteritia* 2.93.b.13
- Signa sumpta ex apostematibus* 2.93.b.39
- Signa sumpta ex parte pustularum, & quae simulantur eis* 2.93.b.64
- Signa sumpta ex forma uenarum* 2.94.a.25
- Signa sumpta ex rigore* 2.94.a.35
- Signa enacuationis inuatiue* 2.94.a.50
- Signa sumpta ex parte sudoris* 2.95.a.42
- Signa pulsus* 2.95.b.25
- Signa sumpta ex fluxu sanguinis narium* 2.96.a.17
- Signa sternutationis* 2.96.a.27
- Signa sumpta ex egestionem* 2.96.a.42
- Signa sumpta ex vomitu* 2.96.b.26
- Signa mala sumpta ex paucitate, & multitudine vrinae* 2.97.a.4
- Signa sumpta ex tenuitate vrinae* 2.97.a.16
- Signa sumpta ex vrina alba* 2.97.a.66
- Signa sumpta a nigredine vrinae* 2.97.b.16
- Signa sumpta ex vrina rubea* 2.98.a.9
- Signa sumpta ex vrina flaua* 2.98.a.50
- Signa sumpta ex sedimine vrinae* 2.98.a.58
- Signa sumpta a dispositionibus diuersis, coloris, & substantiae in urinis* 2.98.b.63
- Signa mala cum vrina oleaginea in quarto, indicant mortem in sexto* 2.99.a.9
- Signa mala sumpta ex parte qualitatis separationis vrinae* 2.99.a.50
- Signa mala diuersorum generum in egrotis aggregata* 2.99.b.20
- Signa longitudinis agitudinis* 2.100.a.49
- Signa quod agritudo consumetur per crifim, aut resolutionem* 2.100.b.36
- Signa reciduationis* 2.101.a.3
- Signa mortis absq; crisi* 2.102.a.4
- Signa motus agritudinum* 2.103.b.19
- Signa mala cum apparent in die bona crifis, tunc illud est deterius, et significat mortem* 2.105.a.46
- Signa digestionis sunt sicut nubes rubrae, aut ad albedinem tendens* 2.106.b.12
- Signa longitudinis, & abbreviationis crifis* 2.107.a.9
- Signa quibus dierum crifis cognitio habetur, quae sint* 2.107.a.5
- Signa generalia a membris principalibus sumi debere* 2.383.b.29
- Signa sani cerebri* 2.383.b.37
- Signa mortem ante quintumdecimum portendentia* 2.390.a.49
- Signa ex eiectione fecum* 2.390.a.59
- Signa sani cordis* 2.385.b.34
- Signa ex urinis* 2.390.b.11
- Signa ex uomitionibus* 2.390.b.16
- Signa ex tussi, & spuitionibus desumpta* 2.390.b.19
- Signorum crifis quaedam sunt signa tantum, ut dolor capitis; quaedam signa, & pars crifis, ut nausea* 2.84.a.30
- Signorum malorum iudicia* 2.89.a.3
- Signorum iudicia absolute* 2.88.b.26
- Signorum bonorum narratio* 2.88.b.40
- Signorum malorum in urina numeratio* 2.90.b.5
- Signorum seu accidentium morbi species, & differentiae* 1.129.b.57. & deinceps
- Signorum praesentem agritudinem vel futuram indicantium scientiam medico esse necessariam* 2.383.b.17
- Signorum ex actionibus mortem portendentium catalogus* 2.380.b.53
- Signorum a corpore desumptorum latallium signa* 2.390.a.23
- Signorum laudabilium catalogus* 2.390.b.31
- Significationum sudoris modi* 2.95.a.24
- Significationum sanarum differentiae* 1.130.a.3
- Silentij signa in crisi* 2.93.a.4
- Siligo* 1.371.b.38
- Siliqua quae melior* 1.305.b.50
- Similitudinis causae* 1.922.b.42
- Simij cuiusdam cor repertum est habens duo capita* 1.670.b.34
- Simij morsus, & cura* 2.224.b.9
- Similares partes. vide Membra similium partium*
- Similares omnibus membris accidunt uariolae* 2.72.b.39
- Simplicibus medicamentis, quoad fieri potest insistendum* 2.395.b.54
- Simplicium calidorum catalogus* 2.396.a.30
- Synapi sanguine corrupta* 1.165.a.27
- Synapi est ultimum in reducendo appetitum praegnantium* 1.933.a.3
- Synapis interficit serpentes* 2.214.a.1
- Sinciput rarum esse oportuit* 1.37.b.11

Singultus

I N D E X

- Singultus* quid 1.746.b.28
Singultus ex operatione naturæ principaliter provenit 1.130.b.22
Singultus a superfluo uomitu quomodo curandus 1.217.a.28
Singultus motus an sit fortior motu uomitus 1.746.b.64
Singultus est motus debilior motu uomitus 1.746.b.64
Singultus est quasi motus ad uomitum debilis 1.746.b.65
Singultus in hepatis apostemate quando appareat, & quando non 1.767.b.44
Singultus per communitatem causa 1.747.a.48
Singultus ab hepatis apostemate quomodo fiat 1.747.a.58
Singultus a quo resoluatur 1.747.a.67
Singultus quando significet apostema in stomacho, & in eius nervo 1.747.b.3.15
Singultus criticus quandoque bonus quædoque malus 1.747.b.9
Singultus quandoque significat cerebri apostema 1.747.b.5.15
Singultus in cholericâ passione curatio 1.829.b.14
Singultus in colica quando malus 1.848.b.50
Singultus in fluxu ventris significatio mala 1.813.a.62
Singultus cum euacuatione superflua est mortalis 2.155.b.38
Singultus causa 1.746.b.39
Singultus ratione stomachi causa 1.747.a.4
Singultus causarum signa 1.748.a.3
Singultus a repletionem curatio 1.748.a.31
Singultus viscosi & repletionalis curatio 1.748.a.53
Singultus a viscositate curatio 1.748.a.58
Singultus antiquati curatio 1.748.b.10
Singultus a materia frigida, & sicca curatio 1.748.b.16
Singultus a frigore curatio 1.748.b.57
Singultus a ventositatem curatio 1.749.a.12
Singultus ab humore mordacitate curatio 1.749.a.17
Singultus a siccitate curatio 1.749.a.33
Singultus facti post vomitum curatio 1.749.a.42
Singultus ab apostematibus hepatis, & aliorum curatio 1.749.a.56
Singultus conferunt
Aristolochia 1.269.a.10
Harantia 1.273.a.55
Anethum 1.275.b.5
Melissa 1.282.a.63
Castoreum cum aceto 1.288.a.66
Cuscuta cum aceto 1.292.b.62
Calamentum sylvestre 1.299.b.12
Mumia cum decoctione seminis apij 1.357.b.15
Menta 1.360.b.30
Sysimbrium cum vino, & semen eius 1.364.b.10
Ruta semen 1.382.a.6
Scolopendria 1.395.a.1
Singultui conferentia composita
Casaris confect. 2.272.b.32
Philonium romanum 2.278.b.16
Electuarium ad subulitis 2.287.a.61
Syrupus de cydonijs 2.297.b.43
Syrupus de menta 2.298.a.64
Trochisci almezereon 2.306.a.13
Confectio Casaris 2.317.a.46
Mina 2.317.a.47
Syrupus de menta 2.317.a.47
Trochisci de mezereon 2.317.a.47
Medicamen proprium 2.329.a.62
Singultus sternutatio soluit 2.391.a.31
Singultum tussi assimilari 1.746.b.37
Singultum frigus accidere facit tribus modis 1.747.a.14
Singultum punctioris subleuat multoties colicæ curatio 1.836.a.30
Singultu clamofo uomitus multoties sanat 1.739.b.30
Singultu castoreum habet proprietatem mirabilem 1.748.b.37
Siphac 1.691.a.37
Siphac anatomia 1.691.a.47
Siphac initium 1.691.b.10
Siphac inuamenta 1.691.a.58
Siphac parum suscipit consolidationem post scissuram 1.932.a.46
Siphac anatomia 1.961.a.56
Siphac usus 1.961.b.25
Siphac pars multoties egreditur ex vulnere, & non accidit inde mors 2.153.b.49
Siphac oppilationis ex creta, cura 2.258.b.24
Sirsen, & *bursen* quibus notis distinguantur 1.650.a.66
Sirsen ex aggritudinibus calidis nescia 1.880.b.38
Sirsen quando ad apostema mammillare convertitur, quid agendum 1.689.a.8
Syrupus quid 2.295.b.66
Syrupus acetosus digerit, subtiliat, et infridat 2.25.a.54
Syrupus acetosi usu quid sequatur 2.30.b.12
Syrupus acetosus conuenit in tertiana pura post paroxysmum & in die, in qua non est paroxysmus cum aqua hor. 2.39.b.36
Syrupus acetosus, & aqua bordei quomodo fiant, & quibus exhibeantur, & quomodo uide 2.32.a.35
Syrupus acetosus de seminibus & ex zuccharo ciborum calidiorum noxiis magis utilis est cæteris syrupis acetosis 1.177.b.3
Syrupus acetosus pulmonum visciditates abstergit 2.374.b.1
Syrupus acetosus est excoctiuus 1.211.a.29
Syrupus macianorum 1.215.a.27
Syrupus acetosus uomere facit 1.215.a.29
Syruporum differentia, & robur est, quod robur sunt succi inspissati soli, syrupi uero sunt decoctiones, & succi inspissati cum dulcedine 2.295.b.64
Syrupi acetosi inuamenta 2.296.a.1
Syrupi acetosi descriptio 2.296.a.5
Syrupus acetosus Gal. 2.296.a.34
Syrupus acetosus Auic. 2.296.b.42
Syrupus acetosus soluens cholecam 2.296.b.55
Syrupus acetosus educens phlegma 2.297.a.1
Syrupus acetosus educens melancholiam 2.297.a.6
Syrupus acetosus squillitius solutiuus 2.297.a.50
Syrupus de cydonijs 2.297.b.40
Syrupus salinum confortans stomachum 2.298.a.43
Syrupus de granis myrti 2.298.a.54
Syrupus de menta 2.298.a.63
Syrupus de piris 2.298.b.4
Syrupus de malis 2.298.b.9
Syrupus de agresta 2.298.b.23
Syrupus de fructibus 2.298.b.38
Syrupus delectabilis confortans stomachum 2.298.b.48
Syrupus de papauere 2.298.b.54
Syrupus de papauere alia descriptio 2.299.a.5
Syrupus conferens ad tussim 2.299.a.20
Syrupus de fauis mellis Galen. 2.299.a.26
Syrupus alius de fauis mellis 2.299.a.42
Syrupus de absinthio 2.299.a.47
Syrupus de absinthio Auic. 2.299.a.59
Syrupus ad sitim 2.299.b.1
Syrupus de fructibus 2.299.b.7
Syrupus de prunis 2.299.b.18
Syrupus Democriti 2.299.b.28
Syrupus de rina 2.299.b.41
Syrupus al Kadiu Auic. 2.300.a.19
Syrupus alius de absinthio 2.300.a.5
Syrupi de absinthio descriptio Auic. 2.300.b.26
Syrupus de fruct. ad fluxum ventris 2.300.b.36
Syrupus ad difficultatem anhel. 2.327.b.36
Syrupus ad uomitum phlegmaticum 2.329.a.55
Syrupi membra principalia confortantur descriptio 2.351.b.19
Syrupi

I N D E X

- Syrupi acetosi compositio* 2.373.a.18
Syrupi acetosi iuuamenta 2.373.a.20
Syrupus acetosus incidit, subtiliat, et abstergit 2.373.a.38
Syrupus acetosus in corporibus calidis cum zucchero fieri debet, & cur. 2.373.a.46
Syrupus acetosus de seminibus quibus non conueniat 2.373.b.5
Syrupus acetosus cur cum zucchero magis, quam cum melle fieri conueniat 2.374.a.12
Syrupo acetoso de seminibus ventriculi os subuerit 2.374.a.29
Syrupus acetosus esse sanitatis conseruatorium 2.374.a.60
Syrupus acetosus in febrilibus quæ conserat iuuamenta 2.374.b.10
Syrupus acetosus cur validius, quam cæteri sitim sedet 2.374.b.20
Syrupus acetosus, quam aqua, cur magis sitim extinguit 2.374.b.47
Syrupus acetosus febrem extinguit 2.395.a.17
Syrupus acetosus quibus conserat ægritudinibus 2.375.b.18
Syrupus acetosus phlegma incidit 2.375.a.27
Syrupus acetosus choleram obundit & expellit 2.375.a.35
Syrupus acetosus hepatis obstructions quomodo aperiat 2.375.a.38
Syrupus acetosus lienis duritiem lenit 2.375.a.42
Syrupi acetosi usum atræ bilem minuere 2.375.a.49
Syrupus acetosus appetentiam quomodo excitet 2.375.a.51
Syrupus acetosus hepar & splen incolomia seruat 2.375.a.57
Syrupus acetosus februm materiam quomodo incidat 2.375.a.6
Syrupus acetosus tussi a materia crassa quomodo conserat 2.375.b.8
Syrupus sacculus cum aqua maris, quibus conserat morbis 2.375.b.33
Syrupus acetosus cur omnibus atatibus & cõplexionibus conueniat 2.375.b.40
Syrupus acetosus scilicet neruos non lædit 2.375.b.51
Syrupus acetosus cum succo cytroniorum non lædit stomachum 2.375.b.53
Syrupi acetosi nocumenta 2.375.b.57
Syrupus acetosus matricis doloribus ualde contrarius 2.375.b.62
Syrupus acetosus quibus ægritudinibus malus 2.375.b.66
Syrupus acetosus semen generationi ineprium reddit 2.376.b.6
Syrupus acetosus hydropi quos reddat obnoxios 2.376.b.8
Syrupus acetosus coitum abscondit 2.376.b.4
Syrupus hyssopi quando tussi conueniat 1.640.a.35
Syrupus hyssopi est absterfor bonus gros 1.640.a.37
si 1.640.a.37
syrupus de papauere est uehementis iuuamenti ad calidarum materierum effusionem 1.702.b.67
syrupus de papauere est uehementis iuuamenti ad effusionem materierum calidarum 1.704.a.31
syrupi ex absinthio usus 1.260.b.9. & deinceps
syrupi, quorum assatio iterata est, uentris fluxum remouent 1.817.a.57
sifeleos calidum est, & siccum in secundo 1.393.b.36
si solum stomachum debilitat 1.710.b.25
si sibi nocumenta, & cura 2.204.b.40
si sitis paucæ frigiditatem significat 1.135.b.54
si sitis purgationis bonitatem indicat 1.207.a.27
si sitis si sedatur potu aquæ calidæ tunc materia in pluribus dispositionibus est phlegmatica aut nitrosa 1.697.b.10
si sitis si augmentatur aquæ calidæ potu, tunc materia est cholericæ 1.697.b.13
si sitis significat aut caliditatem materiae, aut falsedinem, aut nitrositatem 1.701.b.44
si sitis febrium ardentium quæ 1.722.a.28
si sitis quæ uehementior 1.722.b.4
si sitis a uiperarum punctura quæ 1.722.b.15
si sitis a uini potu, in quo mortuæ sunt uiperæ, qualis 1.722.b.20
si sitis post medicinam 1.722.b.22
si sitis post medicinam quando eius operationem perfectam significet, et quæ do non 1.722.b.31
si sitis, & siccit as uehemens in acutis ægritudinibus, malum ualde 1.722.b.41
si sitis, si ex stomacho, multoties significat dispositiones hepatis 1.751.b.65
si sitis ab hepate 1.781.b.52
si sitis multiplicatur cholericæ passionis laborantibus 1.812.b.30
si sitis magna cur sit in colica 1.836.b.10
si sitis, & febris in cholericæ passione significant, quod solutio uentris permittatur ad sanitatem 1.829.a.1
si sitis in colica toleranda, aut parum bibendum est 1.840.a.32
si sitis multiplicatur in colica 1.840.a.32
si sitis diabetis 1.895.a.41
si sitis quomodo sedatur in febribus acutis 2.33.a.59
si sitis in causone sedatur a tussi 2.42.b.37
si sitis sedatur a tussi propter humectationem pulmonis 2.42.b.39
si sitis cum destruitur in febribus aduen-
tibus est signum malum, & proprie cum nigredine lingua 2.93.b.7
si sitis gratia a cibo, frigida aquæ parum sugendum datur 1.176.b.20
si sitis causæ 1.112.b.63
si sitis accidentia sedat aer frigidus ab ipsa potu multoties 1.622.a.12
si sitis causæ stomachi ratione 1.722.b.25
si sitis causæ per consensum 1.722.a.52
si sitis causarum signa 1.723.a.53
si sitis ob diabetis causam, signa 1.723.a.60
si sitis a pulmone signa 1.723.b.1
si sitis a corde signa 1.723.b.2
si sitis curatio 1.723.b.39
si sitis causæ 1.781.b.53
si sitis fortis causa 1.795.a.45
si sitis in cholericæ passione 1.828.a.65
si sitis in cholericæ passione curatio 1.829.b.67
si sitis in urina exitu inuoluntario, curatio 1.894.b.1
si sitis superflua in febribus regimen 2.35.b.64
si sitis uehementia in causone fit propter causam pulmonis 2.42.b.38
si sitis iuleb cum aqua quandoque bonum 1.323.b.58

Siti conferunt

<i>Anisum</i>	1.259.b.26
<i>Amirberis</i>	1.262.b.39
<i>Altheæ gumma</i>	1.276.b.47
<i>Chrysomilorum infusio</i>	1.297.a.7
<i>Cydonium</i>	1.298.b.60
<i>Cucurbitæ succus</i>	1.303.b.43
<i>Cucumer</i>	1.304.a.8
<i>Emblicus</i>	1.310.a.64
<i>Liquiritia</i>	1.349.a.5
<i>Blitum</i>	1.366.a.35
<i>Mucillago psyllij cum oleo rosato</i>	1.372.b.22
<i>Sumach</i>	1.395.b.27
<i>Sebesten</i>	1.396.a.33
<i>Tamarindi</i>	1.404.a.25
<i>Manna</i>	1.404.b.39

Siti conferentia composita

<i>Aqua mellis</i>	2.297.b.16
<i>Syrupus de malis</i>	2.298.b.11
<i>Syrupus de agresta</i>	2.298.b.25
<i>Syrupus de fauis mellis</i>	2.299.a.28
<i>Syrupus proprius</i>	2.299.b.1
<i>Syrupus de prunis</i>	2.299.b.18
<i>Trochisci de camphora</i>	2.303.b.46
<i>Trochisci alij de camphora</i>	2.303.b.59
<i>Trochisci de berberis</i>	2.304.a.57
<i>Trochisci de berberis</i>	2.304.b.16
<i>Trochisci alij de berberis</i>	2.304.b.26
<i>Trochisci alij de berberis</i>	2.304.b.35

O

Trochisci

INDEX

- Trochisci de eupatorio* 2.305.a.6
Syrupus de agrestia 2.317.a.53
Camphora 2.317.a.53
Trochisci de spodio 2.317.a.54
Sitim facit aer calidior 1.100.a.28
Sitim tolerare & dormire cum ea infri-
gidatis & humectatis confert 1.176.
b.28
Sitim tolerare febri ex cholera rubea-
laborantibus nocet 1.176.b.30
Sitim mendosam sedat, dormire & si-
tim tolerare 1.179.b.13
Sitim mendosam habens aquam ne in-
gurgitet, sed sugat 1.179.b.20
Sitim sedat portulacae semen triu drach-
marum pondere cum aceto 1.192.
a.38
Sitim facientia 1.719.a.44
Sitim caliditas facit 1.719.a.50
Sitim aqua maris efficit aliquando cui
non succurritur 1.722.a.38
Sitim cur aliquando faciat res grossa 1.
722.a.46
Sitim quomodo res salite faciant 1.722.
a.48
Sitim quomodo faciant viscosa 1.722.
a.44
Sitim facit, multitudo loquutionis 1.
722.b.38
Sitim quando somnus faciat, & quando
sedet 1.722.b.39
Sitim faciunt fabarum, & ciceris aqua
723.b.45
Sitim quandoque facit uomitus 1.723.
b.51
Sitim facit aqua frigida quandoque 1.
723.b.53
Sitim sedat aliquando aqua calida 1.
723.b.55
Sitim tolerare confert cholericæ passio-
ne affectus 1.812.b.32
Sitim facit cepa 1.844.b.30
Sitim faciunt robur dulcia multoties 1.
816.a.6
Sitim facit casus astatus 1.816.b.10
Sitim faciunt
Cepa 1.887.b.9
Castoreum 1.288.a.66
Nix 1.366.a.11
Panis calidus 1.380.b.10
Szechados 1.387.a.2
Zuecharum 1.413.b.2
ex Sini Stomachi dispositionum signa
sumpta 1.697.b.6
in Sini colicæ permiscendum iuleb 1.
840.b.34
Sitiens non bibat aquam frigidam ualde
1.723.b.50
Sitiens non bibat plurimum subito 1.
723.b.50
Situs secundum Galenum dicitur pro lo-
co & pro societate 1.911.a.65
Situs mali cause 1.123.b.60
Situs membri cognitio in exhibendo me-
dicamento quomodo habenda 1.196.
b.32
ex Situ loci temperamentum indicari 2.
2.375.b.56
Soda signa 1.749.b.21
Sodam multoties facit clystere 1.839.
b.40
Solarium habet proprietatem resoluen-
di apostemata calida, quæ sunt oculi
ta 1.229.b.10
Solarium frigidum est in primo, siccum
in secundo, & stupefactum est fri-
gidum, & siccum in tertio 1.397.b.25
Solis propinquitatem non esse causam
excessus ab æqualitate 1.122.b.34
Solis rectitudo super capita minus ma-
lum operatur, quam eius propinqui-
tas apud nos, aut apud eos qui sunt
in maiori latitudine quam nos 1.12.
b.36
Solis usus quæ præstet 1.121.a.19. &
deinceps
Solis iniuria a facie quomodo arcenda
2.393.b.52
ex Sole & Astris impressiones in inferio-
re fluere 2.379.b.38
Solaris radij casus duplex 1.97.a.35
Solutio continui 2.381.b.19
Solutio continui instrumentalibus par-
tibus accidit, ut instrumentales sunt
1.90.b.45
Solutio continui in cute excoriatio aut
scarificatio dicitur 1.91.b.35
Solutio continui in carne absque pure
vocatur plaga; cum pure ulcus 1.
91.b.40
Solutio continui in iuncturis, disloca-
tio est 1.92.a.19
Solutio continui in membro bonæ com-
plexionis cito sanatur 1.92.a.25
Solutio continui post apostemata quid
significet 1.139.b.9
Solutio continui interna quom non co-
gnoscat per signa uniuersalia, quid
faciendum medico 1.139.b.25
Solutio continui deterior quæ 1.139.
b.38
Solutio continui in iuncturis praua 1.
139.b.46
Solutio continuitatis in carne quando fa-
cit sanem, & pus nominatur vlcus
2.158.a.33
Solutio ventris cauenda apostemate ca-
lido in gibbo hepatis existente 1.
770.b.52
Solutio ventris in dubellati hepatis pro-
pter duas res est necessaria 1.772.
b.67
Solutio ventris in hypofarca melior est
cum pilulis de reubarbaro 1.790.
b.59
Solutionis continui in osse differentia 1.
91.b.50
Solutionis continui in venis varia nomi-
na 1.91.b.67
Solutionis continui in arterijs varia no-
mina 1.91.b.67
Solutionis continui cause 1.125.a.3
Solutionis continui signa 1.139.a.66
Solutionis continui internarum partiu
signa 1.139.b.1
Solutionis ventris cum hepatis apostema-
te curatio 1.772.a.11
Solutionis ventris lauatine cause 1.777.
b.5
Solutionis ventris ab ulcere signa 1.
778.b.57
Solutionis ventris faculentia a siccitate
signa 1.778.b.45
Solutionis ventris al dubellati signa 1.
b.49
Solutionis ventris apostemose signa 1.
778.b.54
Solutionis ventris a corrosione signa 1.
778.b.58
Solutionis ventris hepaticæ ob repleti-
onem signa 1.778.b.65
Solutionis ventris hepaticæ ob retenti-
onem cursus signa 1.778.b.65
Solutionis ventris hepaticæ ab exercitij
dimissione signa 1.778.b.66
Solutionis ventris hepaticæ a membri
incisione signa 1.778.b.66
Solutio ventris grossi melancholica non
sanatur 1.111.b.19
Solutionis ventris cholerica causa 1.
792.a.31
Solutionem continui siccitas facit pro-
pter suæ constrictionis fortitudinem
1.126.a.50
Solutionem continui caliditas facit, &
quomodo 1.126.a.55
Solutionem ventris similem aquæ car-
nis prohibent vna passæ 1.762.a.55
Solutionem, & prouocationem plurimam
non tolerant aliqua corpora extenua
ta 1.974.a.15
Solutionem continui nullo modo esse se-
milium partium innuere uiautur 1.
126.b.20
de solutione continuitatis 2.139.a.31
solutiones continui in musculis varia ha-
bent nomina 1.91.b.55
solutina medicina aliquando ephemeræ
inducunt 2.139.a.11
solutinum pharmacum abortum facit 1.
934.b.53
solutinum primum cognitum fuit hiera
Rusi 2.283.a.17
solutini actio est res diuina saluans ex
virtutibus suæ naturæ 2.283.a.41
solutina qualia esse debeant in hepatis
opilatione 1.764.b.37
solutina in asilite sequi ieiunium oportet
1.786.a.51
solutina non esse administranda in apo-
stemate renium 1.869.a.40
solutina in sciatica 1.981.b.40
solutina medicina in principio non est
adhibenda, nisi materia existente su-
riosa 2.27.a.29. & 2.38.b.46
Solutia ventrem plurima esse calida
1.202.a.45
Soluunt
Apiyradix 1.271.a.22
Aqua marina 1.272.b.30
Aqua

I N D E X

- Aqua minerales plurimae* 1.272.
b.40
- Pilula de aloe* 1.274.a.39
- Allium* 1.276.a.38
- Asphodeli fructus, & flos cum uino* 1.277.a.33
- Ben, & eius fructus* 1.279.a.11
- Baurach, quum superponitur* 1.280.
b.42
- Adiantum secundum Mesue* 1.283
b.57
- Ocymum fluuiiale* 1.283.b.37
- Peplis* 2.283.b.59
- Papaner cordosum* 1.283.b.66
- Butyri plurimus vsus* 1.284.b.19
- Citri semen* 1.286.a.58
- Chamaepytios* 1.292.a.6
- Struthium* 1.292.b.16
- Cymini syluestris succus cum aqua mellis* 1.293.a.57
- Capparis* 1.293.b.62.67
- Caulis marinus, proprie cum carne pingui* 1.294.a.54
- Cydonium post cibum sumptum* 1.299.a.11
- Calamentum syluestre* 1.299.
b.33
- Oleum cartami* 1.300.b.59
- Costus cum uino* 1.301.b.30
- Siliqua de scemi* 1.306.a.4
- Flos aris* 1.316.a.7
- Scoria ferri* 1.317.a.14
- Fel omne* 1.317.b.66
- Vitis alba cor* 1.319.b.24
- Cyclamen* 1.321.a.2
- Orobis* 1.333.a.12
- Hemiodactylus* 1.333.b.50
- Oleum de lilio* 1.348.b.50
- Aqua lenis* 1.349.b.29
- Lactuca lac cum aqua, & melle* 1.350.b.54
- Mel* 1.361.a.31
- Sercoris muris collyrium* 1.361.
a.62
- Mori lacrima* 1.361.b.49
- Nux cum muri* 1.362.b.11
- Opopanax* 1.368.a.10
- Oleum de vrtica* 1.369.a.11
- Oleum de semine croci bortenensis* 1.369.a.12
- Oleum rosatum* 1.369.a.13
- Oleum de cherna* 1.369.a.16
- Psyllium mucilaginosum cum oleo violato* 1.372.b.27
- Polium* 1.373.b.12
- Pedes* 1.375.a.19
- Piper* 1.377.a.30
- Rosa* 1.380.b.64
- Oleum rosaceum* 1.381.b.8
- Squilla* 1.385.b.38
- Stercus muris* 1.390.b.3
- Sapo* 1.398.a.43
- Ruta syluestris cortex, radix, & lacrima* 1.405.b.5
- Tua* 1.410.b.6
- Zuccharum* 1.413.b.7
- Solutionem uentris retinentia composita*
- [Theriaca* 2.317.b.14
- Mithrydatum* 2.317.b.15
- Diacryoniten muschatum* 2.317.
b.15
- Enguentum al Kindi* 2.316.b.17
- Syrupus de agresta* 2.317.b.16
- Suffus conueniens cholericis* 2.317.
b.17
- Felangios descriptio* 2.317.b.18
- Suffus Aristotelis* 2.317.b.18
- Mina* 2.317.b.19
- Syrupus de malis* 2.317.b.19
- Syrupus de menta* 2.317.b.19
- Syrupus de piris* 2.317.b.20
- Cydonia condita* 2.317.b.20
- Trochisci de balaustijs* 2.317.b.20
- Trochisci de spodio* 2.317.b.20
- Trochisci de feminibus* 2.317.b.21
- Trochisci de diasacramenton* 2.317.
b.22
- Suffus proprium* 2.330.b.54
- Solutioni uentris cum sanguine con-ferentia composita*
- Trochisci diasacramenton* 2.317.
b.25
- Trochisci de lacca* 2.317.b.25
- Clystere* 2.330.a.65
- Solutiua grossa composita*
- [Pilula stomachica al Kindi* 2.317.
b.9
- Pilula ad melancholia* 2.317.b.10
- Pilula de capsia* 2.317.b.10
- Hiera Gal.* 2.317.b.11
- Pilula de euphorbio* 2.317.b.11
- Hiera philagrius* 2.317.b.12
- Electuarium Casaris* 2.317.b.13
- Seberearen* 2.317.b.13
- Pilula filij Albarith* 2.317.b.13
- Somnus quieti similis est & uigilia mor- tui* 1.109.b.31
- Somnus naturales operationes omnes fortes efficit* 1.109.b.34
- Somnus calorem naturalem coarctat, et animalem uirtutem laxat* 1.109.
- Somnus spiritus substantiam turbidam efficit* 1.109.b.38
- Somnus cordis uias humectat & laxat* 1.109.b.38
- Somnus lassitudinem omnem remouet* 1.109.b.40
- Somnus materiam digestionis aptam ad sanguinis naturam conuertit* 1.109.
b.56
- Somnus longus humores calidos chole-ricos inueniens calefacit corpus calo- re extraneo* 1.109.b.61
- Somnus uacuitatem inueniens refrige- rat* 1.109.b.63
- Somnus in inedia, refrigerat* 1.109.
b.63
- Somnus multus uirtutes animales obtri- dit* 1.10.a.4
- Somnus multus quae mala afferat* 1.110.
a.4
- Somnus multus capitis grauitate facit* 1.110.a.7
- Somnus temperatus calfacit* 1.121.
b.52
- Somnus humectat* 1.122.b.6
- Somnus destruitur ob calorem* 1.135.
a.47
- Somnus augetur a frigiditate* 1.135.
a.50
- Somnus multus pblegmatis dominium se- gnificat* 1.137.b.13
- Somnus a cibo statim uitandus* 1.176.
b.10
- Somnus melior est qui profundus est* 1.
181.b.21
- Somnus cum uentris inflationibus & ru- gibus multis impedit modis* 1.
181.b.25
- Somnus super uacuitatem malus est & uirtutem deicit* 1.181.b.32
- Somnus post inedia malus est & uirtu- tem deicit* 1.181.b.32
- Somnus post repletionem ante descen- sum cibi a superiori uentre malus* 1.
181.b.33
- Somnus diurnus malus* 1.181.b.41
- Somnus super uentrem incipiens dige- stioni magnum affert auxilium* 1.
181.b.54
- Somnus super uentrem calorem natura- lem retinet & auget* 1.181.b.56
- Somnus supino corpore malus* 1.181.
b.58
- Somnus ore aperto in agrotis cur fiat* 1.
182.a.2
- Somnus multus post euacuationem fa- ctus illam contulisse indicat* 1.
207.a.24
- Somnus est una ex causis sedationis dolo- ris* 1.234.a.4
- Somnus confert digestionem* 1.714.a.65
- Somnus quando noceat* 1.714.b.1
- Somnus quando sitim faciat, et quando sedet* 1.722.b.39
- Somnus uentrem humectat* 1.723.b.12
- Somnus omnis inuat digestionem* 1.
727.a.50
- Somnus super sinistram latam cur pluri- mum adiunct digestionem* 1.727.
a.50
- Somnus super dextrum latus est causa uelocitatis descensionis cibi* 1.727.
a.50
- Somnus super dextrum latus quantum conferat* 1.729.a.46
- Somnus super latus dextrum est ualde conueniens in apostemate duro hepa- tis* 1.774.b.14
- Somnus ualde confert uentris fluxui* 1.
816.a.16
- Somnus alleniat repletionem* 2.15.
a.66
- Somnus in principio febrium nocet, quia prolongatur frigus, & rigor ex eo, declinatione uero confert, & apud statum non nocet* 2.25.
b.66

I N D E X

- Somnus in statu paroxysmorum febrium, qui est diurnus, & fit in principio diei est malus* 2.62.b.36
- Somnus diurnus qui est in principio diei est salubrior* 2.92.b.34
- Somnus in nocte augmentatus cum per mixtione rationis, & frigore extremi tatum, est malus* 2.92.b.43
- Somnus cum leuitate est bonus* 2.92.b.45
- Somnus plus facit sudare, quam uigilia, quia calor innatus in eo plus agit in humiditates* 2.94.b.43
- Somnus diurnus quantus esse debeat* 2.356.a.13
- Sonus diurnus quibus conueniat* 2.356.a.16
- Somnus diurnus quid faciat conualescentibus* 2.102.b.27
- Somnus superfluous quos ledat* 2.356.a.21
- Somnus omnium virtutum est quies* 2.380.b.17
- Somnus laudabilis* 2.390.b.39
- Somni usus* 1.109.b.34
- Somni necessitas in uita & sanitate non est absoluta* 1.135.a.53
- Somni necessitas quæ* 1.135.a.54
- Somni temperati usus* 1.181.a.52
- Somni ratio habenda est sanis, ut temperate sua hora, & non superflue eo utantur* 1.181.b.14
- Somni nocturni bonitas* 1.181.b.49
- Somni figura melior quæ* 1.181.b.52
- Somni multitudo in colica* 1.837.a.12
- Somni profunditatis in febribus regimè* 2.36.a.16
- Somni, & uigilie signa in crisi* 2.92.b.21
- Somni profunditas cum debilitate pulsus, est malum, quia fit propter debilitatem virtutis, non propter humiditatem cerebri* 2.92.b.38
- Somni & uigilie modus* 2.356.a.6
- Somni inuamenta & noxia* 2.380.b.19
- Somni plurimi noxia quibus obstitendum* 2.369.b.62
- Somnum facit aqua calida paulatim bibita* 1.177.a.16
- Somnum faciunt lactucæ* 1.181.b.2
- Somnum conciliantia* 1.181.b.8
- Somnum inducens medicamentum* 1.743.b.34
- Somnum facit & stupefacit opium* 1.745.b.19. & 748.b.2
- Somnum esse sicut quietem* 2.354.b.55
- in Somno calor occultatur & frigiditas manifestatur* 1.110.a.16
- in Somno plura operimenta necessaria cur sint, quam in uigijs* 1.110.a.18
- in Somno superfluitates ad corporis profundum trahuntur* 1.220.b.35
- Somno, & quiete indiget cibus, usquequo boni fiat digestio* 1.724.a.37
- in Somno cur accidat uirge erectio* 1.900.b.22
- Somno quomodo & quatenus utendum* 2.392.b.49
- Somno quando abstinendum* 2.392.b.59
- Soporariæ arteriæ* 1.65.b.19
- Soporem faciunt*
- Agnus castus* 1.266.b.30
  - Amomum* 1.269.b.25
  - Amygdala* 1.271.b.40
  - Aloe* 1.274.a.24
  - Anethum, proprie eius oleum* 1.275.a.65
  - Crocus* 1.290.a.17
  - Caulis* 1.294.a.36
  - Coriandrum humidum* 1.294.b.39
  - Hysquianum* 1.334.a.20
  - Ireos* 1.334.b.4
  - Mandragora* 1.335.b.42
  - Lactuca* 1.350.b.35
  - Myrrha* 1.358.a.5
  - Nenuphar* 1.364.b.46
  - Opium* 1.366.a.66
  - Papauer* 1.379.b.11
  - Squinanthi grossioris semen* 1.386.a.36
  - Solatri radix cum uino* 1.397.b.43
  - Musculus in uino infusus* 1.406.b.62
  - Parthenium* 1.407.a.31
- Somnia humorem dominantem significant* 1.135.b.37
- Somnia rerum rubearum sanguinis redudantis sunt signa* 1.137.b.4
- Somnia aquarum fluuiorum, uisum, pluuie, & frigoris phlegmatis dominum significant* 1.137.b.17
- Somnia ignis & citrinarum rerum cholera rubra est signum* 1.137.b.29
- Somnia terrorem facientia tenebrosa, nigra, atra bilis sunt signa* 1.137.b.44
- Somniorum signa in crisi* 2.93.a.64
- Sordes cutis corporis quomodo generatur* 2.255.b.41
- Sordities nominatur pus grossum* 2.158.a.43
- Sordities est res grossa, spissa, coagulata alba, aut ad nigredinem declinans, aut sicut sæx* 2.158.a.44
- Sordities generatur ex grossitie humorum* 2.158.a.47
- Sordities eget abstergente* 2.158.a.50
- Sofari* 1.647.a.63
- Sotira magna descriptio* 2.270.a.14
- Spasmus prouenit ex operatione nature accidentaliter* 1.130.b.33
- Spasmus neruorum partium apostematæ & solutionum continui sequitur* 1.139.b.42
- Spasmus infantibus accidit in ortu dentium, & cur* 1.167.b.29
- Spasmus infantium dentientium quomodo curandus* 1.167.b.33
- Spasmi curatio* 2.234.a.38
- Spasmus unde* 1.706.b.47
- Spasmus ex uentositatis retentione* 1.848.b.13
- Spasmus in colica malus* 1.848.b.51
- Spasmus membra spermatidis soluit* 1.911.a.45
- Spasmus multoties associatur calidis apostematibus in membris neruosis* 2.77.b.12
- Spasmus in pueris fit usque ad nouem annos* 2.87.b.43
- Spasmus post fluxum uentris, est mortale* 2.92.b.24
- Spasmus cum timetur ex sectione, uel perforatione, fiant ille per latitudinem uillorum neruorum membri* 2.122.a.21
- Spasmus ubi est ex uulneribus lacertosus, & non recipit curationem, tunc curatio est incidere lacertum in latitudine* 2.141.a.30
- Spasmus quando accidit cum euacuatione superflua est malum* 2.155.b.38
- Spasmus fit multoties ex uulneribus neruorum* 2.168.a.21
- Spasmus unguitum secundum plurimum accidit ex melancholia* 2.162.b.7
- Spasmi unguitum cura* 2.26.b.26
- Spasmi dolores sedantur aqua sulphurea* 1.120.b.49
- Spasmi curatio* 1.708.a.55
- Spasmi in cholericâ passione curatio* 1.829.b.1. & 830.a.17
- Spasmi timor quomodo* 1.839.b.19
- Spasmi cæti signa in crisi* 2.87.b.38
- Spasmo confert semicupium ex oleo* 1.121.a.54
- Spasmo nocent aquæ frigida* 2.168.a.41
- Spasmo conferunt*
- Acorus* 1.267.a.32
  - Adeps cerui* 1.275.b.51
  - Ben* 1.276.b.63
  - Oleum de ben* 1.278.b.64
  - Spina alba* 1.279.a.2
  - Balsami decoctio* 1.279.b.26
  - Bellium* 1.285.a.16
  - Castoreum* 1.288.a.49
  - Chamaecrys syrupus* 1.292.a.48
  - Calamentum hum* 1.299.a.59
  - Epithymum* 1.310.b.25
  - Ericij terreni caro salita* 1.311.b.18
  - Fel lupi* 1.317.b.37
  - Fel asini syluestris* 1.317.b.36
  - Ireos cum aceto, aut uino* 1.334.b.2
  - Storax* 1.344.a.22
  - Psyllium* 1.372.b.16
  - Squinanthi cum pipere* 1.386.a.32
  - Lini semen cum cera, & melle* 1.387.b.34
  - Testiculus vulpis* 1.406.a.34
  - Urina* 1.408.a.40
  - Uernis plurimum pedum, qui est sub lagenis* 1.408.b.64
- Spasmo conferentia composita*
- Sotira confec.* 2.270.a.10
  - Confecio alchabemengi* 2.274.b.31
  - Philonium romanum* 2.278.b.10
  - Diaphysur*

I N D E X

- Diasulfur* 2.279.a.8
Hiera Archigenis 2.294.b.17
Hiera Gal. 2.285.b.7
Hiera Hip. 2.285.b.55
Hiera Andromachi 2.286.a.13
Hiera Catagini Antiocheni 2.286.
 b.1
Oleum alfesclud 2.313.a.11
Oleum alchebengi 2.313.b.43
Oleum de croco 2.311.a.66
Sotira 2.316.a.17
Oleum alchebengi 2.313.a.17
Oleum de croco 2.316.a.18
Hiera Gal. 2.316.a.18
Hiera Catagini 2.316.a.18
Scisuris manuum conferentia
 composita
Hiera Hip. 2.285.b.55
Spasnum significat vrina aruginosa post
laborem 1.151.b.41
Spasnum vrina viridis in pueris signifi-
cat 1.151.b.2
Spasnum significat in mulieribus vrina
nigra post laborem 1.152.a.66
Spasnum ex inflammatione significat
vrina multitudo in acutis morbis,
post quam non aduenit requies 1.
 158.b.18
Spasnum minatur icelligatio multa 1.
 191.a.26
Spasnum minatur sensum & motionis
turbulentia perdurans 1.191.a.29
Spasnum facit argenti vini vapor 1.
 267.b.14
Spasnum accidere facit narvisi cepge 1.
 745.b.33
Spasmo quidam sanantur propter sca-
biam prurium & pustulas 1.95.
 a.12
Spasmanur neri. & eis similia cum apo-
stemanur, aut aduenit eis frigus 2.
 168.a.31
Spatula rufus 1.44.a.10
Spatula anarome 1.44.a.10
Spatula fractura, & curatio 1.194.b.64
de spatula dislocatione 2.177.a.12
Sperma quid 1.900.b.60
Sperma musculi principium est forme se-
cundum philosophum 1.31.a.58
Sperma mulieris est principium uirtutis
patientis 1.31.a.61
Sperma uiri certus est quod tenet locum
factoris 1.162.a.48
Sperma mulieris & sanguis menstruorum
certus est quod tenet locum materie
 1.162.a.49
Sperma mulieris abundat plus aqueitate
& terreitate, in uiri autem spermate
aeritas & igneitas superat 1.162.
 a.55
Sperma generatur in testiculis 1.899.
 a.52
Sperma ex quo generetur 1.899.a.53
Sperma masculi, & feminae uniuoce con-
uenire 1.901.a.5
Sperma masculi expellitur prope matri-
cem 1.901.a.13
Sperma masculi deglutit os matris at-
tractione uehementi 1.901.a.15
Sperma mulieris expellitur intra matri-
cem 1.901.a.16
Sperma uiri quale secundum philosophos
 1.901.a.34
Sperma feminae quale secundum philoso-
phos 1.901.a.35
Sperma feminae assimilauerunt philoso-
phi menstruo 1.901.a.40
Sperma masculinum quid operetur in se-
tu secundum philosophos 1.901.
 a.41
Sperma masculinum secundum philoso-
phos non est nisi sicut coagulum agens
in lacte 1.901.a.47
Sperma femininum quid operetur in se-
tu 1.901.a.48
Sperma femininum, an formam, vel ma-
teriam praebeat, non nocet medico,
ignorare 1.901.a.54
Sperma cuius non generet 1.903.b.55
Sperma habentis membra debilia raro
generat sanum 1.903.b.56
Sperma pinguium hominum est paucum
 2.260.a.40
Sperma est ex eis, quae excitant 1.904.
 b.50
Spermatas vasa confortat pedum inun-
ctio cum oleis calidis 1.905.a.6
Sperma quod sit ineptum generationi 1.
 925.a.45
Sperma currit ex omnibus membris 1.
 925.a.49
Sperma ex dextro latere est calidius 1.
 529.b.3
Sperma feminae secundum philosophum
ingredi ad generationem membrorum
 1.951.b.58
Sperma uiri quid operetur in conceptio-
ne 1.951.b.62
Sperma est magis susceptibile conuersio-
nis male, quam sanguis 1.56.b.53
Spermatas principium est ex humoribus
 1.21.a.9
Spermatas utilitas completur in matrice
in mulieribus 1.31.a.21
Spermatas masculi, & feminae inesse uir-
tutem formatiuam 1.901.a.8
Spermatas materiei plurimum est ex ce-
rebro ex sententia Hippoc. 1.901.
 a.8
Spermatas fermentum ex cerebro est 1.
 901.b.3
Spermatas expulsio unde 1.901.b.15
Spermatas retentio in coitu est mala ual-
de 1.903.a.25
Spermatas membra menta ualde confor-
tat 1.908.a.50
Spermatas fortitudinem facit menta 1.
 908.a.51
Spermatas generatio confortat corpus, et
cor. 1.909.b.35
Spermatas inopia quid mali efficiat 1.
 909.b.36
Spermatas inopie quid confortat 1.909.
 b.b.38
Spermatas exsiccatina calida 1.910.
 b.17
Spermatas exsiccatina calida 1.910.
 b.40
Spermatas exsiccatinum valde est diacy-
minum 1.910.b.45
Spermatas multi in coitu prodeuntis cau-
sa 1.911.a.20
Spermatas membra spasmi siccit 1.911.
 a.45
Spermatas multi in coitu prodeuntis cau-
sarum signa 1.911.b.13
Spermatas multi in coitu prodeuntis cu-
ratio 1.911.b.36
Spermatas profusum cause 1.912.a.3
Spermatas pauci cause 1.912.a.18
Spermatas pauci curatio 1.12.a.20
Spermatas filosi curatio 1.912.a.21
Spermatas seni signa 1.926.b.49
Spermatas complexionum signa 1.926.
 b.38
Spermatas masculi & feminae utriusque uim
in esse coagulationem putauit Galenus
 1.31.a.66
Spermatas masculi coagulationem uis inesse
fortior: sed coagulationem suscipiens
fortior est in mulieribus 1.31.b.2
Spermatas masculino plus inesse de forma
inssu Dei 1.901.a.10
Spermatas feminino plus inesse de mate-
ria 1.901.a.11
Spermatas masculino inesse uirtutem for-
matiuam philosophos uoluisse 1.901.
 a.20
Spermatas feminino inesse tantum mate-
riam generationis philosophos uoluisse
 1.901.a.21
Sperma minorat semen canalis 1.686.
 b.56
Sperma minorantes medicinae sunt mino-
rantes lac 1.687.b.50
quae sperma exuberare faciunt, in pluri-
bus corporibus lac 1.686.b.50
Sperma generantia quae 1.686.b.52
Sperma exsiccatia prohibent lactis ge-
nerationem 1.686.b.54
Sperma masculinum, & femininum esse
aequiuoca apud philosophos 1.901.
 a.31
Sperma non esse ex cerebro solo 1.901.
 b.1
Sperma ex toto corpore decidi 1.901.
 b.7
Sperma generandi uino nouo inesse proprie-
tas 1.913.a.5
Sperma minorat oleum 1.910.b.25
Sperma argentia composita
Electuarium indum 2.332.a.44
Confectio regia 2.332.a.56
Confectio philosophorum 2.270.
 b.5
Oleum de hase 2.311.b.22
de spermate sermo philosophi multum
contrarius est Galeno 1.31.a.65
ex spermate quae membra 1.31.a.45
in spermate ingrossando, & confortan-
do vasa eius ad retinendum ipsum,
 o 3 menta

I N D E X

- menta est pharmacum nobile 1.911.
b.50
- Spermatice membra solutionem conti-
nui passa non restaurantur nisi pauca
1.31.b.26
- Spermatice membra solutionem conti-
nui passa quandoque restaurantur 1.
31.b.28
- Spermatice vasa mulierum 1.919.
a.61
- Spermatice vasa in uiris quo differant a
vasis spermaticis in mulieribus 1.
919.a.63
- Spermatice membrorum calida cõ-
plexionis signa 1.901.b.40
- Spermatice membrorum frigida cõ-
plexionis signa 1.901.b.50
- Spermatice membrorum humida
complexionis signa 1.901.b.51
- Spermatice membrorum sicce com-
plexionis signa 1.901.b.53
- Spermatice membrorum complexio
nis calida, & sicca signa 1.901.
b.66
- Spermatice membrorum comple-
xionum innaturalium signa 1.902.
a.387
- Spermatice uisum anatomia 1.
899.b.27
- Spermatice membrorum comple-
xionis calida, & humida signa 1.
901.a.13
- Spermatice membrorum complexio
nis frigida, & humida signa 1.902.
a.24
- Spermatice membrorum complexio
nis frigida, & sicca signa 1.902.
a.32
- Sphacelos quid sit 2.117.b.2
- Sphacelos quandoque sit ex gangrenis
2.117.b.3
- Sphacelos sit in carne, & osse 2.117.
b.5
- Sphacelos cura 2.117.b.47
- Sphaceli differentia a gangrena 2.117.
a.29
- Sphincter. Vide Fictor.
- Sphyncteris musculorum anatomie 1.57.
b.11
- Spica calida est in primo, sicca in secun-
do 1.396.b.23
- Spica confortat, & resoluit 1.748.b.3
- Spica conseruat uirtutem mirach 1.787.
b.24
- Spinachia frigida sunt, & humida in fi-
ne primi 1.387.a.61
- Spinachia instant 1.848.a.3
- Spina alba est frigida, & sicca in primo
1.401.a.57
- Spina egyptia frigida est in primo sicca
in secundo 1.401.b.7
- Spinae albae radix infrigidat, & exsiccat
1.279.a.31
- Spinae albae semen est calidum, & subti-
le 1.279.a.32
- Spinae albae quid substantiatur 1.279.
a.60
- de spina uentositate 2.172.a.45
- Spina est phlegmon a sanguine subtili,
qui accipit cutem solam, & non est
cum pulsatione 2.107.b.46
- Spina est spasmus in toto corpore secun-
dum aliquos 1.172.a.54
- Spina neruorum anatomie 1.62.b.65
- Spinae extractio quomodo fiat 2.152.
b.25
- Spinae uentositatis cause sunt humores
acuti penetrantes in os, & corroden-
tes ipsum 2.172.a.47
- Spinae uentositatis incessus, est incessus
doloris iuncturarum 2.172.a.49
- Spinae uentositatis materia est in osse 2.
172.a.50
- Spinae uentositatis additio corrumpit of-
fis partem unam post aliam 2.172.
a.52
- ad spinarum inflexiones unguentum ni-
grum est de melioribus unguentis 2.
220.b.5
- Spinas extrahunt
- Aristolochia 1.268.b.47
- Cancer fluuiialis 1.297.b.61
- Propolis 1.356.b.9
- Narcissus, proprie cum farina loli, &
melle 1.363.b.38
- Rosa 1.381.a.15
- Sordities 1.389.a.47
- Spinas extrahentia composita
- Emplastrum Andromachi 2.314.
b.56
- Spiritus quid sit 2.335.a.35
- Spiritus animalis uim non habet nisi post
uitalis aduentum 1.74.a.14
- Spiritus uitalis temperatus preparat ad
animalem uim suscipiendam 1.74.
a.10
- Spiritus aptus non est suscipiendus ani-
mae quae principium est sensus & mo-
tus, nisi postquam preparatus fuit in
cerebro 1.74.b.1
- Spiritus naturalis quomodo efficiatur 2.
379.a.37
- Spiritus animalis ex quibus causis reti-
neatur 2.117.a.53
- Spiritus armarij est sinistra concan-
tas cordis 2.334.a.4
- Spiritus generationis minera est sinistra
concanitas cordis 2.334.a.5
- Spiritus preparatur ad receptionem ui-
rium anime ex forma complexionis
2.334.a.27
- Spiritus fit sine auaritia, & diminutio-
ne, ex manatione diuina 2.334.
a.29
- Spiritus genitus in corde, & ex eo in me-
bra manans, in quibus cum sufficiet
permanerit, acquirit complexionem
propriam 2.334.a.52
- Spiritus in cerebro acquirit complexionem
qua disponitur ad receptionem uir-
tutum sensus, & motus 2.334.a.55
- Spiritus in hepate acquirit complexionem
susceptiuam uirtutum nutritionis, et
augmenti 2.334.b.2
- Spiritus in testiculis acquirit complexio-
nem aptam ad generationem 2.334.
b.4
- Spiritus affert a cerebro uirtutes, non
egens ad perfectionem complexionem
membri ad quod procedit, ut putant
aliqui 2.33.b.20
- Spiritus adipiscitur formam uirtutis in
membro, quod est operis instrumen-
tum, ut patet de cristallino humore, de
neruis optictis &c. 2.334.b.29
- Spiritus recipit uires anime a corde se-
cundum aliquos 2.334.b.33
- Spiritus unus aliorum est primus in gene-
ratione, qui secundum sententiam
philosophorum generatur in corde 2.
334.a.50
- Spiritus nomine non intelligitur anima 1.
96.a.57
- Spiritus mundificatio quomodo fiat 1.
96.b.12
- Spiritus motiones intro vel foras in omni-
bus animi accidentibus fiunt 1.110.
a.61
- Spiritus motionem ad exteriora sequitur
frigiditas eius quod interius existit
1.110.a.64
- Spiritus motionem ad interiora sequitur
externorum frigiditas & internorum
calor 1.110.a.67
- Spiritus motio ad exteriora uel interio-
ra aut fit subito, aut paulatim 1.110.
b.6
- Spiritus motio quandoque simul fit intro
& foras 1.110.b.21
- Spiritus substantiam turbidam facit som-
nus 1.109.b.38
- Spiritus nutritiuum est uinum 1.638.
a.45
- de spirituum origine 2.334.a.1
- Spiritus comparatio ad humores est si-
cut comparatio corporis ad ipsos hu-
mores 2.334.a.15
- de spiritus natura, & utilitate 2.334.
b.40
- de spiritus diffinitione 2.334.b.40
- Spiritus forma quomodo fiat 2.334.
a.26
- Spiritus principium est ex manatione di-
uina 2.334.a.28
- Spiritus naturalis minera est cor 2.339.
b.65
- Spiritus immatum aer ad ipsam prone-
niens temperat 1.96.b.5
- Spiritus conturbat sator aeris 1.129.
a.59
- Spiritus resoluunt dolores 1.129.b.3
- Spiritus ab aere nutriti, & quomodo 1.
621.a.14
- Spiritus creant Deus latorem uirtutem
anime in membra animalium 2.334.
a.6
- Spiritus creant Deus primum appendi-
culum uirium anime 2.334.a.10
- Spiritus produxit Deus ex subtilitate
humorum, & igneitate 2.334.
a.12

I N D E X

- Spiritu mediante fit manatio secundum*
animam in membris corporis 2. 334.
 a. 11
- Spiritus & membrum subiectum sunt*
propinquum sanitatis & morbi 1.
 7. b. 64
- Spiritus sunt virtutum subiecta* 1. 8.
 a. 25
- Spiritus & cor calidiora sunt in corpore*
 1. 16. a. 22
- Spiritus & cor sunt virtutis principium* 1.
 12. a. 29
- Spiritus attractit & expultricem vim*
adiuvant 1. 73. a. 15
- Spiritus ex humorum vaporibus fiunt*
 1. 74. a. 4
- Spiritus hepatis unde* 1. 750. a. 35
- Spiritus quomodo resultent ex subtilita*
te humorum 2. 334. a. 24
- Spiritus plures sunt numero* 2. 334.
 a. 48
- Spiritus temperatur virtutis naturalis*
robore 2. 337. b. 37
- Spiritus multiplicatur virtutis natura*
lis robore 2. 337. b. 38
- Spiritus conservantur virtutis naturalis*
robore 2. 337. b. 40
- Spirituum & virtutis scientia est in ope*
rationum scientia 1. 8. a. 23
- Spirituum principium cor* 1. 74. a. 8
- Spirituum temperatio quae ex aere attra*
cto in pulmones fit mundificatione et
euentatione 1. 96. a. 61
- Spirituum nostrorum temperatio quo*
modo fiat 1. 96. b. 27
- Spirituum cordis affectus* 2. 335. a. 53
- ad Spirituum raritatem motu & dilata*
tionem sequi, & nutritionem perfici,
& cur 2. 337. b. 42
- Spirituum nutrimenti minera est cor.* 2.
 339. b. 59
- Spiritus roborantia. Vide Cordialia me*
dicamenta
- Spiritus rarsunt latitina frequenti* 2.
 337. b. 33
- Spiritus temperari, multiplicari, & con*
servari virtutis naturalis robore 2.
 337. b. 37
- Spiritus reficit vinum* 2. 339. a. 58
- Spiritus odoratis refici suo calore* 2.
 339. b. 10
- Spiritus ex hepatis vaporibus generari*
 2. 385. a. 29
- Spiritus confortat*
- Theriaca magna* 2. 266. a. 8
- Asithrydatum* 2. 268. b. 23
- Spissitudinis cutis curatio* 1. 134. b. 54
- Splen inter membra est calidum* 1. 16.
 a. 33
- Splen calefacit stomachum propter ve*
nas et arterias multas quae in eo sunt
 1. 27. a. 57
- Splen quantum non sentiat, nervosata*
men tunica operitur, quae sentit 1. 59
 b. 32
- Splen cur supponatur sinistro stomachi*
 1. 691. a. 7
- Splen cur sit in sinistra parte* 1. 691.
 a. 25
- Splen est causa corruptionis cibi* 1. 725.
 b. 11
- Splen non est calidus valde* 1. 670.
 b. 12
- Splen est euacuatorium fecis sanguinis,*
& adustionis eius 1. 792. a. 65
- Splen quum trahit turbiditatem sangui*
nis, digerit ipsam 1. 792. b. 2
- Splen quando a mundificatione hepatis*
debilitatur, quae agilitudines fiant 1.
 792. b. 9
- Splen quando magnus fiat* 1. 792. b. 15
- Splen quum ingrossatur, arefcit corpus*
 1. 792. b. 24
- Splen cum ingrossatur, arefcit hepar* 1.
 792. b. 24
- Splen cum ingrossatur, est magis nocens*
hepari 1. 792. b. 26
- Splen qualiter attrahit melancholiam*
 1. 792. b. 39
- Splen quo membro expellat melanco*
liam 1. 792. p. 41
- Splenis corpus cur rari* 1. 792. b. 62
- Splen quando impingatur, extenuatur*
corpus 1. 800. a. 2
- Splen per urinam quandoque resolui* 1.
 800. a. 30
- Splen indiget medicinis fortioribus, quam*
hepar 1. 800. a. 67
- Splen quibus medicinis indigeat* 1. 800.
 b. 12
- Splen nutritur sanguine spisso* 1. 800.
 b. 48
- Splen non accidit illi, qui habet catar*
rhum 1. 801. a. 3
- Splen aliquibus sanis sine nocumento ef*
se magnum 1. 801. a. 12
- Splen aliquibus esse magnum cum nocu*
mento 1. 801. a. 27
- Splen apostematatur quandoque post he*
patis apostema 1. 801. a. 30
- Splen vehementer mundificat sanguinem*
a facie sua 1. 801. b. 20
- Splen, & hepar preparata sunt, ut per*
mutentur ex apostematibus calidis
ad duritiem 1. 802. b. 5
- Splenis ventositatem resoluit quandoq;*
aqua multum calida 1. 116. b. 3
- Splenis apostema apertum urina quae ali*
quando sequatur 1. 155. b. 1
- Splenis apostemata unde potissimum or*
tum ducant 2. 375. b. 2
- in Splenis apostematibus uomitus est ni*
ger 1. 740. a. 58
- Splenis oppilationem aperientia* 1. 764.
 a. 66
- Splenis oppilationi conferunt*
- Amygdala, proprie amara* 1. 271.
 b. 54
- Chamepyras* 1. 292. a. 17
- Lupinus, & proprie coctus cum ace*
to, & melle, & proprie cum ruta,
& melle, & pipere 1. 350. a. 53
- Mastix* 1. 354. b. 16
- Oleum rosarum* 1. 368. a. 62
- Squinanthi flos* 1. 386. a. 45
- Spina Aegyptia* 1. 401. b. 13
- Parthenium* 1. 407. a. 24
- Vitis folia, & pampini cum sauib*
hordei 1. 409. b. 41
- Splenis oppilationibus conferunt*
- Cicer* 1. 291. a. 35
- Ficus* 1. 322. b. 40
- Gentiana* 1. 324. a. 34
- Rubea tinctorum* 1. 382. b. 20
- Splenis oppilationibus conferentia*
composita
- Diamarte* 2. 276. b. 28
- Alchelbelengi magnum* 2. 280.
 b. 6
- Confectio de hiacyntho* 2. 281. a. 64
- Medicina de gentiana* 2. 282. a. 26
- Syrupus acetosus cum sem.* 2. 296.
 a. 5
- Trochisci diarbodon* 2. 303. b. 19
- Trochisci de lacca* 2. 307. a. 32
- Trochisci de rubea* 2. 307. a. 42
- Oleum de cherua* 2. 312. b. 11
- Splenis magnitudo cur perducatur ad hy*
dropisum 1. 779. b. 57
- Splenis magnitudo cur perducatur ad he*
paris debilitatem 1. 779. b. 57
- Splenis doloribus medicamentum conue*
niens 1. 774. a. 14
- Splenis doloribus conferunt*
- Aqua sulphurea* 1. 272. b. 27
- Adiantum* 1. 283. a. 52
- Ireos cum aceto* 1. 334. b. 22
- Myrobalani* 1. 353. b. 15
- Mumia cum aqua zuehari* 1. 357.
 b. 17
- Lactuca asini* 1. 399. b. 41
- Splenis doloribus conferentia*
composita
- Confectio anacardi* 2. 276. a. 19
- Athanasia magna* 2. 277. a. 22
- Confectio chabith regis* 2. 279. a. 65
- Alchelbelengi minus* 2. 280. b. 44
- Confectio de seminibus* 2. 281. a. 47
- Confectio de hiacyntho* 2. 281. a. 65
- Theodoricon magnum* 2. 284. b. 57
- Theodoricon cum nuce muscata* 2.
 285. a. 39
- Hiera bistris* 2. 286. a. 53
- Suffus* 1. 294. b. 17
- Trochisci de capparibus* 2. 305. a. 13
- Trochisci de reubarbaro* 2. 305. a. 55
- Sal solutivus* 2. 309. a. 44
- Emplastrum ex cordumeni* 2. 315. b. 12
- Confectio ex hepate adib* 2. 329.
 b. 16
- Splenis agitudinibus conferentia*
composita
- Hiera* 2. 286. b. 16
- Splenis dolori antiquo ex frigore, &*
grossitudine humorum conferen
tia composita
- Diacurcuma minus Galen.* 2. 277.
 b. 49
- Dialacca magna* 2. 278. a. 16
- Confectio de hiacyntho* 2. 281. a. 65
- O 4 Splenis

I N D E X

- Splenis, & hepatis doloribus conferentia composita*
- Theriaca Eſtre* 2.316.b.41
  - Mithrydatum* 2.316.b.42
  - Diacurcuma* 2.316.b.42
  - Dialacca* 2.319.b.42
  - splenis anatomia* 1.792.a.65
  - splenis figura* 1.792.b.36
  - splenis apoſtoma quando fiat* 1.792.b.16
  - splenis ægritudinum criſim eſſe ictericiã nigram* 1.794.a.66
  - splenis extenuatio, ſignificat bonitatem humorum* 1.800.a.8
  - splenis pinguedo malitiã humorum ſignificat* 1.800.a.10
  - splenis ægritudines quandoque conuertuntur ad febres commiſſas* 1.800.a.11
  - splenis ægritudines plurimæ ſunt autumnales* 1.800.a.16
  - in ſplenis ægritudinum ſine, urina ſanguinea bona eſt* 1.800.a.25
  - in ſplenis ægritudinibus quæ urina bona* 1.800.a.27
  - splenis calidæ complexionis ſigna* 1.800.a.54
  - splenis frigidæ complexionis ſigna* 1.800.a.56
  - splenis ſiccæ complexionis ſigna* 1.800.a.59
  - splenis humidæ complexionis ſigna* 1.800.a.62
  - splenis ægritudinum curatio* 1.800.a.66
  - splenis ægritudines phlebotomia quando que indigent* 1.800.b.18
  - splenis apoſtemata plura ſunt dura* 1.800.b.49
  - splenis apoſtemata mollia ſunt in quibus dam horis* 1.800.b.50
  - splenis apoſtemata calida plerumq; ſunt ſanguinea* 1.800.b.51
  - splenis apoſtemata quomodo terminentur* 1.801.a.11
  - splenis extenuationis, uel deſtructionis ſigna* 1.801.a.21
  - ad ſplenis apoſtoma melius eſt permutari hepatis apoſtoma, quam ſplenis apoſtoma ad hepar* 1.801.a.32
  - splenis apoſtematum ſigna* 1.801.b.2
  - a ſplenis apoſtematibus anhelitus qualis* 1.801.b.7
  - splenis apoſtoma impedit motum diaphragmatis* 1.801.b.9
  - splenis ad diaphragma communicatio* 1.801.b.13
  - splenis apoſtemata aliquando ſanguinem ſubſtare* 1.801.b.19
  - splenis parti inferiori os ſtomachi communicat* 1.801.b.23
  - splenis apoſtoma quibus ſignis diſtinguitur ab eius inflatione* 1.801.b.32
  - splenis inflatio quibus ſignis diſtinguitur ab eius apoſtemate* 1.801.b.32
  - splenis apoſtematis icterici ſigna* 1.801.b.39
  - splenis apoſtematis duri ſigna* 1.801.b.43
  - ex ſplenis duritiæ quandoque denigatur lingua* 1.801.b.52
  - in ſplenis apoſtematibus duris cur quandoque corrodantur dentes, & gingivæ* 1.801.b.58
  - splenis apoſtematis duri criſis quandoque fit in ulceribus crurium* 1.801.a.62
  - splenis apoſtematum calidorum curatio* 1.802.a.66
  - splenis apoſtematis autumnus eſt inimicus* 1.802.a.5
  - splenis apoſtematum phlegmaticorum ſigna* 1.802.a.17
  - in ſplenis, & hepatis curis multum ingreditur acetum* 1.802.b.10
  - splenis apoſtoma, & duritiem reſoluenti proprietates ineſt portulacæ ſemini* 1.802.b.20
  - in ſplenis duritiæ lac camelinum iuuat* 1.802.b.52
  - splenis duritiæ curatio* 1.802.b.45
  - Splenis duritiæ conferunt*
    - Ben cum aceto* 1.279.a.3
    - Peucedanum* 1.281.a.54
    - Struthium* 1.292.b.15
    - Capparis, proprie eius cortex* 1.293.b.57
    - Centaurea* 1.300.b.31
    - Eupatorium* 1.311.b.49
    - Lac caprinum, camelarum, & aſinarum* 1.347.b.39
    - Nucis tamarici cum aqua, & aceto decoctio* 1.363.a.31
    - Opopanaci ſuccus* 1.367.b.62
    - Polium* 1.373.b.7
    - Squilla* 1.385.b.26
    - Stercus caprarum* 1.390.a.50
    - Partbenium* 1.407.a.52
  - Splenis duritiæ conferentia composita*
    - Theriaca magna* 2.266.a.4
    - Mithrydatum* 2.268.b.23
    - Homorufa* 2.275.b.54
    - Diacurcuma* 2.277.b.49
    - Dialacca magna* 2.278.a.16
    - Dialacca minor* 2.277.a.38
    - Confeſſio de hiacynto* 2.281.a.65
    - Medicina de gentiana* 2.282.a.25
    - Trochiſci de rubea* 2.307.a.41
    - Emplaſtrum ex cordumeni* 2.315.b.12
    - Unguentum proprium* 2.330.a.53
  - Splenis, & hepatis duritiæ conferentia composita*
    - Trochiſci de reubarbaro* 2.316.b.40
    - Electuarium de aniuden* 2.316.b.40
  - splenis duritiæ ab oppilatione curatio* 1.802.b.45
  - splenis duritiæ uictus* 1.804.b.18
  - splenis duritiæ chronica curatio* 1.805.b.20
  - splenis duritiæ chronica curatio* 1.805.a.42
  - splenis inflationem habens non bibat aquam quantum poteſt* 1.806.a.44
  - splenis apoſtematum phlegmaticorum curatio* 1.805.b.65
  - splenis oppilationis cauſe* 1.806.a.6
  - splenis oppilationis apoſtemoſe ſigna* 1.806.a.10
  - Splenis apoſtematibus conferunt*
    - Aque ſulphureæ* 1.272.b.27
    - Agaricum cum oxymelle* 1.278.a.44
    - Corallus cum melle* 1.288.a.7
    - Laurus* 1.308.b.63
    - Vinum, & aqua, in quibus extinguitur ferrum* 1.317.a.11
    - Uitis albæ radix triginta diebus in aceto bibita* 1.319.a.63
    - Cyclaminus ſuccus* 1.320.b.11
    - Gentiana* 1.324.a.36
    - Nenupharis radix* 1.364.b.44
    - Polium* 1.373.b.7
    - Piper cum aceto* 1.377.a.22
    - Rubea tinctorum fructus cum oxymelle* 1.382.b.21
    - Raphani ſemen cum aceto* 1.383.a.26
  - Splenis apoſtematibus conferentia composita*
    - Sotira confeſſi* 2.270.a.7
    - Confeſſio de hiacynto* 2.281.a.65
    - Trochiſci de eupatorio* 2.305.a.7
  - splenis oppilationis curatio* 1.806.a.16
  - splenis oppilationis uentoſe ſigna* 1.806.a.8
  - splenis inflationis ſigna* 1.806.a.22
  - splenis inflationis curatio* 1.806.a.29
  - splenis doloris cauſe* 1.806.b.32
  - splenis doloris curatio* 1.806.b.36
  - in ſplenis apoſtemate, cur prohibeatur exitus uentoſitatis* 1.808.b.60
  - Splenis groſſitici conſert*
    - Chamadrys* 1.292.a.55
    - Naſturtium, & proprie cum melle* 1.363.b.9
  - Splenis ægritudinibus conſert*
    - Chamepyrios* 1.292.a.17
    - Lac camelarum ſetarum* 1.347.b.37
  - Splenis ægritudinibus conferentia composita*
    - Confeſſio de hiacynto* 2.281.a.64
    - Medi-*

I N D E X

- Medicamen vomitus* 2.329.b.60
Medicamen aliud 2.330.a.7
Splenis debilitati conferentia composita
Homorufia 2.275.b.54
Di acurcuma 2.277.b.50
Dialacca magna 2.278.a.16
Confectio de biacyntho. 2.281.a.65
Syrupus democrati 2.299.b.30
Pilule 2.310.a.35
Spleni inest proprietas quædam resistendi cordi 1.792.a.67
Spleni inest proprietas resistendi hepati. 1.792.b.1
Spleni inest proprietas resistendi felli. 1.792.b.1
Spleni inesse venas pulsatiles, & non pulsatiles plures 1.792.b.59
Spleni quæ aggritudines accidunt. 1.792.b.65
Spleni quæ medicinae sint propriae. 1.800.b.15
Spleni apostemata calida quando accidunt festinant ad duritiem. 1.800.b.46
Spleni apostema cholicum raro accidit 1.800.b.53
Spleni apostema phlegmaticum accidit raro 1.800.b.57
Spleni malum est lac omne, præter lac camelarum 1.803.a.22
Spleni non multum conueniunt calidat 1.804.a.31
Spleni conferunt
Anisum 1.259.b.27
Absinthium 1.260.a.14
Assarum 1.261.a.62
Agnus castus 1.266.b.37
Acorus 1.267.a.41
Aristolochia cum oxymelle, uel linita cum aceto 1.269.a.11
Apium 1.271.a.3
Aqua ferri 1.272.b.18
Aqua area 1.272.b.19
Crocus 1.290.a.34
Capparis proprie eius cortex. 1.293.b.61
Brassica succus cum uino de passis. 1.294.a.42
Calamentum 1.299.b.27
Fenugrecum 1.316.b.29
Vitis albæ radix cum ficibus. 1.319.a.66
Lycij rami cocti cum aceto. 1.319.b.62
Cyclamen cum aceto 1.320.b.62
Lonchitis cortex cum aceto, & eius folia 1.332.a.52
Lycium indum 1.339.b.46
Lilium 1.348.b.40
Lactuca asini cum aceto. 1.350.b.47
Nux muscata 1.362.b.29
Oleum amygdalinum 1.367.a.10
Ostracum purpureum cum a. eto. 1.371.b.9
Ruta 1.382.a.9
Raphanus 1.383.a.24
Reubarbarum 1.384.a.28
Ranarum cinis 1.385.a.27
Squilla, eius acetum, & succus. 1.385.b.29
Spuma maris rosea 1.389.b.20
Scolopendria cum oxymelle. 1.394.b.66
Spica cum uino 1.396.b.47
Tamariscus cum aceto, & eius uini. 1.403.a.13
Viscus 1.408.b.40
Volubilis folia cum aceto. 1.410.a.17
Spleni conferentia composita
Sotira 2.317.a.58
Homorufia 2.317.a.58
Kelkelengi 2.317.a.58
Confectio de seminibus. 2.317.a.59
Anacardinum 2.317.a.59
Alcanzi 2.317.a.59
Diamarte 2.317.a.60
Bedemeregi 2.317.a.60
Diacurcuma 2.317.a.61
Diasulfur 2.317.a.61
Oleum albusume 2.317.a.61
Confectio de biacyntho. 2.317.a.62
Theodoricon 2.317.a.62
Hiera Anic. 2.317.a.63
Sal 2.317.a.63
Unguentum cordumeni. 2.317.a.63
Suffus de trochiscis de x. tract. 2.317.a.64
Splenis conferentia composita
Philonium romanum 2.278.b.8
Diasulfur 2.279.a.19
Alchebelengi magnum. 2.280.b.6
Confectio de biacyntho. 2.281.a.65
Electuarium alcanzi 2.288.a.42
Kaimati 2.294.a.65
Trochisci de absinthio 2.304.b.64
Pilule stomacæ 2.309.a.57
Emplastrum ex cordumeni. 2.315.b.12
Spleni grosso conferentia composita
Acetum squilliticum 2.297.a.41
Trochisci de rubea 2.307.a.42
Splenem resoluunt aque ferreae. 1.116.b.33
Splenem inuant aquæ ferreae. 1.120.b.40
ad splenem quando ex hepate permutatur apostema calidum, est bonum. 1.766.b.66
ob splenem pedum quandoque rubor. 1.801.b.22
ob splenem genum rubor 1.801.b.23
splenem apostemat phlebotomia plurima 1.802.a.4
splenē regis panniculus ortus ex siphach 1.792.b.64
ex splene melancholiam aliquando effundit ad stomachum 1.695.b.32
a splene ad stomachum materia fluxus curatio 1.706.b.43
a splene hepatis debilitatis signa. 1.760.a.66
ex splene ad hepar apostema quando permutatur, est malum 1.767.a.1
a splene icteritiae citrinae signa. 1.795.b.45
ex splene febrem quandoque resolui. 1.800.a.30
splene impinguato destruitur uirtus hepatis 1.800.a.4
in splene apostemata calida, minus quæ frigida accidere 1.800.b.43
ex splene uentris solutionis signa. 1.802.a.14
splenium egritudines quibus accidunt, ijs cholera nigra redundantis est signum 1.137.b.42
spleneticus qui 1.800.b.57
spleneticus qui magis saluus. 1.800.b.62
spleneticus qui moriatur in die 1.1.801.a.7
splenetici color est decliuus ad uiriditatem, & nigredinem 1.783.a.64
splenetici morituri signa 1.800.b.67
splenetici urina multoties est sicut sani. 1.801.b.66
splenetici urina qualis, cum se exercet. 1.801.b.67
splenetici solutionis uentris curatio. 1.804.a.23
splenetico appetitus quando cadat. 1.801.a.11
in splenetico ventris fluxus sanguineus bonus 1.800.b.64
in splenetico ventris fluxus sanguineus perseverans malus 1.801.a.1
splenetici in uomitu indigent medicinis. 1.802.a.24
splenetici in solutione uentris indigent medicinis 1.801.a.24
spleneticorum urina laudabilior quæ. 1.801.a.15
spleneticis vomitus fit difficilis ualde. 1.802.a.22
spleneticis sunt alui astricti secundum plurimum 1.802.a.23
Spleneticis conferunt
Lutum terre solaris 1.341.b.35
Sandaraca 1.393.a.33
Urina 1.408.a.56
Spleneticis conferentia composita
Emplastrum Andromachi. 2.314.b.44
Medicamen 2.330.a.7
Medicamen aliud 2.330.a.33
spleneticæ icteritiae nigrae causæ. 1.794.a.20
spleneticæ icteritiae nigrae curatio. 1.798.b.27
spleneticæ, & hepaticæ curationes quod differant 1.800.b.4
spleneticorum color decliuus est ad citrinatam, & nigredinem. 1.800.a.17
Spodium

I N D E X

Spodium frigidum est in secundo, siccū in tertio 1.391.a.20
Spodium cardiacū & syncopi calidis con ferre 2.349.b.4
Spodij necessitas est ad cōstringendum sanguinem 1.817.a.53
Spodij proprietates 2.349.b.3
Spondylis quid 1.39.b.11
Spondylis colli prima, et secunda ab alijs differunt 1.40.b.32
Spondylis dorsi decima thoracis est mediana 1.43.a.7
Spondylis dorsi duodecima non habet alas 1.42.a.22
Spondylis prima colli, cum dislocatur, priuat animal anbelitu, & moritur statim 2.178.a.13
Spondylis dorsi si dislocatur ad partem anteriorem, non est possibile ut curetur 2.178.a.20
Spondyles corporis sunt fundamentum 1.34.b.17
Spondyles colli omnibus alijs sunt duriores 1.40.a.58
Spondyles colli septem 1.40.b.13
Spondyles dorsi duodecim 1.41.b.65
Spondyles dorsi undecim habent processus & alas 1.41.b.63
Spondyles lumborum magnos esse oportuit 1.42.a.60
Spondyles lumborum foramen a dextris, & sinistris cur habeant 1.42.a.60
Spondyles lumborum habent alas & processus latos 1.42.b.14
Spondyles lumborum sunt quinque 1.42.b.17
Spondyles lumborum cum osse sacro sunt sicut basis totius dorsi 1.42.b.18
Spondyles ossis sacri 1.42.b.24
Spondyles coccygis non habent additamenta 1.42.b.52
Spondyles coccygis cartilaginei 1.42.b.52
Spondylium anatome 1.39.b.11
Spondylium additamenta plura 1.39.b.13
Spondylium colli anatome 1.40.a.43
Spondylium dorsi anatome 1.41.b.61
Spondylium lumborum anatome 1.42.b.13
de spondylium dislocatione, & separatio ne 2.178.a.7
Spondylium dislocatio completa interficit proculdubio 2.178.a.10
Spondylium dislocationis cura 2.178.a.55
Spondylium dorsi dislocatio ad posteriorem quibus instrumentis rectificetur 2.178.a.57
Spondylium fractura, & curatio 2.195.b.30
Spongia est calida in primo, sicca in secundo 1.387.a.17
Spongia lapis est fortis ad lapidem 1.877.a.64
Spuma unde fiat 2.91.a.54
Spuma maris calida est, & sicca in tertio

tio 1.389.b.3
Spuma causa 1.653.b.6
Sputum purum quod 1.653.b.32
Sputum quid in pleuritide sit laudabilius 1.653.a.63
Sputum quod in pleuritide deterius 1.653.b.10
Sputum in pleuritide significans longitudo egritudinis quod 1.653.b.39
& 654.a.38
Sputum in pleuritide significans perniciem 1.653.b.41
Sputum phlegmatis a sputo saniei quibus signis differat 1.657.a.47
Sputum exsiccatur causa anbelitus frequentis 1.648.a.67
Sputum cum sale ammoniaco ex ore ieiuni interficit serpentes 2.214.a.3
Sputum ieiuni calide complexionis interficit scorpiones 2.214.a.10
Sputi difficultatis causa 1.647.b.64
Sputi spumositatis causa 1.653.b.6
Sputi puris causa 1.653.b.48
Sputi differentia in phthisi 1.660.a.28
Sputi operatio quibus virtutibus compleatur 1.647.b.59
Sputi digestio in pleuresi est magis significatua salutis quam digestio aqua 2.89.a.20
Sputi colores morborum qualitates ostendunt 2.385.a.1
ex sputi figura morborum notiones 2.385.a.13
Sputi difficultati conferentia composita
Confectio Gal. 2.281.b.38
Lohoc de squilla 2.295.b.15
Sputo sanguineo conferunt balnea ex aquis aluminosis & atramentalibus 1.120.b.46
Sputo sanguinis conferentia composita
Hiera Andromachi 2.286.a.16
Sussuf 2.294.b.25
Lohoc albotin 2.295.b.38
Trochisci stellas 2.303.b.28
Trochisci 2.306.b.29
Trochisci Gal. 2.316.b.8
Trochisci Aristomachis 2.316.b.9
Lohoc de papauere 2.316.b.9
Medicina albeiron 2.316.b.11
Lohoc de melone 2.316.b.12
Lohoc de spodio 2.316.b.13
Medicamen Gal. 2.326.a.47
Medicamen Andromachi 2.326.b.44
Lohoc ex glutino alimbat 2.327.a.18
Trochisci 2.327.a.56
Trochisci dicti piper 2.327.b.2
Confectio Aristomachis 2.327.b.15
Medicamen 2.327.b.44
Medicamen proprium 2.327.b.58
Trochisci 2.328.a.1
Trochisci alij 2.328.a.9

Sputo saniei conferunt
Arsenicum cum gumma pini 1.268.b.16
Pini granum 1.326.b.30
Sputo saniei conferentia composita
Diasulfur 2.279.a.17
Confectio Gal. 2.281.b.36
Emplastrum Andromachi 2.314.b.57
Lohoc ex glutino alimbat 2.327.a.18
Trochisci Gal. 2.319.b.8
Trochisci Aristomachis 2.316.b.9
Lohoc de papauere 2.316.b.10
Medicamen Gal. 2.326.a.46
Sputo phlegmatico conferentia composita
Diacyminum 2.287.b.55
ad sputum aggregandum aqua bordei est bona 1.640.a.46
Sputum salsum significat catarrhum cor rosiuum 1.653.b.46
Sputum quae medicina prohibeant, & quae id lenificent 1.658.b.21
Sputum pectoris egritudinum esse significatium 2.384.b.50
Sputum facile efficit
Althea semen 1.276.b.42
Butyrum 1.284.b.11
Bitumen indaicum 1.285.b.20
Chamaemilla 1.287.a.10
Corallus 1.288.a.2
Enula 1.312.b.60
Thymus 1.330.b.63
Arum 1.345.b.36
Pix 1.374.a.72
Papaueris cortex 1.379.b.34
Horminum 1.404.a.59
Sputum facilitantia composita
Medicamen Gal. 2.326.a.47
Sputum sanguinis retinentia composita
Theriaca magna 2.265.b.67
Mithridatum 2.268.b.13
Philonium romanum 2.278.b.12
Confectio Gal. 2.281.a.36
Confectio 2.281.b.56
Medicina 2.282.b.18
ex sputo in pleuritide indicia 1.653.b.17
ex sputo stomachi dispositionum signa 1.658.b.51
ex sputo morborum tempora & signa quomodo sumantur 2.384.b.54
Sputatio annulorum, herpetem esthione non pulmonis significat 1.131.b.9
Squilla est calida in tertio, sicca in terminis secundi 1.385.a.66
Squilla trochisci quomodo fiant 2.268.a.11
Squilla agrestis nocumenta, & cura 2.204.b.61
in squinantia uenam sub lingua secandam 1.223.b.46
Squinantia ad quae membra permuteantur 1.611.b.4
Squinantia

I N D E X

- Squinantie signum bonum tumor extra uersus* 2.391.a.16
Squinantie cause 1.610.b.32
Squinantie signa 1.612.a.26
Squinantie curatio. 1.613.b.26. & 1.614.b.9
Squinantie conferunt
Bitumen iudaicum 1.285.b.22
Hirundinis cinis & eadem salita, & exiccata 1.333.b.50
Ireos 1.334.b.16
Lac 1.347.b.17
Mori folia 1.361.b.25
Piper cum melle 1.377.a.18
Stercus canum ossa comedentium. 1.390.a.33
Stercus infantium comedentium lupinos 1.390.a.35
Sal napticus cum melle, & aceto. 1.392.b.23
Sal ammoniacus 1.393.a.9
Squinantie conferentia composita
Dyabirundinis 2.278.b.56
Pulli birundinis 2.275.b.60
Squinantiam aliquando permutari ad peripneumoniam 1.511.b.4
Squinantia presocati moriuntur, qui per uariolas moriuntur 2.73.a.38
Squinanticus omnis qui moritur, spasmatetur in primis 1.511.b.9
Squinanthum est calidum, & siccum in secundo 1.386.a.17
Squinanthi summitates 1.755.b.57
Squinanthi stros prohibet rasuram. 2.283.b.20
Staphisagria est calida, & sicca in tertio 1.391.b.42
Staphisagrie nocumenta, & cura. 2.203.b.36
Statio in sole que prestat. 1.121.a.20.
& deinceps
Status agnitudinum qui 1.94.a.43
in statu pugna materiei, & uirtutis que 2.21.a.41
Stellio quandoque cadit in uino, & moritur in eo, & dissoluitur, & fit illud unum sicut uenenum 2.208.b.61
Stellio quando mordet, dimittit in loco sui morsus dentes paruos, subriles, nigros 2.230.a.8
Stellionis hepar sedat dentium dolorem secundum Gal. 1.599.b.32
Stellionis nocumenta & cura. 2.208.b.58
Stellionis caro mortificans est. 2.208.b.60
Stellionis morsus, & cura 2.230.a.6
Stercus tincturam non habens ut solebat icteritiam significat 1.191.b.19
Stercus humanum est theriaca ad nocumenta ex sagittis armenis. 2.208.a.5
Stercoris egressio inuoluntaria quando fiat 1.861.b.9
Stercoris multitudinis, & paucitatis cause 1.850.b.41
Stercoris fetoris causa 2.255.b.14
Stercoris fetoris cura 2.255.b.11
Stercore fetido multum quid timendum. 1.191.a.51
Sternutatio completur motione membrorum pectoris & capitis simul. 1.130.b.44
Sternutatio quando bona 2.390.b.47
Sternutatio bona est, quando accidit apud statum, in primis uero est signum coryze, aut humoris mordicatiui. 2.96.a.27
Sternutationis assidue febrientium regimen 2.36.b.26
Sternutationis assidue nocumenta, quae 2.36.b.26
Sternutationis signa in crisi 1.96.a.25
Sternutatoria quae 1.798.b.26
Sternutationem faciunt
Hartanica 1.273.a.52
Ocymum fluuiiale 1.283.b.21
Struthium 1.292.b.9
Laurus tritus 1.308.b.62
Elleborus albus 1.314.b.18
Ireos 1.334.b.7
Propolis nigra 1.356.b.16
Oleandri stros 1.368.a.44
Rose aque decoctio, & oleum eius. 1.381.a.40
Lapis fellis tauri cum aquaruta. 1.414.b.37
Sensibus confert
Ambra 1.273.b.14
Xyloaloes 1.411.a.63
Sternutationem sedat
Ocymum fluuiiale 1.283.b.22
Sternutationi conferentia composita
Suffus 2.293.b.26
Sterilis mulier est plurium agnitudinum 1.926.a.48
Sterilis mulier est quasi iuuenis in plurimo sue etatis 1.926.a.49
Sterilis mulieris tardatur senectus. 1.926.a.49
Sterilitatis cause 1.925.a.13
Sterilitatis signa 1.926.b.45
Sterilitatis curatio 1.926.b.20
Sterilitas que incurabilis 1.926.b.47
Sterilitas que curabilis 1.927.a.32
Sterilitatem incurere facit phlebotomia uenarum post aures ex sententia Hip po. 1.901.a.57
Sterilitatem uenarum post aures incisio an faciat incurere, Gal. non scit. 1.901.b.1
Sterilitatem quid inducat 1.904.b.10
Stachas est calidus in primo, siccus in secundo 1.386.b.54
Stachados facultates 2.349.a.57
Stigmati, siue alguassem curatio. 2.243.b.48
Styptica res exasperant propter suam siccitatem 1.123.b.22
Styptica medicina qualiter apostemati calido hepatis noceant 1.770.a.48
Styptica quomodo oppilationes possint reserare 2.396.b.43
Styptica ante cibum asumere licet iis, qui stomachi laxitate laborant. 1.175.b.29
Styptica cur quandoque euacuent. 1.213.b.58
Styptica appetitui prostrato conuenire. 1.713.a.18
Stypticitas plus ob est concauitati, quam gibbositati hepatis 1.770.b.44
Stypticitas cum hoc, quod facit accidere exsiccationem, prohibet etiam uirtutem medicine profundari. 2.64.a.60
Stomachus alimenta perfecte coquit, non ob eius ipsius, sed propter circumstantium membrorum calorem. 1.27.a.53
Stomachus & cerebrum consentiunt in morbis propter neruorum continuitatem inter ea 1.94.b.31
Stomachus igneus quibus est, tenues cibos corrumpit, fortis uero digerit. 1.175.b.37
Stomachus cur indiguerit sensu. 1.690.b.50
Stomachus quomodo digerat. 1.691.a.1
Stomachus cui disrumpitur, moritur. 1.695.a.36
Stomachus uehementis sensus est paratus ladi a qualibet causa 1.696.a.36
Stomachus si calidus sit, & caput frigidum, est ex nocumentis malis in creatione 1.696.b.52
Stomachus quando non comprehendit cibum, que accidunt 1.697.b.42
Stomachus fortis declinat ad pinguiam. 1.698.a.7
Stomachus cuius est igneus, qualis illi sit sanguis 1.700.b.25
Stomachus cui calidus, & caput frigidum, cur sit difficilis cura. 1.706.b.30
Stomachus sanorum cum quibus confortandus 1.709.b.25
Stomachus febrientium cum quibus confortandus 1.709.b.26
Stomachus quando bene digerat. 1.726.a.60
Stomachus communicat matri. 1.954.a.37
Stomachus debilitatur ex longitudine agnitudinis 2.100.a.52
Stomachi os astringit, corroborat, & densat asrabilis naturalis 1.23.a.1
Stomachi complexionem cognoscere ex colore lingue difficile est. 1.23.b.19
Stomachi uirtus attractiua quomodo agit 1.76.b.17
Stomachi corruptionem prohibent aque ferree 1.116.a.37
Stomachi crisis dolor spiritum resoluit insignire 1.129.b.6
Stomachi mordicationi ex uino que conferant 1.180.a.45
Stomachi oris sensus, subtilitas quomodo cognoscatur 1.220.a.10
Stomachi

I N D E X

Stomachi oris debilitas quomodo cogno-
scatur 1.220.a.12
Stomachi oris apti receptioni cholera ru-
bea signa 1.229.a.14
Stomachi oris subtilitatis sensus, debilita-
tis, & aptitudinis cholera rubra rece-
prionis curatio 1.220.a.22
Stomachi humectationem mundificant
amygdale 1.271.b.58
Stomachi spasmi signa 1.676.b.13
Stomachi anatomia 1.690.a.58
Stomachi dispositionum signa ex digestio-
ne 1.697.b.23
Stomachi substantia similior est nervis.
 1.690.b.17
Stomachi vena 1.690.b.60
Stomachi partium usus 1.690.a.62
Stomachi arteria 1.690.b.64
Stomachi dextro cur superponatur he-
par 1.691.a.3
Stomachi sinistro cur splen supponatur.
 1.691.a.6
Stomachi calefactionem qua corpora ad-
iuvent 1.691.b.58
per Stomachios quid antiqui intelligant
 1.692.a.7
Stomachi os aliquos vocare alpha, &
cor 1.692.a.14
Stomachi calide complexionis natura-
lis signa 1.693.b.61
Stomachi frigide complexionis natura-
lis signa 1.694.b.67
Stomachi sicca complexionis naturalis
signa 1.695.a.5
Stomachi humide complexionis natura-
lis signa 1.695.a.9
Stomachi egritudinum causa. 1.695.a.
 54
Stomachi egritudinum cause per consen-
sum 1.695.b.5
Stomachi debilitas est causa fortis in ef-
fusione eius, quod effunditur ad ipsum
 1.695.b.67
Stomachi raris textura, & subtilis cutis
cause 1.696.a.15
Stomachi lubricitatis quomodo caliditas
aliquando causa sit 1.696.a.42
Stomachi virtutis appetitiva, & attracti-
ue vitia 1.696.a.45
Stomachi virtutis retentiva vitia. 1.696
 a.49
Stomachi virtutis digestiva vitia. 1.696
 a.51
Stomachi virtutis expulsiva vitia. 1.696
 a.54
Stomachi affectiones quomodo cerebrum
in consensum trahant 1.696.b.4
Stomachi propria egritudines que. 1.
 696.b.25
Stomachum habens vehementis sensus
a quibus ledatur 1.696.b.26
Stomachi egritudines, quando prolongan-
tur, perducunt ad raritatem texture
uillorum eius, & sit difficile succurre-
re, & medicari 1.697.b.49
Stomachi dispositiones ex quibus disposi-
tionibus significantur 1.697.a.4

Stomachi dispositionum ex cibi toleran-
tia signa 1.697.a.24
Stomachi dispositionum ex egestionem si-
gna 1.697.a.29
Stomachi fortitudinis digestionis bonitas
significat, & aequalitatem complexio-
nis 1.697.a.32
Stomachi debilitatem indigestio signifi-
cat 1.697.a.35
Stomachi dispositionum signa ex ventris
crepitu 1.697.a.44
Stomachi complexionis malitia ut pluri-
um accidens que 1.697.a.57
Stomachi, ex doloribus, dispositionum si-
gna 1.697.b.59
Stomachi dispositionum signa ex appeti-
tu 1.697.b.64
Stomachi dispositionum signa ex siti sum-
pta 1.697.b.5
Stomachi dispositionum signa ex singul-
tu 1.697.a.65
Stomachi dispositionum signa ex oris, &
lingue qualitatibus sumpta. 1.697.
 b.13
Stomachi dispositionum signa ex oris sa-
pore 1.698.a.50
Stomachi dispositionum ex uomitu signa.
 1.698.b.4
Stomachi dispositionum ex colore corpo-
ris signa 1.698.b.40
Stomachi, & hepatis dispositionis color
est vehemens significatio secundum
plurimum 1.698.b.41
Stomachi plures egritudines sunt frigi-
de 1.698.b.43
Stomachi dispositionum signa ex rugiu.
 1.698.b.46
Stomachi dispositionum signa ex spatu.
 1.698.b.51
Stomachi ex eructatione dispositionum
signa 1.699.a.2
Stomachi dispositionum signa ex rebus
conferentibus, & nocentibus. 1.699
 b.8
Stomachi dispositionum signa ex eius sen-
su 1.699.b.25
Stomachi dispositionum signa ex consen-
su cum alijs membris 1.699.b.35
Stomachi calide male complexionis si-
gna 1.700.a.62
Stomachi frigide complexionis signa. 1.
 700.b.38
Stomachi complexionis humide signa. 1.
 701.a.52
Stomachi complexionum cum materia-
signa 1.701.b.17
Stomachi materia subtilis, calida, uiru-
lente signa 1.701.b.22
Stomachi materia phlegmatica abundan-
tis signa 1.701.b.53
Stomachi materia melancholica affinen-
tis signa 1.701.b.63
Stomachi magnitudinis signa. 1.702.a.
 34
Stomachi egritudinum curatio uniuersa
lis 1.702.b.30
Stomachi egritudines in complexionem

in actiuis cur curatu faciles. 1.702.
 b.37
Stomachi egritudines in complexionem
in passiuis cur curatu difficiles, &
proprie in complexionem sicca. 1.702.
 b.42
in Stomachi egritudinibus cur maior sit
timor in infigrando, quam in cale-
faciendo 1.702.b.49
Stomachi humor frigidus cum quibus al-
terandus 1.703.a.2
Stomachi humor calidus cum quibus al-
terandus 1.703.a.6
in Stomachi morbis egestionem & vine
attendenda 1.703.a.30
in Stomachi egritudinibus, solutis Hy-
pica commiscenda 1.703.a.37
Stomachi egritudinibus
confert
 Corallus 1.787.b.46
Stomachi egritudinibus conferentia
composita
 Confectio de hiacyntho. 2.281.a.
 64
 Hiera Andromachi 2.286.a.15
 Hiera 2.286.b.16
 Pilula aggregatiue 2.309.b.66
Stomachi complexionis frigida, & hu-
mida, in qua non est materia, experi-
mentatorum curatio 1.703.a.61
Stomachi complexionis frigida, & humi-
da, in qua non est materia, rationaliu
curatio 1.703.b.30
Stomachi complexionis frigida male cu-
ratio 1.704.b.30
Stomachi frigori conferentia
composita
 Tryphera magna 2.272.b.44
 Dialacca minor 2.278.a.37
 Alchelchelengi magnum 2.280.
 b.1
 Confectio de hiacyntho. 2.281.a.
 64
 Elethuarium ad subulitis. 2.287.
 59
 Dyacimimum 2.287.b.54
 Sagzene magna 2.275.b.8
 Confectio de hiacyntho. 2.281.a.
 63
 Diapipereon 2.288.a.2
 Tryphera de scoria ferri. 2.289.a.
 55
 Elethuarium anacardinum. 2.289.
 b.9
 Elethuarium alcanzi 2.288.a.25
 Elethuarium alcanzi aliud. 2.288.a.
 42
 Elethuarium alsechereben. 2.288.b.
 20
 Elethuarium altalif. far. 2.289.a.
 34
 Elethuarium sanguis 2.288.b.42
 Scoria ferri 2.290.a.58
 Elethuarium de granis uiridibus. 2.
 291.b.24
 Elethuarium de xyloaloe. 2.292.a.
 38
 Elethuarium

I N D E X

- Electuarium Indum* 2.292.a.62
Oleum de costo 2.312.a.29
Oleum de manum 2.313.b.38
Oleum de floribus papau. 2.313.b.48
Conditum 2.298.a.14
Emplastrum ex cordumeni. 2.315.b.12
Electuarium de xyloaloes. 2.317.a.13
Oleum menum 2.317.a.14
Oleum de costo 2.317.a.14
Oleum de papauere rufo. 2.317.a.15
Electuarium de aniden. 2.317.a.15
Electuarium alfangius. 2.317.a.16
Electuarium de galanga. 2.319.a.39
Stomachi calida complexionis male curatio 1.704.a.7
Stomachi caliditati confert
Lactuca 1.350.b.45
Stomachi caliditati confert
Syrupus de agresta 2.317.a.11
Stomachi calidi debilitati conferentia composita
Scoria ferri 2.290.a.58
Diacryoniten 2.290.a.66
Aqua mellis 2.297.b.17
Syrupus de agresta 2.298.b.24
Trochisci de campbora. 2.303.b.58
ex Stomachi refrigeratione multoties accidit nocumentum in anhelitu. 1.704.a.38
Stomachi inflammationis curatio. 1.704.a.38
Stomachi inflammationi confert
Foeniculum cum aqua frigida. 1.321.a.65
Pullorum ius 1.325.b.5
Liquiritia 1.349.a.6
Oleum rosatum 1.368.b.62
Portulaca 1.372.b.53
Oleum rosatum 1.381.a.63
Stomachi inflammationi conferunt
Granatum muzum 1.328.b.64
Virga pastoris 1.410.a.39
Stomachi male complexionis humide curatio 1.705.a.6
Stomachi humiditatibus conferentia composita
Tryphera minor 2.289.b.1
Suffus hobede 2.293.b.15
Trochisci, piper, dicti 2.327.b.4
Stomachi humiditates exsiccantia composita
Confectio de muscho cum absinthio. 2.275.a.4
Confectio de biacyntho. 2.281.a.64
Hiera picra 2.283.b.53
Hiera Hip. 2.285.b.41
Electuarium ambra 2.288.a.67
Stomachi mala complexio sicca quum confirmatur, curationem omnino non suscipit 1.705.a.24
in stomachi doloribus frigidis quandoque positio uentosarum maximum affert inuamentum 1.704.b.65
in Stomachi siccitate, uel hectica balnei quale esse debeat 1.705.a.49
in Stomachi hectica, uel sicca intemperie quale lac esse debeat. 1.705.a.51
Stomachi sicca intemperiei, uel hectica victus ratio 1.705.b.17
Stomachi complexionis frigida, & sicca curatio 1.705.b.51
Stomachi complexionis calida, & sicca curatio 1.706.a.37
Stomachi complexionis calida, & humida complexionis curatio. 1.706.a.52
Stomachi complexionis male cum materia curatio 1.706.a.63
ad stomachi os quales humores effundantur 1.706.b.45
Stomachi os confortantia qua. 1.706.b.50
Stomachi os in febris confortantia, que 1.706.b.54
Stomachi oris tremori conferentia composita
Theriaca diatesseron 2.269.b.49
Confectio de biacyntho 2.281.a.64
Electuarium de muscho. 2.297.b.17
Syrupus de malis 2.298.b.10
Stomachi materie superius ratione generata curatio 1.706.b.62
Stomachi agritudo quandoque remouetur potione una & hiera. 1.707.a.23
Stomachi humoribus cholericis hiera magis confert, & precipue cum decoctione absinthij 1.707.a.30
in Stomachi euacuationibus aloes est conueniens 1.707.a.58
in Stomachi egritudinibus materialibus quando phlebotomia conueniat. 1.707.a.61
Stomachi phlegmatis curatio. 1.707.b.66
Stomachi humoris melancholici curatio. 1.708.a.61
Stomachi humoris frigidi, & humidi curatio 1.708.b.2
Stomachi doloris post cibum accidentis curatio 1.712.b.12
Stomachi dolori a proprietate conferre
Cutes intrinsecas stomachorum gallinarum 1.712.b.29
Stomachi dolori conferunt
Absinthium 1.260.b.22
Aloes 1.274.a.40
Agaricum 1.278.a.45
Bulbus cum melle 1.281.a.30
Corallus collo suspensus. 1.287.b.49
Gallii ius 1.325.b.6
Pellis intrinseca Stomachorum aniu, & gutturis earum, precipue gallorum sicca cum uino bibita. 1.373.b.45
Paeonia 1.377.b.60
Rubarbarum 1.384.a.26
Squilla semen cum melle. 1.385.b.45
Squinantbi stos 1.386.a.45
Sal 1.392.b.28
Vitis foliorum succus 1.399.b.43
Stomachi dolori conferentia composita
Sotira confec. 2.269.b.67
Cesaris confec. 2.272.b.29
Hermetis conf. 2.274.a.29
Confectio Hermetis 2.274.b.1
Confectio de muscho 2.275.a.4
Confectio Anacardi 2.276.a.16
Athanasia magna 2.277.b.22
Diacostum 2.279.a.53
Confectio de calamento. 2.281.a.38
Confectio de seminibus. 2.281.a.47
Confectio de biacyntho. 2.281.b.64
Hiera Archigenis 2.284.b.19
Theodoricon magnum 2.284.b.56
Hiera Andromachi 2.285.b.66
Hiera busitus 2.286.a.52
Diapipereon 2.288.a.2
Electuarium alfenedicon. 2.288.a.14
Electuarium anacardinum. 2.289.b.9
Acetum squilliticum 2.297.a.36
Syrupus acetosus squilliticus sol. 2.297.a.52
Selenabin 2.300.b.48
Trochisci de rosis 2.303.a.49
Trochisci de rosis Asclepiadis. 2.303.a.60
Trochisci Andromachi. 2.305.b.37
Trochisci de rosis 2.307.a.14
Decoctio aquae de radicibus. 2.307.b.10
Apozema de absinthio. 2.307.b.50
Pilula inde 2.310.b.31
Oleum de costo 2.312.a.29
Emplastrum philagrius. 2.315.a.21
Emplastrum ex cordumeni. 2.315.b.12
Hiera busicos 2.319.a.19
Confectio de seminibus. 2.317.a.20
Dactylicon 2.317.a.21
Medicina de gentiana 2.317.a.21
Aqua radicibus 2.317.a.22
Hiera Andromachi 2.317.a.22
Electuarium diapipereon. 2.317.a.22
Seberearen 2.317.a.23
Unguentum de cordumeni. 2.317.a.24
Pilula inde 2.317.a.24
Oleum ros. 2.317.a.24
Oleum de costo 2.317.a.24
Electuarium Gal. 2.317.a.25
Confectio Hermetis 2.317.b.25
Pilula propria 2.317.b.25
Empla-

INDEX

- Emplastrum philagrius.* 2. 317. b.
26
Aradon 2. 317. b. 26
Dyacurcuma 2. 317. b. 27
Pilionium 2. 317. b. 27
Confectio de calamento. 2. 317. b.
27
Electuarium de carui. 2. 329. a. 30
Confectio ex hepate adip. 2. 329. b.
17
Stomachi mordicationem sedantia. 1.
712. b. 32
*Stomachi fortitudinem non significat ap-
petitus* 1. 712. b. 55
*Stomachi debilitatem, quæ mala sequan-
tur* 1. 712. b. 56
Stomachi debilitas quid 1. 712. b. 58
*Stomachi debilitas fortasse causa est om-
nium egritudinum corporis.* 1. 713.
a. 3
Stomachi debilitas in qua eius sit parte
1. 713. a. 5
*Stomachi partis superioris debilitate si-
gnum* 1. 713. a. 8
*Stomachi partis inferioris debilitate si-
gnum* 1. 713. a. 11
Stomachi debilitatis causa. 1. 713. a.
14
omachi debilitatis curatio. 2. 713. a.
17
Stomachi debilitati conferunt
Agallochus 1. 263. a. 52
Spina alba 1. 279. a. 50
Capa 1. 287. b. 7
Calamentum 1. 299. b. 12
Fenugraci decoctio cum aceto. 1.
316. b. 30
*Vinum, & aqua, in quibus extin-
ctum sit ferrum* 1. 317. a. 13
Gentiana radicum syrupus. 1. 324.
a. 37
*Mumia cum aqua cymini, & am-
meos, & carui* 1. 357. b. 10
*Sciatica antiquæ, & difficili
confert*
Abrotani decoctio 1. 274. b. 53
Poma 1. 379. a. 25
Rubi folia 1. 381. a. 60
Reubarbarum 1. 384. a. 26
Sandalus 1. 398. a. 35
Vitis sylvestris fructus. 1. 409. b.
46
*Stomachi debilitati conferentia
composita*
Electuarium alcanzi. 2. 288. a. 25
Electuarium de zingibere. 2. 292.
b. 7
Electuarium de muscho. 2. 292. b.
16
Suffus Albarmach 2. 294. a. 15
Kamyati 2. 294. a. 60
Syrupus de granis myrti. 2. 298. a.
54
Syrupus de malis 2. 298. b. 10
Syrupus de absinthio 2. 299. a. 48
Syrupus Democriti 2. 299. b. 30
Citrum conditum 2. 300. b. 63
Trochisci mezerion 2. 306. a. 25
Pilule 2. 309. a. 19
Oleum de mastice 2. 311. a. 41
Oleum alchebengi 2. 313. a. 43
Unguentum 2. 315. a. 51
Unguentum ex pulpa colog. 2. 315.
a. 55
Medicina chiume 2. 316. b. 55
Unguentum ad debilitatem hepatis.
2. 316. b. 56
Electuarium de Xyloaloes. 2. 316. b.
57
Sagzeneæ 2. 316. b. 57
Sal factus suffus 2. 316. b. 57
Donum Dei 2. 316. b. 58
Electuarium alcanzi 2. 316. b. 59
Oleum proprium 2. 328. b. 8
Medicamen 2. 328. b. 19
Trochisci 2. 328. b. 52
Confectio zebemiren 2. 273. a. 8
Confectio de muscho 2. 275. a. 4
Dyacurcuma minus 2. 277. b. 50
Dialacca magna 2. 278. a. 16
Dialacca minor 2. 278. a. 37
Electuarium aliud alcanzi. 2. 288.
a. 42
Electuarium de camphora. 2. 292.
a. 1
Electuarium de cinnamomo. 2. 292.
a. 51
*Stomachi retentia cum quibus confer-
uanda* 1. 713. a. 51
*Stomachi expulsiua cum quibus confer-
uanda* 1. 713. a. 53
*Stomachi digestiua cum quibus confer-
uanda* 1. 713. a. 55
Stomachi debilitas, quæ deterior. 1. 713.
a. 56
Stomachi rare texture signa. 1. 713. a.
58
Stomachi retentiue nocumentum. 1. 713.
a. 61
*Stomachi virtutis retentiue nocumenti
signa* 1. 713. a. 63
Stomachi virtutis attractiue uitia. 1.
713. b. 9
Stomachi mollificatio 1. 713. b. 10
Stomachi os mollificant tepida. 1. 713.
b. 27
*Stomachi debilitati cum duritie presi-
dia* 1. 713. b. 57
*in Stomachi calidi, & frigidi emplastris
feniculi superiora conferunt.* 1. 713.
b. 66
*Stomachi debilitas quandoque causa est
tarditatis descensionis cibi, & quid
ei dandum* 1. 714. a. 2
*Stomachi debilitas quando sit causa ve-
locis descensionis cibi, & qualiter
curanda* 1. 714. a. 5
Stomachi vlcerum signa. 1. 716. a. 37
*Stomachi vlceribus confert, Syrupus de
rua* 2. 299. b. 42
*Stomachi sensus destructionis, & debili-
tatis signa* 1. 716. b. 14
*Stomachi virtutem debilitat aqua cali-
da frequens potus* 1. 116. b. 1
*Stomachi, & intestinorum mundificatio-
nem ab humoribus viscosis malis sic-
ri cum hiera picra* 1. 227. b. 15
Stomachi os mundificari uomitu. 1. 227.
b. 19
*in Stomachi oris medicationibus nemam
furculæ phlebotomari* 1. 223. b. 56
*Stomachi debilitati confert mastix, &
anisum* 2. 52. b. 38
Stomachi signa mala in crisi. 2. 89. b.
64
*Stomachi exitura, ut erumpatur ad in-
teriora, melius est quam ad extero-
ra eius* 2. 120. a. 67
*Stomachi offensi ex percussione obnatio-
ne & casu curatio* 1. 724. a. 7
*Stomachi summam cibi quantitatem ab
horrentis signa* 1. 728. b. 3
*Stomachi repletionem vomitu, vel aque
calida potu curari* 1. 177. a. 16
Stomachi oris est appetitus. 1. 728. b.
19
in Stomachi fundo sit digestio. 1. 728. b.
19
Stomachi apostematis curatio. 1. 229.
b. 1
Stomachi duritiæ cause 1. 729. b. 44
Stomachi duritiæ signa 1. 729. b. 51
Stomachi duritiæ curatio. 1. 729. b. 56
*Stomachi duritiæ conferentia
composita*
Dyacurcuma 2. 277. b. 50
Dialacca magna 2. 278. a. 16
Dialacca minor 2. 278. a. 37
Emplastrum ex cordumeni. 2. 315.
b. 12
Oleum de mastice 2. 317. a. 33
*Stomachi venositatem cum eructatio-
ne esse euacuandum* 1. 730. a. 8
*Stomachi apostematum calidorum cau-
se* 1. 730. a. 57
Stomachi apostematum calidorum signa
1. 730. b. 17
Stomachi exitura signa 1. 730. b. 31
*cum Stomachi dolore quando accidit fri-
gus extremitatum, tunc illud est si-
gnum malum* 1. 730. b. 33
*Stomachi apostematum calidorum cu-
ratio* 1. 730. b. 46
*in Stomachi apostematibus myrobalani
quando conueniant, & quando non*
1. 731. a. 5
*Stomachi apostematum calidorum vi-
tia* 1. 731. a. 40
*Stomachi apostematum calidorum reso-
lutio* 1. 731. a. 54
*Stomachi apostematum frigidorum phleg-
maticorum cause* 1. 732. b. 39
*Stomachi apostematum frigidorum
phlegmaticorum signa* 1. 732. b. 48
*Stomachi apostematum frigidorum phleg-
maticorum curatio* 1. 732. b. 66
*Stomachi apostematum durorum, &
grossorum cause* 1. 733. a. 51
*Stomachi apostematum durorum, &
grossorum signa* 1. 733. a. 55
*Stomachi apostematum durorum, &
grossorum*

INDEX

- grosforum curatio* 1.733.b.10
Stomachi apostematibus conferunt
Calamus aromaticus 1.278.a.2
Idem cum melle, & apij semine. 1.300.a.51
Cauda equi 1.307.a.37
Eupatorium 1.314.b.50
Stomachi apostematibus conferentia composita
Trochisci de berberis 2.304.b.3
Oleum de mastice 2.311.a.42
Trochisci de berberis, & eupatorio. 2.317.a.32
Emplastrum Darij 2.328.b.38
Stomachi apostematum durorum, & grosforum victus 1.733.b.61
Stomachi adubellati 1.734.a.3
Stomachi adubellati signa 1.734.a.8
Stomachi adubellati curatio. 2.734.a.13
Stomachi sanies quomodo extrahenda. 1.734.a.61
Stomachi adubellati victus. 1.734.b.1
Stomachi bothor cause 1.734.b.32
Stomachi vlcis cause 1.734.b.32
Stomachi vlcis catarrhum inducere. 1.734.b.37
Stomachi vlcis signa 1.734.b.61
Stomachi vlcera ad qua mala perducant 1.734.b.61
Stomachi bothor signum 1.735.a.1
Stomachi vlcis quibus signis distinguatur ab vlcere gula 1.735.a.2
Stomachi fundi vlcis signa. 1.735.a.16
Stomachi vlcis quibus signis distinguatur ab vlcere intestinorum. 1.735.a.21
Stomachi vlcis curatio 1.735.a.58
Stomachi vlcera, qua extergunt. 1.735.a.63
Stomachi vlcibus hiera picra valde vilis 1.735.b.5
in Stomachi oris vlcibus incarnatiuis glutinatus esse commiscenda. 1.735.b.15
Stomachi os acuit
Aloes persicus 1.274.a.25
Stomachi vlcibus quandoque confert pilonum 1.735.b.20
in Stomachi vlcibus cum quibus venter soluendus 1.735.b.25
Stomachi bothor curatio 1.735.b.55
Stomachi bothor victus 1.735.b.57
Stomachi ruptura, quicquid, & qui non 1.735.b.63
Stomachi inflationis causa 1.736.a.10
Stomachi inflationis signa. 1.736.b.62
Stomachi inflationis curatio. 1.737.a.39
Stomachi inflationis conferunt
Aspalathus 1.308.a.38
Iuniperus 1.336.b.7
Lactuca 1.350.b.45
Myrra 1.358.a.37
Muscus 1.406.b.66
Sanguisugam gutturi annexam eradicant asla gargarizata. 1.270.a.4
Allium 1.276.a.47
Acetum 1.277.b.20
Citri medulla cocta in aceto. 1.286.a.36
Cimex bibitus cum aceto, aut vino 1.320.b.11
Salicis succus 1.329.b.45
Viola 1.408.a.10
Vitis folia, & pampini cum sauch hordei 1.409.b.42
Stomachi inflationi conferentia composita
Theriaca magna 2.266.b.8
Mythridatum 2.268.b.23
Sotira confectio 2.269.q.67
Confectio de muscho 2.275.a.5
Confectio de hiacyntho. 2.281.b.64
Electuarium altalisasar. 2.289.a.34
Electuarium de aniuden. 2.291.b.40
Electuarium de muscho. 2.292.b.16
Syrupus acetosus 2.296.a.2
Trochisci 2.328.b.51
Hiera menison 2.328.b.63
Stomachi lenitatis, & lubricitatis signa 1.738.a.43
Stomachi lenitatis, & lubricitatis ex virtutis retentius debilitate victus. 1.738.b.32
Stomachi lenitatis, & lubricitatis causa 1.738.a.10
in Stomachi lubricitate, quod signum bonum 1.738.a.20
Stomachi lenitatis, & lubricitatis caliditate curatio 1.738.a.48
Stomachi lenitatis, & lubricitatis caliditate victus 1.738.a.61
Stomachi lenitatis, & lubricitatis frigide curatio 1.738.b.5
Stomachi lenitatis, & lubricitatis ex virtutis retentius debilitate curatio. 1.738.b.20
Stomachi subuersio 1.738.b.52
Stomachi subuersio quo differat a vomitu 1.738.b.54
Stomachi nutrimentum quod. 1.739.a.21
Stomachi debilitas unde 1.739.b.45
Stomachi apostemata vomitum excitare 1.739.a.53
Stomachi debilis qui est, cur non possit vomere 1.739.a.64
Stomachi virtutem maxime debilitat nimis assiduatio, & facit ipsum lacum superfluitatum 1.739.b.21
Stomachi oris caliditas, & siccitas accedentes commouent nauseam. 1.739.b.15
Stomachi apostema quandoque singultus significat 1.747.b.1217
Stomachi os confortat absinthium. 1.745.b.11
Stomachi conturbatio, & anxietas. 1.746.a.3
Stomachi conturbationi ex medicinis non miris, & solutinis quid dandum. 1.746.a.19
Stomachi conturbationis, & anxietatis curatio 1.746.a.31
Stomachi partium motus plurimum non fit, nisi motu oris eius 1.746.b.55
Stomachi os est uehemētis sensus. 1.746.b.56
Stomachi conturbat ionis, & anxietatis cause 1.747.a.14
Stomachi laxitate laborantibus licet styptica ante cibum assumere. 1.175.b.30
Stomachi complexionis sicca signa. 1.701.a.29
Stomachi mala materia repleti signa. 1.701.b.60
Stomachi paruitatis signa. 1.702.a.34
in Stomachi caliditate non est vehementer in frigidandum 1.703.a.34
Stomachi complexionis frigida, & humida curatio 1.703.a.61
Stomachi mala complexionis sicce egritudo est quedam helica. 1.705.a.23
Stomachi helica curatio. 1.705.a.27
Stomachi calefactionem calefactio extremorum conciliat 2.705.a.1
Stomachi cibum non retinentis praesidia 1.742.b.60. & 743.a.42
Stomachi, et hepatis communitas. 1.767.b.37
Stomachi subuersio unde 1.792.b.31
Stomachi os communicat inferiori parti splenis 1.801.b.23
Stomachi dolorum causa 1.810.a.47
Stomachi fluxus lubricitatis quomodo differat a fluxu ventris lubricitatis. 1.813.a.47
Stomachi oris virtutis casum generant vermes 1.852.a.17
Stomachi fluxus sanguinei signa. 1.814.b.52
Stomachi fluxus sanguineus, qui saluus. 1.814.b.57
Stomachi corruptioni conferentia composita
Susuf Aristotelis 2.293.b.65
Kaimati 2.294.a.60
Oleum asusme 2.316.b.63
Confectio Hermetis 2.316.b.63
Diacurcuma 2.316.b.63
Oleum 2.316.b.64
Aqua de radicibus 2.316.b.64
Theriaca 2.316.b.64
Mythridatum 2.316.b.65
Alkermes 2.316.b.65
Theriaca Anic. 2.316.b.65
Electuarium de ambr. 2.316.b.66
Trochisci stella 2.316.b.66
Stomachi

INDEX

<i>Stomachi corruptioni, & debilitati conferentia composita</i>	<i>Citrum conditum</i> 2.317.a.4	<i>Cucumer</i> 1.304.a.8
<i>Electuarium alcanzi</i> 1.316.b.61	<i>Cydonia condita</i> 2.317.a.5	<i>Emblicus</i> 1.310.a.63
<i>Electuarium Kameiati</i> 2.316.b.61	<i>Electuarium Gal.</i> 2.317.a.6	<i>Endiua</i> 1.311.a.56
<i>Stomachi inquietudini conferentia composita</i>	<i>Pilule Stomachice</i> 2.317.a.6	<i>Ericius terrenus</i> 1.312.b.26
<i>Trochisci</i> 2.328.b.51	<i>Tryphera de scoria</i> 2.317.a.7	<i>Folium indum</i> 1.318.b.13
<i>Hiera menison</i> 2.328.b.63	<i>Stomachi ventositati conferentia composita</i>	<i>Oritis albæ extremitatum comestio.</i> 1.319.b.20
<i>Stomachi infusioni conferentia composita</i>	<i>Sotira</i> 2.317.a.29	<i>Phyticum</i> 1.320.a.57
<i>Hiera picra</i> 2.317.a.18	<i>Nedrech Darij</i> 2.317.a.29	<i>Fumus terræ</i> 1.321.b.27
<i>Pilule indæ</i> 2.317.a.18	<i>Alcharmiu</i> 2.317.a.30	<i>Fici uinum</i> 1.322.b.46
<i>Tryphera</i> 2.317.a.19	<i>Tryphera magna</i> 2.317.a.30	<i>Pini granum cum absinthio.</i> 1.326. b.35
<i>Suffus hobede</i> 2.317.a.19	<i>Oleum nardinum</i> 2.317.a.30	<i>Gummi</i> 1.328.a.27
<i>Stomachi molli ficationi confert</i>	<i>Stomachi humido nitroſæ aquæ confe- runt</i> 1.120.b.43	<i>Gariophyllus</i> 1.328.a.40
<i>Lens excorticata</i> 1.349.b.20	<i>Stomacho debili infantium, quæ confe- rant</i> 1.169.a.8	<i>Granatura dulce</i> 1.328.b.65
<i>Myrrha</i> 358.a.30	<i>Stomacho obſunt acuta & falſa.</i> 1.178. a.32	<i>Galanga</i> 1.329.a.38
<i>Stomachi molli ficationi conferentia composita</i>	<i>Stomacho calfacto ex uino, quid confe- rat</i> 1.180.a.25	<i>Iuniperus</i> 1.336.b.7
<i>Tryphera magna</i> 2.272.b.45	<i>Stomacho refrigerato ex uino quid con- ferat</i> 1.180.a.30	<i>Electrum cum maſtice.</i> 1.338.a. 14
<i>Alchebelengi magnum.</i> 2.280. a.61	<i>Stomacho an conferat apium.</i> 1.271. a.7	<i>Piper longum</i> 1.339.b.7
<i>Confectio de biacyntho.</i> 2.281.a. 64	<i>Stomacho conuenientiora ſunt chryſome- la, quam perſica</i> 1.297.a.7	<i>Lutum terræ, quod comeditur.</i> 1.342. a.31
<i>Tryphera de ſcoria ferri.</i> 2.289.a. 53	<i>Stomacho nerui præbentis ſenſum dictus</i> 1.690.b.55	<i>Lactuca hortulana</i> 1.350.b.46
<i>Tryphera minor</i> 1.289.a.67	<i>Stomacho, quæ ægritudines accidunt.</i> 1. 695.a.22	<i>Myrtus</i> 1.352.b.51
<i>Electuarium alfangius.</i> 2.289.b. 25	<i>Stomacho appropriatur appetitus ani- malis, & ſentit cum eo.</i> 1.698.a.41	<i>Myrobalani, & proprie nutriti.</i> 1. 353.b.17
<i>Tryphera maior</i> 2.293.a.10	<i>Stomacho in ægritudinibus ex materia, quæ ſit ambigua, nihil magis confe- re, quam hieram</i> 1.702.b.54	<i>Maſlix</i> 1.354.b.13
<i>Suffus hobede</i> 2.293.b.15	<i>Stomacho humor impactus eua- cuatur per aloem</i> 1.707.a.4	<i>Menta</i> 1.600.b.29
<i>Kamiat melonis longi.</i> 2.293.b.42	<i>Stomacho eſt nociua ſcammonæ, & ini- mica ei</i> 1.707.a.59	<i>Aqua mellis</i> 1.361.a.28
<i>Oleum de ſerpentibus.</i> 2.311.b.34	<i>Stomacho humor non adhærens, neque groſſus quomodo curandus.</i> 1.707. b.18	<i>Nux nutrita cum melle.</i> 1.362. b.2
<i>Tryphera maior</i> 2.317.a.8	<i>Stomacho, qui cibi ſunt magis conuenien- tes</i> 1.709.b.22	<i>Nux muſchata</i> 1.362.b.19
<i>Suffus hobede</i> 2.317.a.9	<i>Stomacho ualde confert coitus dimiſſio</i> 1.709.b.36	<i>Oliuæ, oleum omphacium.</i> 1.370.a. 9. & 22
<i>Oleum de ſerpentibus.</i> 2.317.a.9	<i>Stomacho conferre gallinarum uterium pellem intrinſecam</i> 1.709.b.35	<i>Olibani cortices</i> 1.370.b.33
<i>Oleum proprium</i> 2.328.b.7	<i>Stomacho conferunt</i>	<i>Origanum</i> 1.370.b.63
<i>Stomachi punctura confert</i> 1.707.a.59	<i>Aristolochia</i> 1.269.a.16	<i>Oſtraci caro</i> 1.371.b.6
<i>Theriaca magna</i> 2.266.b.10	<i>Aqua ferri</i> 1.272.a.18	<i>Pyra</i> 1.374.b.22
<i>Mitridatum</i> 2.268.b.23	<i>Aqua ærea</i> 1.272.a.19	<i>Piper</i> 1.377.a.24
<i>Confectio de biacyntho.</i> 2.281.a.64	<i>Ammi</i> 1.273.a.17	<i>Pæonia</i> 1.377.b.60
<i>Confectio candorius</i> 2.281.a.18	<i>Bulbus</i> 1.281.a.29	<i>Poma</i> 1.379.a.25
<i>Stomachi ſubuerſioni conferentia composita</i>	<i>Palma</i> 1.281.b.7	<i>Perſica matura</i> 1.380.a.6
<i>Trochisci de roſis Aſclepiadis.</i> 1.303. a.63	<i>Bellirici</i> 1.282.a.41	<i>Rofa nutrita, cum melle.</i> 1.381.a. 59
<i>Stomachi complexionis corruptioni conferentia composita</i>	<i>Barba hircina, & proprie eius ſuccus</i> 1.284.b.45	<i>Ruta</i> 1.382.a.8
<i>Diäreos</i> 2.329.a.21	<i>Citri folia</i> 1.286.a.43	<i>Reubarbarum</i> 1.384.a.26
<i>Stomachi oppilationibus conferentia composita</i>	<i>Cinnamomum</i> 1.289.b.19	<i>Squilla</i> 1.385.b.27
<i>Electuarium de carui</i> 2.329.a.30	<i>Crocus</i> 1.290.a.31	<i>Squinanthi radix</i> 1.386.a.42
<i>Stomachi ſuperfluitates expellentia composita</i>	<i>Cuscuta</i> 1.292.b.60	<i>Sanguis draconis</i> 1.388.a.32
<i>Pilule alchebengi</i> 2.316.b.67	<i>Coriandrum</i> 1.294.b.50	<i>ſpodium</i> 1.391.a.36
<i>Hiera picra</i> 2.317.a.1	<i>Vinum, in quo caſia infunditur.</i> 2. 298.b.18	<i>ſiſeleos</i> 1.393.b.53
<i>Diacymnum</i> 2.317.a.1	<i>Cydonium</i> 1.298.b.60	<i>ſumach</i> 1.395.b.26
<i>Confectio alkindi</i> 2.317.a.1	<i>Syrupus cydonij</i> 1.298.b.61	<i>ſpica</i> 1.396.b.43
<i>Infuſio picra</i> 2.317.a.2		<i>ſcoria ferri</i> 1.402.a.49
<i>Suffus aburmat</i> 2.317.a.2		<i>Muſibus</i> 1.400.b.66
<i>Acetum squilla</i> 2.317.a.3		<i>Uua paſſa</i> 1.410.b.2
<i>Oxymel squilla</i> 2.317.a.3		<i>Xyloaloes</i> 1.411.b.54
<i>Mina</i> 2.317.a.3		<i>Zingiber</i> 1.413.a.66
<i>Syrupus de malis calidus.</i> 2.317. a.3		<i>Zuccharum</i> 1.413.b.36
<i>Syrupus de pyris</i> 2.317.a.4		<i>Zuccharum albuſar</i>
		<i>Stomacho, quæ ſolutina conuenientiora</i> 1.710.a.50
		<i>Stomacho paſſulæ in ſecunda menſa co- uenire</i> 1.709.b.56
		<i>Stomacho corallum conuenire a propie- tate</i> 1.709.b.67
		<i>Stomacho humido conferunt</i> Aqua

INDEX

- Aqua nitrosa* 1.272.b.24
Anni 1.273.a.15
Vinum, & aqua, in quibus extingui tur ferrum 1.317.a.10
Glans 1.323.b.25
Muria 1.360.a.56
Rosa 1.381.a.61
Stomachum calefacit
Abrotanum coctum cum oleo. 1.274.b.60
Stomacho nociua 1.710.a.49
Stomacho valde inimica est repletio. 1.710.a.54
Stomacho cibus est inconueniens aut propter quantitatem, aut propter qualitatem 1.710.a.60
Stomacho noxium est committere quicquid stypticitatem non habet. 1.710.b.15
Stomacho nocent
Affa 1.279.a.15
Aqua marina 1.272.b.21
Anerthum 1.275.b.7
Ben 1.279.a.8
Baurach 1.280.b.38
Ocymum fluuiiale 1.283.b.33
Coagulum 1.285.b.52
Citri caro 1.286.a.39
Cafens salutus, & nō salutus. 1.289.a.2
Coloquintida radix 1.290.b.36
Caulis 1.294.a.42
Cartamus 1.300.b.56
Cedri fructus 1.301.a.45
Cannabis semina 1.303.a.22
Siliqua 1.305.b.64
Malua domestica 1.306.a.55
Ficus humida 1.312.b.40
Granatum acetosum 1.328.b.67
Hermocadylus 1.333.a.55
Iuinbe 1.336.b.33
Lapis iudaicus 1.340.a.16
Lapis armenus 1.341.a.14
Lilium, proprie eius oleum. 1.348.b.16
Lens 1.349.b.16
Morum 1.361.b.33
Nux 1.362.a.66
Nasturtium 1.363.b.10
Nix 1.366.a.9
Oleum amygdalinum 1.369.a.10
Horde i aqua 1.371.b.62
Pruna dulcia 1.372.a.52
Polium 1.373.b.8
Porrum 1.374.b.12
Raphanus 1.383.a.19
Lini semen 1.387.b.40
Stomacho quæ olea magis conueniant. 1.710.b.17
Stomacho medicina magis nociua, quæ 1.710.b.20
Stomacho cibi magis nociui, qui. 1.710.b.20
Stomacho nociua sunt grana pini. 1.710.b.22
Stomacho nociuum est lac. 1.710.b.26
Stomacho male sunt omnes medicinae solutivæ 1.710.b.30
Stomacho mala sunt omnia, quæ abhominacionem faciunt 1.710.b.30
Stomacho plurimum nocet vomitus laboriosus 1.710.b.34
Stomacho apponenda, vehementer calesieri debent 1.713.b.26
Stomacho inimica est scamnonea. 1.717.a.54
Stomacho debili, quæ accidunt, quum cibantur 1.739.b.41
Stomacho, qui expellit cibum conferentia composita
Confectio Aristomacis. 2.327.b.18
Stomacho non retinenti cibum conferentia composita
Trochisci 2.328.b.53
Stomacho odor bonus est uehementer conueniens 1.742.a.41
Stomacho physticos non esse graues. 1.758.a.60
Stomacho amygdalas non esse graues. 1.758.a.61
Stomacho nociui sunt hermodactyli. 1.975.b.49
Stomacho qualiter conferat melancholia. 1.792.b.15
Stomacho accensa hectica corrumpit complexionem hepatis per uicininitatem. 2.63.b.28
Stomachum tuetur cartilago enisformis 1.43.b.47
Stomachum iuuant aquæ ferreæ. 1.120.b.40
Stomachum laxant & appetentiam deiiciunt aquæ aluminosæ. 1.120.b.55
Stomachum putridis humoribus replēt fames 1.174.b.21
Stomachum infirmat aquæ calidæ usus frequens 1.179.b.26
Stomachum lauat aqua calida aliquando epota 1.179.b.27
Stomachum confortat syrupus absinthij 1.260.b.9
Stomachum nutriti tribus modis. 1.692.a.1
ad Stomachum quomodo sel effundatur 1.695.b.27
ad Stomachum aliquando effundi ex splene melancholiam 1.695.b.33
ad Stomachum cholera ex hepate plurimum effunditur 1.695.b.35
ad Stomachum melancholicæ effusionis cause 1.695.b.48
ad Stomachum sanguinis effusionis cause 1.695.b.51
Stomachum vehementis sensus a parua causa ledi 1.696.b.25
Stomachum habens vehementis sensus in quas ægritudines incidat. 1.696.b.32
Stomachum post euacuationem esse confortandum 1.702.b.62
Stomachum confortantia composita
Theriaca magna 2.265.b.65
Myebridatum 2.268.b.23
Confectio algere 2.272.a.32
Confectio zebemirem magnum. 2.273.a.8
Confectio de muscho 2.275.a.4
Diacurcuma 2.277.b.50
Dialacca magna 2.278.a.16
Dialacca minor 2.278.a.37
Confectio de hiacyntho. 2.281.a.64
Confectio chiume medici. 2.282.b.26
Dyaciminum 2.286.b.48
Electuariū Salomonis. 2.287.b.36
Electuarium alcanzi. 2.288.a.25
Electuarium cabrosius muschatum 2.289.a.6
Electuarium fangius 2.289.b.42
Scoria decocta 2.290.a.58
Diacitoniten ex succo cydoniorum. 2.290.b.53
Electuarium de xyloaloe. 2.292.a.37
Electuarium de zingibere. 2.292.b.6
Electuariū de muscho. 2.292.b.15
Electuarium 2.292.b.61
Suffus hobede 2.293.b.5
Suffus albarmach 2.294.a.16
Kabmiati 2.294.a.60
Hieralogodion 2.284.a.5
Electuarium alcanzi 2.288.a.42
Diacitoniten 2.290.a.66
Electuarium de camphora. 2.292.a.2
Electuarium de cinnamomo. 2.292.a.52
Sal 2.294.b.44
Syrupus de cidonijs 2.297.b.40
Mina cidoniorum 2.297.b.40
Syrupus salmuniu 2.298.a.43
Syrupus de granis myrti. 2.298.a.54
Syrupus de piris 2.298.b.5
Syrupus de malis 2.298.b.9
Syrupus de fructibus 2.298.b.38
Syrupus delectabilis 2.298.b.48
Syrupus 2.299.a.21
Syrupus de absinthio. 2.299.a.48
Syrupus de fructibus alijs. 2.299.b.9
Syrupus democrati 2.299.b.30
Syrupus de absinthio alijs. 2.300.a.5
Cicum conditum 2.300.b.63
Cydonia condita 2.301.b.25
Trochisci de rosis Asclepiadis. 2.303.a.60
Trochisci de absinthio. 2.304.b.64
Trochisci alij mezereu. 2.306.a.25
Pilule 2.309.a.19
Pilula stomachica 2.309.a.55
Pilula aggregatina 2.309.b.66
Oleum de mastice 2.311.a.43
Oleum alchechengi 2.313.a.31
Unguentum 2.315.a.44
Unguentum ex pulpa coloco. 2.315.a.55

I N D E X

- Lactachatum* 2.328.b.31
Hiera antiphoros 2.328.b.45
Electuarium de galanga 2.328.a.39
Stomachum calefacit vehementer diapi-
pereon cum vino 1.704.b.48
ad Stomachum a cerebro effluentis ma-
teriae curatio 1.706.b.23
ad Stomachum ab hepate materiae ef-
fluentis curatio 1.706.b.34
ad Stomachum a splene materiae fluen-
tis curatio 1.706.b.43
ad Stomachum superfluitates rejicere
natura consuecit si superfluat vo-
mitus 1.709.b.45
ad Stomachum superfluitates natura
rejicere natura consuecit si super-
fluat uomitus 1.709.b.45

Stomachum mundificant
Absinthium a bile utraq. 1.260.a.44
Acorus 1.167.a.42
Balsamum 1.279.b.39
Leporis coagulatum 1.339.a.15
Stomachum mundificantia composita
Confectio salis indi 2.279.a.41
Confectio de biacyntho 2.281.a.64
Hiera Hip. 2.285.b.41
Trochisci Stella 2.303.a.21
Trochisci de rosas 2.303.a.48
Stomachum debilitat sifamum 1.710.
b.25
Stomachum debilitat sanugracum 1.
710.b.25
Stomachum debilitat uentris solutio 1.
713.a.39
Stomachum debilitat, quacunque eius
virtutum debilitetur 1.713.a.42
Stomachum percipiunt frigida actum 1.
829.a.23
Stomachum nutrit sanguis 1.739.a.19
Stomachum nutrit phlegma conversum
in sanguinem 1.739.a.20
Stomachum non nutrit sanguine asse-
rentes errant 1.739.a.40
Stomachum debilitantia, quae 1.739.
b.55
Stomachum conturbat omne, quod fer-
uet ex fructibus, & malis dulcibus
1.746.a.22
Stomachum debilem, qui habet, coitus
dimissio est res conuenientior ei 1.
803.a.16
Stomachum preparat acetositas, & fa-
cit acquirere retentionem 1.810.a.5

Stomachum calefacit
Cyperus 1.297.a.59
Nasturtium 1.363.b.8
in Stomacho plurimum, quod inuenitur
aut generatur ex humoribus in ip-
so, est phlegma, & cur. 1.696.a.2
in Stomacho calido cholera generari
1.696.a.13
in Stomacho ex omnibus diutius moran-
tibus vaporatio fieri 1.696.a.57
a Stomacho nifus nocumenta 1.696.
b.9
a Stomacho cordis egriitudines 1.696.
b.12
a Stomacho cerebri affectiones 1.696.
b.6
a Stomacho syncopis 1.696.b.13
a Stomacho uehementis sensus, quae &
egritudines fiant 1.696.b.26
in Stomacho calido appetitus plus est
aqua, quam cibi 1.698.a.24
ex Stomacho non educatur humor, nisi
ad partem declinationis ipsius in e-
uacuatione 1.706.b.67
in Stomacho quando duo humores con-
trarii aggregantur, quid agendum
1.708.a.51
in Stomacho humoris calidi, & mor-
dicatini curatio 1.708.a.54
Stomacho non digerente, quae mala fiat
1.724.b.2
in quo Stomacho corrumpantur cibi le-
ues, & grossi digerantur 1.725.b.6
in Stomacho cur cibis corrumpatur 1.
725.a.57
in Stomacho calido carnem vaccinam
digeri 1.725.b.10
a Stomacho cibante horam descensus
causa 1.726.a.35
in Stomacho cholericum subtilia corrup-
puntur uelociter 1.728.a.10
in Stomacho cibi acescentis curatio 1.
728.a.33
in Stomacho cibi retentio non est nisi
propter tarditatem digestionis, ut
quequo digeratur 1.728.b.45
ex Stomacho citae expulsionis cibi cau-
se 1.728.b.47
in Stomacho cibi retentionis causam
*omnem non esse portonarij stric-
 ram* 1.728.b.52
in quo Stomacho cibis parum alteretur
1.729.a.12
ex Stomacho, qui sanien euomit, est ad
desperationem propinquior, quam
ad spem 1.734.a.62
in Stomacho morantur diutius aues af-
sata & pulli 1.738.b.9
in Stomacho multitudinem humidita-
tis significantia 1.741.a.34
in Stomacho sanguinis retenti curatio
1.746.a.66
in Stomacho sanguinis congelatio cura-
tio 1.746.b.6
quibus in Stomacho cibis subtilis cor-
rumpitur, qualis victus esse debeat
1.818.a.63
in Stomacho ventositas cur spargatur
1.835.b.29
in Stomacho quanto tempore cibis re-
maneat 1.729.a.3
in Stomacho humores malos adesse si-
gnificat vermium exitus cum vom-
itu 1.852.a.47
Stomachis pluribus prodesse, vomitu in
mente uti 1.709.b.37
Stomachis pluribus conuenire cibum se
mel in die sumptum 1.709.b.50
Stomachici 1.729.b.9
Stomachicorum ex colore a medico exper-

to cognosci 1.760.a.11
Stomachicorum color est plumbeus 1.
698.b.44
Stomachicorum vomitus qui 1.739
a.3
Stomachicis conferentia composita
Hiera antiphoros 2.328.b.45
Trochisci 2.328.b.60
Medicamen 2.331.a.49
Stomachica hepatis debilitatis signa 1.
760.b.1
Stomachalis syncopis signa 1.681.b.22
Storax calida est in primo, sicca in se-
cundo 1.344.a.10
Storax calida est in tertio, sicca in pri-
mo 1.386.b.33
Strangulatoris adib, & Strangulatoris
leopardi, id est aconiti nocumenta,
& cura 2.305.a.8
Strangulationis curatio 1.609.a.55
Strictura ligamentorum, & haustellarij
uehementis in ossibus fractis, prohibet
aduentum nutrimenti, & sanguinis,
& est ex illis, quae prohibent res lau-
rationem 2.185.a.23
Struthium est calidum, & siccum in
tertio, perueniens ad quartum 2.1.
292.b.4
Struthio, quid substituitur 1.292.b.20
Stupefacilio sensu destruit 1.840.b.46
Stupefaciens quomodo sensum auferat
1.433.a.57
Stupefacientia, quae 1.233.b.10
Stupefacientia dolorem sedant destrue-
do sensum membri 1.233.b.53
Stupefacientia bibere aliquando esse me-
lius, quam apponere 1.233.b.61
Stupefacientia aliquibus membris non
obesse 1.233.b.57
Stupefacientia in colica esse periculosa
1.433.b.65
Stupefacientia plerunq. dolorem sedare
quia somnum faciunt 1.234.a.2
Stupefacientia composita esse magis se-
cura, & quae sint 1.234.a.7
Stupefacientia, quae 1.600.a.38
Stupefacientia prohibent maturationem
& sputum 1.660.b.8
Stupefacientia potius in collyrio, quam
in potu administranda 1.817.b.10
Stupefacientia, quae 1.817.b.14
Stupefacientia cur quandoque commi-
scenda renum medicinis 1.
871.b.3
Stupefacientia in ardore urinae quan-
do alijs commiscenda 1.888.b.10
Stupefacientia sedantia dolores inueni-
untur 1.978.a.6
Stupefacientium administratio non est
curatio uera 1.840.b.42
Stupefacientes trochisci optimi 1.748.
a.65
Stupefacium doloris capitis Antidoti
1.2318.b.6
Stupefaciua medicina 2.343.a.10
Stupefaciua medicina quando cordis
medicinis ponitur 4.343.b.67
Stupe-

I N D E X

- Stupefacit aquæ plurimæ effusio.* 1.978
a.45
stupefacientia composita
Antilis 2.318.b.7
Stupori conferunt
Aqua marina 1.272.b.2
Aqua sulphurea 1.272.b.3
Castoreum 1.288.a.50
Capparis radices cortices. 1.293.b.41
Euphorbium 1.312.a.21
Stupori conferentia composita
Athanasia magna 2.277.b.26
Theodoricon magnum. 2.284.b.55
Subeth interdum inducit appetitus caninus 1.719.b.27
Subeth in colica 1.87.a.11
Sublimati arsenici nocumenta, & cura. 2.202.a.12
Subeth faciunt
Eleoneli 1.263.a.29
Agnus castus 1.266.b.30
Cæpe plurimus vsus. 1.287.a.63
Mandragora 1.335.b.44
Storax 1.345.a.27
Subeth conferunt
Castoreum cum aceto, & oleo rosaceo. 1.288.a.52
Subtile in morbis inspissare necesse est, & spissum subtiliare, & viscosum in cidere 2.26.b.27
Subtile inspissandum ex urinis febrium acutarum, arguitur 2.26.b.38
Subtiliatiua medicina 2.341.b.34
Subtiliatiua medicina cordialibus quando permiscenda 2.343.b.38
Subtiliatiue medicina quæ. 1.773.a.44
Subtiliantium proprietas est, vt acuant sanguinem 1.755.a.14
Subtiliantia composita
Pilule 2.310.a.63
Subuersio stomachi quo differat a vomitu 1.738.b.54
Subuersio animæ quandoque dicitur de fructu appetitus 1.738.b.66
Sudor quomodo generetur. 2.255.b.40
Sudor æstate multiplicatur quem vernalis est 1.101.a.26
Sudor quem somnus facit, est secundum modum exuperandi materiam, non secundum modum resolutionis subtilis continui 1.109.b.49
Sudor ex somno absque manifesta causa alimentum plenus significat. 1.109.b.52
Sudor in febribus unde 2.119.a.22
Sudor criticus ne restringatur. 2.35.a.23
Sudor antecedit vigorem in ægitudine, bus acutis incensius 2.87.b.64
Sudor quando tergitur exuberare. 2.94.b.19
Sudor quibus membri s accidat facilius. 2.94.b.25
Sudor magis prouenit in somno, quam
in vigilia, quia calor innatus fortior est in eo 2.94.b.43
Sudor plurimus in somno absque causa, significat plurimum cibum ingestum de sententia Hip. 2.94.b.47
Sudor plurimus in somno, non a plurimo cibo causatus indicat euacuationem. 2.94.b.50
Sudor plurimus cum sanitate virtutis non fit propter multitudinem materie 2.94.b.52
Sudor præter naturam unde fiat. 2.95.a.4
Sudor in quibus diebus multiplicetur. 2.95.a.13
Sudor frigidus cum caliditate febris est signum malum ualde 2.95.a.42
Sudor frigidus quomodo fiat. 2.95.a.49
Sudor multus significat longitudinem ægitudinis propter multitudinem materie 2.95.a.55
Sudor in fronte cum debilitate uirtutis, & pulsus mortem significat. 2.95.b.14
Sudor cum horripilatione est malum. 2.95.b.4
Sudor bonus qualis sit 2.95.b.15
Sudor in 7. nocte incipiens, & perdurans etiam per totum 8. facit crism in 7. 2.107.a.44
Sudor mortem festinam significans. 2.386.b.29
Sudor laudabilis quis & contra. 2.386.b.50
Sudor vniuersalis bonus particularis malus 2.286.b.47
Sudor malus 2.390.b.24
Sudor bonus in febribus 2.391.a.14
Sudor est superfluitas uictuositatis, & humiditatis post digestionem ultimã 1.398.a.8
Sudor consuetus quum retinetur, cur ictere ritia fiat 1.793.b.8
Sudor citrinus multoties egreditur in icteritia citrina 1.795.b.40
Sudor frigidus ex colica 1.836.b.43
Sudoris multitudo in acutis morbis post quem non aduenit requies, significatio est hecicæ & spasmi ex inflammatione 1.159.b.16
Sudoris prouocatio uentris fluxum, & uomitum retinet 1.227.b.14
Sudor crisis non expectetur cum solatione nature dominante 2.85.b.41
Sudoris in crisi signa 2.85.b.18
Sudoris iudicium 2.94.b.4
Sudoris multitudinis causæ. 2.94.b.13
Sudoris dispositiones diuersæ. 2.94.b.40
Sudoris modi significationum. 2.95.a.22
Sudoris signa in crisi 2.95.a.41
Sudoris animalium nocumenta, & cura 2.210.a.53
Sudoris superflui in febribus regimen. 2.35.a.21
Sudoris prouocandi ratio 2.356.b.6
Sudoris indicaciones 2.386.b.24
ex sudoris colore iudicia 2.386.b.38
Sudoris fetorem reificat 1.381.a.18
Sudoris fetorem remouentia composita
Arius darij confec. 2.271.b.62
Sudori multo conferunt aquæ aluminosæ & atramentales 1.120.b.48
Sudorem multum efficit aer calidus. 1.100.a.27
Sudorem prouocat somnus magis quam vigilia 1.109.b.49
Sudorem prouocant vlcera stomachi. 734.b.64
Sudorem prouocat
Apium 1.270.b.47
Calamentum 1.299.a.41
Ciclamini radix 1.320.b.28
Pyrethrum cum oleo 1.376.b.25
Parthenium, & eius oleum. 1.407.a.19
Sudorem adstringentia 2.35.a.38
Sudorem indicat vrina tincta in quarto, & ingrossata in septimo. 2.85.b.25
Sudorem antecedit rigor 2.85.b.34
Sudorem habenti non conuenit phlebotomia, & uentris solutio propter debilitatem suam 2.95.a.57
Sudorem prohibentia 2.255.a.13
Sudorem retinent
Cydonium 1.298.b.49
Myrtus, & decoctio seminum eius cum butyro 1.352.b.2. & b.14
Plumbum adustum 1.356.a.19
Olinarium syluestrium folia. 1.369.b.16
a sudore colicæ sæculentæ signa. 1.8338.a.52
Sudore terminantur febres incensue, cum non terminantur fluxu sanguinis narium 2.85.b.32
de sudatione, & cura eius 2.252.a.18
Sudans multum causa, repletionis phlebotomia inaiget 1.224.b.17
Suffocatio quid 1.610.b.27
Suffocationis cause 1.610.b.28
Suffocationis signa 1.612.a.23
Suffocationis curatio 1.614.b.9
Suffocationi confert
Cæpe aqua cum melle. 1.287.b.3
Gargarismus cum succo caulis, aut decoctione eius cum oleo sesamino 1.294.a.38
Cucumeris asinini succus. 1.304.a.58
Castia fistula cum aqua coriandri, & mucillagine psyllij. 1.305.b.34
Fel bouis, & testudinis, cum bis palatolinito 1.317.b.63
Vitis alba cum melle. 1.319.b.15
Lac 1.347.b.17
Mumia cum oxymelle. 1.357.b.4
Mel 1.361.a.26
Mori folia 1.361.b.25

P 2 Nucis

INDEX

- Nucis corticum succus, & rob eius.*
 1.362.a.60
Pix 1.374.a.39
Raphanus coctus cum oxymelle. 1.383.a.14
*Vermis rubens, qui est sub urceis a-
 que cum melle* 1.409.a.4
Suffocati, anbelitus qualis. 1.630.a.66
Suffumigationes ad uenenosa omnia. 2.213.a.59
*Suffusionem portendit dolor capitis per
 seuerans* 1.191.b.8
Suffusionem quid portendat. 1.191.b.16
*in Suffusionis, vel aquæ principio, quæ
 uena phlebotometur* 1.223.a.66
Suffus ad uentositates hæmor. 2.293.a.54
Suffus Kefile 2.293.a.61
Suffus hobede ad prægnantes. 2.293.b.3
Suffus hobede aliud 2.293.b.14
Suffus ad caliditatem, & feb. 2.293.b.25
Suffus ad stomachum mollem & c. 2.293.b.41
Suffus ad pueros 2.293.b.54
Suffus Aristot. & Alex. 2.293.b.64
Suffus ad vermes 2.294.b.15
Suffus de squilla 2.294.a.22
Suffus ad pueros 2.294.a.33
Suffus aliud ad pueros 2.294.a.43
Suffus aliud ad pueros 2.294.a.53
Suffus ad splenem 2.294.a.65
Suffus ad icteritiam & c. 2.294.b.10
Suffus ad dolorem hepatis & c. 2.294.b.17
Suffus hepatis conueniens & c. 2.294.b.24
Suffus ad inceptionem aquæ. 2.294.b.53
Suffus ad fluxum ventris. 2.330.b.14
Suffus ad rasuram ex phlegmate falso. 2.331.b.18
Sugitium medicamen ad hydr. 2.330.a.32
Sugitium aliud 2.330.a.43
*Sulphur calidum est, & sicum ad quar-
 tum perueniens* 1.391.b.3
Suctionem facit
Emplastrum Andromachi. 2.314.b.55
sulphureæ aquæ facultas. 1.272.a.56
*sulphureæ aquæ sunt contrarie stypti-
 cis, & aluminosis* 2.253.b.48
sulphureæ aquæ nocumenta & curatio. 2.360.a.25
*sumach est frigidum in secundo, sicum
 in tertio* 1.395.b.9
*ex sumine mingunt infantes orti, ante-
 quam ligentur* 1.781.b.18
sumirion quid 1.878.b.28
superciliorum motus a quo. 1.495.b.22
*superciliorum pili non cadunt uelociter,
 quia eorum origo est spissa, cartilagi-
 nosa* 2.231.b.16
de superstatatione 1.931.b.61
superfluitates, qui uehementer resoluunt
 1.121.a.19
*superfluitates in corpore quæ sint, &
 ubi, & quomodo expellantur.* 2.365.a.11
superfluitates resoluunt fames. 1.836.a.22
superfluitates dolor resoluunt. 1.836.a.22
superfluitates vigilie resoluunt. 1.836.a.22
*suppositoria fortia educuntia fecem plu-
 rimam cum phlegmate uiscoso.* 1.842.b.60
suppositoria ad colicam uentosam. 1.843.b.47
suppositoria ad coitum 1.907.a.36
Surditati conferunt
Abbel 1.261.b.31
Baurach spuma cum melle. 1.280.b.34
Castoreum 1.288.a.57
Vitis radix 1.409.b.32
Surditati antiquæ confert
Flos aris 1.316.a.4
Surditati conferentia composita
Pilula aggregatiua 2.309.b.65
Surculos extrahunt
Aristolochia 1.268.b.48
Lactuca asini 1.351.a.24
Propolis 1.356.b.14
*Narcisi radix, proprie cum farina lo-
 lij, & melle* 1.363.b.38
Ostracum 1.371.a.32
Rosa 1.381.a.14
Sordities 1.389.a.46
Suturæ cerebri 1.36.b.64
futura vulnere uentris quomodo fiat
 2.144.b.39
futura vulneris ubi difficilis. 2.145.b.27
*futura profunditas sit secundum pro-
 funditatem vulneris* 2.146.a.58
symptoma. Lege ascendens
*symptomatis augescitibus cibum mi-
 nu* 1.195.b.8
*symptomata in sensibilibus qualitati-
 bus* 1.130.a.52
*synanche acuta cholericæ autumno ac-
 cidit* 1.101.b.15
synantia causa 1.610.b.32
synantia signa 1.612.a.23
synantia pmutationis signa. 1.612.b.59
synantia curatio. 1.613.b.26. & 1.614.b.9
synantie curatio per chirurgiam. 1.616.b.62
*in synantijs sanguinem usque ad synco-
 pim mittendum* 1.222.b.63
*synaps calida est, & sicca usque ad
 quartum* 1.401.b.17
synopsis quid 1.679.a.58
synopsis cause 1.679.a.66
*synopsis, quæ accidit in principio paro-
 xyismi febris cause* 1.679.b.48
*synapsis ob phlebotomiam non est timen-
 da* 1.680.a.33
synopsis quando in phlebotomia acci-
 dat 1.222.b.58
synopsis ob phlebotomiam quid indicet
 1.680.b.31
*synopsis confirmata curationem non ha-
 bet* 1.680.b.25
*synopsis multoties accidit in crisi pro-
 pter expulsionem materiei calidæ ad
 stomachum* 1.680.b.43
synopsis ex phlebotomia quibus acci-
 dat 1.683.b.39
synopsis ex phlebotomia curatio. 1.683.b.44
*synopsis cui accidit ex diaria, & chole-
 rica passione, balneum est ei conue-
 niens* 1.684.a.52
synopsis a stomacho 1.696.b.12
synopsis unde 1.706.b.45
synopsis quandoque unde. 1.814.b.41
synopsis est colica 1.816.b.43
synopsis ex tinea usu 1.843.b.12
*synopsis, & febris quando aggregentur
 synopsi est dignior curatione.* 2.37.b.23
synopsis phlebotomia augetur. 2.37.b.28
*synopsis multiplicatur in feb. phlegma-
 ticis propter debilitatem oris stoma-
 chi* 2.46.b.37
*synopsis infrigidat complexionem for-
 tem* 2.45.a.47
*synopsis cum singultu in euacuatione
 superflua significat mortem festinam* 2.155.b.40
synopsis multoties retinet sanguinem. 2.156.a.11
synopsis causa quandoque est colica. 1.77.b.11
*synopsis timore a somno quandoque ab-
 stinendum* 1.181.b.20
*synopsis factæ ab euacuatione superflua
 cause* 1.680.a.11
synopsis causa qualiter stomachus fiat
 1.680.b.1
*synopsis causa sunt etiam alia membra
 a stomacho, & quomodo.* 1.680.b.11
synopsis signa 1.681.a.57
synopsis cordialis signa 1.681.b.16
synopsis stomacalis signa. 1.671.b.23
synopsis actû existetis curat. 1.681.b.46
*synopsis ex profusione matricis cura-
 tio* 1.681.b.61
synopsis ex multa euacuatione curatio.
 1.682.b.37
synopsis actû non existentis curatio. 1.682.b.66
*synopsis actû non existentis nictus ra-
 tio* 1.683.b.3
synopsis curatio 1.706.b.1
synopsis curatio 1.708.a.54
synopsis a bolismo curatio. 1.721.b.32
*synopsis ex fluxu hæmorrhoidarum cu-
 ratio* 1.836.b.15
synopsis febrentium regimen. 2.37.b.16
synopsi qui magis parati, & qui non. 2.21.b.31
*synopsis ex phlebotomia quomodo suc-
 currendum* 1.222.b.47
synopsi

I N D E X

Syncopi detentos non omnes esse cibandos 1.683.a.18
Syncopi cui balneum conueniat, & cui non 1.684.a.54
Syncopi similis est matricis praefocatio. 1.956.b.3
Syncopi fortior est matricis praefocatio. 1.956.b.4
Syncopi vinum competere. 2.13.b.1
Syncopi vomitus est uenatus. 2.37.b.30
Syncopi ex phlebotomia conuenit cibus ex pane cum aqua agrestia. 2.45.b.10
Syncopi expositi sunt impinguati. 2.260.a.31
Syncopi conferunt
Calamentum 1.299.b.9
Cucumer odoratus 1.304.a.6
Aqua rosata bibita 1.381.a.56
Spodium 1.391.a.32
Syncopi conferentia composita
Conseilio chabuth regis. 2.279.a.67
Alchelbelengi magnum. 2.280.b.2
Medicina de muscho 2.316.a.48
Mybridatum 2.316.a.49
Syrupus de prunis 2.317.a.52
Syncopim accidere ex phlebotomia in non consueto, & quomodo prohibetur 1.218.b.38
Syncopim aliquando inducere animi affectiones 1.674.b.10
Syncopem qui minus tolerent, & magis 1.679.b.5
Syncopem magis tolerari in hyeme, quam in aestate 1.679.b.11
Syncopim cur inducat dolor. 1.680.a.34
Syncopim cur apostema inducat. 1.680.a.58
Syncopim quid in decrepito inducat. 1.680.b.38
Syncopim cur quis patiat in phlebotomia prima 1.680.b.41
Syncopim factam ex fame quandoque sedat pondus. 3.1.panis.1.684.a.66
ob Syncopim in aegritudinibus acutis quandoque necessarium est dare in potu vinum, & magis conueniens est inspidum 1.684.b.4
Syncopim patientes praecipuntur vigilare, & dimittere locutionem. 1.684.b.7
Syncopim vino sanari 1.696.b.21
Syncopim quandoque facit accidere dolor 1.711.a.56
ad Syncopim perducens appetitus prostrati curatio 1.717.b.53
Syncopim quandoque inducit bolismum. 1.721.a.37
Syncopim prouocant vlcera Stoma chi. 1.734.b.64
Syncopem praecedentia signa. 2.389.a.14
Syncope spirituum motionem sequitur, & a l externa, & ad interna. 1.110.

b.3. & 5
in Syncopi faciem aqua rosacea & acetosa irrorare virtutem viuificat. 1.121.a.62
in Syncope mortis signa 1.682.a.49
in Syncope vinum quale esse debeat. 1.682.a.55
Syncopes quae curabiles, & quae non. 1.681.b.39
Syncopalis fames 1.700.b.17
Syncopalis febris. Vide Febrem syncopalem
Synocha ex ephemera oriens, quae signa ostendat 2.10.a.42
Synocha est de summa februm humorum, & non est propter putredinem, imò est propter inflammationem, & ebullitionem 2.13.b.51
Synocha conclusa est febris sanguinis de sententia Hip. 2.43.b.40
Synochi cum paralyti curatio. 1.234.b.12
Syringa in vrina difficultate quando non immittenda 1.892.a.5
Syringa ex qua materia conficienda. 1.892.a.10
Syringa qualis esse debeat. 1.892.a.20
Syringe usus 1.892.a.60
Syringarum quae melior 1.892.a.8
Sysymbrium calidum est in secundo, sic cum in primo 1.364.a.65

¶ T S ¶

Abim, id est anser ventrem stringit, sed eius pullus humidus est, & ventrem soluit. Tomo 1. pagina 178.b.

uer. 17
Tactus omnibus sensibus est spissior. 1.128.a.48
Tactus exactius dolorem & uoluptatem percipit ceteris sensibus. 1.128.a.50
Talus 1.47.b.39
Talus nobilior fere est ossibus pedis in motu adiuuantibus 1.47.b.50
Tali iunctura apud calcaneum dislocatio 2.181.a.16
Tali fractura est praua, & eius curatio difficilis 2.198.a.22
de Tali fractura 2.198.a.20
Tali fractura quandoque perducit ad aegritudines magnas 2.198.a.27
Tamarindi frigidi sunt, & sicci in secundo 1.404.a.22
Tamarindi habent maximam proprietatem circa hepar 1.736.b.31
Tamarindorum aqua vomitui quandoque confert 1.740.a.22
Tamarindorum facultates. 2.349.b.46
Tamarisci fructus est frigidus in primo, sicus in secundo 1.337.a.22
Tangendi virtus videtur quadruplex. 1.75.a.36
Tarchon stupefacit 1.210.a.32
Tauri testiculum sinistrum cur rustici stringant 1.930.b.12

Tauri sanguinis recentis bibiti cura. 2.210.a.35
Tauri sanguinis recentis nocumenta. 2.110.a.45
Temperamentum cur tale dicatur. 2.377.b.9
Temperamentum aequale quodnam dicatur 2.377.b.12
Temperamenti species nouae. 2.377.b.27
Temperamenta ex coloribus. 2.378.a.65
Temperamentorum equalitas & diuersitas cur a natura instituta. 2.377.b.8
Tempus veris, quod secundum medicos 1.97.a.1
Tempus autumnii & veris breuius est alijs temporibus secundum medicos. 1.97.a.14
Tempus omne ei qui complexionem habet sanam proportionale, est ei conueniens 1.99.a.24
Tempus complexionem egrotae conueniens ei contrarium est 1.99.a.31
Tempus frigidum epilepsia, paralytim, apoplexiam, torturam, spasmus & similia commouet in corporibus phlegmaticis 1.99.b.3
Tempus calidum maniam, febres acutas & apostemata acuta commouet in corporibus cholericis 1.99.b.5
Tempus omne naturam suam seruans habet propria iudicia 1.100.a.54
Temporis vnus mutatio minus noxia, quam multorum temporum. 1.99.a.45
Temporis arteria incisa, aut adusta quibus aegritudinibus conueniat. 1.223.b.58
Tempore calido festinat status aegritudinum 2.6.b.4
Tempora morborum quae 1.94.a.30
Tempora morborum alia vniuersalia, alia particularia 1.94.a.49
Tempora anni alia sunt secundum medicos alia secundum Aroftologos. 1.96.b.64
Tempora naturam propriam seruantia conferunt, alioqui causa sunt malarii aegritudinum 1.99.a.57
Temporum diuersitas aegritudinis modum facit commoueri in vnoquoque climate 1.98.b.10
Temporum sanius est, ut autumnus sit pluuiosus, & hyems temperata non absque frigiditate. ac si uer pluuium sit, & aestas non absque pluuia, erit istud quo sanius esse non potest. 1.99.b.23
Temporum dispositio sanior est ut tempora existant secundum suam naturam 1.100.a.8
Temporum regimen cum refectione aeris 1.190.a.34. & deinceps.
Tenafmon mendosum quod. 1.830.b.68
Tenafmon uerum, & mendosum. 1.830.b.67
Tenafmon ab apostemate duro curatio 1.831.b.20
Tenafmonis mendosi curatio. 1.831.a.7

P 3 Tenaf-

I N D E X

*Tenafmonia mendosi cum caliditate, cu-
ratio* 1.831.a.16
tenafmi a duritie curatio 1.831.a.44
tenafmi ab apostemate calido cura 1.
831.a.48
tenafmi ab humore putrefacto curatio
1.831.b.30
tenafmonis puri a frigore curatio 1.831.
a.19. & 831.b.55
*tenafmi ab ulcere, & corrosione cura-
tio* 1.831.b.65
tenafmoni nocet frigus 1.831.a.33

Tenafmoni conferunt

*Fennugraci decoctio cum aqua cali-
da* 1.316.b.39
Fennugraci oleum 1.316.b.42
Orobis 1.333.a.24
Electrum 1.337.a.15
*Porri semen torrefactum cum granis
myrti* 1.374.b.26

Tenafmoni conferentia composita

Confectio Hermetis 2.274.a.68
Micete 2.293.a.45
Suffus 2.293.a.55
Trochisci almezerion 2.306.
a.13
Trochisci de balauftijs 2.306.a.61
Trochisci de seminibus 2.306.b.62
ad tenafmon collyria 1.832.a.24
ad tenafmon suffumigationes 1.832.
a.40
tenebra anime inimica 2.335.a.43
Tenebrositati conferentia composita
Hiera busicos 2.319.a.18
*tepidum omne est mollificatum, et re-
solvit virtutem* 2.113.a.27
tepidia resolvunt 1.818.a.29
terra quid sit 1.9.a.63
*terra que est sub æquinoctiali est circa
æqualitatem* 1.103.a.34
terra sigillata valet adversus venena 2.
200.a.9
terra sigillata facit exire venenum 2.
200.a.66
terra natura frigida est & sicca 1.9.
b.1
*terra usus in genitis est ad retentionem
& fixationem formarum* 1.9.b.5
*terra profundum in hyeme calidum est
vehementi calore* 1.98.a.15
terra situs profundus semper calidior 1.
103.b.7
terra situs altus semper frigidior 1.103.
b.8
terra sigillata complexio 2.349.b.27
terram cur aliqui appetant 1.718.
a.16
*terram sigillatam cunctis obviare vene-
nis, & cur* 2.349.b.37
in terrarum latitudine que consideranda
1.203.a.27
in terrarum situ quid considerandum 1.
103.b.5

terebinthina facultas 1.761.b.45
tertiana est febris cholericæ 2.38.
a.19
*tertiana non pura habet paroxysmos pro-
lixos, significantes quod materia est
grossa, & status longinquus* 2.6.
a.60
*tertiana non habet diversitatem paro-
xysmorum in principio, & in augmē-
to propter leuitatem materiei* 2.21.
a.18
*tertiana in principio est similis epheme-
re propter leuitatem materiei, postea
tamen permutatur ad putredinem*
2.21.a.24
*tertiana periodica aut est pura, & fit a
cholera pura, aut non pura, & fit cum
putredine cholerae grossa commixta
phlegmati* 2.38.a.20
*tertiana periodica non pura unum ha-
bet paroxysmum* 2.38.a.34
*tertiana non pura quandoque prolonga-
tur tempore longo, & circiter medie-
tatem anni* 2.38.a.35
*tertiana non pura quandoque perducit
ad magnitudinem plenæ, & ad
mollitiem, similem cachexie* 2.38.
a.37
*tertiana periodica non pura differt ab
hemitritæ, quia illam facit una ma-
teria simul mixta, ex cholera, &
phlegmate, hunc vero duæ materie
separate, & propterea in hemitritæ
fiunt duo paroxysmi, in tertiana vero
non pura unus tantum* 2.38.
a.25
*tertiana cum dimittit, multiplicatur su-
dor* 2.38.b.27
*tertiana pura quandoque consumitur pa-
roxysmo uno ex uomitu, aut ventris
solutione* 2.39.a.15
*tertiana pura ostendit digestionem in
urina in primo die, aut in tertio, aut
in quarto, aut in septimo* 2.39.
a.18
*tertiana pura in principio apparet cum
rigore suo, & in statu cum sudore exu-
berante* 2.39.a.31
*tertiana pura ex potu aquæ emittit ua-
porem humidum, & quandoque su-
dorem* 2.39.a.34
*tertiana non pura non habet sena acci-
dentia* 2.39.a.52
*tertiana continua cognoscitur per uehe-
mentiam paroxysmorum, & acciden-
tium tertianæ* 2.39.a.56
*tertiana continua fit ex sanguine putre-
scente secundum Galen.* 2.39.
a.58
*tertiana cum non habeat uehementio-
ra accidentia causonide, non est etiã
tam brevis spatij, sicut illa* 2.42.
a.46
*tertiana multoties in æstate, fit quarta-
na in hyeme* 2.56.a.57
tertianæ accidentia quæ 2.7.a.21
tertianæ puræ tempus paroxysmorum

*est ex tribus horis, usque ad 14.
2.6.a.57*
*tertiana accessionem prohiberi scam-
moneo* 1.200.b.47
*tertiana periodica cholera est in carne,
& ad partes cutis* 2.37.a.45
*tertiana continua cholera est spurfa in
uenis corporis, quæ elongantur a cor-
de* 2.37.a.49
*tertiana paroxysmus incipit cum horri-
pilatione, deinde infrigidat, & in-
cipit facere rigorem difficilem* 2.38.
b.13
*tertianæ frigus fit propter profundationē
caloris ad interiora ad partem mate-
riei* 2.38.b.15
*tertianæ rigor cum uehementia sua est
uelocis sedationis* 2.38.b.19
*tertianæ rigor in tribus primis diebus
fit fortior, postea lenitur* 2.38.
b.24
tertianæ urina quæ 2.38.b.29
*tertianæ caliditas est salutor caliditate
causonidis, nam minuitur in flamma-
tio eius apud manum tangentis, cau-
sonidis vero inflammatio augetur* 2.
38.b.30
tertianæ accidentia quæ 2.38.b.36.
& 58
tertianæ pulsus qui 2.38.b.39
*tertianæ inter puram, & non puram dif-
ferentia* 2.39.a.4
*tertiana puræ paroxysmus consumitur
a quatuor horis usque ad 12. & est
secundum plurimum perueniens ad 7.
horas* 2.39.a.5
*tertianæ paroxysmus pertransiens 12.
horas significat tertianam non puram*
2.39.a.9
*tertiana non puræ paroxysmus quando
que protenditur ad 24. horas, aut 30.
& replebitur ad complementum 48. ho-
rarum* 2.39.a.38
*tertiana non puræ a pura elongatio est
per additionem paroxysmi super 12.
horas* 2.39.a.42
tertianæ non puræ signa, quæ 2.39.
a.44
tertiana puræ cura 2.39.a.63
*tertianæ puræ principio non esse exhibē-
da solutina sortia* 2.39.b.2
*tertianæ puræ principio cum lenienti-
bus procedendum, quæ autem sunt
istæ, uide* 2.39.b.3
*in tertiana puræ statu regimen subtili-
tur* 2.39.b.50
*tertianæ puræ inuamenta maxima ex
melone indo* 2.39.b.68
*tertianæ continuæ cura est eadem cum
cura tertianæ interpolatæ* 2.40.
a.6
tertianæ non puræ cura 2.41.a.25
*tertiana non puræ principij cibatio fit
spissior, quam puræ, deinde gradatim
perueniat ad subtiliorem cibatio-
nem* 2.41.a.44
*tertiana puræ principij cibatio fit mi-
nus*

I N D E X

mus spissa, quam in non pura, deinde gradatim perueniat ad sublimationem fortem 2.41.a.44

Tertiana non pura in frigidatio sit minor 2.41.a.48

tertiana non pura digestio plus expectetur, quam pura in solutione uentris habentis eam 2.41.a.48

tertiana pura a non pura propinquitas, & earum elongatio est consideranda, ut secundum ista differat etiam cura 2.41.a.60

tertiana pura paroxysmus adueniat stomacho vacuo 2.30.b.34

tertiana pure crisi apparente sufficit aqua hordei, & aqua granatorum, & syrupus acetosus 2.39.b.62

tertiana non pura nihil magis iuuat quam vomitus post cibum 2.41.a.67

tertiana non pura diuersa conferentia medicamentorum digestiua, tum solutiuu, nide 2.41.b.2

Tertiana conferentia composita

Trochisci de rosas 2.303.b.28

Trochisci de absinthio 2.304.b.64

tertiana quandoque significant, etas, consuetudo, regio, ars, forma, tempus, & multitudo euentus tertiane in illa hora 2.38.b.52

tertiana, qui considerat per paroxysmum, errat in ea, nisi alia etiam consideret 2.38.b.55

tertiana patientes multoties sentiunt ebullitionem apud hepar. 2.38.b.59

tertiana non puram indicant prolongatio spatii sui rigoris, & additio suorum paroxysmorum, & antecessio eorum 2.39.a.22

tertiana non puram habenti conuenit cibis abstergens & calefaciens paruum 2.41.a.43

tertiana non puram habentibus balneum non conceditur donec plurimum declinauerit 2.41.a.50

tertiana non puram habentem omni die cibare malum uno autem die conuenit, alio non 2.41.a.40

in tertiana pura, quando est possibile, ut phlebotomes usque ad tres periodos fac 2.39.b.26

in tertiana pura die paroxysmi nihil mouendum, nisi propter necessitatem. 2.39.b.30

in tertiana pura post paroxysmum, & in die, in qua non est paroxysmus syrupus acetosus conuenit cum aqua hordei. 2.39.b.37

tertiana pura febrienti cibatio qualis conueniat 2.39.b.46

tertiana pura laboranti si cibis acetat in stomacho quomodo corrigatur. 2.39.b.54

tertiana pura febrienti fructus, & olea magis grata, que 2.39.b.64

tertiana febrientem cibare intentio est, aut humectatio, aut in frigidatio, & humectatio 2.40.a.5

in tertiana cum requiritur humectatio tantum in cibando conueniunt testiculi gallorum, cerebella hedorum, & uitella ouorum 2.40.a.7

in tertiana cum requiritur in frigidatio, & humectatio in cibando conuenit Kist hordei 2.40.a.10

in tertiana pura, & proprie in principio non est deueniendum ad in frigidationem multam, nisi timetur de uehemēti inflammatione, aut caufonide, aut continua 2.40.a.11

in tertiana pura apparentibus signis crisis, nisi natura per se operetur, curatu cum iuuantibus naturam ex prouocatione urinae, aut vomitu, aut fluxu sanguinis narium, aut solutione uentris, & maxime in declinatione 2.40.a.15

tertiana pura febrienti balneum quale, & quomodo conueniat. 2.40.a.41

tertiana pura laboranti, post balneum, maxime confert vinum plurimum, commixtum 2.40.a.63

in tertiana non pura ideo non conuenit balneum, quia facit descendere phlegma indigestum 2.41.a.34

in tertiana non pura apparentibus urinis grossis phlebotomia conuenit. 2.41.a.65

tertiana due cum simul iunguntur, paroxysmi conueniunt omni die. 2.38.b.54

testiculus est membrum nobile continuatum cum corde 1.915.a.25

testiculus dexter fortior in pluribus, quam sinister 1.899.b.24

testiculus quando indigeat castratione 1.915.a.31

testiculus vulpis est calidus, & humidus in primo 1.406.a.32

testiculus vulpis est fortis in erectione virge 1.906.a.62

testiculi apostema multoties deletur per tussim accidentem 1.915.a.32

ad testiculi ventositatem. 1.915.b.66

testiculi apostematis dubellati curatio. 1.916.a.3

testiculi paruitatis cause. 1.917.a.46

testiculi eleuatio 1.917.a.49

testiculi paruitatis curatio. 1.917.a.55

testiculi occultationis curatio. 1.917.a.58

testiculi hernia 1.962.a.22

testiculi varices 1.962.a.23

testiculi durities 1.962.a.23

testiculi ramices signa 1.962.b.57

Testiculi apostematibus conferunt

Infusum 1.333.a.39

testiculum fieri magnum quod prohibent 2.261.a.65

Testiculum magnificari prohibent Lapidis, in quo acuitur, fricatio super illum 1.340.a.61

Cicuta 1.400.a.29

testiculi sunt membra principalia. 1.899.a.50

testiculi duo sunt mulieribus, sicut uiris. 1.919.a.49

testiculi in uiris quo differant a mulierum testiculis 1.919.a.50

testiculi sunt membra facile suscipientia superfluitates propter caliditatem 2.118.a.41

testes principum sunt uirtutis naturalis pro conseruanda specie. 1.70.b.56

testium usus 1.30.b.61

testium necessitas 1.30.b.62

testium utilitas 1.30.b.64

testiculorum musculi 1.57.a.42

testiculorum anatomia 1.899.a.50

testiculorum substantia 1.899.b.3

testiculorum caro est melior alijs. 1.295.b.7

testiculorum meatum alterum esse disruptum signa 1.784.a.12

testiculorum complexionum innaturalium signa 1.902.a.36

testiculorum calide complexionis signa. 1.901.b.40

testiculorum frigide complexionis signa 1.901.b.51

testiculorum sicce complexionis signa. 1.901.b.54

testiculorum humide complexionis signa 1.901.b.52

testiculorum complexionis calide, et humide signa 1.902.a.13

testiculorum complexionis frigide, & humide signa 2.902.a.24

testiculorum complexionis frigide, & sicce signa 1.902.a.31

testiculorum apostemata. 1.915.a.18

testiculorum apostematum curatio. 1.915.a.66

Testiculorum apostematibus conferunt

Plumbum 1.263.a.12

Aloe 1.274.a.10

Asphodeli radix cum face uini. 1.277.a.34

Butyrum 1.284.b.20

Bdellium 1.285.a.35

Cimimum cum cerato, aut oleo, & farina fabarum, aut oleo, & melle. 1.293.a.28.50

Coriandrum humidum cum melle, & oleo 1.294.b.60

Faba cum uino emplastrata. 1.315.a.49

Fabarum sorbitio, proprie decoctam cum uino 1.315.b.11

Ruta cum folijs lauri. 1.382.a.19

Tucia 1.405.a.7

Lilij radix cum aceto cocta, aut cum semine infusum, & farina tritici 1.348.b.48

ci P 4 Melilotum

I N D E X

Melilotum 1.352.a.34
Myrtus 1.352.b.63
Pix 1.374.a.42
Sal cum mentastro montano, butyro,
fermento 1.392.b.43

Testiculorum apostematibus conferentia composita 2.314.b.13
Unguentum de vrsifur 2.314.b.13
Testiculorum in apostematibus, quæ uena phlebotomanda 1.915.b.3
Testiculorum apostematum cum vlceribus curatio 1.915.b.53

Testiculorum vlceribus conferunt
Plumbum 1.263.a.13
Aspalathus 1.308.a.33
Tutia 1.404.b.62
Testiculorum apostematis frigidi curatio 1.16.a.45
Testiculorum apostematis duri curatio. 1.916.a.62

Testiculorum duritiei conferunt
Ammoniacum 1.262.a.44
Agnes castus factio emplastro ex eo 1.206.b.48
Aspalathus 1.308.a.33
In squamum 1.313.b.53
Testiculorum dolorum causæ. 1.916.b.41

Testiculorum dolorum signa. 1.916.b.66
Testiculorum dolorum curatio. 1.917.a.2

Testiculorum doloribus confert
Cucumer 1.103.b.54
Fel tauri 1.318.a.68
Testiculorum magnitudinis causæ. 1.917.a.26
Testiculorum magnitudinis curatio. 1.917.a.33

Testiculorum inflationi conferentia composita

Pilule 2.307.b.67
Testiculorum corrugationis causæ. 1.917.b.44
Testiculorum vlcera 1.917.b.50
Testiculorum osea prolongantur podagram habentibus 1.970.b.59
Testiculorum signa in crisi. 2.92.a.45
Testiculorum vulneribus carnem generantia 2.147.a.53
Testiculos puerorum magnificari, quæ pio bibcant 1.689.b.27
Testiculos sanat bdellium arabicum. 1.964.b.44

Testiculos confortat

Sotira confectio 2.270.a.9
Testibus seruentia, quæ 1.31.a.15
Testiculis confert
Anethi cinis 1.275.b.12
in testiculis generatur sperma. 1.899.a.52

in testiculis spiritus acquirit complexio nem aptam ad generationem. 2.334.b.4

Tentano conferunt

Asa 1.269.b.43
Chamaemilla 1.287.a.1
testiculus vulpis 1.406.a.30
theodoricon magnum, & eius inuamentata 2.284.b.52
theodoricon magni descriptio. 2.284.b.61
theodoricon aliud ad omnes ægitudines frigidæ 2.285.a.8
theori & nomine quid proprie significetur 1.162.a.13
theorice diuisio 2.377.a.9
theophisæ nocumentorum cura. 2.203.b.60

theophisæ nocumenta 2.203.b.49
theophisæ est gumma rutæ montanæ, & est calida 2.203.b.50
thermarum aquæ vehementer conferunt colicæ frigide 1.843.b.20
theriaca in quartana exhibitæ curatio est 2.302.a.12
theriaca, & mythridatum resistit veneno 1.799.a.8
theriaca ventris fluxus quandoque conuenit 1.879.b.32
theriaca quibus modis conferat in dolore a lapide 1.879.b.31
theriaca est uehementis inuamenti in urina difficultate 1.880.b.14
theriaca de viperis est fortior curatio ad morsum uiperarum 2.217.a.30
theriaca non confert propter spicam, & myrrham, &c. sed propter formam eius 2.265.b.19
theriaca magna, est sublimior medicinarum compositarum propter multitudinem sui inuamenti 2.265.b.54
theriaca non efficit operationes suas, nisi propter proprietatem formæ eius. 2.265.a.6

theriaca stat x. aut xx. annis. 2.266.a.38
theriaca declinat post xl. annos. 2.266.a.39
theriaca expoliatur sua uirtute post lx. annos 2.266.a.41
theriaca datur in potu morbo recens, & fortis, reliquis uero datur debilior. 2.266.a.42
theriaca recens fortis, antiqua debilis bona, & mala quomodo cognoscatur 2.266.a.47
theriaca fit infans post sex menses. 2.266.a.34
theriaca facta est ab Andromacho ex mythridato, quod fuit alteratum parum per additionem, & diminutionem 2.268.b.13
theriaca est magis inuatiua mythridato in re una 2.268.b.13
theriaca est uenenum serpentum. 2.268.b.16

theriaca Esdræ est uicaria theriacæ magne in rebus omnibus. 2.269.b.31
theriaca cur miscetur opium. 1.265.a.6

theriaca formam esse respiciendam non simplicia 2.265.b.19
theriacæ radix est uiperæ caro. 2.265.b.28
theriaca si adderentur nuges muschatæ, non esset error magnus. 2.265.b.37
theriaca trochiscorum causa complexionis est proprietates, quæ non reperiuntur in singularibus 2.265.b.43
theriaca forma sequitur complexionem simplicium eius 2.266.a.7
theriacæ descriptionem Andromachi non variandam esse ex sententia Auic. 2.266.a.10

theriaca insunt infantibus pubertas, adolescentia, senectus, & mors. 2.266.a.33
theriaca pubertas, & augmentum est per x. annos in regionibus calidis, & per xx. in regionibus frigidis. 2.266.a.36
theriaca dosis est ex medio auro, ad aure 1. 2.266.a.46
theriaca quantitates diuersæ secundum diuersitatem ægitudinum exhibentur 2.266.a.68
theriaca inuamentum in napello est paruum 2.266.a.63
theriaca descriptio 2.266.b.38
theriaca medicinas sunt lxxij. præter mel & uinum 2.267.a.10
theriacæ alia descriptio. 2.267.a.11

theriaca alia descriptio. 2.267.a.59
theriaca Esdræ descriptio secunda. 2.269.a.57
theriaca Esdræ prima descriptio. 2.269.a.13
theriaca diateseron descriptio. 2.269.b.36

theriacalis confectio magna Auicennæ. 2.262.b.3
theriacalis confectio minor Auicennæ. 2.272.b.20
thorax ex septem ossibus constat. 1.143.b.31
thoracis anatome 1.43.b.31
thoracis musculi sunt octoginta ossio. 1.54.a.11
thoracis musculorum anatome. 1.53.b.22
thuris fumus interficit muscas. 2.214.b.17
thymus calidus est, & succus perueniens usque ad tertium 1.330.a.41
thymum. Vide Acorum
timor uitalis est actio, & cur. 1.73.b.64
timor & irascibilis a sensu ex estimatione principium ducunt uitali tamen uirtuti comparantur 1.74.b.45
timor nimis refrigerat 1.122.a.54
Timor

I N D E X

- Timor & fuga quomodo generentur* 2. 339.a.14
- Timor ponit crism, ut fiat fluxus uentris aut uomitu, aut urina* 2. 82.b.26
- Timori disponit sanguis aqueus & frigidus* 2. 338.b.2
- ex timore fluxus ventris* 1. 812.a.45
- Timori conferentia composita*
- Hieralogodion* 2. 283.b.66
- Hiera Catagini Antiocheni* 2. 286.b.2
- Medicamen* 2. 328.a.62
- tina uehementis inuamenti est in doloribus colicis* 1. 843.b.3
- tinctura nigra* 2. 333.a.48
- tincturarum capillorum rememoratio* 2. 37.a.66
- tincturarum capillorum nocumenta, & cura* 2. 39.b.27
- tina facit accidere angustiam, & syncope* 1. 843.b.12
- tina vsus debilibus corporibus qui* 1. 843.b.14
- tinea effugatio* 1. 214.b.38
- Tinea conferunt*
- Atramenta omnia* 1. 268.a.33
- Ben* 1. 278.b.62
- Bdellium cum aceto* 1. 285.a.15
- Charta adusta* 1. 303.a.61
- Colla de corijs* 1. 307.b.18
- Cyclamen* 1. 320.b.42
- Orobis* 1. 333.a.15
- Ranunculus* 1. 337.a.68
- Oleum de fenugreco* 1. 368.b.51
- Stercus columbarum* 1. 390.a.22
- Scoria argenti* 1. 402.a.44
- Urina* 1. 408.a.37
- Tineas in pannis prohibet*
- Citri cortex* 1. 286.a.17
- Folium indum* 1. 318.b.6
- tibymali que mala inducant* 1. 210.b.33
- tibymala sunt septem* 2. 103.a.1
- tibymalorum tactis nocumenta, & cura* 2. 264.a.1
- tibymalos a neruosis partibus arcedas* 1. 196.b.66
- de tibymalis, uide laclacium*
- de torsione neruorum* 2. 171.b.6. & 2. 272.a.11
- torionis cura* 2. 151.b.66
- torionem ossis quidam nominant dislocationem non integram* 2. 173.a.15
- in torsione neruorum caueatur ab aqua tu calida, tum frigida* 2. 171.b.66
- Tortura conferentia composita*
- Theriaca magna* 2. 265.b.63
- Mithrydatum* 2. 268.b.23
- Confectio alcheshimengi* 2. 274.b.30
- Medicina de muscho dulcis* 2. 275.a.40
- Confectio anacardina* 2. 276.a.39
- Medicina* 2. 282.b.18
- Confectio asameri* 2. 283.a.8
- Hiera picra* 2. 283.b.54
- Hiera Gal.* 2. 285.b.1
- Hiera Hipp.* 2. 285.b.59
- Electuarium ambrae* 2. 288.a.65
- Pilule* 2. 308.b.37
- Pilule de dende* 2. 309.a.29
- Sal solutius* 2. 309.a.44
- Pilule de opopanaco* 2. 310.b.14
- Oleum regis David* 2. 311.b.47
- Oleum de cherua* 2. 312.b.11
- Oleum* 2. 313.a.25
- Emplastrum Andromachi* 2. 314.b.58
- Scelibe* 2. 316.a.11
- Medicina de muscho dulcis* 2. 316.a.11
- Medicina de muscho amara* 2. 316.a.12
- Anacardium* 2. 316.a.12
- Electuarium de rua* 2. 316.a.12
- Pilule proficui* 2. 316.a.13
- Pilule dende* 2. 316.a.13
- Sal* 2. 316.a.13
- Caputpurgium* 2. 318.b.51
- Tortorum humiditates exsiccant*
- Pilule inda* 2. 310.b.34
- toxicum ignotum Auiceni* 2. 203.b.21
- toxici idest tusoni nocumenta* 2. 203.b.19
- tragulidos auis descriptio* 1. 877.b.22
- tragulidos auis qualiter in lapide sumenda* 1. 877.b.31
- transglutiendi operatio duabus uirtutibus completur: attractiua naturali, & expulsiua uoluntarie* 1. 76.b.30
- transglutiendi actio cur difficile fiat, ubi ciborum appetentia non est* 1. 76.b.41
- trauli cholericæ passioni sunt apti* 1. 209.b.43
- trauli fortem non tolerant medicinam* 1. 20.b.48
- trauli cur non fiant calui* 2. 231.b.26
- traulis cur multiplicetur diarrhoea a catarrho* 2. 231.b.28
- tremor apostematis apertionem sequitur* 1. 138.b.63
- Tremor febrientibus ephemera ex iraquando accidit propter motum humoris, aut propter debilitatem naturalium* 2. 11.b.63
- Tremor est signum malum cum non fit crisis bona* 2. 93.a.38
- tremor in caufonide quare ex mentis alienatione resoluatur* 2. 42.a.58
- tremoris causa* 1. 124.a.69
- tremoris a coitu curatio* 2. 912.b.17
- Tremori conferunt*
- Aqua marina* 1. 272.a.68
- Aqua sulphurea* 1. 272.b.30
- Alibea* 1. 276.b.18
- Agaricum* 1. 278.a.56
- Castoreum* 1. 288.a.49
- Oleum cinnamoni* 1. 288.a.49
- Caulis* 1. 294.a.29
- Gallinus* 1. 325.a.62
- Ireos decoctio* 1. 334.b.13
- Oleum de ireos* 1. 334.b.36
- Leporis cerebrum assatum* 1. 338.a.6
- Acetum squilliticum* 1. 385.b.49
- Tremori conferentia composita*
- Theriaca magna* 2. 265.b.63
- Mithrydatum* 2. 268.b.23
- Hiera Catagini Antiocheni* 2. 286.b.3
- Electuarium ambrae* 2. 288.a.65
- Oleum regis David* 2. 311.b.47
- Oleum de floribus papau.* 2. 313.b.48
- Theriaca* 2. 316.a.15
- Mithrydatum* 2. 316.a.15
- Theriaca Esdrae* 2. 316.a.15
- Sotira* 2. 316.a.16
- Electuarium Auic.* 2. 316.a.16
- Hiera Catagini* 2. 316.a.16
- Caputpurgium* 2. 318.b.52
- Tremorem faciunt*
- Argenti uini vapor* 1. 267.b.25
- tremorem cordis uermes inducere* 1. 452.a.23
- tremorem in caufonide resoluunt mentis permixtio ex Hipp. senten.* 2. 42.a.56
- tripanum quid* 2. 191.a.33
- tryphera de scoria ferri magna* 2. 289.a.53
- tryphera minor* 2. 289.b.1
- tryphera minor ad mollificationem Stomachi* 2. 293.a.10
- tryphera magna inuamenta* 2. 272.b.44
- tryphera magna descriptio* 2. 272.b.48
- tryphera magna descriptio alia* 2. 272.b.63
- tristalis serpens* 2. 219.a.13
- tristitia superflua refrigerat* 1. 122.a.54
- tristitia quom non multa fuerit, calfacit* 1. 121.b.55
- tristitia corrumpit, & destruit digestionem* 1. 26.b.17
- tristitia longa naturalem uirtutem debilitari, & spiritus incrassari* 2. 337.b.54
- tristitia quomodo fiat* 2. 343.b.62
- Tristitia conferunt*
- Myrobalani* 1. 353.b.14
- ad tristitiam inclinatio unde* 2. 336.a.40
- tritricum glutinosum quid efficiat* 1. 762.b.62
- de trochiscis* 2. 303.a.12
- trochisci non conueniunt in principijs febrium* 2. 27.b.68
- trochisci crocomagnetis administrati in diatribis* 2. 289.a.7
- trochisci stelle non permittunt uitam recedere* 2. 303.a.21
- trochisci de rosis* 2. 303.a.48
- trochisci*

I N D E X

- trochisci de rosis *Asclepiadis* 2.303.
a.59
trochisci de rosis cum scam. 2.303.b.3
trochisci de ros. cum spodio 2.303.
b.10
trochisci de ros. dicti diarrhodon 2.303.
b.18
trochisci de ros. ad febrem tertianam 2.
303.b.28
trochisci de ros. cum spica 2.303.b.37
trochisci de camphora 2.303.b.44
trochisci de camphora ex alia descriptio
ne 2.304.a.5
trochisci de camphora *Auiceni* 2.304.
a.26
trochisci de spodio cum tereniabin 2.
304.a.34
trochisci de spodio cum sem. acetosae 2.
304.a.44
trochisci de berberis 2.304.a.56
trochisci alij de berberis 2.304.b.15
trochisci alij de berberis 2.304.b.42
trochisci alij de berberis 2.304.b.48
trochisci de absinthio 2.304.b.56
trochisci alij de absinthio 2.304.b.63
trochisci de eupatorio 2.305.a.5
trochisci de cappare 2.305.a.14
trochisci de lacca 2.301.a.21
trochisci alchechengi 2.305.a.27
trochisci al *Ke Kengi* ex alia descript. 2.
305.a.41
trochisci de reubarbaro 2.305.a.52
trochisci *Aminulli* 2.305.a.62
trochisci alij 2.305.b.4
trochisci amygdalarum amar. 2.305.
b.10
trochisci meron 2.305.b.13
trochisci alij 2.305.b.19
trochisci ad ad vlcus intestin. 2.305.
b.24
trochisci *Andromachi* 2.305.b.30
trochisci *alchindi* 2.305.b.46
trochisci *Andromachi* absterfui 2.305.
b.57
trochisci *almezerion* 2.306.a.12
trochisci *almezerion* alij 2.306.a.20
trochisci *alchondinon* 2.306.a.27
trochisci *alchondinon* alij 2.306.a.39
trochisci *marini* 2.306.a.47
trochisci de papauere 2.306.a.56
trochisci de balaustris 2.306.a.66
trochisci dissulidis 2.306.b.8
trochisci alandaron 2.306.b.19
trochisci alandaron ex alia descript. 2.
306.b.24
trochisci ad ulcera intestinorum 2.306.
b.28
trochisci de aniso 2.306.b.44
trochisci lenientes naturam 2.306.
b.54
trochisci de seminibus 2.306.b.61
trochisci ad iniectionem aquae 2.307.
a.5
trochisci de rosis lenitui 2.307.a.20
trochisci de rosis, & eupatorio 2.307.
a.25
trochisci de lacca 2.307.a.32
trochisci de rubea 2.307.a.41
trochisci de cuscute 2.307.a.50
trochisci de 10. medicinis 2.307.a.62
trochisci ad febres antiquas 2.307.
b.3
trochisci *Antilis* 2.318.b.17
trochisci ad hemican. 2.319.b.15
trochisci ad sputum sanguin. 2.327.
a.56
trochisci alij ad sputum sanguinis 2.
327.b.1
trochisci ad sputum sanguinis 2.328.
a.1
trochisci alij ad sputum sanguinis 2.
328.a.9
trochisci ad phthisim 2.328.a.36
trochisci ad coagulationem sanici peti.
2.327.b.17
trochisci alij ad sputum sang. 2.327.
b.67
trochisci alij ad sputum sang. 2.327.
b.56
trochisci *almedunius* ad inquiet. stom. 2.
328.b.50
trochisci *alfenginati* ad fluxum ventris
2.331.a.8
trochisci *frangentes lapidem* 2.331.
b.6
trochisci conferentes ad distillationem
vinae 2.332.a.26
trochisci stupefacientes optimi 1.748.
a.66
trochisci ad intestinorum excoriatione
1.824.b.60
trochisci *styptici* in ascite non sunt dan-
di 1.785.b.29
trochisci *astare* 1.847.b.20
trochisci de balaustris 1.896.a.29
trochiscorum *viperæ* quales sint 2.136.
a.40
trochiscorum *theriacæ* causa complexio
nis est proprietates, quæ non reperiuntur
in singularibus 2.265.b.45
trochiscorum de *viperis* ars 2.267.
b.4
trochiscorum *squilla* ars 2.268.a.10
trochiscorum *alindara* con descriptio 2.
268.a.35
trochiscorum *alindaracon* *theriacæ* Ef-
f. descriptio 2.269.b.20
trochiscorum *stella* iuuamenta 2.303.
a.21
trochiscorum *stella* descriptio 2.303.
a.37
trochiscorum de camphora alia descrip-
tio 2.303.b.56
trochiscorum de camphora alia descrip-
tio 2.303.a.18
trochiscorum de berberis alia descriptio
2.304.b.1
trochiscorum de berberis alia descriptio
2.304.b.25
trochiscorum de berberis alia descriptio
2.304.b.35
trochiscorum *Andromachi* alia descrip-
tio 2.304.b.36
trochiscis de *viperis* non conueniunt om-
nes *viperæ* 2.267.b.32
trochisci conueniunt *viperæ* *feminae*, &
flauæ 2.267.b.33
trochiscis de *viperis* quales *viperæ* con-
ueniant, & quales non conueniant 2.
267.b.35
trochiscis de camphora cur crocum co-
miscatur 1.675.a.4
trochiscos de camphora sine croco esse
pauci iuuamenti 1.675.a.12
tuberorum *theriacæ* est unum purum,
& condientes species 1.403.b.45
tucia est frigida in primo, sicca in secun-
do 1.404.b.66
tubaræ animalis morsus, & cura 2.
228.b.35
tumoris flatuosi & humorosi discerniu-
lum 1.138.a.60
Tumoribus conferentia composita
Hiera Andromachi 2.286.a.25
Turbith quod malignum 2.214.a.21
turbith opus *zingiber* iuuare 1.214.
a.62
turbith sui proprietate soluit 1.214.
b.3
turbith *mali nigri*, & *atrini* nocumen-
ta, & cura 2.205.a.61
tusum idest toxicum nocumenta 2.205.
b.26
tussis quid 1.638.b.40
tussis completur motione membrorum
pectoris 1.130.b.45
tussis pectori est sicut sternutatio cere-
bro 1.638.b.46
tussis alia sicca, alia humida 1.639.
a.29
tussis quando multiplicetur 1.639.
a.49
tussis sedat sitim in causone 2.42.b.36
tussis parua sedat sitim in causone, quia
est causa humectationis pulmonis 2.
42.b.39
tussis a quibus instrumentis fiat 1.638.
b.43
tussis motus est ex voluntario & natu-
rali compositus 1.130.b.30
tussis causa 1.638.b.48
tussis signa 1.639.b.43
tussis curatio 1.640.a.60
tussis febrientium regimen 2.37.a.25
tussi infantium quomodo succurrendum
1.167.b.49
tussi aliquando eici rem petrosam 1.
639.a.42
tussi quando conueniat syrupus *hysopi*
1.670.b.20
Apium, & proprie sumuntur 1.270.
b.66
Succus de amygdalis 1.271.b.53
Asphodelus cum uino 1.377.a.28
Semen, & oleum balsami 1.379.
a.33
Bitumen iudaicum 1.385.b.19
Cinnamomum 1.289.b.47
Cordummeni 1.300.a.19
Calamus

I N D E X

- Calamus aromaticus solus, & cum*
gumma albotin 1.300.a.50
Curcubitæ succus 1.303.b.37
Maluæ folia, & flos 1.306.a.52
Fenugracum 1.316.b.23
Vitis alba 1.319.b.17
Pini granum 1.326.b.28
Hyusquianum 1.334.a.34
Ireos 1.334.b.14
Juniperus 1.336.b.5
Lycium indum 1.339.b.44
Ladanum 1.343.b.44
Lingua bovis 1.344.b.56
Lac asininum & caprinum 1.347.
b.11
Lactuca 1.350.b.44
Syrupus myrtinus 1.352.b.10
Myrti fructus 1.352.b.47
Mastix, & proprie radices eius, &
corticis decoctio 1.354.b.11
Mumia cum aqua inuinaru hordei,
& sebesten 1.357.b.7
Syrupus de nenuphare 1.364.b.48
Blitum, & proprie decoctum cum
oleo amygdalino, & aqua grana-
ti dulcis 1.366.a.33
Opium 1.366.b.9
Oua sorbilia 1.367.a.20
Opopanax 1.367.b.62
Pix, & proprie cum amygdalis, &
zuccharo 1.374.a.30
Penidij 1.376.b.55
Piper in electuarijs 1.377.a.16
Papauer 1.379.b.29
Storax 1.386.b.39
Lini semen, propriè assatum 1.387.
b.38
Itria 1.402.b.13
Ouum testudinis 1.404.a.11
Manna 1.404.b.39
Viola 1.408.a.6
- Tussi conferentia composita*
Sagzene minor 2.275.b.27
Athanasia magna 2.277.b.22
Confectio chabith regis 2.279.a.63
Confectio 2.282.b.56
Loboc de papauere 2.295.a.31
Syrupus 2.299.a.20
Trochisci de papauere 2.306.a.56
Oleum sindin 2.312.b.1
Medicamen 2.325.a.29
Medicamen gutturale 2.326.a.8
Natif 2.326.b.11
Oleum diuinum 2.326.b.22
Pilule ad tussim 2.326.b.34
Medicamen 2.326.b.37
Medicamen aliud 2.326.b.52
Loch de pino 2.327.a.5
Medicamen aliud 2.327.a.35
- Tussi antiqua conferunt*
Euellina cum aqua mellis 1.266.
b.4
Arsenicum cum gumma pini 1.268.
b.6
ssa, si sorbeatur cum ouis 1.
- 270.a.10
Amygdale amara 1.271.b.50
Amygdalarum dulcium oleum 1.
271.b.51
Allium 1.276.a.45
Acetum calefactum 1.277.b.20
Verbasci decoctio 1.283.a.9
Bdellium 1.285.a.20
Chamaedrys 1.292.a.54
Cupressi nux cum uino, & eius deco
ctio 1.297.b.37
Cedrus 1.301.a.44
Vinum ficus 2.321.b.37
Galbanum 1.328.b.2
Parietariæ succus 1.382.a.38
Storax 1.344.a.28
Myrrha 1.358.a.24
Petroleum cum aqua calida 1.375.
a.42
Pini granum 1.378.a.37
Raphanus elixatus 1.383.a.13
Squilla 1.385.b.23
Sijseleos, proprie radix eius, & semē
1.393.b.48
Serapinum 1.394.b.33
- Tussi antiqua conferentia com-*
posita
Theriaca magna 2.266.a.69
Mithrydatum 2.268.b.18
Sotira confectio 2.268.b.38
Galenii confectio 2.274.a.14
Confectio Hermetis 2.274.b.12
Athanasia magna 2.277.b.12
Diaulfur 2.279.a.14
Trochisci stella 2.303.a.33
Confectio ex hepate adip 2.329.
b.15
Theriaca 2.316.b.3
Mithrydatum 2.316.b.3
Scelithe 2.316.b.4
Diaulfur 2.316.b.5
Oleum asindin 2.316.b.5
Loboc de papauere 2.316.b.6
Trochisci de papauere 2.316.b.6
- Tussi calida conferunt*
Altheæ semen 1.276.b.41
Gummi 1.328.a.26
Pes proprie cum pultribus hordei 1.
375.a.13
- Tussi calida conferentia composita*
Loboc proprium 2.295.a.24
Aqua mellis 2.297.b.15
- Tussi ex caliditate, & siccitate confe-*
rentia composita
Loboc proprium 2.295.a.3
- Tussi sicca, & frigida conferunt*
Butyrum, & proprie cum amygd-
alis, & zuccharo 1.284.b.8
- Tussi sicca conferentia composita*
Confectio Hermetis 2.274.b.12
Loboc proprium 2.295.a.3
- Tussi humida conferentia*
composita
Diamarte 2.276.b.27
Alchochin 2.278.a.46
Philonium romanum 2.278.b.16
Alchelbelengi magnum 2.280.
b.4
Loboc de alijs 2.255.b.21
Loboc proprium 2.327.a.46
per tussim accidentem multoties delectur
testiculi apostema 1.915.a.33
tussim cronicam testiculorum tumor sol
uit 2.391.a.17
tympanitis causa 1.779.b.57
tympanitis unde 1.781.b.67
tympanitis causa 1.783.a.24
tympanitis signa 1.784.a.38
tympanitis hydropisis curatio 1.791.
a.24
tympanitis hydropis ex intemperie cali
da curatio 1.791.a.58
tympanitis hydropis ex intemperie fri-
gida curatio 1.791.a.61
tympaniti raro conuenit phlebotomia
1.791.a.43
in tympanite non oportet, ut accidat
multiplicatio solutorum 1.791.
a.45
de tyria 2.233.b.36
tyria non tantum facit cadere pilos, sed
etiam exulcerat cutem tenuem 2.
233.b.45
tyrie figuratio est sicut figuratio serpen
tis 2.233.b.47
tyrie materia 2.233.b.47
tyria, & alopecia differentia 2.233.
b.43
tyrie signa 2.233.b.52
tyrie cura 2.233.b.68
- Tyrie conferunt*
Abinthium 1.260.a.51
Adiantum cinis cum oleo 1.283.
a.42
Casia 1.298.b.27
Eupatorium 1.314.b.41
Leporis marini caput adustum 1.
339.a.51
Squilla 1.385.b.8
- Tyrie conferentia composita*
Hieralogodion 2.284.a.12
theriaca preseruat a pestilentia 2.72.
a.33
theriaca & Mithrydatum temperato
corpori frequentata quam sint profi-
cua 2.351.a.3
a theriaca & Mithrydati usu frequen-
ti qui sint arcenti 2.351.a.10
theriaca magna & Mithrydati uirtu-
tes 2.350.a.18
theriaca fermentationis tempus 2.350.
a.58
theriaca caliditas, & Mithrydati quan-
ta sit 2.350.b.49
theriaca & Mithrydato excellentes sa-
cultates ab extrinseco datas 2.350.
b.60
Theriacam

I N D E X

theriacum & Mithridatum minus cali
da quam diacyminum & diatriompi
perum experientia comprobari 2.
350.b.55
theriacalis medicina 2.343.a.36
theriacalis medicina facultates 2.343.
b.15
theriacales medicinae semper cordiali-
bus permiscenda, & cur 2.344.
a.6

¶ U S ¶

Acca adeps est media inter
adipem leoninam, & capri-
nam Tomo 1. pag. 275. b.
versu 32

Vaccina caro qualis 1.295.b.66
Vaccinam carnem assuunt cortices me-
lonum 1.296.a.2
Vacui gratia fit attractio 2.73.a.42
Vacui gratia fit attractio que ob calore
apud certificantes 1.73.a.45
in Vacuando loci & societatis membri
solicitudine habenda 1.196.b.5
Vallium profunditates apte sunt aeris
mutationi 1.99.a.55
Vapores sumosi in pueris multiplicatur
1.144.b.40
Vaporationem ex omnibus diutius in sto-
macho morantibus fieri 1.696.a.58
Vaporantia que 1.234.a.34
Vaporationum differentia, & earum usus
1.234.a.34
Vaporosum non est aliquid ita, ut fru-
tus 1.696.a.60
Varices 1.792.b.12
Varices quartana sepe curat 1.95.
a.10
Varices quiete pedum opus habent 1.
172.a.12
Varices oscibi 1.917.a.67
Varices testiculi 1.962.a.23
Varices quibus plurimum accidunt 1.
966.b.63
Varices que non suscipiant curationem
1.967.a.5
Varices quando apparent in habentibus
dolorem iuntharum, & podagram,
est eorum sanatio per eas 1.790.
a.39
Varices cum accidunt caluis inquit Hip.
capilli nascuntur 2.231.b.14
Varicum causa 1.966.b.55
Varicum signa 1.967.a.63
Varicum curatio 1.967.b.25
Varicum oscibi curatio 1.917.b.11
Varicum ex incisione cur membrum ex-
tenuetur 1.967.a.6
Varicibus confert
Caamentum quum bibitur post ip-
sum aqua casei 1.299.a.58
Cedrus 1.301.a.32
Fel hircinum 1.317.b.35
Varicose ramis curatio 1.965.a.12
Varicose hernie signa 1.963.a.29
Variole pustule sunt sanuineae 1.93.

a.62
Variole aetati meridionali multiplican-
tur 1.101.a.31
Variole autumno multiplicantur 1.101.
b.26
Variole generantur ex ebullitione san-
guinis cum reliquis nutrimenti men-
strualis, aut cibis malis & faculen-
tis post genitis 2.72.a.63
Variole multiplicatur a successione au-
strinorum 2.72.b.13
Variole sunt quasi quidam morbi crises
2.72.b.24
Variole plurimum accidunt infantibus,
deinde iuuenibus, & raro senibus 2.
72.b.25
Variole generantur in regionibus uehe-
mentis caliditatis, & humiditatis in
senibus 2.72.b.28
Variole frequentius generantur in vere
quam in hyeme 2.72.b.32
Variole quibus temporibus post uer ac-
cidere soleant 2.72.b.33
Variole non accidunt soli cuti sed etiam
omnibus partibus etiam oculis, ut
1.72.b.36
Variole quomodo appareat 2.72.b.40
Variole virides, & violaceae, & nigrae
sunt male 2.72.b.56
Variole albae sunt meliores 2.72.b.59
Variole meliores quomodo cognoscantur
2.72.b.61
Variole in tertio incipiunt exire 2.72.
b.64
Variole male quomodo dignoscantur 2.
72.b.67
Variole magis accidunt oculis quam mor-
billis 2.74.a.23
Variole sunt maiores morbillis 2.74.
a.23
Variole sunt maioris quantitatis quam
morbilli 2.74.a.19
Variole in principio sue apparitionis est
eminentia, & altitudo 2.74.a.21
Variole cum incipiunt apparere, infrigi-
datio est causa erroris magnitudinis
2.74.b.54
Variole cum incipiunt exire, neque ap-
paret alienatio, imo inuenitur calidi-
tas inflammata cum nigredine lin-
gue, tunc caue ne calfacias 2.75.
a.32
Variole in pulmone aliquando faciunt ca-
dere in phthisim 2.76.a.60
Variole color qualis 2.72.b.49
Variole signa diuersa tum bona, tum
mala, vide 2.72.b.52
Variole signa 2.73.b.67
Variole signum inseparabile est fe-
bris conclusio 2.74.a.12
Variole nocimento que precaveant
guttur, oculum, nares, pulmonem, &
intestina 2.76.a.63
Variole nocimento custodire oportet
guttur, oculum, nares, pulmonem,
& intestina 2.76.b.20
Variole negligia quibus eradiceantur

2.76.b.30
Variole declinatione multoties ali-
quis moritur 2.101.b.30
Variole vestigiorum cura 2.242.
a.51
Variole vestigia delet
Plumbum adustum 1.356.a.20
Variole corpus preparatum est cali-
dum, & humidum 2.72.b.4
& 30
Variole dolor dorsi maior est quam in
morbillis 2.74.a.28
Variole associatur dolor dorsi, quia fit re-
pletio sanguinis extendentis uenam
in dorso positam 2.74.a.30
Variole extrahatur sanguis sufficienter
si conditiones fuerint 2.74.b.12
Variole ante quartam conuenit phle-
botomia 2.74.b.18
Variole post quartam non conuenit phle-
botomia, nisi inueniatur uehementia
repletionis, & dominium materiei
2.74.b.19
Variole conuenientius quod ministratur
est phlebotomia 2.74.b.21
Variole conferunt aperientia oppo-
nens, ut seniculum & apium 2.74.
b.63
Variole aqua ficum confert ualde, quia
ficus expellunt ad exteriora 2.74.
b.66
Variole medicamenta conferentia 2.
75.a.2
Variole aer frigidus malus, similiter &
reliqua frigida 2.75.a.16. & 2.
76.a.22
Variole in principio medicine conue-
nientes, & sanguinem ingrossantes,
infrigidantes, & eius ebullitionem
prohibentes que 2.75.a.47
Variole postquam maturantur necessa-
ria est salitio 2.76.a.2
Variole confert
Ribes 1.384.b.14
Tamariscus 1.402.b.57
Variole generant cibi non confueri, et
calefacientes sicut lac camelarii, &c.
2.72.b.17
Variole si febris precedat, melius est,
quam e contra 2.73.a.21
Variole habentibus prohibentur empla-
strationes uentris 2.75.b.34
Variole qui percutunt moriuntur prefoca-
ti a squinathia 2.75.a.38
in Variole ab oleo abstinendum 2.75.
b.14
in Variole phlebotomia post duos, aut
tres dies caueatur, quia repellit, &
conuertit illud quod procedit 2.75.
b.19
in Variole regimen aeris quale conue-
niat 2.75.b.24
in Variole ruptis cauendum est a salitio
ne 2.75.b.63
Variole duabus vicibus homo, quan-
do materia bis aggregatur ad expul-
sionem

I N D E X

- stomachum* 2.73.a.49
Vasorum fissura & disruptio quando potissimum eueniat 1.18.b.53
Vegetabilium diuisio 2.377.b.43
vena porta 1.67.a.63
Vena arterialis 1.65.a.17
vena caua 2.77.a.55
vena inguinalis 1.68.b.13
vena cephalica 1.69.a.22
vena nigra 1.69.a.35
vena saluatella 1.79.b.71
vena scilicet 1.65.b.72
vena medeni quid 2.132.b.50
vena medeni creditur esse animal 2.132.b.57
vena medeni plurimum accidit in cruribus 2.132.b.59
vena medeni multiplicatur infantibus super vrinque latus 2.132.b.61
vena medeni nunquam visa a Galen. 2.132.b.64
Vena medeni a quibus causis generetur 2.133.a.2
vena medeni minus accidit corporibus humidis, & assuetis balneationibus & cibis humidis 2.133.a.12
vena medeni ubi plurimum generetur 2.133.a.14
vena medeni fortasse accidit in corpore vno in locis 40. aut 50. eius 2.137.a.10
vena ascellaris quæ 1.221.a.25
vena curuatur quæ, & eius sectionis utilitas 1.74.b.31
vena alansura quæ, & eius phlebotomiam factori oris conferre 1.223.b.48
vena media quibus affectibus tundenda 2.399.b.41
vena pulsatili: dorsi 1.690.a.41
vena quæ phlebotomanda in venum apostemate 1.868.a.32
vena quæ phlebotomanda in apostemate 1.915.b.66
vena scilicet, vide phlebotomia
vena porta anatome 1.67.a.35
vena causæ ascendens anatome 1.67.a.39
vena causæ descendens anatome 1.69.b.35
vena scissuram quæ portendant 1.191.a.46
vena medeni cura 2.133.a.30
vena sanguis declinat ad nigredinem 2.155.b.34
vena in phlebotomia consolidationem quid festinare faciat 1.220.b.7
venæ basilicæ phlebotomia cur sit magni timoris 1.221.b.16. & b.39
venæ concaue medio hepar transmittit sanguinem per corpus 1.750.a.13
venæ pulsatilis hepatis usus 1.750.a.35
venæ concaue inuamentum 1.750.b.16
venæ portæ inuamentum 1.750.b.4
- Venæ sciaticæ conferentia composita*
Hieralogodion 2.283.a.10
Hiera Archigenis 2.284.b.24
Acetum squilliticum 2.297.a.41
Pilula de capsia maiores 2.308.a.60
Oleum 2.313.a.23
Oleum alchechengi 2.313.a.45
Oleum de euphorbio Auic. 2.313.b.18
Emplastrum Andromachi 2.314.b.46
Emplastrum aliud Andromachi 2.314.b.57
Sorira 2.318.a.20
Scelithe 2.318.a.20
Confectio philosophorum 2.318.a.21
Confectio Hermetis 2.318.a.21
Anacardinum 2.318.a.22
Confectio hieræ Archigenis 2.318.a.22
Theodoricon 2.318.a.23
Electuarium de massacumi 2.318.a.23
Emplastrum 2.318.a.24
Electuarium indum 2.318.a.24
Electuarium Casaris 2.318.a.24
Oleum de storace 2.318.a.25
Electuarium phlegmaticum 2.318.a.27
Medicina chebeth regis 2.318.a.28
Hiera picra 2.318.a.28
Oleum asseled 2.318.a.28
Ramised 2.318.a.29
Oleum alchebised 2.318.a.29
Oleum alchebhelengi 2.318.a.29
Kelchelengi 2.318.a.30
Hiera catagini 2.318.a.32
Pilula de capsia 2.318.a.32
Sal 2.318.a.33
Medicamen proprium 2.333.a.15
ad venam, ne post phlebotomiam consolidetur 1.220.a.34. & 1.221.a.56
venam furcula phlebotomari in medicationibus oris stomachi 1.223.a.57
venæ & earum usus 1.29.b.65
venæ parvæ solutionem continui passæ quandoque restantur 1.31.b.30
venæ magnæ solutionem continui passæ non restantur 1.32.b.28
venæ habent unam tunicam 1.32.a.2
venæ habent omnes villorum species simul textas 1.32.a.3
venæ quæ ad uteros 1.70.a.14
venæ uteri 1.69.b.27
venæ mammillarum 1.70.a.33
venæ emulgentes 1.69.a.41
venæ non redeunt ad continuitatem ex quorundam sententia 2.139.a.45
venæ qualiter phlebotomandæ 1.221.a.27
venæ basilicæ in aliquibus associari duas arterias 1.221.b.16
- venæ singule a qua parte euacuentur* 2.21.b.65
venæ non apparent in crassis corporibus nisi constringantur 1.222.a.45
venæ pedum quæ, & quomodo phlebotomandæ, & in quibus affectionibus 1.223.a.1
venæ capitis qualiter phlebotomandæ 1.223.a.41
venæ capitis quæ, & earum phlebotomie utilitas, & in quibus morbis faciendæ 1.223.a.47
venæ lachrymalium quomodo phlebotomandæ, & in quibus egritudinibus earum phlebotomia conferat 1.223.a.54
venæ ingulares in quibus egritudinibus fecentur 1.223.b.7
venæ ingulares qualiter ligandæ 1.223.b.14
venæ ingulares qualiter incidendæ 1.223.b.18.19
venæ post aures quæ, & in quibus egritudinibus phlebotomandæ 1.223.a.64.35
venæ in labijs quæ, & earum phlebotomia quibus egritudinibus conueniat 1.223.b.39
venæ sub lingua quæ, & earum phlebotomia quibus egritudinibus conueniat 1.223.b.45
quæ venæ quibus affectibus aperiendæ 2.399.b.44
venæ colli in lepra sunt feriendæ 2.399.b.60
venæ mesaraicæ conuertunt quandoque chylum ad sanguinem conversione aliqua 1.749.b.69
venæ mesaraicæ 1.751.a.19
venæ mesaraicæ habent quatuor naturales virtutes 1.750.b.53
venæ mesaraicæ plurimæ sunt in ieiunio intestino 1.807.b.66
venæ renum 1.897.b.59
venæ vesicæ non sunt exposte fissioni 841.b.66
venæ secundinæ 1.921.a.44
venarum tunice inter membra sunt calida propter sanguinem 1.16.b.39
venarum motus est naturalis 1.31.b.63
venarum origo ex hepate 1.66.b.69
venarum manuum anatomia 1.69.b.20
venarum brachij anatomie 1.69.b.20
venarum solutio continui varia 1.91.b.66
venarum signa in crisi 2.91.b.11
venarum formæ signa in crisi 2.94.a.23
venarum sanitatem urina matura significat 1.158.a.31
venarum rami multoties nascuntur secundum caro 2.141.a.16
venarum conuenientior via ad fluxum sanguinis, est arteria 2.155.a.25
venarum, & arteria sanguinis differentia

I N D E X

tia 2.155.b.30
 uenarum pedum phlebotomia quibus
 agitudinibus conferat 1.223.
 a.36
 uenarum pedum phlebotomia magis
 debilitare, quam uenarum manus 1.
 223.a.41
 uenarum in capite alias esse uenas, alias
 arterias 1.223.a.45
 uenarum, quae sunt post aures phlebotomi-
 am non efficere, ut qui filios gi-
 gnunt eos non gignant 1.223.b.6
 uenarum in extrema parte nasi phlebo-
 tomia, & quae eius utilitas 1.223.
 b.23
 uenarum nentris phlebotomia in quib.
 agitudinibus fiat 1.224.a.9
 uenarum orificia olea corrumpunt 1.
 717.b.63
 uenarum orificia unguos corrumpun-
 tur 1.717.b.63
 Venarum orificia aperiunt
 { Alcanna 1.269.a.38
 { Cyperus 1.297.a.47
 { Mel 1.361.a.7
 { Squinantium 1.386.a.33
 { Parthenium 1.407.a.21
 uenarum eruptionis, & fissurae causa
 1.741.b.11
 uenarum origo hepar 1.750.a.7
 uenarum mesaraicarum dispositio 1.
 751.a.41
 uenarum magnitudo hepatis magnitu-
 dinem significat 1.752.a.31
 uenarum orificia sunt neruosa 1.762.
 b.39
 uenarum post aures phlebotomia facit
 incurere sterilitatem ex sententia
 Hippo. 1.901.a.61
 uenarum post aures incisio an faciat in-
 curere sterilitatem Gal. non sciuit
 1.901.a.68
 uenas aliquando phlebotomari reuulso-
 nis causa, & in quibus 1.220.a.41
 uenas manus, quae phlebotomantur, non
 pulsiles esse sex 1.221.a.21
 uenas mesaraicas sine curatione hepa-
 tis non esse curandas 1.751.a.28
 uenis non apparentibus quid in earum
 sectione agendum 1.222.a.53
 ex uenis, hepatis dispositionum signa
 752.a.40
 in uenis paruis non putrescit sanguinis 2.
 253.b.12
 uenenum quid sit 2.343.a
 uenenum tota substantia mortificat 1.
 112.b.18
 uenenum in potu haustum urina ireos
 colorem habentes significat secun-
 dum quosdam 1.151.b.47
 uenenum non cadit in cibo & potu tan-
 tum 2.198.b.32
 uenenum quoddam est faciens operatio-
 nem suam uenae qualitate, quae est in
 ipso, quoddam efficiens cum forma
 sua, & tota substantia 2.198.b.46

uenenum quoddam est corrodens, pu-
 trefaciens, sicut lepus marinum 2.
 198.b.49
 uenenum inflammans calefaciens effi-
 cut euphorbium 2.198.b.50
 uenenum infrigidans, stupefaciens est,
 sicut opium 2.198.b.51
 uenenum oppilans uias anhelitus in cor-
 pore est, sicut plumbumustum, &
 merdasegi 2.198.b.52
 uenenum a tota substantia est sicut na-
 pellus & c. 2.198.b.54
 uenenum omne interficiens cum immu-
 tatione complexionis, aut cum putre-
 factione, operatur per tempus 2.
 198.b.63
 uenenum animalis uel est propter sub-
 stantiam eius, uel propter accidens ei
 2.208.a.19
 uenenum serpentum in aestate est deter-
 rius 2.215.a.54
 uenenum resoluit calorem innatum &
 mortificat ipsam 2.215.b.1
 uenenum secundum plurimum apparet
 subito 1.793.a.62
 ueneni natura quum calida est, tunc
 adducat suam proprietatem natura
 eius ad congelandum spiritum & de-
 bilitandum 1.112.b.56
 ueneni natura frigida quum est, tunc adiu-
 uat suam proprietatem eius natura
 ad congelandum spiritum & debili-
 tandum 1.112.b.59
 ueneni nocumentum frangit lac post mo-
 dum bibitum 2.199.b.46
 inueneni asumpti curatione oportet prius
 ut manifestetur forma, & cognosca-
 tur uenenum, & tunc curare cum
 eo, quod proprium est illi 2.200.
 a.26
 ueneni manifestatio fit secundum duos
 modos 2.200.a.28
 in ueneni curatione aut quaritur cofra-
 ctio acuitatis ueneni, aut resolutio
 substantiae eius 2.200.a.63
 in ueneni curatione aliquando quiritur af-
 fectus substantiae eius, aut oppositio
 qualitatis eius 2.200.a.65
 in ueneni curatione canon maximus est
 confortatio caloris innati, & excita-
 tio ipsius ad reuellendum 2.211.a.62
 ueneni curatione quae sint consideranda
 2.212.a.68
 ueneni curatione phlebotomia hora con-
 uenientior est cum scitur quod uene-
 num iam sparsum est in corpore 2.
 211.b.10
 ueneno accidunt duo accidentia ex re-
 iectione cibi, & potus 2.198.b.9
 ueneno omni contrarium est semen citri
 2.212.a.45
 ueneno obfistens medicamentum calidum
 esse oportere 2.344.a.25
 ueneno resistit theriaca, & Mithryda-
 tum 1.799.a.8
 uenenum uiperarum et napelli calidum
 esse 1.112.b.57

uenenum qui timet in potu caueat a ci-
 bis dominantium saporum in aceto-
 sitate aut faldedine, & acuitate et dul-
 cedine 2.198.a.65
 uenenum timens caueat in presentatio-
 ne ciborum dominantium saporum,
 & per famem uehementem 2.198.
 b.3
 urnum qui sumpserit, in quo sit eius
 salus 2.198.b.68
 uenenum suscipiens quaedam anus in
 parua quantitate in principio tandē
 asuesceta est eius natura paulatim
 ad ipsius usum absque nocumento 2.
 199.a.42
 uenenum, qui sumpserit, quomodo cure-
 tur 2.199.b.30
 uenenum qui sumpserit statim et absq;
 mora bibat aquam tepidam, et oleū
 sesaminum, aut oleum de oliuis, &
 enomat 2.199.b.32
 uenenum qui sumpserit, cum uomuerit qd
 possibile est ei, bibat lac plurimum
 2.199.b.45
 uenenum, quaedam medicinae sunt per-
 ducentes ad exteriora 2.111.b.20
 uenenum quae trahunt ad exteriora 2.
 111.b.43
 uenenum uiperarum, & serpentum esse
 frigidum credunt aliqui, & est error
 2.215.a.55
 uenena plurimum non operantur in cor-
 pus nisi caleant per caloris innati
 operationem 2.215.a.60
 uenena quae bibuntur sunt duarum spe-
 cierum 2.198.b.46
 uenena quae sint a tota substantia 1.
 198.b.55
 uenena quaedam agunt super unum, &
 idem membrum, sicut cantharides su-
 per uescam, & lepus marinus super
 pulmonem 2.198.b.59
 uenena quaedam agunt super totum cor-
 pus & oleum 2.198.b.62
 uenena animalium quaedam sunt in toto
 corpore, quaedam in aliquo membro
 particulari 2.198.a.15
 uenenorum qualitates diuersae 2.198.
 b.50
 uenenorum, quae in potu dantur, caute-
 la 2.198.a.65
 uenenorum medicinae 2.198.b.17
 uenenorum nocumenta quomodo fiant
 in corporibus 2.199.a.3
 uenenorum species quomodo cognoscan-
 tur 2.199.a.54
 uenenorum medicinae, necessarium est,
 ut sint sedatiue doloris, & succur-
 rentes accidentibus timoreosis 2.
 212.a.20
 uenenis resistunt caepe, & allia 2.222.
 b.30
 uenenis theriaca est capparitis 1.293.
 b.66
 Venenis animalium conferunt
 Aristolochia longa 1.269.a.24
 Asa 1.270.a.25
 Flammia

I N D E X

- Hartanica decoctio, & Sympus* 1.
273.a.57
- Accum* 1.277.b.30
- Spina alba* 1.279.a.59
- Adiantum cum uino* 1.283.a.60
- Bdelium* 1.285.a.37
- Coagula* 1.285.b.64
- Castoreum* 1.288.b.8
- Costus* 1.301.b.35
- Fel birci, & tauri* 1.318.a.5
- Aqua cineris ficus* 1.323.a.29
- Porri succus cum mellicrato* 1.374.
b.34
- Petroleum* 1.375.a.48
- Pisces* 1.376.a.65
- Squinantibi folia* 1.386.a.61
- Venenis ex puncturis animalium con-
ferentia composita**
- Theriaca magna* 2.265.b.59
- Mithridatum* 2.268.b.23
- Sotira confec.* 2.270.a.11
- Confectio de assa* 2.279.a.35
- Diasulfur* 2.279.a.21
- Confectio Aristomacis* 2.327.b.27
- Venenis ex morsonibus conferunt**
- Sotira confec.* 2.270.a.11
- Sagezeia minor* 2.275.b.44
- Confectio Aristomacis* 2.327.b.27
- Venenosa fugant**
- Adeps elephantis, & nerui, quan-
do fit ex eis linimentum* 1.275.
b.64
- Squilla* 1.385.b.49
- Venenis conferunt**
- Anisum* 1.259.b.35
- Abinthium* 1.260.b.45
- Adrimia* 2.261.b.46
- Aniden* 1.262.b.13
- Anagallis cum uino* 1.265.b.17
- Anellana* 1.266.b.9
- Agnus castus* 1.296.b.49
- Acorns* 1.267.a.50
- Apij decoctio cum lentibus* 1.271.
a.3
- Abrotanum, quando bibitur cu uino*
1.275.a.1
- Agaricum, cum uino* 1.278.a.60
- Spina alba* 2.279.a.57
- Balsamum* 1.279.b.50
- Butyrum* 1.284.b.22
- Coagula* 1.285.b.60
- Citri semen cum uino, & melle, &
aque calida illinitum* 1.286.
a.61
- Capa* 1.287.b.15
- Caseus cum calamentho* 1.289.
a.24
- Corebella* 2.189.b.59
- Caro dannule exsiccata cum uino
in potu accepta* 1.296.b.35
- Calamenthum* 1.299.b.49
- Cyclamen cum uino* 1.321.a.13
- Glans* 1323.b.29.
- Castanea caro* 1.323.b.32
- Gallina, & galli ius cum anetho, et
sale* 1.325.b.17
- Galbanum* 1.328.b.6
- Ireos cum aceto* 1.334.b.36
- Coagulum leporis cu aceto* 1.339.
a.21
- Licij fructus* 1.339.b.55
- Lutum sigillatum* 1.341.b.6
- Lac* 1.348.a.24
- Laurus* 1.351.b.52
- Muschus* 1.354.a.24
- Propolis* 1.356.b.24
- Mumia* 2.357.b.23
- Napellus* 1.362.a.29
- Nux cum scibus, & ruta* 1.362.
b.14
- Oleum cum aqua calida* 1.370.
a.25
- Pix* 1.374.a.46
- Pisces* 1.376.a.65
- Poma, & succus, & folia ipsorum*
1.379.a.42
- Ruta, presertim cum nuce & bolo*
1.381.a.22
- Raphani semen* 1.338.a.37
- Squilla* 1.385.b.49
- Serapinum cum uino* 2.394.b.49
- Endiuia* 1.402.b.47
- Urina antiqua* 2.407.b.5
- Zedoaria* 1.411.b.25
- Venenis ebibitis interficientibus con-
ferentia composita**
- Theriaca magna* 2.265.b.59
- Mithridatum* 2.268.b.23
- Sotira confect.* 2.270.a.11
- Confectio Hermetis* 2.274.b.15
- Diasulfur* 2.279.a.22
- Confectio* 2.281.b.63
- Syrupus de agrestia* 2.298.b.25
- Trochisci stella* 2.303.a.32
- ad uenena medicina* 2.199.b.46
- ad uenena medicine communes* 2.200.
b.1
- ad uenena medicina, qua bibuntur sunt
diuersarum specierum* 2.211.b.16
- ad uenena medicina qua bibuntur, aut
sunt theriaca, & bezabart uniuersa
aut propria illi ueneno, aut me-
dicina contraria ueneno cum com-
positione.* 2.211.b.16
- ad uenena, nihil est magis inuatiuum,
quam medicamen, quod trahit uene-
nam ad exteriora, & prohibet ip-
sum penetrare ad interiora.* 2.211.
b.39
- de uenenis tractatus* 2.198.a.50
- de uenenis congelatorum ex mineris, et
alijs* 2.200.b.38
- de uenenis ex plantis* 2.202.a.59
- de uenenis frigidis ex plantis* 2.206.
a.16
- in uenenis prohibeatur consolidatio uul-
neris usque ad boram sanationis egri
ex malitia ueneni* 2.212.a.26
- uenenis preseruancia epibemata* 2.
213.a.22
- a Venenis preseruancia composita*
- Theriaca magna* 2.266.b.36
- Mithridatum* 2.268.b.23
- uenenata caro est mali coloris & fu-
sca* 2.153.b.22
- uenenati signa mala* 2.199.b.33
- uenenosa omnia interficit salina homi-
nis* 1.387.b.61
- uenenosa animalia quomodo effugentur*
2.213.b.7
- ad uenenoia uniuersaliter effuganda* 2.
203.a.53
- uenenosa animalia fugat argenti uini
fumus* 1.267.b.38
- uenenosa ictericia curatio* 1.799.a.7
- uenenorum plurima diligunt odorem
uini* 2.198.b.36
- de uenenosis medicinis calidis* 2.202.
b.57
- Venenosis medicinis conferentia
composita**
- Confectio Aristomacis* 2.327.b.25
- a uenenosis animalibus cautela a mira-
bilis* 2.203.b.62
- uenti septentrionales frigidi & sicci*
1.104.a.24
- uenti septentrionalis facultas, qua* 1.
107.a.1
- uenti orientales inter caliditatem frigi-
ditatem temperati sunt, sed occiden-
talibus sicciore* 1.104.a.32
- uenti occidentales humidiores & frigi-
diores orientalibus* 1.104.a.36
- uenti meridionales quandoque frigidio-
res* 1.104.a.53
- uenti meridionalis facultas qua* 1.
107.a.18
- uenti aerem quomodo afficiant* 1.101.
a.6
- uenti septentrionales meridionalibus
quandoque calidiores sunt* 1.104.
a.57
- uenti meridionales calidi sunt & humi-
di secundum plurimas ciuitatum* 1.
104.a.12
- uenti caniculares qui* 1.104.a.9
- uenti assemam qui* 1.104.a.59
- uenti orientales cuius sint facultatis* 1.
107.a.28
- uenti occidentales, cuius sint facultatis*
1.107.a.37
- uenti septentrionales cum commouen-
tur, cur ictericia fiat* 1.793.b.7
- uenti septentrionales multiplicant do-
lores uestice* 1.880.b.50
- uentorum obseruatio habenda in assu-
mendo medicamento* 2.209.b.49
- uenti aer quomodo immutetur* 2.380.
a.22
- ex uentis cur septentrion excitet appe-
titum* 1.715.b.2
- uentosa hernia signa* 1.963.a.12
- uentosa ruptura curatio* 1.964.b.49
non

I N D E X

- uentosi doloris stomachi curatio 1.
712.a.28
in uentoso dolore sedandi uentose cum
igne sunt fortes 1.234.a.43
uentosi dolores fortes sunt, & ad medi-
candum faciles 1.234.a.15
uentosa ob sedandum dolorem Stoma-
chi a ventositate qualiter apponenda
1.712.a.30
uentose absque scarificatione conue-
niunt inflationibus 2.132.b.6
uentosa super hepar remouent fluxum
sanguinis ex nare dextra 2.156.
a.1
uentose post balneum cautele, nisi san-
guis fuerit grossus 1.225.b.35
uentose scapulis superpositis quibus egri-
tudinibus conferant & que mala
efficiant 1.225.b.65
uentosa cruribus superposita quibus co-
ferant 1.226.a.5
uentose cruribus superpositis quibus sint
meliores, quam phlebotomia in sa-
phena 1.226.a.5
uentose super occipiti posita utilitas,
& nocumentum 1.226.a.8
uentosa sub mento posita quibus profint
1.226.a.22
uentose renibus superposita quibus egri-
tudinibus conferant 1.226.a.25
uentose in anteriori parte coxarum po-
sita quibus agitudinibus conferant
1.226.a.36
uentose posteriori parti coxarum posita
quibus profint 1.226.a.40
uentose sub poplite posita quibus egri-
tudinibus conferant 1.229.a.42
uentose super talos quibus conferant
1.226.a.46
uentosa sine scarificatione qua de causa
apponantur, & que sit utilitas
1.226.a.48
uentose cum igne sunt fortes in sedan-
do dolorem uentosum 1.234.a.43
uentose quare aliquando facientes alba-
ras 2.244.a.66
uentose qua ratione ad cutem attrahunt
2.337.b.52
uentose cum ponuntur super locum do-
lorosum, apparet ex eis inuamentum
maximum, & quandoque sedatur do-
lor omnino 1.65.a.28
uentose mirabiliter sedant dolorem 1.
712.a.34
uentose uentri apposita uentris fluxum
retinent 1.816.a.37
uentose fluxum ventris & excoriationem
quatuor oris restringunt 1.
816.a.36
uentosarum positio absque scarificatio-
ne calefacit 1.122.b.44
uentosarum scarificatio refrigerat pro-
pter euacuationem 1.122.b.45
uentosarum cum scarificatione triplex
inuamentum 1.226.b.10
uentosarum apponendarum hora melior
1.225.b.33
uentosas cutem magis mundificare,
quam phlebotomiam 1.225.b.15
uentosas plus attrahere sanguinem sub-
tilem, quam grossum, & in corpori-
bus crassis paruum asserre inuamen-
tum 1.225.b.17
uentosas cur quidam nec in principio
nec in fine, sed in medio mensis ap-
poni uoluerint 1.225.b.24
uentosas in anterioribus capitibus esse
nec cur plurimi abhorreant 1.
225.b.39
uentosas super nucham positas uena nu-
gæ uicarias existere & quibus egri-
tudinibus conferant 1.225.b.41
uentosas super scapulas uicem tenere
basilicæ, & doloribus humerorum,
& gula conferre 1.225.b.45
uentosas super alteram duarum uena-
rum colli posteriorem positas esse ui-
carias cephalicæ, & quibus egri-
tudinibus conferant 1.225.b.47
uentosas nuchæ superpositas obliuione
inducere 2.225.b.51
uentosas super scapulas debilitare os
stomachi 1.225.b.55
uentosas sine scarificatu esse fortiores
alijs remouendo uentositates 1.226.
a.34
uentosas super nates positas a toto cor-
pore trahere, & quibus agitudini-
bus conferant 1.227.b.6
uentosas super mamillas non esse po-
nendas 1.226.b.26
uentosas super mamillas prohibere flu-
xum sanguinis ex matrice 1.227.
b.6
uentosarum positio in doloribus frigi-
dis stomachi quandoque maximum
asserit inuamentum 1.704.b.66
in uentose scarificatæ appositione scar-
ificationem profundandam 1.226.
b.17
ex uentosa quandoque locum apostema-
ri, & quomodo curandus 1.226.
b.19
in uentose scarificatæ appositione quid
agendum 1.226.b.28
uentosatio non conuenit scrophulis, quia
extrahunt de sanguine subtili, et in-
grossat eas 2.128.a.16
uentosatus cholericus quid post uento-
sas comedere debeat 1.226.b.38
uentosandum esse puerum in tertio an-
no, & nullo modo, quum est unius
anni 1.226.b.33
uentosatum post unam horam esse cibā
dum 1.226.b.33
uentositas dolorem facit, & quomodo
1.128.b.27
uentositas dolorem facit, & quomodo
1.128.b.27
uentositas quare aliquando retinetur
2.132.a.53
uentositas generatur in intestino cum
est extra vultus 2.144.a.51
uentositas facit natare cibum 1.725.
a.30
uentositas non est, si non fuerit caliditas
1.738.a.24
uentositas ab hepatis oppilatione 1.
62.b.27
uentositas quandoque causa fluxus ue-
tris 1.813.a.32
uentositas cur spargatur in stomacho 1.
35.b.29
uentositas cur spargatur in intestinis 1.
35.a.32
uentositas cur in intestinis retineatur
1.835.b.34
uentositas fit quandoque a uehementi
calefactione 1.840.b.60
uentositas facit necessitatem surgendi
ad sellam cum velocitate 1.843.
b.54
uentositas procedens a spermate est uir-
ge erectionis causa 1.904.a.67
uentositatis & inflationis differentia,
que 1.138.a.65
uentositatis, & stercoreis factoris cura
2.255.b.11
uentositatis, & stercoreis factoris causa
2.255.b.14
uentositatis & fecis prohibitio est ma-
ximi nocumenti 1.710.b.5
uentositatis retentionem que mala se-
quantur 1.710.b.11
uentositatis causæ 1.735.b.57
uentositatis hepatis causæ 1.765.
a.57
uentositatis hepatis signa 1.765.a.63
uentositatis hepatis curatio 1.765.
b.16
uentositatis causæ 1.783.b.30
uentositatis signa 1.702.a.61
uentositatis inter paniculum, et siphac
signa 1.806.b.40
uentositatis exitus absque uoluntate
causæ 1.834.a.38
uentositatis exitus absque uoluntate
mollificatione recti, & ad mollifica-
tione ieiunii intestini quibus signis dis-
tinguantur 1.834.a.40
uentositatis exitus absque uoluntate cu-
ratio 1.834.a.57
uentositatis retentio multoties facit ac-
cidere colicam 1.844.b.6
uentositatis retentio que mala inducit
1.848.b.9
ex uentositatis retentione hydrops 1.
848.b.10
ex uentositatis retentione uisus tenebro-
sitas 1.848.b.5
ex uentositatis retentione uertigo 1.
848.b.11
ex uentositatis retentione epilepsia 1.
848.b.12
ex uentositatis retentione strabismus 1.
848.b.13
uentositatis non inflantis in matrice si-
gna 1.961.a.34
uentositatis non inflantis in matrice
ratio 1.961.a.40
uentositatis renium signa 1.866.b.9
uentosi-

INDEX

- Ventositatis renum curatio* 1. 866.
b. 18
- Ventositatis vesicae signa* 1. 887. a. 60
- Ventositatis generationem frigus prohibet* 1. 901. b. 2
- ventositatis generationem calor prohibet* 1. 904. b. 3
- ventositatis materia est humiditas pluri-
ma* 1. 912. b. 52
- ventositatis causa efficiens est caliditas
pauca* 1. 912. b. 53
- ventositati maxime auxiliari castoreum*
1. 737. b. 22
- ventositati sunt contraria frigus, & ca-
lor* 1. 904. b. 1
- ventositatem significat dolor extensus*
1. 697. b. 60
- ventositatem resoluentia quae* 1. 712.
a. 42
- ventositatē stomachi cum eructatione
esse euacuandam* 1. 730. a. 8
- ventositatem resoluentia quae* 1. 737.
a. 49
- ventositatem hepatis oppilationis signa*
1. 753. b. 10
- a ventositatē dolorem esse, signam* 1.
765. b. 59
- ad ventositatem chysteria* 1. 843. a. 17
- ventositatem grossam in renibus genera-
ri* 1. 866. b. 9
- ventositatem frangentia* 1. 879. b. 40
- ad ventositatem in testiculo* 1. 915.
b. 66
- ventositatem resoluentia* 1. 927. b. 56
- ad ventositatem pregnantium* 1. 933.
a. 9
- ventositatem humiditas, & caliditas re-
perata generant* 1. 904. b. 4
- ventositatem resoluentia* 1. 905. b. 26
- ventositates in ossibus quandoque fiunt*
1. 138. a. 44
- ventositatum signa* 1. 138. a. 31
- Ventositatum resoluentia*
- Anisum* 1. 259. b. 13
- Anatis caro* 1. 266. a. 41
- Agnus castus* 1. 266. b. 25
- Acorus* 1. 267. a. 26
- Atramentum* 1. 168. a. 35
- Asa* 1. 269. b. 51
- Apium* 1. 270. b. 44
- Ammi* 1. 273. a. 26
- Anethum* 1. 275. a. 56
- Anethi oleum* 1. 275. a. 57
- Allium* 1. 276. a. 23
- Cucumer indus* 1. 282. a. 33
- Bellium* 1. 285. a. 6
- Citri folia* 1. 286. a. 14
- Castoreum* 1. 288. a. 43
- Struthium* 1. 292. b. 13
- Cuminum* 1. 293. a. 23
- Carvi* 1. 293. b. 11
- Adeps asini sylvestris cum oleo costii
no* 1. 296. a. 43
- Cyperus* 1. 297. a. 8
- Cassa* 1. 298. b. 4
- Calamenthi decoctio* 1. 299. a. 29
- Canabis semen* 1. 303. a. 9
- Doronicus* 1. 307. b. 66
- Aspalathus* 1. 308. a. 28
- Ebenus* 1. 310. b. 60
- Enula* 1. 312. b. 51
- Furfur* 1. 318. a. 36
- Gabbanum* 1. 338. a. 53
- Galanga* 1. 329. a. 37
- Myrrha* 1. 357. b. 40
- Nasturtium* 1. 363. a. 55
- Nigella* 1. 365. b. 32
- Opopanacum* 1. 367. b. 36
- Oleum de lilio, & laurinum* 1. 368.
b. 33
- Polypodium* 1. 373. a. 17
- Petroeum* 1. 375. a. 25
- Raphanus* 1. 382. b. 45
- Squinantium* 1. 386. a. 25
- Salagma* 1. 392. a. 40
- Siseloos* 1. 393. b. 36
- Xyloaloes* 1. 411. a. 56
- Zurumbet* 1. 412. a. 3
- Ventositatibus remouendis ventosas si-
ne scarificatu alijs esse fortiores* 1.
226. a. 35
- Ventositatibus conferentia
composita*
- Theriaca magna* 2. 265. b. 61
- Mithridatum* 2. 268. b. 23
- Confectio philosophorum* 2. 270.
b. 5
- Confectio algere* 2. 272. a. 33
- Confectio Hermetis* 2. 274. a. 29
- Confectio alia Hermetis* 2. 274. b. 8
- Confectio de muscho* 2. 275. a. 5
- Saggenia magna* 2. 275. b. 9
- Confectio citrina felini* 2. 277. a. 7
- Athanasia magna* 2. 277. b. 23
- Diacurcuma Gal.* 2. 277. b. 66
- Dialacca magna* 2. 278. a. 16
- Confectio Kabish regis* 2. 279.
a. 66
- Confectio candorius* 2. 281. a. 17
- Confectio de seminibus* 2. 281. a. 48
- Diaminum Galeni* 2. 286. b. 66
- Diapipereon* 2. 288. a. 3
- Electuarium cabrosius muschatum*
2. 289. a. 5
- Electuarium de aniden* 2. 291.
b. 41
- Electuarium de camphora* 2. 292.
a. 2
- Electuarium de cinnamomo* 2. 292.
a. 53
- Electuarium de zingibere* 2. 292.
b. 8
- Electuarium de citro* 2. 292. b. 25
- Sussus hobede* 2. 293. b. 4
- Pilula* 2. 307. b. 65
- Pilula* 2. 308. b. 64
- Pilula* 2. 309. a. 18
- Pilula de dende* 2. 309. a. 32
- Pilula filij alharith* 2. 309. b. 23
- Pilula filij Hubeire* 2. 309. b. 46
- Oleum nardinum* 2. 210. b. 64
- Oleum ieiurbet* 2. 312. a. 52
- Oleum sindin* 2. 312. b. 8
- Oleum* 2. 312. b. 54
- Oleum* 2. 313. a. 26
- Trochisci* 2. 328. b. 52
- Hiera menison* 2. 328. b. 64
- Electuarium de Galanga* 2. 329.
a. 41
- Confectio ex hepate adip* 2. 329.
b. 17
- Medicamen LuKios tarsensis* 2.
330. b. 57
- uenter saturatur quandoque propter ocu-
lorum aggritudinem* 1. 95. a. 14
- uenter cui soluendus, quomodo uiclus in
stituendus* 1. 206. a. 12
- uenter siccus in hydropisi melior est quā
lenis* 1. 780. b. 20
- uenter cur asringatur plerumque icteri-
cia citrina laborantibus* 1. 794. b. 6
- uentris musculorum anatome* 1. 56.
b. 50
- uentris solutio hepatica. vide Hepatica
expulsio*
- uentris asstrictioni infantium, quomodo
succurrendum* 1. 67. a. 34
- uentris fluxui infantium quomodo suc-
currendum* 1. 67. b. 3
- a uentris constrictione aggritudinem sa-
nari illius euacuationis reuersione* 1.
20. a. 5
- uentris solutio a superioribus trahit, &
ab inferioribus eradicat* 1. 204.
a. 27
- uentris solutione non indigere eum, qui
bono utitur regimine* 1. 204. a. 27
- uentris solutio, & minutio cum neces-
saria fuerint, a qua incipere debeam-
us* 1. 204. a. 34
- uentris solutio cui sit conuenientior, quā
uomit* 1. 206. b. 8
- uentris solutio antequam fiat, humorem
esse subtiliandum, canales amplificā-
dos, & aperiendos* 1. 204. b. 33
- uentris solutio cum macredine uentris
difficilis, et timorosa* 1. 206. b. 2
- ad uentris solutionem corpore puro exi-
stente faciā, quae incommoda coase
quantur* 1. 206. b. 67
- uentris solutio quando constringenda* 1.
202. a. 20
- uentris solutio quibus de causis super-
fluat* 1. 202. a. 39
- uentris fluxus in febre, & dolore capi-
tis superueniens a phlebotomia excu-
sat* 1. 214. b. 21
- uentris fluxum uomitus retinet* 1. 227.
b. 14
- uentris fluxus regimen* 2. 35. b. 53
- uentris doloris regimen in febribus* 2.
36. a. 65
- uentris signa in crisi* 2. 92. a. 20
- uentris solutio non conuenit habenti su-
dorem* 2. 95. a. 58
- uentris vulnus cum nausea, aut singul-
tu, aut solutione uentris in patiente
mortem significat* 2. 140. a. 68
- uentris inferiora vulnera facilius sanantur*

INDEX

- tur* 2.145.a.50
*Ventris medio vulnus si cadat est pluri-
 timoris* 2.145.b.19
Ventris vulnus saluus, quod sit 2.145.
 b.24
*Ventris solutio quomodo, & quando ce-
 lebranda* 2.356.a.54
*post Ventris solutionem parco esse vien-
 dum cibo* 2.356.a.60
*Ventris fluxus in pueris difficulter den-
 tientibus curatio* 1.602.b.20
*Ventris solutio omni die semel, aut bis
 multoties excusat a phlebotomia* 1.
 663.a.47
Ventris crepitus quid significet 1.697.
 a.45
Ventris solutio debilitat stomachum 1.
 713.a.39
*Ventris solutio quum superfluit, aliquan-
 do appetitum excitat* 1.714.b.44
Ventris fluxus unde 1.729.a.13
*Ventris fluxus ex stomachi ulceribus
 curatio* 1.731.b.29
*Ventris inflationi infantium aloe est in-
 uatiua valde* 1.737.b.26
Ventris solutionem quid significet 1.
 748.b.28
Ventris fluxus lauius qualis 1.750.
 b.48
*de Ventris fluxu aliquorum opinio im-
 probatur* 1.760.b.27
Ventris fluxus ablutius quid significet
 1.760.b.31
*Ventris fluxus albus purus quid signifi-
 cet* 1.760.b.34
*Ventris fluxum non statim esse retinen-
 dum* 1.761.a.53
*Ventris solutionem similem aque car-
 nis prohibent vna passa* 1.762.b.
 55
Ventris fluxus quomodo curandus 1.
 761.a.56
*Ventris fluxui conferentia
 composita*
Aphanasia magna 2.277.b.26
Philonium persicum 2.278.b.26
Confectio 2.281.b.59
Electuarium alcanzi 2.288.a.25
Electuarium alcanzi aliud 2.288.
 a.44
Diacetoniten 2.290.a.67
Electuarium de granis virgibus 2.
 291.b.25
Mielele 2.293.a.45
Suffus 2.293.a.55
Suffus Kefile 2.293.a.62
Kamati melonis longi 2.293.b.42
Kamati 2.294.a.59
Suffus 2.294.b.18
Syrupus de granis myrti 2.298.a.
 55
Syrupus de menta 2.298.a.65
Syrupus de piri 2.298.b.4
Syrupus de fructibus 2.298.b.40
Cydonia condita 2.301.b.40
Trochisci de spodio cum sem. acetosa
 2.304.a.45
Trochisci aminulli 2.305.a.62
Trochisci mezerion 2.306.a.26
Trochisci de balaustris 2.306.a.67
Unguentum 2.315.a.32
Confectio Aristomacis 2.327.b.19
Suffus 2.330.b.14
*Electuarium ad fluxum ex uento si-
 tate* 2.330.b.27
Syrupus de fructibus 2.330.b.36
Trochisci alfenginati 2.331.a.9
Clystere 2.331.a.26
*Ventris solutio quum associatur hepatis
 apostemati, mortale* 1.767.b.64
*uentris solutio cauenda apostemate cali-
 do in gibbo hepatis existente* 1.770.
 b.53
*uentris solutionis cum hepatis aposte-
 mate curatio* 1.772.a.13
*uentris solutio in dubellati hepatis pro-
 pter duas res est necessaria* 1.772.
 b.69
*uentrem soluentia in dubellati hepatis
 ante eius eruptionem* 1.773.a.7
uentris fluxum a mesaraica cause 1.
 777.a.7
uentris solutionis chylosa cause 1.777.
 a.57
uentris solutionis lenatiua cause 1.777.
 b.5
uentris solutio ablutina 1.777.b.19
uentris solutionis cholericæ cause 1.777.
 b.25
uentris solutionis virulentæ cause 1.
 777.b.34
Ventris solutio periodica 1.777.
 b.34
uentris solutionis similis feci cause 1.
 777.b.38
*uentris solutio fecalis quo differat a me-
 lancholica* 1.777.b.49
*uentris solutio feculenta non est subito,
 nisi raro* 1.777.b.57
*uentris solutio feculenta plurimu, quum
 fit subito, est a complexionis calida
 adurente* 1.777.b.59
uentris solutionis sanguineæ cause 1.
 777.b.63
*uentris solutionem hepaticam inducit
 potus nini passi recentis* 1.778.a.5
*uentris solutionis retentio quum contur-
 bat, & eius solutio facit acquirere
 tranquillitatem, est mortale* 1.778.
 b.7
*uentris fluxus quum succedit ægritudi-
 ni longa senis, est timorofum* 1.778.
 a.10
*uentris solutio hepatica quibus signis ab
 intestinorum solutione differat* 1.778.
 a.21
*uentris solutio hepatica quibus signis
 a stomachica differat* 1.778.a.35
*uentris solutio chylosa sanguinea ex he-
 pate quibus signis a solutione ex me-
 saraica differat* 1.778.a.49
uentris fluxus chylosus 1.778.a.62
*uentris solutio a corrosione quibus signis
 differat ab illa, quæ est a uirtute* 1.
 778.b.2
*uentris solutio ab ulceribus quibus si-
 gnis differat ab illa, quæ est a uirtute*
 1.778.b.2
*uentris solutionis ab apostematibus si-
 gna* 1.778.b.14
*uentris solutionis ex hepatis debilitate
 signa* 1.778.b.15
*uentris solutionis seculentæ a caliditate
 signa* 1.778.b.24
*uentris solutionis seculentæ a frigidityte
 signa* 1.778.b.35
*uentris solutionis seculentæ ab humiditate
 signa* 1.778.b.47
*uentris solutionis seculentæ a siccitate
 signa* 1.778.b.48
uentris solutionis aladubellati signa 1.
 778.b.53
uentris solutionis apostemata signa 1.
 778.b.56
uentris solutionis a corrosione signa 1.
 778.b.58
uentris solutionis ab ulcere signa 1.
 778.b.57
*uentris solutionis hepaticæ ob repletio-
 nem signa* 1.778.b.68
*uentris solutionis hepaticæ ob retentio-
 nem cursum signa* 1.778.b.69
*uentris solutionis hepaticæ ab exercitio
 dimissione signa* 1.778.a.1
*in uentris fluxu nigro & longo parum
 habetur feci* 1.779.a.3
*uentris fluxui longo nigro medicina con-
 ferentes quæ* 1.779.a.6
*uentris solutionem aliquando facit acci-
 dere hydropis* 1.780.b.1
*uentris solutio in hydropis, significat pro-
 pinquitatem mortis in tribus diebus*
 1.780.b.1
uentris fluxus in hydropis mortalis est
 1.780.b.15
*uentris solutionis tolerantiam in hydro-
 pe significat carnosam dispositionem locoru*
 1.780.b.29
*uentris fluxus quidamque est ualde inua-
 tius in hypofarce* 1.782.b.27
*uentris inflatio quasi tympanites quan-
 doque accidit in febribus pestilentiali-
 bus* 1.783.a.6
*uentris inflatio, quasi tympanites acci-
 dit plerumque in fine ægritudinis acu-
 tarum* 1.783.a.49
*uentris inflatio quasi tympanites in fe-
 bribus pestilentialibus est signum ma-
 lum ualde* 1.783.a.54
*uentris inflatio quasi tympanites in fini-
 bus ægritudinum acutarum est signum
 malum ualde* 1.783.a.54
uentris fluxus sanguinolentus longus 1.
 783.b.21
*uentris solutio in hypofarce melior est
 cum pilulis de reubarbaro* 1.790.
 b.58
uentris solutionis cholericæ causa 1.792.
 a.31
uentris rarsæ causa 1.792.a.31
*uentris fluxus sanguineus bonus in ple-
 netico*

I N D E X

- netico 1.800.b.66
Ventris fluxus sanguineus in splenetico
perseuerans malus 1.800.b.68
Ventris solutionis ex splene signa 1.802.
 a.14
uentris astricti sunt splenetici secundum
plurimum 1.802.a.23
in Ventris solutione splenetici indigent
medicinis 1.802.a.25
Ventris solutionis splenetice causa 1.
 804.a.29
Ventris solutionis splenetici curatio 1.
 804.a.24
uentris fluxus omnis est aut ex cibariis
et aere aut ex membris 1.809.b.15
Ventris fluxus ex membris differentia 1.
 809.b.14
uentris fluxus ex membris causa 1.809.
 b.17
uentris fluxus ab hepate causa 1.809.
 b.27
uentris fluxus a cerebro causa 1.809.
 b.31
uentris fluxus a catarrho 1.809.b.31
ex uentris fluxu hydrops 1.809.b.50
uentris fluxus a stomacho causa 1.809.
 b.36
Ventris fluxus ab intestinis causa 1.
 810.a.52
Ventris fluxus qui difficilis curationis 1.
 809.b.51
Ventris fluxus ex medicina solutiua 1.
 809.b.53
Ventris solutio splenetica vnde 1.810.
 a.66
in uentris fluxu eructatio acetosa quan-
doque laudabilis 1.809.b.68
Ventris solutio hepatica vnde 1.810.a.
 a.67
Ventris solutio fellina vnde 1.820.
 a.67
uentris excoriatio vnde 1.810.a.67
Ventris solutio ab ulceribus meri vnde
 1.810.a.68
Ventris solutio ab ulceribus stomachi
vnde 1.810.b.1
Ventris solutio melancholica quae incu-
rabilis et quae curabilis 1.810.b.39
a Ventris fluxu cholero vlcus intesti-
norum in duabus hebdomadis gene-
ratur 1.810.b.53
a Ventris fluxu melancholico vlcus inte-
stinorum generatur in quadraginta
diebus 1.810.b.55
a Ventris fluxu baurachio vlcus intesti-
norum generatur in mense 1.810.
 b.55
Ventris fluxus saniosus 1.811.a.27
Ventris fluxus sanguineus quo tempore
multiplicetur 1.811.a.48
Ventris solutio quando multiplicetur 1.
 811.a.54
Ventris excoriatio quando multiplicetur
 1.811.a.56
Ventris fluxus sanguineus quandoque
multiplicatur in regionibus meridio-
nalibus 1.811.a.58
Ventris fluxus sanguineus quando mul-
tiplicetur 1.811.a.59
Ventris excoriationis mucosa causa 1.
 811.b.2
Ventris fluxus mucosus in quibus febr-
bus accidat 1.811.b.4
Ventris fluxus spumofus 1.811.b.7
Ventris solutio grossa melancholica non
sanatur 1.811.b.18
Ventris solutio post hydropisim, et pro-
prie eueniens ab apostemate hepatis
mala 1.811.b.21
Ventris fluxus omnis post agnitudinem
subito, est malus significans mortem
propinquam 1.811.b.25
Ventris solutionis ab intestinis absque
excoriatione causa 1.801.b.45
Ventris fluxus eueniens propter prohi-
bitionem penetrationis cibi, est oppi-
latiuus 1.801.b.48
Ventris fluxus sanguineus foris vnde 1.
 811.b.53
Ventris fluxus ex medicina solutiua 1.
 811.b.55
Ventris fluxus a stomachi debilitate cau-
sa 1.811.b.58
Ventris fluxus a debilitate intestinorum
causa 1.811.b.58
Ventris fluxus ab intestino recto causa
 1.811.b.65
Ventris fluxus ab ano sine dolore causa
 1.811.a.33
Ventris fluxus ab ano non oportet, vt
retineatur nisi timeatur casus pulsus,
et virtutis 1.812.a.39
Ventris fluxus a toto corpore causa 1.
 812.a.42
Ventris fluxus ex timore 1.812.a.46
Ventris fluxus qui accidat habenti pthi-
sim 1.812.a.47
Ventris fluxus periodicus 1.812.b.53
Ventris fluxus signa 1.813.b.24
Ventris fluxus ab aere causa 1.813.a.26
Ventris fluxus ventositas quandoque
causa 1.813.a.31
Ventris lenis, aut duri qui est in pueri-
tia, in senectute est modo contrario 1.
 413.a.41
uentris lenis qui est in adolescentia, non
conuenit ei in senectute assiduatio eius
 1.813.a.42
Ventris fluxus omnis, qui fit post egritu-
dinem vehementem, accidit subito,
est significatio mortis 1.813.a.44
Ventris fluxus lubricatius quo disse-
rat a fluxu lubricatino stomachi 1.
 813.a.48
Ventris fluxus lubricatini a phlegma-
te viscoso signa 1.813.a.55
Ventris fluxus lubricatini a malicia co-
plexionis signa 1.813.a.59
in Ventris fluxu singultus significatio
mala 1.813.a.63
Ventris fluxus a cibo causa 1.812.
 b.60
Ventris fluxum diuersarum materierum
flante virtute non esse sistendum 1.
 813.b.5
Ventris fluxus lubricatini ab ulcere si-
gna 1.813.b.22
Ventris fluxus cerebrialis quibus signis
differat a stomachico 1.813.b.
 24
Ventris fluxus lubricatini quibus si-
gnis differat a lubricitate stomachi 1.
 815.a.5
Ventris fluxus ab ulcere signa 1.815.
 a.9
Ventris fluxus a phlegmate viscoso si-
gna 1.815.a.12
Ventris lubricitatis a malicia complexio-
nis signa 1.815.a.16
Ventris fluxus oppilatiui signa 1.815.
 a.19
Ventris fluxus liquefactiui signa 1.815.
 a.19
Ventris fluxus facti a superfluitate, et
repletionem signa 1.815.a.35
Ventris fluxu restricto corpus non reci-
pere cibum signa 1.815.b.8
in Ventris fluxu qui ascellat in die plus-
quam in nocte, eius causam esse a sto-
machi debilitate significatur 1.815.
 b.12
Ventris fluxus in nocte plus, est ab he-
patis debilitate 1.815.b.15
Ventris fluxui aliquando succedit coli-
ca vehemens 1.815.b.17
Ventris fluxus vniuersalis curatio 1.
 815.b.50
Ventris fluxus in quantum fluxus cum
quibus prohibeatur 1.815.b.54
Ventris fluxui quandoque necessaria sunt
narcotica 1.815.b.57
Ventris fluxus aliquando curatur cum
diureticis 1.815.b.58
Ventris fluxus curant aliquando quae ur-
nam cient 1.815.b.58
Ventris fluxus aliquando curatur cum
sudorem facientibus 1.815.b.59
uentris fluxus aliquando curatur cum
poros dilatantibus 1.815.b.60
Ventris fluxus aliquando curatur cum
sudorem facientibus 1.815.b.60
Ventris fluxus a caliditate curatio 1.
 815.b.62
Ventris fluxus a frigiditate curatio 1.
 815.b.67
in Ventris fluxu restringendo 3.1.ca-
 sci asati est fortior omni re 1.816.
 b.15
Ventris fluxus puerorum curatio 1.816.
 b.16
in Ventris fluxu, dormire est ex rebus
magis inuatiuis 1.816.a.16
Ventris fluxus cum tussi curatio 1.
 816.a.17
Ventris fluxui nocent robur dulcia saepe
numero commouendo sitim 1.816.
 a.26
Ventris fluxum retinet balneum 1.816.
 a.28
Ventris fluxum retinet fricatio 1.816.
 a.29

I N D E X

Ventris fluxum retinent uentosa uentri
apposita 1.816.a.33
uentris fluxum, & excoarationem uen-
tose 1.816.a.35
Ventris fluxum retinentia 1.816.
a.38
in uentris fluxu incipendum esse a me-
dicinis simplicibus, postea ad compo-
sitas accedendum 1.816.a.48
uentris fluxum remouent Syrupi quoru
assatio iterata est 1.817.a.57
in uentris fluxu in narcoticis est timor
1.817.a.63
in uentris fluxu cur narcotica quando-
que necessaria 1.817.a.63
in uentris fluxu narcotica non admini-
strentur, quandiu ab illis excusatio
esse potest 1.817.b.1
in uentris fluxu narcotica quum sunt
necessaria, qualia exhibenda 1.817.
b.3
uentris fluxus curatio cum narcoticis
1.817.b.14
Ventris fluxus victus ratio 1.817.b.
59
uentris fluxui quod lac conuenientius 1.
818.a.1
uentris fluxu affecti oportet ut non sir-
mant in posu, nisi frigidum, qualecun-
que sit 1.818.a.28
uentris fluxui carnes commodas, que
1.818.a.33
uentris fluxui carnes assatae commodio-
res 1.818.a.37
uentris fluxui theriaca quandoque con-
uenit 1.818.b.60
uentris fluxui pedes animalium sunt ue-
hementis in uenientia, quam decoquin-
tur in rizi assato 1.818.a.59
uentris fluxu laborantes uident fructus
omnino, quamuis sint styptici 1.818.
a.61
uentris fluxus lubricitatis curatio 1.820
a.4 & b.42
uentris solutionis lubricitatis chronica
curatio 1.820.b.50
uentris fluxus ab ulcere intestinorum
curatio 1.820.a.53
uentris fluxus ab ulcere cholericis inte-
stinorum curatio 1.820.a.57
uentris fluxus ab ulcere pblegmatico in-
testinorum curatio 1.820.a.62
in uentris fluxu uirtutis casus curatio 1.
820.b.51
uentris fluxus a cholera effusa ad intesti-
na curatio 1.821.a.4
uentris fluxus a cholera effusa ad stoma-
chum, curatio 1.821.a.4
uentris fluxus stomachici a pblegmate
curatio 1.821.a.22
uentris fluxus a pblegmate, & cholera
ad stomachum effusus curatio 1.821.
a.36
uentris fluxus a melancholia effusa ad
stomachum curatio 1.821.a.42
uentris fluxus stomachici ex debilitate
digestiue a frigore, curatio 1.821.

a.54
uentris fluxus a stomachi uentositate cu-
ratio 1.821.a.62
uentris fluxus ex debilitate uirtutis ex-
pulsione stomachi curatio 1.821.
b.10, 22
uentris fluxus ex corruptione digestio-
nis a calore curatio 1.821.b.12
uentris fluxus ex debilitate retentiu
stomachi curatio 1.821.b.19
uentris fluxus cholericus curatio 1.821.
b.29
uentris fluxus sacri propter cibos cura-
tio 1.826.b.20
uentris solutionem in cholericis passione,
permutari ad sanitatem, significat fi-
tis, & famis 1.829.a.1
uentris deiectionis multe & pauca cau-
se 1.850.b.42
uentris fluxus cum vermibus curatio 1.
854.a.11
uentris fluxus, & vermes simul qui ha-
nt, conuenit ei succus arnoglossae 1.
854.a.61
uentris fluxus cholericus est quasi ante
cedens vlcerum intestinorum 1.
888.a.4
uentris exiccationis causa 1.896.a.65
uentris partes que 1.961.b.65
uentris inflationis enixae curatio 1.943.
b.32
Ventris dolori pangitino conferunt
Acorus 1.267.a.39
Asa 1.270.a.18
Aqua marina clysterizata 1.272.
b.29
Ammi 1.273.a.22
Anethum 1.275.b.9
Baurach cum ruta, & cymino, aut
decoctione ruta, & anethi 1.280.
b.44
Castoreum cum aceto 1.288.a.67
Cuscuta 1.293.a.53
Cyminum 1.293.a.55
Calamentum 1.299.b.26
Cordumini 1.300.a.18
Contarica 1.300.b.34
Siliqua aliebut 1.306.a.8
Fistula pastoris 1.316.a.17
Fauugraci oleum 1.316.b.41
Ficus cum ruta 1.323.a.8
Orobis 1.333.a.25
Ireos 1.334.b.15
Morochibus 1.345.b.12
Oleum ireos 1.348.b.45
Maiorana decoctio 1.357.a.37
Nux 1.362.b.6
Sylimbrium 1.364.b.17
Oline cum ruta 1.370.a.16
Petroleum 1.375.a.44
Piper 1.377.a.21
Reubarbarum 1.384.a.29
Serapinum 1.394.b.49
Ventris doloribus conferentia
composita
Ariston magnum 2.276.a.62
Confectio de seminibus 2.281.a.48

Hiera Archigenis 2.284.b.30
Hiera Andromachi 2.285.b.65
Diacyminum 2.287.b.50
Oleum nardinum 2.310.b.63
Oleum de hasee 2.311.b.24

Ventris solutioni antiquae conferunt

Asa 1.270.a.23
Spina alba, & proprie radix eius 1.
279.a.51
Verbascus habens folia alba, & ha-
bens folia nigra 1.283.b.10
Equi coagulum 1.312.a.55
Fabe decoctae cum aceto, & aqua 1.
315.b.7
Vinum, in quo extinguitur ferrum
1.317.a.19
Galla 1.327.b.65
Leporis sanguis frixus 1.339.a.20
Lycium 1.339.b.49
Nenupharis radix 1.364.b.55
Pes coruinus 1.378.b.32
Papauer album, et nigrum chemiuno
nigro, & pontico 1.379.b.44
Sandaraca 1.393.a.34
Tamariscus 1.403.b.16

Ventris solutioni cholericae conferunt

Carnis uaccinae ius acetosum, & con-
gelatio carnis eius cum coriandro,
& aceto, aut coriandro sicco, &
paucis croco 1.296.b.22
Granati succus 1.329.a.11
Lac, de quo extractum est butyrum
1.347.b.57
Lac acetosum 1.348.a.11
Oleum rosatum 1.369.a.15
Portulaca 1.372.b.58
Pyrorum succus 1.372.b.13
Ribes 1.384.b.39
Spodium 1.391.a.39

ad Ventris solutionem cum sanguine ualent haec composita

Theriaca magna 2.266.b.25
Mithrydatum 2.268.b.25
Philonium persicum 2.278.b.26
Trochisci de balauftis 2.306.a.66
Clystere proprium 2.330.a.64

Ventris solutioni confert

Lutum armenum 1.341.b.55
Liminium 1.346.a.22
Pentaphyllonis radix 1.375.b.9

Ventris solutionem retinentia composita

Theriaca 2.317.b.14
Mithrydatum 2.317.b.15
Diacydonicum muscatum 2.317.
b.15
Fraguentum AlKindi 2.317.b.16
Syrupus de agresta 2.317.b.16
Suffus conuenientes cholericis
317.b.17
Felangius descriptio 2.317.b.18
Suffus

INDEX

- Suffus Aristotelis* 2.317.b.18
Mina 2.317.b.19
Syrupus de malis 2.317.b.19
Syrupus de menta 2.317.b.19
Syrupus de pyris 2.317.b.20
Cydonia condita 2.317.b.20
Trochisci de balaustris 2.317.b.20
Trochisci de spodio 2.317.b.21
Trochisci de seminibus 2.317.b.21
Trochisci de diasacramenton 2.317.b.22
Trochisci dicti piper 2.327.b.3
- Ventris solutioni aquose confert*
Plantaginis semen 2.347.b.48
- Ventris fluxui cum sanguine & sanie*
confertia composita
Trochisci de diasacramenton 2.317.b.25
Trochisci de lacca 2.317.b.25
Ventrem resoluit aqua salis ammoniaci 1.116.b.25
Ventrem soluendum uehementer non esse astate & hyeme 1.197.b.24
Ventrem soluere super ventris solutione est timorosum 1.202.a.66
Ventrem que soluunt plurima sunt calida 1.202.b.44
Ventrem resoluit aer frigidus 1.213.a.63
Ventrem retineri phlebotomia 1.218.b.55
Ventrem humefat somnus 1.723.b.12
Ventrem nec restrictum, nec fluidum nimis esse debere in apostemate calido hepatis 1.770.b.59
Ventrem soluit plurimarum multitudo 1.813.a.29
Ventrem soluit aufter 1.813.a.29
Ventrem soluunt regiones meridionales 1.813.a.30
- Ventrem leniunt*
Bellirici 1.28.a.46
Cepae decoctio 1.287.b.13
Cafens non salitus 1.289.a.13
Cerebrum 1.289.b.57
Cicer 1.291.a.46
Carnes pingues 1.296.b.32
Ficus humida 1.323.a.1
Carduus 1.331.b.26
Storax 1.340.a.31
Mel cannarum 1.361.a.29
Mori foliorum succus 1.361.b.55
Syrupus de nunuphare 1.364.b.64
Oliue cum muria 1.370.a.13
Ostraci caro 1.371.b.16
Pix 1.374.a.40
Piscium ius 1.376.a.58
Penidij 1.376.b.55
Papaueris semen 1.379.b.50
Persica matura 1.380.a.17
Panis opirus, et fermentatus 1.380.b.14
Raphanus 1.83.a.20
- Squilla semen cum melle* 1.385.b.44
Storax cum terebinthina 1.386.b.43
Spinachia 1.387.b.5
Serapinum 1.394.b.44
Beta 1.399.a.9
Sebesten 1.396.a.31
Itria 1.402.b.16
Manna 1.404.b.35
Viola syrupus 1.408.a.13
- Ventrem lenientia composita*
Hiera picra 2.317.b.7
Confectio inda 2.317.b.7
Syrupus de prunis 2.317.b.7
Bellium 2.317.b.7
Pilule de capsia 2.317.b.8
Trochisci 2.317.b.8
Confectio de alijs 2.317.b.8
Diareos 2.329.a.22
- Ventrem soluentia composita*
Elestuarium alsechereben 2.288.b.21
Diaphanicon 2.288.b.59
Diaconiten sol. 2.290.b.29
Elestuarium 2.292.b.62
Trochisci Andromachi 2.305.b.37
Pilule stomachicae alchindi 2.317.b.9
Pilule ad melancholiam 2.317.b.10
Pilule de capsia 2.317.b.10
Hiera Gal. 2.317.b.10
Pilule de euphorbio 2.317.b.11
Hiera Philagrius 2.317.b.12
Elestuarium Cesaris 2.317.b.12
Seberearen 2.317.b.13
Pilule filij Albarith 2.317.b.13
- Ventrem laxant*
Abstinbium 1.260.b.30
Asarum 1.261.a.65
Blatta bizantie cum aceto 1.278.b.37
Ventrem debilem quum cibatur, & non additur pulsus eius, tunc no cures eu 1.812.b.64
Ventrem debilem habens quomodo moriatur 1.812.b.67
per ventrem aliquando res egeri plures numero, & existimari quod sit curati 1.815.b.3
ad ventrem retinendum caliditas adiuvat 1.816.a.7
Ventrem retinet quandoque vinum antiquum purum 1.816.a.10
Ventrem statim retinet leporis coagulu 1.816.b.24
Ventrem retinet balneatio cum aqua calida 1.835.a.29
- Ventrem astringunt*
Anisum quandoque 1.259.b.31
Acacia 1.261.a.22
Auellan cortex 1.266.b.8
- Acetosa, & semen eius* 1.270.a.64
Aqua frigida ualde 1.272.b.35
Aqua aluminosa 1.272.b.41
Amylum solum, & cum lentibus 1.272.b.65
Althea gumma 1.276.b.57
Palma 1.281.b.13
Cucumer indus 1.282.a.31
Adiantum secundum aliquos 1.283.a.56
Citri acetosiras 1.286.a.56
Camphora 1.291.b.46
Coriandri semen torrefactum 1.294.b.56
Anium carnes asatae, aut non asatae 1.296.b.27
Siliqua sicca 1.306.a.5
Aspalathus 1.308.a.40
Endinia comesta cum aceto 1.311.a.65
Paeonia cum syrups ponticis 1.377.b.58
Pini cortex 1.378.a.43
Pulmo 1.378.b.45
Persica immatura 1.380.a.18
Panis azymus 1.380.b.16
Ryzum 1.380.b.46
Rubus 1.382.a.61
Squinanthum 1.386.a.21.51
Lini semen frixum 1.387.b.42
Sanguis hirci, capre, & cameli exsiccatius 1.388.b.51
Sumach 1.395.b.30
Xyloaloes 1.411.b.1
Zurumbet 1.412.a.8
Glans 1.323.b.23
Galia aromatica 1.328.a.13
Carduus cum vino 1.331.b.27
Ladanum cum uino antiquo 1.343.b.48
Storax siccum 1.344.a.34
Lac decoctum 1.247.b.52
Lac in quo extincti sunt carbones, aut lapis, aut ferrum 1.348.a.6
Lens decocta 1.349.b.27
Lupinus 1.350.a.67
Lentiscus 1.351.a.61
Myrtus 1.352.a.62
Myrobalani chebuli, & indi cu oleo 1.353.b.25
Plumbum adustum 1.356.a.29
Morum salitum 1.361.b.48
Nux, precipue frixa 1.362.b.6
Opium 1.366.b.16
Ona cocta in aceto 1.367.a.30
Olibanum 1.370.b.36
Cruera uaccina adusta 1.371.a.16
Hordei sauib 1.371.b.63
Pyra 1.374.b.64
- Ventrem retinentia composita*
Elestuarium de zingibere 2.292.b.9
Mina de cydonijs 2.297.b.41
Syrupus de agresta 2.298.b.24
Cydonia condita 2.301.b.26

I N D E X

Ventrem attingit complexio frigida, et calida 1.850.b.29
uentrem lubricantia quæ 1.846.b.11
uentrem uermes perforasse, viderunt quidam 1.851.b.60
in ventre sanguini coagulato naturam succurrere signa 1.815.a.65
in ventre sanguinis coagulati signa 1.815.a.62
in uentrem casus, & proiectionis curatio 1.855.a.40
uentrem calefacit frigus 1.896.b.55
uentre, & intestinis perforatis ab ulcere uixisse quendam 2.811.a.1
uentre vacuo rectius est ut eueniat febris, ne occupetur natura cū alia materia, quam cum materia ægritudinis donec expellat eam 2.59.b.66
uentres morientium crescunt cum anhelitu 2.90.a.10
uentriculus, vide Stomachus
uentriculi inflationi maxime auxiliari castoreum 1.737.b.12
uentriculi os uermes infrigidant 1.852.a.20
venus, vide Coitum
uerberati materia trahitur ad cutem 2.149.b.62
uerberati cum flagellis curatio 2.151.b.40
uerberationibus multiplicantur glandulae 2.150.b.6
uerberationis uestigia uelociter delet oleum de lilio 2.168.a.3
uer secundum medicos quod 1.97.a.1
uer septentrionale hyemi meridiana superueniens corporibus confert 1.99.a.35
uer humidum ualde hyeme sicca ualde superueniens confert 1.99.a.40
uer complexionem suam seruans complexioni sanguinis & spiritus melius est alijs temporibus 1.100.a.58
uer licet temperaturum sit declinat tamen ad caliditatem parumper sopitam 1.100.a.60
uer rubificat colorem 1.100.a.63
uer non resoluit ut aſtas 1.100.a.64
uer quum prolongatur, æstus morbi pauci fiunt 1.100.b.8
uer phlegmatis materiam mouet in phlegmaticis propterea accidit in eo apoplexia, paralysis, & iuncturarum dolores 1.100.b.20
uer pueri conueniens est 1.100.b.30
uer hyemi meridionali quum superuenit, æstus ualde æstuosus, quid expectandum 1.102.a.30
uer pluriū & meridionale quum fuerit, & hyemi septentrionali superuenit quid expectandum 1.102.a.47
uer siccum post hyemem siccam, malum 1.102.b.38
uer est, cum nubes cadunt de montibus 1.211.a.56
ueris complexio est temperata non autē

calida & humida 1.97.a.23
ueris tempore quod resoluitur plus est eo, quod euaporat 1.98.a.9
uer æquale esse inter humiditatem & siccitatem oportet, sicut est temperaturatum inter caliditatem & frigiditatem 1.98.a.37
ueris nox non multum a diei sui ipsius æqualitate longe 1.98.a.61
ueris frigiditatem non tantum sentiunt corpora ut autumnii frigiditatem 1.98.b.4
ueris morbi qui 1.100.a.67
ueris ægritudines quæ auertant 1.100.b.25
ueris regimen 1.190.a.25
in uere resolutio aeris fortior est quam uaporatio 1.98.a.9 & 23
uere ægritudines chronice mouentur 1.100.a.67
uere qui morbi apti sint corripere 1.100.b.6
uere apoplexia paralysis & iuncturarum dolor cur accidat 1.100.b.20
uere euacuandum 1.100.a.26
uere uomitus prouocandus 1.100.a.29
uere frequentius generantur uariolæ quam in hyeme 2.72.b.32
ueritas prima est omnium bonorum ueriformis, & prima manatio 2.334.b.45
aueritate prima uita, & quæcumque perfectio, & omne bonum est 2.334.b.43
uermes a phlegmate generantur 2.399.a.39
uermes uentris autumnii tempore multiplicantur 1.101.b.24
uermes longi infantium uentris quibus medicantur 1.169.a.60
uermes famem aliquando excitant 1.719.a.66
uermes si super umbilicum fuerint, administranda ea, quæ bibuntur 1.847.b.6
uermes si fuerint apud umbilicum, & sub eo, clysteria imponenda 1.847.b.8
uermes cur generati 1.851.a.1
uermes ex quibus cibentur 1.851.a.10
uermes non generantur a cholera nigra 1.851.a.14
uermes non generantur a cholera rubra 1.851.a.14
uermes non generantur ex sanguine 1.851.a.20
uermes ex quo generentur 1.851.b.12
uermes cur remaneant parui 1.851.b.17
uermes in intestinis superioribus ex qua humiditate generentur 1.851.b.22
uermes in intestino recto ex qua humiditate fiunt 1.851.b.24
uermes in monoculo ex qua humiditate fiunt 1.851.b.25

uermes in colon intestino ex qua humiditate fiunt 1.851.b.26
uermes longi a qua humiditate fiunt 1.851.b.26
uermes longi quandoque perueniunt ad summam, quæ est ultra cubitum 1.851.b.27
uermes lati a qua humiditate fiunt 1.851.b.28
uermes rotundi a qua humiditate fiunt 1.851.b.28
uermes rotundi, & lati fortasse non generantur, nisi in colon, & monoculo 1.851.b.30
uermes parui a qua humiditate fiunt 1.851.b.33
uermes commouentur in sero, & plurimum in hora somni 1.852.a.33
uermes parui cur sint minus nocui 1.851.b.37
uermes parui, si magnificantur, sunt deteriores omnibus 1.851.b.40
uermes longi non sunt in malicia lateris 1.851.b.43
uermes parui sunt uehementioris expulsionis 1.851.b.48
uermes longi sunt uehementioris fixationis 1.851.b.48
uermes faciunt accidere putrefactionem, causa febris 1.851.b.64
uermes faciunt accidere colicam 1.852.a.12
uermes uehementer rapiunt cibum 1.852.a.17
uermes quandoque generant bolissimum 1.852.a.18
uermes generant oris stomachi uirtutis casum 1.852.a.19
uermes infrigidant os stomachi 1.852.a.20
uermes in qua ætate plurimum generantur 1.852.b.23
uermes rotundi in qua ætate plurimum generantur 1.852.a.28
uermes cur plurimum generantur in autumno 1.852.a.30
uermes in febribus excreti uili, non sunt uehementis malicia 1.852.a.37
uermes in febribus excreti mortui, sunt signum malum 1.852.a.40
uermes diligunt unctuosam dulciam 1.853.a.37
uermes curantur melius cum cibis hora uacuitatis uentris 1.853.a.40
ut uermes necentur stomachi linimentum 1.853.a.52
uermes quando interficiendi cum stypticiis amaris 1.853.b.9
in uermium generatione est inuamentum 1.808.b.43
uermium species quatuor 1.851.a.41
& b.4
uermium generatio iuxta quod diuersificetur 1.851.b.5
uermium generatio unde dicitur

INDEX

- Vermium materia est phlegma, quando calescit, & putrescit, & multiplicatur in intestinis et remanet in eis* 1.85.1.
a.27
- Vermium latorum materia est vehementioris putrefactionis* 1.85.1.b.44
- Vermium exitus in febribus cum egestione, non est significatio bona* 1.85.2.a.41
- Vermium exitus cum vomitu significat humores malos in stomacho* 1.85.2.a.47
- Vermium signa* 1.85.2.a.62
- Vermium longorum signa* 1.85.2.b.41
- Vermium signa distinctiua* 1.85.2.b.38
- Vermium latorum, & rotundorum signa* 1.85.2.b.56
- Vermium paruorum signa* 1.85.2.b.63
- Vermium curatio* 1.85.3.a.13
- Vermium vapor infert nocumentum uenenosum* 1.85.3.a.26
- de Vermium curatione est refectionis appetitus, quum cadit* 1.85.3.a.65
- Vermium cum ventris fluxu curatio* 1.85.4.a.60
- Vermium paruorum curatio* 1.85.4.b.11
- Vermium venenosorum punctura confert*
- Aristolochia longa cum uino* 1.269.a.23
- Assa* 1.270.a.25
- Aqua marina* 1.272.b.50
- Ameos* 1.273.a.27
- Abrotanum* 1.275.b.2
- Adeps porcina* 1.275.b.64
- Allium* 1.276.b.3
- Althea cum aceto, & oleo linata* 1.276.b.59
- Alphodelus* 1.277.a.35
- Agaricum* 1.278.a.60
- Cinnamomum* 1.289.b.33
- Chamaedrys* 1.292.a.61
- Cyminum, & proprie sylvestre cum uino* 1.293.a.61
- Caro rana* 1.296.b.39
- Calamentum* 1.299.b.53
- Doronicus* 1.308.a.1
- Platani fructus recens* 1.308.b.45
- Endiua* 1.311.b.2
- Euphorbium* 1.312.a.35
- Eriij caro* 1.312.b.33
- Enula* 1.313.a.3
- Vitis alba radix* 1.319.b.31
- Physicum proprie decoctum cum uino forti* 1.320.b.3
- Polij maioris decoctio* 1.373.b.15
- Piper cum oleo* 1.377.a.40
- Rubra tinctorum stipites cum folijs* 1.382.b.29
- Raphani semen* 1.383.a.37
- Reubarbarum* 1.384.a.33
- Rana comestitia cum oleo, & sale* 1.385.a.30.48
- Stercus caprarum cum aceto* 1.390.
- b.13
- Serapinum* 1.394.b.48
- Tesludo marina* 1.404.a.14
- Vermis olerum* 1.409.a.12
- Zingiber* 1.411.b.62
- Zurumbet* 1.412.a.10
- Vermium materia est chymus corruptus* 1.855.a.34
- Vermium vlcerum curatio* 2.163.
- b.17
- Vermes terra lac augere* 1.165.b.60
- Vermes habentibus si adest febris, accidentia sunt fortia, & maligna, & cur* 1.851.b.50
- Vermes perforasse uentrem, uidere quidam* 1.851.b.60
- Vermes quæ nocumenta insequantur* 1.852.a.8
- Vermes aliquando inducere tremorem cordis* 1.852.a.22
- Vermes educit quandoque labor, et exercitium vehemens* 1.852.a.34
- Vermes habentibus accidunt accidentia charabitus* 1.852.b.10
- Vermes habentibus omnibus confert, ut sorbeant aliquid aceti in tempore somni* 1.853.a.2
- Vermes habentibus acetum conuenit* 1.853.a.2
- Vermes habentibus conuenientes sunt medicina calida in tertio gradu* 1.853.a.26
- Vermes interficientia exhibenda in laete, aut fano mellis* 1.853.a.42
- ad vermes quum bibuntur medicinae quid agendum* 1.853.a.59
- Vermes interficientia, & extrahentia* 1.853.b.1
- Vermes, & proprie longos necantia simplicia & calida* 1.853.b.42
- Vermes necantia composita calida* 1.854.a.2
- ad uermes mirabilis est ualde succus enulae recens* 1.854.a.30
- Vermes interficientia frigida* 1.854.a.48
- Vermes necat apij semen efficaciter* 1.854.a.50
- Vermes, & fluxum uentris simul qui habet, conuenit ei succus arnoglossæ* 1.854.a.60
- Vermes interficere melon dicitur, & solutione educit illos* 1.854.a.67
- Vermes interficientia clysteria acuta* 1.854.b.35
- ad Vermes emplastra* 1.854.b.54
- Vermes habentium uictus* 1.855.a.7
- Vermes medicinae quæ educunt, extrahunt, satum* 1.941.b.11
- Vnguis albedini conferunt*
- Thymus* 1.331.a.3
- Cartamum indum* 1.326.a.49
- Granati radices cortex cum uino* 1.329.a.13
- Lupinus decoctus, & linitus super*
- sumen, & deglutitus cum melle, aut potatus cum aceto non nocet* 1.350.a.58
- Mezerion* 1.355.a.25
- Myrrha* 1.358.a.35
- Nux* 1.362.b.12
- Nasturtium* 1.363.b.16
- Sysimbrium* 1.365.b.12
- Oleum de cherua* 1.369.a.16
- Origanum* 1.370.b.64
- Portulacæ succus* 1.372.b.65
- Polium* 1.373.b.12
- Poma assata* 1.379.a.36
- Laetuca asini* 1.399.b.45
- Thymum* 1.405.b.60
- Vermes educunt*
- Bitumen iudaicum* 1.285.b.12
- Cantharides* 1.307.a.47
- Fax adusta cum gumma pini* 1.315.a.34
- Ranunculus* 1.337.a.62
- Pix* 1.374.a.7
- Vermes extrahit*
- Allium* 1.276.a.57
- Baurach* 1.280.b.46
- Vermes interficiunt*
- Abinthium* 1.260.b.17
- Ammoniacum* 1.262.a.41
- Baurach* 1.280.b.49
- Cicer* 1.291.a.51
- Carni* 1.293.b.5
- Capparis* 1.293.b.64
- Caulis semen cum aqua lupinorum* 1.294.a.45
- Calamentum proprie sylvestre* 1.299.b.35
- Cordumeni* 1.300.a.19
- Centaurea* 1.300.b.32
- Cedrus* 1.301.a.46
- Costus* 1.301.b.26
- Calcanthum* 1.302.a.39
- Menta* 1.360.b.35
- Nux indica* 1.363.a.11
- Nigella* 1.365.b.57
- Oliue cum ruta* 1.370.a.17
- Petroleum* 1.375.a.45
- Persica & eorum folia* 1.380.a.14
- Ruta* 1.382.a.15
- Vermes uenenosos sugant*
- Cedrus cum adipe cerui* 1.301.a.56
- Galbanum* 1.328.b.9
- Gagates* 1.329.a.64
- Medulla, proprie cerui* 1.360.a.38
- Nigelle suffumigatio* 1.365.b.63
- Synapis fumus* 1.401.b.20
- Vermi sanguis non est proportionalis* 1.851.a.22
- ex Vermibus raro euacuatur corpus* 1.808.b.12
- a Vermibus deglutendi difficultatis bis*
- floria* 1.691.b.78
- a Vermibus eleuatur nares mali ad celebrium, & nocent ei* 1.851.b.63
- a Vermibus quandoque generatur fames canina* 1.852.a.16

I N D E X

in Vermibus suppositoria melius est ut
extrahant, quam vt interficiant 1.
853.a.35
Vermis plurimum pedum, qui est sub vr-
ceis, cum vino bibitus, est bonus dif-
ficulitati vrinae 1.409.a.10
Vermibus conferentia composita
Suffus albarum 2.294.a.15
Verruca accidunt propter priuationem
causarum putrefactionis 2.252.b.
55
Verruca plurimum sunt in uenis paruis
2.252.b.57
Verruca magna habent capita, sicut ca-
pita clauorum 2.152.b.67
Verruca longe recurua nominantur cor-
nua 2.253.a.2
Verruca finduntur, quando finduntur
a sanie, que est sub eis 2.253.a.5
Verruca quoddam genus nominatur tu-
sius 2.253.a.3
Verrucarum causa efficiens prima est ex
pulsio natura 2.252.b.49
Verrucarum causa materialis est humor
grossus, melancholicus 2.252.b.50
Verrucarum cause 2.252.b.50
Verrucarum curatio 2.253.a.10
Verrucarum cura localis est cum medi-
nis, que habent amaritudinem, et sty-
pticitatem 2.253.a.16
Verrucarum virge curatio 1.919.a.3
ad Verrucas medicina 2.273.a.19
in Verrucis properare ad minorandum
sanguinem, & euacuandam melacho-
liam, est res necessaria 2.253.a.10

Verrucis conferunt

Anacardi mel 1.266.a.12
Assa 1.269.b.57
Apium syluestre 1.270.b.51
Ben 1.278.b.59
Bulbus cum vitello oui 1.281.a.10
Cope cum melle 1.287.a.54
Urina canis 1.295.a.27
Siliqua 1.305.b.60
Cantharides 1.307.a.46
Elleborus niger 1.313.b.25
Vitis alba radix 1.319.a.61
Ficus immatura 1.322.a.38
Salicis cinis cum aceto 1.329.b.30
Thymus 1.330.b.54
Rumiculus 1.337.a.64
Locuste pedes 1.339.a.29
Lacticinum 1.343.a.23
Myrrha cum melle, & casia lignea
1.357.b.60
Muris sanguis 1.361.a.54
Nigella 1.365.b.33
Portulaca 1.372.b.39
Portum semen 1.374.a.60
Rosa 1.381.a.29
Ruta cum nitro 1.381.b.40
Squilla cum oleo, & gumma pini 1.
385.b.6
Stercus cameli 1.388.a.2
Stercus ouium cum aceto 1.389.
b.48

Bete succus 1.395.b.55
Salicis cinis linitus cum aceto 1.402.
a.13
Vitis lacrima 1.409.b.12
Verrucis pendentibus conferunt
Aqua sulphurea 1.272.a.57
Veretri vlcibus conferunt
Plumbum 1.263.a.12
Aspalathus 1.308.a.43
Mumia cum lacte 1.357.b.20
Sal cum mentastro, & melle 1.392.
b.44

Vertebra, vide spondyles
Vertebrarum anatome 1.39.b.11
Vertigo 1.747.a.12
Vertigo ex uentositatis retentione 1.
848.b.11
Vertigo ex vesica 1.880.b.38
Vertiginem a constrictione saniei aurium,
aut mucorum narium, eorum reuer-
sionem remoueri 1.204.a.8

Vertigini conferunt

Anisum 1.259.b.19
Balsamum 1.279.b.29
Coriandrum 1.279.b.29
Vitis alba radix 1.319.b.12
Galbanum 1.328.a.63
Mumia 1.357.a.56

Vertigini conferentia composita

Confectio Hermetis 2.274.a.30
Confectio Anacardi 2.276.a.17
Confectio salis indi 2.279.a.43
Hiera Archigenis 2.284.b.14
Theodoricon cum nucis muscata 2.
285.a.37
Hiera Hip. 2.285.b.54
Sotira confectio magna 2.269.b.56
Hiera logodion 2.283.b.66
Sotira 2.315.b.44
Confectio Hermetis 2.315.b.44
Anacardinum 2.315.b.45
Hiera Archigenis 2.315.b.45
Theodoricon 2.315.b.45
Electuarium de ambra magnum 2.
315.b.46
Hiera bustus 2.319.a.61
Aqua de radicibus 2.319.a.61
Vesica est membrum neruosum fortis sen-
sus 1.871.b.32
Vesica cur neruosa 1.880.a.33
Vesica habet omnes villorum species in
uicem textas 1.32.a.2
Vesica unam habet tunicam 1.32.a.2
Vesica vniam habet tunicam 1.792.
a.18
Vesica calefit aqua marina seu bitumino-
sa tempore post tempus 1.120.
b.56
Vesica, & renes communicant in gene-
ratione lapidis 1.874.a.10
Vesica cui disrumpitur, moritur secun-
dum plurimum 1.884.b.65
Vesica si scindatur, non incarnatur nisi
cadat in parte carnosam 1.884.b.66

Vesica duas habet tunicas 1.880.a.42
Vesica quomodo urinam expellat 1.
887.b.21
Vesica a quo accipiat nutrimentum 1.
897.b.55
Vesicę anatomia 1.880.a.11
Vesicę musculorum anatome 1.57.
a.53
de Vesicę lapide. vide Lapidem vesicę.
Vesicę vultus interficit ut plurimum
2.139.b.38
in Vesicę morbis urina nigra quando ma-
la 1.152.a.61
Vesicę scabiem hypostasis furfurca quę-
doque sequitur 1.158.a.1
in Vesicę morbis sanguis multus non
egreditur, & cur 1.158.b.33
Vesicę & virge ulcera portendit urina
ardor perseverans 1.191.b.21
Vesicę lapidem frangens, non est dubium,
quin frangat lapidem renum, sed non
conuertitur 2.331.b.1
Vesicę, & renum ulcera quibus signis
differant 1.871.b.13
Vesicę corrosiois signa 1.871.b.35
Vesicę ulcerum curatio 1.871.b.38

Vesicę vlcibus conferunt

Malus flos 1.306.a.56
Gallus cum lacte 1.325.b.14
Granum pini 1.326.b.56
Lac caprinum 1.347.b.58
Liquiritia 1.349.a.7
Mumia cum lacte 1.357.b.18
Oui vitellus 1.397.a.32
Portulaca 1.372.b.58
Pini fructus 1.378.a.42
Lini seminis decoctio 1.387.b.50

Vesicę vlcibus conferentia

composita
Confectio alchebengi 2.278.b.42
Confectio 2.282.a.8
Medicina 2.300.b.31
Trochisci alchebengi 2.305.a.27
Trochisci alchebengi 2.305.a.42
Trochisci dissulidis 2.306.a.8
Vesicę collum 1.880.a.64
Vesicę collum in masculis tres habet an-
fractus 1.880.b.1
Vesicę collum in mulieribus habet unum
anfractum 1.880.b.2
Vesicę egritudines multiplicantur in
hyeme 1.886.b.41
Vesicę egritudinum curatio 1.880.
b.43
Vesicę egritudinibus conferunt
Coloquintida 1.290.b.44
Lauri foliorum decoctio 1.351.b.44
Vesicę egritudinibus conferentia com-
posita
Confectio Aristomacis 2.327.b.20
Medicamen 2.331.b.24
Vesicę dolores multiplicantur in atri-
bus

INDEX

- bus regionibus, & ventis septentrio
nalibus 1.880.b.49
- vesica dolores multiplicatur in tem-
poribus frigidis 1.880.b.51
- vesica apostematum calidorum cause.
1.883.a.54
- vesica apostematum calidorum signa.1.
883.a.63
- vesica quod apostema calidum deterius
1.883.b.11
- vesica in apostemate signum mortale.
1.883.b.15
- vesica in apostemate signum bonum.1.
883.b.17
- vesica apostematis maturi signa.1.
883.b.21
- vesica apostematis eruptionis signa.1.
883.b.23
- vesica apostematum curatio.1.883.b.
35
- vesica exiturarum species.1.883.b.
27
- vesica dubellati signa 1.883.b.18
- vesica aldubellati curatio.1.884.a.
19
- vesica apostematis duri cause.1.884.
b.23
- vesica apostematis duri signa.1.884.
b.31
- vesica apostematis duri curatio.1.884.
b.43
- vesica ulcerum cause 1.884.b.56
- vesica vulnera, & ulcera succedunt,
cui vrina assidue fit acuta.1.884.
b.61
- vesica ulcera sunt difficiliora plurimum
quam ulcera renum 1.884.b.63
- vesica ulcerum signa 1.885.a.3
- vesica, & renum ulcerum signa com-
munia 1.885.a.12
- vesica ulcerum curatio 1.885.a.21
- vesica ulcerum praeferuatio.1.885.a.
35
- vesica scabiei signa 1.885.b.52
- vesica scabiei curatio 1.885.b.60
- vesica dislocationis cause.1.886.b.9
- vesica mollificationis cause.1.886.b.
10
- vesica mollificationem, & dislocationem
quandoque sequitur difficultas uri-
ne 1.886.b.16
- vesica mollificationem, & dislocationem
quandoque sequitur vrinae emissio in
voluntaria 1.886.b.18
- vesica dislocationis, & mollificationis
curatio 1.886.b.23
- Vesica mollificationi conferentia
composita
- Hiera Gal. 2.317.b.56
- Tryphera de scoria 2.317.b.57
- Tryphera alia 2.317.b.57
- Tryphera magna 2.217.b.45
- Hiera Gal. 2.285.b.3
- Tryphera de scoria ferri.2.289.a.
53
- Oleum nardinum 2.311.a.4
- vesica dislocationis cuius curatio diffi-
lis 1.886.b.24
- vesica dislocationis a complexione para-
lytica curatio 1.886.b.27
- vesica dolorum cause 1.887.a.25
- vesica dolores multiplicatur, cum sus-
fiat septentrio 1.887.a.30
- vesica in dolore mortis in xv. die signa.
1.887.a.34
- vesica in dolore, quae obseruanda.1.887.
b.7
- Vesica doloribus conferunt
- Chamemille uapor 1.287.a.14
- Linubae 1.336.b.35
- Plantaginis folia cum vino.1.345.
a.52
- Morochthus 1.345.b.12
- Narcissus 1.363.b.65
- Nenupharis semen 1.364.b.58
- Oleum amygdalinum.1.369.a.18
- Portulaca 1.372.b.58
- Paeonia radix 1.378.a.6
- Rubarbarum 1.384.a.30
- Parthenium 1.407.a.51
- Vesica doloribus conferentia
composita
- Theriaca magna 2.266.a.1
- Mybridatum 2.268.b.23
- Sotira confectio 2.270.a.4
- Athanasia magna 2.277.b.38
- Diacurcuma Gal. 2.277.b.67
- Dialacca magna 2.278.a.16
- Philonium Romanum 2.278.b.6
- Trochisci alchebengi 2.305.a.28
- Oleum de hasee 2.311.b.24
- Oleum 1.313.a.22
- Theriaca 2.317.b.41
- Mybridatum 2.317.b.42
- Theriaca Esdrae 2.317.b.42
- Theriaca Auic. 2.317.b.42
- Confectio alchebengi 2.317.b.43
- Electuarium de aniden.2.317.b.
43
- Vesica, & renum doloribus conferen-
tia composita
- Confectio alchebengi.2.317.b.
49
- Nux condita 2.317.b.50
- Oleum de storace 2.317.b.50
- Electuarium ad dolores amborum.
2.317.b.47
- vesica debilitatis cause 1.887.a.39
- vesica uentositatis cause.1.887.a.53
- vesica uentositatis signa.1.887.a.60
- vesica uentositatis curatio.1.887.a.
64
- vesica uirtutis sensibilis nocumentum.
1.889.a.41
- vesica uirtutis motius nocumentum.1.
889.a.47
- vesica uirtutis naturalis nocumentum.
1.889.a.54
- vesica debilitatis sensus signum.1.890.
a.24
- vesica expulsiue debilitatis signum.1.
890.a.26
- vesica lacerti mollificationis signa.1.
890.a.28
- vesica lacerti spasma signum.1.890.a.
32
- vesica sanici curatio 1.890.a.63
- vesica paralytis curatio 1.891.a.36
- vesica uena non sunt exposita scissioni.
1.897.b.64
- vesica collum est longum in uiris, breue
in mulieribus 1.910.b.7
- Vesica conferentia composita
- Confectio zebemirem magnum.2.
273.a.11
- Confectio Gal. 2.273.b.66
- Confectio 2.281.b.60
- Scoria decocta 2.290.a.3
- Oleum nardinum 2.311.a.3
- Oleum de hasee 2.311.b.10
- Trochisci alchebengi.2.317.b.46
- Oleum de cherya 2.317.b.46
- Pilula ad frigus renum.2.317.b.
47
- Trochisci regales 2.317.b.47
- Electuarium ad dolores renum, &
vesica 2.317.b.47
- Confectio Hermetis 2.317.b.48
- Diacurcuma 2.317.b.49
- Vesica lapidi conferunt
- Asini siluestris urina 1.270.b.24
- Abrotanum 1.274.b.62
- Chamemilla 1.287.a.12
- Ciceris nigri decoctio cum oleo a-
mygdalino, & raphano, & apio.
1.291.a.39
- Cubebe 1.292.b.40
- Pini granum.1.323.b.61. & 326.
b.56
- Lapis serpentis 1.340.b.48
- Nigella cum melle, & aqua.1.365.
b.60
- Gumma pruni 1.372.a.65
- Spongiae lapis 1.387.a.36
- Vitrum adustum bibitum cum vino
1.409.a.45
- Vesica lapidi conferentia
composita
- Theriaca 2.317.b.63
- Mybridatum 2.317.b.63
- Theriaca Esdrae 2.316.b.63
- Homorusia 2.317.b.64
- Dialacca 2.317.b.64
- Diasulfur 2.317.b.64
- Pilula in x tracta.2.317.b.65
- Vesica lapidem frangentia
composita
- Theriaca magna 2.266.a.2
- Mybridatum 2.268.b.23
- Confectio zebemirem magna.2.273.
a.11
- Dialacca magna 2.278.a.16
- Confectio imperialis 2.282.b.39
- Lepus combustus 2.331.b.40
- Trochisci 2.331.b.64
- Vesica frigori conferentia
composita
- Theriaca 2.317.b.41
- Mybridatum 2.317.b.42
- Theriaca Esdrae 2.317.b.42
- Theriaca Auic. 2.317.b.42
- Confe-

I N D E X

- Confectio alkekengi* 2.317.b.43
Electuarii de aniden. 2.317.b.43
Trochisci alkekengi 2.317.b.54
Vesicae caliditati confert
Oleum de cucurbita 2.312.b.41
Vesicae superfluitates promocat
Sotira confec. 2.270.a.8
vesica in vlceribus quandoque associa-
tur dolor, cui est commotio omni ho-
ra, sicut parturientis 1.871.b.27
vesica, quae egritudines accidunt. 1.880
b.27
vesicae quandoque cerebrum communi-
care 1.880.b.35
vesicae hepar communicare. 1.880.b.
40
vesica propter frigus multoties accidit
hydropisis 1.880.b.41
Vesica bona sunt
Apium 1.271.a.31
Cyperus 1.297.a.62
Oleum cydonij 1.299.a.10
Cucumer 1.304.a.13
Feniculum terrenum, & fluuiiale. 1.
321.b.3
Ficus 1.322.b.64
Zuccarum albus 1.413.b.37
vesicam sanari significat quandoque hy-
postasis peraloides 1.157.b.48
vesicam ne pus vlceret cauendum in
hepatis dubellati 1.772.b.57
vesicam, & urinae motus quando pus
ulcerat in hepatis dubellati, quae vi-
etis ratio 1.773.b.5
ad vesicam phlegma praecipitari peius
est, quam ad semur 1.782.a.14
ad vesicam phlegma ferri non esse inui-
le contra Gal. 1.782.a.18
ad vesicam puris in pectore expulsio. 1.
782.a.23
vesicam antiqui nominauerunt cystum
maiolem 1.792.a.2
vesicam cur. Deus excelsus creauerit.
1.880.a.25
vesicam calefacientia 1.880.b.55
vesicam inspidantia 1.880.b.64
Vesicam purgant
Apium 1.271.a.20
Amygdalarum amararum oleum.
1.271.b.65
Anni 1.273.a.20
Pini granum 1.326.b.53
Solatri stupefactiui semen. 1.397.b.
52
Vesicam mundificantia composita
Mythridatum 2.317.b.51
Theodoricon 2.317.b.52
Anacardium 2.317.b.52
Hiera Auic. 2.317.b.52
Electuarium de ambra. 2.317.b.53
Vesicam calefacientia composita
Oleum de storace 2.311.a.30
Oleum de lilio 2.311.a.57
in vesica sanguinis congelationis signa.
1.890.a.10
in vesica sanguinis congelationis signa.
1.885.a.10
in vesica sanguinis congelationis cura-
tio 1.885.a.21
in vesica sanguine congelato parum sit
enasio 1.890.a.14
in vesica scissuram facit possidere fetus
grauitas 1.938.b.45
de vesicis, & inflationibus. 2.116.a.
26
vesica quomodo fiat 2.116.a.29
vesica fit secundum duos modos. 2.116
a.28
vesicae quandoque fiunt ex aquositate
sanguinis, quae facit pus sub cute. 2.
116.a.33
vesicarum, & inflationum cura. 2.116.
a.40
vesicarum vlceribus conuenientia medi-
camenta 2.116.a.58
vesicantia quae 1.974.a.45
vesicationis ab igne prohibitio. 2.154.
a.26. & 51
vespa est calida complexionis, & tamen
mutificatur in hyeme. 2.215.b.10
vespa est vehementioris calefactionis,
quam apis 2.229.b.4
vespa quaedam habet aculeos plurimos,
& interficit 2.229.b.6
vespe morsus nocumenta 2.229.b.5
vespa magna sunt maioris cautele pror-
sus, & magis perniciose. 2.229.b.8
vespa magna morsus fortasse perducit
ad spasum 2.229.b.10
vespe morsus cura 2.229.b.18
Vespe puncturae conferunt
Ocymum fluuiiale 1.283.b.39
Malua 1.306.b.2
Laurus 1.351.b.54
vespa grossa percussio choleram gignit
1.793.a.57
vespa quibus effugantur 2.214.b.22
ad Vespas confert
Endiua 1.311.b.3
Sylimbrium cum oxymelle. 1.364.b.
19
Sal cum aceto, & melle 1.391.b.49
vespertilionum oleum 1.77.b.6
vesligia ulcerationis, & verberationis
velociter delet oleum de lilio. 2.168.
a.3
vesligiorum nigrorum cura. 2.242.
a.6
vesligiorum percussione cura. 2.242.
a.6
vesligiorum vlcerum, & vulnerum era-
dicatio 2.167.b.51
vesligiorum ulcerum cura. 2.242.a.
51
vesligiorum variolarum cura. 2.242.
a.51
uetus ratio. vide regimen
uetus ratio pro temporum & regionum
ratione, qua insilendum. 2.393.a.
27
uictu tenui resoluuntur multi longi mor-
bi praeter febres 1.197.a.25
uigilia quando noceat 1.714.b.2
uigilia superflua quibus noceat. 2.356.
a.19
uigilia, vel inquietudinis superflua in se-
bribus regimen 2.36.a.38
uigilia, & somni signa in crisi. 2.92.b.
31
uigilia causa est corruptio cerebri qua-
litercunque sit 2.92.b.33
uigilia inuamenta, & nocumenta. 2.
380.b.25
uigilia superflua nocumento quibus me-
dendum 2.369.b.45
uigiliam esse sicut motum. 2.354.b.
54
a uigilia impeditur digestio. 1.724.a.
37
uigilia faciunt cadere virtutem. 2.50.
b.6
uigilia multa cerebri complexionem
corrumpunt aliquo siccitatis modo,
& debilitant ipsum 1.110.a.1
uigilia multa humores adurunt. 1.110.
a.3
uigilia acutos morbos parit. 1.110.
a.4
uigilia famem excitant 1.110.a.9
uigilia digestiuam imminuunt. 1.110.
a.11
uigilia temperata calefaciunt. 1.121.
b.51
uigilia exsiccant 1.122.b.25
uigilia multae & multa sollicitudo atri-
bilis signum est 1.137.b.35
uigiliae, & exercitium, & similia illis de-
bitant cor cum resolutione. 1.174.
a.13
uigilia superflua cur uehementem fame
commoueat 1.719.b.22
uigiliae resoluunt superfluitates. 1.836.
a.23
uigilia corrumpunt humores quando-
que, & adurunt 1.836.b.25
uigiliarum infantis curatio. 1.168.b.
50
uigilias facit camphora. 1.291.b.42
Uigilijs conferentia composita
Alchibchelengi magnum. 2.280.b.3
uilli longi attractioni seruiunt. 1.31.b.
65
uilli latitudinales expulsionem seruiunt. 11
31.b.66
uilli transuersi retentioni seruiunt. 1.31.
b.67
uillorum species omnes, quae membra ha-
beant 1.32.a.1
uilli lati in membris habentibus duas
tunicas semper in extrinseca sunt tu-
nica 1.32.a.4
uilli longi & transuersi in habentibus
duas tunicas semper sunt in intrinse-
ca tunica 1.32.a.6
uilli longi in habentibus duas tunicas
protenduntur magis ad intrinsecam
superficiem 1.32.a.7
uillis longitudinalibus attrahio perfici-
tur 1.690.a.22
uillis latitudinalibus perficitur expul-
sio 1.690.a.27
uillorum

I N D E X

- Villorum longitudo plurimum est cum longitudine corporis* 2.122.a.23
uinum uicinum est naturæ sanguinis. 1.113.a.24
uinum est nutrimentum tenue, & multum 1.113.a.45
uinum quosdam fortes facit, & quosdā debilitat 1.146.a.50
uinum uelociter in spiritum conuertitur 1.146.a.55
uinum post cibum oppilationes facit. 1.176.b.55
uinum album & subtile calefacit bo-num est 1.179.b.29
uinum album subtile, & aquosum humectat & dolorem capitis alleviat, qui ex ardore est stomachi. 1.179.b.31
uinum grossum & dulce melius est illi, qui uult esse pinguis & fortis. 1.179.b.36
uinum uetus rubrum melius est frigidis & phlegmaticis 1.179.b.38
uinum bibendum non est nisi postquam cibum digestus fuerit, & descenderit 1.179.b.43
uinum cholera uisca abundantibus con-fert 1.179.b.53
uinum odoris & saporis boni magis con-fert 1.179.b.57
uinum capiti noxam si attulerit, quid agendum 1.180.a.21
uinum stomachum si offenderit, quid agendum 1.180.a.25
uinum uetus est quasi medicina, & est pauci nutrimenti 1.180.a.32
uinum melius, quod 1.180.a.36
uinum ablutum quomodo fiat. 1.180.a.41
uinum mistum uelocius inebriat. 1.180.a.50
uinum multum quibusdam in bilem uer-titur, quibusdam in stomacho acescit 1.180.a.62
uinum album & tenue maturat & pro-uocat 1.184.a.63
uinum post cibum ex rebus est magis impediens 1.176.b.52
uinum post cibum, cibum non digestum penetrare facit 1.176.b.54
uinum penetrat uelociter. 1.195.b.20
uinum temperate bibitum in humectan-do est forte 1.201.a.51
uinum mixtum in humectando est for-te 1.201.a.51
uinum album commixtum subtile pro-uocat sudationem 2.17.a.45
uinum aperit condensationem cutis par-uam, in magna uero ab eo abstinen-dum 2.17.b.11
uinum plurimum commixtum maxime confert post balneum in tertiana pu-ra 2.40.a.62
uinum nigrum forte confert intestinis egredientibus 2.145.a.58
uinum cum opio mixtum facit magis operari ipsum 2.206.a.39
uinum antiquum plurimæ quantitatis est mirabile ad nocumēta opij. 2.206.a.63
uinum in ieiunio potatum extenuat. 2.261.a.17
uinum aromaticum aufert fatorem e-gestionis 2.255.b.23
uinum spiritus reficit 2.339.a.58
uinum quibus obsit 2.355.a.65
uinum lætitiā multiplicat, & cur. 2.336.b.4
uinum dulce aperit oppilationem pulmo-nis uehementer, sicut ipsum uehemē-ter generat oppilationem hepatis. 1.623.b.23
uinum est nutritium spiritus. 1.638.a.45
uinum dulce quibus ægritudinibus con-ueniat, & quibus non 1.660.b.49
uinum aquosum est confortans uirtutē plusquam aqua, et in potu ipsius sunt incisio, & subriliatio 1.660.b.58
uinum nigrum est nutritilius, & humo-rum resolutionem prohibens, & re-ducens spiritum in essentia sua. 1.682.b.3
uinum grossum, & dulce est inflatum 1.736.a.39
uinum dulce cur hepar oppilet. 1.755.a.62
uinum dulce pectoris oppilationem cur-abstergat 1.755.a.64
uinum dulce cur hepatis amicum. 1.755.a.66
uinum odoriferum cui hepatis conue-niat 1.755.b.64
uinum famem sedat 1.720.a.67
uinum in qua fame inutile. 1.720.a.64
uinum prohibet putrefactionem. 1.761.b.40
uinum senibus conueniens quale. 1.187.b.32
uinum antiquum purum quandoque ue-trem retinet 1.816.a.10
uinum quale in hydropisi frigida bibe-dum 1.790.b.4
uini utilitates 1.179.b.59
a uini repletionem, quid agendum. 1.180.a.11
uini noui noxa 1.180.a.33
ex uini potu mordicatio cui accidit, quid agendum 1.180.a.45
uini & aqua usus. 1.179.a.46. & deinceps
uini potus ieiunio & a motu forti cere-brum valde offendit 1.180.a.55
uini noxa maior est in cerebro. 1.180.b.4
uini nutrimentum dissoluitur cito. 1.195.b.27
uini puri in ieiunio nocumenta, & cura. 2.205.b.41
uini intempestiue sumpti nocumenta. 2.355.a.38
uini largioris potus symptomata & re-lificatio 2.368.a.16
uini potentis nigri nocumenta, & reme-dia 2.368.a.44
uini tenuis potus nocumenta, & reme-dia 2.368.a.58
uini austeri potus nocumenta, & rectifi-catio 2.368.b.3
uini in ieiunio epoti nocumenta & reme-dia 2.368.b.13
uini potus anhelosis nocumentis quibus occurratur 2.368.b.50
uini potus in ophthalmia nocumentis quomodo subueniendum. 2.368.b.58
uini potus super ebrietatem symptoma-ta 2.369.a.20
uini ueteris potum interdum interficere 1.722.a.34
a uini potu, in quo mortua sunt uiperæ, sitis qualis 1.722.b.18
uini potus post cibum trahit cibum nō digestum ad hepar 1.765.a.13
uini passi recentis potus solutionem uen-tris hepaticam inducit. 1.778.a.4
uini antiqui facultas 1.906.b.35
Uini odorem malum auferunt
Pilule inde 2.310.b.32
uino nouo inest proprietates generandi sperma 1.913.a.5
uinum bibere supra cibum mali chymi malum est 1.179.b.45
uinum bibere super fructus, malum est 1.179.b.49
uinum bibere super pepones malum. 1.179.b.49
uinum multum bibiturus parum come-dat, & diuretica assinat. 1.180.a.9
uinum ieiunio bibendum non est. 1.180.a.53
uinum pueris dare est ignem igni adde-re 1.180.b.12
uinum seni dandum est quantum tole-rare potest 1.180.b.13
uinum iuuenibus temperate dandum. 1.180.b.14
uinum regio frigida tolerat, sed calida non tolerat 1.180.b.15
uinum maturationem complere humo-rum 1.184.b.27
uinum dulce & oppilatum cauendum senibus 1.187.b.38
uinum post medicinas solutinas sum-ptum febres & æstuationem inferre. 1.221.a.47
uinum causa vomitus multum bibe-dum, si cum eo uomitus est ciendus. 1.215.a.62
uinum lac & ceruissiam corpus nutrire. 2.380.b.10
uinum ieiunio abstinendum. 2.392.b.30
uinum quale & quomodo bibendum, qui capitis dolore tentantur. 2.392.b.34
uinum potens & meracum quibus pro-pinandum 2.392.b.39
uinum album aquosum æstate bibendū &

INDEX

- Quare* 2.392.b.44
Vinum in syncopi quale esse debeat. 1.682.a.55
vinum in egritudinibus acutis ob syncopim quandoque necessarium est dari in potu, & magis conueniens est inspidum 1.684.b.4
vinum sanare syncopim 1.696.b.21
vinum hepatis debilitati conuenire. 1.761.b.40
uino non cito inebriatur, qui fortis cerebri est 1.179.b.66
uino calefacti quibus uti debeant. 1.180.a.16
uino repletis quid agendum. 1.180.b.7
uino replere se qui uelit, quid agere debeat 1.180.b.16
a uino quando abstinentum. 2.355.b.2
a uino qui arcendi 2.355.b.7
uino febrientibus epoto nocuentis quomodo succurratur 2.368.b.35
uino parcissime utendum. 2.392.b.29
uino non appropinquet calidam habens hydropisim 1.790.b.2
qua uina quibus conueniunt corporibus 2.355.a.47
uiole frigida, & humida est in primo. 1.407.b.62
uiole cum zuccharo sunt ex medicinis benedictis 1.211.b.1
uiperæ plurimi sanguinis, & motus in abscessione est electa ad trochiscos. 2.267.b.46
uiperæ caro, & eius uirtus est de nobilibus medicinis lepra. 2.136.a.39
uiperæ uino quidam leprosi sanati sunt 2.136.a.56
uiperæ elixatio quomodo fiat. 2.136.a.62
uiperæ feces nocuenta ex eius potu. 2.209.b.43
uiperæ fellis bibito parum confert medicinali 2.209.b.45
uiperæ fellis potus cura. 2.209.b.46
uiperæ famine morsus cognoscitur per inuentionem fixationum plurium, quæ in duorum dentium 2.216.b.67
uiperæ caro est radix compositionis theriae 2.265.b.27
uiperæ carnem corrumpunt anacardi. 2.265.b.33
uiperæ administratio in trochiscis. 2.267.b.54
uiperæ caro ascitæ est ualde bona. 1.790.a.58
uiperæ sel choleram facit 1.793.a.60
Uiperæ morsum prohibet
Arum 1.346.a.16
Uiperæ morsus conferunt
Aqua marina 1.272.b.50
Balsamum 1.279.b.51
Butyrum 1.284.b.22
Citri corticis succus 1.286.a.64
Coloquintide radix 1.290.b.59
Costus cum uino, aut absinthio. 1.301.b.34
Vitis alba radix 1.319.b.29
Dentes hominis 1.330.a.45
Orobis cum uino 1.333.a.26
Lutum sigillatum cum aceto. 1.341.b.15
Napellus Moysi 1.362.a.30
Pellis recens calida caprina. 1.373.b.50
Pix 1.374.a.46
Raphanus 1.383.a.35
Stercus caprarum 1.388.a.20
Stercus caprarum cum aceto. 1.390.b.14
Vipera 1.391.a.11
Lactuca asini 1.399.b.48
Tamariscus 1.403.a.19
Vina hominis 1.408.b.4
Cinis eius, quod remanet post expressionem musti 1.409.b.55
Zedoaria 1.411.b.25
uiperæ trochiscorum quales esse debeant 2.136.a.41
uiperæ quibus effugantur. 2.213.b.62
uiperæ diuiduntur in tres partes. 2.214.b.46
uiperæ sunt diuersarum specierum. 2.215.a.31
uiperæ quales sint 2.267.b.26
uiperæ masculi habent in omni latere unum dætem, & feminae plures uno 2.267.b.33
uiperæ cornuta, & uariæ oportet ut alie uenturæ a trochiscis 2.267.b.35
uiperæ quales esse debeant, quæ ingrediantur trochiscos 2.267.b.37
uiperæ bone ad trochiscos quibus locis capiantur 2.267.b.37
uiperæ quæcūque non sunt bone in trochiscis, quia faciunt sitim. 2.267.b.39
uiperæ quæ non conueniant trochiscis. 2.267.b.50
uiperæ bone ad trochiscos quales sint. 2.267.b.52
uiperarum & napelli uenenum calidum esse 1.112.b.56
uiperarum uenenum esse frigidum est error quorundam 2.215.a.54
de uiperarum morsu, & indicio earum. 2.216.b.62
uiperarum deteriores sunt masculi, feminae uero sunt incolumiores. 2.216.b.65
uiperarum seminarum morsus signa. 2.216.b.67
uiperarum morsus accidentia. 2.217.a.8
uiperarum morsus curatio. 2.217.a.26
uiperarum morsus curatio fortior est propter are ad theriacam de uiperis. 2.217.a.30
ad uiperarum morsum emplastrum. 2.217.b.51
ad uiperarum morsum alia potiones. 2.217.b.9
uiperarum trochisci quomodo fiant. 2.267.b.24
uiperarum partes, quæ abijciuntur, & quæ non in conficiendis trochiscis. 2.267.b.45
uiperarum caro est appropriata aduersus uenenam ex morsione, & elibita. 2.268.a.4
a uiperarum punctura sitis, quæ. 1.722.b.15
uir non est omnino frigidior muliere. 1.926.a.40
uiri sperma quid operetur in conceptione 1.951.b.62
uiragines mulieres 1.950.a.44
uirgini puellæ, qui sint pammiculi intra pudendum 1.920.a.61
uirs deicit rursus frequens ciborum siccitatem 1.178.a.27
uiritas unde 1.796.a.15
uirga quale sit membrum 1.899.b.37
uirga longa cur non generet secundum plurimum 1.903.b.60
uirga cur plurimum melancholicis erigatur 1.904.a.48
uirga signa in crisi 2.92.a.47
uirga anatomia 1.899.b.37
uirga principium 1.899.b.40
uirga erectionis causa 1.900.b.16
uirga erectio cur accadat in somno. 1.900.b.22
uirga erectionis causa est remissitas procedens a spermate, aut non a spermate 1.904.a.66
uirga erectionem adiuvant dorsus, & rennum calefactio 1.905.a.25
uirge in erectione testiculus rursus est fortis 1.906.a.62
uirga tensionis multa absque coitus desiderio causa 1.912.b.45
uirga tensionis multa absque coitus desiderio causa 1.913.a.34
uirga tensionis multa absque coitus desiderio curatio 1.913.a.45
uirga paruitas multoties est causa, ut non deleatur ea mulier. 1.914.a.64
uirga dolorum causa 1.916.b.59
uirga dolorum signa 1.917.a.3
uirga dolorum curatio 1.917.b.50
uirga in locis ani ulcera 1.918.a.3
uirga caput est nebulentioris siccitatis 1.918.a.4
uirga ulcerum differentia. 1.918.a.65
uirga pruritus causa 1.918.b.3
uirga pruritus curatio 1.918.b.3
uirga ulcerum interiorum curatio. 1.918.b.10
uirga apostematum calidorum curatio. 1.918.b.22
uirga apostematata frigida multiplicatur in cachexia, & hydropisi. 1.918.b.36
uirga apostematum frigidorum curatio 1.918.b.38
uirga rhagadiarum curatio. 1.918.b.58
uirga dolorum causa 1.918.b.58

I N D E X

- Virge dolorum curatio* 1.918.b.60
Virge verrucarum curatio 1.919.a.3
Virge botbor curatio 1.919.a.10
Virge corrosionis curatio 1.919.a.20
Virge confert
Anethi cinis 1.275.b.12
Virge apostematibus conferunt
Aloe cum uino 1.274.b.1
Virge duritiei confert
Aspalathus 1.308.a.43
*Virge vlcibus difficilis consolidatio-
nis confert*
Aloe 1.274.a.14
Virge vlcibus conuenit
Medicina 2.300.b.32
Virge tres inesse meatus 1.899.b.54
*Virge aduenit uirtus erectionis, & uen-
rositas a corde* 1.899.b.56
*Virge aduenit sensus a cerebro, & nu-
cha* 1.899.b.58
*Virge aduenit sanguis equalis, & defi-
derium ex hepate* 1.899.b.59
Virgam, que erigant 1.900.b.25
*Virgam confortat vsus coitus, & facit
ipsam lacertosam, & ingrosat ipsam*
1.900.b.31
*Virgam liquefacit, & arefacit coitus di-
missio* 1.900.b.36
Virgam magnificancia 1.914.a.32
Virgam quando necesse sit absindere.
1.917.b.61
Virgam erigit dormire super dorsum.
1.909.b.66
uirtus omnis actionis initium est. 1.70.
b.36
uirtus naturalis duarum est specierum.
1.70.b.50
uirtus uitalis, que 1.70.b.62
uirtus nutritiua, que 1.71.b.25
uirtus nutritiua est ministrata. 1.71.b.
25
uirtus crescitua, que 1.71.b.28
uirtus nutritiua crescitua feruit. 1.71.
b.33
*uirtus immutativa una est genere in ho-
mine, sed in membris similibus di-
uersificatur* 1.72.a.2
uirtus immutativa prima, que. 1.72.
a.8
uirtus formatrix, que 1.72.a.20
*uirtus expulsiua minus siccitate eget
quam attractiua & retentiua.* 1.72.
b.45
*uirtus expulsiua motu non quiete indi-
get* 1.72.b.48
uirtus digestiua eget humiditate. 1.73.
a.20
*uirtus retentiua plus siccitate quam ca-
liditate eget* 1.73.a.24
*uirtus attractoria plus eget calore quam
siccitate* 1.73.a.34
*uirtus animalis non aduenit ad mem-
bra, nisi post uitalis aduentum.* 1.
74.a.14
*uirtus nutritiua non est, que preparat
sensum & motum, alioqui uegeta*
*bilis parata esset sensui & motui su-
scipiendo* 1.74.a.45
uirtus albaianie, que 1.74.a.52
*uirtus uitalis non sufficit sola apud Me-
dicos, ut spiritus per ipsam omnes a-
lias suscipiat uirtutes, nisi propria-
peruenerit complexio* 1.74.b.14
*uirtus uitalis principium est restrictio-
nis, & dilatationis aeris attracti, &
pulsus* 1.74.b.20
*uirtus uitalis uoluntaria non est, sicut
& naturalis* 1.74.b.25
*uirtus uitalis animali similatur propter
operationum diuersitatem.* 1.74.b.
27
*uirtus animalis duplex, sicut comprehē-
siua una, & altera motiua.* 1.75.
a.21
*uirtus animalis comprehensua manife-
ste est vis sensitua* 1.75.a.27
*uirtus sensitua est animalis comprehen-
siua manifeste* 1.75.a.27
uirtus tangendi uidetur quadruplex. 1.
75.a.36
*uirtus animalis comprehensua occulte,
est sicut genus quinque uirtutum.* 1.
75.a.40
*uirtus uitalis mouet duobus contrarijs
motibus* 1.74.b.30
uirtus memoratiua, que 1.76.a.2
*uirtus rationalis cura Medicis non con-
sideratur* 1.76.a.22
uirtus motiua, que 1.76.a.55
*uirtus attractiua stomachi quomodo
agit* 1.76.b.16
*uirtus in cibo non operatur & uirtus eo
nisi usque ad terminum.* 1.163.a.
25
*uirtus immutatrix cur data nobis fue-
rit* 1.163.b.1
*uirtus suspecta est res, de qua Medicus
solicitus semper esse debet.* 1.195.a.
30
uirtus non sustentatur nisi nutrimento
1.229.b.19
*uirtus quando expellit materiam ab in-
terioribus, & exterioribus etiam
membris facit bonam crism.* 2.81.
b.12
*uirtus quando expellit materiam ab in-
terioribus tantum, & non ab exte-
rioribus membris etiam facit crism per
mutationis* 2.81.b.16
uirtus non Medicus curat. 2.30.b.59
*uirtus peripneumonice & asthmaticis
est remanens* 1.630.a.60
uirtus a quibus augmentetur. 1.685.b.
55
*uirtus attractiua cum quibus conseruan-
da* 1.713.a.48
*uirtus retentiua cum quibus conseruan-
da* 1.713.a.51
*uirtus attractiua a qua qualitate debili-
tetur* 1.713.a.47
*uirtus expulsiua cum quibus conseruan-
da* 1.713.a.53
uirtus digestiua cum quibus conseruan-
da 1.713.a.54
*uirtus omnis propter omnem malitiam
complexionis debilitatur.* 1.720.b.
18
*uirtus digestiua hepatis est in carne
eius* 1.750.b.40
*uirtus digestiua hepatis debilitatur ex
frigore* 1.760.a.1
*uirtus attractiua hepatis debilitatur ex
frigore* 1.760.a.1
*uirtus retentiua hepatis debilitatur ex
humiditate* 1.760.a.2
*uirtus expulsiua hepatis debilitatur ex
siccitate* 1.760.a.3
*uirtus nisi confortetur, non potest ape-
rire alaubellati* 1.777.a.29
*uirtus in icterico non est cum fortitudi-
ne propter malitiam complexionis.*
1.795.b.38
*uirtus expulsiua, que est in lacertis ven-
tris, debilitatur ei, qui multiplicat coi-
tum* 1.835.a.15
*uirtus expulsiua in infantibus, & adole-
scentibus est fortis* 1.874.b.10
uirtus formatiua est de secretis Dei. 1.
924.a.10
uirtutis animalis sedes est cerebrum. 1.
70.b.48
*uirtutis naturalis principium pro con-
seruando individuo est hepar.* 1.70.
b.55
*uirtutis naturalis principium pro con-
seruanda specie sunt testes.* 1.70.b.
56
uirtutis uitalis sedes est cor. 1.71.a.1
*uirtutis nutritorie actionibus particu-
laribus actionibus perficitur, altera-
tione alimenti, adhaerentia, & simili-
tudine* 1.71.b.50
uirtutis alteratricis errore fit atrophica.
1.71.b.55
*uirtutis agglutinatricis errorem sequi-
tur hydrops* 1.71.b.60
*uirtutis assimilatricis errorem lepra, &
nitiligo sequuntur* 1.71.b.65
uirtutis generatiua duae sunt species. 1.
72.a.10
uirtutis attractiua actio 1.72.b.2
uirtutis retentricis actio 1.72.b.5
uirtutis digestiua actio 1.72.b.11
uirtutis expulsiua actio 1.72.b.27
uirtutis sensitua species, quot. 1.75.a.
29
in uirtutis casu cibatio conuenit. 2.31.
a.31
uirtutis casus solus est. signum malum.
2.89.a.13
*uirtutis memoratricis sedes est posterior
cerebrinentriculus* 1.76.a.7
*uirtutis dispositiones significant mortē
& uitam* 2.100.b.47
uirtutis casum, que prima significet. 1.
156.a.58. & b.2.16
*uirtutis debilitatem significat uirtus
pauca* 1.159.a.66
*uirtutis casus timore a somno quando-
que abstinendum* 1.181.b.20

I N D E X

- in virtutis casu cibi cito nutrientes ne-
cessarii 1.195.b.29
- virtutis alienius debilitatem aliquando
plus eligimus, quam impedimentum
relinquendi euacuationem. 1.267.
b.7
- virtutis sensitiua principium in cerebro
ponunt aliqui 2.334.b.2
- virtutis naturalis robore temperari, mul-
tiplicari, atque conseruari spiritus.
2.337.b.28
- virtutis vitalis species dua. 2.379.a.
66
- virtutis casus subito cause. 1.685.a.
47
- virtutis casum aliquando sequi synco-
pim, & quandoque esse infra synco-
pim 1.685.a.58
- virtutis casus subiti curatio. 1.685.b.
26
- virtutis casus subiti victus ratio. 1.685.
b.44
- virtutis retentiuæ stomachi nocuentia
1.713.a.60
- virtutis retentiuæ stomachi nocuenti
signa 1.713.a.62
- virtutis attractiuæ stomachi signa. 1.
713.b.9
- virtutis alteratiua debilitas perducit
ad hydropisum carneam. 1.713.b.
14
- ob virtutis casum appetitus prostrati cu-
ratio 1.717.b.17
- virtutis retentiuæ debilitatis signa. 1.
720.a.29
- virtutis mortem, quid significet. 1.740.
a.51
- virtutis casus a vomitu curatio. 1.744.
b.47
- virtutis digestiuæ hepatis debilitatis si-
gna 1.760.b.17
- virtutis attractiuæ hepatis debilitatis
signa 1.760.b.33
- virtutis digestiuæ hepatis debilitatis pe-
nitus signa 1.760.b.34
- virtutis digestiuæ hepatis urina est ma-
gis significatiua 1.760.b.37
- virtutis attractiuæ hepatis egestio est
magis significatiua 1.760.b.39
- virtutis attractiuæ hepatis debilitatis
signa 1.760.b.40
- virtutis retentiuæ hepatis debilitatis si-
gna 1.760.b.47
- virtutis digestiuæ hepatis debilitatis cu-
ratio 1.762.a.16
- virtutis retentiuæ debilitatis hepatis cu-
ratio 1.762.a.23
- virtutis attractiuæ hepatis debilitatis
curatio 1.762.a.28
- virtutis expulsiua hepatis debilitatis cu-
ratio 1.762.a.37
- virtutis attractiuæ hepatis defectus plu-
rimum est ex frigore 1.762.a.45
- virtutis alteratiua debilitas sequitur om-
nem complexionem 1.777.b.15
- virtutis retentiuæ debilitas sequitur om-
nem complexionem 1.777.b.15
- virtutis retentiuæ debilitas plurimum
est propter caliditatem tantum, aut
propter frigiditatem tantum. 1.777.
b.17
- virtutis alteratiua debilitas plurimum
est propter frigiditatem tantum. 1.
777.b.18
- virtutis casus ex vlcere intestinorum.
1.810.b.64
- virtutis casus in ventris fluxu curatio.
1.820.b.50
- virtutis formatiuæ actio 1.920.b.17
- virtutis formatiuæ munus. 1.924.a.7
- virtutis attractiuæ nutritoria famulatur. 1.
71.b.33
- virtutis attractiuæ & expulsiuæ siccitas
auxilium prebet 1.73.a.11
- virtutem & fortitudinem conseruant
minus cibi tenues quam sanitatem.
1.177.b.11
- virtutem deiecit somnus post inedia. 1.
181.b.32
- virtutem deiecit fortis extinctio. 1.201.
a.21
- virtutem formatiuam esse in spermate
masculi & femina 1.901.a.8
- virtutem formatiuam inesse spermati
masculino philosophos voluisse. 1.
901.a.18
- virtutem resoluit omne tepidum, quia
est mollificatiuum 2.13.a.27
- Virtuti conferentia composita*
- Confectio de alijs 2.277.a.58
- virtutes vtrum sint, & quot sint, crede-
re debet Medicus 1.8.b.15
- virtutes, & actiones inuicem alia ex a-
lijs cognoscuntur 1.70.b.35
- virtutes singula ex Galeni sententia sin-
gulas habent distinctas sedes. 1.70.
b.45
- virtutes naturales alia ministrantes
alia ministrata 1.71.b.17
- virtutes ministrata sunt nutritiuæ ex cre-
scitiua 1.71.b.21
- virtutes naturales ministrantes, quæ 1.
72.a.66
- virtutes naturales frigus non adiuuat
nisi per accidens 1.73.a.6
- virtutes naturales ministrantes in aqua-
liter primis quatuor qualitatibus v-
tuntur 1.73.b.25
- virtutes vitales, quæ 1.73.b.59
- virtutes corporis non ex vna anima pro-
flunt 1.74.b.9
- virtutes naturales omnes hyeme actio-
nes suas melius perficiunt. 1.190.
b.15
- virtutes naturales quatuor hepati inesse
1.750.b.40
- virtutes quatuor, quæ 2.340.b.19
- virtutum & spirituum scientia in opera-
tionum est scientia 1.8.a.23
- virtutum subiecta sunt spiritus. 1.8.a.
25
- virtutum & operationum genera apud
Adedicos sunt tria 1.70.b.40
- de virtutum principio Arist. recte sen-
sit 1.71.a.10
- de virtutum principio vter melius sen-
serit Arist. an Gal. nihil refert Me-
dicum scire 1.71.a.15
- virtutum ministratarum duo genera. 1.
71.b.19
- virtutum omnium operationes sunt per
motum 1.72.b.47
- virtutem animale laxat somnus. 1.
109.b.37
- virtutum trium debilitas euacuatione
feri prohibet 1.202.b.6
- virtutum naturalium diuisio. 2.379.a.
54
- virtutum animalium numeratio. 2.379.
b.8
- virtutibus naturalibus ministrantibus
seruit caliditas, frigiditas, humiditas,
siccitas 1.72.b.40
- virtutibus naturalibus omnibus per se
contraria est frigiditas, per accidens
tamen alicui earum seruit. 1.72.b.
44
- virtus est pus subtile 2.158.a.42
- virtus non generatur nisi ex subtilitate
humorum aquosorum, & ipsorum ca-
lido 2.158.a.45
- virtus multiplicatur cum generatione
apostematis 2.158.a.49
- virtus eget exsiccente 2.158.a.50
- virtus vlcum mundificantiæ. 2.162.a.
57
- virtus factum ex vlcere, aut resudatio-
ne apostematis quibus signis dis-
serat a factio in alijs partibus. 1.778.
a.53
- virtus ex mesaraica signa. 1.778.a.
58
- virtus hepaticum quale 1.778.a.63
- virtus mesaraice quale 1.778.a.66
- virtus vlcis 1.778.a.67
- virtutem contrariatur cinnamomum
sua aromaticitate 1.745.b.14
- virtutem vlcum curatio. 2.162.
a.17
- viscerum interiorum apostemata vomitu
excitare 1.739.a.53
- viscerum durities non accidit nisi post
apostema calidum, quando curatur
cum infrigidantibus viscosis. 2.129.
a.60
- viscerum apostematibus conferunt
Casia 1.298.b.12
- Fistula pastoris 1.317.a.53
- viscerum durities conferentia
composita
- Emplastrum Andromachi. 2.314.b.
58
- visceribus conferunt
- Aqua anea, & ferrea. 1.272.a.
44
- Citri folia 1.286.a.44
- Crocus 1.290.a.14
- Galia 1.328.a.9
- visceribus conferentia composita
- Syrupus de granis myrti. 2.298.a.56
- Syrupus

INDEX

- Syrupus de fructibus 2.298.b.39
 Viscerum doloribus conferentia
 composita 2.278.b.15
 Philonium romanum 2.286.b.46
 Dyacimimum 2.286.b.46
 viscus est calidus, & siccus in tercio. 1.408.b.25
 viscosum, & grossum quo sit differant 1.228.a.34
 viscosum cur oppilet 1.228.a.41
 viscoso esse necessarium incisium. 1.228.a.38
 viscosa quomodo sitim faciant. 1.722.a.45
 viscosa omnia nocent hepati. 1.755.a.55
 viscosa oppilant 1.755.a.56
 viscositas in dentibus significat febrem vehementem 2.281.a.2
 visus colorem nigrum quomodo faciat 1.126.b.1
 visus colorem albedo quomodo faciat. 1.126.b.3
 visus debilitati exercitium conueniens est vehi plastro facie reuolueri. 1.171.b.53
 visus nocuentia a stomacho. 1.696.b.9
 visus debilitatis a coitu curatio 1.912.b.12
 vius tenebrositas ex ventositatis retentione 1.848.b.10
 Visus tenebrositatem facit
 Ocimum fluuiiale 1.283.b.24
 Caulis 1.294.a.36
 Coriandrum 1.294.b.42
 Visus tenebrositatis conferentia
 composita 2.284.b.55
 Acetum squilliticum 2.297.a.4
 Visus obscuritatis confert
 Fel 1.317.b.53
 Salicis gumma, & flos 1.328.b.42
 Mel 1.331.a.24
 Ulceribus tremulis confert
 Anethi cinis 1.275.a.63
 Serapimum 1.391.b.27
 Visus egritudinibus conferentia
 composita 2.284.b.15
 Theodoricon cum nuce muschata. 2.285.a.39
 Hierabustus 2.286.a.50
 Visus debilitati conferentia
 composita 2.285.a.39
 Hierabustus 2.286.a.50
 visui aduersatur vomitus. 1.216.a.11
 Visui conferunt
 Acacia 1.261.a.17
 Amygdala 1.274.b.8
 Ozimi fluuiialis succus factus ex eo colliro 1.283.b.27
 Crocus 1.290.a.20
 Calamus aromaticus 1.300.a.46
 Elleborus niger 1.313.b.44
 Thymus cum cibus mixtus. 1.330.b.61
 Nux muschata 1.362.b.28
 Gumma pruni 1.372.a.49
 Picis sumus 1.374.b.28
 Sanguis lacerti 1.388.b.29
 Vulnere fraudulenta coherere facit
 allium siluestre 1.276.a.33
 Serpentis ius, & caro 1.91.b.7
 Solatrum 1.397.b.51
 Salicis gumma 1.401.a.22
 Visum destrunt
 Argenti vini fumus 1.267.b.27
 Cassia 1.298.b.22
 Visum debilitat
 Anethi comestitionis assiduatio. 1.275.b.1
 Allium 1.276.a.43
 Aceti assiduatio 1.277.b.16
 Visum confortantia composita
 Hierabustus 2.286.a.50
 Hiera 2.286.b.13
 Acetum squilliticum 2.297.a.43
 Colobol 2.322.a.45
 Collyrium citrinum 2.323.b.33
 Collyrium de tucia 2.323.b.35
 Medicamen basilicon. 2.323.b.52
 Basilicon aliud 2.323.b.60
 Medicamen 2.324.a.1
 Burod 2.324.a.22
 Visum acunt
 Adeps picis cum melle. 1.275.b.48
 Cedrus 1.360.a.40
 Chelidonium maius 1.306.b.30
 Aes 1.311.b.52
 Elleborus albus 1.314.b.19
 Faniculum, & proprie gumma eius 1.321.a.54
 Hirundo 1.333.b.42
 Lacerti fletus 1.339.b.66
 Opopanaxum 1.367.b.57
 Prassius succus cum melle. 1.377.b.20
 Ruta, & proprie succus eius cum succo faniculi, & melle. 1.381.b.61
 Raphani folia 1.383.a.10
 Ribes succus 1.384.b.11
 Squilla 1.385.b.22
 Resperilionis cinis 1.411.a.2
 Zuccharum albusar 1.413.b.32
 Visum abstergentia composita
 Electuarium regum 2.291.a.47
 Pilula aldurie 2.309.a.10
 Sal solutius 2.30.a.43
 Medicamen basilicon 2.323.b.52
 Basilicon aliud 2.223.b.60
 Burod 2.324.a.22
 vita existit per caliditatem, & augmentum per humiditatem 1.12.a.32
 vita, & omne bonum non nisi a prima veritate sunt 2.334.b.43
 vita in humiditate existit 2.257.a.1
 vita, & mors significantur per dispositiones virtutis 2.100.b.47
 vita principium sunt cor & spiritus. 1.12.a.29
 vita terminum unumquodque indiduum prefixum habet 1.18.b.24
 vita termini naturales, qui 1.18.b.27
 vita termini diuersi ex temperamento sunt varietate 1.18.b.25
 vita longitudinem significant corpora pingua propter humiditatem, quae est in eis 2.260.a.58
 Vitam prolongantia composita
 Trochisci Stella 2.303.a.20
 vitalis virtus, quae 1.70.b.62
 vitalis virtutis sedes est cor 1.71.a.1
 vitalis spiritus temperatus preparat ad animalem vim suscipiendam 1.74.a.9
 vitalis virtus non sufficit sola, ut spiritus per ipsam alias suscipiat virtutes. nisi propria peruenire complexio. 1.74.b.14
 vitalis virtus principium est respirationis & pulsus 1.74.b.20
 vitalis virtus non a voluntate perficitur, & in hoc similitur naturali. 1.72.b.24
 vitalis virtus animalis similitur. 1.74.b.27
 vitalis virtus mouet duobus contrariis moribus 1.74.b.30
 vitalis virtus philosophis animalis nuncupatur 1.74.b.38
 vitales virtutes, quae 1.73.b.59
 de vitilagine vide de Morphea
 vitiligo assimilatricis errorem sequitur. 1.77.b.45
 Vitilagini conferunt
 Aristolochia 1.258.b.56
 Aqua sulphurea 1.272.a.56
 Anani 1.273.a.10
 Citri cortex adustus 1.286.a.21
 Cupressi folia 1.297.b.25
 Faba 1.315.a.46
 Ficus & eius folia 1.322.a.39
 Gentiana radix, precipue succus eius 1.324.a.25
 Vitilagini alba conferunt
 Asphodelus 1.277.a.11
 Elleborus niger cum aceto. 1.313.b.25
 Cartamum indum 1.326.a.45
 vitis alba est calida, & sicca in tercio. 1.319.a.52
 vitri albe, quae substituantur. 1.319.b.32
 vitulorum caro est bona 1.296.a.2
 vitrum inter lapides est sicut stultus inter homines 1.409.a.33
 vitrum calidum est in primo sicum in secundo 1.09.a.36
 vitri ad lapidem preparatio. 1.877.a.56
 vitur ad pueros 2.294.a.33
 vitur aliud ad pueros 2.294.a.43
 vitur aliud ad pueros 2.294.a.52
 Vitrus. Vide Arborem cimum
 de vitribus 2.158.a.28
 vitus

INDEX

- ulcus quid 2.158.a.33
 ulcus solutio est continui in carne cum pure 1.9.b.40
 ulcus de cutis solutione cum dicitur. 1.91.b.45
 ulcus quare faciat pus 2.158.a.34
 ulcus profundum, cuius caro circumdans est indurata, nominatur fistula. 2.158.a.52
 Ulcus fistula est sicut canna penetrans in membrum 2.158.a.54
 ulcus profundum, cuius caro non induratur aliquid, nominatur abscessio, & caucernia 2.158.a.56
 ulcus ostrachinum quid 2.158.a.64
 ulcus putrefactum est compositum ex vlcere, & agitudine putrefacta. 2.158.b.55
 ulcus malum cum colore corporis malo quid significet 2.158.b.63
 ulcus quanto maius, & profundius est, indiget exsiccatione rebermentiore. 2.160.a.48
 ulcus cum apostemate non est possibile, ut curetur 2.160.b.14
 ulcus ubi fuerit cum fractura, non appropinquet ceratum. 2.185.a.35.
 & 52
 ulcus putridum quomodo curetur. 1.231.a.34
 ulcus in loco non carnosus, & rotundum esse curatu difficile 1.231.b.40
 ulcus saniosum non est possibile, ut sanetur, nisi cum mundificatione saniei. 1.658.b.15
 ulcus quando accidit in corde & currit ex parte sinistra sanguis, moritur partiens 1.673.b.48
 ulcus stomachi catarrhum inducere. 1.734.b.36
 ulcus gula quibus signis distinguatur ab vlcere stomachi 1.735.a.2
 ulcus stomachi quibus signis distinguatur ab vlcere intestinum. 1.735.a.21
 ulcus in cachexia, difficilis est consolidationis 1.779.a.40
 ulcus icturni intestini cur non sanetur. 1.810.b.18
 ulcus intestinum a ventris fluxu bariachio generatur in mense. 1.810.b.54
 ulcus intestinum corrosivum qui habent, clystera pingua glutinosa sedant dolorem eorum, non sanant. 1.824.a.31
 ulceris locus cum est mundificatus a sordibus, tunc admittuntur medicine facientes nasci carnem. 2.147.b.61
 ulceris malignitatis signa. 2.159.a.21
 ulceris spacium cum prolongatur, & corroditur & putrescit de substantia plurimum, tunc non fit consolidatio nisi secundum profundum. 2.159.b.40
 in ulceris cu apostemate curatione, apostema ulceri, est praeserendum. 2.160.b.20
 ulceris ligatura non perveniat ad lasionem ita ut apostemetur. 2.160.b.12
 in ulceris curatione primum est apertio cum medicinis suis, deinde mundificatio, deinde nascentia carnis, & consolidatio 2.160.b.40
 ulceris virulenti regimen in humectatione, & exsiccatione. 2.162.a.25
 ulceris corrosivis ambulatio quandoque facit esse necessarium, ut incidatur membrum 2.164.a.10
 ulceris magni curatio 1.231.a.51
 in ulceris curatione membri complexio nem attendendam esse. 1.231.b.3
 in ulceris curatione totius corporis complexionem esse considerandam. 1.231.b.15
 ulceris ad fistulam tendentis signum. 1.232.a.14
 ulceris cum apostemate curatio. 2.234.a.63
 ulceris pulmonis mundificatio cum quibus medicinis fiat 1.667.b.61
 ulceris cordis signum 1.673.b.49
 ulceris stomachi curatio 1.735.a.58
 ulceris incarnatio in dubellati hepatis cum quibus facienda 1.772.b.63
 ulceris virus 1.778.a.67
 ulceris, & excoarationis intestinum. 1.823.a.28
 ulceris maligni intestinum curatio. 1.825.b.19
 ulceri contraria sunt mollificativa. 2.161.a.6
 ulceri sordido cum apostemate non conveniunt medicinae abluentes. 1.163.a.49
 ulceri quando balneum inutile, & quando utile 1.232.a.9
 in ulcere ambulatio, putrefactum multiplicatur febris aut non separatur ab eo 2.158.b.51
 in ulcere sanies, & apostema est signum bonum 2.159.a.44
 in ulcere non creetur caro donec mundificetur ipsum 2.163.b.24
 in ulcere, & abrasione intestinum clystera, que 1.824.b.14
 ulcera in hydropicis difficile sanantur. 1.92.a.31
 ulcera stricla ubi sunt cadunt in herpeten est biomenon 1.92.a.32
 ulcera generantur a vulneribus, & ab eximuris eruptis, & a pustulis. 2.158.a.30
 ulcera sunt apparentia, & habentia profunditatem 2.158.a.51
 ulcera quaedam sunt sordida. 2.158.b.33
 ulcera quaedam sunt putrida. 2.158.b.34
 ulcera quaedam sunt corrosiva. 2.158.b.36
 ulcera quaedam sunt ambulatio. 2.158.b.37
 ulcera mollia sunt de eis, que faciunt cadere pilos 2.158.b.39
 ulcera quaedam sunt difficilis consolidatio 2.158.b.44
 ulcera corrosiva nominavit Gal. ignem persicum, & formicam ambulatio. 2.158.b.53
 ulcera dura insipientia ire versus iuritatem, & nigredinem, sunt mala. 2.158.b.59
 ulcera frigida sunt molli: alba. 2.158.b.60
 ulcera calida sunt ad rubedinem declinua 2.158.b.62
 ulcera deicientia pilos sunt mala. 2.159.a.8
 ulcera levia cum destructione rationis mortem significant 2.159.a.13
 ulcera generata successione agitudinis, sunt mala 2.159.a.5
 ulcera que non faciunt sanem. 2.159.a.40
 ulcera melancholica non sanantur, nisi ab eis asferatur rota coru corruptio usque ad carnem, & ossa sana. 1.159.b.47
 ulcera rotunda sunt prava curationis. 2.160.a.10
 ulcera rotunda interficiunt infantes. 2.160.a.11
 ulcera pregnantium cur difficile curentur 2.159.b.15
 ulcera senum quare non curentur. 2.159.b.18
 ulcera, in quibus generatur caro ante mundificationem rescinduntur. 2.159.b.21
 ulcera omnia indigent exsiccatione praeter facta ex attritione lacertorum, & ipsorum contusione. 2.160.a.39
 ulcera facta ex attritione, & contusione indigent in primis, ut mollescantur, & humectentur. 2.160.a.41
 ulcera indigent ligaturis, & striclis propter tres modos 2.160.b.1
 ulcera sordida sunt illa, quorum humiditas, & quod ex eis currit, est platum 2.161.a.9
 ulcera sordida quibus mundificantur. 2.161.a.11
 ulcera sordida indigent, ut mundentur 2.161.a.9
 ulcera difficilis consolidationis indigent confortatione medicinarum. 2.161.a.39
 ulcera intrinseca non sufferunt fortia medicamenta 2.161.a.59
 ulcera profunda in curatione sua indigent, ut carne replentur. 2.162.b.63
 ulcera profunda non replentur carne, nisi cum ubertate cibi, & sanguinis. 2.162.b.63
 ulcera omnia cum mundificata sunt, elongantur.

INDEX

- elongetur omne mordicatum, & abstergium 2.163.b.27
 Ulcera putrida licet non sint fistule, neque ostracata, tamen sunt mala fraudulenta 2.164.b.10
 Ulcera putrida quandoque faciunt incidere membrum, ut saluetur ex putrefactione sua 2.164.b.12
 Ulcera corrosiva putrida quomodo differant a fistulis 2.165.a.35
 Ulcera corrosiva putrida sunt difficilis consolidationis 2.165.a.36
 Ulcera alienata sunt ultima in corruptione, & elongatione a consolidatione 2.165.a.39
 Ulcera difficilis consolidationis, & corrosiva, quomodo differant a putridis 2.165.a.29
 Ulcera nervorum sunt tardioris consolidationis, & tardioris maturationis. 2.168.a.59
 Ulcera omnia aut simplicia, aut composita 1.223.a.42
 Ulcera pectoris magis esse salubria, quam alia aliarum partium spiritualium. 1.658.a.40
 Ulcera velaminis, que consolidantur, & que non 1.658.a.56
 Ulcera pulmonis vtrum sanentur, Adedcorum controuersia 1.658.a.63
 Ulcera pulmonis, que sanabilia, & que non 1.658.b.4
 Ulcera pulmonis cur aliqua sint sanata difficilia 1.658.b.11
 Ulcera stomachi ad que mala perducant 1.734.b.61
 Ulcera oris, & gingivarum accidunt hydropici prope mortem. 1.780.b.5
 Ulcera in corpore accidunt hydropici in fine 1.780.b.7
 Ulcera maligna, difficilia ad sanandum induit residuo 1.780.b.32
 Ulcera in intestinis gracilibus sunt prauiora 1.810.b.14
 Ulcera in intestinis grossis sunt magis salua 1.810.b.15
 Ulcera intestinorum sordida cum quibus mundificanda 1.824.a.23
 Ulcera membri nervosi difficilioris sunt sanationis, quam ulcera membri carnosius 1.871.a.37
 Ulcera plurimum accidunt in meatibus urinarys 1.871.a.39
 Ulcera testiculorum 1.917.b.50
 Ulcera partium pudendarum, que deteriora 1.917.b.57
 Ulcerum cause 1.125.a.34
 Ulcerum conversio in corpore ad viriditatem, & nigredinem, & caelestem calorem aut citrinitatem est signum malum 2.93.b.67
 Alcus cum antiquum minus anni, non expectatur consolidatio eius nisi secundum profundum 2.159.b.44
 Ulcerum curatio est exsiccatio. 1.231.a.32
 Ulcerum simplicium curatio. 1.231.a.44
 Ulcerum sanationem, que prohibeant. 1.231.b.51
 Ulcerum uestigiorum curatio. 2.242.a.53
 In ulcerum capitis incarnatione sufficiunt qualibet medicina leues, puluerizata 2.158.b.32
 Ulcerum pus subtile nominatur uirus. 2.158.a.41
 Ulcerum pus grossum nominatur sordities 2.158.a.42
 Ulcerum sordities quid 2.158.a.43
 Ulcerum species 2.158.b.14
 Ulcerum quedam sunt dolorosa, quedam non 2.158.b.26
 Ulcerum quedam sunt apostemosa, quedam non 2.158.b.27
 Ulcerum calidum comburens in circuitu eius, est mortificans. 2.158.b.42
 Ulcerum signa in caliditate, & frigiditate 2.159.a.1
 Ulcerum signa meliora salutis sunt, cum succedentia sunt declinua ad sanem. 2.159.a.10
 Ulcerum signa mala 2.159.a.13
 Ulcerum malignorum causa aliquando sunt vulnera obuiantia 2.159.a.15
 Ulcerum signum bonum est, ut in circuitu eorum nascantur pili, qui ceciderant 2.159.b.1
 Ulcerum curationis susceptibilia corpora, que 2.159.b.3
 Ulcerum curationem, que corpora tarde suscipiant 2.159.b.6
 Ulcerum curatio in hydropicis cur fiat difficilis 2.159.b.13
 Ulcerum curatio 2.160.a.39
 Ulcerum sordidorum curatio qualis. 2.160.b.45
 In ulcerum curatione cauendum a dolorem facientibus 2.160.b.51
 In ulcerum doloroso curatione in primis attendendum in sedando dolorem 2.161.a.2
 In ulcerum curatione quiesca sint membra eorum 2.161.a.64
 Ulcerum medicina quomodo restituitur 2.161.b.34
 Ulcerum uirulentorum curatio. 2.162.a.17
 In ulcerum uirulentorum curatione admixtrentur medicina exsiccantia. 2.162.a.17
 Ulcerum uirus mundificantia. 2.162.a.57
 Ulcerum sordidorum curatio. 2.162.b.28
 In ulcerum sordidorum curatione oportet, ut admixtrentur medicina abstergentes 2.162.b.28
 Ulcerum sordidorum principio conueniunt medicina fortis mordicationis 2.162.b.29
 Ulcerum profundorum cura. 2.162.b.60
 Ulcerum profundorum cura qualis esse debeat. 2.162.b.66
 Ulcerum sordidorum conglutinationem significat, paucitas eius, quod currit. 2.163.a.57
 Ulcerum carnis creatio conuenientior, & tardior cum emplastris, cum pulueribus difficilior, & velocior. 2.163.b.46
 De ulcerum nascentia carnis. 2.163.b.22
 Ulcerum corrodentium curatio. 2.164.a.1
 Ulcerum corrosiuorum, & fraudulentorum canon vniuersalis in curatione. 2.164.a.3
 Ulcerum corrosiuorum in curatione dilatio est ex eis, que addunt in malitia eorum 2.164.a.9
 Ulcerum corrosiuorum, medicina. 2.164.a.12
 Ulcerum uermium curatio. 2.163.b.15
 Ulcerum corrosiuorum melior curatio, est administratio stypticorum exsiccantium 2.164.a.21
 Ulcerum putridorum curationis dilatio addit malitiam 2.164.a.63
 Ulcerum difficilis consolidationis curatio 2.165.a.26
 Ulcerum difficilis consolidationis regimen 2.165.a.41
 Ulcerum difficilis consolidationis medicamentum 2.165.b.57
 Ulcerum uestigiorum eradicatione. 2.168.a.3
 Ulcerum vestigijs confert
 Bulbus 1.281.a.9
 Eruca aqua cum felle uaccino. 1.310.a.3
 Fenugraci oleum, quod fit cum myrto 1.316.b.4
 Myrrha 1.357.b.55
 Olibani cortex 1.370.a.63
 Ulcerum disraptorum post consolidationem curatio 2.167.b.41
 Ulcerum, & apostematum canne pulmonis signa 1.656.b.32
 Ulcerum partium spiritualium species. 1.658.a.37
 Ulcerum omnium cura est exsiccatio. 1.658.b.44
 Ulcerum stomachi cause. 1.734.b.32
 Ulcerum stomachi signa. 1.734.b.61
 Ulcerum fundi stomachi signa. 1.735.a.16
 Ulcerum intestinorum curatio. 1.822.b.66
 Ulcerum curationis canon est quies. 1.871.b.56
 Ulcerum omnibus medicinis glutinantia commiscenda 1.872.a.57
 Ulcerum intestinorum est quasi antecedens fluxus ueteris cholericus. 1.888.a.5
 Ulceribus conferunt aqua area, ferrea, & falsa 1.120.b.38
 R Ulceribus

INDEX

Ulcibus malis antiquis aluminose a-
qua conferunt 1.120.b.51
Ulcibus stomachi quandoque confert
Philonium 1.735.b.20
Ulcibus stomachi hiera picra valde
utilis 1.735.b.4
Ulcibus membrorum mollium medica-
mentum aptum 1.689.b.22
Ulcibus glutinatio qualiter utilis. 2.
872.a.60
Ulcibus conferunt
Antimonium 1.261.b.62
Ammoniacum 1.262.a.23
Alnus lapis 1.265.a.50
Anagallis 1.265.b.5
Aristolochia longa 1.268.b.48
Amylum 1.272.b.61. & 63
Ben 1.278.b.60
Balsamum, proprie cum ireos. 1.279
b.23
Peucedanum 1.281.a.49
Perbasus 1.283.a.2
Adiantum 1.283.a.44
Britanica 1.283.b.50
Butyrum 1.284.b.1
Cerusa 1.286.b.41
Cinnamomum 1.289.b.7
Cancer marinus adustus. 1.298.a.
23
Centaurea 1.300.b.11
Cofus 1.310.b.18
Cadmia argenti 1.302.a.22
Laudanum cum vino, & oxymelle.
1.302.b.39
Capilli adusti 1.305.b.3
Cauda equi 1.307.a.32
Asphaltus 1.308.a.30
Aes 1.311.b.47
Vitis alba radix cum sale. 1.319.b.3
Fici folia 1.322.b.9
Cinis fici ligni 1.322.b.9
Fex olei 1.323.a.38
Granum viride 1.327.a.51
Galbanum cum aceto. 1.328.a.57
Lutum sigillatum 1.341.a.59
Lactici radix 1.343.a.13
Ladanum 1.343.b.40
Myrtus 1.352.b.19.28
Masticis succus, & decoctio folio-
rum eius 1.354.a.65 b.5
Pyrites cum gumma pini. 1.356.b.
65
Muria 1.360.a.50
Mel coctum 1.361.a.17
Nucis gumma 1.362.a.50
Narcissus 1.363.b.49
Nemupharis semen, & radix. 1.364.
b.44
Nigella cum aceto 1.365.b.38
Blicum 1.366.a.29
Opium 1.366.a.62
Oua 1.367.a.4
Oporanaci radix 1.367.b.41
Oleum myrrinum 1.368.b.50
Oleum de olivis siluestribus. 1.369.
b.30
Oliuarum siluestrium folia. 1.369.

b.32
Gumma oliuarum siluestrium. 1.
369.b.40
Olibanum 1.370.b.9
Ostracum purpureum adustum. 1.
371.a.41
Gumma prani 1.372.a.42
Mularum pellis 1.373.b.37
Lingua auis 1.344.b.20
Plantago 1.345.a.14. & b.22
Morobthbus 1.345.b.6
Arum 1.345.b.49
Ireos succus coctus in aceto, & mel
le 1.348.b.16
Lana adusta 1.350.a.9
Lupinus 1.350.a.39.47
Mellilotum 1.352.a.21
Pix 1.374.a.21
Pini cortex 1.378.a.20
Rosa 1.381.a.34
Rephanus cum melle 1.382.b.66
Gumma pini cum balausijs. 1.384.
b.1
Stannum 1.384.b.52
Cerusa 1.384.b.53
Squilla 1.385.b.13
Spongia 1.387.a.31
Stercus cameli, & pecudis. 1.388.
a.9
Sanguis draconis 1.388.a.31
Sordities parietum lactantium. 1.
381.a.52
Stercus canis ab effibus cum melle.
390.a.2
Anemone 398.b.21
Lactuca asini 1.399.b.37
Scoria argenti 1.402.a.44
Tamaviscus 1.402.b.66
Tucia abluta 1.405.a.1
Tesculus canis 1.406.a.51
Estra 1.406.b.26
Ortica cinis cum sale. 1.407.b.21
Vrina asini, & hominis. 1.408.a.31
Viscus 1.408.b.35
Ulcibus sordidis necessarium est alfer
gens, mordicans 2.160.b.46
Ulcibus sordidis medicina conuenien-
tes 2.163.a.27
Ulcibus sordidis confert
Cypse aqua 1.287.a.55
Ericij cutis cinis 1.312.b.14
Ireos 1.334.a.65
Mezerion cum melle 1.355.a.10
Papaueris cornuti folia. 1.379.b.1
Ulcibus sordidis, & malignis
conferunt
Aristolochia 1.268.b.60
Asphodeli radix cum succo uini. 1.
277.a.17
Capparis radices cortices. 1.293.b.
38
Ulcibus intestinorum conferentia
composita
Theriaca magna. 2.266.a.3. & b.
24

Mythridatum 2.268.b.23
Confectio Kabin regis. 2.279.a.
66
Trochisci proprii 2.305.b.24
Trochisci de balausijs. 2.306.a.65
Trochisci 2.306.b.28
Trochisci de feminibus. 2.306.b.62
Trochisci disti, piper 2.327.b.3
Confectio Aristomacis. 2.327.a.21
Clystere 2.330.a.64
Medicamen dictum sanguisuga. 2.
330.b.45
Ulcibus intestinorum conferentia
composita
Theriaca 2.317.b.26
Mythridatum 2.317.b.27
Theriaca Estrae 2.317.b.27
Confectio Hermetis 2.317.b.27
Trochisci Auic. 2.317.b.28
Athanasia 2.317.b.28
Medicina Keted regis. 2.317.b.29
Trochisci de balausijs. 2.317.b.29
Trochisci diasacramenton. 2.317.
b.30
Trochisci de feminibus. 2.317.b.
30
Ulcibus malignis conferunt
Plumbum 1.262.b.65
Alnus flos 1.265.a.50
Adiantum 1.283.b.44
Castoreum 1.288.a.47
Casseus vetus 1.288.b.33
Ciceris farina 1.291.a.14
Caulis 1.291.a.26
Aes 1.311.b.47
Grana granati cum melle. 1.328.b.
37
Lycium 1.339.b.35
Morum acetosum 1.361.b.27
Poisum 1.373.b.4
Pellis recens 1.373.b.43
Porrum fecum cum sale. 1.374.a.
62
Ulcibus putridis conferunt
Camepyrtheos cum melle. 1.292.a.
11
Cubebe 1.292.b.33
Muria 1.360.a.50
Piscium salitorum aqua. 1.376.a.33
Pisciculi 1.376.b.35
Ulcibus difficilis consolidationis
conferunt
Aloe 1.274.a.13
Cimolea adusta, & lota. 1.303.a.34
Eupatorium cum adip. 1.314.b.
43
Chrysocolia 1.336.a.54
Ulcibus corrosiuis conferunt
Chamaeleon 1.306.b.53
Geniana 1.324.a.27
Ulcibus antiquis conferunt
Balaustia 1.284.a.45
Barba

INDEX

- Arba hircina* 1.284.b.37
Chamaedrys 1.291.a.44
Ulcerebus ambulatinis confert
Acetum 1.277.b.1
Glaus adusta 1.323.b.18
Papyrus 1.373.a.45
Pentapbyllonis radices decoctio. 1.375.a.60
Ulcera prohibet apostemari
Aranæ tela 1.273.b.22
Cafcus recens non salitus. 1.288.b.51
Ulcerebus excrecentibus confert
Antimonium 1.261.b.63
Ulcerebus iuncturarum confert
Plumbum 1.162.b.66
Ulcerebus viscerum confert
Coagulum equi 1.312.a.54
Ulcerebus intrinsecis confert
Lac 1.347.a.48
Ulcerebus intestinorum confert
Trochisci alseginati 2.311.a.9
Ulcerebus, & rasura intestini. ex phlegmate falso confert
Suffus proprium 2.331.a.18
Ulcerebus capitis confert
Alcalogodon 2.284.a.11
Ulcerebus antiquis confert
Unguentum de flore aris. 2.314.a.23
de ulceribus diuerforum membrorum. 2.159.a.50
Ulcera corruptentes cause. 2.159.b.50
Ulcera profunda putrida carne replet
Aristolochia cum iureos 1.268.b.63
ulcera profunda, & cauernas, & abscessiones non mundificant medicina, neque faciunt nasci carnem, nisi fiant currentes, lauantes cum iniectionis. 2.163.a.34
Ulcera sanantia composita
Pilula aggregatiue 2.310.a.1
Unguentum basilicon magnum. 2.314.a.10
Ulcera corporum tenerorum consolidantia composita
Unguentum nigrum 2.314.a.42
Ulcerebus putridis profundis confert
Aristolochia 1.268.b.62
Lens cum aceto cocta 1.349.a.66
ad ulcera uirulenta medicina. 2.162.a.57
ad ulcera medicinas generantes carnem 2.163.b.59
ulcera exsiccentes medicinas quasdam sunt vehementis infrigidationis, quasdam vehementis calefactionis. 2.162.a.49
Ulcera medicans cur secum emplastrum attritiua deferre debeat. 1.231.b.65
- 65
in ulceribus oculis, quæ medicina com miscenda 1.231.b.43
in ulceribus urina instrumentorum. 1.231.b.46
diu retica alijs commiscenda. 1.231.b.46
in ulceribus qui uictus conueniat. 1.232.a.2
ab ulceribus elongetur oleum quodlibet 2.161.a.45
ab ulceribus pectoris aliquando ossa cor rumpi 1.658.a.50
ulcera stomachi extergentia. 1.735.a.63
in ulceribus meri, incarnatiuis glutinata esse commiscenda. 1.735.b.16
de ulceribus nescia. Vide vesicae ulcera ulceratiua medicina 2.342.a.40
ulceratio in membro bone complexio nis cito sanatur 1.92.a.26
ulcerationis vestigia velociter delet oleum de lilio 2.168.a.3
ulcerositatis medicamentum est desiccatio, & res ei contraria molificatio. 1.219.a.58
ulcerant corpus cape emplastrum more superposita 1.119.b.10
umbilici infanti nuper orto secandus 1.163.b.64
umbilici tumefacti in infantibus curatio 1.168.b.34
umbilici uulnera quare sint difficilia. 2.144.a.35
umbilici uulneribus paruis, nisi succurratur cum inuersione intestini, inflatur, & ingrossatur 2.144.a.47
umbilici autii, vel eminentis cause. 1.965.a.19
umbilici eminentie signa. 1.965.a.29
umbilici eminentie curatio. 1.965.a.52
umbilico infantis seelo quid apponere expediat 1.164.a.27
umbilico cum accidit fissura, egrediantur intestina, & reditus eorum est difficilis 2.144.a.32
de undimia 2.125.a.29
undimia est apostema molle. 2.125.a.29
undimia est apostema album molle, sine caliditate, & cum materia subtili, et madida 2.125.a.30
undimia est apostema, in quo digitus facilius penetrat absque eleuatione eius 2.125.a.32
undimia differt ab apostematibus melancholicis per paucitatem duritiei, & per paucitatem obfuscationis. 2.125.a.38
undimie cura 2.125.a.65
undimie principio conuenit repercussio cum exsiccatione, & resolutione. 2.125.b.1
undimie medicamenta diuersa. 2.125.b.6
undimie aqua contraria 2.125.b.6
unguentum nigrum est de melioribus
- ad morsum, & infixiones unguium.*
anum & spinarum 2.120.b.2
unguentum de cerusa 2.313.b.63
unguentum aliud de cerusa. 2.314.a.3
unguentum basilicon magnum. 2.314.a.9
unguentum basilicon minus. 2.314.a.15
unguentum de cerusa cum aceto. 2.314.a.18
unguentum de flore aris 2.314.a.23
unguentum de calcadis 2.314.a.29
unguentum nigrum 2.314.a.42
unguentum diaquilon 2.314.a.47
unguentum rubrum 2.314.a.59
unguenti apostolorum inuamenta. 2.314.a.64
unguentum apostolorum dicitur medicina xij. apostolorum 2.314.b.2
unguenti apostolorum descriptio. 2.314.b.3
unguentum de vrsisur 2.314.b.13
unguentum Karmex ad dolorem anni. 2.314.b.19
unguentum cauterij 2.314.b.28
unguentum generati 2.314.b.30
unguentum ad debilitatem hepatis. 2.315.a.30
unguentum cum pulpa coloquin. 2.315.a.54
unguentum ad apostemata hep. 2.329.b.5
unguentum ad duritiem splenis. 2.330.a.53
unctuosi nocumentum pontico emendatur 1.178.a.12
unctuosa omnia prosternunt appetitum. 1.717.b.61
unctuosa corrumpunt orificia venarum. 1.717.b.63
unctiones ad iuncturarum dolores. 1.977.a.63
unctionibus multoties attrahitur materia ad exteriora corporis. 1.816.a.29
de unguis mala incisione. 2.262.b.52
unguis bone generatio 2.263.a.11
- Unguis fissuris confert*
Apium silue stre 1.270.b.50
Lini semen cum na sturtio, & melle. 1.387.b.28
Unguis excoriationi confert
Acetose radix cum aceto. 1.270.a.49
unguis inflationis, & pruritus curatio. 1.982.b.31
ungui subiacentis sanguinis morui cura 2.263.b.19
ungues cur augeri semper oporteat. 1.46.b.22
ungues quando obfascantur mors est presens 2.232.37
unguium usus 1.46.b.10
unguium gibbositatem phibisim, & he-
ficam

I N D E X

Effica significare 1.130.b.6
ad unguum animum infixiones unguentum nigrum est de melioribus unguentis 2.220.b.3
unguim leopardi vulnera, & cura. 2.224.a.50
unguim gibbositatem pulmonis vlcus significare 1.130.b.11
unguim mollities ac durities corporis complexionem significare potest. 1.133.a.34
de unguim scissura 2.262.a.50
de unguim excoriatione, & scabie. 2.261.a.50
unguim curuitatis cause. 2.262.b.7
unguim leprositatis causa. 2.262.b.7
unguim spasms secundum plurimum accidit ex melancholia. 2.262.b.7
unguim spasmis, curuitatis, & leprositatis cura 2.262.b.16
de unguim bares 2.263.a.26
de unguim curuitate 2.263.b.1
unguim attritionis cura 2.263.b.9
unguim bothor curatio. 1.982.b.18
unguim attritionis curatio. 1.982.b.18
Vnguim ulceribus conserentia composita
Hiera Andromachi 2.286.a.23
nox tenebrosa qua, & eius causa. 1.638.b.10
nocis magne longo tempore continuatio timorosa est 1.171.b.21
nocis fortis perduratio timore non uacat 1.171.b.22
nocis fortitudo & grossitudo calorem significat 1.135.b.4
nocis formanda instrumenta, qua 1.635.a.9
nocis nocuimenti causa 1.635.a.48
nocis rancidinis causa 1.635.b.50
nocis abscessionis curatio 1.636.b.56
nocis asperge causa 1.638.a.13
nocis tremula curatio 1.638.b.11
nocis asperge curatio 1.638.a.17
nocis urentis causa 1.638.a.34
nocis brevis curatio 1.638.a.37
nocis grosse cause 1.638.a.53
nocis grosse curatio 1.638.a.56
nocis subtilis causa 1.638.a.66
nocis, uel pectoris lenitatem medicinis conseruantes qua 1.637.b.61
nocis subtilis curatio 1.638.b.2
nocis rancedinis curatio 1.637.a.64
nocis tenebrosa curatio 1.638.b.12
nocis signa in crisi 2.93.a.4
Vocis rancedini conserunt
Oua forbilia 1.367.a.19
Vocis abscessioni conserentia composita
Theriaca magna 2.166.b.22
Myrrhidatum 2.268.b.23
Sotia confec. 2.269.b.61
Lobor albotin 2.295.b.36
Lobor de melone 2.316.a.56

Acetum squilliticum 2.316.a.56
Oxymel squilliticum 2.316.a.57
Pilule de x.traff. 2.316.a.57
Theriaca 2.316.a.58
Myrrhidatum 2.316.a.58
Pilule 2.326.b.2
Medicamen 2.326.b.52
Loch 2.327.a.17
uocem & pectus impedit aqua pluuia. 1.115.b.18
uocem caliditas magnificat, & frigiditas acuit eam, & minorat, siccitas exasperat, humiditas rancam facit. 1.635.b.16
Vocem clarificant
Anacis pinguedo 1.266.a.44
Asa cum aqua gargarizata. 1.270.a.58
Allium decoctum 1.276.a.44
Cicer 1.291.a.30
Cubebe, quando tenetur in ore. 1.292.b.36
Canlis comesilio 1.294.a.40
Cartamus 1.300.b.55
Fanugracum 1.316.b.20
Gallinarum caro 1.325.b.3
Gummi 1.328.a.26
Storax 1.344.a.29
Liquiritia 1.349.a.4
Myrrha 1.358.a.26
Squilla 1.385.b.23
Storax 1.385.b.39
Vocem clarificantia composita
Acetum squilliticum 2.297.a.35
uolubilis 1.206.b.20
uolucrum aquaticorum caro est mala 1.295.b.7
uoluntarius motus non nisi a cerebro. 1.48.a.51
uoluntarie operationes omnes fiunt per uillos 1.125.a.39
uoluptas. Vide delicia
uomitius quid 1.738.b.52
uomitius quomodo prouocetur. 2.57.b.54
uomitius in pueris quandoque spasmus, mulieribus dolorem matricis, & in senibus agitudines diuersas inducit. 2.85.a.1
uomitius malus secundum colores qualis 2.96.b.26
uomitius foetidus est malus. 2.96.b.37
uomitius fortis infantium curatio 1.169.a.5
uomitius astate bonus uidetur Hippocrati 1.190.b.20
uomitius cui prouocandus, quomodo ritus instituendus 1.206.a.12
uomitius cui, & in quo tempore magis conueniat, & cui uentris solutio. 1.206.b.25
uomitius antequam fiat, humorem euacuandum esse, subtiliandum, & uias aperiendas 1.206.b.33
uomitius cum macredine uentris difficilis, & timorofus 1.206.b.41

uomitius creticus non absindatur absque necessitate 2.35.b.15
uomitius uomitum curat 2.35.b.18
uomitius cui est equalis ante cibum, & post cibum impinguat 2.260.b.27
uomitius plurimus extenuat. 2.260.b.28
uomitius in astate melior. 1.215.b.33
uomitius a quibus locis euacuet. 1.215.b.27
uomitius non succedens ex uomitio qua mala inducat, & quomodo subueniendum 1.215.b.49
uomitius in quibus agitudinibus facieundus 1.215.b.61
uomitius post ascillationem est signum, quod est ex accidentibus ascillandi. 1.216.a.7
uomitius corpori conserit, sed uisui nocumendum facit 1.216.a.11
uomitius cui magis auxiliatur. 1.216.b.42
uomitius astate landabilior 2.356.b.5
uomitius astate melior 2.380.b.3
uomitius a quo membro fiat. 1.690.a.35
uomitius per meri completur. 1.692.b.8
uomitius est motus non secundum cursum naturalem 1.692.b.13
uomitius laboriosus stomacho plurimum nocet 1.710.b.35
uomitius cum quibus facilius. 1.709.b.40
uomitius si superfluat, consuescit naturae eicere superfluitates ad stomachum. 1.709.b.45
uomitius inuamenti maximi, qui 1.709.b.48
uomitius quando appetitus prostrato conueniat 1.717.b.35
uomitius quandoque facit suum. 1.723.b.51
uomitius est malus in phlegmaticis apostematibus stomachi 1.733.a.70
uomitius quo d' sferat a stomachi subuersione 1.738.b.54
uomitius qui colicis passionis. 1.738.b.67
uomitius stomaticorum qui. 1.739.a.3
uomitius sanguinis cum egreditur a necessitate portendit mortem. 1.740.a.6
uomitius purus est malus. 1.740.a.8
uomitius cholericus significat superfluitatem caliditatis 1.740.a.9
uomitius phlegmaticus significat superfluitatem frigoris simplicis, puri. 1.740.a.10
uomitius diuersorum colorum deterior est nigro 1.740.a.11
uomitius, qui est ut flos aris, malus. 1.740.a.13
uomitius ut succus porri, malus. 1.740.a.13
Vomitius

INDEX

- Vomitus pregnantium* 1.739.a.12
Vomitus sanis quibusdam cibo repletis
 fit sine noxa 1.740.a.24
Vomitus aliquibus concitatur si movean-
tur 1.740.a.33
Vomitus aliquibus concitatur si irascan-
tur 1.740.a.35
Vomitus aliquibus concitari leni de cau-
sa 1.740.a.36
Vomitus salubrior, qui 1.740.a.38
Vomitus, ut succus porri, egritudinis si-
gnificat malitiam 1.740.a.41
Vomitus viridis ad nigredinem declinis
significat secundum plurimum con-
gelationem caliditatis 1.740.a.42
Vomitus, ut succus porri, est propter a-
ductionem 1.740.a.45
Vomitus, ut flos eris, est propter adustio-
nem 1.740.a.46
Vomitus, ut flos eris, in quibus multipli-
cetur 1.740.a.47
Vomitus citrinus in quibus multiplice-
tur 1.740.a.51
Vomitus, ut succus porri, in quibus mul-
tiplicetur 1.740.a.51
Vomitus criticus quibus conferat. 1.739
 a.50
Vomitus in accessione februm. 1.739.a.
 32
Vomitus excitatur ex stomachi aposte-
matibus 1.739.a.54
Vomitus niger malus 1.740.a.57
Vomitus niger quibus fiat. 1.740.a.57
Vomitus feridus malus 1.740.a.59
Vomitus salubris qui 1.740.a.61
Vomitus criticus a quibus egritudinibus
evader faciat 1.739.b.23
Vomitus multoties sanat a singultu cla-
mofo 1.739.b.30
Vomitus administrandus in mense bis.
 1.739.b.35
Vomitus dolorosus velociter eicit cibum
 1.739.b.55
Vomitus satietatis nauseatua qualis. 1.
 739.b.57
Vomitus sanguinis alijs deterior. 1.739.
 b.62
Vomitus sanguinis quid significet. 1.740
 a.4
Vomitus sanguinis est ex stomacho, aut
meri 1.741.a.62
Vomitus sanguinis aliquando salubris.
 1.741.b.18
Vomitus sanguinis quibus auxiliatur. 1.
 741.b.23
Vomitus omnis sanguinis cum febre, ma-
lus 1.741.b.32
Vomitus sanguinis a stomacho quibus si-
gnis distinguatur ab illo, qui est a
meri 1.741.b.38
Vomitus sanguinis propter hepar signum
 1.741.b.54
Vomitus multoties abscondit vomitum.
 1.742.b.25
Vomitus motu an sit fortior motus sin-
gultus 1.746.b.58
Vomit. quando significatur. 1.749.b.
 20
Vomitus ante cibum cachecticus est bo-
num regimen 1.784.b.46
Vomitus cum quibus cachecticis prom-
candus 1.784.b.48
Vomitus melancholicus 1.792.b.30
Vomitus fit valde difficilis in spleneticis
 1.802.a.22
Vomitus prohibetur fluxu. 1.828.b.26
Vomitus est malus illis, qui habent inte-
stinorum lubricitatem. 1.813.b.
 47
Vomitus raro evacuat phlegma descen-
dens ad intestina 1.820.a.23
Vomitus quandoque prohibetur vomitu
 1.828.b.24
Vomitus cur in colica frequens fiat. 2.
 836.b.28
Vomitus colicæ conueniens. 1.839.a.
 34
Vomitus in colica quando malus. 1.848
 b.50
Vomitus est melius, quo renum ulcera
curantur 1.871.b.66
Vomitus in renum ulceribus cum quibus
prouocandus 1.872.a.8
Vomitus in febris regimē. 2.35.b.
 15
Vomitus iudicia, & signa. 2.96.b.12
Vomitus res preparatoria, que 1.215.
 a.52
Vomitus conferentis signa. 1.215.b.33
Vomitus noxa 1.215.b.38
Vomitus accidentium curatio. 1.216.b.
 16
Vomitus iuuamenta 1.216.b.20
Vomitus superflui nocumenta. 1.216.b.
 58
Vomitus operatio completur per tunicā
velatinam exprimentem. 1.692.b.
 14
Vomitus cibi ex motu causa. 1.698.b.
 33
Vomitus futuri signa 1.741.a.19
Vomitus instantis signa 1.741.a.20
Vomitus differentia 1.738.b.67
Vomitus causa 1.739.a.3
Vomitus assiduus maxime debilitat vir-
tutem stomachi, & facit ipsum lacu-
nam superfluitatum 1.739.b.21
Vomitus administratio cum equalitate,
est iuuamentum maximum. 1.739.
 b.19
Vomitus iuuamenta 1.739.b.32
Vomitus hora conueniens. 1.739.b.37
Vomitus ex malitia complexionis oris
stomachi signa 1.741.a.38
Vomitus sanguinis cause 1.741.a.
 63
Vomitus sanguinis, qui est a corrosione
signa 1.741.b.42
Vomitus sanguinis a sana virtute signa.
 1.741.b.45
Vomitus sanguinis a sanguisuga signa.
 1.741.b.50
Vomitus sanguinis ab hemorrhoidibus
signa 1.741.b.53
Vomitus sanguinis a stomacho signum
 741.b.60
Vomitus sanguinis a splene signa. 1.741
 b.61
Vomitus vniuersalis curatio. 1.742.
 a.6
Vomitus curatio antiquorum. 1.743.a.
 15
Vomitus cibi praesidia. 1.742.b.59. &
 743.b.42
Vomitus ob caliditatem curatio. 1.743.
 b.46
Vomitus a satietate nauseatua curatio.
 1.744.a.11
Vomitus ab humore sanioso uictus. 1.744
 a.14
Vomitus a melancholia curatio. 1.744.
 a.30
Vomitus a materia mordacitua curatio.
 1.744.a.55
Vomitus ab humore sanioso curatio. 1.
 744.a.13 & b.16
Vomitus a materia imbibita curatio. 1.
 744.b.20
Vomitus a materia viscosa, & groffa cu-
ratio 1.744.b.23
Vomitus curatio cum stupefactiuis. 1.
 745.a.34
Vomitus sanguinis curatio. 1.745.b.
 38
Vomitus causa 1.792.b.23
Vomitus usus frequens in ulceribus veni
quandoque sufficiens est, excusans
ab alio 1.872.a.3
Vomitus pregnantis curatio. 1.933.a.16
Vomitui qui humores obediētes sint, &
qui rebelles 1.206.b.60
Vomitui confert quandoque aqua pruno-
rum & tamarindorum 1.740.a.22
Vomitui humiditatis conferentia. 1.744
 b.9

Vomitui conferunt

- Aqua aluminosa* 1.272.b.24
Aqua thermarum stypticæ. 1.272.
 b.25
Cucumer indus 1.282.a.30
Citri decoctio 1.286.a.48
Coriandrum torrefactum. 1.294.b.
 52
Cydonium 1.298.b.60
Cardamomum cum aqua masticis,
& utriusque granati 1.300.a.3
Emblicus 1.310.a.64
Faba decoctæ cum corticibus suis in
aceto 1.315.b.5
Gariophyllus 1.328.a.41
Electrum 1.337.a.12
Menta 1.360.b.30
Nux muschata 1.362.b.33
Olibanum 1.370.b.32
Portulaca 1.371.b.54
Pomorum sanich 1.379.a.32
Tamarindi 1.404.a.25
Muscus 1.406.b.65
Zurumbet 1.412.a.6
 R 3 Vomitu

INDEX

Vomitui saniei confere
Butyrum cum melle 1.284.b.16
Vomitui sanguinis conferunt
Butyrum cum melle 1.284.b.16
Menta 1.360.b.25

Vomitui sanguinis conferentia composita
Loboc de papauere 2.295.a.35
Loboc de spodio 2.295.a.50
Trochisci de camphora 2.363.b.47
Trochisci de camphora alij 2.303.b.58
Confectio ex hepate adip. 2.319.b.18
Trochisci Gal. 2.316.b.8
Trochisci Aristomachis 2.316.b.9
Loboc de papauere 2.316.b.10
Medicina albeiron 2.316.b.12
Loboc de melone 2.316.b.12
Loboc de spodio 2.316.b.12

Vomitui cholerico conferentia composita
Suffus 2.294.b.11
Syrupus de malis 2.298.b.11
Syrupus de fructibus 2.299.b.7
vomitum prouocantia 2.35.b.19
vomitum adstringentia 2.35.b.29
vomitum prouocantia 1.742.a.22
vomitum stringunt minua, & *Syrup. de menta* 2.51.b.6
per vomitum crisis venturæ signa propria 2.84.b.55
vomitum hyemis tempore abhorret Hippocrates 1.190.b.19
vomitum prouocandum vehementer nõ esse astate & hyeme 1.197.b.25
ad vomitum corpore puro existente factum, quæ mala sequantur 1.207.a.9
vomitum facientis medicina dispositio. 1.207.b.10
ad vomitum quomodo sit preparandus qui d. difficile vomit 1.215.a.14
vomitum adiuuat motus. 1.215.b.21
vomitum plerumque ægritudines afferre. 1.215.b.64
vomitum multoties esse difficilem propter humoris subtilitatem, & quomodo ingrossandus 1.216.a.2
vomitum pregnantis obesse. 1.216.a.12
vomitum faciens medicina quando propeauerit, qui d. agendum. 1.215.b.12
vomitum fieri in vnoquoque mense duobus diebus continuis cur Hippo. præcipiat 1.216.b.14
vomitum semel, aut bis in mense fieri de bere 1.216.b.40
vomitum retinet ventris fluxus. 1.227.b.12
vomitum phlegmatis faciens medicamentum 1.707.b.53
vomitum sedantes medicina composita quæ 1.745.a.30

Vomitum sedantia composita
Theriaca magna in initio periodi supta 2.266.b.5
Mybridatum 2.268.b.23
Confectio 2.281.b.58
Diaconiten 2.290.a.67
Syrupus de cidonijs 2.297.b.42
Syrupus de menta 2.298.a.63
Syrupus de fructibus 2.299.b.7
Cidonia condita 2.301.b.27
Mala condita 2.303.a.3
Trochisci mezerion 2.306.a.16
Trochisci marini 2.306.a.49
Trochisci 2.306.b.56
Trochisci 2.307.b.4
Trochisci Aristomachis. 2.317.a.49
Confectio de sale indo. 2.317.a.50
Syrupus de menta 2.317.a.51
Syrupus de malis 2.317.a.51
Syrupus de prunis 2.317.a.52
Vomitum phlegmaticum retinentia composita
Confectio salis indi 2.279.a.42. & 2.317.a.50
Electuarium de myrto 2.287.b.8
Syrupus proprius 2.329.a.55
Vomitum melancholicum retinentia composita
Confectio salis indi 2.279.a.42. & 2.317.a.50
vomitum excitari ex apostematibus viscerum interiorum 1.739.a.53
vomitum facientis humoris mali signa. 1.741.a.22
vomitum facientis humoris saniosi signa. 1.741.a.25
per vomitum carnis reiectæ causæ. 1.741.a.27
vomitum facientis humoris boni signa. 1.741.a.29
vomitum multoties abscondit clystere acutum 1.742.a.19
vomitum calidum prohibet camphora ex proprietate 1.743.b.37
vomitum a materia viscosa, & grossa sedantia 1.744.b.26
vomitum phlegmaticum valde sedat minua 1.744.b.45
vomitum sedantes medicina simplices quæ 1.745.a.10
Vomitum facient
Apii semen 1.271.a.6
Anethi semen 1.275.b.8
Ben cum melle 1.279.a.10
Baurach aphricanum 1.280.b.38
Batecha, & proprie radix eius. 1.281.b.62
Capa quedam siluestris. 1.287.b.5
Struthium 1.292.b.15
Cucumeris radix cum hydromelle. 1.304.a.10
Cucumer asininus 1.304.a.67
Aes 1.311.b.56
Mandragora lacrima cum melitrato 1.335.b.63

Oleum lauri 1.351.b.42
Nasturtium 1.363.b.14
Narcissi radix, & eius succus. 1.363.b.62
Papaueris spumosi semen. 1.379.b.41
Raphanus 1.383.a.22
Raphani cortex cum oxymelle. 1.383.a.23
Stechados 1.387.a.2
vomitum non indigere eum, qui bono utitur regimine 1.206.a.22
a vomitu qui sint alieni 1.214.b.61
a vomitu quid agendum 1.216.b.40
vomitum cur facilius deglutitio. 1.692.b.3
ex vomitu Stomachi dispositionum signa 1.698.b.4
vomitum uti bis in mense pluribus stomachis prodesse 1.709.b.39
in vomitu quid mali sit 1.740.a.15
in vomitu uenam secabant antiqui & qualiter 1.743.a.19
a vomitu uirtutis casus curatio. 1.744.b.47
in vomitu plenitudo indigent medicinis. 1.802.a.24
vomitum prohibetur fluxus 1.828.b.26
vomitum cholera nigrum quomodo curandus 1.215.a.37
vomitum saniem ex stomacho est ad de sperationem propinquior, quam ad spem 1.725.b.19
Vomenti Stercus confert
Medicina 2.331.a.39
vomitina medicina cordi quomodo pro sit 2.344.a.36
vomitina fortia quæ 1.707.b.52
vomitum hora melior, quæ. 1.216.a.9
vomitum cur non possit, qui est stomachi debilis 1.739.a.64
vomitum in uere consuetus quid agere debeat 1.745.b.29
urina est superflua secundum digestionem 1.398.a.10
urina plurima redditur hyeme 1.100.b.59
urina fusca atram bilem significat. 1.137.b.38
urina spectanda non est secundum alios quos post sex horas, secundum Aulicent. vero neque etiam post unam. 1.150.a.8
urina spissior apparet quo plus eam tibi approximas contra vero tenuior. 1.150.a.28
urina crassa. Vide urina spissa
urina porracea uehemens incendium significat 1.151.b.39
urina porracea sanior est arginosa. 1.151.b.40
urina arginosa aris similis uehemens incendium significat 1.151.b.38
urina arginosa post laborem spasmodum significat 1.151.b.41
urina uiridis in pueris spasmodum significat 1.151.b.43
urina

I N D E X

- urina ireos colorem habens quid significet.* 1.151.b.43
- urina aruginosa perditionem vehementem significat.* 1.151.b.48
- urina nigra ex incendio quomodo cognoscatur.* 1.151.b.64
- urina nigra ex frigidityte quomodo cognoscatur.* 1.152.a.4
- urina nigra cum odore forti calorem, sine odore frigiditytem significat.* 1.152.a.10
- urina odore caret quum natura valde est superata.* 1.152.a.13
- urina nigra quando mala.* 1.152.a.32
- urina rubea quandoque ex vini potu.* 1.152.a.39
- urina nigra quandoque ex vini potu.* 1.152.a.40
- urina rubea quid significet.* 1.152.a.44
- urina nigra in morbis renum, & lapilli bona ex Rufi sententia.* 1.152.a.57
- urina nigra in acutis morbis mortalis ex Rufi sententia.* 1.152.a.60
- urina nigra in senibus non est bona.* 1.152.a.63
- urina nigra in morbis renum & nefica quando mala.* 1.152.a.62
- urina in mulieribus post laborem spasmus significat.* 1.152.a.66
- urina nigra in febrium principio permixta.* 1.152.b.1
- urina nigra in febrium fine quando mala.* 1.152.b.2
- urina alba vere non est nisi cum grossitudine.* 1.152.b.17
- urina alba vinctuosa adipis liquefactionem significat.* 1.152.b.21
- urina alba in omnibus horis febris quantanum significat.* 1.152.b.38
- urina plumbina sine hypostasi valde mala est.* 1.152.b.40
- urina rubea in febribus, que subito fit alba, desipientiam significat.* 1.152.b.49
- urina alba perseverans in sanitate privationem digestionis significat.* 1.152.b.51
- urina lacti acetoso similis in acutis febribus mortem aut phthisim significat.* 1.152.b.53
- urina alba esse potest cum complexionem calida & cholericam.* 1.152.b.55
- urina rubra esse potest cum complexionem frigida phlegmatica.* 1.152.b.56
- urina rubea in morbis frigidis cur.* 1.153.a.6
- urina alba fit post confectionem.* 1.153.a.31
- urina rubea sanguinea in acutis morbis melior est quam rubea cholericam.* 1.153.a.40
- urina rubea in morbis renum mala.* 1.153.a.43
- urina rubea in doloribus capitis desipientiam portendit.* 1.153.a.46
- urina rubere incipiens in acutis morbis & sic permanens quid significet.* 1.153.a.47
- urina puerorum naturalis spissior est urina iuvenum.* 1.154.a.15
- urina tenuis valde in sanis quid significet.* 1.154.a.27
- urina spissa in acutis morbis plurimum significat malum.* 1.154.a.38
- urina spissa multum cruditatem ut plurimum, rarius autem humorum crasse substantia maturationem significat.* 1.154.a.38
- urina tenuis perdurans plus malum significat quam spissa.* 1.154.a.45
- urina spissa multa subito euacuata in febribus sanior est.* 1.154.a.56
- urina spissa in febribus sanior est, de qua multum subito euacuatur.* 1.154.a.56
- urina spissa paulatim mixta humorum multorum & debilitatis virtutis est significatiua.* 1.154.a.58
- urina tenuis spissa euadens in acutis morbis, post quam non aduenit requies, significat liquefactionem.* 1.154.a.62
- urina spissa in sano perseverans quid significet.* 1.154.a.65
- urina spissa translucens qualis.* 1.154.b.13
- urina spissa translucens quid significet.* 1.154.b.20
- urina tenuis citrina in morbo acuto perseverans significat malum, & quod virtus digestiva est sopita.* 1.154.b.31
- urina tenuis, in cuius partibus rubedinis & citrinitatis fuerit diuersitas, laborem cognosces inflammantem.* 1.154.b.34
- urina tenuis fursuracea quodammodo, uestica non laborante, phlegmatis adustionem significat.* 1.154.b.37
- urina spissa in acutis febribus multos humores significat, & fortasse liquefactionem.* 1.154.b.40
- urina tenuis mixta, & post inspissata, quid significet.* 1.154.b.50
- urina spissa reddita post clara euadens quid significet.* 1.154.b.54
- urina spissa fit sepe ob casum virtutis.* 1.155.a.4
- urina aquosa emicta & aquosa remanens signum est privationis maturationis penitus.* 1.155.a.6
- urina spissa laudabilior, quam.* 1.155.a.8
- urina spissa superflue cum colore naturali quandoque bonum, quandoque malum significat.* 1.155.a.25
- urina spissa bona, que.* 1.155.a.32
- urina turbulenta ad ultimum humorum multitudinem significat, & naturam ab eis occupatam in maturando cos.* 1.155.a.36
- urina spissa cum sedimine arenoso lapidem significat.* 1.155.a.38
- urina spissa apostematum apertionem sequens quomodo cognoscatur.* 1.155.a.40
- urina apostematum apertionem significans ex quibus cognoscitur.* 1.155.a.40
- urina spissa apertionem oppilationis ictericis, & partium circa ipsum quodque significat.* 1.155.a.65
- urina nigra & spissa apostematis splenem occupantis apertionem quandoque significat.* 1.155.b.1
- urina turbulenta virtutis casum multoties significat.* 1.155.b.8
- urina turbulenta vino malo similis aut aqua ciceris quid significet.* 1.155.b.10
- urina ciceris aque similis quid significet.* 1.155.b.11
- urina iumentorum urina similis quid significet.* 1.155.b.14
- urina iumentorum urina similis cur dolorem capitis plerumque significet.* 1.155.b.20
- urina membri alicuius coloris similis perdurans in illo membro significat agitudinem.* 1.155.b.24
- urina in fundo habens quid fumo aut pulveri simile, quid significet.* 1.155.b.27
- urina partes diuersas habens quid significet.* 1.155.b.32
- urina, fila quedam inuicem permixta habent, quid significet.* 1.155.b.35
- urina post coitum, qualis.* 1.155.b.36
- urina odorem non habens frigiditytem, & superfluum cruditatem significat.* 1.156.a.53
- urina odorem non habens in acutis morbis naturam mortem plerumque significat.* 1.156.a.55
- urina fetida quid significet.* 1.156.a.57
- urina fetida in acutis febribus signum malum.* 1.156.a.63
- urina fetida multum est cholericam.* 1.156.b.6
- urina fetida acris melancholica est.* 1.156.b.7
- urina fetida in sanis perseverans quid significet.* 1.156.b.8
- urina concocta uenarum significat sanitatem.* 1.158.a.31
- urina matura uenarum significat sanitatem.* 1.158.a.31
- urina mali coloris malum significans quanto copiosior fuerit, tanto salutis magis nuncia.* 1.159.b.8
- urina quandoque multa, quandoque pauca, aut etiam intercepta mala.* 1.159.b.12
- urina guttatim & inuoluntarie mixta in acutis morbis quid significet.* 1.159.b.19

INDEX

- urina paucior in sano & tenuior per-*
uerans cum gravitate, & dolore in
venibus apostema durum in par-
tibus renum significat. 1. 159. b.
25
urina multiplicata in colico morbo ple-
runque prosperum euentum porten-
dit, praesertim alba & facile egrediens
1. 159. b. 19
urina sana, & optima quae. 1. 159. b.
42
urina tertianae. Vide Tertianae vri.
urina in qua est nubes aliqua principii
augmenti significat, multiplicata ve-
ro statum 2. 6. b. 47
urina icterica in febre significat aposte-
ma 2. 27. b. 6
urina quando tingitur in quarto, & in-
grossatur in septimo tunc exillima,
quod iudor erit 2. 85. b. 25
urina post crism, & subtilis indicat flu-
xum ventris 2. 86. a. 27
urina aquosa multiplicata cum febre
ascendente significat dolorem accide-
tem in interiori parte corporis. 2. 87.
a. 14
urina alba, subtilis fit propter multi-
tudinem oppilationum, deinde fit ru-
bea propter putredinem. 2. 47. a.
40
urina, licet non habeat apparens signum
digestionis, non ob id indicat mortem
2. 96. b. 17
urina in agnitudinibus pestilentialibus,
bona, & veluti naturalis, mortem si-
gnificat 2. 96. b. 60
urina quandoque mala in substantia, co-
lore, & c. est expulsio critica. 2. 96.
b. 64
urina tenuis in agnitudinibus acutis per-
seuerans permissionem significat. 2.
97. a. 24
urina aquosa apud horam exacerbatio-
nis universalis, apostema in inferio-
ribus renarum significat. 2. 97. a.
32
urina tenuis cum conuertitur in gros-
sam, absque signis bonis in febre acu-
ta, significat inflammationem in cor-
de, aut in hepate 2. 97. a. 46
urina grossa, turbulenta, quid significet.
2. 97. a. 54
urina alba in agnitudinibus acutis signi-
ficat declinationem materiei non ad
partem uenarum, & instrumenta uri-
nae, sed ad alia viscera 2. 97. a. 66
urina alba tenuis, in febre acuta, cum
deinde conturbatur, & fit grossa cum
albedine sua significat spasmodum, &
mortem 2. 97. b. 3
urina nigra in agnitudinibus acutis quo
paucior, & grossior est, eo deterior
est 2. 97. b. 29
urina nigra quando indicat dolorem ca-
pitis 2. 97. b. 33
urina flava, cum fit, in acuta febre, alba si-
gnificat eleuationem materiei ad ca-
put 2. 98. a. 50
urina nigra, quando significet mortem.
2. 97. b. 42
urina nigra quando conuertitur ad sub-
albedinem, uel flauitatem, quid si-
gnificet 2. 7. b. 54
urina rubra, subtilis, dolorem capitis, &
permixtionem significat. 2. 98. a.
14
urina rubra grossa, quid significet. 2. 98.
a. 16
urina oleaginea cum signis malis in quar-
to, significat mortem in sexto. 2. 99.
a. 9
urina, quae alteratur subito ex signis lau-
dabilibus ad vituperabilia, in acutis
significat mortem 2. 99. a. 11
urina oleaginea quandoque significat
permixtionem 2. 99. a. 15
urina cum suis sanguinis congelatis
in ea, & cum siccitate, uel nigredine
linguae, est signum valde malum
2. 99. a. 17
urina tenuis flava in principio feb. acu-
tarum, cum deinde fit grossa, & per-
manet turbida, ut urina asini, cum
exitu inuoluntario, mortem praeun-
tiat 2. 99. a. 31. & 2. 100. a. 8
urina pauca, cum dolore mingentis, abs-
que vulnere, est signum malum in
febre acutis 2. 99. a. 50
urina retenta in febre continua quid si-
gnificet 2. 99. a. 54
urina oleaginea, quae fit. 2. 58. b. 63
urina cur inuoluntarie egrediatur in feb-
acutis 2. 99. a. 65
urina infantum confert fistulis. 2. 167
a. 13
urina citrina, & urina ignea quid signi-
ficent 2. 385. a. 53
urina alba quid significet 2. 385. a. 57
urina rubra 2. 385. a. 59
urina nigra quid significet 2. 385. a. 63
urina tenuis quomodo fiat & quid signi-
ficet 2. 385. b. 7
urina grossa phlegmatis dominium indi-
care 2. 385. b. 12
urina laudabilis, quae 2. 391. a. 11
urina canis putrefacta conseruat nigre-
dinem capillorum 2. 333. a. 50
urina similis aquae carnis quam hepatis
dispositionem significet. 1. 76. a. 36
urina prouocanda in apostemate calido
gibbositate hepatis 1. 770. b. 58
urina est magis significatiua digestiuae
hepatis 1. 760. b. 38
urina hydropis qualis 1. 783. a. 64
urina alba, aut parum tinta in icteri-
tia mala 1. 795. b. 13
urina sanguinea bona est in fine agnitu-
dinum splenis 1. 800. a. 25
urina quae bona in splenis agnitudinibus.
1. 800. a. 28
urina splenicorum laudabilior, quae. 1.
801. a. 15
urina spleneticis multoties est sicut sani.
1. 801. b. 67
urina alba in febribus cholericis quid
aliquando significet 1. 813. b. 24
urina cur rubeat in colica. 1. 836. b. 33
urina cur quandoque in colica retinea-
tur 1. 836. b. 38
urina viscosa, & glutinosa in renum do-
lore quid indicet 1. 864. a. 35
urina qualis mala in renum apostemate
1. 867. b. 33
urina qualis in renum apostemate duro.
1. 870. b. 26
urina ex qua magis generetur lapis. 1.
874. b. 25
urina plurimi salis 1. 874. b. 27
urina infantum pluris est salis, quam
urina senum 1. 874. b. 30
urina qualis in lapide renum. 1. 875. b.
14
urina cui assidue fit acuta, succedunt nul-
la, & ulcera uesicae 1. 884. b. 61
urina illius minoratur, cuius egestio mul-
tiplicatur 1. 896. b. 56
urina multiplicatur, cuius egestio siccita-
tur 1. 896. b. 58
urina eius, qui coit 1. 904. b. 3
urina praegnantis qualis 1. 929. a. 36
urina hypostas plurima est hyeme com-
paratione aliorum temporum. 1. 100
b. 59
urina difficultas autumno accidit, &
cur 1. 101. b. 10
urina ardorem facit hyems frigida, &
pluvia 1. 102. b. 29
urina retentioni confert semicupium ex
oleo 1. 121. a. 54
urinae albedo phlegmatis dominium si-
gnificat 1. 137. b. 13
urinae puerorum, praecipue infantum
significatio parua 1. 150. a. 19
urina colligenda iustum nuna quale
esse oportet 1. 150. a. 25
urina prima significatio est de dispositio-
ne hepatis 1. 150. a. 39
urinae substantia 1. 150. a. 57
urinae turbulenta causa 1. 150. a. 67
urinae colores varij 1. 151. a. 42
urinae albe significationes duae. 1. 152.
b. 4
urinae oleagineae species tres. 1. 152. b. 18
urinae albae significatio varia. 1. 152. b.
18. & deinceps
urinae color ex citrino & nigro compo-
ritus perniciosus 1. 153. a. 30
urinae color carminis malus est & per-
niciosus 1. 153. b. 30
urinae color rubrus in quo currit nigre-
do quid significet 1. 153. b. 33
urinae substantia triplex. 1. 153. b. 66
urinae tenues ualde significationes. 1. 153
b. 27
urinae tenues ualde in acutis morbis di-
gestiuae debilitatem & maturacionis
principium significant. 1. 154. a. 8
urinae spissitudo digestionem quandam si-
gnificat 1. 154. a. 46
urinae spissae maturatio est ut digerenda
ad

I N D E X

- ad tenuitatem mutetur 1.154.b.6
Urina tenuis maturatio est ut coquendo
mutetur ad spissitudinem 1.154.
b.8
Urina tenuis multum tincta, tinctura
non est propter digestionem 1.154.
b.24
Urina turbulenta causa 1.154.b.43
Urina odor ad dulcedinem habens san-
guinis dominium significat 1.156.
b.5
Urina spume causa 1.156.b.44
Urina spumosa in oppilationem habentibus
1.156.b.49
Urina spuma multa aut pauca quod si-
gnificet 1.156.b.55
in Urina hypostasi quae spectanda 1.
157.a.20
Urina hypostasis naturalis quae 1.157.
a.27
Urina hypostasis in substantia aequalis
praefertur aequali in colore 1.157.
a.40
Urina hypostasis aequalis etiam rubea
melior est alba & aspera 1.157.
a.10
Urina hypostasis colores narii & iudi-
cia 1.157.a.42
Urina hypostasis alba rubea melior est
1.157.a.43
Urina hypostasis rubea melior est cirri-
na 1.157.a.44
Urina hypostasis lentis colorem habens
mala 1.157.a.46
Urina spuma iuxta colores varios naria
significat 1.156.b.50
Urina hypostasis bona puri & phlegma-
ti assimilatur, & ab ijs differt 1.157.
a.54
Urina hypostasis differt a pure per foeto-
rem 1.157.a.56
Urina hypostasis differt a phlegmate cru-
do conculcatione suarum partium 1.
157.a.57
Urina hypostasis differt a pure et phleg-
mate subtilitate & leuitate 1.157.
a.59
Urina hypostasis in aegris solum queri-
tur, non in sanis, & cur 1.157.
a.60
Urina hypostasis pauca est in macilentis
1.157.b.4
Urina macilentorum paucam habent hy-
postasim 1.157.b.4
Urina exercitatorum paucum sedimen
habent 1.157.b.6
Urina macrorum hypostasis multitudi-
nem non habent, quam pinguium 1.
157.b.10
Urina macrorum hypostasi saepe carent
1.157.b.13
Urina fetor in acutis morbis subito abla-
tus absque requie virtutis casum si-
gnificat 1.156.b.14
Urina coctionem renum morbi non pro-
hibent 1.158.a.32
Urina multitudo in acutis morbis, post
quam non aduenit requies est signifi-
catio hectica, & spasmi ex inflamma-
tion: 1.159.b.16
Urina dignotio ab alijs rebus illi simili-
bus 1.160.b.41
Urina ardor perseverans uesicae & uir-
ge vlcera portendit 1.191.b.20
in Urina instrumentorum ulcerib. diu-
retica alijs commiscenda 1.231.
b.46
Urina coctae signum in febris acutis
prima die quandoque apparet 2.4.
a.28
Urina tinctura significat, quod materia
faciet crism per uiam nectarum 2.
85.b.38
Urina digestio non est ita significatiua
salutis in pleuresi, sicut digestio spui
2.89.a.20
Urina iudicia, & signa 2.96.b.
42
Urina signa mala sumpta ex paucitate,
& multitudine mingendi 2.97.
a.4
Urina signa sumpta a tenuitate eius 2.
97.a.16
Urina tenuitas unde fiat 2.97.a.20
Urina tenuis cum conuertitur in grossam
in febre continua & sunt signa bona,
significat crism cum sudore 2.97.
a.46
Urina signa sumpta a modo eius 2.97.
a.46
Urina clarificatio ante crism est signum
non bonum 2.97.a.51
Urina signa sumpta ex albedine eius 2.
97.a.63
Urina signa sumpta a nigredine eius 2.
97.b.16
Urina nigredo non significat mortem, li-
cet sit signum malum 2.97.b.19
Urina rubea signa 2.98.a.9
Urina icterica differentia a non icterica
2.98.a.40
Urina flaua signa 3.98.a.50
Urina signa sumpta ex sedimine 2.98.
a.56
Urina sedimen diuersum in substantia,
& colore significat multitudinem di-
uerforum humorum, & est malum
2.98.a.58
Urina sedimen minorum partium est de-
terius 2.98.a.60
Urina sedimen lene est magis significa-
tiuum bonitatis, quam album 2.98.
a.93
Urina sedimen oleagineum malum 2.
98.b.67
Urina sedimen album, diuersum, et aspe-
rum malum 2.98.a.65
Urina sedimen spumosum est ualde ma-
lum 2.98.b.7
Urina sedimen bonum est, cuius pars su-
perior est rotunda, subtilis, inferior
grossa in modum pyramidis 2.98.
b.11
Urina sedimen in principio significat hu-
morem plurimum, indigestum 2.98.
b.16
Urina sedimen, cum apparuerit postqua
urina fuerit in primis subtilis, et hy-
postasis, pauca rubeam est bonum 2.
98.b.19
Urina sedimen rubeam significat multi-
tudinem sanguinis, & raritatem di-
gestionis 2.98.b.30
Urina sedimen rubeam, pendens, ad su-
periora declinans in agritudinibus a-
cutis permissionem significat 2.98.
b.36
Urina signa mala sumpta ex parte qua-
litate separationis urinae 2.99.a.50
Urina sedimen ad formam frusti carnis,
vel squamarum piscium in feb. acutis
significat rasuram membrorum 2.
98.b.43
Urina signa sumpta a dispositionibus di-
uerfis in colore & substantia 2.98.
b.60
Urina sedimen oleagineum in principio
egritudinis est malum ualde 2.99.
a.7
Urina stillicidij signa in feb. 2.99.a.56
Urina signorum malorum numeratio 2.
99.b.5
Urina sedimen rubeam usque ad 40. dies,
durans indicat longitudinem morbi
2.100.b.11
de Urina odore horribili 2.254.b.41
Urina fetoris cause, & cura 2.255.
b.28
Urina prouocanda ratio 2.356.b.5
Urina fetor 2.386.a.6
Urina difficultas 1.766.a.2
Urina prouocatio caneda in apostema-
te calido in hepatis concano existen-
te 1.770.b.51
Urina meatus, & uesicam quando pus in
hepatis dubellati ulcerat, quae uictus
ratio 1.773.b.6
ob Urinae rubedinem, & tincturam non
oportet, ut hydropisis caliditas iudi-
cetur 1.783.b.14
Urina ardor ex cholericam passione 1.
812.b.49
Urina bonitas in ileos non est plurimae
significationis secundum bonitatem
1.848.b.61
in Urina meatibus oppilatio 1.864.
a.29
Urina paucitas associatur renum egri-
tudinibus 1.864.b.1
Urina distillatio 1.880.a.32
Urina difficultas quandoque sequitur
mollificationem, & dislocationem ue-
sicae 1.886.b.16
Urina emissio inuoluntaria quandoque se-
quitur mollificationem, & dislocatio-
nem uesicae 1.886.b.17
Urina egressionis absque uoluntate cu-
ratio 1.886.b.32
Urina retentio 1.887.b.38
Urina difficultas 1.887.b.38
Urina ardor 1.887.b.38

Urina

I N D E X

Urinę documenta 1.887.b.38
Urinę emissio inuoluntaria 1.887.b.39
Urinę multitudo 1.887.b.54
Urinę distillatio 1.887.b.41
Urinę ardoris cause 1.887.b.51
Urinę ardorem inducit coitus multitudo 1.887.b.62
Urinę ardoris signa 1.887.b.66
Urinę ardoris curatio 1.888.a.33
Urinę ardori conferunt
Altheę radices decoctio 1.276.b.48
Cydonij succus, aut oleum in uirgam infillatum 1.299.a.48
Liquiritia 1.349.a.7
Myrtus 1.352.b.54
Urinę ardoris a glandularum exiccatione curatio 1.888.a.61
Urinę in ardore stupefacientia quando alijs commiscenda 1.888.b.10
Urinę paucitatis cause 1.888.b.33
Urinę difficultatis, & retentionis in uirtute cause 1.889.a.26
Urinę retentionis cause 1.888.b.44
Urinę difficultatis cause 1.888.b.44
Urinę difficultatis causa primitiua 1.888.b.61
Urinę meatus oppilationis cause 1.888.b.62
Urinę retentio fit in die propter occupationem 1.889.a.11
Urinę retentio in nocte fit propter somnum 1.889.a.10
Urinę retentionis ob lacertum cause 1.889.a.63
Urinę difficultatis, & retentionis a mēbro mittente cause 1.889.b.3
Urinę difficultatis ratione urina causa 1.889.b.11
Urinę in difficultate quando mors accidat in septima 1.889.b.14
Urinę difficultatis signa 1.889.b.37
Urinę difficultatis a frigida complexionis signa 1.889.b.37
Urinę difficultatis a caliditate signa 1.889.b.43
Urinę difficultatis ab apostemate uescicę signa 1.889.b.52
Urinę difficultatis ab oppilatione signa 1.889.b.60
Urinę difficultatis a uentositate signa 1.890.a.12
Urinę difficultatis, & retentionis curatio 1.890.a.63
Urinę difficultati conferunt
Apium 1.271.a.24
Amygdala 1.272.a.3
Ammi 1.273.a.19
Oleum de abrotano 1.274.b.65
Altheę radices decoctio cum uino 1.276.b.56
Altheę semen ibi.
Ceratum ex balsamo cum oleo roseo, & cera 1.279.b.49

Oxymisistialis semen 1.283.b.38
Chamępyrios 1.292.a.20
Cupressi folia cum uino 1.297.b.43
Casia fumus, & syrupus eius, & uinum, in quo ipsa infunditur 1.298.b.25
Cordumēni cum uino 1.300.a.71
Aspalathus 1.308.a.41
Hematites cum uino 1.313.a.35
Cimex 1.320.b.15
Galbanum 1.328.b.6
Orobis cum aceto 1.333.a.24
Locustę 1.339.a.37
Mezerion decoctio 1.355.a.34
Maioranę decoctio 1.357.a.37
Stercoris muris decoctio 1.361.a.63
Nux muscata 1.361.b.31
Sylimbrum 1.364.b.16
Oleum amygdalinum 1.369.a.18
Squille acetum, & syrupus 1.385.b.33
Asparagi decoctio 1.399.a.21
Spuma maris rosę 1.399.b.22
Siseloos 1.393.b.57

Urinę difficultati conferuntur composita

Sagzeę magna 2.275.b.11
Sagzeę minor 2.275.b.50
Philonium romanum 2.278.b.7
Alkel Kelengi magnum 2.280.b.2
Confectio imperialis 2.282.b.38
Diaphanicon 2.288.b.36
Syrupus acetosus squilliticus sol. 2.297.a.51
Trochisci Andromachi 2.305.b.38
Trochisci dissulidis 2.306.b.9
Decoctio aque de radicibus 2.307.b.28
Oleum de base 2.311.b.1
Inguentum de calcadis 2.314.a.32
Urinę in difficultate oxymel squilliticum est inuariatim ualde 1.890.b.13
Urinę in difficultate eberiacę, & mithridatum sunt uehementis inuamenti 1.890.b.14
Urinę difficultatis infantium curatio 1.890.b.16
Urinę difficultati conferunt omnes medicinę, quę conferunt ad lapidem 1.890.b.33
Urinę difficultatis ab apostemate curatio 1.891.a.7
Urinę difficultatis a dolore curatio 1.891.a.62
Urinę difficultatis a sensus debilitate curatio 1.891.b.3
Urinę difficultatis per consensum curatio 1.891.q.30
Urinę in difficultate quando syringa non immittenda 1.892.a.5
Urinę distillationis cause 1.892.b.28

Urinę acuitatis cause 1.892.b.33
Urinę distillatio cur accidat a complexionis frigida 1.893.a.3
Urinę distillationem aliquam esse cum difficultate, aliquam non 1.893.a.28
Urinę distillationem aliquam esse cum ardore, & dolore, aliquam non 1.893.a.30
Urinę distillatio a qua causa plurimum fiat 1.893.a.32
Urinę distillationis signa 1.893.a.54
Urinę distillationis curatio 1.893.a.66

Urinę distillationi conferunt

Acorus 1.267.a.46
Cuminum 1.293.a.55
Cyperus 1.297.a.61
Calamus aromaticus cu semine apij 1.300.a.55
Cedri fructus 1.301.a.52
Urinę uias mundificant
Cubebe 1.292.b.39
Faniculum syluestre 1.321.b.4
Pini grana 1.326.b.55
Electri fructus 1.332.b.37
Locustę 1.339.a.35
Opopanax 1.368.a.1

Urinę distillationi conferuntur composita

Trochisci alke Kengi 2.305.a.42
Trochisci alij 2.332.a.17
Confectio philosophorum 2.317.b.61
Scelithe 2.317.b.92
Hiera Gal. 2.317.b.62
Urinę exitus inuoluntarij causa 1.894.a.19
Urinę exitus inuoluntarij signa 1.894.a.55
Urinę in exitu inuoluntario oleum de ben est forte ualde 1.894.b.31
Urinę exitum inuoluntarium retinentia composita 2.285.b.4
Hiera Gal. 2.317.b.62
Urinę inuoluntario exitu conferuntur composita 2.317.b.51
Confectio philosophorum 2.317.b.51
Scelithe 2.317.b.62
Hiera Gal. 2.317.b.62
Urinę multitudinis cause 1.896.b.42
Urinę multitudinis ex frigore curatio 1.896.b.62
Urinę, in qua sunt res similes capillis cause 1.897.b.2
Urinę, in qua sunt res similes capillis curatio 1.898.a.66
Urinę purulente cause 1.897.b.13
Urinę grosse cause 1.897.a.20
Urinę difficultas a testiculū eleuatione 1.917.a.50
Urinę distillatio a testiculū eleuatione 1.917.a.51

Urinę

I N D E X

Urinae difficultatem faciunt	per urinam splen quandoque resoluitur	Carduus	1.331.b.25
Aqua minerales 1.272.b.38	1.800.a.30	Hypericum	1.335.a.21
Urinae instrumentis conferentia composita	urinam prouocat multoties capparitis radicis cortex 1.803.a.25	Ladanum	1.343.b.48
Confectio Gal. 2.273.b.66	urinam qui d prouocet 1.835.a.46	Storax	1.344.a.32
Confectio 2.281.b.60	Urinam prouocantia composita	Arum	1.346.a.15
Medicina 2.300.b.32	Homorisia 2.275.b.55	Lens amara	1.349.b.48
Oleum nardinum 2.311.a.3	Diacurcuma Gal. 2.277.b.66	Lupinus	1.350.a.66
Urinae fluxui conferentia composita	Dialacca magna 2.278.a.16	Laurus	1.351.b.43
Confectio philosophorum 2.270.b.39	Diaulfur 2.279.a.19	Mel decoctum cum aqua 1.361.a.35	
Urinae difficultati conferentia composita	Electuarium alcanzi 2.288.a.45	Morum	1.361.b.60
Trochisci de diasacramentum 2.317.b.22.	Syrupus acetosus cum sem. 2.296.a.5	Opopanacum cum aqua calida 1.368.a.3	
Urinae mucositatibus conferentia composita	Trochisci de lacca 2.307.a.33	Hordei surfur 1.371.b.64	
Sagzeneae magna 2.275.b.12	Hiera menifon 2.328.b.65	Triticici surfuris aqua 1.371.b.65	
Trochisci albechehengi 1.305.a.29	Urinam cient	Polium 1.373.b.12	
Urina arenam extrahentia composita	Anisum 1.259.b.29	Porrum 1.374.b.19	
Confectio 2.282.a.7	Abfinthium 1.260.b.28	Piper 1.377.a.26	
Urina arenam educunt	Asarum 1.261.a.63	Paeonia 1.377.b.55	
Trochisci Arcomacris 2.317.b.66	Ammoniacum 1.262.a.40	Eruca aqua 1.378.a.53	
urinam minuit aer impenfe calidus 1.100.a.17	Acori decoctio 1.267.a.45	Rubea tinctorum 1.382.b.13	
urinam multiplicat aer frigidus 1.100.a.29	Asfa 1.270.a.26	Squilla 1.385.b.33	
urinam prouocat aqua calida 1.116.b.11	Apium 1.271.a.18	Solatri stupefactiui semen 1.397.b.53	
urinam coitus valde impinguat 1.149.b.67	Arundo 1.274.b.31	Viola syrupus 1.408.a.12	
urinam tingit uehementer fames 1.151.b.28	Allium 1.276.a.52	Virga pastoris 1.410.a.43	
urinam purulentam quodammodo & virulentam sanus mingit quandoque & confert 1.155.a.60	Asphodelus 1.277.a.31	urinam dolor rubificat 1.836.b.37	
urinam facit satore asparagus 2.254.b.64	Agaricum 1.278.a.53	urinam constringunt quandoque hamorrhoides cum apostematione 1.855.b.10	
urinam prouocant medicinae administratae in doloribus iuncturarum 2.260.b.48	Balsamum 1.279.b.41	urinam sanguineam fieri renibus debilitatis 1.863.b.45	
urinam suppressam hydropem facere 2.380.b.67	Batheca 1.282.a.8	urinam sanguineam etiam ab hepatis debilitate fieri 1.863.b.47	
urinam humorum colore infici 2.385.a.19	Adiantum 1.283.a.53	per urinam grossam residentem resoluuntur aggritudines renium 1.864.a.40	
urinam prouocat asarum 1.748.b.3	Bdellium 1.285.a.26	urinam mouentia non esse danda in renium apostemate ante maturationem 1.865.b.44	
urinam prouocat aqua de radicibus 1.755.a.22	Chamaemilla 1.287.a.12	urinam mouentia medicinis renium ulcerum commiscenda 1.872.a.66	
per urinam materiae egrediuntur, si oppilatio fuerit in latere gibbofo hepatis 1.762.b.66	Cinnamomum 2.289.b.25	Urinam fatidam remouet	
urinam prouocantia quae 1.771.a.66	Crocus 1.290.a.35	Carduus 1.331.b.16	
urinam prouocantia in ascite conuenientia quae 1.787.b.3	Chamaepytios 1.292.a.19	urinam grossiorem, & plurimam facit siccitas naturae 1.874.b.45	
urinam mouentia omnia conferunt hydropi 1.790.b.18	Chamaedrys 1.292.a.59	urinae magis retinet lapis uescicae parui, quam magnus 1.881.b.16	
urinam prouocantia in ascite quae 1.790.b.19	Struthium 1.292.b.16	urinam quomodo uescica expellat 1.887.b.21	
urinam mouentia propria in icteritia quae 1.798.b.3	Cuscuta 1.293.a.2	urinam quid temperet 1.887.b.55	
	Caulis 1.294.a.44	urinam mouentia quae 1.890.b.6. & 891.b.48	
	Cameli caro 1.296.b.31	urina cognoscitur digestio 2.88.b.3	
	Centaurea 1.300.b.33	de urina sanguinea uide Mictum sanguinis	
	Costus 1.301.b.26	in urina spectanda quae conditiones seruandae 1.149.b.42	
	Crocina 1.301.b.49	in urina digestio in substantia melior est quam in colore 1.154.b.30	
	Brassica marina 1.303.a.50	in urina spissa post apostematis apertionem est pus 1.155.a.67	
	Cucumeris asinini succus 1.304.b.17	in urina hypostasis multiplicatur in corporibus pinguium ociose uiuentium 1.157.b.8	
	Intestinae terrae cum uino 1.307.a.4	in urina frustum album grano mali punici	
	Cantheris 1.307.a.61		
	Daucus 1.309.a.64		
	Elleborus niger 1.313.b.63		
	Foenugraci decoctio 1.316.b.49		
	Folium indum 1.318.b.15		
	Phu 1.318.b.48		
	Vitis alba cor 1.319.b.22		
	Zithum factum cum hordeo 1.321.a.33		
	Feniculum 1.321.b.1		
	Fumus terrae 1.321.b.29		
	Vinum ficus 1.322.b.36		
	Gentiana 1.524.a.39		
	Granatum acetosum 1.329.a.7		
	Lac hominis 1.330.a.33		
	Thymus 1.331.a.3		

INDEX

- urini simile quandoque visum est, & est ex adipe renis* 1.158.a.43
Urine rubee omnes sanguinis dominium significant 1.151.a.56
Urina crocea cholera rubea dominium significant 1.151.a.58
Urina ignea calorem maiorem significant quam rubea & puluerulenta 1.151.a.61
Urina in morbis acutis incidentibus quales 1.151.a.64
Urina sanguinea in acutis morbis repletionem quandoque significant 1.151.b.9
Urina sanguinea per crism quandoque redduntur 1.151.b.18
Urina uirides 1.151.b.30
Urine uirides omnes excepta aruginosa frigiditatem significant 1.151.b.36
Urina nigra 1.151.b.50
Urina nigra quid significant 1.151.b.60
Urina nigra ex crisi 1.152.a.20
Urina alba varia 1.152.b.19
Urina alba in acutis febribus quid significant 1.152.b.43
Urina vigilantium alba sunt, sed non luminosa, & cur 1.153.a.33
Urina rubee in acutis morbis meliores quam aquosa alba 1.153.b.37
Urina lotura carnis recentis similes exie oris debilitate sunt 1.153.a.55
Urina lotura carnis recentis similis ex multitudine sanguinis quandoque provenit 1.153.a.56
Urina oleaginea permixta quae 1.153.b.10
Urina oleaginea malum in pluribus dispositionibus significant 1.153.b.4
Urina oleaginea materiem unctuosam evacuationem per viam crissis quandoque significant, sed raro 1.153.b.7
Urina oleaginea post nigram bona 1.153.b.6
Urina oleaginea in die quarta in acutis morbis aegrum in septima moriturum significant 1.153.b.18
Urina lotura carnis similes in imbecillitate iecinoris cur accidunt 1.153.a.20
Urina tenues valde uirtutum omnium debilitatem quandoque significant 1.154.a.10
Urina tenues valde deteriores sunt in pueris quam in iuuenibus 1.154.a.13
Urine tenues valde in acutis febribus recessum a statu naturali multum ac si perseveret etiam perditionem significant 1.154.a.20
Urine tenues in crissi sine ordine reciduationem significant 1.154.a.20
Urine tenues aut spissae cur crudelitatem significant 1.154.b.3
Urine spissae alia transluce alia turbidae 1.154.b.11
Urina multa paucæ significatio 1.159.a.66
Urine ictericorum quales bonæ aut male 1.151.b.22
Urina etatum variæ 1.160.a.7. & deinceps
Urina infantium quales 1.160.a.7
Urine puerorum spissiores & grossiores sunt urinis iuuenum, & turbidiores 1.160.a.13
Urina senum ad albedinem & subtilitatem uergunt 1.160.a.14
Urina senum grosse aliquando sunt 1.160.a.16
Urina decrepitorum quales 1.160.a.18
Urine mulierum quales 1.160.a.32
Urina masculorum quales 1.160.a.40
Urina pregnantium quales 1.160.a.50
Urina iumentorum quales 1.160.b.25
Urine, & egestionem attendenda in stomachi egritudinibus 1.703.a.30
Urine prostrationis membra plurimum communicant cum hepatis gibbositate 1.780.a.24
Urine infantium cur turbida 1.874.b.34
Urina pingues, facili exitu significant liquefactionem adipis 1.897.b.25
Urinarum iudicium ex septem rebus desumi 1.150.a.45
Urinæ spumosas multum in morbis renum esse malas 1.156.b.64
Urtica, & semen eius sunt calida in principio tertio, & sicca in secundo 1.407.b.7
Urtice seminis nocumenta, & cura 2.205.a.54
Urtice semen facit tussim fortem 2.205.a.55
Ursus cur in hyeme a cibo abstineat 1.715.a.8
Ursina facultates 2.349.b.56
Urtitioni utilitas 1.232.b.43
Ursus, vide inuamentum
Ursus est sicut natura 1.191.b.3
Ursus mutatio in re omni morbum significat 1.191.a.59
uterus & mamilla consentiunt in morbis propter uenarum continuitatem inter ea 1.94.b.34
uteri doloribus hemorrhoidum aperitio confert 1.95.a.16
Ura recens ad coitum bona 1.906.b.37
Ure recentis facultas 1.906.b.37
Ure maturæ dulces alimento similes sunt magis 1.174.b.12
Ure passa 1.761.a.8
Ura passa est ex medicinis amicis hepatis 1.761.b.34
Ure passæ facultas 1.761.b.36
Ure passæ habent absterisionem aqualem 1.705.b.57
Ura passæ sedant parvam mordicationem stomachi 1.709.b.59
ura passæ hepatis conueniunt 1.755.b.64. & 756.a.2
ura passa prohibent solutionem uentris similem aque carnis 1.762.a.56
ura passæ pingues sanant fluxum loturæ difficilem 1.819.b.16
ura passæ pingues sanant fluxum loturæ difficilem 1.819.b.16
uras passas in secunda mensa stomacho conuenire 1.709.b.55
ura uulpis stupefactus i. dorycinij nocumenta, & cura 2.107.a.52
ura quid 1.608.b.16
ura quomodo incidenda 1.618.b.66
ura foramen latius fit, quam alter oculi claudatur 1.60.b.60
ura inuamentum quod 1.608.b.49
ura incisio quantum noceat 1.608.b.55
ura morbi, & eorum curatio 1.617.b.31
Ureæ inflammationi conferunt
Aloe 1.274.a.36
Ureæ apostematibus confert
Aqua tepida 1.272.b.13
Flos aris cum melle 1.316.a.5
Lac 1.347.b.17
Piscium salisorum capita 1.376.a.53
Filum, quod strangulauerit superam 1.391.a.4
Sal naphthicus cum aceto, & melle 1.392.b.24
ura casus 1.618.b.16
ura casus curatio 1.618.b.29
Ura casum sanat
Acetum 1.277.b.19
Sal ammoniacus 1.393.a.8
ura incisa qua nocumenta insequantur 1.619.b.3
ex ure incisione sanguinis fluxus curatio 1.619.b.0
ura casum aliquando phibico accidunt 1.669.b.19
Uream minorat
Acetum 1.277.b.17
vulnus, cum cadit in membris, sicut sunt vesica, & cerebrum, & renes, & intestina minuta, & hepar, magnificatur nocumentum, & interficit se, undum plurimum 2.139.b.55
vulnus cum est in corde, non speratur salus 2.139.b.61
vulnus uentris cum nausea aut singultu aut solutione uentris in patiente mortem significat 2.124.b.63
vulnus cum est in loco apto dolori, non apostemat, ut sunt capita, & posteriora lacertorum nervosorum, & non accidit apostema, significat illud nocumentum intrinsecum 2.139.b.66
vulnus non indiget nisi ligatura aggregante

INDEX

- gente labia, cum quaritur adhaerentia, & incarnatio 2. 140. b. 44
- Vulnus carnosum non enacuatur, quin aut sit sectio plana, recta, aut rotunda, aut habens latera, aut cum diminutione aliquantulæ carnis 2. 140. a. 48
- Vulnus quandoque est profundum, penetrans, quandoque discooperitum 2. 140. a. 52
- Vulnus quandoque accidit, ubi est necessarium incidere, & secare membrum complete 2. 140. b. 64
- Vulnus quando profunditatem in membro relinquat 2. 141. a. 4
- Vulnus cum quaritur, ut nascatur caro, patiens cibetur cibo laudabili, boni chymii 2. 141. a. 9
- Vulnus non consolidatur, dum apostema non sedatur 2. 143. b. 22
- Vulnus cum exitura zirbi, quomodo tractandum sit, scire oportet 2. 144. a. 21
- Vulnus iliorum est minoris timoris, quā alborati 2. 144. a. 29
- Vulnus, & fissura cum accidunt in loco alborati egrediuntur intestina, & redditus eorum est difficilis 2. 144. a. 33
- Vulnus quomodo tractandum, cum extra ipsum inflatum est intestinum 2. 144. a. 60
- Vulnus intestini ieiuni quare non sanatur 2. 145. a. 42
- Vulnus magnum indiget puluillis triangularis 2. 146. a. 8
- Vulnus intestini ieiuni non sanatur 2. 145. a. 40
- Vulnus in medio ventris est pluris timoris 2. 145. b. 19
- Vulnus ventris saluus, quod sit 2. 145. b. 25
- Vulnus cum cadit in longitudine, tunc ligamen sufficit 2. 146. a. 56
- Vulnus quando ampliandum 1. 146. a. 61
- Vulnus cum fuerit in latitudine, indiget ut fiat 2. 146. a. 58
- Vulnus omne nervorum aut est punctura, aut fissio 2. 168. a. 55
- Vulnus neri est de vulneribus, a quibus necesse est magis elongare aquam, & frigis 2. 170. a. 5
- Vulnus cum fractura, & eius cura 2. 186. b. 34
- Vulnus dimittere coopertum, est malum & proprie in frigore 2. 187. a. 1
- Vulnus, ut vulnus, curatur consolidatione 2. 222. a. 2
- Vulnus, ut morsus canis rabiosi, curatur saniositate, & aperitione 2. 222. a. 3
- Vulneris sine apostemate curatio est possibilis 2. 140. a. 60
- Vulneris magni regimen 2. 140. b. 15
- Vulneris profundi regimen 2. 140. b. 22
- Vulneris ligatura qualis conveniat, ubi requiritur ut nascatur caro 2. 140. b. 46
- Vulneris orificio sufficit locus, ex quo effundatur sordities semper per naturā 2. 140. b. 49
- Vulneris cum spasmo curatio est, incidere lacertum in latitudine 2. 141. a. 30
- Vulneris ventris amplificationi conveniens instrumentum 2. 144. b. 9
- Vulneris par flet aliorum altera 2. 144. b. 25
- Vulneris suendi modus in ventre 2. 144. b. 30
- Vulneris sutura ubi difficilis 2. 145. b. 27
- Vulneris locus cum est mundificatus, tunc administrantur medicæ facientes nasci carnem 2. 147. b. 62
- Vulneris basis cum non est nisi os, tunc mundificetur os & exsiccecur, neque dimittas obfuscationem, aut corruptionem, aut aliud in eo 2. 147. b. 64
- Vulnere cum abscinditur caro plurima, necessaria sunt ea, quæ carnem nasci faciunt 2. 140. b. 66
- Vulnere exeuntis intestini inflationem, quæ resolvunt 2. 144. b. 3
- Vulnere cum exeunt intestina, oportet scire quomodo applicentur, & intro mittantur 2. 147. a. 17
- ex Vulnere multoties egreditur pars hepatis, vel siphac, vel zirbi, & matrix tota, & non accidit inde mors 2. 153. b. 49
- Vulnera habentia timorem quæ sint 2. 141. a. 17
- Vulnera timorosa, quæ accidentia sequuntur 2. 141. a. 21
- Vulnera quæ cadunt ante genu apud rotulam, sunt perimentia, & cum magnis accidentibus 2. 141. a. 27
- Vulnera, & fractura, cum aggregantur, tunc non est possibile, ut differatur restauratio, usque quo sanantur vulnera, quia os induratur 2. 182. b. 57
- Vulnera omnia communicant in retentione sanguinis currentis 2. 140. a. 53
- Vulnera prohibeantur ab ingressu alienius rei 2. 141. a. 33
- Vulnera alborati quare sint difficilia 2. 144. a. 35
- Vulnera accidentia in mirach saluiora sunt illa, quæ sunt equalis magnitudinis 2. 144. a. 51
- Vulnera mirach indigent quatuor rebus 2. 144. a. 54
- Vulnera interiora ventris facilius sanantur 2. 145. a. 48
- Vulnera indigent, ut fiat sanies intus 2. 146. a. 39
- Vulnera disrupta elongatorum labiorum egent aggregatione cum ligamento labiorum 2. 146. a. 41
- Vulnera quæ non egent coniunctione labiorum 2. 146. a. 44
- Vulnera, quæ sunt in latitudine laceri, sunt digniora, ut labia eorum sint vehementius elongata 2. 147. b. 10
- Vulnera magna coagulant, lac acetosum valde 2. 146. b. 61
- Vulnera in nervis propter vehementiam sensus eorum, & continuitatem suam cum cerebro faciunt accidere ex vulneribus dolores vehementes valde 2. 168. a. 17
- Vulnera cum accidunt in nervis non oportet, ut properent ad incarnationem, sed incipiatur a sedatione doloris 2. 169. b. 20
- Vulnera nervorum faciunt lesiones magnas, ut spasmus, permissionem rationis, & apostema &c. 2. 168. a. 22
- Vulnera in panniculis sunt leniora eis, quæ sunt in cordis ne dum eis, quæ sunt in nervis 2. 168. a. 67
- Vulnera secundum longitudinem in nervis saluiora sunt, quàm in latitudine 2. 168. a. 60
- Vulnera nervorum non oportet, ut incarnentur omnino nisi postquam exsiccatur exsiccatione decenti 2. 169. a. 67
- Vulnera nervorum solvantur fortasse in die, aut in nocte bis, aut ter 2. 169. b. 5
- Vulnerum cura sermo uniuersalis 2. 140. a. 46
- Vulnerum curatione de melioribus est, ut prohibeamus apostemationem 2. 140. a. 58
- Vulnerum planorum regimen 2. 140. b. 7
- Vulnerum curatione, cum perforantur, non approximet eis aqua 2. 142. b. 62
- de Vulnerum perforatione, cum oportet ut discooperiantur 2. 143. a. 37
- Vulnerum habentium apostema regimen 2. 143. b. 17
- Vulnerum interiorum regimen uniuersale 2. 144. a. 4
- Vulnerum interiorum fluxus sanguinis prohibeatur, nec dimittatur sanguis congelari 2. 144. a. 6
- Vulnerum interiorum medicina 2. 144. a. 8
- de vulnere ligatura 2. 146. a. 3
- vulnerum puluilli quales sint 2. 146. a. 11
- vulnerum medicæ incarnationis 2. 146. b. 25
- vulnerum consolidatiue, & sigillatiue medicæ 2. 147. a. 3
- vulnerum capitis curatio 2. 248. b. 26
- vulnerum sagittarum venenosarum curatio 2. 153. b. 18
- vulnerum signa meliora salutis sunt, cū succedentia sunt declinia ad saniem 159. a. 10
- de vulnere carne addita 2. 167. a. 42
- vulnerum carni additæ conveniunt medicæ

INDEX

Vulneribus lenibus confert
Cafus vetus 1. 288. b. 54

Vulneribus difficilibus confert
Alumen cum face vini 1. 275.
 a. 42

Vulneribus difficilis consolidationis con-
ferentia compofita

Unguentum de calcadis 2. 314.
 a. 31

Arum	1.345.b.40
Ireos succus coctus in aceto, & mel- le	1.348.b.28
Liquiritia succens	1.348.b.66
Lupini farina cum farina bordei	1.350.a.48
Myrrha	1.357.b.63
Mel	1.361.a.15
Narcisus	1.363.b.46
Opopanacum	1.367.b.43
Gumma oliuarum sylvestrium	1.393.b.42

56 X 56

X *Rhodoles calidum, & siccum*
est in secundo Tom. 1. pag.
411. a. ner. 53
Xylobalsamum confortat sto-
machum 2283. b. 17
7016

INDEX

Yoidis musculorum anatome To. 1.
pag. 53. ner. 20

SO Z OS

Zahir Tomo 1. pag. 811. b.
ner. 66
de Zahir aliquorum error 1.
815. a. 48

Zedoariae qualitates 2. 349. b. 65
Zedoarium sativum sylvestri ualidiorem
esse 2. 350. a. 3
Zehemirem paruum confectio 2. 273.
b. 34
Zehemirem magnum confectio & eius
iuuamenta 2. 273. a. 7
Zehemirem magni descriptio 2. 273.
a. 13
Zehemirem magni alia descriptio 2.
273. a. 61
Zirbus est sicut interior panis sispach,
& sicut exterior stomachi 1. 691.
b. 56
Zirbus cum egreditur ex vulnere, opor-

tet scire an ligetur cum ligatura fir-
ma aut non, & an suatur vulnus, aut
non, & quomodo suendum 2. 143.
a. 21

Zirbus cum egreditur ex vulnere uen-
tris, necesse est ut putrescat etiam in
tempore paruo inquit Hip. 2. 145.
b. 1

Zirbi usus 1. 691. a. 26
Zirbi pars multoties egreditur ex vulne-
re, & non accidit inde mors 2. 153.
b. 10

Zirbum incidere cum est extra vulnus
properant medici 2. 145. b. 12

Zingiber est uena de ventre terre sicut
uens tinctorum 2. 302. b. 39

Zingiber calidum est in fine tertii, sicut
in secundo 1. 411. b. 39

Zingiber calidum est in fine tertii, sic-
cum in secundo 1. 411. b. 39

Zingiber turbit opus inuat 1. 214.
a. 62

Zingiber conditum senibus confert 1.
187. c. 48

Zingiber conditum 2. 302. b. 30

Zingiber fit conditum in fini 2. 302.

b. 32

Zingiber conditum offertur ad nos cum
melle, aut cum aqua rizi 2. 302.
b. 33

Zuccharum est calidum in fine, primi,
humidum in primo 1. 413. a. 52

Zuccharum album post medicinam sumi-
ptam quandoque confert 1. 211.
a. 21

Zuccharum est propinquum cibo, &
est in eo apertio, & abstersio 2. 14.
b. 11

Zuccharum est melius melle apis, licet
minus abstergat quam mel 2. 30.
b. 9

Zuccharum in abstergendo melli maxi-
me simile 2. 374. a. 9

Zuccharum quam mel calidum minus,
& minus in cholera reuertitur 2. 374.
a. 10

Zuccharum rosati valde coferre phtibi-
sici 1. 668. a. 61

Zucchari rosati usus quantum phtibisc
mulieri contularit 2. 568. b. 4

Zucchari aqua 2. 597. b. 9

Zucchari aquae facultas 1. 868. a. 12

INDEX RERVM MEMORABILIVM

IN ANNOTATIONIBVS

IN AVICENNAE MEDICINAM

COPIOSISSIMVS.

SO A OS

Aditas rerum causas
non esse negandas
Tomo 1. pag. 114.
a. ner. 3

Abdominis musculos
non plures ostendere
perit 1. 57. a. 26

A Abortum prohibeant catapotia sati-
da & hiera Galeni 1. 935. b. 32

Abrotoni facultas 1. 275. a. 7

Abscessus materia, quae aduersam impe-
tit partem, quando minus periculosa
1. 613. b. 16

Absinthium in tertianis post septimam
cur commodum praesumitur 2. 42.
a. 19

Absinthij qualitas quae 1. 260. b. 57

Absinthij usus frequentior febrientibus
cur obnoxius 2. 42. a. 25

Abstergentia sicca sunt 1. 161. b. 66

Ade Acacie facultate contradictio 1.
169. b. 21

Accessionis tempore in quartanis pur-
gare non esse tutum 2. 28. b. 64

Accessionum tempore ut a medicamen-
tis non ita tamen a clysterib. abstine-
dum 2. 28. b. 57

Accessionum tempore an aliquid ten-

endum a medico 2. 28. b. 36

Accidentia, quomodo signa nominentur
1. 133. a. 2

Accidens Auic. uocat symptomata 1.
84. a. 66

Accidentis definitio consideratur 1. 84.
b. 4. & deinceps

Accidens definit Auic. per generaliss. ge-
nus 1. 84. b. 6

Acetum a capitis affectibus an accendit
1. 448. b. 44

Acetum quibus capitis affectibus medi-
camentis commisceri conducit 1.
448. b. 9

Acetum nervis qua ratione sit inimicum
1. 512. b. 63

Acetum frigidum secundo ordine, et sic
cum in primo Auerrois sententia 1.
802. b. 40

Aceti temperamentum 1. 277. b. 40

Aceti usus in lienis affectibus cur presta-
tissimus 1. 802. b. 35

Acidum saporem frigiditatis ventriculi
indicium esse 1. 700. a. 29

Aciditatem quandoque caloris indicium
esse 1. 700. a. 56

Acori facultas 1. 267. a. 58

Actio a tota substantia est, quae a specifi-
ca forma proficiscitur 1. 113. b. 68

Actionis imbecilla causas enumerat 1.

129. b. 36

Actionem a tota substantia propieta-
tem sequi, quae formam specificam se-
quitur immediate 1. 114. a. 24

Actionem sine spiritibus nullam obiri 1.
455. a. 26

Actione, auctam ad depravatam cur re-
ferat Galenus 1. 722. b. 57

Actiones. Vide Operationes

Actiones simplicium ne parium an co-
positarum sint dissidium inter medi-
cos 2. 902. b. 66

Actiones, quae a nobis procedunt, quomo-
do & finales causae sint, & efficien-
tes 1. 9. a. 44

Actiones ut fiant ex simplicibus habet,
ut recte & tuto ex compositis Gale-
sententia 1. 715. b. 63

Actiones, ut recte obeantur, quibus opus
habeant 1. 760. a. 8

Actionum differentiae duae secundum Ga-
lenum 1. 71. a. 43

Actionum ablatione & depravatatione
Auic. sententia & de ea dubita-
tio 1. 432. a. 2

Actiones vitales in corde fieri 1. 7.
b. 64

Actiones a tota substantia a rebus singu-
lis prodire 1. 113. b. 68

Actiones ab occulta proprietate negan-
tes,

I N D E X

- des, decipit 1.114.a.45
 Actiones a specifica forma provenire, cur non negandum 1.114.a.7
 Actiones a forma specifica, substantia in substantiam actiones non esse 1.114.a.20
 Actiones voluntarias & naturales per fibras obiri 1.129.b.46
 Actiones tripliciter legi 1.132.a.62
 Actionibus res a rebus, & animalia ab animalibus differre 1.114.a.4
 de Actionibus a tota substantia Julij Delphini sententia 1.114.a.17
 an Acuti morbi indicium sit virium imbecillitas 2.7.b.51
 acuti morbi qui dicantur 2.34.a.47
 adeps alii fluxionibus quomodo coferat 1.819.b.62
 adstringentia cibaria quibus non conueniant uentriculis 1.710.a.11
 aegilops qui sit affectus 1.546.b.19
 egrotantis figuram maximum de agitudine indicium praeferre 2.7.a.50
 aegyptus singulo quinquennio peste laborat, atque ea sole leonem subeunte inclinat 1.104.b.67
 aequale ad pondus & aequale ad utilitatem quid medicis intelligatur 1.15.a.6
 aequale & inaequale triplici significatu de temperie, & intemperie sumi solet 1.136.b.50
 aequalitatem ad pondus an reperire liceat 1.15.a.11
 aequalitatem ueram, & permanentem philosophi negant, apparentem et momentaneam medici admittunt 1.15.a.36
 de aequinoctiali regione doctorum discordia 1.105.a.37
 aequinoctialem regionem nostris temporibus coli 1.105.a.59
 equinoctialem regionem intemperatam esse 1.105.a.64
 aestate cur caliditas nobis maior communetur 1.99.a.3
 an aestate per superiora, Hyeme per inferiora medicandum 1.190.b.65
 aetas quid 1.19.a.36
 etatum curiose diuisiones medicinarum prouebere 1.19.a.36
 etatem virium, & temperamenti ratione perpendi 1.19.a.39
 etates, cur quatuor constituendae sint 1.19.a.35
 etatum certum tempus non constare 1.19.a.43
 etatum diuisio secundum Hippoc. 1.19.a.47
 etatum terminus qui statuatur Hippocrati 1.19.a.66
 de etatibus uariis medicorum diuisiones 1.19.a.10
 an aer humidior sit aqua 1.10.b.29
 aer comparatiue lenis appellatur 1.11.a.8
 aer an humidus maritimis locis 1.105.b.9
 aer maritimis in locis an humidus 1.105.b.15
 aer quum corpus sit simplex, quomodo tamen putrescere dicatur 1.106.a.60
 aer putrescere nequit Arist. sententia 1.106.b.12
 aer humidus an pluribus temperaturis conueniat, controuersia 1.106.a.56
 aer in pulmonem attractus an spiritus alimentum sit 1.621.b.46
 aeris mutationes ad astra referri non esse absurdum 2.68.b.17
 aerem aqua humidioresse nulla efficacitate ratione defendi posse 1.11.a.53
 aerem aqua humidioresse ex Arist. definitione de humido 2. de generatione & corrupt. non probari 1.10.b.60
 aerem communem esse morborum causam 2.68.a.35
 aerem status nomine ab Hippoc. uocari 1.96.b.46
 aerem corporum symmetriam turbare 1.96.b.52
 aerem humanam corpora multipliciter afficere & quomodo 1.96.b.53
 aerem tum inspiratum tum arteriarum tractum nos alterare 1.96.b.53
 aerem tum qualitatibus tum substantia agere 1.96.b.59
 aerem ex terra habitu humidioresse hyme fieri 1.99.a.10
 aerem immutari astrorum aspectibus uariis & uariis inde morborum formas fieri 1.104.b.18
 aerem immutari bisariam, quo ad substantiam, & quo ad qualitates 1.106.a.52
 aerem bisariam mutari 1.106.a.52
 aerem nos ambientem purum non esse proinde putredini obnoxium 1.106.a.64
 aerem inspiratum non nutrire vitales spiritus 1.529.a.10
 aere inspirato spiritus nutriri 1.621.b.59
 affectus correctionem, vires conseruationem indicant 1.204.a.50
 affectus sensiles corporis quandoque morbis, quandoque symptomatis succedere 1.583.a.22
 affectus calidos ex frigida aqua etiam fieri 1.711.b.21
 agarici temperamentum 1.278.a.66
 agglutinantia medicamenta in ulceribus quae 2.143.a.19
 alimentum quando dici debet 2.62.a.50
 alimentum a quo sint, quae medicamenta & quae media 1.113.b.11
 alimenta, primum quidem patiuntur, postea in corpus agunt 1.113.b.32
 alimenta in corpus quomodo agant 1.113.b.38
 alimenta, pro facultate, quibus erant praedita, in corpus agere 1.113.b.40
 alimenta temperata temperatum sanguinem gignunt 1.113.b.46
 alimenta temperata, pro corporum temperatura vires exercere 1.113.b.49
 alimenta calida & amara pueris interdici, medicamenta nero non item 1.169.b.34
 alimenta cruditatibus, & fame laborantibus, qualia offerri debeant 1.198.a.56
 alii facultates quae 1.276.b.13
 aloes qualitates quae sint 1.274.b.10
 aloes elota an fortius medicamentum cataploris ex hiera, cochys, & de sephade 1.448.a.50
 aloes casig noxam corrigere 1.732.b.32
 aloes astringendo uisceribus roborem restituit 1.732.b.34
 si alterandum & euacuandum sit, unde inchoandum 1.201.b.20
 altheae radicem constringere 1.306.b.12
 alui deiectiones magnam ad morborum indicationem vim habere 1.161.b.50
 alui siccae clysteribus emollienda antepurgationem 1.211.b.43
 alui profluentia ex dentium ortu in pueris quomodo accidant 2.603.a.2
 ex alui fluxu superfluo appetentiam & augeri & imminari 1.616.a.16
 alui fluxus curatio duplex, per se & per accidens 1.819.a.17
 alui fluxiones an somno sistantur 1.819.a.34
 alui fluxionibus quomodo adeps coferat 1.819.b.62
 alui fluxione aluum soluere periculosum 1.204.b.6
 alui fluxione tentata quomodo ulcerentur intestina 1.815.b.39
 amantium affectus, qui 1.495.a.9
 amygdale an uomitum faciant, aut scelerat 1.743.b.14
 amygdalarum amararum facultas 1.272.a.12
 ammi epotum, & linimentum ex eo color citrino inficere 1.273.a.33
 ammi epotum citrinum & pallidum colorem emendare 1.273.a.35
 anasarca an a leucoplegmatia differat 1.780.b.58
 an anasarca hydropum pessima censetur 1.781.a.7
 anasarca quomodo fiat 1.780.b.46
 ancyloglossos 1.589.b.10
 anethi facultas 1.275.b.17
 angina 1.587.a.16
 angina ex pituita, an facilius alijs sanari queat 1.612.a.7
 angina, praefocat pulsus 1.613.a.3
 angina species quot 1.611.b.41
 in angina quando cucurbitulis sit infundendum 1.614.a.45

INDEX

- tere liceat 1.617.a.49
 angina laborantibus quando partita uice sanguis, & non conferim mittendus 1.617.a.60
 in angina quando sanguis post principia mittendus 1.617.b.17
 anginae quae dici debeant 1.611.b.67
 anginosi curandis quid seruandum 1.614.a.23
 anginosi quae uena tundenda 1.614.a.29
 anginosi an in principio caput acacia succo illinendum 1.614.a.59
 anima forma est corporis animati 1.9.a.36
 animam actionum omnium motuumque aut motum esse 1.11.a.59
 animi affectus ad sanitatis morbiq; causas plurimum conferre contra quam aliqui sentiant 1.110.b.61
 animi affectus permultis necem intulisse 1.111.a.11
 animalia nutrir solo sanguine 1.24.a.9
 animalia multa neruis destituta motus & sensus non esse experita 1.60.b.31
 animalia ex putredine gigni quomodo dicantur 1.552.b.34
 animalium nouellorum caro crassa est, & praua 1.462.b.54
 animalium facultatum diuisiones uariis 1.76.a.29
 animalis partes non esse illa, quibus abscissis non est animal mutilum 1.428.a.24
 animales facultates diuersas in cerebro sedes foriri 1.430.b.35
 an animales facultates, singulas scorsum sedes sint sortitae 1.484.a.43
 an inflammatio an secunda ante maturationem 1.860.b.8
 de anisi qualitatibus contradictio 1.260.a.9
 antracem grecis dici, qui nobis carbunculus 2.115.a.11
 annotatio incompressa in febribus quae sit 2.9.a.62
 annotatio incompressa a non uera quibus distinguatur 2.9.b.15
 annotationem incompressam, praeterquam heticis non conuenire 2.9.a.68
 anni tempora aliter medicis aliter Astrologis initium sumere 1.98.b.27
 anni constitutio saluberrima quae 1.102.a.7
 de anni temporum mutationibus Hippocratem omnes sequuntur 1.102.b.63
 anisades 1.587.a.14
 aperitionis causam proximam esse materiae defectum 1.123.b.3
 aperitionis causas internas, & externas connumerat 1.123.b.6
 aphthae qui morbus sit, & unde 1.592.b.54
 aphthas saepe mortem pueris inferre 1.592.b.57
 aphthas facile in cancrum desinere 1.592.b.65
 apij semen nauisam ciere 1.271.a.41
 apij semen prohibenda & sistenda nauisae gratia nauigantibus proponi 1.271.a.43
 apoplexia quid differat a caro 1.482.a.19
 apoplexia an ex bile fieri possit 1.509.b.51
 apoplexia causa obstructio 1.509.b.27
 de apoplexia causa contentio 1.509.b.15
 apoplexiam palpitatio rotius corporis significat 1.530.a.66
 apoplexiam ab omnibus humoribus gigni posse, quamuis Galen a pituita & atra bile fieri tantum scribat 1.509.b.49
 in apoplexia quae nam cerebri pars obstruatur 1.509.b.26
 in apoplexia animales omnes actiones uiriari contra quam Actuarius aut alij sentiant 1.509.b.8
 apostemata calida unde 2.108.a.44
 apostema quid Galen, & quid Arabibus significet 1.93.b.11
 apostema inter compositos morbos Auic. commemorat Galenus inter simplices 1.93.b.14
 in apostemate omne morbi genus inesse 1.90.a.40
 apostematum genera quot 2.10.a.42
 apostematum ex sanguine differentiae 2.108.a.46
 in apostematum statu quibus utendum, controuersia 1.200.a.39
 an appetentia frigiditatis aut caloris inditum sit 1.701.a.11
 appetentia summa quomodo a caliditate fiat 1.701.a.24
 appetentia augetur a calore moderato 1.716.a.3
 appetentia in alui fluxibus quomodo deiciatur 1.716.a.20
 appetentia canina perpetua est & immo dica uentriculi famem 1.710.a.7
 appetentiae, & sensus facultas quomodo fiat in uentriculo. ex Auic. 1.77.a.12
 appetentiae deprauatae in praegnantibus secundo & tertio usque ad quartum mense, ratio 1.718.a.49
 appetentiae caninae & bulimi differentia 1.719.b.59 & 720.a.7
 appetentiam calore minui 1.432.a.11
 appetentiam frigiditatem, inappetentiam calorem sequi, non esse absolute statuendum 1.701.a.19
 appetentiam augeri & imminui ex alui fluxu superfluo 1.716.a.17
 appetentiam excitari etiam nimiam & frigiditate 1.715.b.68
 appetitus caninus quid 1.719.b.33
 appetitus diminuti cause 1.715.b.49
 appetitus corruptio quae sit 1.718.a.48
 appetitus canini cause 1.719.b.35
 appetere minus quam concoquere qui uentriculo sunt calidiores 1.432.a.14
 appetendi nim a nimia frigiditate destitui 1.701.a.22
 an aqua frigidior sit terra 1.10.a.54
 aqua humorum omnium tenuissima 1.10.b.9
 aqua cur terra frigidior tactu perficiatur 1.10.b.10
 an aqua humidior sit aere 1.10.b.29
 aqua maritima an aerem humectet 1.105.b.9
 aqua, cur neque uere neque proprie nutriat 1.116.b.66
 aqua quo pacto nutrire dicatur 1.117.a.12
 aqua, quomodo uapores caput petentes compestat 1.466.b.29
 aqua biliosa biliosa 1.711.b.22
 aqua qua ratione aestuosum dolorem possit procreare 1.711.b.24
 aqua calida sedari sitim ex salso humore 1.723.b.67
 aqua copiosius ingesta. cur sitim faciat 1.723.a.11
 cur aqua sensim epota sitim magis sedet quam affatim ingesta 1.723.b.27
 aqua hordei quando agrotis sit propinanda 2.32.b.55
 aqua potu solo quosdam diutius uitam traxisse 1.116.b.64
 aqua potu famem sedari 1.116.b.63
 aquae intempestiuum usum atque nimium, quae sequantur incommoda 1.117.a.19
 aqua potu biliosos iuuari 1.189.a.44
 aquae potio biliosis quomodo proficua sit & nocens 1.189.a.50
 aqua frigida potio cur in ieiunio, iecinori contraria 1.759.b.33
 aquae inter cutis uitium unde fiat 1.780.b.39
 in aquae frigidae propinatione uirium lapsus maxime cauendus 2.28.b.16
 aqua frigida potio an ante coctionem materiae conueniat 2.29.a.46
 aquae cur mel permisceri Hipp. iubet 1.189.a.55
 aquam humectare, aerem desiccare corpora, sensibus percipitur 1.110.b.31
 aquam nutritioni auxilio quidem esse sed non nutrire 1.117.a.2
 aquam copiosius ingestam nutritionem impedire 1.117.a.24
 aquam nunc refrigeratam semper daminari 1.181.a.17
 aquam frigidam calidum affectum quodque procreare 1.711.b.21
 ab aqua frigida prouenientia symptoma 1.512.b.33
 ta

S

Aqua-

INDEX

- Aquarum potabilium differentia* 1.117.
a.32
Aquarum fontana optima 1.117.
a.44
Aquam pluuiam non praferendam fontane 1.117.a.63
Aqua optima conditiones unde quaerenda 1.117.b.5
Aquarum optimarum effectus 1.117.
b.25
Aquarum natura ex ratione ortus 1.
118.a.8
Aquas maritimas calidas esse et humidas Auer. sententia 1.105.b.24
Aquas stagnantes et lacustres qui perpetuo libunt, duos splenes & uentres habeant necesse est 1.212.a.36
Ardens febris quae dicatur 2.42.b.6
Ardens febris exquisita 2.42.b.18
Ardens febris non exquisita 2.42.b.21
Ardentis febris signa 2.42.b.8
Ardentem febrem omnem a bile non esse 2.38.b.5
Argemone oculi 1.542.b.66
Argentum viuum cur calidum dici possit 1.267.b.45
Argenti uini facultas 1.267.b.43
Arquatus affectus symptomate sit, an morbus 1.794.b.25
Arquatus affectus morbus dici etiam solet 1.794.b.35
Arquatus affectus quando natura, & quando morbi uim sequatur 1.794.
b.38
Arquati affectus subiectum proximum cutis 1.794.b.4
Arquati affectus cause 1.794.b.48
Arsenicum potui dare uide tur Auic. 2.
156.a.15
Artem non semper naturam emulari 1.
661.b.48
Artericon quid 1.587.a.8
Arteriae seles in quibus coalescant 2.
139.b.42
Arteriarum circa fauces grandium uulnera lethalia 2.140.a.32
Arterias diffectas coalescere 2.139.
b.34
an Articularis morbus hereditarius sit 1.972.a.54
Articulorum motus prohibitia 1.124.
b.33
Articulis & carnibus labor. uilis 1.
703.b.63
Arthritis quid sit 1.970.b.67
an Arthritis sine materia fieri possit 1.
971.a.12
Arthritis quas partes obsideat, quaestio 1.971.a.39
de Arthritis materia quaestio 1.971.
a.23
Arthritis originem non solu ab externis capitis partibus ortum ducere, ut quidam putant 1.927.a.19
Arthritis cause 1.791.a.4
Arthritis cuiusque fluxionem causam esse 1.971.a.37
Arthridi materiam quis humor praestet 1.971.b.35
Arthritidem ab affectis corporis partibus nomina fortiri 1.971.a.2
Arthritidem a nuda intemperie aliquando provenire 1.971.a.17
Arthritidem omnem frigidam esse quidam crediderunt 1.971.a.34
Arthritidem a quocunque humore fieri 1.971.b.43
in Arthritide fontes actionis qui nam sint, quaestio 1.971.a.44
in Arthritide an secunda uena non nisi affluente sanguine 1.973.b.44
in Arthritide uenae sectionem humores praeter sanguinem angere et in corpus distribuere 1.974.b.59
in Arthritide nunquam mittendus est sanguis nisi ille affluat 1.974.b.66
Arthritide affectos quos secula uena inuenit & quos ladat 1.975.a.14
Arthritide ex biliosa materia laborantibus non esse secandam uenam 1.975.
a.35
in Arthritide medicamento assumpto antertia post hora cibis exhibendus 1.
575.a.59
in Arthritide medicamento assumpto antertia post ipsum nona in balneum duendum sit ager 1.75.a.63
in Arthritide quousque uinum interdiciendum 1.975.b.19
in Arthritide hermodactylorum usus non satis nostra tempestate probatur 1.
976.a.49
Asites quomodo fiat 1.780.b.45
an Asites hydropum pessima 1.781.
a.36
in Asite quomodo serofus humor inter peritonaeum & intestina colligatur 1.
782.a.45
in Asite serofi humores locus quis sit 1.781.a.34
Affectus uis, quam odoratus, longe ualidior 1.581.a.42
Asperuatem a secitate fieri 1.123.b.30
Asibma quid sit 1.630.b.66
Asibma morbum esse in figura, & meatum angustia 1.631.a.14
Asibma acutus ne an diuturnus sit morbus 1.631.a.20
Asibma morbum esse diuturnum 1.
651.a.24
Asibma senile uinum esse 1.631.a.25
Asibma in senibus curationem non admittit 1.631.a.26
Asibma a unde proueniat 1.631.a.28
Asibma an ex sanguine pessi fieri 1.631.
a.37
Asibma ex pulmonis secitate 1.631.
a.32
Asibma ex sanguine, quibus dignoscatur notis 1.631.b.16
in Asibmatis curatione cur de plectotomia non meminerit Auic. 1.634.
a.6
in asibmatis curatione qualia esse debeant medicamenta 1.634.a.14
asibmatis ex uaporibus curationi uenae secta conferre quando queat 1.635.
a.30
asibmati an arsenicum conueniat 1.
634.a.26
asibmati ex uaporibus an uenae sectio, an purgatio conueniat 1.635.a.
26
asibmaticos sine sonitu respirare non posse 1.631.a.10
asibma quomodo aerem immutent, diffusi 1.104.b.10
asibma infusa calfaciendi facultate, & morbis gignendis, & ualitudinibus resistendis plurimum possit 1.104.
b.27
asibma peculiari non communi tantum facultate agere in hac inferiora 1.104.
b.37
asibrorum lationibus aspectibusque accipiuntur, indeque uarias morborum formas procreari 1.104.b.18
asibrorum concursibus plurimum tribuit Auic. 1.105.a.8
asibrorum influxus non iniuria tueretur aliqui 1.105.a.13
asibrorum aspectus uarios uariis morbis obnoxia corpora reddere 1.104.b.62
asibris malignam uim mense, qua aer immutetur 2.68.a.18
attenuantia cibaria liberalius sumpta obstructions angere 1.18.b.26
atra bilis in capite exuberantis nota 1.
442.b.43
atra bilis ad uentriculum raptu quomodo appetentia, & innapetentia concitetur 1.800.a.35
atram bilem in uentriculo dolores excitare 1.77.a.19
attractio duplex 1.209.a.1
attractio an fiat ex dolore disputatio Hipp & Gal. 1.454.b.64
atractionem ex dolore etiam & calore fieri 1.209.a.8
atractionum, quae nam omnes permisceat humores, & quae certos attrahat 1.209.a.11
atrabendi potentiam Plato ignorauit 1.73.b.49
auditory nervi unde eriantur 1.62.b.44
auditus praestantissimi occasionem quae potissimum praesent 1.434.a.46
auditorium meatum obstruentia 1.575.
a.55
audire quae non sunt, quid significet ad esse in capite 1.434.a.38
auerrhois scrupulus de morbo amotus 1.
86.b.1
auris tinnitum morbum esse in numero 1.572.b.45
aurium dolores nonnunquam lethales 1.
572.b.52
aurium sonitus qui affectus sit 1.572.
b.44
aurium tinnitus quomodo & sanitatis & morbi indicium sit 1.572.b.55
aurium

I N D E X

- Aurium** tinnitus adnota manu signum
esse incolunitatis 1.572.b.53
Aurium tinnitus ab externo aere cieri
1.572.b.67
Aurium sordes cur amara 1.574.b.56
Auribus deligationem omnem inimicā
esse 1.575.b.53
Aures uoluntario etiam motu quibusdā
mouentur 1.50.b.12
Autumnus humidus & pluuus an salu
brior **Anic.** & **Hippocratis** dissidium
1.101.b.62
Autumnus cur acutissimis & exitiali
bus morbis maxime opportunus 1.
106.b.28
Autumni humidam constitutionem ma
gis salubrem esse, & cur 1.102.a.12
Autumnus humidum siccū uere presert
Anic. 1.102.a.19
Albi & trauli quibus causis
fiant Tomo 1. pag. 590.b.
uer. 27
Albutientes purgandi prepa
ratione opus non habent 1.211.b.
41
Balneum ex frigida aqua an calfactis
ex itinere conueniat 1.193.a.50
Balneum non nisi vacuatis corporibus
concedi 1.211.b.52
Balneum, educendos alioquin per alui
humores, ad cutim reuocare 1.211.
b.55
Balneo frigido quando uti debent qui
graciles sunt & ex itinere calidiores
1.193.a.54
Balneis febrientibus quando sint apti
2.41.a.12
Balneis ante pharmacum cui sint usui 1.
709.a.29
Balneis stim quibusdā excitant, & qui
busdā sedant 1.723.a.35
Balneis a cibo abstractiones fouere 1.
174.a.6
Balneis celerioris purgationis gratia ad
moueri 1.211.b.59
Balneis humores fundere, membraque
contenta & dura laxare 1.211.b.65
Balneis inchoantibus morbis cur uitan
das 2.41.a.7
Balneis leues purgationes debere prece
dere, ualidas sequi 2.212.a.22
de Balneis qui scripserint celebres uiri 1.
121.b.10
de Balneis scriptis pulcherrime omnium
IOANNES ANTONIVS siccus
1.121.b.15
Balneis quo tempore ante medicamen
tum & postea utendum sit 1.212.
a.34
Balneis a purgatione quando tuiissime
ui quis possit 1.213.b.40
Balneis humores diffundi & augeri ob
structiones 2.213.a.3
Balneis spiritus potenter dissipari 1.
975.b.1
Balneis alui profusio sisti 1.211.b.57
an Balneis corpora ad purgationes parā
da 1.217.b.48
a Balneis qui strictioris, & laxioris alui
sunt esse arcendos 1.211.b.68
a Balneis celerius & minus molestē pur
gationem fieri 1.211.b.68
Been quid sit uaria opinionēs 1.280.
a.12
Bilis vitellina ex quo humore fiat 1.26.
b.17
an Bilis atra ex pituita gigni possit 1.26.
b.38
Bilis atra quando sit calida 2.131.a.38
Bilis atra quam multiplices in corpore af
fectiones proritet 2.134.b.15
Bilis ob suam lenitatem facile uomitu
euacuatur 1.208.b.10
Bilis a uentriculo cur, quam ceteri hu
mores, facilius educatur 1.208.b.40
Bilis atra cur omnium humorum diffi
cillime educatur 1.208.b.43
cur Bilis quæ ad intestina excernendā
facilem gratia demandatur, dolorem
non faciat 1.833.a.6
Bilem puram sanguine & potestate &
actu longe calidiorē 1.17.a.6
Bilem adustam falsedinis non esse exper
tem 1.26.a.52
Bilem atram ex pituita gigni, defendi
turque **Anic.** 1.26.b.63
Biliofa materia in capite redundantis no
ta 1.442.b.33
Biliofarum febrium species 2.38.a.58
Biliofa an aqua potius conueniat 1.189.
a.46
Bolus armenus quomodo carbunculis sit
proficiuus 2.116.a.18
Borealem polum habitantibus minus fe
lix uita caloris solaris inopia 1.105.
a.34
Brassica quomodo vapores a capite ar
ceat 1.462.b.42
Brassicam astringente & laxante quali
tate præditam esse 1.245.b.29
Brassicam ebrietatibus, & capitis dolo
ribus inde prouenientibus conferre 1.
462.b.40
Brassicam cæcutientibus, & tremulis
prodesse 1.462.b.48
Brassicam nini noxam restringere &
crapulam discutere 1.462.b.50
Brassicas a capite uapores arcere 1.462.
b.30
Bronchus quid 1.587.a.10
in Bubone pestifero uenum esse secan
dam 2.119.a.10
in Bubone pestifero quando a uene se
ctione abstinendum 2.119.b.10
Bulimos quid 1.719.b.41
Bulimos quid 1.721.a.55
Bulimos totius corporis est appetentia
1.720.a.9
Bulimon unde fiat uarie sententiæ 1.
719.b.49
Bulimi & appetentiæ canina nomina cō
fundi a quibusdā & male distingui
1.719.b.34
de Bulimo & appetentiæ canina dissi
dium 1.719.b.56
in Bulimo nihil prorsus appetunt agri
qui tamen nisi frequenter cibos assu
mant, animo concidunt 1.720.a.3
Butiriri facultates 1.624.a.51
Acbeis symptomata Tomo
1. pag. 779.a.uer. 54
in Cachexia an secunda uena
1.785.a.35
Cadavera cur inuentibus corporib. gra
uiora 1.580.a.42
Celestia corpora in inferiora agere &
gubernare 1.98.b.49
celestia corpora motu & lumine calfa
cere 1.98.b.53
caliaca affectio lienteriam præcedere so
let 1.820.b.12
caliaca passio & lienteria quomodo dif
ferant 1.820.b.8
capa facultates quæ insint 1.287.b.
25
de capa bis cocta inter **Anic.** & **Paulū**
discrepantia 1.287.a.29
capa ex lacte acido an pro aeris assu co
medende 1.193.a.56
cepas quarto ordine calfacere 1.193.
a.59
calor præter naturam quid sit 2.2.b.
b.38
calor & humor innati quibus corrup
pantur 2.19.b.15
an calor equalis sit in radice in pueris
& inuenibus 1.30.a.14
calor odorum & saporum motor & ar
tifex 1.156.b.24
calor humiditatis causa quomodo sit 1.
437.b.4
caloris innati corruptionis causæ 1.20.
b.60
caloris causam per se, esse unam 1.202.
a.12
calorem naturalem a spiritibus disferre
1.11.a.48
calorem innatum innato humido et con
seruari, & augeri 2.19.b.6
calorem uaporosum in pueris, acrem in
inuenibus præstare 1.19.b.17
calorem multipliciter dici 1.19.b.52
calorem in pueris, & atate florentibus,
eiusdem generis non inesse 1.20.
a.29
calorem dolores ciere 1.128.b.6
calorem somnum auferre 1.432.a.
10
calore aut hum. naturalibus corruptis,
uitam corrumpi necesse est 2.19.
b.8
de calore puerorum & inuenum questio
1.19.b.12
calore innato pueros ascitio inuene
præpollere 1.19.b.19
S 2 de

de calore paucorum & iuuenum Galeni
sententia probatur 1.19.b.28
calore dissoluntur quæ conrescunt a
frigido 2.168.b.47
calore minui appetentiam 1.432.a.11
caliditas, frigiditas & temperies Aeris
& corporum, quomodo fiant a Sole 1.
98.b.61
caliditas ne an frigiditas cuius curetur
1.201.b.41
caliditas & siccitas humiditatis causa
quomodo sint 1.437.b.9
caliditatem siccitas sequitur 1.99.
a.4
a caliditate & siccitate capitis quæ pro
ueniant symptomata 1.441.a.7
calidi innati corruptio duplex 1.21.
a.3
calidi uicinia per se sola caloris causa
est 1.202.a.13
calidum & siccum temperamentum ena
cuationi ineptum esse 1.204.b.23
calida temperiei causas enumerat 1.202.
a.3
calida qualitate quæ dicantur, & quæ
frigida 1.251.a.34
caliditas ex itinere an natario in frigida
aqua conueniat 1.193.a.50
an calida atque humida corpora ena
cuationem facile ferant 1.204.b.
25
calida & humida corpora, quæ ena
cuari debeant, & quæ non 1.204.
b.33
caluaria perforata quid periculi immi
neat 2.192.a.65
de caluariae fractura perforanda tempore
controuersia 2.192.b.44
cambium Auic. alimentum Gal. dici 2.
62.b.8
cancer quas potissimum obsideat parti
culas 1.131.a.30
cancer cur nigri sint coloris 2.131.a.
42
cancer inter frigidos humores cur repo
nendi 2.131.a.44
caphura frigida ne an calida sit 1.461.
b.20
caphura an ad remum refrigerium faciat
1.865.a.10
de caphura facultatibus controuersia 1.
291.b.53
caphuram vigilias facere 1.291.b.56
an caput cerebri gratia sit creatum 1.
427.b.8
caput animalia omnia, vel quid capiti
proportionale, obtinere 1.427.
b.29
caput humoribus refertum, corpore ple
thorico existente, quomodo euacuand
um 1.447.b.66
caput cerebri gratia in sanguine pradi
tis animalibus constitutum 1.428.
a.17
capitis motus, qui proprii sint, & qui cū
collo communes 1.41.b.22
capitis motus proprii quibus fiant uerte

bris Gal. & Auic. 1.41.b.26
de capitis motu Galeni Auic. & recen
tiorum sententia 1.41.b.55
de capitis vulneribus 2.192.a.54
capitis fractura simplices tres 2.192.
b.17
capitis vulnera an oleo perfundenda que
silio 2.193.a.11
in capitis apostemate calido uicli prius
renuem postea pleniorum Auic. insili
tuit 1.198.a.41
in capitis vulneribus cur summa diligen
tia utendum 2.116.a.47
capitis os frangitur multifariam 2.164.
a.49
capitis fractura æstimanda 2.192.
b.21
in capitis fracturis aperitio perpetuum
præsidium fere esse 2.192.b.29
in capitis vulneribus an uli de ossis ru
ptione veremur, aperienda semper
caluaria sit, controuersia 2.192.b.35
de capitis constitutione Gal. & Arist.
dissentio 1.427.b.12
capitis siccitatem non semper ex vigilijs
inducari 1.441.a.10
capitis doloris ex intemperie calida si
gna 1.441.b.50
de capitis doloris ex intemperie calida
signis dubitatio 1.441.b.54
capitis calido humore affecti signa 1.
443.a.10
capitis frigidorum affectuum signa 1.
443.a.30
ad capitis frigidos affectus, quomodo se
quatur febris 1.443.a.35
capitis melancholicorum humorum si
gna 1.443.a.39
in capitis dolore de secanda uena dispu
tatio 1.447.b.5
in capitis affectibus an vomitus conue
niat 1.448.a.57
in capitis inflammationibus an acutum
conueniat 1.448.b.41
capitis dolor an ex humida intemperie
fiat 1.450.a.25
capitis dolor an ex sicca intemperie fiat
1.450.a.27
capitis dolor quibus soluitur 1.450.
b.30
in capitis dolore etiam ex pituita uena
secat Hipp. 1.458.b.2
capitis dolores uena secta, & uestione sa
nauit Hipp. 1.458.b.14
capitis dolorem a somno sedari 1.455.
b.64
capitis dolor, quibus ob inediam augea
tur 1.450.a.8
in capitis dolore an uinum conueniat 1.
455.b.38
in capitis dolore an somnus conueniat 1.
455.b.63
capitis doloribus aduersari & ieiunium
& crapulam 1.455.b.46
in capitis dolore ob biliosos humores ui
num dilutum Galen. exhibet 1.455.
b.58

in capitis dolore uinum metacum Hipp.
exhibet 1.455.b.60
in capitis dolore a causa calida cur in
dia non conueniat 1.456.a.6
capitis dolores, mero qui sedantur 1.
456.a.15
capitis dolori antiquo an uenus condu
cat 1.457.a.20
in capitis dolore ex siccitate caput pur
gia proponit Auic. 1.460.a.18
capitis dolentis curatio unde potissimum
auspicanda 1.464.a.2
capitis uapores brassica ne arceantur 1.
462.b.30
capitis dolori ex coitu, an uena sectio
uel purgatio conferat 1.463.a.38
capitis dolori an dactyli conueniant 1.
464.a.48
capitis dolori in crisi an asserre præsidia
liceat 1.463.a.50
capitis dolori an oliuæ conueniant 1.
464.a.52
de capitis fango Galeni locus 1.479.
b.36
capitis fluxiones ad quas fluant partes
1.587.a.32
capiti cur lintem calida aqua inper
sum admoueat, quando mordacime
dicamento purgandis naribus uten
dum est 1.581.b.59
capite carere multa animalia, quæ cere
bro sunt prædita 1.427.b.16
capite nullum animal non esse prædium
1.427.b.29
capite quæ carent animalia, carere etiā
cerebro 1.428.a.8
capite repleto quæ uena secari debeant,
questio 1.447.b.6
in capite colla materia, quibus ingenis
sit educenda 1.448.a.17
in capite an uermes nasci possint 1.451.
a.38
caput purgia cur in capitis dolore ex sic
citate proponat Auic. 1.462.a.18
capilli capitis partes ne sint controuer
sia 1.428.a.23
capillorum affectus, cur inter morbos o
pitis non connumeret Auic. 1.431.
a.30
capillos & pilos animalis partes non pro
prie dici 1.428.a.28
carabitus quid 1.469.b.30
carabitus, phrenitis, delirium 1.469.
b.30
carbon quid sit & unde 2.108.b.14
carbonis genera duo 2.108.b.17
in carbone cur sanguinem mittere sit o
pus 2.115.b.45
in carbunculo repellentibus cur non uten
dum 2.115.b.54
in carbunculo pestilenti ab omni uen
sektionē abstinentum 2.119.b.65
carbunculo non pestifero cur secta uē
na remedium sit presentancum 2.
115.b.68
caro temperata, quæ dicatur 1.15.
b.52
Caro

I N D E X

- Caro abissi cur gigni rursus queat* 2.
139.b.19
- carum, quomodo temperatam statuatur*
Auicennas, a Galeno non dissentiens
1.15.b.26
- carus quid* 1.476.a.29
- carus affectio animalium actionum est*
omnium 1.481.a.19
- carus apoplexie & lethargo similis est*
1.481.a.23
- carus ab apoplexia, & lethargo, quibus*
differat 1.481.a.25
- carum latini soporem, subterb. Auic. uo-*
cat 1.481.a.14
- caro omnes animales actiones ladi* 1.
481.a.19
- in caro omnes actiones, prater respiratio-*
nem, ladi 1.481.a.23
- caro detenti an excitari & intelligere*
possint ut Auic. ait 1.482.a.19
- caro detenti quomodo sentire dicatur* 1.
482.a.29
- caron cuius sit facultatis* 1.293.b.10
- cataplexis quid* 1.476.a.26
- cataphora* 1.476.a.29
- cataphora quid* 1.479.a.27
- cataphora oculis, catochon adaper-*
tis semper oculis fieri 1.479.a.42
- a cataportis leuibus an somnus conue-*
niat 1.448.b.30
- catarrhus quid* 1.587.a.42
- catarrhus symptoma est alteri sympto-*
matis succedens 1.587.a.60
- catarrhi causa est capitis morbus non ie-*
cinoris ut quidam Auicenna impo-
nunt 1.587.a.66
- catarrho procreando frigidam cerebri*
intemperiem esse aptiorem, calidam
uero per accidens 1.587.b.13
- catochus quid sit* 1.476.a.26
- catochon, & cataplexim ex siccitate fie-*
ri 1.479.a.38
- catochon apertis esse oculis* 1.479.a.
38
- causarum procatarticarum capita cur*
Galenus aliquando quatuor aliquan-
do etiam plura faciat, aduersus recen-
tiores 1.96.a.42
- causae morbi. vide morbi causae*
- causae genus est ens quod primo est* 1.
78.a.67
- causae longe latiori significato sumuntur*
a medicis quam a philosophis 1.78.
b.24
- causa effectrix morbi* 1.78.b.26
- cauteria capiti, quae infliguntur, cur me-*
dicos quandoque saluant 1.448.a.
33
- per cauterizationem quid intelligat Aui-*
cennas 1.233.a.18
- cerebrum temperandi caloris gratia non*
esse fabrefactum Gal. sententia 1.430.
b.16
- cerebrum non semper affectum dici, si*
sua particula, quo ad motum, sit lesa
1.435.a.57
- cerebrum labore t oportet, si uniuersi*
corporis motus sit deprauatus 1.435.
a.59
- cerebrum humectatum ob siccitatem*
aduenientem quomodo intelligendum
1.437.b.2
- cerebrum an ex inedia exciccetur* 1.450.
b.61
- cerebrum uentriculo non esse prorsus no-*
bilius 1.451.b.4
- cerebrum inflammari ne possit* 1.470.
a.2
- cerebrum, & quae ab eo ortum ducunt,*
aqua frigida tristari, & calida gaude-
re 1.512.b.30
- cerebri frigiditas, quos usus in corpore*
praestet 1.15.b.5
- cerebri affectibus, cur ad brechma po-*
tissimum medicamenta admoveantur
1.76.a.42
- cerebri uulnera quae lethalia* 2.140.a.27
- cerebri membrana denigrata non prorsus*
desperandum 2.193.a.38
- cerebri gratia caput non esse constitutum*
1.427.b.16
- de cerebri uentriculis Gal. & Auicennae*
controuersia 1.430.b.1
- de cerebri temperamento, Gal. & Arist.*
diffidium 1.430.b.15
- cerebri sicci signa* 1.434.a.48
- cerebri caliditatem & frigiditatem an*
opinionum constantia aut inconstan-
tia sequatur 1.441.a.20
- in cerebri & uentriculi affectibus parce*
canendum 1.464.a.47
- cerebro carentia animalia, quid cere-*
bro proportionem respondens obtinere
1.427.b.17
- a cerebro uapores arcenia* 1.466.b.21
- chalazion quid* 1.554.b.22
- chiragra quid* 1.971.b.3
- cholera morbus curatione citissima*
eget 1.830.a.50
- cholera morbus affectus ne uentriculi*
sit an intestinorum 1.830.a.57
- cholera morbo & uentriculo, & inte-*
stina molestari 1.830.a.56
- in cholera ex inanitione, & uentriculi*
imbecillitate an euacuatio conueniat
1.830.a.68
- chrysellinum humorem primum esse ui-*
dendi instrumentum 1.533.a.48
- chryselloidis propriam esse uidendi a-*
fectionem, cum arachnoide 1.531.
b.65
- chylus in uentriculo elaborati distributio*
1.26.b.38
- cibus post pituitae uomitum cur magis,*
quam post bilis laudetur 1.216.b.5
- cibi coctionem inuuantia membra quae* 1.
26.b.32
- cibi in uentriculo ingrediendi ordo Gal.*
& Auicennae 1.725.b.29
- cibi in appetentia quibus fiat* 1.715.b.40
- cibi austeri usus quibus uentriculis pri-*
mo loco sit aptus 1.725.b.60
- cibi ad intestina transitus tardioris causa*
1.729.a.29
- cibum semel in die capere quid faciat*
1.710.a.41
- a cibo post medicamentum ad absolutam*
usque purgationem abstinendum 1.
212.b.24
- cibo quid instaretur* 1.722.b.47
- an cibi cocti faciles assumendi ante dif-*
ficiles 1.725.b.26
- an cibi lenes astringentibus praemitten-*
di 1.725.b.29
- ciborum coctionem masticatione adiuua-*
ri 1.28.b.24
- ciborum uersio in acidis honores a fri-*
gido 1.431.a.16
- de ciborum ordine disputatio* 1.725.
b.25
- cibos austeros postremo loco sumptos os*
uentriculi roborare 1.726.a.10
- cibi qui post sumptum medicamentum*
uti debeant 1.212.b.42
- cibis a medicamento leuibus ratione*
symptomatum uti licet 1.212.b.52
- cibis lenientibus quando postremo loco*
sit utendum 1.726.a.11
- cicer album per alium secedit, & per*
urinum eicitur, & alit. Hipp. 1.
291.a.68
- ciceris albi & nigri facultates quae sint*
1.291.a.62
- cichorii facultates* 1.736.b.60
- cicuto nocturna* 1.561.a.48
- citta seu pica morbus in praegnatis un-*
de fiat 1.933.a.39
- de citri mali facultatibus controuersia*
1.286.b.2
- CLAVDIVS RICARDVS 2.193.
a.41
- CLAUDIUS RICARDVS diligentia 2.
193.a.42
- clystere a quibus potissimum partibus*
educat 1.217.b.61
- clystere crassa dumtaxat intestina per-*
tingere 1.217.b.59
- clystere ad uentriculum usque subire qui-*
busdam 1.217.b.57
- clystere ante uenae sectionem, an post,*
conueniat 1.474.b.42
- clystere post uenae sectionem quid pro-*
sit 1.474.b.55
- clystera animi deliquia quandoque se-*
quantur 1.218.a.5
- clysteriorum usu frequenti naturam excre-*
tionis munus obliuisci 1.218.a.7
- a clysteribus calidioribus quae sequantur*
incommoda 1.218.a.2
- coagulum calidum natura* 1.688.b.41
- coagulum cur lac cogat, sanguinem ue-*
ro dissoluat 1.746.b.21
- coctio quid sit* 2.29.b.70
- an coctio in pueris fortior quam in iuue-*
nibus 1.20.a.47
- coctio materiae quibus dignoscatur* 1.
448.a.3
- coctio cur maxore corrumpitur, gradu*
perficatur 1.726.b.31
- coctionis & symptomatum status in qui-*
bus morbis concurrat, & in quibus

I N D E X

- non 1.6.a.37
 coctionis uentriculi obliſa cauſa 1.7.14
 b.18
 coctionis abſoluta tempus 1.729.a.38
 coctioni corru pta ob uentriculi caliditate nimiam quomodo ſit occurrendū 1.728.b.31
 coctioni decubitus figura an multum coſferat 1.729.a.59
 coctioni conſerentia 1.729.a.64
 coctionem nihil eſſe aliud quam rei concoctae mediocritatem 2.29.b.43
 coctionem quando expectare expediat 1.205.a.64
 coctionem cito uel lente fieri non ciborum tantum qualitate, ſed uentriculi conſtitutione 1.725.b.38
 coitus morbis a pituita utilis Hipp. & Ariſtotelis teſtimonio 1.457.a.22
 coitus melancholicis ne conueniat 1.492.b.19
 coitus quomodo melancholicis ſit proſiciuus 1.492.b.55
 coitus appetitiua immoſica 1.910.a.3
 coitus tempus opportunum 1.903.b.47
 coitus impotentia unde 1.904.b.17
 coitus petulantiam reprimenda 1.910.b.4
 coitum a cibo coctioni maxime aduerſum 1.463.a.43
 coitum in pluribus morbis melancholicis commendat Auic. 1.492.b.51
 coitum uenarum & arteriarum actio coſequitur 1.900.b.6
 coitum frequentem qua ſequantur incommoda 1.903.a.44
 a coitu poſt cibum, qua incommoda capiuntur proueniunt 1.463.a.45
 a coitu quando uenam ſecare ſit tutum 1.463.a.62
 coitu quando poſſimum utendum 1.463.a.62
 a coitu morbos, qui ex atra bile, ex acerbis 1.492.b.49
 ex coitu nimio male habentibus quibus ſuccurrendum 1.912.b.37
 colicus dolor quid 1.136.a.45
 colicus dolor cuius inteſtini ſymptoma ſit 1.836.a.50
 an colicus dolor ab aſumpto cibo magis aſſigat 1.837.b.34
 an colici affectus initio purgandum, an uero expectanda coctio 1.840.a.52
 colicum dolorem a renali difficile dignoſci poſſe 1.837.b.29
 in colico affectu cibum aut potum non exhibet Celſus niſi ſedato dolore 1.840.a.43
 in colico affectu, qua uena, & quando ſecanda 1.840.b.28
 colicos dolores repletionem ſequi 1.840.a.41
 colicos dolores inedia maxime leuari 1.840.a.48
 colica curatio qua ratione ſit proſequenda 1.840.a.63
 colica uexatos & febricentes pharmaco euacuandos eſſe 1.840.a.58
 in colica purgatorio medicamento etiā initio utendum 1.840.b.2
 in colica qua ante pharmacum agenda 1.840.b.20
 Colica nomine quid intelligendum 1.85.b.32
 Colica in quos morbos degeneret 1.85.b.52
 colica habet rationem morbi, & ſymptomatis, & cauſae 1.85.b.64
 colli uertebrae ſeries 1.41.b.31
 colore extrema cute infecta, urina colores in mutari, & cur 1.150.b.46
 colores in aere ſpiritualiter magis, quam odores recipi 1.580.b.9
 columbarum pullis tenuiſſe an craſſius ſanguis inſit 1.462.b.33
 coma quid 1.476.a.28
 coma ſeu cataphora quid ſit, & unde 1.479.a.27
 coma pituitoſo humore praeuallente cataphora antiquis appellatum 1.479.a.36
 coma ocluſus eſſe oculis 1.419.a.42
 coma & cataphora diſſerre 1.479.a.38
 comatis ſeu cataphora diſſerentia 1.479.a.31
 in conuulſione ſuppurandum ſemper non eſſe 2.150.a.52
 ex conuulſione & caſu cur pueruli minus quam alij offendantur 2.150.b.44
 conuulſio quibus cauſis poſſimum ſit 1.132.a.48
 conuulſio quomodo a natura fieri intelligatur 1.132.a.54
 conuulſio motus eſt deprauatus 1.518.b.21
 conuulſio quarum partium affectus ſit 1.518.b.25
 conuulſionem ob dolorem ad repletionem referri 1.519.a.24
 conuulſio ſecto neruo quomodo ex repletionem ſit 1.519.a.28
 conuulſio ex timore quomodo ad repletionem ac euacuationem referatur 1.519.a.39
 conuulſio ex ſiccitate febres & immodicas euacuationes conſequitur 1.719.a.59
 conuulſio an ex ſiccitate ſit, diſputatio pro Hippocrate & Galeno 1.519.a.62
 conuulſio quam neruorum deſiccatione ſequatur 1.519.b.32
 qua conuulſio febris ſuperueniente ſoluatur 1.519.a.12
 conuulſio quam febre ſuperueniente ſoluatur 1.521.a.17
 conuulſio ex ſiccitate an curabilis 1.523.a.22
 conuulſio canina qua 1.529.a.16
 de conuulſionis cauſis diſputatio 1.518.b.40
 conuulſionis cauſae repletio & euacuatione 1.518.b.42
 conuulſionis an ſpecies quatuor 1.525.a.33
 conuulſionis cauſa duplex 1.957.a.27
 conuulſioni ex repletionem an ueng ſectio conueniat 1.523.a.43
 conuulſioni an frigida aſſuſio conueniat 1.523.a.57
 conuulſioni cucurbitarum appoſitio quomodo conueniat 1.523.a.62
 an conuulſioni cucurbitae ad uſicam & renes aſſigenda 1.523.b.4
 an conuulſioni nimum conueniat 1.523.b.15
 conuulſionem quamcumque uel ex repletionem fieri uel ex euacuatione 1.501.b.46
 conuulſionem qui morbus proxime pariat 1.520.a.10
 conuulſionem ſolis muſculis accidere 1.518.b.29
 conuulſionem neque uentriculo, neque ori eius poſſe accidere 1.518.b.43
 conuulſionem neruorum & muſculorum ſimul affectum eſſe 1.518.b.36
 conuulſionem, quomodo febris ſuperueniens ſoluatur 1.521.a.42
 in conuulſione cucurbitae cui parti aſſigenda 1.523.a.67
 conuulſiones ex dentium ortu in pueris cur accidunt 1.902.b.67
 cor & ſpiritus, innato calori ſeruando aptiſſima ſint 1.15.a.58
 cor, ſua met ſubſtantia ſiccum eſſe, ratione uero in eo contentorum ad nutriendum uergere 1.17.a.34
 cor caloris principium non etiam motus 1.49.a.36
 cor uulnus ne minimum quidem ſuſtinere 2.140.a.25
 cur cor inter omnia membra dignius ſit cuſtodia ut Auic. ait 1.200.a.20
 cor ſimplex & compoſita corporis pars dici poſſet 1.512.b.1
 an cor paruum animoſitatis ſit indicium magnum uero timiditatis 1.670.b.53
 an cor muſculus ſit 1.670.b.61
 cor nullam iniuriam poſſe ſuſtinere 1.671.b.61
 cor animi perturbationibus quibuſque poſſimum laedi 1.674.a.22
 cordis actione laſa alias conſentire neceſſe eſt 2.3.a.11
 cordis calorem magis ac rem eſſe, ſpiritu uero copioſorem 1.66.b.65
 cordis ſitus cur in thoracis medio 1.43.b.58
 cordis humores in peſtilenti affectu putrefcere 1.106.b.42
 cordis ſolidas partes in peſtilentibus quibusdam affectibus putrefcere quorundam opinione 1.106.b.45
 cordis uentriculos duos conſtitui Gal. & Auic. cum tres Ariſtoteles nunciet 1.64.b.48
 cordis

I N D E X

- Cordis uentres an duo sint aut tres* 1. 670.b.45
cordis spirituum dissolutionem ob gaudium, suffocatione ob timorem obire animam 1.674.a.25
in cordis affectibus dextra uena cur potissimum secunda 1.675.b.10
in Cordis affectibus a statibus cur sinistra magis uena secunda 1.675.b.15
in cordis affectibus medicamenta quam caute exhibenda 1.675.b.22
cordis intemperies, quam caute sit restituenda 1.675.b.28
cordis tremor unde 1.676.b.23
cordis palpitacionem sanguinis missione curari 1.678.a.38
cordis palpitacione obnoxios immatura plerunque morte praeueniri 1.678.a.41
an cordis spiritus ex iecioris calore possint incallescere 1.752.b.34
corde inflammatione apprehenso desperata est salus 1.686.a.10
de coriandri facultatibus controversia 1.295.a.9
coriandri usum in omni epilepsia damnat Auic. praeterquam sanguinea, & biliosa 1.295.a.16
coriandri viridis, & sicci facultates 1.461.a.8
coriandrum epilepsia, per ventriculi consensum, conferre 1.295.a.14
coriandrum somnum conciliare 1.295.a.16
coriandrum an capitis uaporibus arcendis conueniat 1.460.b.65
coriandrum oculis obesse, somnum facere, delirium asserre, & inebriare 1.461.a.1
coriandrum humidum somnum facere, desiccatum, & praeparatum, non item 1.482.a.12
coriandrum refrigerare putat Dioscor. 1.295.a.4
cur corpus gracilius euadat ob uenum calorem 1.864.b.48
corpus exakte temperatum, nisi in instanti dari non posse 1.15.a.45
corporis natura principium est sermonis in arte medica 1.8.b.42
corporis animati forma est anima, non temperamentum 1.9.a.36
corporis humani triplex esse partium genus 1.11.a.34
corpori uniuerso conspirationem unam inesse, confluxionem unam, & consensientia omnia 1.151.a.16
corpora rariora facilius pati 1.99.a.17
corpora, quae quibus cibis uti debeant 1.179.a.14
corpora temperata a similibus iuari, intemperata laedi 1.437.a.51
corpora temperata raro admodum uideri est 1.437.a.52
corpora similibus sibi qualitibus seruari, quomodo intelligendum 1.473.a.59
corpora suis libus sibi qualitibus laedi tandem esse necesse 1.437.a.66
corporum tumor propter frigus cur accidat 1.519.a.19
corruptio naturalis quae sit 2.19.b.24
corruptibile & incorruptibile unum & idem efficere, absurdum non esse 1.14.b.7
corrodentia medicamenta quae 2.19.a.31
coryza 1.587.a.2
coxae musculi, quatuordecim aliqui constitunt 1.58.a.42
coxendicis affectibus unde tam acres dolores 1.972.a.6
cranei ossa, cur quinque tantum Auic. connumeret, Gal. uero septem 1.37.b.54
crani vulnerati summa habenda ratio 2.164.a.41
crassa & tenuia expulsiōi inepta existere 1.147.b.15
crocum capitis dolores sedare, & inferre, & quare 1.461.b.48
cruda omnia dissimilium esse partim 2.25.b.33
crudritatem non esse perpetuum principij inditium 2.5.b.1
crudritate materialium & immaterialium morborum initium esse 2.5.b.11
crudritatem principium tantum dici de materialibus morbis 2.5.b.46
crudritatem ex gaudio esse fieri 1.26.b.34
crudritatibus an somni prolixior conferat 1.178.b.57
crudritatibus & fame laborantes quomodo sint nutriendi disceptatio 1.198.a.15
crudritatibus laborantes urgente appetitu, quomodo nutriendi, quaestio 1.198.a.48
crurum dispositio an uenum statum significet 1.864.b.26
de expressi facultate contradictio 1.169.b.25
expressi facultates quae 1.297.b.53
curatorie facultatis partes tres 1.197.b.48
curacionis scopi 1.204.a.48
curandi scopus in cuiusque particula imbecillitate quis esse debeat 1.762.a.64
an cutis temperata sentiat 1.15.b.42
cutis quomodo & densetur & rarefiat in unctione 2.11.a.28
cutim, equalia non sentire quomodo intelligatur Auicenna 1.15.b.50
cutim immam quod obsecit, retrocedere non posse 2.113.a.17
decretorum numerus cur a die decubitus numeretur 2.5.a.62
definitio morbi uide morbi definitio
dentes unde sentiant, non autem ossa 1.595.b.9
dentes satum adhuc in utero existentem habere 1.595.b.30
dentes cur ficus et dulcia ledant 1.596.a.54
dentes frigore potissimum laedi 1.597.b.9
dentes cur maxime frigiditatem sentiant 1.597.b.16
dentes a frigido neruorum gratia maxime laedi 1.597.b.22
dentes sicca intemperie laborantes curationem non admittunt 1.597.b.33
dentes sensus expertes non esse 1.597.b.22
dentes qua ratione flatibus laedantur 1.598.b.22
dentes quibus affectibus fiant mobiles 1.601.a.3
dentes, ubi siccitate rumpuntur, nullis ferè medicamentis curari queunt 1.602.a.3
dentes nostri quomodo ex aliorum acerba comedentium inspectione obstruiscant 1.604.b.17
dentes summe refrigeratis, neque calida, neque frigida admittunt 1.605.a.7
dentes summa caliditate affecti, cur neque calida, neque frigida patientur 1.605.a.73
dentes frigidi & sicci temperamenti, frigidis & siccis mediocriter conseruari 1.605.a.63
dentes frangi potius quam comminui 1.601.b.52
dentium ordines tres & unde ortum dicant 1.595.b.29
dentium pars quae potissimum flatibus laedatur 1.598.b.18
dentium curatio cum exsiccantibus item per procedere 1.597.b.29
in dentium curatione illud esse perpetuum ut desicemus 1.597.b.38
dentium dolor ea potissimum parte esse, qua gingiuis inseruntur 1.598.a.15
dentium substantia an doleat 1.598.a.15
dentium erosio unde 1.601.b.26
dentium erosionem a fratione non differre 1.601.a.15
dentium eruptionem quae facilem redant 1.602.b.59
dentium ortum cur aliquando febres alui profluvia, & conuulsiones sequantur 1.602.b.64
dentium stridorem & naturalem esse & aduentitium 1.604.a.6
dentium stridor in quibus morbis quid portendat 1.604.a.11

S 4 Dentium

SODOS

DANESI DANESSI
 obseruatio Tomo 1. pag. 875.

INDEX

Dentium stupor tactricis facultatis symptomata est 1.604.a.53
 Dentium stuporis morbus, qui 1.604.a.55
 Dentium stuporem cur faciant acerba 1.604.a.57
 Dentium stuporem portulaca quare ratione sedet 1.604.a.50
 Dentium stuporem qua & quare ratione sedent 1.604.a.50
 Dentium stupor calidus curatur 1.604.a.60
 Dentibus dulcia qua ratione officiant 1.599.a.61
 Dentibus an fricatio ex melle conferat ut Auic. scribit 1.596.b.12
 Dentibus quibus medicamentis consulendum 1.602.a.22
 in Dentibus eximendis, qua sit cautio adhibenda 1.603.b.16
 Dentibus vermes innasci, & quomodo extrahantur 1.603.b.47
 Dentibus stupidis ex lacte collutio quare ratione sit proficua 1.604.a.64
 Dentibus stupidis casum prodesse 1.604.a.66
 Derivatio ad propinqua est 1.534.b.29
 Derivatio qua, & reuulsio 1.533.b.30
 Derivatio in oculorum affluxu, qua parte agenda 1.534.b.34
 Derivatio ad nares non nisi per sternata menta promouatur 1.533.b.41
 Distillatio aeris sanguinis missione cur reuul 1.647.a.34
 Distillationis a capite nomina 1.587.a.10
 Diaberes qui affectus 1.895.b.3
 Diaberes ab involuntaria missione quid differat 1.894.a.46
 Diaberes an uescia aut renum affectus sit 1.895.b.14
 cur Diabesi coniuncta est sitis 1.894.a.8
 in Diabete affecti sunt renes 1.894.a.8
 in Diabete qua facultas laedatur 1.895.b.9
 in Diabete qua nam renum actio offendatur 1.895.b.9
 in Diabete naturales renum facultates omnes affectas esse 1.895.b.19
 in Diabete cur alteratio esse facultatem affectam non meminerit Gal. 1.895.b.44
 Diacalamentum in lassitudine quom Gal. probet Auicennas dammare uidetur 1.72.a.43
 Discordia in pleuritide quando conueniat 1.663.b.8
 diaphragma inflammatum non pleuritidem, sed phrenitidem facere 1.649.a.23
 diarsia febris quando in putridam euadit 2.49.a.59
 diarsia & putrida febris primum differe-

rentia 2.21.b.22
 diarsiarum febrium inclinatio qualis esse debeat 2.10.a.57
 diarsias febres in alias facillime transire 2.10.a.9
 diarsis omnibus balneas conuenire 2.10.b.63
 diarrhoea ex cruditatibus qua 1.826.a.66
 digiros breues parui iecoris inditum esse 1.759.b.21
 dioclis methodi ad Antigoni regem mentio 1.191.b.38
 diminutionis causas enumerat 1.124.b.59
 discentia cur in statu inflammationum qua ulceribus iunguntur, non curentur 2.143.b.54
 disputatio noua in caput de doctrinae cause egreditur, & accidentis 1.77.b.57
 dispositio plures habet significationes 1.79.b.64
 dispositio an sit genus morbi 1.78.b.69
 dispositionis triplex significatum 1.80.a.1
 dispositio sumitur pro constitutione a medico 1.80.a.33
 diuersio derivationem, & reuulsionem complectitur 1.534.b.8
 dolor an ex humiditate fiat 1.450.a.26
 dolor in ex siccitate fiat 1.450.a.28
 an dolor trahat, disputatio pro Hipp. & Gal. 1.453.b.63
 de doloris natura opiniones uarie 1.126.b.50
 de doloris causis, uaria sententia 1.126.b.60
 doloris causa per se an sit materia 1.452.b.9
 dolorem tristem esse sensuum operationem uoluit Galenus 1.126.b.5
 dolorem modo solutionem continui, modo alterationem sequi 1.127.a.18
 dolorem fieri per se ex intemperie dupliciter 1.425.b.27
 dolore complicato cum morbo aut morbi causa unde auspicanda curatio 1.200.a.67
 dolore saniete incrassantibus sanguinem utendum esse 1.200.b.7
 dolorum species plures Auicennas quam Galenus facere uidetur 1.127.b.54
 dolorum symptomata seu accidentia qua & unde elici debeant 1.128.a.25
 dormire post forte medicamentum, uigilare post leue 1.212.a.52
 dorsum, qua pars sit corporis 1.39.b.3
 de Dorsi uertebri Galeni & Auic. dissidium conciliatur 1.42.b.4
 Dorsi dolor unde proneniat 1.968.a.51

in Dorsi doloribus qua uene secunda 1.969.a.23
 Dubellati quid sit 1.769.b.55
 Dysenteria ex catarrho laborantes, cur suppressio capite, uel supino corpore cubare prohibeantur 1.827.a.51
 Dysenteria an purgatio conueniat 1.825.b.65
 Dysenteria an myrobalani conueniant 1.825.b.66
 Dysenteria an asata conueniant 1.826.a.37
 Dysentericis oryzam torrefactam conuenire 1.826.a.63
 Dysentericis purgationes conuenire, praesertim myrobalanorum 1.826.a.3
 Dysentericis qua cautione sit rhabarbarum propinandum 1.826.b.3
 Dysentericis cur frigida potius actum, quam calida conueniant 1.826.b.10

SE E

E Brii, & pueri qua de causa balbutiant Tomo 1. pag. 590.b.12
 Elbriorum semen cur infecundum magna ex parte 1.903.b.64
 elementa probare quod sint, neque ad medicum, neque ad philosophum pertinet 1.10.a.16
 elementa plura esse cum probat Hippo. philosophi non medici partes agere 1.10.a.20
 elementa definiti cur non possint 1.10.a.26
 elementa agere inter se quomodo possunt 1.14.b.62
 elementa media non esse simplicia 1.106.b.2
 elementa in suo centro posse pura reperi 1.106.b.2
 elementa, non substantiis sibi mutuo esse contraria, sed qualitatibus 1.151.a.11
 elementorum definitiones uariae 1.9.b.6
 elementorum primae qualitates, quae 1.10.a.34
 elementorum differentia, qua 1.10.a.38
 elementorum mixtionem qualitatibus mixtis fieri 1.14.b.35
 elementorum formas in mixto rationem materiae obtinere 1.14.b.50
 elementorum formas, medietas esse inter substantiam & accidentis 1.14.b.22
 elementorum qualitates primas cur eorum formas esse Alexander credideris 1.114.a.10
 Elementis

INDEX

- Elementis accidenti, variis inesse, quæ sensibus percipi possint.* 1. 10. a. 31
- Elephantiasis quibus procreetur efculentis* 2. 134. b. 48
- Elephantiasis tum lienis tum iocinoris initio procreari* 2. 134. b. 38
- Elephantiam vniuersi corporis esse cancrum* 2. 134. b. 43
- Empiricos magis, quam methodicos passim probat Galenus* 1. 247. a. 3
- Empirici vitia omnia simplicia nomine symptomatis vocabant, & horum concursum nomine morbi.* 1. 84. a. 50
- Enixis, si supprimantur purgationes scilicet vena, vel citata alio succurrendum* 1. 932. b. 34
- Ephemeras omnes febres ab externis causis proficisci* 2. 8. a. 67
- Ephemeras omnes a causa procacitatis recentis fieri* 2. 9. a. 55
- Ephemerarum febrium quales sint pulsus* 2. 9. b. 44
- in Epiala quomodo interne partes algant externa vero calide sint.* 2. 48. b. 1
- Epiala febris symptomata.* 2. 48. a. 61
- Epiglottis quid sit* 1. 602. a. 15
- Epiglottis vsus quis sit* 1. 669. a. 16
- Epilepsia est sortis corporis conuulsio.* 1. 501. a. 63
- Epilepsia quodnam symptoma sit.* 1. 501. a. 64
- Epilepsia quomodo fiat* 1. 501. b. 8
- Epilepsia morbus ne an symptoma sit.* 1. 501. a. 66
- Epilepsia & apoplexia, si tertiana conferantur, cur acuti non dicantur morbi* 2. 7. b. 16
- Epilepsia ex vteri strangulatu.* 1. 502. b. 52
- Epilepsia vnde fiat neotericorum medicamentorum sententia.* 1. 501. a. 66
- de Epilepsie causis questio.* 1. 501. b. 55
- Epilepsia morbus obstructio est.* 1. 501. b. 7
- Epilepsia an paralysis succedat.* 1. 502. b. 1
- Epilepsia an vena scilicet semper conueniat* 1. 501. a. 61
- Epilepsia imminens signa in lingua, & eius venis* 1. 504. b. 50
- Epilepsiam & apoplexiam affectu loci gratia acutos esse morbos.* 2. 7. b. 22
- Epilepsiam ab atra bile plerumque consistere* 1. 502. a. 38
- Epilepsiam a pituita & atra bile simul proficisci* 1. 502. a. 44
- Epilepsiam ab omnibus humoribus fieri ex alicui.* 1. 502. a. 48
- in Epilepsia deprauatae motiones unde fiant* 1. 501. b. 14
- in Epilepsia, qui locus obstruatur.* 1. 501. b. 4
- in Epilepsia anterior ne cerebri ventriculus an posterior obstruatur.* 1. 501. b. 17
- in Epilepsia animales actiones omnes laedi* 1. 501. b. 32
- Epilepsia pituitosos laborare.* 1. 502. a. 22
- Epilepsia laborantibus cur lingua citrina sit* 1. 504. b. 59
- in Epilepsia uictus ratio pro accessionum ratione constituenda.* 1. 508. a. 42
- in Epilepsia venæ sectionem, quæ impediant* 1. 508. b. 12
- in Epilepsia ventriculi duntaxat cerebri obstruuntur, in apoplexia corpus ipsum potissimum* 1. 509. b. 34
- Epileptici qui plerumque fiant ob siderum quorundam concursum.* 1. 104. b. 52
- Epileptici cur pedibus calcitent.* 1. 502. a. 18
- Epileptici vnde suffocatio.* 1. 502. a. 15
- Epileptici cur parciore cena, quam prandium statuenda* 1. 508. a. 28
- Epiphoram in tenellis curari posse, in adultis curationem non admittere.* 1. 549. b. 60
- Epulis morbis quis sit* 1. 607. b. 8
- Epulotica medicamenta, quæ.* 2. 143. a. 24
- in Errhinorum vsu quid agendum.* 1. 582. a. 48
- Eruptiones unde* 1. 730. a. 44
- Erysipelas vnde fiat* 2. 108. a. 54
- Erysipelas malum* 2. 108. b. 5
- Erysipelas exquisitum* 2. 108. b. 30
- Erysipelas phlegmonodes.* 2. 108. b. 54
- Erysipelas mixtum* 2. 108. b. 35
- Erysipelas exquisitum ex sanguine tenuissimo, & seruido sit.* 2. 111. b. 55
- Erysipelati vlcerato, quæ faciant remedia* 2. 113. a. 65
- Erysipelatem cutem urere, & in tumorem attollere* 2. 111. b. 11
- in Erysipelate exquisito sanguinem mittere non opportunum esse.* 2. 113. a. 15
- Erysipelate non exquisito mittere sanguinem cur bonum* 2. 113. a. 29
- Euacuatio an fieri debeat ante coctionem* 1. 205. a. 17
- Euacuatio an a morbi magnitudine indicetur* 1. 208. a. 16
- Euacuatio quando magis conueniat.* 1. 661. b. 9
- de Euacuationis tempore controuersia.* 1. 205. a. 23
- cur Euacuationis absolutæ indicium sit sitis* 1. 723. a. 26
- Euacuationi non omnis virium imbecillitas contraindicat* 1. 204. b. 21
- Euacuationi ineptos esse qui calido, & sicco temperamento sunt.* 1. 204. b. 23
- Euacuationem facile ferunt calida, & humida corpora* 1. 204. b. 26
- Euacuationem immodicam, quæ sequantur incommoda* 1. 205. b. 48
- Euacuationem absolutissimam non esse obeundam* 1. 205. b. 54
- ab euacuatione omni in multis magnis morbis interdicitur.* 1. 208. a. 24
- euacuationes immodicæ atque suppressiones quibus fiant causis.* 1. 227. b. 58
- in euacuationibus quæ seruare opus sit.* 1. 204. b. 50
- si euacuandum & alterandum sit, unde inchoandum* 1. 201. b. 20
- excidentiæ, quæ Hippocrati dicantur.* 2. 174. a. 20
- excrementa in sanis corporibus quibus uis & quomodo educantur.* 1. 182. a. 58
- excrementa quæ magis apta excretioni.* 1. 623. b. 7
- exercitatio in sole quos effectus pariat.* 1. 121. b. 4
- exercitationem intermissam qui sequantur morbi* 1. 170. b. 62
- exercitationem per se ventriculo non conferre* 1. 703. b. 64
- exercitationem moderatam ventriculo non esse noxiam* 1. 704. a. 1
- experimenti certitudo quomodo habenda* 1. 247. a. 11
- expertos sine ratione, inexpertis cum ratione, preponit Aristoteli.* 1. 247. a. 2
- expirationem qui musculi faciunt.* 1. 636. a. 35
- exsiccantia semper dentibus conferre.* 1. 597. b. 25
- exsufflationem qui faciunt musculi.* 1. 636. a. 36
- exsufflationem strepentem qui musculi faciunt* 1. 636. a. 38

F S

- Facultas animalis per somnum quiescit, & naturalis vehementius agit.* Tomo 1. 1. pag. 182. a. 10
- Facultatis imbecillitas morbi causa est longioris, non tamen inditium.* 2. 7. b. 56
- Facultatem a re, cuius est, non differre nisi sola voce* 1. 129. b. 40
- Facultatum animalium diuisiones uariæ* 1. 76. a. 30
- Fames quid sit* 1. 722. b. 51
- an Fames sanitati utilior sit quam satietas* 1. 710. b. 41
- Fames syncopalis a canina & bulimo, quid differat* 1. 721. b. 58
- Fames syncopalis ex frigidityte etiam fit* 1. 722. a. 16
- Fames sumpto cibo cur statim se dat.* 1. 740. b. 51
- Famem*

INDEX

- Famem vini potio sedat* 1.721.a.22
Fatrem syncopalem ex caliditate, & frigiditate fieri 1.722.a.16
Fauces quæ dicantur 1.609.a.11
Fauces & nares aptissima loca esse suscipiendis oculorum fluxionibus. 1.534.b.36
Faucium egritudines, & nomina. 1.587.a.15
Febris quis morbus dicatur. 2.2.b.39
Febris omnis quid sit 2.28.a.26
an Febris alia sit morbus, alia symptoma 2.3.a.42
Febris calida ne tantum interperies sit, an etiam sicca 2.2.b.45
Febris an sit calor præter naturam. 2.2.b.38
an Febris definiti possit per calorem. 2.2.b.61
Febris quando morbus dicatur, & quando symptoma 2.3.a.65
Febris ephemera an cognitu facilis. 2.8.b.2
an Febris ex putredine conicitur. 2.20.a.42
Febris materiam calfactionem exigere. 2.28.a.61
Febris finitiones varie 2.2.a.59
de Febris genere controuersia. 2.2.b.6
Febris definitionem ab Auic. traditam absolutam esse 2.3.a.21
Febris putridæ curandæ scopi duo. 2.28.a.17
Febris ephemeræ corripit qui apti sint. 2.10.a.18
Febris putrida qui facile corripiantur. 2.10.a.19
Febrem curationis gratia quomodo symptomatis, quandoque morbi rationem habere 2.3.b.14
Febrem omnem refrigerantia, & humeflantia postulare 2.28.a.52
Febrem continentem quæ faciant. 2.55.b.29
in Febre, quæ actiones offendantur controuersia 2.2.b.17
in Febre putrida omni an sanguinem mittere expediat 2.29.a.12
Febres continentes interpollatis cur breuiiores 2.7.b.42
an Febres ephemeræ omnes a procacitate causa fiant 2.8.a.42
an Febres putridæ omnes ex obstructione sint 2.20.a.26
Febres quartanæ cur post quadragesimum annum frequentius fiant. 1.79.a.9
Febres continuæ duæ quomodo implicentur 2.78.b.64
Febres vomitu ne an purgatione curanda 1.208.b.54
Februm nullam esse propinquorem differentiam, quam quæ a materia sumpta est 2.3.b.38
an Februm ephemerarum inseparabile indicium sit ex procacitate causa fieri 2.9.a.38
an Februm ephemerarum proprium indicium sit coctio in urina primis statim diebus 2.9.b.22
de Februm circuitu quaestio. 2.20.a.41
Februm circuitus innata cuidam humorum naturæ adscribi debere. 2.20.a.47
de Februm continentium & intermittentium differentia, controuersia. 2.20.a.64
Februm putridarum pulsus cur inaequales 2.21.b.13
Februm nota unde petenda. 2.23.a.43
Febribus putridis, quæ corpora obnoxia magis, & quæ ephemeris. 2.3.b.66
Febres pituitosas in quartanas sepe de generare 1.26.b.55
Febres quartanas ex pituitosis sepe fieri 1.26.b.55
Febres mutari mutata uicibus ratione compertum esse 2.61.a.19
Febres quando vomitu, & quando deiectione curare expediat. 1.208.b.60
Febres tertianas solo vomitu curari testatur Galenus 1.208.b.57
in Febribus ephemeris an pulsus non sint uehementes 2.21.b.5
an Febribus continuis rigores accendant 2.21.b.49
in Febribus putridis calidis quandoque esse opus 2.28.b.62
in Febribus putridis quando secunda uena, & quando non 2.29.a.21
in Febribus putridis quando a uena sectione abstinendum 2.29.a.31
in Febribus ardentibus quid potissimum animaduertendum 2.33.b.56
in Febribus pituitosis vomitum cæteris præsidij anteposit Auicenas. 1.208.b.59
in Febribus purgandum quietiori die. 1.225.a.52
Febrilis caliditas qua ratione corpori universo communicetur. 2.3.a.28
Febrile frigus unde 2.2.b.64
Febricitantes ab alimentis excellenter astringentibus cur cauendi. 1.710.a.24
Febricitantibus quando cibus exhibendus 2.29.a.18
Fellea uesicæ canaliculi duo, & eorum usus 1.792.a.37
Fernelij opinio non probatur. 1.87.b.33
Eadem consutatur 1.87.b.57
Filij cur parentibus similes 1.924.a.57
Filiorum similitudo ob imaginationem 1.11.a.25
Fistula callum coniungi 2.16.a.39
Fistulas profundit Hippocrates calentem aquam, & cur 2.143.b.10
Flatus cause 1.736.b.32
Flatus cause continentes duæ 1.736.b.19
Flatus in uentriculo cause externæ 1.736.b.37
an Flatus in ossibus fiant 1.138.b.5
an Flatus a calore uehementi procreantur 1.736.b.43
Flatus a calore per se gigni non posse 1.736.b.49
Flatus ab immoderato calore quomodo in uentriculo fiant 1.736.b.53
an Flatus ab atrabile geniti eo differant ab alijs quod hi sine spūto, illi cū spūto accendant 1.737.a.20
Flatus ex atra bile quales fiant 1.737.a.22
Flatuum cause 1.730.a.45
Flur mulieribus quomodo a mensuris differat 1.949.b.41
Fluoris cohibitio quomodo fiat 1.228.a.1
Fluxio quomodo ad doloris uicinas partes fiat 1.441.a.30
si Fluxio renocanda sit & dolor simul mitigandus unde incipiendum 1.200.a.2
Fluxionis causa utra aptior calida an frigida cerebri interperies 1.587.b.9
Fluxionem non prohiberi, nisi ad contraria loca materia renocetur 1.661.b.1
Fluxione quando opus sit, & quando de ratione 1.661.b.3
Fluxiones quibus causis fiant 1.222.b.62
Fluxiones critica quæ cautione tractandæ sint 1.830.b.59
Fluxiones unde fiant 1.587.a.32
Fluxionum modi 1.124.b.26
Fluxionum causa ex Hippocrate 1.587.a.32
Fluxionum causa an sit siccitas 1.587.a.40
Fluxus colliquatiui causa 1.828.a.22
Fluxus fluxus, & uomitum, uomitum curauit Hipp. 1.204.b.10
in Fluxu colliquatiuo an frigida & humida conueniant 1.828.a.25
io Fluxibus non euacuatio indicatur, sed roboratio 1.204.b.12
in Fluxibus quando purgatione utendū 1.204.b.15
in Fluxibus quibus purgantibus sit utendum 1.204.b.16
Feminam quia mare salacior, non proinde esse calidior 1.20.b.29
femina maribus frigidiores 1.20.b.21
femina cur quam mares, citius adole-scant 1.20.b.27
femina maribus citius, & crescant, & senescunt 1.20.b.28
in femina maribus calidiores 1.926.a.64
fecunditatem scitis secundum aures ne-nis

I N D E X

- nis animalibus adimi 1.900.a.38
 an fetus pars sit semen 1.925.a.35
 fetus formatio quomodo fiat in utero 1.924.a.27
 fetus quod membrum primo generetur 1.924.a.50
 fetus septimestris cur uiuat, octimestris uero intereat 1.924.a.62
 forma specifica quid sit 1.113.b.59
 formam specificam, neque simplicem qualitatem esse, neque temperamentum 1.113.b.59
 formam specificam, esse formam sensu in perceptibilem 1.113.b.60
 formas rerum sensus nostros latere. 1.14.a.53
 formas rerum nobis ignotas esse. 1.114.a.6
 forme proprietate solum agunt quadam. 1.88.b.40
 formas formis esse contrarias credere, non esse absurdum philosopho. 1.114.a.55
 formica quo gignatur humore. 2.108.a.63
 formica miliaris 2.108.b.2
 formica corrodens 2.108.b.3
 formica genera duo 2.108.b.6
 frigiditas duobus accipi modis potest. 1.10.b.18
 frictionem temperatam duram excipere oportere 1.182.b.40
 frigiditatem minori tempore, quam caliditatem amoueri 1.201.b.66
 frigore & congelatione odores & sapores hebetari 1.156.b.25
 frigore cur tumescant corpora. 1.519.a.18
 a fructibus an bibendum. 1.181.a.36
 fumaris acredinem, & amaritudinem inesse, que calorem indicant. 1.321.b.40
 fumarum primo refrigerare, & secundo exficcare 1.321.b.39
 de fungo capitis Gale locus. 1.476.b.36
- ¶ S G ¶
- A**lbum comitiali morbo affectos excitare Tomo 1. pag. 328.b.uer.20
 Galbani fustum comitalem morbum detegere 1.328.b.20
 Galeni, de puerorum & iuuenum calores sententia probatur 1.19.b.27
 Galeni locus explicatur 1.8.a.22
 Gallicam luem astrorum uim sequitur 1.105.a.4
 Gangrena vis & malignitas. 2.118.b.2
 in Gangrene absisione quam caute agendum 2.118.b.7
 Gangrenam vitali spiritu intercluso necari 2.117.b.32
 Gangrenam, ubi in sphacellum abit, re-
- flitui non posse 2.118.a.53
 in Gangrena primo loco sensus afficitur, postea uitalis 2.117.b.40
 in Gangrena qua sectione utendum. 2.118.a.60
 Garger quibus abscessum est penitus, cur in tabem illabantur 1.609.a.42
 Gargareonis ademptione & uocem laedi, & pulmones 1.609.a.34
 Gargareonis absissione in tabem propensum iri 1.609.a.35
 in Gargarismate, que maxime cauere sit opus 1.418.a.22
 Gaudium immensum cruditates sequi, & mortem etiam 1.726.b.34
 Generationis & corruptionis causas a solis accessu & recessu fieri. 1.98.b.54
 Genus morbi. Vide morbi genus.
 Georgij Melichij Augustini de Been albo & rubro opinio 1.280.a.24
 Gibbositas quid sit, quid repanditas, & & obstipitas 966.a.14
 Gignendi vis cur Autumno imbecillior 1.145.b.66
 Ginger cuius sit facultatis. 1.412.a.35
 Ginger in inflationes soluere. 1.412.a.41
 Ginger status generare. 1.412.a.43
 Gingine flaccida, cur reddantur. 1.607.a.61
 Gingine splenicis vitiantur. 1.802.a.46
 Ginginarum inflammationibus, que uena tundenda 1.606.a.21
 Ginginas lienosis facile ulcerari, & vitari 1.606.b.34
 Ganglia, que dicuntur 2.127.a.36
 Glandes abscessu cur gigni rursum queant 2.139.b.20
 Glaucoma lusciositati opponit Arist. 1.561.b.51
 Glutinantia medicamenta, que 2.147.b.50
 Gycirrhizam temperatam, uel ad calidum & humidum inclinare. 1.349.a.12
 Glicirrhizam astuant ventriculo thoraci, & iecinori prodesse testatur Dios. 1.349.a.15
 Graciles, qui uene sectionem ferant, & qui non 1.204.b.39
 Gracilibus an vomitus conducatur. 1.216.a.24
 Grando palpebre qui affectus. 1.554.b.22
 in Grauedine cur inappetentia fiat. 1.716.b.12
 Grauedines in capite quomodo uigilias pariant 1.441.a.18
 Grauedines an autumno aquilonio & sic co longe fiant; Emendaturque hic locus Hippocratis tertio aphor. 1.587.a.47
 Gula qua consistit substantia. 1.692.a.33
- ¶ H S ¶
- H**elice febris origo Tomo 2. pag. 61.b. uersu 31
 Helice febris species tres. 2.62.b.32
 Helice febris differentia, & quas obfideant partes 2.62.b.48
 Helice pestilentis symptomata. 2.68.b.52
 Helice pestilentis signa cur adeo obscura 2.69.a.12
 Helicarum febrium gradus tres. 2.62.b.53
 Hemalopa 1.549.a.49
 Hemorrhoidum dolori an styra conueniat 1.859.a.59
 Hemorrhoidum uirio affectus an cibi crassi conueniant 1.859.b.62
 Hemorrhoidas morbum quandoque esse, aliquando purgationem. 1.856.a.16
 Hemorrhoides nasi nigriores in caneros degenerare 1.584.b.35
 in Hemorrhoidibus curandis an exirpanda omnes sint, an una seruanda. 1.856.a.25
 Hemorrhoidibus laborantes quibus esculentis uti debeant 1.859.b.62
 Hepar nutritoria facultatis principium alimenti gratia, a Gal. constitutum. 1.34.a.5
 ex Hepatis frigidityte sitim concitari. 1.723.a.38
 in Hepaticæ fluxionis initio cur panem Auen. interdicat 1.819.b.45
 Hepiala febris unde fiat 2.49.b.23
 Hermodactylorum uis 1.975.a.40
 Hernia quid 1.962.b.17
 Hernia species 1.962.b.22
 in Hernie curatione an emollientia conueniant 1.963.b.19
 Herpes exedens 2.108.b.20
 Herpes simplex 2.108.b.22
 Herpes miliaris 2.108.b.25
 Herpes quo fiat humore 2.112.a.2
 Hiera qua ratione humores uentriculi expurget 1.708.b.52
 Hieram & bilem & pituitam in uentriculo purgare 1.708.a.66
 Hippo. preceptum de enatuatione curatione

I N D E X

- rationi magis consentaneum. 1.108.
b.22
- Homo nunt prius uita plantę quam ani-
malis 1.33.b.63
- Hordeum frigidum esse & siccum. 2.
32.b.63
- Hordei decoctum egrotantibus, quod
propinandum 2.33.a.21
- Hordeum palpebrarum morbus. 1.554.
b.59
- Humani corporis actiones tres esse gene-
re, tres proinde & facultates. 1.71.
a.28
- Humidum innatum, seu radicalis humi-
ditas, quę dicatur 2.62.b.22
- Humidum temporis constitutione in-
vniuersum puritatem magis obnoxium.
1.102.a.25
- Humiditas & siccitas an dolorem fa-
ciant 1.450.a.40
- Humiditas somnos profundos facit. 1.
441.a.5
- Humiditatis causa est etiam siccitas,
sed per accidens, & quomodo. 1.437
b.4
- Humiditatis causam esse calorem quo-
modo intelligendum 1.437.b.4
- Humiditate temperata calorem nutrire
1.202.a.7
- Humiditates nitidas negligas facere.
1.441.a.14
- Humor, sanguis est, aut quid sanguini
proportionem respondens. 1.23.b.63
- de Humore falso sententiam Galeni ab
Abu Auenenna doctissime dilucidatam
1.26.b.1
- Humores quatuor esse medicorum scien-
tia 1.24.a.16
- Humores quatuor esse, ex sectione quo-
uis tempore facta, patere. 1.24.
a.38
- Humores quinque ex quorundam sen-
tentia 1.24.a.63
- an Humores tenui purgante medicamen-
to educi possint absque coctione alia.
2.29.b.23
- quod Humores biliosi & tenues ut edu-
cantur medicamento, coctione indi-
geant 1.975.a.40
- Humores tenues & aquosi educi sta-
tim possunt non expectata coctione
1.206.a.4
- Humores tenues coctione, ut expellan-
tur, indigere 1.447.b.15
- Humorum quęque, pręter sanguinem,
suum habere circuitum 2.22.b.6
- Humorum redundantium inditia qui-
bus e locis petenda sint. 1.137.b.
51
- Humorum quatuor, qui sunt in coctio-
ne, digestio partialis 1.28.b.59
- Hydrocephalos 1.478.a.26
- Hydrocephalon quid 1.469.b.37
- Hydromel iecinorosis noxium. 1.772.
a.67
- Hydrops sicca 1.780.b.42
- Hydrops quis affectus pręter naturam
sit 1.781.a.2
- Hydrops cuius partis vitio fiat. 1.781.
a.12
- Hydrops quandoque etiam immodera-
tos calores sequitur 1.781.a.17
- hydropis causa coniuncta quę sit. 1.781.
a.18
- hydropis species, quę curatu difficili-
or. 1.781.a.21
- hydrops species quot 1.780.b.53
- hydropis species tres, non plures, neque
pauciores 1.780.b.67
- hydropem urit Hippocrates. 1.233.a.
35
- hydropem esse symptoma 1.781.a.5
- hydropem posse morbum dici. 1.781.
a.9
- in hydropem aquam gigni ex frigidityte,
1.432.a.17
- hydropicis conferre solem. 1.121.
b.4
- hyeme cur aer humidior 1.99.a.9
- hypochondriacam affectionem multam
spūta cur comitentur. 1.737.a.32
- hyposaridios quomodo fiat. 1.780.b.
46
- hyposthagma quis morbus sit. 1.549.
a.50
- hypostasis quid sit 1.159.a.55
- hypostasis ubi fiat 1.155.a.60
- hypostasis vrinarum quid sit. 2.29.b.
33
- hypostasim in indicando uim magnam
habere 1.160.a.2
- hydrinum ad hæmorrhoidas admotio-
ne subcutaneos, internosque morbos
plures maxime lenari. 1.227.a.
59
- ¶ 150
- Ecur paruum obstructionibus
obnoxium Tomo 1. pagina
759.b. uer. 18
- cur Iecur obstructionibus fre-
quenter lędatur 1.763.a.3
- Iecur quomodo a statibus obstrui possit
1.763.a.30
- Iecinoris gibbose potissimum partis affe-
ctus vrinę prętereundere. 1.150.b.
57
- Iecinoris gibba pars si materia sit refer-
ta, quia via educenda. 1.199.a.
48
- Iecinoris crassa substantia corrupta quo-
modo ad intestina detrudi possit. 1.
754.a.27
- Iecinoris imbecillitas 1.760.a.13
- Iecinoris temperamentum in cute efflo-
rescere 1.761.a.1
- Iecinoris temperamentum indicantia. 1.
761.a.8
- Iecinoris obstructiones ubi fiat. 1.763.
a.6
- Iecoris obstructionum cause. 1.763.a.
1.
- Iecur compressione artiori indumenti
aut uinculi obstrui possit. 1.763.a.
29
- Iecinoris inflammata symptomatica. 1.
763.a.21
- Iecinoris obstruendi symptomatica. 1.763.
a.23
- in Iecoris obstructione an & quando se-
canda sit uena 1.765.a.40
- Iecinoris dolor qualis sit 1.766.a.18
- Iecinoris tumores quibus fiant humori-
bus, & quas oblideant paetes. 1.767
a.6
- ex Iecinoris inflammationibus, quę dete-
rior 1.767.a.32
- Iecinoris obstructions per quę loca edu-
cende 1.768.b.44
- Iecoris apex cuidam complicatum. 1.
776.a.38
- in Iecoris affectibus an mineralia conue-
niant 1.776.a.44
- Iecinori cur frigida aqua in ieiunio epo-
ta aduersetur 1.755.b.33
- Iecinori consuetudine 1.756.a.52
- in Iecore uermes sæpenuero deprehen-
di 1.451.b.6
- ex Iecinore totius corporis salus, pemi-
scies re dependet 1.755.a.37
- Iecinore inflammato, quę secunda uena.
1.772.a.37
- Iecinore educendo pure quid cauendum.
1.773.b.59
- Iecur a clysteribus acrioribus lęduntur
Auen. sententia 1.218.a.2
- Iecur quibusdam in hominibus nullis lo-
bis distinctum esse compertum. 1.
751.a.60
- Iecur per accidens cor potest caleficere
1.752.b.38
- Iecur lędentia 1.755.b.27
- Iecur paruum habentibus quę conue-
niant alimenta 1.759.b.18
- Iecur obstruentis materia causas enu-
merat 1.763.a.18
- Iecur pituitosis tumoribus diu affligi non
posse 1.769.a.26
- an Iecur timoribus pituitosis affligi possit.
1.769.a.27
- Iecur si erysipelas obfederit, quandiu si-
gidis insistendum 1.772.b.26
- Iecur ex bile caleficere 1.792.a.54
- Ieiunium an cerebrum exsiccet. 1.450.
b.63
- Ieiunium caput replere 1.450.b.63
- ignis persicus 2.108.a.55
- ignis actionem omnium actionum maxi-
mam esse 1.580.a.1
- ignem persicum & carbunculum idem
esse 2.113.a.21
- ignem statim accidere, qui perfraxit, cur
non oporteat 1.194.a.1
- igneę impressiones, quam licet sicces,
quomodo aerem corrumpunt. 2.69.
b.35
- igneas aeris impressiones pestilentie si-
gna esse non causas 2.69.a.66
- Iliacus dolor & uolulus 1.49.a.52
- Iliaci doloris sedes gracilia esse intelli-
gi 22

I N D E X

- in iliaco dolore obstructio unde procreetur* 1.849.a.56
in iliaco affectu qui vomitus sit exitialis 1.849.b.19
ileon a colica affectione solo seve affecto loco differre 1.837.a.22
imbecillitas partium, quid. 1.714.a.13
imbecillitas est plane morbus ipse. 1.714.a.25
inappetentia quid. 1.715.b.37
inappetentia quis affectus sit. 1.715.b.37
inappetentia in granedinibus unde fiat. 1.716.a.12
inappetentie cibi cause. 1.715.b.39
inappetentie omnis causa. 1.715.b.51
inappetentie cuiusque causas esse duas. 1.715.b.50
inappetentie causa caliditas est preferim, est tamen & frigiditas. 1.715.b.65
inappetentiam a sola intemperie non fieri. 1.715.b.55
incubus qui affectus sit. 1.498.a.67
incubum epilepsia nomine intelligere. 1.498.b.4
inedia satietati cur preferenda. 1.710.b.45
inedia corpus siccatur, & alium sifilit. 1.826.a.26
ex inedia an senes in syncopim incidant. 1.681.a.38
inedia excrementis ventrem repleri. 1.826.a.22
infantium corpora aqua saluta esse abluta. 1.164.b.29
inflammatio quid sit. 2.109.b.61
inflammatio dolorum & febrium causa. 2.141.a.50
inflammatio si cor apprehenderit, de salute altum est. 1.689.a.10
inflammationis nomine omnino dici apostemata. 2.108.b.11
inflammationis symptomata unde fiant. 2.110.a.3
inflammationi si inest dolor an liceat repellere. 2.111.b.59
inflammationem nervos quidem membris, sed non nervis ipsis accidere. 1.139.a.59
in inflammatione critica non esse repellentibus utendum. 2.111.b.29
inflammationes ex phlebotomia quando in crudos abscessus degenerent. 1.224.b.49
in inflammationum augmento, & statu quomodo repellentia resolventibus admisceri possint. 1.7.b.27
inflammationum principijs num repellentibus semper utendum. 2.111.a.64
inflammationum principijs quando repellentibus non utendum. 2.111.a.67
inflammationes ex spiritibus non oriri. 109.b.58
inflammationes ab influente sanguine esse oportere. 2.109.b.54
inflammationes a procacitica causa humectantibus & calefacientibus non ledi. 1.229.b.58
inflammationes principibus partibus propinquas repellentibus non esse tendas. 1.229.b.66
inquietudinis in motu causa proxima. 1.442.a.1
insania qui vexentur ob siderum quorundam concursum. 1.104.b.58
instrumentum, quod sensus & motus est initium in omnibus animalibus cerebrum appellari. 1.47.b.24
instrumenta eandem actionem habentia, idem quoque nomen non habere oportet. 1.427.b.21
intemperies calida an frigida particula maiori refrigerio egeat quam calida. 1.199.a.40
intemperies non repente advenit. 1.496.a.56
intemperiem species, quot sint. 1.89.a.20
intemperies deinceps. 1.89.b.27
intemperiei solius morbi deprehensu difficles. 1.89.b.27
intemperies plures ex humorum redundantia, quam inopia, hominibus euenire. 1.710.a.18
intestini ieiunii vulnera lethalia. 2.140.a.29
intestinarum tenuium vulnera lethalia. 2.140.a.29
an intestinalium ulceratio ex sanguinis multitudine fieri possit. 1.815.b.28
intestinalium dolor an cum gravitate sit. 1.832.b.63
intestinalium punctiorem cur gravitas comitetur. 1.833.a.3
in intestinalium punctiorem an uocendum. 1.833.b.58
an intestinalis trahendi facultas insit. 1.800.a.31
intestinalis trahendi facultatem non esse insignem. 1.809.a.56
intestinalia facultatibus omnibus esse preedita. 1.809.a.49
inunctio cutim quomodo obstruat, & rarefaciat. 2.111.a.28
JOANNES ANTONIVS
Siccus de balneis pulcherrime omnium scripsit. 1.121.a.111
Joannes Argenterius. 1.583.b.46
ischias quid. 1.971.a.3
ischiadem ex mora in sole frequenter provenire Hippocratis sententia. 1.121.b.8
Julius Alexandrinus Imperatorius medicus. 1.583.b.49
VLIVS DELPHINVS
sententia de actionibus a tota substantia. 1.14.a.18
dixit in derivatione semper servandam, non in renulsione. 1.662.a.5

¶ 156 ¶

Abij inferni tremor quid portendat. Tomo 1. pag. 608
b.vers. 27
Labiorum substantiam musculosam cutim appellari posse. 1.607.b.52
Labiorum fissuris quomodo succurrendum. 1.608.a.28
Labiorum tremor cur instante vomitu fiat. 1.741.a.54
Labia sputi continendi gratia esse facta. 1.607.b.43
Labia assumentia cibi causa esse facta. 1.607.b.47
Labia cancro maxime esse obnoxia. 1.608.a.33
Labijs locutionem exacte perfici. 1.607.b.37
Lactis concretionem a calido potissimum fieri. 1.688.b.40
Lactis triplicem substantiam, temperamentum, & actionem inesse. 1.245.b.42
Lac & semen ex sanguine menstruo ap prime elaborato gigni. 1.167.a.21
Lac, praesertim acidum, refrigeranti esse ordinis. 1.193.a.57
Lac augmentia omnia semen etiam augere, & contra. 1.266.b.60
Lac omne splenicis interdicit Dioscori. 348.a.41
Lac caprarum, camelarum, asinarum, splenis duriciei conferre. 1.348.a.43
Lac omne praeter camelinum splenicis of ficere. 1.348.a.44
Lac augeat lactuca. 1.350.b.65
Lac dentibus & gingivis cur noxium. 1.596.a.64
Lac in uiris & pueribus gigni. 1.688.a.12
Lac suppressis mensibus gigni. 1.688.a.11
Lactuca, cum in sanguinem vertitur, calescit. 2.351.a.2
Lactucam lac augere. 1.350.b.65
Lapis renum an sit morbus. 1.875.a.25
Larynx proprium edendae vocis instrumentum esse. 1.609.a.12
Lassitudinum species. 1.183.b.1
Lentes in calidiori ventriculi intemperie, & imbecillitate quomodo exhiberi possint. 1.704.a.67
Lentes abiectione earum iure, & cortice concoctum non sunt difficles. 704.a.66
de Lentium facultatibus controversia. 1.349.b.52
Lentium cortex coctus difficilior est corpori. 1.704.a.64
Lentis temperamenti quale. 1.351.a.66
Leporina.

I N D E X

- Leporine carnes quales* 1.296.b.54
Lepra vnde eueniat 2.134.b.44
Lepram & elephantiam idem esse 2.134.b.28
Lethargus quid 1.476.a.27
Lethargus cuius partis sit tumor 1.476.a.33
Lethargi nox & angustius & latius sumitur 1.476.a.17
Lethargum eundem locum apprehendere, quem phrenitis 1.476.a.30
Lethargum phrenitidi contrarium, esse esse quomodo intelligatur 1.476.a.42
in Lethargo quæ actiones offendatur, con- trouersia 1.476.a.48
Lethargo animales actiones omnes de- prauari, & lædi 1.476.a.59
in Lethargo an vena scellio conueniat 1.477.b.5
in Lethargo uenam, multitudine causa, secandam 1.477.b.10
Leucophlegmatis quomodo fiat 1.780.b.46
Leue duobus modis sumitur 1.11.a.4
Lien frigidus tumoribus cur teneatur ma- gis 1.801.a.42
Lien biliosus tumoribus cur raro tene- tur 1.801.a.43
Lien frequentissime scirrhus corrumpitur 1.801.a.49
Lienis uitium quomodo quartana sequa- tur 2.36.a.14
de Lienis usu dubitatio 1.793.a.11
Licetis scirrhi curabiles qui sunt, & qui non 1.801.a.52
Lienis inflammationes quomodo ex fre- quenti phlebotomia fieri possint 1.802.a.61
Lienis affectibus acetum opportunum 1.802.b.38
an Lienis obstructionibus quæ uena, & quando secandæ 1.805.b.39
Lienis obstructionibus ingularis vena quando tuncanda 1.805.b.49
Lienis scirrhus quibus linimentis lenien- dus 1.805.b.54
Lienis quam iecinori cur fortioribus me- dicamentis sit opus 1.800.b.28
Lienosis cur gingiue facile ulcerantur 1.606.b.59
an Lienosis difficultas intestinorum be- num 1.801.a.60
Lienteria quid sit 1.738.a.30
an Lienteria ventriculi sit affectus, aut intestinorum 1.738.a.32
Lienteria species duplex 1.738.a.34
Lienterie intestinales species 1.820.b.14
Lienteria a caliaci affectu sola mali magnitudine differre 1.820.b.9
de Linguae musculus recentiorum inuen- tum 1.53.b.1
Linguae usus triplex 1.586.a.53
an Linguae affectibus alii solutionem vo- mitui præstare 1.587.a.65
Linguae deprauatam functionem ad uer- bum in numero esse referendam 1.587.b.19
Linguae paralysis vnde proueniat 1.588.a.17
Linguae præminentis curatio quomodo fiat 1.589.a.37
Linguae nexus cū subiecta parte 1.589.b.6
Lingua ita auctam, ut ne ore quidem contineri posset 1.589.a.35
Lingua aridam ac scabram, cupiam esse, qui alioqui bona frueretur vale- tudine 1.591.a.45
in Lingua cur sola gustandi actio quan- doque ledatur, non etiam tangendi 1.597.a.14
Lippitudo. Vide Ophthalmia
Lippitudo pestem magna ex parte an- tecedit 1.536.b.29
Lippura febris vnde ortum ducat 2.49.a.28
Lipyræ febris signa 2.48.b.66
Lipyræ pulsus qui 2.49.a.1
Lipyræ correptis ardent interna exter- na algent 2.49.a.3
in Lipyræ cur algent externa partes in- terne ardent 2.49.a.31
Loca profunda cur calidiora ut ait Aui- cen 1.105.b.2
Loca maritima habitantes cur diutius uiuant 1.105.a.26
Labones externorum colliones in febril- bus accelerare 2.37.a.17
Lumbricorum species quot 1.852.a.52
Lusiosi qui dicantur 1.561.a.49
Lusiofitati glaucoma opponit Aristote- les 1.561.b.51
Luxationum species 2.174.a.13
Lychenes ex astrorum ui in Italia uise 1.105.a.4
- MS
- M** *Acris an vomitus conducatur* Tomo 1. pag. 216. a. ver. 23
Mandacosis 1.557.b.28
Magnitudinis & aucti numeri cause multi- tudo, & facultatis robur 1.124.b.25
Mali punici facultates 1.329.a.22
Mali granati usus carbunculis quomo- do conferat 2.116.a.10
Mammarum usus primarius, qui 1.586.a.63
Aristotelis, & Galeni diffidum
Mammarum inflammationi caute repel- lentia adhibenda 1.589.a.24
in Mammarum affectibus alii frigi- da esse cauenda 1.689.a.27
Mammæ canceris maxime esse obno- xias 1.689.a.31
Mammillares carunculas neque odo- randi in stramentum esse, neque sen- tire 1.578.b.6
Adammillares processus olfactui summe- necessarios esse 1.578.b.42
Mania quid a sibare differat & quid a melancholia 1.487.a.57
Manu laborante reuelliendi gratia Gale- nus crus secatur 1.199.b.24
an Mares feminis calidiores 1.200.b.19
Mares feminis calidiores esse 1.200.b.21
Maritimis in locis cur diutius uiuant animalia 1.105.b.24
Masculis gignendis qui apti 1.930.b.23
Masticatio cibi coctio vera non efficitur coctionis adiumentum 1.28.b.18
Masticatione coctionem iuuari 1.28.b.23
Materia neque elementum, neque ex- elementis 1.10.a.10
Materia multa & praua redundante, cum virum fortitudine an patiatur vel assatum euacuandum sit 1.205.b.61
an materia trahi seaper debeat ad igno- biles partes 1.204.b.64
Materia, dum in fluxu est esse reuel- lendam 1.199.a.56
Materiam doloris esse causam, per se & immediatam 1.452.b.18
Medicina ars sit an scientia 1.7.a.19
Medicina an practica tota dici debeat 1.7.a.42
Medicina ars est humano corpori tuer- do dicata 1.8.b.37
Medicine definitiones variae 1.6.b.59
Medicine definitio, quæ probanda ma- gis 1.7.a.18
Medicine practice nomine quid intelli- gatur 1.7.a.37
Medicine fundamenta duo, experientia & ratio 1.246.b.54
Medicine maximas ac potissimas par- tes conseruatricem, & curatricem 1.163.b.35
Medicinam scientiam esse 1.7.a.29
Medicinam, dum manibus operatur, im- fra scientiam, & Artis, practices at- que theoreice nomen esse substituen- dum 1.7.a.67
Medicinam reueltricem appellare quo- modo liceat 1.7.b.7
Medicinam magna ex parte in specu- latione uersari 1.7.a.54
Medicinam circa singularia uersari 1.247.a.6
in Medicina magis errant, qui expe- rientiam sine ratione, quam qui ratio- nem sine experientia perspectam ha- bent 1.247.a.8
Medicinarum facultates ratione & ex- perimento dignoscitur 1.246.b.55
Medici finem esse sanitatem 1.9.a.39
Medicum cur Astronomi non igno- rum uoluerit Hippo 1.10.b.34
Medicandum ne sit æstate per superio- ra 1.9.a.39

I N D E X

- va. hyeme per inferiora. 1. 192.b. 65
Medicamentum sarcoticon quod 2. 147.a.4
de Medicamenti exhibendi scopis disceptatio 1. 198.b.56
Medicamenti exhibendi qualitas a quo indicetur 1. 199.a.6
Medicamenti adhibendi primarius scopus virium observatio 1. 199.a.27
Medicamenti offerendi tempus 1. 200.a.33
inter Medicamentum trahens & humorem tractum an sit substantiæ similitudo 1. 209.a.30
Medicamentum maxime recipiendum, quod experientia & ratio comprobantur 1. 246.b.55
Medicamentum suspectum esse merito, quod vel ratione, vel experimento destruitur 1. 246.b.66
post Medicamentum dormire, quid conducit 1. 448.b.36
Medicamento exhibendo, quæ sint seruanda 1. 198.b.28
Medicamento adhibendo, qui scopi seruandi sint enumerat 1. 199.a.29
a Medicamento num dormiendum. 1. 212.a.53
Medicamento imparibus diebus acutis morbis non utendum 1. 225.a.47
Medicamenta agglutinantia in viceribus quæ 2. 143.a.19
Medicamenta epulotica quæ. 2. 143.a.24
Medicamenta corrodentia quæ. 2. 143.a.30
Medicamenta qua trahant facultatem 1. 209.a.18
Auerrois sententia 1. 209.a.18
Medicamenta trahant ne uacui ratione 1. 209.a.26
Medicamenta humores ne trahant angant 1. 209.a.28
Medicamenta oblita ciborum coctione semper exhibenda 1. 212.b.25
Medicamenta, quibus post tenuem cibum vel potum exhibenda. 1. 212.b.27
Medicamenta ratione eorum, quæ in nobis sunt, talia dicantur. 1. 351.a.4
Medicamenta morbis propugnante, uel primis, uel secundis, uel tertijs, aut etiam quartis qualitatibus. 1. 87.a.56
medicamenta vires ob spirituum solutionem prosternunt 1. 975.a.66
de Medicamentorum trahentium facultate Gal. & Auic. conciliatio. 1. 209.a.52
Medicamentorum attractio non sit ob exactam substantiæ similitudinem. 1. 209.b.12
Medicamentorum attractio similitudine qualitatum potius quam substantiæ. 1. 209.b.17
Medicamentorum attractiones perfecti proprietatibus, quæ insunt ipsis substantijs. 1. 114.a.26
Medicamentorum qualitates tres. 1. 254.b.50
Medicamentorum qualitates primæ, secundæ, & tertiæ, quæ 1. 254.b.51
Medicamenta prius pati, quam in corpus agant necessum esse. 1. 113.b.22
Medicamenta pati duntaxat aliquando, & non agere 1. 113.b.26
Medicamenta humores non gignere ut sensit Erasistratus 1. 209.a.60
Medicamenta in humorem quando uerti quem solent trahere. 1. 209.b.3
Medicamenta qualitatum similitudine, humores trahere 1. 209.b.17
Medicamenta substantiæ convenientia humores non attrahere. 1. 209.b.20
Medicamenta solida deglutita, copiosius educere, & a longinquioribus. 1. 484.b.11
Medicamentis quando, & quibus utendum 1. 200.a.39
a Medicamentis validis in morbis inchoandum ne sit an leuibus. 1. 200.a.55
Medicamentis purgantibus ex qualitatum similitudine certos humores trahendi facultatem inesse. 1. 209.a.14
medicamentis facultatem inesse trahendi ex electione, non uacui ratione. 1. 209.a.55
mel crudum dentibus proficuum. 1. 596.b.18
melancholia hypostasiua, quæ dicitur. 1. 29.a.4
melancholia naturalis quomodo fiat a calore temperato 1. 29.a.17
melancholiam ab acri calore gigni, quomodo intelligat Gal. 1. 29.a.19
melancholiam a coitu exacerbari. 1. 492.b.49
in melancholia quando secanda sit uena, & quando non 1. 493.a.11
in melancholia quando a sectione uenæ sit auspicanda curatio. 1. 493.a.35
in melancholia secta uena, quando superprimendus sit sanguis. 1. 493.a.40
in melancholia quando sanguinis exitus inhibendus 1. 493.a.55
melancholico humori calfactione humefatione, & attenuatione opus esse. 1. 492.b.57
melancholicis an coitus sit opportunus. 1. 492.b.48
melancholicis coitus qua ratione conferat Arist. sententia 1. 492.b.54
melancholicis flatibus maxime scaterere. 1. 492.b.54
melancholicis ob anorem quales oculi sint, controuersia Auic. & Pauli. 1. 495.a.5
membrum simile simili comesto adiunari 1. 794.b.43
quod membrum primo ex nostro corpore gignatur 1. 924.a.50
membra qualiter generentur ex Galeni sententia & Hippo. 1. 32.b.50
membra principalia quot sint, diuersæ sententiæ 1. 34.a.8
de membrorum generatione Auerrois sententiam a medicis non probari. 1. 32.b.57
membrorum principum facultatum diuifio 1. 33.a.66
membrorum generatio, & de ea uariæ doctorum sententiæ 1. 32.b.23
memoriæ offensam frigiditatis sobolem esse 1. 486.b.21
mensis quibus affluant 1. 944.a.57
de mensium cu curitionis tempore controuersia 1. 954.b.5
de mensium expurgandorum spacio controuersia 1. 944.b.10
menstrua excretio cur dicatur. 1. 944.b.22
menstrua purgationis mensura conueniens quæ 1. 944.b.1
menstrua purgationes cur mulieres tentent 1. 583.b.44
menstruis purgationibus suppressis, quæ uena secanda 1. 951.b.14
menta qualis sit 1. 360.b.45
mentham & uenere m cicere, & cobibere 1. 911.b.60
mingendi desiderium ob imaginatione. 1. 111.a.34
inter mixti formam & materiam, perfectum formam nullam intercedere. 1. 14.b.55
mixti forma in communem & primam materiam, non autem in secundam, suscipit 1. 14.b.58
nuxtionem Galeni non exacte perfecta esse 1. 15.a.50
mobilitas in opinionibus ad capitis, in animosis actionibus ad cordis caliditatem referri 1. 441.a.31
mola ubi in utero est, an motus sentiantur 1. 939.b.23
mola quæ curetur, aut non 1. 939.b.53
mole cause 1. 939.b.14
molliciem ab humiditate fieri. 1. 123.b.53
mora in sole quos morbos faciat, & quos curet 1. 121.b.12
morbilli quod morbi genus 2. 74.a.41
morbi uera inclinatio quæ sit, & quæ non uera 2. 5.a.15
morbi intermissionem non esse morbi tempus 2. 5.a.42
morbi principium tripliciter tantum dici 2. 5.a.49
an morbi principium per cruditatem & coctionem recte definiatur. 2. 5.a.54
morbi status qui dicatur 2. 5.b.55
morbi principium, status, declinatio, quibus

INDEX

- bus dignoscantur 2.5.b.66
 Morbi priuata causa quæ 2.68.a.36
 morbi finitionem Auic. non esse man-
 cum, quod solutionem continui in-
 cōpositione vult intelligi. 1.77.b.48
 morbi magnitudinem propriæ euacuatio-
 nem non indicare, sed magnitudinem
 præsidiij 1.208.a.25
 Morbi profligandi instrumenta tria. 1.
 197.b.44
 morbum esse breuiorem, cuius accessio-
 nes sunt breuiiores 2.7.b.37
 morbo cum dolore complicato unde in-
 choanda curatio 1.200.a.68
 in morbo summa præsidia uena sectio,
 & purgatio 1.208.a.27
 morbi an omnia tempora habeant. 2.
 4.b.13
 an morbi salubres omnes habeant om-
 nia tempora 2.4.b.23
 morbi acuti qui 2.34.a.49
 morbi qui quibus temporibus fiant. 1.
 99.b.38
 morbi, qui ad temporum constitutiones
 sequantur, certe sciri non posse. 1.102.
 b.47
 morbi magni non omnes euacuationem
 postulant 1.208.a.22
 de morborum temporibus controuersia.
 2.1.b.22
 morborum tempora, quæ sensu depre-
 henduntur, & ex artis usu sunt, qua-
 tuor esse, non plura neque pauciora.
 2.4.b.37
 morborum tempora quandoque nihil a-
 gendum medico significant, neque ar-
 tem inuuant 2.5.a.4
 morborum tempora plura non esse quàm
 quatuor 2.5.a.33
 morborum & accessionum tempora, qui-
 bus dignoscantur 2.7.a.40
 morborum denominationes uariæ. 1.3.a.7
 in morborum initio uiciss ne plenior an
 tenuior conueniat 1.198.a.32
 morbos salubres quatuor temporibus nū-
 quam non constare 2.7.b.60
 morbos dari, qui particularibus omni-
 bus mutentur temporibus. 2.5.a.45
 morbos omnes a procacitatis causis
 fieri 2.9.a.44
 morbos certos certas temporum consti-
 tutiones nō ppetuo sequi 1.102.b.62
 morbos certos ad certas astrorum con-
 iunctiones sequi compertum esse. 1.
 105.a.7
 morbos ex imaginatione non raro acci-
 dere 1.111.a.38
 morbos, quos verentur, permultos incur-
 rere 1.111.a.38
 morbis insalubribus subsequencia sem-
 per tempora carere necessum esse. 2.
 5.a.12
 in morbis quomodo remittantur acciden-
 tia ægro ad interitum properante. 2.
 2.5.a.30
 in morbis diuturnis uiciss ne minuen-
 das an augendus sit 1.199.a.26
 in morbis, qui a materia sunt, semper
 euacuatio indicatur 1.208.a.36
 in morbis complicatis quid spectandum
 1.234.b.35
 de morbis complicatis animaduersiones
 1.234.b.41
 morbus maxime ad agendum promouet
 Medicum 1.77.b.66
 morbi causæ non aliud habent genus,
 quam relationem, qua causæ ad effe-
 ctus referuntur 1.78.a.29
 morborum causæ non sunt omnes quali-
 rates aut dispositiones 1.78.a.52
 morbum definit Auic. dissimilibus qui-
 dem a Gal. uerbis, non dissimili tamē
 sensu 1.78.b.36
 in morbi definitione multiplex dubita-
 tio 1.78.b.68
 morbus omnis ad aliquid 1.79.a.10
 morbus non est qualitas 1.79.a.9
 morbus nō omnis factus est. 1.79.a.18
 morbus non omnis facile mobilis. 1.79.
 a.25
 morbi genus an sit dispositio. 1.78.b.
 69
 morbus est qualitas 1.79.a.57
 morbus omnis est factus 1.79.b.59
 morbus est priuatio sanitatis auctore
 Plotino 1.80.a.46
 morbum nō esse definiendum per lesio-
 nem actionum 1.80.b.52. & 81.a.
 2.83.a.29
 morbus omnis est dispositio, quæ primo
 ledit actiones 1.82.b.40. & deim-
 cept
 morbis per essentiam non per consensum
 inest, ut partibus insint quarum le-
 dentur actiones 1.83.b.48
 morbus aliquando symptoma dicitur. 1.
 86.a.15
 morbi, & symptomatis nomine abute-
 bantur veteres 1.86.a.24
 mors naturalis quomodo fiat. 1.20.a.9
 mors accidentaria quando sequatur. 1.
 20.a.9
 mors ex gaudio vehemēti qua ratione
 incidat 1.111.a.14
 mortis ob gaudium causa. 1.674.a.
 24
 mortis ob metorem causa. 1.674.a.
 24
 mortis ob metum causa 1.674.a.24
 morientes cur frigidum spirent. 2.3.a.5
 motus a cibo an importunus. 1.178.a.
 50
 motus calore & siccitate potissimum
 perfici 1.435.a.42
 motus a calore, & siccitate quomodo
 ledatur 1.435.a.45
 motus principium a cerebro per neruos
 & musculos Galenus constituit. 1.
 48.b.38
 motus principium cordis musculo Auic.
 acceptum refert 1.48.b.44
 motus principium in corde. 1.48.b.66
 de motu & sensu principio Galeni, &
 Aristotelis diffidium 1.69.a.41
 de motu instrumentis Auic. cum
 Gal. dissensus 1.512.b.5
 motus uehementiores a cibo dammandi
 1.178.a.56
 motuum deprauatorum causæ duæ reple-
 tio & siccitas 1.124.b.6
 motus omnes non esse animales præter
 uoluntarios 1.76.b.1
 motionum destructio & imbecillitas an
 humiditatem instrumentorum sem-
 per significet 1.435.a.50
 morticis facultatis inuandæ præsidia oc-
 cipiti admoenda esse. 1.484.a.
 50
 mouens motu proprio non esse corpus.
 1.48.b.62
 mouendumne sit in hora motus natura
 si natura non moueat 1.225.a.61
 mulieri utero gerenti purgationes pro-
 cedant, impossibile est factum esse sa-
 num 1.933.a.66
 mulierem concepisse signa ex Hippocra-
 te 1.929.a.53
 mulier quæ non menstruetur. 1.583.
 b.44
 mulierum temperatarum & inuenta sto-
 rentium urinae quales 1.160.b.3
 multitudinis cuiusque ratione non sem-
 per secundam uenam 2.29.a.27
 musculi extrema vulnerata quādo mor-
 tem inferant 2.140.a.40
 de musculis uirgam erigētibz recentio-
 rum opinio, & impugnatio. 1.57.
 a.35
 mydosis 1.557.b.29
 mydriasis est pupille dilatatio 1.563.
 b.32
 mydriasi an purgationes frequentiores
 conueniant 1.563.b.36
 myopiasis 1.561.b.48
 myrobalanorum omnium facultates. 1.
 353.b.40
 myrobalanos sua strictione ulcerationi
 summe conducere 1.826.a.16
 ¶ Ares humidiores redactæ ob
 faciendi munus non obueniunt
 Tomo 1. pag. 579. a. uers.
 30
 Natura semper studet mediocritati. 2.
 29.b.44
 Naturæ actiones principes tres esse. 1.
 72.a.35
 Naturæ artificium quod 1.579.b.34
 Naturam ad omnia uiam sibi seruare.
 1.151.a.14
 Naturam semper ad ignobiliores par-
 tes materiam detrudere. 1.205.a.1
 Naturam esse agentem, non alteran-
 tem, a medico semper imitandam. 1.
 205.a.7
 Naturam cum ualida est, directas sem-
 per euacuationes moueri. 1.676.b.
 34
 Natura quiescente mouend. m. ne sic loq.
 74

I N D E X

- ra motus eius* 1.225.a.62
Naturalis cuiusque actionis princeps mu-
nis cui potissimum particule acce-
ptum referri debeat 1.579.b.28
Naturali facultate quando nobis ma-
gis, quam ceteris opus sit 1.200.
a.28
Naturales facultates quot 1.33. a.
43
Naturales actiones quomodo sua obeant
munia 1.72.a.38
de Naturalium facultatum numero &
ortu controuersia, & conciliatio 1.71.
a.56
Nausea quibus fiat 1.714.b.16
Nausea ex imaginatione 1.111. a.
37
Nausea quando irriteretur, & quando ro-
mitio 1.702.a.16
an Nausea humoris uentriculum affligē-
is proprium & inseparabile signum
sit 1.701.a.20
Nauseam, ex prauorum humorum co-
pia, & cruditate fieri 1.129. a.
15
Nauseatinam facietatem retenticiā fu-
cultatis affectum esse 1.714.b.15
Nephritidem tabes consequitur 1.854.
b.56
Nervus mucus congelatus uidetur 2.
168.b.53
Nervum ad omoplatas a sexto nervo-
rum coniugio provenire 1.62. b.
48
Nervi voluntarij unde ortum ducant 1.
1.60.a.32
Nervi putredini maxime opportuni 2.
168.b.34
Nervi cur facile putrescant quum tamē
frigidi sint 2.168.b.39
Nervi ex imbecillo calore fiunt 1.168.
b.57
Nervi quinti coniugij ubi ortum habere
intelligantur Auicenna 1.430.b.
26
an Nervi morbum in compositione pa-
tiantur quum sint partes simplices 1.
512.a.62
Nervi & simplices & compositae partes
dici possunt 1.512.a.63
an Nervi uisorij coniungantur, ne-
rum uisile duplex appareat 1.533.
a.57
Nervorum propago, & multiplices de
illa sententia 1.35.a.10
Nervorum differentia tres 1.60.a.
31
Nervorum principium in corde consti-
tuit Aristoteles 1.60.a.41
Nervorum paria quot, & unde 1.62.
b.14
de Nervorum opticorum ductu Auicen-
na & recentiorum sententia 1.62.
b.35
Nervorum dorsii paria undecim tantum
inueniri 1.64.a.40
Nervorum ulcera qua sequantur 2.168.
b.28
Nervorum ortus ex humiditate est 1.
168.b.50
in Nervorum uulneribus cur non refrige-
randum medici inbeant quum tamen
eorum temperies frigida sit 2.170.
a.61
in Nervorum uulneribus siccandum stre-
nue 2.170.a.62
in Nervorum uulneribus oleum Auic.
adhibet, quæ tamen summe desicca-
ri uolunt 2.170.a.60
in Nervorum uulneribus quum calfacien-
dum sit, utitur tamen Auic. oleo om-
phacino 2.170.a.66
in nervorum uulneribus desiccandum
duplici nomine 2.170.a.68
in Nervorum uulneribus calidioris usus
cur conueniat 2.170.b.4
in nervorum uulneribus calidiora curan-
tur 2.170.b.7
in Nervorum uulneribus humectantia
& emollientia cur quandoque conue-
niant, quamvis in his perpetuo siccand-
um sit 2.170.b.10
de Nervorum auditoriorum ortu diffi-
dium 1.430.b.20
de Nervorum uisiorum ortu diffidium
1.430.b.19
Nervorum actiones tripliciter ladi 1.
514.b.11
Nervorum opticorum obstructio 1.566.
b.52
Nervis tuendis musculos a natura datos
1.49.a.60
cur Nervis aduersetur somnus post satu-
ritatem 1.512.b.19
cur Nervis aduersetur frigida aquæ po-
tus 1.512.b.25
an Nervis aqua calida aduersetur, Hip-
ocraticis & Alexandri diffidium 1.
512.b.37
nervis aduersatur uinum, & quæ ratione
1.512.b.53
cur nervis aduersentur acetosa 1.512.
b.61
nervis flatulenta edulia quomodo no-
ceant 1.513.a.3
nervis uinum conferre qualitatibus suis,
licet substantia copia offendant 1.523.
b.20
nervis omnibus sentiendi inesse faculta-
tem, monendi autem duris duntaxat
1.514.b.6
nervis duplicem inesse humiditatem 1.
519.b.23
nervis uisorijs an cavitatis insit 1.531.
b.42
nervos parum acutis temperamento di-
stare 1.17.a.42
Nervos ligamentales ex ossibus profici-
sci 1.60.a.34
nervos omnes ab interiori parte cerebri
ortum ducere 1.62.b.42
nervos a cerebro infra faciem non per-
tingere, præter spatulas, & intestina
1.62.b.60
nervos omnes a spinali medulla proficisci
secundum quosdam 1.64.a.8
nervos neque ex frigore concresecere,
neque ex humida substantia fieri du-
bitatur contra Auicenn. 2.168.
b.40
nervos & ossa ab interno calore fieri 2.
168.b.45
nervos ratione substantiæ simplices, ra-
tione uero figuræ, & structuræ partes
sunt compositæ 1.512.a.63
nervos uoluntarij motus instrumentum
esse 1.625.a.31
nervos calida parte sumpta quomodo in-
ueniuntur, immodica laeduntur. 1.512.
b.49
nervosa membra, non nervos inflamma-
tione corripit 1.139.a.60
nervosorum partium & in musculis ex-
tremarum vulnera quando letalia.
2.140.a.39
neutrum corpus cur medicina consti-
tuat 1.7.b.37
Nicolai Sammelij de uene magnæ du-
ctu observatio 1.649.b.49
numeri augmentum, vel magnitudinis
in corpore quomodo fiat. 1.124.a.
34
nutritionis scopus an a morbo, an a uiri-
tute sumendus 1.198.a.3
nutritionis adiectio a uiribus, subtra-
ctio a morbo desumenda. 1.198.a.
11
nutritionem solam uirtutis custodiam
indicare 1.198.a.5
in nutritione quot consideranda. 1.197.
b.59
nutrimentum tripliciter dici. 2.62.a.
62
nutritoriam facultatem a iecinore toti
corpori non influere, sed ipsis particu-
lis imatam esse 1.34.a.2
nutriendi forma varia unde sumi debeat
2.32.a.19
nutriendi scopus duplex 1.198.a.2
nutrire eadem, quæ sapiunt. 1.179.
a.19
nutriri sanguine solo animalia. 1.24.
a.8
Nyctalopes. 1.561. a. 10. & 61. b.
47
Nympha 1.960.a.62
 Constructio quibus dignosca-
tur Tomo 1. pagina
138.a.uersu 23
Obstructio proprie a multi-
tudine non fit 1.452.b.57
Obstructionis cognoscenda fontes eos-
dem esse, qui in ceteris morbis. 1.
138.a.20
de Obstructionis causis questio. 1.462.
b.45
Obstructionis curande quum tres sint
scopi, a quo nam inchoandum sit. 1.
T 827.

I N D E X

- 827.b.52
Obstructionem indicantia signa, quibus
que locis, eadem non esse. 1. 138.a.
19
Obstructionem triplici de causa fieri. 1.
452.b.44
Obstructionum praesidium. 1.228.b.3
Obstructiones triplici causa fieri. 1.228
a.66
Obstructiones astringentibus parari. 1.
700.a.28
Obscuritas in oculo, & gutta serena,
quid sit 1.566.b.50
Obscuritatem opticorum obstructionem
esse 1.566.b.52
de Oculi nervi diffidia 1.531.b.42
de Oculi tunicae diffensus anatomicorum.
1.531.b.66
Oculi tunicae, quae & quot. 1.532.a.2
Oculi tunicae septem, & eorum nomina.
1.532.a.23
de Oculi ulceribus, & eorum numero
Alic. defensio 1.542.b.45
Oculi argemone 1.542.b.66
Oculi eggiops 1.546.b.19
Oculi anchiops 1.546.b.22
Oculi encantibus 1.546.b.52
Oculi rhyas 1.546.b.55
Oculi imminuti 1.551.a.52
Oculi leporis, qui dicantur. 1.554.a.
23
Oculorum vitij, qui obnoxij sint ob si-
derum quorundam concursum. 1.
104.b.47
Oculorum rubor an caliditatem cerebri
significet 1.441.b.50
Oculorum tunicae cur plures, & paucio-
res constituentur 1.532.a.34
Oculorum affluxum dupliciter auferri.
1.534.b.26
Oculorum lenes inflammationes foru,
postea si calidae, vino albo, si frigidae
sint, facile curari 1.537.b.27
Oculorum perturbationi ex ictu colum-
barum sanguis medetur. 1.537.b.
35
Oculorum dolores, & inflammationes
curantia 1.539.b.59
Oculorum doloribus antiquis balneas,
& meri potum prodesse. 1.540.
a.3
in Oculorum doloribus quando balneo,
& meri potioni insistentium. 1.540.
a.7
Oculorum inflammationibus quando so-
mentationes sint admonenda. 1.540
a.12
Oculorum inflammationi, quomodo ad-
motum oleum conferat. 1.540.a.
46
Oculorum epiphora 1.549.b.53
Oculorum lacrymae an curari possint. 1.
549.b.59
Oculorum strabismus, qui affectus sit,
& a quo morbo & quibus causis pro-
ueniat 1.550.a.63
Oculorum phthisis 1.551.a.52
Oculorum atrophia 1.551.a.52
Oculorum atrophia quibus curetur. 1.
551.a.66
Oculorum atrophiae an acria conueniant
1.551.a.60
Oculorum lagophthalmos. 1.554.a.
66
Oculorum offensio ex rei lucidissima aspe-
ctu quomodo fiat 1.559.b.22
Oculorum imbecillitas 1.591.a.53
Oculorum aperiens 1.566.a.51
Oculos suis sedibus quandoque excide-
re in capitis inflammatione. 1.443.
a.27
Oculis an oleum admoendum. 1.54.a.
41
ab Oculis num reuocanda materia sit
ad fauces 1.540.a.11
Oculis humorum affluxu offensis duplex
curandi modus 1.544.b.25
Oculis humorum affluxu affectis an ad
fauces, ut Hippocrates censet, an ve-
ro ad nares, ut Alic. sit reuocandum
1.534.b.32
Odor attractio per os aere cur non sentia-
tur 1.578.b.59
Odorem sicci esse, saporem humidum. 1.
578.b.62
Odorem esse qualitatem, re ipsa aliquid
existentem 1.582.a.42
Odorem non esse vaporem. 1.579.b.
14
Odorem in aere non ut in subiecto, sed
ut in medio 1.580.b.7
Odores & saporis frigiditate bebetiores
reddi 1.566.b.25
Odores quomodo sentiantur, disputatio.
1.581.a.20
de Odorandi instrumento disputatio. 1.
578.a.56
Odorandi instrumentum primum se-
cundum medicos mammillares sunt
carunculae 1.578.a.61
Odorandi instrumentum esse nares. 1.
578.b.4
Odorandi primum instrumentum,
quod 1.578.b.10
de Odorandi modo scriptorum concilia-
tio 1.580.b.22
de Odorandi subiecto cum Platone
& Alic. conuenire 1.580.a.18
Odorati subiectum inuestigare. 1.579.a.
46
de Odorati subiecto sententiae variae. 1.
578.b.66
Odoratus imminuti primaria causa ob-
structio 1.582.a.38
Odoratus imminuti, vel deperditi cau-
sas enumerat 1.582.a.41
Odoratum a siccitate laedi non posse. 1.
582.a.35
de Odoratu Ammonij sententia. 1.579
b.42
de odoratu Alic. sententia. 1.579.
b.60
de Odoratu Auic. sententia. 1.581.
a.61
Olfactum afficientia qualia esse debeant
1.579.a.28
de olfactu Aristotelis sententia. 1.579.
b.32
de olfactu Heracliti, & Platonis senten-
tia 1.579.a.58
Oedema quid sit 1.125.a.49
Oedema unde ortum ducat 1.125.a.52
Oedema quid differat ab humore flatu-
so 1.125.a.56
Oleum ab omni vlcere auertendum esse
1.230.b.11
Oliuas sua unctiosa substantia ventrem
turbare 1.464.a.52
Oliui, palmulis, casco ventriculi os cor-
roborat Alic. 1.464.a.54
Operationes in medi:ina causas esse si-
nales 1.9.a.42
Oppilatio ex materia defectu quomodo
fiat 1.123.a.44
Oppilatio a multa materia quomodo
fiat 1.123.a.49
Oppilatio ex materia defectu quibus
materia consuevit 1.123.a.50
Oppilatio a multa materia quibus fiat.
1.123.a.55
Oppilationis nomine quid intelligatur.
1.123.a.38
de oppositione partium in reuulsione ser-
uanda questio 1.199.b.4
Oppilationum causas duas esse tantum.
1.123.a.41
Ophthalmia, qui affectus, & cuius parti-
cula sit 1.536.a.59
Ophthalmia ab oculi inflammatione di-
stinguitur a quibusdam. 1.530.a.64
Ophthalmia alia tabida, alia non tabida
1.536.b.25
Ophthalmia quid a lippitudine differat.
1.536.b.8
Ophthalmia cuius particula sit affectio.
1.536.b.12
Ophthalmia laborantibus quale unum,
& quomodo propinandum. 1.540.
a.32
in ophthalmia quales lacrymae proma-
nent 1.536.b.32
Opticum neruum a dextra in sinistram
oculum non deferri, neque sinistram
in dextrum 1.531.b.47
in opticorum neruorum nexu aspectum
non fieri 1.537.b.10
in opticorum sectione visoriam persici se-
cultatem 1.533.b.19
Opticis nervis nullam esse cauitatem, qua
sensu dignoscatur 1.531.b.46
Os melle & uno post lactis esum collui-
dentium gratia cur Alic. iubet. 1.
596.a.67
os graueolet splenicis 1.801.a.46
oris distortio cuius morbi symptoma sit
1.528.b.27
oris distortio quomodo fiat. 1.528.b.40
in oris distortionem utra pars sit resoluta.
1.528.b.48
oris munera 1.586.a.48
oris partes, quae 1.586.a.49
Oris

INDEX

- Oris pustula unde proueniant.* 1. 592. a.6
Oris pustula nigra cur mortem portendat 1. 592. a.10
Oris fætor unde potissimum proueniat. 1. 594. a.50
Oris fætor, qui ex pulmonum fit corruptione non curatur 1. 594. a.55
Oscitationem ex imaginati one fieri. 1. 111. a.43
in Oscitationis curatione dissentire Gal. sibi ipsi videtur 1. 183. b.38
Os sacrum quinque & sex etiam ossibus constare 1. 42. b.42
Ossi contracto quatuor ut curetur requiruntur 1. 232. a.64
Ossibus contractis an carnes & vinu conueniant 1. 232. b.14
Ossa qua substantia genita sint. 1. 32. b.62
Ossa rupta nõ coalescunt nisi infantibus & id raro 2. 139. b.41
Ossa dum callum obducunt, quo cibo corpora nutiri debeant 1. 243. b.10
an Ossa sentiant 1. 595. a.9
Ossa non sentiunt quoniam dissecta non dolent 1. 595. a.38
Ossium vsus præcipuus in corpore quis. 1. 35. a.64
de Ossium Structura Gal. Auic. & nostra sententia 1. 35. b.42
Ossium compositionis series. 1. 35. b.7
Ossa, cur contiguitate, non etiam contiguitate natura coniunxit. 1. 35. b.2
Ossa dissecta coalescere 2. 139. b.33
Ossa non sine collo coniungi posse. 1. 232. b.6
Ossa omnia sentire quosdam existimasse 1. 595. a.11
in Ossibus an status fiant 1. 138. b.9
Oua cuius sint facultatis controversia. 1. 367. a.60
Oui vitellum refrigerare, atque humectare 1. 462. b.60
Oui vitellum frigidum albumen vero calidum Gal. & Arist. 1. 462. b.61
Oui vitellum, quo ad eius naturam, albumine frigidius 1. 463. a.2
Oui vitellum calidum, albumen vero frigidum ponit Auic. 1. 462. b.64
Oui vitellum calidum & humidum esse quod in sanguinem vertatur. 1. 462. b.67
Oui vitellum, si ad albumen conseruat calidum esse 1. 463. a.2
Ozana quid sit 1. 590. b.50
Ozanam ægre curari 1. 590. b.50
- ¶ P ¶
- Almulas capitis dolorem cingere.* Tomo 1. pag. 464. a. uer. 50
Palpebrarum tylosis. 1. 555 b.34
Palpebrarum phthiriasis. 1. 552. b.7
- Palpebrarum emphysema.* 1. 553. b.55
Palpebrarum ancyloblepharos. 1. 554. a.25
Palpebrarum grando 1. 554. b.23
Palpebrarum bordcum 1. 554. b.59
Palpebrarum trachoma 1. 555. b.29
Palpebrarum sycosis 1. 555. b.29
Palpitatio quid sit 1. 498. a.34
Palpitationem totius corporis apoplexionem significare 1. 530. a.66
in pandiculationis & oscitationis curatione dissentire Gal. sibi ipsi videtur. 1. 183. b.38
an panis in hepaticæ fluxionis initio conueniat 1. 819. b.45
Panem nullum obstructione uacare. 1. 819. b.49
Paralysis quid sit, & quid mollificatio contra recentiores 1. 514. b.26
Paralysis comitali morbo quando succedere possit 1. 503. a.6
Paralysis crisi colicæ 1. 514. b.43
Paralysis a nervi sectione, curationem non admittit 1. 516. b.40
Paralysis ex obstructione quomodo curatur 1. 516. b.42
Paralysis a frigidityate nuda facile solui potest 1. 517. a.12
Paralysis mitior quam apoplexiæ curatione debetur 1. 516. b.54
Paralysis atrophica, & partis refrigeratio quomodo sequatur 1. 515. a.36
in paralysis uena quando secanda. 1. 516. b.55
in paralysis lenibus medicamentis insistendum initio est 1. 516. b.64
in paralysis medicamentis ne lenibus an fortibus initio utendum. 1. 516. b.63
Paristhmia 1. 587. a.10
Parotides adhuc crude an maturandæ, & secandæ ut Auic. docet. 1. 230. a.16
Parotides adhuc crudas quando secare opus sit 2. 229. b.39
Parotidibus inflammatione tentatis quibus repellentibus uti liceat. 2. 111. b.11
in parotidibus repellentia quomodo usui veniant 230. a.37
in parotidibus an repellendum. 1. 577. a.18
in parotidibus a repellentibus abstinere tutissimum esse 1. 577. a.20
in parotidibus quando, & quibus repulsi foris utendum 1. 577. a.22
Partem nullam esse in sanguine animam, quæ sanguine non nutriatur. 1. 740. b.56
Partes nullius non susinentes, quæ. 2. 140. a.15
an partes frigide in calidam temperiem lapsæ refrigerationem maiorem possint lent quam calidæ 1. 199. a.40
partes superiores, quæ dicantur, & quæ inferiores 1. 199. b.3
Partus difficultates unde 1. 942. a.18
Parulis quid 1. 605. b.29
Passeres malos esse Auic. 1. 296. b.46
- passerculos, turdos, & merulos, duos quidem, non tamen pravi succi voluerunt Gal. & Paulus* 1. 296. b.50
PATERNI sententia de optimæ temporum constitutione. 1. 102. a.5
PATERNI sententia de nutritionis scopo desumendo 1. 198. a.9
pediculorum materia in corpore quomodo suggeratur 1. 552. b.17
pemphygodes febris, quæ. 2. 74. a.62
penis qua ratione erigatur. 1. 900. b.7
penis erectio a cerebro corde & iecore quomodo proficiatur. 1. 900. b.9
peripneumonia quid 1. 654. b.49
peripneumonia quæ pleuritidi succedit perniciosissima 1. 655. a.28
peripneumoniæ signa 1. 656. a.2
peripneumonici quæ potissimum febre laborent 1. 655. b.68
peripneumonicorum cur genæ, non etiâ frons rubeant 1. 656. a.23
peripneumonici cur rubeant genæ. 1. 656. a.15
pestem communem esse morbum. 2. 68. a.34
pestem ab aere semper prouocari. 2. 68. a.40
pestilentis aeris causas ad syderum aspectus referri 2. 68. a.7
in pestilenti constitutione siccantibus ne, an humectantibus utendum. 1. 191. a.9
pestilentes febres dici non posse, quæ communem causam aerem non sequuntur 1. 68. a.47
pestilentes febres exsiccatione maxime tolli 2. 70. a.43
pestilentes febres cacochymiam, non sanguinis plethoram sequi. 2. 71. b.19
pestilentes affectus temporibus omnibus certe accidunt, præsertim vero autumno 1. 106. b.22
pestilentes affectus quo tempore maxime accidunt, controversia. 1. 106. b.33
pestilentium febrium duo esse genera. 2. 68. b.60
in pestilentibus febribus cur vena tundenda 70. a.60
in pestilentibus febribus venam secare non esse tutum 2. 70. b.2
pestilentibus in febribus quando sit tundenda vena vel non 2. 70. b.48
pestilentibus in febribus secanda vena, quid seruandum 2. 70. b.51
in pestilentibus febribus quando a ueninge sectione abstinendum. 2. 70. b.67
pestilentibus in febribus cur, quam in cæteris, pleniori victu sit utendum. 2. 72. a.11
pestiferis in febribus, quibus medicamentis & quando utendum. 2. 71. b.42
- T 2 in

I N D E X

- in pestiferis febribus quando tundenda vena, & quo tempore 2.71.a.32
in pestiferis febribus sanguinis mittendi modis 2.71.a.38
periculis, quæ sint 2.71.a.44
peti culis apparentibus an sit secunda vena 2.71.a.51
peti culis prouidentibus quando secunda vena, & quando non 2.71.a.51
peti culis apparentibus non semper pestiferas esse febres 2.71.b.15
phagedæna ab erpete exedente quomodo differat 2.117.b.23
phagedæna in scalis lupam dici. 2.117.b.25
phagedænarum medicamenta. 2.164.a.7
phagedænis aqua frigida perfundit Aui-
cen. contra quam sentire Hipp. videa-
tur 2.164.a.39
phlebotomia in inflammationibus quan-
do conueniat 1.224.b.49
phlebotomia cur iam absoluta inflamma-
tione non utendum 1.225.a.10
phlebotomia confirmatam iam fluxione
quomodo augeat 1.225.a.22
phlebotomia quibus in morbis colligere
præcedat 1.225.a.36
phlebotomiam et pharmaciā die actef-
sionum non tentandas 1.225.a.43
phlebotomiam inflammationibus abso-
lutis improbat Aui. 1.224.b.50
ex phlebotomia inflammationes in cru-
dos abscessus degenerare. 1.225.a.
26
de phlebotomia in pleuritide disputa-
tio 1.661.a.36
phlegmone erysipelotum quomodo fiat.
2.108.a.58
phlegmon erysipelotodes. 2.108.b.33
phlegmones diuisiones 2.109.b.18
phlyctides, oris pustula 2.74.a.64
phlyctides 1.542.a.48
phlyctenæ 1.642.a.48
phrenitis quid sit 1.461.b.51
phrenesis vera quid a non vera differat
1.469.b.40
phrenitis membranarum ne cerebri an
cerebri duntaxat inflammatio sit. 1.
469.b.52
phrenitidis vera differentie, & causa. 1.
469.b.44
phrenitidis nota 1.472.per totum
phrenitidem impendentem lucis auersio
cur significet 1.567.a.29
in phrenitide a uena sectione nullo pa-
tito abstinentum 1.471.b.33
phrenitidis ex bile an sanguis mittendus
1.474.b.7
in phibisim propensos quomodo saphe-
na secta iuuat 1.647.a.22
in phibisim in linatis mulieribus quomo-
do menses eliciendi 1.647.a.27
phibisim an secunda quandoque uena.
1.669.b.40
pinguedo an frigida corporis sit pars,
aut calida 1.17.a.9
pinguedinem, merito causa efficiens,
inter frigiditas partes ab Aui. recen-
seri 1.17.a.29
pinguedinem, ratione materia, inter ca-
lidas partes connumerari oportere. 1.
17.a.35
pini fructus Aui. & Diosc. non consen-
tunt 1.326.b.62
pinus nuclei an ventriculo conferant. 1.
710.b.59
pinus nuclei quomodo uentriculo con-
cant 1.710.b.64
pinus nucleos frigidioribus conferre ne-
cessarius 1.710.b.67
piscis affati an dysentericis conueniant.
1.820.a.38
piscis asatos frigidis strangulare sepe-
numero 1.826.b.13
an pituita naturalis dulcis sit aut insipi-
da 1.231.b.52
pituita dissimilis, quæ 1.25.b.34
an pituita facilius per uomitum redda-
tur quam bilis 1.208.b.39
pituita cur difficilius quam bilis educa-
tur 1.208.b.42
pituita cur facilius per uomitum quam
bilis educatur educti 1.208.b.47
pituita falsa quamuis pituita ratione fri-
gida sit tamen quatenus falsa calida
est 1.712.a.5
pituita falsa qua ratione caliditatem con-
iunctam habet 1.712.a.6
pituita non naturalis, quæ ab Aui. cen-
nuntur, diuisionis impugnatio. 1.25.
a.25. & defensio
pituitæ differentie multiplices. 1.25.b.
15
pituita certam sedem nullam a natura
datam 1.25.a.12
pituita specierum diuisio perspicua. 1.
25.b.20
pituitæ saporum differentie. 1.25.b.
67
pituita saporum, quæ ab Aui. cen-
nuntur, constitutionis impugnatio 1.26.
a.10. & defensio
pituita falsæ causæ, ad adulteratam bilis, &
aqueosi humoris mixtionem, Aui. cen-
nam merito retulisse 1.26.a.62
pituita diuisio 2.46.a.56
pituita longe maior copia hyeme in ven-
triculo, quam æstate bilis. 1.208.b.
28
pituita in capite exuberantis nota. 1.
442.b.42
pituitam, & dulcem, & inspidam dici
posse 1.24.b.56
pituitam dulcem omnem non naturalem
esse, sed aliquando excrementum 1.
24.b.68
pituitam non esse, quæ in capite est, sed
excrementum 1.25.a.19
pituitam ab humiditate destitutam,
in melancholiam degenerare, non
esse absurdum, pro Aui. cen. 1.26.b.
54
pituitam, quod natura grauior sit, ad
inferiora semper facilius trahi. 1.208.
b.3
pituitam non in solo uentriculo residere
1.208.b.7
pituitam, quæ ex peritur semper a capi-
te promanare 1.593.a.46
pituitosarum febrium ortus. 2.46.a.
63
pituitosarum febrium nomina. 2.49.
b.5
pituitosarum febrium esse signum com-
mune cum frigiditate initium. 2.47.
b.6
pituitosæ febres in quarantia sepe de-
generare 1.26.b.55
plantarum & metallicæ materia histo-
riam, qui recte scripserit. 1.259.b.
40
in plantarum & metallicæ materia hi-
storia, qui uiri hac tempestate eundi-
ssimi 1.259.b.50
pleuritis exquisita quæ sit. 1.649.a.16
pleuritis proprie inflammatio est mem-
brana costas cingentis. 1.649.a.26
pleuritis grauissima, quæ sit. 1.649.a.
44
pleuritis leui lateris, quam dextri cur
periculosior 1.649.a.56
pleuritis dextra cur curatu facilior. 1.
649.a.59
an pleuritis ex atrabile, aut pituita uera
sit pleuritis 1.649.b.9
pleuritis, quæ media linum corripit, cur
magis letalis 1.649.a.65
pleuritis ex atra bilis, & pituita acutus
morbus quomodo dicatur. 1.649.b.
19
pleuritis materia, quæ 1.649.b.1
an pleuritidis materia a uena cana su-
scipi & per urinas expurgari possit.
1.649.b.27
in pleuri idis initio tenuis uisus ab Hip-
pocrate præcipit postea plenior. 1.
198.a.35
in pleuritidis initio reuellendam esse
ad contraria materiam. 1.663.a.
59
pleuritis signa assidentia. 1.650.b.
42
pleuritidis post emergentia signa, quæ
sint 1.650.b.44
an pleuritidis, quæ in mediastino est, se-
bris demonstrans sit signum. 1.651.
b.3
pleuritidis quando sanguinis missione suc-
currendum, & quando purgatione
1.663.b.16
plenitudinem dupliciter sumi, quo ad ua-
sa, & quo ad vires 1.137.a.43
plenitudinem quoad vires non esse cum
humorum uitio 1.137.a.46
pleuritidis demonstrantia signa, quæ
1.650.b.40
pleuritidis fluxionis sobolem esse. 1.198.
b.7
pleuritidis exquisitam triplicem. 1.649.
a.20

I N D E X

- in Pleuritide quod dolor ascendat ad iugulum vel descendat ad hypocondria, an signum sit affidens, an uero pathognomonicum 1.650.b.57
- in Pleuritide, quæ uena secari debeat disputatione 1.661.a.36
- in Pleuritide renellendam esse materiã, quæ fluit 1.661.a.58
- in Pleuritide cur e directo latere phlebotomia magis conueniat. 1.661.b.16
- in Pleuritide uenæ sectionem ab Auic. recte præcipi etiam ex opposito latere 1.661.b.30
- in Pleuritide an dextra uena semper secanda ut quidam putant. 1.662.a.31
- in Pleuritide impacta iam materiã curatio sanguinis est missio ad coloris usque mutationem 1.663.a.66
- in Pleuritide sanguinis mittendi indicatio non ex materia, sed ex consensu cum affectu loco ab Hippocrate sumitur 1.663.b.25
- in Pleuritide purgationem uniuersim nõ sat a Galeno laudari. 1.663.b.29
- in Pleuritide sanguinis missionem purgationi præfert Gal. 1.663.b.30
- in Pleuritide indicationes variæ. 1.663.b.34
- in Pleuritide dolorum causa secandam uenam 1.663.b.50
- in Pleuritide sumpta ex peccante materia indicatione non semper mittendus est sanguis 1.663.b.35
- in Pleuritide diacodionis usus quo tempore opportunus 1.664.a.1
- in Pleuritidis curatione quum diuersi diuersa præcipiant, conciliantur tamẽ omnes 1.663.b.64
- Podagra quid 1.971.a.4
- Polycrestia, quæ dicantur 1.245.b.39
- Portulaca dentium stuporem sedat, & qua ratione 1.604.a.60
- Potus inappetentia quibus fiat. 1.715.b.45
- Potu quid instauratur 1.722.b.48
- Portiones alterare iecoris munus esse, nõ renum 1.895.b.29
- Practica scientia quæ dicatur. 1.7.a.48
- in Prægnantibus cur desiderata rei cuiuspiam imago in filiis seruetur. 1.111.a.50
- de Principatu corporis partium Platonis Aristotelis, & Galeni controuersia dirimitur 2.8.a.53
- Procatartica causæ, quæ intelligantur. 2.8.a.53
- Profunda loca cur calidiora. 1.105.b.3
- Proximum alimentum, proprie alimentum, & immatum humidum quid sint 2.62.b.30
- Pruna deterior est carbunculus. 2.113.b.65
- Primo, quid significet 1.80.b.27
- Primo recte positum in definitione morbi 1.83.a.6
- Psyllium qua ratione lingue scissuris cõferat & situm sedet 1.591.b.6
- ptilosis 1.553.a.19
- an pueri inuenibus frigidiores. 1.20.a.38
- pueri cur balbutiant 1.590.b.33
- puerulum in ipso ortu dentibus insignitum 1.595.b.22
- pulmo motus sui initium unde habeat. 1.25.b.27
- pulmonis ulcera, quæ lethalia. 2.140.a.31
- pulmonis lobi in hominibus quatuor tantum esse 1.621.b.28
- pulmonis lobi quot in homine, & cuius usus 1.621.b.25
- pulmonis lobi in homine cur quatuor tantum reperiantur, & in brutis quinque 1.621.b.33
- pulmonis medicamenta ualidiora cur sint oportet 1.623.a.35
- in pulmonis affectibus refrigerantibus medicamentis nusquam usum Galenum Trallianus admiratur. 1.624.a.37
- pulmonis frigida medicamenta. 1.624.a.42
- pulmonis hydrops 1.656.b.26
- pulmonis uomica quibus ductibus per urinas purgari potuerit. 1.650.b.55
- pulmonis ulcera cur difficilis sint curationis 1.659.a.20
- pulmonem quodcunque humorum genus a capite excipere. 1.623.a.66
- pulmonem, præter alteratricem, vires habere imbecilles 1.655.a.25
- pulmonem ulcerantes causæ quæ. 1.659.a.54
- pulmonum usus quis 1.621.b.42
- pulmonum tum frigida tum calida in temperie quomodo spiritus duplicentur 1.622.b.21
- pulmones ad thoracis motum, in respiratione, moueri 1.625.b.18
- pulmonum motus deperditos thoracis quietem non sequi 1.625.b.26
- de pulmonum motione Gal. ab Arist. nõ dissentire 1.625.b.52
- in pulmone, qui redundant humores, nõ nisi validissimis medicamentis et longo tempore educi posse. 1.633.b.65
- pulmones, percunte thoracis motu, quiescere necessario 1.625.b.23
- pulmones thoraci, & thoracem pulmonibus motionem non suggerere. 1.625.b.35
- pulmones moueri ad motum cordis. 1.625.b.39
- pulmonia acutus morbus cur dici debeat 1.655.a.20
- pulmonia varios esse euentus. 1.655.a.31
- pulmoniam ex putrescente pituita non raro fieri 1.655.a.9
- an pulmonia ex frigidis humoribus frequentius fiat an ex calidis. 1.654.b.54
- in pulmonia an punctioris dolor sentiantur 1.556.a.11
- in pulmonia cur sputa spumosa sint. 1.656.a.35
- in pulmonia sputi non semper sunt spumosi 1.656.a.44
- pupillam Arist. pro chrystallo de humore desumere 1.531.b.59
- pulsus in mulieribus cur frequens & uolox magis quam in maribus reperiantur 1.145.a.18
- pulsus tremuli nomine vibratum hoc in loco Auicem. intelligere. 1.145.b.21
- pulsus marium maiores, sed tardiores, & rari magis quam feminarum. 1.145.a.1
- pulsus ab assumpto cibo quales fiant controuersia 1.146.b.45
- pulsus a somno reuoluentiores, & maiores cur fiant 1.147.b.66
- pulsuum genera propria septem tantum constituisse Auer. 1.141.b.41
- pulsuum genera, quæ medium habeant, & quæ non 1.143.a.23
- pulsuum mutationes ob causas contranaturam quomodo fiant. 1.149.b.19
- punctiorum dolorem membranosa partis symptoma esse 1.832.b.28
- purgatio fierine debeat ante coctionem. 1.205.a.27. & 205.a.60
- purgatio quando phlebotomia debet præuenire 1.208.a.11
- purgatio quando uenæ sectionem præcedere debeat 1.208.a.13
- purgatio ubi agenda est paranda esse corpora, & quomodo. 1.211.b.15
- purgatio in ijs qui cholera morbo obnoxij sunt aut fluxui preparatione non eget 1.211.b.24
- purgationum balneis preparanda. 1.211.b.49
- purgatio diebus ne accessuum tentanda 1.225.a.42
- purgatio criticis diebus an conueniat. 1.225.a.60
- purgatio in febribus quictiori die semper celebranda 1.225.a.66
- purgationem exquisitam non, nisi obita coctione, tentandam 2.54.a.2
- a purgatione an balneis utendum. 1.212.b.29
- purgatione non tentandos, qui recta uisus utuntur ratione 1.208.a.3
- purgationes, quæ ante coctionem dari debeant, & quæ coctione perfecta. 2.54.a.25
- purgans medicamentum initio exhibitum in viscerum inflammationibus quale esse debeat 1.205.b.3
- purgatorium medicamentum in viscerum inflammatione initio interdictum. 1.205.a.68
- purgatoria medicamenta in principio morbi

I N D E X

morbi plerumque dari. 1. 205. a.
47
Purgatoria medicamenta morborum
principijs exhibita plerumque bene
uertere 1. 205. a. 49
Purgarene liceat accessionum die. 2. 28
b. 36
Putredo nostris in corporibus unde pro
ficiatur 2. 20. a. 22
Putredinis definitio ab Arist. tradita
examinatur 2. 19. b. 27
Putredinis causæ effectrices quot. 2. 19
b. 36
Putredinis in febribus causa an sola sit
prohibita perspiratio 2. 20. a. 13
Putredinis causæ duæ 2. 19. b. 50
Putredinis causam effectricem extra-
neum esse calorem 2. 19. b. 58
Putredini quæ magis obnoxia. 2. 19. b.
61
Putredini ignis sua natura reluctatur. 1.
106. b. 15
ex Putredine quomodo gigni animalia
possint 1. 55. 2. b. 37
Putridam febrem ex sanguine fieri. 2.
44. a. 48
Putridam sanguineam intermittemem
non dari 2. 14. b. 15
Pyretici facultas quæ 1. 37. 6. b. 44

Qualitatem non naturalem,
inter morbos compositarum
partium ponunt Galen. &
Auic. Auic. uero ad Jan-
Plices refert Tomo 1. pag. 91. uer. 29
Qualitate multiplici res, tum natura,
tum etiam arte præditas esse. 1. 24. 5
b. 26
Qualitates diuersæ quomodo rebus ipsis
inest 1. 24. 5. b. 34
Qualitates primæ medicamentorum, quæ
1. 25. 4. b. 51
Qualitates secundæ medicamentorum,
quæ 1. 25. b. 54
Qualitates terciæ medicamentorum,
quæ 1. 25. 4. b. 60
Qualitates medicamentorum particula
res, quæ dicantur 1. 25. 4. b. 63
Qualitatum gradus, qui sint. 1. 114. a.
60
Quartana febris cur raro fiat continens
2. 55. b. 26
Quartana febris a quo fiat humore po-
tissimum 2. 56. a. 3
Quartana ex lienis uitio 2. 56. a. 15
Quartane febres, cur post quadragesi-
mum annum frequentius fiant. 1. 29.
a. 10
Quartanarum pulsus 2. 47. b. 36
in Quartanis an purgare in accessione li-
ceat 2. 28. b. 64
Quintana, septimana, nonane febris
non dari circuitus 2. 60. b. 61
Quotidianæ continuæ quid ab intermit-
tente differat 2. 47. b. 65

Quotidianæ febris non posse dari unum
curationis scopum 2. 53. b. 52
Quotidianarum febrium pulsus. 2. 47.
b. 34

S R

R Amex quid Tomo 1. pagina
96. 1. b. uer. 17
Ranicum species 1. 96. 2. b.
22
Ranula sub lingua, quæ sit affectio. 1.
591. a. 12
Rationem frequenter illud distare cui
non assentitur experimentum, & con-
tra 1. 246. b. 57
Rauitas 1. 587. a. 8
Rauitas quæ dicatur, & grauedo. 1.
587. a. 9
Refricis ac sensiricis facultatis inuan-
de remedia sine ipsis esse adhibenda.
1. 484. a. 51
Regio morbo affectis an secunda sit ve-
na 1. 799. b. 52
Rhacosis 1. 917. b. 32
Rhagades quis sit morbus. 1. 861.
b. 8
Ren dexter an elatior sinistro. 1. 864.
a. 12
Renes debilitati qui dicantur. 1. 866. a.
67
an Renes refrigeret capbura. 1. 865. a.
10
Renum vulnera lethalia. 2. 140. a.
30
in Renum dolore an dolor assumpto ci-
bo magis affligat, an antea. 1. 837.
b. 33
de Renum usu dissidium. 1. 864. a. 6
Renum usus primarius an sit sanguinis
expurgatio 1. 864. a. 7
Renum situm equalem esse in homini-
bus, inæqualem in brutis. 1. 864. a.
16
Renum dolorem in hydropem aliquan-
do degenerare, & quomodo. 1. 864.
a. 49
Renum status an ex ueneris appetitu si-
gnificetur 1. 864. b. 21
Renum status quomodo ex crurum di-
spositione noscatur 1. 864. b. 26
Renum status cur ex urinis significetur
1. 864. b. 42
cum Renum inflammatione an febricu-
la adsit, an uero febris uehemens. 1.
868. a. 9
in Renum inflammatione, quæ uena se-
cunda 1. 869. b. 59
Renum scirrhum aliquando dolorem je-
qui & unde proveniat 1. 871. a. 16
an Renum ulcera vesicæ ulceribus cu-
rari difficiliora 1. 873. b. 23
ob Renum intensum calorem cur cor-
pus gracilius reddatur 1. 864. b. 53
Renum lapidis causa effectrix, quæ. 1.
877. a. 49
an Renum lapis ex frigidityte gigni

queat 1. 875. a. 42
an Renum lapis in eorum substantia gi-
gnatur an in eorum cavitatibus. 1. 875.
a. 64
Renum dolor pulsatorius sit. 1. 868.
a. 21
in Renum inflammatione, quando mit-
tendus sit sanguis 1. 869. b. 52
in Renum inflammatione an aqua mul-
sa conueniat 1. 869. b. 83
in Renum inflammatione an aqua cali-
da principio conueniat. 1. 869. b. 67
in Renum inflammatione an purgato-
ria conueniant 1. 869. a. 62
Renum inflammatio cur acutus sit mor-
bus 1. 867. a. 56
Renum lapis an sit morbus. 1. 875. a. 23
Renum calculosus uesicæ lapidi materiam
præstare 1. 881. b. 31
Repellentia soluentibus in augmento, &
in statu inflammationum quomodo
permisceri possint 1. 76. a. 16
Repellentia in quibus inflammationibus
admoenda, & in quibus non. 1. 229
b. 61
Repercutientia actu frigida cur uentri-
culo non admoenda. 1. 73. a. 55
Repellentia medicamenta duplicia. 1.
229. b. 43
in Repellentibus inflammationum initio
admoendis chirurgorum nostrorum
pori error 1. 24. b. 48
Res eadem, ob varias, quæ illi insunt
partes, contrarij uiribus pollet. 1.
245. b. 34
an Respiratio uoluntaria sit actio aut na-
turalis 1. 625. a. 1
Respirationem esse actionem ex natura-
li & uoluntaria permixtis. 1. 625. b.
12
Resolutio quid sit, & quid corporis. 1. 514.
b. 13
Reuenticem facultatem siccitate robo-
rari, humiditate uitari. 1. 820. b.
18
Retiformem plexum, quem Gal. por-
nit, reuenticiores non inuenire. 1. 66.
a. 14
Reuulsio dolore sciunt quomodo ten-
tanda 1. 199. b. 48
Reuulsio quando fluxionem augeat. 1.
199. b. 0
Reuulsio ab occipite ad sinapsum. 1. 200
a. 12
Reuulsio ad longinqua est. 1. 534.
b. 28
Reuulsio ad quam positionis differen-
tiam fieri debeat 1. 661. a. 62
Reuulsionis nomen non uno modo intelli-
gi perpetuo 1. 199. b. 13
Reuulsionis esse, ut fluxionis impetum
sistat 1. 661. b. 23
Reuulsionis modi 1. 662. a. 11
Reuulsionem aliquando medium quid
inter deriuationem & reuulsionem
significare 1. 199. b. 13
ante Reuulsionem quomodo sedandus
sit

I N D E X

- fit dolor 1.205.b.33
Reuulsionem deriuationi in oculorum affluxum, preponit Auicenna. 1.534.
 631
Reuulsionem præservationem quandam esse 1.663.b.12
in Reuulsione proprie sumpta, omnes oppositionis differentias esse seruandas 1.199.b.15
in Reuulsione quando seruanda omnes oppositionis differentia. 1.199.b.21
Reuulsione & deriuatione simul quando nobis utendum sit 1.199.b.26
Reuulsione ad oppositas partes & Galenum & Hippocratem esse vsos. 1.662.a.15
in Reuulsionibus duo seruanda. 1.199.b.37
Reuellendum ubi est an sedandus antea dolor, dissenso 1.199.b.42
in Reuellendo quot oppositionis differentia 1.199.a.63
Reuellenda materia quatuor seruandas condiciones 1.199.a.57
Rigor in continentibus febribus unde aliquando fiat 2.21.b.60
Rigor ab horrore quid differat. 2.24.a.28
Rigoris cause 2.24.a.15
Rigoris statum & frigiditatem causas esse 2.24.a.19
Rigoris materia ad quas effundatur corporis particulas 2.25.a.15
Rigorem ex statu fieri 2.24.a.18
Rigorem ex acrimonia & calore accidere 2.24.a.46
Rigorem ab humoribus calidis & frigidis concitari 2.24.a.50
Rigorem, horrorem, & frigus intermittentium non acutorum morborum esse symptomata 2.34.a.34
de Rigore sententia varia 2.24.a.25
Rigores a caliditate per se cur maiores fiant, quam a frigiditate. 2.24.b.54
Rigores in quartanis a materia actu calida & acri concitari 2.24.b.60
Rigores in quartanis cur longiores sint, & maiores 2.24.b.64
Rigores continuis febribus coniungi, et morbificæ causæ rationem habere. 2.34.a.50
Robur quid sit, quid imbecillitas. 1.714.a.14
- SSS
- accharum melle non minus abstersium esse. Tomo 1. pag. 413.b. ner. 16
 Saccharum quam mel minus abstergere 1.413.b.18
 Saccharum sicim facere. 1.413.b.19
 Saccharum sicim sedare. 1.413.b.20
- Sal ex combustis omnibus elici.* 1.26.a.43
Salsedine ab vltione reddi. 1.26.b.14
Salubria tempora, salubria corpora conseruare 1.99.b.34
Sanguis an calidus aut frigidus natura 1.24.a.17
Sanguis, aliqui calidus, quomodo temperatus esse censetur 1.24.b.39
Sanguis ubi putrescit in quem humore degeneret 2.44.a.58
Sanguis quibus de causis fluat. 1.583.b.40
Sanguis purus in recte habentibus nunquam excernitur 1.583.b.68
Sanguis e naribus unde profluat. 1.584.a.8
Sanguis qui e naribus prodit quibus notis, unde profluat, dignoscatur. 1.584.a.10
Sanguis qui ex ore promanat a quibus partibus possit promanare. 1.642.b.64
Sanguis ex opposito latere fluens, cur perniciosus 1.661.b.48
Sanguinis in icinore elaborati digestio. 1.28.b.49
Sanguinis fluxus animam educit. 2.147.a.49
Sanguinis fluxus vulnere omni recenti iungitur 2.141.a.58
Sanguinis suppressionem, quæ faciant ex Hippocrate 2.157.b.48
Sanguinis missionem prohiberi a summa ventris cruditate 1.205.a.23
in Sanguinis missione an coctio expectari debeat 1.205.a.21
Sanguinis in capite redundantis nota. 1.442.b.36
Sanguinis missionem prohiberi ab humorum cruditate 1.508.a.61
Sanguinis fluxum & symptomatibus sepe & morbo succedere. 1.583.b.25
Sanguinis fluxionem non morbi solius, sed etiam nature vim sequi aliquando 1.583.b.34
Sanguinis fluxionem sanis & aliquando accidere 1.583.b.37
Sanguinis fluxio nunquam non coniunctam habet causam morbificam. 1.583.b.39
Sanguinis fluxio licet naturæ vim quandoque sequatur, nunquam tamen non morbificam causam iunctam habet. 1.583.b.40
Sanguinis excretio quomodo secundum naturam dici possit 1.583.b.40
Sanguinis fluxus copiosior e naribus hydrops causa 1.583.b.38
Sanguinis fluxum naturæ vim primariæ quandoque habere 1.583.b.54
Sanguinis fluxionem semper esse præter naturam 1.583.b.57
Sanguinis excretio omnis toto genere præter naturam dici debet. 1.583.a.63
- Sanguinis e naribus profluvium, quod curationem non admittit* 1.584.a.25
Sanguinis cohibitio quibus morbis notios reddat 1.584.a.47
Sanguinis ex pulmonibus eductio omnium esse molestissimam. 1.643.a.1
Sanguinis sputum omne an malum. 1.643.a.11
Sanguinis reiectionem quandoque conserre posse 1.643.a.21
Sanguinis missionem prohibet pleuritis & bilis Hippocrati, & cur. 1.647.a.39
Sanguinis excretionum species. 1.822.b.57
Sanguinis fluxionibus tentatis quale nimum propinandum 1.947.a.1
Sanguinem calidissimum quo pasto dicat Gal. 1.17.a.1
Sanguinem duntaxat humoris nomine dignum 1.24.a.14
Sanguinem naturæ calidum esse & humidum 1.24.b.17
Sanguinem suapte naturæ frigidum esse 1.24.b.20
Sanguinem a corde & spiritibus calorem acquirere 1.24.b.13
Sanguinem aqueum & terream esse. 1.24.b.24
Sanguinem ob caloris actionem, & spirituum concursum, naturæ calidum esse 1.24.b.35
Sanguinem ad corporis exteriora imaginatione concitari 1.111.a.27
Sanguinem effusum corrumpi teste Hippocrate 2.149.a.50
Sanguinem nusquam reperiri, præterquam in corde, & uenis, Arist. sententia 1.430.b.31
Sanguinem atræ bilis molestiam temperare 1.493.a.16
Sanguinem ad animi usque deliquium triplici de causa detrahendum. 1.617.a.42
Sanguinem in ventriculo coagulatum, dissoluentia 1.746.b.13
Sanguine duntaxat animalia nutriri. 1.24.a.9
Sanguine solo nutriri omnes corporis particulas 1.24.a.53
de sanguine in vulneratis ex vulnere ducendo Hippocratis, & Galenus dissidium. 2.141.b.8
Sanguine in melancholia educendo, quid maxime seruandum. 1.493.a.45
Sanguificationis instrumentum quod sit. 1.751.a.62
Sanici in vulneribus effluxio quomodo paretur 2.143.b.1
Sanitas quomodo consideretur a medicis 1.8.b.53
Sanitas quomodo formalis causa sit humani corporis 1.9.a.31
Sanitatis subiectum propinquum membrum

I N D E X

- brum esse aut spiritus, humores remo-
tum, elementa uero remo:issimum. 1.
8.b.65
- Sanitatis et morbi causas effectrices cur
Gal. modo in plurima modo in pau-
ciora capita redigit 1.9.a.17
- Sanitati utilior ne sit satietas an fames
1.710.b.41
- Sanitatis magna latitudo 1.83.a.35
- Sanitatis natura non in actione existit,
sed in potestate 1.4.a.15
- Sanitatem medicina subiectum non ef-
fe 1.8.b.51
- Sapores agendi, & immutandi corporis
nim non habere 1.254.b.66
- Sapores pro secundis medicamentorum
qualitatibus non recte poni. 1.254.
b.67
- Sarcoticum medicamentum, quod 2.143
a.4
- an satietas sanitati utilior sit quam fa-
mes 1.710.b.41
- Satyrasis a priapismo sola palpitacione
differt 1.916.b.47
- Scirrhus quid sit & a qua materia fiat
2.129.b.7
- Scirrhus quomodo fiat 1.733.a.62
- Scirrhum iccinoris confirmatum incu-
rabilem esse 1.775.a.63
- Scotomie & vertiginis causa eadem, af-
fectus uero diversi 1.491.a.39
- Scotomie & vertiginis curationem ead-
dem esse 1.496.a.47
- de Scotomia causa proxima dubitatio.
1.496.a.48
- Scotomiam & vertiginem ad unum no-
men referri debere 1.496.a.40
- Sebastianus Paparella scripsit de catar-
rho elegantissime 1.587.b.13
- Sebel in oculo quid sit 1.547.b.30
- Seclio in abscessibus omnibus, preter-
quam in fronte, secundum rectitudi-
nem fibrarum semper administranda
1.230.b.6
- Sclerophthalmia 1.553.b.3
- Semen mulieris an agat in generatione
controneria 1.34.a.30
- Semen ebriorum cur infacundum ma-
gna ex parte 1.903.b.64
- an Semen ex toto corpore profluat. 1.
900.a.30
- an Semen fetus pars sit 1.924.a.33
- Semen femina an ad creationem anima-
lium sit necessarium 1.952.a.10
- Seminis materia que sit 1.900.a.27
- an Semini seminarum agendi uis in sit.
1.901.b.21
- Semen a toto corpore proficisci. 1.151.
a.11
- Semen ex omni corporis regione fluere
quum ex sanguine fiat 1.900.a.44
- Semen mulieris materiam, uiri uim ad
generandum inferre 1.924.a.17
- Semen in mulieribus sicut & in uiris ge-
nerari 1.952.a.22
- Senes an ex inedia in syncopim facile in-
cidant 1.081.a.38
- Senibus an uictus calefaciens & hume-
tans conueniat 1.186.b.62
- Senibus que uina propinanda. 1.187.b.
43
- Senescere qui uult, quotidianum uomi-
tum declinet 1.217.a.12
- Sensus & motus principium Gal. cere-
brum constituit 1.60.a.50
- Sensus quibusque particulis unde pro-
ueniat 1.595.b.11
- de Sensus & motus principio Galeni,
& Aristotelis dissidium. 1.60.a.
41
- Sensus & motus uis cur ligatis nervis,
intercipiantur 1.60.b.20
- Sensus expertes partes exangues esse
Aristoteli 1.60.a.45
- Sensile supra sensum positum non senti-
tur 1.582.a.49
- Sentiendi prestantiam aliquando affe-
ctus preter naturam rationem habere
1.607.b.38
- Sentiendi acutissimis affectibus quomo-
do succurrendum 1.709.b.5
- Sermonis instrumenta que. 1.636.a.17
- Sermonum linguam perficere. 1.636.a.
39
- Serum humorem constituunt, aberrare.
1.24.b.5
- Serum lactis quale 1.348.a.38
- Sexum essentialem differentiam non fa-
cere, sed accidentariam. 1.34.a.27
- Sibare quid sit 1.475.b.36
- Siccitas est lima caloris 1.202.a.9
- Siccitas humiditatis causa quomodo sit
1.437.b.5
- Siccitas vigilias facit 1.441.a.5
- Siccitas & humiditas an dolorem faciat
1.450.a.39
- Siccitas fluxiones quomodo moueat. 1.
587.b.2
- Siccitatem per accidens fluxiones ciere.
1.587.a.6
- Siccitatem cur insanabilem protulerit
Galenus 1.710.b.53
- Siccitates imbrilibus salubrioris quomo-
do intelligendum 1.102.a.22
- Signorum insalubrium significationes
uarias 1.132.a.7
- Signorum uarias diuisiones. 1.132.a.14
- Signorum genera tria 1.650.b.26
- Similitudo in substantia duplex. 1.109
b.10
- Similares partes cessant triplici natura.
1.86.b.55
- Similium partium substantia conside-
ratio, ibidem
- ad similes partes pertinet color. 1.87.
a.3
- Similium partis tria morborum genera.
1.87.a.34
- an singulus vomitu ualidior sit actio. 1.
747.b.44
- Singultus cause 1.747.b.28
- Singultum ex siccitate affectum esse in-
sanabilem 1.748.a.16
- Singultum depressa costa concitari de-
prehensum esse 1.747.b.39
- Singultum sedantia 1.748.a.19
- Sirsen quid 1.469.b.28
- Sirsen, terbargus, ueternus. 1.469.b.31
- Sitis quid sit 1.722.b.52
- Sitis quibus fiat causis 1.722.b.60
- Sitis aestate cur minor 1.723.a.6
- Sitis antiquo & meraco uino cur excire
tur 1.723.a.8
- Sitis ab ingesta aque copia cur augea-
tur 1.723.a.12
- cur sitis euacuationis absolutæ inditium
sit 1.723.a.26
- Sitis quomodo ex motu nimio excutitur.
1.723.a.28
- Sitis ex somno & excitatur quandoque.
& quandoque sedatur 1.723.a.32
- an sitis ex hepatis frigidityte excutitur
1.723.a.39
- Sitis ex iccinoris frigidityte quomo-
do fiat 1.723.a.42
- Sitis appetentia est frigidi per accidens,
humidi autem per se 1.701.a.43
- Sitis cause que a Galeno referantur. 1.
722.a.61
- Sitis causa siccitas potius quam calidi-
tas 1.722.a.63
- Sitis abolitæ cause 1.715.b.44
- Sitis ex aqua multa potu excutatur cau-
sam ad siccitatem referri. 1.723.a.
11
- Sitim absolute euacuationis inditium ef-
fe 1.213.a.29
- Sitim affigere ventriculo etiam non af-
fecto 1.722.b.66
- Sitim ab occulta qualitate excitari. 1.
723.a.22
- Sitim nigilæ excitant exsiccano. 1.723
a.31
- Sitim sedant & quandoque excitant bal-
nea 1.723.a.35
- cur sitim aqua sensim epota magis se-
det qua astatim ingesta. 1.723.b.27
- Sitim a falso humore aque calidæ potu
sedari 1.723.b.66
- Sitim partium naturalium, quas uiuunt.
1.124.a.9
- Sol generationis & corruptionis causa
quomodo sit 1.105.a.23
- Sol ischiadicis quomodo prodesse, & ob-
esse possit 1.121.b.18
- Solis radij quomodo calfaciant. 1.98.b.
58
- Solis radij aliquibus recti, alijs obliqui.
1.98.b.61
- Solis radij byeme obliquiores. 1.99.a.7
- Solem hydropicis conferre 1.121.b.5
- Solidæ partes non effervescent. 2.73.b.
45
- Solidæ partes abscisse alia rursus gigni
possunt, alia non possunt. 2.139.
b.12
- Solidæ partes alia ex sanguine, alia ex
semine ortum ducunt 2.139.b.8
- Solidæ partes ex sanguine ortæ, abscisse
gigni rursus possunt 1.139.b.12
- Solidæ partes ex semine ortæ, abscisse
gigni 1.139.b.12

I N D E X

- gigni rursum nequeunt 2. 139.b.13
 solida partes ex sanguine orta, transfuer-
 sin dissecta adductis tantum seclari
 partium labris iunguntur 2. 139.
 b.14
 solidarum corporis partium instauratio-
 nem a solo sanguine perfici 2. 62.
 a.35
 solidarum partium instauratio quomodo
 fiat 2. 62.a.37
 solutio continui bisariam coniungitur 1.
 232.a.66
 solutionem continui simplicibus & com-
 positis partibus communem esse 1.
 91.a.6
 solutionem continui ex inordinato motu
 fieri 1. 128.b.3
 somnus ab assumpto medicamento quid
 praeflet 1. 212.a.57
 somnus a sumpto pharmaco quo pacto
 multum conducit 1. 112.b.20
 somnus vomitionem cur maxime sistat
 1. 217.b.18
 somnus post suturitatem cur nervis mo-
 lestus 1. 512.b.19
 somnus visceribus vilis 1. 703.b.64
 somnus fluxiones quomodo sistat 1. 819.
 a.39
 somni incommoda a sumpto medica-
 mento quae 1. 212.a.66
 de somni causis quaestio 1. 435.a.65
 somni causa proxima quae 1. 435.b.5
 somno quando indulgendum 1. 182.a.
 16
 per somnum an interna caleant, exter-
 na vero frigeant, controuersia 1.
 110.a.31
 per somnum sanguis qui in corporis am-
 bitu est, frigesit, interius vero cale-
 sit 1. 110.a.53
 somnum cruditatibus conferre 1. 178.
 b.57
 somnum & vigilias moderatas in crudi-
 tatibus desiderari 1. 178.b.59
 somnum a cibo replere caput 1. 182.
 a.19
 somnum, ieiunios attenuare, frigefacere,
 & corpus exolucere 1. 182.a.21
 somnum meridianum, in longis diebus,
 non improbandum 1. 182.a.25
 somnum, post medicamentum cur eius
 vires imminuat 1. 211.a.66
 per somnum concoqui medicamentum
 1. 212.a.64
 somnum facientes causa, quae sint 1. 435.
 a.67
 in somno facultatem animalem quiesce-
 re, naturalem vero vehementius age-
 re 1. 182.a.10
 somnos prolixiores cruditatibus non con-
 ferre 1. 178.b.60
 somnos profundos humiditas facit 1.
 441.a.6
 somnolenti affectus a frigida causa sunt
 1. 441.a.4
 spasmus vide Conuulsio
 spasmus non proportionatus ad mate-
 riam quomodo ad repletionem et euacuationem referatur 1. 519.a.56
 spasmus ex frigore ad euacuationem
 aut repletionem referri 1. 519.a.6
 spasmus ex praua qualitate ad euacuationem
 aut repletionem referri 1. 519.
 a.58
 spasmus symptoma esse 1. 520.a.18
 spasma conuulsiones esse causam 1. 520.
 a.19
 spasmos & spasma quomodo differant 1.
 518.b.14
 spina dorsi quae dicatur 1. 40.a.27
 spiritus vitalis ubi est, illic est & sensus
 1. 595.a.25
 spiritus, quibus elementis consent 1. 11.
 a.44
 spiritus, qui veros actionum auctores con-
 stituunt, sunt maxime accusandi 1.
 11.a.62
 spiritus animales, qui sensus & motus
 ministri sunt, a cerebro non a corde
 proficisci 1. 49.a.34
 spiritus vitales aere inspirato non nutri-
 ri 1. 529.a.10
 spirituum circulationem in vertigine
 morbum non esse, sed morbi causam
 1. 501.b.5
 spiritus purissimi sanguinis exhalationem
 esse 1. 11.a.55
 spiritus corporis partes, & actionum ef-
 fe instrumenta, non autem formam 1.
 11.a.60
 spiritus sanguinis alitum esse 1. 74.
 b.67
 spiritus a iecinore principium, a corde
 perfectionem ducere voluit Galen. 1.
 75.a.5
 splen ex isdem florescit quibus corpus
 contabescit 1. 800.a.41
 splen crassos humores perpetuo esse com-
 pactos 1. 212.a.50
 splen forti egere medicamento, ut expur-
 getur 1. 212.a.47
 splen cum hepate accidentia permulta
 habere communia 1. 802.a.29
 splen morbis maxime obnoxium sicut &
 caput 1. 800.a.35
 splenes duos habeant necesse est, qui
 stagnantes & lacustres aquas bibunt
 1. 212.a.44
 spleneticis qui dicantur 1. 801.a.50
 spleneticorum symptomata 1. 802.a.
 39
 spleneticis lac omne aduersari praeter ca-
 melinum 1. 348.a.43
 spleneticis alui fluxio signum esse salu-
 bre 1. 801.a.56
 spiritum laudabile quod 1. 653.b.60
 spiritum purum morbi longi esse indicium
 1. 654.a.56
 spuro sanguinis obnoxii qui sint 1. 647.
 a.5
 sterilitas a natura, incurabile uitium 1.
 928.b.11
 stertutatio qui dicitur 1. 585.b.14
 stertutatio morbosae causa uim quan-
 doque habere 1. 585.b.19
 stertutatio & caput & pectus pur-
 gari 1. 624.a.57
 stomachi vulnera quae lethalia 2. 140.
 a.33
 struma sunt, quae nostris scrophulae di-
 cuntur 2. 127.b.54
 strumorum curatio 2. 129.a.28
 stupor dentium ex imaginatione 1. 111.
 a.31
 stupor quod symptoma sit 1. 527.b.65
 stupor dicitur de omnium animalium a-
 ctionum inertiis, proprie tamen ad ta-
 ctum refertur 1. 527.b.57
 suberth, catus, sopor 1. 481.a.13
 subluxationes quae 2. 174.a.23
 substantia quae contrarium non habeat 1.
 114.a.43
 substantiae humidae species quatuor 2. 62.
 a.65
 substantiam quatuorplex in qualibet
 coctione reperiri 2. 3.a.59
 substantiam omnem a contrarietate non
 interdici 1. 114.a.32
 substantiam, quae subiectum est, contra-
 rietatem non admittere non tamen
 substantiam omnem 1. 114.a.30
 suffocatio quid sit 1. 609.a.54
 suffocationis cause 1. 609.b.3
 suffocati an in uitam referantur licet spu-
 ma circa os appareat 1. 613.b.1
 suffusio 1. 566.a.39
 suffusorum victus qualis esse debeat 1.
 566.a.44
 suffusis an oleum rosaceum uitello oui ad-
 mistum conueniat ut Auic. docet 1.
 566.a.67
 suffusis qualis victus ratio sit consti-
 tuenda 1. 566.a.55
 sugillationi oculorum hirundinis & co-
 lumbarum sanguis remedio est 1. 537.
 b.42
 Superciliorum destitutum 1. 557.a.
 29
 Supinum decubitus malum esse, & ut
 causam, & ut signum 1. 182.a.
 28
 Suppurationis cause 1. 657.b.17
 suppurationis euentus quatuor 1. 657.
 b.23
 suppurati qui dicantur 1. 657.b.14
 ex suppuratione, quae pulmoniam sequi-
 tur, cur potius senes quam iuuenes
 moriantur, contra vero in reliquis 1.
 657.b.55
 sycofis quid sit, quid tylofis 1. 555.b.
 33
 symptomata signa sunt pugnae inter na-
 turam & morbum 2. 5.b.59
 symptomata quandoque curationis con-
 silium ad se trahere 2. 34.a.28
 symptomata acutiarum febrium per sepe
 mortem inferre 2. 34.a.30
 symptomatum & coctionis summum di-
 gnoscere ad status notitiam, et victus
 rationem plurimum conferre. 2. 6.
 43
 Sympto-

INDEX

- Symptomatum & collisionis status in quibus morbis concurrat, & in quibus non* 2.6.a.37
- Symptomatum ordo se se consequentium* 1.727.a.7
- Symptomatis nomen contractum a medicis post ad effectus morborum* 1.84.a.36
- Symptoma proprie sumitur pro eo quod morbum sequi solet* 1.84.a.63
- Symptomatis quale sit genus, non facile statuere* 1.84.b.10
- Symptoma dicere mutationem esse præter naturam in fieri res est controuersa* 1.84.b.38
- Symptomatis nomen unde inuentum* 1.85.a.10
- Symptoma omne affectus est aliquis* 1.85.a.60
- Symptoma interdum morbi est causa* 1.85.b.67
- Synanches, parasyanches, cynanches, & paracynanches, quid differant* 1.611.b.58
- Syncope ab animi deliquit quid differat* 1.680.b.50
- Synopsis a quo morbo proxime pendeat* 1.680.b.60
- Synopes minus astate quam hyeme cur accidat* 1.681.a.50
- Synopsis irremediabilis quæ sit* 1.684.b.13
- Synopes ab uteri affectibus cur satialis soluat odoribus, locundis augeatur* 1.684.b.65
- in synopsi ex humorum tenuitate curatione, primo tenuem vitium, postea pleniorum Galenus præcipit* 1.198.a.39
- Synopsis curanda scopus quid sit* 1.684.b.25
- Synopsi, quæ a calore sit, frigida cõspersio subuenit* 1.121.b.25
- Synopsi an conferant vomitiones* 1.685.a.5
- Synopsi ex humorum copia an inedia & frictionibus reherementibus occurrant* 1.685.a.25
- Synopsim ob animi affectus odoribus resoluendam* 1.121.b.27
- Synopsim inter cordis affectus commutari* 1.680.b.66
- in synopsim ex inedia an senes præsertim incidunt* 1.681.a.38
- in synopsi quonam morbi genere immediate cor latur* 1.681.a.3
- in synopsi ex repletionis exercitatione mediocri esse utendum* 1.685.a.39
- Synopsi febri laborantes quomodo nutriendi* 2.50.a.28
- Synopes quis sit morbus* 1.681.a.25
- an synope astate minus accidat quam hyeme* 1.681.b.43
- Abes exquisita quæ sit. Tomo 2. pag. 63. a. versu 1.*
- Tabes nephritidem sequitur* 1.864.b.56
- Tabi paratos ab acibus omnibus arcendos* 1.659.b.47
- Tabidi cur ex siccitate non conuellantur* 1.519.b.38
- Tabidos a uomitu arcendos* 1.216.a.29
- Tabidos urit Hippocrates* 1.233.a.35
- Tabidos frequenter conuulsione tentari* 1.519.b.37
- Temperies naturalis num a similibus cõseruetur, a contrariis latur* 1.437.a.41
- Temperies ab humoribus dupliciter immutari* 1.452.b.5
- Temperiem unam rebus esse omnibus, quæ ab ipsis prouenit permixtis temperamenti* 1.246.b.53
- Temperiem ex mixtione in rebus prouenientem tempore & parari, & immutari* 1.245.b.51
- Temperaturam corporis, harmonie non inconcinne comparari* 1.14.a.14
- Temperamentum simplex quomodo medicis intelligatur* 1.15.a.64
- Temperamentum neram non esse corporis formam substantialem* 1.9.a.34
- Temperamentum, substantialem formam corporis nullatenus esse posset* 1.14.a.40
- Temperamentum, exprimarum non secundarium qualitatum actione, prouenire* 1.15.a.29
- Temperamentum, neque substantiam neque animam dici posse* 1.13.b.67
- Temperamenta quomodo agnoscat ex inuantiis & noctibus* 1.437.a.37
- Temperamentum idem non est cum materia* 1.86.b.34
- Tempora ut propriam naturam seruant, duplici ratione considerantur* 1.101.b.53
- Tempora sanitati commodissima, quæ* 1.102.a.6
- Tempora causarum salubrium & insalubrium rationem habere* 1.101.b.47
- Temporum mutationes ad aerem referuntur* 1.101.b.46
- de temporibus Hippocrates trius particulas tum generatim agi in tertio aph.* 1.101.b.48
- Tendones ex musculis prouenire* 1.60.a.34
- Tenuia excrementa coctione egere. pro Auicenna* 1.448.a.4
- an terra frigidior sit aqua* 1.110.a.54
- terra elementorum frigidissima* 1.110.a.56
- tertiana febris, quamuis seu sint symptomata, cur salutifera dicatur* 2.22.b.20
- Tertiana febris quomodo fiat* 2.22.b.29
- Tertiana cõtina ab ardente febre quid differat* 2.38.a.66
- Tertianarum exquisitarum initio a ualidis medicamentis abstinentiam* 2.40.b.42
- in Tertianis exquisitis quando sit tumenda uena* 2.40.b.44
- an Testes principalia seminis generandi sint membra* 1.899.b.66
- Testes inter principes partes non esse numerandos, ex Arist.* 1.34.a.16
- Testes animalibus semen habentibus non esse omnibus necessarios* 1.900.a.23
- Testium inflammatio cur superueniente tussi soluat* 1.915.a.41
- Testium inflammationibus quæ uent, et quando secande* 1.916.a.10
- Tetanus peracuta est affectio* 1.525.a.41
- Tetanus cur spasmo contrarius dicatur* 1.525.a.42
- tetanus quatuor diebus interficere* 1.525.a.43
- Thorax quæ pars medicis dicatur* 1.43.b.54
- Thorax cur punitos non tententur tum moribus* 1.769.a.28
- Thoracis musculos, cur plures numerum constituit Auic. quam Galenus* 1.54.a.34
- in Thoracis vulneribus profundis cur uox latur* 1.636.a.24
- Thorace angustio præditi cur sinto sanguinis obnoxij* 1.647.a.6
- Thorace angustio, qui sunt, cur fluxionibus obnoxij* 1.647.a.15
- Tonsilla quæ sint* 1.609.a.30
- Tortular in capite sanguini excipiendo fabri factum ubi sit* 1.430.b.29
- Tortio quæ Hippocrati dicatur* 2.174.a.26
- Trachma qui sit morbus* 1.555.b.31
- Tragacantham frigidam esse, & ad sicum inclinare* 1.310.a.25
- Tremor quid sit* 1.526.b.36
- Tremor unde proueniat* 1.526.b.42
- an Tremor delirio soluat* 1.526.b.49
- Trichiasis* 1.557.b.40
- Tumor ab obstructione quomodo dissolvatur* 1.452.b.54
- Tumorem ex omni morborum genere constare* 1.93.b.17
- Tumorem proprie in genere quantitatis esse* 1.93.b.23
- Tumorem cur Galenus in quantitate gerere solo reponat* 1.33.b.33
- Tumores, qui ex solida fiant materia* 1.93.b.36
- Tumores ex sanguine quales* 2.108.a.49
- Tumores quoscunque a gemina causa fieri* 2.109.b.33
- Tumores internos omni ingenio discutientes, & quare* 1.734.b.10
- Turgor materia an semper excreetur* 1.734.b.10

I N D E X

- dum sit 1.205.b.20
Tussis quid sit 1.639.a.59
Tussis naturalis ne an uoluntaria sit a-
 ctio 1.639.a.66
Tussis quomodo & naturalis & uolun-
 taria facultas dici possit 1.639.b.8
Tussis cur irriteretur alius in aurem. Si-
 lo demisso 1.639.b.27
Tussis motus est deprauatus 1.639.
 a.62
Tussis symptoma est ad animalem facul-
 tatem pertinens 1.639.a.63
Tussis cause quæ sint 1.639.b.17
Tussim ex naturali & uoluntaria facul-
 tate permixtam esse 1.639.b.15
Tylosis 1.555.b.34
Tympanias quomodo fiat 1.780.b.42
Tympanitum cur difficillimam curatu cõ-
 fuerit Auer. 1.781.a.45
- 50 P 05
- V**arix quid Tomo 1. pag. 967.
 a. versu 20
Varicis in crure cause mate-
 riales quæ sint potissimum
 1.967.a.26
Varices in seniore, testibus, & cruribus
 fieri 1.967.a.20
Varicula cur bis quandoque repetant 1.
 73.b.41
Varicolas inter uernales morbos reponi
 1.73.a.64
Varicolas quibusque semel accidere 2.
 73.b.4
Varicolas saepe bis plerisque accidisse 2.
 73.b.6
Varicolas mensuræ sanguinis esse reli-
 quias 2.73.b.11
Varicolas cur non corripiantur, quib. sunt
 suppressi menses 2.73.b.55
Vena unde oriantur multiplices opinio-
 nes 1.33.a.31
Vena sectio ad animi deliquium magna-
 rum inflammationum potissimum est
 remedium 2.115.b.60
a Vena sectione famem insinuat Gale-
 nus 1.205.b.44
Vena sectio quando purgationem præce-
 dere debet 1.208.a.9
Vena sectio an morborum initio obeun-
 da, aut expectanda coctio 1.224.
 b.33
in Vena sectione an coctio expectanda
 1.224.b.34
Vena sectio, vide phlebotomia
Vena sectio non humorem modo auertit
 a capite, sed etiam dolorem sedat 1.
 464.a.10
Vena sectio refrigerat insigniter 1.516.
 b.58
Vena sectio morbis an ex eodem an ex
 opposito latere obeunda 1.661.
 a.51
Venam aliene in os uentriculi ascendere
 1.77.a.21
Venarum principium, in corde quidẽ pri-
 mum, sed in iecinore magis perspicuũ
 inueniri 1.67.a.22
Venarum circa fauces grandium vulne-
 ra lethalia 2.140.a.30
de Venarum manus ductu controuersia
 1.60.a.50
Venas a splene in stomachi fundum astri-
 ctionis gratia inferi 1.77.a.23
Venas dissecatas coalescere 2.139.
 b.34
Venas omnes inter se consentire 1.
 151.a.7
de Venis emulgentibus Arist. & Galeni
 dissidium 1.70.b.20
Venus, quibus maxime interdenda 1.
 493.a.3
Venus neruis cur infesta 1.512.b.12
Venus quibus proficu a sit, & quos le-
 dat 1.492.b.59
Venus an aliquando salubris 1.902.
 b.25
an Veneris appetentia aut innappetentia
 rerum status indicent 1.864.b.21
an Veneris appetentia naturalis sit, an
 animalis, an uitalis 1.900.a.53
Veneris appetentiam an lactuca reprimat
 1.910.b.6
Veneris appetentiam ab animali & uita-
 li facultate adiuuari 1.900.b.1
Venerem calfacere humectare & atten-
 nuare 1.492.b.54
ex Ventre nihil citra uomitum educi pos-
 se 1.593.a.48
Ventriculus quo nutriatur humor 1.
 740.b.25
an Ventriculus pituita nutriatur 1.740.
 b.26
Ventriculus pituita quando nutriatur 1.
 740.b.35
Ventriculi facultates duæ 1.77.a.9
Ventriculi mordicationi a uomitu pin-
 gui iure Auic. Galenus uero pituita oc-
 currit 1.217.a.48
Ventriculi ulcera profunda insanabilia
 1.696.b.63
Ventriculi affectuum nota quibus e son-
 tibus petendæ sint 1.700.a.10
Ventriculi affectus quomodo ab egestio-
 nibus inuestigetur 1.700.a.18
Ventriculi affectibus omnibus astringen-
 tia non conuenire 1.710.a.10
in Ventriculi affectibus cur astringentia
 præsertim commenduntur 1.710.a.17
in Ventriculi affectibus cum febre cur
 summe astringentia non probentur 1.
 710.a.24
Ventriculi doloris causa 1.711.b.12
Ventriculi imbecillitas de quibus affecti-
 bus dici debeat 1.714.a.34
Ventriculi inflammationibus quib. suc-
 currendum 1.732.a.47
in Ventriculi inflammationibus discuf-
 sionem maxime optari 1.732.a.60
Ventriculi status qui facile, aut difficul-
 ter dissipentur 1.737.b.37
Ventriculi alimentum chyli esse portio-
 nem 1.740.b.47
Ventriculi ulcera esse lethalia pronun-
 tiant Hipp. 1.735.b.37
Ventriculi vulnera an curari possint 1.
 735.b.39
Ventriculi ulcera quibus causis fiant 1.
 734.b.48
Ventriculi ulcera quæ curationem ad-
 mittant 1.735.b.39
cur Ventriculi dolores antiqui calidiorũ
 apostematum sint causa 1.730.b.7
Ventriculi inflammationibus an repercu-
 tientia frigida actũ uel calida sint ad
 mouenda 1.732.a.52
in Ventriculi inflammationibus an uena
 sectio repellentibus præmittenda 1.
 732.a.64
in Ventriculi inflammationibus an uom-
 itus conueniat 1.732.a.62
in Ventriculi inflammationibus an aloe
 conueniat 1.732.b.17
in Ventriculo non semper idem eadem est
 sensus 1.83.a.64
in Ventriculi os mullos neruos ex cerebro
 deferri dissectione obseruatum in uo-
 rantibus vinum, & sim. 1.83.a.68
Ventriculi morborum genus triplex 1.
 87.a.48
an Ventriculi ulcera in inferiorum eius
 parte angustiores respirationem fac-
 ciant quam quæ in superiori 1.735.
 a.42
in Ventriculi vulneribus an hiera picra
 conueniat 1.735.b.45
an Ventriculo calidiori alimenta crassa
 conueniant 1.728.b.27
Ventriculo exactius sentienti cur ea pro-
 ponat Auic. quæ stupefaciunt 1.
 709.b.7
an Ventriculo conferant nuclei pinei 1.
 710.b.59
an Ventriculo proffit interna tunica uen-
 tris Gallinarum 1.710.a.1
Ventriculum imbecillum qui habent ar-
 cendos a uomitu 1.216.a.31
Ventriculum coctionis, & cruditatis lo-
 cum esse 1.451.a.64
Ventriculum ualidioribus stupefacientib.
 ad summum discrimen facile duci 1.
 709.b.10
Ventriculum quæ medicamenta ulceret
 1.734.b.54
Ventriculam irritantia in multiplici dif-
 ferentia 1.740.b.7
Ventriculo exinanito, quæ in illum hu-
 mores detrudantur uia 1.77.a.27
Ventriculo calidioris qui sunt, minus ap-
 petere quam coquere 1.432.a.13
Ventriculo ulcere affectio quando secan-
 da sit uena 1.734.b.20
a Ventriculo auertunt extrema calida
 tota 1.743.a.64
Ver calidum & humidum collatinẽ 1.
 58.b.44
Vermes quæ gignantur materia 1.851.
 b.63
Vermes in capite gigni quomodo quæ-
 ritur 1.451.a.43
 Vermes

I N D E X

- Permes in ventriculo non posse gigni* 1. 451.a.51
- Vermium causa effectrix* 1.851.a.47
- Vertebra duodecimam minus obire, quod Galen. & Auic. decima tribuunt, ex anathomia deprehendi* 1. 43.a.31
- de Vertebri dorsi Galen. & Auic. diffiduum conciliatur* 1.42.b.4
- Vertigo quid sit* 1.496.a.16
- Vertigo a scotomia quid differat* 1.496.a.37
- Vertigo quando per vomitum curanda, & quando a vomitu abstinendum* 1. 497.b.65
- Vertiginis causam intemperiem non esse* 1.496.a.59
- Vertiginis causam proximam esse obstructionem* 1.496.b.6
- de Vertiginis causa proxima dubitatio* 1.496.a.49
- Vertiginis causa proxima an sit morbus in situ* 1.496.a.65
- Vertiginis causa proxima an sit morbus in numero* 1.496.b.7
- Vertigini an cursus conferat dubitatio* 1.188.a.63
- Vertiginem symptoma multiplex esse* 1. 496.a.18
- in Vertigine qualia medicamenta exhiberi debeant* 1.497.b.52
- Vertiginosis a cursu cur abstinendum* 1. 188.a.67
- Vertiginosis medicamenta ne exhibenda sint controuersia* 1.497.b.45
- Vertiginosis ex ventriculi consensu an vomitus conueniat, aut non* 1.497.a.33
- Vesica fellea ynam tunicam habeat an duas* 1.792.a.58
- Vesica a sua sede cur deiciatur* 1.887.a.16
- Vesica munus quod* 1.887.b.29
- Vesicae ulcera cur curatur difficilia* 1. 873.b.29
- Vesicae morborum inflammatio maxime lethalis* 1.884.a.42
- Vesicae scabies quid sit, & eius nota* 1. 886.a.10
- Vesicae ulcerationis nota* 1.885.b.44
- Vesica tunica duplici constare, altera propria, altera ex peritoneo* 1.34.a.60
- Vesica inflammatione affecta quae uenatundenda* 1.884.a.58
- Veternum & lethargum differre Plinij sententia* 1.69.b.33
- Vibices culicum morsui macula persimiles* 2.74.a.46
- VIDI? FLORENTINI versio libri de vlcibus Hippocratis* 2.141.b.45
- Vigilia post medicamentum cur magis tuta, quam somnum* 1.212.b.17
- Vigilia non statim siccitatem cerebri significant* 1.441.a.10
- Vigilia quando siccitatem cerebri significant* 1.441.a.10
- Vigiliae fluxiones quomodo adiuuent* 1. 819.a.45
- Vigilias a causa calida fieri* 1.441.a.3
- Vinum per se fluxiones facit, per accidens sistit* 1.819.a.20
- Vinura nervis quare ratione sit contrarium* 1.512.b.57
- Vinum nervis quomodo prodesse possit* 1.512.b.57
- Vinum infantibus Galenum prorsus non interdicere* 1.167.a.28
- Vinum humidum esse* 1.202.a.28
- Vinum esse aqueae naturae* 1.202.a.27
- Vinum calidum & siccum esse* 1.202.a.34
- Vinum austerrum ad siccitatem & robur conducere* 1.202.a.36
- Vinum calidum & siccum secundo ordine constituit Gal.* 1.202.a.37
- Vinum admodum uetus tertio ordine calidum & siccum esse* 1.202.a.38
- Vinum ulcera exsiccare* 1.202.a.39
- Vinum vigilias facere* 1.202.a.40
- Vinum aqueae substantiae quomodo esse intelligatur Arist.* 1.202.a.45
- Vinum omne exsiccare* 1.202.a.52
- Vinum intempestine post cibum absumptum crudorum alimentorum esse calcar* 1.179.a.37
- Vinum calfaciendo conuulsiones soluere* 1.523.b.26
- Vinum dulce pulmonis obstructions reserare, iecinoris uero obstruere* 1.624.a.43
- de Vini temperamento controuersia* 1. 202.a.27
- de Vini senibus propinando diffidium* 1. 186.b.62
- Vires ab acutissimo sentiendi affectu maxime dissolui* 1.705.b.3
- Vires egrotantis semper cum morbo comparanda* 1.197.b.66
- Vinum deiectione propter timorem unde potissimum proveniat* 1.49.a.45
- a Viribus agrotantis agendorum ratio desumenda* 1.198.a.1
- Virtus, facultas, & agendi potestas, idem sunt* 1.71.a.29
- de Virtutum naturalium numero et ortu controuersia, & dissolutio* 1.71.a.56
- Virtutum animalium diuisiones uariae* 1. 76.a.29
- Visio in qua parte fiat, scriptorum conciliatio* 1.533.b.24
- Visio corrupta existimare scilicet uidere, quae non sunt, cause* 1.434.a.8
- Visus in qua oculi parte fiat* 1.533.a.31
- Visus offensus ex resplendissima quem morbum sequatur* 1.560.a.8
- Visum obscuretne brassica ut scribit Auic.* 1.462.b.33
- Visum in nervorum opticorum nexu non fieri* 1.533.b.10
- Visu offenso ex aspectu rei lucidissima qui morbus fiat, & quae partes offenduntur* 1.559.b.24
- Visorij nervi an dexter ad sinistrum, sinister ad dextrum oculum feratur* 1. 531.b.46
- Visoriorum nervorum obstructio* 1.566.b.50
- de Videndi instrumento principe Arist.* Gal. diffensus 1.531.b.50
- de Videndi instrumento principe Galeni uarietas* 1.531.b.57
- de videndi modo Arist. sententia* 1.533.a.8
- de videndi modo sententiae discordant* 1. 533.a.3
- in uiscerum inflammatione an initio purgatoria conueniant* 1.206.b.61
- in uisceribus somnus utilis* 1.703.b.64
- uita in maritimis locis cur longior* 1.105.b.24
- uita producenda humiditas aptior est sanitati uero conseruandae siccitas* 1. 106.b.58
- uita & actio omnium principium esse cor* 1.674.a.23
- uitales actiones fieri in corde* 1.74.b.63
- uix lac promouet, semen uero cohibet* 1.687.b.19
- uiticis qualitas quae* 1.266.b.56
- uiticem lac augere, semen uero minuire* 1.266.b.58
- ulcus medicis tripliciter sumi* 1.125.a.41
- ulcus a uulnere quid differat* 1.125.a.46
- ulcus ab interna, uulnus ab externa causa proficisci* 1.125.a.53
- ulcus ab externa etiam causa provenire* 1.125.a.56
- ulcus cui inflammatio iungitur, curari nisi remota inflammatione non potest* 2.143.b.45
- ulceris quia ulcus est prima indicatio, quia* 1.232.b.28
- an ulcera causas procatarticas habeant* 2.160.a.23
- ulcera profunda & caernosa erodentia ex cremorum copia facit* 2. 163.a.67
- ulcera cacoethe* 2.165.a.17
- ulcera Chironia* 2.166.a.57
- ulcera nervorum quae sequantur symptomatica* 1.168.b.27
- ulcerum inflammatio ut curari debeat* 2.143.b.49
- ulcerum inflammationes in statu cur discutientibus non curentur* 2.143.b.54
- de ulcerum procatarteticis causis cur aethores non meminerint* 2.160.a.34
- ulcerum indicatio quae* 2.161.b.63
- ulcerum indicatio cur exsiccatio tantum dicatur non etiam abstersio* 2.162.a.1
- ulcerum serpentium medicamenta* 2. 164.a.36
- Ulcernum*

I N D E X

- ulcerum quæ cacoethe dicuntur causæ,*
& curatio 1.165.a.20
ulcerum labra abducta sola natura con-
iunguntur 1.232.b.18
ulcerumurationem in unam exsiccatio-
nem recedere 1.232.b.36
ulceribus puris humida medicamenta
Arist. admoneri ait 2.143.a.13
unguis oculi morbus in numero est 1.
548.b.4
ungues & pili quomodo nutrirî dicantur
1.33.a.57
uox ut fiat aerem adesse oportere ut ma-
teriam 1.636.a.24
uox in profundis thoracis vulnerib. cur-
latur 1.636.a.25
uox & sermo quomodo ladi possint 1.
636.a.48
uocis asperitatem ab humiditate fieri 1.
123.b.35
uocis asperitatem symptoma esse, non
morbum 1.123.b.17
uocis asperitatem quandoque fieri a sic-
citate 1.123.b.40
uocis & sermonis differentiæ 1.636.
a.13
uocis instrumenta quæ 1.636.a.16
uocis definitio 1.636.a.23
uocis magnitudo an a caliditate fiat 1.
636.a.52
uocis amissio cur ex lupi inspectione 1.
636.b.17
ad uocem adendam quæ sint necessaria
1.636.a.30
uocem gutturis musculos formare 1.
636.a.10
uolulus quid 1.849.a.52
uolulus symptoma esse tactibus facul-
tatis 1.849.a.51
uomitur astate ne an hyeme vilior 1.
208.a.41
uomitur astate tempore periculo non
uacat 1.208.b.33
uomitur cur hyeme semper minus, quâ
astate detrimenti ferat 1.208.b.37
uomitur quibus proij. & quibus obit 1.
216.a.2
uomitur an syncopi conferat 1.685.
a.5
uomitur causæ 1.740.b.4
uomitur validior cur in uentriculi in-
flammationibus verendus 1.732.
b.6
uomitur frigidis uentriculi humoribus
cur non conueniat 1.733.a.37
uomitur in dyarrhæa ex catarrho an co-
ueniat 1.827.a.59
uomitum hyeme utiliore quam astate
Celsus existimat 1.190.b.67
uomitum acia quomodo inuenit 1.207.
b.60
uomitum hyeme villorem putat Celsus
quam astate 1.208.a.47
uomitum quæ magis exciunt 1.448.b.1
uomitum omnes immoderatum summis
hominem periculis obnoxium redde-
re 1.217.a.9
an uomitum faciant amygdala, aut sedet
1.743.b.13
uomitum singulæ motum esse uentricu-
li fortiorem 1.747.b.62
uomitum qui uti volunt, quibus cibariis ab-
stinere, oportet 1.107.b.48
in uomitum pingua & humectantia,
acia precedere debent 1.207.b.65
ex uomitu cur astate caput facile repleti
1.108.a.39
uomitum quid agendum 1.216.a.54
a uomitu cibum & aqua potum interdi-
cit Auic. cum tamen Celsus concedat
1.216.a.57
a uomitu si uentriculi mordicatio super
sit, Galenus pitjanam, Auic. vero ius
pingue exhibet 1.217.a.47
uomitum instante cur labiorum fiat tremor
1.741.a.51
uomitum cur uomitus curetur, & fluxio
fluxione 1.743.a.60
uomitum qui apti aut inepti 1.216.
a.21
uomitum sedat somnus insigniter 1.
217.b.18
uomitum sistentia 1.217.b.22
uomitum & nauseam humoris uen-
triculum affligentis inditia esse 1.702.
a.18
uomitum quæ in uentriculo sunt, excer-
ni oportere 1.701.b.11
uomentes ob nauigationem, quomodo re-
gendi 1.216.a.58
uomentes acidam pituitam leni cibo nu-
triri debent 1.116.a.61
uomitum cur acibus abstinere debeant
1.207.b.55
uomitum qui cibi exhibendi 1.207.
b.37
uomitum acres ne cibi conueniant 1.
207.b.50
uomitum quando soluentibus medica-
mentis permiscenda sint 1.211.b.27
uomitum desiderium sine uentriculi no-
xa sapientari 1.70.a.27
urina optima quæ sit 1.159.b.55
urina post nocturnum tempus cur exci-
pienda magis 1.150.b.20
cur urina & si acris suapte natura sit,
non tamen inter excendum mordicet
1.888.a.17
urina progressus 1.28.b.66
urina contenta quæ sint 1.151.a.26
urina contentorum accidentia 1.151.
a.29
urina oculorum significationes unde pe-
tenda 1.53.b.57
urina odor fetorque quid significet 1.
156.b.27
urina difficultatem secta uena inuat 1.
884.a.48
urina ardor cuius particula affectio sit
1.888.a.10
urina ardorem stillicidium concomita-
ri frequenter 1.888.a.13
urina ardor quæ fiat materia 1.888.
a.17
urina ardorem molestare aliquando uri-
na secundum naturam se habente 1.
888.a.19
urina stillicidium & ardorem non idem
esse 1.893.a.40
urina egrotantium suscipienda graui-
quæ seruanda sint 1.150.b.29
urina ab omnibus uenis quomodo ad re-
nes protrudantur 1.151.a.6
urina turbulenta differentiæ tres 1.155.
b.51
urina primo tenues, quæ postmodum cras-
sescunt, quid significant 1.155.b.56
urina turbida primum, quæ postea te-
nues fiunt, quid notent 1.155.b.58
urina, quæ semper crassæ sunt, quid com-
monstrent 1.155.b.61
urina tenues excretæ cur turbentur 1.
156.a.37
urina omnis odoris expertes frigiditate
maximam significant 1.156.b.23
urinarum colores uarij 1.153.b.43
urina in febribus ob calorem uariari 2.
69.a.16
urina uenosi totius generis affectus si-
gnificare 1.151.b.23
urina fatidas, qui bene habentes excer-
nant 1.116.b.33
in urinis duplicem substantiam inesse 1.
151.a.25
de urinis tenuibus crassisque dissidium in
ter Galenum & Auic. 1.156.a.1
in urinarum uis glandosæ partes cui usui
natura constituerit 1.888.a.22
uilio quibus nam morbis usu uenit 1.
233.a.30
uteri cur iocundis & insuauibus affi-
cia ut odoribus 1.684.b.57
uteri cur fatidos resugiat odores, ad
bene uero olentes effundatur 1.684.
b.61
uteri strangulatus an sit epilepsia 1.
502.b.48
uteri purgationes immodicæ quæ uitia
sequantur 1.945.a.25
uteri phimon 1.952.a.5
an uteri clausura curari aliter possit quâ
sectione 1.953.a.3
uteri praefocatio qui affectus sit præter
naturam 1.957.a.24
in uteri scirrbo an secanda uena 1.956.
a.61
uteri praefocatio ex retentio semine quo-
modo fiat 1.957.a.44
uteri praefocatio conuulsio quadam est 1.
957.a.24
uteri praefocatione mulieres uiros pas-
sas præferim tentari 1.957.a.37
uteri praefocationem a siccitate fieri ex
Hippocrate 1.957.a.31
uteri praefocationem a siccitate fieri ne-
gat Galenus 1.957.a.35
uteri strangulatio quibus causis proue-
niat Galeni sententia 1.957.a.37
uteri praefocationem cur tot sequantur
symptomata 1.957.a.1
in uteri praefocatione quibus secanda
uena

I N D E X

<i>vena</i>	1.959.a.9	<i>nes</i>	2.141.a.52	<i>in Vulneribus partis temperies quomo- do seruetur</i>	2.142.a.18
<i>Vteri praefocatione laborantes quibus re- stituenda</i>	1.959.a.64	<i>Vulnera partium humidarum an humi- dis egeant</i>	2.142.a.7	<i>in Vulneribus saniei effluxio quomodo paretur</i>	2.143.b.2
<i>Vteri hydrops</i>	1.960.b.30	<i>Vulnera saniosa non sanescunt nisi sa- niet effluxu parato</i>	2.143.b.1	<i>Vulneratorum uictus copiosus an parvus plenus an tenuis esse debeat</i>	2.142. a.33
<i>Vteri affectiones plurimas a flatibus pro- uenire</i>	1.961.a.24	<i>Vulnera vino abluenda, & nulla prae- rea re Hippocratis praecepto</i>	2.143. b.9	<i>Vulneratorum victus qualis Hippocra- tis consilio</i>	2.142.a.59
<i>Vtero inflammatione tentato quae uena secunda</i>	1.955.b.1	<i>Vulnera sicciora aqua calida cur abluun- tur quandoque</i>	2.143.b.14	<i>Vulnerati alimentis probis uti debent</i>	2.142.a.32
<i>Vna quid</i>	1.587.a.10	<i>Vulnera quibus particulis lethalia insti- gantur</i>	1.776.b.8	<i>Vulneratis aqua ab Hippocrate exhibe- tur</i>	2.142.a.35
<i>Vulnere inflicto sanguinis profusio et in- flammatio ne interimant statim ad- uertendum</i>	2.141.a.48	<i>Vulnerum curatio frigida aequae perfusio- ne a recentioribus</i>	2.164.a.43	<i>Vulneratis vinum quidam exhibent</i>	2. 142.a.51
<i>Vulnere illato quid statim agendum</i>	2.141.a.61	<i>in Vulneribus sanguinis fluxio quid agat</i>	2.141.a.52	<i>Vulneratis victum plenum quidam pra- cipiunt</i>	2.142.a.52
<i>in Vulnere recenti omni quid agendum</i>	2.141.a.61	<i>in Vulneribus sanguinis fluxus ni acci- dat lethale</i>	2.141.a.60		
<i>in Vulnere simplici sutura quandoque esse opus</i>	2.142.a.2	<i>in Vulneribus si sanguis copiose non flu- xerit, vitandam esse fluxionem et quo modo</i>	2.141.b.6		
<i>Vulnera lethalia partis affectu gratia que</i>	2.129.b.10				
<i>Vulnera curari prohibent inflammatio-</i>					

S X 50

F I N I S.

Vtriusque Tomi folia sunt quinquaginta
supra quadringenta.

VENETIIS, M D X C V.
Apud Iuntas.

